34531
XENOPHONTIS
opera.
Grieg

BIBLIOTECA
DE LA
Universidad de Salamanca.
Sala Tab. Núm.

Xenophontis opera

1ª
34531.

Num. 32. cap. 5. num. 4.

b16652939

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΗΙΔΕ ΤΗΙ ΒΙΒΛΩΙ.

Ξ	ενοφῶντος Κύρου παιδείας.	Βιβλία	η'.
Τ	οὗ αὐτοῦ ἀναβάσεως.	βιβλία	ζ'.
Τ	οὗ αὐτοῦ ἀπομνημονεύματα Ἴσον.	βιβλία	δ'.
Τ	οὗ αὐτοῦ κυνηγετικός.		
Τ	οὗ αὐτοῦ ἱππαρχικός.		
Τ	οὗ αὐτοῦ περὶ ἱππικῆς.		
Τ	οὗ αὐτοῦ λακεδαιμονίων πολιτεία.		
Τ	οὗ αὐτοῦ ἀθηναίων πολιτεία.		
Τ	οὗ αὐτοῦ οἰκονομικά.		
Τ	οὗ αὐτοῦ ἱέρων.		
Τ	οὗ αὐτοῦ συμποσίον.		
Τ	οὗ αὐτοῦ περὶ ἑλληνικῶν.	Βιβλία	ζ'.

HÆC IN HOC LIBRO CONTINENTVR.

X	enophontis Cyri pedias.	Libri	VIII.
E	iuſdem anabaſeos.	Libri	VII.
E	iuſdem apomnemoneumaton.	Libri	IIII.
E	iuſdem uenatoria.		
E	iuſdem de re equeſtri.		
E	iuſdem de equis alendis,		
E	iuſdem lacedæmonum. reſp.		
E	iuſdem athenienſium. reſp.		
E	iuſdem œconomica.		
E	iuſdem hieron.		
E	iuſdem ſympoſium.		
E	iuſdem de græcorum geſtis.	Libri	VII.

Euphrosynus Boninus Laurentio Saluiato Iacobi filio Leonis Decimi Pontificis Maximi nepoti Patrono suo. οὖ πρᾶτιεν.

HOmini hominem optime Laurenti natum esse, & ueterum auctorum dicta cõfirmant, & rerũ omnium magistra experientia docet. Hoc diu cogitans hoc mente animoq; uolutans Philippus noster iunta bibliopola, omni ingenio, sumptu, labore, cura, ac diligẽtia, studiosis iuuenibus opem ferre conatus est. Quamobrem pulcherrimos typos nactus latinoꝝ auctorum tot breuibus enchiridiis uolumina clusit, quæ nunc si omnia recẽsere uellem incœpto opere fessus ab incœpto turpiter desistere cogerer. Nam non cœlo tot fulgent sydera, non uere tot uirent frondes, nõ estate tot pallent aristę, nõ autumno tot Bromius prebet racemos, non hieme tot madet terra guttis, quot nobis acrius castigata, diligẽtius recognita, multisq; uetustis codicibus collata latina dedit uolumina, mox latinis græcam linguam apprime utilem, utq; uera fatear, necessariam esse ratus, idem nobis in græcis quoq; auctoribus pstare uolens Chrisoloræ manuel grãmaticen magno sumptu sibi paratis, nullisq; aliis secundis typis cudere non dubitauit. dein Constantini Lascaris quem inclita quondam genuit bizantium grãmatices non inutile protulit opus. His Theodori quadripartitum opus adiecit nec etiam Apollonii grãmatices necessaria prẽcepta neglexit. his doctam Hermogenis rhetoricen adiũxit, Hesiodi Theocritique non ímemor, dein Aristophanis comedias aggressus binas ex urbinate bibliotheca priorib⁹ adiecit, dein Aeschili quot habere licuit præbuit tragœdias. At modo qa non omnes (ut maronis nostri dicta in medium afferam) arbusta iuuant humiles'q; miricæ, melioribus intentus auctoribus Xenophontis opus doctissimum sane proxima apud illum fœtura natum doctioribus legendum dare non erubuit, hic ille est qui lacedæmonum Rempublicã, Cyri pedian, aliaq; multa litteris mãdauit. Quæ omnia núc breui Philippus noster uolumine perstrinxit. Sed quia maiora se tentasse nouit q̃ illum forsan tentare deceret dum sæuos detractorũ, nec iniuria, dentes timet, hoc tibi opus dicare, hoc tuis auspiciis munire, hoc tuo nomine tueri, hoc tibi dicatum prodere minime dubitauit. Quod si tibi gratum eẽ intelliget, Dionysii de diuinis nominibus de'q; angelica hierarchia ĩcœpto operi sũmã, mox alia tentaturus, imponet manum. Hæc interim & lege & uale nostri non immemor. XII. Iulii humanę reparationis. Anno. M. D. XVI. Leonis Papæ nostri anno quarto.

LEO PP. X.

Dilecti filij Salutem ꝛ Aplicam beñ. equum esse censemus: vt sedes aplica: cui nos auctore dño præsidemus, iis qui pro utilitate publica in re p̃sertim litteraria laborare non desinunt, non modo auxilii sui dexterá p̃beat, sed eos sub suæ protectionis clipeo benigne suscipiens, ad continuandos augendosq; labores huiusmodi, animare nõ cesset. Cũ itaq; sicut nobis exponi fecistis, uos Platonem latinum & alios quãplurĩ mos libros tam latinos q̃ græcos, longe meliores illis qui passim circũferuntur, habeatis, eosq; imprimere ac, propterea rem litterariã augere studiosisq; ad summũ discipli narum apicem tendentibus opem ferre cupiatis, dubitetisq; ne alii eosdem libros, quũ primum a uobis impressi & emissi fuerint, iterum imprimentes maximum uobis damnum inferant. Nos qui ab ineũte ætate litterarum studia semper dileximus, ac eorum amatoribus, opem ferre optamus, uos in hoc laudabili uestro proposito, iuuare uolentes, uestris in hac parte supplicationibus inclinati, omnibus & singulis Bibliopolis, librariis impressoribus & mercatoribus ubi libet existentibus, sub excõmunicationis latæ sententiæ, ac amissionis librorꝫ, Nostris uero ac. S. Ro. E. Temporali dominio mediate uel immediate subiectis ultra præmissa, etiam sub quingentorum ducatorum cameræ Apostolicæ applicandorum, totiens quotiens contra fecerint eo ipso incurrendis pœnis, ne eosdem libros per uos in quibusuis litterarum caracteribus imprimẽdos intra decennium ab emissione singulorum librorum imprimendorum, huiusmodi, computandum, absq; expressa licentia uestra reimprimere, aut ab aliis impressos uendere audeát uel præsumant auctoritate aplica, tenore præsentium districte præcipiendo mandamus & inhibemus. Quo circa Venerabili fratri Episcopo Asculañ. & dilectis filiis uenerabilium fratrum Archiepiscopi Florentini, & Episcopi Pistoriensis Vicariis in spiritualibus generalibus, per præsentes cõmittimus & mandamus, quatenus ipsi, uel duo aut unus eorꝫ, per se uel per alium seu alios in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, prẽmissa omnia & singula faciant obseruari. Contradictores quoslibet & inobedientes condemnent, cẽsuras & pœnas huiusmodi incurrisse declarent illasq; aggrauent, & auxilium brachii secularis si opus fuerit inuocent, non obstãtibus constitutionibus, & ordinatiõibus apostolicis similibusq;, & aliis litteris tam per quoscunq; dominos Principes & Respub. q̃ per nos & sedem prædictam, quibus uis personis hactenus concessis, & in posterum concedendis, cæterisq; contrariis quibuscunq;. uolumus autem q̃ libros per uos imprimendos huiusmodi pro iusto & rationabili pretio uendere teneamini, & insuper quia difficile foret has nostras litteras ad loca distantia & remota perferre, etiam uolumus & aplica auctoritate cõcedimus, q̃ earum transumptis manu notarii publici subscriptis & sigillo alicuius prælati aut personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, plena fides adhibeatur, perinde ac si eædem præsentes nostræ litteræ originaliter exhibitæ forent, uel ostensæ. Datum Florentiæ sub annulo Piscatoris. Die. XV. Februarii. M.D. XVI. Põtificis nostri Anno tertio.

A. Colotius.

A tergo.

Dilectis filiis Philippo de Giuntis & eius filiis Bibliopolis Florentinis.

ΠΡΟΟΙΜΙΑ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ.

Ενοι ἀπὸ πολλῶν ἐγένετο ὅσοι δημοκρατίαν κατέλυσαν, ὑπὸ τῶν ἄλλως πως βουλομένων πολιτεύεσθαι μᾶλλον, ἢ ἐν δημοκρατίᾳ· ὅσοι τε αὖ μοναρχίαν. ὅσοι τε ὀλιγαρχίαν αὖ ἐγένοντο ἢ δὴ ὑπὸ δήμων καὶ ὅσοι τυραννεύειν αὖ ἐπεχείρησαν, οἱ μὲν δὴ αὖ ὑπὸ δήμων καὶ πάνυ πάμπαν κατελύθησαν· οἱ δέ, καὶ ὁπόσον νοῦν χρόνον ἄρχοντες διαγένωνται· θωμάζονται ὡς σοφοί τε καὶ δυτυχεῖς αὖ δρες γεγενημένοι· πολλοὺς δ' ἔδεστιν καταμεμαθηκέναι καὶ ἐν ἰδίοις οἴκοις, ὅτι μὲν ἔχοντας καὶ πλείονας οἰκέτας· τοὺς δέ, καὶ πάνυ ὀλίγους, καὶ ὅμως οὐδὲ τοῖς ὀλίγοις τούτοις, πάνυ τι δυναμένους χρῆσθαι πειθομένοις τοὺς δεσπότας. Επὶ δὲ πᾶσὶ τούτοις ἐγενοούμην, ὅπως ἄρχοντες μὴ δύσι καὶ οἱ βουκόλοι τῶν βοῶν· καὶ οἱ ἱπποφορβοὶ τῶν ἵππων· καὶ πάντες δὲ οἱ καλούμενοι νομεῖς, ὧν αὖ ἕπονται ζῴων, ἧττόν γε αὖ ἄρχοντες τούτων νομίζοιντο· πάσας τοίνυν ταύτας τὰς ἀγέλας ἐδεκούμην ἑκόντας πειθεσθαι τοῖς νομεῦσιν, ἢ τοὺς ἀνθρώπους τοῖς ἄρχουσι, προϊόντα τε τῷ δὴ ἀγέλαι, οἵ αὖ αὐτὰς δύνανται οἱ νομεῖς· νέμονται τέ γε χωρία, ἐφ' ὅπερ αὖ αὐτὰς ἐφιᾶσιν· ἃ τε χρῶνται τε ὧν αὖ αὐτὰς ἀπείργουσι· καὶ τοῖς καρποῖς τοίνυν τοῖς γιγνομένοις ἐξ αὐτῶν ἐῶσι τοὺς νομεῖς χρῆσθαι οὕτως, ὅπως αὖ αὐτοὶ βούλωνται. Επὶ τοίνυν, οὐδὲ μίαν ὠφέλιμον ἀγέλην ἠσθόμεθα συστᾶσαν ἄνευ τοῦ νομέως, οὔτε ὡς μὴ πειθέσθαι, οὔτε ὡς μὴ ἀπορρέοντα τῷ καρπῷ χρῆσθαι· ἀλλὰ καὶ χαλεπώτερόν ἐστιν ἢ ἀγέλαι πᾶσι τοῖς ἄλλοις, ἢ τοῖς ἄρχουσί τε αὖ ἴσον, καὶ ὠφελουμένοις ὑπ' αὖ ἴσον· ἀνθρώποις δὲ ἐπ' οὐδένας μᾶλλον σπανίζουσιν, ἢ ἐπὶ τοὺς, οὓς αὖ ἄρχειν ἀνθρώπων ἄρχειν αὐτῶν ἀπορεῖν πάντες. Οτε μὲν δὴ τοῦτο ἐγενόμεθα, οὐπω ἐγινώσκομεν πῶς αὖ ἴσον, ὡς ἀνθρώπῳ πεφυκότι, πάντων τῶν ἄλλων ζώων εἶναι ῥᾷον, ἢ ἀνθρώπων ἄρχειν. Επειδὴ δὲ ἐνενοήσαμεν, ὅτι κῦρος ἐγένετο πρῶτος· ὃς πάμπολλοις μὲν ἀνθρώποις ἐκτήσατο πειθομένοις αὐτῷ· πάμπολλα δὲ πόλεις, πάμπολλα δὲ ἔθνη, ἐκ τούτου δὴ ἠναγκαζόμεθα μανθάνειν, μὴ οὔτε ἴσον αὖ δυνατὸν ἴσον μήτε ἴσον χαλεπῶν ὄργων ἦ· τὸ ἀνθρώπων ἄρχειν, αὖ τις ἔπειτα μάνως τοῦτο πράττῃ· κύρῳ γοῦν ἴσμεν ἐθελήσαντας πείθεσθαι, τοὺς μὲν, ἀπέχοντας πάμπολλον ἡμερῶν ὁδόν· τοὺς δὲ, καὶ μηνῶν· τοὺς δὲ, οὐδ' ἑξακόσιος ὡσπερ αὐτόν· τοὺς δέ, καὶ οὐδὲ δύο πας, ὅπου οὐδ' αὖ ἴδιεν· καὶ ὅμως ἤθελον αὐτῷ ὑπακούειν· καὶ τοσοῦτον δή τι ἐνέγκειν τῶν ἄλλων βασιλέων, καὶ τῶν πατρίους ἀρχὰς παραληφότων, καὶ ἴσον δ' ἑαυτῷ ἴσον κτησαμένων, ὥς τε ὁ μὲν σκύθης, καὶ ὅσον πάμπολλον ὄντων σκυθῶν, ἄλλου μὲν οὐδενὸς δύναται αὖ ἐθνικοῦ ἐπάρξαι ἀγαπῶν δ' αὖ ἂ τοῦ ἑαυτοῦ ἔθνους ἄρχων διαγένοιτο· καὶ ὁ θρᾷξ, θρᾳκῶν· καὶ ὁ ἰλλυριὸς, ἰλλυριῶν· καὶ τἄλλα δὲ ὡσαύτως ἔθνη ἀκούομεν. τὰ γοῦν ἐν τῇ δύρώπῃ, ἔτι καὶ νῦν αὐτόνομα εἶναι λέγεται· καὶ λελύσθαι ἀπ' ἀλλήλων· κύρου δὲ παραλαβόντος αὖ σαύτως, οὕτω καὶ τὰ ἐν τῇ ἀσίᾳ ἔθνη αὐτόνομα ὄντα, ὁρμηθεὶς οἷος ὀλίγῃ πρόσθεν γραπτέος ἑκόντων μὲν ἤνυσατο μηδένων· ἑκόντων δὲ εὐκαιρίων· κατεστρέψατο δὲ, συρίους· ἀσσυρίους· ἄραβας· καππαδόκας· φρύγας ἀμφοτέρους· λυδοὺς· κᾶρας· φοίνικας· βαβυλωνίους· πέρσε δὲ καὶ βακτρίων, καὶ ἰνδῶν, καὶ μιλίκων· ὡσαύτως δὲ σακῶν καὶ παφλαγόνων, καὶ μαγαδιδῶν· καὶ ἄλλων δὲ πάμπολλων ἐθνῶν, ὧν οὐδ' αὖ τὰ ὀνόματα ἔχοι τις φράσειν· ἐπῆρξε δὲ καὶ ἑλλήνων τῶν ἐν τῇ ἀσίᾳ· καταβὰς δὲ ἐπὶ θάλατταν, καὶ κυπρίων καὶ αἰγυπτίων· καὶ τούτων ἦρξεν, οὐδὲ ἑαυτῷ ὁμολογλώττων ὄντων, οὔτε ἀγλώττοις· καὶ ὅμως ὑπήκοοι, ἐφικέσθαι μὲν ἑκὰς τοσούτην γῆν τῷ ἑαυτοῦ φόβῳ, ὥς τε καταπλῆξαι πάντας, καὶ μηδένα ἐπιχειρεῖν αὐτῷ· ἐδυνήθη δὲ ἐπὶ τοσοῦτον μεγαλεῖον τοσαύτην τοῦ πάντας ἑαυτῷ χαρίζεσθαι, ὥς τε ἀεὶ τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ ἀξιοῦν κυβερνᾶσθαι· αὐτὰ δὲ τοσαῦτα φύλα, ὅσα καὶ διελθεῖν ὄργον ἐστίν, ὅπως αὖτις ἀρξώμεθα προβαίνεσθαι ἀπὸ τῶν βασιλέων· ἑαυτῷ τε πρὸς ἕω, ἑαυτῷ τε πρὸς ἑσπέραν· ἥντε πρὸς ἄρκτον, ἥντε πρὸς μεσημβρίαν· ἡμεῖς μὲν δὴ ὡς ἄξιον ὄντα θωμάζεσθαι τοῦτον τὸν ἄνδρα, ἐσκεψάμεθα τίς ποτε ὢν γένοιτο, καὶ πρίαμαι φύσιν ἔχων, καὶ ποία τινὶ παιδεία παιδευθείς, τοσοῦτον δύνηγκεν ἐς τὸ ἄρχειν ἀνθρώπων· ὅσα οἷός τε ὢν ἐπυθόμεθα, καὶ ἠσθήσθαι δοκοῦμεν πρὸς αὐτοῦ, τοῦτα πειρασόμεθα δηλῶσαι.

ΚΥΡΟΥ ΓΕΝΟΣ.

Πατρὸς μὲν δὴ λέγεται κῦρος γενέσθαι καμβύσου πρώσων βασιλέως· ὁ δὲ καμβύσης οὗτος, τοῦ πρώσεος ὢν γένους ἦν· οἱ δὲ πρώσεοι, ἀπὸ πρώσεως κλείονται· μητρὸς δὲ μολογεῖται μανδάνης γενέσθαι· ἡ δὲ μανδάνη αὕτη, ἀστυάγους ἦν θυγάτηρ, τοῦ μήδων βασιλέως· φύναι δὲ κῦρος λέγεται καὶ ἄλλοτε ἐπὶ καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων, εἶδός μεν καλλίστος· ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότατος, καὶ φιλομαθέστατος, καὶ φιλοπρώτατος· ὥστε πάντα μὲν

De Cyri potentia nota

Medi	Sacę
Hyrcani	Paphlagones
Syri	
Assyrij	Magadidæ
Arabes	Cyprij
Cappadoces	Aegyptij
Phryges utrig:	
Lydi	
Cares	
Phoenices	
Babylonij	
Bactry	
Indi	
Calices	

Cábyses
Perseus
Mandane
Aſtyages

πόνον αὐτὰ λῦσαι· παῖδα δὲ κίνδυνον ὑπομεῖναι, τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἕνεκα· φύσιν μὲν δὴ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς μορφῆς, τοιαύτην ἔχων διαμνημονεύεται ἐπαινεῖσθαι μὲν, ἐν σώφροσιν νόμοις· οὗτοι δὲ δὴ κοῦφοι οἱ νόμοι, ἄρχεσθαι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ πρὸ μελούμενοι· οὐχ ὁμοίως γὰρ τοὺς πολίτας πόλεσιν ἄρχοντα· ἃ μὲν γὰρ πολίτας πόλεις ἀφεῖσαν παιδεύειν ὅπως τις ἐθέλει τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας· καὶ αὐτοῖς τοὺς πρεσβυτέρους ὅπως ἐθέλοιτ' διάγειν, ἔστιν ἃ πρὸς ταῦτ' οὐ τοῖς, μὴ κλέπτειν, μὴ ἁρπάζειν, μὴ βιάζεσθαι οἰκίαν ἀναιρεῖσθαι, μὴ παίειν, ὃν μὴ δίκαιον, μὴ μοιχεύειν, μὴ αἰδεῖσθαι ἄρχοντ' καὶ τάλλα τὰ τοιαῦτα, ὡσαύτως· ἢν δέ τις τούτων τι παραβαίνῃ, ζημίαν αὐτοῖς ἐπιθέσαι· οἱ δὲ πρόσκοποι νόμοι, πρὸ λαβόντες, ἀπὸ μέλουσι ὅπως τὴν ἀρχὴν, μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται, οἷοι πονηροῦ τινος ὄρχου ἢ ἀρχεῖου, ἐφίεσθαι· ἀπὸ μέλουσι δὴ, ὧδε· ἔστιν αὐτοῖς ἐλευθέρα ἀγορὰ καλουμένη· ἐνθα τὰ βασίλεια, καὶ τὰ ἄλλα ἀρχεῖα πεποίηται· ἐντεῦθεν τὰ μὲν ὠνία καὶ οἱ ἀγορανόμοι καὶ οἱ τῶν φωνῶν καὶ ἀπειροκαλίαι, ἀπελήλανται ἧς ἄλλοσε πόσον· ὡς μὴ μαγυόνται ἢ τούτων τύρβη, τῇ τῶν πεπαιδευμένων δυσχερείᾳ· διήρηται δὲ οὗτα ἡ ἀγορὰ ἡ πρὸ τὰ ἀρχεῖα, ἧς τὰ μὲν ἄνω, ἐν μὲν πολέμῳ ἐν ἱππικοῖς· ἐν δὲ εἰρήνῃ· ἐν ἱππικοῖς· ἄλλο τελείοις αὖ δράσεσι· ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ τριακοντέτη μοῖρα δὲ ἧς τὰς ἑαυτῶν χώρας ἕκαστοι τούτων παρέσχον· οἱ μὲν παῖδες, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ· καὶ οἱ τέλειοι αὖ ἄνδρες· οἱ δὲ γερανέτεροι, νύκτ' αὖ ἑκάστῳ προχωρεῖ· πλὴν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις· ἐν αἷς δεῖ αὐτοὺς παρεῖναι· οἱ δὲ ἔφηβοι, καὶ κοιμῶνται πρὸ τὰ ἀρχεῖα, σὺν τοῖς γυμνικοῖς ὅπλοις· πλὴν ἴσον γε γαμικόν· οὗτοι δὲ οὔτε ἀπόν τοῦ ναι, ἐὰν μὴ προρρήθῃ παρεῖναι, οὔτε πολλάκις ἀπεῖναι καλόν· ἄρχοντες δὲ ἐφ' ἑκάστῳ τούτων τῶν μερῶν εἰσὶ δώδεκα· δώδεκα γὰρ καὶ πρόσω φυλαὶ διήρηνται καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς πρώτοις, ἐκ τῶν γεραιτέρων ἅδ' εἰσὶν, οἱ αὖ δοκοῦσι τοὺς παῖδας βελτίστους ἀποδεικνύναι· ἐπὶ δὲ τοῖς ἐφήβοις, ἐκ τῶν πλείων ἀνδρῶν, οἱ αὖ δοκοῦσι τοὺς ἐφήβους, βελτίστους δοκοῦσι παρέχειν· ἐπὶ δὲ τοῖς πλείοις αὖ δρᾶσιν, οἱ αὖ δοκοῦσι παρέχειν αὐτοὺς μαλίστα τὰ παραγγελλόμενα ὑπὸ τῆς μεγίστης ἀρχῆς· εἰσὶ δὲ καὶ τῶν γεραιτέρων πρὸς τάταις ἡρημένοι οἱ πρὸς τὰ δύουσιν, ὅπως· καὶ αὐτοὶ τὰ καθήκοντα ἀσφαλῶς· ἃ δὲ ἑκάστη ἡλικία πρὸς τὰ πάκτα ποιεῖν, διηγησόμεθα· ὡς μᾶλλον δῆλον γένηται ἢ ἂν μέλουσι, ὡς αὖ βέλτιστοι εἶεν οἱ πολῖται· Οἱ μὲν δὴ παῖδες ἧς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες, διδάσκονται μανθάνοντες δικαιοσύνην· καὶ λέγουσιν ὅτι ἐστὶ τοῦτο ὄρχου τα· ὡς πρὸ παρ' ἡμῖν, οἱ τὰ γράμματα μαθησόμενοι· οἱ δὲ ἄρχοντες αὐτῶν, διατελοῦσι, τὸ πλεῖον τῆς ἡμέρας δικάζοντες αὐτοῖς· γίγνεται γὰρ δὴ καὶ πολὺς πρὸς ἀλλήλους ὡς πρὸ ἀνδράσιν ἔγκλημα· πα· καὶ κλοπῆς· καὶ ἁρπαγῆς· καὶ βίας καὶ ἀπάτης· καὶ κακολογίας· καὶ ἄλλων οἵων δὴ εἰκός· οὓς δ' ἂν γνῶσι τούτων τι ἀδικοῦντας, τιμωροῦνται· κολάζουσι δὲ, καὶ οὓς ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντας ὑπόσκωσι· δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος, οὗ ἕνεκα αἰδοῖοι μισοῦ μὴ ἀλλήλους μάλιστα· δικάζονται δὲ, οὐχ ἥκιστα ἀχαριστίας· καὶ ὃν ἂν γνῶσι, δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δὲ, κολάζουσι τοῦτον ἰσχυρῶς· οἴονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους, καὶ πρὸ θεοὺς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν, καὶ πρὸ γονέας· καὶ πατρίδα καὶ φίλους· ἔπεσθαι δὲ δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀχαριστίᾳ, ἀναισχυντία· καὶ γὰρ ὧν τη μεγίστη δοκεῖ εἶναι τὰ παῖδα τὰ ἀρχεῖα ἡγεμόνων· διδάσκουσι δὲ τοὺς παῖδας, καὶ σωφροσύνην· μέγα δὲ συμβάλλεται, ἧς τὸ μαθαίνειν σωφρονεῖν αὐτούς· ὅπι καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὁρῶσιν αἰδᾶ πᾶσαν ἡμέραν σωφρόνως διάγοντας· διδάσκουσι δὲ αὐτοὺς, καὶ πειθεσθαι τοῖς ἄρχουσι· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται, ὅπι ὁρῶσι τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ πειθομένους τοῖς ἄρχουσιν ἰσχυρῶς· διδάσκουσι δὲ, καὶ ἐγκρατεῖς εἶναι γαστρὸς καὶ ποτοῦ· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται, ὅπι ὁρῶσι τοὺς πρεσβυτέρους, οὐ πρόσθεν ἃ πιόντας γαστρὸς ἕνεκα, πρὶν αὖ ἀφῶσιν οἱ ἄρχοντες· καὶ ὅπου παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ, ὅταν οἱ ἄρχοντες σημήνωσι· φέρονται δὲ οἰκόθεν, σιτία μὲν, ἄρτους· ὄψον δὲ κάρδαμον· πίνειν δὲ ὅν τις διψᾷ, κώθωνα ὡς ἀπὸ τοῦ πρωΐ μοῦ ἀρύσασθαι πρὸς δὲ τούτοις, μανθάνουσι τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν· μέχρι μὲν δὴ ἓξ ἢ ἑπτακαίδεκα ἐτῶν ἀπὸ γενεᾶς οἱ παῖδες ὧδε διάγουσιν· ἐκ τούτου δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐξέρχονται· οὗτοι δ' αὖ οἱ ἔφηβοι διάγουσιν ὧδε δέκα ἔτη ἀφ' οὗ αὖ ἐκ παίδων ἐξέλθωσι, κοιμῶνται πρὸ τὰ ἀρχεῖα ὡς πρὸ προείρηται· καὶ φυλακῆς ἕνεκα τῆς πόλεως καὶ σωφροσύνης· δοκεῖ γὰρ αὖτη ἡλικία μάλιστα, ἀπὸ μελείας δεῖσθαι· παρέχουσι δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἑαυτοὺς μάλιστα τοῖς ἄρχουσι χρῆσθαι, ἤν τι δέωνται ὑπὸ τοῦ κοινοῦ· καὶ ὅταν μὲν δέῃ, πάντες μόνοι πρὸ τὰ ἀρχεῖα· ὅταν δὲ ἐξίῃ βασιλεὺς ἐπὶ θήραν, τὰς δὲ ἡμισείας φυλακὰς καταλείπει· ποιεῖ δὲ τοῦτο, πολλάκις τοῦ μηνός· ἔχων δὲ δὴ ἐπὶ τοὺς ἑξήκοντας· τόξα παρὰ τὴν φαρέτραν· καὶ ἐν κολεῷ, κοπίδα, ἢ σάγαριν· ἔπι δὲ γέρρον· καὶ πάλτα δύο· ὥς τε τὸ μὲν, ἀφεῖναι· τῷ δ' αὖ δεῖ ἐκ χειρὸς χρῆσθαι· διατοῦτο δὲ δημόσια τοῦ θηρᾶν αὖ μέλουσι· καὶ βασιλεὺς ὥς περ καὶ ἐν πολέμῳ ἡγεμὼν αὐτοῖς ἐστι· καὶ αὐτός τε θηρᾶ, καὶ ἄλλων αὖ μελεῖ τὰ ὅπως ἂν θηρῶσιν· ὅπι ἀληθέστατα δοκεῖ αὖτη μελέτη εἶναι πρὸς τὸν πόλεμον εἶναι· καὶ γὰρ πρωΐ αὖ ἐᾶσθαι

σθαι ἐθίζει· καὶ ψύχει καὶ θάλπει αὖ ἐχέσθαι· γυμνάζει δὲ καὶ ὁδοιπορίαις καὶ δρόμοις· αἰ ἀγκὴ δὲ καὶ πεδίου θηρίον· καὶ ἀκοντίσαι ὅπου αὖ παραπέσῃ· καὶ τὴν ψυχὴν δὲ πολλαχοῦ αὐτὰ ἀγκάζει θήγεσθαι ἐν τῇ θήρᾳ, ὅταν τι τῶν ἀλκίμων θηρίων αὐθιστῆται· παίειν μὲν γὰρ δεῖ, τὸ ὁμοσπλαγχνιζόμενον· φυλάξασθαι δὲ τὸ ἀπιὸν ἐρόμενον· ὡς τι οὐ ῥᾴδιον δύρεῖν ἐν τῇ θήρᾳ, τί ἄπεστι τῶν ἐν πολέμῳ παρόντων· ἐξέρχονται δὲ ἐπὶ τὴν θήραν, ἄριστον ἔχοντες, πλεῖον μὲν ὡς ὄχος τῶν παίδων· τἆλλα δὲ ὅμοιον· καὶ θηρῶντες μὲν, οὐκ αὖ ἀριστήσαιεν· ἢν δὲ τι δέῃ, θηρίου ἕνεκα ἀπὸ καπαιμεῖναι, ἢ ἄλλως βουληθῶσι διατρίψαι πρὸ τὴν θήραν, τὸ ἄριστον τοῦτο δειπνήσαντες, τὴν ὑστεραίαν ὠῦ, θηρῶσι μέχρι δείπνου· καὶ μίαν ἄμφω τούτω τὼ ἡμέρα λογίζονται, ὅτι μιᾶς ἡμέρας σῖτον δαπανῶσι· τοῦτο δὲ ποιοῦσι, τοῦ ἐθίζεσθαι ἕνεκα· ἵνα καὶ ἐαὶ πεν πολέμῳ δύνωνται τοῦτο ποιεῖν· καὶ ὅλον δὲ τοῦτο ἔχουσιν οἱ πολικοῦτοι, ὅ, τι αὖ θηράσωσιν· ᾗ δὲ μὴ, τὸ κάρδαμον· ᾗ δὲ τις αὐτοὺς οἴεται, ἢ ἐαθίειν ἀνδῶς, ὅταν κάρδαμον μόνον ἔχωσιν ἐπὶ τῷ ὄπτῳ, ἢ πίνειν ἀνδῶς ὅταν ὕδωρ πίνωσιν, ἀπαμνημονήτω, ὡς ἡδὺ μὲν μάζα καὶ ἄρτος πεινῶν φαγεῖν· ὡς δὲ ἡδὺ ὕδωρ, διψῶν πιεῖν· ἃ δ' αὖ μὴ οὐσα φυλαὶ, διατρίβουσι μελετῶσα τἆλλα ἃ παῖδες ὄντες ἐμαθον, καὶ πεδίον καὶ ἀκοντίζειν· καὶ διαγωνιζόμενοι ταῦτα πρὸς ἀλλήλους διαπλοῦσιν· εἰσὶ δὲ καὶ δημόσιοι πύργων ἀγῶνες· καὶ ἆθλα προτίθεται· ἐν ᾗ δ' αὖ φυλῇ πλεῖστοι σὺν ἀνδρείᾳ πεπόνηνται, ἐπαινοῦσιν οἱ πολῖται καὶ τιμῶσιν οὐ μόνον τὸν ἄρχοντα αὖ τῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς οἱ παῖδας ὅτας ἐπαίδευσαν· χῶνται δὲ τοῖς μύθοις τῶν ἐφήβων ἁ ἀρχαὶ, ἵνα τι φρουρήσωσι δι' αὐτῶν, ἢ κακούργους ὀρθώσωσι, ἢ λυπᾶς ὑποφαμεῖν, ἢ καὶ ἄλλο τι, ὅσα ἰσχύος τε καὶ τάχους ἔργα ἐστί· ταῦτα μὲν δὴ οἱ ἔφηβοι πράττουσι· ἐπειδὰν δὲ τὰ δέκα ἔτη τελέσωσιν, ἐξέρχονται ἐς τοὺς πλείους ἀνδρας· ἀφ' οὗ δ' αὖ ἐξέλθωσι χρόνου ἐκ τῶν ἐφήβων, οὗτοι αὖ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διάγουσιν ὧδε· πρῶτον μὲν ὡς περ οἱ ἔφηβοι παρέχουσιν ἑαυτοὺς τοῖς ἀρχαῖς χρῆσθαι· ἢν δὲ ἐν πολέμου τινὸς οὖσα φρονούωσι τὰ πόλει ὄργα ἐστί, καὶ ἐπὶ δυσμαῖων· ἢν δὲ ἐπὶ δεῦρο στρατεύεσθαι, τοῖς μὲν οὕτω πεπαιδευμένοι οὐκέτ' ἔχοντες οὐδὲ πάλτα στρατεύονται· τὰ δ' ἀγχέμαχα ὅπλα καλούμενα· θώρακά τε πρὸ τοῖς στέρνοις καὶ γέρρον ἐν τῇ ἀριστερᾷ· δίον πρὸ γράφουσι οἱ πρῶτα ἔχοντες· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ, μάχαιραν ἢ κοπίδα· καὶ αἱ ἀρχαὶ δὲ πᾶσαν ἐκ τούτων καθίστανται, πλὴν οἱ τῶν παίδων διδάσκαλοι· ἐπειδὰν δὲ τὰ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διαπλέσωσιν, εἴπαν μὲν αὖ οὕτοι, πλεῖον ἢ πεντήκοντα ἔτη γεγονότες ἀπὸ γενεᾶς· ἐξέρχονται δὲ τηνικαῦτα, εἰς τοὺς γεραιτέρους ὄντας τε καὶ καλουμένους· οἱ δ' ὧν γεραίτεροι οὗτοι, στρατεύονται μὲν, οὐκέτ' ἔξω τῆς ἑαυτῶν· οἴκοι δὲ μένοντες, δικάζουσι τά τε κοινὰ πάντα καὶ τὰ ἴδια καὶ φανά του δὲ οὗτοι κρίνουσι· καὶ τὰς ἀρχὰς οὗτοι πάσας αἱροῦνται· καὶ ἢν τις ἐν ἐφήβοις ἢ ἐν πλείοις ἀνδράσιν, ἐλλίπῃ τῶν νομίμων, φανεροὶ μὲν οἱ φύλαρχοι ἕκαστον· καὶ τῶν ἄλλων οὐ βουλόμενος· οἱ δὲ γεραίτεροι ἀκούσαντες, ἐκκρίνουσιν· ὃ δὲ ἐκκριθεὶς, ἄπρος τὸν λοιπὸν βίον διαπλεῖ· Ἵνα δὲ σαφέστερον δηλωθῇ πᾶσα ἡ παῖδων πολιτεία, μικρὸν ἐπανειμι νῦν γὰρ ἐν βραχυτάτῳ αὖ δηλωθεῖη διὰ τὰ προειρημένα· Λέγονται μὲν γὰρ πόσοι, ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι· τούτων δ' οὐδεὶς ἀπελήλατο νόμῳ τιμῶν καὶ ἀρχῶν· ἀλλ' ἐξεῖσι πᾶσι πᾶσας πεῖραν τοὺς ἑαυτῶν παῖδας, ἃ τὰ κοινὰ τῆς δικαιοσύνης διδάσκαλεῖα· ἀλλ' οἱ μὲν δυνάμενοι τρέφειν τοὺς παῖδας ἀργοῦντας, τιμῶσιν· οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι, οὐ τιμῶσιν· οἱ δ' αὖ παῖδυθῶσι παρὰ τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις, ἔξεστιν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἐφήβοις νεανισκεύεσθαι· τοῖς δὲ μὴ διαπαιδυθεῖσιν οὕτως, οὐκ ἔξεστιν· οἱ δ' αὖ ἐν τοῖς ἐφήβοις διαπλέσωσι τὰ νόμιμα ποιοῦντες, ἔξεστι τούτοις εἰς τοὺς πλείους ἀνδρας σῶωλίζεσθαι· καὶ ἀρχῶν καὶ τιμῶν μετέχειν· οἵδ' αὖ μὴ διαγένωνται ἐν τοῖς ἐφήβοις, οὐκ ὄρχου τα ὡς τοὺς πλείους· οἱ δ' αὖ ὦῶν ἐν τοῖς πλείοις διαγένωνται ἀνεπίληπτοι οὗτοι τῶν γεραιτέρων γίνονται· οὗτοι μὲν δὴ οἱ γεραίτεροι διὰ παίδων ἴσων ἐληλυθότες καθίστανται· καὶ ἡ πολιτεία, αὖτη ἡ οἵου τε χρώμενοι βέλτιστοι αὖ εἶναι· καὶ νῦν δὲ ἔτ' ἐμμνήσει μαρτυρία, καὶ τῆς μετρίας διαίτης αὐτῶν· καὶ τοῦ ἐκπονεῖσθαι τὴν δίαιταν· αἰσχρὸν μὲν γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἐστι σώφροσι, καὶ τὸ ἀσθενεῖν καὶ τὸ ἀσθενεῖσθαι, καὶ τὸ φύσης μετοῦς φαίνεσθαι· αἰσχρὸν δὲ ἔτι καὶ τὸ ἰούτα σου, φανερὸν γενέσθαι, ἢ τοῦ οὐρῆσαι ἕνεκα, ἢ καὶ ἄλλου τινὸς τοιούτου· ταῦτα δὲ οὐκ αὖ ἐδύναντο ποιεῖν, εἰ μὴ καὶ δίαιτ' μετρία ἐχώντο· καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκπονοῦντες αὖ ἥλισκον ὥς τε ἄλλα ποι ἀσθχωρεῖν· ταῦτα μὲν δὴ καὶ πάντων σώφρονα λέγειν· οὗ δὲ ἕνεκα ὁ λόγος ὡμνήθη, νῦν λέξομεν, τὰς κύρου παιδείας, ἀρχὰ μὲν ἀσθ παίδος· Κῦρος μὲν γὰρ μέχρι δώδεκα ἐτῶν, ἢ ὀλίγω πλείόνων, τούτῳ τῇ παιδείᾳ ἐπαιδεύθη· καὶ πάντων τῶν ἡλίκων διαφέρων ἐφάνετο· καὶ εἰς τὸ ταχὺ μανθάνειν αὖ δ' ἐοι, καὶ ἃ δ' ἐπὸ καλῶς καὶ αὖ δρείως ἔκαστα ποιεῖν· ἐκ δὲ τούτου τοῦ χρόνου μετεπέμψατο αὐτὸν ἀγατέρα, καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς· ἰδεῖν γὰρ ἐπεθύμει ὅπι ἤκουε καλὸν καγαθὸν αὖ τὸν εἶναι· δέχεται

Persarum leges

Forū liberū

De uitijs que comitantur ingratitudinē

Cyri educatio

Τύρβη κώφωνα
γερέτεσθαι κοπίς
γεραίτεροι σάγαριν
ἀποδεκνύναι γέρρον
ἀνδρίκτους πάλτα
πανπλαμον

ἀπομνήσθαι

ἀμφὶ τούτω τὼ ἡμέραι

ἀγχέμαχα, ὅπλα

σωωλίζεσθαι

ἀνεπίληπτοι

Persia montosa

δ' αὖ πάνυ μανδαύην τρὸς τὸν πατέρα, καὶ τὸν κύρον τὸν ὑὸν ἔχουσα· ὡς δὲ ἀφίκετο τάχιστα, καὶ ἔγνω ὁ κῦρος τὸν ἀστυάγην τῆς μητρὸς πατέρα ὄντα, δῦϐυς, ὥια δὴ πᾶς φιλόστοργος φυσά, πανταχόθεν τε αὐτὸν, ὡς τὸν αὖ ἔτος πάλαι σῦν πέραμι μῆλος, καὶ πάλαι φιλῶν ἀπαλάζοιτο· καὶ ὁρῶν δὴ αὐτὸν κεκοσμημένον, καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφὴ, καὶ χρώματος ἐν τρίϐῳ, καὶ κόμας τροσθέτοις, ἃ δὴ νόμιμα ἦν ἐν μήδοις, τοῦτα γὰρ πάντα μηδικὰ ἐστι καὶ οἱ τοξοφόροι χίλιοι, καὶ οἱ καμήλους, καὶ οἱ τρεσϐεῖοι τρὶ τὴν δέρην· καὶ τὰ ψέλλια τρὶ τῶν χειρῶν· ἐν τοῖσας δὲ τοῖς οἴκοι, καὶ νῦν ἔτι τολὺ καὶ ἐαθῆτες φαυλότερα· καὶ δίαιτα δὴ τελεστέρα ὁρῶν δὴ τὸν κόσμον τοῦ πάππου, ἐμϐλέπων αὐτῷ, ἔλεγεν· ὦ μῆτερ· ὡς καλὸς μοι ὁ πάππος· ὄρθωσίς δὲ τῆς μητρὸς αὐτὸν, πότερος δοκεῖ καλλίων αὐτῷ εἶναι, ὁ πατὴρ ἢ οὗτος, ἀπεκρίνατο τάχα ὁ κῦρος· ὦ μῆτερ· τοσῶν μὲν, τολὺ καλλίων ὁ ἐμὸς πατήρ· μίκρα μέντοι ὅσων ἑώρακα ἐγὼ, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ τῇ ϐυρεᾷ, τολὺ οὗτος ὁ ἐμὸς πάππος καλλίων· αὐτὰρ ἀζόμενος δὲ αὐτὸν ὁ ἀστυάγης, καὶ τολὺν καλὴν ἐνέδυσε· καὶ τρεσϐεῖος καὶ φελλίοις ἐτίμα καὶ ἐκόσμει· καὶ ἐπεὶ ἐξελαύνοι, ἐφ' ἵππου χρυσοχαλίνου τομπεύειν· ὡς τοὺς καὶ αὐτὸς ἡδέως τορεύεσθαι· ὁ δὲ κῦρος, ἅτε πᾶς ὢν καὶ φιλόκαλος καὶ φιλότιμος, ἥδετο τῇ τολῇ· καὶ ἐπαίδευεν μανθάνων, ὑπερέχαιρεν· ἐν τοῖσας γὰρ, διὰ τὸ χαλεπὸν εἶναι καὶ τρέφειν ἵππους καὶ ἐπαίδευεν, ἐν ὀρεινῇ οὔσῃ τῇ χώρᾳ, καὶ ἰδεῖν ἵππον ἐπαίνιον· δεινῶν δὲ ὁ ἀστυάγης σὺν τῇ θυγατρὶ καὶ τῷ κύρῳ, βουλόμενος τὸν παῖδα ὡς ἥδιστα δεικνύειν, ἵνα ὡς ἥδιστα τοιοῖ, τροσήγαγεν αὐτῷ καὶ παρασκευὰς· καὶ τάντοδαπὰ ἐμϐάμματα καὶ ϐρώματα· τὸν δὲ κῦρον, ἔφασαν λέγειν· ὦ πάππε· ὅσα τρόϐατα ἔχεις ἐν τῷ δείπνῳ, εἰ ἀνάγκη σοι ἐστὶ πάντα τὰ λεκτὰ ταῦτα διατείνειν τὰς χεῖρας καὶ ἀπογεύεσθαι τούτων, ἴσθι πάντοδαπῶν ϐρωμάτων· τὶ δὲ φᾶναι τὸν ἀστυάγη· οὐ γὰρ τολύ σοι δοκεῖ κάλλιον τόδε τὸ δεῖπνον εἶναι τοῦ ἐν τοῖσας; τὸν δὲ κῦρον τρὸς ταῦτα ἀποκρίνασθαι λέγεται, οὐχὶ ὦ πάππε, ἀλλὰ τολὺ ἀπλουστέρα καὶ δυϐυτέρα παρ' ἡμῖν ἡ ὁδός ἐστιν ἐπὶ τὸ ἐμπίνεσθαι, ἢ παρ' ὑμῖν· ἐκεῖ μὲν γὰρ, ἄρτος καὶ κρέας ἁπλοῦν τοῦτο ἄγει· ὑμεῖς δὲ, ἓς μὲν τὸ αὖτο ἡμῖν ἀποδύεσθε· τολλοὺς δὲ πυρ ἐλίγους αὖτο καὶ κάτω πανταχόθι, μόλις ἀφικνεῖσθε, ὅτε ἡμεῖς πάλαι ἤκομεν.

Ἀλλ' ὦ πάτ φᾶναι τὸν ἀστυάγην, οὐκ ἀρχόμενοι τοῦτα τρὶν πανταχόθεν ἀπεσκευασμένα· γδύομαι δ' ἔφη καὶ σύ, γνώσῃ ὅτι ἡδέα ταῦτα ἐστίν· ἀναμὰ καὶ σὲ φᾶναι τὸν κῦρον ὦ πάππε, μυσταπόμνων ταῦτα τὰ ϐρώματα ὁρῶ· καὶ τὸν ἀστυάγην ἐπορέσθαι· καὶ τίνι δὴ σὺ τεκμαιρόμενος ὦ πάτ λέγεις. Ὅτι στε φᾶναι ὁρῶ ὅταν μὲν τοῦ ἄρτου ἅψῃ, ἓς οὐδὲν τὴν χεῖρα ἀποψώμενον· ὅταν δὲ τούτων τινὸς θίγῃς, δῦϐυς ἀποκαθαίρεις τὴν χεῖρα ἓς τὰ χειρόμακτρα, ὡς πάντα ἀχόμενος, ὅτι καταμεμίασαι ἀπ' αὐτῶν ἔγνω γένετο· τρὸς ταῦτα δὴ τὸν ἀστυάγην φᾶναι, τοίνυν οὕτω γίγνωσκε ὦ πάτ, ἀναμὰ κρέα γε δύωχοῦ, ἵνα νεανίας οἰκαδ' ἀπέλθῃς· ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντα, πολλὰ αὐτῷ παραφέρειν, καὶ θηρία καὶ ἵππων ἡμέρων· καὶ τὸν κῦρον, ἐπεὶ ἑώρα πολλὰ τὰ κρέα ἀρεῖν· ἢ καὶ δίδωμι σοι ὦ πάππε ταῦτα πάντα τὰ κρέα, ὅτι ἂν βούλωμαι αὐτοῖς χρῆσθαι; Νὴ δία φᾶναι ἐγώ σοι ὦ πάτ· ἐγταῦθα δὴ τὸν κῦρον λαϐόντα ἵππων κρεῶν, διαδόναι τοῖς ἀμφὶ τὸν πάππον θεραπευταῖς· ἅπαξ λέγοντα ἑκάστῳ· σοὶ μὲν, τοῦτο ὅτι τροθύμως με ἐπαίδευεν διδάσκεις· σοὶ δὲ, ὅτι μοι πάλαι ἔδωκας· τοῦτο γὰρ νῦν ἔχω· σοὶ δὲ, ὅτι τὸν πάππον καλῶς θεραπεύεις· σοὶ δὲ, ὅτι μου τὴν μητέρα πιᾷς· τοιαῦτα ποιεῖν, ἕως διεδίδου πάντα ἀνέλαβε κρέα· σάκα δὲ φᾶναι τὸν ἀστυάγην τῷ οἰνοχόῳ, ὃν ἐγὼ μάλιστα τιμῶ οὐδὲν δίδως; ὁ δὲ σάκας ἄρα καλός τε ὢν ἐτύγχανε, καὶ τιμὴν ἔχων τροσάγειν, τοὺς θλομένους ἀστυάγους· καὶ ἀποκωλύειν οὐδὲ μὴ καιρὸς ὢν τῷ δοκεῖν εἶναι τροσάγειν· καὶ τὸν κῦρον ἐπορέσθαι τρότερον ὡς αὖ πᾶς μηδέπω τοτὲ ἐπόσων, διατὶ ὦ πάππε τοῦτον οὕτω τιμᾷς, καὶ τὸν ἀστυάγην σκώψαντα δ' εἰπεῖν· οὐχ ὁρᾷς φᾶναι, ὡς καλῶς οἰνοχοεῖ καὶ δύχημόνως; Οἱ δὲ τῶν Βασιλέων τοτόνων οἰνοχόοι, κομψῶς τε οἰνοχοοῦσι, καὶ καθαρείως ἐγχέουσι· καὶ διδόασι τοῖς τρισὶ δακτύλοις ὀρθοῦντες τὴν φιάλην· καὶ τροσφέρουσιν ὡς αὖ ἐνδοῖεν τὸ ἔκτομα, σὺν τῷ τόπατε τῷ μέλλοντι τίνειν· κέλευσον δὴ φᾶναι ὦ πάππε τῷ σάκα, καὶ ἐμοὶ δοῦναι τὸ ἔκτομα· ἵνα καὶ γὼ καλῶς σοι τεῖν ἐγχέας, αὐαγκήσωμαί σε ἢν δύνωμαι· καὶ γὸν κελεύσαι δοῦναι. λαϐόντα δὲ τὸν κῦρον, οὕτω μὲν δὴ κλύσαι τὸ ἔκτομα, ὡς τερ τὸν σάκαν ἑώρα· οὕτω δὲ σήναντα τὸ τρόσωτον, τρουσιάως καὶ δυχημόνως τροστενεγκεῖν καὶ ἐν δοῦναι τὴν φιάλην τῷ πάππῳ, ὡς τε τῇ μητρὶ καὶ τῷ ἀστυάγῃ, τολὺν γέλωτα παρασχεῖν· καὶ αὐτὸν δὲ τὸν κῦρον ἐκγελάσαντα, αὖ πανδήσαι τρὸς τὸν πάππον καὶ φιλοῦντα ἅμα δ' εἰπεῖν· ὦ σάκα· ἀπόλωλας· ἐκϐαλῶσι τῆς τιμῆς· τάτε γὰρ ἄλλα φᾶναι σου κάλλιον οἰνοχόησω, καὶ οὐκ ἐκτέμομαι αὐτὸν τὸν οἶνον· οἱ γὰρ τῶν Βασιλέων οἰνοχόοι, ἐπειδὰν ἐν δίδωσι τὴν φιάλην, ἁρύσαντες ἀπ' αὐτῆς τῷ κυάθῳ, ἵνα τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐγχεάμενοι, καταῤῥοφοῦσιν· τοῦ δὴ, ἵνα φάρμακα ἐγχέοιεν, μὴ λοιτὸν εἶεν αὐτοῖς· ἐκ τούτου δὴ ὁ ἀστυάγης ἀποσκώπτων, ἔφη· καὶ τί δὴ ὦ κῦρε τὰ ἄλλα μεμυέμενος τὸν σάκαν, οὐκ ἀπῤῥόφησας τοῦ

νόμους λεπάνια
ἔρεπτοί ἔγχυμους
ψέγια ἀποπώμενον
πάππου
προτίθεσθαι
ἵνα ἐπερωτᾷ

τοῦ οἴνου· ὅπως δ' ἔγε ἔφη ἐδιδάχθη, μὴ ἐν τῷ κρατῆρι, φάρμακα μεμαγμένα εἶναι· καὶ γὰρ ὅτε εἰς τοὺς φίλους ἐν τοῖς τελεθλίοις, σαφῶς κατέμαθον, φάρμακα αὐτὸν ὑμῖν ἐγχέαντα· καὶ ὡς δὴ ἔφη σὺ ὦ πάτ τοῦτο κατέγνως· Ὅπως δ' ἔγε ὑμᾶς ἐώρων, καὶ τὰς γνώμας καὶ τοῖς σώμασι σφαλλομένους· ὡρῶτον μὲν γὰρ, ἃ οὐκ ἐᾶτε ἡμᾶς τοὺς παῖδας τρίειν, ταῦτα αὐτοὶ ἐτρίεστε· πάντες μὲν γὰρ ἅμα ἐκεκράγετε ἐμαθαίετε δὲ, οὐδὲ ἓν ἀλλήλων· ἴσθε δὲ, καὶ μάλα γελοίως· οὐκ ἀκροώμενοι δὲ ἀδόντος, ὁμοίως ἐστὲ ἄδειν ἄριστα· λέγων δὲ ἕκαστος ὑμῶν τὴν ἑαυτοῦ ῥώμην, ἐπεὶ αἰσχύνῃ τε ὀχησόμενοι, μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ, ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε· ἔπλεγεσθε δὲ πάντα τάσασι, σύτε ὅπι βασιλεὺς ἥδεται, οἵτε ἄλλοι, ὅπι σὺ ἄρχων· τότε γὰρ δὴ ἔγωγε καὶ τρῶτον κατέμαθον, ὅτι τοῦτ' ἄρα ἦν ἡ ἰσονομία, ὃ ὑμεῖς τότε ἐποιεῖτε· οὐδ' ἐπῃνοῦτε τότε· καὶ ὁ ἀστυάγης εἶπεν· ὁ δὲ σὸς πατὴρ ὦ πάι, πίνων οὐ μεθύσκεται; οὐ μὰ δί' ἔφη· ἀλλὰ πῶς ποιεῖ· διήκων πάντα· ἄλλο δὲ κακὸν οὐδὲν πάσχει· οὐ γὰρ οἶμαι ὦ πάτερ σάκας αὐτῷ οἰνοχοεῖ· καὶ ἡ μήτηρ εἶπεν· ἀλλὰ τί τε σὺ ὦ πάι οὕτω τῷ σάκα πολεμεῖς· τὸν δὲ κῦρον εἰπεῖν, ὅτι νὴ δία μισῶ αὐτόν· πολλάκις γὰρ με τρὸς τὸν πάτερα ἐπεθυμοῦντα τρὸς δραμεῖν, οὗτος ὁ μαρώτατος ἀπεκωλύει· ἀναμὰ ἱκετεύω φᾶναι ὦ πάτερ ὅς μοι τρεῖς ἡμέρας ἄρξαι αὐτοῦ· καὶ τὸν ἀστυάγην ἐᾶσαι· καὶ ὡς δὴ αὖ ἄρξας αὐτοῦ· καὶ τὸν κῦρον φᾶναι· τὰς αὖ ὡς τάχιστα οὗτος ἐπὶ τὴν ὁσόδῳ, ἔπειτα ὁπότε βούλοιτο ἆδέγαι ἐπ' ἄριστον, λέγοιμι αὖ ὅπι οὐπω δυνατὸν τῷ ἀρίστῳ ἐντυχεῖν· ἀπουδαζόμενος γὰρ τρός τινας· εἰ δ' ὁπότ' αὖ ἥκοι ἐπὶ τὸ δεῖπνον, λέγοιμ' αὖ ὅπι οὐ τω δυνατὸν τῷ δείπνῳ ἀπουδαζόι φαγεῖν, εἰ μὴ αὖ ὅπι παρὰ τοῖς γυναιζίν ἐστιν, ἕως παρατείναμι τοῦτον· ὡς τάχ' οὗτος ἐμὲ παρατείνει ἀπὸ σοῦ κωλύων· τοιοῦτος μὲν οὖν τοῖς θυμίοις παρεῖχεν ἐπὶ τῷ δείπνῳ· τὰς δὲ ἡμέρας, εἴ τινος ἀθοιτο δρόμου ἢ τὸν πάτερα ἢ τὸν μητρὸς ἀδελφόν, χαλεπὸν ἦν ἄλλον φᾶσαι τοῦτο τοιῆσαι· ὅπι γὰρ δύνατο ὁ κῦρος, ὑπερέχαιρεν αὐτοῖς χαριζόμενος. Ἐωδὴ δὲ ἡμανδάνην παρεσκευάζετο ὡς ἀπιοῦσα· καλὴ γὰρ τὸν ἀνδρα, ἐδεῖτο αὐτῆς ὁ ἀστυάγης, καταλιπεῖν τὸν κῦρον· ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· ὅπι βούλοιτο μὲν αὖ ἅπαντα τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι· ἀκοῦσαι μέντοι τὸν παῖδα, χαλεπὸν νομίζειν εἶναι καταλιπεῖν· ἔνθα δὴ ὁ ἀστυάγης λέγει τρὸς τὸν κῦρον· ὦ παῖ· ἦν μέντοι παρ' ἐμοὶ, τρῶτον μὲν τῆς παρ' ἐμὲ ὁσόδου σοί, οὐ σάκας ἀρξει· ἀλλ' ὅσ' ἂν βουλῇ ἆδέναι ὡς ἐμὲ, ἐ τὸ σοὶ ἔσται· καὶ χάριν σοι ἔφη μᾶλλον εἴσομαι, ὅσω αὖ πλεονάκις ἆδῃς ὡς ἐμέ· ἔπειτα δὲ, ἵππους τοῖς ἐμοῖς χρῆσι· καὶ ἄλλοις ὁπόσοις αὖ βούλῃ· καὶ ὅταν ἀπίῃς, ἔχων ἄπει, οὓς αὖ αὐτὸς ἐθέλῃς· ἔπειτα δὲ ἐν τῷ δείπνῳ ἐ τὸ μετρίως σοι ὁ κοῦν ἔχειν, ὁποίαν βούλει ὁδὸν τορεύσω· ἐπεὶ τάπι νῦν ἐν τῷ παραδείσῳ θηρίᾳ, δίδωμί σοι· καὶ ἄλλα πάντοδαπὰ συλλέξω· ἃ σὺ ἐπειδὰν τάχιστα ἱππεύειν μάθῃς, διώξῃ· καὶ τοξεύων καὶ ἀκοντίζων καταβαλεῖς, ὡς πάντες μεγαλοι ἀγδρες· καὶ παῖδας δέ σοι ἐγὼ συμπαίστορας παρέξω· καὶ ἄλλα ὅσα αὖ βούλῃ λέγων τρὸς ἐμὲ, οὐκ ἀτυχήσῃ· ἐπεὶ δὲ ταῦτα εἴρηκεν ὁ ἀστυάγης, ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν κῦρον· πότερα βούλοιτο μένειν, ἢ ἀπιέναι· ὁ δὲ, οὐκ ἐμελέτησεν· ἀναμὰ πάχυ εἶπεν ὅτι οἴκοι μὲν τῶν ἡλίκων, καὶ ἥδιον ἂν εἴη· ὧδε δὲ κρατίστως εἶναι ὦ μῆτερ· καὶ τοξεύων καὶ ἀκοντίζων· ἐνθάδε δὲ οὔ· οἶδα ὅπι ἱππεύσω, ἢ πεζὸν ἐμὲ τῶν ἡλίκων· καὶ τοῦτο οὔ ἴσον ἔφη ὦ μῆτερ, ὅτι ἐμὲ πάνυ αὐτὰ· ἢν δ' ἐμὲ καταλίπῃς ἐνθάδε καὶ μάθω ἱππεύειν, ὅταν μὲν ἐν πόσοις ὦ, οἶμαί σοι ἐκείνους τοὺς ἀγαθοὺς πάντας ῥᾳδίως νικήσειν· ὅταν δὲ ἐς μάδους ἔλθω ἐνθάδε, πέρασόμαι τῷ πάππῳ ἀγαθὸν ἱππέων κράτιστος ὢν ἱππεύς, συμμαχεῖν αὐτῷ·

Τὴν δὲ μητέρα ἆδεῖν· τὴν δὲ δικαιοσύνην ὦ πάι, πῶς μαθήσῃ ἐνθάδε, ἐκεῖ ὄντων σοι τῶν διδασκάλων· καὶ τὸν κῦρον φᾶναι, ἀλλ' ὦ μῆτερ ἀκριβῶς ταύτην γε οἶδα· πῶς σὺ οἶσθα ἆδειν τὴν μανδαύην· ὅπι φᾶναι ὁ διδάσκαλός με ὡς ἥδη ἀκριβοῦντα τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἄλλους καθίστη δικαζόν, καὶ τοίνυν φᾶναι ἐπὶ μέτρο τε δίκη, καὶ ἔλαβον ὡς οὐκ ὀρθῶς δικάσας· ἦν δὲ δίκη, παιδία·

ΚΥΡΟΥ ΚΡΙΣΙΣ.

Παῖς μέγας μικρὸν ἔχων χιτῶνα, ἕτερον παῖδα μακρὸν, μέγαν ἔχοντα χιτῶνα ἐκδύσας αὐτὸν, τὸν μὲν ἑαυτοῦ, ἐκείνον ἠμφίεστο· τὸν δὲ ἐκείνου, αὐτὸς ἐνέδυ· ἐγὼ γοῦν τούτοις δίκαζον, ἑγνων βέλτιον εἶναι ἀμφοτέροις· τὸν ἄρροζοντα ἑκάτερον ἔχειν χιτῶνα· ἐν δὲ τούτῳ με ἔπεσεν ὁ διδάσκαλος λέγων· ὅπ' ὅταν μὲ τὸν ἀρμόττοντος κρίνῃς, οὕτω δέοι ποιεῖν· ὅταν δὲ κρίναι δέοι ὁπότερου ὁ χιτὼν εἴη, τοῦτ' ἔφη σκεπτέον εἶναι, τίς κλῆσις δίκαιά ἐστί· πότερα τὸν βία ἀφελόμενον ἔχειν, ἢ τὸν ποιησάμενον κεκλῆσθαι· ἔπειτα δὲ ἔφη· τὸ μὲν νόμιμον, δίκαιον εἶναι· τὸ δὲ ἀνόμου βίαιον· σῶν τῷ νόμῳ τὸν ἐκέλευε δεῖν τὸν δί

κατὴν τὴν ψυχὴν πίεσθαι. οὕτως ἐγώ σοι ἔφην ὦ μῆτερ, ταῦτ' ἐστὶ δίκαια, ταῦτα πάσην ὁσίαν ἀκριβῶς· ἢν δέ τι ἄρα πρὸς δέομαι, ὁ πατὴρ μὲ ἔφη οὔτοι ἀποδιδάξει. Ἀλλὰ οὐ ταῦτα ἔφην ὦ πάτερ παρά τε τῷ πάτρῳ δίκαια καὶ ἐν πόλεσιν ὁμολογεῖται. οὗτος μὲν γάρ, ἴσθι ἐν μόδις πάντων διαπόντην ἐαυτὸν πεποίηκεν· ἐν πόλεσι δέ, ὃ ἴσον ἔχειν δίκαιον νομίζεται. καὶ ὁ σὸς πρῶτος πατήρ, ἵνα μὲν τοιεῖ ἀποιεῖ τῇ πόλει πεπαυμένα δὲ λαμβάνει μέτρον δὲ αὐτῷ, οὐχ ἡμῶν· ἀλλ' ὅνομος ἐστὶν· ὅπως οὖν μὴ ἀσπλὴ μαρτύρωμος, ἐπειδὰν οἴκοι εἶης αὖ παρὰ τοὺς μαθὼν ἥκῃς αὐτὸ τοῦ βασιλικοῦ τὸ τυραννικόν, ἐν ᾧ ἐστι. τὸ μεῖον οἴεσθαι χρῆναι πάντων ἔχειν· ἀλλ' οὐδὲ σὸς πατὴρ εἶπεν ὁ κῦρος, δεινὸ πρὸς ἐστὶν ὦ μῆτερ, διδάσκαλον μεῖον ἢ μεῖον ἔχειν· ἢ οὐχ ὁρᾷς ἔφη ὅτι καὶ μάδυς ἁπάντας διδίδαχεν, ἑαυτοῦ μεῖον ἔχειν· ὥς τι θάρσει· ὡς ὁ σὸς γε πατὴρ, οὐ τι ἄλλον οὐδένα οὔτ' ἐμὲ μὴ διδάσκαλον μεῖον ἐκλεῖν ἀσπεπέμψεται. Τοιαῦτα μὲν δὴ πολλὰ ἐλαύνει ὁ κῦρος· τέλος δὲ ἡ μὲν μήτηρ ἀπῆλθε· κῦρος δὲ κατέμενε καὶ αὐτοῦ ἐτρέφετο· καὶ πάχυ μὲν τοῖς ἡλικιώταις σὺν ἐκέρατο, ὥς τι οἰκείως διακεῖσθαι πάχυ δὲ τοὺς πατέρας αὖ ἦν ἀπέρατο προσιόν· καὶ ἐνήλιξ ὢν, ὅτι ἥσσα ζητο αὖ ἦν τοῖς ἡλίξ· ὥς τε καὶ εἴ τι τοῦ βασιλέως δέοιντο· τοὺς παῖδας ἐκέλευον, κύρου δεῖσθαι διαπράζασθαι σφίσιν. ὁ δὲ κῦρος ὅτι δέοιντο αὐτοῦ οἱ παῖδες, διὰ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ φιλοτιμίαν, πολλὰ πάντως ἐποιεῖτο διαπράττεσθαι· καὶ ὁ ἀστυάγης δὲ ὅτι δέοιτο αὐτοῦ ὁ κῦρος, οὐδὲν ἐδύνατο ἀπαλέγειν, μὴ οὐ χαρίζεσθαι· καὶ γὰρ ἀσθενήσαντος αὐτοῦ, οὐδ' ἔρπε ἀπέλιπε τὸν πάππον· οὐδὲ κλαίων ποτ' ἐπαύετο δ' ἁλοὺς πᾶν πᾶσιν, ὅτι ὑπερφοβεῖτο μὴ οἱ παππος ἀσθενοῖ· καὶ γὰρ ἐκνυκλοῦς εἶπνος δ' ἐοιτο ἀστυάγης, πρῶτος πασθάνετο κῦρος· καὶ πάντων ὁμοῦ πα αἰσθάνεσθαι ὑπηρέτησεν ὅ, πι οἷοιτο χαρίεσθαι· ὥς τε πάντα πασιν ἐκλίσατο τὸν ἀστυάγην· καὶ ἦν μὲν ἴσως ὁ κῦρος πολυλογώτερος· ἅμα μὲν διὰ τὴν παιδείαν, ὅτι ἠναγκάζετο ὑπὸ τοῦ διδασκάλου καὶ διδόναι λόγον ὧν ἐποίει· καὶ λαμβάνειν παρ' ἄλλων ἃ δίκαζοι· ἔπι δὲ καὶ διὰ τὸ φιλομαθὴς εἶναι, πολλὰ μὲν αὐτὸς ἀεὶ ἤρου τε παρόντας αὐτὸς ἀπόντα πάντας ἔχοντα τυγχάνοι· καὶ ὅσα αὐτὸς ὑπ' ἄλλων ὄρωπτο, διὰ τὸ αἰχίνους εἶναι, πάχυ ἀπεκρίνετο· ὥς τε ἐκ πάντων τούτων ἡ πολυλογία σύνελέγετο αὐτῷ. Ἀλλὰ ὡς μὲν γὰρ ἐν σώμασιν, ὅσοι νέοι ὄντες μέγεθος ἔλαβον ὅμως ἐμφύεται πάντοις νεφρὸν ὁ καθηγεῖται τὴν ὀλιγοπαιδίαν, οὕτω καὶ κύρου ἐκ τῆς πολυλογίας, οὐ θράσος διεφαίνετο· ἀλλὰ μόνης καὶ φιλοσοφίας. ὥς τι ἐπεθυμεῖ αὐτῆς ὅπι μείω ἀκούειν αὐτοῦ, ἢ σιωπᾶν παρεῖναι· ὡς δὲ προῆγεν ὁ χρόνος αὐτῷ, σὺν τῷ μεγέθει ἐς ὥραν ἦ πρόσφορον γενέσθαι, ἐν τούτῳ δή, τοῖς μὲν λόγοις βραχυτέροις ἐχρῆτο· καὶ τῇ φωνῇ ἡσυχαιτέρᾳ· αἰδοῦς δὲ ἐνεπίμπλατο, ὥς τε καὶ ὀρυθραίνεσθαι, ὁπόπτε σιωτυχαίοι τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τὸ σκυλακῶδες τῷ πάπῳ πρὸς πάθειν, οὐκέτι ὁμοίως προσῆν ἔχειν· οὕτω δὲ ἡσυχαίτερος μὲν ἦν· ἐν δὲ ταῖς σιωουσίαις, πάμπαν ἐπιχάρις· καὶ γὰρ ὅτα διαγωίζοιτο πολλάκις ἡλικες πρὸς ἀηλους, οὐχ ἁ κρεῖσσα ἦδη ὤν, ταῦτα προυκαλεῖτο τοὺς σιωόντας· ἀηλ' ἄπρ δοῦ δεῖ ἑαυτὸν ἥπονα ὄντα, ταῦτα ἐξῆρχε φάσκων καλλιον αὖ ἴσον ποιήσειν· καὶ κατῆρχεν ἡδὺ αἰσπάζων ἐπὶ τοὺς ἵππους· ἢ διακονοῦμος· ἢ διατρέβυσόμος ἀπὸ τῶν ἵππων. οὕπω πάνυ ἐπος ὢν· ἢ τ' τώμος δέ, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ μάλιστα ἐγέλα· ὡς δ' οὐκ ἀπεδίδρασκεν ἐκ τοῦ ἡπᾶσθαι ἢ τὸ μὲν ποιεῖν ἀ ἡπῶτο, ἀηλ' ἐκαλινδεῖτο ἐν τῷ πράσθαι αὖθις βέλτιον ποιεῖν, τάχ μὲν ἢ τὸ ἴσον ἀφίκετο τῇ ἱππικῇ τοῖς ἡλικιώτας, τάχ δὲ παρῆει διὰ τὸ ὄρᾶν τοῦ ὄρχου. τάχ δὲ πὰ ἐν τῷ παραδείσῳ ἐμφύτευε ἀμπελώκει, διώκων καὶ βάλλων καὶ καπακαίνων. ὥς τι ὁ ἀστυάγης, οὐκέτ' εἶχεν αὐτῷ συλλέγειν θηρία· καὶ ὁ κῦρος ἀσθόμενος, ὅτι βουλόμενος οὐ δύναιτο οἱ ζῶντα παρέχειν, πολλάκις ἔλεγε πρὸς αὐτόν· ὦ πάππε· τί σε δεῖ θηρία ζητοῦντα, πραίγματα ἔχειν· ἀλλ' ἤν ἐμὲ ἐκπέμπῃς ἐπὶ θήραν, σὺν τῷ θείῳ, νομίζω ὅσα αὖ ἴδοι θηρία, σέ μοι τοῦτα πρίφειν· ἀποθυμῶν δὲ σφόδρα ἐφίεναι ἐπὶ τὴν θήραν, οὐκέθ' ὁμοίως λιπαρεῖν ἐδύνατο ὥς πρὸς πῶς ὤν· ἀηλ' ὀλιγοπέρου προσῄει· καὶ ἁ πρόσθεν τῷ σάκα ἐμέμφετο, ὅτι οὐ παρίοι αὐτὸν πρὸς τὸν πάππον, αὐτὸς ἤδη σάκας ἑαυτῷ ἐγίγνετο· οὐ γὰρ προσῄει, ἁ μὴ προΐοιδι, ἁ κωρος εἶη· καὶ τοῦ σάκα ἐδεῖτο πάντως σημαίνειν αὐτῷ, ὁπότε ἐν καιρῷ εἶη ἁ σπένοι· καὶ ὁπότε οὐκ ἐν καιρῷ· ὥς τι ὁ σάκας ἤδη, ὑπόφιλα αὐτὸν, ὡς πρὸς καὶ οἱ ἄλλοι πάντες. Ἐπεὶ δ' οὖν ἔγνω ὁ ἀστυάγης φρόνιμον αὐτὸν πάνθυμοῦντα τῆς ἔξω θήρας, ἐκπέμπει αὐτὸν σὺν τῷ θείῳ· καὶ φύλακας συμπέμπει ἐφ' ἵππων πρεσβυτέρους· ὅπως ἀσφαλῶς ἴσον δυχερῶν, φυλάττοιεν αὐτόν· καὶ ἁ ἴσον ἀγρίων τι φαίεν θηρίων. Οὕτω κῦρος τῶν ἐπομένων προθύμως ἐπυνθάνετο, ὅτοιοίς οὐ χρὴ θηρίοις πελάζειν, καὶ ὁποῖα χρὴ βαρέουντα διώκειν· οἱ δ' ἔλεγον· ἄρκτοι τε πολλοὺς ἤδη πλησιάσαντας, διέφθειραν καὶ λέοντες καὶ κάπροι καὶ παρδάλεις· ἁ δὲ ἔλαφοι καὶ δορκάδες, καὶ ἄγριοι ὄϊες· καὶ οἱ ὄνοι οἱ ἄγριοι, ἀσθενεῖς ἁδὸν· ἔλεγον δὲ καὶ τοὔπτο· τὰς δυσχωρίας ὅπι δέοι φυλάττεσθαι οὐδὲν ἧττον, ἢ τὰ θηρία πολλοὺς γὰρ ἤδη αὐτοῖς τοῖς ἵπποις καπακρημνισθῆναι· καὶ ὁ κῦρος ταῦτα πάντα ἐμαίθανε προθύμως

ἐνεχείνδετο
κεπαπαίνων

Cyrus loquax.

προθύμως· ὡς δὲ εἶδεν ἔλαφον ἐκπεπλήπασαν, πάντων ἀπολαβόμενος ὧν ἤκουεν, ἐδίωκεν οὐδὲν ἄλλο ὁρῶν, ἢ ὅπῃ ἔφυγε· καὶ πως διαπεπὼν αὐτῷ ὁ ἵππος, πάπαι ἆς γόνατα· καὶ μακροῦ, κἀκεῖνον ἐξέτρα χήλισεν· οὐμὲν, ἀηλ' ἐπέμπεν ὁ κῦρος μόλις πως· καὶ ὁ ἵππος ἐξανίστη· ὡς δὲ ἆς γὸ παιδίον ἤλθεν, ἀκούπισας καπαβάλλει τὴν ἔλαφον· καλὸν πιχίμα καὶ μέγα· ὁ μὲν δὴ, ὑπερέχαιρεν· οἱ δὲ φύλακες προσλάσαντες· ἐλοιδόρουν αὐτὸν καὶ ἔλεγον, ἆς οἷον κίνδυνον ἔλθοι καὶ ἔφασαν, καπρεῖν αὖ τῷ πάπῳ· Οὕτω κῦρος ἐπήκει καπαβεβηκώς· καὶ ἀκούων τοῦτα ἡνία το· ἐπεὶ δ' ἤσθετο κρωυῆς, ἀπεπήδησεν ἐπὶ γὸν ἵππον ὡς πρὸς ἐνθουσιῶν· καὶ ὡς εἶδεν ἐκ τοῦ ἐναντίου καπρον προσφερόμενον, αὖπις ἐλαύνει· καὶ διατεναίμενος οὐ τόχως, βάλλει ἆς γὸ μέτωπον· καὶ καπῆχε γὸν κάπρον· ἐνταῦθα μὴν πι ἤδη καὶ ὁ θεῖος αὐτῷ, ἐλοιδρεῖτο, τὴν θρασύτητα ὁρῶν· ὅτ' αὐτοῦ λοιδρουμένου· ὅμως ἐδεῖτο ὅσα αὐτὸς ἔλαβε· τοῦτα ἐασαι αὐτὸν δοῦναι ἆς κομίσαντα πῷ πάππῳ· γὸν δὲ θεῖον εἰπεῖν φασιν αὐτὸν, ἀηλ' ἦν ἀθαπαι ὅπ' ἐδίωκε, οὐσοὶ μόνον, ἀηλὰ καὶ ἐμοὶ λοιδρήσεται ὅτι σε ἐῶν· καὶ βούλεται φαῖαι αὐτὸν, μαστιγωσάτω· ἐπειδὰν γε ἐγὼ δ' ὦ αὐτῷ· καὶ σύ γε ἃ βούλῃ ἔφη ὦ θεῖε, πμωρησάμενος ὅ, πι βούλει τοῦτ' ὅμως χάρισαί μοι. Καὶ ὁ κυαξάρης μὴν τοι πιλυτῶν εἶπε τοῖς ὅπως βούλῃ· σὺ γὰρ νῦν γε ἡμῶν ἔοικας βασιλεῦς εἶναι· οὕπω δ' ὁ κῦρος ἆς κομίσας τὰ θηρία, ἐδίδου τε τῷ πάπῳ καὶ ἔλεγεν, ὅπι αὐτὸς τοῦτα θηράσειεν ἐκείνῳ· καὶ τὰ ἀκούπα· ἐδείκνυε μὲν οὖ· κατέβηκε δὲ ἡματωμένα, ὅπερ ὦτε τὸν πάπτον ὄψεσθαι· ὁ δὲ ἀστυάγης ἆρα εἶπεν· ἀηλ' ὦ παῖ, δέχομαι μὲν ἐγώγε ἡδέως, ὅσα μοι δίδως· οὐ μὴν πι δέομαί γε τούτων οὐδενός, ὥς τε σε κινδυνεύειν. Καὶ ὁ κῦρος ἔφη· ἆ πόνυ μὴ σὺ δέη, ἱκετεύω ὦ πάππε, ἐμοὶ δὸς αὐτά· ὅπως ἐγὼ διαδῶ τοῖς ἡλικιώταις· Ἀλλ' ὦ παῖ ἔφη ὁ ἀστυάγης· καὶ τοῦτα λαβών, διαδίδου ὅτῳ σὺ βούλει· καὶ τῶν ἄλλων ὁπόσα ἐθέλεις· καὶ ὁ κῦρος λαβών, ἐδίδου τε ἆρα τοῖς παισι, καὶ ἅμα ἔλεγεν· ὦ παῖδες· ὡς ἆρα ἐφυλαρούμεν, ὅτι πα ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία ἐθηρῶμεν. ὅμοιον γὰρ ἐμοιτε δοκεῖ εἶναι, ὅιον πρεῖτις δι δύμα ζῶα θηρῶν· πρῶτον μὲν γὰρ, ἐν μικρῷ χωρίῳ ἦν· ἔπειτα καὶ μικρὰ καὶ ψαθαλέα· καὶ τὸ μὲν αὐτῶν, χωλὸν ἦν· τὸ δὲ, κολοβόν· πὰ δ' ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ λάμωσθ θηρία, ὡς μὲν καλά· ὡς δὲ μεγάλα, ὡς δὲ λιπαρὰ ἐφαίνετο· καὶ αἱ μὲν ἔλαφοι, ὥς πρ πῶναι ἤλλοντο πρὸς γὸν οὐρανόν· οἱ δὲ κάπροι ὥς πρ τοὺς ἀνδρας φασὶ τοὺς Ἀνδρείους, ὁμόσε ἐφέροντο· ὑπὸ δὲ τῆς ματύτητος, οὐδὲ ἁμαρτεῖν οἷόν τι ἦν αὖ ἴσον· καλλίω δὲ ἔφη ἔμοιγε δοκεῖ, καὶ πεύνικόπα τοῦτα εἶναι, ἢ ζῶντα ἐκεῖνα πὰ πρῳφκοδομημένα· Ἀλλὰ ἆρα αὖ ἔφη, ἀφεῖεν καὶ ὑμᾶς οἱ πατέρες ἐπὶ τὴν θήραν; καὶ ῥᾳδίως γ' αὖ ἔφασαν, ἆ ἀστυάγης κελεύοι· καὶ ὁ κῦρος εἶπε· πῖς αὖ οὕτω ὑμῶν, πρὸς ἀστυάγην μνησθείη· πῖς γὰρ αὖ ἔφασαν σοῦ γε ἰσχυρότερος πεῖσαι· ἀηλὰ μὰ τὴν ἥραν ἔφη· ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδ' ὅς πις αὖθρωπος γεγένημαι· οὐδὲ γὰρ λέγω οἷός τ' ἁμί· οὐδ' αἰαβλέπειν πρὸς γὸν πάππον ἐκ τ' ἴσου δύναμαι· ἢν δὲ τοσοῦτον ὑπολείπω δ', ἐδίκαιον ἔφη, μὴ πάντα πάσῃ, βλαξ πις καὶ ἠλίθιος γέγωμαι πάλλιον δὲ ὧν, δεινόπατον λαλεῖν ἐδόκουν εἶναι καὶ οἱ παῖδες εἶπον· πρὸ γὸν λέγειν τὸ πράγμα εἶναι, ἁμὴ δὲ ὑπὸ ἡμῶν αὖ πιδέη δύνασθαι πρατῆναι· ἀηλ' ἄλλου πινὸς ἡμᾶς τὸ ἐπὶ σοὶ, αἰάγκη δεῖσθαι ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ κῦρος, ἐδήχθη· καὶ σιγῇ ἀπελθὼν διακελευσάμενος ἑαυτῷ πολμᾶν, ἆσπλβε· καὶ ἐβουλεύσατο πῶς αὖ λυποῖτο πὰ εἴη πρὸς γὸν πάππον, καὶ διαπράξειεν αὐτῷ πί τε καὶ ποῖς παισιν ἂν ἐδέοντο, ἔρξαι τὸ δὲ· ἆτε μηδὲ ἔφη ὦ πάππε· ἤν τις ἀποδρᾶσι τῶν οἰκετῶν καὶ λάβῃς αὐτὸν, πί αὐτῷ χρῆ· πί δῆτ' ἄλλο ἔφη, ἢ δήσας, ἐργάζεσθαι αὐαγκάζω· ἢν δέ αὐτόματός σοι πάλιν ἐπέλθῃ, πῶς ποιεῖς· πί δ' ἔφη, ἆ μὴ μαστιγώσας αὐτὸν γε ἵνα μὴ αὖθις τοῦτο ποιῇ, ἔπειτα ἐξ ἀρχῆς πάλιν αὐτῷ χρῶμαι· ὥρα αὖ ἔφη ὁ κῦρος παρασκευάζεσθαί σοι εἶη, ὅτῳ μαστιγώσεις με· ὡς βουλεύομαί γε πῶς σε ἀποδρᾶ, λαβὼν γοὺς ἑμοὺς ἡλικιώτας ἐπὶ θήραν. Καὶ ὁ ἀστυάγης, καλῶς ἔφη ἐποίησας προσπαίων· ἐγὼ δὲ ἕν γε ἀναγρέψω σοι μὴ κινεῖσθαι· χάριεν ἔφη εἶνεκα κρεαδίων, τῇ θυγατρὶ γὸν πάιδα ἀποβουκολήσαι μοι· ἀκούσας ταῦτα ὁ κῦρος, ἐπειδὴ τε τῷ πάπῳ καὶ ἔλεγεν, ὅπι αὐτὸς ταῦτα θηράσειεν ἐκείνῳ· καὶ τὰ ἀκούπα· ἐδείκνυε μὲν οὖ· κατέβηκε δὲ ἡματωμένα, ὅπερ ὦτε τὸν πάππον ὄψεσθαι· ὁ δὲ ἀστυάγης ἆρα εἶπεν· ἀηλ' ὦ παῖ, δέχομαι μὲν ἐγώγε ἡδέως, ὅσα μοι δίδως· οὐ μὴν πι δέομαί γε τούτων οὐδενός, ὥς τε σε κινδυνεύειν. Καὶ ὁ κῦρος ἔφη· ἆ πόνυ μὴ σὺ δέη, ἱκετεύω ὦ πάππε, ἐμοὶ δὸς αὐτά· ὅπως ἐγὼ διαδῶ τοῖς ἡλικιώτας· Ἀλλ' ὦ παῖ ἔφη ὁ ἀστυάγης· καὶ τοῦτα λαβών, διαδίδου ὅτῳ σὺ βούλει· καὶ τῶν ἄλλων ὁπόσα ἐθέλεις· καὶ ὁ κῦρος λαβών, ἐδίδου τε ἆρα τοῖς παισι, καὶ ἅμα ἔλεγεν· ὦ παῖδες· ὡς ἆρα ἐφλυαρούμεν, ὅτι πα ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία ἐθηρῶμεν·

ὁ ἀστυάγης ἀπιὼν· καὶ πολὺ πλείω δὴ οὕτως ἤσθη τῇ πρὸς θήρᾳ, ὡς πᾶσι δῆλον ἦν, σὺν ἐξεπονεῖτο τῷ κύρῳ· καὶ ἄλλους τε πολλοὺς παρελάμβανε, καὶ τοὺς παῖδας, κύρου ἕνεκα. Τὸν μὲν δὴ πλεῖστον χρόνον, οὔπω δηλαδὴ γεγονὸς κύρος· πᾶσιν, ἡδονῆς μὲν καὶ ἀγαθοῦ τινος σωματικοῦ ὢν· κακοῦ δέ, οὐδενί.

Ἀμφὶ δὲ τὰ πέντε ἢ ἑκκαίδεκα ἔτη αὐτοῦ γεγονότος, ὁ υἱὸς τοῦ τῶν Ἀσσυρίων βασιλέως γαμεῖν μέλλων ἐπεθύμησεν αὐτὸς θηρᾶσαι ἅς τοῦτον τὸν χρόνον ἀκούων οὖσιν ἐν τοῖς μεθορίοις τοῖς τε αὐτῶν καὶ τοῖς Μήδων πολλὰ θηρία εἶναι, ἃ τὰ θήρατα ὄντα διὰ τὸν πόλεμον, ἐντεῦθα ἐπεθύμησεν ἐξελθεῖν· ὅπως δὴ ἀσφαλῶς θηρεύοι, ἱππέας τε προσέλαβε πολλοὺς καὶ πελταστάς, οἵπερ ἔμελλον αὐτῷ τὰ θηρία ἐξελᾶν, ἅς τε ἐργασιμά τε καὶ δυνάμενα ἀφικνεῖσθαι δέ ὅπου ἦν αὐτῷ τὰ φρούρια καὶ ἡ φυλακή, ἐντεῦθεν ἐδεῖπνοποιεῖτο· ὡς πρωΐ, τῇ ὑστεραίᾳ θηράσων. Ἤδη δὲ ἐπὶ πέρας γιγνόμενος, ἡνίκα δὴ καὶ τὴν πρόσθεν φυλακὴν, ὅρκεπαι ἐκ πόλεως καὶ παῖδες καὶ ἵππεῖς· ἐδόξεν οὖν αὐτῷ πολλὴν τραπὰ παρεῖναι δύο μὲν φυλακὴν ὅμοιον οὖσαν· πολλοὶ δὲ οὓς αὐτὸς ἔχων ἦκεν ἱππέας καὶ παῖδας· ἐβουλεύσατο οὖν ὡς πρόσω εἶναι, λεπλατήσασι τὴν μηδικὴν καὶ λαμπρότερον τὴν θήραν καὶ ἱερεῖων πολλῶν ἀφονίαν ἐνόμιζε γενήσεσθαι· οὕτω δὴ πρωΐ ἀναστάς, ἦγε γὰρ τράπον· καὶ τοὺς μὲν παῖδας, καταλείπει ἀφρούρους ἐν τοῖς μεθορίοις· αὐτὸς δὲ τοῖς ἵπποις προσελάσας πρὸς τὰ τῶν Μήδων φρούρια, τοὺς μὲν βελτίους καὶ πλείους ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, ἐνταῦθα κατέμενεν· ὡς μὴ βοηθεῖεν οἱ φρουροὶ τῶν Μήδων ἐπὶ τοὺς καταβεβηκότας· τοὺς δ' ἀπιππεύοντας ἀφῆκε κατὰ φυλάς, ἄλλος ἄλλοσε καταβαίνειν· καὶ ἐκέλευε πρὸς βάλλοντας ὅπῃ τίς ἐν τύχοι, ἑλαύνειν πρὸς ἑαυτόν· οἱ μὲν δὴ τοῦτο ἔπραττον· συμπεσόντων δὲ τῷ ἀστυάγει ὅτι πολέμιοί εἰσιν ἐν τῇ χώρᾳ, ἐκβοηθεῖ καὶ αὐτὸς πρὸς τὰ ὅρια σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν· καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὡσαύτως, σὺν τοῖς παρατυχοῦσιν ἱππόταις· καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ ἐσήμαινε πᾶσιν ἐκβοηθεῖν· ὡς δὲ εἶδον πολλοὺς αὐθρώπους τῶν Ἀσσυρίων σὺν τε παγμόνοις, καὶ τοὺς ἱππέας ἠσυχίαν ἄγοντας, ἔφασαν καὶ οἱ Μῆδοι.

Ὁ δὲ κῦρος ὁρῶν ἐκβοηθοῦντας καὶ τοὺς ἄλλους πάντας ἐκβοηθεῖ καὶ αὐτὸς· πρὸς τὸν τότε ὅτε λά ἐνδὺς, οὐδέποτε οἱ μῶμος· οὕτως ἐπεθύμει αὐτοῖς ἐξοπλίσασθαι· καὶ γὰρ μάλα καλὰ ἦν, καὶ δὴ ἁρμόττοντα αὐτῷ, ἃ ὁ πάππος πρὸ τοῦ σῶμα ἐποιήσατο· Οὕτω δὴ ἐξοπλισάμενος προσήλασε τῷ ἵππῳ· καὶ ὁ ἀστυάγης ἰδὼν, ἐθαύμασε μὲν, πίνος κελεύσαντος ἥκει· ὅμως δ' εἶπεν αὐτῷ, μένειν παρ' ἑαυτόν. Ὁ δὲ κῦρος ὡς εἶδε πολλοὺς ἱππέας αὐτοὺς, ἤρετο· ἢ οὐ τοιέφη ὦ πάππε πολέμιοί εἰσι, οἱ ἐφεστήκασι τοῖς ἵπποις ἡμῖν; πολέμιοι μὲν τοιέφη· καὶ ἐκεῖνοι ἔφη οἱ ἐλαύνοντες; καὶ ἐκεῖνοι μέν τοι· Νὴ τὸν Δί' ἔφη ὦ πάππε, ἀλλ' οἶμαι πονηροί γε φαινόμενοι καὶ ἐπὶ πονηρῶν ἱππαρίων, ἀγροικίαν ἡμῶν τὰ χρήματα. Οὐκοῦν χρὴ ἐλαύνειν πλὰς ἡμῶν ἐπ' αὐτούς· Ἀλλ' οὐχ ὁρᾷς ἔφη ὦ πάππε, ὅσον τὸ τίφος τῶν ἱππέων ἕστηκε σὺν τε παγμόνοις; οἱ ἢν ἐπ' ἐκείνους ἡμεῖς ἐλαύνωμεν, ὑποπεμφθήσεται πάλιν ἡμᾶς ἐκεῖνοι· ἡμᾶν δὲ, οὕτω ἰσχὺς παρέστιν· ἀλλ' ἢν σὺ μόνος ἔφη ὁ κῦρος καὶ ἀναλαμβάνῃς τοὺς προσβοηθοῦντας, φοβήσονται οὔ τοι καὶ οὐ κινήσονται οἱ δ' ἄρχοντες, ἀφήσουσιν δήπου τὴν λείαν· ἐπειδὰν ἴδωσί πάντας ἐπ' αὐτοὺς ἐλαύνοντας· τοῦτ' ἔφη, ἔδοξε πλέγδην τῷ ἀστυάγει· καὶ ἅμα θαυμάζων ὡς καὶ ἐφρόνει καὶ ἐγκρατὴς ἦν, κελεύει τὸν υἱὸν λαβόντα τάξιν ἱππέων, ἐλάσαι ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας τὴν λείαν· ἐγὼ δὲ ἔφη, ἐπὶ τοὺς δὲ ἢν ἐπὶ σὲ κινῶσι πανελῶ· ὡς πανάγκαθήσονται ἡμῖν προσέχοντες τὸν νοῦν· Οὕτω δὴ ὁ κυαξάρης λαβὼν, τῶν ἑρπωμόνων ἱππέων τε καὶ αὐθρώπων προστελαύνει καὶ ὁ κῦρος ὡς εἶδεν ὁρμωμόνους, συνεξορμᾷ δύβυς· καὶ αὐτὸς πρῶτος ἦγεν τὰ τάχεως· καὶ κυαξάρης μὴν τοι ἐφείπετο· καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οὐκ ἀπελείποντο· ὡς δὲ εἶδον αὐτοὺς πελάζοντας οἱ πελτασταύοντες, δύβυς ἀφέντες τὰ χρήματα, ἔφυγον· οἱ δ' ἀμφὶ τὸν κῦρον, ὑπεστέμνοντο· καὶ οὓς μὲν κατελάμβανον, δύβυς ἔκτεινον· πρῶτος δὲ ὁ κῦρος· ὅσοι δὲ παραλλάξαντες αὐτοὺς ἔφθασαν, κατὰ τὴν τάπητα ἐχώρουν πίσω αὖθις· ἀλλ' ἤρουν πάλιν αὖθις· ὡς πρὸς δὲ κύνα γενναῖον ἄθηρος, ἀθρόον τὰς φέρεται πρὸς κάπρον, οὕτω καὶ ὁ κῦρος ἐφέρετο, μόνον ὁρῶν τὸν ἡγεμόνα τὸν ἁλισκόμενον, ἄλλο δ' οὐδὲν πρόσθεν· οἱ δὲ πολέμιοι ὡς εἶδον ἀπολλυμένους τοὺς σφετέρους, πρόσω κίνησαν τὸ τίφος, ὡς σώσοντες τοὺς σφετέρους· ὡς δὲ καὶ σφῶν ἐπεβάλοντο, ἔφευγον ἤδη ἐπὶ πολὺ ἐκ τοῦ προσώπου· ὁ δὲ κῦρος, οὐδὲν μᾶλλον αὖθις ἐπεδίωκε· ἀλλ' ὑπὸ τῆς χαρμονῆς, ἀνακαλῶν τὸν θεῖον, ἐδίωκε· καὶ ἰσχυρὰ τὴν φωνὴν τοῖς πολεμίοις ἐποίει κατέχων· καὶ ὁ κυαξάρης μέν τοι ἐφείπετο· ἅτε μὲν καὶ ἀσθενὴς ὢν τὸν πατέρα· καὶ οἱ ἄλλοι δὲ ἐπείποντο, προθυμότεροι ὄντες ἐν τῷ τοιούτῳ τῆς διώκειν· καὶ οἱ μὲν πάνυ πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἀλυσιτελοῦντες· Ὁ δὲ ἀστυάγης ὡς ἐώρα πόρρω μὲν, ἀπρόσκοπον τοὺς διώκοντας, πρὸς δὲ πολεμίους ἀθρόους τε καὶ τεταγμένους ἀπαντῶντας, δείσας περί τε τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ κύρου, μὴ ἄλλως παρεσκευασμένους ἀτάκτως ἐμπεσόντες πάθοιεν τι, ἤγειρε τὸ δύβυς πρὸς τοὺς πολεμίους· οἱ δ' ὡς πολέμιοι, ὡς εἶδον τοὺς μήδους προκινηθέντας, διαστειλάμενοι οἱ μὲν, πὰ πάλτα, οἱ δὲ πὰ τόξα, ἔστησαν· ὡς αὖ ἐπειδὴ ἐς τόξομά γε ἀφίκοιντο σφίσιν

μῶμους, ὡς πρὸ πὰ πλεῖστα ἐώθασι ποιεῖν· μέχρι γὰρ τοσούτου, ὁπόπε ἐγγύπαπα γίγνοιντο, προσήλαυνον ἀλλήλοις καὶ ἀκροβολίζοντο πολλάκις μέχρις ἑσπέρας. Ἐπεὶ δὲ ἑώρων τοὺς μὲν φεύγοντας, φυγῇ εἰς αὐτοὺς φερομόμους, τοὺς δ' ἀμφὶ κῦρον ὁμοῦ ἐπ' αὐτοὺς ἐπομόμους, τὸν δὲ ἀστυάγην σὺν τοῖς ἵπποις, ἐντὸς γιγνόμενον ἤδη τοξόματος, ἐκκλίνοισί καὶ φεύγουσιν. Οἱ δὲ, ἅπερ ὁμόθεν διώκοντες, ἤρουν πολλοὺς αἰχμαλώπους· τοὺς μὲν ἁλισκομόμους, ἔπαυον καὶ ἵππους καὶ ἄνδρας· τοὺς δὲ πεφόβους τας, ἔκαμνον· καὶ οὐ πρόσθεν ἔπαυσαν, πρὶν ἢ πρὸς τοῖς τῶν Ἀσσυρίων ἐγένοντο· Ἐντεῦθεν μέντοι δείσαντες, μὴ καὶ ἐνέδρα τις μείζων ὑπείη, ἐπέσχον· ἐκ τούτου δὴ ἀπήγαγεν ὁ ἀστυάγης, μάλα χαίρων τῇ στρατοκρατίᾳ· καὶ τὸν κῦρον οὐκ ἔχων λέγειν ὅτι χρή· ἄπορον μὲν εἰδὼς ὄντα τοῦ ὄρους· μανομόμων δὲ γιγνώσκων τὴν πλημμ· καὶ γὰρ τότε ἀπὸ τῶν οἰκαδε τῶν ἄλλων, μόνος ἐκεῖνος οὐδὲν ἄλλο ἢ τοὺς πεπλωκότας περιελαύνων ἐθεᾶτο· καὶ μόλις αὖθις ἀφελκύσαντες οἱ ἑταῖροι τοῦτο παχέως, προσήγαγον τῷ ἀστυάγει· μάλα ἐπιπροσθεν ποιούμενον τοὺς προσάγοντας· ὅτι ἑώρα τὸ πρόσωπον τοῦ πάππου, ὑγιαίνοντος ἐπὶ τῇ θέᾳ τῇ ἑαυτοῦ· Εὐμενὴς μὲν δὴ μήδος, τοῦτο ἐγεγένητο· καὶ οἱ πὰ ἄλλα πάντα τὸν κῦρον διὰ τόματος εἶχον, καὶ ἐν λόγῳ, καὶ ἐν ᾠδαῖς ὅ, τε ἀστυάγης καὶ πρόσθεν τιμῶν αὖθις, τότε ὑπερεξεπεπλήκτο ἐπ' αὐτῷ· Καμβύσης δὲ ὁ τοῦ κύρου πάτηρ, ἥδετο μὲν συνθαμόμενος τοῦτο· ἐπειδὴ δὲ ἤκουσεν αὐδρὸς ἥδη ὄργα διαπραπόμενον τὸν κῦρον, ἀπεκάλει ὅπως πὰ ἐν ὥραις ἔσω χώρια ἀποπλοίη· καὶ τὸν κῦρον δὴ ἐντεῦθεν λέγεται φάναι, ὅτι ἀπίοι βουλοιτο, μὴ ὁ πάτηρ τί ἄχθοιτο, καὶ ἡ πόλις μέμφοιτο· τῷ οὖν ἀστυάγει ἐδόκει αὐτὸν ἀναγκαῖον εἶναι ἀποπέμπειν αὐτόν· ἔνθα δὴ ἵππους τε αὐτῷ δοὺς, οὓς αὐτὸς ἐπεθύμει λαβεῖν, καὶ ἄλλα συσκευάσας πανπόδαπα, ἀπέπεμπε· καὶ διὰ τὸ φιλεῖν αὐτὸν, καὶ ἅμα ἐλπίδας μεγάλας ἔχων ἐν αὐτῷ, αὐδρα ἔσεσθαι ἱκανὸν, καὶ φίλους ὠφελεῖν, καὶ ἐχθροὺς ἀμύνασθαι δὲ τὸν κῦρον, προυπέμπων ἄπαντας καὶ παῖδες καὶ ἄνδρες καὶ γέροντες ἐφ' ἵππων, καὶ ἀστυάγης αὐτός· καὶ οὐδένα ἔφασαν ὅν πω οὐδαμοῦ ἀποπεμφθέντα οὕτω ἀκούσαντα ἀποτρέφεσθαι.

Καὶ κῦρον δὲ αὐτὸν, σὺν τοῖς δικαίοις λέγεται ἀποχωρῆσαι· πολλὰ δὲ δῶρα διαδοῦναι αὐτὸν φασὶ τοῖς ἱλικιώτας, ὧν ἀστυάγης αὐτῷ ἐδίδωκει· τέλος δὲ καὶ ἣν εἶχε στολὴν μηδικὴν ἐκδύντα, δυῦναι πνι· δηλῶν, ὅτι τοῦτον μάλιστα ἠσπάζετο· τοὺς μόνους λαβόντας καὶ δεξαμένους πὰ δῶρα, λέγεται ἀστυάγει ἐπανενεγκεῖν· ἀστυάγην δὲ δεξάμενον, κύρῳ ἀποπέμψαι· τὸν δὲ, πάλιν τε ἀποπέμψαι ἅς μήδους καὶ φαίνειν ὦ πάππε· ἃ βούλει με καὶ πάλιν ἐλθεῖν ὡς σὲ μὴ ἀφυνόμενον, ἐᾶ ἔχειν εἰτ' ὦ πεῦ ἐγὼ δέδωκα· ἀστυάγην δὲ ταῦτα ἀκούσαντα, ποιῆσαι ὡς πρὸ κῦρος ἐπεπελεύκει· ἃ δὲ δεῖ καὶ παιδικοῦ λόγου μνησθῆναι, λέγεται ὅτι κῦρος ἀπίοι, καὶ ἀπαλλάπποντο ἀπ' ἀλλήλων, τοὺς συγγενεῖς φιλοῦντας τὸν κῦρον τῷ τρόματι, ἀποπεμπεσθαι αὐτὸν νόμῳ πρὸς τὸν κῦρ· καὶ γὰρ νῦν, ἔτι τοῦτο ποιοῦσι πρῶτα, αὐδρα δικαίτατον τῶν μήδων, μάλα καλὸν καὶ ἀγαθὸν ὄντα, ἐκπεπλήχθαι πολὺν δὴ χρόνον ἐπὶ τῷ καλλει τοῦ κύρου· νικᾷ δὲ ἑώρα τοὺς συγγενεῖς φιλοῦντας αὐτὸν, ὑπολειφθῆναι· ἐπεὶ δὲ οἱ ἄλλοι ἀπῆλθον, προσελθεῖν τῷ κύρῳ καὶ δεῖν· ἐμὲ μόνον οὐ γιγνώσκεις ὦ κῦρε τῶν συγγενῶν; τί δὲ δεῖν τὸν κῦρον· ἢ καὶ σὺ συγγενὴς εἶ; μάλιστα φαῖεν ταῦτ' ἄρα δεῖν τὸν κῦρον, καὶ ἐνεώρας μοι· πολλάκις γὰρ δὴ σε γιγνώσκειν τοῦτο ποιοῦντα· προσελθεῖν γάρ σοι ἀεὶ βουλόμενος ἔφη, νὴ τοὺς θεούς, ἠσχυνόμην· ἀλλ' οὐκ ἔδει φαῖεν γὰρ κῦρον, συγγενῆ ὄντα· ἅμα δὲ προσελθόντα, φιλῆσαι αὐτόν· καὶ τὸν μήδον φιλησάντα, ὀρέχθαι, ἢ καὶ ἐν πρόσω, νόμος ἐστὶν οὕτως συγγενεῖς φιλεῖν; μάλιστα φαῖεν ὅταν γε ἴδωσιν ἀλλήλους διὰ χρόνου, ἢ ἀπιόντ' ἀπ' ἀλλήλων· ὥρα αὖ ἔφη εἶναι σοί μήδῳ, πάλιν φιλεῖν ἐμέ· ἀπρόσκοπα γὰρ ὡς ὁρᾷς ἔδη· καὶ τὸν κῦρον πάλιν φιλήσαντα, ἀποπέμπειν καὶ ἀπιέναι· καὶ ὁδόν τε οὕτω πολλὴν διελαύνεσθαι αὐτοῖς· καὶ τὸν μήδον ἥκειν πάλιν ἰδοῦντα πρὸς ἵππον· καὶ τὸν κῦρον ἰδόντα, ἀλλ' ἢ φαῖεν ἀπελαθοῦ πάλιν ἐς βούλου δεῖν; Οὔπα δῖα φαῖεν· ἀλλ' ἥκω διὰ χρόνου· καὶ τὸν κῦρον δεῖν· νὴ Δί' ὦ σύγγενες δι' ὀλίγου γε· ποίου ὀλίγου δεῖν τὸν μῆδον· οὐκ οἶσθα φαῖεν ὦ κῦρε ὅτι καὶ ὅσον σκαρδαμύπαι χρόνον πάμπολύς μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι οὐχ ὁρῶσ' τότε τοιοῦτον ὄντα; ἐνταῦθα δὴ τὸν κῦρον γελάσαι τε ἐκ τῶν προσθεν δακρύων, καὶ δεῖν αὐτῷ ἀποπάτα βαρβεῖν, ὅτι παρέσται αὐτοῖς ὀλίγου χρόνου· ὥς τε ὁρᾶν σοι ἕξειν καὶ βουλὴ ἀσκαρδαμυκτεί· Ὁ μὲν δὴ κῦρος οὕτως ἀπελθὼν εἰς πρόσω, ἐνιαυτὸν μὲν λέγεται ἔτι ἐν τοῖς πᾶσι γενέσθαι· καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ παῖδες ἔσκωπτον αὐτὸν, ὡς ἡδυπαθεῖν μεμαθηκὼς ἐν μήδοις ἦκοι· ἐπεὶ δὲ καὶ ἐθίοντα αὐτὸν ἑώρων ὥς πρωΐ τοῦ ἡδέως καὶ πίνοντα, καὶ εἴ ποτ' ἐν ἑορτῇ δώοχία προσγένοιτ' αὖ πᾶσι δόντα μᾶλλον αὐτὸν τοῦ ἑαυτοῦ μέρους καθαίρεσθαι, ἢ πρὸς θυμόμων· καὶ πρὸς τοὺπιος δὴ, καὶ τἄλλα κρατεῖν δόντα αὐτὸν ἐπ

Cambyses

Reuertitur cyrus in
ptiam

Medus q dã captus
amore cyri.

σωκίπιος
διαδοχή
ἱερῶν
προσήλασε
τίφος
λελαθοπόνους

πρόυπεμπον

ρων πρὸ αὐτῶν τὰ ἑαυτῶν ἐνταῦθα δὴ πάλιν ὑπεμίμνησκον οἱ ἥλικες αὐτῷ. Ἐπεὶ δὲ ἀπελθὼν τὴν παιδείαν ταύτην ἔσχε τὴν ἀρίστην ἐς τοὺς ἐφήβους, ἐν τούτοις αὖ, ἐδόκει κράτιστος εἶναι· καὶ μελετῶν ἀεὶ τὰ ἄριστα, καὶ καρτερῶν ἀεὶ ἐδόκει, καὶ αἰδοῖ μᾶλλον τοὺς πρεσβυτέρους· καὶ πειθόμενος τοῖς ἄρχουσι· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ὁ μὲν τὰ αὐτὰ ἀγαθὰ ἐν τοῖς μισθίοις ἀποθνήσκει· ὁ δὲ κυαξάρης ὁ τοῦ ἀστυάγους παῖς, τῆς δὲ κύρου μητρὸς ἀδελφός, τὴν ἀρχὴν ἔλαβε τῶν μήδων. Ὁ δὲ τῶν ἀσσυρίων βασιλεὺς, καταστρεψάμενος πάντας σύρους φύλον οὐ μικρὸν, ὑπήκοον δὲ ποιησάμενος τὸν ἀραβίων βασιλέα· ὑπηκόους δὲ ἔχων ἤδη καὶ ὑρκανίους· πολιορκῶν δὲ βακτρίους, ἐνόμιζεν ἤδη τοὺς μήδους ἀσθενεῖς ποιήσειν, πάντων γε αὖ τῶν ἔθνῶν ῥᾳδίως ἄρξειν· ἰσχυρότατον γὰρ τῶν ἐγγὺς τοῦτο φύλων ἐδόκει εἶναι. Οὕτω δὴ, διατεθέντα, πρός τε τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν πάντας· καὶ πρὸς κροῖσον τῶν λυδῶν βασιλέα· καὶ πρὸς τὸν καππαδοκῶν· καὶ πρὸς φρύγας ἀμφοτέρους· καὶ πρὸς κᾶρας καὶ παφλαγόνας, καὶ ἰνδοὺς δὲ καὶ πρὸς κίλικας· πᾶσι μὲν, καὶ διαβάλλων πρὸς αὐτοὺς, μήδους καὶ πέρσας· λέγων ὡς μεγάλα τὲ εἴη τὰ τῶν ἔθνῶν καὶ ἰσχυρά, καὶ σύνεσκηνωκότα ἐς τὸ αὐτὸ· καὶ ἀπαγαμίας ἀπήλοις πεποιημένοι εἶεν· καὶ σύνεστήκοιεν ἐς ἓν, καὶ κινδυνεύοιεν ἢ μή τις αὐτοῖς φάσας ἀσθενώσει, ἐπὶ ἓν ἕκαστον τῶν ἐθνῶν ἰών· πάντας καταστρέψασθαι· οἱ μὲν δὴ κὴ τοῖς λόγοις τούτοις πειθόμενοι, συμμαχίαν αὐτῷ ποιοῦνται· οἱ δὲ, καὶ δώροις καὶ χρήμασιν αἰσχυνόμενοι· πολλὰ γὰρ καὶ ταῦτα ἦν αὐτῷ· κυαξάρης δὲ ὁ τοῦ ἀστυάγους παῖς, ἐπεὶ ἠσθάνετο τήν τ' ἀπιοῦσαν βουλὴν καὶ τὴν παρασκευὴν αὐτῶν, σώζεσθαι μὲν ἐφ' ἑαυτῷ, αὐτός τε εὐθέως ὅσα ἐδύνατο παρεσκευάζετο· καὶ ἐς πέρσας δὲ ἔπεμπε πρός τε τὸ κοινὸν, καὶ πρὸς καμβύσην γὰρ τὴν ἀδελφὴν ἔχοντα, καὶ βασιλεύοντα ἐν πέρσαις· ἔπεμπε δὲ καὶ πρὸς κῦρον. διόπερ αὖ πειρᾶσθαι ἄρχοντα ἐλθεῖν τῶν ἀνδρῶν, εἴ πῃ σμικρὸν ἀπ' αὐτῶν κομίσασθαι, πρόθυμον αὐτὸν ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἐδόκει εἶναι. Ὁ δὲ κῦρος διαπεπλεκὼς πάντα ἐν τοῖς ἐφήβοις δέκα ἔτη, ἐν τοῖς ἀνδράσιν ἦν. Οὕτω δὴ δεξαμένου τοῦ κύρου, οἱ βουλεύοντες πρεσβύτεροι, ἄρχοντα τῆς μήδους στρατιᾶς· ἔδοσαν δὲ αὐτῷ, διακοσίους τῶν ὁμοτίμων προσελέσθαι· τῶν δ' ἀεὶ διακοσίων ἕκαστος, τετράρας ἀνδρας ἐκ τῶν ὁμοίων ἔδοσαν προσελέσθαι· γίγνονται μὲν δὴ οὗτοι χίλιοι· ὁ δ' ἀεὶ χιλίων τούτων ἔδοσαν προσελέσθαι ἕκαστον ἐκ τοῦ δήμου τῶν πρώτων· δέκα μὲν πελτασάς· δέκα δὲ σφενδονήτας· δέκα δὲ τοξότας· καὶ οὕτως ἐγένοντο, μύριοι μὲν τοξόται· μύριοι δὲ πελτασταί· μύριοι δὲ σφενδονῆται· χωρὶς δὲ τούτων, οἱ χίλιοι ἱππῆς εἶχον· τοσοῦτον μὲν δὴ στρατιὰ κύρου ἐδόθη· ἐπεὶ δὲ ἱκανὰ τάχιστα, ἤρξατο μὲν πρῶτον ἀπὸ τῶν θεῶν· καλλιερησάμενος δὲ τότε προσῄει τοὺς διακοσίους· ἐπεὶ δὲ προσεῖλοντο καὶ οὗτοι δὴ τοὺς πέντε πάντας ἕκαστοι, σὺν ἑλέξεν αὐτοῖς, καὶ ἔλεξεν ὁ κῦρος ἐν αὐτοῖς τοιάδε τινα.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες φίλοι· ἐγὼ προσεῖλόμην μὲν ὑμᾶς, οὐ νῦν πρῶτον δοκιμάσας ἀλλ' ἐκ παίδων ὁρῶν ὑμᾶς, ἃ μὲν καλὰ ἡ πόλις νομίζει, προθύμως αὐτὰ ἐκπονοῦντας· ἃ δὲ αἰσχρὰ ἡγεῖται εἶναι, πάντελῶς τούτων ἀπεχομένους· ὧν δ' ἕνεκα αὐτός τε οὐκ ἄκων ἧκα πόνε τὸ πάντων καλλιστον, καὶ ὑμᾶς παρεκάλεσα, δηλῶσαι ὑμῖν βούλομαι· ἐγὼ γὰρ καταμόνας ὅτι οἱ πρόγονοι, οὐδὲν χεῖρους ἡμῶν ἐγένοντο· ἀσκοῦντες γοῦν κἀκεῖνα διεπέλεσαν, ἃ πρῶτα ἄρετῆς νομίζεται· ὅτι μέν τοι προκλήσαντο τοιοῦτοι ὄντες, ἢ τῷ πρώτῳ κοινῷ ἀγαθόν· ἢ αὐτοῖς, τοῦτο οὐκέτι δύναμαι καταδεῖν· καί τι ἔγωγε οἶμαι, οὐδεμίαν ἀρετὴν ἀσκεῖσθαι ὑπ' ἀνθρώπων, ὡς μηδὲν μεῖζον ἔχωσιν οἱ ἀγαθοὶ γενόμενοι τῶν πονηρῶν· ἀεὶ οἵ τε τῶν παρόντων ἡδονῶν ἀπεχόμενοι, οὐχ ἵνα μηδέποτε δύφραινῶσι τοῦτο πρὸ τοῦ· ἀλλ' ὅπως διὰ τούτην τὴν ἐγκράτειαν, πολλαπλάσια ἕξ τὸν ἔπειτα χρόνον δύφραίνωνται, οὕτω παρασκευάζονται· οἵ τε λέγειν προθυμούμενοι δεινοὶ γενέσθαι, οὐχ ἵνα δύ λέγοντες μηδέποτε πεισθῶσιν τοῦτο μελετῶσιν· ἀλλ' ἐλπίζοντες τῷ λέγειν δύ πείθοντες πολλοὺς ἀνθρώπους, μεγάλα ἀγαθὰ διαπράξεσθαι· οἵτε αὖ τὰ πολέμια ἀσκοῦντες, οὐχ ὡς μαχούμενοι μηδέποτε πεισθῶσιν τοῦτ' ἐκπονοῦνται· ἀλλὰ νομίζοντες καὶ οὗτοι τὰ πολεμικὰ ἀγαθοὶ γενόμενοι, πολὺν μὲν ὄλβον, πολλὴν δὲ δύναμιν, μεγάλας δὲ πηγὰς καὶ αὐτοῖς καὶ τῇ πόλει πορίζειν· ἃ δὲ πάντες τοῦτα ἐκπονήσαντες, πρίν τινα καρπὸν ἀπ' αὐτῶν κομίσασθαι, πρόθυμοί εἰσιν τοὺς γήρα ἀδυνάτους γενομένους, ὅμοιον ἔμοιγε δοκεῖ πεποιηκέναι, οἷον εἴ τις γεωργὸς ἀγαθὸς προθυμηθείς γενέσθαι καὶ δύ πεδίων, ὁπότε αὐτὸν καρπούσθαι ταῦτα δέοι, ἐᾶν αὐτὸν καρπὸν ἀσυγκόμιστον, ἐς τὴν γῆν πάλιν καταρρεῖν· καὶ εἴ τις ἀθλητὴς πολλὰ πονήσας καὶ ἀξιόνικος γενόμενος, ἀναγώνιστος διατελείσειεν, οὐδ' ἂν οὕτος ἔμοιγε δοκεῖ δίκαιος, ἀπάθητος εἶναι ἀφροσύνης.

Ἀλλ' ἡμεῖς ὦ ἄνδρες, μὴ παθωμεν ταῦτα· ἀλλ' ἐπισυνισμεν ἡμῖν αὐτοῖς ἀπὸ παίδων ἄρξάμενοι ἀσκητοὶ εἶναι τῶν καλῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ὄργων, ἵνωμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, οὓς ἐγὼ σαφῶς ἐπίσταμαι αὐτοὺς ἰδὼν, ἰδιώτας ὄντας ὡς πρὸς ὑμᾶς ἀγωνίζεσθαι· οὐ γὰρ τι πω οὐ τοι καινοί ἐσιν ἀγωνιστοὶ οἱ αὖ τοξεύσων ἢ ἀκοντιζῶν, ἢ ἱππεύσων ἐπιστήμονες· ἦν δέ που πονήσωμεν δὲ, τοῦτο λείπων· τοῦτο ἀνὴ οὔτοι ἰδιῶται ἐσι κατὰ τοὺς πόνους· οὐδ' ἐγε οἵπινες ἀγωνιοῦνται τούτου· ἀναγκὴ οὔτοι ἰδιῶται ἐσι κατὰ τὸν πόνον· οὐδ' ἐγε οἱ ταῦτα μὲν ἱκανοὶ, ἀναιδέστατοι δὲ ὡς χρὴ καὶ συμμαχοις καὶ πολεμίοις χρῆσθαι· ἀλλὰ καὶ οὔτοι δ' ἴλεον ὅτι ἦν μεγίστων ἀναιδυμάτων ἀπείρους ἔχουσιν· ὑμεῖς δὲ γυμνῇ μὲν δὴ που ὅτι πρὸ οἱ ἄλλοι ἡμέρα δύναισθε χρῆσθαι πόνους δὲ τοῦ ἦν ἡδέως μετρόνως νομίζετε· λιμὸν δὲ ὅσα πρὸ ὅπω διαχρῆσθε· ὑδροποσίαν δὲ, ἧττον τι λεόντων φέρετε· καλλιστον δὲ πάντων καὶ πολιπκώτατον τὸ κλῆμα εἰς τὰς ψυχὰς συγκεκόμισθε· ἐπαινούμενοι γὰρ μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασι χαίρετε· τοὺς δ' ἐπαινοῦντας, ἀναγκὴ ἐπὶ τούτῳ πάντα μὲν πόνον, πάντα δὲ κίνδυνον, ἡδέως ὑποδύεσθαι· ἃ δὲ ταῦτα ἐγὼ λέγω πρὸ ὑμῶν ἄλλως γινώσκων, ἐμαυτὸν ἐξαπατῶ· ὅτι γὰρ μὴ τοιοῦτον ἀπόβήσεται παρ' ὑμῶν, ἐς ἐμὲ τὸ ἐλλεῖπον ἥξει· ἀναπείθω τοι τῇ μείρᾳ· καὶ τῇ ὑμῶν ἐς ἐμὲ εὐνοίᾳ καὶ τῇ τῶν πολεμίων αὐτοίᾳ, μὴ φθόνῃσεν με τούτοις τοῖς ἀγαθοῖς ἁλῶναι· ἀλλὰ βαρέουντες ὁρμώμεθα· ἐπειδὴ καὶ ἐκποδὼν ἡμῖν γεγένηται, τὸ δοκεῖν τῶν ἀνοσιρίων ἀδίκως ἐφίεσθαι· νῦν γὰρ ὄρχουται μὲν οἱ πολέμιοι ἄρχοντες ἀδίκων χειρῶν· καλοῦσι δὲ ἡμᾶς οἱ φίλοι ἐπικούρους· πόσῳ ἔστιν ἢ τοῦ ἀληθέσθαι δίκαιο πρότερον, ἢ τοῦ τοῖς φίλοις ἀρήγειν καλλιον· ἀναμὴν διατοῦτο ὑμᾶς οὐχ ἥκιστα οἶμαι βαρέειν, τὸ μὴ παρημελημένα μᾶλλον τῶν θεῶν τὴν ἔξοδον ποιεῖσθαι· πολλὰ γὰρ μοι σύνοιδα ἐπισταθέ, οὐ μόνον τὰ μεγάλα, ἀναγὸ καὶ τὰ μικρὰ πειρώμενον ἀπὸ θεῶν ὁρμᾶσθαι ἀεί· τέλος ἔφη, πόθεν λέγειν ἔπ· ἀλλ' ὑμεῖς μὲν τοὺς ἀνδρας ἑλόμενοι καὶ ἀναλαβόντες, καὶ τἄλλα παρασκευασάμενοι, ἴτε ἐς μήδους· ἐγὼ δ' ἐπαμελῶν πρὸς τὸν πατέρα, πρόφημι δὴ ὅπως τὰ τῶν πολεμίων ὡς τάχιστα μαθὼν δια ἐσῃ, παρασκευάσω ὑμῖν ὅ, πᾶν δύνωμαι, ὅπως ὡς κάλλιστα σὺν θεῷ ἀγωνιοῖ μεθα· οἱ μὲν δὴ, ταῦτα ἐπραττον· κῦρος δὲ ἐλθὼν οἴκαδε καὶ προσδυξάμενος ἑστία πατρῴα, καὶ δὶ πατρώου καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ὡμᾶτο ἐπὶ τὴν στρατείαν· συμπροπέμπει δὲ αὐτὸν καὶ ὁ πατήρ· ἐπεὶ δὲ ἔξω τῆς οἰκίας ἐγένοντο· λέγοντα στρατιαὶ καὶ βροντὴ αὐτῷ ἀφοῖ γενέσθαι· τούτων δὲ φανέντων, οὐδεὶν ἐποιωνίζοντο, ὡς οὐδὲν ἄλλο αὐσαντα τοῦ μεγίστου θεοῦ σημεῖα· προϊόντι δὲ τῷ κύρῳ, ὁ πατὴρ ἤρχετο λόγου τοιοῦδε· ὅπερ μὲν ὦ παῖ θεοί ἵλεω τε καὶ δύνασθε πέμποντοι, καὶ ἐν ἱεροῖς δῆλον, καὶ ἐν οὐρανίοις σημείοις· γινώσκεις δὲ καὶ αὐτός· ἐγὼ γὰρ σε ταῦτα ἐπὶ πολὺ διδάξαμην· ὅπως μὴ δι' ἄλλων ἑρμηνέων, τὰς τῶν θεῶν συμβουλὰς σύνιης· ἀναὐτὸς καὶ ὁρῶν τὰ ὁρατὰ, καὶ ἀκούων τὰ ἀκουστὰ, γινώσκης· καὶ μὴ ἐπὶ μαντήιον ἴης· οἱ δ' βουλοιντο σε ἀπατᾶν, ἕτερα λέγοντες, ἢ τὰ παρὰ τῶν θεῶν σημαινόμενα· μὴ δ' αὖ ποτε ἄρα αὖδυ μανπως γένοιο, ἀπειθὴς θείοις σημείοις ὅπ χρὼ· ἀναδὲ τῆς μαντικῆς γιγνώσκων τὰ παρὰ τῶν θεῶν συμβουλεύόμενα, τούτοις πείθοιο· καὶ μὲν δὴ ἔφη ὦ πάτερ ὁ κῦρος· ὅπως γ' αὖ ἴλεω οἱ θεοὶ ὄντες ἡμῖν συμβουλεύσειν ἐθέλωσιν, ὅσον δύναμαι κατὰ νοῦν σοὶ λόγον διαπλέσω πᾶσι μελούμενος· μέμνημαι γὰρ ἀκούσας ποτέ σου, ὅτι ἥκοιμι ἂν καὶ παρὰ τῶν θεῶν πρακτικώτερος εἶη ὧς πρὸς καὶ παρ' ἀνθρώπων, ὅστις μὴ ὁποτὲ ἐν ἀπόροις εἶη, τότε κολακεύοι· ἀλλ' ὅτι ἄριστα πράττοι, τότε μάλιστα τῶν θεῶν μεμνῆσθαι καὶ τῶν φίλων δέ ἔφησθα χρῆναι ὡσαύτως ἐπιμελεῖσθαι. Οὐκοῦν, νῦν ἔφη ὦ παῖ, δὶ ἐκείνας πάντα ἐπιμελείας, ἥδιον μὲν ὄρχηστρος τοὺς θεοὺς ὄντας οὐ πω διακείμενος· ἐλαΐζεις δὲ μᾶλλον τὸ δύεσθαι ὧν αὖ δέη, ὅπως σῶσειδ' ἐκ σωτῆρ δοκεῖς, οὐ πάντα ἀμελήσας αὐτῶν. Καίτοι μὲν οὖν ἔφη ὦ πάτερ, ὡς πρὸς φιλεῖς μοι τοὺς θεοὺς ὄντας, οὕτω διάκειμαι. Τί γὰρ ἔφη ὦ παῖ, ἐκεῖνα μέμνησαι πάντα ἐδόκει ἡμῖν· ὁπόσα γὰρ δὴ που διδάσκουσιν οἱ θεοὶ μανθάνοντας ἀνθρώπους καὶ ὄργαζόμενους μᾶλλον αὐτοῖς, ἢ ἄρχοντας ὄντας· καὶ ἐπιμελουμένους ἀσφαλέστερον γ' αὖ διάγειν, ἢ ἀφυλάκητοντας τούτων· παρέχοντας ἑαυτοὺς οἷους δεῖ. Οὕτως ἡμῖν ἐδόκει δεῖν καὶ αὐτεῖσθαι πάντα ἀγαθὰ τὰ παρὰ τῶν θεῶν. Ναὶ μὰ δία ἔφη ὁ κῦρος, μέμνημαι μὴν τι τούτων ἀκούσας σου· καὶ γὰρ αὖ ἀνάγκη ἦν, πείθεσθαι τῷ λόγῳ πάντα· καὶ οἶδά σε ἐπιπεύσαντα αὐτῷ, ὡς οὐδὲ βέμις εἴη αὐτεῖσθαι παρὰ τῶν θεῶν, οὔτε ἰσχύοντας μὴ μαθόντας ἰσχυομαχοῦντας νικᾶν, οὔτε μὴ ἐπισταμένους πιλοτεύειν, πιλοῦντας κρατεῖν τῶν ἐπισταμένων πιλοῦειν· οὔτε μὴ ἐπισταμένους κυβερνᾶν, σώζειν δύνασθαι ναῦς κυβερνῶντας· οὐδὲ μὴ πειρόντάς γε σῴειν, δύνασθαι καλὸν αὐτοῖς σῴειν φύεσθαι· οὐδὲ μὴ φυλακῆς πολεμίους γε ὄντας, σωτηρίαν αὐτεῖσθαι παρὰ γὰρ τοὺς τῶν θεῶν θεσμοὺς πάντα τὰ τοιαῦτα εἶναι· τοὺς δὲ ἀθέμιστα δύσχρηστους, ὁμοίως ἔφησθα εἰκὸς εἶναι παρὰ θεῶν ἀτυχεῖν, ὥς περ καὶ παρὰ ἀνθρώπων ἀπρακτεῖν, τοὺς παράνομα πολεμίους· ἐκείνων δὲ ἔφη ὦ παῖ

ἐκ ποδῶν
παρημεληκότα
ἅλιοι
ἰωνιζόμενοι
αὐσαντα

ἐπὶ μάντιν ἴης
ἀπρακτεῖν

Finis demegorie

Cambysis uerba ad cyr

Qua in re debent principes primatos excellere

Pulcherrima sententia

ἐπελάθου, ἃ σοι ἐγὼ καὶ σὺ ἐλογιζόμεθα, ὡς ἱκανὸν εἴη καὶ καλὸν αἰδοῖ ὄργον, εἴ τις δύναιτο σῶμ' μελιθῆναι. ὅπως αὐτός τε καλὸς κἀγαθὸς δοκίμως γένοιτο, καὶ τὰ σῶν τιδεία, ὅπως αὐτός τε καὶ οἱ κέτοι ἱκανῶς ἔχοιεν. Τὸ δὲ τούτου μεγάλου ἔργου οὔτως ὄντος ὑφίσασθαι, ἀνδρώπων ἄλλων προ τατδύειν, ὅπως ἔξουσιν ἃ σώματα τὰ σῶν τιδεία ἐκ παιδὸς, καὶ ὅπως ἔσονται σωφρονες οἷοις δεῖ, τοῦτο θωμαστὸν δή που φαίνεται ἡμῖν εἶναι καὶ μακάριον εἴφη ὦ σώτιρ μεμνημαι καὶ τοῦτό σου λέγοντος. σὺ μὲν οὖν καὶ ἐμοὶ, ὑπερμέγεθες εἶναι ὄργον τὸ καλῶς ἄρχειν. καὶ νῦν γ' εἴφη ταυτὰ μοι δοκεῖ ταῦτα. ὅτ' σὺ πρὸς ὠφελίαν τὸν ἄρχειν σκοπῶν λογίζωμαι· ὅταν μὲν τε πρὸς ἄλλους ἀνδρώπους ἰδὼν κατανοήσω οἷοί τε ὄντες διαγίγνονται ἄρχοντες καὶ οἷοι ὄντες αὖ παγωνίζωνται ἡμῶν ἑσώμενοι, καὶ μοι δοκεῖ ὠφελεῖν εἶναι, τοιούτους ὠνοὺς ὄντας ὑπολαμβάνειν καὶ μὴ ἐθέλειν εἶναι τοῖς αὖ παγωνιουμένοις· ὅς εἴφη ἐγὼ αἰσθάνομαι ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἡμετέρων φίλων τούτων. ἡγουμένους δ' εἶν τὸν ἄρχοντα, ἴσον ἄρχομένων διαφέρειν, τῷ πολυπλείστερον δεῖσθαι εὖ· καὶ πλείονα χρόνον καθεύδειν. καὶ καὶ πάντα ἀσιτώτερον τῶν ἀρχομένων διάγων· ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ εἴφη τὸν ἄρχοντα, οὐ τῷ ἐπιμελουμένου χρῆναι διαφέρειν τῶν ἀρχομένων· ἀλλὰ τῷ σφόδρα μὲν τοῦ καὶ φιλοπονεῖν καὶ φιλοπονεῖν σφόδρα μὲν τοῦ καὶ φιλοπονεῖν· ἀλλὰ τι εἴφη ὦ σώτιρ ἔστιν, ἃ οὐ πρὸς ἀνδρώπους ἀγωνιστέον· ἀλλὰ πρὸς αὐτὰ τὰ πράγματα. ὧν οὐ ῥᾴδιον δύ ρως πορίγενέσθαι αὐτάρκη δή που δοκῶ εἶναι εἴφη, ὅτι μὲν ἔξει ἡ στρατιὰ τὰ σῶν τιδεία, καταλύσεταί σου δύδὲ ἡ ἀρχή. Οὐκοῦν ταῦτα μὲν εἴφη ὦ σώτιρ, κυαξάρης φησὶ παρίξειν, τοῖς ἐντεῦθεν σώων ἰοῦσιν, ὁπόσοι αὖ ὦσι. Τοῦτο δὲ εἴφη ὦ σώσ σὺ τοῖσδε ὄρχε, τοῖς παρὰ κυαξάρη χρήμασιν· ἐγωγε εἴφη ὁ κῦρος· πῶς δ' εἴφη· ὁπόσα ὦ σώτιρ ἔστι; μὰ γὸν δία εἴφη ὁ κῦρος, οὐ μὲν δή· ὅμως δὲ τούτοις τοῖσδε τοῖς ἀδίλοις; ὅτι δὲ πολλῶν μέ σοι δεῖ· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα νῦν ἀνάγκη δαπανᾶν, ἐκεῖνο οὐ γινώσκεις; γινώσκω εἴφη ὁ κῦρος· ἐὰν οὖν εἴφη ἐπιλίπῃ σῶν γὸν ἡδαπανᾶν, ἢ καὶ ἐκὼν ἀδύσπτε, ὡς σοι ἔξει πᾶν τῆς στρατιᾶς οὐ καλῶς δηλονότι· ἀπὸ τῷ σώτιρ εἴφη σὺ ἐνοᾶς πιὰ σόρον καὶ ἀπ' ἐμοῦ αὖ πρὸς γενοίμου, ἕως ἔτ' ἐν φιλίᾳ ἐσμὲν, λέγε. Ἐρωτᾶς εἴφη τοῦτο ὦ σώ, εἴ τις αὖ ἀπὸ σοῦ πόρος πρὸς γένοιτο; ἀπὸ τίνος δὲ μᾶλλον ἢ κοῦ ἔστι σόρον πρὸς γενέσθαι, ἢ ἀπὸ σ' δύναμιν ἔχοντος· σὺ δὲ πεζὴν μὲν δύναμιν ἔχων ἐνθένδε ὄρχε· αὖθις οὖ οἶδ' ὅτι, πολλαπλασίαν ἄλλην οὐκ αὖ δέξαιο. ἱππικὸν δ' ἐσοῖ ὅσπερ κράτιστον τὸ μήδων σύμμαχον ἔσται· τοῖ οὖν οἴει ἔθνος ἴσον πρὸς οὐ δοκεῖς καὶ χαρίζεσθαι βουλόμενον ὑμῖν ὑπηρετήσειν· ἢ φοβοῦ μῶν, μή ποτε σῶν ἐπιλίπῃ τι ὑμᾶς ὧν δεῖ ὑπάρχειν· καὶ ἔθνους δ' ἕνεκα μηχανᾶσθαι πρόσοδόν τόν· πόλει δὲ μάλιστα σωτήων μέμνησό μοι· μηδ' ἔστ' ἀναιδεῖν τὸ πρίζεσθαι τὰ σῶν τιδεία, ἐξ' ἂν ἡ χρεία σε ἀναγκάσῃ· ἀλλ' ὅτε μὲν μάλιστα εὐπορεῖς, τότε πρὸ τῆς ἀπορίας μᾶλλον μηχανῶ· καὶ γὰρ τοῦξη μᾶλλον παρ' ὧν αὖ δέῃ μὴ ἀπορεῖν δοκῶν καὶ ἐπαιώτιος ἔσῃ παρὰ τοῖς σαυτοῦ στρατιώταις ἐκ τούτου δὲ μᾶλλον καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων, ἀνδρῶν τοῦξη· καὶ ἣν τινας βούλῃ, τῇ δυνάμει δι' ποιῆσαι, ἢ κακῶς, μᾶλλον ἕως αὖ ἔχωσι πάντοιοι στρατιῶται, ὑπηρετήσουσί σοι· καὶ πιστικώτερος σαφ' ἴσθι λόγους δυνήσῃ τότε λέγειν, ὅταν πρὸς καὶ ἐνδείκνυσθαι μάλιστα δύνῃ, δι' ποιεῖν, ἱκανὸς ὢν καὶ κακῶς. Αλλ' ἔφη ὦ σώτιρ ἄλλος τί μοι καλῶς δοκεῖς τοῦτα λέγειν σώτα· καὶ ὅτα μὲν αὖ νῦν λέγονται οἱ στρατιῶται, οὐδεὶς αὖ Ἴσον ἐμοὶ τούτων χάριν εἴσεται· ἴσασι γὰρ, ἐφ' οἷς αὐτοὺς κυαξάρης ἄγεται συμμάχους· ὅτ' δ' αὖ πρὸς τοῖς εἰρημένοις λαμβάνῃ τίς· τοῦτα καὶ τιμᾶν νομιοῦσι καὶ χάριν τούτων πλείστην ἀκοὸς ἀδέναι τῷ διδόντι. Τὸν δ' ἔχοντα δύναμιν, ἢ ἔστι μὲν φίλους δι' ποιοῦντα αὐτῷ φελεῖσθαι· ἔστι δὲ ἐχρούς ἔχοντα, πειρᾶσθαι τί κλήσασθαι ἀπ' αὐτῶν, ἔπειτα ἀμελεῖν τοῦ προίξειν· οἶει τι ἔφη, τοῦτο ἀχρεῖον ἤ που εἶναι δ' ἢ τις ἔχων μὲν ἀργούς ἔχων δὲ ὀργάτας ὅς αὖ ὀργάζοιτο, ἐπειπὲ ἐῶν δ' ἢ τὴν γῆν ἀργὴν οὖσαν αὐφέλιμον εἶναι ὡς ἐμοῦ ἔφη μηδέποτε ἀμελήσοντος, τοῦ τὰ σῶν τιδεία τοῖς στρατιώταις συμμηχᾶσθαι μήτ' ἐν φιλίᾳ μήτ' ἐν πολεμίᾳ. Οὔτως ἔχε τὴν γνώμην· πῶς γὰρ ἔφη Ἴσον ἄλλων ὦ σώ ὧν ἐδόκει χρῆναι μὴ παραμελεῖν μέμνησο; Οὐ γὰρ ἔφη μέμνημαι, ὅτε ἐγὼ μὲν πρὸς σὲ ἦλθον ἐπ' ἀργύριον ὅπως ἀποδοίην τῷ φάσκοντί με στρατηγεῖν πεπαιδυκέναι, σὺ δ' ἅμα δίδυς μοι, ἐπηρώτας ὧδέ πως· ἆρα γε ὦ σώ ἐν τοῖς στρατηγικοῖς ὄργοις καὶ οἰκονομίας τί σοι ἐπεμνήσθη ὁ ἀνήρ, ὧν γὸν μαθὸν φέρεις; οὐδὲν μᾶλλον οἱ στρατιῶται ἢ που τῶν σῶν τιδείων δέοντο, ἢ ἐν οἰκῳ οἰκέται. Εἰπὲ δ' ἐγώ σοι λέγων ταλήθη εἶπον, ὅτι οὐδ' ὁτιοῦν περὶ τούτου ἐπεμνήσθη, ἐπηρόμην με πάλιν, εἰ τί σ' ὑγιείας μοι περὶ ἔλεξε καὶ ἐγὼ μης· ὡς δ' εἰπόσοι καὶ τούτων ὧν πρὸς καὶ ὑπὸ τῆς στρατηγίας γὸν στρατηγὸν σῶν μελεῖσθαι· ὡς δὲ καὶ ταῦτα ἀπέφησε, ἐπηρόμην με αὖ πάλιν, εἰ τί σ' ὠφελεῖ ἐπιμελεῖσθαι· ἐδίδαξέ με, ὡς αὖ ἔκαστα Ἴσον τῶν πολεμίων ὄργων, κράτιστοι αὖ σύμμαχοι γένοιντο· ἀποφήσαντος δέ μου καὶ τοῦτο, αὖ ἐκρίνας αὖ σὺ καὶ τόδε, εἰ τί με ὠφελοῦσιν, ὡς αὖ δυναίμην στρατᾷ προθυμίαν ἐμβαλεῖν· λέγων ὅτι γὸ ὦ σώ δια-

Medici comparatur qui partes quasdam uulneratas resecant

φέρ' ἐν ἔφη τὸ ὄργῳ, προθυμία ἀθυμίας· ἔπειδὴ δὲ καὶ τοῦτο ἀνένδυον, ἤλεγχες αὖ σὺ, εἴ πνα λόγον ποιήσαιτο δι' ἀσκων πρὸ τοῦ πείθεσθαι τὴν στρατιάν, ὡς αὖ τις μάλιστα μηχανῶτο· ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῦτο ἔφη τὰ σῶν τιδεία ἀρρῶν τον ἐφαίνετο, τέλος δή με ἐπῆρου· ὅπ ποτε δι' δάσκων, στρατηγίαν φαίνεται δι' δάσκειν· καὶ γὰ δὴ ἐγτοῦθα ἀπεκρινάμην ὅτι πὰ παιδικά· καὶ σὺ γελάσας δι' ἤλθές μοι παραπλησίως ἔκαστον, ὅτι οὐδὲν ὄφελος εἴη στρατιὰ παιδικῶν, αὖδὲ Ἴσον σῶν τιδείων· τί δ' αὖδὲ τοῦ ὑγιαίνειν· τί δ' αὖδὲ τοῦ ἐπίστασθαι τὰς δύναμώσας ἃς πολεμον τέχνας· τί δ' αὖδὲ τοῦ πείθεσθαι· ὡς δέ μοι καταφανὲς ἐποίησας, ὅτι μικρόν τι μέρος εἴη στρατηγίας τὰ παιδικά· ἐπερόμενου δέ μου εἴ τι τούτων σύ μοι δοκεῖς ἱκανὸς εἶναι, ἀποῦπα μὲ ἐκέλευσας τοῖς στρατηγικοῖς ἀνδράσι νομιζομένοις εἶναι διαλέγεσθαι, καὶ συνθηρᾶσθαι, ὧν ἕκατα τούτων γίγνεται· ἐκ τούτου δὴ σωὴν τούτοις ἐγὼ· οὓς μάλιστα φρονίμους πρὸ τούτων ἤκουον εἶναι· καὶ πρὸ μὲν τροφῆς, ἐπείσθην ἱκανὸν εἶναι ὑπάρχον, ὅπ κυαξάρης ἐμέλλε παρέξειν ἡμῖν· πρὸ δὲ ὑγιείας, ἀκούων τε καὶ ὁρῶν, ὅπ καὶ πόλεις αἱ χρίζουσαι ὑγιαίνειν ἰατρούς αἱροῦνται· καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν στρατιῶν Ἴσον ἕνεκεν, ἰατρούς ἐξαγοῦσιν· οὕτω καὶ ἐγώ· ἐπεὶ ἐν τῷ πόλει τούτῳ ἐγενόμην, δοῦλος τούτου ἐπεμελήθην· καὶ δίμα ἔφη ὦ σώτιρ, ὡσὰν ἱκανοὺς τὴν ἰατρικὴν τέχνην ἔχειν αὖδρας μετ' ἐμαυτοῦ· πρὸς τοῦτο δὴ ὁ σώτιρ εἶπεν· ἀλλ' ὦ σώ ἔφη· οὔτοι μὲν οὓς λέγεις, ὥσπερ ἱματίων ἐαγέντων ἁφάπτες ἀκεταὶ, οὕτω καὶ ἰατροί· ὅταν πινὲς νοσήσωσι, τότε ἐῶν ται τούτους· σοὶ δὲ τοῦτο μεγαλοπρεπέστερα ἔσται, ἢ τῆς ὑγιείας αὖμέλεια· ὥστε γὰρ ἀρχὴν μὴ κάμνειν τὸ σῶμα, τοῦτο σοὶ δεῖ μέλειν· καὶ πίνα δὴ ἔφη ὦ σώτιρ ὁδὸν ἰὼν τοῦτο πράττην ἱκανὸς ἔσομαι· αὖμὲν δή μου χρόνον πινὰ μέλλης ἐν τῷ αὐτῷ μένειν, ὑγιεινοῦ δεῖ πρὸ τοῦ στρατοπέδου μὴ ἀμελήσαι· τούτου δὲ οὐκ αὖ μάρτοις, ἐὰν πρὸ μέλησοι· καὶ γὰρ λέγοντις οὐδὲν πωήσουσι οἱ αὖθρωποι, περί τε Ἴσων νοσηρῶν χωρίων καὶ τῶν ὑγιεινῶν· μάρτυρες δὲ σαφεῖς ἑκάτεροις αὐτῶν παρίστωσαν, τά τε σώματα καὶ τὰ χώματα· ἔπειτα δὲ οὐ πὰ χωρία μόνον ἀρκέσει σκέπασθαι· ἀλλὰ μηδ' ὅπη πρὸς πνεῖ σὺ ἐπιμελεῖσθαι σώσουσ', ὅπως ὑγιαίνῃς. Καὶ ὁ κῦρος εἶπε· πρὸς μὲν πνεόντων νὴ δία, μηδέποτε ὑπερεμπίπλασθαι, δύσφορον γάρ· ἔπειτα δὲ ἐκπονῶ τὰ ἀσύπα· οὕτω γάρ μοι δοκεῖ ἥ τε ὑγίεια μᾶλλον παραμένειν, καὶ ἰσχὺς πρὸς γίνεσθαι. Οὕτω τοίνυν δεῖ ἔφη ὦ σώ καὶ Ἴσον ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι· ἢ καὶ σχολὴ ἔφη ἔσται ὦ σώτιρ σπασθαι τῆς στρατιώτας;

Οὐ μὰ δί' ἔφη ὁ σώτιρ, οὐ μόνον γε· ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη· δεῖ γὰρ δή που στρατιᾶν ἢ μέλλει πραξειν τὰ δέοντα, μηδ' ἔστ' ἀναιδεῖν, ἢ τοῖς πολεμίοις καπαπορσύνουσαν κακὰ ἢ ἑαυτῇ ἀγαθά· ὡς χαλεπὸν μὲν καὶ ἕνα αὖθρωπον ἄρχον πρέφεσθαι· πολὺ δ' ἔπ ὦ σώ χαλεπώτερον οἶκον ὅλον· πάντων δὲ χαλεπώτατον στρατιᾶν ἄρχον πρέφειν· πλείστα γὰρ τὰ ἐθίοντα ἐν στρατιᾷ· καὶ ἀπὸ ἐλαχίστων ὁρμώμενα· καὶ ὅις αὖ λάβῃ, δάπλείστα χώματα· ὥστε οὐδ' ἔστ' ἀναιδεῖν στρατιᾶν ἄρχειν· λέγεις σὺ ἔφη ὦ σώτιρ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς πρὸ οὐδὲ γεωργοῦ ἄρχοῦ οὐδὲν ὄφελος, οὕτως οὐδὲ στρατηγοῦ ἄρχοῦ οὐδὲν ὄφελος εἶναι. Τὸν δ' ἐγε ὄργα τὴν στρατηγὸν, ἐγὼ ἔφη σαδ' ἐχόμαι ἢν μή τις θεὸς βλάπῃ· ἅμα καὶ πὰ σῶν τιδεία μάλιστα ἔχοντας τοὺς στρατιώτας ἀποδείξειν, καὶ τὰ σώματα ἄριστα ἔχοντας παρασκευάσειν· ἀλλὰ μὴν τοι πότε μελετᾶσθαι ἔφη ἕκαστα τῶν πολεμικῶν ὄργων, ἀγῶνας αὖ πινὰς μοι δοκεῖ ὦ σώτιρ προεπιτιθέναι, μάλιστα αὖ ποιεῖν δύ ασκεῖσθαι ἕκαστα· ὥς τι ὁπόσ' δέοιτο, ἔχειν αὖ, παρεσκευασμένοις χρῆσθαι. Καλλιστα λέγεις ἔφη ὦ σώ· τοῦτο γὰρ ποιήσας, σάφ' ἴσθι ὡς πρὸ χορούς τὰς τάξεις ἀεὶ πὰ προσήκοντα μελετώσας θεάσῃ. Αλλὰ μὴν ἔφη ὁ κῦρος, εἴ τι γὸ προθυμίαν ἐμβαλεῖν στρατιώτας, οὐδέν μοι δοκεῖ ἱκανώτερον εἶναι, ἢ γὸ δύνασθαι ἐλπίδας ἀγαθὰς ἐμποιεῖν αὖθρώποις. Αλλ' ἔφη ὦ σώ, τοῦτό γε τοιοῦτόν ἐστιν, οἷόν πρ εἶπε κύνας ἐν θήρᾳ μακαλοῖ τὸ ἀεὶ τῇ κλήσει, οἷα περ ὅταν γὸ θηρίον ὁρῶσι· γὸ μὲν γὰρ πρὸ τον, προθύμως οἷδ' ὅπ ἔχει ὑπακουούσας ἢν δὲ πολλάκις ψεύσηται αὐτὰς πλουτώσας, οὐδ' ὁπόταν ἀληθῶς ὁρῶν καλῶ πείθονται αὐτῷ, οὕτω καὶ πρὸ τ' ἐλπίδων ἔχει· ἢν πολλάκις πρὸς δοκίας ἀγαθὼν ἐμβαλὼν ψεύσηται τις, πλούτων, οὐδ' ὁπόταν ἀληθεῖς ἐλπίδας λέγῃ ὁ τοιοῦτος, πείθεν δύναται. Αλλὰ τοῦ μὲν οὖν λέγῃ ἃ μὴ σαφῶς ἴδεῖν, φείδεσθαι δεῖ ὦ σώ· ἄλλοι δ' εἰσὶ πολλοὶ τῶν διαπράττοιεν αὖ· τὴν δὲ αὐτοῦ παρόρμησιν ἃς γοὺς μεγίστους κινδύνους δεῖ ὡς μάλιστα ἐν τάξει διασώζειν. Αλλὰ ναὶ μὰ γὸν δία ἔφη ὁ κῦρος, καὶ καλῶς μοι δοκεῖς λέγειν κἀμοὶ οὕτως ἤδιον· τότε μὲν πείθεσθαι παρέχεσθαι τοῖς στρατιώταις, οὐκ ἀπείρως μοι δοκῶ ἔχειν ὦ σώτιρ· σύ τι γὰρ με δύδυς τοῦτο ἐκπαίδιον ἐπαίδευσε σωτῶ πείθεσθαι αὐτάναγκάζων, ἔπειτα τοῖς διδασκάλοις παρέδωκας· κἀκεῖνοι αὖ Ἴσως γὸ τ' ἔστραπον· ἐπεὶ δὲ ὡς ἐν τοῖς ἔφηβοις ἡμῖν, ὦ ἄρχων ἡμῶν, αὖτ' τοῦτου ἰσχυρῶς ἐπεμελεῖτο· κἀ οἱ νόμοι δὲ οἱ πολλοὶ δοκοῦσί μοι, δύο Ἴσως μάλιστα διδάσκειν· ἄρχειν τε κἀ ἄρχεσθαι· καὶ τοίνυν καπανοῶν πρὸ τουτ' ἐν ἅπασιν, ὁρᾶν μοι δοκῶ γὸ προτρέπουσαν πείθε-

ἢ πλαπορούσουσαν

αθαι μάλιστα ὦν, τὸ τὸν μὲν πειθόμενον, ἐπαινεῖν τε καὶ τιμᾶν· τὸν δὲ ἀπειθοῦντα, ἀπιμάζειν τε καὶ κολάζειν· καὶ ἐπὶ μὴ τῷ τὸ αὐτὸ ἀναγκαῖον πείθεσθαι εἶφη αὖ τὰ αὐτὰ ὁδός ἐστιν· ἐπὶ δὲ τὸ πολὺ κρεῖττον τοῦτο τὸ ἑκόντας πείθεσθαι, ἄλλην σωτηρίαν ὁδὸς ἐστιν, ὃν γὰρ αὐτὸν νομίσωσι τὰ συμφέροντα ἑαυτοῖς φρονιμώτερον ἑαυτῶν εἶναι, τούτῳ οἱ ἄνθρωποι ὑπήκοοι ἕως πείθονται· γνοίης δ' ἂν ὅτι τοῦθ' οὕτως ἔχει ἐν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ ἐν τοῖς κάμνουσιν, ὡς προθύμως τοὺς ἀπαίροντας ὅ, τι χρὴ ποιεῖν, καλοῦσι· καὶ ἐν θαλάττῃ δὲ ὡς προθύμως τοῖς κυβερνήταις οἱ συμπλέοντες πείθονται· καὶ οὓς γ' αὖ νομίζωσι πλεῖστον ἑαυτῶν ὁδοὺς εἰδέναι, ὡς ἰσχυρῶς τούτου, οὐδ' ἀσπάζεσθαι θέλουσιν· ὅταν τε δὲ οἷόν τε πείθωνται κακοῦ πλήθεσθαι, οὔτε ξυμίας ἀνθρώπους θέλουσιν ἔχειν, οὔτε δῶρα δέχεσθαι· οὐδὲ γὰρ τὰ δῶρα ἐπὶ τῷ σφῶν αὐτῶν κακῷ, ἑκὼν οὐδεὶς λαμβάνει. Λέγεις σὺ ἔφη ὦ πάτερ εἰς τὸ πείθεσθαι ἡμᾶς ἔχειν, οὐδὲν εἶναι αὐτοῦ μᾶλλον, τοῦ φρονιμώτερον δοκεῖν εἶναι τῶν ἀρχομένων. Λέγω γὰρ οὕτω ἔφη. Καὶ πῶς δή τις ἂν πάτερ τοιοῦτον δόξαι περὶ αὐτοῦ τἀχίστα θαραχέσθαι αὖ δύναιτο· Οὐκ ἔστιν ἔφη ὦ παῖ οὕτω τοιαύτη ὁδός, περὶ ὧν αὖ βούλει δοκεῖν φρόνιμος εἶναι, ἵν' ὃ γενέσθαι περὶ τούτων φρόνιμον· καθ' ἓν δὲ ἕκαστον περὶ τούτων σκοπῶν, γνώσῃ ὅπερ ἐγὼ ἀλλαχοῦ λέγω. ἦν γὰρ βούλῃ μὴ ὢν ἀγαθὸς γεωργὸς δοκεῖν εἶναι ἀγαθός, ἢ ἱππεύς, ἢ ἰατρός, ἢ αὐλητής, ἢ ἄλλ' ὁτιοῦν, ἐννόει, ὅσα γε αὖ ὁποῖά μὴ ἐστὶ μαθόντα καὶ τοῦ δοκεῖν ἕνεκα· καὶ εἰ δὴ πείσας ἐπαινεῖν τίς σε πολλοὺς ὅπως δόξῃ λαβεῖν· καὶ κατασκευάσῃ καλὰς ἐφ' ἑκάστῳ αὖ ἵππους κτήσασθαι· ἆρα τὲ ἔσῃ πανταχοῦ εἶπας αὖ, καὶ ὀλίγου ὕστερον, ὅπου αὖ πείσαι δοίης, ἐξελέγχομενος τἀναντία· καὶ προσέτι ἀλαζὼν φανήσοι. Φρόνιμος δὲ περὶ τοῦ συνοίσειν μέλλοντος, ὡς αὐτὸς πρῶτον γένοιτο· Δῆλον ὅτι ἔφη ὦ παῖ, ὅστις μὴ ἔστι μαθὼν τὰ δέοντα μαθὼν αὖ ὡς περ τὰ παιδικὰ ἐμαθες· ὅστις δὲ αὐθρώποις οὔτε μαθητὰ οὔτε προορατὰ ἀνθρωπίνη προνοίᾳ, διὰ μαντικῆς αὖ παρὰ θεῶν πυνθανόμενος, φρονιμώτερος ἄλλων αὖ εἶναι· ὅ, τι δὲ γνοίης βέλτιον ὂν πραχθῆναι, ἀπομελόμενος αὖ τοῦτου ὡς πράξειν, καὶ γὰρ τὸ ἀπομελεῖσθαι τοῦτου οὗ αὖ δέῃ, φρονιμώτερου αὖ δρᾶς, ἢ τὸ ἀμελεῖν· ἀλλὰ μέν τοι ἐπὶ τῷ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν φίλων σπεύδειν ἀπομοχθεῖν, ὅσῳ ἐμοιγε ἐν τοῖς μεγίστοις δοκεῖ εἶναι, δηλονότι καὶ τοῦτο δοκεῖ εἶναι, ἢ περ ἐπὶ τῷ ὑπὸ τῶν φίλων σπεύδεσθαι ἀπωθυμοίη· οὗ γὰρ ὅτι μάλιστα δεῖν ποιοῦντα φανερὸν εἶναι. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔφη ὦ παῖ χαλεπὸν τὸ ἀεὶ δύνασθαι οὗ ποιεῖν, οὓς αὖτὸς ἐθέλῃ· τὸ δὲ σῶμα δόμενόν τε φαίνεσθαι ἥκιστα ἀγαθοῦ αὐτοῖς συμβαίνῃ, καὶ σῶμα χόμενον ἧκιστα κακόν, καὶ σῶμα πονούμενον πρὸ τοῦ ἀπορίας αὖ τῶν, καὶ πρὸ φοβούμενον μὴ πεφαλῶσι, καὶ προνοεῖν πειρώμενον ὡς μὴ σφάλλωνται, ἐπὶ τοῦτα, ὡς δεῖ μάλλον συμπαρομαρτεῖν· καὶ ἐπὶ τῶν πραξέων δὲ ἥν μὲν ἐνθέρεωσι, τὸν ἄρχοντα δεῖ τοῦ ἡλίου πλεονεκτοῦντα φανερὸν εἶναι· ἢν δὲ ἐν χειμῶνι, τοῦ ψύχους· ἢν δὲ δὴ μαχεῖν, τῶν ἀγόνων· καὶ γὰρ ταῦτα, εἰς τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων συλλαμβάνει· Λέγεις σὺ ἔφη ὦ πάτερ, ὡς καὶ κατὰ πρότερον δεῖ πρὸς παῖτα τὸν ἄρχοντα, τῶν ἀρχομένων· Λέγω γὰρ οὕτω ἔφη· βαρρεῖ μὲν τι ἔφη ὦ παῖ· οὐ γὰρ ἴσθι τοῦτο, ὅτι τῶν ὁμοίων σωμάτων οἱ αὐτοὶ πόνοι, οὐχ ὁμοίως ἀπονται· ἄρχοντος τὸ αὐθρώπου καὶ ἰδιώτου· ἀνὴρ ἀπικουρίζει πὶ τιμὴ τοὺς πόνους τῷ ἄρχοντι· καὶ τὸ, αὖ τὸν εἰδέναι, ὅπου αὖ λαμβάνῃ, ὅ, τι αὖ ποιοῖη· ὁπότε δὲ ὦ πάτερ ἡδὲ ἔχοιεν μὲν τὰ αὐτὰ δεῖα οἱ στρατηγοῦντα· ὑγιαίνοιέν τε· πονεῖν δὲ δύναιντο· τὰς δὲ πολεμικὰς τέχνας ἥσκηκότες εἶεν· φιλοτίμως δ' ἔχοιεν πρὸς τὸ ἀγαθοὶ φαίνεσθαι· τὸ δὲ πείθεσθαι αὐτοῖς ἥδιον εἴη τοῦ ἀπειθεῖν, οὐκ αὖ ἥδη τινικαῦτα, σωφρονεῖν αὖ τις σοι δοκοίη διαγωνίζεσθαι βουλόμενος πρὸς τοὺς πολεμίους ὡς τάχιστα; Ναὶ μὰ δί' ἔφη, εἰ μέλλοιγε πλεῖον ἕξειν· εἰ δὲ μή, ἔγωγ' αὖ ὅσῳ οἰοίμην καὶ αὐτὸς βελτίων εἶναι, καὶ τοὺς ἑπομένους βελτίους ἕξειν, τόσῳ δ' αὖ μᾶλλον φυλαπτοίμην, ὡς περ καὶ τἆλλα, ἃ αὖ οἰώμεθα, πλείους ἡμῖν ἄξια εἶναι, ταῦτα πραττόμεθα, ὡς ἐνεργοτάτῳ ποιεῖσθαι. Πλέον δ' ἔχειν ὦ πάτερ πολεμίων, πῶς αὖτὸς δύναιτο μάχῃ; Οὐ μὰ δί' ἔφη οὐκέτι τοῦτο φαῦλον ὦ παῖ οὐδ' ἁπλοῦν ὁρᾶν ὁρωτᾶς· ἀνὴρ δ' ἴσθι ὅτι δεῖ τὸν μέλλοντα τοῦτο ποιήσειν, καὶ ἐπίβουλον εἶναι καὶ κρυφίνουν καὶ δόλερον· καὶ ἁρπακτικὸν· καὶ κλεπτικὸν· καὶ ἀρπαγα· καὶ ἐν ταῦτῃ, πλεονεκτεῖν τῶν πολεμίων. Καὶ ὃ κῦρος ἀπαγελάσας, εἶπεν· ὦ Ἡράκλεις· οἷον συ λέγεις ὦ πάτερ δεῖν αὖδρα μεγενέσθαι· Οἷος αὖ ἔφη ὦ παῖ δικαιοπάτης τε καὶ νομιμώτατος αὖ ἦς· Ῥᾷς μὲν ἔφη παῖδας ὄντας ἡμᾶς καὶ ἐφήβους, ταῦτα τὰ τοῦτ' ἐδίδασκες· ναὶ μὰ δί' ἔφη καὶ νῦν γε πρὸς τοὺς φίλους τε καὶ πρὸς τοὺς πολίτας· ὅπως δέ γε τοὺς πολεμίους δύναισθε κακῶς ποιεῖν, οὐκ οἶσθα μανθάνοντας ὑμᾶς πολλὰς κακουργίας; Οὐδ' ἔγωγ' ἔφη ὦ πάτερ· Τίνος μὴν ἕνεκα, ἐμανθάνετε τοξεύειν· τίνος δ' ἕνεκα ἀκοντίζειν· τίνος δ' ἕνεκα δουλοῦν ὡς ἀγρίους, τρέγμασι καὶ ὀρύγμασι· τί δὲ ἐλάφους, πρὸ ἀγρέας καὶ ἀρπεδόνας· τί δὲ λέοντα καὶ ἄρκτους καὶ παρδάλεσιν· οὐκ ἂς τὸ ἴσον καθεζάμενοι ἐμάχεσθε, ἀνὰ μέσα πλεονεξίας τινὸς ἀεὶ πειρᾶσθε ἀγωνίζεσθαι πρὸς ταῦτα· ἢ οὐ

κρυφίνουν

γινώσκῃς, ὅτι ταῦτα πάντα κακουργίαι πινές καὶ ἀπάται καὶ δολώσεις καὶ πλεονεξίαι; Ναὶ μὰ δί' ἔφη ὁ κῦρος, θηρίων γε· ἀνθρώπων δέ, ἦ καὶ δόξαιμι βούλεσθαι ἐξαπατῆσαί τινα, πολλὰς μηχανὰς οἶδα λαμβάνων· οὐδὲ γὰρ τοξεύειν οἶμαι ἔφη, οὐδ' ἀκοντίζειν ἀνθρώπων ἐπιτρέψω ὑμῖν· ἀλλ' ἐπὶ σκοπὸν βάλλειν ἐδίδασκον ἡμᾶς· ἵνα γε νῦν μὲν μὴ κακουργοῖτε τοὺς φίλους· ἦ δ' ὅς ποτε πόλεμος γένοιτο, δύναισθε καὶ ἀνθρώπων στοχάζεσθε· καὶ ἐξαπατᾶν δὲ καὶ πλεονεκτεῖν, οὐκ ἐν ἀνθρώποις ἐπαίδευόμεθα ὑμᾶς ἀνηρ ἐν θηρίοις· ἵνα μὴ δ' ἐν τούτοις τοὺς φίλους βλάπτοιτε· ἦ δ' ὅς ποτε πόλεμος γένοιτο, μὴ δὲ τούτων ἀγύμναστοι εἴητε· οὐκοῦν ἔφη ὦ πάτερ εἴπερ χρήσιμά ἐστιν ἀμφότερα ταῦτα ἐπίστασθαι δεῖ τε ποιεῖν καὶ κακῶς ἀνθρώπους, καὶ διδάσκειν ἀμφότερα ταῦτα ἐδ' ἐν ἀνθρώποις· Ἀλλὰ λέγεται ἔφη ὦ παῖ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων, γενέσθαι ποτὲ αὖθις διδάσκαλος τῶν παίδων, ὃς ἐδίδασκεν ἅρα τοὺς παῖδας, τότε δικαιοσύνην ὡς περ σὺ κελεύεις μὴ φεύδεσθαι, καὶ ἐξαπατᾶν καὶ μὴ ἐξαπατᾶν· καὶ μὴ διαβάλλειν καὶ διαβάλλειν· καὶ μὴ πλεονεκτεῖν καὶ πλεονεκτεῖν· διαφέρετο δὲ τοῦτ' ἀπὸ τοῦ φίλους κακοῦν ἢ ἐχθρούς· καὶ ἐπὶ δὲ τοῦτοις ἐδίδασκεν, ὡς τοὺς φίλους δίκαιον εἴη ἐξαπατᾶν, ἐπί γε ἀγαθῷ· καὶ κλέπτειν τὰ τῶν φίλων, ἐπί γε ἀγαθῷ· ταῦτα δὲ διδάσκοντα, ἀναγκαῖον καὶ γυμνάζειν ἦν τοὺς ἀνηλίκους τοὺς παῖδας ταῦτα ποιεῖν, ὡς περ καὶ ἐν παλαίᾳ φασὶ τοὺς ἕλληνας, διδάσκειν ἐξαπατᾶν· καὶ γυμνάζειν δὲ τοὺς παῖδας περὶ ἀλλήλους τοῦτο δύναισθαι ποιεῖν· γενόμενοι οἷοι πινες οὗτοι δυφεῖς, καὶ πρὸς τὸ δοῦ ἐξαπατᾶν, καὶ πρὸς τὸ δοῦ πλεονεκτεῖν· ἴσως δὲ καὶ πρὸς τὸ φιλοκερδεῖν οὐκ ἀφυεῖς ὄντες, οὐκ ἀεί χοντο οὐδ' ἀπὸ τῶν φίλων, τὸ μὲν οὐχὶ πλεονεκτεῖν αὖ ἴσθ' ὡς περᾶσθαι· ἐγένετο οἷον ἐκ τούτου φρήτρα, ἣ καὶ νῦν χώμεθα ἔτι πάντως διδάσκειν τοὺς παῖδας, ὡς περ τοὺς οἰκέτας πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διδάσκομεν ἀληθεύειν, καὶ μὴ ἐξαπατᾶν μὴ δὲ κλέπτειν, μὴ δὲ πλεονεκτεῖν· ἦ δὲ πρὰ ταῦτα ποιοῖεν, κολάζειν· ὅπως σῶν τοιούτῳ ἔθει ἐδιαθέντες, πρᾳότεροι ὦσι τὰ γέγοιντο· ἐπεὶ δὲ ἔχοιεν τὴν ἡλικίαν, ἵνα περ σὺ νῦν ἔχεις ἤδη, καὶ πρὸς τοὺς πολεμίους νόμιμα· ἐδόκει ἀσφαλὲς εἶναι διδάσκειν· οὐδὲ γὰρ αὖ ἐπὶ ἐξενεχθήναι δοκεῖ πρὸς τὸ ἄγριοι πολῖται γενέσθαι, ἐν τῷ διαθεῖσθαι ἀνήλους σῶν τε ἄμμοι· ὡς περ γε καὶ πρὸ ἀφροδίσιον οὐ διαλεγόμενα πρὸς τοὺς ἄγαν νέους· ἵνα μὴ πρὸς τὴν ἰσχυρὰ ἐπιθυμία αὐτοῖς ῥᾳδίουργίας πρὸς γενομένης, ἀμέτρως αὐτῇ χρῶντο οἱ νέοι· Νὴ δί' ἔφη ὡς πάνυ ὀλίγα μαθὼν μεῖόν πα τούτων ἂν πλεονεξιῶν ὦ πάτερ, μὴ φεύδεσθαι πεῖσαι δίδασκειν, ὅπως πλεονεκτήσαι ἐγώ τε πολεμίων· μηχανῶ τοίνυν ἔφη ὅσον ἐστὶ δύναμις, τὰ παγμένοις τοῖς αὐτοῦ, ἀτάκτους λαμβάνειν τοὺς πολεμίους· καὶ ὠθισμένοις ἀοπλοτέροις· καὶ ἐγκεκλιμένοις, καθεύδουσι τε· καὶ φανεροὺς σοι ὄντας, ἀφανῆς ὢν αὐτὸς ἐκείνοις· καὶ ἐν δυσχωρίᾳ αὐτοὺς γιγνομένους, ἐν ὄρυμνῷ αὐτὸς ὢν ὑποδέξῃ· καὶ πῶς αὖ ἔφη τις τοιαῦτα ὦ πάτερ ἁμαρτανόντας δύναιτο τοὺς πολεμίους λαμβάνειν· ὅπ ἔφη ὦ παῖ, πολλὰ μὲν τούτων αὐτὰ ἀνάγκη ἐστὶ καὶ ὑμᾶς καὶ τοὺς πολεμίους ποιεῖν· σιτοποιεῖσθαί τε γὰρ αὐτὰ ἀνάγκη ἀμφοτέρους· κοιμᾶσθαί τε ἀμφοτέρους· καὶ ἔωθεν ἐπὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἅμα, χεδόν τι πάντας ἀποχωρεῖν δεῖσθαι καὶ τοὺς ὁδοὺς ὁποίους αὖ ὦσι, τοιούτους αὐτὰ ἀνάγκη χρῆσθαι· ἃ χρὴ σε παῖ πάντα καταννοοῦντα, ἐν ᾧ μὲν αὖ ὑμᾶς γιγνώσκῃς ἀθυμοτέρους τοὺς γιγνομένους, ἐν τούτῳ μάλιστα φυλάττεσθαι· ἐν ᾧ δ' αὖ τοὺς πολεμίους ἀθυμοῦντας, ὀξυθυμοτάτους γιγνομένους, ἐν τούτῳ μάλιστα ἐπιτίθεσθαι· Ὁπότερον δ' ἔφη ὁ κῦρος ἐν τούτοις μᾶλλον ἐστὶ πλεονεκτεῖν, ἢ καὶ ἐν ἄλλοις ποῖ; Καὶ πολύ γε μᾶλλον ἔφη ὦ παῖ· ἐν τούτοις μὲν γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πᾶσι ἰσχυρὰς φυλακὰς ποιοῦνται· εἰδότες ὅτι δέονται· εἰ δ' ἐξαπατῶντες τοὺς πολεμίους, δύναιντό τι βαρσῆσαι ποιήσαντες, ἀφυλάκτους λαμβάνειν· καὶ διῶξαι παρὰ ὧν τοὺς ἑαυτῶν ἀτάκτους ποιήσαι· καὶ ἐς δυσχωρίαν φυγῇ ὑπαγαγόντες· ἐνταῦθα ἐπιτίθεσθαι· δεῖ δ' ἔφη ὦ παῖ φιλομαθῆσε τοῦ τῶν παίδων ὄντα, οὐχ ὅτις αὖ μάθοις τοῦτοις μόνοις χρῆσθαι, ἀλλὰ καὶ ὧνπερ, τούτοις εἶναι ἴσον πρὸς τοὺς πολεμίους μηχανήματα· ὡς περ καὶ οἱ μουσικοὶ οὐχ ὅτις αὖ μάθοιτο, τούτοις μόνον χρῶνται· ἀλλὰ καὶ ἄλλα μέλη ποιοῦσι καὶ ἁρμονίαν ποιεῖν καὶ ῥυθμοὺς ἐν τοῖς μουσικοῖς, τὰ νέα καὶ αὐθημερὰ δύδεκιμεῖ· πολὺ δὲ καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς μᾶλλον, τὰ καινὰ μηχανήματα δύδεκιμεῖ· ταῦτα γὰρ μᾶλλον καὶ ἐξαπατᾶν δύναιντο τοὺς πολεμίους· ἦ δ' ὅς σύγε ἔφη ὦ παῖ, μηδὲν ἄλλο μεπενέγκοις ἐπ' αὐθρώπους, ἢ τὰς μηχανὰς ἃς καὶ παῖς ἐπὶ τοῖς μικροῖς θηρίοις ἐμηχανῶ, οὐκ οἶσθ' αὖ ἔφη πρόσω παῖ ἐλάττω τῆς πρὸς τοὺς πολεμίους πλεονεξίας· σὺ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰς ὀρνιθας ἐν τῷ ἰσχυροτάτῳ χειμῶνι αὐθήτα μῶνος, ἐπορεύου νυκτός· καὶ πρὶν κινεῖσθαι τὰς ὀρνιθας, ἐπὶ τὰ γυνητόσοι ἐπὶ τοῦτῳ αὖ παῖ αὐτὰς καὶ τὸ κεκινημένον χωρίον, ἐξεῖκασο τῷ ἀκινήτῳ· ὀρνιθες δὲ ἐπὶ παῖδ' ὄντο σοι, ὥς τι σοὶ μὲν τὰ συμφέροντα ὑπηρετεῖν· τὰς δὲ ὁμοφύλους ὀρνιθας ἐξαπατᾶν· αὐτὸς δὲ ἐνήδρευες ὡς πόρρω μὲν αὐτὰς, μὴ ὁρᾶσθαι δὲ ὑπ' αὐτῶν ἦν· εἶχες δὲ ἀπὸ μελέαν, τοῦ φθαίνειν ἑκὼν πὲ τετνὰ πρὸ τοῦ φυγεῖν· πρὸς δ' αὖ τὸν λαγὼ ὅτι μὲν ἐν σκότει νέμεται, τὴν δὲ ἡμέραν ἀποδιδράσκει, κύνας ἐτρέφες· αὐτῇ ὀσμῇ αὐτὸν αὐδύρισκον· ὅτι δὲ τὰ χύ ἐφυγεν ἐπεὶ δύρεθείη, ἄλλας κύνας

ὀλιμαζῆς

εἶχεν ὥστε πεινῆν δυμένας, πρὸς τὸ καταδύεσθαι ἀρεῖν. ἢ δὲ καὶ ταύτας ἀποφύγοιεν, τοὺς πορίσασθαι ἐκμανθάνων, καὶ πρὸς ὁπόσα χωρία φύγειν ἄριστον εἴη τοῖς λαγῳ, ἐν τούτοις τὰ δίκτυα δυσόρατα εἶναι τοῖς ταῶσιν. ἵνα ἐν τῷ φοβεῖσθαι φεύγειν αὐτοὺς ἑαυτοῖς ἐμπίπτωσιν ἐνέδυ. τοῦ δὲ μὴ δ' ἐντεῦθεν διαφεύγειν, σκοποὺς τοῦ γιγνομένου καθίστης. διὰ γὰρ τοῦτο πάντ' ἐμέλλετο αὐτοῖς γενήσεσθαι. καὶ αὐτὸς μὲν σὺν ὁπόσοις κρατῶν οὐδὲν ὑπεριζοίσῃ, τοὺς λαγῳ βοῶν ἐξέπεμπες αὐτόν, ὡς πανταχόθεν ἁλίσκεσθαι. τοὺς δὲ ἐμπροσθεν σιγῇ διδάξας ἐνεδρεύοντας, λαμβάνειν ἐποίεις. ὡς πανταχοῦ πορεῖον, ἢ τοιαῦτα εἰθελήσασα καὶ ἐπὶ τοὺς αὐθρώπους μαχεῖσθαι, οὐκ οἶδ' ἔγωγε, εἰ πυλίοις ἂν τῶν πολεμίων. νῦν δ' ἐπεὶ ἄρα αἰὰ γυναῖκα καὶ ἐν τῷ ἱστορεῖσθαι ἐκπεπλῆσθαι φόβου καὶ ἀμφοτέρους ὡς μισομένους καὶ ἀμφοτέρους μάχην σῶσαι ἐν τῷ τοιούτῳ δ' ἂν ὦσαι, ἃ ἐκ πολλοῦ παρεσκευασμένα μεγεθείαι μέγα δύνασθαι. ταῦτας δὲ ἐγὼ λέγω εἶναι, ὅταν τῶν τραπωτῶν, οὗ μὲν τὰ σώματα ἡσυχιμένα ᾖ, οὗ δὲ αὖ μνῆσθαι. οὗ δὲ αὖ πολεμεῖν καὶ τέχναι μεμελετημέναι ὦσιν. οὗ δὲ χρὴ καὶ τοῦτο εἰδέναι, ὅτι ὁ τοσοῦτος αὖ ἄξιοί σοι πείθεσθαι, καὶ ἐκεῖνοι πάντες ἀξιώσουσί σε πρὸ ἑαυτῶν βουλεύεσθαι μὴ οὕτω πρὸ ἀφρόντιστος ἔχειν. ἀπὸ τῆς μὲν νυκτὸς πορεύεσθαι σοι πρὶν οἱ ἀρχόμενοι, ἐπειδὰν ἡμέρα γένηται. τῆς δὲ ἡμέρας, ὅπως μὴ ἐς νύκτα καλλίστα ἔχει. ὅπως δὲ χρὴ τάττεσθαι ἐς μάχην τράπειν, ἢ ὅπως ἄγειν ἡμέρας ἢ νυκτὸς, ἢ τέναὰς ἢ ματείας ὁδοὺς ἢ ὀρεινὰς ἢ πεδίνας, ἢ ὅπως τραπόμενοι δύεσθαι ἢ ὅπως φυλακὰς νυκτερινὰς ἢ καὶ ἡμερινὰς καθίστασθαι, ἢ ὅπως πρὸς πολεμίους προσάγειν, ἢ ἀπάγειν ἀπὸ πολεμίων, ἢ ὅπως παρὰ πόλιν πολεμίαν ἄγειν, ἢ ὅπως πρὸς τεῖχος ἄγειν ἢ ἀπάγειν. ἢ ὅπως γεφύρας, ἢ πόταμίους διαβαίνειν. ἢ ὅπως ἱππικὸν φυλάττεσθαι, ἢ ὅπως ἀκοντιστὰς ἢ τοξότας. καὶ εἴγε δή σοι καὶ περὶ κέρας ἄρχοντι οἱ πολέμιοι φανοῖεν, πῶς χρὴ αὐτοὺς παραγειν. ἢ ὅπως τὰ τῶν πολεμίων αὖτις μάλιστα ἀθαθοῖτο. ἢ ὅπως τὰ σὰ, ἥκιστα οἱ πολέμιοι ἀθείεν. ταῦτα δὲ πάντα, τί αὖ ἐγὼ λέγιμί σοι. ὅσα τε γὰρ ἐγὼ οἶδεν, πολλαπλάσια ἀκήκοας. ἄλλως τε οἶδε κεῖ πού τῶν ἐπίστασθαι, οὐδενὸς ὡς ἴσον ἡμέλακας. οὐδ' ἀδάνης γεγένησαι. δεῖ οὖν πρὸς τὰ συμβαίνοντα δίκαια τούτοις χρᾶσθαι. ὁποῖοις αὖ σοι ἀεὶ συμφέρειν τούτων δοκῇ. μάθε δέ μου ὧν πάντα, καὶ τάδε ἔφη τὰ μέγιστα. πάρα γὰρ ἱερὰ καὶ οἰωνούς, μετ' ἐν σωτῆρι μηδ' ἑπτῇ, μὴ δ' ἐντῇ τραπεῖ κινδυνεύσῃς. καὶ πανοῶν, ὡς αὐθρωποι μὲν ἀρξοῦντα πράξεις ἁλίζοντες. θεοὶ δὲ οὐδὲν ἄνευ πίστεως ἔσεσθαι σοὶ τἀγαθόν. γνοίης δ' ἂν ἐξ οὗ ἴσον τῶν γιγνομένων. πολλοὶ μὲν γὰρ ἤδη πόλεις ἔσεσιν καὶ ταῦτα οἱ δοκοῦντες σοφώτατοι εἶναι πολεμεῖν ἔραθαν πρὸς τοὺς ὑφ' ὧν οἱ πραθέντες ἀπώλοντο. πολλοὶ δὲ πολλοὺς ἠνίκησαν ἤδη καὶ ἰδίᾳ τοὺς καὶ πόλεις. ὑφ' ὧν οἱ πραθέντες ἀπώλοντο. πολλοὶ δὲ οἷς ἐξῆν φίλοις χρῆσθαι. καὶ οὐ ποιεῖν καὶ οὐ πάσχειν, τούτοις δούλοις μᾶλλον βουληθέντες ἢ φίλοις χρῆσθαι, ὑπ' αὐτῶν τούτων δίκην ἔδοσαν. πολλοῖς δ' οὐκ ἤρκεσεν αὐτοῖς τὸ μέρος ἔχουσι ζῆν ἡδέως. ἀπομνημονεύσαντες δὲ ταῦτα κύριοι εἶναι, διατοῦτα καὶ ὧν εἶχον ἀπέτυχον. πολλοὶ δὲ τὸν πολύδυκτον χρυσὸν κτησάμενοι, διὰ τοῦτον ἀπώλοντο. οὕτως ἥτε ἀνθρωπίνη σοφία, οὐδὲν μᾶλλον οἶδε τὸ ἄριστον αἱρεῖσθαι, ἢ ἃ κληρούμενος ὅπλα χοι τοῦτο τὸ πῖς πράττοι. θεοὶ δὲ ὧν πάντα οἴδασιν ὄντα, καὶ τὰ ἔσεσθαι τὰ γεγενημένα καὶ τὰ ὄντα. καὶ ὅπως ἕκαστα ἀποβήσεται. καὶ τῶν συμβουλευομένων ἀνθρώπων οἷς ἂν ἵλεω ὦσι, προσημαίνουσιν, ἃ πρὴ ποιεῖν, καὶ ἃ οὐ χρή. ἃ δὲ μὴ πᾶσιν ἐθέλουσι συμβουλεύειν, οὐδὲν θαυμαστόν. οὐ γὰρ ἀνάγκη αὐτοῖς ἐστιν, ὥσπερ ἀνθρώποις, ἀλλ' ἐθέλουσι τιμελεῖσθαι.

Vi theſoros aſſumtados por grand daño de ſus dueños

καταπόδας

Τοιοῦτα μὲν δὴ ἀφίκοντο διαλεγόμενοι μέχρι τῶν ὁρίων τῆς πορείας. ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς ἀγορὸς δῆλος φανεὶς προηγέετο, προσευξάμενοι θεοῖς καὶ ἥρωσι τοῖς πορεῖα γῆν κατέχουσιν, ἵλεως καὶ εὐμενεῖς πέμπειν φᾶσι, οὕτω διέβαινον τὰ ὅρια. ἐπειδὴ δὲ διέβησαν, προσηύχοντο αὖθις θεοῖς τοῖς μὲν ἐν γῆν κατέχουσιν, ἵλεως καὶ εὐμενεῖς ἐχεσθαι αὐτούς. ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἀσπασάμενοι ὡς πρὸ ἀγνίλους ἦκος, ὁ μὲν πατὴρ πάλιν ἐς πορείας ἀπῆει. κῦρος δὲ ἐς μηδίς πρὸς κυαξάρην ἐπορεύετο. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ὁ κῦρος ἐς μηδίς πρὸς τὸν κυαξάρην, πρῶτον μὲν ὡς πρὸ ἦκος, ἠσπάσαντο ἀλλήλους. ἔπειτα δὲ ἤρετο τὸν κῦρον ὁ κυαξάρης, ποσον τι ἄγοιτο στράτευμα. ὁ δ' ἔφη δισμυρίους μὲν, οἵους καὶ πρόσθεν ἐφοίτων πρὸς ὑμᾶς μαθοφόρους. καὶ ἄλλους δὲ ἴσους οὐδέπω τότε ἐξελθόντων προσέρχονται ἴσους ὁμοτίμους. ὅσοι πινὲς ἔφη ὁ κυαξάρης. Οὐκ αὖ, ὁ ἀριθμός σε ἔφη ὁ κῦρος ἀκούσαντα δύφορα νεῖ. ἀγάθεκνο ἐννόησον. ὅτι ὀλίγοι ὄντες οὗτοι οἱ ὁμότιμοι καλοὶ μὲν, πολλῶν ὄντων τῶν ἄλλων πορσῶν, ῥᾳδίως ἄρχουσιν. ἀπαρέφη δ' ἔπι αὐτῶν, ἢ μάτην ἐφοβήθης, οἱ δὲ πολέμιοι οὐκ ὄρχονται. ναὶ μὰ δί' ἔφη καὶ πολλοί γε. Ῥᾴς τοῦτο σαφές. Οπιέφη πολλοὶ ἥκοντες αὐτόθεν, ἄλλος ἄλλον τρόπον, πάντες τοῦτα λέγουσιν. ἀγωνιστέον ἄρα ἡμῖν πρὸς τοὺς αὖθρας ἔφη, ἀνάγκη. τί οὖν ἔφη ὁ κῦρος, οὐ καὶ τὴν δύναμιν ἐλεᾶς μοι, ᾗ οἶσθα, ὁσίη τις ἢ προσοῦσα. καὶ πάλιν τὴν ἡμετέραν. ὅπως ᾗδότης ἀμφοτέρας, πρὸς τοῦτα βουλευώμεθα. ὅπως αὖ, ἄριστα ἀγωνιούμεθα. Ακουε δὴ ἔφη ὁ κυαξάρης. κροῖσος μὲν ὁ λυδὸς ἄγειν λέγεται, μυρίους μὲν ἱππέας. πελταστὰς δὲ καὶ τοξότας, πλείους ἢ πεντακισμυρίους. Λοπακάμαν δὲ τὸν τῆς μεγάλης φρυγίας ἄρχοντα λέγουσιν, ἱππέας μὲν ἐς ὀκτακισχιλίους ἄγειν. λογοφόρους δὲ σὺν πελταστὰς, οὐ μείους πεντακισμυρίων. ἀρίβαιος δὲ τὸν τῶν καππαδοκῶν βασιλέα, ἱππέας μὲν ἐς ἑξακισχιλίους. τοξότας δὲ καὶ πελταστὰς, οὐ μείους τρισμυρίων. Τὸν ἀράβιον δὲ μαραγδον, ἱππέας τε ἐς μυρίους, καὶ ἅρματα ἐς ἑκατὸν καὶ σφενδονήτων, πάμπολύ τι χρῆμα. τοὺς μὲν τοι ἕλληνας τοὺς ἐν τῇ ἀσίᾳ οἰκοῦντας οὐδὲν πω σαφὲς λέγεται. ἐς δὲ τοὺς ἀπὸ φρυγίας τῆς παρ' ἑλλήσποντον, συμβαλεῖν φασι χαλδαῖον, ἐπὶ χορτα ἐς καππάδοκιον, ἑξακισχιλίους μὲν ἱππέας. πελταστὰς δὲ ἐς μυρίους. καράς μέντοι καὶ κίλικας καὶ παφλαγόνας παρακληθέντας, οὗ φασιν ἐπεσθαι. ὁ δὲ ἀσσύριος αὐτὸς, ὁ βαβυλῶνα τε ἔχων καὶ τὴν ἄλλην ἀσσυρίαν, ἐγὼ μὲν οἶμαι ἱππέας μὲν ἕξειν, οὐ μείον δυσμυρίων. ἅρματα δ' οὐ οἶδ' οὐ πλείω διακοσίων. πεζοὺς δὲ οἶμαι πάμπολλους. ἐπεὶ γοῦν ὅπότε δὴ ἐμβάλλοι. Συέφη ὁ κῦρος πολεμίους λέγεις, ἱππέας μὲν ἐς ἑξακισμυρίους ἄγειν. πελταστὰς δὲ καὶ τοξότας, πλείους ἢ εἴκοσι μυριάδας. ἀπορῶ δὴ τῆς σῆς δυνάμεως, τί πλῆθος φῆς ἔχειν. Εἰσὶν ἔφη μὴ δῶν, ἱππεῖς μὲν, πλείους τῶν μυρίων. πελταστὰὶ δὲ καὶ τοξόται γένοιντ' ἂν ὡς ἀπὸ τῆς ἡμετέρας, καὶ ἑξακισμύριοι. Αρμενίων δ' ἔφη τῶν ὁμόρων ἡμῖν παρέσονται, ἱππεῖς μὲν πεντακισχίλιοι. πεζοὶ δὲ δισμύριοι. λέγεις σὺ ἔφη ὁ κῦρος ἱππέας μὲν ἡμῖν ἔνεα, μεῖον, ἢ τρίτον μόρος τοῦ τῶν πολεμίων ἱππικοῦ. πεζοὺς δὲ χεδὸν, ἀμφὶ τοὺς ἡμίσεις. τί οὖν ἔφη ὁ κυαξάρης. ὀλίγοις νομίζεις πορσῶν ἔνεα, οὓς σὺ φῆς ἄγειν; ἀλλὰ μὲν ἀνδρῶν πρὸς δεῖ ἡμῖν ἔφη ὁ κῦρος εἶπε καὶ μή, αὖθις βουλευσόμεθα. τὴν δὲ μάχην μοι ἔφη λέξον ἑκάτων, ἥτις ἐστί. χεδὸν ὀγέφη ὁ κυαξάρης πάντων ἡ αὐτή. τοξόται γὰρ ἄνω καὶ ἀκοντισταὶ, οἵτε κείνων, καὶ οἱ ἡμέτεροι. Οὐκοῦν ἔφη ὁ κῦρος ἀκροβολίζεσθαι ἀνάγκη ἐστὶ, τοιούτων γε ὄντων. ἀνάγκη γὰρ οὕτω ἔφη ὁ κυαξάρης. Οὐκοῦν ἐν τούτῳ μὲν ἔφη ὁ κῦρος, τῶν πλειόνων ἡ νίκη. πολλὰ γὰρ ἂν θάττον οἱ λόγοι ὑπὸ τῶν πολλῶν πεφωσκόμενοι ἀναλωθείησαν, ἢ ὑπὸ τῶν ὀλίγων οἱ πολλοί. Εἰ οὖν οὕτως ἔχει ἔφη ὦ κῦρε, τί ἂν, ἄλλό τις κρεῖττον σύροι, ἢ πέμπειν ἐς πορσας. καὶ ἅμα μὲν διδάσκειν αὐτούς, ὅπως εἴτι θείσονται μηδοι, πορσις τὸ δεινὸν ἥξει, ἅμα δὲ αὐτεῖν, πλεῖον στράτευμα. Αλλὰ τοῦτο μὲν ἔφη ὁ κῦρος οὐ ἴαθι, ὅτι οὐδ' ἃ πάντες ἔλβοιεν πέρσαι, πλήθει γε, οὐκ ἂν ὑπερβαλοίμεθα τοὺς πολεμίους. Τί μὴν ἄλλο πι σὺ ὁρᾷς ἅμεινον τούτου. Εγὼ μὲν ἂν ἔφη ὁ κῦρος, ἥκιστα τἀχιστα ὅπλα ἐνοιούμην πᾶσι πορσις τοῖς προσοισῖν, οἷά περ ὄρχονται ἔχοντες οἱ ὑπερήμων, οἱ Ἴδην ὁμοτίμων καλούμενοι. τοῦτα δ' ἐστὶ, θώραξ μὲν περὶ τὰ στέρνα. γέρρον δὲ ἐς τὴν ἀριστερὰν. κοπὶς δὲ ἡ σαγαρις, ἐς τὴν δεξιὰν. καὶ ταῦτα παρασκευάσας, ἡμῖν μὲν ποιήσεις τὸ ὁμόσε τοῖς ἐναντίοις ἰέναι, ἀσφαλέστατον. τοῖς πολεμίοις δὲ, τὸ φεύγειν ἢ τὸ μένειν ἀμείνω τέρον. ταῦτα μὲν δὴ ἔφη ἡμῖν μὲν αὐτοὺς, ἅπερ τοῖς μένουσιν. οἵτε μὲν τ' ἂν αὐτῶν φεύγωσι, τούτοις ὑμῖν καὶ τοῖς ἵπποις νέμομεν. ὡς μὴ σχολάζωσι μήτε φεύγειν, μήτ' ἀναχωρεῖν. Κῦρος μὲν οὕτως ἔλεξε. τῶν δὲ κυαξάρη, ἐδόξε πεδὸν λέγειν. καὶ τοῦ μὲν πλείοις μὴ πέμπεσθαι οὐκέτι ἐμέμνητο. παρεσκευάζε

σάγαρις

γέρρον

Croesus rex lydiæ
Artacamas
Phrygia magna
Maragdus arabiæ rex
Phrygia pope helleſpont
Gabeus
Caystri campus
Aſſyrij

το δε ὅλον τὰ προφερόμενα. καὶ γὰρ ἐδόν τε ἔτοιμα ἦν· καὶ ἴδοντες οἱ ὁμότιμοι παρῆσαν. ἔχοντες τὸ ἀπὸ τῶν τράπεζῶν τρά τεμα. ἔνθα δὴ φασὶν λέγεται ὁ κῦρος σὺν αγαγὼν αὖ τοὺς, τάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες φίλοι. ἐγὼ ὑμᾶς ὁρῶν αὖ τοὺς μὲν καθωπλισμένους οὕτως, καὶ τὰς ψυχὰς παρεσκευασμένους, ὡς ἂν χεῖρας συμμίξοντας τοῖς πολεμίοις. τοὺς δ' ἑπομένους ὑμῖν πορευομένους, γιγνώσκων ὅτι οὕτως ὁπλισμένοι δοῦσιν, ὡς ὅτι προσοτάτω παρέντες μάχεσθαι. ἐβούλετο μὴ ὀλίγοι τε αὖ τοὺς καὶ ὁρμὴ συμμάχων, συμπαίζοντες πολεμίοις πολλοῖς, τάδε θοιτ' ἂν. νῦν οὖν ἔφη σύμπαντας μὲν ἔχοντες αἰδρεῶν ἥκετε, οὐ μεμπτά. ὅπλα δὲ ἔστε αὖ τοῖς, ὅμοια τοῖς ἡμετέροις. τάξτε μὲν ψυχὰς αὖ τῶν θύγειν, ἡμέτερον ὄργον. Ἀρχοντος γάρ ἐστιν, οὐχ αὖ τὸ μόνον ἀγαθὸν ἔναι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρχομένων σύμμελέσθαι ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται. ὁμοῦ, οὕτως ἄν εἶεν. οἱ δ' ἄθαπτοι μὲν αὖ τοῖς· νομίζοντες μὴ πλείονων ἀγωνίεσθαι. εἷς δὲ αὖ τῶν καὶ ἔλεξε τοιάδε. ἀλλὰ θαυμαστὰ μὲν ἔφη ἴσως δόξω λέγειν, ἃ κύρῳ συμβουλεύσω πεῖν ὑπὲρ ἡμῶν, ὅταν τὰ ὅπλα λαμβανώσιν. οἱ ἡμῖν μέλλοντες συμμαχεῖσθαι ἀλλὰ γινώσκω γὰρ ἔφη ὅτι οἱ τῶν ἱκανωτάτων καὶ δυ κακῶς ποιεῖν λόγοι, οὗτοι καὶ μάλιστα ἐνδύονται τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουόντων· καὶ δώρα διδόασιν οἱ τοιοῦτοι, καὶ μείω τυγχανόντα, ἢ τὰ παρὰ τῶν ὁμοίων, ὅμως μείζονος αὖ τὰ πιῶνται οἱ λαμβάνοντες· καὶ νῦν ἔφη οἱ σφῶν παρακληθέντες ὑπὸ κύρου, πολὺ μᾶλλον. καθήσονται, ἢ ὑφ' ἡμῶν παρακαλούμενοι. εἰς τε τοὺς ὁμοτίμους καθιστάμενοι, βεβαιοτέρως σφίσιν ἡγήσονται ἔχειν τοῦτο, ὃ τὸ βασιλέως τε σῶμ' ὂς καὶ ὑπὸ στρατιᾶς γιγνόμενον, ἢ ὑφ' ἡμῶν ἂς τὸ αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντα. ἀσφαλέστερον μέν τοι οὐδὲ τὰ ἡμέτερα χρή. ἀλλὰ σωτὰ πρόσω δεῖ τῶν ἀνδρῶν ἡγεῖν σώτως τὰ φρονήματα. ἢ μὴν γ' ἔστα τοῦτο χρήσιμον, ὅτι αὖ οὗτοι βελτίονες γένωνται. Οὕτω δὴ ὁ κῦρος καταβὰς τὰ ὅπλα ἐς τὸ μέσον, καὶ συγκαλέσας σάντας τοὺς σφῶν στρατιώτας ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες στρατιῶται ὑμεῖς καὶ ἔφυτε ἐν τῇ αὐτῇ ἡμῶν χώρᾳ, καὶ ἐτράφητε· καὶ σώματά τε ἡμῶν, οὐδὲν χείρονα ἔχετε· ψυχὰς τε οὐδὲν κακίονας ὑμῖν στρέπεται ἡμῶν ἔχετε· τοιοῦτοι δ' ὄντες, ἐν μὲν τῇ πατρίδι, οὐ μετεῖχετε τῶν ἴσων ἡμῖν· οὐχ ὑφ' ἡμῶν ἀπελαθέντες· ἀλλ' ὑπὸ τοῦ πάσσυδίαι, ἀναγκαῖον ὑμῖν ἔναι πορίζεσθαι. νῦν δὲ ὅπως μὲν ταῦτα ἕξετε, ἐμοὶ μελήσει σὺν τοῖς θεοῖς· ἕξεσι δ' ὑμῖν ἢ βούλεσθε λαβοῦσιν ὅπλα οἷα σῶν ἡμεῖς ἔχομεν, ἃς τὸν αὖ τὸν ἡμῖν κίνδυνον ἐμβαίνειν· καὶ ἢν τις ἐκ τούτων καλὸς κἀγαθὸς γίγνηται, τῶν ὁμοίων ἢ μῖν ἀξιοῦσθαι. Τὸν μὲν οὖν πρόσθεν χρόνον, ὑμεῖς τε τοῦτο καὶ ἀκούσατε πεῖ, καὶ ἡμεῖς· καὶ εἴτι χείρους ἡμῶν τοῦτο ποιεῖν ἦτε, οὐδὲν θαυμαστόν. Οὐ γὰρ ἦν ὑμῖν, σχολὴ ὡς σῶν ἡμῖν τοῦτων σὺν μελεῖσθαι. ἐν δὲ τῇδε τῇ ὁπλίσει, οὐδὲν ἡμεῖς ὑμῶν προέχομεν. βαρὺς μὲν γὰρ σῶν τὰ στέρνα ἀριθμῶν ἑκάστῳ ἔσται· γέρρον δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ ὁ σώτις θέσεται φορεῖν. μάχαιρα δὲ ἡ σάγαρις ἐν τῇ δεξιᾷ· ᾗ σώειν τοὺς ἐναντίους δώσει, οὐδὲν φυλαπομένους, μὴ πασάντας ἕξαμάρτωσιν. πόσῳ αὖ ἐν τοῦτοις ἕτερος ἑτέρου ἡμῶν διαφέροι, σῆμ' τόλμης, ἣν οὐδὲν ὑμῖν προσήκει ἢ πονα ἡμῶν παρέχεσθαι· νίκης τε γὰρ σὺν θυμεῖν, ἢ πὰ καλὰ σώτα καὶ τὰ ἀγαθὰ κλᾶται καὶ σῴζει, πὶ μᾶλλον ἡμῖν ἢ ὑμῖν προσήκ· κρατοῦσι τε, ὃ σώτα τὰ τῶν ἡττόνων τοῖς κρείττοσι δωρεῖται, πὶ ἔκος, ἡμᾶς μᾶλλον, ἢ καὶ ὑμᾶς τοῦτο δεῖσθαι. Τέλος δ' σῶν ἀκηκόατε σάντα. Ὁρᾶτε τὰ ὅπλα· ὁ μὲν χρίζων, λαμβανέτω ταῦτα καὶ ἀσφαλέσθω πρὸς τὸν ταξίαρχον, ᾧ τὴν ὁμοίαν τάξιν ἡμῖν· ὅτῳ δ' ἀρκεῖ ἐν μαθοφόρου χώρᾳ ἔναι, καταμενέτω ἐν τοῖς ὑπηρετικοῖς ὅπλοις. Ὁ μὲν οὕτως δ' σῶν ἀκούσαντες δὲ οἱ σώτοι, ἐνόμισαν δ' παρακαλούμενοι ὡς τὰ ὅμοια προυῦντες ἴσων αὖ ἴσων τυγχάνειν, μὰ θελήσουσι ταῦτα ποιεῖν, δίκαιοις αὖ διαπαγὸς τοῦ ἀγῶνος ἀμηχανοῦντες βιοτεύειν. Οὕτω δὴ ἀσωγράφονται σάντες, ἀνέλαβόν τε τὰ ὅπλα σάντες. Ἐν ᾧ δὲ οἱ πολέμιοι ἐλέγοντο μὲν προσέναι, σαρῆσαν δὲ οὐδέ σω, ἐν τούτῳ ἐσκέπτετο ὁ κῦρος, ἀσκεῖν μὲν τὰ σώματα ἵνα μεθ' ἑαυτοῦ σῶς ἰσχύ· διδάσκειν δὲ τὰ πακτικὰ, βύγδη δὲ τὰς ψυχὰς ἃς τὰ πολεμικά· καὶ σρῶτον μὲν λαβὼν παρὰ κυαξάρου ὑπηρέτας, σροσέπαιζεν ἑκάστοις τῶν στρατιωτῶν, ἱκανοὺς ὧν ἐδέοντο σώτα ἐσποιεῖσθαι παρασχεῖν. τοῦτο δὲ σαρασκευάσας, οὐδὲν αὖτοῖς ἄλλο ἐλελοίσει, ἢ ἀσκεῖν τὰ ἀμφὶ τὸν πόλεμον. ἐκεῖνο δὲ καὶ μεμαθηκέναι, ὅτι οὗτοι κράτησι ἕκαστα γίγνονται, οἱ αὖ ἀφέμενοι τοῦ πολλοῖς σροσέχειν τὸν νοῦν, ἀλλ' ἓν ὄργον τράσθαι καὶ αὖ τῶν δὲ τῶν πολεμικῶν σροσελών, καὶ τὸ τοῦτο μελετᾶν καὶ ἀσκεῖν, κατέλιπε τοῦτο μόνον αὖτοῖς, τὸ σὺν μαχαίρᾳ καὶ γέρρῳ καὶ βώραξ μάχεσθαι· ὡς τι οὐθὺς αὖ τῶν σαρεσκεύασε τὰς γνώμας, ὡς ὁμοσ ι σοῦ ἀλλ' τοῖς πολεμίοις, ἢ ὁμολογητέον, μηδενὸς

ου, μηδενὸς ἀξίοις ἔναι συμμάχοις· τοῦτο δὲ χαλεσὼν ὁμολογῆσαι, οἳ πυες αὖ δ' σῶσιν ὅτι οὐδὲ δ' ἐν ἄλλο τρέφονται, ἢ ὅπως μάχωνται ὑπὲρ τῶν τρεφόντων· ἐπὶ δὲ σρὸς τούτοις ἐννοήσας, ὅτι σοῦ σῶν αὖ γένωνται αὖθρώποις φιλονικίαι, πολὺ μᾶλλον ἐθέλοιεν ταῦτα ἀσκεῖν. Ἀγῶνας τε αὖτοῖς σροεῖπεν ἀσῶν, ὅσοσι ἐγίνωσκεν ἀσκεῖσθαι ἀγαθὸν ἔναι ὑπὸ στρατιωτῶν· ἃ δὲ σροεῖπε, τάδε ἦν. Ἰδιώτῃ μὲν ἐωνὸν σαρέχειν δύσθεν τοῖς ἄρχουσι καὶ ἐθελόσωνον καὶ φιλοκίνδυνον μετ' δικαιοσύνης καὶ σῶφρόνα ὑπὲρ τῶν στρατιωτικῶν, καὶ φιλόκαλον σοῦ ὄντα· καὶ φιλοτιμον σῶσι σᾶσι τοῖς τοιούτοις. Ἡγεμονα δ' ἀρχὸν αὖ ὄντα, οἷόν σερ τὸν ἀγαθὸν ἰδιώτην, καὶ τὴν ἡγεμονίαν, ἃς τὸ δυναγὸν τοιοῦτον σαρέχειν· δεκαδάρχου δὲ τὴν δεκαδαρχίαν· ὡσαύτως δὲ λοχαγοῦ τὸν λόχον ὡς δ' αὖτως ταξιάρχου· ὡς δ' αὖτως ἑκάστου τῶν ἄλλων ἀρχόντων, αἰεὶ σαμίσσιον ὄντα, σῶσι μελεῖσθαι καὶ τῶν ὑφ' αὖτὸν ἀρχόντων· ὅσσοι ἐκεῖνοι αὖ ὧν ἄρχοισι, σαρέξοισι τὰ δέοντα σοιοῦντας. Ἆθλα δὲ σροὔφηνε τοῖς μὲν ταξιάρχαις, οἱ κρατήσαντες δόξαιεν τὰς τάξεις σαρασκευάσαι, χιλιάρχοις ἔσεσθαι, Τῶν δὲ λοχαγῶν, οἱ κρατήσοις δόξειαν τοῖς λόχοις ἀσοδεικνύναι, ἃς τὰς τῶν ταξιαρχῶν χώρας ἐσαναβήσεσθαι· τῶν δ' αὖ δεκαδαρχῶν, ὡσαύτως ἃς τὰς τῶν δεκαρχῶν· τῶνδε μὲν ἰδιωτῶν τοῖς κρατησόντας, ἃς τὰς τῶν σεμσαδαρχῶν· ὑσῆρχε δὲ σᾶσι τούτοις τοῖς ἄρχουσι, σρῶτον μὲν θεραπεύεσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων· ἔσεσθαι δὲ καὶ ἄλλα σολὺ ἂν σρέπουσι ἑκάστοις συμσαρεῖναι. Ἐσαυέτεινε δὲ καὶ μείζονας ἐλσίδας τοῖς ἀξίοις ἔσαινου, εἴ τι ἐν τῷ σαρόντι χρόνῳ ἀγαθὸν μείζον φαίνοιτο. Ῥοεῖπε δὲ νικητήρια, καὶ ὅλοις ταῖς τάξεσι, καὶ ὅλοις τοῖς λόχοις· καὶ ταῖς δεκάσιν ὡσαύτως καὶ ταῖς σεμσάσιν, ἐὰν φαίνωνται δυνατὸ σαπαίσαι τοῖς ἀρχουσιν οὖσαι, καὶ σροθυμόσαπαι ἀσκοῦσι τὰ σροειρημένα· ἦν δὲ τούτων τὰ νικητήρια, οἷα δὴ ἂς νίκης σρέπει. Τούσπε μὲν δὴ σροείρητό τι, καὶ ἤσκητο ὑσὸ τῶν στρατιᾶς· σκηνὰς δὲ αὖτοῖς κατεσκύασε, σηνῶν μὲν ὅσοι ταξίαρχοι ἦσαν· μέτεθος δὲ, ὡς τε ἱκανὰς ἔναι τῇ ταξῇ ἑκάστῃ· ἢ δὲ τάξις ἦν, ἑκατὸν ἀνδρες· ἐσκήνουν μὲν δὴ οὕτω κατὰ τάξεις. Εἰ δὲ τῷ ὁμοσκηνοῦν, ἐδόκουν μὲν αὖτῷ ὠφελεῖσθαι σρὸς τὸν μέλλοντα ἀγῶνα, τοῦτο· Οτι ἐώρων ἀνήλοις ὁμοίως τρεφομένοις· καὶ οὐκ ἐγὼν σροφασῶς μειονεξίας, ὡς τε ὑφίεσθαί τε πυᾶ, κακιώτερον ἑτέρου ἔναι σρὸς τοὺς πολεμίους· ὠφελεῖσθαι δὲ ἐδόκουν αὖτῷ, καὶ σρὸς τῷ γιγνώσκεσθαι αὖτοῖς ἀνήλοις ὁμοσκηνοῦντες· ἐν γὰρ τῷ γιγνώσκεσθαι, καὶ τὸ ἀλυχύεσθαι σᾶσιν ἐδόκει μᾶλλον ἐγγίγνεσθαι· οἱ δὲ ἀγνοούμενοι, ῥᾳδίουργεῖν σως μᾶλλον δοκοῦσιν, ὡς σαρ οἱ ἐν σκότῳ ὄντες. ἐδόκουν δὲ αὖτῷ καὶ ἐς τὸ τὰς τάξεις ἀκριβοῦν μέγα ὠφελεῖσθαι διὰ τὴν ὁμοσκηνίαν. Εἶχον γὰρ οἱ μὲν ταξίαρχοι, ὑφ' ἑαυτοῖς τὰς τάξεις κοιμωμένους· ὡς σαρ ὁπόσ' ἐς ἕνα σεριδύοιτο ἡ τάξις· οἱ δὲ λοχαγοί, τοῖς λόχοις· ὡσαύτως οἱ δεκάδαρχοι τὰς δεκάδας· καὶ οἱ σεμσάδαρχοι, τὰς σεμσάδας· τὸ δὲ ἀκριβοῦν τὰς τάξεις, σρόδρα ἐδόκει αὖτῷ ἀγαθὸν εἶναι, καὶ ἐς τὸ μὴ σαραπίεσθαι· καὶ ἐς τὸ ἁρμόττεσθαι δ' ἐν ὁπλοις καὶ ξύλοις ἃ αὖ δ' ἐν σῶσαρμοσθῆναι, ἔστι καὶ ὁπωσοῦν καταβεβλημένα Τύχη, σῶσαρμόσαι ταῦτα σὺ σεπῶς, ἢν ἔχῃ γνωρίσματα· ὥς τε δῆλον ἔναι, ἐξ ὁποίας χώρας ἕκασον αὖτῶν ἐστιν· ἐδόκουν δὲ ὠφελεῖσθαι αὖτῷ ὁμοτρεφόμενοι, καὶ σρὸς τὸν ἥπιον ἀνήλοις αὖ ἐθέλειν ἀσολεῖσθαι· ὅπερ ἐώρα καὶ τὰ ὑμερία τὰ ὁμοῦ τρεφόμενα, ὃ ἐνὸν ἔχοντα σόδον, ἢν τις αὖτὰ διαπαῖ ἀσῶ ἀνήλων· ἐσεμελέτο δὲ καὶ τοῦδε ὁ κῦρος. Ὅσως μήσοτε αὖῖδρωτοι γενόμενοι, σῶσι τὸ ἄριστον καὶ τὸ δεῖνον δόσιεν· ἢ γὰρ ἐσὶ θήραν αὖτοῖς ἐάγων, ἰδρῶσα αὖτοῖς σαρεῖχεν, ἢ σαυδίας τοιαύτας ἐξώρισκεν, οἷς ἰδρῶσα ἔμελλον σαραχήσειν· ἢ καὶ σραξάγας εἴσι δ' ἐόμενος τύχοι, οὕτως ἐξηγεῖτο τῆς σραξέως, ὡς μὴ ἐσαυτοίειν αὖῖδρωτι· Τοῦτο γὰρ ἡγεῖτο, καὶ σρὸς τὸ ἡδέως ἐσθίειν ἀγαθὸν ἔναι, καὶ σρὸς τὸ ὑγιαίνειν· καὶ σρὸς τὸ δύναθαί τι σονεῖν· καὶ σρὸς τὸ ἀνήλοις δὲ σραοτέροις ἔναι, ἀγαθὸν ἡγεῖτο τοῖς σόνοις εἶναι. Οτι καὶ οἱ ἵσσοι συμπονοῦντες ἀνήλοις, σραότεροι σῶς ἥκασι. Ῥοῆς τε μὴν τοῖς πολεμίοις, μεγαλοφρονέσεροι γίγνονται, ἢ αὖ ξυνδῶσαν ἑαυτοῖς δύνασκικότες. Κῦρος δὲ αὐτῷ σκηνὴν μὲν κατεσκύασατο, ὡς τε ἱκανὴν ἔχειν ὃς καλοίη ἐσὶ τὸ δεῖνον· ἐκάλει δὲ ὡς σαπολλὰ τῶν ταξιάρχων, οἷς καιρὸς αὖτῷ δοκοίη εἶναι· ἔστι δ' ὅτε καὶ τῶν λοχαγῶν· καὶ τῶν δεκάρχων σινὰς καὶ τῶν σεμσαδάρχων ἐκάλει· ἔστι δ' ὅτε καὶ τῶν στρατιωτῶν· ἔστι δ' ὅτε καὶ τὴν σεμσάδα ὅλην· καὶ λόχον ὅλον καὶ ταξιν ὅλην· ἐκάλει δὲ καὶ ἐπίμα ὅτε σινὰς· ἴδοι τοιοῦτό τι σροιόσ τις, ὃ σαὶς ἐβούλετο σρεῖν. Ην δὲ τὰ μὲν σαραπεμένα ἀεὶ, ἴσα αὐτῷ τε καὶ τοῖς καλουμένοις ἐσὶ τὸ δεῖνον· καὶ τοῖς ἀμφὶ τὸ στρατευμα δὲ ὑσηρέτας, ἰσομοίρους ἀεὶ σαὶς ἐσοίει· οὐδὲν γὰρ ἦσον σιμᾶν ἄξιον ἐδόκει αὐτῷ ἔναι, τοῖς ἀμφὶ τὰ στρατιωτικὰ ὑσηρέτας· οὔτε κυρέκων· οὔτε σρέσβεων· καὶ γὰρ, σαῖσοὺς ἡγεῖτο δ' εἶν εἶναι τούτοις καὶ σῶσι σιμᾶσθαι τοὺς στρατιωτικῶν καὶ σῶς τοὺς· ἐσὶ δὲ σροδρόμους καὶ σκοπὰς καὶ ἀσφαλοῖς· καὶ ἀσαρακόλους· σρὸς δὲ τούτοις, καὶ ὅσα οἱ βέλτιστοι νομίζόμενοι ἐχουσιν, ἐγίνωσκεν ὁ κῦρος δ' εἶν τοῖς ὑσηρέτας ἔχειν· καὶ τοῦτο ἀσκεῖν, ὡς μηδὲν

Τάξις ἦν ἑκατὸν ἄνδρες.

αὐτὰ ἴοιντο ὄρχον· ἀλλὰ πάντα νομίζοιεν πρέπειν αὐτοῖς πρᾶόν τε, ὅστις αὖ ὁ ἄρχων πρὸς τὰ ποῖα ἀεὶ μὲν οὖν ἐπεμελεῖτο ὁ κῦρος, ὁπόστις συσκηνοῖ εἴη, ὅπως ὡς χαριστότατα πρὸς πάντα λόγῳ ἐμβλήθησονται, καὶ παρορμῶντες δὲ τἀγαθόν. Ἀφίκετο δ' οὖν καὶ ἐς τόνδε τὸν λόγον. Ἀρά γε ἔφη ὦ ἄνδρες ἐνδεέστεροί πῶν ὧν διὰ τοῦτο φαίνονται ἕνεκα οἱ ἕτεροι, ὅτι οὐ πεπαίδευνται τὸν αὐτὸν τρόπον ἡμῖν; ἢ οὐδὲν ἄρα δοίσουσιν ἡμῶν οὔτε ἐν ταῖς σίτουσούσαις, οὔτε ὅταν ἀγωνίζεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους δέῃ; καὶ ὁ Ὑσπάσιος ὑπολαβὼν ἔφη· ἀνὴρ ὁπόταν οἱ μὲν πένητες ἔσονται δεῖ; τοὺς πολεμίους, οὐ πω ἔγωγε ἐπίσταμαι· ἐν μὲν τῇ σίτουσῃ, δύς κολοι· καὶ μὰ τοὺς θεοὺς ἔγωγε οὐδ' ὁπόταν φαίνονται· πρὸς μὲν γε ἔφη κυαζάρης ἔπεμψεν ἐς τὴν τάξιν ἑκάστην ἱερεῖα· καὶ ἐγένετο ἑκάστῳ ἡμῶν τρία κρέα, ἢ καὶ πλείω πολυφερόμενα. Καὶ ὅπερ μὲν δὴ ἀπ' ἐμοῦ μάγειρος, τὴν πρώτην περίοδον πολυφέρων· Ὅτι δὲ τὸ δεύτερον ζώσει πολίοσιν, ἐκέλευσε, ἐγὼ ἀπὸ τελευταίου ἄρχεσθαι καὶ αὖ πάλιν πολυφέρειν· μακραγὼν οὕτως ἀπὸ μέσου τοῦ κύκλου κατακειμένων στρατιωτῶν, μακρὰ δι' ἔφη· τὰ δὲ μὴν οὐδὲν ἴσον ἐστίν, εἴτε ἀφ' ἡμῶν τὲν μέσῳ, οὐθεὶς οὐδὲ πρὸς ἄρξεται καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἡχέσθην τε, εἰ τὸ μέσον δοκοῖ ἔχειν καὶ ἐκάλεσα διὸ δὴ ὧν τοῦτο ἐμὲ ὁ δέ, μᾶλλα τοῦτο τε δικαίως ὑπακούσεσθαι δὲ πὰ πολυφερόμενα ἦκε πρὸς ἡμᾶς, ἅτε οἱ μὲν ὑπάτους λαμβάνοντας τὰ σμικρότατα λελεμμένα ἦν, ἐγὼ δὲ ἐκείνους ὧν μὲν ἀληθὲς ἦλος ἐγένετο. καὶ ὅτε πρὸς ἑαυτόν· τῆς τύχης, γ' ἐμὲ νῦν κλεηθέντα δοῦρο τυχεῖν· καὶ ἐγὼ δ' ἔπον· ἀλλὰ μὴ φρονῦπζε· αὐτίκα γὰρ ἀφ' ἡμῶν ἄρξεται· καὶ σὺ πρῶτος λάμψῃ τὸ μέγιστον· καὶ ἐν τοσούτῳ, πολυέφερε τὸ τρίτον ὅσπερ δὴ λοιπὸν ἦν τῆς πολυφορᾶς· καὶ ἐκεῖνος ἐλαβε· μετ' ἐμὲ δὲ δεύτερος· ὡς δ' ὁ τρίτος ἔλαβε· καὶ ἔδοξεν αὐτὸν μεῖζον ἑαυτῷ λαβεῖν, καταβαλὼν ἓ ἔλαβεν ὡς ἕτερον λαμβάνων· καὶ ὁμαγφορος οὐδὲν αὐτὸν ἔπι δεῖσθαι ὅλου, ᾧπερ παραφέρων πρὶν λαβεῖν αὐτὸν ἕτερον. Ἐνταῦθα δὴ οὕτω βαρέως ἤνεγκε τὸ πάθος, ὥστε αὐτίκα μὲν αὐτῷ ὁ φλὶφ ὄψον. Ὁ δὲ ἐπὶ τῷ λοιπὸν ἦν ἓ ἐμβαλέσθαι, τοῦτο πως ὑπὸ ἓ ἐκπεπληχέναι τε καὶ ὀργίζεσθαι τῇ τύχῃ δυσφορούμενος αὐτὸ ἐπέτρεψεν. Ὁ μὲν δὴ λοχαγὸς ὁ ἐγγύπαλα ἡμῶν ἰδὼν, σωκρότησέ τε τῷ χείρε καὶ τῷ χθωπὶ νυφομένετο. Ἐγὼ μὴν τοι ἔφη προσεπιούμην βιάπεν· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἠδυνάμην κατέχειν τὸν χθωπα· τοιοῦτον μὲν δὴ σοι ὁ κῦρε ἕνα ἓ ἑταίρων ὧνδενυώ ἔφη· ὧν μὲν δὴ τοῦ ὡς πρὸς ἑκὸς ἐχθασαν. Ἄλλος δ' ἐπὶς ἔλεξε ἓ πεξιαρχῶν. Οὔπως μὲν δὴ ἔφη ὦ κῦρε ὡς ἔοικεν, οὕτω δυσκόλως ἐπέτυχεν. Ἐγὼ δέ ὡς σὺ δίδαξας ἡμᾶς τὰ ζεῖς ἀπεπεμψας, καὶ ἐκέλευσας δίδασκειν τὴν ἑαυ ἓ ἕκαστον τάξιν, ἃ παρὰ σοῦ ἐμάθομεν, οὕτω δὴ καὶ ἐγὼ ὡς πρὸ καὶ οἱ ἄλλοι ἐποίουν· ἐλθὼν, ἐδίδα σκον ἕνα λόχον· καὶ ἐπειδὴ τὸν λοχαγὸν πρῶτον, καὶ τάξας δὴ πὰ ἐπ' αὐτῷ αὖθρα νεανίαν, καὶ τοῖς ἄλλοις ἤδη μὴν δεῖν· ἔπειτα τὰς ἐκ ἓ ἐμπροσθεν βλέπων ἓς τὸν λόχον νικῶν μοι ἐδόκει καιρὸς ἄνναι, πρόσθεν ἐκέλευσα· καὶ ὁ αὖθρ σοι ὁ νεανίας ἐκεῖνος· προσελθὼν ἓ λοχαγοῦ ἐμπροσθεν, πρόπερος ἐπορεύετο· καὶ ἐγὼ ἰδὼν, ἅτε πρὸ ὦ αὖτε· τί ποιεῖς· καὶ ὃς ἔφη· Ἐποίεχόμαι ὡς πρὸ σὺ κελεύεις· καὶ ἐγὼ ἅτε πρὸ· ἀλλ' ἐγὼ οὐ σε μόνον ἐκέλευον, ἀλλὰ πάντας πρὸ ἐποίουν· καὶ ὃς ἀκούσας τοῦτο μεταστρέφεις πρὸς τοὺς λοχίτας ἅτε ἐν. οὐκ ἀκούετ' ἔφη πρὸς τάδε τοντος πρὸ ἐποίουν πάντας· καὶ οἱ αὖθρες πάντες παρελθόντες τὸν λοχαγὸν, πέσαν πρὸς ἐμὲ· ἐπεὶ δὲ ὁ λοχαγὸς αὐτοῖς αὐ ἐχωρίζεν, ἐδυσφοροῦντο καὶ ἔλεγον· πρότερόν χρὴ πείσεσθαι νῦν γὰρ ὁ μὲν, κελεύῃ πρὸ ἐναι· ὅτ' οὐκ ἐᾷ· ἐγὼ μὴν τοι ἐνεγκὼν ἓ ὦπα πρά ω, ἐξάρχῃς αὖ καὶ παχωρίσας, ἅ πον, μηδένα ἓ ὅ τι παθεν κινεῖσθαι, πρὶν αὖ ὁ πρόσθεν ἡγεῖται· ἀλλὰ ἓ τὸ μόνον ὁρᾶν πάντας, τῷ πρόσθεν ἕπεσθαι Ὡς δ' ἓς πρῶτος πίς ἀπῶν, ἦλθε πρὸς ἐμὲ καὶ ἐκέλευσέ με τὴν ὦπολὴν δοῦναι ἣν ἐγὰ ἓ οἰκαδὲ καὶ γὼ, ὁ γὴ λοχαγὸς ἤδει ὅπου ἔκειτο ἡ ὦπολὴ, ἐκέλευσα αὐτὸν δραμόντα ἐνεγκεῖν τὴν ὦπολήν. Ὁ μὲν δὴ ἔπρεχεν· ὁ δὲ νεανίας ἐκεῖνος εἰ πετο τῷ λοχαγῷ, ὦπω αὐτῷ τῷ θώρακι καὶ τῇ κυνῇδι· καὶ ὁ ἄλλος δὲ πὰς λόχος ἰδὼν ἐκεῖνον σπεύδοντα ἔπρεχε· καὶ ἦκον οἱ αὖθρες φέροντες τὴν ὦπολήν. Οὕπως ἔφη ὅτε ἐμὸς λόχος ἀκριβοῦσοι πάντα τὰ παρὰ σοῦ· οἱ μὲν δὴ ἄλλοι, ὡς ἐκὸς ἐχθὼν ὦπῃ τὴν δορυφορίαν τῆς ὦπολῆς· ὁ δὲ κῦρος ἅτε· ὦ ξένε καὶ πάντες θεοί, οἵοις ἄρα ἡμεῖς ἐλοχῶμεν αὖθρας ἑταίροις ἅ γὴ δυθερά πουτοι μὲν οὕτως ἐσίν, ὡς τε πίνας αὐτὸ, ἔστι καὶ μικρῷ ὄψῳ πάνυ αὐαλῶσθαι φίλοις, πάθαποι δ' οὕτως ἐσίν, ὡς τε πρὶν ἐδένην τὸ πρὸς πατρόμενον, πρὸ πρὸν πείθονται, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα τοῖσπερ χρὴ μᾶλλον δύχεσθαι, ἢ πιουπτοῖς τραπώπας ἔχειν· Ὁ μὲν δὴ κῦρος ἅμα γελῶν, οὕτως ἐπήνεσε τοὺς τραπώπας Ἐν δὲ τῇ σκηνῇ ἐτύγχανέ τις ὢν ἓ πεξιαρχῶν, ἀγλαϊτάδας ὄνομα· αὖθρ, τὸν πρόπον, ἓ συφνοτέρων αὐτὸν ὄν, οὗτος ἐπὶ ἔπως ἅτε· καὶ ὁ εἰπὲ ἔφη ὦ κῦρε τοὺτοις ἀληθῆ λέγειν τἀπά; ἀλλὰ τί μὴν βουλόμενοι ἔφη ὁ κῦρος φαύδυντα· Τί δ' ἄλλοτε ἔφη, ἅμα χθωπα προιέναι ἐβέλοντες, ὑπὸ οὗ λέγοισί τε παῦτα καὶ ἀλαζονδύονται· καὶ ὁ κῦρος· δῦφίμει ἔφη· μὴ λέπε ἀλαζόνας ἅτε τούτους. Ὁ μὲν γὰρ ἀλαζὼν ἐμοιγε δοκεῖ ὄνομα κεῖσθαι, ὦπῃ τοῖς πρὸς πιουμένους καὶ πλουσιωτέροις εἶναι ἢ ἑαυτὸν· καὶ αὖ θρειοτέροις· καὶ προῖσθεσθαι μὴ ἱκανοὶ ἅτε ὑπεχνουμένοις· καὶ παῦτα φανερὸς γινομένοις, ὅτι ἓ λαβεῖν ἔγεκα καὶ κερδᾶναι προιοῦσιν· οἱ δὲ μαχαιρόμωροι

Hysaspes

Aglaitadas

βάπτω
ὡς ἔφη ἀντὶ τοῦ οὕτως ἢ ἑπῶς

μαχαιρόμενοι χθωπὶ τοῖς σίτουσιν, μήτε ὦπὶ τῷ ἑαυτῶν κέρδει, μήτ' ὦπὶ ζημίᾳ τῶν ἀκουόντων, μήτε ὦπὶ βλάβῃ μηδεμιᾷ· πῶς οὐ χοῦτοι ἀτεῖοι αὖ καὶ δύχαριτες δικαιότερον ὀνομάζοιντο μᾶλλον ἢ ἀλαζόνες· Ὁ μὲν δὴ κῦρος, οὕτως ἀπελογήσατο, πρὶ τῶν γὰρ χθωπα παραχόντων· αὖθις δὲ ὁ λοχαγὸς ὁ τὴν ἓ λόχου χαρίπαν δίμνησά, ὅπως, ἔφη· ἤκου αὖ ὦ ἀγλαϊτάδα, εἴτε κλαύειν ἐπορώμεθά σε πεῖν, σφόδρα αὖ ἡμῖν ἐμέμφου, ὡς πρὸ ἔνιοι καὶ ἐν ὠδαῖς καὶ ἐν λόγοις, οἰκίρα ἄπα λογοποιοῦντες, ἃς δ' ἀκρυα πειρῶνται ἄγειν· ὁπότε τε νῦν καὶ αὐτὸς ἃ δ' ὡς, ὅτι δύφρόνδν μᾶλλον ἢ μᾶλλον βουλόμεθα, βλάπτειν δ' οὐδέν, ὅμως οὕτως ἐν πολλῷ ἀπιμίᾳ ἡμᾶς ἔχεις· καὶ μά δι' ἔφη ὁ ἀγλαϊτάδας· καὶ δικαίως γε· ἐπεὶ καὶ αὖ ἓ κλαύειν καβίζοντος τοὺς φίλους, πολλαχῇ ἔμοιγε δοκεῖ ἐλάττονος ἄξια διαπράττεσθαι, ὁ χθωπα αὐτοῖς μηχανώμενος· δύρήσεις δὲ καὶ σὺ ἢν ὀρθῶς λογίζῃ, ἐμὲ ἀληθῆ λέγοντα κλαύμασι μᾶλλον καὶ ἡδέως ἢ γελοίοις σωφροσύνην μηχανώμενον· καὶ διδάσκαλοι πασιν, ἀγαθὰ μαθήματα· καὶ νόμοιτε πολίτας διὰ ἓ κλαύοντας καβίζειν, ἢς δικαιοσύνην προτρέποντας· τοῖς δὲ χθωπα μηχανωμένοις, ἔχοις ἂν ἓ εἰν, ἢ σώματα ὠφελοῦντας, ἢ ψυχὰς οἰκονομητικωτέρας ποιοῦντας ἢ πολιτικωτέρας· Ἐκ τούτου ὁ ὑπάσσης ὧδέ πως ἓ πεν· σὺ ἔφη ὦ ἀγλαϊτάδα ἦν ἐμοὶ πείθῃ, ἢς μὲν τοῖς πολεμίοις θαῤῥῶν, δαπανήσεις ἓ τὸ πολλοῦ ἄξιον· καὶ κλαύοντας ἐκείνους ποιήσεις καβίζειν. Ἡμῖν δὲ πῶς ἔφη ἐν τοῖς τοιοῖσδε, τούτου ἓ ὀλίγου ἄξίου χθωπος, ὦπὶ δαμιλύδην· καὶ γὰρ οἱ δ' ὅτι, πολύς σοι ἐστὶν ἀσκεύμενος· οὔτε γὰρ ὠρχώμην αὐλωκὰς αὐτὸν, οὐδὲ μὴν φίλοις τε οὐδὲ ξένοις ἐκὼν ἂν εἶναι χθωπα παρέχοις· ὥστε, οὐδεμία σοι προφάσις ἐστὶν, ὡς οὐ παρεσκεύσθαι σοι ἡμῖν χθωπα· καὶ ὁ ἀγλαϊτάδας ἅτε· καὶ σὺ δ' ὦ ὑπάσσα, χθωπα πειρᾶ προιεῖν ἐξ ἐμοῦ· καὶ ὁ λοχαγὸς ἅτε· ναὶ μὰ δι' αὐόπτης ἄρα ἐστὶν ἐπεὶ ἐκ τε σοῦ, πῶς οἱ μᾶλλον ἄπα ἐκπρίαμενος, ἢ χθωπα ἐλαύνοι· Ἐπὶ τοῦ μὲν δὴ, οἵτε ἄλλοι ἐχθασαν τὸν πρόπον ἰδόντες ἓ ἀγλαϊτάδα, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγλαϊτάδας ἐπεμεδίασε· καὶ ὁ κῦρος ἰδὼν αὐτὸν φαιδρωθέντα, ἀδίκεις ἔφη ὦ λοχαγέ, ὅτι αὖθρα ἡμῖν τὸν ἀπουδαιότατον διαφθείρεις, γελάσας ἀπὰ ἐπεὶ θων· καὶ Ἰσχὺς ἔφη οὕτω πολέμου ὄντα τῷ χθωπι· Τοῦτα μὲν δὴ, ἐν τῷ ἐλιξεν· ἐκ δὲ τούτου, χρυσαμπας ὦδὲ ἐλεξεν· Ἀλλ' ἔγωγ' ἔφη ὦ κῦρε καὶ πάντες οἱ παρόντες, ἐννοῶ ὅτι ἐξελιλύθασι μὲν σὺν ἡμῖν οἱ μὲν, καὶ βελτίονος· οἱ δὲ, καὶ μείονος ἄξιοι· ἦν δ' ἐπιγένηται ἀγαθὸν, ἀξιώσουσι πάντες οὐ τοι ἴσον μοιρεῖν· Καίτοι ἔγωγε οὐδὲν ἀνισώτερον νομίζω ἴδιν ἐν αὐτοῖς ἄνω, ἢ ἴσον τότε κακὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀξιοῦσθαι· Καὶ ὁ κῦρος ἅτε πρὸς ἓ τὸ ἀληθὲς πρὸς ἓ τὸ θεῶν, κράτιστον ἡμῖν αὖθρες ἐμβαλεῖν πρὶ τούτου βουλεύεσθαι, πότερα δοκεῖ, ἢ ντ' ἐκ τῶν πόνων δ' ὦ ὁ θεὸς ἀγαθὸν, ἰσομοίρους πάντας ποιεῖν, σκοποῦντας τὰ ἔργα ἑκάστου, πρὸς τοῦτα καὶ τὰς τιμὰς ἑκάστῳ πρὸς πιθέσθαι· Καὶ πῶ δεῖ ἔφη ὁ χρυσαμπας ἐμβαλεῖν λόγον πρὶ τούτου, ἀπ' οὐχὶ πρόδηλόν ἐστιν ὅτι οὕτω ποιητέος· ἢ οὐ σὺ καὶ τοῖς ἀγῶσι ἔφη προεῖπας καὶ τὰ ἆθλα; Ἀλλὰ μὰ δι' ἔφη ὁ κῦρος, οὐχ ὁμοῖα τοῦτα ἐκείνοις· ἀ μὲν γὰρ αὐτὸς ἐπορεύομεν κλέσωνται, κοινὰ οἱ μὲν ἑαυτοῖς ἡγησόμενοι εἶναι· τὴν δὲ ἀρχὴν τῆς στρατείας, ἐμὴν ἴσας ἐπὶ οἴκοθεν νομίζουσιν εἶναι· ὥστε διατάπουπα ἐμὲ τοῖς ὦπλίτας πάντας, οὐδὲν οἱ μὲν ἀδικεῖν νομίζουσιν· καὶ οἶδ' ἔφη ὁ χρυσάμπας ὑφίσασθαι αὖ τὸ μῆθος σὺν ἐλθόν, ὡς τε μὴ ἴσον ἕκαστον τυγχάνειν, ἀλλὰ τοῖς κρατίστοις καὶ πιμαῖς καὶ δώροις πλεονεκτεῖν; Ἐγωγ' ἔφη ὁ κῦρος οἶμαι· ἅμα μὲν ὑμῶν σίτα ὀρθουσθαι, ἅμα δὲ καὶ ἀηχρὸν ὂν αὐτὸ πλέγειν, μὴ οὐχὶ τὸν πλεῖστα καὶ πονοῦντα καὶ ὠφελοῦντα τὸ κοινὸν, ἓ τὸν καὶ μεγίστων ἀξιοῦσθαι· οἶμαι δὲ ἔφη καὶ τοῖς κακίστοις, σύμφορον φανεῖσθαι, τοῖς ἀγαθοῖς πλεονεκτεῖν· ὁ δὲ κῦρος ἐβούλετο καὶ αὐτὸ ἕνεκα τὸ ὁμοτίμων γενέσθαι ἓ τὸ τὸ ψήφισμα· βελτίους γὰρ αὖ καὶ αὐτοὺς ἡγεῖτο εἶναι, ἃ ἓδοξεν ὅτι ἐκ ἓ ἑτέρων καὶ αὐτοὶ κρινόμενοι, ἃ ἄξίων τεύξοιντο· καιρὸς οἶμαι αὐτῷ ἐδόκει εἶναι, δεῖν ἐμβαλεῖν πρὶ τοῦτ' ψῆφον· ἐγὼ δὲ καὶ οἱ ὁμότιμοι ὤκνουν τὴν ἓ ὄχλου ἰσομοιρίαν· οὕτω δὴ σὺν ἐδόκει τοῖς ἐν τῇ σκηνῇ, ἐμβαλέσθαι πρὶ τοῦτ' λόγον· καὶ σὺν ἀγορεύειν ταῦτα ἔφασαν χρῆναι, ὅστις πρὸ αὐτὸ οἴοιτο εἶναι· Ἐπιγελάσας δὲ ἓ ταξιαρχῶν εἶπεν· ἀλλ' ἐγὼ ἔφη, αὖθρα καὶ ἓ δίκαιον ὃς σὺν ἐρεῖ ἃ ἂν ἐμοὶ δοκῇ, ἢς μὲν τοῖς πολεμίοις θαῤῥῶν, δαπανήσεις ἓ τὸ πολλοῦ ἄξιον· καὶ κλαύοντας ἐκείνους ποιήσεις καβίζειν. Ἡμῖν δὲ πῶς ἔφη ἐν τοῖς τοιοῖσδε, τούτου ἓ ὀλίγου ἄξίου χθωπος, ὦπὶ δαμιλύδην· καὶ γὰρ οἱ δ' ὅτι, πολύς σοι ἐστὶν ἀσκεύμενος· οὔτε γὰρ ὠρχώμην αὐλωκὰς αὐτὸν, οὐδὲ μὴν φίλοις τε οὐδὲ ξένοις ἐκὼν ἂν εἶναι χθωπα παρέχοις· ὥστε, οὐδεμία σοι προφάσις ἐστὶν, ὡς οὐ παρεσκεύσθαι σοι ἡμῖν χθωπα· καὶ ὁ ἀγλαϊτάδας ἅτε· καὶ σὺ δ' ὦ ὑπάσσα, χθωπα πειρᾶ προιεῖν ἐξ ἐμοῦ· καὶ ὁ λοχαγὸς ἅτε· ναὶ μὰ δι' αὐόπτης ἄρα ἐστὶν ἐπεὶ ἐκ τε σοῦ, πῶς οἱ μᾶλλον ἄπα ἐκπρίαμενος, ἢ χθωπα ἐλαύνοι· Ἐπὶ τοῦ μὲν δὴ, οἵτε ἄλλοι ἐχθασαν τὸν πρόπον ἰδόντες ἓ ἀγλαϊτάδα, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγλαϊτάδας ἐπεμεδίασε· καὶ ὁ κῦρος ἰδὼν αὐτὸν φαιδρωθέντα, ἀδίκεις ἔφη ὦ λοχαγέ, ὅτι αὖθρα ἡμῖν τὸν ἀπουδαιότατον διαφθείρεις, γελάσας ἀπὰ ἐπεὶ θων· καὶ Ἰσχὺς ἔφη οὕτω πολέμου ὄντα τῷ χθωπι· Τοῦτα μὲν δὴ, ἐν τῷ ἐλιξεν· ἐκ δὲ τούτου, χρυσαμπας ὦδὲ ἐλεξεν· Ἀλλ' ἔγωγ' ἔφη ὦ κῦρε καὶ πάντες οἱ παρόντες, ἐννοῶ ὅτι ἐξελιλύθασι μὲν σὺν ἡμῖν οἱ μὲν, καὶ βελτίονος· οἱ δὲ, καὶ μείονος ἄξιοι· ἦν δ' ἐπιγένηται ἀγαθὸν, ἀξιώσουσι πάντες οὐ τοι ἴσον μοιρεῖν· Καίτοι ἔγωγε οὐδὲν ἀνισώτερον νομίζω ἴδιν ἐν αὐτοῖς ἄνω, ἢ ἴσον τότε κακὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀξιοῦσθαι· Καὶ ὁ κῦρος ἅτε πρὸς ἓ τὸ ἀληθὲς πρὸς ἓ τὸ θεῶν, κράτιστον ἡμῖν αὖθρες ἐμβαλεῖν πρὶ τούτου βουλεύεσθαι·

καὶ τοίνυν ἦν μὴ τύπτηνες βλακεία καὶ ἀμαθία μόνον κακοὶ ὦσι, τούτους ἐγὼ νομίζω, ὥς περ καὶ φῦναι, δια
φαίνειν μόνον ξημιοῦν τοὺς κοινωνούς. Οἶδ' αὖ τε μὴ πόνων κακοὶ ὦσι κοινωνοί, πρὸς δὲ τὸ μέγιστον ἐ
χειν, φοβεροί καὶ αὐτοῖς τοῦτοι, καὶ πολεμονικοί εἰσι πρὸς τὰ πονηρά· πολλαχοῦ γὰρ δύναται τὴν πο
νηρίαν, πρεσβευομένου ἀσφαλῶς ὦ τι βούλεται. Καὶ μὴν δὲ μεθ' ὑμῶν τοὺς σκοπεῖτε, ὅπως ἐκ τῶν πολιτῶν αὐτοπαρώσεται τὰς τάξεις. Ἀλλ' ὥς περ ἵππους, οἱ αὖ ἄριστοι ὦσιν, οὐχὶ αὖ πατρίδα τοὺς ζητεῖτε, οὐδὲ τοὺς κακοὺς, ἐκ πολλῶν, οἱ αὖ ἡμῖν μάλιστα δοκῶσι, σώφρονες εἶ
ναι τε ὑμᾶς καὶ συγκοσμήσειν τοὺς λαμβάνετε· μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ τόδε πρὸς τὸ ἀγαθόν· οὔτε γὰρ ἄρ
μα δήπου παχὺ γένοιτ' ἂν βραδέων ἵππων ἕνεκα, οὔτε δίκαιον, ἀδίκων σώζεσθαι μόνων. Οὐδέ γε οἶκος δύναται οὐδ' οἰκεῖσθαι, πονηροῖς οἰκέτας χρώμενος. Ἀλλὰ καὶ ἐνδοιάζω οἰκεῖν, ἢ πλοῦν σφάλ
λεται· ἢ ὃ τι ἀδίκων παραπόμενος. οὐ δ' ἴστε ὦ ἄνδρες ἔφη φίλοι· ὅτι οὐδὲ τοῦτο μόνον ὠφελήσουσιν οἱ κακοί, ἀφαιρεθέντες ὅτι κακοὶ ἀπέσοντο, ἀλλὰ τὰ καὶ παιόμενοι, ὅσοι μὲν αὖ ἀμείνους πάσχουσι καὶ κίας, αὖ καὶ βαρύνονται πάλιν αὐτῶν· οἱ δὲ ἀγαθοὶ τοῖς κακοῖς ἰσόντες ἀπαμαθέντας, πολὺ δυθυμότε
ρους τῆς ἀρετῆς αὖ θέξονται. Ὁ μὲν, οὕτως ἄν τε τοῖς δὲ φίλοις ἄνασσε δεξόμενος, καὶ οὕτως ἐρίουν. Ἐκ δὲ τούτου πάλιν ὤν, καὶ σκόμματος ἤρχεν ὁ κῦρος· ἐκαπαγούσας γάρ τινα τὰ παξιάρχων, σύνδεί
πνου ἀγόμενον, καὶ παρακλήτην τε προιμένον, αὖ δρᾶ ὑπόδασύντε καὶ ὑπόβαρχρον, ἀνακαλέσας τὸν παξιάρχον ὀνόματι, ἄνευ ὧδε. Ὦ σαμβούλα ἔφη· ἀνὴ καὶ σὺ κατὰ τὸν ἑλληνικὸν τρόπον, ὅτι κα
λόν ἐστι πρᾶγμα τοῦτο τὸ μειρακιῶν παρακαπακείμενόν σοι; Νὴ τὸν δί' ἔφη ὁ σαμβούλας, ἥδομαι καὶ σῶν ὑπὸ τούτου, καὶ βεώμενος αὐτόν. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ σύσκηνοι, προσέβλεψαν· ὡς δὲ ἤδη τὸ πρόσωπον ἦν αὖ δῆλος ὑπόβαλλον ἀϊσχύ, ἐγέλασαν πάντες· καί τις εἶπε πρὸς τὸ θεῖον ὦ σαμ
βούλα, πρῶτα τί σε ἔργα, αὖ νὴ οὔτος αὖ ἤρηται· καὶ ὃς εἶπεν· ἐγὼ ὑμῖν νὴ τὸν δία ὦ ἄνδρες ἐρῶ ὅ τι σά
κις γὴ αὖτὸν ἐκάλεσα, εἴ τε νυκτὸς εἴ τε ἡμέρας, οὐ πώποτε μοι οὔτ' ἀχολίαν προυφάσατο, οὔτε βα
δὴν ὑπὸ κουσεν· ἀνὴ ἀεὶ τρέχων, ὁπόσα κις τε παρᾴειμι αὐτῷ προσέταξα, οὐδὲν ἀνιδρωτὶ πώποτε ἤδεν αὖτὸν πρωῦντα· τε πρίνκε δὲ καὶ τοὺς δ' ἑκάστας ἀπάντας τοιούτους· οὐ λόγω· ἀνὴ ἔργω ἀποδει
κνὺς, οἵους δεῖ ἄνευ· καί τις ἤ τε· κἄπειτα τοιοῦτον ὄντα, οὐ φιλεῖς αὖτὸν ὡς περ τοὺς συγγενεῖς;
Καὶ ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος πρὸς τοῦτο ἤτε· μὰ δία ἔφη· οὐ γὰρ φιλόπονός ἐστιν· ἐπεὶ ἤρξατ' αὖ αὐτῷ, ἤθελε φιλεῖν, τοῦτο αὖτὶ πάντων γυμνασίων. Τοιαῦτα μὲν δὴ, καὶ γελοῖα καὶ σπουδαῖα καὶ ἐλέγετο καὶ ἐπράττετο ἐν τῇ σκηνῇ· τέλος δὴ τὰς τρίπας σπονδὰς ποιήσαντες καὶ δυξάμενοι τοῖς θεοῖς πᾶ ἀ
γαθὰ, τὴν σκηνὴν, ᾗς κοίτην δίελυον· Τῇ δ' ὑστεραία ὁ κῦρος, σῶν ἐλεξε τοῖς στρατιώτας πάντας, καὶ ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες φίλοι. Ὁ μὲν ἀγὼν ὑμῖν ἐγγύς· προσέχοντες γὰρ οἱ πολέμιοι· πᾶ δ' ἄθλα, τῆς νί
κης· ἣν μὲν ἡμεῖς νικῶμεν, δῆλον ὅ τι πολέμιοι αὖ ἡμέτεροι, καὶ τὰ πολεμίων, ἀγαθὰ πάντα· ἢν δὲ ἡμεῖς αὖ νικώμεθα, τοῦτο γὰρ ἀεὶ καὶ λέγειν καὶ πρᾶξαι δεῖ, καὶ οὕτω πᾶ τὰ ἵππων ὧν ἀγαθὰ πάντα, τοῖς νικῶσιν ἀεὶ ἄθλα πρόκειται· οὕτω δὴ καὶ ἔφη δεῖ ὑμᾶς γιγνώσκειν· ὡς ὅταν μὲν αὖτοὶ κοινωνοὶ πολέμου γενόμενοι, ἐν ἑαυτοῖς ἔχωσιν ἕκαστοι· ὡς ἁμὴ αὐτὸς τις προθυμηθήσεται οὐδὲν ἐσόμενον τ' ὄφελος, πᾶ χὺ πολλά· τε καὶ καλὰ διαπράττουται· οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀρκεῖται τ' πράτ
τεσθαι ὧν δεόμενον· ὁπόταν δὲ ἕκαστος διανοηθῇ, ὡς ἄλλος ἔσται ὁ πράσων καὶ ὁ μαχούμενος καὶ αὖ τὸς μαλακίζηται· τοῖς τοιούτοις ἔφη δ' ἴστε, ὅτι πᾶσιν ἅμα, πάντα ἥδεται καλὰ καὶ φερόμενα· καὶ ὁ βέ
ος, οὕτω πως ἐποίησε, τοῖς μὴ θέλουσιν ἑαυτοῖς πρόσταττειν, ἐκπυγεῖν τἀγαθὰ, ἄλλοις αὐτοῖς· ἵνα πλήρης δίδωσι· νῦν οἶν ἔφη λεγέτω τις ἐνθάδε ἀνάστας, περὶ αὐτοῦ τούτου· Ποτέρως αὖ τὴν ἀρετὴν οἴεται ἀσκεῖσθαι μᾶλλον παρ' ἡμῖν, ἢ μέλλοι πείσεται καὶ πονεῖν καὶ κινδυνεύειν, ἑβέλων πείσης καὶ τιμῆς τεύξεσθαι, ἢ αὖ ἥδ' ὧδε μὴ ὅτι οὐδὲν διαφέρει κακὸν εἶναι· ὁμοίως γὰρ πάντες ἴσην τεύξόμεθα· ἐνταῦθα δὴ ἀνάστας χρυσαῖπας· εἷς τ' ὁμοπίμων· αὖτὸς οὔτε μέγας οὔτε ἰσχυρὸς ἰδεῖν, φρονήσει δὲ διαφέρων, ἔλεξεν ὧδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΧΡΥΣΑΝΤΑ.

Ἀλλ' οἶμαι μὲν ἔφη ὦ κῦρε, οὐδὲ διανοούμενόν σε, ὡς δεῖ ἴσον τοῖς ἀγαθοὺς τοῖς κακοῖς ἔ
χειν, ἐμβαλεῖν τοῦτον τὸν λόγον, ἀνὴ ἄπορα περιόμενον εἴ τις ἄρα ἔσται αὖτὸς ὅστις ἐβελήσει ἄν δεῖξαι ἑαυτὸν, ὡς διαφοροῦσι, μηδὲν καλὸν καὶ ἀγαθὸν ποιῶν, ἀ αὖ ἄλλοι τῇ ἀρετῇ κατα
πράξωσι, τοῦτ' ἴσα μοιρεῖν· ἐγὼ δ' ἔφη, ἧμὶ μὲν, οὔτε τροὶ πα χὺς, οὔτε χερσὶν ἰσχυρός· γιγνώσκω δὲ ὅτι ἐξ ὧν αὖ ἐγὼ τῷ ἐμῷ σώματι ποιήσω, οὐκ αὖ κριθείην οὔτε πρῶτος οὔτε δ' ὕστερος· οἶομαι δὲ οὐδὲ χιλιοστός· ἴσως δὲ οὐδὲ μυριοστός· ἀνὰ καὶ ἐκεῖνο σαφῶς ἐπίσταμαι· ὅτι ἢ μὲν οἱ δύνατοὶ ἐρρωμένως αὖτὰ πλοῦτον τ' πράγματ', ἀγαθοῦ πνός μοι μετέσται μέρος ὅσον αὖ δίκαιον ἦ· Εἰ δ' οἱ μὲν κακοὶ μηδὲν ποιήσουσιν, οἱ δ' ἀγαθοὶ καὶ δύνανται καὶ θέλουσι, δίκαια ἔφη, μὴ ἄλλου πνὸς μᾶλλον, ἢ τ' ἀγαθοῦ μεθέξω, πλέον μέρος, ἢ ἐγὼ βούλομαι. Χρυσαῖπας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν· αὖτὸς δ' ἐπ

αὖτῷ φερσύλας πρόσθε τ' δημοτῶν· κύρου πως ἐπ οἴκοθεν σῶν ἤθης καὶ ἀρετὸς αὖτὸς· καὶ τὸ σῶμα οὐκ ἀφυὴς· καὶ τὴν ψυχὴν οὐκ ἀγεννεῖ αὖδρὶ εἰκὸς ἐλεξε τοιάδε. Pherzulas

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΦΕΡΑΥΛΑ.

Ἐγὼ δὲ ἔφη ὦ κῦρε· καὶ πάντες δὲ οἱ παρόντες πρόσθεν ἡγοῦμαι μὲν ἡμᾶς ἐκ τ' ἴσου νῦν ὁρ
μᾶσθαι πάντας, ᾗς ἀγωνιζέσθαι πρὶ ἀρετῆς· ὁρῶ γὰρ ὁμοίας μὲν τροφῆ πάντας ἡμᾶς τὸ σῶμα ἀσκοῦντας· ὁμοίας δὲ σῶσούσας πάντας ἀξίους, ὧνπερ· τὰ δὲ αὖτὰ καλὰ πᾶσιν ἡμῖν προκεῖσθαι· τότε γὰρ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι, ἐν κοινῷ κεῖται· καὶ ὃς αὖ φανῇ τοῦτο ἀπροφασίστως ποιῶν, τοῦτον ὁρῶ παρὰ κύρῳ τιμῆς τυχόντα. Τότ' αὖ πρὸς τοὺς πολεμί
ους ἄλκιμον ἄνευ, οὐ τῷ μὲν, τῷδ' οὔ, ἀνὰ πᾶσι, καὶ τοῦτο πρόκειται καλλίστον ἄνευ· νῦν δ' ἐφιμεῖμεν καὶ δέδεκται μάχη· νῦ γὰ ὁρῶ φύσει γίγαντας αὖτοὺς, ὥστε καὶ τἆλλα ξῶα, ἐπὶ ταὐτὰ πνα μάχην ἕκαστα, οὐδὲ παρ' ἑνὸς ἄλλου μαθόντα, ἢ παρὰ τῆς φύσεως· οἷον ὁ βοῦς, κέρα
τι πωίειν· ὁ ἵππος ὁπῇ· ὁ κύων τόματι· ὁ καὶ πρὸς ὀδόντι· καὶ φυλάττεσθαι δὲ ἔφη ἐπίσταται τοῦτα πάντα, ἀφ' ὧν μάστα δεῖ· καὶ τοῦτα ᾗς οὐδενὸς διδάσκαλου πώ τε φοιτήσαντα· καὶ ἐγὼ ἐκπα
δίου δύθυμος μὲν πρόβαλλεσθαι ἢ πὶ τὰ μιν· πρὸ τούτου, ὅπως ὤμην μιμήσεσθαι· καὶ ἄμ' ἄλλο μηδὲν ἔχοιμι, τὼ χεῖρε προέχειν, ἐγενόμην ὅτι ἠδυάμην τὸν πωίοντα· καὶ τοῦτο ἐπροίουν, οὐ διδάσκο
μενος· ἀνὰ καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ πωίοντος, ᾗ προβαλλοίμην· μάχεσθαί τε μὲν δύθυς πανδίου ὤν, πρὸ
τερον ὅ τι ἴδοιμι· οὐδὲ παρ' ἑνὸς οὐδὲ τοῦτο μαθὼν ὅπως· δ' ἐοι λαμβάνειν ἄλλου, ἢ παρὰ τῆς φύ
σεως, ὡς ἐγὼ φημι· ἐπίουν γοῦν καὶ τοῦτο κωλυόμενος οὐ διδασκόμενος, ὥς περ καὶ ἄλλα ἐστίν, ἃ ἄν
θρωπος καὶ ὑπὸ πατρὸς καὶ ὑπὸ μητρὸς, ὑπὸ τῆς φύσεως πρὰ πειν ἀναγκαζόμενον· καὶ ναὶ μὰ δία ἔπαινόν γε τῇ μαχαίρᾳ, πᾶν ὅτι δυναίμην λαμβάνειν· οὐ γὰρ μόνον φύσει ἦν ὡς περ τὸ βαδίζειν καὶ πρέ
χειν· ἀνὰ καὶ ἡδὺ πρὸς τὸ πεφυκέναι τοῦτο πρᾶξαι ἐδόκει μοι εἶναι. Ἐπεὶ οἶν ἔφη αὖτὴ ἡ μάχη καπαλείπεται· ἐν ᾗ πρόθυμίας μᾶλλον ἢ τέχνης ἔργον ἐστὶ, πῶς ἡμῖν οὐχ ἥδέως πρὸς τοὺς δὲ γοῦν ὁμοτίμους ἀγωνιστέον. Ὅπου γε τὰ μὲν ἄθλα τῆς ἀρετῆς ἴσα προκεῖται· παραβαλλόμενοι δὲ, οὐκ ἴσα· ᾗς τὸν κίνδυνον ἴσομεν· Ἀλλ' οὖ τοι μὲν, ἐγὼ τιμὸν βίον ὅς περ ἥδιστος· ἡμεῖς δὲ ἐπίπονον μὲν, ἄτιμον δέ, ὡς περ οἶμαι καλεπώτατα μάστα ὦ ἄνδρες, τοῦτο μὲ δύθυμως ᾗς τὸν ἀγῶνα τὸν πρὸς τοὺς δὲ παρορ
μᾶ· ὅτι κῦρος ἔσται ὁ κρίνων· ὃς, οὐ φθόνῳ κρίνει· ἀνὰ σῶν θεῷ, ὄρκῳ δοκεῖν κυροῦν· οὓς τινας αὖ ὁρᾶ ἀ
γαθοὺς, φιλεῖν οὐδὲν ἧττον ἑαυτόν· τούτοις γοῦν ὁρῶ σὠτὸν ὅ, τι αὖ ἔχοι ἥδιον δίδοντα μᾶλλον, ἢ αὖ τὸν ἔχοντα· Καὶ τοι ἔφη οἶδα ὅτι οὖ τοι μέγα φρονοῦσιν, ὅτι πεπαίδευται δὴ καὶ πρὸς λιμὸν καὶ πρὸς δίψος, καὶ πρὸς ῥῖγος καρτερεῖν· Κακῶς γόε τις, ὅτι καὶ ταῦτα ἡμεῖς, ὑπὸ κρείττονος δίδα
σκάλου πεπαίδευμεθα ἢ οὗτοι· Οὐ γάρ ἐστι διδάσκαλος τούτ' οὐδεὶς κρείττων τῆς ἀνάγκης· ἢ ἡμᾶς καὶ λίαν ἀκριβοῦν τἆλλα ἐδίδαξε· Καὶ προεῖν μὲν οὖν οὔπω δὴ τὰ σῶμα φέροντες ἐμελέτων· ἀ ἔστι πᾶσιν αὐτοῖς δύρημα, ὡς αὖ δύφορώτατα πεῖν. Ἡμεῖς δέ γε ἔφη ἐν μεγάλοις φορτίοις καὶ βα
δίζειν καὶ τρέχειν ἀναγκαζόμεθα· ὥστε νῦν ἐμοὶ δοκεῖ τὰ ἵππων ὅπλων φορήματα, πέρσοις μᾶλλον εἰκέναι ἢ φορτίοις· ὡς οἶν ἐμοῦ γε καὶ ἀγωνιουμένου, καὶ ὁπόσ' ἂς αὖ ὦ κατὰ τὴν ἀξίαν τιμᾶσθαι ἀξιώσοντος, οὕτως ἔφη ὦ κῦρε γίγνωσκε· Καὶ ὑμῖν δὲ ὦ ἄνδρες δίκαιόν τα παραινῶ, ὁρμᾶσθαι ἅ ἔξειν τοῦτας τῆς μάχης, πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους πύς δε· Νῦν γὰρ αὖδρες ἁλκιμίδιοι ἅ σιν ἐνδημοπικὴ ἀγωγία. Φερσύλας μὲν δὴ, οὕτως ἄ τε εἰπὼν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἑκατέροις σῶν ἀρθύνοντες. Ἐδόξε δ' οὖν καὶ τὴν ἀξίαν ἕκαστον τιμᾶσθαι· κῦρον δὲ γὸν κρίνοντα ἅγειν. Ταῦτα μὲν δὴ, οὕτω προυκεχωρήκει· ἐκάλεσε δ' αὖτὸν ὁ κῦρος, καὶ ὅλην τε τάξιν σὺν τῷ παξιάρχῳ. Ἰδὼν δ' αὖτὸν τοῖς μὲν ἡμίσεις τῶν αὖδρῶν τῆς τάξεως αὖ πτάξαντα ἑκατέρωθεν ᾗς ἐμβολήν· βαΐακας μὲν δὴ ἀμφοτέροις ἔχοντας καὶ γέρρα τοὺς ἀριστερᾶς· ἃ δὲ πὰς δέξιας, νάρθηκας παχεῖς τοῖς ἡμίσεσιν ἔδωκε τοῖς δ' ἑτέροις ἄ τε ἔν· ὅπ βάλλειν δήποι, ἀγύμνωμοις πᾶς βώλοις· ἐπεὶ παρεσκάδασ μῶμοι οὕτως ἔστασι, ἐσήμαινεν αὖτοῖς μάχεσθαι· ἐνταῦθα δὴ, οἱ μὲν, ἔβαλλον πᾶς βώλοις· καὶ οἱ ἔτύγχανον· καὶ βαΐακων καὶ γέρρων· οἱ δὲ, καὶ μηρῶν καὶ κνημίδος· Ἐπεὶ δὲ ὁμῷ ἐγένοντο οἱ τοῖς νάρθηκας ἔχοντες, ἔπαυον, τῶν μὲν, μηρούς· Ἰδὼν δὲ, χεῖρας· Ἰδὼν δὲ, κνήμας· καὶ ἅπαν τοῦτον τῶν ἅπ βώ
λοις, ἔπαυον τοῖς τραχήλοις καὶ τὰ νῶτα· τέλος δὲ πρεσβύτατοι, ἐδίσκον οἱ νάρθηκοφόροι, πάντες σῶν πολλῷ χάλαζι καὶ πανδᾶ· ἐν μέρει τε μὴν οἱ ἕτεροι πάλιν λαβόντες τοῖς νάρθηκας, τοῦτα ἐποίησαν, τοῖς πᾶς βώλοις βάλλοντας· Ταῦτα δ' ἀγαθεὶς ὁ κῦρος, τ' μὲν ταξιάρχου τὴν ἐπαίνουν· τ' δὲ, τὴν πρόθω, ὅπ ἅμα μὲν ἐγυμνάζοντο, ἅμα δὲ δύθυμοῦντε· ἅμα δὲ ἐνίκων οἱ καθεύδοντες τῆ ἴσῃ πρόσω σῶν· τούτοις δ' ἤσθεις, ἐκάλεσέ τε σῶν δεῖπνον αὐτούς· Καὶ ἐν τῇ σκηνῇ, ἰδὼν πνας αὐ ἴσῃ σῶν δεῖπνα δεδομένους· τὸν μὲν πνα αὐτικμοῦν· τὸν δὲ, χεῖρα, πρῶτα τί παθοίειν. Οἵδ' ἔλεγον, ὅτι μνημεῖον ἐν πᾶς βώλοις· ὁ δὲ, πάλιν ἐπερώτα· πότερον ἐπεὶ ὁρῶ ἐγένοντο, ἢ ὅτε πρόσω ἦσαν· Οἵδ' ἔλεγον

Vivendu esse potius sine
famulis q̄m inter malos
famulos

sambaulas

βάδιζω

ἀφεῖται

ὅτε πρόσω ἦσαν ἐπεὶ δὲ δόμοῦ ἐγένοντο, παιδιὰν ἔφασαν ἆναι καλλίστην οἱ παρθενοφόροι· οἵδ' αὖ συγ
κεκομμένοι τοῖς ὑπαρθρίοις, αἰέκφρονον, ὅπου σφίσι τε δοκοίη παιδιὰ ἆναι τὸ ὁμόθεν παίεσθαι· ἅμα δὲ
ἐπιδείκνυσαν τὴν παρθενοφόρων τὰς πηγὰς· καὶ ἐν χερσὶ καὶ ἐν τραχήλοις· ἔνιοι δὲ καὶ ἐν προσώποις·
καὶ τότε μὲν ὡς πρὸ δόκος, ἐχίων ἐπ' ἀγκλοις· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, μεσοῦ ἦν τὸ πεδίον, παῖ τοὺς μικρο
μόων· καὶ ἀεὶ ὁπότε μὴ ἄλλοτι παυσαίατο πρόσθιον πρᾴποιεν, ταύτῃ τῇ παιδιᾷ ἐχρῶντο· ἄλλον δ' ἐπ' τε
ἰδὼν παξίαρχον ἄγοντα τὴν τάξιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τὸ ἀριστερὸν ἐφ' ἑνός· καὶ ὁπότε δοκοίη αὐτῷ καὶ
ρὸς ἆναι παραγγέλλοντα τὸν ὑστερον λόχον παράγειν καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸν τέταρτον, ἐς μέτωπον·
Ἐπεὶ δὲ ἐν μετώπῳ οἱ λοχαγοὶ ἐγένοντο, παρηγγύησεν, ἐς δύο ἄγειν τὸν λόχον· ἐκ τούτου δ' ἤ, πα
ρῆγον οἱ δικαδάρχοι ἐς μέτωπον· ὁπότε δὲ αὖ, ἐδόκει αὐτῷ καιρὸς ἆναι, παρήγγελεν ἐς τέτταρας
τὸν λόχον· οὗτοι δ' ἦ οἱ τεμνάδαρχοι αὖ παρῆγον· ὡς ἐς τέσσαρας ἦσι ὁ λόχος. Ἐπειδὴ δὲ ἆσι τῇ
θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐγένοντο, παραγγείλας δύο ἐς ἕνα ἰόντας, ὥστε τὸν πρῶτον λόχον καὶ τὸν δεύ
τερον τούτου κατ' οὐρὰ ἕπεσθαι ἐκέλευε· καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸν τέταρτον ὡσαύτως παραγείλας,
ἦγε τὸ εἶσω. Οὕτω δὴ ἅσα ἀγωὼ κατέκλινεν ἆσι τὸ δεῖπνον ὡς πρὸ ἐς ἑρεύοντο. Τοῦτον ὁ κῦρος
ἀγαθεὶς, τῆς τε πρὸ τοῦ παιδαγωγίας καὶ τῆς ἆσι μελείας, ἐκάλεσεν αὖ καὶ ταύτην τὴν τάξιν
ἆσι τὸ δεῖπνον, σὺν τῷ παξιάρχῳ· παρὼν δέ τις ἆσι τὸ δεῖπνον κεκλημένος ἄλλος παξίαρχος, τὴν
δ' ἐμὴν ἔφη ὁ κῦρε τάξιν οὐ καλεῖς ἐς τὴν σκηνήν; Καὶ μὴν ὅταν γε παρῇ ἆσι τὸ δεῖπνον, ταῦτα
ταῦτα ποιεῖ· καὶ ὅταν τέλος ἡ σκηνὴ ἔχῃ, ἐξάγει μὲν ὁ οὐραγὸς τὸν τελευταίου λόχου τὸν λόχον· ὑπά
τους ἔχων, τοὺς πρώτους ἐς μάχην τεταγμένους. Ἐπειτα δὲ ὁ οὐραγὸς ὁ τοῦ ἑτέρου λόχου ἆσι τούτοις
καὶ ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος ὡσαύτως· ὅπως καὶ ὅταν δὲ ἐκ πολεμίων, ἆσι ὦν ται, ὡς δεῖ ἀ
πεῖναι· ἐπειδὰν δὲ καταστῶσιν, ὅπη ἐς τὸν ὁρόμον ἔβα πρῶτα πῶμεν, ὅταν μὲν πρὸς ἕω ἴωμεν, ἐγὼ ἡγοῦ
μαι καὶ ὁ πρῶτος λόχος, πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος ὡς δεῖ· καὶ ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος· καὶ αἱ τ' λοχαγῶν
δικαλῆς καὶ τεμνάδες ἕως αὖ παραγγέλλω ἐγώ. Ὅπαν δ' ἔφη πρὸς ἑσπέραν ἴωμεν, ὁ οὐραγός τε καὶ
οἱ τελευταῖοι πρῶτοι ἀφηγοῦνται. Ἐμοὶ μὴν τοι ὅμως πειθόμενοι ὑστέρω ἰόντι· ἵνα ἐβίζωνται καὶ ἕπε
σθαι καὶ ἀφηγεῖσθαι ὁμοίως πεφθόμενοι· καὶ ὁ κῦρος ἔφη· ἢ καὶ ἀεὶ τοῦτο ποιεῖτε; Ὁπόσάκις γε ἔφη καὶ
δεῖπνο ποιούμεθα νὴ δία. Καλῶ τοίνυν ἔφη ὑμᾶς, ἅμα μὲν ὅτι πᾶς τάξις μελετᾶτε· καὶ πρόσθ' ὑμᾶς
καὶ ἀποῦντες· ἅμα δὲ, ὅτι καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς· ἅμα δὲ, ὅτι τάττε σώματα πρῶτα τοῦ ντες ἀσκεῖτε καὶ
τὰς ψυχὰς ὠφελεῖν, διδάσκοντες ἐπεὶ οἶσθα διηνᾶ ποιεῖτε, δίκην ὑμῖν δίκαιον, καὶ τὴν δύνα
μιν παρέχειν· Μὰ δί' ἔφη ὁ παξίαρχος, μὴ ποιτε ἐν μιᾷ γε ἡμέρᾳ ἆμ' ἡμᾶς τὰς γαστέρας ἡμῖν
παρέξεις· καὶ τότε μὲν οὕτω τὸ τέλος τῆς σκηνῆς ἐποίησαντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὁ κῦρος ἐκάλεσε ταύ
τὴν τὴν τάξιν ὥς πρὸ ἔφη καὶ τῇ ἄλλῃ· ἀσθαμόμενοι δὲ ταῦτα καὶ οἱ ἄλλοι, τολοιπὸν πᾶσι αὐτοῖς
ἐμμοῦντο· Ἐξέπαγε δέ ποτε ἐ κύρου παῖ ποιουμένου ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ σύνταξιν, ἦλθε παρὰ κυα
ξάρους ἄγγελος λέγων, ὅτι ἰνδῶν παρεῖη πρεσβεία· κελεύει οὖν σε ἐλθεῖν ὡς τάχιστα· Φέρω δέ σοι
ἔφη ὁ ἄγγελος, καὶ γοὴν τ' καλλίστων παρὰ κυαξάρους· βούλεται γάρ σε ὡς δυκοσμοπαπα καὶ λαμπρό
παπα προσελθεῖν, ὡς ὁμοφύλων τ' ἰνδῶν, ὅπως αὖ πρέπῃς. Ἀκούσας ταῦτα ὁ κῦρος, παρήγγελε τῷ
πρώτῳ τεπαγμένῳ παξιάρχῳ, ἐς μέτωπον ἡγῆναι, ἐφ' ἑνὸς ἄγοντα τὴν τάξιν· ἐνδεξιᾷ ἄγοντα ἑαυτόν·
καὶ τῷ δευτέρῳ ἐκέλευσε ταῦτα τοῦτον παράγειν καὶ διὰ ταῦτ', οὕτω παραδιδόναι ἐκέλευσεν·
οἱ δέ, πεθόμενοι, ταχὺ ἐποίουν τὰ παραγγελλόμενα ἐπίουν· ἐν ὀλίγῳ δὲ
χρόνῳ ἐγένετο τὸ μὲν μέτωπον, ὅσον διακοσίων· ποσοῦ τινος ἦσαν οἱ παξίαρχοι· τὸ δὲ βάθος, ἐφ' ἑκατόν.
ἐπεὶ δὲ κατέστησαν, ἔπεσθαι ἐκέλευσεν, ὡς αὖ αὐτὸς ἡγήσαι καὶ δύνοις, προχαίζων ἦγε τὸ. Ἐπεὶ δὲ
κατενόησε τὴν ἀγορὰν τὴν πρὸς τὸ βασίλειον φέρουσαν, στενωτέραν οὖσαν ἢ ὡς ἆσι μετώπου ποιῆσαι
ἕναι, παραγαγὼν τὴν πρώτην, χιλιοστὸν ἔπεσθαι κατὰ χώραν, τὴν δὲ δευτέραν κατ' οὐρὰν ταύ
της ἀκολουθεῖν· καὶ διαπαντὸς οὕτως, αὐτὸς μὲν ἦγε τὸ οὐκ αἰσθανόμενος· αἱ δὲ ἄλλαι χιλιοστύες
κατ' οὐρὰν ἑκάστη τοῖς ἔμπροσθεν εἵποντο· ἐπεμέλετο δὲ καὶ τόμαλῆς ἀγορᾶς· ὅπως
εἴη ἀγνοίᾳ, σημαίνοιεν τὸ δέον ποιεῖν· ὡς δὲ ἀφίκοντο ἆσι τὰς κυαξάρους θύρας, παρήγγελε τῷ
πρώτῳ παξιάρχῳ, τὴν τάξιν ἐς δώδεκα τάττειν βάθος· τοῖς δὲ δωδεκάρχαις, ἐν μετώπῳ καθίστασθαι
πρὸ τοῦ βασιλείου· καὶ τῷ δευτέρῳ παυτὰ ἐκέλευσε παραγγεῖλαι καὶ διαπαντὸς, οὕτως· Οἱ μὲν δή,
ταῦτ' ἐποίουν· Ὁ δ' ἀσπὶς πρὸς τοῦ κυαξάρου, ἐν τῇ προσκηνίῳ κολῇ· οὐδ' ἐνταῦθα ἐβρισμένῃ· ἰδὼν δὲ αὖ
τοῦ ὁ κυαξάρης, τῷ μὲν τάχει ἤσθη· τῇ δὲ φαυλότητι τῆς κολῆς, ἠχθέσθη καὶ δ' τι τοῦτο ὦ κῦρε οἷον
τερποίηκας, οὕτω φανεὶς τοῖς ἰνδοῖς· Ἐγὼ δ' ἔφη ἐβουλόμην σε, ὡς λαμπρότατον φανῆναι· καὶ γὰρ
ἐμοὶ κόσμος αὖ ἦν τ', ἐμῆς οὖπα ἀδελφῆς χόλ, ὅτι μεγαλοπρεπέστατον φαίνεσθαι. Καὶ ὁ κῦρος
πρὸς παῦτα δ' τε· Καὶ τοιγάρῳ αὖ ὦ κυαξάρη μᾶλλόν σε ἐκόσμουν· πορφυρίδα ἐνδῦς καὶ φοίνικα βα
λών, καὶ στρεπτὸν περιθέμενος, χολὴ σαλδύων ὑπανικουόντοι, ἢ νῦν ὅτε σὺν τοσούτῳ καὶ τοιούτῳ δυνάμει,
οὕτως

Λήμμα στρεπτόν

οὕτως ὀξέως σοι ὑπακούων, διὰ τὸ σὲ τιμᾶν, ἰδρῶ τε καὶ πονῶ δ' καὶ ὠχρὸς κεκοσμημένος· καὶ σὲ κοσ
μῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι δείκνυσί σοι οὕτω πεφθομένοις· Κῦρος μὲν οὖν, τοῦτα μὲν εἶπεν· Ὁ δὲ κυαξά
ρης, νομίσας αὐτὸν ὀρθῶς λέγειν, ἐκέλευσεν ἄγειν τοὺς ἰνδούς· οἱ δ' ἰνδοὶ ἀσελθόντες, ἔλεξαν ὅτι πέμ
ψειε σφᾶς, ὁ ἰνδῶν βασιλεύς· καὶ κελεύσειεν ἐρωτᾶν, ἐξ ὅτου ὁ πόλεμος εἴη, μήδοις τε καὶ τῷ ἀσσυρίῳ·
Ἐπεὶ δέ σου ἀκούσαιεν, ἐκέλευσεν αὖ ἐλθόντας πρὸς τὸν ἀσσύριον, καὶ ἐκείνου, τὰ αὐτὰ ταῦτα πυ
θέσθαι· Τέλος δ' αὖ ἀμφοτέρους ὑμᾶς φαῖεν, ὅτι ὁ ἰνδῶν βασιλεὺς φαίη μᾶλλον τοῦ ἀδικουμένου ἕπε
σθαι· Πρὸς ταῦτα ὁ κυαξάρης εἶπεν· Ἐμὲ τοίνυν ἀκούετε ὅτι οὐκ ἀδικοῦμεν τὸν ἀσσύριον οὐδέν·
Ἐκείνου δ' ἐλθόντος, πυνθάνεσθε ὅτι λέγει· Παρὼν δὲ ὁ κῦρος, ἤρετο τὸν κυαξάρην· ἢ καὶ ἐγὼ ἔφη εἶ
ναι τι γιγνώσκω; Καὶ ὁ κυαξάρης ἐκέλευσεν· Ὑμεῖς μὲν τοίνυν ἔφη, ἀπαγγείλατε τ' ἰνδῶν βασι
λεῖ, τάδε· Εἰ μή τι ἄλλο δοκεῖ κυαξάρει, ὅτι φαμὲν ἡμεῖς· Εἰ τι φησὶν ὑφ' ἡμῶν ἀδικεῖσθαι ὁ ἀσσύ
ριος, ἀμφουμένα αὐτὸν τὸν τ' ἰνδῶν βασιλέα δίκας δώσειν· Οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσαντες ᾤχοντο· ἐπεὶ
δὲ οἱ ἰνδοὶ ἐξῆλθον, ὁ κῦρος πρὸς τὸν κυαξάρην, ἦρχετο λόγου τοιοῦδε· ὦ κυαξάρη· ἐγὼ μὲν τοι ἦλ
θον, οὐδένα πολλὰ ἔχων ἢ ἰδία χρήματα οἴκοθεν· Ὁπόσα δ' ἂν τοῦτ' ὦμεν ὀλίγα λοιπὰ ἔχω· αὐτὰ
λωκα δὲ ἃ τοῖς στρατιώτας καὶ τοῦτο ὡς θαυμαλέως σὺ πῶς αὐτὰλωκα ἐγώ, σοῦ αὐτοῖς τρέφοντος, οὗ
ἕνεκ' ἔφη, ὅπου οὐδὲν ἄλλο ποιῶν, ἢ τιμῶν καὶ χαριζόμενος, ὅταν τινὰ γαθῶ τ' στρατιῶτ'. Δοκεῖ γάρ
μοι ἔφη πᾶσιν ἡδὺς αὖ τις βούλεται, ἀγαθοὺς σὺν ἐργοῖς προεῖσθαι ὁ πιουτινοσοῦν πράγματος,
ἥδιον ἆναι δοῦλον λέγοντα καὶ οὐ ποιοῦντα· παρομαῦ μᾶλλον, ἢ λυπροῦντα καὶ ἀναγκάζοντα. Οὓς δὲ
δεῖ τ' ἆς τὸν πόλεμον ὄργων ποιήσασθαί τις βούλοιτο σὺν ἐργοῖς προθύμοις, τούτους πάντα σασιν ἔ
μοιγε δοκεῖ, ἀγαθοῖς ὑπάρχοντα ἆναι καὶ λόγοις καὶ ἔργοις· φίλους γὰρ οὐκ ἐχθροὺς δεῖ ἆναι, τοὺς μέλλον
τας ἀπροφασίστως συμμαχοῖς ἔσεσθαι· καὶ μήτε τοῖς ἀγαθοῖς τ' ἄρχοντες φθονήσοντας, μήτε
ἐν τοῖς κακοῖς ὀρθῶς ἡγησόμενος· τοῦτ' οὖν ἐγὼ οὕτως γιγνώσκων, χρήματ' ἐδοκῶ προσδεῖσθαι· Ῥᾳ
δίως μὲν οὖν σε πάντα ὁρᾶν, ὃν ἀφθόνως ἔμοιγε δαπανῶντα πολλά, ἄτοπον μοι δοκεῖ ἆναι· σκοπεῖν δ' ἀξίως
κοινὴ καὶ σὲ καὶ ἐμέ, ὅπως σε μὴ ἆσπλεῖ φύσει χρήματα· Ἦ γὰρ σὺ ἄφθονα ἔχεις, οἷ δ' ὅπως ἐμοὶ ἔσται λα
βεῖν, ὁπόθεν διοίσομεν· ἄλλως τε καὶ δ' ἐς τοιοῦτον πλαμβάνοιμι, ὃ μέλλει καὶ σοὶ δ' ἀπαντήσειν βέλ
τιον ἆναι· Εἰ γάρ ποτε οὖν πρὸ σου μέμνημαι ἀκούσας, ὡς ὁ ἀρμένιος καταφρονοίησου νῦν, ὅτι ἀκούσ
τοις πολεμίοις προσιόντας ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὔτε στράτευμα πέμπει, οὔτε τὸν δασμὸν δίδωσι· ἀπαγοι
ρεῖ γὰρ τοῦτα ἔφη ὦ κῦρε ἐκεῖνος· ὥς πεῖ γε ἀπορῶ, πρότερόν μοι κρεῖττον στρατεύεσθαι καὶ πρά
ξασθαι αὐτὰ γκην αὐτῷ πρὸς βεῖναι, ἢ λιὸν πλεῖν ἐάσαι ἐν τῷ παρόντι, μὴ καὶ τ' τον πολέμου πρὸς τοῖς
ἄλλοις προσθώμεθα· καὶ ὁ κῦρος ἐπήρετο· ἀπὸ οἱκήσεως αὐτ', πότερον ἐν ἐχυροῖς χωρίοις ἵδρυται, ἢ ἐν δύε
φόδοις· Καὶ ὁ κυαξάρης ἦ τεν· αἱ μὲν οἰκήσεις, οὐ πάνυ ἐν ἐχυροῖς· ἐγὼ γὰρ τοῦτου οὐκ ἠμέλουν·
ὄρη μάλιστά ἐστιν, ἐνθα δύναιτ' ἄν τις ἀπελθών, ἐν τῷ παραχρῆμα ἐν ἀσφαλεῖ ἆναι· ἢ μήτ' αὐτὸς τε ὑποχεί
ριος ἆναι, μὴ δὲ ὅσα ἐν τοῦθα δύναιτο ὑπεκκομίσασθαι· ἀμή τις πολιορκοίη πρὸς καθάμαξος, ὡς πρὸ
ὁ ἐμὸς πατὴρ ἐποίησεν· ἐκ τούτου δὲ ὁ κῦρος, λέγει τάδε· Ἀλλ' ἤ θέλεις ἐμὲ πέμψαι πρᾶξαί μοι
προθεὶς, ὁπόσοι δοκοῦσιν ἱκανοὶ ἆναι, οἴομαι αὖ σὺν τοῖς θεοῖς, πρῆσαι αὐτὸν καὶ τὸ στράτευμα τέμ
ψειν, καὶ ἀποδοῦναι τὸν δασμὸν σοι· ἐπὶ δὲ ἐλπίζω, καὶ φίλον αὐτὸν μᾶλλον ἡμῖν ἔσεσθαι, ἢ νῦν ἐστι·
Καὶ ὁ κυαξάρης ἦ τεν· καὶ ἐγὼ ἐλπίζω, ἐκείνους ἐλθεῖν πρὸς σὲ μᾶλλον, ἢ πρὸς ἡμᾶς· ἀκούω γάρ, καὶ
σὺν πορυτάς τινας τ' ἀνδρῶν αὐτοῦ σοι γενέσθαι· Ὡς τε ἴσως αὖ καὶ πάλιν ἐλθοιεν πρὸς σέ· Ὑπο
χειρίων δὲ γενομένων τινῶν αὐτῶν, πάντ' αὖ πραχθείη, ἢν ἡμεῖς βουλώμεθα· Οὐκοῦν δοκεῖ σοι ἔ
φη ὁ κῦρος σύμφορον ἆναι, τὸ λελυθέναι ἡμᾶς ταῦτα βουλεύοντας; Μᾶλλον γ' αὖ οἶμαι ἔφη ὁ κυαξά
ρης, καὶ ἐλθοντος αὐτοῦ ἐς χεῖρας καὶ εἴτις ὁρμοίτο ἐπ' αὐτοὺς, ἀπαρασκεύαστ' ἐποιοῦ ἂν ἀλαμβά
νοιντο· Ἀκουε τοίνυν ἔφη ὁ κῦρος, ἵν' ἐπιδέξω λέγειν· Ἐγὼ πολλάκις δὴ σῶν πάντων τοῖς μετ' ἐμοῦ
τεθραμμένοις πεπόρακα, ἀμφὶ τὰ ὅρια τῆς σῆς χώρας, καὶ τῆς τῶν ἁρμενίων· καὶ ἐπιστάς δέ ποτε πρὸς
λαβὼν τῶν ἐνθένδε ἑταίρων, ἀφικόμην· τὰ μὲν τοίνυν ὅμοια ποιῶν ἔτυχε κυαξάρης, οὐκ αὖ τι ποιοῖτο· ἐπεὶ δὲ πολὺ πλείω ἢ δύναμις φαίνοιτο, ἧς ἐώθεις ἔχων ἐπιφαίνεσθαι τοῦτο πάλαι, ἤ πρῶτον αὖ γίγνοιτο·
Ἀλλ' ἔστιν ἔφη ὁ κῦρος καὶ πρόφασιν κατασκεύασαι καὶ ἐνθάδε, οὐκ ἄπιστον· Καὶ ἤντις ἐκεῖσε ἐξαγ
γείλῃ, ὡς ἐγὼ βουλοίμην μεγάλην ἐπιφορὰν ποιῆσαι, καὶ ἐπιστέας ἔφη ἀπτοίνην αὖσε ἐκ τοῦ φανεροῦ·
Καλλίστ' ἔφη λέγεις ὁ κυαξάρης· Ἐγὼ δ' ἔσοι οὐκ ἐθελήσω δίδοναι, πλὴν μετρίοις πνᾶς· Ὡς βουλόμενος πρὸς τὰ φρούρια ἐλθεῖν τὰ πρὸς τῇ ἀσσυρίᾳ· Καὶ γὰρ τῷ ὄντι ἔφη βουλομαι, ἐλθὼν κατασκευάσαι αὐτὰ ὡς ἐχυρότατα· ὡς τότε δὲ σὺ προελευθοίης σῶν ἔχεις δύναμιν καὶ ἐπιφέρειν, καὶ ἐπιφανῆς δὲ δύο ἡμέρας πέμψαιμι αὖ σοι ἱκανοὺς ἱππέας καὶ πεζοὺς τῶν παρ' ἐμοὶ ἐθελοντηρισμένων· οὓς σὺ λαβὼν δώσεις αὐτοῖς· Καὶ αὐτὸς δ' ἔχων τὴν ἄλλην δύναμιν, πειράμην, μὴ πρόσω ὑμῶν ἆναι·
ἵνα ἔπου καιρὸς ἔῃ αὖ φανεῖναι· Οὕτω δὴ ὁ μὲν κυαξάρης δύθεως, πρὸς τὰ φρούρια

Ostentū Cyro oblatū

ἠθροίζεν ἱππέας τε καὶ πεζούς. καὶ ἁμάξας δὲ ὅπου πορεύσεσθαι τὴν ὅλην τὰ φρούρια ὁδόν. ὁ δὲ κῦρος, ἐβούλετο ὅλῃ τῇ πορείᾳ καὶ ἅμα πέμπων, ἤτοι γὸν κυαξάρην, τὸν νεωτέρων ἱππέων. ὁ δέ, πανυ πολλῶν βουλομένων ἕπεσθαι, οὐ πολλοὺς ἔδωκεν αὐτῷ· προσελκυσθέντος δ' ἤδη τοῦ κυαξάρους, οἵων δ' υναμιν, καὶ τῶν ξικῶν καὶ ἱππικῶν τὴν πρὸς τὰ φρούρια ὁδόν, γίγνεται τῷ κύρῳ τὰ ἱερὰ ὅλῃ γὸν ἄρμενιον ἰέναι καλά. Καὶ οὕτως ἐξάγει δὴ, ὡς ᾔδη πάρεσκευασμένος· προδρομέων δὲ αὐτῷ δύο ἐν τῷ πρὸ τῷ χωρίῳ, ὑπανίσταται λαγώς. Ἀετὸς δ' ὅλῃ πτάμενος ἀπίσω ὡς καλεῖ δὲ γὸν λαγὼ φόγγα, ὅλῃ φερόμενος, ἔπεσέ τε αὐτοῦ καὶ σπαράξας ἐξῆρε· καὶ ἀπενεγκὼν ὅλῃ λόφον τινα οὐ πρόσω, ἐχρῆτο τῇ ἄγρᾳ ὅπῃ ἤθελεν. Ἰδὼν οὖν ὁ κῦρος γὸ σημεῖον, ἠσθη τε καὶ προσεκύνησε δία βασιλέα. καὶ ἅτε πρὸς γοις παρόντας· ἡ μὲν θέρα καλὴ ἔσται ὦ ἄνδρες ἦν θεὸς θέλῃ· ὡς δὲ πρὸς τοῖς ὁρίοις ἐγένοντο, δύδυς ὡς πρῶ ᾗδε ἐθήρα. καὶ γὸ μὲν πλῆθος τῶν πεζῶν καὶ τῶν ἱππέων, ὥρμησεν ὡς ὅλῃ ὁ τις τὰ θηρία ἐξαισταῖεν· οἱ δὲ ἄριστοι καὶ πεζοὶ καὶ ἱππεῖς, διέπεμψαν· καὶ τὰ αὐτόματα, ὑπ' αὐτῶν ἐχόντο καὶ ἐδίωκον· καὶ κύρουν πολλοὺς καὶ σῦς καὶ ἐλάφους. καὶ ὀρκάδας· καὶ ὄνους ἀγρίους. πολλοὶ γὴ ἐν τούτοις τοῖς τόποις ὄροι καὶ νῦν ἔτι γίγνονται. Ἐπεὶ δ' ἐλήζαν τὰς θήρας, προσμίξας πρὸς τὰ ὅρια τῶν ἀρμενίων, ἐδίδασκον καὶ τὴν ὑπερβολὴ οὐδεὶς ἐθήρα. προσελθὼν πρὸς τὰ ὅρη ὧν ᾠρίετο, ἐπ' αὐτὸ ἐλαυνεν, ἐδίδασκεν ὅπου δεῖ θηρᾶν. ὁ δὲ παρὰ κυαξάρους πρόπεμπτος, ὡς ᾔδετο προσιόν, ὑπεμίμνησκε πρὸς αὐτούς, εἶπεν· ἀνδρες χοπις αὐτοῦ δεῖ σφᾶς προιέναι, ὡς δύο παρασάγγας. τοῦτο προϊδὼν, ὡς συμβαλεῖν πρὸς τὸ λαμβάνειν. ἐπεὶ δὲ δεῖπνησάν, ἅτε τῷ ἄρχοντι αὐτῶν, παρῆναι πρὸς αὐτόν. μᾶλλον δὲ δεῖπνον δὲ, γοις παῖδάρχοις ἐκάλεσεν. Ἐπεὶ δὲ παρῆσαν ἔλεξεν ὧδε. Ἀνδρες φίλοι· ὁ ἀρμένιος, πρόσθεν μὲν καὶ σύμμαχος ἦν καὶ ὑπήκοος κυαξάρει. Νῦν δ' ὡς ᾔδετο πολεμίους ὅλῃ ποιούμενος, καπαφρονεῖ· καὶ οὔτε πρᾶγμα πέμπει ὑμῖν, οὔτε γὸν δασμὸν ἀπεδίδωσι. νῦν οὖν, πῦρ τον δεῖ θηράσαι ἦν δυνώμεθα. Ὧδε μοι οὖν δοκεῖ ἔφη ποιεῖν. Σὺ μὲν ὦ χρυσάντα, ἐπεὶ δὲ ὥρα ἀποκοιμᾶσθαι ὅσον μέτριον, λάβε γοις ἱππίσδε πρῶτον τοῦ ὑμῖν· ἴδι τὴν ὀρεινὴν καὶ καλλαβὲ πὶ ὄρη, ἵνα φασιν αὐτὸν ὅταν τινα φοβηθῇ καπαφύγειν· ἡμεῖς δ' ἴσοι ἐγὼ δώσω φασὶ μὲν οὖν, καὶ δασέα τούτων πὶ ὄρη ἔναι ὥς τ' ἐλαθεῖν ὑμᾶς μὴ ὀφθῆναι. Ὁμοῦ δὲ δ' πρὸ πέμψεις πρὸ τ' πρατεύματος δύ ξύγους αὖδρας, λιπᾶς ἐοικότας καὶ τὸ πνεῦσος καὶ τὰς φωλάς, οὗπερ αὖ σοι, εἴπερ ἐντυχάνοιεν τ' ἀρμενίων, ὅς μὲν αὖ συλλαμβάνοντες αὐτ' κωλύοιεν τ' ἐξαγγελιῶν· ὅς δὲ μὴ δύναιντο λαμβάνειν, ἀπισοδρομοῦντες αὖ ἐμπροσθὲν γίγνοιντο τ' μὴ ὁρᾶν αὐτοὺς γὸ ὅλον πρᾶγμα· ἀὴ ὡς πρῶ κλοπῶν βουλεύεσθαι· καὶ σὺ μὲν ἔφη, οὕτω ποίει· ἐγὼ δὲ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ γοις ἡμίσεις μὲν ἴσον πεζῶν ἔχων, ἅπαντας δὲ γοις ἱππέας, προβήσομαι διὰ τ' πεδίου δύδυς πρὸς τὰ βασίλεια· καὶ ἢν μὲν αὖδίσηται, δ' ἅλον ὅτι μαχεῖται δ' ἐνθεῦτεν· ἢν δ' αὖ ὑποχωρῇ τοῦ πεδίου, δ' ἅλον ὅτι μᾶλλον δίωξει· ἢν δ' ᾖς τὰ ὄρη φόγγα, ἐντοῦθα δὴ ἔφη σὸν ἔργον, μηδ' ἕνα ἀφιέναι ἴσον πρὸς σὲ ἀφικνούμενον· νόμιζε δὲ ὡς πρᾳ ἐνθένδε, ἡμᾶς μὲν τοὺς ἅπαντας ἕσεσθαι· Σὺ δὲ τ' ἅπαντας ἄρχουσι. Μέμνησο οὖν ἐκεῖνο. Οπ φθανεῖν δεῖ πεφραγμένους γοις πόροις πρὶν κυεῖσθαι τὴν θέραν· καὶ λελησθέναι δὲ δεῖ, γοις ἅπαντούτοις πεπαγμένοις, ἁ μέλλουσι μὴ ἀποσφέφθ' τὰ πρὸς φερόμενα· Μὴ μέν τοι ἔφη ὦ χρυσάντα οὕτως αὖ πρίᾳ ὡς πρῳ ἐνίοτε δία τὴν φιλοθηρείαν. Πολλάκις γὴ ὅλην τὴν νύκτα, ἄϋπνος περαγματεύη· Αλλὰ νῦν ἐᾶσαι χρὴ γοις αὖδρας γὸ μέτριον ἀποκοιμᾶσθαι. ὡς αὖ δύναντ' ὑπνομαχεῖν· μὴ δέτε σὺ ὅτι οὐχ ἡμέρους ἔχων αὐτούς, μανῶ αὐτὰ τὰ ὄρη. Αλλ' ὅταν αὖ τὰ θηρία ὑφηγῆται, τοῦτον μᾶλλον· μή τοι καὶ νῦν οὕτω τὰ δύσβατα προδύν· ἀὴ κέλευε σὺ γοις ἡγεμόνας, ἐαὺ μὴ πανυ πολὺ ἐλαύσωσιν ὁδὸς ἡ, τὴν ῥᾳστην ἡγεῖσθαι. Στρατιᾶ γὰρ ἡ ῥᾳστη ταχίστη. Μὴ δέτε ὅπως σὺ εὐθὺσι τρέχειν αὐτὰ τὰ ὄρη, μή τοι δρόμων ἡγήσῃ· ἀὴ ὡς αὖ δύνηται σοι ὁ τραγὸς ἕπεσθαι, τῷ μέσῳ τῆς πορυφῆς ἡγοῦν· ἀγαθὸν δὲ καὶ τ' δύναται πατ' προβύμως ὑπομένοντας πνὰς ἐνίοτε παρακελεύεσθαι. Επεσθαι δὲ παρέλεγε γὸ κέρας παροξυντικὸν δὲ γὸ πεδίον, ὡς πᾶς παρὰ γοις βαδίζοντας, πρέχοντας ὁρᾶσθαι. Χρυσάντας μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσας, καὶ ὅλῃ γαυρωθεὶς τῇ ἐντολῇ κύρου, λαβὼν γοις ἡγεμόνας ἀπελθὼν καὶ παραγγείλας, ἀ ἔδει τοῖς σὺν αὐτῷ μέλλουσι πρεύεσθαι, αὐτεπαύετο. Επεὶ δὲ ἀνεκοιμήθησαν ὅσον, ἐδόκει μέτριον ἔναι, ἐπρεύετο ὅλῃ τὰ ὄρη. Κῦρος δὲ ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, ἄγγελον προέπεμπε πρὸς γον ἀρμένιον, προεῖπέν τε αὐτῷ, λέγειν ὧδε· Κῦρος ὦ ἀρμένιε, κελεύει σὺ τοῦτο ποιεῖν σε· ὅπως ὡς τάχιστα ἔχων ἀπῇς καὶ γον δασμὸν καὶ γὸ στράτευμα· ἢν δ' ἐρωτᾷ ὅπου ἁμί, λέγε τἀληθῆ ὅτι ὅλῃ τοῖς ὁρίοις· ἢν δ' ἐρωτᾷ καὶ αὐγὸς ὅρχομαι, λέγε καὶ τοῦτο τἀληθῆ ὅτι οὐκ οἶσθα· ἢν δὲ ὁ πρόσοι ἐσμὲν πυνθάνηται, συμπέμπειν τινὰ κέλευε καὶ μαθεῖν· γὸν μὲν δὴ ἄγγελον ὅλῃ πέμψε ταῦτα ἔπεμπε· νομίζων φιλικώτερον ἔναι οὕτως, ἢ μὴ προεπόμπα πρεύεσθαι· αὐγὸς δὲ σὺν πάξ ὅμως ἦ ἅριστον καὶ πρὸς γὸ αὐλὺ τὴν ὁδὸν καὶ πρὸς γὸ μάχεσθαι εἴη δέοι, ἐπρεύετο· προεῖπε δὲ τοῖς στρατιώτας, μηδένα ἀδικεῖν· Καὶ εἴπερ ἀρμενίων τῷ ἐντυχάνοι, βαβρέως τε παραγγέλλειν, καὶ ἀγρᾶν γὸν βουλόμενον ἄγειν ὅπου αὖ ὦσιν, εἴ τις στιᾶ ἢ πᾶ τυχάνει πωλεῖν βουλόμενος.

Ο Μὲν δὴ κῦρος, ἐν τούτοις ἦν· ὁ δὲ ἀρμένιος ὡς ἤκουσε τοῦ ἀγγέλου πᾶ παρὰ τοῦ κύρου, ἐξεπλάγη· ἐννοήσας ὅτι ἀδίκοιη καὶ γὸν δασμὸν λείποιεν, καὶ γὸ στράτευμα οὐ πέμποιεν· καὶ γὸ μέγιστον ἐφοβεῖτο, ὅτι ὁ φθήσεσθαι μέλλει πὰ βασίλεια οἰκοδομεῖν ἀρχόμενος, ὡς αὖ ἱκανὰ ἀσπαλίσεσθαι ἔῃ· Διὰ ταῦτα δὴ τοῦτα οἰκῶν, ἅμα μὲν διέπεμπεν ἀθροίζων τὴν οὐτ' δύναμιν, ἅμα δ' ἔπεμπεν ἐς πὰ ὄρη γὸν νεώτερον ὑοὺς ἀβαρίν, καὶ τὰς γυναῖκας· τήν τε ἑαυτοῦ καὶ τὴν τ' ἱοῦ καὶ τὰς θυγατέρας· καὶ κόσμον δὲ καὶ καπασκευὴν τὴν πρίσου ἀξίαν σώματος ἔπεμπε· πρόμοιρον δὲ τοὺς αὐτοῖς. Αὐγὸς δὲ, ἅμα μὲν καπασκευόμενος ἔπεμπε τί πρᾶττοι κῦρος· ἅμα δὲ σῶν πάπε τοὺς παραγινομένους ἴδων ἀρμενίων· καὶ πα χωρήσαν ἄλλοι λέγοντες, ὅτι καὶ δὴ οὔτος ὁμοῦ· Εντοῦθα δὴ, οὐκέτ' ἔτλη ἐς χεῖρας ἐλθεῖν· ἀὴ ὑπεχώρει· ὡς δὲ τοῦτο ᾔδετο αὐγὸν ποιήσαντα οἱ ἀρμένιοι, διεδίδρασκον ᾗδη ἕκαστος ὅλῃ τὰ ἑαυτοῦ· βουλόμενοι πὰ ὄντα, ἐκπροϊὼν ποιεῖσθαι. Ο δὲ κῦρος ὡς ἑώρα δία θεὸν τῶν καὶ ἐλαυνόντων γὸ πεδίον μεῖον, ὑπεπέμπετο· ὅπου οὐδενὶ πολέμιος εἴη ἴσον μᾶλλον τῶν· Εἰ δέ τινα φοβοῖτο λήθοιτο, προνοήσειν ὅπου ὡς πολεμίῳ χρήσοιτο· Οὕτω δὴ οἱ μὲν πολλοὶ καπέθυμον· ἦσαν δὲ οἱ ὑπεχώρουν σῶν τῷ βασιλεῖ· Επεὶ δὲ οἱ σῶν πᾶς γυναιξὶ πρισσότερος, ἐνέπεσον ἐς γοὺς ἐν τῷ ὄρει, κρεωγῶν τε σύδυς ἐποίουν, καὶ φόγγοντες ἠλίσκοντο πολλοὶ αὖτ'· Τέλος δὲ καὶ ὁ πᾶς καὶ αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες ἑάλωσαν· καὶ πὰ χρήματα ὅσα σῶν αὐτοῖς ἀγόμενα ἔτυχεν· ὁ δὲ βασιλεὺς αὖτ' ὡς ᾔδετο πὰ γιγνόμενα, ἀπορῶν πρὸ πράποιτο, ᾗδη λόφον τινὰ καπαφύγει· ὁδ' αὖ κῦρος ἴσῶν πὰ ἰδὼν, πομίσαται γὸν λόφον τῷ παρόντι πρατεύματι· καὶ πρὸς χρυσάνταν πέμψας, ἐκέλευε φυλακὴν τ' ὄρους καπαλιπόντα ἥκειν· Τὸ μὲν δὴ πρᾶτευμα, ἠθροίζετο τῷ κύρῳ· Ο δὲ, πέμψας πρὸς γον ἀρμένιον κήρυκα, ἤρετο ὧδε· ἆπρα μοι ἔφη ὦ ἀρμένιε, πότερα βούλει αὖτ' μεῖναι τῷ λιμῷ καὶ τῇ δίψῃ μάχεσθαι, ἢ ἴσ γο ἴσόπεδον καπαβὰς ἡμῖν διαμάχεσθαι· ἀπεκρίνατο ὁ ἀρμένιος· ὅπου οὐδὲ τέροις βούλοιτο μάχεσθαι· Πάλιν ὁ κῦρος πέμψας ἠρώτα· τί οὖν καθήσῃ αὐτόθι καὶ οὐ καπαβαίνεις; Απορῶν ἔφη ὅ, τι χρὴ ποιεῖν· ἀὴ οὐδὲν ἔφη ὁ κῦρος ἀπορεῖν σε δεῖ· ἔξεστι γάρ σοι ὧδε δίκην καπαβαίνειν· τίς δ' ἔφη ὁ δίκαζων· Δηλονότι ᾧ ὁ θεὸς ἔδωκε, καὶ αὖδυ δίκης σοι χρήσασθαι ὅπῃ καὶ βούλοιτο. Εντοῦθα δὴ ὁ ἀρμένιος γιγνώσκων τὴν αὐάγκην καπαβαίνει· Καὶ ὁ κῦρος λαβὼν ἴσ γο μέσον, καθέζετο καὶ πὰ ἄλλα σώματα πορευόμενα τοῦ δύνατο· ὁμοῦ δὴ πᾶσαν ἔχων τὴν δύναμιν· Εν τούτῳ δὴ τῷ χρόνῳ ὁ πρεσβύτατος τῶν ἱοῦ ἀρμενίου πυρσώνης, ἐξ ἀποδημίας τινὸς προσήει, ὃς καὶ σύνεγγυς τε ἐγένετο τῷ κύρῳ· καὶ ὡς ἤκουσε πὰ γεγενημένα, δύδυς πρεύεται πρὸς γον κῦρον ἅπ' ἔχων· Ως δὲ ἴδε πατέρα καὶ μητέρα καὶ ἀδελφούς· καὶ τὴν ἑαυτ' γυναῖκα ἀχμαλώτους γεγενημένους ἐδάκρυσεν ὡς πρᾳ ἐκός· Ο δὲ κῦρος ἰδὼν αὐγὸν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐφιλοφρονήσατο αὐτῷ· ἅτε δὲ ὃς τῆς κωφὸν ἥκοι, ὅπως σὺ τῆς δίκης ἀκούσῃς παρὼν, τῆς ἀμφὶ τ' πατρός· καὶ δύδυς σωπεκάλει γοις ἡγεμόνας, τούς τε τῶν πρσῶν, καὶ γοις τ' μήδων· προσεκάλει δὲ, καὶ εἴ τις ἀρμενίων τ' ἐντίμων παρὼν· καὶ τὰς γυναῖκας, ἐν ταῖς ἁρμαμάξαις παρούσας, οὐκ ἀπέλασεν· ἀὴ ἐᾶ ἀκούειν· ὅπότε δὲ καλῶς εἶχεν, ἦρχετο τ' λόγου· Καὶ ὦ ἀρμένιε ἔφη· Ἐρῶ τοι μῦσοι συμβουλεύων ἐν τῇ δίκῃ τἀληθῆ λέγειν ἅ σοι ἔνεστ' ἀπ' ἐμοῦ γὸ δυμοσιότατον· Τὸ γὰρ ψευδόμενον φανέσθαι, δῆλόν ἐστιν ὅτι καὶ τοῦ συγγνώμης πνὸς τυχάνει, ἐμπροσθὲν μάλιστα αὐτοῖς γίγνεται· Εἰπὰ δὲ ἔφη σὺ, ἐπόμενος καὶ οἱ παῖδές καὶ αἱ γυναῖκες αὖται πᾶσα ἐπραξας· καὶ ἀρμενίων οἱ παρόντες· ἦν δέ σθα ἀπόντων ἀπ' ἐκείνων· ἄλλα ἢ πὰ γιγνόμενα λέγεται, νομίσατε καὶ αὐγὸν καπαδίκαζειν σπ' πᾶσι πᾶσι πὰ ἔχαπε πᾶσθεῖν, ἢν ἐγὼ τἀληθῆ σύθωμαι· Αλλ' ὄρωπα ἔφη ὦ κῦρε ὅπῃ βούλει, ὡς τἀληθῆ ὄρουντος· τούτου ἕνεκα, καὶ γενέσθω ὅπῃ βούλεται· Λέγε δή μοι ἔφη· Ερωτώμενος πρῶτα ἀπάγαθ', τῷ τῆς ἐμῆς μητρὸς πατρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις μήδοις; Εγωγ' ἔφη· Κρατηθεὶς δ' ὑπ' αὐτ' σώμολόγησας δασμὸν οἴσειν, καὶ συστρατεύεσθαι ὅπου ἐπαγγέλλοι, καὶ ἐρύματα μὴ ἔξειν ἢν τῶπα· Νῦν οὖν διατί οὔτε γὸν δασμὸν ἀπάγαγες, οὔτε στράτευμα ἔπεμψας, ἐτείχιζες τε πὰ ἐρύματα· Καὶ ὃς ἔφη· ἐλευθερίας ἐπεθύμουν· καὶ λόγ γὰρμοι δοκεῖ ἔναι, καὶ αὐγὸν ἐλεύθερον ἔναι, καὶ πασιν ἐλευθερίαν καπαλιπεῖν· καὶ γάρ ἔτι ἔφη ὁ κῦρος καλὸν μάχεσθαι, ὅπως μὴ πρὸ πῆς δοῦλος μέλλοι γενήσεσθαι· ἢν δὲ δὴ ἡ πολέμω κρατηθείς, ἢ καὶ ἄλλον πνὰ πρόπον δουλωθεὶς ἅπ' χρῶντο φαίνηται γοὺς δεσπότας ἀπροφερεῖν ἑαυτ', ἅπον σὺ πρῶτος ἅτε, πότερον ὡς ἀγαθὸν αὖδρα καὶ καλὰ πράττοντα τιμᾶς, ἢ ὡς ἀδικοῦντα ἦν λαβὼς κολάζῃς· κολάζω ἔφη· οὐ γὰρ ἐᾶς σὺ δουλεύσαι· λέγε δή σαφῶς ἔφη ὁ κῦρος ὧδε καθ' ἓν ἕκαστον· ἦ ἄρχων πὸς τυχὼν ἁμάρτῃ, πότερον ἐᾶς ἄρχειν, ἢ ἄλλον καθίστης ἀντ' αὐτ'; ἄλλον καθίστημι ἔφη· τί δὲ ἂν χρήματα ἔχῃ, ἐᾶς

Sabaris

Regis armenioru pulchrū responsū ad Cyr

Tigranis

Mendacii causa est ut uenia denegetur

ζυμάτα

πουτεῖν; ἢ πένητα ποιεῖς; ἀφαιροῦμαί σε ἃ ἂν ἔχων τυγχάνῃς. Ἦν δέ κἀγὼ πρὸς τολεμίους αὐτὸν γιγνώσκης ἀφιστάμενον, τί ποιεῖς; Κατακαίνω. τί γάρ δεῖ ἐλεγχέντα ὅτι φιλοῦσί μαι ἀποθανεῖν μᾶλλον, ἢ ταλιθῆ λέγοντα. Ἐντοῦθα δὴ ὁ μὲν πατὴς οὕτ' ὢς ἤκουσε τοῦτα, πορευτασάσατο τὴν παρασκεὴν τοῖς πέμποις κατερήξατο. αἱ δὲ γυναῖκες ἀναβοήσασαι, ἐδεύροντο, ὡς οἱ χόμβου τοῦ πατρὸς, καὶ ἀποκλωλοτ' πατῶν σφῶν ἤδη. Καὶ ὁ κῦρος σιωπῆσαι κελεύσας, πάλιν δ' εἶεν· τὰ μὲν δὴ σα, δίκαια ὦ ἄρ, ὠμῖε· ἡμῖν δέ, τί συμβουλεύεις ἐκ τουτ' ποιεῖν. Ὁ μὲν δὴ ἀρμένιος, ἐσώπα· ἀπορῶν πότερα συμβουλεύοι τῷ κύρῳ· καπακαίνειν ἑαυτὸν, ἢ ταναντία διδάσκοι, ὧν αὐτὸς ἔφη ποιεῖν. Ὁ δὲ πατὴς αὐτοῦ πυρσαίνης, ἐπαίρετο τὸν κῦρον. Εἰ τέμοι ὦ κῦρε ἔφη. Ἐπεὶ ὁ πατὴρ ἀπορούντι ἔοικεν, ἢ συμβουλεύσω πῶς αὐτ', αἰ οἱ μαί σοι βέλτιστα ἆναι; Καὶ ὁ κῦρος ἡσθεὶς ὅτε σιωπήσειε αὐτῷ ὁ πυρσαίνης σοφιστήν τινα αὐτῷ σιωπατὴν ἀγαθὸν ὑπὸ τοῦ πυρσαίνος, φαίνεται ἐπιθυμεῖ αὐτ' ἀκοῦσαι, ὅπῃ τε ὁρῴη. καὶ παροὐμως ἐκέλευσε λέγειν ὅτι γιγνώσκοι. Ἐγὼ τοίνυν ἔφη ὁ πυρσαίνης ἆ μὲν ἀγασιτ' πατρὸς, ἢ ὅσα βεβούλευται, ἢ ὅσα τέτραχε τὸ δοκεῖν ταυτα ἡμαρτηκέναι, φαίνοι σοι συμβουλεύσω τοῦτο μεμεῖσθαι. Οὐκοῦν ἔφη ὁ κῦρος τὰ δίκαια ποιῶν, ἢ κιτ' αὖ τὸν ἁμαρταίνοντα μιμοίμην· ἔτιν ἔφη τοῦτα κολαστέον ἄρ' αὖ ἔτι κατάτε τὸν σὸν λόγον τὸν πατέρα, ἐπὶ τοῦ τὸν ἀδικοῦντα δίκαιον κολάζειν. Ῥόπτερα δ' ἂν ὦ κῦρε ἄμεινον ἆναι, σῶν τῷ σῷ ἀγαθῷ τὰς ἡμωρίας ποιεῖσθαι ἢ σῶν τῇ σῇ ξυμμαχίᾳ· ἐμαυτὸν ἄρα ἔφη, οὔτω γ' αὖ ἡμωροίμην. Ἀλλὰ σὺ μὴν τοι ἔφη ὁ πυρσαίνης, μεγάλα γ' αὖ ξυμοῖσ', ἃ τοῖς σεαυτοῦ καπακαίνοις τότι, ὁπότε σοι ἡμείσου ἄξιοι ἆεν, κεκλῆσθαι. Ῥῶς δ' αὖ ἔφη ὁ κῦρος τότε ἡμείσου ἄξιοι γίγνοιντο αὖθρωποι, ὁπότε ἀδικοῦντες ἁλίσκοιντο, ἢ τότε οἵμαι σώφρονες γίγνοιντο. Δοκεῖ γάρ μοι ὦ κῦρε, οὔπως ἔχειν· αὖδυ μὲν σωφροσύνης, οὐδ' ἄλλης ἀρετῆς οὐδὲν ὄφελος ἆναι· τί γὰρ αὖ ἔφη χρήσιτ' αὖ τῆς, ἰσχυρῶ, ἢ ἀδρείω, μὴ σωφρονεῖ, ἢ γνωικῶ· τί δὲ μουσῶ· τί δὲ δυνάστην ἐν πόλει. Σὺν δὲ σωφροσύνῃ, καὶ φίλος ἁᾶς χρήσιμος, καὶ θεραπαινὶς ἁᾶς ἀγαθός. Τοῦτο οὖν ἔφη λέγεις, ὡς καὶ ὁ σὸς πατὴρ, ἐν τῇδε τῇ μιᾷ ἡμέρᾳ, ἐξ ἄφρονος, σώφρων γεγένηται. Ῥαΐω μὲν οὖν ἔφη. Ῥᾴθημα ἄρα σὺ λέγεις τῆς ψυχῆς ἆναι τὴν σωφροσύνην ὥςπερ λύπην, οὐ μάθημα. Οὐ γὰρ αὖ δίκαιον, εἴτε φρόνιμον δεῖ γενέσθαι τὸν μέλλοντα σώφρονα ἔσεσθαι παραχρῆμα ἐξ ἄφρονος, σώφρων αὖτὶς γέγοιτο. Τί δ' ἔφη ὦ κῦρε· οὕτω ἤσθου καὶ ἕνα αὖδρα, δι' ἀφροσύνης μὲν ἂν χειροῦντα κρείττονι ἑαυτ' μαχέσθαι, ἐπιθυμοῦντα τῆς πρὸς τοῦτον ἀφροσύνης; Πάλιν δ' ἔφη οὕτω ἑώρακας, πόλιν αὖτὰ πομάχην πρὸς πόλιν ἑτέραν, ἢ τις ἐπιθυμεῖ αὖ ἢ πιθῆ, παραχρῆμα ἰὼν τὰ αὖτὴ πεῖθεσθαι βέλει; πείαι δ' ἔφη ὁ κῦρος καὶ σὺ τοῦ πατρὸς ἧτταν λέγων, οὕτως ἰσχυρίζῃ σεαυτοῦ σωφρονεῖσθαι αὐτόν. Ἐγὼ νὴ δί' ἑαυτὸν σύοιδεν, ἐλευθερίας μὲν ἔτι θυμήσας, δοῦλος δ' ὡς οὐδεπώποτε γενόμενος· ἃ δὲ ὠνεῖσθαι χρῆναι λαβεῖν, ἢ φάσαι ἢ ἀποβιάσασθαι, οὐδὲν τούτων ἱκανὸς γενόμενος διαπραξάσθαι. Σὲ δὲ οἶδεν ἃ μὲν ἐβουλήθης ἐξαπατήσαι αὐτὸν, οὕτως ἐξαπατήσαντα, ὡς παρ' αὖτῆς τυφλοὺς ἢ κωφοὺς καὶ μὴ δ' ὁπουῆ φρονοῦντας ἐξαπατήσειεν· ἃ δὲ ὠνεῖσθαι λαβεῖν χρῆναι, οὕτως σε οἶδε λαβόντα, ὡς πα ἀένομεν ἑαυτῷ ἰσχυρὰ χωρία ἀποκεῖσθαι, ταῦτα ἅρκιας αὐτῷ· ἕλαβες προκαπασκευάσας· Τάχει δὲ τοσοῦτον πρὸ γενόμενον αὖτ', ὡς πρόσθεν ἔφασας ἐλθὼν σὺν πολλῷ πόλῳ, περὶν τοῦτον τὴν παρ' ἑαυτῷ δύναμιν αἰσθέσθαι. Ἐπὰ δοκεῖ σοι ἔφη ὁ κῦρος, καὶ ἢ τοιαύτη ἢ πα σωφρονίζειν ἱκανὴ ἆναι αὐθρώπους, ἅ γνῶναι ἄλλους ἑαυτ' βελτίονας ὄντας. Ῥολύτε μᾶλλον ἔφη ὁ πυρσαίνης, ἢ ὅταν μάχηται ἢ πιθῆ. Ὁ μὲν γὰρ ἰσχύι κρατηθείς, ἔτιν ὅτε ὠνεῖται τὸ σῶμα ἀσκήσας αὖθαμαχέσθαι· καὶ πόλεις τε ἁλοῦσι, συμμαχεῖς πρὸς λαβοῦσαι, οἴονται αὖθαμαχέσθαι αὖ· ὃς δ' αὖ βελτίοις πυᾶς ἑαυτῷ ἡγήσαται, τούτοις πολλάκις καὶ αὖθι αὐτάγκης ἐβέλοισι πείθεσθαι· Σὺ δ' ἔφη ἔοικας οὐκ οἶεσθαι τοῖς ὑβρισταῖς, γιγνώσκειν τοῖς ἑαυτ' σωφρονεστέροις· οὐδὲ τοῖς κλέπταις, τοῖς μὲν κλέπτουπας· οὐδὲ τοῖς ψευδομόνοις, τοῖς ἀληθῆ λέγουπας· Οὐδὲ τοῖς ἀδικοῦντας, τοῖς πὰ δίκαια ποιοῦντας· οὐκ οἶσθα ἔφη ὅπ κῆ νῦν ὁ σὸς πατὴρ ἐψεύσατο, κῆ οὐκ ἐξημπέδου πὰς πρὸς ἡμᾶς σιῶπήκας, ᾗ ὡς ὅπ ἡμεῖς οὐδ' ὁπουῦν ὧν ἀτυαγὴς σιώπεπο παραβαίνομεν; Ἀλλοὐδ' ἐγὼ τοῦτο λέγω, ὡς τὸ γνῶναι μόνον τοὺς βελτίους σωφρονίζει, αὖδὲ δίκην διδόναι τὸ βελτίονων. ὡς πρὸ ὁ ἐμὸς νῦν πατὴρ δίδωσιν· ἀὴ ἔφη ὁ κῦρος· ὅτε σὸς πατὴρ, πέπονθε μὲν οὐδ' ὁπουῦν οὔπω κακόν· φοβεῖται μὴπτι δ' οἶ δ' ὅπ, μὴ πα πὰ ἔχαπα πάθῃ. Οἶεσθαι ἔφη ὁ πυρσαίνης μᾶλλον, καπασδυλοῦσθαι αὖθρώπους τοῦ ἰσχυροῦ φόβου; οὐκοῖσθ' ὅτι, οἱ μὲν τῷ ἰσχυρότατῳ κολάσματι νομιζομένῳ ὠδίκῃ πασόμενοι, ὅμως ἐβέλουσι καὶ πάλιν μάχεσθαι τοῖς αὐτοῖς οὓς δ' αὖ σφόδρα φαβηθῶσιν αἰῶνι, τούτοις οὐδὲ παραμυθουμένοις αὐτιβλέπ' ἐθέλουσι. Λέγεις σὺ ἔφη ὡς ὁ φόβος τ' ἔργον κακοῦσθαι, μᾶλλον κολάζει τοὺς αὖτούς. Καὶ σύτε ἔφη οἶσθα, ὅτι αἰῶνι λέγω. ἐπίστασθαι γὰρ ὅτι οἱ μὲν φοβούμενοι, μὴ φύγωσι πατρίδα· καὶ οἱ μέλλοντες μάχεσθαι δεδοῖτες μὴ ἡπηθῶσιν, αἰθύμως διάγοιεν· καὶ οἱ μέσοντες μὴ γαμαγήσωσι· καὶ οἱ δουλείαν ἢ δεσμὸν φοβούμενοι.

ἀποβιάσασθαι

ἐξημπέδου

ἀντιβλέπ' τοῦτοις

κολάζει

Οὔτοι μὲν οὔτε σῶτου, οὐδ' ὕπνου δύνανται τυγχάνειν διὰ τὸν φόβον· οἱ δὲ ἤδη μὲν φυγάδες. ἤδη δ' ἦτ τημένοι· ἤδη δὲ δουλεύοντες, ἔστιν ὅτε δύνανται μᾶλλον τῶν δεδεμένων ἐσθίειν τε καὶ καθεύδειν. Ἐπὶ δὲ φανερώτερον καὶ ἐν τοῖς θρέμμασι ὁ φόβος. Ἔνιοι γὰρ φοβούμενοι μὴ ληφθέντες ἀποθάνωσι, πρόσω προβήσκουσιν ὑπὸ τοῦ φόβου. Οἱ μὲν, ἐπιοῦντες ἑαυτούς· οἱ δὲ, ἀπαγχόμενοι· οἱ δὲ ἀποσφαττόμενοι· οὕτω πάντων τῶν ἐνῶν, ὁ φόβος μάλιστα καταπήγει τὰς ψυχάς· τὸν δ' ἐμὸν πατέρα ἔφη, νῦν πὼς δοκεῖς διακεῖσθαι τὴν ψυχήν, ὃς οὐ μόνον περὶ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐμοῦ, καὶ περὶ γυναικὸς καὶ περὶ πάντων τῶν τέκνων, δουλείας φοβεῖται. Καὶ ὁ κῦρος δ' εἶεν· Ἀλλὰ νῦν μὲν ἐμοιγε, οὐδὲν ἄπιστον, οὕτω τοῦτον διακεῖσθαι. Δοκεῖ μέντοι μοι τοῦ αὐτοῦ αὐθρώπου ἆναι, καὶ ἃ τυγχάνῃτα ἐξυβρίσαι, καὶ πάσαντα παχὺ πᾶξαι, καὶ αὖθις ἄντα πάλιν αὖ μέγα φρονῆσαι, καὶ πάλιν αὖ, πράγματα παρασχεῖν· ἀλλὰ νὴ μὰ δί' ἔφη, ἔχει μέν τροφὰς τὰ ἡμέτερα ἁμαρτήματα ὥςτε ἀπιστεῖν ἡμῖν. Ἔξεστι δέ σοι καὶ φρούρια ἐνεκτειχίζειν, καὶ τὰ ἀχυρὰ κατέχειν, καὶ ἄλλο ὅτι αὖ πιστὸν λαμβάνειν· καὶ μέντοι ἔφη, ἡμᾶς μὲν ἕξεις, οὐδ' ἐν τούτοις μέγα λυπεμένους· μεμνησόμεθα γὰρ ὅτι ἡμεῖς αὖ ἴσμεν ἀποιεσμέν. Εἰ δέ τινι τῶν ἀναμαρτήτων παραδιδοὺς τὴν ἀρχὴν ἀπιστῶν αὐτὸς φαίη, ὅρα, μὴ ἅμα τε δῦ ποιήσῃς, καὶ ἅμα οὐ φίλον νομιοῖτε. ἐ δ' αὖ φυλαπόμενος τὸ ἀπιστεῖσθαι, μὴ ἀδικήσεις αὐτοὺς ζυγὰ τοῦ μὴ ὑβρίσαι, ὅρα μὴ ἐκείνοις αὖδὲν ἧσσόν σε σωφρονίζειν ἐπὶ μᾶλλον ἢ ἡμᾶς νῦν ἐδέησεν. Ἀλλὰ ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς ἔφη, τοιούτοις μὲν ἔγωτε ὑπηρέτας οὔσιν ἐ ἐδέησεν ἀναγκὴ ὑπηρετοῦντας, ἀναδῦσθαι ὃς δὲ γιγνώσκειν δοκοίην ὅπ ἐννοία καὶ φιλία τῇ ἐμῇ τὸ δέον συλλαμβάνοιεν, τούτοις αὖ μοι δοκῶ καὶ ἁμαρταίνοντας ῥᾴον φέρειν, ἢ τοὺς μισοῦντας μὲν, ἐκ πάσου δὲ πάντα αὐάγκη δίαπονεῖν μόνους. Καὶ ὁ πυρσαίνης πρὸς ταῦτα φιλίαν δ' ἔφη παρὰ τίνων αὖ ποτε λάβοις τοσαύτην, ὅσην σοι παρ' ἡμῶν ἔξεστι κεκτῆσθαι νῦν. Παρ' ἐκείνων οἶομαι ἔφη, παρὰ τῶν μηδεπώποτε πολεμίων πεπεγμένων, ἃ ἐβέλοιμα ἂν ἐργάζεσθαι αὐτοῖς, ὥςπερ σὺ κελεύῃς με νῦν, ἐργάζεσθαι ὑμᾶς. Ἢ καὶ δύνασο αὖ ἔφη ὦ κῦρε ἐν τῷ παρόντι δύσειν νῦν ὅτῳ χαρίσαιο, ὅσα περ τῷ ἐμῷ πατρί; Αὐτίκα ἔφη ἦν τινα ἐᾶς ζῆν τῶν σὲ μηδὲν ἠδικηκότων, τίνα σοι τούτου χάριν οἶσθαι αὐτὸν εἶσεσθαι· Τί δὲ αὖ αὐτοῦ τέκνα καὶ γυναῖκα μὴ ἀφαιρεῖν, πίσε τούτου ἕνεκα φιλήσειν μᾶλλον, ἢ ὁ νομίζων προσκεῖσθαι αὐτῷ ἀφαιρεθῆναι· τὴν δ' ἀρμενίων βασιλείαν ἐμὲ ἔχειν, οἱ σὰ τίνα λυπούμενον μᾶλλον ἢ ἡμᾶς; Οὐκοῦν καὶ τούτου ἔφη σιλονοτὶ μάτιστα λυπούμενος, ἐμὲ βασιλεύσειν· οὕτος καὶ λαβὼν τὴν ἀρχὴν, μεγίστην αὖ σοι χάριν ἀδείη. ἀ δ' ἐπισοι ἔφη μέλει, καὶ τοῦ ὡς ἥκιστα τέραγμα τὰ δὲ καπαλιπεῖν, ὅταν ἀπίης, σκόπει ἔφη πότερον αὖ οἴει ἀρεμεστέρως ἔχειν τὰ ἐνθάδ' ἐκείνης γεγομένης ἀρχῆς, ἢ τῆς ἀωθείας καπαμενούσης. Εἰ δέ τι σοι μέλει καὶ τοῦ ὡς πλείστην τραπὰν ἐλάγειν, τίνι αὖ οἴει μᾶλλον ἐξεταίσειν τοῦτην ὀρθῶς, τοῦ πολλάκις αὐτῷ κεχρημένου· ἢ δὲ καὶ χρημάτων δεῖσθαι, τίνας αὖ τοῦτα νομίζῃς ἐκπορίσαι κρεῖττον, τοῦ καὶ ἀόντος καὶ ἐχόντος τὰ πάντα. Ὦ γαθὲ ἔφη κῦρε· φύλαξαι μὴ ἡμᾶς ἀποβαλὼν, σωτὸν ζημιώσῃς πλείω, ἢ ὁ πατὴρ ἠδυνήθησε βλέψαι. Ὁ μὲν, τοιαῦτα ἔλεγεν· ὁ δὲ κῦρος ἀκούων ὑπερήδετο, ὅτι ἐνόμιζε πραΐνεσθαι τὰ πατὰ αὐτῷ, ὅσα περ ὑπέσχετο κυαξάρῃ πράξειν. Ἐμέμνητο γὰρ ἀεὶ ὧν, ὅτι καὶ φίλον οἱοῖτο μᾶλλον αὐτὸν, ἢ πρόσθεν ποιήσειν· ἐκ τούτου δὴ τὸν ἀρμένιον ὁρῶν· ἦν δὲ δὴ ταῦτα πυθόμενος ὑμῖν λέγε μοι σὺ ἔφη ὦ ἀρμένιε, πόσην μοι πραπὰν σύμπέμψεις· πόσα δὲ χρήματα συμβαλὴ ἐς τὸν πόλεμον. Πρὸς ταῦτα δὴ λέγει ὁ ἀρμένιος· οὐδὲν ἔφη ὦ κῦρε ἔχω ἀπρούτερον ἀεῖν οὐδὲ δικαιότερον, ἢ δεῖξαι μὲν ἐμὲ πᾶσαν τὴν δύναμιν τὴν οὖσαν· σὲ δὲ ἰδόντα, ὅσην μὲν αὖ σοι δοκῇ πραπὰν ἄγειν· τὴν δὲ καπαλιπεῖν, τῆς χώρας φυλακήν. Ὡσαύτως δὲ περὶ χρημάτων. ἀνλῶσαι μὲν ἐμὲ δίκαιόν σοι σιῶπα πὰ ὄντα. σὲ δὲ τούτων αὐτῶν γνόντα, ὁπόσα τε αὖ βούλῃ φορεῖσθαι· καὶ ὁπόσα αὖ βούλῃ καπαλιπεῖν. Καὶ ὁ κῦρος ἆεν· ἴθι δεῖξόν μοι, ὁπόσην σοι δύναμιν ἐστί. Λέξον δέ, καὶ πόσα χρήματα. Ἐνταῦθα δὴ λέγει ὁ ἀρμένιος· ἱππεῖς μὲν τοίνυν ἀρμενίων ἆσιν, ὡς ὀκτακισχίλιοι· τοιοὶ δὲ ὡς πέπαρας μυριάδας· χρήματα δ' ἔφη σῶν τοῖς θησαυροῖς σοῖς ὁ πατὴρ κατέλιπεν, ἐστὶν ὡς ἀργύριον λογισθέντα, τάλαντα σιώπα πρὸς τῶν τριακισχιλίων. Καὶ ὁ κῦρος, οὐκ ἠμέλησεν ἀὴ ἆτε· Τῆς μὲν τοίνυν πραπὰς, ἐπεὶ σοι ἔφη οἱ ὅμοροι χαλδαῖοι πολεμοῦσι, τοῖς ἡμίσεις μοι συμπέμπετε. Τῶν δὲ χρημάτων, αὖτὶ μὲν τῶν πεντηκοντα παλαιτῶν, ὧν ἔφερες ὅασμόν, σὺ πασόνα κυαξάρει ἀποδός· ὅπ ἐλπὶς τὴν φορὰν ἐμοὶ δ' ἔφη, ἄλλα ἑκατὸν ἀάργυρα· ἐγὼ δέσοι ὑπισχνοῦμαι· αὖθεος δῦ φίλος, αὖθ' ὧν αὖ ἐμοὶ δαιμόσις, ἄλλα πλείονος ἄξια δύεργετήσειν, ἢ τὰ χρήματα ἀναθήσομεν, ἢν δύνωμαι· ἢν δὲ μὴ δύνωμαι, ἀδύνατος αὖ φαινοίμην οἱ μαι· ἀδικοῖ δ' οὐκ αὖ δικαίως κρινοίμην· καὶ ὁ ἀρμένιος· πρὸς ταῦτ θεῶν ἔφη ὦ κῦρε, μὴ οὕτω λέγε· ἐ δὲ μή, οὐ θαῤῥοῦντα με ἐξῇς· ἀνὰ νόμιζε ἔφη· ἃ αὖ καπαλίπω, μηδὲν ἧττον σὰ ἆναι, ὧν αὖ ἔχων ἀπίης· Εἶεν ἔφη ὁ κῦρος· ὥςτε δὲ τὴν γυναῖκα ἀποβαλεῖ, πόσα αὖ μοι χρήματα δώσῃς· Οσσα αὖ δυναίμην ἔφη· Τί δὲ ὥςτε τοὺς παῖδας· Καὶ

νομιοῦσι· ποτὲ οὐτε εος ἐμὲ νομίσω futurũ esse putũt a νομίζω.

ἀρεμεστέρως

δάνδα mutua

τοὺπων ἔφη, ὁπόσα αὖ δυναίμην. Οὐκοῦν ἔφη ὁ κῦρος, ταῦτα μὲν ἤδη δηλα σοι τῶν ὄντων· σὺ δὲ ἔφη ὦ πυραμῆ λέξον μοι, ὁπόσου αὖ πρίασο, ὥς τε τὴν γυναῖκα ἀπολαβεῖν. Ὁ δὲ, ἐτύγχανε γὰρ γεγαμηκὼς ὤν, καὶ ὑποφιλῶν τὴν γυναῖκα· ἐγὼ μὲν ἔφη ὦ κῦρε, καὶ τῆς ψυχῆς πριαίμην, ὥς τε μήποτε λαθοῦσα τοῦτον. Σὺ μὲν τοίνυν ἔφη ἀπάγου τὴν σὴν· οὐδὲ γὰρ ἁλῶφθαι ἔγωγε ἀνέχομαι λωπον τοῦτον νομίζων. σοῦτε μὴ ποτε φυγόντος ἡμᾶς. Καὶ σὺ δὲ ὦ ἁρμένιε, ἀπάγου τήν τε γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας· μηδὲν αὖ ἧττον καπηλεύσ· ἵνα δ' ὦσιν, ὅπι ἐλεύθεροι προσαποτίσουται· καὶ σὺ μὲν ἔφη, δεῦτε τε παρ' ἡμῖν. Δειπνήσαντες δὲ, ἀπελαύνετε ὅπου ὑμῖν θυμός. Οὕτω δὴ κατέμενον· διασκηνούντων δὲ μέγα τὸ δεῖπνον, ἐπῆρετο ὁ κῦρος· ἆρα μοι ἔφη ὦ πυραμῆ. Ποῦ δὴ ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ ἀνὴρ, ὃς σῶσεν ἡμᾶς· καὶ σύ μοι μᾶλλα ἐδόκεις θαυμάζειν αὐτόν; Οὐ γὰρ ἔφην ἀπέκλεινεν αὐτὸν οὐ ποσὶ ὁ ἔμος πατήρ; Τί λαβὼν ἀδικοῦντα. Διαφθείρειν αὐτὸν ἔφη ἐμέ· καίτοι ὦ κῦρε, οὕτω καλὸς καγαθὸς ἦν ἐκεῖνος, ὡς καὶ ὅτε ἀπεθνήσκειν ἔμελλε προσκαλέσας με, εἶπε. Μὴ πρὸ ὦ πυραμῆ ἔφη ὅπι ἀπωλέσειέ με χαλεπωσύνης τῷ πατρί; οὐ γὰρ κακονοία πρὸ τοῦτο ποιεῖ· ἀλλ' ἀγνοίᾳ· ὁπόσα δὲ ἀγνοίᾳ ἁμάρτανόντες ἐξαμαρτάνουσι, ταῦτα ἀκούσια τοῦτ' ἐγὼ νομίζω. Ὁ μὲν δὴ κῦρος ἔφη τοῦτο ἤκουσε· φῶ τοῦ αὖ ἔρος· ὁ δὲ ἁρμένιος, ἔλεξεν οὕτως. Ὦ κῦρε· οὐδ' οἱ τοὺς ἑαυτῶν γυναῖκ' ἀναμβάνοντες, σῶν ὀμενοι πρίοις αὖ ἔρος, οὐ τοῦτο ἀμπισχνοῦσιν αὐτούς καπικλείνουσιν, ὡς σωφρονεστέρας ποιοῦντες τὰς γυναῖκας· ἀλλὰ νομίζοντες ἀφαιρεῖσθαι αὐτὰς, τὴν πρὸς ἑαυτοὺς φιλίαν· διὰ τοῦτο ὡς πολεμίοις αὐτοῖς χρῶνται. Καὶ ἐγὼ ἐκεῖνο ἔφη ἐφθόγγισα, ὅτι μοι ἐδόκει γόνε ἡμῖν γόνε τε εἶναι αὐτὸν μᾶλλον θαυμάζειν ἢ ἐμέ. Καὶ ὁ κῦρος ἔφη. Ἀλλὰ ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς ἔφη ὦ ἁρμένιε, αὐθρώπινά μοι δοκεῖς ἁμαρτεῖν· Καὶ σὺ ὦ πυραμῆ, συγγίγνωσκε τῷ πατρί· τότε μὲν δὴ τοιαῦτα διαλεχθέντες καὶ φιλοφρονηθέντες ὡς πρὸς ἀκοὴ, ἐκ σῶν ἀλλαγῆς, αὖ ἔβαν τὰς ἁρμαμάξας σὺν ταῖς γυναιξὶν, ἀπήλαυνον δυφρεμόνιοι. Ἐπεὶ δ' ἤλθον οἴκαδε, ἔλεγον τοῦ κύρου ὁ μῦτις τὴν σοφίαν· ὁ δὲ τὴν καρτερίαν· ὁ δὲ, τὴν πρᾳότητα· ὁ δ' ἐς τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος. Εὐθὺ δὴ ὁ πυραμῆς ἐπῄρετο τὴν γυναῖκα· καὶ σοὶ ἔφη ὦ ἁρμένια, καλὸς ἐδόκει ὁ κῦρος ἆναι; Ἀλλὰ μὰ δί' ἔφη, οὐκ ἐκεῖνον ἐθεώμην. Ἀλλὰ τίνα μὴν ἔφη ὁ πυραμῆς. Τὸν δὴ πρώτην ἡμέραν, ὡς τῆς αὐτοῦ ψυχῆς αὖ πρίατο, ὥς τε μή με δουλεύειν. τότε μὲν δὴ ὡς πρὸς ἀκοὴ, ἐκ τοιούτ' αὖ ἐπαίνουν τὸν ἀνήκοον. Τῇ δ' ὑστεραία ὁ ἁρμένιος, κύρῳ μὲν καὶ τῇ στρατιᾷ πάσῃ ξένια ἐπεμπεν. Ῥοῦ δὲ τοῖς ἑαυτοῦ οὓς δέησοι στρατεύεσθαι, ἆς τρί· τὴν ἡμοῖραν παρεῖναι· πᾶ δὲ χρήματα ὧν ἔχειν ὁ κῦρος, διέπλασίαν ἀπηριθμησεν· ὁ δὲ κῦρος, ὅσα ἔχειν λαβὼν, πᾶ ἄλλα ἐπεμπεν. Ἤρετο δὲ, πότερος ἔστι ὁ τὸ στράτευμα ἄγων· ὁ πατὴρ, ἢ αὐτός; Εἰ πάτην δὲ ἅμα· ὁ μὲν πατὴρ, οὕτως· ὁπόσ' προνοῖ αὖ σὺ κελεύῃς. Ὁ δὲ πατὴρ, οὕτως· ἐγὼ μὲν οὐκ ἀποδείξομαί σου ὦ κῦρε, οὐδ' αὖ σκυφορον με δέησοι σωπακολουθεῖν. Καὶ ὁ κῦρος ἐπῄνεσε, ἔφη. Καὶ ἐπὶ πόσῳ αὖ ἐθέλοις ἔφη τὴν γυναῖκα σου ἀκοῦσαι, ὅπι σκυφορεῖς. Ἀλλ' οὐδὲν ἔφη ἀκούειν δέησει αὐτὴν· ἄξω γάρ· ὡς τεθρᾶν ἐξέσται αὐτῇ, ὅ, πᾶ ἐγὼ στράπω. Ὥρα αὖ ἔφη συσκευάζεσθαι ὑμῖν εἰκ. Νομίζω ἔφη, σῶσεσκευασμένους παρέσεσθαι, ὅπι αὖ ὁ πατὴρ ὁ ὦ. Τότε μὲν δὴ ξενιαθέντες οἱ στρατιῶται ἐκοιμήθησαν. Τῇ δ' ὑστεραία, λαβὼν ὁ κῦρος τὸν πυραμῆν, καὶ τῶν μηδόων ἱππέων τοὺς κρατίστους, καὶ τῶν ἑαυτοῦ φίλων ὁπόσους καιρὸς ἐδόκει ἆναι, πορευόμενος τὴν χώραν κατεθεᾶτο. Σκοπῶν, οὗ τραχὺ θείη φρούριον· καὶ ἐπ' ἄκρον. πέλθων, ἐπῆρώτα τὸν πυραμῆν, ποῖα αὖ εἴη τῶν ὀρέων, ὁπόθεν οἱ χαλδαῖοι καταβέοντες λῃίζονται. Καὶ ὁ πυραμῆς ἐδείκνυεν· ὁ δὲ, πάλιν ἤρετο. Νῦν δὲ ταῦτα πᾶ ὄρη, ἔρημα ἐστιν; Οὔ μὰ δί' ἔφη ἀλλ' ἀεὶ σκοποί εἰσιν ἐκείνων· οἱ σημαίνουσι τοῖς ἄλλοις, ὅ, πᾶ ὁρῶσι. Τί οὖν ἔφη ποιοῦσιν, ἐπὰν ἀθρόοι γένωνται; Βοηθοῦσιν ἔφη πᾶ τὰ ἄκρα, ὡς αὖ ἔκαστος δύνηται. Ταῦτα μὲν δὴ ὁ κῦρος ἐνεκόει. Σκοπῶν δὲ κατενόει, πολλὴν τῆς χώρας τοῖς ἁρμενίοις ἔρημον καὶ ἀργὴν οὖσαν διὰ τὸν πόλεμον. Καὶ τότε μὲν ἀπῆλθον πρὸ τὸ στρατόπεδον. Καὶ δεῖπνήσαντες, ἐκοιμήθησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ αὐτός τε ὁ πυραμῆς παρῆν σωεσκευασμένος· καὶ ἅς πεντακισχίλιοι ἱππεῖς σῶνελέγοντο αὐτῷ· καὶ πεζὸ πλῆθος ἅς τοὺς μυρίους· καὶ πελτασταὶ ἄλλοι πρὸ τοῦτοι. Ὁ δὲ κῦρος, ἐν ᾧ σῶνελέγοντο, ἐθύετο· ἐπεὶ δὲ καλὰ ἦν τὰ ἱερὰ αὐτῷ, σῶνεκάλεσε τούς τε ἀπὸ τῶν πρόσω ἡγεμόνας· καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν μηδόων. Ἐπεὶ δὲ ὁμοῦ ἦσαν, ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

ΑΝδρες φίλοι· ἐξ μὲν τὰ ὄρη ταῦτα ἃ ὁρῶμεν χαλδαίων· ἃ δὲ ταῦτα καπελαίβοιμεν· καὶ ἐπ' ἄκρου γένοιτο τὸ ἡμέτερον φρούριον, σαφρονεῖν αὐτάγκη αὖ εἴη πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀμφοτέροις τοῖς τε ἁρμενίοις, καὶ τοῖς χαλδαίοις· τὰ μὲν οὖν ἱερὰ καλὰ ἡμῶν· αὖ θρώπινα δὲ προθυμία ἃς τὸ πρόχειναι ταῦτα, οὐδὲν οὕτω μέγα σύμμαχον αὖ γένοιτο, ὡς τάχος· ἦν γὰρ φθάσωμεν πρὶν τοὺς πολεμίους συλλεγῆναι αἰαβαίνοντες, ἢ ταυτὰ πάσαν ἀμαχεὶ λαβοιμεν αὖ τὸ ἄκρον, ἢ ὀλίγοις τε καὶ ἀθλίοις χρησάμενα αὖ πολεμίοις· ἴσον οὖν πόνον, οὐ-

δεὶς ῥᾴων οὐδὲ ἀκινδυνότερος ἔφη ἐστὶ, τοῦ νῦν καρτερῆσαι· ἀπόδοτε πᾶς· ἵππους οὖν πᾶ τὰ ὅπλα· καὶ ὑμεῖς μὲν ὦ μῆσοι, ἐν ἀριστερᾷ ἡμῶν πορεύεσθε· ὑμεῖς δὲ ὦ ἄρμενιοι, οἱ μὲν ἡμίσεις ἐνδεξιᾶ· οἱ δὲ ἡμίσεις ἐμπροσθεν ἡμῶν ἡγεῖσθε· ὑμεῖς δὲ ὦ ἱππεῖς, ὅπισθεν ἕπεσθε· διακελεύομενοι καὶ ὠθοῦντες αὖ ἡμᾶς. Ἦν δέ τις μαλακύνηται, μὴ ἆπι πρέπει τε ταῦτ' ἆ ὧν ὁ κῦρος, ἡγεῖτο ὀρθίους ποιησάμενος τοὺς λόχους· οἱ δὲ χαλδαῖοι ὡς ἔγνωσαν τὴν ὁρμὴν αὖ ὧν οὖσαν, δύθυς ἐσημαίνοντό τε τοῖς ἑαυτῶν καὶ σῶεβόων ἀμήλοις καὶ σῶνῳκίζοντο. Ὁ δὲ κῦρος παρηγύα· ἄνδρες πρόσει· ἡμῖν σημαίνουσι πολύδενδρον· ἢν γὰρ φθάσωμεν αὖ ὧν γενόμενοι, οὐδὲν πᾶ τῶν πολεμίων δυνήσεται· ἆλον δὲ οἱ χαλδαῖοι, γέρρα τε καὶ πάλτα δύο· καὶ πολεμικώτατοι δὲ λέγονται οὗτοι τῶν κατὰ ἐκείνην τὴν χώραν ἆναι. Καὶ μαθοῦσα τραπόμενοι, ὅπως ταν αὐτῶν δέηται, διὰ τὸ πολεμικώτατοι καὶ πένητες ἆναι· καὶ γὰρ ἡ χώρα αὐτοῖς ὀρεινή τέ ἐστι, καὶ ὀλίγη ἡ πᾶ χρήματα ἔχουσα· ὡς δὲ μᾶλλον ἐπαισθάζοιντο οἱ ἀμφὶ τὸν κῦρον τῶν ἄκρων, ὁ πυραμῆς σὺν τῷ κύρῳ πορεύομενος, ἔφην. Ὦ κῦρε· ἆρ' οἶσθ' ἔφη ὅπι αὖ ἡμῖς ἡμᾶς, αὖ πίκα μάλα δεῖσθ' ἂν μάχεσθαι; ὡς οἵτε ἁρμένιοι, οὐ μὴ δέξωνται τοὺς πολεμίους. Καὶ ὁ κῦρος ἆπεν· ὅπι πᾶ τοῦτο παρηγύησι τοῖς πρόσει παρασκευάζεσθαι· ὡς αὖ πίκα δεῖσον ἆπι διώκειν, ἐπειδὰν ὑπάγωσι τοὺς πολεμίους ὑποφεύγοντες οἱ ἁρμένιοι ὥς τ' ἐγγὺς ἡμῖν, γενέσθαι. Οὕτω δὴ ἠγοῦντο μὲν οἱ ἁρμένιοι τῶν δὲ χαλδαίων οἱ παρόντες, ὡς ἐπλησίαζον οἱ ἁρμένιοι, πάχυ ἀλαλάξαντες, ἔθεον ὥς πρὸ δὴ θᾶσαν ἐπ' αὐτούς. Οἱ δὲ ἁρμένιοι ὥς πρὸ δὴ θᾶσαν οὐκ ἐδέχοντο· ὡς δὲ διώκοντες οἱ χαλδαῖοι, ἅδην ἐναντίοις μαχαιροφόροις, ἐμένοις αὖτω, οἱ μὲν ἵπποις αὐτοῖς ἐπελάσαντες, πάχυ ἀπέθνησκον. Οἱδ' ἔφυγον, οἵδ' ἐπίνες καὶ ἐάλωσαν αὖ ἴσον· πάχυ δὲ εἶχον τὰ ἄκρα. Ἐπεὶ δὲ τὰ ἄκρα ἔχον οἱ ἀμφὶ τὸν κῦρον, καθεώρων τε ἴσον τῶν χαλδαίων τὰς οἰκήσεις· καὶ ἠθρόοντο φύγοντας αὐτοὺς, ἐκ τῶν ἐγγὺς οἰκήσεων. Ὁ δὲ κῦρος, ὡς ταυτὰ οἱ στρατιῶται ὁμοῦ ἐγένοντο, ἀριστοποιησάμενος παρηγύελεν. Ἐπεὶ δὲ ἠριστήκεσαν, κατεμαθὼν ἔνθα σκοταὶ κεισαν αἱ ἴσον χαλδαίων, ὄρυμνόν τε δὴ κὰ ἐνυδρον δύθυς ἐτείχιζε φρούριον. Καὶ τὸν πυραμῆν ἐκέλευσε πέμπειν αὖ τὸν πατέρα, καὶ κελεύειν παραγενέσθαι, ἔχοντα ὁπόσοι δέοι τέκτονές τε καὶ λιθοδόμοι. Αὖ μὲν δὴ τὸν ἄρμενιον, ᾤχετο ἄγγελος· ὁ δὲ κῦρος τοῖς παροῦσιν ἐτείχιζεν. Ἐν δὲ τούτῳ, προσάγουσι τῷ κύρῳ τοῖς ἁρμάλωτοις δεδεμένοις. Τοὺς δ' ἕπνας καὶ τετρωμένους· ὡς δὲ δὴ ἐν δύθυς, λύειν μὲν ἐκέλευσε τοὺς δεδεμένους. Τοὺς δὲ τετρωμένους, ἰατροὺς καλέσας, θεραπεύειν ἐκέλευσεν. Ἐπεὶ δὲ ἔλεξε τοῖς χαλδαίοις, ὅπι αὖ ἦκοι, οὐ τε ἀπολέσοι αὖ ὑμῶν ἐκείνους, οὔτε πολεμεῖν θέλοιμος. Ἀλλ' ἀρήγειν ποιῆσαι βουλόμενος, ἁρμενίοις καὶ χαλδαίοις· περὶ μὲν οὖν ἔχεσθαι τὰ ἄκρα, οἱ δ' ὅπι οὐδὲν ἐδεῖσθ' ἔρημος· τὰ μὲν γὰρ μέτρα, ἀσφαλῶς ἔχε· τὰ δὲ ἴσον ἁρμενίων, ἥπερ τε κὴ ἐφίερε πι· νῦν δ' ὁρᾶ τε δὴ, ἐν οἵῳ ἐστί. Εγὼ οὖν αὖ φίημι ὑμᾶς οἴκαδε, τοῖς ἑλιμμένοις· καὶ δίδωμι ὑμῖν, σὺν τοῖς ἄλλοις χαλδαίοις βουλεύσασθαι, εἴτε βούλεσθε πολεμεῖν ἡμῖν, εἴτε φίλοι εἶναι· καὶ μὲν πόλεμον ἀφέσθε, μηκέτι ἥκετε δῦρο αὖθις ὅπιων, ἀ σωφρονεῖτε πι· ἢν δὲ φρόνιμα δοκῆτε δεῖσθαι, ἥκετε πι· ὡς δὲ καλῶς εἶχ' τὰ ὑμέτερα, ἢν φίλοι γένοισθε, ἐμοὶ μελήσ. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ χαλδαῖοι, πολλὰ μὲν ἐπῄνεσαν, πολλὰ δὲ διέβοησάμενοι τὸν κῦρον, ᾧ χοντο οἴκαδε. Ὁ δὲ ἁρμένιος ὡς ἤκουσε, γτὴν τε κλῆσιν τοῦ κύρου καὶ τὴν πρᾶξιν, λαβὼν τοὺς τέκτονας, καὶ τἆλλα ὅσων ᾤετο δεῖν, ἧκε πρὸς τὸν κῦρον ὡς ἐδύνατο τάχιστα. Ἐπεὶ δὲ ᾖδε τὸν κῦρον, ἔλεξεν· ὦ κῦρε· ὡς ὀλίγα δύνασθ' ἄνθρωποι πρόσθεν ἢ μέλλοντας, πρᾶξαι ἆπι χειροῦμεν πρᾶττειν· νῦν γὰρ δὴ κὴ ἐγὼ, ἐλευθερίαν μὲν μηχανᾶσθαι ἆπι χειρήσας, δοῦλος ὡς οὐδέπω ποτὲ ἐγενόμην. Ἐπεὶ δ' ἐάλομεν ἀπολωλέναι νομίσαντες, νῦν αὖ φανόμεθα σεσωσμένοι· ὡς οὐδέπω ποτὲ χαλδαῖοι γοῦν, οἱ οὐδὲ ἐπαύοντο πρὸ ἡμᾶς ποιοῦντες, νῦν ὁρῶ τοὺς ἔχοντας, ὡς πρὸ ἐγὼ ἠυχόμην· καὶ τοῦτο ἐπίσταμαι ἔφη ὦ κῦρε, ὅτι ἐγὼ, ὡς τε ἀπελάσαι χαλδαίους ἀπὸ τούτων τ' ἄκρων, πολλὰ πράσια αὖ ἔδωκα χρήματα, ὧν σὺ νῦν ἔχεις παρ' ἐμοῦ· καὶ ἀ ὑπάρχου ποιήσθ' ἀγαθὰ ἡμᾶς· ὅτ' ἐλαμβανες τὰ χρήματα, ἀπέτελεσαί σοι ἅδη· ὡς τε καὶ προσοφείλοντές σοι ἄλλας χάριτας αὖ ἀπεφήναμεν· ἃς ἡμεῖς τε δὴ κακοὶ ἐσμὲν, ὥχυροί μεθ' αὖσοι μὴ ἀποδίδομεν· ἃ κὴ ἀποδίδοντες, οὐδὲν ἄξιον, οὐδ' οὕτως πρὸς δύεργέτην καταλαμβανόμεθα τοσοῦτον ποιοῦντες. Ὁ μὲν ἁρμένιος, ταῦτ' ἔλεξεν· οἱ δὲ χαλδαῖοι, ἦκον δεόμενοι τοῦ κύρου, δρήνην σφίσι ποιῆσαι. Καὶ ὁ κῦρος ἐπῄρετο αὐτούς. Αλλοπ ἔφη ὦ χαλδαῖοι, ἢ τούτου τε ἕνεκα, δρήνης νῦν ἆπι δεῖπε· Οπι νομίζετε ἀσφαλέστερον δύνασθαι ξῆν, δρήνης γινομένης, ἢ πολεμοῦντες· ἐπεὶ κὴ ἡμεῖς ταῦτ' ἐλέγομεν. Τἆλλα ἔχομεν ἔφασαν οἱ χαλδαῖοι. Καὶ ὅτ. πόσιν ἔφη, δ κὰ ἄλλα ὑμῖν ἀγαθὰ πρὸς γένοιτο διὰ τὴν δρήνην. Επ αὖ ἔφασαν μᾶλλον δύφρανοί μεθα. Αλλοπ οὖν ἔφη, ἢ διὰ τὸ ὑῆς παιζειν ἀγαθῆς, νῦν πένητες νομίζετ' ἆναι; Συνέφασαν καὶ τοῦτο· πόσιν ἔφη ὁ κῦρος· ἢ βούλοιδ' αὖ ἀποπλοῦντες ὅσα πρὸ οἱ ἁρμένιοι, ἐξεῖναι ὑμῖν τῆς ἁρμενίας ὑῆς ἀργάζεσθαι, ὁπόσην αὖ βούλησθε; ἔφασαν οἱ χαλδαῖοι, ἃ πιστεύομεν μὴ ἀδικήσεσθαι.

Τί δὲ σὺ ἔφη ὦ ἄρμηνε βούλει· αὖ τὴν νῦν ἀργὴν οὖσαν γῆν ἐνεργὸν γενέσθαι, ἢ μέλλοιεν τὰ νομιζόμενα παρὰ σοὶ ἀποτελεῖν οἱ ὀργεῶνες. Ἔφη ὁ ἀρμένιος· πολλοῦ αὖ τοῦτο δεῖσθαι· πολὺ γὰρ αὖ ἐξαιρεῖσθαι τὴν προσοδον. Τί δ' ὑμεῖς ἔφη ὦ χαλδαῖοι· ἐπεὶ ὄρη ἀγαθὰ ἔχετε, ἢ βέλοιτ' αὖ ἐᾶν νέμειν τοῦτα τοὺς ἀρμενίους, ἢ ὑμῖν μέλλοιεν οἱ νέμοντες τὰ δίκαια ἀποτελεῖν; Ἔφασαν οἱ χαλδαῖοι. Πολλὰ γὰρ αὖ ὠφελεῖσθαι οὐδὲν πονοῦντας. Σὺ δὲ ἔφη ὦ ἄρμηνε, ἢ βέλοις αὖ ταῖς τούτων νομαῖς χρῆσθαι, ἢ μέλλοις μικρὰ ὠφελῶν χαλδαίους, πολὺ πλείω ὠφελεῖσθαι; Καὶ σφόδρα αὖ ἔφη, ἢ ἡμῖν ἀσφαλὲς νέμειν· οὐκοῦν, ἀσφαλῶς αὖ νέμοιτε· ἢ τὰ ἄκρα ἔχοιμεν σύμμαχα, ἔφη ὁ ἀρμένιος. Ἀλλὰ μά δί' ἔφασαν οἱ χαλδαῖοι, οὐκ αὖ ἡμεῖς ἀσφαλῶς ὀργαζοίμεθα, μὴ ὄπ τὴν τούτων, ἀφ' οὗ δ' αὖ τὴν ἡμετέραν, ἢ οὗτοι τὰ ἄκρα ἔχοιεν. Εἰ δ' ὑμῖν αὖ ἔφη τὰ ἄκρα συμμάχοιεν, οὕτως αὖ ἔφασαν ἡμῖν καλῶς ἔχοι. Οὐκ αὖ ἡμῖν νῦν καλῶς ἔχει, ἢ οὗτοι παραλήψονται τὰ ἄκρα· ἄλλως τε καὶ τετειχισμένα. Καὶ ὁ κῦρος ἦκεν. Οὕτω σοὶ γε ποιητέον ἔφη· οὐ δ' ἑτέροις ὑμῖν τὰ ἄκρα παραδώσω· ἀλλὰ ἡμεῖς φυλάξομεν αὐτά· καὶ ἀδικήσειν ὑμῶν, ὁπόταν ἴδωμεν, σὺν τοῖς ἀδικουμένοις ἐσόμεθα ἡμεῖς. Ὡς δ' ἤκουσαν ταῦτα ἀμφότεροι, ἐπῄνεσαν καὶ ἔλεγον· Οὕτως αὖ εἴη μόνως ἀρχὴν βαβαία· καὶ ἅμα τοῦτο, ἔδοσαν καὶ ἔλαβον πίστις τὰ πιστά, καὶ ἐλευθέρους μὲν ἀμφοτέρους ἀπ' ἀλλήλων ἦναι σπεύδειν· ἅμα γαμίας δὲ ἦναι καὶ ἐπιγαμίας καὶ ἅμα νομίμας· καὶ συμμαχίαν δὲ κοινὴν, εἴ τις ἀδικοίη ὁποτέρου τοῦ. Οὕτω μὲν τότε διεπράχθη· καὶ νῦν δὲ ἔτι οὕτω διαμένουσιν, ἃ τότε γενόμενα σπουδῇ καὶ, χαλδαίοις καὶ τῷ τὴν ἀρμένιαν ἔχοντι. Ἐπεὶ δὲ ἃ σπουδῇ καὶ ἐγένοντο, βύθιος σπουδὴ χιλίων πεζῶν ἀμφοτέρους προβοῦμος ὡς κοινὸν φρούριον, καὶ τὰ ἅπαντα σῶα ἦν. Ἐπεὶ δ' ἑτέρα προσῆλθεν ἔλαβεν ἀμφοτέρους πρὸς ἑαυτὸν, ὡς φίλους ἐᾶσθαι· σπουδὴ ἐπιμένουν τῶν δὲ, εἴ τις ἴδοι χαλδαίων· ὅτι τοῖς μὲν ἄλλοις σφῶν πᾶσιν, δύσβατα ἦν· εἰσὶ δ' ἐν τῇ χαλδαίων, οἱ λιπόμενοι ζῶσι· καὶ οὔτ' αὖ ἐπίστανται ὀργάζεσθαι, οὔτ' αὖ δύνανται, ἀθισμῷ ἀπὸ πολέμου βιοτεύειν· ἀεὶ γὰρ, ἐλπίζοντο καὶ ἐμαθοφορεῖν. Καὶ πολλάκις μὲν παρὰ τῷ ἰνδῶν βασιλεῖ· καὶ γὰρ ἔφασαν πολὺ χρυσὸς ὁ αὐτῆ· πολλάκις δὲ καὶ παρ' ἀσσυρίοις. Καὶ ὁ κῦρος ἔφη· Τί οὖν οὐ καὶ νῦν παρ' ἐμοὶ μαθοφορεῖτε· ἐγὼ γὰρ δώσω, ὅσον τις ἢ ἄλλος πλεῖον δέκα πρὸ τοῦ δώκε. Συνέφασαν οἱ· καὶ πολλοὺς ἔστησαν ἐλέγοντας τοὺς ἐθελησοντας. Καὶ τοῦτα μὲν δὴ οὕτω συνωμολογεῖτο· ὁ δὲ κῦρος ὡς ἤκουσεν, ὅτι πρὸς τὸν ἰνδὸν πολλάκις οἱ χαλδαῖοι ἐπορεύοντο, ἀναμνησθεὶς ὅτι ἦλθον παρ' αὐτοῦ, κατασκεψάμενος ἐς μηδὸς τὰ αὖ ἴδιον πράγματα, καὶ ὧν χρῄζοντο πρὸς τοὺς πολεμίους, ὅπως αὖ μὴ τὰ ἐκείνων κατιδωσιν, ἐβούλετο μαθεῖν, τὰ αὐτῷ πεπραγμένα· ἤρξατο οὖν, λόγου τοιοῦδε. Ὦ ἀρμένιε ἔφη καὶ ὑμεῖς οἱ χαλδαῖοι· εἰ πατρίδιοι· εἰ πινα ἐγω ἴδον ἐμῶν ἀποτέλοιμα πρὸς τὸν ἰνδὸν, συμπέμψαντ' αὖ μοι τῶν ὑμετέρων, οἵ τινες αὖ ἴδον τὴν τε ὁδὸν ἠρίγυτο αὖ καὶ συμπράποιεν· ὡς πεπεῖσθαι ἡμῖν παρὰ τοῦ ἰνδοῦ ἃ ἐγὼ βούλομαι· ἐγὼ γὰρ χρήματα μὲν πρὸς γενέσθαι ἐπαυβουλοίμην ἡμῖν. Οπως ἔχω καὶ μαθὸν ἀφθόνως δίδοναι οἷς αὖ δέη, καὶ τιμᾶν καὶ δωρεῖσθαι τῶν στρατευομένων τοὺς ἀξίους· τούτων μὲν δὴ ἕνεκα βούλομαι, ὡς ἀφθονώτατα χρήματα ἔχειν· δεῖσθαι δὲ τούτων νομίζω. Ἴδων μὲν ὑμετέρων, ἰνδὸν μοι φείδεσθαι· φίλοις γὰρ ὑμᾶς ἤδη νομίζω. Παρὰ δὲ τοῦ ἰνδοῦ, ἰνδέως αὖ λάβοιμι, ἢ δίδοίη· Ο οὖν ἄγγελος, ὦ κελεύω ὑμᾶς ἡγεμόνα δοῦναι καὶ συμπράκλορα γενέσθαι, ἐλθὼν ἐκεῖσε, λέξει ὧδε. Επεμψέ με κῦρος ὦ ἰνδὲ πρὸς σέ· φησὶ δὲ πρὸς δεῖσθαι χρημάτων· πρὸς δὲ χόμενος καὶ ἄλλην στρατιὰν οἰκοθεν ἐκπορῶν καὶ γὰρ, πρὸς δέχομαί ἔφη· ἢν οὖν αὐτῷ πέμψῃς ὁπόσα σοι προχωρεῖ φησιν, ἢν θεὸς ἀγαθὸν τέλος δίδῶ αὐτῷ, πειρᾶσθαι ποιῆσαι, ὡς τε σε νομίζῃ καλῶς βεβουλεῦσαι, χαρισάμενος αὐτῷ· ταῦτα μὲν ὁ παρ' ἐμοῦ λέξει· τοῖς δὲ παρ' ὑμῶν, ὑμεῖς αὖ ἐπιτέλλετε, τῷ ὑμῖν δοκεῖ συμφέρον ἦναι· καὶ ἢν μὲν λάβωμεν παρ' αὐτοῦ, ἀφθονωτέροις χησόμεθα· ἢν δὲ μὴ λάβωμεν, ἴσόμεθα, ὅπ οὐδμίαν αὐτῷ χάριν ὀφείλομεν· ἀνῃ ἐξέστω ἡμῖν ἐκείνου ἕνεκα, πρὸς τὸ ἡμέτερον συμφέρον ποιεῖσθαι.

Ταῦτ' ἔφη ὁ κῦρος νομίζων τοὺς ἰόντας ἀρμενίων καὶ χαλδαίων τοιαῦτα λέξειν πρὸς αὐτοῦ, οἷα αὐτὸς ἐπιθυμεῖ παῦτας αὐθρώπους, καὶ λέγειν καὶ ἀκούειν πρὸς αὐτοῦ· καὶ τότε μὲν δὴ ὁπότε καλῶς ἔχει διαλύσαντες τὴν σκηνὴν, αὖ ἐπαύοντο· τῇ δ' ὑστεραία, ὅπε κῦρος ἔπεμπε τὸν ἄγγελον αὖ πεῖλας· ὅσα πρὸ ἔφη· καὶ ὁ ἀρμένιος καὶ οἱ χαλδαῖοι, σὺν ἔπεμπον οὓς ἱκανωτάτους ἐνόμιζον ἦναι, καὶ συμπράξαι καὶ ἐπεῖν πρὸς κύρου τὰ προσήκοντα. Εκ δὲ τούτου ὁ κῦρος αὖ πλέσας τὸ φρούριον, καὶ φυλαξὶν ἱκανοῖς καὶ τοῖς αὖ τηδείοις πᾶσι, καὶ ἄρχοντα αὖ ἴδν καταλιπὼν μηδὸν, οὕτω κυαξάρει αὖ μάλιστα χαρίσασθαι, ἀπῆει συλλαβών τε καὶ ἕτερον στράτευμα, ὅσον τε ἦλθεν ἔχων, καὶ ὃ παρ' ἀρμενίων προσέλαβε· καὶ τοῖς παρὰ χαλδαίων, ἃς τετρακισχιλίοις, οἱ ὤοντο καὶ συμπαντων ἴδν ἄλλων κρείττονες ἦναι· ὡς δὲ κατέβη ἐς τὴν οἰκουμένην, οὐδεὶς ἐμέμνητο ἔνδοθεν ἀρμενίων, οὔτε αὖ ἵππος, οὔτε γυνὴ· ἀλλὰ πάντες ὑπαντῶντες, ἡδόμενοι τῇ ἀρετῇ· καὶ φέροντες καὶ ἄγοντες, εἴ τι ἕκαστος ἄξιον

ἄξιον ἔχε· καὶ ὁ ἀρμένιος, τοῦτο οὐκ ἤχετο. Οὕτως αὖ νομίζων καὶ τὸν κῦρον μᾶλλον ἥδεσθαι, τῇ ὑπὸ πάντων τιμῇ· Τέλος δέ, ὑπαντήσασα καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἀρμενίου· τὰς θυγατέρας ἔχουσα, καὶ τὸν νεώτερον υἱόν. Καὶ σῶν ἄλλοις δώροις, καὶ τὸ χρυσοῦν ἐκόμιζεν· ὃ πρότερον οὐκ ἤθελε λαβεῖν ὁ κῦρος· καὶ ὁ κῦρος ἰδὼν, εἶπεν· Υμεῖς ἐμὲ οὐ προσέστε μαθοῦ πρῄσθαι τὰ θυγατέρε· Αλλὰ σὺ ὦ γύναι, ἔχουσα παῦτα τὰ χρήματα ἀπέρεις, ἀπίθι· καὶ τῷ ἀρμενίῳ, μηκέτι δ' ὃς αὐτὰ κατορύξει· ἐκπεμψον δὲ τὸν σὸν υἱὸν ὡς κάλλιστα ἀπὸ σοῦ ἴδν καπασκευάσασα· σὺν τὴν στρατείαν. Ἀπὸ δὲ τῶν λοιπῶν, κῦρῳ καὶ σὺν τῇ, καὶ τῷ ἀνδρὶ καὶ παῖς θυγατράσι, καὶ τοῖς υἱοῖς· ὅτι κεκτημένοι καὶ κεκοσμημένοι, κάλλιον καὶ ἥδιον τὸν ὦνα διάξετε· Εἰς δὲ τὴν γῆν ἔφη ἀρκεῖ τῳ τὰ σῶμα παῦσαι ἕκαστος τελευτήσαν καταθρύπτειν· Ο μὲν, ταῦτα ἢ ὠνῶν, παρήλαυνεν· ὁ δὲ ἀρμένιος, συμπροὐπεμπε· καὶ οἱ ἄλλοι πάντες αὖθρωποι, ἀνακαλοῦντες τὸν δυεργέτην· τὸν αὖ ἄνδρα τὸν ἀγαθόν. Καὶ ταῦτ' ἐποίουν, ἕως ἐκ τῆς χώρας ἐξέπεμψεν· σῶα πεπεῖσθαι δὲ αὐτῷ ὁ ἀρμένιος, καὶ στρατιὰν πλείονα, ὡς ἀρήνης οἴκοι οὔσης· Οὕτω δὴ κῦρος ἀπῄει κεχρηματισμένος· οὐχ ἁ ἔλαβε μόνον χρήματα, ἀλλὰ πολὺ πλείονα τούτων ἑτοιμασάμενος διὰ τὸν πρότερον ὡς τε λαμβανόμενον ὁπότε δέοιτο· καὶ τότε μὲν ἐστρατεύσαντο ἐν τοῖς μεθορίοις· Τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὸ μὲν στράτευμα καὶ τὰ χρήματα, ἔπεμψε πρὸς κυαξάρην· Ο δέ, πρόσω κὰν ὡς παρέπεμψεν· αὐτὸς δὲ σὺν πυρρώνῃ καὶ παρσῶν τοῖς ἀρίστοις, ἐθήρα ὅπου σὺν τυγχάνοιεν θηρίοις καὶ δυσμένετο· Επεὶ δὲ σφίκετο ἐς μήδους, τὰ χρήματα ἔδωκε τοῖς ἑαυτοῦ παξάρχοις, ὅσα ἐδόκει ἑκάστῳ καὶ ἦναι· ὅπως καὶ ἐκεῖνοι ἔχοιεν τιμᾶν, εἴ τινας ἄριστο τῶν ὑφ' ἑαυτούς. Ενόμιζε γὰρ, ἢ ἑκάστῳ τὸ μέρος ἀξιέπαινον ποιῆσαι, τὸ ὅλον αὖ τῷ καλῶς ἔχειν.

Καὶ αὖ τὸ, ὅπ πρὸ καλοῦ ἴδοι ἐς τὴν στρατιὰν, τοῦτα κῦρῳ ἥδετο, τοῖς ἀξιωτάτοις· τοῦτο νομίζων ὅπ καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἔχοι τὸ στράτευμα, τούτοις ἅπασιν αὖ τὸ κεκοσμῆσθαι· ὑγίκα δὲ αὖ τοῖς διενίσθυσιν ἔλαβεν, ἔλεξεν ὧδέ πως ἐς τὸ μέσον τῶν παξαρχῶν καὶ λοχαγῶν καὶ παντων, ὅσοις ἐτίμα.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

ΑΝδρες φίλοι· δοκεῖ ἡμῖν δυφροσῦνης νῦν παρεῖναι· καὶ ὅπ δυρρία τις προσγέγνηται· καὶ ὅπ ἔχομεν ἀφ' ὧν τιμᾶν ἔξομεν, οἷς αὖ βουλώμεθα· καὶ τιμᾶσθαι ὡς αὖ ἕκαστος ἄξιος ἦ· Ρᾳδίως δὴ αὐαμαμνησκώμεθα, τὰ ποῖα ἄπα ὄργα τούτων ἴδν ἀγαθῶν ἐστιν ἄπα· Σκοπούμενοι γὰρ δυρήσετε, τό, τε ἀγρυπνῆσαι ὅπου ἐδεῖ, καὶ τὸ πονῆσαι· καὶ τὸ ἀποδῦσαι· καὶ τὸ μὴ εἶξαι τοῖς πολεμίοις· οὕτως οἶμαι καὶ πολλοὶ τῶν αὖθρώπων ἀγαθοὺς ἦναι· γιγνώσκοντας, ὅπ τὰς μεγάλας ἡδονὰς καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ μεγάλα, ἢ πειθὼ καὶ ἀκαρτερία, καὶ οἱ ἐν τῷ καιρῷ τόνοι καὶ κίνδυνοι παρέχονται· Καπεγοῦν δὲ ὁ κῦρος, ὡς ὧν μὲν αὐτῷ ἔχον τὰ σῶματα οἱ στρατιῶται, πρὸς τὸ δύνασθαι στρατιωτικοὺς πόνους φέρειν, δῦ δὲ τὰς ψυχὰς πρὸς τὸ καταφρονεῖν ἴδν πολεμίων· ἔπῃνει δὲ ἕκαστος ἐμίσθ· καὶ πρὸς τὸ πείθεσθαι δὲ τοῖς ἄρχουσιν ἑώρα πολλοὺς δυπαρεσκευασμένους· Εκ τούτου οὖν ἐπεμελεῖτο καὶ πρὸς τοὺς πολεμίους παρασκευάζειν· Γιγνώσκων ὅπ ἐν τῷ μέλλειν πολλάκις τοῖς ἄρχουσι, πρὸς τὰς καλὰς παρασκευὰς ἀμοιοῦται πολὺ ἐπὶ δ' ὁρῶν ὅπ φιλοτίμως ἔχοντες ἐν οἷς αὖ πηγωνίζοντο, πολλοὶ καὶ ἔπιφθόνως ἔχον πρὸς ἀνήκλους ἴδν στρατιωτῶν· καὶ ἴδν δὲ ἕνεκα, ἐξάγειν αὐτοῖς ἐβούλετο ἐς τὴν πολεμίαν ὡς τάχιστα· Οτι οἱ κοινοὶ κίνδυνοι, φιλοφρόνως ποιοῦσιν ἔχειν τοῖς συμμάχοις πρὸς ἀνήκλους· καὶ οὐκέπεν τούτῳ, οὔτε τοῖς ἐν ὅμοις κοσμουμένοις φθονοῦσιν, οὔτε τοῖς ὁδῷ ἐφιεμένοις· Αλλὰ μᾶλλον· καὶ ἐπαινοῦσιν καὶ ἀπαίζονται οἱ τοιοῦτοι τοῖς ὁμοίοις, νομίζοντες, σῶν ἐροῖς αὐτοῖς τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἦναι, οὕτω δή, πρῶτον μὲν ἐξώπιστε τὴν στρατιὰν καὶ κατέπαιζεν ὡς ἐδύνατο, καλλίστα τε καὶ ἄριστα· Επεὶπ δὲ σὺν ἑκάλεσε μυριάρχοις καὶ χιλιάρχοις καὶ παξάρχοις καὶ λοχαγοῖς· Οὔτε γὰρ ἀποβλεπόμενοι τοῦ καπαλέγεσθαι ἦσαν ἐν τοῖς πακτικοῖς ἀριθμοῖς· καὶ ὁπότε δέοι ἢ ὑπακούειν τῷ στρατηγῷ, ἢ παραγγέλλειν τί, οὐδ' ὡς οὐδὲν αὖ ἦρχον κατελείπετο· Αλλὰ δ' ὠδὲ καὶ ἀρχοις καὶ ἐξαδάρχοις πᾶσι τὰ καπαλεπόμενα διεκοσμεῖτο· Επεὶ δὲ σὺν ἦλθον οἱ σὺν καίριοι, παράγων αὐτοῖς, ἐπιδείκνυέ τε αὐτοῖς τὰ καλῶς ἔχοντα, καὶ ἐδίδασκεν, ἢ ἕκαστον ἰσχυρὸν καὶ τὸ συμμαχικὸν· Επεὶ δὲ καὶ ἐκείνοις ἐπρίσευν ὄρωπκῶς ἔχειν τὰ πρὸς ἦν τι, ἢ πειν αὐτοῖς· νῦν μὲν ἀπέναι σὺν τὰς τάξις· καὶ διδάσκειν ἕκαστον τοὺς ἑαυτ', ἅπερ αὐτὸς ἐκείνοις· καὶ πρᾶσθαι αὐτοὺς σὺν θυμίαν ἐμβαλεῖν πᾶσι τοῦ στρατεύεσθαι· Οπως δὐνυπόπαπα πάντες ἐξορμῶνται· πρωΐ δὲ παρεῖναι σὺν τὰς κυαξάρους θύρας· τότε μὲν δὴ ἀπιόντες οὕτως ἐρίουν· Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, παρῆσαν οἱ σὺν καίριοι σὺν τὰς θύρας· Σὺν τούτοις οὖν ὁ κῦρος ἀναστὰς πρὸς τὸν κυαξάρην, ἤρξατο λόγου τοιοῦδε. Οἶδα μὲν ἔφη ὦ κυαξάρη, ὅπα μέλλω λέγειν, σοὶ πάλαι δοκεῖ οὐδὲν ἧττον ἡμῖν· ἀνῄσως ἀληθῆ λέ

γειν τοιοῦτα, μὴ δοκῆς ἀχρόνιος ὃν τρέφῃς ἡμᾶς, ἐξόδου μεμνῆσθαι. Ἐπεὶ οὖν σὺ σῶσαι, ἐγὼ λέξω ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν· ἡμῖν γὰρ δοκεῖ πᾶσιν, ἐπεὶ περ παρεσκευάσμεθα, μὴ ἐπιδόσθαι ἐμβαλλωσιν οἱ πολέμιοι ἐς τὴν σὴν χώραν, τότε μάχεσθαι· μὴ δ' ἐν τῇ φιλίᾳ, καθημένοις ἡμῖν ὑπομένειν· ἀνιέναι ὡς τάχιστα ἐς τὴν πολεμίαν· νῦν μὲν γὰρ ἐν τῇ σῇ χώρᾳ ὄντες, πολλὰ τῶν σῶν σινόμενα ἀκούοντες· ἢν δ' ἐς τὴν πολεμίαν ἴωμεν, τὰ ἐκείνων κακῶς ποιήσομεν ἡδόμενοι. Ἔπειτα νῦν μὲν σὺ ἡμᾶς τρέφεις πολλὰ δαπανῶν· ἢν δὲ ἐκστρατευόμενα, θρεψόμεθα ἐκ τῆς πολεμίας. Ἔτι δὲ ἢν μὲν μείζων τις ἡμῖν κίνδυνος ἔμελλεν ἥξειν ἐκεῖ ἢ ἐνθάδε, ἴσως τὸ ἀσφαλέστατον ἦν αὖ ἀρετέον. Νῦν δὲ ἴσως μὲν ἐκεῖνοι ἔσονται ἐπὶ τὰ ἐνθάδε παρόντες, ὡς τοῖς μαχώμενα, ἐπὶ τὰ ἐκείνων ἰόντες ὕστεροι ἥξομεν ὡς τοῖς. Ἴσως δὲ ἡμεῖς ὄντες μαχούμενα, ἢν τε ἐνθάδε ἐρχόμενοις ὡς τοὺς δεχώμενα, ἢν τε ἐπ' ἐκείνους ἰόντες, τὴν μάχην σῶα ποιῶμεν. πολὺ μέντοι ἡμεῖς βελτίοσι καὶ ἐρρωμενέστερα τοῖς ψυχαῖς τῶν τραπωτῶν χρησόμενα, ἢν ἴωμεν ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς, καὶ μὴ ἀκούοντες δοκῶμεν ὁρᾶν τοὺς πολεμίους. πολὺ δὲ κἀκεῖνοι μᾶλλον ἡμᾶς φοβηθήσονται, ὅταν ἀκούσωσιν ὅτι οὐχ ὡς φοβούμενοι πᾶσομεν αὐτοῖς οἱ κοι καθήμενοι· ἀνιέναι αὖ θαυμάσονται, πρόσθεν τε ὧν τοῖς ἐλθόντες· ἵν' ὡς τάχιστα συμμίξωμεν καὶ οὐκ αὖθις ἀναμένωμεν, ἕως αὖ ἡ ἡμετέρα χώρα κακῶται. Ἀλλὰ φαίνοντες ἤδη, σκοπεῖν τὴν ἐκείνων γῆν. Καί τοι ἔφη· εἰ τοὺς ἐκείνους μὲν φοβερωτέρους ποιήσομεν, ἡμᾶς δὲ αὐτοῖς βαρύτερα λεωτέρους, πολὺ τοῦτο ἡμῖν ἐγὼ πλεονέκτημα νομίζω. Καὶ γὰρ κίνδυνον οὕτως ἡμῖν μὲν ἐλάττω λογίζομαι, τοῖς δὲ πολεμίοις μείζω, πολὺ αὖ μᾶλλον· καὶ ὁ σὺ φῄς· καὶ οἱ ἄλλοι δὲ πάντες ὁμολογοῖτ' ἄν, ὡς εἰ μάχοιτο, κρίνοιτο μᾶλλον τοῖς ψυχαῖς, ἢ ταῖς τῶν σωμάτων ῥώμαις. ὁ μὲν, οὕτως εἶπε· κυαξάρης δὲ ἀπεκρίνατο. Ἀλλ' ὅπως μὲν ὦ κύρε καὶ οἱ ἄλλοι πρᾶσι ἐγὼ ἀκούω μὲν τρέφων ὑμᾶς, μὴ δ' ὑπονοεῖτε· τότε μόνοι ἰέναι ἐς τὴν πολεμίαν, ἡνίκα καὶ ἐμοὶ βέλτιον δοκεῖ πρὸς ταῦτα. Ἐπεὶ τοίνυν ἔφη ὁ κύρος ὁμολογουμένου μόνου, συσκευαζώμεθα· καὶ ἦν τὰ τῶν θεῶν ἡμῖν βάδιον συγκατανῆ, ἐξίωμεν ὡς τάχιστα· ἐκ τούτου τοῖς μὲν τραπωτὰς ἃ χρὴ συσκευάζεσθαι, ὁ κῦρος ἔθυε. Ῥῶτον μὲν, διὶ βασιλεῖ. Ἐπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς· καὶ ἅτε τὸ, ἵλεως καὶ ὑμένεις οὖπας, ἥτερονας γίνεσθαι τῇ τραπῇ· καὶ παραστάπας ἀγαθοὺς καὶ συμμάχους· καὶ συμβούλους τῶν ἀγαθῶν· συμπαρεκάλει δὲ καὶ ἥρωας γῆς μητέρας καὶ κυδέμονας. Ἐπεὶ δ' ἐκαλλιέρησέ τε καὶ ἀέρριον ἦν οὕτω τῇ τραπέμπα πρὸς τοῖς ὁρίοις, τότ' ἤδη οἰωνοῖς χρησάμενος ἀγαθοῖς, ἐνέβαλον ἐς τὴν πολεμίαν. Ἐπεὶ δὲ τάχιστα διέβη τὰ ὅρια, καὶ γῆν ἐλάσκετο χαῖς καὶ θεοὺς θυσίαις· καὶ ἥρωας ἀσυρίαις οἰκήτορας ἐμνεύίζετο. Τοῦτα δ' ἦν ποιήσας, αὖθις διὶ πατρῴῳ ἔθυε· καὶ εἴ τις ἄλλος θεῶν ἐφαίνετο, οὐδενὸς ἠμέλει. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα καλῶς εἶχεν, αὖθις τοῖς μὲν ἔξω τραπωτὰς προαγαγόντες, οὐ πολλὴν ὁδὸν ἐστρατοπεδεύσαντο· τοῖς δ' ἵπποις καταβρομὴν ποιήσαντες, πρόβαλοντο πολλὴν καὶ παντοίαν λείαν. Καὶ τολοιπὸν δὲ μᾶστρατοπεδεύμενοι καὶ σκηνοῦντες τὴν χώραν, αὐέμενον τοῖς πολεμίοις. Ηνίκα δὲ προσόντες ἐλέγοντο οὐκέτι δὲ ἐχ' ἡμερῶν ἀπέχουσαν ὁδὸν, τότε δὴ ὁ κῦρος λέγει· ὦ κυαξάρη· ὁρᾷ δὴ ἀπαντᾶν. Καὶ μήτε τοῖς πολεμίοις δοκεῖν, μήτε τοῖς ἡμετέροις φοβουμένοις, μὴ αὐτὰ προσπέσηται. Ἀλλὰ δ' ἄλοι ὦμεν, ὅτι οὐκ ἄκοντες μαχούμεθα. Ἐπεὶ τοῦτα σῶμεν δὲ τῷ κυαξάρει οὕτω δὴ ἀεὶ σωτεπαγμένοι προσήεσαν· ποσοῦτον καθ' ἡμέραν, ὅσον ἐδόκει αὐτοῖς καλῶς ἔχειν. Καὶ δεῖπνον μὲν ἀεὶ καπὰ φῶς ἐποιοῦντο· πυρὰ δὲ νύκτωρ οὐκ ἔκαιον τῷ τραπωτῷ. Ἐμπροσθεν μέντοι τοῦ τραπωτοῦ ἑκάστου· ὅπως ὁρῶεν μὲν εἴτινες νυκτὸς προσοῖεν διὰ τὸ πῦρ· μὴ ὁρῶντο δὲ ὑπὸ τῶν προσόντων. πολλάκις δὲ καὶ ὅπαθεν τοῦ τραπωτοῦ, ἐπυρσόλουν ἀπὰ τῆς ἕνεκα τῶν πολεμίων· ὥστ' ἔστιν ὅτε καὶ κατάσκοποι ἐγένοντο ἐς τὰς προφυλακὰς αὐτῶν, διὰ τὸ ὅπαθεν τὰ πυρὰ ἅνειν, ἐπὶ πόρρω τοῦ τραπωτοῦ οἰόμενοι ἅνειν. Οἱ μὲν οὖν ἀσύριοι καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς, ἐπεὶ δὴ ἐγγὺς ἀφίκοντο τῆς τραπῆς ἐγίγνετο, τάφρον πρόβαλλον τὸ ὄπαθεν καὶ νῦν ἔτι ποιοῦσιν οἱ βάρβαροι βασιλεῖς· ὁπόταν τραπωτοῦ ὦσιν, τάφρον πρόβαλλον ταῦ· ὥστε τῶς διὰ τὴν πολυχειρίαν. Ἴσως γὰρ ὅτι ἱππικὸν τραῦπυμα, ἐν νυκτὶ παραχωδὲς ἐστί· καὶ δύς χρηστον, ἄλλως τε καὶ βαρβάροις· πεποδισμένους γὰρ ἔχοιεν τοὺς ἵππους ἂν τοὺς φάτνας· καὶ εἴτις ἐπ' αὐτοὺς ἴοι, ὄρυγμα μὲν νυκτὸς λύσαι ἵππους· ὄρυγμα δὲ χαλεπῶσαι· ἔργον δ' ἐστὶ σάξαι· ἔργον δ' ἂν θαρακίσασθαι· ἀναβαίνας δ' ἐφ' ἵππων ἐλάσαι διὰ τοῦ τραπωτοῦ, πάντα σασιν ἀδύνατον. τούτων δὴ ἕνεκα πάντων, καὶ οἱ ἄλλοι καὶ ἐκεῖνοι τὰ ὄρύγματα πρόβαλλονται· καὶ ἅμα αὐτοῖς δοκεῖ τὸ ἐν ἐχυρῷ ἅνειν, καὶ ἐξουσίαν παρέχειν ὅταν βούλωνται μὴ μάχεσθαι. Τοιοῦτα μὲν δὴ τοῖ οὖν τες, ἐγγὺς ἀφίκλων ἐγίγνοντο. Ἐπεὶ δὲ προσόντες ἀεὶ χοῦσον παρασάγγην, οἱ μὲν ἀσύριοι οὕτως ἐστρατοπεδεύοντο ὥς περ εἴρηται, ἐν πρώτοις φρουρῶν μόνοι· καταφανεῖ δὲ. Ὁ δὲ κῦρος ὡς ἐδύνατο ἐν ἀφανεστάτῳ, κώμας τε καὶ γεωλόφους ἐπὶ πρόσθεν ποιησάμενος· νομίζων ταῦτα τὰ πολεμικὰ, ἐξαίφνης ὁρώμενα φοβερώτερα τοῖς ἐναντίοις ἅνειν, καὶ ἐκείνην μὲν τὴν νύκτα ὡς περ ἔπρε

τε προφυλακὰς ποιησάμενοι, ἐκάτεροι ἐκοιμήθησαν. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὁ μὲν ἀσύριος καὶ ὁ κροῖσος καὶ οἱ ἄλλοι ἥτερονες, αὖ ἔπαυον τὰ στρατεύματα ἐν τῷ ἐχυρῷ. Κῦρος δὲ καὶ κυαξάρης σωπαξάμενοι, πρόῃεσαν· ὡς δὲ προσοίσειν οἱ πολέμιοι μαχούμενοι· ὡς δὲ ἄλλο ἐγένετο, ὅτι οὐκ ἐξίοιεν οἱ πολέμιοι ἐκ τοῦ ἐρύματος, οὐδὲ μάχην ποιήσοιντο ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ μὲν κυαξάρης καλέσας τὸν κῦρον καὶ πάντας τοὺς συμμαχίους, ἐλεξε τοιάδε. Δοκεῖ μοι ἔφη ὦ ἄνδρες ὥς περ τυγχανόμεθα συστρατευόμενοι, οὕτως ἰέναι πρὸς τὸ ἴδιον αὐδρεῶν ἐρύμα· καὶ δηλοῦν ὅτι βέλομαι μάχεσθαι. Οὕτω γὰρ ἔφη, ἐπεδὰν μὴ αὐτὲ ἐπιέωσιν ἐκεῖνοι, οἱ μὲν ἡμέτεροι μᾶλλον θαῤῥήσουσιν αὖ σώσασι· Οἱ πολέμιοι δὲ τὴν τόλμαν ἰδόντες ἡμῶν, μᾶλλον φοβηθήσονται· τούτῳ μὲν δὴ, οὕτως ἐδόκει. Ὁ δὲ κῦρος ἔφη· μὰ μὰ ὡς πρὸς τῶν θεῶν ὦ κυαξάρη οὕτω ποιήσομεν. ἢ γὰρ ἤδη ἐκφανέντες πορδυσόμεθα ἢ σὺ κελεύῃς, νῦν τε προσόντας ἡμᾶς οἱ πολέμιοι θεάσονται, οὐδὲν φοβούμενοι. Εἰδότες ὅτι ἐν ἀσφαλεῖ δὴ τοῦ μηδὲν παθεῖν. Ἐπεδὰν αὖτε μηδὲν ποιήσαντες ἀπίωμεν, πάλιν καθορῶντες ἡμῶν τὸ πλῆθος· πολὺ ἐνδιέστερον τοῦ ἐωθῶν, καταφρονήσουσι καὶ αὖριον ἐξίασι, πολὺ ἐρρωμενέστερας τὰς γνώμας· νῦν δ' ἔφη, ἐδόκει μὲν ὅτι παρέσομεν· οὐκ ὀρθῶντες δὲ ἡμᾶς, οὐ τοῦτο ἐποίησαν, οὐ καταφρονοῦσιν, ἀλλὰ φοβηθέντες, τί ποτε τοῦτ' ἔστι· καὶ διαλεγόμενοι πρὸς ἡμῶν, ἐγὼ οἶδ' ὅπου οὐδὲν βουλεύονται. Ὅταν δ' ἐξίωσι, τότε δὴ ἐν αὐτοῖς ἅμα, φανερούς τε ἡμᾶς γενέσθαι, καὶ ἰέναι αὐθὺς ὁμόσε, ἅμα φόβου ἀπολαμβάνοντας, ἔνθα πάλαι ἐβουλόμεθα. Λέξαντος δὲ οὕτω κύρου, σὺν ἔδοξε καὶ ταῦτα κυαξάρῃ καὶ τοῖς ἄλλοις· καὶ τότε μὲν δὴ πανυ ποιησάμενοι καὶ φυλακὰς καπησάμενοι, καὶ πυρὰ πρὸ τῶν φυλάκων καύσαντες, ἐκοιμήθησαν. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρωΐ, κῦρος μὲν ἐστεφανωμένος ἔθυε· παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁ μοτίμοις, ἐστεφανωμένοις πρὸς τὰ ἱερὰ παρεῖναι. Ἐπεὶ δὲ τέλος ἔχειν ἡ θυσία, συγκαλέσας αὖ τοὺς, ἐλεξεν.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες· οἱ μὲν θεοὶ ὡς οἵπε μαντεῖς φασὶ καὶ ἐμοὶ σῶν δοκεῖ, μάχην ἔσεσθαι προαγγέλλοιοι, καὶ νίκην δίδόασι· καὶ σωτηρίαν πρὸ πάντων τὴν τῶν ἱερῶν· ἐγὼ δὲ ὑμῖν μὲν παρεινῶν ὁπόσα τινὰς χρὴ ποιεῖν ἐν τῷ πολέμῳ δεῖ, ἀγχυοίμην αὖ· οἶδα γὰρ ὑμᾶς ταῦτα ἐμοὶ σῶν παθήσομένους, καὶ ταῦτα μεμελετηκότας τε καὶ ἀκηκοότας καὶ ἀκούοντας διὰ πέλοις, ἄπορ ἐγώ. Ὡς τε καὶ ἄλλοις δὲ κότ' ἂν διδάσκοιτε τάδε· δὲ δὲ μὴ τυγχάνετε καπανενοκότες, ἀκούσαντες· δοκεῖ γὰρ νεωτὶ συμμαχοις τε ἔχομεν· καὶ πρεσβεύεται ἡμῖν αὐτοῖς ὁμοίους ποιεῖν· τούτους δὲ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν, ἐφ' οἷς τε ἐτρεφόμεθα ὑπὸ κυαξάρους, ἃ τε κούομεν· ἐφ' ἃ τε αὐτοῖς παρακεκλήκαμεν· ὧς τε ἄσμενοι αὐτὰ γωνιοῦνται ἡμῖν ἔφασαν ἔσεσθαι· καὶ τούτου δὲ αὖτοις ὑπομιμνήσκετε, ὅπ' ἤδε ἡ ἡμέρα δείξει, ὧν ἄξιος ἕκαστος ἐστίν· ὧν γὰρ αὖθρωποι ὁμαθεῖς γένωνται, οὐδὲν θαυμαστὸν, εἴ τινες αὖ ἴσχυν, καὶ τοῦ ὑπομνήσοντος δέονται. Ἀλλὰ γαθῶν, ἃ καὶ ἐξ ὑπόβολης δύναται αὖθρωποι ἀγαθοὶ ἅνειν· καὶ τάδε μὴν τοῖ πρὸς πονητὰς, ἅμα καὶ ὑμῶν αὖ ἴσχυν ποιεῖσθαι λήψεσθε· ὁ μὲν γὰρ δυνάμενος ἐν τῷ τοιῷδε καὶ ἄλλοις βελτίοις ποιεῖν, ἁκόπως αὖ ἥδη καὶ ἑαυτῷ σωφρονεῖν, τελεώς ἀγαθὸς αὖήρ ὢν· ὁ δὲ τὴν τούτων ὑπομονὴν αὐτὸς μόνος ἔχων, καὶ τοῦτο ἀγαθῶν, ἁκόπως αὖ ἡμῖν τελῶν αὐτὸν νομίζοι· Τούτου δ' ἕνεκεν, οὐκ εἰμὶ ἔφη αὐτοῖς λέγω· ἀλλ' ὑμᾶς κελεύω λέγειν· ἵνα καὶ ἀφέσκῃ ὑμῖν πρόσθεν τε ὑμεῖς γὰρ καὶ μνησθήσεσθε αὐτοῖς, ἕκαστος τῷ ἑαυτοῦ μέρει· οὗ δ' ἐπίσασθε ἔφη, ἕως ἂν βαῤῥοῦντας τούτοις ὑμᾶς αὐτοῖς αὖτὸς ἐπιδείκνυτε, καὶ τούτοις καὶ ἄλλοις πολλοὺς, οὐ λόγω· ἀλλ' ὄργῳ βαῤῥεῖν διδάξατε· τέλος δ' εἶναι ἀπόντας ἀριστᾶν, ἐστεφανωμένους καὶ παρόντας ποιησαμένους, ἥκειν ἐς τὰς τάξεις, αὐτοῖς στεφάνοις. Ἐπεὶ δὲ οὕτω ἀπήλθον, αὖθις τοῖς σύραγξι πρόσκαλεσε· καὶ τοῦτοις αὖ, τοιάδ' ἔλεξεν. Ἄνδρες πάρσοι· ὑμεῖς καὶ τῶν ὁμοτίμων γεγόνατε· καὶ ἅπαλεγμένοι ἐστέ· οἱ δοκεῖτε τὰ μὲν ἄλλα τοῖς κρατίστοις ὅμοιοι εἶναι· τῇ δ' ἡλικίᾳ, καὶ φρονιμώτεροι· καὶ τοίνυν χώραν ἔχετε, οὐδὲν ἧττον ἔντιμον τῶν πρόσθεν. Ὑμεῖς γὰρ ὅπαθεν ὄντες, τοὺς τ' ἀγαθοὺς αὖ ἐφορῶντες, καὶ ἅπακελεύοντες αὐτοῖς, ἐπικρείττους ποιεῖτε· εἴτέ τις μαλακίζοιτο, καὶ τοῦτον ὁρῶντες, οὐκ αὖ ἅπαν τρέποιτε αὐτῷ· συμφέρει δ' ὑμῖν εἴπερ καὶ ἄλλῳ, τὸ νικᾶν· καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ διὰ τὸ βάρος τῆς φολῆς. Αν δ' ἄρα ὑμᾶς, καὶ οἱ ἐμπροσθεν αἰσχαλοῦντες ἔπεσθαι παρεγγυῶσιν, ὑπακούετε αὐτοῖς· καὶ ὅπως μὴ δ' ἐν τούτῳ αὖ ἧττηθήσεσθε αὖ πάρακελεύσμενοι αὐτοῖς, θᾶττον ἡγεῖσθε ἅπαν τοῖς πολεμίοις· καὶ ἀποντες ἔφη ἀριστήσαντες καὶ ὑμεῖς, ἥκετε σὺν τοῖς ἄλλοις ἐστεφανωμένοι ἐς τὰς τάξεις. Οἱ μὲν δὴ ἀμφὶ κῦρον, ἐν τούτοις ἦσαν. Οἱ δὲ ἀσύριοι καὶ δὴ ἡνίκα τος, ἐξέπεσαν τε θασέως· καὶ παρετάξαντο ἐρρωμένως. Ῥαρέπιπτε δὲ αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, ἐφ ἅρματος παρελαύνων· καὶ τοιάδε παρεκελεύετο. Ἄνδρες ἀσύριοι· νῦν δεῖ αὖθρας ἀγαθοὺς ἅνειν· νυν γὰρ πρὸ ψυχῶν ἔσον ὑμετέρων ὁ ἀγών· καὶ πρὸ γῆς, ἐν ᾗ ἔφυτε· καὶ πρὸ οἴκων ἐν οἷς ἐτράφητε.

XENOPHON

καὶ παῖδας γυναῖκας δὲ καὶ τέκνων καὶ παῖδας ὧν κέκτησθε ἀγαθῶν· νικήσαντες μὲν γὰρ ἅπαντα τοῦτων ὑμεῖς ὡς παρ' προσθεν κύριοι ἔσεσθε· ἢν δ' ἡττηθῆσθε, οὔτε ὅτι παραδώσετε ταῦτα παντὶ τῶ πολεμίω· εἴτε οὖν νίκης ὁρῶντες, μένοντες μάχεσθε· μορίου γὰρ, τὸ κρατεῖν βουλομένοις, πάντα τὰ τοῦ σώματος καὶ σῶμα καὶ ἄχειρα ταῦτα, ἐναντία τὰ πρὸ τῶν τοῖς πολεμίοις φύγοντας· μωρὸς δὲ κἀξ ἑτέρας ξὺν βουλόμενος, φύγῃ ἂν ἀχειροίητος· ἢ δ' ὅτι οἱ μὲν νικῶντες σώζονται, οἱ δὲ φύγοντες ἀπόλλυνται μᾶλλον τῶν μενόντων· μωρὸς δὲ καὶ ἐπὶ τῆς χρημάτων ἀπωθυμῶν, ἢ παρ' προσίεται· πῆς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι οἱ μὲν νικῶντες, τὰ τῶν ἡττωμένων πρὸς λαμβάνουσιν, οἱ δ' ἡττώμενοι, ἅμα ἑαυτοὺς τε καὶ τὰ ἑαυτῶν πάντα ἀποβάλλουσιν· Ὁ μὲν δὴ ἀσύριος, ἐν τούτοις ἦν· Ὁ δὲ κυαξάρης ὡμόνων πρὸς τὸν κῦρον ἔλεγεν· Ὅτι ἥδη καιρὸς ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· ἢ γὰρ νῦν ἔφη ἐπὶ πολίτων ἐσμὸν οἱ ἔξω τοῦ ὄρυμματος, ἐν ᾧ αὐ πρόσεισιν, πολλοὶ ἔσονται· Μὴ οὖν ἀναμένωμεν, ἕως αὖ πλείους ἡμῶν γένωνται ἀγαθοὶ ἰόντων ἕως ἐπὶ οἰόμενα, δύνασθαι κρατῆσαι αὖ· Ὁ δ' αὖ κῦρος ἀπεκρίνατο· ὦ κυαξάρη· ἡμεῖς μὲν ὑπὲρ ἡμῶν οὐ τοῦτο ἐσόμεθα οἱ ἡττηθέντες, οὐ γὰρ ὅτι ἡμᾶς μὲν ἐρῶσι φοβουμένοις τὸ πλῆθος, τοῖς ὀλίγοις ἅπασι χειρήσαι· αὐτοὶ δὲ οὐ νομίσουσιν ἡττᾶσθαι· ἄλλως οὖν συμμαχίας δεήσει, ἢ αὖ ἄμεινον ἴσως βουλεύσαντο, ἢ νῦν βεβούλευνται, παραδόντες ἑαυτοὺς ἡμῖν πανοπλίᾳ σθαι, ὥσθ' ὅσοις αὖ βουλώμεθα αὐτῶν μάχεσθαι· Οἱ μὲν δὴ ἄγγελοι ταῦτα ἀκούσαντες ᾤχοντο· ἐν τούτοις δ' ἦλθε χρυσάντας ὁ πρῶτος καὶ ἄλλοι τινες τῶν ὁμοτίμων αὐτῷ πρόλογος ἄγοντες· καὶ ὁ κῦρος ὡς οἷος, ἡσθη τοῖς αὐτομόλοις τὰ ἐκ τῶν πολεμίων· οἱ δ' ἔλεγον ὅτι ἐξίοιεν πηδὴ σὺν τοῖς ὅπλοις· καὶ παρατάποι αὐτοῖς ὁ βασιλεύς, ἔξω ὤν· καὶ παρακελεύοιτο μὲν δὴ τοῖς ἀεὶ ἔξω οὖσι, πολλά τε καὶ ἰσχυρὰ ὡς ἔφασαν λέγων τοὺς ἀκούοντας· Ἐντοῦθα δὴ τὸν χρυσάντας πὶ δ' ἔφη ὦ κῦρε δὴ καὶ σὺ συγκαλέσας ἕως ἐπὶ ἔξεστι παρακελεύσαι, ἡ ἆρα καὶ σὺ ἀμείνους ποιήσας τοὺς στρατιώτας· καὶ ὁ κῦρος δὴ τὸν ὦ χρυσάντα μηδὲν σε λυπούντων αὐτ' ἀσυρίου παρακελεύσεσθαι· οὐδεμία γὰρ οὕτως ἔσται καλὴ παραίνεσις, ἥτις τοὺς μὴ ὄντας ἀγαθοὺς, αὐθημερὸν ἀκούσαντας, ἀγαθοὺς ποιήσει· οὐκ ἀν οὖν τοῦτο τε μεμελετηκότες θεν· οὐδ' ἀκουτιστάς· οὐδὲ μὴν, ἱππέας τε· οὐδὲ μὴν τάττεσθαι πιεῖν, ἀμὴ πρόσθεν ἠσκηκότες ὧσι· Καὶ ὁ χρυσάντας δ' εἶπεν· ἀλλ' ἄρκει τοι ὦ κῦρε, ἐὰν τὰς ψυχὰς αὐτῶν παρακελευσάμενος, ἀμείνους ποιήσῃς· Η καὶ δύναται αὖ ἔφη ὁ κῦρος, εἰς λόγος ἐμβεὶς αὐθημερὸν, ἀνδρὸς μὲν ἐμπῆσαι τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουσάντων, ἢ ἀπὸ τῶν ἀσυρέων κωλῦσαι προτρέψαι δ' ὡς χρὴ, ἐπαίνου μὲν ἕνεκα, πάντα μὲν τοῦτον πάντα δὲ κίνδυνον προϋσθαι λαβεῖν δ' ἐν τοῖς γνώμας βεβαίως τοῦτο, ὡς αἱρετώτερόν ἐστι, μαχόμενοις ἀποθνήσκειν μᾶλλον, ἢ φεύγοντας σωθῆναι· ἆρ' οὖν ἔφη ἃ μέλλουσι πειᾶται διανοίαις ἐγγράφησθαι αὐθρώποις, καὶ ἐμμονοι ἔσεσθαι· Ῥᾴων μὲν νόμος ὑπάρξαι δεῖ τοιούτοις, δι' ὧν τοῖς μὲν ἀγαθοῖς, ἔνπρως καὶ ἐλευθέριος ὁ βίος παρασκευασθήσεται, τοῖς δὲ κακοῖς, παντὸς τε καὶ παντὸς γένους καὶ ἀβίωτος ὁ ἀγὼν ἐπιφανήσεται· ἐπειτα δὲ διδασκάλους· οἵμαι δεῖ καὶ ἄρχοντας αὖ τούτοις γενέσθαι, οἵτινες δ' εἰσοῦσί τε ὀρθῶς καὶ διδάξουσι, καὶ ἐθίσουσι ταῦτα δρᾶν, ἕως αὖ ἐγγένηται αὐτοῖς, τοὺς μὲν ἀγαθοὺς καὶ σὺκλεεῖς, σὺδ' ἀμοιρεστάτους τῷ ὄντι νομίζειν· τοὺς δὲ κακοὺς καὶ δυσκλεεῖς, ἀβλιωτάτους πάντων ἡγεῖσθαι· Οὕτω γὰρ διατεθῆναι τοὺς μέλλοντας τοῦ ἀσθ' τῶν πολεμίων φόβου τὴν μαθησιν κρεῖττονα παρέξεσθαι· ἢ δὲ πόθεν τῶν ἂς μάχην σῶν ὅπλοις, ἐν ᾧ πολλοὶ καὶ τῶν παλαιῶν μαθημάτων ἐξίστανται· ἐν τούτῳ δυνήσεται τις ἀποβρᾶψωδήσας, παραχρῆμα αὖ δρας πολεμικοὺς ποιῆσαι, πάντων αὖ ῥᾷστον εἶναι καὶ μαθεῖν καὶ διδάξαι, τὴν μεγίστην τ' ἐν ἀνθρώποις ἀρετήν· Ἐπεὶ δ' ἐγώγ' ἔφη οὐδ' αὖ τούτοις ἐπίστευον ἐν μόνοις ἑστᾶσθαι, οἷς νῦν ἔχοντες παρ' ἡμῖν αὐτοῖς ἀσκοῦμεν· ἀλλ' ἢν καὶ ὑμᾶς ἐῶσιν πάντας, οἱ καὶ παράδειγμα ἕστᾶσθε οἷοις χρὴ εἶναι· καὶ ὑπερβάλλειν δύνασθε ἢν πάντα ἀπλαμβάνωσιν ταῦτα· τοὺς δ' ἀπαιδεύτους πάντα πάσιν ἀρετῆς, θαυμαζοίμ' αὖ ἔφη ὦ χρυσάντα, εἴ τι μέτεστιν αὖ ὠφελήσασθε λόγος καλῶς ἐμβεὶς ἐς αὐδ' ἀγαθίαν, ἢ τοὺς ἀπαιδεύτους μουσικοὺς ἀσμα, καλῶς ἀσθ' ἐν ᾗς μουσικήν· Οἱ μὲν, τοιαῦτα διελέγοντο· Ὁ δὲ κυαξάρης πάλιν τιμώτων, ἔλεγεν ὅτι ἐξαμαρτάνοι διὰ τρίβων, καὶ οὐκ ἄγων ὡς τάχιστα ἅπαντας τοὺς πολεμίους· Καὶ ὁ κῦρος ἀπεκρίνατο δ' ἢ τότε τοῖς ἀγγέλοις· ἀλλ' οὔ μὲν ἴσως ἔφη, ὅτι οὔπω ἅπασιν ἔξω ὅσους ἔδει· καὶ ταῦτα ἀπαγγέλλετε αὐτῷ ἐν ἅπασιν· ὅμως δὲ ἐπεὶ ἐκείνῳ δοκεῖ, ἄξω αὔριον· Ταῦτα δὴ πὼν καὶ προσδυξάμενος τοῖς θεοῖς, ἐξῆγε τὸ στράτευμα· ὡς δ' ἤρξατο ἄγειν ἐπὶ βάθους, ὁ μὲν ἡγεῖτο· οἵδ' εἵποντο δυτάκτως μὲν, διὰ τὸ ἐπίστασθαί τε καὶ μεμελετηκέναι ἐν τάξει πορεύεσθαι· ἐρρωμένως δὲ, διὰ τὸ φιλονεικῶς ἔχειν πρὸς ἀλλήλους καὶ διὰ τὸ τὰ σώματα ἐκπεπονῆσθαι· καὶ διὰ τὸ πάντας ἄρχοντας τοὺς πρώτους ἅπαντας εἶναι· καὶ ἑᾶσθαι· καὶ διὰ τὸ φρονίμως ἔχειν· πίστασθαι γὰρ καὶ ἐκ πολλοῦ οὕτως ἐμεμαθήκεσαν ἀσφαλέστατον εἶναι· καὶ ἑᾶσθαι, τὸ ὁμοσπλέναι τοῖς πολεμίοις· Ἄλλως τε καὶ τοξόται καὶ ἀκοντισταὶ καὶ ἱππεῖς ἕως δ' ἐπὶ βελῶν ἔξω ἦσαν, παρῆγγυα ὁ κῦρος σύνθημα. ζεὺς σύμμαχος

καὶ ἡγεμών· ἐπεὶ δὲ πάλιν ἦκε τὸ σύνθημα αὖ πρόσθεν, ἐξῆρχεν αὖ διοσκούροις· παιᾶνα τὸν νομιζόμενον· οἱ δὲ, θεοσεβῶς παιᾶνα σὺν πολλῇ μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ἐν τῷ τοιούτῳ γὰρ δὴ οἱ δεισιδαίμονες, ἥπιον τοὺς ἀνθρώπους φοβοῦνται· Ἐπεὶ δ' ὁ παιὰν ἐγήγερτο ἅμα προθυμούμενοί τε οἱ ὁμόσποροι φωσφόροι· πεποιθότες ἀλλήλους· ὀνομάζοντες παρασάπας σὺν σάπας λέγοντες· καὶ πολὺ τὸ ἀνδρες φίλοι ἄγετ' ἀνδρες ἀγαθοί· παρεκάλουν ἀλλήλους ἕπεσθαι· οἷά τ' ἀκούσαντες, καὶ παρεκελεύοντο τοῖς πρώτοις ἡγεῖσθαι ἐρρωμένως· ἦν δὲ μέσον τὸ στράτευμα τῶν κύρου, προθυμίας φιλοτιμίας ἕνεκα· θάρσους· παρακελεύσμου· σωφροσύνης· πόθους· ὅπως οἱ μὲν, δέοιντο τοῦ τοῖς ὑπεναντίοις· τὰ δ' ἀσυρίων οἱ μὲν ἀπὸ τὰ ἑρύματα πρόμαχοι ὡς ἐγγὺς ἦδη προσεμίγνυε τὸ πρόσκοπον πλῆθος, καὶ ἐβαινον σὺν πὰ ἅρματα καὶ αἱ ἐχώρουν πρὸς τὸ ἑαυτῶν πλῆθος· οἱ δὲ πεζὸ ταὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐκ φερνδυνιται αὐτῶν, ἀφίεσαν πὰ βέλη πολλῷ πρὶν ἐξικνεῖσθαι ὡς δ' ἔσωθεν τις οἱ πρόσω ἐπέβησαν τῶν ἁρμάτων βελῶν, ἐφθέγξατο δ' ὁ κῦρος· Ανδρες ἄριστοι ἦδη βάπόγ τις ἰὼν, σὺν δεικνύτω ἑαυτὸν καὶ παρεγγυάτω· οἱ μὲν, παρεδίδοσαν τοῦτο· ὑπὸ δὲ προθυμίας καὶ μένους καὶ τοῦ ἀσθένειν συμμίξαι, δρόμου πολὺς ἤρξαντο· σὺνεφέπετο δὲ καὶ πᾶσα ἡ φάλαγξ δρόμῳ· καὶ αὖ ὁ δὲ κῦρος σὺν λαβὼν ὅπλων τοῦ βάθους, δρόμῳ ἡγεῖτο· καὶ ἅμα ἐφέσπετο· τις ἐφέπεται τις ἀγαθός· τις πρῶτος αὖ δρα καταβαλεῖ· Οἱ δὲ, ἀκούσαντες, τὸ αὖτο τοῦτο ἐφθέγγοντο· καὶ διὰ παντὸ δὴ ὡς πρὸ παρηγγύα, οὕτως ἐχώρει· τις ἕψεται· τις ἀγαθός· οἱ μὲν δὴ πρόσω οὕτως ἔχοντες, ὁμόσε ἐφέροντο· εἴτε μὴν πολέμοι, οὐκέτ' ἐδύναντο ὁμόσε ἰέναι· ἀλλὰ τραφέντες, ἔφευγον ὡς τὸ ὄρυμα· Οἱ δ' αὖ πρόσω κατὰ πὰς ἁδόδους ἐπόμενοι, ἀθυμίᾳ ὧν τῶν, πολλοὺς ἀπέκτεινον· τοὺς δ' ἐς πὰς τάφρους ἐμπίπτοντας, ἐπεπάτουν ὧντες ἐφόνευον, ἀνδρας ὁμοῦ καὶ ἵππους· ἕνια γὰρ τ' ἅρματα, ἐς τὰς τάφρους ἠναγκάσθη φεύγοντα σὺνφαντεσεῖν· καὶ οἱ ἔξω μὲν δὴ ἵππεῖς, ὁρῶντες ταῦτα, ἤλαυνον ἐς τοὺς ἵππους τοὺς πολεμίων· οἱδ' ἐνέκλινον καὶ τοῦτοις, ἔνθα δ' ἦ, καὶ ἵππων διωγμὸς ἦν καὶ ἀνδρῶν· καὶ φόνος ἐξ ἀμφοτέρων· οἱ δ' ἔνδοθεν τοῦ ἑρύματος τοὺς ἀσυρίων ἐπικότις σὺν τῆς κεφαλῆς τῆς τάφρου, πολὺ δ' ἦν μὲν καὶ ἀκοντίζειν ἐς τοὺς ἀποκτείνοντας, οὔτε προύγουν οὔτ' ἐδύναντο, διὰ τὰ δ' ἀγαθράματα, καὶ διὰ τὸν φόβον· τάχα δὲ καὶ καπαμαθόντες τῶν πόσων τινὰς διακεκοφότας πρὸς τὰς ἁδόδους τοῦ ὄρυμματος, ἐπάτουν τὸ καὶ σὺν τοὺς κεφαλῶν ἔφευγον· ἰδύσαι δὲ ἀγυναῖκες τῶν ἀσυρίων καὶ τῶν συμμάχων φυγὴν ἦδη καὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὠλέκραζον καὶ ἔθεον ἐκ τεπηγώθησαν· οἱ μὲν, καὶ τὰ τέκνα ἔχουσαι· αἱ δὲ καὶ νεώτεραι, καταβρηγνύμεναι τοὺς πέπλους καὶ δ' ὀδυρόμενοι, καὶ ἱκετεύουσι πάντας ὅπως ἐν τυγχάνοιεν, μὴ φεύγειν καταλιπόντας αὐτὰς· ἀναμῦναι, καὶ τέκνοις· καὶ ἑαυτῇς· καὶ σφίσιν αὐτοῖς· ἔνθα δὴ καὶ αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς σὺν τοῖς ἑταίροις στάντες σὺν τὰς ἁδόδους, καὶ ἀναβαίνοντες σὺν τὰς κεφαλὰς καὶ αὐτοὶ, ἐμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο· ὡς δ' ἔγνω ὁ κῦρος τὸ γιγνόμενον, δείσας μὴ δὴ καὶ διασωθῶσιν, ὀλίγοι ὄντες ὑπὸ πολλῶν σφαλεῖεν, παρηγγύησεν σὺν πόδα ἀπάγειν ἔξω βελῶν καὶ πεί θεσθαι· ἔνθα δὴ ἔγνω τὶς αὖ τοῖς ὁμοτίμοις καὶ πεπαυδυμένοις ὡς δεῖ· παχὺ μὲν γὰρ αὐτοὶ ἐπείβον το παχὺ δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις παρήγγελλον· ὡς δ' ἔξω βελῶν ἐγένοντο, ἔστησαν καὶ χώραν πολλῷ μᾶλλον χοροῦ· ἀ κριβῶς ἑδότες ὅσου ἔδει ἕκα σον γενέσθαι.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Εἶχας δὲ ὁ κῦρος μέτριον χρόνον αὐτοῦ σὺν τῷ στρατεύματι, καὶ δηλώσας ὅτι ἔτοιμοί εἰσι μάχεσθαι, εἴ τις ἐξίοι τὸ χωρίον, ὡς δὲ οὐδεὶς ἐξῄει, ἀπήγαγεν ὅσον ἐδόκει καλῶς ἔχειν· καὶ καταστρατοπεδεύσατο φυλακὰς πέμψας καὶ σκοποὺς προπέμψας, τὰς δὲ τὸ μέσον, σὺν καλέσας τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας, καὶ ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

ΑΝδρες στρατιῶται· πρῶτον μὲν τοὺς θεοὺς ἐγώ τε ἐπαινῶ ὅσον δύναμαι καὶ ὑμεῖς πάντες οἱ μαινίκης τε γὰρ τετυχήκαμεν καὶ σωτηρίας. Τούτων μὲν οὖν χάριν εἰδέναι ἔχομεν τοῖς θεοῖς ἀποτελοῦντι· ἐγὼ δὲ, σύμπαντας μὲν ὑμᾶς ἤδη ἐπαινῶ· τὸ γὰρ γενναίως μόνον ὄργον, σύμπασιν ὑμῖν καλὸν ἀποπεπλεγται· ὧν δ' ἕκαστος ἄξιος ἐπαινεῖσθαι παρ' ὧν προσήκει τυγχάνω, τότε τὴν ἀξίαν ἑκάστῳ καὶ λόγῳ καὶ ὄργῳ, πειράσομαι ἀποδιδόναι. τὸν δ' ἐμοῦ ἐγγυτάτω πεξάρχον χρυσαίταν, οὐδὲν παρ' ἄλλων δέομαι συνθαυμάζεσθαι· ἀνὴρ γὰρ οἷός ἐστιν. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ὅσα καὶ ὑμεῖς πάντες ἐποιεῖτε· ἐπεὶ δ' ἐγὼ παρηγγύησα ἐπαίειν καλέσας ὀνόματι αὐτὸν, αὖθ' ἅπερ μόνος οὗτος τὴν μάχαιραν ὡς πάσων πολέμιον, ὑπανέκρουστε μου σύβυς· καὶ ἀφεὶς ὃ ἔμελλε ποιεῖν, τὸ κελευόμενον ἔπραττεν· αὐτός τε γὰρ ἐπαίνεγε· καὶ τοῖς ἄλλοις μάλα ἀπαιτερχῶς παρηγγύα· ὥστ' ἔφασεν ἐξω βελῶν τὴν ἀξίαν ποιήσας περὶ τοὺς πολεμίους καπανοήσαι τε ὅπως ἀναχωρεῖμεν· καὶ πέξα ἐντείνασθαι· καὶ τὰ σάλπιγγα ἐπαφιέναι. ὡς τε αὐτὸς τε ἀβλαβὴς· καὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἀπράγας, ἀβλαβεῖς διὰ τὸ πειθεσθαι παρέχεται· ἄλλους δ' ἔφην ὁρῶ πεπραγμένους· περὶ ὧν ἐγὼ σκεψάμενος ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ ἐπράφθησαν, τότε τὴν γνώμην περὶ αὐτῶν ἀποφανοῦμαι· χρυσάνταν δέ, καὶ ὄργάνα τῶν πολεμικῶν καὶ φρόνιμον, καὶ ἄρχεσθαι ἱκανὸν καὶ ἄρχειν, χιλιαρχία μὲν ἤδη τιμῶ· ὅταν δὲ καὶ ἄλλο πάγαθὸν ὁ θεὸς δῷ, οὐ πεπολεμήσομαι αὐτοῦ, καὶ πάντας δὲ ὑμᾶς, βούλομαι ἔφην ὑμῖν σημῆναι· ἃ γὰρ νῦν εἰδέναι ἐν τῇ μάχῃ τῇδε, ταῦτα ἐνθυμοῦμαι μὴ ποτε πάσχειτε· ἵνα πάρ' ὑμῖν αὐτοῖς ἀεὶ κρίνητε, πότερον ἄρετῇ μάλλον, ἢ φυγῇ σῴζεται ψυχαί. Καὶ πότερον οἱ μάχεσθαι θέλοντες ῥᾷον ἁλίσκονται ἢ οἱ οὐκ ἐθέλοντες· καὶ ποίαν τινὰ ἡδονὴν τὸ νικᾶν παρέχει· ταῦτα γὰρ νῦν ἄριστα κρίναι τ' ἂν, πεῖραί τι αὐτῶν ἔχοντες, καὶ ἄρτι γεγενημένου τοῦ πράγματος. Καὶ ταῦτα μὲν ἔφην διανοούμενοι, βελτίους αὖ ἐσόμεθ· νῦν δὲ ὡς καὶ θεοφιλεῖς καὶ ἀγαθοὶ καὶ σώφρονες αἱρεῖσθε· καὶ πονηροὺς καὶ κακοὺς τοῖς θεοῖς ποιεῖσθε· καὶ παιδιὰ ἐξάρχετε· καὶ ἅμα τὸ παραγγελλόμενον προνοεῖτε· ἀνὼν ταῦτα ἀναβαίνῃς ἐπὶ τὸν ἵππον ἤλασε· καὶ πρὸς κυαξάρην ἦλθε· καὶ σὺν αὐτῷ ἐκείνῳ κοινῇ ὡς ἧκος, καὶ ἰδὼν τὰ κεῖ καὶ δρόμενος εἴπ' δ' ἔοικε, ἀπαλλαγεὶς δὲ τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα. Καὶ οἱ μὲν δὴ ἀμφὶ κῦρον δεῖπνον ποιησάμενοι, καὶ φυλακὰς καταστησάμενοι ὡς ἐδόκει, ἐκοιμήθησαν. Οἱ δὲ ἀσσύριοι ἅπαντες καὶ πανικόν τος τοῦ ἄρχοντος· καὶ σχεδὸν σὺν αὐτῷ τῶν βελτίστων, νεύμασιν παύσαντες· πολλοὶ δὲ καὶ ἀπαδίδρασκον αὐτῶν τῆς νυκτός, ἐκ τοῦ στρατοπέδου· ὁρῶντες δὲ ὅτι κρεῖσσος καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι αὐτῶν, νεύμασιν· πάντα μὲν γὰρ ἦν χαλεπὰ· ἀθυμίαν δὲ πᾶσι πλείστην παρεῖχεν, ὅτι τὸ ἡγούμενον φῦλον τῆς στρατιᾶς, διεφθάρθαι ἐδόκει τοῖς γνώμαις· οὕτω δὴ ἐκλείποντι τὸ στρατόπεδον καὶ ἀπέχοντα νυκτός· ὡς δ' ἡμέρα ἐγένετο, καὶ ὄρθιον αὐδῶν ἐφαίνη τὸ Ἰσχυρὸν πολεμίων στρατόπεδον, σύνδυς διαβιβάζει ὁ κῦρος τοὺς πέρσας πρώτους· καὶ παρελέγετο δὲ ὑπὸ Ἰσχυρὸν πολεμίων, πολλὰ μὲν πρόβατα· πολλοὶ δὲ βόες πολλαὶ δὲ ἅμαξαι πολλῶν, ἀγαθῶν μεσταί. Ἐκ δὲ τούτου διέβαινον ἤδη καὶ οἱ ἀμφὶ κυαξάρην μηδὲν πάντες καὶ ἡρίστοιοῦντο ἐντοῦθα· ἐπεὶ δὲ ἠρίστησαν, σὺν ἐκάλεσεν ὁ κῦρος τοὺς ἑαυτοῦ ταξιάρχους, καὶ ἔλεξε τοιαῦτα. Οἷα μὲν δὴ κοῦμεν καὶ ὅσα ἀγαθὰ ὦ ἄνδρες ἀφεῖναι θεῶν ἡμῖν ταῦτα διδόντων· νῦν γὰρ ὅπη μὲν οἱ πολέμιοι φοβούμενοι ἡμᾶς ἀποδιδράσκασιν, αὐτοὶ ὁρᾶτε· οἱ πνες δὲ ἐν ὄρύμασι ὄντες ἐκλιποῦντες τοῦτο φεύγοιεν, πῶς τοὺς τοιούτους οἴεται αὖ τις μένειν, ἰδόντας ἡμᾶς ἐν τῷ ἰσοπεδίῳ· οἵπνες δὲ ἄπειροι ἡμῶν ὄντες οὐχ ὑπέμενον, πῶς νῦν γ' αὖ ὑπομείνοιεν· ἐπεὶ ἥττῶντο, καὶ πολλὰ κακὰ ὑφ' ἡμῶν πεπόνθασιν· ὧν δὲ οἱ βέλτιστοι ἀπολώλασι, πῶς οἱ φαυλότεροι ἐκείνων, μάχεσθαι αὖ ἡμῖν ἐθέλοιεν· Καί τις δ' ἂν εἴποι· τί οὖν οὐ διώκομεν ὡς τάχιστα, καταβλάπτειν τε οὕτω τῶν ἀγαθῶν ὄντων· καὶ ὃς δ' ἂν εἴπῃ· ὅτι ἵππων πρόσδεόμεθα· οἱ μὲν γὰρ κράτιστοι

κρατῆσι τῶν πολεμίων, οὓς μάλιστα καιρὸς ἦν, ἢ λαβεῖν ἢ ἀποκτεῖναι, οὗτοι ἐφ' ἵππων ἔσονται· οὓς ἡμεῖς τρέψεσθαι μὲν σὺν θεοῖς ἱκανοὶ διώκοντες δὲ αἱρεῖν, οὐχ ἱκανοί· τί οὖν ἔφασαν, οὐκ ἐλθὼν, καὶ αἱρήσει ταῦτα λέγῃς· καὶ ὃς δ' ἂ· σὺν ἑπέσθε τοίνυν μοι πάντες· ὡς δὴ ἤ, ὅπ πᾶσιν ὑμῖν τοῦτα δοκεῖ· ἐκ τούτου εἵποντό τε πάντες καὶ ἐλεγον, οἷα αὖ τὸ θεια ἐδόκουν εἶναι ὑπὲρ ὧν ἐβούλοντο· Καὶ ὁ κυαξάρης· ἅμα μὲν ὅπ ἐκεῖνοι ἤρχον τοῦ λόγου, ὡς πρὸ ὑπεφθόνει· ἅμα δὲ ἴσως καλῶς ἐδόκει ἔχειν αὐτῷ, μὴ πάλιν κινδυνεύειν. Καὶ γὰρ αὐτὸς τε πρὸ δυθυμίαν ἐτύγχανεν ὤν, καὶ Ἰσχυν ἄλλων μὴ δῶν ἐώρα πολλοὺς, τὸ αὐτὸ τοῦτο ποιοῦντας. Εἶπε δ' οὖν ὧδέ· ἀνὴρ ὦ κῦρε. Οπμὲν μάλιστα αὐθρώπων μελετᾶτε ὑμεῖς οἱ πρῶσι, μὴ δέ πρὸς μίαν ἡδονὴν ἀπλῶς διακεῖσθαι, καὶ ὁρῶ, καὶ ἀκούων οἶδα· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ τῆς μεγίστης ἡδονῆς πολὺ μᾶλλον συμφέρειν, ἐγκρατῆ εἶναι· μείζω δὲ ἡδονὴν τί παρέχει αὐθρώποις δυτυχίας· ἢ νῦν ὑμῖν παραγεγένηται· ἣν μὲν τοίνυν ἐπεὶ δυτυχοῦμεν σωφρόνως διαφυλάττωμεν αὖ τὴν ἴσως δυναίμεθ' ἂν ἀκινδύνως δυθυμοῦντες γηρᾶν· Εἰ δ' ἀπλῶς χρώμενοι τούτῳ, ἄλλην καὶ ἄλλην πέρασόμενα διώκειν, ὁρᾶτε μὴ πάθωμεν, ἃ πρὸ πολλοὺς μὲν λέγουσιν ἐν θαλάττῃ πεπονθέναι, διὰ τὸ δυτυχεῖν, οὐκ ἐθέλοντας παύεσθαι πλέοντας, ἕως αὖ ἀπώλοντο· πολλοὺς δὲ νίκης τυχόντας, ἐπέρας ἐφιεμένους, καὶ τὴν παροῦσαν ἐπιβαλεῖν. Καὶ γὰρ ἤ μὲν οἱ πολέμιοι ἦπιοι ὄντες ἡμῶν ἐφοβοῦντο, ἴσως αὖ, καὶ διώκειν τοὺς ἦπιος ἀσφαλῶς ἔχε· νῦν δὲ καπανόησαν πότερα αὐτοῖς μόρῃ πάντες μαχεσάμενοι νενικήκαμεν· Οἱ δ' ἄλλοι, ἅμαχοι ἐσμεν· οὐς ἤμὲν ἀναγκάσομεν μάχεσθαι, ἀγνοοῦντες καὶ ἡμᾶς καὶ ἑαυτοὺς δι' ἀμαθίαν καὶ μαλακίαν ἀπίασιν· ἤ δὲ γνώσονται ὅπ ἀπόντες οὐδὲν ἦπον κινδυνεύουσιν ἢ μένοντες, ὥσπερ μὴ ἀναγκάσωμεν αὐτοὺς καὶ ἤμὴ βουλόμενοι, ἀγαθοὺς γενέσθαι· Ισθι γὰρ ὅπ οὐ σὺ μᾶλλον τὰς ἐκείνων γυναῖκας παῖδας ὠνήσῃ λαβεῖν, ἢ ἐκεῖνοι σώσωσι· Εννοῶ δ' ὅπ καὶ αἱ σύες ἐπειδὰν ὀφθῶσι φεύγουσι καὶ πολλαὶ οὖσαι σὺν τοῖς τέκνοις· Επειδὰν δέ τις αὐ Ἰσχυν ὑπεράρθη Ἰσχυν τέκνων, οὐκέτι φεύγει οὐδ' ἦν μία τύχῃ οὖσα· ἀλλ' ἔστ' ἂν αὖ τὸν λαμβάνειν πρεώμενον· καὶ νῦν μὲν ὠνὶ καπεκλείσαντες ἑαυτοὺς ἐν ὄρυμα, παρέχουν ἡμῖν παμεύεσθαι· ὡς τε ὁπόσοισι ἐβουλόμεθα αὖ Ἰσχυν μάχεσθαι· ἐν δὲ ὑγρῷ πρόσθεμεν αὐτοῖς, καὶ μαχήσονται χωρὶς γενόμενοι· οἱ μὲν, καπὰ πρόσοπον ἡμῶν ὡς πρὸ γὰρ νῦν ἐναντιοῦσθαι· οἵδ' ἐκ πλαγίου· καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ ἑπέρου πλαγίου· οἱ δὲ, καὶ ὄπισθεν, ὅπερ μὴ πολλῶν ἑκάστῳ ἡμῶν ὀφθαλμῶν καὶ χειρῶν δεήσοι· πρὸς δ' ἕπεσθαι, οὐ βουλοίμην αὖ ἔγωγε νῦν ὁρῶν μηδοὺς δυθυμουμένους, ἐξαναστήσας αὐαγκάζειν μηδυσθυοῦντας ἰέναι· Καὶ ὁ κῦρος ὑπολαβὼν δ' ἔφη· ἀλλὰ μηδένα σύτε αὐαγκάσῃς· ἀλλὰ τοὺς ἐθέλοντάς μοι ἕπεσθαι σὸς· καὶ ἴσως αὖ σοι καὶ Ἰσχυν σῶν φίλων τούτων ἑκάστῳ ἥκοιμεν ἄρροπες, ἐφ' οἷς πάντες δυθυμήσεσθε· τὸ μὲν γὰρ πλῆθος ἡμεῖς γε Ἰσχυν πολεμίων, οὐ διῳζόμεθα· πῶς γὰρ αὖ καταλάβοιμεν. Ην δέ πῃ ἀπέχησθον τοῦ στρατεύματος λάβοιμεν, ἢ πῃ ὑπολειπόμενον, ἥξομεν πρὸς σὲ ἄρροπες· ἐννοῶ δ' ἔφη ὅπ καὶ ἡμεῖς ἐπαύσθη σὺ ἐδέου, ἄλλοθεν σοὶ χαριζόμενοι μακρᾷ ὁδόν· καὶ σὺ οὖν ἡμῖν, δίκαιος ἂ αὖ πχαρίζεσθαι· ἵνα καὶ ἔχοντες πο ἱκανὰ ἀφικώμεθα· καὶ μὴ ὡς τὸν σὸν θησαυρὸν πασῶν ὁρῶμεν· Εντοῦθα δὴ ἔλεξεν ὁ κυαξάρης, ἀλλ' εἶτε μόνοι ἐθέλοντες ἕποιτο, καὶ χάριν ἕγωγέ σοι ἂ εἰδείην αὖ. Σύμπεμψον τοίνυν μοι τῶν ἀξιοπίστων τούτων τινὰ, ὃς ὄρεῖ ἀ αὖ σὺ αὖπεῖλης· Λαβὼν δὴ, ἴθι ὅντινα ἐθέλῃς τούτων. Ενθα δὴ ἔτυχεν, ὁ φήσας πο τε συγγενὴς αὖτου ἂναι καὶ φιλοῦντες παρών. Εὐθὺς οὖν ὁ κῦρος ἂ μὲν ἀρκεῖ ἔφη ἐμοιγε οὕτω. Οὕτως τοίνυν ἔφη σοὶ ἑπέσθω· καὶ λέγε ἔφη τὸν θέλοντα ἰέναι μετὰ κύρου· Οὕτω δὴ λαβὼν τὸν αὖτὸν ἐξῆλθεν, αὖθις ὁ κῦρος ἂ πε· νῦν δὴ σὺ δὴ λώσεις ἂ ἀληθῆ ἐλέγες ὅπ ἔφης ἥδεσθαί με θεώμενος· οὐκουν ἀπολεῖ ὁμαι σοῦ ἔφη ὁ μισθὸς ἂ τοῦτο λέγεις· Καὶ ὁ κῦρος ἂ μὲν οὖν, καὶ ἄλλοις πρόθυμος λέξεις· Κἀκεῖνος ἐπόμενος, νὴ τὸν δι' ἔφη, ἕως αὖτε ποιῶσι καὶ σε, ἥδέως ἐμὲ θεᾶσθαι· τότε δὴ ἐκπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ κυαξάρους, τἆλλα πρόθυμος ἀπήγγελε τοῖς μισθοῖς· καὶ προσετίθεῖ ὅπ αὐτός τε οὐκ ἀπολεῖψοι τὸν αὖθρὸς ἀρίστου καὶ καλλίστου· καὶ τὸ μέγιστον ἀπὸ θεῶν γε γόνος· Ρᾳδίως δὲ ταῦτα τοῦ κύρου, θείως πως ἀφικνοῦντα ἀπὸ ὑρκανίων ἄγγελοι· Οἱ δὲ ὑρκάνιοι, ὅμοροι μὲν τῶν ἀσσυρίων ἔσν· ἔθνος δ' οὐ πολύ· διὸ καὶ ὑπήκοοι Ἰσχυν ἀσσυρίων ἦσαν· ἔφησαν δὲ καὶ τότε ἐδόκουν ἕναι, καὶ νῦν ἔτι δοκοῦσι· διὸ καὶ ἐχρῶντο αὐτοῖς οἱ ἀσσύριοι, ὡς πρὸ καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι τοῖς σκειρίταις· οὐδὲν φοβούμενοι αὖ Ἰσχυν· οὔτ' ἐν πόνοις, οὔτ' ἐν κινδύνοις· καὶ δὴ καὶ τότε, ὁ πασθοφυλακεῖν αὐτοὺς ἐκέλευον· ὡς χιλίους ὄντας ἱππέας· ἵνα εἴη ὅ πασθεν δ' ἀνὴρ ἵοι, ἐκεῖνοι πρὸ αὐτῶν τοῦτ' ἔποιεν· Οἱ δὲ ὑρκάνιοι ἅτε μέλλοντες ὕστατοι πορεύεσθαι καὶ πὰς ἁμάξας πὰς ἑαυτῶν καὶ τοὺς οἰκέτας, ὑστάτους ἂ ἦσαν· Στρατεύονται γὰρ οἱ κατὰ τὴν ἀσίαν ἔχοντες, οἱ πολλοὶ, μεθ' ὧν πρὸ καὶ οἰκοῦσι· Καὶ τότε δὴ ἐστρατεύοντο οἱ ὑρκάνιοι οὕτως· Εννοηθέντες δὲ, οἷά πε πάσχουσιν ὑπὸ τῶν ἀσσυρίων, καὶ ὅτι νῦν

Multi noua cum entes historiâ u tere amiserũt

Hyrcani cõfines assy rioru scivitẽ lacedemonio - 1. egtes ex seiro mitu puto

πεθυμίαν μὲν ὁ ἄρχων αὐτῶν, ἢ πιθυμοὶ δ' εἶεν, φόβος δὲ πολὺς εἰ ἐν τῷ στρατεύματι, οἵτε σύμμαχοι αὐτῶν ὡς ἀβέβαιος ἔχοιεν καὶ ἀπολείποιεν, ταῦτα ἐνθυμουμένοις, ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ὡς νῦν καλὸν ἦναι ἀποστῆναι, ἢ βέλοιεν οἱ ἀμφὶ κῦρον σῶς ποιεῖσθαι· καὶ πέμπουσιν ἀγγέλους πρὸς κῦρον· ἀπὸ γὰρ τῆς μάχης τὸ τοῦ του ὄνομα μέγιστον ηὔξητο· οἱ δὲ πεμφθέντες, λέγουσι κύρῳ. Οτι μισοῦσιν αὐτοὺς ἀσυρίους, δικαίως· νῦν τε ἐβούλοιντο ἰέναι ἐπ' αὐτούς, καὶ σφίσι σύμμαχοι ὑπάρξειαν καὶ ἡγήσαιντο· ἅμα δὲ πρὸς τούτοις, δίκην οὐδὲν τὰ τῶν πολεμίων ὡς ἔχει· ὡς δὲ πλάσειν βουλόμενοι, ὡς μάλιστα στρατεύεσθαι αὐτῶν. Καὶ ὁ κῦρος ἐπήρετο αὐτούς. Καὶ δοκεῖτε αὖ ἔφη ἡμᾶς ἐπικαταλαβεῖν αὐτοὺς, πρὶν ἐν τοῖς ὄρυμαισιν εἶναι; Ημεῖς μὲν γὰρ ἔφη, μάλα συμφορὰν τοῦτο ἡγούμεθα, ὅτι ἐλάθομεν ἡμᾶς ἀποδράντες. Ταῦτα δὲ ἔλεγε, βουλόμενος αὐτοὺς, ὡς μέγιστον φρονεῖν ἐπὶ σφίσιν· οἱ δὲ, ἀπεκρίναντο· ὅτι καὶ αὔριον ἕωθεν ἢ δύζωνοι προβοῖντο, καταλήψοιντο· ὑπὸ γὰρ τοῦ ὄχλου καὶ τῶν ἁμαξῶν, σχολὴ προβαίνεσθαι αὐτοὺς· καὶ ἅμα ἔφασαν ἅτε τὴν προτεραίαν νύκτα ἀγρυπνήσαντες, νῦν μικρὸν προβαίνοντες ἐστρατοπεδεύκασι. Καὶ ὁ κῦρος ἔφη. Εχετε οὖν λέγειν, πῶς ἂν ὑπὸ ἡμᾶς δι' ἀσκεψ ὡς ἀληθέστατα, ὅμηρους γ' ἔφασαν ἐθέλομεν λαβεῖν αὐτίκα τῆς νυκτὸς ἀγαγεῖν· μόνον καὶ σὺ ἡμῖν θεὸς εἶπε πρᾶξαι ποίησον· καὶ δίκαια δός· ἵνα φοβῶμεθα καὶ τοῖς ἄλλοις ταῦτα, ἅπερ αὖ αὐτοὶ λαβόμενα παρὰ σοῦ. Εκ τούτου τὰ πρῶτα δίδωσιν αὐτοῖς, ἢ μὴν, ἐὰν ἐμπεδῶσιν ἃ λέγουσιν, ὡς φίλοις καὶ πιστοῖς χρήσασθαι αὐτοῖς. Ως μήτε πρῶτον, μήτε μισθῶν μείον ἔχειν παρ' αὐτῷ καὶ νῦν δ' ἐπιδεῖν ἐστιν ὑρκανίους, καὶ πεπομφότους, καὶ ἀρχὰς ἔχοντας, ὥς περ καὶ πρῶτον καὶ μισθῶν, οἱ αὖ δοκοῦσιν ἄξιοι ἦναι ἐπειδὴ δεδείκνυσαν, ἔξιτε τὸ στράτευμα ἐπὶ φωτὸς οὗτος· καὶ τοὺς ὑρκανίους προμηθέως ἐκέλευσεν· ἵνα ἅμα ἴοιεν. Οἱ μὲν δὴ πρῶτα ταῦτης ὡς περ ἠκούσαν, διῆσαν· καὶ πυρσὰς ἔχων τὸ ἑαυτοῦ στρατόπεδον· τῶν δὲ μισθῶν ἐξέπεσαν οἱ μὲν, διὰ τὸ, τοιοῦτ' κύρῳ οὗτοι πρόσθεν ὄντες φίλοι γενέσθαι. Οἱ δὲ, διὰ τὸ ἐν βραχεῖ συγγενόμενοι, ἀγαθοὶ ἦναι αὐτοῦ τὸν τρόπον· οἱ δὲ, διὰ τὸ χάριν δ' ἐναι, ὅτι μέγαν αὐτοῖς φόβον, ἀπηλλακέναι ἐδόκει· οἱ δὲ, καὶ ἐλπίδας ἔχοντες διὰ τὸ αὖθρα φανέσθαι ἀγαθὸν, καὶ δυτυχῆ καὶ μέγαν ἐπίχρως ἔσεσθαι αὐτόν· οἱ δὲ, ὅτι ἐπέφερε τὲν μισθὸς ἐ τινι ἀγαθὸν σπεύδοντα εἶν, αὖ πχαρίζεσθαι ἐβούλοντο· πολλοὶς δὲ πολλὰ διὰ φιλαθρωπίαν παρὰ τοῦ πατρὸς ἀγαθὰ διεπεπράκτο. Πολλοὶ δ' ἔσεσθαι τοὺς ὑρκανίους εἶδον, καὶ λόγος ἐδόθη, ὡς ἡγήσοιντο αὖθις πολλὰ ἀγαθὰ ἐξέσεσθαι· καὶ τοῦ λαβεῖν τι ἕνεκεν. Οὕτω δὴ καὶ μισθοὶ σχεδὸν ἅπαντες ἐξῆλθον· πλὴν, ὅσοι σῶν κυαξάρει ἔτυχον σκηνοῦντες. Οὗτοι δὲ κατέμειναν, καὶ οἱ τούτων ὑπήκοοι· οἱ δ' ἄλλοι πάντες, φαιδρῶς καὶ προθύμως ἐξορμῶντο· ἅτε οὐκ ἀναγκαζόμενοι ἀλλ' ἐθελουσίου, καὶ χάριτος ἕνεκα ἐξιόντες· ἐπειδὴ δὲ ἐξῆκοντα, πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς μισθοὺς ἐξελθών, ἐπῄνεσέ τε αὐτοὺς καὶ ἐπώμοσε, μάλιστα μὲν θεοὺς αὐτοῖς ἵλεως ἡγεῖσθαι ὅπως καὶ σφίσιν· ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸς, δυνηθῆναι χάριν αὐτοῖς· παύτης τῆς προθυμίας ἀποδοῦναι. Τέλος δ' οὕτω δὴ ἦσεν. Οτι ἡγήσοιντο μὲν αὐτοῖς οἱ πρεσβύτεροι· ἐκείνους δὲ, ἕπεσθαι οὕτω τοῖς ἥττοσιν ἐκέλευσε· καὶ ὅπου αὖ ἢ ἀναπαύσονται, ἢ ἐπίσχωσι τῆς πορείας, ἐκέλευσεν αὐτοῖς πρὸς ἑωυτὸν παρελαύνειν πινάς· ἵνα ἀδ' ὧσι τὸ ἀεὶ καίριον· ἐκ τούτου ἡγεῖσθαι ἐκέλευσε τοὺς ὑρκανίους· καὶ οἱ ἡρώτων· τί δὲ οὐκ αὐτὸς ἡγήσῃ ὡς ἐπαγγείλαντο τοὺς ὁμήρους, ἕως ἂν ἀγαγωμεν, ἵνα καὶ σὺ ἔχων τὰ πρῶτα παρ' ἡμῶν πορεύῃ. Καὶ γὰρ, ἀποκρίνασθαι λέγεται. Εγωγε γὰρ φαίην ὅτι ἔχομεν πρὸς τὰ πρῶτα, ἐν ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς καὶ ταῖς ἡμετέραις χερσίν· οὕτω γὰρ δοκοῦμεν παρεσκευάσθαι, ὡς ἐάν μὲν ἀληθεύωμεν, ἱκανοὶ εἶναι ὑμᾶς εὖ ποιεῖν. Εαν δὲ ἐξαπατᾶτε οὕτω νομίζωμεν ἔχειν, ὡς μὴ ἡμᾶς ἐφ' ὑμῖν γενέσθαι. Αλλὰ μᾶλλον ἐάν οἱ θεοὶ βούλωνται, ὑμᾶς ἐφ' ἡμῖν γενήσεσθαι. Καὶ μήποτε ἔφη ὦ ὑρκανίοι, ἐπειδὴ πρῶτα φαίνεται, ὑπὸ τοὺς πορεύεσθαι τοὺς ὑμετέρους, ἐπειδὴ ἴδητε αὐγούς, σημαίνετε ἡμῖν, ὅτι οἱ ἡμέτεροί εἰσιν· ἵνα φοβώμεθα αὐτούς. Ακούσαντες ταῦτα οἱ ὑρκανίοι, τὴν μὲν ὁδὸν ἡγοῦντο ὡς πρόσθεν ἐκέλευε· τὴν δὲ ῥώμην τῆς ψυχῆς ἐθαύμαζον, καὶ οὐχὶ τοὺς ἀσυρίους· οὐδὲ τοὺς λυδούς· οὐδὲ τοὺς συμμάχους ἑαυτῶν ἐπεφοβοῦντο. Αλλὰ μὴ πάντα τάσιν ὁ κῦρος μικρά τινα ἑαυτῶν οἴοιτο ῥοπὴν ἦναι, καὶ παρόντων καὶ ἀπόντων· πορθυμήσεσθαι δὲ ἔπειτα νὺξ ἐγένετο, λέγεται φῶς τῷ κύρῳ καὶ τῷ στρατεύματι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ προφανὲς γενέσθαι· ὥς τε πᾶσι φρίκην μὲν πρὸς τὸ θεῖον ἐγγίγνεσθαι. Θάρσος δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους· ὡς δὲ ζωοί τε καὶ πρόθυμοι ἐπορεύοντο, ἀκοπίως πολλὴν τε ὁδὸν διήνυσαν· καὶ ἅμα μηνύσαι, πλησίον γίγνονται τοῦ ἵππων ὑρκανίων στρατεύματος· ὡς δ' ἔγνωσαν οἱ ἄγγελοι, λέγουσι τῷ κύρῳ· ὅτι οὔπω δῆλοί εἰσιν οἱ σφέτεροι· τῷτε γὰρ ὑστάτους εἶναι γιγνώσκειν ἔφασαν, καὶ τῷ πλήθει τῶν πυρῶν. Εκ τούτου πέμπει τὸν ἕτερον αὐτῶν, καὶ αὐτούς. Ρέοντα ζάλεγειν· ἢ φίλοι ἥδιον, ὡς τάχιστα ἀπαντᾶν, πρὸς δεξιὰς ἀπατείνασπας. Συμπέμπει δ' ἕπνας καὶ τῶν παρ' ἑαυτῷ· καὶ λέγειν ἐκέλευσε τοῖς ὑρκανίοις.

φίοις· ὅπως ἂν ὁρῶσιν αὐτοὺς πρὸς φερομένους, οὕτω καὶ αὐτοὶ ποιήσουσιν· Οὕτω δὴ, ὁ μὲν, μύθων ἀγγέλων παρὰ κύρου. Ο δὲ, προσελαύνει πρὸς τοὺς ὑρκανίους ἐν ᾧ δ' ἔσκοπε τοὺς ὑρκανίους ὁ κῦρος ὅπ ποιήσουσιν, ἐτάξησε τὸ στράτευμα· καὶ προσελαύνουσι πρὸς αὐτὸν, οἱ τῶν μήδων προεστηκότες καὶ ὁ πυραύσης· καὶ ὁρῶτωσι τί δεῖ ποιεῖν· ὁ δὲ, λέγει αὐτοῖς· τοῦτ' ἐστὶ τὸ πλῆσιον ὑρκανίων στράτευμα. Καὶ οἴχεται ὁ ἕτερος τῶν ἀγγέλων πρὸς αὐτοὺς· καὶ τῶν ἡμετέρων πνὲς σὺν αὐτῷ· δρουῦντες δὲ φίλοι ἦσαν, ὑπαντῶν τὰς δεξιὰς ἀπατείναντας πάσας. Εαν μὲν οὖν οὕτω ποιῶσιν, δεξιοῦσθε αὐτούς· καὶ ὃν αὖ ἕκαστος· καὶ ἅμα θαρρύνετε· ἐὰν δὲ ὅπλα ἀίρωνται, ἢ φεύγειν δοκῶσι, τούτων ἔφη πρῶτον δύδυς πειρᾶσθε μηδ' ἕνα λείπειν· ὁ μὲν, τοιαῦτα παρήγγειλεν. Οἱ δὲ ὑρκανίοι ἀκούσαντες τῶν ἀγγέλων, ἅθ ποιήσαντες ἐπὶ τοὺς ἵππους, παρῆσαν τὰς δεξιὰς ὡς περ ἐρῆται προτείναντες· οἱ δὲ μῆδοι καὶ οἱ πρῶσι, αὐτὶ δεξιοῦντο· πεῖσθαι τοὺς καὶ ἐθαῤῥύνον ἐκ τούτου δὴ λέγει ὁ κῦρος. Υμεῖς μὲν ὦ ὑρκανίοι, ἤδη ὑμῖν πιστὰ δώσομεν· καὶ ὑμᾶς δὲ χρὴ πρὸς ἡμᾶς οὕτως ἔχειν· Τοῦτο δ' ἔφη ἡμῖν πρῶτον εἶναι· πόσον ἀπέχει ἐνθένδε, ἔνθα αἱ ἀρχαὶ ἦσι τῶν πολεμίων, καὶ τὸ ἀθρόον αὐτῶν· οἱ δὲ, ἀπεκρίναντο· ὅπ ὀλίγον πλέον, ἢ παρασάγγην· ἐντοῦθα δὴ λέγει κῦρος, ἄγετε δὴ ἔφη ὦ ἄνδρες πρῶσι καὶ μῆδοι, καὶ ὑμεῖς ὦ ὑρκανίοι· ἤδη γὰρ καὶ πρὸς ὑμᾶς ὡς συμμάχους καὶ κοινωνοὺς διαλέγομαι· δεῖ γὰρ δὴ ἕναι νῦν, ὅπιεν τούτῳ ἑσμὲν, ἵνθα μαλακισάμενοι μὲν, πᾶν των αὖ τῶν χαλεπωτάτων τυχοιμεν. Ισασι γὰρ οἱ πολέμιοι ἐφ' ἃ ἥκομεν. Ην δὲ κατὰ κρατερὸν ἐμβαλόμενοι, ἴωμεν ἐφ' ὑμᾶς καὶ ὑμῶν αὖ τοὺς πολεμίους, αὐτίκα μάλα ὄψεσθε, ὡς περ δούλων ἀποδιδράσκοντων δίκην φεύγοντας· τοὺς μὲν, ἱκετεύοντας αὐτῶν, τοὺς δὲ, φεύγοντας· τοὺς δ' οὐδὲ τοῦτο φρονεῖν δυναμένους· ἢ πιθυμοὶ τε γὰρ ὀλοῦνται ἡμᾶς· καὶ οὔτε οἰκίοι ἥξειν, οὔτε σῶν τεπαγήσοι· οὔτε μάχεσθαι παρεσκευασμένοι, κατειλημμένοι ἔσονται. Εἰ οὖν ἡδέως βουλόμεθα, καὶ δεπνῆσαι καὶ νυκτερεῦσαι, καὶ βιοτεύειν τὰ παρόντα δὲ, μὴ δῶμεν αὐτοῖς σχολὴν, μήτε βουλεύσασθαι, μήτε παρασκευάσασθαι μηδὲν ἀγαθὸν ἑαυτοῖς· μὴ δὲ γνῶναι πάσαν, ὅπ αὖθρωποι ἐσμέν· ἀνὰ γέρρα καὶ σαγάρεις ἀσπαστὰ καὶ κοπίδας καὶ πλαγὰς ἥκειν νομιζόντων. Καὶ ὑμεῖς μὲν ἔφη ὦ ὑρκανίοι, ὑμᾶς αὐτοὺς προτεταπτες ἡμῶν, πρὸ πορεύεσθε ἐμπροσθεν· ὅπως τῶν ὑμετέρων ὄπλων ὁρωμένων, λαμβάνωμεν ὅπ πλεῖστον χρόνον ἐπὶ δὴ αὖ δ' ἐγὼ πρὸς τῷ στρατεύματι γένναμαι τῶν πολεμίων, παρ' ἐμοὶ μὲν καπαλίπετε ἕκαστοι τάξεις πεδέων· ὡς ἐαν πι δέη, χρῶμαι μόνων παρὰ τὸ στρατόπεδον· ὑμῶν δὲ, οἱ μὲν ἄρχοντες καὶ οἱ πρεσβύτεροι, ἐνταῦθ δὲ λαύνετε αὐθρόοι· ἵνα ὃ φρονεῖτε· ἵνα μήποτε αὐθρόοι τινὶ ἐν τυγχάνοντες, ἀσπιδιαθῆτε· τοὺς δὲ νεωτέρους ἐφίετε διώκειν· οὔτοι δὲ καὶ γόντων. Τοῦτο γὰρ ἀσφαλέστατον νῦν· ὡς ἐλαχίστοις τῶν πολεμίων λείπειν· ἢν δὲ τὸ πολλοῖς δὴ συμβεβηκὸς κρατοῦσι τὴν τύχην ἀναπέπαυται γίγνηται, φυλάξασθαι δεῖ, τὸ ἐφ' ἅρπαγὴν τραπέσθαι· ὡς ὃ τοῦτο ποιῶν, οὐκέτι αὖθρ ἐστιν· ἀνὰ σκυλοφόρος· καὶ ἔξεστι τῷ βουλομένῳ ἤδη χρῆσθαι τούτῳ ὡς αὖ δραποδώφ· ἐκεῖνο δὲ χρὴ γνῶναι, ὅπ οὐδέν ἐστι κερδαλεώτερον τοῦ νικᾶν· ὁ γὰρ κρατῶν τῶν, ἅπαντα σῶν ῥᾳστα καὶ τοὺς ἀνδρας· καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ χρήματα· καὶ πᾶσαν ἅμα τὴν χώραν· πρὸς ταῦτα τοῦτο μόνον ὁρᾶτε, ὅπως τὴν νίκην διασωσόμεν· ἐαν γὰρ κρατῆσθ καὶ ὧν ὁ ἁρπαζόμενος ἔχεται· καὶ τοῦτο ἅμα διώκοντες, μεμνῆσθε ἥκειν πάλιν ὡς ἐμέ· ἐπὶ φωτὸς ὄντος· ὡς σκότους γενομένου, οὐδὲ ἕνα ἐπὶ πρὸς δεξόμεθα. Ταῦτα δὴ ὧν, ἀπέπεμπεν ἅς τὰς τάξεις ἑκάστους καὶ ἐκέλευσεν ἅμα πορευομένους, τοῖς αὐτοῦ ἕκαστον δεκαδάρχοις ταῦτα σημαίνειν· ἐν μετῶπω γὰρ, οἱ δεκάδαρχοι ἦσαν· ὥς τι ἀκούειν τοὺς δεκαδάρχους τῷ δεκάδι ἕκαστον κελεύειν παραγγέλλειν· ἐκ τούτου προηγοῦντο μὲν οἱ ὑρκανίοι· αὐτὸς δὲ τὸ μέσον ἔχων σὺν τοῖς πέρσαις ἐπορεύετο· τοὺς δὲ ἵππέας ἑκατέρωθεν ὡς περ ἅμαξαν παρέπαξε· Ἰὼν δὲ πολεμίων, ἐπεὶ σαφὲς ἐγένετο, οἱ μὲν, ἐθαύμαζον τὰ ὁρώμενα· οἱ δὲ, ἐγίνωσκον ἤδη· οἴδ' ἄγγελλον· οἴδ' ἔβοων· οἴδ' ἔλυον ἵππους· οἱ δὲ, σῶν ἐσκυάζοντο· οἴδ' ἐρρίπτουν τὰ ὅπλα ἀπὸ τῶν ὑποζυγίων· οἱ δὲ, ὠπλίζοντο· οἱ δὲ, ἀνεπήδων ἐπὶ τοὺς ἵππους· οἱ δὲ, ἐχαλίνουν· οἱ δὲ, τὰς γυναῖκας ἀνεβίβαζον ἐπὶ τὰ ὀχήματα· οἱ δὲ, τὰ πλείστου ἄξια ἐλάμβανον, ὡς διασωσόμενοι· Οἱ δὲ, καπερύπουτες τὰ τοιαῦτα ἠλίσκοντο· Οἱ δὲ πλεῖστοι, ἅς φύγην ὥρμων· οἴεσθαι δὲ χρὴ, καὶ ἄλλα πολλὰ τε καὶ παντοδαπὰ ποιεῖν αὐτοὺς· πλὴν ἐμάχετο οὐδεὶς· ἀλλὰ ἁμαχητὰ ἀπώλοντο. Κροῖσος δὲ ὁ λυδῶν βασιλεὺς, ὡς θόρυβος ἦν, τὰς τε γυναῖκας ἐν ταῖς ἁρμαμάξαις προαπεπέμψατο τῆς νυκτὸς, ὡς αὖ ῥᾷον πορεύοιντο κατὰ τὸ λύχος· καὶ αὐτὸς ἔχων τοὺς ἱππέας ἐπικολούθ· καὶ τὸν φεύγα παῦτα φασὶ ποιῆσαι, τὸν τῆς παρ' ἑλλήσποντον ἄρχοντα φρυγίας· ὡς δὲ παρῆσθοντο τῶν φυλόντων καὶ καταλαμβανόντων ἑαυτοὺς, πυθόμενοι τὸ γιγνόμενον, ἐφύλαττον δὴ καὶ αὐτοὶ κατὰ κράτος. Τὸν δὲ τῶν καππαδόκων βασιλέα καὶ τὸν ἀραβίων ἐπὶ ἐγγὺς ὄντας καὶ ὑποταπᾶς ἀθωρακίστους, ἀπέκτειναν οἱ ὑρκανίοι· τὸ δὲ πλεῖστον κῦ

Tigranes

σαγάρεις

τῶν ἀποβαινόντων, ἀσσυρίων καὶ ἀραβίων. ἐν γὰρ τῇ ἑαυτῶν ὄντες χώρᾳ, σῖτον παντὸς ἀπὸ τῆς γῆς ἐφόδιον εἶχον. οἱ μὲν δὴ μηδοὶ καὶ ὑρκάνιοι, οἷα δὴ κοντὸς κρατοῦντες, τοιαῦτα ἐποίουν διώκοντες. Ὁ δὲ κῦρος τοὺς παρ' ἑαυτῷ ἱππέας καταλείφθεντας, πορευόμενον ἐκέλευσε τὸ στράτευμα· καὶ εἵπετο σὺν ὅλοις ἐξιππάσι ἡδέως, ἀσμένως πονῶν. Τοῖς δ' ὑπομένουσιν ἐκήρυξεν· ὁπόσοι τῶν πολεμίων στράτευμα ἦσαν ἱππεῖς, ἢ τέλη παρὰ τοῦ, ἀποφορὰν τὰ ὅλα σῖτον διδόμενα. τοὺς δὲ ἵππους, ἀπὸ τοῦ σκηνοῦν καταλιπεῖν. Ὅστις δὲ μὴ ταῦτα ποιοίη, αὐτίκα τῆς κεφαλῆς στερήσεσθαι. τὰς δὲ κοπίδας προχείρους ἔχοντες, ἐτάξαντο παρήσαν. Οἱ μὲν δὴ τὰ ὅλα ἔχοντες, ἐρρίπτουν ἀποφορούντες ἃ ἐν χωρίον ὅποι ἐκέλευσε. Καὶ τοῦτο μὲν οἷς ἐτέτακτο, ἔκαιον. ὁ δὲ κῦρος ἐνενόησεν, ὅτι ἥλιον μὲν οὔτε σῖτα οὔτε ποτὰ ἔχοντες. αὖθις δὲ τούτων, οὔτε στρατεύεσθαι δυνατὸν, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ποιεῖν· σκοτοῦν δὲ ὡς αὐ τοῦτα τάχιστα καὶ κάλλιστα γένοιτο, ἐνθυμεῖται ὅπως ἀνάγκη πᾶσι τοῖς στρατευομένοις ἐστὶν ἀναπνεῦσαι, ὅτῳ καὶ σκηνῆς μελήσει, καὶ ὅπως τὰ αὐτὰ δεῖα παρέσκευασμένα τοῖς στρατοπέδοις ἁπάντων ἔσται. Καὶ πόνων ἐγνω ὅτι τούτους ἥκιστα μαλιστα πάντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ νῦν κατειλῆφθαι· αὐτὴν γὰρ διὰ τὸ ἀμφὶ συσκευασάμενα ἔχειν, ἐκπεπλῆχθαι δὲ παρεῖναι πάντας τοὺς αὐτοπρόσωπους. Εἰ δέ τινα μὴ εἶη ἐταίροις, τὸν στρατὸν ἀπὸ σκηνῆς· τῷ δὲ ἀπειροῦντι, πάντα τὰ χαλεπὰ αὐξάνειν· οἱ δὲ ὁρῶντες καὶ τοὺς διαπόντους πειρωμένους, ταχὺ ἐπείθοντο. ἐπεὶ δὲ παρεγένοντο, πρῶτον μὲν ἐκέλευσε καθίζεσθαι αὐτῶν, οἷς ἔτι πλέον ἢ δυοῖν μηνῶν ἐν τῇ σκηνῇ τὰ αὐτὰ δεῖα. ἐπεὶ δὲ τούτοις ἤδεν, αὖθις ἐκέλευσεν, οἷς μηνὸς ἢ ἐν δὲ τούτοις σχεδὸν πάντες ἐκαθίζοντο. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔμαθεν, ἤδη αὐτοῖς. Λέγετε τοίνυν ἔφη ὦ ἄνδρες, οἵτινες ὑμῶν τὰ μὲν κακὰ μισεῖτε, ἀγαθοῦ δὲ πόνου παρ' ἡμῶν βούλεσθ' αὖ τυγχάνειν, ἅπαν μελήσητε προθύμως, ὅπως δι' ὀλάσιμα ἐν τῇ σκηνῇ ἑκάστῳ σῖτα καὶ ποτὰ παρέσκευασμένα ἢ τοῖς διαπόντοις ἢ τοῖς οἰκέταις, ἢ ἃ καθ' ἡμέραν ἐποιεῖτε· καὶ τἄλλα δὲ πάντα ὅσα καλὰν δοῦπα παρέξει, ἕτοιμα ποιεῖτε, ὡς αὐτίκα μάλα παρέσονται ὅτου κρατῶσι καὶ ἀξιώσουσιν, ἕκαστον ἔχειν πάντα τὰ αὐτὰ δεῖα. Ἵνα οἶδ' ὅτι συμφέρῃ αὖ ὑμῖν, ἀμεμπτῶς δέχεσθαι τοὺς ἀνδρας. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσαντες, πολλῇ σπουδῇ, τὰ παρηγγελμένα ἐπράττον. ὅθ' αὖ συγκαλέσας τοὺς παῖδας, ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες φίλοι. γιγνώσκομεν ὅτι νῦν ἔξεστιν ὑμῖν, πρότερον τῶν ἀπόντων συμμάχων ἀμείνοσι τυχεῖν, καὶ τοῖς μάλα ἑαυτοὺς ἀσμένοις σῖτοις καὶ ποτοῖς χρῆσθαι· ἀλλ' οὐμοὶ δοκεῖ τοῦτ' αὖ τὸ ἄριστον πλέον ὠφελῆσαι ἡμᾶς, ἢ τὸ τῶν συμμάχων ἅπαν μενεῖς φανῆναι. οὐδ' αὖ αὐτὴ ἡ δύναμις, ἰσχυροτέρους ποιῆσαι, ὅσον δ' δυνάμεθα τοὺς συμμάχους προθύμους ποιεῖσθαι. δ' δὲ τῶν νυνὶ διώκοντων καὶ καπακαινόντων τοὺς ἡμετέρους πολεμίους, καὶ μαχομένων εἴτις ἐναντοῦται, τούτων δόξομεν οὕτως ἀμελεῖν, ὥς τε καὶ πρὶν δ' ἐγένετο ὅτι πρὸ πόνου ἀριστικοὺς φαίνεσθαι, ὅπως μὴ αἰσχροὶ μὲν φανούμεθα, ἀσθενεῖς δ' ἐσόμεθα συμμάχων ἀπορούντες· τὸ δὲ ἴσον πονοῦντων καὶ κινδυνεύοντων ἅπαν μελήσειν ἡμᾶς, ὅπως ὅστις τὰ αὐτὰ δεῖα ἕξουσιν, αὖτη αὖ ἡμᾶς ἡ βοίνη, πλείω ὀφρανεῖ εἶναι, ὡς ἐγώ φημι, ἢ τὸ παραχρῆμα τῇ γαστρὶ χαρίσασθαι. ἐννοήσατε δ' ἔφη, ὡς δὲ ἐκείνους αἰσχυντέον ἂν, οὐδ' ὡς ἡμῖν προσήκει, οὔτε πλησμονῆς ποτε, οὔτε μέθης. Οὐ γὰρ πω διατέτρακται ἡμῖν ἃ βουλόμεθα. Ἀλλ' αὖτα πάντα νῦν ἀκμάζει μελείας δέομενα. Ἔχομεν γὰρ ἐν τῷ στρατοπέδῳ, πολεμίους πολλαπλασίους ἡμῶν αὖ ὄν. καὶ τούτους λελυμένους· οὓς καὶ φυλάττεσθαι ἔτι προσήκει, καὶ φυλάττειν ὅπως ὡς καὶ οἱ ποιήσοντες ἡμῖν τὰ αὐτὰ δεῖα. Ἐπὶ δ' οἱ ἵππεῖς ἡμῖν, ἀπεισι· φρονπίδα παρέχοντες ὅσου δοῦ· καὶ ἐλθόσιν ἢ παραμυθοῦσιν· ὥστε ὦ ἄνδρες, νῦν μοι δοκεῖ, πιοῦσι τοῦ σῖτον προσφέρεσθαι δεῖν ἡμᾶς, καὶ τοιοῦτον ποιεῖν, ὅποι ὅτι οἷόν τε μάλιστα σύμφορον ἦναι. πρὸς γὰρ μήτε ὕπνου, μήτε ἀφροσύνης ἐμποδίσθαι. Ἐπὶ δὲ καὶ χρήματα ἐγὼ οἶδα ὅτι πολλὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐστίν. ὧν ἀκούω ὅτι δυνατὸν ἡμῖν κοινῶν αὖ ὄντων τοῖς συγκατειλυφόσιν φίσασθαι, ὁπόσα αὖ βουλώμεθα· ἀλλ' οὖμοι δοκεῖ τὸ λαβεῖν κερδαλεώτερον εἶναι, τοῦ δικαίους φανομένους, ἐκείνους τούτῳ πρίασθαι ἐπὶ μᾶλλον αὐτοὺς, ἢ νῦν ἀπαίτειν ἡμᾶς. Δοκεῖ δέ μοι ἔφη καὶ τὸ νέμειν τὰ χρήματα ἐπειδὰν ἔλθωσι, μηδοις καὶ ὑρκανίοις καὶ πηγασὶν αὖ πρέπειν. καὶ τι μεῖον ἡμῖν δ' σωτῆρι, κόρδας ἡγήσασθαι· διὰ γὰρ τὰ κόρδα, ἥδιον ἡμῖν παραμένοιεν· τὸ μὲν γὰρ νῦν πλουτεῖν κτήσασθαι, ὀλιγοχρόνιον αὖ ἡμῖν τὸν πλοῦτον παράσχοι. Τὸ δὲ ταῦτα προεμένους ἐκεῖνα κτήσασθαι ὅθεν πλοῦτος φύεται, τοῦτ' αὖ ὡς ἐγὼ δοκῶ, ἀενναόπρεπον ἡμῖν δύναται αὖ τὸν πλοῦτον

τον καὶ παισὶ τοῖς ἡμετέροις παρέχειν. Οἶμαι δ' ἔφη καὶ οἴκοι ὑμᾶς τούτου ἕνεκεν ἀσκεῖν, καὶ γαμοὺς κρείττους εἶναι καὶ ἀκαίρων κερδῶν. ἵν' ὁπότε δέοι, δυνάμεθα αὐτοῖς συμφόρως χρῆσθαι. Ὅταν δ' αὖ μείζοσι τῶν νῦν παρόντων ἄθλοις διεξιόμεθα τὴν παιδείαν, ἐγὼ μὲν οὐκ ὄρωμαι, οὔτως αὖ σῶσαι δ' αὐτῷ ὑπάρας αὖ ἀνὴρ πέρσης τῶν ὁμοτίμων ὤφελε. Δεινὸν γὰρ τἀνεῖν ὦ κῦρε, ἐνθήκας μὲν πολλάκις ἀστοὶ καρπροῦ μῦν, ὅπως θηρίον τι προχείριον ποιησόμεθα, καὶ μάλα μικροῦ ἴσως ἄξιον· ὅλβον δὲ ὅλον πειρώμενοι θηρᾶν, ἢ ἐμποδὼν τι ποιησάμενα γενέσθαι ἡμῖν. ἀ τῶν μὲν κακῶν αὖθρώπων ἄρχει, τοῖς δὲ ἀγαθοῖς πείθεται, οὐκ αὖ πρέποντα ἡμῖν δοκίμειν ποιεῖν. ὁ μὲν ὑπάρας δ' ἂν, οὐ σωθεῖεν· οἱ δ' ἄλλοι ταῦτα ποιοῦντες ταῦτα σῶν οὐν. Ὁ δὲ κῦρος ἄγειν δ' ἔφη ἐπειδὴ ὁμοιοῦμεν ταῦτα, πέμπαπτι ἀπὸ λόχου πέντε αὖ δρας ἕκαστος τῶν παρόντων. Οὗτοι δὲ προϊόντες ὅπως μὲν αὖ ὁρῶσι πορσύνοντας τὰ αὖτὰ δεῖα, ἐπαινοῦντων, οὓς δ' αὖ ἀμελοῦντας, κολάζοντων ἀφειδέστερον ἢ ὡς δεπόπται. Οὕτω μὲν δὴ ταῦτα ἐποίουν. Τῶν δὲ μὴ δῶν πένες ἤδη οἱ μὲν, ἀμάξας προωρμημένας καταλαμβάνοντες καὶ ἀποτρέφαντες, προσήλαυνον μεστὰς ὧν δεῖ πανταπᾶ. Οἱ δὲ, καὶ ἁρμαμάξας γυναικῶν τῶν βελτίστων. Ἦσαν μὲν, καὶ γυναικῶν. Ἦσαν δὲ, παλλακίδων διὰ τὸ κάλλος, συμπορευομένων. καὶ ταύτας ἕληφότες προσῆγον.

Ῥαΐτης γὰρ ἔτι καὶ νῦν οἱ κατὰ τὴν ἀσίαν στρατεύομενοι, ἔχοντες τὰ πλείστου ἄξια στρατεύονται. Λέγοντες ὅτι μᾶλλον μαχοίντ' αὖ τὰ φίλτατα παρεῖναι· τούτοις γὰρ φασὶν αἰσχύνην ἅνα προθύμως ἀλεξεῖν. Ἴσως μὲν οὖν οὕτως ἔχει· ἴσως δὲ καὶ ποιοῦσιν οὕτω, ἡδονῇ χαριζόμενοι. Ὁ δὲ κῦρος ὁρῶν τὰ τῶν μηδῶν ὄργα καὶ ὑρκανίων, ὡς πρὸ κατημέμφετο ἑωυτοῦ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ, ὅτι δὴ οἱ ἄλλοι αὖ τοῦτον τὸν χρόνον ἀκμάζειν τὰ μᾶλλον ἑαυτῶν ἐδόκουν, καὶ πρὸς κτᾶσθαί τι. Αὐτοὶ δ' ἐν ἀργοτέρᾳ χώρᾳ ὑπεκαπαύοντο· καὶ γὰρ δὴ οἱ ἀγαγόντες, ἀσφαλεστάτην κύρῳ ἄγειν, ἀλλ' ἀπλανοῦντο, μεθαλίσκοντες τοὺς ἄλλους. Ταῦτα γὰρ ἔφασαν σφίσι πρὸς τετάχθαι ποιεῖν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων. Δακώμυος δὴ ὁ κῦρος αὖ τούτοις, τάδε μὲν ὅμως κατεχώριζε· αὖθις καλεῖ δὲ πάλιν τοὺς πεζοφόρους. καὶ φησ ὅπου ἔμελλεν αὖ ἐξακούεσθαι τὰ λεγόμενα, ὧδε τάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ὅτι μὲν ὦ ἄνδρες φίλοι, ἢ καταλαμβάνειν τὰ νῦν προφαινόμενα, μεγάλα μὲν αὖ ἅπασι πέρσας ἀγαθὰ γένοιτο, μέγιστα δ' αὖ ἡμῖν δι' ὧν πράσσεται, παντὸς οἶμαι γινώσκομεν· ὅπως δ' αὖ αὐτῶν ἡμεῖς κύριοι γενοίμεθα, μὴ αὐτάρκης ὄντις κλύσθαι αὖ τὰ, ἢ μὴ ἔσται οἰκεῖον ἱππικὸν πέρσας, τοῦτο οὐκέτ' ἐγὼ ὁρῶ· ἐννοεῖτε γὰρ δὴ ἔφη· ἔχοντες ἡμεῖς οἱ πέρσαι ὅπλα. Οἷς δὲ κῦμεν τοὺς πολεμίους πρέπεσθαι, ὁμόσε ἰόντας. Καὶ δὴ πρέπομενοι, τοίους ἢ ἱππέας, ἢ πέλτας, ἢ ἀκοντιστὰς, αὖθι ἵππων ὄντις, δυνάμεθα αὖ φεύγοντας, ἢ λαβεῖν, ἢ ἀπωσθεῖναι. Τίνες δ' αὖ φοβοῖντο ἡμᾶς προσιόντις κακουργεῖν, ἢ πέλτα ἢ ἀκοντιστὰ, ἢ ἱππεῖς, οὓ δὲ ὁπότις, ὅπου δεῖς αὐτοῖς κίνδυνος, ὑφ' ἡμῶν κακόν τι παθεῖν μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τῶν πεφυκότων ἐνδρῶν· δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, οὐκ οὖδηλον ὅτι οἱ νῦν παρόντις ἡμῖν ἱππεῖς νομίζουσι ταῦτα πάντα ὑποχείρια γίνεσθαι, οὐχ ἥπλον αὐτοῖς εἶναι ἢ ἡμετέρα; Ἴσως δὲ, νὴ Δία καὶ μᾶλλον. Νῦν μὲν οὖν οὔπω ταῦτα ἔχει κατ' ἀνάγκην. Εἰ δὲ ἡμεῖς ἱππικὸν κτησάμενα μὴ χεῖρον τούτων, οὐ πάντα πάσιν ἡμῖν καταφανῆς, ὅτι τούς τ' αὖ πολεμίους δυνάμεθα αὖθι τούτων ποιεῖν, ἄπορ καὶ νῦν σῶν τούτοις; Τούτους τε ἔχομεν αὖ τότε μετριώτερον πρὸς ἡμᾶς φρονοῦντας. Ὁπότε γὰρ, ἢ παρεῖναι, ἢ ἀπεῖναι βούλοιντο, ἢ ποῦ αὖ ἡμῖν μέλοι, ἢ αὐτοὶ αὖθι τούτων, ἀρκοῦμεν ἡμῖν αὐτοῖς. Ταῦτα μὲν δὴ οἶμαι, οὐδεὶς αὖ αὐπυνωμονήσειε, μὴ οὐχὶ τὸ πᾶν διαφόρειν, ἴσον πρῶτον γενέσθαι, οἰκεῖον ἱππικόν. Ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἐννοεῖτε, πῶς αὖ τοῦτο γένοιτο. Ἀρ' οὖν σκεψώμεθα, ἢ βουλοίμεθα καθεστάναι ἱππικόν, τί ἡμῖν ὑπάρξει· καὶ τίνος ἐνδεῖ. Οὐκοῦν, ἵππεῖς μὲν οὔπω πολλοὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατειλημμένοι, καὶ χαλινοὶ οἷς πείθονται. Καὶ τἄλλα ὅσα δεῖ ἱππους ἔχουσι χρῆσθαί τε. Ἀλλὰ μὴν, καὶ οἷς τε δεῖ αὖθρα ἱππεία χρῆσθαι ἔχομεν. θώρακας μὲν θρύμματα τῶν σωμάτων. πάλτα δὲ οἷς καὶ μεθιέντες καὶ ἔχοντες χρώμεθ' αὖ πρὸ τὸ λοιπόν. Δηλονότι αὖθρῶν δεῖ. Οὐκοῦν τοῦτο μάλιστα ἔχομεν, οὐδὲν γὰρ οὕτως ἡμέτερον ἐστιν, ὡς ἡμεῖς ἡμῖν αὐτοῖς. ἀλλ' ὅρα τις ἴσως ὅτι οὐκ ἔστιν ἃ ἐμεῖς. Οὐδὲ γὰρ ἴσμεν ἃ νῦν, πρὶν μαθεῖν, οὐδεὶς πώποτε. Ἀλλ' εἰσὶ αὖ τοι ὅτι παῖδες ὄντες ἐμανθάνομεν· καὶ πότερον οἱ παῖδες δεῖ φρονιμώτεροι ὥς τι μαθεῖν τὰ φαξόμενα καὶ δεικνύμενα, ἢ οἱ αὖθρες· πότερον δὲ ἐαν μάθωσιν, ἱκανώτεροι τοῖς σώμασιν ἐκτελεῖν· οἱ παῖδες, ἢ οἱ αὖθρες. Ἀλλὰ μὴν, σχολήτε ἡμῖν μανθάνειν, ὅσα οὔτε παισὶν οὔτε

Hystaspas

Aſiaticorũ mos m ac ducere quę habẽt car fima

Nihil eſt nobis tam no ſtrũ q̃m nosmet ipſi nobis

ἄλλοις αὐθ᾽ ἁρᾶσιν· οὔτε γὰρ τοξεύειν ἡμᾶς μαθητέον ὥς περ τοῖς Ἕλλησι, πρὸς ἃ πεπαίμεθα γὰρ τοῦτο οὔτε μὴν ἀκοντίζειν· ὥσπερ γὰρ τοῦτο. Ἀλλ᾽ οὐδὲ μὴν ὥς περ καὶ τοῖς ἄλλοις αὐθ᾽ ἁρᾶσι, τοῖς μὲν, γεωργίαν ἀσχολίαν παρέχουσι, τοῖς δὲ, τέχναι, τοῖς δὲ, ἄλλα οἰκεῖα· ἡμῖν δὲ πρὸς ταῦτ᾽ ἐστὶν οὐ μόνον σχολὴ, ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη. Ἀλλὰ μὴν, οὐχ ὥς περ ἄλλα πολλὰ ἴσην πολεμικῶν, χαλεπὰ μὲν, χρήσιμα δὲ. Ἱππικὴ δὲ οὐκ ἐν ὀδῷ μὲν ἱδίων, ἢ αὐτοὺς τοὺς ποδὶν προβεβιῶσθαι, ἐν δὲ στρατῷ, οὐχ ἁδύ· ταχὺ μὲν φίλῳ παραγενέσθαι ἢ θέοι, ταχὺ δὲ, εἴτε αὖθις εἴτε θᾶττόν τι δέοιτο διώκοντα καταλαβεῖν· ἐκεῖνο δὲ οὐκ ὀλίγιστος, τὸ ὅτι αὖ θ᾽ ἕνα ὅμιλον φέρειν, τοῦτ᾽ ἴσασιν τοῦτο συμφέρειν. Οὐκοῦν, ἴσως τοῦ γ᾽ ἔστιν, ἔχειν τι καὶ συμφέρον. Ὅτε μὲν μάχη αὖ τις φοβηθείη, μὴ ἢ δίωκε ἐφ᾽ ἵππου μᾶλλον ἢ πρόσθεν ἡμᾶς, πρὶν ἀκριβοῦν τὸ ὄρθον ἕκαστα, μήτε πεζοὶ ἕπωνται, μήθ᾽ ἵππεῖς ἱκανοί, ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῦτο ἀμήχανον· ὅπου γὰρ αὖ βουλώμεθα, ἐξέσται ἡμῖν πεζοῖς σὺν ἵπποις μάχεσθαι. οὐδὲν γὰρ ἵππων ἀσθενέστερον ἀνθρώπων, ἐὰν μαθησόμεθα, ἵππων δ᾽ ἀνθρώπων ἀσθενέστερον μαθόντες. Κῦρος μὲν, οὕτως ἢ ὅπως. χρυσᾶς δὲ σὺν ἀγορῶν αὐτῷ, ᾧ δὲ ἐλέξεν.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΧΡΥΣΑΝΤΑ.

Ἀλλ᾽ ἐγὼ μὲν ἔφη, οὕτως ἂν θυμῷ ἴσον σὺν μαθεῖν, ὡς νομίζω ἐὰν ἴσον γένωμαι, αὖθις πάντος ἕσεσθαι· νῦν μὲν γὰρ ἐγώγε ἀγαπῶ, ἢν γ᾽ ἐξίσου τῷ δεῖν ὁρμηθεὶς αὐθρώπῳ, μόνον τῇ κεφαλῇ πρόσχῳ· αὖ τε θηρίον παρὰ θεὸν ἰὼν σὺν πολὺ κομιστέον φέρουσι, ὥς τε ἀκοντίσαι, ἢ τοξεῦσαι, πρὶν πάνυ πρόσω αὖ τὸ γενέσθαι· ἢν δὲ ἴσον γένωμαι, δυνήσομαι μὲν αὖθρα ἐξ ὅλεως μήκους καθαιρεῖν δυνήσομαι δὲ θηρία διώκων, τὰ μὲν, ἐκ χερὸς παίων καὶ παλαμβάνων· τὰ δὲ, ἀκοντίζων ὥς περ ἐγὼ νῦν· καὶ γὰρ ἐὰν ἀμφότερα ταχέα ᾖ, ὅμως δὲ πολὺ γέννται ἀγαθὰ, ὥς περ τὰ ἐγκόπτα ἔσται. Οἱ δὲ δὴ μάλιστα δοκῶ ἔφη ζώων ἐξιλασκέναι, ἵππος κενταύροις ἐγένοντο· ὥς τε προβουλεύεσθαι μὲν αὐθρώπου φρονήσει τὰς δὲ χεῖρας, τὸ δέον πάλαμα ἔχειν ἵππου δὲ τάχος ἔχειν καὶ ἰσχύν, ὥς τε τὸ μὲν φοβερὸν ἀφεῖναι· τὸ δὲ ὑπόμονον ἀνατρέφειν. Οὐκοῦν καὶ ταῦτα ἐγὼ τοῦτο ἴσασιν ἵππους γενόμενος, συγκομίζομαι πρὸς ἐμαυτόν. Προνοεῖν μόνον ἔζω τῇ ἐμῇ ψυχῇ ταῦτα αὐθρωπίνῃ γνώμῃ· τὰς δὲ χεῖρας ὁπλοφορήσω· διώξομαι δὲ τῷ ἵππῳ· τὸν δ᾽ ἐναντίον αὖ τρέψομαι τῇ τοῦ ἵππου ἐμῇ· ἀνὴρ οὐ συμπεφυκὼς, ἀλλ᾽ ὅσον οἱ ἵππου ἐντοιοί. Οὐκοῦν τοῦτό γε κρεῖττον ἢ συμπεφυκέναι. Τοὺς μὲν γὰρ ἵππου κενταύρους οἱ μαὶ ἔγωγε, πολλοῖς μὲν ἄσοφρεῖν τῶν αὐθρώπων δύρημάτων ἀγαθῶν ὅπως δεῖ χρῆσθαι· πολλοῖς δὲ ἴσην ἵππους ἡδέως· ἀπεφυκότων, ὥς αὖ ἴσην χρὴ ἀσπαλαύειν. Ἐγὼ δὲ ἢν ἵππου μάθω, ὅταν μὲν αὖ τοῦ ἵππου γένωμαι, πᾶ τοῦ ἵππου κεντταύρου δὴ που διαπεράξομαι· ὅταν δὲ καταβῶ δεπανήσω καὶ ἀμφίσομαι καὶ καθυδήσω ὥς περ οἱ ἄλλοι αὐθρωποι· ὥς τε πᾶ ἄλλο, ἢ διαφερόσ ἵππου κενταύρου, καὶ πάλιν σύνθετος γίγνομαι.

Ἐπὶ δ᾽ ἔφη καὶ τόδε πυνθανέσθω τοῦ ἵππου κενταύρου· ὁ μὲν γὰρ, δύο γ᾽ ὀφθαλμοῖ γε φέρεται, καὶ δυοῖν ὦτοιν ἤκουεν· ἐγὼ δὲ πέπαρσι μὲν ὀφθαλμοῖ τε μακρῷ ὄμμασι· πέπαρσι δὲ ὠσὶ πρόσθεν ἀκούομαι· πολλὰ γὰρ φασιν αὐθρώπου καὶ ἵππων τοῖς ὀφθαλμοῖς πρόσω πα δηλοῦν· πολλὰ δὲ τοῖς ὠσὶ πρόσω ἀκούοντα σημαίνειν· ἐμὲ μὲν οὖν ἔφη γράφε ἴσην ἵππου ἕνεκα βουλόμενον. Νὴ δί᾽ ἔφασαν οἱ ἄλλοι ταῦτης, καὶ ἡμᾶς. Ἐκ τούτου δὴ ἔφη ὁ κῦρος· Τί οὖν ἔφη ἐστὶ σφόδρα ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ, ἃ χρὴ νόμον ἡμῖν αὐτοῖς προῖσάμενα, ἀγχρόν ἅνα, οἷς αὖ ἵππους ἐγὼ προῖσα, αὖ τις φαίη πεζῇ ἡμῶν πορεύεσθαι, ἐὰν τε πολλὴν ἐὰν τε ὀλίγην ὁδὸν δέν διελθεῖν, ἵνα καὶ πάντα ἀσιν ἱππόκενταύρους οἴωνται ἡμᾶς οἱ αὐθρωποι ἅνα· ὁ μὲν οὕτως ἐπαίρετο· οἱ δὲ, πάντες σύνεσαν· ὥς τε ἐπὶ καὶ νῦν ἐξ ἐκείνου οὕτω χρῶνται πρόσω· καὶ οὐδεὶς αὖ ἵππον καλῶν καγαθῶν ἐκὼν ὀφθεὶν πρὸ ὧν οὐδαμοῦ τε ξοὶ ἰών. Οἱ μὲν δὴ, ἐν τούτοις τοῖς λόγοις ἦσαν· ἡνίκα δ᾽ ἦν ἔζω μέσον ἡμέρας, προσκλαίουσιν οἱ μηδοὶ ἵππεῖς καὶ οἱ ὑπασπισταὶ ἵππους τε ἄζοντες ἀχμαλώτους καὶ αὖθρας· ὅσοι γὰρ πᾶ ὄμμα παρεδίδοσαν, οὐκ ἀπεκτίννυον. Ἐπεὶ δὲ προσκλάσαν, πρὸς τὸν μὲν αὐτῶν ἐπυνθάνετο ὁ κῦρος, ἃ σῶοι πάντες ἦεν αὐτῷ. Ἐπεὶ δὲ τοῦτ᾽ ἔφασαν, ἐκ τούτου πρῶτα ὅτι ἔπραξαν. Οἱ δὲ, διηγοῦντο ἅπερ ἐπίσαν· καὶ ὡς αὐθρείως ἕκαστα ἐμεγαληγόρουν. Ὁ δὲ, διήκουε πάντα ἡδέως ὅσα ἐβούλοντο λέγειν. ἔπαινα δὲ καὶ ἐπήνεσεν αὐτοῖς οὕτως. Ἀλλὰ καὶ δ᾽ ἅλοι ἔφη ἐστὲ ὡς αὖθρες ἀγαθοὶ ἐγένεσθε· καὶ γὰρ μείζους φαίνεσθε καὶ καλλίους καὶ χρηστότεροι, ἢ πρόσθεν ἰδεῖν· ἐκ δὲ τούτου ἐπυνθάνετο αὖ τ᾽, καὶ πόσην ὁδὸν διήλασαν· καὶ ἅ οἱ οἱ τοῦ χώρα. Οἱδ᾽ ἔλεγον ὅτι καὶ πολλὴν δὴ ἐλάσαιεν· καὶ πάντα οἱ οἱ τοῦ χώρα· καὶ μετ᾽ εἶνι καὶ οἱ ὧν καὶ αὖγῶν, καὶ βοῶν καὶ ἵππων· καὶ ὅτου καὶ πάντ᾽ ἀγαθῶν. Δυοῖν αὖ ἔφη ἔσται μελητέον ἡμῖν εἶν· ὅπως τε χρεῖτ᾽ οἷς ἐσόμεθα ἵππων ἐχόντων αὐτά, καὶ ὅπως αὐτοὶ μὴ ἔσονται· οἶκον, ᾧ μὲν γὰρ χώρα, πολλοῦ ἄξιον κῆμα· ὄρημα δ᾽ αὐθρώπων οὖσα, ὄρημα καὶ τἀγαθὰ

θῶν γίγνεται· τοῖς μὲν οὖν ἀμυνομένοις, οἷ δ᾽ ἐᾶν ὅπα ἀπόλλυνται πορεύοντες· τοῦτο γὰρ μάλιστα σώζει τὴν νίκην· τοῖς δὲ παραδιδόντας, ἀχμαλώτοις ἐλάβετε· ὅς δ᾽ ἀφίεμαι, τοῦτ᾽ αὖ συμφορὸν αὖ ὡς ἐγώφημι πρόσιμεν. Ῥᾳδίων μὲν γὰρ νῦν, οὐκ ἂν φυλάττεσθαι οὐδὲ φυλάττειν τοὺς ἡμᾶς δ᾽ ἐοι· οὐδ᾽ ἂν σιτοποιεῖν τοὺς· οὐ γὰρ λιμῷτε δήπου ἀπολλύμενοι αὐτούς· ἐᾶσιπα δὲ καὶ τούτους ἀφέντες, πλείοσιν ἀχμαλώτοις χρησόμεθα. Ἐαὶ γὰρ κρατῶμεν τῆς χώρας, ἅπαντες ἡμῖν οἱ ἐνταῦθα τὴν οἰκοῦντες, ἀχμάλωτοι ἔσονται· μᾶλλον δὲ τούτους ζῶντας ἰδόντες καὶ ἀφεθέντας, μᾶλλον ἂν οἱ ἄλλοι καὶ πείθεσθαι ἀρήσονται μᾶλλον ἢ μάχεσθαι· ἐγὼ μὲν οὖν οὕτω γιγνώσκω· ἢ δὲ ἄλλος τις ὁρᾷ ἄμεινον, λεγέτω. Οἱ δὲ, ἀκούσαντες, σῦνηνουν ταῦτα ποιεῖν. Οὕτω δὴ ὁ κῦρος καλέσας τοὺς ἀχμαλώτους, λέγει τάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες ἔφη νῦν τι ὅπα πείθεσθε, τὰς ψυχὰς πᾶν ποιήσασθε· τοῦτο λοιπὸν, ἢν οὕτω ποιῆτε, οὐδ᾽ ὁτιοῦν κακὸν ἔσται ὑμῖν· ἀνὴ ἢ οὐχ ὁ αὐτὸς ἄρξει ὑμῶν ὅς περ καὶ πρότερον· οἰκήσετε δὲ τὰς αὐτὰς οἰκίας· καὶ χώραν τὴν αὐτὴν ὄργασεσθε· καὶ γυναῖκ᾽ τὰς αὐτὰς συνοικήσεσθε· καὶ παίδων ἴσον ὑμετέρων ἄρξετε ὡς περ νῦν· ἡμῖν μέντοι οὐ μαχεῖσθε· οὐδὲ ἄλλο οὐδενί· αὖ δὲ καὶ ἄλλος ὑμᾶς ἀδίκῃ, ἡμεῖς ὑπὲρ ὑμῶν μαχούμεθα· ὥστε μὴ δ᾽ ἔτ᾽ ἀγγέλλειν μηδενὶ ὑμῶν τὰ ὄντα πρὸς ἡμᾶς κομίσετε· καὶ τοῖς μὲν κομίζουσιν ἔσται δῶρα καὶ ἀλλ᾽ ὑμῶν ἀόδωλος· ὁπόσοι δ᾽ αὖ τὰ πολέμικα μὴ ἀποπίθωνται ὅπλα, ἅπαν τούτοις ἡμεῖς καὶ δεῖ στρατοῦσόμεθα· ἐαὶ δέ τις ὑμῶν, καὶ ἰὼν ὡς ἡμᾶς δύνοικῆς καὶ πράττων τι καὶ διδάσκων φαίνηται, τοῦτον ἡμεῖς, ὡς δυσεργέτην καὶ φίλον οὐχ ὡς δοῦλον πολεμοῦμεν· ταῦτ᾽ οὖν ἔφη αὐτοί τε ἴστε· καὶ τοῖς ἄλλοις διαγγέλλετε· αὖ δ᾽ ἆρα ἔφη ὑμῶν βουλομένων ταῦτα μὴ πείθωνται τινες, ἅπαν τούτοις ἡμεῖς ἀγαπόσως ἡμεῖς ἐκείνοις, μὴ ἐκεῖνοι ἡμῶν ἄρχωσιν. Ὁμὲν, ταῦτα ἦεν· οἱ δὲ, προσεκύνησάν τε καὶ ταῦτα ἔφασαν ποιήσειν· ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι ᾠχοντο, ὁ κῦρος ἦεν· ὥρα δ᾽ ἦ ὦ μηδοι καὶ ἁρμάτιοι δεῖσθαι ἡμῖν· παρεσκεύασαι δὲ ὑμῖν τὰ ἅπαντα δεῖα ὡς ἡμεῖς βέλτιστα ἐδυνάμεθα· ἀνήτε καὶ ἡμῖν ἐπεσθε, τοῦ πορεύεσθου ὅπου τὸ ἡμῖν ἰκανὸς δὲ ἀμφοτέροις πεποίηται. Οἷον δὲ μὴ πάντα μὴ δὲ πεῖν· ἱκανὰ γὰρ ἔχομεν παρ᾽ ἡμῖν αὐτοῖς παρεσκευασμένα. Καὶ ὑμεῖς δ᾽ ἔφη ὦ ὑρκανιοι, διάγετε αὐτοῖς ἅπαν τὰς σκηνάς· τοῖς μὲν ἄρχοντας, ἅπαν τὰς μεγίστας· γιγνώσκετε δέ, τοῖς δ᾽ ἄλλοις ὡς αὖ δοκῇ καλλίστα ἔχειν· καὶ αὐτοὶ δὲ φάνειτε ὅπου ἤδιστα ὑμῖν· καὶ ἀκέραιοι ἀ σκηναὶ· παρεσκευάσαται δὲ καὶ ἐνθάδε ὡς περ καὶ τοῦτοις· τοῦτο δ᾽ ἴστε ἀμφοτεροι ὅπα μὲν ἔξω ὑμῶν, ἡμεῖς φυλακήσομεν. Τὰ δ᾽ ἔν ταῖς σκηναῖς, αὐτοὶ ὁρᾶτε· καὶ τὰ ὄμμα ἐντίθεσθε. Οἱ γὰρ ἐν ταῖς σκηναῖς, οὕτω φίλοι ἡμῖν· Οἱ μὲν δὴ μηδοι καὶ οἱ ἀμφὶ πυραμίνην, ἐλοῦντο. Ἦν γὰρ παρεσκευασμένα· καὶ ἱμάτια μάλα βούντες, ἐδεήσαν· καὶ οἱ ἵπποι αὐτῶν, ἅ χον τὰ ἅπαντα δεῖα· καὶ τοῖς ὑρκανίοις δίεπεμπον τῶν ἄρτων ἑκάστοις τοῖς ἡμίσεις· ὄλον δὲ οὐκ ἔπεμπον οὐδὲ οἶνον· οἰόμενοι ἔχειν τοῖς ἀμφὶ κῦρον· ὅπερ ἔφη ἄφθονα τῶπα ἔχειν. Ὁ δὲ κῦρος παῦπα ἔλεγεν· ὄλον μὲν γὸν λιμόν. Γιὲν δ᾽ ἄπο τοῦ παραῤῥέοντος ποταμοῦ· ὁμὲν οὖν κῦρος δεπανήσας τοῖς ὑρκανίοις ἐπειδὴ σῦνεσκόπασε, κατὰ πεμπάδας καὶ κατὰ δεκάδας πολλοὺς αὐτῶν διέπεμπε καὶ ἐκέλδυσε κύκλῳ τοῦ στρατοπέδου κρύπτειν· νομίζων ἅμα μὲν φυλακὴν ἔσεσθαι, ἐαὶ τις ἔξωθεν προσοῖ· ἅμα δὲ, ἐαὶ τις ἔξω χρήματα φέρων ἀποδίδρᾳ σκη, ἀλώσεσθαι αὐτόν· καὶ ἐγένετο οὕτως πολλοὶ μὲν γὰρ ἀπεδίδρασκον· πολλοὶ δὲ ἐάλωσαν.

Ὁ δὲ κῦρος, τὰ μὲν χρήματα, τοῖς λαβοῦσιν ἐᾶα ἔχειν· τοῖς δὲ αὐθρώπους, ἐκέλδυσεν ἀσφαλῶς· ὥς τε πουλοι πρὸ· οὐδὲ βουλόμενος αὖ δρες ῥᾳδίως γὸν νυκλῶς πορδυόμων. Οἱ μὲν δὴ πρῶται οὕτω διῆγον· οἱ δὲ μηδοι, καὶ ἔπαινον καὶ δῶρα ἐοῦντο καὶ ἠυλοῦντο καὶ πάσης ἐπεθυμίασε ἐνεμπίμπλαντο· πολλὰ γὰρ καὶ τοιαῦτα ἐάλω ὥς τε μὴ ἀπορεῖν ἑκάστου τοῖς ἐχομένοις. Ὁ δὲ κυαξάρης ὁ τοῦ μήδων βασιλεὺς, τὴν μὲν νύκτα ἐν ᾗ ἐξῆλθεν ὁ κῦρος, αὐτὸς τε μεθύσκετο μεθ᾽ ὧν παρεσκήνου οὕτω ἐπ᾽ αὐτυχίᾳ· καὶ τοὺς ἄλλους δὲ μήδους ὡς ᾠετο παρεῖναι ἐν τῷ στρατοπέδῳ πολὺν ὀλίγων, ἀκούων θόρυβον πολὺν· οἱ γὰρ οἰκέται τοῦ μήδων, ἅτε τοῦ δεσποτῶν ἀπολλυθότων, ἀϊσθμῶς καὶ ἔπινον καὶ ἐθορύβουν. Ἀλλως τε καὶ ἐκ τοῦ ἀστυρίου στρατεύματος καὶ οἶνον καὶ ἄλλα πολλὰ πιαῦτα ἦλθον· ἐπὶ πολλοῖς. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, καὶ ἅπαν θύρας οὐδεὶς ἦκε, πρὶν οἱ πρῶτοι καὶ σῶοι δεῖ ἦσαν, καὶ τὸ στρατόπεδον κενὸν ἤκουεν ἅνα τῷ μήδων καὶ τοῦ ἵππειον ἑώρα, ἐπεὶ ἐξῆλθεν, οὕτως ἔχοντα· ἐνταῦθα δὴ ἐβρεμοῦτο τε τῷ κύρῳ καὶ τοῖς μήδοις, τῷ καταλιπόντας αὐτὸν ὄρθριον οἴχεσθαι. Καὶ δύθυς ὡς περ λέγεται ὠμὸς εἶναι καὶ ἀγυιάμων, κελδύει τοῦ παρόντων πινὰ λαβόντα τοὺς παρ᾽ ἑαυτῷ ἵππεας, πορδύεσθαι ὡς τάχιστα πρὸς τὸ ἀμφὶ κῦρον στράτευμα, καὶ λέγειν τάδε.

Hyppocentauri

ὁπλοποιήσασθαι

ὄλον μὲν τὸν λιμὸν πρὸ δὲ τοῦ παρῥέοντος ποταμοῦ

ἐβρεμοῦτο

ᾠμην μὲν ἔγωγε οὐδ' αὖ σε ὦ κῦρε οὕτως ἀφρονοῦντας πρὸ ἐμοῦ βουλεύεσθαι· ἃ δὲ κῦρος οὕτω γιγνώσκοι, οὐκ αὖ ὑμᾶς γε ὦ μὴ δι' ἐβελῆσαι, οὕτως ἔρημον ἐμὲ καταλιπεῖν· καὶ νῦν ἐὰν μὲν κῦρος βουλήται· ἃ δὲ μή, ὑμεῖς γε τὴν ταχίστην παρίετε· τοῦτα ἐπίστελλεν· ὁ δὲ, παυόμενος, προὔλεγεν ἔφη· καὶ ταῦτ' ἐγὼ δίκαιος εἰμὶ ἐκείνους. Ῥᾳδίως δὲ κῦρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ἐφ' οὓς ἐπρεσβεύοντο. Οτε νυν δὴ ἔφη ἀκούω, ἀφεστηκότας ἴσον πολεμίων ὑρκανίους πυνθάνεσθαι δ' ὑμᾶς, οἰχεσθαι ἡγουμένους αὐτῶν. Ακούσας ταῦτα ὁ κυαξάρης, πολὺ μᾶλλον ἔτι τῷ κύρῳ ὠργίζετο, μὴ δ' ἂν εἶναι αὐτῷ ταῦτα· καὶ πολλὴ σπουδὴ μᾶλλον ἐπεμπετο αὖ τοὺς μήδους, ὡς ἡλίσκοιντο αὐτόν· καὶ ἰσχυρότερον ἔτι ἢ πρόσθεν τοῖς μήδοις ἀπειλῶν ἐπεκάλει· καὶ τῷ πεμπομένῳ δὲ ἠπείλησεν, εἰ μὴ ἰσχυρῶς ταῦτα ἀπαγγείλοι. Ο μὲν δὴ πεμπόμενος ἐπορεύετο, ἔχων οἷς ἐωυτοῦ ἵππους ὡς ἑκατόν· αἰωμένος ὅπη καὶ αὐτὸς οὐκ ἐπορεύθη μετὰ τοῦ κύρου· ἐν δὲ τῇ ὁδῷ πορευόμενοι διαχιλιόμηνοι ὁδῶν πρίν ποτε ἡμαῶν τό· καὶ οὐ πρόσθεν ἀφίκοντο ἐς τὸ τοῦ κύρου στράτευμα, πρὶν ἐντυχόντες τισὶ τῶν ἀσυρίων ἠναγκάσθησαν αὐτοῖς ἡγεῖσθαι. Καὶ οὕτοι δὴ ἀφικνοῦνται τὰ πυρὰ καταδύντες, πρὸ μέσας νύκτας. Ἐπεὶ δ' ἐγένοντο πρὸς τῷ στρατοπέδῳ, οἱ φύλακες ὥσπερ ἐφημέριον ἦν ὑπὸ κύρου, οὐκ ἐᾶς ἀφικνοῦνται πρὸ ἡμέρας. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ὑπεφαίνετο, πρῶτον μὲν τοὺς μάγους καλέσας, τὰ τοῖς θεοῖς νομιζόμενα ἔθυε τοῖς τοιούτοις ἀγαθοῖς, ἐξαμείσθαι ἐκέλευσε· καὶ οἱ μὲν, ἀμφὶ ταῦτα ἦσαν· ὁ δὲ, συγκαλέσας τοὺς ὁμοτίμους, ἔφην.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ανδρες· ὁ μὲν θεὸς, πρόφαινει πολλὰ ἀγαθά· Ημεῖς δὲ ὦ πρᾶσαι ἐν τῷ παρόντι, ὀλίγοι ἐσμὲν, ὥς τε ἐγκρατεῖς εἶναι αὐτῶν. Εἴ τε γὰρ ὅσα αὖ κατεργαζόμενα μὴ φυλάξοιμεν τοῦτα, πάλιν ἀφ' ἑτοίμου ἐσται, εἴ τε καταλείποιμέν τινας ἡμῶν αὐτῶν φύλακας ἅμα τοῖς ἐφ' ἡμῶν γιγνομένοις, αὐτίκα οὐδεμίαν ἔχοντες ἰσχὺν ἀφανοῦμεθα· δοκεῖ οὖν μοι ὡς τάχιστα ἰέναι τινα ὑμῶν ἃς πρᾶξαι· καὶ διδάσκειν, ἃ πρέπει λέγων λέγω· καὶ κελεύειν ὡς τάχιστα πέμπειν στράτευμα, εἰ πρὸ ἅμα θυμοῦσι πρᾶσσειν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀσπίδος καὶ τὴν καρπωσιν, γενέσθαι ἐφ' ἑαυτοῖς. Ιθι μὲν οὖν ἔφη σὺ ὁ πρεσβύτατος· καὶ ἐλθὼν, τοῦτα λέγε καὶ ὅπόθεν αὖ πέμπωσι στρατιάν, ἐπεὶ δ' αὖ ἐλθοιτε παρ' ἐμὲ, ὅπ' ἐμοὶ μελήσει πρὸς τῆς προφῆς αὐτῶν· ἃ δ' ἔχομεν ἡμεῖς, ὁρᾶς μὲν σὺ τά· Κρύσταλλος δὲ τοῦ πάντων μισθόν. Οτι δὲ τούτων ἐγὼ καλῶς καὶ νομίμως πέμπων ἃς πρᾶσας ποιοίμην αὖ τὰ μὲν πρὸς θεοὺς, γόν πατέρα ὁρώμενα· τὰ δὲ, πρὸς τὸ κοινὸν τὰς ἀρχάς· πεμψάντων δὲ καὶ ὁπόσας ὧν στρατιὰ ἀφίκοιτο· καὶ φράσειας ὧν ὁρῶν ἴσμεν· καὶ σὺ μὲν ἔφη συσκευάζου· καὶ γὰρ λόχον προμηθέα τε· Εκ τούτου δὲ καὶ τοῖς μήδοις ἐκάλει· καὶ ἅμα ὁ κυαξάρους ἄγγελος παρίσταται· Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις ἦν τὸν κύρου ὀργήν, καὶ πῶς πρὸς τοὺς μήδους ἀπλᾶς αὐτοῦ ἔλεγε· καὶ τέλος ἔφην, ὅπ' ἀπέναι μήδοις κελεύει, ἃ καὶ ὁ κῦρος μέγειν βούλεται· οἱ μὲν δὴ μῆδοι ἀκούσαντες πεῦ ἀγγέλου, ἐσίγησαν· ἀπορούντες μὲν, ὡς χὴ καλοῦντος ἀπειθεῖν, φοβούμενοι δὲ, ὡς ἀπειλοῦντι ὑπακούσαι· ἄλλως τε καὶ δόξαντες τὴν ὠμότητα αὐτοῦ· Ο δὲ κῦρος ἔφην· Αλλ' ἐγὼ ὦ ἄγγελε χὴ μῆδοι, οὐδὲν ἔφη θαυμαίζω, ἃ κυαξάρης, πολλοὶς μὲν πολεμίοις τοτ' ἰδὼν, ἡμᾶς δὲ οὐκ ἂν ὡς ὅπ πράττομεν ὀκνεῖ πρίτε ἡμῶν καὶ πρὸ ἑαυτοῦ· Επειδὰν δὲ ἄφθιται πολλοὺς μὲν ἴσον πολεμίων ἀπολωλότας, ὑπὸ δὲ ἀπειλημμένους, πρῶτον μὲν ὑπὸ στρατοῦ φοβούμενος· ἔπειτα γνώσεται, ὅπ νῦν ὄρμιος οὐ γίγνεται, νῦνίκα οἱ φίλοι αὐτοῦ, τοῖς ἐκείνου ἐχθροὺς ἀπολλύουσιν· Αλλὰ μὴν, μεμνῆσθαί γε χρὴ ἐσμὲν ἄξιοι, οὔτε προϊόντες ἐκεῖνον, καὶ οὐδὲ τοῦτα αὐτομαπίσαντες· Αλλ' ἐγὼ μὲν ἐκεῖνον ἔπεισα, ἐᾶσαι με λαβόντα ὑμᾶς ἐξελθεῖν· ὑμεῖς δὲ, οὐχ ὡς ἐθυμοῦντες ἐξίεναι, ὅτῳ ὑμῶν μὴ ἀρέσκοιμι εἶναι· καὶ ἡ ὀργὴ οὕτω αὖτη, σαφῶς οἶδ' ὅτι, ὑπότε ἴδοιεν ἀγαθὸν πεποιηκότα· καὶ σὺν τῷ φόβῳ λήξουσι ἄπαντα. Νῦν μὲν οὖν ἔφη σὺ ὦ ἄγγελε ἀπάπαυσον ἐπεὶ πεπόνηκας· ὑμεῖς τε ὦ πρᾶσαι, ἐπεὶ καὶ πρὸς δέχεσθε πολεμίους, ἤπτι μαχουμένους τε ἢ πεισομένους παρίστασθαι, παρὼν μὲν ὡς κάλλιστα· Οὕτω γὰρ ὁρωμένους, ἧκιστ' ἂν πολέμιον προαυτοῦ ἔχειν ὧν χρήζομεν. Σὺ δ' ἔφη ὁ τῶν ὑρκανίων ἄρχων, ὑπομένων προστάξας τοῖς ἡγεμόσι τῶν στρατιῶν, ἕξομίζειν αὐτούς. Επεὶ δὲ ταῦτα ποιήσας ὁ ὑρκάνιος προσῆλθε, λέγει ὁ κῦρος· ἐγὼ δὲ ἔφη ὦ ὑρκανίε ἴδ' ὁμαλῶ ἀσθαμένος ὅπ οὐ μόνον φιλίαν ἔσθ' ὑμῖν πρᾴ, ἀνὰ χὴ ξύνεσιν φαίνομαι ἔχειν. Καὶ νῦν ὅπ συμφέρει ἡμῖν τὰ αὐτὰ, δῆλον· ἐμοί τε γὰρ πολέμιοι ἀσύριοι, σοί τε νῦν, ἐχθροί ἐσθ', ἠμὲν ἐμοί·

Οὕτως οὖν ἡμῖν ἀμφοτέροις βουλευτέον, ὅπως τ' μὲν νῦν παρόντων μηδεὶς ἀποστήσεται ἡμῖν συμμάχων· ἄλλους δὲ ἐὰν δυνώμεθα προσλαμβάνωμεν· τ' δὲ μὴ δουλεύσας ἥκουσας ἀποκαλοῦντος τοὺς ἱππέας.

Εἰ δέ ποι ἀπαίσιον, πῶς ἡμεῖς μόνοι πεζοὶ μόνοιμεν· Οὕτως οὖν δεῖ ποιεῖν ἐμὲ καὶ σε, ὅπως ὃ προκαλῶν οὗτος, καὶ αὐτὸς μένειν βουλήσεται παρ' ἡμῖν· Σὺ μὲν οὖν σκηνὴν δύρων, ὅ τι αὐτῷ ὅπευ κάλλιστα διάξει πάντα τὰ δέοντα ἔχων· Εγὼ δ' αὖ πειράσομαι ὅρ' γον παὐτῷ πρὸς τάξαι· ὅπερ οὗτος ἥδιον πράξει ἢ ἄπειπι· καὶ διαλέγου δὲ αὐτῷ, ὁπόσα ἐλπὶς γενέσθαι ἀγαθὰ πᾶσι τοῖς φίλοις, ἢν τὰ δέοντα οὕτω γένηται· προήσας μόνοι τοῦτα, ἧκε πάλιν παρ' ἐμέ· Ο μὲν δὴ ὑρκάνιος, ᾤχετο πρὸν μηδὲν ἄπειπι σκηνὴν ἄγων· Ο δὲ, εἰς πρῶτας ἰὼν, παρῆν σπεισκυασμένος· Ο δὲ κῦρος αὐτῷ ἐπέστειλε πρὸς μὲν πρῶτας λέγειν ἃ καὶ πρόσθεν ἐν τῷ λόγῳ διῄλωται· κυαξάρει δὲ ἀπαγγέλλειν βούλομαι· ἵνα ὡς αὐτὰ ὁμολογῆς, ἐάν τις σε πρὸς ταῦτα ὄρωτᾷ· Ενῆν δὲ τῇ ἀπολῇ τάδε.

ΚΥΡΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Κῦρος κυαξάρει χαίρειν· Ημεῖς σε οὔτε ὄρμιον καπλίπομεν, οὐδὲ εἰς γὰρ ὅταν τῶν ἐχθρῶν κρατῇ, τότε τῶν φίλων ὄρμιος γίνεται, αὐδὲ μὴν ἀπὸ χωροῦντές τε ἀπὸ σοῦ, οἱόμεθα ἐν κινδύνῳ σε καθεστάναι· Αλλ' ὅσῳ πλέον σου ἀπέχομεν, τοσούτῳ πλείονα σοι τὴν ἀσφάλειαν πρὸς ἡμῶν νομίζομεν· Οὐ γὰρ οἱ ἐγγύτατα τῶν φίλων καθήμενοι, μάλιστα τοῖς φίλοις τὴν ἀσφάλειαν παρέχουσιν· Αλλ' οἱ τοὺς ἐχθροὺς μήκιστον ἀπελαύνοντες, μάλλον τοὺς φίλους ἐν ἀκινδύνῳ καθιᾶσι· σκέψαι δέ, καὶ οἷα ὄντα μοι πρὸς σὲ, οἷός τ' πρὸς ἐμέ· ἐπειτά μοι μέμφῃ· Εγὼ μὲν γέ σοι ἤγαγον συμμαχικὸς· οὐχ ὅσους σὺ ἐποίησας· ἀλλ' ὅσους· ἐγὼ πείσοις ἐδυνάμην· Σὺ δέ μοι ἔδωκας μὲν ἐν τῇ φιλίᾳ ὄντι, ὁπόσοις πείσαι δυνηθείην· νῦν δ' ἐν τῇ πολεμίᾳ ὄντος, οὐ τὸν θέλοντα· ἀνὰ πάντας ἀπεκάλεις· Τοιγαροῦν, τότε μὲν ᾠόμην, ἀμφοτέροις ὑμῖν χάριν ὀφείλειν· νῦν δὲ ἀναγκάζεις, σοῦ μὲν σπλαβέσθαι· τοῖς δ' ἀκολουθήσασι, πειρᾶσθαι πᾶσαν τὴν χάριν ἀποδιδόναι· Οὐ μόνοι ἔγωγε, σοὶ δύναμαι ὅμοιος γενέσθαι· ἀνὰ καὶ νῦν πέμπων ἐπὶ στράτευμα δεῖ πρᾶσας, σπλέλλω ὅσοι σοὶ ἴασιν ὡς ἐμὲ, ἤντι σὺ αὐτὸν ἦν παρ' ἡμᾶς ἐλθεῖν, σοὶ ὑπῆρχεν· οὐχ ὅπως αὖ ἐβέλωσιν· ἀνὴ ὅπως αὖ σὺ βούλῃ χρῆσθαι αὐτοῖς· συμβουλεύω δέ σοι καὶ πρὸ νεώτερος ὤν, μὴ ἀφαιρεῖσθαι, ἃ αὖ δ' ὡς· ἵνα μήσοι ἔχῃσι αὐτὶ χαρίτων ὀφείλωνται· μὴ δὲ ὅταν πίνα βούλῃ πρὸς σὲ πατὰ χὺ ἐλθεῖν, ἀπειλοῦντα μᾶλλον πέμπεσθαι· μὴ δὲ φάσκοντα ἔρημον ἦναι, ἅμα πολλοῖς ἀπειλεῖν· ἵνα μὴ δι' ἀσκῆς αὐτοῖς, σοῦ μὴ φορτίζῃ· ἐρέωσο· ἡμεῖς δὲ πειρασόμεθα παρεῖναι, ὅταν τάχιστα διαπραξώμεθα, ἃ σοί τ' αὖ νομίζωμεν καὶ ἡμῖν πρακτέα, κοινὰ γενέσθαι ἀγαθά· Τοιαύτην αὐτῷ ἀπόδος· καὶ ὅτι αὖ σε τοῦτων ἐρωτᾷ ἢ πρᾶγέραται, σύμφαθι· καὶ γὰρ ἐγὼ ἄλλοι τ' ἄλλοισοι πρὸ τῶν πρεσῶν, ἢ πρᾶγέραται· Τούτῳ μὲν οὖν οὕτως ἀπαὼν, καὶ δοὺς τὴν ἐπιστολὴν, ἀπέπεμψε· πρόσθεν δὲ μῦθος οὗτος ἀφ' ἑνὸς, ὡς πρὸ οἱ δὴν ὅτι συμφέρει παχὺ παρεῖναι· ἐκ τούτου δὴ, ἑώρα μὲν ἐξωπλισμένους ἤδη πάντας καὶ τοὺς μήδους καὶ τοὺς ὑρκανίους, καὶ τοὺς ἀμφὶ πυραμὴν· καὶ οἱ πρῶτοι δὲ ἐξωπλισμένοι ἦσαν· ἤδη δέ τινες ἴσον προχώρων, καὶ ἵππους αἰνίγαγον· καὶ ὅπλα ἔφερον· Ο δὲ, τὰ μὲν πάλαι, ὅπου πρὸ καὶ τοῖς πρόσθεν καταβάλλων ἐκέλευσε· καὶ κατακαίων οἷς τοῦτο ὄργον ἦν· ὅπως μὴ οὔτι δέοιντο· Τοὺς δὲ ἵππους ἐκέλευσε φυλάττειν μόνους τοῖς ἀγαπόντας, ἕως αὖτι σημανθείη αὐτοῖς· Τοὺς δὲ ἄρχοντας τῶν ἱππέων καὶ ὑρκανίων καλέσας, τοιάδ' ἐλέξεν.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ανδρες φίλοι καὶ σύμμαχοι μὴ θαυμαίζητε ἔφη ὅπ πολλάκις ὑμᾶς συγκαλῶ· καινὰ γὰρ οὐπω ἡμῖν τὰ παρόντα, πολλὰ ἀσύνπακτά ἐστιν· ἃ δ' αὖ ἀσύνπακτα ἦ, ἀνάγκη τοῦτα ἀεὶ πράγματα παρέχειν, ἕως αὖ χώρων λάβῃ· καὶ νῦν ἔστι μὲν ἡμῖν πολλὰ τὰ ἀγχμάλωτα χρήματα, καὶ αὐδρες ἐπ' αὐτοῖς· διὰ δὲ τὸ μὴ ἡμᾶς ἀδέχεσθαι πρῖν τούτων ἕκαστον ἐστὶν ἡμῶν, μήτε τοὺς ἀδέχεσθαι ὅστις ἑκάστῳ αὐτῶν διαπόντης· Περιόντας μὲν δὴ τὰ δέοντα, οὐ πάντ' ἐστὶν ὁρᾶν αὐτοῖσιν πολλούς· Αποροῦντας δὲ ὅ, τι χρὴ ποιεῖν, σχεδὸν πάντας· Ινα οὖν μὴ οὕτως ἔχῃ, διωρίσατο αὐτὰ· καὶ ὅστις μὲν ἔλαβε σκηνὴν, ἔχουσαν ἱκανὰ καὶ σίτα καὶ ποτὰ, καὶ τοῖς ὑπηρετήσοντας καὶ στρωμνὴν καὶ ἐσθῆτα, καὶ ἁλλ' οἷς οἰκεῖα σκηνὴ καλῶς στρατιωτικὴ, ἐν ταύτῃ μένειν, οὐδὲν ἄλλο δεῖ πρὸς γενέσθαι· ἢ τὸν λαβόντα δέχεσθαι, ὅτι τούτῳ, ὡς οἰκείῳ ἔσται μελήσεται δ' ἕκαστος δὲ ἐνδεόμενα που κατεσκήνωσε, τούτοις ὑμεῖς σκεψάμενοι, τὸ ἐλλεῖπον ἐκπληρώσατε· πολλὰ δὲ καὶ πόθεν οἱ δα ὅπ ἔστιν· πλείω γὰρ ἃ ταῦτα ἢ κατὰ τὸ ἡμέτερον πλῆθος ἔχον οἱ πολέμιοι· ἦλθον δὲ πρός με καὶ χρήματων παμπόλλων, τε τοῦ ἀσυρίων βασιλέως, καὶ ἄλλων δυνατῶν.

Οἱ ἔλεγον ὅτι χρυσὸν εἴη παρὰ σφίσιν ἐπίσημον ἀσμυσίτης λέγοντες· καὶ τοῦτο οὕτω κηρύττετε
πᾶσι ἀποφέρειν πρὸς ὑμᾶς, ὅτου αὖ καθίσαιτε· καὶ φόβον ἐπιτιθεσθε τῷ μὴ ποιοῦντι τὸ παραγ-
γελόμενον· ὑμεῖς δὲ λαβόντες διαδίδοτε, ἵνα σὲ μὲν τὸ διπλοῦν· πεζῷ δὲ τὸ ἁπλοῦν· ἵνα ἔχητε, ὅντινων
πρὸς δεηθῆτε, καὶ ὅτου ἀνήσεσθε· τὴν δ' ἀγορὰν τὴν οὖσαν ἐν τῷ τραπεζῴῳ, κηρυξάτω μὲν ἡδὺ ἔφη,
ἀδίκειν μηδένα· πωλεῖν δὲ τοῖς κατοίκοις καὶ ἐμπόροις, ὅπως ἔχει ἕκαστος πρᾶσιν· καὶ τοῦτο δία-
θεμόμοις, ἀλλὰ ἀγορὰ· ὅπως οἰκεῖα τὰ ἡμῶν τὸ τραπεζῶδες· καὶ τοῦτο μὲν δύβδε ἐκήρυττον· οἱ δὲ μὴ
δίκαιοι καὶ ὑβρισταὶ ἦσαν ὧδε. Καὶ πῶς αὖ ἔφασαν ἡμεῖς αὖ σοῦ καὶ τῶν σῶν, διαιτήσομεν ταῦτα.
Ὁ δ' οὖν κῦρος πρὸς τοῦτον τὸν λόγον, ὧδε πρόσεχε· ἐγὼ γὰρ οὔτως ἔφην ὦ ἄνδρες γιγνώσκετε, ὡς
ὅ, τι αὖ δέοι ποιεῖν ἡμᾶς, οὐκ ἄν ποτε ἡμᾶς δύναιτο παρεῖναι, οὐ τε ἐγὼ ἀρκέσω ὑμῖν, πρᾶττειν πρὸ
ὑμῶν ἃ αὖ δέοι, οὔτε ὑμεῖς πρὸ ἡμῶν· καὶ πῶς αὖ ἄλλως, μείω μὲν πράγματα ἔχοιμεν, μείω δὲ
διαπραττοίμεθα, ἢ οὕτως· ἀνὴρ ὁρᾶτε ἔφη· ἡμεῖς μὲν γὰρ, διεφυλάξαμεν ὑμῖν τάδε· καὶ ὑμεῖς ἡμῖν οὕτω
τηρήσατε, καλῶς διαπεφυλάχεσθε. Ὑμεῖς δ' αὖ, διαιρεῖτε καὶ ἡμεῖς πειρησόμεθα ὑμῖν, καλῶς δια
νενεμηκέναι· καὶ ἐν τούτῳ αὖ, ἄλλο τι ἡμεῖς πειρασόμεθα κοινὸν ἀγαθὸν πρᾶξαι· ὁρᾶτε γὰρ δὴ ἔφη
νυνὶ πρῶτον ἵππους ὅσοι ἡμῖν παρῆσαν· οἱ δὲ, πρόσαγονται. Τούτους οὖν ἐμὲν ἐάσομεν ἀναβάτους,
ὠφελήσουσι μὲν οὐδὲν ἡμᾶς· πράγματα δὲ παρέξουσιν οὐκ ἀμελεῖσθαι· ἢν δ' ἵππους ἐπιτρέψωσιν
ἡμῖν, ἅμα πράγματα τε ἀπαλλαγησόμεθα, καὶ ἰσχὺν ἡμῖν αὐτοῖς προσησόμεθα. Εἰ μὲν
οὖν ἄλλους ἔχοιτε οἷς πιστὸν δοῦναι πρὸς μεθ' ὧν αὖ καὶ κινδυνεύοιτε, ἄμεινον εἴη δ' ἐοι ἢ μεθ' ἡμῶν,
ἐκείνοις δίδοτε. Εἰ μὴ πιστοὺς βούλεσθε παρασκευάζεσθαι μάλιστα ἔχετε, ἡμῖν αὐτοῖς δότε. Καὶ γὰ
νῦν ὅτε αὖ δυνάμεθα προσελάσαντες ἐκινδυνεύσατε, πολὺν μὲν φόβον ἡμῖν παρείχετε μὴ πάθητε
μέγα δὲ ἰσχύνεσθαι ἡμᾶς ἐποιήσατε, ὅπου παρῶμεν ὅπου παρῶμεν· ἢν δὲ λάβωμεν τοὺς ἵππους, ἐλά-
μεθα ὑμῶν· καὶ μὲν δὴ κἀμοὶ δοκοῦσιν ὠφελεῖν πλείονα αὖ τῶν ἵππων σῖτον ἀγωγιζόμενοι οὕτω προθυμίας οὐδὲν
ἐλλείψομεν· ἢν δὲ πεζοὶ γενόμενοι δοκῶμεν καιριώτερος αὖ παρεῖναι τότε καταβῆναι ἐν μέσῳ, καὶ
δύβδε, πεζοὶ ὑμῖν παρεσόμεθα· τοὺς δ' ἵππους μηχανησόμεθα, οἷς αὖ παραδίδῶμεν. Ὁ μὲν, οὕ-
τως ἔλεξεν· οἱ δὲ, ἀπεκρίναντο. Ἀλλ' ἡμεῖς μὲν ὦ κῦρε· οὔτε αὖ δρᾶς ἔχομεν, ὅτι σὺ ἀβιβασάμενος αὖ
ἔσῳ τοὺς ἵππους τούτους, οὔτε δ' ἔχοιμεν, σοῦ ταῦτα βουλομένου, οὐκ ἄν ἄλλο αὖ τοῦ τῶν ἀμείνω
θα· καὶ νῦν ἔφασαν λαβὼν τοὺς ἵππους, πείθου ὅπως ἄριστον δοκεῖ σοι εἶναι. Ἀλλὰ δ' ἐγὼ μὲ ἔφη·
καὶ ἀγαθῇ τύχῃ, ἡμεῖς τε ἵππεῖς γενοίμεθα· καὶ ὑμεῖς, διέλοιτε τὰ κοινά· Ῥᾴων μὲν οὖν ἔφη
τοῖς θεοῖς ἐξαιρεῖτε, ὅτι αὖ μάγοι ἐξηγοῦνται. Ἐπεὶ δὲ κυαξάρει ἐξέλεπε, ὅπως αὖ οἶκαθε αὐτῷ
μάλιστα χαρίζεσθαι· Καὶ οἱ γελάσαντες δ' ἦν· ὅπ γυναῖκας αὖ καλὰς ἐξαιρετέον αὖ εἴη· Γυναῖ-
κας τε τοίνυν ἐξαιρεῖτε ἔφη, καὶ ἄλλο εἴ τι αὖ δοκῇ ὑμῖν· ἐπειδὰν δὲ ἐκείνων ἐξέλοιτε ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς, τοῖς
ἐμοὶ ἐθελουσίοις τούτοις δώσομεν, πλὴν ἃ μέμισθοις ποιεῖτε ἃς δύναμιν ὑμεῖς δ' αὖ ὦ μὴδὲ
τοῖς πρώτοις συμμάχοις γενομένοις, τούτοις πιμᾶτε, ὅπως δύβουλοδαι ἡγήσωνται ἡμῖν φίλοι τε
νόμενοι· νείματε δὲ πλὴν τῶν τὸ μέρος, καὶ τῷ παρὰ κυαξάρους ἥκοντι ἀγγέλῳ, αὐτῷ τε καὶ τοῖς μετ'
αὐτοῦ· καὶ σῖτα μόνον δὲ παρακαλεῖτε, ὡς καὶ ἐμοὶ τοῦτο σῖτοδοκοῦν· ἵνα καὶ κυαξάρει μᾶλλον δ'
δῶς, πρὶν ἑκάστου ἀπαγγεῖλαι τὰ ὄντα. Ῥᾴστως δ' ἔφη τοῖς μετ' ἐμοῦ, ὅσα αὖ πρότερα γέγονται, ὑ
μῶν καλῶς κατεσκευασμένων, ἵππων ἀρκίσει· καὶ τῷδ' ἔφη, μάλα πως ἡμεῖς οὐκ ἐν χλιδῇ τιθέα μ'
μεθα, ἀπὸ χωριτικῶς· ὥστε ἴσως αὖ ἡμῶν καταγελῶντε, εἴ τι σμικρὸν ἡμῖν πρυτιθεῖν· ὡς πρὸς ἔφη οἶδα
ὅτι πολὺν χρόνον ὑμῖν παρεξόμεν, καὶ σῖτον ἵππων καθήμενοι· οἱ μαι δ' ἔφη, καὶ σῖτον τῆς γῆς κατα
πατοῦντες· Ἐκ τούτου οἱ μὲν, ἦεσαν σῖτον τὴν διαίρεσιν, μάλα σῖτον τῷ ἱππικῷ γελῶντες· ὁ δὲ, τοὺς παζι
άρχοις καλέσας, ἐκέλευε τοὺς ἵππους λαμβάνειν, καὶ τὰ ἵππων σκεύη καὶ τοὺς ἱπποκόμους·
καὶ ἀριθμήσαντας λαβεῖν κλῆρωσαμένους ἐς ταξίν ἴσους ἑκάστοις· αὐτὸς δὲ ὁ κῦρος αὖ πεῖ ἐκε
λεύετε, εἴ τις εἴη ἐν τῷ ἀσπιδίων ἢ σύρων ἢ ἁρμαβίων τρατιμάτων αὖ ἠρόδουλος, ἢ μὴδων ἢ πρῶν ἢ
βακτριανῶν, ἢ κᾶρῶν, ἢ μιλίκων ἢ ἑλλήνων, ἢ ἄλλοθέν πόθεν βιβιασμένος ἐκφαίνεσθαι. Οἱδ' ἀκού
σαντες τοῦ κηρύγματος, ἄσμενοι πολλοὶ προσέφαινσαν· Ὁ δὲ, ἐκλεξάμενος αὖ τοὺς τὰ εἴδη καλ
λίστους, ἔλεγεν· ὅπ ἐλευθέρους αὖ τοὺς ὄντας, δεῖ δ' ὅπα ὑποφέρειν, ἃ αὖ αὐτοῖς δίδωσι· τὰ δὲ αὖ τὰ
δεια ὅπως αὖ ἔχωσιν, ἔφη αὐτῷ μελήσειν· καὶ δύβδε ἄγων πρὸς τοὺς παζιάρχους, σιτέτησεν αὐτούς·
καὶ ἐκέλευσε τὰ γέρρα καὶ τὰς ἴλας μαχαίρας τούτοις δίδοναι. Ὅπως δ' ἔχοντες σῖτον τοῖς ἵππους
ἔσωσι τε· καὶ τὰ αὖ τὰ εἴδεα τούτοις, ὡς πρὸ καὶ τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ πρῶτοις λαμβάνειν· αὐτοὺς δὲ τοὺς
θώρακας καὶ τὰ ξυστὰ ἔχοντας, ἀεὶ αὖ τῶν ἵππων ὀχεῖσθαι· καὶ αὐτὸς οὕτω τοῖς ἵππων ἐχρῆτο· αὖ
δὲ τοὺς πεζοὺς ἵππων ὁμοτίμων, αὖθ' ἑαυτοῦ καθιστάναι ἄλλον ἄρχοντα ἵππων ὁμοτίμων. Οἱ μὲν δὴ ἀμ
φὶ τοῦτα ἦσαν· γωβρύας δ' ἐν τούτῳ παρὴν ὁ ἀσύριος· προσβύτης αὐτὸς ἐπ ἵππου σῖτον ἱππικῆ θερα
πείᾳ· ἦσαν δὲ πάντες τὰ ἐφ ἵππων ὄντα· καὶ οἱ μὲν αὖ τῷ τὰ ὅπλα παραλαμβάνειν τεπαγμένοι,
ἐκέλευον

ἐκέλευον παραδίδόναι τὰ ξυστὰ, ὅπου καπικαίοιεν ὥσπερ καὶ τἄλλα. Ὁ δὲ γωβρύας ἦν, ὅπ κῦ
ρον πρῶτον βούλοιτο ἰδεῖν· καὶ οἱ ὑπηρέται τοὺς ἄλλους ἵππους ἀπ' αὐτοῦ κατέλιπεν· τὸν δὲ γωβρύαν,
ἀγοιτ' πρὸς τὸν κῦρον· ὁ δὲ, ὡς ἤδε τὸν κῦρον, ἐλέξεν ὧδε· ὦ δέσποτα ἐγὼ ἥμι τὸ μὲν γένος ἀσυρίος.
ἔχω δὲ καὶ τεῖχος ἰσχυρὸν· καὶ χώρας ἐπάρχω πολλῆς· καὶ ἵππον ἄς χιλίαι τῷ ἴσῳ ἀσυρίων βα
σιλεῖ παρεχόμην· καὶ φίλος ἦν ἐκείνῳ ὡς μάλιστα. Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος τέθνηκεν ὑφ' ὑμῶν αὐτῶν ἀ
γαθὸς ὢν, ὁ δὲ παῖς ἐκείνου τὴν ἀρχὴν ἔχει, ἔχιστος ὢν ἐμοί, ἦκω πρὸς σε· καὶ ἱκέτης πρὸς σὲ πάρ
καὶ δίδωμί σοι ἐμαυτὸν, δοῦλον καὶ σύμμαχον· σὲ δὲ πιμᾶσθαι αὐτοῦμαι μοι γενέσθαι· Καὶ πᾶ
δα οὕτω ὡς δυνατὸν σε ποιοῦμαι· ἅπασι δὲ ἐμὰ ἀρξένεσιν πᾶσιν ὧς ἦν μοι μόνος καλὸς ὧδε ἔ
πομαι καὶ ἀγαθός, κἀμὲ φιλῶν καὶ τιμῶν ὥσπερ αὖ δύδαμεν πατέρα πᾶσι πιθεῖν· Τοῦτον οὖν
ὁ ἐμὸς βασιλεὺς οὗτος, καλέσαντος τοῦτ' τε βασιλέως, πατρὸς δὲ τοῦ νῦν, ὡς δώσοντος τὴν θυγατέ
ρα τῷ ἐμῷ πᾶσι, ἐγὼ μὲν ἀπεπεμψάμην μέγα φρονῶν, ὅπ δ' ὕβει τῆς βασιλέως θυγατρὸς ὀλοί
μην γὰρ ἐμὸν γόον γαμέτην· ὁ δὲ νῦν βασιλεὺς ἅπα θήραν αὖθ' ἀπεπαρακαλέσας, καὶ αὖτις αὖ τῷ θηρᾷ
αἰκρατὸς, ὡς πολὺ κρείσσων αὐτοῦ ἵππους ἠνύμενος ἅπα, ὁ μὲν, ὡς φίλῳ σπουδαίῳ φανείσης δ'
ἄρκτου, δίωκοντες ἀμφότεροι, ὁ μὲν ἄρχων οὗτος ἀκοντίσας, ἥμαρτεν· ὡς μήποτ' ὤφελεν· ὁ δ' ἐμὸς
πᾶς βαλὼν, οὐδὲν δέον, καταβάλλει τὴν ἄρκτον· καὶ τότε μὲν αἰσθόμενος ἄρα, κατέσχεν οὕτως ὑπὸ
σκότου τὸν φθόνον· ὡς δὲ πάλιν λέοντος παρατυχόντος, ὁ μὲν, αὖ ἥμαρτεν, οὐδὲν οἷμαι θαυμαστὸν
ποιῶν, ὁ δ' αὖ ἐμὸς πᾶς δυς τυχῶς τυχὼν κατέφυγάσατο τὸν λέοντα καὶ ἅπαντα μὲν
δὶς ἐφεξῆς, καὶ παραβέβληκα θήρας ἑκατοντάκις ἓν τούτῳ δ', οὐκέτι κατέσχεν ὁ φθόνος· τὸν φθόνον·
ἀλλ' ἀχμὴν παράπνους ἵππων ἐπομένων ἁρπάσας, παίσας ἐς τὰ στέρνα, τὸν μόνον μοι καὶ φίλον πᾶ
δα, ἀφεῖλετο τὴν ψυχήν. Καὶ ἐγὼ μὲν ὁ τάλας, νεκρὸν αὖ τὴν νυμφίου ἐκομισάμην· καὶ ἔθαψα τη
λικοῦτος ὤν, ἄρτι γενάσκοντα τὸν ἄριστον πᾶδα· τὸν ἀγαπητόν· ὁ δὲ κατακτανὼν ὥσπερ ἔχρεον ἀ
πώλετας, οὔτε μέμελο μόνος πώποτε φανερὸς ἐγένετο, οὔτε αὖτι τοῦ κακοῦ ὄργου τιμῆς τινὸς ἠξί
ωστο τὸν κατὰ γῆς· Ὅτε μὴν κατὰ τοῦ καὶ σωφρονιστέ με· καὶ δ' ἄλος ἦν σῶφρόμονός μου τῇ
συμφορᾷ· ἐγὼ μὲν οὖν ἐμὲν ἔζη ἐκεῖνος, οὐκ ἂν ποτε ἦλθον πρὸς σε σῶν τῷ ἐκείνου κακῷ· πολλὰ γὰ
φιλικὰ ἐπαθον ὑπ' ἐκείνου· καὶ ὑπηρέτησα ἐκείνῳ· Ἐπεὶ δὲ ὁ τοῦ ἐμοῦ πᾶδὸς φονεὰ ἀρ
χὴ αὖτη πρόκει, οὐκ ἂν ποτε ἐγὼ τούτῳ δυναίμην δύνοις γενέσθαι· οὐδὲ οὗτος φιλεῖν αὖ ποτε μὲ ἠ
γήσατο· οἶδ' ἐτοῦτ' ὡς ἐγὼ πρὸς αὐτὸν ἔχω· καὶ ὡς προσθεν φανερῶς βιοτεύων, νυνὶ διάκειμαι ὄρη
μος ὤν, καὶ διὰ πένθους τὸ γῆρας διάγων· Εἰ μὲν οὖν ἐμὲ σὺ δέχῃ· καὶ ἐλπίδα τινὰ λάβοιμι τῷ
φίλῳ πᾶσι, πιμωρίας αὖ τινος μᾶλλον σοῦ τυχεῖν, καὶ αὖ πᾶσι πάλιν δοκῶ μοι· καὶ οὐκ αὖ ζῶν ἔτι ἂν
χυροίμην, οὔτε ἀσπάσιος, αὖ ὢν πρὸς ἡμᾶς, δ' ἐμοὶ τελοῦτ' ἂν δοκῶ· ὁ μὲν οὕτως ἔπε· κῦρος δ' ἀπεκρίνατο·
ἀνὴρ ὦ γωβρύα, καὶ φρονῶν φαίνῃ, ὅστις πρὸ λέγεις πρὸς ἡμᾶς, δέχομαί τε ἱκέτην σε, καὶ τιμωρεῖ
σειν τὸν φονέα σὺν θεοῖς ὑπάρχουμαι· λέξον δέ μοι ἔφη· ἐαί σοι ἵππων ἃ ποιῶμεν, καὶ τὰ τεῖχη ἑῶμεν
ἔχειν σε· καὶ τὴν χώραν καὶ τὰ ὅπλα καὶ τὴν δύναμιν, ἣν πρὸ πρόσθεν ἔχες, σὺν ἡμῖν, τί αὖτι τούτων
ὑπαρετήσῃς· Ὁ δὲ, ἔφη· τὰ μὲν τεῖχη ὅταν θέλῃς, οἵκον σοι παρέξω· δασμὸν τε τῆς χώρας ὃν
πρὸ ἔφερον ἐκείνῳ, σοὶ ἀποίσω· καὶ ὅπου αὖ δέησοι στρατεύειν, συστρατεύσομαί σοι· τὴν ἐκ τῆς χώ
ρας δύναμιν ἔχων· ἔστι δέ μοι ἔφη καὶ θυγάτηρ παρθένος· ἀγαπητὴ γάμου ὡραία· ἣν ἐγὼ πρόσθεν
μὲν ὠόμην, τῷ νῦν βασιλεύοντι γυναῖκα τρέφειν· νῦν δέ μεαὐτὴ τε ἡ θυγάτηρ πολλὰ χρωμένη ἱκέ
τευσε μὴ δοῦναι αὐτὴν τῷ τοῦ ἀδελφοῦ φονεῖ· ἐγώ τε ὡσαύτως γιγνώσκω· νῦν δέ σοι δίδωμι βου
λεύεσθαι καὶ πρὸ τούτου οὕτως, ὥσπερ αὖ καὶ ἐγὼ βουλεύων πρὸ σοῦ φαίνωμαι· Οὕτω δὴ ὁ
κῦρος ἦκεν· αὖθ' τούτοις ἔφη ἐγὼ ἀληθεύω μᾶλλον, δίδωμί τέ σοι τὴν ἐμὴν καὶ λαμβάνω τὴν σὴν δεξι
αί· θεοί δέ μοι μάρτυρες ἔστωσαν· Ἐπεὶ δὲ τοῦτα ἐπράχθη, ἀπέλυε τε ἐκέλευσε τὸν γωβρύαν ἔ
χοντα τὰ ὅπλα· καὶ ἐπῄρετο πόσοι τῆς ὁδὸς ὡς αὐτὸν εἴη ὡς ἥξων· ὅδ' ἔλεγεν, ἡν αὔριον ἵκῃ πρός, τῇ
τέρᾳ αὖ αὐλίζοιο· παρ' ἡμῖν· ὁ μὲν δὴ γωβρύας ᾤχετο, ἵππους καπαλιτῶν· οἱ δὲ μῆδοι παρῆσαν· τὰ
μὲν, σιγῇ ἔφασαν τοῖς θεοῖς ἐξελεῖν ἀποδόντες τοῖς μάγοις· Κύρῳ δ' ἐξηρικότες τὴν καλλίστην
σκηνὴν, καὶ τὴν σουσάδα γυναῖκα· ἣ καλλίστη δὴ λέγεται τῶν ἐν τῇ ἀσίᾳ γεγενῆσθαι· καὶ μουσουρ
γοὺς δὲ δύο τοὺς κραπίστας· Δεύτερον δὲ, κυαξάρει τὰ δεύτερα· τοιαῦτα δὲ ἄλλα ὧν τε ἐδέοντο ἐκ
πεμψάσαντες ἑαυτοῖς, ὡς μηδενὸς ἐνδεόμενοι στρατεύοιντο· πᾶσι γὰρ ἦν πολλά· πρὸς ἔλαβον δὲ
καὶ οἱ ὑρκάνιοι, ὧν ἐδέοντο· ἰσόμοιρον δ' ἐποιήσαντο καὶ τὸν κυαξάρους ἄγγελον· τὰς δὲ πομπὰς σκη
νὰς ὅσαι ἦσαν, κύρῳ παρέδοσαν, ὡς τοῖς πρώτοις γένοιντο· Τὸ δὲ νόμισμα ἔφασαν ἐᾶδαι ἅπαν
σιν, δώσειν· καὶ διέδωκαν· Οἱ μὲν, πεῦτα ἔπραξαί τε καὶ ἔλεξαν· ὁ δὲ κῦρος ἐκέλευσε τὰ μὲν
κυαξάρους διαλαβόντες φυλάττειν, οὓς ἤδη οἰκειοτάτους αὐτῷ ὄντας· καὶ ὅσα δὲ ἐμοὶ δίδοτε, ἡδέ
ως ἔφη ἐγὼ δέχομαι· χρήσεται δ' αὐτοῖς ὑμῶν, ὁ ἀεὶ μάλιστα δεόμενος· Φιλόμουσος δέ τις τῶν

τεῖχος ἰσχυρὸν ἔχω

γαμέτην
ἀγαπητὸς
ἑκατὸν ἅρμας
ἀγαπητὸν υἱόν
ἀνχμὴν

τὸν ἄριστον παῖδα τὸν
ἀγαπητὸν. i. unigenitum

μιᾷ δὶς ἐφεξῆς

μηδ' ὧν ἅπτε. Καὶ μὴν ἐγὼ ὦ κῦρε, τῶν μουσουργῶν ἀκούσας ἑταίρας ὧν σὺ νῦν ἔχεις, ἤκουσα πηδέως· καὶ ἤν μοι δῶς αὖ τὴν μίαν, πρατθύνεσθαί σοι δοκῶ ἥδιον, ἢ οἴκοι μένειν· ὁ δὲ κῦρος ἔφη· ἀλλ' ἐγωγε ἔφη καὶ δίδωμι· καὶ χάριν οἶμαί σοι πλείω ἔχειν ὅπερ ἔπησας, ἢ σὺ ἐμοὶ ὅτι λαμβάνεις. Οὕτως ἐγὼ ὑμῖν δίδω χαρίζεσθαι. Τοῦτην μὲν οὖν, ἔλαβεν ὁ ἀδήσας.

Araspes

Abradatus

Κ. Αλέσας δὲ ὁ κῦρος ἀράσπην μηδον. ὃς ἦν αὐτῷ ἑκπωμοδὸς ἑτερος ὢν καὶ τὴν φολὴν ἐκδὺς ἔδωκε τὴν μηδικὴν, ὅτε παρὰ ἀσυάγους ἦς ὁμηρος ἀφῆκεν, τοῦτον ἐκέλευσε διαφυλάξαι αὐτῷ, τήν τε γυναῖκα καὶ τὴν σκηνήν. Ἦν δὲ αὕτη ἡ γυνὴ τοῦ ἀβραδάτου τοῦ σουσίου· ὅτε δὲ ἁλίσκετο τὸ τῶν συρίων στρατόπεδον, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, οὐκ ἐτύγχανεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὤν. ἀλλὰ πρὸς τὸν βακτριανῶν βασιλέα πρεσβεύων ᾤχετο· ἐπεμψε δὲ αὐτὸν ὁ ἀσσύριος πρὸ συμμαχίας. ξένος γὰρ ὢν ἐτύγχανε τῷ τῶν βακτριανῶν βασιλεῖ· τοῦτην οὖν ἐκέλευσεν ὁ κῦρος διαφυλάττειν τὸν ἀράσπην, ἕως αὐτὸς λάβοι. Κελεύσμενος δὲ ὁ ἀράσπης, ἐπῄρετο· ἑώρακας δ' ἔφη ὦ κῦρε τὴν γυναῖκα, ἣν με κελεύεις φυλάττειν; Μὰ δί' ἔφη ὁ κῦρος οὐκ ἔγωγε. Ἀλλ' ἐγὼ ἔφη νίκα ἐξηρεύμην σοι αὐτὴν, καὶ δῆτα ὅτε μὲν ὡμιλοῦμεν πρὸς τὴν σκηνὴν αὐτῆς τοιοῦτον, οὐ διέγνωμεν αὐτὴν· χαμαὶ τε γὰρ ἐκάθητο· καὶ ἅ θεράπαινα πᾶσα περὶ αὐτὴν· καὶ τοίνυν ὁμοίαν τοῖς δούλοις ἔχειν τὴν ἐσθῆτα· ἐπεὶ δὲ γυῶναι βουλόμωοι, ποία εἴη ἡ σύεσσοινα, πᾶσας περιεβλέπομεν παχύ· πανυ καὶ πασῶν ἐφαίνετο διαφέρουσα. Τῶν ἄλλων· καὶ πρὸ καθημένη, κεκαλυμμένη τε καὶ ἁβρῶς ὑπὸ σκηνῇ· ὡς δὲ ἀπαγγέλλειν αὐτὴν ἐκελεύσαμεν, σπανίως ἐπῆσαν μὲν αὐτῇ, πᾶσαι αἱ ἀμφ' αὐτήν· διήγγελε δὲ ἐντοῦθα ἤδη, πρῶτον μὲν τῷ μεγέθει· ἔφαινε δὲ τῇ ῥώμῃ καὶ τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ εὐχαριστίᾳ καὶ πρὸ ἐν τῷ σώματι ἑκάστῃ κάλλη. δῆλα δ' ἦν αὐτῇ καὶ τὰ δ' ἄκρα καταβάλλοντα· τὰ μὲν, κατὰ τῶν πέπλων· τὰ δὲ, καὶ ὑπὸ τοὺς πόδας· ὡς δὲ ἡμῶν ὁ πρεσβύτερος δῆτα βάρβαρος ὢν γύναι καλὸν μὲν γὰρ καὶ ἀγαθὸν ἀκούομεν καὶ τὸν σὸν ἀνδρα εἶναι. Νῦν μέντοι ἐξαμαυροῦμὴν αὐτὸ ἐφ' σοὶ ἔφη δυ ἴσθι ὅτι οὔτε τὸ εἶδος ἐκείνου χείρονι, οὔτε τὴν γνώμην οὔτε τὴν δύναμιν· ἀλλ' ὡς ἡμεῖς γε νομίζομεν, εἴτις καὶ ἄλλος ἀνὴρ, καὶ ὁ κῦρος ἄξιός ἐστι θαυμάζεσθαι· οὗ σὺ ἔσῃ τὸ ἀπὸ τοῦδε. ὡς οὖν τοῦτο ἤκουσεν ἡ γυνὴ, πρῶτα μὲν ἐβρύχατό γε τὸν ἀνθρωπάριον, καὶ αὐτὸ ὑρατο· οἷον κλαυσομένη δὲ αὐτῇ, καὶ ἀμφὶ ἐμοί. Εν τούτῳ δ' ἔφαμεν μὲν αὐτὸς τὸ πρέπον μόριον τοῦ προσώπου· ἔφαμεν δὲ ἡ δέρη καὶ αἱ χεῖρες· καὶ οὖ ἴσθι ὦ κῦρε, ὡς ἐμοὶ πεῖθόξε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι τοῖς ἰδοῦσι, μὴ πω φῦναι μὲν δὲ γενέσθαι γυναῖκα ἀσὸ ὑμητῶν τοιαύτην ἐν τῇ αὐτῇ. ἀλλὰ πανυ τως ἔφη καὶ σὺ θεᾶσαι αὐτήν. Καὶ ὁ κῦρος ἔφη· ναὶ μὰ δία πρὸ ὀλίγου δ' ἦλθον τοιαύτην ἔσῃν, οἵαν σὺ λέγεις· πῖ δ' αἰ ἔφη ὁ νεμίσκος. Οπε ἔφη καὶ νῦν σοῦ ἀκούσας ὅτι καλὴ ἔστιν ἡ ἀσιαδήσομαι ἐλθεῖν θεασόμενος, οὐ πανυ μοι σχολὴς οὔσης, δ' ἐδοκα μὴ πολὺ βαδίσαι ἐκείνη με αὖθις ἀπαγαγεῖσθαι καὶ πάλιν ἐλθεῖν θεασόμενον. Εκ δὲ τούτου ἴσως αὖ ἀμελήσας ὧν με δεῖ πράττειν, καθοίμην ἐκείνην θεώμενος· καὶ ὁ νεμίσκος ἀπαγελάσας δ' εἶπεν· οἴει γὰρ ἔφη ὦ κῦρε ἱκανὸν εἶναι καλλος ἀνθρώπου, ἀναγκάζειν γὰρ μὴ βουλόμενον πράττειν παρὰ τὸ βέλτιστον; ἢ μέντοι τοῦτο ἔφη οὕτως ἐστὶ φύσει, πάντας ἀνάγκαζεν ὁμοίως· ὅρα ἔφη τὸ σῦς, ὡς πάντας ὁμοίως καίει· πέφυκε γὰρ τοιοῦτον. Ἴσον δὲ καλῶν, τῶν μὲν, ὁρῶσι· ἴσον δ' οὔ· καὶ ἄλλος τε ἄλλου· ἐθελούσιον γὰρ ἔφη ἐστὶ, καὶ ὁρᾷ ἕκαστος ὧν αὐ βούληται· αὐτίκα δὲ οὐκ ὁρᾷ ἀδελφὸς ἀδελφῆς· ἄλλος δὲ παῖδος· καὶ γὰρ φόβος καὶ νόμος ἱκανὸς ὁρῶσι καλύειν· ἢ δ' ἐγ ἔφη νόμος τεθεὶς μὴ ἐθίοντας μὴ πάνυ, καὶ μὴ πίνοντας μὴ διψῶν· μὴ δὲ ῥιγοῦν τοῦ χειμῶνος, μὴ δὲ βαλπεσθαι πρὸ τοῦ θέρους, οὐδὲις αὖ νόμος δυνατὸν ἦν διαπρᾶξαι ἀνθρώπους παῦτα ποιεῖσθαι. Ρεφύκασι γὰρ ὑπ' αὐτῶν κρατεῖσθαι· τὸ δ' ὁρᾶν, ἐθελούσιόν ἐστιν· ἕκαστος γοῦν, τῶν καθ' αὐτὸν ὁρᾷ ὡς πρόσιμα πίων καὶ ὑπνῶν μάτων. Ρως οὖν ἔφη ὁ κῦρος ἦ ἐθελουσιόν ἐστι τὸ ὁραθῆναι, οὐ καὶ παύσασθαί ἐστιν ὅταν τις βούληται. Αλλ' ἐγὼ ἔφη ἐώρακα καὶ κλαύσαντας ὑπὸ λύπης δι' ὄρωπα· καὶ δ' ουλεύοντας γε τοῖς ὁρῶμένοις· καὶ μάλα κακὸν νομίζοντας ὁρᾶν γε ὁρᾶν, τὸ δουλεύειν· καὶ δεδύπας γε πολλὰ οὐ βέλτιον ἦν αὐτοῖς τέρεσθαι· καὶ δύχωμοσύνη, ὡς πρὸ καί τινος ἄλλης νόσου ἀπαλλαγῆναι, καὶ οὐ δυναμένους μᾶλλον ἀπαλλάττεσθαι· ἀπὸ δεδεμένοις ἰσχυροτέρα τινὶ ἀνάγκη, ἢ δεσμῷ ἐδέδητο. παρεχοῦσι γοῦν ἑαυτοὺς τοῖς ἐρωμένοις, πολλὰ καὶ δικὴ ὑπηρετοῦντες· καὶ μόνοι οὐκ ἐκδιδράσκειν ἂν ἐθέλοιεν τοιαῦτα ἔχοντες· ἀπὸ καὶ φυλάττοιεν ὁρωμένοις, μὴ που ἀποδρῶσι. Καὶ ὁ νεμίσκος εἶπε πρὸς ταῦτα. Τοιοῦτοι γὰρ ἔφη ταῦτα, δῆτ μόνοι οἱ τοιοῦτοι ἔφη μοχθηροί. Οπερ οἶμαι καὶ δοκοῦντα μὲν

μὲν ἀεὶ ἄθλιοι ὄντες ἀποθανεῖν· μυρίων δ' οὐσῶν μηχανῶν ἀπαλλαγῆς τοῦ βίου, οὐκ ἀπαλλάττονται· οἱ αὐτοὶ δ' ἔτε οὔτοι, καὶ κλέπτειν ἔστι χρόνοις, καὶ οὐκ ἀπέχονται τῶν ἀνοητρίων· ἀνέπεσθαι δ' αὖ πάρα σασιν ἢ κλέπτωσιν, ὁρᾷς ὅτι σὺ πρῶτος, ὡς οὐκ ἀναγκαῖον τὸ κλέπτειν ἀπᾶ· τὸ κλέπτοντα καὶ ἁρπάζοντα, καὶ οὐ συγγιγώσκεις ἀπὰ κολάζεις; Οὕτω μὴν ἔφη καὶ οἱ καλοὶ οὐκ ἀναγκάζουσι ὁρᾶν ἑαυτῶν· οὐδὲ ἐφίεσθαι αὐθρώπους ὧν μὴ δεῖ· ἀπὰ τὰ μοχθηρὰ αὐθρώπινα, πασῶν οἱ μαῦμεμῶν, ἀκρατῆ ἐστι· καὶ πεπτα ὄρωπα ἀπτῶνται· οἱ δὲ καλοὶ καγαθοὶ, ἀμπεμοῦντες καὶ χρυσοῦ καὶ ἵππων ἀγαθῶν, καὶ γυναικῶν καλῶν, ὅμως ἀπαντῶν τούτων, ῥᾳδίως δύνανται ἀπέχεσθαι, ὥστε μὴ ἄμεσθαι αὖ ἧσσον παρὰ τὸ δίκαιον. Εγωγ' οὖν ἔφη τοῦτην ἑώρακώς, καὶ πανυ μοι καλὴς δόξασις, ὅμως παρὰ σοί ἄμε, καὶ ἵππους μὲν καὶ τἆλλα πᾶ μοι προσήκοντα ἀποτίλω. Ναὶ μὰ δί' ἔφη ὁ κῦρος. ἴσως γὰρ βάδιον ἀπᾶλθεῖς ἢ ἐν ὅσῳ χρόνῳ ὁ ὄρως πέφυκε συσκιάζεσθαι ἄνθρωπον· καὶ πυρὸς γὰρ τοῦ ἁμῆ γοντα μὴ δύβυς καίεσθαι· καὶ τὰ ξύλα, οὐκ δύβυς ἀναλάμπᾷ· ὅμως δὲ ἐγωγε οὔτε πυρὸς ἑκὼν ἅψαιμ' ἂν ὁμοίως, οὔτε τοὺς καλοὺς ἐσορῶ· οὐδέ σοι συμβουλεύω ἔφη ὦ ἀφάπτα, ἐν τοῖς καλοῖς τὴν ὄψιν ἐν διατρίβειν. Ως γὰρ μὲν τοῦ τοὺς ἀποθνήσκοις καίει· οἱ δὲ καλοὶ, καὶ τοῖς ἄνθρωποις θεωθνήσκοις ὑφαίνουσιν, ὥστε ἀσθεσθαι τῶν ἔρωτα βαρέᾳ ὦ κῦρε· οὐδὲ ἦν μὴ δὲ πώποτε τοῦ σώματος θεώμενος, οὐ μὴ κρατήσῃ, ὥστε πρεῖν τῶν μὴ χρὴ πρεῖν. Καλλίστα ἔφη λέγεις· φυλαπτέ τοίνυν ὡς πρόσεστε κελεύω, καὶ ἀπὸ μελοῦ αὐτῆς. ἴσως γὰρ αὖ καὶ πανυ ἡμῖν ἐν καιρῷ τι γένοιτο, αὐτὴ γυνή, τό τε μὲν δὴ τοῦτα ἀπόντες, διελύθησαν. Ο δὲ γεμίσκος. ἅμα μὲν ὁρῶν ὑπερκαλλῆ τὴν γυναῖκα, ἅμα δὲ ἀσθόμενος τὴν καλοκαγαθίαν αὐτῆς, ἅμα δὲ θεραπεύων αὐτὴν, καὶ οἰόμενος χαρίζεσθαι αὐτῷ· ἅμα δὲ ἀσθόμενος οὐκ ἀχαρίσην οὖσαν, ἀπ' αὐτὸ μελου, μῶν διὰ ταῦτης οἰκεῖ, ὡς καὶ ἀ οἱόν τε εἴη αὐτῷ τὰ δέοντα, καὶ εἴ τοτε ἀσθενήσειεν ὡς μηδενὸς δέοιτο, ἐκ πανυτων τούτων, ἁλίσκετο ὄρωπ· καὶ ἴσως οὐδὲν θωμαστὸν ἔπαθε· καὶ τοῦτα μὲν δὴ, οὕτως ἐπράττετο. Βουλόμενος δὲ ὁ κῦρος, ἐθέλοντας μῶμεν μεθ' ἑαυτοῦ, τούς τε μισθοὺς καὶ τοὺς συμμάχους, σπανεκάλεσε πανυτας τοὺς ταττομένους. Ἐπεὶ δὲ σπανῆλθον, ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ανδρες μῆδοι καὶ πανυτες οἱ παρόντες· ἐγὼ ὑμᾶς οἶδα σαφῶς, ὅτι οὔτε χρημάτων δεόμενοι σπανεμοὶ ἐμοὶ ἐξῆλθετε, οὔτε κυβαίρειν νομίζοντες τοῦτο ὑπανιέναι· ἀνέμοὶ βουλόμενοι τοῦτο χαρίζεσθαι καὶ ἐμὲ τιμῶντες, καὶ νυκτοπορεῖν καὶ κινδυνεύειν σπανεμοὶ ἥδεσθε λόσαι τε καὶ χάριν τούτων ἐγὼ ὑμῖν ἔχω· εἰ τε μή ἀδικῶ· ἀποδίδοσθαι δέ, οὐπω ἐξίαν δύναμιν ἔχειν μοι δοκῶ· καὶ τοῦτο μὲν, οὐκ ἀχθόμενος λέγων. Τὸ δὲ ἦν μῶντε παρ' ἐμοὶ ἀποδῶσι, δοῦ ἴστε, ὅτι τοῦτο, ἀχθομένου ἂν δεῖν· νομίζοιμι γὰρ ἐμαυτὸν ἐοικέναι λέγοντι ταῦτα, τούτου ἕνεκα, ἵνα ὑμᾶς ἐθέλειν μᾶλλον, παρ' ἐμοὶ καπαμῶμεν αὖτι δὲ τούτου, τάδ' ἐγὼ λέγω· ἐγὼ γὰρ ὑμᾶν καὶ ἥδη ἀπαντί τε κυβάφειν πειθόμενοι, ὅμως ἤνπ' ἀγαθὸν πράζω, πειράσομαι οὕτω ποιεῖν, ὥστε ὑμᾶς ἐμὲ ἐπαινεῖν. Οὐ γὰρ δὴ αὐτόστε ἄπαμι· ἀνὰ καὶ ὑρκαίοις, οἷς τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς δίξιαις ἔδωκα, ἐμπεδῶ σω· καὶ οὔποτε τούτοις προδίδους ἁλώσομαι· καὶ τῷ μὲν νῦν ταῦτα δίδωτ πῆμῖν γωβρύα, καὶ τείχη καὶ χώραν, καὶ δύναμιν, πειράσομαι ποιεῖν, μή ποτε μᾶμελήσαι τῆς πρὸς ἐμὲ ὁδοῦ· καὶ τὸ μέγιστον δ' ἦ, οὕτω πολυφανῶς τῶν θεῶν δίδοντων ἀγαθὰ, καὶ φοβοίμην αὖ αὐτοὺς καὶ αἰσχυνοίμην, ἀσπλησῶν παῦτα, ἃ κἂ ἀπελθεῖν. Εγὼ μὲν οὖν ἔφη, οὕτω ποιήσω· ὑμεῖς δὲ ὅπως καὶ γιγνώσκητε, οὕτω χρὴ ποιεῖτε· καὶ ἐμοὶ εἰ πατε, ὅπαν ὑμῖν δόξῃ. Ο μὲν οὕτως ἦ πε. Ρᾳδίως δὲ ὁ φίπας τε τε συγγενὴς τοῦ κύρου ἦναι, πρὸς παῦτα ἔλεξεν· Αλλ' ἐγὼ μὲν ἔφη ὦ βασιλοῦ, βασιλοῦ μὲν γὰρ ἐμοιγε δοκεῖς σὺ φύσει πεφυκέναι, οὐδὲν ἧττον, ἢ ὅ ἐν τῷ σμήνει φυόμενος τ' μελιττῶν ἡγεμών· ἐκείνω τε γὰρ ἀεὶ αἱ μέλιτται ἑκοῦσαι πείθονται· ὅπου δ' ἂν μόνη, καὶ οὐδεμία ἐντοῦθεν ἀποχέται· ἢν δ' ἐπεξίῃ, οὐδὲ μία αὐτοῦ ἀποπλεῖ πεται· οὕτω δ' ἀνοήτως αὐτῆς ὄρως ἔπαρχεσθαι ὑπ' ἐκείνου ἐγγίγνεται· καὶ πρὸς σὲ δ' ἐμοὶ δοκοῦσι παρασημόως πως οἱ ἀνθρωποι οὕτοι διακεῖσθαι· καὶ γὰρ ἂς πόρσας ὅτε παρ' ἡμῶν ἀπῆλθ, τίς μὴ δῶν ἢ νέος ἢ γέρων σοῦ ἀπελείφθη τοῦ μὴ σοὶ ἀκολουθεῖν, ἕως ὅτε ἀσυάγης ἡμᾶς ἀπέτρεψεν. Επεὶ δὲ ἐκπόρσω βοηδὸς ἡμῖν ὡρμήθης, χεδόν αὖ ὁρῶμεν γὰρ οἱ φίλοις σοι πάντας, ἐθελουσίοις οὖσι τρομένοις. ὅτε δ' ἂν τῆς δύρο τρατείας ἐπιθυμήσας, πάντες σοι μηδὶ ἑκόντες ἠκολουθήσαν· νῦν δ' αὖ οὕτως ἔχομεν, ὡς οὖν σοὶ μὲν ὅμως καὶ ἐν τῇ πολεμίᾳ ὄντες, βαρροῦμεν· αὖσυ δὲ σοῦ, καὶ οἰκαδ' ἀπιέναι φοβούμεθα. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ὅπως ποιήσουσιν, αὐτοὶ ὁροῦσιν· Εγὼ δὲ ὦ κῦρε καὶ ὧν ἐγὼ κρατῶ, καὶ μῶν μῶν παρὰ σοί καὶ ὁρῶντις στα αὐτὸ μενα· καὶ καρτερήσομεν ὑπὸ σοῦ δύεργε τούμενοι· ἀπὸ τούτοις ὁ πυραμίης ἐλεξεν ὧδε. Σὺ ἔφη ὦ κῦρε μήπ θαυμάσῃς, αὖ ἐγὼ σιγῶ· ἢ γὰρ μοι ψυχὴ ἔφη, οὐχ ὡς βουλόμουσα παρεσκόλαστα· ἀλλ' ὡς πεισούσα, ὅ, τι αὖ παραγγέλλης. Ο δὲ ὑρκαίος δ' ἦν· ἀλλ' ἐγὼ μὲν ὦ μῆδοι, δ' νῦν ἀπέλθοιτε, δάμονος αὖ φαίην τὴν βουλήσειν δ' αι, τὸ

Gobryas

Phetas

Tigranes

μὴ ἐᾶσαι ὑμᾶς, μέγα δυνάμενος γενέσθαι. Ἀνθρωπίνη δὲ γνώμη, τίς αὖ ἢ φθονῶν τῶν πολεμίων ἀποτρέποιτο, ἢ ὅπως παραδιδόντων, οὐκ αὖ λαμβάνοι. ἢ ἑαυτοὺς παραδιδόντων καὶ τὰ ἑαυτῶν, οὐκ αὐὰ δέχοιτο. ἄλλως τε καὶ τοῦ ἡγεμόνος ἡμῖν ὄντος τοιούτου, ὃς ἐμοὶ δοκεῖ, ὡς ὁμνύμι ὑμῖν παύτας τοὺς θεούς, δυ̃ προῶν ἡμᾶς μᾶλλον ἥδεσθαι, ἢ ἑαυτὸν πιστεύειν. Ἐπεὶ τοίνυν παύτες οἱ μηδὲν, τοιαῦτα ἔλεγον· σὺ δὲ ὦ κύρε ἐξήγαγες ἡμᾶς· καὶ οἶκαδε ὅταν ἀπίεναι καιρὸς σοι δοκῇ ἆγε, σὺν σοὶ ἡμᾶς ἀπάγαγε. Ὁ δὲ κύρος ταῦτα ἀκούσας, ἐβούλετο. Ἀλλ' ὦ ξεῦ μέγιστε· ἀγτοῦ μαίσε, ὃς μοι τοὺς ἐμὲ τιμῶντας, νικᾶν σὺν προῦντα. ἐκ τούτου ἐκέλευσε τοὺς μὲν ἄλλους φυλακὰς μένειν παύτας, ἀμφὶ οὗ τοὺς ἤδη ἔχειν· τοὺς δὲ παύτας διαλαβεῖν τὰς σκηνάς, τοῖς μὲν ἵππους, τὰς τούτοις προσηκούσας· τοῖς δὲ πεζοῖς, τὰς τούτοις ἀρκούσας· καὶ οὕτω κατασκέπασθαι ὅπως ποιοῦντες οἱ ἐν ταῖς σκηναῖς ἄπαντες, τὰ δέοντα φορῶσιν ἐς τὰς τάξεις τοῖς παύσαις· καὶ τοὺς ἵππους πίεζα δοῦναι μόνους παρέχωσι. παύσαι δὲ μηδὲν ἄλλο ὄργον, ἢ τὰ πρὸς πόλεμον ἐκπονεῖν· τοῦτον μὲν οὕτω τὸν ἡμέραν διήγαγον. Ῥᾳδίᾳ δ' ἀναστάντες, ἐπορεύοντο πρὸς τὸν γωβρύαν· κύρος μὲν ἐφ' ἵππου, καὶ οἱ παύσαν ἵππεῖς γεγενημένοι ἀμφὶ τοὺς διχιλίους· Οἱ δὲ τὰ τούτων γέρρα καὶ τὰς κοπίδας ἔχοντες, ὧν τοῦτοις ἐπροῦτο. ἴσοι ὄντες τὸν ἀριθμὸν· καὶ ἡ ἄλλη δὴ στρατιὰ, ἐπορεύετο πεπαγυῖα. Ἕκασον δ' ἐκέλευσε τοῖς καυνοῖς ἑαυτῶν θέρακα ποιεῖν· ὅπως τῆς αὖ αὐτῶν ἢ τῶν ὁπαδοφυλάκων φαίνηται ὀπίσω, ἢ τοῦ μετὰ τοῦτον προάγειν, ἢ κατὰ μαγία ἔξω τῶν ἐντάξει ὄντων ἀλίσκηται, κολασθήσεται. Δοῦρεῖοι δὲ ἀμφὶ δεῖλην γίγνονται πρὸς τῷ γωβρύᾳ χωρίῳ· καὶ ὁρῶσιν ὑπερῳχυρότατα τὸ ἔρυμα, καὶ ἄπ' ἴσων τειχῶν, πάντα παρεσκευασμένα, ὡς αὖ κράτιστα ἀσφαλῶς ἔχοιτο· καὶ βοῦς δὲ πολλοὺς καὶ πάμπολλα πρόβατα ὑπὲρ τὰ ὄρυμνα πρόσω, ὁμοῦ ἑώρων. Ῥέμβας δὲ ὁ γωβρύας, ἐκέλευσε τὸν κῦρον πρόσω ἐλάσαντα ἰδεῖν, ἢ πρόσοδος δύστεκτος τυγχάνει οὖσα· ἐν δὲ τέμενα πρὸς ἑαυτὸν, ἵππων τινὰς· οἵπερ αὐτῶν τὰ ἔνδον ἰόντες ἀπαγγελοῦσιν· Οὕτω δὴ ὁ κύρος αὖτος μὲν τοῦτο βουλόμενος ἰδεῖν, εἴ πῃ εἴη ἁρέσιμον τὸ τεῖχος, ἢ φοβοῖτο ὁ γωβρύας, προήλαυνε καὶ ἑώρα πάντοθεν, ἰσχυρότερα πάντα ἢ προσῆλθεν· ὃς δ' ἔτεμνε πρὸς γωβρύαν, ἀπήγγελλον τῷ κύρῳ, ὅτι τοῦτα ἔνδον ἀγαθὰ, ὅσα ἐπ' ἀνθρώπων γενεὰς ὥσπερ δοκεῖν, μὴ αὖ ἀπολείπειν τοῖς ἔνδον ὄντας·

Ὁ μὲν δὴ κύρος, ἐν φρονηδίῃ ἦν, ὁτί τοσοῦτοι ἦσαν. Ὁ δὲ γωβρύας, αὐτὸς τε ἐζήει πρὸς αὐτὸν, καὶ τοῖς ἔνδοθεν πάντας ἐξάγειν· φέροντας, οἶνον· ἄλφιτα· ἄλδυα· ἄλλους δὲ λαύνοντας βοῦς καὶ ὗς· ὄϊας αὖγας· καὶ ἐπὶ βρῶσιν, πάντα ἱκανὰ προσῆγεν· ὡς δ' ἐπαύσαντο καλῶς ἅπασαν, τὴν σὺν κύρῳ στρατιάν· οἱ μὲν δὴ ἀπὸ τοῦ τότε παχέντες, διηρώτων τε ταῦτα καὶ ἐδεήθησαν· ὁ δὲ γωβρύας, ἐπεὶ πάντες οἱ αὖδρες αὐτῷ ἔξω ἦσαν, ἠρώτα ἐκέλευε τὸν κῦρον, ὅπως νομίζοι ἀσφαλέστατα. Ῥρόεις τέμενος οὖν ὁ κῦρος προσκόπους καὶ δύναμιν, καὶ αὐτὸς οὕτως ἤρχετο· ἐπεὶ δὲ ἐσῆλθεν αὐλὰ πάσσαφάκης ἔχων τὰς πύλας, παρεκάλει πάντας τοὺς φίλους καὶ ἄρχοντας ἐπ' αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ. Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦσαν, ἐκφέρων ὁ γωβρύας φιάλας χρυσᾶς, καὶ προχόους, καὶ καλαθίσκους, καὶ κόσμον πάντοιον, καὶ ἀργυροῦς ἀμετρήτους πινάς, καὶ πάντα καλά· καὶ τέλος τὴν θυγατέρα· ὃ δὴ νῦν ἄρα κάλλος καὶ μέγεθος πανθήκως δὲ ἔχουσαν τοῦ ἀδελφοῦ πενθικότος, ἐξαγαγών, ταῦτ' ἔφην· ὦ κῦρε· ἐγώ σοι πατὴρ μὲν χρήματα τοῦτα δίδωμι· τὴν δὲ θυγατέρα τούτην, ὧπερ ἔφω διαθέσθαι, ὅπως αὐ σὺ βούλει· ἱκέτης δόμῳ δὲ, ἐγὼ μὲν καὶ πρόσθεν τοῦ ἤθους, οὗτοι δὲ νῦν τοῦ ἀδελφοῦ, πυνθάνονται γενέσθαι σε· Ὁ δὲ κῦρος πρὸς ταῦτα ἔφην· ἀγὴ ἐγώ σοι μὲν καὶ ταῦτα ὑπισχνέομαι, ἀφυδοῦντός σου πυνθάνεσθαι δύναμιν. Νῦν δέ ὅτι σε ἀληθόνοντα ὁρῶ ἤδη, ὀφείλω τὴν ὑπόσχεσιν· καὶ τούτῳ ὑπισχνοῦμαι, ταῦτα σὺν θεοῖς ποιήσειν· καὶ τὰ μὲν χρήματα ἔφη ἐγὼ ταῦτα δέχομαι· δίδωμι δ' αὐτὰ τῇ παιδὶ ταύτῃ καὶ ἐκείνῳ, ὃς αὖ γήμῃ αὐτήν· Εν δὲ δῶρον ἄπεμι ἔχων παρὰ σοῦ, αὐὸ οὗ ἐγώ, οὐδ' αὖ πὰ ἐν Βαβυλῶνι ἐν ᾗ πλεῖστά ἐστιν, οὐδὲ πὰ πάντα χοῦ, αὐτὶ τούτου οὗ σύ μοι δεδώρησαι, ἥδιον αὖ ἔχων ἀπέλθοιμι. Καὶ ὁ γωβρύας θαυμάσας, τί ποτε τοῦτο εἴη, καὶ ὑπαθύσας μὴ τὴν θυγατέρα λέγει, οὕτως ἤρετο· καὶ τί τοῦτ' ἐστὶν ἔφη ὦ κῦρε· καὶ ὁ κῦρος ἀπεκρίνατο· ὅτι ἔφη ὦ γωβρύα, πολλοὺς μὲν οἶμαι ἤδη ἀνθρώπους, οἳ οὔτε ἀσεβεῖν αὖ θέλοιεν, οὔτε ἀδικεῖν, οὔτε αὖ ψεύδεσθαι τοὺ ἐκόντες ἤγαγον· διὰ δὲ τὸ μηδένα αὐτοῖς ὠφελεῖσθαι πρόσθεν, μήτε χρήματα μεγάλα· μήτε τυραννίδα, μήτε τείχη ὄρυμνα, μήτε πόλεις ἀξιόρατα, ἀσπάζονται πρότερον, πρὶν δ' ἥλοι γενέσθαι, οἵ οι ἦσαν. Ἐμοὶ δὲ σὺ νῦν, καὶ τείχη ὄρυμνα· καὶ πολὺν πάντοθεν πρόπολεν· καὶ δύναμιν τὴν σὴν, καὶ θυγατέρα ἀξιόκλητον ἐγχρίσας, πιστοί νικᾶς με δ' ἥλον γενέσθαι πᾶσιν αὐτοῖς, ὅπου τ' αὖ ἀσεβεῖν πρὸς ξένους ἐθέλοιμι, οὔτ' αὖ ἀδικεῖν χρήματων ἕνεκεν· οὔτε σῶν θέλοιμι φθονῶν ἐμὲ ἐκὼν ἔναι· τοῦτ' οὖν ἐγώ σοι δύ ἴσθι, ἕως αὐτὸς δίκαιος ὦ, καὶ δοκῶν ἔναι τοιοῦτος ἐπαινῶμαι ὑπ' αὐθρώπων, οὐ πρὸ ἅπαντός σε αὐτιμήσομαι· ἀγὰ πειράσομαί σε αὐτιμᾶσθαι τοιαῦτα καλοῖς· καὶ αὖ πρὸς δ' ἔφη τὴν θυγατρὶ μὴ φοβοῦ ὡς ἀπρεπὲς ἄξιον παύτης· πολλοὶ γὰρ καὶ ἀγαθοὶ φίλοι ἦσιν ἐμοί· ὧν ὅστις γαμεῖ αὐτὴν ἡμῶν τοιαῦτα ἕξει ποσοῦτα ὅσα, δίδωμι, ἢ καὶ ἄλλα

ἄλλα πολλαπλάσια τούτων, οὐκ αὖ ἔχοιμι φάειν. Σὺ μὲν τοι δύ ἴσθι ὅτι ἄπτων ὧν τῶν, οἳ ὧν μὲν σὺ δίδως χρημάτων, οὐδὲ μικρὸν τούτων ἕνεκα σε μᾶλλον θαυμάσουσιν· ἐμὲ δὲ ξυλοῦσι νυνὶ, καὶ σὺ χρῆται πᾶσι θεοῖς γενέσθαι πρῶτα καὶ ἑαυτοῖς αὖδεῖζαι ὡς πιστοὶ μάλιστ' οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ τοῖς φίλοις· τοῖς δὲ πολεμίοις, οὐδ' ἑπτ' αὖ ὑφεῖντο ἰῶντες, ἀμὴ θεὸς βλάπτοι· αὐτὰ δ' ἀρετῆς καὶ δίκης ἀγαθῆς, ὅπου οὐδ' αὖ πὰ σύρων πρὸς τοῖς σοῖς καὶ ἀσυρείων πάντα προῄειλοιντο· Τοιούτους ἴσθι αὖ δρας ἐνταῦθα καθιστῶντες· Καὶ ὁ γωβρύας πᾶσι γελάσας, πρὸς θεῶν ἔφη ὦ κῦρε, δείξόν μοι τοῦ οὗτοί ἐστιν, ἵνα σε τούτων τινὰ αὐτὸς μαθὼν παύσω μοι γενέσθαι. Ἀμέλει ἔφη· οὐδὲν ἐμοῦ σε διήσει ποιῆσθαι· ἀγὴ δῶ σὺν ἡμῖν ἔπαι, αὐτὸς σὺ ἔζεις, καὶ ἄλλω δ' ἀνῦναι αὐτῶν ἕκαστον· Τοσαῦτα δ' εἰπὼν δεξιᾷ τ' ἔλαβε τοῦ γωβρύα, καὶ ἀναστὰς ἐζήει· καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ πάντας ἐξήγαγε· καὶ πολλὰ διαμόγου τοῦ γωβρύα ἐνδὸν δ' ἀπῆειν, οὐκ ἠθέλησεν· ἀγὲν τῷ στρατοπέδῳ ἐδείπνει· καὶ τὸν γωβρύαν σὺν δείπνῳ παρέλαβε· μέγιστον δ' αὐτῷ ἔδοξεν ἔναι τὸν ἐν τῇ στρατείᾳ ὄντας, τῶν δὲ τὸν αὐτὸν κίνδυνον ἐμβαινόντων μηδένος οἴεσθαι δεῖν μείω παρατίθεσθαι, ἢ τιβάδος καπακλιθείς, ἤρετο αὐτὸν ὧδε· Εἰ τί μοι ἔφη ὦ γωβρύα· Πότερον οἴει, ἄναι σοι μείω ἢ ἡμῶν ἑκάστῳ τρώματα; ὑμῖν ἢ τὸν δ' οὖ οἶ δ' ὅπως τρώματα μείω ἐστὶ καὶ κλίναι· καὶ οἰκία γε πολλῷ μείζων ἢ ὑμετέρα τῆς ἐμῆς· οἵτε οἰκία μὲν χρῆσθε ὑπὸ καὶ οὐρανῷ· κλίναι δ' ὑμῖν ἄπτων ὁπόσαι γένοιντ' αὖ δύναι ἄπτα γῆς· τρώματα δὲ νομίζετε, οὐχ ὁπόσα πρόβατα φύει ἔριά· ἀγὼ ὅπόσα φρύγανα ὄρη τε καὶ πεδία αἱμοῖ· Τοῦτε μὲν δὴ πρῶτον τοῦ γωβρύας σῶν ἐπαινῶν αὐτοῖς ὁρῶν τὴν φαυλότητα τῶν παρατιθεμένων βρωμάτων, πολὺ σοφὰς ἐνόμιζεν ἔναι, ἐλευθεριωτέρους αὐτῶν. Ἐπεὶ δὲ κατεγνώσθη τὴν μετριότητα τῶν αὖτων, ἐπ' οὐδενὶ τῷ βρώματι οὐδὲ πόματι πρῶτα ἐμφανῶς Ἴφη τὰ παυσαμένων, οὔτε ὄμμασιν αὖ ἐκπεπλήγμένος ἀνθρώπου, οὔτε ἀρπαγῆ οὔτε νόῳ, μὴ οὐχὶ πρόνοιαν, ἀπρεπῆ καὶ μὴ ἐν ὥρᾳ ὤν. Ἀλλ' ὡς πρῶτοι ἵππασι δὴ τὸ μὴ παράστεσθαι ἄπτων ἵππων, δύνανται ἅμα ἱππάζοντες καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ λέγειν τὸ δέον, οὕτω καὶ ἐκεῖνοι ἐν τῷ πότῳ οἶονται δεῖν φρόνιμοι καὶ μέτριοι φαίνεσθαι· τὸ δὲ κεκινῆσθαι ὑπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῆς πόσης, πάμπολυ αὐτοῖς κυνικὸν καὶ θηριῶδες δοκεῖ εἶναι· ἐνενόησε δὲ αὖ Ἴφη καὶ ὡς ἐπιπρῶτων ἀγήλους τοιαῦτα, οἷα δρῶντάς τινα ἤδιον ἂν ἢ μὴ, καὶ ὡς ἔσκωπτον οἷα σκωφθῆναι ἥδιον ἂν ἢ μὴ, καὶ ὡς ἐπαιζον, ὡς πολὺ μᾶλλον ὑβρεως ἀπῆν· πολὺ δὲ τοῦ ἀηχρόν τι ποιεῖν· πολὺ δὲ ἧττ' ἀχαλεπαίνεσθαι πρὸς ἀγήλους· μέγιστον δ' αὐτῶν ἔδοξεν ἔναι, τὸ ἐν στρατείᾳ ὄντας Ἴφη δεῖν τὸν αὐτὸν κίνδυνον ἐμβαινόντων, μηδένος οἴεσθαι δεῖν μείω παρασκευάζεσθαι· ἀγὰ ἅπτο νομίζειν μεγίστην σῴζειν ἔναι, τοῖς συμμάχεσθαι μέλλοντας, ὅτι βελτίους παρασκευάζειν· ἐννίκα δὲ ὁ γωβρύας, ἅτε οἶκον ἀπὼν αὐίκατο, ἀπεῖν λέγεται· οὐκέτι θαυμάζω ὦ κῦρε, ἅ ἐκπώματα μὲν καὶ ἱμάτια καὶ χρυσὸν ἡμεῖς ὑμῶν μείονα κεκτήμεθα, αὐτοὶ δ' ἐλάττονος ὑμῶν ἄξιοι ἐσμὲν. Ἡμεῖς γὰρ ἄπτα μελούμεθα, ὅπως ἡμῖν ταῦτα ὡς πλεῖστα ἔται· ὑμεῖς δέμοι δοκεῖτε ἄπτα μελεῖσθαι, ὅπως αὐτοὶ ὡς κράτιστοι ἔσεσθε. Ὁ μὲν, ταῦτα εἶπεν· ὁ δὲ κῦρος ἔφη· ὦ γωβρύα· ὅπως πρῶτ' παρέσῃ· ἔχων τοὺς ἵππους ἐξωπλισμένους, ἵνα καὶ τὴν δύναμίν σου ἴδωμεν, καὶ ἅμα, διὰ τῆς σῆς χώρας ἄξης ἡμᾶς, ὡς αὖ ἅδ' ὦμεν, ἄτε δεῖ φίλια ἢ πολέμια ἡμᾶς νομίζειν· τότε μὲν δὴ ταῦτα ἅ πρόντες, ἀπῆλθον ἑκάτερος ἄπτα πὰ προσήκοντα· ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, παρῆν ὁ γωβρύας ἔχων τοὺς ἵππους καὶ ἠγεῖτο· Ὁ δὲ κῦρος ὡς πρῶ προσήκει αὐδρὶ ἄρχοντι, οὐ μόνον τῷ προθύεσθαι τὴν ὁδὸν προσεῖχε τὸν νοῦν· ἀγὰ προσιὼν ἐσκοπεῖτο, εἴπι δύναιτο εἶναι, τοῖς μὲν πολεμίοις, ἀθενεστέρους ποιεῖν· αὐτοῖς δὲ ἰσχυροτέρους· καλέσας οὖν τὸν ὑρκαμίον καὶ τὸν γωβρύαν· τούτοις γὰρ ἐνόμιζε μάλιστα ἁδέναι ὧν αὐτὸς ᾤετο δεῖσθαι μαθεῖν, ἐγώπει ἔφη αὖδρες φίλοι, οἷομαι σὺν ὑμῖν ὡς τοῖς βουλυδόμβοις πρὶν ἢ πολέμου τοῦδε, οὐκ αὖ ἐξαμαρτάνδν· ὁρῶ γὰρ ὑμῖν ἔτι μᾶλλον, ἢ ἐμοὶ σκεπτέον ὄν, ὅπως ὁ ἀσύριος ἡμῶν μὴ κρατήσει· ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔφη Ἴφη δ' ἀσφαλέντι, ἔστιν ἴσως καὶ ἄλλη ἀσφάφη· ὑμῖν δὲ ἢ οὗτος κρατήσει, ὁρῶ ἅπαντα πὰ ὄντα, ἀπόλιτρια γιγνόμενα· καὶ γὰρ ἐμοὶ μὲν πολέμιός ἐστιν, οὐκ ἐμὲ μισῶν· ἀγὼ ὁμόμοιος ἀσύμφορον εἶναι αὐτῷ, ἡμᾶς μεγάλους εἶναι· καὶ ἐστράτευσε δὲ διὰ τοῦτο ἐφ' ἡμᾶς· ὑμᾶς δὲ καὶ μισεῖ, καὶ ἀδικεῖσθαι γομίζει ὑφ' ὑμῶν· Ῥρὸς ταῦτα ἀπεκρίναντο ἀμφότεροι καὶ πὰ αὐτὰ παῤῥαίνειν ὅτι μέλλοι, ὡς ταῦτα ἅδοιτο σφίσι, καὶ μέλοι αὐτοῖς ἰσχυρῶς, ὅπως πὰ νῦν παρόντα ἀσφαλῶς ἔσεται· Ἐνταῦθα δὴ, ἤρχετο ὧδε λέξαι τί μοι ἔφη· ὑμᾶς μόνοις ἐνόμιζε πολεμίζειν ὁ ἀσύριος πρὸς ἑαυτὸν, ἢ ἔστ' αὖ καὶ ἄλλον αὐτῷ πολέμιον· Ναὶ μὰ δί' ἔφη ὑπερμεγέθη γὰρ ὁ ἀσύριος ἔθνος μᾶλα πολὺ καὶ ἄλκιμον· σάκευτε μὲν, ὅμοροι ἡμῖν· οἱ πολλὰ κακὰ πεποίηθασιν ὑπὸ τοῦ ἀσυρείου· ἐπειρᾶτο γὰρ καὶ ἐκείνοις ὡς πρὸ ἡμᾶς καταστρέψασθαι· Οὐκοῦν οἴεσθ' ἔφη νῦν αὐτοῖς ἀμφοτέροις ἡδέως αὖ, ἅπαν σὺν ἡμῖν τῷ ἀσυρίῳ; Ἐφασαν καὶ σφόδρα γε εἶπαν δύναιντο συμμίξαι. Τί δ' ἐν μέσῳ ἔφη ἐστὶ τοῦ συμμίξαι. Ἀσύριοι ἔφασαν τὸ αὐτὸ ἔθνος δι' οὗ πρὸ νῦν πορεύῃ. Ἐπεὶ δὲ τοῦτα ἤκουσεν ὁ κῦρος· πῇ γὰρ ἔφη ὦ

Hyrcanius

Caduſij
sacę

γωβρύα, οὐ σὺ τοῦ νεανίσκου τούτου, ὃς νῦν ἀς τὴν βασιλείαν καθέστηκεν, ὑπὸ φαρίαν πολλὴν πυρὸ τοῦ πρόπου κατηρρεῖς, τοιαῦτα γὰρ οἱ μαὶ ἔφη ὁ γωβρύας ἔπαθον ὑπ' αὐτοῦ· Ῥόπερα δ' ἔφη ὁ κῦρος ἀς σε μόγον ἐγένετο τοιοῦτος, ἢ καὶ ἀς ἄλλον τινα· Νὴ δί' ἔφη ὁ γωβρύας, ἢ καὶ ἀς ἄλλους πολλούς· ἀγὰ τοὺς μὲν αὐθενοῦντας οἷα ὑβρίζει, τί δεῖ λέγειν· ἑνὸς δὲ αὖ δρὸς πολὺ δυνατωτέρου ἢ ἐγὼ ἦν καὶ ἐκείνου ἐπαίρον ὡς πρῶτον ἐμὸν, συμπαίνοντα παρ' ἑαυτῷ συλλαβὼν, ἐξέτιμω· ὡς μὴν τινες ἔφασαν, ὅτι οἱ παλλακὴ αὐτοῦ ἐπῄνεσεν αὐτόν· ὡς καλὸς εἴη· καὶ ἐμακάρισε τὴν μέλλουσαν αὐτῷ γυναῖκα ἔσεσθαι· ὡς δὲ οὗτος νῦν λέγει, ὅτι ἐπείφασεν αὐτοῦ τὴν παλλακίδα· καὶ νῦν οὗτος, δύνοῦχος μὴν ἐστι· τὴν δὲ ἀρχὴν ἔχει, ἐπεὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλούτισεν· Οὐκοῦν ἔφη, οἴει αὖ καὶ τοῦτον ἡμᾶς ἰδεῖν ἡδέως, ἢ οἴοιτο αὐτῷ βοηθοὺς αὖ γενέσθαι; Εὖ μὲν οἶμαι οἱ δ' ἔφη ὁ γωβρύας· ἀλλ' ἰδεῖν τοι αὐτὸν, χαλεπόν ἐστιν ὦ κῦρε. Ἦ ὦς ἔφη ὁ κῦρος· ὅπῃ δὲ μέλλοι τις ἐκείνῳ συμμίξειν, παρ' αὐτὴν τὴν βαβυλῶνα δεῖ παριέναι· Τί οὖν ἔφη τοῦτο χαλεπόν· Οπη νὴ δί' ἔφη ὁ γωβρύας, οἱ δ' ἀεξελθοῦσαν δύναμιν αὐτόθεν, πολλαπλασίαν, ἢ σὺ νῦν ἔχεις· οὗ δ' ἴαδι ὅπῃ διατῶπα, ἢ πόν σοι νῦν ἢ τοῦ πρώτου οἱ ἀσύριοι καὶ τὰ ὅπλα ἀσπορέουσι καὶ τοὺς ἵππους ἀπαγρυῶν· ὅπῃ τοῖς ἰδοῦσιν αὐτὴν, ὀλίγη ἔδοξεν ἢ δύναμις· ἀγ' οὗτος ὁ λόγος, πολὺς ἤδη ἐνέσπαρται· δοκεῖ δέμοι ἔφη βέλτιον ἦναι, φυλαττομένους πορεύεσθαι, καὶ ὁ κῦρος ἀκούσας τοῦ γωβρύου τοιαῦτα, τοιάδε πρὸς αὐτὸν ἔλεξε· Καλῶς μοι δοκεῖς ὦ γωβρύα λέγειν, κελεύων ὡς ἀσφαλέστατα τὰς πορείας ποιεῖσθαι· ἐγὼ οὖν σκοπῶν, οὐ δύναμαι ἐννοῆσαι ἀσφαλεστέραν οὐδεμίαν πορείαν ἡμῖν τῆς πρὸς αὐτὴν βαβυλῶνα πορείας ἰέναι, ἢ ἥκει τῶν πολεμίων ἐπὶ τὸ κράτιστον· πολλοὶ μὲν γὰρ ἴσως ὡς σὺ φῂς· ἢ δὲ καὶ βαρρήσουσι, καὶ ἥκοι ἡμῖν ὡς ἐγὼ φημι ἔσεσθαι· μὴ ὁρῶντες μὲν οὖν ἡμᾶς, ἀγ' οἱόμενοι ἀφαιρεῖς ἦναι διὰ τὸ φοβεῖσθαι ἐκείνους, σάφ' ἴαδι ἔφη, ὅτι τοῦ μὲν φόβου ἀπαλλάξονται, ὃς αὐτοῖς ἐγένετο· θάρσος δὲ ἐμφύσεται αὐτοῖς τοῦτο τοσοῦτῳ μεῖζον, ὅσῳ αὖ πλείονα χρόνον ἡμᾶς μὴ ὁρῶσιν· ἢν δὲ καὶ ἤδη ἴωμεν ἐπ' αὐτοὺς, πολλοὺς μὲν αὐτῶν εὑρήσομεν ἐπικλαίοντας τοῖς ἀποθανοῦσιν ὑφ' ἡμῶν· πολλοὺς δ' ἔτι τραύματα ἔτι διδημένους, ἃ ὑπὸ ἴσον ἡμέτερον ἔλαβον· πάντας δὲ ἔτι μεμνημένους, τῆς τοῦδε μὲν τύραννίδος τὴν μνησικακίαν· τῆς δὲ αὐτῶν φυγῆς τε καὶ συμφορᾶς· οὗ δ' ἴαδι ὦ γωβρύα ἦναι καὶ τοῦτο ἤδη, ὡς οἱ πολλοὶ αὖ βρωποί, ὅταν μὲν βαρρήσωσιν, αὐτυφόσατον φρόνημα παρέχοντα· ὅταν δὲ δείσωσιν, ὅσῳ αὖ πλείους ὦσι, τοσοῦτῳ μείζω καὶ ἐκπαγήμονα μᾶλλον τὸν φόβον κέκτηνται· Εκ πολλῶν μὲν γὰρ καὶ κακῶν λόγων ὑπῆμῶν ἐκπλήττονται· ἐκ πολλῶν δὲ καὶ πονηρῶν χρημάτων· ἐκ πολλῶν δὲ καὶ δυσθύμων τε καὶ ἐξεπικότων προσώπων ἠθροίσθαι· ᾗ δ' ὅς τις ὑπὸ τοῦ μεγέθους, οὐ ῥᾴδιον αὐτὸν ἔστιν, οὔτε λοχῆς ἀποσβέσαι, οὔτε προσάγοντα, πολεμίοις μᾶλλον ἐμβαλεῖν· οὔτ' ἀπάγοντα· αἰσθέσθαι τὸ φρόνημα· ἀγ' ὅσα αὖ μᾶλλον αὐτὸς θαρσεῖν παρακελεύῃ, τόσῳ ἐνδεινοτέρους ἡγοῦνται ἦναι· ἐκεῖνο μὴν τοι ἤδη σκεψόμεθα ἀκριβῶς ὅπως ἔχει· Εἰ μὲν γὰρ τὸ ἀπὸ τοῦδε αὖ νίκαι ἐσονται ἡμῖν τοῖς πολεμικοῖς ὁρμῆς, ὁπότεροι αὖ πλείονα ὄχλον ἀπαριθμήσουσι, ὁρᾶς καὶ σὺ φοβῆ πω ἡμῶν· καὶ ἡμεῖς πρόνπεύθενοι ἐσμὲν· ἢ μὴν τοι ὡς πρόσθεν ἐδιὰ τοὺς οὖ μαχομένους, ἐπικαὶ νῦν αὖ μαχουρίνουσι, βαρρῶν οὐδὲν αὖ σφαλείης· πολλοὺς μὲν γὰρ σὺν θεοῖς παρ' ἡμῖν, πλείονας δυρήσεις τοὺς βέλοντας μαχεσθαι, ἢ παρ' ἐκείνοις· ὡς δὲ ἔτι μᾶλλον θαρρῇς, καὶ τόδε καταγόησον· οἱ μὲν γὰρ πολέμιοι, πολὺ μᾶλλον ἐλαπόνες ἂν περὶ ἡπῄθαι ὑφ' ἡμῶν· πολὺ δὲ μᾶλλον ἐλαπόνες, ἢ ὅτε ἀπέδρασαν ἡμᾶς· ἡμεῖς δὲ καὶ μείζονες νῦν ἐσμεν ἐνικήσαμεν· καὶ ἰσχυρότεροι, ἐπεὶ ὑμεῖς ἡμῖν προσεγένεσθε· μὴ γὰρ ἀπιμαξε μὴ δὲ τοὺς σοὺς· ἐπεὶ σὺν ἡμῖν ἦδ· σὺν γὰρ τοῖς νικῶσι σάφ' ἴαδι ὦ γωβρύα βαρροῦντες καὶ οἱ ἀκόλουθοί ἔπονται· λαμβανέτω δ' ἑστιμὴ δὲ τοῦτ' ἔφη, ὅπ ἐξεστι μὲν τοῖς πολεμίοις νῦν ἰδεῖν ἡμᾶς· χορτότεροι δὲ σάφ' ἴαδι οὐδαμῶς αὖ αὐτοῖς φανείημεν, ἢ ἰόντες ἐπ' ἐκείνους· ὡς σὺν ἐμοὶ ταῦτα γινώσκοντος, ἀτε ἡμᾶς δύβὺ τὴν ἄνω βαβυλῶνα· Οὕτω μὲν δὴ πορευόμενοι, ἐπεραιοῦντο τοῖς ὁρίοις τῆς γωβρύου χώρας ἐγένοντο· ὡς δ' ἐν τῇ πολεμίᾳ ἦν, κατέστησε λαβὼν ἐνταξεμεθ' ἑαυτὸ, τούς τε πεζοὺς, καὶ ἵππον ἐστὶ ὁπόσους ἐδόκει αὐτῷ καλῶς ἔχειν· τοὺς δ' ἄλλους ἱππέας ἀφῆκε καταβεῖν· Καὶ ἐκέλευσε τοὺς μὲν ὅπλα ἔχοντας, καταπαίνδν· τοὺς δὲ ἄλλους καὶ προβαπα ὅστα αὖ λάβωσιν, ἄγειν πρὸς αὐτόν· ἐκέλευσε δὲ καὶ τοὺς ἁρπας συγκαταβεῖν· Καὶ ἦκον, πολλοὶ μὲν αὐτῶν, καταπεκυλισμένοι ἀπὸ ἵππων· πολλοὶ δὲ χ λείαν πλείστην ἄγοντες· ὡς δὲ παῶν ἠλεία, συγκαλέσας τούς τε ἵππων μὴ δ' ὧν ἄρχοντας καὶ ἵππων ὑρκαίων, καὶ τοὺς ὁμοτίμους, ἔλεξεν ὧδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ανδρες φίλοι· ἐξένισεν ἡμᾶς ἀπαντας πολλοῖς ἀγαθοῖς ὁ γωβρύας· ἃ σὺν ἔφη τοῖς θεοῖς ἀφελοῦντες τὰ νομιζόμενα, καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ πᾶσι καὶ δοίημεν τὴν ἀλλὴν τούτῳ λείαν, ἆρ' αὖ ἔφη καλὸν ποιοῖμεν τὸν δῦβὺς φαυεροὶ ἦναι, ὅτι καὶ τοὺς δῦ ποιοῦντας ἀπειρώμεθα νικᾶν δῦ ποιοῦντες· Ως δὲ τοῦτ' ἤκουσαν πάντες, πάντες μὲν ἐπῄνουν. πάντες

πάντες δ' ἐγεκωμίαζον· εἶς δὲ, καὶ ἔλεξεν ὧδε· Παίντες ἔφη ὦ κῦρε τοῦτο ποιήσομεν· καὶ γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη ὁ γωβρύας, πάνυ χρυσᾶς πινας ἐνόμιζεν ἡμᾶς, ὅτι οὐ δ' ἀπεικὼν μεσοὶ ἥκομεν, οὐδ' ἐκχρυσῶν φιαλῶν ἐπίνομεν· ἢ δὲ τοῦτο ποιήσωμεν, γνοίη αὖ ἔφη, ὅτι ἐλευθερίους ἦναι, καὶ αὖδυ χρυσοῦ ἐστιν· ἔτι δ' ἔφη τὰ τῶν θεῶν ἀποδόντες τοῖς μάγοις· καὶ ὅσα τῇ στρατιᾷ ἱκανὰ ἐξελόντες, τὰ ἄλλα καλέσαντες τὸν γωβρύαν, δόντε αὐτῷ· οὕτω δ' ἡ λαβόντες ἐκεῖνοι ὅσα ἔδει, τὰ ἄλλα ἔδοσαν τῷ γωβρύα· Εκ τούτου δ' ἄγει πρὸς αὐτὴν βαβυλῶνα παραπεφάμενος, ὡς πρόσθεν ἢ μάχην· Ως δ' οὐκ αὐτεξήκεσαν οἱ ἀσύριοι, ἐκέλευσεν ὁ κῦρος τὸν γωβρύαν προσελάσαντα, ᾗ τεῖν ὅπῃ ἢ βούλεται ἐξιὼν ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῆς χώρας μάχεσθαι, καὶ αὖ τὸς σὺν ἐκείνῳ μάχοιτο· ἢ δὲ μὴ ἀμύνῃ τῇ χώρᾳ, ὅπῃ ἀναγκαιοτάτη κρατοῖ πειθεσθαι· ὁ μὲν δὴ γωβρύας προσελάσας ἔφθα ἀσφαλὲς ἦν τοῦτο ἢ τοιάδε· Δεσπότης ὅσος λέγει ὦ γωβρύα· οὐχ ὅπα πεκλῇ ἀνάσου τὸν ἵππον μεμελεμένον, ἀγ' ὅπου καὶ σε προσπεσεῖται· Μάχεσθαι δ' αὖ βούλωσε, ἵκετε ἐς τὴν τριακοστὴν ἡμέραν· Νῦν δ' ἡμῖν οὔπω σχολὴ ἐπὶ τὸν παρασκευαζόμεθα· Ο δὲ γωβρύας ἔφη· ἀγὰ μή ποτέ σοι λίβειεν αὖτὴ μεταμέλεια· δ' ἴλον γὰρ ὅπ αὐτὸς εἶ ἐγὼ, ἐξοὐ αὖτη σε μεταμέλεια ἔχει· Ομὲν δὴ γωβρύας, ἀπαγγυέλε τὰ τ' ἀσυρίου· Ο δὲ κῦρος ἀκούσας ταῦτα, ἀπάγαγε τὸ στράτευμα· καὶ καλέσας τὸν γωβρύαν, ᾗ τεί μοι ἔφη· Οὐκ ἔλεγες μόνον σύ, ὅτι τὸν ἐκπεμπόμενον ὑπὸ τοῦ ἀσυρίου, οἴει αὖ σὸν ἡμῖν γενέσθαι, οὐ μόνον ἔφη δοκῶ ᾗ δ' ἔναι· πολλὰ γὰρ ἤδη ἐγωτε κἀκεῖνος ἐπαρῆπασα μεθ' ἡμῶν ἀγήλος· Οπότ' οὖν καλῶς σοι δοκεῖ ἔχειν, πρόσιθι πρὸς αὐτόν· Καὶ πρῶτον μὲν οὕτω πρίᾳ, ὅπως αὖ αὐτοὶ ὅπ αὖ λέγη ᾗ δῆτε ἐπιδὼ δὲ συγγένη αὐτῷ, ἐαὶ μὲν γνῶς αὐτὸν φίλον ἡμῶν βουλόμενον ἦναι, πειρᾶσθαι, ὅπως λαθὼν φίλος ὢν ἡμῖν· οὔτε γὰρ αὖ φίλοις τοῖς ποιήσει ἄλλως πως, πρεῖττα ἀγαθὰ ἐν πολέμῳ, ἢ πολέμιος δοκῶν ἦναι, οὔτ' αὖ ἐχθροὺς, πρείων τοῖς βλάψειεν ἄλλως πως ἢ φίλος δοκῶν ἦναι· Καὶ μὴν ἔφη ὁ γωβρύας οἱ δ' ὅπ, καὶ πρίαιτο γαδάπας, τὸ μέγα πποίησα κακὸν, τὸν νῦν βασιλέα ἀσυρίων· ἀγ' ὅπαῶ δύναιτο, τοῦτο χ ἡμᾶς δ' ἐσκοπεῖν· Λέγε δὴ ἔφη ὁ κῦρος, ᾗς τοῦτο τὸ φρούριον τῆς χώρας, ὅθαπερ ὑπερκαίοις τε χ σάκας ἔπιτειχίσθαι τῇδε τῇ χώρᾳ, πρόβολον ἦναι τοῦ πολέμου, ἆρ οἴει ἔφη ὑπὸ τοῦ φρουράρχου παρεθέναι τὸν δύνοχον ἐλθόντα σὺν δυνάμει· σαφῶς τε ἔφη ὁ γωβρύας, εἰ πρὸ αὐτοῦ πρὸς ὧν ὧς πρὸ νῦν ἐστιν, ἀφίκοιτο πρὸς αὐτόν· Οὐκοῦν ἔφη αὖ πρόσβαλλοιμι ἐγὼ πρὸς τὰ χωρία αὐτοῦ, ὡς λαβεῖν βουλόμενος· ἀπομάχοιτο δ' ἐκεῖνος ἀγὰ κράτος· Καὶ λάβοιμι μὲν αὐτοῦ πεῖγόν· ἁπλᾶβοι δὲ κἀκεῖνος, ἡμῶν τε καὶ ἄλλους πινάς· ἢ καὶ ἀγγέλους πεμπόμενος ὑπ' ἐμοῦ πρὸς τοὺ τοὺς ὅς φατε πολεμίους τῷ ἀσυρίῳ ἦναι· καὶ οἱ μὲν λιφθέντες, λέγοιεν, ὅπ αὖ στράτευμα ἀπρόχονται, χ κλίμακας ὡς πρεῖ τὸ φρούριον ἔχοντες· ὁ δὲ δύνοχος ἀκούσας, πρὸς ποιήσαιτο πρὸς τοὺτους ὅς φατε πολεμίους τῷ ἀσυρίῳ ἦναι· καὶ οἱ μὲν λιφθέντες, λέγοιεν, ὅπ αὖ στράτευμα ἀπρόχονται, χ κλίμακας ὡς πρεῖ τὸ φρούριον ἔχοντες· ὁ δὲ δύνοχος ἀκούσας, πρὸς ποιήσαιτο πρὸ αγγέλους βουλόμενος ταῦτα παρεῖναι· καὶ ὁ γωβρύας ἦναι· οὗτα μὲν γιγνομένων σαφῶς οἱ δ' ἀ, ὅπ πρίοι αὖ αὐτὸν, καὶ δ' εἰσιτο γ' αὖ αὐτοῦ μόνον ἐς τι σὺ ἀπέλθης· Οὐκοῦν αὖ ἔφη ὁ κῦρος, εἶτε ἀπαξ δεσέλθοι, δύναιτ' αὖ ἡμῖν ὑπρχείριον ποιῆσαι τὸ χωρίον· Εἰκὸς γοῦν ἔφη ὁ γωβρύας· πάμὲν ἔνδον ἐκείνου συμπαρασκευάζοντος, πὰ δ' ἔξωθεν σοὶ ἰσχυρότερα προσάγοντος· Ιθὶ νῦν ἔφη χ πρᾶγε τῶπα διδάξας καὶ διαπραξάμενος παρεῖναι· πὰ δὲ αὐτῷ οὐκ αὖ μείζω οὔτε ἕτερος αὖ, οὔτε δείξαις, ὧν αὐτὸς σὺ τυγχάνεις παρ' ἡμῶν ἄληφώς· Εκ τούτου, ᾧ χετο μὲν ὁ γωβρύας· ἀσμένως δὲ ἰδὼν αὐτὸν ὁ δύνοχος, σῶς μὲ λόγει τε πάντα χ σὺν ἔθετο ἀ ἔδει ἐπεὶ δὲ ἀπήγγειλεν ὁ γωβρύας, ὅπ πάντα δοκοίη ἰσχυρὰ τῷ δύνοχῳ ἔχειν πὰ ἔξωθεν ἀπαλέντα, ἐκ τούτου τῇ ὑστεραίᾳ, προσέβαλε μὲν ὁ κῦρος· ἀπεμάχετο δὲ ὁ γαδάπας· ἢν δὲ καὶ ὃ ἔλαβε χωρίων ὁ κῦρος ὁπρῖον ἔφη ὁ γαδάπας· τῶν δὲ ἀγῶνα ὃς ἔφη τὸ ὁ γαδάπας ἐπεδείξατο, τοὺς μὲν, εἶασεν ὁ γαδάπας διαφθύγειν, ὅπως ἄριεν πὰ στρατεύματα, καὶ τὰς κλίμακας κομίζοιεν· ὃς δ' ἔλαβε, βασανίζων ἐναντίον πολλῶν· ὡς δ' ἤκουσεν ἐφ' ἃ ἔφασαν πορεύεσθαι, δὐθέως σπεύσας μῶς ὡς ἐξαγγελῶν τῆς νυκτὸς ἐπορεύετο· τέλος δὲ ἐπεδύσεις ὡς βουδοὸς ἀσέρχεται ἀς τὸ φρούριον· καὶ πέως μὲν συμπαρεσκεύαζεν ὅπ ἐδύνατο τῷ φρουράρχῳ· ἐπεὶ δὲ ὁ κῦρος ἀσῆλθε, καταλαμβάνει τὸ χωρίον· σπουδαίοις προπεσάμενος καὶ τοῖς παρὰ κύρῳ ἀχμαλώτοις· ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο, δύβὺς γαδάπας ὁ δύνοχος πὰ ἐνδον καταπήσας, ἐξῆλθε πρὸς τὸν κῦρον· καὶ τῷ νόμῳ πρὸς κυνήσας, ᾗπε· χαίρε ὦ κῦρε· Αλλὰ σοιῶ τῶν τ' ἔφη σὺ γάρ με σῶν τοῖς θεοῖς οὐ κελεύεις μόνον, ἀγὰ καὶ αἰαγκάζῃς χαίρειν· Εὖ γὰρ ἴαδι ἔφη ὅπ ἐγὼ μέγα ποιοῦμαι φίλον τοῦτο τὸ χωρίον, τοῖς ἐνθάδε συμμάχοις καταλιπεῖν· Σὲ δ' ἔφη ὦ γαδάπα ὁ ἀσύριος, πᾶδας μὲν ὡς ἔοικε τὸ πρῶτον ἀφείλετο· οὐ μόνοι τοῖς φίλοις κλᾶσθαι σε δύναισθαι ἀπεργάσεσθαι· ἀγ' οὖ ἴαδι ὅπ ἡμᾶς τῷ ὄργῳ τούτῳ φίλους πεποίησαι· οἱ σοὶ ἦν δ' ὑνώμεθα, πάφασόμεθα μὴ χείρους βουδοὶ παραπῆναι, ἢ ᾗ πᾶδας ἐκγόνους ἐκτήσω· ὁ μὲν, τοιαῦτα ἔλεξεν· Εν δὲ τούτῳ ὁ ὑρκαῖος, ἀφικόμενος πρὸς τοῦ γεγενημένου, προσθεὶς τῷ κύρῳ καὶ λαβὼν τὴν δεξιὰν αὐτ,

Gadatas

ἄ᾽ττειν. ὦ μέγα ἀγαθὸν σὺ τοῖς φίλοις κῦρε· ὡς πολλὴν με τοῖς θεοῖς πρίεις χάριν ὀφειλέ᾽, ὅτι σοί με σὺν ἄγαγον. Ἰσθι τοίνυν ἔφη ὁ κῦρος· καὶ λαβὼν τὸ χωρίον οὗ πρῶτον ἐνεκά με ἀπάλιν, διατίθε᾽ αὐτὸ οὕτως, ὡς αὖ τῷ ἐμὲ τέρῳ φίλῳ πλείστου ἄξιον ἦ, καὶ τοι τἄλλοις συμμάχοις· μάλιστα δ᾽ ἔφη γα δ᾽ἅπα τοῦ πρὸς ἡμᾶς λαβὼν παρέδωκε· τί οὖν ἔφη ὁ ὑρκάνιος ἐπειδὴ καὶ δὺσιοι ἐλθωσι καὶ σάκαι. καὶ οἱ ἐμοὶ πολῖται, καλέσωμεν καὶ τοῦτον, ἵνα κοινῇ βουλευσώμεθα πρὸς τοὺς, ὅσοις προσήκει, πῶς αὖ συμφορώτατα χρώμεθα τῷ φρουρίῳ. Ταῦτα μὲν οὕτως ἐδόκησε καὶ ὁ κῦρος. Ἐπεὶ δὲ σὺν ἦλθον οἵς ἔμελλε πρῶτον τοῦ φρουρίου, ἐβουλεύσαντο κοινῇ φυλάττειν· οἷς πρὸ ἀγαθὸν ἦν, φίλιον ὄν. ὅπως ἑαυτοῖς μὲν, πρόβολος εἴη πολέμου· τοῖς δ᾽ ἀσυρίοις ὡς πιστοτέροις μᾶλλον· ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο, πολλὰ δ᾽ ἦ προθυμότερον καὶ μείους καὶ ὀδυσῶν ἐστρατεύοντο· καὶ σάκαι καὶ ὑρκάνιοι· καὶ σωτελεύων ἐν τῷδε στράτευμα καὶ ὁδυσῶν μὲν πελτασταὶ, ὡς δισμυρίοις· καὶ ἱππεῖς ὡς πεντακισχιλίοις· σακῶν δὲ πρόσθαι ὡς μυρίοις· καὶ ἱππόποθαι ὡς δισχιλίοις· καὶ ὑρκάνιοι δὲ πλούσιοι τοσοῦτοι ἐδύναντο πρόσοδον ἐκπέμπειν· καὶ ἱππεῖς πρόσεισαν, ὡς δισχιλίους. ὁ γὰρ πρόσοδος, καπαλελειμμένοι ἦσαν πλείστοις οἴκοι αὖ ἵππεῖς. Οἱ δὲ καδόσιοι καὶ οἱ σάκαι, τῶν ἀσυρίων πολέμιοι ἦσαν. Ὅσον δὲ χρόνον ἐκαθέζετο ὁ κῦρος, ἀμφὶ τὴν πρὸ τὸ φρούριον οἰκονομίαν, ἅτε ἀσυρίοις ἐπὶ καπὶ τοῦτο τὰ χωρία, πολλοὶ μὲν ἀπῆγον ἵππους· πολλοὶ δὲ ἀπέφερον ὅπλα, φοβούμενοι μὴ πάντας τοὺς πρόσχωρους. Ἐκ δὲ τούτου προσέχετο τῷ κύρῳ ὁ γαδάτας, καὶ λέγε᾽ ὅτι ἥκουσιν αὐτῷ ἄγγελοι· ὡς ὁ ἀσύριος, ἐπεὶ συνέβαινε τὰ πρὸ τοῦ φρουρίου, χαλεπῶς πὲ ἐνέγκοι, καὶ παρασκευάζοιτο, ὡς ἐμβαλὼν δὲ τὴν αὐτοῦ χώραν· ἦν οὖν ἀφῇς με ὦ κῦρε, τὰ τείχια αὖ πειρώμην διασῶσαι· τὰ δὲ ἄλλων, μείων λόγος. Καὶ ὁ κῦρος ἔ᾽ειπεν· ἦν οὖν ἴσθι νῦν, πρὸπεσὼν οἴκοι. Καὶ ὁ γαδάτας ἔ᾽ειπεν· ἐς πρίτην δὲ πειρήσω ἐν τῇ ἡμετέρᾳ. ἢ καὶ γὰρ ὁ ἀσύριος ἔφη, οἴεσθαι ἐκεῖ καπαλήψεσθαι; Εὖ μὲν οὖν ἔφη οἶδα. πάντα δ᾽ ἔ᾽ειπεν ὅσα σὺ προσοδόκεις ἰέναι. Εἰ δὲ ἔφη ὁ κῦρος, πρὸ ἡμῶν σὺν τῷ στρατεύματι ἐκεῖσε ἀφικοίμην. Ῥᾳδίως τοῦτο δ᾽ ἦ ὁ γαδάτας λέγει· πολὺ ἥδη ὦ δέσποτα ἔχῃς τὸ στράτευμα, καὶ οὐκ ἂν δύναιο, ἐν ἓξ ἢ ἑπτὰ ἡμέραις ἐλθεῖν, πρὸς τὴν ἐμὴν οἴκησιν· σὺ τοίνυν ἔφη ὁ κῦρος, ἀπίθι ὡς τάχιστα· ἐγὼ δὲ ὡς ἂν δύναιον ἥ πορεύσομαι. Ὁ μὲν δὴ γαδάτας, ᾠχετο. Ὁ δὲ κῦρος σὺν καλέσε πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν συμμάχων· καὶ δὴ πολλοί τε ἐδόκουν καὶ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ παρεῖναι. ἐν οἷς δὴ ὁ κῦρος, λέγε᾽ τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες σύμμαχοι. γαδάτας διέπραξεν, ἃ δοκεῖ πᾶσιν ἡμῖν, πολλοῦ ἄξια ἔναι· καὶ ἡμῶν πρὶν καὶ ὁπουῦν ἀγαθὸν ὑφ᾽ ἡμῶν πάθειν. Νῦν δὲ ὁ ἀσύριος ἐᾷ τὴν χώραν αὐτοῦ ἐμβάλλειν· λέγεται δὴ λογοποιεῖσθαι αὐτὸν βουλόμενος· ὅπι δοκεῖ μέγα βεβλάφθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ. Ἅμα δ᾽ ἴσως καὶ ἐκεῖνο ἐννοεῖται, ὡς ἡ οἱ μὲν πρὸς ἡμᾶς ἀφιστάμενοι, μηδὲν ὑπ᾽ ἐκείνου κακὸν πείσονται· οἱ δὲ σὺν ἐκείνῳ ὄντες, ὑφ᾽ ἡμῶν ἀπολοῦνται, ὅπως τάχιστα, οὐδ᾽ ἐγὰ ἄκος σὺν αὐτῷ βούλεσθαι ἔναι. Νῦν οὖν ὦ ἄνδρες, καλόν πάμοι δοκῇ ποιῆσαι, εἰ πρόθυμως γαδάτᾳ βοηθήσομεν, αὖ δῆ εὐεργέτῃ· καὶ ἅμα δίκαια ποιοῦμεν αὖ χάριν ἀποδιδόντες· ἀλλὰ μήν, καὶ σύμφορον γ᾽ αὖ ὡς ἐγὼ δοκῶ πρᾶπ᾽ ποιεῖν ἡμῖν αὐτοῖς· ἡ γὰρ πάσι φανοίμεθα, τοὺς μὲν κακῶς πρὶν οὖντας, νικᾶν πειρώμενοι κακῶς πρὶν οὖντες· τοὺς δ᾽ εὐεργέτας οὖντας, ἀγαθοῖς ὑπερβαλλόμενοι, ἦκος ἐκ τῶν τοιούτων, φίλοις μὲν ἡμῖν πολλοῖς βουλέσθαι γίγνεσθαι ἐχθρὸν δέ, μηδένα ἔναι· μείω ἔναι. ἡ δι᾽ ἀμελήσαι δόξαμεν, γαδάτᾳ, πρὸς τῶν θεῶν, τοίοις λόγοις ἄλλοις πείθοιμεν αὖ, χαρίζεσθαί πῃ ἡμῖν. Πῶς δ᾽ αὖ πολμῶ μὴν ἡμᾶς αὐτοῖς ἐπαινεῖν· πῶς δ᾽ αὖ πιβλέψαι τις ἡμῶν δύναιτο γαδάτᾳ, ἃ ἠπῴμεθα αὐτοῦ, δῦ πριοῦντος, τοσοῖδ᾽ ὄντες ἑνὸς ἀνδρὸς, καὶ πύτου οὕτω διακειμένου. Ὁ μὲν οὖν, οὕτως ἔ᾽ειπεν· οἱ δὲ πάντες, ὅπως ἐπήνουν ἰσχυρῶς τοῦτο πρᾶξαι. Ἀγε δὴ τοίνυν ἔφη, ἐπεὶ ταῦτα καὶ ὑμῖν οὕτω δοκεῖ ταῦτα, ἴσθι μὲν τοῖς ὑπεζυγίοις καὶ ὀχήμασι καπαλείπωμεν ἕκασοι, τοὺς μέλα τούτων ἴσθι πιθανοτάτους πορεύεσθαι. Γωβρύας δέ ἡμῖν ἀρχέτω αὖ ἵππων· καὶ ἡγείσθω αὐτός· καὶ γὰρ ὁδῶν ἔμπειρος, καὶ τἄλλα ἱκανός. Ἡμεῖς δὲ ἔφη σὺν ἵπποις τοῖς δυνατωτάτοις καὶ αὐθράσι προβιβώμεθα, τὰ ἴσα τῇδε τριῶν ἡμερῶν λαβόντες· ὅσα δ᾽ αὖ κουφότερον συσκευάζωμεθα καὶ δύπλεστερον, τόσῳ πλείους ἡμέρας, ἥδιον αὖ ἀριστήσομέν τε καὶ δειπνήσομεν, καὶ καθυδήσομεν· νῦν δ᾽ ἔφη πορευώμεθα ὦδε. Ῥᾴων μὲν σύ γε ἄγε χρυσᾶπα τοὺς θωρακοφόρους· ἄγε δὴ, ἐπεὶ ὁμαλή τε καὶ πατεῖα ὁδός ἐστι, τοῖς παξίπποις ἔχων ἐν μετώπῳ πάντας· ἡ δὲ τάξις ἑκάστοισι ἔφ᾽ ἑνὸς ἴτω· ἀθροοὶ γὰρ ὄντες, τάχιστα καὶ ἀσφαλέστατα αὖ πορευοίμεθα. Τοὺπι δὲ ἕνεκα ἔφη τοὺς θωρακοφόρους κελεύω ἡγεῖσθαι· ὅπι τοῦτο βαρύπατόν ἐστι τοῦ στρατεύματος· πῦ δὲ βαρύτατόν ἡ γυμνήτου, αὐάγκη ῥᾳδίως ἕπεσθαι πάντα τὰ ἐλάττονα· ὅταν δὲ τάχιον ἡ ὑπὲν νυκπὶ, οὐδὲν ἐστὶ θαυμαστὸν καὶ διαπατᾶσθαι πὰ στρατεύματα· πὰ γὰρ ἀπατηθέντα, ἀσπούδαστα ἔσται. ἀλλὰ δὴ τούτοις ἔφη Ἀρτάβας γοῖς πρόσων πελτασὰς καὶ τοξότας ἀγέτω. ἀλλὰ δὴ τούτοις, Ἀνδράμας ὁ μῆδος, τὸ μήδων τοξικόν.

Artabus
Andramas

πτικὸν. ἀλλὰ δὴ τούτοις, δ᾽ατάμας καδδουσίοις· ἀγόντων δὲ καὶ οὗτοι πάντες, ἐν τῷ μετώπῳ μὲν τοῖς παξιππόχοις ἔχοντες· δεξιοὺς δὲ τοῖς πελτασὰς· ἀριστεροὺς δὲ τοῖς τοξότας τοῦ ἑαυτῶν πλαισίου· οὕτω γὰρ πορεύσιμοι, καὶ δυσκπόπτεροι γίγνοιντ᾽ ἂν· ἀλλὰ δὲ τούτοις ἔφη οἱ σκευοφόροι πάντων ἐπέσθων· οἱ δὲ ἄρχοντες αὖ ἴσθ᾽, ἀλλὰ μελείσθωσαν πάντων· ὅπως καὶ σῶα σκευασόμενοί τε ὦσι πάντα πρὶν καδδῦσθαι· καὶ πρωὶ σὺν τοῖς σκεύεσι παρεῖναι πρὸς τὴν τεπαγμένην χώραν· καὶ ὅπως κεκμῶσι ἕπωνται· ἀλλὰ δὴ τοῖς σκευοφόροις ἔφη, τοῖς πρῶτα ἰοῦσι, μαδάπας ὁ πρῶσις ἀγέτω· ἔχων καὶ οὗτος τοὺς ἑκατὸν ταρχοὺς ἴσθ᾽ ἰόντων ἐν μετώπῳ. Ὁ δ᾽ ἑκατόνταρχος, τὴν τάξιν ἀγέτω ὡς ἕνα ὡς πρὸ οἱ πλείστοι ἰοῖ. ἀλλὰ δὲ τούτοις, ὁ ῥαμβάκας ὁ μῆδος, ὡσαύτως τοῖς ἑαυτοῦ ἰοῦσι. ἀλλὰ δὲ τούτοις σὺ ὦ πυρρώτα, τὸ σαυτοῦ ἴππικὸν· καὶ οἱ ἄλλοι δ᾽ ὕπαρχοι, μεθ᾽ ὧν ἕκαστος ἀφίκετο πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ τούτοις καὶ ἄγετε· ἔχατοι δ᾽ ὧς πρῶ ἦλθον καδδυσίοι ἰόντων· ἀλκύδνα σὺ δὲ ἄγων αὐτοῖς, ἀλλὰ μελοῦ· τὸ νῦν δ᾽ ἔναι πάντων ἴσον ὅπαδεν· καὶ μηδένα ὕστερον τῶν σῶν ἰοῦσιν γίγνεσθαι· ἀλλὰ μελεῖσθε δέ, τοῦ σῶα πρόθυμα εἶναι, οἵπερ ἄρχοντες, καὶ πάντες οἱ σωφρονοῦντες· διὰ γὰρ τὸν ὠτων ἐν τῇ νυκπὶ, αὐάγκη μᾶλλον, ἢ διὰ τὸν ὀφθαλμῶν ἕκαστα, καὶ ἀκούεσθαι καὶ πρᾴσσεσθαι· καὶ τὸ ταραχθῆναι δ᾽ ἐν νυκπὶ, πολὺ μείζονές ἐσι πράγματα, ἢ ἐν ἡμέρᾳ, καὶ δυσκπαπαστώτερον οὖ ἕνεκα, ἢ πίσωσι ἀσκηπέα, καὶ ἡ τάξις διαφυλακπέα· πὰς δὲ νυκπερινὰς ἔφη φυλακὰς, ὅταν μέλλωπε νυκπὸς ἐξαναστήσεσθαι, ἀεὶ χρὴ ὡς βραχυτάπας καὶ ὡς πλείστας προιέσθαι, ὡς μηδένα καὶ ἐν τῇ φυλακῇ ἀγρυπνία πολλὴ οὖσα λυμαίνεται ἐν τῇ πρρέᾳ· νικᾶ δ᾽ αὖ ὥρα ἡ προύχουσα, σημαίνειν τῷ κόραπι· ὑμεῖς δὲ ἔχοντες ἀδεῖ ἕκασον, παρίετε ἐς τὴν ἀπὶ βαβυλῶνος ὁδόν. Ὁ δὲ ὁρμώμενος ἀεὶ τῷ κατ᾽ οὐρὰν ἐγγυτάτω ἑπέσθω. Ἐκ τούτου οὕτω ᾤχοντο ἀπὶ πὰς σκηνάς· καὶ ἅμα ἀπιόντες, διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους· ὡς μνημονικὸς ὁ κῦρος ὁπόσοις σὺν ἐπέπλετο, ὥσ᾽ ὀνομάζων ἐνετέλλετο· ὁ δὲ κῦρος, ἀπὶ μελεία τοῦτο ἐποιεῖ· πάντ᾽ ἦν δὲ αὖ τῷ θαυμαστὸν ἐδόκει ἔναι, ἃ οἱ μὲν βαύσιοι ἴσασι πὰς αὖ ἴσην τέχνης ἕκαστος τῶν ἐργαλείων τὰ ὀνόματα, καὶ ἰατρὸς δὲ οἱ δὲ καὶ τῶν ὀργάνων καὶ τῶν φαρμάκων οἷς χρῆται πάντων τὰ ὀνόματα, ὁ δὲ στρατηγὸς οὕτως ἠλίθιος ἔσοιτο, ὥσ᾽ τε οὐκ ἴσε ται ἴσην ὑφ᾽ αὑτὸν ἠρεμοῦντα τὰ ὀνόματα· οἷς αὐάγκη ἐστὶν αὐτῷ ὀργάνοις χρῆσθαι· καὶ ὅταν προκαλῆται τι βούληται, καὶ ὅταν φυλάξαι, καὶ ὅταν βαρῦναι, καὶ ὅταν φοβῆσαι· καὶ πρὸς τὸ τιμῆσαι δὲ ὁπόπτε τινὰ βούλοιτο, πρέπον αὐτῷ ἐδόκει ἔναι, ὀνόματί πρόσαντα ῥοεῖν. Ἐδόκουν δὲ αὐτῷ οἱ γιγνώσκεσθαι δοκοῦντες ὑπὸ τὰρχοντος· καὶ τοῦ καλόν τι ποιοῦντες ὁρᾶσθαι μᾶλλον ὀρέγεσθαι, καὶ τὰ αἰσχρόν τι ποιεῖν, μᾶλλον προθυμεῖσθαι ἀπέχεσθαι. Ἡλίθιον δὲ τοῦτο αὐτῷ ἐδόκει ἔναι, τὸ ὁπόπτε βούλοιτό τι πρᾶγμα πρὸς τὰ πλεῖν ὡς καὶ ἐν οἴκῳ ἔνιοι πρὸς τὰ πόδε διατεταμένοι πῃς ἐφ᾽ ὕδωρ. ἕνλα τίς χισάτω· οὕτω γὰρ πρὸς πὰ ποδῶν, ἃς ἀνήκους δοκοῦν ἄπαντες ἐδόκουν αὐτῷ· καὶ πάντες ἐν ἀρπᾷ ἔναι· καὶ οὐδεὶς τὴν ἀρπᾷ οὔτε ἀσχύνεσθαι, οὔτε φοβεῖσθαι ὁμοίως διὰ τὸ σῶν πολλοῖς ἀρπᾳ ἔχειν. Διατοῦπα δ᾽ ἦ αὐτῷ πάντας ὠνόμαζεν ὅτῳ πρὸς τἄπποι· καὶ κῦρος μὲν δ᾽ ἦ, οὕτω πῃ τοῦ ἐγίνωσκεν· οἱ δὲ στρατιῶται, τό τε μὲν δεπαπήσαντες, καὶ φύλακας καπαστήσαντες μόνοι, καὶ συσκευασάμενοι πάντα ἐδόκουν κοιμᾶσθαι· νικᾶ δ᾽ ἦν ἐν μέσῳ νυκπὸς, ἐσήμανε τῷ κέραπ· κῦρος δ᾽ ἀνὼν τῷ χρυσάπα, ὅπ᾽ ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἐπὶ πολὺ οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ πρόσθεν ἐν τῷ στρατεύματος, ἐξῆει λαβὼν τοὺς ἀμφ᾽ αὐτὸν ὑπασπέπας· βραχέα δὲ χρόνῳ ὕστερον, παρῆν χρυσάπας ἔχων τοὺς θωρακοφόρους· τοῦτο μὲν οὖν ὁ κῦρος οὐδὲν ἐπέμενε τῆς ὁδοῦ, πορεύεσθαι ἐκέλευεν ἡσυχῇ· ἕως ἄγγελος ἔλθοι, ὅπ᾽ πάντες ἐν ὁδῷ· αὐτὸς δὲ ἐπῆκε ἐν τῷ αὐτῷ, τὸν μὲν πρόσθεν πρεσβύπατον ἐν τάξει· ἔπι δὲ τὸν ὑπερίζοντα ἕκαστον καλῶν. Ἐπεὶ δὲ πάντες ἐν ὁδῷ ἦσαν, πρὸς μὲν χρυσάπαν, ἐπέμφθεν· ὄρουντας ὅπῃ ὁδῷ ἦσαν πάντες· Αὖ τε δὴ οὕτω βαθέος· αὐτὸς δὲ παρελαύνων τὸν ἵππον ἐς τὸ πρόσθεν ἦν ψιλὸς, καπεβάτο πὰς τάξεις· καὶ ὅς μὲν ἴδοι δύπακτον καὶ ἀσπωπῇ ἰόντας, ἢ σπουδῇ ἰόντας παρελαύνων αὐτοῖς οἵπινες ἔδεν ποιοῦπα· καὶ ἐπεί τι σύδοιτο, ἐπαύνει. ἢ δ᾽ ἐπαινᾳ θορυβουμένους ἀσπαζόμενος, τὸν ἄπτον τούτου σκοπῶν, καπασβεννύναι τὴν ἴππαρα χὴν ἐπειρᾶτο. ἐν μόνῳ παραλέλοιπο δὲ τῆς ἐννυκπὶ ἀπὶ μελείας αὐτ᾽. ὅπ᾽ πρὸ πάντος ἦ στρατοπέδου, πεζοὺς δυξώνους οὐ πολλοὺς πρὸ ἔπεμπεν, ἐφορῶν, μή τις ἐπιφορὰ ἐκ τῶν ἐγγὺς χωρίων ἐφορῷ ἵππας αὐτῷ, ὡς ὥπακουσούμενος· καὶ εἴ πως ἄλλως δύναπαι αἰσθάνεσθαι, τί σημαίνοιεν τῷ χρυσάπα, ὅπ᾽ καιρὸς δὲ κοίμᾶσθαι ἔναι· δὲ καὶ ἀπὶ πάντων, εἷς ἦν· ὃς καὶ τοὺπις ἐκόσμᾶ· καὶ τὸ ἄξιον μὲν λόγου ἐσήμαινε· τὸ δὲ μὴ, οὐκ ἦν ὡς χλὰ λέγων· τὴν μὲν δὴ νύκπα, οὕπως ἐπορεύοντο· ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τοῖς μὲν ἦ καδδυσίων ἰοῦσιν, ὅπ᾽ αὐτοῖ καὶ οἱ πεζοὶ ἔχαποι ἐπορεύοντο παρὰ τοὺπους κατελιπανῶς μὴ δ᾽ οὕτοι φιλοῖ ἴσασιν ἔδεν· τοῖς δ᾽ ἄλλοις, ἅς τι πρόσθεν παρελαύνων ἐκέλευσεν, ὅπως καὶ οἱ πολέμιοι, ἐν τῷ πρόσθεν ἦσαν· ὅπως εἴ τε που ἐναντίον αὐτῷ ὑπαντιόῳ, ὑφ᾽ αὑτῷ ἔχων ἐν τάξει τὴν ἰσχὺν μάχοιτο· εἴ πε που φεύγων ὁφθείη, ὅπως ἐξέποιμο τάχ᾽ τοῦ διώκοιεν· ἦσαν δὲ αὐτῷ ἀεὶ πεταγμοὶ ἃ δ᾽ἐοὶ διωγμοῦ, οἷς τε διώκειν δέοι, καὶ οἷς παρέωλῳ μένειν· ἅσαν δὲ τὴν τάξιν χυθῆναι, οὐδ᾽ ἐποπεῖα·

Memoria ualebat cyrus. memimit ut puto Cicero

Cyrus cũ abgd iussuus erat nomine milites uocabat

Κῦρος μὲν δὴ, οὕτως ἦγε τὸ στράτευμα· οὐ μέντοι αὐτός γε, μιᾷ χώρᾳ ἐχῶν τὸ ἀεὶ ἄλλοτε ἄλλην μάχην παρελαύνων, ἐφεώρα τε καὶ ἐπεμελεῖτο, εἴ του δέοιντο. Οἱ μὲν δὴ ἀμφὶ κῦρον, οὕτως ἐπορεύοντο· ἐκ δὲ τοῦ γαδάτα ἱππικοῦ, τῶν δυνατῶν τις αὐδρῶν, ἐπεὶ ἐώρα αὐτὸν ἀφεστηκότα ἀπὸ τοῦ στρατεύου ἐνόμισεν ὅπερ εἶπον οὕτος πάσοι, αὐτὸς αὖ λαβεῖν παρὰ τοῦ στρατεύου παῦπα τὰ γαδάτα. Οὕτω δὴ πεμπει τινὰ τῶν ἑωυτοῦ πρὸς τὸν στρατεύιον· καὶ κελεύει τὸν ἰόντα, ἢ καταλάβοι ἤδη ἐν τῇ γαδάτᾳ χώρᾳ τὸ στρατεύιον στράτευμα, λέγειν τῷ στρατεύῳ, ὅτι ἡ βουλοιτο ἐγεδρῶσαι, λάβοι αὖ τὸν γαδάταν, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς σῶν αὐτῷ. Διηλοῦν δὲ ἐγετέλλετο, ὅσην τε ἔχει δύναμιν ὁ γαδάτας, καὶ ὅπη κῦρος οὐ σῶιε ἕποιτο αὐτῷ· καὶ τὴν ὁδὸν ἣ μέλλει πρόσιέναι ἐδήλωσε· πρόσω τε στέλε δὴ κῇ τις αὐτοῦ οἰκέτας, ὡς πασύοιτο μᾶλλον· καὶ τὸ τεῖχος ὃ ἐτύγχανεν ὢν ἐν τῇ γαδάτᾳ χώρᾳ, δοῦναι τῷ στρατεύῳ καὶ τὰ ἐνόντα· ἤζειν δὲ καὶ αὐτὸς ἔφη, ἢ μὲν δύναιτο ἀσπασίους ἔχων τὰ γαδάτα. ἢ δὲ μὴ, ὡς σῶι τῷ στρατεύῳ πλοιητὸν ἐσόμενος· ἐπεὶ δὲ ὃ σῶι ταῦτα πάντα ἐλαύνων ὡς δύναιτο τάχιστα ἦν, τὰ χιτὰ ἀφικνεῖται πρὸς τὸν στρατεύιον· καὶ ἐδήλωσεν, ἐφ' ἃ ἥκοι· ἀκούσας ἐκεῖνος, τό, τε χωρίον δοῦς καταλαμβάνει· καὶ πολλὴν ἵππον ἔχων καὶ ἅρματα, ἐνήδρευεν ἐν κώμαις ἀφόρους. Ὁ δὲ γαδάτας ὡς ἤγγυς ἦν τοῦτων τῶν κωμῶν πέμπει τινὰς προερευνησομένους· ὁ δὲ στρατεύιος ὡς ἔγνω προσιόντας τοὺς διερευνήσοντας, φθύγγεται κελεύει ἅρματα ἐξαναβαίνειν δύο ἢ τρία· καὶ ἵππους ὀλίγους· ὡς δὲ φοβηθέντας καὶ ὀλίγους ὄντας· οἱ δὲ προερευνηταὶ ὡς ἤδη τοῦτο, αὐτοί τε ἐδίωκον, καὶ τῷ γαδάτᾳ κατέσειον· καὶ ὃς ἐξαναστηθείς, ἐδίωκεν αὐτοκράτος. Οἱ δὲ στρατεύιοι, ὡς ἐδόκει ἀλώσιμος εἶναι ὁ γαδάτας, διέθεως αὖ ἐπαναστάντες ἐκ τῆς ἐνέδρας· καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ γαδάταν ἰδόντες ὥς περ ἦκον, ἔφευγον· οἴδ' αὖ ὡς περ ἤκουσ ἐδίωκον· καὶ ἐν τούτῳ ὁ στρατεύιος τῷ γαδάτᾳ, παῖσ αὐτὸν· καὶ κατορύσσει μὲν σμικρὸν ἀμαρταίνει· τύπτει δὲ αὖτον ὡς τὸν ὦμον καὶ πιπράσκει· ποιήσας δὲ τοῦτο, ἐξαναστᾶται, ὡς σῶι τοῖς διώκουσιν γένοιτο· ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἦν, ὁμοῦ δὴ ὁ στρατεύιος προβύμως ἐκτείνων τὸν ἵππον σῶι τῷ βασιλεῖ ἐδίωκεν. Ἐνταῦθα δὴ, ἁλίσκοντο μὲν ὀλίγοι τῶν βραδυτάτους ἵππους ἐχόντων ὑπὸ τῶν ταχίστων· ἦσαν δὲ μᾶλλον οἱ διεφεύγοντες ὑπὸ τῆς προθύμιας τοῦ γαδάτα οἱ ἵππεῖς. καθορῶσι δὲ τὸν κῦρον προσιόντα σῶι τῷ στρατεύματι· δοκεῖν δὲ χρὴ ἀσμένως καὶ ἡδέως, ὡς περ ἁλισμένους ἐκ χειμῶνος προσφέρεσθαι αὐτούς. Ὁ δὲ κῦρος τὸ μὲν πρῶτον, ἐθαύμασεν· ὡς δ' ἔγνω τὸ πρᾶγμα, ἐς τε μὲν πάντας αὐτοὺς ἤλαυνον, αὐτός καὶ αὐτὸς ἦγεν ἐντάξει τὴν στρατιάν· ὡς δὲ γνόντες οἱ πολέμιοι τὸ ὂν, ἐπράσσοντο ἐς φυγήν, ἐνταῦθα δὴ ὁ κῦρος, ἐκέλευσε διώκειν, τοὺς πρὸς τοῦτο τεταγμένους· αὐτὸς δὲ εἵπετο σὺν τοῖς ἄλλοις, ὡς φέρτο συμφέρειν. ἔνθα δὴ καὶ ἅρματα ἁλίσκετο· ἦσαν μὲν, καὶ ἐκ πολλῶν τῶν ἵππων ἁλισκόμενα· πάντα δὲ, καὶ ἄλλως· ἦσαν δὲ καὶ πολυτιμότατα ὑπὸ ἵππων ἁλίσκετο· καὶ ἀπεκλείνουσιν ἄλλοις τε πολλοὺς, καὶ τὸν παῖσαντα τὸν γαδάταν. Ἵππων μέντοι πολλῶν ἀσυρίων, οἱ ἔτυχον τὸ γαδάτᾳ, χωρίον πολιορκοῦντες, οἱ μὲν δὴ τῶν, οἱ μὲν, ἀς τὸ τεῖχος κατέφυγον, τὸ ἀπὸ γαδάτα ἀπέστασ· οἱ δὲ, φθάσαντες ἃς πόλιν πιπὰ ἵππων ἀσυρίων μεγάλην, ἔνθα καὶ αὐτὸς σῶι τοῖς ἅρμασι καὶ τοῖς ἵππους καὶ τέφυγεν ὁ ἀσύριος. Κῦρος μὲν δὴ διαπραξάμενος ταῦτα, ἐπανεχώρει ἃς τὴν γαδάτα χώραν· καὶ πρὸς τάξας οἷς ἐδόκει ἀμφὶ τὰ ἀχμαλώτα ἔχειν, αὖθις ἐπορεύετο, ὡς ἀπασκέψαιτο τὸν γαδάταν ὅπως ἔχοι ἐκ τοῦ στρατεύματος. Ποροῦσι δὲ αὐτῷ ἤδη ὁ γαδάτας ἀπηλλαγμένος τὸ στρατεῦμα ἀπὸ σκηνῆς· ἰδὼν δὲ ὁ κῦρος αὐτὸν, ἤσθη τε καὶ εἶπεν· ἐγὼ δὲ μὴν, ὡς σῶι τῷ ἀσυρίῳ πλοιητὸν ἐσόμενος· ἐπεὶ δὲ ὃ σῶι ταῦτα πάντα ἐλαύνων ὡς δύναιτο τάχιστα ἦν, τὰ χιτὰ ἀφικνεῖται πρὸς τὸν ἀσύριον· καὶ ἐδήλωσεν, ἐφ' ἃ ἥκοι· ἀκούσας ἐκεῖνος, τό, τε χωρίον δοῦς καταλαμβάνει· καὶ πολλὴν ἵππον ἔχων καὶ ἅρματα, ἐνήδρευεν ἐν κώμαις ἀφόροις. Ὁ δὲ γαδάτας ὡς ἤγγυς ἦν τοῦτων τῶν κωμῶν πέμπει τινὰς προερευνησομένους· ὁ δὲ ἀσύριος ὡς ἔγνω προσιόντας τοὺς διερευνήσοντας, φθύγγεται κελεύει ἅρματα ἐξαναβαίνειν δύο ἢ τρία· καὶ ἵππους ὀλίγους· ὡς δὲ φοβηθέντας καὶ ὀλίγους ὄντας· οἱ δὲ προερευνηταὶ ὡς ἤδη τοῦτο, αὐτοί τε ἐδίωκον, καὶ τῷ γαδάτᾳ κατέσειον· καὶ ὃς ἐξαναστηθείς, ἐδίωκεν αὐτοκράτος. Οἱ δὲ ἀσύρι

ἦλθον ὁπόθεν δύναιντο. Ὅπως δὲ μὴ ἡ φραπαὶ, ἡδίων τοῖς συμμάχοις οἱ μὲν γὰρ κίνδυνοι οἱ αὐτοὶ καὶ αὖθις τοῦ λαμβάνειν τὰ ὄντα ἐκ τῶν πολεμίων τροφὴν, κουφοτέραν τὴν φραπαὶ ἐδόκει παρέχειν. ἐπεὶ δὲ παρεσκευάζετο ὁ κῦρος ἤδη ὡς ἀπιών, παρῆν ὁ γαδάπας ἄλλα τε δῶρα πολλὰ κἀπαντοῖα φέρων καὶ ἄγων, ὡς αὖ ἐξ οἴκου μεγάλου. καὶ ἵππους τε πολλοὺς ἀφιλόμενος ἦν ἑαυτοῦ ἱππέων. οἷς ἡ ἵππος ἦκει διὰ τὴν ἀπιθουλίαν. ὡς δ' ἐμνήσθησαν, ἐλίξεν ὧδε. Ὦ κῦρε, νῦν μάλιστοι ἐγὼ ἄγω τοῦπαι. ἵνα ἐν τῷ παρόντι χρὴ αὐτοῖς αἰτεῖσθαι. Νόμιζε δ' ἔφη καὶ τἄλλα πάντα τὰ ἐμὰ, σὰ εἶναι. οὔτε γὰρ ἔστιν οὔτ' ἔσται ποτὲ, ὅτῳ ἐγὼ ἂν ἔμοιγε φύγοι καπαλείπων ὃν ἐμοὶ οἶκον. ἀλλ' αὖ ἀνάγκη ἔφη οἷμαι ἐμοὶ τελευτῶντι, πᾶσι ἀσσυρίοις καὶ τὸ ἡμέτερον γένος καὶ ὄνομα. καὶ τοῦπαι ἔφη ὦ κῦρε, ὅμνυμί σοι τοὺς θεοὺς, οἳ καὶ ὁρῶσι πάντα καὶ ἀκούουσιν, οὐ πεἀδίκου οὐδὲν οὔτε δημοσίᾳ ἔπραβον. καὶ ἅμα τοῦπαι λέγων, κατιδὼν ἄκρυσε τὴν αὐτοῦ τύχην. καὶ οὐκέτι δυνηθεὶς μείω εἰπεῖν. Καὶ ὁ κῦρος ἀκούσας, τοῦ μὲν πάσιν ὠκτείρεν αὐτόν. ἔλεξε δὲ ὧδε. ἀλλὰ τοὺς μὲν ἵππους δέχομαι ἔφη. σὲ γὰρ ὠφελήσω. δύνουτέροις δοὺς αὐτοὺς, ἢ οἱ νῦν σοι ἔχειν τε οὐδὲν ὠφελοῦσι. ὡς ἔοικεν ἐγὼ τε οὐδὲν πάλαι ἐπεθύμουν τοῦ παρῶν ἱππικοῦ, βάπτου ἐκπλήσων τὰς τοῖς μυρίοις ἱππέας. τὰ δὲ ἄλλα χρήματα σὺ ἀπαγαγών, φύλαπε ἔφη. ἐξ αἰμελήτης ἔχοντα, ὡς πεσοῦ μὴ ἡπάσθαι αὐπιθρούμων. ἀ δὲ πλείω μοι δοὺς ἀπίοις ἢ λαμβάνοις παρ' ἐμοῦ, μὰ τοὺς θεοὺς, οὐκ οἶδ' ὅπως αὖ δυναίμην μὴ αἰσχύνεσθαι. Ῥρὸς ταῦπα ὁ γαδάπας εἶπεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν πιστεύσοι. ὁρῶ γάρ σου τὸν πρόπον. φυλάττειν μὲν τἀρα αὖ πάδεος ἔμ. ἕως μὲν γῆ φίλοι ἦμεν τῷ ἀσυρίῳ, καλλίστη δὴ ἐδόκει εἶναι, ἢ 'μοῦ πατρὸς κῆδος. τῆς γῆ μεγίστης πόλεως βαβυλῶνος ἐγγὺς οὖσα, ὅσα μὲν ὠφελεῖσθαί ἐστιν ἀπὸ μεγάλης πόλεως. ταῦτα ἀπελαύομεν. ὅτε δὲ ἐγοχλεῖσθαι οἱ καὶ, δῆλον ἀπιόντες τοὺπων ἐκπόδων ἦμεν. νῦν δ' ἐπεὶ ἔχεσι ἐσμὲν, δῆλον ὅπ ἐπειδὰν σὺ ἀπέλθῃς. καὶ ὠπὶ ἀπιθουλεύσομέθα κἀ ὁ οἶκος ὅλος καὶ οἱ μαλιπαρῶς βιωσόμεθα ὅλως ποὺς ἐχθροὺς καὶ μισοῦντες ἔχοντες, καὶ κρείπους ἡμῶν αὖ τῶν ὁρῶντες. τάχ' οὖν εἴποις ἂν, καὶ πί δ' ἡ ταῦτα οὐκ ἐνεγόουν πρὶν ἀσσυρίαν εἶναι. Ὅπι ὦ κῦρε ἡ ψυχή μου διὰ τὸ ὑβρίσθαι καὶ ὀργίζεσθαι, οὐ τὸ ἀσφαλέσταπον σκοπεῖσα διῆγεν. ἀεὶ δὲ ἀεὶ τοῦπο κύουσα. ἆρα γέπ' ἔσται ἀσπίσασθαι τὸν καὶ θεοὶ ἐχθρὸν καὶ ἀνθρώπις, ὃς διαπελεῖ μισῶν, οὐκ ἤντις πί αὐτὸν ἀδικήσῃ, ἀλ' ἤν πινα ὑπερβάλῃσι βελπίονα αὐτοῦ ἄνδρα. τοιγαροῦν οἱ μὲν αὐτὸς πονηρὸς ὤν, πᾶσι πονηροπέροις αὐτοῦ συμμάχοις χρήσεται ἢν δέ πις ἄρα καὶ βελπίων αὐτ' φανῇ, βαρέως ἔφη ὦ κῦρε οὐδέν σε δήσει τῷ ἀγαθῷ αὐδρὶ μάχεσθαι. ἀλ' ἑκάπερος ἀρκέσει τοῦτο μηχανώμενος, ὡς ἀπολέσει τὸν αὐτοῦ βελπίονα. τοῦ μὲν πί ἐμὲ αὐτῷ, καὶ σοὶ τοῖς πονηροῖς ῥᾳδίως οἱ μαχρεῖσθαι ἔσται. Ἀκούσαν πι τῷ κύρῳ παῦτα, ἔδοξεν ἄξια πῶν μελείας λέγειν. καὶ δύθυς ἦπε. πί οὖν ἔφη ὦ γαδάπα, οὐχὶ τὰ μὲν πείχη φυλακῆ ἰσχυρὰ ἐποίησας, ὅπως αὖ σοι εἴη ἀσφαλῶς χρῆσθαι, ὁπόταν ἐς αὐτὰ ἴῃς, αὐτὸς δὲ σὺν ἡμῖν στρατεύῃ, ἵνα ἦν οἱ θεοὶ ὥσπερ νῦν σὺν ἡμῖν ὦσιν, οὗτός σε φοβῆται, ἀλλὰ μὴ σὺ τοῦτον· ὅπι δὲ ἀδύσοι ἐρᾶν ἴσον σῶν, ἢ ὅτῳ σπωὼν χαίροις ἔχων, σὺν ἐμοὶ πρόθυμον. καὶ σὺ τ' αὖ ἐμοὶ ὧδε μοι δοκῶ, πᾶσι χρήσιμος εἶναι. ἐγὼ τέ σοι ὡς ἐὰν δύνωμαι πειράσομαι. ἀκούσας παῦτα ὁ γαδάπας αὖ ἐπῄνδυσέ τε καὶ ἅ πεν. ἆρ' οὖν ἔφη, δύναιμην ἂν συσκευασάμενος φάσαι, πρὶν στεξιέναι; βούλομαι γάρ τοι ἔφη καὶ τὴν μπτέρα, ἄγειν μετ' ἐμαυτοῦ. Ναὶ μὰ δί' ἔφη. φάσεις μᾶλλον πι. ἐγὼ γὰρ ἂν συνέχοιμι, ἐς ἂν καλῶς σύ φῃς ἔχειν. Οὕτω δὴ ὁ γαδάπας ἀπελθὼν, ἐφύλαξε μὲν πὰ τείχη σὺν κύρῳ. ἃ κύρος ἐσκευάσατο. συνεσκευάσατο δὲ πάντα, ὁπόσοις ἂν οἷός μέγας καλῶς οἰκοί πο. ἦγε δὲ καὶ ἴδιον ἑαυτοῦ πῶν πε πῶν οἷς ἤδετο. καὶ ὧν ἐπίσει πολλοὺς. αἰσχάσας, τοὺς μὲν αὐτῶν καὶ γυναῖκας ἄγειν, τοὺς δὲ, καὶ ἀδελφὰς, ὡς δεδεμένους πούτοις κατέχοι αὐτούς. καὶ γὰρ μὲν γαδάπαν ὁ κῦρος σὺν τοῖς πρῶτον ἔχων ἦει. καὶ ὁδῶν φρασπέρα. καὶ ὑδάπων καὶ χιλοῦ καὶ σίτου, ὡς ἀεὶ ἐν τοῖς ἀφθονωτάτοις τράτοιτο. Ἐπεὶ δὲ προδόμενος καθεώρα τὴν ἴδιον βαβυλωνίων πόλιν, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ἡ ὁδὸς ἥν ἦει παρ' αὐτὸ τὸ τεῖχος φέρειν. καλέσας γὸν γωβρύαν καὶ γὸν γαδάπαν, ἠρώπα, ἆ ἄλλη ὁδὸς εἴη, ὡς πε μὴ πολὺν πηκὸν ἄγειν τοῦ τείχους. καὶ ὁ γωβρύας ἆ πεν. ἔστι μὲν ὦ δέσποπα καὶ πολλαὶ ὁδοί, ἀλ' ἔγωγ' ἔφη ὤμην καὶ βούλεσθαί σε νῦν ὅπι ἐγγύπαπα ἄγειν πῆς πόλεως. ἵνα καὶ ἀπιδεῖσθαι αὐποῖς τὸ τράπυμα, ὅπι σοι ἦδη, πολὺ πί ἐστι καὶ καλόν. Ἐπεὶ καὶ ὅπι ἐλαπτον ἆ χες, πρόσπλεύσῃ πε πρὸς αὐτὸ τὸ τεῖχος. καὶ ἐθεῶντο ἡμᾶς οὐ πολλοὶ ὄντας. νῦν δὲ καὶ ἆ παρεσκευασμένος πί ἐστιν ὥσπερ πρός σε ἆ πεν ὅπι παρασκευάσαπο ὡς μαχούμενος, οἷ' ἂ ὅπι ἰδόντα αὐτῷ τὴν σὴν δύναμιν, πάλιν ἀπαρασκευάσα πὰ αὐτοῦ φανῆται. Καὶ ὁ κῦρος πρὸς ταῦτα ἆ πε. Δοκεῖς μοι ὦ γωβρύα θαυμάζειν, ὅπι ἐν ᾧ μὲν χρόνῳ πολὺ μείονα ἔχων πραπιὰν ἦλθον, πρὸς αὐτὸ τὸ τεῖχος πρὸς σήγαγον, νῦν δὲ πλείω δύναμιν ἔχων, οὐκ ἐθέλω ὑπ' αὐτὰ πὰ τείχη ἄγειν. ἀλλὰ γὰρ μὴ θαύμαζ' ἔφη. Οὐ γὰρ τὸ αὐτό ἐστι, πρόσαγειν τε καὶ παράγειν. Πρόσαγουσι μὲν γὰρ ἄνπες οὕτω παξάμενοι, ὡς ἂν οἴωνται ἄριστα μάχεσθαι. ἀπάγουσι μόνοι οἱ σώφρονες, ἢν ἀσφαλέσταπα, οὐχ

ᾖ αὖ τάχισ' ἀπέλθοιεν. παρίενα δὲ αὐπάγκη ἐστὶν, ἐκπεπαμθῶς μὲν ταῖς ἀμάξαις. αὐθρωμθίοις δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις σκευοφόροις ἅπαντολύ· ταῦτα δὲ δεῖ πάντα, παροκεκαλύφθαι τοῖς ὁπλοφόροις. καὶ μηδαμῆ τοῖς πολεμίοις, γυμνὰ ὄπτων, πὰ σκευοφόρα φαίνεσθαι. αὐπάγκη οὕτω τὸ πρόθυμον ἅπαν λειπόν καὶ ἀσθενὲς ποιεῖν. μαχεῖσθαι γὰρ οὐκ ἔστιν ὅπου βούλοιντο ἐκ τοῦ τείχους ἀφεστῶτα πρὸς πισεῖν, ὅταν πρὸς μίξωσιν, πολλῷ αὖ ἐρρωμθέστερον συμμιγνύειν τῶν παρόντων. καὶ τοῖς μὲν ἅπαν μακρὸν πρόθυμον, μακρὰ καὶ ἅπαν βοήθεια. τοῖς δ' ἐκ τοῦ τείχους βραχὺ πρὸς τοὺς ἐγγύς, καὶ πρὸς δέαμεῖν. καὶ πάλιν ἀνελθεῖν. ἢν δὲ μὴ μεῖον ἀπέχοντες παρίωμθν, ἢ ἐφ' ὅσον καπέλθωμεν, ἢ νῦν ἐκπεπαμένοι πρόθυμέθα, τὸ μὲν πλῆθος καπέλθωμεν ἡμῶν. ὑπὸ δὲ τῶν παρυφασμένων ὅλων, πᾶς ὄχλος δ' ὁμὸς φαίνεται. ἢν δ' ἄρα καὶ οὕτως ἰόντων ἐπείσι σιωσπή, ἐκ πολλοῦ πρόσω ἀνῆπις αὐτοῖς, οὐκ ἂν ἀπαράσκευοι λαμβανοίμεθα. Μᾶλλον δ' ἔφη ὦ ἄνδρες, οὐδ' ἅπαν χειρήσουσιν, ὅπου ταν πρόσω δέοι ἀπὸ τοῦ τείχους ἀπέναι, ἢν μὴ πᾶν ὅλῳ ὑπολάβωσι πὺ πλήθος κρείπους ἅναι. φοβερὸν γὰρ ἀπὸ χωρήσεις ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἆ πεν, ἐδόξε πάρεθεν πῖς παροῦσι λέγειν. καὶ ὁ γωβρύας ὡς πάχ' ἐκέλευσεν ἠγεῖτο. Παραμειβομένου δὲ τὴν πόλιν τοῦ στρατεύματος, ἀεὶ τὸ πολεπόμενον ἰσχυρὸν πρισύλλιος ἀπεχώρει. ἐπεὶ δὲ προδόμενος οὕπως ἐν ταῖς γιγνομέναις ἡμέραις, ἀφικνεῖπαι πρὸς τὰ μεθόρια τῶν ἀσσυρίων καὶ μήδων, ὅθεν πορεύσιμα. ἐνταῦθα δὴ πρία ὄντα τῶν ἀσσυρίων φρούρια, ἓν μὲν αὖ τῶν τὸ ἀσφαλέσταπον πρὸς βαλὼν, βία ἑλαβε. Τῶν δὲ δύο φρουρίων, φοβῶν μὲν κῦρος, πείθων δὲ γαδάπας, ἐπάσε παραδοῦναι τοὺς φυλάπονπας. ἐπεὶ δὲ ταῦτα διεπράξαπο, πέμπει πρὸς κυαξάρην. καὶ ἐπέλλειν ἥκειν αὐτὸν αὖ τὸ πράτυμα. Ὅπως δὲ πῶν φρουρίων ὧν ἑλήφεσαν βουλεύσωνται ὅ, πι χρήσωνπο, καὶ ὅπως θεασάμθνος τὸ πράτυμα, καὶ πᾶσι τὸν ἄλλων σύμβουλος γίγνοιπο, ὅ, πι καὶ δοκοίη ἐκ τούτου πρέπειν. ἵν' δὲ κελεύῃς, ἆ πε ἔφη, ὅπι ἐγὼ αὖ ὡς ἐκεῖνον ἥοιμα πρα πεσθησόμενος. Ὁ μὲν δὴ ἄγγελος, ὥχετο ταῦτ' ἀπαγγέλλων. ὁ δὲ κῦρος ἐκέλευσεν ἐν τούπῳ τὸν γαδάπαν, τὴν τοῦ ἀσυρίου σκηνὴν, ἣν κυαξάρει οἱ μῆδοι ἐξεῖλον, ἰδόντ' ἣν καπασκευάσαι ὡς κάλλισ', τῇ πάλλῃ καπασκευῇ ἣν ἆ χε, καὶ ὧν γυναῖκε ἆσ' ἀγεῖν, ἃς τὸν γυναικῶνα τῆς σκηνῆς, καὶ οἷσι αὐτοῖς πᾶς μουσουργοῖς, αἵπερ ἐμπρομθοῦσι ἦσαν κυαξάρει. οἱ μὲν, δὴ ταῦτ' ἐπράποντο. ὁ δὲ μεμφθεὶς πρὸς τὸν κυαξάρην, ἐπεὶ ἔλεξε πὰ ἐντεπαλμένα, ἀκούσας ὁ κυαξάρης αὖτ', ἐγνω βέλπιον ἆ ναι τὸ πράτυμα μᾶλλον ἐν τοῖς μεθορίοις. καὶ γὰρ οἱ πᾶσι δὴ μεπεπέμφαπο ὁ κῦρος, ἦκον ἡ σαν δὲ μυριάδες πέπαρες. πολλῶν καὶ πελαπῶν. Ὁρῶν οὖν καὶ πούπους πολλὰ σπουδοῦντας πὴν μηδικὴν, πούπων αὖ ἑδόκει ἥδιον ἀπαλλαγήναι μᾶλλον, ἢ ἄλλον ὄχλον ἀφοδέξασθαι. Ὁ μὲν δὴ ἐκπρῶν ἀγων τὸν πράγον, σπόμενος τὸν κυαξάρην κατὰ πὴν κύρου ἀποδημίαν, εἴ πι δέοιπο τοῦ πράγματος, ἐπεὶ οὐκ ἔφη δεῖσθαι, αὐθημερὸν, ἐπεὶ ἥκουσε παρόντα κῦρον, ὥχετο πρὸς αὐτὸν τὸ πράτυμα. Ὁ δὲ κυαξάρης τῇ ὑπεραία ἐπορεύετο σὺν τοῖς παραμείνασι μήδων ἰσσυδσιν. ὡς δ' ἤσθετο ὁ κῦρος προσόντα αὐτὸν, λαβὼν τοὺς πρώτους ἱππέας πολλοὺς ἤδη ὄντας, καὶ τοὺς μήδους πᾶντας, καὶ τοὺς ἀρμενίους καὶ τοὺς ὑρκανίους, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων τοὺς δυνασπάτους τε καὶ δυνασπάτους ἀπάντα λαβών. καὶ ἅπαν ἐπήσυσι τῷ κυαξάρει τὴν δύναμιν. ὁ δὲ κυαξάρης, ἐπεὶ ἦ δε σὺν μὲν τῷ κύρῳ, πολλούς τε καὶ καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς σωεπομένους, σὺν ἑαυτῷ δὲ ὀλίγην τε, καὶ ὀλίγου ἀξίαν θεραπείαν, ἄπμον πεῦδεν αὐτῷ εἶναι, καὶ ἄχος αὐτὸν ἔλαβεν. Ἐπεὶ δὲ καπαβὰς ὁ κῦρος ἀπὸ τοῦ ἵππου, ἦλθεν ὡς φιλήσων αὐτὸν καπὰ νόμον, ὁ κυαξάρης καπέβη μὲν ἀπὸ τοῦ ἵππου. ἀπεπράφη δέ. καὶ ἐφίλησε μὲν οὐ. δακρύων δὲ φανερὸς ἦν. ἐκ τούπου δὲ ὁ κῦρος τοῖς μὲν ἄλλοις ἀπαντας ἀσπάσασθαι, ἐκέλευσεν αὐτὸς ἀσπάσασθαι. αὐτὸς δὲ λαβόμενος τῆς δεξιᾶς τοῦ κυαξάρους. καὶ ἀπαγαγὼν αὐτὸν τῆς ὁδοῦ ἔξω, ὑπὸ φοίνικάς πινας, ἵππε μηδικῶν πείλων, ὑποβαλλάν ἐκέλευσεν αὐτῷ. καὶ καθίσας αὐτὸν καὶ παρακαθισάμενος, ἤρετο ὧδε. Εἰ πάς μοι ἔφη πρὸς θεῶν ὦ θεῖε, πίμοι ὀργίζῃ. καὶ πί χαλεπὸν ὁρᾷς, οὕπω χαλεπῶς φέρεις. Ἐνταῦθα δὴ ὁ κυαξάρης αὐτῷ λέγει πάδε. ὅπι ἔφη ὦ κῦρε, οὐκ ἴσ' ὅσον αὐθρώπων μνήμην ἐφικνεῖται, καὶ τῶν πάλαι προγόνων, καὶ πατρὸς βασιλέως πεφυκώς, καὶ αὐτὸς βασιλεὺς νομιζόμενος εἶναι, ἐμαυτὸν μὲν ὁρῶ οὐπω πάνυ καὶ ἀξίως ἐλαύνοντα, σὲ δὲ τῇ ἐμῇ βεραπείᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει, μέγαν τε καὶ μεγαλοπρεπῆ πεποιῆσθαι. καὶ ἴσως, χαλεπὸν μὲν οἶμαι καὶ ὑπὸ πολεμίων πάθεῖν, πολὺ δὲ ὧ ζῶν χαλεπώπερον ὑφ' ὧν ἅπαντα ἐχρῆν παῦτα πεπρᾶσθαι. ἐγὼ μὲν γὰρ δοκῶ, δ' ἑκάκις αὖ κατὰ πὴς γῆς ἥδιον δῦναι, ἢ ὀφθῆναι οὕπω πανοῦ. καὶ ἰδεῖν τοὺς ἐμοὺς, ἐμοῦ ἀμελήσαντας, καὶ ἐπαγγελῶνπας ἐμοί. Οὐ γὴ ἀγωῶ τοῦτ' ἔφη ὅπι οὐ σύμου μόνον μείζων ἁ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐμοὶ δοῦλοι, ἰσχυρόπεροι ἐμοῦ ὑπάρχουσί μοι, καὶ καπασκευάσθαι, ὥς πε δύναισθαι πρίσαι μᾶλλον ἐμὲ κακῶς, ἢ πάθεῖν ὑπ' ἐμοῦ. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων, πολὺ ἔπ μᾶλλον ἐκραῖέπο ὑπὸ δ' ἀκρύων. ὡς πε κύρον, ἐπαπάσαπο, ἐμπαθῶν αὖ δ' ἀκρύων πὰ ὄμματα. Ἐπεὶ δὲ μικρὸν, ἔλεξε παιδὸς ὁ κῦρος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔφη ὦ θεῖε, οὕπε

XENOPHON

λέγεις ἀληθῶς, οὔτε ὀρθῶς γιγνώσκεις, εἰ οἴει τὴν ἐμὴν παρουσίαν, μηδὲν ποιοῦσαν, ὠφελεῖν σε· καὶ οὐκ ἀξιοῖς εἶναί σε κακῶς πράττειν. Τὸ μέντοι σε θυμοῦσθαι οὐ φοβεῖσθαι, οὐ θαυμάζω. εἰ μέντοι γε δίκαιος ἢ ἀδίκως αὐτοῖς χαλεπαίνεις, παρὼν σὺ τοῦτο οἶσθα. ὅτι δὲ βαρέως αὖ φέρεις ἀκούων ἐμοῦ κακῶς λέγουμένου ὑπὲρ αὐτῶν· τοῦτο μέντοι καὶ δῆλα ἀπ' ἀρχῆς ἐποίεις, καὶ ἐμὲ ἐκάλεις ἀμύνεσθαι τοῖς ἀρχομένοις, ἵνα μὴ ἐμοὶ δοκεῖ μέγα ἁμάρτημα εἶναι· αἰσχύνη γάρ, διὰ τὸ πολλοὺς μὲν φοβεῖν, πολλοὺς ἐχθροὺς ποιεῖσθαι· διὰ δὲ τὸ ἅμα καὶ χαλεπαίνειν, καὶ αὐτοῖς ὁμοίοισι ἐμβάλλειν· ὧν ἕνεκα οὐ βούλομαι οὐχὶ καὶ σὲ ταῦτα πάσχειν ὑπ' ἐμοῦ τοῦτους· φοβούμενος, μή ποτε γένοιτο διὰ τὴν σὴν ὀργήν, ὅπως καὶ ἡμᾶς λυπήσεις. Ταῦτα μὲν οὖν σὺν τοῖς θεοῖς ἐμοῦ παρόντος, ἀσφαλῶς ἕξεσθε. Τὸ μέντοι σε νομίζειν ὑπ' ἐμοῦ δικᾶσθαι, τοῦτ' ἐγὼ χαλεπῶς καὶ οὐ φέρω. Εἰ ἀσκῶν ὅσον δύναμαι τοὺς φίλους, ὡς πλείστα ἀγαθὰ ποιοῖεν, ἐναντίον τούτου δοκῶ ὀργίζεσθαι. Ἀλλὰ γάρ ἔφη, μὴ οὕτως ἀκηκοὼς ἀμφὶ τοῖς αὐτομόλοις. Ἀλλ' ἦ δυνατὸν, σαφέστατα κατιδόμενον, ὅσοι ὄντες τυγχάνουσιν ἐμοῦ ἀδίκημα, καὶ τὴν ἐν φίλοις δικαιοτάτην ὑποθέσιν, ἐγὼ ὑποθέμενος ἦν γάρ πεῖσαι ἐγὼ φαίνωμαι κακὸν πεποιηκώς, ὁμολογῶ ἀδικεῖν· ἢν μέντοι μηδὲν φαίνωμαι κακὸν πεποιηκώς, μὴ δὲ βουληθῇς οὖν καὶ σὺ αὖ ὁμολογήσεις μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ ἀδικεῖσθαι; Ἀναγκαῖον ἔφη. Ἦν δὲ δὴ καὶ ἀγαθόν τε πράγμα χώς σοι δοκῶ εἶναι, καὶ πρόθυμός πρᾶξαι ὁπόσα πλείστα καὶ δυνάμην, οὐκ ἂν ἐπαινοῖ σοι ἄξιος εἶναι μᾶλλον ἢ μέμψεως; Δίκαιον γοῦν ἔφη. Ἄγε τοίνυν ἔφη ὁ κῦρος, σκοπῶμεν πρῶτον ἐμοὶ πεπραγμένα πώποτε καὶ ἓν ἕκαστον· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα κατάδηλα ἔσται, ὅτι τε οὐ ἴσην ἀγαθοῦ ἐστι καὶ ὁπόκακοῦ· ἀρξώμεθα δὲ ἔφη ἐκ τῆσδε τῆς ἀρχῆς· εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ ἀκούοντας ἐχειν· Συγγάρ δήπου ἐπεὶ ἦλθον πολλοὺς πολεμίους ἥδεως μὲν ἐποίουν, καὶ τοὺς μὲν σε καὶ τὴν σὴν χώραν ὠφελοῦμενους, δῆλος ἔπεμπες πρός τε τὸν πρῶτον κοινὸν συμμαχους αὐτοῦμενος, καὶ πρὸς ἐμὲ ἰδίᾳ πειρᾶσθαι αὐτὸν μὲ ἐλθεῖν ἡγούμενον, οἵπερ πρῶτον ἦσαν τε τοῦτο ὑπὸ σοῦ, καὶ παρεγενόμην, αὐδρας ἄγων σοὶ καὶ ἐδυνάμην, πλείστους τε καὶ ἀρίστους· ἤλθες γὰρ οὖν ἔφη. Εν τούτῳ τοίνυν μοι πρῶτον σὺ μὲ ἔφη πότερον ἀδικεῖν ἐμοῦ πρὸς σε κατηγορᾷς, ἢ μᾶλλον εὐεργετεῖσθαι; δῆλον ἔφη ὁ κυαξάρης ὅτι ἕκατέ τούτων εὐεργετοῦσθαι. Τί γὰρ ἔφη· ἐπειδὴ οἱ πολέμιοι ἤλθον, καὶ διαγωνίζεσθαι ἐδόκει πρὸς αὐτοὺς, ἐν τούτῳ κατεπόνασάς με, ἢ πόνου πηνὸς ἀπεσπάσω ἢ κινδύνου φείσάμενον; Οὔ μὰ γὸν δί' ἔφη· οὔμεν δή. Τί γὰρ ἐπεὶ νίκης γενομένης σὺν τοῖς θεοῖς ἡμετέρας, καὶ αἰχμαλώτων τῶν πολεμίων, οὐ παρεκάλουν σε ἐγώ, ὅπως κοινῇ μὲν αὐτοὺς διώκοιμεν, κοινῇ δὲ τιμῷροίμεθα, κοινῇ δὲ εἴ τι ἀγαθὸν ἢ κακὸν συμβαίνοι, τοῦτο καρποίμεθα; ἐν τούτοις ἔχεις τινὰ φεύγειν ἐμοῦ κατηγορῆσαι; Ὁ μὲν δὴ κυαξάρης πρὸς ταῦτα ἐσίγα. Ὁ δὲ κῦρος πάλιν ἔλεγεν ὧδε. Ἀλλ' ἐπεὶ πρὸς τοῦτο σιωπᾷς ἥδιόν σοι ἦν ἀποκρίνασθαι, τόδ' ἔφη δὲ εἰπέ· εἰ πάλιν ἀδικεῖσθαι ἐνόμισας· ὅτι ἐπεὶ σοι ἐδόκει οὐκ ἀσφαλὲς ἔναι τὸ διώκειν, σὲ μὲν αὖ οὐκ ἀφῆκα τοῦτου τοῦ κινδύνου μετέχειν, ἵππους δὲ τῶν σῶν, τεθραμμένους μου· ἦ γὰρ καὶ τοῦτο αὐτῶν ἠδίκουν· Ἄλλως τε καὶ πρὸ παρεχηκὼς ἐμαυτὸν σοι σύμμαχον, τοῦτ' αὖ παρά σου ἔφη ἆθλα ἐλαύνω· Ἐπεὶ δ' αὖ καὶ πρὸς ταῦτα ἐσίγα ὁ κυαξάρης, ἀλλ' ἦ μὴν δὲ τοῦτο ἔφη βουλοίμην ἀποκρίνασθαι, σὺ τοίνυν τόδε εἰπὲ, εἴπ ἀδίκουν· ὅπου σου ἀποκρίναιτο, ὄψει ἐμοί, ὡς οὐκ ἂν βούλοιο δυθυμουμένους ὁρᾶν μηδένας τούτους, πάντας αὐτοὺς, ἀναγκάζειν μηδυνάμενον, εἴπ ἄν σοι δοκῇ τοῦτο χαλεπὸν ποιῆσαι· ὅπ' ἀμελήσας τοῦ ὀργίζεσθαί σοι, ἆθλα τούτοις πάλιν ἤτουν σεθ' ἅδ' ἦν, οὔτι σοι μεῖον ὂν δύναμαι μοι οὐδὲν, οὔτε ῥᾴδιον μηδὲν ἆθλα χρῆναι οὐδέν· Τὸν γὰρ βουλόμενον δή που ἔπεσθαι ἥτησά σοι δοῦναί μοι. Οὐκοῦν τούτου τυχὼν παρά σου, οὐδὲν ἧττον, ἢ μὴ τούτους πείσαμα· ἐλθὼν οἶκι, ἔσφαξον αὐτούς· καὶ οὓς ἔσωσα, τούτους λαβὼν ἐπορδύμην, σοῦ ἆθλα τρέφοντος, ἢ δὲ τοῦτο τε αἰτίας ἄξιον νομίζῃς, οὐδ' ὅπως ἂν δίδως ὡς ἔοικε δέχεσθαι παρὰ σοῦ αἰσχύνην ἐστίν. Οὐκοῦν, ἐξωμόσαμεν οὕτως. Ἐπεὶ δ' ἐξήλθομεν, τί ἡμῖν πεπραγμένον οὐ φανερόν ἐστιν οὐ τὸ στρατοπέδου πλῆκτον τῶν πολεμίων; Οὐ πεύσῃ πολλοὶ τῶν ἐπὶ σὲ ἐλθόντων; Αλλὰ μὴν ἴσμεν ζώντων ἐχρῶν, οὐ πολλοὶ μὲν ὅπλων ἐστέρηντο, πολλοὶ δὲ ἵππων· χρήματά γε μὴν τὰ ἴσην φερόντων καὶ ἀγαθόν πάντα τὰ στρατόπεδον, νῦν ὁρᾷς τοῖς σοὶς φίλους, καὶ ἔχοντας καὶ ἄγοντας, τὰ μὲν, σοί, τὰ δ' αὐτοῖς ὑπὸ τὴν σὴν ἀρχήν· Τὸ δὲ πλῆθος τῶν μέγιστον καὶ κάλλιστον, τὴν μὲν σὴν χώραν αὐξανομένην ὁρᾷς· Τὴν δὲ τῶν πολεμίων μειουμένην· Καὶ τὰ μὲν ἴσην πολεμίων φρούρια ἐχόμενα· τὰ δὲ σά, τὰ πρότερον ἦς τὴν σὴν ἀρχὴν κρατέεται συγκαπαναστένται, νῦν τάναντία σοι πρὸς κεχωρηκότα· Τούτων δὲ εἴπ κακόν σοι ἢ εἴπ ἀγαθὸν, μαθεῖν μὲν ἔγωγε βούλεσθαι, οὐκοῖδ' ὅπως ἂν εἴποιμι. Ακούσαι μέντοι ἔφη οὐδὲν κωλύει· ἀλλὰ λέγε ὅπ γιγνώσκεις πρᾶξαι οὖν ἴσην· Ο μὲν δὴ κῦρος, οὕτως ἤκουσεν, ἐπαύσατο· ὁ δὲ κυαξάρης ἔλεξε πρὸς ταῦτα, τάδε· Αλλ' ὦ κῦρε· ἡμὲν ταῦτα ἃ σὺ πεποίηκας καλά ἐστιν, οὐκ οἶδ' ὅπως χρὴ λέγειν.

τοιαῦτά ἐστιν, οἷα ὅσῳ πλείω φαίνεται, τόσῳ ἐμὲ μᾶλλον βαρύνει· τὴν τε γὰρ χώραν ἔφη ἐγὼ αὖ τὴν σὴν ἐβουλόμην τῇ ἐμῇ δυνάμει μείζω ποιεῖν μᾶλλον, ἢ τὴν ἐμὴν ὑπὸ σοῦ ὁρᾶν οὕτως αὐξανομένην· Σοὶ μὲν γὰρ ἴσως ποιοῦντι, καλά· Εμοὶ δέ γε ἔτι πλείω πάντα φέροντα. Καὶ χρήματά γε ἔφη, ἐγὼ αὖ σοι ὁκῶ ἥδιον οὕτω σαφεῖσθαι, ἢ παρὰ σοῦ λαμβάνειν, ὧν σὺ νῦν ἐμοὶ δίδως. Τούτοις γὰρ μουνζόμενος ὑπὸ σοῦ, καὶ μάλα αἰσθανόμαι, οἷς πενέστερος γίγνομαι· καὶ τοὺς τε ἐμοὺς ὑπηκόους ἰδὼν μεμφά τε ἀδικουμένους ὑπὸ σοῦ, ἥπου αὖ δοκῶ λυπεῖσθαι, ἢ νῦν ὁρῶ, ὅτι μεγάλα ἀγαθὰ πεπράδασιν ὑπὸ σοῦ· ἃ δ' ἐσοὶ ἴσωπα ἔφη δοκῶ ἀγνωμόνως ἐνθυμεῖσθαι, μὴ ἐν ἐμοὶ τοῦπα· ἀνὴν ἐν σοὶ πρέφας πωπα, καπαθέασαι οἷα σοι φαίνεται πῖ γὰρ αὖ ἔφη εἶπε κύνας, ἃς σὺ πρέφεις φυλακῆς ἕνεκα σωτοῦ τε καὶ ἴσων σῶν, τοῦπας θεραπεύων, ἑαυτῷ γνωριμωτέρας ἢ σοὶ ποιήσεν, ἆρ' αὖ δοφαίνοι σε, τούτῳ τῷ θεραπεύματι; Εἰ δὲ τοῦτο σοι δοκεῖ μικρὸν ἔναι, κἀκεῖνο κατανόησον· εἴτις τοὺς σὲ θεραπεύοντας, ὅς σὺ καὶ φρουρεῖς καὶ θεραπείας ἕνεκα κέκτησαι, τούτους οὕτω διαθείη, ὥστ' ἐκείνου μᾶλλον ἢ σοῦ βούλεσθαι ἔναι, ἆρ' αὐτὶ ταύτης τῆς εὐεργεσίας, χάριν αὐτῷ ἂν εἰδείης; Τί δὲ ὃ μάλιστα αὖθρωποι ἀπαλοῦνται καὶ θεραπεύουσιν οἰκειοῦνται, εἴτις γυναῖκα τὴν σὴν οὕτω θεραπεύσειεν, ὥς τε αὐτὴν φιλεῖν μᾶλλον ποιήσειεν ἑαυτὸν ἢ σέ, ἆρ' ἂν σε τῇ εὐεργεσίᾳ ταύτῃ εὐφραίνοι; πολλοῦτ' ἂν ἔφη οἶμαι καὶ θεοὶ ἀνὴ οὖ ὃ δ' ὅτι, ταύτων ἂν μάλιστα ἀδικήσειε τοῦτο ποιήσας· ἵνα δὲ εἴπω, καὶ τὸ μάλιστα τῷ ἐμῷ παθεῖ ἐμφερές, εἴτις ὅς σὺ ἄγαγες πρᾶγος οὕτω θεραπεύσειεν, ὥς τε αὐτῷ ἥδιον ἔπεσθαι ἢ σοί, ἆρ' ἂν φίλον αὐτὸν νομίζοις; Οἶμαι μὲν οὖ· ἀνὴ πολεμιώτερον ἂν, ἢ πολλοὺ ἂν ἴσην καπακαίοι· Τί δὲ εἴτις τῶν σῶν φίλων, φιλοφρόνως σου ἁπτόντος, λαμβάνει τῶν ἐμῶν ὁπόσα ἐθέλεις, ἢ ἅπερ ἀκούσας, οἷ χοιτο λαβὼν πωπα ὁπόσα δύναιτο, καὶ αὐτὸς μὲν, τοῖς σοῖς γε πονοῦσιν, αὐτὸς δὲ μὴ δὲ μετρίοις ἔχοις χρῆσθαι, ἆρ' ἂν δύναιο τοῦτον ἀμεμπτον φίλον νομίζειν; Νῦν μέντοι ἐγὼ κύρε, ἐμὲ τοῦπα, ἀνὰ τοιοῦπα ὑπὸ σοῦ δοκῶ πεπονθέναι· Σὺ γὰρ ἀληθῆ λέγεις, ἃ πόντος ἐμοὺς ἐθέλοντας ἄγειν, λαβὼν ἄχου πᾶσιν μου τὴν δύναμιν· ἐμὲ δὲ ὄρμοντα κατέλιπες· καὶ νῦν ἀέλαβες τῇ ἐμῇ δυνάμει, ἄγεις δήμους, καὶ τὴν ἐμὴν χώραν αὔξειν σῶν τῇ ἐμῇ δυνάμει· Εγὼ δὲ δοκῶ οὐδὲν σῶναιπος ὢν ἴσην ἀγαθὸν, παρέχειν ἐμαυτὸν ὡς πρόγυνοι, οὔ ποιεῖς καὶ τοῖς τε ἄλλοις αὐθρώποις, καὶ τοῖς δὲ τοῖς ἐμοῖς ὑπηκόοις· σὺ μὲν γὰρ αὐτὸς φαίνῃ· ἐγὼ δὲ οὐκ ἄξιος ἀρχῆς· ταῦτα οὖν σοι δοκεῖ εὐεργετήματα εἶναι ὦ κύρε; οὔ οἶδ' ὅτι, εἴτι ἐμοῦ ἐκήδου, οὐδ' ἑνὸς αὖ οὕτω με ἀπεστέρεις ἐφυλάπου, ὡς ἀξιώματος καὶ τιμῆς· τί γὰρ ἐμοὶ μέλον τὸ τὴν γῆν πατύνεσθαι, αὐτὸν δὲ ἀτιμάζεσθαι· Οὐ γὰρ πιέγὼ μηδὲν ἤρχον, διὰ τὸ κρείπω πωπων αὐτῶν ἴσην ἔναι· ἀνὰ μᾶλλον διὰ τὸ καὶ αὐτοὺς τούτους ἀξιοῦν ἡμᾶς αὐτῶν ἴσην πωπα βελτίονας ἔναι. Καὶ ὁ κῦρος ἐπιλέγοντος αὐτῷ, ὑπολαβὼν, ἔπε πρὸς τῶν θεῶν ἔφη ὦ θεῖε, εἴπ καὶ γὼ σοι πρότερον ἐχαρισάμην, καὶ σὺ νῦν ἐμοὶ χάρισαι, ὧν αὖ σου δεῖσθαι· πρῶσσε ἔφη τὰ νῦν ἔναι μεμφοίμοός μοι. Επειδὴ δὲ πείραν ἡμῶν λάβοις, ὅπως ἔχομεν πρὸς σε, ἢν μέν σοι φαίνηται πα ὑπ' ἐμοῦ πεπραγμένα, ἐπὶ τῷ ἀγαθῷ τῷ σῷ πεποιῆσθαι, ἀπαναίζουμέν τε ἐμοῦ σε αὖπαπαναίζουμε. ἀνεργέ τὴν τε νομίζε ἔναι· ἢν δ' ἐπὶ θάτερα, τότε μοι μέμφου· ἀνὴ ἴσως τοι ἔφη ὁ κυαξάρης, καλῶς λέγεις· καγὼ ποιήσω τοῦπα. Τί οὖν ἔφη ὁ κῦρος· ἢ καὶ φιλήσεσε; Εἰ σὺ βούλῃ ἔφη· καὶ οὐκ ἀποτρέψεις με ὥς πρᾶξαι; Οὐκ ἀποτρέψομαι ἔφη· Καὶ ὃς, ἐφίλησεν αὐτὸν· ὡς δὲ ἤδεσθον οἱ μὲν δὴ καὶ οἱ πρῶσαι, καὶ ἄλλοι πολλοί· πᾶσι γὰρ ἔμελλε πῖ ἐκ τούτων ἔσοιτο, δύθυς ἤσθησάν τε καὶ ἐφαιδρύνθησαν, καὶ ὁ κυαξάρης δὲ καὶ ὁ κῦρος, ἀναβαίνεις ἐπὶ τοὺς ἵππους, ἠρῦντο· καὶ ἐπὶ μὲν τῷ κυαξάρῃ, οἱ μὲν δὴ εἵποντο· Κῦρος γὰρ αὐτοῖς οὐ πως ἐπενδύσεν· ἐπὶ δὲ τῷ κύρῳ, οἱ πρῶσαι· ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ ἄλλοι· Επεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ κατέστησαν τὸν κυαξάρην, ἐς τὴν κατεσκευασμένην σκηνὴν, οἷ μὲν ἐπετέπακτο, παρεσκεύαζον πα ἐπὶ τήδεια τῷ κυαξάρει· Οἱ δὲ μηδοὶ οἱ σσον χρόνον σχολὴν πρὸ δεῖπνου ἦγεν ὁ κυαξάρης, ἦεσαν πρὸς αὐτὸν· οἱ μὲν, καὶ αὐτοὶ ἀφ' ἑωυτῶν· οἱ δὲ πεῖσι, ὡς κεκελευσμένοι ὑπὸ κύρου δ' ὥρα ἀγοντες· Ο μὲν τις οἶνον καλὸν· ὁ δὲ, ὁμοιοῖον ἀγαθόν· ὁ δὲ, ἄρτους οἷον· ὁ δὲ, μουσουργόν· ὁ δὲ, ἐκπωμα πα· ὁ δὲ, ἐσθῆ πα καλήν· πᾶς δ' ἔτις ὡς ἐπὶ τοπολὺ, ἐν γέπῶν ἥλιφεν, ἐδωρεῖτο αὐτῷ· ὥς τε τὸν κυαξάρην μεγαλυνόσκειν, ὡς οὔτε κῦρος ἀπέπεμπεν αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ, οὔτε οἱ μηδοὶ ἦπου ἀπῆν τοῦ προσεῖχον τὸν νοῦν ἢ καὶ πρόσθεν. Επεὶδὴ δὲ δεῖπνου ὥρα ἦν, καλέσας ὁ κυαξάρης ἤξίου τὸν κῦρον διὰ χρόνου ἰδόντα αὐτὸν σωιδέπνειν· Ο δὲ κῦρος εἶπε· μὴ δὴ σὺ κέλευε ὦ κυαξάρη· ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅπ οὗτοι οἱ παρόντες, ὑφ' ἡμῶν πωπῆς ἐπορμῆσοι παρεισιν; Οὐκουν καλῶς ἂν ποιοίμι, ἃ τούτων ἀμελῶν, τὴν ἐμὴν ἡδονὴν θεραπεύων δ' οκοῦν τες θρεπῶται, οἱ μὲν ἀγαθοὶ, πολὺ ἂν αὖ εὐμό πρότεροι γίγνοιντο· οἱ δὲ πονηροὶ, πολὺ ὑβριστότεροι· Αλλὰ σὺ μὲν ἔφη, ἄλλως τε καὶ ὁδὸν μακρὰν ἥκων, δεῖπνει ἥδη· καὶ εἴπνές σε πιμῶσιν, αὖπαπαίζου καὶ δύωχε αὐτοὺς, ἵνα σε καὶ βαρρήσωσιν· Εγὼ δὲ ἀπιὼν ἐφ' ἅπερ ἔλεγον πρίομαι· Αὔριον δ' ἔφη πρωὶ ἂν πως σὰς θύρας, παρέσομεν

κατέχουσι ἀληθῶς ἐμοῦ πρὸς σε

Pulchrè

Pulchrè

XENOPHON

ται πάντες οἱ ἐμοὶ καιροί. Ὅπως βουλευσώμεθα σῶν σοὶ τὴ χρὴ ποιεῖν τε καὶ τοῦδε. σὺ δὲ ἡμῖν ἔμβαλε ταῦρον πρὸ τούτου, πότερον ἐπὶ δοκεῖ στρατεύεσθαι, ἢ καιρὸς ἤδη διαλύσειν τὴν στρατιάν. Ἐκ τούτου ὁ μὲν κυαξάρης, ἀμφὶ δεῖπνον ἦν. Ὁ δὲ κῦρος, συλλέξας τοὺς ἱκανωτάτους τῶν φίλων, καὶ φρονεῖν καὶ συμπράττειν εἴ τι δέοι, ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες φίλοι. ἃ μὲν δὴ πρῶτα διέξαμεθα, σῶν θεοῖς παρεῖναι ἡμῖν. ὅτι γὰρ αὖ πορευόμεθα, κρατοῦμεν τῆς χώρας. καὶ μὲν δὴ καὶ τοὺς πολεμίους ὁρῶμεν μᾶλλον ἡμᾶς δὲ αὖ τοὺς, πλείονας τε καὶ ἰσχυροτέρους γιγνωσκομένους. ἃ δὲ ἡμῖν ἐπιτελέσειν οἱ νῦν παρόντες γενόμενοι σύμμαχοι παρεῖναι, καὶ πολλῷ αὖ μᾶλλον αὐτοὶ δυναίμεθα. καὶ εἰ ἐπιβιάσασθαι καιρὸς, καὶ εἰ πείσαι δέοι. ὅπως οὖν τὸ μόνιμον ὡς πλείστοις σῶσόζωμεν τῶν συμμάχων, οὐδὲν μᾶλλον τοῦτο ἐμὸν ὄργον, ἢ καὶ ὑμέτερον μηχανᾶσθαι. Ἀλλ' ὡς πρὸ ὅταν μάχεσθαι δέῃ, ὁπόσοις χειρωσάμεθα, ἀλκιμώτατοι δοξάζεται εἶναι, οὕτω καὶ ὅταν που δέῃ βουλῆς. ὁπόσοις ὁμογνώμονας ἡμῖν ποιήσας, οὕτος δικαίως αὖ λεκτικώτατός τε καὶ πρακτικώτατος φαίνοιτο εἶναι. μὴ μόνοι ὡς λόγον ἡμῖν ἀποδεξόμενοι. οἷον αἰεί τι πρὸς ἕκαστον ὠφέλιμον, τοῦτο μελετᾶτε. ἀνὴρ ὡς γὰρ πείσμονες ὑφ' ἑκάστου δίκαιος εἶναι οἷς αὖ πράττωσιν, οὕτω παρασκευάζεσθε. καὶ ὑμεῖς μὲν ἔφη τοῦτων ἀποδεξόμεθα. ἐγὼ δὲ ὅπως αὖ ἔχοντες τὰ ἀποδέα, ὅτου αὖ ἐγὼ δύνωμαι οἱ στρατιῶται πρὸ τοῦ στρατεύεσθαι βουλεύωνται, πειράσομαι ἀποδεῖσθαι.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΚΤΟΝ.

Τὴν μὲν δὴ τὴν ἡμέραν οὕτω διαγαγόντες καὶ δειπνήσαντες, αὖ τοῦ ὀρθρου τῇ ὑστεραίᾳ πρωΐ, ἦκον ἀπὸ τὰς κυαξάρου θύρας, πάντες οἱ σύμμαχοι. ἐν ᾧ οὖν ὁ κυαξάρης ἐκοσμεῖτο, ἀκούουν ὅτι πολὺς ὄχλος ἀπὸ τὰς θύρας εἴη, ἐν τούτῳ οἱ φίλοι τῷ κύρῳ προσῆλθον. οἱ μέν, καθ' ὁμοῦ σους διὰ μόνους αὐτοῦ μόνειν. οἱ δέ, ὑπερκαμίους. ὁ δέ τις γαυβρύαν. ὁ δέ τις σάκαν. ὑστάτους δὲ γαδάτην γὸν δύνου χον προσῆτε θέλοντα τοῦ κύρου μόνειν. ἔνθα δὴ ὁ κῦρος γιγνώσκων ὅπῃ γαδάτας πάλαι ἀποπλώλῃ τῷ φόβῳ, μὴ λυθείη ἡ στρατιά, ἀπιτελάσας ἦλθεν. Ὦ γαδάτα δῆλος ἔφη ἦ, ὑπὸ ὑστάτοις τοῦδε πεπόμφθαι τοῦτα γιγνώσκειν, ἃ λέγεις. Καὶ ὁ γαδάτας αἰτείας τὰς χεῖρας πρὸς γὸν οὐρανὸν, ἀπώμοσεν, ἢ μήν, μὴ ὑπὸ τοῦ ὑστάτους τοῦτα πεπεῖσθαι ἃ γιγνώσκει. Ἀλλ' οἶδα ἔφη. ὅτι ἦν ὑμεῖς ἀπέλθητε, ἐρῇς τὰ ἐμὰ πάντα πλῶς. Διατοῦτ' ἔφη καὶ τοῦτο ἐγὼ οὐγὼς προσῆλθον, ὄρωτῶν, ἢ δεῖται, πῃ γνώμην ἔχεις περὶ τῆς διαλύσεως ἢ στρατεύματος. Καὶ ὁ κῦρος ἦπεν· ἀδίκως γὰρ ἐγὼ ὡς ἔοικεν ὑστάτην ἀπῶμαι. Καὶ ὁ γαδάτας ἦπε· ναὶ μὰ δία ἔφη ὦ κῦρε, ἀδίκως μὲν δή. ἐπειδὴ ἐγωγε καὶ αὐτὸς ἤκουον γαδάτα, ὡς οὐχ οἷόν τέ σοι μόνειν, λέγων ὅτι ὁ πατὴρ σε μέμηνε. Καὶ ὁ κῦρος· τί λέγεις ἔφη. καὶ τοῦτο σὺ ἐτόλμησας ἐξενεγκεῖν; εἶτ' ἐγὼ ἐβουλόμην εἶτε μή; Μὰ δί' ἔφη· ὁρῶ γάρ σε ὑπερεπιθυμοῦντα ἐν πρώτοις πρόβλεπτον πρὸ ἐλθεῖν. καὶ τῷ πατρὶ ἅπαδ' εἰζάσθαι, ἢ ἕκαστα διεπράξω. Ὁ δὲ κῦρος ἔφη· σὺ δέ, οὐκ ἐπιθυμεῖς οἴκαδε ἀπελθεῖν; Μὰ δί' ἔφη ὁ ὑστάτους, οὐδὲ ἄπαξ μί γε· ἀλλὰ μόνων στρατηγόσω, ἕως ἂν πρόσω γαδάτην τυτονί, δεσπότην τοῦ ἀσυρίου. Οἱ μὲν δὴ, τοιαῦτα ἔπαιζον πρὸς ἀλλήλους. Ἐν δὲ τούτῳ ὁ κυαξάρης σεμνῶς κεκοσμημένος ἐξῆλθε. καὶ ἅπα θρόνου μηδικοῦ ἐκαθέζετο. ὡς δὲ πάντες σῶν ἦλθον οὓς ἔδει, καὶ σάκαι ἐγένετο, κυαξάρης ἦ πεν ὧδε. ἄνδρες σύμμαχοι. ἴσως ἐπειδὴ παρὼν τυγχάνω, καὶ πρεσβύτερός ἁμὶ κύρου, ἔκός με ἄρχειν λόγου. νῦν οὖν μοι δοκεῖ καιρὸς ἔφη εἶναι πρὸς τούτου διαλέγεσθαι πρῶτον. πότερον στρατεύεσθαι καιρὸς δοκεῖ εἶναι ἢ, ἢ διαλύειν ἤδη τὴν στρατιάν. λεγέτω οὖν τις ἔφη πρὸς αὖ τοῦτου ἢ γιγνώσκει. Ἐκ τούτου πρῶτος μὲν ἦπεν ὁ ὑρκάμιος. Ἀνδρες σύμμαχοι. οὐκ οἶδα μὲν ἔγωγε εἴ τι δεῖ λόγων, ὅπου αὖτὰ ὁρᾶτε δῆλα ὄντα κράτιστον. πάντες γὰρ ἅπαμεν, ὅτι ὁμοῦ μόνοντες, πλείω κακὰ ποιοῦμεν τοὺς πολεμίους ἢ πάσχομεν. ὅτε δὲ χωρὶς ἡμῶν ἀπῆλθον, ἐκεῖνοι ἡμῶν ἐχρῶντο, ὡς ἐκείνοις ἦν ἥδιστον. ἡμῖν τε μὴν ὡς χαλεπώτατον. Ἐπὶ τούτῳ καθ' ὁδοῦσος εἶπεν· ἡμεῖς δέ τι ἂν λέγοιμεν ἔφη, πρὸ ἢ οἶσθε ἀπολλύντες ἕκαστοι χωρὶς εἶναι. Ὅπου γε οὐδὲ στρατοῦ μόνοις ὡς ἔοικε χωρίζεσθαι συμφέρει. ἡμεῖς γοῦν οὐ πολὺν χρόνον, δίχα τοῦ ὑμετέρου πλήθους στρατοῦ μόνοι, δίκην ἔδομεν, ὡς χὴ ὑμεῖς ἐπίστασθε. Ἐπὶ τούτῳ ἀβραδάταβαζος, ὁ συγγενὴς

ὁ συγγενὴς ἦναι πρὸ φάσας κύρῳ, ἦπε τάδε. Ἐγὼ δ' ἔφη ὦ κυαξάρη πολὺ οὖν διαφέρομαι τοῖς πρόσθεν λέγουσιν. Οὗτοι μὲν γὰρ φασιν ὅπῃ δεῖ μόνοντας στρατεύεσθαι. ἐγὼ δὲ λέγω, ὅπῃ ὅτε οἴκοι ἤμεν, ἐστρατόμεθα. καὶ γὰρ ἐβουλόμην πολλάκις, ἴδιον ἡμετέρων ἀγομένων, καὶ πρὸ τῶ σφετέρων φρουρίων, ὡς ἅπαβουλευσόμενοι, πολλάκις στράγματα ἦχον, φοβούμενός τε καὶ φρουρεῖν. καὶ ταῦτα ἔστρατον τὰ οἰκεῖα δ' ἀπαντῶν. νῦν δὲ ἔχωμεν, τὰ ἐκείνων φρούρια. καὶ οὐ φοβούμαι ἐκείνους. δίωχοῦμαι δὲ τὰ ἐκείνων. οἴγω δὲ τὰ τῶν πολεμίων. ὡς οἷόν τε μὲν οἴκοι στρατιὰν οὐ σαν, ἴαδ' ἔοργεν, ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ ἔφη διαλύειν τήνδε τὴν στρατιάν. Ἐπὶ τούτῳ ὁ γωβρύας ἦπεν. Ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες σύμμαχοι, μέχρι μὲν τοῦδε ἐπόμην τῷ κύρου δίζιᾳ. οὐδὲν γὰρ ἀδίκημα ὧν ὑπῆρχετο. ἃ δ' ἄρτι ἔφη ἐκ τῆς χώρας, δίκαιόν τ' ὁ μὲν ἀσύριος ἀπατᾶσθαι. οὐ πίων πολιάς, ὧν τε ὑμᾶς ἐπεχείρησεν ἀδικεῖν καὶ ὧν ἐμὲ ἐποίησεν. ἐγὼ δὲ ἐν τῷ μέρει πάλιν ἐκείνῳ δώσω δίκην, ὅτῳ ὑμῖν φίλος ἐγενόμην. Ἐπὶ τούτοις πᾶσι, κῦρος ἦπεν. ὦ ἄνδρες οὐδ' ἐμὲ λαθάνει, ὅτι ἦν νῦν διαλύωμεν τὸ στράτευμα, τὰ μὲν ἡμέτερα, ἀσθενέστερα γίγνεται. τὰ δὲ τῶν πολεμίων πάλιν αὐξήσεται. Ὅσοι μὲν γὰρ αὐτῶν ὅπλα ἀφήρηνται, πάχυ ἄλλα ποιήσονται. ὅσοι τε ἵππους ἀπεστέρηνται, πάχυ πάλιν ἄλλοις κτήσονται. αὖ τὸ δὲ ἴδιον ἀποθαμόνων, ἕτεροι καὶ ἐφιβώσονται καὶ ἀπογενήσονται. ὥς πῃ οὐδὲ θαυμαστόν, ἢ ἐντάχει πάλιν ἡμῖν στράγματα παρέχειν συνήσονται. τί δ' ἦπα ἐγὼ κυαξάρει λόγον ἐκέλευσα ἐμβαλεῖν, πρὶ καταλύσεως τῆς στρατιᾶς. Εὖ ἴστε ἔφη, ὅτι φοβούμενος τὸ μέλλον· ὁρῶ γὰρ ἡμῖν αὖ πάλαι ποροπόρους οἷς ἡμεῖς δὴ ὧδε στρατευσόμεθα, οὐ δυνησόμενα μάχεσθαι. Προσέρχεται μὲν γὰρ δὴ χειμὼν τέγα δ' καὶ ἡμῖν αὐτοῖς ἔστιν, ἀναγκαῖα, οὐχ ἵππωσιν οὐδὲ θεράπουσιν. οὐδὲ τῷ δὴ μῷ ἴδιον στρατιωτῶν. ὧν αὖ οὐ ἡμεῖς, οὐκ ἂν δυνάμεθα στρατεύεσθαι. τὰ δ' ἄλλα τὰ ἀποδέα, ὅπου μὲν ἡμεῖς ἐλαλύθαμεν, ὑφ' ἡμῶν ἀναλῶται. ὅπου δὲ οὐκ ἀφίγμεθα διὰ τὸ ἡμᾶς φοβεῖσθαι, ἀνήκεστα μόνα ἐστὶν ἃ ἐρύματα, ὥς περ οὗτοι μὲν ἔχειν. ἡμεῖς δὲ τοῦτα μὴ δύνασθαι λαμβάνειν. πῆς οὖν οὕτως ἀναβὰς, ἢ πῆς οὕτως ἰσχυρῶς, ὃς λιμῷ καὶ βίᾳ δύναται ἂν μαχόμενος στρατεύεσθαι. ἃ μὲν οὖν οὕτω στρατευσόμεθα. ἐγὼ μόνιμον χρῆναι ἑκόντας ἡμᾶς καταλῦσαι τὴν στρατιὰν μᾶλλον, ἢ ἄκοντας ὑπ' ἀμηχανίας ἐξελαθῆναι. ἃ δὲ βουλόμεθα ἐπὶ στρατεύεσθαι, πόθ' ἡγῶ φιμι χρῆναι ποιεῖν. πειρᾶσθαι ὡς τάχιστα μὲν ἐκείνων ὀχυρὸν ἡμᾶς, ὡς μέγιστα παρασκευὴν ἡμῖν δ' αὐτοῖς, ὡς μέγιστα ἰσχυρὰ ποιεῖσθαι. Εἰ γὰρ ταῦτα γένηται, τὰ μὲν ἅπαντα μείονα ἕξουσιν, ὅσῳ πρόσθεν αὖ μείω δύνωνται λαμβάνοντες ἀποπίεσθαι. πολιορκήσονται δὲ ὅσῳ πρόσθεν αὖ ἧσσοις ὦσι. νῦν δ' οὐδὲν διαφέρομεν τῶν ἐν πελάγει μείόντων. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι, μείουσι μὲν ἀεί. Τὸ δὲ πολυσιτώτερον, οὐδὲν ἧκεν τερον τοῦ ἀπολύσου καταλείπουσιν. ἦν δὲ φθορὰ ἡμῖν γένηται, ταῦτα ἤδη τοῖς μὲν πολεμίοις, ἀνορθώσει τὴν χώραν. ἡμῖν δὲ ὑπ' οὐδίας μᾶλλον ἔσται ταῦτα. ὃ δὲ ἴσως αὖ πύγες ὑμῶν φοβηθέντες, ἢ δι' ἐσ' σπουδῆς τῆς ἑαυτῶν φρουρεῖν μὴ δ' ἐν τῷ πολιτικῷ στε. Ἡμεῖς μὲν γὰρ, ἐπειδὴ πρῶτα ὡς οἰκοθεν ἀπεσπεύδομεν, φρουρησόμεν ὑμῖν ἀπὸ ἐχόμεθα τὰ ἐγγύτατα χωρία ἴδιον πολεμίων. ὑμεῖς δὲ, τὰ πρόσω ρία ὑμῖν αὐτοῖς τοῖς ἀσυρίοις, ἐκεῖνα κτᾶσθε καὶ ὄργαζεσθε. Ἦν γὰρ ἡμεῖς τὰ πλησίον αὖ ἴδιον, δυνώμεθα φρουροῦντες σώζεσθαι, ἐν πολλῇ ὑμεῖς ἀρχῇ, οἱ πρόσω αὖτῶν ἔχοντες διοτεύσετε. οὐ γὰρ οἵμαι δυνήσονται ἔτ' ἐγγὺς αὐτοῖς κακῶν, ἀμελοῦντες τοῖς πρόσω ὑμῖν ἅπαβουλεύειν. Ὡς δὲ ταῦτα ἐρρήθη, οἵτε ἄλλοι πάντες αὐτάμενοι συμπροθυμήσεται ταῦτ' ἔφασαν, καὶ κυαξάρης. Γαδάτας δὲ καὶ γωβρύας, καὶ τεῖχος αὖτῶν ἑκάτερος, ἦν ἅπατρέψωσιν οἱ σύμμαχοι, τειχιεῖσθαι ἔφασαν. ὥς τι καὶ τῶν φίλα τοῖς συμμάχοις ὑπαρχόν. ὁ οὖν κῦρος ἐπεὶ ἑώρα πάντας προθύμους ὄντας πρᾶσσειν ὅ τι ἐλέξε, τέλος ἔφη. Εἰ τοίνυν παρεῖναι βουλόμεθα ὅσα φαμὲν, χρῆναι ποιεῖν ὡς τάχιστα, ἃ αὖ δέοι γενέσθαι μηχανὰς μὲν δὴ τὸ καθαιρεῖν τὰ τῶν πολεμίων τείχη. τοιχωρύχους δὲ, ἃς τὸ ἡμῖν ἐχυρὰ σωρεῦσθαι.

Ἐκ τούτου μὲν ἔχετο μὲν κυαξάρης, μηχανὴν αὖτὸς ποιησάμενος παρέχειν ἄλλην δὲ, γαδάτας τε καὶ γωβρύας. ἄλλην πυραύνης. ἄλλην δὲ αὖτὸς ὁ κῦρος ἔφατο πειρᾶσθαι ποιήσασθαι.

Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐδόξαζεν, ἐπορίζοντο μὲν μηχανοποιούς. παρεσκευάζοντο δ' ἕκαστοι ἃς πὰς μηχανὰς ὧν ἔδει. ἄνδρες δ' ἐπέστησαν οἱ ἐδόκουν ἅπτιδόπατοι ἦναι ἀμφὶ ταῦτ' ἔχειν. κῦρος δ' ἐπεὶ ἐγνω, ὅπῃ διατριβὴ ἔσται ἀμφὶ ταῦτα, ἐκάβισε μὲν τὸ στράτευμα ἔνθα ᾤετο, ὑγιεινότατον ἦναι καὶ δυνατοσοδώπατον, ὅσα ἐδεῖ προσκομίζεσθαι. ὅσα τε ὄρυμνότητος προσδεῖτο, ἐποίησατο ὡς ἐν ἀσφαλεῖ οἱ ἀεὶ μόνοντες ἦεν. εἴ ποτε καὶ προσῶ τῇ ἰσχύϊ ἐπεστράτευτο πρὸ δύσιντο. Ῥᾳδίως δὲ τούτοις ὁρῶτων, οὓς ᾤετο μάλιστα δίδναι τὴν χώραν, ὁπόθεν αὖ ὡς μέγιστα ὠφελοῖτο τὸ στράτευμα, ἐξήγεν ἀεὶ προσομάς.

ἅμα μὲν ὡς ὅπῃ μέγιστα λαμβάνοι τῇ στρατιᾷ τὰ ἀποδέα, ἅμα δ' ὅπως μᾶλλον ὑγιαίνοιεν καὶ ἰσχύοιεν διαπονούμενοι τοὺς προείας. ἅμα δ' ὅπως ἐν ταῖς ἀγωγαῖς τὰς τάξεις ὑπομιμνήσκοιντο. Ὁ μὲν δὴ κῦρος, ἐν τούτοις ἦν. Ἐκ δὲ βαβυλῶνος οἱ αὖτόμολοι καὶ οἱ ἁλισκόμενοι ταῦτ' ἔλεγον, ὅπόσ' ἀσύριος οἷ χοιτο ἅπολυδίας. πολλὰ τάλαντα ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ ἄγων. καὶ ἄλλα κτήματα

καὶ κόσμου πολυτελοῦς. Ὁ μὲν οὖν ὄχλος τῶν στρατιωτῶν ὑπελάμβανεν, ὡς ὑπὲκ πλήθους ἡδὺ τὰ χρήματα φοβούμενος. Ὁ δὲ κῦρος γιγνώσκων, ὅτι οἱ χειροδυνήσουσιν εἰς τὸ δύνασθαι αὖ πάλιν τὸν αὖ πὸ παρεσκευάζετο ἐρρωμένως ὡς μάχης ἔτι δεησόμενος· καὶ ἐξετίμησε μὲν τὸ τῶν ληφθέντων ἱππικόν, τοῖς μὲν ἐκ τῶν αἰχμαλώτων, τοῖς δὲ ἐπὶ τοῖς ἀφεστηκόσιν ἵππους· ταῦτα γὰρ παρὰ πάντων ἐδέχετο· καὶ ἀπεμάξετο οὐδένα οὔτε εἴ τις ὅπλον καλὸν, οὔτε ἵππον κατεσκευάζετο δὲ καὶ ἅρματα, ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἁρμάτων καὶ ἄλλοθεν ὁπόθεν δύναιτο· καὶ τὴν μὲν τροφὴν διέφερεν προσθεν οὖσαν, καὶ τὴν κυρηναϊκὴν ἐπὶ νῦν οὖσαν ἅρματι λαβὼν κατέλυσε· τὸν γὰρ πρόσθεν χρόνον καὶ οἱ ἐν τῇ μηδίᾳ καὶ συρίᾳ καὶ ἀραβίᾳ, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ ἀσίᾳ, τοῖς ἅρμασιν οὕτως ἐχρῶντο, ὥς περ νῦν οἱ κυρηναῖοι· ἐδόξε δ' αὐτῷ κράτιστον εἶναι, ἀνὴρ ὅτου τὰ δυνάμεως ὄντων τὰ βελτίστων ὦσι τοῖς ἅρμασι, τούτου ἐν ἀκροβολισμῷ μέρει ἕνεκα· καὶ ὡς τὸ κρατεῖν οὐδὲ μέγα μέρος συμβάλλεσθαι. Ἅρματα γὰρ τριακόσια, τοὺς μὲν μαχομένους παρέχεται τριακοσίους· ἵππους δὲ οὗτοι χρῶνται, διακοσίους καὶ χιλίους· ἡνίοχοι δ' αὐτοῖς ἦσαν μὲν ὡς ἑκατὸν ἕξ μάλιστα πάντες οἱ βέλτιστοι ἁρμάτοις τριακοσίοις. Οὗτοι δὲ ἦσαν, οἱ οὐδ' ὁπουοῦν τοῖς πολεμίοις βλάπτουσιν· τοῦτον μὲν οὖν τὸν διαφέρειαν κατέλυσεν· αὐτὸς δὲ τοὺτου τοὺς πολεμίους κατεσκεύασεν ἅρματα· πρόχειρα ἰσχυροῖς ὡς μὴ ῥᾳδίως σῶν τρίβηται ἄξοσι μακροῖς· ἧττον γὰρ ἁπτέσθαι πάντα τὰ πλάτια· τὸν δὲ δίφρον τοῖς ἡνιόχοις ἐποίησεν, ὡς περ τοῦ γυμνοῦ ἰσχυρὸν ξύλων· ὕψος δὲ τοὺτων ἐστὶ μέχρι τῶν ἀγκώνων, ὡς δύνασθαι ἡνιοχεῖσθαι οἱ ἵππους ὑπὲρ τῶν δίφρων· τοῖς δ' ἡνιόχοις ἐθωράκισε πάντας πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν· προσέθηκε δὲ καὶ δρέπανα σιδήρεα ὡς δίπηχα πρὸς τοῖς ἄξοσι ἑκάτερθεν καὶ ἔνθεν τῶν προχῶν· καὶ ἄλλα κάτω ὑπὸ τῷ ἄξονι ἃς γὴν βλέποντα· ὡς ἐμβαλοῦντων ἃς τοῖς ἐναντίοις τοῖς ἅρμασιν. ὡς δὲ τότε κῦρος ταῦτα κατεσκεύασεν, οὕτω καὶ ἔτι νῦν τοῖς ἅρμασι χρῶνται, καὶ οἱ ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ. ἦσαν δὲ αὐτῷ καὶ κάμηλοι πολλαὶ, παρατῶν φίλων σὺν ἐλεγμένων καὶ αἰχμάλωτοι πᾶσαι συνηθροισμέναι· καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐπεσκευάζετο. Βουλόμενος δέ τινα κατάσκοπον πέμψαι εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, καὶ μαθεῖν, ὅτι παρεσκεύαστο ὁ ἀσσύριος, ἐδόξεν αὐτῷ εἶναι ἀφικόμενος ἐλθεῖν εἰς τοῦτο ὁ φυλάττων τὴν καλὴν γυναῖκα· σὺν ἐβεβήκει γὰρ τῷ ἁρπάσαντι τιαράδι λιφθεῖσ ὄρθη τῆς γυναικός, ἣν ἀγκάθη προσετέγκειν λόγους αὐτῇ πολὺ σὺν οὖσας· ἡ δὲ, ἀπέφησε μὲν καὶ ἦν αὐτῷ ἀνδρεῖ, καὶ περ ἀπόντι ἐφίλει γὰρ αὐτὸν ἰσχυρῶς· οὐ μέντοι κατηρήσετο τοῦ ἁρπάσαντος πρὸς τὸν κῦρον· οἰκοῦσα συμβαλεῖν, φίλοις ἀνδράσι. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἁρπάσας ὁδοῦ ὑπηρετεῖν, ἀπετύγχανεν ἃ ἐβούλετο, ἠπείλησε τῇ γυναικὶ, ὅτι ἃ μὴ βούλοιτο ἑκοῦσα, ἄκουσα ποιήσοι τοιαῦτα. Ἐκ τούτου ἡ γυνὴ ὡς ἐδέησε τὴν βίαν, οὐκέτι κρύπτει· ἀπὰ πέμπει τὸν δυνούχον πρὸς τὸν κῦρον· καὶ κελεύει λέξαι ἃ παρῆν. Ὁ δ' ὡς ἤκουσεν, ἀπαγελάσας, ἅτε τῷ κρείττονι τοῦ ὄρθου φάσκοντι εἶναι, πέμπει ἁρπάζοντα ὡς τῷ δυνούχῳ καὶ κελεύει αὐτῷ ἀπεῖν, βιάζεσθαι μὲν μὴ τοιαύτην γυναῖκα· πείθειν δὲ δύναιτο οὐκ ἔφη κωλύειν. ἐλθὼν δὲ ἁρπάζοντος πρὸς τὸν ἁρπάσαντα, ἐλοιδόρησε· παρακαταθήκην τε ὀνομάζων τὴν γυναῖκα· ἀσεβεῖν τε αὐτὸν λέγων, ἀδικίαν τε καὶ ἀκρασίαν· ὡς τί γὰρ ἁρπάσαντα, πολλὰ μὲν ἀκρύειν ὑπὸ λύπης· καταδύεσθαι δ' ὑπὸ τῆς αἰσχύνης· ἀπολωλεέναι δὲ τῷ φόβῳ, μήτι πάσθαι ὑπὸ κύρου. Οὕτω κῦρος καταμαθὼν ταῦτα, ἐκάλεσέ τε αὐτὸν· καὶ μόνους μόνω ἔλεξεν. Ὁρῶσε ἔφη ὦ ἁράσπα φοβούμενόν τε ἐμὲ, καὶ ἐν αἰσχύνῃ δ' ὡς ἔχοντα· πάσασιν οἷς τούτων· ἐγὼ γὰρ θεούς τε ἀκούω, ἔρωτος ποσ' ἔσθαι· αὖ ὑ τε οἶδα, καὶ μάλα φρονίμοις δοκοῦντας εἶναι οἷα πεπονθασιν ὑπ' ἔρωτος· καὶ αὐτὸς δ' ἐμοὶ κατέγνων, μὴ αὖ καρτερῆσαι ὥς τε σώων καλοῖς, ἀμελῆσαι αὐτῶν· καὶ σοὶ δὲ τούτου τοῦ πράγματος ἐγὼ αἰτίος ἁμ· ἐγὼ γάρ σε συγκαθεῖρξα τούτῳ τῷ ἁμάξῃ πράγματι. Καὶ ὁ ἁράσπας ὑπολαβών, εἶπεν· ἀνὰ σὺ μὲν ὦ κῦρε, καὶ ταῦτα ὅμοιος εἶ, οἷος καὶ τἄλλα πᾶς τε καὶ συγγνώμων τοῖς ἀνθρωπίνοις ἁμαρτήμασιν· ἐμὲ δ' ἔφη καὶ οἱ ἄλλοι αἰσί, καταδύουσι τῷ ἄχει· ὡς γὰρ θεοὺς ἐλίλθε τῆς ἐμῆς συμφορᾶς, οἱ μὲν ἐχθροί ἐφησόμενοι· οἱ δὲ φίλοι προσιόντες συμβουλεύουσιν, ἐκπροδὸν ἔχειν ἐμαυτόν· μήτι καὶ πάθω ὑπὸ σοῦ, ὡς ἠδικηκότες ἐμοῦ μεγάλα. Καὶ ὁ κῦρος εἶπεν· οὔκουν τοίνυν ἴσθι ὦ ἁράσπα, ὅτι ταύτην τὴν ὁδὸν, οἵ σ' ἐμοί τε ἰσχυρῶς χαρίσαιο, καὶ τοὺς συμμάχους μεγάλα ὠφελήσαι· ἡ γὰρ γένοιτο ἔφη ὁ ἁράσπας ὅτι ἐγώ σοι ἐν καιρῷ αὖ γενοίμην χρήσιμος. Εἰ τοίνυν ἔφη πρὸς πρισάμενος ἐμὲ φύγειν ἐθέλοις ἃς τοὺς πολεμίους ἐλθεῖν, οἶμαι αὖσε παθεῖν ὑπὸ τῶν πολεμίων. Εἰ ὠστε καὶ μάλ' ἔφη ὁ ἁράσπας, καὶ ὑπὸ τῶν φίλων οἶδα, ὅτι ἐς σὲ πεφύγω, λόγον αὖ παρέχοιμι. Ἐλθοις αὖ τοίνυν ἔφη ἡμῖν, ὡσπερ ἡδέως τὰ τῶν πολεμίων· οἶμαι δὲ καὶ λόγων καὶ βουλευμάτων, κοινωνὸν αὖσε ποιήσεσθαι· ὡς τε μὴ δέησε λελῆθέναι, ὧν βουλόμεθα ἡδέως· ὡς προὐσόμεθα οὕτω ἔφη ἤδη νυνί· καὶ γὰρ τοῦτο ἴσθι ἐν τῷ παρόντι ἔσεσθαι, τὸ δοκεῖν με ὑπὸ σοῦ μεγάλα πεπονθέναι· ἢ καὶ δύναιτο ἔφη ἀσπλιτεῖν τὴν καλὴν σώσθειαν; Δύο γὰρ ἔφη ὦ κῦρε σαφῶς ἔχω τυχάς· νῦν τοῦτο πεφιλοσόφηκα, μᾶλλον ἀδίκου σοφοῦ

Araspes

Artabazes

Pulchra corrivalienę culpę derivatio in lepsum

Panthia formosa

φιλοῦ τοῦ ἔρωτος· οὐ γὰρ δὴ μία γε οὖσα, ἅμα ἀγαθή τε ἐστὶ καὶ κακή· οὐδ' ἅμα καλῶν τε καὶ αἰσχρῶν ἔργων ἐρᾷ. Καὶ τοῦτο ἅμα, βούλεταί τι καὶ οὐ βούλεται πράττειν· ἀνὰ διλογούτι, δύο ἐστὸν ψυχά. Καὶ ὅταν μὲν ἡ ἀγαθὴ κρατῇ, τὰ καλὰ πράττει· ὅταν δὲ ἡ πονηρὰ, τὰ αἰσχρὰ αὖ πὸ χρῆται. νῦν δὲ ὡς σε σύμμαχον ἔλαβε, κρατεῖ ἡ ἀγαθὴ καὶ πολύ· ἢ τοίνυν καὶ σοὶ δοκεῖ πρόφασθαι ἔφη ὁ κῦρος, ὥδε χρὴ ποιεῖν· ἵνα καὶ ἐκείνοις, πιστότερος ᾖ· Ἐξάγγελλέ τε αὐτοῖς τὰ παρ' ἡμῶν. οὕτω τε ἐξάγγελλε, ὡς ἂν αὐτοῖς τὰ παρασοῦ λεγόμενα ἐμπρόσθεν μάλιστ' αὐτεῖν, ὧν βούλοιτ' ἂν πράττειν. Εἴη δ' ἂν ἐμπρόσθεν, ἢ ἡμᾶς φαίης παρασκευάζεσθαι ἐμβαλεῖν που τῆς ἐκείνων χώρας· τοῦτα γὰρ ἀκούοντες, ἥκιστ' ἂν ποιοῖεν ἀφ' ἡμῶν ἐπὶ σέ· ἀφ' ἑαυτῶν δὲ ἥκιστ' ἂν ἐπέλθοιεν ἐξοίνητοι. Ἑκαστός τις φοβούμενος καὶ περὶ τῷ οἴκοι καὶ μὴ ἐξέλθῃ παρ' ἐκείνοις ὅτι πλεῖστον χρόνον· ἀ γὰρ αὖ ποιῶσιν ὅταν ἐγγύτατα ἡμῶν ὦσι, ταῦτα μάλιστα ἡμῖν καιρὸς ἐξένεγκαι. Συμβουλεύειν δ' αὐτοῖς καὶ ἐκτάττεσθαι, ὅπως ἂν ὡς κράτιστον εἶναι. Ὅταν γὰρ σὺ ἀπέλθῃς ἡδέναι ὡς κῶν τὴν τάξιν αὐτῶν, ἀναγκαῖον οὕτω πειτάχαι αὐτοῖς· μὴ πατάσεσθαι γὰρ οἰκήσουσι. Καὶ ἦν τιν ἄλλη μεταπέμπωνται ἔξωπρούου παραξόντα. Ἀράσπας μὲν δὴ οὕτως ἐξελθὼν, συλλαβὼν τοὺς πιστοτάτους θεραπόντας, καὶ ἅπερ ὠὴν πρὸς πνας, οἷα ᾤετο συμφόρειν τῷ πράγματι, ᾤχετο. Ἡ δὲ πανθεια ὡς ἤκουσε τοὺς ἀκόμενον τὸν ἀράσπαν πέμψασα πρὸς τὸν κῦρον εἶπε· μὴ λυπεῖ ὦ κῦρε, ὅτι ἀράσπας οἴχεται ἅς τοὺς πολεμίους· ἐὰν γὰρ ἐμὲ ἐάσῃς πέμψαι πρὸς τὸν ἐμὸν ἄνδρα, ἐγώ σοι ἀγαθὸν ἕξομαι ἥξειν, πολὺ ἀράσπου πιστότερόν σοι φίλον· καὶ δύναμαι δὲ ὅπως ἂν δύνωμαι ἔχων πρᾶττειν σοι· καὶ γὰρ ὁ μὲν πατὴρ τοῦ νῦν βασιλεύοντος, φίλος ἦν αὐτῷ. Ὁ δὲ νῦν βασιλεὺς ὤν, καὶ ἔτ' εἰρήνης πρὸς ἐμὲ καὶ τὸν ἄνδρα διαπάσαι ἀπ' ἀμήχανον· ὑβρίσθην οὖν νομίζων αὐτὸν, οἱ δ' ὅπως ἂν μισθῶσαι πρὸς ἄνδρα οἷος σὺ δ' ἀπαλλαγείη. Ἀκούσας ταῦτα ὁ κῦρος, κελεύει πέμπειν πρὸς τὸν ἄνδρα· ἦν δ' ἔπεμψεν. Ὡς δ' ἔγνω ἀβραδάτας τὰ παρὰ τῆς γυναικὸς σύμβολα· καὶ τἆλλα δὴ ἤκουσε, ὡς ἔχειν ἄσμενος πορεύεται πρὸς κῦρον· ἵππους ἔχων ἀμφὶ τοὺς δισχιλίους· ὡς δ' ἦν πρὸς τοῖς προφύλαξι τῶν πολεμίων, πέμπει πρὸς τὸν κῦρον· ἅτε πρὸς φίλον ὤν.

Ὁ δὲ κῦρος, οὐδὲν ἄγειν κελεύει αὐτὸν πρὸς τὴν γυναῖκα. Ὡς δ' ἰδέσθην ἀμήχανον ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀβραδάτας, πᾶσαν τὸν ἀμήχανος ὡς ἄκος ἐκδύσεσθαι σφῶν. Ἐκ τούτου δὴ λέγεται ἡ πανθέα τὸν κῦρον τὴν ὁσιότητα, καὶ τὴν σωφροσύνην· καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν κατοίκισιν. Ὁ δὲ ἀβραδάτας ἀκούσας εἶπε· τί δὲ αὖ οὖν ἐγὼ ποιῶν ἃ πανθεια· χάριν κύρῳ ὑπὲρ τε σοῦ καὶ ἐμαυτοῦ ἀποδιδοίην. Τί δὲ ἄλλο ἔφη ἡ πανθεια, ἢ πειρώμενος, ὁμοιος πρὸς ἐκεῖνον εἶναι, οἷός περ καὶ ἐκεῖνος πρὸς σέ. Ἐκ τούτου δὴ, ἔρχεται πρὸς τὸν κῦρον ὁ ἀβραδάτας· καὶ ὡς εἶδεν αὐτὸν, λαβόμενος τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ, εἶπεν· αἰδῶν σὺ δ' ὦ πεποίηκας ἡμᾶς ὦ κῦρε, οὐκ ἔχω τί μείζον εἶπω, ἢ ὅτι φίλον σοι ἐμαυτὸν δίδωμι, καὶ θεράποντα καὶ σύμμαχον, καὶ ὅσα αὖ ὁρῶσ' αὐτοῦ ἀζόμενα, σωφερός σοι πειράσομαι γίγνεσθαι ὡς ἂν δύνωμαι κράτιστος. Καὶ ὁ κῦρος εἶπεν· ἐγὼ δέχομαί τε καὶ νῦν μέσος ἀφίημι ἔφη σῶν τῇ γυναικὶ δέπνειν· αὖθις δὲ καὶ παρ' ἐμοὶ δεῖπνοι σε σκηνοῦν, σῶν τοῖς σοῖς τε καὶ ἐμοὶς φίλοις· ἐκ τούτου ὁρῶν ὁ ἀβραδάτας προυδάζοντα τὸν κῦρον πρὸ τὰ δρεπανηφόρα ἅρματα, καὶ πρὸ τοὺς πεθωρακισμένους ἵππους τε καὶ ἱππέας, ἐπείρατο σῶν πελεῖν αὐτῷ, ἅς τὰ ἑκατὸν ἅρματα, ἐκ τοῦ ἱππικοῦ ἦ ἐαυτοῦ, ὁμοια ἐκείνῳ· αὐτὸς δὲ ὡς ἠγησόμενος αὐτῶν σῶν τοῦ ἅρματος παρεσκευάζετο. Συνεζύξατο δὲ τὸ ἑαυτοῦ ἅρμα, πτέραρμον τε καὶ ἐξ ἵππων ὀκλῳ. Ἡ δὲ πανθεια ἡ γυνὴ αὐτῆ, ἐκ τῶν ἑαυτῆς χρημάτων, χρυσοῦν τε αὐτῷ θώρακα ἐποίησατο, καὶ χρυσοῦν κράνος· ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ βραχιόνια τοὺς δ' ἵππους ἅρματος, χαλκοῖς τε καὶ περιβλήμασι κατεσκεύασατο. Ἀβραδάτης μὲν τὰ ἔπερα πε. κῦρος δὲ ἰδὼν τὸ πτέραρμον αὐτοῦ ἅρμα, κατιόντα εἶπε, καὶ ὀκτάρυμον ποιήσαθαι· ὥς τε ὀκλῳ ξεύγεσθαι βοῶν, ἀγὼν τῶν μιχαίων τὸ κατὰ πατον οἴκημα· ἦν δὲ πυρὸ τριόργυιον μῆκος ἀπὸ τῆς γῆς σῶν τοῖς προχοῖς· τοιοῦτοι δὲ κῦρος ἐποίησε τοὺς τροχούς· ἵνα μὲν γὰρ ἡ ἀμάξη μεγάλη δὲ βλάβη τῇ τῶν πολεμίων τάξει. Ἐπίκυρα δὲ σῶν τοῖς οἰκήμασι, καὶ πρόβολοι καὶ ἐπάλξεις· αἰεβίβαξε δὲ σῶν τῶν πύργων ἕκαστον, ἀνδρας εἴκοσιν· ἐπεὶ δὲ πάντα σῶν ἐπεποίηκει αὐτῷ τὰ πρὸς τοὺς πύργους, πεῖραν ἐλάμβανε τῆς ἀγωγίμου· καὶ πολὺ ῥᾷον ἦγε τὰ ὀκλῳ ζεύγη ἢ τὸν πύργον καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῷ ἀνδρας, ἢ τὸ σκευοφορικὸν βάρος ἕκασον τὸ ζεῦγος. Σκευῶν μὲν γὰρ βάρος, ἀμφὶ τὰ εἴκοσι καὶ πέντε τάλαντα ἦν. Ζεύγους δὲ πύργου ὡς περ τραγικῆς σκηνῆς· τῶν ξύλων πάχος ἐχόντων καὶ εἴκοσιν ἀνδρῶν· καὶ ὅπλων, τοὺτοις ἐγένετο ἔλαττον, ἢ πεντεκαίδεκα τάλαντα ἑκάστῳ ζεύγει τὸ ἀγώγιον· ὡς δ' ἔγνω δύσπορον οὖσαν τὴν ἀγωγὴν, παρεσκευάζετο ὡς ἅμα ἄζων τοὺς πύργους σῶν τῷ στρατεύματι· νομίζων τὴν ἐν πολέμῳ εὐεξίαν, ἅμα σωτηρίαν τε εἶναι καὶ δικαιοσύνην καὶ δύναμιν. Ἦλθον δ' ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ παρὰ τοῦ ἰνδοῦ χρήματα ἄγοντες, καὶ ἀπήγγελλον αὐτῷ ὅπ ὁ ἰνδὸς σῶν ἐλλὰ τριάδε.

πόδι βραχίονια πτέραρμον ὀκτάρυμον πόδι δρόμους ἐπάλξεις

Εγὼ ὦ κῦρε ἥδομαι, ὅτι μοι ἐπήγγελας ὧν ἐδέου· καὶ βούλομαί σου ξένος εἶναι· καὶ πέμπω σοι χρή

μαπα· καὶ ἄλλων δ' ἐμ μβα τέμ που· ἐ πε ταλται δὲ τοῖς παρ' ἐμοῦ πρίε ι ὅ, πα ν σὺ κελεύης. Ακού σας ὁ κῦρος ἃ πε κελεύω τοίνυν ὑμᾶς τοῖς μὲν ἄλλοις μόνοντας ἔνθα κα πεσκινώκατε, φυλάττειν τὰ χήματα· καὶ ξῶν ὅπως ὑμῖν ἥδιστ' ἔσται· πρεῖς δ' ἐμοὶ ἐλθόντες ὑμῶν ἃς τοῖς πολεμίοις ὡς παρὰ τοῦ ἵνδο πρᾶ συμμαχίας· καὶ πὰ ἐκεῖ μαθόντες ὅ, πα λέγωσ πε κὰ ποιῶσιν, ὡς τάχιστα ἀ αγγεί λατε ἐμοί πε κὰ τῷ ἵνδῳ. Καὶ ταῦπα μοι καλῶς ὑπηρε τήπτε, ἔτ μᾶλλον ὑμῖν χάριν εἴσομαι τού του, ἢ ὅτ χήματα παρέσ τε ἄγοντες· καὶ γὰρ οἱ μὲν σὺλοις ἐοικότες κατάσκοποι, οὐδὲν ἄλλο δύνα τα ἀφέλ τες ἀ αγγέλλειν, ἢ ὅσα πᾶς τις ἴσασιν· οἱ δὲ τοιοῦ τοι σ' ἐπᾶρ ὑμεῖς αὖ ἄνδρες, πολλάκις κὰ πὰ βουλεύ ματα κατ μαθ ὑμοῦσιν· οἱ μὲν δ' ἵνδοὶ ἀκούσαντες ἡδέως, κὰ ζενιοῦντες πὸ τε παρὰ κύρῳ συσκ υασά ,θμοι, τῇ ὑ τεραίᾳ ἐπορεύοντο· ὑ προ όμοι δ' μὲν κατ μαθόντες ὅσα αὖ δύνωντ τα μεῖσ' ἐκ τῶν πολεμίων, ἤξειν ὡς αὖ δύνωντ τάχιστα. Ο δὲ κῦρος τάπ ἄλλα πρὸς τὸν πόλε μον παρεσκ υάζετο μεγαλοπρε πῶς, ὡς δ' αὖ τὸν οὐδὲν μικρὸν ὑ πονοῶν πρά πειν. Ε τ μελεῖ το δὲ οὐ μόνον ὧν ἐδί δε τοῖς συμμά χοις, ἀ κὰ ἐρὶν ἐνέβαλλε πρὸς ἀ λους τοῖς φίλοις, ὅπως αὐτοὶ ἕκασοι φανοῦντ τ, καὶ δῶ μᾶπ τ κὰ ἱππικὰ πτ κὰ φιλοπρώπτ τ. ταῦπα δὲ ἐξ ἀγαίζετο ἐ πὶ πὰς θήρας ἐξάγων, κὰ τιμῶν τοὺς κρα τίσους ἑκά αχῆ. Καὶ τοὺς ἄρχοντας δὲ οὓς ἑώρα ἂν μελου μθνους τού του ὅπως οἱ αὐ τοῦ κράτισοι ἔσον ται πρα πῶ ται, κὰ τού τοις ἐ παινῶν τι παρῴ ξυνε κὰ χαρι ζόμενος αὐ τοῖς ὅ, τι δύνα το· ἀ δ' ἐ πε θυ μᾶ τ ποιοῦ τ κὰ ἐορ τὴν ἄγοι, κὰ ἐν τού τῃ ὅσα πολέμου ἔνε κα μελε τῶν οἱ ἄν θρω τοι, πᾶν των τού των ἀγώνας ἐ ποίει, κὰ ἆθλα τοῖς νικῶσι μεγαλοπρε πῶς ἐ δίδου κὰ ἦν πολλὴ σὺν μία ἐν τῷ πρα πέμα τ. Τῷ δὲ κύρῳ χεδόν τ ἤδ ἀ απ πελε σ μένα ἦν, ὅσα σὺ ἐβούλε το ἔχων πρα πέ σθαι, πλὴν τ μιχαιῶν· καὶ γὰρ οἱ παρὰ σ ιπεῖς, ἐκ πλεο ἤδ ἦσαν ἃς τοὺς μυρίους· καὶ πὰ ἅρματα πὰ δρε πανηφόρα ἅπ ωὐτοῦ κα πεσκύαζεν, ἐκ πλεο ἤδ ἦν ἃς πὰ ἑκατόν· Απ άβρα δά τ ὁ σούσιος ἐ πεχείρησε καπεσκυάζειν ὁμοια τοῖς κύρου, καὶ ταῦπα ἐκ πλεο ἦν ἃς ἄλλα ἑκατόν· κὰ πὰ μηδικὰ δὲ ἅρματ ἐ πεποίηκει κῦρος κυαξάρ ν, ἃς πρῶ ωὐτοῦ πρ πρῶ μα σκυά σαι, ἐκ τῆς πρωτικῆς καὶ λιβυκῆς δ φορείας· καὶ ἐκ πλεο καὶ ταῦπα ἦν, ἃς ἄλλα ἑκατόν. Καὶ ταῦ πας καμήλους δὲ ἐκ πε παγωμοι ποιεῖσαν αὖ δρες δύο ἐφ' ἑκάσ ν πεξ ᾶ τ. Καὶ ὁ μὲν μεῖσος σ ρατὸς, οὕ πως ἄχε τὴν γνῶμιν· ὡς ἤδ πανπελῶς κεκρα τηκῶς, καὶ οὐδὲν ὄν πα τῶν πολεμίων. Ε πεὶ δὲ οὕ τω διακεμένων, ἦλθον οἱ ἵνδοὶ ἐκ τῶν πολεμίων οὓς ἐ πε πόμφει κῦρος ταῦτα πασκοπ, καὶ ἐλε γον ὅπ κροῖσος μὲν ἠμῶν καὶ σ ρα τητὸς πάντων ἤρη, θμος ἐ ἐν τῶν πολεμίων· διδοῦ μθνον δ' ἐ ἐν πᾶ σι τοῖς συμμά χοις βασιλεῦσι, πᾶσι δ' υναμ ἕκασον παρεῖναι χή ματα δ' ἃς φέρειν πᾶ μπολλα· ταῦπα δὲ πιλεῖν καὶ μαθ ουμθνους ὃς δ' υναν τ, καὶ δ ωρουμθνους οἷς δ' ἐοι ἤδ δὲ καὶ μεμαθ ωμέ νοις ἆναι, πολλοὺς μὲν θρακῶν μαχαιροφόρους· ἀ υπίους δὲ πρὸς μέ ν· καὶ ἀριθμὸν ἔλεγον ἃς δύο μύ

Cyaxares

Croesus numerosus exercitus aduersus Cyrũ.

Pactolus. fl.

Phrygia Syriæ

ριους· καὶ πὰ ἅρματα πὰ δρε πανηφόρα ἅπ ωὐτοῦ κα πεσκύασεν, ἑκ πλεο ἤδ ἦν ἃς πὰ ἑκατόν· Απ άβρα δά τ ὁ σούσιος ἐ πεχείρησε καπεσκυάζειν ὁμοια τοῖς κύρου, καὶ ταῦπα ἐκ πλεο ἦν ἃς ἄλλα ἑκατόν· κὰ πὰ μηδικὰ δὲ ἅρματ ἐ πεποίηκει κῦρος κυαξάρ ν, ἃς πρῶ ωὐτοῦ πρ πρῶ μα σκυά σαι, ἐκ τῆς πρωτικῆς καὶ λιβυκῆς δ φορείας· καὶ ἐκ πλεο καὶ ταῦπα ἦν, ἃς ἄλλα ἑκατόν· Καὶ ταῦ πας καμήλους δὲ ἐκ πε παγωμοι ποιεῖσαν αὖ δρες δύο ἐφ' ἑκάσ ν πεξ ᾶ τ. Καὶ ὁ μὲν μεῖσος σ ρατὸς, οὕ πως ἄχε τὴν γνῶμιν· ὡς ἤδ πανπελῶς κεκρα τηκῶς, καὶ οὐδὲν ὄν πα τῶν πολεμίων. Ε πεὶ δὲ οὕ τω διακεμένων, ἦλθον οἱ ἵνδοὶ ἐκ τῶν πολεμίων οὓς ἐ πε πόμφει κῦρος ταῦτα πασκοπ, καὶ ἐλε γον ὅπ κροῖσος μὲν ἠμῶν καὶ σ ρα τητὸς πάντων ἤρη, θμος ἐ ἐν τῶν πολεμίων· διδοῦ μθνον δ' ἐ ἐν πᾶ σι τοῖς συμμά χοις βασιλεῦσι, πᾶσι δ' υναμ ἕκασον παρεῖναι χή ματα δ' ἃς φέρειν πᾶ μπολλα· ταῦπα δὲ πιλεῖν καὶ μαθ ουμθνους ὃς δ' υναν τ, καὶ δ ωρουμθνους οἷς δ' ἐοι ἤδ δὲ καὶ μεμαθ ωμέ νοις ἆναι, πολλοὺς μὲν θρακῶν μαχαιροφόρους· ἀ υπίους δὲ πρὸς μέ ν· καὶ ἀριθμὸν ἔλεγον ἃς δύο

Pactolus. fl.

Phrygia Syriæ

καὶ μυριά δας σὺν ἁ απίσι ταῖς πρὸ ρεσ, καὶ δορᾶ μεγάλοις, οἷ ἁ απ καὶ νῦν ἔχοσ καὶ κο σοι· πρὸς μεῖν δὲ καὶ κυ πρίων σρά πεμα· πρεῖναι δὲ ἤδ, καὶ κίλικας ταύτας· καὶ φρύγας ἀμφοτέρους· καὶ λυκά ονας καὶ παφλαγόνας· καὶ κα πα δόκας καὶ ἀραβίους· καὶ φοίνικας· καὶ σὺν τῷ βαβυλῶνος ἄρχον τ, ἔχοντας ἀσυρίους· καὶ ῶνας δὲ καὶ ἀολείας· καὶ χεδὸν πάντας τοὺς ἕλληνας τοὺς ἐν τῇ ἀσί ἐ ποικοῦν τας, σὺν κροίσ ν ναγκά σθαι ἕ πεσθαι πε πομφέναι δὲ κροῖσον, καὶ ἃς λακεδαίμονα πρῶ τ συμ μαχίας· συλλέ τεσθαι δὲ τὸ σρά πεμα, ἀμφὶ τὸν παχ πολὸν πα μον· πρεῖσαι δὲ μέλλει αὐ τοὺς, ἃς θυβαρρά. Ενθα καὶ νῦν ὁ σύλλογος ἦν τοῦ βασιλέα βαρβάρων τῶν κά πασυρίας· καὶ ἀ ορᾶν πᾶσι παρ ν γελθαι ἐν τούτῳ σα κομίζειν. Σχεδὸν δὲ πύ πις τούπα ἔλεγον καὶ οἱ ὠχμά λωτοι.

Ε τ μελεῖ το γὰρ ὁ κῦρος, ὅπως ἀ λίσκοιντο, παρ ὧν ἔμελλε βούλεσθαί π. Ε τ μᾶ τ δὲ καὶ δούλοις ἐοικό πας ἀπασκό ποις, ὡς αὐ τομόλους. Ως οὖν ἤκουσε ταῦπα ὁ σράτ ς τοῦ κύρου, ἐν φρονῆδί τε ἕκασος ἐγίγνε το ὡς πρᾶ ἀκό· ἡσυχά πρεί τι ἢ ὡς δώ βασι διε φοί των· φαδ ροί τε οἱ πολλοὶ οὐ ταῦτ ἐ φαίνον το· ἐκυκλοῦν το τε καὶ μετ ἀ ἠν ταῦπα ἀ ηλους ὁρῶ των πρῶ τούτων καὶ διαλεγόμθνων. Ως δὲ ἤσθε το ὁ κῦρος φόβον διαβί ου πα ἐν τῇ σρα πᾷ, συγκαλεῖ τοὺς πι ἄρχον τας πῶν σρα τευμα τ, καὶ ταῦπας ὁ σόσον ἀ υμούν των, βλάβ ἐδόκει τοῖ γίγνε θαι καὶ πρόθυμοτέρους, ὠφέλι α· πρεῖ τε δὲ τοῖς ὑ πηρέ ας, καὶ ἄλλος εἴ τις βούλοι το ἦν ὁ ηροφόρων προί εσθαι ἀκουσόμενος ἦν λό γων, μὴ κωλύειν· ἐ πεὶ δὲ σύν ἦλθον, ἔλεξε τοιάδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ανδρες σύμμα χοι· ἐγὼ τοι ὑμᾶς σὼν ἐλεξα, ἰδὼν πᾶς ὑμῶν, ἐ πεὶ ἃ ἀγγελίαι ἦλθον ἐκ τ πολεμίων, πᾶ ν ἐοικό πας πεφοβη μθνοις αὐ τοῖς· δ κεῖ γὰρ μοι θαυμα τὸν ἔναι, εἴ τις ὑμῶν ὅτ μὲν οἱ πολέμοι λέ γον ται συλλέ τεσθαι δ' ἐδί κιεν, ὅτ δὲ ἡμεῖς, πολὺ μᾶλ μείοσι σὼν ελέ γμεθα νῦν, ἢ ὅτ ἐ νικῶμεν ἐκείνοις· πολὺ δὲ ἄμει νον σὼν θεῷ παρ σκυα σά μεθα νῦν ἢ πρόσθεν· ταῦπα δὲ ὁρῶν τες οὐ βάρρεί τε· ὦ πρὸς θεῶν ἔφη· πί δ' τ' ἂν ἐ ποίησα τε οἱ νῦν δίδικό τες,

δίδικό τες, ἢ ἄγγελλό τες πε παρ ἡμῖν νῦν ὄν τα, ταῦπα αὐ τὰ ἅπαντα ἡμῖν πρόσ ό τα. Καὶ πρῶ τον μὲν ἀκούε τ ἔφη ὅτι οἱ πρόσθεν νικήσαν τες ἡμᾶς, οὗ τοι πάλιν ὄρ χον ται ἔχον τες τὴν τό τε γίκην ἣν ἐκ ήσαν το. Ε πεὶ δὲ οἱ τό τε ἐκκό ψαν τες τῶν πέξ τῶν καὶ ἀκον τῶν τὰς ἀκροβολίσεις, νῦν οὗ τοι ὄρ χον ται, καὶ ἄλλοι ὅμοιοι τούτοις πολλα ταί σιοι· ἔ πα δὲ ὧν πρὸ οὗ τοι ὁ ηγισά μενοι τοὺς πεζοὺς τό τε ἐνίκων, νῦν οὕ τως καὶ οἱ ἵπ πεῖς σὼν ἵππεῦσι παρασκυασά μενοι πρὸς τοὺς ἱππέας πρόσ έρ χον ται· καὶ πὰ μὲν πόζα καὶ ἀκόν τια ἀπροδιδο κιμά κασι, πολὺ δὲ ἐν ἰσχυρό τερον ἕκασος λαβὼν, πρόσε λαύ νειν διανεύ ται, ὡς ἐκ φέρ ς τὴν μά χην ποιησό μενος· ἔτ δὲ ἅρματα ἔρχε ται ἃ οὐχ οὕ τως ἐ πῆξε ται ὧς πρὸ σθεν ἀσ φα τα φέντα ὡς ᾗ φυγήν· ἀλ οἵ τ' ἵπ πποι ᾗ σι κατ πτώσα κισ μθνοι ἐν τοῖς ἅρμασιν· οἵ τε ἡνίο χοι, ἐν σὐ ργοις ἑ τᾶ σι ξυλίνοις· πὰ ὑ πρέ χοντα ἅ ταπτα σίδη ρεα γασ μθνοι· θώρα ζ' καὶ ραίε σι· δρέ πανά τι σδηρᾶ πρὸς τοῖς ἄ ξοσι προσ ημένα, ὡς ἑλ ῶντις καὶ οὕ τοι δύθυς, ἃς πὰς τά ξεις ἵππ ν ἐναν πίων· πρὸς δ' ἔπ καμπλοι ᾗ σιν αὐ τοῖς, ἐφ' ὧν πρόσε λῶσιν. ὧν μίαν ἑκά σ ν ἑκα ὸν ἵ πποι, οὐκαὶ αὐ ἀχοι το ἰσόν τ. ἔτ δὲ σὐ ργοις ἔχον τες πρόσ ασιν, ἀφ' ὧν τοῖς μὲν ἑαυ τ ἀρ ξοῦσιν, ὑμᾶς δὲ βάλ λον τες κωλύσουσιν ἐν τῷ ἰσο πεδῳ μάχε σθαι. Εἰ ταῦπα ἄγγελλέ τις ὑμῶν ἐν τοῖς πολεμίοις ὄν τα, οἱ νῦν φοβούμενοι, πᾶ αὖ ἐ ποιήσα τε· ὁ πό τε ἀ αγγελλομένων ὅ πι κροῖ σος μὲν ἤρ τα τοῖς πολε μίοις σρα τη γὸς, ὃς τοσού πω σύρων κακίων ἐγένε το, ὅσ σύροι μὲν μά χ ἡ πᾶ θέν τες ἔφυ γον, κροῖ σος δὲ ἰδὼν ἡ πᾶ θη μθνους, αὖ τὸ τοῦ ἀρ ήγειν τοῖς συμμά χοις, φεύγων ᾤ κε το· ἐ πα δὲ διαγγέλλε ται δή που, ὅπ αὖ τοῦ μὲν οἱ πολέμοι, οὐκ ἱκανοὶ ἡγοῦν ται ἡμῖν ἆναι μά χεσθαι, ἄλλοις δὲ μαθ οὖν τα, ὡς ἀ μενον μα χομθνους ὑ πὸ φῶν, ἢ αὖ τοί· ἃ μθτι ποι, ταῦπα μὲν δὴ κεῖ ποισθα δ' ἁ ᾶναι, πᾶ δι' με τέ ρα φαῦλα, τούτοις ἐγὼ φημι χρῆναι ὦ ἄνδρες, ἀ φεῖναι ἃς τοὺς ἐναν τίους· πολὺ γὰρ ἐκεῖ οὖ τες, πλείω αὖ ἡμᾶς ὠφελοῖεν, ἢ παρόν τες. Ε πεὶ ταῦπα μὲν ὁ κῦρος, αὖ τὸν χρυσά πας ὁ πόρσης καὶ ἐλέξεν ὧδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΧΡΥΣΑΝΤΑ.

Ω Κῦρε· μὴ θαύμα ζε εἰ πίνες ἐσκυθρώ πασα ν ἀκούσαν τες τῶν ἀ αγγελλομέ νων· οὐ γὰρ φο βηθέν τες οὕ τω δι ε τέθησαν, ἀ ἀ ᾐσθη μέν τες ὡς πρᾶ τε ἔφη, ἃ πίνων βουλομέ νων τε καὶ οἷο μένων ἦσθ ἀρ τ ᾶσθ', ἐξαγγελθεῖ τ' ὄρ γον, ὃ αὖ ἀγκαῖ ν εἴη πρὸ τ' ἀρί στου ἐξεργά σασθαι, οὐδεὶς αὖ οἱ μαι σθεῖ τοῦ το ἀκούσας. Οὕ τω τοίνυ καὶ ἡμεῖς ἤδ οἰόμενοι πουτ τ σειν, ἐπεὶ ἠκούσα μεν, ὅτι ἔσ τ λοι πὸν ἔρ γον, ὃ δεῖ ἐξεργά σασθαι, σωι ε σκυθρω πάσα μεν· οὐ φοβούμε νοι ἀ ᾶ τε προῖ σθαι αὖ ἤδ, καὶ τοῦ το βουλόμενοι. Αλλα γὰρ ἐπεί, οὐ πρῶ συρίας μόνον ἀ ωνιούμε θα, ὅπου σι τος πολὺς καὶ πρόβα τα ἔσ τ, καὶ φοίνικες οἱ καρ ποφόροι, ἀ ᾶ καὶ πρῶ λυδίας, ἔνθα πολὺς μὲν οἶνος, πολλὰ δὲ σῦκα πολὺ δὲ ἔλαιον· θαλαπ πα δὲ πρὸς κλύζει, καθ' ἣν πείω ὁ ρχε ται, ἢ ὅσα τις ἑώρακεν ἀ αθά· ταῦπα ἔφη ἐννοούμενοι, οὐκέ π' ἀ χόμενα· ἀ ᾶτε βαρ ροῦν τες ὡς τάχισ α, ἵνα θᾶ ον καὶ τῶν λυδίων ἀ αθῶν ἀπολαύ σω μεν· ὁ μὲν, οὕ τως ἦ τεν· οἱ δὲ σύμμα χοι· καὶ τῆς, ἢ σθ ησαν τι τῷ λό γῳ, καὶ ἐ πήνεσαν· καὶ μὲν δὴ ἔφη ὁ κῦρος, ὦ ἄνδρες δοκεῖ μοι, καὶ ἡμῖν εἶναι ὥ ωὐτοῖς ὡς τάχισ α· ἵνα πρῶ τον μὲν αὖ τοὺς φθά σωμεν ἀφικό μενοι ἢν δ υνώμεθα, ὅ πυ πᾶ ἄπ τ δ' εια αὐ τοῖς συλλέ γε ται. Ε πεὶ δὲ ὅσ ωι αὖ θᾶ ον ἴωμεν, τοσού πω μείονα μὲν πᾶ παρόν τα αὐ τοῖς σύρη σο μεν· πείω δὲ πᾶ ἀ ούσ τα. Εγὼ μὲν δὴ οὕ πω λέγω· ἃ δ' ἐπ ᾶλλως ἄ ως γιγνώσκ ,ἢ ἀ σφαλέ τερον ἆναι, ἢ ῥᾷ ον ἡμῖν, δίδα σκέ πε. Ε πεὶ δὲ σωι ηγόρδουν μὲν πολλοί, ὡς χρεὼν εἴη ὅπ τάχισ α πορδύε σθαι ἐπᾶ τοὺς πολεμίους, αὐ πλέγε δὲ οὐδεὶς, ἐκ τούτου δ' ἡ κῦρος ἦρχε το λόγου τοιοῦδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ανδρες σύμμα χοι· αἱ μὲν ψυχαὶ καὶ πὰ σώμα πα καὶ πὰ ὅ πλα, οἷς δι σει χρῆσθαι ἐκ πολ λοῦ ἡμῖν σὼν θεῷ παρε σκύα σα· νῦν δὲ πᾶ ταῦ τ δ' ἃ δεῖ ἃς τὴν ὁδὸν σύσκυα ζέ σθαι, αὐ τοῖς τε ἡμῖν, καὶ ὁ ποσοις πε πρᾶ χόμεθα, μὴ μεῖον ἑ κοσιν ἡμερῶν· Εγὼ γὰρ λο γί ομαι σὺρίσκω μεῖον ὄν, ἢ πεν τεκαίδεκα ἡμερῶν ἐσομέ νην ὁδὸν, ἐν ᾗ οὐδὲν σύρη σό μεν τ ταῦ τ δ' εἰ ων· αἰ ε σκύα σαι γὰ πᾶ μὲν, ὑφ' ἡμῶν, πᾶ δὲ, ὑ πὸ τ πολεμίων ὅσα ἐ δύνα το σύσκυα ζέ σθαι οὖν χρὴ, σὶ τον μὲν ἱκανὸν· αὖ δὲ γῦ τούτου, οὔ τε μά χεσθαι οὔ τε ξὺν δύνα μεθα· οἶ νον δὲ τοσού του χρὴ ἔχειν ἕκασον ὅσον ἱκανὸν ἔ ται, ἐ βίσω ἡμᾶς αὐ τοῖς ὑ ηρ πᾶ ξειν· πολλὴ γὰρ ἐσ τ ἡ τῆς ὁδοῦ ἄοινος· ἃς ἣν οὐδ' αὖ πᾶ ν πολὺν οἶ νον συσκυα σά μεθα δι αρκέ σ· ὡς οὖν μὴ ἐξα πί νης ἄοινοι γενόμενοι νοσή ματι πρῷ πᾶ ἆ ωμεν, ᾧδ' ε χρὴ ποιεῖν· ἆ ᾶ μὲν τῷ σὺν δύθυς ἀ ρχώ μεθα πᾶ ἴνειν ὕ δωρ· τοῦ το γὰρ ἤδ ποιοῦν τες, οὐ πολὺ μᾶλ βαλούμε θα· καὶ γὰρ ὅς τις ἀλφι ποσ τεῖ, ὕ δα τι μεμ μένην ἀεὶ τὴν μάζαν ἐσθίει· καὶ ὅς τις ἄρ τοσ πεῖ, ὕ δα τι δι δύμε νον τὸν ἄρ τον· καὶ πὰ ἐφθὰ δὲ πᾶ ταῦπα, μεθ' ὕ δα τος τ ᾗ σου ἐσκύα σα· μᾶλ δὲ τὸν σῖ τον ἐᾶ οἶ νον ἢν ἆ ᾶ πᾶ ἴνω θν, οὐδὲν μεῖον ἔ χουσα ἢ ψυχὴ αὐ α πω σύσε ται. Ε πεὶ δὲ καὶ τ ᾗ μᾶ τὸ δεῖ πνον ἀ φαιρεῖν χρὴ, ἕως ἂ μα θῶμεν ὕ δ ο πο ται γενόμενοι· ἢ γὰρ κα πα μικρὸν μᾶλ λαλγίς, πᾶ ν ποιεῖ φύσιν ὑ πο φέ ειν τὰς μα βολάς· δίδα σκει δὲ καὶ ὁ θεὸς ἀ αγαγὼν ἡμᾶς κα πα μικρὸν

συσκευάζεσθαι σῖτ

ἱκανοὶ

μέσαν

Pulchrũ de mmu tatione paulatim

ἔκτε τ χειμῶνος, ἃς τὸ αὐτὸ ἔχεσθαι ἰσχυρὰ βάλλων. καὶ ἐκ τ βάλλοις, ἃς τὸν ἰσχυρὸν χειμῶνα. ὃν χρὴ μιμεῖσθαι ἃς ὃ δεῖ ἐλθεῖν, πρὸ εἰδισμῶνους ἡμᾶς ἀφικνεῖσθαι. καὶ τὸ τ σῶμα τ δὲ βαρὸς, ἃς τὰ ὅπλα καπὶ δαπανᾶσθαι τὰ μὲν γὰρ ὅπλα πωλοῦνται, οὐκ ἀχρήσασθαι τρωμάτων δὲ ἐνδεῖ βέντες, μηδὲ εἰ πτὶ ὡς οὐκ ἠδέως καθυδήσετε. ἢ δὲ μὴ, ἐμὲ ἀπαθεῖν ἐαθὺς μᾶλλον τι ὅτω ἐγὼ ἀφθόνωτέρα παρουσία, πολλὰ καὶ ὑγιαίνοντα καὶ κάμνοντα ὅπλα κουρεῖ. ὅλα δὲ χρὴ σῶς κυάσθαι, ὅσα ἐστὶν ὀξέα ὅπλα μᾶλλον καὶ δριμέα καὶ ἁλμυρά. τοῦτα γὰρ ὅπλα σι τον τὲ ἄγει, καὶ ὅπλα μᾶλλον ἀρκεῖ. ὅταν δ' ἐκβαίνωμεν ἃς ἀκέρεια, ὅ που ἡμᾶς ἥδιον ἂν σι τον λαμβάνῃν, χρὴ μύλας χρὴ αὐτόθεν παρασκυάσασθαι, ἃς σι τοπισμόμεθα. Τοῦτο γὴ κουφότατον τῶν σὺν τοπικῶν ὀργάνων. σῶς κυάσθαι δὲ χρὴ καὶ ὧν ἀσθενοῦντις δέονται αὖοι. Τουτ γὰρ ὁ μὲν ὄγκος μικρότατος. ἦν δὲ τύχη τι αδὲ γένηται, μάλιστα ἐδέησεν. ἔχειν δὲ χρὴ καὶ ἡμᾶς πάντα καὶ αὐτοῖς καὶ ἵπποις ἡμᾶσιν ἱκανῶς τὴν τι βουσῶν καὶ καπρήνυμένων, αἰὰν γκη ἄρχειν, ἢν μή τις ἔχῃ πρόχυνα. ὅστις δὲ τεταλάντου καὶ πάλον ζυγάδην καὶ ἐυλίνης μὴ ἀπολαθέσθαι. ἀγαθὸν δὲ καὶ ῥίνην φέρεσθαι. ὁ γὰρ λόγχην ἀκονῶν, ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχὴν τ παρακονᾶ. Ἔστι γὰρ τις ἀνδρεία, λόγχην ἀκονᾶσθαι, κακὸν δ' ναι. ἔχειν δὲ χρὴ καὶ ξύλα πρίσεα, καὶ ἅρμασι καὶ ἁμάξαις. ἐν γὰρ πολλαῖς ὁδοῖς, πολλὴ ἀνάγκη καὶ τὰ ἁμαξεύοντα δ' ναι. ἔχειν δὲ δεῖ καὶ τὰ ἀναγκαιότατα ὀργανα, ἀπὸ τούτων πάντα. οὐ γὰρ ἁπάντων χειροτέχναι παραγίνονται. Τὸ δ' ἐφ' ἡμέραν ἀρκέσον, ὀλίγοι πνές, ἢ οὐχ ἱκανοὶ πρῆσαι. ἔχειν δὲ χρὴ καὶ ἄμνην καὶ σμυῦν καπὶ ἅμαξαν ἑκάστην. καὶ κατὰ τὸ νωτοφόρον δὲ, ἀζύγην καὶ δρέπανον. τούτων γὰρ καὶ ἰδία χρῆσθαι ἑκάστῳ, καὶ ὑπὸ κοινοῦ πολλάκις ὠφέλημα γίνεται. τὰ μὲν οὖν ἃς τροφὴν δέοντα, οἱ ἡγεμόνες τ ὁπλοφόρων ἐξετάζετε τοῖς ἐφ' ὅπλων αὐτοῖς. οὐ γὴ δεῖ παρεῖναι, ὅ που αὖτις ἐδέηται τουτ ἡμεῖς γὴ τουτ ἐνδεεῖς ἐσόμεθα. Οσα δὲ κὰ τὰ ὑποζύγια κελεύω ἔχειν, ὑμεῖς οἱ τ σκυοφόρων ἄρχοντις, ἐξετάζετε. καὶ γὸν μὴ ἔχοντα, καπασκυάζεσθαι αὐτὰ γκάζετε. Ὑμεῖς δ' αὖ οἱ τ ὁδοποιῶν ἄρχοντις, ἔχετε μὲν ἀσπιδηφορημένοις παρ' ἐμοῦ τοῖς ἀσπιδοδιώκιμασμένοις, καὶ τοῖς ἐκ τ ἀκοντιστῶν, καὶ τοῖς ἐκ τ τοξοτ, καὶ τοῖς ἐκ τ σφενδονητ. τούτοις οὖν χρὴ τοῖς μὲν ἀσπιδ τ ἀκοντιστῶν, πελεκυν ἔχοντας ξυλοκόπον, αὐτὰ γκὴ δὴ πρασσύεσθαι. τοῖς δ' ἐκ τ τοξοτ, σμυῦν. τοῖς δ' ἀσπιδ τ σφενδονητ ἄμνην. τούτοις δ' ἔχοντας ἰσθμα, πρὸ τ ἁμαξῶν κατ' ἴλας προβύεσθαι, ὅπως ἦν τι δέηται ὁδοποιίας, αὐθυς ἐνεργοί ἦτε. καὶ ἐγὼ ἦν τι δέωμαι, ὅπως τάχ' ἂν, ὁ πρόβιν δεῖ λαβόντα τούτοις χρῆσθαι. Αξω δὲ καὶ τοὺς ἐν τῇ πρατιωτικῇ ἡλικίᾳ ξυλοκόπους, καὶ τεκτόνας. καὶ σκυτοτόμους. ὅπως ὁπόσα αὖ δέηται καὶ τοιουτ τεχνῶν ἐν τῇ πρατιᾷ, μηδὲν ἐλλιπῶσι. οὗτοι δὲ ὁπλοφόρου μὲν τάξεως ἀπολελύσονται ἃ δ' ἐπίσαιντο τῷ βουλομένῳ μαθοῦ ὑπισχνεῖσθε οὖν τες, ἐν τῷ πεπαγμένῳ ἔσονται. ἢν δ' ἐτις καὶ βούληται ἐπιθαι πωλεῖν τι βουλόμενος, τ μὲν προειρημένων ἡμερῶν πάντα δέχεσθαι ἔχειν ἢν δ' ἐπὶ πωλῶν ἀλίσκηται, πανπ τερήσεται. Εσθ' ὅταν δ' αὖ ταῦτα παρέλθωσι, πωλύσει ὅπως αὖ βούλητα. ὅς τις δ' αὖ τ ἐμπρόσθεν πρίσιν ἀγοραν παρέχων φαίνεται, οὗτος καὶ παρὰ τῶν συμμάχων καὶ παρ' ἐμοῦ δώρων καὶ τιμῆς τούξεται. ἢ δέτις χρήματ' ἀποδόσθαι νομίζει ἃς ἐμπολίν, γνωσόμεθα ἡμῖν προσάγων καὶ ἐγγυητάς, ἢ μὴν ποριεῖσθαι σῖτ τῇ στρατιᾷ, λαμβανέτω ὧν ἡμεῖς ἔχομεν. Ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα προαγορεύω. ἢ δέτις τι καὶ ἄλλο δέον ὁρᾷ, πρὸς ἐμὲ σημαινέτω. καὶ ὑμεῖς μὲν ἀπιόντες συσκυάζεσθε. ἐγὼ δὲ θύσομαι ταῦτ τῇ ὁρμῇ. ὅταν δὲ πάντων θεῶν καλῶς ἔχῃ, σημανοῦμεν. παρεῖναι δὲ χρὴ ἀπάντας τὰ προειρημένα ἔχοντας ἃς τὴν πεπαγμένην χώραν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἑαυτ. Ὑμεῖς δὲ ὦ ἡγεμόνες, τὴν ἑαυτ ἕκαστος τάξιν ὑπρεπισάμενος, πρὸς ἐμὲ πάντις συμβαλεῖτε. ἵνα τὰς ἑαυτ ἕκαστοι χώρας καπαλάβητε. Ακούσαντις δὲ ταῦτα, οἱ μὲν, σκευασκυάζοντο ὅ τ ἐθύετο. ἐπεὶ δὲ καλὰ τὰ ἱερὰ ἦν, ὡρμᾶτο σὺν τῷ στρατεύματι καὶ τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ἐξέστρατευσε δύσταδιον ὡς ἐδύνατο ἐγγύτατα. ὅπως εἴτις τι ὕπολελοιπὼς εἴη μετέλθοι. καὶ εἴτις πένδικος γοίη, τ τῷ πάντα σκευασάμενος. κυαξάρης μὲν οὖν ἰὼν μᾶλλον ἔχων τὸ τρίτον μέρος, κατέμενεν ὡς μὴ δέ τι οἱ κοιμήσαιεν. Ο δὲ κῦρος ἐπορεύετο ὡς ἐδύνατο τάχιστα τοὺς ἱππέας μὲν πρώτους ἔχων. καὶ πρὸ τουτ ἀπερευνητὰς. καὶ σκοπους ἀεὶ ἀναβιβάζων ἐπὶ τὰ πρόσθεν δύσκοπα. μέρη δὲ τούτους ἦγε τὰ σκευοφόρα. ὅπου μὲν πεδίον ἦν, πολλοὺς ὁρμαθοὺς ποιούμενος τῶν ἁμαξῶν. καὶ ἴσον σκευοφόρων. ὅπου δὲ στενότερα εἴη ἢ ὁδὸς, διαμέσου ποιούμενοι τὰ σκευοφόρα, ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπορεύοντο οἱ ὁπλοφόροι. καὶ εἴτι ἐμπρόσθιοι, οἱ κατὰ ταῦτα γιγνόμενοι αὖ τ πρωτῶν ἐπεμέλοντο. ἐπορεύοντο δὲ ὡς πολλὰ ἂν τάξεις παρ' ἑαυτὰς ἔχουσι τὰ σκευοφόρα. ἐπὶ πάκτο γὰρ πᾶσι τοῖς σκευοφόροις, κατὰ τὴν ἑαυτῶν τάξιν ἕκαστον τέναι, ἵνα μὴ παναγκαῖον ἀσπασκωλύοι. καὶ τιμεῖον δὲ ἔχων τοῦ πλαισίου σκευοφόρος, ἡγεῖτο γνωσὸν τοῖς τῆς ἑαυτ τάξεως, ὥστε ἀθρόοι ἐπορεύοντο ἐπεμελοῦντο πὲ ἰσχυρῶς ἕκαστος τ ἑαυτ. ὡς μὴ ὑπολείποιντο. καὶ οὕτω ποιοῦντων,

οὔπω ξυντεῖν ἔδοξ' ἀνιάλοις, ἅμα τε παρόντα ἅπαντα καὶ σαῶντα ἦν. καὶ θᾶσσον τὰ δέοντα ἦν τοῖς στρατιώταις ὡς δὲ οἱ προϊόντες σκοποὶ ἐδόξαν ἐν τῷ πεδίῳ ὁρᾶν αὐτοὺς λαμβάνοντας καὶ χιλὸν καὶ ξύλα. καὶ ποζύγια δὲ ἑώρων ἕτερα τοιαῦτα ἄγοντά τε καὶ νεμόμενα. καὶ τὰ πρόσω σῶς ἀφορῶντις, ἐδόκουν καταμανθάνειν μετιόντες. ἐπεὶ δὲ ἐγίνωσκον ὅπου εἴη μισθὸν τὸ στράτευμα τ πολεμίων. Εὐθὺς οὖν πέμπει ὁ σκοπαρχὴς πνὰ ἀγγελοῦντα ταῦτα τῷ κύρῳ. ὁ δὲ, ἀκούσας ταῦτα, ἐκείνοις μὲν ἐκέλευσε μόνοντας ἆσι ταύτας τὰς σκοπάς, ὅπως αὖ ἀεὶ καινὸν ὁρῷσιν, ἐξαγγέλλειν. ταξίν δ' ἔπεμψεν ἱππέων ἃς τὸ πρόσθεν. καὶ ἐκέλευσε πειρᾶσθαι συλλαβεῖν πνάς, ἢ αὐτὰ τὸ πεδίον αὐῶν. ὅπως σαφέστερον μάθοιεν τὸ ὄν. Οἱ μὲν δὴ παχέοντις, τοῦτο ἔπραττον. αὐτὸς δὲ τὸ ἄλλο στράτευμα αὖτ κατεχώριζεν ὅπως παρασκυάσαιντο ὅσα ὧετο χρῆναι, πρὶν παύσασθαι ἡμέραν. Καὶ πρῶτον μὲν ἁρπαγὴν παρηγγύησεν. ἔπεμπε δὲ μόνοντας ἐν ταῖς ἁξεσι, καὶ παραγγέλλοντα προνοεῖν. ἐπεὶ δὲ περὶ ἦσαν, σὺν ἐκάλεσε καὶ ἱππέων καὶ ταξιῶν καὶ ἁρματ τοῖς ἡγεμόνας. καὶ τ μηχανῶν δὲ καὶ τ σκυοφόρων τοῖς ἀρχοντας. καὶ οὕτω μὲν σὺν ἦσαν. οἱ δὲ καπαδραμόντις ἃς τὸ πεδίον, συλλαβόντις αὐτοὺς, ἤγαγον. Οἱ δὲ ληφθέντις αὖ ἐρωτώμενοι ὑπὸ τοῦ κύρου ἔλεγον. ὅτι ἀπὸ τ στρατοπέδου εἶεν. προεληλύθοιεν δὲ σὺν χιλόν. οἷσ σὺν ξύλα. παρελθόντας τὰς προφυλακάς. Διὰ γὴ τὸ μῆκος τ στρατ, πανμία πω πω ἦν. Καὶ ὁ κῦρος ἰῶν πα ἀκούσας, πρῶτον μὲν ἔφη ἄπτειν ἐνθένδε τὸ στράτευμα. Οἱδ' ἔλεγον ὡς δύο παρασάγγας. Εἰ δὲ τί τοὺς ἤρετο ὁ κῦρος. ἡμῶν δ' ἔφη λόγος τις ἦν παρ' αὐτοῖς; Καὶ μὰ δί' ἔφασαν. καὶ πολύς γε ὡς ἐγγὺς ἤδη ἦτε προσόντες. τί οὖν ἔφη ὁ κῦρος ἔχαιρον ἀκούοντες; ὁ δέ, τοῦτο ἐπῄρετο τ παρόντ' ἕνεκα. Οὐ μὰ δία δῆτα ἔφασαν ἐκεῖνοι. οὐ μᾶλλον δ' ἔχαιρον. καὶ μάλα ἠνιῶντο. νῦν δ' ἔφη ὁ κῦρος τί ποιοῦσιν. ἐκτάπονται ἔφασαν. καὶ χῆς δὲ καὶ τρίτην ἡμέραν ὁ αὐτὸ τοῦτο ἐστρατόπεδον. ὁ δὲ τάπαν ἔφη ὁ κῦρος τίς ἐστιν. οἱδ' ἔφασαν αὐτὸς τι κροῖσος. καὶ σῦν αὐτῷ, ἕλλην τις αὖῆρ. καὶ ἄλλος δέτις μῆδος. οὗτος μέντοι ἐλέγετο, φυγὰς ἥκειν παρ' ὑμῶν. Καὶ ὁ κῦρος δῆτεν. ἀλλ' ὦ ζεῦ μέγιστε. λαβεῖν μοι αὐτὸν γένοιτο, ὡς ἐγὼ βουλομαι, ἐκ τούτου τοῖς μὲν ἀχμαλώτοις ἀπαγειν ἐκέλευσεν. ἃς δὲ τοὺς παρόντας ὡς λέξων τί αὐτῷ ἦγετο. Εν τούτῳ δὲ παρῆν ἄλλος αὖ παρὰ τοῦ σκοπαρχου λέγων. ὅτι ἱππέων τάξις μεγάλη ἐν τῷ πεδίῳ προφαίνοιτο. καὶ ἡμεῖς μὲν ἔφη δὴ καλούμεθα ἐλαύνειν αὐτοῖς, βουλομένοις ἰδεῖν τί τὸ τὸ στράτευμα. Καὶ γὰρ πρὸ τῆς τάξεως ἄλλοι ὡς τριακοντα ἱππεῖς, συχνὸς προσελαύνουσι. καὶ μόνοντι κατ' αὐτοὺς ἡμᾶς. ἴσως βουλόμενοι λαβεῖν ἦν δύνωνται τὴν σκοπὴν. ἡμεῖς δὲ ἐσμὲν μία δικὰς, οἱ σὺν τούτῳ τῇ σκοπῇ. Καὶ ὁ κῦρος ἐκέλευσε τ πρὸ αὐτοῦ ἀεὶ ὀπτων ἱππέων ἐλάσαντας ὑπὸ τὴν σκοπὴν ἀθλίοις τοῖς πολεμίοις ἀτρεμίαν ἔχειν. ὅταν δ' ἔφη ἡ δικὰς ἡ ἡμετέρα λείπῃ τὴν σκοπὴν, ἐξαναστάντες, ἐπὶ θεῖτε τοῖς αὐαβαίνουσιν σὺν τὴν σκοπήν. Ως δ' ὗμᾶς μὴ λυπῶσιν οἱ ἀπὸ τῆς μεγάλης ταξέως, αὐτὸς ἐλθὲ σὺ ὦ ὑπάσπα. τὴν χιλιοστὺν τ ἱππέων λαβών. καὶ σὺν φανήθι αὐτοῖς τῇ τῶν πολεμίων ταξει. δίῳξεις δὲ μηδαμῇ ἐς ἀφανές. ἀλλ' ὅπως σὶ σκοπαὶ σου διαμένωσιν σὺν μεληθεῖς, παρίδι. αὖ δ' ἄρα αὖ ἀτείνοντες τὰς δεξιὰς προσελαύνωσιν ὑμῖν πνές, δέχεσθε φιλίως τοῖς ἀνδρας. Ομὲν δὴ ὑπάπας ἀπῆν, ὠμίζετο. οἱ δὲ ὑπηρέται ἤλαυνον δύθυς ὡς ἐκέλευσεν. ἀπαντᾶ δ' αὐτοῖς καὶ δὴ ἐντὸς τ σκοπῶν ἁράπας σὺν τοῖς θεραπευσιν, ὁ τεμφθεὶς πάλαι κατάσκοπος, ἢ φύλαξ τῆς συσσόδος γυναικός. Ο μὲν οὖν κῦρος ὡς ἤδεν αὐαπηδήσας ἐκ τῆς ἕδρας ὑπνίπατε αὐτῷ καὶ ἐδείατο. Οἱ δὲ ἄλλοι ὡς πρὸς ἀκοὸς μηδὲν ἤδη τες ἐκτεταγμένοι ἦσαν τῷ στράματι. ἕως ὁ κῦρος ἤκουεν. αὖδρες φίλοι. ἥκει ἡμῖν αὐὴρ ἄριστος. νῦν γὰρ ἤδη πάντας αὐοὺς, δεῖ ἤδ' ἕναι πὰ τούτου, ὄργα. Οὔτις οὔτε αὐχροῦ ἢ πιθεὶς οὐδενὸς ὤχετο, οὔτε ἐμὲ φοβηθείς. ἀλλ' ὑπ' ἐμοῦ τεμφθεὶς. ὅπως ἡμῖν μαθὼν τὰ τ πολεμίων, σαφῶς τὰ ὄντα ἐξαγγείλειεν. ἃ μὲν οὖν ἐγὼ σοι ὑπεσχόμην ὦ ἁράπα, μέμνημαί τε καὶ ἀποδώσω σὺν τούτοις πᾶσι. δίκαιον γὰρ καὶ ὑμᾶς ἅπαντας ὦ αὖδρες τοῦτον τιμᾶν ὡς ἀγαθὸν αὖδρα. σὺν γὰρ τῷ ἡμετέρῳ ἀγαθῷ, καὶ ἐκινδύνευσε. καὶ ἀπάντων ὑπέσχεν ἢ ἐβαρύνετο. ἐκ τούτου δ' ἡ πᾶσις ἀπαρίζοντο τὸν ἁράπαν καὶ ἐδείουντο. Ει γόντος δὲ κύρου, ὅτι τουτ μὲν ἄλις εἴη, ἃ δὲ καιρὸς ἤμὶν ἤδ' ἕναι, τῶν πεφι δὴ ῥοῦ ὦ ἁράπα, καὶ μηδὲν μείου τ ἀληθοῦς πὰ τ πολεμίων. χρεῖττον γὰρ μείζονα οἰηθέντας, μείονα ἰδεῖν, ἢ μείω ἀκούσαντας, μείζονα εὑρίσκειν. Καὶ μὴν ἔφη ὁ ἁράπας, ὡς σαφέστατά γ' ἂν δ' εἰπεῖν ἐποίουν. σὺν εἰ πον γὰρ παρὼν αὐτοὺς. Σὺ μὲν ἄρα ἔφη ὁ κῦρος, οὐ τὸ πλῆθος μόνον οἶσθα, ἀλλὰ καὶ τὴν τάξιν αὐ τῶν. Εγὼ μὲν ναὶ μὰ δί' ἔφη ὁ ἁράπας, καὶ ὡς διανοοῦνται τὴν μάχην ποιεῖσθαι. Αλλ' ὅμως ἔφη ὁ κῦρος, τὸ πλῆθος μὲν πρῶτον ἁπὲ ἐν κεφαλαίῳ. Εκεῖνοι τοίνυν πάντις, πεπαγμένοι ἁσὶν ὡσὶ τριακοντα τὸ βάθος, καὶ πεζοὶ καὶ ἱππεῖς, πλὴν τ ἀγυιαιῶν. Οὗτοι δ' ἀπέχουσιν, ἀμφὶ τὰ πεπαρακοπα σταδία. πάντα γὰρ μοι ἐφ' ἐμέλησεν, ὥς πε ἁδέναι ὁπόσον καλεῖ χωρίον. οἱ δ' ἀγυιαῖοι ἔφη ὁ κῦρος, ἁπὲ πάσης ὅσι πεπαγμένοι, ὅτι ἁπάσης πλήν τῶν ἀγυιαιῶν. Τούτοις δὲ οἱ μυριάρχαι ἐπῆσαν, ἃς ἑκατὸν πάντα χῆ τὴν μυριοστὺν ἑκάστην. Τοῦτον γὰρ σφίσι καὶ

σκοπάρχης

χιλόν

βάθος

οἰκονόμον ἔφασαν εἶναι τῶν ταξέων· καὶ ὁ κροῖσος μὴ πω μᾶλλα ἄκων σῶν χώρησεν αὐτοῖς, οὕτω τάττεσθαι· ἐβούλετο γὰρ ὅτι μείζων ὑποφαλαγγήσει τοῦ σοῦ στρατεύματος· Ρὸς τί δ' ἔφη ὁ κῦρος τοῦτο ἐμοὶ μέλῳ· Ὡς ναὶ μὰ δί' ἔφη τῷ περὶ τῷ κυκλωσόμενος· Καὶ ὁ κῦρος ἦιεν· ἀνὴρ οὖν τις αὖ ἐδόκει εἶναι, ἢ κυκλούμενοι κυκλωθείεν· Αλλ' ἀμὲν παρὰ σοῦ καιρὸς μαθεῖν, ἀκηκόαμεν· ὑμᾶς δὲ χρὴ ὦ ἀνδρες, οὕτω ποιεῖν· νῦν μὲν ἡ ὡς δὴ νῦν ἐνθένδε ἀπέλθητε, ὡς τάχιστα κεφαλὰς καὶ τὰ ἵππων, καὶ τὰ ὑμῶν αὐτῶν σῶμα· ὡς πολλαχοῦ μικροῦ ἐνδεία, καὶ αὖ καὶ ἵππος καὶ ἅρμα, ἀχρεῖον γίνεται· αὔριον δὲ περὶ ἕως αὖ ἐγὼ θύωμαι, περὶ τῶν μὲν χρὴ ἀριστῆσαι καὶ ἀνδρας καὶ ἵππους· ὅπως ὅτι αὖ πρᾶ πειν καιρὸς ἀεὶ ἡ, μὴ τύπτειν ἡμᾶς ἐνδέῃ· Ετειπα δὲ σὺ ἔφη ὦ δράσαντα, τὸ δεξιὸν κέρας ἔχε ὡς πορεύεται καὶ οἱ ἄλλοι μυριάρχοι ἡ πορεύωνται ἔχετε· ὁμοῦ γὰρ πῦ ἀγώγιος ὄντος, οὐδενί ἄρματα ἔπι καιρὸς τοῖς ἵπποις μᾶλλον γύναι· παραγγείλατε δὲ τοῖς παλιάρχαις καὶ λοχαγοῖς, ἵνα φάλαγγος καθίσταται· ὡς δύο ἔχοντας ἕκαστον τὸ λόχον· ὁ δὲ λόχος ἦν ἕκαστος, ἑκατὸν πέντε παρες· καὶ τις ἂν τὰ μυριάρχων· καὶ ὁδοῦ μᾶς σοι ὦ κῦρε ἱκανῶς ἔξει ὡς τοσούτοις πεπαμένοι, πορεύεται οὕτω βαθεῖαν φάλαγγα· Καὶ ὁ κῦρος ἦιεν· εὖ δὲ βαθύ περαι φάλαγγες, ἵνα ἐξικνεῖσθαι τοῖς ὁμοίοις τὰ ἐναντίων, τί σοι δοκοῦσιν ἔφη· τοὺς πολεμίους βλάπτειν, ἢ τοὺς συμμάχους ὠφελεῖν· Εγὼ μὲν γὰρ ἔφη τοὺς ἑξακοσίους τούτους ὁπλίτας, ἑξ μυρίοις ἂν βουλοίμην μᾶλλον πιτάχαι· οὕτω γὰρ ἂν ἐλαχίστοις μαχοίμεθα· Εξ ὅσων μὴν τοι ἐγὼ τὴν φάλαγγα βαθυνῶ, οἶομαι ὅλην ἐνεργὸν καὶ σύμμαχον ποιήσειν αὐτὴν ἑαυτῇ· ἀκοντιστὰς ἂν τοῖς θωρακοφόροις ταξῶ· ἂν δὲ τοῖς ἀκοντιστὰς, τοξότας· τούτους γὰρ πρωτοστάτας μὲν αὐτῆς ἀστοι, οἱ καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι, μηδεμίαν μάχην αὖ ὑπομεῖναι ἐκχειρός· προβεβλημένοι δὲ τοῖς θωρακοφόροις, μενοῦσί τε· καὶ οἱ μὲν, ἀκοντίζοντες, οἱ δὲ, τεξεύοντες ὑπὸ τῶν προσθεν πανῖ, λυμανοῦνται τοὺς πολεμίους· ὅπου δ' αὖ κακουργῆ τις τοὺς ἐναντίους, δίλογόν πανῖ τοῦτο τοῖς συμμάχοις κουφίζει· τελευταίους μὴ ποιήσω, τοῖς ἂν πᾶσι καλοῦμοῖς· ὡς πορ γὰρ οἰκίας, οὐτε αὖ λιθολογήματος ὀχυροῦν, οὔτε αὖ τὸ τέγνη ποιοῦντων οὐδὲν ὄφελος, οὕτως οὐδὲ φάλαγγος, οὔτε αὖ τὸ πρώτων οὔτε αὖ τὸ τελευταίων, ἢν μὴ ἀγαθοὶ ὦσιν, ὄφελος οὐδέν· Αλλ' ὑμεῖς πιέφη ὡς παραγγέλλω, ἵστασθε· καὶ ὑμεῖς οἱ τὸ πελτασταῖς ἀρχοντις, ἂν τοῖς τοὺς λόχους ὡσαύτως καθίστατε· καὶ ὑμεῖς οἱ τὸ τοξοτῶν ἂν τοῖς τελασταῖς ὡσαύτως· σὺ δὲ ὃς τὸ ἂν πᾶσιν ἄρχεις πελευταίοις ἔχων τοὺς ἀνδρας, παράγγελλε τοῖς ἑαυτοῦ, ἑφορᾶν τε ἑκάστῳ, τοὺς καθ' ἑαυτὸν· καὶ τοῖς μὲν τὸ δέον ποιοῦσιν, ἂν κελεύειν· τοῖς δὲ κακυνομένοις, ἀπειλεῖν ἰσχυρῶς· ἢν δέ τις τρέφηται, προσδιδόναι βέλων, βαιά τῳ ξυμοῦν· ὄρχον γὰρ ἔστι τοῖς μὲν πρωτοστάταις, βαρύνειν τοὺς ἐπομένους καὶ λόγῳ καὶ ὄργῳ· ὑμᾶς δὲ δὴ τοὺς ἂν πᾶσι τεπαγμένους, πλείω φόβον παρέχειν τοῖς κακοῖς, τοῦ ἀσπίδων πολεμίων· καὶ ὑμεῖς μὲν τοῦτα ποιεῖτε· σὺ δὲ ὦ ἀβραδάτα ὅς ἄρχεις τῶν ἂν τοὺς μηχανὰς, οὕτω ποιεῖ· ὅπως τὰ ζεύγη τὰ τοῖς ὑπηρέτας καὶ τοὺς πυργοις φέρονται, ἑπεται ὡς ἐγγύτατα τῆς φάλαγγος· Σὺ δ' ὦ δαοῦχε· ὃς ἄρχεις τὸ σκευοφόρων ἁρμαμαξῶν, ἂν τοῖς πυργοις ἄγετε πάντα τὸν τοιοῦτον στρατόν· οἱ δ' ὑπηρέται σου ἰσχυρῶς κολάζοντες, τοῖς προϊόντας τοῦ καιροῦ ἢ λειπομένοις· Σὺ δ' ὦ καρδοῦχε· ὃς ἄρχεις τὸ ἁρμαμαξῶν, ἀνάγουσι πᾶς γυναῖκας, κατάστησον αὐτὰς πελευταίας ἂν τοῖς σκευοφόροις· Επόμενα γὰρ τοῦτα πάντα, καὶ πολὺς δόξαν παρέξειν, καὶ ἐνεδρεύειν ἡμῖν ἐξουσία ἔσται· καὶ τοῖς πολεμίοις ἦν κυκλοῦσθαι βούλωνται, μείζω τὴν πρόβολὴν αὐτῶν ἀναγκάσει ποιεῖσθαι· ὅσω δ' αὖ μείζω χωρίον πρόβαλλωνται, τοσούτῳ αὐτοῖς ἀσθενέστερους αὐτὰ ἀνάγκη γίγνεσθαι· Καὶ ὑμεῖς μὲν ὦ, οὕτω ποιεῖτε· σὺ δὲ ὦ ἀρταβάτα καὶ ἅρπαγέρα, τὴν χιλιοστὴν ἑκάστος τῶν ἂν ὑμῶν ἂν τοὺς τοὺς ἔχετε πεζῶν, καὶ σὺ ὦ φαρνοῦχε καὶ ἀσσάκανα, τὴν τῶν ἱππέων χιλιοστὴν, ἧς ἑκάστος ὑμῶν ἄρχει, μὴ συγκατάπτηξε τὴν φάλαγγα· ἀλλ' ὅπισθεν τῶν ἁρμαμαξῶν ἐξομιλεῖτε καθ' ὑμᾶς αὐτούς· Ετειπα πρὸς ἡμᾶς ἥκετε ἴσως τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσιν· Οὔπω δὲ δεῖ ὑμᾶς παρεσκευάσθαι, ὡς πρώτους δίκαιον ὑμᾶς ἀγωνίζεσθαι· καὶ σὺ δὲ ὦ ἄρχων τῶν ἂν τοὺς καμήλους ἀνδρῶν, ὅπισθεν τῶν ἁρμαμαξῶν ἑκάστου· ποιεῖ δ' ὅπως ἂν σοι παραγγέλλω ἅρπαγέρας· Υμεῖς δ' οἱ τῶν ἁρμάτων ἡγεμόνες διακληρώσασθε, ὁ μὲν λαχὼν ὑμῶν πρὸ τῆς φάλαγγος, τὰ μὲν ἑαυτοῦ ἕκαστος ἔχων ἅρματα καπάσησάτω· ἃ δ' ἕτερα ἑκατοστύες τῶν ἁρμάτων, ἡ μὲν κατὰ τὸ δεξιὸν πλευρὸν τῆς στρατιᾶς ἔχουσα, ἑπέσθω τῇ φάλαγγι ἂν τοὺς κέρας· ἡ δὲ, κατὰ τὸ εὐώνυμον· Κῦρος μὲν, οὕτω διετάττετο· Αβραδάτης δὲ ὁ σούσων βασιλεὺς, ἦιεν· Εγώ σοι ὦ κῦρε ἐβουλόμην ὑφίσαμαι, τὴν κατὰ πρόσωπον τῆς αὐτῆς φάλαγγος ἄρχειν ἔχειν, ἢ μή σοι ἄλλο δοκεῖ· Καὶ ὁ κῦρος ἀγασθεὶς αὐτὸν καὶ δεξιωσάμενος, ἐπῆρε τοῖς ἂν τοῖς ἄλλοις ἅρμασι πᾶσας, ἦ καὶ ὑμεῖς ἔφη ταῦτα συγχωρεῖτε· ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι ἀπεκρίναντο, ὅτι οὐ καλὸν εἴη τοῦτα ὑφίεσθαι, διεκλήρωσεν αὐτούς· καὶ ἔλαχεν Αβραδάτης μὲν ὑφίσατο· καὶ ἐγένετο κατὰ τοὺς αὐγυπτίους· τότε μὲν δὴ ἀποστάντες καὶ ἂν μεληθέντες ὧν προεῖπον, ἐδειπνοποιοῦντο· καὶ φυλακὰς κατεστήσαντο, ἐκοιμήθησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρωΐ μὲν ὁ κῦρος ἐβύετο· ὁ δ' ἄλλος

Dauchus
Carduchi
Artabazi
Artagersas
Phamurchi
Asiadatas

λος στρατὸς ἀριστήσας καὶ σπασάμενος, ἐξωμίζετο· πολλοῖς μὲν καὶ καλοῖς χιτῶσι· πολλοῖς δὲ καὶ καλοῖς θωραξὶ καὶ κράνεσιν· ὡμίζον δὲ καὶ ἵππους προμετωπιδίοις καὶ προστερνιδίοις· καὶ τοῖς μὲν μονίππους, παραμηριδίοις· τοῖς δ' ἂν τοῖς ἅρμασι, παραμηριδίοις· ὡς τε πᾶσα τὸ μὲν χαλκῷ ἦν θεῖν δὲ φοινικίδι πᾶσα στρατιά· Καὶ τῷ ἀβραδάτᾳ δὲ τὸ πεντάρυμον ἅρμα καὶ ἵππων ὁκτὼ σταγκάλως ἐκεκόσμητο· Ετει δ' ἔμελλε γὰρ λιπεῖν θώρακα, ὃς ἂν χώρεις ἦν αὐτοῖς ἐνδύεσθαι, πρὸς φέρεσθαι αὐτῷ παιδεία, χρυσοῦν κράνος· καὶ περὶ βραχίονια· καὶ μέλλια περὶ τοῖς καρπεῖς τὰ χεροῖν· καὶ χιτῶνα πορφυροῦν προσίρει φολιδωτὸν κατὰ πόδας· καὶ λόφον ὑακινθινοβαφῆ· Ταῦτα δὲ ἐποίησατο λάθρα τὰ ἀνδρὸς ἐκμετρησάμενος μόνα τὰ ἐκείνου σῶμα· Ο δὲ, ἰδὼν ἐθαύμασε καὶ ἤρετο τὴν παιδείαν· Οὐδέπου ὦ γύναι συγκόψασα γον σωτῆς κόσμον τὰ σῶμα μοι ἐποίησας; Μὰ δί' ἔφη ἡ παιδεία, τούτε πλείου ἄξιον· σὺ γὰρ ἐμοιγ' αὖ καὶ τοῖς ἄλλοις φαίνεις, οἷός ἐμοὶ δοκεῖς εἶναι, μέγιστος κόσμος ἔσῃ· Ταῦτα λέγουσα, ἐνεδύετε τὰ σῶμα· καὶ λαμβανόμενος μὲν ἐπεφάτο· ἐλείβετο δὲ ὠτῆ τὰ δάκρυα κατὰ τὰ πρόσωπα· Ετει δὲ καὶ προσθεν ὢν ἀξιοθέατος ὁ ἀβραδάτας ὠπλίσθη τοῖς ὅπλοις τούτοις, ἐφάνη μὲν καλλίστος καὶ ἐλευθεριώτατος, ἅτε καὶ τῆς φύσεως ὑπαρχούσης· λαβὼν δὲ παρὰ τὸ ὑφηνιόχου τὰς ἡνίας, παρεσκευάζετο ὡς αἀναβησόμενος ἤδη ἐπὶ τὸ ἅρμα· Εν δὲ τούτῳ ἡ παιδεία προχωρήσασα κελεύσασα τοὺς παρόντας παῦσαι, ἔλεξεν· Αλλ' ὅπως μὲν ὦ ἀβραδάτα, ἢ τῆς ἀλλὰ ψυχῆς ἐπήμεσεν, οἶμαί σε γιγνώσκειν, ὅτι κἀγὼ μία τούτ' ἐμί· Τί οὖν με δεῖ καθ' ἕκαστον λέγειν· τὰ γὰρ ὄργα οἶμαί σοι πιθανώτερα παρεχήσθαι, τῶν νῦν λεχθέντων· Ομως δὲ οὕτως ἔχουσα πρός σε ὡς πορ σὺ οἶσθα, ἐπομνύω σοι τὴν ἐμὴν καὶ σὴν φιλίαν, ἣ μὴν ἐγὼ βουλεύσασθαι αὖ μᾶλλον σοῦ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ γενομένου, κοινῇ γνώμῃ ἐπὶ σασθαι μᾶλλον, ἢ ξὺν μετ' ἀχυρονομοῦντος ἀχυρονομοῦντι· Οὕτως ἐγὼ καὶ σὲ τ' καλλίσχων, καὶ ἐμαυτὴν ἠξίωκα· καὶ κύρῳ δὲ δοκῶ, μεγάλην τινὰ ἡμᾶς χάριν ὀφείλειν, ὅτι με ἀχμάζουσαν γεγενημένην, ἐξαιρεθεῖσαν ἑαυτῷ, οὐ πεδούλην ἠξίωσε κεκτῆσθαι, οὔτε ὡς ἐλευθέραν ἐν ἀτιμίᾳ ὀνόματι· διεφύλαξε δ' ἐς σοὶ ὡς πορ ἀδελφοῦ γυναῖκα λαβών· Ρὸς δὲ, καὶ ὅτι ὁ ἀράσας ἀπέστη αὐτοῦ ὁ ἐμὲ φυλάττων, ὃ πεχόμην αὐτῷ, εἰ με ἐάσει πρὸς σὲ πέμψαι, ἤξειν αὐτῷ σε πολὺ ἀράσαιου πιστότερον καὶ μείνοναι· ἡ μὲν, τοῦτα δ' ἦιεν· ὁ δὲ ἀβραδάτας, ἀγαθεὶς αὐτὴν, καὶ δίγωγ αὐτῆς τῆς κεφαλῆς, ἀναβλέψας πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἐπεύξατο· Αλλ' ὦ ζεῦ μέγιστε· δός μοι φανῆναι ἀξίω μὲν παιδείας αὐδρί, ἀξίω δὲ κύρου φίλῳ τοῦ ἡμᾶς τιμήσαντος· τοῦτα δ' ἂν ὦν καπὰ τὰς θύρας τοῦ ἁρματίου δίφρου, μείνεν ἂν τὸ ἅρμα· ἐπεὶ δὲ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ, κατέκλασε τὸν δίφρον ὁ ὑφηνίοχος, οὐκ ἔχουσα ἡ παιδεία πῶς ἐπ' ἄλλως αὖ ἀπαράσητο αὐτὸν, κατεφίλησε τὸν δίφρον· καὶ τῷ μὲν, πρσηΐ ἤδη τὸ ἅρμα· ἡ δὲ, λαθοῦσα αὐτὸν σωφελέστερο· ἕως ἂν ἀφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ ἀβραδάτας, ἤδε· βαρρεῖ παιδεία καὶ χαῖρε· καὶ ἀπιθι ἤδη· ἐκπρόθυμος ἡ οἱ δύνοῦ χοι καὶ αἱ θεράπαινα λαβοῦσαι αὐτὴν, ἀπῆγον ἐς τὴν ἁρμαμαξαν, καὶ κατέκλιναν· καὶ κατεκάλυψαν τῇ σκηνῇ· Οἱ δ' ἀνδρωποι καλοῦ ὄντος τοῦ θεάματος τοῦ ἀβραδάτου καὶ τοῦ ἅρματος, οὐ πρόσθεν ἐδύναντο θεάσασθαι αὐτὸν, πρὶν ἡ παιδεία ἀπῆλθεν· Ως δ' ἐκεκαλλιερήκει μὲν ὁ κῦρος, ἡ δὲ στρατιὰ παρεπέπλητο αὐτῷ ὡς πορ παρήγγειλε· κατέχων σκοπὰς ἄλλας πρὸ ἄλλων, σῶν ἐκάλεσε τοὺς ἡγεμόνας, καὶ ἔλεξε ὧδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ανδρες φίλοι καὶ σύμμαχοι· τὰ μὲν ἱερὰ ἡμῖν οἱ θεοὶ φαίνουσιν, οἵ' ἂν πορ ὅτε τὴν πρόσθεν νίκην ἔδοσαν· ὑμᾶς δ' ἐγὼ βούλομαι αὖ μνῆσαι, ὧνμοι δοκεῖτε μεμνῆσθαι, πολὺ αὖ δὺ θυμότεροι ἐς τὸν ἀγῶνα ἰέναι· ἐπεὶ καὶ τὰ μὲν πρὸς τὸν πόλεμον, πολὺ μᾶλλον τῶν πολεμίων· σῶν τε παφθε δὲ καὶ σωτε παρῆκε ἐν τῷ αὐτῷ· πολὺ πλείω χρόνον ἢ οἱ πολέμιοι· καὶ σῶν ενικήκατε μεθ' ἡμῶν· τὰ δὲ πολεμίων, πολλοὶ μὲν σῶν ἡμῖν πάντα κατ' αὐτ· οἱ δὲ ἀμάχητοι ἑκάτεροι· Οἱ μὲν τὰ πολεμίων ἴσασιν, ὅτι πρόδοτας τοὺς παραστάτας ἔχουσιν· ὑμεῖς δὲ οἱ μεθ' ἡμῶν ἴστε ὅτι μᾶλ θελόντων τὰ συμμάχων ἀρήγειν μάχεσθε· ἐκὼς δὲ τοὺς μὲν πιστεύοντας ἀνθρώποις ὁμονοεῖν ὡς μάχεσθαι μᾶλλον τοὺς δὲ ἀπιστοῦντας, ἀναγκαῖον βουλεύεσθαι πῶς ἕκαστοι τάχιστα ἐκ τῶν δὺ γένοιντο· ἴωμεν δὴ ὦ ὦ ἄνδρες ἐπὶ τοὺς πολεμίους· ἅρματα μὲν ἔχοντες ὡπλισμένα, πρὸς ἀόπλοτα τῶν πολεμίων· ὡς δ' οὕτως καὶ ἵππους καὶ ἱππους ὡπλισμένους πρὸς ἀόπλους ὡς ἐκχειρὸς μάχεσθαι· πεζοῖς δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις, οἷοι καὶ πρόσθεν μαχεῖσθε· ὡγυπτίοις δὲ, οἱ ὁμοίως μὲν ὡπλισμένοι δ' εἰσὶν, ὁμοίως δὲ πεπαγμένοι· τάς πεῖρ ἀπιδάς μείζοις ἔχουσιν ἢ ὡς προϊέναι καὶ ὁρᾶν· πεπαγμένοι δὲ ἐς ἑκατὸν, δ' πλον ὅτι κωλύσουσιν ἀμύνους μάχεσθαι, πλὴν πολὺ ὀλίγων· Εἰ δέ τινα οἴεσθε ἐξώσειν πιστοῦσιν, ἵππους αὖτοις πρὸ τοῦ δώσειν αὐτίχειν· καὶ σῶν ἡμῖν ὑφ' ἵππων ἰσχυρίζομένων· ἢν δέ τις αὖ τῷ ὑπομένῃ, πῶς ἅμα δυνήσεται, ἵππομαχεῖν τε καὶ φαλαγμαχεῖν, καὶ πυργομαχεῖν· Καὶ γὰρ οἱ ἀπὸ τῶν πύργων ἡμῖν μὲν, ἐπαμυνοῦσι· τοῖς δὲ πολεμίοις πάντες ἐπιθήσονται, ἀμυνόμενοι

προμετωπιδίοις
προστερνιδίοις
παραμηριδίοις
παραπλευριδίοις

Panthia

χαμεῖν αὐτὴ ἂ μάχεσθαι ἠκίσουσιν· ἢ δ' ἐπ ἐνδεῖσθαι δοκεῖ τε, πρὸς ἐμὲ λέγε πε σῶν γὰρ θεοῖς, οὐδὲν ἀσεβήσομεν· καὶ ἢ μὴ τις ἡσσᾶν πβούλεται, λεξάτω· ἢ δὲ μή, ἐλθόντες πρὸς τὰ ἱερὰ καὶ προσευξάμενοι οἷς ἐθύσαμεν θεοῖς, ἵπ ἂν πὰς τάξῃς· καὶ ἕκαστος ὑμῶν ὑπομιμνησκέτω τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ, ἃ πρὸ ἐγὼ ὑμᾶς· καὶ ἂν δεικνύπω τις τοῖς ἄρχουσι τῶν ἄξιον ἀρχῆς· ἀφοβοῦ δεικνὺς, καὶ χῶ μα καὶ πρόσωπον καὶ λόγους.

Οἱ μὲν δὴ ἀξέμενοι τοῖς θεοῖς, ἀπήεσαν πρὸς τὰς τάξεις· Τῷ δὲ κύρῳ καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν προσηνεγκαν οἱ θεράποντες, ἐμφαγεῖν καὶ ἐμπιεῖν. ἐπὶ οὖσιν ἀμφὶ πὰ ἱερά· Ὁ δὲ κῦρος ὡς πρεῖχεν ἑστηκώς, ἀπεφάμενος πρῖσα· καὶ μεπδίδου ἀεὶ τῷ μαλιστα δεομένῳ· καὶ πείσας καὶ δυξάμενος, ἔπιε, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οἱ πρὶ αὐτὸν, οὕτως ἐποίουν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπησάμενος, δία πατρῷον ἥγεμόνα ἄναι καὶ σύμμαχον, αἰέβαινεν ἅπι γὸν ἵππον· καὶ γὰς ἀμφ' αὐτὸν ἐκέλυσεν· ὡσαυτως δὲ πάντες ἦσαν οἱ πρὶ τὸν κῦρον, τοῖς αὐτοῖς κύρῳ ὅπλοις· χιτῶσι φοινικοῖς· θώραξι χαλκοῖς· κράνεσι χαλκοῖς· λόφοις λευκοῖς· μαχαίραις· πάλτῳ κρανείνῳ ἑνὶ ἕκαστος· οἱ δὲ ἵπποι προμετωπιδίοις καὶ προστερνιδίοις καὶ παραμηριδίοις χαλκοῖς· τὰ δ' αὐτὰ τούτοις, καὶ παραμηρίδια ἦν τῷ αὐρί. Τοσοῦτο δὲ μῦνον διέφερον τὰ κύρου ὅπλα, ὅπ τὰ μὲν ἄλλα ἐκέχριστο τῷ χρυσοειδεῖ χρώματι· τὰ δὲ κύρου ὅπλα ὡς πρὸ κατὰ προν ἐξέλαμπεν. Ἐπεὶ δὲ αὖ ἔδη καὶ ἔστη βλέπων, ἦ πρὸ ἔμελλε προβήσεσθαι, βροντὴ δεξιὰ ἐφθέγξατο. Οἱ δ' ἀπὸ τὸν ἑπόμενοι σοι ὦ ἕξου μέγιστε· καὶ ὁρμᾶτο μὲν, ἐνδεξιᾶς ἔχων χρυσαύταν τὸν ἵππαρχον καὶ τοὺς ἱππέας· ἐν ἀριστερᾷ δὲ ἀρασάμβαν καὶ τοὺς πεξούς· παρῆγε δὲ παρορᾶν πρὸς τὸ σημεῖον· καὶ ἐν ἴσῳ ἔπεσθαι ἦν δ' οὐ πρὸ τὸ σημεῖον, ἀεὶς χρυσοῦς· ὦν δόρατος μακροῦ αἰάπεπαμένος· καὶ νῦν δὲ ἐπ τοῦτο τὸ σημεῖον πῷ πρὸσῶν βασιλεῖ διαμένει· πρὶν δὲ ὁρᾶν τοὺς πολεμίους, ἁς πρὶς αὐέσωσε τὸ στράτευμα. Ἐπεὶ δὲ πρόσελαλύθασαν ὡς ἐικοσι σταδίοις, ἤρχοντο ἤδη τὸ ἂ πολεμίων στράτευμα αὐπαρορᾶν· παρορᾶν· Ὡς δ' ἐν τῷ καταφανεῖ πάντες ἀνὴλοις ἐγένοντο, καὶ ἐγνωσαν οἱ πολέμιοι πολὺ ἑκατέρωθεν ὑπερφαλαγγοῦντες, σήσαντες τὴν ἑαυτῶν φάλαγγα, οὐ γὰρ ἐστιν ἄλλως κυκλοῦσθαι, ἐπέκαμπτον ἅς κύκλωσιν· ὅπως ὡς πρὸ γάμμα ἑκατέρωθεν τὴν ἑαυτῶν τάξιν ποιήσαντες, πάντοθεν ἅμα μάχοιντο. Κῦρος δὲ ὁρῶν ταῦτα, οὐδὲν μᾶλλον ἀφίστατο· ἀλλ' ὡσαύτως ἠγεῖτο· καταμανῶν δὲ ὡς πρόσω τὸν καμπτῆρα ἑκατέρωθεν ἐποιήσαντο· πρὸ ὧν καμπτοντες αὐέτεινον τὰ κέρατα· Ἐννοεῖς ἔφη ὦ χρυσαύτα ἔνθεν τὴν ἅπι καμπὴν ποιοῦνται· Ναὶ γε ἔφη ὁ χρυσαύτας καὶ θαυμάζω γε· πολὺ γὰρ μοι δοκοῦσιν ἀποστατῶν τὰ κέρατα ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν φάλαγγος· Ναὶ μὰ δί' ἔφη ὁ κῦρος· καὶ ἀ πότε τῆς ἡμετέρας· τί δ' ἢ τοῦτο; δι' ὁλοῦ πε ἔφη φοβούμενοι, μὴ ἦν ἐγγυς ἡμῶν γένηται τὰ κέρατα, τῆς φάλαγγος ἅπι πρόσω οὔσης, ἅπι θώμεθα αὐτοῖς· Ἐπεὶ πα ἔφη ὁ χρυσαύτας πῶς δ' ἂν ἔτι σοι δοκοῦσιν ὠφελεῖν οἱ ἕτεροι τοῖς ἑτέροις, οὕτω πολὺ ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων· Ἀλλὰ δ' ἦλον ἔφη ὁ κῦρος, ὅπ ἡνίκα αὖ γένηται τὰ κέρατα αὐαβαίνοντα κατ' αὐτὰς τὰ μαγίους τὰ ἡμέτερα πρόσω γὰ πεφάνεις ὡς ἂς φάλαγγα, ἅμα πάντοθεν ἡμῖν πρόσιασιν, ὡς ἅμα πάντοθεν μαχούμενοι. Οὐκοῦν ἔφη ὁ χρυσαύτας, δοῦσί σοι δοκοῦσι βουλεύεσθαι, πρός τε ἀ ὁρῶσι πρὸς δ' ἑτέρα οὐχ ὁρῶσιν, ἐπὶ καίριον, ἢ ἂ κατὰ κέρας πρόσιασι· Αλλὰ σὺ μὲν ἔφη ὦ ἅρσαμα, ἡγοῦ τῷ πεξῷ πρέμα, ὡς πρὸ ἐμὲ ὁρᾷς· καὶ σὺ ὦ χρυσαύτα ἐν ἴσῳ τούτῳ τὸ ἱππικὸν ἔχων συμπαρέπου· ἐγὼ δὲ πρὸς ἐμὲ ἐκεῖσε, ὅθεν μοι δοκεῖ καιρὸς ἄναι ἅπτεσθαι τῆς μάχης· ἅμα δὲ πρὸς ἀνήρ, καὶ ἅπι σκέψομαι ἕκαστα πῶς ἡμῖν ἔχει· ἐπειδὰν δὲ ἐκεῖ γένωμαι, ὅπαν ἤδη ὁμοῦ πρόσοπτοι ἀνὴλοις γιγνώμεθα, πάντα ἐξάρξω· ὑμεῖς δὲ ἐφέσπεσθε· ἡνίκα δ' ἂν, ἡμεῖς ἐγχειρῶμεν τοῖς πολεμίοις, αἰσθήσεσθε μὲν οὐ γὰρ οἶμαι ὀλίγῃ βοῇ ἔσεσθαι· ὁρμήσεται δὲ τηνικαῦτα ἀβραδάτης ἤδη σὺν τοῖς ἅρμασιν ἐς τοὺς ἐναντίους· οὕτω γὰρ αὐτῷ δεήσεται. ὑμᾶς δὲ χρὴ ἕπεσθαι ἐχομένους ὅπ μάλιστα τὰ ἅρματα· Οὕτω γὰ μάλιστα τοῖς πολεμίοις πεπραγμένοις ἅπι πρεσόμεθα· παρέσομαι δὲ καὶ ἐγὼ ἢ αὖ δύνωμαι τάχιστα διώκων τοὺς αὐδρας, ἵν' οἱ θεοὶ θέλωσι· ταῦτα δ' ἀνὴρ, καὶ σὺν θήματα παρεγγυήσας, ξὺν σῶ περ καὶ ἡγεμών, ἐπορεύετο. μβα ζὺ δὲ τῶν ἁρμάτ καὶ τὰ θώρακοφόρων δίαπορεύομενος, ὁπότε πρὸς βλέψειέ τινας τ ἐν ταῖς τάξεσι, τοτὲ μὲν δ' ἂν αὖ ὦ αὐδρες, ὡς ἡδὺ ὑμῶν τὰ πρόσωπα θεάσασθαι, τοτὲ δ' αὖ ἐν ἄλλοις αὖ ἔλεγεν, ἆρα ἐννοεῖτε αὐδρες, ὅπ ὁ νῦν ἀγὼν ἔστιν οὐ μόνον πρὶ τῆς τήμερον νίκης, ἀλλὰ καὶ πρὶ τῆς προσθεν ἦν ἐνικήσατε, καὶ πρὶ πάσης δυδαιμονίας; ἐν ἄλλοις δὲ πρόσθεν, ἔφη· ὦ αὐδρες ὁ ἀσὸ τ ἔδε· οὐδέν πο τε θεοὺς αἰτᾶτον ἔπ ἔγαθ· παραδεδώκασι γὰ ἡμῖν, πολλά τε καὶ μεγάλα ἀγαθὰ κλήσασθαι· ἀγ'

ὦ αὐδρες ἀγαθοὶ γενώμεθα· καὶ τοῖς ἄλλοις αὖ, τοιάδε· ὦ αὐδρες· ἆς πίνα χρὴ τ' αὖ καλλιον ἔραυον ἀνὴλοις παρακαλέσαιμεν, ἢ ἆς νῦνδε· νῦν γὰρ ἔξεστιν ἀγαθοῖς αὐδράσι γενομένοις, πολλὰ καὶ ἀγαθὰ ἀνὴλοις δωρεᾶσθαι· κατ' ἄλλους δ' αὖ, ἐπίστασθε μὲν οἶμαι ὦ αὐδρες ὅπ νῦν ἆθλα πρόκειται, τοῖς μὲν σώφροσι μὲν, δίκαιον πωμεῖν· καὶ πακαὸν ἀγαθὰ ἔχειν· καλὰ ἀκούειν· ἐλευθέροις δ' ἄναι ἀρχὴν· τοῖς δὲ κακοῖς, δηλονότι ταναντία τούτων· ὅστις οὖν ἀνὴρ φιλεῖ, μετ' ἐμοῦ μαχέσθω· ἐγὼ γὰρ οὐδὲν κακὸν οὐδ' αἰσχρὸν ἑκὼν ἄναι πρόσομαι. Ὅστε δ' αὖ γένοιτο κατάπνας τ πρόσθεν συμμαχεσαμένων, ἢ πειν αὖ πρὸς δὲ ὑμᾶς τί δεῖ λέγειν ὦ αὐδρες· Ἐπίστασθε γὰρ, οἶμαι οἱ ἀγαθοὶ ἐν ταῖς μάχαις ἡμέρᾳ ἄριστοι, καὶ οἶμαι οἱ κακοί· ὡς δὲ ἀπὼν κατὰ ἀβραδάτην ἐγένετο, ἔστω· καὶ ἀβραδάτης παραδοὺς τῷ ὑφινιόχῳ τὰς ἡνίας, προσῆλθεν αὐτῷ πρόσθεν θώρακα δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, τ μηδὸν τὰ πάγμένων καὶ πεζῶν καὶ ἁρματηλατῶν· ὁ δ' αὖ κῦρος ἐν τοῖς παρατεταγμένοις, ἐλέγε τοιάδε. Ὁ μὲν θεὸς ὦ ἀβραδάτα ὡς πρὸ σὺ πέποιους, σῶν πρίσοτε καὶ τοὺς σῶν σοὶ πρωτοστάτας εἶναι τ συμμάχων· Σὺ δὲ τοῦτο μέμνησο ὅταν δέησθε ἤδη ἀγωνίζεσθαι ὅπ πρόσω οἵπε θεασόμενοι ὑμᾶς ἔσονται· καὶ οἱ ἐναντίοι ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐάσοντες ἑρήμους ὑμᾶς ἀγωνίζεσθαι. Καὶ ὁ ἀβραδάτης δ' εἶπεν· ἀγαθὰ τὰ καθ' ἡμᾶς ἔμοιγε δοκεῖ ὦ κῦρε καλῶς ἔχειν· ἀγαθὰ τὰ πάγια λυπεῖ με· ὅπ πὰ μὲν τῶν πολεμίων, ἰσχυρὰ ὁρῶ αὐτὰ τὸ νόμα καὶ ἁρμασι καὶ πανοπλίαις πρατιᾶ· ἡμέτερον δ' οὐδὲν ἄλλο αὐτοῖς αὐπίπεπαπται, ἢ ἅρματα· ὥστ' ἐγωγ' ἔφη, δ μὴ ἔλαχεν ἡμῖν τάξιν, ἡχυρώμην αὖ ἐνθάδε ὦν· οὕτω πολὺ μοι δοκῶ ἐν ἀσφαλεστέρῳ ἄναι· Καὶ ὁ κῦρος δ' εἶπεν· ἀλλ' ἐπ παρὰ σοὶ καλῶς ἔχει, θαῤῥεῖ ὑπὸ ἐκείνων· ἐγὼ γὰρ σοὶ σὺν θεοῖς, ἑρήμα τ πολεμίων πὰ πάγια ταῦτα ἀποδείξω· καὶ σὺ μὴ πρόπερον ἐμβάλλε πῖς πολεμίοις διαμαρτύρομαι, πρὶν αὖ φοβουμένους τούτους ὁρᾷς νῦν φοβῇ θεασ· Τοιαῦτα δ' ἐμεγαλήγορει, μελλούσης τῆς μάχης γίγνεσθαι· ἄλλως δ' οὐ μάλα μεγαλήγορος ἦν. Ὅταν μέντοι τούτους ἤδης φοβουμένους, ἐμέ πε δὴ παρεῖναι νόμιζε, καὶ ὅρμα ἆς τοὺς αὐδρας· καὶ σὺ γὰ τότε, πεῖς μὲν ἐναντίοις, κακίοις αὖ χρήσῃ· τοῖς δὲ μέλλουσι σωτῆ, ἀρίστοις· ἀεὶ γὰς ἔστι σοι σχολὴ ὦ ἀβραδάτα πάντας παρακαλέσας· παρὰ τὰ σωτοῦ ἅρματα, παρακάλει τοὺς σὺν σοὶ ἆς τὴν ἐμβολήν· τῷ μὲν πρόσω πῷ, παραβαρύνων· τοῖς δ' ἐλάττοσι πὶ κυφίζων· Ὅπως δὲ κράτιστοι φανεῖσθε τῶν πάντων τοῖς ἅρμασι, φιλονεικίαν πάντοῖς ἐμβαλλε· καὶ γὰρ οὖ ἕνεκα, πάντες ὁροῦσι τοῦτο πέπονθε, μηδὲν διαφέρειν ἀλεώτερον ἀρετῆς· Ὁ μὲν δὴ ἀβραδάτης ἀναβὰς, παρήλαυνε· καὶ αὖτα ἐποίει· Ὁ δ' αὖ κῦρος παριὼν, ὡς ἐγένετο πρὸς τῷ δυνάμῳ, ἔνθα ὑπάσπαις τοῖς ἡμίσεσ ἔχων ἦν τ πρόσων ἱππέων, ὃν ἀσὸ μάσας αὐτὸν, ἆρσεν· ὦ ὑπάσπα· νῦν ὁρᾷς ὄρος, τῆς σῆς παχυερίας· νῦν γὰρ ἦν φθάσωμεν τοὺς πολεμίους καταλαμόντες, οὐδὲν ἡμῶν ἀποθανεῖται· καὶ ὁ ὑπάσπας ἅπι ελάσας, ἆρσεν· ἀγαθὰ πρὸ μὲν τῶν ἐξεναντίας, ἡμῖν μελήσει· τοῖς δ' ἐκ παγίου, σὺ ἄλλοις πρόσαξον. Ὅπως μὴ δ' οὖτοι σχολάζωσι· Καὶ ὁ κῦρος ἆρσεν· ἀγαθὰ ταῦτα τούτοις, ἐγὼ αὐτὸς παρέξομαι· ἀγὼ ὑπάσπα· τόδε μέμνησο· ὅτῳ αὖ ἡμῶν ὁ θεὸς νίκην δίδῳ, ἥντ' ἂν μόνη πολέμου, πρὸς τὸ μαχόμενον ἀεὶ συμβάλλωμεν· Ταῦτα ἆρσεν πρόσθεν· ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸ πλεῦρον πρόσιεν ἐγίγνετο, καὶ κατὰ τὸν ἄρχοντα τ τάγματος, πρὸς τοῦτον ἐλεξεν· Εγω δὲ ἔρχομαι ὑμῖν ἅπι κουρήσων· Αλλ' ὁρᾶτε ἀγαθὰ ἡμᾶς, ἅπι πειν, ὄμους καλ' ἄκρον, τό πε χὴ ὑμεῖς πειρᾶσθαι ἅμα, διὰ τ πολεμίων ἐλαύνειν· πολὺ γὰ ἐν ἀσφαλεστέρᾳ ἔσεσθε ἐξω γενόμενοι, ἢ ἔνδον ἀσπαλμβανόμενοι· Ἐπεὶ δ' αὖ πάντων ἐγένετο ὁ πάσθεν τ ἅρματα ξῶν, ἄρτας γίεσιν μὲν καὶ φαρυνῶν, ἐκέλυσεν ἔχοντας τὴν τε τ πεζῶν χιλιοστὴν καὶ τὴν τ ἱππέων, ὄπειν αὐτοῦ· ἐπάδ' αὖ δὲ ἔφη αἰσθάνεσθε ἐμοῦ ἅπι πεμένου τοῖς κατὰ τὸ δλίου κέρας, τότε κὴ ὑμεῖς τοῖς καθ' ὑμᾶς ἅπι χειρεῖτε· μαχεῖσθε δ' ἔφη πρὸς κέρας, ὥς πρὸ ἀσθενέστερον στράτευμα γίγνεται· φάλαγγα δὲ ἔχοντες, ὡς πρὸ ἰσχυρότεροι αὖ εἶπε· καὶ ἅμα μὲν ὡς ὁρᾶτε· Τῶν πολεμίων ἱππέες οἱ ἔσχατοι· πάντως δὲ πρόσθε πρὸς αὐτοὺς τὴν τ καμπὴν ποιήσονται· καὶ δ' ἴστε ὅτι πρὶν μάχεσθαι, χλοίοις γὶς πολεμίοις θεάσεσθε· Ὁ μὲν δὴ κῦρος Τῶτα διαπραξάμενος, ἅπι τὸ δλίου παρῆει· Ὁ δὲ κροῖσος, νομίσας ἤδη ἐγγυτέρω ἄναι τ πολεμίων τὴν φάλαγγα σῶν ἢ αὐτὸς ἐπορεύετο ἐπαναδρομὰς πὰ κέρατα, κελεῦσαι σημεῖον, μηκέτι αὖ πορεύεσθαι· ἀνὴρ ἐν τῇ χώρᾳ στραφῆναι· ὡς δ' ἔστησαν πάντες πρὸς τὸ κύρου στράτευμα ὁρῶντες, ἐσήμαινεν αὐτοῖς πορεύεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους· καὶ οὕτω προσήεσαν τρεῖς φάλαγγες ἅπι τὸ κύρου στράτευμα· ἡ μὲν μία κατὰ πρόσωπον τὸ δὲ δύο, ἡ μὲν, κατὰ τὸ δλίον· ἡ δὲ, κατὰ τὸ δυώνυμον· ὥστε πολὺν φόβον παρεῖναι πάσιτῇ κύρου στρατιᾷ· ὡς πρὸ γὰ μικρὸν πηνίδιον ἐν μεγάλῳ πεδίῳ, οὕτω κὴ τὸ κύρου στράτευμα, πάντοθεν πρὸ εἶτο ὑπὸ τ πολεμίων· καὶ ἱππάσι καὶ ὁπλίταις καὶ πελτοφόροις· καὶ τοξόταις, καὶ ἁρμασι· πὴν ἐξόπισθεν· ὅμως δὲ καὶ ὁ κῦρος, ἐπεὶ παρήγγελεν, ἐστράφησαν πάντες αὐτοπροσώποι τοῖς πολεμίοις· καὶ ἦν μὲν πάντα χόθεν πολλὴ σιγὴ, ὑπὸ τ μέλλον οἰκεῖν· Ηνίκα δὲ ἔδοξε τῷ κύρῳ καιρὸς ἤδη εἶναι, ἐξῆρχε πάντα σῶν ἐκέλευε πάντα ὁρᾶτε· μετὰ δὲ τ πο, τῷ ἐννοσιλίῳ τε ἅμα ἐπιλαλάζων, καὶ ἐξαίφνης πὸ κύρος· καὶ δύσις μὲν μετὰ τ πάντων (λαβὼν πάγιος τοὺς πολεμίους

Ariaeus

Militum signa regis Persarum

Hystaspas

Artagersas
Phamirchus

Eg fugiunt camelos

ὁρῶσι αὐτοῖς τὴν παρασκευὴν σῶν ἐμίγνυεν· οἱ δὲ πρῶτοι αὐτῷ, σωτῆρα μόνον, παρῆν ἐφέροντο· καὶ τὰ ἐρύματα ὑποσοντες, ἔνθεν καὶ ἔνθεν· ὥστε πολὺ ἐλάττους ἐκτοῦν φαλάγγων κατὰ κόρας προσέβαλλον ὥστε παχὺ, ἰσχυρὰ φυγὴ ἐγένετο τοῖς πολεμίοις· ὡς δ' ἤσθετο ὁ ἀρταγέρσης ἐξέρχόμενον τὸν κῦρον, σὺν πέντε καὶ ὀγδοήκοντα κατὰ τὰ δύο ὑνυμα, προεῖς τὰς καμήλους ὡς πρὸς κῦρος ἐκέλευσεν· οἱ δὲ ἵπποι αὐτῆς ἐκ πολλοῦ οὐκ ἐδέχοντο. Αλλ' οἱ μὲν, ἐκφρονες γιγνόμενοι, ἔφευγον· οἱ δ' ἐξήλλοντο· οἱ δ' ἐνέπιπτον ἀλλήλοις· ποιοῦντα γὰρ πάσχουσιν οἱ ἵπποι ὑπὸ καμήλων. Ο δὲ ἀρταγέρσης σὺν τοῖς μόνοις ἔχων τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ, περαπομένοις ἐπίκειτο τοῖς μάχεσθαι καὶ τὰ ἅρματα δι, τά τε κατὰ τὸ δεξιὸν καὶ τὸ εὐώνυμον, ἅμα ἐνέβαλλε· καὶ πολλοὶ μὲν τὰ ἅρματα φεύγοντες, ὑπὸ τὰ κόρας ἐπρόμων, ἀπέθνησκον· πολλοὶ δὲ τούτοις φεύγοντες, ὑπὸ τὰ ἅρματα πάλιν ἐλίσκοντο· καὶ ὁ ἀβραδάτης δὲ, οὐκέτι ἐμέλλεν· ἀλλὰ ἰσχυρῶς ἀναβοήσας, ἀνδρες φίλοι ἔφατε, ἐνίει οὐδὲν φεισόμενος τῶν ἵππων· ἀλλὰ ἐξαμάπαν κατὰ πολὺ τῷ κέντρῳ σὺν ἐξόρμησαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἅρματηλάται· καὶ τὰ μὲν ἅρματα, ἔφευγεν αὐτοῖς διὰ τῶν· τὰ μὲν, καὶ ἀναλαβόντα· τοῖς παραβάταις· τὰ δὲ, καὶ ἀπολιπόντα· ὁ δὲ ἀβραδάτης· αὐτὸς δ' αὖ τῶν, ἅτε τὴν Ἶριν ἀγυρταῖον φάλαγγα ἐμβάλλει· σὺν εἰσέβαλον δὲ αὐτῷ, καὶ οἱ ἐγγύτατα πεπτωμότες· πολλαχόθι μὲν σὺν καὶ ἄλλοθι δ' ἄλλον· ὡς οὐκ ἔτι ἰσχυρὸ πέρα φάλαγξ, ἣ ὅταν ἐκ φίλων συμμάχων ἠθροισμένη ᾖ· καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἐδίλωσεν. Οἱ μὲν γὰρ ἑταῖροι τε αὖ καὶ ὁμοτράπεζοι, σὺν ἐβαλον· οἱ δὲ ἄλλοι πνίγοντες ὡς ἕδον ὑπομένοντας πολλῷ πλείονες ἀγυρταῖοι, ἐξέκλιναν κατὰ τὰ φύγετα ἅρματα· καὶ τούτοις ἐφείποντο. Οἱ δὲ ἀμφὶ ἀβραδάτην, ἦ μὲν ἐνέβαλον ἄπου δυνατὸν ἦν διαχωρῆσαι τὰ ἀγυρταῖων, διὰ τὸ μὴ ἐν τοῖς ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὖ, ὁρμὴν ὀρθοὺς τῇ ἐμμονῇ τῇ τῶν ἵππων παίοντες, αὖ ἐτρέποντο, τοὺς δὲ παῖοντας κατηλόων· καὶ αὐτοὺς· καὶ ὅμα· καὶ ἵππους καὶ προχούς. Οπου δ' ἔμελλε βοιτο τὰ δρέπανα, σὺν τὰ βία διεκόπτετο· καὶ ὅμα καὶ σώματα· ἐν δὲ τῷ ἀδίνῃ τῷ τούτων παραχῶ ὑπὸ τῶν τοῦ δ ἀπὸ σῶν σφόρμα τῶν ἐξαλλομένων τῶν προχῶν, ἐκπαίοντο ὁ ἀβραδάτης, καὶ ἄλλοι δὲ τῶν σὺν εἰσβαλλόντων· καὶ οὕτω μὲν ἐντοῦθα αὖ ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, κατέκοπησαν καὶ ἀπέθανον· οἱ δὲ πρῶτα σὺν ἐπαυόμενοι, ἦ μὲν ὁ ἀβραδάτης ἐνέβαλε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ταύτῃ ἐπαιανίσαντες πέραν μόνοις ἐφόνευον· ἦ δὲ ἀπειθεῖς ἐγένοντο οἱ ἀγυρταῖοι· πολλοὶ δὲ οὔπω ἐκύνουν ἐναντίοι τοῖς ἅρμασιν· ἔνθα δὴ δεινὴ μάχη ἦν· καὶ ὁρᾶν ἦν ξυστῶν καὶ μαχαιρῶν. Επεσεύκλουν μόνοι οἱ ἀγυρταῖοι, καὶ πανθὰ καὶ τοῖς ὅπλοις· τὰ πρὸ τῶν ὁρᾶτα ἰσχυρὰ πεν μακρά· ἀ ἔπι καὶ νῦν ἔχουσιν· αὖ πρὸ ἀσπίδες πολὺ μᾶλλον τῶν θωράκων καὶ τῶν περῶν· καὶ στέρνοι τὰ σώματα· καὶ πρὸς τὸ ὠθεῖσθαι σὺν ἐργάζονται, πρὸς τοῖς ὁμοίοις οὖσι. Συνκλείσαντες σὺν τὰς ἀσπίδας, ἐχώρουν καὶ ὤθουν· οἱ δὲ πρῶτοι οὐκ ἐδύναντο αὖ πέχειν, ἅτε ἐν ἀνάγκαις τοῖς χερσὶ τὰ γέρρα ἔχοντες· ἀπὸ σὺν πολλὰ αὖ ἐχάλοντο· παίοντες καὶ παιόμενοι, ἕως ὑπὸ τὰς μηχανὰς ἐγένοντο· ἐπεὶ μέντοι ἐνέπεσον ἐνταῦθα ἤλθον, ἐπαίοντο σὺν οἱ ἐγυρταῖοι ἀπὸ τῶν ὤμων· καὶ οἱ σὺν πάντες δὲ, οὐκέτ' ἐῶν φεύγειν· οὔτε τοὺς τοξότας οὔτε τοὺς ἀκοντιστάς· ἀπ' αὐτεπαμένοι τὰς μαχαίρας, ἠναγκάλον καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν· ἦν δὲ πολὺς μὲν αὖ δρῶν φόνος· πολὺς δὲ κλυδωνος ὅπλων· καὶ βελῶν παντοδαπῶν· πολλὴ δὲ βοή· τῶν μὲν, ἀνακαλούντων ἀπ' ἀλλήλοις, τῶν δὲ, παρακελευομένων· τῶν δὲ, θεοὺς σὺν καλουμένων· ἐν δὲ τούτῳ κῦρος διώκων τοῖς καθ' ἑαυτὸν παραγίνεται· ὡς δὲ ᾔσθησαν ἐκ τῆς χώρας ἐωσμένοι, ἤλγησέ τε καὶ γνοὺς ὅτι οὐδαμῶς ἀβάθητον ἔχοι, ἵππους τοῖς πολεμίοις τῆς τροφοδοσίας ἐς προσόδου, ἣ ἐς τοσοῦτον ἐν ἐς προσόντις, παύουσιν ἀφορῶντας· καὶ πολλοὺς καὶ καμνουσιν· οἱ δὲ ἀγυρταῖοι ὡς ἤσθοντο, ἐβόων τε ὅτι ὃ σὺν εἰσὶ οἱ πολέμιοι· καὶ ἐτρέφοντο ἐν τάξει πολλῇ· καὶ ἐντεῦθεν δὴ, φύρδην ἐμάχοντο, καὶ πολλοὶ καὶ ἄσημοι· πανταχῶς δ' ἐπὶ ὑπὸ τῷ κύρου ἵππῳ καὶ πατούμενος, παιόμενος τὴν γαστέρα ὑπὸ μαχαίρας τὸν ἵππον αὖ τὸ· ὁ δὲ ἵππος πηγεὶς, σφάλλεται αὖτον· Εὐθὺς γὰρ αἰεὶ βόησαν πάντες· καὶ πρὸς πρόσω τε, ἐμάχοντο· ἐώθουν, ἐωθοῦντο· ἔπιπτον, ἐπαίοντο καπανήσας δ' ἐπὶ ἀπὸ τῶν ἵππου τῶν κύρου ὑπῆρξεν, αἰωρεῖτο αὖ τὸν τὸ ἐαυτῶν ἵππου· ὡς δὲ αὖ ἔβη ὁ κῦρος κατεῖδε πάντοθεν ἤδη παρόμενος τοῖς ἀγυρταῖοις· καὶ γὰρ ὑπάπας ἤδη παρῆν, σὺν τοῖς πρῶτοι ἵππου, καὶ χρυσάπας· ἀπὸ τούτους ἐμβαλεῖν μὲν οὐκέτι ἔα, ὡς τὴν φάλαγγα τῶν ἀγυρταῖων. Εξωθεν δὲ, τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν ἐκέλευεν· ὡς δὲ ἐγένετο πολλῶν ἀπὸ τὰς μηχανὰς, ἔδοξεν αὐτῷ αἰωρεῖν πύργον πάνα κατασκέλασθαι, εἶπεν καὶ ἄλλοτι μέγοι τῶν πολεμίων, καὶ μάχοιτο Εσεὶ δὲ αἰέρη, κατεῖδε μέσον τὸ πεδίον, ἵππων· αὖ ἀρμάτων· φεύγοντων· διώκοντων· κρατούντων· κρατουμένων· τῶν μὲν πολεμίων φεύγοντων· τῶν δ' ἑαυτοῦ κρατούντων· κρατουμένων δὲ οὐδαμοῦ, οὐδὲν ἐπὶ πόνῳ ἀναπαύεσθαι· πλὴν Ἶρυ ἀγυρταῖων· οὗτοι δὲ ἐπεσεύδ' ἢ πρεσοῦντο, κύκλῳ πανταχόθεν πεπαμένοι ὡς πεφρᾶσθαι τὰ ὅπλα, ὑπὸ τὰς ἀσπίσιν ἐκαίνυντο· καὶ ἐποίουν μὲν οὐδὲν ἔπ· ἔσχον δὲ πολλὰ καὶ δεινά. Αγασθεὶς δὲ ὁ κῦρος αὖτοις καὶ οἰκτείρων ὅπ ἀγαθοὶ αὖ ἄνδρες ἀπόλοιντο, αἰεχώρησε· καὶ πανταχόθεν

πρῶμα χρόμοις μάχεσθαι, οὐδένα ἔπεῖα· πέμπαδ δὲ πρὸς αὖτοις κήρυκα ἐρωτῶν, πότερα βούλονται ἀπολέσθαι πάντες ὑπὸ τ πρόσθ ωκό πων αὖτοις, ἢ σωθῆναι, αἰδρες ἀγαθοὶ δοκοῦντες εἶναι· οἱ δ' ἀπεκρίναντο πρῶς ἀν ἡμεῖς σωθείημεν αἰδρες ἀγαθοὶ δοκοῦντες εἶναι. Ο δὲ κῦρος πάλιν ἔλεγεν· ὅτι ἡμεῖς ὑμᾶς ὁρῶμεν μόνους καὶ μόνοντας, καὶ μάχεσθαι βέλοντας. Αλλὰ πυνθανόμενον ἔφασαν οἱ ἀγυρταῖοι, πῖναι καλὸν αὖ ποιοῦντες σωθείημεν καὶ ὁ κῦρος αὖ πρὸς τοῦτο δ' εἶπεν· Ἶρυ τε σύμμαχων μηδένα προδόντες σωθείητε, τά τε ὄντα ἡμῖν παραδόντες, φίλοι τε γενόμενοι τοῖς ἁρουμένοις ὑμᾶς σῶσαι, ἐξὸν ἀσφαλέσθαι. Ακούσαντες ταῦτα ἐπῄροντο· ἦν δὲ γενώμεθά σοι φίλοι, τί ἡμῖν ἀξιώσεις χρῆσθαι· ἀπεκρίνατο ὁ κῦρος· οὐ ποιεῖν, καὶ οὐ πάσχειν. Επηρώτων πάλιν οἱ ἀγυρταῖοι, πῖνα δύνηνται. Ρρὸς ταῦτα δ' εἶπεν ὁ κῦρος, μαθόντα ὑμᾶν ὅτιν πλείονα ἢ νῦν ἐλαμβάνετε, ὅσον αὖ χρόνον πολεμῆς ἢ φίλους δὲ γενομένης πρῶτον μοὶ χώραν τε δόντα καὶ πόλεις καὶ γυναῖκας καὶ οἰκέτας. Ακούσαντες ταῦτα οἱ ἀγυρταῖοι, τὸ μὲν σὺν κροῖσον συστρατεύειν, ἀφεῖλεν· φασὶν ἐδυνήσαν· τοῦτο γὰρ μόνῳ συγγιγνώσκεσθαι ἔφασαν. Τὰ δ' ἄλλα σῶν ὁμολογήσαντες, ἔδοσαν πίστιν καὶ ἔλαβον· καὶ οἱ ἀγυρταῖοι τε οἱ καταμείναντες τότε, ἔτι καὶ νῦν βασῆς, πιστοὶ διαμένουσι κύρου τε πολλῆς αὖτοῖς ἔδοκε· πᾶς μὲν αὖν αἰεὶ καὶ νῦν πόλεις ἀγυρταῖων καλοῦνται· λάρισσά τε καὶ κυλλήνη, παρὰ κύμην σμύρνου θαλάσσης· ἀφ' ἔτι καὶ νῦν οἱ ἀπ' ἐκείνων ἔχουσι. Τῶν δὲ παρᾶξάμενος ὁ κῦρος, ἤδη σκοτοῦς ἀπαγαγών, ἐτράπετο πρὸς δύσιν· ἐνυμβραίους· ἐν δὲ τῇ μάχῃ, Ἶρυ μὲν πολεμίων, ἀγυρταῖοι μόνοι οὐδὸ κίμησαν· Ἶρυ δὲ σὺν κύρῳ, τὸ πρῶτον ἱππικόν, κράτιστον ἔδοξεν εἶναι· ὡς τ ἔτι καὶ νῦν· διὰ ὄψεως ἦν ὁ μῖλος, ἣν τότε κῦρος τοῖς ἱππεῦσι κατεσκεύασεν· οὐδὸ κίμησε δὲ ἰσχυρῶς καὶ τὰ δρέπανα φορᾶ ἅρματα· ὡς τε καὶ τοῦτο ἔτι καὶ νῦν διαμένει· τὸ πολεμιστήριον, τῷ ἀεὶ βασιλεύοντι· ἀμῶν τοῖς καμήλοις, ἐφόβουν μόνον τοὺς ἵππους· οὐ μόνοι κατέκαινόντε οἱ ἐπ' αὖτ ἱππεῖς· οὐδ' αὖ τοῖς τε ἀπέθνησκον ὑπὸ ἱππέων· οὐδεὶς γὰρ ἵππος ἐπέλαζε· καὶ χρῆσιμον μὲν ἐδόκει εἶναι.

Αλλὰ γὰρ οὔτε τρέφειν οὐδεὶς ἐθέλει καλὸς καγαθὸς καμήλον ὡς τ ἐπιχωρεῖσθαι, οὔτε μελετᾶν ὡς πολεμήσων ἀπὸ τούτων. Οὕτω δ' ἀπολαβοῦσα πάλιν τὸ ἑαυτῶν σχῆμα, ἐν τοῖς σκευοφόροις διέγουσι· καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν κῦρον, δ' ἐπιποιησάμενοι μόνοι καὶ φυλακὰς καταστησάμενοι, ὡς πρὸ ἐδεῖ, ἐκοιμῶντο. Κροῖσος μόνοι δὲ οὐδὲν σὺν σφόβων ἐφόβει σὺν τῷ στρατοπέδῳ· τὰ δ' ἄλλα φύλακας ὁρῶν ἐδ' ὑγατρόσωπα· τὰ πρὸ ἐν τῇ νυκτὶ, τῆς ἐπ' οἰκου ὁδοῦ ἕκαστος ἀπεσχώρει· ἐπειδὴ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, οὐδὲν σάρδεις ἦτε κῦρος· ὡς δ' ἐγένετο πρὸς τῷ τάφῳ τῷ ἐν σάρδεσι, τάς τε μηχανὰς αὖτῷ ὡς πρὸς βαλὼν πρὸς τὸ τεῖχος· καὶ κλίμακας παρεσκευάζετο· ταῦτα δὲ ποιῶν, κατὰ τὰ ἀπορωτάτα δὸ κοῦντα εἶναι Ἶρυ σαρδιανῶν ὄρύματα, τῆς σὺν οὐσης νυκτὸς, ἀναβιβάζει χαλδαίους τε καὶ πρᾶκας· ἡγήσατο δ' αὖτοῖς ἀνὴρ πρᾶξ· δοῦλος γεγενημένος τ ἐν τῇ ἀκροπόλει πινός φρουρῶν· καὶ κατεμεμαθηκὼς καταβασιν τῆς τοπαρούσης καὶ ἀνάβασιν τὴν αὐτήν· ὡς δ' ἐγένετο τοῦτο δῆλον, ὅπερ εἶχε τὰ ἄκρα, πάντες δ' ἐφόβουν οἱ λυδοὶ ἀπὸ τῶν τειχῶν ὅπη μὴ δύναιτο ἕκαστος. Κῦρος δὲ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἀσπίδας τῆς τε πόλιν· καὶ παρήγγειλεν ἐκ τῆς τάξεως, μηδ' ἕνα κινεῖσθαι. ὁ δὲ κροῖσος καπακλάσας ἐν τοῖς βασιλείοις, κῦρον ἐβόα. Ο δὲ κῦρος, τοῦ μὲν κροίσου, φύλακας κατέλιπεν· αὖτὸς δὲ ἀναγαγὼν πρὸς τὴν ἐχομένην ἄκραν, ὡς ἦλθε τοῖς μὲν πρῶτα φυλάσοντας τὴν ἄκραν ὡς πρὸ ἔδει, τὰ δὲ τ χαλδαίων ὅπλα ἔρημα, καταβεβραμηκέσαν γὰρ ἄρτασόμενοι τὰ ἐκ τ οἰκιῶν, δύδυς σὺν εκάλεσεν αὖτ τοὺς ἄρχοντας· καὶ ἅτε αὐτοῖς ἀπέναι ἐκ τοῦ στρατεύματος τάχιστα. Οὐ γὰρ αὖ ἔφη ἀναχοίμην, πρὶν ἐκπεύσαντας ὁρῶν τοὺς ἀπεκτονηκότας· καὶ δὴ μὲν ἔφη ἐπίστασθε, ὅτι πάρεσκευάσμην ἐγὼ ὑμᾶς τοῖς ἐμοὶ στρατευσομένοις, πᾶσι χαλδαίοις, μακαρισοῖς ποιήσαι· νῦν δ' ἔφη μὴ θαυμάζετε, ἥντινα κρὴ ἀποδοῦναι ὑμᾶν κρείττω ἐν τύχῃ. Ακούσαντες ταῦτα οἱ χαλδαῖοι, ἐδόξαν τε καὶ ἱκέτευον πάντα θαι ὀργιζόμενον· καὶ τὰ χρήματα πάντα, ἀποδώσειν ἔφασαν· ὁ δὲ, ἐπαινῶν ὅπ οὐδὲν αὖτ δέοιτο· ἀπ' ἐμὲ ἔφη βούλεσθε πάντα θαι ἀχθόμενον, ἀπόδοτε πάντα ὅσα ἐλάβετε, τοῖς διαφυλάξασι τὴν ἄκραν· ἦν γὰρ ἄρα· ἦν τοῖς ἄλλοις στρατιῶται, ὅτι πλεονεκτοῦσιν οἱ δύπακτοι γενόμενοι, πάντα μοι καλῶς ἔξει. Οἱ μὲν δὴ χαλδαῖοι, οὕτως ἐποίησαν· ὡς ἐκέλευσεν ὁ κῦρος· καὶ ἔλαβον οἱ θεόμοι, πολλὰ καὶ παντοῖα χρήματα. Ο δὲ κῦρος καπασράτησε δὺσις τοῖς ἑαυτ ὅπου ἐδόκει τὸ σὺν τὴν ὁπαστον εἶναι τῆς πόλεως, ὡθεῖν σὺν τοῖς ὅπλοις, παρήγγειλεν ἄριστοποιεῖσθαι· ταῦτα διαπραξάμενος, ἀγαγεῖν ἐκέλευσεν αὐτῷ τὸν κροῖσον· ὁ δὲ κροῖσος ὡς εἶδε τὸν κῦρον· χαῖρε ὦ δέσποτα ἔφη· τὸ γὰρ ἡμῖν τύχη καὶ ἔχειν τὸ ἀπὸ τῆδ δίδωσί σοι· καὶ ἐμοὶ προσαρμόζειν. Καὶ σύ τε ἔφη ὦ κροῖσε, ἐπεὶ πρῶτοι ἐσμὲν ἀμφότεροι· ἀπαρξὲ ἔφη ὦ κροῖσε, ἄρ' αὖτι μοι ἐθελήσεις συμβουλεῦσαι; Καὶ βουλοίμην γ' αὖ ἔφη ὦ κῦρε, ἀγαθόν τι σοι δύρεῖν· τῆς γὰρ αὖ οἱ μοι ἀγαθὸν κἀμοὶ γενέσθαι. Ακουσον τοίνυν ἔφη ὦ κροῖσε· ἐγὼ γὰρ ὁρῶν τοὺς στρατιώτας, πολλὰ μὲν πονικοὺς, καὶ πολλὰ κεκινδυνευκότας, καὶ νῦν νομίζοντας πόλιν ἔχειν τὴν πλουσιωτάτην μετὰ βαβυλῶνα, ἀξιῶ ὠφελεῖσθαι τοὺς στρατιώτας· γιγνώ

Aegyptiorum urbes nomine Larissa Cyllene

Cyme Thymbrara

Croesi fuga sardibus versus

Cyrus ab equo numerato excussus

Καταβάζων

Croesus Captus

σκω γῆ ἔφη, ὅτι ἐμοὶ πάνυ καλὸν λήμματα ἔσται ἐκ τῶν πόνων, οὐ δυνήσομαι αὐτὸς ἐλὼν χρόνον τὸν βίον ὅλον διαπαίσαι μὲν οἶμαι αὐτοῖς ἐφεῖναι τὴν πόλιν, οὐ βουλόμαι δὲ τὴν πόλιν νομίζω ἅμα διαφθεῖραι, ἔνθεν ἁρπαγή, οὗ δ' ὅτι οἱ πονηροὶ πλουτήσειαν αὖ. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κροῖσος, ἔλεξεν· ἀλλ' ἐμὲ ἔφη ἔασον λέξαι, πρὸς ὃ τι ἂν ἐγὼ λυδῶν ἐθέλω, ὅτι διαπέπραγμαι παρὰ σοῦ, μὴ ποιήσῃς ἁρπαγήν· μὴ δὲ ἐάσῃς ἀφανισθῆναι παῖδας καὶ γυναῖκας· ὑπεχόμην δέ σοι αὐτὰ ταῦτ', ἢ μὴν παρέξουσί σοι λυδῶν ἔσεσθαι, πᾶσι δ', τι καλὸν καγαθὸν ἔστιν ἐν σάρδεσιν· ἢν γὰρ ταῦτα ἀκούσωσιν, οἶδ' ὅτι ἥξουσι πᾶσι ὅτι ἔστιν ἐνθάδε καλὸν κτῆμα αὖθις καὶ γυναικί· ὁμοίως δὲ νέοι, πολλῶν καὶ καλῶν πάλιν σοι πόλις ἡ πόλις ἐστίν· ἢν δὲ διαπράσῃς καὶ αὖ τέχνας σοι, ἃς πανταχοῦ ἔστι καλῶν ἔνεκα, διεφθαρμένας ἕξουσι. ταῦτα ἔξεστι δέ σοι ἰδόντι ταῦτα, ἐλθόντα ἐπὶ καὶ πρὶν τὴν ἀρπαγὴν βουλεύσασθαι· πρῶτον δὲ ἔφη πᾶσι τοῖς ἐμοῖς θησαυροῖς πέμπε καὶ παραλαμβανέτωσαν οἱ σοὶ φύλακες, παρὰ τῶν ἐμῶν φυλάκων. Ταῦτα μὲν δὴ ἅπαντα, οὔτω σῶα ἦν ὅτε παρῆν ὁ κῦρος, ὡς παρέλεξεν ὁ Κροῖσος· τάδε δ' ἐμοὶ ἔφη πάνυ τι ὦ Κροῖσε, λέξον πῶς ἀσμενέστατα ἀκούσῃ· πότερα ἐκ τῶν ἐνδεκάτων, ἢ ἐκ τῶν ἐπιδεκάτων χρηστήριόν σοι γάρ δὴ λέγεται, πάνυ θεραπεύειν τοὺς θεούς· ὁ δὲ ἔφη ὦ κῦρε, οὐ τῶν ἔχω νῦν δὲ πάντα ταῦτα δυοῖν ἐζάρχοις πρὸς πᾶν προσηγέχθην, τῷ Ἀπόλλωνι. Ῥῶς δ' ἔφη ὁ κῦρος, δίδασκε· πάνυ γὰρ παράδοξα λέγεις· Οπερ ὧν τὸν μὲν ἔφη ἐμελησάς ἐρωτᾶν τὸν θεὸν εἰ πρέσθιμόν μοι, ἀπεπειρώμην αὐτοῦ δὴ δύναιτο ἀληθεύειν· τοῦτο δὲ μὴ ὅτι ὁ θεὸς ἔφη, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ καλοὶ καγαθοί, ἐπειδὴ αὖ γνῶσιν ἀπαισύμενοι, οὐ φιλοῦσι τοὺς ἀπαισοῦντας· ἐπεὶ μὴν ἔγωγε καὶ μᾶλλα ἄτοπα ἐμοῦ ποιοῦντος, καὶ πρόσω δίκαιον ἀπέχοντος, οὔτω δὴ πέμπειν πρὸς παῖδων· Ὁ δέμοι τὸ μὲν πρῶτον οὐδὲν ἀπεκρίνατο· ἐπεὶ δ' ἐγὼ πολλὰ μὲν πέμπων ἀνάθεμα χρυσᾶ, πολλὰ δ' ἀργυρᾶ, πολλὰ δὲ βύσσινα, ἐξείλασά μιν ποτὲ αὖ τὸν ὡς ἐδόκουν, πότε δή μοι ἀποκρίνεται ἐρωτῶντι· πάνυ μοι ποιῶν τι, παῖδες γένοιντο· ὁ δέ, ἦ πᾶν, ὅπερ ἔσοιντο. καὶ ἐγένοντο μάλ· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἐπέλυσατο. γενόμενοι δέ, οὐδὲν ὤνησαν· ὁ μὲν γὰρ, κωφὸς ὢν διετέλεσ· ὁ δὲ, ἄριστος γενόμενος, ἐν ἀκμῇ τοῦ βίου ἀπώλετο. πάλιν δὲ πέμπων ἐρόμενος τὰς πρώτας παῖδας συμφορὰς, πάλιν πέμπων καὶ ἐπαρώτων τὸν θεόν, τί μοι ποιῶν τὸν λοιπὸν βίον, διάξαιμι ἐς τὰ διατελέσαιμι· ὁ δέ μοι ἀπεκρίνατο· σαυτὸν γιγνώσκων, οὐδάμων κροίσε πεφράσεις· ἐπεὶ δὲ ἀκούσας τὴν μαντείαν ἠσθην, ἐνόμιζον γὰρ τότε ἐᾶσον μοι αὐτὸν πρὸς τἄλλα τὴν δύναμιν διδόναι· ἄλλοις μὲν γὰρ γιγνώσκειν, τοῖς μὲν, οἱ οὐ τὰ δέοντα ἐνόμιζον ἔσεσθαι· καὶ τὸν μετὰ ταῦτα δὴ χρόνον, ἕως μὲν ἔσχον ἡσυχίαν, οὐδὲν ἐνέκαλουν μᾶλλον ἢ παῖδος θαύματον ταῖς τύχαις· ἐπεὶ δὲ ἀπεστάθην ὑπ' ἀσυρίου ἐφ' ὑμᾶς στρατεύεσθαι, ὡς πάντα κίνδυνον ἤλθον· ἐσώθην μόνοι οὐδὲν κακὸν λαβών· οὐκ ἀπιστῶ μοι δὲ οὐδὲ ταῦτα τὸν θεόν. Ἐπεὶ γὰρ ἔγνων ἐμαυτὸν, μὴ ἱκανὸν ὑμῖν μάχεσθαι, ἀσφαλῶς σῶν τῷ θεῷ ἀπῆλθον, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σῶν ἐμοί· νῦν δ' αὖ πάλιν ὑπό του παρόντος διαφθειρόμενος, καὶ ὑπ' ὀργῶν μου προσταγὴν γενέσθαι· καὶ ὑπὸ τῶν δώρων ὧν ἐδίδοσαν μοι, καὶ ὑπ' ἀνθρώπων οἵμε κολακεύοντες ἔλεγον, ὡς ἐγὼ ἐθέλοιμι ἄρχειν, πάντες αὖ ἐμοὶ πείθοιντο, καὶ μέγιστος αὖ εἶναι ἀνθρώπων· ὑπὸ τοιούτων δὲ λόγων αἰσθόμενος ὡς εἵλοντό με πάντες οἱ κύκλῳ βασιλεῖς προστάτην τοῦ πολέμου, ὑπεδεξάμην τὴν στρατηγίαν· ὡς ἱκανὸς ὢν μέγιστος γενέσθαι· ἀγνοῶν ἄρα ἐμαυτὸν, ὅπῃ σοὶ αὖ πολεμεῖν ἱκανὸς ὤμην εἶναι· πρῶτον μὲν ἐκθεῶν γεγονὼς, ἔπειτα δὲ διὰ βασιλέων πεφυκὼς, ἔπειτα δ' ἐκ παιδὸς ἄρετὴν ἀσκοῦντι· Τῶν δ' ἐμῶν προγόνων ἀκούων τὸν πρῶτον βασιλεύσαντα, ἅμα τε βασιλέα καὶ ἐλεύθερον γενέσθαι· ταῦτ' οὖν ἀγωνίσας, δίκαιός ἔφη ἔχω τὴν δίκην· ἀπὰ νῦν δ' ἔφη ὦ κῦρε, γινώσκω μὲν ἐμαυτόν· σὺ δ' ἔπι δοκεῖς ἀληθεύειν τὸν ἀπόλλω, ὡς δύσμαχον ἔσομαι, γινώσκων ἐμαυτόν· σὲ δ' ἐρωτῶ διὰ τοῦτο ὅπῃ ἄρι σοὶ δοκεῖς ἕκαστα τούτων ἐν τῷ παρόντι· καὶ γὰρ δύνασαι ποιῆσαι.

Καὶ ὁ κῦρος ἅτε βουλὴν μοι δοὺς πρὶν τοῦτο ὦ κροῖσε ἐγὼ γάρ σου ἐννοῶν τὴν πρόσθεν εὐδαιμονίαν, οἰκτίρωτέ σε καὶ ἀποδίδαμι ἤδη, γυναῖκά τε ἔχειν ἣν ἔχεις· καὶ τὰς θυγατέρας ἀκούω γάρ σοι ἔναι· καὶ τοῖς φίλοις καὶ τοῖς θεράπουσι· καὶ πρᾶξαι σῶν οἷα πρὸ ἐξῶπε· μάχας δέσοι καὶ πολέμους ἀφαιρῶ· Μὰ δία μηδέν ποίνυν ἔφη ὁ κροῖσος σὺ ἐμοὶ ἔτι βουλεύου ἀποκρίνασθαι πρὸς τῆς ἐμῆς εὐδαιμονίας· ἐγὼ γὰρ ἤδησοι λέγω, ἢν ταῦτά μοι ποιήσῃς ἃ σὺ λέγεις, ὅτι ἢν ἄλλοι τε μακαριοῦσί την ἐνόμιζον ἔναι βιοτὴν, καὶ ἐγὼ σωενίγνωσκον αὐτοῖς ταύτην καὶ ἐγὼ νῦν ἔχων δίκαιός εἰμι· Καὶ ὁ κῦρος ἅτε πὶς ὢν ἔχων τὴν μακαρίαν βιοτὴν· ἢ ἐμὲ γυνὴ ἅτε ὦ κῦρε, ἐκείνη μὲν γῆς τε ἀγαθῆς καὶ μαλακῆς καὶ εὐφορούσης ἦν πασῶν, ἐμοὶ τὸ ἴσον μέτεστι χεφορηπόλων δὲ ὅπως ταῦτα ἔσται καὶ πολέμου καὶ μάχης, οὐ μέτεστιν αὖ· οὔτω δὴ καὶ σὺ δοκεῖς ἐμὲ καπασκευάζειν· ὡς πρὸ ἐγὼ ἦν ἐφίλουν μᾶλλον αὖτῶν· ὥστε τῷ ἀπόλλωνι, ἀναμοι δοκῶ χαριστήρια ὀφείλησειν· ἀκούσας δὲ ὁ κῦρος τοὺς λόγους αὖτ', ἐθαύμασε μὲν τὴν διάνοιαν· ἔμπεδον δὲ ἐποιήσατο καὶ ἐπεμέλετο ὅπως μὴ ἐπιλήσεται· ἐπεὶ δὲ ἀπῆλθε, τοὺς μὲν ἄλλους ἐκέλευσεν ἀπιέναι· τοὺς δὲ ἑταίρους ἐκάλεσε καὶ ἔλεξεν· ὦ ἑταῖροι, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὁ θεὸς ἐπιτρέπειν ἡμῖν τὰ τοῦ κροίσου· ὑμῖν δὲ πῶς δοκεῖ; ἐγὼ μὲν γὰρ ἐννοῶν ὅτι ἐμοὶ μὲν ἐπιτρέπει ὁ θεὸς, ὑμῖν δὲ οὔ, ἐπιμελήσομαι ὅπως ἂν ὑμῖν ἐπιτρέπῃ· ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι ἀπῆλθον, ἔλεξεν ὁ κῦρος· ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὁ κροῖσος ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν· καὶ ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ἐπιμελητέον εἶναι ὅπως μὴ ἐπιλήσεται τῆς εὐνοίας ἣν νῦν ἔχει πρὸς ἡμᾶς

κουν αὐτῷ ἀεὶ οἱ ἀπὸ χωρίου βασιλεύοντες· δ' ἀσμόν μὴ πω τοιοῦτον ἐλαμβανε· καὶ στρατείας ὁπόσ' δέοιτο, ἐπήγγελλεν αὐτοῖς. Ὁ δὲ καδούσιος ἄγων τὸ στράτευμα, ἀπὸ τῆς καρίας ἦλθε κατ' ἀμφοτέρων τῶν καρῶν παρήσαν πρὸς αὐτὸν· ἐπιμιγνύντες δ' ἐχεσθαι τῆς τειχῶν ἀπὸ κακῶν τῶν αὐτοῦ ἀσμένων ζόντων. Ὁ δὲ καδούσιος πρὸς ἀμφοτέρους τούτους ἐπορεύετο· δίκαιος πρᾶος ἔφη λέγειν τοῖς ὅστισ' τε φοις διαλέγοιτο. Λαβεῖν τε ἔφη δεῖν τοὺς ἐναντίους φίλους σφῶν γενομένους· ὡς δ' οὕτω μᾶλλον ἀπὸ τούτων ἀπαρασκεύοις τοῖς ἐναντίοις· πειρᾶσθαι δ' ἡδίονι γενέσθαι καὶ τοὺς μὲν κάρας ὁμόσαι ἀβλαβῆ δ' ἔξασθαι ἐς τὰ τείχη σφῶν, καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῷ κύρου καὶ παρῆσαν· αὐτὸς δὲ ὀμόσαι βέλτιν ἀβλαβῆ ναι ἐς τὰ τείχη· καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῶν δὲ χομένων· ταῦτα δὲ ποιήσας, ἀμφοτέροις λάβρα ἑκατέρω, νυκτὸς οὖσι ἔθετο τὴν αὐτὴν· καὶ ἐν ταύτῃ ἀσύλλατο ἐς τὰ τείχη· καὶ παρέλαβε τὰ δρύμματα ἀμφοτέρων· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ καθεζόμενος ἐς τὸ μέσον σὺν τῇ στρατιᾷ ἐκάλεσεν ἑκατέρων τοὺς ἀπὸ καρίους· οἱ δέ, ἰδόντες ἀμφίλογος, ἠχθέσθησαν νομίζοντες ἐξηπατῆσθαι ἀμφότεροι. Ὁ μέντοι καδούσιος ἔλεξε τοιάδε. Ἐγὼ ὑμῖν ὦ ἄνδρες ὦμοσα, ἀβλαβῶς ἥσειν ἐς τὰ τείχη· καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῷ δὲ χομένων· εἰ μὲν οὖν ἀπολῶ ὁπότερους ὑμῶν, νομίζω ἀπὸ κακῶν ἀσπλιτὸν ἐκαφῶν· Ἢν δὲ φρένην ὑμῖν ποιήσω καὶ ἀσφαλείαν ὀργαίσεσθαι ἀμφοτέροις τὴν γῆν, νομίζω ὑμῖν ἐπ' ἀγαθῷ παρεῖναι· Νῦν δὲ χρὴ ἀπὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας, ἀπὸ μίγνυσθαί τε ἀμίλοις φιλικῶς. Ἐργάζεσθαί τε τὴν γῆν ἀδίως. δίδοῦναί τε τέκνα καὶ λαμβάνειν παρ' ἀμίλων· ἢν δὲ παρά τοῦτα, ἀδικεῖν τις ἀπὸ χειρῶν, τούτοις κύρος ἡμεῖς πολέμιοι ἐσόμεθα· ἐκ τούτου πύλαι μὲν ἀέωγμοι ἦσαν τῶν τειχῶν· μεταὶ δὲ ἀδὶ ὁδὶ πορευόμενοι παρ' ἀμίλοις· μεσοῖ δὲ οἱ χῶροι ὀργαζόμενοι· ἑορτὰς δὲ κοινῇ ἦγον· ἡμέρης δὲ καὶ δὺ φροσύνης παπτὰ μέα ἦν. Ἐν δὲ τούτῳ· ἦκον οἱ παρὰ κύρου ὁρῶντῶν τις, εἰ πρᾶα εἴης πρὸς ὁέοιτο ἢ μὴ κακὰ μήματα· ὁ δὲ καδούσιος ἀπεκρίνατο· ὅτι μὴ τῇ παρούσῃ ἔχειν ἀμὰ χόσε χρῆσθαι πρᾶπά καὶ ἅμα τοῦτα λέγων, ἀπῆπε τὸ στράτευμα, φρουρούς ἐν τοῖς ἄκραις καταλιπών· οἱ δὲ κᾶρες ἐκ τευον μενέειν αὐτόν· ἐπεὶ δ' οὐκ ἤθελε, σφέ' πεμψαν πρὸς τὸν κῦρον, δεόμενοι πέμψαι καδούσιον σφίσι στρατηγόν· ὁ δὲ κῦρος, ἐν τούτῳ ἀπεστάλκει ὑπάσπην, στράτευμα ἄγοντα, ἀπὸ φρυγίαν τὴν πρὸ ἑλλήσποντον· ἐπεὶ δ' ἦκεν ὁ καδούσιος, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐκέλευσεν, ἢν πρὸ ὑπάσπης πρωΐ χεσθαι. Ὅπως μᾶλλον πείθοιντο τῷ ὑπάσπῃ, ἀκουσαντες ἄλλο στράτευμα προσιόν· Οἱ μὲν οὖν ἕλληνες οἱ ἀπὸ βαλάττης οἰκοῦντες, πολλὰ δόντες ὅπλα, διεπεράξαντο ὡς τὰ μὲν τὰ τείχη, βαρβάροις μὴ δέχεσθαι· δ' ασμὸν δὲ ὑποφέρειν· καὶ στρατεύειν ὅπῃ κῦρος ἐπαγγέλλοι· ὁ δὲ τῶν φρυγῶν βασιλεύς, παρεσκευάζετο μὲν, ὡς καθεῖζον τὰ ὄρυμνα καὶ οὐ πάσομενος. Οὐ παρήγγελλεν οὕτως. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκατο αὐτοῦ οἱ παρῆσαν, καὶ ὄρκους ἐγίγνετο, πλυτῶν, ἃς χεῖρας ἦλθεν ὑπάσπα ἀπὸ τῇ κύρου δίκῃ. Καὶ ὁ ὑπάσπας καταλιπὼν ἐν ταῖς ἄκραις ἰσχυρὰς πρὸ ὧν φρουρὰς, ἀπῆει ἄγων σὺν τοῖς ἑαυτοῦ, καὶ φρυγῶν πολλοὺς ἱππέας καὶ πελτάστας. Ὁ δὲ κῦρος ἐπέστελλε καδουσίῳ συμμίζαντα πρὸς ὑπάσπην, τοὺς μὲν ἑλομένοις φρυγῶν τὰ σφέτερα, σὺν τοῖς ὅπλοις ἄγειν· τοὺς δ' ἀπὸ μήσαντας πολεμεῖν, τούτων ἀφελομένοις τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὅπλα σφενδόνας ἔχοντας πάντας κελεύειν ἕπεσθαι. Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτ' ἐποίουν· κῦρος δὲ ὡρμᾶτο ἐκ σάρδεων· φρουρὰ μὲν πεζὴν κατὰ πάλιν ὼν πολλὴν ἐν σάρδεσι· κροῖσον δ' ἔχων· ἄγων δὲ πολλὰς ἀμάξας, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν χρημάτων. Ἦκε δὲ καὶ ὁ κροῖσος γεγραμμένα ἔχων ἀκριβῶς, ὅσα ἐν ἑκάστῃ ἦν τῇ ἀμάξῃ· καὶ δίδοὺς τῷ κύρῳ τὰ γράμματα εἶπε· τοῦτα ἔφη ἔχων ὦ κῦρε, ἴσθι τόν τοι σὸν ὀρθῶς ἀποδίδοντα ἀπ' ἄγει, καὶ τὸν μὴ· καὶ ὁ κῦρος ἔλεξεν· ἀγαθὰ σὺ μὲν καλῶς ποιεῖς ὦ κροῖσε φρονῶν· Εἰσιτε μέντοι ἄζουσι τὰ χρήματα, οἵπερ καὶ ἔχθ' αὐτὰ ἄζιοι ἦσαν· ὡς τε ἦν τι καὶ κλέψωσι, τὰ ἑαυτῶν κλέψουσι· καὶ ἅμα τοῦτα λέγων, ἔδωκε τὰ γράμματα, τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἄρχουσιν· ὅπως ἀδεῖεν τῶν ἀπὸ τροπαίων, εἴ τι σῶα αὐτοῖς ἀποδίδοιεν, εἴ τε μή· ἦτε δὲ καὶ λυδῶν ὅς μὲν ἑώρα καλλωπιζόμενος καὶ ὅπλοις καὶ ἵπποις καὶ ἅρμασι καὶ παντὶ τρεφομένοις ποιεῖν· ὅ, τι οἱ αὐτῷ χαρίεσθαι, τούτοις μὲν σὺν τοῖς ὅπλοις· ὅς δὲ ἑώρα ἀχαρίστως ἐπορεύοντο, τοῖς μὲν ἵπποις αὐτῶν, παρεδώκατε πρᾶσις τοῖς πρώτοις συστρατευομένοις· τὰ δὲ ὅπλα κατέκαυσε· σφενδόνας δὲ καὶ τούτοις ἀναγκάσεν ἔχοντας ἕπεσθαι· καὶ παντὸς δὲ τοὺς ἀπὸ μους τῶν ἱππέων γενομένους, σφενδονᾶν ἠνάγκαζε μελετᾶν· νομίζων ἅπτο τὸ ὅπλον ἀδυλικώτερον εἶναι· σὺν μὲν γὰρ ἄλλῃ δ' υσὶ μάχῃ, μᾶλλον ἐστὶν ἔνθα ἰσχυρῶς ὠφελοῦσι σφενδονῆται παρόντες· αὐτοὶ δὲ καθ' ἑαυτοὺς, οὐδ' ἂν οἱ παντες σφενδονῆται μείνειαν παρ' ὀλίγους ὁμόστομοντας, σὺν ὅπλοις ἀγχέμαχοις· πρὸς ὧν δὲ τὴν βαβυλῶνος, κατεστρέψατο μὲν φρύγας τοὺς τῇ μεγάλῃ φρυγίᾳ· κατεστρέψατο δὲ καππαδόκας· ὑποχθρίους δὲ ἐποιήσατο ἀραβίους, ἐξαπίσιος δὲ ἀπὸ παντων τούτων, πρὸς μὲν ἱππέας, οὐ μείονι ἢ τετρακισμυρίους· πολλοὺς δὲ ἵππους ἴσην ἀγχμαλώτων καὶ πᾶσι τοῖς συμμάχοις δίδωκε· καὶ πρὸς βαβυλῶνα ἀφίκετο· παμπόλλους μὲν ἱππέας ἄγων· παμπόλλους δὲ τοξότας καὶ ἀκοντιστὰς· σφενδονήτας δὲ ἀναρίθμους· Ἐπεὶ δὲ πρὸς βαβυλῶνι

Phrygia magna
Cappadoces
Arabij

λῶνι ἦν ὁ κῦρος, πρῶτ μὲν πᾶσι τὸ στράτευμα πρὸ τὴν πόλιν· ἔπαφε αὐτὸς προσέβαλλε τὴν πόλιν· σὺν τοῖς φίλοις τε καὶ σὺν καιρίοις τῶν συμμάχων· ἐπεὶ δὲ κατεθεάσατο τὰ τείχη, ἀπάγειν παρεσκευάσατο τὴν στρατιὰν ἀπὸ τῆς πόλεως· ἐξελθὼν δ' ἔπι στρατόπολος ἐποίει· ὅπως ὡς πλείστη αὐτῷ, ὁπόσ' τε μέλλοιεν αὐτῷ, ὁπόσ' τε ἀπάγοι τὸ στράτευμα καταβεβωμῶσθαι τῇ ἔφη αὐτοῖς ἀπὸ πυ τείχους, ἀσφαλεστάτη ἐσόκει εἶναι φάλαγξ· καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν ἦν οὕτως ἔχειν· πρῶτ μὲν πολὺ τείχος κυκλοῦσθαι, αἰανάγκη ἦν ἐπολίγον τὸ βάθος γενέσθαι τὴν φάλαγγα· ἀκούσας οὖν ὁ κῦρος ταῦτα, ἅς κατὰ μέσον τῆς αὐτῆ στρατιᾶς οὖσι τοῖς πρῶτ αὐτοῦ, παρήγγειλεν ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἑκατέραθεν πυὸς ὁπλίτας ἀφαιρεῖσθαι τὴν φάλαγγα, ἀπιέναι παρὰ τὸ τοῦ κοῦ τοῦ στρατεύματος· ἕως γένοιτο ἑκατέρωθεν τὸ ἄκρον, κατ' αὐτὸν καὶ κατὰ τὸ μέσον· οὕτως οὖν ποιοῦντων, οἵπερ μείοντες δύθυς βαρβαλεώτεροι ἐγίγνοντο, ἅπερ διάπλουν τὸ βάθος γιγνόμενοι· οἵπερ ἀπιόντες ὠσπερεὶ βαρβαλεώτεροι· δύθυς γὰρ οἱ μείοντες αὐτῶν, πρὸς τοῖς πλείοις ἐγίγνοντο. Ἐπεὶ δὲ πρόσω μέροι ἑκατέρωθεν σωθῆναι τὰ ἄκρα, ἔστησαν ἰσχυροὶ πρὸ γεγενημένοι. Οἵπερ ἀπελελυθότες διὰ τοῖς ἔμπροσθεν· οἵτ' ἔμπροσθεν διὰ τοῖς ὄπισθεν πρὸς γεγενημένοι· αὖ ἀσχετίσας δ' οὕτω τῆς φάλαγγος, ἀνάγκη τοῖς πρώτοις ἀρίστοις εἶναι καὶ τοὺς πλυτίους· ἐν μέσῳ δὲ τοῖς κακίοις τεταχέαται· ἦ δ' οὕτως ἔχουσα τάξις, καὶ πρὸς τὸ μάχεσθαι εὐδὺ καθ' αὑτὸ παρεσκευάσθαι, καὶ πρὸς τὸ μὴ φύγειν· καὶ οἱ ἐπωσεῖς δὲ καὶ οἱ γυμνῆται οἱ ἀπὸ τῶν κεράτων, ἀεὶ ἐγγυτέρω ἐγίγνοντο τοῦ ἄρχοντος τοσούτῳ, ὅσῳ ἡ φάλαγξ βραχυτέρα ἐγίγνετο ἀφ' ἑκατέρου μέρους· ἐπεὶ δὲ οὕτω σῶς ἐπεφάνησαν, ἀπῆσαν ἕως μὲν ἐξικνεῖτο τὰ βέλη ἀπὸ τοῦ τείχους, ἀπὸ πόδα· ἐπεὶ δὲ ἔξω βελῶν ἐγένοντο, στραφέντες, καθ' ὁ μὲν πρῶτον ὀλίγα βήματα πορεύοντες, μετεβάλλοντο ἀπὸ ἀσπίδα· καὶ ἵστατο πρὸς τὸ τείχος βλέποντες· ὅσῳ δὲ πρόσω πρῶτ ἐγίγνοντο, τοσῷδε μᾶλλον μετεβάλλοντο· ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐδόκουν εἶναι, ἔνθ' ἐρρον ἀπάντες, ἐς τὰς σκηνὰς ἐγένοντο. Ἐπεὶ δὲ κατεστρατοπεδεύσαντο, συνεκάλεσεν ὁ κῦρος τοὺς ἀπὸ καιρίους καὶ ἔλεξεν. Ἀνδρες σύμμαχοι· τιθέαμεν μὲν κύκλῳ τὴν πόλιν· ἐγὼ δὲ ὅπως μὲν αὐτὴ τείχη οὔτως ἰσχυρὰ καὶ ὕψηλα πρὸς μαχόμενος ἔλοι, οὐκ ἐνοῶ μοι δοκῶ· ὅσῳ δὲ πλέονες ἀνθρωποι ἐν τῇ πόλει ὦσιν, ἐπεὶ πρῶ οὐ μάχονται ἐξιόντες, τοσούτῳ αὖ βάθιον λιμῷ αὐτοὺς ἡγοῦμαι ἁλῶναι· ἁμοῦ πα οὖν ἄλλου πρόσθεν ἔχεσθαι λέγειν, τούτῳ πλειοκτίπους φημὶ εἶναι τοὺς αὐτοὺς καὶ ἐλεύθερους· καὶ ὁ χρυσᾶς ἄγειν· ὁ δὲ τοῦ παῖδος ἔφη οὕτως, οὐ διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐξεῖ, πλάτος ἔχων πλεῖον ἢ σὺν δύο σταδίω; Ναὶ μὰ δί' ἔφη ὁ γωβρύας· καὶ βάθος γε ὡς οὐδ' αὖ δύο αὖ ἐξεῖ ὁ ἕτερος σὺν τοῦ ἑτέρου ἐξικνεῖ, ἢ ὕδατος ἐστὶ ῥεῖ χειν· ὡς τε τῷ πλήθει ἐπὶ ἰσχυρότερα ἐστὶν ἡ πόλις, ἢ τὶς τείχεσι· Καὶ ὁ κῦρος, Ἰοὺ πα μὲν ἔφη ὦ χρυσᾶ πάσομαι, ὅσα κρείττω ἐστὶ τῆς ἡμετέρας δυνάμεως· Διαμετρήσασθαι δὲ χρὴ ὡς τάχιστα τὸ μέρος ἑκάστου ὑμῶν, ὁρᾶν δεῖν τάφρον, ὡς ταχυτάτην χὴ βαθυτάτην ὅπως ὅτι ἐλαχίστων ὑμῖν τῶν φυλάκων δέοι· οὕτω δὴ κύκλῳ διαμετρήσας πᾶν τὸ τεῖχος, ἀπολιπὼν ὅσον τύρσεσι μεγάλαις ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, ᾧρυσσεν ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν τοῦ τείχους, τάφρον ὑπὸ μεγέθη· καὶ τὴν γῆν αἴρε βαλλον πρὸς ἑαυτούς· Καὶ πρῶτον μὲν, πύργους σὺν τῷ ποταμῷ ᾠκοδόμει· φοίνικι βεμελιώσας, οὐ μεῖον ἢ πεθρικιαίους· ἦσι γὰρ καὶ μείζονες ἢ τοσοῦτοι τὸ μῆκος πυραμοῦντες· καὶ γὰρ δὴ πεζόμενοι οἱ φοίνικες ὑπὸ βάρους, ἀλλὰ κυρτοῦνται, ὡς πρὸς οἱ ὄνοι οἱ καυδήλιοι τούτοις δ' ὑπεπίθεσ, πύπυ ἕνεκα· Ὅπως ὅτι μάλιστα ἐοίκοι, πολιορκήσειν παρασκευαζομένῳ· ὡς δὲ καὶ διαφύγοι ὁ ποταμὸς ἐς τὴν τάφρον, μὴ αὖ ἔλοι τοὺς πύργους· αὖ τοὺς δὲ καὶ ἄλλους πολλοὺς πύργους σὺν τῆς ἀμβολάδος γῆς, ὅπως ὅτι μείστα φυλακτήρια εἴη· Οἱ μὲν δὴ ταῦτ' ἐποίουν· οἱ δὲ ἐν τῷ τείχει καπῆλων τῆς πολιορκίας, ὡς ἔχοντες τὰ σῖτα τριάδεια, πλέον ἢ εἰκοσιν ἐτῶν· ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ κῦρος, τὸ στράτευμα κατέντε δάδεκα μέρη· ὡς μῆνα τοῦ ἑνιαυτοῦ ἕκαστον τὸ μέρος φυλάζον· Οἱ δ' αὖ βαβυλώνιοι ἀκούσαντες ταῦτα, πολὺ ἔτι μᾶλλον κατεῖχον· ἐννοούμενοι, ἃ σφᾶς φεύγες καὶ λύμοι καὶ ἄραβιοι καὶ κατασάδ' καὶ φυλάζοιεν· ὁπόσ σφίσιν ἐνόμιζον πλείονες ἕξειν ἢ πρόσθεν· καὶ ἅμ' ταφρεῖν ἤρχοντο, ὀρύσσοντες καὶ γυμνῆται ἦσαν· Ὁ δὲ κῦρος, ἐπεὶ δὴ ἑορτὴν τοιαύτην ἐν βαβυλῶνι ἤκουσεν ἔναι, ἐν ᾗ πάντες βαβυλώνιοι ὅλην τὴν νύκτα πίνοιεν καὶ κωμάζουσιν· Ἐν ταύτῃ ἐπείσθη τάχιστα σὺν ἐσκόπους λαβὼν πολλοὺς ἀνθρώπους, ἀνεπόμενος τὰς τάφρους τὰς οὔσας πρὸς τὸν ποταμόν· ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο τὸ ὕδωρ κατὰ τὰς τάφρους ἐχώρει ἐν τῇ νυκτί· Ἡ δὲ διὰ τῆς πόλεως τοῦ ποταμοῦ ὁδὸς, πρόσιμος ἀνθρώποις ἐγένετο· Ὡς δὲ τοῦ ποταμοῦ οὕτως ἐπροσίωντο, παρῆγγυησεν ὁ κῦρος, παρῆσαι χιλιάδας χοὺς καὶ πεζῶν καὶ ἱππέων, ἃς δύο ἄγοντας τὴν χιλιοστὴν, παρεῖναι πρὸς αὐτὸν· τοὺς δ' ἄλλους συμμάχοις, κατ' οὐρὰν τούτων ἕπεσθαι ἢ πάρ' πρόσθεν ἐπὶ παγμόνοις· Οἱ μὲν δὴ παρῆσαν· ὁ δὲ, καταβιβάσας ἐς τὸ ἐρῆν τοῦ ποταμοῦ τοὺς ὑπηρέτας, καὶ πεζοὺς καὶ ἱππέας, ἐκέλευσε σκέψασθαι, ἢ πρόσιμον εἴη τὸ ἐδάφος τοῦ ποταμοῦ· ἐπεὶ δὲ ἀπήγγελλον ὅτι πρόσιμον εἴη, ἐνταῦθα δὴ συγκαλέσας τοὺς ἡγεμόνας τῶν πεζῶν καὶ ἱππέων, ἔλεξε τοιάδε.

ἀμβολάδος
φυλακτήρια
Arabij

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες φίλοι. ὁ μὲν πόλεμος ἡμῖν παρακεχώρηκε, τῆς δὲ τὴν πόλιν ὁδοῦ· ἡμεῖς δὲ βαδοῦντες ἀσφαλῶς· μηδὲν φοβούμενοι εἶεν· ἐννοούμενοι ὅτι οὔποτε ἐφ' ὅσοις νῦν πορευόμεθα, ἐκεῖνοί εἰσιν οἷς ἡμεῖς καὶ συμμαχοις πρὸς ἑαυτοὺς ἐχρησάμεθα, καὶ ἐγεωργοῦμεν ἃ ἐκείνων ἦν, καὶ νικῶντες καὶ ἐξωπλισμένους καὶ σὺν πολλοῖς μαχόμενοι· νῦν δ' ἐπὶ τοὺς ἰόντες ἐν οἷς πολλοὶ μὲν αὐτοὶ καθεύδουσι· πολλοὶ δ' αὖ τῶν μενούσιν· πάντες δὲ ἀσύντακτοι ἔσονται· ὅταν δὲ καὶ ἀθρόοι παντὶ ἡμᾶς ἔνδον ὄντας, πολὺ αὖ ἔτι μᾶλλον ἢ νῦν ἀχθοῦσι ἔσονται· ὑπὸ πολλῶν ἐκπεπληγμένοι· ἃ δέ τις τούτων ἐννοεῖται ὃ δὴ λέγεται φοβερὸν εἶναι τοῖς ἐς πόλιν ἰοῦσιν, μὴ οὐ πάντα ταῦτα βαδίως βαλοῦσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, τοῦτο μάλιστα βαρβάρου· ἦν γὰρ αἰσθῶσί τινες οὗτοι τὰς οἰκίας, ἔχομεν σύμμαχον θεὸν φάσκον· οὗ φλεγόμενα δὲ πάντα προόψεται ὁ τοῦ ἡλίου ἐπιμελούμενος· ἀσφαλῶς δὲ ὑπακούσεται κεχρισμένους ἡμᾶς δ' αὖ, πολλὴν δὴ ἀδειαν ἕξομεν, ἢ πάντα πολὺ σοὶ τίθεται· πολλὴν δὲ πίστιν καὶ εὐσέβειαν· ἃ πάντα παρακαλεῖ πολλὴν φλόγα· ὡς τάχιστα ἔσεσθαι, ἢ φόβον παρὰ τοῦ θεοῦ ἐνεῖναι τοῖς ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, ἢ πάντα παρακεκωφῶσθαι· ἀλλ' ἄγε πάντα λαμβάνετε ὅπλα· ἡγήσομαι δὲ ἐγὼ σὺν τοῖς θεοῖς. Ὑμεῖς δ' ἕπεσθε καὶ γαβρύα, δείκνυτε τὰς ὁδούς· ἴστε γάρ· ὅταν δὲ ἐντὸς γένωμεθα, τὴν πάντων ἄγετε σὺν τὰ βασίλεια· καὶ μὴν ἔφασαν οἱ ἀμφὶ τὸν γωβρύαν· οὐδὲν αὖ εἴη βαδιστόν· καὶ γὰρ ἄκλειστοι αἱ πύλαι αἱ τοῦ βασιλείου· ὡς ἐν κώμῳ δοκεῖ γὰρ ἡ πόλις πᾶσα ἔσεσθαι τῇ δὲ τῇ νυκτὶ· φυλακὴ μέντοι πρὸ τῶν θυρῶν ἐντυξόμεθα· ἐστὶ γὰρ αἰεὶ τεταγμένη· οὐκ αὖ ἀμελεῖν δέοι ἔφη ὁ κῦρος ἀνίεσθαι ἵνα ἀπαρασκεύους ὡς μάλιστα λάβωμεν τοὺς ἀνδρας. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐρρήθη ἐπορεύοντο. τῶν δὲ ἀπαντώντων, οἱ μὲν, ἀπέθνησκον· πανσυδὶ· οἴδ' ἔφευγον πάλιν εἰσω. οἱδ' ἔβοων. οἱ δ' ἀμφὶ τὸν γωβρύαν, σὺν εβόων αὐτοῖς, ὡς κωμασταὶ ὄντες καὶ αὐτοί· καὶ τοιοῦτος ἦν ἑδύναντο ὡς τάχιστα, ἅπαν τοῖς βασιλείοις ἐγένοντο· καὶ οἱ μὲν σὺν τῷ γωβρύα καὶ γαδάπα πάντα μάλοι, κεκλισμένας δυρίσκουσι τὰς πύλας πᾶν βασιλείου· οἱ δ' ἅπαν τοὺς φύλακας παίοντες ἐπεισπίπτουσιν αὐτοῖς, βοῶντες πρὸς φῶς πολύ· καὶ δύθυς ὡς πολέμιοι ἐχρῶντο αὐτοῖς· ὡς δὲ κραυγὴ καὶ κλαυθμὸς ἐγίγνετο, ἀκούσαντες οἱ ἔνδον, τοῦ θορύβου κελεύσαντος τοῦ βασιλέως σκέψασθαι εἴ τι τὸ πρᾶγμα, ἐκθέουσι πάντες ἀνοίξαντες τὰς πύλας. Οἱ δ' ἀμφὶ τὸν γαδάπαν ὡς εἶδον τὰς πύλας χαλῶσας, ὡς πάντουσι· καὶ τοῖς πάλιν φεύγουσιν, εἴσω ἐφεπόμενοι καὶ πάντες, ἀφικνοῦνται πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἅπαν ἑστηκότα αὐτὸν, καὶ ἐπασσάμενον ὃν εἶχεν ἀκινάκην δυρίσκουσι. Καὶ τοῦτον μὲν οἱ σὺν γαδάπα καὶ γωβρύα πολλοὶ ἐχειροῦντο· καὶ οἱ σὺν αὐτῷ δὲ ἀπέθνησκον· ὁ μὲν, πρωβαλλόμενος τὸ δὲ, φεύγων· ὁ δ' ἔτι καὶ ἀμυνόμενος ὅτων ἐδύνατο· ὁ δὲ κῦρος διέπεμπε τὰς τετάχεων τάξεις κατὰ τὰς ὁδούς· καὶ προεῖπεν ὅσοις μὲν ἔξω λαμβάνοιεν, καπακτείνειν· τοὺς δ' ἐν τοῖς οἰκίαις κηρύττειν τοῖς συρίττειν ἅπασι, ἔνδον μένειν· ἃ δέ τις ἔξω ληφθείη, ὅπιθεν αὐτὸς εἶναι τῶν σοῖς. Οἱ μὲν δὴ, ταῦτα ἐποίουν· γαδάπας δὲ καὶ γωβρύας ἦκον· καὶ θεοὺς μὲν πρῶτον προσεκύνουν· ὅτι τετιμωρημένοι ἦσαν τὸν αὐθρωπον βασιλέα· ἔπειτα δὲ, κύρου καταφίλουν καὶ χεῖρας καὶ πόδας πολλὰ δ' ἀκρυόντες ἅμα χαρᾷ καὶ φρονοῦντες· ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, καὶ ἤσθοντο οἱ τὰς ἄκρας ἔχοντες, ἐαλωκέναι τε τὴν πόλιν, καὶ τὸν βασιλέα τεθνηκότα, παραδιδόασι καὶ τὰς ἄκρας. Ὁ δὲ κῦρος τὰς μὲν ἄκρας δύθυς παρελάμβανε· καὶ φρουράρχας τε καὶ φρουροὺς ἐς Ἰωνίας ἀπέπεμπε· τοὺς δὲ τεθνηκότας, θάπτειν αὖ ἐκέλευσεν· τοῖς προσήκουσι· τοὺς δὲ κήρυκας κηρύττειν ἐκέλευσεν, ἀποφέρειν πάντας τὰ ὅπλα βαβυλωνίοις· ὅπου δὲ λάβοιεν ὅπλα ἐν οἰκίᾳ, προσγράφουσι, ὡς πάντες οἱ ἔνδον ἀποθανοῦνται. Οἱ μὲν δὴ ἀπέφερον. Ὁ δὲ κῦρος Ἰωνίαν μὲν ἐς τὰς ἄκρας κατέθετο· ὡς εἶη ἕτοιμα, εἴ τι ποτε δέοι χρῆσθαι· ἐπεὶ δὲ τοῦτ' ἐπεπράκτο, προῆγεν ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους, προσάγων τοὺς μὲν ἱππέας καλέσας, ὡς δορυαλώτους τῆς πόλεως οὔσης, ἀκροβύλια τοῖς θεοῖς καὶ πρῶτα ἐκέλευσεν ἐξελεῖν· ἐκ τούτου δὲ καὶ οἰκίας διεδίδου καὶ ἀρχεῖα τούτοις, οὓς παρεκαλοῦν ἑνώμιξε τῶν καπηλείων ἀγορῶν, οὕτω διένεμεν ὡς παρεδεδόκει τὰ κράτιστα τοῖς ἀρίστοις. Ἐπεὶ δὲ οἷοιτο μεῖον ἔχειν, διδάσκων προσόντα ἐκέλευε· προεῖπε δὲ βαβυλωνίοις μὲν τὴν γνώμην δηλοῦν καὶ τοὺς δασμοὺς ἀποφέρειν· καὶ θεραπεύειν τούτοις, οἷς ἕκαστοι αὐτῶν ἐδόθησαν· παρῆσαν δὲ καὶ τοὺς κοινωνοῦντας, καὶ τῶν συμμάχων, ὅσοι μένειν προῦντο παρ' αὐτῷ, ὡς διαπόντας ὧν ἔλαβον πρόνοιαν διαλέγεσθαι· ἐκ δὲ τούτου ἐπεβούλευε ὁ κῦρος ἤδη καὶ παρασκευάσασθαι καὶ αὐτὸς ὡς βασιλεῖ ἥξειν πρέσβεσιν, ἔδοξεν αὐτῷ, τοῦτο σὺν τῇ τῶν φίλων γνώμῃ ποιῆσαι· ὡς ὅπλα μὲν ἀπέστιφόνους, παιδός τε καὶ στόμος φανείη. ᾤδει οὖν ἐμπεπλησμένα τοῦτο. Ἁμαξῇ ἐμπρήσας ὅπου ἐδόκει οὖν τὸ δέον εἶναι, προσεδέχετο τὸν βουλόμενον λέγειν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι· οἱ δ' αὖθρωποι ὡς ἔγνωσαν ὅπου προσδέχοιτο, ἦκον ἀμύχανοι τὸ πλῆθος· καὶ αὖθις, ἄλλων πρὸ τοῦ προσελθεῖν, μηχανή τι πολλὴ καὶ μάχη ἦν· Οἱ δὲ ὑπερέπεμπον ὡς ἠδύναντο διακρίνοντες, προσέκεισαν· ὁπόταν δὲ τις καὶ τῶν φίλων διωσάμενος τὸν ὄχλον προφαίνειν, προτείνων ὁ κῦρος τὴν χεῖρα, προσήγετο αὐτούς· καὶ οὕτως ἔλεγεν

ἔλεγεν· Ἄνδρες φίλοι· πρόσεστε ὡς τὸν ὄχλον διασώμενα· ἕπεσθε δὲ καθ' ἡσυχίαν συγγενησόμεθα. Οἱ μὲν δὴ φίλοι παρέμενον· Ὁ δ' ὄχλος πλείων καὶ πλείων ἐπῄρρει· ἕως παρέφθασεν ἑαυτὸν τὲ γενόμενον, πρὸς τοὺς φίλους αὖ τὸν σχολάσαι καὶ συγγενέσθαι. οὕτω δὴ ὁ κῦρος λέγεται φάσκων ὦ ἄνδρες, νῦν μὲν καιρὸς διαλυθῆναι· αὔριον δὲ πρωὶ ἐλθέτε· καὶ γὰρ ἐγὼ βουλοίμαν ὑμῖν τι διαλέγεσθαι. ἀκούσαντες τοῦτο οἱ φίλοι, ἀσμενοι ὡς χάριτος ἀπαυδέοντες· δίκην δὲ ἀκότες ἀπὸ πάντων ἀγαθῶν· καὶ τότε μὲν οὕτως ἐκοιμήθησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὁμοῦ κῦρος παρῆν ὡς τὸ αὖτὸ χωρίον· αὐθρώπων δὲ πολὺ πλείων πλήθος πάντων ἐφοιτήκει, βουλομένων προσιέναι· καὶ πολὺ πρότερον, ἢ οἱ φίλοι παρῆσαν.

Ὁ οὖν κῦρος πρῶτον μὲν ἅμαξαν ἐκέλευσε παρασῶν κύκλου μέγαν, ὡς τὸν μὴ δύνασθαι παρίεναι, ἢ τοὺς φίλους πρὸς ἀρχὴν παρασῶν τε καὶ συμμάχων· ἐπεὶ δὲ σὺν ἦλθον αὖ τοῖς, ἔλεξεν ὁ κῦρος αὖ τοῖς τοιάδε

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Ἄνδρες φίλοι καὶ σύμμαχοι· τοῖς μὲν θεοῖς, οὐδὲν αἰσχύνομαι μεμφόμενος, τὸ μὴ οὐχὶ μέχρι τοῦδε, ὡς ἅπαντα δύνασθαι μεθ' ἁπάντων πράττειν. Εἰ μέντοι τοιοῦτον ἐστὶ τὸ μεγάλα πράσσειν ὥστε μὴ οἷόν τε εἶναι, μήτε αὐτὸν αὖ σχολὴν ἔχειν, μήτε μᾶλλον τῶν φίλων δύνασθαι, ἐγὼ μὲν χαίρω τοῦτον τὸν δυσμενίαν κελεύων· ἐννοήσατε γὰρ ἔφη καὶ ὑμεῖς ὅτι ἐώθει ἀρξάμενοι ἀκούειν ἕως προσόντων, οὐκ ἐλίσσαμεν πρόσθεν ἑαυτέρας. καὶ νῦν ὁρᾶτε τοὺς καὶ ἄλλους, πλείονας ἕως χεῖρας πρόσθεν, ὡς πράγματα ἡμῖν παρέξοντας· ἃ οὖν τις τούτοις ὑφέξει ἑαυτὸν, λογίζομαι, μικρὸν μόνον ὑμῖν μέρος ἐμοῦ μεπισόμενον· μικρὸν δὲ τι ἐμοὶ ὑμῶν. Ἐμοὶ τοῦ μόνου σαφῶς οἶδ' ὅτι, οὐδ' ὁπόθεν μοι μεπέσται· τὸ δ' ἔφη καὶ ἄλλο ὁρᾶν γέλοιον πράγμα· ἐγὼ γάρ δή που, ὑμῖν μὲν ὡς πρὸς ἀκὸς διάκειμαι· τούτων δὲ τῶν πολεμικῶν, ἢ πάνυ ἢ οὐδένα οἶδα· καὶ οὔτοι πάντες οὕτω παρεσκευασμένοι εἰσὶν ὡς ἂν νικῶσιν ὑμᾶς ἀθοῦσιν, πρότερον ἃ βούλονται ὑμῶν παρ' ἐμοῦ διαπραξάμενοι. Ἐγὼ δὲ νῷ ἴσουν τούτοις, εἴ τις τι ἐμοῦ δέοιτο, θεραπεύειν ὑμᾶς τοὺς ἐμοὺς φίλους διόμενος προσαγωγῆς. ἴσως αὖ οὖν εἴροιτις, τί δῆτα οὐχ οὕτως ἐξαρχῆς παρεσκευάμην, ἀπὸ παρεῖχον ἐν τῷ μέσῳ ἐμαυτὸν· ὅτι πάντα τοῦ πολέμου τοιοῦτα ἐγίνωσκον ὄντα, ὡς μὴ ὑστερίζειν δέον τὸν ἄρχοντα, μήτε τὸ δύνασθαι ἀεὶ δεῖ, μήτε τὸ πράττειν, ἃ αὖ καιρὸς ᾖ· τοὺς δὲ πανσυδὶ ἰόντας πολλὰ ἐνόμιζον ὧν δεῖ πράγματα παρίεναι. νῦν δ' ἔπειδή ὁ φιλοπρωτοπάτορος πολέμος ἀπαγέσται, δοκεῖ μοι καὶ ἐμὴ ψυχὴ, ἀπαυστέως τινὸς ἀξιοῦν τυγχάνειν· ὡς οὖν ἐμοῦ ἀσφαλοῦντος ὅπως τύχομι πρώτου ὡς τὰ καλῶς ἔχειν τὰ πρὸς ἡμέτερα καὶ τὰ ἄλλων ὧν ἡμᾶς δεῖ ἅπαντα λέσθαι, συμβουλεύετω τις ὅπῃ ὁρᾷ συμφορώτατον. Κῦρος μὲν οὕτως εἶπεν· αἰσθάνεται δ' ἔπειτα ὡς ἀρταβάζου ὁ συγγενὴς ὢν τοῦ φύσας εἶναι καὶ εἶπεν.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΡΤΑΒΑΖΟΥ.

Καλῶς ἔφη ἐποίησας ὦ κῦρε, ἄρξας τοῦ λόγου· ἐγὼ γὰρ ἔπειτα νέου ὄντος σου πάνυ ἀρξάμενος φίλος ἐγενόμην· ὁρῶν δέ σε οὐδὲν διόμενον ἐμοῦ, κατῴκτιρον σοι προσιέναι· ἐπεὶ δὲ ἔτυχες ποτὲ καὶ ἐμοῦ δεηθεὶς προθύμως ἐξαγγεῖλαι πρὸς μηδένα τὰ παρακελευσάμενος, ἐλογιζόμην εἰ τῶν πρόθυμός σοι συλλάβοιμι, ὡς οἰκεῖός τε σοὶ ἐσοίμην καὶ ἐξέσοιτο μοι διαλέγεσθαί σοι, ὁπόσον αὖ χρόνον βουλοίμην· καὶ ἐκεῖνα μὲν δὴ ἐπράχθη, ὥς τε σὲ πανεῖν· μετὰ δὲ τοῦτο καιροὶ μὲν πρῶτοι φίλοι ἡμῖν ἐγένοντο· καὶ μάλα πανσυδὶ συμμάχων· ὥς τε μόνου οὐκ ἐντὸς ἀγαλλομένου πολεμεφέρωμεν αὐτοὺς ἀγαπῶντες· μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπεὶ ἐάλω τὸ πολέμιον σφετοποιηθὲν, οὐκ οἷόν τε ἦν ἐγὼ ἔχαιρον· καὶ αὖθις ἀδάπας· καὶ δὴ ἔρχον σου ἦν μεταλαβεῖν· Ἐπεί γε μέντοι καὶ σὰ καὶ καθύσποι σύμμαχοι ἐγεγένηντο, θεραπεύειν ἤκότες ἐδόκουν τοὺς τοὺς· καὶ γὰρ οὔπω σε ἐθεράπευον. Ὡς δ' ἦλθομεν πάλιν ἔνθεν ὡρμήθημεν, ὁρῶν σε ἀμφ' ἵππους ἔχοντα ἀμφ' ἅρματα, ἀμφὶ μηχανὰς, ἠρόμην ἐπεὶ ἀπὸ τούτου σχολάσεις, τότε σε καὶ ἀμφ' ἐμὲ ἕξειν σχολήν· ὥς τε μόνου ἦλθεν ἡδεῖα ἀγγελία, τὸ πάντας αὖθρώπους ἐφ' ἡμᾶς συλλέγεσθαι, ἐγίγνωσκον ὅτι τοῦτο μέγιστα εἴη· ἃ δὲ τοῦτα καλῶς γένοιτο, οὐ μόνη ἐδόκουν εἶναι, ὅτι πολλὴ ἔσοιτο ἀφθονία, τῆς ἐμῆς καὶ τῆς σῆς συνουσίας· καὶ νῦν δὴ νενικήκαμόν τε τὴν μεγάλην μάχην, καὶ σάρδεις καὶ κροίσου τὸ χρεῖον ἔχομεν· καὶ βαβυλῶνα ἑρήκαμόν, καὶ πάντας κατεστράμμεθα· καὶ μὰ γὸν μίθρην ἐγώ τι ἔχεις ἅμα πολλοῖς διεπεπλῆσθαι, οὐκ αὖ ἐδυνάμην προσελθεῖν· Ἐπεί γε μέντοι ἐξισώσαμε· καὶ παρὰ σοὶ ἐκέλευσας μόνῳ, μόνη προβίβλεσθαι ἦν· Ὅτι μᾶλλον σοῦ ἄσιτος καὶ ἄποτος δι' ἡμέρου· νῦν οὖν, ἃ μὲν ἔστιν ὅπως οἱ μείζου ἄξιοι γεγενημένοι, μείζον σου μέρος μεθέξομεν· ἃ δὲ μή, πάλιν αὖ ἐγὼ ἐάλω παρὰ σοῦ ἐξαγγέλλειν ἀπίοντα πάντας ἀπὸ σοῦ· μὴν ἡμῶν ἕξειν ἐξαρχῆς φίλων· ἆρ' οὖν τοῦτο, ἐγίγνοντο μὲν ὁ κῦρος καὶ ἄλλοι πολλοί.

ἀρξάμενος σὺ ἐμοῦ

ΧΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΧΡΥΣΑΝΤΑ.

Χρυσάντας δὲ αὖ ἐπὶ τοῦτοις ἐκέλευε τὸν κήρυκα λέγειν τάδε· Ἀνὴρ ἐγὼ γενόμενος ἐν τῷ φανερῷ σωτὴρ παρεῖχες· διὰ παντὸς δὲ τοῦ χρόνου ἐπειρώμην ὅτι ἂν δυνατὸς ὦ καὶ ἐν τῷ ἀφανεῖ

καπαγοεῖν παρόντας, ἢ ὧν μελόμενος ὧν δεῖ διδάξω. ἐγὼ δὲ ὑμᾶς καπαγοῶν θεάσομαι. καὶ ὃς ἂν ὁρῶ τὰ καλὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ ὧν πεπόνθασιν, τούτους τιμήσω. χήτος παῖδας δέ, οἱ ἂν ἡμῖν γίγνωνται, ἐνθάδε παιδεύσομεν. Αὐτὶ γὰρ βελτίονες ἐσόμεθα, βουλόμενοι τοῖς παισὶν ὡς βέλτιστα παραδείγματα, ἡμᾶς αὐτοὺς παρέχειν. ὅπως παῖδες, οὐδ' ἂν ἢ βουλοίντο ἐξαδίως γενέσθαι γενοιντο. αἰσχρὸν μὲν μηδὲν μὴ τὸ ὁρῶντες μὴ τε ἀκούοντες ἐν δὲ καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς ὧν πεπαιδεύμασιν διημερεύοντες.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΟΓΔΟΟΝ.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΧΡΥΣΑΝΤΑ.

Κύρος μὲν οὖν, οὕτως ἢ τὴν ἀρχὴν ἀμίσητ ὁ ἔτ' ὢν τῷ χρυσᾶ τας καὶ ἢ τὴν ὧδε. ἀλλὰ πολλάκις μὲν δὴ ὦ ἄνδρες καὶ ἄλλοτε κατιόντα ὅπ ἄρχων ἀγαθὸς, οὐδὲν διαφέρει πατρὸς ἀγαθοῦ οἵπ γὰρ παῖδες προνοοῦσιν ὅπ πάντων, ὅπως μὴ ποτε αὐτοῖς τὰ ἀγαθὰ ὧν πολείπη, κύρος τε μοι δοκεῖ νῦν συμβουλεύειν ἡμῖν, ἀφ' ὧν μάλιστ' ἂν διδαιμονοῦντες διατελοῖμεν. ὃ δὲ μοι δοκεῖ ἐνδελέχειον ἢ ὡς ἐχθὲν δηλῶσαι, τοῦτο ἐγὼ πειράσομαι γνῶς μὴ φθόπας διδάξαι. ἐννοήσατε γὰρ δή, πῆς ἂν πόλις τελεμία, ὑπὸ μὲν πειθομένων ἀπολοίπ. πῆς δ' ἂν φιλία, ὑπὸ μὴ πειθομένων διαφυλαχείη. πρίον δ' ἂν ἄπειθούντων στράτευμα, νίκης τύχοι. πῶς δ' ἂν μᾶλλον ἐν μάχαις ἡπιῶτ' ἂν ἄνθρωποι, ἢ ἐπειθόμενοι ἄρχουσι διδίαι ἕκαστος πρὸ τῆς αὐτοῦ σωτηρίας βουλεύεσθαι. πὶ δ' ἂν ἄλλο ἀγαθὸν πλεοθείη ὑπὸ τῶν μὴ πειθομένων τοῖς κρείπουσι. πρίαι δὲ πόλεις νομίμως αὖ οἰκήσειαν, ἢ πρίοι οἶκοι σωθείησαν πῶς δ' αὖ νῆες ὅπροι δεῖ ἀφίκοιντο. ἡμεῖς δὲ ἀνύσαγαθὰ ἔχομεν, διατι ἄλλο μᾶλλον καπεπράξαμεν, ἢ διὰ τὸ πειθεσθαι τῷ ἄρχοντι. διατοῦ τὸ γὰρ καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας, πᾳ χὺ μὲν ὅπροι ἐδόκ παρεγινόμεθα. ἀθροῖοι δὲ τῷ ἄρχοντι ἑπόμενοι, αὐτύχ σατοι ἦμεν. τῶν δ' ἄπαπρεχόντων οὐδὲν ἧπτιλείπομεν.

Εἰ τοίνυν μέγιον ἀγαθὸν τὸ πειθαρχεῖν φαίνεται, ὡς τὸ καπαπράπειν τἀγαθά, οὕτως οὖ ἴσ ἐ ὅπ αὐτὸ τοῦτο καὶ ὡς τὸ διασώζειν ἀ δεῖ, μέγιον ἀγαθόν ἐστι. καὶ πρόσθεν μὲν δὴ, πολλοὶ ἡμῶν ἠρχον. οὐδένος δ' ἧρχομεν. νῦν δὲ καπισκύασθ ε οὕτω πάντες οἱ παρόντες, ὥς πἄρχετ οἱ μὲν, πιόνων. οἱ δὲ, μειόνων. ὥς πῶν τοίνυν αὐτοί, ἀξιώσετ ἄρχειν ἴσον ὑφ' ὑμῖν, οὕτω καὶ αὐτοὶ πάθοιμεθα, ὅς σ' ἂν ἡμῖν καθήκοι. Τοσοῦτον δὲ διαφέρειν ἡμᾶς δεῖ τῶν δούλων, ὅσον οἱ μὲν δοῦλοι, ἀκοντες τοῖς δια πόταις ὑπηρετοῦσιν· ἡμᾶς δὲ εἰ πρὸς ἀξιοῦμεν ἐλεύθεροι εἶναι, ἑκόντας δεῖ ποιεῖν, ὅτι πείσου ἄξιον φαίνεται εἶναι. βύρύσετ δὲ ἔφη καὶ ἔνθα αὖδυ μογερχίας πόλις οἰκεῖται, τὴν μάλιστα τοῖς ἄρχουσιν ἐθέλουσαν πείθεσθαι, ταύτην ἡμῖν τῷ πολεμίων ἀναγκαζομένην ὑπακούειν· παρῶμεν τε οὖν ὡς πρὸς κύρος κελεύει πόθ' τὸ ἄρχειν· ἀσκῶμεν τε, δι' ὧν μάλιστα δυνησόμεθα κατέχειν ἃ δεῖ· παρέχωμέν τε ἡμᾶς αὐτοὺς χρῆσθαι κύρῳ ὅπ ἂν δέη· καὶ πειθώμεθα· γὰρ δὴ ἔναι χρή, ὅπου μὴ, δύνηται κύρος δύρεῖν, ὅπ αὐτῷ μὲν ἐπ' ἀγαθῷ χρήσεται, ἡμῖν δὲ οὐ· ἐπεὶ πρὸς τάτε αὐτὰ ἡμῖν συμφέρει· καὶ οἱ αὐτοὶ ἴσιν ἡμῖν πολέμιοι· ἐπεὶ δὲ τοῦτα ἢ τε χρυσάμπας, οὕτω δ' ἢ καὶ οἱ ἄλλοι ἀμίσητο πολλοί, καὶ πρόσθεν καὶ τ συμμάχων σῶιεροῦντες· καὶ ἐδόξε τοῖς ἐντιμοις ἀεὶ παρεῖναι ὧν θύρας, καὶ παρέχειν αὐτοῖς χρῆσθαι ὅπ βούληται, ἕως σὺ ἀφίη κύρος· ὡς δὲ τόδ' ἐδόξεν, οὕτω καὶ νῦν ἔτ' ποιοῦσιν οἱ κατὰ τὴν ἀσίαν, ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες· θεραπεύουσι τὰς τῶν ἀρχόντων θύρας· ὡς δ' ἐν τῷ λόγῳ δηλῶται, κύρος καπασκάμενος, ἢς τὸ διαφυλάπειν ἑαυτῷ τε καὶ πρόσωις τὴν ἀρχὴν, ταῦτα καὶ οἱ μετ' ἐκεῖνον βασιλεῖς νόμιμα ἐπὶ καὶ νῦν διατελοῦσι ποιοῦντες. Οὕτω δ' ἔχει καὶ τοῦτα ὡς πρὸ καὶ τἄλλα. Οταν μὲν ὁ ὦν ἀστὰς βελτίων γένηται, καθαρώπερον· τὰ νόμιμα πράπεται. Οταν δὲ χείρων, φαυλότερον. Εφοίτων μὲν οὖν ὦν τὰς θύρας κύρου, οἱ ἔντιμοι σῶν τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἁρμασι πρὸς τοῖς ἁρίσοις, ἴσον συγκαπαρεσκαμμένων τὴν ἀρχήν. Κῦρος δ' ὦν μὲν τἄλλα, καθίσπ ἄλλους ὦν μελητάς. Καὶ ἦσαν αὐτῷ καὶ πρόσοῦ ὧν ἀσπιδοφόροι ἐκλῆπρεις· καὶ δαπανημάτων δοτῆρες· καὶ ὄργων ὦν στάται· καὶ κῆμα ἴσον φύλακες· καὶ τῶν δὴ τὴν δίαιταν ὦν πιθέσιον ὦν μελητα ί· καὶ ἵππων δὲ καὶ κυνῶν ὦν μελητὰς καθίσπ, οὓς ἐνόμιζε καὶ ταῦτα τὰ βοσκήματα, βέλπ' ἂν παρέχειν αὐτῷ χρῆσθαι. οὓς δὲ συμφύλακας τῆς δυναμονίας οἱ φέτο χρῆναι ἔχειν, τούτους ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται, οὐκέπ τούτου τὴν ὦν μέλειαν ἄλλοις προσέπαπεν. Αλλ' αὐτοῦ ἐνόμιζε τοῦτο ὄργον εἶναι. πρὸ δὲ γὰρ ὅπ εἴπε μάχης ποτὲ δέησοι, ἐκ τούτων αὐτῷ καὶ παρασάπας καὶ ὦν πάτας λιπτέον εἴη, σῶν οἷς ποὸ οἱ μέγιστοι κίνδυνοι καὶ πλεῖστ' ἀρχοὺς δὲ καὶ πλείων καὶ ἴσωσέων ἐγίγνωσκεν ἐκ τούτων καπασπτέον εἶναι.

εἶναι. ἢ δέοι δὲ καὶ στρατιωτῶν τοιαῦτ' αὐτοῦ, πρὸ δεῖ ὅπ ἐκ τούτων πληπτέον εἶναι. Καὶ πολέων δὲ καὶ ὅλων ἐθνῶν φύλαξι καὶ σπράτας, πρὸ δεῖ ὅπ τούτων τοῖς χρηπτέον· καὶ πρίσβεις τε τούτων τινὰς πεμπτέων· ὅπως ἐν τοῖς μεγίσοις ἡγεῖτο εἶναι, ἢς τὸ αὖδυ πολέμου τυγχάνειν ὧν δέοιντο. Μὴ ὄν' τῶν μὲν οὖν οἵων δεῖ, δι' ὧν ἂν μέγισα καὶ τελεῖσα σπράξεις ἔμελλον ἔναι, κακῶς ἡγεῖτο τὰ αὐτοῦ ἕξειν. ἢ δ' οὔπι εἶεν οἵους δέοι, πάντα ἐνόμιζε καλῶς ἕστεθαι. ἐνεδύ μὲν οὖν οὔτω γνοὺς ἢς τοῦτην τὴν ὦν μέλεαν· ἐνόμιζε δὲ τὴν αὐτὴν καὶ αὐτῷ ἄσκησιν εἶναι τῆς ἀρετῆς· οὐ γὰρ ἐφέτο οἷόν τε εἶναι, μὴ αὐτόν τινα ὄντα οἷον δεῖ, ἄλλους παροῆμαι ὦν τὰ ἀγαθὰ καὶ καλὰ ὄργα. Ως δὲ τοῦτα διενοήθη, ἠγήσατο σχολῆς πρῶτον δεῖν, ἢ μέλλοι δυνήσεθαι ἴσην κράπεσθαι ὦν μελεῖσθαι. Τὸ μὲν οὖν προσοδῶν ἀμελεῖν, οὐχ οἷόν τε ἐνόμισεν εἶναι· προνοῶν ὅπ πολλὰ καὶ τελεῖν αἀνάγκη ἔσοιτο, ἢς μεγάλην ἀρχήν. Τὸ δ' ὦν πολλῶν κτημάτων ὄντων, ἀμφὶ τοῦτα ἀεὶ αὐτὸν ἔχειν, πρὸ δεῖ ὅπ ἀσχολίαν παρέξει τῆς ἴσην ὅλων σωτηρίας ὦν μελεῖσθαι. οὔτω δὴ σκοπῶν, ὅπως αὖ ἴσ' ἔπ οἰκονομικὰ καλῶς ἔχη, καὶ ἡ σχολὴ γένοιτο, κατιπόησέ πως τὴν στρατιωτικὴν σύνπαξιν. ὡς γὰρ πολλαὶ, δικάδαρχοι μὲν, δικάδων ὦν μέλονται· λοχαγοὶ δὲ δικάδαρχων· χιλίαρχοι δὲ λοχαγῶν· μυρίαρχοι δὲ χιλιάρχων· κ οὕτως οὐδεὶς ἀτιμέλητος γίγνεται· οὐδ' ἂν πάνυ πολλαὶ μυριάδες ἀνθρώπων ὦσι. Καὶ ὅταν στρατηγὸς βούληται χρήσασθαι πὶ τῇ στρατιᾷ, ἀρκεῖ ἂν τοῖς μυριάρχοις παραγγεῖλαι· ὡς πρὸ οὖν ταῦτα ἔχει, οὕτω καὶ ὁ κύρος σῶν εκεφαλαιώσατο τὰς οἰκονομικὰς πράξεις· ὥς πι καὶ τῷ κύρῳ ἐγένετο ὀλίγις διαλεγομένῳ, μὴ δὲ ἴσην οἰκείαν ἀτιμελήτως ἔχειν· καὶ ἐκ τούτου ἤδη σχολὴν κτᾶσθαι, ἢ ἄλλος μᾶλλον οἰκίας καὶ μὴ νεὼς ὦν μελούμενος. Οὕτω δὴ καπεσκευάσατο τὰ αὐτοῦ ἐδιδάξε καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ, τούτῳ τῇ καπασκευῇ χρῆσθαι· τὴν μὲν δὴ σχολὴν οὕτω κατεσκευάσατο ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ, ἠγέτο δ' ὦν πατεῖν τοῦ οἵους δεῖ εἶναι τοὺς κοινωνούς. Ρᾳστον μὲν ὁπόσοι οὖν πε ἱκανοὶ ἄλλων ὄργαζομένων πρέφεσθαι μὴ παρεῖεν ὦν πὰς θύρας, τούτους ἐπειρᾶτ'. Νομίζων τοῖς μὲν παρόντας, οὐκ ἂν ἐθέλειν οὔτε κακὸν οὐδὲν πάσχειν οὐδὲν ἂν πράπειν· καὶ διὰ τὸ παρὰ ἄρχοντ εἶναι, καὶ διὰ τὸ φθόνον ὅπ ὁρῶνται ὅπ πράπουσιν, ὑπὸ τοῦ ἴσην βελπόνων. οἱ δὲ μὴ παρεῖεν, τούτους ἡγεῖτο, ἢ ἀκρατείᾳ τινὶ ἢ ἀδικίᾳ, ἢ ἀμελείᾳ ἀπεῖναι· τοῦτο οὖν πρῶτον ἡγησάμενος, προσηνάγκαζε τοὺς ποιούτους παρεῖναι· τῶν γὰρ παρ' ἑαυτῷ μάλιστα φίλων, ἐκέλευσεν αὖ τινα λαβεῖν τὰ τοῦ μὴ φοιτῶντος· φάσκοντα λαμβανὰν τὰ ἑαυτοῦ. Επεὶ δὲ οὖν τοῦτο γένοιτο, ἤκουν αὖ δύο οἱ πρόσθεν ὡς ἠδικημένοι. Ο δὲ κύρος, πολὺν μὲν χρόνον οὐκ ἐσχόλαζε τοῖς ποιούτοις ὑπακούειν· ἐπεὶ δὲ ἀκούσειεν αὐτῶν, πολὺν χρόνον ἀνεβάλλετο τὴν διαδίκασιν· τοῦτα δὲ ποιῶν, ἡγεῖτο προσεδίζειν αὐτοῖς θεραπεύειν· ἤπιον δὲ ἐχρεύς, ἢ δ' αὐτοῖς κολάζων ἠνάγκαζε παρεῖναι· εἰς μὲν δίδασκαλίας πρῶτος ἦν αὐτῷ οὔτος τοῦ παρεῖναι· ἄλλος δὲ, τὰ ἑᾶστα καὶ κερδαλεώπατα τοῖς παροῦσι πρὸς τάπίδη. Αλλος δὲ, τὸ μηδὲν ποτὲ τοῖς ἀπολιπόμενον. ὁ δὲ δὴ μέγισος πρόπος τῆς ἀναγκης ἦν, εἴπ τούτων μηδενὸς ὑπακούοι, ἀφελόμενος ἂν τοῦτον ἄχοι, ἄλλῳ ἐδίδου. ὃν ᾧετο δύνασθαι αὖ ἐν τῷ δέοντι παρεῖναι· καὶ οὕτως ἐγίγνετο αὐτῷ φίλος χρησόμενος αὐτῷ ἀχρήμου. Εστιζη τεῖ δὲ καὶ ὁ νῦν Βασιλεὺς ἦν τις ἀπῆ, οἷς παρεῖναι καθήκ· τοῖς μὲν δὴ μὴ παροῦσιν, οὔτω προσεφέρετο. Τοὺς δὲ παρέχοντας ἑαυτοὺς, ἐνόμιζε μάλιστ' αὖ, ὦν τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ παρομᾶν ἔργα, ἐπεὶ πρὸ ἄρχων αὐτῶν, ἢ αὐτὸς ἑαυτὸν ὦν δμνύν πειρῶτο τοῖς ἀρχομένοις, πάντων μάλιστα κεκοσμημένον τῇ ἀρετῇ· ἀγαθαίεσθαι μὲν γὰρ ἐδόκ, καὶ διὰ τοὺς γεραφομένους νόμους βελτίους γενομένους αὐθρώπους. Τον δὲ ἀγαθὸν ἄρχοντα βλέποντα νόμον αὐθρώποις ἐνόμισεν, ὅπ καὶ τάτ' ἐν δίκαιός ἐστι, καὶ ὁρᾶν τὸν ἀπαλοῦντα καὶ κολάζοντ. οὕτω δὴ γιγνώσκων, πρῶτον μὲν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς μᾶλλον ἐπιδείκνυεν ἑαυτὸν ἐκ τούτου ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. ἐπεὶ δὲ δυδαιμονέστερον ἦν· καὶ τότε πρῶτον κατεφάνησαν οἱ μάγοι ὑμνοῦντε ἀεὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ τοὺς θεούς· καὶ δύ' ἂν ἑκάστην ἡμέραν ὧν οἱ μάγοι θεοῖς ἔπ οιεν. Οὕτω δὴ τὰ τότε καταφανέντα, ἔτι καὶ νῦν διαμένῃ, παρὰ τῷ ἀεὶ ὄντι βασιλεῖ· τοῦτα οὖν πρῶτον ἐμιμοῦντο αὐτὸν καὶ οἱ ἄλλοι πρόσθεν· νομίζοντες καὶ αὐτοὶ δύ' δαιμονέστεροι ἔσεσθαι, ἢν θεραπεύωσι τοὺς θεούς, ὡς πρὸ ὁ δυδαιμονέστατός τε ὢν καὶ ἄρχων. καὶ κύρῳ δ' αὖ ἡ χρῆν το τοῦτα ποιοῦντες ἀρέσκειν. Ο δὲ κῦρος τὴν τῶν μεθ' αὐτοῦ δυσέβειαν, καὶ ἑαυτῷ ἀγαθὸν ἐνόμιξε· λογιζόμενος ὡς πρὸ οἱ πλεῖν ἀμφοῖν μόναι μᾶλλον, ἢ μᾶλλον τῶν ἀσεβῶν κένα πιδοκούντων, πρὸς δὲ τούτοις ἐλογίζετο ὡς ἢ πάντες οἱ κοινωνοῦντες θεοσεβεῖς εἶεν, ἥπιον αὖ οὐτοὺς ἐθέλειν, περίπτε ἀμήλους αὐτοσίον τι ποιεῖν, καὶ πρὸ ἑαυτοῦ, δυεργέτης νομίζων εἶναι τῶν κοινωνῶν. ἐμφανίζων δὲ καὶ τοῦτο, ὅπ πρὸ πολλοῦ ἐποιεῖτο, μηδένα μήτε φίλον ἀδικεῖν, μήτε σύμμαχον, ἀλλὰ τὸ δίκαιον ἰσχυρῶς ὁρᾶν, μᾶλλον καὶ τοὺς ἄλλους φέτ' αὖ, ἴσον μὲν ἀγαθῶν κερδῶν ἀπέχεσθαι· διὰ τοῦ δικαίου δ' ἐθέλειν πορίζεσθαι· καὶ αὐτὸς δ' αὖ ἡγεῖτο μᾶλλον πάντας ἐμπιμπλάσθαι ἢ αὐτὸς φανερὸς εἶη, πάντας οὕτως αὐτὸς δυνάμενος, ὡς μήτ' ἂ πεῖν αὖ, μήτε ποιῆσαι μηδὲν ἀγαθὸν· ἐπὶ

διαδικασιοι

κμαίρετο δὲ τοῦτο οὕτως ἔξειν ἐκ τοῦδε· μὴ γὰρ ὅτι ἄρχοντα, ἀλλὰ καὶ οὐχ οὗ φοβοῦνται, μᾶλλον τοῖς αὐτοὺς ὠφελοῦσιν ἀσμενίζουσιν οἱ ἄνθρωποι· καὶ γυναῖκας ὡς ἂν ὠφελουμένους ἀσπάζωνται, αὐτὰ δεῖσθαι μᾶλλον ἐθέλουσιν ἐρᾶν τῆς· τὸ δ' αὖ θεᾶσθαι, οὕτω μᾶλιστ' ἂν ᾠήθη τις ἔμμονον εἶναι τοῖς πρὸ αὐτοῦ, ἢ τοὺς ἀναφανδὸν τοὺς εὐεργέτας· τὸ δ' αὖ θεραπεύειν, οὕτω μάλιστ' ἂν ἐθέλοντας ἑαυτοὺς παρέχεσθαι γιγνώσκων δὲ οὕτω καὶ τοῖσιν διέτελει· καὶ σωφροσύνην δὲ αὐτοῦ ἂν τις ἡγήσαιτο, μᾶλλον ἐκ τοιᾶδε καὶ τούτων ἂν τις ἀσκεῖν· Οταν γὰρ ὁρῶσιν ᾧ μάλιστα ἔξεστιν ὑβρίζειν τοῦτον σωφρονοῦντα, οὕτω μᾶλλον οἵγε ἂν ἐνέτεροι ἐθέλουσιν, οὐδὲν ὑβριστικὸν τοιοῦντες φανεροὶ εἶναι· Διαιρεῖ δὲ αὖ καὶ σωφροσύνην τῇδε· ὡς τοὺς μὲν ἀσθυμοῦντας, τὰ ἐν τῷ φανερῷ ἀρχικὰ φοβουμένους· τοὺς δὲ σώφρονας, καὶ τὰ ἐν τῷ ἀφανεῖ· καὶ ἐγκράτειαν δὲ οὕτω μάλιστ' ἄν, ὥσπερ ἀσκεῖσθαι, ἢ αὐτὸς ἂν ἐνηύρει ἑαυτόν, μὴ ὑπὸ τῶν παρόντων ἡδονῶν, ἑλκόμενον ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν· ἀλλὰ προσωνεῖν ἐθέλοντα πρῶτον, σὺν τῷ καλῷ τὸ σωφρονεῖν· πειρωμένους δὲ ὧν, ἐπεὶ πονεῖν ἂν ταῖς ψυχαῖς, πολλὴν μὲν τῶν χρημάτων δαπάνην ὑπομένοντα πρὸς ἀμείνους· πολλὴν δ' ἀσθενῶν καὶ δύσκολίαν προσ ἀνήλους· Ἐπεύχεσθαι δ' ἂν ἐκεῖ οὐδένα, οὔτε ὀργιζόμενον κρωγῇ, οὔτε χαίροντα ὑβριστικῶς γέλωτι· ἀλλὰ ἰδὼν ἂν αὐτὸν, ἠγήσαιτ' ἂν τοῦτο μὲν δὴ πρὸ οὐντας καὶ ὁρῶντας τῆς πολεμικῆς δ' ἕνεκα ἀσκήσεως, ἂν θήραν ἐξήγεν οὕτως ἂν ἀσκεῖν ταῦτα ὡς τὸ χρῆναι· τοῦτον ἡγοῦμαι καὶ ὅλως ἀρίστην ἄσκησιν πολεμικῶν εἶναι καὶ ἱππικῆς δὲ ἀληθεστάτην· καὶ γὰρ ἐπὶ ὄχους ἐν πανταδαπαῖς χωρίοις οὕτω μάλιστα ἀσπαδεῖν ἱκανοί· διὰ τὸ ῥᾳδίοις φοβοῦσθαι ἔτι θεᾶσθαι καὶ ἀπὸ τῶν ἵππων, ἕνεκα τοῦ ἀσφαλῶς ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐλαύνειν καὶ ἀπιέναι· καὶ ἐν τῷ ἱππάζεσθαι δὲ ἐν τοῖς ἱππικοῖς ἀγῶσιν ἐπιδεικνύμενοι ἑαυτοὺς ἱππικοὺς ἂν ἐπιδεικνύοιντο· καὶ ἐν τῷ θηρᾶν

Regis oculi
Regis Aures

μᾶλλον ἢ ἀφαιρουμένου· καὶ πεμάθομεν δὲ, ὡς καὶ τοὺς βασιλέως καλουμένους ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ βασιλέως ὦτα οὐκ ἄλλῳ ἐκλήσατο, ἢ τῷ δωρεᾶσθαί τε καὶ τιμᾶν· τοὺς γὰρ ἀναγγείλαντας ὅσα καιρὸς ὢν τῷ εἰπεῖν τε αὐτοῦ, μεγάλως εὐεργετῶν, πολλοὺς ἐποίησεν αὐθρώπους καὶ ὠπακουσεῖν καὶ κατασθένειν, τί ἂν ἀγγείλαντες ὠφελήσειαν βασιλέα· ἐκ τούτου δὴ, καὶ πολλοὶ ἐνομίσθησαν βασιλέως ὀφθαλμοὶ καὶ πολλὰ ὦτα· ἃ δέ τις οἴεται ἕνα ἄρειρὸν ἕναι ὀφθαλμὸν βασιλεῖ, οὐκ ὀρθῶς οἴεται· ὀλίγα γὰρ εἷς ἂν ἴδοι καὶ εἷς ἀκούσδε· καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς πρὰ μελεῖν αὖ παραγγελλόμενον εἴη, ἓ ἑνὶ τοῦτο πρὸς πάντα μνῆμον εἴη· πρὸς δὲ, καὶ ὅτι να γιγνώσκοιεν ὀφθαλμὸν ὄντα, τοῦτον αὖ ἥδεισεν ὅτι φυλάττεσθαι δεῖ· ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει· ἀλλὰ τοῦ φάσκοντος ἀκούσαι τι ἢ ἰδεῖν ἄξιον ἐπιμελείας, πολὺς βασιλεὺς ἀκούει· οὕτω δὴ, πολλὰ μὲν βασιλέως ὦτα, πολλοὶ δὲ ὀφθαλμοί νομίζονται· καὶ φοβοῦνται πάντα χοῦ λέγειν τὰ μὴ σύμφορα βασιλεῖ, ὡς περ οὐτοῦ ἀκούοντος· καὶ ποιεῖν ἃ μὴ σύμφορα, ὡς περ οὐτοῦ παρόντος· Οὐκοῦν ὅπως μνημονεύειν αὖ τις ἐπόλμησε πρός τινα πρὸ κύρου, φλαύρον τι· Ἀλλ' ὡς ἐν ὀφθαλμοῖς πάσι καὶ ὠσὶ βασιλέως τοῖς ἀεὶ παροῦσιν, οὕτως ἕκαστος διέκειτο· Τὸ δὲ οὕτω διακεῖσθαι τοὺς αὐθρώπους πρὸς αὐτὸν, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα ὅτι αὖ τις ὠπάσατο μᾶλλον, ἢ ὅτι μεγάλα ἤθελεν αὐτὶ μικρῶν εὐεργετεῖν· καὶ τῷ μὲν δὴ μεγέθει δώρων ὑπερβάλλειν πλουσιώπατον ὄντα, οὐ θαυμαστόν· τῇ δὲ θεραπείᾳ καὶ τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν φίλων βασιλεύοντα πολυτελέσθαι, τοῦτο ἀξιολογώτερον· Ἐκεῖνος τοίνυν λέγεται καταδῆλος ἕναι, μηδένι αὖ οὕτως ἀσχυνθεὶς ἠπατῶν ὅτι, ὡς φίλων θεραπεία· καὶ λόγος δὲ αὐτοῦ ἀπομνημονεύεται, ὡς λέγοι παραπλήσια ὅρκα ἕναι, νομίσας ἀγαθοῦ, καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ· Τόν τε γὰρ νομέα χρῆναι ἔφη, εὐδαίμονα τὰ κλῆνα ποιοῦντα, χρῆσθαι αὐτοῖς· ἢ δὲ προβάτων εὐδαιμονία, τὸν τε βασιλέα ὠσαύτως, εὐδαίμονας πόλεις καὶ αὐθρώπους ποιοῦντα, χρῆσθαι αὐτοῖς· Οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν, εἴ τῳ τὴν ἐχθρὰν γνώμην, τὸ φιλονείκως ἔχειν πάντων αὐθρώπων, θεραπεία πολυγίγνεσθαι· Καλὸν δὲ τεκμήριον καὶ τοῦτο λέγεται κῦρος ἐπιδεῖξαι κροίσῳ, ὅτε ἐνουθέτει αὐτὸν, ὡς διὰ τὸ πολλὰ δίδόναι πένης ἐσοιτο, ἐξὸν αὐτῷ θησαυροὺς χρυσοῦ πλείους, ἐνίοτε αὖ δεῖ ἐν τῷ οἴκῳ καταβέσθαι· καὶ τὸν κῦρον λέγεται σρέσθαι, καὶ πόσα αὖ ἤδη οἴεται χρήματα ἕναι, ἃ σὺ ἐλεγον χρυσὸν ὡς περ σὺ κελεύεις, ἐξότου ἐν τῇ ἀρχῇ ἁμ· καὶ τὸν κροῖσον δ' εἰπεῖν, πολύν τινα ἀριθμόν· καὶ τὸν κῦρον πρὸς ταῦτα, ἄγε δὴ φάναι ὦ κροῖσε, σύμπεμψον αὖθρα σῶν ὑπάσπα τούτῳ, ὅτῳ σὺ πιστεύεις μάλιστα· Σὺ δὲ ὦ ὑπάσπα ἔφη πρὸς τοὺς φίλους, λέγε αὐτοῖς ὅτι δ' ἐομαι χρυσίου, πρὸς πρᾶξιν τινά· καὶ γὰρ τῷ ὄντι πρὸς δέομαι· καὶ κέλευε αὐτοὺς, ὁπόσα αὖ ἕκαστος δύναιτο πορίσαι μοι χρήματα, γραψαμένους καὶ κατασημηνα μένους δοῦναι τὴν ταχίστην τῷ κροίσου θεραπόντι φορῆν· Ταῦτα δὲ ὅσα ἔλεγε, καὶ γραψάμενος καὶ σημηνάμενος, ἐδίδου τῷ ὑπάσπα φορῆν πρὸς τοὺς φίλους· ἐνέγραψε δὲ πρὸς πάντας, καὶ ὑπάσπαν ὡς φίλου αὐτοῦ δ' ἐχεσθαι· ἐπεὶ δὲ πορίλθε καὶ ἤνεγκεν ὁ κροίσου θεράπων τὰς ταχίστας, ὁ δὴ ὑπάσπας ἦτεν· ὦ κῦρε βασιλεῦ· καὶ ἐμοὶ ἤδη χρὴ ὡς πλουσίῳ χρῆσθαι· πάμπολλα γὰρ ἔχων παρέμε δῶρα διὰ πάντα σὺ πράγματα· Καὶ ὁ κῦρος ἦτεν· εἷς μὲν τοίνυν καὶ οὗτος ἤδη ἐπισωρεὺς ἡμῖν ὦ κροῖσε· τοὺς δὲ ἄλλους καπαθεῶ· καὶ λογισάμενος ὅσα ἐστὶν ἕτοιμα χρήματα, ἦν τι δέομαι χρῆσθαι· Λέγεται δὴ λογιζόμενος ὁ κροῖσος, πολλαπλάσια δύρειν, ἢ ἔφη κύρῳ αὖ εἶναι ἐν τοῖς ἐπισωρείοις ἤδη ἃ σωέλεγεν· Ἐπεὶ δὲ τοῦτο φανερὸν ἐγένετο, εἰπεῖν λέγεται ὁ κῦρος, ὁρᾶς φάναι ὦ κροῖσε ὡς σὺ καὶ ἐμοὶ ἐπισωροί· ἀλλὰ σὺ μὲν κελεύδς με παρ' ἐμοὶ αὐτοὺς συλλέγοντα, φθονεῖσθαί τε σ' αὐτοῖς καὶ μισεῖσθαι· καὶ φύλακας αὐτοῖς ἐφιστάντα, μαθοφόρους τούτοις παρεύειν· Ἐγὼ δὲ τοὺς φίλους πλουσίους ποιῶν, τούτους μοι νομίζω ἐπισωρούς καὶ φύλακας ἅμα ἐμοῦ τε καὶ τῶν ἐμετέρων ἀγαθῶν πιστοτέρους εἶναι, ἢ φρουροὺς μαθοφόρους ἐπεστησάμην· καὶ ἄλλο δέ σοι ὁρῶ· Ἐγὼ γὰρ ὦ κροῖσε, ὅ μὲν οἱ θεοί δόντες ἂς τὰς ψυχὰς τοῖς αὐθρώποις ἐποίησαν ὁμοίως πένητας πάντας, τούτους μὲν οὐδὲ αὐτὸς δύναμαι πολυτελέσθαι· ἀλλ' ἁμὶ ἅπλητος καγὼ, ὥς περ οἱ ἄλλοι χρημάτων· τῇ δ' ἐτεμέλῃ μοι διαφόρειν μοι δοκῶ τῶν πλείστων, ὅτι οἱ μὲν, ἐπειδὰν τῶν ἀρκούντων πορίσωνται, πάυουσι· τὰ μὲν, αὐτῶν καπερύποιοῖ· τὰ δὲ, καπασήμοιοῖ· τὰ δὲ, ἀριθμοῦντες καὶ μετροῦντες, καὶ ἱστάντες καὶ διαψύχοντες καὶ φυλάττοντες, πράγματα ἔχουσι· καὶ ὅμως ἐνδὺν ἔχουσι αὐτὰ, οὔτε ἐθίουσι πλεῖω, ἢ δύναται φορέειν, διαῤῥαγείη γὰρ αὖ· Οὔτ' ἀμφιέννυνται πλεῖω ἢ δύναται φορέειν· ἀσπαίνυγείη γὰρ αὖ· Ἀλλὰ τὰ πορίμα χρήματα, πράγματα ἔχουσιν· ἐγὼ δὲ ὑπηρετῶν μὲν τοῖς θεοῖς· καὶ ὀρέγομαι ἐλαχίστων· ἐπειδὰν δὲ κλήσωμαι, ἃ αὖ ἴδω πορίμα ὄντα ἴσα ἐμοὶ ἀρκούντων, τούτοις τάχ' ἐνδείας ἴσων φίλων ἐξαρκοῦμαι· καὶ πλουτίζων καὶ δυέργετῶν αὐθρώπους, δύνοιμι ἐξ αὖ ἴσων κλῶμαι καὶ φιλίαν· καὶ ἐκ τούτων καρπούμαι ἀσφάλειαν καὶ δύκλειαν· ἃ οὔτε καπασήσεται, οὔτε ὑπερπλουτοῦντα λυμαίνεται· Ἀλλὰ ἡ δύκλεια, ὅσῳ αὖ πλείων ἦ, τοσούτῳ καὶ μείζων καὶ καλλίων καὶ κουφοτέρα φορεῖν

Pulcherrimū documentū

ἐξαρκοῦμαι τὰς ἐνδείας φίλων

γίγνεται· πολλάκις δὲ καὶ τοὺς φέροντας αὐτὰ κουφοτέρους παρέχεται· ὅπως δὲ καὶ τοῦτο ἥδιστα ἔφη ὦ κροῖσε, ἐγὼ σοὶ τὰς μεγίστας ἔχοντας καὶ φυλαττούτας μεγίστα δύδαμοι ἐστάτους ἡγοῦμαι· οἱ γὰρ τὰ τείχη φυλαττοῦντες, οὕτως ἂν δύδαμοι ἐστάτοι εἶησαν· πάντα γὰρ τὰ ἐν ταῖς πόλεσι φυλαττούων· ἀνὴρ δὲ καθαπτὸς μεγίστας δυνήσεται σῶν τῷ δικαίῳ, κεχρῆσθαί τε μεγίστοις σῶν τῷ καλῷ, τοῦτον ἐγὼ δύδαμον ἐστάτον νομίζω, καὶ τὰ χρήματα· καὶ τοῦτα μὲν δὴ φανερὸς ἦν ὢν καὶ ἔλεγε πραττων· πρὸς δὲ τούτοις καπανοήσας τὸν πολλοῖς τ' ἀνθρώπων, ὅτι ἦν μὴ ὑγιαίνοντες διαπλῶσι, παρασκευάζονται ὅπως ἔξοισι τὰ σῶν τ' ὄντα, καὶ καταπίθενται τὰ χρήσιμα, ἐς τὴν ἴσην ὑγιαινόντων δίαιταν· Οὕτω; δὲ ἂν ἀσθενήσωσι τὰ σύμφορα παρέξει, τούτου οὐ πάνυ σῶμελουμένους ἑώρα, ἔδεξεν οὕτω καὶ τοῦτα ἐκπονῆσαι αὐτῷ· τοὺς τε ἰατροὺς τοὺς ἀρίστους σωεκόμισε πρὸς αὐτὸν, τῷ τι λέγειν ἐθέλῃ, καὶ ὁπόσα ἢ ὄργανα χρήσιμα ἔφη τις αὖ σῶν γενέσθαι, ἢ φάρμακα ἢ σῖτα ἢ ποτά, οὐδὲν τούτων ὅτι οὐχὶ παρασκευάσας ἐθησαύριζε παρ' αὐτῷ· καὶ ὁπότε δέ τις ἀσθενήσειε ἴσων θεραπεύεσθαι σῶν καιρίως, ἐπεσκόπει· καὶ παρεῖχε πάντα ὅτου ἐδεῖτο· καὶ τοῖς ἰατροῖς δὲ χάριν ἤδη, ὁπότε τίς ἰάσατο τινα τῶν παρ' ἐκείνου λαμβανόντων· τοῦτα μὲν δὴ καὶ τοιαῦτα πολλὰ ἐμηχανᾶτο πρὸς τὸ πρωτεύειν, παρ' οἷς ἐβούλετο ἑαυτὸν φιλεῖσθαι· ὧν δὲ πρωτοπόρευτε πάγωνας, καὶ ἆθλα προυτίθη φιλονεικίας ἐμπεσεῖν βουλόμενος πρὸς ἴσων καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἔργων, τοῦτα τῷ μὲν κύρῳ ἐπαινον παρεῖχεν ὅτι ἐπεμέλετο ὅπως ἀσκοῖτο τὸ ἀρετή· τοῖς μὲν τοι ἀρίστοις οἱ ἀγῶνες οὗτοι, πρὸς ἀνήλους καὶ ὁρισὰς καὶ φιλονεικίας ἐνέβαλλον· πρὸς δὲ τούτοις, ὡς περ νόμον καπεστήσατο κῦρος, ὅσα διακρίσεως δέοιτο, ἅπτε δίκην εἶπε ἀγωνίσματα, τοῖς δικασπόλοις διακρίσεως, σῶν τρέχειν τοῖς κριταῖς· δῆλον οὖν ὅτι ἐφοχαλοῦτο μὲν οἱ ἀπαγωνιζόμενοι πάμφορτοι κρατεῖν τῶν μάλιστα φίλων κριτῶν· ὁ δὲ μὴ νικῶν, τοῖς μὲν νικῶσιν ἐφθόνει· τοὺς δὲ μὴ ἑαυτὸν κρίνοντας, ἐμίσει· ὁ δ' ὢν νικῶν, τῷ δικαίῳ πρόσεπριεῖτο τὸ νικᾶν· ὥς τε χάριν οὐδενὶ ἤγειτο ὀφείλειν· καὶ οἱ πρωτεύειν δὲ βουλόμενοι φιλία παρὰ κύρῳ, ὡς περ ἄλλοι ἐν πόλεσιν, καὶ οὗτοι ἐφοβοῦνα πρὸς ἀνήλους ἦσχον· ὥς θ' οἱ πλέονες, ἐκπρὸ ὧν ἐβούλοντο ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον γενέσθαι μᾶλλον, ἢ σῶν πραξαι αὖτι ἀνήλοις ἀγαθόν· καὶ ταῦτα μὲν διδάσκωτα ὡς ἐμπρήσεις κρατοῦσι μᾶλλον πάντας φιλεῖν ἢ ἀνήλους· νῦν δὲ ἤδη δίηνυσόμενα, ὡς τοπρῶτον ἐξέλασε κῦρος ἐκ τῶν βασιλέων· καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς ἐξελάσεως ἢ σεμνότης ἡμῖν δοκεῖ, μία τῶν πρώτων ἕναι, τῶν μεμηχανημένων τὴν ἀρχήν, μὴ δύκαπαφρόνητον ἕναι· πρὸ τὴν μὲν οὖν πρὸ τῆς ἐξελάσεως, ἃς καλέσας πρὸς αὐτὸν, τοὺς πρὸς ἀρχὰς ἔχοντας πρῶτον μὲν ἐκ τῶν ἴσων ἄλλων, διέδακεν αὐτοῖς τὰς μηδικὰς στολάς· καὶ τότε πρῶτα πρὸς τὸν, μηδικὴν στολὴν ἐνέδυσαν διαδύς τε ἅμα, ἴσθι ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅτι ἐλάσαι βούλοιτο, ἃς πὰ τεμένη· πὰ τοῖς θεοῖς ἐξήμενα ἅπα· καὶ θύσαι μετ' ἐκείνων· ταῦτα τε οὖν ἔφη ταῦτα τὰς θύρας κοσμηθέντες ταῖς στολαῖς ταύταις, πρὶν ἥλιον ἀνατέλλειν· καὶ καθίσαθ' ὡς αὖ ὑμῖν φερσόλας ὁ πρῶτος ἐξαγγείλῃ παρ' ἐμοῦ· καὶ ἐπειδὰν αὖ ἔφη ἐγὼ ἡγῶμαι, ἕπεσθε ἐν τῇ ἐμοὶ θέσει χώρᾳ· ἦν δ' ἄρα τινὶ δοκῇ ὑμῶν ἄλλη καλλίων ἕναι, πῶς αὖ νῦν ἐλαύνωμεν, ἐπειδὰν πάλιν ἐλθωμεν, διδάσκετωμεν· ὅπη γὰρ αὖ καλλίων καὶ ἁρίστη ὑμῖν δοκῇ ἕναι, ταύτῃ ἕκαστα δεῖ καπαστήσασθαι· ἐπεὶ δὲ τοῖς κρατίστοις διέδωκε τὰς καλλίστας στολάς, ἐξέφερε δ' καὶ ἄλλας μηδικὰς στολάς· πάμπολλας γὰρ παρεσκεύασατο, οὐδὲν φειδόμενος οὔτε πορφυρίδων οὔτε ὀρφυρίνων, οὔτε φοινικίδων· οὔτε καρυκκίνων ἱματίων· νείμας δὲ τούτων τὸ μέρος ἑκάστῳ τῶν ἡγεμόνων, ἐκέλευσεν αὐτοῖς, τούτοις κοσμεῖσθαι τοῖς αὖ ἴσων φίλοις, ὡς περ ἔφη ἐγὼ ὑμᾶς κοσμῶ καὶ τοῖς τῶν παρόντων, ἐπιμέρετε αὐτόν· σὺ δὲ ὦ κῦρε ἔφη, πρὸ τί κοσμήσω· οὐδ' ἀπεκρίνατο· οὐ γὰρ νῦν ἔφη δοκῶ ὑμῖν αὐτὸς κοσμεῖσθαι ὑμᾶς κοσμῶν; ἀμελῆ ἔφη, ἵν' ὑμᾶς τοῖς φίλοις αὖ πιστεύω, ὅπῃ αὖ ἔχων φλαύρως τυγχάνω, ἐν τούτῳ καλὸς φανοῦμαι· Οὕτω δὴ οἱ μὲν, ἀπελθόντες μετεμπόμενοι τοὺς φίλους, ἐκόσμουν τοὺς φίλους· Ὁ δὲ κῦρος νομίζων φερσόλαν τὸν ἐκ τῶν ἁμῶν ἴσων καὶ σῶν τὸν πιστότατον ἕναι καὶ φιλόκαλον καὶ αὖ πάλιον, καὶ ἡ χαρίζεσθαι αὐτῷ οὐκ ἀμελεῖν, ὅς ποτε καὶ πρὸ τοῦ πιμᾶσθαι ἕκασον κατὰ τὴν ἀξίαν σωεῖπε, τοῦτον δὴ καλέσας, σῶν ἐβουλεύετο αὐτῷ, πῶς αὖ τοῖς μὲν αὐτοῖς κάλλιστα ἰδεῖν ποιοῖτο τὴν ἐξέλασιν, τοῖς δὲ δυσμενέσι φοβερώτατα· Ἐπεὶ δὲ σκοπούμενοι αὐτοὶ τὰ αὐτὰ ἐδόξεν, ἐκέλευσε τὸν φερσόλαν σῶν μελησθῆναι, ὅπως αὖ οὕτω γένηται ἄριστον ἡ ἐξέλασις, ὡς περ ἔδοξε καλῶς ἔχειν· ἐπεμπε δὲ ἔφη ἐγὼ πάντας σκέψεσθαί σοι, πρὸ τῆς ἐν τῇ ἐξελάσει τάξεως· ὅπως δ' αὖ ἥδιον πραγγέλλοντός σου ἀκούσωσι, φόρε λαβὼν ἔφη χιτῶνας μὲν τουτουσὶ, τοῖς τ' ἄρχουσι τῶν ἡγεμόσι καλέσας δὲ τούτους ἐφ' ἵππειους, τοῖς ἴσων ἵππέων ἡγεμόσι δός· καὶ ἴσων ἁρμάτων τοῖς ἡγεμόσιν, ἄλλους τούς δὲ χιτῶνας· Οἱ μὲν, δὴ ἔφερε λαβών· Οἱ δὲ ἡγεμόνες ἐπεὶ ἴδοιεν αὐτὸν, ἔλεγον· μέγας δὲ σύτε ὦ φερσόλας, ὁπότε τε καὶ ἡμῖν τάξεις ἀπαύδεοι ποιεῖν· Οὐ μὰ δί' ἔφη ὁ φερσόλας· οὐ μόνον γε ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ καὶ συσκιάσει· Νῦν γοῦν φέρω τόδε δύο κάσα· Τὸ μὲν, σοὶ γὸν δὲ, ἄλλῳ· σὺ μὴν τοι τούτων λάβε, ὁπότερον βούλει· ἐκ τούτου δὴ, ὁ μὲν λαμβάνων τὸν κά-

Pheraulas

κάσα
κάδον

σαν, τοῦ φθόνου ἐτελεῖτο· δῦναι δὲ οὐκ ἐβούλετο αὐτῷ, ὁπότερον λαμβάνοι· ὁ δὲ συμβουλεύσας αὖθις ὁπότερον βελτίων εἴη, καὶ ἀνὴρ καὶ γυνή, ἂν μου κατηγορήσῃς ὅτι σοι ἐδίδουν, ἀδίκως ὅταν διακονῶ, ἑτέρῳ χρῆσθαι μοι διακόνῳ. ὁ μὲν δὴ φερωλᾶς οὕτω διαδιδοὺς ἦλθε τάχιστα, δύναι δὲ ἐτελεῖτο τῇ ἑστίᾳ· ὥστε ἐξέλασιν, ὅπως ὡς κάλλιστα ἔξει. νίκα δὲ ἡ ὑστεραία ἦκε, καθαρμοὶ ποιοῦνται πρὸ ἡμέρας, τίχει δὲ εἱστήκεσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς ὁδοῦ, ὡς πρὸ καὶ νῦν ἔστανται, ἢ αὖ βασιλεὺς μέλλῃ ἐλαύνειν, ὧν ἑνὸς οὐδενί ἐστιν ἀσφαλὲς ἰδεῖν μὴ τετιμωρῶν· μάγοι δὲ καθέζονται, οἱ ἔπαιον, εἰ τις ἐνοχλοίη. ἔζασαν δὲ πρῶτον μὲν τῶν ὁρυφόρων, ὡς πεντακισχίλιοι· ἔμπροσθεν δὲ τῶν πυλῶν ὡς τετράρας· δισχίλιοι δὲ ἑκατέρωθεν τῶν πυλῶν· καὶ οἱ ἱππεῖς δὲ πᾶσι παρῆσαν καταβεβηκότες ἀπὸ τῶν ἵππων· καὶ δίφροι κότες τὰς χεῖρας διὰ τῶν καμάτων· ὥς περ καὶ νῦν ἔπι δίφροιοι ὅταν ὁρᾷ βασιλεύς. ἔστασαν δὲ πρόσω μὲν ἐκδρομίδες· οἱ δὲ ἄλλοι σύμμαχοι ἐξ ἀριστερᾶς τῆς ὁδοῦ· καὶ τὰ ἅρματα ὡσαύτως τὰ ἡμίσεα ἑκατέρωθεν· ἐπεὶ δὲ αὖ ἐτετάχυντο οἷς τοῦ βασιλέως σύλαι, πρῶτον μὲν ἤγοντο τῷ διί, τῶν ἵππων καλοὶ ἕξ πεσάρας· καὶ τοῖς τῶν ἄλλων θεοῖς οἱ μάγοι ἐξηγοῦντο. πολλοὶ γὰρ οἴονται δεῖσθαι χρῆναι, τοῖς περὶ τοὺς θεοὺς μᾶλλον τεχνίταις χρῆσθαι, ἢ περὶ τἆλλα· μετὰ δὲ τοὺς θοῦς, ἵππων ἄγοντο θῦμα τῷ ἡλίῳ· μετὰ δὲ τοῦτους ἐξῄνεγτο ἅρμα, λάδκον χρυσόζυγον, ἐστεμμένον διὸς ἱερόν· μετὰ δὲ τοῦτο ἡλίου ἅρμα λάδκον, καὶ τοῦτο ἐστεμμένον ὥς περ τὸ πρόσθεν· μετὰ δὲ τοῦτο, ἄλλο τρίτον ἅρμα ἐξήγετο. φοινικίσι καταπεπταμένοι οἱ ἵπποι καὶ πῦρ ὅσιον ἐπ' αὐτοῦ ἐπῆν ἔχαρας μεγάλης αἴδρες εἵποντο φέροντες· ἔπειτα δὲ τούτοις, ἤδη αὐτὸς ἐκ τῶν πυλῶν προφαίνεται ὁ κῦρος ἐφ' ἅρματος, ὀρθὴν ἔχων τὴν παρὰ μὴ χιτῶνα πορφυροῦν μεσόλευκον· ἄλλο δ' οὐκ ἔξεστι μεσόλευκον ἔχειν· καὶ περὶ τοῖς σκέλεσιν, αὐχμηρίδας κυανοβαφεῖς· καὶ καίδυν ὁλοπόρφυρον· ἦν δὲ καὶ διάδημα περὶ τῇ τιάρᾳ· καὶ οἱ συγγενεῖς δὲ αὖ τοῦ, τὸ αὐτὸ τοῦτο σημεῖον ἔχον· καὶ νῦν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔχουσι· πᾶς δὲ χειρας ἔζωστ' χειρίδωγ ἔχε· καὶ ἐπὶ τοῦτο δὲ αὐτῷ ἵππος, μέγας μὲν μείων δ' ἐκείνου, εἶπτι κῆ τῷ ὄντι, εἶπτι καὶ ὁ πρσοῦν· μείζων δὲ ἐφαίνη πολὺ κῦρος· ἰδόντες δὲ καὶ πεζοὶ προσεκύνησαν· εἶπτι καὶ ἄρξαι πιές κελεύσμοι, εἶπτι καὶ ἐκπαγίεντις τῇ παρασκευῇ, καὶ τῷ ὁδῷ, μέγαν τε καὶ καλὸν φαίνεται τὸν κῦρον· πρόσθεν δὲ πρσῶν, οὐδεὶς κῦρον προσεκύνει· ἐπεὶ δὲ προῆει τὸ τοῦ κύρου ἅρμα, προνοῦν τὸ μὲν οἱ τετρακισχίλιοι δορυφόροι· παρῆεν τὸ δὲ οἱ δισχίλιοι ἑκατέρωθεν τοῦ ἅρματος· οἱ δ' αὖ τῷ κύῳ τρεφόμενοι ἵπποι, παρῆγον τὸ χρυσοχάλινοι, ἐβέβωπτο δὲ τοῖς ἱματίοις καταπεπταμένοι, ἀμφὶ τοὺς διακοσίους· ἔπειτα δὲ τούτοις, δισχίλιοι ἐυσφόροι· ἔπειτα δὲ τούτοις ἱππεῖς οἱ πρῶτοι γενόμενοι, μύριοι ὡς ἑκαστὸν πανπαχῇ τεταγμένοι· ἤγεῖτο δὲ αὖ τῶν χρυσάμπας· ἔπειτα δὲ τούτοις, μύριοι ἄλλοι πρσῶν ἱππεῖς τε παγμέσοι ὡσαύτως· ἤγεῖτο δὲ αὖ τῶν ὑσάσπας· ἔπειτα δὲ τούτοις, ἄλλοι μύριοι ὡσαύτως· ἤγεῖτο δ' αὖ τῶν γαδάτας· ἔπειτα δὲ τούτοις, μῆδοι ἱππεῖς· ἔπειτα δὲ τούτοις ἁρμάφοι· μετὰ δὲ τούτους ὑρκάνιοι· μετὰ δὲ τούτους καδούσιοι· μετὰ δὲ τοὺς ἱππάσας, ἅρματα ἔπειτα πτέρων τεταγμένα· ἤγεῖτο δὲ αὖ τῶν, ἁρπαβάτης πρόσω· προβαδιούμενος δὲ αὖ τοῦ, παρεῖπετο πασσάλου πολλοὶ μηρίσοντες ἐπὶ τοῖς ἱππεῦσι· καὶ ἐπὶ τοῖς ἁρπαβάτου ἵπποι, ἀγόμενοι ἐπὶ τοῖς ἱππεῦσι· καὶ ἐπὶ τοῖς ἵπποις, ἄνδρες ἀσπιδιῶται· καὶ ἐπὶ τοῖς ἀσπιδιώταις, ἄλλοι ἱππεῖς· καὶ ἐπὶ τοῖς ἱππεῦσι

ἀγαθὸς καὶ δυδαιμονίαν τοῦτο νομίζω, ὦ πολλὰ ἔχνα, πολλὰ καὶ δαιμόνια· τί οὖν ἔφη πρὸς τῶν θεῶν ὁ Φερενδάτας· οὐχὶ σύ γε αὐτὸς μᾶλλα δυδαίμονα ἐγένου, καὶ ἐμὲ δυδαίμονα ἐποίησας· λαβὼν γὰρ ἔφη τοῦτα τὰ πάντα κέκτησο· καὶ χαῖρε τὸ ὅπως βούλει αὐτοῖς· ἐμὲ δέ, μηδὲν ἄλλο ἢ ὧς πρὸ ξένον τρέφε· καὶ ἔτι δυπλέστερον ἢ ξένον· ἀρκέσει γὰρ μοι ὅτι καὶ σὺ ἔχῃς τούτων μετέχειν· πάντες ἔφη ὁ σάκας· καὶ ὁ Φερενδάτας ὁμοσας ἀπεν· ἃ μὴν πάντα οὐδὴ λέγειν· καὶ ἄλλα γέ σοι ὦ σάκα πρὸς δια πραξόμαι παρὰ κύρου· μήτε θύρας πρὸς κύρου θεραπεύδειν, μήτε πραπυέσθαι· ἀνὰ σὺ μὲν μοῦτ, οἴκοι μένε· ἐγὼ δὲ τοῦτα ποιήσω, καὶ πάντ' ἐμοῦ καὶ πάντα ἐμοῦ· καὶ ἐὰν πάγαθὸν πρὸς λαμβάνω διὰ τὴν κύρου θεραπείαν, ἢ καὶ ἀπὸ πραπείας πινός, οἷσω πρὸς σέ· ἵνα ἔτι πλείονων ἀρχῃς· μόνον ἔφη ἐμὲ ἀπόλυσον τούτων τῶν ἀπιμελείας· ἢν γὰρ ἐγὼ σχολὴν ἄγω ἀπὸ τουτ', ἐμοὶ πίστε οἷομαι πολλὰ καὶ κύρῳ χρήσιμον ἔσεσθαι τουτ' οὐ τῳ ῥᾳδίωτ', τοῦτα σῶς ἔθεντο καὶ τοῦτα ἐποίουν· καὶ ὁ μὲν, ἤγετο δυδαιμονίαν τε γενῆσθαι, ὅτι πολλῶν κέχτε χρημάτων· ὁδ' αὖ ἐνόμιζε μακαριώτατος ἂν εἶναι, ὅτι ἐπὶ πρόπον ἕξει, σχολὴν παρέχοντα πράττειν, ὅ, πᾶ αὐτῷ ἥδιστ' ἂν ἦν· ἦν δὲ τοῦ φερενδάτα ὁ πρόπος, φιλέταιρός τε καὶ θεραπευδῆναι οὐδὲν ἥδιστ' αὐτῷ οὕτως ἐδόκει εἶναι οὐδ' ὠφέλιμον ὡς αὐθρώπους· καὶ γὰρ βέλτιστον πάντων ζώων ἡγεῖτο αὖθρωπον εἶναι καὶ δυχαριστότατον, ὅτι ἑώρα τούς τε ἐπαινουμένους, ὑπὸ τίνος αὖ τιμαινούντας τούτους προθυμοῦντας, τοῖς τε χαριζομένοις, πειρωμένους αὖ τιχαρίζεσθαι· καὶ ὃς γνοίη δυνατὸς ἔχοντας, τούτοις αὖ πευνοοῦντας· καὶ ὃς δ' εἴη φιλοῦντας αὐτὸς, τούτοις μισεῖν οὐ δυναμένους· καὶ γοῦν μᾶλλον αὖ πιθέρατο δύειν πάντων τῶν ζώων ἐθέλοντας, καὶ ζῶντας, καὶ πλυτήσαντας· τὰ δ' ἄλλα πάντα ζῶα, καὶ ἀχαριστότατα καὶ ἀγνωμοσύτατα αὖτῶν ἐγίνωσκεν ἄνα οὔτῳ δή, ὅτι φερενδάτας ὕβριστο, ὅτι ἐξέσοιτο αὐτῷ, ἀπαλλαγέντι τῆς τ' ἄλλων κήματ' ἂν ἀπιμελείας, ἀμφὶ τοὺς φίλους ἔχειν· ὅτι σάκας, ὅτι ἐμέλλε πολλὰ ἔχων, πολλοῖς χρήσεσθαι ἐφίλη δέ ὁ μὲν σάκας τὸν φερενδάταν· ὅτι πρόσφερέ τε ἀεί· ὁ δέ, τὸν σάκαν, ὅτι παρελαμβάνειν πάντα ἤθελε· καὶ ἀεὶ πλείονων ἂν ἀπιμελούμενος, οὐδὲν μᾶλλον αὐτῷ ἀχολίαν παρεῖχε· καὶ αὐτοὶ μὲν δή, οὕτω δὴ πολὺ· θύσιας δὲ καὶ ὁ κῦρος νικητήρια ἐτίθη, ἐκάλεσε τ' φίλους, οἱ μάλιστ' αὐτὸν ὤφελεν τε βουλόμενοι, φανερὸι ἦσαν καὶ τιμῶντες δυνατώτατα· ἐθέλοντες δὲ αὐτοῖς, καὶ ἀρτάβαζον τὸν μάνδρον· καὶ πυραύνην τὸν μάνδρον· καὶ πυραύνην τὸν ἀρμάριον· καὶ τὸν ὑπαρχαιον ὑπαρχον· καὶ γωβρύαν· γαδάπας δὲ τ' σκηπτούχων ἦρχεν αὐτῷ· καὶ ὅσων ἐκεῖνος δίεκόσμησεν, ἢ πᾶσα ἐνδον δίαιτα καθεστήκει· καὶ ὁπόσ' τε μὲν σῖτ' ἐδεήσαν οἱ πάντες, οὐδ' ἐκαθίζε γαδάπας· ἀπὶ μελεῖτο· ὁπότε δέ μὴ αὐτοὶ ἔδεν, καὶ σῖτ' ἐδεήσαν· ἦν δὲ τοῦτο ἐξυνόν· αὐτὶ δὲ τουτ', πολλοῖς καὶ μεγάλοις ἐπμᾶτο ὑπὸ τ' κύρου· διὰ δὲ κῦρον, καὶ ὑπ' ἄλλων· ὡς δ' ἤλθον οἱ καλεθέντες ἅπ τὸ δεῖπνον, οὐχ ὅπ' ἐτύγχαν ἕκαστον ἐκαθίζεν· ἀπ' ὧν μὲν μάλιστα ἐπμα, παρὰ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ὡς δύ' πιβουλόμενοι τὼ πέρας τοῦτος οὔσης, ἦ τ' ἐς δεξιὰς· τὸν δὲ δ' ὕστερον παρὰ τὴν δεξιάν· τὸν δὲ τρίτον πάλιν παρὰ τὴν ἀριστερὰν· τὸν δὲ πέμπτον, παρὰ τὴν δεξιάν· καὶ ἦν πλείονες ὧσιν, ὡσαύτως· σαφνίζεσθαι δὲ ὡς ἕκαστον ἐπμα, τοῦτο ἐδόκει αὐτῷ ἀγαθὸν εἶναι· ὅπου ἐπμὲν οἷοντε οἱ αὖθρωποι τὸν κρατιστεύοντα, μήτε κυνηχιάσεσθαι, μήτε ἄβελα λήψεσθαι, ἀλλοί ἆσιν, ἐνταῦθα οὐ φιλονεικῶς πρὸς ἀλλήλους ἔχοντες ὅπου δὲ μάλιστα πλείονες κρατίστης φαίνεται, ἐνταῦθα φρονιμώτατα φανεροί ἀσὶν ἀγωνιζόμενοι αὖτῶ τε· καὶ ὁ κῦρος δὲ οὕτως, ἐσαφήνιζε μὲν τοῖς κρατιστεύοντας παρ' ἑαυτῷ δύβυς ἀρξάμενος, ἐξ ἑδρας καὶ παρατάσεως· οὐ μέντοι ἀβελίαν γε τὴν παχεῖσαν ἕδραν κατιπήσατο· ἀνὰ νόμους ἐποιήσατο· καὶ ἀγαθοῖς ὄρθροις πρόβυλος ἦς τὴν πιμελητὴν ἕδραν· καὶ εἴτι βαδίουεν, σὺν αὐτῷ ἐφείπετο· καὶ ἐπὶ θήραν ἐξήει· καὶ ἐπὶ τὴν ἄπτερον· ἦν δὲ τοῦ φερενδάτα ὁ πρόπος, φιλέταιρός τε καὶ θεραπευδῆναι οὐδὲν ἥδιστ' αὐτῷ οὕτως ἐδόκει εἶναι οὐδ' ὠφέλιμον ὡς αὐθρώπους· καὶ γὰρ βέλτιστον πάντων ζώων ἡγεῖτο αὖθρωπον εἶναι καὶ δυχαριστότατον, ὅτι ἑώρα τούς τε ἐπαινουμένους, ὑπὸ τίνος αὖ τιμαινούντας τούτους προθυμοῦντας, τοῖς τε χαριζομένοις, πειρωμένους αὖ τιχαρίζεσθαι· καὶ ὃς γνοίη δυνατὸς ἔχοντας, τούτοις αὖ πευνοοῦντας· καὶ ὃς δ' εἴη φιλοῦντας αὐτὸς, τούτοις μισεῖν οὐ δυναμένους· καὶ γοῦν μᾶλλον αὖ πιθέρατο δύειν πάντων τῶν ζώων ἐθέλοντας, καὶ ζῶντας, καὶ πλυτήσαντας· τὰ δ' ἄλλα πάντα ζῶα, καὶ ἀχαριστότατα καὶ ἀγνωμοσύτατα αὖτῶν ἐγίνωσκεν ἄνα οὔτῳ δή, ὅτι φερενδάτας ὕβριστο, ὅτι ἐξέσοιτο αὐτῷ, ἀπαλλαγέντι τῆς τ' ἄλλων κήματ' ἂν ἀπιμελείας, ἀμφὶ τοὺς φίλους ἔχειν· ὅτι σάκας, ὅτι ἐμέλλε πολλὰ ἔχων, πολλοῖς χρήσεσθαι ἐφίλη δέ ὁ μὲν σάκας τὸν φερενδάταν· ὅτι πρόσφερέ τε ἀεί· ὁ δέ, τὸν σάκαν, ὅτι παρελαμβάνειν πάντα ἤθελε· καὶ ἀεὶ πλείονων ἂν ἀπιμελούμενος, οὐδὲν μᾶλλον αὐτῷ ἀχολίαν παρεῖχε· καὶ αὐτοὶ μὲν δή, οὕτω δὴ πολὺ· θύσιας δὲ καὶ ὁ κῦρος νικητήρια ἐτίθη, ἐκάλεσε τ' φίλους, οἱ μάλιστ' αὐτὸν ὤφελεν τε βουλόμενοι, φανεροὶ

αὐτῶν, ἐξαιρετῶ ἢ ὁ κῦρος ἢ ξυμπροὐπεμψεν αὐτοὺς ἅπαντας τὰς θύρας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοὺς ἐθελουσίους συμμαχεῖς γενομένους, ἀπεπεμπεν οἰκαδε ἑκάστους· μὴν δὲ ὅσοι αὐτῶν οἰκεῖν ἐβούλοντο παρ' αὐτῷ, τούτοις οἰ χώρας καὶ οἴκους ἔδωκε. καὶ νῦν ἔτι ἔχουσιν, οἱ τ' ἀπομείναντων τούτων τόπα ἀπόγονοι, παῖδοι δ' ἀεὶ μᾶλλον καὶ ὑρκανίων. Τοῖς δ' ἀποθανοῦσι θάψασάμενος πολλὰ, καὶ ἀμέμπτους ποιήσάμενος, καὶ ἄρχοντας καὶ στρατιώτας ἀπεπέμψατο· ἐκ τούτου δὴ διέδωκε καὶ τοῖς παρ' ἑαυτῷ στρατιώταις, τὰ χρήματα, ὅσα ἐκ σάρδεων ἔλαβε· καὶ τοῖς μὲν μυριάρχοις καὶ τοῖς παρ' αὐτῶν ἱππάρχοις, ἐξαίρετα δίδου· πρὸς τὴν ἀξίαν ἑκάστῳ· τὰ δ' ἄλλα διένεμε· καὶ τὸ μέρος ἑκάστῳ δοὺς τῶν μυριάρχων, ἐπέστρεψεν αὐτοῖς διαιρέμενον, ὥσπερ αὐτὸς ἐκείνοις διείρημο. ἐδίδοσαν δὲ τὰ μὲν ἄλλα χρήματα ἄρχων ἄρχοντας τοῖς ὑφ' ἑαυτῷ δοκιμάζων· τὰ δὲ τελευταῖα οἱ ἑξάδαρχοι, τοῖς ὑφ' ἑαυτοῖς ἰδιώτας δοκιμάσαντες, πρὸς τὴν ἀξίαν ἑκάστῳ ἔδοσαν· ἢ οὕτω ποιοῦντες ἀληθέσατον τὸ δίκαιον μέρος· ἐπεὶ δ' ἀληθέσατα τὰ τοιαῦτα ἦν, οἱ μάγοι ἔλεγον παῖδες τοῦ κύρου, τοιαῦτα· ἦκεν αὐτοῖς τε πολλὰ ἔχειν. ὅπουτε καὶ ἡμῶν ἑκάστῳ τοσαῦτα δίδωκεν· οἱ δ' ἔτι νῦν αὐτῶν ἔλεγον, ὅτι α πολλὰ ἔχειν οὐχ ὁ κύρου πρόπος τοιοῦτος, ὅλως χρηματίζεσθαι· ἀεὶ δὲ διδοὺς μᾶλλον ἢ κλώμενος ἤδεται· ἀγαθὸς μέντοι δὲ ὁ κῦρος, τοὺς τοὺς λόγους καὶ τὰς ὁδοὺς τὰς παῖδ αὐτοῦ, σῶν ἐλεξε τοὺς φίλους τε καὶ τοὺς ἀπικαιρίους ἅπαντας, καὶ ἐλεγεν ὧδε.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΥΡΟΥ.

Contra eos q fingunt se ditiores fm fint

πδιάστδν

ΑΝδρες φίλοι· ἐώρακα μὲν ἤδη ἀνθρώπους, οἱ βούλονται δοκεῖν, πεῖσαι κεκλῆσθαι, ἢ ἔχουσιν, ἐλευθεριώτεροι αὐτοὶ οἰόμενοι οὕτω φανεσθαι ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν ἔφη οὗτοι, τοῦμ παλινοῦν βούλονται ἐφελκεσθαι· τὸν γὰρ πολλὰ δοκοῦντα ἔχειν, μὴ κατ' ἀξίαν τῆς οὐσίας φαίνεσθαι ὠφελοῦντα τοὺς φίλους, αὐτελευθερίαν ἔμοιγε δοκεῖ πρᾶξαι. ἐγὼ δ' αὖ ἔφη, οἶ λελυθέναι βούλομαι, ὅστις αὖ ἔχωσι· πρῶτοι οἶμι καὶ οὗτοι τοῖς φίλοις ἔμοιγε δοκοῦσιν εἶναι· διὰ γὰρ τὸ μὴ δεῖσθαι πολλάκις δεομένους, οὐκ ἐθέλουσιν οἱ φίλοι τοῖς ἑταίροις· ἀνάγκαι τῶν ταῦτα ἀμουσότατον δ' ἐμοὶ ἔφη δοκεῖ εἶναι, τὸ τὴν δύναμιν φανερὰν ποιήσαντα, ἐκ τούτης ἀγωνίζεσθαι πρὸς καλοκαγαθίας· κἀγὼ οἶμι ἔφη βούλομαι ὑμῖν, ὅσα μὲν οἷόν τε ἰδεῖν τ' ἐμοὶ ὄντων δεῖξαι· ὅσα δὲ μὴ οἷόν τε ἰδεῖν δίκην ὑποθέσθαι· τοῦτα δ' ὧδε ἔσται, ἐγὼ μὲν, ἐπειδὰν ὡς μὴ ῥᾴδια ἦναι ἰδεῖν, δίκην εἶπον· τέλος δὲ τῶν ὧδε. Ταῦτα ἔφη ὦ ἄνδρες ἄριστα, δεῖ ὑμᾶς, οὐδὲν μᾶλλον ἐμὲ ἡγεῖσθαι, ἢ καὶ ὑμεῖς ἐμὲ· ἐγὼ γὰρ ἔφη ταῦτα αὐτοὶ ζῶ, οὐδ' ὅπως ὡς τὸν καπάδαι σωθήσω, οὐδ' ὅπως ὡς τὸν καπρίψω· οὐ γὰρ ἂν δυναίμην· ἀλλ' ὅπως ἔχω τῷ τε αἰεὶ ὑμῶν καλόν τι ποιοῦντι δίδοναι, καὶ ὅπως ἤντις ὑμῶν τινος ἐνδεὴς ἔσθαι νομίσῃ, πρὸς ἐμὲ ἐλθὼν, λαβὴν οὗ ἂν ἐνδεὴς τυγχάνῃ ὦν. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐλέχθη· νῦνὶ κα δὲ ἤδη ὡς τὸ ἐόκει, καλῶς ἔχειν τὰ ἐν βαβυλῶνι ὡς καὶ ἀσφαλεῖ, σωιεσκευάζετο τὴν ὡς σάρδις πορείαν· καὶ τοῖς ἄλλοις παρηγγελεν· ἕως δ' ἐνόμιζεν ἱκανοὺς ἔχειν ὧν ᾤετο δεήσεσθαι, οὕτω δὴ ἀνεζεύγνυε· διηνυσόμενα δὲ καὶ ταῦτα ὡς πολύφολος ὤν, οὐτάχως μὲν κατεσκευάζετο, καὶ πάλιν αὖ ἐσκευάζετο· κατεχωρίζετο δὲ πᾶ χύ ὅπου δέοι· ὅπου γὰρ ἢ πορεύσεσθαι βασιλεὺς, σκηνὰς μὲν δὴ ἔχοντες ταῦτης, οἱ ἀμφὶ βασιλέα στρατεύονται καὶ θέρους καὶ χειμῶνος· οὐδεὺς δὲ τοῦτο ἐνόμιζε κῦρος, πρὸς ἕω βλέπουσαν ἱσταθαι τὴν σκηνήν· ἔπειτα ἔπαιζε πρῶτον μὲν, ταύσον δεῖ ἀπολιπόντας σκηνοῦν τοὺς θορυφόρους τῆς βασιλικῆς σκηνῆς. Ἔπειτα σιτοποιοὶς μὲν χώραν ἀπέδειξε τὴν θρῃκί. Ὀψοποιοὶς δὲ τὴν ἀριστεράν· ἱππονόμοις δὲ τοῖς ἄλλοις τὴν ἀριστεραν· καὶ τἆλλα δὲ διετέτακτο, ὥς τε ἀδύνατα ἕκαστον τὴν ἑωυτοῦ χώραν, καὶ μέτρῳ καὶ πάσῳ· ὅταν δὲ ἀπασκευάζωνται, σῶν τίθησι μὲν ἕκαστος σκηνὴν, οἷς πρῶτα πακτᾶται χρήσασθαι· ἀπατίθενται δ' ὧν ἄλλοι σῶν τὰ ὑπρόυγια· ὥς θ' ἅμα μὲν πάντες ὁρῶνται οἱ σκευαγωγοί· σῶν τὰ τεταγμένα ἄγειν· ἅμα δὲ πάντες ἀπατίθεσθον σῶν τὰ ἑαυτοῦ ἕκαστος· οὕτω δὴ ὁ αὐτὸς χρόνος, ἀρκεῖ μᾶλλον καὶ πάσας αὐλισθαι· ὡσαύτως οὕτως ἔχει καὶ πρὸ καπασκευῆς καὶ πρὸ τοῦ πορεύεσθαι δὲ τὰ σῶν τινὸς πάντα ἐν καιρῷ ὡσαύτως ἔφη διατέτακται ἕκαστος τὰ ποιητία· καὶ διὰ τοῦτο ὁ αὐτὸς χρόνος ἀρκεῖ ἐνίοτε μέρει καὶ πάσι πορεύεσθαι· ὡς πρῶτοι μὲν οἱ περὶ τὰ σῶν τινὸς θεράποντες, χώραν ἔχον τὴν προσήκουσαν ἕκασοι, οὕτω καὶ οἱ ὁπλοφόροι αὐτῶν ἐν τῇ στρατιᾷ δύσει χώραν τε ἔχον τὴν τῇ ὁπλίσει ἑκάστῃ σῶν τινὸς ἦσαν· καὶ ἐν ᾗ ἐκάστῃ ἡμέρᾳ τάξει ἦν· καὶ ἐν ᾗ ἀμφισβήτησις πάντων καὶ πάντες ἐχώριζοντο· καλὸν μὲν γὰρ ἡγεῖτο ὁ κῦρος καὶ ἐν οἰκίᾳ ἦναι σῶν τινὸς τὸ δῶμα τὴν δύναμιν· ὅταν γὰρ τοῦ δέηται, δῆλόν ἐστιν ὅπου δεῖ ἐλθόντα λαβεῖν· πολὺ δὲ ἔτι κάλλιον ἐνόμιζε τὴν ἴσην στρατιωτικὴν φυλῶν δύβυμοσύνην ἦναι, ὅσα τε ἐξύπροι οἱ καιροί· ἴσην δὲ τὰ πολεμικὰ χρήσεων καὶ μείζω τὰ σφάλματα ἀσὼ ἴσων ὑστεριζόντων ἐν αὐτοῖς· ἀσὼ δὲ ἴσην ἐν καιρῷ παραγινομένων· μεγίστου ἄξια τὰ κτήματα ἐώρα γινόμενα ἐν τοῖς πολεμικοῖς διατοῦτα οἷον καὶ ἐπεμέλετο τούτης τῆς δυβυμοσύνης μάλιστα· καὶ αὐτὸς μὲν δὴ πρῶτον ἐαυτὸν ἐν μέσῳ κατεπίθετο τοῦ στρατοπέδου· ὡς ταύτης

τῆς

τῆς χώρας ἐχυρωτάτης οὔσης· ἔπειτα δὲ τοῖς μὲν ἀσφαλεστάτοις ὡς πρῶτα πρὸς ἑαυτὸν ἔταξε· τούτων δὲ ἐν κύκλῳ ἐχομένους ἱππέας τ' ἔταξε, καὶ ἁρματηλάτας· καὶ γὰρ τούτοις ἐχυρὰς ἐνόμιζε χώρας δεῖσθαι· ὅπου οἷς μάχονται ὅμοις, οὐδὲν πρόχρεον ἔχοντες τούτων στρατοπεδεύονται· ἀνὰ πολλοῦ χρόνου δέονται τῆς τὴν ἐξόμνισιν, ἢ μέλλουσι χρήσιμως ἐξοίσειν ἐνδρίᾳ· δι' ἣν καὶ ἐν ἀφιστερᾷ αὐτοῦ τι καὶ τῶν ἱππέων, πλάτους χώρα ἦν· τοῦτων δ' αὖ χώρα, ἢ πρόσθεν ἦν καὶ ὁπισθεν αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἱππέων. ὁμίλους δὲ καὶ τοὺς τὰ μεγάλα γέρρα ἔχοντας, κύκλῳ πάντων ἔταξε, ὥς πρὸ τεῖχος. ὅπως καὶ δέοι τι ἐνσκιάζεσθαι τοὺς ἱππέας· οἱ μὲν μὴ πάντοθεν ὁρῶντες, πάρεχοιεν αὐτοῖς ἀσφαλῆ τὴν καθόμισιν· ἐκαθέζοντο δὲ αὐτῷ ἐν ταξει ὡς πρὸ οἱ ὁμῆται, οὕτω δὲ καὶ οἱ πελτασταὶ καὶ οἱ τοξόται. ὅπως καὶ ἐκ ἴσου νυκτῶν δέοιτο ὡς πρὸ οἱ ὁμῆται, παρεσκευασμένοι ἦσι πάντα· οὕτω καὶ οἱ ἀκοντισταὶ, εἴ τινες προσοίσειεν ἐξετίμησαν ἀκοντίζοιεν καὶ τοξεύοιεν ὑπὸ τῶν ὁμητῶν· ἔχον δὲ καὶ σημεῖα πάντες οἱ ἄρχοντες ἅπασι τοῖς σκηναῖς· οἱ δ' ὑπηρέται, ὡς πρὸ καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν οἱ σώφρονες, ἴσασι μὲν καὶ ἴσον πείσεται τὰς οἰκήσεις· μάλιστα δὲ ἴσον ἅπασι καιρίων· οὕτω καὶ ἴσον ἐν τοῖς στρατοπέδοις, τάς τε χώρας τὰς ἴσον ἀπεμόνων, καὶ τάσσαντο οἱ κύρου ὑπηρέται, καὶ τὰ σημεῖα ἐγίγνωσκον, ἃ ἑκάστοις ἦν· ὥς τε ὅτου δέοιτο κῦρος, οὐκ ἐξήτουν· ἀλλὰ τὴν σύντομοτάτην ἐφ' ἕκασον ἔβεον· καὶ διὰ τὸ ἀλικρινῆ ἕκαστα ἦναι, πολὺ μᾶλλον ἦν δῆλα, καὶ ὅπότε τις δύπακοίη, καὶ εἴτις μὴ πράττοι τὸ πρὸς παῖδόμιον· οὕτω δὴ ἐχόντων, ἡγεῖτο εἶναι κῦρος ἡμέρας, ὡς πρὸ αὖ ἂς ἔνεδεσαν ἂς τὸ στρατοπεδεύειν τοὺς ἅπαντας ἐμπαίζειν· καὶ τὸ πάκτικον δὲ ἦναι οὐ τοῦτο μόνον ἡγεῖτο, εἴ τις ἐκλεῖπει φάλαγγας δύπρεπῶς δύναιτο, ἢ βαδύναι· ἢ ἐκκέρατος ἂς φάλαγγα καταστῆσαι, ἢ ἐκδρῖδαι, ἢ ἄρι στερᾶς, ἢ ὅπωσθεν ἅπαντων πολεμίων, ὀρθῶς ἐξελίξαι· ἀνὰ καὶ διαπᾶν ὁπότε δέοι, πάκτικὸν ἡγεῖτο· καὶ τὸ πιέναι τὸ μέρος ἕκασον, ὅπου μάλιστα ἐν ὠφελεία αὐτὸ εἴη· καὶ τὸ πάχυνειν δὲ ὅπου φάσου δέοι, ὡσαύτως τοῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα, πάκτικοῦ ἀνδρὸς ἐνόμιζεν εἶναι· καὶ ἐπιμελεῖτο τούτων ὡσαύτως καὶ ἐν μὲν τῇς πορείας πρὸς τὸ συμπαίδον ἀεὶ, διατάττων ἐπορεύετο· ἐν δὲ τῇ στρατοπεδεύσει ὡς τὰ πολλὰ ὡς πορεῖται κατεχώριζεν· ἐπεὶ δὲ προδύμοι γίγνονται κατὰ τὴν μάχην, πρέπει τοι ὁ κῦρος πρὸς κυαξάρην· ἐπεὶ δὲ ἀπάσαντο ἀλλήλοις, πρῶτον μὲν δὴ ὁ κῦρος, εἶπε τῷ κυαξάρει· ὅτι οἱ κος ὡτῷ ἐξήκοντι ἦν ἐν βαβυλῶνι καὶ ἀρχεῖα ὅπως ἔχοι· καὶ ὅτου ἐκεῖσε ἔλθοι, ὡς οἰκεῖα κατάστασθαι· ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλα ὥρεα ἔδωκεν αὐτῷ πολλὰ καὶ καλά. Ὁ δὲ κυαξάρης, ταῦτα μὲν ἐδέχετο· πρὸς δὲ αὖ τῷ τὴν θυγατέρα, στέφανόν τε χρυσοῦν, καὶ ψέλια φέρουσαν· καὶ τρέπον καὶ σολήν μηδικήν, ὡς δύνατον καλλίστην· καὶ ἡ μὲν δὴ ταῦς, ἐστεφάνου τὸν κῦρον.

Ὁ δὲ κυαξάρης εἶπε· δίδωμι δέ σοι ὦ κῦρε, καὶ αὖ τὴν τούτην γυναῖκα, ἐμὴν οὖσαν θυγατέρα· καὶ ὁ σὸς δὲ πατὴρ ἔγημε τὴν τοῦ ἐμοῦ πατρὸς θυγατέρα, ἐξ ἧς σὺ ἐγένου· αὖτη δ' ἐστὶν ἣν σὺ πολλάκις ὠοῦς ὤν, ὅτε παρ' ἡμῖν ἦσθα ἐπθυνήσω· καὶ ὁπότε τις ὁρῴτων αὐτὴν, τίνι γαμοῖτο, ἔλεγεν ὅτι κύρῳ· Ἐπιδίδωμι δὲ αὐτῇ ἐγὼ, καὶ φερνὴν, μηδίαν τὴν πᾶσαν· οὐδὲ γὰρ ἔστι μοι ἄρρην ὡς γνήσιος· ὁ μὲν, οὕτως εἶπεν· ὁ δὲ κῦρος ἀπεκρίνατο· ἀπ' ὦ κυαξάρη· τό τε γένος ἐπαινῶ, καὶ τὴν παῖδα, καὶ δῶρα· βούλομαι δὲ ἔφη σῶν τῇ τοῦ πατρὸς γνώμῃ καὶ τῇ τῆς μητρὸς, ταῦτά σοι σῶν αἰνέσαι· εἶπε μὲν οὕτως ὁ κῦρος· ὅμως δὲ τῇ παιδὶ παῖπα ἐδωρήσατο· ὅσα ὥετο κυαξάρει χαρίζεσθαι· ταῦτα δὲ ποιήσας εἶς πρᾶσας ἐπορεύετο. Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τοῖς πρῶσῶν ὁρίοις ἐγένετο πορεύομενος, τὸ μὲν ἄλλο στράτευμα αὐτοῦ κατέλιπεν· αὐτὸς δὲ σῶν τοῖς φίλοις, εἶς τὴν πόλιν ἐπορεύετο· ἱερεῖα μὲν ἄγων ὡς πᾶσι πρᾶσας ἱκανὰ θύειν τε καὶ ἑστιᾶσθαι· δῶρα δὲ ἦγεν, ἅ μὲν ἔπεμψε τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ, καὶ τοῖς ἄλλοις φίλοις· ἃ δ' ἔπεμψεν ἀρχαῖς καὶ στρατηγοῖς καὶ τοῖς ὁμοτίμοις πᾶσιν· ἔδωκε δὲ καὶ πᾶσι πρᾶσας καὶ πρόσσι, ὅσα περ καὶ νῦν ἔτι δίδωσιν, ὅταν περ ἀφίκηται βασιλεὺς εἶς πέρσας· ἐκ δὲ πύπυσῶν ἐλεξε καμβύσης τοῖς πρεσβυτέρους πέρσῶν, καὶ τὰς ἀρχάς, οἵπερ τῶν μεγίστων κύριοί εἰσι· παρεκάλεσε δὲ καὶ κῦρον, καὶ ἔλεξε τοιάδε. Ἀνδρες πέρσαι καὶ σὺ ὦ κῦρε· ἐγὼ ἀμφοτέροις ὑμῖν, ἀκόπους δύνους ἁμιῶν μὲν γὰρ βασιλεύω· σὺ δὲ ὦ κῦρε, πᾶσος ἐμοὶ δ' δίκαιος οἶσθ' ὑμῖ, ὅσα γινώσκειν δοκῶ ἀγαθὰ ἀμφοτέροις, ταῦτα εἰς τὸ μέσον λέγειν· τὰ μὲν γὰρ παρελθόντα, ὑμεῖς μὲν, κῦρον νῦν ἐποιήσατε τρέπυμα δόντες καὶ ἄρχοντα τούτου σῶν κατεστήσαντες· κῦρος δὲ ἡ ξυμπασα τούτου σῶν θεοῖς, δύκλεεῖς μὲν ὑμᾶς ὦ πέρσαι ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις ἐποίησεν ἐντίμους δ' ἐν τῇ ἀσίᾳ πᾶσιν. Ἴσον δὲ σὺ στρατοδυσαμένων, γοῖς μὲν ἀρίστοις καὶ πειθομένοις τοῖς δὲ πολλοῖς, μαθὸν καὶ τροφὴν παρεσκεύασεν ἱππικὸν δὲ καταστήσας πέρσῶν, πεποίηκε πέρσας, καὶ πεδίων ἦναι μεπουσῶν· ἢν μὲν σῶν ἢ τοιοῦτον οὕτω γιγνώσκητε, πολλῶν καὶ ἀγαθῶν αἴτιοι ἀνθρώποις ἔσεσθε· Εἰ δὲ ἢ σὺ ὦ κῦρε ἐπαρθεὶς ταῖς παρούσαις τύχαις, σῶν χειρώσεις καὶ πέρσῶν ἀρχὴν σῶν πεποιεῖσθε ὡς πέρ ἄλλων, ἢ ὑμεῖς ὦ πρὸ τοῦ φθονήσαντες τούτῳ τῆς δυνάμεως, καταλύειν ἐπράσσετε τοῦτον τῆς ἀρχῆς, σῦ ἴστε ὅτι ἐμπροσῶν ἀνθρώποις πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ἔσεσθε· ὡς σῶν μὴ ταῦτα γίγνηται, ἀνὰ ταγαθὰ, ἐμοὶ δοκεῖ

τῆς

Ταξικὸς ἀνὴρ

Cyaxares

Ἐξηνήσω

Cambyses

ἔφη βούσαντας ὑμᾶς κοινῶ, καὶ θεοὺς ἅπαντας μαρτυραμένους σπένδεσθαι, σὲ μὲν ὦ κῦρε ἅπερ τὰς σπονδὰς ποιησάμενος ἀπῆλθες, ταῦτα ποιεῖν, ἐμοὶ δὲ ὦ πρόσθεν νόμος διαπερ καὶ πρότερον, βοηθεῖν παντὶ ἀγαθῷ ὑμᾶς δὲ ὦ πρόσθεν, ἅπερ καὶ ἀρχὰς κύρου ἅπαντες ἐποιήσασθε, καὶ φίλους ἀγαθοὺς καὶ συμμάχους ἐκτᾶσθαι· καὶ ὅπως μὲν ἐγὼ ζῶ, ἐμὲ γίγνεται μὴ ἐν πρόσθεν βασιλεία· ὅταν δ' ἐγὼ τελευτήσω, δῆλον ὅτι κύρου ἔσται ζῆν· καὶ ὅταν μὲν οὕτως ἀφίκηται ἡ πρόσθεν, ὁπόσας αὖ ὑμῖν ἔχει, ἅπαντα ἱερὰ ὑπὲρ ὑμῶν, ἅπερ νῦν ἐγὼ θύω· ὅταν δ' οὕτως ἐκπέσῃ ἡ, καλῶς αὖ οἶμαι ὑμῖν ἔχειν, ἢ ἐκ τῶν γένοις, ὃς αὖ δοκῇ ὑμῖν ἄριστος εἶναι, οὗτος τὰ τῶν θεῶν ἀποπλοίη· ταῦτα ἀκούοντες καμπύσου, σπένδεσθε κύρῳ τε καὶ τοῖς πρόσθεν πίλεσι· καὶ σπένδεσθαι τοῦτα τότε, καὶ θεοὺς ἅπαντας μαρτυραμένους, οὕτω καὶ νῦν ἔτι διαμένουσι ποιοῦντες πρὸς ἀμίλλους πρόσθεν τε καὶ βασιλεύς· Τούτων δὲ θεραπείων, ἀπῆλθε κῦρος· ὡς δ' ἀπῶν ἐγένετο ἐν μηδίοις, σπένδεσθαι τῷ πατρὶ, γαμεῖ τὴν κυαξάρου θυγατέρα· ἧς ἔπεκεῖ νῦν λόγος ὡς παγκάλλου γενομένης· ἔνιοι δὲ τῶν λογοποιῶν λέγουσιν ὡς τὴν τῆς μητρὸς ἀδελφὴν ἔγημε· ἀπὸ γραῶς αὖ καὶ παντάπασιν ἦν ἡ πρῶτος· γάμος δ' οὐδὺς ἔχων ἀνεξεύγυεν· ἐπεὶ δ' ἐν βαβυλῶνι ἦν, εὐθὺς κατεστρατοπέδευσεν, ἅπερ τὰ κατεστραμμένα ἔθνη· τοὺς μὲν ἐν ταῖς ἄκραις φρουροῦντας, καὶ τοὺς χιλιάρχους ἅπερ κατὰ τὴν χώραν φυλακὴν, οὐκ ἄλλου ἢ ἑαυτοῦ ἐβούλετο ἀκούειν· ταῦτα δὲ προσεποιεῖτο, ἐννοῶν, ὅπως εἴτις τῶν σατραπῶν, ὑπὸ πλούτου καὶ πλήθους ἀνθρώπων, ἐξυβρίσειε καὶ μὴ ἅπερ ἐμὲ πειθαρχοῖ, ἀθρόοις αὐτοῖς ἐπὶ πάλοις ἔχειν ἐν τῇ χώρᾳ· ταῦτ' ἅπερ βουλόμενος προεῖπε, ἔγνω συγκαλέσαι πρῶτον τοὺς ἅπερ καιρίους· καὶ προεπεῖν ὅπως ἥδοιεν, ἐφ' οἷς ἰάσιν οἱ ἰόντες· ἐνόμιζε γὰρ οὕτω ῥᾴδιον φρουρεῖν αὐτούς· Ἐπεὶ δὲ κατέβαινε τὴς ἀρχῶν, καὶ ἀγαθοποιοῖτο τούτοις, χαλεπῶς αὖ ἐδόκουν αὐτῷ φέρειν, νομίζοντες δι' ἐωυτῶν ἀπιστίαν· ταῦτα γενέσθαι· οὕτω δὴ συλλέξας, λέγει αὐτοῖς τοιάδε· Ὦ φίλοι, ἅπερ ἡμῖν ἐν ταῖς κατεστραμμέναις πόλεσι, φρουροὶ καὶ φρούραρχοι· οἷς τότε κατελίπομεν καὶ τούτοις ἐγὼ προσέταξε, ἀπῆλθον· ἄλλο μὲν οὐδὲν πολυπραγμονεῖν· τὰ δὲ τείχη διασώζειν· τούτων μὲν οὕτω σώσαι τῆς ἀρχῆς, ἐπεὶ καλῶς διατεφυλάκασι τὰ προσταχέντα· ἄλλοις δὲ σατράπαις πέμπομαι δοκεῖ, οἵπερ ἀρέσουσι ἅπερ τοῖς ἐνοικοῦντων· καὶ τὸν ἅπερ σμον λαμβάνοντες τοῖς τε φρουροῖς δώσουσι μισθὸν, καὶ ἄλλο πλείσουσιν ὅ, τι ἂν δέηται δέ μοι καὶ ἅπερ ἐνθάδε ὑμῶν, οἷς ἂν ἐγὼ πράγματα παρέχω, πέμπων πράξοντάς τε ἅπερ τοῦτα τὰ ἔθνη, χώρας γενέσθαι καὶ οἴκοις ἔχει· ὅπως δ' ἀσμοφορεῖται αὐτοῖς ὁ δῆμος· ὅταν τε ἴωσιν ἐκεῖσε, ἧς οἰκεῖα ἔχωσι κατάπεσθαι· ταῦτα δ' ἅπερ καὶ ἔδωκε πολλοῖς τῶν φίλων, κατὰ πάσας τὰς κατασπάφεις πόλεις, οἵπερ νῦν ἅπερ ἅπερ τοῖς ἀπογόνοις τῶν τότε λαβόντων αἱ χῶραι κατοικοῦσι, ἄλλων ἐν ἄλλῃ γῇ· αὐτοὶ δὲ οἰκοῖεν παρὰ βασιλεῖ· δεῖ δὲ ἔφη τοὺς ἰόντας σατράπας ἅπερ ταῦτας τὰς χώρας τοιούτους ἡμῖς σκοπεῖν, οἵτινες ὅ, τι ἂν ἐν τῇ γῇ ἑκάστῃ καλὸν ἢ ἀγαθὸν ἦ, μεμνῆσονται καὶ δῶρα ἀπομπεμπειν· ὡς μετέχωμεν καὶ οἱ ἐνθάδε ὄντες, ἅπερ ταῦτα χοῦ γιγνομένων ἀγαθῶν καὶ γὰρ ἤντιν δεινὸν γίγνηται, ἡμῖν ἔσται μυντίον· ταῦτ' ἔφη, τότε μὲν ἔσωσε τὸν λόγον· ἔπειτα δὲ οὓς ἐγίγνωσκε τῶν φίλων ἅπερ τοῖς ἁρμόττοις ἅπερ θυμοῦντας ἴεναι, ἐκλεξάμενος αὖτ' τοὺς δοκοῦντας ἅπερ τηδὶ δολατοῦσι ἔναι, ἔπεμπε σατράπας· ἐς ἀραβίαν μὲν μεγάβυζον· ἐς καππαδοκίαν δὲ ἀρταβάζην· ἐς φρυγίαν δὲ τὴν μεγάλην, ἀρταχαμαν· ἐς λυκίαν δὲ καὶ ἰωνίαν χρυσάντην· ἐς φρυγίαν δὲ τὴν παρὰ ἑλλήσποντον καὶ ἀβολίδα, φαρνοῦχον· μιλησίας δὲ καὶ κύπρου καὶ φαρναβάζου, οὐκ ἔπεμπε πρόσω σατράπας· ὅτι ἐκόντες ἐδόκουν συστρατεύεσθαι ἅπερ βαβυλῶνα· ἀσμοὺς μὴ πισπαίζειν ἀσπὶς φέρειν καὶ τοῦτο· ὡς δὲ τότε κῦρος κατεστήσατο, οὕτως ἔτι καὶ νῦν βασιλέως ὄντων ἐν ταῖς ἄκραις φυλακαί· καὶ οἱ χιλίαρχοι τῶν φυλακῶν, ἐκβασιλέως εἰσὶ καθεστηκότες· καὶ παρὰ βασιλεῖ ἀεὶ τὰ γράμματα φοροῦσι· πρὸς τοῦτο δὲ ἅπερ τοῖς ἐκπεμπομένοις σατράπαις, ὅσα δύναται ἐώσας ποιοῦντα ἑωυτῷ μιμεῖσθαι· πρὸς τοῦ μὲν, ἱππέας καθιστάναι, ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων πρόσω καὶ συμμάχων, καὶ ἅρματα πλάτας· ὁπόσοι δ' αὖ γῆν καὶ ἀρχεῖα λάβωσιν, ἀναγκάζειν τοὺς ἅπερ βύρας ἰέναι καὶ σφορσύνης ἅπερ μελουμένοις, παρέχειν ἑωυτοῖς τῷ σατράπῃ χρήσασθαι ἢν δέηται· ταῦτ' αὖθι δὲ καὶ τοῖς γυμνασίοις ἅπερ ἀσκεῖν αὐτοὺς τε καὶ τοὺς ἵππους· καὶ ἅπερ βύρας, ὧς ἂν ἅπερ αὐτῷ· ἐξάγειν δ' ἅπερ τὴν ἀρχὴν τὸν σατράπην, τοῖς ἂν δυνῶν· καὶ ἀσκεῖν αὐτόν τε καὶ τοῖς σὺν ἑαυτῷ, τὰ πολεμικά· ὃς δ' αὖ ἐμοὶ ἔφη κατὰ λόγον τῆς δυνάμεως, πρῶτα μὲν ἅρματα· πλείοσι δὲ καὶ ἀρίστοις ἱππεῦσι ἀσπὶς δεικνύη, τοῦτον ἐγὼ ὡς ἀγαθὸν σύμμαχον, καὶ ὡς ἀγαθὸν συμφύλακα πρόσω τε καὶ ἐμοὶ, τῆς ἀρχῆς τιμήσω· ἐτίμησαν δὲ, παρ' ὑμῖν καὶ ἐν ἀρχαῖς, ὡς παρ' ἐμοὶ οἱ ἄριστοι πρόπεμπόμενοι καὶ πράτιζα ὡς πρὸς ἐμὲ· τρέφουσα μὲν πρῶτον τοὺς οἰκέτας· ἔπειτα δὲ καὶ ὡς φίλοις μᾶλλον ἅπερ, ἱκανῶς κεκοσμημένων· καὶ ὡς τὸν καλὸν τί ποιοῦντα, καθημέραν ἅπερ τερπόμενοι· κλᾶσθε δὲ καὶ παραδείσοις· καὶ θηρία, τρέφετε· καὶ μήτε αὐτοὶ πρὸ πάνου σι τὸν παραθῆσθε, μήτε ἵπποις ἀγυμνάστοις χρῆσθαι ἐμβάλλετε· οὐ γὰρ αὖ δύναίμην ἐγὼ εἷς ὤν, αὐθρώπων ἀρετὴ πάντων ὑμῶν ἀγαθὰ διασώζειν· ἀγὰ δὲ ἐμὲ μὲν ἀγαθὸν ὄντα σπένδεσθαι τοῦτα, ὧδε ποιεῖν· καὶ ὑμᾶς ἀγαθοὺς ὄντας, ἐμοὶ συμμάχους εἶναι· βουλοίμην δ' ἄν, ὑμᾶς καὶ τοῦτο καταγνῶσι· ὅτι τοῦτ' ὧν νῦν ὑμῖν παρακελεύομαι, οὐδὲν τοῖς δούλοις πρόσθεν ταῦτα κελεύω· ἃ δ' ὑμᾶς φημὶ χρῆναι ποιεῖν, ταῦτα καὶ αὐτὸς πειρῶμαι πράττειν· ὥσπερ δ' ἐγὼ ὑμᾶς κελεύω ἐμὲ μιμεῖσθαι, οὕτω καὶ ὑμεῖς τοῖς ὑφ' ὑμῶν ἀρχαῖς ἔχουσι, μιμεῖσθαι ὑμᾶς διδάσκετε· ταῦτα δὲ κύρου οὕτως τότε τάξαντος, ἔτι καὶ νῦν τῷ αὐτῷ τρόπῳ, πᾶσιν μὲν ἀρ' ὑπὲρ βασιλεῖ φυλακὴν ὁμοίως φυλάττουται· πᾶσι δὲ αἱ ἀρχαὶ τὴν βύρᾳ, ὁμοίως βεβαίως διαμένουσι· πᾶσι δὲ οἱ οἶκοι καὶ μεγάλοι καὶ μικροὶ, ὁμοίως οἰκοῦνται· πᾶσι δὲ οἱ ἄριστοι τὴν παρόντ', ἐδόξασε πρότερον τετιμῆσθαι· πᾶσαι δὲ αἱ πρεῖαι, οὕτω πάμπολλαι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δόσ· πᾶσι δὲ συγκεφαλαιοῦσθαι πολλαὶ πράξεις, ὀλίγοις πάντα ταῦτα δ' ἁπλῶς ὡς χρὴ ποιεῖν ἑκάστοις, καὶ δύναμιν ἑκάστῳ προσθεὶς, ἐξέπεμπε· καὶ προεῖπεν αὐτοῖς ἅπερ ἀσπὶς παρασκευάζεσθαι, ὡς ἐς νέωπα στρατείας ἐσομένης, καὶ πάντ' εἶναι ἐξεύρεσιν αὐτῶν καὶ ἱππέων καὶ ἁρμάτων· καπηγορήσαμεν δὲ καὶ τοῦτο ὅπως κύρου καταξάντος, ὡς φασι, καὶ νῦν ἔτι διαμένει· ἐφοδεύει γὰρ αὖθις κατ' ἐνιαυτὸν ἀεί, στρατήμα ἔχων ὡς ἥν μάτης τῶν σατράπων πάντα κουρίας δ' ἕνεκα, πάντα κουρεῖ· ἦν δέ τις ὑβρίζῃ, ἢ δασμῶν φορὰς ἀμελῇ, ἢ τὰ ἐνοίκων φυλακῆς, ἢ ὅπως ἡ χώρα ἐνεργὸς ἦ, ἢ ἄλλοτι τῶν παρημμένων παραλίπῃ, ταῦτα πάντα κατηγορεῖται· ἦν δὲ μὴ δύνηται βασιλεῖ ἀπαγγέλλειν· ὁ δὲ, ἀκούων βουλεύεται πῶς τὰ ἀπολοῦνται, καὶ οἱ πολλάκις λεγόμενοι ὅπ βασιλέως ἰὸς καταβαίνει βασιλέως ἀδελφός· βασιλέως ὀφθαλμός· καὶ ἐνίοτε οὐκ ἐκφανόμενοι, οὔπω τὰ φόβων ἄδην πάντα· πάντα τρέπεται γὰρ ἕκαστα, ὅπερ θεν αὖ βασιλεὺς κελεύει· καταμάθωμεν δὲ αὖ καὶ ἄλλο μηχάνημα πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἀρχῆς, ἐξ οὗ παχέως ἠσθάνετο, καὶ τὰ πάμπολυ ἀπέχοντα, ὅπως ἔχοι· σκευάμενος γὰρ πρόσω αὖ ὁδὸν ἴσα πρὸς καταπύπτει τῆς ἡμέρας ἑλαυνόμενος ὡς πὶ διάρκειαν, ἐπρίσατο ἱππεῖς πρόσω τοσοῦτο διαλείπαντας· καὶ ἵππους ἐν αὐτοῖς κατέπεμπε, καὶ τοῖς ἅπερ μελομένοις τούτ· καὶ αὖθις ἐφ' ἑκάστῳ τῶν σταθμῶν ἐποίησε τὰ φόβητρα· καὶ παρασκευὰς ἐχέσθαι πᾶσι φερόμενα γράμματα, καὶ παραδιδόναι καὶ παραλαμβάνειν, ὁπόταν ἵππους· καὶ ἄλλοις πέμπειν νεαλεῖς· ἔστι δ' ὅτε, οὐδὲ πὰς νύκτας φασὶν ἴσασθαι τοῦτον τὴν πρεῖαν· ἀπὸ τῷ ἡμερινῷ ἀγγέλῳ, τὸν νυκτερινὸν δ' ἐχέσθαι· πόσων δὲ οὕτως γιγνομένων, φασὶ τινες βαῖον τὰ τραυμάτων τοῦτον τὴν πρεῖαν αὐτεῖν· ἢ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἀπ' ὅτι γε τὰ ἀνθρωπίνων πάντων τάξιν πρεσβύτατον ἀγαθὸν δὲ ὡς τάχιστα ἕκαστον ἀπαγγέλλεσθαι, ὡς τάχιστα πάντα μέλλεσθαι· ἐπεὶ δὲ πρῶτον ἔνιαυτος, σπένγεσε στρατιὰν ἐς βαβυλῶνα· καὶ λέγεται αὐτῷ γενέσθαι, ἐς μάλκα μὲν, ἵππων μυριάδας ἓξ δισχίλια δὲ ἅρματα ἐρεσαίνφορα· ταξῶν δὲ ἐς μυριάδας ἑξήκοντα· ἐπεὶ δὲ ταῦτα σπένσκλάσατο αὐτῷ, ὥρμα δ' ἐπὶ τὴν στρατείαν, ἐν ᾗ λέγεται καταχέσθαι πάντα τὰ ἔθνη, ὅτα συρίαν ἐς βαπτοικεῖ, μέχρις ἐρυθρᾶς θαλάσσης· μᾶλλον δὲ ἰόντα, ἢ ἐς ἄμυ τοῦτον στρατεία λέγεται γενέσθαι· καὶ καταχέσθαι ἄμυ τοῦτον· καὶ ἐκ τούτου τὴν ἀρχὴν ὥριζεν αὐτῷ πρὸς ἕω μὲν, ἢ ὄρυδρα θάλαττα· πρὸς ἄρκτον δὲ, ὁ αὖξεινος πόντος· πρὸς ἑσπέραν δὲ, κύπρος καὶ ἄμυ τοῦτος· πρὸς μεσημβρίαν δὲ αἰθιοπία· τούτ δὲ τὰ πρῶτα, τὰ μὲν, διὰ θάλασσ· τὰ δὲ, διὰ τύχης· τὰ δὲ, διὰ ὕδ ωρ, τὰ δὲ, διὰ αὐδρείαν, δυσοίκητα· αὐτὸς δ' ἐν μέσῳ τούτ· τὴν διαῖταν ποιησάμενος, τὸν μὲν ἀμφὶ τὸν χειμῶνα χρόνον, διῆγεν ἐν βαβυλῶνι ἐπὶ τὰ μῆνας· αὐτὴν γὰρ ἀλεεινὴ ἡ χώρα· τὸν δὲ ἀμφὶ τὸ ἔαρ, τρεῖς μῆνας ἐν σούσοις· τὴν δὲ ἀκμὴν τ' θέρους, δύο μῆνας, ἐν ἐκβατάνοις· οὕτω δὲ ποιοῦντ αὐτὸν, λέγουσιν ἐν ἐαρινῷ βάλτῳ καὶ τύχει διάγειν ἀεί· οὕτω δὲ διέκειντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἄλλοι, ὡς πᾶσι μὲν ἔθνος μειονεκτεῖν ἐδόκει, ἅμ' κύρῳ πάμπλειν, ὅπ καλὸν αὐτοῖς ἐν τῇ χώρᾳ, ἢ φύοιτο ἢ πτῆνοί το· πᾶσα δὲ πόλις ὡπάντας· πᾶσ δὲ ἰδιώτης, πλούσιος ἂρ ὤετο γενέσθαι, εἴπ κύρῳ χαρίσαιτο· καὶ γὰρ ὁ κῦρος λαμβάνων παρ' ἕκαστων ὧν ἐφθονεῖτο ἔχον οἱ δίδοντες, αὐτοῖ δὲ ἀπολαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἄλλων πρόκεχωρηκότες, μᾶλλ δ' ἢ πρεσβύτης ὢν ὁ κῦρος, ἀφικνεῖται ἐς πρόσω τὸ ἔβδομον ἅπερ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς· καὶ ὁ μὲν πατὴς καὶ μὴ πρὸ πάλαι δ' ὡς πρόσω ἦλθε, ἐπιπλάλυτ' ἀκεσεν αὐτῷ· ὁ δὲ κῦρος, ἔθυσε τὰ νομιζόμενα ἱερεῖα καὶ τ' χορεῦ ἠνήσατο πρόσω καὶ τὰ πάτρια· καὶ τὰ δ' ὥρα πάσ διέδωκεν ὡς πρόσθεν· κοιμηθεὶς δ' ἐν τῷ βασιλείῳ, ὄναρ δ' δ' ε τοιόνδ' ε ἐδόξεν αὐτῷ πρόσελθὼν κρείττων τὴς ἢ κατὰ ἀνὸν, ἀπεῖν· συσκευάζου ὦ κῦρε· ἥδη γὰρ ἀς θεοὺς ἄπιθ· τοῦτο δὲ ἰδὼν τὸ ὄναρ, ἐξηγέρθη· καὶ σχεδὸν ἐδόκει ἀδέναι, ὅπ τ' βίου ἢ τελευτὴ παρείη· οὐθὺς οὖν λαβὼν ἱερεῖα, ἔθυε διΐπε πατρῴῳ καὶ ἡλίῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ἅπερ τ' ἄκρων ὡς πρόσω θύουσιν, ᾧδ' ε ἐπευχόμενος· ζεῦ πατρῶε καὶ ἥλιε· καὶ πάντες θεοί· δέχεσθε τάδε· καὶ τελεσήρια πολλῶν καὶ καλῶν πραξέων καὶ χαριστήρια, ὅπ ἐσημήνατέ μοι, καὶ ἐν ἱεροῖς καὶ ἐν οὐρανίοις καὶ ἐν οἰωνοῖς, καὶ ἐν φήμαις ἀτ' ἐχθὴν ποιεῖν, καὶ οὐκ ἐχθὴν· πολλὴ δ' ὑμῖν χάρις, ὅπ καὶ ἐγὼ ἐγίγνωσκον τὴν ὑμετέραν πρόσθεν μέλλαν· καὶ οὐδέπω πρότερον πρόσθεν ταῖς δυτυχίαις ὑπὸ πρόνοιαν ἐφερόμην· πρὸ τοῦ μαι δ' ὑμᾶς, δὸς ὑμῖν καὶ νῦν, πρόσθεν μὲν καὶ γυναικὶ καὶ φίλοις καὶ πατρίδι, δαιμονίαν· ἐμοὶ δὲ, δίον πρόσθεν ἀγῶνα δεδώκατε, ποιοῦντι

τοῖς παρ' ἐμοῦ, ὑμῖν ἐπίκουρον εἶναι· ὑμᾶς δὲ ὁμοίως αὐτοῖς ἀγαθοὺς εἶναι, σὺν ἀγαθοῖς τοῖς μεθ' ὑμῶν, ἐμοὶ συμμάχοις εἶναι· βουλοίμην δ' ἄν, ὑμᾶς καὶ τοῦτο καταγνῶναι· ὅτι τοῦτ' ὧν νῦν ὑμῖν παρακελεύομαι, οὐδὲν τοῖς δούλοις πρόσθεν ταῦτα κελεύω· ἃ δ' ὑμᾶς φημὶ χρῆναι ποιεῖν, ταῦτα καὶ αὐτὸς πειρῶμαι πράττειν· ὥσπερ δ' ἐγὼ ὑμᾶς κελεύω ἐμὲ μιμεῖσθαι, οὕτω καὶ ὑμεῖς τοῖς ὑφ' ὑμῶν ἀρχαῖς ἔχουσι, μιμεῖσθαι ὑμᾶς διδάσκετε· ταῦτα δὲ κύρου οὕτως τότε τάξαντος, ἔτι καὶ νῦν τῷ αὐτῷ τρόπῳ, πᾶσιν μὲν ἀρ' ὑπὲρ βασιλεῖ φυλακὴν ὁμοίως φυλάττουται· πᾶσι δὲ αἱ ἀρχαὶ τὴν βύρᾳ, ὁμοίως βεβαίως διαμένουσι· πᾶσι δὲ οἱ οἶκοι καὶ μεγάλοι καὶ μικροὶ, ὁμοίως οἰκοῦνται· πᾶσι δὲ οἱ ἄριστοι τὴν παρόντ', ἐδόξασε πρότερον τετιμῆσθαι· πᾶσαι δὲ αἱ πρεῖαι, οὕτω πάμπολλαι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δόσ· πᾶσι δὲ συγκεφαλαιοῦσθαι πολλαὶ πράξεις, ὀλίγοις πάντα ταῦτα δ' ἁπλῶς ὡς χρὴ ποιεῖν ἑκάστοις, καὶ δύναμιν ἑκάστῳ προσθεὶς, ἐξέπεμπε· καὶ προεῖπεν αὐτοῖς ἅπερ ἀσπὶς παρασκευάζεσθαι, ὡς ἐς νέωπα στρατείας ἐσομένης, καὶ πάντ' εἶναι ἐξεύρεσιν αὐτῶν καὶ ἱππέων καὶ ἁρμάτων· καπηγορήσαμεν δὲ καὶ τοῦτο ὅπως κύρου καταξάντος, ὡς φασι, καὶ νῦν ἔτι διαμένει· ἐφοδεύει γὰρ αὖθις κατ' ἐνιαυτὸν ἀεί, στρατήμα ἔχων ὡς ἦν μάτης τῶν σατράπων πάντα κουρίας δ' ἕνεκα, πάντα κουρεῖ· ἦν δέ τις ὑβρίζῃ, ἢ δασμῶν φορὰς ἀμελῇ, ἢ τὰ ἐνοίκων φυλακῆς, ἢ ὅπως ἡ χώρα ἐνεργὸς ἦ, ἢ ἄλλοτι τῶν παρημμένων παραλίπῃ, ταῦτα πάντα κατηγορεῖται· ἦν δὲ μὴ δύνηται βασιλεῖ ἀπαγγέλλειν· ὁ δὲ, ἀκούων βουλεύεται πῶς τὰ ἀπολοῦνται, καὶ οἱ πολλάκις λεγόμενοι ὅπ βασιλέως ἰὸς καταβαίνει βασιλέως ἀδελφός· βασιλέως ὀφθαλμός· καὶ ἐνίοτε οὐκ ἐκφανόμενοι, οὔπω τὰ φόβων ἄδην πάντα· πάντα τρέπεται γὰρ ἕκαστα, ὅπερ θεν αὖ βασιλεὺς κελεύει· καταμάθωμεν δὲ αὖ καὶ ἄλλο μηχάνημα πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἀρχῆς, ἐξ οὗ παχέως ἠσθάνετο, καὶ τὰ πάμπολυ ἀπέχοντα, ὅπως ἔχοι· σκευάμενος γὰρ πρόσω αὖ ὁδὸν ἴσα πρὸς καταπύπτει τῆς ἡμέρας ἑλαυνόμενος ὡς πὶ διάρκειαν, ἐπρίσατο ἱππεῖς πρόσω τοσοῦτο διαλείπαντας· καὶ ἵππους ἐν αὐτοῖς κατέπεμπε, καὶ τοῖς ἅπερ μελομένοις τούτ· καὶ αὖθις ἐφ' ἑκάστῳ τῶν σταθμῶν ἐποίησε τὰ φόβητρα· καὶ παρασκευὰς ἐχέσθαι πᾶσι φερόμενα γράμματα, καὶ παραδιδόναι καὶ παραλαμβάνειν, ὁπόταν ἵππους· καὶ ἄλλοις πέμπειν νεαλεῖς· ἔστι δ' ὅτε, οὐδὲ πὰς νύκτας φασὶν ἴσασθαι τοῦτον τὴν πρεῖαν· ἀπὸ τῷ ἡμερινῷ ἀγγέλῳ, τὸν νυκτερινὸν δ' ἐχέσθαι· πόσων δὲ οὕτως γιγνομένων, φασί τινες βαῖον τὰ τραυμάτων τοῦτον τὴν πρεῖαν αὐτεῖν· ἢ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἀπ' ὅτι γε τὰ ἀνθρωπίνων πάντων τάξιν πρεσβύτατον ἀγαθὸν δὲ ὡς τάχιστα ἕκαστον ἀπαγγέλλεσθαι, ὡς τάχιστα πάντα μέλλεσθαι· ἐπεὶ δὲ πρῶτον ἔνιαυτος, σπένγεσε στρατιὰν ἐς βαβυλῶνα· καὶ λέγεται αὐτῷ γενέσθαι, ἐς μάλκα μὲν, ἵππων μυριάδας ἓξ δισχίλια δὲ ἅρματα ἐρεσαίνφορα· ταξῶν δὲ ἐς μυριάδας ἑξήκοντα· ἐπεὶ δὲ ταῦτα σπένσκλάσατο αὐτῷ, ὥρμα δ' ἐπὶ τὴν στρατείαν, ἐν ᾗ λέγεται καταχέσθαι πάντα τὰ ἔθνη, ὅτα συρίαν ἐς βαπτοικεῖ, μέχρις ἐρυθρᾶς θαλάσσης· μᾶλλον δὲ ἰόντα, ἢ ἐς ἄμυ τοῦτον στρατεία λέγεται γενέσθαι· καὶ καταχέσθαι ἄμυ τοῦτον· καὶ ἐκ τούτου τὴν ἀρχὴν ὥριζεν αὐτῷ· πρὸς ἕω μὲν, ἢ ὄρυδρα θάλαττα· πρὸς ἄρκτον δὲ, ὁ αὖξεινος πόντος· πρὸς ἑσπέραν δὲ, κύπρος καὶ ἄμυ τοῦτος· πρὸς μεσημβρίαν δὲ αἰθιοπία· τούτ δὲ τὰ πρῶτα, τὰ μὲν, διὰ θάλασσ· τὰ δὲ, διὰ τύχης· τὰ δὲ, διὰ ὕδ ωρ, τὰ δὲ, διὰ αὐδρείαν, δυσοίκητα· αὐτὸς δ' ἐν μέσῳ τούτ· τὴν διαῖταν ποιησάμενος, τὸν μὲν ἀμφὶ τὸν χειμῶνα χρόνον, διῆγεν ἐν βαβυλῶνι ἐπὶ τὰ μῆνας· αὐτὴν γὰρ ἀλεεινὴ ἡ χώρα· τὸν δὲ ἀμφὶ τὸ ἔαρ, τρεῖς μῆνας ἐν σούσοις· τὴν δὲ ἀκμὴν τ' θέρους, δύο μῆνας, ἐν ἐκβατάνοις· οὕτω δὲ ποιοῦντ αὐτὸν, λέγουσιν ἐν ἐαρινῷ βάλτῳ καὶ τύχει διάγειν ἀεί· οὕτω δὲ διέκειντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἄλλοι, ὡς πᾶσι μὲν ἔθνος μειονεκτεῖν ἐδόκει, ἅμ' κύρῳ πάμπλειν, ὅπ καλὸν αὐτοῖς ἐν τῇ χώρᾳ, ἢ φύοιτο ἢ πτῆνοί το· πᾶσα δὲ πόλις ὡπάντας· πᾶσ δὲ ἰδιώτης, πλούσιος ἂρ ὤετο γενέσθαι, εἴπ κύρῳ χαρίσαιτο· καὶ γὰρ ὁ κῦρος λαμβάνων παρ' ἕκαστων ὧν ἐφθονεῖτο ἔχον οἱ δίδοντες, αὐτοῖ δὲ ἀπολαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἄλλων πρόκεχωρηκότες, μᾶλλ δ' ἢ πρεσβύτης ὢν ὁ κῦρος, ἀφικνεῖται ἐς πρόσω τὸ ἔβδομον ἅπερ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς· καὶ ὁ μὲν πατὴς καὶ μὴ πρὸ πάλαι δ' ὡς πρόσω ἦλθε, ἐπιπλάλυτ' ἀκεσεν αὐτῷ· ὁ δὲ κῦρος, ἔθυσε τὰ νομιζόμενα ἱερεῖα καὶ τ' χορεῦ ἠνήσατο πρόσω καὶ τὰ πάτρια· καὶ τὰ δ' ὥρα πάσ διέδωκεν ὡς πρόσθεν· κοιμηθεὶς δ' ἐν τῷ βασιλείῳ, ὄναρ δ' δ' ε τοιόνδ' ε ἐδόξεν αὐτῷ πρόσελθὼν κρείττων τὴς ἢ κατὰ ἀνὸν, ἀπεῖν· συσκευάζου ὦ κῦρε· ἥδη γὰρ ἀς θεοὺς ἄπιθ· τοῦτο δὲ ἰδὼν τὸ ὄναρ, ἐξηγέρθη· καὶ σχεδὸν ἐδόκει ἀδέναι, ὅπ τ' βίου ἢ τελευτὴ παρείη· οὐθὺς οὖν λαβὼν ἱερεῖα, ἔθυε διΐπε πατρῴῳ καὶ ἡλίῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ἅπερ τ' ἄκρων ὡς πρόσω θύουσιν, ᾧδ' ε ἐπευχόμενος· ζεῦ πατρῶε καὶ ἥλιε· καὶ πάντες θεοί· δέχεσθε τάδε· καὶ τελεσήρια πολλῶν καὶ καλῶν πραξέων καὶ χαριστήρια, ὅπ ἐσημήνατέ μοι, καὶ ἐν ἱεροῖς καὶ ἐν οὐρανίοις καὶ ἐν οἰωνοῖς, καὶ ἐν φήμαις ἀτ' ἐχθὴν ποιεῖν, καὶ οὐκ ἐχθὴν· πολλὴ δ' ὑμῖν χάρις, ὅπ καὶ ἐγὼ ἐγίγνωσκον τὴν ὑμετέραν πρόσθεν μέλλαν· καὶ οὐδέπω πρότερον πρόσθεν ταῖς δυτυχίαις ὑπὸ πρόνοιαν ἐφερόμην· πρὸ τοῦ μαι δ' ὑμᾶς, δὸς ὑμῖν καὶ νῦν, πρόσθεν μὲν καὶ γυναικὶ καὶ φίλοις καὶ πατρίδι, δαιμονίαν· ἐμοὶ δὲ, δίον πρόσθεν ἀγῶνα δεδώκατε, ποιοῦντι

ἀγεσνή

De Morte Cyri

συσκευάζου ὦ κῦρε
ἥδη γὰρ ἀς θεοὺς ἄπ

Sermo Cyri iam moriē tis ad filios

ἰδιωτεύουσαν

Honoré habendi esse seniorib⁹

Medi

Armenij

Cadusij

Cambyses cyri f.

Tanaoxares

Animę immortalitas

καὶ τελευτὴν δοῦναι. Ὁμοῦ, ἦν τι σωθῶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ οἶκαδε ἐλθὼν, ἔδοξεν αὖ παυσαμένῳ μοι καὶ κατακλιθέντι ἐπὶ δεξιᾶς, οἵπερ ἀεὶ ὥρᾳ ἦν, οἱ παῖδες ὑμνοῦντες, λούσασθαι αὐτὸν ἐκέλευον. ὡς δ' ἔλεγεν, ὅτι ἡδέως αὖ παυοίτο. οἱ δ' αὖ πεπαυμένοι, ἐπεὶ ὥρα ἦν, δεῖπνον παρεπίθεσαν. τῷ δὲ, ἦν τύχῃ, σῖτοι μὲν οὐ προσῆντο. δίψαν δ' εἶχεν, καὶ ἔπιεν· ἡδέως δὲ, ὡς δὲ, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, σὺν ἐβάνετο αὐτῷ ταῦτα. καὶ τῇ τρίτῃ, ἐκάλεσε τοὺς παῖδας· οἱ δὲ, ἐτύγχανον σὺν κολουθοῦντες αὐτῷ, καὶ ὄντες ἐν ᾠδῇσι· ἐκέλευσε δὲ καὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς πρώτων ἀρχὰς· παρῆσαν δὲ πάντες, ἦρχετο τοιοῦδε λόγου. Φαίδιμε ἐμοὶ καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι· ἐμοὶ μὲν τοῦ βίου τὸ τέλος ἤδη παρεστιν· ἐκ πολλῶν τοῦτο σαφῶς γιγνώσκω. ὑμᾶς δὲ χρὴ ὅταν τελευτήσω, ὡς τάχιστα δυσδαίμονας ἐμοὶ καλεῖν καὶ πρέπειν πάντα ἐγὼ γὰρ πᾶσι τοῖς τε ὦσι, τὰ ἐν πάσι νομιζόμενα καλὰ, δοκῶ κεκαρπῶσθαι· ἐπεὶ δὲ ἤβησα, τὰ ἐννεακαίσκις· τέλειός τε αὖ ἡγεμόνας, τά τε ἐν αὐδρὶ σῶν τῷ χρόνῳ τε προϊόντα ἀεὶ, σῶν αὐξανόμενα μᾶλλον ἐπιγιγνώσκων ἐδόκουν, καὶ τὴν ἐμὴν δύναμιν. ὥς τε οὔτ' ἐμοὶ γήρας οὐδὲν πω προσῆν, τῆς ἐμῆς νεότητος ἀσθενέστερον γιγνόμενον· καὶ οὔτ' ἐπιχειρήσας, οὔτ' ἀπειθυμήσας οἶδα, ὅτου ἡττήθην· καὶ τοῖς μὲν φίλοις ἐπεῖδον δι' ἐμοῦ, δυσδαίμονας τε νομιζομένοις· τοῖς δὲ πολεμίοις, ὥσ' ἐμοῦ δουλωθέντας· καὶ τὴν πατρίδα πρόσθεν ἰδιωτεύουσαν ἐν τῇ ἀρχῇ, νῦν πρωτεπομένην κατέλειπον. ὧν τ' ἔκτησάμην, οὐδὲν οἶδα ὅ, τι οὐ διεσωσάμην· καὶ γὰρ μὲν πάντα χρόνον, ἐπραττον οὕτως ὡς πάντ' ἠυχόμην· φόβος δ' ἐμοὶ συμπαρόμαρτ', μήτ' ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ ἤδειμι, μήτ' ἀκούσομαι, ἢ πάθοιμι χαλεπὸν, οὐκ εἶα τελέως με φρονεῖν· οὐδ' ὀφρανέσθαι εἰ κατὰ μόνας· νῦν δ' ἐ τελευτήσω, κατέλειπον μὲν ὑμᾶς ὦ παῖδες ζῶντας, οὓς πάντ' ἐδόσαν μοι οἱ θεοὶ γενέσθαι· καταλείπω δὲ πατρίδα καὶ φίλους δυδαιμονοῦντας· ὥς τε πῶς οὐκ αὖ ἐγὼ δικαίως μακαρίζομαι τὸν ἀεὶ χρόνον, μνήμης τυγχάνοιμ' ἂν δεῖ δὲ καὶ τὴν βασιλείαν, σαφνίσματα καταλιπεῖν· ὡς αὖ μὴ ἀμφίλογος γένοιτο, πρᾶγμα παρ' ὑμῖν παρακαλῶ· ἐγὼ δὲ νῦν, φιλῶ μὲν ἀμφοτέρους ὑμᾶς ὁμοίως ὦ παῖδες· τὸ δὲ προβουλεύειν καὶ τὸ ἡγεῖσθαι ἑφ' ὅτῳ αὖ καιρὸς δοκῇ ἆναι, ἧττο προστάττω τῷ πρεσβυτέρῳ γενομένῳ· καὶ πειθόμενον κατὰ τὸ δικαὶ ἐμοὶ πρέπον· ἐπαυδᾶν δὲ καὶ αὖτὸς οὕτως, ὥσπερ καὶ τῆς ἐμῆς τε καὶ ὑμετέρας πατρίδος, τοῖς πρεσβυτέροις, οὐ μόνον αὐδελφοῖς, ἀλλὰ καὶ πολίταις· καὶ ὁδῶν καὶ βάκων καὶ λόγων ὑπείκειν· καὶ ὑμᾶς δὲ ὦ παῖδες, οὕτως ἐξάρχης ἐπαιδεύσαν· τοῖς μὲν πρεσβυτέροις προτιμᾶν· τὸ δὲ νεωτέρων προτετιμῆσθαι· ὡς οἵπερ πάλαι καὶ θέμενοι λέγοντες ἐμοὶ, οὕτως ἀποδέχεσθε· καὶ σὺ μὲν ὦ καμβύσην τὴν βασιλείαν ἔχε, θεῶν τε διάδοχ', καὶ ἐμοῦ ὅσον ἐμοί· σοὶ δὲ ὦ παναοζάρη, στράτων ἆναι δίδωμι, μὴ δ' ὧν τε καὶ ἁρμάτων· καὶ τριῶν καδυσίων· ταῦτα δ' ἐσοὶ δίδωμι, νομίζων ἀρχὴν μὲν μείζω καὶ τοὔνομα τῆς βασιλείας τῷ πρεσβυτέρῳ καταλιπεῖν· δυδαιμονίαν δὲ σοὶ ἀλυποτέραν· ὁπόσας μὲν γὰρ αὖ τῆς ὀφρεσύνης ἄπιθ' ἐνὶς ἔσῃ· οὐχ ὁρῶ· ἀνὰ πάντα σοι τὰ δοκοῦντα αὐτοὺς δυφρανῶν παρέσται· τὸ δὲ δικαπραττομένων ἐραῖ, καὶ τὸ πολλὰ μεριμνᾶν· καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ἡσυχίαν ἔχειν· κεντρίζοντος τὸ τῆς πρὸς τὰ μάχεσθαι ἔργα φιλονεικίας· καὶ τὸ ἄπιθι βουλεύειν καὶ τὸ ἄπιθι βουλεύεσθαι, ἰσώτατα τῷ βασιλεύοντι πάντ' ἀνάγκη σοῦ μᾶλλον συμπαρόμαρτεῖν· ἃ σ' ἀφ' ἵεται, πολλὰς ἀσχολίας παρέχειν· δίδωμι μὲν οὖν καὶ σὺ ὦ καμβύσην, ὅπου τόδ' ἐστὶ χρυσοῦν σκῆπτρον τὴν βασιλείαν διασῴζειν· ἀνὴ οἱ πολλοὶ φίλοι σκῆπτρον βασιλεύσιν ἀληθέστατον καὶ ἀσφαλέστατον· πιστοὺς δὲ μὴ νόμιζε φύεσθαι αὐτούς· πᾶσι γὰρ αὖ οἱ αὐτοὶ πιστοὶ φαίνοιντ' ἂν· ὥς πᾶσι καὶ τἄλλα τὰ πρὸς κόσμον πάντα αὐτὰ φαίνεσθαι· ἀνὰ τοὺς πιστοὺς πίθεσθαι δεῖ ἕκαστον ἑαυτῷ· ἢ δὲ κίνησις αὖτ', ἐστὶν οὐδαμῶς σὸν τῇ βίᾳ ἀνὰ μᾶλλον σὺν τῇ εὐεργεσίᾳ. ἢ οὖν καὶ ἄλλος πᾶς πειράσεται συμφύλακας τῆς βασιλείας προῖεσθαι, μηδ' ἀμύνειν πρότερον ἄρχου, ἢ ἀπὸ τοῦ ὁμόθεν γενομένου· καὶ πολίτου τοι καὶ οἰκείου, ἀνοσιώτατον οἱ κείνου περὶ καὶ σύνοιστοι ἀπόσκηνοι· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος φύντες καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μητρὸς πεφύντες, καὶ τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ ἀνιθρέψαντες, καὶ τὸν αὐτὸν γένεα ἄγαπῶντες, καὶ τὴν αὐτὴν μοῖρα, καὶ τὸν αὐτὸν ὥρα προσφορούντες, πῶς οὐ πάντ' οὖτοι οἰκείοτατοι· μὴ οὖν ἀπιστήσῃς τούτοις, δύβυς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φιλικὰ ἔργα· καὶ οὕτως ἀεὶ αὐτοβόλητος ἀνήλοις ἔσῃ· ἢ ὑμετέρα φιλία· ἑαυτὸν τοι κινδυνεύσῃ ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ· τίνα γὰρ ἄλλον ἀδελφὸς μέγας ὤν, οὕτω καλὸν ὡς ἀδελφὸν· τίς δ' ἄλλος τιμήσεται δὴ αὖ σφᾶ μέγα δύναμενον οὕτως, ὡς ἀδελφός· τίνα δὲ φοβήσεται τις ἀδίκειν, ἀδελφοῦ μεγάλου ὄντος οὕτως ὡς τὸν ἀδελφόν· μήτε οὖν βάπτον μηδεὶς σου τοῦτο ἀκούσῃ, μήτε προθυμότερον παρέσῃ· οὐδενὶ γὰρ οἰκοδόμημα τὰ τοιαῦτα οὔτε ἀγαθὰ οὔτε δεινά, ἢ σοὶ· ἐννοεῖτε δὲ καὶ τάδε· τίνι χαρισάμενος, ἐλαττώσας αὖ μᾶλλόν ἂν τυχεῖν, ἢ τούτῳ· τίνι δ' αὖ βοηθήσας, ἰσχυρότερον σύμμαχον αὖ πλάβοις· τίνα δ' ἄλλον μὴ φιλεῖν ἢ τὸν ἀδελφόν· τίνα δὲ ἆσσον ἂν καλλίον προσπαλῶ ἢ τὸν ἀδελφόν· μοῦνοι τοι ὦ καμβύσην πρὸς τοῦτο ὄντες ἀδελφοῦ παρὰ ἀδελφῷ, οὐδὲ φθόνος παρὰ τἄλλων ἀφικνεῖται· ἀνὰ πρὸς θεῶν πάντων ὦ παῖδες, τιμᾶτε ἀλλήλους, εἴπερ καὶ ἐμοὶ χαρίζεσθαι μέλει ὑμῖν· οὐ γὰρ δίκαιον τό γε σαφῶς δοκεῖτε ἴδ' ἐναι, ὡς οὐδὲν ἧμι ἐγὼ ἐπὶ ἐπειδὴ αὖ τ' ἄνιον βίου πλοῦτ' ἔσω· οὐδὲ γὰρ νῦν τοι τὴν γ' ἐμὴν ψυ-

χὴν

χὴν ἐωρᾶτε· ἀνὴ ὅς δι' ἐπειρᾶτ' ἦτο, τούτοις αὖτην ὡς οὖσαν κατέφωσᾶτε· τὰς δὲ τ' ἀδίκα παθοῦτ' ψυχὰς, οὕπω κατενόησᾶτε, οἵοις μὲν φόβοις τοῖς μιαφόνοις ἐμβάλλουσιν, οἵοις δὲ πάλαμναίοις τοῖς αὐθοδίοις ἔπι τὲμ πρότοι· τοῖς δὲ φθιμένοις τὰς τιμὰς διαμεμφθ· ἐπὶ αὖ δοκεῖτε, ἢ μηδένος αὖτ' ἀψυχαὶ κύριαι ἦσαν, οὔτοι ἐγωτε ὦ παῖδες, οὐδὲ τοῦτο πώποτε πεπείσθην, ὡς ἡ ψυχὴ ἕως μὲν αὖ ἐν θνητῷ σώματι ἦ, ζῇ· ὅταν δὲ τούτου ἀπαλλαγὴ τέθνηκεν· ὁρῶ γὰρ ὅπ καὶ τὰ θνητὰ σώματα, ὅσον αὖ ἐν αὐτοῖς χρόνον ἡ ψυχὴ, ζῶντα παρέχεται οὐδέτε ὅπως ἄφρων ἔσται ἡ ψυχὴ, ἐπειδὰν τ' ἄφρονος σώματος δίκα γένηται οὐδὲ τοῦτο πέπεισμαι· ἀλλ' ὅταν ἀκρατὴς καὶ καθαρὸς ὁ νοῦς ἐκκριθῇ, τότε καὶ φρονιμώτατον τοῦ ἀνθρώπου ἂν εἶναι διαλυομένου δὲ αὐτοῦ, ὁ μὲν ἄλλα ἔστιν ἕκαστα, ἀπιὸν τὰ πρὸς τὸ ὁμόφυλον πλὴν τῆς ψυχῆς· αὐτὴν δὲ μόνην, οὔτε παρὸν οὐδὲ τὰ παρόν ὁρᾶτε· Ἐννοήσατε δὲ ἔφη, ὅτι ἐγὼ πρότερον μὲν τῷ σώματί φημι βαλὰ τῷ, οὐδ' ἐν ἐστὶ νῦν· ἢ δὲ τ' ἀπὸ ψυχὴ, τότε δὴ τοῦ θειότατά τε καὶ φρονιώτατα καὶ τότε τ' μέλλοντ' προορᾶ· τότε γὰρ ὡς ἔοικε μάλιστα ἐλεύθερον τε· ἢ μὲν οὖν οὕτως ἔχει ταῦτα, ὡς πάντ' ἐγὼ οἶομαι, καὶ ἡ ψυχὴ καταλείπει τὸ σῶμα, καὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν καταδύμοι, πειθῆτε ἃ ἐγὼ δέομαι· ἢ δὲ μὴ οὕτως, ἀνὰ μέσουσα ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι σωματοειδὴς κ', ἀνὰ θεούς γε τοὺς ἀεὶ ὄντας, καὶ πάντ' ἐφορῶντας, καὶ πάντα δ' υναμένους, οἷς καὶ τὴν τ' ὅλων τήνδε τάξιν σώζουσιν ἀκρι βῆ καὶ ἀκήρατον καὶ ἀμάρτητον καὶ ὑπὸ καλλους καὶ μεγέθους ἀδίνητον, τούτοις φοβούμενοι, μὴ πι ἀσεβὲς μηδὲν μὴ δὲ ἀνόσιον, μήτε πρᾶσσητε, μήτε βουλεύσητε· μᾶλλον δὲ τοῖς θεοῖς καὶ ἀνω γένοις, τὸ ἀεὶ ἀδίνητον μόνον, ἀνδρὶ εἰ ἀε· οὐ γὰρ ἐν, σκότῳ οἱ θεοὶ ἀσκηνοῦσιν· ἀνὴ ἐμφανῆ πᾶσιν αὐγὴν ἀεὶ ζῆν· πᾶ ὑμὲ πρὸς ὄργα· ἃ ἦν μὲν καθαρὰ καὶ ἐξῶτ' ἀδίκων φαίνηται, δυσχερῆς ὑμᾶς ἐν πᾶσιν αὐτοῖς αἰὰ δεξέδ· ἢ δὲ ἐς ἀνήλιος ἀδίκον τι φρονήσητε, ἐκ πάντ' αὐτῶν τὸ ἀξίωσιν ἔναι ἀσεβαλεῖτε· οὐδ' εἷς γ' ἂν ἔτι πίστ δύσοι δ' ὑμᾶν δύναιτο τοῦτο, ἰδὼν ἀδίκουμένον, τὸν μάλιστα φιλία προσήκοντα· Εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ὑμᾶς ἱκανῶς διδάσκω, οἷοις χὴ πρὸς ἀνήλους ἔναι· ἢ δὲ μή, καὶ παρὰ τ' προτεγεγυμνῶν μαθεῖτε αὖτι γὰρ ἀρίστη διδασκαλία· οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ διαγεγύνηται, φίλοι μὲν γονεῖς παισὶ φίλοι δὲ ἀδελφοῖς· ἤδη δέ τινες τούτ', καὶ ἐναντία ἀνήλοις ἐπαξάμενοι πρὸς ἀλλήλους ἐπὶ αὖ ἀπαλαίσασθε τὰ πρὸ χέντα σῶν εγκόντα, τοῦτα δ' ἢ ἀμφοτέροι, ὀρθῶς αὖ βουλεύσασθε· καὶ τοῦτ' μὲν ἴσως ἤδη, ἄλις· Τὸ δ' ἐμὸν σῶμα ὦ παῖδες ὅταν τελευτήσω, μήτε ἐν χρυσῷ θῆτε μήτε ἐν ἀργυρῷ· μὴ δὲ ἐν ἄλλῳ μηδενί· ἀνὰ τῇ γῇ ὡς τάχιστα ἀπόδοτε· πῶ γὰρ τοῦτο μακαριώτατον, τ' γῆ μιχθῆναι, ἢ παῖσα μὲν τὰ καλὰ, παῖσα δὲ τἀγαθὰ, φύει τε καὶ τρέφει· ἐγὼ καὶ ἄλλως, φιλανθρώπως ἐγενόμην· καὶ νῦν ἤδέως αὖ μοι δοκῶ κοινωνῆσαι τ' δυσεργετοῦντες αὐτούς· ἀνὰ γὰρ ἤδη ἔφην ἐκλιπεῖν μοι φαίνεται ἡ ψυχὴ· ὅθεν δὴ ὡς ἔοικε πᾶσιν ἄρχεται ἀσπλιπεῖν· εἰ τῆς οὖν ὑμῶν, ἢ δεξιᾶς βουλεύσητε ἐμῆς ἄμεινον ἔσεσθαι, ἢ ὅμμα τοῦμον ζῶντος ἐπ πρόσθ' εἶν ἐθέλει, πρόσθ· ὅταν δ' ἐγὼ ἐκαλύψωμαι, ἀπ τοῦμαι ὑμᾶς ὦ παῖδες, μηδεὶς ἔτ' αὐτῶν τοῦμὸν σῶμα ἰδέτω· μὴ δ' αὐτοὶ ὑμεῖς· πρὶν σας μὴ τοι πάντας καὶ τοὺς συμμάχους, σῶν τὸ μνῆμα τοῦμὸν παρακαλεῖτε, σῶν καθ' ἡσυχίους ἐμοὶ ὅπ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη ἔσομαι· ὡς μηδὲν αὖ ἔπ κακὸν παθεῖν, μήτε ἢν μέν τ' θείου γένωμαι, μήτε ἢ μηδὲν ἔτ ὦ· ὁπόσοι δ' αὖ ἐλθωσι, τοῦτοις δὴ πειρασάμενοι ὁπόσα ἐν αὐδρὶ δυδαίμονι νομίζεται, ἀσπασίμως τε καὶ τοῦτ' ἔφη μέμνησθ' ἐμοῦ τελευταῖον· τοῖς φίλοις εὐεργετοῦντες, καὶ τοῖς ἐχθροὺς δυνήσεσθε κολάζειν· καὶ χαίρετε ὦ φίλοι παῖδες, καὶ τῇ μητρὶ ἀπαγγέλλετε ὡς παρ' ἐμοῦ· καὶ πάντες δὲ οἱ παρόντες φίλοι, χαίρετε· ταῦτ' ἀπὼν καὶ πάντας δ' ἐξιὼν ἀμείψας, σῶν ἐκαλύψατο, καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν· Ὅτι μὲν δὴ καλλίστη καὶ μεγίστη τ' ἐν τῇ ἀσίᾳ, ἢ τ' κύρου βασιλεία ἐγένετο, αὐτὴ ἑαυτῇ μαρτυρεῖ· ὡρίσθη μὲν πρὸς ἑῴᾳ τῇ ὁρύβρᾳ βαλλατ' πῃ· πρὸς ἄρκτον δὲ, τῷ δύζείνῳ πόντῳ· πρὸς ἑσπέραν δὲ, κύπρῳ καὶ αἰγύπτῳ· πρὸς μεσημβρίαν δὲ, λιβύαι· τοιαύτη δὲ γενομένη, μιᾶ γνώμῃ τῇ κύρου ἐκυβέρνατο· καὶ ἐκεῖνος τε τοῖς ὑφ' ἑαυτῷ, ὥσπερ ἑαυτ' παῖδας, ἐπίμα τε καὶ ἐθέρα ἐποίει· οἵπερ ἀρχόμενοι, κύρου ὡς πατέρα ἐσίβοντο· ἐπεὶ μέντοι κύρος ἐτελεύτησεν, δύβυς μὲν αὖτοὶ οἱ παῖδες ἐγένοσαν· δύβυς δὲ πόλεις καὶ ἔθνη ἀφίσαντο· παῖσα δ' ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐτρέπετο· ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, ἄρχομαι διδάσκων ἐκ τοιῶν· οἱ δ' ἀπὸ πρότερον μὲν βασιλῆς καὶ οἱ ὕστατοι, καὶ τοῖς τὰ ἐχόμενα πεποιηκόσιν, εἴπερ ὅρκοις ὁμόσαιεν ἢ μὰ δύ, εἴπε δεξιᾶς δὲ ἐν ἐβεβαίουν· ἢ δὲ μὴ τοιοῦτοι ἦσαν, καὶ πιστὸν ἐδόκουν ἔχειν, ὡς πάντ' οὐδὲ νῦν πιστεύει οὐδὲ εἷς ἔτ, ἐπεὶ ἔγνωσαν ἀσέβεια αὖτ', οὕτως οὐδὲ τὸ πεπιστευσθαι αὖ, οἱ τ' σὺν κύρῳ ἀναβαντ' στρατηγοί· νῦν δὲ τῇ πρόσθεν αὖτ' δόξῃ πιστεύσαντες, ἐνεχείρισαν ἑαυτοὺς· καὶ αὖ ἀχέντες πρὸς βασιλέα ἀπέμιμήσαν τὰς κεφαλάς· πολλοὶ δὲ καὶ τ' συσσίτους πάντ' βαρβάρων, ἄλλοι ἄλλους πίστεσιν ἐξαπατήσαντες, ἀπώλοντο· πολλοὶ δὲ καὶ τάδε χείρονες νῦν ἔστ· πρόσθεν μὲν γὰρ, εἴτις ἢ διακινδυνεύσειε πρὸ βασιλέως, ἢ πόλιν ἢ ἔθνος ὑπεχείριον ποιήσειν, ἢ ἄλλό τι καλὸν ἢ ἀγαθὸν αὐτῷ διαπράξειν, οὔτοι ἦσαν οἱ τιμώμενοι· νῦν δὲ καὶ ἤντις ὡς πάντ' λοιμίδης τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοῖς τ' φίλων παῖδας ὁμήρους παρὰ τῷ ἀγυιαῖον ἐγκαταλιπὼν καὶ τοὺς μεγίστους ὅρκους παραβὰς, βασιλεῖ δόξῃ τι σύμφορον ποιῆσαι, οὗτοί ἔστιν οἱ τοὺς με-

πλαμναίους

ἠμπεδόων

πλαμναίους

Animę immortalitas

Mortimihil similius so no

Animorū mortalitas nihil impedit quo minus dij sint nota cotr quorumdā stultitia

Ellipsis attica

Cyrus corpus suū repo mi iubet nō in auro n q: argento sed in cari terrę inscribitus ut po lemo philosophus nu fit

Amicis benefaciens in micos punire poterit

Cyri mores

Leonithres

γίτας πολὺς τεραυρόμβοι τοῦτα οἷον ὁρῶντες οἱ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ, οἷον τὸ ἀστεῖον καὶ τὸ ἀδίκου τε
τραυμάτων ἐστὶν ὅτι οἱ πίνες τῷ αὖ οἱ προσάτται οἷον, τοιοῦτοι καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῖς οἷον τοῦ πλοῦ γίγνονται.
ἀθεμιτότεροι δὲ νῦν ἢ πρόσθεν τούτων γεγένηνται. εἶστε μὲν χρήματα, τῇ δὲ ἀδικώτεροι· οὐ γὰρ μόνον
τοῖς πολλὰ ἡμαρτηκόσι, ἀλλὰ καὶ τοῖς οὐδὲν ἀδικηκόσι συλλαμβάνουσι, αἰσχρὰ κάζουσι πρὸς
οὐδὲν δίκαιον χρήματα ἀποτίνειν· ὥστε οὐδὲν ἧττον οἱ πολλὰ ἔχειν δοκοῦντες, ἢ πολλὰ ἠδικηκότ',
φοβοῦνται, καὶ ὡς χεῖρας οὐδ' οὗτοι ἐθέλουσι τοῖς κρείττοσιν ἰέναι· οὐδὲ τὰ ἀφροίζεσθαι, ὡς βασιλικὴν
τραπέζαν βαρροῦσι· τοιαῦτα οὖν ὄντα αὖ πολεμεῖν αὐτοῖς, πάσιν ἐξεστιν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν αἰσχρὰ φέρεσθαι,
αὖθις μάχης ὅπως αὖ βούλωνται, διὰ τὴν ἐκείνων πρῶ μὲν θεοὺς ἀσέβειαν, πρῶ δὲ αὖ τοὺς ἀδικίαν. αἱ
μὲν δὴ γνῶμαι, τοιαῦτα τῷ σωτῇ, χείρους νῦν, ἢ τὸ πάλαιον αὖτ· ὡς δὲ οὐδὲ τὸ σῶμα τῷ αὖ μέλλοντα
ὡς πρόσθεν, νῦν αὖ τοῦτο δίκην ἡσόμενα· νόμιμον γὰρ δὴ ἦν αὐτοῖς, μήτε πλεῖν, μήτε ἀστυμύτ-
σθαι. δῆλον δὲ ὅτι τοῦτα, οὐ τῷ σώματι ὑγροῦ φεισόμενοι ἐνόμισαν· ἀλλὰ βουλόμενοι διὰ πόνων
καὶ ἱδρῶτος, τὰ σώματα στερεοῦσθαι· νῦν δὲ τὸ μὲν μὴ πλεῖν μὴ δὲ ἀστυμύτεσθαι ἐπιδαμεῖ· τὸ δὲ πο-
νεῖν, οὐδὲ μιᾶ αὖ τῶν δύεται· καὶ μὴν, πρόσθεν μὲν αὐτοῖς μονοσιτεῖν νόμιμον· ὅπως ὅλην ἡμέρ-
χρῶντο καὶ ἧς πρὸς ἕωθεν καὶ ἧς τὸ διαπονεῖσθαι· νῦν τε μὴν τὸ μὲν μονοσιτεῖν, ἐπιδαμεῖ· ἀφ' ἑσπέρας
δὲ ἕως οὗ, ἡνίκα πρῶ οἱ πρωϊαίτατα ἀριστῶντες, μέχρι τοῦ τε ἑσθίοντες καὶ πίνοντες διάγουσιν, ἐς γε
πρῶ οἱ ὀψιαίτατα κοιμώμενοι· καὶ δὲ αὖ τοῖς νόμιμον, μὴ δὲ πρόχοΐδας ἐκφέρεσθαι τὰ συμποσία·
δῆλον ὅτι νομίζοντες, τὸ μὲν ὕδωρ πίνειν, ἥπιον αὖ καὶ σώματα καὶ γνώμας σφάλλειν· νῦν δὲ τὸ μὲν ἐς
φέρεσθαι, ἐπ' αὖ διαμένει· τοσοῦτον δὲ πίνουσιν, ὥς τε αὐτὴ ἡ ἐς φέρειν, αὖτοῖς ἐκφέρονται· ἐπειδὰν μὴ
κέτι δύνωνται ὀρθοὶ μένειν ἐξιέναι· ἀλλὰ μὴν, κἀκεῖνο ἦν αὖτοῖς ἐπιχώριον· τὸ μεθύειν πρὸ ὁμίλους, μή
τε ἐσθίειν μήτε πίνειν· μήτε τοῦ διαλοῦσθαι ἀναγκαίων μηδὲν ποιοῦντας φανερούς εἶναι· νῦν δ' αὖ τὸ μὲν
τοῦτ' ἀπέχεσθαι ἐπιδαμεῖ· τὰς δὲ μέθοτι τροφὰς οὕτω βραχείας ποιοῦνται, ὡς μὴ δ' ἂν ἔτι θαυμάσαι
τὸ ἀπέχεσθαι τῶν ἀναγκαίων. ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο ἦν αὖτοῖς ἐπιχώριον, πρόσθεν μὲν τοσαυτάκις ἐξίστασαι· ὥς τε ἀρκεῖν
τοῖς τε κἀκείνοις γυμνάσια πᾶς ἡμέρας· ἔστει δὲ ἁρπαζέρξης ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἥκιστοι τῶν
αὐτοῖς τε κἀκείνοις γυμνάσια πᾶς ἡμέρας· ἔστει δὲ ἁρπαζέρξης ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἥκιστοι τῶν
φαρμακωθέντα μὲν, καὶ βραδυτικώτεροι πολὺ νῦν ἢ αὖ κύρου δοῦ· τό τε μὲν χεῖρας, τῇ ἐκπρόσω πα-
δεῖα καὶ ἐγκράτεια ἐχρῶντο· τῇ δὲ μηδὲν φολῇ καὶ ἀβρότητι· νῦν δὲ τὴν μὲν ἐκπρόσωπον καρτερίαν πολ-
ορῶσιν ἀποβεβυκέναι· τὴν δὲ τ' μηδὲν μαλακίαν διαπεφυτεύκασι σαφῶς δὲ βούλομαι καὶ τὴν θρυ-
ψιν αὐτ· ἐκείνοις γὰρ πρῶτον μὲν τὰς δύνας, οὐ μόνον ἀρκεῖ μαλακῶς ὑποστρώννυσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν
κλινῶν τοῖς πόδας αὖ καὶ ἀργύρου πιέσασιν· ὅπως μὴ αὐτοῖς τρίσιν τὸ δ' ἀπόδυ· ἀλλ' ὑποκόσιν ἀδ' ἀπό-
δες· καὶ μὴν τὰ τετράποδα, αὖ τραπέζαι, ὅσα τε πρόσθεν ἐν δύρητο, οὐδὲν αὖτ' ἀφίεται· ἀλλά τε ἀεὶ
καινὰ αὖ μηχανῶνται καὶ ὅλα ὠσπάτως· καὶ γὰρ καινοτέρας τὰς ἀμφοτέρων τοῦτ' κέκλησται· ἀλλὰ μὴν, καὶ
ἐν τῷ χιμῶνι, οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα καὶ πόδας, ἀρκεῖ αὐτοῖς ἐσκεπάσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀκρας
τὰς χεροὶ, χλιδὰς δ' ἀσείας καὶ δ' ἀκτυλιθρέας ἔχουσιν· ἔνθ' μὲν τῷ θέρει, οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, οὐδ'
αἱ τ' ὀξὺ δρῶν, οὐδ' αἱ τ' πετρῶν σκιαὶ· ἀλλ' ἐν ταύτας ἑτέρας σκιὰς αὖ οἱ μηχανώμενοι αὐτοῖς πορε-
σασι καὶ μὴν ἐκπώματα ἦν μὲν ὡς πλεῖστα ἔχωσι· τοῦτο πᾶν καλλωπίζονται· ἦν δ' ἐξ ἀδίκου φανερῶς ἢ
μεμηχανημένα, οὐδὲν τοῦτο αἰσχύνονται· πολὺ γὰρ ἥδιον εἶναι αὐτοῖς ἁδικεῖν τε καὶ αἰσχροκερδεῖσθαι·
ἀλλὰ καὶ πρόσθεν μὲν ἦν αὖ χιόνιον αὐτοῖς, μὴ ὁρᾶσθαι πλεῖν πρόθυμοι· οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα, ἢ
τ' ὡς ἱππικώτατοι γίγνεσθαι· νῦν δὲ τράπεζαν πλείω ἔχουσιν αὖ τ' ἵππων, ἢ αὖ τ' δύνων· οὐ γὰρ τῆς
ἱππείας οὕτως, ὡς ὑπ' τ' μαλακῆς καθῆσθαι αὖ μέλοντες· ταῖς μὲν πολεμικαῖς, πῶς οὐκ ἀκόπους
νῦν τῷ σώματι χείρους, ἢ πρόσθεν ἦσαν· οἷς ἐν μὲν τῷ παρελθόντι χρόνῳ, αὖ χιόνιον ἦναι ὑπῆρχε, τοὺς
μὲν τὴν γῆν ἔχοντας, ἀεὶ παύτης ἱππάτας παρέχεσθαι, οἱ δ' ἐκ ἐστράτευοντο· τοῖς δὲ φρουροῦσιν
ἃ δέοι στρατεύεσθαι πρὸ τῆς χώρας μαθοφορεῖς ἦναι· νῦν δὲ τούς τε ἐνεμένους καὶ τοῖς στρατιώτας, καὶ
τοῖς ὁπλοποιοὺς καὶ οἶνον χοᾶς καὶ λουτρὸν χοᾶς· καὶ παραπέμπειν καὶ ἀναιρεῖσθαι καὶ καταπαλαίειν
ἃ δ' ἐοὶ

Aristippꝰ thessalꝰ

Proxenꝰ

sophenetꝰ

socratesꝰ

ὁπλῖται

γυμῆται

Pasio

Memdri. flu. Latitudo

Coloſeę urbs

Menó

Celenę

Meandri fontes

Marſyas. flu. & unde dictꝰ

Marſyę fabula

Xerxes

Doſias

Peltę

Figulorũ platea urbs

Cayſtri campus urbs

ωλεις ἐκοῦσι. τοῦτο δ' αὖ οὔτω τρεφόμενος ἐλαύθανεν αὐτῷ τὸ στράτευμα. ἀριστίππου δὲ θετ-
λοῦ, ἐτύγχανε ξένος ὢν αὐτῷ, καὶ πειρόμενος ὑπὸ τῶ οἴκοι αὐτάρκως ἰόντ, ἔρχεται πρὸς τὸν κῦρον.
καὶ αὐτοῦ ταὐτὸν ἃς δι' χιλίους ξένους καὶ πρὶν μηνῶν μαθόν. ὡς οὕτω πορευόμενος αὐτ' αὐτάρκως
τῶν. ὁ δὲ κῦρος, διδοὺς αὐτῷ ἃς πεντακισχιλίους, καὶ ἐξ μηνῶν μαθόν. καὶ δεῖται αὐτ' μὴ πρόεσθαι
καταλύσαι πρὸς τοὺς αὐτάρκας, πρὶν αὖ αὐτῷ συμβουλεύσηται. οὕτω δὲ αὖ τὸ ἐν θετταλίᾳ ἐλαύ-
νειν αὐτῷ τῷ πρέποντον στράτευμα. πρόξενον δὲ τὸν βοιώτιον, φίλον ὄντα αὐτῷ, ἐκέλευσε λαβόντα
ἄνδρας ὅτι πλείστους παραγενέσθαι, ὡς αὐτὸν βουλόμενος στρατεύεσθαι ὡς πραγματα παρε-
χόντ' βοιωτῶν τῇ ἑαυτ' χώρᾳ. σοφαίνετον δὲ τὸν συμφάλιον, καὶ σωκράτην τὸν ἀχαιόν, ξένους ὄν-
τας καὶ πύστις, ἐκέλευσεν ἄνδρας λαβόντας ἐλθεῖν ὅτι πλείστους. ὡς πολεμήσων ποσαφέρνει σὺν τοῖς
φυγάσι τ' μιλησίων. καὶ ἐποίουν οὕτως οὐ πι. ἐπεὶ δ' ἐδόκει αὐτῷ ἱκανὸν εἶναι περὶ ἑαυτὸν ἄγειν, τὴν μὲν πρόφα-
σιν ἐποιεῖτο, ὡς βοιωτοὺς βουλόμενος ἐκβαλεῖν πάντα πάσιν ἐκ τῆς χώρας. καὶ ἀεροῖδᾶς ὡς αὐτὸν τού-
τους τότε βαρβαρικὸν καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἐνταῦθα στράτευμα. καὶ παραγγέλλει τῷ τε κλεάρχῳ λα-
βόντι ἥκειν ὅσον ἦν αὐτῷ στράτευμα. καὶ τῷ ἀριστίππῳ σὺν ἄλλαγέντι πρὸς τοὺς οἴκοι, ἀπὸ τε μισθο-
φορὰς ἑαυτὸν ὃ ἔχει στράτευμα. καὶ ξενίᾳ τῷ ἀρκαδί, ὃς αὐτῷ πρόθυμος ἦν ἐν ταῖς πόλεσι ξενικοῦ, πρὶν
κειν παρεγγείλαι λαβόντα τοὺς αὐτάρκας. πλὴν ὁπόσοι ἱκανοὶ εἶναι τὰς ἀκροπόλεις φυλάττειν. ἐκά-
λεσε δὲ καὶ τοὺς μίλητον πολιορκοῦντας καὶ τοὺς φυγάδας ἐκέλευε σὺν αὐτῷ στρατεύεσθαι. ὑπεχόμε-
νος αὐτοῖς ἃ καλῶς καπαφάζειν ἐφ' ἃ ἐστρατεύετο, μὴ πρόσθεν παύεσθαι, πρὶν αὐτοὺς καπα-
γάγοι οἴκαδε. οἱ δέ, ἡδέως ἀκούσαντες, ἐπείθοντο. ἐπὶ σῦον τὸν αὐτῷ. καὶ λαβόντες τὸ ὅπλα, προσήεσαν ἃς σάρ-
δεις. ξενίας μὲν δὴ τοὺς ἐκ τ' πόλεων λαβών, παρεγένετο ἃς σάρδεις, ὁπλίτας ἃς πεντακισχιλίους.
πρόξενος δὲ ὁπλίτας μὲν, ἃς πεντακοσίους καὶ χιλίους. γυμήτας δὲ πεντακοσίους. σοφαί-
νετος δὲ ὁπλίτας ἔχων χιλίους. σωκράτης δὲ ὁ ἀχαιὸς, ὁπλίτας ἔχων ἃς πεντακοσίους.
πασίων δὲ ὁ μεγαρεύς, ἃς ἑπτακοσίους ἔχων αὐτῷ παρεγένετο. καὶ δὴ καὶ οὗτος σὺν τοῖς ἄλλοις
ἀμφὶ μίλητον στρατευομένων. οὐ πολὺ μὲν ἃς σάρδεις αὐτῷ ἀφίκοντο. ποσαφέρνης δὲ κατανοήσας ταῦ-
τα, καὶ μείζονα ἡγησάμενος ἅνδρα, ἢ ὡς ἐπὶ πισθίδᾳ τὴν παρασκευὴν, πρόθυμα ὡς βασιλέα ἐποιεῖ-
ν. τὰ χίτια, ὑπῆρχεν ἔχων ὡς πεντακοσίους. καὶ βασιλεὺς μὲν δὴ ἔπεμπε παρὰ ποσαφέρνους
τὸν κύρου φόνον, αὐτὸ παρεσκευάζετο κῦρος δὲ ἔχων ὡς ἦν, ὡρμᾶτο ἐπὶ σάρδεων. καὶ ἐξελαύνει
διὰ τῆς λυδίας, σταθμοὺς τρεῖς. παρασάγγας εἴκοσι καὶ δύο, ἐπὶ τὸν μαίανδρον ποταμόν. τοῦτον τὸν
εὖρος, δύο πλέθρα. γέφυρα δὲ ἐπῆν. ἐζευγμένη πολοῖς ἑπτά. τοῦτον διαβάς, ἐξελαύνει διὰ φρυγίας πα-
θμὸν ἕνα. παρασάγγας οκτώ. ἃς κολοσσὰς πόλιν οἰκουμένην. εὐδαίμονα καὶ μεγάλην. ἐνταῦθα ἐ-
μεινεν ἡμέρας ἑπτά. καὶ ἦκεν μύων ὁ θετταλὸς, ἔχων ὁπλίτας χιλίους. καὶ πελταστὰς πεντακοσίους.
δόλοπας καὶ ἀγνιάδας καὶ ὀλυνθίους. ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς. παρασάγγας εἴκοσι. ἃς κε
λαινὰς τῆς φρυγίας πόλιν οἰκουμένην μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. ἐνταῦθα κύρῳ βασιλέα ἦν. καὶ πα
ράδεισος μέγας ἀγρίων θηρίων πλήρης. ἃ ἐκεῖνος ἐθήρευεν ἀπὸ ἵππου, ὁπότε γυμνάσαι βούλοιτο ἑαυ
τὸν τε καὶ τοὺς ἵππους. διὰ μέσου δὲ τ' παραδείσου, ῥεῖ ὁ μαίανδρος ποταμός. οὗ δὲ πηγαί εἰσιν
ἐκ τ' βασιλείων. ῥεῖ δὲ καὶ διὰ τῆς κελαινῶν πόλεως. ἔστι δὲ καὶ μεγάλου βασιλέως βασίλεια ἐνκε
λαινοῖς ὄρυμνα ἅπερ πηγαὶ τ' μαρσύου ποταμοῦ. ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει. ῥεῖ δὲ καὶ οὗτος διὰ τῆς
πόλεως. καὶ ἐμβάλλει ἃς τὸν μαίανδρον. τ' δὲ μαρσύου τὸ ὄνομα, εἰκοσι καὶ πέντε ποδῶν. ἐνταῦθα
λέγεται ἀπόλλωνα ἐκδεῖραι μαρσύαν νικήσαντα. ὁρίζονται δὲ οἱ περὶ σοφίας. καὶ τὸ δέρμα κρεμάσαι ἐν
τῷ αὐτρῷ οὗπερ αἱ πηγαί. διὰ δὲ τοῦτο, ὁ ποταμὸς καλεῖται μαρσύας. ἐνταῦθα ἔορτὴ ὅτε ἐκ τῆς ἐ-
λαύνει πομπὴν τῇ μάχῃ ἀπεχθεῖ, λέγεται οἱ κῦρον μὴν σὺν τῶν πάντων τὰ βασίλεια, καὶ τὴν κελαινῶν
ἀκρόπολιν. ἐνταῦθα ἔμεινε κῦρος ἡμέρας τρεῖς καὶ ἦκε κλέαρχος ὁ λακεδαιμόνιος φυγάς.
ἔχων ὁπλίτας χιλίους. καὶ πελταστὰς θρᾷκας ὀκτακοσίους. καὶ τοξότας κρῆτας διακοσίους. ἅμα
δὲ καὶ σωσὶς παρὴν ὁ συρακούσιος. ἔχων ὁπλίτας χιλίους. καὶ σοφαίνετος ὁ ἀρκάς. ἔχων ὁπλίτας
χιλίους. ἐντεῦθα κῦρος ἐξέπεσεν καὶ ἀριθμὸν τῶν ἑλλήνων ἐπόησεν ἐν τῷ παραδείσῳ. καὶ ἐγένοντο
οἱ σύμπαντες ὁπλῖται, μὲν μύριοι καὶ χίλιοι. πελταστὰὶ δὲ ἀμφὶ τοὺς δισχιλίους. ἐντεῦθεν ἐξελαύνῃ
σταθμοὺς δύο. παρασάγγας ὀκτὼ. ἃς πέλτας πόλιν οἰκουμένην. ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. ἐν
αἷς, ξενίας ὁ ἀρκὰς, τὰ λύκαια ἔθυσε καὶ ἀγῶνα ἔθηκε. τὰ δὲ ἆθλα ἦσαν, στλεγγίδες χρυσαῖ. ἐθεώρει
δὲ τὸν ἀγῶνα, καὶ κῦρος. ἐντεῦθεν ἐξελαύνῃ σταθμοὺς δύο. παρασάγγας δώδεκα, ἃς κεραμῶν ἀγο
ρὰν. πόλιν οἰκουμένην ἐχὰ τὴν ἐν τῇ μυσίᾳ χώρᾳ. ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς. παρασάγ-
γας τριάκοντα, ἃς καϋστρου πεδίον. πόλιν οἰκουμένην. ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς καὶ τοὺς στρα
τιώτας ὠφείλετο μισθὸς, πλέον ἢ τριῶν μηνῶν. καὶ πολλάκις ἰόντες αὐτὸν αἱ πύλαι ἀπέκλουν. ὁ δὲ, ἐλ-
πίδας λέγων δίδους. καὶ ὁ λόγος ἦν ἀληθὴς, ὡς ἐγὼ ἐν τῷ κύρου τρόπου, ἔχοντα μὴ ἀποδιδό-

Cyrnxa
Syennesis
Cilicia
Midas
satyrus

Thymbrios urbs
Midę fons
Tyrięi
Midas ubi fatuꝰ uenatuꝰ

Pigres

Iconiũ

Dana

Baſileus

Tamó

Tarſi. oxu

Cydni. fl. latitudo

Soli

Iſſi

ναι. ἐνταῦθα ἀφικνεῖται εὐαξα ἡ συενγέσιος γυνὴ τοῦ κιλίκων βασιλέως παρὰ κῦρον. καὶ ἐλέγετο
κύρῳ δοῦναι χρήματα πολλά. τὴν οὖν στρατιὰν τοῦτ' ἀπέδωκε κῦρος μισθὸν τριάκοντα μηνῶν. ἦκε δὲ καὶ
κιλίσσης υἱὸς, καὶ φυλακας ποιῶν αὐτὸν κίλικας καὶ ἀσπιδοφόρους. ἐλέγετο δὲ κῦρον, καὶ συγγενέσθαι αὐτῇ κιλι
κίσσῃ. ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο. παρασάγγας δέκα. ἃς βυμβριον πόλιν οἰκουμένην. ἐνταῦθα
ἦν παρὰ τὴν ὁδὸν κρήνη ἡμίδυ καλουμένη φρυγῶν βασιλέως. ἐφ' ᾗ λέγεται μίδας τὸν σάτυρον
θηρεῦσαι. οἶνον κεράσας αὐτόν. ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο. παρασάγγας δέκα ἃς τυριαιον πό
λιν οἰκουμένην. ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς. καὶ λέγεται δικαίως καὶ κιλίσσα κύρου, σὺν δεῖσαι τὸ στρά
τευμα ἑαυτῇ. βουλόμενος σοῦν σὺν δεῖξαι, ἐξέπεμπεν πρὸς ἕκαστον τῶν ἐν τῷ πεδίῳ, τ' ἑλλήνων καὶ τ' βαρβάρων.
ἐκέλευσε δὲ τοὺς ἕλληνας, ὡς νόμος αὐτοῖς ἃς μάχην, οὕτω παρεῖναι καὶ σὺν ταξαι. σὺν ταξαι δὲ ἕκαστον
τοὺς ἑαυτοῦ. ἐτάχησαν οὖν σὺν πεπάρων. ἦκε δὲ τὸ μὲν δεξιὸν μύων καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. τὸ δ' εὐώνυμον,
κλέαρχος καὶ οἱ ἐκείνου. τὸ δὲ μέσον, οἱ ἄλλοι στρατηγοί. ἐπεώρει οὖν ὁ κῦρος πρῶτον μὲν τοὺς βαρ
βάρους. οἱ δὲ, παρήλαυνον πεπυμμένοι. κατ' ἴλας καὶ κατὰ τάξεις. ἔπαθε δὲ τοὺς ἕλληνας παρελαύνων
ἐφ' ἅρματος. καὶ ἡ κίλισσα, ἐφ' ἁρμαμάξης. ἦχον δὲ πολλοὶ τῶν κρανῶν χαλκᾶ. καὶ χιτῶνας φοινικοῦς καὶ
κνημίδας. καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκκεκαθαρμένας. ἐπεὶ δὲ παρῆλασε, στὰς τὸ ἅρμα πρὸ τῆς
φάλαγγος, πέμψας σίγειπε τὸν ἑρμογένη παρὰ τοὺς στρατηγοὺς τῶν ἑλλήνων. ἐκέλευσε προβα
λέσθαι πάντα. καὶ σὺν χωρῆσαι ὅλην τὴν φάλαγγα. οἱ δὲ τοῦτα προεῖπον τοῖς στρατιώταις. καὶ ἐπεὶ
ἐσάλπιγξε προβαλλόμενοι πάντα ἐπῆεσαν. ἐκ δὲ τοῦ πυθέσθαι προϊόντων σὺν κραυγῇ ἀσόν τ' αὐ
τομάτου, δρόμος ἐγένετο τοῖς στρατιώταις σὺν τὰς σκηνάς. τῶν δὲ βαρβάρων φόβος πολλοῖς τε καὶ
ἄλλοις. καὶ ἥ τε κίλισσα ἔφυγεν ἐκ τῆς ἁρμαμάξης. καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς καπαλιπόντες πάντα ὤνια, ἔφυ
γον. οἱ δὲ ἕλληνες, σὺν χῇ σὺν τὰς σκηνὰς ἦλθον. ἦν δὲ κίλισσα ἰδοῦσα. τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν τάξιν
τοῦ στρατεύματος, ἐθαύμαζε. κῦρος δὲ ἤσθη τὸν ἐκ τῶν ἑλλήνων φόβον ἃς τοὺς βαρβάρους ἰδών. ἐντεῦ
θεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς. παρασάγγας εἴκοσιν, ἃς ἰκόνιον τῆς φρυγίας πόλιν ἐσχάτην. ἐνταῦ
θα ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας. ἐντεῦθεν διελαύνει διὰ τῆς λυκαονίας, σταθμοὺς πέντε. παρασάγγας τρεῖς
τοῦτην τὴν χώραν ἐπέτρεψε διαρπάσαι τοῖς ἕλλησιν ὡς πολεμίαν οὖσαν. ἐντεῦθεν ὁ κῦρος τὴν κί
λισσαν ἃς μιλτίαν ἀπὸ πέμπει, τὴν παχίστην ὁδὸν. καὶ σωπέμψεν αὐτῇ στρατιώτας, οὓς μάλιστα ἐ
χε, καὶ αὐτὸν μάλιστα τὸν θεσσαλόν. κῦρος δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἐξελαύνῃ διὰ καππαδοκίας, σταθμοὺς
τέσσαρας. παρασάγγας εἴκοσι καὶ πέντε, πρὸς δ' ἀνίσχοντα ἥλιον πόλιν οἰκουμένην μεγάλην καὶ εὐδαίμονα.
ἐντοῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. ἐν ἃς κῦρος ἀπέκτεινεν ἀνδρα πέρσην μεγαφέρνην. φοινικιστὴν βα
σίλειον. καὶ ἕτερόν τινα τῶν ὑπαρχων δυνάστην. ἀπασάμενος σὺν βουλεύειν αὐτῷ. ἐντεῦθεν ἐπορεύ
το εἰσβάλλειν ἃς τὴν κιλικίαν. ἡ δὲ εἴσβολὴ ἦν ὁδὸς ἁμαξιτὸς ὀρεία ἰσχυρῶς. καὶ ἀμύχανος ἀστε
ρεῖν στρατεύματι, εἴτις ἐκώλυεν. ἐλέγετο δὲ καὶ συένγεσιν ἥναι σὺν τῶν ἄκρων, φυλακὴ ποιᾶται τὴν εἴσβο
λήν. διὸ ἔμεινεν ἡμέρας ἐν τῷ πεδίῳ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἦκεν ἄγγελος λέγων, ὅτι λελοιπὼς εἴη συένγε
σις τὰ ἄκρα, ἐπεὶ ἤσθετο τὸ πρῶτον στράτευμα, ὅτι ἐν κιλικίᾳ εἴη σὺν τῶν ὀρέων, καὶ ὅτι τριήρεις
ἥκουσι, πλεούσας ἀπὸ ἰωνίας ἃς κιλικίαν. τάμων ἔχοντα πᾶς λακεδαιμονίων καὶ αὐτὸν κύρου.
κῦρος δὲ αἰεὶ σὺν τὰ ὄρη, οὐδένος κωλύοντος. καὶ ἅδε πᾶς σκηνὰς οὗ ἐφύλαττον οἱ κίλικες. ἐντεῦ
θεν δὲ καπέβαινεν ἃς τὸ πεδίον μέγα. καλὸν καὶ εὐῤῥοτον. καὶ δένδρων παντοδαπῶν ἔμπλεων καὶ
ἀμπέλων. πολὺ δὲ καὶ σήσαμον καὶ μελίνην καὶ κέγχρον καὶ πυρούς καὶ κριθάς φέρει. ὄρος δ' αὖ πο
δηνέχει ὑπερύψηλον. καὶ ὑπέρλιπον παντὶ ἐκβαλάσπιτος ἃς βάλατταν. καπαβὰς δὲ διὰ πύλου τοῦ πεδίου
ἤλασε σταθμοὺς τέσσαρας. παρασάγγας πέντε καὶ εἴκοσιν ἃς ταρσοὺς πόλιν τῆς κιλικίας μεγά
λην καὶ εὐδαίμονα. ἐνταῦθα ἔσαν τὰ συενγέσιος βασίλεια, τοῦ κιλίκων βασιλέως, διὰ μέσης δὲ τῆς
πόλεως, ῥεῖ ποταμὸς κύδνος ὄνομα. εὖρος δύο πλέθρων. τοῦτον τὴν πόλιν ἐξέλιπον οἱ ἐνοι
κοῦντες μετὰ συενγέσιος ἃς χωρίον ὀχυρὸν σὺν τὰ ὄρη. πλὴν οἱ τὰ καπηλεῖα ἔχοντες. ἔμειναν δὲ καὶ
οἱ παρὰ τὴν βάλατταν οἰκοῦντες, ἐν σόλοις καὶ ἐν ἰσσοῖς. ἐνταῦθα δὲ ἡ συενγέσιος γυνὴ παρῆσα κύρου
πέντε ἡμέρας, ἃς ταρσοὺς ἀφίκετο. ἐν δὲ τῇ ὑπερβολῇ τ' ὀρῶν τ' ἃς τὸ πεδίον, δύο λόχοι τ' μισθοφόρου στρα
τεύματος ἀπώλοντο. οἱ μὲν, ἔφασαν ἁρπάζοντάς τι καπηκοτῶν αὐτὸ τ' κιλίκων. οἱ δὲ, ὑπολαφθέν
τας καὶ οὐ δυναμένους δύρειν τὸ ἄλλο στράτευμα οὐδὲ πάσ ὁδός. ἔτι γὰρ ὀλίγους ἀπολέσθαι ἦσαν δὲ
οὗτοι, ἑκατὸν ὁπλῖται. οἱ δ' ἄλλοι ἐπεδίωκον, ἕως πόλιν τοῖς περσοῖς ὑπῆρχασαν διὰ τὸν ὀλέθρον
τ' συστρατιωτ' ὀργιζόμενοι, καὶ τὰ βασίλεια τὰ ἐν αὐλῇ. κῦρος δὲ, ἐπεὶ ἤσπασεν ἃς τὴν πόλιν, μετ'
ἐμέμφετο συένγεσιν πρὸς ἑαυτόν. ὁ δὲ, οὐ τὸ πρότερον οὐδὲν ἧσσον κρεῖττον ἑαυτ' ἃς χεῖρας ἐλθεῖν ἔφη,
οὐ τότ' τε κύρῳ ἐέναι ἤθελε, πρὶν ἡ γυνὴ αὐτὸν ἴδοιτο καὶ τοῖς ἔλαβε. μᾶλλον δὲ ἴσως τὰ ἐπεὶ συνεγένοντο
ἀλλήλοις, συένγεσις μὲν κύρῳ ἔδωκε χρήματα πολλὰ ἃς τὴν στρατιάν. κῦρος δ' ἐκείνῳ δῶρα, ἀνομίζε
το παρὰ βασιλέως τιμα. ἵππον χρυσοχάλινον. καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν. καὶ κολλὰν καππαδικὴν. καὶ τὴν χώ

ραν, μηκέτι ἀπραγμάτευτον δὲ ἡγεμονίαν αὐτῷ προσλαμβάνειν· ἐν ταῦτ
θέμενοι κῦρος καὶ Γαβαται, ἡμέρας εἴκοσιν· οἱ γὰρ Γαβαται τοῦτο, οὐκ ἐφασαν εἶναι τὸ προσταττόμενον
γὰρ ἂν βασιλέα εἶναι· μισθὸν δὲ οὐκ ἂν τοῦτο ἔφασαν· πρῶτος δὲ Κλέαρχος τοῖς αὐτοῦ πρα
πᾶσι ἐβιάζετο εἶναι· οἱ δέ, αὐτόθεν ἐβαλλον καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ ἐκείνου ἐπεὶ ἤρξατο πρότερον· Κλέ
αρχος δὲ τότε μικρὸν ἐξέφυγε τὴν καταπετρωθῆναι· ὕστερον δὲ ἐπεὶ ἐγνω ὅτι οὐ δυνήσεται διάσα
σθαι, σὺν ἡγεμόνι ἐκκλησίαν τῶν στρατιωτῶν· καὶ πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον ἑστώς· οἱ δὲ, ὁρῶν
τες, ἐθαύμαζον καὶ ἐσιώπων· ἔπα ἔλεξε τοιάδε. Ἀνδρες στρατιῶται· μὴ θαυμάζετε ὅτι χαλεπως
φέρω τοῖς παροῦσι πράγμασιν· ἐμοὶ γὰρ κῦρος, ξένος ἐγένετο καὶ με φύλον πρὸ τῆς πατρίδος,
τἆλλα ἐπίστευε καὶ μυρίους ἔδωκε δορυφόρους, οὓς ἐγὼ λαβών, οὐκ ἂς τὸ ἴδιον κατέθεμην ἐμοί·
ἀλλ' οὐδὲ καθ' ὑπάθησα· ἀλλ' ὑμᾶς ἐδαπάνων· καὶ πρὸ τῶν μὲν πρὸς τοὺς θρᾴκας ἐπολέμησα· καὶ ὑπὲρ
τῆς ἑλλάδος ἐπεμψεν μὲν ὑμῶν ἐκ τῆς χερρονήσου σὺν τοῖς ἑξακοσίοις· βουλομένους ἀφιέσ
θαι τοὺς ἑνικοῦντας ἕλληνας τὴν γῆν· ἐπειδὴ δὲ κῦρος ἐκάλει· λαβὼν ὑμᾶς ἐπορεύμην· ἵνα εἴ τι δέ
οιτο, ὠφελοίην αὐτὸν· ἀλλ' ὧν οὐ ἔσαβον ὑπὲρ ἐκείνου· ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς οὐ βουλεσθε συμπορεύεσθαι, ἀνάγ
κη δ' ἐμοὶ, ἢ ὑμᾶς προδόντα τῷ κύρου φιλίᾳ χρῆσθαι, ἢ πρὸς ἐκεῖνον ψεύσαμενον μεθ' ὑμῶν εἶναι· μᾶλ
λον δὴ δίκαια ποιῶν, οὐκ οἶδ' ὁπόσου δ' ὤμην ὑμᾶς, καὶ σὺν ὑμῖν ὅπλα ἂν δέκα ποιεῖσθαι· καὶ οὐ πρὸ τοῦ ἐρεῖ
οὐδεὶς ὡς ἐγὼ ἕλληνας ἀγαγὼν ἐς τοὺς βαρβάρους, προδοὺς τοὺς ἕλληνας, τὴν τῶν βαρβάρων φιλίαν
ἐλόμην· ἀγαθὰ ἐπεὶ ὑμεῖς ἐμοὶ οὐκ ἐθέλετε πείθεσθαι οὐδὲ ἕπεσθαι, ἐγὼ σὺν ὑμῖν ἔλομαι· καὶ ὅπου ἂν
δέκα πείσομαι· νομίζω γὰρ ὑμᾶς ἐμοὶ ἕνεκα πατρίδα· καὶ φίλους καὶ συμμάχους· καὶ σὺν ὑμῖν μὲν ἂν
ἕνα τιμιος ὅπου ἐὰν ὦ· ὑμῶν δ' ἐρημωθείς, οὐκ ἂν ἱκανὸς εἶναι δίμαι, οὔτ' ἂν φίλον ὠφελῆσαι, οὔτ' ἂν
ἐχθρὸν ἀλεξήσασθαι· ὡς ἐμοῦ σὺν τούτοις ὅτι καὶ ὑμεῖς, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε· ἴσθι δ' ὅτι ἐγὼ· οἱ δὲ στρα
τιῶται, τε αὐτ' ἐκείνου καὶ οἱ ἄλλοι ταῦτα ἀκούσαντες, ὅτι φάη παρὰ βασιλέα πορεύεσθαι, ἐ
πῄνεσαν· παρὰ δὲ ξενίου καὶ ταδώνου, τριάκοντα ἢ δισχίλιοι λαβόντες τὰ ὅπλα καὶ τὰ σκευοφόρα, ἔστρα
τοπεδεύσαντο παρὰ κλέαρχον· κῦρος δὲ τοὺς ἀσπιδοφόρους καὶ λογχοφόρους, μετεπέμπετο τὸν κλέαρ
χον· ὁδ' ἔναι μὲν οὐκ ἤθελε· λάθρα δὲ τὰ στρατιῶται πέμπουσιν αὐτῷ ἄγγελον, ἔλεγε βαρβᾶν· ὡς κατα
γνοσόμενον τοὺς ἐς τὸ δέον· μᾶλλον πέμπεσθαι δ' ἐκέλευεν αὐτόν· αὐτὸς δὲ οὐκ ἔφη ἴναι· μᾶλλον δὲ ταῦτα
σῶν ἀγαγὼν τοὺς αὑτοῦ στρατιώτας καὶ τοὺς προστελθόντας αὐτῷ, καὶ τἆλλων τὸν βουλόμενον, ἔλεξε
τοιάδε. Ἀνδρες στρατιῶται· τὰ μὲν δὴ κύρου δῆλόν τι οὕτως ἔχει πρὸς ἡμᾶς, ὡς πρὸ τὰ ἡμέτερα
πρὸς ἐκεῖνον· οὔτε γὰρ ἡμεῖς ἔτι ἐκείνου στρατιῶται, ἐπεί γε οὐ σῶν ἐποιεῖτο ἡμᾶς, οὔτε ἐκεῖνος ἡμῖν ἔ
μαθόδης· ὅτι μέντοι ἀδίκει σθαι νομίζομεν ὑφ' ὑμῶν, δῆλα· ὡς τε καὶ μάτην πεμπόμενον αὐτόν, οὐκ ἐθέ
λω ἐλθεῖν· ὅτι γὲ μὲν μέγιστον ἀγαχυνόμενος, ὅτι συνοιδα ἐμαυτῷ, πολλὰ ἐλυσιτέλησε αὐτόν· ἔστι δὲ
καὶ δεῖσθαι, μὴ λαβών με, δίκην ὧν ἠδίκησθε, ὧν νομίζει ὑμῶν ἠδικῆσθαι· ἐμοὶ σῶν δοκεῖ, οὐχ ὥρα εἶναι
ὑμῖν καθεύδειν· οὐδ' ἀμελεῖν ὑμῶν αὐτῶν· ἀλλὰ βουλεύεσθαι ὅτι χρὴ ποιεῖν ἐκ τούτου· καὶ εἴ τι μεμνόμεθα αὐ
τοῦ, σκεπτέον μοι δοκεῖ εἶναι, ὅπως ἀσφαλέστατα μνήμονες· εἰ δὲ τι δοκεῖ ἀπεῖναι, ὅπως ἀσφαλέστατα
ἀπιωμεν· καὶ ὅπως τὰ ὄντα τάδεια ἔξομεν· αὐδυ γὰρ τούτ', οὔτε στρατηγοῦ οὔτε ἰδιώτου ὄφελος οὐδέν·
ὁ δ' αὐτὸς, πολλοῦ μὲν ἄξιος φίλος, ᾧ αὖ φίλος ἢ· χαλεπώτατος δ' ἐχθρός, ᾧ αὖ πολέμιος ἢ· ἔτι δὲ δύ
ναμιν ἔχει καὶ τεχνὴν καὶ γνωσκὴν, ἣν πάντες ὁμοίως ὁρῶμεν τι καὶ ἐπιστάμεθα· καὶ γὰρ
οὐδὲ πρῆξαι δοκοῦμεν μοι αὐτοῦ καθεζεσθαι· ὡς τι ὥρα λέγειν, ὅτι τις γιγνώσκει ἄριστον εἶναι· ταῦτ' ἂν
πάντων, ἐπαύσατο ἐκ δὲ τούτου αὖ ἐστατο, οἱ μὲν, ἐκ τοῦ αὐτομάτου· λέγοντες ἃ ἐγίγνωσκον· οἱ δέ, καὶ ὑπ'
ἐκείνου ἐγκελευστοι· ἐπειδὴ ἐκινήθησαν ὅτι ἡ ἀπορία αὐδυ τῆς κύρου γνώμης, καὶ μᾶλλον καὶ ἀπέναι· εἷς
δέ τις ἐπανέστη λέγων ὅτι οὐκ ἀνάγκη ἐστὶν ἀπιέναι, ὡς τάχιστα πορεύεσθαι ὡς τὴν ἑλλάδα· ἀγαθὸν μὲν ἐλέσθαι
ἄλλους ὡς τάχιστα· ἡμῖν δὲ βούλεται κλέαρχος ἀναγάγειν· τὰ δ' ἐπὶ τούτοις ἀγορᾶξεσθαι· ἢ δ' ἀγορὰ ἦν
ἐν τῷ βαρβαρικῷ στρατεύματι· συσκευάζεσθαι ἐλθόντας δὲ κῦρον αὐτεῖν φησὶ ὡς ἀσπασόμενος· ἐὰν δὲ μὴ δῶ ταῦτα, ἡτεμόνα αὐτεῖν κῦρον, ὅστις ὡς δὲ φιλίας τῆς χώρας ἀπάξει· ἐὰν δὲ μὴ δῶ
ἡτεμόνα δίδωσι, σὺν τάχει ἅπτεσθαι τὴν ταχίστην· ἐπὶ μὲν δὴ καὶ πρόκαπλομβοις τὰ ἄκρα, ὅπως μὴ
βλάψωσι, μήτε ὁ κῦρος μήτε οἱ κίλικες καταλαβόντες· ὧν πολλοὶς καὶ πολλὰ χρήματα ἔχομεν ἀ
ποκτείνοντες· οὗτος μὲν δὴ, τοιαῦτα δ' ἦν· μᾶλλον δὲ τοῦτον, κλέαρχος δ' ἦν πολὺ οὗτον· ὡς μὲν στρατηγήσοντα
ἐμὲ τὸν τὴν στρατηγίαν, μηδεὶς ὑμῶν λεγέτω· πολλὰ γὰρ ἐνορῶ, δι' ἃ ἐμοὶ τοῦτο οὐ πιστόν· ὡς
δὲ τῷ αὐρίῳ αὖ ἕλησθε πείσομαι ἢ δυνατὸν μάλιστα· ἵνα δ' ἢ τι, ὅτι καὶ ἀρχεσθαι ἕτοιμα, ὡς τὰ
καὶ ἄλλος μάλιστα αὐτῶν· μᾶλλον δὲ τοῦ ἄλλος αὐτεῖν· ἐπειδὴ ἐκινήθησαν μὲν τὴν δύναμιν ἔτι τὰ μοῖα αὐτεῖν κε
λεύοντος· ὡς πρὸ πάλιν τόλμα κύρου μὴ ποιουμένου· ἐπειδὴ ἐκινήθη δὲ ὡς δυνήσεσθαι, ἡτεμόνα αἱρεῖν παρὰ
τοῦ του, ᾧ λυμαινόμενα τὴν πρᾶξιν· ἢ δ' ἔπι καὶ τῷ ἡτεμόνι τοιοῦτος ὡς αὖ κῦρος δ' ὢν, τί κωλύει καὶ τὰ
ἄκρα ἡμῖν κελεύειν, κῦρον προκαταλαμβάνειν· ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶδα εἰ ἂς τὰ μοῖα ἐμβαίνειν, ἀ ἡμῖν

ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ Α'.

δοίη· μὴ ἡμᾶς, αὐτοῖς τοῖς τριήρεσι καταδύσαι· φοβοίμην δ' ἂν τῷ πλήθει ᾧ αὐδοίη ἕπεσθαι, μὴ ἡμᾶς
ἀγάγοι, ὅθεν οὐχ οἷόν τε ἔσται ἐξελθεῖν· βουλοίμην δ' ἂν ἄκοντες ἀπὸν κύρου λαθεῖν αὐτὸν ἀπελ
θεῖν, ἢ οὐ δυνατὸν ἐστιν· Ἀλλ' ἔγωγε φημὶ, τοῦτα μὲν φυλαρίας ἕναι· δοκεῖ δ' ἐμοὶ αὖ δρᾶς ἐλθόντας
πρὸς κῦρον οἵπνες ἂν τινὸ δοίσιν κλεάρχῳ, ὁρῶντα ἐκεῖνον, τί βουλεται ἡμῖν χρήσασθαι· καὶ μὲν ἢ
ἢ πρᾶξις παρασημοῦται, οἷα πρὸ καὶ πρότερον ἐχώρησε τοῖς ξένοις, ἔπαθαν καὶ ἡμᾶς· καὶ μὴ κακίοις ἕναι τῶν
προσθεν τοῦτο σωσαμβαν τε· ἐὰν δὲ μείζων ἢ πρᾶξις τῆς προσθεν φαίνηται καὶ ἂν πρόνοιτέα καὶ ἂν
κινδυνοτέρα, ἀξιοῦν, ἢ πείσαντας ἡμᾶς ἄγειν, ἢ πειθέντας, πρὸς φιλίαν ἀφιέναι, οὔτω γὰρ καὶ ἐκόμενοι αὖ φίλοι αὖτῷ καὶ προθύμοι ἐσόμεθα· καὶ ἀσφαλῶς αὖ ἀποίμεθα· ὅτι δ' αὖ πρὸς ταῦτα λέγων, ἀπαγγέλλοι δ' ὕρο· ἡμᾶς δ' ἀκούσαντας πρὸς ταῦτα βουλεύεσθαι· ἔδοξε δὲ ταῦτα· καὶ αὖ
δρας ἑλόμενοι σῶν κλεάρχῳ πέμπουσιν· οἱ δὲ πρῶτων κύρου, τὰ δόξαντα τῇ στρατιᾷ· ὅτι ἀπεκρίνατο ὅτι
ἀκούοι ἀβροκόμᾳ ἐχθρὸν αὖδρα ἂν ἕναι τῷ δυφράτῃ πόταμῳ ἕναι· ἀπέχοντα δώδεκα σταθμούς· πρὸς
τοῦτον σῶν ἔφη βουλεσθαι ἐλθεῖν· καὶ μὲν ἥκειν, τὴν δίκην ἔφη χρῆζειν ἂν θεῖναι αὐτῷ· ἦν δὲ φύγῃ,
ἡμεῖς ἐκεῖ πρὸς ταῦτα βουλευσόμεθα· ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ ἀφικτοὶ, ἀπαγγέλλουσι τοῖς στρατι
ώταις· τοῖς δέ, ὑπόπτα μὲν ἦν ὅτι ἀγοῖ πρὸς βασιλέα· ὅμως δὲ ἐδόκει σταθμοὺς ὅτι μακροτάτους, ὁ κῦρος ὑπαχνεῖται, ἡμόλιον ᾖσαι δώσειν, οὗ πρόπερον ἔφερον αὐτὸ δρασκιὸν τρία ἡμιδρασκιὰ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιᾷ· ὅτι δ' ἂν βασιλέα ἄγοι, οὐδεὶς ἐνέπαυε πω οὐδεὶς, ἕντε τῷ φανερῷ· ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο· παρασάγγας δέκα, ἂν τὸν φάρον ποταμόν· οὗ ἦν τὸ εὖρος τρία πλέθρα· ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο· παρασάγγας πέντε ἂν τὸν τύραννον ποταμὸν οὗ τὸ εὖρος στάδιον ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο· παρασάγγας πέντε καὶ δέκα· ἃς ἰσοῦσι τῆς κιλικίας ἑκάτην πόλιν, ἂν τῇ θαλάττῃ οἰκοῦμεν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα· ἐντεῦθεν ἐμεινεν ἡμέρας πρεῖς· καὶ κύρου παρῆσαν ἐκ πελοποννήσου, νῆες τριάκοντα καὶ πέντε· καὶ ἂν τούτοις, ναύαρχος Συέσιος λακεδαιμόνιος· ἀγεῖτο δ' αὖ ἴδιον, παμῶς ἀγυμνήσιος ἐξέφισος, ἔχων ναῦς ἑπτὰς κύρου πέντε καὶ εἴκοσιν· ἃς ἐπολιόρκει μίλητον, ὅτι παρεφρύη φίλη ἦν· καὶ σῶν πολέμει κύρῳ πρὸς αὐτὸν· παρῆν δὲ καὶ Χειρίσοφος ὁ λακεδαιμόνιος ἂν ἴδιον νεῶν μετὰ πεμπτος ὑπὸ κύρου, ἐπαλαιοῦσι ἔχων ὁπλίτας, ὧν ἐστρατήγει παρὰ κύρῳ· αἱ δὲ νῆες ὧρμουν κατὰ τὴν κύρου σκηνὴν· ἐντεῦθα καὶ οἱ παρ' ἀβροκόμα μαθοφόροι ἕλληνες ἀποστάντες ἦλθον παρὰ κύρον τετρακόσιοι ὁπλῖται καὶ σὺν στρατηγοῦντο ἂν βασιλέα· ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμὸν ἕνα παρασάγγας πέντε, ἂν πύλας τῆς μιλικίας καὶ τῆς συρίας· ἦσαν δὲ ταῦτα δύο τείχη· καὶ τὸ μὲν ἔσωθεν πρὸ τῆς μιλικίας, συέννεσις ἔχε, καὶ μιλίκων φυλακή· τὸ δὲ ἔξω πρὸ τῆς συρίας, βασιλέως ἐλέγετο φυλακὴ φυλάττειν· διὰ μέσου δὲ τουτ', ἦν ποταμὸς· κόρσος ὄνομα· εὖρος πλέθρον· ἄβατον δὲ τὸ μέσον τῶν τειχῶν, ἦσαν γὰρ λίθοι τρεῖς· καὶ παρεβεβήκει, οὐκ ἦν βία· ἦν γὰρ ἡ παρόδος στενή· καὶ τὰ τείχη ἂς τὴν θάλατταν καθήκοντα· ὑπῆρχεν δὲ, ἦσαν πέτραι ἀπόκρημνοι· ἂν δὲ τοῖς τείχεσιν ἀμφοτέροις ἐφεστήκεσαν πύλαι· ταύτης σῶν ἑκάστης παρόδου, κῦρος τὰς ναῦς μετε
πέμψατο, ὅπως ὁ ποταμὸς ἀσπιβιβάσειεν, ἔσω καὶ ἔξω τῶν πυλῶν· καὶ βιασάμενοις τοῖς πολεμίοις παρελ
θοιεν, ἃ φυλάττοιεν ἂν ταῖς συρίαις πύλαις· ὅπερ ὡς ἐποίησεν· τὸν ἀβροκόμαν ὁ κῦρος· ἐχόντα πο
λὺ στράτευμα· ἀβροκόμας δὲ, οὐ τοῦτο ἐποίησατο· ἀλλ' ἐπεὶ ἤκουε κῦρον ἐν μιλικίᾳ ὄντα, ἀναστρέψας
ἐκ φοινίκης παρὰ βασιλέα ἀπήλαυνεν· ἔχων ὡς ἐλέγετο τριάκοντα μυριάδας στρατιᾶς· ἐντεῦθεν ἐξε
λαύνει διὰ συρίας, σταθμὸν ἕνα παρασάγγας πέντε· ἂς μυρίανδρον πόλιν οἰκουμένην ὑπὸ φοινίκων
ἐν τῇ θαλάττῃ ἐμπόριον δ' ἦν τὸ χωρίον· καὶ ὥρμουν αὐτοῦ ὁλκάδες πολλαὶ· ἐντεῦθεν ἔμειναν ἡμέρας
ἑπτά· καὶ ξενίας ὁ ἀρκὰς στρατηγὸς, καὶ ταδώνου ὁ μεγαρεὺς, ἐμβαίνουσι ἂς πλοῖον, καὶ τὰ πλείστου ἄξια
ἐνθέμενοι, ἀπέπλευσαν· ὡς μὴ πολεμίοις ἐδόκουν, φιλοτιμηθέντες ὅτι τοῖς στρατιώταις αὖ ἦσαν παρὰ
κλεάρχου ἀπελθόντας, ὡς ἀποίμενας ἂς τὴν ἑλλάδα πάλιν καὶ οὐ πρὸς βασιλέα, εἶτα κῦρος τὸν
κλέαρχον ἔχειν· ἐπεὶ δ' ὧν ἦσαν ἀφανεῖς, διῆλθεν ὁ λόγος, ὅτι διὰ κοινῶν αὐτοῖς κῦρος στρατιῶται καὶ οἱ μὲν
δὴ χοντο ὡς δολίοις ὄντας αὐτοῖς ληφθῆναι· οἱ δ' ὧκ ἤδεσαν ἃ ἀλώσοιντο· κῦρος δὲ συγκαλέσας τοὺς
στρατηγοὺς, ἔλεγεν· ἀπολελοίπασιν ἡμᾶς ξενίας καὶ ταδῶν· ἀλλ' οὐ μόνοι ἀπέστασαν, ὅτι οὐ τε ἄπορόν
ἐστιν ἄνευ ἀγορᾶς, οἵ τε γὰρ ὅπλα οἴχονται, οὔτε ἀσπιδοφόρους ἔχοντες· ἔχω γὰρ τρισχιλίους ὡς τε ἐλεῖν τὸ ἐκείνων
πλοῖον· ἀναμὰ τοῖς θεοῖς, οὐκ ἔγωγε αὐτοῖς δίδωμι· οὐδὲ ὄρει οὐδεὶς, ὡς ἐγὼ ἕως μὲν αὖ παρῆν τις
χῶμα, ἐπεδίδου διὰ σπένου βουλόμενος, συλλαβὼν καὶ αὐτοῖς, κακῶς ποιῶ, καὶ τὰ χρήματα ἀπόσυ
λῶ· ἀναμὰ τούτων αὖ δόξαντες ὅτι κακίους εἶσι πολεμίους· ἢ ἡμεῖς πολὺ ἐκείνους· καὶ τοῦτ' ἐγὼ τε αὐτῶν καὶ
τέκνα καὶ γυναῖκας, ἐντραλλεσι φρουρούμενα· ἀναὶ οὐδὲ τούτων φεισόμενοι· ἀναὶ ἀσπαλιοῦντα τῆς
προσθεν ἕνεκα πολεμεῖ ἐμὲ ἀρετῆς· καὶ ὁ μὲν, ταῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ ἕλληνες ἐπῆς καὶ ἀθυμότερος ἦν πρὸς
τὴν ἀνάβασιν, ἀκούοντες τὴν κύρου ἀρετὴν, ἤδιον καὶ προθυμότερον σπεύδοντο· μετὰ δὲ ταῦτα, κῦρος
ἐξελαύνει, σταθμοὺς τεσσάρας· παρασάγγας εἴκοσιν, ἂν τὸν χάλον ποταμὸν ὄνταρ εὖρος πλέθρου· πη
γὴν δ' ἰσχύων μεγάλων καὶ παλαιῶν· ὅις οἱ σύριοι θεοὺς ἐνόμιζον, καὶ ἀδικεῖν οὐκ ἐῶν· οὐδὲ πω πρότερός·

Abrocomas

Phœri fl. latitudo

Pyram fl. latitu

Issi urbs

Pythagoras nauarch)

Tamos Chnisoph)

Pylæ ciliciæ & syri et earu longitude

Myriandrus syriæ

Chalus fl. & latitu

Syri pisces deos ass
putant. & neq;
columbas violant.

Parysatis

Daradacis fl. fontes & latitudo

Belesis

Euphrates fl. & lat.

Thapsacus

μαζῶν

Araxes fl. Syr.

Calamodores arabię

Struthi mures

Asini syluestres

Otides

Maschas fl. & latitudo

Corsote

Sole

ἀλέσαι ὄνοι

Capythe

Silgas

ἡλίου. 12. nuda herbis spoluta

ἀς δὲ κῶμαι ἐν αἷς ἐσκήνουν, παρυσάτιδος ἦσαν ἃς ζωὴν διὰ μέσου ἐντεῦθεν ἐξελαύνει ταῦμοις πέντε· παρασάγγαι τριάκοντα εἰσὶ πρὸς τὰς πύλας. Δαράδακος δὲ ποταμοῦ οὗτος ὁ βόρος, πλέθρου ἐντεῦθεν ἦσαν τὰ βελέσιος βασίλεια συρίας ἄρξαντος· καὶ παράδεισος ἦν μέγας καὶ καλὸς ἔχων παντοδαπὰ ὧν φύουσι κύριος δ' αὐτὸν ἐξέκοψε, καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσεν· ἐντεῦθεν ἐξελαύνει ταῦμοις τρεῖς· παρασάγγας πεντεκαίδεκα, εἰς τὸν εὐφράτην ποταμόν· ὅπερ ὁ βόρος πεδίων διαβὰς γαδίων καὶ πόλις αὐτοῦ ᾠκεῖτο μεγάλη καὶ εὐδαίμων, βάβακος ὄνομα. ἐνταῦθα ἐμείναν ἡμέρας πέντε. καὶ κύρος μὲν μετὰ στρατεύματος τοὺς στρατηγοὺς ἔχων ἑλληνικοῦ, ἐλέγετο ὅτι ἡ ὁδὸς ἐς τὸν εὐφράτην ἐστὶν ἐπὶ θάλατταν ἀνάβασις ἡμερῶν τριάκοντα καὶ πέντε· καὶ ἐκ τούτου ἐνόμιζον οἱ πολλοὶ τὸν κύρον ἐπὶ βασιλέα ἄγειν· ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τὸν εὐφράτην ἦλθε καὶ ἐπέρασε, καὶ ἐδήλωσε τοῖς στρατηγοῖς καὶ ἔφασαν οἱ στρατιῶται ἤδη ὅτι ἐπὶ βασιλέα ἄγοι, ἐκκλησίαν ἐποίησε καὶ ἐπυνθάνετο εἴ τις βούλοιτο ἔτι ἐπὶ πλέον ἕπεσθαι· οἱ δὲ ἔφασαν ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον ἀπεληλυθότες ἐπὶ θάλατταν οὐκ ἂν δικαίως ἀπίοιεν ἄνευ μισθοῦ καὶ σίτου· ἐκ τούτου δὲ ἐπηγγείλατο αὐτοῖς ἐπὶ τρία ἡμιμναῖα ἕκαστον ἕπεσθαι. ἐνταῦθα ἐμείναν ἡμέρας τρεῖς· καὶ ἐπισπάσαντο ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς ἀραβίας· τὸν εὐφράτην ποταμὸν εὐδαίμονα ἔχων, σταθμοὺς ἑπτὰ παρασάγγας τριάκοντα καὶ πέντε· ἐν τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ μεῖον ἢ σταδίους τετρακοσίους ἀπὸ θαλάττης ἀλιμυρίου δὲ πάντες· ἡ δὲ ἄλλη χώρα ἦν καλάμου, ἃ πάντα ἦσαν δυόσκη ὡς ἐφάρματα· δένδρον δ' οὐδὲν ἐνῆν· ὑπερία δὲ, πεζοὶ μὲν οἱ ἄγριοι ὄνοι οὐκ ὀλίγοι δὲ σφόδρα οἱ μεγάλοι· ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠτίδες καὶ δορκάδες· ταῦτα δὲ τὰ θηρία, οἱ ἵππεῖς ἐδίωκον ἐνίοτε· καὶ οἱ μὲν ὄνοι ἐπεὶ τῆς διώκοι, πρόσθαμον τῆς αὐθήκεσαν· πολὺ γὰρ ἵππου θᾶττον ἔτρεχον· καὶ πάλιν ἐπεὶ πλησιάζοι ὁ ἵππος, ταῦτα ἐποίουν· ὡς τε οὐκ ἦν λαβεῖν· ἁμὰ δὲ παυόμενοι οἱ ἵππεῖς ὑπέμενον διαδεχόμενοι τοῖς ἵπποις· τὰ δὲ κρέα τῶν ἁλισκομένων, ἦν παρὰ πόσιν τοῖς ἐλαφείοις· ἁπαλώτερα δὲ· σφόδρα δὲ οὐδεὶς ἔλαβεν· οἱ δὲ διώξαντες τὰ ἵππεῖα, ταχὺ ἐπαύοντο· πολὺ γὰρ ἀπέπαυε ἀσθμαίνουσα· τοῖς μὲν ποσὶ δρόμωι ταῖς δὲ πτερυγίοις ἄρασα, ὡς σφίσιν χρωμένη· τὰς δὲ ὠτίδας, αὖτις ταχὺ αὖ ἵστη, ἐξίσταμβανεν· τὸ πόνημα γὰρ βραχὺ ὡς σφι σφόδρα ἦν· καὶ ταχὺ ἀπαγορεύουσι· τὰ δὲ κρέα αὐτῶν, ἦν ἥδιστα ἦν· προθυμούμενοι δὲ διὰ τούτης τῆς χώρας, ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸν μασκᾶν ποταμὸν· τὸ δ' εὖρος πλέθριον· ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη μεγάλη· ὄνομα δὲ αὐτῇ κορσωτή· πρὸ δὲ ἔρρει τὸ δὲ αὖ τὸν ὑπὸ μασκᾶ κύκλωι· ἐνταῦθα ἐμεναν ἡμέρας τρεῖς· καὶ ἐπισπάσαντο τὸ στράτευμα· ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς ἐρήμους πρὸς καὶ δεκα, παρασάγγας ἑνενήκοντα· τὸν εὐφράτην ποταμὸν ἐνδεξιᾶ ἔχων· καὶ ἀφικνεῖται ἐπὶ τὰς πύλας· ἐν τούτοις τοῖς σταθμοῖς, πολλὰ ἦν ὑποζύγια ἀπολέσθαι ὑπὸ λιμοῦ· οὐ γὰρ ἦν χόρτος· οὐδὲ ἄλλο δένδρον οὐδὲν· ἀλλὰ φιλὴ ἦν ἅπασα ἡ χώρα· οἱ δὲ ἐνοικοῦντες, ὄνοις ἀλέσαι πολὺν τὸν ποταμὸν ὀρύσσοντες καὶ πολιοῦντες, ἃς βαβυλῶνα κατοικοῦντες καὶ αὖ πάντα πωλοῦντες σὺν τοῖς ἐξ ὧν· τὸ δὲ στράτευμα, ὅσοι τοῖς στρατιώταις καὶ πρίαθαι οὐκ ἦν, ἀλλ' ἐν τῇ λύσῃ ἀγορᾷ, ἐν τῷ κύρου βαρβαρικῷ, τὴν καπάθην, ἀλλύεσθαι ἦν ἀλφιτ', πυρῶν σίγλοι· ὁ δὲ σίγλος, δύνανται ἑπτὰ ὀβολοὶ καὶ ἡμιωβόλιον, ἀττικοῦς· ἦν δὲ καπάθη, δύο χοίνικας ἀττικοὺς ἔχωσι· κρέα οὖν ἐσθίοντες οἱ στρατιῶται, διεγίγνοντο· ἦν δὲ τοῦτ' τὸ σταθμῶν, ὃς πᾶσι μακροὺς ἥλαυνεν, ὅπερ ἦν ὁδὸς

ὕδωρ βούλοιτο διαπλέσαι, ἦν ὁδὸς χιλίων· καὶ δήπερ πεζοχωρίας καὶ πλοῦ φανέντος τοῖς ἁμάξαις διαπροῦπτον, ἐπέστη ὁ κῦρος σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἀρίστοις· καὶ δύ' ἀμφορεῖς ἁπάντων καὶ λαβόντας βαρβαρικοῦ τράπεζαν, σὺν ἐκβιβάζει τὰς ἁμάξας· ἔπειτα δὲ ἐδόκουν αὐτῷ χολαίους πρίειν ὡς περ ὀργυιὴν, ἐκέλευσε τοὺς περὶ αὐτὸν ἁρπάσαι τοὺς κρατίστους, σὺν ἐπανορθοῦσι τὰς ἁμάξας· ἔνθα δὴ μέρος τι τῆς δυπαξίας καὶ θεάσασθαι ῥᾴδιον ἦν· τοὺς γὰρ τροφεῖς καὶ ὡς ἔτυχεν ἕκαστος ἐτύγχανε ἔχων, ἔγυτο, ὡς περ αὐτὸ ἁρμοῖ τὰς περὶ νίκης· καὶ μάλα κατὰ πρᾶσιν ὑλοφόρου· ἔχοντες τοὺς τε τροχοὺς πολυτελεῖς χιτῶνας καὶ τὰς προκίλας αὐαξυρίδας· ἔνιοι δὲ καὶ τρεχάλους περὶ τῷ τραχήλῳ, καὶ φέλια ἐπὶ τὰ χειρῶν· εὐθὺς δὲ σὺν τούτοις, ἅς ἐπεδείξαντες ἃς γὰρ ὑπὸ τὸν, βᾶττον ἢ ὡς τις αὐτὸς, μετεπόρευε ἐξεκόμιζον τὰς ἁμάξας· τὸ δὲ σύμπαν, ὅλος ἦν κῦρος περὶ αὐτὸν τὴν ὁδὸν καὶ οὐ διατρίβων· ὅπου μὴ ἐπιστομοῦ ἕνεκα, ἢ πού τι ἄλλου ἀναγκαίου ἐκαθέζετο· νομίζων ὅσῳ μὲν αὐ βᾶττον ἔλθοι, τοσούτῳ ἀπαρασκευαστέρῳ βασιλεῖ μάχεσθαι· ὅσῳδὲ σχολαιότερον, τοσούτῳ μείονα βασιλεῖ συναγείρεσθαι στράτευμα. Καὶ συνιδεῖν δ' ἦν τῷ προσέχοντι τὸν νοῦν ἡ βασιλέως ἀρχὴ, πηνίκα μὲν χώρας καὶ αὐῶν, ἰσχυρὰ οὖσα· τῷ δὲ μήκει τῆς ὁδὸν, καὶ τῷ διεπάσθαι τὰς δυνάμεις, ἀσθενὴς εἰς διαπαχέων τὸν πολέμιον ποιοῦντο. Ῥᾴδιον δὲ τοῦ διφράτου κατὰ τοὺς ὄρθμους σταθμοὺς, ἦν πόλις εὐδαίμων καὶ μεγάλη· ὄνομα δὲ χαρμανδή· ἐκ ταύτης οἱ στρατιῶται ἡμέρας ἕζον πάντ' εὐθηνίας διαβαίνοντες φόβοι· διῳκέρας δὲ ἔχοντες ἀγάμναται, ἐπιμήναται χόρτου κούφου· ἅπερ σὺν ἦν κατὰ σῶν καὶ σὺν ἐσαῶν· ὡς μὴ ἀπέθεσθαι τὰς κάφνης τὸ ὑδωρ· ἅπερ τοῦ τῷ διέβαινον καὶ ἐλάμβανον πάντα τὰ ἐπιτήδεια· οἶνον τε ἐκ τῆς βαλαίου παρεπιπλοῦ τῆς ἀπὸ τοῦ φοίνικος· καὶ σῖ τον μελίγης· τοῦτο γὰρ ἦν ἐν τῇ χώρᾳ πλεῖστον· Ἀμφὶ λεξαίων δὲ πέντε τῶν, ἦσαν τοῦ μήνωνος στρατηγὸν καὶ τὸν κλεάρχου, ὁ κλέαρχος κρίνας ἀδικεῖν τῶν τοῦ μήνωνος, πηνίκα ἐνέβαλεν· δὸς ἐλθὼν πρὸς τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα, ἐλέγετο· ἀκουσάντες δ' οἱ στρατιῶται, ἐχαλέπαινον καὶ ὠργίζοντο ἰσχυρῶς τῷ κλεάρχῳ· τῇ δ' αὐτῇ ἡμέρᾳ κλέαρχος ἐλθὼν σὺν τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ· καὶ ἐκεῖ καπισκεψάμενος τὴν ἀγορὰν, ἀφιπαύδει σὺν τὴν αὐτοῦ σκηνὴν διὰ τοῦ μήνωνος στρατεύματος, σὺν ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτὸν· κῦρος δ' οὐ πάνυ ἤκουε· ἀνὴρ ἔπι πρὸ σίλωνι· τῶν δὲ μήνωνος στρατιωτῶν ξύλα σχίζων τις, ὡς ἅδε τὸν κλέαρχον διελαύνοντα, ἴσῃ τῇ ἀξίνῃ· καὶ οὗτος μὲν αὐτοῦ ἔμαρτεν· ἄλλος δὲ λίθῳ, καὶ ἄλλος· ἅπαντολλοί, κραυγῆς γενομένης· ὁ δὲ, καταφύγει ἐς τὸ ἑαυτοῦ στράτευμα· καὶ εὐθὺς παραγγέλλει ἐς τὰ ὅπλα· καὶ τοὺς μὲν ὁπλίτας, ἐκέλευσεν αὐτοῦ μεῖναι τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ γόνατα θέντας· αὐτὸς δὲ λαβὼν τοὺς θεράκας καὶ τοὺς ἱππέας, οἳ ἦσαν αὐτῷ ἐν τῷ στρατεύματι, πλείους ἢ πεντήκοντα· τούτων δὲ θεράκας, ἤλαυνεν σὺν τοὺς μήνωνος· ὡς πελεύσοντας ἐκ τοῦ πλήθους καὶ αὐτὸν μένοντα· καὶ παρέχειν σὺν τὰ ὅπλα· οἱ δὲ, καὶ ἔστασαν προσιόντες· Ὁ δὲ προξένος, ἔτυχε γὰρ ὑστερος προσιών, καὶ τάξις αὐτῷ ἐπομένη ἦν ὁπλιτῶν· εὐθὺς οὖν ὡς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων, ἔθετο τὰ ὅπλα· καὶ εὐθέτο τοῦ κλεάρχου μὴ πιεῖν· ταῦτα· ὁ δὲ, ἐκάλεσεν ὅπλ' οἱ γου διήσαντος καταλαβεῖν, πράως λέγει γε αὐτοῦ πάθος· ἐκέλευε πε αὐτὸν, ἐκ τοῦ μέσου ἐξίστασθαι· Εὖ τοῦτ' δὲ ἔπει ἦκε κῦρος καὶ ἐπύθετο τὸ πρᾶγμα εὐθὺς ἔλαβε τὰ ὅπλα ἃς τὰς χεῖρας· καὶ σὺν τοῖς παροῦσι ἦν πείσας, ἦκεν ἐλαύνων ἃς τὸ μέσον· καὶ λέγει ὧδε·

Κλέαρχε καὶ προέχετε, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ παρόντες ἕλληνες· οὐκ ἴστε ὅτι πιεῖτε· ἃ γὰρ τινα ἀλλήλοις μάχην σὺν ἄφετε, νομίζετε ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ἐμέ τε καπακεκόφεσθαι, καὶ ὑμᾶς, οὐ πολὺ ἐμοῦ ὕστερον· κακῶς γὰρ τῇ ἡμετέρων ἔχοντ', πάντες οὐ ποιοῖς ὁρᾶτε βαρβαροι ἡμῖν, ἐσόντα τ' παρὰ βασιλεῖ ὄντων· Ἀκούσας ταῦτα ὁ κλέαρχος, ἐν ἑαυτῷ ἐγένετο· καὶ σαυτὰ μόνοι ἀμφότεροι, καπὰ χώραν ἔθετο τὰ ὅπλα· ἐν ὅθεν προῆντ', ἐφαίνετο ἴχνη ἵππων καὶ κόπτος· ἀκάλετο δὲ ἕναν ὁ ἵππος, ὡς δὶ χιλίων ἵππων· οὗ τοι προῆντες, ἑκαὸν καὶ χιλίου, καὶ ἐπὶ ἄλλο χρήσιμον ἦν· ὁρόντας δὲ πρῶτος αὐτὸς, γένθ τε προσήκων βασιλεῖ, καὶ πάλεμα λεγόμενος ἐν τοῖς ἀρίστοις πρῶν, σὺν βουλόμενον κύρῳ· καὶ προσθεν πολεμήσας· καπαλλαγεὶς δὲ οὗτος κύρῳ, ἕναν· ἕ αὐτῷ δόλιν ἵππους χιλίους ὅτι τοὺς προκαπαλαόντας ἵππους, ἢ καπακαοῖεν ἐνεδρεύσας, ἢ ζῶντας πολλοὺς αὐτ' ἕλοι· καὶ κωλύσειε ἢ καὶ ἕν σὺν τοῦτον πρήσειεν ὥστε μὴ πεδύνασθαι αὐτοὺς ἰδόντας τὸ κύρου στράτευμα· βασιλεῖ διαγγέλαι· τῷ δὲ κύρῳ ἀκούσαντι ταῦτα, ἐδόκει ὠφέλιμα ἕναι· καὶ ἐκέλευεν αὐτὸν λαμβάνειν μέρος παρ' ἑκάστου ἵππων ἡγεμόνων· Ὁ δὲ ὁρόντης, νομίσας ἑτοίμους αὐτῷ ἕναι τοὺς ἵππους, γράφει σὺν φόλην παρὰ βασιλέα, ὅτι ἥξοι ἔχων ἵππους ὡς αὐδύνατα πλείους· ἀνὰ φράσαι τοῖς ἑαυτοῦ ἵππους ἐκέλευεν, ὡς φίλιον αὐτὸν ὑπροδέχεσθαι, ἐνὴν δ' ἐν τῇ σὺν φόλῃ, καὶ τῆς πρόσθεν φιλίας ὑπομνήματα καὶ πίστεως· ταῦτην τὴν σὺν φόλην, διδόασι πίστω αὐδενὶ ὡς ἅδετο· Ὁ δὲ, λαβὼν, κύρῳ δείκνυσιν· ἀνὰ γνοὺς δὲ αὐτὴν κῦρος, συλλαμβάνει ὁρόντην· καὶ συγκαλεῖ ἐς τὴν αὐτοῦ σκηνὴν, πρόσω τοὺς ἀρίστους τῶν περὶ αὐτὸν, ἑαυτὰ· καὶ τοὺς τῶν ἑλλήνων στρατηγοὺς ἐκέλευον ὁπλίτας ἀγαγεῖν· τούτους δὲ θέσθαι τὰ ὅπλα περὶ τὴν αὐτοῦ σκηνήν· οἱ δὲ, ταῦτα ἐποίησαν· ἀγαγόντες ὡς τριχιλίους ὁπλί-

χολαίους

Charmande

Orontes

πᾶς· κλέαρχον δὲ καὶ εἴσω παρεκάλεσε σύμβουλον· ὥστε καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκει βέλτιστον
εἶναι μάλιστα ἴσον ἑλλήνων· ἔπει δ' ἐξῆλθεν, ἐξήγγελε τοῖς φίλοις τὴν κρίσιν τοῦ ὁρόντου ὡς ἐγένετο.
οὐ γὰρ ἀπόρρητον ἦν· ἔφη δὲ κῦρον ἄρχειν τοῦ λόγου ᾧδε· παρακαλέσω ὑμᾶς, ἄνδρες φίλοι, ὅπως σὺν
ὑμῖν βουλεύσωμαι ὅπη δίκαιόν ἐστιν καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων, τοῦτο πρᾶξαι πρὸς ὁρόντου τοῦ
τοῦ τὸν γῆν πρῶτον μὲν ἐμοὶ πατὴρ ἔδωκεν ὑπήκοον ἐμοὶ ἄνδρα ἐπεὶ δὲ παχεῖς ὡς ἔφη αὐτὸς ὑπὸ
τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ ὄντος, ἐπολέμησεν ἐμοί· ἔχων τὴν ἐν σαρδέσιν ἀκρόπολιν· καὶ ἐγὼ αὖ τὸν πρὸς πολε
μῶν· ἐποίησα, ὡς τὸ δίκαιον τότε, τοῦ πρὸς ἐμὲ πολέμου παύσασθαι· καὶ δίκην ἔλαβον καὶ ἔδωκα·
μετὰ ταῦτα ἔφη ὦ ὁρόντα, ἔστιν ὅπου σε ἠδίκησα; ὁ δὲ ἀποκρίνατο ὅτι οὔ· πάλιν ὁ κῦρος ἠρώτα· οὐκοῦν
ὕστερον ὡς αὖ τὸν σὺ ὁμολογεῖς· οὐδὲ ὕστερον ἐμοῦ ἀδίκου μόνος ἀπέστας ἐς μυσούς, κακῶς ἐποίεις τὴν
ἐμὴν χώραν ὅτε ἐδύνω· ἔφη ὁ ὁρόντης· οὐκοῦν ἔφη ὁ κῦρος, ὅπότ' αὖ ἔγνως τὴν σωφροσύνην τοῦ δύνασθαι ἐλ
θεῖν αὖθις τὸν τῆς ἀρτέμιδος βωμόν, μᾶλλον μεμέλητάσοι ἔφη α. καὶ πείσας ἐμὲ, πῶς πάλιν ἔδωκάς
μοι καὶ ἔλαβες παρ' ἐμοῦ; καὶ τοῦθ' ὁμολόγει ὁ ὁρόντης· πῶς οὖν ἔφη ὁ κῦρος ἀδικηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, νῦν
τοσοῦτον ἄξιος βουλεύων μοι φανερὸς γέγονας· ἀπόντος δὲ τοῦ ὁρόντου ὅτι οὐδὲν ἀδικηθεὶς, ἠρώτησεν ὁ
κῦρος αὐτὸν· ὁμολογεῖς οὖν πρὸς ἐμὲ ἄδικος ἄνδρ; ἦ γὰρ ἀμάγκη ἔφη ὁ ὁρόντης· ἐκ τούτου πάλιν κρί
νησιν ὁ κῦρος· ἐπὶ οὖν αὖ γένοιο τῷ ἐμῷ ἀδελφῷ πολέμιος, ἐμοὶ δὲ καὶ φίλος καὶ πιστός; ὁ δὲ, ἀπεκρί
νατο· ὅπου οὐδ' ἂν γενοίμην ὦ κῦρε σοὶ γ' αὖ ἐπὶ πρᾶξαι δέδοκται· πρὸς ταῦτα ὁ κῦρος ἔφη τοῖς παροῦσιν· ὁ
μὲν δὴ, πιστὸς μὲν πρὸς ἐμὲ πεποίηκε· πιστὸς δὲ λέγεται· ὑμῶν δὲ σὺ πρῶτος ὦ κλέαρχε, ἀποφήνε γνώμην,
εἰ πισοί σοι δοκεῖ· κλέαρχος δὲ, ἔφη τάδε συμβουλεύει ἐγὼ γὰρ αὖδρα πύθομαι ἐκ πόλεων πρείεσθαι ὡς τά
χιστα· ὡς μηκέτι δ' ἐοὶ τοῦτον φυλάττεσθαι· ἀπὰ σχολῆς ἡμῖν, γὰρ κατὰ τοῦτον ἴσον τοῖς ἐθέλουσι φί
λοις τοὺς τοιοῦτος δοῦ πρίειν· τοιοῦτο δὲ τῇ γνώμῃ ἔφη καὶ τοὺς ἄλλους προσήκειν ἔχεσθαι· μᾶλλον δὲ καὶ κελεύοντος
κύρου ἐλάβοντο τῆς ζώνης τὸν ὁρόντην ὧν θαμὰ τῷ ἄνακτι αἰσχύνης καὶ οἱ συγγενεῖς· Εἶπα
δὲ ἐξῆν γὰρ οὖν οἱ προσέλαχεν· ἐπεὶ δὲ ἦδον αὖ γὰρ, οἱ πρόσθεν προσκυνοῦσι, καὶ τότε προσεκύνη
σαν· καὶ πρόσθεν ὅτι ὧν θαμὰ τῶν ἄλλοτε· ἐπεὶ δὲ ἦς τὴν ἀρπασπὰ σκηνὴν ἐσήκει τοῦ πατρὸς τὸ
κύρου σκηνοῦχων, μᾶλλον οὖν τε ζῶν πὰ ὀρόντην, οὔτε πιθανὸν οὐδεὶς πώποτε ἦδεν· οὐδ' ὅπως
ἀπέθανεν, οὐδεὶς ἦδ' ὡς ἔλεγεν· εἶκαζον δ' ἄλλοι ἄλλως· τάφος δ' οὐδεὶς πώποτε αὐτοῦ ἐφάνη· ἐν
τοῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς βαβυλωνίας ταῦμοὺς τρεῖς· παρασάγγας δώδεκα· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τα
θμῷ, κῦρος ἐξέπασιν πρεῖτο τῶν ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐν τῷ πεδίῳ, πρὸ μέσας νύκτας· ἐδό
κει γὰρ ἧς τὴν ἄπουσαν ἕω, ἥξειν βασιλέα σὺν τῷ στρατεύματι μαχούμενον· καὶ ἐκέλευε κλέαρχον
μὲν, τοῦ δεξιοῦ κόρως ἡγεῖσθαι μάνωνα δὲ τὸν θετταλὸν τοῦ εὐωνύμου· αὐτὸς δὲ περὶ ἑαυτοῦ διέπαττε·
μᾶλλ δὲ τὴν ἐξέπασιν ἅμα τῇ ἀπούσῃ ἡμέρᾳ, αὐτόμολοι παρὰ μεγάλου βασιλέως ἥκοντες, ἀπήγ
γελλον κύρῳ πρῶτα τῆς βασιλέως στρατιᾶς· κύρος δὲ συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς τῶν
ἑλλήνων, συνεβούλευε τότε, ὡς αὖ τὴν μάχην πρεῖτο· καὶ αὐτὸς παρήνει βαρρύνων πιαδ' ε· ὦ αὖ
δρες ἕλληνες· οὐκ αὐθρώπων ἀπορῶν βαρβάρων, συμμαχοις ὑμῖν ἄγω· ἀπὰ γομίζων ἀμείνονας καὶ
κρείττους πολλῶν βαρβάρων ὑμᾶς ἔναι, διὰ τοῦτο προσέλαβον· ὅπως οὖν ἔσεσθε αὖδρες ἄξιοι τῆς ἐ
λευθερίας ἧς κέκτησθε, καὶ ὑπὲρ ἧς ὑμᾶς ἐγὼ δεῦρο ἤγαγον· δεῖ γὰρ ἴστε, ὅτι τὴν ἐλευθερίαν ἑλοίμην ἂν
αὐτὶ ὧν ἔχω πάντων καὶ ἄλλων παρὰ πολλῶν· Ὅπως δὲ ἀδικήσετε ὅσιον ὄρκεσθε ἀγῶνα, ἐγὼ ὑμᾶς
διδάξω· Τὸ μὲν γὰρ πλῆθος, πολὺ καὶ πολλαχοῦ κρατοῦν ἅπασιν· ἂν δὲ τοῦτο ἁμάρτητε, τἄλλα καὶ
ἀσχύνεσθαι μοι δοκῶ, οἷοις ἡμῶν γνώσεσθε τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ ὄντας αὐθρώποις ὑμῶν δὲ αὖδρῶν ὄντων,
καὶ δυπολεμεῖν γενομένων, ἐγὼ ὑμῶν γὰρ μὲν οἴκαδε βουλόμενον ἀπιέναι, τοῖς οἴκοι ζημιῶν πεποίη
κα· πολλοὺς δ' ὄιμαι ποιήσειν, τὰ παρ' ἐμοὶ ἀρπάσεσθαι αὐτὶ τῶν οἴκοι· ἐνταῦθα γαυλίτης πα
ρὼν φυγὰς σάμιος, εἶπε τοῖς δὲ κύρῳ, ἆ τε· καὶ μὴν ὦ κῦρε λέγουσι πινές, ὅτι πολλὰ ὑπόσχοιο νῦν, διὰ
τὸ ἐν τοιούτῳ εἶναι τοῦ κινδύνου τοῦ παρόντος· αὖ δ' οὖ γένηται τι, οὐ μεμνῆσθαί σε· ἐνίοι δέ, οὐδ' ἂ
μέμνοιό τε καὶ βούλοιο, δύνασθαι αὖ ἀποδοῦναι ὅσα ὑπόσχοιο· ἀκούσας ταῦτα, ἐλεξεν ὁ κῦρος· ἀνὴ
ἔστι μὲν ἡμῖν ὦ αὖδρες ἡ ἀρχὴ ἡ πατρῴα, μέχρις μὲν μεσημβρίας, μέχρις οὗ δὲ καῦμα οὐ δύναται
οἰκεῖν οἱ αὐτοί· πρὸς δὲ ἄρκτον, μέχρις ὅπου διὰ χειμῶνα· τὰ δ' ἐν μέσῳ τούτων ἅπαντα, σπαρτοῦ
ουσιν οἱ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ φίλοι· ἦν δ' ἡμεῖς νικήσωμεν ἡμᾶς δεῖ γοις ἡμετέρους φίλους, τοῦτ' ἐγκρατεῖς
ποιῆσαι· ὥς τε οὐ τοῦτο δ' ἐόδικα, μὴ οὐκ ἔχωμεν ὅπῃ δῶ ἑκάστῳ τοῦ φίλου αὖ δυ γένηται· ἀπὰ μὴ οὐκ ἔχω
ικανοὺς ὅις δῶ· ὑμῶν δὲ τῶν ἑλλήνων, καὶ στέφανον χρυσοῦν δώσω· Οἱ δὲ, ταῦτα ἀκούσαντες, αὖ
τοί τε ἦσαν πολὺ προθυμότεροι ἢ τοῖς ἄλλοις ἐξήγγελον· ὅσῃ δὲ παρῄει τὸν οἵτε στρατηγοὶ καὶ
τῶν ἄλλων ἑλλήνων πυγές, ἀξιοῦντες δ' ἕναι, τί σφίσιν ἐσται ἐὰν κρατῆσωσιν· ὁ δὲ, ἐμαιεύετο ἀπαντᾶν τὴν
γνώμην, ἀπέστελλε· παρεκελεύοντο δ' αὖ τῷ παντὶ στρατῷ ὅσοι οἷοί τε ἐλέγοντο μὴ μάχεσθαι· ἀνὴ δ' ἀπῆσθαι
ἑαυτῶν τάττεσθαι· ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ, κλέαρχος ᾤδ' ἔφη ἥξειν πρὸς τὸν· Οἶει γάρ σε ὦ κῦρε μάχεσθαι

Gauletes

σκηπτούχον

τὸν ἀδελφὸν; νὴ δί' ἔφη ὁ κῦρος, εἴ περ γε θαρεῖου καὶ παρυσάτης ἐστὶ παῖς, καὶ ἐμὸς ἀδελφὸς, οὐκ
ἀμαχεὶ ταῦτα ἐγὼ λήψομαι· ἐνταῦθα δὴ ἐν τῇ ἐξόμησε, ἀριθμὸς ἐγένετο, τῶν μὲν ἑλλήνων, ἀσπὶς
μυρία καὶ πεντακοσία· πελτασταὶ δὲ δισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι· τῶν δὲ μετὰ κύρου βαρβάρων, δέκα μυ
ριάδες· καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα, ἀμφὶ τὰ εἴκοσι· ἦσαν δὲ πολεμίων ἑλέγοντο δὲ εἶναι, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι
μυριάδες· καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα διακόσια· ἄλλοι δὲ ἦσαν ἑξακισχίλιοι ἱππεῖς, ὧν ἄρταγέρσης ἦρ
χεν· οὗτοι δὲ πρὸ αὐτοῦ βασιλέως ἐπάγμενοι ἦσαν· ἦσαν δὲ βασιλέως στρατεύματος, ἦσαν ἄρχοντες
καὶ στρατηγοὶ καὶ ἡγεμόνες πέντε· μυριάδων ἕκαστος· ἀβροκόμας· τισσαφέρνης· γωβρύ
ας· ἀρβάκης· τούτων δὲ παρεγένοντο ἐν τῇ μάχῃ, ἐννενήκοντα μυριάδες· καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα
ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα· ἀβροκόμας γὰρ ὑστέρησε τῆς μάχης ἡμέρας· αὐτὸς ἐκφοινίκης ἐλαύνων·
τοῦτα δὲ ἤγγελλον πρὸς κῦρον, οἱ αὐτομολήσαντες ἐκ τῶν πολεμίων· παρὰ μεγάλου βασιλέως πρὸ
τῆς μάχης, καὶ μετὰ τὴν μάχην, οἱ ὕστερον ἐλήφθησαν τῶν πολεμίων, τοῦτα ἤγγελλον· ἐντεῦθεν δὲ κῦ
ρος ἐξελαύνει σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας τρεῖς· σῖτα πεμόμενοι τῷ στρατεύματι πάντι καὶ τῷ ἑλληνικῷ
καὶ τῷ βαρβαρικῷ· ᾤετο γὰρ παύτην τὴν ἡμέρα μαχεῖσθαι βασιλέα· κατὰ μέσον γὰρ σταθμὸν τοῦ
του, τάφρος ἦν ὀρυκτὴ βαθεῖα· τὸ μὲν βάθος ὀργυιαὶ τρεῖς· πλέθρα δὲ ἦν τὸ δὲ βάθος ὀργυιαὶ τρεῖς· πλέθρα δὲ ἦν
τάφρος αἷμα δι' αὐτοῦ, ἀπὸ δώδεκα παρασάγγας· μέχρι τῆς μηδίας τείχους· ἔνθα δ' ἦσαν αἱ διώ
ρυχες, ἀπὸ τῆς τοιαύτης τοπαμοῦ ῥέουσαι· ἦσι δὲ πέντε πόλεις· τὸ μὲν βάθος πλέθριαι· βαθεῖαι δὲ ἰσχυρῶς·
καὶ πολλαὶ πλοῖα ἐν αὐτοῖς σταγωγά· ἐς βάλλουσι δὲ ἐς γὰν διαλείπουσι δὲ ἑκάστη παρα
σάγγην· γέφυραι δ' ἔπεσαν· ἦν δὲ παρ' αὐτὸν γὰν τάφρα πλατεῖα· μᾶλλον δὲ τοπαμοῦ καὶ τῆς
τάφρου, ὡς εἴκοσι ποδῶν τὸ βάθος· παύτην δὲ τὴν τάφρον βασιλεὺς μέγας πρεῖ αὐτὶ ἐρύματος, ἐπεὶ
δὲ συνέβαινε τὰ κύρου προσελαύνοντα παύτην δὴ τὴν παρόδον, κύρος τε καὶ ἡ στρατιὰ παρῆλθε· καὶ
ἐγένοντο ἔσω τῆς τάφρου· παύτῃ μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ, οὐκ ἐμαχέσατο βασιλεύς· ἀνὴ δ' ὑπεχώρουν τε, φα
νερὰ ἦσαν καὶ ἐώρων καὶ αὖθις ἔχων πολλά· ἐνταῦθα κῦρος σπλωῶν καλέσας τὸν ἀβραδατᾶν τὸν μαὶ
τιν, ἔδωκεν αὐτῷ θαρικοὺς τριχιλίους· ὅπῃ τῇ ἐνδικάτῃ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας πρότερον συνόδμε
νος, ἤ τεν αὐτῷ ὅπῃ βασιλεύς, οὐ μαχεῖται δ' ἑκὰ ἡμερῶν· κῦρος δ' ἤ τεν· οὐκ ἄρα ἐπὶ μαχεῖται,
ἐμὲ ἐν τούτοις τοῖς ἡμέραις μαχεῖται· ἐὰν δ' ἀληθεύσῃς, ὑπισχνοῦμαί σοι δ' ἑκὰ τάλαντα· τοῦτο
τὸ χρυσοῦν τόπα ἀπόδωκεν, ἐπεὶ παρῆλθεν αἱ δ' ἑκὰ ἡμέραι ἐπεὶ δ' ἔσω τῆ τάφρῳ οὐκ ἐκώλυε βα
σιλεὺς τὸν κύρου στρατὸν διαβαίνειν, ἔδοξε καὶ κύρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἀπεγνωκέναι τ' μαχεῖσθαι
ὡς τὸ τάχιστα· κῦρος ἐπορεύετο ἡμελημένος μᾶλλον· τῇ δὲ τρίτῃ ἐπὶ τὸ τ' ἄρματος καθ' ἡσυχίαν,
τὴν πορείαν ἐποιεῖτο· καὶ ὀλίγοις ἐντάχει ἔχων πρὸ αὐτοῦ· τὸ δὲ πολὺ αὐτῷ αἰσταπεραμμένον ἐπο
ρεύετο· καὶ ἤδη τε ἦν, ἀμφὶ ἀγο
ρὰν πλήθουσαν· καὶ πλησίον ἦν ὁ σταθμός, ἔνθα ἔμελλε καταλύσειν· ἐνίκα παγύας αὖθις πρόσω τ' ἀμφὶ Sagyas
κῦρον πίπτων προφανέσταται λοιπῶν καταπρατος ἰδρεῦται τῷ ἵππῳ· καὶ δύσις πᾶσιν ὅις ἐνετύγχα
νεν, ἐβόα καὶ βαρβαρικῶς καὶ ἑλληνικῶς, ὅτι βασιλεὺς στρατεύματι πολλῷ προσέρχεται, ὡς ἐς μά
χην παρασκευασάμενος· ἔνθα δὴ πολὺς ἴαχος ἐγένετο· αὐτίκα γὰρ ἐδόκουν οἱ ἕλληνες, καὶ παντὶς
δὲ, ἀτάκτοις σφίσιν ἔσεσθαι καὶ κῦρος τε καταπαύσας ἐκ τ' ἅρματος, τὸν θώρακα ἐνέδυ· καὶ
ἀμφιβὰς ἵππον τ' ἴππων, τὰ πάλτα ἐς χεῖρας ἔλαβε· τοῖς τε ἄλλοις πᾶσι παρήγγελλεν, ἑξοπλίζεσθαι
καὶ καθίστασθαι, ἐς τὴν ἑαυτ' τάξιν ἕκαστον· ἔνθα δὴ σὺν πολλῇ πρόθυμῃ καθίσαντο, κλέαρχος μὲν τὰ
δεξιὰ τ' κέρατος ἔχων, πρὸς τῷ εὐφράτῃ ποταμῷ· προέχοντος δὲ ἐχόμενος· οἱ δ' ἄλλοι μετὰ τοῦτον· μέ
νων δὲ τὸ στράτευμα τὸ εὐώνυμον κέρας εἶχε τ' ἑλληνικοῦ· τ' δὲ βαρβαρικοῦ, ἱππεῖς μὲν παφλαγό
νες, ἐς χιλίοις παρὰ κλέαρχον ἔστασαν· ἐν τῷ δεξιῷ καὶ τὸ ἑλληνικὸν πελτασικὸν· ἐν δὲ τῷ εὐωνύμῳ,
δρομεὺς πᾶς κύρου ὑπαρχος, καὶ τἄλλο βαρβαρικὸν· κῦρος δὲ, καὶ ἱππεῖς μετ' αὐτὸ ἑξακόσιοι ὡπλι
σμένοι, θώραξι μεγάλοις καὶ παραμηριδίοις καὶ κράνεσι πᾶσιν, πλὴν κύρου· κῦρος δὲ φιλὴν ἔχων
τὴν κεφαλὴν, ὡς τὴν μάχην καθίστατο· λέγεται δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις πρόσας, φιλοῦς τοὺς κεφαλοὺς ἐν
τῷ πολέμῳ διαπαντὸς εὐθύμους· οἱ δ' ἱππεῖς ἀπὸ τῶν οἱ μὲν κύρου, ἦσαν καὶ μετὰ τοῦτο καὶ πρόσθεν·
διὰ τὸ εὖ μαχαίρας οἱ ἱππεῖς ἑλληνικάς· καὶ ἤδη τε ἦν μέσου ἡμέρας, καὶ οὔπω καταφανεῖς ἦ
σαν οἱ πολέμιοι· ἐνίκα δὲ δίλη ἐγένετο, ἐφαίνη κονιορτός· ὡς πρόσθεν ἐλέλυκει· χρόνῳ δὲ συχνῷ ὕστερον
ὡς πρὸ μελαίνα πὶ ἐν τῷ πεδίῳ πολύ· ὅτι δὲ ἐγγύτερον ἐγίγνοντο, τάχα δὴ καὶ χαλκὸς τις ἤστρα
πτε καὶ αἱ λόγχαι καὶ αἱ τάξεις καταφανεῖς ἐγίγνοντο· καὶ ἦσαν ἱππεῖς μὲν λευκοθώρακες, ἀμφὶ τ' δύω
νύμου τ' πολεμίων· ποσαφέρνης ἐλέγετο τοῦτ' ἄρχειν· ἐχόμενοι δὲ τούτ', πέρσῶν φόροι· ἐχόμενοι δὲ ὁμοί
τατοι, ἀπὸ πρόσθεν ζυλίνους ἀσπίσιν· ἀγύμναστοι οὗτοι ἐλέγοντο ἔναι· ἄλλοι δ' ἱππεῖς· ἄλλοι τοξόται· καὶ
τις οὗτοι κατὰ ἔθνη ἐν μιᾷ μοίρᾳ μιᾷ ἕκαστον ἔθνος ἐπορεύετο· πρὸ δ' αὐτῶν, ἅρματα διαλείπον
τα συχνὰ ἀπ' ἀλλήλων πᾶσι δρεπανηφόρα λεγόμενα· εἶχον δὲ τὰ δρέπανα ἐκ τ' ἀξίνων, ἃς μαγίνα

Medię murus

Hudo capite porse
pugnant

μαισιὼ

Artagerses
Abrocomas
Tissapherns
Gobrias
Arbaces
Silanus

ἀσσον τε μᾶλλον καὶ ὑπὸ τοῖς ὄρεσι ἧττον βλέπεσθαι. ὡς δὲ ἀκούσαντες ἦλθον οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων, οἵπερ καὶ τὰς τάξεις ἔσαν τῶν Ἑλλήνων, οἵπερ καὶ διακόσιοι ἦσαν τῶν ὁπλιτῶν κύριοι εἶναι ὅτε καλέσας παρεκελεύετο τοῖς Ἕλλησι τὴν κραυγὴν ἴσην βαρβάροις αἴρεσθαι, ἐμβάλλειν τοῦτο· οὐ γὰρ κραυγῇ, ἀλλὰ σιγῇ ὡς αὐτοῖς καὶ ἡσυχῇ ἐν ἴσῳ καὶ βραδέως προσιέναι. καὶ ἐν τούτῳ κύρος παρελαύνων αὐτοῖς συνέμιγνυτο τῷ ἑρμηνεῖ, καὶ ἄλλοις τισὶν ἢ πέμπουσι, τῷ κλεάρχῳ ἐβόα ἄγειν τὸ στράτευμα κατὰ μέσον τὸν τῶν πολεμίων, ὅτι ἐκεῖ βασιλεὺς εἴη· καὶ τούτῳ ἔφη νικῶμεν, πάντα ἡμῖν πεπόρευται· ὁρῶν δὲ ὁ κλέαρχος τὸ μέσον στῖφος, καὶ ἀκούων κύρου ἔξω ὄντα τοῦ ἑλληνικοῦ διώνυμου βασιλέα, τοσούτῳ τῷ πλήθει πολὺν βασιλεύς, ὥστε μέσον τὸν ἑαυτοῦ ἔχων τοῦ κύρου διώνυμος ἔξω ἦν· ἀλλ' ὅμως ὁ κλέαρχος οὐκ ἤθελεν ἀποπαύσασθαι ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τὸ δεξιὸν κέρας φοβούμενος μὴ κυκλωθείη ἐπικατέρωθεν. τῷ δὲ κύρῳ ἀπεκρίναντο, ὅτι αὐτῷ μέλοι, ὅπως καλῶς ἕξει· καὶ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, τὸ μὲν βαρβαρικὸν στράτευμα, ὁμαλῶς προῄει· τὸ δ' ἑλληνικὸν, ὅτ' ἐπὶ ἐν τῷ αὐτῷ μῶνον, σῖον τε πεῖν τὸ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ὁρώντων· καὶ ὁ κῦρος παρελαύνων οὐ πάνυ πρὸς αὐτῷ τῷ στρατεύματι, κατιδεῖν ἑκατέρους ἔμπροσθεν· τούς τε πολεμίους ἀσπιδοβλέπων, τούς τε φίλους. ἰδὼν δὲ αὖθις ἀπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ξενοφῶντα Ἀθηναῖος, ὑπαλάσας ὡς σιωπῇ ἧσαι, ἤρετο εἴ τι παραγγέλλοι· ὁ δ' ἀκούσας εἶπε· καὶ λέγειν ἐκέλευε πᾶσιν, ὅτι τὰ ἱερὰ καὶ τὰ σφάγια καλὰ εἴη· ταῦτα δὲ λέγων, θορύβου ἤκουσε διὰ τῶν τάξεων ἰόντος· καὶ ἤρετο τίς ὁ θόρυβος. ὁ δὲ ξενοφῶν ἔφην· ὅτι τὸ σύνθημα παρέρχεται δεύτερον ἤδη· καὶ ὃς ἐθαύμασε τίς παραγγέλλει· καὶ ἤρετο ὅ, τι εἴη τὸ σύνθημα. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι Ζεὺς σωτὴρ καὶ νίκη. ὁ δὲ κῦρος ἀκούσας, ἀναδέξομαι ἔφη καὶ τοῦτο ἔσεσθαι. ταῦτα δὲ εἰπὼν, ἐς τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἀπήλαυνε· καὶ οὐκέτι πρίν ἢ πέπαρται σάδια ἀπεῖχε τὸν φάλαγγε ἀπ' ἀλλήλων, ἵνα ἴσα ἐπαμείβοι τε οἱ ἕλληνες, καὶ ἦρχοντο αὐτοῖς ἴσαν τοῖς πολεμίοις. ὡς δὲ προῆλθον μέσων, ἐξεκύμαινέ τις τῆς φάλαγγος τὸ εὐώνυμον, ἤρξατο δρόμῳ θεῖν· καὶ ἅμα ἐφθέγξαντο πάντες, διόνπερ τῷ ἐνυαλίῳ ἐλελίζουσι· καὶ πάντες δὲ ἔθεον· λέγουσι δέ τινες, ὡς καὶ τοὺς ἀπίσω ἔρος παρόδραμε ἐδόκουν ἀπωσθῆναι, φόβον παριοῦντες τοῖς βαρβάροις περὶ δὲ τοῦ δρόμου ἐξηκηκέναι ἐκκλίνουσιν οἱ βάρβαροι τοῖς ἵπποις καὶ φεύγουσι· καὶ ἐνταῦθά δή, ἐδίωκον μὲν κατὰ κράτος οἱ ἕλληνες· ἐβόων δὲ ἀλλήλοις μὴ θεῖν δρόμῳ ἀλλ' ἐνταξεῖ ἕπεσθαι· τὰ δὲ ἅρματα ἐφέρετο, τὰ μὲν, ἀπ' αὐτῶν τῶν πολεμίων, τὰ δὲ, καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἑλλήνων, κενὰ ἡνιόχων· οἱ δὲ, ἐπεὶ πρόσθεν ἐγένοντο, ἵστανται· ἔστι δ' ὅτε καὶ παρῆλθον ὡς παρὲν ἵππος δρόμῳ ἐκμαγείς· καὶ οὐδὲ μάχῃ οὐδὲ πόνῳ οὐδεὶς ἁλώκει τῶν ἑλλήνων ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ἔπαθεν οὐδείς· πλὴν ὅσοι τῷ δυωνύμῳ πεζοὶ δυνάμενοι πρὸς ἐλέγετο· κῦρος δὲ ὁρῶν τοὺς ἕλληνας νικῶντας τὸ καθ' αὑτοὺς καὶ διώκοντας, ἡδόμενος καὶ πρὸς κυνούμενος ἤδη ὡς βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀμφ' αὐτὸν, οὐδ' ὡς ἐξῆκεν διώκειν· ἀλλὰ σωφρονέστερα ἐφρόνει ἔχων, τὴν τ' αὖθις ἐαυτῷ ἐξακοσίων ἱππέων τάξιν, ἐπεμελεῖτο ὅ, πι ποιήσει βασιλεύς· καὶ γὰρ ἤδει αὐτὸν, ὅτι μέσον ἔχοι τοῦ πρόσθεν στρατεύματος· καὶ πάντες δὲ οἱ τῶν βαρβάρων ἄρχοντες μέσον ἔχοντες τὸν αὖθις, ἡγοῦντο· νομίζοντες οὕτως ἐν ἀσφαλεστάτῳ εἶναι, ἦν τι ἰσχύς αὖ τῶν ἑκατέρωθεν ἢ· καὶ ἐπὶ παραγγελίαν τοῦ στρατεύματος· καὶ βασιλεὺς δή, τότε μέσον ἔχων τῆς ἑαυτοῦ στρατιᾶς, ὅμως ἔξω ἐγένετο τοῦ κύρου διώνυμου κέρατος· ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς αὐτῷ ἐμάχετο ἐκ τοῦ ἐναντίου· ἐν δὲ τοῖς αὐτοῦ τεταγμένοις, ἐμπροσθεν ἐπέκαμπτεν ὡς ἐς κύκλωσιν· ἔνθα δὴ κῦρος δείσας μὴ ὄπισθεν γένωνται, καταπέμψει τὸ ἑλληνικὸν, ἐλαύνει αὐτίος· καὶ ἐμβαλὼν σὺν τοῖς ἑξακοσίοις, νικᾷ τοὺς πρὸς βασιλέα τεταγμένους· καὶ ἐς φυγὴν ἔτρεψε τοὺς ἐξαμυχιλίους· καὶ ἀπὸ κλείναι λέγεται αὐτὸς τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ, ἀρπαγέσιν τὸν ἄρχοντα αὖ τῶν· ὡς δὲ προῄει ἐγένετο, διαπεφόρηται καὶ οἱ κύρου ἑξακόσιοι ἐς τὸ διώκειν ὁρμήσαντες· πλὴν παῦ ὀλίγοι ἀμφ' αὐτὸν καταλείφθησαν, χρὸν οἱ ὑμπραπτοξοι καλούμενοι· σὺν τούτοις δὲ ὢν, καθορᾷ βασιλέα καὶ τὸ ἀμφ' ἐκεῖνον στῖφος· καὶ δύθυς οὐκ ἠνέσχετο· ἀνῆ ἵππων ὀρθὰ τὸν αὐχένα, εἴ πῃ τοῦ ἑαυτοῦ· καὶ παίει κατὰ τὸ στέρνον· καὶ πρῶσκλᾷ διὰ τοῦ θώρακος, ὡς φησι κλησίας ὁ ἰατρός· καὶ ἰᾶσθαι αὐτὸς τὸ τραῦμα φησί· παίονται δ' αὐτὸν, ἀκοντίζει τις παλτῷ ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν, βιαίως· καὶ ἐνταῦθα μαχόμενοι καὶ βασιλεὺς καὶ κῦρος, καὶ οἱ ἀμφ' αὐτοὺς, ὑπῆρξε καὶ πέρυσι, ὁ δὲ σοὶ μὲν Τ ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον, κλησίας λέγει· πᾶσι δὲ ἐκείνῳ γὰρ ἦν· κῦρος δὲ, αὐτὸς πὰ ἀπέθανε· καὶ οὕτω οἱ ἄριστοι τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐκπίπτουσι ἐν αὐτῷ· ἁρπαγῆναι δὲ ὁ ταπόπτης αὐτῷ ἵππων σκιπόδου χωλὸν θεραπόντων λέγεται, ἐπὶ δὲ δὴ τεταπωκότα κύρου, καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου, πρὶν πεσεῖν αὐτῷ· καὶ οἱ μὲν, φασὶ βασιλέα κελεῦσαι πρὸ ἀποσφάζαι αὐτὸν κύρῳ· οἱ δὲ, ἑαυτὸν ἀποσφάζαι πασαμένου τὸν ἀκινάκην· ἔχει γὰρ χρυσοῦν· καὶ στρεπτὸν δὲ ἐφόρει· καὶ ψέλλια, καὶ τἄλλα ὡς περ οἱ ἄριστοι τῶν περσῶν· ἐτετίμητο γὰρ ὑπὸ κύρου διὰ δύνοιαν τε καὶ πιστότητα. Κῦρος μὲν οὖν, οὕτως ἐτελεύτησεν· αὐτῶν δὲ, περσῶν τῶν μετὰ κῦρον τὸν ἀρχαῖον γενομένων, βασιλικώτατός τε καὶ ἄρχειν ἀξιώτατος· ὡς παρὰ πάντων ὁμολογεῖται τῶν κύρου δὲ κούντων ἐν πείρᾳ γενέσθαι.

Xenophō

Ctesias

Cyri mors

Artapatis

γενέσθαι· πρῶτον μὲν γὰρ ὧν ἔπαυσε ὅτε ἐπαυσ δύετο καὶ σὺν τῷ ἀδελφῷ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι, πάντων πάντα κράτιστος ἐνομίζετο· πάντες γὰρ οἱ τῶν ἀρίστων παῖδες, ἐν τοῖς βασιλέως βύραις παιδεύονται· ἔνθα πολλὴν μὲν σωφροσύνην καταμάθοι ἂν τις ἀξιόχρεον δ' οὐδὲν οὔτε ἀκοῦσαι οὔτ' ἰδεῖν ἔστι· θεῶν τε γὰρ οἱ παῖδες καὶ τοῖς πρωτεύουσι ὑπὸ βασιλέως· καὶ ἀκούουσι καὶ ἄλλοις ἀτιμαζομένοις ὥστ' ὀλίγοις παῖδες ὄντες, μανθάνουσιν, ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι. Ἔνθα κῦρος δυνάμενος μὲν πρὸ τοῦ ἴσον ἡλίκων ἐδόκει φέρειν, τοῖς τε πρεσβυτέροις ἐκ τῶν αὐτοῦ ὑποδεέστερον μᾶλλον πειθέσθαι· ἔτι πάντα δὲ φιλοπόνως καὶ τοῖς ἵπποις ἄριστα χρῆσθαι· ἔκριτον δ' αὐτὸν καὶ τῶν δεόντων πολέμου ὄργων, τοξικῆς τε καὶ ἀκοντιστικῆς, φιλομαθέστατον φέρειν καὶ μελετηρότατον. Ἐπεὶ δὲ τῆς ἡλικίας ἔπαυσε, καὶ φιλόθηρότατος ἦν· καὶ πρὸς τὰ θηρία μᾶλλον φιλοκινδυνότατος· καὶ ἄρκτου τε ἀπιόντος οὐκ ἔτρεσεν· ἀλλὰ συμπεσών, καταπαύσαι ἢ ἀπὸ τοῦ ἵππου· καὶ τὰ μὲν, ἔπαυσεν· ὧν καὶ τὰς ὠτειλὰς φανερὰς ἔχε· τέλος δὲ κατεκλῄσαι· καὶ τὸν πρῶτον μῶντιβον θήσασθαι, πολλοῖς μακαρίοις εἶναι ἐπῄνησεν· ἐπεὶ δὲ κατεπέμφθη ὑπὸ τοῦ πατρός, σατράπης λυδίας τε καὶ φρυγίας τῆς μεγάλης καὶ καππαδοκίας, στρατηγὸς δὲ καὶ πάντων ἀπιδεῖχε, οἷς καθῆκε καταγωλοῦ πεδίον ἀθροίζεσθαι, πρῶτον μὲν ἐπέδειξεν αὐτὸν, ὅπη πρὸς ἡμέραν τοῦ, εἴτε πανεῖσιτο· καὶ εἴτε σῖτοις τὸ καὶ εἴτε ὑπὸ χοιτό τι, μηδὲν ἀθύρεσθαι καὶ γὰρ οἶνος, ἐπίστευον μὲν αὐτῷ ἂν πόλις σῖτ' ἐπιτήδευμα· ἐπίστευον δ' οἱ αὖ ὅροι· καὶ εἴτις πολέμιος ἐγένετο ἀπέναντι μόνου κύρου, ἐπίστευε μηδὲν αὖ παρὰ τὰς παρεσκευάς παθεῖν· ποιήσουν, ἐπεὶ ποσαφόρευε ἐπολέμησε, πᾶσιν ἂν πόλεις ἐκοῦσαι κῦρον εἶλον τὸ αὐτὸ ποσαφέρουσας, πλὴν μιλησίων· οὗτοι δ' ὅτι οὐκ ἤθελε τοῖς φεύγουσι πρόσεσθαι, ἐφοβοῦντο αὐτόν· καὶ γὰρ ὀργὴ ἐπ' ὀλίγοις καὶ ἔλεγεν, ὅτι οὐκ αὖ ποτε πρόοιτο, ἐπεὶ ἅπαξ αὐτοῖς φίλος ἐγένετο· οὐδ' ἔτι μὲν μείους γένοιντο, ἔτι δὲ καὶ κάκιον πράξειεν· φανερὸς δ' ἦν, καὶ εἴτις ἀγαθόν ἢ κακὸν ποιήσειεν αὐτῷ, νικᾶν πάντα ἐφώμωνε· καὶ δύχηρε δ' ἔπεσ αὐτοῦ ἐξέφερον, ὡς οὐχοῖτο τοσοῦτον χρόνον ζῶν, ἐπὶ τε νικῶν καὶ χρὴς οὐ χρὴς κακῶς ποιοῦντας ἀλεξόμενος· καὶ γὰρ οἶμαι πλείστοι δὴ αὐτῶν, ἕνεκα αὐδρὶ τῶν ἐφ' ἡμῶν ἐτεθύμησαν, καὶ χήματα καὶ πόλεις καὶ πάντων σώματα πρόεσθαι· οὔμωδ' ἦ, οὐδὲ τοῦτ' αὖ τις εἴποι, ὡς τοὺς κακοῦργους καὶ ἀδίκους εἶα καπηλᾶν· ἀνὰ ἀφειδέστατα πάντων ἐπμορέτο· πολλάκις δ' ἦν ἰδεῖν παρὰ τὰς στάβολους ὁδοὺς, καὶ προθύρων καὶ χειρῶν καὶ ὀφθαλμῶν στέρουμένους αὐθρώπους, ὡς πεῖν τῆ κύρου ἀρχῆ ἐγένετο καὶ ἕλλησι καὶ βαρβάροις μηδὲν ἀδικοῦντι, ἀδίκως προβύεσθαι οὔπω τις ἤθελεν, ἔχοντ' ὅπη πρόσχωρείη· τοῖς μῶντισι ἀγαθοὺς δὲ πολέμου, ὡμολόγητο διαφέρόντως τιμᾶν· καὶ πρῶτον μὲν ἦν αὐτῷ πόλεμος πρὸς πισίδας καὶ μυσούς· στρατόδυμος οὖν καὶ καὶ χώρας τὰς χώρας, οὓς ἐώρα ἐθέλοντας μινδυνόδυ, τούτους καὶ ἄρχοντας ἐπείδῆς κατεστρέφετο χώρας, καὶ ἄλλοις δώροις ἐτίμα· ὥστε φαίνεσθαι τοῖς μὲν ἀγαθοὺς δὲ ἀμοιρεστάτους· τοὺς δὲ κακοὺς, δούλους τῶν ἀξίων ἔσθαι ἄνευ· πειρᾶσθαι πολλὴν ἀναφθορίαν, οὐ τῷ τῶν ἐθελόντων κινδυνόδυ ὅπου τις οἴοιτο κῦρον ἂν στέσθαι ἐς τε μὲν δικαιοσύνην εἴτις αὐτῷ φανερὸς γένοιτο, ἔπειδεῖκνυσθαι βουλόμενος, τοιαῦτα ἐποίει τοὺς πλουσιωτέρους ποιεῖν, τῶν ἐκ τοῦ ἀδίκου φιλοκερδούντων· καὶ γὰρ οἶμαι, ἀλλά τι πολλὰ δικαίως αὐτῷ διεχειρίζετο, καὶ στρατόδυμα παλαιὰ ἐχρήσατο· καὶ γὰρ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοί, οὐ χρημάτων ἕνεκα πρὸς ἐκεῖνον ἐπόνουν· ἀνῆ ἐπεὶ ἔγνωσαν κερδαλεώτερον εἶναι καλῶς πειθαρχεῖν, ἢ τὸ κατὰ μῆνα κέρδος· ἀνὰ μὲν, εἴτις γέ τοι αὐτῷ πρὸς τάξαιτο καλῶς ὑπηρετήσεεν, οὐδ' ἐνὶ πώποτε ἀχάριστον εἴασε τὴν προθυμίαν· πειρᾶτο δὴ ὑπηρετεῖν πάντα ὅρκου, κύρῳ ἐλέχθησαν γενέσθαι· ἃ δ' ἐπνα ὁρᾶν, ἅ εἶνον ὄντα οἰκονόμουν ἐκ τοῦ δικαίου· καὶ κατασκευάζοιτά τε ἃς ἀρχοι χώρας· καὶ προσόδους ποιοῦνται, οὐδ' ἕνα αὖ πώποτε ἀφείλατο· ἀνὰ καὶ μεῖω προστέδου· ὥστε καὶ πόλεως ἐπέχουν· καὶ βαρέαλέως ἐκ τῶν τοῦ· καὶ ἃ πέπαυσε οὔτις, ἤκουσα κύρου ἔκρυπτεν· οὐ γὰρ φθονῶν τοῖς φανεροῖς πουτοῦτ' ἐφαίνετο ἀνὰ πειρώμενος χρῆσθαι τοῖς τῶν ὑποκρυπτομένων χρήμασι· φίλους τε μὴν ὅσους ποιήσατο, καὶ σύνους γνοίη ὄντας, καὶ ἱκανοὺς κρίνει σωτῆρούς ἔναι· ὅπ τυγχάνει βουλόμενος καπεργάζεσθαι, ὁμολογεῖται πρὸς πάντων κράτιστος δὴ γενέσθαι θεραπεύειν· καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο, οὐ πρὸς αὐτὸς ἕνεκα φίλον ᾤετο δεῖσθαι ὡς σῶτερούς ἔχοι, καὶ αὐτὸς ἐπεὶ ἐπὶ σῶτερὸς τοῖς φίλοις κράτιστος ἔναι τοῦτο, ὅπου ἕκαστος αὐτὸς ἐπιθυμοῖτο σῶτερούς· δ' ὥρα δὲ πλεῖστα μὲν ὄμαι εἶσιτε αὐτῷ ὧν, ἐπὶ λαμβάνε διὰ πολλά· τοῦτα δὲ δὴ πάντα μάλιστα, τοῖς φίλοις ἐδίδου, πρὸς τὸν πρόπον ἑκάστου σκοπῶν· καὶ ὅτου μάλιστα ὁρᾶν ἕκαστον δεόμενον· καὶ ὅσα τῷ σώματι αὐτὸ κόσμου πέμπει τις, ἢ ὡς ἐς πόλεμον, ἢ ὡς ἐς καλλωπισμόν· καὶ πρὸ τοῦτον λέγουσιν ἔφασαν, ὅτι τὸ μὲν ἑαυτοῦ σῶμα, οὐκ ἂν δύναιτο τοὺτοις πᾶσι κοσμηθῆναι φίλους δὲ καλῶς κεκοσμημένους, μέγιστον κόσμον αὐτῷ νομίζοι· καὶ τὸ μὲν τὰ μεγάλα νικᾶν τοῖς φίλοις δῦ πειοῦντα, οὐδὲν θαυμαστόν, ἐπεὶ δὲ καὶ δυνατώτερος ἦν· τὸ δὲ τῇ ὠφελείᾳ πρῆναι τῶν φίλων, καὶ τὸ προθυμεῖσθαι χαρίζεσθαι, τοῦτο μᾶλλον ἐμοιγε δοκεῖ ἀγαστὰ εἶναι· κύρος γὰρ ἔπεμπε βικοὺς οἴνου ἡμιθείς πολλάκις

Castoli campi

βοῦς

μις· ὁ δ' ἔπι τοῦτο ἐβούλετο λαβεῖν λέγων ὅτι οὐ πάνυ δι' πολλοῦ χρόνου τοῦτου διώκων ἔγνω ἀφ' ὧν τύχει· τοῦτο οὖν σοι ἔστω μέγιστον· καὶ δὴ καὶ σοῦ τοῦτον ἐκτείνειν τὸν μέγιστα φιλεῖς· πολλὰ μὲν χῆνας μιμεῖται· ἔστω τε καὶ ἄρπαγι ἔμπροσθεν· καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀπολέγειν κελεύων δὲ φέροντα, τούτοις δὲ ἀεὶ καὶ κύων. βούλεται οὖν καὶ σὲ τοῦτων γεύσασθαι ὅπου δὲ χιλὸς ταμίου; δυνατὸς εἶ, ὡς δὲ δύνατο βασιλεὺς ἀπασκευάσασθαι διὰ τὸ πολλοὺς ἔχειν ὑπηρέτας καὶ διὰ τὴν ἀπὸ μέλειαν, διαπέμπων, ἐκέλευε τοὺς φίλους τοῖς σώμασι τῶν ἑαυτῶν ἄρυσιν ἵππους, ἐμβάλλειν τοῦτον τὸν χιλόν· ὡς μὴ πεινῶντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους ἄγωσιν· ἢ δὲ δή ποτε πορεύοιτο, καὶ πλείους μέλλοιεν ὀφθαι, πρὸς καλῶν τοὺς φίλους, ἐπορεύετο, ὡς δηλοῖ ὃς πρὸ ὡς ἔγωγε ἐξ ὧν ἀκούω, οὐδένα κρίνω ὑπὸ πλείονων πεφιλῆσθαι, οὔτε ἑλλήνων οὔτε βαρβάρων· τεκμήριον δὲ τούτου καὶ τόδε· παρὰ μὲν κύρου δουλεύοντος οὐδεὶς ἀπέστη πρὸς βασιλέα· μὴν ὁρῶντας ἐπεχείρησε καὶ οὗτος δέ, ἐπεὶ ᾤετο καιρὸν εἶναι, πάχυ ἀνὸν δύρε κύρῳ φιλέταιρον, ἢ ἑαυτῷ· παρὰ δὲ βασιλέως, πολλοὶ πρὸς κύρου ἀπέλαβον, ἐπεὶ πολέμιοι ἀηλίοις ἐγένοντο· καὶ οὐ τοι μόνοι οἱ μάλιστα ὑπ' αὐτοῦ ἀγαπώμενοι, νομίζοντες παρὰ κύρῳ ὄντες ἀγαθοί, ἀξιωτέρας αὖ τιμῆς τυγχάνειν ἢ παρὰ βασιλεῖ· μέγα δὲ τεκμήριον, καὶ τὸ ἐν τῇ τελευτῇ τοῦ βίου αὐτῷ γενόμενον, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν ἀγαθὸς, καὶ κρίνων ὀρθῶς ἐδύνατο τοὺς πρὸς καὶ ξύνους καὶ βεβαίους ἀποθνήσκοντος γὰρ αὐτοῦ, πάντες οἱ παρ' αὐτὸν φίλοι καὶ σὺν τραπέζοι, μαχόμενοι ἀπέθανον ὑπὲρ κύρου, μὴν ἀριαίου· οὗτος δὲ τεταγμένος ἐτύγχανεν ἐπὶ τῷ δυνάμει τοῦ ἱππικοῦ ἄρχων· ὡς δ' ἤκουσε τὸν κύρον πεπτωκότα ἔφυγεν· ἔχων καὶ τὸ τραῦμα πᾶν, οὗ ἤγετο ἐν ταῦθα δ' ἀκύρου ἀπὸ τιμωρεῖται ἡ κεφαλὴ· καὶ χεὶρ ἡ δεξιά· βασιλεὺς δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων, ὡς πάντες ὡς τὸ κυρεῖον τραπόμενον· καὶ οἱ μὲν μετὰ ἀριαίου, οὐκέτι ἵστανται· ἀλλὰ φεύγουσι διὰ τοῦ ὠῶν τὸ τραπόδου ὡς τὸ χάραγμα ἐν ᾧ ὥρμηντο· πέπαρες δ' ἐλέγοντο παρασάγγαι τῆς ὁδοῦ ἔνα· βασιλεὺς δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τἆλλα ἄλλα διαπαίζουσι καὶ τὴν φακαίδα τὴν κύρου καλακίδα τὴν σοφὴν καὶ καλὴν λεγομένην ἔναι λαμβάνει· ἡ δὲ μιλησία ἡ νεωτέρα, ληφθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀμφὶ βασιλέα, ἐκφύγει γυμνὴ πρὸς τὸν ἑλλήνων· οἱ δ' ἔτυχον ἐν τοῖς σκυροφόροις ὄπισθε ἔχοντες· καὶ αὖ πάχοντες, πολλοὺς μὲν τῶν διαπαιζόντων ἀπέκτειναν· οἱ δὲ, καὶ αὐτῶν ἀπέθανον· οὐ μὴν ἐφυγόν γε· ἀλλὰ καὶ ταῦτην ἔσωσαν· καὶ τὰ ἄλλα ὁπόσα ἐντὸς αὐτῶν καὶ χρήματα καὶ αἰθρωπίνη ἐγένοντο, πάντα ἔσωσαν· ἐνταῦθα διέχον ἀηλίων βασιλεὺς τε καὶ οἱ ἕλληνες, ὡς τριάκοντα στάδια· οἱ μὲν, διώκοντες τοὺς καθ' ἑαυτοὺς ὡς πάντας νικῶντες· οἱ δὲ ἀραπαίζοντες ὡς ἤδη πάντες νικῶντες· ὡς δὲ ἤσθοντο οἱ μὲν ἕλληνες ὅτι βασιλεὺς σὺν τραπόδῳ ἐν τοῖς σκυροφόροις εἴη· βασιλεὺς δ' αὖ ἤκουσε πόσα φέρονοι, ὅτι οἱ ἕλληνες νικῶεν τὸ καθ' ἑαυτοὺς, καὶ ὡς τὸ πρόσθεν οἱ χοντο διώκοντες, ἐντοῦθα δὴ βασιλεὺς μὲν αἱροῖεν τοὺς ἑαυτοῦ καὶ οὕτω τάπεται· ὁ δὲ κλέαρχος ἐβουλεύετο πρόσθεν καλέσας, ἡμισταῖτας γὰρ ἦν, ἢ τέμνοιε πίνας, ἢ πάντες ἴοιεν οὕτω τὸ τραπόδου ἀρύοντες, ἐν τούτῳ βασιλεὺς πάλιν δὴ λος ἦν πρόσθεν ὡς ἐδόκει ὅπισθεν· καὶ οἱ μὲν ἕλληνες συστραφέντες παρασκευάζοντο, ταῦτα προσιόντες καὶ διξόμενοι· ὁ δὲ βασιλεὺς, τἀντία μὲν οὐκ ἤγεν· ἡ δὲ παρῆλθεν ἔξω τοῦ νῦν μου κέρατος, τἀντία καὶ ἀπήγαγεν ἀπαλαβών· καὶ τοὺς ἐν τῇ μάχῃ πρὸς τοὺς ἕλληνας αὐτομολήσαντας, καὶ ποσαφέρνην καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ· ὁ γὰρ ποσαφέρνης ἐν τῇ πρώτῃ σπονδῷ οὐκ ἔφυγεν· ἀπὸ δὲ ἄλασε παρὰ τὸν ποταμὸν, κατὰ τοὺς ἕλληνας πελτασάς· διελαύνων δὲ, κατέκλασε μὲν οὐδένα· διαπαίσας δὲ οἱ ἕλληνες, ἔφυγον καὶ ἠκόντιζον αὐτούς· ἐπεὶ δὲ ἔνης δὲ ἀμφιπολίτης, ἥρχε τῶν πελτασῶν· καὶ ἐλέγετο φρόνιμος γενέσθαι· ὁ οὖν ποσαφέρνης, ὡς μείον ἔχων, ἀπῄλλαγη· ὡς δὲ τὸ τραπόδου ἀφικόμενος τῶν ἑλλήνων ἐκεῖ οὐ τυγχάνει βασιλεὺς· καὶ ὁμοῦ δὴ πάλιν σπασάμενοι, ἐπορεύοντο· ἐπεὶ δ' ἦσαν κατὰ τὸ αὐλίσιμον τῶν ἑλλήνων κώμας, ἐδόκει αὐτοῖς, μὴ προσαγοίεν πρὸς τὸ κέρας· καὶ παῦλαν ἔξαιτοῦσι ἀμφοτέρωθεν αὐτοῖς διακόψειαν καὶ ἐδόκει αὐτοῖς, αἰτεῖσθαι τὸ κέρας· καὶ ποιήσασθαι ὅπισθεν γὰρ ἐπαμύνειν· ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐβουλεύοντο, καὶ δὴ βασιλεὺς παραμείνας ἡμέρας ἓξ τὸ αὐτὸ χῶμα, κατέστησεν ἐναντίαν τὴν φάλαγγα, ὡς πρὸ τοῦ πρῶτον μαχούμενος· οὕτω δὲ ὡς τάχιστα ἐδύνατο οἱ ἕλληνες, ἐγγὺς πέντε παρατεταγμένοι, αὖθις παιανίσαντες, ἐπῆσαν πολὺ ἔτι προθυμότερον, ἢ τὸ πρόσθεν· οἱ δὲ αὖ βάρβαροι οὐκ ἐδέχοντο· ἀπὸ ἐκ πολλοῦ ἢ τὸ πρόσθεν ἐφθόγγοι· οἱ δ' ἐπεδίωκον μέχρι κώμης πνός· ἐντοῦθα δὲ ἔστησαν οἱ ἕλληνες· ὑπὲρ γὰρ τῆς κώμης γήλοφος ἦν· ἐφ' οὗ αὖ ἐστράφησαν οἱ ἀμφὶ βασιλέα, πολλοὶ μὲν οὐκέτι· τὰ δ' ἱππέων ὁ λόφος ἐνεπλήσθη· ὡς τὸ πρῶτον μὲν γιγνώσκειν καὶ τὸ βασίλειον σημεῖον ὁρᾶν ἔφασαν, ἀϊστόν τινα χρυσοῦν ἐπὶ πέλτης, ἐπὶ ξύλου ἀϊστάμενον· ἐπεὶ δὲ καὶ ἐντοῦθα ἐχώρουν οἱ ἕλληνες, λείπουσι δὴ καὶ τὸν λόφον οἱ ἱππεῖς οὐ μόνοι ἐπ' αὐτοῖ· ἀλλ' ἄλλοι ἀλλοθεν· ἐπιλοῦτο δ' ὁ λόφος ἱππέων· πλὴς δὴ, καὶ πάντες ἀπεχώρησαν· ὁ δὲ κλέαρχος, οὐκ ἀνεβίβασεν ἐπὶ τὸν λόφον· ἀλλ' ὑπὸ αὐτὸν στήσας τὸ τράπεμα, πέμπει λύκιον τὸν συβρακούσιον, καὶ ἄλλον ἐπὶ τὸν λόφον· καὶ κελεύει καταβάντας τὰ ὑπὸ τοῦ λόφου, πίεσιν

Phocais pulchra Milesia

Epistheues

Lycius

πίεσιν, ἀπαγγελοῦσι καὶ ὁ λύκιος ἤλασε καὶ ἰδών, ἀπαγγέλλει, ὅτι φεύγουσιν ἀκράτως· σχεδὸν δ' ὅτε τοῦτο ἦν, καὶ ἥλιος ἐδύετο· ἐνταῦθα δ' ἔστησαν οἱ ἕλληνες· καὶ βέλτιον τὰ ὅπλα ἀπέθεντο· καὶ ἅμα μὲν ἐθαύμαζον, ὅπου οὐδαμοῦ κῦρος φαίνοιτο· οὐδ' ἄλλος ἀπ' αὐτοῦ οὐδεὶς πάρεστι· οὐ γὰρ ἤδεσαν αὐτὸν τεθνηκότα· ἅμα δὲ ἐκάζον, ἢ διώκοντα οἴχεσθαι, ἢ καταλειφθέντα ἀκέναι· καὶ αὐτοὶ ἐβουλεύοντο, ἢ αὐτοῦ μείναντες, τὰ σκυροφόρα ἐντοῦθα ἀγάγοιντο, ἢ ἀπίοιεν αὖθις τὸ τράπεδον· ἔδοξεν οὖν αὐτοὺς ἀπιέναι· καὶ ἀφικνοῦνται ἀμφὶ δείλην ὀψαίαν, αὖθις τὰς σκηνάς· ταύτης μὲν τῆς ἡμέρας, τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο· καταλαμβάνουσι δὲ τῶν τε ἄλλων χρημάτων τὰ μέγιστα δίκαια καὶ ἐπὶ στίον ἢ πρόβατα· καὶ τὰς ἀμάξας μετὰς ἀλδύρων καὶ οἴνου, ἃς παρεσκεύασατο κῦρος, ἵνα ἐπεί τε φοδρὰ λάβοι τὸ τράπεδον ἔνδεια, διαδιδοῖ τοῖς ἕλλησιν, ἦσαν δ' αὗται ὡς ἐλέγοντο, πεντακόσιαι ἅμαξαι· καὶ τούτας τότε οἱ σὺν βασιλεῖ διήρπασαν· ὡς τι ἀδείπνοι ἦσαν οἱ μέγιστοι τῶν ἑλλήνων· ἦσαν δὲ καὶ αὐάριστοι· πρὶν γὰρ δὴ καταλῦσαι τὸ τράπεμα πρὸς ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη· τοιαύτην μὲν οὖν τὴν νύκτα, οὕτω διεγένοντο·

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ὡς μὲν ἠθροίσθη κῦρος τὸ ἑλληνικὸν, ὅσοί τε ἅμα τὸν ἀδελφὸν ἀφικόμενοι ἐστράτευσε καὶ ὅσα ἐν τῇ αὐτοδῷ ἐπραξάχη, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς κῦρος ἐτελεύτησε· καὶ ὡς ἅμα τὸ τράπεδον ἐλθόντες οἱ ἕλληνες ἐκοιμήθησαν, οἱ ὁμόσε πασπαπὰ νικῶν, καὶ κῦρον ζῶντα ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ δεδήλωται· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ συνελθόντες οἱ στρατηγοὶ ἐβουλεύοντο ὅπως κῦρος οὐ πάλλου πέμπει σημανοῦντα, ὅτι χὴ πρὶν, οὔτ' ἀνὸς φαίνοιτο· ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς συσκευασαμένοις ἀπέρχειν, καὶ ἐξοπλισαμένοις, πρόσω ἴέναι ὡς τὸ πρόσθεν, ὡς κύρῳ συμμίξαιμεν· ἤδη δὲ ἐν ὁρμῇ ὄντων, ἅμα ἵππος ἀφίσχοντι, ἦλθε προκλῆς ὁ τελεβοαίας ἄρχων γεγονὼς, ἀπὸ δράμα τοῦ τοῦ λακώνος καὶ γλοῦς ὅπαμών· οὗτοι ἔλεγον, ὅτι κῦρος μὲν τεθνήκει· ἀριαῖος δὲ πρόσφυγὼς ἐν τῷ σαβάτῳ, εἴη μετὰ τῶν ἄλλων βαρβάρων, ὅθεν τῇ πρόσθεν ὡρμῶντο· καὶ λέγοι ὅτι τοῦτην μὲν τὴν ἡμέραν, πορεύεσθαι αὖ αὐτοὺς, ἀ μέλλοιεν ἥκειν· τῇ δὲ ἄλλῃ σπένδεσθαι φασὶν ἰωνίας ὄθεν πρὸς ἦλθε· τοῦτα ἀκούοντες οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἕλληνες, βαρέως ἔφερον· κλέαρχος δὲ, τάδε δ' ἔλεγεν· ἀνὴρ μὲν κῦρος ζῆν· ἐπεὶ δὲ πέπτωκεν, ἀπαγγέλλετε ἀριαίῳ· ὅτι ἡμεῖς γε νικῶμεν βασιλέα· καὶ ὡς ὁρᾶτε, οὐδεὶς ἡμῖν ἔτι μάχεται· καὶ ἃ μὴ ὑμεῖς ἦλθετε, ἐπορεύομεθα αὖ ἐπὶ βασιλέα· ἐπαγγελλόμεθα δὲ ἀριαίῳ, ἐὰν ἐνθάδ' ἐλθὼν, ἅς τὸν θρόνον τὸν βασίλειον αὐτὸν καθιεῖν· ἦν γὰρ μάχην νικῶντων, καὶ τὸ ἄρχειν ἐστί· τῶν δ' ἄλλων, ἀποστέλλει τοῖς ἀγγέλους· καὶ οὕτω αὐτοῖς, χειρίσοφον τὸν λακωνα· καὶ μένωνα τὸν θετταλόν· καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ μένων ἐβούλετο· ἦν γὰρ φίλος καὶ ξένος ἀριαίου, οἱ μὲν δὴ χοντο· κλέαρχος δὲ πορευόμενος· τὸ δὲ στράτευμα ἐβουλεύετο ὅπως ἐδύνατο ἐκ τῶν ὑποζυγίων, καὶ τοῦτο τοὺς βοῦς καὶ ὄνους ζύλοις δ' ἐχρῶντο· καὶ τὸ μικρὸν προϊόντες ἀπὸ τῆς φάλαγγος, οὗ ἡ μάχη ἐγένετο· πεῖς τε οἷοῖς πολλοῖς οὔσιν, οἷς ἐνάγκαζον οἱ ἕλληνες, ἐκβαλλόντες τοὺς αὐτομολοῦντας παρὰ βασιλέως· καὶ τοὺς γέρρους καὶ τοὺς ζυλίνους ἀσπίσι τοῖς ὑγυαπίοις· πολλοὶ δὲ καὶ πέλται καὶ ἀμάξαι ἦσαν φέρεσθαι ὄρθιοι· ὅτις πᾶσι χωμένοι, κρέα ἔφοντες, ἤσθιον ἐκείνην τὴν ἡμέραν· καὶ ἦσή τε ἦν πορευομένους ἀγορά, καὶ ἔρχονται παρὰ βασιλέως καὶ ποσαφέρνους, κήρυκες· οἱ μὲν ἄλλοι βάρβαροι· ἦν δὲ αὖ τῶν φαλίνος εἷς ἕλλην· ὃς ἐτύγχανε παρὰ ποσαφέρνει ὤν, καὶ ἐντίμως ἔχων· καὶ γὰρ προσῆκεν τὸ αὖ τῷ ἡμῶν ἀνδρὶ τὸν πορευόμενον ἀγορεύειν, καὶ ἐρωτᾶν τὰς ἀφίξεις τε καὶ ὁπόθεν ἀφίκοιντο· ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο ἐν μέσῃ τῇ αὐτοῦ χώρᾳ καὶ πρὸς τὰς πύλας τὰς βασιλέως καὶ ποσαφέρνους, κήρυκες· οἱ μὲν ἄλλοι βάρβαροι· ἦν δὲ αὖ τῶν φαλίνος εἷς ἕλλην· ὃς ἐτύγχανε παρὰ ποσαφέρνει ὤν, καὶ ἐντίμως ἔχων· καὶ γὰρ προσῆκεν τὸ αὖ τῷ ἡμῶν ἀνδρὶ τὸν πορευόμενον ἀγορεύειν, καὶ ἐρωτᾶν τὰς ἀφίξεις τε καὶ ὁπόθεν ἀφίκοιντο· ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο ἐν μέσῃ τῇ αὐτοῦ χώρᾳ καὶ πρὸς τὰς πύλας ἔστιν, ὅστις ἀρχὴς αὐτοπρεῖται· νομίζει δὲ καὶ ὑμᾶς αὐτοῦ δύναι, ἔχων ἐν μέσῃ τῇ αὐτοῦ χώρᾳ καὶ πρὸς

Proclēs Dramatus Glus Tamas Ariæus Clearchus Teuthranias

Chrisophus Menō

Phalinus

Cleanor Proxenus

Xenophō

παμῶν ἐντὸς ἁλιαβάτων· καὶ πηθος αὐτῶν ἐφ' ὑμᾶς δυνάμενος ἀγαγεῖν, ὅσον οὐδ' ἃ παρέχει ὑμῖν
δύναμαι αὐτὸς ἀποκλείειν· μᾶλλον τοῦτον, ξενοφῶν, ἀδυνάτως ἂν εἶεν· ὦ φαλῖνε· νῦν ὡς σὺ ὁρᾷς ἡμῖν οὐδὲν ἄλ-
λο ἐστὶν ἀγαθὸν, ἢ μὴ σῶμα καὶ ἀρετὴ· καὶ σῶμα μὲν οἷν ἔχοντες, οἷόπερ ἐμέ φασι καὶ σὲ ἀγαθὸν εἶναι
παραδόντες δ' αὖ ταῦτα, καὶ τὸ σῶμα τὸ ἑαυτῶν μὴ οἷόν τε μοῖραν ἡμῖν ἀγαθὰ ὄντα ἡμᾶς παρα-
δώσειν· ἀνὰ σῶν τοῦτο καὶ πρὸ τῆς ἡμετέρων ἀγαθῶν μαχούμενα· ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ φαλῖνος, ἐ-
γέλασε καὶ εἶπεν· ἀνὰ φιλοσόφῳ μὲν ἔοικας ὦ νεανίσκε καὶ λέγεις οὐκ ἀχάριτα· ἴσθι μέντοι αὐτὸ τοῦτο
ὤν, ἢ οἴει αὖ τὴν ὑμετέραν ἀρετὴν, πρὸ γενέσθαι τῆς βασιλέως δυνάμεως· ἄλλοις δ' ἔπεσιν ἔφασαν λέ-
γειν ὑπομαλακιζόμενοις, ὡς καὶ κύρῳ πρὶν γένοιντο· καὶ βασιλεῖ ἂν πολλοῦ ἄξιοι γένοιντο, ἢ βού-
λοιτο φίλος γενέσθαι· καὶ ἐπὶ παλλοῦ βουλεται χρῆσθαι, εἰ τὲ ἀμύνειν στρατεύειν, συγκατασκέ-
ψωνται αὖ αὐτῷ ἐν τούτῳ καὶ κλέαρχος ἦκε καὶ πέπεισται, ἢ δὴ ἀπεκεκριμένοι εἶεν· φαλῖνος δ' ὑπο-
λαβὼν, ἢ μὴν οὔτοι μὲν ὦ κλέαρχε, ἄλλος ἄλλα λέγει· σὺ δ' ἡμῖν ἢ τὲ λέγεις· οὐδ' ἢ μὴν ἐγώ σε ὦ
φαλῖνε, ἄνδρωπος ἑώρακα· δοκεῖ μοι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες οὗτοι· σὺ τε γὰρ ἕλλην εἶ· καὶ ἡμεῖς τοσοῦτοι
ὄντες ὅσους σὺ ὁρᾷς· ἐν τοιούτοις δὲ ὄντες πράγμασι συμβουλεύομεθά σοι τί χρὴ ποιεῖν πρὸς ἃ λέγεις·
σὺ οὖν πρὸς θεῶν συμβούλευσον ἡμῖν ὅπη σοι δοκεῖ καλλιστον καὶ ἄριστον εἶναι· καὶ ὅ, σοι μὴν οἷόν τε
τὸν ἔπειτα χρόνον αἰὲν λέγομενον· ὅπη φαλῖνος πρὸς ἐμὲ ἐφθέγξατο παρὰ βασιλέως κελεύσων τοὺς ἕλλη-
νας τὰ ὅπλα πρόσθαι ναι, συμβασιλεύομενος, σῶν βούλεσθαι αὐτοῖς τάδε· διὰ δὲ ὅπως αἰὲν ἀγκὴ λέγε-
σθαι ἐν τῇ ἑλλάδι, ὃ αὖ συμβουλεύσας· ὁ δὲ κλέαρχος ταῦτα ὑπήκουε, βουλόμενος καὶ αὖθις τὸν
παρὰ βασιλέως πρεσβεύοντα συμβουλεύσει, μὴ παραδίδοναι τὰ ὅπλα· ὅπως δὲ ἔλαττοῖς μᾶλλον οἱ
ἕλληνες δέοιεν· φαλῖνος δ' ὑποφρέλας παρὰ τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἔφη ὧδε· ἐγὼ δ' μὲν τὰ μυρίων ἑλαττόων
μία πὶς ὑμῖν ἔσομαι σωθῆναι βουλεύοντας βασιλεῖ, συμβουλεύω μὴ παραδίδοναι τὰ ὅπλα· ἢ μέντοι μηδ'
μιᾶς σωτηρίας ἐστὶν ἐλπὶς, ἄκοντος βασιλέως συμβουλεύω σπένδεσθαι ὅτῳ δύνατον· κλέαρχος δὲ πρὸς
ταῦτα εἶπεν· ἀνὰ ταῦτα μὲν δὴ σὺ λέγεις· παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελλε ταῦτα· ὅτι ἡμεῖς οἱόμεθα ἢ
μὲν δέοι βασιλεῖ φίλοις εἶναι, πλείονος αὖ ἄξιοι εἶναι φίλοι, ἔχοντες τὰ ὅπλα, ἢ παραδόντες ἄλλο· ἢ
δὲ δέοι πολεμεῖν, ἄμεινον αὖ πολεμεῖν, ἔχοντες τὰ ὅπλα, ἢ ἄλλο παραδόντες· ὁ δὲ φαλῖνος εἶπε·
ταῦτα μὲν δὴ ἀπαγγελοῦμεν· ἀνὰ χ' ἅδε ὑμῖν ἐκέλευσεν ἀπεῖν βασιλεύς· ὅπη μείνουσι μὲν ὑμῖν αὐ-
τοῦ, πορεύσει δ' εἶναι πρὸς ἀπούσι, πόλεμος· εἰ δὲ πάλιν ἐπὶ σῶν καὶ πρὸ πύπου, πόπερα μίσει τις χ'
πορεύσεται ἢ ὡς πολέμου ὄντος παρ' ὑμῶν ἀπαγγελῶ· κλέαρχος δ' ἔλεξεν· ἀπαγγελλε πίνυν χ'
πρὸ τοῦτ' ὅτι χ' ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ ἄπερ βασιλεῖ· τί οὖν ταῦτ' ἐστὶν ἔφη ὁ φαλῖνος· ἀπεκρίνατο κλέ-
αρχος· ἢν μὲν μένωμεν, πορεύσεται ἀπούσι δὲ καὶ πρὸς οὖσι, πόλεμος· ὁ δὲ, πάλιν ἐπὶ σῶν καὶ πρὸ πύπου, πόπερα μίσει τις χ'
πορεύσεται ἢ ὡς πολέμου ὄντος παρ' ὑμῶν ἀπαγγελῶ· κλέαρχος δὲ, ταῦτα πάλιν ἀπεκρίνατο πορεύσεται μὲν, μένουσιν· ἀπούσι δὲ ἢ πρὸ
λεμον ἀπαγγελῶ· κλέαρχος δὲ, Ταῦτα πάλιν ἀπεκρίνατο πορεύσεται μὲν, μένουσιν· ἀπούσι δὲ ἢ πρὸ
οὖσι, πόλεμος· ὅπη δὲ ποιήσοι, οὐ διεσήμανε· φαλῖνος μὲν δὴ ᾤχετο χ' οἱ σὺν αὐτῷ· οἱ δὲ παρὰ ἀριαίου,
ἦκον πρόκλης καὶ χειρίσοφος· μένων δὲ αὖ ἔμενε παρὰ ἀριαίῳ· οὔπω δὲ ἔλεγον, ὅπη πολλοὺς φαν
ἀριαῖος εἶναι πόρσας ἑαυτῷ βελτίους· ὃς οὐκ ἂν ἀπαχέσθαι αὐτὸ βασιλεύοντος· ἀνὴ δ' βουλεσθε σῶν ἀ
ένναι, ἦκειν ἤδη κελεύει τῆς νυκτός· ἢ δὲ μὴ, αὖθις πρωΐ ἀπέναι φησίν· ὁ δὲ κλέαρχος εἶπεν· ἀνὴ οὕτω
χρὴ ποιεῖν· αὖ μὲν ἥκομεν ὡς παρ' λέγετε· ἢ δὲ μὴ πρὸ πέπε, ὁπόσον σῶν ἀμφέρον-
ὅ, τι δὲ ποιήσοι, οὐδὲ πύ τις εἶπε· μέχρι δὲ ταῦτα, ἤδη ἡλίου δύνοντος, συγκαλέσας τοὺς στρατηγοὺς, καὶ
λοχαγοὺς ἔλεξε τοιάδε· ἐμοὶ ὦ ἀνδρες θυομένῳ ἐνέσαι βασιλέα, οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά· καὶ ἄκοντας ἀφ
οὐκ ἐγίγνετο· ὡς γὰρ ἐγὼ νῦν συνθαύομαι, ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ βασιλέως, ὁ πίγρης ποταμὸς ἐστι νανσί πο
ρος, ὃν οὐκ ἂν δυναίμεθα αὖθι πρίων διαβῆναι· πρὸς δ' ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν· οὐ μὰ δ' αὐτὸ μόνον
ὄντα· τὰ γὰρ ἱερὰ πάδεια οὐκ ἔστιν· ἐνεσαι δὲ παρὰ τοῖς κύρου φίλοις, πανὺ καλὰ ἡμῖν τὰ ἱερά· ἦν· ᾧδε οὖν
χρὴ ποιεῖν· ἀποπέμπας δ' εἰπεῖν, ὅπη τὶς ἔχει· ἐπειδὰν δὲ σημήνω τῷ κέρατὸς αὐλὸν αὐλεῖσθαι, συσκευά
ζεσθε· ἐπειδὰν δὲ τὸ δεύτερον, αἴρεσθε ἅπαντα τὰ ὑποζύγια· ἅπαν δὲ τῷ πρίτῳ ἔπεσθε τῷ ἡγουμένῳ· τὰ
μὲν ὑποζύγια ἔχοντες πρὸ τοῦ ποταμοῦ· τὰ δὲ ὅπλα, ἔξω· ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχα-
γοὶ, ἀπῆλθον· καὶ ἐποίουν οὕτω· καὶ τελοῦσιν, ὁ μὲν ἔχειν· οἱ δ' ἐπείθοντο· οὐκ ἐλόμενοι· ἀνὴ ὁρῶντες, ὅτι
μόνος ἐφορᾶν, διὰ δὲ τὸν ἄρχοντα· οἱ δὲ ἄλλοι, ἀπειροι ἦσαν, ἀριθμὸς δὲ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἤλθον ἐξ ἐφέσου
τῆς ἰωνίας μέχρι τῆς μάχης, σταθμοὶ τρεῖς καὶ ἐγένοντο εἴκοσι καὶ πεντακόσιοι· σάδιοι πεντήκοντα καὶ ἑξα
κισχίλιοι καὶ μύριοι· ἀπὸ δὲ τῆς μάχης ἐλέγοντο ἅνα τῆς Βαβυλῶνα, σάδιοι ἑξήκοντα καὶ τριακίλιοι.
ἐντεῦθεν δὴ ἐπεὶ σκότος ἐγένετο, μιλτοκύθης μὲν ὁ θρᾷξ, ἔχων πους πίστεις τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ἀπὸ τοῦ στρα-
τοπέδου καὶ τὰ ποζῶν θρᾳκῶν ὡς τριακοσίους, αὐτομόλησε πρὸς βασιλέα· κλέαρχος δὲ τοῖς ἄλλοις
ἡγεῖτο κατὰ τὰ παραγγελθέντα· οἱ δ' ἐπέποντο, καὶ ἀφυλάκτως τὰς τῶν πρόσθεν παρὰ ἀριαῖον
καὶ τὴν ἐκείνου στρατιὰν, ἀμφὶ μέσας νύκτας· καὶ ἐν τάξει βέμενοι τὰ ὅπλα, σὺν ἤλθον οἱ στρατηγοὶ καὶ
οἱ λοχαγοὶ τῶν ἑλλήνων παρὰ ἀριαῖον, καὶ ὥρμησαν, οἵπερ ἕλληνες καὶ ἀριαῖος, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ οἱ κράτι-
στοι, μήπε

στοι, μήπε προδόσειν ἀπῆλοις, σύμμαχοί πε ἔσεσθαι· οἱ δὲ βάρβαροι προαφέμησαν, καὶ ἠγήσεσθαι ἀδό-
λως· τοῦτα δ' ὥρμησαν, φαλῖνος καὶ πρόκλεις καὶ λύκιος καὶ κρίσις, ἃς ἀσπίδα βαστάζοντες· οἱ μὲν
ἕλληνες, ξίφος· οἱ δὲ βάρβαροι, λόγχην· ἐπειδὲ τὰ πίστα ἐγένετο, ἅπερ ὁ κλέαρχος· ἅπε δὴ ὦ ἄριστε
ἐπεὶ πρὸ οὗτος ἡμῖν σόλος ἐστὶ καὶ ὑμῖν, ἅπε νῦν μὴν ἔχειν πρὸς τῆς πρείας· πότερον ἀπιόντες, ἢν
πρὸ ἥλθομεν, ἢ ἄλλην πινὰ ἐννενοικέναι δοκεῖς ὁδὸν, κρείπω· ὁδ' ἅπερ· ἦν μὲν, ἥλθομεν ἀπιόντες, πανὺ
τες αὖ ὑπὸ λοιμοῦ πανυ λοίμεθα· ὑπαρχὰ γὰρ νῦν ὑμῖν, οὐδὲν ἔπεστι δείων· ἐπακαίδικα γὰρ σαθμῶν
ἔπ' ἐγγυτάτω, οὐδὲ δύρεθ' ἱόντες ἐκ τῆς χώρας, οὐδὲν εἴχομεν λαμβάνειν· ἐνθα δ' εἴπ' ἦν, ἡμεῖς δια
προδόμενοι καὶ δι' ἀπαιπήσαμεν· νῦν δ' ἔπεστιν ὁδὸν προδύεσθαι, μακροτέραν μὲν, ἔπ' ἔπεστι δείων οὐκ
ἀπορήσομεν· προδύσιον δ' ἡμῖν τοῖς πρώτοις σάθμοις, ὡς αὖ δυνάμεθα μακροτάτους, ἵνα ὡς πλείσον
ἀπαπαλαθῶμεν ἔπ' βασιλικοῦ στρατεύματος· ἦν γὰρ ἄπαξ δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπέχωμεν, οὐκ
ἔστι μὴ δύνασθαι βασιλέως ἡμᾶς καταλαβεῖν· ὀλίγω μὲν γὰρ στρατεύματι, οὐ τολμήσ' ἐφέσθαι· πο
λὺν δ' ἔχω σόλον, οὐ δυνήσεται χὺ προδύεσθαι· ἴσως δὲ καὶ ἔπεστιν δείων πανυ· ταύτην ἔφη γνω
μην ἔχω· ἦν δὲ ὧν τὴ στρατηγία, οὐδὲν ἄλλο δύναμθον, ἢ ἀπορεῖσθαι, ἢ ἀπορφυγεῖν· ἢ δὲ τύχη, ἔστρα
τήγησε καλλιον· ἐπεὶ γὰρ ἡμέρα ἐγένετο, ἐπρεσθύετο ἐνδεξιὰ ἔχοντες τὸν ἥλιον· λογιζόμθοι ἤδεεν ἅ
μα καὶ λίαν δύνοτο, ἃς κώμας τῆς Βαβυλωνίας χώρας· καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἐφθόθησαν· ἐπὶ δὲ ἀμφὶ δεί
λην, ἐδόξαν πολεμίους ὁρᾶν ἱππέας· καὶ ἔπ' ἑλλήνων, οἱ μὲν ἔτυχον ἐν ταῖς τάξεσιν ὄντες, ἃς πὶς τά-
ξας εἶχον· καὶ ἁπλοῦς· ἐτύγχανε γὰρ ἐφ' ἁμάξης πρόδυμθος, διὸ πὲπ' πρωτο, κατα βὰς ἐβαρακίζετο
καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ἐν ᾧ δὲ ὠμίζοντο, ἦκον λέγοντες οἱ προτεταμένοι σκοποὶ, ὅπ οὐχ ἱππεῖς ὄψιν· ἀλ
λὰ ὑποζύγια νέμοιτο· καὶ σύδους ἔγνωσαν πάντες, ὅπ ἐγγὺς ποτε ἐστρατοπεδεύετο βατηλύς· καὶ γὰρ καὶ
καπνὸς ἐφαίνετο ἐν κώμαις· οὐ πρόσω· κλέαρχος δὲ ἔδοξε μὲν τοῖς πολεμίοις οὐκ ἦσαν· ἤδεεν γὰρ καὶ ἀπὸ
ρμὸς τοῖς στρατιώτας, καὶ ἀσθενεῖς ὄντας· ἦσαν δὲ καὶ ὁλέκυ· καὶ ἀπὸ μάχης μὲν οὐ πολὺ ἀπεῖχον· ἀπὸ δὲ
μὴ δοκοῖεν φεύγειν· ἀνὴ δύθυρον ἄγων, ἅμα πρὸ ἡλίῳ δυομένῳ ἧς πὰς ἐγγυτάτω κώμας, τοὺς πρώτους
ἔχων κατεσκήνωσεν· ἐξ ὧν ἐπορεύετο ὑπὸ ἔπ βασιλικοῦ στρατεύματος· καὶ πὰ ἀπὸ τ' οἰκιῶν ξύλα· οἱ
μὲν οὖν πρῶτοι, ὁμοίω πρόπῳ πινὶ ἐστρατοπεδεύοντο· οἱ δὲ ὕστεροι, σκοταῖοι πρεσθύτεις ὡς ἐτύγχανον
ἕκαστοι ἠυλίζοντο· καὶ πρωὶ ἠγωνίων πολλὴν ἐπροῦντο καλοῦντες ἀηλίοις· ὥσπε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν·
ὡς πε οἱ μὲν ἐγγύπατα ἔπ πολεμίων, καὶ ἐφύλαττον ἐκ τ' σκηνωμα τ'· δ' ἦλον δὲ τοῦτο τῇ ὑστεραίᾳ ἐγένετο·
οὔτε γὰρ ὑποζύγιον ἔπ οὐδὲν ἐφαίνη, οὔτε στρατόπεδον· οὔτε καπνὸς οὐδαμοῦ πανσόν· ἐξεπαίην δὲ ὡς
ἔοικε καὶ βασιλεύς, τῇ ἐφόδῳ ἔπ στρατεύματος· ἐδήλωσε δὲ τοῦτο, διὸς τῇ ὑστεραίᾳ ἐστρατε· πορεύ-
σεις γὰρ τοι τῆς νυκτὸς ταύτης, καὶ τοῖς ἕλλησι φόβος ἐμπέπτωκε καὶ θόρυβος· καὶ σὺ πος ἦν, ὅιον δ'
κὸς φόβου ἐμπεσόντος γίγνεσθαι· κλέαρχος δὲ τολμίδην ἤλεῖον, ὃν ἐτύγχανεν ἔχων παρ' ἑαυτῷ Tolmides eleus
κήρυκα ἄριστον τ' τότε, τοῦτον ἀνειπεῖν ἐκέλευσε, σιγὴν κατακηρύξαντα· πρόκλεις δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες,
ὅς αὖ τὸν ἀφίεντα τὸν ὄνον ἃς πὰ ὅπλα, κατεμήνυσε, ὅπ λῷστα μισθὸν, τάλαντον ἀργυρίου· ἐπεὶ
δὲ ταῦτα ἐκηρύχθη, ἐγίγνοντο ἐπὶ δεῖπνα καὶ ἐκοιμῶντο· ἅμα δὲ ὄρθρου, πρὸ ἡγόρευε κλέαρχος, ἃς τάξις πὰ ὅπλα πίθεσθαι τοῖς ἕλλησιν, ἢ ὑπὸ τῇ ἁμάχη· ὁ δὲ δ' ἡ
ἔγραφα, ὅπ βασιλεὺς ἐξεπαίην τῇ ἐφόδῳ τῇδε, δῆλον ἦν· τῇ μὲν γὰρ πρόσθεν ἐν ἡμέρᾳ πέμπων, πὰ
ὅπλα παρεδίδοσαν ἐκέλευε· τότε δὲ ἅμα ἡλίῳ αἴρεσθαι πάλλοντα, κήρυκας ἔπεμπε πορεύσων· οἷδ' ἐπεὶ
ἦλθον πρὸς τοὺς πρόφυλακας, εἷς τούτου τοὺς ἄρχοντας· ἐπεὶ δ' ἀπήγγελαν οἱ πρόφυλακες, κλέαρ
χος τυχὼν τότε πὰς τάξεις ἐπισκοπῶν, ἅπε τοῖς πρόφυλαξι κελεύειν τοὺς κήρυκας, πορεύεσθαι ἀπ'
χρι σχολαίσης· ἐπεὶ δὲ κατέστησε τὸ στράτευμα, ὡς τε καλῶς ἔχειν ὁρᾶσθαι πανὶ φάλαγγα πυκνήν,
ἔπ δὲ ἀσπίων μηδένα καταφανῆ εἶναι, ἐκάλεσε τοὺς ἀγγέλους· καὶ αὐτός τε πρόσηλθε· πούς τε δύο πρόσ
τοις ἔχων καὶ δύναθε τὰς τῶν στρατηγῶν καὶ τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς ταῦτα ἐφρασεν· ἐπεὶ δὲ πρὸς
τοῖς ἀγγέλοις ἦσαν, πρώτα πὶ βούλοιντο· οἷόπερ ἔλεγον ὅπ πρῷ πορεύσων ἦκοιεν αὖθις ἄρες, οἵπινες ἱκανοὶ ἔσ
ονται, τάπε παρὰ βασιλέως τοῖς ἕλλησιν ἀπαγγεῖλαι, καὶ πὰ παρ' ἑλλήνων βασιλεῖ· ὁ δὲ, ἀπε
κρίνατο· ἀπαγγέλλετε πίνυν αὐτῷ, ὅπ μάχης δεῖ πρῶτον· ἄριστον γὰρ οὐκ ἔστιν οὐδὲ ὁ πολεμίσων πρῷ
πορεύσων τοῖς ἕλλησι λέγειν· μὴ πορίσας ἄριστον· ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἄγγελοι, ἀπῆλθον· καὶ ἦκον πα
χύ· ὃ καὶ ἦλον ἦν, ὅπ ἐγγὺς που ἦν βασιλεύς, ἢ ἄλλός τις ὧν ἐπὶ πὶ κλῖσι ταῦτα πρέπειν· ἐλεγον δὲ,
ὅπ ἥκοπε δοκοῖεν λέγειν βασιλεῖ· καὶ ἦκοιεν πεμπόντας ἔχοντες· οἱ δὲ αὐτοῖς ἐαὐ πορεύσθαι γένωνται, ἄξου
σιν, ἐνθεν ἔξουσι πὰ ἐπιτήδεια· ὅθ' πρώτα, ἃ αὐτοῖς πῖσι ἀνεδάσιτο, ἰοῦσι καὶ ἀποῦσιν, ἢ καὶ πῖσι
ἄλλοις ἔσονται πορεύσαι· οἱ δὲ, πᾶσιν ἔφασαν, μέχρις αὖ βασιλεῖ πὰ παρ' ὑμῶν διαγγελθῆ· ἐπεὶ δὲ
ταῦτα εἴρηνο, μεταστησάμενος αὐτοὺς ὁ κλέαρχος, ἐβουλεύετο καὶ ἐδόκει πα χὺ πὰς πορεύεσθαι
καὶ καθ' ἡσυχίαν, ἐλθεῖν πε ἐπὶ πὰ ἐπιτήδεια καὶ λαβεῖν· ὁ δὲ κλέαρχος, ἃ πε· δοκεῖ μὲν καὶ ἐμοὶ ταῦτα·
οὐ μέντοι πάχυτε ἀπαγγελῶ· ἀνὰ διαπρίψω, ἐς αὖ ὁπωσοῦν οἱ ἄγγελοι μὴ ἀπροδέξωνται πὰς πορεύσεις·
ποιήσασθαι· δίωμαι τε μέντοι ἔφη καὶ τοῖς ἡμετέροις στρατιώταις τὸν αὐτὸν φόβον παρέσεσθαι· ἐπεὶ

δ'ἐδόκ καιρὸς ἦναι, ἀπήγγελεν ὅτι παύσοιτο καὶ δύβυς ἡγεῖσθαι ἐκέλευε πρὸς τὰ ἆπι τὰ δεια καὶ οἱ μὲν, ἡ γοῦντο κλέαρχος μόνοι ἐπορεύετο, τὰς μὲν ἀπορίας ποιησόμενος· τὸ δὲ στράτευμα ἔχων ἐν τάξει· καὶ αὐτὸς ὁ πασι φυλάκει· καὶ ἐνετύγχανον τάφροις· καὶ αὐλῶσι πηκτοῖσιν ὕδατος, ὡς μὴ δύναισθαι διαβαίνειν αὖθι φυρῶν· ἀπὸ ἑκατὸν ὑπο διαβάσεις ἐκ τῶν φοινίκων· οἱ ἦσαν ἐκ πεδίου κόπτοντες· τοὺς δὲ, καὶ ἐξέκοπτον· καὶ ἐντοῦθα ἦν κλέαρχον καταμαθεῖν, ὡς ἐπίστατο· ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ χεῖρι, τὸ δόρυ ἔχων· ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ, βακτηρίαν· καὶ ἐπὶ τῷ δοκοῦντι ἐπὶ τοὺς τοξότας ἐπορεύετο· καὶ ἐλέγομεν ὅτι καὶ ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ, τὸ δόρυ ἔχων· ἐν δὲ τῇ δεξι

Tigres fl. & ſic ſupr̃ cũ nocat
Phyſcus fl. & latitudo.
Opis urbs

Cenę urbs
Zabatus fl. & latitudo

ἐν τῇ νήσῳ ὄρυμα ἔχοντες, ἔνθεν μὲν γὰρ πίγνηται πόρρω, ἔνθεν δὲ τὴν διώρυχα. τὰ δ' ὧν τηνίκα ἔσται ἔχοιεν ἐκ τῆς ἐν μέσῳ χώρας, πολλῆς καὶ ἀγαθῆς οὔσης καὶ τῶν ὁρυγομένων ἕνεκα. ἔπα καὶ ἀσφαλῶς γένοιτο. εἰ τίς βούλοιτο βασιλέα κακῶς ποιεῖν. μόνα ταῦτα ἀπεπαύοντο ἀεὶ μήποτε τὴν γέφυραν ὅμως φυλακὴν ἔτεμνον· καὶ οὔτε ἐπέβενετο οὐδεὶς οὐδαμόθεν, οὔτε πρὸς τὴν γέφυραν, οὐδεὶς ἠλθε πολεμίων, ὡς οἱ φύλακποντες ἀπήγγελλον· ἐπεὶ δ' ὄψε ἐγένετο, διέβησαν τὴν γέφυραν ἑξακισχίλιοι περὶ τοιοῖς πρὶν καὶ ἑπτὰ ὡς δοκεῖν πλῆθος παρφυλαγμένως· ἐξήγγελλον γὰρ πῆγες τε παρὰ τοσαφέρνους ἑλλήνων, ὡς διαβαίνοντ̃, μέλλοιεν ἀπιέναι· ἀνὰ τοῦτο μὲν δὴ ἡσύχαζον διαβαίνοντ̃ μόνοι, γλοῦς αὐτοῖς ἐπαφεῖναι μετ' ἄλλων· σκοτοῦ δὲ διαβαίνοιεν γὰρ πρὸς μόνον ἐπεὶ δὲ δῆλον, ὡχέτο ἀπολούμενον· ἀσὶ δὲ ἀπ' ἀργύπτου, ἐπορεύθησαν σταθμοὺς πέντε παρασάγγας εἴκοσιν, ἀπὸ γοῦν φύσκου πρὸς τὸν ὦρον πλέθρου· ἐτῶν δὲ γέφυρα· καὶ ἐνταῦθα ὠκεῖτο πόλις μεγάλη· ἧ ὄνομα ὠπις· πρὸς ἣν ἀπήντησε τοῖς ἕλλησιν, ὁ κύρου καὶ ἀρταξέρξου νόθος ἀδελφός· ἀσὶ δὲ σούσων καὶ ἐκβατάνων, στρατιὰν πολλὴν ἄγων· ὡς βουλόμενον βασιλεῖ καὶ πᾶσι τὸ ἔμπροσθεν στράτευμα, παρεσκευάσθαι ὡς ἑκόντας ἥκειν τοὺς ἕλληνας· ὁ δὲ κλέαρχος ἡγεῖτο μὲν ἐς δύο· ἐπορεύετο δὲ, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐφιστάμενος· ὅσον δ' ἀφ' χρόνον τὸ ἡγούμενον στράτευμα ἀπῇ, τοσοῦτον καὶ χρόνον ὅλου στρατεύματος γίγνεσθαι τὴν ἐπίπασιν, ὥστε τὸ στράτευμα, καὶ αὐτοῖς τοῖς ἕλλησι δόξαι πάμπολυ εἶναι καὶ τὸν ὄχλον ἐκπεπλῆχθαι· θεωροῦντα· ἐνταῦθεν δὲ ἐπορεύθησαν διὰ τῆς μηδείας σταθμοὺς ἑπτὰ παρασάγγας τριάκοντα· ἐς τὰς παρυσατίδος κώμας, τῆς κύρου καὶ βασιλέως μητρός· ταύτας ποσαφέρνης κύρῳ ἐπηγγείλατο, διαφθαρσομένας τοῖς ἕλλησιν ἐπιτρέψειν, πλὴν αὐθρακηνῶν· ἐνταῦθα δὲ σῖτος πολὺς καὶ βοσβαρα καὶ ἄλλα χρήματα· ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς ἑπτὰ παρασάγγας εἴκοσι· τὸν πίγνητα ποταμὸν ἀριστερᾷ ἔχοντες· ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σταθμῷ πρὸς ἧ ποταμοῦ, πόλις ὠκεῖτο μεγάλη καὶ εὐδαίμων· ὄνομα καιναὶ· ἐξ ἧς οἱ βάρβαροι διηγοῦντο χεδίας διφθερῶν, ἄρτους τυρόν· οἶνον· μεταξὺ δὲ ἀφίκοντο, τὸν ζάβατον ποταμόν· τὸ εὖρος πεντάρων πλέθρων· καὶ ἐνταῦθα ἔμενναν ἡμέρας τρεῖς· ἐν δὲ τούτοις, ὑπεφαίνοντο μὲν καὶ φανερὰ δ' οὐδεμία ἐφαίνετο ὧν βουλή· ἔδοξεν οὖν τῷ κλεάρχῳ, συγγενέσθαι ποσαφέρνει· καὶ εἴπως δύναιτο, πεῖσαι πάσῃ δυνάμει, περὶ ἐξ ὧν πόλεμον γενέσθαι· καὶ ἐπεμέλετο τινα ἑρμῆν, ὅπως συγγενέσθαι ὡς τάχιστα· καὶ ὁ μὲν ἐπορεύετο, ὡς δὲ ἐπὶ μακρὸν ἐγένετο καὶ οὐκ ἐφαίνετο, ἐνόμιζον οἱ στρατιῶται ἐξαπατᾶσθαι· καὶ ἐθορυβοῦντο· καὶ ἐν τούτῳ ἐπιφαίνεται ἱππεὺς ἐπὶ τοῦ ἵππου δρόμῳ· καὶ ἐβόα πόρρωθεν ἐπιστρέφειν τὰ ὅπλα· καὶ ἐπιστρέφονται· καὶ ἐπιφέρ

Clemor
Sophenetus
Xenophō
Chrisophy

ἑλλήνων, ἢ στρατηγὸς ἢ λοχαγός, ἵνα ἀπαγγείλωσι τὰ παρὰ βασιλέως. μεταταῦτα ἐξῆλθον τῶν ἑλλήνων, φυλακὴ ὁμῶσι στρατηγοὶ μὲν, κλεαίνωρος ὁ Ἀρκὰς καὶ σοφαίνετος ὁ στυμφάλιος· σὺν αὐτοῖς δὲ ξενοφῶν ἀθηναῖος, ὅπως μαθὼν τὰ παρὰ βασιλέως. χρείσοφος δ' ἐτύγχανεν ἀπὼν ἐν κώμῃ τινὶ σὺν ἄλλοις σπονδὴν ποιούμενος· ἐπεὶ δ' ἔσπευδε ἡ στρατιώτης, λέγει ἀρίστιππος κλεάρχῳ μὲν ὦ ἀνδρες ἕλληνες, ἐπεὶ σπονδὴν τε ἐφασαν καὶ τὰς σπονδὰς λύων, ἔχει τὴν δίκην καὶ πέπαυκε· παρόξενος δὲ καὶ μόνων ὅτι κατὴγγειλαν αὐτῷ τὴν βουλὴν, ἐν μεγάλῃ τιμῇ ἴσην ὑμᾶς δὲ βασιλεὺς τὰ ὅπλα ἀπαιτεῖ ἑαυτῷ γὰρ ἔφασαν, ἐπεὶ καὶ κύρου ἦσαν τότε ἐκείνου δοῦλοι· παρὸ τοῦτο ἀπορίαν ποιοῦνται οἱ ἕλληνες· ἔλεγε δὲ κλεαίνωρος χόμενος· ὧ κλέαρχε καὶ σὺ ἄλλοι ὅσοι ἥκετε κύρου φίλοι· οὐκ αἰσχύνεσθε οὔτε θεοὺς οὔτε ἀνθρώπους, οἵτινες ὁμόσαντες ἡμῖν τοῖς αὐτοῖς φίλοις καὶ ἐχθροῖς νομεῖν, παρόντες ἡμᾶς σὺν πολλαφέρνει τῷ ἀθέτατῳ τε καὶ πανουργοτάτῳ, τούς τε αὖ θρᾶς αὐτοὺς οὓς ὤμνυτε ὡς ἀπολωλεκατε, καὶ τοῖς ἄλλοις ἡμᾶς παρεδώκατε, σὺν τοῖς πολεμίοις δρύχεσθε ἐφ' ἡμᾶς; ὁ δὲ ἀρίστιππος δ' ἔτι· κλέαρχε γὰρ παρὰ σοῦ ἔνεκα ἐβουλεύσαμεν, φανερὸς ἐγένετο πολλαφέρνει τε καὶ ὁρῶντι, καὶ πᾶσιν ἡμῖν τοῖς σὺν τούτοις· ἀλλὰ τοῦτο δὲ ξενοφῶν, τάδε ἔπεκλέαρχος μὲν τοίνυν, ἦ παρὰ τοὺς ὅρκους ἔλυε τὰς σπονδὰς, τὴν δίκην ἔχει· δίκαιον γὰρ ἀπόλλυσθαι τοὺς ἐπιορκοῦντας· παρόξενος δὲ καὶ μόνων, ἐπεὶ παρὼν ἔσπευδε τὰ ὅπλα ἀπαιτεῖ ἑαυτῷ· ἡμεῖς δὲ τί ἐροῦμεν; ἢ οἱ στρατηγοὶ, πέμψαντες αὐτοὺς δῶρα· ἢ λοχαγοὶ, πρόξενος δὲ καὶ μόνων

Xenophontis insomnium de quo lucianus περὶ ἐνυπνίου ἤτοι βίος λουκιανοῦ

ἀπὸ διὸς βασιλέως τὸ ὄναρ· ut videatur exponere homericum illud ἦ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ διός ἐστι·

ποι ξενοφῶν ἀναγνοὺς τὴν σωκράτει τῷ ἀθηναίῳ περὶ τῆς πορείας· καὶ ὁ σωκράτης ὑποπτεύσας, μή ποτε πρὸς τῆς πολεώς οἱ τύραννον εἶναι ὅπερ ἐδόκει ὁ κῦρος προσβιβάσωσι τοὺς λακεδαιμονίους σὺν τοῖς ἀθηναίοις συμπολεμῆσαι, συμβουλεύει τῷ ξενοφῶντι, ἐλθόντα εἰς δελφοὺς, ἀνακοινῶσαι τῷ θεῷ περὶ τῆς πορείας· ἐλθὼν δὲ ὁ ξενοφῶν, ἐπανήρετο τὸν ἀπόλλω, τίνι αὐτῶν θεῶν θύων καὶ εὐχόμενος, καλλίστην καὶ ἀρίστην ἐλθοι τὴν ὁδὸν ἣν στέλλοι· καὶ καλῶς πράξας σωθείη· καὶ αὖ πάλιν ὁ ἀπόλλων, θεοῖς οἷς ἔθυε θύειν· ἐπεὶ δὲ πάλιν ἦλθε, λέγει τὴν μαντείαν τῷ σωκράτει· ὃ δ' ἀκούσας ἐπῄνησε τὸ αὐτὸν, ὅτι οὐ τοῦτο πρότερον ἠρώτα, πότερον λῴου αὐτῷ εἴη πορεύεσθαι ἢ μένειν· ἀλλ' αὐτὸς κρίνας ἱκανὸν εἶναι, τοῦτο ἐπυνθάνετο, ὅπως αὖ κάλλιστα πορεύοιεν· ἐπεὶ μέντοι οὕτως ἤρου, ἰὼν θῦσον τοῖς θεοῖς οἷς καὶ πρότερον ἔθυσας· ὁ θεὸς ἐκέλευσεν· ὁ μὲν δὴ ξενοφῶν οὕτω θυσάμενος, ὅς αὐτῷ ἔλεγε ὁ θεὸς ἐξέρχεται· καὶ καταλαμβάνει ἐν σάρδεσι προξένου καὶ κῦρον, μέλλοντας ἤδη ὁρμᾶν τὴν ἄνω ὁδόν· καὶ σὺν τάδε κύρῳ προθυμούμενον δὲ τὸν προξένου, καὶ ὁ κῦρος συμπροθυμεῖτο μεῖναι αὐτόν· ἅμα δὲ ὅτι ἐπειδὴ τάχιστα ἡ στρατιὰ λήξει, δῶρα πέμψει αὐτῷ ὁ κῦρος ἅμα τε ἀποδώσας· ἐστρατεύετο μὲν δὴ οὕτως ἐξαπατηθείς, οὐχ ὑπὸ τοῦ προξένου· οὐ γὰρ ἤδει τὴν ἄνω βασιλέα ὁρμήν· οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν ἑλλήνων πλὴν κλεάρχου· ἐπεὶ μάντις ἦλθον, σαφὲς πᾶσιν ἐδόκει εἶναι, ὅτι ὁ στόλος ἦν ἐπὶ βασιλέα· φοβούμενοι δὲ τὴν ὁδὸν, καὶ ἄκοντες ὅμως οἱ πολλοί, ἐπῃκολούθησαν· ὧν εἷς καὶ ξενοφῶν ἦν· ἐπεὶ δ' ἀπορία ἦν, ἐλυπεῖτο μὲν σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ οὐκ ἐδύνατο καθεύδειν· μακρὸν δ' ὕπνον λαχών, εἶδεν ὄναρ· ἔδοξεν αὐτῷ βροντῆς γενομένης, σκηπτὸς πεσεῖν ἐς τὴν πατρῴαν οἰκίαν· καὶ ἐκ τούτου λάμπεσθαι πᾶσαν περιφορὸς δ' εὐθὺς αὐτὴν ἐγείρει· καὶ τὸ ὄναρ, τῶν μὲν ἔφυγεν ἀγαθὸν, ὅτι ἐν πόνοις ὢν καὶ κινδύνοις, φῶς μέγα ἐκλιὸς ἰδεῖν ἔδοξε· καὶ δὴ καὶ φόβητο, ὅτι ἀπὸ διὸς μὲν βασιλέως τὸ ὄναρ ἐδόκει αὐτῷ εἶναι, κύκλῳ δ' ἔδοκει λάμπεσθαι τὸ πῦρ, μὴ οὐ δύνασθαι ἐκ τῆς χώρας ἐξελθεῖν τῆς βασιλέως, ἀπ' ἐγίγετο πανταχόθεν ὑπὸ πάντων ἀπορίαι· ὁπόταν μὲν δὴ ἐγείρῃ τὸ τοιοῦτον ὄναρ ἰδεῖν, ἐξέγειρε σκοπεῖν ἐκ τῶν συμβαινόντων μάλα τὸ ὄναρ· γίγνεται γὰρ τάδε δύβυς· ἐπειδὴ δὲ ἀπηγέρθη, πρῶτον μὲν ἔννοια αὐτῷ ἐμπίπτει, τί κατάκειμαι, ἡ δὲ νὺξ προβαίνει· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, εἰκὸς γὰρ πολεμίους ἥξειν· ἢ δὲ γενησόμενα ἔδοξε βασιλεῖ, πέμψοντα, μὴ οὐχὶ πάντα καλεσάντα πάντ' ἀποδύντας, πάντα δὲ τὰ δεινὰ πάντα παθόντας, ὑβριζομένοις ἀσθενεῖν· ὅπως δ' ἀμυνούμεθα, οὐδεὶς παρασκευάζεται οὐδ' ἐπιμελεῖται· ἀλλὰ κατακείμεθα, ὡς πρὸ ἕξ ἡσυχίαν ἔχειν· ἐγὼ οὖν, τὸν ἐκ τοιᾶς πόλεως τοιοῦτον προσδοκῶν τοῦτα πράξειν· ποίαν δ' ἡλικίαν ἐμαυτῷ ἐλθεῖν αἰσθάνομαι· οὐ γὰρ ἐγωγ' ἔτι πρεσβύτερος ἔσομαι, ἐὰν τὴν μέγιστον προσῶ ἐμαυτὸν τοῖς πολεμίοις. ἐκ τούτου αἰσθάνεται· καὶ συγκαλεῖ τοὺς προξένου πρῶτον τοὺς λοχαγούς· ἐπεὶ δὲ σὺν ἦλθον, ἔλεξεν· ἐγὼ ὦ ἄνδρες λοχαγοί, οὔτε καθεύδειν δύναμαι, ὥς πρόθυμος οὐδ' ὑμεῖς, οὔτε κατακεῖσθαι ἔτι, ὁρῶν ἐν οἷοις ἐσμέν· οἱ μὲν γὰρ δὴ πολέμιοι δῆλόν τι, οὐ πρὸ πολλοῦ πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέφηναν, περὶ ἑνὸς μόνου τὰ ἑαυτῶν καλῶς παρεσκευάσθαι ἡμῶν δὲ οὐδεὶς οὐδὲ αὖ πάντα μελεῖται, ὅπως ὡς κάλλιστα ἀγωνιούμεθα· καὶ μὴν, εἰ ὑφισόμεθα καὶ τῷ βασιλεῖ γενησόμεθα, πῖ οἰόμεθα πείσεσθαι, ὃς καὶ τὸν ὁμομητρίου καὶ ὁμοπατρίου ἀδελφοῦ, καὶ πεντήκοντος ἤδη, ἀποτεμὼν τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα, ἀνεσταύρωσεν· ἡμᾶς δὲ, οἷς καθ' ἑμὲν μὲν οὐδεὶς παρέστηκε, ἐστρατεύσαμεν δ' ἐπ' αὐτὸν, ὡς δοῦλον αὐτῷ βασιλέως προσόντας, καὶ ἀποκτενοῦντες εἰ δυνάμεθα, τί αὖ οἰόμεθα παθεῖν· ἆρ' οὐκ ἐπίσταται ἕλθοι ὡς ἡμᾶς τὰ ἀσχιστα ἀμησάμενος, πᾶσιν αὐτοῖς φόβον παράσχη τοῦ στρατεῦσαι ποτὲ ἐφ' ἑαυτόν; ἀλλ' ὅπως τοι μὴ ἐπ' ἐκείνῳ γενοσόμεθα πάντα πρὸ τοῦ· ἐγὼ μὲν οὖν ἐπ' αὐτῷ μὲν ἂν μοι δοκῶ ἥσσον, οὐ πάντα ἐμαυτοῦ ἕνεκα ἐσπουδακέναι· ὑμᾶς μὲν οἰκτείρων, βασιλέα δὲ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μακαρίζων· διαβεβώμος αὖ ἦν, ὅσην μὲν χώραν καὶ οἵαν ἔχοιεν, ὡς δὲ ἄφθονα πάντα ὅσα δὲ θεραπεύματα, ὅσα δὲ κλέπτειν· χρυσὸν δὲ, ἐσθῆτα δὲ· τὰ δ' αὖ ἴσον στρατιώτου ὁπότε ἐθυμοίμην, ὅτι ἴσον μὲν ἀγαθὸν αὐτοῖς, οὐδέν τοι μᾶλλον ἢ ἐμοὶ τεθνάμεναι· ὅτου δὲ ὠνησόμεθα ἤδειν ὅτι ὀλίγοις ἔχοντας· ἄλλως δ' ἔπως προίξεσθαι πάντα τὰ δέα, ἢ ὑγοῦμαι ἥδιον κατὰ χοντας ἡμᾶς· τοῦτ' οὖν λογιζόμενος ἐνίοτε, πᾶς ποτ' ἂν ἀπορίας μᾶλλον ἐφοβούμην ἢ νῦν τὸν πόλεμον· ἐπεὶ μόνοι ἐκεῖνοι ἐλύσαν πᾶς ποτ' ἂν ἀπορίας, λελύσθαι μοι δοκεῖ καὶ ἢ ἐκείνων ὕβρις· καὶ ἢ ἡμετέρα ὑπεροψία· ἐν μέσῳ γὰρ ἤδει κεῖται τοῦτο πᾶν ἀγαθὰ ἄθλα, ὁπότεροι αὐτῶν ἡμῶν αὖ ἄνδρες ἀμείνονες ὦσιν· ἀγωνοθέται δ' οἱ θεοί δοκῶ· οἱ σὺν ἡμῖν ὡς τὸ δικὸς ἔσονται· οὗτοι μὲν γὰρ οὐ τοῖς ἄπορα σκήπτουσιν· ἡμεῖς δὲ πολλὰ ὁρῶντες ἀγαθὰ, σπεύδομενα δὲ ἀπεχόμενα, διὰ τοὺς τῶν θεῶν ὅρκους ὧς τι, ἐξεῖναι μοι δοκεῖ εἶναι πάντ' ἀγῶνα, πολὺ σὺν φρονήματι μείζονι, ἢ τοῖς· ἔτι δὲ ἔχομεν σώματα ἱκανώτερα τῶν, καὶ ψυχὴ καὶ βάλτιον καὶ πόνοις φέρειν· ἔχομέν τι καὶ ψυχὰς σὺν τοῖς θεοῖς ἀμείνονας· οἱ δὲ ἄνδρες ἢ τρωτοὶ καὶ θνητοὶ μᾶλλον ἢμῶν, ἢν οἱ θεοὶ ὦσ πρὸ τοῦτο· ἀλλ' ἐγὼ μὲν δίδωμι· ἀλλ' ἴσως γὰρ καὶ ἄλλοι ταῦτ' ἐνθυμοῦνται· πρὸς τ' θεῶν μὴ αἰσχύνωμεν ἄλλοις ἐφ' ἡμῖν ἐλθεῖν, παρακαλοῦντας πάντα καλλίστα ἔργα, ἀνηκέστοις πρὸ τ' ἐξορμῆσαι καὶ τοὺς ἄλλους πάντ' ἀρετήν· φαίνεσθον λοχαγοὶ ἄριστοι, καὶ τῶν στρατιωτῶν, ἀξιοστρατηγότεροι· καὶ γὰρ δὴ μὲν ὑμεῖς

Artaxerxis sentia in cyrū mortuū

ἐβέλτιπε ἐξορμᾶν πάντα ταῦτα, ἔστ' αὐτὰ μὲν ὑμῖν βούλομαι· ἃ δὲ ὑμεῖς τάττεσθε μεν ἡγεῖσθαι, οὐδὲν προφάσσομαι τὴν ἡλικίαν· ἀλλὰ καὶ ἀκμάζειν ἡγοῦμαι, ὁρῶν ἀπ' ἐμαυτοῦ τὰ κακά· ὁ μὲν, ταῦτα ἔλεξεν· οἱ δὲ λοχαγοὶ ἀκούσαντες ταῦτα, ἡγεῖσθαι ἐκέλευον ἅπαντες· ἦν δ' ἀπολλωνίδης τις ἦν, βοιώτιος ξων τὴν φωνὴν· οὗτος δ' ἔφη ὅτι, φλυαρεῖν ὅς τις λέγοι, ἄλλως πως σωτηρίας αὖ τυχεῖν, ἢ βασιλέα πείσας· ἢ δύνασθαι καὶ ἅμα ἥξειν τὰς ἀποδρᾶσας· ὁ μὴν ξενοφῶν, μᾶλλόν τι προλαβὼν, ἔλεξεν ὧδε· ὦ θεμιστοκλῆ τε αἴθεσθε· σὺ δ' ὁρᾶν, γιγνώσκεις· οὐδ' ἀκούων μέμνησαι· ἐν ταυτῷ τε μὲν τοι ἦσθα τούτοις, ὅτε βασιλεὺς, ἐπεὶ κῦρος ἀπέθανε, μέγα φρονήσας σὺν τούτῳ, πέμπων ἐκέλευε παραδίδόναι πάντα ὅσα ἦμεν· ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς οὐ παραδόντες, ἀλλ' ἐξαπισμένοι ἐλθόντες, παρεσκευάσαμεν αὐτῷ· τί οὐκ ἐποίησε πρέσβεις πέμπων· καὶ πονηρὰς ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρέχων πάντα σὺν τιθέμενα, ἐφ' αὐτοῦ δῶν ἐτύχετε· ἐπεὶ δ' αὖ οἱ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ, ὡς πρὸ δὴ σὺ κελεύεις, ἅς λόγους αὐτοῖς ἀφῖκτο πάντων ἦλθον, πεισθέντες τοὺς πονηρὰς, οὐ νῦν ἐκεῖνοι, πανοῦργοι, κενοὶ μῦθοι, ὑβριζόμενοι, οὐδ' ἀποθανεῖν οἱ τλήμονες δύνανται, καὶ μὴ δίκαια ὁρῶντες τοῦτο· ἀ σὺ πάντα ἡδέως, τοὺς μὲν ἀμύνεσθαι κελεύοντας, φλυαρεῖν φής· πεισθὲν δὲ πάλιν κελεύεις ἰόντας· ἐμοὶ δὲ ὦ ἄνδρες δοκεῖ χρὴ αὖτον τοῦτον μὴ πρόσθεσθαι ἅς τ' αὖ τῷ ὑμᾶς αὐτοῖς, ἀφελομένους τε τὴν λοχαγίαν, σκοῦν ἀναβέντας ὡς τοιούτῳ χρῆσθαι· οὗτος γὰρ καὶ τὴν πατρίδα κατηχύνει, καὶ πᾶσαν τὴν ἑλλάδα, ὅπ' ἕλλην ὢν, τοιούτῳ ἐστὶν· ἐντεῦθεν ὑπολαβὼν ἀγιάσας συμφάλιος, ἅ πεν· ἀνὰ τύπτε οὖτε τῆς βοιωτίας πρόσκεισαι οὐδὲν, οὔτε τῆς ἑλλάδος πάντα πάσαν· ἐπεὶ ἐγὼ αὖ τὸν ἥδομαι ὡς πρὸ λυδὸν, ἀμφοτέρα πάντα πεπρωμένον, καὶ ἄχεν οὕτως· τοῦτον μὲν οὖν ἀπήλασαν· οἱ δ' ἄλλοι παρὰ τὰς τάξεις ἰόντες, ὅπου μὲν στρατηγὸς σῶος εἴη, τὸν στρατηγὸν παρεκάλουν· ὁπόθεν δὲ οἱ λοχαγοὶ, τὸν ὑποστράτηγον· ὅπου δὲ λοχαγὸς σῶος εἴη, τὸν λοχαγόν· ἐπεὶ δὲ πάντες σὺν ἦλθον, ἅς τὰ πρὸ αὐτῶν ἐκαθέζοντο· καὶ ἐγένοντο οἱ σὺν ἐθόντες στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ ἀμφὶ τοὺς ἑκατόν· ὅτε δὴ τάδε ἦν, ἀνὰ μέσας νύκτας· ἐν τούτῳ ἱερώνυμος ἠλεῖος, στρατιώτης ὢν τῶν πρὸ ἑνὸς λοχαγῶν, ἦρχετο λέγειν ὧδε· ἡμῖν ὦ ἄνδρες στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ δόξασι πάντα παρόντα, ἐδόξε καὶ αὐτοῖς σὺν ἐλθεῖν, καὶ ὑμᾶς παρακαλέσαι, ὅπως βουλευσάμενα εἴ τι δυνάμεθα ἀγαθὸν· λέξον δ' ἔφη καὶ σὺ ὦ ξενοφῶν, ἅπερ καὶ πρὸς ἡμᾶς· ἐκ τούτου λέγει τάδε ξενοφῶν· ἀνὰ τοῦτα μὲν ἅπαντες σὺν πάμεθα, ὅτι βασιλεὺς καὶ ποσαφέρνης, ὃς μὲν ἐδύνηθησαν σὺν ἐλθεῖν φασιν ἡμῶν· τοῖς δ' ἄλλοις δῆλον τι σὺν βουλεύουσιν, ὡς ἢν δύνωνται ἀπολέσωσιν· ἡμῖν δὲ γ' ὅπως πάντα πρακτέα, ὡς μήποτ' σὺν τοῖς βαρβάροις γενόμεθα, ἀνὰ μᾶλλον ἢν δυνώμεθα, ἐκείνοις ἐφ' ἡμῖν· οὐ τοίνυν ἐπίστασθε, ὅτι ὑμεῖς ποσοῦτοι ὅσοι νῦν σὺν ἐλήλυθατε, μέγιστον ἔχετε καιρόν· οἱ γὰρ στρατιῶται οὐ ποτὲ πάντες πρὸς ὑμᾶς ἀπόβλεπουσι· καὶ μὲν ὑμᾶς ὁρῶσιν ἀθυμοῦντας, πάντες κακοὶ ἔσονται· ἢν δὲ ὑμεῖς αὖτοί τι παρασκευάζωμοι, φανεροὶ ἦτε σὺν τοῖς πολεμίοις, καὶ τοῖς ἄλλοις παρακαλεῖτε, οὓς ἴστε ὅτι ἔχουσι πρὸς ὑμᾶς καὶ πειράσονται μιμεῖσθαι· ἴσως δέ τοι καὶ ἱκανοί ἐστε ὑμᾶς διαφέρειν τι τούτων· ὑμεῖς γὰρ ἔστε στρατηγοί· ὑμεῖς παλίαρχοι καὶ λοχαγοί· καὶ ὅτε ἀρήιον ἦν, ὑμεῖς καὶ χρήματα καὶ τιμὰς τούτων ἐπλεονεκτεῖτε· καὶ νῦν τοίνυν ἔπειμόγος ἐστὶν, ἀξιοῦν δ' ἐγὼ ὑμᾶς αὐτοὺς, ἀμείνους τε τῶν πάντων εἶναι· καὶ πρόβουλεύειν τούτων, καὶ πρόνοεῖν, ἢν που δέη· καὶ νῦν πρῶτον δίμαι αὖ ὑμᾶς μέγα ὄνησαι τὸ στράτευμα, ἅ σὺν μελήσεται· ὅπως μὴ τῶν ἀπολωλότων ὡς τάχιστα, στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ καταφανεῖσθε· αὖδυ γὰρ ἀρχόντων, οὐδὲν αὖ οὔτε καλὸν οὔτε ἀγαθὸν γένοιτο· ὡς μὲν σωφρονοῦντα δ' εἶναι, οὐδαμοῦ ἔνεστ· ἐν τοῖς πολεμικοῖς πάντασιν· ἢ μὲν γὰρ δυπαξία, σώζειν δοκεῖ· ἢ δὲ ἀπαξία, πολλοὺς ἤδη ἀπολώλεκεν· ἐπειδὰν δὲ καταστήσητε τοὺς ἄρχοντας ὅσους δεῖ, καὶ ἢν τοῖς ἄλλοις στρατιώτας συλλέγητε καὶ παραβρύνητε, οἱ μᾶλλον ὑμᾶς, πάντ' αὖ ἐγκαιρῶ τοιοῦτ· νῦν μὲν γὰρ ἴσως καὶ ὑμεῖς ἀγαθ' αἰσθάνεσθε, ὡς ἀθύμως μὲν ἤλθον σὺν πάντα, ἀθύμως δὲ πρὸς τὰς φυλακὰς· ὡς τι οὔπω τε ἐχόντων, οὐκ οἶδ' ὅπ' αὖτις χρήσαιτο αὐτοῖς· εἴ τε νυκτὸς δέοι τι εἴτε καὶ ἡμέρας· ἢν δέ τις αὖ ἴδῃ τρέμουσας τὰς γνάμας, ὡς μὴ τοῦτο μόνον ἐννοῶν τοῦτο πείσεσθαι, ἀνὰ καὶ τι προήσουσι, πολὺ δύθυμότεροι ἔσονται· ἐπίστασθε γὰρ δήπου, ὅτι οὔτε πλῆθός ἐστιν, οὔτε ἰσχὺς ἥδε τῷ πολέμῳ τὰς νίκας προυσα· ἀλλ' ὅσῳ τοι αὖ σὺν τοῖς θεοῖς τὰς ψυχὰς ἐρρωμενέστεροί ἴσασιν σὺν τοῖς πολεμίοις, τούτοις ὡς σὺν τοπολὺ οἱ ἐναντίοι οὐ δέχονται· ἐγὼ τε ὦ ἄνδρες καὶ τοῦτο· ὅτι ὅσοσοι μὲν μαθόντες ἴσασιν ἕκαστος τρόπου ἐν τοῖς πολεμίοις, οὐ τι κακῶς τε καὶ ἀσχέως ὡς σὺν πολὺ ἀποθνήσκουσιν· ὅσοσοι δὲ τὸν μὲν θανάτον ἐγνώσαν πᾶσι κοινὸν ἅπαντα καὶ ἀναγκαῖον αὖτοῖς· παρὰ δὲ τοῦ καλῶς ἀποθνήσκειν ἀγωνίζονται, τούτοις ὁρῶ μᾶλλον πως ἅς τὸ ὑγιᾶς ἀφικνούμενοις· καὶ ἑῶς αὖ ζῶσιν, δύθυμον ἕτερον διάγοντας· ἀ καὶ ἡμᾶς δεῖ νῦν καταμαθόντας, ἐν τοιούτῳ γὰρ καιρῷ ἐσμὲν, αὐτούς τε ἀγαθοὺς αὖ ἄνδρας ἅπαντα εἶναι, καὶ τοῖς ἄλλοις παρακαλεῖν· ὁ μὲν, ταῦτ' ἔφη ἐπαύσατο· μετὰ τοῦτον δ' ἅπτεται χειρίσοφος· ἀνὰ πρόσθεν μὲν ὦ ξενοφῶν, τοσοῦτον μόνον σε ἐγίγνωσκον, ὅσον ἤκουον ἀθηναῖον εἶναι· νῦν δὲ καὶ ἐπαινῶ σε οἷς λέγεις τε καὶ πράττεις· καὶ βουλοίμην ἂν

Apollonides βοιωτιάζων τὴν φωνὴν

Agasias Lydi utraq; manu perforati

Hieronymus eleus

Pulcherrima sententia

Chirisoph)

Tolmides
Timasio
Xanthicles
Cleanor
Philesius
Xenophō

ὅτι πλείους ἥκουσι τοιοῦτοι. κοινὸν γὰρ αὖ εἶπι τὸ ἀγαθόν. καὶ νῦν ἔφη καὶ μέλλωμεν ὦ ἄνδρες ἀνὴρ ἀπέλθόντες ἤδη αἱρεῖσθε οἱ δόμενοι ἄρχοντας. καὶ ἕλόμενοι, ἥκετε ἐς τὸ μέσον. ἢ στρατοπέδου. καὶ τοὺς ἀμείβεσθαι ἔπεσθαι ἐκεῖ συγκαλοῦμεν τοῖς ἄλλοις στρατιώτας. παρέσται δ' ἡμῖν ἔφη καὶ τολμήσας ὁ κήρυξ. καὶ ἅμα ἰὼν τὰ δεινὰ ἐφοβεῖτο μὴ μέλλοιτο, ἀνὰ παίνοιτο πάθεσθαι ἐκ τοῦ τις ἠρέθησαν ἄρχοντες, αὐτὴ μὲν κλεάρχου, τιμασίων δ' ἀρδαμίδος. αὐτὴ δὲ σκιρατοῖς ξαμβικλῆς ἀχαιός. αὐτὴ δὲ ἀγίου κλεανόρ ἀρκάς. αὐτὴ δὲ μνησίθεος, φιλήσιος ἀχαιός. αὐτὴ δὲ σοφοκλέους, ξενοφῶν ἀθηναῖος. ἐπεὶ δὲ ἤρηντο, ἡμέρα τε ἐγένετο ὑπέφαινε, καὶ ἃ τὸ μέσον ἦκον οἱ ἄρχοντες, ἔδοξεν αὐτοῖς προφυλακας καταστήσαντας, συγκαλεῖν τοὺς στρατιώτας. ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται συνῆλθον, αὐτὴ μὲν τῶν μὲν χειρίσοφος ὁ λακεδαιμόνιος. καὶ ἔλεξεν ὧδε. ὦ ἄνδρες στρατιῶται. χαλεπὰ μὲν τὰ παρόντα, ὅτε τε αὖ δεῖν στρατιῶν τοιοῦτων τε ὄντα μεθ' ἡμῶν, καὶ λοχαγῶν καὶ στρατιωτῶν. πρὸς δ' ἔτι, καὶ οἱ ἀμφὶ ἀριστέον, οἱ πρόσθεν σύμμαχοι ὄντες, πρόδηλα ἡμᾶς. ὅμως δὲ δεῖ ἐκ τῶν παρόντων, ἄνδρας ἀγαθοὺς τε ἐλθεῖν, καὶ μὴ ὑφίεσθαι. ἀνὰ πειρᾶσθαι ὅπως ἥν μὲν δυνώμεθα, καλῶς νικῶντες σῳζώμεθα. εἰ δὲ μή, ἀνὰ καλῶς γε ἀποθνήσκωμεν. ὑπὸ χείριοι δὲ μήποτε γενώμεθα ζῶντες τοῖς πολεμίοις. δίκαιον γὰρ αὖ ἡμᾶς τοιοῦτα παθεῖν, οἷα τοὺς ἐχθροὺς οἱ θεοὶ ποιήσειαν ἂν τοὺτῳ κλεανόρ ὁ ἀρκάς. αὐτὴ καὶ ἔλεξεν ὧδε. ἀνὴρ ὁρᾶτε μὲν ὦ ἄνδρες τὴν βασιλέως ἀπορίαν καὶ ἀσέβειαν, ὁρᾶτε δὲ τὴν ποσαφέρνους ἀπιστίαν, ὃς πολλὰ λέγων, ὡς γείτων τε εἴη τῆς ἑλλάδος, καὶ πρόξενος αὖ ποιήσαιτο σῶσαι ἡμᾶς. καὶ ἅπαντα ποιήσας ἀνὰ τοὺτοις αὖτὸς ὁμόσας ἡμῖν, αὖτὸς δεξιὰς δούς, αὖτὸς ἐξαπατήσας, σῶς ἐλάβε τοὺς στρατηγοὺς καὶ οὐδὲ δίκα ξένιον ἠδέσθη, ἀνὰ κλεάρχῳ τε ὁμοτράπεζος γενόμενος, αὖτοῖς τούτοις ἐξαπατήσας τοὺς ἄνδρας, ἀπολώλεκεν. ἀριστος δὲ δὴ ἡμεῖς ἠθέλομεν βασιλέα καθιστάναι, καὶ ἐδώκαμεν καὶ ἐλάβομεν πίστα, μὴ προδόντ' ἀλλήλοις. καὶ οὔτος οὔτε τοὺς θεοὺς δείσας. οὔτε κύρον τὸν πεπιστευκότα αὐτὸν θεὸν ὄντα, μιμησάμενος μάλιστα ὑπὸ κύρου ζῶντος, νῦν προὸς τοῖς ἐκείνου ἐχθίστοις ἀπόστας, ἡμᾶς τοὺς κύρου φίλους κακῶς ποιεῖν πειρᾶται. ἀνὰ τοὺτοις μὲν οἱ θεοὶ ἀποτίσονται. ἡμᾶς δὲ δεῖ ταῦτα ὁρῶντας, μὴ ποτε ἐξαπατηθῆναι ἐπὶ ὑπὸ τοὺτων. ἀνὰ μαχουμένους ὡς αὖ δυνώμεθα κράτιστα, τοὺτο δ', παῖδα καὶ τοῖς θεοῖς παρέχειν. ἐκ τοὺτου ξενοφῶν αὖτὸς ἀπὸ ταῦτα ἐπαλλόμενος ἃς πόλεμον ὡς ἐδύνατο καλλίστα νομίζων, εἴ τε νίκην δίδοί εν οἱ θεοὶ τε, τὸν κάλλιστον κόσμον τῷ νικᾶν πρέπει, εἴ τε τελευτᾶν δέοι ὀρθῶς ἔχειν, τῶν καλλίστων ἑαυτὸν ἀξιώσαντα, ἐν τοὺτοις τῆς τελευτῆς τυγχανέτω. τοῦ δὲ λόγου παρέχετο ᾧδε. ἐπὴν μὲν τῶν βαρβάρων ἀπορίαν τε καὶ ἀπιστίαν. λέγε κλεάνορ. ἐπίστασθε δὲ δίκαια καὶ ὑμεῖς. ἃ μὲν οὖν βουλεύμεθα πάλιν αὖτοῖς διὰ φιλίας ἰέναι, ἀνάγκη ἡμᾶς πολλὴν ἀθυμίαν ἔχειν, ὁρῶντας τοὺς στρατηγοὺς, οἱ διὰ πίστεως αὖτοῖς ἑαυτοὺς ἐνεχείρισαν, ὅτα ἀπολόμενοι. ἃ μέντοι διανοούμεθα σὺν τοῖς ὅμοιοι ὧν τε πεποίηκασι, δίκαιν ἀπόθεῖναι αὖτοῖς, καὶ τολοιπὸν διαπαντὸς πολέμου αὖτοῖς ἰέναι σὺν τοῖς θεοῖς, πολλαὶ ἡμῖν καὶ καλαὶ ἐλπίδες ἔτι σωτηρίας. τοὺτο δὲ λέγοντος αὖτοῦ, τάχα νυκτὸς ἀκούσαντες δὲ οἱ στρατιῶται πάντες, μᾶλλον πρόσκυνησαν τὸν θεόν. καὶ ξενοφῶν εἶπε. δοκεῖ μοι ὦ ἄνδρες, ἐπεὶ πρὸ σωτηρίας ἡμῶν λεγόντων, οἰωνὸς τοῦ διὸς τοῦ σωτῆρος ἐφάνη, εὔξασθαι τῷ θεῷ, τούτῳ θύσειν σωτήρια, ὅτου αὖ πρῶτον ἐς φιλίαν χώραν ἀφικώμεθα. σωσάντα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, θύσειν κατὰ δύναμιν. καὶ ὅτῳ δοκεῖ ταῦτ' ἔφη, αἴρετ' ἀνατείνατε τὴν χεῖρα. καὶ αὐτάνας ἅπαντες. ἐκ τοὺτου εὔξαντο καὶ ἐπαιώνισαν. ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν θεῶν καλῶς εἶχεν, ἤρχετο πάλιν ὧδε τυγχανον λέγων ὅτι πολλαὶ καὶ καλαὶ ἐλπίδες ἡμῖν εἶεν σωτηρίας. πρῶτον μὲν γάρ, ἡμεῖς μὲν ἐμπεδοῦμεν τοῖς τῶν θεῶν ὅρκοις. οἱ δὲ πολέμοι, ἐπίορκησάσι τε. καὶ τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς ὅρκους λύκασιν. οὕτω δ' ἐχόντων, εἰκὸς τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίοις εἶναι τοὺς θεούς. ἡμῖν δὲ συμμάχους οἱ δικαιοί εἶσι, καὶ τοὺς μεγάλους παχὺ μικροὺς πρίειν, καὶ τοὺς μικροὺς καὶ ἐνδυάνοις ὥσι, σῴζειν δὲ τοῖς, ὅταν βούλωνται. ἔτι δὲ, ἀναμιμνήσω γὰρ ὑμᾶς καὶ τοὺς τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων καὶ δύγους, ἵν' εἰδῆτε, ὡς ἀγαθοί τε ὑμῖν προσήκει εἶναι, σῴζονταί τε σὺν τοῖς θεοῖς καὶ ἐκ πάνυ δεινῶν οἱ ἀγαθοί. ἐλθόντων μὲν γὰρ πρὸς ὧν καὶ τῶν σὺν αὖτοῖς παμπληθεῖ σόλῳ ὡς ἀφανιοῦντων τὰς ἀθήνας, ὑπὸ τῶν αὖτοῖς ἀθηναίοι πολεμήσαντες, ἐνίκησαν αὖτοὺς. καὶ δύζάμενοι τῇ ἀρτέμιδι, ὁπόσους ἂν κατακαίοιεν τῶν πολεμίων, τοσούτας χιμαίρας καταθύσειν τῇ θεῷ. ἐπεὶ οὐκ ἔχον ἱκανὰς δύσειν, ἔδοξεν αὖτοῖς κατ' ἐνιαυτὸν πεντακοσίας θύειν. καὶ ἔτι καὶ νῦν ἀποθύουσιν. ἔπειτα ὅτε ξέρξης ὕστερον ἀγείρας τὴν ἀναρίθμητον στρατιὰν ἦλθον ἐπὶ τὴν ἑλλάδα, καὶ τότε ἐνίκων οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι τοὺς τῶν προγόνους, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ὧν ἔστι μὲν τεκμήρια ὁρᾶν τὰ τρόπαια. μέγιστον δὲ μαρτύριον, ἡ ἐλευθερία τῇ πόλεων. ἐν αἷς ὑμεῖς ἐγένεσθε καὶ ἐτράφητε. οὐδένα γὰρ αὖτῶν δεῖσθε τιμᾶν, ἀνὰ τοὺς θεοὺς προσκυνεῖτε. τιοῦτ' μὴν ἔστε πρόγονων. οὕτως δ' ἂν τοῦτο τε ἐρῶ, ὡς ὑμεῖς κατισχύετε αὖτοὺς. ἀνὰ οὐκ ἂν πολλαὶ καὶ μέρμαι ἀφ' οὗ αὖτοὶ πειρᾶσθαι τοὺτοις τοῖς ἐκείνων ἐκγόνοις, πολλαπλασίοις ὑμῶν αὖτῶν ἐνίκᾶτε πω τοὺς θεοὺς καὶ τὸ μὲν δὴ πρὸ τῆς κύρου βασιλείας, ἄνδρες ἦτε ἀγαθοί. νῦν δ' ὁπότε

Sternutamentū augurii prosperū —

Quibus consilii placuerit manus extendant sursū

πρὸ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὁ ἀγὼν ἔστι, πολὺ δήπου ὑμᾶς προσήκει, καὶ ἀμείνονας καὶ προθυμοτέρους εἶναι. ἀνὰ μὲν, καὶ βαρβαλεωτέρους νῦν πρέπει εἶναι πρὸς τοὺς πολεμίους. τότε μὲν γὰρ ἄπειροι ὄντες οὐ τοῦ, τὸ, τε πλῆθος ἀμέτρου ὁρῶντες, ὅμως ἐπλημμύρατε σὺν τῷ πατρίῳ φρονήματι ἰέναι ἐς αὖτούς. νῦν δ' ὅσα τε καὶ οἷα ἤδη ἔχετε αὖτῶν, ὅτι θέλουσι καὶ πολλαπλάσιοι ὄντες μὴ δέχεσθαι ὑμᾶς, τί ὑμῖν ἔτι προσήκει τοὺτους φοβεῖσθαι. μὴ δὲ μοῦτοι τοῦτο μέσον δέξιτε ἔχειν, ἢ οἱ κύριοι πρόσθεν σὺν ὑμῖν πολέμιοι, νῦν ἀφεστήκασιν. ἐπὶ γὰρ οὗτοι, κακίονές ἴσι ἴσων ὑφ' ἡμῶν ἡττώμενοι. ἔφυγον σὺν πρὸς ἐκείνοις καπαλιπόντες ὑμᾶς. ὁμῖν δὲ ἐβέλοντας φυγῆς ἄρχειν, πολὺ κρεῖττον σὺν τοῖς πολεμίοις πολεμίους, ἢ ἐν ἴῃ ὑμετέρα τάξει ὁρᾶν. ἢ δ' ἐπὶ σὺν ὑμῶν ἀθυμεῖ, ὅτι ὑμῖν μὲν οὐκ ἔστιν ἵππεῖς, τοῖς δὲ πολεμίοις πολλοὶ πάρεισιν, ἐνθυμητέον ὅτι οἱ μύριοι ἵππεῖς, οὐδὲν ἄλλο ἢ μύριοι ἄνθρωποι ἔσιν. ὑπὸ μὲν γὰρ ἵππου ἐν μάχῃ, οὐδεὶς πώποτε οὔτε δίηκεῖς οὔτε λακπατεὶς ἀπέθανεν. οἱ δ' ἄνδρες ἔσιν οἱ τοιοῦτοι ὅ, τι παθεῖν ταῖς μάχαις γίγνηται. οὐκοῦν, τῶν γε ἵππέων, πολὺ ἡμεῖς ἐσμεν ἀσφαλέστερον ὀχήματος ἐσμέν. οἱ μὲν γὰρ, ἐφ' ἵππων κρέμμανται. φοβοῦμαι μὴ οὐχ ἡμᾶς μόνον, ἀνὰ καὶ τὸ καπαπεσεῖν ἡμεῖς δ' ἄνω τῆς γῆς βεβηκότες, πολὺ μᾶλλον ἰσχυρότερον ποιόμεθα τὸ πρόσωπον. πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον ὅτου αὖ ἐβέλωμεν βάδος ἐνὶ μόνῳ προέχουσιν ἡμᾶς οἱ ἵππεῖς. φύγειν αὖτοὺς ἀσφαλέστερον ὀχήματος ἐστιν. ἢ ἡμῖν. ἢ δὲ δὴ τὰς μὲν μάχας βαρρεῖτε, ὅτι δ' οὐκέτι ἡμῖν ποσαφέρνης ἡγήσεται, οὐδὲ βασιλεὺς ἀγορὰν παρέξει τοῦτο ἀγχέφαθε, σκέψασθε, πότερον κρεῖττον ποσαφέρνην ἡγεμόνα ἔχειν, ὃς ἅπαν βουλεύων ἡμῖν φανερὸς ἔστιν, ἢ οὓς αὖ ἡμεῖς αὖθις λαβόντες, ἡγεῖσθαι κελεύομεν, οἱ ἔσονται, ὅτι ἥντι πρὸ ἡμᾶς ἁμαρτάνωσι, πρὸ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ τὰ σώματα ἁμαρτάνουσι. τὰ δ' ἅπαντα δεῖα, πότερον ὠφεῖσθαι κρεῖττον ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἧς οὕτω παρεῖχον μικρὰ μέτρα πολλοῦ ἀργυρίου μὴ δὲ τοῦτο ἔτι ἔχοντας αὖτοὺς λαμβάνειν, ἢ ἡγεμόνα κρατοῦντας, μέτρῳ χρωμένους, ὁπόσου ἂν ἕκαστος βούληται. ἢ δὲ τοῦτα μὲν γιγνώσκετε ὅτι οὕτω κρεῖττον, τοὺς δὲ ποταμοὺς ἄπορον νομίζετε εἶναι, καὶ μεγάλως ἡγεῖσθε ἐξαπατηθῆναι διαβαίνοντες, σκέψασθε δ' ἆρα τοῦτο καὶ μωρότατον τῶν ποιημάτων οἱ βάρβαροι. πάντες μὲν γὰρ οἱ ποταμοὶ, ἢν πρόσω ἴσων ἀνωτέρω ἄρχωσι ὦσι, πρὸς τὰς ἀναγὰς, διαβατοὶ γίγνονται. οὐδὲ τὸ γόνυ βρέχοντες. ἢ δὲ μὴ οἱ ποταμοὶ δίνουσιν, ἢ πόρων τε μηδεὶς φαίνεται, οὐδ' ὅς, ἡμῖν γε ἀθυμητέον. ἅπαντα μὲν γὰρ μυσοὺς, ὃς οὐκ ἂν ἡμῶν φαίνῃ βελτίους δ' ἄν, οἱ βασιλέως ἄκοντος, ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ, πολλάς τε καὶ μεγάλας καὶ εὐδαίμονας πόλεις οἰκοῦσιν. ἅπαντα δὲ πασῶν ὠσάντως. λυκάονας δὲ καὶ αὖτοὶ εἴδομεν ὅτι ἐν τοῖς πεδίοις τὰ ὄρυμνα καταλαβόντες, τὴν τοῦ του χώραν καρπούνται. καὶ ἡμᾶς δ' ἂν ἔφην ἔγωγε χρῆναι, μηπω φανερούς εἶναι οἷα δ' ἐνομηνθόμους. ἀνὰ καπασκοπάζεσθαι ὡς αὖτοῦ που οἰκήσοντας. οἶδα γὰρ ὅτι καὶ μυσοῖς βασιλεὺς, πολλοὺς μὲν ἤπειρώτας αὖ οἶδ', πολλοὺς δ' ἂν ὁμήρους τοῦ ἀδύλως ἐκπέμψειν. καὶ ὁδὸ ποιήσειε γ' ἂν αὖτοὺς, καὶ ἃ σῶν τηβρίσοις βούλοιντο ἀπιέναι. καὶ ἡμῖν γ' ἂν δίδ' ὅτι πρισάσθωσαν τῶν ἐπιτηδείων, ἢ ἑώρα ἡμᾶς μόνον παρασκευαζομένους. ἀλλὰ γὰρ ὑβδίκα, μὴ αὖ ἄπαξ μαθόντες ἀρχοὶ ζῆν καὶ ἐν ἀφθόνοις βιοτεύειν. καὶ μήθ' ἡδέως καὶ πρόσω, καλῶς καὶ μεγάλως γυναιξὶ καὶ παιδίοις ὁμιλεῖν, μηδ' ὡς πρὸ οἱ λωτοφάγοι ἀπολαθώμεθα τῆς οἴκαδε ὁδοῦ. δοκεῖ σὺν μοὶ δίκαιος καὶ δίκαιον εἶναι, πρῶτον μὲν τὴν ἑλλάδα καὶ πρὸς τοὺς οἰκείους πειρᾶσθαι ἀφικνεῖσθαι. καὶ ἀπολιπεῖν τοῖς ἕλλησιν ὅπη ἐκόντες πένονται, ἐξὸν αὖτοῖς, τοὺς νῦν οἴκοι ἀκλήρους πολιτεύοντας ἐνθάδε κομισαμένους πλουσίους ὁρᾶν. Ἀλλὰ γὰρ ὦ ἄνδρες. καὶ πάντα ταῦτ' ἀγαθὰ δηλονότι τῶν κρατούντων ἐστὶ. τοῦτο δ' ἤδη δεῖ λέγειν, πῶς ἂν πορευοίμεθα πρὸς ἀσφαλέστατα. καὶ τὰ μάχεσθαι δέοι, ὡς κράτιστα μαχοίμεθα. πρῶτα μὲν τοίνυν ἔφην δοκεῖ μοι, καπασκοπᾶσαι τὰς ἁμάξας ἃς ἔχομεν. ἵνα μὴ τὰ ζύγα ἡμῶν στρατηγῶ. ἀνὰ πορευοίμεθα, ὅποι αὖ τῇ στρατιᾷ συμφέρῃ. ἔπειτα καὶ τὰς σκηνὰς συγκαπασκοπᾶσαι. οὕτω γὰρ αὖ, ὀχλον μὲν παρέξουσιν ἄγειν. σωφελοῦσι δὲ οὐδέν. οὔτε ἂς τὸ μάχεσθαι, οὔτ' ἂς τὸ πάθεσθαι ἔχειν. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων σκευῶν πάντα πορίσασθαι ἀναλαζώμεν. πλὴν ὅσα πολέμου ἕνεκεν, ἢ σιτῶν ἢ ποτῶν ἔχομεν. ἵν' ὡς πλείσοι μὲν ἡμῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ὦσιν. ὡς ἐλαχίστοι δὲ σκευοφοροῦσι. κράτιστα μὲν γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι πάντα ἀηδέστατα. ἢν δὲ κρατῶμεν, καὶ τοῖς πολεμίοις δεῖ σκευοφόρους ἡμετέρους νομίζειν. λοιπὸν μοι δοκεῖν, ὅπως καὶ μέγιστον νομίζωσιν εἶναι. ὁρᾶτε γὰρ καὶ τοῖς πολεμίοις, ὅτι οὐ πρόσθεν ἐξένευκεν ἐτόλμησαν πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖν, πρὶν τοὺς στρατηγοὺς ἡμῶν συνέλαβον. νομίζοντες, ὄντων μὲν τῶν ἀρξάντων καὶ ἡμῶν πειθομένων, ἱκανοὺς εἶναι ἡμᾶς πολεμεῖσθαι τῷ πολέμῳ. λαβόντας δὲ τοὺς ἄρχοντας, ἀναρχία καὶ ἀπιστία ἐνόμιζον ἡμᾶς ἀπολέσθαι. δεῖ σὺν πολὺ μὲν τοὺς ἄρχοντας ἅπαν μελεσφόρους γενέσθαι, τοὺς νῦν, τῶν πρότερον. πολὺ δὲ τοὺς ἄρχομένους δυσπαιδοτέρους. καὶ πάθομένους μᾶλλον τοῖς ἄρχουσι νῦν, ἢ καὶ πρόσθεν. ἢν δέ τις ἀπειθῇ ἡμφισβατεῖ τον ἀεὶ ὑμῶν ἐντυχάνοντα, σὺν τῷ ἄρχοντι κολάζειν. οὕτως οἱ πολέμοι, μείσον ἐφυσμένοι ἔσονται. τῇ δὲ ἡμέρᾳ, μυρίοις ὅλοντο αὖθ' ἑνὸς κλεάρχους, τοὺς

Louet manu

Zates fl.

οὐδενὶ ἄλλῳ τρέφονται κακῶν εἶναι· ἀλλὰ γὰρ καὶ πρὸ πολλοῦ ἦν ὥρα. ἴσως γὰρ οἱ πολέμιοι αὐτίκα παρέσονται ὅπου μὲν οὖν τούτων δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἀποκυρώσατε τὰ τάχιστα, ἵνα ὅτι τάχιστα πράττητε· εἰ δ' ἔτι τι δοκεῖ ἄλλων βέλτιον, καὶ τοῦτο, πάλιν αὖ καὶ ἰδίᾳ τισὶ διδάσκειν· καὶ γὰρ κοινῆς σωτηρίας ἀγὼν μέγα δὲ καὶ τοῦτο χειρίσοφος εἶπεν· ἀεί μοι δοκεῖ πρὸς ἄλλου δεῖν πρὸς τοῦτο οἷς λέγει ξυνοῦναι, καὶ αὐτίκα ἔξεστι ποιεῖν. ἃ δὲ νῦν εἴρηκε, δοκεῖ μοι ὡς τάχιστα ἀμφισβητεῖσθαι ἄριστον εἶναι· καὶ ὅτου δοκεῖ τοῦτο, αἴρεσθαι καὶ τὴν χεῖρα. αὐτίκα ἀνίστανται πάντες· ἀναστὰς δὲ πάλιν, ἔφη ξενοφῶν· ὦ ἄνδρες ἀκούσατε, ὧν πρόσθεν καὶ δοκεῖ μοι δίκαιον εἶναι, βασιλέως ἄκοντος σωθῆναι· ἐνθάδ' ἐγὼ σκέπτομαι, ὅπως μὴ προῖξόμεθα τὴν ἀρετήν, ἣν ἐκτησάμεθα· ἐπιστάμεθα γὰρ ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἀνθρώποις ἀγαθὸν οὐδὲ καλὸν ἄνευ τοῦ ἀνδρείου εἶναι· καὶ ὅτῳ δοκεῖ ταῦτα, ἀναστήτω καὶ τὴν χεῖρα. αὐτίκα ἀνέστησαν ἅπαντες· ἀναστὰς δὲ πάλιν, ἔφη ξενοφῶν· ὦ ἄνδρες ἀκούσατε, ὧν πρόσθεν ἐδόκει μοι δίκαιον εἶναι, ἐὰν θεοὶ θέλωσι καὶ ἡμεῖς νικῶμεν, τοὺς μὲν ἀνδρείους ἀγαθοὺς νομίζειν, τοὺς δὲ κακοὺς κακούς· καὶ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς τιμᾶν, τοὺς δὲ κακοὺς ζημιοῦν· καὶ νῦν ἡμῖν δοκεῖ ἐκ τούτου ἐπὶ τὸν πόλεμον ἰέναι· καὶ ὅτῳ δοκεῖ ταῦτα, αἴρεσθαι καὶ τὴν χεῖρα. αὐτίκα ἅπαντες ἀνέστησαν· ἀναστὰς δὲ πάλιν, ἔφη ξενοφῶν· ὦ ἄνδρες ἀκούσατε, ὧν πρόσθεν καὶ δοκεῖ μοι δίκαιον εἶναι, ἐὰν μὲν ἀγαθοί τινες ὦσι τοῖς θεοῖς χάριν ἀποδιδόναι, ἐπειδὴ καὶ πολλῷ πλείους καὶ κρείττους τῶν πολεμίων ἐσμὲν καὶ ἐν ἀσφαλεστέροις χωρίοις μαχούμεθα, καὶ ἐὰν ἀνδρεῖοι φαινώμεθα, ἐλευθέρους τε καὶ εὐδαίμονας οἴκαδε ἥξειν· εἰ δέ τις ἄλλο βέλτιον ὁρᾷ, λεγέτω· ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς αὖ παρῆγεν, ἐκεῖνο ἤδη ἐσκοπεῖτο, ὅτῳ τρόπῳ ἄριστα παρασκευασάμενοι ἐπὶ τὸν πόλεμον ἴοιμεν· καὶ ὅτῳ δοκεῖ ταῦτα, αἴρεσθαι καὶ τὴν χεῖρα. αὐτίκα ἅπαντες ἀνέστησαν· ἀναστὰς δὲ πάλιν, ἔφη ξενοφῶν· ὦ ἄνδρες ἀκούσατε, ὧν πρόσθεν καὶ δοκεῖ μοι δίκαιον εἶναι, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ ἐγένετο καὶ ἡμεῖς νικῶμεν, τοὺς μὲν ἀνδρείους ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, τοὺς δὲ κακοὺς κολάζει

μα τὰ μὲν πολὺ ἐφαίνετο· ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἐγένετο, τὰ μὲν, ὅσον τάξεων ἦν ὅπως ἔτυχεν κατεστήσατο· τὰς δὲ, ἃς τὰ μάγια παρῆγαγον, ἐμβάλλειν μὲν οὐκ ἐτόλμησεν· οὐδ' ἐβούλετο διακινδυνεύειν· φερόντων δὲ παρήγγελε καὶ τοξεύειν· ἐπεὶ δὲ διαπεμφθέντες οἱ ῥόδιοι ἐφερόντουν, καὶ οἱ σκυθρωπότατοι τοξόται ἐτοξότευσαν, καὶ οὐδεὶς ἡμάρτανεν αὐτῶν, οὐδὲ πάνυ προυθυμεῖτο, ῥᾳδίου ἦν· καὶ ὁ Ποσιφέρνης, μάλα πρακτικὸς ὢν ἔφη βελτίω τὰ πράγματα χωρεῖν· καὶ ἄλλα τε ἔλεγε καὶ τόδε μάλιστα, ὅτι ἐν ὀλίγαις ἡμέραις, οἱ μὲν, ἐπορεύοντο· οἱ δ' εἵποντο, καὶ οὐκέτι ἐπεκείντο οἱ βάρβαροι τῇ τοῦ πρόσω ἐλάσει. μακρότερον γὰρ οἱ τὴν ῥοδίαν ἴσαν ἐφερόντουν καὶ τὰ πρόσω ἐλάττω ἐποίουν· μεγάλα δὲ καὶ τὰ τάξα τὰ πρόσω ἐστίν· ὡς τὸ χρῆσθαι ἦν ὁπόσα ἀλίσκοιτο τὰ τοξεύματα· καὶ ἐμελέτα τοξεύειν αὖ ὡς ἑκάστοτε μακρά· διέσκεπτο δὲ καὶ νύξας πολλὰ ἐν ταῖς κώμαις καὶ μοιλίβδος ὡς τὰ χρήσιμα ἦς τὰς φερνύδνας· καὶ τοῦτο μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ἐπεὶ κατέστρατο τὸ πρόσθεν οἱ ἕλληνες, κώμας ἀπὸ πολὺ ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ ἐπὶ τὰ δεξιὰ οἱ βάρβαροι, μείον ἔχοντες ἐν τῇ τοῦ ἀκροβολίσεσθαι τὴν δ' ἀπὸ σταθμὸν ἡμέραν, ἐμενον οἱ ἕλληνες καὶ ἐπεστήσαντο· καὶ γὰρ πολὺς ἦν τοῖς ἐν ταῖς κώμαις τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἐπορεύοντο διὰ τοῦ πεδίου· καὶ ποσαφέρνης εἵπετο ἀκροβολιζόμενος. ἔνθα δὴ οἱ ἕλληνες ἔγνωσαν, ὅτι πολὺ ἰσόμοιρον, τοῦτο τάξις ἐπὶ πολεμίων ἐρρώμων· αὐτάγκη γάρ ἐστιν, ἢν μὲν συγκλῄσῃ τὰ κέρατα τοῦ πολέμου, ἢ ὁδοῦ στενοτέρας οὔσης, ἢ ὀρέων αὐαγκαζόντων, ἢ γεφύρας, ἐκβλίβεσθαι τοὺς ὁπλίτας, καὶ προβλέπεσθαι τοὺς πόρους· ἅμα μὲν τὰ ἕξομόσιοις, ἅμα δὲ καὶ παραπομπίοις· ὥστε δυσχρήστους τοῦτο αὐτάγκη, ἀτάκτοις ὄντας· ὅταν δ' αὖ διαχῇ τὰ κέρατα, αὐτάγκη διαπεπάσθαι τοὺς τοῦτο ἐκβλιβομένους· καὶ κενὸν γίγνεσθαι τὸ μέσον· ἦν κεράτων, καὶ ἀδυμεῖν τοῖς τοῦτο πάσχουσιν, τῶν πολεμίων ἐρρώμων καὶ ὁπότε τι δέοι γέφυραν διαβαίνειν, ἢ ἄλλην τινὰ διάβασιν, ἕκαστος, βουλόμενος φθάσαι πρῶτος· καὶ δύε πίθετον ἦν ἐνταῦθα τοῖς πολεμίοις· ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔγνωσαν οἱ στρατηγοὶ, ἐποίησαντο ἓξ λόχους ἀπὸ ἑκατὸν ἀνδρῶν· καὶ λοχαγοὺς ἐπέστησαν· καὶ ἄλλους τετρακοντῆρας· καὶ ἄλλους ἐνωμοτάρχας· οὗτοι δὲ προβαίνοντες οἱ λοχαγοὶ, ὁπότε μὲν συγκλῄοι τὰ κέρατα, ὑπερέμενον ὕστεροι, ὥστε μὴ ἐνοχλεῖν τοῖς κέρασι· τότε δὲ παρῆσαν ἔξωθεν ἴσον κεράτων· ὁπότε δὲ διάσχοιεν, ἀνεπλήρουν τοῦ μεταξὺ μέσου, αὐξάζοντες μᾶσαν· ἡ μὲν στενοτέρου εἴη ὁδὸς ἔχον, κατὰ λοχαγούς· ἡ δὲ πλατύτερον, κατὰ τετρακοντῆρας· ἡ δὲ πάνυ πλατύ, κατ' ἐνωμοτίας· ὥστε ἀεὶ ἐκπίπτειν τὸ μέσον· ἡ δὲ καὶ διαβαίνειν τινὰ δέοι διάβασιν, ἢ γέφυραν, οὐκ ἐπαφανίσποντο· ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ οἱ λοχαγοὶ διέβαινον· καὶ εἴ που δέοιτο τῆς φάλαγγος, ἅπαν παρῆσαν οὗτοι τῷ πρόσω, ἐπορεύοντο τεττάρας πλίνθους τὸ πάχος· τὸν δὲ βασιλέα ὁπόθεν ἐπορεύοντο ἀεὶ ὄπισθεν ἐπορεύετο· καὶ πρὸς οὐρὰς κώμας πολλὰς· τὴν τε ὁδὸν πρὸς τὸ χωρίον τοῦτο, διὰ γηλόφων ὑψηλῶν γιγνομένην· οἱ καθήκον ἀπὸ τοῦ ὄρους, ὑφ' ᾧ ἦν κώμη· καὶ ἡδὺ μὲν τοῖς γηλόφοις ἀσμενοι οἱ ἕλληνες, ὡς ἀκὸς ἦν τοῖς πολεμίοις ὄντων ἱππέων· ἐπεὶ δὲ προβαίνοντες ἐκ τοῦ πεδίου, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν πρῶτον γηλόφον, καὶ ἐπέβαινον ὡς ἐπὶ τὸν ἕτερον ἀναβαίνειν· ἐνταῦθα παραγίγνονται οἱ βάρβαροι, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ, ἐπὶ τοὺς ἕλληνας ἐβαλλον· ἐφερόντουν τε πολὺ μᾶσσον· καὶ πολλοὺς κατέπτρωσκον· καὶ ἐκράτησαν τῶν ἑλλήνων γυμνητῶν· καὶ κατέκλησαν αὐτοὺς, εἴσω τῶν ὅπλων· ὥστε πάντα ἦσαν τοῦτον τὴν ἡμέραν, ἄχθοι ἦσαν ἐν τῷ ὄχλῳ ὄντες, καὶ οἱ φερόντουν τε, καὶ οἱ τοξόται· ἐπεὶ δὲ πιεζόμενοι οἱ ἕλληνες ἐπεχείρησαν διώκειν, ἐχολῶ μὲν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀφικνοῦντο· ταῦτα μὲν ὄντες· οἱ δὲ, πολέμιοι, πάχυ ἀπεῤῥώγασι· πάλιν δὲ ὅπου πάσοιεν πρὸς τὸ ἄλλο στράτευμα, τοῦτα ἔπαχον· καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου γηλόφου τοῦτα ἐγίγνετο· ὥστε ἀπὸ τοῦ τρίτου γηλόφου, ἐδόξεν αὐτοῖς μὴ κινεῖν τοὺς στρατιώτας· πολὺν ἀπὸ τῆς διξιᾶς πηδοῦσι τοῦ πηλοῦ, αὐήγαγον πελτασταὶ πρὸς τὸ ὄρος· ἐπεὶ δ' οὗ τοι ἐγένοντο τοῦ πρόσω ἐρρώμων, οὐκέτ' ἐπεπίεζοντο οἱ πολέμιοι τοῖς καταβαίνουσι· διὸ δὴ πολὺ μὴ ἀπεμένησαν καὶ ἀμφοτέρων ἐπὶ τὸν γένοιντο οἱ πολέμιοι· οὕτω τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας πορεύοντο, οἱ μὲν, τῇ ὁδῷ κατὰ τοὺς γηλόφους, οἱ δὲ, κατὰ τὸ ὄρος ἐπὶ πολὺ παρόντες, ἀφίκοντο ἐς τὰς κώμας· καὶ ἐστρατοῦ κατέστησαν οἰκοῖ· πολλοὶ γὰρ ἦσαν οἱ πεπρωμένοι· ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς· καὶ τῶν πεπρωμένων ἔγενετο, καὶ ἅμα ἐπὶ τὰ δεῖπνα πολλὰ ἐλάμβανον· ἄλφιτα· οἶνον κριθίνης ἐπὶ τοῖς συμβεβλημένοις πολλάς· ταῦτα δὲ σίτων μύμμα ἦν, τῷ στρατεύματι τῆς χώρας· πεπάρτη δ' ἡμέρα καταβαίνουσι ἐς τὸ πεδίον· ἐπεὶ δὲ κατέλαβεν αὐτοὺς ποσαφέρνης, οἷπερ τῇ δυνάμει, ἐδίδαξε τοὺς ἕλληνας τῇ αὐάγκῃ καταπασκευάσαι, οὗ πρῶτον τὸ δόρυ κάμνει· καὶ μὴ προβέσθαι ἐπὶ μαχομένοις· πολλοὶ γὰρ ἦσαν ἀτόμαχοι πεπρωμένοι· καὶ οἱ ἐκεῖνοις φέροντες· καὶ οἱ τῶν φερόντων τὰ ὅπλα διῤῥάμενοι· ἐπεὶ δὲ καπεσκεύασαν, καὶ ἐπεχείρησαν αὐτοῖς ἀκροβολίζεσθαι, οἱ βάρβαροι πρὸς τὴν κώμην προσιόντες, ἐν ᾗ ἐπαύσαντο οἱ ἕλληνες· πολὺ γὰρ διέφερεν ἐκ τῆς χώρας ὁρμᾶσθαι ἀλίσκεσθαι, ἢ προβαίνοντας ἀπὸ τοῦ πεδίου πρὸς τοὺς πολεμίους μάχεσθαι· ἐνίκα δ' ἦν ἦσαν δ' εἶλαι ὥρα, καὶ ἀπίεναι τοῖς πολεμίοις· οὔπω γὰρ μεῖον ἀπεστρατοπεδεύοντο οἱ βάρβαροι τοῦ ἑλληνικοῦ, ἑξήκοντα σταδίων, φοβούμενοι μὴ τῆς νυκτὸς ἐπίοιντο αὐτοῖς· πολὺ γὰρ, νυκτὸς ἐστι στράτευμα πρόσκοπον· οἵπερ γὰρ ἴσασι αὐτοῖς δέδεται, καὶ ὡς ἀπὸ τοσούτου πορεύσονται

δίσμοιροι δῆ, ἢν μὴ φεύγειν ἕνεκα, ἅλυδεὶ ποιῶνται ἐὰν τις θόρυβος γίγνηται, δεῖ ἀπὸ στάξαι τὸν ἴσον πρόσω αὖ δρόμον· καὶ χαλινώσαι δεῖ· καὶ θωρακισθέντα αὖθις ἀναβῆναι ἀπὸ τὸν ἵππον· τοῦτο δὲ πάντα καλεῖτο νυκτὸς, ὅτε καὶ βορύβου ὄντος, πρὶν εἰδέναι τοῦτου ἕνεκα, πρόῤῥω ἀπεσκήνουν τῶν ἑλλήνων· ἐπεὶ δὲ ἐγίγνωσκον οἱ ἕλληνες, βουλομένους ἀπέναι καὶ διαγγελλομένους, ἐκήρυξε τοῖς ἕλλησι παρασκευάσασθαι, ἀκουόντων τῶν πολεμίων· καὶ χρόνον μὲν πολὺν ἐποίουν τῆς πορείας οἱ βάρβαροι· ἐπεὶ δὲ ὁ ἥλιος ἐγίγνετο, ἀπέπαυσαν· οὐ γὰρ ἐδόκει λυσιτελεῖν αὐτοῖς, νυκτὸς πορεύεσθαι καὶ κατασκευάζεσθαι αὖθις τὸ στράτευμα· ἐπεὶ δὲ σαφῶς ἀπέπαυσε ἤδη ἑῴων οἱ ἕλληνες, ἐπορεύοντο καὶ αὐτοὶ ἀναζεύξαντες καὶ διῆλθον ὅσον ἑξήκοντα σταδίους· καὶ γίγνεται πρὸς τὸν μεταξὺ τῶν στρατοπέδων ἦν· ὥστε τῇ ὑστεραίᾳ οὐκ ἐφάνησαν οἱ πολέμιοι· οὐδὲ τῇ τρίτῃ· τῇ δὲ τετάρτῃ νυκτὸς προσελθόντες, κατέλαμβανουσι χωρίον ὑπὲρ τοῦ ἑξίου οἱ βάρβαροι· ἦ ἔμελλον οἱ ἕλληνες παρίεναι, ἀκρωνυχίαν ὄρους, ὑφ' ἣν ἡ κατάβασις ἦν ἐς τὸ πεδίον· ἐπεδὴ δὲ ἑῴα χειρίσοφος προκαταλαμβάνει τὴν ἀκρωνυχίαν, καλεῖ ξενοφῶντα ἀπὸ τῆς οὐρᾶς· καὶ κελεύει λαβόντα τοὺς πελταστὰς, παραγενέσθαι ἐς τὸ πρόσθεν· ὁ δὲ ξενοφῶν, τοὺς μὲν πελταστὰς οὐκ ἦγεν· ἅπαφανίσποντο γὰρ ἑῴα ποσαφέρνης καὶ τὸ στράτευμα πᾶν· αὐτὸς δὲ προελάσας, ἠρώτα τί καλεῖς· ὁ δὲ, λέγει αὐτῷ· ἔξεστιν ὁρᾶν· προκατείληπται γὰρ ἡμῖν ὁ τοῦ τῆς καταβάσεως λόφος· καὶ οὐκ ἔστι παρελθεῖν, ἢ μὴ τοῦτοις ἀπὸ κόφοισιν· ἀπὰ τί οὐκ ἦγες τοὺς πελταστάς· ὁ δὲ, λέγει ὅτι οὐκ ἐδόκει αὐτῷ, ὄρυμα καταλιπεῖν τὰ ὅπλα ἔτι, ἅπαφανισμένων τῶν πολεμίων· ἀπὰ μήν, ὥφελε γ' ἔφη βουλεύεσθαι, πῶς τὴς τοὺς ἀνδρας ἀπελᾶ τοῦ λόφου· ἐνταῦθα ξενοφῶν ὁρᾶ τὸ ὄρος τὴν κορυφὴν ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ στρατεύματος οὖσαν· καὶ ἀπὸ ταύτης ἔφοδον ἅπὸ τὸν λόφον, ἔνθα ἦσαν οἱ πολέμιοι· καὶ λέγει· κράτιστον ὦ χείρισοφες ἡμῖν ἴεσθαι ὡς τάχιστα ἅπὸ τὸ ἄκρον· ἐὰν γὰρ τοῦτο λάβωμεν, οὐ δυνήσονται μένειν ὑπὸ τῆς ὁδοῦ· ἀπ' ἃ βουλεῖ, μᾶλλον ἅπὸ τῷ στρατεύματι· ἐγὼ δὲ ἐθέλω πορεύεσθαι· ἢ δὲ χείρισος, πορεύου ἅπὸ τὸ ὄρος· ἐγὼ δὲ μάλα αὐτοῦ· ἀπὰ δίσμυσί σοι ἔφη ὁ χειρίσοφος, ὅπου πρῶτον βούλει ἐλέσθαι· ἢ ὃν ὁ ξενοφῶν ὅτι νεώτερός ἐστιν, ἀρρενίται προύλεσθαι· κελεύει δ' οἱ συμπέμψαι ἀπὸ τοῦ τόματος αὐτῶν ἄνδρας, μακρὰν γὰρ ἦν ἀπὸ τῆς οὐραγίας λαβεῖν· καὶ ὁ χειρίσοφος, συμπέμπει τοὺς ἀπὸ τοῦ τόματος πελταστάς· ἔλαβε δὲ τοὺς κατὰ μέσον τοῦ πηλοῦ σῶν ἔπαθαι δ' ἐκέλευσεν αὐτῷ καὶ τοὺς τριακοσίους ὁ χείρισοφος· οὓς αὖ τοὺς ἦγε τῶν ἅπαλέξιων ἅπὸ τῷ τόματος τοῦ πηλοῦ· ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο ὡς ἐδύναντο τάχιστα· οἱ δ' ἅπὸ τοῦ λόφου πολέμιοι ὡς ἐνόησαν αὖτ' τὴν πορείαν ἅπὸ τὸ ἄκρου, δύο καὶ αὐτοὶ ὥρμησαν ἁμιλλᾶσθαι ἅπὸ τὸ ἄκρου· καὶ ἐνταῦθα, πολλὴ μὲν κραυγὴ ἦν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατεύματος, διακελευομένων τοῖς ἑαυτῶν, πολλὴ δὲ κραυγὴ ἦν ἀμφὶ ποσαφέρνην τοῖς ἑαυτῶν κελευομένοις· ξενοφῶν δὲ παρελαύνων ἅπὸ τοῦ ἵππου, παρεκελεύετο τάδε· ἄνδρες νῦν δὴ τὴν ἑλλάδα νομίζετε ἁμιλλᾶσθαι· νῦν πρὸς παῖδας καὶ γυναῖκας· νῦν ὀλίγον πονήσαντες χρόνον, ἅμαχεῖ τὴν λοιπὴν πορευσόμεθα· σωτηρίδας δὲ ὁ σκύμνιος ἅπεν· οὐκ ἐξ ἴσου ὦ ξενοφῶν ἐσμὲν· σὺ μὲν γὰρ ἐφ' ἵππου οὐχὶ· ἐγὼ δὲ χαλεπῶς κάμνω, τὴν ἀσπίδα φέρων· καὶ ὃς ἀκούσας ταῦτα παῦσάμενος ἀπὸ τοῦ ἵππου, ὡθεῖτο αὐτὸν ἐκ τῆς τάξεως· καὶ τὴν ἀσπίδα ἀφελόμενος ὡς ἐδύνατο, τάχιστα ἐπορεύετο· ἐτύγχανε δὲ καὶ βώρακα ἔχων ὁ ἱππικόν· ὥστε ἅπὸ ἔτο· καὶ τοῖς μὲν ἔμπροσθεν ὑπάγειν παρεκελεύετο· τοῖς δὲ ὄπισθεν παριέναι, μυρίοις ἐπομένοις· οἱ δ' ἄλλοι στρατιῶται, ᾠμωύοσι καὶ λοιδοροῦσι τὸν σωτηρίδαν, ἕως ἠνάγκασαν λαβόντα τὴν ἀσπίδα, προύλεσθαι· ὁ δὲ, ἀναβὰς ἅπὸ τοῦ ἵππου, ἕως μὲν βάσιμα ἦν, ἤλαυνεν· ἐπεὶ δὲ ἄβατα ἦν, καταλιπὼν τὸν ἵππον, ἐπορεύετο πεζῇ· καὶ φθάνουσιν ἅπὸ τῷ ἄκρῳ γενόμενοι τοὺς πολεμίους· ἔνθα δὴ οἱ μὲν βάρβαροι τραφέντες, ἔφευγον ἧ ἕκαστος ἐδύνατο· οἱ δ' ἕλληνες ἔχοντο τοῦ ἄκρου· οἱ δὲ ἀμφὶ ποσαφέρνην καὶ ἀριαῖον ἀποτρεπόμενοι, ἄλλην ὁδὸν ᾤχοντο· οἱ δ' ἀμφὶ χείρισοφον, καταβάντες ἐς τὸ πεδίον, ἐστράποντο δίσσοι ἐν κώμῃ μεστῇ πολλῶν ἀγαθῶν· ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι κῶμαι πλήρεις πολλῶν ἀγαθῶν ἐν τούτῳ τῷ πεδίῳ· παρὰ τὸν πίγητα ποταμὸν· ἐνίκα δ' ἀν δεῖλη, ἐξαπίνης ἅπὸ φαίνονται οἱ πολέμιοι ἐν τῷ πεδίῳ· καὶ τῶν ἑλλήνων κατέκοψαν τινὰς τῶν ἐσκεδασμένων ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἁρπαγήν· καὶ γὰρ ὁμοῦ πολλοὶ βοσκήματα διαβιβαζόμενα ἐς τὸ πρόσω τοῦ ποταμοῦ κατελήφθησαν· ἐνταῦθα ποσαφέρνης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, καὶ ἤδη ἐπεχείρησαν τὰς κώμας· καὶ ἦσαν ἑλλήνων μάλα πολλοὶ σποτεσκευασμένοι· ἔνιοι μὲν τὰ ἅπὸ τὰ ὅπλα ἀκαύσοιεν, οὐκ ἔχοιεν ὅπόθεν λαμβάνοιεν· καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ χειρίσοφον, ἀπέσωσαν ἐκ τῆς βοιβείας· ὁ δὲ ξενοφῶν, ἐπεὶ κατέβη παρελαύνων ἅπὸ τὰς τάξεις, ἐνίκα ἀπὸ τῆς βοιβείας ἀπέσεσαν οἱ ἕλληνες, ἔλεγεν ὁρᾶτε ὦ ἄνδρες ἕλληνες, ὅ φιεύπας τὴν χώραν ἣν ἡμεῖς ἤλθομεν ἄγοντες ἐπ' ἐκείνους, ἐπεὶ ἐπαύσατο, διεπράττοντο μὴ κάειν τὴν βασιλέως χώραν, νῦν αὐτοὶ κάουσιν ὡς ἀποστρίαν· ἐὰν γοῦν καταλίπωσί τε αὐτοῖς τὰ ἅπὸ τὰ ὅπλα, ὅλον τε καὶ ἡμᾶς ἐνταῦθα πορθοῦντας· ἀπὰ ὦ χείρισοφες ἔφη· δοκεῖ μοι βοηθεῖν ἅπὸ τοὺς καόντας, ὡς ὑπὸ τῆς ἡμετέρας· ὁ δὲ χείρισοφος ἅπειν· οὔκουν ἐμοιγε δοκεῖ· ἀπὰ καὶ ἡμεῖς ἔφη κάωμεν· καὶ οὕτω βάττον ποιήσονται· ἐπεὶ δ' ἅπὸ τὰς σκηνὰς ἀπῆλθον, οἱ μὲν ἄλλοι πρὸ

ἀπὸ τοῦ τόματος
ἅπὸ τῷ τόματι

Soteridas

πα ἅπαντα δῆλα ἦσαν. στρατηγοὶ δὲ καὶ λοχαγοὶ σπανίλθον. καὶ ἐνταῦθα πολλὴ ἀπορία ἦν. ἐντεῦθεν μὲν γὰρ ὄρη ἦν ὑπερύψηλα. ἐνῆν δὲ πάμπολυς τοσοῦτος ὁ βάθος, ὡς μὴ δὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν, πεπηγότος δὲ βάθους ἀπορουμένοις δὲ αὐτοῖς, προσελθὼν τις αὐτῷ ἐρόδιος, ἔφη, ἐγὼ θέλω ὑμᾶς διαβιβάσαι, καὶ πεντακισχιλίους ὁπλίτας, ἂν μοι ὦν δόλομαι ὑπερετήσητε. καὶ τάλαντον μισθὸν περίσητε. ἐρωτώμενος δὲ ὅτου δεήσοιτο, ἀσκῶν ἔφη δισχιλίων δεήσομαι. πολλὰ δὲ ὁρῶ τοῦτο πρόβατα, αἶγας καὶ βόας καὶ ὄνους. ἃ ἀποδαρέντα καὶ φυσηθέντα, ἱκανῶς αὐτῷ παρέξει τὴν διάβασιν. δεήσομαι δὲ καὶ τῶν μασῶν, ἐς χρήσεσθαι πρὸς τὰ ὑποζύγια. τούτοις δ' ἔφη ξυλίσασθαι τοὺς ἀσκούς, πρὸς ἀγκίλους ἁρμόσας ἕκαστον ἀσκόν. λίθοις δὲ πίσας. καὶ ἀφεὶς ὡς πρὸς ἀγγύρας. ἐς τὸ ὕδωρ δὲ ἀγαγών, καὶ ἀμφοτέρωθεν δήσας, ἐπιβαλὼν ὕλην. καὶ γῆν ἐπιφορήσω. ὅπερ μὲν οὖν οὐ καπεδύσεσθε, αὐτίκα μάλα εἴσεσθε. ὁ γὰρ ἀσκὸς, δύο ἀνδρας ἔχει τὸν μὴ καπεδύναι. ὡς τὸ δὲ ὀλισθαίνειν, ἢ ὕλη καὶ ἡ γῆ χήσει. ἀκούσαντες ταῦτα τοῖς στρατηγοῖς, τὸ μὲν ἐνθύμημα χάριεν ἐδόκει εἶναι. τὸ δὲ ἔργον ἀδύνατον. ἦσαν γὰρ οἱ κωλύσοντες πολλοὶ πανταχῆς. οἱ δὲ θύσαι τοῖς πρώτοις, οὐδεὶς ἀνεπέτρεπεν τοῦτ' ποιεῖν. ἐνταῦθα τὴν μὲν ὑστεραίαν, ἐπαύσαντο χωροῦντες ἐς τοὔμπαλιν, ἢ πρὸς βαβυλῶνα ἐς τὰς ἀκουόσης κώμας κατακαύσαντες ἔνθεν ἐξέπεσον ὥστε οἱ πολέμιοι οὐ προσλογισάμενοι ἀπαλ ἐβεβήκεσαν, καὶ ὅμοιοι ἦσαν θαυμαζόντες ὅτῳ ποτὲ τρόπῳ ποτὲ ἔλθοντες οἱ ἕλληνες καὶ πέρα χωρίον ἐντεῦθεν οἱ μὲν ἄλλοι στρατιῶται, ἀμφὶ τὰ αὐτὰ δεῖπνα ἦσαν. οἱ δὲ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ πάλιν σπανίλθον. καὶ σπαναγόντες τοὺς ὠχμαλώτους, ἤλεγχον, τίνη κύκλῳ πᾶσαν χώραν τὴς ἑκάστοτε εἴη. οἱ δ' ἔλεγον ὅτι πᾶσα μὲν πρὸς μεσημβρίαν, τῆς μὲν βαβυλῶνα εἴη καὶ μηδίαν, δι' ἧς πορεύοιεν. ἡ δὲ πρὸς ἕω, μέχρι σούσων τε καὶ ἐκβάτανα φέροιεν, ἔνθα βεβήκασι καὶ ἐπιζεύξειν λέγεται βασιλεύς. ἡ δὲ, διαβαίη τὸν ποταμὸν πρὸς ἑσπέραν, μέχρι λυδίαν καὶ ἰωνίαν φέροι ἡ δὲ, διὰ τῶν ὀρέων καὶ πρὸς ἄρκτον τετραμμένη, ὅτη ἐς καρδούχους ἄγοι. πρὸς τοὺς δ' ἔφασαν οἰκεῖν ἀνὰ πάντα ὄρη, καὶ πολεμικοὺς εἶναι, καὶ βασιλέως οὐκ ἀκούειν. ἀνὰ κράτος ἐμβάλλειν πρὸς ἃς αὐτοῖς βασιλικὴν στρατιάν, δῄοκα μυριάδας. τούτους δὲ οὐδένα ἀπονοεῖσθαι διὰ τὴν δυσχωρίαν. ὅπερ καὶ μόνοι πρὸς τὸν σατράπην τὸν ἐν τῷ πεδίῳ πεισθῆναι, καὶ ἐπιμίγνυσθαι σφῶν πρὸς ἐκείνους, καὶ ἐκείνων πρὸς αὐτούς. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ στρατηγοὶ, ἐκάθισαν χωρὶς, τοὺς ἑκατὸν ἅμα ἕπεσθαι φάσκοντας δώσειν, οὐδὲν δ' ἧττον πεισάντες, ὅσοι προθύεσθαι ἐμέλλον. ἐδόκει δὲ τοῖς στρατηγοῖς αὐτοῖς ἀνάγκαιον εἶναι, διὰ τῶν ὀρέων ἐς καρδούχους ἐμβάλλειν. τούτους γὰρ διελθόντες, ἔφασαν ἐς ἀρμενίαν ἥξειν, ἣν ὁρῶντας ἤρχε, πολλῆς καὶ εὐδαίμονος. εἶναι δὲ ἐνθεν δὲ δύο πόρον ἔφασαν εἶναι, ὅπῃ τις ἐθέλει πορεύεσθαι. ἢ πρὸς τὴν εὐθὺ σπονῖκα δρόμῳ τῆς ὥρας, τὴν πορείαν ποιούμενον. τὴν γὰρ ὑπερβολὴν τῶν ὀρέων ἐδόκει σφίσι μὴ καταλιφθῆναι. καὶ πανταχόθεν λαβεῖν ἐπιτήδεια, ἕως ἂν ἔλθωσιν ἐς τὴν μηδίαν. συσκευασμένοις πᾶσι ταῦτα ἔδοξε καὶ ἐπεσθαι, καὶ ἅμα ἕῳ τῆς ἡμέρας ἡγεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐδόκει, συνεσκευασμένοις πᾶσι ταῦτα ἔδοξε καὶ ἐπεσθαι, καὶ ἅμα ἕῳ τῆς ἡμέρας ἡγεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐδόκει, συνεσκευασμένοις πᾶσι ταῦτα ἔδοξε καὶ ἐπεσθαι, καὶ ἅμα ἕῳ τῆς ἡμέρας ἡγεῖσθαι.

Susa
Ecbatana
Carduchi

Ὅσα μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει ἐγένετο μέχρι τῆς μάχης, καὶ ὅσα μετὰ τὴν μάχην ἐν τοῖς ἀπογόνοις, ἃς βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν κύρῳ ἀναβάντες Ἕλληνες ἐπανεσώσαντο, καὶ ὅσα παρέβαινε τὰς σπονδὰς βασιλεὺς καὶ ποσαφέρουσι ἐπολέμησε πρὸς τοὺς ἕλληνας, ἐπακολουθοῦντες τῷ πρόσω στρατεύματος, ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, ἔνθα ὁ μὲν τίγρης ποταμὸς, πλατὰ ἦσαν ἄπρος ἦν διὰ τὸ βάθος καὶ μέγεθος, παρόδος δὲ οὐκ ἦν, ἀλλὰ πὰ καρδούχια ὄρη ἀπότομα ὑπερῳκεῖτο τοῦ ποταμοῦ ἐκρέμματο, ἐδόκει δὲ τοῖς στρατιώταις διὰ τῶν ὀρέων πορεύεσθαι ἕνα, ἥκιστα γὰρ ἂν σκοπῶσιν, ὅπῃ ἢ διέλθοιεν τὰ καρδούχια ὄρη ἐν τῇ ἀρμενίᾳ πὰς πύλας τοῦ τίγρητος ποταμοῦ, ἢν μὲν βούλωνται διαβῆσαι ἦν δὲ μὴ βούλωνται, πορίασι. καὶ ἦν οὕτω γενόν. τὴν δ' ἐς τοὺς καρδούχους ἐμβολὴν, ὧδε ποιοῦνται. ἅμα μὲν λαβεῖν ἀφρώμενοι, ἅμα δὲ φθάσαι, πρὶν τοὺς πολεμίους καταλαβεῖν πὰ ἄκρα. νύκα δ' ἦν ἀμφὶ τὴν πέλου πάνω φυλακήν, καὶ ἐλείποντο τῆς νυκτὸς ὅσον σκοπαίους διελθεῖν τὸ πεδίον, πνικαυπὰ αὐτῶν ἀπὸ παραγγέλσεως προθύμως, ἀφικνοῦνται ἅμα τῇ ἡμέρᾳ πρὸς τὸ ὄρος. ἔνθα δὴ χειρίσοφος μὲν ἡγεῖτο τοῦ στρατεύματος, λαβὼν τὸ ἀμφ' αὐτὸν, καὶ τοὺς γυμνήτας πάντας. ξενοφῶν δὲ, σὺν τοῖς ὀπισθοφυλακεῖν ὁπλίτας, εἴ τινες ἐπίοιεν. οὐδένα ἔχων γυμνῆτα. οὐδὲ γὰρ ἐδόκει κίνδυνος εἶναι μὴ τῆς ἄνω προδυομένων ἐκ τοῦ ὄπισθεν ἐπίοιεν. καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἄκρον ἀναβαίνει χειρίσοφος, πρίν τινα αἴσθεσθαι τοὺς πολεμίους. ἔφευγε δὲ ὑφηγεῖτο. ἐφείπετο δὲ ἀεὶ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ στρατεύματος ἐς τὰς κώμας, τὰς ἐν τοῖς ἀγκεσπεσὶ καὶ μυχοῖς τῶν ὀρέων. ἐνθα δὴ οἱ μὲν καρδούχοι ἐκλιπόντες τὰς οἰκίας, ἔχοντες καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, ἐφυγον εἰς πὰ ὄρη. πὰ δ' ἐπιτήδεια, πολλὰ ἦν λαμβάνειν.

ἦσαν

ἦσαν δὲ καὶ χαλκώματα πάμπολλοι κατεσκευασμένα οἰκίαι. ὧν οὐδὲν ἔφερον οἱ ἕλληνες. οὐδὲ γὰρ ἐπωλοῦντο. ἐδίωκον, ὑποφεύγοντες, ἕως αὐτοὶ ἐθελήσειαν οἱ καρδούχοι, διεῖναι αὐτοῖς ὡς διὰ φιλίας τῆς χώρας, ἐπεὶ καὶ βασιλεῖ πολέμιοι ἦσαν. πὰ μέντοι ἐπιτήδεια ὅπῃ τις ἐπιτυγχάνοι, ἐλάμβανον. ἀνάγκη γὰρ ἦν. οἱ δὲ καρδούχοι, οὔτε καλούντων ὑπήκουον, οὔτε ἄλλο φιλικὸν οὐδὲν ἐποίουν. ὅτε δὲ οἱ πελοποννήσιοι τῶν ἑλλήνων, κατέβαινον ἐς τὰς κώμας ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἤδη σκοπαίοι, διὰ γὰρ τὸ γενναῖον ἐνῆν τὴν ὁδὸν ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀναβάσεις οὐ τοῖς ἐγένετο καὶ καταβάσεις ἐς τὰς κώμας. τότε δὴ συλλεγέντες πινὲς τῶν καρδούχων, τοῖς πελοποννησίοις ἐπέθεντο, καὶ ἀπέκτειναν πινας. καὶ λίθοις καὶ τοξεύμασι κατέτρωσαν, ὀλίγοι πινὲς ὄντες. ἐξ ἀπροσδοκήτου γὰρ αὐτοῖς ἐπέπεσε τὸ ἑλληνικόν. ἡ μάχη τότε μείοις σπανίλεγησαν, ἐκινδύνευσεν ἂν διαφθαρῆναι πολλὰ τοῦ στρατεύματος. καὶ τῶν μὲν νύκτα οὕτως ἐν τῇς κώμαις ηὐλίσθησαν. οἱ δὲ καρδούχοι, κύκλῳ πυρὰ ἔκαιον πᾶσι τῶν ὀρέων. καὶ σπανέρων ἀμάχοις. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, σπανέλθοντοι τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς ἕδοξε ἑλλήνων, ἔδοξε ἵνα μὴ ὀκνοῦντες τὰ ἀναγκαῖα καὶ τὰ δυνατώτατα προθύεσθαι ἔχοντες, καπαλιπόντες τὰ ἄλλα. καὶ ὁπόσα ἦν νεωστὶ ὠχμαλωτα αὐθαίρετα ἐν τῇ στρατιᾷ, πάντα ἀφιέναι σχολαίαν γὰρ ἠοιοῦντο τὴν πορείαν, πολλὰ ὄντα τὰ ὑποζύγια καὶ τὰ αἰχμάπα. καὶ πολλοὶ δὴ αὐτῶν οἱ αὐτοὶ τοῦτο τοῖς ὄντες, ἀπόμαχοι ἦσαν. διαπασά τε τὰ αὐτὰ δεῖπνα ἔδει περίζεσθαι καὶ φέρεσθαι πολλῶν ἵππων ἀποθνησκόντων ὄντων. ὁδῷ δὲ τοῦτο, ἐκπερυσὶν οὕτω ποιεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἀριστήσαντες ἐπορεύοντο, ὑποστάντες ἐν τενῷ οἱ στρατηγοὶ, ἐπεὶ εὑρίσκοιεν ἵππον ἄχρηστον μὴ ἀφιέμενον, ἀφιεῦντο. οἱ δ' ἐπείοντο. πάντ', εἴ τις ἐπέλεγεν, ἢ παιδὸς αὐτοῦ μνήσας, ἢ γυναικὸς ἵππον δωρεῶν. καὶ τοῦτον μὲν τὴν ἡμέραν. οὕτως ἐπορεύθησαν. πὰ μὴν μαχόμενοι. πὰ δὲ, καὶ ἀναπαυόμενοι. ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν, χειμὼν γίνεται πολὺς. ἀναγκαῖον δὴν προθύεσθαι. οὐ γὰρ ἦν ἱκανὰ πὰ αὐτὰ δεῖπνα. καὶ ἡγεῖτο μὲν χειρίσοφος. ὠπαθοφυλακεῖ δὲ ξενοφῶν. καὶ οἱ πολέμιοι, ἰσχυρῶς ἐπεπίεσντο. καὶ γενῶν ὄντων τῶν χωρίων, ἐγγὺς πρόσοντες, ἐτόξευον. καὶ ἐσφενδόνων. ὥστε ἠναγκάζοντο οἱ ἕλληνες αὐτοὶ διώκοντες, καὶ πάλιν ἀναχαζόμενοι, σχολῇ προθύεσθαι. καὶ θαυμαὰ παρήγγειλεν ὁ ξενοφῶν ὑπομένειν, ὅτι οἱ πολέμιοι ἰσχυρῶς αὐτοὶ ἐοίκεσαν. ἐνθα ὁ χειρίσοφος, ἄλλοτε μὲν ὅτε παρεγγυῶντο ὑπέμενε. τότε δὲ οὐχ ὑπέμενεν. ἀλλ' ἦγε πὰ χέως καὶ παρηγγύα ἕπεσθαι. ὡς τὸ δὴ λοιπὸν, ὅπῃ παράγματα εἴη. σχολὴ δὲ οὐκ ἦν ἰδεῖν παρελθόντα τὸ ἀπὸ τῆς σπουδῆς. ὥστε πὰ πρόσια, δρομία φυγῆς ἐγίγνετο τοῖς σπασοφύλαξι. καὶ ἐνταῦθα ἀποθνήσκει ἀνὴρ, ἀγαθὸς λακωνικὸς κλεώνυμος, πεζοῦσθείς διὰ τῆς ἀσπίδος καὶ τῆς φολάδος ἐς πὰ πλάγια. καὶ βασας ὀρκας διαπρῆς ἐς τὴν κεφαλήν. ἐπεσθ' ἡ ἔπ πὰ φίκνοῦντο σπεισασθαι, δοῦναι ὡς σπάχειν ὁ ξενοφῶν, ἐλθὼν πρὸς τὸν χειρίσοφον, ἵνα τὸ αὐτὸν ὅπῃ οὐχ ὑπέμενεν. ἀνηναγκάζοντο φεύγοντες ἅμα μαχεσθαι. καὶ νῦν δύο καλὼ πὰ καγαθὼ ἀνδρε πεθνάτην. καὶ οὔτε ἀνελέσθαι, οὔτε θάψαι αὐτὼ ἐδυνάμεθα. ἀποκρίνεται πρὸς ταῦτα ὁ χειρίσοφος. βλέπων ἔφη ἐς πὰ ὄρη καὶ ἰδέ, ὡς ἀβατα πάντα ἐστί. μία δὲ αὕτη ὁδὸς ἣν ὁρᾷς ὁρισμένα. καὶ ἅπαντα τὴν ὁρᾷ ἀνθρώπων ἑξήκοντα ἴσχυον τοῦτον τὸν λόφον. τοῦτο ἐγὼ ἐπανόδευν. καὶ διὰ τοῦτο σε οὐχ ὑπέμενον, εἴπως δυναίμην φθάσαι, πρὶν κατειλῆφθαι τὴν ὑπερβολήν. οἱ δὲ πεμφθέντες ὅτι ἔχομεν, οὐ φασὶν ἡμῖν ἄλλην ὁδόν. ὁ δὲ ξενοφῶν λέγει. ἀλλ' ἐγὼ ἔχω δύο αὐθρας. ἐπεὶ γὰρ ἡμῖν πρᾴγματα παρεῖχον, ἐννοήσασθαι ἔδοξε καὶ ἀπαπροῦσαι ἐποίησε. καὶ ἀπεκτείναμεν μὲν πινας αὐτῶν. καὶ ζῶντας πρὸς ἐμὲ ἤγαγον λαβεῖν, αὐτοῦ τοῦ ἕνεκεν, ὅπως ἥκιστα ἡδέως τὴν χώραν κακώσομεθα. καὶ δύο ἀγαγόντες τοὺς αὐθρώπους, ἔλεγχον διαλαβόντες, εἴ τινα ἄλλην ὁδὸν ἢ τὴν φανεράν. ὁ μὲν οὖν ἕτερος οὐκ ἔφη. καὶ μάλα πολλῶν φόβων πρόσαγομένων. ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ὠφέλιμον ἔλεγεν, ὁρῶντες τοῦ ἑτέρου κατεφάγη. ὁ δὲ λοιπὸς ἔλεξεν. ὅπου μὲν διαταῦτα οὐ φαίνεται ἔνεστιν, ὅπῃ ὠπῷ τυγχάνει ὑγατήρ ἐκεῖ, παρ' αὐτοῖς ἐκδεδόμηκεν αὐτὸς δ' ἔφη ἡγήσεσθαι ἂν ὑποζυγίοις πρόσιτον καὶ ὑποζυγίοις πρόσιτον ὁδὸν. ὁρῶτ', ἔφη ὁ δ' εἶπεν αὐτῷ ὑπόσα τὸν χωρίον, ἔφησε καὶ ἄκρον. καὶ ἅμ' ἦς ὠπῷ καπλήροιτο, ἀδύνατον εἶναι παρελθεῖν. ἐντεῦθεν δὴ ὁδὸς συγκαλέσαντας λοχαγοὺς καὶ πελταστὰς καὶ τῶν ὁπλιτῶν, λέγειν τε πὰ παρόντα. καὶ ἐρωτᾶν εἴ τις ἐστὶν, ὅστις αὐτὸς ἀγαθὸς ἐθέλοι γενέσθαι, καὶ ὑποσχὰς ἐθέλοντας προθύεσθαι. ὑφίστανται Ἴφων μὲν ὁ μιτιθῶν, ἀριστώνυμος μεθυδρισὺς ἀρκὰς. καὶ ἀγασίας συμφάλιος ἀρκὰς. αὐτὸς δὲ ἐαυτοῦ, καλλίμαχος παρράσιος ἀρκὰς. καὶ ἀγασίας συμφάλιος ἀρκὰς. καὶ οὗτος ἔφη ἐθέλειν προθύεσθαι, πρὸς λαβὼν ἐθέλοντὰς ἐκ πάντων στρατεύματος. δῆτα γὰρ οἶδα ἔφη, ὅπῃ ἔχοντα πολλοὶ Ἴφωνέων, ἐμοῦ ἡγουμένου. ἐκ τούτου ὁρῶντων, εἴτις καὶ Ἴφων γυμνήτων ἢ παξιάρχων ἐθέλοι συμπροθύεσθαι ὑφίστατο ἀριστάρχος ὃς πολλαχοῦ πολλοῦ ἄξιος τῇ στρατιᾷ ἦν. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐγένετο. καὶ ἦν μὲν δὴ ἐλαφρὸν αὐτοῖς, ἐμφανόντας, προθύεσθαι. καὶ τὸν ἡγεμόνα δήσαντες, παραδίδοσαν αὐτοῖς. καὶ σπένδεσθαι τὴν μὲν νύκτα, ἣν λάβωσι τὸ ἄκρον, τὸ χωρίον φυλάττειν. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ σάλπιγγι σημαίνειν. καὶ τοὺς μὲν ἄνω ὄντας, ἰέναι ἐπὶ τοὺς κατὰ

δόξαν δὲ ταῦτα
1. cum hoc decreui
sent.

Cleonymus
Basias
διαμπερές

λεγχον. 1. in
terrogabant ex
grebant.

Aristonymus
Agasias
methydrius
Callimach)
Agasias
Aristarch)

χοντας τὴν φαλαγγα ἐβαινον· αὐτοὶ δὲ συμβουλευόμενοι ἐβάδιζον ὡς αὐ δύνωνται τάχιστα, τῶν τε συμβαίνοντων· οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο, πολὺς ὡς διχίλιοι· καὶ ὕδωρ πολὺ ἦν ἐξ οὐρανοῦ· ξενοφῶν δὲ ἔχων τοὺς ὀπισθοφύλακας, ἦγετο πρὸς τὴν φαλαγγα ἐβαινον, ὅπως τῶν τῇ ὁδῷ οἱ πολέμιοι προσέχοιεν τὸν νοῦν· καὶ ὡς μάλιστα λάθοιεν οἱ παίοντες· ἐπεὶ δὲ ἦσαν ὅσον ὡσὶ χαράδραν οἱ ὀπισθοφύλακες, ἵνα ἐδεῖτο διαβαίνειν πρὸς τὸ ὄρθιον ἐκβαίνειν, τηνικαῦτα ἐπιλείπουσιν οἱ βάρβαροι, ὁλοτρόχους ἀμαξιαίους, καὶ μείζους καὶ ἐλάττους λίθους, οἱ φερόμενοι, παίοντες πρὸς τὰς πέτρας, διεσφενδόνων· καὶ πάντα τὰ πλάσια οὐδὲν ἧττον ἦν τῇ ὁδῷ· ἔνιοι δὲ τῶν λοχαγῶν, ἃ μὴ τοῦτο δύναιντο, ἄλλη ἐπειρῶντο· καὶ τοῦτο ἐποίουν, μέχρι σκότος ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ ᾤοντο, ἀφιέναι εἶναι ἀπίοντας, τότε ἀπῆλθον ὡσὶ τὸ δεῖπνον· ἐτύγχανον δὲ καὶ ἀφίρισι οὖσης οὐ τῶν οἱ ὀπισθοφύλακες· οἱ μὲν τοι πολέμιοι, οὐδ' ἀπεπαύσαντο ὅλης τῆς νυκτὸς, κυλινδοῦντες τοὺς λίθους· πικμήσαντες δ' ἦν τῷ λόφῳ· οἱ δὲ ἔχοντες τὸν ἡγεμόνα, καὶ πᾶ κύκλῳ πορεύοντες, καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας, ἀμφὶ πῦρ καθεύδοντας· καὶ τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς δὲ, καπαδιώξαντες, αὐτοὶ ἐνέβαινον, ὡς κατέχοντες τὸ ἄκρον· οἱ δ' οὐ κατεῖχον· ἀνὰ μαγὸς ἦν ὑπὲρ αὐτῶν· παρ' ὃν ἦν ἡ ἔξοδος, ἐφ' ἣ ἐκαθεύδοντο· καὶ τὴν μὲν νύκτα, ἐντεῦθεν ὡσὶ τοὺς πολεμίους ἦν· οἱ ὡσὶ τῇ φαλαγγι ὁδῷ ἐκαθεύδοντο· καὶ τὴν μὲν νύκτα, ἐντεῦθεν διήγαγον· ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ὑπέφαινεν, ἐπορεύοντο σὺν τοῖς παγμοῖς ὡσὶ τοὺς πολεμίους· καὶ γὰρ ὁμίχλη ἐγένετο· ὡς πελάσαι ἐγγὺς προσελθόντες· ἐπεὶ δὲ εἶδον ἀγήλους, ἅπερ σάλπιγξ ἐφθέγξατο· καὶ ἀλαλάξαντες οἱ ἕλληνες, ἵεντο ἐς τοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους· οἱ δ' οὐκ ἐδέξαντο· ἀλλὰ καπελιπόντες τὴν ὁδὸν φοβοῦντες, ὀλίγοι ἀπέθνησκον· οὗτοι γὰρ ἔσαν· οἱ δ' ἀμφὶ χειρίσοφον ἀκούσαντες τὴς σάλπιγγος, αὖθις ἵεντο αὖ κατὰ τὴν φαλαγγα ὁδόν· ἄλλοι δὲ ἄλλη πανταχῆ, καπαπεφευγότες ὁδοὺς ἐπορεύοντο· ἦ ἔτυχον ἕκαστοι ὄντες· καὶ ἐκβαίνοντες ὡς ἐδύναντο, αὖ μὲν ἀγήλους τοῖς ὄρεσι· καὶ οὗτοι μὲν ἀνθρώπους τοῖς ὄρεσι καπαλαβοῦσι τὸ χωρίον· ξενοφῶν δὲ ἔχων τῶν ὀπισθοφυλάκων τοὺς ἡμίσεις, ἐπορεύετο, ἦ ἄρα οἱ ἡγεμόνα ἔχοντες· ἀλοδωτάτη γὰρ ἦν τοῖς ὑποζυγίοις· τοὺς δ' ἡμίσεις, ὀπισθεν ἄγων τῶν ὑποζυγίων· ἐπεξεπορεύοντο δ' ἐν τυχαίοισι λόφῳ ὑπὸ τῆς ὁδοῦ, κατειλημμένῳ ὑπὸ τῶν πολεμίων· οὓς ἢ ἀπωκόπαν ἦν ἀνάγκη, ἢ διεξιέναι ἀπὸ τῶν ἄλλων ἑλλήνων· καὶ αὐτοὶ μὲν αὖ ἐπορεύθησαν, ἦ ἄρα οἱ ἄλλοι· τὰ δ' ὑποζύγια, οὐκ ἦν ἄλλη ἢ τοῦτῃ ἐκβῆναι· ἔνθα δὴ παρακελευσάμενοι ἀγήλοις, προσβάλλουσι πρὸς τὸν λόφον, ὀρθίοις τοῖς λόχοις, οὐ κύκλῳ· ἀνὰ καπαλιπόντες ἀμφοδὸν τοῖς πολεμίοις ἢ βουλοίντο φεύγειν· καὶ ὀρῶντες αὐτοὺς ἀναβαίνοντας ὅτῳ ἐδύναντο ἕκαστος, οἱ βάρβαροι, οὔτε ἐπέξιον, οὔτε ἔβαλλον, ἐγγὺς ὁδοῦ προσιόντας· ἀνὰ φυγὴ λείποντο τὸ χωρίον· καὶ τοῦτο τε παρελυθεισαν οἱ ἕλληνες· καὶ ἕτερον ὁρῶντες ἐμπροσθεν λόφον κατέχομενον, ὡσὶ τοῦτον αὖθις ἐδίωκον· ὁρῶντες δ' εἰσαντας αὐτοὺς, μὴ κυκλωθέντες πολιορκοῖντο ἀποληίπειν· οἱ δέ, ἆρα ἀπὸ τοῦ ἄκρου καθορῶντες τὰ ὀπισθεν γιγνόμενα, πάντες ὡσὶ τοὺς ὀπισθοφύλακας· ἐχώρουν· καὶ ξενοφῶν μὲν σὺν τοῖς νεωτάτοις αὐτῶν ἐβαινεν ὡσὶ τὸ ἄκρον· τοὺς δ' ἄλλους ἐκέλευσεν ὑπάγειν, ὅπως οἱ πλούσιοι λοχαγοὶ πρὸς μίξεσιν· καὶ προσελθόντας κατὰ τὴν ὁδὸν ἐν τῷ ὁμαλῷ θέσθαι τὰ ὅπλα εἴπειν· καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἦλθεν ἄρχαγόρας ὁ ἀργεῖος τοξεύων, καὶ λέγει ὡς ἀπεκόπησαν ἀπὸ τοῦ πρώτου λόφου· καὶ ὅτι πιθανὸς κηφισόδωρος καὶ ἀμφικράτης· καὶ ἄλλοι ὅσοι μὴ ἀηδόμενοι κατὰ τὰς πέτρας, πρὸς τοὺς ὀπισθοφύλακας ἀφίκοντο· ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι οἱ βάρβαροι, ἦκον ἐπ' αὐτὸ πορον λόφον τῷ μαγῷ· καὶ ξενοφῶν διελέγετο αὐτοῖς διερμηνεύς πῃ ἀπογένων· καὶ τοὺς νεκροὺς ἀπέτιθεσαν· οἷσπερ ἔφασαν ἀποδώσειν, ἐφ' ᾧ μὴ κτείνειν τὰς κώμας· σὺν μισθολογεῖ ταῦτα ὁ ξενοφῶν· ἐν ᾧ δὲ τὸ μὲν ἄλλο στράτευμα παρεῖη, οἱ δὲ, ταῦτα διελέγοντο, ταῦτα οἱ ἐκ τούτου τοῦ τόπου συνερρύησαν· ἐνταῦθα ἵσαντο οἱ πολέμιοι· καὶ ἐπεὶ ἠρέσατο καπαβαίνειν ἀπὸ τοῦ μαγοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους ἔνθα τὰ ὅπλα ἔκειντο, ἵεντο δὴ οἱ πολέμιοι, πολλῶ πλείους καὶ βορύβω· καὶ ἐπεὶ ἐγένοντο ὡσὶ τῆς κρουφῆς τοῦ μαγοῦ, ἀφ' οὗ ξενοφῶν καπέβαινεν, ἐκυλίνδουν πέτρας· καὶ ἑνὸς μὲν καπίπεσον ὁ σκέλος· ξενοφῶντα δὲ ὑπασπιστὴς ἔχων τὴν ἀσπίδα, ἀπέλιπεν· ἀυλοχος δὲ λουσιὰς ἀρκὰς, παρέδεσμεν αὐτῷ ὁμίτης· καὶ πρὸ ἀμφοῖν προβεβλημένος ἀπεχώρει· καὶ οἱ ἄλλοι πρὸς τοὺς σπιτπαγμένοις

(Cephisodor) Cephisophó — μαγός — Archagoras — Amphicrates — Lusiu — Eurylochus

νοις ἀπῆλθον· ἐκ δὲ τούτου, πᾶν ὁμοῦ ἐγένετο τὸ ἑλληνικόν· καὶ ἐσκήνησαν αὐτοῦ ἐν πολλαῖς καὶ καλαῖς καὶ πανσπερείαις ἀλωαῖς· ἦν γὰρ οἶνος πολύς ἦν, ὡς τε ἐν λάκκοις κονιατοῖς ἔχον· ξενοφῶν δὲ καὶ χειρίσοφος διεπράξαντο, ὥστε λαβόντες τοὺς νεκροὺς, ἀπαγαγεῖν τὸν ἡγεμόνα· καὶ πάντα ἐποίησαν τοῖς ἀποθανοῦσιν ἐκ τῶν δυνατῶν, ὥσπερ νομίζεται αὐδράσιν ἀγαθοῖς· ἦ δ' ὑστεραία αὐτὴ ἡγεμόνος ἐπορεύοντο· μαχόμενοι δ' οἱ πολέμιοι, καὶ ὅπου εἶη στενὸν χωρίον προκαπλαμβάνοντες, ἐκώλυον τὰς παρόδους· ὁπότε μὲν οὖν τοῖς πρώτοις κωλύοιεν, ζεχοφῶν ὁπλίτεν ἐκβαίνων πρὸς τὰ ὄρη, ἔλυε τὴν ἀποφραξὶν τῆς παρόδου τοῖς πρώτοις, αὐτὸς πρὸ πρὸ ὁμοῦ γίγνεσθαι τῶν κωλυόντων· ὁπότε δὲ τοῖς ὀπισθεν ἔμποθεν εἴη, χειρίσοφος ἐκβαίνων, καὶ πειρώμενος αὐτὸς πρὸ γίγνεσθαι τῶν κωλυόντων, ἔλυε τὴν ἀποφραξὶν τῆς παρόδου τοῖς ὀπισθεν· καὶ ἀεὶ οὕτω, ἐβούλοντο ἀγήλοις· καὶ ἰσχυρῶς ἀγήλων ἐπεμελοῦντο· ἦν δ' ὁπότε καὶ αὐτοῖς τοῖς αἰχμάζουσι, πολλὰ πράγματα παρεῖχον οἱ βάρβαροι· πάλιν καταβαίνοισιν· ἐλαφροὶ γὰρ ἦσαν· ὥστε καὶ ἐγγύθεν φεύγοντες ἀπεφεύγοντο· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔχον, ἢ τόξα καὶ σφενδόνας· ἄριστοι δὲ τοξόται ἦσαν· εἶχον δὲ τόξα ἐγγὺς πηχέων· τὰ δὲ τοξεύματα, μείζω ἢ διπήχη· εἶλκον δὲ τὰς νευρὰς ὁπότε τοξεύοιεν πρὸς τὸ κάτω τοῦ τόξου, τῷ ἀριστερῷ προβαίνοντες· τὰ δὲ τοξεύματα ἐχώρει διὰ τῶν ἀσπίδων καὶ διὰ τῶν θωράκων· ἐχῶντο δὲ ὡς τοῖς οἱ ἕλληνες ὡσὶ λαβόντες ἀκοντίοις ἐναγκυλώσαντες· ἐν τούτοις τοῖς χωρίοις οἱ κρῆτες χρησιμώτατοι ἐγένοντο· ἦρχε δὲ αὐτῶν στρατοκλῆς κρὴς· τοῦτον δ' αὖ τὴν ἡμέραν, πυλίαν ἦσαν ἐν ταῖς κώμαις ταῖς ὑπὸ τοῦ μεσσίου τοῦ παρὰ τὸν κεντρίτην ποταμόν· οὗτος ὡς ὀρίζει τὴν ἀρμενίαν καὶ τὴν τῶν καρδούχων χώραν· καὶ οἱ ἕλληνες ἐντεῦθεν αὖθις ἐπορεύοντο· ἀπεῖχε δὲ τῶν ὀρέων ὁ ποταμὸς, ὡς ἓξ ἢ ἑπτὰ σταδίους· ἦν δὲ πυλίσ ἦν ὅσον μάλα ἡδέως· καὶ πάντ' ἦν ἐν εὐπορίαις· καὶ πολλὰ τῶν παρελυλυθότων πόνων μνημονεύοντες· ἐπᾶ ἡμέραι, ὅσας ἐπορεύθησαν διὰ τῶν καρδούχων, πάσας μαχόμενοι διέπλευσαν· καὶ ἔπαθον κακὰ, ὅσα οὐδὲ πᾶ σύμπαντα ὑπὸ βασιλέως καὶ ποσαφέρνους· ὡς οὖν ἀπῆλλαγμένοι τούτων ἡδέως ἐκοιμήθησαν, ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, ὁρῶσιν ἱππέας πρὸν τοῦ ποταμοῦ ἐξωπλισμένους· ὡς κωλύσοντας διαβαίνειν· πεζοὺς δ' ὡσὶ τοὺς ὄχλους παραπεπαγμένους αὖω τῶν ἱππέων· ὡς κωλύσοντας ἃς τὴν ἁρμενίαν ἐκβαίνειν· ἦσαν δὲ οὗτοι, ὁρόντου καὶ ἀρτούχου ἀρμένιοι καὶ μυγδόνιοι, καὶ χαλδαῖοι μαθοφόροι· ἐλέγοντο δὲ οἱ χαλδαῖοι, ἐλεύθεροι καὶ ἄλκιμοι ἔθνος· ὅπλα δ' ἔχον, γέρρα μακρὰ, καὶ λόγχας· ἀσὶ δ' ὄχεα αὐτοῖς, ἐφ' ὧν παρατεταγμένοι οὗτοι ἦσαν, τρία ἢ τετάρτα πλέθρα ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀπεῖχον· ὁδὸς δὲ μία ἡ ὀρμῶν ἦν· ἄλλυσιν αὖω ὥσπερ χθονίσπιτος· τοῦτο ἐπειρῶντο διαβαίνειν οἱ ἕλληνες· ἐπεὶ δὲ πειρωμένοις, τὸ μὲν ὕδωρ ὑπὸ τῶν μασχώλων ἐφαίνετο· καὶ πᾶχυς ἦν ὁ ποταμὸς, μεγάλοις λίθοις καὶ ὀλισθηροῖς καὶ οὔτε ἐν τῷ ὕδατι πᾶ ὅπως ἦν ἔχειν, ἢ δὲ μὴ, ῥῶσαι ξένος ὁ ποταμὸς, ἐπεὶ τε τῆς κεφαλῆς πᾶ ὅπως εἰς τὴς φέροι, γυμνοὶ ἐφέροντο πρὸς τὰ τοξεύματα καὶ πᾶ ἄλλα βέλη· αὖ ἐχώρησαν οὕτω, καὶ αὐτοὺ ἔστρατοπεδεύσαντο παρὰ τὸν ποταμὸν· ἔνθα δὲ αὐτοὶ τὴν πρόσθεν νύκτα ἦσαν ὡσὶ τοῦ ὄρους, ἑώρων τοὺς καρδούχους, πολλοὺς σὺν ὅπλεγμένους τοῖς ὄπισθεν· ἐνταῦθα δὴ πολλὴ ἀθυμία ἦν τοῖς ἕλλησιν, ὁρῶσι μὲν τοῦ ποταμοῦ τὴν δυσπορίαν, ὁρῶσι δὲ τοὺς διαβαίνειν κωλύσοντας, ὁρῶσι δὲ τοῖς διαβεβηκόσιν ὡσὶ κεισομένους τοὺς καρδούχους ὀπισθεν· ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, ἐμπορον ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ὄντες· ξενοφῶν δὲ ὄναρ ἔδοξεν ἐν πέδαις δεδέσθαι· ὡς τοῦτο δὲ αὐτῷ, αὐτόματοι πεδῆραι γένοιντο, ὥς τε λυθῆναι, διαβαίνειν ὁπόσον ἐβούλετο· ἐπεὶ δὲ ὄρθρος ἦν, ὄρχεται πρὸς τὸν χειρίσοφον· καὶ λέγει, ὅτι ἐλπίδας ἔχοι καλὰς ἔσεσθαι· καὶ διηγεῖτο αὐτῷ τὸ ὄναρ· ὁ δὲ, ἤδετό τε· καὶ ὡς τάχιστα ἔως ὑπέφαινεν, ἐθύοντο πανταχῆ παρόντες οἱ στρατηγοὶ· καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ ἦν δύθυς ἀπὸ τοῦ πρώτου· καὶ ἀπόντες ἀπὸ τῶν ἱερῶν οἱ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ, παρήγγελλον τῇ στρατιᾷ ἀριστοποιεῖσθαι ἀριστῶντι δὲ τῷ ξενοφῶντι, πρόσεισι δύο νεανίσκω· ἤδεσαν γὰρ πάντες, ὅπι ἐξεῖη αὐτῷ καὶ ἀριστῶντι καὶ δεδυκόσι προσελθεῖν· καὶ ἃ καθεύδει, ἐπεγείρασθαι ἂ δεῖν, εἴ τι πῆ ἔχοι τῶν πρὸς τὸν πόλεμον· καὶ τὸ πέλαγον ὅτι τυγχάνοιεν φρύγανα συλλέγοντες ὡς ὡσὶ αὖε· καὶ ὡς εἶπε καπέβαινεν ἐν τῷ πλοίῳ ἐν τῇ πέτρᾳ, καθηκούσας ἐπ' αὐτὸν τὸν ποταμὸν, γέροντά τε καὶ γυναῖκα καὶ παιδίσκας ὡς πρὸ μαρσύηνος ἱματίων καπαθεμένους ἐν πέτρᾳ αὐτρώδεϊ· ἰδὸν δὲ ὅσιοι, δόξαι ἀσφαλὲς ἦναι διαβῆναι· οὐδὲ γὰρ τοῖς πολεμίοις ἐπεφύκει, πρόσβατον ἦναι καπὰ τοῦτο· ἐκδύντες δὲ ἔφασαν, ἔχοντες πᾶ ἐγχειρίδια γυμνὰ ὑπὸ τοῦ ὑδατος, ὧδοι διαβαίνειν· προδυόμενοι δὲ, πρόσθεν διαβῆναι, πρὶν βρέξαι πᾶ ὧδε· α· καὶ διαβάντες καὶ λαβόντες πᾶ ἱμάτια, πάλιν ἦκον· δύθυς οὕτω ὁ ξενοφῶν, αὐτός τε ἔπαγεν δὲ, καὶ τοῖς νεανίσκοις, ἐγχεῖν ἐκέλευσε, καὶ δύχεσθαι τοῖς φίναισι θεοῖς τὰ πρὸ νείρατα· καὶ γὸν πρόρον, καὶ τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ ὡσὶ τελέσαι· πείσας δὲ, δύθυς ἦτε τοῖς νεανίσκοις παρὰ γὸν χειρίσοφον· καὶ διηγοῦνται ταῦτα· ἀκούσας δὲ ὁ χφρίσοφος, παραδὰς ἐπείσεν· πείσαντες δὲ, τοῖς μὲν ἄλλοις παρήγ

κονιαλοῖς λάκκοις

Pro Ciceronе

ἐναγκυλῶντες

Stratocles

Centrites · fl. & latitudo

Orontes Artuchus

Armenij Mygdonij Chaldæi

μαρσίπους

γελλον συσκευάζεσθαι· αὐτοὶ δὲ συγκαλέσαντες τοὺς στρατηγοὺς, ἐβουλεύσαντο ὅπως αὖ καλλίστα διαβαίεν· καὶ τοὺς μὲν ὀπίσω ἐκέλευον ἀκολουθεῖν, καὶ ὑπὸ τῶν ὀπισθεν, μηδὲν κακὸν πάσχοιεν· αὐτοὶ δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς χειρίσοφον μὲν ἡγεῖσθαι καὶ διαβαίνειν, ἔχοντα τὸ ἥμισυ τοῦ στρατεύματος· τὸ δὲ ἥμισυ ὑπολειφθὲν ὄπισθεν ξενοφῶντι· τὰ δὲ ὑποζύγια καὶ τὸν ὄχλον, ἐν μέσῳ τούτων διαβαίνειν· ἐπεὶ δὲ καλῶς ταῦτα διέκειτο, ἐπορεύοντο· ἠροῦντο δὲ οἱ νεμίσκοι ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες τὸν ποταμόν· ὁδὸς δὲ ἦν αὖ τὴν διάβασιν, ὡς τὰ πάρα τὰ διαπορευόμενα δ' ὧν ἦν, αὐτάρκεσαν ἐν τάξεις ἦσαν· ἐπεὶ δὲ ἦσαν κατὰ τὴν διάβασιν καὶ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ἔθεντο τὰ ὅπλα· καὶ ὡς τάχιστα χειρίσοφος ἔσεφαίνωμῶμος· καὶ ἀπεδύετο, ἐλάμβανε τὰ ὅπλα· καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι παρήγγελλε· καὶ τοὺς λοχαγοὺς ἐκέλευεν ἄγειν τοὺς λόχους ὀρθίους· τοὺς μὲν, ἐν ἀριστερᾷ· τοὺς δὲ, ἐνδιδόντα ἑαυτοῦ· καὶ οἱ μὲν μαντεῖς, ἐσφαγιάζοντο ἅτε τὸν ποταμόν· οἱ δὲ πολέμιοι, ἑτοίμους τε καὶ ἐσφενδόνων· ἀπὸ οὐδενὸς ἐξικνοῦντο· ἐπεὶ δὲ καλὰ ἦν τὰ σφάγια, ἐπαυλίζον παῖτις οἱ στρατιῶται, καὶ ἀπλάλαζον· σῶν ὁλόλυζον δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἅπασαι· πολλαὶ γὰρ ἦσαν ἐταῖραι ἐν τῷ στρατεύματι· καὶ χειρίσοφος μὲν ἐνέβαινε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ὁ δὲ ξενοφῶν, λαβὼν τῶν ὀπισθοφυλάκων τοὺς ὑστάτους, ἦλθε αὐτὸς πάλιν, ἵνα τὸν ὄρον τὸν κατὰ τὴν ἔκβασιν τὴν ἀπὸ τῶν ἀρμενίων ὄρη· ὄρος πρὸς μόνος τοῦτο διαβὰς, ἀπεκλείσειν τοὺς παρὰ τὸν ποταμὸν ἰόντας· οἱ δὲ πολέμιοι, ὁρῶντες μὲν τοὺς ἀμφὶ χειρίσοφον, οὐ πάντας τῷ ὕδατι διαπορευῶντας· ὁρῶντες δὲ τοὺς ἀμφὶ ξενοφῶντα βέοντας τοῦ μαλιν, δείσαντες μὴ ἀποκλῃσθεῖεν, φεύγουσιν αὐτάκρατοι πρὸς τὴν ἄνω τοῦ ποταμοῦ ἔκβασιν αὖ· ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐγένοντο, ἕτερον αὖ ὄρος τὸ ὄρος, λύμος ὁ τὴν τάξιν ἔχων τῶν ἱππέων, καὶ ἀχίνης ὁ τὴν τάξιν ἔχων τῶν πελταστῶν· τῶν ἀμφὶ χειρίσοφον· ἐπεὶ ἐώρων αὐτάκρατος φεύγοντας, εἰσῆλθον· οἱ δὲ στρατιῶται ἐβόων μὴ ἀπολείπεσθαι· ἀλλὰ σὺν ἐκβαίνειν τὸ ὄρος· χειρίσοφος δὲ αὖ, ἐπεὶ δίβη· νος μὲν ἱππέας οὐκ ἐδίωκεν· δύβυς δὲ κατὰ τὰς προσκούσας ὄχθας τὸν ποταμὸν, ἐξέβαινεν τοὺς αὖ πολεμίους· οἱ δὲ αὖ ὁρῶντες μὲν τοὺς ἐφ' ἵππων φεύγοντας, ὁρῶντες δὲ τοὺς πελτάστας τοὺς ὄντας σφίσιν, ἐκλείποντα τὰ ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ ἄκρα· ξενοφῶν δὲ ἐπεὶ τὰ πρῶτα ἐώρα καλῶς γιγνόμενα, ἀπεχώρει τὴν παῖτιν πρὸς τὸ διαβαῖνον στράτευμα· καὶ γὰρ οἱ καρδούχοι φανεροὶ ἦσαν ἤδη ἐς τὸ πεδίον καταβαίνοντες, ὡς τοὺς ἐπιθησόμενοι τοῖς πελτασταῖς· καὶ χειρίσοφος μὲν τὰ αὖ κατέχελύμος δὲ σὺν ὀλίγοις τοὺς χθέρσας τοὺς δίωξας· ἔλαβε τῶν σκευοφόρων τὰ ὑπολειπόμενα· καὶ μέρος τῶν, ἐαθ' ἅπερ τε καλὴν καὶ ἐκπώματα· καὶ τὰ μὲν σκευοφόρα τῶν ἑλλήνων καὶ ὁ ὄχλος, ἀκμὴν διέβαινε· ξενοφῶν δὲ τρέψας πρὸς τοὺς καρδούχους, αὐτία τὰ ὅπλα ἔθετο· καὶ παρήγγειλε τοῖς λοχαγοῖς κατ' ἐνωμοτίας ποιήσασθαι ἕκαστον τὸν ἑαυτοῦ λόχον, παρ' ἀσπίδας παραγαγόντας τὴν ἐνωμοτίαν τοῦ φαλάγγος· καὶ τοὺς μὲν λοχαγοὺς καὶ τοὺς ἐνωμοτάρχας, πρὸς τῶν καρδούχων ἐέναι· οὐ γὰρ ἐᾶν διαπορεύεσθαι πρὸς τοῦ ποταμοῦ· οἱ δὲ καρδούχοι, ὡς εἶδον τοὺς λοχαγοὺς καὶ τοὺς ἐνωμοτάρχας, πρὸς τῶν καρδούχων ἰ

ἐλέγοντο δὲ αὐτοῦ αἱ πηγαὶ, οὐ πρόσω δ' ἦσαν· ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς καὶ πηλοῦ, σταθμοὺς τρεῖς· παρασάγγας πεντεκαίδεκα· ὁ δὲ τρίτος ἐγένετο χαλεπός· καὶ αὐτοῖς ἐπέκειτο βορέας ἐναντίος ἔπνει· παντάπασιν ἀσκαλαύρωτον καὶ πηγὰς τοὺς ἀνθρώπους· ἔνθα δὴ τῶν μαγείρων ἕνεκα φαγείσαντες τῶν ἀνέμων· καὶ φαγείσαι ἔξεπιον καὶ ἄσοι πρόφασιν ἔδοξε λῆξαι τὸ χαλεπὸν τοῦ πνεύματος· ἦν δὲ τῆς χιόνος τὸ βάθος ὀργυιὰ· ὥστε καὶ τῶν ὑποζυγίων καὶ τῶν ἀνθρώπων πολλὰ ἀπώλετο· καὶ τῶν στρατιωτῶν ὡς τριακόσιοι· διεγένοντο δὲ τὴν νύκτα ταύτην καίοντες· ξύλα δ' ἦν ἐν τῷ σταθμῷ πολλά· οἱ δὲ ὑπερῆσαν, ξύλα οὐκ εἶχον· οἷς οὖν πάλαι ἦν καίοντες, οὗτοι προσέκαιον πρὸς τὸ ὕδωρ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἵνα μὴ μεταδιδόασιν ἀλλήλοις ὧν εἶχον ἕκαστοι· ἔνθα δὲ τῶν ἐκαίετο διατηκομένης τῆς χιόνος, βόθροι ἐγίγνοντο μεγάλοι ἕως ποτὲ τὸ διαπεσόν· οὗ δὴ παρῆν μετρεῖν τὸ βάθος τῆς χιόνος· ἐντεῦθεν δὲ τὴν ἄλλην ἐπορεύοντο ἡμέραν ὅλην, ἐπορεύοντο διὰ χιόνος· καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐβουλιμίασαν· ξενοφῶν δὲ ὑπεμάθετο φυλακῶν καὶ καταλαμβάνων τοὺς ὑπολοίπους τῶν ἀνθρώπων ἠγόει ὅ, τι πρὸ ποδὸς εἴη· ἐπειδὴ δὲ εἴ τις αὐτῷ ἔφη ἐμπεσεῖν ὅπου σαφῶς βουλιμιῶσι, καὶ ἑαυτὸν φαγόντα ἀναπαύσοιτο, παρίων ἄλλα πρὸ ποδὸς ἔθει ὑποζύγια, ἢ που πρόβατον ἢ βερβέρον ὁρῶν, ἐδίδου καὶ διέπεμπε διδόντας τοὺς δυναμένους παρατρέχειν τοῖς βουλιμιῶσιν· ἐπειδὴ δὲ ἐπεμφάγιεν, ἀνίστατο καὶ ἐπορεύοντο· προβαίνων δὲ, χειρίσοφος μὲν ἀμφὶ μυρίας πρὸς κώμην ἀφικνεῖται, καὶ ὑποφορούσας ἐκ τῆς κώμης γυναῖκας κόρας πρὸς τῇ κρήνῃ καταλαμβάνει, ἐμπροσθεν τοῦ ὄρύματος· αὗται πρῶτον αὐτοὺς πίνες ἐνόησαν· ὁ δὲ ἑρμηνεὺς ἦν τοῖς προσπίπτουσι· ὅτι παρὰ βασιλέως πορεύοιντο πρὸς τὸν σατράπην· αἱ δὲ, ἀποκρίναντο ὅτι οὐκ ἐντοῦθεν εἴη· ἀλλ' ἄπεχει ὅσον παρασάγγην· οἷδ' ἔπει ὁ δὲ μὴ πρὸς τὸν κωμάρχην σπεύδοιεν· ἔχοντα δὲ τὸ ὄρυμα, σὺν πᾶσι τοῖς ὑποφορείοις· χειρίσοφος μὲν οὖν καὶ ὅσοι ἐδυνήθησαν τὸν τρατεύματος, ἐνταῦθα ἐστράτοπεδεύσαντο· τῶν δ' ἄλλων στρατιωτῶν οἱ μὲν δυνάμενοι διαπηδᾶν ἐν τῇ ὁδῷ, ἐνυκτέρευσαν ἄσιτοι καὶ ἄποτοι πυρός· καὶ ἐνταῦθα πολὺς ἀπώλοντο τῶν στρατιωτῶν· ἐφείποντο δὲ τῶν πολεμίων σπουδῇ πολλοὶ πανταχόθεν· καὶ τὰ μὲν δυνάμενα τῶν ὑποζυγίων ἤρπαζον· καὶ ἀλλήλοις ἐμάχοντο περὶ αὐτῶν· ἐλαύνοντο δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες διέφθαρμένοι ὑπὸ τῆς χιόνος τοὺς ὀφθαλμοὺς· οἵτινες οὖν τοῦ ψύχους τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν ἀπεστερήκεσαν· ἦν δὲ τοῖς μὲν ὀφθαλμοῖς ἄπονόημα τῆς χιόνος, εἴτις μέλαν τι ἔχων πρὸς τῷ ὀφθαλμῷ προβάλοιτο· τῶν δὲ ποδῶν, εἴτις κινοῖ τὸ· καὶ μηδέποτε ἡσυχίαν ἔχειν· καὶ ἡ τὴν νύκτα ὑπολύοιτο· ὅσοι δὲ ὑποδήμασι ἐκέκμωντο, ἥδε γένοντο τοῖς τοὺς πόδας οἱ ἱμάντες· καὶ τὰ ὑποδήματα περιεκήκυντο· καὶ γὰρ ἦσαν, ἐπειδὴ ἀπέλιπε τὰ ἄρχαια ὑποδήματα, κατεβάτιναι πεποιημένα ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν· διὰ τὰς τοιαύτας οὖν αἰτίας ἀνάγκας, ὑπελείποντο πίνες τῶν στρατιωτῶν· καὶ ἐδόκουν μέλαν τι χωρίον, διὰ τὸ ἐκλελοιπέναι αὐτόθεν τὴν χιόνα, ἐκάλουν τετηκέναι τὴν χιόνα· καὶ ἐτετήκει διὰ κρήνην τινά· ἦ καλὸν ἦν ἀτμίζουσα· ἔνθα δὴ ἐνταῦθα ἐκτραπόμενοι, ἐκάθηντο· καὶ οὐκ ἔφασαν πορεύεσθαι· ὁ δὲ ξενοφῶν ἔχων ὁπαθοφύλακας, ὡς ἤκουσε, ἐδεῖτο αὐτῶν πάσαις πίεχαι καὶ μηχαναῖς μὴ ἀπολείπεσθαι· λέγων ὅτι ἔπονται πολλοὶ πολέμιοι σπεύσειλεγμένοι· καὶ πλούτων, ἐκαλέσαμεν· οἱ δὲ, σφᾶς ἔπεμψε κέλευον· οὐδὲ γὰρ ἂν δύνασθαι πορεύεσθαι· ἐνταῦθα ἔδοξε κράτιστον εἶναι τοὺς ἐπομένους πολεμίους εἴτις δύναιτο φοβῆσαι, μὴ σπεύσειν τοῖς κάμνουσι· καὶ ἦν μὲν σκότος· οἱ δὲ, πρόσεσαν πολλῷ θορύβῳ, ἀμφὶ ἃ ἦν διαφερόμενοι· ἔνθα δὴ οἱ μὲν ὁπαθοφύλακες ἐξανεστήκεσαν, ἅτε ὑγιαίνοντες ἔδραμον ἐς τοὺς πολεμίους· οἱ δὲ κάμνοντες ἀνακραγόντες ὅσον ἐδύναντο μέγιστον, τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ δόρατα ἔκρουσαν· οἱ δὲ πολέμιοι δείσαντες, ἦκαν ἑαυτοὺς κατὰ τῆς χιόνος ἐς τὴν ναπάνην· καὶ οὐδεὶς ἔπι οὐδ' ἀμοῦ ἐφθέγξατο· καὶ ξενοφῶν μὲν καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ἅ σον τε τοῖς ἀσθενοῦσιν, ὅπη τῇ ὑτερεμίᾳ ἤξουσι τινες, ἐπ' αὐτοῖς πορευόμενοι· πρὶν πέπαρα σάδια διελθεῖν, ἐντυγχάνουσιν ἐν τῇ ὁδῷ ἀπαντῶσιν ὑμῖν τῆς χιόνος τοῖς στρατιώτας ἐγκεκαλυμμένοις· καὶ οὐδὲ φυλακὴ οὐδεμία καθειστήκει· καὶ αὐτίκα αὐτοὺς· οἷδ' ἔλεγον ὅτι οἱ ἔμπροσθεν, οὐχ ὑπολοιποίεν· ὁ δὲ, παρίων καὶ παραπροπέμπων τῶν πελτασῶν τοὺς ἰσχυροτάτους, ἐκέλευε σκέλασθαι, πίειν τὸ κωλύον· οἱ δὲ, ἀπήγγελλον, ὅτι ὅλον οὕτως ἀπαντῶιοτο τὸ στράτευμα· ἐντοῦθα καὶ οἱ πρὶ ξενοφῶντα ἀνίσταντο αὖ αὖθις πυρός· καὶ ἀδένδροι· φυλακὰς οἵας ἐδύναντο κατασταμένοι· ἐπειδὴ δὲ πρὸς ἡμέραν ἦν· ὁ ξενοφῶν πέμπας πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας τοὺς ψευστομένους, ὡς ἔχοιεν οἱ πολυτάλοι· οἱ δὲ, ἀσμενοι ἰδόντες, τοὺς μὲν ἀσθενοῦντας, τούτοις παρέδοσαν κομίζειν· αὐτὸ δ' ἐπορεύοντο· ἦ πρὶν εἴκοσι σάδια διελαυθέναι, ἦσαν ἐν τῇ κώμῃ ἧ χειρίσοφος κυλίεπ· ἐπεὶ δὲ σπεγίγνοντο ἀμφίλοις· ἔδοξε κατὰ τὰς κώμας ἀσφαλὲς εἶναι τὰς τάξεις σκηνοῦν· ἦ χειρίσοφος

μὲν αὐτοῦ ὑπέμενεν· οἱ δὲ ἄλλοι διαλαχόντες ἃς ἑῴων κώμας, ἐπορεύοντο ἕκαστοι τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι τὰς ἑαυτῶν ἔχοντες· ἔνθα δὴ πολυκράτης ἀθηναῖος λοχαγὸς ἐκέλευσεν ἀφιέναι αὐτόν· καὶ λαβὼν αὐτὸς τοὺς δύο ὄνους, θέων ἅμα τὴν κώμην, ἣν ἐλήφει ξενοφῶν, καταλαμβάνει πάντας ἔνδον πλὴν τοὺς κωμήτας καὶ τὸν κωμάρχην· καὶ πολλοὺς δὴ δασμὸν βασιλεῖ πεφορβικότας ἐπακούοντας· καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ κωμάρχου, ἔννατην ἡμέραν γεγαμηκυῖαν· ὁ δὲ αὐτὸς αὐτῆς, λαγὼς ὤχετο θηράσων· καὶ οὐκ ἦλθεν ταύτης κώμας· αἱ δ' οἰκίαι, ἦσαν καταγειοι· τὸ μὲν στόμα ὥσπερ φρέατος· κάτω δ' εὐρεῖαι· αἱ δ' εἴσοδοι, τοῖς μὲν ὑποζυγίοις, ὀρυκταί· οἱ δὲ ἀνθρωποι, κατὰ κλίμακας κατέβαινον· ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις ἦσαν αἶγες· ὄϊες· βόες· ὄρνιθες καὶ τὰ ἔκγονα τούτων· τὰ δὲ κλῆνια πάντα, χιλῶ ἔνδον ἐτρέφετο· ἦσαν δὲ καὶ πυροί, καὶ κριθαὶ καὶ ὄσπρια· καὶ οἶνος ἐν κρατῆρσιν ἦν· ἐνῆσαν δὲ καὶ αὐτοῦ αἱ κριθαὶ ἰσοχελεῖς· καὶ καλαμοὶ ἐνέκειντο· οἱ μὲν, μείζους· οἱ δὲ, ἐλάττους· γόνατα οὐκ ἔχοντες· τούτους δ' ἔδει, ὁπόταν πίνῃ, λαβόντα εἰς τὸ στόμα, ἀμύζειν· καὶ πάνυ ἄκρατος ἦν, ἁμὶ τῇ ὕδατι πάνυ χέοι· καὶ μάλα ἡδὺ πόμα συμπαθὸν τὴν· ὁ δὲ ξενοφῶν, τὸν μὲν ἄρχοντα τῆς κώμης τούτης, σύνδειπνον ἐποιήσατο· καὶ βαρέως ἐκέλευεν αὐτὸν, λέγων ὅπου εἴη τῶν τέκνων φείσοιτο, τὴν τε οἰκίαν αὐτοῦ ἀπέμενεν σωτῆς τῶν ἄλλων ἀγαθῶν· ἵνα ἀγαθὸν τῷ στρατεύματι ἐξεπιστώμενος φαίνηται, εἰς τὰ ἄλλα ἐθνεα γένοιτο· ὁ δὲ, ταῦτα ὑπεσχνεῖτο· καὶ φιλοφρονούμενος, οἶνον ἔφερεν, ἔνθα ἦν καπρεωργικὸς· τοῦτον μὲν οὖν τὴν νύκτα διασκηνήσαντες οὕτως ἐκοιμήθησαν ἐν πᾶσιν ἀφθόνοις ἀγαθοῖς οἱ στρατιῶται ἐν φυλακῇ ἔχοντες τὸν κωμάρχην· καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ὁμοῦ ἐν ὀφθαλμοῖς· τῇ δ' ἅμα ἡμέρᾳ ξενοφῶν λαβὼν τὸν κωμάρχην, πρὸς τὸν χειρίσοφον ἐπορεύετο· ὅπου δὲ παρίοι κώμην, ἐπρέπετο πρὸς τοὺς ἐν ταῖς κώμαις· καὶ κατελάμβανε πάντα χοῦ ὠκχωρικότας καὶ δύσημους μᾶλλους· καὶ οὐδαμόθεν ἀφίεσαν, πρὶν παραθεῖεν αὐτῷ ἄριστον· οὐκ ἦν δ' ὅπου οὐ παρεπίθεσαν ἅμα τὴν αὐτὴν τράπεζαν, κρέα ἄρνεια· ὀρίφεια· χοίρεια· μόσχεια· ὀρνίθεια σῖτον πολλοί· ἄρτοι, πῖς μὲν, πυρίνοις· τοῖς δὲ κριθίνοις· ὅποτε δέ τις φιλοφρονούμενος τῳ, ἃ βούλοιτο πρωτοιεῖν, εἶλκεν ἅμα τὸν κρατῆρα· ἔνθα κύμωπα, ἐδίδοσαν λαμβάνειν ὅ, τι βούλοιτο· ὁ δὲ, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐδέχετο· ὅσου δὲ πυανῶν ἴδοι, πρὸς ἑαυτὸν ἀεὶ ἐλάμβανεν· ἐπεὶ δὲ ἦλθον πρὸς χειρίσοφον, καταλάμβανον καὶ ἐκείνους σκηνοῦντας· ἐστεφανωμένους τοῦ ξηροῦ χιλοῦ· καὶ διακονοῦντας ἀρμενίους παῖδας, σὺν ταῖς βαρβαρικαῖς φολαῖς· τῆς δὲ παιδὸς ἐδέκνυσαν ὡς πρὸ ἐνοιας, ὅ, τι θέοιο ποιεῖν ἐπεὶ δὲ ἀπῆλθους ἐφιλοφρονήσαντο χειρίσοφος καὶ ξενοφῶν, κοινὴ δὴ σπένδοντες τὸν κωμάρχην διὰ τοῦ πρὸ ὄντος ἑρμηνέως τίς εἴη καὶ χώρα· ὅθ' ἔλεγεν ὅτι ἄρμενία· καὶ πάλιν πρὸ αὐτῶν τίνι ἴοιτο τρέφοιντο· ὅθ' ἔλεγεν ὅτι βασιλεῖ δασμός· τὴν δὲ μεσόπον χώραν ἔφη εἶναι χάλυβας· καὶ τὴν ὁδὸν ἐφραζεν ἥ εἴη· καὶ αὐτὸν, τότε μὲν ᾤχετο ἄγων ξενοφῶν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας· καὶ ἴσον ὂν ἀλήθει μᾶλλον πιέσα· ὅπως ἂν καλῶς ἔχων καὶ τοῦτον ἀποίκοι· καὶ ὡς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἀσφαλῶς ἐδύναντο μεῖσα· καὶ αὐλίζοντες ἐπορεύοντο· ἡγεῖτο δ' αὐτοῖς ὁ κωμάρχης λελυμένος διὰ χιόνος· καὶ ἦν τὴν τῷ τρίτῳ σάδιῳ, καὶ ὁ χειρίσοφος αὖ τῷ ἐχαλεπαίνθη, ὅτι οὐκ ἂς κώμας ἦγεν· ὃ δ' ἔλεγεν ὅτι οὐκ εἴδειν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ· ὁ δὲ χειρίσοφος αὖ τὸν, ἐπαυε μὴ· ἐδίδου δ' οὐ· ἀπὸ δὲ τούτου ἐκεῖνος τῆς νυκτὸς ἀπέδρας, ᾤχετο καταλιπὼν τὸν ὑόν· τοῦτό τε δὴ χειρίσοφῳ καὶ ξενοφῶντι μόνον διάφορον ἐν τῇ πορείᾳ ἐγένετο, ἢ τοῦ ἡγεμόνος κάκωσις καὶ ἀμέλεια· ἅμα δ' ἕνης δὲ, ἡράθη τε τοῦ παιδὸς, καὶ οἰκαδε κομίσας, πίσοτάτω ἐχρῆτο· μᾶλλον δὲ τοῦτο, σάδιους ἑπτὰ ἐπορεύθησαν· ἀφὰ πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας παρὰ τὸν φᾶσιν ποταμὸν ὡς εὐρύτατον· ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν σάδιους δύο παρασάγγας δέκα· ἅμα δὲ τῇ ἅς τὸ πεδίον ὑπερβολῇ, ἀπέντησαν αὐτοῖς, χάλυβες καὶ πόχοι καὶ φασιανοί· χειρίσοφος δὲ ἐπεὶ κατεθεάσατο πολεμίους, ἅμα τῇ ὑπερβολῇ· ἐπαύσατο πορευόμενος· ἀπέχων ὡς πεντήκοντα σαδίους· ἵνα μὴ κατὰ κέρας ἄγων, πασάσι τοῖς πολεμίοις· παρήγγειλε δὲ τοῖς ἄλλοις, παράγειν τοὺς λόχους· ὅπως ἅμα φάλαγγος γένοιτο τὸ στράτευμα· ἐπεὶ δὲ πλέον οἱ ὁπαθοφύλακες, σὺν καλεστὸ τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς, καὶ ἔλεξεν ὧδε· οἱ μὲν πολέμιοι ὡς ὁρᾶτε κατὰ χοῦ τὰς ὑπερβολὰς πᾶν ὄρους· ὥρα δὲ βουλεύεσθαι, ὅπως ὡς καλλίστα ἀγωνιούμεθα· ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ, παραγγέλλειν μὲν ἀριστοποιεῖσθαι·

κατὰ κέρας ἄγων

Sanguine placastis uentos virgili)

Nota remedium oculorum ad accendā minus albedinē

Carbatinę

Polycrates

chalybes

Cpisthenes

Phasis · fl. & latitudo

Chalybes
Taochi
Phasiani

εἶναι τοῖς στρατιώταις· ἡμᾶς δὲ βουλεύεσθαι, εἴ τι τιμέριον εἴη τὸ αὔριον ὁδεῖ ὑποβάλλειν τὸ ὄρος. ἐμοὶ δέ γε ἔφη ὁ κλεάνωρ ὁδεῖ, ἐάν ὡς τάχιστα ἀριστήσωμεν, ἐξοπίσω ὡς τάχιστα, ἵνα ὅτι πλεῖστοι τοῖς αὖθις ἄνδρασι τὴν τιμέριον ἡμέραν, οἵπερ νῦν ὁρῶντες ἡμᾶς πολεμίους, βαρυτέλεστεροι ἔσονται καὶ ἄλλοις ἡκὸς τοῦτο βαρύνων τὸν πλείω πόρον προσενέσθαι. μᾶλλον τοῦτον ζενοφῶν ἐπῄνει· ἐγὼ δ' οὐ τῶν γιγνώσκω. ἡ μὲν ἀνάγκη ἐστὶ μάχεσθαι, τοῦτο δὴ παρασκευάσασθε, ὅπως ὡς κράτιστα μαχούμεθα. ἡ δὲ βουλόμεθα ὡς ῥᾷστα ὑποβάλλειν, τί μοι δοκεῖ σκεπτέον εἶναι· ὅπως ἐλάχιστα μὲν πράγματα λάβοιεν· ὡς ἐλάχιστα δὲ σώματα ἀνδρῶν ἀποβάλοιμεν. τὸ μὲν οὖν ὄρος ἐστὶ τὸ ὁρώμενον, πλέον ἢ ἐφ' ἑξήκοντα στάδια· αἱ δὲ ὁδοὶ οὐδαμοῦ φυλάττουσιν ἡμᾶς φανεροί εἰσιν, ἀλλ' ἢ κατὰ ταύτην τὴν ὁδόν. πολὺ οὖν κρεῖττον τὸ ὄρος ἡμῖν ὄρους, καὶ κλέψαι τι πειρᾶσθαι λαβόντας, καὶ ἁρπάσαι φθάσαντας ἂν δυνάμεθα μᾶλλον, ἢ περὶ ἰσχυρὰ χωρία, καὶ αὐδρας παρεσκευασμένους μάχεσθαι. πολὺ γὰρ ῥᾷον ὄρθιον ἀμαχεὶ ἰέναι, ἢ ὁμαλόν, ἔνθεν κἀνθεν πολεμίων ὄντων. καὶ νύκτωρ ἀμαχεί, ὡς μᾶλλον αὐτὰ περὶ ποδῶν ὁρᾶν τις, ἢ μεθ' ἡμέραν μαχόμενος. καὶ ἢ πράξεια τοῖς πρόσω ἀμαχεὶ ἰοῦσιν, δύσκλεια στέρεα ἢ ὁμαλὰ τὰς κεφαλὰς βαλλομένοις. κλέψαι δὲ οὐκ ἀδύνατόν μοι δοκεῖ εἶναι· ἔξον γὰρ νυκτὸς ἰέναι, ὡς μὴ δυνάσθαι ὁρᾶσθαι· ἔξον δὲ ἀπελθεῖν τοσοῦτον ὡς μὴ οἷόν τε ᾖ παρέχειν. ὁ δὲ κοῦμις δ' αὖ μοι τοῦτο πρὸ τοιούτου πρὸς βαλεῖν, ἐξεμοὶ πέρ αὖ τῷ ἄλλῳ ὁρᾷ χρῆσθαι· μᾶλλον γὰρ οὐ τοῦ μᾶλλον ἀθρόοι οἱ πολέμιοι· ἀπὸ τί ἐγὼ πολλῶν συμβάλλομαι· ὑμᾶς γὰρ ἔγωγε ὦ χρίσοφε ἀκούω τοὺς λακεδαιμονίους, ὅσοι εἰσὶ τῶν ὁμοίων, δύδυς ἐκ παίδων, κλέπτειν μελετᾶν· καὶ οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖν, ἀλλὰ ἀναγκαῖον κλέπτειν, ὅτου μὴ κωλύει νόμος. ὅπως δὲ ὡς κράτιστα κλέψετε καὶ ὡφελῆσθε λαβόντες, νόμιμον ἄρα ὑμῖν ἐστιν ἐὰν ληφθῆτε κλέπτοντες, μαστιγοῦσθαι νῦν οὖν, μᾶλα σοι καιρός ἐστιν ἐπιδείξασθαι τὴν παιδείαν· καὶ φυλακὴ πεσθαι μεν τοι μὴ ληφθῶμεν κλέπτοντες τοῦ ὄρους, ὡς μὴ πολλὰς μάστιγας λάβωμεν· ἀλλὰ μὴν τοι ἔφη ὁ χειρίσοφος, καὶ ἐγὼ ὑμῖν ἀκούω τοὺς ἀθηναίους, δεινοὺς εἶναι κλέπτειν τὰ δημόσια· καὶ μᾶλα ἄντος δ' ἀγαθοῦ τοῦ μινδύνου τῷ κλέπτοντι· καὶ τοὺς κρατίστους μὴν τιμῶσι, εἴπερ ὑμῖν οἱ κράτιστοι ἀρχὴν ἀξιοῦνται· ὡς τε ὥρα καὶ σοὶ ἐπιδεῖκνυσθαι τὴν παιδείαν· ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔφη ὁ ξενοφῶν, ἐπιτιμῶ ἡμῖν τοῖς ὁπασθοφύλαξι ἔχων, ἐπειδὰν δ' ἀφικώμεθα, ἰέναι καπὶ τὸ ὄρος. ἔχω δὲ καὶ πεμῶνας· οἱ γὰρ γυμνῆται τῶν ἐφεπομένων ἡμῖν κλοπῶν, ἔλαβον τινὰς ἐνεδρεύσαντες τούτων· καὶ πυνθάνομαι ὅτι οὐκ ἄβατόν ἐστι τὸ ὄρος· ἀναγέμεται καὶ αὐξεῖ καὶ βουσὶν ὡς τε ἦν πᾶσα λαβοῦσιν τι τοῦ ὄρους, βατὰ καὶ τοῖς ὑποζυγίοις ἔστιν ἐλαττοῦσθαι τοι, οὐδὲ γὰρ οἱ πολέμιοι μόνοι ἔπι, ἐπειδὴ καὶ ἰδοσίν ἡμᾶς ἐν τῷ ὁμοίῳ ἴσων ἄκρων· οὐδὲ γὰρ νῦν ἐπέλοιοι καταβαίνουσι πρὸ τοῦ ἴσου ἡμῖν· ὁ δὲ χειρίσοφος ἔφατο· καὶ τί δ' εἴσω ἰέναι καταλείποντα τὴν ὀπασθοφυλακίαν· ἀνὴ ἄλλους πέμψομεν, ἐὰν μὴ τινες ἐθέλουσιοι φαίνωνται· ἐκ τοῦ του ἀριστώμεθα μεθυδριοῦς ὀρχόμενοι· καὶ ἀριστέας χίους γυμνήτας· καὶ νικόμαχος ὁ παῖς γυμνήτας· καὶ σύνθημα ἐποιήσαντο ὁπότε ἔχοιεν τὰ ἄκρα, θύειν καίειν πολλά· ταῦτα σῶν θέμενοι, ἠρίστων· ἐκ δὲ ἀρίστου, πορεύεται ἀριστώμενος τὸ στράτευμα πρῶτον ὡς δ' ἑκαστάδια πρὸς τοὺς πολεμίους· ὅπως ὡς μάλιστα δὲ κοίλη ταύτη προσέξειν· ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησαν καὶ νὺξ ἐγένετο, οἱ μὲν παρῆσαν ἃ χρὴ καὶ παλαμβάνουσι τὸ ὄρος· οἱ δὲ ἄλλοι, ὡς τοῦ αὐτόματοι ἦσαν· οἱ δὲ πολέμιοι ὡς κατέλαβον τὸ ὄρος, ἐγρηγόρησαν· καὶ ἕκαστον πυρὰ πολλὰ διὰ νυκτός· ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, χειρίσοφος μὲν θυσάμενος, ἦγε κατὰ τὴν ὁδόν· οἱ δὲ, τὸ ὄρος καταλαβόντες καὶ τὰ ἄκρα ἐπῆσαν· τῶν δ' ὧν πολεμίων τὸ μὲν πολὺ, ἐώρων ὧδε τῇ ὑποβολῇ τοῦ ὄρους· μέρος δ' οὐ τῶν ἀπήντα τοῖς κατὰ ἄκρα· περὶ δὲ ὁμοῦ ἦσαν τοὺς πολεμίους, ἀμφίλοις συμμιγνύουσιν οἱ κατὰ τὰ ἄκρα· καὶ νικῶσιν οἱ ἕλληνες καὶ διώκουσιν· ἐν τούτῳ δὲ καὶ οἱ ἐκ τοῦ πεδίου, οἱ μὲν ἀπελαυνόντων ἑλλήνων, θρασύμως ἔθεον πρὸς τοὺς παρατεταγμένους· χειρίσοφος δὲ βαδὴν, παχὺ ἐφέποντο οἱ ὁπλῖται· οἱ δὲ πολέμιοι ἐν τῇ ὁδῷ, ἐπεὶ τὸ αὖ ἐώρων ἡπόμενον, φοβοῦνται· καὶ ἀπέβαινον μὲν οἱ πολλοὶ αὐτῶν· γέρρα δὲ πάμπολλα ἐλήφθη· ἃ οἱ ἕλληνες τοῖς μαχαίραις κόπτοντες, ἀχρεῖα ἐποίουν· ὡς δ' ἀπέβησαν, θύσαντες, καὶ τρόπαιον στησάμενοι, κατέβησαν ἐς τὸ πεδίον καὶ κώμας, πολλῶν ἀγαθῶν γεμούσας· ἐκ δὲ τούτων, ἐστρατοπέδευσαν ἐς πολυτελεῖς, οἰκήσεις παρασάγγας πεντήκοντα· καὶ τὰ αὖθις πέδια ἐπὶ τὰ πολυτελῆ· χωρία γὰρ ᾤκουν ἰσχυρὰ οἱ παῦλοι· ἐν οἷς καὶ τὰ αὖθις πέδια πολλὰ ἦν ἀνακεκομισμένοι· ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο ἐς χωρίον, ὃ πόλιν μὲν οὐκ ἦν οὐδ' οἰκίας, σῖτον ἐλελυθότες δὲ ἦσαν αὐτόσε, καὶ αὖθις καὶ γυναῖκες καὶ κλῆνη πολλά, χειρίσοφος μὲν πρὸς τοῦτο προσέβαλλεν δύδυς ἦκων· ἐπεὶ δὲ ἡ πρώτη ταξις ἔκαμνεν, ἄλλη προσῆ· καὶ αὖθις ἄλλη· οὐ γὰρ ἦν ἀθρόοις πᾶσιν· ἀνὴ ἀπέτομος ἦν κύκλῳ· ἐπεὶ δὲ ξενοφῶν ἦλθε σὺν τοῖς ὁπασθοφύλαξι ὁ πεμπταῖος καὶ ὁ πεμπταῖος, ἐντοῦθα δὴ λέγει χειρίσοφος, ὃς καλὸν ἦκάς· τὸ γὰρ χωρίον ἀφεκτέον· τῇ γὰρ στρατιᾷ οὐκ ἔστι τὰ αὖθι πέδια, ἀμήλη μόνα τὸ χωρίον· ἐντοῦθα δὴ, κοινῇ ἐβουλεύοντο· καὶ τῶν ξενοφῶντος, ἐρωτῶντος τί τὸ κωλῦον εἴη ἀφελθεῖν, εἶπεν ὁ χρίσοφος· ἀνὰ μία αὖτη ἐστὶ πάροδος

Laccedemonijs furari lege permissu

Taius nicomachus

Taochi

ἦν ὁρᾶν· ὅταν δέτις τοὺπὶ πειρᾶται πορεύεσθαι, κυλινδοῦσι λίθους ὑπὸ τούτης τῆς ὑπερεχούσης πέτρας· ὃς δ' ἂν καταληφθείη, οὕτω διατίθεται· ἅμα δ' ἐδείκνυ αὐτῷ, οἷα τετριμμένους αὐθρώπους· καὶ σκέλη καὶ πλευρὰς· ἦν δὲ τοὺς λίθους ἀναλώσωσιν ἔφη ὁ ξενοφῶν, ἄλλο τι, ἢ οὐδὲν κωλύει παριέναι· οὐ γὰρ δὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁρῶμεν, ἀλλ' ὀλίγοις τούτοις αὐθρώποις· καὶ τούτων δύο ἢ τρεῖς ὠπισθόπους. τὸ δὲ χωρίον ὡς καὶ σὺ ὁρᾷς, χεδὸν τριάκοντά ἐστιν· ἃ δεῖ βαλλομένους παρελθεῖν· τούτου δὲ ὅσον πλέθρον δ' ἀσύ, πίτυσι διαλειπούσαις μεγάλαις· αἱ δ' ὧν ἑστήκοτες αὐτόθεν ἄνδρες, τί ἂν πάσχοιεν, ἢ ὑπὸ τῶν φερομένων λίθων, ἢ ὑπὸ τοῦ κυλινδουμένων· τὸ λοιπὸν οὖν ἤδη γίγνεται ἡμίπλεθρον· ὃ δεῖ, ὅταν λαφήσωσιν οἱ λίθοι παραδραμεῖν· ἀνὴ δύδεως ἔφη ὁ χειρίσοφος, ἐπειδὰν ἀρξώμεθα ἐς τὸ δασὺ παριέναι φέροντα οἱ λίθοι πολλοί, αὖτο αὖ ἔφη τὸ δέον εἶναι· βάδιον γὰρ ἀληθὲς ἀναλώσουσι τοὺς λίθους· ἀνὰ πορεύσομεθα· ἐντοῦθεν ἐπορεύοντο χειρίσοφος καὶ ξενοφῶν· καὶ καλλίμαχος παράσιος λοχαγός· τοῦτον γὰρ ἡγεμονίαν ἦν τῶν ὁπασθοφυλάκων λοχαγῶν ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ· οἱ δὲ ἄλλοι λοχαγοί, ἕμπροσθεν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ· μᾶλα τοῦτο οἷόν τε ἦν τὰ δένδρα αὐθρώπους ἐς τοὺς ἑβδομήκοντα, οὐκ ἀθρόοι· ἀνὰ καθ' ἕνα, ἕκαστος φυλαττόμενος ὡς ἐδύνατο· ἀγασθεὶς δὲ ὁ συμφάλιος, καὶ ἀριστώνυμος μεθυδριοῦς, καὶ οὗτοι ἦσαν ὁπασθοφυλάκων λοχαγοὶ ὄντες· καὶ ἄλλοι δὲ ἐφίστασαν ἑξῆς τὸ δένδρεων· οὐ γὰρ ἦν ἀσφαλὲς ἐν τοῖς δένδροις, ἑστάναι πλέον ἢ τὸν ἕνα λόχον· ἔνθα δὴ καλλίμαχος μηχανᾶται τοιάδε προτρέχειν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ᾧ ἦν αὐτὸς, καὶ δύο καὶ τρία βήματα· ἐπεὶ δὲ οἱ λίθοι φέροιντο, μεχάζετο οὗ πρῆσ· ἐφ' ἑκάστης δὲ προδρομῆς, πλέον ἢ δέκα ἄμαξαι πετρῶν ἀνωλίσκοντο· ὁ δὲ ἀγασθεὶς ὡς ὁρᾷ τὸν καλλίμαχον ἀπειρίᾳ, καὶ τὸ τραῦμα τῶν θεώμενοι, δ' εἶσας μὴ οὐ πρῶτος παραβοήσει ἐς τὸ χωρίον, οὗπερ τὸν ἀριστώνυμον πυνθάνοιτο ὄντα· παρακαλέσας, οὐδὲ βούλοιτο τὸν λουσὶα ἐπαινεῖν ὄντας, οὐδ' ἄλλον οὐδένα, χωρεῖ αὐτὸς καὶ παρέρχεται πάντας· ὁ δὲ καλλίμαχος ὡς ἑώρα αὐτὸν παριόντα, ἅτε λαμβανόμενος αὐτοῦ τῆς τιμῆς· ἐν δὲ τούτῳ παρέθει αὐτὸς, ἀριστώνυμος μεθυδριοῦς· καὶ μᾶλα τοῦτον, ὀρύλοχος λουσιεύς· πάντες γὰρ οὗτοι αὐτεπιοῦντο ἀρετῆς· καὶ διηγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους· καὶ οὔτοι ἐρίζοντες, ἄρουσι τὸ χωρίον· ὡς γὰρ ἅπαξ εἰς ἐπέδραμεν, οὐδεὶς ἔπεστρος αὖθις ἐνέχθη· ἐνταῦθα δὴ, ἀφνὸν ἦν θέαμα· αἱ γὰρ γυναῖκες ἐξεβόησαν πάντα τὰ σώματα, ἅπα κἀγὼ ἐπῄνουν καὶ οἱ αὖθις ἀπόντες ἔβοων δ' ὁμοῦ πάντες αὖθις καπεξέβοων· καὶ οἱ ἀνδρες ὡσαύτως· ἐνθα δὴ καὶ ἀγήνεως ὁ συμφάλιος λοχαγὸς ἰδὼν τινα θέοντα, ὡς ἐξέφυγε τὸν ἑωυτοῦ φόβον ἔχοντα καλὴν, ἅπαλαμβανεται αὐτοῦ κωλύσων· δὸ' οὐτὸν ἅπαντα· πάντα δὲ ἐφέροντο

κολωνὸν ποιοῦσι μέγαν

Macrones

Macrones a scythinis dicti dit · fl.

Colchi

Colchorum

Scythinus

ωντ᾽ ἔστρατῶτ, βάλαττα βάλαττα· καὶ παρεγγυῶντ᾽, ἔνθα δὴ ἔθεον ἅπαντες, καὶ οἱ ὀπλοφύλακες τὰ ὑποζύγια ἠλαύνετο, καὶ οἱ ἵππποι· ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο πάντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, ἐντοῦθα δὴ προέβαλλον ἀλλήλοις καὶ στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς δακρύοντες· καὶ ἐξαίφνης ὅτου δὴ παρεγγυήσαντες οἱ στρατιῶται, φέρουσι λίθους· καὶ ποιοῦσι κολωνὸν μέγαν· ἐνταῦθα ἐνεπίθεσαν, πήχεως σφραπίνων ὠμοβοίων· καὶ βακτηρίας· καὶ τὰ ἀσπίδια γέρρα· καὶ ὁ ἡγεμών, αὐτὸς πάντα τὰ γέρρα· καὶ τοῖς ἄλλοις διεκελεύετο· μεγαλοῦται γὰρ ἡγεμὼν ἀεὶ παρεμπίπτουσι οἱ ἕλληνες, δ᾽ὡς δόντες ἀεὶ κοινοῦ, ἵππων καὶ φιάλην ἀργυρᾶν· καὶ σκύτην ἀσπιδικήν· καὶ δ᾽ἀρεκοῦς δέκα· ἔπειτα δὲ μάλιστα τοὺς δ᾽ακυλιοὺς· καὶ ἔλαβε πολλοὺς παρὰ τῶν στρατιωτῶν· κώμην δὲ δείξας αὐτοῖς οὗ σκηνήσουσι, καὶ τὴν ὁδὸν ἣν δεῖ προβῆσαι ὅπως μακρὰν, ἐπεὶ ἑσπέρα ἐγένετο, ᾤχετο· τῆς νυκτὸς δ᾽ἀπιὼν ἐντοῦθεν ἐπροβήσαν οἱ ἕλληνες διὰ μακρῶν, σταθμοὺς τρεῖς· παρασάγγας δ᾽ἕκα· τῇ πρώτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμὸν ὃς ὁρίζει τὴν τῶν μακρώνων καὶ τὴν τῶν σκυθινῶν· ἦλθον δ᾽ὑπερβάντες ὄρος ὑψηλὸν καὶ ἀφ᾽ἱστερᾶς ἄλλον ποταμὸν ὃς ὃν ἐνέβαλλεν ὁρίζων· δι᾽οὗ δεῖ διαβαίνειν· ἦν δὲ οὗτος δασὺς ὑλήεις παχέσι μὲν οὐ πυκνοῖς δὲ· τούτῳ ἐπεὶ προῆλθον οἱ ἕλληνες, ἔκοπτον ἀσθενοῦντες ὡς ἰσχυρὰ ἐκ τῆς χωρίου ἐξελθεῖν· οἱ δὲ μάκρωνες ἔχοντες γέρρα· καὶ λόγχας καὶ πρίχινους χιτῶνας, κατ᾽αὐτοῦ τῆς διαβάσεως παρατεταγμένοι ἦσαν· καὶ ἀηλόλυζον διεκελεύοντο· καὶ λίβους ἐς τὸν ποταμὸν ἐρρίπτουν· ἐξικνοῦντο δὲ οὐδὲ οὗτως· οὐδ᾽ἔβαλλον οὐδένα· ἔνθα δὴ προϊέχετο τῷ ξενοφῶντι, τῶν πελτασταῖς τίς αἰτήσει φάσκων δεδυλυκέναι· λέγων ὅπ γιγνώσκοι τὴν φωνὴν, τῶν αὐθρώπων· καὶ ὅμαιμος ἔφη, ἐμὴν τοῦτον τὴν πατρίδα ἔναι· καὶ ἁμὶ πεκωλύει, ἐθέλω αὐτοῖς διαλεχθῆναι· ἀπ᾽οὐδὲν κωλύει ἔφη· ἀπὶ διαλέγου· καὶ μάθε πρῶτον αὐτῶν τίνες ἀφ᾽ὧν οἵδ᾽ἅδην ἐρωτήσαντος, ὅτι μάκρωνες· ἐρώτα τοίνυν ἔφη αὐτοὺς, τί αὐτοῖς πέτάκασι, καὶ χρίζουσιν ἡμῖν πολέμοι ἅδην· οἵδ᾽ἀπεκρίναντο ὅτι κὴ ὑμεῖς ἔσσι τὴν ἡμετέραν ὄρχεσθε· λέγειν ἐκέλευον οἱ στρατηγοί, ὅτι τε οὐ κακῶς ποιήσοντες, ἀπὸ χθόνεα ἐς τὴν ἑλλάδα· καὶ ἔσσι θάλατταν βουλόμεθα ἀφικέσθαι πρώτων ἐκείνοι, ἁδοῖεν αὖ πρύτανα τὰ πετά· οἵδ᾽ἔφασαν, καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν ἐβέλειεν· ἐντοῦθεν δίδασιν οἱ μάκρωνες βαρβαρικὴν λόγχην τοῖς ἕλλησιν· οἱ δὲ ἕλληνες ἐκείνοις ἑλληνικήν· ταῦτα γὰρ ἔφασαν πετάκεναι θεούς δ᾽ἐπεμαρτύραντο ἀμφότεροι· μάχεσθαι δὲ τὰ πετά, δοῦναι δὲ μάκρωνες τὰ δένδρα σφίσιν ἐκκοπεῖν· τὴν δὲ ὁδὸν ὡδοιπόρουν ὡς διαβησόμενοι τὰ ἐν μέσοις ἀφαμεμαγμένοι τοῖς ἕλλησιν· καὶ ἀγορὰν οἵαν ἐδύναντο παρέχον ἡ δίημαγον τρισὶν ἡμέραις, ἕως οὗ ἕστε ἔσσι πὰ ὄρη τῶν κόλχων κατέπεσαν τοῖς ἕλλησιν· ἐντοῦθα ἦν ὄρος μέγα προσβαλὸν δὲ· καὶ ἔσσι τοῦτο οἱ κόλχοι παρατεταγμένοι ἦσαν· καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ ἕλληνες, ἀπὸ παρατάξαντο φάλαγγα ὡς οὕτως ἄξοντες πρὸς τὸ ὄρος· ἔπειτα δὲ ἔδοξε τοῖς στρατηγοῖς συλλέγεσι βουλεύσασθαι, ὅπως ὡς κάλλιστα ἀγωνιοῦνται· ἐλέχθη οἶσι ξενοφῶν· ὅπη δοκεῖ πρωτίστας τὴν φάλαγγα, λόχους ὀρθίους ποιῆσαι· ἡ μὲν γὰρ φάλαγξ διαπεπάσθαι πόστῃ δυβύς· τῇ μὲν γὰρ ἀπόδυσ· τῇ δὲ δυόδυ δύρησόμεν τὸ ὄρος· καὶ δύβυς τοῦτο ἀδυμίαν ποιήσει, ὅπ᾽ἐπεμπόμενοι ἅδε φάλαγγα, ταύτην διέπασθαι μὴν ὀρῶσιν· ἔπειτα δέ, ἢν μὲν ἅπαι πολλοὺς ἐπεμπόμενοι προσάγωμεν, πρὸ πάσουσιν ἡμῶν οἱ πολέμοι· καὶ τοῖς πρώτοις χρήσονται ὅτι ἂν βούλωνται· ἐὰν δὲ ἅπαι ὀλίγων ἐπεμπόμενοι ἴωμεν, οὐδὲν ἂν ἓν θωμα τὸν, ἀ διακωσεῖν ἡμῶν ἡ φάλαγξ, ὑπὸ ἀθροώντων καὶ βελῶν, καὶ ἀθρώων συμπατοῦσ᾽ ἀ δὲ ἂν τοῦτο ἔσται, τῇ ὅλῃ φάλαγγι κακὸν ἔσται· ἀναμοιδοκεῖ οἷοις τοὺς λόχους ποιησαμένους, πρὸσ τοῦτον χωρίον καταφέρειν διαλιπόντας τοὺς λόχους, ὅσον ἔξω τοὺς ἔχαπτοις λόχοις γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων, καὶ οὕτως ἐσόμεθα τῆς τῶν πολεμίων φάλαγγος· ἔξω οἱ ἕκαπτοι λόχοι· καὶ οἱ ὀρθίοις ἄρχοντες οἱ κράτιστοι ἡμῶν, πρῶτον προσίασιν, ἔπειτ᾽ἂν δοῦσθαι ἢ, ταύτῃ ἕκασος ἄξ᾽ὁ λόχος· καὶ ἐς τὸ διαλεῖπον, οὐ ῥᾴδιόν ἐστι τοῖς πολεμίοις ἀσελθεῖν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν λόχων ὄντων· διακόψαντες οὐ ῥᾴδιον ἔσται, λόχον ὀρθίον προσθέντα· ἐὰν τέ τις πειρᾶται τῶν λόχων, ὁ μισθὸν βοηθήσ᾽· ἤν τε ἐς δυνηθῇ τῶν λόχων ἅδε τὸ ἄκρον αἰαλθῆναι, οὐθεὶς μηκέτι μείνῃ τῶν πολεμίων· τοῦτα ἔδοξε· καὶ ἐποίουν ὀρθίους τοὺς λόχους· ἐξυφῶν δὲ ἀπὼν ἅδε τοῦ ὄρεος, ἅπως τοῖς στρατιώτας· αὐτοὶ δὲ ἄνδρες οὗτοι ἔστε ἔσσι ὃς ὀρᾷτε μόνον ἐπὶ τῶν ἐμπροσθῶν, τὸ μὴ ἅδη ἅναι ἔνθα πάλαι ἀπόδυμεν· τούτοις ἦν ὡς δυνατώμεθα, καὶ ὡμοῖς δεῖ καπαφαγεῖν· ἐπεὶ δ᾽ἐν τοῖς χωρίοις ἑκάστοι ἐγένοντο, καὶ τοὺς λόχους ὀρθίους ἐποίησαντο, ἐγένοντο μὲν λόχοι τῶν ὁπλιτῶν, ἀμφὶ τοὺς ὀγδοήκοντα· ὃ δὲ λόχος ἕκαστος, ἡγεδόνα ἅς τοὺς ἑκατόν· τοὺς δὲ πελτασταὶς καὶ τοὺς πεζέτας, τριχῆ ἐποίησαντο· τοὺς μὲν δυωνύμους, ἔξω· τοὺς δὲ, ἔσ δεξιοῦ· τοὺς δὲ, κατὰ μέσον· ἡγεδόνα ἑξακοσίους ἑκάστους· ἐκ τούτου παρηγγύησαν οἱ στρατηγοί, ὅχεσθαι· δύξαιμοι δὲ καὶ πασαμίσαντες, ἐπορεύοντο· καὶ χειρίσοφος μὲν καὶ ξενοφῶν καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς πλαγιαὶ, ἔξω τενόμενοι τῆς τῶν πολεμίων φάλαγγος, ἐπορεύοντο· οἱ δὲ πολέμιοι ὡς ἅδον αὐτοὺς, αὐτὸ ρθύοντα· καὶ οἱ μὲν, ἅπαι τὸ δεξιόν· οἱ δὲ, ἐπὶ τὸ εὐώνυμον διεπάσθησαν· καὶ πολὺ τῆς ἐαυτῶν φάλαγγος ἐν τῷ μέσῳ, κενὸν ἐποίησαν· ἰδόντες δὲ αὐτοὺς διχαζόμενοι, οἱ κατὰ τὸ ἀρκαδικὸν πελτασταὶ

ὧν ἦρχεν ἀχαΐνης ὁ καρυάς, νομίσαντες φεύγειν, ἀνακράτους ἔθεον· καὶ οὔπω πρῶτοι ἦσαν τὸ ὄρος ἀναβαίνουσι· συνεφέποντο δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ ἀρκαδικὸν ὁπλιτικόν, ὧν ἦρχε κλεαίνωρ ὁ ὀρχομένιος· οἱ δὲ πολέμιοι, ἐπεὶ ἤρξαντο θεῖν, οὐκέτι ἔστησαν· ἀναὰ φυγὴ, ἄλλος ἄλλην ἐτράποντο· οἱ δὲ ἕλληνες ἀναβαίνοντες, ἐστράτοπεδεύσαντο ἐν πολλαῖς κώμαις· καὶ τὰ ἐπιτήδεια δὴ, πολλὰ ἐχούσας· καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐδὲν ἦν, ὅτι κὴ ἐθαύμασαν· τὰ δὲ σμήνη, πολλὰ ἦν αὐτόθι· καὶ τῶν κηρίων ὅσοι δὲ ἔφαγον τῶν στρατιωτῶν, πάντες ἀφρονες ἐγίγνοντο καὶ ἤμουν· καὶ κάτω διέχωρει αὐτοῖς· καὶ ὀρθὸς οὐδεὶς ἐδύνατο ἑστάναι· ἀπὸ οἱ μὲν ὀλίγον ἐδηδόκοτες, σφόδρα μεθύουσιν ἐώκεσαν· οἱ δὲ πολύ, μανομένοις· οἱ δὲ, καὶ ἀποθνήσκουσιν· ἔκειντο δὲ οὗτω πολλοί, ὡς πᾶσ᾽ προθυμίᾳ γεγενημένης· καὶ πολλὴ ἦν ἀθυμία· τῇ δ᾽ὑστεραίᾳ, ἀπέθανε μὲν οὐδεὶς· ἀμφὶ δὲ τὴν αὐτὴν ὥραν ἐφρόνουν· τρίτῃ δὲ καὶ τεταρτῃ ἀνέστησαν, ὡς πᾶσ᾽ ἐκφαρμακοποσίας· ἐνταῦθα ἐπορεύθησαν δύο σταθμοὺς· ἐς θάλατταν παρασάγγας· καὶ δι᾽ἦλθον διὰ θαλάττης, ἐς πρασιοῦντα· πόλιν ἑλληνίδα οἰκουμένην ἐν τῷ εὐξείνῳ πόντῳ· σιτοῦνται δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐμεῖναν ἡμέρας ἀμφὶ τὰς τριάκοντα, ἐν ταῖς τῶν κόλχων χώραις· καὶ ἐντοῦθεν μὲν ἐλαύνουσι τὴν κολχίδα· ἀγορὰν δὲ παρεῖχον ἐν τῷ στρατοπέδῳ πρασιοῦντοι· καὶ ἐδέξαντο τοὺς ἕλληνας· καὶ ξένια ἔδοσαν, βοῦς καὶ ἄλφιτα καὶ οἶνον· σῖτα δὲ πρασιοῦντοι ἐπώλουν τοῖς ἕλλησιν· ἦσαν ἐν τῷ πεδίῳ μᾶλλα οἰκοῦντων· καὶ ξένια καὶ παρ᾽ἐκείνων ἦλθον, βόες ἀποθύσαι τῷ διὶ τῷ σωτῆρι· καὶ τῷ ἡρακλεῖ ἡγεμόσαι, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ θεοῖς ἁπάντα· ἐπρίαντο δὲ καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ἐν τῷ ὄρει, ἔνθα πᾶσ᾽ ἐσκήνουν· εἵλοντο δὲ στρακόπλοον παρ᾽αὐτὰ τὸν ὃς ἐφύετο πᾶσι ὧν οἴκοθεν, πολὺ δὲ ἄκων καὶ πάκτιον, ξύλα κατάξας· ὀρόμου τε ἔσσι μελήθησαν καὶ τοῦ ἀγῶνος πρόσατοι ἐγένοντο· ἐπειδὴ δὲ ἡ θυσία ἐγένετο, τὰ δ᾽ἅπαντα παρέδοσαν τῷ στρακοπῷ· καὶ ἠγεῖσθαι ἐκέλευον ὅπου τὸν ὀρόμον ποιοῖεν· ὁ δὲ, δείξας ὅπου παρεσκόπησ᾽ ἐτύγχανον, οὗτος ὁλόφως ἔφη καλλίστης τρέχειν, ὅπου αὖτις βούλοιπο· πᾶς οὖν ἐφάσαν συνήσοντα παλαιὸν ἐν σκληρῷ καὶ δασεῖ οὔτε, μᾶλλον ὅπου αἰάσεται ὁ καπισῶν· ἡγωνίζοντο δὲ, πᾶσιν μὲν δάδιον τὸν ἀχμαλώτων οἱ πλεῖστοι· δόλιχον δὲ κρῖσις, πλείοις ἢ ἑξήκοντα ἔθεον· πάλην δὲ καὶ πυγμὴν καὶ παγκράτιον, καλὴν θέαν εἶγε· καὶ ἆπ θεωμόθων τ᾽ἐπαίρων, πολλὴν φιλονεικίαν ἐγίγνετο· ἔθεον δὲ καὶ ἵπποι· καὶ ἔδει αὐτοῖς καπὰ τοῦ πρωνοῦ ἐλάσαντας ἐν τῇ θαλάττῃ, αὖθις ἐφαπτᾶς πάλιν αὖω, πρὸς τὸν βωμὸν ἥκειν· καὶ καπὼ μὲν οἱ πολλοὶ ἐκυλίνδοῦντο· αὖω δὲ πρὸς τὸ ἰσχυρῶς ὄρθιον, μόλις βάδην ἐπορεύοντο οἱ ἵπποι· ἔνθα πολλὴ κρουνὴ καὶ χρὼς καὶ παρακέλευσις ἐγίγνετο αὐτῶν·

Trapezus emporeticum coloma in regione colchorum

Dracoti) ξυλη

Antileo

Anaxibius

Ος μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ κύρου ἔπραξαν οἱ ἕλληνες, καὶ ὅσα ἐν τῇ πορείᾳ τῇ μέχρι θαλάττης τῆς ἐν τῷ εὐξείνῳ πόντῳ, καὶ ὡς ἐστράτευσαν πόλιν ἑλληνίδα ἀφίκοντο, ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται· ἐκ δὲ πόντου οὕτω ἐλθόντες, ἐβουλεύοντο πρῶτον τῆς λοιπῆς πορείας· αἱρετὴ δὲ πρῶτος αὐτοῖς πλεύσας θούριος καὶ ἔλεξεν ὧδε· ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔφη ὦ ἄνδρες, ἀπορῶ ἤδη, συσκευαζόμενος καὶ βαδίζων καὶ τρέχων, καὶ τὰ ὅπλα φέρων καὶ ἐντάττων καὶ φυλακὰς φυλάττων καὶ μάχεσθαι· ὥστε μοι δοκεῖ καὶ ἄμεινον εἶναι καὶ ἡδίων ἡ ζωὴ τῶν τότε, ἐπεὶ θάλατταν ἔχομεν, πλεῖν τοῦ πρόσθεν· καὶ ἐκπλεύσας ὡς πρὸς ὀδυσσέως καθεύδων, ἀφικέσθαι ἅς τὴν ἑλλάδα· ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται, ἀνεβόησαν· ὡς οὖ λέγοι· καὶ ἄλλος τοιοῦτος ἐλεγε· καὶ ξενοφῶν οἱ παρόντες· ἔπειτα χειρίσοφος ἀνέστη, καὶ εἶπεν ὧδε· φίλος μοι ἐστὶν ὦ ἄνδρες, ἀναξίβιος· ναυαρχῶν δὲ τυγχάνει· ἦν οὖν πέμψαντες, ὅμαιμα ἀνέλθεῖν καὶ τριήρεις ἔχων καὶ ταῦτα ὑμεῖς δ᾽ἐπειπρὸ πλεῖν βουλεσθε, πρὸμῶν ἐς αὖ ἐγὼ ἔλθω· ἤξω δὲ πάχεως· ἀκούσαντες ταῦτα οἱ στρατιῶται, ἤσθησάν τε· καὶ ἐψηφίσαντο πλεῖν αὖτον ὡς τάχιστα· μετὰ τοῦτον ξενοφῶν ἀνέστη καὶ ἔλεξεν ὧδε· χειρίσοφος μὲν ἤδη ἅπαι ποιᾷ σταλλεται· ἡμεῖς δὲ αὖ μενοῦμεν· ὅπου οὖν δοκεῖ καιρὸς ἅναι ποιεῖν ἐν τῇ μονῇ, ταῦτα ὁρῶ· πρῶτον μὲν τὰ ἅπαι τιθέια δεῖ προίζεσθαι ἐκ τῆς πολεμίας· οὔτε γὰρ ἀγορὰ ἔστιν ἱκανὴ, οὔτε ὅπου ὠνήσομεθα πάρεστιν, ἀ μὴ ὀλίγοις· ἤπτε χώρα πολεμία· κίνδυνος οὖν πολλοὺς ἀπόλλυσθαι, ἢν ἀμελῶς τε καὶ ἀφυλάκτως πορεύωνται ἅπαι τὰ ἅπαι τιθέια· ἀναὰ μοι δοκεῖ συμπροφομεῖν λαμβάνειν τὰ ἅπαι τιθέια· ἄλλως δὲ μὴ παμάθετε ὡς σάζεσθε· ἡμᾶς δὲ ὡς τοὺτων ἅπαι μελεῖσθαι· ἐδόξε ταῦτα· ἐπὶ πίνυν ἀκούσαντι καὶ τάδε· ἅπαι λείαν γὰρ ὑμῶν ἐκπορεύονται πίνες· ὄιμαι οὖν, βέλτιον ἅναι ἡμῖν ἁπάντων ἐξιέναι· φράζειν δὲ καὶ ὅπου, ἵνα καὶ τὸ πλῆθος ἴσαμεν τῶν ἐξιόντων καὶ τῶν μενόντων· καὶ συμπαρασκευάζωμεν ἐαυτῷ δέειν· καὶ βοηθῆσαι πίσιν αὖ καιρὸς ἢ, ἴσαμεν ὅτῳ δέησει βοηθεῖν· καὶ αὖ πις

Ἵν' οὖν ἀπειροτέρων ἐγχειρῶν λέγειν, συμβουλεύωμεν, πειρώμενοι δ' ἐάν τὴν δύναμιν ἐφ' ὅσ' αὐτῶν ἐσθένεις καὶ τῶν πολεμίων ἐγγυτέρω τι δὴ καὶ τοῦ ἔφοδον σχολὴ τοῖς πολεμίοις λείπεσθαι καὶ δίκαιος ἡμῖν βουλεύεσθαι· ἔχομεν γὰρ τὰ ἐκείνων· ἢν δὲ κἀκείνων τιν' ἡμῶν φυλακὰς δίκαιοι δοκεῖ δεῖν, ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἀνακομίζειν· ἐὰν οὕτω καταπαύσωμεν τοὺς πολεμίους ἔτι τοίνυν, τάδε ὁρᾶτε· ἃ μὲν ἐπιτήδεια σαφῶς, ὅτι ἔστι μοι χειρίσοφος ἀγωνίσασθαι, οὐδὲν αὖ ἔδ' ὧν μέλλω λέγειν· νῦν δ' ἐστὶ τοῦτ' ἄδηλον, δοκεῖ μοι πειρᾶσθαι συμπαρασκευάζειν καὶ σωτῆρα· ἦν μὲν γὰρ ἔλθῃ ὑπάρχοντων ἐνθάδε, ἐν ἀφθονωτέροις πολεμήσομεν· ἐὰν δὲ μὴ ἄγῃ, τοῖς ἐνθάδε χρησόμεθα· ἐγὼ δ' ὁρῶ μοι ἃ πολλαχοῦ παραγέγοντα· δοῦναι ἀγησάμενοι παρὰ τὰ ἐπιτήδεια ἀναγκαῖον ἐξουσίαν μηρία κατάγοιμεν καὶ φυλάττοιμεν αὐτὰ τὰ ἀναλίσκοντα παραλυόμενοι, ἕως αὐτὰ τὰ ἄξοντα γένηται, ἴσως αὖ οὐκ ἀσφαλῶς κομιδῆς οἵας δεόμεθα· ἔδοξε καὶ τοῦτα· ἐννοήσατε δ' ἔφη, ἃ ἀκούσαντες καὶ πρέφειν ἀσφαλῶς κομιοῦνται, ὅτι αὖ καταγάγωμεν, ὅσον αὖ χρόνον ἡμῶν ἕνεκα μένωσι, καὶ ναῦλον σῖτου βέλεσθαι ὅπως ὠφελῶνται· ἔδοξε καὶ τοῦτα· δοκεῖ τοίνυν μοι ἔφη, ἢν ἄρα καὶ τοῦτα ἡμῖν μὴ ἐκπορεύηται ὡς τὰ ἀρκεῖν μοι ἃ, τὰς ὁδοὺς ἃς δυσπόρους δοκοῦμεν εἶναι τὰς παρὰ θάλατταν οἰκούσας πολεσιν ἐυτειλασθαι ὁδοποιεῖν· πείσονται γὰρ, καὶ διὰ τὸ φοβεῖσθαι, καὶ διὰ τὸ βουλεύεσθαι ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι· ἐυτυχῶς δ' ἂν αὐτὰ ἄρχειν, ὡς οὐ δύοι ὁδοποιεῖν· ὁ δὲ, ὡς ἐγὼ τὴν ἀφροσύνην αὐτῶν, ἐπεὶ φίσεμὲν οὐδέν· τὰς δὲ πόλεις ἀκούσας ἑαυτῶν ποιεῖν τὰς ὁδοὺς, λέγων ὅτι βάτερον ἀπαλλάξουσι, ἢν δύοροι γένωνται αἱ ὁδοί· ἔλαβον δὲ καὶ πευτηκόντορον παρὰ τραπεζουντίων· ἧ ἐπέστησαν δὲ ξίμνον λακωνικὸν πρὸς οἰκον· οὗτος ἀμελήσας τοῦ συλλαβεῖν μοῖρα, ἀπεδρᾶς ᾤχετο· ἔξω τοῦ πόντου ἔχων τὴν ναῦν· οὗτος μὲν οὖν δίκαια ἔπαθεν ὕστερον· ἐν βραχεῖ γὰρ παρὰ σινώπη πολυπραγμονῶν τί, ἀπέθανεν ὑπὸ νικασίδου τοῦ λακωνικοῦ· ἔλαβον δὲ καὶ τριακόντορον· ἧ ἐπέστησαν πολυκράτης ἀθηναῖος· ὃς ὅσα λαμβάνοι μοῖρα, καὶ ἔπεμπεν ἄλλη τὸ στρατόπεδον· καὶ τὰ μὲν ἀγώγιμα, ἀπέπεμπον ἔξω φυλακας καθίσασαν, ὅπως σῶα εἴη· τοῖς δὲ μηρίοις ἐχρήσαντο ἃς παραγωγήν· ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἦν, ἄλλοι λείας ἐξέπεσαν οἱ ἕλληνες· καὶ οἱ μὲν, ἐνετύγχανον· οἱ δὲ, καὶ οὐ κλεόντες δ' ἐξαγαγών, καὶ τὸν ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἄλλον λόχον πρὸς χωρίον χαλεπὸν, αὐτός τε ἀπέβαινε, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἄλλων αὐτῷ· ἐπεὶ δὲ τὰ ἄλλα ἐπιθεία, οὐκέτι ἦν λαμβάνειν, ὡς τε ἀπαυθημερίζειν ἄλλο τὸ στρατόπεδον, ἐκ τούτου λαβὼν ὁ ξενοφῶν ἡμέρας τ' τραπεζουντίων, ἐξάγει δὲ οἱλας τὸ ἥμισυ τοῦ στρατόπεδου· τὸ δὲ ἥμισυ φυλάττειν κατέλιπε τὸ στρατόπεδον· οἱ γὰρ κόλποι ἀπέχουσι ὀκτὼ οἰκῶν, πολλοὶ ἦσαν ἀθρόοι· καὶ ὑπερεκάθηντο ἄλλοι ἴδρεις· οἱ δὲ τραπεζούντιοι, ὅσπερ μὲν τὰ ἄλλα ἐπιθεία ἦν λαβεῖν, οὐκ ἦγον· φίλοι γὰρ αὐτοῖς ἦσαν· ἃς γὰρ οἱλας δὲ προύμωσ ἦγον, ὧν ὧν κακῶς ἔπαθον, ἃς χωρία τε ὀρεινὰ καὶ δύσβατα· καὶ ἀνθρώπους πολεμικωτάτους ἴδρεις ἐν τῷ πόντῳ· ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ οἱ ἕλληνες, ὅπρια τῶν χωρίων τοῖς ὀρείοις ἀλώσιμα ἐδόκει εἶναι, ἐμπαραμείνασι ἀπιέναι, οὐδὲν ἂν ἔτι ἦν λαβεῖν ἡμῖν ὑπ· καὶ βοῦς ἢ ἄλλο τι κτῆνος· τὸ γὰρ διαπεφεύγος· ἐν δ' ἦν χωρίον, ᾧ μητρόπολις αὐτῶν ἐκαλεῖτο· ἃς τοῦτο ἀπέστησαν ἐπεξελθόντες· πρὸ δὲ τούτου, ἦν χαράδρα ἰσχυρῶς βαθεῖα καὶ πρόσοδοι χαλεπαὶ πρὸς τὸ χωρίον· οἱ δὲ πελτασταὶ προπρέχοντες τάδια πέντε ἢ ἕξ τῶν ὁπλιτῶν, διαβάραντες τὴν χαράδραν, ὁρῶντες πρόβατα πολλὰ· καὶ ἄλλα κτήματα προσέβαλλον πρὸς τὸ χωρίον· οἱ δὲ ἐπεφύκεσαν πολλοὶ, οἱ δὲ καὶ δρυοφόροι πολλοὶ, οἱ δὲ τὰ ἀπιτήδεια ἐξαίφνης ἐμπεσόντες ἐλάμβανον· ὡς τε ἐγένοντο οἱ διαβάντες περὶ οἱς ἢ ἑξακοσίους ἀνδρας πολεμικοὺς, ἐπεὶ δὲ μαχόμενοι, οὐκ ἐδύναντο λαβεῖν τὸ χωρίον, καὶ γὰρ τάφρος ἦν πρὸ αὐτοῦ ὑψηλὰ βαθεῖα καὶ σκόλοπες ἀπὸ τῆς ἀναβολῆς· καὶ τὰ τείχη πρόλαβε ξύλινα πεποιημένα, ἃ πιέναι ἤδη ἐπεχείρουν· οἱ δὲ, ἐπεκάλουν αὐτοῖς· ὡς δ' οὐκ ἐδύναντο ἀπολαβεῖν, ἦν γὰρ ἐφ' ἑνὸς ἡ κατάστασις ἐκ τῆ χωρίου ἑᾶς τὴν χαράδραν, πέμπουσι πρὸς ξενοφῶντα, ὃς ἦγε τοῦ τοῖς ὁπλίταις· ὃδ' ἐλθὼν λέγει, ὅτι ἔστι χωρίον χρημάτων πολλῶν μεστὸν· τοῦτο οὔτε λαβεῖν δυνάμεθα ἰσχυρὸν γάρ ἐστιν, οὔτε ἀπολιπεῖν ἐράδιον· μαχόμεναι γὰρ ἐπεξελθύοντες, καὶ ἡ ἄμφοδος χαλεπὴ· ἀκούσας ταῦτα ὁ ξενοφῶν, προαγαγὼν πρὸς τὴν χαράδραν, τοῖς μὲν ὁπλίταις, ἐκέλευε βέβαια τὰ ὄπισθεν αὐτὸς δὲ διαβὰς σὺν τοῖς λοχαγοῖς, ἐσκοπεῖτο τὸ πρέπον εἴη κρεῖττον ἀπαγαγὼν τοὺς διαβεβηκότας, ἢ καὶ τοῖς ὁπλίταις διαβιβάζειν, ὡς ἀλόντος αὖ τοῦ χωρίου, ἐδόκει τὸ μὲν ἀπαγαγεῖν, οὐκ ἄνευ αὖθις πολλῶν νεκρῶν· ἐλεῖν γ' αὖ ᾤοντο καὶ οἱ λοχαγοὶ τὸ χωρίον· καὶ ὁ ξενοφῶν συνεχώρησε, τοῖς ἱεροῖς πιθόμενος· οἱ γὰρ μάντεις ἀποδεδειγμένοι ἦσαν, ὅτι μάχη μὲν εἴη· τὸ δὲ τέλος καλὸν τῆς ἐξόδου· καὶ τοὺς μὲν λοχαγοὺς πέμπει διαβιβάσοντας, τοὺς ὁπλίτας· αὐτὸς δ' ἐμίμνεν ἀναχωρήσας ἅπαντας τοὺς πελτάστας· καὶ οὐδένα εἶα ἀκροβολίζεσθαι· ἐπεὶ δ' ἦκον οἱ ὁπλῖται, ἐκέλευσε τὸν λόχον, ἕκαστον προϊέναι τοῦ λοχαγῶν, ὡς αὐτὰ τάχιστα οἱ πολέμιοι ἀγωνιεῖσθαι· ἦσαν γὰρ οἱ λοχαγοὶ πρόσω ἀπήλαυν· οἱ δὲ ὡς ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐγίγνοντο· ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο ἐπὶ τῷ χωρίῳ, ἐνταῦθα ἀνεβόησαν· καὶ ὁ ξενοφῶν συνεβόησε· καὶ ἅμα ἐπὶ τὸ χωρίον ἐπορεύοντο· καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐτράποντο· οἱ δὲ ἐπὶ τὸ χωρίον ἐπορεύοντο· καὶ ἐπεὶ

ρα· ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας δ' ἕκα· καὶ ἐξέπασις ἐγ τοῖς ὅπλοις γίνεται καὶ ἀριθμὸς· καὶ ἐγένοντο ὁπλῖται μὲν χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι· οὓς πιστώσαντο ἐκ τῶν ἀμφὶ Χειρίσοφον μισθίους· οἱ δὲ ἄλλοι ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ πολεμίου καὶ χιόνος, καὶ εἴτις νόσω ἐνταῦθα διαλαμβάνουσα τὸ διὰ τῶν ὀχυρωμάτων γενόμενον ἀργύριον, καὶ τὴν δίκαιαν ἦν ἐν τῷ ἀπόλλωνι ἐξέλιον, καὶ τῇ ἐφεσίᾳ ἀρτέμιδι· διέλαβον οἱ στρατηγοὶ τὸ μοῖρος ἕκαστος φυλάττειν τίς θεοῖς· αὐτὴ δὲ χειροσόφου, γένων ὁ ἀσπάσιος ἔλαβε· ξενοφῶν οὖν τὸ μὲν τοῦ ἀπόλλωνος ἀνάθημα ποιησάμενος, ἀναπέμπειν ἃς τὸν ἐνδικαφοῖς Ἕλλησι ἀπὸ θησαυρόν· καὶ ἐπὶ γαλατῶ, πεπαύτου ὄνομα καὶ τοῦ προξένου· ὃς οὖν κλεάρχῳ ἀπέθανε· ζῆνος γὰρ ἦν αὐτοῦ· τὸ δὲ τῆς ἀρτέμιδος τῆς ἐφεσίας ὅπα ἀπέσει οὖν ἀγνισπλάου ἐκ τῆς ἀσίας τὴν ἐς βοιωτοὺς ὁδὸν, καταλιπὼν παρὰ μεγαβύζῳ, τῆς ἀρτέμιδος νεωκόρῳ, ὅπως σῶτος καὶ δυνάμενος, ἐὰν μὲν αὐτὸς σωθῇ, ἐὰν τῷ ἀποδοῦναι· ἢ δὲ τι παθοι ἀναθέναι ποιησάμενον τῇ ἀρτέμιδι ὅ, τι οἱ οἴοιτο χαριεῖσθαι τῇ θεῷ· ἐπεὶ δ' ἔφυγε ξενοφῶν καταικοῦντες ἤδη αὐτὴν ἐν σκιλοῦντι ὑπὸ τῶν λακεδαιμονίων οἰκισθέντος, παρὰ τὴν ὁλυμπίαν, ἀφικνεῖται μεγαβύζος ἀπὸ ὁλυμπίας θεωρήσων· καὶ ἀποδίδωσι τὴν παρακαταθήκην αὐτῷ· ξενοφῶν δὲ λαβὼν χωρίον, ὡνεῖται τῇ θεῷ, ὅπου ἀνέλεγε ὁ θεός· ἔτυχε δὲ διαῤῥέων διὰ τοῦ χωρίου, ποταμὸς στελλινοῦς· καὶ ἐν ἐφέσῳ δὲ, παρὰ τὸν τῆς ἐφεσίας ἀρτέμιδος νεὼν, στελλινοῦς ποταμὸς παῤῥέει· καὶ ἰχθῦς τε ἐν ἀμφοτέροις ἐστὶ καὶ κόχλοι· ἐν δὲ τῷ σκιλοῦντι χωρίῳ, καὶ θήραι πάντων, ὁπόσα ἐστὶν ἀγρευόμενα θηρία· ἐποίησε δὲ καὶ ναὸν καὶ βωμὸν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἀργυρίου· καὶ τοὐτοῦ ἀεὶ δεκατεύων πᾶν ἐκ τοῦ ἀγροῦ ὡραῖα, θυσίαν ἐποίει τῇ θεῷ· καὶ πάντες οἱ πολῖται, καὶ οἱ πάροικοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες μετέχουσι τῆς ἑορτῆς· παρέχει δὲ ἡ θεὸς τοῖς σκηνοῦσιν, ἀλφιτα· ἄρτους· οἶνον· ἀργύρια· πρόβατα· καὶ τῶν θυομένων ἀπὸ τῆς ἱερᾶς νομῆς λαχεῖν· καὶ τῶν θηρίων ὁμοίως δέ· καὶ γὰρ θήρᾳ ἐπιοῦντο ἃς τὴν ἑορτὴν, οἵπερ ξενοφῶντος παῖδές, καὶ οἱ τῶν ἄλλων πολιτῶν· οἱ δὲ βουλόμενοι καὶ ἄνδρες, σὺν θήραις· καὶ ἁλίσκετο πολὺ μὲν, ἐξ οὗ τοῦ ἱεροῦ χωρίου· τὰ δὲ, ἐκ τῆς φολόης· σύες καὶ δορκάδες καὶ ἔλαφοι· ἔστι δὲ ὁ τόπος, ὥσπερ λακεδαίμονος ἃ ὀλυμπία· περιοῦται, ὡς εἰκοσταδίοι, ἀπὸ τοῦ ἐν ὀλυμπίᾳ διὸς ἱεροῦ· ἔνι δ' ἐν τῷ ἱερῷ τῷ ἄλσει, καὶ ὄρη δένδρων μεστὰ, ἱκανὰ καὶ σῦς, καὶ αἶγας καὶ ὄϊς τρέφων· καὶ ἵππους· ὥστε καὶ τὰ τῶν ἃς τὴν ἑορτὴν τούτων ὑποζύγια δύνασθαι πωλεῖν· ὁ δ' αὐτὸς νεὼν, ἄλσος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη, ὅσα ἔστι πρωλιᾷ, ὡραῖα· ὁ δὲ ναὸς, ὡς μικρὸς μεγάλῳ τῷ ἐν ἐφέσῳ ἐικασται· καὶ τὸ ξόανον ἔοικεν ὡς κυπαρίσσινον, χρυσῷ ὂν πᾶν· πλὴν ἔστηκε παρὰ τὸν ναὸν, γράμματα ἔχουσα, ἱερὸς ὁ χῶρος τῆς ἀρτέμιδος· τὸν δὲ ἔχοντα καὶ καρπούμενον, τὴν μὲν δεκάτην καταδύειν ἑκάστους ἔτους· ἐκ δὲ τοῦ πωλοῦντος, τὸν ναὸν ἀποσκευάζειν· ἐὰν δ' ἐπὶ μὴ πρὸς ταῦτα, τῇ θεῷ μελήσειν· ἐκκεκάρασται δὲ, κατὰ βάλανον ἐκομίζοντο, οἵπερ καὶ πρόσθεν· οἱ δ' ἄλλοι κατὰ γῆν ἐπορεύοντο· ἐπεὶ δ' ἦσαν ἀπὸ τοῦ μοσσυνοίκων ὁρίοις, πέμπουσιν ἃς αὐτοὺς πυνθάνεσθαι τὸν τραπεζοῦντιον, πορεύεσθαι ὅπῃ τῶν μοσσυνοίκων, ἐρωτῶντες, ὥσπερ ὡς διὰ φιλίας, ἢ ὡς διὰ πολεμίας πορεύονται τῆς χώρας· οἱ δ' οὐκ ἔφασαν ὅτι οὐ διοίσειν· ἐστὶ γὰρ τοῖς χωρίοις· ἐντεῦθεν λέγει πυνθάνεσθαι, ὅτι πολέμιοι εἶεν αὐτοῖς, οἱ ἐκ τοῦ ἐπικείνα· καὶ ἔδοξε καλέσαι ἐκείνους, ἀβουλοίμην τὸ συμμαχίαν ποιήσασθαι· καὶ πεμφθεὶς ὁ πυνθάνεσθαι, ἦκεν ἄγων τοὺς ἄρχοντας· ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, αὐτῶν λέγει οἵπερ ἦσαν μοσσυνοίκων ἄρχοντες· καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἑλλήνων· καὶ ἔλεγε μὲν ξενοφῶν· ἑρμηνεύων δὲ πυνθάνεσθαι· ὦ ἄνδρες μοσσυνοικοι· ἡμεῖς διελθεῖν βουλόμεθα ἃς τὴν ἑλλάδα πεζῇ· πολλὰ γὰρ οὐκ ἔχομεν· κωλύουσι δὲ οὔτε ἡμᾶς, ὃς ἀκούομεν ὑμῖν πολεμίους εἶναι· δοῦναι βουλεύεσθε, ἐξεστιν ὑμῖν, ἡμᾶς λαβεῖν συμμάχους καὶ τιμωρήσασθαι, εἰ τι πρὸς ὑμᾶς οὔπω ἠδίκησαν· καὶ πολὺ πλείω ὑμῶν ὑπήκοους εἶναι τούτους· ἢ δ' ἡμᾶς ἀφῆσετε, σκέψασθε, πρόθυμοι ἂν ἡμῖν τοσαύτην δύναμιν λαβοῖτε σύμμαχον· πρὸς ταῦτα ἀπεκρίναντο ὁ ἄρχων τῶν μοσσυνοίκων· ὅτι καὶ βούλοιτο ταῦτα, καὶ δέχοιτο τὴν συμμαχίαν· ἄγειν δὲ ἔφη ὁ ξενοφῶν, τί ἡμῶν δεήσεσθε χρήσασθαι, αὐ σύμμαχοι ὑμῶν γενόμενα· καὶ ὑμεῖς, ποῖοί τε ἔσεσθε ἡμῖν συμπροθύμους πρὸς τὰς δόδυ· οἵδ' ἔφασαν ὅτι ἱκανοὶ ἐσμὲν ἃς τὴν χώραν ὡς βαλλειν ἐκ τοῦ ἄνω θαλάττια· τὴν τῶν ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν πολεμίων· καὶ δῶρα ὑμῖν πέμψαντας τε καὶ ἄνδρας, οἳ ἅμα ὑμῖν συμμαχοῦντά τε καὶ τὴν ὁδὸν ἡγήσοντα· ἄνω πρὸς δόντις καὶ λαβόντες, ὤχοντο· καὶ ἦκον τῇ ὑστεραίᾳ, ἄγοντες τριακόσια πλοῖα μονόξυλα· καὶ ἐν ἑκάστῳ, τρεῖς ἄνδρας· ὧν οἱ μὲν δύο ἐκβαίνοντες, ἃς τάξιν εἶεντο τὰ πλοῖα· ὁ δὲ εἷς, ἔμενε· καὶ οἱ μὲν λαβόντες τὰ πλοῖα, ἀπέπλεον· οἱ δὲ μένοντες, ἐξήταζοντο· οὕτως ἔστησαν, ὡς ὥρᾳ ἀνὰ ἑκατὸν μάλιστα οἱ χοροὶ, αὐτοὶ προχωροῦντες ἀλλήλοις, ἔχοντες γέρρα πρὸ αὑτῶν λευκῶν βοῶν δορέα, εἰκασμένα, μετοπῶν πεταλω· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ, παλτὸν ἐξάπηχυ· ἔμπροσθεν μὲν, λόγχην ἔχων· ὅπλισθεν δὲ αὐτοῦ τοῦ ξύλου, σφαιροειδὲς· κιττινίσκους δὲ ἐνεδεδύκεσαν ὑπὸ γόνατα· πάχος ὡς λιγυοῦ τρόμματος δόρυ· ἐπὶ δὲ τῇ κεφαλῇ, κράνη σκυτίνα· διαπρεπὰ θαυμαστὰ· κρωβύλον ἔχοντα καὶ παρὰ μίσου ἐγγυτάτω παρεσθαι· ἔχει

Agesilaus
Megabyzus
Coronea
Scilus
Selleuus flu. duplex
πρόχωροι ἄνδρες
λάχος
Pholoe
Mosynoeci
Timasitheus
Scythini
κρωβυλον

εἶχον δὲ καὶ σαυνίας σιδηρᾶς· ἐντεῦθεν ἐξῆρχε μὲν οὐ τῶν εἷς· οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐπορεύοντο ἐν εὐθυμίᾳ· καὶ διελθόντες διὰ τῶν ταξέων, καὶ διὰ τῶν ὅπλων τῶν ἑλλήνων, ἐπορεύοντο αὖθις πρὸς τοὺς πολεμίους, ἅπερ χωρίον ἦσθαι μαχώπατον εἶναι· ἔκειτο δὲ τοῦτο πρὸ τῆς πόλεως, τῆς μητροπόλεως καλουμένης αὐτοῖς· καὶ ἐχούσης τὸ ἀκρόπατον τῶν μοσσυνοίκων· καὶ πολὺ τοῦτο ὁ πόλεμος ἦν· οἱ γὰρ ἀεὶ τοῦτ' ἔχοντες, ἐδόκουν ἐγκρατεῖς πάντων μοσσυνοίκων εἶναι· καὶ ἔφασαν τοῦτους οὐ δικαίως ἔχειν τοῦτο· ἀλλὰ κοινὸν ὂν καταλαβόντας πλεονεκτεῖν· ἐπορεύοντο δὲ αὐτοῖς· καὶ τῶν ἑλλήνων πένητες, οὐ παρέντες ὑπὸ τῶν στρατηγῶν· ἀλλ' ἁρπαγῆς ἕνεκεν· οἱ δὲ πολέμιοι προϊόντων, τίνας μὲν ἠσύχαζον· ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἐγένοντο τοῦ χωρίου, ἐκδεξάμενοι τρέπονται αὐτούς· καὶ ἀπέκτειναν συχνοὺς τῶν βαρβάρων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἑλλήνων πυγὴ· καὶ ἐδίωκον μέχρις οὗ εἶδον τοὺς ἕλληνας βοηθοῦντας· εἶτα δὲ ἀποστρεφόμενοι ᾤχοντο· καὶ ἀπεμίσουν τὰς κεφαλὰς τῶν νεκρῶν, ἐπιδεικνύμενοι τοῖς τε ἕλλησι καὶ τοῖς ἑαυτῶν πολεμίοις· καὶ ἅμα ἐχόρευον νόμῳ τινὶ ἀδοντες· οἱ δ' ἕλληνες μᾶλλον ἤχθοντο· ὅτι τοὺς τε πολεμίους ἐπεποιήκεσαν θρασυτέρους, καὶ ὅτι οἱ ἑλόντες ἕλληνες σὺν αὐτοῖς ἐπεφεύγεσαν, μᾶλλον τε συχνοί· ὃ οὔπω πρόσθεν ἐπεποιήκεσαν ἐν τῇ στρατιᾷ· ξενοφῶν δὲ συγκαλέσας τοὺς ἕλληνας, εἶπεν· ἄνδρες στρατιῶται· μηδὲν θαυμάσητε ἐν τοῖς γεγενημένοις· ἔστι γὰρ ὅ, τι καὶ ἀγαθὸν οὐ μεῖόν τε κακοῦ γεγένηται· πρῶτον μὲν γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι οἱ μέλλοντες ἡμῖν ἡγεῖσθαι, τῷ ὄντι πολέμιοι εἰσὶν· οἱ γὰρ καὶ ἡμᾶς ἀναγκάζουσιν· ἔπειτα δὲ τῶν ἑλλήνων οἱ ἀφρονήσαντες τῆς σῶν ἡμῖν τάξεως, καὶ ἡγησάμενοι ἱκανοὶ εἶναι σὺν τοῖς βαρβάροις τοῦτο πρᾶξαι, ἄκρον σῶν ἡμῖν, δίκην δεδώκασιν· ὥστε αὖθις, κἂν τινος τῆς ἡμετέρας τάξεως ἀπολείψητε· ἀλλὰ μᾶς δεῖ παρασκευάσασθαι, ὅπως καὶ τοῖς φίλοις οὖσι τῶν βαρβάρων δόξετε κρείττους εἶναι, καὶ τοῖς πολεμίοις δηλώσετε, ὅτι οὐχ ὁμοίοις αὖθις μαχοῦνται, νῦν τε καὶ ὅτε τοῖς ἀτάκτοις ἐμάχοντο· τοῦτον μὲν οὖν τὸν ἡμέραν οὕτως διέμειναν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ θύσαντες, ἐπεὶ ἐκαλλιέρησαν ἀφιέσαντες, ὁρμίους τοὺς λόχους ποιησάμενοι, καὶ τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κατὰ τοῦτο παξάμενοι, ἐπορεύοντο γόνυ πρὸς μέσον τῶν λόχων ὁρμίων ὄντων, ἔχοντες· ὑπολειπομένων δὲ μικρὸν τοῦ στόματος τῶν ὁπλιτῶν, ἦσαν γὰρ τῶν πολεμίων οἱ ὀπίζωνοι, οἱ κατέχοντες, τοῖς λίθοις ἔβαλλον· τούτους οὖν ἀπέστελλον οἱ πεζέταιροι καὶ οἱ πελτασταί· οἱ δ' ἄλλοι, βαδὴν ἐπορεύοντο, πρώτου μὲν ἐπὶ τὸ χωρίον, ἀφ' οὗ τῇ πρότερον οἱ βάρβαροι ἐπέπαυσαν καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς· ἐνταῦθα γὰρ οἱ πολέμιοι ἦσαν αὖπτε παγμένοι· τοὺς μὲν οὖν πελταστὰς ἐδίωξαν οἱ βάρβαροι, καὶ ἐμάχοντο· ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν οἱ ὁπλῖται, ἐτράποντο· καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ διῶκον ἐπὶ πολύ· οἱ δ' ὁπλῖται ἐπορεύοντο, διώκοντες αὖθις πρὸς τὴν μητρόπολιν· οἱ δ' ὁπλῖται, ἐνταξεῖ ἐποντο· ἐπεὶ δ' ἀπῆλθον πρὸς τὰς τῆς μητροπόλεως οἰκίας, ἐντοῦθα δὴ οἱ πολέμιοι, ὁμοῦ δὴ πάντες γενόμενοι, ἐμάχοντο τοῖς παλτοῖς· καὶ ἄλλα δόρατα ἔχοντες πολλὰ μακρά· ὅσα αὖθις φέροι μόλις· τούτοις ἐπεφέροντο ἀμύνεσθαι ἐκ χειρός· ἐπεὶ δὲ οὐκ ὑφίεντο οἱ ἕλληνες, ἀλλ' ὁμόσε χώρουν, ἔφευγον οἱ βάρβαροι· καὶ ἐντοῦθεν ἀπάντων λιπόντων τὸ χωρίον· ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν ὁ ἐν τῷ μοσσυνικῷ ἐπ' ἄκρου φρόνιμος μάλιστα, ὃν τρέφουσι πάντες κοινῇ αὐτοῦ μόνου καὶ φυλάττουσι, οὐκ ἤθελεν ἐξελθεῖν· οὐδὲ οἱ ἐν τῷ προτέρῳ ἀφεθέντι χωρίῳ· ἀλλ' αὐτοῦ σὺν τοῖς μοσσύνοις κατεκαύθησαν· οἱ δ' ἕλληνες διαπαίζοντες τὸ χωρίον, ἀθρόον ἐποίησαν· ἐνταῦθα δὴ πολλὰ μὲν ἐσθιόντων ἐν τοῖς οἰκίαις ἄρτων νενεμημένων πάντων τῶν μοσσυνοίκων ὡς ἑφάσαν οἱ μοσσύνοικοι· τὸν δὲ νέον σῖτον, σὺν τῇ καλάμῃ ἀποκείμενον· ἦσαν δὲ ζῳαὶ πλεῖσται· καὶ δελφίνων τε μάχη ἐν ἀμφοτέροις ἐθεάθη· διορύσσοντες γὰρ ἐντυγχάνουσι τοῖς δελφίνων, ᾧ ἔχοντο οἱ μοσσύνοικοι· καθάπερ οἱ ἕλληνες τῷ ἐλαίῳ· κάρυα δ' ἦν τῶν αὐτοκαίων ἦν πολλὰ τὰ πλάτεα· οὐκ ἔχοντα διαφυήν· οὐδὲ μίαν· τούτῳ καὶ πλείστῳ σίτῳ ἐχρῶντο ἐφ' ὁπτῆσι, οἶνος δ' ὀρύσσετο, ὃς ἄκρατος μέν, ὀξὺς ἐφαίνετο δ' εἶναι ὑπὸ τῆς αὐηρότητος· κεραθεὶς δὲ, δυώδης τε καὶ ἡδύς· οἱ μὲν δὴ ἕλληνες ἀριστήσαντες ἐντοῦθα, ἐπορεύοντο τοῦ πρόσω· παραδόντες τὸ χωρίον, πρὶς συμμαχήσασθαι τῶν μοσσυνοίκων· ὁπόσα δὲ καὶ ἄλλα παρέσεσαν χωρία ἦσαν σῶν τοῖς πολεμίοις ὄντων τὰ μὲν πρόσω πάντα, οἱ μὲν, ἐλίττον· οἱ δὲ, ἐκόντες προσεχώρουν· τὰ δὲ πλεῖστα, τριαδ' ἦν τῶν χωρίων· ἀπεῖχον ἀλλήλων αἱ πόλεις, σταδίους ὀγδοήκοντα· αἱ δὲ, πλεῖον, αἱ δὲ μεῖον· ἀναβοώντων δὲ ἀλλήλων, σῶν ἤκουον ἃς τὴν ἑτέραν ἐκ τῆς ἑτέρας πόλεως· οὕτως ὑψηλή τε καὶ κοίλη χώρα ἦν· ἐπεὶ δὲ πορευόμενοι ἐν τοῖς φίλοις ἦσαν, ἐπεδείκνυσαν αὐτοῖς σῶν δὴ δαιμόνων σιτοῦντες τιθραμμένους καὶ ὑοὺς ἐφοίνικας· ἀσκοὺς καὶ λύκους σφόδρα· καὶ οὐ πολλοῦ δέοντας, ἴσους τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος εἶναι· ποικίλους δὲ πάνυ πάντα· καὶ πάρδαλιν ἐμπροσθεν παντὸς ἐστιν μόνους ἀνθέμιον· ἐξήνεγκαν δὲ καὶ ταῖς ἑταίραις αἷς ἦγον οἱ ἕλληνες, ἐμφανῶς συγγενέσθαι· νόμος γὰρ ἦν σφίσιν οὕτως· λύκοι δὲ πάντες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες· τούτους ἔλεγον οἱ στρατόσαμενοι βαρβαροτάτους διελθεῖν, καὶ πλεῖστον

Metropolis
Mosynoeci
μοσσυνοικοι
ἀποκαίων
διαφυήν
ἀνθέμιον

Chalybes qer ferro uitá ducit

Tibarenī in campis siti

Cotyora. ort. Sinopecu coloma

Cotyorite

Hecatonym?

Corylas Corylas

Τῶν Ἑλληνικῶν νόμων κεχωρισμένους· ἐν τε γὰρ Ὀλυνθίοις, ἐπειδὴ συνίασιν ἄνθρωποι ἐν ἀγορᾷ πρὶν σιτεῖσθαι, ἄλλοι δὲ οὐκ ἀποπλωίζουσιν, μόνοι τε ὄντες, ὁμοῖα ἔρασθον, ἅπερ καὶ μετ' ἄλλων ὄντες, διελέγοντό τε εὐσωτίᾳ, καὶ ἐγέλων ἐφ' οἷς ἔπαιζον· καὶ ὠρχοῦντο ἐφιστάμενοι ὅπου τύχοιεν, ὥσπερ ἄλλοις ἐν δεικνύμενοι. διὰ τούτους τῆς χώρας οἱ Ἕλληνες διάπλους τῆς πλημμίδος καὶ τῆς φιλίας, ἐπορεύθησαν ὡς τὸν Πόντον· καὶ ἀφικνοῦνται εἰς Χάλυβας. οὗτοι ὀλίγοι ἦσαν καὶ ὑπήκοοι τῶν μοσσυνοίκων· καὶ ὁ βίος ἦν τοῖς Χάλυψιν ὧν ἀπὸ σιδήρειος· ἐντεῦθεν ἀφικνοῦνται εἰς τοὺς Τιβαρηνούς· ἡ δὲ τούτων Τιβαρηνῶν χώρα, πολὺ μὲν πεδινωτέρα καὶ χωρία εἶχεν ὑπὸ θαλάττῃ ἤπλου ἐρυμνά· καὶ οἱ στρατηγοὶ ἔχοντο πρὸς τὰ χωρία πρὸς βάλλειν· καὶ τὴν στρατιὰν ὠνῆσθαί τι, καὶ τὰ ξένια ἀπῆκε παρὰ τῶν Τιβαρηνῶν, οὐκ ἐδέχοντο· ἀλλὰ μὲν ἔφασαν κελεύσαντες ἐς τὸ βουλεύσασθαι, ἐβούοντο· καὶ πολλὰ κατέβυσαν τῶν, τέλος ἃ πεδείξαντο οἱ μάντεις πάντα γιγνόμενα ὅτι οὐδαμοῦ πρόσεντο οἱ θεοὶ τὸν πόλεμον· ἐντεῦθεν δὴ τὰ ξένια ἐδέξαντο· καὶ ὡς διὰ φιλίας πορευόμενοι δύο ἡμέρας, ἀφίκοντο ἐς Κοτυώρα πόλιν Ἑλληνίδα σινωπέων ἄποικους· οἰκοῦντας ἐν τῇ Τιβαρηνῶν χώρᾳ· μέχρις ἐπεζεύσθησαν, ἐντεῦθεν ἡ στρατιὰ, πλῆθος τῆς καταβάσεως τῆς ὁδοῦ, ἀπὸ τῆς ἐν Βαβυλῶνι μάχης ἄχρι ἧς κοτυώρα, σταθμοὶ ἑκατὸν εἴκοσι δύο· παρασάγκαι ἑξακόσιοι εἴκοσι· στάδιοι μύριοι ὀκτακισχίλιοι εἰκοσι· χρόνου μῆνες ἐντεῦθεν ἔμειναν ἡμέρας πεντήκοντα καὶ πέντε· ἐν δὲ τούτοις, πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς ἔθυσαν· καὶ τὰ μαντεῖα ἐποίησαν, καὶ ἔθνος ἕκαστος τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἀγῶνας γυμνικούς· τὰ δ' ἆθλα ἐλάμβανον τὰ μὲν, ἐκ τῆς σαφλαγονίας, τὰ δ' ἐκ τῶν χωρίων τῶν κοτυωριτῶν· οὐ γὰρ παρεῖχον ἀγορά· οὐδ' ἦς τὸ τεῖχος τοὺς ἀστυνοῦντας ἐδέχοντο· ἐν δὲ τούτῳ, ὅτε ἔχοντα ἐκ σινωπέων πρέσβεις· φοβούμενοι περὶ τῶν κοτυωριτῶν· τῆς πόλεως· ἦν γὰρ ἐκείνων· καὶ φόρου ἐκείνοις ἔφερον· καὶ περὶ τῆς χώρας ὅτι οἰκοιεν ὁμοίως· καὶ ἐλθόντες ἐς τὸ στρατόπεδον, ἔλεγον· ὡς ὁμόρεοι δὲ ἐκατόνυμοι· δ' ἐνὸς νομιζόμενος εἶναι λεγόν· ἐπεμψεν ἡμᾶς· ὦ ἄνδρες στρατιῶται ἡ τῶν σινωπέων πόλις ἐπαινέσοντας πυθομένη ὅτι ἐνικᾶτε Ἕλληνες ὄντες βαρβάρους· ἔπεμψε δὲ καὶ σύμβουλους, ὅτι διὰ πολλῶν τε καὶ δεινῶν ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν πραγμάτων στασιάσαντες παρέστε· αἰσθοῦμεν δὲ Ἕλληνες ὄντες καὶ αὐτοὶ, ὢν ἡμῶν ὄντων Ἑλλήνων, ἀγαθὸν μὲν τι πάσχειν· κακὸν δὲ μηδέν· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ὑμᾶς οὐδὲν πώποτε ἠδικήσαμεν κακῶς ποιοῦντες· κοτυωρίτας δὲ οὔτε ἔστιν, οἱ μὲν ἡμέτεροι ἄποικοι· καὶ τὴν χώραν ἡμεῖς αὐτοῖς τοῦτον παραδόντες, βαρβάρους ἀφελόμενοι· διὸ καὶ δασμὸν ἡμῖν φέρουσιν οὔτε πεπαυμένον, καὶ κερασούντιοι· καὶ τραπεζούντιοι ὡσαύτως· ὥςθ' ὅπως ἂν τούτοις κακὸν ποιήσητε, ἡμῖν σινωπεῦσι πόλις ποιεῖτε πάσχειν· καὶ φέρειν· καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι· καὶ νῦν ἐπειδὴ ἥκομεν ὡς τὰς ἑλληνίδας πόλεις ἀλόμενοι, ἐν πρατοῦντι μὲν, παρεῖχον γὰρ ἡμῖν ἀγορὰν, ὠνούμενοι εἶχομεν τὰ ἐπιτήδεια· καὶ αὖθ' ὧν ἐπέμπομεν ἡμᾶς καὶ ξένια ἔδωκαν τῇ στρατιᾷ, αὐτεπαινέσαι ὡς τοὺς· καὶ νῦν εἶπε σωτοῖς φίλοις ἡν τῶν βαρβάρων τούτων, ἀεὶ χόμενα· τοὺς δὲ πολεμίους αὐτῶν, ἐφ' οὓς αὐτοὶ ἦρχοντο, κακὸν ἐποιοῦμεν ὅσον ἐδυνάμεθα· ὁρᾶτε δὲ αὐτοὺς ὁποίοις πυνῶν ἡμῶν ἔτυχον· παρέσται γὰρ ἐνθάδε, οὓς ἡμῖν πέμποντας διὰ φιλίαν ἡ πόλις σῶν ἐπεμψεν· ὅτι δ' αὖ ἐλθόντες ἀγορὰν μὴ ἔχομεν, αὖτε ἐς βαρβάρου γῆν, αὖτε ἐς ἑλληνίδα, οὐχ ὑβρει· ἀνὴ ἀνάγκη λαμβάνομεν τὰ ἐπιτήδεια· καὶ καρδούχους· καὶ χαλδαίους, καὶ παρθένιος, καὶ σκύθας βασιλέως οὐχ ὑπηκόους ὄντας, ὅμως καὶ μάλα φοβερούς ὄντας, πολεμίους ἐπιστάμενα, διὰ τὸ ἀνάγκην εἶναι λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπεὶ ἀγορὰν οὐ παρεῖχον· μακρῶνας δ' ἔτε καὶ βαρβάρους ὄντας, ἐπεὶ ἀγορὰν εἶχαν εὐθὺ ναυτοπαρεῖχον, φίλους τε ἐνομίζομεν εἶναι, καὶ βία οὐδὲν ἐλαμβάνομεν ὧν ἐκείνων· κοτυωρίδας δὲ, οὓς ὑμετέρους φατὲ εἶναι, εἰ παῶν ὧν ἀληθῆ λέγετε, αὐτοὶ ἄρτι ἴδον· οὐ γὰρ ὡς φίλοι προσεφέροντο ἡμῖν· ἀλλὰ κλείσαντες τὰς πύλας, οὔτ' εἴσω εἴδεχοντο, οὔτ' ἔξω ἀγορὰν ἔφερον· ἡ πῶν τὸ δὲ παρ' ὑμῶν ἄρτι ἦν, τοῦτων ἄρτι ἐστὶν· ὃ δὲ λέγετε βία παρελθόντας σκηνοῦν, ἡμεῖς ἠξιοῦμεν, τοὺς κάμνοντας ἐς τὰς στέγας δ' ἐξαθεν· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀνέῳγον τὰς πύλας, ἦ ἡμᾶς οὐκ εἴδεχοντο, αὐτὸ τὸ χωρίον τοῦτο ἑλόντες, ἄλλο μὲν οὐδὲν βίαιον ἐποιήσαμεν· σκηνοῦσι δ' ἐν ταῖς στέγαις οἱ κάμνοντες, τὰ ἐωῦτῶν δ' ἀναιρούντες· καὶ τὰς πύλας φρουροῦμεν, ὅπως μὴ αὖθις τῷ ὑμετέρῳ ἁρμοστῇ ὧσιν οἱ κάμνοντες ἡμῶν· ἀνὴ ἐφ' ἡμῖν κομίσασθαι ὅταν βουλώμεθα· οἱ δ' ἄλλοι ὡς ὁρᾶτε σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι, ἐν τῇ τάξει παρεσκευασμένοι· αὖ μάχης δοῦναι, αὖτε δυκιεῖν· αὖ δὲ κακῶς, ἀλέξασθαι· ἃ δὲ ἠπείλησας

ἠπείλησας ὡς ἦν ὑμῖν δοκῇ κορύλαν καὶ παφλαγόνας συμμάχους ποιήσασθαι ἐφ' ἡμᾶς· ἡμεῖς δὲ ἦν μὲν ἀνάγκη, πολεμήσομεν καὶ ἀμφοτέροις· ἤδη γὰρ καὶ ἄλλοις πολλαπλασίοις ὑμῶν ἐπολεμήσαμεν· αἰ δὲ δοκῇ ἡμῖν, καὶ φίλον ποιεῖσθαι κορύλαν καὶ τὸν παφλαγόνα· ἀκούομεν δὲ αὐτῶν καὶ ἀπιθυμεῖν τῆς ὑμετέρας πόλεως καὶ χωρίων τῶν ἀπὸ θαλάττιον· πειρασόμεθα οὕτω συμπρέπουτες αὐτῷ ὧν ἀπιθυμεῖ, φίλοι γενέσθαι· ἐκ τοῦ μάλα μὲν δὴ λοιπὸν οἱ συμπρέσβεις τῷ ἑκατωνύμῳ χαλεπαίνοντες τοῖς δημόσιοις· παρελθὼν δ' αὐτῶν ἄλλος, εἶπεν· ὅπου τοίνυν πολεμήσομενοι ἥκομεν· ἀπὸ θέξομεν ὅπου φίλοι ἐσόμεθα, καὶ ξένοις· ἦν μὲν ἔλθητε πρὸς τὴν σινωπέων πόλιν, ἐκεῖ δεξόμεθα· νῦν δὲ τοὺς ἐνθάδε κελεύσομεν δίδόναι δ' ὑπάρχοντα· ὁρῶμεν γὰρ πάντα ἀληθῆ ὄντα ἃ λέγετε· ἐκ τούτου ξένια τε ἔπεμπον οἱ κοτυωρῖται· καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἑλλήνων, ἐξένιζον τοὺς τῶν σινωπέων πρέσβεις· καὶ πρὸς ἀμήλους, πολλά τε καὶ ἄπιθέα διελέγοντο· τάπε ἄλλα καὶ περὶ τῆς λοιπῆς πορείας ἐπυνθάνοντο, καὶ ὧν ἑκάτεροι ἐδέοντο· τοῦτο μὲν τῇ ἡμέρᾳ, τοῦτο τέλος ἐγένετο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἷς ἐλεξαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς στρατηγοὺς· καὶ ἐδόκει αὐτοῖς, περὶ τῆς λοιπῆς πορείας παρακαλέσαντας τοὺς σινωπέας βουλεύεσθαι· εἴ τι γὰρ πεζῇ δέοι πορεύεσθαι, χρήσιμον ἂν ἐδόκουν εἶναι οἱ σινωπεῖς ἡγούμενοι, ἐμπειροι γὰρ ἦσαν τῆς παφλαγονίας, εἴ τι κατὰ θάλατταν, πρὸς δὲ τὴν ἐδόκει σινωπέων· μόνοι γὰρ ἐδόκουν ἱκανοὶ εἶναι, πλοῖα παρασχεῖν ἀρκοῦντα τῇ στρατιᾷ· καλέσαντες οὖν τοὺς πρέσβεις, συνεβουλεύοντο, καὶ ἦσαν ἑλληνες ὄντες, ἕλληνι πρέπον ἐφάνη, τῷ δοῦναι εἶναι, καὶ τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν· αἰσθάνεσθαι δὲ ἑκατώνυμος, πρῶτον μὲν ἀπελογήσατο περὶ οὗ ἔπεμψεν, ὡς τὸν παφλαγόνα φίλον ποιοίσοιντο, ὅπου οὐχ ὡς τοῖς ἕλλησι πολεμησόντων σφῶν εἶεν· ἀλλ' ὅπως ἐξόν τοῖς βαρβάροις φίλους ἔχειν, τοὺς ἕλληνας αἱρήσονται· ἔπειτα δὲ συμβουλεύειν μὲ ἐκέλευε, ἐπιδείξαι θέλοντα εἶναι· ἐγὼ μὲν συμβουλεύσω, ἃ βέλτιστα μοι δοκεῖ εἶναι· πολλὰ μοι ἀγαθὰ γέγονται· ἐγὼ δὲ μή, ταὐτὰ· σὺ γὰρ ἡμῖν ἱερὰ συμβουλὴ λέγεσθαι εἶναι, δοκεῖ μοι παρεῖναι· νῦν γὰρ ἂν μὲν δοῦ συμβουλεύσας φανῶ, πολλοὶ ἔσεσθε οἱ ἐπαινοῦντες μὲ· ἂν δὲ κακῶς, πολλοὶ ἔσεσθαι οἱ καταρώμενοι· πράγματα μὲν οὖν οὐδ' ὅτι πολὺ πλείω ἕξομεν, ἐὰν κατὰ θάλατταν κομίζωμεθ· ἐμὲ γὰρ δήσει τὰ πλοῖα πορίζειν· ἦν δὲ κατὰ γῆς πέλησθε, ὑμᾶς δήσει τοὺς μαχιμώτους ἅπαν· ὅμως δὲ λυσιτελεῖ ἀγιγνώσκω· ἐμπειρος γὰρ εἰμὶ καὶ τῆς χώρας ἧν παφλαγόνων καὶ τῆς δυνάμεως· ἔχει γὰρ ἡ χώρα ἀμφοτέρα· καὶ πεδία καλλίστα, καὶ ὄρη ὑψηλότατα· καὶ πεζῶν μὲν οἱ δαὐδύες, ἡ ὅπου τὴν ἁλυβόνην ἀναγκαῖον εἶναι διαβαίνειν· οὐ γάρ ἐστιν ἄλλη· τὰ κέρατα τῆς ὁδοῦ τοῦ ὄρους, καθ' ἑκάτερα ἐστὶν ὑψηλά· ἃ κρατεῖν κατέχοντες, καὶ πάνυ ὀλίγοι δύναιντ' ἂν· τούτων δὲ καὶ διέξιμεν ἂν ἐμοὶ πυνθανομένῳ οὐδ' ἂν οἱ πάντες ἄνθρωποι δύναιντο διελθεῖν· ταῦτα δὲ καὶ διέξιμεν ἂν ἐμοὶ πυνθανομένῳ· ἔστιν ὑψηλὰ· ἃ κρατεῖν κατέχοντες, καὶ πάνυ ὀλίγοι δύναιντ' ἂν· τούτων δὲ καταβάσιον χώρα ἐστὶ πεδία ὄντα· καὶ ἱππεῖαι, ἧν αὖτοὶ οἱ βάρβαροι, νομίζουσι κρεῖττω εἶναι, ἀπάσης τῆς βασιλέως ἱππείας· καὶ νῦν οὔτοι οὐ παρεγένοντο βασιλεῖ καλουντι· ἀνὴ κὴ μείζον φρονεῖ ὁ ἄρχων αὐ ἴσον· ἦν δὲ καὶ δύνηθῆτε τάπε ὄρη κλέψαι, ἡ φθάσαι λαβόντες, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ κρατῆτε μαχόμενοι τοὺς τε ἱππεῖς τούτους καὶ πεζούς, μυριάδας πλέον ἢ δώδεκα, ἥξετε ἐπὶ τὸν ποταμούς· πρῶτον μὲν τὸν θερμώδοντα· δύρος τριῶν πλέθρων· οὐ χαλεπὸν οἶμαι διαβαίνειν· ἄλλος τε καὶ πολέμιον, πολλῶν μὲν ἐμπροσθεν ὄντων, πολλῶν δὲ ὄπισθεν ἑπομένων· δυσπέρον δ' ἴριν· τρίπλεθρον ὡσαύτως οὔτως· τρίτον δὲ ἅλυν· οὐ μεῖον δυοῖν σταδίοιν· οὐκ ἂν δύνασθε αὖθι τοίων διαβῆναι· ποῖα δὲ, πῆ ἔξω ὁ παρέχων· ὡς δ' αὖτως καὶ ὁ παρθένιος ἅβατος· ἐφ' οὐ ἐλθοιτε ἂν ἡ τὸν ἅλυν τοῦτον διαβαίητε· ἐγὼ μὲν οὖν, οὐ χαλεπὴν ὑμῖν εἶναι νομίζω τὴν πορείαν, ἀνὰ πάντα σασιν ἀδύνατον· ἂν δὲ πλέητε, ἔστιν ἐνθένδε μὲν ἡ σινώπην παραπλοῦσαι· ἐκ σινώπης δὲ ἡ ἡράκλειαν· ἐξ ἡρακλείας δὲ, οὔτε πεζῇ οὔτε καπὶ θάλατταν ἀσφαλία· πολλὰ γὰρ ἔστι ποιῆσαι ἐν ἡρακλείᾳ· ἐπεὶ δὲ τάπε ἔλεξεν, οἱ μὲν, ὑπὲρ τούτου φιλίας ἕνεκα τῆς κορύλα λέγειν· καὶ γὰρ ἦν ξένος αὐτῷ· οἱ δὲ, κἀμὲ ὡς δῶρα λημψόμενον διὰ τὴν συμβουλὴν ταύτην, οἷά τ' ὑπὲρ τούτου ἕνεκα λέγειν· ὡς μὴ πεζῇ ἰόντες τὴν σινωπέων χώραν κακόν τι δρᾶσαιντο· οἱ δ' ὅπως ἕλληνες ἐλεύθεροι κατὰ θάλατταν τὴν πορείαν ποιήσασθαι· μετὰ ταῦτα ξενοφῶν εἶπεν· ὦ σινωπεῖς· οἱ μὲν ἄνδρες εἰ ἤρηνται πορείαν, ἣν ὑμεῖς συμβουλεύετε, οὔτω δ' ἔχει, ἡ μὲν μέλλει μοι ἀπέσθαι ἱκανὰ ὡς ἀριθμῶ ἕνα μὴ καταλείπεσθαι ἐνθάδε· ἡμεῖς δὲ πλέοιμεν ἂν ἡ μέλλομεν οἱ μὲν, καταλείψεσθαι, οἱ δὲ πλεύσεσθαι, οὐκ ἂν ἐμβαίημεν ἐς τὰ πλοῖα· γιγνώσκομεν γὰρ, ὅτ' ὄπου μὲν ἂν κρατῶμεν, δυναίμεθ' ἂν καὶ σωζεσθαι καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔχειν· ἢ δὲ πεῦ ἡττώμενοι τῶν πολεμίων λαφθησόμεθα, δῆλον δὴ ὅπερ ἀνδραποδώδη χώρα ἐσόμεθα· ἀκούσαντες ταῦτα οἱ πρέσβεις, πέμπουσιν ἐκέλευον πρέσβεις· καὶ πέμπουσι καλλίμαχον ἀρκάδα, καὶ ἀρίστωνα ἀθηναῖον· καὶ σωμάχαν ἀχαιόν· καὶ οἱ μὲν, ᾧχοντο· ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ ξενοφῶντι, ὁρῶντι μὲν πολλοὺς ὁπλίτας τῶν ἑλλήνων, ὁρῶντι δὲ πολλοὺς πελταστὰς· πολλοὺς δὲ καὶ

Thermodotis fl. latitudo.

Iris flu. latitudo

Alys fl. latit.

Parthenius fl.

Sinope

Heraclea

Callimach)

Aristó

Samolas

πρὸς τὰς καὶ σφενδονήτας. καὶ ἐπεὶ ἐδόκει καὶ μᾶλλον ἄδηλα διὰ τὴν τριβὴν ἱκανοὺς ὄντας ἐν τῷ πόνῳ, ἔνθα οὐκ ἂν ὀλίγων χιλιάδων τοσούτῳ δύναμις παρεσκευάσθη, καλὸν αὐτῷ ἔδοξεν εἶναι, καὶ χώραν καὶ δύναμιν τῇ ἑλλάδι προσκτήσασθαι, πόλιν κατοικίσαντας. καὶ γενέσθαι αὖ ἐνθένδε ὥσπερ μεγάλη, καταλογιζόμενος, τό, τε αὐτῶν πλῆθος καὶ τοὺς πρόσθεν τὸν πόνον· καὶ ἅμα τοὺς ἐθύετο περὶ τινι ἡ θεὸς ἴοιεν τῶν στρατιωτῶν, σιλανὸν παρακαλέσας τὸν κύρου μάντιν γενόμενον, τὸν ἀμβρακιώτην. ὁ δὲ σιλανὸς δεδιὼς μὴ γένοιτο τοῦτο, καὶ καταμένειεν τοῦ στρατοῦ, ἐκφέροις τὸ στράτευμα λόγον, ὅτι ξενοφῶν βούλεται καταμεῖναι τὴν στρατιάν· καὶ πολλοὶ οἰκέται· καὶ ἑαυτῷ ὄνομα καὶ δύναμιν πορίσαιτο αὐτὸς. δὲ ὁ σιλανὸς, ἐβούλετο ὅτι τάχιστα εἰς τὴν ἑλλάδα ἀφικέσθαι· οὐς γὰρ παρὰ κύρου ἔλαβε τρισχιλίους δαρεικοὺς, ὅτι τὰς δέκα ἡμέρας ἠλήθουσε βουμένους κύρῳ, διεσῴκει. τὰ δὲ στρατιῶται ἔπεσι ἤκουσαν, τοῖς μὲν, ἐδόκει βέλτιον εἶναι καταμεῖναι, τοῖς δὲ πολλοῖς, οὐ πιθανῶν δὲ ὁ δαρδανεύς· καὶ θαῤῥεῖ ὁ βοιώτιος· πρὸς ἐμπόρους πυνθανόμενος τὸν ἡρακλεώτην καὶ σινωπεῖς, λέγουσιν ὅτι ἡμῖν κάλλιστα καὶ ἄριστα ἔσται καὶ ἐμοὶ· καὶ νῦν ἐβούλετο ἡμῖν αὐτοῦ τοῦτο, ἁθροίσαι δεῖ μὴ ἐκπορισθῇ τὴν στρατιὰν μισθόν, ὡς τε ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια ἐκ μέσου πάντα, ὅπη κινδυνεύσει μένειν τοσαύτη δύναμις ἐν τῷ πόντῳ. βουλεύεται γὰρ ξενοφῶν, καὶ ἡμᾶς παρακαλεῖ, ἐπειδὰν ἔλθῃ τὰ πλοῖα, πάλιν ἐξαίφνης τὴν στρατιὰν· αὖθις ἐσμὲν νῦν μὲν ὁρῶμεν ὑμᾶς εὐπόρους ὄντας· καὶ ἐν τῷ ἀποπλεῖν ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια· καὶ οἰκάδε ἀπελθόντας, οὐκ ἔσται τοῖς οἴκοι. ἡ δὲ βουλεύεσθε τῆς κύκλῳ χώρας πρῶτον πόρον οἰκομώμενοι, ἐκλεξάμενοι ὅσην ἂν βούλησθε κατασχεῖν· καὶ τὸν μὲν βέλτιστα, ἀπιέναι οἴκαδε· τὸν δὲ ἥδιστα μόνον αὐτοῦ· πολλὰ δ' ὑμῖν παρέσται· ὡς πόσην βούλεσθε, ἐξαίφνης αὖ ἐπιπεσοῦσι· ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔμποροι, ἀπήγγελλον τοῖς πολέσι· σῖνε δὲ μᾶλλον δ' αὖ τοῖς πυνθανόμενος δ' δαρδανεύς, δρύμαχόν τε τὸν δαρδανέα· καὶ θαῤῥακα τὸν βοιώτιον, τὰ αὐτὰ ταῦτα ὁρῶντας σινωπεῖς δὲ καὶ ἡρακλεώτας ἀκούσαντες, πέμπουσι πρὸς τὰ μαθόντα· καὶ κελεύουσι πρὸς πατρίδα ἰέναι λαβόντα χρήματα, ὅπως ἐκπλεύσωσι στρατιά· ὁ δὲ, ἀσμένως ἀκούσας ἐν συλλόγῳ τῶν στρατιωτῶν ὄντων, λέγει τάδε· οὐ δεῖ στρατεύεσθαι ἐπὶ μείονι ἢ ἀνδρῶν οὐδὲ τῆς ἑλλάδος οὐδὲν πρὸς μείονος ποιεῖσθαι ἀκούω δέ τινας βούλεσθαι ἄνευ τούτου οὐδὲ ὑμῖν λέγοντας· ὑπισχνοῦμαι δὲ ὑμῖν ἐὰν ἐκ μέσου ἀσφαλῶς γουμηνίας, μαθοφορὰν παρέξειν ὑμῖν κυζικηνὸν ἑκάστῳ τοῦ μηνός· καὶ ἄξω ὑμᾶς ἐς τὴν τροφάδα, ἔνθεν καὶ ἡμὶ φυγάς· καὶ ὑπάρξει ὑμῖν ἐκ μὲν πόλις· ἐκόντες γὰρ με δέξονται· ἡγήσομαι δὲ αὐτὸς ἐγὼ ἔνθεν πολλὰ χρήματα λήψεσθε· ἐμπόδιος δὲ ἡμῖν τῆς αὖθις ὁδὸς καὶ τῆς φυγῆς καὶ τῆς τροφάδος, καὶ τῆς φαρναβάζου ἀρχῆς πάσης· τῆς μὲν, διὰ τὸ ἐκεῖθεν ἥκειν, τῆς δὲ διὰ τὸ στρατεύεσθαι αὐτὸν σὺν τοῖς ἑλλησι· καὶ φοβερὸς ἐστὶν ἐκεῖ· καὶ ἐπὶ τῆς ἀσίας

φίλιον νομίζειν εἶναι, ὅρχεται πρὸς αὐτοὺς γυμνὸς ὡς πορευσόμενος, οὐδενὶ ἡμῶν εἰπὼν· διενενόητο δὲ λάβοι τὸ χωρίον, ὡς μὲν τὸ στράτευμα μικρὸν ἐλθεῖν· ἐμβὰς δ' ὡς τάχιστα οἷός τε ἐν ᾧ ἐτύγχανον οἱ σύσκηνοι αὐτοῦ παραπλέοντες, καὶ ἐνθέμενος εἴ τι λάβοι, ἀποπλέων οἴχεται ἔξω τοῦ μόνου· καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἐκείνου ἐκτήσατο. συμμολογήσαι αὐτῷ οἱ ἐν τῷ πλοίῳ σύσκηνοι, ὡς ἐγὼ νῦν ἀναθαυμάζω· παρακαλέσας οὖν ὁπόσους ἔπεισεν, ἦγεν ἐπὶ τὸ χωρίον· πορευόμενον δὲ αὐτὸν, φθάνει ἡμέρα γενομένη· καὶ συστάντες οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἰχυρῶν τόξων, βάλλοντες καὶ πολλοὶ τες, τὸν τὶ Κλέαρχον ἀπωκτείνουσι καὶ τῶν ἄλλων συχνούς· οἱ δ' ἐπὶ νῆες καὶ ἃς κερασοῦντα αὐτῶν ἀπεχώρησαν· τοῦτο δ' ἦν τῇ ἡμέρᾳ, ἣν ἡμεῖς δεῦρο ἐξωρμῶμεν πρῶτον· τῶν δὲ παραπλεόντων ἐπὶ πολὺ ἦσαν ἐν κερασοῦντι, οὔπω πυνθανόμενοι μὲν τοῦτο ὡς οἱ κερασούντιοι λέγουσιν, ἀφικνοῦνται τῶν ἐκ τοῦ χωρίου τρεῖς ἄνδρες ἵππον γεραιτέραν πρὸς τὸ κοινὸν τὸ ἡμέτερον χωρίζοντες ἐλθεῖν· ἐπεὶ δ' ἡμᾶς οὐ καταλαβόν, πρὸς τοὺς κερασουντίους ἔλεγον, ὅτι θαυμάζοιεν, τί ἡμᾶς δόξαν ἐλθεῖν πρὸς αὐτοὺς· ἐπεὶ μήπω σφᾶς λέγειν ἔφασαν, ὅτι οὐκ ἄσπονδοι γένοιτο τὸ στράτευμα, ἤδη δέ τι αὐτοὺς καὶ μέλλειν πλεῖν ὁ δῆμος, ὡς ὑμᾶς λέξειαν τὰ γενόμενα· καὶ τοὺς νεκροὺς αὐτοὺς κελεύειν, λαβόντας τοὺς τούτων πολεμίους· τῶν δ' ἀποφυγόντων τινὲς ἕλληνες, ἔτυχον ἐπὶ οὖσαι ἐν κερασοῦντι· ἀγαθόμενοι δὲ τοὺς βαρβάρους ὅποι ἴοιεν, αὐτοὶ πεπλήμησαν βάλλειν τοῖς λίθοις, καὶ τοῖς ἁλλοις διεκελεύοντο· καὶ οἱ ἄνδρες ἀπεθνήσκουσι, τρεῖς ὄντες οἱ πρῶτοι καταλυθέντες· ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο, ὅρχουται πρὸς ἡμᾶς οἱ κερασούντιοι καὶ λέγουσι τὸ στράτευμα· καὶ ἡμεῖς οἱ στρατηγοὶ ἀκούσαντες, ἤχθόμεθα τοῖς γεγενημένοις· καὶ ἐβουλόμεθα σῶν τοῖς κερασουντίοις, ὡς αὖ παφείησαν οἱ ἴδιον ἑλλήνων νεκροί· συγκαθήμενοι δ' ἐξῴδεν τῶν ὅπλων, ἐξαφνης ἀκούομεν βορύβου πολλοῦ, καὶ βαλλε βάλλε· καὶ τάχα δὴ ὁρῶμεν πολλοὺς πρὸς βέουπας· λίθους δ' ἔχοντας ἐν ταῖς χερσὶ· τοὺς δὲ, καὶ αἱμορυόμους· καὶ οἱ μὲν κερασούντιοι, ὡς αὖ καὶ ἑωρακότες τὸ παρὰ τοῖς στρατιὰ, δείσαντες ἀπεχωρεῖτο πρὸς πλοῖα· ἦσαν δὲ νὴ Δία οἱ καὶ ἡμῶν ἔδεισαν· ἔγωγε μὴν ἦλθον πρὸς αὐτούς· καὶ πρῶτον ὅ, τί ἐστι τὸ στράτευμα· ἴσον δὲ, ἦσαν μὲν οἱ οὐδὲν ἤδεισαν· ὅμως δὲ λίθους εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν· ἐπεὶ δὲ καὶ ἐδόκει τινὶ ἐνεκυχεῖν, λέγει μοι· ὅτι οἱ ἀγρεμόμοι δεινότατα ποιοῦσι τὸ στράτευμα· χθὲς τοὺς τῆς ὁρᾶς τὸν ἀγρεμόμου ζιλάρχου, πρὸς τὴν θάλατταν ἀπαχωροῦντα· καὶ ἀνέκραγεν· οἱ δ' ὡς ἤκουσαν, ὡς πρὸς σφᾶς ἀγρίου ἢ ἐλάφου φωνήσαντος, ἐπὶ ταὐτὸν ἐγένοντο· οἱ δὲ κερασούντιοι, ὡς ἐδόκουν ὁρμῶντας καθ' ἑαυτοὺς, νομίσαντες δὴ σφᾶς ἴεσθαι, φοβηθέντες δρόμῳ καὶ ἐμβάντες ἐς τὴν θάλατταν· σὺν δὲ καὶ ἡμῶν τινὲς· καὶ ἐπὶ γέτο, ὅστις μὴ ἐτύγχανεν ἀποστάμενος νεῶν· καὶ τοὺς μὲν κεῖ· ἐδόκουν μὲν οὐδὲν· ἐδόκουν δὲ μὴ λυοσῶντις ὡς πρὸς ἡμᾶς ἐπιβουλὴν ἡμῖν ἐπιβουλὴν· ἢ δὲ οὖν ταῦτα ποιοῦσι ἔσται, θεάσασθε δία καταστασις ἡμῖν ἔσται τῆς στρατιᾶς· ὑμεῖς μὲν οἱ πάντες οὐκ ἔσεσθε κύριοι· οὐτ' ἂν ἐλεῖν πολέμου ᾧ βουληθε, οὔτε καταλῦσαι· ἰδία δὲ ὁ βουλόμενος ἄξει στράτευμα, ἐφ' ὅπῃ ἂν ἐθέλῃ· καὶ τίνες πρὸς ὑμᾶς ἴωσι πρέσβεις, ἢ δεήσεις ἀφίξονται, ἢ ἄλλου τινὸς, καπακαίνοντες τοὺς τοὺς οἱ βουλόμενοι, ποιήσουσιν ὑμᾶς τῶν λόγων μὴ ἀκοῦσαι ἴσον πρὸς ὑμᾶς ἴσον τῶν· ἐπεὶ δὲ οὓς μὲν ἂν ὑμεῖς ἀπάντες ἐλάσητε ἀρχοντας, ἐν οὐδεμιᾷ χώρᾳ ἔσονται ὅστις δ' ἂν ἐαυτὸν ἕλκυσταστρατηγὸν, καὶ ἐθέλῃ λέγειν, βάλλε βάλλε, οὗτος ἔσται ἱκανὸς, καὶ ἄρχοντα καπακαίνειν, καὶ ἰδίᾳ τὴν ὑμῶν δὴ αὖ ἐθέλοι ἀκριτον, αὖ ὥσπερ οἱ πάσομενοι αὐτῷ, ὡς πρὸς καὶ νῦν ἐγένετο· ἃ δ' ἡμῖν πεπράχασιν οἱ αὐθαίρετοι οὔτοι στρατηγοὶ, σκέψασθε· ἡλίκα μὲν γὰρ ὁ ἀγρεμόμος· ἢ μὲν ἀδίκει ὑμᾶς, οἴχεται ἀπολλύμενον, οὐδὲν ὑμῖν δίκην· εἰ δὲ μὴ ἀδίκει, φόβῳ ἐκ τοῦ στρατεύματος· δείσας μὴ ἀδίκως ἄκριτος ἀποθάνῃ· οἱ δὲ καταλύσαντες τοὺς πρέσβεις, διεπράξαντο ὑμῖν μόνοις μὲν τῶν ἑλλήνων ὡς κερασοῦντα μὴ ἀσφαλὲς εἶναι, ἐὰν μὴ σῶν ἰσχύῃ ἀφικνεῖσθε· τοὺς δὲ νεκροὺς οὓς πρόσθεν αὐτοὶ οἱ καπακαίνοντες ἐκέλευον βάλλειν, τούτους διεπράξαντο, μὴ δὲ σῶν κηρυκίῳ ἐπὶ ἀσφαλὲς εἶναι αὐτοὺς ἐλθεῖν· τίς γὰρ ἐβελήσει κηρυξ ἰέναι, κήρυκας ἀποκτείνοντας· ἀνὴρ ἡμεῖς κερασουντίων βάλωμεν αὐτοὺς ἐδικαίωμεν· ἢ μὲν σῶν καλῶς ἔχει τοῦτο, δοξάτω ὑμῖν· ἵνα ὡς τοιούτων ἐσομένων, καὶ φυλακὴν ἰδίᾳ ποιησάμενοι, καὶ τὰ ὄρυμνα ὑπὸ δέξιᾳ πράττειν ἔχων σκηνοῦν· ἢ μὴ τοι δοκεῖ ὑμῖν, ἐπιρίων, ἀναμὴ αὐθρώπων εἶναι τὰ τοιοῦτα ὄργα, σκοπεῖν πολλὰ τὴν σῶν· ἢ δὲ μὴ πρὸς θεὸς, ὡς ἢ θεοί ἐς βυσόμενον ἡδέως, τοιοῦτις ὄργα ἀσεβῆ, ἢ τὶς πολεμίοις ὡς μαχούμενα, ἢν ἀνήκους καπακαίνωμεν· πόλις δὲ φιλίᾳ τὶς ὑμᾶς δέξεται, ἢ τὶς ἀγορὰ τοιαύτην αἰωμίαν ἐν ὑμῖν· ἀγορᾶι δέ τις ἔξῃ βαρβάρων, ἢν πρὶ τὰ μέγιστα τοιοῦτα ἐξαμαρτανόντος φανώμεθα· οὗ δὲ δεῖ πάνυ οἰώμεθα τοιοῦτον εἶναι, τίς αὖ ἡμᾶς τοιούτους ὄντας ἐπαινέσειεν· ἡμεῖς μὲν γὰρ οἶδ' ὅτι πονηρούς αὖ φαίημεν ἂν εἶναι τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας· ἐκ τούτου αἰτίαμοι πάντες ἐλεγον· τοὺς μὲν τῶν ἀρχόντας δοῦναι δίκην· τοῦ δὲ λοιποῦ οὐκέτι ἐξεῖναι αἰρεῖσθαι ἀρχὰς· ἐὰν δέ τις ἀρχὴν ἄγεσθαι αὐτοὺς βιαίᾳ τοῦ· τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἃς πάντας καπαγῆσαι ἔφασαν δεῖναι δὲ δίκας, καὶ

Clearatus

Zelarch)

εἴπ

εἴπ ἄλλοτις ἠδίκητο ἐξ οὗ Κῦρος ἀπέβαινε· δίκας δὲ τοὺς λοχαγοὺς ἐποιήσαντο· παραινοῦντος δὲ ξενοφῶντος, καὶ τῶν μαντέων συμβουλευόντων, ἔδοξε καθᾶραι τὸ στράτευμα· καὶ ἐγένετο καθαρμός· ἔδοξε δὲ καὶ τοὺς στρατηγοὺς δίκην ὑποσχεῖν τοῦ παρελιλυθότος χρόνου· καὶ δίδοντες, φιλίσιος μὲν ὤφλε καὶ ξημιάκις τῆς φυλακῆς τῶν γαυλιτικῶν χρημάτων τὸ μείωμα εἰκοσιμνᾶς· σοφαίνετος δὲ ὅπ ἀπεδεῖς κατημέλει, δέκα μνᾶς· ξενοφῶντος δὲ κατηγόρησαν πολὺς φασκοντες ἀεὶ αὐτὸν καὶ ὡς ὑβρίζοντος τὴν κατηγορίαν ἐποιοῦντο· καὶ ὁ ξενοφῶν ἀναστὰς ἐκέλευσε λέγειν τὸν πρῶτον· πρῶτον λέξαντα τοῦ καὶ ἐπιμύη· ὁ δὲ, ἀποκρίνεται, ὅτου καὶ τῷ δίγει ἀπολλύμεθα· καὶ χιὼν πηγῆναι· ὅδ' εἶπεν, ἀναμὴν καὶ χειμῶνός γε ὄντος, οἷου λέγεις· ὅτου δὲ ἀπολλύμεθα· οἶνου δὲ μὴ δ' ὃς φρονήσαντα παρόντος· ὑπὸ δὲ πόνου πολλῶν ἀναγραδύοντων· πολεμίων δὲ ἐπομόμων, ἃ ἐν τοιούτῳ καιρῷ ὑβρίζον, ὁμολογῶ καὶ ἴσον ὄνων ὑβριστὸ πρὸς ἄνα, οἷς φασὶν ὑπὸ τῆς ὕβρεως κόσον οὐκ ἐγγίνεσθαι· ὅμως δὲ καὶ λέξον ἐκπνος ἐπιμύης· πότερον ἢ τοῦ τι σχεῖ ἐπεὶ οὐκ ἐλπίδως ἔπαυον; ἀναπαύσουν; ἀναπαῦ πρὶ πολεμίων μαχόμενος, ἀναμεθύων παροίνημα; ἐπεὶ δὲ τοῦτ' οὐδὲν ἔφησεν, ἐπήρετο αὖ πρὸς εἰ ὅπλιτιδίοι· οὐκ ἔφη· πάλιν δ' ἐπελάζοι· οὐδὲ τοῦτ' ἔφη· ἀλλ' ἡμίονον πλουσίου παχεῖ ὑπὸ ἴσον συσκιάνου, ἐλεύθερος ὤν· ἐντοῦθα δὴ ἀναγιγνώσκει τι αὖ τον, καὶ ἤρετο, ἆ σὺ δ' ὃ τον κάμνοντα ἀπάγων; νὴ μὰ δί' ἔφη· σὺ γὰρ ἠναγκάζες· τὰ δὲ τῶν ἐμῶν συσκιάνων σκοῦν διέρριπας, ἀλλ' ἢ μὲν διάῤῥιψις ἔφη ὁ ξενοφῶν, τοιαύτη τις ἐγένετο· διέδωκα ἄλλοις ἄγειν· καὶ ἐκέλευσα πρὸς ἐμὲ ἀπάγειν· καὶ ἀπολαβὼν ἅπαντα σῶα, ἀποδώκα σοι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐμοὶ ἀπέδειξας τὸν αὖ ἄνδρα· δίον δὲ τὸ στράτευμα ἐγένετο, ἀκούσαντες ἔφη· καὶ γὰρ ἄξιον· αὐτὸν καπελείπετο διὰ τὸ μικτὸν ὑγιαθαι πορεύεσθαι· καὶ ἐγὼ τὸν μὲν αὖ ἄνδρα τοσοῦτον ἐγίνωσκον, ὅτι εἰς ἡμῶν εἶη· ἠναγκασα δὲ τοῦτον ἄγειν, ὡς μὴ ἀπολοιτο· καὶ γὰρ ὡς ἐγὼ οἶμαι, πολέμιοι φεύγοντο· σὺν ἔφη γ' οὗτος ὁ αὖθρωπος· οὐκοῦν ἔφη ὁ ξενοφῶν ἐπεὶ πρεσβύτερος εἶ σύ, καπαλαμβάνω αὖθις σὺν τοῖς ὀπισθοφύλαξι πρόσθεν, βέλτιον ὁρύττοντα, ὡς καπορύξοντα τὸν ἄνθρωπον· καὶ ἅμα τᾶς, ἐπήνουν σε· ἐπεὶ δὲ παρῆκεν καὶ τῶν ἡμῶν σῶν ἐκαμψε τὸ σκέλος ὁ ἀνὴρ, ἀνέκραγον οἱ παροῦντες ὅτι ξὴ ὁ ἀνὴρ· σὺ δ' ἅ πεῖ ὁπόσα γ' ἐβούλου· ὡς ἐγωγε αὐτὸν οὐκ ἄξω· ἐντοῦθα ἐπαυσά σε· ἀληθῆ λέγεις· ἐδόξας γὰρ μοι ἀδίκη εἶναι ἐκεῖνον ὅπερ ἐγὼ, τί οὖν ἔφη· ἢ ποῦ τι ἀπέθανεν ἐπεὶ ἐγὼ σοι ἀπέδειξα αὐτὸν; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἔφη ὁ ξενοφῶν πάντες ἀποθανούμεθα· τοῦτου οὖν ἕνεκα, ζῶντας ἡμᾶς δεῖ καπεργάζεσθαι, τοῦτον μὲν ἀνέκραγον πάντες ὡς ὀλίγας παύσαιεν· ἄλλον δ' ἐκέλευον λέγειν, διαπέραιος ἐπιμύη· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀπίστατο, οὐ γὰρ ἐβούλευσε ἐπὶ τοιαῦτα· ἐξουσίαν ἐποιήσατε τοῖς κακοῖς αὖτ', ὑβρίζειν ὄντις αὐτοῖς· οἶμαι γάρ, ἢ ἠθέλεπ σκοπεῖσθε τότε κακίσους, καὶ νῦν ὑβριστὰ τους· βοίσκος μὲν

πρωρεὺς ζοῖς ἡ πρώρεα κυβερνήτης ζοῖς ἐν πρύμνη

οὕτω ὁ τύχης ὁ θεῖος ἀλὸς, ποτὲ μὲν δίεμαχετο ὡς κάμνων ἀπίδα μὴ φέρειν· νῦν δ' ὡς ἐγὼ ἀκούω, κοτυωρίτων πολλοὺς ἀπὸ δένδρων ἔκανεν· αὖ οὕτω σαφρονῆτε, τοὺς τοιαῦτα ποιοῦντε ἢ τοὺς κύνας τοὺς οὕτω. τοὺς μὲν γὰρ κύνας τοὺς χαλεπωτάτους, τὰς ἡμέρας δεσμοῦσιν· τὰς δὲ νύκτας ἀφιᾶσι· τοῦτον δὲ αὖ σαφρονῆτε, τὴν νύκτα μὲν δήσετε· τὴν δὲ ἡμέραν ἀφήσετε· ἀνὰ γὰρ ἔφη θαυμάζω, ὅτι ἢ μὴν ὑμῶν ἀπηχθόμην, μέμνησθε καὶ οὐ σιωπᾶτε, ἢ δὲ τῷ χεμῶνα ἐπεκούρησα, ἢ πολέμου ἀπεκήρυξα, ἢ ἀθέγοῦντι ἢ ἀσυρρούντι σωεξδυπόρησά τι, τούτων οὐδεὶς μέμνηται, οὐδ' εἶπεν καλῶς τί ποιοῦντα ἐπήνεσα, οὐδ' εἶπεν αὖθρα ἀγαθὸν ὄντα ἐτίμησα ὡς ἐδυνάμην, οὐδὲ τούτων μέμνησθε· ἀνὰ μὲν, καλοὺς καὶ δίκαιον καὶ ὅσιον καὶ ἥδιον τῶν ἀγαθῶν μᾶλλον ἢ τ' κακῶν μεμνῆσθαι· ἐκ τούτου μὲν δὴ αὖ ἐπαύσατο καὶ αὖ ἐμέμνησκον, καὶ πρὸ ἐγένοντο ὥς τε καλῶς ἔχειν·

Canes feroces die ligant noctu solunt

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΕΚΤΟΝ.

Ἐκ τούτου δὲ ἐν τῇ διατριβῇ· οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἔζων· οἱ δὲ, λικίζόμενοι, ἐκ τῆς παφλαγονίας· ἐκλοπώδουν δὲ καὶ οἱ παφλαγόνες δῦ μάλα τοὺς ἀπὸσκεδαννυμένους· καὶ τῆς νυκτὸς δὲ τοὺς πρόσω σκηνοῦντας, ἐπειρῶντο κακουργεῖν· καὶ πολεμικώτερον πρὸς ἀλλήλους εἶχον ἐκ τούτων· ὁ δὲ κορύλας ὃς ἐτύγχανε τότε παφλαγονίας ἄρχων, τὰ μὲν παρὰ τοῖς ἕλλησας πρέσβεις ἐλθόντας ἵππους καὶ φολὰς καλάς· λέγοντας ὅτι κορύλας ἕτοιμος εἴη τοῖς ἕλλησας, μήτ' ἀδικεῖν, μήτ' αὖ τὸς ἀδικεῖσθαι· οἱ δὲ στρατηγοὶ ἀπεκρίναντο· ὅτι πρῶτ μὲν τούτων ἐν τῇ στρατιᾷ βουλεύσοιντο· εἰ δὲ ξενίᾳ δεξόμενοι ἐλθοντες αὐτούς· παρεκάλεσαν δὲ καὶ ἰδὼν ἄλλων αὐθρῶν, οὓς ἐδόκει δίκαιος παρεῖναι θύσαντες δὲ ἰδὼν ἀγαθῶν βοῶν καὶ ἄλλα ἱερεῖα, αὖ χίαι μὲν ἀρκοῦσαι παρεῖχον· κατακείμενοι δὲ ἐν στιβάσιν, ἐδείπνουν καὶ ἔπινον κεραπίνοις ποτηρίοις οἷς ἐπετύγχανον ἐν τῇ χώρᾳ· ἐπεὶ δὲ ἀπεπαύσαντό τ' ἐγένοντο καὶ ἐπαυλίσαν, αὐέστησαν πρῶτον θρᾷκες· καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχήσαντο σὺν τοῖς ὅπλοις· καὶ ἄλλοντο ὑψηλά τε καὶ κούφως· καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο· τέλος δὲ, ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει· ὡς πᾶσιν δοκεῖν πεπληγέναι τὸν αὐθρωπον· ὃ δ' ἐπεσε πεχυκῶς πως, καὶ αὐέκρατον οἱ παφλαγόνες· καὶ ὁ μὲν, σκυλεύσας τὰ ὅπλα τοῦ ἑτέρου, ἐξέει ἄδων σιδαλκά· ἄλλοι δὲ Θρᾳκῶν τὸν ἕτερον ἐξέφερον ὡς πεθνεῶτα· ἦν δὲ οὐδὲν μὴ πεθνεώς· μετὰ τοῦτο αὖ γυναῖκες καὶ μάγωπις αὐέστησαν· οἱ ὠρχοῦντο τὴν καρπαίαν καλουμένην ἐν τοῖς ὅπλοις· ὁ δὲ πρόπος τῆς ὀρχήσεως ἦν ὅδε· ὁ μὲν, παραβεβλημένος τὰ ὅπλα, σείρει καὶ ξόγυλα τεῖ· πυκνὰ μεταστρεφόμενος ὡς φοβούμενος· λικῆς δὲ προσέρχεται· ὃ δ' ἐπειδὰν προσθῇ τε, ἁμαπὰ ἁρπάσας τὰ ὅπλα, καὶ μάχεται πρὸ ἢ ξόγυρος· καὶ οὕτοι τῶν τριούν ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλὸν· καὶ τέλος ὁ λικῆς, δήσας τὸν αὖθρα καὶ τὸ ξόγυρος ἀπάγει· ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ξόγυλάτης τὸν λικῆν· εἶτα παρὰ τοὺς βοῦς ξύξας ὁ πόσω τὼ χεῖρε δεδεμένον ἐλαύνει· μετὰ τοῦτο, μυσὸς ὅσιλλεν· ἐν ἑκατέρᾳ τῇ χειρὶ ἔχων πέλτην· καὶ τοτὲ μὲν ὡς δύο αὐτὰ πεποιθὼν μεμυδμένος ὠρχεῖτο· τοτὲ δὲ ὡς πρὸς ἕνα ἐχθρὸν τοῖς πέλτας· τοτὲ δὲ ἐδίνει· καὶ ἐξεκυβίστα ἔχων τοὺς πέλτας· καὶ ὤκλαζε· καὶ αὖ ἵστατο· καὶ τοῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλόν· ἐπὶ δὲ τούτῳ ἐμβαίνουσι οἱ μαντινῆς καὶ ἄλλοι πυνὲς τῶν ἀρκάδων, ἀναστάντες ἐζωσμένοι ὡς ἐδύναντο κάλλιστα, ἔπεσαί τε ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν ἔνοπλον ῥυθμὸν αὐλοῦ μῶνοι· καὶ ἐπαυλίσαν· καὶ ὠρχήσαντο ὡς πρέπειν τοῖς πρὸς τοὺς θεοὺς προσόδοις· ὁρῶντες δὲ οἱ παφλαγόνες δῆθεν ἐποιοῦντο ταῦτα πάντα ὡς πρέπειν τοῖς πρὸς τοὺς θεοὺς προσόδοις· ὁρῶντες δὲ οἱ παφλαγόνες δῆθεν ἐποιοῦντο ταῦτα πάντα ὡς πρέπειν τοῖς ὀρχήσεις ἐν ὅπλοις εἶναι· τοῦτο δὲ ὁρῶν ὁ μυσὸς ἐκπηδᾷ μόνους αὐτοὺς, πείσας τῶν ἀρκάδων τινὰ πεπαυμένον, ὀρχησταὶ δ' ἦσαν· σκιδάσας ὡς ἐδύνατο κάλλιστα· καὶ ἀσπίδα δοὺς κούφην αὐτῷ· ἢ δὲ ὠρχήσατο πυρρίχην ἐλαφρῶς· ἐνταῦθα κρότος ἦν πολύς· καὶ οἱ παφλαγόνες ἡρῶτων, εἰ καὶ γυναῖκες σύνεμαχον αὐτοῖς· οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι αὖ καὶ αἱ τρέλαμαι ἐν Βασιλέα ἐκ τοῦ στρατοπέδου· τῇ μὲν οὖν νυκτὶ ταύτῃ τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτοὺς οἵ τε στρατιῶται, καὶ ἔδοξε τοῖς στρατιώταις, μήτε ἀδικεῖν παφλαγόνα, μήτε ἀδικεῖσθαι· μετὰ τοῦτο οἱ μὲν πρέσβεις ᾤχοντο· οἱ δ' ἕλληνες, ἐπειδὴ πλοῖα ἱκανὰ ἐδόκει παρεῖναι ἀναβαίνειν, ἔπλεον ἡμέραν καὶ νύκτα πλοῦσι καλῷ· ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες τὴν παφλαγονίαν· τῇ δ' ἄλλῃ ἀφικνοῦνται εἰς σινώπην· καὶ ὥρμησαντο, εἰς ἁρμένην τῆς

σιλαλκὰ ἄδων

κορπάιαν ὠρχοῦντο

Harmene ἁρμένη

ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ε'.

σινώπης· σίγωπεῖς δὲ οἰκοῦσι μὲν ἐν τῇ παφλαγονικῇ· μιλησίων δ' ἄποικοί εἰσιν· οὗτοι ξένια πέμπουσι τοῖς ἕλλησιν· ἀλφίτων μὲν μεδίμνους τριχιλίους· οἴνου δὲ κεράμια χίλια καὶ πεντακόσια· καὶ χειρίσοφος ἐντοῦθα ἦλθε τριήρεις ἔχων· καὶ οἱ μὲν στρατιῶται προσεδόκων ἄρχοντά τι φίσιν ἥξειν· ὃ δὲ, ἅτε μὲν οὐδὲν ἀπαγγέλλετο δὲ ὅτι πεπαυοίη αὐτοὺς, καὶ παρέβιος ὁ νομάρχης, καὶ οἱ ἄλλοι· καὶ ὅτι ὑπεχύετο παραβίβιος, ἢ ἀφικνοῖτο ἔζω τοῦ πόντου, μαθοφορᾶν αὐτοῖς ἔσεσθαι· καὶ ἐν τούτῳ τῇ ἁρμένην ἐμένων οἱ στρατιῶται ἡμέρας πέντε· ὡς δὲ τῆς ἑλλάδος ἐδόκουν ἐγγὺς γίγνεσθαι, ἤδη μᾶλλον ἢ πρόσθεν ἔσπευδον αὐτούς, ὅπως αὖ καὶ ἔχοντες ποιήσαιντο οἷς ἀφίκοιντο· ἦν δὲ ἕνα ἕλοιντο ἄρχοντα, μᾶλλον αὖ ἢ πολυαρχίας οὔσης, δύνασθαι ἂν ἕνα χρῆσθαι τῷ στρατεύματι, καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας· καὶ εἴ τι δέοι λαμβάνειν μᾶλλον αὖ καὶ κρύπτεσθαι· καὶ εἴ τι αὖ δέοι φέρειν, ἧττον αὖ ὑπερίσχυον· οὐ γὰρ αὖ λόγων δεῖν πρὸς ἀνθρώπους· ἀνὰ γὰρ δόξαν τῷ ἑνὶ πραύνεσθαι αὖ· τὸν δὲ πρόσθεν χρόνον, ἐκ τῆς νικώσης ἔστρατον πάντα οἱ στρατηγοί· ὡς δὲ τοῦτα διενοοῦντο, ἐπῄεσαν τὸν ξενοφῶντα· καὶ οἱ λοχαγοὶ ἔλεγον προσιόντες αὐτῷ, ὅτι ἡ στρατιὰ οὔτω γινώσκει· καὶ δύνοιαν ἐνδεικνύμενος ἕκαστός τις, ἐστέφιεν αὐτὸν ὑποπίνειν τὴν ἀρχήν· ὁ δὲ ξενοφῶν, τῇ μὲν, ἐβούλετο ταῦτα νομίζων, καὶ τὴν τιμὴν μείζω οὕτως ἑαυτῷ γίνεσθαι, καὶ πρὸς τοὺς φίλους· καὶ ἧ τὴν πόλιν οὕνομα μείζόνως ἀφίζεσθαι αὖ τυχόν δὲ κἀ ἄπος τῇ στρατιᾷ γενέσθαι τὰ μὲν δὴ τοιοῦτα ἐνθυμήματα, ἐπῆγεν αὐτὸν ἀπιέναι· αὐτοκράτορα γενέσθαι ἄρχοντα· ὁπότε δ' αὖ ἐνθυμοῖτο ὅπως ἄδηλον μὲν πάντι ἀνθρώπῳ ὅτῳ τὸ μέλλον ἕξει· διατοῦτο δὲ κίνδυνος εἴη, μὴ καὶ τὴν προειργασμένην δόξαν ἀσυβάλοι, ἀπορεῖτο· ἀσπόρου μῶν δὲ αὐτῷ διακρίνει, ἔδοξε κράτιστον εἶναι τοῖς θεοῖς ἀνακοινῶσαι· καὶ παρασησάμενος δύο ἱερεῖα, ἐβούλετο τῷ διὶ τῷ βασιλεῖ, ὅς πρῶτος μαντόσυνος ἦν ἐκκλιφῶν· καὶ τὸ ὄναρ δὴ ἀπὸ τούτου τοῦ θεοῦ ἐνόμιζεν ἑωρακέναι, ὃ εἶδεν ὅτε ἤρχετο, ὧπερ τὸ σῶμα πιμελεῖσθαι τῆς στρατιᾶς καθίσασθαι· καὶ ὅτε ἐξ ἐφέσου δὲ ὥρμᾶτο, κύρωσα συσκαθισόμενος, ἀγέρων αὖ μιμνήσκετο αὐτῷ ὀζίον φθεγγόμενον, καθήμενον μόνον, ὡς πρὸ μαντὸς προσέμοιτο· ἀγέρων ἔλεγεν, ὅτι μέγας μὲν οἰωνὸς εἴη καὶ οὐκ ἰδιωτικός, καὶ δύδοξος· ἐπαίτιονος μόνον· τὰ γὰρ ὄρνεα μάλιστα ἄνθρωποι τιθέασθαι τῷ ἀγεῖρῳ καθήμενῳ· οὐδὲν μόνον χρηματιστικὸν εἶναι τὸν οἰωνόν· τὸν γὰρ ἀγέρον πολεμεῖσθαι μᾶλλον λαμβάνειν τὰ ἀνθρώπεια· οὕτω δὲ ἐνυμένῳ αὐτῷ, διαφανεὶς ὁ θεὸς, σημαίνει μήτε πρὸς δεῖσθαι τῆς ἀρχῆς, μήτ' ἀφίστασθαι· τοῦτο μὲν δὴ οὕτως ἐγένετο· ἡ δὲ στρατιὰ σὺν ἦλθε· καὶ πάντες ἔλεγον, ἕνα αἱρεῖσθαι· καὶ ἐπεὶ τοῦτο ἔδοξε, προσέβαλλον αὐτόν· ἐπεὶ δὲ ἐδόκει δῆλον εἶναι, ὅτι ἀρήσονται αὐτὸν ἐπὶ πολὺ φίλοι, ἀνίστη καὶ ἔλεξε τάδε· Ἐγὼ ὦ ἄνδρες, ἥδομαι μὲν ὑπὸ ὑμῶν τιμώμενος, ἐπεὶ δὲ ἀνθρώπος ἐμί· καὶ χάριν ἔχω καὶ δύναμαι δυνατὸς εἶναι μισθοῦ ἕνεκα τοῖς φίλοις ἀποδοῦναι· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἴστε ὅτι οὐκ ἂν ἔγωγε ἐσπαίζον, ἢ ἄλλον εἵλεσθε· ξενοφῶντα μὲν ἔφη ὑμᾶς ἐπιστάμενοι· οὐχὶ ἑλόμενοι· ὡς καὶ νῦν δ' ἔζωσμαι ἤδη δίεβαλλεν αὐτὸν πρὸς ἀναξίβιον ὅτι ἐδύνατο· καὶ μάλιστα ἐμοῦ αὐτὸν σιγάζοντος· ὁ δὲ, ἔφη νομίζειν αὐτὸν τιμᾶσθαι μᾶλλον σωφρονεῖν ἐβελῆσαι δ' ἀρδωσεῖ ὅτι τοῦ κλεπτεῖν στρατόμματος, ἢ ἑαυτῷ

Anaxibi)

Smope in paphlagonia milesiorū colonia

ἀναγνῶναι

σιγάζοντος

λακωνι ὄντι· ἐπεὶ μὴν τι ἐμὲ εἵλεσθε ἔφη, καὶ ἐγὼ πειράσομαι, ὅ, τι ἂν δύνωμαι ὑμᾶς ἀγαθὸν ποιεῖν· καὶ ὑμεῖς οὕτω παρασκευάζεσθε ὡς αὔριον ἐὰν πλοῦς ᾖ, ἀναξόμενοι· ὁ δὲ πλοῦς ἔσται ἐς Ἡράκλειαν· ἆ μὴν οἶμαι ἐκεῖσε πειράσεσθε ἥκειν· τὰ δὲ ἄλλα, ἐπειδὰν ἐκεῖσε ἔλθωμεν, βουλευσόμεθα· ἐντεῦθεν τῇ ὑστεραίᾳ ἀναγόμενοι πολλῷ πλῷ καλῷ, ἔπλεον ἡμέρας δύο παρὰ γῆν· καὶ παρα πλέοντες ἐθεώρουν τὴν Ἰασωνίαν ἀκτὴν· ἔνθα ἦ δὴ λέγεται ὁρμίσασθαι καὶ τῶν ποταμῶν τὰ στόματα· πρῶτον μὲν τὸν Θερμώδοντα· ἔπειτα δὲ τὸν Ἅλυος· μετὰ δὲ τοῦτον τὸν παρθενίου· τοῦτον δὲ παραβάντες, ἀφίκοντο ἐς Ἡράκλειαν· πόλιν ἑλληνίδα· μεγάρων ἄποικον· οὖσαι δ' ἐν τῇ μαυριανδηνῶν χώρᾳ, καὶ ὁρμισάμενοι παρὰ τὴν ἀχερουσιάδα χέρρονησον· ἔνθα λέγεται Ἡρακλῆς ἐλθὼν κύνα κατα βῆναι· οὗ νῦν τὰ σημεῖα δείκνυουσι τῆς καταβάσεως τὸ βάθος, πλέον ἢ σταδίου· ἐνταῦθα τοῖς Ἕλλησιν οἱ Ἡρακλεῶται ξένια πέμπουσιν ἀλφίτων μεδίμνους τριακοσίους· καὶ οἴνου κεράμια διακόσια, καὶ βοῦς εἴκοσι, καὶ ὄις ἑκατόν· ἐνταῦθα διὰ τοῦ πεδίου ῥεῖ ποταμός· λύκος ὄνομα· βόρος ὡς δύο ἡμέρων· οἱ δὲ στρατιῶται συλλεγέντες, ἐβουλεύοντο τὴν λοιπὴν πορείαν, πότερον κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν χρὴ πορεύεσθαι· ἐκ τοῦ πόντου αἰσθάνεσθαι ἐκ τοῦ πόντου· αἰσθάνεσθαι δὲ λύκου ἀκούοντες, εἰ πεζῇ βαίνομεν ὦ ἄνδρες τῶν στρατιωτῶν, ὅπου πειρώμεθα ἡμῶν ἐκπορίζειν σιτηρέσιον· τὰ μὲν γὰρ ἐξ ἴσης, οὐ μὴ γένηται στρατιᾷ, πρὸς ἡμερῶν σίτα· ὁπόσον δ' ἂν ἐπισάσωμεν πορευόμενα, οὐκ ἔστιν ἔφη· ἐμοὶ οὖν δοκεῖ αὐτοῖν τοῖς Ἡρακλεώταις, μὴ ἔλαττον ἢ τρισχιλίους κυζικηνούς· ἄλλος δ' εἴ τις μισθὸς μαθὸν μὴ ἔλαττον, ἢ μυρίους· καὶ ἑλομένους πρίσθαι αὐτικα μάλα ἡμῶν καθημένων, πέμπειν πρὸς τὴν πόλιν· καὶ ὁπόταν ἀπαγγέλλωσι καὶ πρὸς τοῦτα βουλεύεσθαι· ἐντοῦθεν προυβάλλοντο πρίσθεις, πρῶτον μὲν χρίσοφον ὁ ἄρχων ἤρετο· ὅτι δ' οἱ καὶ ξενοφῶντα· οἱ δ' ἰσχυρῶς ἀπαμάχοντο· ἀμφοῖν γὰρ τούτοιν ἐδόκει, μὴ ἀναγκάζειν πόλιν ἑλληνίδα καὶ φιλίαν, ὅτι μὴ οὐ τοὶ ἐθέλοντες δίδοιεν· ἐπεὶ δ' οὖν οὔτοι ἐδόκουν ἀπροθύμως ἔχειν πρὸς τὸ πλεῖν, πέμπουσι λύκωνα ἀχαιόν· καὶ καλλίμαχον παρράσιον· καὶ ἀγασίαν συμφάλιον· οὗτοι ἐλθόντες, ἔλεγον τὰ δεδογμένα· τὸν δὲ λύκωνα ἐφάσαν, καὶ ἐπαινεῖν μὲν ποιήσασθαι τοῦτα πάντα· ἀκούσαντες δ' οἱ Ἡρακλεῶται, βουλεύσασθαι ἔφασαν· καὶ οὐδὲν τάττι χρήματα ἐκ τῶν ἀγρῶν οὖσιν ἦγον· καὶ τὴν ἀγορὰν εἶσαν αὐτοῖς κομίσασαν· καὶ οἱ μὲν λυκηκλυθετο· καὶ ὧν τῶν τειχῶν ὅτου ἐφαίνετο· ἐκ τούτου οἱ παραζεύξαντες τοῦτα, ἦγον τοὺς στρατιώτας· καὶ τοὺς μὲν πόνους, σφᾶς ἔχειν· τὰ δὲ κέρδη, ἄλλους· καὶ τοῦτα τὴν σωτηρίαν σφῶν κατειργασμένων· εἶναι γὰρ τοὺς κατειργασμένους ἀρκάδας καὶ ἀχαιούς· τὸ δ' ἄλλο στράτευμα, οὐδὲν ἦναι· καὶ ἦν δὲ τῇ ἀληθείᾳ ὑποψία μισυ τοῦ ἄλλου στρατεύματος ἀρκάδες καὶ ἀχαιοί· ἔοικε σωφρονοῦσι ἐν οὐ τοι συστάσεσι, καὶ στρατηγοὺς ἑλομένοι ἑαυτῶν, καθ' ἑαυτοὺς αὖ τὴν πορείαν ποιοῦντο· καὶ πειρῶντο ἀγαθόν τι λαμβάνειν· τοῦτο μὲν ἔδοξε· καὶ ἀπολιπόντες χρίσοφον, καὶ εἴ τινες ἦσαν παρ' αὐτῷ ἀρκάδες ἢ ἀχαιοί, καὶ ξενοφῶντα, οἵπερ ἦσαν· καὶ στρατηγοὺς αἱροῦνται ἑαυτῶν δέκα· τούτους δὲ ἐνθυμήσαντο ἐκ τῆς νικώσης, ὅτι δοκοίη τοῦτο ποιεῖν· ἡ μὲν οὖν τοῦ πομποῦ ἀρχὴ χρίσοφος, ἐντοῦθα καταλύει ἡμέρα ἕκτη ἢ ἑβδόμη ἀφ' ἧς ἤρξεν· ξενοφῶν μέντοι ἐβούλετο κοινὴν μετ' αὐτῶν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι· νομίζων οὕτως ἀσφαλέστερον ἦναι, ἢ ἰδίᾳ ἕκαστον στέλλεσθαι· ἀνὰ νέων ἐπαινέσαντων αὐτὸν καὶ ἑαυτὸν πορεύεσθαι, ἀκούσας τοῦ χρίσοφου, ὅτι κλεάνδρος ἐν βυζαντίῳ ἁρμοστὴς φαίη τριήρεις ἔχων, ἥξειν ἐς καλπης λιμένα· ὅπως οὖν μηδεὶς μέλλοι, ἀνὴρ αὐτὸς καὶ οἱ αὐτῶν στρατιῶται ἐκπλεύσειαν ἅμα τῷ πνεύματι, διαταῦτα σπεύδουσι καὶ χειρίσοφος, ἅμα μὲν ἀβυμῶν τοῖς γεγενημένοις, ἅμα δὲ μισῶν ἐκ τούτου τοῦ στρατεύματος, ἐπιτρέπει αὐτῷ ποιεῖν ὅ, τι βούλεται ξενοφῶν· ἐπὶ μὲν ἐπαχείρησιν ἀπαλλαγεὶς τῆς στρατιᾶς ἐκπλεῦσαι· θυομένῳ δὲ αὐτῷ τῷ ἡγεμόνι ἡρακλεῖ καὶ κοινουμένῳ, πότερα λῷον καὶ ἄμεινον εἴη στρατεύεσθαι, Οὕτω γίνεται τὸ στράτευμα πρῶτον· ἀρκάδες μὲν καὶ ἀχαιοί, πλείους ἢ πεντακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι· χειρισόφου δὲ ὁπλῖται μὲν, εἰς πεντακοσίους καὶ χιλίους· πελτασταὶ δὲ εἰς ἑπτακοσίους, οἱ κλεάρχου θρᾷκες· ξενοφῶντι δὲ, ὁπλῖται μὲν εἰς ἑπτακοσίους καὶ χιλίους· πελτασταὶ δὲ εἰς πεντακοσίους· ἱππικὸν δὲ οὗτος μόνον εἶχεν, ἀμφὶ τοὺς πεντήκοντα ἱππέας· καὶ οἱ μὲν ἀρκάδες διαπραξάμενοι πλοῖα παρὰ τῶν ἡρακλεωτῶν, πρῶτοι πλέουσιν· ὅπως ἐξαίφνης ἅμα πεσόντες τοῖς βιθυνοῖς, λάβοιεν ὅτι πλεῖστα· καὶ ἀπορβαίνουσιν εἰς καλπης λιμένα κατὰ μέσον πως τῆς θρᾴκης· χρίσοφος δ' ὑστερίζει ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν ἡρακλεωτῶν ἀρξάμενος, πεζῇ ἐπορεύετο διὰ τῆς χώρας· ἐπεὶ δὲ ἦς τὴν θρᾴκην ἐνέβαλε, παρὰ τὴν θάλατταν ἐπορεύετο· καὶ γὰρ ἦδη ἐπέπαυτο χειμών· ξενοφῶν

Jasonii littus
Argo
Thermodō
Alys
Parthenius
Heraclea megarēsiū colonia in regione maryandenorū
Maryandeni
Acherusias chersonesus
Descensus ad plutonem p acherusiā chersonesū notat Ciceronis tusculanis
Lyci fl. latitudo
Herculis Cerberū fl
Cleander
Διακοσίαμνοι
Calpes portus thraciæ

δὲ πολλοὶ λαβὼν, ἀποβαίνει ἐπὶ τὰ ὅρια τῆς θρᾴκης, καὶ τῆς ἡρακλεώτιδος· καὶ διὰ μεσογαίας ἐπορεύετο· ὃν μὲν οὖν πρόσω, οὐ πάνυ χειρισόφου ἄρχοντος τοῦ παίγνιος καταλύειν, καὶ τῶν ἑλλήνων τὸ στράτευμα ἐχόντων, ἐν τοῖς ἐπαίνοις ἐγένετο· ἐπαινέσας δ' αὖ τῶν ἕκαστα τάττειν· οἱ μὲν ἀρκάδες ὡς ἀπέβησαν νυκτὸς ἐς καλπης λιμένα, ἐπορεύοντο ἐς τὰς πρώτας κώμας τὰς ἀπὸ θαλάττης ὡς ἑκατόν· ἐπεὶ δὲ φῶς ἐγένετο, ἦσαν ἑκάστου στρατηγοῦ τὸ αὖ τοῦ λαχόντος ἐπὶ κώμην· ὁποῖα δὲ μείζων κώμη ἐδόκει εἶναι, σύνδυο λόχους ἦγον οἱ στρατηγοί· ἐπορεύοντο δὲ καὶ λόφον, ἐς οὗ δέοι παίειν· ἀπολίπεσθαι· καὶ ἅπτεσθαι ἐξαίφνης ἐπὶ τοσούτοις, ἀφ' ὁπόθεν δ' ἂν τι πολλὰ ἕλαβον· καὶ πρόβατα πολλὰ ἐπορεύετο· οἱ δὲ θρᾷκες ἠθροίζοντο· οἱ διαφθείροντες· πολλοὶ δὲ διέφυγον πελτασταὶ ὄντας ὁπλίτας ἐξ αὐτῶν τῶν χειρῶν· ἐπεὶ δὲ συνελέγησαν, πρῶτον μὲν τῷ σμίκρητος λόχῳ ἑνὸς τῶν ἀρκάδων στρατηγῶν, ἀπιόντι ἤδη ἐς τὸ συγκείμενον, καὶ πολλὰ χρήματα ἄγοντι, ἐπεπίεστο· καὶ πῶς μὲν ἐμάχοντο, ἅμα πορευόμενοι οἱ ἕλληνες· ἐπεὶ δὲ διαβάσει χαράδρας τρέπονται αὐτούς· καὶ αὐτὸν μὲν τὸν σμίκρητα ἀποκτιννύουσι· καὶ τοὺς ἄλλους πάντας· ἄλλου δὲ λοχαγοῦ τῶν δέκα στρατηγῶν τοῦ ἡγησάνδρου, οὐδὲν μόνους κατέλιπον· καὶ αὐτὸς ἡγησάνδρος ἐσώθη· καὶ ἄλλοι δὲ λοχαγοὶ σὺν ἄλλοις· οἱ μὲν, σὺν στρατιᾷ μάσιν, οἱ δ' αὖθις στρατιᾷ μάτων· οἱ δὲ θρᾷκες δὺ τυχήσαντες τοῦτο τὸ δύτυχημα, ἐπεβόων τε ἀηλίους· καὶ ἐπελέγοντο ἐρρωμένως τῆς νυκτός· καὶ ἅμα κύκλῳ τὴν ἡμέραν περὶ τὸν λόφον ἐνθα οἱ ἕλληνες ἐστρατοπεδεύοντο, ἐτάποντο· καὶ ἐπαιωνίζοντες πολλοὶ καὶ πελτασταί, καὶ ἀεὶ πλείονες συνέρρεον· καὶ προσέβαλλον πρὸς τὰς ὁπλίτας ἀσφαλῶς· οἱ μὲν γὰρ ἕλληνες οὔτε τοξότην εἶχον, οὔτε ἀκοντιστήν, οὔτε ἱππέα· οἱ δέ, προσθέοντες καὶ προσελαύνοντες, ἐκόντιζον· ὁπόταν δ' αὖ τοῖς ἐπίοιεν, ῥᾳδίως ἀπέφευγον· ἄλλοι δὲ ἄλλη ἐπετίθεντο· καὶ τῶν μὲν, πολλοὶ ἐπιπεπώκεσαν· τῶν δὲ, οὐδεὶς· ὡς τὰ πλάγια οὐκ ἐδύναντο ἐκ τοῦ χωρίου· ἀνὰ πλάθ' ἵστασαν, καὶ ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἔργον αὖ καὶ οἱ θρᾷκες· ἐπεὶ δὲ ἀπορία πολλὴ ἦν, διελέγοντο πρὸς αὐτούς· καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὡμολόγηντο αὖ τοῖς· ὁμήρους δὲ οὐκ ἐδίδοσαν οἱ θρᾷκες· αὐτούτων τῶν ἑλλήνων· ἀνὴρ ἐν τούτῳ ἴοιτο· τὰ μὲν δὴ τῶν ἀρκάδων, οὕτως εἶχε· χρίσοφος δὲ ἀσφαλῶς πορευόμενος παρὰ θάλατταν, ἀφικνεῖται ἐς καλπης λιμένα· ξενοφῶντι δὲ διὰ τῆς μεσογαίας πορευομένῳ, οἱ ἵππεις προκαπέσοντες, ἐντυγχάνουσι πρεσβύταις πορευομένοις πρὸς· καὶ ἐπειδὴ ἦλθησαν πρὸς ξενοφῶντα, ὅρα τὰ αὖ τοὺς, εἴπου ἄσμενοι ἄλλου στρατεύματος ἑλληνικοῦ· οἵπερ ἔλεγον πάντα τὰ γεγενημένα· καὶ νῦν ὅτι πολιορκοῦνται αὖ λόφου· οἱ δὲ θρᾷκες πάντες πεφυλακυλωμένοι εἶεν αὐτούς· ἐνταῦθα τοῖς μὲν αὐθρώπους τούτους, ἐφύλαττον ἰσχυρῶς, ὅπως μὴ πρόσω εἶεν ὅπου σκοπουὺς δὲ καταστήσας δέκα, σὺν ἐλέξε τοῖς στρατιώτας, καὶ ἔλεξεν· ἄνδρες στρατιῶται· ἆρ' ἀρκάδων, οἱ μὲν, πεύθασιν· οἱ δὲ λοιποὶ, ἐσὶ λόφου πόνος πολιορκοῦνται· νομίζω δ' ἔγωγε ἡμᾶς ἐκείνοις ἀσπολοῦνται, οὐδ' ἡμῖν εἶναι οὐδεμίαν σωτηρίαν· οὕτω μὲν πολλῶν ὄντων πολεμίων, οὕτω δὲ πεφυρσηκότων· κράτιστον οὖν ἡμῖν, ὡς τάχιστα βοηθεῖν τοῖς ἀνδράσιν· ὅπως δ' ἐπὶ σῴοις, σὺν ἐκείνοις μαχώμεθα· καὶ μὴ μόνοι λειφθέντες, μόνοι καὶ κινδυνεύσωμεν· νῦν μὲν οὖν στρατοπεδευσόμενοι προελθόντες, ὅσον αὖ δοκῇ καιρὸς εἶναι ἐς τὸ δεῖπνον ποιεῖσθαι· ἕως δ' ἂν πορευόμενοι, τιμαῶν ἔχωμεν τοὺς ἱππέας, προελαυνέτωσαν ἡμῶν· καὶ σκοπείτω πάντα ἔμπροσθεν, ὡς μηδὲν ἡμᾶς λάθῃ· παρέπεμψε δὲ καὶ τῶν γυμνητῶν ἀνθρώπους δύ' ἑκάτερα τὰ πλάγια καὶ τὰ ἄκρα, ὅπως εἰσουσι σοφὸν καθορῶεν, σημαίνοιεν· ἐκέλευε δὲ καὶ εἰ ἄλλο τι ἐντυγχάνοιεν καινόμενον· ἡμεῖς μὲν γὰρ, ἀπὸ δεῖπνον μόνον οὐδαμοῦ· εὐθέως δὲ, πολλὴ μὲν ἔφη ἡ ἡράκλεια πάλαι ἀπέχει· πολλὴ δὲ ἡ χρυσόπολις ἔλαβεν· οἱ δὲ πολέμιοι, πλησίον· ἡ καλπης δὲ λιμήν, ἔνθα χειρίσοφον νομίζομεν εἶναι σέσωσται, ἐλαχίστη ὁδός· ἀπὸ ταύτης ἐκεῖσε μὲν, οὔτι μοί ἐστιν ὅτι ἀπολοισόμενοι, μόνοι δὲ αὐτοῦ, οὐδεμιᾶς ἡμέρας ἐστὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· τῶν δὲ πολιορκουμένων ἀπολλυμένων, σὺν τοῖς χειρισόφου μόνοις, κἀμοὶ ἐστὶ διακινδυνεύειν· σωθέντων δὲ, πάντας ἡμᾶς τοὺς ἐλθόντας, κοινὴ τῆς σωτηρίας ἕξεσθαι· ἀλλὰ χρὴ παρασκευασαμένους τὴν γνώμην, πορεύεσθαι νῦν, ἵν' ὡς ἥδιστα πλουτήσωμεν ἐντεῦθεν, ἵν' ὡς κάλλιστον ὄρος ὀρεάσασθαι, ἕλληνας τοσούτους σωσαμένους· καὶ ὁ θεὸς ἴσως ἀγαθὰ οὕτως· ὃς τοὺς μεγαλυνθέντας, ὡς τι πλεῖον φρονοῦντας, παιδεύειν βούλεται· ἡμᾶς δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν θεῶν ἀρχομένους, ἐντιμοτέρους ἐκείνων καταστῆσαι· ἀλλ' ἕπεσθαι χρὴ καὶ προσέχειν τὸν νοῦν· ὡς ἂν τὸ παραγγελλόμενον δύνασθε ποιεῖν· τοιαῦτ' ἔφων, ἠγεῖτο· οἱ δ' ἕπονθ' ὡς εἶχον ἕκαστοι· διαπεπορευμένοι ἐφ' ὅσον καλῶς εἶχον, καὶ οἱ πελτασταὶ ἅμα παριόντες κατὰ τὰ μακρὰ, ἔκαιον πάντα ὅσα κώσιμα ἐώρων· καὶ ἡ στρατιὰ δι' ἐπαραλεσόμενον ἐντυγχάνει· ὡς τε πᾶσα ἡ χώρα καίεσθαι ἐδόκει· καὶ τὸ στράτευμα πολὺ ἦναι· ἐπεὶ δὲ ὥρα ἦν, κατεστρατοπεδεύσαντο ἅμα λόφου ἐκβαίνοντες· καὶ τὰ τῶν πολεμίων πυρὰ ἑώρων· ἀπεῖχον γὰρ ὡς πεντήκοντα στάδια· καὶ αὐτοὶ ὡς ἐδύναντο, πλεῖστα πυρὰ ἔκαιον· ἐπεὶ δ' ἐδείπνησαν, τάχιστα πάντων ἐγένοντο πυρὰ καπνοβολοῦντα

Calpes portus
Smicres
Hegesander
Chrysopolis

Calpes portus inicus

Thracia asiæ

Calpes portus fitus

ἀ ωαπᾶς· καὶ τὴν μὲν νύκτα φυλακὰς ωοιησάμενοι ἐκαθεύδον. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ωροσεδεξάμενο
τοῖς θεοῖς, καὶ σὺν ταῖς ἀμοιβαίοις ὡς ἂς μάχην, ἐωορεύοντο, ἥ εὐδύναντο τάχιστα· ωᾶσαν δὲ καὶ οἱ ἱω·
ωεῖς ἔχοντες τοὺς ἡγεμόνας καὶ ωροελαύνοντες, ἔλαθον ωὼ τοὺς ὧπ τῷ λόφῳ γενομένοι, ἔνθα ἔτο
λιορκοῦντο οἱ ἕλληνες· καὶ οὐχ ὁρῶσιν οὔτε τὸ φίλιον στράτευμα, οὔτε τὸ ωολέμιον· καὶ ταῦτα ωα
ραγγέλλουσι ωρὸς τὸν ξενοφῶντα καὶ τὸ στράτευμα· ἐφαίδρυντο δὲ καὶ γεγόνασι, καὶ ωροθύμως ὁλί
γα, καὶ βοῦς ἡ ἀπαλελειμμένους· καὶ τὸ μὲν ωρῶτον, θαῦμα ἦν, τί εἴη τὸ γεγενημένον· ἔωειτα δὲ ἴδον
καὶ ωαλελειμμένων ἐπυνθάνοντο, ὅτι οἱ θρᾷκες δύθυς ἀφ' ἑσπέρας ᾠχοντο ἀ ωοιοῦντες· ἔωειθεν δὲ χῆ
ἕλληνας ἔφασαν οἰχεσθαι ὅπου δὲ, οὐκ ἠδέναν· ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἀμφὶ ξενοφῶντα, ἐπεὶ κρί
σησαν συσκευασάμενοι ἐωορεύοντο. βουλόμενοι ὡς τάχιστα συμμίξαι τοῖς ἄλλοις, ἧς κάλλιστα ἡ
μῶν· καὶ ωορευόμενοι, ἑώρων γὺν τίβρον τῶν ἀρκάδων καὶ ἀχαιῶν κατὰ τὴν ὧπ καλὴν ὁδόν· ἐωεὶ
δ' ἀφίκοντο ἧς τὴν ὁδὸν, ἀσμένοι ωὲ ἴδον ἀλλήλους καὶ ωαίζοντο ὡς ωρὸς ἀδελφούς· καὶ ἐπυνθάνον
το οἱ ἀρκάδες τῶν ὧπ ξενοφῶντα, τί ωᾶ ωυρὰ καωασβέσειαν· ἡμεῖς μὲν γὰρ ἔφασαν οἰόμεθα ὑμᾶς,
τὸ μὲν ωρῶτον, ἐωειδὴ ωᾶ ωρῶτα οὐχ ἑωρῶμεν, τῆς νυκτὸς ἥξειν ὧπ τοὺς ωολεμίους· καὶ οἱ ωολε
μιοι ὡς ἡμᾶς ἐδόκουν, τοῦτο δ' εἰσωθοῦντες ἀ ωῆλθον· σχεδὸν γὰρ ἀμφὶ τοῦτον γὸν χρόνον ἀ ωέσαν· ἐωεὶ
δὲ οὐκ ἀφικνεῖσθε· ὁ δὲ χρόνος ἐξῆκεν, ᾠόμεθ' ὑμᾶς ωεωθομένους ωὰ ωαρ' ἡμῖν, φοβηθέντας οἴχεσθαι
ἀωοδρᾶντας ὧπ θάλατταν· καὶ ἐδόκει ἡμῖν, μὴ ἀωολιωεῖν ὑμῶν· οὕτως οὖν καὶ ἡμεῖς δ' ὑμῖν ἐωο
ρεύθημεν· τοῦτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν, αὐτοῦ ἠυλίζοντο ὧπ τοῦ ἀγγιαλοῦ ἐν τῷ λιμένι· τῇ δὲ χωρίον
τοῦτο ὃ καλεῖται καλὸς λιμὴν, ἔστι μὲν ἐν τῇ θρᾴκῃ τῇ ἐν τῇ ἀσίᾳ· ἀρξαμένη δὲ ἡ θρᾴκη αὖτη, ἔστιν
ἀωὸ τοῦ στόματος τοῦ ωόντου μέχρις ἡρακλείας ὧπ δεξιὰ ἧς γον ωόντον ἧς πλέοντι· καὶ τριήρους
μὴν ἔστιν ἧς ἡρακλείαν ἑκκυζαντίου κώπαις ἡμέραις μάλα μακραῖς, πλοῦς· ἐν δὲ τῷ μέσῳ, ἄλλη
μὲν πόλις οὐδεμία· οὔτε φιλία οὔτε ἑλληνίς· ἀλλ' ἢ θρᾷκες, ἢ βιθυνοί· καὶ οὓς αὖ λαβοῦσι τῶν ἑλ
λήνων, ἢ ἐκ ωαιδόντας, ἢ ἄλλως πως, δεινὰ ὑβρίζειν λέγονται τοὺς ἕλληνας· ὁ δὲ καλὸς λιμὴν,
ἐν μέσῳ μὲν κεῖται, ἑκατέρωθεν πλεόντων ἐξ ἡρακλείας καὶ βυζαντίου· ἔστι δ' ἐν τῇ θαλάττῃ ωρο
κείμενον χωρίον· τὸ μὲν, ἧς τὴν θάλαττάν καθήκον αὐτοῦ· ωέτρα ἀωορρῳξ· ὕψος ὅσων ἐλάχιστον, οὐ
μεῖον εἰκοσιν ὀργυιῶν· ὁ δὲ αὐχὴν ὁ ἧς γῆν αὐτὸν καὶ τοῦ χωρίου, μάλιστα ωεντήρων πλέθρων τὸ εὖ
ρος· τὸ δ' ἐντὸς τοῦ αὐχένος χωρίον, ἱκανὸν, μυρίοις αὐθρώωοις οἴκησις· λιμὴν δ' ὕδ' αὐτῇ τῇ ωέ
τρᾳ τὸ ωρὸς ἑσπέραν ἀγγιαλὸν ἔχων· κρήνη δὲ, ἡδέος ὕδατος καὶ ἀφθόνου, ῥέουσα ἐκ αὐτῆς τῆς θα
λάττης, ὕπὸ τῇ ὧπκρατείᾳ τοῦ χωρίου· ξύλα δὲ, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα· πολὺ δὲ πολλὰ καὶ καλὰ
ναυπηγήσιμα ἐκ αὐτῆς τῆς θαλάττης. τὸ δὲ ὄρος τὸ ἐν τῷ λιμένι, ἧς μεσόγαιαν αὐήκει, ὅσον ὧπ εἰκοσι
σταδίους· καὶ τοῦτο γεώδες καὶ ἄλιθον· τὸ δὲ ωαρὰ θάλαττάν, πλέον ἢ ὧπ εἴκοσι σταδίους, ὄασιν,
πολλοῖς καὶ ωαντοδαωοῖς καὶ μεγάλοις ξύλοις· ἡ δ' ἄλλη χώρα, καλὴ καὶ πολλή· καὶ κῶμαι
ἐν αὐτῇ ἦσι πολλαί, καὶ οὐ οἰκούμεναι· φορβὴ γὰρ ἠν ἡ, καὶ κριθαὶ καὶ πυροὶ· καὶ σῦκα ἀρκούντα· καὶ ἀμπέλους πολλὰς καὶ ἠδυοίνους· καὶ τἆλλα ωά
ντα ἐλαιῶν· ἡ μὲν χώρα ἦν τοιαύτη· ἐσκήνουν δὲ ἐν τῷ ἀγγιαλῷ ὧπ τῇ θαλάττῃ· εἰς δὲ τὸ πόλι
σμα αὖ γενόμενοι, οὐκ ἐβούλοντο στρατοπεδεύεσθαι· ἀλλὰ ἐδόκει καὶ τὸ ἐλθεῖν ἐυτοῦθα, ἐξ ἐπι
βουλῆς εἶναι· βουλομένων τινῶν κατοικῆσαι πόλιν· τῶν γὰρ στρατιωτῶν οἱ πλεῖστοι ἦσαν, οὐ ωανυ εἰ
βίου ἐκ ωεπλουτηκότες ὧπ τοῦτην τὴν μισθοφορὰν· ἀλλὰ τὴν κύρου ἀρετὴν ἀκούοντες, οἱ μὲν, καὶ αὖ
δρες ἄγοντες ωρὸς αὐτὸν χρήματα· οἱ δὲ, καὶ τούτων ἔτεροι ἀωοδιδρακότες ωατέρας καὶ μη
τέρας· οἱ δὲ, καὶ τέκνα καταλιπόντες, ὡς χρήματα αὐτοῖς κτησάμενοι, ἥξοντες πάλιν· ἀκούοντες
καὶ τοὺς ἄλλους γοὺς ωαρὰ κύρῳ, πολλὰ ἄγαν ωεποιηκότας, ἐωεθύμουν ἧς τὴν ἐλ
λάδα σωθῆναι· ἐωειδὴ δὲ ἡμέρα ἐγένετο τῇ ἧς τὸν γὸν σὺν ὁδῷ, ἐωὶ ἑξόδῳ ἐθύετο ξενοφῶν, αὐάγ
κη γὰρ ἦν ὧπ τὰ ὧπτιθέμενα ἐξάγειν· ἐωενόει δὲ καὶ γοὺς γενέσθαι θάψαι· ἐωεὶ δὲ τὰ ἱερεῖα ἐγένετο,
εἵωετο καὶ οἱ ἀρκάδες· καὶ γοὺς νεκροὺς τοὺς μὲν ωλείστους ἐνταυθὰ ωρὸ ἑκάστου ἔθαψαν· ἤδη
γὰρ ἦσαν ωεμωθαῖοι· καὶ οὐκ οἶόν τε αὖ μένειν ἐνίους δὲ τοὺς ἐκ τῶν ὁδῶν συνεγκόντες,
ἔθαψαν ἐκ τῶν ὑωαρχόντων ὡς ἐδύναντο κάλλιστα· οὓς δὲ μὴ δύσκον, κενοτάφιον αὐτοῖς ἐωοί
ησαν μέγα· καὶ ωυραὶ μεγάλαι· καὶ στεφάνους ἐωέθεσαν· ταῦτα δὲ ωοιήσαντες, αὖ ἐχώρησαν ἐωὶ
τὸ στρατόωεδον· καὶ τότε μὲν δεικνύσαντες ἐκοιμήθησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ σὺν ἠλθον οἱ στρατιῶται
ωαῖδες· σῖτον δὲ αὖτοῖς μάλιστα, ἀγαθὰς συμφαλίος ὁ λοχαγὸς, καὶ ἱερώνυμος ἠλείος λοχα
γὸς, καὶ ἄλλοι στρατιῶται τῶν ἀρκάδων· καὶ δόγμα ἐωοιήσαντο, ἐωειδὴ τοῦ λοιωοῦ μνησθῆ, δίχα τὸ
στράτευμα ωοιεῖν, θυσία τῳ αὖτοῖς ζημοῦσθαι· καὶ κατὰ χώραν ωιέναι, ἢ ὅθεν ωρόσθεν ἦλθε τὸ στράτευ
μα· καὶ ἀρχόντοις ωρόσθεν στρατηγὶς· καὶ χρέσιμος μὲν, ἤδη ωεπειραμένοις, φάσμακον ωιὼν, πυρέτ

τῶν· τὰ δ' ἐκείνου, νέων ὁ ἀσθενῶς ωαρελάμβανε· μέλα δὲ τοῦτα ἐξαναστὰς εἶωε ξενοφῶν ὦ ἄνδρες
στρατιῶται· τὴν μὲν ωροθυμίαν ὡς ἔοικε, σιλογὸ ωᾶσιν ωοιῆσαι· οὐ γὰρ ἔστι ωρόφασις· ἀναγκαῖα δὲ ωροῦσθαι
ἤδη· οὐ γὰρ ἔστι μένουσι τὰ ὧπτίθεια· ἡμεῖς μὲν οὖν θυσόμεθα· ὑμᾶς δὲ δεῖ ωαρασκευάζεσθαι, ὡς μα
χουμένους εἰ ωοτε καὶ ἄλλοτε· οἱ γὰρ ωολέμιοι αὐαωεφασκίασιν· ἐκ τούτου ἐθύοντο οἱ στρατηγοί· μαν
τὶς δὲ ωαρῆν, ἀρεζίων ἁρκάς· ὁ δὲ σιλανὸς ὁ ἀμβρακιώτης ἤδη ἀωοδιδράκει· ωοῖον μαντευσάμενος
ἐξ ἡρακλείας· θυομένοις δὲ ὧπ τῷ ἀφόδῳ, οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ καλά· τοῦτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἐ
μεμενηκότο· καὶ ωᾶσιν ἐτόλμων λέγειν· ὡς ὁ ξενοφῶν βουλόμενος τὸ χωρίον οἰκῆσαι, τοιοῦτον ωοιεῖ τὸν μαν
τὴν λέγειν, ὡς τὰ ἱερὰ οὐ γίγνεται ὧπ ἀφόδῳ· ἐντεῦθεν κινεύσας ξενοφῶν τῇ αὔριον ωαρεῖναι ἐωὶ τὴν
θυσίαν· βουλόμενον· καὶ μαντὶς εἴ τις εἴη ωαραγγείλας ωαρεῖναι ὡς σωθεασάμενος τὰ ἱερά, ἔθυε·
καὶ ἐντοῦθα ωαρῆσαν ωολλοί· θυομένων δὲ ωάλιν ἧς τρεῖς ἐωὶ τῇ ἀφόδῳ, οὐκ ἐγίγνετο ωὶ τὰ ἱερά·
ἐκ τούτου χαλεωῶς εἶχον οἱ στρατιῶται· καὶ γὰρ τὰ ὧπτίθεια ἔχοντες ἐμενον, ἤλθον· καὶ ἀγρεῖα,
οὐδεμία ωαρῆν· ἐκ τούτου σὺν ἐλθόντων, εἴ τις ωάλιν ξενοφῶν· ὦ ἄνδρες· ἐωὶ μὲν τῇ ωορεία ὡς ὁρᾶ
τε, τὰ ἱερὰ οὕτω γίγνεται· τῶν δ' ὧπτιθείων ὁρᾶ ὑμᾶς θεομένους· ἀναγκαῖον οὖν μοι δοκεῖ θύεσθαι ωερὶ
αὐτοῦ τούτου· ἀναστὰς δέ τις ἅ τε καὶ ἀκούσας ἄρα ἡμῖν οὐ γίγνεται τὰ ἱερά· ὡς γὰρ ἐγὼ ἀσθ' οὗ αὐ
τομάτου ἐχεῖς ἤκουτος πλοίου, ἤκουσα τινος, ὅτι κλεάνδρος ἐκ βυζαντίου ἁρμοστὴς μάλλον ἢ ἕξ
πλοι ἀ ἔχων καὶ τριήρεις· ἐκ τούτου δὲ, ἀναμένειν μὲν ἅπασιν ἐδόκει· ἐωεὶ δὲ τὰ ὧπτιθέμενα, ἀναγκαῖ
ον ἦν ἐξιέναι· καὶ ὧπ τοῦτο ωάλιν ἐθύετο ἧς τρεῖς· καὶ οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά· καὶ ἤδη ὧπ σκηνὴν ἰόν
τες τὴν ξενοφῶντος, ἔλεγον ὅτι οὐκ ἔχοιεν τὰ ὧπτίθεια· ὅθ' οὐκ αὖ ἐφῆ ἐξαγαγεῖν, μὴ γιγνομένων
ἱερῶν· καὶ ωάλιν τῇ ὑστεραίᾳ ἐθύετο· καὶ σχεδόν τι ωᾶσα ἡ στρατιὰ διὰ τὸ μέλλειν ωᾶσιν, ἐκυ
κλοῦτο ωρὸ τὰ ἱερά· τὰ δὲ θύματα ἐτέλειοι ωεν· οἱ δὲ στρατηγοὶ, ἐξῆγον μὴν· οὐ σὺν ἐκάλεσαν δ' ἐ'
τὸν σὺν ὁ ξενοφῶν· ἴσως οἱ πολέμιοι σὺν ἀλεγμένοι ἦσ· καὶ αὐάγκη μάχεσθαι· ἃ σὺν καταλιπόντες,
ἐν τῷ ἐρυμνῷ χωρίῳ ὡς ἧς μάχην ωαρεσκευασμένοι ἴοιμεν, ἴσως ἂν τὰ ἱερὰ μᾶλλον ωροχωροίη
ἡμῖν· ἀκούσαντες δὲ οἱ στρατιῶται, αὖέκραγον· ὡς οὐδὲν δεῖ ἐον ἧς τὸ χωρίον ἄγειν· ἀλλὰ θύειν ὡς
τάχιστα· καὶ ωρόβατα μὲν οὐκέτι ἦν βοῦς δὲ ὑφ' ἁμάξης ωριάμενοι, ἐθύοντο· καὶ ξενοφῶν, κλεα
νορος ἐδόκησε τοῦ ἀρκάδος ωροθυμεῖσθαι εἰ ωὲν τούτῳ εἴη· ἀλλ' οὐδ' ὡς ἐγένετο καλὰ τὰ ἱερά· ἦλθε
νόμενον δὲ ἦν μὲν στρατηγὸς κατὰ τὸ χειρίσοφου μέρος· ἐωεὶ δὲ ἐώρα γοὺς αὐθρώωους ὡς ἃ χρὴ δεῖ
νῶς τῇ ἐνδείᾳ· βουλόμενος αὐτοῖς χαρίσασθαι, σὺρώντα αὐθρωωον ἡρακλεώτην, ὃς ἔφη κώμης
ἐγγὺς ἃ δ' εἶναι, ὅθεν εἴη λαβεῖν τὰ ὧπτίθεια, ἐκκηρύξας γὸν βουλόμενον γένεσθαι ὧπ τὰ ὧπτίθεια, ὡς ἦσ
μενος ἐσομένου· ἐωεξέρχονται δὴ σὺν ὁ στρατιοῖς καὶ ἀσκοῖς καὶ βυλακίοις, καὶ ἄλλοις ἀγγείοις, ἃ
χιλίους αὐθρώωους· ἐωεὶ δὲ ἦσαν ἐν ταῖς κώμαις καὶ διεωείροντο ὡς ἐωὶ τὸ λαμβάνειν, ὧπ ωοῖ
οῦσιν αὐτοῖς οἱ φαρναβάζου ἱωῆες ωρῶτοι· βεβοηθηκότες γὰρ ἦσαν τοῖς βιθυνοῖς· βουλόμενοι σὺν τοῖς βιθυνοῖς ἃ δύναντο ἀωοκωλύσαι γοὺς ἕλληνας μὴ ἐλθεῖν ἧς τὴν φρυγίαν· οὗτοι οἱ ἱωῆες ἀωοσκεδάννυσι τῶν ἑλλήνων, οὐ μέσοι ἢ ωεντακοσίους· οἱ δὲ λοιωοὶ ὧπ τὸ ὄρος ἀωέφυγον ἐκ τούτου ἀ ωαγγελλόντων τοῦτα τῶν ἀωοσκεδασθέντων ἧς τὸ στρατόωεδον· καὶ ξενοφῶν ἐωειδὴ οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά· τοῦτη τῇ ἡμέρᾳ, λαβὼν βοῦν ὑωὸ ἀμάξης· οὗ γὰρ ἦν ἄλλα ἱερεῖα, σφαγιασάμενος ἐβοή
θει· καὶ οἱ ἄλλοι οἱ μέχρι ωεντήκοντα ἐτῶν ὠντες· καὶ ἀναλαβόντες γοὺς λοιωοὺς ἀνδρας, ἐς τὸ
στρατόωεδον ἀφικνοῦνται· καὶ ἤδη μὲν ἀμφὶ ἥλιον δύοντα ἦν· καὶ οἱ ἕλληνες μάλα ἀθύμως ἔχον
τες, ἐθεώρουν τοιοῦντο· καὶ ἐξαπίνης διὰ τῶν λαῶν, τῶν βιθυνῶν τινες ὧπτευόμενοι τοῖς ωροφύλαξι
γοις μὲν, κατέκλασαν· γοὺς δὲ, ἐδίωξαν μέχρις ἧς τὸ στρατόωεδον· καὶ κραυγῆς γενομένης, ἧς τὰ ὅπλα
ωαίοντες ἔθραυον οἱ ἕλληνες· καὶ δόκει μὲν καὶ κινεῖν τὸ στρατόωεδον γυκτός, οὐκ ἀσφαλὲς ἐδόκει
εἶναι· λάσια γὴ ἦν τὰ χωρία· ἐν δὲ τοῖς ὄμοις ἐνυκτέρευον φυλακὴ ὁμοῖοι, ἱκανοῖς φύλαξι μάχεσθαι
τὴν μὲν νύκτα οὕτω διήγαγον· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ οἱ στρατηγοὶ, εἰς τὸ ὄρυμα τὸν χωρίον ἠγοῦντο· οἱ δ', εἴ
σοντο αὐαλαβόντες τὰ ὅπλα καὶ τὰ σκεύη· ωερὶ δὲ ἀρίστου ὥραν ἦναι, ἀωατεφρόνησαν, ἢ ἠσόδε
ἦν ἧς τὸ χωρίον· καὶ ἀωεχώρησαν ἀωαντα· καταλιπόντες τρεῖς φύλακας· καὶ ωοῖον ἐξ ἡρακλείας
ἦκεν· ἄλφιτα ἄλλα καὶ ἱερεῖα καὶ οἶνον· ωερὶ δ' αὐτὰς ξενοφῶν, ἐθύετο ἐωεξόδια· καὶ γίνεται καλὰ
τὰ ἱερὰ ὧπ τοῦ ωρώτου ἱερείου· καὶ ἤδη τέλος ἐχόντων τῶν ἱερῶν, ὁρᾷ αὐτὸν ἄσπον ὁ μαντὶς ἀρκεῖον Arexio
ωαρῄσης· καὶ ἡγεῖσθαι κελεύει τὸν ξενοφῶντα· καὶ διαβαίνει τὴν τάφρον, τὰ ὅπλα ἔχοντα·
καὶ ἐκκηρύξας ἀριστήσαντας ἐξιέναι γοὺς στρατιώτας σὺν τοῖς ὅπλοις· τὸν δὲ ὄχλον καὶ τὰ αὐδρά
ωοδα αὐτοῦ· οἱ μὲν δὴ ἄλλοι ωαῖδες ἐξῆεσαν· νέων δὲ οὔ· ἐδόκει γὰρ καλλιστον εἶναι τοῦτον φύ
λακα καταλιωεῖν, τῶν ὧπ στρατοωέδῳ· ἐωειδὴ δὲ οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ στρατιῶται ἀωέλιωον αὐ
τὸν, ὠχυρούμενοι μὴ ἔ ωαθαι τῶν ἄλλων ἐωιζόντων, καταλιωόντες γοὺς ὕωερ ωέντε καὶ ωεντήκοντα
ἔτη· καὶ οὗτοι ἔμενον· οἱδὲ ἄλλοι ἐωορεύοντο· ωερὶ δὲ ωέντε καὶ δέκα σάδια διεληλυθέναι, ἐξυγχανον

ἤδη νεκροῖς. καὶ τὴν οὐρὰν τοῦ κέρατος ποιησάμενοι κατὰ τοὺς πρώτους φανέντας νεκροὺς, ἔβαδιζον πάντας, ὁπόσους ἐπελάμβανε τὸ κέρας. ἐπειδὴ δὲ τοὺς πρώτους ἔδαφαν, προαγαγόντες. καὶ τὴν οὐρὰν αὖθις ποιησάμενοι κατὰ τοὺς πρώτους ἴσον ἀπ' ἄφωνον, ἔβαδιζον τὸν αὐτὸν τρόπον ὁπόσους ἐπελάμβανε ἡ φαλαγξ. ἐπεὶ δὲ τὴν ὁδὸν ἦκον τὴν ἐκ τῶν κωμῶν ἐνθα ἐκεῖνοι ἀθρόοι, σῶν ἐγκύκλῳ αὐτοῖς, ἔβαδιζον. ἤδη δὲ παρὰ μεσούσης τῆς ἡμέρας, προαγαγόντες τὸ φάλαγγος ἔξω τῶν κωμῶν, ἐπελάμβανον πάντα τὰ ἐναντία, ὅτι πῆ ὁρῷεν ἐκ τῆς φάλαγγος. καὶ ἐξαίφνης ὁρῶσι τοὺς πολεμίους ὑπορβάλλοντας κατὰ λόφους πίνας ἐκ τοῦ ἐναντίου τεταγμένους τῶν φάλαγγος, ἱππέας τε πολλοὺς καὶ

Spithridates — πελταστάς. καὶ γὰρ Σπιθριδάτης καὶ Ῥαθίνης ἦκον παρὰ Φαρναβάζου ἔχοντες δύναμιν. ἐπεὶ δὲ κατεῖδον τοὺς ἕλληνας οἱ πολέμιοι, ἔστησαν ἃ εἶχον ὅσον πενταπλάσιοι τὸ φάλαγγος αὐτῶν ὅσον καὶ τὸ πρῶτον καλὰ τὰ σφάγια. ἐντεῦθεν ὁ ξενοφῶν λέγει· δοκεῖ μοι ὦ ἄνδρες στρατηγοὶ, τῶν τάξασθαι τὴν φάλαγγα λόχους, φύλακας. ἵνα ἦν που δεηθῶσιν, οἱ τῶν βοηθήσοντα τὴν φάλαγγι. καὶ οἱ πολέμιοι πεπαυμένοι ἐμπαίουσιν, ὡς πεμπόμενοι καὶ ἀκεραίοις. σῶν δοκεῖ τῶν πάντα τὰ ἐναντία· ὑμεῖς μὲν πίνυ ἔφη, προηγεῖσθε πρὸς τοὺς ἐναντίους, ὡς μὴ ἐπίκωμος, ἐπεὶ ὥφθημεν καὶ εἶδε μὴν τοῖς πολεμίοις. ἐγὼ δὲ ἕξω τοὺς πελτάτους λόχους καταχωρήσας, εἴ πῃ ὑμῖν δοκεῖ· ἐκ τούτου, οἱ μὲν ἡσύχως προῆγον· ὁ δὲ, τρεῖς ἀφελὼν τὰς πελτικὰς τάξεις αὐτὰ διακοσίους ἄνδρας, τὴν μὲν τῶν τὸ δεξιὸν ἐπεμμένε ἐφεπεσθαι, ἀπολιπὼν ὡς σταδίου σταδίας ἀκμὰς τούτης ἡγεῖτο τῆς τάξεως. τὴν δὲ τῶν τῷ μέσῳ ἐχώρισεν ἐφεπεσθαι. ταχέως ἀρκὰς τούτης ἡγεῖτο· τὴν δὲ μίαν τῶν τῷ δυνάμῳ φρασθεὶς ἀθυμαίους τοὺς τὴν ἐφεπόμενοι, ἐπεὶ ἐγένοντο οἱ ἡγούμενοι τῶν ναπαῖ μεγάλῳ καὶ δύς πορῷ, ἔστησαν ἀγνοοῦντες ἡ διαβαίνειν ἐν ἡ ναπαῖ. καὶ παρεγγυῶσι στρατηγὸς καὶ λοχαγὸς παριέναι τῶν ἡγούμενον. καὶ ὁ ξενοφῶν θαυμάσας ὅτι ἡ ἴσχον ἐπὶ τὴν πορείαν, καὶ τάχα ἀκούων τὴν παρεγγυήν, ἐλαύνει ἡ τάχιστα. ἐπεὶ δὲ σωλλέγοντο, λέγει σοφάνετος πρεσβύτατος ὢν τῶν στρατηγῶν· ὅτι οὐκ ἄξιον ἐπὶ διαβαίνειν, τοιοῦτον ὄν τὸ ναπαῖ. καὶ ὁ ξενοφῶν ἀκούσας ὑπολαβὼν, ἔλεξεν· ἀλλ' ἴστε μὲν ὦ ἄνδρες οὐδὲν ἄκαιρον ποιήσαντα ὑμῖν ἐθελούσιον. οὐ γὰρ δόξης ὁρῶ δεομένους ὑμᾶς ἀλλ' ἀσφαλείας. νῦν δὲ οὕτως ἔχει ἀμαχεὶ μὲν ἐνθένδε οὐκ ἔστιν ἀπελθεῖν· ἦν γὰρ μὴ ἡμεῖς ἴωμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, οὗτοι ἡμῖν ὅταν ἀπίωμεν, ἕψονται καὶ ἅμα πάσουσι πρὸς τὸ ὄρος. πότερον κρεῖττον εἶναι ἐπὶ τοῖς ἀνδράσι προβαλλομένους τὰ ὅπλα, ἢ μεταβαλλομένους, ὁπόταν ἡμῶν ἅμα ὦσι τοῖς πολεμίοις θεάσασθαι ἵστε γὰρ που ὅτι τὸ μὲν ἀπιέναι ἀσφαλὲς πολεμίων, οὐδενὶ καλῶς ἔοικε. τὸ δὲ ἐφεπεσθαι, καὶ τοῖς κακίοσι βάρος ἐμποιεῖ ἔγωγ' οὖν ἥδιον ἂν ὑμῖν εἴην ἡγούμενος ἢ ἑπόμενος, ἢ σὺν δυνάμεσι ἀσφαλέσι χωροίην. καὶ τούτοις οἶδ' ὅτι σὺν ὑμῖν οὐδ' ὑμεῖς ἐλαττίζεσθε δέξασθαι ἡμᾶς. ἀπὸ τῶν δὲ πάντες ἅμα τὰ ὄπλα πολεμήσουσιν ἐφεπεσθαι. τὸ δὲ διαβῆναι ὁπόταν ναπαῖ χαλεπὸν προπαθεῖν μέλλοντας μάχεσθαι, ἆρ' οὐχὶ καὶ ἀρτάσιον ἄζιον; τοῖς μὲν γὰρ πολεμίοις ἔγωγε βουλοίμην, αὐδύρατα πάντα πάσι φαίνεσθαι, ὥς τι ἀσφαλεῖν· ἡμᾶς δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ χωρίου δεῖ διδάσκεσθαι, ὅπου οὐκ ἔστι μὴ νικῶσι σωτηρία· θαυμάζω δ' ἔγωγε καὶ τὸ ναπαῖ τοῦτο, εἴ τις μᾶλλον φοβερὸν νομίζει ἆναι ἢ τῶν ἄλλων, ὧν διαπεπορεύμεθα χωρίον· πάσι μὲν γὰρ δυσδιάβατον τὸ χωρίον, ἡμῖν νικήσασιν, ἐν τοῖς ἱππεῖς. πάσι δὲ ἀδιεξίτητον ὅπῃ ἴωμεν· πελτασταὶ τόσοι δέ ἔσμεν· ἢν δὲ δὴ καὶ σωθῶμεν ἐπὶ θάλατταν, πόσον τι ναπαῖ ὄντος, ἔνθα δὲ πολλοὶ πάλαι ἀπαλλάξονται· οὔτε σῖτος ὃς βρωτόν ἐστιν, ὠνούντες· δῆσαι δὲ αὖ βάτον ἐκεῖ γενόμενα βάτον ἐξικνεῖται ἀλλ' ἢ τὰ ὅπλα πάντα· οὐκοῦν, νῦν κρεῖττον κρίνασθαι μάχεσθαι, ἢ αὔριον αὐαρίστους. ἄνδρες τάπι ἱερὰ ἡμῖν καλά· οἵπερ οἰωνοὶ ἄριστοι. τάπι σφάγια κάλλιστα· ἴωμεν ὦ ἐπὶ τοὺς ἀνδρας· οὐ δεῖ ἐπὶ τούτοις, ἐπεὶ ἡμᾶς πάντας ἐδόν ἡδέως ὁρᾶν ποιῆσαι· οὐδ' ὅπου ἂν ἐθέλωσι σκηνῆσαι. ἐνθένδε οἱ λοχαγοὶ ἤγεῖσθαι ἐκέλευον. ὁ δ' οὐδεὶς ἀπέλεγε· καὶ ὃς ἡγεῖτο· παρεγγελίας διαβαίνειν ἡ ἕκαστος ἐτύγχανε τοῦ ναπαῖ ὢν. θᾶττον γὰρ ἂν ἀθρόον ἐδόκει οὕτω πᾶσι γενέσθαι τὸ γράπτυμα, ἢ ἧ κατὰ τὴν γέφυραν ἢ ἅμα πᾶσι γάσει, ἦν ἐξεμπύρου τι. ἐπεὶ δὲ διέβησαν παριὼν παρὰ τὴν φάλαγγα, ἔλεγεν· ἀνδρες· ἀναμιμνήσκεσθε ὅσας δὴ μάχας σῶν τοῖς θεοῖς ὁμοσπόνδοις νενικήκατε, καὶ ὅτα πάσχουσι οἱ πολεμίοις φόβου τε πρὸς τοῦτ' ἐννοήσατε, ὅτι ἅμα τοὺς θύρας τῆς ἑλλάδος ἐσμὲν· ἀνδρεῖα ἡ ἔπεσθε ἡγεμόνι τῷ ἱερακλεῖ· καὶ ἀνηλίοις παρακαλεῖτε ὀνόματι· ἡδὺ γὰρ αὖ δρεῖον τι καὶ καλὸν νῦν εἰ πρὸ τε καὶ προπάσχειν, μνήμην ἐν οἷς εὐθέλει παρέχειν ἑαυτοῦ· ταῦτα παρελαύνων ἔλεγε· καὶ ἅμα ὑφηγεῖτο φάλαγγος. καὶ τοῖς πελτασταῖς ἐκατέρωθεν ποιησάμενοι, ἐπορεύοντο ἅμα τοῖς πολεμίοις. παρηγγέλλετο δὲ πάσῃ ἅμα τὸν δεξιὸν ὦμον ἔχειν, ἕως σημαίνοι τῇ σάλπιγγι. ἐπειδὴ δὲ προβολὴν καθέντας, ἔπεσθαι βάδην· καὶ μηδένα δρόμῳ διώκειν ἐκ τούτου σύνθημα παρεῖναι. ζεὺς σωτὴρ ἡγεμών· οἱ δὲ πολέμιοι ὑπέμενον· νομίζοντες καλὸν ἔχειν τὸ χωρίον· ἐπεὶ δὲ ἐπῆσαν, ἀλαλάξαντες οἱ ἕλληνες πελτασταὶ ἔθεον ἅμα τοῖς πολεμίοις, πρὶν πνα κελεύειν. οἱ δὲ πολέμιοι, αὐτοὶ ὥρμησαν. οἵτε ἱππεῖς,

πεῖς, καὶ ἵππος ἵππον διώκων· καὶ τρέποντας τοὺς πελταστὰς ἅμα· ἐπεὶ δὲ ὑπεστράφησαν ἡ φάλαγξ τῶν ὁπλιτῶν, παχὺ πορδυμῶν, καὶ ἅμα ἐσάλπιγξ ἐφθέγξατο καὶ ἐπαιάλιζον, καὶ βάτων πλάλαζον, καὶ ἅμα τὰ δόρατα καθίεσαν, ἐνταῦθα οὐκέτι ἐδέξαντο οἱ πολέμιοι· ἀλλ' ἔφυγον· καὶ τιμαόων μὲν ἔχων τοὺς ἱππεῖς, ἐφεπετο· καὶ ἀπεκτίννυσαν, ὅσους ἐδύναντο, ὡς ὀλίγοι ὄντες· ἵππων δὲ πολεμίων τὸ μὲν δύνυμον διεφάρη, καλὸ δ' ἕλληνες ἱππεῖς ἦσαν· τὸ δὲ δεξιὸν, ἄπτου σφόδρα διωκόμενον, ἐπὶ λόφου σῶν ἔτι· ἐπεὶ δὲ ἐδόν οἱ ἕλληνες ὑπερβάντες αὐτοὺς, ἐδόκει βάσσον τι καὶ ἀκίνδυνον παρεῖναι, ἵστανται ἤδη ἐπ' αὐτοὺς· παυσάμενοι δὲ ἐδίωκον οἱ δὲ, οὐχ ὑπέμειναν· καὶ ἐνταῦθα οἱ πελτασταὶ ἐδίωκον, μέχρι τὸ δεῖον ὦ διεκαέθη· ἀπέθανον δὲ ὀλίγοι· τὸ γὰρ ἱππικὸν φόβον παρεῖχε τῶν πολεμίων πολὺ ὄν. ἐπεὶ δὲ ἐδόν οἱ ἕλληνες, τὸ, τι φαρναβάζου ἱππικὸν ἐπόμενον, καὶ τοὺς βιβυνοὺς ἱππέας πρὸς τούτοις σῶν αὐτοῖς ὁπλίτας, καὶ ἀπὸ λόφου πίνος καταβεβηκότας τὰ γυμνὰ μετὰ, ἀπεῖχεν ἡμῖν μέν· ὅμως δὲ ἐδόκει, καὶ ὦν τούτους ἱππον ἆναι, οὕτως ὅπως δύναιντο, ὡς μὴ πεφαρμένους ἐπὶ τοὺς πολεμίους. ἐπεὶ δὲ ἐφοβήθη ἀπὸ πλοῦσεῖσθαι, ἔφη καὶ κινδύνου μηδεμίαν πόλιν δέχεσθαι ὡς πολεμίους. ἡγεῖτο δὲ τότε πρώτων ἵππων ἑλλήνων οἱ λακεδαιμόνιοι. ἐντεῦθεν πορεύεσθαι ἐδόκει τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο ἆναι τοῖς ἕλλησι. καὶ ἐδόξαντο μὴ πρίειν τοῦτα. οὐδ' οὐκ αὖ ἄλλως ἔφη γενέσθαι, ἀμή τις ἐκδῶσι τὸν ἄρξαντα βαλεῖν καὶ τὸν ἀφελόμενον. ἦν δὲ δὴ ἐξήτει, ἀγαγὼν διὰ πλους φίλος τῷ ξενοφῶντι· ἐξ οὗ καὶ διέβαλεν αὐτὸν ὁ δ' ἐξίστως· ἐν τούτῳ ἐπεὶ δὴ ἀσπὶς ἦν, σῶν ἤγαγον τὸ στράτυμα οἱ ἄρχοντες· καὶ ἔνιοι μὲν αὖτ', παρελόγον ἐποιοῦντο τὸν κλεάνδρον· τῷ δὲ ξενοφῶντι οὐκ ἐδόκει φαῦλον εἶναι τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἀγαγὼν ἔλεξεν· ὦ ἄνδρες στρατιῶται· ἐμοὶ δ' οὖν φαῦλον δοκεῖ εἶναι τὸ πρᾶγμα, ἢ ἡμῖν οὕτως ἔχων τὴν γνώμην, κλεάνδρος ἄπεισιν ὡς πρὸ λέγω· ἴσθι μὲν γὰρ ἤδη ἐγγὺς ἂν ἑλληνίδες πόλεις· τῆς δ' ἑλλάδος λακεδαιμόνιοι πρόεστηκασιν· ἱκανοὶ δ' ἐσὶ καὶ ἐξ ἑκάστου λακεδαιμονίων ἐν τοῖς πόλεσιν ὅτι βούλονται διαπράττεσθαι· ἢ οὖν οὗτος πρώτος μὲν ἡμᾶς βυζαντίου ἀπεκλείσει, ἔπειτα δὲ τοῖς ἄλλοις ἁρμοστὰς παραγγείλας τὰς πόλεις μὴ δέχεσθαι ὡς ἀπιστοῦντας, λακεδαιμονίους καὶ αὐτόμους ὄντας, ἔτι δὲ πρὸς αὐταξίβιον τὸν ναυαρχοῦντα λόγους πρὸς ἡμῶν ἔχει, ὡς τι χαλεπὸν ἆναι, καὶ μῶνον καὶ ἀποπλεῖν· καὶ γὰρ ἐν τῇ γῇ ἄρχουσι λακεδαιμόνιοι καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ τὸν νῦν χρόνον. οὐκοῦν δεῖ, οὔτε τένος αὐτοῦ ἕνεκα οὔτε ὅτι ἡμᾶς τοῖς ἄλλους τῆς ἑλλάδος ἀποσχέσθαι. ἀλλὰ πρέπον ὅπῃ κελεύωσι· καὶ γὰρ αἱ πόλεις ἡμῶν ὅθεν ἐσμὲν, πείθονται αὐτοῖς· ἐγὼ μὲν οὖν, καὶ γὴ ἀκούω δ' ἔγωγον λέγειν πρὸς κλεάνδρον, ὡς οὐκ ἂν ἐπίσιεν ἀγαθὰς τοῦτα, ἢ μὴ ἐγὼ αὐτὸν ἐκε-

λθυσα. ἐγὼ μὲν οὖν ἀπολύω καὶ ὑμᾶς τῆς αὐτῆς καὶ ἀγαθαι. αὖ αὐτὸς ἀγαθὰς φήσει, ἐμὲ πινὸς πό
των ἄπιον ἄγαν καὶ παδικαίζω ἐμαυτοῦ, ἃ ἐγὼ πατροβολίας ἢ ἄλλου τινὸς βιαίου ἐξάρχω, τῆς
ἐχάτης δίκης ἄξιος ἂν εἴην, καὶ ὑφέξω τὴν δίκην· φημὶ δὲ χρῆναι ἄλλον αὐτὰ ταυ, ἐαυτὸν χρῆναι πα
ραχεῖν κλεαινέτῳ κρίναι· οὕτω γὰρ ἂν ὑμεῖς ἀπολελυμένοι τῆς αὐτῆς εἶητε· ὡς δὲ νῦν ἔχει χαλε
πὸν, ἃ οἱόμενοι ἐν τῇ ἑλλάδι κὴν ἐπαίνου καὶ τιμῆς τυδέχεσθαι, αὐτὰ τοῦτων· μὴ δ' ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις
ἐσόμενα· ἀνὴρ ἕρξόμενα ἐκ τῶν ἑλληνίδων πολεων· μᾶλλον τοῦτα αἰσχάς ἀγαθὰς ἃ ἔων· ἐγὼ ὦ ἄνδρες
ὄμνυμι θεοὺς καὶ θεάς, ἢ μὴν μήτε ἐμὲ ξενοφῶντα κελεῦσαι ἀφελέσθαι τὸν ἄνδρα, μήτε ὑμῶν ἄλ
λον μηδένα· ἰδόντα δὲ μοι ἄνδρα ἀγαθὸν ἀγόμενον ἴδων ἐμῶν λοχιτῶν ὑπὸ δεξίωσου, δν ὑμεῖς ἂν
σαθε ὑμᾶς προδόντα, δ' ἐνὸν ἐδόξεν εἶναι· καὶ ἀφελόμην ὁμολογῶ· καὶ ὑμεῖς μὲν μὴ ἐκδῶτε· ἐγὼ
δ' ἐμαυτὸν ὡς περ ξενοφῶν λέγει παραχήσω κρίναι τὸν κλεαινέτῳ, ὃ αὖ βουλήται ποιῆσαι· τοῦτον εἶνε
κα, μήτε πολεμῆτε λακεδαιμονίοις, σώζεσθέ τε ἀσφαλῶς ὅσῳ βέλτ' ἕκαστος· συμπέμψατε μὴν τὸν ὑμῶν
αὐτῶν ἑλόμενοι πρὸς κλεαινέτορον, οἵτινες ἐαὶ πὲ ἐγὼ παραλείπω, καὶ λέξουσιν ὑπὸ ἐμοῦ καὶ πράξου
σιν· ἐκ τούτου ἔδωκεν ἢ γραπὰ οὕτινας βούλοιτο πρεοελόμενον ἰέναι· ὁ δὲ, πρεοείλετο τοὺς γραπτῆρας.
μᾶτ' αὐτοῦπα ἐπορεύοντο πρὸς κλεαινέτορον, ἀγαθὰς καὶ οἱ γραπτῆρι· καὶ ὁ ἀφικόμενος αὐτὸς ὑπὸ ἀγα
θοῦ· καὶ ἔλεγον οἱ γραπτῆροι· ἔπεμψεν ἡμᾶς ἢ γραπὰ πρὸς σέ· ὦ κλεαινέτορε· καὶ κελεύουσί σε, ἐπὶ πᾶσ
τας αὐτὰ κρίναι σεωυτὸν χρῆσθε ὅπαι βούλει, ἐπὶ τε ἕνα τινὰ ἢ δύο, ἢ καὶ πλείους αὐτὰ, πότερα ἀξί
οῦσι παραχεῖν σοι ἑαυτοὺς ἃ κρίνῃ· ἐπὶ τοῦτῳ ἡμῶν τινὰ αὐτὰ, παρέσμθοι ἡμεῖς, ἐπὶ τε καὶ ἄλλον
τινὰ, φράσον· οὐδεὶς γὰρ σοι ἀπέσται, ὅς τις αὖ ἡμῶν ἐθελήσει πείθεσθαι· μᾶτ' αὐτὰ παρελθὼν ὁ ἀγα
θὸς, ἃ ἔων· ἐγὼ ἔμ' ὦ ἄνδρες ὁ ἀφελόμενος δεξίωσου ἄγοντας τοῦτον τὸν ἄνδρα καὶ πάειν κελεύσας
δ' ἐξίωσον· τοῦτον μὲν γὰρ οἶδα ἀνδρα ἀγαθὸν ὄντα· δ' ἐξίωσον δὲ ἀφεθέντα οἶδα ὑπὸ τῆς γραπὰς ἀρ
χειν τῆς πεντηκοντόρου ἧς ἐπησάμεθα παρὰ πραξουντίου, ἐφ' ᾧ πλοῖα συλλέγθαι ὡς σωζοίμε
θα· καὶ ἀποδράντα δ' ἐξίωσον καὶ προδόντα τοὺς γραπώπας μεθ' ὧν ἐσώθη· καὶ τούς τε πραξουντί
ους ἀπεστερήκαμεν τὴν πεντηκόντορον καὶ κακοὶ δοκοῦμεν εἶναι διὰ τοῦτον· αὐτοί τε ἐκ πύπῳ ἀπο
λώλαμεν πάντες· ἤκουε γὰρ ὡς περ ἡμεῖς, ὡς ἄρτον εἴη πεζῇ ἀπιόντας, ἢ ἐς πατρίδα τε διαβῆναι
καὶ σωθῆναι ἃς τὴν ἑλλάδα· τοῦτον οὖν τοιοῦτον ὄντα, ἀφελόμην· δὲ σὺ ἦτες ἢ ἄλλος τις τ' παρα
σοῦ καὶ μὴ τῶν παρ' ἡμῶν ἀπορράντων, δῦ ἴσθι ὅτι οὐδὲν αὖ τοῦ πων ἐποίησα· νομίζε δ' ἐαὶ ἐμὲ γὺν α
ποστῆναι δ' αὖ ἄνδρα δ' ἀλόντα καὶ πονηρὸν, ἀγαθὸν ἀποκτενῶν· ἀκούσας τοῦτα ὁ κλεαινέτορος ὅ, πὸ δ'
ἐξίωσον μὲν οὐκ ἐπαινεῖ, δ' τοῦτα πεποικὼς εἴη, οὐ μέντοι ἔφη νομίζειν, οὐδ' δ' ἀμπόνηρος ἂν δ'
ἐξίωσος, δίκαια πάσχειν αὐτόν· ἀναὶ κρίνετα ὥς περ καὶ ὑμεῖς νῦν, αἰσιοῦται τῆς δίκης λαχῶν· νῦν
μὲν οὖν ἄπιτε, καταλιπόντες τοῦτον τὸν ἄνδρα· ὅταν δ' ἐγὼ κελεύσω, παρεῖτε πρὸς τὴν κρίσιν· ἀπὴ
ὦμαι δὲ οὔτε τὴν γραπὼ, οὔτε ἄλλον ἕνα, ἐπεί γε οὗτος ὡς ὁμολογεῖ ἀφελέσθαι τὸν ἄνδρα
ὁ δ' ἀφαιρεθεὶς, δ' ἔων· ἐγὼ ὦ ἄνδρες, δ' καὶ οἶεμαι δίκαιον τά πάσεσθαι, οὔτ' ἔπαυον οὐδένα, οὔτ'
ἔβαλλον· ἀνὴρ δ' ἦν ὅτι δημόσια εἶη τὰ πρόβαπα· ἦν γὰρ ἴδιον γραπωπῶν δόγμα, εἴτις ὁπότε ἢ γραπὰ
ἐξίοι ἰδία λαΐζοιτο, δημόσια εἶναι τὰ λαφθέντα· τοῦτ' εἶπον· καὶ ἐκ τούτου μὲ λαβὼν οὗτος, ἦγεν, ἵνα
μὴ φθέγγοιτο μηδεὶς· ἀνὴρ αὐτὸς λαβὼν τὸ μέρος διασώσειε τοῖς λοιποῖς παρὰ τὴν ῥήτραν τὰ χρήμα
τα· πρὸς τοῦτα ὁ κλεαινέτορος εἶπεν· ἐπεὶ τοίνυν πρὸς εἶ, καταμένετ' ἵνα καὶ πρὸς σοῦ βουλεύσωμεθα
ἐκ τούτου οἱ μὲν ἀμφὶ κλεαινέτορον ἠρίστων· τὴν δὲ γραπὰ σῶν ἦτε ξενοφῶν· καὶ σὺν εβούλευε τὲμ μαι αὖ
δρας πρὸς κλεαινέτορον, παραπεμψάμενος πρῶ τοὺς ἄνδρων· ἐκ τούτου ἔδοξεν αὐτοῖς τὲμ μαντας, γρα
πτῆρις καὶ λοχαγοὺς, καὶ δ' ακόντιον παρὰ πὰν, καὶ τ' ἄλλων οἱ ἔδοκουν ἂν πλεῖστοι εἶναι, δεῖσθαι
κλεαινέτορου κατὰ πάντα πρόπον ἀφεῖναι τὸν ἄνδρα· ἐλθὼν οὖν ξενοφῶν λέγει· ἔχάς μὲν ὦ κλεαινέτορε
τοὺς ἄνδρας· καὶ ἢ γραπὰ σοι ἐφεῖτο ὅ, τι βούλου ποιῆσαι, καὶ πρῶ τούτων, καὶ πρῶ ἑαυτῶν ἀπάντων
νῦν δέ σε αἰτοῦνται καὶ δέονται, δοῦναι σφίσι τὸν ἄνδρα, καὶ μὴ καπακαίνειν· πολλὰ γὰρ ἐν τῷ πρό
σθεν χρόνῳ πρῶ τὴν γραπὰν ἐμοχθησάτην· τοῦτα δὲ σοῦ τυχόντες, ὑπάρξουνται σοι αὖ τοῦτων ἑαυ
βούλη ἡγεῖσθαι αὐτῶν· καὶ ἑαὶ οἱ θεοὶ ἵλεω ὦσιν, ἆρα δ' εἶξειν σοι καὶ ὡς κόσμιοι ἔσι, καὶ ὡς ἱκανοὶ τῷ
ἄρχοντι πειθόμενοι, τοὺς πολεμίοις σῶν τοῖς θεοῖς μὴ φοβεῖσθαι δ' ἔοντα δέσου καὶ τοῦτο· παρατε
νόμενον καὶ ἄρξαντα ἐαυτῶν, πεῖραν λαβεῖν, καὶ δεῖ ἴσου καὶ σφῶν καὶ τῶν ἄλλων δις ἕκαστος ἐπι
κὴν τὴν αἰτίαν ἑκάστις εἶναι· ἀκούσας τοῦτα ὁ κλεαινέτορος, ἀναὶ ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς ἔφη, πα χύ τοι ὑμῖν
ἀποκρινοῦμαι· καὶ τῶτ' ἄνδρε ὑμῖν δ' δώμι, καὶ αὐτὸς παρέσομαι· καὶ ἑαὶ οἱ θεοὶ παραδιδῶσι πί,
ἔξηγήσομαι εἰς τὴν ἑλλάδα· καὶ πολλοὶ οἱ λόγοι οὗτοι αὐτοῖσι ἦσιν, ἢ οὓς ἐγὼ πρῶ ὑμῶν ἐνίων ἤκου
ον, ὡς γραπτεύμενα ἀφιστᾶτε ἀπὸ λακεδαιμονίων· ἐκ τούτου οἱ μὲν, ἐπαινοῦντες, ἀπῆλθον τῶν ἀνδρῶν· κλεαινέτορος δὲ ἐβούετό τι ἄπι τῇ πορείᾳ· καὶ σὺν ἦν ξενοφῶντι φιλικῶς· καὶ ξενίαν συνεκατεβάλ
λοντο· ἐπεὶ δὲ καὶ ὥρα αὐτοῖς ἦν παραγγέλλοντος δυτάκτως πειοῦνται, καὶ μᾶλλον ἐπειθύμει

πρός

Dracotius

ἦτε μὲν εἶναι αὖ ἴσον· ἐπεὶ μὴ τι βουλόμθω αὐτῷ ἄπι τρεῖς ἡμῶρας· ὡς οὐκ ἐγίγνετο πᾶ ἱερά, συγκαλέ
σας τοὺς γραπτηροὺς εἶπεν· ἐμοὶ μὲν οὐκ ἐβέλει γενέσθαι πᾶ ἱερά· ἐᾶγεν· ὑμεῖς μὴν τοι μὴ ἀβυμεῖτε
τοῦτο ἕνεκα· ὑμῖν μὲν γὰρ ὡς ἔοικε δ' ἐδὸ ταῦ ἐκκομίσαι τοὺς ἄνδρας· ἀλλὰ, προβύεσθε, ἡμεῖς δὲ ὑμᾶς
ἐπεισθαι ἐκεῖσε ἥκητε, δεῖ ὁμεθα ὡς αὖ, δυνατὰ μεθα κάλλιστα· ἐκ τούτου ἔδοξε τοῖς γραπώπαις δοῦναι
αὐτῷ πὰ δημόσια πρόβατα· ὃ δὲ, δεξάμθος, πάλιν αὐτοῖς ἀπέδωκε· καὶ αὐτὸς μὲν ἀπῆτει· οἱ δὲ γρα
πῶ ταῦ διαθέμενοι τὸν σῖτον, ὃν ἦσαν συγκεκομισμθοι, καὶ τἄλλα ἃ εἰλήφεσαν, ἐξεπορεύοντο δι' τ'
βιβυνῶν· ἐπεὶ δὲ οὐδενὶ ἐνετύγχανον πορευόμθοι τὴν ὀρθὴν ὁδὸν, ὥστ' ἔχοντες πὶ εἰς τὴν φιλίαν δι'
ἐξελθεῖν, ἔδοξεν αὐτοῖς τοῦ μεταλιν ὑπεστρέφαπας, ἐλθεῖν μίαν ἡμόραν καὶ νύκπα· τοῦτο δὲ ποιήσαν
τες, ἔλαβον πολλὰ καὶ αὐδρά ποδα καὶ πρόβατα· καὶ ἀφίκοντο ἐκ ταύτου εἰς χρυσόπολιν τῆς Χαλκη
δονίας· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν ἡμόρας ἑπτὰ πὰ λάφυρα πωλοῦντες.

Chrysopolis chalcedo
mg

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Σα μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ κύρου ἔπραξαν οἱ ἕλληνες τῆς μάχης
καὶ ὅσα ἔπεσε κύρος ἐπελθύτησεν ἐν τῇ πορείᾳ μέχρις εἰς τὸν πόντον ἀφί
κοντο· καὶ ὅσα μὲν ἐκ τοῦ πόντου πρῶτοι ἐξιόντες καὶ πλέοντες ἐποίουν μέχρις
ἔξω τοῦ στόματος ἐγένοντο ἐν χρυσοπόλει τῆς Χαλκηδονίας, ταῦτα ἐν τῷ πρόσθεν
λόγῳ δεδήλωται· ἐκ τούτου δὲ φαρναβάζου φοβούμθος τὸ στράτευμα, μὴ Pharnabazus
ἴωσι τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν στρατεύοντες, πέμπας πρὸς Ἀναξίβιον τὸν ναύαρχον, Anaxibius
ὃς δὲ, ἔτυχεν ἐν Βυζαντίῳ ὢν, ἐδεῖτο διαβιβάσαι τὸ στράτευμα ἐκ τῆς Ἀ
σίας· καὶ ὑπισχνεῖτο ταῦτα ποιήσειν αὐτῷ ὅσα δέοι· καὶ ἀναξίβιος με
τέμψας τοὺς στρατηγοὺς καὶ λοχαγοὺς τῶν στρατιωτῶν εἰς Βυζάντιον· καὶ ὑπισχνεῖτο εἰσβιβάσειν,
μαθοφόραν ἐσέσθαι τοῖς στρατιώταις· οἱ μὲν ἄλλοι ἔφασαν βουλεύσεσθαι ἀπαγγελοῦν· ξενοφῶν
δὲ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι ἀπαλλάξοιτο ἤδη ἀπὸ τῆς στρατιᾶς· καὶ βούλοιτο ἀπὸ ταῦ εἶναι· ὁ δὲ ἀναξίβιος ἐκέ
λευσεν αὐτὸν σῶν διαβαίνειν, ἕως περ οὔπω ἀπαλάπεσθαι· ἔφη οὖν τοῦτα ποιήσειν σὺν θεῷ ἐξ
πεμπε μηδὸ σάδην· καὶ κελεύει ξενοφῶντα συμπροθυμεῖσθαι ὅπως διαβῇ τὸ στράτευμα· καὶ ἔφη Medosades
αὐτῷ ταῦτα συμπροθυμηθέντι, οὐμβαμελήσειν· ὁδ' εἶπεν· ἀναὶ τὸ μὲν στράτευμα οὐδιαβήσετε· τοῦτο
ἕνεκα, μηδὲν τελεῖτε μήτε ἐμοὶ μήτε ἄλλῳ μηδενί· ἐπειδὰν δὲ διαβῇ, ἐγὼ μὲν ἀπαλλάξομαι· πρὸς
δὲ τοὺς διαβάντας καὶ δικαιοῦντας ὄντας, πρὸς φερέσθω ὡς αὖ αὐτῷ δόκῃ· ἐκ τούτου διαβαίνουσι ταῦ
τῆς εἰς βυζάντιον οἱ στρατιῶται· καὶ μαθόντες μὲν οὐ ἐξεδήδου ὃ αἰξίβιος· ἐκπέμψε δὲ λαβόντας τὰ ὅπλα
καὶ πὰ σκεύη τοὺς στρατιώτας ἐξιέναι· ὡς ἀποπέμψων τε ἅμα καὶ ἀριθμὸν ποιήσων· ἐν τούτῳ οἱ στρατιῶ
ται ἠχθοντο, ὅτι οὐκ εἶχον ἀργύριον δοῦναι πίζεσθαι εἰς τὴν πορείαν· καὶ ὀκνηρῶς σῶν σκευάζοντο· καὶ
ὁ ξενοφῶν κλαυσύρων, τῷ ἁρμοστῇ ξένος γεγενημθος, προσελθὼν ἠπείλησε αὐτῷ, ὡς ἀποπνιγόμενος
ἤδη· ὃδ' αὐτῷ λέγει· μὴ ποιήσῃς τοῦτα· εἰδὲ μὴ, ἐφη ἀπάσειν ἕξεις, ἐπεὶ καὶ νῦν τινες ἤδη σε ἀπῶντα,
ὅπου πᾶχυ ἐξορᾶσει τὸ στράτευμα· ὃδ' εἶπεν· ἀναὶ ἄπιος μὲν ἐγωτε οὐκ εἰμὶ τούτου· οἱ δὲ στρατιῶται
αὐτοὶ ἄπιοσι μοῦ δεόμθοι καὶ οὐκ ἔχοντες, διατοῦτο ἀθυμοῦσι πρὸς τὴν ἔξοδον· ἀλλ' ὅμως ἔφη ἐγὼ
σοι σομβουλεύω, ἐξελθεῖν μὲν ὡς προθυσόμενον ἐπειδὰν δ' ἔξω γένηται τὸ στράτευμα, τότε ἀπαλλά
λαπέσθαι· ταῦτα ποίνυν ἔφη ὁ ξενοφῶν ἐλθόντες πρὸς αἰξίβιον διατραξάμενοι οὗτος· ἐλθόντες ἔ
λεγον τοῦτα· ὃδ' ἐκπέμψας οὕτω ποιεῖν· καὶ τὴν πάχιστην ἐξιέναι σὺν σκευασμένους· καὶ προσωπειεῖν·
ὅσαι μὴ παρὴ εἰς τὴν ἐξέπασιν καὶ τὸν ἀριθμὸν ὅπως αὐτὸς αὐτὸν ἀπάσεται· ἐντοῦθεν ἐξέπεσαν οἱ τε στρα
τηροὶ πρῶτον καὶ οἱ ἄλλοι· καὶ ἤδη τε ταῦτα μὴν ὀλίγων ἔξω κόσμου· καὶ ἐτεόνικος εἰσήκει παρὰ τὰς Eteonicus
πύλας· ὡς ὁπόταν ἔξω γένωνται ταῦτας, ἀποκλείσας τὰς πύλας καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβαλών· ὁδὲ αἰξί
βιος συγκαλέσας τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς λοχαγοὺς, ἔλεγε· τὰ μὲν, ἄπιτα δέα ἔφη λαμβάνετε ἐκ
τῶν θρακίων κωμῶν· εἰσὶ δὲ αὐτόθι, πολλαὶ κριθαὶ καὶ πυροί, καὶ τἄλλα πὰ ἄπιτα δα· λαβόντες δὲ,
προβύεσθε εἰς τὴν χερρόνησον· ἐκεῖ δὲ κυνίσκος ὑμῖν μαθοδοτήσει· ἐπακούσαντες δ' ἔτυχες τοῦ στρα Cynisc us
πῶ τοῦτα, ἢ καὶ τοῦ λοχαγοῦντος, διαγγέλλει τὸ στράτευμα καὶ οἱ μὲν στρατηγοὶ ἀπῆθαύμα
το περὶ τεσθύθου· πότερα πολέμους εἴη φίλος· καὶ πότερα διὰ τοῦ ἱεροῦ ὄρους δεῖ προβύεσθαι, ἢ κύ Sacer mons
κλῳ διὰ μέσης τῆς, θρᾴκης· ἐν ᾧ δὲ οὐ πι τοῦτα διελέγοντο, οἵτε στρατιῶται αὐαρπάσαντες τὰ ὅπλα
θέουσι δρόμῳ πρὸς πὰς πύλας· ὡς πάλιν πρὸς τὸ τεῖχος εἰσιόντες· ὁδὲ ἐτεόνικος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ·
ὡς εἶδον πρὸς θέοντας, τοῖς σπίπας συγκλείουσι τὰς πύλας καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβάλλουσιν· οἱ δὲ στρα
τιῶται ἐκωθώνιζον πὰς πύλας καὶ ἔλεγον ὅπ ἀδικῶσι πα πᾶ σχοιεν ἐκ βαλλόμενοι εἰς τοὺς πολεμίους·
καὶ κατέχισεν πὰς πύλας ἔφασαν, εἰ μὴ ἐκόντες αὐτοῖ ξουσιν· ἄλλοι δ' αὖ τὸ ἔθεον παρὰ τὴν θάλατταν

καὶ παρὰ τὴν χιλὴν τοῦ τείχους ὑπερβάλλουσιν εἰς τὴν πόλιν· ἄλλοι δὲ οἱ ἐτύγχανον ἔνδον ὄντες
τῶν τραπεζῶν, ὡς ὁρῶσι τὰ ἄνω τοὺς πύλας πράγματα διακόπτοντες διέξοδα τὰ κλεῖθρα, ἀράττειν
ταχὺ οὕτω τὰς πύλας· οἱ δὲ εἰς τὰ πλοῖα ἔθεον. ὁ δὲ ξενοφῶν ὡς εἶδε τὰ γιγνόμενα, δείσας μὴ ἐφ' ἁρπαγὴν
τραπείη τὸ στράτευμα καὶ αὐτὴν κεῖσε κακὰ γένοιτο τῇ πόλει, καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς τραπεζίταις, ἔθει
καὶ σῶς ταῦτα εἶσω τῶν πυλῶν σῶν τῷ ὄχλῳ· οἱ δὲ βυζάντιοι ὡς εἶδον τὸ στράτευμα βιαίως τὰ
πλοῖα, φόβου οὐκ ἐκτὸς ἀλλὰ δεδοικότες· οἱ μὲν εἰς τὰ πλοῖα· οἱ δὲ οἰκαδε· ὅσοι δὲ εἶδον ἐτύγχανον ὄντες ἔξω. οἱ δὲ καθεῖλκον τὰς τριήρεις ὡς ἐν ταῖς τριήρεσι σώσοιντο· πολλοὶ δὲ ᾤοντο ἀπολωλέναι, ὡς ἑαλωκυίας τῆς πόλεως· ὁ δὲ ξενοφῶν εἰς τὴν ἄκραν ἀπορθοῦγει· ὁ δὲ ἀναξίβιος καταδραμὼν ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐν ἀλιπλικῷ πλοίῳ, πλεῖ ἐπὶ τὰς ἀκρόπολιν καὶ δύο μόνα πεπαυμένα ἐκ χαλκηδόνος φορτηγούς· οὐ γὰρ ἱκανοὶ ἐδόκουν εἶναι οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἔχειν τοὺς ἀνδρας· οἱ δὲ τραπεζῖται ὡς εἶδον ξενοφῶντα, πρὸς ταῖς πλοίοις ἐτύγχανον καὶ πολλοὶ καὶ λέγουσι· νῦν σοί ἐστιν ὦ ξενοφῶν ἀνδρὶ γενέσθαι· ἔχεις πόλιν ἔχεις τριήρεις ἔχεις χρήματα· ἔχεις ἄνδρας πεσουμένους· νῦν εἰ βούλοιο σύ τε ἡμᾶς σώσοις καὶ ἡμεῖς σε μέγαν ποιήσομεν. ὁ δὲ ἀκηκοὼς τὰ λεγόμενα, θεάσεται τὰ ὄντα ἐν τάξει ὡς τάχιστα. βουλόμενος αὐτὸς κατηρεμῆσαι καὶ τοῖς ἄλλοις ἐκέλευε παραγγύαν καὶ τὰ ὅπλα θέσθαι τὰ ὅπλα· οἱ δ' αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν πάντες πόνοι, οἵ τε ὁπηνίκα τὰ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἃς πεντήκοντα ἐγένοντο, καὶ οἱ πελτασταὶ ἅπαν τὸ κῶρας ἑκάτερον παραδιδράμηκότες. τὸ δὲ χωρίον οὗ ἐν καλλίστῳ ἐκτάξασθαι ἔστι τὸ θρᾴκιον καλούμενον, ὄρθριον οἰκιῶν καὶ πεδίων· ἐνθεῖ δὲ ἐκεῖτο τὰ ὅπλα καὶ κατεμεμήνυσαν, συγκαλεῖ ξενοφῶν τὴν στρατιὰν, καὶ λέγει τάδε· ὅπλα μὲν ὁρᾶτε ἔχοντες ὦ ἄνδρες στρατιῶται, καὶ νομίζετε δεινὰ ἂν εἶναι ἀσπάσασθαι ἡμᾶς· ἐὰν δὲ τῷ θυμῷ χαρίζωμεθα, καὶ λακεδαιμονίους τε τοὺς παρόντας τῆς ἐξαπάτης τιμωρησόμεθα, καὶ τὴν πόλιν τὴν οὐδὲν ἧττον διαφθείρωμεν, ἐν θυμηδίᾳ τε ἕξομεν τοῦδε πολέμιοι μὲν ἐσόμεθα ἀσφαλεῖ γε καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι καὶ τοῖς σύμμαχοις· οἷος δ' ὁ πόλεμος γέγονε, ἐπίστασθε· ὑπῆρξεν, ἐώρακότας καὶ ἀναμνησθέντας τὰ νῦν δ' ἤδη γεγενημένα. ἡμεῖς γὰρ οἱ ἀθηναῖοι εἰσηλθομεν εἰς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους· ἐχόντες τριήρεις τὰς μὲν ἐνβαλαττίας ἑξήκοντα καὶ διακοσίας, οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων ναυσὶ δὲ ταῖς πολλῶν χρημάτων ἐν τῇ πόλει, καὶ πρόσοδον οὔσης κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν ἐνδίμων καὶ ἐκ τῆς ὑποφορίας, οὐ μείον χιλίων παλαντῶν ἀργυρίου τε πολλὰ καὶ ἀσήμου καὶ ἐπίτηδες ἀσκοῦ πόλεις πολλὰς ἔχοντες καὶ ἐν τῇ δύναμιν ἄλλας τε πολλὰς, καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ βυζάντιον, ὅπερ νῦν ἐς μέσον ἔχοντες, κατεπολεμήθημεν οὕτως, ὡς πάντες ἐπίστασθε· νῦν δὲ ἃ πιόμενα πάθειν, λακεδαιμονίων μὲν καὶ τῶν ἀχαιῶν συμμαχούντων, ἀθηναίων δὲ καὶ ὅσοι ἐκείνοις τότε ἦσαν σύμμαχοι, πάντων προτεγενημένων· ποσαφόρους δὲ καὶ τῶν ἄνω θαλάττιων ἄλλων βαρβάρων, πάντων τῶν πολεμίων ἡμῖν ὄντων, πολεμωτάτου δὲ αὖ τοῦ ἀνὼ βασιλέως ὃν ἤλθομεν ἀφαιρησόμενοί τε τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀπὸ κλεινοῦντες εἰς δυνάμεθα, τοῦ ἴσον δὲ πάντων ὁμοῦ ὄντων ἐστὶ πῆς οὔτως ἀφρον, ὅστις οἴεται ἂν ἡμᾶς πειρηνεῖσθαι; μὴ πρὸς θεῶν μαινώμεθα· μὰ ζεῦς ἀπολλώμεθα, πολέμοι ὄντες καὶ τοῖς πατράσι καὶ τοῖς ἡμετέροις οὖσι φίλοις τε καὶ οἰκείοις· ἐν τῷ τοὺς πολεσιν εἰσὶ πάντες, τοὺς ἐφ' ἡμᾶς στρατευμένους· καὶ δικαίως, εἰ βάρβαρον μὲν πόλιν οὐδεμίαν ἠθελήσαμεν κατασχεῖν, καὶ ταῦτα κρατοῦντες, ἑλληνίδα δὲ εἰς ἣν πρῶτον ἤλθομεν πόλιν, ταύτην ἐξαλλαττώζομεν· ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐχ ὁμαιρήσειν τοῦτο ποιεῖν ὑφ' ἡμῶν γενόμενα, μυρίας ἐμὲ γε καὶ τῆς γῆς ὀργυιὰς γενέσθαι· καὶ ὑμῖν συμβουλεύω ἕλληνας ὄντας, τοῖς ἕλλησιν πρόσφορα νομίζειν, πειρᾶσθαι τὰ δίκαια τυγχάνειν· ἐὰν δὲ μὴ δύνησθε τοῦτο, ἡμᾶς δεῖ ἀδικουμένους, τῆς γοῦν ἑλλάδος μὴ στερεῖσθαι· καὶ νῦν μοι δοκεῖ πέμψαντας ἀναξίβιον εἰπεῖν· ὅτι ἡμεῖς οὐδὲν βίαιον ποιήσοντες παρελήλυθαμεν τὴν πόλιν· ἀλλ' ἢν μὲν δυνώμεθα παρ' ὑμῶν ἀγαθόν τι φίλοις κεῖσθαι· ἢ δὲ μή, ἀπὸ σκηνῆς ἀπιέναι· ἢ δὲ μὴ

λεπ· καὶ τὸ στράτευμα ἐν πολλῇ πανταχοῦ εὐπορίᾳ ἦν· ἐνταῦθα δὴ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐγένετο ἀφθονία τοῦ ἐπιτηδείου· οὐδὲν γὰρ ἐμέλλετε ἔτι τὸ στράτευμα καὶ τὸ ἐπιτήδειον οὐδὲν ἐμέλλετε ἔτι τὸ στράτευμα· καὶ ὁ μὲν, ἀφ' οὗ παρῆν ἔχων· οἱ δὲ στρατηγοὶ ἤκοντες παρὰ τὸν ἀρίσταρχον ἀπήγγελλον, ὅτι νῦν μὲν ἀπιέναι φάσκελεύει· τῆς δ' εἰλῆς δὲ ἤκειν· ἐνθα καὶ δῆλα μᾶλλον ἐδόκει εἶναι βουλόμενοι· ὅσοι ξενοφῶν ἐπεὶ ἐδόκει τὰ ἱερὰ γεγενῆσθαι, καὶ ἐσαυτῷ καὶ τῷ στρατεύματι ἀσφαλῶς πρὸς σοῦθην ἰέναι παραλαβὼν πολυκράτην τὸν ἀθηναῖον λοχαγὸν, καὶ παρὰ τῶν στρατηγῶν ἑκάστου αὐθέρα, πλὴν παρὰ νέωνος, ὃν ἕκαστος ἐπῄνεσεν, ᾤχετο τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὸ σοῦθου στράτευμα, ξ στάδια· ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν αὐτῶν τυχόντες ὑπὸ τὰς ἐφόδους, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὥρθη μάλα κεχωρηκέναι πρὸς τὸν σοῦθην· ἐπεὶ δὲ πυθόμενοι δὲ ἤκουσαν τὰ ἱερὰ γεγενῆσθαι, καὶ ἐσαυτῷ καὶ τῷ στρατεύματι ἀσφαλῶς πρὸς σοῦθην ἰέναι παραλαβὼν πολυκράτην τὸν ἀθηναῖον λοχαγὸν, καὶ παρὰ τῶν στρατηγῶν ἑκάστου αὐθέρα, πλὴν παρὰ νέωνος, ὃν ἕκαστος ἐπῄνεσεν, ᾤχετο τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὸ σοῦθου στράτευμα, ξ στάδια· ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν αὐτῶν τυχόντες ὑπὸ τὰς ἐφόδους, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὥρθη μάλα κεχωρηκέναι πρὸς

Aristus

Gnesippus

Cerasuntei. unde forte melius dicerentur trapezuntei

μαγάδι

χηλωτοροί

chiô urbs thraciæ

στίβω

γὰρ ἦν καὶ πρῶτος τῶν ἐποίει σφόδρα, ἀνελόμενος τοὺς παρακειμένους αὐτῷ ἄρτους, διέκλα καὶ παρεμυρόν, καὶ ἐβάπτε εἰς αὐτὸν ἑδδκέ. καὶ τὰ κρέα ὡσαύτως ὅσον μόνον γδύσαθαι ἐωτῷ καπαλιπών. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ τωῦτα ἐποίουν, καθ' ὃς ἂν τράπεζαι ἐκάμητο. ἄρκας δ' ἐστὶ ζῶρος ὄνομα. φαγεῖν δ' ἐνιός. τὸ μὲν διαβρέχαθεν εἶα χαίρειν. λαβὼν δὲ εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχύνικον ἄρτον, καὶ κρέα θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα, ἐδ' εἰπνέ. κέρατα δὲ οἴνου πολυέφερον. καὶ πάντες ἐδέχοντο. ὁ δ' ἄρισος ἐπεὶ παρὼν τὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦν, εἶπεν ἰδὼν τὸν ξενοφῶντα, οὐκέτι δ' ἐπικοῦντα ἐκείνω ἔφη σὸς. σχολάζει γὰρ ἤδη. ἐγὼ δ' οὕτω ἀκούσας ὁ σδῦθης τὴν φωνὴν, ἠρώτα τὸν οἰνοχόον τί λέγοι. ὁ δὲ οἰνοχόος ἔφην ἑλληνίζειν γὰρ ἐπίστατο. ἐντωῦθα μὲν ἤδη χῶς ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ παρῆν ὁ πότος, ἐσπένδεν αὐτὸς θρᾷξ ἴσσον ἔχων λδυκόν. καὶ λαβὼν κέρας μέγα, εἶπε πρὸ πίνωσιν ὦ σδῦθη, καὶ τὸν ἴσσον τοῦτον δ' αὖ ἐμοῦ μα. ἐφ' οὗ καὶ διώκων ὄν αὐ ἐθέλης, ἀμήσεις. καὶ ἀπαρχώρει, οὐ μὴ δέησόν σε πολέμου. ἄλλος παῖδα ἀγαγών, οὕτως ἐδωρήσατο πρὸ πίνων. καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί. καὶ τὰ μασῶν τε πρὸ πίνων, ἐδωρήσατο φιάλην ἀργυρᾶν, καὶ τάπιδα ἀξίαν δέκα μνῶν. γνώσῃς δ' ἐς αὖθις ναῦς ἀπάξας εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἶη νόμος καλλίστος, τοῖς μὲν ἔχουσι δίδοναι τῷ βασιλεῖ τιμᾶς εἶναι. τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι δίδοναι τὸν βασιλέα, ἵνα καγὼ ἔφη σοὶ ἔχω δωρεῖσθαι καὶ τιμᾶν. ὁ δὲ ξενοφῶν ἠρώτα εἰ ἔστι τοῖσι σὸν ἐξὸν ἐπὶ τοῦτον ἐλθεῖν ὡς πλούσιον ἐν τῷ νησιωτικῷ. ὁ δ' ἐκλείσθης ἐκέλυσεν ὡς τῷ κέρας ὀρέξαι τὸν οἰνοχόον. ὁ δὲ ξενοφῶν ἤδη γὰρ ὑπετετώκως ἐτύγχανεν, αὖ ἐφη βαρβαλέως δεξάμενος τὸ κέρας, καὶ δ' εἶπεν· ἐγὼ δ' ἔσοι ὦ σδῦθη, δίδωμι ἐμαυτὸν καὶ τοὺς ἐμοὺς τούτοις ἑταίροις φίλοις εἶναι τοῦτοις. καὶ οὐδένα ἄκοντα. ἀλλὰ πάντας μᾶλλον ἑκοῦσι σοὶ βουλομένοις φίλοις εἶναι. καὶ νῦν παρέσειν οὐδένα σε προσαπτοῦντες· ἀλλὰ καὶ προσέσεσθαι καὶ πολεμήσειν μεθ' ὧν αὖ οἱ θεοὶ θέλωσι, πολλὴν χώραν τὴν μὲν ἀπολιπόντα πατρώαν οὖσαν· τὴν δὲ κτησόμενον πολλοὺς δ' ἵππους πολλοὺς δὲ αἰχμάλωτας καὶ γυναῖκας καταστήσειν, ὅς σοὶ λυπίζεσθαι δόκει. ἀκούσαντος δὲ τοῦ φέροντος τὰ κέρας· μεταπάσας ὁ σδῦθης, σίωνες ἐστε καὶ συγκατασκέδασε τῷ μετ' αὐτὸν τὸ κέρας. μεταπάσας ὁ σδῦθης κέρασον τοῦσι, οἱ σημαίνουσιν αὐλοί. ἐπεὶ δὲ ἐσήλπιγξεν ὁ σαλπιγκτὴς ὁρθοῦσθαι θμῖς τε καὶ οἱ ὄν μαγάδι σαλπίζοντες, καὶ ὠρχοῦντο σδῦθης ἀπάξας, αὐτὸς ἐκραγέτε τελεμικὸν, καὶ ἐβάπτε ὡς τῷ βέλος φυλαπόμενος μὴ ἐλαφρῶς. ὁ σπέσαν δὲ καὶ χῶτοι ὡς δ' ἦν ἤλιος ἐπὶ δυσμαῖς, ἀνέστησαν οἱ ἕλληνες καὶ δ' εἶπον ὅτι ὥρα εἴη νυκτοφυλακίας καθιστάναι καὶ σύνθημα παραδιδόναι. καὶ σδῦθης ἐκέλευσεν παραγγέλαι, ὅπως τὰ ἑλληνικὰ στρατόπεδα μηδεὶς ἔτ' ἐρᾶκῶν εἴσεισι νυκτός. ὡς δ' ἔπι τοῖς πολέμοι ἐρᾶκες ἦμεν. καὶ ὑμεῖς οἱ φίλοι. ὡς δ' ἐξέπεσαν, σιωπῇ σὺν ὁ σδῦθης. οὐδ' ἔντι μεθύουσι ἐοικώς. ἐξελθὼν δ' εἰ ἔπιον, ὡς τοῖς στρατηγοῖς ἀπεκαλέσας. ὦ ἄνδρες οἱ πολέμοι ἡμῶν, οὐκ ἴσασθε τὴν ὑμετέραν συμμαχίαν. ἣν οἷα ἐλθόμεν ἐπ' οὐδενὸς ἔφη φυλάξεσθαι ὡς τε μὴ λιφθῆναι, ἢ παρασκευάσασθαι ὡς τε ἀμύνασθαι, μάλιστα αὖ λάβοιμεν χρήματα καὶ αὐτούς. σίωνες δ' ἔπουν τοῦτο οἱ στρατηγοί. καὶ ἤγεῖσθαι ἐκέλευον· ὁδὸς δ' ἦν παρασκευασάμενοι ἀμαθεῖτε· ἐγὼ δ' ὅπαν κουρὸς εἶη, ἥξω παρὰ μᾶς. καὶ τοὺς πελτάστας καὶ ὑμᾶς ἀναλαβών, ἡγήσομαι σῶν τοῖς θεοῖς. καὶ ὁ ξενοφῶν δ' ἔπε· σκέψασθε τοίνυν εἰ καλῶς νυκτὸς πορεύσοίμεθα, ἢ ὁ ἑλληνικὸς νόμος κάλλιον ἔχει· μεθ' ἡμέραν μὲν γὰρ ἐν τοῖς πορείαις ἡγεῖσθαι στρατόμαρτος, ὁπόταν ἀεὶ καλῶς τὴν χώραν συμφέρει· ἐὰν δὲ πολέμικον, ἐαυτὸς πελτασικόν, ἐαυτὸς ἱππικόν. νυκτὸς δὲ νόμος τοῖς ἕλλησιν ἐστὶν ἡγεῖσθαι τὸ βραδύπατον. οὕτω γὰρ ἥκιστα διαπίπτουσιν οἱ στρατόμαρτοι καὶ ἥκιστα λανθάνουσιν ἀπολιπόντες οἱ δὲ διαπαθέντες, πολλάκις καὶ πολλοὶ ἀπόλουσιν ἀνήλικοι. καὶ ἄγνοοῦντες κακῶς πρᾶξαι καὶ κάσχουσιν. δ' ἔπεν οὕτω σδῦθης. ὀρθῶς τε λέγετε. καὶ τῷ νόμῳ τῷ ὑμετέρῳ πείσομαι. καὶ ὑμῖν μὲν ἡγεμόνας δώσω στρατοπέδου τοὺς ἐμπειροτάτους τῆς χώρας. αὐτὸς δ' ἐρέψομαι τελευταῖος τοῖς ἵπποις ἔχων. παχὺ γὰρ στρατὸν αὖ δ' ἐν παρέσομαι. σύνθημα δ' εἶπον ἀνάγκαιον κατὰ τὴν συγγένειαν. ταῦτ' δ' πάντες ἀπεκούοντο. νίκα δ' ἦν ἀμφὶ μέσας νύκτας, παρὴν σδῦθης, ἔχων τοὺς ἱππέας πεζοφαμισμένους. καὶ τοὺς πελτάστας σῶν τοῖς ὅπλοις. καὶ ἐπεὶ παρεδώκαν τοὺς ἡγεμόνας, οἱ μὲν ὁπόταν ἡγοῦντο. οἱ δὲ πελτασταὶ εἴποντο. οἱ δ' ἱππεῖς ὁπισθοφυλάκουν. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἦν, ὁ σδῦθης παρήλαυνεν ἐς τὸ πρόσθεν. καὶ ἐπέστησε τὸν ἑλληνικὸν νόμον· πολλάκις γὰρ ἔφη νυκτοφαῦσαν αὐτὸς καὶ σὺν ὀλίγοις πορδυόμενος, ἀσπασάσθαι ἦναι σὺν τοῖς ἵπποις ἀπὸ τοῦ πεζοῦ. νῦν δὲ ὡς πρόσθεν, αὐθρόοι πάντες ἅμα τῇ ἡμέρᾳ φαινόμενα. ἀκούσαντες δὲ ἐμπεπτωκότες καὶ ἀναπαύεσθε. ἐγὼ δὲ σκεψάμενος πῇ ξωλοῦτ' ἐπὶ τὸν ὁδῷ, ἐπὶ ἴχνη αὐτῶν, ἥξω πρὸ ὑμῶν ἐναντία. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ἐς χιόνα πόλιν, ἐσκέψατο ἐν τῇ ὁδῷ, ἐπὶ ἴχνη αὐτῶν, ἥκει παχὺ στρατὸν καὶ ἔλεγε καλῶς ὦ ἄνδρες ἕπεσθε, ἐὰν θεὸς θέλῃ· τοὺς γὰρ αὖ οὓς λήσομεν ὧν πρόσθεν ἐσόμεθα. καὶ ἐγὼ μὲν ἡγήσομαι τοῖς ἵπποις. ὅπως αὖ πίνα ἴδ' ὠμῶμι, μὴ διαφύγωσι πρὸ τοὺς πελεμίους. ὑμεῖς δ' ἕπεσθε. καὶ λειφθῆτε, τῷ ξίβῳ τῶν ἵππων ἕπεσθε. ὑπεβάνησε δὲ τὸ ἄρμα, ἤξομεν ἐς τὰς κώμας, πολλάς τε καὶ εὐδαίμονας. νίκα δὲ ἦν μέσον ἡμέρας, ἤδη τε ἦν ὧν τοῖς ἄκροις καὶ καπεδῶν τὰς κώμας, ἦκεν ἐλαύνων πρὸς τοὺς ὁπίσω. καὶ ἔλεγεν· ἀφίσω ἤδη κατα

Perinthus

Thyni

Vinum congelatur

ῥῆγας

Epistheus

Thraces motam

θεῖν τοὺς μὲν ἵππους ἐς τὸ πεδίον· τοὺς δὲ πελταστὰς, ὧν τὰς κώμας. ἀνῄεσθαι ὡς ἂν δύνησθε τάχιστα, ὅπως ὡς τὸ φιστήσωμαι, ἀλέξησθε. ἀκούσας τοῦτα ὁ ξενοφῶν, κατέβη ἀπὸ τοῦ ἵππου. καὶ ὃς ἤρετο πῇ καταβαίνες; ἐπεὶ ἀπόδυσεν δεῖ· οἶδα ἔφη ὅπου οὐκ ἐμοῦ μόνου δέη· οἱ δ' ὁπηνίκα ταῦτα ἐποίουν καὶ ἄλλοι ἐγὼ πρὸς ἡγώμαι. μᾶτ' ὠτ' ἐχων ἵππους ὡς τι παρακοντα τῶν ἑλλήνων. ξενοφῶν δὲ παρηγγύησε τοὺς ἑκατὸν ἔτη, παρεῖναι ἀπὸ τὸ λοχαγῶν δύο ξώνους. καὶ αὐτὸς μὲν ἐπὶ τὸ χαλεπώτατον ἐκέλευε πρὸς τοὺς ἔχων. κλεαίνετο δὲ ἡγεῖτο τῶν ἑλλήνων. ἐπεὶ δ' ἐν ταῖς κώμαις ἦσαν, σδῦθης ἔχων ὅσον πεντήκοντα ἵππους, προελάσας, εἶπε· τὰ δὲ δὴ ὦ ξενοφῶν' ἃ σὺ ἔλεγες ἐχόντων οἱ ἄνθρωποι. ἀνὰ γὰρ οἱ ἵππεῖς ὄρθριοι οἱ χοντάμοι, ἄλλος ἀνὰ χῶν διώκων. καὶ δ' ἐδίωκα μὴ σὺ φεύγοντας ἀνθρώπους, κακὸν τὸ ἐργάσωνται οἱ πολέμοι. δεῖ δὲ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καταμένειν πινὰς ἡμῶν μεταὶ γὰρ ἕσπερ αὖων' ἀνήγωμαι ἐγὼ μὲν ἔφη ὁ ξενοφῶν, σὺν οἷς ἔχω τὰ ἄκρα καταλήψομαι· σὺ δὲ κλεαίνετε κέλευε δὲ τὸν σπλίου παρατείνειν τὴν φάλαγγα παρὰ τὰς κώμας. ἐπεὶ δὲ τοῦτα ἐπείσθη, σπουδιλίαθησαν αὐθρόοι πολλοὶ μὲν ὡς χίλιοι. βόες δὲ διχίλιοι. καὶ ἄλλα πρόβατα μύρια. καὶ πότε μὲν αὐτοῦ ἠυλίαθησαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ καταπαύσας ὁ σδῦθης τὰς κώμας ἀπῆλθε, καὶ οὐδεμίαν οἰκίαν λιπὼν, ὅπως φόβον ἐνθείη καὶ τοῖς ἄλλοις οἷα πείσονται αὖ μὴ πείθωνται, ἀπῄει πάλιν. καὶ τὴν μὲν λείαν ἀπεπέμψε διαπίπτεσθαι ἠναγκάσθη δὲ ἀφίνθον, ὅπως μιᾶς γένηται τῆς στρατιᾶς. αὐτὸς δὲ καὶ οἱ ἕλληνες ἐστράτευσαν διὰ τοῦ πεδίου παρατείναντες τὴν φάλαγγα παρὰ τὰς κώμας. ἐπεὶ δὲ τοῦτα ἐπείσθη, σπουδιλίαθησαν αὐθρόοι πολλοὶ μὲν ὡς χίλια

Hieronym) Cnodius Theagenes

οἱ δὲ κ᾽ ἀπέθανον, διαμαρτόντες τ᾽ ἐξόδων. οἱ δ᾽ Ἕλληνες ἐδίωκον ἔξω τῆς κώμης. Τούτῳ δυνατῶν ὑπο-
γεγραμμένων τινὲς ἐν τῷ σκότει, ὡς παρατρέχοντας πανοικίαν ἤκουσαν. καὶ μόνην δὴ τὸ φῶς ἐκ
τ᾽ σκότους. καὶ ἐπρώτευσαν ἱερώνυμον τε καὶ ἐνοδίαν τὸν λοχαγόν, καὶ θεαγένην δὲ λοκρὸν τὸν λοχαγὸν
ἀπέθανε δὲ οὐδεὶς· κατέκαυσαν μὲν τοι ἔστιν ὧν καὶ σκεύη. σάυβης δὲ ἦκε βοηθήσων σὺν ἑπτακο-
σίοις τοῖς περὶ αὐτὸν καὶ γὰρ σαλπιγκτὴν ἔχων τὸν θρᾴκιον· καὶ ἐπεὶ πᾶσ᾽ ἤκουεν, ὅσον πᾶν χρόνον ἐβόα, τε-
θνᾶναι τὸν καὶ τὸ κέρας ἐφθέγγετο αὐτῷ. ὥστε καὶ αὐτὸν φόβον συμπαρεῖχε τοῖς πολεμίοις. ἐπεὶ δ᾽ ἦλ-
θεν, ἐδίδου τὸν καὶ ἔλεγεν, ὅτι οἱοιτοπένεσθαι πολλοὺς διορύσσειν ἐκ τούτου ὁ ξενοφῶν δ᾽ ἐπαύετο τοῖς ὀμ-
μένοις τε αὐτῷ παραδώσειν, καὶ ὧν τὸ ὄρος ἃ βούλεται συστρατεύεσθαι. ἃ δὲ μὴ, αὐτὸν ἐᾶσαι. τῇ οὖν ὑ-
στεραίᾳ παραδίδωσιν ὁ σάυβης τοὺς ὁμήρους πρεσβυτέρους ἀνδρας τοὺς κρατίστους ὡς ἔφασαν τ᾽ ὀρθῶς.
καὶ αὐτὸς ὄρχεται σὺν τῇ δυνάμει· ἤδη δ᾽ εἶχε καὶ τριταῖος ἀν δύναμις ὁ σάυβης ἐκ γῆς τ᾽ ὀδρυσῶν ἀ-
κούοντες ἀ πρατοποιὸ σάυβης, πολλοὶ κατέβαινον συστρατευσόμενοι. οἱ δὲ βυνοί, ἐπεὶ ᾔδεσαν τοῦ ὄρους
πολλοὺς μὲν ὁπλίτας· πολλοὺς δὲ πελταστάς, πολλοὺς δὲ ἱππέας, καταβαίνοντας, ἱκέτευον παρεσθαι.
καὶ πάντα ὁμολογοῦν τοιοῦτον· καὶ πάντα τοιαῦτα λαμβάνων ἐκέλευον· ὁ δὲ σάυβης καλέσας τὸν ξενοφῶντα
ἐπειδὴ εἰκήκοιεν ἃ λέγοιεν· καὶ οὐκ ἂν ἔφη πείσεσθαι, ἢ ξενοφῶν βούλοιτο πρωτοποιήσασθαι αὐτοὺς τῆς ὧν
βέσεως. ὅτ᾽ εἰ εἶεν· ἀνὴρ ἐγωγε ἱκανὴν νομίζω δίκην ἔχειν, ἢ οὗτοι δοῦλοι ἐσόντες αὐτ᾽ ἐλευθέρων· συμβου-
λεύειν μόνοις ἔφη αὐτῷ τοῖσι τοῦ ὁμήρους λαμβάνειν, τοὺς δ᾽ ὑπαπτάντας κακόν τι ποιεῖν· τοὺς δὲ γέ-
οντας, οἰκοι ἐᾶν· οἱ μὲν οὖν ταῦτα πάντες προσωμολόγουν· ὑπεβάλλοντο δὲ πρὸς τοὺς ὑπὲρ βυζα-
τίου θρᾴκας· ἢς τὸ ἕλπα καλούμενον· αὖτη δ᾽ ἦν οὐκέτ᾽ ἀρχὴ μισάδυ· ἀνὰ τρίου τ᾽ ὁδρυσοῦ ἀρ-
χαίου πυγός· καὶ ὁ ἡρακλείδης ἐντεῦθεν ἔχων τὴν πομπὴν τῆς λείας παρῆν· καὶ σάυβης ἐξαγαγὼν ζεύγη
ἡμιόνικα τρία· οὐ γὰρ ἦν πλείω· πάντα δ᾽ ἄλλα βοσκά, καλέσας ξενοφῶντα ἐκέλευσε λαβεῖν· πάντα δὲ ἄλλα
διανεῖμαι τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς· ξενοφῶν δέ, τὰ δ᾽ ἄλλα ἔφη ἐμοὶ μὲν πάντων ἀρκεῖ καὶ αὐτὸς λα-
βεῖν· τοῦτο δὲ τοῖς στρατηγοῖς δῶρον, ὅτι σὺν ἐμοὶ ἠκολούθησαν, καὶ λοχαγοῖς· καὶ τ᾽ ζεύγη λαμβά-
νειν ἐν μὲν πιμασίᾳ ὁ ἀρδαμάδης· ἐν δὲ κλεωναῖ ὁ ὀρχομένιος· ἐν δὲ φρυνίσκῳ ὁ ἀχαιός· τὰ δὲ βοσκά
ζεύγη, τοῖς λοχαγοῖς κατεμέρισε· τὸν δὲ μισθὸν ἀπὸ τοῦ ἁλὸς, ἐξελυλυθότες ἦσαν τ᾽ μῆνες, ἐκ δὲ τοῦ
νου ἡμερῶν ὁ γὰρ ἡρακλείδης ἔλεγεν ὅτι οὔτε πλείον ἐμπωλήσαι. οἷόν ξενοφῶν ἀχεῖσθαι, εἰ τοσάδε
μοι ὦ ἡρακλείδη, οὐχ ὡς δεῖ κινδυνεύσαι σάυβου. ἢ γὰρ ἐκπόδων, ἥκεις αὖ πάντα φέρων τὸν μισθὸν, καὶ πρὸς
δωσείσαμενος ἡμᾶς ἄλλως ἐδύνω, καὶ ἀποδόμενος τὰ ἑωυτ᾽ ἰμάτια ἐντεῦθεν τε ἡρακλείδης, ἠχεῖσθαι
τε καὶ ἐδέισε, μὴ ἐκ τῆς σάυβου φιλίας ἐκβληθεὶη· καὶ ὅπως ἐδύνατο ἀπὸ τούτης τῆς ἡμέρας, ξενοφῶν
τα διέβαλλε πρὸς σάυβην· οἱ μὲν δὴ στρατιῶται ξενοφῶντι ἐνεκάλουν ὅπου κ᾽ ἔχοντον μισθὸν σάυβης
δὲ ἤχετο αὐτῷ, ὅτι ἐντοῦτο τοὺς στρατιώτας ἀπάτα τὸν μισθόν· καὶ πῶς μὲν ἂν ἐμέμνητο, ὡς ἐπει-
δὰν θάλαττα ἀπέλθοι, παραδώσων αὐτῷ βισάνθην· καὶ γανόν, καὶ νέον τεῖχος· ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ
χρόνου, οὐδενὸς ἔτι τούτ᾽ ἐμέμνητο· ὁ μὲν γὰρ ἡρακλείδης καὶ τοῦτο διαβιβλήκει, ὡς οὐκ ἀσφαλὲς εἴη
τεῖχη παραδίδοναι αὐτῷ δυνάμιν ἔχοντι· ἐκ τούτου ὁ μὲν ξενοφῶν ἐβουλεύετο πρὸς τοῦτον, πῶς τοῦ
ἔπαυε στρατεύεσθαι· ὁ δ᾽ ἡρακλείδης ἄγων τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς πρὸς σάυβην, λέγειν τε ἐκέ-
λευεν αὐτοῖς, ὅτι οὐδεὶς αὖ ἦν πλοῦν οφείλων ἀγαγοιεν τὴν στρατιάν, ἢ ξενοφῶν· τότε μισθὸν ὑπεσχεῖτο αὐ-
τοῖς, ἐν χρόνῳ ὀλίγων ἡμερῶν, ἐκ τοῦ παρέσεσθαι δυοῖν μηνοῖν, συστρατεύεσθαι τε κελεύειν· καὶ ὁ σ-
μάσων ἄγειν· ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐδ᾽ ἂν πέντε μηνῶν μισθὸς μέλλοι εἶναι, στρατεύσαιμι ἂν ἀνδρὶ ξενο-
φῶντος· καὶ ὁ φρυνίσκος καὶ ὁ κλεωναῖος, σῶν ὡμολόγουν τιμασώνι· ἐντεῦθεν σάυβης ἐλοιδόρει τὸν ἡρα-
κλείδην, ὅτι οὐ παρακαλεῖ τὸν ξενοφῶντα· ἐκ δὲ τούτου, παρακαλοῦσιν αὐτὸν μόνον· ὁ δὲ, γνοὺς τοῦ
ἡρακλείδου τὴν πανουργίαν, ὅτι βουλοιτο αὐτὸν διαβαλλὼν πρὸς τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς, παρέχε-
ται λαβὼν τοὺς τε στρατηγοὺς πάντας καὶ τοὺς λοχαγοὺς· καὶ ἐπεὶ πάντες ἐπείσθησαν, σῶν στρατεύ-
οντο· καὶ ἀφικνοῦνται ἐνδεξιᾶ ἔχοντες τὸν τόπον, διὰ τ᾽ μελινοφάγων καλουμένων θρᾳκῶν· ἃς τὸν σαλ
μυδησσόν· ἔνθα τ᾽ ἧς τὸν πόντον πλεουσῶν νεῶν πολλαὶ ὠκέλλοισι, καὶ ἐκ παντοῖ· πίναξ γὰρ ἐστιν ὧν
πολὺ τῆς θαλάττης· καὶ οἱ θρᾷκες οἱ κατὰ τοῦτα οἰκοῦντες, τηλικᾶς ὁρίσαμενοι, τὰ καθ᾽ αὑτοὺς ἔκασα
ἐκ παντοῖα λιθίνου ταῦ· τέως δ᾽ ἐλέγοντο περὶ ὁρίσασθαι ἀρπάζοντες, πολλοὶ ὑπ᾽ ἀλλήλων ἀπεβιάσθη-
ἐντοῦθα διέρισκονται, πολλαὶ μὲν κλίναι· πολλὰ δὲ κιβώτια· πολλαὶ δὲ βίβλοι· καὶ τἄλλα πολλὰ ὅσα
ἐν χυλίνοις τοιχεπανοικληροι ἄνθρωποι· ἐντοῦθεν τοῦτα κατασφάμενοι, ἀπῆσαν πάλιν, ἔνθα δ᾽ σά-
βης εἶχε στράτευμα πλέον τ᾽ ἑλληνικοῦ· ἔκτε γὰρ ὁδρυσῶν πολὺ πλέον κατεβεβήκεσαν· καὶ οἱ αὐτοὶ
πειθόμενοι σῶν στρατεύοντο· κατηυλίσθησαν δὲ ἐν τῷ πεδίῳ ὑπὸ σπαλυβρίαν· ὅσον τ᾽ σταδίους ἀπέ-
χοντες τῆς θαλάττης· καὶ μαθὸς μὲν οὐδεὶς πω ἐφαίνετο· καὶ πρὸς μὲν ξενοφῶντα οἱ τε στρατιῶται
καὶ τῶν χαλεπῶς εἶχον, ὅτι σάυβης ἐξουκέτι οἰκείως διέκειτο· ἀπὸ ὅτ᾽ συνηγγένεσθαι αὐτῷ βουλόμε-
νος ἔλθοι, πολλαὶ ἤδη ἀχολίαι ἐγένοντο· ἐνδὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, χεδόσον ἤδη δύο μηνῶν ὄντ᾽, ἀφικνοῦνται
Charmin) Polynicus Thibro Tissaphernes χαρῖνός τε ὁ λάκων καὶ πολύνικος παρὰ βίβρωνος· καὶ λέγουσιν ὅτι λακεδαιμονίοις δοκεῖ στρατεύεσθαι
ὡς σὺν ὅσα φέρειν· καὶ βίμβρων ἐκπέπλευκεν ὡς πολεμήσων· καὶ δεῖται αὐτοῦ τῆς στρατιᾶς· καὶ λέγει ὅτι

Bisanthe Ganos thracię Nouiesmurus

Delta thracię

Melinophagi thraces

Salmydissus

Sebrybria

δωρεὰς ἑκάστῳ ἔσεσθαι μισθὸς τ᾽ μηνός· καὶ τοῖς λοχαγοῖς δημοσία ἐπεὶ δ᾽ ἦλθον οἱ λακεδαιμόνιοι
σύβυς ὁ ἡρακλείδης συνόμενος ὅτι σὺν τῷ στρατεύματι ἥκοιεν, λέγει τῷ σάυβῃ ὅτι καλλίονα γένηται· οἱ
μὲν γὰρ λακεδαιμόνιοι δέονται τ᾽ στρατεύματος· σὺ δ᾽ οὐ δέῃ· ἀποδίδους δὲ τὸ στράτευμα αὐτοῖς· χα-
ριεῖ· σὲ δὲ οὐκέτι ἀναστήσουσιν τὸν μισθόν· ἀλλ᾽ ἀναλώσουσιν ἐκ τῆς γῆς· ἀκούσας ταῦτα ὁ σάυβης
κελεύει παραγειν· καὶ ἐπεὶ ᾔδεσαν ὅτι σὺν τῷ στράτευμα ἥκοιεν· λέγει ὅτι τὸ στράτευμα ἀποδίδωσι· φί-
λος τε σύμμαχος βούλεται εἶναι· καλεῖ τε αὐτοὺς σὺν ξένια· καὶ ἐξένιζε μεγαλοπρεπῶς· ξενοφῶν
τα δὲ οὐ καλεῖ· οὐδὲ τ᾽ ἄλλων στρατηγῶν οὐδένα· ἐρωτῶντ᾽ δὲ τ᾽ λακεδαιμονίων, ὅτι τίς αὐτὸν ἔστιν ξενο-
φῶν, ἀπεκρίνατο· ὅτι πάνυ μὲν ἄλλα εἰμὶ οὐ κακός· φιλοστρατιώτης δὲ, καὶ δίκαιος τοῦτο χεῖρόν ἐστιν αὐτῷ· καὶ
βιεῖσθαι ἀεὶ ἡμᾶς ἀγειν· οὐκ ἐρῶν ἡρακλείδης, πάνυ μὲν οὖν ἔφη· ἀρ᾽ οὖν ἔφασαν, μὴ κ᾽
ἡμῶν ἐναντιώσεται πρὸς τῆς ἀπαγωγῆς; ἀνὴρ ἦν ὑμεῖς ἔφη ἡρακλείδης συλλέξαντες αὐτοὺς ὑπόχαδε ε
τὸν μισθὸν, ὀλίγον ἐκεῖνον παρόντες, ἀποδόσθαι τοῦ ὑμῖν· πῶς αὖ οὖν ἔφασαν, ὑμῖν συλλέ-
γειεν· αὖριον ὑμᾶς ἔφη ἡρακλείδης πρωὶ ἄξομεν πρὸς αὐτοὺς, καὶ οἱ δ᾽ ἐροῦσιν ὅτι ἐπειδὰν ὑμᾶς ἴδωσιν
ἄσμενοι σῶν δραμοῦνται· αὐτὴ μὲν ἡμέρα, οὕτως ἔλιξε· τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἀγυσιν ἄνω τὸ στράτευμα πρὸς
λάκωνας, σάυβης τε καὶ ἡρακλείδης· καὶ συλλέγεται ἡ στρατιά· τῶν δὲ λάκωνες ἐλεγέτην, ὅτι λαφύρων
νίοις δοκεῖ, πολεμεῖν ποσαμέρᾳ τῷ ὑμᾶς ἀδικήσαντι· ἢν οὖν ἥτις σὺν ὑμῖν, πόλεμον ἔχετον ἡμῶν πρῶτοι· ε
καὶ ἀρεσκὸν ἔκασος οἱ σθ᾽ μηνός ὑμῶν· λοχαγὸς δὲ τὸ δημοῦν· στρατηγὸς δὲ τὸ πεντακοσιοῦν· καὶ οἱ
στρατιῶται ἄσμενοι πεῖσονται· καὶ δύνας αὐτοστρατηγὸς τ᾽ ἀρκάδων, τ᾽ ξενοφῶντος κατηγόρουν· παρῆν
δὲ καὶ σάυβης βουλόμενος ἀδέναι τ᾽ στρατιὰν καὶ ἐν ἐπικοσίοις ἔχων· ἐρμηνέα· σαφῶς δὲ καὶ
αὐτὸς ἑλληνιστὶ πάντα ἐπίστατο· καὶ ἔλεγεν ὁ ἀρκάς· ἀνὴρ ἡμεῖς μὲν ὦ λακεδαιμόνιοι, καὶ πάλαι αὖ ἡμῶν
παρ᾽ ὑμῖν· ἡμὲν ξενοφῶν δ᾽ οὗτος ἡμᾶς πείσας ἀπήγαγεν· ἔνθα δ᾽ ἡμεῖς μὲν τὸν δεῖπνον χεμῶνα στρα-
τοῦ ὑμῶν οἱ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐδὲν πεπαύμεθα· ὁ δὲ, τοὺς ἡμετέρους πόνους ἔχει· καὶ σάυβης ἰδίᾳ μὲν
ἐκεῖνον πεμπόντεκεν· ἡμᾶς δὲ ἀπατᾶσθαι τὸν μισθόν· ὡς τι ὅτε πρῶτος λέγων, ἐγὼ μὲν ἔφη ἃ τοῦτον
ἴσθιμι καταλυθέντα, καὶ σὸν τὰ δίκην ὧν ἡμᾶς πρῆξαι, καὶ τὸν μισθὸν αὖ μισθοδοκῶ ἔχειν, καὶ οὐδὲν
αὖ ἐπὶ τοῖς πεπομμένοις ἀχεσθαι· μᾶλλ᾽ τοῦτον ἄλλος αὖ ἐστιν αὖ· ὁμοίως καὶ ἄλλος· ἐκ δὲ τούτ᾽ ξενοφῶν
ἔλεξεν ὧδε· ἀνὰ πάντα μὲν αὖον ὄντα, προσοδοκᾶν δεῖ· ὅπ᾽ τε ἐγὼ νυνὶ μὲν ὑφ᾽ ὑμῶν αἰτίας ἔχω, ἐν ᾧ
πείσην προθυμίαν ἐμαυτῷ τε δίμισι δοκῶ σῶν εἶναι πρῶ ὑμᾶς παρεχόμενος, ἀπέτραπόμην μόνη
ἤδη οἴκαδε ὁρμώμενος μὰ τὸν δία, οὐπ᾽ τυνθανόμενος ὑμᾶς οὗ πράττειν· ἀνὰ μᾶλλον ἀκούων ἐν ἀ
πόροις ἦναι, ὡς ὠφελήσων εἴπ᾽ δυναίμην· ἐπεὶ δ᾽ ἦλθον, σάυβου τοῦτου πολλοὺς ἀγρῶς πρὸς ἐμὲ πέμ-
ποντος, καὶ πολλὰ ὑπισχνουμένου ἐμοὶ, ἢ πείσαιμι ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν, τοῦτο μὲν οὐκ ἐπεχείρησα
ποιεῖν· ὡς αὐτοὶ ἐπίστασθε· ἦλθον δ᾽ ὅθεν ὧμην τάχιστ᾽ ἂν ὑμᾶς ἐς τὴν αὖσαν διαβήναι ἵππα γὰρ καὶ βέλ
πα ἐνόμιζον ὑμῖν ἥναι καὶ ὑμᾶς ἄδεν βουλομένους ἐπεὶ δὲ ἀρίστας χρὸς ἐλθὼν σῶν τριήρεσιν ἐκώλυσε
διαπλεῖν ὑμᾶς, ἐκ τούτου ὅπως ἥκοις δήπου ἦν, σῶν ἐλέξα ὑμᾶς, ὅπως βουλεύσωμεθα ὅ, τι χρὴ ποιεῖν· οὐ
κοῦν ὑμεῖς ἀκούοντες μὲν ἀριστάρχου σῶν τὰ πόντους ὑμῖν ἐς χεῖρόν ἐστιν πρᾶξεσθαι, ἀκούοντες δὲ
σάυβου πείθοντος αὐτῷ συστρατεύεσθαι, πάντες μὲν ἐλέγετε σὺν σάυβη ἰέναι· πάντες δ᾽ ἐπαύησά-
σθε ἵππα· εἰ πῶς ἐγὼ ἐνταῦθα ἠδίκησα· ἀγαγὼν ὑμᾶς ἔνθα πᾶσιν ὑμῖν ἐδόκει, εἰ πα· ἐπείτε μὴν
ἐβούλεθ᾽ αὖ πέρα τοσάδε σάυβης πρῶ᾽ τ᾽ μισθοῦ, ἐμὲν ἐπαινῶ αὐτὸν, δίκαιος αὖ με αὐτῷ ἀπαγαγεῖν· ἢ δὲ
πρόσθεν αὐτῷ μᾶλλα φίλος ὤν, νῦν πάντ᾽ διαφορώπατος ἦμι, πῶς αὖτις δίκαιός ἀμφοῦμαι ὑμᾶς
αὖτις σάυβου, ὑφ᾽ ὑμῶν αὐτῶν ἔχοιμι, πρῶ ὧν πρὸς τοῦτον διαφέρομαι· ἀνὴ ἐπειτ᾽ αὖ ὅτι ἐξεστι καὶ πὰ ὑ
μέτερα ἔχοντα παρὰ σάυβου τ᾽ χυαζειν· οὐκοῦν δ᾽ ἦλθον τοῦτ᾽, ὅτι ἐπρῶ ἐμοὶ ἐτέλα τ᾽ σάυβης, οὐχ ὧν
πως ἐτέλα δήπου, ὡς οὔτε ὢν ἐμοὶ δοίη στερεῖσθαι, καὶ ἄλλα ὑμῖν ἀποτίσειεν· ἀνὴ οἶμαι ἃ ἐδίδου, ἅπ᾽ τ᾽ πο
αὖ ἐδίδου, ὅπως ἐμοὶ δοὺς μεῖον, μὴ ἀποδοίη ὑμῖν τὸ πλεῖον· ἃ τοίνυν οὕτως ἔχει οἴεσθε, ἐξεστιν ὑμῖν
αὐτίκα μάλα πατέαν τοῦτον τὴν πρᾶξιν ἀμφοτέροις ὑμῖν ποιῆσαι, ἐαν πρᾶττητε αὐτὸν τὰ χρήματα
δ᾽ ἦλθον γὰρ ὅτι σάυβης δ᾽ ἔχω τί ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἀπωτέσειμός τι δικαίως ἐαν μὴ βεβαιῶ τὴν πρᾶξιν αὐτ᾽,
ἐφ᾽ ᾗ ἐδωροδοκούμην· ἀνὰ πολλοῦ μοι δοκῶ δεῖν τὰ ὑμέτερα ἔχειν· ὁμνύω τοι ὑμῖν θεοὺς ἅπαντας
καὶ πάσας, μὴ δέ ἀ ἐμοὶ ἰδία ὑπῆρχετο σάυβης ἔχειν· παρῆστι δὲ αὐτὸς καὶ ἀκούων σωίοι δ᾽ ἐμοὶ δῶρα
κῶ· ἵνα δὲ μᾶλλον θωμάσητε, σῶν τόμνυμι, μὴ δέ ἀ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἔλαβον δ᾽ ληφέναι· μὴ τοίνυν
μὴ δ᾽ ὅσα τ᾽ λοχαγῶν ἕνιοι· καὶ πάντ᾽ ἴσασι τὰ ἐποίουν· ὥμην δ᾽ αὖδρες ὅσω μᾶλον συμφέρομι τοῦτω τὴν
τότε πανίαν, τοσοῦτω μᾶλλον αὐτοὺς φίλον μοι ἔσεσθαι, ὁπότε δ᾽ υνήσειν· ἐγὼ δὲ ἅμα ὁρῶ αὐτὸν δ᾽ στρατ
τοῦτα, καὶ γιγνώσκω δ᾽ αὐτ᾽ τὴν γνώμην· εἴ ποι δήπου αὖ οὐκουν αὐχύρη οὕτω μωρῶς ἐξαπατώμενος;
καὶ μὰ δία αὐχύρομαι μήτοι, ἢ ὑπ᾽ προλεμίουτε οὕτως ἐξαπατᾶσθαι· φίλως δ᾽ ὄντι ἐξαπατᾶσθαι αὐχιόν μοι δο
κεῖ ἔναι, ἢ ἐξαπατᾶσθαι· ἐπεὶ δ᾽ τε πρὸς φίλους ἐστὶ φυλακὴ, πᾶσαν ὅ δ᾽ ὑμᾶς διαφυλαξάμενος ὡς
μὴ παραχεῖν τοῦτο πρόφασιν δικαίαν μὴ ἀποδίδοναι ὑμῖν ἃ ὑπέσχετο· οὔτε γὰρ ἠδικήσαμεν ἅπ᾽ τον οὐ

δὴν, οὔτε κατιβλακεύσαμεν τὰ τούτου· οὔτε μὴν κατιδιελιάσαμεν οὐδὲν, ἐφ' ὅτῳ ἡμᾶς οὗτος παρεκάλεσεν· ἀλλὰ φαίνεται ἐδόκει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν, ὡς μὴ δεῖ ἐβουλετο ἐδύνατο ἐξαπατᾶν πρὸς τοῦτα δὲ ἀκούσαντες ἐγὼ οὐκ ἂν πρεπεῖ ἦν τούτου ἐναντίον, ἀμήχανοι δὲ ἦσαν ἀγνώμονες ἐόντες ἐξαπατᾶσθαι· ἠλίσκοντο ἐμὲ ἀχθόμενοι· ἀλλὰ μνήσθητε γὰρ ἐν οἷοις ποτὲ ὄντες πρὸς ἀγαθοὺς ἐτύγχανεν, ἐξ ὧν ὑμεῖς ἐγὼ αὖ ἦν γὰρ πρὸς σεύθην· οὐκ ἂς μὲν πρόσθεν ἢ πρόσθεν τῇ πόλει, ἀρίστας χρὴ ὑμᾶς ὁ λακεδαιμόνιος οὐκ εἶα φιλεῖναι ἀπεκλεισας τὰς πύλας, ὑπαίθριοι δὲ ἔξω ἐστρατοπεδεύετο, μίσος δὲ χειμὼν ἦν, ἀργὰ δὲ ἐχῆσθε, σιτία μὲν ὁρῶντες τὰ ὤνια, σιτία δὲ ἔχοντες ὅτου ὠνήσεσθε, ἀνάγκη δὲ ἦν μένειν ἢ ἀπὶ θράκης· τριήρεις γὰρ ἐφορμοῦσαι ἐκώλυον διαπλεῖν· ἢ δὲ μόνοις ἐν πολεμία χώρᾳ εἶναι, ἔνθα πολλοὶ μὲν ἱππεῖς ἐναντίοι ἦσαν· πολλοὶ δὲ πελτασταί· ἡμῖν δὲ οὐδὲν ἱππικὸν μὲν ἦν, ὡς ἀθρόοι μὲν ἐόντες ἂν τις κώμας, ἴσως ἂν ἐδυνάμεθα σῖτον λαμβάνειν· οὐδὲν ἂν ἀφθονον· ὅταν δὲ διάκοντες ἢ ἀφ' ἁρμάτων πρόβατα καπηλαμβάνοιεν, οὐκ ἦν ὑμῖν· οὔτε γὰρ ἱππικὸν οὔτε πελταστικὸν ἐπῆγε σιτηρέσιον κατέλαβον παρ' ὑμῖν· ἃ οὖν ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ ὄντων ὑμῶν μηδ' ὁντινοῦν μᾶλλον προσῆκεν ἢ σεύθην σύμμαχον ὑμῖν προσελαβόμεν, ἔχοντα ἱππέας καὶ πελτάστας ὧν ὑμεῖς προσδεῖσθε, κακῶς ἂν ἐδόκουν ὑμῖν βεβουλεῦσθαι πρὸς ὑμῶν; τῶν γὰρ δήπου κοινωνήσαντες, καὶ σῖτον ἀφθονώτερον εἶχεν τὰς κώμας διρίσκετο διὰ τὸ ἀναγκάζεσθαι τοὺς θρᾷκας καπᾶν οὐδὲν μᾶλλον φεύγειν, καὶ προβάτων καὶ ἀποδυμάτων μετέχετε· καὶ πολέμιον οὐδένα ἐπέπειστο μᾶλλον, ἐπειδὴ τὸ ἱππικὸν ἡμῖν προστεγένετο· πῶς δὲ βαρυπολέμους ἡμῖν ἐφείσατο οἱ πολέμιοι, καὶ ἱππικῷ καὶ πελτασικῷ, κωλύοντος μηδαμῇ κατ' ὀλίγους ἀποσκεδαννυμένους, τὰ οἴκοθεν ἀφθονώτερα φορίζεσθε εἰ δὲ δὴ ὁ συμπαρέχων ὑμῖν τὴν τὴν ἀσφάλειαν, μὴ πολὺν μισθὸν προστελῇ τῆς ἀσφαλείας, τοῦτο δὴ τὸ πάθημα τὸ χεῖριστον· καὶ διὰ τοῦτο οὐδαμοῦ οἴεσθε χρῆναι ζῶντα μὴ ἀφεῖναι; τῶν δὲ δὴ πῶς ἀπέχεσθε οὐ διαχειμάσαντες μὲν, ἐν ἀφθόνοις τοῖς οἴκοθεν; πῶς δ' ἔχοντες ἥττω, ὅ, τι ἐλάβετε παρὰ σεύθου τὰ γὰρ παρὰ ἐκείνου ἐδαπανᾶτε καὶ τοῦτο πρᾴοντες, οὔτε αὖ δρᾶσαι ἐπίδοτε ὑμῶν οὐδὲν ἀποθανόντας, οὔτε ζῶντας ἀποβαλεῖτε· δ' ἐπὶ καλὸν πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀσφαλεστάτῃ βαρβάροις ἐπὶ πρακτέον ὑμῖν, οὐκ ἐκεῖνο σῶν ἔχετε; καὶ πρὸς ἐκείνοις νῦν ἄλλην δύκλεαν προσελήφατε, καὶ τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ θρᾷκας ἐφ' οὓς ἐστρατεύεσθε κρατήσαντες; ἐγὼ μὲν ὑμᾶς φημὶ δικαίως ἂν ὧν ἐμοὶ χαλεπαίνετε, τούτων τοῖς θεοῖς χάριν, ἢ ἐναντία πράξαντας ἀγαθῶν· καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα, τοιαῦτα ἄγετε δὴ πρὸς θεῶν καὶ τὰ ἐκείνου σκέψασθε ἕως ἔχει· ἐγὼ μὲν γὰρ ὅτε πρῶτον ἀνῆκα οἰκαδε ἔχων μὲν ἐπαινον πολὺν πρὸς ὑμῶν ἀπεστρεφόμην· ἔχων δὲ δι' ὑμᾶς καὶ τἄλλων ἑλλήνων ὄνκλαν· ἀπεστρεφόμην δὲ ὑπὸ λακεδαιμονίων οὐ παρὰμὲν ἐπεμπον πάλιν πρὸς ὑμᾶς· νῦν δ' ἀφ' ὑμῶν πρὸς λακεδαιμονίους ὑφ' ὑμῶν διαβεβλημένος· σεύθῃ δὲ ἀπεχόμενος ὑπ' ὑμῶν, ὃν πλεῖστα δὴ ποιήσας μεθ' ὑμῶν ἀποστερήκω καὶ ἐμοὶ καλὴν καὶ φασὶν ἀγένοιτο καταθήσεσθε· ὑμεῖς δ' ὑφ' ὧν ἐγὼ ἀπηχθόμαι τε πλεῖστα, καὶ τοῦτο πολὺ κρείττους ἐσμὲν ἐμαυτοῦ, πρᾶγμα τοιοῦτο, οὐδὲ γὰρ ἂν ἐμὲ ἐπαινέσαιτε ὑπὲρ ὑμῶν ἀγαθὸν· τοιοῦτον γνώμην ἔχετε πρὸς ἐμοῦ· ἀφ' ἔχετε μέμφεσθε οὐδὲν ἐμοὶ

προάγειν ἐκ τῆς χώρας ἀπείναι ἔδει ἡμᾶς· ὁ δὲ, τοῦτο μὲν οὐκ ἔφη· ἐκέλευε δὲ μάλιστα αὐτῷ ἕπεσθαι τῷ λάκωνι παρὰ σοῦνιν πρὸ τοῦ μάθοιμι· καὶ οἴεσθαι αὖ σοῦνιν ἀκούσαι· εἰ δὲ μὴ ξενοφῶντα οἴοιτο αὐτῷ πέμπειν καὶ συμπαραίρειν ὑπάρχειν· εἰ δέ τι δεῖ καὶ μᾶς μὴ κακεῖν· ἐντοῦθεν πέμπειν τὸν ξενοφῶντα· καὶ οἷος αὐτῷ, οἵ ἐδόκουν αὐτῷ πιθανοὶ εἶναι· οὐ ἐλθὼν λέγει πρὸς τὸν σοῦνιν· οὐδὲν ἀναπείσων ὥς σοῦνιν παρέμεινε· ἀνὰ δὲ δίδαξων ὡς ἂν δύνωμαι, ὡς οὐδίκαιός μοι ἠκολούθησε, ὅτι ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων τοῦνος· ἀ ὑπεσχόμην αὐτοῖς προθύμως· σοὶ γὰρ ἔγωγε οὐκ ἤπιον ἐνόμιζον εἶναι συμφέρον ἀποδοῦναι ἢ ἐκείνοις ἀποδαβεῖν· πρῶτον μὲν γὰρ οἱ δίκαιοι θεοὶ εἰς τὸ φανερόν σε τοῦτοις καταστῆσαι, ἐπεὶ γε βασιλέα ἐποίησαν πολλῆς χώρας καὶ πολλῶν ἀνθρώπων, ὥστε οὐχ οἷόν τε τι λαυθάνειν, οὐδὲ ἡντινοῦν καλὸν, οὐδὲ ἡντινοῦν αἰσχρόν· πρὸς δὲ τοῦτοις ἐλπὶς μεγάλη δοκεῖ εἶναι, μὴ δοκεῖν ἀχαρίστως ἀποστέρεσθαι αὐδρὸς δυνατοῦ· μέγα δὲ δοῦ ἀκούειν ὑπὸ ἑξακισχιλίων ἀνθρώπων· τὸ δὲ μέγιστον, μακάριος ἂν εἷς σωθῶν καταστῆναι· ὅπι λέγεις. ὁρῶ γὰρ τῶν μὲν ἀπίστων καὶ ἀδυνάτους καὶ ἀπίμπρους τοὺς λόγους πεφανωμένους· οἱ δ' ἂν φανεροὶ ὦσιν ἀληθείας ἀξιοῦντες, τούτων οἱ λόγοι ἥκιστα δύνανται, οὐδὲν μεῖον δύνασθαι ἂν, ἔσεσθαι, ἢ ἄλλων ἰβρία· ἤν τε τινα σωφρονίζειν βούλωνται, γινώσκωσι τοὺς τούτων ἀκροατὰς οὐχ ἥκιστον σωφρονιζούσας, ἢ ἄλλωντε δή· καλάσεις· ἢν τε τῶν ὑπαίτιοι τινες ὦσιν ἄνδρες, οὐδὲν μειόνως παρέχειν, ἢ ἄλλοι· παραχθῆναι δίδωντις· ἀμαμνήσθητι δὲ καὶ σὺ τι προτελέσας ἡμῖν συμμάχους ἡμᾶς ἔλαβες. οἱ δ' ὅπου οὐδὲν· ἀνὰ πίστιν θεὶς ἀληθεύσειν ἄ ἔλεγες, ἐπῶπας τοσούτους ἀνθρώπους, συστρατεύσασθαι τε καὶ κατεργάσασθαι σοι ἀρχὴν οὐ πάντων μεγίστην ἀξίαν παλαιῶν, ὅσα οἶον τε δεῖν οὐ νῦν ἀποβαίνειν, ἀνὰ πολλὰ πάντα· οὐκοῦν τοῦτο μὲν πρῶτον τὸ πίστεύεσθαί σε, καὶ τὴν βασιλείαν σοι κατεργασμένων τοῦ θεῶν χρημάτων ὑπὸ σοῦ πειρᾶσκεται· ἴθι δὴ ἀναμνήσθητι, πῶς μέγα ἡ ζοῦ τοῦτο κάπειτα πράξαι, ὁ νῦν καταπρεπάμενος ἔχεις· ἐγὼ μὲν οἶ δ' ὅπου δύξω ἂν τὰ νῦν πεπραγμένα μᾶλλον σοὶ κατὰ πραχθῆναι, ἢ πολλὰ πλάσια τούτων θεμένου μοὶ πόνων μεῖζον βλάβος καὶ ἀχθος ἔχειν, τὸ τοῦτα νῦν μὴ καταχεῖν, ἢ τότε μὴ λαβεῖν, ὅσῳ πρὸ χαλεπώτερον ἐκπλοῦσον πόνῳ· τὰ γενέσθαι, ἢ ἀρχὴν μὴ πλουτῆσαι καὶ ὅσα λυπηρότερον ἐκβασιλέως ἰδιώτην φανῆναι, ἢ ἀρχὴν μὴ βασιλεῦσαι· οὐκοῦν ἐπίστασθε μέν, ὅτι οἱ νῦν σοι ἑπόμενοι γενόμενοι, οὐ φιλία τῇ σῇ ἐπεσθαι σαν ὑπὸ σοῦ ἄρχεσθαι· ἀνάγκη· καὶ ὅπου χρόνον ἐν αὖ, πάλιν ἐλεύθεροι γίγνεσθαι· εἰ μή τις αὖ τοῖς φόβος κατέχοι. πρότερος οἶει μᾶλλον αὖ φοβεῖσθαί τε αὐτοῖς, καὶ φρονεῖν τὰ πρὸς σὲ, ἢ ὅρῶν σοι τοῖς στρατιώτας οὕτω διακειμένους, ὡς νῦν τε μένοντας αὖ, εἰ σὺ κελεύοις, αὖθις τ' αὖ, ταχὺ ἐλθόντας εἰδέναι. ἄλλως τε τοὺ τῶν πολλοὺ σοὶ ἀκούοντας πολλὰ ἀγαθὰ, ταχὺ αὖ σοὶ πρὸς ὁ σὺ βούλοιο παραγίγνεσθαι, ἢ εἰ καπαδοῦσθαι, μὴ πεπαῦ ἄλλους ἐλθεῖν διὰ πιστίαν ἐκ τῶν νῦν γενομένων, τούτοις τε αὖ τοῖς δύνουσι ἥκοις εἶναι σοὶ· ἀνὰ μὲν, οὐδὲν πέμπει τε ἡμῶν λαφθέντες ὑπὸ ξένοι· ἀλλὰ πρόσται τῶν ἀπορία· οὐκοῦν νῦν καὶ τοῦτο κίνδυνος, μὴ λαβεῖν πρόσατάς τινας αὖ τῶν τούτων, οἱ νομίζουσιν ὑπὸ σοῦ ἀδικεῖσθαι, ἢ καὶ τούτων κρίνοντας τοὺς λακεδαιμονίους, ἐὰν οἱ μὲν στρατιῶται ὑπισχνοῦνται πρόθυμότερον αὐτοῖς συστρατεύσασθαι, ἐὰν παρὰ σοῦ αὐπαράζωσιν, οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι διὰ τὸ δέεσθαι τῆς στρατιᾶς, σῶμενέσουσιν αὐτοῖς τοῦτα· ὅπερ μὲν οἱ νῦν ὑπὸ σοῦ θρᾶκες γεγενημένοι, πολὺ αὖ πρόθυμότερον ἴοιεν ἂν σοί, ἢ σῶν σοὶ, εὐκαδηλον· σοῦ μὲν γὰρ κρατοῦντες, δουλεία ὑπάρχῃ αὐτοῖς· κρατουμένου δέ σοῦ, ἐλευθερία· εἰδὲ χῆ τῆς χώρας προνοεῖσθαι ἥδη, πόδεῖ ὡς σῆς οὖσης. πρότερος αὖ, οἶνα ἀναβὰ κακῶν αὐτὴν εἶναι μᾶλλον, εἰ οὗ τοιοῖς στρατιῶται ἀποβαίνοντες ἂ ἐγκαλοῦσιν, εἰρήνην καταλιπόντες οἱ ἴχιοντο, ἢ εἰ οὗ τοῖ πεμπόμενοι ὡς ἐν πολεμία, σύ τε ἄλλους πειρῶ ὁ πλείονας τούτων ἔχων αὐτὸ πράττεσθαι δίκαιος ἴδων ἂν πόδεῖν. ἀργύριον δὲ, πρότερος αὖ πλείονα λαβεῖν, εἰ τούτοις τὸ ὀφειλόμενον ἀποδοθείη, ἢ ταῦτα τὸ ὀφείλοιτο, ἄλλος τε κρείττονας τούτου δὲ οἱ μαθοῦσθαι· ἀνὰ γὰρ ἡρακλείδη ὡς πρὸς ἐμὲ ἐδήλου, πάμπολυ. τοῦτο δοκεῖ τὸ ἀργύριον εἶναι· μὴν πολύ γέ ἐστιν ἐλαττον, νῦν σοι καὶ λαβεῖν τοῦτο καὶ ἀποδοῦναι, ἢ πρὶν ἡμᾶς ἐλθεῖν πρὸς σε· τὸ δὲ κατὰ τοῦτου μέρος. οὐ γὰρ ὁ ἀριθμὸς ὁρίζων ἐστὶ τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον· ἀλλ' ἡ δύναμις, τοῦτε ἀποδιδόντος καὶ λαμβάνοντος· σοὶ δὲ νῦν ἡκατέναιον πρόσοδος πλείων ἐστὶν, ἢ πρόσθεν τὰ παρόντα ἀ ἐκείνῳ σο· ἐγω μὲν ὦ σοῦνι τοῦτα ὡς φίλουσου ὄντος, σοῦ προενοούμην· ὅπως σύ τε ἄξιος δοκοίης εἶναι, ὧν οἱ θεοὶ σοι ἐδίδασκον ἀγαθῶν, ἐγώτε μὴ διαφθαρείην ἐν τῇ στρατιᾷ· δῦ ἴσθι ὅπι νῦν ἐγώ, οὐτ' αὖ ἐχέρου κακῶς ποιῆσαι βουλόμενος, δύνηθείην σῶν τούτῳ τῇ στρατιᾷ οὐτ' αὖ, εἴσοι πάλιν βουλοίμην βοηθῆσαι, ἵ καιος αὖ ἔχοιμι. οὐ πω γὰρ πρὸς ἐμὲ ἡ στρατιὰ διάκειται· καί τοι αὐτὸν σε μάρτυρα σῶν τοῖς θεοῖς δ' ὅσι ποιοῦμαι, ὅπ οὐ τε ἐγὼ ἔχω παρά σοῦ ὧν τοῖς στρατιώτας οὐδὲν, οὔτε ἤπιστα. ὥστε, εἰς τὸ δίλοντα ἐκείνων, οὐ πάλ' ὑπέχουμοι ἀπιστα. ὃ μνημα δ' ἔσοι μὴ ἀποδιδόντος δ' ἔζαοσθαι αὖ, ἢ μὴ χρὴ στρατιῶται ἐμέλλοντα ἑαυτ' σῶα πολαμβάνειν· ἀμχρὸν γὰρ ἦν τάμὲν ἐμὰ διατε πράχεσθαι δ' ἐκείνων

Pulchrū

πρᾶξαι ἐμὲ καλῶς ἔχοντα· ἄλλως τε καὶ τιμώμενον ὑπ' ἐκείνων. καίποτε ἡρακλείδης λῆρος πάντα ἐδόκει εἶναι, πρὸς τὸ ἀργύριον ἔχειν ἕκαστος τρόπου· ἐγὼ δὲ σοῦνι οὐδὲ νομίζω τι αὖ δεῖ, ἄλλως τε καὶ ἄρχοντι καλλίονα δύναμιν οὐδὲ λαμπρότερον, ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης καὶ γενναιότητος. ὁ γὰρ τοῦτα ἔχων, πλουτεῖ μὲν οὐκ ἂν φίλων πολλῶν· πλουτεῖ δὲ ἄλλων βουλομένων γενέσθαι· καὶ οὗ μὲν πράττων, ἔχει τοὺς σῶσθαι σομένους· ἐὰν δέ τι σφαλῇ, οὐ παμίζει τῶν βοηθησόντων· ἀνὰ γὰρ δὴ μήτε ἐκ τῶν ἐμῶν ὄργων καπέμαθες, ὅπι σοὶ ἐκ τῆς ψυχῆς φίλος ἦν, μήτε ἐκ τῶν ἐμῶν λόγων δύνασθαι τοῦτο γνῶναι, ἀνὰ γὰρ τὰ τραπωτῶν λόγοις καπαγνόησον· παρῆσθα γὰρ καὶ ἤκουες ὅις ἔλεγον, οἱ φέγειν ἐμὲ βουλόμενοι· κατηγόρουν μὲν γὰρ μου πρὸς λακεδαιμονίους, ὡς σὲ πρῶ πλείονος ποιοίμην ἢ λακεδαιμονίους· αὐτοὶ δ' ἐνεκάλουν ἐμοὶ, ὡς μᾶλλον ἐλοίμην ὅσους πάντα καλῶς ἔχοι, ἢ ὅσους πάντα ἑαυτῶν· ἔφασαν δέ με καὶ δῶρα ἔχειν παρὰ σοῦ· καίτοι πάντα δῶρα ταῦτα οἶει, πρότερον αὐτοὺς κακόνοι αὖ τινα ἐνιδύντας με πρὸς σὲ ἀπᾶσθαι με ἔχειν παρὰ σοῦ, ἢ προθυμίαν πολλὴν πρῶ σὲ καπανοήσαντας. ἐγὼ μὲν οἶμαι ταῦτας αὐτοῖς δύνοιαν δ' ἢ ἀποδεικνύναι τούτῳ, παρ' οὗ αὐτὸς δῶρα λαμβάνω· σὺ δὲ πρῖν μὲν ὑπηρετῆσαί τί σοι ἐμὲ, ἐδέξω ἡδέως καὶ ὁμμασι καὶ φωνῇ· καὶ ξενίοις καὶ ὅσα ἔσοι τοῦ ὑπαχνούμενος οὐκ ἐνεμπίπλασο· ἐπεὶ δὲ κατέπραξας ἃ ἐβούλου, καὶ γεγένησαι ὅσον ἐγὼ ἐδυνάμην, μέγιστος νῦν μὲν οὐτος ἄπιον ὄντα ἐν τοῖς στρατιώταις τολμᾷς πρόσιμεν· ἀνὰ μὴν ὅτι σοι δόξει ἀποδοῦναι, σὺ δ' ὡς χρόνου διδάξει σε, καὶ αὐτὸν γέσεσθαι οὐκ ἀνέξεσθαι τοῖς σοὶ προεμβούλοις δυέρτεσθαι ὁρῶντας ἐγκαλοῦντας σοι· δέομαι οὖν σου ὅταν ἀποδίδως, προθυμεῖσθαι, ἐμὲ παρὰ τοῖς στρατιώταις τοιοῦτον ποιῆσαι, οἷόν πρὸ καὶ παρέλαβες· ἀκούσας ταῦτα ὁ σοῦνις, κατέπραττο τῷ ὠπίῳ, μὴ πάλιν ἀποδιδόσθαι τὸν μισθὸν· καὶ πῶς τὸν ἡρακλείδην ὑπὸ πλούσιον ἄνα. ἐγὼ γὰρ ἔφην. οὔτι διενοήθην πω ποτὲ ἀποστερῆσαι, ἀποδώσω τέ ἐντοῦθεν πάλιν εἴπερ ὁ ξενοφῶν· ἐπεὶ πίνυν ἀποδόναι βούλῃ, νῦν ἐγώ σοι δέομαι δίἐμοῦ ἀποδίδοναι· καὶ μὴ παριδεῖν με διὰ σὲ αἰσχομοίας ἔχοντα ἐν τῇ στρατιᾷ· νῦν τε καὶ ὅτε πρὸς στρατικόμενος. δῦ δ' ἔπειν ἀνὰ οὐδὲν τοῖς στρατιώταις ἐσπιδίεμὲ ἀπέμπροσθεν, αὖτε μὴν παρ' ἐμοὶ, χιλίοις μόνοις ὀπλίταις ἔχων ἐγὼ σοι τάτε χωρία ἀποδώσω, καὶ ἄλλα ἃ ὑπεσχόμην. ὁ δέ, πάλιν εἶπε· ταῦτα μὲν ἔχ' ἂν οὕτως οὐκ οἷόν τε ἀπόπεμπτε δέ ἡμᾶς· καὶ μὴν ἔφη ὁ σοῦνις, καὶ ἀσφαλέστερον γέ σοι οἶδ' ἂν παρ' ἐμοὶ μένειν ἢ ἀπιέναι. ὁ δέ, πάλιν ἔφην. ἀνὰ τὴν μὲν πρόνοιαν ἐσαινῶ· ἐμοὶ δὲ μένειν οὐκ οἰόν τι· ὅπου δ' αὖ ἐγὼ ἐνπιστότερος ὢ νόμιζε καὶ σοὶ τοῦτο ἀγαθὸν ἔσεσθαι· ἐντοῦθεν λέγει σοῦνις· ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω· ἀνὰ ἢ μικρόν τι· καὶ τοῦτό σοι δίδωμι ἅλαντον· βοῦς δὲ ἑξακοσίους καὶ πρόβατα ἑξ πεντακισχίλια· καὶ αὖ δράκδα ἑξ εἴκοσι καὶ ἑκατόν· τοῦτα λαβὼν καὶ τοὺς τῶν ἀδικησαμένων στόμενος πρὸς λαβὼν, ἅπιθι· γελάσας ὁ ξενοφῶν ἔφη· ἢν οὖν μὴ ἐξαρκῇ τοῦτα ἑξ τὸν μισθὸν, πίνος τάλαντον φήσω ἔχειν· ἆρ' οὐκ ἐπαδῇ μοι καὶ σῶν κίνδυνόν ἐστιν ἀποίητι, ἄμενον φυλάπεσθαι τοὺς ἐχέρους; ἤκουες δὲ πὰς ἀπειλάς· τότε μὲν δὴ αὐτιῦ ἔμφη· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἀπέδωκεν αὐτοῖς ἃ ὑπεσχέτο· καὶ τοὺς τοῦτα ἐλάσοντας σῶν ἐπεμπεν· οἱ δὲ στρατιῶται τέως μὲν ἔλεγον, ὡς ξενοφῶν οἴχοιτο πρὸς σοῦνιν οἰκήσων· καὶ ἃ ὑπέχετο αὐτῷ ἀποληψόμενος· ἐπεὶ δὲ αὖ τὸν ἤκουτα εἶδον, ἤσθησάν τε καὶ προσέθεον· ξενοφῶν δ' ἐπεὶ εἶδε χαρεῖν καὶ πολύνικον, τοῦτα ἔφη καὶ σέσωται δὶ ὑμᾶς τῇ στρατιᾷ, καὶ παραδίδωμι αὐτὰ ἐγὼ ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ διαθέμενοι, διάδοτε τῇ στρατιᾷ· οἱ μὲν οὖν παραλαβόντες, λαφυροπωλας καπαστήσαντες ἐπώλουν· καὶ πολλὴν εἶχον ἀγορὰν· ξενοφῶν δὲ οὐ προσίει· ἀνὰ φανερὸς ἦν οἰκαδε παρασκευαζόμενος· οὐ γὰρ ἦν φος αὐτῷ ἐπιμένειν· προστιθέντες δὲ αὐτῷ οἱ αὖ πάντα οἱ ἐν τῷ στρατεύματι, ἐδέοντο μὴ ἀπελθεῖν, πρὶν ἀναγάγοι τὸ στράτευμα καὶ βίβρωσι παραδοὶ ἐν τοῦ θεν διέπλευσαν ἐς λαμψακον· καὶ ἀπαντᾷ τῷ ξενοφῶντι, δύκλείδης μαντὶς φλιάσιος· κλεαγόρου υἱός· τοῦ τὰ ἐν δυνάμει ἐν λυκείῳ γεγραφότος· οὗτος σῶν ἤδετο τῷ ξενοφῶντι ὅπι ἐσέσωσο· καὶ ἤκοι αὐτῷ, πρὸν χρυσοῦ ἔχειν· ὃ δ' αὐτῷ ἐπιμόπας ἦν· ἢ μὴν ἔσεσθαι, μηδ' ἐφοδίονικανὸν οἰκαδε ἀποίητι, ἀμὴ ἀπόδοτε τὸν ἴασον καὶ ἀμφίσωμον ἔχειν· ὃ δ' αὐτῷ οὐκ ἐπείθετο· ἐπεὶ δὲ πεμψαν λαμψακηνῶν ξένια τῷ ξενοφῶντι καὶ βῦων τῷ πρόλλωνι· παρεσκάσατο τὸν δύκλείδην, ἰδὼν πὰ ἱερὰ ὁ δύκλείδης, εἶπεν ὅπι δεήσοιτο αὐτῷ μὴ εἶναι χρήματα· ἀνὰ δὲ ἔφη· ὅπι καὶ μέλλοι πότε γεγήσεσθαι, φανέρα πέμπρόδιον, ἐὰν μηδὲν ἄλλο, σὺ σωτῷ σῶμα λόγει τοῦτα ὁ ξενοφῶν· ὃ δ' εἶπεν· ἐμπρόδιος γάρ σοι ὁ ζεὺς ὁ μειλίχιός ἐστι· καὶ ἐπήρετο δ' ἤδη πότε θύσοιεν, ὡς παρ' οἶκοι ἔφη δαθεν· ἐγὼ ὑμῖν θύεσθαι καὶ ὁλοκαυτεῖν· ὁ δέ, οὐκ ἔφη ἐξ ὅπου ἀπεδήμησε πεθυκέναι τοῦτῳ τῷ θεῷ· σῶν βούλεσθαι σῶν αὐτῷ θύεσθαι· καὶ ἔφη σῶν οἴσειν ἂν τὸ βέλπον· τῷ δ' ὑστεραίᾳ ὁ ξενοφῶν ἔθυέτο· καὶ ὁλοκαύτει χείρεις τῷ πατρίῳ νόμῳ καὶ καλλιερεῖται· καὶ τούτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφικνεῖται βίτων καὶ ἅμα δύκλείδης χρήματα δώσοντες τῷ στρατεύματι καὶ ξενοῦνται τε τῷ ξενοφῶντι καὶ ἴασον ἔδοτο, πεντήκοντα δ' ἀργυρικῶν· ὑπολύοντες αὐτὸν δὲ ἐξεδίειν πεπρακέναι· ὅπου ἤκουον αὐτὸν ἠδιαθαι τῷ ἴασονι, λυσάμενοι, ἀπέδοσαν καὶ

Cuchdes Lampsacus
Lyceū
Bitō Ophrynié

Troia
Antandrus
Thebes campus
Adramytiū
Certoniū
Atarneg
Cayci Campus
Pergamus

Hellas
Gogylq
Asidates
Daphnagoras

Commia
Parthenii
Apollonia

Itabelius

Proclς

Damaratus

Elaeene
Teuthrania
Carcasus fl.

Parthenicū oppidū

Artimas
Artacamas
Mithridates
Syennesis
Derns
Belesis
Rhoparas
Arbacas
Teribazus
Corylas
Pharnabazus
Senthes

Hesperitę
Caeadichi
Chalybes
Chaldei
Macrones
Colchi
Mossynoeci
Coetę
Tibarem

ταμὴν οὐκ ἤθελον ἀποδιδρᾶναι· ἐνταῦθεν ἐπορεύοντο διὰ τῆς Τροίας· κἀνταῦθα τὴν Ἴδην, ἀφ' ἧς αὐτὴν
ὄρος ἀφικνοῦνται πρῶτον· εἶτα παρὰ θάλατταν πορεύονται τῆς Λυδίας, ἀφ' ἧς βίβλος πεδίον ἐντὸς ἔστιν
δὲ ἀδραμύττιον καὶ χερρωνήσιον, παραπλεύσαντες δὲ καὶ καϊκοῦ πεδίον ἐλθόντες, ὁρμοῦσιν καταλαμβάνουσι
τῆς Λυδίας· ἐντεῦθεν δὲ ξένου τινὸς ξενοφῶν παρ' Ἑλλάδιον γογγύλου μητρὶ οὔσῃ τῇ αὐτοῦ φράζει, ὅτι αὐ-
δάτης ἔστιν ἐν τῷ πεδίῳ αὐτῷ ὁρμῆς· τοῦτον ἐφ' αὑτὸν, ἐλθοι τῆς νυκτὸς σὺν τριακοσίοις αὐτοῦ ἀφ' ἵστ
λαβεῖν αὐτὸν καὶ γυναῖκα καὶ παῖδας· καὶ τὰ χρήματα· ἔνθα δὲ πολλὰ· ταῦτα δὲ καθυπνώσαν-
μένους ἔπεμψε, τούτῳ αὐτῆς αἰτίαν καὶ δαφνάρσῃ, ὃν πρῴην ἐπρίατο· ἔχων οὖν ὁ ξενοφῶν
τούτοις παρ' ἑαυτῷ, ἐβούλετο· καὶ ἀγασθεὶς ὁ Ἱλεὺς μάντις παρὼν, εἶπεν, ὅτι καλλίστας ἔθεν τὰ ἱερὰ αὐ-
τῷ· καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀλύσιμος εἴη· δ' ἐπιμνησθεὶς οὗτος ἐπορεύετο· τούς τε λοχαγοὺς τοὺς μάλιστα φίλους λα-
βὼν, καὶ τοὺς γεγενημένους διαπαντὸς, ὅπως οὗ πρῶτοι αὐτοὺς· σὺν ἐξέρχονται δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλοι
βιασάμενοι ἐξ ἑξακοσίοι· οἱ δὲ λοχαγοὶ ἀπήλαυνον, ἵνα μὴ μάθοι· ἐν τῷ μέρος ὡς ἑτοίμων δὴ χρη-
μάτων· ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο πρὸς τὰς μέσας νύκτας, τὰ μὲν πρόβατα ἦν ἀπὸ ἁρπαγῆς τῆς τύρσιος καὶ χρή-
ματα πολλὰ, ἀνέδρα αὐτούς· παραμελοῦντας, ὡς γὰρ ἀσφαλῆ τὰ αὐτῶν λαβόντες, καὶ τὰ ἐκείνου·
πυρὰ μαχόμενοι δ' ἐπεὶ οὐκ ἐδύναντο λαβεῖν τὴν τύρσιν, ὑψηλὴ γὰρ ἦν καὶ μεγάλη· καὶ πρόμα-
χῶνας καὶ ἄνδρας πολλοὺς καὶ μαχίμους ἔχουσα, διορύττειν ἐπεχείρησαν τὸν τοῖχον· ὁ δὲ τοῖχος
ἦν, ὅσῳ ὁπλίτης πλίνθων γλίνων τὸ εὖρος, ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ διαφώρευκλο· καὶ ὡς τὸ πρῶτον διεφάνη, ἐπα-
παζεν ἔνθεν βουπορῶ πῆς ὀβελίσκω διαμπερὲς, τὸν μηρὸν τοῦ ἐγγύτατα· τοῦδε λοιπὸν ἐκπεδίον
τες, ἐπίουν μὴ δὲ παριέναι ἐπ' ἀσφαλὲς ἦναι· κεκραγότων δ' αὐτῶν καὶ πυρσευόντων ἐκβοηθοῦσι·
ἱππεβέλιος μὲν ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἐκκομαίας· ὁ δὲ τοῦ φρουροὶ καὶ ἱππεῖς ὑρκανίοι· καὶ οὗτοι
βασιλέως μαθοφόροι ὡς ὀγδοήκοντα· καὶ ἄλλοι πελτασταὶ ὡς ὀκτακοσίους· ἄλλοι δ' ἐκ παρθενίου
ἄλλοι δ' ἐξ ἀπολλωνίας καὶ ἐκ τῶν πλησίον χωρίων· καὶ ἱππεῖς· ἐνταῦθα δὴ ὥρα ἦν, ὡς ἔσται ἀ-
φοδος σκοπεῖν· καὶ λαβόντες ὅσοι ἦσαν βοῦς καὶ πρόβατα, ἤλαυνον καὶ τὰ αὐδράποδα ἐντὸς πλη-
σίου ποιησάμενοι, οὐ τοῖς χρήμασιν ἐπιπροσέχοντες τὸν νοῦν, ἀλλὰ μὴ φυγὴ εἴη ἀφοδος, ἅ καταλι-
πόντες τὰ χρήματα ἀποίειν, καὶ οἱ πολέμιοι θρασύτεροι ἦσαν, καὶ οἱ τραπόμενοι ἀμυνόμενοι· νῦν δὲ
ἀπέσωσαν ὡς πολὺ τῶν χρημάτων μαχούμενοι· ἐπεὶ δὲ ὥρα μὲν γογγύλος ὀλίγους μὲν τοὺς ἕλληνας,
πολλοὺς δὲ τοῖς σὺν αὐτῷ ἐξέρχεται καὶ αὐτὸς βία τῆς μητρὸς, τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἔχων· βου-
λόμενος συμβαλεῖν τοῦ ὄρους· σπεύδοντος δὲ καὶ πρόκλης ἐξ ἐλισσάρνης, καὶ τυδραίας ὁ ἀπὸ θα-
μέρα του· οἱ δὲ πρῶτοι ξενοφῶντα ἐπεὶ πανσάμενοι ἦσαν ἔπεζον ὑπὸ τῶν τεθυμάτων καὶ σφενδονῶν πορεύ-
μενοι κύκλῳ, ὥσπερ τὰ ὄμματα ἔχοιεν πρὸ τῶν τεθυμάτων, μόλις διαβαίνουσι τὸν καρκάσον ποταμὸν·
πτερωμένοι ἐγγὺς οἱ ἡμίσεις· ἐντεῦθεν καὶ ἀγασθεὶς συμφάλιος λοχαγὸς πτήσκετο, τὸν πανσ-
τα χρόνον μαχόμενος πρὸς τοὺς πολεμίους· καὶ διασώζονται αὐδράποδα ὡς διακόσια ἔχοντες· καὶ
πρόβατα ὅσου θύματα· τῇ δ' ὑστεραίᾳ θυσάμενος ὁ ξενοφῶν, ἐξάγει νύκτωρ πᾶν τὸ στράτευμα ὅπως
ὅτι μακροτάτην ἔλθοι τῆς λυδίας, ὡς τε μὴ διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι φοβεῖσθαι, ἀλλὰ φυλακτέον· ὁ δ' ἀσ-
δάτης ἀκούσας ὅτι πάλιν ἐπ' αὐτὸν πεπύσθαι ἐπὶ ξενοφῶν, καὶ πανσὶ τῷ στρατεύματι ἥξει, ἐξαυλί-
ζεται ὡς κώμας ὑπὸ τὸ παρθενικὸν πολίσματα ἔχούσας· ἐντεῦθεν οἱ πρῶ ξενοφῶντα, συμπορεύ-
χαίουσιν αὐτῷ, καὶ λαμβάνουσιν αὐτῶν, καὶ γυναῖκα καὶ παῖδας καὶ τοῖς ἵπποις· καὶ πανσὶ τὰ πρό-
πα· καὶ οὕτω τὰ πρόπερα ἱερὰ ἐθύσατο πάλιν ἀφικνοῦνται ὡς τὸν γάμον· ἐνταῦθα τὸν θεὸν ἵπ-
άσατο ὁ ξενοφῶν· σὺν ἔστρατον γὰρ καὶ οἱ λάκωνες, καὶ οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται, καὶ οἱ στρα-
τιῶται, ὥς τε ἐξαίρετα λαμβάνειν καὶ ἵπποις καὶ ζεύγη, καὶ τἄλλα, ὥς τε ἱκανὸν ἦναι καὶ ἄλλον ἔτι
δὲ τριεῖν· ἐκ τούτου βίβλον παρατενόμενος, παρέλαβε τὸ στράτευμα· καὶ συμμίξας τῷ ἄλλῳ ἑλλη
νικῷ, ἐπολέμει πρὸς πασαφέρνην καὶ φαρνάβαζον· ἀφ' οὗ δὴ τῆς βασιλέως χώρας ὅσην ἐπάλ
βομεν, λυδίας, ἀρτίμας· φρυγίας, ἀρταπάτας· λυκαονίας καὶ καππαδοκίας μυριάδας· μιλικίας
συέννεσις· φοινίκης καὶ ἀραβίας, δ' ἔρυης· συρίας καὶ ἀσσυρίας βέλεσις· βαβυλῶνος, ῥωπαράς· μηδεί
ας, ἀρβάκας· φασιανῶν καὶ ἑσπερι ἵππων, τηρίβαζος· καρδούχων τε καὶ χαλύβων καὶ χαλδαίων· καὶ μά
κρωνες, καὶ κόλχοι, καὶ μοσσυνοικοι· καὶ κοιτῶν καὶ βαρνοί, αὐτόνομοι· παφλαγονίας, κορύλας·
βιθυνῶν φαρναβάζος· πάντων ἀνθρώπων θρακῶν, σθένης· ἀριθμὸς συμπάσης τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβάσεως καὶ
καταβάσεως, γίνονται διακόσιοι δέκα πέντε· παρασάγγαι χίλιοι ἑκατὸν πεντήκοντα· σταδία τρι-
μύρια πεντακισχίλια, διακόσια πεντήκοντα πέντε· χρόνου μῆνες τῆς ἀναβάσεως καὶ καταβά-
σεως, ἐγένοντο τρεῖς μῆνες.

Ξενοφῶντος κύρου ἀναβάσεως ἕβδομον· τέλος.

An sit apud Valerium Flaccum legendum coetę alias traxere manus.

Accusatio Socratis

Socratis dæmonium

Δαιμονίαν

Πολλάκις ἐθαύμασα, πῇ ποτε λόγοις ἀθηναίους ἔπεισαν οἱ γραψάμενοι
σωκράτην, ὡς ἄξιος εἴη θανάτου τῇ πόλει· ἡ μὲν γὰρ γραφὴ κατ' αὐτοῦ τοιά
δε τις ἦν· ἀδικεῖ σωκράτης· ὅτι μὲν οὐ πολλοὺς νομίζει θεοὺς, οὐ νομίζων· ἕτε
ρα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσφέρων· ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέους διαφθείρων· τρεῖς
τον μὲν οὖν ὡς οὐκ ἐνόμιζεν οὓς ἡ πόλις νομίζει θεοὺς, ποίοις τε ἔχρήσαν-
το τεκμηρίοις· δῆλον γὰρ φανερὸς ἦν πολλάκις μὲν οἰκοι, πολλάκις δὲ καὶ
ἐν τοῖς κοινοῖς τῆς πόλεως βωμοῖς, καὶ μαντικῇ χρώμενος, οὐκ ἀφανὴς ἦν·
διεβεβρύλητο γὰρ, ὡς φαίη σωκράτης τὸ δαιμόνιον ἑαυτῷ σημαίνειν· ὅθεν
δὴ καὶ μάλιστά μοι δοκοῦσιν αὐτῷ ἀγράμματοι ἀγράμματοι εἶναι, καινὰ δαιμόνια εἰς φέρειν· ὁ δ' οὐδὲν καινότερον ἐποίε
ρε τῶν ἄλλων, ὅσοι μαντικὴν νομίζουσι τοῖς τε οἰωνοῖς χρῶνται καὶ φήμαις καὶ συμβόλοις καὶ θυσίαις·
οὗτοί τε γὰρ οὐ πολλὰ μβαίουσιν, οὐ γὰρ ὀρνίθας οὐδὲ τοὺς ἀπαντῶντας ἀδύνατα τὰ συμφέροντα τοῖς
μαντευομένοις, ἀλλὰ τοὺς θεοὺς διὰ τούτων αὐτὰ σημαίνειν· κἀκεῖνος οὕτως ἐνόμιζεν· ἀλλ' οἱ μὲν πλεί
στοι φασὶν, ὑπὸ τῶν ὀρνίθων καὶ τῶν ἀπαντώντων· ἀποτρέπεσθαι τε καὶ προτρέπεσθαι σωκράτης
δ' ὡς παρεγίγνωσκεν, οὕτως ἔλεγε, τὸ δαιμόνιον γὰρ ἔφη σημαίνειν· καὶ πολλοῖς τῶν ξυνόντων προ
έβλε· τὰ μὲν ποιεῖν, τὰ δὲ μὴ ποιεῖν· ὡς τοῦ δαιμονίου προσημαίνοντος· καὶ τοῖς μὲν πειθομένοις αὐτῷ
ὠφέρει· τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις μετέμελε· καίτοι τίς οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν αὐτὸν, βούλεσθαι μήτ'
ἠλίθιον μήτ' ἀλαζόνα φαίνεσθαι τοῖς οἰκείοις· ἐδόκει δ' ἂν ἀμφοτέρα ταῦτα, ἃ προαγορεύων ὡς
ὑπὸ θεοῦ φαινόμενα καὶ οὐ φιλοσόφως ἐφαίνετο· ἦν γὰρ οἶμαι ὅπου οὐκ ἂν προέλεγεν, ἵνα μὴ ἐπὶ ψευδεσιν ἀλη
θεύσειν· ταῦτα δὲ, τίς ἂν ἄλλο πιστεύσειεν, ἢ θεῶν· πιστεύων δὲ θεοῖς, πῶς οὐκ ἦναι θεοὺς ἐνόμιζεν· ἀλ
λὰ μὴν ἐποίει καὶ τάδε, πρὸς τοὺς ἄπιστοῦντας· τὰ μὲν γὰρ ἀναγκαῖα σπεύδουλε· καὶ πρᾶττειν
ὡς ἐνόμιζεν ἄριστ' ἂν πραχθῆναι· πολὺ δὲ τῶν ἀδήλων ὅπως ἀποβήσοιτο μαντευομένους ἔπεμπεν· ἢ προ
πία· καὶ τοὺς μέλλοντας οἴκους τε καὶ πόλεις καλῶς οἰκήσειν, μαντικῆς ἔφη προσδεῖσθαι· τεκτονι
κὸν μὲν γάρ, ἢ χαλκευτικὸν, ἢ γεωργικὸν ἢ ἀνθρώπων ἀρχικὸν ἢ τῶν τοιούτων ὄργανα ἐξεταστικὸν ἢ λο
γιστικὸν ἢ οἰκονομικὸν ἢ στρατηγικὸν γενέσθαι· πάντα τὰ τοιαῦτα μαθήματα καὶ ἀνθρώπου γνώμη
ἀρετία ἐνόμιζεν εἶναι· τὰ δὲ μέγιστα τῶν ἐν τούτοις, ἔφη, θεοὺς, ἑαυτοῖς καταλελείφθαι· ὧν οὐδὲν
δῆλον εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, οὔτε γάρ τοι καλῶς ἀγρὸν φυτεύσας μόνον δῆλον ὅστις κατασώσεται, οὔ
τε τῷ καλῶς οἰκίαν οἰκοδομησάμενον, δῆλον ὅστις οἰκήσει· οὔτε τῷ στρατηγικῷ δῆλον ἃ συμφέρει
στρατηγεῖν οὔτε τῷ πολιτικῷ, δῆλον, ἃ συμφέρει τῆς πόλεως προστατεῖν· οὔτε τῷ καλὴν γήμαν
τι· γυναῖκα δῆλον· ἃ διὰ ταύτην αἱρήσεται· οὔτε τῷ δύνασθαι ἐν τῇ πόλει κυβερνᾶς λαβεῖν
δῆλον ἃ διὰ τούτου γενήσεται τῆς πόλεως· τοὺς δὲ μηδὲν τῶν τοιούτων οἰομένους εἶναι δαιμόνιον· ἀνα
πάντας τῆς ἀνθρωπίνης γνώμης, δαιμονᾶν ἔφη· δαιμονᾶν δὲ καὶ τοὺς μαντευομένους, ἃ τοῖς ἀνθρώ
ποις, ἐδωκαν οἱ θεοὶ, μαθεῖν διακρίνειν· οἷον εἴ τις ἐπερωτῴη, πότερον ἐπὶ ἅμαξαν ἡνιοχεῖν ἄμεινόν ἐστι ζεύ
γος λαβεῖν κρεῖττον, ἢ μὴ ἐπὶ τὰ ἅμαξαν, ἢ πότερον ἐπὶ τὰ ἅμαξαν κυβερνᾶν ἄμεινον τὴν ναῦν κρεῖττον λα
βεῖν ἢ μὴ ἐπὶ τὰ ἅμαξαν· ἃ ἐξεστιν ἀριθμήσαντας ἢ μετρήσαντας, ἢ στήσαντας, δῆλα εἶναι, τοὺς τὰ τοιαῦτα
παρὰ τῶν θεῶν συνθαμωμένους, ἀθέμιτα ποιεῖν ἡγεῖτο· ἔφη δὲ δεῖν, ἃ μὲν μαθόντας ποιεῖν ἔδωκαν
οἱ θεοὶ, μαθόντας· ἃ δὲ μὴ δῆλα τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶ περιᾶσθαι διὰ μαντικῆς παρὰ τῶν θεῶν συνθά
νεσθαι· τοὺς θεοὺς γὰρ οἷς αὐτῶν ἵλεως σημαίνειν· ἀεὶ μὲν ἦν ἐν τῷ φανερῷ· πρῶτ
τε γὰρ ἅς τοὺς πρώτους καὶ τὰ γυμνάσια εἶη· καὶ παιδούσης ἀγορᾶς ἐκεῖ φανερὸς ἦν· καὶ τοῖς πλεί
στοις τῶν ἡμέρας ἦν ὅσου μέλλοι σῶς ἔσεσθαι καὶ ἔλεγε μὲν ὡς τὸ πολὺ τοῖς δὲ βουλομένοις
ἔξῆν ἀκούειν· οὐδενὸς δὲ πώποτε σωκράτους οὐδὲν ἀσεβὲς, οὐδ' ἀνόσιον, οὔτε πράττοντος εἶδεν, οὔτε
λέγοντος ἤκουσεν· οὐδὲ γὰρ περὶ τῆς τῶν πάντων φύσεως ἢ περὶ τῶν ἄλλων οἷς μέλεσι διελέγετο σκο
πῶν· ὅπως οἷόν καλούμενος ὑπὸ τῶν σοφιστῶν κόσμος ἔφυ· καὶ τίσιν ἀνάγκαις ἕκαστα γίνεται τῶν
οὐρανίων· ἀλλὰ καὶ τοὺς φροντίζοντας τὰ τοιαῦτα, μωραίνοντας ἐπεδείκνυεν· καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν
ἐσκόπει· πότερα ποτὲ νομίσαντες ἱκανῶς ἤδη τἀνθρώπινα δεδέναι φρονοῦσιν αὖ περὶ τοιούτ
φροντίζειν ἢ πάντες ἀνθρώπινα παρέντες· τὰ δαιμόνια δὲ σκοποῦντες· ἠρροῦντο τὰ πρόσηκοντα πράτ
τειν· ἐθαύμαζε δ' ἃ μὴ φανερὸν αὐτοῖς ἐστιν· ὅτι ταῦτα οὐ δυνατὸν ἐστιν ἀνθρώποις εὑρεῖν· ἐπεὶ καὶ
τοὺς μέγιστον φρονοῦντας αὖ περὶ τούτων λέγειν, οὐ ταὐτὰ δοξάζειν ἀνοήτους· ἀνὰ τοὺς μαινομένους
ὁμοίως διακεῖσθαι πρὸς ἀνοήτους· τῶν τε γὰρ μαινομένων, τοὺς μὲν, οὐδὲ τὰ δεινὰ δεδιέναι· τοὺς δὲ καὶ
τὰ μὴ φοβερὰ φοβεῖσθαι καὶ τοῖς μὲν οὐδὲν ἐν ὁχλῳ δοκεῖν ἀσχολὸν εἶναι λέγειν ἢ ποιεῖν ὁτιοῦν· τοῖς
δὲ οὐδ' ἐξιτητέον εἶναι δοκεῖν καὶ τοὺς μὲν, οὔτε ἱερῶν, οὔτε βωμῶν, οὔτε ἄλλων θείων

οὐδὲν τιμᾷ· τοὺς δὲ καὶ λίθους καὶ ξύλα τὰ τυχόντα καὶ θηρία σέβεσθαι τῶν τε πρὸ τῶν παίδων φύ-
σεως μειρακιώδη. τοῖς μὲν δοκεῖν εἶναι μόνον τὸν θεὸν εἶναι· τοῖς δ' ἄπειρα τὸ πλῆθος· καὶ τοῖς μὲν ἀεὶ κι-
νεῖσθαι τὰ πάντα· τοῖς δ' οὐδὲν αὐτῶν ποτε μεταβάλλειν· καὶ τοῖς μὲν τὰ πάντα γίγνεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι· τοῖς
δὲ οὔτ' ἂν γένεσθαί ποτε οὐδὲν· οὔτ' ἀπολεῖσθαι. ἐσκόπει δὲ πρὸς αὐτῶν καὶ τάδε ἄρ' ὡς περὶ τ' ἀνθρώ-
πεια μανθάνοντες ἢ μᾶλλον τυφλοὶ ἐφαίνοντο; ἢ οὐκ ἐπῄδων ὅτι ἂν μάθωσιν ἑαυτοῖς τε καὶ τῶν ἄλλων ὅτῳ ἂν βούλωνται χρῆ-
σθαι· οὕτω καὶ οἱ τὰ θεῖα ζητοῦντες νομίζουσιν ἐπειδὰν γνῶσιν οἷς ἀνάγκαις ἕκαστα γίγνεται, χρῆ-
σθαι ὅταν βούλωνται καὶ ἀνέμοις καὶ ὕδασι καὶ ὥραις καὶ ὅτου δ' ἄν ἄλλου δέωνται τῶν τοιούτων, ἢ
τοιούτων μέν οὐδὲν οὐδ' ἐλαττοῦσιν· ἀρκεῖ δ' αὐτοῖς γνῶναι μόνον ἢ ἴσον τοιούτων ἕκαστα γίγνεται· πρὸ
μὲν οὖν ἴσον τὰ πράγματα δυνάμωμαι, τοιοῦτα ἐλεγεν· αὐτὸς δὲ πρὸ τῶν ἀνθρωπείων αὐεὶ διελέγε-
το σκοπῶν· τί εὐσεβές· τί ἀσεβές· τί καλόν, τί αἰσχρόν, τί δίκαιον, τί ἄδικον, τί σωφροσύνη, τί μανία,
τί ἀνδρεία, τί δειλία, τί πόλις, τί πολιτικός, τί ἀρχὴ ἀνθρώπων· τί ἀρχικὸς ἀνθρώπων· καὶ πρὸ τ' ἄλ-
λων ἃ τοὺς μὲν ἡδέως ἠγεῖτο καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἶναι· τοὺς δ' ἀγνοοῦντας ἀνδρα προδήδεις ἀδι-
κώως κεκλῆσθαι· ὅτι μὲν οὖν μὴ φανερὸς ἦν ὅπως ἐγίγνωσκεν· οὐδὲν θαυμαστόν· ὑπὲρ τούτων πρὸ
αὐτοῦ παραγαγὼν τοὺς δικαστάς· ὅτι δὲ καὶ τῆς ἥδιστα, οὐ θαυμαστόν, ἅμα τούτων ἐνεθυμήθησαν·
Βουλεύσας γάρ ποτε, καὶ τὸν βουλευτικὸν ὅρκον ὀμόσας ἐν ᾧ ἦν κατὰ τοὺς νόμους βουλεύσειν ὅπῃ ἄ-
της ἐν τῷ δήμῳ τὸ πλῆθος· ἐπιθυμήσαντος τοῦ δήμου παρὰ τοὺς νόμους, ἐννέα στρατηγὸς μὰ Δία φῶ-
τὸς ἀμφὶ θρασύλλου καὶ θρασυβούλου ἀποδεῖξαι καὶ καὶ ἐπιθέσθαι, οὐκ ἠθέλησεν ἐπιορκῆσαι· ὀργιζομένου μὲ-
ου τοῦ δήμου· πολλῶν δὲ καὶ δυνατῶν ἀπειλούντων· ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ ἐποιήσατο δύρκειαν ἢ χα-
ρίσασθαι τῷ δήμῳ παρὰ τὸ δίκαιον καὶ φυλάξασθαι τοὺς ἀφλοῦντας, καὶ γὰρ ἐπιμελεῖσθαι θεοὺς
ἐνόμιζεν ἀνθρώπων· οὐχ ὃν τρόπον οἱ πολλοὶ νομίζουσιν· οὐ τοι μὲν γάρ, οἷον τοὺς θεοὺς, τὰ μὲν ἡδὺ
νουσι τὰ δ' οὐκ ἡδέως· σωκράτης δὲ καὶ τὰ μὲν ἠγεῖτο θεοὺς ἡδέως τὰ δὲ λεγόμενα καὶ πραττόμενα.
καὶ τὰ σιγῇ βουλεύόμενα· καὶ τὰ χοὺ δὲ πορεύεσθαι καὶ σημαίνειν τοῖς ἀνθρώποις πρὶν τ' ἀνθρωπείων
καὶ θείων θαυμάζων οὕτως ὅπως τις ἐπιστήσεται ἀθανάτοις σωκράτην πρὸς τοὺς θεοὺς μὴ σωφρονεῖν, τὸν ἀ
σεβεῖς μὲν οὐδέ ποτε πρὸς τοὺς θεοὺς οὔτ' ἔργῳ οὔτε πράξαντα· τοιοῦτα δὲ καὶ λέγοντα καὶ πρά-
τοντα πρὶν θεῶν, οἷα, τίς ἂν καὶ λέγων καὶ πράττων εἴη τε καὶ νομίζοιτο δυσεβέστατος· θαυμαστὸν δὲ
φαίνεταί μοι καὶ τὸ πειθὼ ἄνθρωπους, ὡς σωκράτης τοὺς νέους διέφθειρεν· ὃς πρὸς τοῖς ἕρημένοις· πρῶ-
τον μὲν ἀφροδισίων καὶ γαστρὸς, πολὺ πάντων ἀνθρώπων ἐγκρατέστατος ἦν· εἶτα πρὸς χειμῶνα καὶ θέ-
ρος καὶ πάντας πόνους καρτερικώτατος· ἔπειθε δὲ πρὸς τὸν μετρίων δεῖσθαι παιδεύων, οὕτως,
ὥστε πολὺ μικρὰ κεκτημένος· πολὺ ῥᾳδίως ἔχειν ἅπασιν· πῶς οὖν οὗτος ὢν τοιοῦτος, ἄλλους ἂν
ἢ ἀσεβεῖς, ἢ παρανόμους, ἢ λίχνους, ἢ ἀφροδισίων ἀκρατεῖς, ἢ πρὸς τὸ πονεῖν μαλακοὺς ἐποίησεν·
ἀνὴρ ἔπειθε μὲν τοὺ ἴσον πολλοὺς, ἀρετῆς ποιήσας ἐπιθυμεῖν καὶ ἐλπίδας παρέχων αὐτὸς ἐαυτοῦ ἴσον ἐπι-
μελοῦντας, καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἔσεσθαι· καίπερ οὐδ' ἔπω πω πρότερον ὑπέσχετο διδάσκαλος εἶναι τού-
του· ἀλλὰ τῷ φανερὸς εἶναι τοιοῦτος ὤν, ἐλπίζειν ἐποίει τοῖς σὺν διατρίβουσιν ἑαυτῷ μιμουμένους ἐκεῖ-
νον, τοιούς δὲ γενέσθαι· ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ σώματος, αὐτός τε οὐκ ἠμέλει· τοὺς τε ἀμελοῦντας οὐκ ἐ-
πῄνει· τὸ μὲν οὖν ὑπερεσθίοντα, ὑπερπονεῖν ἀποδοκίμαζε· τὸ δ', ὅσα δ' ἡδέως ἡ ψυχὴ δέχεται, τού-
τοις κατὰ τὸ σῶμα ἐκπονεῖν ἐδοκίμαζε· τοῦτον γὰρ τὴν ἕξιν ὑγιεινήν τε καὶ εὐάγωγον εἶναι καὶ τὴν τῆς ψυχῆς εὖ
μέλεσθαι, οὐκ ἐμποδίζειν ἔφη· ἀλλ' οὐ μὴν θρυπτικός γε, οὐδὲ ἀλαζονικὸς ἦν, οὔτ' ἀμπεχόνη· οὐδὲ ὑποδέ-
σει· οὔτε τῇ ἄλλῃ δίαιτῃ· οὐ μὴν οὐδ' ἐρᾶσθαι χρήματος τινος ἐποίει· ἴσον μὲν γὰρ ἄλλων κτῆ-
ματῶν ἐκράτει· χρὸς δὲ ἑαυτὸν ἐπιθυμοῦντας, οὐκ ἐᾶν ἐποίει τὰ χρήματα· τοῦτο δ' ἀπεῖχε μάλιστα τῶν
ἐλευθερίας ἐπιμελεῖσθαι· χρὸς δὲ λαμβάνοντας τὴν ὁμιλίας μισθὸν αὐδραποδίζεσθαι ἑαυτῶν ἐποίει·
λέ· διὰ τοῦ αἰσχρὸν ἐστι τοῖς ἄνθρωποις ἐπὶ τούτῳ χάριν ἔχειν ὅτῳ ἂν λαβοῦσι τὸν μισθὸν ἐθέλωσι δ' ἐπὶ τῇ ἀρ-
τῇ ἐπαγγελόμενος ἀργύριον πράττοιτο· καὶ μὴ νομίζοιτο μέγιστον κέρδος ἕξειν, φίλον ἀγαθὸν κτῆ-
σάμενος, ἀπὸ φοβοῖτο· μὴ ὁ γενόμενος καλὸς καὶ ἀγαθὸς τῷ πάντα μέγιστα εὐεργετήσαντι μὴ τὴν μεγί-
στην χάριν ἐξοι· σωκράτης δὲ ἐπαγγείλατο μὲν οὐδενὶ πώποτε τοιοῦτον οὐδέν· ἐπίστατο δὲ τῷ ζυγόντων
ἑαυτῷ τοὺς ἀπὸ τοῦ ἐξαμῶνος ἄπορ αὐτὸς ἐδοκίμαζεν ὃς τὸν πάντα βίον, ἑαυτῷ τε καὶ ἄλλοις φίλοις
ἀγαθοὺς ἔσεσθαι· πῶς αὖ οὖν ὁ τοιοῦτος αὐτὸς διαφθείροι τοὺς νέους ἢ μὴ ἄρα ἡ τῆς ἀρετῆς ἐπιμέλεια
διαφθορά ἐστιν· ἀλλὰ νὴ Δία ὁ κατήγορος ἔφη ὑπερορᾶν ἐποίει τῶν καθεστώτων τοὺς νόμων τοὺς σὺν ὄντας·
λέγων ὡς μωρὸν εἶναι τοὺς μὲν τῆς πόλεως ἄρχοντας ἀπὸ κυάμου καθίστασθαι κυβερνήτην δὲ μηδὲ
να θέλειν κεχρῆσθαι κυαμεύτῳ, μηδὲ τέκτονι μὲν ἀναθεῖναι, μηδὲ ἐπ' αὐλητῇ, μηδὲ ἐπ' ἄλλα τοιαῦτα· πολλῷ ἐλάτ-
τονας βλάβας ἁμαρτανόμενα ποιεῖ, τῶν πρὸς τὴν πόλιν ἁμαρτανόμενων· τοὺς δὲ τοιούτους λό-
γους ἐπαύρειν ἔφη τοὺς νέους καταφρονεῖν τῆς καθεστώσης πολιτείας καὶ ποιεῖν βιαίους· ἐγὼ δ' οἶμαι
τοὺς φρονίμους ἀσκοῦντας καὶ νομίζοντας ἱκανοὺς ἔσεσθαι τὰ συμφέροντα διδάσκειν τοῖς πολίταις,

Thrasyllus
Erasinides

ζευπτικὸς
ὑποδεσ
δασιχρημάτους

ἥκιστα γίγνεσθαι βιαίους, ἡδόμενος, ὅπῃ τῇ μὲν βίᾳ προσιόντες ἔχεσθαι καὶ κίνδυνοι· διὰ δὲ τοῦ πείθειν ἀ-
κινδύνως τε καὶ μετὰ φιλίας ταῦτα γίγνεται· οἱ μὲν γὰρ βιαζόμενοι, ὡς ἀφαιρεθέντες μισοῦσιν· οὗτοι
δὲ φρονοῦντα ἀσκοῦντων τὸ βιάζεσθαι, ἀλλὰ τὸν ἰσχὺν αὐτοῦ γνώμης ἐχόντων· τὰ τοιαῦτα πράττειν
ἐστὶν ἀμφὶ μὴν καὶ συμμάχων· ὁ μὲν βιάζεσθαι πολεμῶν, δέοιτ' ἂν οὐκ ὀλίγων· ὁ δὲ πείθειν δυναμέ-
νος, οὐδ' ἑνός· καὶ γὰρ μόνος ἠναγκάσθη πείθειν καὶ φονεύειν δὲ τοὺς τοιούτους ἥκιστα συμβαί-
νει· πῆς γὰρ ἀποκτεῖναί τινα βούλοιτ' ἂν μᾶλλον, ἢ ᾧ ἂν πειθομένῳ χρήσασθαι· ἀνὴρ ἔφη γε ὁ κατήγορος
σωκράτη καὶ ὁ μελὰ τεννῶν, κριτίας τε καὶ ἀλκιβιάδης· μεῖσται κατὰ τὴν πόλιν ἐποίησάτην· κρι-
τίας μὲν γάρ, ὅσῳ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πλεονεκτήσατός τε καὶ βιαιότατος ἐγένετο· ἀλκιβιάδης
δὲ αὖ, ὅσῳ ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πλῶν, ἀκρατέστατος καὶ ὑβριστότατος καὶ βιαιότατος· ἐγὼ δ' ἡμῖν
τι κακὸν ἐκείνων τὴν πόλιν ἐποίησάτην, οὐκ ἀπαλογήσομαι, τὴν δὲ πρὸς σωκράτην σύνουσίαν αὐ-
τοῖν ὡς ἐγένετο δίκην ἡσόμαι· ἐγενέσθην μὲν γὰρ δὴ τῶν αἰδοίων τούτων φύσει φιλοτιμότατα πάντων ἃ
θνητῶν βουλομένω τε πάντα δι' ἐαυτῶν πράττεσθαι καὶ πάντων ὀνομαστότατω γενέσθαι· ἠθέλησαν δὲ
σωκράτην ἀπὸ ἐλαχίστων μὲν χρημάτων αὐτάρκεστατα ζῶντα τῶν ἡδονῶν δὲ πασῶν ἐγκρατέστα-
τον ὄντα τοῖς δὲ διαλεγομένοις αὐτῷ πᾶσι χρώμενον ἐν τοῖς λόγοις ὅπως βούλοιτο ταῦτα δὲ ἐρῶντε
καὶ ὅντε οἷω προειρηκάτον· πότερόν τις αὐτὼ φῇ τοῦ βίου τοῦ σωκράτους ἀπεθυμήσαντε καὶ τῆς σω-
φροσύνης ἧν ἐκείνος ἔχεν ὀρέξασθαι τῆς ὁμιλίας αὐτοῦ ἢ νομίσαντε· ἃ ὁμιλήσαντην ἐκείνῳ, γενέ-
σθαι αὖ ἱκανωτάτω λέγειν τε καὶ πράττειν· ἐγὼ μὲν γάρ οὐδ' ἂν οἶμαι θεοῦ δίδόντος αὐτοῖς, ἢ ζῆν ἢ ὅλον
τὸν βίον ὥς πρόζῶντα σωκράτην ἑώρων, ἢ πεθνάναι, ἑλέσθαι ἂν αὐτὼ μᾶλλον πεθνάναι· δῆλα δ' ἔγε
νεσθην, ἐξ ὧν ἐπράξατην· ὡς πρὸς γὰρ τάχιστα κρείττονε τῶν συγγιγνομένων ἡγησάσθην εἶναι, δοῦς
ἀπορωτάτω σωκράτους, ἐπράττετην τὰ πολιτικὰ ὡς πρὸς ἕνεκα σωκράτους ὡρεχθην· ἴσως οὖν
εἴποι τις ἂν πρὸς ταῦτα ὅτι χρὴν τὸν σωκράτην μὴ πρότερον τὰ πολιτικὰ διδάσκειν τοὺς σύνοντας
ἢ σωφρονεῖν· ἐγὼ δὲ πρὸς τοῦτο μὲν οὐκ ἀπλέγω· πολλοὺς δὲ τοὺς διδάσκοντας ὁρῶ διδόντας δίκην
τε τοῖς μανθάνουσιν· ἢ πρὸ οὐ τοὶ τοιοῦτον ἃ διδάσκουσι, καὶ πρὸ λόγου προβιβάζοντας· οἶδα δὲ
καὶ σωκράτην δεικνύντα τοῖς ξυνοῦσιν ἑαυτὸν καλὸν καὶ ἀγαθὸν ὄντα καὶ διαλεγόμενον καλιστα πρὸ
ἀρετῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρωπίνων· οἶδα δὲ κἀκείνῳ σωφρονοῦντι, ἐξὸν σωκρατεῖ συνεῖναι, οὐ φο
βουμένῳ μὴ ζημιοῖντο ἢ παιοίντο ὑπὸ σωκράτους· ἀνοίομαι τε πρατιστον εἶναι, τοῦτο πρᾶττειν·
ἴσως ἂν εἴποιεν ἄλλοι τῶν φασκώντων φιλοσοφεῖν· ὅπου οὐκ ἀπορεῖ ὁ δίκαιος ἄδικος γένοιτο·
οὐ δὲ σώφρων ὑβριστής, οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν ὧν μαθητός ἐστιν ὁ μαθὼν ἀνεπιστήμων ἀπορεῖ γένοιτο· ἐ-
γὼ δὲ πρὸς τούτων οὐκ οὕτω γιγνώσκω· ὁρᾶ γὰρ ὡς πρὸ τὰ τοῦ σώματος ὄργανα, τοὺς μὲν τὰ σώματα ἀ-
σκοῦντας οὐ δυναμένους ποιεῖν, οὕτω καὶ τῆς ψυχῆς ὄργανα τοὺς μὲν τὴν ψυχὴν ἀσκοῦντας, οὐ δυ
ναμένους, οὔτε γὰρ ἃ δεῖ πράττειν, οὔτε ὧν δεῖ ἀπέχεσθαι δύνανται· διὸ καὶ τοὺς θεοὺς οἱ πατέρες·
καὶ ὅσοι σώφρονες εἰσὶν αὐτοὺ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων· ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὁμιλίαν ἀσκοῦσιν οὗ
σαν τῆς ἀρετῆς· τὴν δὲ τῶν πονηρῶν καταλύουσιν· μαρτυρεῖ δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ὅ, τι λέγων· ἐσθλῶν
μὲν γὰρ ἀπ' ἐσθλὰ διδάξεαι· ἢν δὲ κακοῖς συμμιγῆς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον καὶ ὁ λέγων· αὐτὰρ
ἀνὴρ ἀγαθὸς, τό τε μὲν κακὸς, ἄλλοτε δ' ἐσθλός· καὶ γὼ μαρτυρῶ τοῦτο· ὁρῶ γὰρ ὡς πρὸ τοὺς ἐν μέ-
σῳ τε ποιουμένους ἑαυτῶν τοὺς μὴ μελετῶντας αὐτὰ λανθανομένους οὕτω καὶ τῶν διδασκαλικῶν λόγων
τοῖς ἀμελοῦσι, λήθην ἐγγιγνομένην· ὅταν δὲ τῶν γυνεστικῶν λόγων ἀπολάβωσι τὰς ἀπολείπουσι καὶ
ὧν ἡ ψυχὴ ἀσχουσα τῆς σωφροσύνης αὐτὰ μεῖ· τούτων δὲ ἐπιλαθόμενον οὐδὲν θαυμαστὸν καὶ τῆς
σωφροσύνης ἀπολαβεῖν· ὁρῶ δὲ καὶ τοὺς ἐς φιλοσοφίαν προαχθέντας καὶ τοὺς ἐς ἕρωτας ἐγκυλιαθέν
τας ἥκιστ' ἂν δυναμένους τῶν τε διὸ λόγων ἐπιμελεῖσθαι καὶ τῶν μὲν διὸ λόγων τὰ ἀπέχεσθαι· πολλοὶ γὰρ καὶ
χρημάτων δυναμένοι φείδεσθαι περὶ ἕρωτος, ἁραθέντες οὐκέτι δύνανται καὶ τὰ χρήματα, καπαναλώ
σαντες, ὧν πρόσθεν ἀπεῖχοντο κερδῶν· αἰσχρὰ νομίζοντες εἶναι, τούτων οὐκ ἀπέχονται· ὡς δὲ οὐκ ἐνὸν ἔχε τὰ σωφρονίσαντα πρόσθεν, αὖθις μὲν σωφρονεῖν· ἀνάπαλ μὲν οὖν ἐμοιγε δοκεῖ, τὰ καλὰ
καὶ τὰ ἀγαθὰ ἀσκητὰ εἶναι οὐκ ἥκιστα δὲ σωφροσύνην· ἐν τῷ γὰρ αὐτῷ σώματι, συμπεφυτευμένα
τῇ ψυχῇ αἱ ἡδοναί, πείθουσιν αὐτὴν μὴ σωφρονεῖν, ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἑαυτὰς τε καὶ σώματι χαρί-
ζεσθαι· καὶ κριτίας δ' ἂν καὶ ἀλκιβιάδης· ἕως μὲν σωκράτει συνῆστην ἐδυνάσθην ἐκείνῳ χρωμένῳ συμ
μάχῳ, τῶν μὲν καλῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν· ἐκείνου δ' ἐπαλλαγέντης κριτίας μὲν φυγῶν ὡς θετταλί
αν ἐκεῖ σῶν ἀνθρώποις ὁμοία μᾶλλον ἢ δικαιοσύνῃ χρωμένοις· ἀλκιβιάδης δ' οὕτω διὰ μὲν καλ-
λος ὑπὸ πολλῶν καὶ σμικρῶν γυναικῶν ἠνώμενος, διὰ δύναμιν δὲ τὴν ἐν τῇ πόλει καὶ τοῖς συμμα
χοις, ὑπὸ πολλῶν καὶ δυνατῶν τῶν κολακεύειν ἀνθρώπων διαφυσώμενος· ὑπὸ δὲ τοῦ δήμου τιμώμε
νος, καὶ ῥᾳδίως πρωτεύων ὡς περ οἱ τῶν γυμνικῶν ἀγώνων ἀθληταὶ ῥᾳδίως πρωτεύοντες ἀμε
λοῦσι τῆς ἀσκήσεως, οὕτω ἐκείνος ἠμέλησεν αὐτοῦ· τοιούτων δὲ συμβαίνων αὐτοῖν, καὶ ὠγκωμένω

Critias
Alcibiades

Contra Alcibi
adē

Alcibiades libidinosus
& adulatoribus aures
præstans

διαθρυπτόμενος

ἐμὲ ὧδε γένει· ἐπαρήμωμαι δ' ὧδε πολύ τῳ πάφυσι μᾶλλον δὲ ὑπὸ πολλῶν καὶ θεῶν. ὧδε δὲ καὶ τοὺς διεφθαρμένους καὶ πολὺν χρόνον ἀεὶ σωκράτους γεγονότι πᾶσαν ἡδονὴν φαίνεσθαι ἐγενέσθαν εἶπα ἢ μὴν ἐπελλμμελησάτην· τοῦτον σωκράτην ὁ κατήγορος οὐπᾶται· ὅτι δὲ γε οὐδὲν τῶν νίκα καὶ ἀγνωμονεστάτων καὶ ἀκρατεστάτων εἰκὸς εἶναι, σωκράτης παρέχε σώφρονε, οὐδενὸς ἐπαινου δοκεῖ τῷ κατηγόρῳ ἄξιος εἶναι· οὐ μὴν τάγε ἄλλα οὐ πάνυ κρίνεται· τῆς μὲν γὰρ πολιτικῆς· τῆς δὲ καὶ ἡθαριστικῆς· τῆς δὲ λαλος διδάσκαλος ἱκανοὺς ποιῆσαι τοὺς μαθητὰς, ἐαν παρὸς ἄλλους ἐλθόντες χείρους φανῶσιν, αὐτὸν ἔχει τοῦτο· τῆς δὲ κατηγόρου ὁ ποὺς αὐτοῦ σῶν δίκαιος τρίβων τῳ, σώφρων εἶ· ὕστερον δὲ ἄλλῳ τῳ συγγενόμενος πονηρὸς γένηται· τὸν πρόσθεν αὐτᾶται· ἀλλ' οὐχ ὅσα ἂν σωκράτης τοῖς ἡ ἐσθλοῖς χείρων φαίνηται, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐπαινεῖ τὸν πρόπον· ἀλλ' οἵτε πατρὸς αὐτοῦ σῶν ὄντες τοῖς ἡ ἐσθλοῖς, τῶν παίδων πλημμελούντων, οὐκ αὐτᾶται ἔχουσιν, ἐαν αὐτοὶ σωφρονῶσιν. οὕτω δὲ καὶ σωκράτην δίκαιον ἦν κρίνειν· ἡ μὲν αὐτὸς ἐποίει τι φαῦλον, ἡ κότως ἂν ἐδόκει πονηρὸς εἶναι· εἰ δ' αὐτὸς σωφρονεῖν διετέλει, πῶς ἂν δίκαιος τῆς οὐκ ἐνούσης αὐτῷ κακίας αὐτίαν ἔχει· ἀλλὰ καὶ μᾶλλον αὐτὸς πονηρὸν ποιῶν· ἐκείνους φαῦλα πρᾶττοντας ὁρῶν ἐπαινεῖ, δίκαιος ἂν ἂν τιμᾶτο κριτὴν μὲν τοίνυν αὐτὸν ἀγαθομάχου ὄρωντα δυσωδίαν καὶ πειρῶντα χρῆσθαι, καθάπερ οἱ πρόσθεν ἀφορῶντες, ἀπεστρέφετο· ἀφορῶντα δὲ τῶν σωμάτων ἀσπαλιεύοντες, ἀπεστρέφετο, φασκων αὐτὸν ἐλεύθερον τε εἶναι καὶ οὐ πρέπον αὐτῷ καλῶ καγαθῶ, τὸν ὁρώμενον ὧ βούλεται πολλοῦ ἄξιος φαίνεσθαι, προσιέναι ὡς πρὸς τοὺς χρεὼς, ἱκετεύοντα καὶ δεόμενον προσδύναι, καὶ ταῦτα μηδενὸς ἀγαθοῦ· τοῦ δὲ κριτίου τοῖς τοιούτοις οὐχ ὑπακούοντες οὐδὲ ἀποστρεφομένου, λέγεται τὸν σωκράτην ἄλλοντε πολλῶν παρόντων καὶ τοῦ δυσδήμου δ' εἶν, ὅπερ ἦκον δοκοῖη πάσχειν ὁ κριτίας ἄπιθι μῶν δυσδήμῳ προσκίαθαι ὡς πρὸς παῖδια τοῖς λίβοις· ἐξ ὧν δὴ καὶ ἐμίσει τὸν σωκράτην ὁ κριτίας ὡς τε καὶ ὅτε τῶν τριάκοντα ὧν νομοθέτης μετὰ χαρικλέους ἐγένετο, ἀπεμνημόνευσεν αὐτῷ καὶ ἐν τοῖς νόμοις ἔγραψε, λέγων τέχνην μὴ διδάσκειν, ἐπηρεάζων ἐκείνῳ, καὶ οὐκ ἔχων ὅπως ἂν παύσαιτο· ἀπὰ τὸ κοινὴ τοῖς φιλοσόφοις, ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπαιτιμᾶσθαι φέρων αὐτῷ καὶ διαβάλλων πρὸς τοὺς πολλούς. οὔτε γὰρ ἔγωγε οὔτε αὐτὸς τοῦτο ἠκούσαμεν σωκράτους ἀκούσαντος ἀκηκοέναι πάντ' ἐμὲ λαθεῖν· ἐδίλωσε δὲ, ἐπεὶ γὰρ οἱ τριάκοντα πολλοὺς μὲν τῶν πολιτῶν, καὶ οὐ τοὺς χειρίστους ἀπέκτεινον· πολλοὺς δὲ πρὸς πρέπον τὰ ἀδικεῖν, εἴ τε που ὁ σωκράτης, ὅπερ θαυμαστὸν σοὶ δοκεῖ εἶναι, εἴτις γενόμενος βοῶν ἀγέλης νομεὺς, καὶ τῆς βοὸς ἐλαττους τε καὶ χείρους ποιῶν, μὴ ὁμολογοῖη κακὸς βουκόλος εἶναι· ἔτι δὲ θαυμαστότερον· εἴτις προστάτης γενόμενος πόλεως καὶ ποιῶν τοὺς πολίτας, ἐλαττους καὶ χείρους, μὴ ἀγχύτε, μὴ δ' οἷε τε κακὸς εἶναι προστάτης τῆς πόλεως· ἀναγγελθέντος δὲ αὐτοῖς τοῦτον, καλέσαντες, ὅτε κριτίας καὶ ὁ χαρικλῆς τὸν σωκράτην, τοῦτε νόμον ἐδείκνυ τὴν, αὐτῷ, καὶ τοῖς νέοις ἀπαγορεύην μὴ διαλέγεσθαι· ὁ δὲ σωκράτης, ἐπείρετο αὐτὼ, ἢ ἐξεῖη συνιέναι εἴτι ἀγνοοῖ τῶν προσταχθέντων· τὼ δὲ φάτην· ἐγὼ τοίνυν ἔφη παρεσκεύασμαι μὲν, πείθεσθαι τοῖς νόμοις· ὅπως δὲ μὴ διάγνοιαν λάβω τι παραμοιμήσας· τοῦτο βούλομαι σαφῶς μαθεῖν παρ' ὑμῶν· πότερον τὴν τῶν λόγων τέχνην σὺν τοῖς ὀρθῶς λεγομένοις νομίζοντες, ἢ σὺν τοῖς μὴ ὀρθῶς ἀπαγορεύεσθαι κελεύετε αὐτῆς· ἡ μὲν γὰρ σὺν τοῖς ὀρθῶς, δῆλον ὅτι ἀφεκτέον εἶη τοῦ ὀρθῶς λέγειν· ἡ δὲ σὺν τοῖς μὴ ὀρθῶς, δῆλον ὅτι πειρατέον ὀρθῶς λέγειν· καὶ ὁ χαρικλῆς ὀργισθεὶς αὐτῷ· ἐπειδὴ ἔφη ὦ σώκρατες ἀγνοεῖς· τάδε σοι δῦ μαθέτερα ὄντα, πρὸς τοὺς νέους ὅλως μὴ διαλέγεσθαι, καὶ ὁ σωκράτης· ἵνα τοίνυν ἔφη μὴ ἀμφίβολον ἢ ὡς ἄλλο τι ποιῶ· ἢ τὰ πρόσθεν ὁρισάτε μοι μέχρι πόσων ἐτῶν δεῖ νομίζειν νέους εἶναι τοὺς συνιέναι τε χρόνου βουλεύειν, οὐκ ἔξεστιν, ὡς οὕτω φρονίμοις οὖσι· μὴ δέ σύ διαλέγου νεωτέροις τριάκοντα ἐτῶν· μὴ δὲ αὖ πρὸς ὠνῶμαι ἔφη· ἢν πωλῇ νεώτερος τριάκοντα ἐτῶν ὄρωμαι ὁπόσου πωλεῖ; καὶ ταῦτα τοιαῦτα ἔφη χαρικλῆς ἀλλὰ τοίνυν σύτε ὦ σώκρατες εἰώθας ἃ δὲ πως ἔχει τὰ πλεῖστα ὁρῶντ', ταῦτα οἶμαι μὲν ὁρᾶτε μὴ δ' ἀποκρίνωμαι οἷν ἔφη αὖτις με ὁρῶ τάχα ἐξετάσειν χαρικλῆς ἤδη ἐστὶ κριτίας· καὶ ταῦτα τοιαῦτα ἔφη χαρικλῆς· ὁ δὲ κριτίας· ἀλλὰ τῷδέ τοι σταθμῷ ἔχεσθαι ἔφη δ' ἐμοὶ ὦ σώκρατες, τῶν σκυτέων, καὶ τῶν τεκτόνων καὶ τῶν χαλκέων καὶ γὰρ οἱ μαιωτοὺς ἤδη καταπεπτρίφθαι διαβεβουλλουμένους ὑπὸ σοῦ· οὐκοῦν ἔφη ὁ σωκράτης, καὶ τῶν ἑπομένων τοῖς τοῦτε δικαίου καὶ τοῦ ὁσίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν δικαίων· καὶ μὰ δί' ἔφη ὁ χαρικλῆς· καὶ τῶν βουκόλων γε· ἢ δὲ μὴ φυλάττου, ὅπως μὴ καὶ σὺ ἐλάττους τῆς βοὸς ποιήσῃς, ἐνθα καὶ δῆλον ἐγένετο, ὅπα ἀναγγελθέντος αὖ τοῖς τοῦ περὶ τῶν βοῶν λόγου, ὠργίζοντο τῷ σωκράτει· οἷα μὲν οὖν ἠσθάνοντο ἐγὼ γε οὐ κριτία πρὸς σωκράτην· καὶ ὡς ἔχον πρὸς ἀλλήλους εἴρηται· φαίην δ' ἂν ἔγωγε, μηδενὶ, μηδεμίαν εἶναι φιλίαν ἀσφαλεστέραν τοῦ μὴ ἀρίσκοντος· κριτίας δὲ καὶ ἀλκιβιάδης, οὐκ ἀρίσκοντος αὐτοῖς σωκράτους, ὡμαλησάτην ὃν χρόνον ὠμέλει τὴν αὐτῷ, ἀμ' ἀνδρὶ ἐξάρχης ὡρμηκότε προεστάναι τῆς πόλεως· ἐπὶ γὰρ σωκράτ

Euthydem)

Charicl

σωκράτει σῶν ὄντες οὐκ ἄλλοις τισὶ μᾶλλον ἐπιχείρουν διαλέγεσθαι, ἢ τοῖς μάλιστα πρᾶττουσι τὰ πολιτικά· λέγεται γὰρ ἀλκιβιάδην περὶ εἰκοσιν ἐτῶν εἶναι, περικλεῖ ὧδε πρόσωπον ὅτι ἐσωτοῦ, προστάτει δὲ τῆς πόλεως, τοιαδὶ διαλεχθῆναι περὶ νόμων· ἆρ' οὖν φαίης ἂν περικλεῖ ἔχειν εἰπεῖν περὶ τίνος νόμος; πῶς δήπου φαίην ἂν τὸν περικλέα· διδάξον δή με πρὸς τῶν θεῶν φαίην ἂν ἀλκιβιάδην ὡς ἐγὼ ἀκούων πιῶν ἐπαινουμένων, ὅτι νόμιμοι αἱ δόξες ἆσι, οἱ μεν μὴ αἱ δικαίως τοῦτο τυγχάνειν τοῦ ἐπαινου μόνου, ἆδε τὰ πίεσι νόμος· ἀνὴρ οὐδέν τι χαλεπὸν πρᾶγμα ἂν θυμεῖς, ὦ ἀλκιβιάδη, φάναι τὸν περικλέα· βουλόμενος γνῶναι, τί ἐστι νόμος· ἀπὸ τῆς γὰρ οὔτι νόμοι ἆσιν, οὓς τὸ πλῆθος σύνελθὸν καὶ δοκιμάσαν, ἔγραψε φράζον ἃ τε δεῖ ποιεῖν καὶ ἃ μή· πότερον δὲ τάγαθὰ ἐνόμισαν δεῖν ποιεῖν ἢ τὰ κακά, τάγαθὰ νὴ δία φαίην ἂν μειραξίου· τὰ δὲ κακὰ, οὐ· ἐαν δὲ μὴ τὸ πλῆθος· ἀλλ' ὥσπερ ὅσων ὀλιγαρχία ἐστὶν ὀλίγοι σύνελθόντες γράψωσιν· ὅτι χρὴ ποιεῖν, ταῦτα πίεστι· φαίη ἂν ἐγὼ· ὅσα δ' αὖ τὸ κράτος τῆς πόλεως βουλευσάμενον· ἃ χρὴ ποιεῖν γράψῃ, νόμος καλεῖται, καὶ αὖ τύραννος οὖν κρατῶν τῆς πόλεως γράψῃ τοῖς πολίταις ἃ χρὴ ποιεῖν, καὶ ταῦτα νόμος ἐστί· καὶ ὅσα τυραννος ἄρχων φαίη γράφει· καὶ ταῦτα νόμος καλεῖται; βία δὲ φαίη καὶ παρανομία πίεσθαι ὁ περικλῆς ἂρ οὐχ ὅταν ὁ κρείττων τὸν ἥττω μὴ πείσας, ἀλλὰ βιασάμενος ἀναγκάσῃ ποιεῖν, ὅπερ αὖ τῷ ποιῆ· ἐμοιγε δοκεῖ φαίη ἂν τὸν περικλέα· καὶ ὅσα ἄρα τύραννος μὴ πείσας τοὺς πολίτας ἀναγκάζει ποιεῖν γράφων, παρανομία ἐστί; δοκεῖ μοι φαίη ἂν τὸν περικλέα· ἀληθέστατα γάρπει, ὅσα τύραννος μὴ πείσας γράφει νόμον εἶναι, ὅσα δὲ οἱ ὀλίγοι τοῖς πολλοῖς μὴ πείσαντες ἀλλὰ κρατοῦντες γράφουσι· πότερον βίαν φῶμεν ἢ μὴ φῶμεν εἶναι· φαίη ἂν μοι δοκεῖ φαίη ἂν τὸν περικλέα· ὅσα τις μὴ πείσας ἀναγκάζει τινὰ ποιεῖν, εἴτε γράφων εἴτε μὴ· βία μᾶλλον ἢ νόμος εἶναι· καὶ ὅσα ἄρα τὸ πλῆθος κρατοῦν· ἴσθι τὰ χρήματα ἐχόντων γράφει μὴ πείσαν, βία μᾶλλον ἢ νόμος ἂν εἴη· μάλα τοι φαίην ἂν τὸν περικλέα ὦ ἀλκιβιάδη· καὶ ἡμεῖς τηλικοῦτοι ὄντες δῆλοι τὰ τοιαῦτα ἡμῶν· τοιαῦτα γὰρ καὶ ἐμελετῶμεν καὶ ἐσοφιζόμεθα· οἷα δὴ σὺ νῦν ἐμοὶ δοκεῖς με πλεταῦν· τὸν δὲ ἀλκιβιάδην φάναι, ἆθέσοι ὦ περικλεῖς τότε σῶν εγενόμην, ὅτι δεινὸν πάντως σωτοῦ τοῦτο ἦν ἀναπεῖσαι τοὺς τῶν πολιτῶν ὑμᾶλλον κρείττονες εἶναι, σωκράτει μὲν οὐκ ἔτι προσήεσαν· οὔτε γὰρ αὐτοῖς ἄλλως ἤρεσκεν εἴτε προσέλθοιεν ὑπ' ὧν ἡμάρτανον ἐλεγχόμενοι, ἤχοντο· τὰ δὲ τῆς πόλεως ἐπραττον· ὧν ὑπ' ἐνεκεν καὶ σωκράτει προσῆλθον· ἀλλὰ κρίτων τε σωκράτους ἦν ὁμαλικὸς καὶ χαρεφῶν καὶ χαιρεκράτης καὶ σιμμίας καὶ κέβης καὶ φαίδων δὲ καὶ ἄλλοι, οἱ ἐκείνῳ σῶν ὄντες· οὐχ ἵνα δημηγορικοὶ ἢ δικανικοὶ γένοιντο, ἀλλ' ἵνα καλοί τε κἀγαθοὶ γένοιντο, καὶ οἴκῳ καὶ οἰκέταις καὶ οἰκείοις καὶ φίλοις· καὶ πόλει καὶ πολίταις· δύναιντο καλῶς χρῆσθαι· καὶ τούτων οὐδεὶς, οὔτε νεὸς πρὸς οὔτε πρεσβύτερος ὤν, οὔτ' ἐποίησε κακὸν οὐδέν, οὔτ' ἂπαν ἔσχεν· ἀλλὰ σωκράτης γ' ἔφη ὁ κατήγορος, τοὺς πατέρας προσηλαυνίζειν ἐδίδασκε· πείθων μὲν τοὺς σῶν ὄντας αὐτῷ σοφωτέρους ποιεῖν τῶν πατέρων· φάσκων δὲ καὶ νόμον ἐξεῖναι, παρανοίας ἐλόντι· καὶ τὸν πατέρα δήσαντι· μνημονεύοντα, ὡς τὸν ἀμαθέστερον, ὑπὸ τοῦ σοφωτέρου, νόμιμον εἶναι δεδέσθαι· σωκράτης δὲ τὸν μὲν ἀμαθίας ἕνεκα δεσμοῦντα, δικαίως ἂν καὶ αὐτὸν ᾤετο δεδέσθαι ὑπὸ τῶν σωφρονεστέρων, ἀμαθίαν· καὶ τοὺς μανομένους ᾤετο συμφερόντως ἂν δεδέσθαι, καὶ αὐτοῖς, καὶ τοῖς φίλοις· τοὺς δὲ μὴ σωφρονοῦντας τὰ δ' ἐοντα· δικαίως ἂν μανθάνειν παρὰ τῶν σωφρονούντων· ἀγὰ σωκράτης τε ἔφη ὁ κατήγορος οὐ μόνον τοὺς πατέρας ἀγὰ καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς ἐποίει ἐν ἀτιμία εἶναι, παρὰ τοῖς αὐτῷ σωθοῦσι, λέγων, ὡς οὔτε τοὺς κάμνοντας, οὔτε τοὺς δικαζομένους οἱ συγγενεῖς ὠφελοῖεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν οἱ ἰατροί· τοὺς δὲ οἱ σῶν δικεῖν σωσάμενοι· ἔφη δὲ καὶ πολὺ τῶν φίλων αὐτὸν λέγειν, ὡς οὐδὲν ὄφελος σῦνους εἶναι, ἐμὴ καὶ ὠφελεῖν δυνήσαν ται· μόνους δὲ φάσκειν αὐτὸν ἄξιους εἶναι τιμῆς τοὺς ἀγαθοὺς τὰ δέοντα, καὶ ἐμμενοῦσι δυναμένους· ὡς ἀγαθὸν ὄντα σῶν τοὺς νέους αὐτὸν, ὡς αὐτὸς εἶη, σοφώτατός τε καὶ ἄλλους ἱκανώτατος ποιῆσαι σοφοὺς, οὕτω διαπεφάνθαι τοὺς ἑαυτῷ σωιόντας, ὥστε μηδαμοῦ παρ' αὐτοῖς τοὺς ἄκλους ἆναι πρὸς ἑαυτόν· ἐγὼ δ' αὐτὸν οἶδα μὲν καὶ πολὺ πατέρων τε καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν τε καὶ πολὺ φίλων ταῦτα λέγοντα καὶ πρὸς τοῦτο τε διότι τῆς ψυχῆς ἐξελθούσης, ἐν ᾗ μόνη γίνεται φρόνησις, τὸ σῶμα τοῦ οἰκειοτάτου αὐθρώπου τὴν τε χίστην ἐξενέγκαντες ἀφανίζουσι· ἕλεγε δ' ὅτι καὶ ζῶν ἕκαστος ἑαυτοῦ ὁ πλῶτων μάλιστα φιλεῖ, τοῦ σώματος· ὅτι αὖ χρεῖον ἢ καὶ ὠφελεῖ, αὐτὸς τε ἀφαιρεῖ καὶ ἄλλῳ παρέχει· ὠπολίτε αὖ τῶν ὀνυχάς τε καὶ τρίχας καὶ τύλους ἀφερούσι· καὶ τοῖς ἰατροῖς παρέχοισι, μᾶλλα πόνων τε καὶ ἀλγηδόνων καὶ ἀσθενείας καὶ ἀσκάειν· καὶ τούτου χάριν οἰόντε ἐν αὐτοῖς καὶ μαθὸν πίνειν καὶ πεπαλον ἐκ τοῦ σώματος ἀσπαζόμενος ὡς δύναται πρρωτάτω· διὸ πῶφελεῖ μὲν, οὐδὲν αὐτοῖς ἐνόν· βλάπτει δὲ πολὺ μᾶλ

Pericls curator al cibiadis

ἀναπίθεμαι

Critò
Chærephò
Chærecrates
Simmias
Cebes
Phædo

στάλ

λον· ταῦτα οὖν ἔλεγεν· οὐ γὰρ μὴ πατέρα ζῶντα κατορύττειν ἐδίδασκεν ἑαυτὸν δὲ καταμέμφεσθαι, ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπιμελοῖτο, ὅτι φρονεῖν ἑαυτὸν ἐποίει καὶ παρεκάλει μὴ μελεῖσθαι, τοῦ ὡς φρονιμώτατον εἶναι καὶ ὠφελιμώτατον, ὅπως ἐάν τι αὐτὸν πατρὸς, ἐάν τι αὖ ἀδελφοῦ, ἐάν τι αὖ ἄλλου τινὸς βουλεύεσθαι μέλλοι, πύθοιτο ὠφέλιμος εἶναι· ἔφη δ' αὐτὸν ὁ κατήγορος, καὶ ἐκ τῶν ἐνδοξοτάτων ποιεῖν ἐκλεγόμενον τὰ πονηρότατα καὶ τούτοις μαρτυρίοις χρώμενος, ἐδίδασκεν τοὺς συνόντας, κακοὺς ἐργάτας εἶναι καὶ τυραννικούς· ἐπεδείκνυε μὲν γὰρ ὅργον οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίαν δὲ τὸ ὄνειδος· τοῦτο δὲ λέγειν αὐτὸν ὡς ὁ ποιητὴς κελεύει· μήδ' ἔνος ἔργου, μήτε ἀδίκου, μήτε ἀχρείου ἀπέχεσθαι· ἀλλὰ καὶ ταῦτα ποιεῖν ἐκέλευεν τῷ κερδαίνειν· σωκράτης δ' ἔφη δικαιολογήσασθαι, τὸ μὲν ἔργάζεσθαι εἶναι, ὠφέλιμόν τε εἶναι καὶ ἀγαθοῦ εἶναι· τὸ δὲ ἄργον βλαβερόν τε καὶ κακόν· καὶ τὰ μὲν ἔργάζεσθαι ἀγαθὰ ποιοῦντας· ἔργαζεσθαι δὲ τὰ ἔφη καὶ ἔργάσασθαι καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἶναι· τοὺς δὲ κυβεύοντας, ἢ πάλιν πονηρὸν καὶ ἐπίμοχθον ποιοῦντας, ἀργοὺς ἀποκαλεῖ· ἐκ δὲ τούτων· ὀρθῶς αὖ ἔχοι, τὸ

Hesiodus

ὄργον οὐδὲν ὄνειδος· ἀεργείη δ' ἔτ' ὄνειδος· τὸ δὲ ὁμήρου ἔφη ὁ κατήγορος πολλαχοῦ αὖ τὸν λέγειν ὅτι

Homerus

οὐδὲν οὕτω δὴ ἔοικε βασιλῆα κακὸν φοβεῖσθαι, ὃς ἔπεται καὶ ἄλλους ἰδὼν ἐργαζομένους· ὅτι πάντας ἐκέλευεν ἐργάζεσθαι, ἵνα μὴ ἀνάγκη ἐπιτάττειν ἐπιμελεῖσθαι· καὶ ἐπαινεῖν δὲ τὸν ὁμήρου τὸν Ἀγαμέμνονα ὡς ἐπαινοῦντα τὸν Ὀδυσσέα, ὅτι ἐπειθόμενος τῷ ἄρχοντι καὶ ἄλλους ἐκέλευεν πείθεσθαι· καὶ τὸν Νέστορα ὡς ἐπαινοῦντα τὸν Ἀγαμέμνονα, ὅτι ἐπιμελοῖτο τοῦ στρατεύματος· καὶ τὸν Ἀχιλλέα ὡς ἐπιτιμῶντα τῷ ἀρχομένῳ ἀπειθεῖν τῷ ἄρχοντι· καὶ τὸν Ἕκτορα ὡς ἐπαινοῦντα τὸν Πολυδάμαντα, ὅτι ἐπιμελοῖτο τοῦ στρατεύματος· καὶ τὸν Ἕκτορ

μικρὸν ἂν καλοῦ μῶμον· καὶ μανθάνων γὰρ οὐδὲν βούλοιτο τοὺς θεοὺς μηχανώμενον, οὔτε μαντικὴν χρώμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν προϊόντων τοῦτα καταγελῶντα. ἀλλὰ μὴν ἔφη ὦ ἀριστόδημε· ἔστιν οὓς ἀνθρώπους πεθωμακας ἂν σοφία; ἔγωγ' ἔφη· καὶ ὃς· λέξον ἡμῖν ἔφη τὰ ὀνόματα οὓς τῶν ἂν μὲν πίνυν ἐπαινοῖς, ὅμηρον ἔγωγε μάλιστα πεθώμακα. ἂν δὲ σθένος μέλας, μελανιππίδην. ἂν δὲ τραγῳδίαν, σοφοκλέα. ἂν δὲ ἀνδριαντοποιΐα, πολύκλειτον. ἂν δὲ ζωγραφίαν, ζεῦξιν. πότερα σοι δοκοῦσιν, οἱ ἀπροσγέλαστοι καὶ ἀνδριάντες καὶ ἄψυχα ἔργα ἐργάζεσθαι, ἢ οἱ ζῶα ἔμφρονά τε καὶ ἐνεργά; πολὺ γὲ δήπου οἱ ζῶα· εἰ δὲ τύχῃ τινὲς, ἀνάξ ὑπὸ γνώμης ταῦτα γίνεται. τῶν δὲ πικμάρους ἐχόντων ὅτου ἕνεκά ἐστι, καὶ τῶν φανερῶς ἐπ' ὠφελείᾳ ὄντων, πότερα τύχης, καὶ πότερα γνώμης ὄργανα κρίνεις; πρέπει μὲν πᾶσ' ὠφελεία γιγνόμενα, γνώμης εἶναι ὄργανα. οὐκοῦν δοκεῖ σοι ἐξαρχῆς ποιῶν ἀνθρώπους ἐπ' ὠφελείᾳ, πρόνοιαν ποιεῖσθαι αὐτοῖς ὅτι ὧν ἕνεκα ἕκαστον ἐγένετο ταῦτα ὁρᾶν· ὧν μὲν γὰρ ἕνεκα ὀφθαλμοὺς ἔχομεν, τὰ ὁρατὰ· ὧν δὲ ὦτα, τὰ ἀκουστά· ὀσμῶν τε μὴν ἕνεκα ῥῖνες πρόσκεινται, τί ἂν ἄλλο φέλος ἦν· τί δ' ἂν ἀπολαύσεις ἦν γλυκέων, καὶ δριμέων καὶ πάντων διὰ στόματος ἡδέων, εἰ μὴ γλῶττα τοῦτων γνώμων ἐνειργάσθη· πρὸς δὲ τούτοις οὐ δοκεῖ σοι καὶ τὰ προνοίας ἔργον εἶναι, τὸ ἐπεὶ ἀσθενὴς μέν ἐστιν ἡ ὄψις, βλεφάροις αὐτὴν θυρώσαι, ἃ ὅταν μὲν αὐτῇ χρῆσθαι δέῃ ἀναπετάννυται· ἐν δὲ τῷ ὕπνῳ συγκλείεται, ὡς δ' ἂν μηδὲν ἀνέμοι βλάπτωσιν· ἡδέως βλεφαρίδας ἐμφύσαι, ὀφρύσι τε, ἃ προυγείσωσι τὰ ὑπὲρ τῶν ὀμμάτων, ὡς μὴ δ' ἐκ τῆς κεφαλῆς ἱδρὼς κακουργεῖ· τὸ δὲ τὴν ἀκοὴν, δέχεσθαι μὲν πάσας φωνὰς, ἐμπίπλασθαι δὲ μήποτε, καὶ τοὺς μὲν πρόσθεν ὀδόντας, πᾶσι ζώοις, οἷους τέμνειν εἶναι, τοὺς δὲ γομφίους οἵους παρὰ τούτων θῆρα, λύοντας λεαίνειν· καὶ στόμα μὲν, ὅτου ἂν ἐπιθυμεῖ τὰ ζῶα ἐς πέμπεται, πυλῶνα ὀφθαλμῶν καὶ ῥινῶν καταθεῖναι· ἂν δὲ πάσαις χρωούσας δυχερῆ, ἀποτρέψαι τοὺς τούτων ὀχετοὺς καὶ ἀπενεγκεῖν ἢ, δυνατὸν προσωτάτω ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων· ταῦτα οὐ πρόνοιαν ἔργα ἐστίν; οὐ μὰ τὸν Δί' ἔφη· ἀλλ' οὕτω γε σκοπούμενος, καὶ ἐμοὶ ἔοικε ταῦτα σοφοῦ τινος δημιουργοῦ καὶ φιλοζώου τεχνήματα. τὸ δὲ ἐμφῦσαι μὲν ὄρεξιν τῆς πικνοποιΐας, ἐμφῦσαι δὲ τοῖς ὑφαιμοῦσι ἔρωτα τῆς ἐκτροφῆς, τοῖς δὲ πατρὶ μὲν μέγιστον μὲν πόθον τοῦ ζῆν, μέγιστον δὲ φόβον τοῦ θανάτου· ἀμέλει καὶ ταῦτα ἔοικε μηχάνημά τινος ζῶα εἶναι βουλομένου μόνου σῴζεσθαι καὶ διαμένειν· ἐπὶ δὲ σωτῆρι φρονίμῳ πόθεν ἔχειν; ὄρᾶτε γοῦν καὶ ἀποκρίνουμαι ἄλλοθι δὲ οὐδαμοῦ· οὐδὲν οἶει φρονίμους εἶναι; καὶ ταῦτα ἐθῶ, ὅπως τι μικρὸν μέρος ἐν τῷ σώματι, πολλῆς οὔσης ἔχεις, καὶ ὑγροῦ βραχύ· πολλοῦ ὄντος, καὶ τῶν ἄλλων δήπου μεγάλων ὄντων ἓν ἕκαστον μικροῦ μέρος λαβόντι, τὸ σῶμα σύνθεσθαι σοι νοῦν δὲ μόνον ἆρα οὐδαμοῦ ὄντα σε δυτυχῶς πως δοκεῖς σύνδρασαι, καὶ τάδε ὑπερμεγέθη, καὶ πλῆθος ἄπειρα, διαφροσύνην τινὰ ὡς οἷόν δυτάλλως ἔχειν· μανίᾳ γὰρ ὁρᾶν τοὺς κυρίους, ὥσπερ τῶν ἐνθάδε γινομένων τοὺς δημιουργούς. οὐδὲ γὰρ τὴν ἑαυτοῦ σύνεσιν ὁρᾷς, ἣ τοῦ σώματος κυρία ἐστίν· ὡς τι καταγέλαστος ἡ τοῦ ἐξεστί σοι λέγειν ὅπου οὐδὲ γνώμῃ, ἀλλὰ τύχῃ ταῦτα πράττεται· καὶ ὁ Ἀριστόδημος, οὐ τοι ἔφη ἐγὼ ὦ σώκρατες ὑπερορῶ τὸ δαιμόνιον, ἀλλ' ἐκεῖνον μεγαλοπρεπέστερον ἡγοῦμαι, ὡς τῆς ἐμῆς θεραπείας προσδεῖσθαι οὐκ οἴεται ἔφη ὅσῳ μεγαλοπρεπέστερον, ἀξιοῖ σε θεραπεύειν, τοσούτῳ μᾶλλον τιμητέον αὐτό· δοῦλοι ἔφη ὅπου δὲ νομίζοιμι θεοὺς ἀνθρώπων φροντίζειν· οὐκ ἂν ἀμελοίην αὐτῶν· ἐπεὶ οὐκ οἶδ' φροντίζειν. οἱ πρῶτον μὲν μόνον τῶν ζώων ἀνθρωπον ὀρθὸν ἀνέστησαν· ἡ δὲ ὀρθότης καὶ πρὸς ὁρᾶν πλεῖον ποιεῖ δυνασθαι καὶ τὰ ὑπερθεν μᾶλλον θεᾶσθαι καὶ ἧττον κακοπαθεῖν· καὶ ὅσῳ καὶ κάτω καὶ τὸ στόμα ἐμπρόσθιον ἐποίησαν· ἐπὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐρπετοῖς πόδας ἔδωκαν· οἱ τὸ πορεύεσθαι μόνον παρέχουσιν, ἀνθρώπῳ δὲ καὶ χεῖρας προσέθεσαν· αἷς τὰ πλεῖστα οἷς δυδαιμονέστεροι ἐκείνων ἐσμὲν, ἐξεργαζόμεθα· καὶ μὴν γλῶτταν ἀνθρώπων ἴδιον ζώων ἐπέχουσαν, μόνην τὴν ἴδιον ἀνθρώπων ἐποίησαν, οἵαν ἄλλοτε ἀλλαχῇ ξυνοῦσαν τοῦ στόματος, ἀρθροῦντα τὴν φωνὴν καὶ σημαίνουσαν ἀνθρώποις ἃ βουλόμεθα· τὸ δὲ καὶ τὰς τῶν ἀφροδισίων ἡδονὰς, τοῖς μὲν ἄλλοις ζώοις δοῦναι, πόρρω φαίνεται ἓν ἔτους χρόνου ἑκάστου· ἡμῖν δὲ οὐκ ἐκ μέρους τοῦτο παρέχειν· οὐ τοίνυν μόνον ἤρκεσε τῷ θεῷ τοῦ σώματος ἅπαντα μελῆσαι, ἀλλ' ὅπερ μέγιστον ἐστὶ καὶ τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέφυσε· τίνος γὰρ ἄλλου ζώου ψυχὴ πρὸς τὰ μὲν θεῶν τὰ μέγιστα καὶ κάλλιστα σύνταξιν ἔλαβεν εἰδέναι· τί δὲ φύλον ἀλκῇ βοὸς θρέμματος ἀνθρώπου ἐπιμελέστερον; ἢ τίς ἀσφαλεστέρα προφυλακὴ ἐστὶν οὗ μᾶλλον ἢ δεῖ φοβεῖται, ἢ λιμοῦ ἢ δίψους, ἢ ψύχους, ἢ θάλπους, ἢ νόσους ἄλλους κουφίσαι, ἢ ῥώμην ἀσκῆσαι, ἢ πρὸς μαθήσεις ἐκπονῆσαι, ἢ ὅσα ἂν ἀκούσῃ ἢ ἴδῃ, ἢ μαθὴ ἱκανωτέρα ἔστι διαμεμνῆσθαι· οὐ γὰρ πάνυ σοι καταδήλον, ὅτι παρὰ τὰ ἄλλα ζῶα ὡς ὑπερθεοὶ ἀνθρωποι βιοῦσι καὶ διαβιοῦσι, φύσει καὶ τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ κρατοῦντες· οὔτε γὰρ βοὸς ἂν ἔχων σῶμα ἀνθρώπου δὲ γνώμην ἢ δύναται ἂν πρᾶξαι ἃ ἐβούλετο, οὔθ' ὅσα χεῖρας ἔχει, ἀφρονα δ' ἐστὶ, πλέον οὐδὲν ἔχει· σὺ δὲ ἀμφοτέρου τ' πλείστου ἀξίων πεπτυχὼς οὐκ οἴει σοῦ θεοὺς ἂν μελέσθαι· ἀλλ' ὅταν τι πράσσῃ, νομεῖς αὐτοὺς σοῦ φρονπίζειν, ὅταν πέμπωσιν ὡς ἂν σὺ φῇς πέμπειν αὐτοῖς συμβούλους, ὅτι χρὴ ποιεῖν καὶ μὴ

Homer
Melampp
sophocles
Polycletus
Zeuxis

Inter dathyrábicos poetas prestantissim⁹ melanippides mter tragicos aut sophocles

ρομεῖς· nota futuri

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ. α'

μὴ ποιεῖν; ὅταν δὲ ἀθηναίοις ἔφη συμβαίνῃ μόνοις τὰ διὰ μαντικῆς φραζόμενα, οὐ καὶ σοὶ δοκεῖς φράζειν αὐτούς· οὐδ' ὅταν τοῖς ἕλλησι πέρατα πέμποντες προσημαίνωσι, οὐδὲ ὅταν ἀσθενοῦσιν ἐξαμαυροῦντες ἐν ἀμελείᾳ καταπίεζωσι, οἴει δ' αὐτοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις δόξαν ἐμφῦσαι, ὡς ἱκανοί εἰσι δι' καὶ κακῶς ποιεῖν· εἰ μὴ δυνατοὶ ἦσαν καὶ αὐτοὺς ἐξαπατᾶν μόνους τὸν ἅπαντα χρόνον, οὐδ' ἂν ποτ' ἂν ἀλαθεσθαι; οὐχ ὁρᾷς ὅτι πᾶσι τοῖς πολιχρονιώτατα καὶ σοφώτατα τῶν ἀνθρωπίνων πόλεις καὶ ἔθνη θεοσεβέστατά ἐστι· καὶ ἆρ' οἱ φρονιμώτατοι ἡλικίαι θεῶν ἂν μελέσαιτο; ἀγαθὲ ἔφη κατάμαθε ὅτι καὶ ὁ σὸς νοῦς ἐνῶν, τὸ σὸν σῶμα ὅσων βούλεται μοίρᾳ χειρίζεται· οἴεσθαι οὖν χρὴ καὶ τὴν ἐν παντὶ φρόνησιν πάντα ὅσα ἂν αὐτῇ ἡδὺ ᾖ, οὕτω πίπτεσθαι· καὶ μὴ τὸ σὸν μὲν ὅμμα δύνασθαι ἂν πολλὰ τάδια ἐξικνεῖσθαι, τὸν δὲ τοῦ θεοῦ ὀφθαλμὸν ἀδύνατον εἶναι ἅμα πάντα ὁρᾶν· μὴ δὲ τὴν σὴν μὲν ψυχὴν, καὶ περὶ τῶν ἐνθάδε καὶ περὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Σικελίᾳ δύνασθαι φροντίζειν, τὴν δὲ τοῦ θεοῦ φρόνησιν μὴ ἱκανὴν εἶναι ἅμα πάντων ἂν μελεῖσθαι ἂν· μῶν ὡς ἂν ἀνθρώπους θεραπεύων γιγνώσκεις· τοὺς αὐτὰ θεραπεύοντας εὐθὺ ἐθέλοντας καὶ χαριζομένους τοὺς αὐτοὺς καὶ συμβουλεύοντας καὶ μανθάνοντας τὰ χρήσιμα· οὕτω καὶ τὸ θεῖον θεραπεύων εὐθὺ ἐθέλοντα καὶ ἐπιδεικνύμενον καὶ συμβουλεύοντα καὶ μανθάνοντας τὰ χρήσιμα· ἀλλὰ μὴν ἔφη ὦ σώκρατες ἐγὼ μὲν ὧμην τοὺς φιλοσοφοῦντας, σὺ δ' ἀμφισβητεῖς ταύτην τὴν σοφίαν ἀσυλλόγιστον εἶναι· ἧς γοῦν οὕτως ὡς οὐδὲν ἀνεῖς δοῦλος, ὑπὸ δεσπότου δεσπόμενος μείνειε, σπίτια τε σιτῇ, καὶ ποτὰ πίγνις τὰ φαυλότατα· καὶ ἱμάτιον ἀμφίεσαι οὐ μόνον φαῦλον ἀλλὰ καὶ θέρους τε καὶ χειμῶνος· ἀνυπόδητός τε καὶ ἀχίτων διάπλεις· καὶ μὴν χρήματά γε οὐ λαμβάνεις, ἃ καὶ κτωμένους ἀφραίνει καὶ κεκτημένους ἐλευθεριώτερόν τε καὶ ἥδιον ποιεῖ ζῆν· εἰ οὖν ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄργανον οἱ διδάσκαλοι τοὺς μαθητὰς μισθοῦ ἐπὶ τοῖς ἑαυτῶν ἀποδεικνύουσιν, οὕτω καὶ σὺ τοὺς συνόντας διαθήσεις, νόμιζε κακοδαιμονίας διδάσκαλος εἶναι καὶ ὁ σωκράτης πρὸς ταῦτα ἔφη δοκεῖς μοι ὦ ἀνθρωπε ὑπειληφέναι με οὕτως ἀνιαρῶς ζῆν ὥστε πείθεσθαι μᾶλλον, ἀποδυσάμενον ἂν ἐλεῖσθαι, ἢ ζῆν ὡς ἐγω· εἰ οὖν ἀπόσκεψόμεθα, τί χαλεπὸν ἴσασι τοῦ ἐμοῦ βίου· πότερον, ὅτι τοῖς μὲν λαμβάνουσιν ἀργύριον ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀπεργάζεσθαι τοῦτο ἐφ' ᾧ ἂν μισθὸν λαμβάνωσι· ἐμοὶ δὲ μὴ λαμβάνοντι, οὐκ ἂν ἀναγκαῖον διαλέγεσθαι ᾧ μὴ βούλωμαι, ἢ τὴν διατριβὴν μου φαυλίζῃς· ὡς ἢ πόνου μὲν ὑγιείᾳ ἐοικότος ἐμοῦ ἢ σοῦ· ἢ πόνου δὲ ἰσχὺν παρέχοντα, ἢ ὡς χαλεπώτερα

Antipho sophista

Socratis dicta nó mul tũ distans à dicenis cynici.

πορίσασθαι πᾶσι μὲν διαπιστεύματα ἵππων σῶν· διὰ τὸ πανταχοῦ πρᾶτα καὶ πολυπλεῖστα εἶναι, ἵνα ὡς ἥδιστα σοὶ παρασκευάζῃ ὄντα, ἵνα δὲ ἐρωῖ λέγω, οὐκ οἶσθ' ὅτι ὁ μὲν ἵππος ἥδιστα ἐσθίων ἥκιστα ὀλοῦ δεῖται· ὁ δὲ ἥδιστα πίνων ἥκιστα τοῦ μὴ παρόντος ἐπιθυμεῖ πότου; τάττε μὴν ἱμάτια, οἱ ἀνθρωποι ἱματίοις μὲν καὶ ὑποδήμασι βαλλόμενοι· φύσεως δὲ καὶ θάλπους ἕνεκα βαλλόμενοι τυγχάνουσι· καὶ ὑποδήματα ὑποδοῦνται· ὅπως μὴ διὰ τὰ λιθώδη τοὺς πόδας κωλύωνται πορεύεσθαι· ἢ διὰ ὄφεις ὥσπερ ἐν Αἰθιοπίᾳ μέ, ἢ διὰ φύσεις μάλλον τοῦ ἐνδον μένοντα ἢ διὰ θάλασσα μαχόμενον τῷ περὶ σκιάς, ἢ διὰ τὸ ἀλγεῖν τοὺς πόδας οὐ βαδίζουσα ὅσου ἂν βούλωμαι, οὐκ οἶσθ' ὅτι οἱ φύσει ἀσθενέστατα τοῖς σώμασι μελετήσαντες, ἴσην ἰσχυροτάτων ἀμελησάντων, κρείττους τε γίγνονται, πρὸς ἃ μελετῶσι, καὶ ἥδιον αὐτὰ φέρουσιν· ἐμοὶ δὲ ἆρα οὐκ οἴει τῷ σώματι ἀεὶ τὰ σῶν τυχαίνοντα μελετῶντι καρτερεῖν· ταῦτα ἥδιον φέρειν, σοῦ μὴ μελετῶντος; τοῦ δὲ μὴ δουλεύειν γαστρὶ, μὴ δ' ὕπνῳ καὶ λαγνείᾳ, οἴει τί ἄλλο αὐτιώτερον εἶναι, ἢ τὸ ἔπρα ἔχειν τούτων ἡδίω ἃ οὐ μόνον ἐν χρείᾳ ὄντα δύφραίνει· ἀνᾳ καὶ ἐλπίδας παρέχοντα, ὠφελήσειν ἀεί· καὶ μὴν τοῦτό γε οἶσθα· ὅτι οἱ μὲν οἰόμενοι, μηδὲν δεῖσθαι οὐκ δύφραίνονται· οἱ δ' ἠναγκασμένοι καλῶς παρεχωρεῖν ἑαυτοῖς, ἢ γεωργίαν ἢ ναυκληρίαν, ἢ ἄλλο τι αὖ τυγχάνουσιν ὀργαζόμενοι, ὡς δύφραίνοντα δύφραίνονται· οἷά σῶν ἀπὸ τούτων τῶν πόνων ἡδονὴν εἶναι ὅσην ἀπὸ τοῦ ἑαυτόν τι ἠγεῖσθαι βελτίω γίγνεσθαι καὶ φίλους ἀμείνους κλᾶσθαι; ἐγὼ τοίνυν διαπλοῦν ταῦτα νομίζων· ἐὰν δὲ δι' φίλους, ἢ πόλιν ὠφελεῖν δέῃ, πολλοῦ ἄξιον ἡγοῦμαι τὸ μὴ ἀμελῶς ἔχειν πρὸς τὰ σώματα· ὡς σὺ μακαρίζεις διαπονῶν· τί δὲ τοῦτο ἄν ἔχοι πρὸς ἀνδρείαν; ὁ μὲν δυνάμενος ἀπὸ πολυπλοῦς διαίτης ζῆν, ἢ, ὃ τὸ παρὸν ἀρκοίη· ἐκπολιορκηθείη δὲ τοῦτο ἂν βᾶττον ὁ τῶν χαλεπωτάτων δυνάμενος, ἢ ὁ τοῖς ῥᾴστοις ῥᾴστως ἐντυγχάνειν, ἀρκούντως χρώμενος· ἔοικας ὦ ἀνδρῶν τὴν ἀνδρείαν οἰομένῳ τροφὴν καὶ πολυπλᾶσιον εἶναι· ἐγὼ δὲ νομίζω τὸ μὲν μηδενὸς δέεσθαι, θεῖον εἶναι· τὸ δ' ὡς ἐλαχίστων, ἐγγυτάτω τοῦ θείου· καὶ τὸ μὲν θεῖον κράτιστον· τῷ δὲ ἐγγυτάτω τοῦ θείου, ἐγγυτάτω τοῦ κρατίστου. πάλιν δ' ἐπεπτοῶντο διαλεγόμενος τῷ Σωκράτει εἶπεν, ὦ Σώκρατες, ἐγώ τοι σὲ μὲν δίκαιον νομίζω σοφὸν δὲ οὐδ' ὅπως ποιῶν. δοκεῖς δέ μοι καὶ αὐτὸς τοῦτο γιγνώσκειν· οὐδ' ἕνα γοῦν τῆς σπουδῆς ἀργύριον πράττῃ· καίτοι τί πότε ἱμάτιον, ἢ τὴν οἰκίαν, ἢ ἄλλο τι ὧν κέκτησαι, νομίζων ἀργυρίου ἄξιον εἶναι οὐδενὶ ἂν μὴ ὅπως δοίης, ἀλλ' οὐδ' ἐλαττόνου τῆς ἀξίας λαβών· δῆλος δ' ὢν ὅτι ἃ χρὴ τὴν σπουδὴν ὧν του ἀξίαν εἶναι καὶ τοῦτ' ἂν οὐκ ἐλάττω τῆς ἀξίας ἀργύριον ἐπράττου· δίκαιος μὲν οὖν ἂν εἴης, ὅπου οὐκ ἐξαπατᾷς ἀλλὰ πλεονεξία· σοφὸς δὲ οὐκ ἂν μανθάνοις τε ἄξια ἀνθρώπου. ὁ δὲ Σωκράτης πρὸς ταῦτα εἶπεν, ὦ ἀντιφῶν· παρὰ μὲν νομίζεται τὴν ὥραν καὶ τὴν σοφίαν ὁμοίως μὲν καλὸν· ὁμοίως δὲ ἀχρεῖον διαπίπτειν εἶναι· τὴν τε γὰρ ὥραν ἐὰν μή τις ἀργυρίου ποιῆται τῷ βουλομένῳ, πόρνον αὐτὸν ἀποκαλοῦσιν· ἐὰν δέ τις ὃν αὖ γνῶ καλὸν τὴν καλὸν ὁρᾶσθαι ὅτι τοῦτον φίλον ἑαυτῷ ποιεῖται, σώφρονα νομίζομεν· καὶ τὴν σοφίαν ὡσαύτως· τοὺς μὲν ἀργυρίου τῷ βουλομένῳ πωλοῦντας, σοφιστὰς ὥσπερ πόρνους ἀποκαλοῦσι· ὅστις δὲ ὃν αὖ γνῶ δύφυᾶ ὄντα, διδάσκων, ὅτι ἂν ἔχῃ ἀγαθὸν φίλον ποιῆται, τοῦτον νομίζομεν, ἃ τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ πολίτῃ προσήκει ταῦτα ποιεῖν· ἐγὼ δ' οἶμαι καὶ αὐτὸς ὦ ἀντιφῶν· ὥσπερ ἄλλος τις ἵππων ἀγαθῶν, ἢ κυνῶν, ἢ ὀρνίθων ἡδέως ἂν ἐπιμέλεσθαι· οὕτω καὶ ἔτι μᾶλλον ἡδέως ἂν φίλοις ἀγαθοῖς· καὶ ἐὰν πύθωμαι ἀγαθὸν διδάσκων καὶ ἄλλοις σῴζειν, παρ' ὧν αὖ ἡγώμαι, ὠφελήσεσθαι αὐτοὺς ἃς ἀρετὴν· καὶ τοὺς ἐπιμενοῦς τῶν παλαιῶν σοφῶν αὐδρῶν, οἳς ἐκεῖνοι κατέλιπον ἐν βιβλίοις γράψαντες αἱρήσομαι, κοινῇ σῶν τοῖς φίλοις διέρχεσθαι· καὶ αὖ πόρισμα ἀγαθὸν, ἐκλεξόμενος καὶ μέγα νομίζομεν κέρδος, ἐὰν ἀνδρῶν φίλοι γιγνώμεθα· ἐροῖ μὲν δ' ταῦτα ἀκούοντι, εὖ δοκεῖ αὐτὸς τε μακάριος εἶναι καὶ τοὺς ἀκούοντας ἂν καλοκαγαθίας ἄγειν· καὶ πάλιν ὥσπερ τοῦ αὐτοῦ ἀντιφῶντος δρόμου ὄντος, ὡς ἄλλους μὲν ἡγεῖτο πολιτικοὺς ποιεῖν· αὐτὸς δὲ οὐ πράττειν πολιτικὰ εἴη ἂν ἐπιστήμων· πότερος δ' αὖ ἔφη ὦ ἀντιφῶν μᾶλλον τὰ πολιτικὰ πράττοιμι, ἢ μόνος αὐτὰ πραττοίμην, ἢ ἅμα μελοίμην τοὺς πλείους ἱκανοὺς εἶναι πράττειν αὐτά, ἀποσκοποῦμεθα δέ, ἢ καὶ ἀλλοτρίας ἀσπουδίας τοὺς οἰκείους, ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι προέτρεπεν· ἀεὶ γὰρ ἔλεγεν, ὡς οὐκ εἴη καλλίων ὁδὸς ἐπ' αὐδρεῖαν, ἢ δι' ἧς αὐτὸς ἀγαθὸς τοῦτο γένοιτο, καὶ δοκεῖν βούλοιτο· ὅπερ δ' ἀληθὲς ἔλεγεν, ὧδε ἐδίδασκεν· ἐνθυμούμενα γὰρ ἔφη εἴτις μὴ ὢν ἀγαθὸς αὐλητὴς, δοκεῖν βούλοιτο, τί ἂν αὐτῷ ποιητέον εἴη, ἆρ' οὐ πρῶτον μὲν τοὺς ἀγαθοὺς αὐλητὰς, καὶ πρῶτον μὲν ὅτι ἐκείνοι σκοπεῖται καλὰ κέκτηνται καὶ ἀκολουθοῦς πολλοὺς πρὸς ἀγῶνας καὶ τούτων ἆθλα ἐκφέρονται· ἔπειτα ὅτι ἐκείνους πολλοὶ ἐθέλουσιν ἀκούειν καὶ τοῦτο πολλοὺς ἐθέλοντας παρασκευάσειν· ἀναγκαῖον δὲ καὶ αὐτὸν ὅτι ἥδιστα αὐλεῖν· ἐπεὶ καὶ τοῦτο πολλοὺς ἐθέλοντας ποιήσει· ἔτι δὲ καὶ ἀγωνιστὴν ἀγαθὸν εἶναι

ται ἐκλείειν· τῆς δὲ πόλεως προεστῶτα· ἐὰν μὲν πάντα ὅσα ἡ πόλις βούλεται κατὰ πρόφασιν τοῦ δίκην μὴ παίχειν· τοῦτο μὲν οὖν πολλὰ ἀφροσύνη ἐστί· καὶ γὰρ ἀζιοῦται πολλοὶ τοῖς ἀρχομένοις· ὡς ἐγὼ τοῖς οἰκέτας χρῆσθαι· ἐγὼ γὰρ ἀξιῶ τοὺς θεραπόντας, ἐμοὶ μὲν ἄφοβα τὰ οἰκέτικὰ θέα παρασκευάζειν, αὐτοὺς δὲ μηδενὸς τούτων ἀπεχθάνεσθαι· ἀπὸ πόλεως οἷον τε χρῆναι τοὺς ἄρχοντας, ἐὰν τοὺς μὲν ὡς πλεῖστα ἀγαθὰ πορίζειν· αὐτοὺς δὲ πάντων τούτων ἀπέχεσθαι· ἐγὼ οὖν τοὺς μὲν βουλομένους πολλὰ πράγματα ἔχειν αὐτοῖς τε καὶ ἄλλοις παρέχειν, οὕτως αὖ πάνυ δύσκολος εἶς τοὺς ἀρχομένους καταγνώσομαι· ἐμοιγὸν τοίνυν τὰ πρῶτα εἶς τοὺς βουλομένους ῥᾴστα τε καὶ ἥδιστα βιοτεύειν· καὶ ὁ σωκράτης ἔφη· βουλήσομαι οὖν καὶ τοῦτο σκεψώμεθα, πότερον ξυνὸν ἥδιον οἱ ἄρχοντες, ἢ ἄρχόμενοι· πάνυ μὲν οὖν ἔφη· πρῶτον μὲν τοίνυν τῶν ἐθνῶν ὧν, ἡμεῖς ἴσμεν, ἐν μὲν τῇ ἀσφαλεῖ πάσῃ μᾶλλον ἄρχουσιν ἄρχόμενοι δὲ σύροι καὶ φρύγες καὶ λυδοί· ἐν δὲ τῇ εὐρώπῃ, σκύθαι μὲν ἄρχουσι μαίωται δὲ ἄρχονται· ἐν δὲ τῇ λιβύῃ, καρχηδόνιοι μὲν ἄρχουσι· λίβυες δὲ ἄρχονται· τούτων οὖν πότερον ἥδιον οἴει ζῆν, ἢ τῶν ἑλλήνων, ἐν οἷς καὶ αὐτὸς εἶ; πολὺ πρό σοι δοκοῦσι ἥδιον οἱ κρατοῦντες, ἢ οἱ κρατούμενοι ζῆν· ἀκούω τοίνυν ἔφη ὁ ἀρίστιππος, οὐδὲ ἓς τὴν δουλείαν αὖ ἐμαυτὸν τάπω· ἀλλ' ἵνα τίς μοι δοκεῖ μέσος τούτων ὁδὸς εἶναι περιῶμαι βαδίζειν, οὔτε δι' ἀρχῆς, οὔτε διὰ δουλείας· ἀλλὰ δι' ἐλευθερίας, ἣ πάντα μάλιστα πρὸς εὐδαιμονίαν ἄγει· ἀλλ' ἢ μήν ἔφη ὁ σωκράτης ὡς πάντ' οὔτε δι' ἀρχῆς οὔτε διὰ δουλείας ἡ ὁδὸς αὕτη φέρει, οὕτως μηδὲ δι' ἀνθρώπων, ἴσως αὖ τις λέγοις, εἰ μέλλοιτο ἐν ἀνθρώποις ὤν, μήτε ἄρχειν ἀξιοῖς μήτε ἄρχεσθαι, μήτε τοὺς ἄρχοντας ἑκὼν θεραπεύοις, οἱ μαστεροῦσιν ὡς ἐπίσταται οἱ κρείττονες τοὺς ἥττονας καὶ κοινῇ, καὶ ἰδίᾳ κλαύοντας· καθιστᾶντες δούλους χρῆσθαι ἢ λαμβάνουσι σε οἱ ἄλλοι πανδεινότατον φυτὸν ἀνθρώπων τόντι σὺ τιμῶντες καὶ δεῦρο κομοῦντες, καὶ πάντα πρόσω τοῦ λοιποῦ τοὺς ἥττονας καὶ μὴ θέλοντας θεραπεύειν· ἕως ἂν πείσωσιν ἐλεύθερα δουλεύειν αὐτὸ τὸ πρόβλημα τοῖς κρείττοσι, καὶ ἰδία αὖ οἱ αὐθρεῖοι καὶ δυνατοὶ τοὺς ἀνάνδρους καὶ ἀδυνάτους, οὐκ οἶσθα ὅτι καταδουλωσάμενοι καρποῦνται; ἀλλ' ἐγώ τοι ἔφη ἵνα μὴ πάσχω ταῦτα, οὐδ' ἐς πολιτείαν ἐμαυτὸν καταβάλλω, ἀλλὰ ξένος πάντα χῶ δημί· καὶ ὁ σωκράτης ἔφη, τοῦτο μὴν πάνυ λέγεις δεινὸν πάλαισμα· τοὺς γὰρ ξένους ἐξ οὗ ὅτι σοφὸς καὶ ὁ σκεπτόμενος καὶ ὁ προκρούσης ἀπέθανον, οὐδεὶς ἐπαδικεῖ, ἀλλὰ νὴ οἱ μὲν πολιτευόμενοι ἐν ταῖς πατρίσι, καὶ νόμους τιθέντα· ἵνα μὴ ἀδικῶνται· καὶ φίλους πρὸς τοὺς αὐτοὺς καλουμένοις ἄλλους κτῶνται βουβούς· καὶ τοὺς πολεῖς ὄρυμα πολλαχοῦ καὶ ὅπλα κτῶνται, οἷς ἀμύνονται τοὺς ἀδικοῦντας καὶ πρὸς τούτοις ἄλλους ἐξωθεν συμμαχους κατασκευάζονται καὶ οἱ μὲν πάντα τοῦτα κεκτημένοι, ὅμως ἀδικοῦνται· σὺ δὲ οὐδὲν μὲν τούτων ἔχων, ἐν δὲ ταῖς ὁδοῖς ἔνθα περίοδοι ἀδικοῦνται πολὺν χρόνον διατρίβων· ἆς ὁποίαν δ' αὖ πόλιν ἀφίκῃ ἴσον πολὺ τῶν πάντων ἢ πλέον ὧν καὶ πλουτοῦσι, οἵοις μάλιστα ἄπιθέντα οἱ βουλόμενοι ἀδικεῖν· ὅμως διὰ τὸ ζῆν οὐκ αὖ οἴει ἀδικηθῆναι, ἢ διότι πᾶς πόλεσί σοι κηρύττουσιν ἀσφάλειαν καὶ προστιθῆκαι οὐ παρῥᾳδίως, ἢ διότι καὶ δοῦλος αὖ οἴει εἶναι οἷος μηδενὶ διαπόντιλυσιπλεῖν· τῆς τῷ ἐθέλειν αὐθρωπεύειν οἰκίᾳ ἔχειν, πονεῖν μὲν μηδὲν ἐθέλοντα, τῇ δὲ πολυτελεστάτῃ χαίροντα· σκεψώμεθα δὲ καὶ τοῦτο ὡς οἱ θεασάμενοι τοὺς τοιούτους οἰκέτας χρῶνται, ἆρα οὐ τὴν μὲν λαγνείαν αὖ τῶν τῷ λιμῷ σωφρονίζουσι· κλέπτειν δὲ κωλύουσιν ἀποκλείοντες· ὅθεν αὖ πλαθεῖν ἢ· τοῦ δὲ θρασυτάτους διὰ μισοῦς ἀπείρους· τὴν ἀργίαν δὲ μνησθεὶς ἐξαναγκάζουσι; ἢ σὺ ὡς ποιεῖς ὅταν τῶν οἰκετῶν τινὰ πιοῦτον ὄντα καταμαθὼν· κολάζων ἔφη πᾶσι κακοῖς, ἕως ἂν δουλεύειν ἀναγκάσω· ἀληθῆ γὰρ ὦ σώκρατες οἴεις τὴν βασιλικὴν τέχνην πρὸ δυοῖν μόνοιν· ἢν δοκεῖς μοι σὺ νομίζειν δυδαιμονίαν εἶναι, τὸ διαφέρουσι τῶν ἐξ ἀνάγκης κακοπαθούντων εἴτε θεινήσουσι καὶ θήσουσι καὶ ἐγώσουσι καὶ τἆλλα πάντα μοχθήσουσιν ἐκόντες· ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπῃ διαφέρει τὸ αὐτὸ δέρμα, ἐκόντα ἢ ἄκοντα μαστιγοῦσθαι, ἢ ὅλως τὸ αὐτὸ σῶμα πάσχειν τοῖς τοιούτοις ἑκόντα, ἢ ἄκοντα· τοιοῦτόν ἐστι καὶ ἐπιθυμεῖν καὶ μὴ ἐπιθυμεῖν· τί δ' ὦ ἀρίστιππε σωκράτης ἔφη· οὐ δοκεῖ σοι τῶν τοιούτων διαφέρειν τὰ ἑκούσια τῶν ἀκουσίων; ἢ ὁ μὲν ἑκὼν πάνυ, φαίη ἂν ὅτι βούλοιτο· καὶ ὅ ἑκὼν δι' ὧν τοιοῦτος καὶ τἆλλα ὡσαύτως· τῷ δ' ἐξ ἀνάγκης ταῦτα πάσχοντι οὐκ ἔστιν ὅπῃ τι βουλήσεται ποιεῖσθαι· ἔστι δ' ὅτε ὁ μὲν ἑκούσιος παλαιστρῶν ἐπ' ἀγαθῇ ἐλπίδι φρονῶν δυθρασύνεται οἷον τὰ θηρία θηρῶντες ἐλπίδι τοῦ λαφεῖν ἡδέως μοχθοῦσι καὶ πάντα ἄθλα τὸ πόνων μικρῶν τινὸς ἄξια ἐστί· τοὺς δὲ προυθύπας ἵνα φίλους ἀγαθοὺς κτήσωνται ὅπως ἐχθροὺς χειρώσονται ἢ ἵνα δυνατοὶ γένωνται καὶ τοῖς σώμασι καὶ ταῖς ψυχαῖς καὶ τὸν ἑαυτῶν οἶκον καλῶς οἰκῶσι· καὶ τοὺς φίλους δυνατοὶ ὦσι· καὶ τὴν πατρίδα δύνωνται, πῶς οὐκ οἶσθα ὡς χρὴ τούτοις καὶ πονεῖν ἡδέως ἕως πάντα καὶ ζῆν δύφραινομένους· ἀγαμένους μὲν ἑαυτοὺς ἐπαινουμένους δὲ καὶ ζηλουμένους ὑπὸ τῶν ἄλλων· ἐπὶ δὲ ἀμεθρασυνεργίαν· καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἡδονὰ οὐ πᾶσι σώματι δυνέσιν ἱκαναὶ ἅμα ἐργάζεσθαι ὡς

Sides
scire
Procuste

φασὶν οἱ γυμνασταί, οὔτε λυχνίαν ἡμῖν ἀξιόλογον, οὐδὲ μίαν ἐμηχανήσατο· ἃ δὲ διὰ καρπερίας ἅπαντα μέλεται τῶν καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἔργων ἐξηυρῆσθαι φασιν οἱ ἀγαθοὶ αὐθρες· λέγει δέπου καὶ ἡσίοδος· τὴν μὲν γὰρ κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι ῥηιδίως· λείη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει. Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν· ἀθανάτοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν, καὶ τραχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται· ῥηιδίη δ' ἔπειτα πέλει χαλεπὴ περ ἐοῦσα, μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἐπίχαρμος ἐν τῷδε· τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τἀγαθοὶ θεοί· καὶ ἐν ἄλλῳ δέ πῶ· φησίν· ὦ νοῦνες μή μάλα κακῶς ὁ μὴ τὰ σκληρὰ ἔχεις· καὶ πρόδικος δὲ ὁ σοφὸς, ἐν τῷ συγγράμματι τὸ περὶ τοῦ ἡρακλέους· ὅπερ δὴ καὶ πολλοὶ εἰσὶ δεδηλωκότες πρὸς τοὺς ἀρετῆς ἀπορφανίσαντες ὧδέ πως λέγων· ὅτε ἐγὼ μέμνημαι φησὶ γὰρ ἡρακλέα· ἐπεὶ ἐκ παίδων εἰς ἥβην ἐρμᾶτο, ἐν ᾗ οἱ νέοι ἤδη αὐτοκράτορες γιγνόμενοι δηλοῦσιν, εἴτε τὴν δι' ἀρετῆς ὁδὸν πρέψονται εἴτε τὴν δι' κακίας, ἐξελθόντα εἰς ἡσυχίαν καθῆσθαι, ἀποροῦντα ὁποτέραν τῶν ὁδῶν τραπήσεται, καὶ φανῆναι αὐτῷ δύο γυναῖκας προϊέναι μεγάλας· τὴν μὲν ἑτέραν εὐπρεπῆ τε ἰδεῖν καὶ ἐλευθέριον φύσει κεκοσμημένην, τὸ μὲν σῶμα καθαρότητι· τὰ δὲ ὄμματα ἁγνοῖ· τὸ δὲ ἦθος σωφροσύνη, ἐσθῆτι δὲ λευκῇ· τὴν δ' ἑτέραν τρυφερὰν μὲν ὡς πολυσαρκίαι τε καὶ ἁπαλότητι· κεκαλλωπισμένην δέ, τὸ μὲν χρῶμα, ὡς τι λευκοτέραν τε καὶ ὑπερυθροτέραν, τοῦ ὄντος δοκεῖν φαίνεσθαι· τὸ δὲ ἦθος, ὡς τι δοκεῖν ὀρθοτέραν τῆς φύσεως εἶναι· τὰ δὲ ὄμματα ἔχειν ἀναπεπταμένα· ἐσθῆτα δὲ ἐξ ἧς αὐ μάλιστα ὥρα διαλάμποι, καταισχυνεῖσθαι δ' ἅμα ἑαυτὴν, ἐπισκοπεῖν δέ, καὶ εἴ τις ἄλλος αὐτὴν θεᾶται· πολλάκις δὲ καὶ ἐς τὴν ἑαυτῆς σκιὰν ἀποβλέπειν, ὡς δ' ἐγένετο πλησιέστερον τοῦ ἡρακλέους, τὴν μὲν πρόσθεν ἐρᾶν ἐοῦσαν ἰέναι τὸν αὐτὸν τρόπον· τὴν δ' ἑτέραν φθάσαι βουλομένην, πρὸς δραμεῖν τῷ ἡρακλεῖ καὶ εἰπεῖν· ὁρῶ σε ὦ ἡράκλεις ἀποροῦντα ποίαν ὁδὸν αὐτὸν τὸν βίον τράπῃ· ἐὰν οὖν ἐμὲ φίλην ποιησάμενος, ταύτην ἰοῦσαν τε καὶ ῥᾳστάνουσαν ὁδὸν ἄξωσε, καὶ τῶν μὲν πρακτέων, οὐδενὸς ἀμοῦσος ἔσῃ· τῶν δὲ χαλεπῶν, ἀπείρως διαβιώσῃ· πρῶτον μὲν γὰρ, οὐ πολέμων οὐδὲ πραγμάτων φροντιεῖς, ἀλλὰ σκοπούμενος διέσῃ, τί αὖ κεχαρισμένον, ἢ σιτίον ἢ ποτὸν δύροις, ἢ τί αὖ ἰδὼν περφθείης, ἢ τίνων ὀφραινόμενος, ἢ ἀκούσας ἡσθείης· πρὸς δὲ παιδικοῖς ὁμιλῶν μάλιστ' αὖ φραινθείης καὶ ὡς αὖ μαλακώτατα καθεύδοις καὶ ὡς αὖ ἀπονώτατα πάντων τούτων τυχαίοις· ἐὰν δέ ποτε γίνηταί τις ὑποψία πανίσως ἀφ' ὧν ἕξει ταῦτα οὐ φόβος· μὴ σε ἀγαγὼν ἀπορον καὶ παλαιπωροῦντα τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ ταῦτα πορίζεσθαι· ἀλλ' οἷς αὖ οἱ ἄλλοι δραγάζονται, τούτοις σὺ χρήσῃ, οὐδενὸς ἀπορήσεις, ὅθεν αὖ δύναιο ἢ πλέον αὖ ἀπορήσειας· πάντα γὰρ ὠφελεῖσθαι τοῖς ἐμοὶ ξυνοῦσιν ἐξουσία ἔστιν ἐμοῦ παρέχοντος. Καὶ ἡρακλῆς ἀκούσας ταῦτα, ὦ γύναι ἔφη· ὄνομα δ' ἐσοι πέφυκεν· ἡ δὲ, οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι ἔφη, καλοῦσί με, εὐδαιμονίαν· οἱ δὲ μισοῦντες με ὑποκορίζόμενοι, ὀνομάζουσιν με κακίαν. Καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἑτέρα γυνὴ προσελθοῦσα εἶπεν, καὶ ἐγὼ ἥκω πρὸς σὲ ὦ ἡράκλεις ἃ δ' υγαγοὺς γεννήσαντός σε καὶ τὴν φύσιν τὴν σὴν ἐν τῇ παιδείᾳ καταμαθοῦσα, ἐξ ὧν ἐλπίζω, ἅ τὴν πρὸς ἐμὲ ὁδὸν τράποιο, σφόδρ' ἂν σε ἴσθι καλῶν καὶ σεμνῶν ἐργάτην ἀγαθὸν γενέσθαι· καὶ ἐμὲ ἔτι πολὺ ἐντιμοτέραν, καὶ ἐπ' ἀγαθοῖς διαφερεστέραν φανῆναι, οὐκ ἐξαπατήσω δέ σε προοιμίοις ἡδυπαθῶν· ἀλλ' ἅπερ οἱ θεοὶ δίδοσαν, πάντα δίειμι μετ' ἀληθείας. Ἴσθι γὰρ ὄντων ἀγαθῶν καὶ καλῶν, οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας θεοὶ δίδοσαν ἀνθρώποις· ἀλλ' εἴ τι τοὺς θεοὺς ἱλεῶς εἶναί σοι βουλῇ, θεραπευτέον τοὺς θεούς· εἴ τι ὑπὸ φίλων ἐθέλῃς ἀγαπᾶσθαι, τοὺς φίλους εὐεργετητέον· εἴ τι ὑπό τινος πόλεως ἐπιθυμεῖς τιμᾶσθαι, τὴν πόλιν ὠφελητέον· εἴ τε ὑπὸ τῆς ἑλλάδος πάσης ἀξιοῖς ἐπ' ἀρετῇ θαυμάζεσθαι, τὴν ἑλλάδα πειρατέον εὖ ποιεῖν· ἴσθι τὴν γῆν φέρειν σοι καρπούς ἀφθόνους τὴν γῆν θεραπευτέον· εἴ τε ἀπὸ βοσκημάτων οἴει δεῖν πλουτίζεσθαι, τῶν βοσκημάτων, ἐπιμελητέον· εἴ τε διὰ πολέμου ὁρμᾷς αὔξεσθαι καὶ βούλει δυνατὸς εἶναι τοὺς τε φίλους ἐλευθεροῦν καὶ τοὺς ἐχθροὺς χειροῦσθαι, τὰς πολεμικὰς τέχνας αὐτάς τε παρὰ τῶν ἐπιστημόνων μανθανέτων καὶ ὅπως ὡς τάχιστα δεῖ χρῆσθαι ἀσκητέον, ἃ δὲ καὶ τῷ σώματι βούλῃ δυνατὸς εἶναι, τῇ γυώμῃ ὑπηρετεῖν ἐθιστέον· τὸ σῶμα καὶ γυμνασταῖς σὺν πόνοις καὶ ἱδρῶτι· καὶ ἡ κακία ὑπολαβοῦσα εἶπεν, ὡς φίλη πρόδικος, ἔννοεῖς ὦ ἡράκλεις, ὡς χαλεπὴν καὶ μακρὰν ὁδὸν ἐπὶ τὰς εὐφροσύνας ἡ γυνή σοι αὕτη διηγεῖται· ἐγὼ δὲ ῥᾳδίαν καὶ βραχεῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἄξωσε· καὶ ἡ ἀρετὴ εἶπεν, ὦ τλῆμον, τί δ' ἐσὺ ἀγαθὸν ἔχεις, ἢ τί ἡδὺ οἶσθα· μηδὲν πόνων ἕνεκα πρᾶξαι ἐθέλουσα· ἢ τίς οὐδὲ τὴν τῶν ἡδέων ἐπιθυμίαν αὐξόμενος, ἀλλὰ πρὶν ἐπιθυμῆσαι πάντων ἐμπίπλασαι· πρὶν μὲν πεινῆν ἐσθίουσα, πρὶν δὲ διψῆν πίνουσα· ἵνα μὲν ἡδέως φάγοις, ὀψοποιοὺς μηχανῳ· ἵνα δὲ ἡδέως πίοις οἴνους τε πολυτελεῖς παρασκευάζῃ, καὶ τοῦ θέρους χίονα πριθέουσα ἐντεῖς, ἵνα δὲ καθυπνώσῃς ἡδέως οὐ μόνον τὰς θερμὰς μαλακὰς, ἀλλὰ καὶ τὰς κλίνας καὶ τὰ ὑπόβαθρα τῆς κλίνας παρασκευάζεις· οὐ γὰρ

Hesiodus

epicharm)
epichorm)
Prodici conscriptio de hercule

Labor & voluptas hercüli sub specie mulierü apponuerüt

Nullus nisi fatus citra laborē est

διὰ τὸ γονεῖν, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν ὅτι ποιῆς, ὕπνου ἆρα μεμνημένος, τὰ δ' ἀφροδίσια, πρὸ τοῦ δ' ἐσθιειν
καὶ πίνειν, ἀλλὰ μὴ μαινομένῳ καὶ γυναικὶ καὶ ἀνδράσι χρωμένῳ. οὕτω γὰρ ἂν δύοις τοὺς ἑαυτῆς
φίλους. τῆς μὲν γὰρ λοιμὸς ὑβρίζουσα, τῆς δ' ἡμέρας τὸ χρησιμώτατον καταλυμαίνουσα, ἀθανάτης δὲ
οὔσης ἐκ θεῶν μεγάλα περιφυσᾶται τοῖς δὲ ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἀπιμάζηται. τὰ δὲ πάντων ἡδίστου ἀκούσματος,
ἐπαίνου ἑαυτῆς ἀνήκοος ἦ· καὶ τοῦ πάντων ἡδίστου θεάματος, ἀθέατος. οὐδὲν γὰρ πώποτε σωτῆς,
ὅτι γε καλὸν πεπράσται, δὲ ἄν σοι λεγούσης τί πατρὸς εἶ, ἢ δ' ὃς ἐρεῖ, ἢ δ' ὃς ἐρεῖ, ἢ τίς
ἂν οὖ φρονῶν τοῦ σοῦ βιάσου τολμήσειεν εἶναι; οἱ νέοι μὲν ὄντες, τοῖς σώμασιν, ἀδύνατοι ἦσ. πρε-
σβύτεροι γενόμενοι, τοὺς ψυχὰς ἀπόπτοι ἀπόνως μὲν λιπαροὶ διὰ νεότητα τρεφόμενοι, ἐπαίνους
δὲ ἀχμηροὶ διὰ γῆρας πορίζοντες, τοῖς πεπραγμένοις ἀχθυνόμενοι, τοῖς δὲ πραττομένοις βαρυνό-
μενοι. τὰ μὲν ἡδέα ἐν τῇ νεότητι διαφθαρέντες, τὰ δὲ χαλεπὰ εἰς τὸ γήρας ἀποβεβλημένοι. ἐγὼ δὲ σύμ-
μαχος θεοῖς· σύμμαχος δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς. ὅρῳ γὰρ καλὸν οὔτε θεῶν, οὔτε ἀνθρώπων χωρὶς
ἐμοῦ γίγνεται· πλεῖστα δὲ μάλιστα πάντων, καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀνθρώποις οἷς πρόσηκεν
ἀγαθῷ τῇ μὲν γὰρ σώφρονος πλείστη· τοῖς δὲ φύλαξ οἴκων διαφερόντως· δικαίῳ δὲ παρασάτης οἰκε-
τῶν· ἀγαθὴ δὲ συλλήπτωρ τῶν ἐν πολέμῳ πόνων· βεβαία δὲ τῶν ἐν πολέμῳ σύμμαχος ὄρκων, ἀρί-
στη δὲ φιλίας κοινωνός· ἔστι δὲ τοῖς μὲν ἐμοῖς φίλοις ἡδεῖα μὲν καὶ παραγμῶν ὤπων καὶ πρὸ τῶν ἀπό-
λαυσις· αἱ γὰρ ἔχουσι γὰρ ἕως ἂν ἀπολαύσασιν αὐτῶν· ὕπνος δ' αὐτοῖς παρέστι ἡδίων, ἢ τοῖς ἀμόχθοις, καὶ
οὔτε ἀσπαλιεύοντες ὧν ἔχουσι, οὔτε διὰ τοῦτον μεθιᾶσι τὰ δέοντα πράττειν· καὶ οἱ μὲν νέοι τοῖς
τῶν πρεσβυτέρων ἐπαίνοις χαίρουσι· οἱ δὲ πρεσβύτεροι, ταῖς τῶν νέων τιμαῖς ἀγάλλονται, καὶ ἡδέως
μὲν τὰ παλαιὰ πράξεων μέμνηνται· δὲ πάρεστι πράττοντες· δι' ἐμὲ φίλοι μὲν θεοῖς
ὄντες· ἀγαπητοὶ δὲ φίλοις· τιμίοι δὲ πατρίδι· ὅτ' ἂν δέλθῃ τὸ πεπρωμένον τέλος, οὐ μέθα λήθης ἄ-
τιμοι κεῖνται, ἀλλὰ μέθα μνήμης τὸν ἀεὶ χρόνον ὑμνούμενοι θαλλουσι· τοιοῦτά σοι ὦ παῖ τοκέων ἀγα-
θῶν ἡράκλεες ἔξεστι διαπονησαμένῳ, τὴν μακαριστοτάτην δύσδαιμονίαν κεκτῆσθαι. οὕτω πως διώκει
πρόδικος, τὴν ὑπ' ἀρετῆς ἡρακλέους παιδιὰν ἐκόσμησε μέντοι πάσῃ γνώμῃ ἔτι, μεγαλοπρεπεστέρως
ἐμήσασ', ἢ ἐγὼ νῦν· σοὶ δ' οὖν ἄξιον ὦ ἀριστίππε τούτων ἐνθυμουμένῳ πειρᾶσθαί τι, καὶ τῶν δ' ἐς τὸν μέλ-
λοντα χρόνον τοῦ βίου φροντίζειν. ἀγαθὸμορος δ' ἔστι λαμπροκλέα τὸν πρὸς βύπατον γόν ἑαυτῷ
πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνοντα, ἢ τινι μοι ἔφη ὦ παῖ· οἱ δ' ἄπαντας ἀνθρώπους ἀχαρίστους καλουμέ-
νους; καὶ μάλα ἔφη ὁ νεανίσκος. καπεμεμαθήκας οὖν· πρὸς τί ποιοῦντας τὸ ὄνομα τοῦτο ἀποκαλοῦ-
σιν· ἐγὼ ἔφη τοὺς μὲν δυνάμενους, ὅταν δυνάμωσι χάριν ἀποδοῦναι, μὴ ἀποδιδόντας, ἀχαρίστους κα-
λοῦσιν· οὐκ οἶσθ' ὅτι ἀκούσει σοι ἐν τοῖς ἀδίκοις καταλογίζεσθαι τοὺς ἀχαρίστους; ἔμοιγ' ἔφη· ἦ δ' ὃς
ἔσκεψαι· ἆρα ὡς περὶ ἀνδράποδίζεσθαι τοὺς μὲν φίλους ἀδίκου εἶναι δοκεῖ, τοὺς δὲ πολεμίους δί-
καιον εἶναι καὶ τὸ ἀχαριστεῖν· πρὸς μὲν τοὺς φίλους ἀδίκου ἐστί· πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους δίκαιον· καὶ
μάλα ἔφη· καὶ δοκεῖ σοι ὑφ' οὗ ἄν τις δυνατὸν ἦ, εἴτε φίλου, εἴτε πολεμίου μὴ πειρᾶσθαι χάριν ἀπο-
δοῦναι, ἄδικος εἶναι· οὐκ οἶσθ' ἐν οἷς ἔχει τοῦτο ἀλιπρινής τις αὖ εἶ, ἀδικία ἢ ἀχαριστία; σῶμα λο-
γεῖ· οὐκ οἶσθ' ὅσα αὖ τις μείζων ἀγαθὰ παθὼν μὴ ἀποδιδῷ χάριν, τοσοῦτῳ ἀδικώτερος αὖ εἶναι· σῶμ' ἔφη
καὶ τοῦτο· πίνας οἶσθ' ἔφη ὑπὸ πίνων δύροι μὲν ἂν μείζονα, δυσεργετημένους, ἢ παῖδας ἀποδομένους; οὐς οἱ
γονεῖς, ἐκ μὲν οὐκ ὀντων ἐποίησαν εἶναι τοσαῦτα δὲ καλὰ ἰδεῖν καὶ τοσούτων ἀγαθῶν μεταδεῖν, ὅσα οἱ
θεοὶ παρέχοιεν τοῖς αὐτοῖς· ἄδικα οὖν τοῖς ἡμῖν δοκεῖ πάντας ἄξια εἶναι· ὡς τί παῖς τὸ καταλιπεῖν
αὐτὰ, πάντων μάλιστα φοβούμενον· καὶ ἡ πόλεις ἂν τοὺς μείζους ἀδικημάσι ζημίαν, βαίατον τιμᾶ-
σιν· ὡς οὐκ ἂν μείζονος κακοῦ φόβω τὴν ἀδικίαν παύσοιντες· καὶ μὴν οὐ τέ ἀφροδίσιά γ' ἕνεκα·
πάντα γοῦν ἐθέλουσι ποιεῖν τοῖς αὐτοῖς ὑπολαμβάνειν ἐπεὶ τοῦτ' ἐστὶν ἀπολυσόντων, μεταμέλει δὴ ὁδί· μετὰ δὲ
τὰ οἰκήματα· φαυλοροὶ δ' ἔσμεν καὶ σκληροὶ μητροὶ ἐξ οἵων αὐ γυναικῶν, βέλτιστα ἡμῖν τέκνα γένοιτ'
ἄν· σωφρόνων τε τοιουτοισὶ μέθα· καὶ μὴν πρὸς αὖ τὴν τοιαῦτα πάσχουσαν ἑαυτῇ τρέφει· καὶ τοῖς
μέλλουσιν ἔσεσθαι παῖσι πρὸ παρασκευάζει πάντα ὅσα αὖ οἴηται, σώφρονα δ' αὖ τοῖς πρὸς τὸν βίον καὶ
τὰ πάντα ἀγαθὰ πλεῖστα· ἡ δὲ γυνὴ ὑπολαμβάνει φέρειν τὸ φορτίον τοῦτο· βαρυνομένη καὶ κυ-
δυνεύουσα πρὸ τοῦ βίου· καὶ μεταδίδοῦσα τῆς τροφῆς ἧς καὶ αὐτὴ τρέφεται· καὶ σῶν πολλῷ τόνῳ δε-
νέγκασα καὶ τεκοῦσα, τρέφεται καὶ πάντα μελεῖται· οὔτε πρὸ τοῦ πρόβατα οὐδὲν ἀγαθόν· οὔτε γιγνώσκον
τὸ βρέφος ὑφ' ὅτου συμπάσχει, οὐδὲ σημαίνειν δυναμένου, ὅτου δεῖται· ἀλλ' αὖ τῇ σοχαζομένη τάπε
συμφέροντα καὶ κεχαρισμένα ποιεῖται ἐκ μηδενὸς καὶ τρέφει πολὺν χρόνον καὶ ἡμέρας καὶ νύκτας
ὑπομένουσα πονεῖν· οὐκ ἀπόπαυστα τοῦτ' χάριν ἀπολήγεται· καὶ οὐκ ἀρκεῖ βρέφαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπεὶ
δ' ἂν δόξωσιν, ἱκανοὶ εἶναι οἱ παῖδες μανθάνειν τι· ἃ μὲν αὐτοὶ ἔχουσιν οἱ γονεῖς ἀγαθὰ πρὸς τὸν βίον
δι' ἀσκοῦσι· ἀλλ' αὖ οἴωνται ἄλλου ἱκανώτερον εἶναι διδάξαι, πέμπουσι πρὸς τοὺ δ' ἀπαιδεύτους καὶ
μελοῦνται πάντα ποιοῦντες· ὅπως οἱ παῖδες αὐτοῖς γένωνται ὡς δύναται βέλτιστοι. πρὸς ταῦτα ὁ νε-

Διάσου

Lamprocles

Quantum parentibus debeamus

μίσκος ἔφη· ἀλλά τοι ταῦτα πάντα πεποίηκε καὶ ἄλλα πολλὰ μανία. οὐδεὶς αὖ δύναται
αὐτὸς αὑτὸν ἀφελεῖσθαι τὴν χαλεπότητα· καὶ ὁ σωκράτης πόπερα δέ οἴει ἔφη· ὠφέλιον ἀγριόπαιδα δύσφορον
πέραν εἶναι, ἢ μητρός· ἐγὼ μὲν οἶμαι ἔφη τῆς μητρός, τῆς γε τοιαύτης, ἢ δ' ὃς πώποτε οἶσθ' ἀκούσα
κακόν τι σοι εἰπόν, ἢ λακτίσασα οἷα ὑπὸ ὑπηρίων ἤδη πολλοὶ ἔπαθον; ἀλλὰ νὴ δία ἔφη λέγει ἃ οὐκ
αὐτὸς οἶδ' τῷ βίῳ πάντα βουλοίτο ἀκοῦσαι· σὺ δὲ πόσα ἔφη ὁ σωκράτης οἴει τοιαῦτ' ἀκούσαι τὴν
φωνὴν καὶ τῆς ἕρπυς ἐκ παιδίου δυσκολαίνων, καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς πράγματα παρασχεῖν, πόσα
δὲ λυπῆσαι καὶ μογῶν· ἀλλ' οὐδέπω πότε αὐτὴν ἔφη, οὔτ' εἶπα οὔτ' ἐπείπασα οὐδὲν ἐφ' ᾧ κχύνειν· τί δ' οἴει
ἔφη χαλεπώτερον εἶναι σοι ἀκούειν ὧν αὐτὴ λέγει ἢ τοῖς ὑπερκριτάς, ὅτ' ἀγὲν ταῖς πραγωδίαις, ἀλ-
λήλοις πᾶ ἔχαπα λέγουσιν· ἀλλ' οἶμαι ἐπειδὴ οὐκ οἴονται τὰ λεγόμενα, οὔτε τὸν ἐλέγχοντα ἐλέγχειν
ἵνα ζημιώσῃ· οὔτε πρὸς ἀφέλουμπα ἀπειλεῖν, ἵνα κακόν τι ποιήσῃ, ἐαδίως φέροισι· σὺ δ' οὐδ' ὡς ὅτι
λέγει σοι ἡ μήτηρ, οὐ μόνον οὐδὲν κακὸν νοοῦσα λέγει, ἀλλ' ἀγαθὰ εἶναι, ὅσα οὐδενὶ χαλεπαίνεις, ἡ νο
μίζῃς κακόνουν τὴν μητέρα σοι εἶναι; οὐ δῆπα ἔφη, τοῦτο δὲ οὐκ οἶομαι· καὶ ὁ σωκράτης οὐκοῦν ἔφη
σοι τοῦτ', οὐ νοῦν τι σοι οὖσαν καὶ ἄπαν μελοῦσθαι, ὡς μάλιστα δύναται καὶ μόνους τοῦ· ὅπως ὑγιαίνης τε
καὶ ὅπως τἄπαι πόρειαν, μανθάνοις ἐνθάδε ἔσῃ· καὶ πρὸς τούτοις πολλὰ τοῖς θεοῖς εὐχομένην ἀγαθὰ
ὑπὸ σοῦ καὶ σὺ χὰς ἀποδιδοῦσαν, χαλεπὴν εἶναι φῂς; ἐγὼ μὲν οἶμαι, ἢ τοιαύτην μὴ δύνασθαι φέρειν
μητέρα, τἀγαθά σε, οὐ δύναθαι φέρειν· φαῖεν δέ μοι ἔφη· πότερον ἀλλοίπυα οἴει δὲ εἶν θεραπεύειν, ἢ
παρασκευάσαι μηδενὶ ἀνθρώπων πειρᾶσθαι ἀρέσκειν, μὴ δ' ἐπεσθαι, μήτε πράτην, μήτε ἄλλω
ἀρχοντι· καὶ μὰ δία ἐγωτε ἔφη· οὐκοῦν ἔφη ὁ σωκράτης ἢ τῷ γε τοιούτῳ δοῦλει σοι ἀρέσκειν· ἵνα σοι ἡ
πῦρ ἐνοῖμ, ὅταν τούτου δέῃ· καὶ ἀγαθοῦ τί σοι γίγνεται συλλήπτωρ· καὶ αἴ τι φαλλόμενος τύχῃς, δύνοι
κῶς ἐγγυᾶσθαι βοηθεῖ σοι, ἐγωγ' ἔφη· πόδε σῶσόδι πόρον, ἢ συμπονοῦν, ἢ εἴ τῳ ἄλλῳ ἐντυχαίοις, οὐ-
δέν αὖ σοι διαφέροι φίλον ἢ ἐχέρον γενέσθαι ἢ καὶ τᾶς παρὰ τούτων δύνοιας οἴει δ' ἂν σοὶ μελεῖσθαι;
ἔγωγ' ἔφη· εἶπα τοῦτ' μὲν σοὶ μελεῖσθαι παρασκευάσαι· τὴν δὲ μητέρα τὴν πάντων μάλιστά σε φιλοῦ-
σαν οὐκ οἴει δεῖν θεραπεύειν; οὐκ οἶσθ' ὅτι καὶ ἡ πόλις ἄλλης μὲν ἀχαριτίας οὐδεμιᾶς σοὶ μελεῖται
οὐδὲ δικάζῃ, ἀλλὰ πρόφασις τοῖς δοῦ πρὸ θύπας, χάριν οὐκ ἀποδιδόντας· ἐὰν δ' ἐπὶ γρηΐας μὴ θεραπεύῃ
τοῦτ' φ δίκην τι σοὶ πεπόηκε καὶ ἀποδομαλίζουσα οὐκ ἐᾶ ἀρχήν τοῦ τον· ὡς οὔτε αὖ τὰ ἱερὰ δυσερῶς θυό-
μενα ὑπὲρ τῆς πόλεως τοῦ του θύοντος· οὔτε ἄλλο καλῶς καὶ δικαίως οὐδὲν αὖ τοῦ του πράζαντος, καὶ
νὴ δία· ἐαυτῆς τῶν γονέων τελευτησάντ' οἷς τάφους μὴ κοσμῇ· καὶ τοῦ τὸ ἐξεταζῇ ἡ πόλις, ἐν ταῖς
τἀρχαῖς δοκιμασίαις· σὺ οἶσθ' ὦ παῖ αὖ σωφρονῇς, τοὺς μὲν θεοὺς παραλῶσι συγγνώμονάς σοι εἶναι,
ἐὰν παρημελημένας τῆς μητρὸς μήσεοὺ τιν' ὁμόσαντες ἀχάριστον εἶναι, οὐκ ἐθέλωσιν οὔ πρεῖν· τοὺς
δὲ ἀνθρώπους οὐ φυλάξῃ, μήσε ἀποθόμενοί τ' γονέων ἀμελοῦντα πάντες ἀτιμάσωσιν· εἶπα ἐν ἐρημίᾳ
φίλων ἀναφανῇς· ἆρ' γάρ σε οὐ πολάβοιεν πρὸς τοὺς γονεῖς ἀχάριστον εἶναι, οὐδεὶς αὖ νομίσῃ δύσε πρε
πάσας, χάριν ἀποδιδόναι αὖ χαιρεφῶντα δ' ἐστὶ καὶ χαιρεκράτην ἀδελφὼ μὲν ὄντε ἀνοίκλοιν, ἑαυτῷ
δὲ γνωρίμω, ἀγαθὸ μὲν διαφεροιδίω, ἰδίων γὸν χαιρεκράτην, τἀτέμοι ἔφη ὦ χαιρεκράτης, οὐδέπου
καὶ σὺ τ' τοιοῦτ' αὖ ὧν· οἱ χρῶμῶ πέρον νομίζουσι χρήματα ἢ ἀδελφούς, καὶ τἄπαι τ' μὲν ἀφρόνων
ὄντων, τ' δὲ φρονίμου· καὶ τ' μὲν βοηθείας διομόων, τοῦ δὲ βοηθεῖν δυναμένου· καὶ πρὸς τούτοις, ἴσον μὲν
πλείονων ὑπαρχόντων, τ' ἐνός· βωμαστὸν δὲ καὶ τοῦτο, εἶπας τοὺς μὲν ἀδελφούς, ζημίαν ἡγεῖται
ὅπου καὶ πᾶ τ' ἀδελφῶν κέκτηται· τοὺς δὲ πολίτας οὐχ ἡγεῖται ζημίαν ὅπου καὶ πᾶ τῶν πολιτῶν
ἔχῃ· ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν δύναται λογίζεσθαι· ὅπ κρεῖπον σῶν πολλοῖς οἱ κοῦνται ἀσφαλῶς ἀρκοῦντα ἔ-
χειν, ἢ μόγον διατωμῶν τὰ τῶν πολιτῶν πᾶσιν δύνως παῖπα κεκτῆσθαι· σῶν δὲ τῶν ἀδελφῶν, τὸ αὖ
τὸ τοῦτο ἀγνοοῦσι· καὶ οἰκέτας μὲν οἱ δυναμένοι ὠνοῦνται, ἵνα σῶσε χῶσι ἔχωσι καὶ φίλοις κτῶνται ὡς
βοηθῶν δεόμενοι· τῶν δ' ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν· ὡς πᾶ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους· ἐξ ἀδελ-
φῶν δὲ οὐ γιγνομένους καὶ μὴν πρὸς φιλίαν μέγα μὲν ὑπάρχει τὸ ἐκ τῶν αὐτῶν φύναι· μέγα δὲ τὸ
ὁμοῦ τραφῆναι, ἐπεὶ καὶ τοῖς θηρίοις πόθος τῆς ἐγγίγνεται· ἴσην σῶν τρόφων· πρὸς δὲ τούτοις καὶ οἱ ἄλ
λοι ἄνθρωποι τιμῶσ' τι μᾶλλον, τοὺς σῶν ἀδελφοὺς ὄντας τῶν αὑτῶν ἀδελφῶν καὶ ἤπου τούτοις ὧπτί-
θεται· καὶ ὁ χαιρεκράτης εἶπεν, ἀλλ' ἐι μὲν ὦ σώκρατες, μὴ μέγα εἴη τὸ διάφορον, ἴσως αὖ ὁ ἐοι φέ-
ρειν τὸν ἀδελφὸν, καὶ μὴ μικρῶν ἕνεκα φύγειν· ἀγαθοῦ γὰρ ὡς πᾶ καὶ συλέγεις ἀδελφὸς ὢν ὅσον
δεῖ· ὁπότ' μοῦται πάντος ἐνδέοι, καὶ πᾶ τὸ ἐναντιώπατον εἴη αὖτις ὧπ χειροῖν τοῖς ἀδυνάτοις· καὶ
ὁ σωκράτης ἔφη· πότερα δὲ ὦ χαιρεκράτες, οὐδενὶ ἀρέσαι δύναται χαιρεφῶν, ὡς πᾶ οὐδέ σοί ἐστιν,
οἷς καὶ πάνυ ἀρέσκει, διὰ τοῦτο γὰρ ποιεῖ ἔφη ὦ σώκρατες ἄξιον ἐστὶν ἐμοὶ μισεῖν αὐτόν, ὅτι ἄλλοις μὲν
ἀρέσκειν δύναται, ἐμοὶ δὲ ὅπου αὖ παρῇ· πάντα χοῦ καὶ ὄργω καὶ λόγω ζημία μᾶλλον, ἢ ὠφέλιά
ἐστιν· ἆρ οὖν ἔφη ὁ σωκράτης ὡς πᾶ ἴσως τᾶ μὲ ἐπισταμένου μὲν ἐγχειροῦντι δὲ χρῆσθαι ζημία ἐστίν,
οὕτω καὶ ἀδελφός, ὅταν τις αὐτῷ μὴ ἐπίσταμένος ἐγχειρῇ χρῆσθαι ζημία ἐστίν· ὡς δ' αὖ ἐγὼ

Χαιρεφῶ
Χαιρεκράτες
Fratres

ἐναντίῳ

ἔφη ὁ Χαιρεκράτης, αὐτὸς μὲν οὖν ἀδελφῷ χρῆσθαι ἱκανός τε καὶ δεῖ λέγειν τὸν δεῖ λέγοντα. καὶ δεῖ ποιεῖν τὸν δεῖ ποιοῦντα. τὸν μέντοι λόγῳ ἔργῳ περιόμενον ἐμὲ αἰτιᾶν οὐκ ἂν δυναίμην, οὐδὲ δεῖ λέγειν οὔτε δεῖ ποιεῖν, ἀνοῦδε παρασόμαι, καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη· θαυμαστά γε λέγεις ὦ Χαιρέκρατες ἀκούων μὲν σοῦ ἡδὺ ἂν εἴη προβαίνοις ἂν τὸ δέος ὧν καὶ τοῖς μὲν πρόθυμος ἂν παίζεσθαι· σοὶ δὲ προσιόντι χαλεπὸν ἂν μέλησαι αὖ τοῦ ὀργίζεσθαι, ἐπειρᾶ δὲ πρόσθεν ἀκούειν, τὸν δὲ ἀδελφὸν φῆς μὲν μέγα ἂν ἀγαθὸν εἶναι· ὅτι δὲ περὶ σὲ οἷόν τε εἶ, ἐπίστασθαι δὲ ὁμολογῶν καὶ δεῖ ποιεῖν καὶ δεῖ λέγειν, οὐκ ἂν δοκεῖς μοι μαχεῖσθαι ὅπως σοι ὡς βέλτιστος ἢ καὶ ὁ Χαιρεκράτης δῆθεν ἔφη ὦ Σώκρατες, μὴ οὐκ ἔχω ἐγὼ τοσαύτην σοφίαν, ὥστε χαίρειν φῶν τα ποιοῦντα περὶ ἐμὲ οἷόν δεῖ· καὶ μὴν οὐδὲν γε ποικίλον ἔφη Σωκράτης, οὐδὲ καινὸν δεῖ ἐπὶ σὸν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ μηχανᾶσθαι. οἷς δὲ καὶ σὺ ἐπίστασαι αὐτὸς, οἱ μοι αὖ αὐτὸν ἀλόντα, πολὺ πολλοῦ ποιεῖσθαι σε· οὐκ ἂν φθαίης ἔφη λέγων εἰ τί ποτε σαίμεν φίλτρον ὦ Σώκρατες ἐγὼ δῶς, λέληθα ἐμαυτόν; λέγε δή μοι ἔφη, εἴ τινα ἴσμεν γνωρίμων βουλόμενον καταγελᾶσθαι ὁ τοῦτο βύοι καλεῖν σε ὦ δεινόν, τί αὖ ποιῇς; δῆλον ὅτι κατάρχοιμι αὖ τοῦ αὐτὸς ὅτι βύοιμι καλεῖν ἐκεῖνον. ἢ δὲ βουλοίμην ἂν τῶν φίλων τινὰ προτρέψασθαι ὁ τοῦτο ἀποδημοίης ὦν μελεῖσθαι σῶν, τί αὖ ποιοίης; δῆλον ὅτι πρὸ τοῦ πρὸς αὖ ἐγχειροίην ὦν μελεῖσθαι τῶν ἐκείνου, ὁ τοῦτο ἀποδημοίη· εἰ δὲ βουλοίμην ἐξαγαγεῖν τινα τοῦ ἔχεσθαι σε αὐτοῦ, ὁ τοῦτο ἔλθοις ἂν τὴν ἐκείνου, τί αὖ ποιοίης; δῆλον ὅτι καὶ τοῦτον πρὸ τοῦ πρὸς ὑποδέχοιμην αὖ ὁ τοῦτο ἔλθοι ἀφικόμενος. εἰ δὲ βουλοίμην αὖ τὸν προβουλεύειν ἐφ' ἃ ἥκοιμι, δῆλον ὅτι καὶ τοῦτο δέοι αὖ πρὸ τοῦ πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνο ποιεῖν· καίτοι ἆρα σύ γε τὰ ἐν ἀνθρώποις φίλτρα ὦ σοφώτατε κάλαμα τὰ νεκρὸν λόγῳ ἢ οἰκεῖς ἔφη ἄρξαι μὴ ἀρχὸς φαῦλος ἐὰν πρόσθεν τὸν ἀδελφὸν δύνῃς, καὶ μὴν πλείστου γε δεῖ σε αἰνέσαι ἄξιος εἶναι· ὃς αὖ φθάνων τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῶν· τοὺς δὲ φίλους δυσέρωτας ἂν ποιεῖ· καίτοι πρὸς τοῦ ἐγὼ μὲν οὖν ἐδόκει μοι χαίρειν ἀντὶ πολλοῦ ἂν ποιεῖσθαι τὸν ἀδελφὸν φίλον μοι εἶναι μᾶλλον ἢ δύο μνᾶς· τὸν δ' οὐδ' ἂν ἡμμένου, πρόπινε σαί μοι, τὸν δὲ καὶ πρὸ δέκα μνῶν ἐλοίμην· τὸν δὲ πρὸ πάντων χρημάτων καὶ πόνων πριαίμην ἂν φίλον μοι γενέσθαι· οὐκ οἶδ' ἔφη ὁ Σωκράτης, εἴτε τοῦτο ποιοῦντες ἐτύγχανον καλῶς αὖ ἔχοντες ἐξεταζόμενα τινὰ ἑαυτῶν, τοσοῦτο ἄρα τυγχάνεις τοῖς φίλοις ἄξιος ὢν, καὶ πειρᾶσθαι ὡς πλείστου ἄξιος εἶναι· ἵνα ἥκιστα τοῦ τὸν οἱ φίλοι προσδέωσιν· ἐγὼ γάρ τοι ἔφη πολλάκις ἀκούω· τοῦ μὲν ὅτι πρὸ τοῦ δώκειν αὐτὸν φίλος αὖ ἦν· τοῦ δ' ὅτι μὴν αὖθ' ἑαυτοῦ μᾶλλον εἵλετο αὖ ἦν ὃν ᾤετο φίλον εἶναι· τὰ τοιοῦτα ποιοῦντα σκοπῶ, μὴ ὡς πρὸ ὅταν τις οἰκέτην προῖκα πρίηται· καὶ ἀποδιδῶται τοῦ ὑγιὲς ἀποδιδῶται, οὕτω καὶ τῶν πονηρῶν φίλων ὅταν ἐξῇ τὸ πλέον τῆς ἀξίας λαβεῖν ἐπαγωγὸν εἰ ἀποδίδοσθαι· τοὺς δὲ χρηστοὺς, οὔτε οἰκέτας ποιοῦντί τι ποιοῦντας ὁρῶ, οὔτε φίλους προσδιδόμενος· ἐδόκει δέ μοι καὶ εἰς τὸ δοκιμάζειν φίλους ὁποίους ἄξιον κεῖσθαι φρενοῦν· ποία δὲ λέγων· ἢ τὰ μοι ἔφη κριτόβουλε, ἢ οἱοί περ φίλου ἀγαθοῦ, ὧδε ἂν σὺ χρῷο ἡμῖν σκοπεῖν; ἆρα πρῶτον ξητητέον, ὅστις ἀρχὴ γαστρὸς τε καὶ φιλοποσίας καὶ λαγνείας, ἢ ὕπνου καὶ ἀργίας· ὃ γὰρ ὑπὸ τούτων κρατούμενος, οὔτ' ἂν τῷ θεῷ ἑαυτὸν δύναιτ' ἂν, οὔτε φίλῳ τὰ δέοντα πράττειν; μὰ δί' οὐ δῆτα ἔφη· οὐκοῦν τοῦτον μὲν ὑπὸ τούτων ἀρχομένου ἀφεκτέον δοκεῖ σοι εἶναι; πάνυ μὲν οὖν ἔφη· πῇ γὰρ ἔφη ὅστις γε διανοηρός ὢν μὴ αὐτάρκης ἐστὶν· ἀνάγκη δὲ τῶν πλησίον δεῖται, καὶ λαμβάνων μὲν μὴ δύναται ἀποδιδόναι, μὴ λαμβάνων δὲ τὸν μὴ δίδοντα μισεῖν· οὐ δοκεῖ σοι καὶ οὗτος χαλεπὸς φίλος εἶναι; πάνυ ἔφη· οὐκοῦν ἀφεκτέον καὶ τούτου; ἀφεκτέον μᾶλλον ἔφη· τί γὰρ ὅστις χρηματίζεσθαι μὲν δύναται, πολλῶν δὲ χρημάτων ἀμελεῖ· καὶ διὰ τοῦτο δύσξυμβολός ἐστι, καὶ λαμβάνων μὲν ἥδεται ἀποδιδόναι δὲ οὐ βούλεται· ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ἔφη οὗτος ἔτι πονηρότερος ἐκείνου εἶναι· τί δ' ὅστις δὶς τὸν ὄρφνα τοῦ χρηματίζεσθαι, μὴ δὲ πρὸς ἑνὶ ἄλλο σχολὴν ποιεῖται, ἢ ὅτου θεὸν αὖ τὸς χερδανεῖ· ἀφεκτέον καὶ τούτου ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· αἰσθάνεται γὰρ αὖ ἑαυτὸν τῷ χρωμένῳ· τί δὲ ὅστις τὰ σώματα τί ἐστι καὶ βέλτιον πολλοὺς τοῖς φίλοις ἐχθροὺς παρέχειν· φυλακτέον νὴ δία καὶ τοῦτον· ἢ δὲ τὸν τοῦτ μὲν ἴσον κακῶν μηδὲν ἔχοι, δοῦλος δὲ πάσχων αὖ ἐστε ται, μηδὲν φρονοῦντα τοῦ αὐτ δυσεργετεῖν, αὖ ὠφελεῖν αὖ εἶναι καὶ οὗτος· ἀνὰ τοιοῦτον ὦ σώκρατες ἂν χειρίσομεν φίλον ποιεῖσθαι· οἱ μὲν ὡς ταυτὶα τοῦτ ἐγκρατὴς μὲν εἶναι τῶν διὰ τοῦ σώματος ἡδονῶν, δοῦλος δὲ καὶ δυσέμβολος ὢν τυγχάνει, καὶ φιλόνεικος πρὸς τὸ μὴ ἐλλείπεσθαι δυσοίων τοὺς δυσεργετοῦντας ἑαυτόν· ὥστε λυσιτελεῖν τοὺς χρωμένους· πῶς οὖν ταῦτα, δοκιμάσαιμεν ὦ σώκρατες, πρὸ τοῦ χρῆσθαι; τοὺς μὲν αὖ διάφορα τοιοῦτος ἔφη δοκιμάζομεν· οὐ τοῖς λόγοις αὖτ' τεκμαιρόμενοι, ἀλλ' ὧν αὖ ὁρῶμεν τοὺς πρόσθεν αὖ διάφορα τοὺς καλῶς ἔργασμένους, τούτοις ᾧ δόμεν καὶ τοὺς λοιποὺς δῦ ποιήσθ· καὶ ἆρα δ' ἢ λέγεις ἔφη· ὃς αὖ τοὺς φίλους τοὺς πρόσθεν δῦ ποιῶν φαίνηται δ' ἥλον εἶναι· καὶ τοὺς ὑστέρους δυέργετήσοντα· καὶ γὰρ ἴσως ἔφη ὃν αὖ τοῖς πρόσθεν ὁρῶ καλῶς χρώμενον, τοῦτον καὶ ἄλλοις οἶμαι καλῶς χρῆσθαι· εἰκὸς ἔφη· ὃς δ' αὖ ἡμῖν ἄξιος φιλίας δοκεῖ εἶναι πῶς χρὴ φίλον τοῦτον ποιεῖσθαι· πρῶτον μὲν ἔφη τὰ παρὰ τῶν θεῶν σκεπτέον, ἢ συμβουλεύουσιν αὐτὸν φίλον ποιεῖσθαι· τί οὖν ἔφη ὃ αὖ ἡμῖν δοκῇ, καὶ οἱ θεοὶ μὴ

Omniū possessionū pulcherrima est amicus

μάτων καὶ παρὰ πολλῶν αὐτοῖς ὄντων τὸ πλῆθος ἀθρόας, τῶν δὲ φίλων ὀλίγων ὄντων, οὐ μόνον τὸ πλῆθος ἀγνοοῦντας, ἀλλὰ καὶ τοῖς συνθαμοῦσιν τοῦτο καταλέγειν ἐγχειρήσαντας οὐκ ἐν τοῖς φίλοις ἐθέσαντ, πάλιν τοίνυν τοῖς αὐτοῖς θεσθαι πόσου τὴν αὐτοὺς τῶν φίλων φροντίζειν· καίτοι πρὸς ποίου κτῆμα τῶν ἄλλων παραβαλλόμενος φίλος ἀγαθὸς, οὐκ ἂν πολλῶ κρεῖττον φανείη· ποῖος γὰρ ἵππος, ἢ ποῖον ζεῦγος οὕτω χρήσιμον, ὡς πρὸς χρῆσθαι φίλος· τί δ' ἂν ἀθρόα πόδον, οὕτως δύναιτο καὶ παραμόνιμον, ἢ ποῖον ἄλλο κτῆμα οὕτω παράγχρησιν· ὁ γὰρ ἀγαθὸς φίλος ἑαυτὸν τάττει πρὸς πᾶν τὸ ἐλλεῖπον τῷ φίλῳ· καὶ τῆς τῶν ἰδίων καταπαύσεως καὶ τῶν κοινῶν πράξεως καὶ αὖ τί πινα δεῖται σὺ δέ, σπεύδοντι καὶ χύδ· αὖ τε τῆς φόβος παρέπεται συμβουλεῖ· τὰ μὲν σωματα λίσκων· τὰ δὲ συμπράττων· καὶ τὰ μὲν συμπείθων, τὰ δὲ διαζόμενος· καὶ δῦ μὲν πράττοντας, πείθεται δύφρώνων· σφαλλομένους δὲ, πείθεται ἐπανορθοῦν· ἃ δὲ αὖτι χείρες ἑκάστω ὑπηρετοῦσι· καὶ ὁ φθαλμοὶ πρόσορῶσι καὶ τὰ ὦτα προακούουσι· καὶ οἱ πόδες διαπορεύσι, τοῦτων φίλος δύεργετῶν οὐδένος λείπεται πολλάκις, ἃ πρὸ αὐτοῦ τις, ἢ οὐκ ἐξεργάσατο, ἢ οὐκ εἶδεν, ἢ οὐκ ἤκουσεν ἢ οὐ διήνυσε, ταῦτα ὁ φίλος πρὸς τοὺς φίλους ἐξήρκεσεν· ἀνόμως ἐνίοι μὲν δένδρα πείθουσι θέρα πόδυδ' τοῦ καρποῦ ἕνεκεν, τοῦ δὲ παμφορωτάτου κτήματος ὁ καλεῖται φίλος, ἀργῶς καὶ αὐτομάτως οἱ πλεῖστοι ἀμελοῦσι· δ' ἔστ' καὶ ἄλλον αὐτοῦ λόγον ὡς ἐδόκει μοι προτρέπειν τὸν ἀκούοντα ἐξετάζειν ἑαυτὸν, ὁπόσου τις φίλοις ἄξιος εἴη· ἰδὼν γὰρ τινα τῶν ξυνόντων ἢ ἀμελούμενον, ἢ ἐπιτιθέμενον, ἢ ἐρῶντα τοῦ ἀμελοῦντος αὐτοῦ, καὶ ἄλλων πολλῶν· ἆρα ἔφη ὦ δαιμόνιε, ἀρ' οὐ παθητέον ἐναντίον κεῖσθαι· τῶν γὰρ οἰκείων, ὁ μὲν πυθόμενος ὅτου ἀνὴρ ἐστὶν ἀπεχθάνεται· ὁ δὲ καὶ νικίας δὲ ὁ νικηρά τον λέγεται πάσχειν διὰ τ' ἀργυρία περιαθαι παλαιπου· σκοῦμαι δ' ἢ τοῦτο ἔφη, ἆρα ὡς πρὸ τῶν οἰκετῶν· οὕτω καὶ τῶν φίλων ἔστιν ἀξίαι· καὶ μάλ' δί' ἔφη ὁ αὖτ' ἐγώ· ἐγὼ οὖν βουλοίμην αὖ τὸν μόνον φίλον μοι εἶναι μᾶλλον, ἢ δύο μνᾶς· τὸν δ' οὐδ' αὖ ἡμμένου, πρόπινε σαί μοι· καὶ τὸν δὲ καὶ πρὸ δέκα μνῶν ἐλοίμην· τὸν δὲ πρὸ πάντων χρημάτων καὶ πόνων πριαίμην αὖ φίλον μοι γενέσθαι· οὐκ οἶδ' ἔφη ὁ Σωκράτης, εἴτε τοῦτο ποιοῦντες ἐτύγχανον καλῶς αὖ ἔχοντες ἐξεταζόμενα τινὰ ἑαυτῶν, τοσοῦτο ἄρα τυγχάνεις τοῖς φίλοις ἄξιος ὢν, καὶ πειρᾶσθαι ὡς πλείστου ἄξιος εἶναι· ἵνα ἥκιστα τοῦ τὸν οἱ φίλοι προσδιδῶσιν· ἐγὼ γάρ τοι ἔφη πολλάκις ἀκούω· τοῦ μὲν ὅτι πρὸ τοῦ δώκειν αὐτὸν φίλος αὖ ἦν· τοῦ δ' ὅτι μὴν αὖθ' ἑαυτοῦ μᾶλλον εἵλετο αὖ ἦν ὃν ᾤετο φίλον εἶναι· τὰ τοιοῦτα ποιοῦντα σκοπῶ, μὴ ὡς πρὸ ὅταν τις οἰκέτην προῖκα πρίηται· καὶ ἀποδιδῶται τοῦ ὑγιὲς ἀποδιδῶται, οὕτω καὶ τῶν πονηρῶν φίλων ὅταν ἐξῇ τὸ πλέον τῆς ἀξίας λαβεῖν ἐπαγωγὸν εἰ ἀποδίδοσθαι· τοὺς δὲ χρηστοὺς, οὔτε οἰκέτας ποιοῦντί τι ποιοῦντας ὁρῶ, οὔτε φίλους προσδιδόμενος· ἐδόκει δέ μοι καὶ εἰς τὸ δοκιμάζειν φίλους ὁποίους ἄξιον κεῖσθαι φρενοῦν· ποία δὲ λέγων· ἢ τὰ μοι ἔφη κριτόβουλε, ἢ οἱοί περ φίλου ἀγαθοῦ, ὧδε ἂν σὺ χρῷο ἡμῖν σκοπεῖν; ἆρα πρῶτον ξητητέον, ὅστις ἀρχὴ γαστρὸς τε καὶ φιλοποσίας καὶ λαγνείας, ἢ ὕπνου καὶ ἀργίας· ὃ γὰρ ὑπὸ τούτων κρατούμενος, οὔτ' ἂν τῷ θεῷ ἑαυτὸν δύναιτ' ἂν, οὔτε φίλῳ τὰ δέοντα πράττειν; μὰ δί' οὐ δῆτα ἔφη· οὐκοῦν τοῦτον μὲν ὑπὸ τούτων ἀρχομένου ἀφεκτέον δοκεῖ σοι εἶναι; πάνυ μὲν οὖν ἔφη· πῇ γὰρ ἔφη ὅστις γε διανοηρός ὢν μὴ αὐτάρκης ἐστὶν· ἀνάγκη δὲ τῶν πλησίον δεῖται, καὶ λαμβάνων μὲν μὴ δύναται ἀποδιδόναι, μὴ λαμβάνων δὲ τὸν μὴ δίδοντα μισεῖν· οὐ δοκεῖ σοι καὶ οὗτος χαλεπὸς φίλος εἶναι; πάνυ ἔφη· οὐκοῦν ἀφεκτέον καὶ τούτου; ἀφεκτέον μᾶλλον ἔφη· τί γὰρ ὅστις χρηματίζεσθαι μὲν δύναται, πολλῶν δὲ χρημάτων ἀμελεῖ· καὶ διὰ τοῦτο δύσξυμβολός ἐστι, καὶ λαμβάνων μὲν ἥδεται ἀποδιδόναι δὲ οὐ βούλεται· ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ἔφη οὗτος ἔτι πονηρότερος ἐκείνου εἶναι· τί δ' ὅστις δὶς τὸν ὄρφνα τοῦ χρηματίζεσθαι, μὴ δὲ πρὸς ἑνὶ ἄλλο σχολὴν ποιεῖται, ἢ ὅτου θεὸν αὖ τὸς χερδανεῖ· ἀφεκτέον καὶ τούτου ὡς ἐμοὶ δοκεῖ· αἰσθάνεται γὰρ αὖ ἑαυτὸν τῷ χρωμένῳ· τί δὲ ὅστις τὰ σώματα τί ἐστι καὶ βέλτιον πολλοὺς τοῖς φίλοις ἐχθροὺς παρέχειν· φυλακτέον νὴ δία καὶ τοῦτον· ἢ δὲ τὸν τοῦτ μὲν ἴσον κακῶν μηδὲν ἔχοι, δοῦλος δὲ πάσχων αὖ ἐστε ται, μηδὲν φρονοῦντα τοῦ αὐτ δυσεργετεῖν, αὖ ὠφελεῖν αὖ εἶναι καὶ οὗτος· ἀνὰ τοιοῦτον ὦ σώκρατες ἂν χειρίσομεν φίλον ποιεῖσθαι· οἱ μὲν ὡς ταυτὶα τοῦτ ἐγκρατὴς μὲν εἶναι τῶν διὰ τοῦ σώματος ἡδονῶν, δοῦλος δὲ καὶ δυσέμβολος ὢν τυγχάνει, καὶ φιλόνεικος πρὸς τὸ μὴ ἐλλείπεσθαι δυσοίων τοὺς δυσεργετοῦντας ἑαυτόν· ὥστε λυσιτελεῖν τοὺς χρωμένους· πῶς οὖν ταῦτα, δοκιμάσαιμεν ὦ σώκρατες, πρὸ τοῦ χρῆσθαι; τοὺς μὲν αὖ διάφορα τοιοῦτος ἔφη δοκιμάζομεν· οὐ τοῖς λόγοις αὖτ' τεκμαιρόμενοι, ἀλλ' ὧν αὖ ὁρῶμεν τοὺς πρόσθεν αὖ διάφορα τοὺς καλῶς ἔργασμένους, τούτοις ᾧ δόμεν καὶ τοὺς λοιποὺς δῦ ποιήσθ· καὶ ἆρα δ' ἢ λέγεις ἔφη· ὃς αὖ τοὺς φίλους τοὺς πρόσθεν δῦ ποιῶν φαίνηται δ' ἥλον εἶναι· καὶ τοὺς ὑστέρους δυέργετήσοντα· καὶ γὰρ ἴσως ἔφη ὃν αὖ τοῖς πρόσθεν ὁρῶ καλῶς χρώμενον, τοῦτον καὶ ἄλλοις οἶμαι καλῶς χρῆσθαι· εἰκὸς ἔφη· ὃς δ' αὖ ἡμῖν ἄξιος φιλίας δοκεῖ εἶναι πῶς χρὴ φίλον τοῦτον ποιεῖσθαι· πρῶτον μὲν ἔφη τὰ παρὰ τῶν θεῶν σκεπτέον, ἢ συμβουλεύουσιν αὐτὸν φίλον ποιεῖσθαι· τί οὖν ἔφη ὃ αὖ ἡμῖν δοκῇ, καὶ οἱ θεοὶ μη

Incantationes
Philtra

ἐναντίων τιν ἔχει, ἆρ εἶν ὅπως οὗτος θηρατής; μὰ δί ἔφη οὐ κατὰ τοὺς ὡς ἔπος λαγώ, οὐδ ἀ-
πατᾷ τῶς ἔφη ἀλ ὄρνιθες, οὐδὲ βία ὥς ἔφη οἱ ἐλθροί· ἀκουσα γὰρ φίλον ἐλεῖν, ἐργῶδες· χαλεπὸν δὲ καὶ
δίκαιον κατέχειν ὥς ἔφη δοῦλον· ἐχθροὶ γὰρ μᾶλλον ἢ φίλοι γίγνονται τοῦτο παρόντες· φίλοι δὲ
ὡῶς ἔφη εἶναι μόνον φασὶν ἐπῳδαὶς, ἃς οἱ ἀπατάμενοι ἐπᾴδοντες δι ἃ βούλονται, φίλους ἑαυ-
τοῖς ποιοῦνται· εἶναι δὲ καὶ φίλτρα οἷς ἀπατάμενοι πρὸς οὓς ἂν βούλονται χρώμενοι φιλοῦνται ὑπ'
αὐτῶν· πόθεν οὖν ἔφη τοῦτο μαθοιμὶν ἄν· ἃ μὲν ἂν σεσηρυῖας ἐπῴδοντα τὸν ὀδυσσέα ἤκουσας ὁμήρου, ὧν
ἐστὶ ἀρχὴ πιαδέτης· δύς ἄτε δὴ πολυαν ὀδυσσῦ μέγα κῦδος ἀχαιῶν· τοῦτον οὖν ἔφη τὸν ἐπῳ-
δὴν ὦ σώκρατες ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις οὐ σεσηρῶς ἐπῴδουσα κατεῖχον, ὥστε μὴ ἀπιέναι ἂν
αὐτῶν τοὺς ἐπομένους· οὐκ ἀλλὰ τοῖς ἐπαρετὴν φιλοτιμουμένοις οὐ δοκῶ ἐπῳδὸν τι λέγειν·
τοιοῦτα χρὴ ναὶ ἑκάστῳ ἐπᾴδειν· οἷα μὴ νομίζειν ἀκούων, ὁν ἐπαινοῦντα καταπλῆττα λέγειν· οὕτω
μὲν γὰρ ἐρίων τ' αὖ εἴη· καὶ ἀπελαύνοι τοὺς ἀνθρώπους ἀφ' ἑαυτοῦ· εἰ δὲ ὁ δόπα ὅτι μικρὸς τε καὶ ἀσθενὴς
καὶ ἀσθενὴς ἐστιν, ἐπαινοίη λέγων· ὅτι καλὸς τε καὶ μέγας καὶ ἰσχυρός ἐστιν· ἄλλας δέ τινας οἶδα ἐγὼ
ἐπῳδὰς; οὐκ· ἀλλ' ἤκουσα μὲν ὅτι πρόκλης πολλὰς ἐποίησατο ἃς ἐπᾴδων τὴν πόλει ἐποίει αὐτὴν φι-
λεῖν αὐτόν· θεμιστοκλῆ δὲ, ὡῶς ἐποίησε τὴν πόλιν φιλεῖν αὐτόν· μὰ δί οὐκ ἐπῳδὸν, ἀλλὰ πρᾳότας
ἀγαθὸν ἑαυτῷ· δοκεῖ μοι λέγειν ὦ σώκρατες ὡσεὶ μέλλοιμὶν ἀγαθόν τινα κτήσεσθαι φίλον αὐ-
τοὺς ἡμᾶς ἀγαθοὺς δεῖ γενέσθαι, λέγειν τε καὶ πράττειν· σὺ δ' ὧου ἔφη ὁ σωκράτης οἱ ὄντ εἶναι προ-
θύμους, χρηστοὺς φίλους κτήσασθαι· ἐώρων γὰρ ἔφη ὁ κριτόβουλος, ἐπιτρέπτε φαύλους ἀγαθοῖς δι-
μηχάνοις φίλοις ὄντας· καὶ πρᾶτειν οὐκ ἱκανούς, πολὺ πρᾶτικοῖς αὖ δρᾶσι ἑτέρους· ἆρ οὖν ἔφη
καὶ πρὸς σὲ διαλεγόμεθα, οἰσθα πῃας, οἱ αὖ ὠφελεῖς ὄντες, ὠφελίμους δύναται φίλους ποιεῖσθαι;
μὰ δί οὐ δῆτ ἔφη· ἀλλ' ἀδύνατόν ἐστι πονηρὸν ὄντα καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς φίλους κτήσασθαι, ἐκεῖνο
δὴ μέλλω μοι· εἴ ἐστιν αὐτῷ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ γενόμενον ἐξέτοιμον, τοῖς καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς φίλους δ
ναι, ὃ παρακέλευσαι σὺ ὦ κριτόβουλε, ὅτι πολλάκις αὐδρας καὶ καλὰ πράττοντας, καὶ ἴσως ἀναγκαῖον ἀπο-
λαμβάνειν, ὁρᾷς αὖ τὸ φίλους εἶναι παπαίζοντας ἀηδίους, καὶ χαλεπώτερον χρωμένους, ἴσως
μισθοῦ ἀξίων αὐθρώπων· καὶ οὐ μόνον ἔφη ὁ κριτόβουλος οἱ ἰδιῶται τοῦτο ποιοῦσιν ἀλλὰ καὶ πόλεις
οἳ τῶν καλῶν μίστα ἀπομελοῦμεν, πολλάκις πολεμικῶς ἔχουσι πρὸς ἀηδίας, ἃ λογιζόμενος,
πάνυ αὖμως ἔχω πρὸς τὴν ἴσην φίλων κτῆσιν· οὔτε γὰρ τοὺς πονηροὺς ὁρῶ φίλους ἀηδίους δυνα-
μένους εἶναι· ὡῶς γὰρ ἂν ἢ ἀχάριστοι ἢ ἀμελεῖς· ἢ πλεονέκται, ἢ ἀπρόσιτοι, ἢ ἀκρατεῖς αὐθρώποι δύνανται
τοῖς φίλοι γενέσθαι· οἱ μὲν οὖν πονηροὶ πάντως ἐμποιοῦσιν, ἀηδίους ἐχεῖ μᾶλλον, ἢ φίλοι ποιοῦ-
κέναι· ἀλλὰ μὴν ὥσπερ σὺ λέγεις, οὐδ' αὖ τοὺς χρηστοὺς οἱ πονηροὶ ποιοῦνται ἑαυτοῖς φιλίαν· ὡῶς
γὰρ οἱ τὰ πονηρὰ ποιοῦντες, τοὺς τὰ τοιαῦτα μισοῦσι φίλοι γένοιτ' αὖ, ἃ δὲ δὴ καὶ οἱ ἀρετὴν ἀσκοῦν-
τες, πασπάζουσι τε πολὺ τοῦ πρώτου ἥδιον τοὺς πολίτας· καὶ φθονοῦντες ἑαυτοῖς μισοῦσιν ἀηδίους, πό-
λεις ἔτι φίλοι ἔσονται καὶ ἐν πίστει αὐθρώποις δύναται καὶ πίστις ἔσται· ἀηδὲς μὲν ἔφη ὁ σωκράτης ποιεῖ
λως ὡῶς ταῦτα ὦ κριτόβουλε· φύσει δ' γε ἔχουσιν οἱ αὐθρωποι τὰ μὲν φιλικὰ, δ' ἐοῦται γὰρ ἀηδίλων καὶ
ἐλεοῦσι καὶ σύμφερούντες ὠφελοῦσι καὶ τοῦτο σύμπαντες, χαρὶν ἔχουσιν ἀηδίλοις· τὰ δὲ, πολεμικὰ· τὰ
τε γὰρ αὐτὰ καλὰ καὶ ἡδέα νομίζοντες, ὧν τοῦτων μὰ χόνται καὶ δι χογνωμονοῦντες ἐναντιοῦνται
πολεμικὸν δὲ καὶ ἔρις καὶ ὀργὴ καὶ δυσμένεις μὲν ὁ τοῦ πλεονεκτεῖν ὄρως· μισητὸς δὲ ὁ φθόνος· ἀηδὲς δ'
μως διατοῦτων πάντων ἡ φιλία διαδυομένη, σύμπαντοις καλοῖς τε καὶ ἀγαθοῖς· διὰ γὰρ τὴν ἀρετὴν
ἀμροῦν ται μὲν αὖθ πόνου τὰ μέτρια κεκτῆσθαι μᾶλλον, ἢ διὰ πολέμου πάντων κυριεύειν· καὶ δύ-
ναται πειθώτατοι καὶ ἡδίστως ὁ τοῦ καὶ πόνου κοινωνεῖν, καὶ τοῖς ἴσην ὠφελίαν ἀφροδισί-
οις ἡλικίαν καρτερεῖν, ὥς τε μὴ λυπεῖν, οὓς μὴ προσήκει· δύναται δὲ καὶ χρημάτων οὐ μόνον τοῦ
πλεονεκτεῖν ἀπέχοντα μίμων κοινωνεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπαρκεῖν ἀηδίλοις· δύναται δὲ καὶ τὴν ὀργὴν,
οὐ μόνον ἀλύπως, ἀλλὰ καὶ συμφερόντως ἀηδίλοις διατίθεσθαι· καὶ τὴν ὀργὴν κωλύειν ὡς τὸ μὲν μέλλη
σόμενον προϊέναι· τὸν δὲ φθόνον πάντα πάντων ἀφαιροῦσι· τὰ μὲν ἐοῦται ἀγαθὰ τοῖς φίλοις οἰκεῖα
παρέχοντες· τὰ δὲ τῶν φίλων, ἐοῦται νομίζοντες· ὡῶς οὖν οὐκ ἂν τοὺς καλούς τε καὶ ἀγαθοὺς, καὶ
τῶν πολιτικῶν πιῶν μὴ μόνον ἀβλαβεῖς, ἀλλὰ καὶ ὠφελίμους ἀηδίλοις κοινωνοὺς εἶναι· οἱ μὲν γὰρ
σύμπυθοῦντες ἐν τοῖς πολεσπιπράσθαί τε καὶ ἄρχειν ἵνα ἐξουσίαν ἔχουσι· χρήματά τε κλέπτειν καὶ ἁ-
θρώπους βιάζεσθαι· καὶ ἡδύναται θεῖν, ἀδίκοί τε καὶ πονηροὶ αὖ εἶεν, καὶ ἀδύνατοι ἄλλο σύμφορόν,
ἢ δέτης ἐν πόλῃ πράττεσθαι βουλόμενος, ὅπως αὐτῷ τί μὴ ἀδικῆται, καὶ τοῖς φίλοις πάδίκαια βοη-
θεῖν δύνηται, καὶ ἄρξας ἀγαθόν τι ποιεῖν, τὴν πατρίδα πειρᾶται, διατὸ τοιοῦτος, ἄλλο τοιοῦτον οὐκ
αὖ δύναιτο σύμφορον σαι πρότερον τοὺς φίλους ὠφελεῖν μᾶλ. Ἴσον καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἢ πλέον δύνησεται, ἢ
τὴν πόλιν δύσεργετεῖν ἀδυνατώτερος ἔσται καλούς τε καὶ ἀγαθοὺς ἔχων σύμφορους; ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς
γυμνικοῖς ἀγῶσι δῆλος ἐστιν ὅτι ἂ ἐξῆν τοῖς κρατίστοις σύμβωμοῦσι ἂν τοὺς ἀγῶνας οὐ τοῖς ἀσθενεστάτοις ἐπιτρέπειν· ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις ἐπιδείκνυται ὅτι ἂ ἐξῆν τοῖς κρατίστοις σύμβωμοῦσι ἂν τοὺς ἀγῶνας οὐ τοῖς ἀσθενεστάτοις ἐπιτρέπειν· ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις ἐπιδείκνυται ὅτι

Homerus

De Pericle nota

Pericles
Themistocles

αὖ τοὺς ἀγῶνας οὐ τοῖς ἐνίκων· καὶ πάντα τὰ ἆθλα οὐ τοῖς ἐλάμβανον· ἐπεὶ μὲν οὐκ ἐῶσι τοῦτο ποιεῖν·
ἐν δὲ τοῖς πολιτικοῖς ἐν οἷς οἱ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ κρατοῦσιν οὐδὲν κωλύει μεθ' οὗ ἂν τις βούληται
τὴν πόλιν εὐεργετεῖν· ὡῶς οὖν οὐ λοιπὸν τοὺς βελτίστους φίλους κτησάμενον πολιτεύεσθαι· τού-
τοις κοινωνοῖς καὶ συνεργοῖς τῶν πράξεων μᾶλλον ἢ ἀνταγωνισταῖς χρώμενον· ἀναὰ μὴν κἀκεῖνό δ' ἧ-
λον, ὅτι καὶ πολεμεῖν τινι συμμάχων δέονται, καὶ τούτων τοὺς πλείονων, καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς ἀνπτάτ-
ται· καὶ μὴν οἱ συμμαχεῖν ἐθέλοντες δῆλοι εἰσὶν τοῦτο, ἵνα θέλωσι πρόθυμοι εἶναι· πολὺ δὲ κρεῖττον τοὺς
βελτίστους ἐλάττονας ποιεῖν, ἢ τοὺς χείρονας πλείονας ὄντας· οἱ γὰρ πολλοὶ πολὺ πλείονων δύνα-
γετῶν ἢ οἱ χρηστοὶ δέονται· ἀλλὰ βαρρεῖν ἔφη ὦ κριτόβουλε πειρᾶν ἀγαθὸς γίγνεσθαι· καὶ τοιοῦτος
γιγνόμενος, θαρρῶν αὖτοις χείρεις τοὺς καλοὺς τε καὶ ἀγαθούς· ἴσως δ' ἀπτοι καὶ πολλοὶ συλλαβεῖν ἂς τὴν τῶν
καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν δύναμιν ἐρχόμενοι· διὰ τὸ ὀρθῶς εἶναι δεινῶς γὰρ ὧν αὖ αὖθυμοῦσι αὐθρώπων, ὅλος
ὥρμηται αὖ τὸ φιλεῖν τε αὐτοὺς αὐτοὺς ἀπιφιλεῖσθαι τ' αὖ ὑπὸ καὶ πόθων, αὐτοθεῖσθαι, καὶ αὖθυμεῖν
ζυνεῖναι, καὶ αὐτεπαθυμεῖσθαι τῆς ἐυουσίας· ὁρᾷ δὲ καὶ σοὶ τούτων δικαίου ὅταν αὖθυμήσῃς φιλίαν
πρός τινας ποιεῖσθαι· διὰ γὰρ τὸ αὖ μελεῖσθαι τοῦ ἀρέσθαι τῷ ἀρέσκοντί μοι οὐκ ἀπειρῶσοί μαι ἔχειν
βέλτιστ αὐθρώπων· καὶ ὁ κριτόβουλος ἔφη· καὶ μὴν ὦ σώκρατες· τούτων ἐγὼ ὑπὸ μαθήματ ὑπὸ ταῦ
αὖθυμῶ· ἄλλως τε καὶ ἐξαρκέσει μοι ἢ αὐτὴ αὖθυμία αὖ τοὺς ἀγαθοὺς τὰς τύχας καὶ αὖ τοὺς
καλοὺς τὰ σώματα· καὶ ὁ σωκράτης ἔφη· ἀλλ' ὦ κριτόβουλε οὐκ ἔνεστιν ἐν τῇ ἐμῇ αὖθυμίᾳ τοὺς χεῖ-
ρας προσφέροντα ποιεῖν· ὑποπτεύειν τοὺς καλούς· τοιοῦτόν μοι δὲ καὶ ἀπὸ σκύλης διὰ τοῦτο φεύ-
γειν τοὺς αὐθρώπους, ὅτι τὰς χεῖρας αὐτοῖς προσέφερε· τὰς δ' ἐτέρας ἐνεῦνας· ὅτι τὰς χεῖρας οὐδενὶ πρό-
σφερον ἀλλὰ πᾶσι προῤῥώθεν ἐπῳδὸν, πάντας φασὶν ὑπομένειν καὶ ἀκούοντας αὐτῶν κηλεῖσθαι· καὶ
ὁ κριτόβουλος ἔφη, ὡς οὐ προσοίσοντος τὰς χεῖρας, εἰ πέχεις ἀγαθὸν δὲ φίλων κτῆσιν δίδασκε·
οὐδὲ τόμα οὕτω ἔφη ὁ σωκράτης πρὸς τόμα προθύμως· βαῤῥεῖ ἔφη ὁ κριτόβουλος, οὐδὲ γὰρ τὸ
τόμα προσοίσει οὐδενὶ ἑαυτὸν μὲ καλὸς ἡ· αὖδὺς ἔφη σύγε ὁ κριτόβουλε, τοὐναντίον τοῦ συμφέροντος
ἐρρήκας· οἱ μὲν γὰρ καλοὶ, τὰ τοιαῦτα οὐχ ὑπομένουσιν· οἱ δὲ αἰσχροὶ καὶ ἡδέως προσίενται νομίζοντες
διὰ τὴν τύχην καλοὶ καλεῖσθαι· καὶ ὁ κριτόβουλος ἔφη· ὡῶς γοῖς μὲν καλοὺς φιλήσοντός μου, τοὺς
δ' ἀγαθοὺς καπφιλήσοντος· βαῤῥεῖν δίδασκε, Ἴσον φίλων πᾶθηρατικά· καὶ ὁ σωκράτης ἔφη· ὅταν
οὖν ὦ κριτόβουλε· φίλος τινὶ βούλοι γενέσθαι, ἐὰσῷς μὲ κατεῖδεν σου πρὸς αὖτὸν, ὅτι ἀγασαί τε
αὖτοῦ· καὶ αὖθυμεῖς φίλος αὖτοῦ εἶναι; κατηγόρει ἔφη ὁ κριτόβουλος· οὐδ' ἕνα γαῤοῖ δ' α μισοῦντε
γοῖς ἐπαινοῦντας· ἐὰν δὲ σοῦ προσκατηγορήσω ἔφη, ὅτι διὰ τὸ ἀγαθὸν αὖτοῦ καὶ δυνοϊκῶς ἔχεις
πρὸς αὖτὸν, ἆρα μὴ διαβάλλεσθαι δόξεις ὑπ' ἐμοῦ; ἀλλὰ καὶ αὖτῷ μοι ἔφη ἐγγίγνεται δύνοια
πρὸς οὓς αὖ πρόλαβω δυνοϊκῶς ἔχειν πρὸς ἐμέ· τοῦτο μὲν δὴ ἔφη ὁ σωκράτης· ἐξεστί μοι λέγειν
πρὸς σοῦ· πρὸς οὓς αὖ βούλῃ φίλους ποιήσασθαι· ἐὰν δέ μοι ἐπιτρέψουσα ὦ ὡς λέγω πρὸς σοῦ· ὅτι αὖ
μελήσῃ τῶν φίλων ᾗ καὶ οὐδενὶ οὕτω χαίρεις ὡς φίλοις ἀγαθοῖς, καὶ ἐπὶ τοῖς καλοῖς ἔργοις τ'
φίλων ἀγαλλῃ, οὐχ ἥκιστον, ἢ αὖ τοῖς ἑαυτοῦ καὶ αὖ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν φίλων χαίρεις οὐδὲν ἧττον, ἢ
αὖ τοῖς ἑαυτοῦ ὅπως τε τοῦτα γίγνηται τοῖς φίλοις οὐκ ἀπεικαίμενός μηχανώμενος καὶ ὅτι ἐγγυῶκας
ἀρετὴν εἶναι, νικᾶν, τοὺς μὲν φίλους δῦ ποιοῦντα, τοὺς δὲ ἐχθροὺς κακῶς· πάνυ αὖ οἱ μαι σοι αὖτὸ δεῖ
ον εἶναι μεσύνθηρον τῶν ἀγαθῶν φίλων· πῶς οὖν ἔφη ὁ κριτόβουλος ἐμοὶ τοῦτο λέγεις, ὥσπερ οὐκ αὖ
σοὶ οὖ· ὅτι αὖ βούλῃ πρὸς ἐμοῦ λέγειν· μὰ δί οὐκ ὡς ποτ ἐγὼ ἀπατᾶσας ἤκουσα· ἔφη γὰρ πᾶς ἀγαθὰς
προμνήστρίας, μὲν ἀληθείας τἀγαθὰ διαγγελούσας, δ' ἀνὰς εἶναι σῶφρόνως αὐθρώπους εἰς
κηδείαν, φῦσδ ὠφελεῖν ἐπαινούσας· τοὺς γὰρ ἐξαπατηθέντας, ἅμα μισεῖν ἀηδίλοις πε
καὶ τὴν προμνησαμένην· ἃ δ' ἐγὼ πάσθαι εἰς ὀρθῶς ἔχειν ἡγοῦμαι οὐκ ἐξεῖναι μοι πρὸς σοῦ λέγειν
ἐπαινοῦντι οὐδέν, ὅτι αὖ μὴ ἀληθεύω· σὺ μὲν ἆρα ἔφη ὁ κριτόβουλος, τοιοῦτός μοι φίλος εἶ ὦ σώκρα-
τες οἷός αὖ ὠφελῃ αὐτὸς ἔχων αὖτὸν τι δέομαι· ἐγὼ δὲ μὴ, οὐκ
αὖ ἐθέλοις πάσας τιεῖναι αὖτὸν τῇ ἐμῇ ὠφελείᾳ· πρᾶτε δ' αὖ ἔφη ὁ σωκράτης ὦ κριτόβουλε, τῶν
σὺν τυχόντων μᾶλλον ὠφελεῖσε τὰ φύσει ἢ ἐπαινῶν, ἢ πείθων πρᾶσθαί σε ἀγαθὸν αὖθρα γενέσθαι,
ἃ δὲ μὴ φανερὸν οὔπως σοι ἐκ τῶν δὲ σκέψαι· ἆρ ἔστι βουλόμενος φίλον ποιήσασθαι κακλήρω, φύσει με
νος ἐπαινοίην φάσκων ἀγαθὸν εἶναι κυβερνήτην, ὃ δέ μοι πειθεὶς αὖτὸν τρέψειέν σοι τὴν ναῦν μὴ αὖ
σαμένω κυβερνᾶν· ἔχοις πινὰ ἐλπίδα μὴ αὖ σωτὸν τε καὶ τὴν ναῦν ἀσπάσασθαι, ἢ εἰ σοι πείσαιμι κοινῇ
τὴν πόλιν φύσει ὡς αὖ πρατηγικῶν τε καὶ δικαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἑαυτὴν αὖτρέψαι, πῶς αὖ οἴει
σαν καὶ τὴν πόλιν ὑπὸ σοῦ πάσθειν· ἢ ἔπηνας ἰδία Ἴσον πολιτῶν πείσαιμι φύσει μεος, ὡς ὄντι οἰ
κονομικῶν τε καὶ αὖτὸν μελεῖ πάντα ἐαυτοῦ Ἴσον αὖτρέψαι, ἆρ οὐκ αὖ πείραν δίδοις, ἅματε βλαβερὸς εἶναι καὶ
καταῤῥαστος φαίνοιο· ἀναὰ σῶτομωτάτη τε καὶ ἀσφαλεστάτη καὶ καλλίστη ὁδὸς ὦ κριτόβουλε ὅτι
αὖ βούλῃ σθκεῖν ἀγαθὸς εἶναι, τοῦτο καὶ γενέσθαι ἀγαθὸν, πειρᾶσθαι· ὅσαι δ' ἐν αὐθρώποις ἀρεταὶ λέ-

Aspasia

προμνησθέσας
casamenteras

γοντα, σκοπούμενος διὰ τί ποτε πάσας, μαθήσεται καὶ μελέτη αὐξανομένας. ἐγὼ μὲν οὖν ὦ Κριτόβουλε οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ἃ δὶ σύστασιν ἄλλως γιγνώσκειν, διδάσκειν καὶ Κριτόβουλος· ἀνὴρ ἀγαθὸς ἡγοῦμαι αὐτὸν εἶναι. ὁ δὲ Σωκράτης ἀκούσας ταῦτα εἶπεν· ἀλλὰ μὴν ἐγὼ οὐδὲν ἂν ἡγοῦμαι τῶν τοιούτων ἀγαθὸν εἶναι, ἃ μὴ καὶ τοῖς φίλοις ἐστὶν ἀγαθά. ἀλλὰ τί ἂν ἔτι μακρηγορῶν ἐπιδεικνύοιμι ὑμῖν, ὅτι οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀναγκαίοις ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἡδέσι τοῖς ἀνθρώποις ἡ τοῦ φίλου κτῆσις κρείττων ἐστὶ πάσης κτήσεως; ἐγὼ δὲ καὶ ἐν τούτοις ἀσυμβουλίαν αὐτῷ τῷ Ἀρίστωνι παρέχομαι. ἐρῶ δὲ καὶ ἐν τούτοις ἃ σύνοιδα αὐτῷ. Ἀρίστων γὰρ ποτε ὁρῶν σκυθρωπὸν ἔφη, εἰκαῖα ἔφη ὦ Ἀρίστωνος βαρέως φέρειν τι· χρὴ δὲ τοῦ βαρέως μεταδιδόναι τοῖς φίλοις· ἴσως γὰρ αὐτοὶ κουφίσειν ἡμεῖς. καὶ ὁ Ἀρίστωνος· ἀναγκαῖον μὲν ἔφη ὦ Σώκρατες, ἐν πολλοῖς ἡμῖν ἀπορία· ἐπεὶ γὰρ ἐπράσθημεν ἡ πόλις πολλῶν φυγόν ἴσον ὡς τὸν πεισμὸν, σῖτον ἐλαυνόμενοι ὡς ἐμὲ καταπλεγέντες ἀδικήματα ἀδικοῦσι τε καὶ ἀδικοῦνται καὶ αἰεὶ μᾶλλον τοσούτου, ὡς ἐγὼ οὐδὲν, οὔτε ἐξαναποκρατοῦσιν ὧν τῆς, οὔτε ἀπὸ τῶν οἰκείων· ὀλιγανδρωτία γὰρ ἐν τῷ ἄστει γέγονε. πάντα δὲ οὐδεὶς ἀνέχεται οὐδὲ δανείσασθαι οὐδὲ μισθὸν ἔστιν ἀργύριον, ἀπὸ πρότερον αὖτις μοι δοκῶ ἐν τῇ ὁδῷ ζητῶν ἀργεῖν, ἵνα μὴ ἐξομόσωμος λαβεῖν· χαλεπὸν μὲν οὖν ἐστιν ὦ Σώκρατες, τοὺς οἰκείους πολυωρεῖν ἀσθενοῦντας, ὅσοις ἀδύνατον δὲ τοσούτοις τρέφειν ἐν τοιούτοις πράγμασι· ἀκούσας οὖν ταῦτα ὁ Σωκράτης, τί ποτ' ἔστιν ἔφη· ὅπως κεραμῶν μὲν πολλοὺς τρέφων, οὐ μόνον ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς παῦτῆ θεία δύνατα παρέχειν, ἀλλὰ καὶ πολυποιεῖ ταῦτα τοσαῦτα, ὥστε καὶ πολυτελεῖν· σὺ δὲ πολλοὺς τρέφων, ἀνδράποδα μὴ δι' ἐνδεᾶν ἵνα παῦτῆ θεῖαν ἀπωτῆς ἀπολαύειν· ὅπως δι' ἔφη· ὁ μὲν δούλοις τρέφειν ἐγὼ δὲ ἐλευθέροις· καὶ πότερον ἔφη τοῖς παρὰ σοὶ ἐλευθέροις οἴει βελτίους εἶναι, ἢ τοὺς παρὰ κεραμῶνι δούλοις· ἐγὼ μὲν οἶμαι ἔφη· τοῖς παρ' ἐμοὶ ἐλευθέροις· οὐκοῦν ἔφη ἐκεῖνον μὲν, ἀπὸ ἴσην πρότερον δυνήσεσθαι· σὲ δὲ πολλῷ βελτίους ἔχοντα ἐν ἀπορίαις εἶναι· μὴ δι' ἔφη· ὁ μὲν γὰρ τεχνίτας τρέφει· ἐγὼ δὲ ἐλευθερίους τετραδυμώμους· ἆρ' οὖν ἔφη τεχνίται εἰσὶν, οἱ χρήσιμόν τι ποιεῖν παῦτα ἐπίστανται δοκοῦσι, μάλιστα γ' ἔφη· οὐκοῦν χρήσιμα γ' ἀλφιτα· σφόδρα γε· τί δ' ἄρτοι· οὐδὲν ἧττον· τί γὰρ ἔφη· ἱμάτια τί αὖ δεῖα καὶ γυναικεῖα καὶ χιτωνίσκοι καὶ χλαμύδες καὶ ἐξωμίδες; σφόδρα σοι τούτων οὐδὲν ἐπίστανται ποιεῖν; σαφῶς μὲν οὖν ὡς ἐγ' ὦμαι· εἶτ' οἰόν τε ἔφη ἑνὸς μὲν τούτων ἀλφιτοποιίας ναυσικυδῆς, οὐ μόνον ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς οἰκέτας τρέφειν· ἀπὸ ἀφ' ὧν τοὺς, καὶ ὧς πολλὰς καὶ βοῦς καὶ πολυποιεῖ ταῦτα τοσαῦτα, ὥστε καὶ τὴν πόλει πολλάκις λειτουργεῖν· ἀπὸ δὲ ἄρτοποιίας, κριβὸς τὴν τε οἰκίαν παῦταν διατρέφει καὶ ζῆν δαμιλῶς· ἡμέρας δὲ κολλυβιστὴς, ἀπὸ χλαμυδουργίας· μῶν δ' ἀπὸ χλανιδοποιίας· μεταῤῥέων δὲ οἱ πεῖσοι ἔφη· ἀπὸ ἐξωμιδοποιίας διατρέφουσι, νὴ δι' ἔφη· οὔτι μὲν γὰρ ὠνοῦμοι βαρβάρους αὐθρώπους ἔχουσιν· ὥστ' ἀναγκαζόμενοι ἐργάζεσθαι καλῶς ἔχει· ἐγὼ δ' ἐλευθέρους τε καὶ συγγενεῖς ἐπεστ' ἔφη· ὅπως ἐλευθέροι τ' ἦσι καὶ συγγενεῖς σοι, οἵει χρῆναι αὐτοὺς, μηδὲν ἄλλο ποιεῖν ἢ ἐσθίειν καὶ καθεύδειν· πότερον καὶ τῶν ἄλλων ἐλευθέρων τοὺς οὐπὶ τῶν ζώντας ἀμεινον διάγοντας, ὁρᾷς· καὶ μᾶλλον δυδαιμονίζεις, ἢ τοὺς ἀπίστασθαι χρήσιμα πρὸς τὸν βίον τούτων ἀμελοῦντας, ἢ τὴν μὲν ἀργίαν καὶ τὴν ἀμέλειαν ἀφεθαι ἀπὸ τοῖς ἀνθρώποις πρός τε τὸ μαθεῖν ἀπροσκόπως ἐπίστασθαι, καὶ πρὸς τὸ μνημονεύειν ἀπὸ μάθωσι καὶ πρὸς τὸ ὑγιαίνειν τε καὶ ἰσχύειν τοῖς σώμασι καὶ πρὸς τὸ σῴζεσθαι τε καὶ σώζειν πάντα χρήσιμα πρὸς τὸν βίον ὠφέλιμα ὄντα, τὴν δὲ ἐργασίαν καὶ τὴν ἀμέλειαν οὐδὲν χρήσιμα· ἔμαθον δὲ καὶ φῆς αὐτὰ ἐπίστασθαι· πότερον ὡς οὐπὶ χρήσιμα ὄντα πρὸς τὸν βίον, οὐ τε ποιήσουσι αὐτῶν οὐδὲν ἢ τοὐναντίον· ὡς καὶ ἀμελήσουσι μᾶλλον τῶν καὶ ὠφελήσουσιν· πότερος δ' ἂν μᾶλλον ἄνθρωποι σωφρονοῖεν ἀργοῦντες ἢ τ' χρήσιμον ἐπιμελούμενοι· πότερος δ' ἂν δίκαιοι εἶεν ἐργαζοίντο ἢ ἀργοῦντες βουλοίντο πρὸς τ' ἐπιτηδείων· ἀναγκαῖον μὲν ἐγὼ οἶμαι οὔτε σὺ ἐκείνας φιλεῖς, οὔτε ἐκεῖναί σε· σὺ μὲν ἡγούμενος αὐτὰς ἀμείνους εἶναι σεαυτῷ· ἐκείναι δὲ σὲ ὁρῶσαι ἀχρόμενον ἐφ' ἑαυτοῖς· ἐκ δὲ τούτων κίνδυνος· μείζω πάθη γίγνεσθαι, καὶ τὴν πρὸς τὸν γονέα χάριν μηδοῦσθαι ἐὰν δὲ πρὸς τὴς ὦσι ἐνεργοὶ ὦσι· σὺ μὲν ἐκείνας φιλήσεις· ὁρᾷς ὠφελίμους σεαυτῷ οὔσας· ἐκείνας δ' ἐστὶ ἀγαπήσουσιν αἰσθόμεναι χάριν σε αὐτοῖς· τῶν δὲ πρότερον ἀνέρεσθαι ἥδιον μεμνῆσθαι, τὴν ἀπ' ἐκείνων χάριν αὖξησθαι, καὶ ἐκ τούτων φιλικώτερόν τε καὶ οἰκειότερον ἀγήλοις ἕξεται· ἃ μὲν τοίνυν αἰσχρὸν τὲ μέλλον ἐργάσασθαι, βαῖα τὸν αὐτὸν προσαρετέον ἦν· νῦν δὲ ἃ μὲν δοκεῖ καλλίτερα καὶ πρεπωδέστερα γυναικὶ εἶναι, ἐπίστανται ὡς ἔοικε· παῦτης δὲ ἐπίστανται ῥᾴστά τε καὶ τάχιστα καὶ καλλίτερα καὶ ἥδιστα ὀργάζονται· μὴ οὖν ὄκνει ἔφη τοῦτα ζητεῖν παῦτας· ἃ σοί τε λυσιτελεῖ· ἢ ἐκείναις· καὶ ὡς ἡδὺς ἡδέως ὑπακούσονται· ἀναγνῶ τοὺς θεοὺς ἔφη ὁ Ἀρίστωχος, οὕτως μοι δοκεῖ καλῶς λέγειν ὦ Σώκρατες ὡς τε προσέχειν μὲν, οὐ προσιέμην δ' ἂν εἰσαθαι, ἀδύνατος ὅπως ἀναλώσας ὃ αὖ λάβω, οὐκ ἔξω ἀποδοῦναι· νῦν δέ μοι δοκῶ ἀργῶν ἀφορμὴν ὑπορρεῖν αὖτο ποιῆσαι· ἐκ τούτων δὲ τρεφόμενοι μὲν ἀφορμὴ ἐωνήσεται καὶ ἐργαζόμενοι μᾶλλον ἐπιμελήσονται· ἀφαὶ δὲ αὖτῆ σκυθρωπὸν ἔσται· καὶ αὖτὴ ὑφορωμένων ἑαυτὰς, ἡδέως ἀσμένας ἑώσουν· καὶ ἅμα μὲν ὡς κτήσονται ἐφίλουν· ὁ δὲ ὡς ὠφελίμοις ἤγαπα· τέλος

τέλος δὲ ἐλθὼν πρὸς τὸν σωκράτην χαίρων εἶπε τοῦτό τι καὶ ὅπως αὖτῷ ταῦτα αὖτὸν μόνον τὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀργὸν ἐθίειν· καὶ ὁ σωκράτης ἔφη· εἶτα οὐ λέγεις αὐτοῖς τὸν τοῦ κυνὸς λόγον· φασὶ γὰρ ὅτε φωνήεντα ἦν τὰ ζῶα· τὴν οἶν πρὸς τὸν βλακὸν τὴν δ' αἶγα θαυμάσαν τρίβεις, ὃς ἡμῖν μὲν, τοῖς καὶ ἔρια σοὶ καὶ ἄρνας καὶ τυρὸν παρέχουσις· οὐδὲν δίδως, ὅταν μὴ ἐκ τῆς γῆς λαβωμεν· τῷδε κυνὶ, ὃς οὐδὲν τοιοῦτον σοὶ παρέχει, μᾶλα δίδως, οὐ μὰ αὐτὸν ἔχεις ὅτου· τὸν κύνα οὖν ἀκούσαντα δεῖν· ναὶ μὰ δία· ἐγὼ γὰρ δι' ὃ καὶ ὑμᾶς αὖτὰς σαίζων, ὡς τε μὴ τὺ παῦβροώτων κλέπτεσθαι, μήτε ὑπὸ λύκων ἁρπάζεσθαι· ἐπεὶ ὑμεῖς γε· δι' ἐμὲ ἐγὼ προφυλάττοιμι ὑμᾶς· οὐδ' αὖ νέμεσθαι δύνασθε· φοβούμενοι μὴ ἀπολῆσθε· οὔτω δὴ λέγεται καὶ τὰ πρόβατα συγχωρῆσαι τὸν κύνα τροπᾶσθαι· καὶ σὺ οὖν ἐκείνας λέγε, ὅπως αὖτὴ κυνὸς εἶ φύλαξ καὶ ἀμελητὴς, καὶ δία σὲ οὐδὲν ὑφ' ἑνὸς ἀδικούμεναι ἀσφαλῶς τε καὶ ἡδέως βραχόμεναι ζῶσιν· ἄλλον δέ τοτε ἄρχαῖον ἑταῖρον δία χρόνου ἰδὼν, πρόθυμόν ἔφη σὺφθενες φαίνη· ὑπὸ μὲν τὴν κατάλυσιν τοῦ πολέμου ἔφη ὦ σώκρατες, ἐκ τῆς ἀσθενείας· νυνὶ μόνοι σωτόθεν· ἐπεὶ δὲ ἡ γῆ ἀφιερέθη μὲν πάντων ἐν τῇ ὑποροίᾳ κλήματα· ἐν δὲ τῇ ἀπίκῃ ὁ πατὴρ μοι οὐδὲν κατέλιπεν, ἀναγκαίομαι γὰρ ἐπιδημήσας τῷ σώματι, ἐργαζόμενος πάντα ἐπιτηδεία προῖξασθαι· δοκεῖ δέ μοι τοῦτο κρεῖττον εἶναι ἢ δέεσθαι τινος ἀνθρώπων, ἄλλως τε καὶ μηδὲν ἔχοντα ἐφ' ὅτῳ αὖ δανείσωμαι· καὶ πόσον χρόνον οἶσθ' ἔφη σὺ τὸ σῶμα ἱκανὸν εἶναι μαθοῦσα πάντα ἐπιτηδεία ἐργάζεσθαι μὰ γὸν δί' ἔφη, οὐ πολὺν χρόνον· καὶ μὴν ἔφη ὅταί γε πρεσβύτερος γένῃ, δήλον τό γ' ἀπαγγεῖλαι μέν δήπου· μαθὼν δὲ, οὐδέν σοι βέλτιον τοῦ σώματος ὄργανον δόξει εἶναι· ἀλλὰ λέγεις ἔφη· οὐκοῦν ἔφη κρεῖττόν ἐστιν αὖτὸ ἕν τοι οὐτοις τῶν ὀργάνων αὖτὸ πάθεσθαι, ἃ καὶ πρεσβυτέρα γενομένῳ ἐπαρκέσει· καὶ προστελθόντα τι, τῶν τοιούτων χρήματα κεκτημένῳ τῷ δεομένῳ σοῦ σῶς ἐπιμελησομένου, ὀργάνοις ἐπίστασθαι τοῦτο καὶ συγκομίζοντα καρπούς, καὶ συμφυλάττοντα τὴν οὐσίαν, ὠφελοῦντα αὖτῷ πάντα ἐπιθελεῖσθαι· καλεπῶς αὖ ἔφη ἐγὼ ὦ σώκρατες, δουλείαν ὑπομείνωμι· καὶ μὴν οἵτε ἐν ταῖς πόλεσι προστατοῦντες καὶ τὰ δημόσια ἐπιμελόμενοι, οὐ δουλοπρεπέστεροι ἕνεκα τούτου· ἀλλ' ἐλευθεριώτεροι νομίζονται· ὅλως μὴν ἔφη ὦ σώκρατες τὸ ἐπίπονον εἶναι τινι, οὐ πάνυ προσέχομαι· καὶ μὴν ἔφη οὐδὲν, οὐ πάνυ τι ῥᾴδιόν ἐστιν εὑρεῖν ἔργον ἐφ' ᾧ οὐκ ἂν τις ἀπὸ ἀγαθὸν ἔχοι· καλεπὸν γὰρ οὔπω τι ποιοῦσι ὡς τὸ μηδὲν ἁμαρτεῖν· καλεπὸν δὲ καὶ ἀμαρτόντας μὴ ἀγανώμονι κριτῇ πολιτεύειν· ἐπεὶ καὶ οἱ ξυνοργάζεσθαι φῆς θαυμάζω ῥᾴδιόν ἐστιν αὐξηκλητον διαγίνεσθαι· καὶ οὖν πειρᾶσθαι τοὺς πλείστους φιλεῖν καὶ τοὺς δυνατωτάτους διὸκὰν· καὶ τ' πραγμάτων ὅσα μὲν δύνασαι προιεῖν ὑπομένειν· ὅσα δὲ μὴ δύνασαι, φυλάττεσθαι· ὅτι δ' αὖ πρᾶγμα, τοῦτο ὡς κάλλιστα καὶ πρόθυμότατα παῦτα μελετᾶσθαι· οὕτω γὰρ ἥκιστα μέν σε οἱ μοιᾶν αὐτὰ εἶναι· μάλιστα δὲ τῇ ἀπορίᾳ βοηθεῖαν εὑρεῖν· ῥᾷστα δὲ καὶ ἀκινδυνότατα ξῆν καὶ ἥδιστα τὸν γῆρας διαφεύγειν· ταῦτ' ἔφη ἀκούσας ἐγὼ ἐπορευόμην· ὁ δὲ σώκρατης ἐπεὶ ἐμὲ ἐθεάσατο, ἔφη· ἆρα ἔφη ὦ Κριτόβουλε ἀκούσαντα, ὡς χαλεπὸν ὁ βίος ἀθυμεῖν ἐστιν, αὖ δὲ βουλομένῳ πάντα ἑαυτοῦ πράττειν· νῦν γὰρ ἔφη ἐμέ τινες δὴ δίκας ἀγουσι, οὐχ ὅπως ἀδικοῦντα τὺ τῶν ἐμοῦ ἀνήκοντα· οὐδὲ γὰρ νομίζουσι· οὐδὲ αὖμε ἀργύριον τιλέσαι ἢ πράγματα ἔχειν· καὶ ὁ σώκρατης ἤκουε μοι ἔφη ὦ κρίτωνος· κύνας δὲ τρέφεις· ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβατων ἀπερύκωσιν; καὶ μάλα ἔφη μάλλον γὰρ μοι λυσιτελεῖ τρέφειν, ἢ μιᾶ· οὐκ αὖ οἶω φρέναις καὶ αὖδρα ὅστις ἐθέλοι τε καὶ δύναιτό σου ἀπρύκειν τοὺς ἀπὸ χειροῦντας ἀδικεῖν σε; ἡδέως γ' αὖ ἔφη· ἵμὴ φοβοίμην· ὅπως μὴ ἐπ' αὐτόν με τράποιτο· τί δ' ἔφη· οὐχ ὁρᾷς ὅτι πολλῷ ἥδιόν ἐστιν χαριζόμενον οἵῳ σοὶ αὖδρὶ, ἢ ἀπεχθόμενον ὠφελεῖσθαι· δῆλα δ' ὅτι ἂν σὺ ἐνθάδε ἦσθα οἱ πάνυ αὖ φιλοτιμηθεῖεν φίλῳ σοὶ χρῆσθαι· καὶ ἐκ τούτων αὖδρίσκουσιν ἀρχέδημον, πάνυ μὲν ἱκανὸν δοκεῖντε καὶ πρᾶξαι· πένητα δέ· οὐ γὰρ ἦν οἷος ἀπὸ πάντος κερδαίνειν· ἀπὰ φιλοχρήματός τε καὶ ἔφη ῥᾴδιον εἶναι ἀπὸ τῶν συκοφαντῶν λαμβάνειν· τούτῳ οὖν κρίτων ὁ πότε συγκομίζοι σι τὰ τοῦ ἢ ἔλαιον, ἢ οἶνον ἢ ὄρια· ἢ ἄλλο τῶν ἐν ἀγρῷ γιγνομένων χρήσιμον πρὸς τὸν βίον· ἀφελῶν ἔδωκε καὶ ὁ πότε βοῦς ἑκάλει· καὶ πάντα πάντα ἐπεμελεῖτο· νομίσας δὲ ὁ ἀρχέδημος ἀποφοφῆν οἱ τὸν κρείττωνος οἶκον, μᾶλα πρόθυμον αὖτὸν· καὶ δύβυς τῶν συκοφαντούντων τὸν κρίτωνα αὖδρίκει πολλὰ μὲν ἀδικήματα· πολλοὺς δ' ἐχθρούς, καὶ προεκαλέσατο δὴ δίκην δημοσίαν, ἐν ᾗ αὖτὸν ἔδει κριθῆναι, ὅτι δεῖ παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι· ὁ δὲ οὖν ἦδ' ὡς αὖτῷ πολλὰ καὶ πονηρὰ πάντ' ἐποίει, ὡς πάντα λαλαγήναι τοῦ ἀρχεδήμου· ὁ δὲ ἀρχέδημος οὐκ ἀπηλλάττετο, ἕως τοῦτε κρίτωνα ἀφῆκε, καὶ αὖτῷ χρήματα ἔδωκεν· ἐπεὶ δὲ τοῦτό τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὁ ἀρχέδημος διεπράξατο· ἤδη τότε ὡς πρόθυμα μὲν ἀγαθὸν κύνα ἔχει καὶ οἱ ἄλλοι νομεῖς βούλωνται μισθοῦ αὐτοῦ πάς ἀγέλας ἐπαύειν ἵνα τοῦ κυνὸς ἀσπαλώσωσιν, οὕτω καὶ τοῦ κρίτωνος πολλοὶ τῶν φίλων ἐδέοντο, καὶ φράσιν παρέχειν φύλακα τὸν ἀρχέδημον· ὁ δὲ ἀρχέδημος τῷ κρίτωνος ἤδη ἐχαρίζετο, καὶ οὐχ ὅπως μόνος ὁ κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ· ἦ δ' ὃς αὖτῷ τούτων οἷς ἀπήχετο ὀνειδίζοι· ὡς ὑπὸ κρίτωνος ὠφελούμενος, κολακεύει αὐτόν· πότερον οὖν ἔφη ὁ ἀρχέδημος, ἀγαθόν ἐστιν εὐεργετούμενον ὑπὸ χρηστῶν αὖθρώπων καὶ αὖτ' ἀντεργετεῖν πειρᾶσθαι τοὺς μὲν τοιούτους φίλους ποιεῖσθαι· τοῖς δὲ

Aristarchus

Ceramó

Nausicydes

Creibus

Domeus

Fabula de cane & oue uter magis honorandus sit

Cuphtheus

Haud facile est opus muenire in q̄ homo nó subiaceat calumnię

Crito

De Delatoribus athenis

Archedemus

πονηροῖς διαφέρεσθαι, ἢ τοὺς μὲν καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἀδικεῖν πειρώμενον ἐχθροὺς ποιεῖσθαι· τοῖς δὲ πονηροῖς σύνεργον αὑτὸν πειρᾶσθαι φίλους ποιεῖσθαι, καὶ χρῆσθαι τούτοις αὐτ' ἐκείνων· ἐκ δὲ τούτου, εἴ τι τῶν κρίτωνος φίλων ἀρχέδημος ἦν καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων κρίτωνος φίλων ἐπιμᾶτο· οἶδα δὲ καὶ

Diodorus Soſtratus Hermogen.

διοδώρῳ αὐτὸν ἑταίρῳ ὄντι πιαίδι διαλεχθέντα· ἆ τέ μοι ἔφη ὦ διόδωρε, αὐτῆς σοι τῆς οἰκετῶν ἀσπουδίας, ὅτι μελεῖ ὅτῳ σὺ ἀκούσῃ; καὶ ἄλλους γε νὴ δί' ἔφη, παρακαλῶ, σώφρονα αὐτὸν ἀκηρύσσειν· πῶς ἔφη· ἐάν τις σοὶ κάμηλον τῶν οἰκετῶν τῶν τούτων ὠνῆται μελεῖ; καὶ παρακαλεῖς ἰατροὺς ὅπως μὴ ἀσθενήσῃ; σφόδρα γ' ἔφη· ἆ δ' ἐάν τις σοι τῶν γνωρίμων ἔφη· πολὺ τῶν οἰκετῶν χρησιμώτερος ὢν κινδυνεύῃ δι' ἐπιθυμίαν ἀσπάλεσθαι, οὐκ οἴει σοι ἄξιον εἶναι ἐπιμεληθῆναι· ὅπως διασωθῇ· καὶ μὴν οἶσθά γε, ὅτι οὐκ ἀγνώμων εἶ τὴν εὐμογένειαν· εἰ δ' οὕτω διάκεισαι, οὐκ ἂν εἴη σοι ἀφέλιμος ὑπὸ σοῦ μὴ ὠφελούμενος· καὶ τοι τὸ ἐπιμηρέτην ἕκαστα πρᾶγμα δύνασθαι καὶ παράμονον, καὶ τὸ κελεύσμενον ἱκανὸν ποιεῖν ἔχειν, καὶ μὴ μόνον τὸ κελεύσμενον ἱκανὸν ὄντα ποιεῖν· ἀλλὰ δυνάμενον καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ χρήσιμον εἶναι καὶ προνοεῖν καὶ προβουλεύεσθαι πολλῶν οἰκετῶν οἱ μὲν αὐτάρκειον εἶναι· οἱ μόνον τὰ ἀγαθοὶ οἰκονομοί, ὅταν τὸ πολλοῦ ἄξιον μικροῦ ἐξῇ πρίασθαι, τότε φασὶν δεῖν ὠνεῖσθαι· νῦν δὲ διὰ τὰ πράγματα δυσωνοτάτους ἐστὶ φίλους ἀγαθοὺς κτήσασθαι· καὶ διόδωρος· ἀλλὰ καλῶς γε ἔφη λέγεις ὦ σώκρατες· καὶ κέλευσον ἐλθεῖν ὡς ἐμὲ τὸν ἑρμογένην· μὰ δί' ἔφη οὐκ ἐγωγε· νομίζω γὰρ οὔτε σοι κάλλιον εἶναι τὸ καλέσαι ἐκεῖνον· τοῦ ὠνὸν ἐλθεῖν πρὸς ἐκεῖνον, οὔτε ἐκείνῳ μεῖζον ἀγαθὸν τὸ πραχθῆναι ταῦτα· ἢ σοί· οὕτω δὴ ὁ διόδωρος ᾤχετο πρὸς τὸν ἑρμογένην· καὶ οὐ πολὺ πλείους, ἐκτήσατο φίλον, ὃς ἔργον εἶχεν σκοπεῖν ὅτι αὖ ἢ λέγων ἢ πράττων ὠφελοῖτο καὶ δύναιτο διόδωρον.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Dionysodorꝰ

Ὅτι δὲ τοὺς ὀρεξομένους τῶν καλῶν, ἐπιμελεῖς ὢν ὠρέγνυτο πρώην ὠφελεῖ νῦν τοῦτο διηγήσομαι. ἀκούσας γάρ ποτε διονυσοδώρου ὡς τὴν πόλιν ἥκειν ἐπαγγελλόμενον στρατηγεῖν διδάξειν, ἐλεξε πρός τινα τῶν ξυνόντων, ὃν ἠπίστατο βουλόμενον τιμᾶσθαι τούτῳ, ἐν τῇ πόλει τυγχάνειν· ἀμφὶ τοῦτο μάθοι ὦ νεανία, τὸν βουλόμενον ἐν τῇ πόλει στρατηγεῖν, ἐξὸν τοῦτο μαθεῖν· ἀμελήσαι αὐτοῦ· καὶ δικαίως αὖ οὕτως ὑπὸ τῆς πόλεως ζημιοῖτο μᾶλλον, ἢ εἴτις αὐλητικὰς ὀρχηλαβοίη μὴ μεμαθηκὼς αὐλεῖν τοῦτο πρίεσθαι· ὅλης γὰρ τῆς πόλεως ἐν τοῖς πολεμικοῖς κινδύνοις ἐστὶ τρέπεσθαι τῷ στρατηγῷ, μεγάλα πάσχειν ἀγαθὰ καταβοῶντας αὐτοῦ καὶ τὰ κακὰ διαμαρτύρεσθαι, ἅπερ γίγνεσθαι ὡς οἷόν τε μάλιστα δικαίως· ὁ τοῦ μὲν μανθάνειν τοῦτου ἀμελῶν, τοῦ δὲ ἀρεσθῆναι ἐπιμελούμενος ξυμοί τοι τοιοῦτος μὲν δὴ λέγων, ἔπεισεν αὐτὸν ἐλθόντα μανθάνειν· ἐπεὶ δὲ μεμαθηκὼς ἦκε, προσέπαυσεν αὐτῷ λέγων· οὐ δοκεῖν ὑμῖν ὦ ἄνδρες ὡς πρῶτον μὲν ἀγαθὸν εἶναι· καὶ οὕτω δὴ στρατηγεῖν μαθών, πειρᾶσθαι φαίνεσθαι καὶ γὰρ ὡς πρὸ μικροῦ ἀκούειν μαθὼν καὶ βαρίζειν μεμαθηκὼς ἐστιν· καὶ ὁ μαθὼν ἰᾶσθαι καὶ μὴ ἰατρὸν ὅμως ἰατρός ἐστιν· οὕτω καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ χρόνου διαπλεῖ στρατηγὸς ὤν, καὶ μηδεὶς αὐτὸν ἐλαύνῃ· ὁ δὲ μὴ ἐπισάμενος, οὔτε στρατηγὸς οὔτε ἰατρός ἐστιν, οὐδὲ ἐὰν ὑπὸ πάντων αἱρεθῇ τῶν ἀρχῆς· ἀπὸ τοῦ ἔφη, ἵνα καὶ ἐὰν ἡμῶν τις παξιάρχῃ, ἢ λοχαγήσοι ἐπιστήμονέστερος ὢν ἡμῶν, λέγον ἡμῖν, ὡδὲν ἧττόν σε διδάσκειν τὴν στρατηγίαν, καὶ ὃς ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἔφη ὅσῳ περ καὶ ἐπλάβετο· τὰ γὰρ πάντα ἐμέ γε καὶ ἄλλο οὐδὲν ἐδίδαξεν· ἀλλὰ μὴν ἔφη ὁ σώκρατης· τοῦτό γε πολλοστὸν μέρος ἐστὶ, στρατηγίας· καὶ γὰρ παρασκευαστικὸν τοῦ τὸν πολέμιον τὸν στρατηγὸν εἶναι χρὴ καὶ πρακτικὸν τοῦτο ἐπιτηδείων τοὺς στρατιώτας· καὶ μηχανικὸν καὶ ὀργαστικὸν· καὶ ἀμελῆ καὶ καρτερικὸν καὶ ἀγχίνουν καὶ φιλόφρονά τε καὶ ὠμὸν· καὶ ἁπλοῦν τε καὶ ἐπίβουλον, καὶ φυλακτικόν τε καὶ κλεπτικὸν καὶ προφατικὸν καὶ ἁρπαγα, καὶ φιλόδωρον, καὶ μεγαλόψυχον, καὶ ἀσφαλῆ καὶ θρασὺν τε καὶ ἀλλα πολλὰ καὶ φύσει καὶ ἐπιστήμῃ· ἃ δεῖ τὸν δυστρατηγήσοντα ἔχειν· καλὸν δὲ καὶ τὸ πακτικὸν εἶναι· πολὺ γὰρ διαφέρει στρατεύματα πεπαυμένον ἀτάκτου, ὡς πρὸ λίθοι τε καὶ πίνθοι, καὶ ξύλα καὶ κέραμος, ἀτάκτως μὲν ἐρριμμένα, οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν· ἐπειδὰν δὲ παχῇ· κατὰ τὸν καὶ θρόλιος, τὰ μὲν τε σώματα μήτε πτερώματα· οἵτε λίθοι καὶ ὁ κέραμος, ἐν μέσῳ δὲ αὖ τε πίνθοι καὶ τὰ ξύλα ὡς πρὸ ἐν οἰκοδομίᾳ μία σῶμά τε θῆται, τότε γίγνεται πολλοῦ ἄξιον κτῆμα οἰκίας· ἀλλὰ τοιοῦτόν ἔφη ὁ στρατηγικὸς ὅμοιον ὦ σώκρατες εἰρηκας, καὶ γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ, τοὺς τε πρώτους ἀρίστους δεῖ τάττειν καὶ τοὺς τελευταίους· ἐν δὲ μέσῳ τοὺς χειρίστους, ἵνα ὑπὸ μὲν αὖ, τῶν ἀγαθῶν τε ὑπὸ δὴ τῶν ἀθλίων τε μὴ τοίνυν καὶ διαγιγνώσκειν σε τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς κακοὺς ἐδίδαξεν, ᾗ δὲ μὴ τί σοι ὄφελος ὧν ἔμαθες· οὐδὲ γὰρ εἰ σὺ ἀργύριον ἐκέλευσε πρῶτον μὲν καὶ τελευταῖον τὸ καλλιστον τάττειν·

ἐν μέσῳ δὲ τὸ χείριστον μὴ διδάξας διαγιγνώσκειν τί τε καλὸν καὶ τὸ κίβδηλον; οὐδέν αἴσοι ὄφελος ἦν· ἀλλὰ μὰ δί' ἔφη οὐκ ἐδίδαξεν, ὥς τι αὐτὸς αὖ ὑμᾶς δ' ἐοι, τοὺς πεπαιδευμένους καὶ τοὺς κακοὺς κρίνειν τί οὖν σκοπῶμεν ἔφη πρὸς αὖ αὐτὸν μὴ διαμαρτάνοιμεν; βουλόμενοι ἔφη ὁ νεανίσκος· οὐκοῦν ἔφη· εἰ μὲν γὰρ ἀργύριον δέοι ἀρπάζειν, τοὺς φιλαργυροτάτους πρὸς τοὺς πλουσίους καθιστάντες ὀρθῶς αὖ τὰ ποιοῖμεν, εἰ δὲ μισεῖ τὶ δὲ τοὺς κινδυνεύειν μέλλοντας ἆρα τοὺς φιλοτιμοτάτους προπαλέοι; οὕτοι γοῦν δοκοῦσιν ἔφη· οἱ ἕνεκα ἐπαίνου κινδυνεύειν ἐθέλοντες· οὐ τοίνυν οὔτε ἀδίκοι· ἀνὴρ ἀποφαίνει πάντα χρῆσθαι τοῖς δυνάμενοι τοιοῦτοι εἶεν· ἀπὸ ἔφη τοῦ πρὸ τὰ πόλιν μόνον ἐδίδαξεν, ἢ καὶ ὅτου καὶ ὅτῳ χρήσεσθαι ἑκάστῳ τῶν πάντων· οὐ ταὐτὸν ἔφη· καὶ μὴν πολλαχοῦ ἐστιν, πρὸς ἃ οὐ πάνυ ἀσφαλῆς προσήκει· ἀλλὰ μὰ δί' ἔφη· οὐ δῆτα ἔφη· καὶ μὴν ἐγὼ δί' ἔφη· πάλιν τοίνυν ἐλθὼν ἐπανερώτα· ἢ γὰρ ἐοίσηται χὴ μὴ αὐτὸς ἀγαγὼν τὸν ἀργύριον ἅληφώς, ἐγὼ δὲ ἀπολωλεκὼς ἐγὼ δ' ἔφη στρατηγεῖν ἢ ἐμὲ μόνον τὸν, τοῦ ἕνεκεν ἔφη ὅμηρον οἴει τὸν Ἀγαμέμνονα προσαγορεῦσαι ποιμένα λαῶν; ὁρᾷς γε, ὅτι ὡς ἀρᾷ οἵες καὶ τὰ ἄπτηδεια ἔχουσι· καὶ οὐ ἕνεκα στρατεύονται, τοῦτο ἕνεκα, οὕτω καὶ τὸν στρατηγὸν ἀπομελεῖσθαι δεῖ ὅπως σῶοί τε οἱ στρατιῶται ἔσονται καὶ τὰ ἄπτηδεια ἔχουσι· καὶ οὗ ἕνεκα στρατεύονται, τοῦτο ἔσται· στρατεύονται δέ, ἵνα κρατοῦντες τῶν πολεμίων διαμένωσι τερπόμενοι ὧν, ἢ τί δήποτε οὕτως ἐπαινεῖς τὸν Ἀγαμέμνονα ἆ ὦν, ἀμφότερον βασιλεὺς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητὴς, ἆρά γε, ὁπότε αἰχμητὴς καὶ κρατερὸς αὖ εἴη, οὐκ ἂ μόνος αὐτὸς δὴ ἀγωνίζοιτο πρὸς τοὺς πολεμίους, ἀλλ' εἰ καὶ πᾶσι τοῖς στρατιώταις δῷ, τοῦτο ἄπτηδες εἶη· καὶ βασιλεὺς ἀγαθὸς, οὐκ ἂ μόνον τοῦ ἑαυτοῦ βίου καλῶς προϊστήκοι· ἀλλ' ἂ καὶ ὧν βασιλεύοι, τοῦτοις εὐδαιμονίας ἄπτηδες εἶη; καὶ γὰρ βασιλεὺς ἀρεῖται, οὐχ ἵνα ἑαυτοῦ καλῶς ἐπιμελῆται, ἀλλ' ἵνα καὶ οἱ ἑλόμενοι δι' αὐτὸν, δι' ἃ πράττουσι· καὶ στρατεύονται δὲ πάντες, ἵνα ὁ βίος αὐτοῖς ὡς βέλτιστος ᾖ· καὶ στρατηγὸς αἱρεῖται τοῦτο τοῦ ἕνεκα· ἵνα πρὸς τοὺς αὐτοῖς, ἡγεμόνες ὦσι· δεῖ οὖν τὸν στρατηγοῦντα τοῦτο παρασκευάζειν τοῖς ἑλομένοις αὐτὸν στρατηγὸν, καὶ γὰρ οὔτε κάλλιον τοῦτου ἄλλο ῥᾴδιον εὑρεῖν, οὔτε αἰσχιον τοῦ ἐναντίου· καὶ οὕτως ἂν σκοπῶν, τις εἴη ἀγαθοῦ ἡγεμόνος ἀρετὴ, πάμπολλα κατέλιπε δὲ ὁ δαίμονας πρὸς ἃ ὧν ἡγεῖται· καὶ ἐπαρχεῖν δ' ἔτι ἡγεμόνι, οἱ δά ποτε αὖ τὸν διαλεχθέντας χοις αὖ ἔφη, ὦ νεανία ἀρεῖν ἢ μὴν ὁ τοῦ ἕνεκα ἂν ἐθυμήσας ἐπαρχεῖν; οὐ γὰρ δὴ τοῦ τῶν ἐπαίνου ἐλαύνειν καὶ γὰρ ἐπαινοῦ τοῦ τοῦτο τοῦ τοῦτο ἀξιοῦντα· προελαύνουσι γοῦν καὶ τῶν ἐπαρχῶν· ἀληθῆ λέγεις ἔφη· ἀναμὲν οὐδὲ τοῦ γνῶναι ὧν γε, ἐπεὶ καὶ οἱ μαινόμενοί γε ὑπὸ τῶν γιγνώσκονται· ἀληθῆς ἔφη καὶ τοῦτο λέγεις· ἀλλ' ἆρα ὅτι τῶν ἐπαρχικὸν οἶσθ' ἐν τῇ πόλει· βέλτιον ἂν ποιήσας παρασκευάζειν, καὶ εἴτις χρεία γίγνοιτο ἐπαίνου τούτων ἡγούμενος ἀγαθοῦ τινος ἄπτιος γενέσθαι τῇ πόλει; καὶ μάλα ἔφη· καὶ ἔστι γε, νὴ δί' ἔφη ὁ σώκρατης καλὸν, ἐὰν δύνηται ταῦτα ποιῆσαι· ἃ δὲ ἄρχων ποιήσει ἐφ' ἧς ἥκουσι ἐπαίνου τε καὶ ἀμβῶν ἔστιν· ἔστι γὰρ οὖν ἔφη· ἰδὲ δὴ λέξον ἡμῖν πρῶτον τοῦτο, ὅπως διανοῇ τοὺς ἐπαίνους βελτίους ποιῆσαι· καὶ ὅς, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔφη οὐκ ἐμὸν οἶμαι ἔργον εἶναι· ἀναὶ δ' ἐκάστου δεῖν τοῦ ἑαυτοῦ ἔργου ἐπιμελεῖσθαι· ἐὰν οὖν ἔφη ὁ σώκρατης παρέχωνται σοι τοὺς ἐπαίνους· οἱ μὲν οὕτως κακοδοσας, ἢ κακοσκελεῖς, ἢ ἀσθενεῖς, οἱ δὲ οὕτως ἀτροφοις ὥστε μὴ δύνασθαι ἀκολουθεῖν· οἱ δὲ οὕτως αἰσχρῶς ἀγωγοῖς, ὥστε μὴ μένειν ὅπου αὖ σὺ τάξῃς· οἱ δὲ οὕτως λακπτὰς, ὥστε μὴ μᾶλλον δύνασθαι εἶναι τοῦ ἐπαίνου ὄφελος ἔσται, ἢ πῶς δύνασθαι ἡμῖν τοιούτων ἡγούμενος, ἀγαθόν τι ποιήσειν τὴν πόλιν· καὶ ὅς· ἀλλὰ καλῶς γε λέγεις ἔφη, καὶ πειράσομαι τῶν ἐπαίνων ὡς τὸ δύναμον ἐπιμελεῖσθαι· τί δὲ, τοὺς ἐπαίνους οὐκ ἐπιχειρήσῃς βελτίονας ποιῆσαι; ἐγωγε ἔφη καὶ γὰρ εἴ τις αὖ τῶν κατα πείσοι, μᾶλλον αὖ οὗτος σωζοιτο· πῶς γάρ ἐὰν πονηρὸν κινδυνεύειν δέοι, πρότερον ἐπάγειν τοὺς πολεμίους ἐπὶ τὴν ἄμυναν κελεύσεις, ἐνθάπερ ἂν βαπτίσειν, ἢ πειράσῃ τὰς μελέτας ἐν τοιούτοις ποιεῖσθαι χωρίοις, ἐν οἷοις περ οἱ πολέμιοι γίγνονται· βέλτιον γοῦν ἔφη καὶ τοῦ τὸ θνήσκειν δὲ τὰς ψυχὰς τῶν ἐπαίνων καὶ ἐξοργίζειν πρὸς τοὺς πολεμίους ἆρα ἀλκιμωτέρους ποιεῖν διανοήσαι; ἆ δὲ μὴ ἀγαὰ γοῦν πειράσομαι ἔφη· ὅπως δέοι ταῦτα οἱ ἐπαίνεις πεφρόντικάς τι; αἴδου γὰρ δὴ τοῦτου· οὔτε ἐπαίνων ἀγαθῶν καὶ ἀλκίμων οὐδὲν ὄφελος· ἀληθῆ λέγεις ἔφη ἀλλὰ πῶς αὖτις μάλιστα ὦ σώκρατες ἂν τοῦτο αὐτοὺς προτρέψαιτο; ἐκεῖνο μὲν δήπου οἶσθα ὅτι ἐν πᾶσι πράγμασι, οἷς ἂν ἄνθρωποι τοῦτοις μάλιστα ἐθέλουσι πείθεσθαι, οὓς ἂν ἡγῶνται βελτίους εἶναι· καὶ γὲ ἐν νοσοῦσιν ἂν ἡγῶνται ἰατρικώτατον εἶναι, τούτῳ μάλιστα πείθονται· καὶ ἐν πλοίῳ οἱ πλέοντες, ὃν ἂν κυβερνητικώτατον· καὶ ἐν γεωργίᾳ, ὃν ἂν γεωργικώτατον· καὶ μάλα ἔφη· οὐκοῦν ἀκὸς ἔφη καὶ ἐν ἱππικῇ ὃς ἂν μάλιστα ἀδῶς φαίνηται ἃ δεῖ πράττειν· τούτῳ μάλιστα ἐθέλειν τοὺς ἄλλους πείθεσθαι· ἐὰν οὖν ἔφη ἐγὼ ὦ σώκρατες βέλτιος ὢν ὧν τῶν ἄλλων ὅμιλος ὦ, ἀρκέσει μοι τοῦτο εἰς τὸ πείθεσθαι αὐτοῖς ἐμοί; ἐαυτε πρὸς τοῦτο ἔφη δίδαξης αὐτοὺς, ὡς τὸ πείθεσθαι σοί, καλλιόν τε καὶ σωτηριώτερον αὐτοῖ ς ἔσται· ὡς οὖν ἔφη τοῦτο δίδαξω· πολὺ νὴ δί' ἔφη ἔρρον, ἢ εἴσοι δέοι δίδασκειν ὡς τὰ κακὰ τῶν ἀγαθῶν ἀμείνω καὶ λυσιτελέστερά ἐστι· λέγεις ἔφη σὺ τὸν ἱππαρχον πρὸς τοῖς

κίβδηλον

Cur homerus uocet agamemnonē pa toré populoꝝ

ἄλλοις ἀμελεῖσθαι δεῖν· καὶ τοῦ λέγειν δύνασθαι σὺ δ' ὦ Ἕρμογε ἔφη χρῆναι σώφρονι εἶναι ἀρχεῖν; ἢ οὐκ ἐν τοῖς νόμοις μεμαθήκασιν καλλίστας οὔσας, ἃ ὧν γε καὶ σὺ μέρος, τούτοις παιδεύεσθαι; διὰ λόγου δὲ μάθοιμεν καὶ εἴ τι ἄλλο καλὸν μανθάνειν τις μάθημα, διὰ λόγου μανθάνειν καὶ οἱ ἄριστα δὴ διδάσκοντες μάλιστα λόγῳ χρῶνται καὶ οἱ τὰ σοφώτατα πάντα μάλιστα ἀνθρώπων καλλιστα διδάσκοντες. ἢ τοῖς οὐκ ἐν τοῖς νόμοις μεμαθηκόσιν ὅταν τε χορὸς εἰς ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως γίγνεται ὡς χορὸς δῆλον ποιεῖ μηδὲν ἧττον ἢ ὅλον τὸ μέρος, οὐδεὶς ἀλλοθεν οὐδαμόθεν τὸν λοιφὰ μέλλοντα γίγνεται, οὐδὲ δυναμία ἐν ἄλλῃ πόλει οὖσα τῇ ἐνθάδε σώφρονα ποιεῖν ἀνθρώπους ἐστίν· ἀλλὰ μὴν οὔτε σύμφωνία τοσοῦτον διαφέρουσιν ἀνθρώπων οὔτε σωμάτων μεγέθει καὶ ῥώμῃ, ὅσον φιλοτιμία, ἣ μάλιστα παροξύνει πρὸς τὰ καλὰ καὶ ἔντιμα. ἀληθὲς ἔφη καὶ τοῦτο. οὐκοῦν οἴει ἔφη καὶ τὸ ἱππικὸν ἐνθάδε, εἴτις ἀμελήσειεν, ὡς πολὺ ἂν ἧττον τῶν ἄλλων, ὁπόταν τε καὶ ἱππων παρασκευὴ καὶ δύναμις καὶ τῷ ἐπίμους κινδυνεύειν πρὸς τοὺς πολεμίους, ἡ νομίσειαν ταῦτα προιοῦντες, ἐπαίνου καὶ τιμῆς τύχεσθαι; ἧκός γε ἔφη· μὴ τοίνυν ὀκνῇ ἔφη, ἀλλὰ πειρῶ τοὺς ἄνδρας ἀμὶ ταῦτα προτρέπειν, ἀφ' ὧν αὐτὸς τε ὠφεληθήσῃ, καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται διὰ σέ· ἀλλὰ νὴ Δία πειράσομαι ἔφη δῶν δ' ἕνεκα προνικομαχίδην, ἐξ ἀρχαρεσιῶν α ποιῶμαι, ἕως ἂν πίνες ὦ νικομαχίδη, φράτηρ εἶναι καὶ ὄγ· οὐ γὰρ ἔφη ὦ σώκρατες τοιοῦτοί ἐσμεν, ἀθηναῖοι, ὡς τὰ μὲν οὐχ ἑκόντος τοῦ πολεμίου τοσαῦτα ἔχων· ἅμα δὲ τὰς οὐλὰς τὸ τραύματ' ἀσπουμένους ἐπιδείκνυεν· αὐτοθέννυν δὲ ἔφη εἶναι τὸν οὔτε ὁμῖν τὸν φράτερα δόντα μόνον, ἐν τοῖς ἱππεῦσιν οὐδὲν ἀφορίζεσθον ποιοῦντα, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦ ἄλλου σὺλλέγειν· οὐκοῦν ἔφη ὁ σωκράτης τοῦτο μὲν ἀγαθὸν εἶναι τοῖς τραπώτας ἱκανὸς ἔσται παιδεύειν· καὶ γὰρ οἱ ἐμπροσθεν ἔφη ὁ νικομαχίδης χρήματα συλλέγειν, ἱκανοί δοκοῦσιν· ἀνὴ οὐχ ἕνεκα τούτου καὶ τραπήσεται δύναται αὖ καὶ ὁ σωκράτης ἔφη ἀνὰ καὶ φιλόνεικος αὖ παθέντος ἐστίν, ὁ τραπήσω προσεῖναι ἀμὶ τὸ θεῖον ἐστιν οὐχ ὁρᾷς ὅπη καὶ ὁ σάκας κεχρημένε ἀσπὶ τοῖς χορεῖς νενίκηκε· μὰ δί' ἔφη ὁ νικομαχίδης, ἀλλ' οὐδὲν ὅμοιόν ἐστιν, χορεύσῃ καὶ τραπόμαθος προσεῖναι· καὶ μὴν ἔφη ὁ σωκράτης· οὐδὲ ὧδ' ἔστε ὁ αὐτοθέννης, οὐδὲ χορεῦ διδάσκαλίας ἐμπειρος ὤν, ὅμως ἐγένετο ἱκανὸς δύρειν, ὃς κράτιστος ταῦτα· καὶ ἐν τῇ τραπῇ οὖν ἔφη ὁ νικομαχίδης, ἄλλους μὲν δύρήσει τοὺς ταξομένους αὖθ' ἑαυτ', ἄλλοις δὲ τοὺς μαχομένους. οὐκοῦν ἔφη ὁ σωκράτης, ἐὰν ἔτε καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς τοὺς κρατίστους, ὥσπερ ἐν τοῖς χορικοῖς ἐξεύρηκεν, καὶ προαιρῇται, ἧκός τοῦ ἂν καὶ τοῦτον νικηφόρος εἴη, καὶ δ' ἀσπὶς ἀνὴρ ἀνὴρ ἂν μᾶλλον ἐθέλειν, ἢ τὴν ξὺν ὅλῃ τῇ πόλει ἴσην πολεμικὴν νίκην, ἣ τὴν ξὺν τῇ φυλακῇ τὴν χορικήν; λέγεις σὺ ἔφη ὦ σώκρατες ὡς τὰ αὐτὰ αὐθρόες ἐστὶ χορηγεῖν τε καλῶς καὶ στρατηγεῖν; λέγω ἔγωγ' ἔφη, ὡς ὅτου αὖ τις προστατεύειν ἐπιστήμων δ' εἴη, καὶ ἰδιωτῶν προίξεσθαι δύνηται, ἀγαθὸς αὖ εἴη προστάτης, εἴτε χορεῦ, εἴτε οἴκου, εἴτε πόλεως εἴτε στρατεύματος προστατεύει· καὶ ὁ νικομαχίδης μὰ δί' ἔφη ὦ σώκρατες οὐκ ἂν πρὸ ὧμόν ἐγώ σου ἀκούσαιμι ὡς ἀγαθοὶ οἰκονόμοι· ἀγαθοὶ στρατηγοὶ αὖ εἶεν. τί δὲ ἔφη ἐξετάσωμεν τὰ ὄργα ἑκατέρου αὐτῶν ἵνα δῶμεν πότερον τὰ αὐτὰ ἐστιν, ἢ διαφέρει τι· πάνυ γε ἔφη· τὸ μὲν γὰρ ἀρχόμενοις κατηκόους τε καὶ εὐπειθεῖς ἑαυτοῖς παρασκευάζειν, ἀμφοτέρων ἐστὶ ἔργον; καὶ μάλα ἔφη· τί δέ, τὸ προστατεῖν ἑκάστοις ἃ δεῖ πράττειν; καὶ τοῦτο ἔφη· καὶ μὴν τὸ γε τοὺς κακοὺς κολάζειν, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς τιμᾶν ἀμφοτέροις οἶμαι προσήκειν; πάνυ μὲν οὖν ἔφη· τὸ δὲ τοὺς ὑπηκόους εὐμενεῖς ποιεῖσθαι, πῶς οὐ καλὸν ἀμφοτέροις; καὶ τοῦτ' ἔφη· συμμάχους δὲ καὶ βοηθοὺς πρόσεστι θαι δεῖ σοι συμφέρειν ἀμφοτέροις ἢ οὔ· πάνυ μὲν οὖν ἔφη· ἀλλὰ φυλακτικοὺς ἴσως ὄντων οὐκ ἀμφοτέροις ἥδιον προσιόντων ἢ ἀπιόντων· ἀνὴ τὰ αὐτὰ ὄργα· ταῦτα μὲν ἔφη πάντα ὁμοίως ἀμφοτέρων ἐστίν· ἀλλὰ τὸ μάχεσθαι οὐκέτι ἀμφοτέρων· ἀνὴ ἔγχειροί γέ τοι ἀμφοτέροις γίγνονται, καὶ μάλα ἔφη τοῦτο τε· οὐκοῦν τὸ πολεμεῖσθαι τούτων ἀμφοτέροις συμφέρ[ει]; πάνυ γ' ἔφη, ἀνὴ ἐκεῖνο παρίεις αὖ δέ μάχεσθαι· πότερον ὠφελήσει ἢ οἰκονομικὴν ἐνταῦθα δίκην καὶ μηδέτερον ἔφη· ὁ γὰρ ἀγαθὸς οἰκονόμος, ὥδ' ὡς ὅτου δεῖ οὕτω λυσιτελεῖς τε καὶ κερδαλέον ἐστὶν ὡς τὸ μαχόμενον τοῖς πολεμίοις νικᾶν, οὐδὲ οὕτως ἀλυσιτελεῖς τε καὶ ζημιῶδες ὡς τὸ ἡττᾶσθαι, προβούλως μὲν τὰ πρὸς τὸ νικᾶν συμφέροντα ζητήσει· καὶ παρασκευάσεται ἀμελῶς δὲ τὰ πρὸς τὸ ἡττᾶσθαι φέροντα, σκέψεται καὶ φυλάξεται, ἐνεργῶς δ' αὖ τὴν παρασκευὴν ὁρᾷ νικητικὴν οὖσαν μαχεῖται· οὐχ ἥκιστα δὲ τούτων, ἐὰν ἀπαράσκευος ᾖ, φυλάξεται σωφρόνως μάχην· μὴ καταφρόνει ἔφη ὦ νικομαχίδη τῶν οἰκονομικῶν ἀνδρῶν· ἦ γὰρ τὸ ἰδίων ἀμελεῖα πάντων μόνον διαφέρει τῆς τῶν κοινῶν· τὰ δὲ ἄλλα παραπήσια ἔχει, τὸ μέγιστον ὅτι οὔτε ἀνδρῶν οὐδὲ ἕτερα γίγνεται, οὔτε δι' ἄλλων μὲν ἀνθρώπων, τὰ ἴδια πράττεται δι' ἄλλων δὲ τὰ κοινὰ οὐ γὰρ ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις οἱ τῶν κοινῶν ἀμελούμενοι χρῶνται, ἢ οἷς περ τὰ ἴδια οἰκονομοῦντες ὅσοι ἀμελοῦσιν τὰ μὲν ἴδια καὶ τὰ κοινὰ καλῶς πράττουσιν· οἱ δὲ μὴ ἀμελοῦντες, ἀμφοτέρωθι τὴν μὲν ἀρετὴν ἀμφοτέρων ἐπιμελοῦνται· ὁ δ' ἐπιτροπικὸς ὁ τοῦ Περικλέους ἔφη τῷ τοῦ νεωτέρου Περικλέους ἐγὼ διαλεγόμενος ἐγώ τοι ἔφην ὦ περίκλεις ἐλπίδα

Pericles magni pichis. f.

δὲ ἔχω σοῦ πρατηγήσαντος, ἀμείνω τε καὶ ἐνδοξοτέραν τὴν πόλιν ἢς πρὸ πολεμικὰ ἔστασαι καὶ τῶν πολεμίων κρατήσειν· καὶ ὁ περικλῆς βουλοίμην ἂν ἔφη ὦ σώκρατες ἀλέγειος ὅπως δὲ ταῦτα γένοιτ' ἂν οὐ δύναμαι γνῶναι· βούλει οὖν ἔφη ὁ σωκράτης διαλογιζόμενοι περὶ αὐτῶν ἅμα σκοπῶμεν ὅπου ἂν τὸ δυνατὸν ἐστιν; βούλομαι ἔφη· οὐκοῦν δοκεῖ σοι ἔφη· ὅτι πλήθει μὲν οὐδὲν μείους ἢ τὸν ἀθηναίους βοιωτοὶ ὦσιν; δοκεῖ γὰρ ἔφη σώματα δὲ ἀγαθὰ καὶ καλὰ, πόσῳ τινὶ οἴει μείω ἂν ἑκλεχθῆναι, ἢ ἐξ ἀθηνῶν· οὐδὲ ταῦτη μοι δοκοῦσι λείπεσθαι· δυμενεστέρους δὲ πότερον ἑαυτοῖς εἶναι νομίζεις· ἀθηναίους ἐγωγε βοιωτῶν μὲν γὰρ πολλοὶ μισογεκτοῦμενοι ὑπὸ ἀνθρώπων δυσμόρως αὐτοῖς ἔχοιεν· ἀθήνησι δὲ οὐδὲν ὁρῶ τοιοῦτον· ἀλλὰ μὴν φιλοτιμότατοί γε καὶ φιλοφρονέστατοι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων εἰσὶν ἀθήνησι· καὶ μὴν παροξύνει γε καὶ δυνάμει, ὥσπερ δοκεῖς πολὺ ἂν ἀθηναίους μεμοιρηκέναι· καὶ μὴν παρόντων γε καὶ ἔργα οὐκ ἔστιν, ὅπως μείζω καὶ πλείω ἂν ἀθηναίοις ὦ πολλοὶ ἐπαιρόμενοι, παρατρέπονται πρὸς ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἅλμασι γίγνεσθαι· ταῦτα μὲν ἀληθῆ λέγεις ἔφη ὦ σώκρατες ἀπὸ ὅτου δὲ οὐ πάνυ τολμίσῃ τὴν χιλίων ἐνλεβαδίαν συμφορὰν ἐγένετο καὶ ἡ μεθ' ἱππονικράτους ἐπὶ δηλίῳ ἐκ τούτου πεπαύσθαι μὲν ἡ τῶν ἀθηναίων δόξα πρὸς τοὺς βοιωτούς· ἐπαύσαντο δὲ καὶ τῶν βοιωτῶν πρὸς τοὺς ἀθηναίους· ὡς μὲν βοιωτοὶ μὲν οἱ πρόσθεν, οὐδὲν τὴν ἑαυτῶν τολμῶντες ἀθηναίοις, ἀφ' οὗ λακεδαιμονίων τε καὶ τῶν ἄλλων πελοποννησίων αὐτοὶ πάντα ἐπεθάρσυνον· νῦν δὲ ἀπειλοῦσιν αὖ τοῖς καθεστῶσιν ἐμβαλεῖν ἐς τὴν ἀττικήν· ἀθηναίοι δὲ οἱ πρότερον, ὅτι βοιωτοὶ μόνοι ἐγένοντο πρόθυμοι τὴν βοιωτίαν, φοβοῦνται μὴ βοιωτοὶ δικαίωσιν τὴν ἀττικήν· καὶ ὁ σωκράτης, ἀνὴ φαίνομαι μὲν ἔφη ταῦτα οὕτως ἔχοντα· δοκεῖ δέ μοι αὖ δεῖ ἀγαθῶ ἄρχοντι νῦν διαφερόντως ἀνδρὶ πόλις· τὸ μὲ γὰρ βάρος, ἀμελεῖσθαι καὶ ῥᾳθυμίαν καὶ ἀπειθειαν ἐμβάλλει, ὁ δὲ φόβος προσκτικώτερός τε, καὶ δυπειθεστέρους καὶ δυπαιδοτέρους ποιεῖ· πικμήριον δ' αὖ καὶ τοῦτο καὶ ἀπὸ τῶν παίδων· ὅταν μὲν γὰρ δὴ που μηδὲν φοβῶνται, μεγάλ' ἐστὶν ἀπείας, ἐς αὖ δὲ ἡ χειμῶνα ἢ πολέμιος δ' εἰσῶσιν, οὐ μόνον τὰ κελευόμενα ταῦτα ποιοῦσιν, ἀνὰ καὶ σιγῶσι καταδεδουκότες τὰ πρὸς παίδας μὰ ὡς ὧδ χορδυταί· ἀνὰ μὲν ἔφη ὁ περικλῆς· εἴτε νῦν μάλιστα πείθοιντο, ὥρα αὖ εἴη λέγειν, ὡς αὖ αὐτοὺς προτρεψαίμεθα πάλιν αὐξεθιαθῆναι τῆς ἀρχαίας ἀρετῆς καὶ εὐκλείας καὶ δυδαιμονίας· οὐκοῦν ἔφη ὁ σωκράτης, ἅμὲν βουλόμενα χρηματ' αὐτοῖς ὧν οἱ ἄλλοι εἶχον αὐπροιεῖσθαι, ἀπροδεικνύντες αὐτοῖς τὰ ταῦτα ὄντα καὶ πρὸς κτήματα, μάταια αὖτοὺς αὐτοὺς ἐξορμῶμεν, αὐπέχεσθαι τοῦτ'· ἐπεὶ δὲ ἅ μὲν ἀρετῆς πρωτεύειν αὐτοῖς ἄμελεῖσθαι βουλόμενα, ταῦτ' ὧν δεκτέον ἐκπαλαιοῦ μάλιστα προσήκον αὐτοῖς· καὶ ὡς τοῦτου ἄμελούμενοι πάνυ εἶεν κράτιστοι· πῶς οὖν αὖ τοῦτο διδάσκοιμεν· οἶμαι μὲν ἔγωγε παλαιὰ πάντα ὧν ἀκούομεν προγόνους αὐτ' ἀναμιμνήσκοιμεν αὐτοὺς ἀκηκοότας ἀρίστους γενέσθαι· ἆρα λέγεις τὴν τῶν θεῶν κρέσσων ἢ οἱ πρὸ κέκροπα ἢ ἀρετὴν ἐπαινεῖν; λέγω γάρ, καὶ τὴν ἐρεχθέως γε τροφὴν καὶ γένεσιν, καὶ τὸν τὰ λεγόμενον τὸν ἐκ τῆς ἐχομένης ἀπείρου πάσης καὶ τὸν ἐφ' ἡρακλεῖδῶν πρὸς τοὺς ἐν πελοποννήσῳ· καὶ πάντας τοὺς ἄμα ἐκείνοις πολεμήσαντας, ἐν οἷς πᾶσιν ἐκείνοι δηλοί γίγνονται τὰ καθ' ἑαυτοὺς αὐτῶν ἀριστεύσαντες· ἆ δὲ βουλεύσαντα ὕστερον οἶδ, ἐκείνων μὲν ἀπρόγονοι οὐ πολὺ δὲ πρὸ ἡμῶν γεγονότα ἐπράξαν· τὰ μὲν αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς ἀγωνιζόμενοι πρὸς τοὺς κυριεύοντας, τῆς τε ἀσίας πάσης καὶ τῆς εὐρώπης μέχρι μακεδονίας, καὶ μείζην τε προγεγονότ' δύναμιν καὶ ἀφορμὴν κεκτημένοι· καὶ μέγιστα ὄργα κατειργασμένοι· τὰ δὲ καὶ μᾶλλον ἀριστεύοντες, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν· οἱ δ' ἂν καὶ λέγοντα πολὺ διενεγκεῖν, τ' καθ' ἑαυτοὺς ἀγῶσι πρὸς ἀλλήλους· λέγοντα γὰρ ἔφη· ποτὲ μὲν ἐλεαθαι καὶ ἅλμασι γίγνεσθαι· ταῦτα μὲν ἀληθῆ λέγεις ἔφη ὦ σώκρατες ἀπὸ ὅτου δὲ οὐ πάνυ τολμίσῃ τὴν χιλίων ἐνλεβαδίαν συμφορὰ ἐγένετο καὶ ἡ μεθ' ἱππονικράτους ἐπὶ δηλίῳ· ἐκ τούτου πεπαύσθαι μὲν ἡ τῶν ἀθηναίων δόξα πρὸς τοὺς βοιωτούς· ἐπαύσαντο δὲ καὶ τῶν βοιωτῶν πρὸς τοὺς ἀθηναίους· ὡς μὲν βοιωτοὶ μὲν οἱ πρόσθεν, οὐδὲν τὴν ἑαυτῶν τολμῶντες ἀθηναίοις, ἀφ' οὗ λακεδαιμονίων τε καὶ τῶν ἄλλων πελοποννησίων αὐτοὶ πάντα ἐπεθάρσυνον· νῦν δὲ ἀπειλοῦσιν αὖ τοῖς καθεστῶσιν ἐμβαλεῖν ἐς τὴν ἀττικήν· ἀθηναίοι δὲ οἱ πρότερον, ὅτι βοιωτοὶ μόνοι ἐγένοντο πρόθυμοι τὴν βοιωτίαν, φοβοῦνται μὴ βοιωτοὶ δικαίωσιν τὴν ἀττικήν· καὶ ὁ σωκράτης, ἀνὴ φαίνομαι μὲν ἔφη ταῦτα οὕτως ἔχοντα· δοκεῖ δέ μοι αὖ δεῖ ἀγαθῶ ἄρχοντι νῦν διαφερόντως ἀνδρὶ πόλις· τὸ μὲ γὰρ βάρος, ἀμελεῖσθαι καὶ ῥᾳθυμίαν καὶ ἀπειθειαν ἐμβάλλει, ὁ δὲ φόβος προσκτικώτερός τε, καὶ δυπειθεστέρους καὶ δυπαιδοτέρους ποιεῖ· πικμήριον δ' αὖ καὶ τοῦτο καὶ ἀπὸ τῶν παίδων· ὅταν μὲν γὰρ δὴ που μηδὲν φοβῶνται, μεγάλ' ἐστὶν ἀπείας, ἐς αὖ δὲ ἡ χειμῶνα ἢ πολέμιος δ' εἰσῶσιν, οὐ μόνον τὰ κελευόμενα ταῦτα ποιοῦσιν, ἀνὰ καὶ σιγῶσι καταδεδουκότες τὰ πρὸς παίδας μὰ ὡς ὧδ χορδυταί· ἀνὰ μὲν ἔφη ὁ περικλῆς· εἴτε νῦν μάλιστα πείθοιντο, ὥρα αὖ εἴη λέγειν, ὡς αὖ αὐτοὺς προτρεψαίμεθα πάλιν αὐξεθιαθῆναι τῆς ἀρχαίας ἀρετῆς καὶ εὐκλείας καὶ δυδαιμονίας· οὐκοῦν ἔφη ὁ σωκράτης, ἅμὲν βουλόμενα χρηματ' αὐτοῖς ὧν οἱ ἄλλοι εἶχον αὐπροιεῖσθαι, ἀπροδεικνύντες αὐτοῖς τὰ ταῦτα ὄντα καὶ πρὸς κτήματα, μάταια αὖτοὺς αὐτοὺς ἐξορμῶμεν, αὐπέχεσθαι τοῦτ'· ἐπεὶ δὲ ἅ μὲν ἀρετῆς πρωτεύειν αὐτοῖς ἄμελεῖσθαι βουλόμενα, ταῦτ' ὧν δεκτέον ἐκπαλαιοῦ μάλιστα προσήκον αὐτοῖς· καὶ ὡς τοῦτου ἄμελούμενοι πάνυ εἶεν κράτιστοι· πῶς οὖν αὖ τοῦτο διδάσκοιμεν· οἶμαι μὲν ἔγωγε παλαιὰ πάντα ὧν ἀκούομεν προγόνους αὐτ' ἀναμιμνήσκοιμεν αὐτοὺς ἀκηκοότας ἀρίστους γενέσθαι· ἆρα λέγεις τὴν τῶν θεῶν κρέσσων ἢ οἱ πρὸ κέκροπα ἢ ἀρετὴν ἐπαινεῖν; λέγω γάρ, καὶ τὴν ἐρεχθέως γε τροφὴν καὶ γένεσιν, καὶ τὸν τὰ λεγόμενον τὸν ἐκ τῆς ἐχομένης ἀπείρου πάσης καὶ τὸν ἐφ' ἡρακλεῖδῶν πρὸς τοὺς ἐν πελοποννήσῳ· καὶ πάντας τοὺς ἅ

Areopagi laus

φέρονται, καὶ τιμῆται δίκας ἀνηλίοις δικάζονται καὶ προσοφεῖλονται μᾶλλον οὕτω κερδαίνειν ἀπ' ἀλλήλων, ἢ σίτωφελοῦντες αὐτοὺς· τοῖς δὲ, κοινοῖς ὥσπερ ἀνοτρίοις χρώμενοι· πολὺ τούτων σῶ μάχονται καὶ τιμαῖς εἰς τὰ τοιαῦτα δυναμεσι μάλιστα χαίρουσι· ἐξ ὧν πολλὴ μὲν ἀπειρία καὶ κακία τῇ πόλει ἐμφύεται· πολὺ δὲ ἔχθρα καὶ μίσος ἀνηλίων τοῖς πολίταις ἐγγίγνεται· διὰ ἃ ἔγωγε μᾶλλα φοβοῦμαι ἀεὶ μὴ τι μεῖζον, ἢ ὥς τι φέρειν δύναθαι κακὸν τῇ πόλει, συμβῇ· μηδαμῶς ἔφη ὁ σωκράτης ὦ πρόκλεις οὕτως ἠγοῦ ἀνικέτῳ νοσηρία νοσεῖν ἀθηναίους· οὐχ ὁρᾷς ὅτι πλοῖα μὲν ἔστιν, ἐν τοῖς ναυτικοῖς· διάκεινται δ' ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσι πεῖθονται τοῖς σῶσταται οὐδ' ἐγων δὲ καταδεέστερον ἐν τοῖς χορεῖς ὑπηρετοῦσι τοῖς διδασκάλοις· τοῦτο γάρτοι ἔφη καὶ θαυμαστόν ἐστι· τὸ τοὺς μὲν τοὺς πεφαρχεῖν τοῖς ἐφεστῶσι· τοὺς δὲ ὁμίτας καὶ τοὺς ἱππέας, οἱ δοκοῦσι καλοκαγαθίᾳ προκρίθαι τῶν πολιτῶν, ἀπειθεστάτους εἶναι τῶν· καὶ ὁ σωκράτης ἔφη· ἡ δὲ ἐν ἀριστῳ βουλὴ ὦ πρόκλεις, οὐκ ἐκ τῶν δεδοκιμασμένων καθίσταται, καὶ μάλα ἔφη· οἶσθα οὖν πῶς ἔφη καλὸν, ἢ νομιμώτερον, ἢ σεμνότερον, ἢ δικαιότερον, τάττι δίκας δικάζοντας καὶ τἆλλα πράττοντας; οὐ μέμφομαί ἔφη τούτοις· οὐ πίνυν ἔφη δεῖ ἀθυμεῖν ὡς οὐκ εὐτάκτων ὄντων ἀθηναίων· καὶ μὴν ἔγγε τοῖς στρατιωτικοῖς ἔφη ἔνθα μᾶλιστα δεῖ σωφρονεῖν τε καὶ εὐπακτεῖν καὶ πειθαρχεῖν, οὐδενὶ τοῦτ' ἔστι πρόσεχουσιν· ἴσως γὰρ ἔφη ὁ σωκράτης ἐν τούτοις, οἱ ἥκιστα σῶσταμοι ἄρχουσιν αὐτῶν· οὐχ ὁρᾷς ὅτι καὶ ἀργυρωνῶν μὲν καὶ χορηγῶν, οὐδεὶς σῶς ἄρχειν μὴ σῶσταμος, οὐδὲ ναυκλήρων οὐδὲ ναυπηγῶν· ἀλλὰ πολλοὶ ἄρχουσιν, ἔχουσι δεῖσθαι ὅτου ἕμαθον ταῦτα· ἐφ' οἷς ἔφεστᾶσι· ἴσως δὲ στρατηγῶν οἱ μηδὲν αὐτοχεδιάζουσιν, οὐ μόνον τι σεῖται τοιοῦτον ἐγὼ νομίζω εἶναι· ἀλλ' οἶμαί σε οὐδὲν ἧττον ἔχειν ἀνεῖν· ὅσ' τι στρατηγεῖν, ἢ ὅσ' τι ναυκλήρειν ἤρξω μανθάνειν· καὶ πολλὰ μὲν οἶμαί σε ἴσως πατρῴων στρατηγημάτων παρελήφθαι διασῴζειν· πολλὰ δὲ καὶ παρὰ τέχνου σῶν λόγοις ἐστὶν· τοῦτ' οὖν ἀκούων ὁ γλαύκων, ἐμεγαλύνετο καὶ ἡδέως παρέμενε· μᾶλλα δὲ τῶν τα ὁ σωκράτης· οὐκοῦν ἔφη τοῦτο μὲν ὦ γλαύκων δῆλον ὅτι εἴ ποτε καὶ βουλήσεται ὠφελητίασοι πόλις ἐστίν· καὶ μὲν οὖν ἔφη· πρὸς θεῶν ἔφη μὴ πίνυν ἀποκρύψῃ· ἀνεῖ σον ἡμῖν ἐκεῖνος ἄρξῃ τὴν πόλιν δύσεργετεῖν· ἐπεὶ δὲ ὁ γλαύκων δῖσ' ἀκούσας ὡς αὖ τότε σκοπῶν ὁπόθεν ἄρξοιτο· ἄρ' ἔφη ὁ σωκράτης ὦ πρόκλεις καταγελᾶν ὅτι προκείται τῆς χώρας ἡμῶν ὅση καθήκουσα ἐπὶ τὴν βοιωτίαν δ' ὧν δὲ τὴν χώραν εἰσοδοί στενοί τε καὶ προσαπτοὶ δόν· καὶ ὅτι μέσοι διέζωσται ὄρεσιν ὀρυμνοῖς· καὶ μάλα ἔφη· τί δ' ἐκεῖνο ἀκήκοας· ὅτι μυσοὶ καὶ πασσάλειοι ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ, κατέχοντες ἐρυμνὰ πάνυ χώρια καὶ κούφως ὡπλισμένοι δύνανται πολλὰ μὲν, τὴν βασιλέως χώραν καταβέοντες κακοποιεῖν· αὖ τοὶ δὲ ζῶν ἐλεύθεροι· καὶ τοῦτό τε ἔφη ἀκούω· ἀθηναίους δ' οὐκ αὖ οἴη ἔφη μέχρι τῆς ἐλαφρᾶς λικίας ὡπλισμένους κουφοτέροις ὅπλοις, καὶ τὰ προκείμενα τῆς χώρας ὄρη κατέχοντας, βλαβερούς μὲν τοῖς πολεμίοις εἶναι μεγάλην δὲ προβολὴν τοῖς πολίταις τῆς χώρας κατασκευάσαθαι· καὶ ὁ πρόκλης πάνυ τοί μοι ἔφη ὦ σώκρατες, καὶ τοῦτα χρῆσιμα εἶναι· ἀ πίνυν ἔφη ὁ σωκράτης ἀρέσκει σοι τοῦτα ἆπι χειρεῖ αὐτοῖς ὦ ἄριστε· ὅτι μὲν γὰρ αὖ τούτων κατάπραξις, καὶ σοὶ καλὸν ἔσται καὶ τῇ πόλει ἀγαθὸν, ἐαὶ δ' ἐπάδυνατῆς, οὔτι τὴν πόλιν βλάψεις, οὔτε σαυτὸν κατασχυνεῖς· γλαύκωνα δὲ τὸν ἀρίστωνος ὅτ' ἐπιχειρεῖ δημηγορεῖν ἆπιθυμῶν προστατεύειν τῆς πόλεως· οὐδέπω εἴκοσι ἔτη γεγονὼς ὄντων ἄλλων οἰκείων καὶ φίλων οὐδεὶς ἐδύνατο πάντα ἐλκόμενον τε ἀπὸ τοῦ βήματος καταγέλασον ὄντα· σωκράτης δὲ δύνους ὢν αὐτῷ διάπ χαρμίδην τὸν γλαύκωνος καὶ διὰ πάντα μόνος ἐπαυσεν· ἐντυχὼν γὰρ αὐτῷ πρῶτον μὲν τὰ ἐβελήσαι ἀκούειν τοιαδὶ λέξας κατέχει ὦ γλαύκων ἔφη προστατεύειν ἡμῖν διανενόησαι τῆς πόλεως; ἐγωγ' ἔφη ὦ σώκρατες· νὴ δί' ἔφη καλὸν γὰρ εἴ πῃ καὶ ἄλλο τῶν ἐν ἀνθρώποις· δῆλον γὰρ ὅτι ἐὰν τι διαπράξῃ δυνατὸς μὲν ἔσῃ τοῖς φίλους ὠφελεῖν· ἐπαύρεις δὲ τοῖς πατρῴους οἴκοις· αὐξήσεις δὲ τὴν πατρίδα· ὀνομαστὸς δ' ἔσῃ πρῶτον μὲν ἐν τῇ πόλει ἴσως δ' ἂν καὶ ἐν τῇ ἑλλάδι· ἴσως δ' ὥς ποθεμιστοκλῆς καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις, ὅπου δ' ἂν ἧς πανταχοῦ περίβλεπτος ἔσῃ· ταῦτ' οὖν ἀκούων ὁ γλαύκων, ἐμεγαλύνετο καὶ ἡδέως παρέμενε· μᾶλλα δὲ τῶν τα ὁ σωκράτης· οὐκοῦν ἔφη τοῦτο μὲν ὦ γλαύκων δῆλον ὅτι εἴ ποτε καὶ βουλήσεται ὠφελητίασοι πόλις ἐστίν· καὶ μὲν οὖν ἔφη· πρὸς θεῶν ἔφη μὴ πίνυν ἀποκρύψῃ· ἀνεῖ σον ἡμῖν ἐκεῖνος ἄρξῃ τὴν πόλιν δύσεργετεῖν· ἐπεὶ δὲ ὁ γλαύκων δῖσ' ἀκούσας ὡς αὖ τότε σκοπῶν ὁπόθεν ἄρξοιτο· ἄρ' ἔφη ὁ σωκράτης ὦ πρόκλεις καταγελᾶν ὅτι προκείται τῆς χώρας ἡμῶν ὅση καθήκουσα ἐπὶ τὴν βοιωτίαν δ' ὧν δὲ τὴν χώραν εἰσοδοί στενοί τε καὶ προσαπτοὶ δόν· καὶ ὅτι μέσοι διέζωσται ὄρεσιν ὀρυμνοῖς· καὶ μάλα ἔφη· τί δ' ἐκεῖνο ἀκήκοας· ὅτι μυσοὶ καὶ πασσάλειοι ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ, κατέχοντες ἐρυμνὰ πάνυ χώρια καὶ κούφως ὡπλισμένοι δύνανται πολλὰ μὲν, τὴν βασιλέως χώραν καταβέοντες κακοποιεῖν· αὖ τοὶ δὲ ζῶν ἐλεύθεροι· καὶ τοῦτό τε ἔφη ἀκούω· ἀθηναίους δ' οὐκ αὖ οἴη ἔφη μέχρι τῆς ἐλαφρᾶς λικίας ὡπλισμένους κουφοτέροις ὅπλοις, καὶ τὰ προκείμενα τῆς χώρας ὄρη κατέχοντας, βλαβερούς μὲν τοῖς πολεμίοις εἶναι μεγάλην δὲ προβολὴν τοῖς πολίταις τῆς χώρας κατασκευάσαθαι· καὶ ὁ πρόκλης πάνυ τοί μοι ἔφη ὦ σώκρατες, καὶ τοῦτα χρῆσιμα εἶναι· ἃ

ἔφη, ὡς σύνειμι τοῖς τὰ τῆς πόλεως πρᾶ ποιοῦσι· καὶ γὰρ ὅταν τι ἀκούωντάι σου ὁρῶσι καλῶς συμ
βουλεύοντα· καὶ ὅταν τι ἁμαρτανόυσιν, ὁρθῶς ἂν παύοιντο· οὔτ' αὐτοὶ ἐθέλουσιν ἔφη ὦ σώκρατες, ἰδίᾳ τι
διαλέγεσθαι καὶ ἐν τῷ πλήθει ἀγωνίζεσθαι· καὶ μὲν ἔφη ὅτε ἀριθμοῖεν δύναμιν, οὐδὲν ἧττον ἐν τῷ πλή
θει ἢ μόνος ἀριθμεῖ· καὶ οἱ κατὰ μόνας ἄριστα κιθαρίζοντες, οὐ τοι καὶ ἐν τῷ πλήθει κρατοῦσιν· ἀνὴρ
δὲ καὶ φόβον ἔφη οὐκ ὀρθῶς ἔμφυτά τε αὐθρώποις ὄντα· καὶ πολλῶ μᾶλλον ἐν τοῖς ὄχλοις ἢ ἐν τοῖς
ἰδίοις ὁμιλίαις· παρίσαμεν; καὶ σέ γε διδάσκειν ἔφη ὠόμην, οὔτε τοὺς φρονιμωτάτους ἀσθυμοῦντας,
οὔτε τοὺς ἰσχυροτάτους φοβουμένους· ἐν τοῖς ἀφρονεστάτοις τε καὶ ἀσθενεστάτοις ἀσχυνεῖ λέγειν· πό
τερον γὰρ τοὺς γναφεῖς οἴει, ἢ τοὺς σκυτεῖς, ἢ τοὺς τέκτονας, ἢ τοὺς χαλκεῖς, ἢ τοὺς γεωργοὺς, ἢ τοὺς
ἐμπόρους, ἢ τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ μᾶλλον βαλλομένους καὶ φρονπίζοντας, ὅτι ἐλάττονος ποιεῖσθαι ἄξιοί εἰσιν
οὐ πολλῶν ἕνεκα ἀσχυνεῖ· ἐκ γὰρ τούτων ἀνδρῶν ἐκκλησιάζουσι τε καὶ βουλεύουσιν· ἐπὶ δὲ οἷσι διαφέρειν, ὅσοι τοιοῦ
τοί εἰσιν ἀσκιτῶν ὄντα κρεῖττω, τούτοις ἰδιώτας φοβεῖσθαι· οὐ γὰρ τοῖς πρωτεύουσιν ἐν τῇ πόλει ὧν ἔνιοι
καὶ φρονοῦσι σου ῥᾳδίως διαλεχθήσονται· καὶ τῶν ἀμελουμένων ἐν τῇ πόλει διαλέγεσθαι πολὺ πᾶσι
ῶν ἐν τοῖς μηδενὸς πρὸς φρονήσασι τῶν πολιτικῶν· μὴ δὲ σοῦ καταφρονικόσιν, οὐκ εἰκὸς λέγειν· διὰ
ὡς μὴ καταγελασθῇς· τί δ' ἔφη οὐ δοκοῦσί σοι πολλάκις οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὀρθῶς λεγόντων κατα
γελᾶν; καὶ γὰρ οἱ ἔμποροι ἔφη· διὸ καὶ θαυμάζω σου, εἰ ἐκείνους ὅταν τοῦτο ποιῶσι ῥᾳδίως χειρουμένους
τοῦ τοὺς δὲ μηδένα πρόσω οἴεσθαι δύνασθαι προσελθεῖν, ὦ ἀγαθὲ μὴ ἀγνόει σεαυτόν· μὴ δὲ ἁμάρ
τανε, ἀλλ' οἱ πλεῖστοι ἁμαρτανόυσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ θερμοκόττες ἂν τὸ σκοπεῖν τὰ τῶν ἄλλων πρᾶγματα.
οὐ πρέπον τα ἂν τὸ ἑαυτοὺς ἐξετάζειν· μὴ οὖν ἀσχαλάνωμεν πρὸς τοῦτον ἀλλὰ διατείνου μᾶλλον πρὸς τὸ
σωτῶ προσέχειν καὶ μὴ ἀμέλει ταῖν τῆς πόλεως εἰ πῇ δύναται ἔστιν διὰ σὲ βέλτιον ἔχειν· τοῦτο γὰρ
καλῶς ἔχοντ', οὐ μόνον οἱ ἄλλοι πολίται ἀλλὰ καὶ οἱ σοὶ φίλοι· καὶ αὖ γὲ σὺ οὐκ ἐλάχιστα ὠφελήσῃ.

Aristippus

Ἀριστίππου δ' ἂν χειροῦσθαι τὸν ἐλέγχειν τὸν σωκράτη· ὡς ποτ' αὐτὸς ὢν τοιοῦτος οἷος ἐκείνου τὸ πρότερον ἠλέγχετο
βουλόμενος τοὺς σὺν ὀνόματα ἀφελεῖν ὁ σωκράτης ἀπορίαν ἐποίει· οὐκ ὡς ποτ' οἱ φυλαττόμενοι· μὴ τῷ ὁ
λόγος ἐπαλλαχθῇ, ἀλλ' ὡς αὖ πειρώμενοι μᾶλλον, πρᾶ ποιεῖν τὰ δέοντα· ὁ μὲν γὰρ μὴ λόγου δεόμενος
ἀγαθὸν· ἵνα εἴπῃ εἰ τοιοῦτ· οἷον, ἢ ὅπλον ἢ χρήματα, ἢ ὑγίειαν, ἢ ῥώμην, ἢ πλοῦτον· ὁ δ' ἀνοῶν
δὲ τοῦτο κακόν· ἐνίοτε οὖν· ὁ δὲ ἀδικῶς ὅτι ἐὰν πίνοχλῇ ἡμᾶς δοκεῖ τ' ἀνώσαντος ἀπορίαν ποιεῖ
κῇ πρᾶττον· ὥρα γ' ἔφη ἐρωτᾶς με· ἢ ὅτι οἶδα ὃ ἀγαθόν; οὐκ ἔγωγ' ἔφη· ἀλλὰ οἴεσθαι μέ; ἢ
οὐ δὲ τοῦτο· ἀλλὰ λιμοῦ; οὐδὲ λιμοῦ· ἀλλὰ μὴν ἔφη εἰ γ' ὁρῶντάς με, εἴπερ ἀγαθὸν οἶδα, ὃ μηδενός ἀγαθοῦ
ἐστιν· οὔτ' οἶδ' ἃ ἔφη οὔτε δέομαι· πάλιν δὲ τὸν ἀριστίππου ὁρῶντος αὐτὸν, εἰ τι δοκεῖ καλόν· καὶ πολ
λὰ ἔφη· ἆρ' οὖν ἔφη πάντα ὅμοια ἀλλήλοις; ὡς οἵονπερ μὲν οὖν ἔφη ἀνόμοιόν πα ἔνια· πῶς οὖν ἔφη τὸ τῷ
καλῷ αὐόμοιον καλὸν αὖ εἶναι· ὅτι νὴ δί' ἔφη ἐστὶ μὲν τῷ καλῷ πρὸς δρόμον αὖθρώπῳ ἄλλος αὐόμοιος,
καὶ ἄλλος πρὸς πάλην· ἔστι δὲ ἃ αὖτις καλὰ πρὸς τὸ προσβαλέσθαι· ὡς ἔνι αὐόμοιότατα τῷ ἀκοντίῳ
καλῷ πρὸς τὸ σφόδρα τε καὶ πᾶ χὺ φέρεσθαι· οὐδὲν διαφερούντας ἔφη ἀποκρίνομοι· ἢ ὅτι σε ἠρώτησα
εἰ πάγαθὸν δοκεῖ εἶναι σοὶ δ' οἴει ἔφη· ἄλλο μὲν ἀγαθὸν· ἄλλο δὲ καλὸν εἶναι, οὐκοῖ σ' ὅτι πρὸς ταὐ
τὰ πάντα, καλά τε καὶ ἀγαθά ἐστιν; πρὸς τὸν μὲν γὰρ ἡ ἀρετὴ οὐ πρὸς ἄλλα μὲν ἀγαθὸν, πρὸς ἄλλα
δὲ καλόν ἐστιν· ἐπεσπαι οἱ αὖθρωποι τὸ αὐτό τε καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ, καλοί κἀγαθοὶ λέγονται πρὸς πάν
τὰ δὲ καὶ τὰ σώματα τῶν αὖθρώπων καλά τε κἀγαθὰ φαίνεται· πρὸς τοῦτα δὲ καὶ τἄλλα πάντα
οἷς αὖθρωποι χρῶνται καλά τε καὶ ἀγαθὰ νομίζεται· πρὸς ἃ πρὸ δὲ χρηστὸν ἢ ἆρ οὖν ἔφη καὶ κόφινος κο

κόφινος κοπρηφόρος

πρηφόρος καλόν ἐστιν· νὴ δί' ἔφη· καὶ χρυσῆ γε αὖτις ὀχρόν· ἐὰν πρὸς τὰ ἑαυτῶν ὄργα, ὁ μὲν καλῶς
πεποιημένος ᾖ· ἢ δὲ κακῶς· λέγεις σὺ ἔφη· καλά τε καὶ ἀγαθὰ τὰ αὐτὰ εἶναι; καὶ νὴ δία ἔγωγ' ἔφη ἀ
γαθά τε καὶ κακά· πολλάκις γὰρ τότε λιμοῦ ἀγαθόν, λιμοῦ κακόν ἐστιν· πολλάκις δὲ τὸ μὲν πρὸς
δρόμον καλόν, πρὸς πάλην, ἀγχερόν· τὸ δὲ πρὸς πάλην καλόν, πρὸς δρόμον ἀγχερόν· πάντα γὰρ ἀγα
θὰ καὶ καλά ἐστιν πρὸς ἃ αὖ δ' ἔχη· κακὰ δὲ καὶ ἀγχερὰ πρὸς ἃ αὖ κακῶς· καὶ οἰκίας δὲ λέγω, τὰς
αὖ τὰς καλὰς τε εἶναι καὶ χρησίμους πάντ' ἐμοιγε δοκεῖ· οἷας χρὴ οἰκοδομεῖσθαι ἂν σκοπεῖ δὲ ὧ
δε, ἆρα τε τὸν μέλλοντα οἰκίαν, οἵαν χρὴ ἔχειν, τοῦτο δεῖ μηχανᾶσθαι ὅπως ἡδίστη τε ἔνδιαιτᾶσθαι
καὶ χρησιμωτάτη ἔσται· τούτου δὲ ὁμολογουμένου· οὐκοῦν καὶ τοῦτο μὲν βόρους λυκεῖον ἔχειν· καὶ τοῦ δὲ χεί
μῶνος, ἀλεεινὸν· ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῦτο συμφαίνει· οὐκοῦν ἐν ταῖς πρὸς μεσημβρίαν βλεπούσας οἰ
κίας, τοῦ μὲν χειμῶνος ὁ ἥλιος ᾗς τὰς παστάδας ὑπολάμπει· τοῦ δὲ βόρους ὑπερπέμπει αὐτῶν καὶ
τῶν τεγῶν πορθυόμενος, σκιὰν παρέχει· οὐκοῦν εἴπερ καλῶς ἔχει ταῦτα οὕτω γίγνεσθαι· οἰκοδο
μεῖν δεῖ· ὑψηλότερα μὲν τὰ πρὸς μεσημβρίαν, ἵνα ὁ χειμέριος ἥλιος μὴ ἀποκλείηται· χαμαλώ
τερα δὲ τὰ πρὸς ἄρκτον· ἵνα οἱ λυχνοὶ, μὴ ἐμπίπτωσιν αὖτοῖς· ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν, ὅσοι
πάσας ὥρας οὕτος τε αὖ ἥδιστα καταφύγοι· καὶ τὰ ὄντα ἀσφαλέστατα πεποίηται· οὕτω δὲ εἰ
κότως, ἡδίστη τε καὶ καλλίστη οἴκησις εἴη· γεγραφὰς δὲ καὶ ποικιλίαν πλείονας διδρεσύνας

ἀποστερούσιν, ἢ παρέχοντι ναοί τε μὴν καὶ βωμοὶ χώραν ἔφη εἶναι πρεποδεστάτην ἥτις ἐμφανε
στάτη οὖσα ἀπημελεστάτης εἴη· ἡδὺ μὲν γὰρ ἡδόντας προσδέχεσθαι· ἡδὺ δὲ ἀγνῶς ἔχοντας προσιέναι· πά
λιν δὲ ὁρῶντα μενος, ᾗ ἢ ἀσθένεια πότερον εἴη διδασκάλου ἢ φύσικόν; οἱ μὲν ἔφη ὥς ποτ' σῶμα σῶμα
τος ἰσχυρότερον πρὸς τοὺς πόνους φύεται· οὕτω καὶ ψυχὴ ψυχῆς, ἐῤῥωμενεστέραν πρὸς τὰ δεινὰ φύ
σει γίγνεσθαι· ὁρῶ γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς νόμοις τε καὶ ἔθεσι τρεφομένους, πολὺ διαφέροντας ἀλλήλων
πόλεμον· νομίζω μᾶλλον τοῦτο πᾶσαν φύσιν μαθήσει καὶ μελέτη, πρὸς ἀσθένειαν σῴζεσθαι· δῆλον μὲν γὰρ,
ὅτι σκύθαι καὶ θρᾷκες οὐκ ἂν πόλεμίους ἀσπίδας καὶ δόρατα λαβόντες, λακεδαιμονίοις μάχεσθαι
φανερὸν δ' ὅτι λακεδαιμόνιοι οὔτ' ἂν θρᾴκην ἐν πέλτῃ καὶ ἀκοντίοις, οὔτε σκύθας ἐντοξοις ἐφ' ἵπποις
ἂν διαγωνίζεσθαι· ὁρῶ δ' ἔγωγε καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων ὁμοίως καὶ φύσει διαφέροντας ἀνθρώ
πους καὶ ἐπιμέλειαν πολὺ ἐπιδιδόντας, ἐκ δὲ τούτου δῆλον ἐστιν· ὅτι πάντας καὶ καλοὺς
φυτεύοντας, καὶ τοὺς ἀμπελουργοὺς τὴν φύσιν· ἐν οἷς αὖ ἀξιόλογοι βούλονται γενέσθαι τοῦτο καὶ
μανθάνειν, καὶ μελετᾶν· σοφίαν δὲ καὶ σωφροσύνην· οὐ διώρισεν, ἀλλὰ τὸ μὲν καλά τε καὶ ἀγαθὰ γι
γνώσκοντα χρῆσθαι αὐτοῖς καὶ τὸ αὖχρὰ ἡδονὰς δύλαβεῖσθαι σοφόν τε καὶ σώφρονα ἔκρινεν· προσε
ρωτῶμενος δέ τ' τοὺς ἐπισταμένους μὲν ἃ δεῖ πρᾶττειν, ποιοῦντας δὲ ταῦτα, σοφοὺς τε καὶ ἀκρα
τεῖς εἶναι νομίζοι· οὐδὲν ἔγε μᾶλλον ἔφη, ἢ ἀσόφους τε καὶ ἀμαθεῖς· πάντας γὰρ οἱ μανόμενοι ἐκ
τοῦ πρᾶττειν βασιλεῖς δὲ καὶ ἄρχοντας, οὐ τοὺς τὰ σκῆπτρα ἔχοντας ἔφη εἶναι· οὐδὲ τοὺς ὑπὸ τῶν
τυχόντων αἱρεθέντας οὐδὲ τοὺς κλήρῳ λαχόντας, οὐδὲ τοὺς βιασαμένους, οὐδὲ τοὺς ἐξαπατήσαν
τας, ἀλλὰ τοὺς ἐπισταμένους ἄρχειν· ὅσοι τε γάρ τις ὁμολογήσειεν, τοῦ μὲν ἄρχοντος εἶναι τὸ πρὸς
τάττειν ὅπῃ χρὴ ποιεῖν· τοῦ δὲ ἀρχομένου τὸ πείθεσθαι, ἐπειδεικνυεν· ἔγε μὴν, τὸν μὲν ἐπισταμένων,
ἄρχοντα τὸν δὲ ναύκληρον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ νηῒ πάντας, πειθομένους τῷ ἐπισταμένῳ, καὶ
ἐν γεωργίᾳ τοὺς κεκτημένους ἀγροὺς, καὶ ἐν νόσῳ τοὺς νοσοῦντας, καὶ ἐν σωμασκίᾳ, τοὺς σωμα
σκοῦντας, καὶ τοὺς ἄλλους πάντας οἷς ὑπάρχει τι ἐπιμελείας δεόμενον· αὖ μὲν αὖτοὶ ἱκανῶς πάν
τα ἐπίστασθαι, ἐπιμελεῖσθαι εἰ δὲ μὴ, τοῖς ἐπισταμένοις· οὐ μόνον παροῦσι πειθομένους, ἀλλὰ καὶ
ἀπόντας μᾶλλον πειθομένους· ὅπως ἐκείνοις πειθόμενοι· τὰ δέοντα πρᾶττωσι· ἐν δὲ πολέμῳ καὶ
τὰς γυναῖκας ἐπιδεικνυεν ἀρχούσας τῶν ἀνδρῶν, διὰ τὸ τὰς μὲν ἀδένας ὅπως χρὴ πολεμεῖν·
γους δὲ μὴ ἀδένας· ἀδ' ἔτι πρὸς ταῦτα λέγοι ὅτι τῷ πυρὰ νῷ ἐξεστι μὲν πείθεσθαι τοῖς ὀρθῶς λέγουσι
καὶ ὡς αὖ ἔφη ἐξεῖη μὴ πείθεσθαι, ἐπικρύβδην τε ἐκμῆσαι· ἐὰν τις τῷ οὖ λέγοντι ἁμαρτάσεται δή
που· ἁμαρτανῶν δὲ ζημιώσεται· ἢ δὲ φαίνεται τῷ πυρὰ νῷ ἐξεῖναι καὶ ἀποκτεῖναι τὸν ὑφρονοῦντα·

ἀπρεπεστάτης

Aurea sententia

Justitiã & omnes alias virtutes sapientiã esse Socrates oppugnabat.

Verissima sententia & vere oraculi

γὸν δὲ ἀποκτείνοντα ἔφη τοὺς κρατίστους τῶν συμμάχων, οἷς αἰσχύνην γίγνεσθαι, ἢ ὡς ἔτυχε ζῆν οὕσθαι. πότερον οὖν ἔφη νομίζεις ἥδιον ὁρᾶν τοὺς ἀνθρώπους δι' ὧν τὰ καλὰ κἀγαθὰ κἀγαπᾶται ἢ οὕτω κατάκριτ' ἀπολωλέσθαι; ὁρμώμενον δ' ἐπὶ τοῦτο τί δοκοίη αὐτῷ κράτιστον αὐτὸ περὶ αὑτοῦ διανοεῖσθαι ἀποκρίνατο, δυσωπίαν. ὁρμώμενον δὲ πάλιν· ἢ κἀν τὴν δυτυχίαν αὖ τὴν δίκην νομίζοι εἶναι· πᾶν μὲν οὖν τοὐναντίον ἔγωγ' ἔφη. τύχην καὶ πρᾶξιν ἡγοῦμαι· ὁ μὲν γὰρ μὴ ζῆν τοῦτ' ἀποτυχεῖν τινὶ τῶν δεόντων, δυτυχία εἶναι· ὁ δὲ μαθόντα τί δυσοιεῖν, δυσπραξίαν νομίζω· καὶ οἱ τοῦτο ἀποκτιδυόντες δοκοῦσί μοι δυσπρα πεῖν καὶ ἀφ' οἷς δὲ καὶ θεοφιλεστάτους ἔφη εἶναι ἐν μὲν γεωργίᾳ τοὺς τὰ γεωργικὰ, δυσπράττοντας· ἐν δ' ἰατρείᾳ τοὺς τὰ ἰατρικά· ἐν δὲ πολιτείᾳ, τοὺς τὰ πολιτικά· ὃν δὲ μηδὲν δυσπράττοντα, οὔτε χρήσιμον οὐδὲν ἔφη εἶναι, οὔτε θεοφιλῆ. ἔφη μὲν καὶ εἰπεῖν τὸν τοὺς πέχνας ἐχόντων καὶ ὄργανα ἕνεκα χρωμένων αὐτοῖς διαλέγεσθαι νῦν, ᾗ τοῦτο ὠφέλιμος ἂν δ' ἐλεύθερος μᾶλλον ἂν ποτε τρος παρέδοσαν ζώγραφον καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ ὧδ' ἔφη ὦ παρράσιε, γραφικὴ ἐστιν ἡ ἐκάστου τῶν ὁρωμένων; τὰ γοῦν κοῖλα καὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ σκοτεινὰ καὶ τὰ φωτεινὰ καὶ τὰ σκληρὰ καὶ τὰ μαλακὰ καὶ τὰ τραχέα· καὶ τὰ λεῖα καὶ τὰ νέα καὶ τὰ παλαιὰ σώματα διὰ τῶν χρωμάτων ἀπεικάζοντες ἐκμιμεῖσθαι; ἀληθῆ λέγεις ἔφη· καὶ μὴν τά γε καλὰ εἰδῆ ἀμφορμιοῦντες, ἐπειδὴ οὐ ῥᾴδιον ἐνὶ ἀνθρώπῳ πάντ' ἔχειν, ἀμέμπτα πάντα ἔχοντ· ἐκ πολλῶν συναγόντες, τὰ ἐξ ἑκάστου καλλίστα· οὕτως ὅλα τὰ σώματα καλὰ ποιεῖσθαι φαίνεσθαι· ποιοῦμεν γάρ ἔφη οὖν ὅπως τὸ πρόσωπον ἔτι καὶ τὸ ἄλλο σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἐπιτηδείως ἕξει πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι ἃ δεῖ, ἢ ἐπὶ τὸ ὡς ἥδιστον ἰδεῖν; οὐ γὰρ ἔφη μιμητὸν ἐστὶ τὸ ὡς ἥδιστον ἰδεῖν ἃ μὴ ἔστι συμμετρίαν· μὴ τε χρῶμα, μήτε ὧν σὺ ἐπαίεις ἅπτεσθαι μηδὲν ἔχει· μηδὲ ὅλως ὁρατόν ἐστιν· ἆρ' οὖν ἔφη γίγνεται ἐν ἀνθρώπῳ ὡς τὸ πρὸς φιλοφρόνως, καὶ τὸ ἱλαρῶς βλέπειν πρός τινας; ἥδιστα δοκεῖ ἔφη· οὐκοῦν τόγε μιμητὸν ἐν τοῖς ὁμμασιν; καὶ μάλα ἔφη. ἆρ' οὖν δὲ τοῖς τῶν φίλων ἀγαθοῖς καὶ τοῖς κακοῖς, ὁμοίως σοι δοκοῦσιν ἔχειν τὰ πρόσωπα· οἵτε φρονιστικῶς, καὶ οἱ μὴ μὰ δί' οὐ δῆτα ἔφη· ἆρα μὴ γὰρ τοῖς ἀγαθοῖς, φαιδροί· ἆρα δὲ τοῖς κακοῖς, σκυθρωποὶ γίγνονται· οὐκ οὖν ἔφη καὶ ταῦτα δυνατὸν ἀπεικάζειν; καὶ μάλα ἔφη· ἀνὰ μὲν καὶ τὸ μεγαλοπρεπές τι καὶ ἐλευθέριον· καὶ τὸ πανοῦργον καὶ αἰχλευθέριον· καὶ τὸ σωφρονητικόν τε καὶ φρόνιμον· καὶ τὸ ὑβριστικόν τε καὶ ἀπειρόκαλον· καὶ διὰ τοῦ προσώπου καὶ διὰ τῶν σχημάτων καὶ ἐστώτων· καὶ κινουμένων ἀνθρώπων διαφέρ· ἀληθῆ λέγεις ἔφη· οὐκοῦν καὶ ταῦτα μιμήματα; καὶ μάλα ἔφη· πότερον οὖν ἔφη νομίζεις ἥδιον ὁρᾶν τοὺς ἀνθρώπους δι' ὧν τὰ καλὰ τε καγαθὰ καὶ ἀγαπητὰ ἤδη φαίνεται, ἢ δι' ὧν τὰ ἀηχρὰ τε καὶ πονηρὰ καὶ μισητά· πολὺ νὴ δί' ἔφη διαφέρει ὦ σώκρατες

Clitonstatuarius

πρὸς δὲ κλείτωνα τὸν ἀνδριαντοποιὸν, ἀσελγόν ποτε καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ, ὅτι μὲν ἔφη ὦ κλείτων, ἀνοίους ποιεῖς ἀνθρώπους τε καὶ γαλαντὰς καὶ νύκτας καὶ παγκρατιαστὰς, ὁρᾷς τε καὶ οἶδα· ὁ δὲ μάλιστα ψυχαγωγεῖ διὰ τῆς ὄψεως τοὺς ἀνθρώπους τὸ ζωτικὸν φαίνεσθαι· πῶς τοῦτο ὀρθῶς τις ἀνδριαντοποιῶν ὁ κλείτων οὐ πάνυ ἀποκρίνατο· ἆρ' ἔφη τοῖς τῶν ζώντων εἴδωλα ἀπεικάζων τὸ ὄρθιον ζωτικώτερους ποιεῖς φαίνεσθαι τοῖς ἀνδριαντας; καὶ μάλα ἔφη· οὐκοῦν τὰ τῶν σχημάτων ἀποκεκαμμένα καὶ τὰ ἀνακαμπτόμενα ἐν τοῖς σώμασι, καὶ τὰ συμπιεζόμενα καὶ τὰ διεκπίπτοντα καὶ ἐντεινόμενα καὶ τὰ αἰσιόμενα ἀπεικάζων· ὁμοιότερά τε τοῖς ἀληθινοῖς καὶ τεθαυμαστότερα ποιεῖς φαίνεσθαι· πάνυ μὲν οὖν ἔφη· τὸ δὲ καὶ τὰ παθὴ τῶν ποιούντων καὶ σωμάτων ἀποτυπεῖσθαι, οὐ ποιεῖν πρὸς τὴν τῶν θεωμένων; ἀκὸς γοῦν ἔφη· οὐκοῦν καὶ τῶν μὲν μαχομένων ἀπεικαστέον τὰ ὄμματα ἀνεικαστέον· τῶν δὲ νενικηκότων ὑφρεμομένων ὅτις μιμητής· σφόδρα γε ἔφη· δεῖ ἄρα ἔφη τὸν ἀνδριαντοποιὸν τὰ τῆς ψυχῆς ἔργα, τῷ εἴδει προσεικάζειν τοῦτο δὲ πίστιν τὸν θωρακοποιὸν ἀσελγῶν ἀποδείξαντος αὐτοῦ τῷ σωκράτει θώρακας οὐ ἐργασμένους· νὴ τὴν Ἥραν ἔφη· καλόν γε ὦ πίστια τὸ εὕρημα, τῷ μὲν βλέπεσθαι σκέπης τοῦ ἀνθρώπου σκεπάζειν τὸν θώρακα· τοῖς δὲ χερσὶ μὴ κωλύειν χρῆσθαι· ἀπαρ ἔφη λέξον μοι ἔφη ὦ πίστια, διαπ· οὔπω ἱκανοτέρους, οὔτε πολυπλεκτέρους τῶν ἄλλων ποιῶν τοὺς θώρακας πλείονος ποιεῖς· ὅπως ἔφη ὦ σώκρατες, εὐρυθμοτέρους ποιῶ· τὸν ἐνθυμοῦν ἔφη πότερα μέτρῳ ἢ σταθμῷ ἀποδεικνύων, πλείονος τιμᾶ· οὐ γὰρ δὴ ἴσους γε ποιῶ τοὺς ἀνθρώπους οἱ μοῖσι ποιεῖν, εἴγε ἁρμόττοντας ποιεῖς· ἀλλὰ νὴ δί' ἔφη ποιῶ· οὐδὲν γὰρ ὄφελός ἐστι θώρακος ἄνευ τούτου· οὐκοῦν ἔφη σώματά γε αὐθρώπων, τὰ μὲν εὐρυθμά ἐστι, τὰ δὲ ἄρυθμα· πάνυ μὲν οὖν ἔφη· πῶς οὖν ἔφη τῷ ἀρύθμῳ σώματι ἁρμόττοντα τὸν θώρακα, εὐρυθμον ποιεῖς· ὡς περ καὶ ἁρμόττοντα ἔφη· ὁ ἁρμόττων γάρ ἐστιν εὐρυθμος· δοκεῖς μοι ἔφη ὦ σώκρατες, τὸ εὐρυθμον οὐ καθ' αὑτὸ λέγειν, ἀλλὰ πρὸς τὸν χρώμενον, ὡς περ αὖ καὶ φαίνεται ἁπίδα, ᾧ ἂν ἁρμόττῃ, τοῦτο εὐρυθμον εἶεν, καὶ χλαμύδα, καὶ τἆλλα ὡσαύτως ἔοικεν ἔχειν τῷ λόγῳ· ἴσως δὲ καὶ ἄλλοτ' οὐ μικρὸν ἀγαθὸν τῷ ἁρμόττειν πρόσεστι· δίδαξον ἔφη ὦ σώκρατες εἴτε ἔχεις· κἄπον ἔφη τῷ βαρεῖ πίζουσι οἱ ἁρμόττοντες ἴσην αἰφαρμόστως· τὸν αὐτὸν τάθμὸν ἔχοντες.

Parrhasiuspictor

οἱ μὲν γὰρ αὖ ἁρμόττοι, ἢ ὅλοι ἐκ τῶν ὤμων κρεμάμενοι, ἢ τοῦ ἄλλο τι τοῦ σώματος φόδρα πλέοντες δύσφοροι καὶ χαλεποὶ γίγνονται· οἱ δὲ ἁρμόττοντες διεληλυθότες τὸ βάρος τὸ μὲν ὑπὸ τῶν κλειδῶν καὶ ἐπωμίδων· τὸ δ' ὑπὸ τῶν ὤμων· τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ στήθους· τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ γώτου· τὸ δὲ ὑπὸ τῆς γαστρὸς ὀλίγου δεῖν, οὐ φορήματι, ἀλλὰ προσθήματι ποικάσαι· εἰρηκὰς ἔφη αὐτὸ, δι' ὅπερ ἔγωγε τὰ ἐμὰ ὄργανα, πλείου ἄξια νομίζω εἶναι· ἔνιοι μόνον τοὺς ποικίλους καὶ τοὺς πολυχρύσους θωρακας μᾶλλον ὠνοῦνται· ἀλλὰ μὴν ἔφη γε διατοῦτα μὴ ἁρμόττοντας ὠνοῦνται κακὸν ἔρμιτε δὲ κοσμοῦσι ποικίλοντες καὶ ἐπιχρυσοῦν ὠνεῖσθαι ἀπάρ ἔφη τοῦ σώματος μὴ μόνοντας, ἀλλὰ τότε μὲν κυρτυμόμου, τότε δὲ ὀρθουμόμου, πάνυ ἀκριβεῖς θωρακες ἁρμόττειν· οὐδαμῶς ἔφη· λέγεις ἔφη ἁρμόττειν οὐ τοὺς ἀκριβεῖς ἀλλὰ μὴ τοὺς λυποῦντας ἐν τῇ χρείᾳ· ὧδε ἔφη τοῦτο λέγεις ὦ σώκρατες· καὶ τὰ νῦν ὀρθῶς ἀποδέχῃ γυναικὸς δ' ἐστὶ οὕτως ἐν τῇ πόλει καλῆς, ἣ ὄνομα ἦν θεοδότη· καὶ οἷα σπείρειν τῷ θείου τε μνησθέντες αὐτῆς τῶν παρόντων πόνος, καὶ ἀπόντας· ὅτι κρεῖττον εἴη λόγου τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς· καὶ ζωγράφους φήσαντος ἀπίεναι πρὸς αὐτὴν ἀπεικασομένους, οἷς ἐκείνην ἔφη δεικνύειν ἑαυτῆς ὅσα καλῶς ἔχοι· πολὺ δὲ ἦν θεασαμένους ἔφη ὁ σωκράτης· οὐ γὰρ δὴ ἀκούσαντές γε λόγου κρεῖττον ἔτι καταμαθεῖν· καὶ ὁ δὴ γνησάμωμος· οὐκ ἂν φθάνοιτ' ἔφη ἀκολουθοῦντες· οὕτω μὲν δὴ περὶ θεοδότης πρὸς τὴν θεοδότην καταλαβόντας ζωγράφου τινὶ παρεγκύψαι ἐθέασαι τοῦ σώματος· πάνυ γε ζωγράφου ὦ ἄνδρες ἔφη ὁ σωκράτης· πότερον ἡμᾶς δεῖ μᾶλλον θεοδότης ἀφεῖναι ἔχειν, ὅπως ἡμῖν τὸ καλὸν ἐωτῆς ἐπιδείξειν· ἢ τοῦτον ἡμῖν ὅπως θεασάμενοι· δῆλ' ἦ μὲν τοῦτ' ὠφελιμώτερα ἐστιν, ἢ ἐπίδειξις· τοῦτον ἡμῖν χάριν ἐκτίσον· ἢ δὲ ἡμῖν ἡ θέα, ἡμᾶς τοῦτ' ἀποῦτος δέ τινος ὅπη δίκαια λέγει οὐκοῦν ἔφη· οὐ τὰ μὲν ἡδή τε παρ' ἡμῶν, ἔπαινον κερδαίνει· καὶ ἐπειδὰν ἀφ' ἡμῶν ἀπίῃ, πλείω ὠφελήσει· ἡμεῖς δὲ ἤδη τε ὧν ἐθεασάμεθα ἐπιθυμοῦμεν ἀφασθαι· καὶ ἀπιόντες ὑποκινδυνεύσομεν ἀπολεῖν τὸ ἐπιθυμητόν· ἐκ δὲ τούτων ὁ λόγος, ἡμᾶς μὲν θεραπεύειν, τοῦτον δὲ θεραπεύεσθαι· καὶ ἡ θεοδότη νὴ δί' ἔφη· ἢ τίνων ταῦθ' οὕτως ἔχει· ἐμὲ μὲν δέει ὑμῖν τῆς θέας χάριν ἔχειν· ἐκ δὲ τούτου ὁ σωκράτης ὁρῶν τὸν τε πολυτελῶς κεκοσμημένον καὶ μητέρα παρουσαν αὐτῷ ἐν ἐφ' ἡπτῷ θεραπεία οὐ τῷ τυχούσῃ· καὶ θεραπαίνας πολλὰς καὶ δυσειδεῖς· καὶ οὐδὲ τούτας ἡμελημένως ἐχούσας· καὶ τοῖς ἄλλοις τὴν οἰκίαν ἀφθόνως κατεσκευασμένην· ἢ τοί μοι ἔφη ὦ θεοδότη ἐτήσιος ἀγορᾶς· οὐκ ἔμοιγ' ἔφη· ἀνὴρ ἄρα οἰκίᾳ προσοδοὺς ἔχουσα· οὐδὲ οἰκία ἔφη· ἀνὰ μὴ χειροτέχναι τινές; οὐδὲ χειροτέχναι ἔφη· πόθεν οὖν ἔφη τὰ τοιαῦτ' ἐπίδεια ἔχεις· ἐαυτῆς ἔφη φίλος μοι γενόμενος, δυποιεῖ νέ βέλη, οὗτός μοι βίος ἐστί· νὴ τὴν Ἥραν ἔφη ὦ θεοδότη καλόν γε τὸ κτῆμα, καὶ πολλοῦ κρεῖττον οἰωνοῦτε καὶ βοῶν καὶ αὐγῶν, φίλων δὲ ἀγελην κεκτῆσθαι ἀπάρ ἔφη πότερον τῇ τύχῃ τοῦ τρέφεις ἐαν τίς σοι φίλος ὡς πρᾶγμα πρὸς τοῦτο· ἢ καὶ σὺ τὴν μηχανῆ· πῶς δ' αὖ ἔφη ἐγὼ τοῦτου μηχανὴν εὑροιμι· πολὺ νὴ δί' ἔφη προσκοῦντας μᾶλλον ἢ καὶ φαλαγγες· οἶσθα γάρ ὡς ἐκεῖναι ὑπρῶσι πρὸς τὸν βίον· ἆρα χνια γάρ δ' ἦπου λεπτὰ ὑφηνάμενα, ὅτι αὖ ἐντοῦθα ἐμπέσῃ· τούτῳ προφῇ χρῶνται· καὶ ἐμοί οὖν ἔφη συμβουλεύεις ὑφηνάσθαι τὴν ἀράχνην· οὐ γὰρ δὴ οὐ πρὸς τὰ παρόντα ὀλίγα ἀρκεῖ σοι χρή, τὸ πλεῖστου ἄξιον ἀργύριον φίλους ὑπεράσεσθαι· οὐχ ὁρᾷς ὅτι καὶ τὸ μικροῦ ἄξιον τοὺς λαγῶς θηρῶντες, πολλὰ τεχνάζουσιν, ὅτι μὲν γὰρ τῆς νυκτὸς νέμονται, κύνας γυκτερυτικὰς πορισάμενοι, ταύτας αὐτοὺς θηρῶσιν· ὅτι δὲ μεθ' ἡμέραν ἀποδιδράσκουσιν, ἄλλας κατῶνται κύνας αἵτινες ἢ αὖ ἐκ τῆς νομῆς ἀς τὴν δύνην ἐπέλθωσιν ἢ ὀσμῇ αἰσθάνομενοι, διορίσκουσιν αὐτοὺς, ὅπῃ δὲ πεδύκεις ἆσιν, ὥς τε καὶ ἐκ τοῦ φωλεοῦ πρέχοντες ἀποφεύγειν, ἄλλας ὧν κύνας παχείας παρασκευάζονται, ἵνα κατὰ πόδας αἱρίσκωνται· ὅτι δὲ καὶ τούτας αὖ ἴσμεν τινες ἀποφεύγουσι, δίκτυα ἱστάσι ἃς τὰς ἀτραπούς, ἢ φεύγουσιν, ἵν' ἐς τοῦτ' ἐμπίπτοντες συμπλέκωνται· πῶς ἔφη τοιοῦτο φίλους αὖ ἐγὼ θηρῶν; ἐαυ δὲ νὴ δί' ἔφη αὖτὸ κυνὸς κτῆσιν ὅς τις σοι ἰχνεύων μὲν τοὺς φιλοκάλλους καὶ πλουσίους ἀνεύσει ἀνεῦρε δὲ μηχανήσεται· ὅπως ἐμβαλῶν αὐτοὺς ἃς τὰ σὰ δίκτυα· καὶ ποῖα ἔφη ἐγὼ δίκτυα ἔχω· ἐν μὲν δίκτυον ἔφη καὶ μάλα εὖ πεπλεγμένον τὸ σῶμα· ἐν δὲ τοῦτο, ψυχήν· ἣ καπαμαθοῦσα καὶ ὡς αὖ ἐμβλέπουσα χαρίεσσα· καὶ ὅπως αὖ λέγουσα εὐφρανοῦσι· καὶ ὅπ δεῖ ἐν τῷ μέλοντι ἀσμένως ὑποδέχεσθαι· ἐν δὲ τρυφώντα πάντα κλείειν· καὶ ἀρρωστήσαντός γε φίλου, φροντιστικῶς ἐπισκέψασθαι· καὶ καλούντα πραξάντος φόδρα σπουδῆναι· καὶ τῷ σφόδρα σου φροντίζοντι ὀλίγ τὴν ψυχὴν κεχαρισθαι· φιλεῖν γε μὴν εὖ δ' ὅτι ἐπίστασαι, οὐ μόνον μαλακῶς ἀλλὰ καὶ δυνατῶς· καὶ ὅπ ἀρεσκοί σοι ἦσιν οἱ φίλοι· οἱ δ' ὅπ οὐ λόγῳ ἀλλὰ ἔργῳ αἰσθάνεσθε; μὰ τὸν δί' ἔφη ἡ θεοδότη, ἐγὼ τούτων οὐδὲν μηχανῶμαι· καὶ μὴν ἔφη πολὺ διαφέρει τὸ κατὰ φύσιν τε καὶ ὀρθῶς αὐθρώπῳ προσφέρεσθαι· καὶ γὰρ βία μὲν, οὔτ' αὖ ἔλοις, οὔτε κατάσχοις φίλον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπιθυμία δὲ καὶ ἡδονὴ τὸ θηρίον τοῦτο ἀλώσιμόν τε καὶ παραμόνιμόν ἐστιν· ἀληθῆ λέγεις ἔφη· δεῖ τοίνυν ἔφη· πρῶτον μὲν τοὺς φρονιτίζοντάς σου τοιαῦτα ἀξιοῦν· οἷα ποιοῦσιν αὐτοῖς σμικρὰ τὰ μελίσσεσθαι· ἔπειτα δὲ αὐτὴν ἀμείβεσθαι· χαριζομένην τὸν αὐτὸν τρόπον· οὕτω γὰρ αὖ μάλιστα φίλοι γίγνονται· καὶ

Theodote pulchra mulier

Οὐκ ἂν φθάνοιτε

μεῖζον χρόνον φιλοῖεν· καὶ μέγιστα δύναιντο εὐεργετεῖν. Χαρίξιον δ' αὖ μάλιστα ἂν δοκοῖ τὰ παρὰ σεωυτῷ· ὁρᾷς γὰρ ὅπως καὶ τῶν βρωμάτων τὰ ἥδιστα, ἐὰν μὴ πρὸς τοσοῦτον ἐθέλῃς προσφέρειν, ἀηδῆ φαίνεται· κεκορεσμένοις δὲ καὶ βδελυγμίαν παρέχει, ἐὰν δέ τις προσφέρῃ λιμῷ ἐμπίπτοντας· καὶ φαυλότερα ἥ, πάνυ ἡδέα φαίνεται· ὥσπερ οὖν αὖ ἔφη ἐγὼ λιμὸν ἐμποιεῖν τῶν παρόντων δυναίμην· ἢ νὴ Δί' ἔφη, πρὸς τοὺς μὲν κεκορεσμένους μὴ προσφέρειν, μήτε ὑπομιμνήσκοις, ἕως ἂν τῆς ἡσυχίας πάσης γένωνται, πάλιν δ' ἐάν τε ἔσθιοντας τοὺς θρεπτοὺς, ὑπομιμνήσκοις ὡς κομψοτάτη τῇ τέχνῃ· καὶ τῷ φαίνεσθαι βουλομένῳ χαρίζεσθαι· καὶ διαφθύρουσα, ἕως ἂν ὡς μάλιστα λιμώσῃ· τὴν γὰρ πολὺ διαφέρει πάντα ὡραῖα, ἢ πρὸ ὥρας, ἢ πρὸ ἐπιθυμήσαι δόντα καὶ μετὰ ταῦτα δοῦναι καὶ ἡ θεοδότη· τί οὖν σύ μοι ἔφη ὦ Σώκρατες, ἐγένου σὺ τῶν φίλων; ἐὰν γε νὴ Δί' ἔφη πείθῃς σύ· ὡς οὖν ἂν ἔφη πείσαιμί σε· ζητήσεις ἔφη τοῦτο αὐτῇ καὶ μηχανήσῃ ἐὰν τι μου δέῃ· εἰ σθι τοίνυν ἔφη βάλλοντα· καὶ ὁ Σωκράτης ἅτε σκώπτων τὴν αὐτοῦ ἀπραγμοσύνην· ἀνὴρ ὦ θεοδότη ἔφη οὐ πάνυ μοι δοκεῖ δόλον ἔχειν σχολάσαι· καὶ γὰρ ἴδια πράγματα πολλὰ καὶ δημόσια παρέχει μοι ἀσχολίαν· ἆρα δὲ καὶ φίλαι μοι, ἃς οὐ τεθήμερας, οὔτε γυνὴ ὀφθῆτε ἀπούσου με ἀπιέναι· φίλτρα μοι βαθαύουσαι παρ' ἐμοῦ καὶ ἐπῳδάς· ἐπίστασαι γὰρ ἔφη· καὶ τοῦτα ὦ Σώκρατες; ἀνὰ δὲ τί οἴει ἔφη ἀσχολούμενον τι τοιοῦτον ἐμὲ, οὐδ' ἐπὶ μοι ἀπολείπεσθαι· διὰ τόδε καὶ κέβητα σπουδάσαι ἐπῳδὴν παραγίγνεσθαι, ὅτι ἴασι, ὅτι τοῦτο οὐκ ἀξιοῦ πολλῶν φίλτρων καὶ ἐπῳδῶν καὶ ἰύγγων ἐστί· χρῆσον τοίνυν μοι ἔφη τὴν ἴυγγα ἵνα ἅπαξ σε πρὸς ἐμὲ προθύσωμαι· μὰ Δί' ἔφη οὐκ ἀπὸς ἔλκεσθαι πρὸς σὲ βούλομαι· ἀνὰ σε πρὸς ἐμὲ προθύσωμαι· ἔφη μόνου ἢ προέχου· ἀλλ' ἢ προέξουμαί σε ἔφη ἐὰν μήτις φιλοτέρα σου ἔνδον ᾖ· ἐπιγίγνεται δὲ τῶν ξυνόντων πολλά, νέον τε ὄντα, καὶ τὸ σῶμα κακῶς ἔχοντα ἰδεῖν· ὡς ἰδιωτικῶς ἔφη τὸ σῶμα ἔχεις ὦ ἑταῖρε· καὶ ὃς, ἰδιώτης μὲν ἔφη ἁμὶ ὦ Σώκρατες, οὐδ' ἐγὼ μᾶλλον ἔφη τῶν ἐν τῷ ὁλυμπίᾳ μελλόντων ἀγωνίζεσθαι, ἢ δοκεῖ σοι μικρὸς εἶναι ὁ πρὸς τῆς ψυχῆς πρὸς τοὺς πολεμίους ἀγών· ὃν ἀθηναῖοι διήσουσιν ὅταν τύχωσιν· καὶ μὴν οὐκ ὀλίγοι μὲν διὰ τὴν τοῦ σώματος καχεξίαν, ἀποθνήσκουσί τε ἐν τῷ πολεμικῷ κινδύνοις, καὶ ἀχρεῶς σῴζονται· πολλοὶ δὲ δι' αὖ τοῦτο ζῶντες ἀλίσκονται· καὶ ἀλόντες ἢ τοὶ δουλεύουσι τὸν λοιπὸν βίον, ἢ ἅς τὰς ἀνάγκας τὰς ἀλγεινοτάτας ἐκτίσαντες, καὶ ἐκπίσαντες ἔνιοι τὸν παρόντων αὖ τοῖς, τὸν λοιπὸν βίον ἐνδεεῖς τῶν ἀναγκαίων ὄντες καὶ κακοπαθοῦντες διαζῶσι· πολλοὶ δὲ δόξαν ἀχρεῖον κτῶνται διὰ τὴν τοῦ σώματος ἀδυναμίαν δοκοῦντες ἀσθενεῖν, ἢ καταφρονεῖς τῶν ἀπιμίων τῆς καχεξίας τούτων, καὶ ῥᾳδίως αὖ οἷν φέρειν τὰ τοιοῦτα καὶ μὴν οἵ μοι δοκοῦσι πολλῷ ῥᾴω καὶ ἡδίω τοῦτων εἶναι ἃ δεῖ ὑπομένειν τὸν μελλόμενον τῆς τοῦ σώματος ἀρετῆς, ἢ ὑγιεινότερόν τε καὶ ἅς τἄλλα χρησιμώτερον νομίζεις εἶναι, τὴν καχεξίαν, ἢ τῶν διὰ τὴν ἀρετῆς γιγνομένων καταφρονεῖς· καὶ μὴν ὡσαύτως γε ταῦτα πάσχει, τοῖς οὐ τὰ σώματα ἔχουσιν, ἢ τοῖς κακῶς· καὶ γὰρ ὑγιαίνουσιν, οἱ τὰ σώματα οὐ ἔχοντες καὶ ἰσχύουσι· καὶ πολλοὶ μὲν διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ πολεμικοῦ ἀγώνων σῴζονται πάνυ δυσχερῶς· καὶ τὰ δεινὰ πάσχα διαφθείρονται· πολλοὶ δὲ φίλοις τε βοηθοῦσι καὶ τὴν πατρίδα ἀρέσκουσι· καὶ διὰ ταῦτα χάριτός τε ἀξιοῦνται· καὶ δόξαν μεγάλην κτῶνται, καὶ πρῶν καλλίστων τυγχάνουσι· καὶ διὰ ταῦτα τὸν τε λοιπὸν βίον· ἥδιον καὶ κάλλιον διαζῶσι καὶ τοῖς ἑαυτῶν παισὶ καλλίους ἀφορμὰς ἅς τὸν βίον καταλείπουσιν· οὗτοι χρή, ὅπῃ ἡ πόλις οὐκ ἀσκεῖ δημοσίᾳ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, διατοῦτο καὶ ἰδίᾳ ἀμελεῖν· ἀλλὰ μηδὲν ἧττον ταῦτα μελετᾶσθαι· οὗ γὰρ ἴσθ' ὅτι οὐδὲ ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἀγῶνι, οὐδὲ ἐν πραξεῖ οὐδεμιᾷ μεῖον ἕξεις, διὰ τὸ βέλτιον τὸ σῶμα πρεσκευάσθαι· πρὸς ταῦτα γὰρ ὅσα πρὰ ποιοῦσι ἄνθρωποι, χρήσιμον τὸ σῶμα ἐστίν· ἐν πάσαις δὲ ταῖς τοῦ σώματος χρείαις πολὺ διαφέρει ὡς βέλτιστα τὸ σῶμα ἔχειν· ἐπεὶ καὶ ἐν ᾧ δοκεῖς ἐλαχίστων σώματος χρείαν εἶναι ἐν τῷ διανοεῖσθαι τις οὐκ οἶδεν ὅτι καὶ ἐν τούτῳ πολλοὶ μεγάλα σφάλλονται διὰ τὸ μὴ ὑγιαίνειν τὸ σῶμα καὶ λήθη δὲ καὶ ἀθυμία καὶ δυσκολία καὶ μανία πολλαχῆς πολλοῖς διὰ τὴν τοῦ σώματος καχεξίαν, ἅς τὴν διάνοιαν ἐμπίπτουσι οὕτως, ὥστε καὶ τὰς ἐπιστήμας ἐκβάλλουσι· τοῖς δὲ τὰ σώματα εὖ ἔχουσι, πολλὴ ἀσφάλεια, καὶ οὐδεὶς κίνδυνος· διάγε τὴν τοῦ σώματος καχεξίαν τοιοῦτόν τι παθεῖν· ἔχοις δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ ἐγκαίπια τῶν διὰ τὴν καχεξίαν γιγνομένων· καὶ τὴν εὐεξίαν, χρήσιμον εἶναι, καίτοι ἴσως τοῖς ἀρχομένοις ἐναντίον ἐνεκά τι, οὐκ αὖ πως φοῦν ἔχων ὑπομένειν· ἀχρεῖον δὲ καὶ τὸ διὰ τὴν ἀμέλειαν γηράσαι πρὶν ἰδεῖν ἑαυτὸν· οἷος ἂν καλλίστος, καὶ κράτιστος τῷ σώματι γένοιτο· ταῦτα δὲ οὐκ ἔστιν ἰδεῖν ἀμελοῦντα· οὐ γὰρ ἐθέλει αὐτὰ μάτια γίγνεσθαι· ἐργαζομένου δέ τοι τινος, ὅπῃ πρόσειπεν τινὰ χαίρειν οὐκ ἂν πρόσοιτο ῥᾳθύμως· γελοῖον δ' ἔφη· τὸ μὲν τὸ σῶμα κάκιον ἔχοντα τὴν ψυχὴν ἀγροικοτέρως διακεῖσθαι· τὸ δὲ τὴν ψυχὴν ἀγροικοτέρως διακειμένην τὸ σῶμα τυχὲς, τοῦτο σπουδάζειν· ἄλλου δὲ λέγοντος ὅπῃ ἀηδῶς ἔσθιοι· ἀκούσμως ἔφη τοῦτο φάρμακον ἀγαθὸν διδάσκειν, ὀρθῶς δὲ σοι οἴομαι δοκεῖν ἔφη καὶ ἡδίω τι καὶ εὐπλεστέρου καὶ ὑγιεινότερον φησὶν διαξειν· ὡσαύτως δ' ἄλλου λέγοντος, ὅτι θερμὸν εἴη παρ' ἑαυτῷ τὸ ὕδωρ ὁ οἶνος· ὅταν

Apollodorus
Antisthenes
Ismanis Cebes
Simmias
ὑποδεξοῦμαι
Epigenes

Pulcherrimus

ὅταν δ' ἔφη βούλη θερμῶ λούσασθαι, ἔπιμον ἔστι σοι· ἀνὰ ψυχρὸν ἔφη, ὡς πλούσασθαι ἔστιν· ἆρ' οὖν ἔφη καὶ οἱ οἰκέται σου ἄχθονται τοῖνον πῖς τε αὖ τὸ καὶ λουόμενοι αὖ τῷ μὰ τὸν Δί' ἔφη· ἀνὰ καὶ πολλαχῆ τεθαύμακα, ὡς ἡδέως αὖ τῷ πρὸς ἀμφότερα τοῦτα χρῶνται· πότερον δ' ἔφη τὸ παρασοὶ ὕδωρ θερμότερον ποιεῖν ἐστιν, ἢ τὸ ἐν ἀσκλαπιοῦ· τὸ ἐν ἀσκλαπιοῦ ἔφη· ἐνθυμοῦ οὖν ἔφη· ὅτι κιγυνδύνει, δυσαρεστότερος εἶναι, ἴσως τοῖς οἰκέταις καὶ ἴσως ἀρρώστοις οὖσιν. Κολάσαντος δέ τινος ἰσχυρῶς ἀκόλουθον, ἔρετό τι χαλεπαίνοι τῷ θεραπεύοντι· ὅτι ἔφη ὀλοφαγίστατός τε, ὦ βλακώτατος ἐστι, καὶ φιλαργυρώτατος, ὧν ἄρχοντας· ἢ δι' ὅτι ποτε οὖν ἐπισκέπτῃ, πότερος μειόνων μισθῶν δεῖται· σὺ ἢ ὁ θεραπεύων· φοβοῦμαι δέ τινος τὴν ἕξ ὀλυμπιάδος ὁδόν, ὅτι ἔφη φοβεῖται τὴν πορείαν, οὐ καὶ οἱ κοι χεδὸν ὅλην τὴν ἡμέραν πωμάτες; καὶ ἐκεῖσε πορευόμενος πρωΐ ἀπήσας ἀριστήσεις, πωμάτους δ' ἐπανήσεις καὶ ἅμα πωῒ σῦ· οὐκ οἶσθα ὅτι ἕξ ἐκείνας τοὺς πωμάτους, οἷς ἐν πέντε, ἢ ἓξ ἡμέρας πωμάτες βαδίσας ἀφ' ἑσπέρας ἐνθένδε ἕξ ὀλυμπιάδα ἀφίκοιο; χαριέστερον δὲ καὶ προεξορμᾶν ἡμέρα μιᾷ μᾶλλον, ἢ ὑστερίζειν. τὸ μὲν γὰρ ἀναγκάζεσθαι πρωΐτερον τοῦ μετρίου μηκύνειν τὰς ὁδοὺς, χαλεπόν· τὸ δὲ μιᾷ ἡμέρᾳ πλείονας προβαίνειν, πολλὴν ῥᾳστώνην παρέχει· πρὸς οὖν ἐν τῇ ὁρμῇ πανδύειν ἢ ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλου δὲ λέγοντος ὡς παρεταθῆ μακρὰν ὁδὸν προβάς· ἤρετο αὖ τὸν καὶ φορτίον φέρει· μά Δί' οὐκ ἔγωγ' ἔφη, ἀλλὰ τὸ ἱμάτιον· μόνον δ' ἐπροβούλευε ἔφη ἢ καὶ ἀκολουθός σοι ἀκολουθεῖ· ἢ κολουθεῖ ἔφη· κενός, ἢ φέρων τι· φέρων νὴ Δί' ἔφη, τάπητα καὶ τἄλλα σκεύη· καὶ πῶς τί ἔφη σὺ ἀπ' ἄλλα χεις ἐκ τῆς ὁδοῦ· ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ἔφη βέλτιον ἐμοῦ· πῶς ἔφη· ἢ τὸ ἐκείνου φορτίον ἐδόκει φέρειν, πῶς ἂν οὖν διατεθεῖναι· καὶ πῶς νὴ Δί' ἔφη· μᾶλλον οὐδ' ἂν ἡδυνήθην κομίσαι· τὸ οὖν τοσοῦτο ἢ πλοῦ τοῦ πάνυ δυνάσθαι πονεῖν πῶς ἂν σκιμποῦν δοκεῖ σοι αὖ δρὸς εἶναι· ὁπόσ' δὲ ἴσθ' ξυνιόντων ἅς τὸ δεῖπνον· οἱ μὲν μικρὸν ὄλον· οἱ δὲ πολὺ φέροιεν, ἐκέλευεν ὁ σωκράτης τὸν παῖδα τὸν μικρὸν, ἢ ἅς τὸ κοινὸν τιθέναι ἢ διαιρεῖν ἑκάστῳ τὸ μέρος· οἱ οὖν τὸ πολὺ φέροντες, ἠχύοντό τε μὴ κοινωνεῖν τοῦ ἅς τὸ κοινὸν τιθεμένου· καὶ τὸ μὴ αὖ πιθέναι ὃ ἐὰν ἴσῃ· ἐτίθεσαν οὖν τὸ ἐὰν ἴσῃ ἅς τὸ κοινόν· καὶ ἐκεῖ οὐδὲν ἧττον ἦν τῶν μικρὸν φερομένων· ἐπαύοντο πολλοῦ ὀλωλοῦντες· καταμαθὼν δέ τινα ξυνδιανοούμενον, τοῦ μὲν αὖ του πεπαυμένου· τὸ δ' ὅλον αὖ τὸ καθ' αὑτὸ ἐθέλοντα· λόγου δ' ὄντος πῶς ὀνομάτων, ἐρ' οἷα ὀρθῶς ἐκάσταν εἶη· ἔχοι μὲν αὖ ἔφη ὦ ἄνδρες ἀπεῖν· ἐὰν ποῖα ποτε ὀρθῶς ἀνόματα ὀλοφάγος καλεῖται· ἐσθίοντι μὲν γὰρ δῆλα πωῒ τῆς ἐὰν τῷ ὅλον, ὅταν παρῇ· ἀνὴ ὁμοίως οὕτω ἐπῖπε τοὺτῳ, ὀλοφάγοι καλοῦνται· οὐ γὰρ οἷον ἔφη τίς Ἴσῃ παρόντων· τί γὰρ ἔφη ἐὰν τις αὖ τοῦ ὅτου τὸ ὅλον αὐτοῦ ἐσθίῃ, μὴ ἀσκήσεως ἀνὴ ἡδονῆς ἕνεκα· πότερον ὀλοφάγος εἶναι δοκεῖ· ἢ οὔ· σχολὴ γ' αὖ ἔφη· ἄλλος τίς ὀλοφάγος εἰῆ· καὶ τίς ἄλλος Ἴσῃ παρόντων, ὁ δὲ μικρῷ ὅτῳ, ἔφη πολὺ ὅτου ἐπεσθίοι· ἐροὶ μὲν ἔφη ὁ σωκράτης· καὶ οὗτος δοκεῖ, δικαίως αὖ ὀλοφάγος καλεῖσθαι, καὶ ὅταν τι οἱ ἄλλοι ἀνθρωποι τοῖς θεοῖς δύχωνται πολυκαρπίαν· ἐπόπως αὖ οὗτος πολυοψίαν δύχοιτο· τοῦτα δὲ τοῦ σωκράτους ἀκούοντος· νομίσας ὁ νεανίσκος ὃς αὖ τὸν ἔρεσθαι πατὰ λεχέντα, τὸ μὲν ὄλον οὐκ ἐπαύσατο ἐσθίων· ἄρτου δὲ προσελαβεν· καὶ ὁ σωκράτης καταμαθὼν, παρατηρεῖ τ' ἔφη τοῦτον οἱ μῆσον· ὁπότερα τῷ ὅτῳ ὄψῳ, ἢ τῷ ὄψῳ ὅτῳ χρῆσεται· ἄλλον δέ ποτε τῶν σὺν εἰνῶν ἰδὼν ἅς τῷ ἑνὶ ψωμῷ πλείονα ὄψων γευόμενον, ἆρα γένοιτ' αὖ ἔφη πολυτελέστερα ὀλοφαγία ἢ μᾶλλον τὰ ὄψα λυμαινομένη, ἢ ἣν ὀλοφαγεῖται, ὁ ἅμα πολλὰ ἐσθίων· καὶ ἅμα πωτοῦ ἄσα ἡδύσματα ἅς τὸ στόμα λαμβάνων, πλείω μᾶλλον τῶν ὀλοφαγίων συμμιγνύων, πολυτελέστερα ποιεῖ· ἃ δὲ ἐκεῖνοι μὴ συμμιγνύουσιν, ὡς οὐχ ἁρμόττοντα, ὁ συμμιγνύων· εἰ μὲν ἐκεῖνοι ὀρθῶς ποιοῦσιν ἁμαρτανῷ τε καὶ πλύει τὴν τέχνην αὖ τ· καὶ τι ἴσως οὐ γελοῖόν ἐστιν παρασκευάζεσθαι μὲν ὀλοφαγοῦς, ὡς ἥδιστα ἅμα πωμένους, αὖ τὸν δὲ μηδ' αὖ τῷ ποιούμενον τῆς τέχνης ταύτης, πᾶ ὑπ' ἐκείνων ποιούμενα, μανθάνειν· καὶ ἄλλο δ' ἔτι μέρος γίγνεται τῷ ἅμα πολλὰ ἐσθίειν ἐθέλειν ἔνια μὴ· παρόντων γὰρ πολλῶν μειονεκτεῖν αὖ τὸ κοίη πρῶν τὸ σύ· νηδὲς· ὁ δὲ σπουδαζόμενος τὸν ἕνα ψωμὸν ἑνὶ ὄψῳ πρὸ πέμπειν· ὅτι μὴ παρεῖη πολλὰ δύναται αὖ λύπως τῷ ἑνὶ χρῆσθαι· ἔλεγε δὲ καὶ ὡς τὸ δοῦν χεῖσθαι ἐν τῇ ἀθηναίων γλώττῃ ἐοίεις καλοῖτο· τὸ δὲ δοῦ προσκεῖσθαι ἐφ' ᾧ τῷ τοῦτα ἐσθίειν ἵνα μὴ τὴν ψυχὴν μὴ τὸ σῶμα λυποίη, μὴ τι δυσφόρημα εἴη ὡς τι κῇ τὸ δοῦν χεῖσθαι τοῖς κοσμίοις διατρωμοῖς ἀ νεπόν.

Ὅτι δὲ σωκράτης ἡνίττετο τοιούτοις τισὶ πράγμασι καὶ τοιαῦτα προὔτεινε τοῖς ἀνθρώποις ὠφελίμοις εἶναι, ὡς τε τῷ σκοπουμένῳ τοῦτο, καὶ ἁπλῶς ἀπὸ τοιούτου φανερὸν εἶναι, ἐγὼ οὐδὲν ἂν ὠφελιμώτερον ἡγοῦμαι τοῦ σωκράτει συγγενέσθαι, καὶ μετ' ἐκείνου διατρίβειν, ὅπου οἵων καὶ ἐν ὁτῳοῦν πράγματι. ἔτι καὶ τὰ ἐκείνου μεμνῆσθαι, μὴ παρόντος, οὐ μικρὰ ὠφελεῖ τοὺς ἀνθρώπους τε αὐτῷ σπουδαίως καὶ ἀποδεχομένους ἐκεῖνον, καὶ γὰρ πολλῷ οὐδὲν ἧττον, ἢ παρὼν ἐλάζων ἐλιστιτέλει, πρὸς σπουδαστρίβους· πολλαχοῦ γὰρ ἔφη μὲν αὐτὸς ἐρᾶν· φανερὸς δ' ἦν, οὐ τῶν παρόντων σωμάτων πρὸς ὥραν· ἀλλὰ τῶν τὰς ψυχὰς πρὸς ἀρετὴν, ὧν τε φύσει ἀγαθῶν ἐπιμάρετο δέ, πρὸς ἀγαθὰς φύσεις, ἐκτοῦ παχύ τι μανθάνειν, οἷς προσέχειν, καὶ μνημονεύειν, ἃ αὖ μάθοιεν· καὶ σπουδάζειν τῶν μαθημάτων πάντων δι' ὧν ἔστιν οἰκίαν τε καλῶς οἰκεῖν καὶ πόλιν· καὶ τὸ ὅλον ἀνθρώποις καὶ ἀνθρωπίνοις πράγμασιν οἷόν τε εἶναι χρῆσθαι· τοὺς γὰρ τοιούτους ἡγεῖτο πάντα δυνήσεσθαι, οὐκ ἂν μόνον αὐτοὺς τὰ δυνάμενα εἶναι καὶ τοὺς ἑαυτῶν οἴκους καλῶς οἰκεῖν· ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους καὶ πόλεις δυνασθαι δυνάμενος ποιεῖν· οὐ γὰρ αὐτὸν δὲ πρόσωπον ἐπαντᾶς εἶναι· ἀλλὰ τοὺς μὲν οἰομένους φύσει ἀγαθοὺς εἶναι, μαθήσεως δὲ καταφρονοῦντας, ἐδίδασκεν ὅτι ἀριστα δοκοῦσι εἶναι φύσεις μάλιστα παιδείας δέονται· παιδευομένων, τῶν τε ἄλλων τοὺς ἐφετικωτάτους τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, καὶ ἐγκρατεστάτους τε καὶ καρτερικωτάτους τῶν ἡδονῶν, καὶ ἀρίστους γίγνεσθαι πρὸς τὰς οἰκίας καὶ τὰς πόλεις, ἃς ἂν ἐπιτρέπωσιν· τοὺς δὲ ἀδαμαντίνους ἡγεῖτο, ἐὰν ἐκ νέων δαμασθῶσιν, ἀνυπέρβλητους γίγνεσθαι πρὸς τὰ μεγάλα ἀγαθά· τοὺς δὲ ἀδάμαντας γενομένους, δυσκαθεκτοτάτους καὶ ἀρίστους γίγνεσθαι πρὸς τὰ ἐναντία κακά· τοὺς δὲ ἀδάμαντας γενομένους καὶ φιλοπόνους τε οὐσῶν, καὶ ἀμετακινήτων τῆς ψυχῆς, τὰς μὲν καλῶς ἀνασχέσας ἀρίστας γίγνεσθαι πρὸς τὰ ἔργα καὶ χρησιμωτάτας, ἀναγωγὰς δὲ γιγνομένας ματαίους τε καὶ μανιώδεις καὶ δυσπειθεστάτας, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δυσφυεστάτους, ἐρρωμενεστάτους τε τὰς ψυχὰς ὄντας· καὶ ἐξεργασικωτάτους ὧν ἂν ἐγχειρῶσι· καὶ δυθέντας δὲ καὶ μαθόντας ἃ δεῖ πράττειν, πολλὰ τῶν ἀρίστων τε καὶ ὠφελιμωτάτους γίγνεσθαι κρίνειν· οὐκ ἀπαμούσους, ἀ δεῖ πράττειν, πολλάκις δὲ καὶ ἀμηχάνους ἀπαλλαγῆναι πραγμάτων, μεγαλείους δὲ καὶ φρονήσεως ὄντας, δυσκαθέκτους τε καὶ δυσπαραπείστους εἶναι· διὸ πλεῖστα καὶ μέγιστα κακὰ ἐργάζονται τοὺς δ' ἀπὸ πλούτου μεγαλοφρονοῦντας, καὶ νομίζοντας οὐδὲν προσδεῖσθαι παιδείας, ἐξαρκεῖν δὲ σφίσιν τὸν πλοῦτον οἰόμενους, πρὸς τὸ διαπράττεσθαι πᾶν ὅτιπερ ἂν βούλωνται, καὶ πιμπάσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἐφιέμενον λέγων, ὅτι μωρὸς μὲν εἴη, εἴτις οἴεται μὴ μαθὼν τἀπιφέλιμα καὶ τὰ βλαβερὰ τῶν πραγμάτων διαγνώσεσθαι· μωρὸς δ' εἴη, εἴτις μὴ διαγιγνώσκων μὲν ταῦτα, διὰ δὲ τὸν πλοῦτον ὅτιπερ ἂν βούληται πορίζόμενος, οἴεται συνήσεσθαι τὰ συμφέροντα πράττειν· ἠλίθιος δ' εἴη, μὴ δυνάμενος τὰ συμφέροντα πράττειν, οὔτε πράττων ἂν οἴεται, καὶ τὰ πρὸς τὸν βίον αὐτῷ ἱκανῶς καὶ καλῶς παρασκευάσασθαι· ἠλίθιος δὲ καὶ εἴτις οἴεται διὰ τὸν πλοῦτον μηδὲν προσδεῖσθαι δόξει τι ἀγαθὸς εἶναι, ἢ μηδὲν ἀγαθὸς εἶναι, δοκεῖν οὐδὲν μᾶλλον· οἷς δὲ νομίζουσι παιδείας τῆς ἀρίστης τετυχηκέναι· καὶ μέγα φρονοῦσι σοφίας πρὸς τοὺς ἐπιδεεστέρους τοῦ νῦν δίκαιος ὁμολογεῖσθαι. Καταμαθὼν γὰρ εὐδαίμονα τὸν καλὸν, γράμματα πολλὰ σπουδάζειν ἐγνώκει, ποιητῶν καὶ σοφιστῶν τῶν εὐδοκιμωτάτων, καὶ ἐκ τούτων ἤδη τε νομίζοντα διαφέρειν τῶν ἠλιθίων τὴν σοφίαν καὶ μεγάλας ἐλπίδας ἔχοντα παντῶν διοίσειν τῷ δύνασθαι λέγειν τε καὶ πράττειν· πρῶτον μὲν ἀναθαμίσας αὐτὸν διηρεύνα τίνα οὐτοσὶ τρόπον ἐπιδώσει, ἢ δ' ἐπιβουλοίτο διὰ πράξασθαι καὶ βίζοντα ἐς ἥν ὅτιοὖν τῶν ἐγγὺς τῆς ἀγορᾶς, ἐς τοῦτο καὶ αὖτος, εἴη τῶν μεθ' ὧν πυνθάνοιτο ἔχων· καὶ πρῶτον μὲν συνθαμίσους τινὸς, πότερον θεμιστοκλῆς διὰ σοφοῦν τινος ἢ φύσει τοσοῦτον διήνεγκε τῶν πολιτῶν, ὥστε πρὸς ἐκεῖνον ἀποβλέπειν τὴν πόλιν ὁπότε παυσάμενος ἀνὴρ δοκοίη, ὁ σωκράτης βουλόμενος κωλύειν τὸν δυθυδήμον, δύνασθαι ἔφη εἶναι τὸ οἴεσθαι τὰς μὲν ὀλίγου ἀξίας τέχνας μὴ γίγνεσθαι παυσομένους αὖθις διδασκάλων ἱκανῶν· τὸ δὲ πρόσταγμα πόλεως, παντῶν ὄργων μέγιστον ὂν ἀπὸ ταυτομάτου παραγίγνεσθαι τοῖς ἀνθρώποις· πάλιν δ' ἑτέρωθεν παρὼν τοῦ δυθυδήμου ὁρῶν αὐτὸν ἀποχωροῦντα τῆς συνέδρας καὶ φυλαπόμνημον μὲν δόξῃ τὸν σωκράτην θαυμάζειν διὰ σοφία· ὅτι μὲν ἔφη ὦ ἄνδρες, δυθυδήμος οὐ πρὸ τοῦ ἐν ἡλικίᾳ γενόμενος· τῆς πολέως λόγον παρίσπνος προπηδήσας, οὐκ ἀφίζεται τοῦ συμβουλεύειν, δυθυλόν ἐστιν· ἐξ ὧν διὰ τοῦτο δύει· δοκεῖ δέμοι καλὸν πρόοιμον ἅμιλλητικῶν παρασκευάσασθαι φυλαπόμενος μὴ δόξῃ μανθάνειν τι παρὰ τοῦ δυθυλόν· ἔφη λέγειν ἀρχόμενος, ὧνδρες προοιμάσασθαι παρ' οὐδενὸς μὲν πώποτε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, οὐδὲν ἔμαθον, οὐδ' ἀκούων τινὰς εἶναι λέγειν τε καὶ πράττειν ἱκανούς, ἐξέπεσε τοὺτους ἐντυχεῖν, οὐδ' ἐπεμελήθην τοῦ διδάσκαλον τινα μοι γενέσθαι τῶν ἐπιτηδείων, ἀπὸ καὶ ταυτία· διατελέκα γὰρ φεύγων οὐ μόνον τὸ μανθάνειν τι παρά τινος ἀπὸ καὶ τὸ δόξαι· ὅμως δὲ ὅτι αὖ ἀπὸ τοῦτο μάτου

μάτου ἐπήμοι, συμβουλεύσω ὑμῖν· ἀρπόσετε δ' αὖ οὕτω προοιμάζεσθαι καὶ τοῖς βουλομένοις παρὰ τῆς πόλεως, ἰατρικὸν ὄργον λαβεῖν· ἐπιτήδειον γ' αὖ αὐτοῖς, ἐπεὶ τὸ λόγου ἄρχεσθαι ἐντεῦθεν· παρ' αὐθένος μὲν πώποτε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τὴν ἰατρικὴν τέχνην ἐμαθον· οὐδ' ἐπῆσα διδάσκαλον ἐμοὶ τῷ γενέσθαι τῶν ἰατρῶν οὐδένα· διατετέλεκα γὰρ φυλαπόμενος, οὐ μόνον τὸ μαθεῖν τι παρὰ τῶν ἰατρῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ δόξαι μεμαθηκέναι, τὴν τέχνην ταύτην· ὅμως δέμοι τὸ ἰατρικὸν ὄργον δοκεῖ πειράσομαι γὰρ ἐν ὑμῖν ἀσπουδυνδύων μανθάνειν· πάντες οἱ παρόντες ἐγέλασαν ἐπὶ τῷ προοιμίῳ· ἐπεὶ δὲ φανερὸς ἦν ὁ δυθυδήμος· ἤδη μὲν οἷς ὁ σωκράτης λέγει προσέχων· ἔτι δὲ φυλαπόμενος ὡς τὸ φθέγγεσθαι· καὶ νομίζων τῇ σιωπῇ σωφροσύνης δόξαν περιβάλλεσθαι, τότε ὁ σωκράτης βουλόμενος αὐτὸν παῦσαι τοῦ θωμαζειν ἔφη, τί ποτε οἱ βουλόμενοι καθαρίζειν, ἢ αὐλεῖν ἢ ἰᾶσθαι, ἢ ἄλλο τῶν τοιούτων ἱκανοὶ γενέσθαι, πρῶτα ὡς οἷόν τε ἀπαιτοῦσι ποιεῖν ὅτι αὐ βούλονται δύνασθαι γενέσθαι· καὶ καθ' ἑαυτοὺς· ἀπὸ παρὰ τοὺς ἀρίστους δοκοῦσιν εἶναι ποιοῦντες καὶ νομίζοντες, ἵνα μὴ δι' ἄλλο τι μᾶλλον ἀμελῶσι τοῦ μαθεῖν αὐτοῦ τῆς ἐκείνων γνώμης ποιεῖν· ὡς οὐκ ἂν, ἄλλως ἀξιόλογοι γενόμενοι τῶνδε βουλομένων δύνασθαι γενέσθαι, λέγειν τε καὶ πράττειν τὰ πολιτικά, νομίζουσί τινες, αὐδὲ παρασκευῆς καὶ ἐπιμελείας αὐτόματοι ἐξαίφνης δύνασθαι, ταῦτα ποιεῖν ἐσεσθαι καίτοι γε πόσου τε ταῦτ' ἐκείνων δεῖ πράττοντα φαίνεται, ὅσων πρὸ πολλοῦ ὧν πρὸ τοῦτα πράγματ' ἐδυνήθησαν, ἐλάττους οἱ καταγελῶντες γίγνονται· δῆλον οὖν, ὅτι καὶ ἐπιμελείας δέονται μείζονος καὶ ἰσχυροτέρας οἱ τούτων ἐφιέμενοι, ἢ οἱ ἐκείνων· καταρχὰς μὲν οὖν ἀκούοντες δυθυδήμου τοιούτους λόγους, ἔλεγε σωκράτης· ὡς δ' ἤκουσεν αὐτὸν ἑτοιμότερον ὑπομένοντα, ὅτι διαλέγοιτο, καὶ προθυμότερον ἀκούοντα, μόνος ἤλεγξε τὸ ἡνιοποιεῖν, παρακαθεζόμενος δ' αὐτῷ τοῦ δυθυδήμου· τί μοι ἔφη ὦ δυθυδήμε· τῷ ὄντι ὡς παρ' ἐγὼ ἀκούω, πολλὰ γράμματα σῶν χας τῶν λεγομένων σοφῶν ἀνδρῶν γεγράφεναι· νὴ γὰρ δι' ἔφη ὦ σώκρατες, καὶ ἔτι γε σπουδαγωγεῖσθαι ὡς ἂν δύνωμαι πλεῖστα· νὴ τὴν ἥραν ἔφη ὁ σωκράτης ἄγαμαι σου· διότι οὐκ ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ δ' προείλου ὑπασπουδὸς κεκτῆσθαι μᾶλλον, ἢ σοφίας· δῆλον γὰρ ὅτι νομίζεις ἀργυρίου καὶ χρυσὸν οὐδὲν βελτίους ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους· τὰς δὲ τῶν σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας ἀρετῇ πλουτίζειν τοὺς κεκτημένους, καὶ ὁ δυθυδήμος ἔχαιρεν ἀκούων ταῦτα, νομίζων δοκεῖν τῷ σωκράτει ὀρθῶς μετιέναι τὴν σοφίαν· ὁ δὲ καπεμαθὼν αὐτὸν ἤδη ἔφη τῷ ἑταίρῳ τούτῳ· πῶδ' ἡμῖν βουλόμενος ἀγαθὸς γενέσθαι ἔφη ὦ δυθυδήμε, συλλέγυς τὰ γράμματα· ἐπεὶ δὲ διεσπάσθησαν ὁ δυθυδήμος, σκοπῶν ὅτι ἀποκρίναιτο, πάλιν ὁ σωκράτης, ἆρα μὴ ἰατρὸς ἔφη; πολλὰ γὰρ καὶ ἰατρεῖν ἔστι συγγράμματα· καὶ ὁ δυθυδήμος, μὰ δί' ἔφη οὐκ ἔγωγε· ἀλλὰ μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι; γνωμονικοῦ γὰρ αὖθρὸς καὶ τοῦτο δεῖ· οὐκουν ἔγωγ' ἔφη· ἀλλὰ μὴ γεωμέτρης ἐπιθυμεῖς ἔφη γενέσθαι ἀγαθός, ὡς πρὸ ὁ θεόδωρος; οὐδὲ γεωμέτρης ἔφη· ἀλλὰ μὴ ἀστρόλογος ἔφη βούλει γενέσθαι; ὡς δὲ καὶ τοῦτο πρυνέστο, ἀλλὰ μὴ ῥαψῳδὸς ἔφη; καὶ γὰρ τὰ ὁμήρου σε φασὶν ἔπη κεκτῆσθαι· μὰ δί' οὐκ ἔγωγ' ἔφη· τοὺς γὰρ τοιούτους οἶδα, τὰ μὲν ἔπη ἀκριβοῦντας· αὐτοὺς δὲ πάνυ ἠλιθίους ὄντας· καὶ ὁ σωκράτης ἔφη; οὐ δῆτου ὦ δυθυδήμε ταύτης τῆς ἀρετῆς ἐφίεσαι δῆλον ἂν ἀνθρώποι πολιτικοὶ γίγνοιντο καὶ οἰκονομικοὶ, καὶ ἄρχειν ἱκανοὶ καὶ ὠφέλιμοι τοῖς τε ἄλλοις ἀνθρώποις, καὶ ἑαυτοῖς; καὶ ὁ δυθυδήμος, σφόδρα γ' ἔφη ὦ σώκρατες, ταύτης τῆς ἀρετῆς δ' ὁμολογῶ ἐγὼ ἐφίεσθαι ἔφη ὁ σωκράτης, τῆς καλλίστης ἀρετῆς, καὶ μεγίστης ἐφίεσαι τέχνης· ἔστι γὰρ τῶν βασιλέων οὕτη· καὶ καλεῖται βασιλική· ἀπάρ' ἔφη καπανενόηκας ἃ οἴόν τ' ἐστὶ, μὴ ὄντα δίκαιον ἀγαθὸν τοῦτα γενέσθαι; καὶ μάλα ἔφη· καὶ οὐχ οἱ οὐ τί γε αὖδυ δικαιοσύνης ἀγαθὸν πολίτην γενέσθαι; πῶς ἔφη σὺ δὴ τοῦτο κατήρεγασαι; ὁμολογῶ γ' ἔφη ὦ σώκρατες, οὐδένος αὖ ἧττον φαύλου δίκαιος· ἆρ' οὖν ἔφη τῶν δικαίων ἔστιν ὄργα ὥσπερ τῶν τεκτόνων; ἔστι μάλιστα ἔφη· ἆρ' οὖν ὡσπερ οἱ τέκτονες ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν ἔργα ἀπὸ ἐξαι; οὕτως οἱ δίκαιοι τὰ ἑαυτῶν ἔχουσιν, διεξηυρῆσθαι; μὴ οὖν ἔφη ὁ δυθυδήμος, οὐ δύνωμαι ἐγὼ τὰ τῆς δικαιοσύνης ὄργα ἐξηυρῆσθαι, καὶ νὴ δί' ἔγωγε τὰ τῆς ἀδικίας· ἐπεὶ οὐκ ὀλίγα ἐστὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πεπαῦται ὁρῶν τε καὶ ἀκούων· βούλαι οὖν ἔφη ὁ σωκράτης γράψωμεν, ἐντεῦθεν μὲν δ' ἕλπα, ἐντεῦθεν δὲ ἄλφα· εἶπα ὅ, τι μὲν δοκῇ ἡμῖν τῆς δικαιοσύνης ὄργον εἶναι πρὸς τὸ δ' ἕλπα πέφαμεν· ὅπῃ δ' αὖ τῆς ἀδικίας πρὸς τὸ ἄλφα· εἶπ σοι δοκεῖ ἔφη προσθεῖν τούτων, ποιεῖ τοῦτα· καὶ ὁ σωκράτης γραίφας ὥσπερ εἰώθει τοῦτο, δῆλον ἔφη, ὅτι πρὸς τὴν ἀδικίαν· τί δὲ τὸ κακουργεῖν· καὶ τοῦτο ἔφη· τὸ μὲν αὖ φανοδίζεσθαι· καὶ τοῦτο πρὸς δικαιοσύνην· οὐδὲν ἡμῖν τούτων κείσεται, ὦ δυθυδήμε· δεινὸν γὰρ αὖ εἶπ ἔφη· τί δέ, ἐάν τις γραπτὸς ἀρεβεὶς, ἀδίκου τε καὶ ἐχθρὸν πόλιν ἐξαυδραποδίζεται, φήσομεν τοῦτον ἀδικεῖν; οὐ δῆτα ἔφη· δίκαια δὲ ποιεῖν οὐ φήσομεν; καὶ μάλα· τί δ' αὖ ἐξαπατᾶ πολεμῶν αὐτοῖς; δίκαιον ἔφη καὶ τοῦτο· ἐαὶ δὲ κλέπτῃ τε καὶ ἁρπάζῃ τὰ τούτων, οὐ δίκαια ποιήσει; καὶ μάλα ἔφη· ἀλλ' ἐγώ σε τὸ πρῶτον ὑπελάμβανον, πρὸς τοὺς φί-

Cuthydem

Themistocl

Theodorus

Homerus

λους μόνον τοῦτ' ὄρωτᾶν. οὐκοῦν ἔφη ὅστις περὶ τῆ ἀδικίᾳ ἐθήκαμεν, ταῦτα ἀ περὶ τῆ δικαιοσύνῃ θετέον αὖ εἶναι; ἔοικεν ἔφη. βούλει οὖν ἔφη τοῦτα οὕτω θέντες, διορισώμεθα πάλιν περὶ μὲν τοὺς πο-
λεμίους δίκαιον εἶναι τὰ τοιαῦτα ποιεῖν περὶ δὲ τοὺς φίλους ἄδικον· ἀλλὰ δεῖν περὶ τοὺς φίλους ὡς ἄριστον εἶναι· πάνυ μὲν οὖν ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐὰν τῆς τραπέζης ὁρῶν ἀ
θύμως ἔχον τὸ τραῦμα φυσάμενος φήσῃ συμμάχους περοδέναι· καὶ τῷ φίλῳ τοῦτ' ἄρα ποιητέον ἐστίν; ὅταν μὴ ἀβούλητος ᾖ τὰ τοιαῦτα ποιῶν, ἀλλὰ βουλόμενος, ἔφη περὶ τὴν ἀπάτην τούτου θήσομεν; δοκεῖ μοι ἔφη περὶ τὴν δι-
καιοσύνην. ἐὰν δέ τις τὸν ἑαυτοῦ δεόμενον φαρμακίας καὶ μὴ προσιέμενον φάρμακον ἐξαπατήσας ὡς σῖτόν τι φάρμακον δῶ· καὶ τῷ φίλῳ δεῖ χρησάμενος οὕτως ὑγιᾶ ποιῆσαι, τοῦτον αὖ τὸν ἀπά-
την περὶ βέτιον· δοκεῖ μοι ἔφη καὶ τοῦτον ὡς τὸ αὐτὸ τι δεῖ αὖ τῆς ἐν ἀθυμίᾳ ὄντος φίλου. δεῖσας μὴ διαχρήσηται ἑαυτῷ, κλέψῃ ἢ ἁρπάσῃ, ἢ ξίφος ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, τοῦτο αὖ ποτέρωσε βέτιον· καὶ τοῦτο νὴ Δί' ἔφη περὶ τὴν δικαιοσύνην. λέγεις ἔφη σύ· οὐδὲ περὶ τοὺς φίλους ἄρα ποιητέα δεῖν ἀπατᾶν ἐστιν, ἢ ὃς ἂν ἀπατᾷ ἄδικος ἔσται; οὐ δῆτα ἔφη· ἀλλὰ μεταθέμενα τὰ ῥηθέντα, εἰ ἄρα ἔστι δεῖ γέ τι ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐξεῖ-
ναι πολὺ μᾶλλον, ἢ μὴ ὀρθῶς τιθέγαι. Τὸν δὲ δὴ τοὺς φίλους ἐξαπατῶντων ἀπολλάβῃ, ἵνα μηδὲ πα-
τὸ παραλιπωμεν ἀσκεπτον, πότερος, ἀδικώτερός ἐστιν ὁ ἑκών, ἢ ὁ ἄκων· ἀλλ' ὦ Σώκρατες, οὐκέτι μὲν ἔγωγε πιστεύω ὅτι ἀποκρινόμαι καὶ τὰ πρόσθεν ταῦτα, νυνὶ ἄλλως ἔχειν δοκεῖ μοι, ἢ ὡς ἐγὼ τὸ πρῶτον ὡμολόγουν. ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ ἐπιδεικτέον εἶναι τὸν ἑκόντα ἧττω δίκαιον, τοῦ ἄκοντος· δοκεῖ δέ σοι μαθητὴς καὶ ἀπὸ τίνων τοῦ δικαίου εἶναι ὡς πλεῖστα τῶν γραμμάτων; ἐμοιγε. πότερον δὲ γραμματικώτερον κρίνεις, ὃς ἂν ἑκὼν μὴ ὀρθῶς γράφῃ καὶ αἰσχίω ποιῇ, ἢ ὃς ἂν ἄκων; ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὃς ἂν ἑκὼν ταῦτα ποιῇ. δύναιτο γὰρ ἂν ὅστις βούλοιτο καὶ ὀρθῶς γράφειν καὶ αἰσχίω ποιεῖν. οὐκοῦν ὁ μὲν ἑκὼν μὴ ὀρθῶς γράφων, γραμματικὸς ἂν εἴη, ὁ δὲ ἄκων ἀγράμματος; πῶς γὰρ οὔ· τὰ δίκαια δὲ πότερον ἑκὼν ἧττόν τις ἢ ἄκων; ἐμοὶ δοκεῖ ἑκών. ἧττον οἷόν τε ἄκων. οὐκοῦν γραμματικώτερον μὲν τὸν ἑκόντα τοῦ ἀκόντος τὰ δίκαια ἔφη εἶναι· ναί. δίκαιον δὲ τὸν μὴ ἑκόντα τὰ δίκαια πράττοντα δίκαιον εἶναι· οὐκοῦν γραμματικόν γε μὴ τὸν ἑκόντα τὰ γράμματα πράττοντα, ἀλλὰ τὸν ἄκοντα· καὶ ταῦτα ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐὰν τῆς τραπέζης ὁρῶν ἀθύμως ἔχον τὸ τραῦμα φυσάμενος φήσῃ συμμάχους περοδέναι· καὶ τῷ φίλῳ δεῖ τοῦτ' ἄρα ποιητέον· οἱ δὲ μὴ ἑκόντες τοιοῦτοι· καὶ διὰ ταῦτα τοῦτα, ταῦτα μάλιστα τοὺς τοιούτους ἀγα-
θοὺς οἱ δὲ μὴ ἑκόντες κακοὺς δικαίους δὲ ἀμφοτέρους ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐὰν μὴ ἀπειρήσουσιν ἀποτυγχάνοντες, οἱ δὲ ἀπειρήσουσιν ἀποτυγχάνοντες ὧν πράττουσι· καὶ οἱ μὲν ἑκόντες τοιοῦτοι ἀποτυγχάνοντες ὧν πράττουσι· καὶ οἱ μὲν ἑκόντες κακοὶ πολλαπλοῦ

οὐκ ἔπ αὐτῷ προσέσαν· οὓς καὶ βλακωτέρους, ἐνόμιζεν· ὁ δ' ἀνδρώδημος ὑπέλαβεν οὐκ αὖ ἄλλως αὐτὸ, ἀξιόλογος γενέσθαι, ἢ μὴ ὅπ μάλιστα σωκράτει σύνειη· καὶ οὐκ ἀπελείπετο ἔτι αὐτοῦ εἰμὴ π
ἀναγκαῖον εἴη. ἔνια δὲ καὶ μεμέλητο αὐτῷ ἐκείνος ἐπιτήδευεν· ὁ δ' ὡς ἔγνω αὐτὸν οὕτως ἔχοντα ἥκιστα
μὲν διετράπετο, ἁμούσατα δὲ καὶ σαφέστατα ἐξηγεῖτο ἅπ ἐνόμιζεν ἀδύνατον εἶναι, καὶ ἀπιτήδευεν
κράτιστα εἶναι· τὸ μὲν σῶμα δικηικοὺς καὶ ῥᾳκτικοὺς, καὶ μηχανικοὺς γίγνεσθαι· τοὺς σῶν τυχόν
τας, οὐκ ἐπαύετο, ἀλλὰ πρότερον τοῦ πάντων ὧδε τὸ χρῆναι σωφροσύνην αὐτοῖς ἐγγενέσθαι· τοὺς γὰρ ἀδύ τοῦ
σωφρονεῖν τοῦτα δυνατωτέρους, ἀδικωτέρους τε καὶ δυνατωτέρους κακουργεῖν ἐνόμιζεν εἶναι· πρῶ
τον μὲν δὴ πρὸς θεοὺς ἐπειρᾶτο, σώφρονας ποιεῖν τοὺς σιωντυχόν
τας, οὐκ ἐπαύετο, ἀλλὰ πρότερον τοῦ πάντων ὧδε τὸ χρῆναι σωφροσύνην αὐτοῖς ἐγγενέσθαι· τοὺς γὰρ ἀδύ τοῦ
σωφρονεῖν τοῦτα δυνατωτέρους, ἀδικωτέρους τε καὶ δυνατωτέρους κακουργεῖν ἐνόμιζεν εἶναι· πρῶ
τον μὲν δὴ πρὸς θεοὺς ἐπειρᾶτο, σώφρονας ποιεῖν τοὺς σιωντυχόν
τας· ἀλλοι μὲν οὖν αὐτῷ πρὸς ἄλλους οὐ
πως ὁμολοῦντα παρατενόμενοι διηγοῦντο· ἐγὼ δὲ ὅτε πρὸς ἀνδρώδημον τοιαῦτα διελέγετο παραγενόμην·
ἆ ἔφη ὦ ἀνδρώδημε· ἦ ἤδη ποτέ σοι ἐπῆλθεν ἐνθυμηθῆναι ὡς ἀνθρωπε οἱ θεοὶ ὧν οἱ ἀνθρωποι δέονται καὶ πάσκυλα καὶ σκιὰ ὄς· μὰ γὸν δί' ἔφη, οὐκ ἔμοιγε· ἀλλ' οἶσθα γ' ἔφη ὅτι πρῶτον μὲν φωτὸς δόμε
θα, ὃ ἡμῖν οἱ θεοὶ παρέχουσιν· καὶ δί' ἔφη, ὃν ἁμὲν ἔχομεν· ὁμοίοι τοῖς τυφλοῖς αὖ ἦμεν, ἕνεκά γε τῶν
ἡμετέρων ὀφθαλμῶν· ἀλλὰ μὴν καὶ ἀναπαύσεώς γε δόμεθα ἡμῖν νύκτα παρέχουσι καλλίστην ἀπα
ντητήριον· πολύ γ' ἔφη καὶ τοῦ χάριτος ἄξιον· οὐκοῦν καὶ ἐπειδὴ ὁμὲν ἥλιος φωτεινὸς ὢν τὰς πρ
ὥρας τῆς ἡμέρας ἡμῖν, κἀ τἄλλα πάντα σαφηνίζει· ἡ δὲ νὺξ διὰ τὸ σκοτεινὴ εἶναι ἀσαφεστέρα ἐστὶν
ἄστρα ἐν τῇ νυκτὶ αὖ ἔφηναν ἁμῖν τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς ἐμφανίζ. καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ ὧν δόμεθα
πρᾶ πορεύ· ἐστι τοῦτα ἔφη· ἀλλὰ μὴν ἥτε σελήνη, οὐ μόνον τῆς νυκτὸς, ἀλλὰ καὶ τοῦ μηνὸς τὰ μέρη φα
νερὰ ἡμῖν ποιεῖ· πάνυ μὲν οὖν ἔφη· τὸ δ' ἐπεὶ τροφῆς δόμεθα, ταύτην ἡμῖν ἐκ τῆς γῆς ἀναδίδοναι· ὡ
ρῶν ἁρμοττούσας πρὸς τοῦτο παρέχειν· αὖ ἡμῖν, οὐ μόνον ὧν δόμεθα πολλὰ καὶ πάντα παρα
σκευάζουσιν, ἀλλὰ καὶ ὅς σῴζεσθαι δόμεθα· πάνυ ἔφη καὶ τοῦτα φιλανθρωπα· τὸ δὲ καὶ ὕδωρ ἡμῖν πα
ρέχειν, οὕτω πολλοῦ ἄξιον, ὥστε καὶ φυτοδύεντε καὶ σῶν ἄξειν τὴν γῆν· καὶ τοὺς ὥρους πάντα τὰ χρή
σιμα ἡμῖν· σωτρέφειν δὲ καὶ αὖ τοὺς ἡμᾶς, καὶ μυνύμενον πᾶσι τοῖς τρέφουσιν ἡμᾶς, ἀνακαρπατό
τερά τε καὶ ἀφελιμώτερα, καὶ ἡδίω ποιεῖν αὖτά, καὶ ἐπειδὴ πλείστου δόμεθα τοῦτου, ἀφθονίστατα
αὖ τὸ παρέχειν ἡμῖν· καὶ τοῦτο ἔφη προνοητικόν· τὸ δὲ καὶ τὸ πῦρ τοιοῦτον ἡμῖν, ἐπικουρον μὲν φύσος
ἐπικουρον, δὲ σκότους, σύνεργον δὲ πρὸς πᾶσαν τέχνην καὶ πάντα ὅσα ὠφελείας ἕνεκα αὐθρωποι κα
πασκευάζονται· ὡς γὰρ σύνελόντ' ἐπεῖν, οὐδὲν ἀξιόλογον αὖ ἄνευ ἀνθρώπου, τῶν πρὸς τὸν βίον
χρησίμων· κατασκευάζονται· ὑπερβάλλει καὶ τοῦτο φιλανθρωπία· τὸ δὲ τὸν ἥλιον ἐπειδὰν ἐν χειμῶ
νι τράπηται προσιέναι μὲν ἀδρύνοντα, τὰ δὲ ἐναίνοντα, ὧν καιρὸς διελήλυθεν, καὶ τοῦτα διάπερα
ἐάμθμον μηχανὴ ἐγγυτέρω προσιέναι· ἀνὴ ἀποτρέπεσθαι φυλαττόμενον, μὴ πῆ ἡμᾶς μᾶλλον ἢ δέοντος
θερμαίνον βλάψῃ· καὶ ὅταν αὖ πάλιν ἀπιὼν γένηται, ἔνθα καὶ ἡμῖν δῆλόν ἐστιν ὅπ δεῖ προσπέρα ἀ
ειεν, ἀποπαυόμενα ὑπὸ τοῦ ψύχους· πάλιν αὖ πρέπεσθαι καὶ προχωρεῖν· καὶ ἐντοῦθα, τοῦ
οὐρανοῦ αὖ ἀπατρέφεσθαι, ἔνθα ἂν μάλιστα ἡμᾶς ὠφελοίη· νὴ γὸν δί' ἔφη· καὶ τοῦτα πάντα πάσῃ ἔοικεν
ἀνθρώποων ἕνεκα γιγνομένοις· τὸ δ' ἐπειδὴ καὶ τοῦτο φανερὸν, ὅπ οὐκ ἂν ὑπενέγκαμεν, οὔτε τὸ καῦ
μα, οὔπε τὸ ψύχος εἴξαντε πάντη πάγνοιτο, οὔτ' ἂν ἐπὶ μὲν κατὰ μικρὸν προσιέναι, ὡς πανθαμάνειν ἡμᾶς δὲ ἐ
κατέρα πάλ ἰσχυρότατα καθιστάμενον· ἐγὼ μὲν ἔφη ὁ σώκρατης ἤδη τοῦτο σκοπῶ, τἆρα τί ἐστι τοῖς
θεοῖς ὄφελον, ἢ ἀνθρώπους θεραπεύειν, ἐκεῖνο δὲ μόνον ἐμπροσθίζεμε· ὅπ καὶ τἄλλα ζῷα τοὺτων μετέ
χει· οὐ γὰρ καὶ τοῦτ' ἔφη ὁ σωκράτης φανερὸν, ὅπ καὶ τοῦτα ἀνθρώπων ἕνεκα γίγνεται· τὰ καὶ ἀπατρέ
φεται· τί γὰρ ἄλλο ζῷον ἀγαθόν τε καὶ ὑῶν, καὶ ἵππων καὶ βοῶν καὶ ὄνων καὶ τῶν ἄλλων ζῴων τοσοῦτα
ἀγαθὰ ἀπολαύει, ὅσα ἀνθρωποι· ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ πλείω ἴσην φυσῆν· τρέφονται γοῦν καὶ χρηματίζον
ται οὐδὲν ἧττον ἀπὸ τούτων ἢ ἀπ' ἐκείνων· πολὺ δὲ γένος ἀνθρώπων τοῖς μὲν ἐκ τῆς γῆς φυομένοις,
ὡς τροφὴν οὐ χρῶνται ἀπὸ δὲ βοσκημάτων, γάλακτι καὶ τυρῷ καὶ κρέασι τρεφόμενοι ζῶσιν· πανὶ
πτὶ δὲ πᾶσιν οὗτοι καὶ ἁμάζοντες τὰ χρήσιμα ἴσην ζώων εἰς τε πόλεμον καὶ ὡς ἄλλα πολλὰ συ
νεργοῖς χρῶνται· ὁμοιγνωμονοῦσι καὶ τοῦτ' ἔφη, ὁρῶ γὰρ αὖ ἴσην κἀ τὰ πολὺ ἰσχυρότερα ἡμῶν, οὕτως
ὑπηκοα γιγνόμενα τοῖς ἀνθρώποις· ὥστε χρῆσθαι αὐτοῖς ὅπ ἂν βούλωνται· τὸ δ' ἐπειδὴ καὶ πολλὰ
μὲν καλὰ καὶ ὠφέλιμα διαφέροντα δὲ ἀγαθὰ ἐστὶν, πρόσθεινα τοῖς ἀνθρώποις ἀπὸ τοῦ ἀριστοῦ
σας, πρὸς ἕκαστα, δι' ὧν ἀπολαύομεν πάντων ἴσην ἀγαθῶν· τὸ δὲ καὶ λογισμὸν ἡμῖν ἐμφῦσαι, οἷς πρὸς
ὧν ἀπαθανόμενα, λογιζόμενοί τε καὶ μνημονεύοντες κατα μανθανόμενα ὅπῃ ἕκαστα συμφέρει· καὶ πολ
λὰ μηχανώμενα δι' ὧν ἴσην τε ἀγαθῶν ἀπολαύομεν· καὶ τὰ κακὰ ἀλεξόμενα· τὸ δὲ καὶ ἑρμηνείαν δοῦ
ναι, δι' ἧς πάντων τῶν ἀγαθῶν μεταδίδομεν ἀλλήλοις διδάσκοντες· καὶ κοινωνοῦμεν καὶ νόμους τιθέ
μενα, καὶ πολιτευόμενα· πάντα ταῦτα ἔοικασιν ὦ σώκρατες οἱ θεοὶ, πολλὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπιμέλ
αν ποιεῖσθαι· τὸ δὲ καὶ τὰ δυνατοὺμεν πὰ συμφέροντα προνοεῖσθαι ὑπὸ τῶν μελλόντων, τοῦτην αὖ
τοὺς ἡμῖν σώζεσθαι διὰ μαντικῆς τοῖς συνθαμονοῦσι, φράζοντας πὰ ἀποβησόμενα, καὶ διδάσκον
τας

τας ἢ αὖ ἄριστα γίγνοιντο· σοὶ δ' ἔφη ὦ σώκρατες ἐοίκασιν, ἔπι φιλικώτερον, ἢ τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι· εἴ
γε μηδὲ ἐπερωτώμενοι ὑπὸ σοῦ προσμαίνουσί σοι ἅπ χρὴ ποιεῖν· καὶ ἀμή· ὅπ δέπε ἀληθῆ λέγω· καὶ
σὺ γνώσῃ αὖ μὴ αὐαμενῆς, ἕως αὖ τὰς μορφὰς τῶν θεῶν ἴδῃς, ἀνὴ ἐξαρκέσοι τὰ ὄργανα αὐτῶν, ὁρῶν π
σέβεσθαι, καὶ τιμᾶν τοὺς θεοὺς, ἐννοεῖ δὲ ὅπ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ οὕτως ὑπροδεικνύουσιν· οἵπερ γὰρ ἄλλοι
ἁμῖν τὰ ἀγαθὰ δίδόντες, οὐδὲν γούτων ἆς προφανεῖς ἴοντες δίδόασιν· καὶ ὁ τὸν ὅλον κόσμον συνιστά
των τε καὶ σώνεχων, ἐνῷ πάντα καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἐστι· καὶ ἀεὶ μὲν χρώμενος ἀτρίβητε καὶ ὑγιᾶ καὶ
ἀγήρατα παρέχων· βᾶττον δὲ νοήματος αὐαμαρτήσας ὑπηρετοῦντα· οὕτως πὰ μέγιστα μὲν πρᾶτ'
των ὁρᾶται· τὸδε δὲ οἰκονομῶν, ἀόρατος ἁμῖν ἐστιν· ἐνοεῖ δ' ὅπ καὶ πάσι φανερὸς δὲ κῶν εἶναι ἥλιος,
οὐκ ἄπτρέπει τοῖς αὐθρώποις ἐωνὸν ἀκριβῶς ὁρᾶν· ἀνὴ ἐαύ τις αὐτὸν αὐαυδῶς ἐγχειρῇ θεᾶσθαι τὴν
δύναμιν ἀφαιρεῖται· καὶ τοὺς ὑπηρέπας δὲ τοῦ θεῶν διήνοεις ἀφανεῖς ὄντας, κεραυνοὺς πὲρ ὅπ μὲν αὖ
θεν ἀρίεται· καὶ ὅπ οἷς αὖ ἐντύχῃ πάντων κρατεῖ· ὁρᾶται δ' οὔτ' ὤπων, οὔτε καπασκήψας,
οὔτε πάντων· καὶ αὖ μοι· αὐτοὶ μὲν οὐκ ὁρῶνται· ἃ δὲ ποιοῦσιν, φανερὰ ἁμῖν ἐστι, καὶ προσιόντων οὐ τῶν
ἀσαφῶ μένα· ἀνὰ μὲν καὶ αὐθρώπου γε ψυχὴ ἔπ καὶ ἄλλο τῶν αὐθρωπίνων, τοῦ θείου μετέχ
ὅπ μὲν βασιλεύει ἐν ἁμῖν φανερόν· ὁρᾶται δὲ οὐδ' αὐτό· ἃ χρὴ καπαγοοῦντα, μὴ καπαφρονεῖν τῶν ἀο
ρά των ἀνὴ ἐκ τῶν γινομένων τὴν δύναμιν αὐτῶν καταμανθάνοντα, τιμᾶν τὸ δαιμόνιον· ἐγὼ μὲν ὦ σώ
κρατες ἔφη ὁ σύβύδημος· ὅπ μὲν οὐδὲ μικρὸν ἀμελήσω τοῦ δαιμονίου, σαφῶς οἶδα· ἐκεῖνο δὲ ἀθυμῶ·
ὅπ μοι δοκεῖ τὰς τῶν θεῶν σύνεργεσίας, οὐδ' αὖ εἰς τοπὲ αὐθρώπων ἀξίους χάριτος ἀμείβεσθαι· ἀνὰ μὴ
τοῦτο ἀθυμεῖ ἔφη ὦ σύβύδημε· ὁρᾶς γὰρ ὅπ ὁ ἔνδλαφοῖς θεὸς ὅταν τις αὐτὸν ἐπερωτᾶ, πῶς αὖ τοῖς
θεοῖς χαρίζοιτο, ἀποκρίνεται, νόμῳ πολέως· νόμος δὲ πάντου πανταχοῦ ἐστι κατὰ δύναμιν ἱεροῖς,
θεοὺς ἁρίσκεσθαι· πῶς οἶσθ αὖτις καλλιον καὶ σύνετέρεσθαι τιμῶν θεοῖς, ἢ ὡς αὐτοὶ κελεύουσιν, οὕτω
ποιῶν· ἀνὰ χρὴ τῆς μὲν δυνάμεως, μηδὲν ὑφίεσθαι· ὅταν γὰρ τοῦτο ποιῇ φανερὸς δίκαιος ἐστὶ τότε,
οὐ τιμῶν θεούς· χρὴ οἶσθ μηδὲν ἐλλείποντα, κατὰ δύναμιν τιμᾶν τοὺς θεούς, θαῤῥεῖντε καὶ ἐλπίζειν
τὰ μέγιστα ἀγαθὰ οὐ γὰρ παρ' ἄλλων γ' αὖτις μείζω ἐλπίζων σωφρονοίη· ἢ παρὰ τῶν μέγιστα ὠφε
λεῖν δυναμένων, οὐδ' αὖ ἄλλος μᾶλλον, ἢ ἃ τούτοις ἀρέσκει· ἀρέσκοι δὲ πῶς αὖ μᾶλλον, ἢ ἴσως μά
λιστα πειθόμενος αὐτοῖς· τοιαῦτα μέντοι λέγων τε καὶ αὐτὸς ποιῶν, δύστεβεστέρους τε καὶ σωφρονεστέρους,
τοὺς σιούντας παρεσκεύαζεν· ἀνὰ μὲν καὶ πολὺ δικαίου τε, οὐκ ἀπεκρύπτετο, ἢν εἰ ἔχε γνώμην· ἀνὰ
καὶ ὄργα ἀπεδείκνυτο, ἰδίαπε πᾶσιν νομίμως τε καὶ ὠφελίμως χρώμενος καὶ κοινῇ ἀγοράν τε καὶ
οἱ νόμοι πρὸς τὰ ποιεῖν πειθόμενος, καὶ κατὰ πόλιν καὶ ἐν τοῖς στρατιαῖς οὕτως, ὥστε δῆλός ἦναι
παρὰ τοὺς ἄλλους δυνατὸν καὶ ὅπε ἐν τοῖς ἐκκλησίαις σύνεστας γενόμενος, οὐκ ἐπέτρεπε τῷ δή
μῳ παρὰ τοὺς νόμους ψηφίσασθαι· ἀνὰ ῥᾳδίως αὖ ἀφεθείς ὑπὸ τῶν δικαστῶν, ἢ καὶ μετρί
ως πού τῶν ἐποίησε, προσεῖπε μᾶλλον τοῖς νόμοις ἐμμένων ἀσπαζόμενος, ἢ παρανομῶν ζῆν· καὶ ἐλέ
γε δ' οὕτως, καὶ πρὸς ἄλλους πολλάκις· οἶδα δ' ἔστ' ἐπὶ σὸν καὶ πρὸς ἱππίαν λόγον ἥλειον πρὸς τοῦ
δικαίου, τοιάδε διαλεχθέντα· διά χρόνου γὰρ ἀφικόμενος ὁ ἱππίας ἀπήντασε παρεγένετο τῷ σωκράτει
λέγων πρός τινας, ὡς θαυμαστὸν εἴη, τὸ μήτε βούλοιτο σκυτέα διδάσκαλόν τινα, ἢ τέκτονα, ἢ
χαλκέα, ἢ ἱππέα, μὴ ἀποδεῖν ὅποι αὖ πέμψας τοῦτου τὸν τύχοι· φασὶ δέτινες καὶ ἵππων καὶ βοῶν, τῷ
βουλομένῳ δικαίως ποιήσασθαι, πάντα μέγιστα εἶναι τῶν διδαξόντων· ἐαὶ δέτις βούλεται· ἢ οὐτος
μαθεῖν τὸ δίκαιον, ἢ ὁ ἵππίας διδάξασθαι μὴ εἶναι ὅστοι αὖ ἐλθὼν τύχοι τοῦτου· καὶ ὁ μὲν ἱππί
ας ἀκούσας τοῦτα· ὡς πᾶν ἄπισκώπτων αὐτὸν, ἐπὶ γὰρ σὺ ἔφη ὦ σώκρατες ἐκεῖνα πὰ αὐτὰ λέγεις, ἃ
ἐγὼ πάλαι ποτὲ σου ἤκουσα· καὶ ὁ σώκρατης ὀδύνε τοῦτου δυνατώτερον ἔφη ὦ ἱππία οὐ μόνον ἀεὶ πὰ
αὐτὰ λέγω· ἀλλὰ καὶ πᾶσι τῶν αὐτῶν· σὺ δ' ἴσως διὰ τὸ πολυμαθὴς εἶναι· πᾶσι τῶν αὐτῶν οὐδ' ἐποτε
πὰ αὐτὰ λέγεις· ἀμελεῖ ἔφη ὦ φερώμαι καινόν τι λέγειν ἀεί· πότερον ἔφη καὶ πᾶσι ὧν ἐποίησασθ οἷον
πᾶσι γραμμάτων, ἐαὶ τις ὀρθῶ πάντε πόσα καὶ ποῖα σώκρατες ἐστὶν, ἄλλα μὲν πρότερον· ἄλλα δὲ νῦν
ἐρεῖ λέγειν, ἢ πᾶσι ἀριθμῶν τοῖς ὀρθῶσιν· ἅπα δ' ἐς πέντε, δέκα ἐστὶν, οὐ πὰ αὐτὰ νῦν ἃ καὶ πρό
τερον ἀποκρίνῃ· πᾶσι μὲν τοῦ ἵππίαν ἔφη ὦ σώκρατες, ὥς περ σύ καὶ ἐγώ· ἀεὶ πὰ αὐτὰ λέγω· πᾶσι μέντοι τοῦ
δικαίου, πάνυ οἱ μανυν ἔχειν δοκεῖν· πρὸς ἃ οὔπε σύ, οὔτ' ἄλλος δύναται ἀντιλέγειν· νὴ τὴν ἥραν

ἀδρώστα

χρηματίζονται

Ηιππίας elenx

ἔφη. μέγα λέγεις ἀγαθὸν δίρρικέναι. ἢ ποιήσονται μὲν οἱ δίκαται δίκας ἀμφιζόμενοι. ποιήσονται δ' οἱ πολῖται πρὸς τὸν δικαίων αὐτοὶ πλέονες καὶ αὐτοὶ κοῦντες καὶ σφαλοῦντες. ποιήσονται δ' ἂν πόλεις διαφερόμεναι πρὸς τῶν δικαίων καὶ πολεμοῦσαι. καὶ ἐγὼ μέν, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀσπαζόμενος φθείρειν σου, πρὸ τοῦ ἀκοῦσαι τηλικοῦτον ἀγαθὸν δίρρικότος. ἀγαθὰ δ' ἔφη, οὐκ ἀκούσῃ, περὶ γ' ἂν οὗτος ἀσφάνην. ὅτι νομίζεις τὸ δίκαιον εἶναι. ἀρκεῖ γὰρ ὅτι τ' ἄλλων καταπελᾶς ὄρωτῶν μὲν ἡ ἐλέγχων πάντας. αὐτὸς δέ, οὐδὲ ἑνὶ θέλων, ὑπέχειν λόγον οὐδὲ γνώμην ἀσφαίνεσθαι πρὸ οὐδενός. τί δὲ ὦ Σώσια ἔφη, οὐκ ἤσθησαι. ὅτι ἐγὼ ἃ δοκεῖμοι δίκαια ἔναι, οὐδὲν ποιοῦμαι ἀσφοβεικνύμενος. καὶ πρὸς δήσοι ἔφη οὗτος ὁ λόγος ἐστίν. ἢ δὲ μὴ λέγω ἔφη, ἀπ' ὄρχου ἀσφοβεικνύμαι, ἢ οὐ δοκεῖ σοι ἀξιοπιστότερον ἢ λόγου τὸ ὄρχον εἶναι. πολὺ γὲ νὴ δί' ἔφη. δίκαια μὲν γὰρ λέγοντες πολλοὶ ἄδικα ποιοῦσι, δίκαια δὲ πράττων οὐδὲ εἷς ἄδικος ἔσται ποτὲ οὐδέποτε. ὥστε ποιῶ μᾶλλον μαρτυροῦντος, ἢ συκοφαντοῦντος, ἢ φίλους ἢ πολίτας ἐξαπατῶντος, ἢ ἄλλοτι ἄδικον πράττοντος; οὐκ ἔγωγ' ἔφη. τὸ δὲ τ' ἀδίκων ἀπέχεσθαι οὐ δίκαιον ἡγῇ; φίλος εἶ ἔφη ὦ Σώκρατες. καὶ νῦν διαφαύγῃ ἐλέγχεων τὸ ἀσφοδείκνυσθαι γνώμην. ὅπη νομίζεις τὸ δίκαιον, οὐ γὰρ ἀ πράττουσι οἱ δίκαιοι ἀπ' ἀ μὴ πράττουσι ταῦτα λέγεις. ἀπ' ὧμην ἔγωγ' ἔφη ὁ Σώκρατες, τὸ μὴ θέλειν ἀδικεῖν, ἱκανὸν δίκαιοσύνης ἐπίδειγμα εἶναι. ἢ δὲ σοὶ μὴ δοκῇ σκέψαι αὖ πρὸς σοὶ μᾶλλον ἀρέσκῃ. φημὶ γὰρ ἐγὼ τὸν νόμον δίκαιον εἶναι. ἆρα τὸ αὖ τὸ λέγεις ὦ Σώκρατες, νόμιμόν τε καὶ δίκαιον ἔναι; ἐγωγ' ἔφη. οὐ γὰρ ἀσθανόμαι σοῦ τοιοῦτον νόμιμον ἢ ποιοῦν δίκαιον λέγεις. νόμους δὲ πόλεως ἔφη γιγνώσκεις; ἔγωγ' ἔφη. κἠπίας τούτους νομίζεις, ἀ οἱ πολῖται ἔφη σῶν θέμενοι, ἅπτ' δεῖ ποιεῖν καὶ ὧν ἀπέχεσθαι εὐφαπτο. οὐκοῦν ἔφη. νόμιμος μὲν ἂν εἴη ὁ κατὰ ταῦτα πολιτευόμενος. ἄνομος δέ, ὁ ταῦτα παραβαίνων. πάνυ μὲν οὖν ἔφη οὐκοῦν καὶ δίκαια μὲν πράττοι, ὁ τούτοις πειθόμενος, ἄδικα δ' ὁ τούτοις ἀπειθῶν. πάνυ μὲν οὖν. οὐκοῦν ὁ μὲν τὰ δίκαια πράττων δίκαιος. ὁ δὲ τὰ ἄδικα ἄδικος ἐστιν ὁ δὲ ἄνομος ἄδικος. καὶ ἰσχύσας. νόμους δ' ἔφη ὦ Σώκρατες, τοὺς ἄπτης ἡγήσαιτο σοφοὺς ἂν πρᾶγμα εἶναι ἢ τὸ πείθεσθαι αὐτοῖς, οὕς τε πολλαχοῦ αὐτοῖς οἱ θέμενοι ἀσπόδικμάσαντες μεταθέντα. καὶ γὰρ πόλεμον ἔφη ὁ Σώκρατης πολλαχοῦ ἀρούμενοι ἢ πόλεις, πάλιν δρήνην ποιοῦντα. καὶ μάλα ἔφη. διάφορον οὖν τί ποιεῖν ἔφη τοὺς τοῖς νόμοις πειθομένους, φαυλίζων, ὅπτε καταλύοιεν οἱ νόμοι, ἢ τοὺς πολεμίους δυπκλοῦντας; δῆλος, ὅπτε γένοιτ' ἂν δρήνη, ἢ καὶ τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις τοὺς πατρίῳ προθύμως βοηθοῦντας μέμφη. μὰ δί' οὐκ ἔγωγ' ἔφη. λυκοῦργον δέ γον λακεδαιμόνιον ἔφη ὁ Σώκρατης καταμεμαθήκας. ὅπου οὐδὲν ἂν διάφορον τῶν ἄλλων πολέων τὴν ἀπάρτην ἐποίησεν, ἢ μὴ τῷ πείθεσθαι τοῖς νόμοις μάλιστα οὓς ἐνεργάσατο αὐτῇ τῶν δρχόντων ἐν τοῖς πολέσιν, οὐκ ἄσθα οἵπνες αὖ τοῖς πολίτας αὐτῷπα τοι ὥστε τοῦ τοῖς νόμοις πείθεσθαι, οὗπι ἀριστί ἴσι. καὶ πολέες ἐν ᾗ μάλιστα οἱ πολῖται τοῖς νόμοις πείθονται ἐν δρήνῃ πᾶριστα διάγ καὶ ἐν πολέμῳ αὖ πόσα τοῖς ἐστιν. ἀγαθὰ μὴν καὶ ὁμόνοιά γε μέγιστόν τε ἀγαθὸν δοκεῖ τοῖς πολεσιν εἶναι, καὶ μεταξὺς ἐν αὐτοῖς, αὖπε γερουσαι. καὶ οἱ ἄριστοι αὖδρες παρακελεύονται τοῖς πολίταις ὁμονοεῖν. καὶ παπα χοῦ ἐν τῇ ἑλλαδὶ νόμος κεῖται, τοὺς πολίτας ὁμνύναι ὁμονοήσειν. καὶ παπα χοῦ ὁμνύουσι γὸν ὅρκον τοῦτον. ὄιμαι δ' ἐγὼ ταῦτα γίγνεσθαι, οὐχ ὅπως τοῖς αὐτοῖς χορεύς κρίγωσιν οἱ πολῖται, οὐδ' ὅπως τοὺς αὐτοὺς αὐλητὰς ἐπαινοῦσιν, οὐδ' ὅπως τοὺς αὐτοὺς ποιητὰς ἀγαπῶνται, οὐδὲ ἵνα τοῖς αὐτοῖς ἥδωνται ἀλλ' ἵνα τοῖς νόμοις πείθωνται, τούτοις γὰρ ἴσχ πολιτ ἐμμενόντων, αἱ πόλεις ἰσχυρόπατά τε καὶ δυσμενέστατα γίγνονται αὖδὲ δόμονοίας, οὔτ' αὖ πόλις οὔ πολιτδυείη, οὔτε οἶκος καλῶς οἰκηθείη. ἰδία δέπως μὲν αὖτῆς ἢ πον ὑπὸ πόλεως ζημιοῖτο, πολὺ πως δ' αὖ μᾶλλον αὖτῆς δυέργετήσειεν, ἢ παρ' οὗ χάριν ἀπολήψεσθαι νομίζει. τῷ δ' αὖτῆς βούλοιτο μᾶλλον φίλος εἶναι ἢ τῷ τοιούτῳ, ἢ τῷ ἢ πον ἐχθρὸς, τῷ δ' αὖτῆς ἢ πον πολεμήσειεν, ἢ ᾧ αὖ μᾶλλον μὲν φίλος ἔναι βούλοιτο, ἥκιστα δ' ἐχθρὸς καὶ ᾧ πλεῖστοι μὲν φίλοι καὶ σύμμαχοι βούλοιντο ἔναι. ἐλάχιστοι δ' ἐχθροί, καὶ πολέμοι. ἐγὼ μὲν οὖν ὡς ἴσασία τὸ αὖτὸ δεῖκνυμι νόμιμόν τε καὶ δίκαιον εἶναι. σὺ δ' ἢ ταῦταπα γιγνώσκεις. δίδασκε. καὶ ὁ Σώκρατης, ἀλλὰ μὰ γὸν δία ἔφη ὦ Σώκρατες, οὐμοὶ δοκῶ ταῦταπα γιγνώσκειν, ὅτις εἴρηκας πρὸ τοῦ δίκαιόν. ἀγνοήσους δ' ἔπαγε ἆρα ὡς ἴσασία νόμους; πόθεν γ' ἐν πάσῃ ἔφη χώρᾳ κατὰ τὰπα νομιζόμενους. ἔχοις ἂν οὖν δεῖν ἔφη, ὅπτοι αὖθρωποι αὐτοὺς ἔθεντο. καὶ πῶς ἂν ἔφη, οἵγε οὔτε σὺ ἐπείσθης ἃ πάντες αὖ δυνήσεσθε, οὔτε ὁμόφωνοί γέ τινας οἶσθ ἔφη νομίζεις τὰ δίκαια εἶναι τοὺς νόμους τούτους. ἐγὼ μὲν ἔφη θεοὺς οἶμαι τοὺς νόμους τούτους, τοῖς αὖθρώποις θεῖναι, καὶ γὰρ παρὰ πάσι αὖθρώποις, πρῶτον νομίζεται θεοὺς σέβειν. οὐκοῦν καὶ γονέας τιμᾶν, πάντα χοῦ νομίζεται. καὶ τοῦτο ἔφη. οὐκοῦν καὶ μὴ τὰ γονέας πάσι μίγνυσθαι μήτε παῖδας γονᾶσθαι. οὐκ ἔτι μοι δοκεῖ ἔφη ὦ Σώκρατες, οὗτος θεοῦ νόμος εἶναι. τί δ' ἔφη, ὅπ ἀσθαίνομαι τινας ἔφη παραβαίνοντας αὐτόν. καὶ γὰρ ἄλλα πολλὰ ἔφη παρανομοῦσιν. ἀλλ' οὖν δίκην γέτοι δίδόασιν οἱ παραβαίνοντες τοὺς ὑπὸ τῶν θεῶν κειμένους νόμους, ἢν οὐδ' ἐνὶ πρόπᾳ δύνασθον αὖθρώπῳ διαφυγεῖν,

Lycurgus

γεῖν, ὥς ποτ τοὺς ὑπ' αὖθρώπων κειμένους νόμους ἔνιοι παραβαίνοντες διαφεύγουσι τὰς δίκην δεδόναι. οἱ μὲν λανθάνοντες, οἱ δὲ βιαζόμενοι. καὶ ποίαν ἔφη δίκην ὦ Σώκρατες, οὐ δύνανται διαφεύγειν. χειρίστην ποτὲ καὶ πάσῃ ζημιουμένην. τὴν μεγίστην νὴ δί' ἔφη. τί γὰρ αὖ μεῖζον κάθοιεν, αὖ βρωποι τεκμαιρόμενοι τοῦ κακῶς τεκμαίρεσθαι. πῶς οὖν ἔφη κακῶς οὔπω τεκμαιροῦνται οὓς πουδὲν κωλύει ἀγαθοὺς αὐτοὺς ὄντας ἐξ ἀγαθῶν πάντα ποιεῖσθαι. ὅτι νὴ δί' ἔφη οὐ μόνον ἀγαθοὺς δεῖ τοὺς ἐξ ἀλλήλων πάντα ποιουμένους εἶναι. ἀλλὰ καὶ ἀκμάζοντας τοῖς σώμασιν. ἢ δοκεῖ σοι ὁμοῖα τὰ ἀπέρματα εἶναι. τὰ τῶν ἀκμαζόντων, ἢ ἧσσον σπερματικὰ τῶν ἀλλὰ μὰ δί' ἔφη. οὐκ ἔγωγ' ἔφη. οὐκοῦν καὶ ὁμοῖα εἶναι πρέπει σῶν ἔφη βελτίω. δηλονότι τὰ ἧσσον ἀκμαζόντων. τὰ ἧσσον μὴ ἀκμαζόντων ἆρα οὐ παντάπασιν. οὐκ ἔγωγ' ἔφη. οὐκοῦν οὔτε πάντα ποιεῖσθαι. οὐ γὰρ οἷόν τε ἔφη. οὐκοῦν οἵτε πάντα ποιοῦμενοι. ὡς οὐ δεῖ πάντα ποιοῦντα ἐμοιγε δοκεῖ ἔφη. πίνες οἷόν ἄλλοι ἔφη κακῶς πάντα ποιοῦντο. εἶγε μὴ οὖτοι. ὁμωνωμονῶ σοι ἔφη καὶ τοῦτο. τί δὲ γοὺς οὖ ποιοῦντας αὐτὰ ὑπεργετεῖν. οὐ πάντα χοῦ νόμιμόν ἐστιν; νόμιμον ἔφη. παραβαίνεται δὲ καὶ τοῦτο οὐκοῦν καὶ οἱ τοῦτο παραβαίνοντες, δίκην δίδόασι φίλων μὲν ἀγαθῶν ὄρφανοι γιγνόμενοι. τοὺς δὲ μισοῦντας ἑαυτοὺς αὖαγκαζόμενοι διώκειν. ἢ οὐχ οἱ μὲν οὖ ποιοῦντες τοὺς χωλοὺς ἑαυτοῖς, ἀγαθοὶ φίλοι φάνται. οἱ δὲ μὴ αὖτυπερ γετοῦντες τοὺς τοιούτους, διὰ μὲν ἀχαριστίαν, μισοῦνται ὑπ' αὖτῶν. διὰ δὲ γὸ μάλιστα λυσιπλεῖν τοῖς τοιούτοις χρῆσθαι, τοὺς μάλιστα διώκουσι. νὴ γὸν δία ὦ Σώκρατες ἔφη, θεοῖς ταῦτα πάντα ἔοικε. γὸ γὰρ τοὺς νόμους αὐτοὺς τοῖς παραβαίνουσι, πᾶς πιμωρίας ἔχειν, βελτίονος, ἢ κατ' αὖθρωπον, νομοθέτου δοκεῖ μοι εἶναι. πότερον οὖν ἴσασία, τοὺς θεοὺς ἡγῇ τὰ δίκαια νομοθετεῖν, ἢ ἄλλα ἴσθ δικαίων. οὐκ ἄλλα μὰ δί' ἔφη. σχολῇ γὰρ αὖ ἄλλος γέτις τὰ δίκαια νομοθετήσειεν ἢ μὴ θεός. καὶ τοῖς θεοῖς ἆρα, ὦ Ἴσασία γὸ αὐτὸ, δίκαιόν τε καὶ νόμιμον εἶναι ἀρέσκει. πιστὰ λέγων τε καὶ πράττων. δικαιότερους ἐποίει τοὺς πλησιάζοντας. ὡς δὲ καὶ πρακτικωτέρους ἐποίει τοὺς σῶνόντας ἑαυτῷ. νῦν αὖ τοῦτο λέζω. νομίζων γὰρ, ἐγκράτειαν ὑπάρχειν ἀγαθὸν εἶναι, τῷ μέλλοντι καλόν τι πράζειν. πρῶτον μὲν αὐτὸς φανερὸς ἦν τοῖς σῶνοῦσιν ἡσκηκώς, αὐτὸν μάλιστα πάντων αὐθρώπων. ἔπειτα διαλεγόμενος, προετρέπετο, πάντων μάλιστα τοὺς σῶνόντας πρὸς ἐγκράτειαν. ἀεὶ μὲν οὖν ἴσθ πρὸς ἀρετὴν χρώμενον. αὐτόν τε διετέλει μεμνήμενος, καὶ τοὺς σῶνοντας πάντας ὑπομιμνήσκων. οἷόπερ δ' ἐστὶ καὶ πρὸς εὐθυδικίαν πρὸ ἐγκρατείας πιαίδε διαλεχείνται. ἆπε μοι ἔφη ὦ εὐθύδημε. ἆρα καλὸν καὶ μεγαλεῖον, νομίζεις εἶναι. καὶ αὐδρί, καὶ πόλει κτῆμα, ἐλευθερίᾳ (Euthydem) αι, ὡς οἷόντέ γε; μάλιστα ἔφη. ὅς πις οὖν ἄρχεται ὑπὸ διὰ τοῦ σώματος ἡδονῶν. καὶ διὰ ταύτας μὴ δύναται πράττειν τὰ βέλτιστα, νομίζεις τοῦτον ἐλεύθερον εἶναι; ἥκιστα ἔφη. ἴσως γὰρ ἐλεύθερον φαίνεται σοι τὸ πράττειν τὰ βέλτιστα. εἶπα γὸ ἔχειν τοὺς κωλύοντας τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, αὐελεύθερον νομίζεις; παντάπασί γε ἔφη. παντάπασι ἆρα σοι δοκοῦσιν οἱ ἀκρατεῖς. αὐελεύθεροι εἶναι; νὴ γὸν δί' ἔκόπως. πότερον δέσοι δοκοῦσιν οἱ ἀκρατεῖς κωλύεσθαι μόνον τὰ κάλιστα πράττειν, ἢ καὶ αἷα καζεσθαι πάσχειτα ποιεῖν οὐδὲν ἧττον ἔμοιγ' ἔφη. δοκοῦσι τοῦτα αὖαγκαζεσθαι, ἢ ἐκεῖνα κωλύεσθαι. ποίους δέπινας διαστάς ἠγῇ, πῶς τὰ μὲν πάρτα κωλύοντας, τὰ δὲ κάκιστα αὖαγκάζοντας. ὡς δύναγὸν νη δί' ἔφη κακίστους. δουλείαν δὲ ποίαν κακίστην νομίζεις εἶναι. ἐγὼ μὲν ἔφη. τὴν παρὰ τοῖς κακίστοις διαστάς τὴν κακίστην ἆρα δουλείαν οἱ ἀκρατεῖς δουλεύουσιν; ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη. σοφίαν δὲ γὸ μέγιστον ἀγαθὸν, οὐδοκεῖ σοι ἀπειργουσι Ἴσθ αὐθρώπων ἢ ἀκρασία, ἃς πουναντίον αὖτοῖς ἐμβαλεῖν; ἢ οὐδοκεῖ σοι προσέχειν τι τοῖς ὠφελοῦσι καὶ καταμαθήσειν αὐτὰ κωλύειν. ἀφίλκουσα πάντα ἡδέα. καὶ πολλαχοῦ ἀθαυμοσθοῦ, τῶν ἀγαθῶν τε, καὶ Ἴσθ κακῶν, ἐκπλήξασα, ποιεῖ γὸ χεῖρον αὖτὸ τοῦ βελτίονος αἱρεῖσθαι γίγνεται τοῦτ ἔφη. σωφροσύνη δὲ ὦ εὐθύδημε, πῆι αὖ φαίνεται ἢ πον, ἢ τῷ ἀκρατεῖ προσήκειν, αὐτὰ γὰρ δὴ τὰ ἐναντία, σωφροσύνης καὶ ἀκρασίας, ὄρᾳ ἐστίν. ὁμολογῶ καὶ τοῦτ ἔφη τοῦδ' ἀμελεῖσθαι ὧν προσήκει, οἴει τι λυπηρότερον ἀκρασίας εἶναι; οὔκουν ἔγωγ' ἔφη. τοῦ δὲ αὖτὶ τῶν ὠφελούντων τὰ βλαπτόντα προαιρεῖσθαι ποιοῦντος. καὶ τούτων μὲν ἐπιμελεῖσθαι. ἐκείνων δὲ ἀμελεῖν πείθοντος, καὶ τοῖς σωφρονοῦσι τὰ ἐναντία ποιεῖν αὖαγκάζοντος οἴει τι αὐθρώπῳ κάκιον εἶναι, οὐδὲν ἔφη. οὐκοῦν τὴν ἐγκράτειαν Ἴσθ ἐναντίων, ἢ τὴν ἀκράσιαν. ἦκος τοῖς αὐθρώποις αὖτιον εἶναι. πάνυ μὲν οὖν ἔφη. οὐκοῦν καὶ τὸ Ἴσθ ἐναντίων τὸ αὖτιον εἰκὸς ἄριστον εἶναι; ἦκος γὰρ ἔφη. ἔοικεν ἄρ' ἔφη ὦ εὐθύδημε, ἄριστον αὐθρώπῳ. ἢ ἐγκράτια εἶναι. εἰκότως γὰρ ἔφη ὦ Σώκρατες. ἐκεῖνο δὲ ὦ εὐθύδημε ἤδη πώποτε, ἐνεθυμήθης. ποῖον ἔφη; ὅτι καὶ ἆπ πὰ ἡδέα, ἐφ' ἅπερ μόνα δοκεῖ ἢ ἀκρασία τοὺς αὐθρώπους ἄγειν, αὐτὴ μὲν οὐ δύναται ἄγειν. ἢ δ' ἐγκράτεια πάντ Ἴσθ μάλιστα, ἢ δέσθαι ποιεῖ. πῶς ἔφη. ὥς περ ἢ μὲν ἀκρασία οὐκ ἐῶσα καρτερεῖν, οὔτε λιμὸν, οὔτε δίψαν οὔτε ἀφροδισίων ἆπεθυμίαν. οὔτε ἀγρυπνίαν δι' ὧν μόνον ἐστὶν, ἡδέως μὲν φαγεῖν τε καὶ πιεῖν, καὶ ἀφροδισιάσαι, ἡδέως δ' ἀναπαύσασθαί τε καὶ κοιμηθῆναι

διαλέγεσθαι πόθεν ἄρξομαι

τοῦ δικαίου

καὶ πῶς μείναντας καὶ ἀναχωμώνους, ἕως αὖ ταῦτα ὡς ἔνι ἥδιστα γένηται, κωλύει τοὺς ἀναγκαιοτάτοις τε καὶ οἴοις ἐχεστάτοις ἀξιολόγοις ἥδεσθαι· ἢ δ' ἐγκράτεια μόνη ποιοῦσα, καρτερεῖν τὰ δεήματα, μόνη καὶ ἥδεσθαι ποιεῖ· ἀξίως μνήμης, ἆρ' οὖν τοὺς δεομένους ἀνταπαιτοῦσιν ἔφη ἀληθῆ λέγεις· ἀλλὰ μὴν τοῦ μαθεῖν τι καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ τοῦ ἀμελεῖσθαι καὶ ἕως τοιούτων πόνος, δι' ὧν αὖτις ἡ τοῦ ἑαυτοῦ σῶμα καλῶς διοικήσεν, καὶ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, καλῶς οἰκονομήσειεν· καὶ φίλοις καὶ πολὺ ὠφέλιμος γένοιτο, καὶ ἐχθροὺς κρατήσειεν, ἀφ' ὧν οὐ μόνον ὠφέλειαι, ἀλλὰ καὶ ἡδοναὶ μέγισται γίγνονται· οἱ μὲν γὰρ ἐγκρατεῖς ἀπολαύουσι πρὸ πολλοῦ τὰ ἡδέα, οἱ δ' ἀκρατεῖς οὐδέποτε μετέχουσι τῶν ἡδέων. ἦ δ' ὅς, ἐγὼ τοιούτων πρόσκειμαι ἔχειν τοιαῦτα δ' ἔστι ταῦτα πρᾶττειν καὶ χορηγῶν ταῦτα παρέχειν τῷ σώματι δάζειν, πῶς γὰρ ἐγγυτάτω τῶν ἡδονῶν· καὶ ὁ Δύβδυδημος· δοκεῖς μοι ἔφη ὦ Σώκρατες λέγειν, ὡς αὐδρεῖ ἥττονι τῶν διὰ τοῦ σώματος ἡδονῶν πάσαις, οὐδεμιᾶς ἀρετῆς προσκεῖσθαι· τίνι γὰρ διαφέρει ἔφη ὦ Δύβδυδημε, ἀνθρώπος ἀκρατὴς, ὑφ' ἡμίονου τοῦ ἀμαθεστάτου· ὅστις γε τὰ μὲν κράτιστα μὴ σκοπεῖ· τὰ ἥδιστα δ' ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖ ποιεῖν, τί αὖ διαφέρει τῶν ἀφρονεστάτων βοσκημάτων, ἀνὰ, τοῖς ἐγκρατοῖ μόνοις ἐξεστι σκοπεῖν τὰ κράτιστα ἴσως πραγμάτων, καὶ ὄργω καὶ λόγω διαλέγοντας, καὶ τὰ γένη τὰ μὲν ἀγαθὰ προαιρεῖσθαι, τῶν δὲ κακῶν ἀπέχεσθαι· καὶ οὕτους ἔφη ἀρίστους τε καὶ δυδαιμονεστάτους ἀνδρας γίγνεσθαι· καὶ διαλέγεσθαι δυνατωτάτους ἔφη δὲ καὶ τὸ διαλέγεσθαι ὀνομαθῆναι, ἐκ τοῦ σωιόντας κοινῇ βουλεύεσθαι διαλέγοντας, καπὰ γένη τὰ πράγματα· δεῖν οὖν πειρᾶσθαι, ὅπως μάλιστα πρὸς τοῦτο ἑαυτὸν ἕτοιμον παρασκευάζειν· καὶ τοῦτο μάλιστα ἂν μελεῖσθαι, ἐκ τούτου γίνεσθαι ἀνδρας ἀρίστους τε καὶ ἱκανωτάτους καὶ διαλεκτικωτάτους· ὡς δὲ καὶ διαλεκτικωτέρους ἐρεῖ τοὺς σωιόντας, ἀφράσομαι καὶ τοῦτο λέγων· σωκράτης γὰρ τοὺς μὲν ἀδόκητας ἐποίει ἀπορεῖν, ὅτι ἴσον ὄντων, ἐγόμιζε καὶ τοῖς ἄλλοις αὖ ἐξηγεῖσθαι δύνασθαι· τοὺς δὲ μὴ ἀδόκητας, οὐδὲν ἔφη θαυμαστὸν ἐποίει· ὅτι καὶ τοὺς τε σφάλλεσθαι, καὶ ἄλλοις σφάλλειν ὧν ἕνεκα σκοπῶν, οἷον τοῖς σώοσι πέφυκεν εἶναι τῶν ὄντων, οὐδέποτε ἔλεγε· πάντα μὲν οἷόν τε διορίζεσθαι, ἐν ὅσοις δὲ γε πρόσεστι τῆς σκέψεως ἁμάρτημα, τοῦτο λέγω· πρῶτον δὲ περὶ αὐτοῦ τοῦ Δύβδυδήμε σκοπῶμεν· ἆρ' οἶσθα ὦ Δύβδυδημε τοῖς ὀνομάζεις δύσβουλον εἶναι· καὶ ὃς καλλιστον, νὴ Δί' ἔφη· ἔχεις οἷον λέγειν ὁποῖός τίς ὁ δύσβουλός ἐστιν; ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ἔφη· ὁ τοὺς θεοὺς ἁμαρτάνειν ἐξεστι δὲ ὄν αὖτις βούλεται πρότερον τοὺς θεοὺς πάντας; οὐκ ἄρα νόμοι εἰσὶ καθ' οὓς δεῖ τοῦτο ποιεῖν· οὐκοῦν ὁ τοὺς νόμους τοὺς τοιοῦτους δεῖν αὖ δεῖ τοὺς θεοὺς τιμᾶν; οἶμαι ἔγωγ' ἔφη· ἆρ' οἶσθ' ὁ δῶς τοὺς θεοὺς τιμᾶν· οὐκ ἄλλως οἴεται δεῖν τοῦτο ποιεῖν, ἢ ὡς ὅσθ'. οὐ γὰρ οἶσθ ἔφη· ἄλλως δ' ἔτι θεοὺς τιμᾶ, ἢ ὡς οἴεται δεῖν· οὐκ οἶμαι ἔφη· ὁ ἄρα τὰ πρῶ τοῖς θεοὺς νόμιμα ἡδῶς, νομίμως τοὺς θεοὺς τιμᾶν· ναὶ μὰ Δί' ἔφη· ὡς γὰρ οὖ· ὁ δ' ἔγε ὡς δεῖ τιμᾶν δύσβουλός ἐστι; ναὶ μὲν οἶμαι ἔφη· ὁ ἄρα πρῶ τοὺς θεοὺς νόμιμα ἡδῶς, ὀρθῶς αὖ τιμᾶν δύσβουλος ὡρισμένος εἶη· ἐμοὶ γοῦν ἔφη δοκεῖ· αὐθρώποις τε ἄρα ἔξεστιν, ὃν αὖτις πρόσον βούλεται χρῆσθαι· οὐκ ἀλλὰ καὶ πρῶ τούτοις ὁ ἡδῶς ἃ ἐστι· νόμιμα καθα δεῖ ποιεῖ πρὸς ἀλλήλους χρῆσθαι, νόμιμος αὖ εἶη· οὐκοῦν οἱ κατὰ ταῦτα χρώμενοι, ἄγιλοις ὡς δεῖ χρῶνται; πῶς γὰρ οὔ· οὐκοῦν οἵτε ὡς δεῖ χρώμενοι, καλῶς χρῶνται· ναὶ μὲν οἶμαι ἔφη· οὐκοῦν οἵτε τοῖς αὐθρώποις καλῶς χρώμενοι, καλῶς πράττουσι ταῦθρώπεια πράγματα; ἦ κόσ γ' ἔφη· οὐκοῦν οἱ τοῖς γόμοις πειθόμενοι δίκαια οὗτοι ποιοῦσι; ναὶ μὲν οἶμαι ἔφη· δίκαια δὲ ὅσα ἔφη ὅσοι α καλεῖται; ἃ οἱ νόμοι κελεύουσιν· οἱ ἄρα ποιοῦντες ἃ οἱ νόμοι κελεύουσι, δίκαιά τε ποιοῦσι, καὶ ἃ δεῖ· πάνυ γε οὖ· οὐκοῦν οἵγε τὰ δίκαια ποιοῦντες, δίκαιοί ἐσι; οἶμαι ἔγωγ' ἔφη· οἴει οὖν τινας πειθεσθαι τοῖς νόμοις, μὴ ἱκανὰς οἱ νόμοι κελεύουσι; οὐκ ἔγωγ' ἔφη· ἱκανὰς δὲ ἃ δεῖ ποιεῖν, οἴει τινὰς οἴεσθαι δεῖν μὴ ποιεῖν ταῦτα. οὐκ οἶομαι ἔφη· οἶδας δὲ τινας ἄλλα ποιοῦντας, ἃ οἴονται δεῖν; οὐκ ἔγωγ' ἔφη· οἱ ἄρα τὰ πρῶ ἀνθρώπους νόμιμα ἡδῶς, τὰ δίκαια ποιοῦσι; πάνυ μὲν οὖν ἔφη· οὐκοῦν οἵγε τὰ δίκαια ποιοῦντες, δίκαιοί ἐσι· πάνυ γε ἄλλοι ἔφη· ὀρθῶς αὖ τε ὁρίζοι μεθα, ὁρίζόμενοι δίκαιους εἶναι, τοὺς ἡδῶς, τὰ πρῶ ἀνθρώπους νόμιμα· ἐμοιγε δοκεῖ ἔφη· σοφίαν δὲ τί ὦ Φησαμθη εἶναι, ἡ τοῦ μοι· τοῦτ' ἐρεῖ τοῖς σοφοί; ἃ ἐπίστανται σοφοί· ἃ ἐπίστανται δῆλον ὅτι ἔφη· ὡς γὰρ αὖτις ἄγε μὴ ἐπίστατο τοῦτα σοφὸς εἴη· ἆρ' οὖν οἱ σοφοὶ ταῦτ' ἦμις σοφοί ἐσιν; πάνυ γ' ἔφη· ἄλλο τις αὖ εἴη σοφός, εἴγε μὴ ταῦτ' ἦμι· ἄλλο δέ τι σοφίαν οἶδ εἶναι, ἢ ὧ σοφοί ἐσιν; οὐκ ἔγωγε· ταῦτ' ἦμι ἄρα σοφία ἐστίν; ἐμοιγε δοκεῖ· ἆρ' οὖν δοκεῖ σοι αὐθρώπῳ δυνατὸν εἶναι, τὰ ὄντα πάντα ἐπίστασθαι; οὐδὲ μὰ Δί' ἐμοιγε πολλοστὸν μόριον οὐ τοῦτ· πάνυ μὲν ἄρα σοφὸν, οὐχ οἷόν τε αὐθρώπον εἶναι· μὰ Δί' οὐ δῆτα ἔφη· ὁ ἄρα ἐπίστατο ἕκαστος, τοῦτο καὶ σοφός ἐστιν; ἐμοιγε δοκεῖ· ἆρ' οὖν ὦ Δύβδυδημε καὶ Ταὐγαθὸν οὕτω ξυντείνει; πῶς ἔφη· δοκεῖ σοι τὸ αὖ πᾶσιν ὠφέλιμον εἶναι; οὐκ ἐμοιγε· τί δὲ τὸ ἄλλῳ βλαβερὸν εἶναι; καὶ μάλα ἔφη· ἄλλο δ' αὖτι φαίης ἀγαθὸν εἶναι, ἢ τὸ ὠφέλιμον· οὐκ ἔγωγ' ἔφη· τὸ ἄρα ὠφέλιμον ἀγαθὸν ἐστιν, ὅτῳ αὖ ὠφέλιμον ᾖ; ὁ

κεῖ μοι ἔφη· τὸ δὲ καλὸν ἔχομεν αὖπως ἄλλως ἢ πρὸς πρᾶτα καλὸν ὄν· μὰ δί' οὐκ ἔγωγ' ἔφη· ἆρ' οὖν πρὸς ὃ αὖ ἕκαστον χρῆσθαι ἁρμόττει ἢ, πρὸς τοῦτο ἕκαστον καλῶς ἔχει χρῆσθαι; πάνυ μὲν οὖν ἔφη· καλὸν δὲ πρὸς ἄλλο τί ἐστιν ἕκαστον, ἢ πρὸς ὃ ἕκαστον καλῶς ἔχει χρῆσθαι· οὐδὲ πρὸς ἓν ἄλλο ἔφη· τὸ χρήσιμον ἄρα καλόν ἐστι, πρὸς ὅ αὖ ἢ χρήσιμον; ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη· αὖθρεῖαι ὦ Δύβδυδημε ἆρα ἴσον καλὸν νομίζῃς εἶναι· καλλιστον μὲν οὖν ἔγωγ' ἔφη· χρήσιμον ἆρα οὐ πρὸς τὰ ἐλάχιστα νομίζῃς τὴν αὐδρεῖαν; μὰ δί' ἔφη· πρὸς τὰ μέγιστα μὲν οὖν· ἆρ' οὖν δοκεῖ σοι πρὸς τὰ δεινὰ τε καὶ θαυμικίνδυνα χρήσιμον εἶναι τὸ ἀγνοεῖν αὖτα; πάνυ γ' ἔφη· οἱ ἄρα μὴ φοβούμενοι τὰ τοιαῦτα διὰ τὸ μὴ δεδεῖναι τί ἐστιν, οὐκ αὐδρεῖοι δοκοῦσι; νὴ δί' ἔφη· πολλοὶ γὰρ αὖ οὕτως, ἴσον τε μαινομένων καὶ τῶν δεινῶν αὐδρεῖοι δεῖν· τί δέ, οἱ καὶ τὰ μὴ δεινὰ δεδοικότες; ἔστιν ἡ δ' ἔφη· πολλοὶ γὰρ αὖ οὕτως, ἴσον τε μαινομένων καὶ τῶν δεινῶν αὐδρεῖοι δεῖν· τί δέ, οἱ καὶ τὰ μὴ δεινὰ δεδοικότες; ἔστιν ἡ δ' ἔφη· πολλοὶ γὰρ αὖ οὕτως, ἴσον τε μαινομένοις καὶ τοῖς δεινοῖς

De Mathematicis socratis sententia

τοῦ τε καταρίθμεσθαι, ἰσχυρῶς ἀπέτρεπεν· ὠφέλειαν μὲν γὰρ οὐδεμίαν· οὐδ' ἐν τούτοις ἔφη ὁρᾶν, καίτοι οὐδὲ τούτων γε αὐτὸς ἦν ἔφη δὲ καὶ τοῦτα ἱκανὰ εἶναι καταρίθμεν αὐθρώπου βίον καὶ πολλῶν καὶ ὠφελίμων ἀσυκοφαντήτων· ὅλως δὲ τῶν οὐρανίων ἢ ἕκαστα ὁ θεὸς μηχανᾶται, φροντιστὴν γίγνεσθαι ἀπέτρεπεν· οὔτε γὰρ δῆλα ἀνθρώποις αὐτὰ ἐνόμιζεν εἶναι, οὔτε χαρίζεσθαι θεοῖς ἀνήγετο τὸν ζητοῦντα, ἃ ἐκεῖνοι σαφηνίσαι, οὐκ ἐβουλήθησαν, καὶ δυσβουλίαν δ' αὖ ἔφη, καὶ παραφροσύνην τὸν τοῦτα μεριμνῶντα, οὐδὲν ἧττον, ἢ ἀναξαγόρας παρεφρόνησεν, ὁ μέγιστον φρονήσας ἅπασι τῷ τὰς τῶν θεῶν μηχανὰς ἐξηγεῖσθαι· ἐκεῖνος γὰρ λέγων μὲν τὸν αὐτὸν εἶναι πῦρ καὶ ἥλιον, ἠγνόει, ὡς τὸ μὲν πῦρ οἱ ἄνθρωποι ῥᾳδίως καθορῶσιν, ἃς δὲ τὸν ἥλιον οὐ δύνανται ἀτενὲς βλέπειν· καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ ἡλίου καταλαμπόμενοι, τὰ χρώματα μελανίστερα ἔχουσιν, ὑπὸ δὲ τοῦ πυρὸς, οὐκ ἠγνόει δέ, ὅτι κατὰ τὴν ἑκάστης γῆς φυομένων· αὐτὸν μὲν ἥλιον αὐγῆς, οὐδὲν δύνασθαι καλῶς ἀπέχεσθαι· ὑπὸ τοῦ πυρὸς θερμαινόμενα πάντα ἀπολλύναι· φάσκων δὲ τὸν ἥλιον λίθον διάπυρον εἶναι καὶ τοῦτο ἠγνόει, ὅτι λίθος μὲν ἐν πυρὶ οὐ, οὔτε λάμπει, οὔτε πολὺν χρόνον ἀντέχει· ὁ δὲ ἥλιος τὸν αὐτὸν χρόνον, καὶ τῶν λαμπρῶν πρὸς ὧν διαμένει· ἐκείνους δὲ καὶ λογισμοὺς μανθάνειν· καὶ τοὺς τῶν δεομένοις τοῖς ἄλλοις ἐκέλευε φυλάττεσθαι τὴν μαθησιν πρᾶγματείαν· μέχρι δὲ τοῦ ὠφελίμου πάντα καὶ αὐτὸς συνεσκόπει· καὶ σὺν διέξοδοι τοῖς συνοῦσι· προετρέπετο δὲ σφόδρα, καὶ ὑγιείας ἀμελεῖσθαι τοὺς σώζοντας, παραπλησίως τῶν ἀδόντων μανθάνοντας, ὅτι ἐνδέχοιτο καὶ ἑαυτῷ ἕκαστον προσέχοντα, διὰ παντὸς τοῦ βίου τὴν ῥώμην, ἢ τὴν σώμα ἢ ποῖος ποῦος συμφέροι αὐτῷ καὶ πῶς τούτοις χρώμενος ὑγιὴς ἔσοιτο πάντα διάγοι· τοῦ γὰρ οὕτως προσέχοντος ἑαυτῷ, ἔφη ἐν εἶναι δύρειν ἰατρὸν, τὸν πρὸς ὑγίειαν συμφέρον αὐτῷ μᾶλλον διαγιγνώσκοντα, ἑαυτοῦ· ἢ δ' ἐπὶ μᾶλλον, ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν ὠφελεῖσθαι βούλοιτο, σὺν εβούλοιτο μαντικῆς ἅπτεσθαι· τὸν γὰρ δόντα δαίμονα τοῖς ἀνθρώποις πρὶν τῶν πραγμάτων σημαίνουσιν, οὐδένα τρόπον ἔφη γίγνεσθαι συμβουλὴν θεῶν, ἢ δ' ἐπὶ ὅτι φάσκοντος αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον ἑαυτῷ προσημαίνειν ἅττα δέοι· καὶ ἃ μὴ δέοι ποιεῖν, ὑπὸ τῶν δικαστῶν καταγνῶναι βασάνους, οἴεται αὐτὸν ἐλέγχεσθαι πρὸς τοῦ δαιμονίου φθονούμενον, ἐννοησάτω, πρῶτον μὲν, ὅτι οὕτως ἄδηλα τοῦτο πρᾶγμα ἀνθρώποις ἐστὶν, ὥστε ἕκαστα μὴ τότε, οὐκ αὖ πολλῶ ὑστερον πεπλουτηκὼς τὸν βίον, εἴπατ ὅπ τὸ μὲν ἀχθενόμενον τοῦ βίου, καὶ ἐν ᾧ ζῶντες τὴν διανοιαν μειοῦνται ἀτελεστὸν· αὐτὸ δὲ τοῦτο τῆς ψυχῆς τὴν ῥώμην ἅπτεσθαι μενος, οὐκλάσαι προσκέπτεται· τήν τε δίκην ζῶντων ἀνθρώπων ἀληθέστατα, καὶ ἐλευθεριώτατα· καὶ δικαιότατα ἥδεσθαι καὶ τὴν καταγνωσιν τοῦ θανάτου, ῥᾳδίατα, καὶ αὖθις δέ ἐστατα ἐνέγκας· ὁμολογεῖται γῆ, οὐδένα πω τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων καλλιον θανάτον ἐνεγκεῖν· ἀνάγκη μὲν γὰρ γενέσθαι τῷ μὴ τὴν κρίσιν τριακοστὴν ἡμέρας βιῶναι· διὰ τὸ δίκλια μὲν ἐκείνου τοῦ μηνὸς εἶναι τὸν δὲ νόμον μηδένα ἐᾶν, ἀποθνήσκειν ἕως αὖ ἡ θεωρία ἐκ δήλου ἐπανέλθη· καὶ τὸν χρόνον τοῦτον ἅπασι σαφεῖς φανερὸς ἐγένετο, οὐδὲν ἀλλοιότερον διαβιούς, ἢ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον· καίτοι τὸν ἔμπροσθέν γε πάντων ἀνθρώπων μάλιστα ἐθαυμάζετο, ὥστε τῷ δύθυμος καὶ δύκολος ζῆν· καὶ πῶς αὖτις καλλιον ἢ οὕτως ἀποθανοῖ· ἢ ποῖος αὖ ἐπὶ θανάτῳ καλλίων, ἢ ὃν αὖ καλλιστά τις ἀποθανοῖ· ποῖος δ' αὖ γένοιτο θανάτος δυθυμονέστατος τοῦ καλλίστου, ἢ ποῖος θεοφιλέστερος τοῦ δυθυμονεστάτου; λέγω δὲ καὶ ἃ ἑρμογένους τοῦ Ἱππονίκου ἤκουσα πρὸς αὐτοῦ· ἔφη γὰρ ἤδη μέλητῳ γεγραμμένου αὐτὸν τὴν γραφὴν, αὐτὸς ἀκούων αὐτοῦ, πάντα μᾶλλον ἢ πρὸς τῆς δίκης διαλεγόμενον, λέγειν αὐτῷ ὡς χρὴ σκοπεῖν, ὅπ ἀπολογήσηται· τὸν δὲ, τὸ μὲν πρῶτον ἀπεῖν, οὐ γὰρ δῆλον εἶναι, ὅπως, ἀπεῖν αὐτὸν, ὅπ οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν οἱ τοῦτο μελετῶντες διαβεβιωκέναι ἐπεὶ δὲ αὖτὸν ἤρετο, ὅπως, ἀπεῖν αὐτὸν, ὅπ οὐδὲν ἄλλο ποιῶν διατετέλεκεν, ἢ διασκοπῶν μὲν τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα πράττων δὲ τὰ δίκαια, καὶ τὸν ἀδίκως ἀπολλύμενον ἀκούσας, ἢ πρὸ τῆς δίκης ἀπολλύμενον, νομίζοι καλλίστην μελέτην, ἀπολογίας εἶναι αὐτὸς πάλιν ἀπεῖν, οὐχ ὁρᾶς ὦ Σώκρατες, ὅπ οἱ ἀθῶνησι δίκαται, πολλοὺς μὲν ἤδη μηδὲν ἀδικοῦντας, λόγω ἀχθέντες ἀπέφυγον· πολλοὺς δὲ ἀδικοῦντας ἀπέλυσαν· ἀλλὰ νὴ τὸν διὰ φάσκων αὐτὸν ὦ ὄρμογένες, ἤδη μου ἅπτεσθαι φροντίσαι τῆς πρὸς τοὺς δικαστὰς ἀπολογίας, ἵνα πιθανὸν ἀπολογίον· καὶ αὐτὸς ἀπεῖν, θαυμαστὰ λέγεις· τὸν δὲ θαυμάζεις φάναι; ἢ τῷ θεῷ δοκεῖ βέλτιον εἶναι ἐμὲ πεπλουτηκότα τὸν βίον ἤδη· οὐκ οἶσθ' ὅτι μὲν τοῦδε τοῦ χρόνου, ἐγὼ οὐδενὶ ἀνθρώπων ὑφέμενος ἂν, οὔτε βέλτιον, οὔτε ἥδιον ἐμαυτὸν βεβιωκέναι· ἀρίστα μὲν γὰρ οἱ μὴ ζῆν, τοὺς ἀρίστα ἅπαν μελομένους, τοῦ ὡς βελτίστους γίγνεσθαι· ἥδιστα δὲ τοὺς μάλιστα αὐθαιρόνους, ὅπ βελτίστους γίγνονται· ἃ ἐγὼ μέχρι τοῦδε τοῦ χρόνου, ἠθαύμαζον ἐμαυτῷ συμβαίνοντα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἐντυγχάνων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους παρὰ θεωρῶν ἐμαυτὸν οὕτω διατεπλεκα, πρὸς ἐμαυτοῦ γιγνώσκων· καὶ οὐ μόνον ἐγὼ· ἀλλὰ καὶ οἱ ἐμοὶ φίλοι οὕτως ἔχοντες πρὸς ἐμοῦ, διατελοῦσιν· οὐ διὰ τὸ φιλεῖν ἐμὲ, καὶ γὰρ οἱ τοὺς ἄλλους φιλοῦντες, οὕτως αὖ ἔχον πρὸς τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ἀλλὰ διότι πρὸς καὶ αὐτοὶ αὖ οἴωνται ἐμοὶ σύνοντες, βέλτιοι γίγνεσθαι, ᾗ δὲ βιώσομαι πλείω χρόνον, ἴσως αἰσχρὸν ἔσται τὰ τ' γήρως ἅπαντα προσλαβεῖν

Anaxagoras

Anaxagoras dicebat solé esse lapidé igneum.

Medicinę cultor socrates

Post iudiciū q̄ morte damnatus est socrates dies triginta uixit.

Delia festa athenesu

Theoria nota proplatone aristotele & alijs

Hermogenes Hipponici Meletus

καὶ ὁρᾶν τι καὶ ἀκούειν ἥδιον· καὶ διανοεῖσθαι χέρσον, καὶ δυσμαθέστερον· καὶ ἀπλησμονέστερον ἄσον, βλάπτειν καὶ ὧν πρότερον βελτίων ἦν, τούτων χείρων γίγνεσθαι· ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε μὴ ἀληθὲς νομίζειν, ἀβίωτος αὖ ἐστὶ βίος, ἀληθομίσητον δὲ πῶς οὐκ ἀνάγκη χείρονά τι καὶ ἀνόητότερον ζῆν· ἀλλὰ μὴν εἴγε ἀδίκως ἀποθνῄσκουμι, τοῖς μὲν ἀδίκως ἐμὲ ἀποκτείνασιν, αἰσχρὸν αὖ εἴη τοῦτο· ἢ τῷ γε ἀδικεῖν αἰσχρόν ἐστιν, πῶς οὐκ αἰσχρὸν καὶ τὸ ἀδίκως ὅπως ποιεῖν· ἐμοὶ δ' ἔτι αἰσχρὸν τὸ ἕτερους μὴ δύνασθαι πρὸ ἐμοῦ τὰ δίκαια μήτε γνῶναι μήτε ποιῆσαι· ὁρῶ δ' ἐγώγε καὶ τὴν δόξαν τῶν πρόσθεν νόμων αὐθρώπων, ἐν τοῖς ἅπαγγυνομένοις, οὐχ ὁμοίαν καταλιπόμενην, ἴσον τε ἀδίκησάντων, καὶ ἴσον ἀδικηθέντων· οἶδα δ' ὅτι καὶ ἐγὼ ἅπαμελείας τούξομαι ὑπ' αὐθρώπων· καὶ ἐὰν, νῦν ἀπαθὴς οὐχ ὁμοίως τοῖς ἐμὲ ἀποκτείναντι· οἶδα γὰρ ἀεὶ μαρτυρήσαντά μοι, ὅπ ἐγὼ οὐδίκησα μὲν οὐδένα πώποτε αὐθρώπων, οὐδὲ χείρω ἐποίησα, βελτίους δὲ ποιεῖν ἐπειρώμην ἀεί, τοὺς ἐμοὶ σύνοντας· τοιαῦτα μὲν πρὸς ἐμαυτὸν διελέγχω, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, ἴσον δὲ σκοπῶν τὴν γιγνωσκόντων ὅτος ἦν οἱ ἀρετῆς ἔφιέμενοι, πάντες ἐπὶ νῦν διατελοῦσι, πάντων μάλιστα πεθούντι ἐκεῖνον, ὡς ὠφελιμώτατον ὄντα πρὸς ἀρετῆς ἅπαμέλειαν· ἐμοὶ μὲν δὴ τοιοῦτος ὤν, οἷον ἐγὼ δίκαιον, δύστηνος μὲν οὔπως ὥστε μηδὲν αὖθις ἴσον θεῶν γνώμης ποιεῖν, δίκαιος δὲ, ὡς τε βλαβῆναι μὲν, μηδὲ μικρὸν μηδένα, ὠφελεῖν δὲ πάμεγιστα, τοὺς χρωμένους ἑαυτῷ· ἐγκρατὴς γὰρ ὡς τι μηδέποτε προαιρεῖσθαι τὸ ἥδιον αὐτὶ τοῦ βελτίονος· φρόνιμος δέ, ὡς τε μὴ διαμαρτανεῖν κρίνων πάβελτίω καὶ πάχείρω, μὲν δ' ἄλλου προσθέσθαι· ἀναμάρτητος εἶναι, πρὸς τὴν τούτων γνῶσιν ἱκανὸς δὲ καὶ λόγω ἅπειν τε καὶ διορίσασθαι πάποιωπαικανὸς δὲ, καὶ ἄλλως δημαίσιά τε καὶ ἀμάρτητα ἐξελέγξαι καὶ προτρέψασθαι, ἐπ' ἀρετὴν καὶ καλοκαγαθίαν, ἐδόκει δὲ τοιοῦτος εἶναι, οἷος αὖ εἴη ἄριστός γε αὖτὸς καὶ δύσμισθότατος· ἃ δ' ἔτι μὲν ἀρέσκει τούτων, παραβάλλων τὸ ἄλλου ἦθος· πρὸς τοῦτο οὔτω κρίνετω·

αὐτάρκης ὁ σωκράτης

Τ Ομὲν δαίμων, θεῶν ἀπόλλωνος καὶ ἀρτέμιδος, ἄγραι καὶ κύνες· ἔδοσαν δὲ καὶ ἐτίμησάν τούτῳ χείρωνα, διὰ δίκαιον τὰ· ὁ δὲ λαβὼν ἐχάρη τῷ δώρῳ καὶ ἔχητο· καὶ ἐγένοντο αὐτῷ μαθηταὶ κυνηγετῶντι καὶ ἕτεροι καλῶν· κεφαλὸς, ἀσκληπιὸς, μελαμπόδης· θησεὺς, πηλεύς· ἀμφιάραος· πολύδευκης· τελαμώνιος· μελέαγρος· θησεύς· ἰάσων· λύκος· παλαμήδης· οἰδίπους· πηλεύς· διομήδης· κάστωρ· πολυδεύκης· μαχάων· ποδαλείριος· ἀντίλοχος· ἀγνείας· ἀχιλλεύς· ὧν κατὰ χρόνον ἕκαστος ὑπὸ θεῶν ἐπιμήθη· θαυμάζεται δὲ μὴ θεὸς· ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἀρέσκοντες θεοῖς, ὅμως ἐτελεύτησαν· τοῦτο μὲν γὰρ ἡ φύσις· ἀλλ' οἱ ἔπαινοι αὐτῶν μεγάλοι ἐγένοντο· μηδὲ ὅτι οὐ καὶ αὐτὰ ἡλικίαι· ὁ γὰρ χείρωνος βίος, πᾶσιν ἐξήρκει· ζῶν γὰρ καὶ χείρων ἀδελφοῖ· πατρὸς μὲν τοῦ αὐτοῦ· μητρὸς δέ, ὁ μὲν θέας· ὁ δὲ ναΐδος νύμφης· ὥστε ἐγένοντο μὲν πρότερος τούτων ἐπλεύτησε δ' ὕστερον, ἢ ὡς ἀχιλλέα ἐπαίδευσεν· ἐκ δὲ τῆς ἀμελείας τῆς ἐκ τῶν κυνῶν· καὶ κυνηγεσίων καὶ τῆς ἄλλης παιδείας πολὺ διένεγκε, κατὰ τὴν ἀρετὴν ἐθαυμάσθησαν· κέφαλος μὲν, καὶ ὑπὸ θεᾶς ἠρπάσθη· ἀσκληπιὸς δὲ, μᾶλλον ἔτυχεν· αἰτησαμένου μὲν τοῦ γεῶτας, νοσοῦντας δὲ ἰᾶσθαι· διὰ δὲ τοῦτα θεὸς ὤν, παρ' ἀνθρώποις ἀεὶ μνήστον κλέος ἔχει· μελαμπόδης δὲ τοσοῦτον ὑπερέσχε φιλοτιμίας· ὥς τε ὧν αὐτῷ αὐπραξαι ἐγένοντο· οἱ τὸ τε ἄριστον τῶν τότε μεγίστων γάμων, μόνος ἔτυχεν ἀπαλαύστης· νέστορος δὲ προδέλλησθεν ἢ ἀρετὴ τῶν ἑλλήνων πᾶς ἀκμὰς, ὥς τι φθόνον αὐλέγοιμι· ἀμφιάραος δὲ, ὅτε ἅπαν ἐνθάδε δύστρατον ἦν, πλείστων κτησάμενος ἐπαίνων· ἔτυχε παρὰ θεῶν ἀεὶ ζῶν τιμᾶσθαι· τελαμὼν δ' ἅπαν μίαν παρέσχε χθεοῖς δοῦναί τε θέτιν αὐτῷ· καὶ τὸν γάμον παρὰ χείρωνι ὑμνῆσαι· πελαμῶν δὲ τοσοῦτος ἐγένετο, ὥς τε ἐκ μὲν πόλεως τῆς μεγίστης, ἣν αὐτὸς ἐβουλεύετο γῆμαι παρίβοιαν· τὴν αἰακίδου· ὅτε δὲ ὁ πᾶς τῶν ἑλλήνων, ἐδίδου τὰ ἄριστεῖα ἡρακλῆς ὁ διὸς ἑλὼν τροίαν, ἱστόρηκεν αὐτῷ ἑδωκεν· μελέαγρος δὲ τὰς μὲν τιμὰς ἃς ἔλαβεν φανερά· πατρὸς δ' ἐν ὑπὸ ἅπαν θάνου τῆς θεοῦ· οὐ χαίτου ἀτίμας ἐδυτύχησε· θησέως δὲ τοὺς μὲν τῆς ἑλλάδος ἐχθροὺς πάσης, μόνος ἀπώλεσε· τὴν δ' αὖτ' πατρίδα· πολλῷ μείζω ποιήσας, ἔτι καὶ νῦν θαυμάζεται· ἰάσων δὲ ὑπὸ μὲν τῆς ἀρτέμιδος ἐτιμᾶτο καὶ ἐν λόγοις ἦν· σωφροσύνῃ δὲ καὶ ὁσιότητι μακαριστὸς ἐτελεύτησε· παλαμήδης δὲ, ἕως μὲν ἦν· πολὺ τῶν ἐφ' ἑαυτῷ ὑπερέσχε σοφίᾳ· ἀσυφθονήτῳ δὲ ἀδίκως, τοσούτῳ τῆς ἔτυχε πιμορίας ὑπὸ θεῶν, ὅσους οὐδεὶς ἄλλος αἰῶν· ἐπλεύτησε δὲ οὐχ ὑφ' ὧν οἱ οἰωνταίπτες· οὐ γὰρ ἦν, ὁμήχεδόν τι πάριστος ἀγαθοῖς, κακοῖς δὲ πρᾶξαι τὰ

Apollo
Diana
Chiro

Nais
Achilles

Cephalus
Aesculapius
melamion
Nestor
Atalanta
Amphiaraus
Peleus
Thetis
Telamo
Peribœa
Alcathus
Hercules
Ysione
Meleager
Theseus
Hippolytus
Palamedes

Venatio inuentu apollinis & dianę

Chironis disciplinatum in curatione tū in aliis pulcherrimę

Cephalus
Aesculapius
Melamo
Nestor
Amphiaraus
Peleus
Telamo
Meleager
Theseus
Hippolytus
Palamedes
Vlyxes
Menesthes
Diomedes
Castor
Pollux
Machao
Podalirius
Antiloch
Aeneas
Achilles

Chironis mater nais

Aesculapi mortuos uitæ restituebat. Nota pro Plinio

ποδαλήρει c. sed fac. sequę ποδαλείρεος

Melamion Maritus Atalántę μελαμπίων. nota ορθο γραφίαν

Menesthes

Nestor

Ulyxes

Diomedes

Castor

Pollux

Machaon

Podalirius

Antilochus

Aeneas

Achilles

τὸ ὄργον. μᾶλλον δὲ ἐκ τῆς ἀμελείας τῆς ἐκ τῶν κυνηγεσίων τοσοῦτον ὑπερβάλλει φιλοπονία. ὥστε ὁμολογεῖν, τοὺς τῶν ἑλλήνων πρώτους, ὑστάτους εἶναι, πρὸς τὸν πόλεμον ἐκείνου πολὺν χρόνον; δὲ ὅλον ἄπιοι τροίαν ἁλῶναι. κατὰ δὲ τὸν πολὺν χρόνον, ὅσα ἐπεδείξατο ἐν τῇ ἑλλάδι τῶν παρὰ χείρωνος διὰ τὸ ἀξίωμα, τὸν ἐκ τοῦ τῶν ἀθανάτων δοκεῖν μαχαίων δὲ καὶ ποδαλείριος παῖς ὢν ἐθαυμάζετο τὰ αὐτὰ παίειν ἐγίγνετο καὶ τέχνας καὶ λόγους καὶ πολέμους ἀγαθοί. ἁπλοῦς δὲ πατρὸς ὑπάρχων ἀνὴρ τοσοῦτος ἐτύγχανε δικαιοσύνης, ὥστε μόνος φιλοπάτωρ παρὰ τοῖς ἕλλησι νομισθῆναι. μόνος δὲ σώσας μὲν τοὺς πατρώους καὶ μητρώους θεούς. σώσας δὲ καὶ αὐτὸς τὸν πατέρα, δόξαν δυσεβείας ἐξήνεγκατο. ὥς τε καὶ οἱ πολέμιοι μόνῳ ἐκείνῳ ὧν ἐκράτησαν ἐν τροίᾳ, ἔδοσαν μὴ συληθῆναι. ἀχιλλεὺς δ' ἐν τοῦτο τῇ παιδείᾳ τραφείς, οὕτω καλὰ καὶ μεγάλα μνημεῖα παρέδωκεν, ὥς τε οὔτε λέγων οὔτε ἀκούων πρὶν ἐκείνου οὐδεὶς ἀναγορεύει. οὔτοι τοιοῦτοι ἐγένοντο ἐκ τῆς ἀμελείας τῆς παρὰ χείρονος, ἧς οἱ μὲν ἀγαθοί, ἔτι καὶ νῦν ὁρᾶσιν, οἱ δὲ κακοὶ φθονοῦσιν. ὥστ' ἐν μὲν τῇ ἑλλάδι, εἰ τῳ συμφορᾷ ἐγίγνοντο, ἢ πολεμίᾳ βασιλεῖ, ἐλύοντο οὗτοι. ἢ δὲ πρὸς τοὺς βαρβάρους παῖδας, ἀσπὶ τῇ ἑλλάδι γενέσθαι, ἢ πολέμους, διὰ τούτους οἱ ἕλληνες ἐκράτουν. ὥς τε αἰσχύνην τὴν ἑλλάδα παρέχειν. ἐγὼ μὲν οὖν παραινῶ τοῖς νέοις, μὴ καταφρονεῖν κυνηγεσίων, μηδὲ τῆς ἄλλης παιδείας. ἐκ τούτων γὰρ γίγνονται πάντα ἃ ἐς τὸν πόλεμον ἀγαθοί, εἰς τε τὰ ἄλλα ἐξ ὧν ἀναγκαίως καλῶς ποιεῖν καὶ λέγειν καὶ πράττειν. πρῶτον μὲν οὖν χρὴ ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ ἐπιτήδευμα τὸ ἐπὶ τὸν κύνα. εἶτα δὲ καὶ τὰ ἄλλα παιδεύματα, τὸν μὲν ἔχοντα σκεφάμενον τὴν οὐσίαν ὥ μέν ἐστιν ἱκανὴ ἀξίως τῆς αὐτοῦ ὠφελείας. ὧδε μὴ ἔστιν, ἀνησάμενον τὴν τε προθυμίαν παρεχέσθαι, μηδὲν ἐλλείπων τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως. ὅστα δὲ καὶ οἷα δεῖ παρασκευάσασθαι ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸ φράσω. καὶ αὐτὰ καὶ τὴν ἐπιτήδευσιν ἑκάστου. ἵνα προειδὼς ἔχοιεν πρὸς τὸ ὄργον. καὶ μάθοιεν αὐτὰ φαῦλα νομισάτω εἶναι. ἀνδρὶ γὰρ δὴ τούτων, οὐκ ἂν εἴη πρᾶξις. χρὴ δὲ τὸν μὲν ἀρκύων ἐπιθυμοῦντα τοῦ ὄργου καὶ τὴν φωνὴν ἑλληνα, τὴν δὲ ἡλικίαν, πρὶν ἔτη εἴκοσι. τὸ δὲ εἶδος ἐλαφρὸν, ἰσχυρὸν. ψυχὴν δὲ ἱκανὸν ἵνα τῶν πόνων τοῖς κρατῶν, χαίρῃ τῷ ὄργῳ. τοῖς δὲ ἄρκυς, φασιανοῦ ἢ κάρχησιον, λεπτοῦ λίνου. καὶ τὰ ἐνόδια καὶ τὰ δίκτυα. ἐστῶσαν δέ, αἱ μὲν ἄρκυες ἐννεάλινοι. τὸ δὲ μέγεθος τῶν ταπήτων μοι, δίπαλαιοι δὲ τοὺς βροχοὺς. ὑφείσθωσαν δὲ, τοὺς πρὸ τοῦ πόδους αἰεὶ μᾶλλον, ἵνα δύτροχοι ὦσι. τὰ δ' ἐνόδια διπάλαια, τὸ δὲ μέγεθος, τὰ μὲν ἐνόδια δίωρυγα πεντωρύγια. τὰ δὲ δίκτυα δεκώρυγα. ἑκατὸν ὀργυιᾶν τριακοντώρυγα. ἐὰν δὲ ᾖ μείζων ὁ τῶν μεταπτέρα δὲ τριακονταμμάτια. καὶ τοῦ βροχῶν τὸ διάστημα, ἴσον τοῖς ἄρκυσιν. ἐν δὲ τοῖς ἀκρολενίοις. τὰ μὲν ἐνόδια, ἐχέτω μαζοὺς τὰ δὲ δίκτυα, δ' ἀκτυλίους. τοὺς δὲ πρωτοφους ἀσπιδοφείων. αἱ δὲ χαλίδες μὲν τοῦ ἀρκύων, τὸ μύκος δεκαπαλαιστῶν. ἐστῶσαν δὲ καὶ ἐλαττους. αἱ μὲν αἰσιοι αὐτοῦ, ἐν τοῖς ἐπροκλινέσι τοῦ χωρίων, ἴσα. τὰ ὕπνι ἐξαίρωσιν. ἐν δὲ ὁμαλέῳ αἱ ἴσαι. ὡς ταῦτα δ' ἂν διαίσαιρα τὰ ἄκρα καὶ αὖ ταῦ λεῖα. τῶν δὲ ἀρκείων, δίπαλαῖα. αἱ δὲ τοῦ δικτύων, τὸ μὲν μέγεθος, πεντεπαπίβαμον δίκρα ἔχουσι μικρά. τὰ ἐντμήματα μὴ βαθέα. δὐπαγεῖς δὲ πᾶσαι καὶ μὴ ἀσύμμετροι τὰ πάχη πρὸς τὰ μήκη. πρὸ δὲ πλήθει τῶν γαλίδων. διὸν πέντε χρῆσθαι πρὸς τὰ δίκτυα πολλῶν καὶ ὀλίγων. ἐλάττονα μὲν, αἱ σφόδρα τείνεται τῇ γάσει, πλέονι δ' αἱ ἧσσον χῇ. ἔστω δὲ καὶ ἐν ὅπῃ ἔσονται αἱ ἄρκυς καὶ τὰ δίκτυα ἐν ἑκατέροις, κυνοῦχος μοχλός. καὶ τὰ δρέπανα. ἵνα ᾖ τῆς ὕλης τέμνονται φραττειν τὰ διόμενα. τὰ δὲ γίγνεται τῶν κυνῶν ἐστι δίωσα. αἱ μὲν κατόρθιαι. αἱ δὲ ἀλωπεκίδες ἔχουσι δ' αἱ μὲν κατόρθιαι τὴν ἐπωνυμίαν τούτην, ὅτι κάτω. ἁθεῖς τῷ ὄργῳ, μάλιστα αὐτὰς διεφύλαξεν. αἱ δ' ἀλωπεκίδες, διότι ἐκκυνοῦνται καὶ ἀλωπέκων ἐγένοντο. ἐν πολλῷ δὲ χρόνῳ συγκέκραται αὐτῶν, ἡ φύσις. χείρους δὲ καὶ πλείους αἱ τοιαδὶ. μικραί. γρυπαί. χαροπαί. μυωπαί. ἀσχελεῖς. σκληραί, ἀσθενεῖς. ψιλαί. ὑψιλαί. ἀσύμμετροι. ἀψυχοι. ἄρινες. οὐκ ἄν προδοῖς. αἱ μὲν οὖν μικραί, πολλάκις, ἐκ τῶν κυνηγεσιῶν ἀποστρέφουσι τῆς ὀργασίας, διὰ τὸ μικρόν. αἱ δὲ γρυπαί, ἀγρυπνοι καὶ διὰ τοῦτο οὐ καταίσχυσι τὸν λαγώ. μυωποὶ δὲ καὶ χαροπὶ, χείρω τὰ ὄμματα ἔχουσιν. ἀμορφοι δὲ καὶ ἀσχελεῖς ὁρᾶσθαι. αἱ δὲ σκληραὶ τὰ εἰδη χαλεπῶς ἀπὸ τῶν κυνηγεσιῶν ἀπαλλάττουσι, πονεῖν δὲ ἀδύνατοι αἱ ἀσθενεῖς καὶ αἱ ψιλαί. καὶ ὑψιλαὶ καὶ ἀσύμμετροι ἀσύμπαντα ἔχουσι τὰ ὄμματα βαρέως διαφοιτῶσιν, αἱ ἄψυχοι δὲ, λείπουσι τὰ ἔργα καὶ ἀφίστανται τὸν ἥλιον ὑπὸ τὰς σκιὰς, καὶ κατακλίνουται. αἱ δὲ ἄρινοι. μᾶλις καὶ ὀλιγάκις ἀσθαίνουται τῶν λαγώ. αἱ δὲ ἄπρακα οὐδ' ἐὰν ὦσιν δύψυχοι, τοῖς πόνοις δύνανται αὐτὲ χεσθαι, ἀπὸ ταχορδίοισι διὰ τὸ ἄλυσι τῶν προδῶν. ἔστι δὲ καὶ τῆς ἰχνεύσεως, πολλοὶ τρόποι ἐκ τῶν κυνῶν. αἱ μὲν γὰρ ἑνὸς δ' αὖ λάβωσι τὰ ἴχνη, πορεύονται ἀσήμως. ὥστε μὴ γιγνώσκεσθαι ὅτι ἰχνεύουσιν. αἱ δὲ, πάσας μὲν διαμνοῦσι, τὴν δὲ οὐρὰν ἡσυχῇ ἔχοισιν. αἱ δὲ, πάσας μὲν, ἀκίνητα ἔχοισιν, ἄκρα δὲ τῇ οὐρᾷ σείουσιν. ἄλλαι δὲ σῶμα χροιᾷ πάσας καὶ ὅλας κυβερνῶσαι διὰ τοῦ ἴχνοις. χαίρουσι τὴν οὐρὰν καὶ φραξάσαι

Phasianū — Lini
Carthaginese
διπάλαιοι
ἀκρολενίοις
γαλίδων
κυνοῦχος
μοχλός
Canū generaduo
Castoriq
Alopecides
μυωποί
χαροποί

διαπέχοισι. πολλαὶ δὲ τούτων μὲν οὐδὲν ποιοῦσι. μανικῶς δὲ προφέρονται, ὑλακτοῦσι πρὸ τὰ ἴχνη ὅπῃ ἂς ταῖσουσιν ἂς αὐτὰ ἀφρόνως καταπατοῦσαι τὰς ἀγωγὰς. ἔστι δ' ἃ κύκλοις πολλοῖς χώμενα καὶ πλανώμενα ὑπολαμβάνουσαι ἐκ τοῦ προάσθεν τὰ ἴχνη παραλείπουσι τὸν λαγώ. ὅσα μισθ' ἂν πρέχοιεν, τὰ ἴχνη ἀκαίζουσι. προορώμενοι δὲ τὸν λαγὼ, πρέμνοισι καὶ οὐκ ἐπιβρέχουται, πρὶν ἴδωσιν ὑποκυούντα. ὅσαι δὲ τὰ τῶν ἄλλων κυνῶν ὀρέμματα ἐν ταῖς ἰχνείαις καὶ μεταφρομαῖς προβέουσαι, βαμινάσκουσαι ἑαυτὰς ἀπίστως ἔχοισι. θρασεῖαι δ' ἂν οὐκ ἐῶσι τῶν σωφερῶν τὰς σοφὰς, εἰς τὸ προάσθεν προϊέναι. ἀνὴ αἰεὶ ἡρωϊσι θορυβοῦσαι ἂν δὲ, ἀπαξόμωμαι τὰ ψευδῆ. καὶ ὑπολαμβρυνόμεναι ἐφ' ὅτῳ αὖ τύχωσι. προάγοισι σῶν εἰδῆναι ἑαυτὰς, ὅπῃ ἐξαπατῶσι. ἂς δ' οὐκ ἀδῆναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι ταύταις. φαῦλαι δὲ, αἱ οὐκ ἀπαλαπόμωμαι ἐκ τῶν κριμνῶν, τὰ ὀρέα οὐ γινώσκουσαι. ὅσαι δὲ τὰ κυνῶν τὰ ἴχνη, τὰ μὲν δύνανται ἀγνοῦσι, τὰ δὲ δρομαῖα πάχυ διαπρέχουσι, οὐκ ἂν γνῶσαι. διὸ κοῦσι δὲ αἱ μὲν ἀρχόμωμαι φόδρα. διὰ δὲ μαλακίαν αἰμάσιν. αἱ δὲ ὑποβρέουσιν, εἶτα ἁμαρτανουσιν. ἔπειται δὲ αὐοὶ πως ἐμπεπλησμένοι ἃς τὰς ὁδοὺς ἁμαρτάνουσι, τὸ αὐτὸ κουφον πολὺ ἔχουσαι. πολλαὶ δὲ πάχυ διώγματα ἀφιεῖσαι ἐπαυέρχονται διὰ τὸ μισόθηρον. πολλαὶ δὲ διὰ τὸ φιλανθρωπον. αἱ δ' ἐκ τῶν ἰχνῶν κεκραγυῖαι, ἐξαπατῶσι πειρῶνται. ἀλλὰ τὰ ψευδῆ ποιούμεναι. ἔστι δ' αὖ τοῦτο μὲν οὐ ποιοῦσι μεταξὺ δὲ θέουσι. ἀπὸ θεν ἀκούσαι κραυγῆς, καταλείπουσαι τὰ αὐτῶν ὄργα. ἀπρονοήτως ἐπὶ τοῦτο φέρονται. μεταθέουσι γὰρ αἱ μὲν ἀσαφῶς, αἱ δὲ πολὺ ὑπολαμβάνουσαι. δὲ ἐξαίουσι δ' ἕτεραι. αἱ δὲ πάλαι σμῶς. φθονερῶς δὲ, ἄλλαι ἐκκυνοῦσι παρὰ τὸ ἴχνος. διὰ τέλους συμπαραφέρωμαι. τὰ μὲν οὖν πείσεται τούτων, φύσει ἔχουσι. τὰ δὲ ἠμέμνει, αἰεὶ ἐπιστημόνως. δύχροαί εἰσιν. αἱ ποιοῦται μὲν οὖν κύνες ἀποτρέφειν αὖ τοὺς ἐπὶ θυρῶν τὰς κυνηγεσίων. οἵους δὲ δεῖ εἶναι τοὺς αὐτοῦ γένους. τάτι εἴδη, καὶ τὰ ἄλλα φράσω. πρῶτον μὲν οὖν χρὴ εἶναι μεγάλας εἶτα ἐχούσας τὰς κεφαλὰς ἐλαφρὰς, ἰσμικὰς, ὀρθοῖς, ἰγνύοις τὰ κατόπιθεν τῶν μετόπων. ὄμματα μετέωρα. μέλανα. λαμπρὰ, μέτωπα μεγάλα καὶ πλατέα, τὰς διαφύσεις βαθείας. ὦπα μικρὰ λεπτὰ. φιλοῖς ὀπίσθεν. τραχήλους μακρούς, ὑγρούς προφερεῖς, στήθη πατία. μὴ ἄσαρκα ἀπὸ τῶν ὤμων τὰς ὠμοπλάτας διεστώσας μικρόν. σκέλη πρόσθια μικρὰ, ὀρθὰ. τρόγγυλα στιβρά. τοὺς ἀγκῶνας ὀρθοὺς, πόδας μὴ ἐπὶ τὰ πλαγίαν βαθείας ἀπὸ ἧς τὸ πλάγιον παρηκούσας, ὀφθὺν σαρκώδη. τὰ μεγέθη μβαχέων. μὴ τὰ ὑγρὰς λίαν, μήτε σκληρὰς, λαγόνας μβαχέων μεγάλων μικρῶν, ἰσχία σφιγγύλα ὀπίσθεν σαρκώδη. αὖωθεν δὲ μὴ σῶμα δίμοιρα. ἐνόδθεν δὲ, πρόεσταλμένα, τὰ κατόπιθεν τῶν κενεώνων λαπαρὰ. καὶ αὐτοὺς τοὺς κενεῶνας. οὐρὰς μακρὰς ὀρθὰς, λιγυρὰς, μηρίσας μὴ σκληρὰς, ὑπόκωλια μακρὰ πολυφερῆ δύναχῆ, σκέλη πολὺ μείζω, τὰ ὀπίσθεν τῶν ἐμπροσθεν καὶ πολυκνήμια. πόδας πολυφερεῖς, καὶ ἐαὶ ὦσιν τοιοῦτα αἱ κύνες ἔσονται ἰχνεύειν τὰ εἰδη ἐλαφρὰ. σύμμετροι. ποδώκεις. καὶ ἀπὸ τῶν προσώπων φαιδρὰ καὶ δύφοροι. ἰχνεύειν δ' ἐκ τῶν πλείστων πάχυ ἀπαλλαττόμωμαι, πθεῖσαι πὰς κεφαλὰς ἄνω γνῶ χρείας ἐμμεμελῆσαι μὲν πρὸς τὰ ἴχνη. ὥστε καπαβάλλουσαι δὲ, τὰ ὦπα, τὰ μὲν ὄμματα πυκνὰ διανεύοντων. πάσας δὲ οὐρὰς διασαίνουσαι, κύκλους πολλοὺς πρὸς πὰς πηδυρὰς πρὸ τῶν ὅρου, διὰ τοῦ ἴχνοις ἀπασαι. ὅταν δὲ πρὸ αὐτὸν ὦσι τὸν λαγὼ, δῆλον ποιεῖ πασαν τῷ κυνηγέτῃ θάττον φοίτων μᾶλλον γνωρίζουσι, ἀπὸ τοῦ θυμοῦ, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀπὸ τῶν ὀμμάτων, ἀπὸ τῆς μβαλλαξέως τῶν σωμάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ἀναβλεμμάτ καὶ ἐμβλεμμάτ τῶν πὰς καθέδρας τοῦ λαγὼ, καὶ ἀπὸ τῆς πρόσθεν καὶ ὅπισθεν καὶ τὸ πλάγιον διαῤῥιμάτων, καὶ ἀπὸ τ ἀληθῶς ἤδη ἀφορεῖσθαι τὴν ψυχὴν καὶ ὑπερχαίρει, ὅτι τοῦ λαγὼ ἐγγύς ἐστι. διωκέπασαν δὲ ἐῤῥωμένως καὶ μὴ ἐπαινέσαι, σῶν πολλὴ κλαγγῇ, καὶ ὑλαγμῷ, σῶν ἐκπρόσω μβα τοῦ λαγὼ πασῃ. μβατηδέπασαν δὲ πάχυ. καὶ λαμπρῶς πυκνὰ μβαφερόμεναι καὶ ἐπαναπλαγχθοῦσι δικαίως, πρὸς θὸν κυνηγέτην, μὴ ἐπαινέσασαν λαπροῦσι πὰ ἴχνη. μβα δὲ τ εἰδὸς καὶ τ ὄρους τούτου δύψυχοι ἐγένοσαν, καὶ δύποδες. καὶ δύριγες. δύψυχοι μὲν οὖν ἔσονται ἐαὶ μὴ λίπωσι πὰ κυνηγέσια. ὅταν ᾖ πνίγη. δύριγες δὲ, ἐαὶ τοῦ λαγὼ ὀσφραίνονται ἐν τόποις ψιλοῖς. ἐπιρρῶς. προσηλίοις τοῦ ἄρους πάντος. δύποδες δὲ ἐαὶ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ μὴ καπᾴρρυγγυώντων οἱ πόδες πὰ ὄρη θεούσῶν. δύτριχες δὲ ἐαὶ ἔχωσι λεπτὴν καὶ πυκνὴν καὶ μαλακὴν τὴν τρίχα. τὰ δὲ χρώμαπα οὐ χρὴ εἶναι τῶν κυνῶν, οὔτε πυῤῥὰ οὔτε μέλαινα, οὔτε λύκα πανπελῶς. ἔστι γὰρ οὐ γεννᾶον τοῦτο. ἀλλ' ἀπλοῦν καὶ ἐπιρρῶς. αἱ μὲν οὖν πυῤῥαὶ ἔχουσι, ἑπτὼ σαν, λύκην τρίχα ἐπανθοῦσαν πρὸ πὰ πρόσπαθα. καὶ αἱ μέλαιναι. αἱ δὲ λύκαι πυῤῥαὶ. ὦπα δὲ ταῖς μυρίοις ἄκρας τρίχας ὀρθὰς βαθείας. καὶ ἐπὶ ταῖς ὀφρῦσι καὶ ταῖς οὐρᾶς κάτω, αὖωθεν δὲ μετρίας. ἀγειν δὲ ἄμεινον πὰς κύνας πὰ ὄρη πολλάκις. πὰ δὲ ὄργα, ἥπιον. πὰ μὲν γὰρ ὄρη, ὀιόν ἐστι καὶ ἰχνεύειν καὶ μβαθεῖν καθαρῶς. πὰ δὲ ὄργα οὐδ' ἔπερα. διὰ τοὺς τριμμούς. ἔστι δὲ καὶ αὖθι τοῦ ἀφίσκειν τὸν λαγὼ, ἀγαθὸν ἀγὺ πὰς κύνας πὰ τραχέα καὶ γὰρ δύποδες γίγνονται καὶ πὰ σώμαπα διαπρουῦσι ἐν τούτοις τοιούτοις ὠφελοῦνται. ἀγέσθωσαν δὲ, ὀρθρους μὲν μέχρι μεσημβρίας. χειμῶνος δὲ, δ' ἡμέρας, μεπωπώρου δ'

Signa optimoru canū

στιβρά

ὑποκώλια

βιμμῶν

Qualis color probatoru canū

ἔξω μεσημβρίας ἐντὸς δ' ἑσπέρας, τὸ ἔαρ, τοῦτο γὰρ μέτρια· τὰ δὲ ἴχνη τοῦ λαγῳ, τοῦ μὲν χειμῶνος, μακρὰ ἐστι· διὰ τὸ μῆκος ἴσον νυκτῶν· τοῦ δὲ θέρους, βραχέα, διὰ τὸ ἐναντίον· χθμῶνος μὲν οὖν τροφὴ οὐκ ὄλεθρος ἴσον· ὅταν μὲν γὰρ ἡ κακία τοῦ ὑετοῦ, ἡ μὲν γῆ κακία τῇ αὐτῆς ἰσχύϊ αὐτὰ σώζει· τὸ δὲ μὴν ἔχει ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ λαγὼς ἀπὸ κακίας, καὶ οἱ κύνες μαλακωτέρους τοὺς πόδας οὐ δύνανται ἀδαπανήτους ὄντας ἡ τοιαῦτα πρὸς αὐτὸ ἥλιος, διαλύσει αὐτὰ ἡ τροϊοῦσα ἡ ἡμέρα· τότε δὲ καὶ οἱ κύνες ὀσφραίνονται καὶ αὐτὰ ἐπαναφέρομαι ὄζῃ· ἀφανίζῃ δὲ καὶ ἡ πολλὴ δρόσος καταφέρουσα αὐτὰ καὶ οἱ ὄμβροι οἱ γινόμενοι διαχρόνου ὁσμὰς ἀγόντες τῆς γῆς, ποιοῦσι δύσοσμον ἕως αὖ ψυχῇ, χείρω δὲ κἀτὰ νότια ποιεῖ· ὑγραίνοντα γὰρ διαχεῖ· τὰ δὲ βόρεια ἐὰν ᾖ ἄλυπα, σῶν ἑστηκὸς σώζει· οἱ δὲ ὑετοὶ καταπλύουσι καὶ αὖ ψεκάδες· καὶ ἡ στελήνη ἀμαυροῖ τῷ θερμῷ· μάλιστα δὲ ὅταν ᾖ πανσέληνος· καὶ μανὰ τὰ τότε· χαίρουσι γὰρ τῷ φέγγει, ἐπαναπαυόμενοι θηρεύουσι· παραχώδη δὲ ὅταν ἀλώπεκες προδιέλθωσι γίνεται τὸ δὲ ἔαρ κεκραμένον τῇ ὥρᾳ καλῶς παρέχει τὰ ἴχνη λαμπρά· μὴν εἰ πηγὴ ἐξαιθοῦσα βλαπτῇ τὰς κύνας, ἧς τὸ αὐτὸ συμμιγνύουσα τῷ ὕδατι τὰς ὁσμὰς λεπτὰς δὲ καὶ ἀσαφῆ τοῦ θέρους· διὰ πυρὸς γὰρ οὖσα ἡ γῆ ἀφανίζῃ τὸ θερμὸν ὃ ἔχουσι· ἔστι γὰρ λεπτόν, καὶ αἱ κύνες ἧττον ὀσφραίνονται τότε· διὰ τὸ ἐκλελύσθαι τὰ σώματα· τοῦ δὲ μετοπώρου καθαρά· ὅσα γὰρ ὑγρὰ φέρει· τὰ μὲν ἥμερα συγκεκόμισται· τὰ δὲ ἄγρια, γήρᾳ διαλέλυται ὥς τε οὐ παραλυπούσι τῶν καρπῶν οὐδὲν ὁσμαὶ ἃς τούτοις φερόμενοι ἔστι δὲ τοῦ χειμῶνος, καὶ τοῦ θέρους, καὶ τοῦ μετοπώρου τὰ ἴχνη ὀρθὰ ἐπὶ τὸ πολύ, τοῦ δ' ἦρος συμπεπηγμένα· τὸ γὰρ ὑγρὸν σπουδαίζεται μὲν ἀεί, μάλιστα δὲ τούτην τὴν ὥραν· ὥς τε διὰ τοῦτο ἐξαναγκάζει μετ' ἀγκίλων πεπωκόμενοι τοιοῦτα ποιοῦσιν· ὄζει δὲ τῶν ἴχνων ἐπὶ πλείω χρόνον τῶν δυνατῶν ἢ ἴσον δρομαίων· τὰ μὲν δυνατὰ ὁ λαγὼς πορεύεται ἐφιστάμενος· τὰ δὲ δρομαῖα πάχυ· ἠγνὴ οὖσι, ἴσον μὲν πυκνοῦται τῶν δὲ οὐ πίπτεται· ἐν δὲ τοῖς ὑλώδεσι μᾶλλον, ἢ ἐν τοῖς ψιλοῖς ὄζει· διατρέχων γὰρ καὶ ἀναπαύων ἅπτεται πολλῶν· καταπλίνονται δ' ὡς ἀληθῶς φύλλῳ ἔχει ἐφ' ἑαυτῆς· ὑπὸ σκιαῖς ἐν αὐτοῖς, ἐν αὐτοῖς παρ' αὐτὰ, ἄνωθεν, πολὺ μακρόν· μᾶλλον πυκνοῦται ὅτε καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ διαῤῥεῖ πολὺν ὁμοῦ καὶ ἐν ὕδατι ἐὰν τις ᾖ ὑποῤῥέχον ἢ ἐμπεφυκὸς ἐν τούτῳ· ὁ μὲν οὖν δύναιος ποιούμενος δύνηι, ἅπαν τὸ πολὺ· ὅταν μὲν ᾖ ψυχὴ· ἐν δυσίαις οἱ ὅταν δὲ κοιμᾶται· ἐν θαλισκίοις· τὸ δὲ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον ἐν τροπαίοις· οἱ δὲ δρομαῖοι οὐχ οὕτω διὰ τὸ ὑπὸ τῶν κυνῶν ἐκπνικτοι γίνεσθαι· καταπλίνεται δὲ ὑπροβεῖς τὰ ὑπροκώλια, ὑπὸ τῆς λαγόνας, τὰ δὲ προσθεν σκελη τὰ μέσα σῶν βεῖς, καὶ ἐκτείνας, ἐπ' ἄκρους δὲ τοὺς πόδας τὴν γένυν καταβεῖς· τὰ δὲ ὄπισθεν τὰς ὠρθωμένας· εἶτα δὲ ὑποστέγῃ τὰ ὑγρά· ἔχει δὲ καὶ τὴν τρίχα τεγανήν· ψυκνὴν γὰρ καὶ μαλακὴ· καὶ ὅταν μὲν ἐγερθῇ· καταμένει τὰ βλέφαρα· ὅταν δὲ καθεύδῃ, τὰ μὲν βλέφαρα αὐτὰ πέπαται καὶ κίνηται· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ἀπρέμας ἔχουσι· τοὺς δὲ μυκτῆρας, ὅταν δύῃ κινεῖ ψυκνά, ὅταν δὲ μὴ, ἥπιον ὅταν ᾖ γῆ βρύῃ μᾶλλον τὰ ὄργια, ἢ τὰ ὄρη ἔχουσιν, ὑποφεύγει δὲ πάντα χεῖ ἰχνεύοντας· ἐὰν μὴ τὰ βρίφοβος τῆς νυκτὸς γένηται· πάθων δὲ τοῦτο ὑποκινεῖ· πολύγονον δ' ἐστὶν οὕτως, ὡς τὰ μὲν τέτοκε· τὰ δὲ τίκτει, τὰ δὲ κύει· τῶν δὲ μικρῶν λαγίων· ὀζῇ μᾶλλον ἢ τῶν μεγάλων· ἐπὶ γὰρ ὑγρομελῆ ὄντα σώματα ὅλα σῶν τῆς γῆς· τὰ μὲν οὖν λίαν νεογνὰ, οἱ φιλοκυνηγέται ἀφιᾶσι τῇ θεῷ· οἱ δὲ ἄλλοι ἕτεροι· τὰ χίσταβέουσι γὰρ τῷ πρώτῳ τὸν δρόμον· τοὺς δ' ἄλλους οὐκ ἔπι, ᾗσι γὰρ ἐλαφροὶ ἀδύνατοι δὲ λαμβάνειν δι τοῦ λαγῳ τὰ ἴχνη· ὑπὸ σκότου τὰ τὰς κύνας, ἐκ τῶν ὄργων αὖθεν, ὅσοι δὲ μὴ ἔρχονται σῶν τῶν ᾗς τὰ ὄργασιμα, τοὺς λειμῶνας τὰς νάπας· τὰ ῥεῖθρα· τοὺς λίθους τὰ ὑλώδη· καὶ ἐὰν ὑπομνῇ μὴ ἀναβοᾷ· ἵνα μὴ ἂν κύνες ἐκφρονες γίγνόμενοι, χαλεπῶς τὰ ἴχνη γνωρίζωσιν· διρισκόμενοι δὲ ὑπὸ σῶν τῶν καὶ διωκόμενοι· ἔστιν ὅτε διαβαίνουσι τὰ ῥόμματα καὶ ὑποκαμπτουσι καὶ καταδύνονται ᾗς φάραγγας καὶ ἰσειλοῦσι· πεφόβηνται γὰρ οὐ μόνον τὰς κύνας ἀγὰ καὶ τοὺς ἀγτοὺς· ὑπερβαλόντις γὰρ πᾶσι μὰ ψιλὰ, αὐαπαύονται ἕως αὖ ὦσιν ἕτεροι· τοὺς δὲ μείζους σῶν τρέχουσι ἀπὸ κύνες ἀφοροῦνται τοὺς ἀγτοὺς· ἢ πολὺ βραδύτατοι δὲ οἱ ἐλεοι· οἱ δ' σῶν πάντας τοὺς πόσους, πλανῶνται χαλεποὶ πρὸς τοὺς δρόμους· τὰ γὰρ σύντομα ἴσασι· θέουσι γὰρ μάλιστα μὲν τὰ αὐαπτη, ἢ τὰ ὁμαλά· τὰ δὲ αὐόμοια, αὐομοίως· τὰ δὲ καταπτη, ἥκιστα· διωκόμενοι δὲ ᾗσι κατάδηλοι, μάλιστα μὲν διὰ γῆς κεκινημένης, ἐὰν ἔχωσιν ἔνιοι ὄχθημα, καὶ διὰ καλάμης διὰ τὴν αὐτοῦγειαν· καταδηλοι δὲ, καὶ ἐν τοῖς τριμμοῖς καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐὰν ὦσιν ἰσόπεδοι· τὸ γὰρ φανὸν ᾗ ἐν αὐτοῖς ἐνοὐ αὐπλαμπει· ἄδηλοι δὲ, ὅταν τοὺς λίθους, τὰ ὄρη· τὰ φέλλια τὰ δασέα, ἀσχωρῶσι, διὰ τὴν ὁμοχροιαν προλαμβανόντις δὲ τὰς κύνας, ἐφίστανται· καὶ αὐακαθίζοντις, ἐπαυροῦσιν αὐτοὺς καὶ ἐπακούουσιν, εἴ που πλησίον κλαγγή, ἢ φόβος ᾗ κυνῶν· καὶ ὄθεν αὖ ἀκούσωσιν, ἀπορρέοντα, ὅτι δὲ καὶ οὐκ ἀκούσαντις· ἀπὸ δόξαντις, ἢ πεισθέντις ὑπ' αὐτῶν· παρὰ τὰ αὐτὰ διὰ ᾗ ὑπὸ τῶν ἐπαλαπονήσαντις, ἅλματα ἐμποιοῦντις, ἴχνεσιν ἴχνη ἀσχωροῦσι· καὶ ᾗσι μακρὰ δρομώματα ποιοῦσι· οἱ ἐκ τῶν ὑλῶν διρισκόμενοι, διὰ τὸ καταφανεῖς, βραχυδρομώματα ποιοῦσι· οἱ δὲ ἐκ ᾗ ψιλῶν διρισκόμενοι, διὰ τὸ μακρὰ δρομώματα ποιοῦσι· τὰ δὲ ἴχνη τοῦ λαγῳ, τοῦ μὲν χειμῶνος, μακρὰ ἐστι· διὰ τὸ μῆκος ἴσον νυκτῶν· τοῦ δὲ θέρους, βραχέα, διὰ τὸ ἐναντίον· χθμῶνος μὲν οὖν τροφὴ οὐκ ὄλεθρος ἴσον· ὅταν μὲν γὰρ ἡ κακία τοῦ ὑετοῦ, ἡ μὲν γῆ κακία τῇ αὐτῆς ἰσχύϊ αὐτὰ σώζει· τὸ δὲ μὴν ἔχει ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ λαγὼς ἀπὸ κακίας, καὶ οἱ κύνες μαλακωτέρους τοὺς πόδας οὐ δύνανται ἀδαπανήτους ὄντας ἡ τοιαῦτα πρὸς αὐτὸ ἥλιος, διαλύσει αὐτὰ ἡ τροϊοῦσα ἡ ἡμέρα· τότε δὲ καὶ οἱ κύνες ὀσφραίνονται καὶ αὐτὰ ἐπαναφέρομαι ὄζῃ· ἀφανίζῃ δὲ καὶ ἡ πολλὴ δρόσος καταφέρουσα αὐτὰ καὶ οἱ ὄμβροι οἱ γινόμενοι διαχρόνου ὁσμὰς ἀγόντες τῆς γῆς, ποιοῦσι δύσοσμον ἕως αὖ ψυχῇ, χείρω δὲ κἀτὰ νότια ποιεῖ· ὑγραίνοντα γὰρ διαχεῖ· τὰ δὲ βόρεια ἐὰν ᾖ ἄλυπα, σῶν ἑστηκὸς σώζει· οἱ δὲ ὑετοὶ καταπλύουσι καὶ αὖ ψεκάδες· καὶ ἡ στελήνη ἀμαυροῖ τῷ θερμῷ· μάλιστα δὲ ὅταν ᾖ πανσέληνος· καὶ μανὰ τὰ τότε· χαίρουσι γὰρ τῷ φέγγει, ἐπαναπαυόμενοι θηρεύουσι· παραχώδη δὲ ὅταν ἀλώπεκες προδιέλθωσι γίνεται τὸ δὲ ἔαρ κεκραμένον τῇ ὥρᾳ καλῶς παρέχει τὰ ἴχνη λαμπρά· μὴν εἰ πηγὴ ἐξαιθοῦσα βλαπτῇ τὰς κύνας, ἧς τὸ αὐτὸ συμμιγνύουσα τῷ ὕδατι τὰς ὁσμὰς λεπτὰς δὲ καὶ ἀσαφῆ τοῦ θέρους· διὰ πυρὸς γὰρ οὖσα ἡ γῆ ἀφανίζῃ τὸ θερμὸν ὃ ἔχουσι· ἔστι γὰρ λεπτόν, καὶ αἱ κύνες ἧττον ὀσφραίνονται τότε· διὰ τὸ ἐκλελύσθαι τὰ σώματα· τοῦ δὲ μετοπώρου καθαρά· ὅσα γὰρ ὑγρὰ φέρει· τὰ μὲν ἥμερα συγκεκόμισται· τὰ δὲ ἄγρια, γήρᾳ διαλέλυται ὥς τε οὐ παραλυπούσι τῶν καρπῶν οὐδὲν ὁσμαὶ ἃς τούτοις φερόμενοι ἔστι δὲ τοῦ χειμῶνος, καὶ τοῦ θέρους, καὶ τοῦ μετοπώρου τὰ ἴχνη ὀρθὰ ἐπὶ τὸ πολύ, τοῦ δ' ἦρος συμπεπηγμένα· τὸ γὰρ ὑγρὸν σπουδαίζεται μὲν ἀεί, μάλιστα δὲ τούτην τὴν ὥραν· ὥς τε διὰ τοῦτο ἐξαναγκάζει μετ' ἀγκίλων πεπωκόμενοι τοιοῦτα ποιοῦσιν· ὄζει δὲ τῶν ἴχνων ἐπὶ πλείω χρόνον τῶν δυνατῶν ἢ ἴσον δρομαίων· τὰ μὲν δυνατὰ ὁ λαγὼς πορεύεται ἐφιστάμενος· τὰ δὲ δρομαῖα πάχυ· ἠγνὴ οὖσι, ἴσον μὲν πυκνοῦται τῶν δὲ οὐ πίπτεται· ἐν δὲ τοῖς ὑλώδεσι μᾶλλον, ἢ ἐν τοῖς ψιλοῖς ὄζει· διατρέχων γὰρ καὶ ἀναπαύων ἅπτεται πολλῶν· καταπλίνονται δ' ὡς ἀληθῶς φύλλῳ ἔχει ἐφ' ἑαυτῆς· ὑπὸ σκιαῖς ἐν αὐτοῖς, ἐν αὐτοῖς παρ' αὐτὰ, ἄνωθεν, πολὺ μακρόν· μᾶλλον πυκνοῦται ὅτε καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ διαῤῥεῖ πολὺν ὁμοῦ καὶ ἐν ὕδατι ἐὰν τις ᾖ ὑποῤῥέχον ἢ ἐμπεφυκὸς ἐν τούτῳ· ὁ μὲν οὖν δύναιος ποιούμενος δύνηι, ἅπαν τὸ πολύ· ὅταν μὲν ᾖ ψυχὴ· ἐν δυσίαις οἱ ὅταν δὲ κοιμᾶται· ἐν θαλισκίοις· τὸ δὲ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον ἐν τροπαίοις· οἱ δὲ δρομαῖοι οὐχ οὕτω διὰ τὸ ὑπὸ τῶν κυνῶν ἐκπνικτοι γίνεσθαι· καταπλίνεται δὲ ὑπροβεῖς τὰ ὑπροκώλια, ὑπὸ τῆς λαγόνας, τὰ δὲ προσθεν σκελη τὰ μέσα σῶν βεῖς, καὶ ἐκτείνας, ἐπ' ἄκρους δὲ τοὺς πόδας τὴν γένυν καταβεῖς· τὰ δὲ ὄπισθεν τὰς ὠρθωμένας· εἶτα δὲ ὑποστέγῃ τὰ ὑγρά· ἔχει δὲ καὶ τὴν τρίχα τεγανήν· ψυκνὴν γὰρ καὶ μαλακὴ· καὶ ὅταν μὲν ἐγερθῇ· καταμένει τὰ βλέφαρα· ὅταν δὲ καθεύδῃ, τὰ μὲν βλέφαρα αὐτὰ πέπαται καὶ κίνηται· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ἀπρέμας ἔχουσι· τοὺς δὲ μυκτῆρας, ὅταν δύῃ κινεῖ ψυκνά, ὅταν δὲ μὴ, ἥπιον ὅταν ᾖ γῆ βρύῃ μᾶλλον τὰ ὄργια, ἢ τὰ ὄρη ἔχουσιν, ὑποφεύγει δὲ πάντα χεῖ ἰχνεύοντας· ἐὰν μὴ τὰ βρίφοβος τῆς νυκτὸς γένηται· πάθων δὲ τοῦτο ὑποκινεῖ· πολύγονον δ' ἐστὶν οὕτως, ὡς τὰ μὲν τέτοκε· τὰ δὲ τίκτει, τὰ δὲ κύει· τῶν δὲ μικρῶν λαγίων· ὀζῇ μᾶλλον ἢ τῶν μεγάλων· ἐπὶ γὰρ ὑγρομελῆ ὄντα σώματα ὅλα σῶν τῆς γῆς· τὰ μὲν οὖν λίαν νεογνὰ, οἱ φιλοκυνηγέται ἀφιᾶσι τῇ θεῷ· οἱ δὲ ἄλλοι ἕτεροι· τὰ χίσταβέουσι γὰρ τῷ πρώτῳ τὸν δρόμον· τοὺς δ' ἄλλους οὐκ ἔπι, ᾗσι γὰρ ἐλαφροὶ ἀδύνατοι δὲ λαμβάνειν δι τοῦ λαγῳ τὰ ἴχνη· ὑπὸ σκότου τὰ τὰς κύνας, ἐκ τῶν ὄργων αὖθεν, ὅσοι δὲ μὴ ἔρχονται σῶν τῆς ᾗς τὰ ὄργασιμα, τοὺς λειμῶνας τὰς νάπας· τὰ ῥεῖθρα· τοὺς λίθους τὰ ὑλώδη· καὶ ἐὰν ὑπομνῇ μὴ ἀναβοᾷ· ἵνα μὴ ἂν κύνες ἐκφρονες γίγνόμενοι, χαλεπῶς τὰ ἴχνη γνωρίζωσιν· διρισκόμενοι δὲ ὑπὸ σῶν τῆς ᾗς καὶ διωκόμενοι· ἔστιν ὅτε διαβαίνουσι τὰ ῥόμματα καὶ ὑποκαμπτουσι καὶ καταδύνονται ᾗς φάραγγας καὶ ἰσειλοῦσι· πεφόβηνται γὰρ οὐ μόνον τὰς κύνας ἀγὰ καὶ τοὺς ἀγτοὺς· ὑπερβαλόντις γὰρ πᾶσι μὰ ψιλὰ, αὐαπαύονται ἕως αὖ ὦσιν ἕτεροι· τοὺς δὲ μείζους σῶν τρέχουσι ἀπὸ κύνες ἀφορῶνται τοὺς ἀγτοὺς· ἢ πολὺ βραδύτατοι δὲ οἱ ἐλεοι· οἱ δ' σῶν πάντας τοὺς πόσους, πλανῶνται χαλεποὶ πρὸς τοὺς δρόμους· τὰ γὰρ σύντομα ἴσασι· θέουσι γὰρ μάλιστα μὲν τὰ αὐαπτη, ἢ τὰ ὁμαλά· τὰ δὲ αὐόμοια, αὐομοίως· τὰ δὲ καταπτη, ἥκιστα· διωκόμενοι δὲ ᾗσι κατάδηλοι, μάλιστα μὲν διὰ γῆς κεκινημένης, ἐὰν ἔχωσιν ἔνιοι ὄχθημα, καὶ διὰ καλάμης διὰ τὴν αὐτοῦγειαν· καταδηλοι δὲ, καὶ ἐν τοῖς τριμμοῖς καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐὰν ὦσιν ἰσόπεδοι· τὸ γὰρ φανὸν ᾗ ἐν αὐτοῖς ἐνοὐ αὐπλαμπει· ἄδηλοι δὲ, ὅταν τοὺς λίθους, τὰ ὄρη· τὰ φέλλια τὰ δασέα, ἀσχωρῶσι, διὰ τὴν ὁμοχροιαν προλαμβανόντις δὲ τὰς κύνας, ἐφίστανται· καὶ αὐακαθίζοντις, ἐπαυροῦσιν αὐτοὺς καὶ ἐπακούουσιν, εἴ που πλησίον κλαγγή, ἢ φόβος ᾗ κυνῶν· καὶ ὄθεν αὖ ἀκούσωσιν, ἀπορρέοντα, ὅτι δὲ καὶ οὐκ ἀκούσαντις· ἀπὸ δόξαντις, ἢ πεισθέντις ὑπ' αὐτῶν· παρὰ τὰ αὐτὰ διὰ ᾗ ὑπὸ τῶν ἐπαλαπονήσαντις, ἅλματα ἐμποιοῦντις, ἴχνεσιν ἴχνη ἀσχωροῦσι· καὶ ᾗσι μακρὰ δρομώματα ποιοῦσι· οἱ ἐκ τῶν ὑλῶν διρισκόμενοι, διὰ τὸ καταφανεῖς, βραχυδρομώματα ποιοῦσι· οἱ δὲ ἐκ ᾗ ψιλῶν διρισκόμενοι, διὰ τὸ μακρὰ δρομώματα ποιοῦσι· τὰ δὲ

σεγανήν

λαγίων

χαλαμης

δῶν γὰρ τὸ σκοτεινόν· δύο δὲ καὶ τὰ γένη ἐστὶν αὐτῶν· οἱ μὲν γὰρ μεγάλοι ἐπὶ πόδοκοι, καὶ τῷ λευκῷ τῷ ἐν τῷ μετώπῳ μέγα ἔχουσιν, οἱ δ' ἐλάττους, ἐπὶ ἐξαίσθοι μικρὸν τὸ λευκὸν ἔχοντις· τὴν δὲ οὐρὰν, οἱ μὲν κύκλῳ πορπόικιλον· οἱ δὲ παράσπορον· καὶ τὰ ὄμματα οἱ μὲν ὑποχαροποί· οἱ δ' ὑπογλαυκοι, καὶ τὰ μέλανα, τὰ πρὸ τὰ ὦπα ἄκρα· οἱ μὲν ἐπὶ πολύ· οἱ δὲ ἐπὶ μικρόν· ἔχουσι δὲ αὖ Ἴδην αἱ πολλαὶ τῶν νήσων τοὺς ἐλάττους· αὖτ ὄρημοι καὶ οἰκούμενοι· τὸ δὲ πλῆθος, πλείους ἐν αὐταῖς ἢ ἐν ταῖς ἠπείροις· οὐ γὰρ ᾖσιν οὔτ' ἀλώπεκες ἐν ταῖς πολλαῖς αὖ Ἴδην αἱ τινες καὶ αὐτοὺς καὶ τὰ τέκνα ἐπὶ οὖσαι αἰρήσουσιν, οὔτε λεοὶ, τὰ μεγάλα γὰρ ὄρη ἔχουσι μᾶλλον, ἢ τὰ μικρὰ· ἐλάττω δ' ἐπὶ τὸ πολύ, τὰ ἐν ταῖς νήσοις· κυνηγέται δὲ, ἧς μὲν τὰς ὀρήμους ὀλιγάκις ἀφικνοῦνται, ἐνδὲ ταῖς οἰκουμένους ὀλίγοι ὄντις καὶ οὐ φιλόθηροι οἱ πολλοί· ἧς δὲ τὰς ἱερὰς Ἴδην νήσων, οὐδὲ διαβιβάζειν οἱ ὁντε κύνας, ὅταν οὖν Ἴδην τι παρχόντων ὀλίγους ἐκθηρῶντε· καὶ Ἴδην ἐπὶ γιγνομένων, ἀλλ' ἀνάγκη ἀφθόνους εἶναι· βλέπειν δὲ οὐκ ὀξὺ διαπολλά, τά τε γὰρ ὄμματα ἔχει ἔξω· καὶ τὰ βλέφαρα ἐλλεῖποντα καὶ οὐκ ἔχοντα περιβολὴν ταῖς ὠγαῖς· ἢ ὅτις οἶν διαταῦτα ἀμαυρὰ ἐσκεδασμένα· ἅμα δὲ τούτοις καὶ ἐν ὑπνῳ ὀλίγα τὸ θήριον, οὐκ ὠφελεῖται πρὸς τὸ ὁρᾶν· καὶ ἡ προδικία πρὸς τὸ ἀμβλυωπεῖν αὐτῷ πολὺ συμβάλλεται· πάχυ γὰρ ἑκάστου παραφέρει τὴν ὄψιν, πρὶν νοῆσαι, ὅτι ἐστι· καὶ οἱ φόβοι τῶν κυνῶν ὅταν διώκωνται, ἐπόμενοι μὲν τούτων, σῶν ἐξαιροῦνται τὸ περονοεῖσθαι· ὥς τε διαταῦτα πρὸς αὐτῶν, λαμβανὰ πρὸς πολλὰ καὶ ἃς τὰς ἀρκὰς ἐμ αὐτῶν· ἢ πρόδηλον πρὸς τὸ ὁρᾶν· ἔστι γὰρ λευκὸν, καὶ οὐ δύναται ἐκ τοιούτου σῶν πρὸς ἀρμὸν· σύγκειται γὰρ ἐκ τοιούτων τὸ σῶμα· ἔχει γὰρ κεφαλὴν κοῦφον μικρὰν· καταφερῆ· οὐ σκληρὸν· μῆκος ἱκανὸν· ὠμοπλάτας ὀρθὰς ἀσῶδ' ἑτους αὖθεν, σκέλη τὰ ἔπ' αὐ Ἴδην ἐλαφρὰ σύγκολα· τῆθος οὐ βαρύτονον· πλὴν ἐλαφρὰς συμμέτρους· ὀσφὺν πλατυφερῆ· κοίλην σαρκῶδη· λαγόνας ὑγρὰς λαμπρὰς ἱκανῶς, ἰσχία τροχήλα μικρὰ κύκλω αὖθεν δὲ ὡς χὴ διεστῶτα, μηρους μακρους θπαχεῖς ἐξωθεν μῦς ἐπὶ πολλοὺς, ἔνδοθεν δὲ, οὐκ ὀγκώδεις· ὑπροκώλια μικρὰ τιφρὰ· πόδας τοὺς πρόσθεν, ἄκρως ὑγροὺς στενοὺς, ὀρθοὺς· τοὺς δὲ ὄπισθεν στερεοὺς πλατεῖς, πάντας δὲ οὐδὲν ὀγκους πραχεῖς φρονπίζοντας, σκέλη τὰ ὄπισθεν μείζω πολὺ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐγκεκλιμένα μικρὸν ἔξω τρίχωμα· βραχὺ κουφον ἔστιν οὖν ἀδύνατον, μὴ οὐκ εἶναι ἐκ τοιούτων σῶν ἡρμοσμένον ἰσχυρὸν, ὑγρὸν, ὑπρέλαφρον· πικμήριον δὲ ὡς ἐλαφρὸν ἐστιν· ὅταν μὲν τρέμα διαπορῇ πεται, πάντα βαδίζοντα δὲ οὐδεὶς ἑώρακεν, οὐδ' ὄψεται πιθεὶς ᾗς γε ἐπέκεινα, τῶν ἔμπροσθεν πάντων, τοὺς ὄπισθεν καὶ ἔξω, καὶ θεῖ οὗτως· ὁ δὲ λοιπὸς δρόμος τοῦτου γὰρ ἕνεκα ἔχει πρὸς ὁρόμον· ἐπανδύνειν γὰρ οὐκ ἰσχαῖ τὸ σῶμα, διὰ τὴν βραχυπτα· ἀλλὰ τῷ ὠπὶ ἑκατέρῳ τοῦτο ποιεῖ· καὶ ὅταν ἀλίσκηται ὑπὸ Ἴδην κυνῶν, καταβάλλων γὰρ καὶ παραβάλλων τὸ ἕτερον οὐς πλάγιον, ὅσον πέρα αὖ λυπῇ πται ἀφειδόμενος· διὸ δὴ ᾗς τοῦτο ὑποτρέφεται πάχυ, ἐν μικρῷ πολὺ καταλιπὼν τὸ ὦπι φερόμενον, οὕτω δὲ ἐπὶ χαρίεστι τὸ θήριον, ὥς τε οὐδεὶς ὅστις οὐκ αὖ ἰδὼν ἰχνευόμενον, διρισκόμενον, ἰδόμενον, ἀλισκόμενον ὦπλαβοιτ' αὖ εἶπου ὁρῶν, ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι τοῦτ' ἐπὶ πεχεται· ὧν ὥραι φόβουσι καὶ τὰ νάματα, καὶ τὰ ῥεῖθρα ἐαῦ· τὸ γὰρ ἀπεσται τούτων, ὠχρὸν καὶ κακὸν, καὶ ἵνα μὴ τῷ νόμῳ ἐγωπτοι ὦσιν οἱ ἰδόντις καὶ ὅταν αὐαγρία ἐμπίπτῃ· αὐαλύειν χρὴ τὰ πρὸ κυνηγέσιον ποιεῖται· κυνῶν δὲ κόσμος δ' ἕρεια· ἱμάντις· σελμονίαι· ἔτω δὲ τὰ μὲν δ' ἕρεια, μαλακὰ, πλατία ἵνα μὴ θραύῃ τὰς τρίχας τῶν κυνῶν· οἱ δὲ ἱμάντις ἔχοντις ἀγκύλας τῇ χειρὶ· ἄλλο δὲ μηδὲν, οὐ γὰρ καλῶς τηροῦσι τὰς κύνας, οἱ ἐξ αὐτῶν ἀργασμένοι τὰ δέρεια· ἃς δὲ σιλμονίαι πλατεῖς τοὺς ἱμάντας, ἵνα μὴ τρίβωσι τὰς λαγόνας αὖ Ἴδην· ἐγκαπρᾶται μέγα δὲ ἐγκεντρίδες· ἵνα τὰ γένη φυλαπωσι· ἐξάγειν δὲ αὐτὰς οὐ χρὴ ἐπὶ τὰ κυνηγέσια· ὅταν μὴ τὰ προσφερόμενα δ' ἔχωντι πάντως· τικμήριον δὲ τοῦτο ὅτι οὐκ ἐῤῥωνται· μηδ' ὅταν αὖεμος πνεῦ μέγας διαπαίζῃ γὰρ τὰ ἴχνη· καὶ οὐ δύνανται, ὀσφραίνεσθαι οὐδὲ ἃς ἀρχὰς ἐσιᾶσι· οὐδὲ τὰ δίκτυα· ὅταν δὲ τοῦτων μηδ' ἕτερον κωλύῃ, ἀγὸν διὰ τρίτης τῆς ἡμέρας· τὰς δὲ ἀλώπεκας μὴ ἐᾶν ζῆν τὰς κύνας διώκειν· διαφθορὰ γὰρ μεγίστη· καὶ ἐν τῷ δ' ὅτι οὐποτε παρεῖσιν, ᾗς δὲ τὰ κυνηγέσια μὴ βαλλόντα ἀγειν· ἵνα ὦσιν ἐμπροφεῖ Ἴδην κυνηγεσιῶν· αὐτοὶ δὲ τῆς χώρας ἐξίεναι δὲ πρωΐ· ἵνα τῆς ἰχνδύσεως μὴ ἀποστερῶνται, ὡς οἱ ὁμοίως ὁμοίαι ἀφοροῦντα· τὰς μὲν κύνας τοῦ ὄρειν τὸν λαγῳ, αὐτοὺς δὲ τῆς ὠφελείας· οὐ γὰρ ᾖσι μὴ τοῦ ἴχνους ἡ φύσις, λεπτὴ οὖσα πᾶσαν ὥραν· τὴν δὲ φολὴν ὁ ἀρκύωρος, ἐξίτω ἔχων ᾗσι θήρα, μὴ ἐχουσαν βαρος· τὰς δὲ ἀρκὶς ἱστάτω ἀμφιδρόμους, πραχείας, σιμὰς, λαγαρὰς, σκοτδυὰς, δοῦς· χαράδρας· χειμαῤῥους· ἀενναους, ᾗς τοῦτα γὰρ μάλιστα φαύγδ· ὅσα δ' ἄλλα ᾗς ἄνθρωπος ἢ ᾗσιν· τούτων δὲ παρόδους, διόδους, καταφανεῖς· λεπτὰς, ᾗς ὄρθρου καὶ μὴ πρωΐ· ἵνα ἐαὶ ᾖ πολὺν τὸ ἀρκυτάδιον, τῶν ζητησίμων· μὴ φοβῆται ἀκούων ὁμοῦ τὸν φόβον, ἐαὶ δὲ ἢ ἀπ' ἀλλήλων

ὠπίθιοι παρέσπαρ

πολλοὶ

σύγκολα

ὑποκώλια

πραχεῖ

Cætera ornamenta

δέρεια

ἱμάντες

σελμονίαι

ἐγκεντρίδες

ἀρκύωρος

ἀρκυτάδιον

ζητησίμων

κεκρύφαλοι

ἐξιλλουσαι

πολὺ, ἢ ποῦ κωλύει πρωΐ καθαρὰς ποιούμενος τὰς ἀρκυστάδας. ἵνα δ' αὐτῶν μηδὲν αὐτέχνημα γνύειν τὰς χαλίδας ὑαλίας. ὅπως αὖ ἐπαγόμενα, ἔχοιτ' ἂν σύντονον. ἆῶ δὲ ἄκρας ἴσους τοὺς βρόχους ἆῶβαλλέτω. καὶ ὁμοίως αὖ πρεσ/έτω. ἐπαίρων ἂς μέσον τὸν κεκρύφαλον. ἂς δὲ τὸν πρόμολον ἕνα πλέτω λίθον μακρὸν καὶ μέγαν. ἵνα ἡ ἄρκις, ὅταν ἔχῃ τὸν λαγῶ, μὴ αὐπτείνῃ. φοιτίζέτω δὲ μακρὰ ὑφιλιά. ὅπως αὖ μὴ ὑπρπνδᾶ. ἐν δὲ ταῖς ἴχνεσιν μὴ ὑπρεμβάλλεσθαι. ἐστὶ γὰρ ὑπραπτὸν μόμφιλόπονον δέ, τὸ ἐκπαγῆναι πρόπου ἐλεῖν παχύ. τὰ δὲ δίκτυα τεινέτω ἐν ἀπόδοις. ἐμβαλλέτω δὲ πὰ ἑνόδια, εἰς τὰς ὁδοὺς. καὶ ἐκ τῶν πριμμῶν ἂς πὰ συμφέροντα καθάπτων τοὺς πρὸ ἡδόμους ἆῶ τὴν γὴν, πὰ ἀκρωλείνια αἴῶ ἀγων. πηγνύων πὰς σκαλίδας. μᾶλλον δὲ τῶν παρόδνίων, ἆῶ ἄκρας ἆῶβαλλων τοὺς ἆῶδρόμους, καὶ παράδρομα συμφράττων. φυλαπέτω δὲ ἐκπρόϊσιν, ἐαὶ δὲ ἐκκλίνῃ τοῖχος, ἡ ἄρκις αἰσταπω. διωκόμμον δὲ τὸν λαγῶ, ἂς πὰς ἄρκις, ἂς τὸ πρόσθεν πρσίέτω. καὶ ἆῶθέων μὲν ἐκβοᾶ. ἐμπεπλωκότος δὲ, τὴν ὀργὴν τῶν κυνῶν παυέτω μὴ ἀπόμμον. ἀλλὰ παραμυθούμενος. καὶ δὲ λούπω τῷ κυνηγέτη. ὅπ ἐάλωκεν αἰαβών. ἢ ὅτ παραδίδρα μηκεν παρὰ τάδε, ἢ τάδε, ἢ ὅτ οὐχ ἑώρακεν, ἢ οὐ κατεῖδε. τὸν δὲ κυνηγέτην ἔχοντα ἐξιέναι ἢ μελη, μόνην ἐλαφρὰν ἐαὐτῇ πα, ἆῶ τὸ κυνηγέσιον. καὶ ὑπόδεῖν ἑνπλῇ χδρὶ, ἐὸ ἁλον. τὸν δὲ ἀρκύμορον ἑπαθαι πρὸς δὲ τὸ κυνηγέσιον. φυγῇ πρσπέναι. ἵνα μὴ ὁ λαγῶς, ἐαὐ που ᾖ πηδῶν. ὑποκινῇ ἀκούων τῆς φωνῆς. δίσαπα δ' ἐκ τῆς ὕλης πὰς κύνας ἑκάστην χωρίς. ὅπως αὖ δύλυποι ὦσι, σῶιστάω αι πὰς ἄρκις καὶ πὰ δίκτυα ὡς ἐγγύπαι. μᾶλλον δὲ πρὸ τὸν μὲν ἀρκύμορον εἶναι ἐν φυλακῇ. αὐτὸν δὲ πὰς κύνας λαβόντα, ἰέναι πρὸς τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ κυνηγεσίου. καὶ δύζάμενοι τῷ ἀπόλλωνι καὶ τῇ ἀρτέμιδι τῇ ἀγροτέρᾳ, μᾶλλον δὲ καὶ τῆς θήρας, λύσαι μίαν κύνα, ἥτις αὖ ᾖ σοφωτάτη ἰχνδεῖν. ἐαὐ μὲν ᾖ χδμὸν, ἄμ ηλίῳ αἴ ἐχοντ. ἐαὐ δὲ θέρος, πρὸ ἡμέρας, πὰς δὲ ἄλλας ὥρας μᾶλλον τούτου. ἐπειδὰν δὲ ἡ κύων, λάβῃ τὸ ἴχνος ὀρθιον ἐκ τοῦ ἀπολλαγμένων, παραλύσαι καὶ ἑτέραν, ὑφαγομένου τοῦ ἴχνους, διαλίπόντα μὲν πολὺ, καὶ πὰς ἄλλας ἀφίέναι κατὰ μίαν καὶ ἑπεσθαι μὴ ἐγκείμενον, ὀνομαστὶ ἑκάστην πρόσπροθύμει, μὴ πολλὰ. ἵνα μὴ παρὰ ξύνωνται πρὸ τοῦ καιροῦ. αὖ δ' ὑπὸ χαρᾶς καὶ μόνους, πρὸ ἅσπιν ἐξίλλουσι πὰ ἴχνη, ὡς πέφυκε δ' πᾶ. τριπᾶ. πρὸ φορούμμων διὰ πὰ οὐπὰ διὰ τ' αὐτῶν, ἐπαλλαγμένα πρὸ φερῆ. ὄρθια. πυκνὰ. καμπύλα. μακρὰ. γνώριμα. ἄγνωστα, ἑαυτὸς παραθέουσα. πὰ χνὸς οὐρεὺς διασείουσα καὶ ἆῶκλίνουσα πὰ ὦπα. καὶ ἀτρεμᾶ πουσι τοῖς ὄμμασιν ἐπειδὰν δὲ πρὸ τὸν λαγῶ ὦσι. δῆλον ποιήσουσι τῷ κυνηγέτῃ σῶι τὰς οὐρὰς πὰ σώματα ὅλα, σῶι επικραδαίνουσαι. πολεμικῶς ἆῶφερόμμαι, φιλονείκως παραθέουσαι, σῶι τρέχουσαι φιλοπόνως, σῶι ἑσταμέναι πα χύ, διῖ τάμεναι, πάλιν ἆῶφερόμμαι. πλὴν ἴσασι δέ, ἀφίξον πα πρὸς τὴν σὺν τὸν λαγῶ. καὶ ἆῶθραμοῦνπα ἐπ' αὐτόν. ὅδ' ἐξαίφνης αἰπάίξας. ἐφ' αὐτὸν, ὑλαγμὸν ποιήσει. ἴσων κυνῶν, καὶ κλαγγὴν φεύγων. ἐμβοώντων δὲ αὐτῷ διωκομμῶν, ἰῶ κύνες. ἰῶ κακός. σαφῶς γε ὦ κύνες. καλῶς γε ὦ κύνες ἡ κυνοδρομεῖν πρσιελίξαπα ὃ ἀμπέχεπα πρὸ τὴν χεῖρα καὶ τὸ ῥόπαλον αἰαλαβόνπα κατὰ τὸν λαγῶ, καὶ μὴ ὑπαπᾶ. ἀπορεῖν γὰρ, ὁ δὲ ὑπροχωρῶν πα χὺ ἐκλείπων τὴν ὁδὸν, πάλιν πρὸβάλλει, ὅθεν δύρίσκεπαι ἆῶ τὸ πολὺ. αἰαβοᾶ δὲ κοινὸν μὲν αὐτῷ πᾶς, ἄπαπᾶς, καὶ δἰ' πᾶσ. ὁ δὲ ἐαὐ πι ἑαλωκὼς ᾖ, ἐαὐ πι μὴ δῆλον τὸ ἡ ἐαὐ μὲν ἑαλωκὼς ᾖ ἐν τῷ πρὸ τὸ ῥόμμῳ, αἰακαλεσάμμως τὰς κύνας ζητεῖν ἄλλον. ἐαὐ δὲ μὴ κυνοδρομεῖν ὡς τάχιστα καὶ μὴ ἀφιέναι, ἀλλ' ἐκπαγῆναι φιλοπόνως. καὶ ἐαὐ πάλιν ἀπαν ἴδσι δίωκουσι αὐτὸν αἰαβοᾶν. δῦτε. δῦτε, ὦ κύνες ἔπεσθε ὦ κύνες, ἐαὐ δὲ πολὺ πρσελιφθῇ ὦσι, καὶ μὴ οἷός τ' ἦν κυνοδρομῶν ἆῶγίγνεσθαι αὐτοῖς ἀπὸ δίημαρτηκῶς ἢ τῶν ὀρόμων, ἢ καὶ πμῆσον τοῦ φοιτώσας, ἢ ἆῶβοώσας, ἢ ἔχμένας ἴσων ἰχνῶν μὴ δύνπαι δεῖν. συνθαίσεσθαι παραβέοντα ἅμα, ὅτῳ αὖ πρὸς πελαίζῃ αἰαβοᾶν πα ἢ κατεῖδες ὦ πὰς κύνας. ἐπειδὰν δὲ συνθπαι ἤδη, ἐαὐ μὲν ἐν τῷ ἰχνῖ ὦσι, πρὸς αὐπα ἐγκελεύειν τοῦ πομα, μᾶβάλλοντα ἑκάστης τῆς κυνὸς, ὁπόσα χὴ ὀνομαστὶ αὐ ᾖ τοὺς τόπους τῆς φωνῆς ποιούμενον, ὀζύ. βαρύ. μικρόν. μέγα. πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις κελεύμασιν. ἐαὐ ὦσι ἐν ὄρει αἰμᾶδρομὰν ᾆῶκελεύειν τοῦτ, ὦ κύνες. ὦ ὦ κύνες. ἐαὐ δὲ μὴ πρὸς αὐτοῖς ὦσι τοῖς ἴχνεσι, ἀνὴ ὑπρβάλλωσι, καλεῖν αὐτὰς, οὐ πάλιν. οὐ πάλιν ὦ κύνες. ἐπειδὰν δὲ πρὸς ὦσι τοῖς ἴχνεσι, πρὸάγειν αὐτὰς κύκλους πολλοὺς συνοὺς ποιούμμον, ὅπου δ' αὖ ᾖ αὐτὰς, ἀμαυρὸν τὸ ἴχνος σημεῖον θέσθαι σοί. χον ἑαυτῷ καὶ ἀπὸ τούτου σῶι ὁρᾶν, μέχρι αὖ σαφῶς, γνωρίσωσιν ἐγκελεύοντα, καὶ θωπεύοντα. ὡς δ' ἐπειδὰν λαμπρὰ ᾖ πὰ ἴχνη. ᾆῶρῖπτούσας παρακαθῶσαι. κοινωνούσας, ὑπολαμβανούσας ἐν σημείοις, ὅρους τιθέμμενα ἑαυτὰς γνωρίμους πα χὺ μᾶβαίνοντα. ὅταν δὲ οὕπως διὰ τοῦ ἴχνους ῥᾳδίως διαπῶσι, μὴ καπέχοντα κυνοδρομεῖν. ἵνα μὴ ὑπὸ φιλοτιμίας ὑπρβάλλωσι πὰ ἴχνη. ἐπειδὰν δὲ πρὸ τὸν λαγῶ ὦσι καὶ τοῦτο ᾆῶδείκνύοντα σαφῶς τῷ κυνηγέτῃ, πρόσεχεν ὅπως αὖ μὴ ὑπορύκῃ ἐς τὸ πρόσθεν πεφοβημμένος τὰς κύνας. ἂς δὲ διαῤῥῆπτούσι τὰς οὐρὰς. καὶ ἑαυτὰς ἐμπαίπτουσα, καὶ πολλὰ ὑπρῥῳπῶσα. καὶ ἐπαπακλαγγαίνουσα, ἐπαπαίρουσα. ὑπρῥῳπῶσα ἵσπλέπουσα εἰς τὸν κυνηγέτην. ᾆῶγωρίζουσα,

ᾆῶγωρίζουσα, ἀληθῆ εἶναι, ἤδη τῶν πὰ ὑφ' αὐτῶν, ἀναστήσουσ τὸν λαγῶ καὶ ᾆῶπᾶσι κεκραγέναι. ἐαὐ δὲ ἂς πὰς ἄρκις, ἐμπαίπτῃ, ἢ ἔξω ἢ ἐν τῷ παρεχῇ καθ' ἓν ἕκαστον τούτων, ὁ ἀρκύμορος γνωσέτω, καὶ ἐαὐ μὲν ᾖ ἑαλωκώς, ἐπρον ᾆῶζητεῖν. ἐαὐ δὲ μὴ μᾶβαθεῖν χρώμενον, πῖς αὐτοῖς ἐγκελεύμασιν. ἐπειδὰν δὲ μᾶβαθέουσαι, αἱ κύνες ἤδη ὑπὸ κόποι ὦσι καὶ ἢ οἷόπ ἦσι πῆς ἡμέρας, πότε δεῖ τὸν κυνηγέτην, τὸν λαγῶ ἀπειρικόπα ζητεῖν, μὴ παραλείποντα μηδὲν ὧν ἦγῆ αἰτίσιν, ἢ ἔχει ἐφ' ἑαυτῆς, πὰς αἰαφερὰς ποιούμμον κυνηγὰς, ὅπως αὖ μὴ παραλφθῇ. καπακλίνεπαι γὰρ ἐν μικρῷ τὸ θηρίον, καὶ οὐκ αἰτίαται ὑπὸ κόπου καὶ φόβου, πὰς κύνας ἐπαγόμμον, ἐγκελεύοντα παραμυθούμμον τὴν φιλαπόνως ποιοῦντα πολλὰ, τὴν αὐθάδη ὀλίγα, τὴν μέσην, μέτρια, ἕως αὖ ᾖ ἀπρκλείνῃ αὐτὸν καπὰ πόδας, ἢ ἂς πὰς ἄρκις ἐμβάλει. μᾶλλον δὲ τοῦπα αἰτίλοντα πὰς ἄρκυς καὶ πὰ δίκτυα αἰαπρίφαντα πὰς κύνας αἰτίναι ἐκ τοῦ κυνηγεσίου. ᾆῶμείναντα, ἐαὐ ᾖ θερινὴ μεσόμβρια. ὅπως αὖ τῶν κυνῶν οἱ πόδες μὴ κάμωνται ἐν τῇ προέῳ. σκυλακεύειν δὲ αὐπὰς, ἐπαμένπα τῶν πόνων τοῦ χεμῶνος. ἵνα ἔχουσι τὴν ἴσου χίαν. πρὸς ὃ ἔαρ ἐπαγάγωνται, τὴν φύσιν γεγυμνάμ. ἡ γὰρ ὥρα πρὸς πὰς αὐξήσεις τῶν κυνῶν κρατίστη αὖτη. ἔστι δὲ τέπτάρες καὶ δέκα αὖπαι ἐν αἷς ἡ αἰάγκη αὖτη ἔχει. ἄγειν δὲ καπαπαυομμένας. ἵνα βάτον ἐγκύμονες γίνωνται πρὸς κύνας ἀγαθούς, ἐπειδὰν δὲ ὦσιν ἐπ' ᾠφορι, μὴ ἐξάγειν ᾆῶ κυνηγέσιον ἐνδέλεχῶς. ἀλλὰ διαλείπειν. ἵνα μὴ φιλοπονίαν διαφθείρωσ, κύουσι ἐξήκοντ' ἡμέρας. ἐπειδὰν δὲ γένηται πὰ σκυλάκια ὑπὸ τῇ πικούσῃ ἐαῶ. καὶ μὴ ὑπροβάλλειν ὑφ' ἑτέραν κύνα. αἱ γὰρ θερα πεῖαι αἰαμόπριαι, οὐκ ἔστιν αὐξιμοι. τὸ δὲ τῶν μητέρων καὶ τὸ γάλα ἀγαθὸν, καὶ τὸ πνεῦμα καὶ αἱ πρὸβολαὶ φίλαι. ἐπειδὰν δὲ ἤδη πραῢ τὰ πὰ σκυλάκια δίδόναι γάλα μέχρι ἐνιαυτοῦ, καὶ ὁις μέλλει, τὸν ἆῶπα χρόνον βιώσεσθαι. ἄλλο δὲ μηδὲν. αἱ γὰρ βαρεῖαι πηνσμοναὶ τῶν σκυλακίων. διαφθείρουσι σκέλη σώματα, γόνους ἐμποιοῦσι καὶ πὰ ἐγγὺς ἀδίκα γίνεται. πὰ δ' ὀνόματ' αὐτοῖς, πίθεσθαι βραχέα. ἵνα διανάκλιπα ᾖ. εἶναι δὲ χρὴ παιδὶ. ψυχὴ. θυμός. πόρπαξ. τύραξ. λόγχη. λόχος. φρουρὰ. φίλαξ. ταξις. ξίφος. φόνος. ξ. φλέγων. ἀλκὴ. τδχων. υλδς. μηδὰς. πορθῶν. πτέρυγες. ὀργὴ. βρέμων. ὕβρις. βάλλων. ξώμη. αὐθάδης. ἥβα. γηθόσυνα. χαρὰ. λόσων. αὐγὴ. πολύς. βία. τίχων. πουσὴ. βρύας. οἰνὰς. τέρπος. κραυγή. κοίνων. τύρβας. θένων. αἰθὴρ. ἀκτὴ. αἰχμὴ. γόνος. γνώμη. τίβων. ὁρμὴ. ἀγρεῖ δὲ πὰς σκύλακας ᾆῶ τὸ κυνηγέσιον, πὰς μὲν θηλείας ὀκπαμήνους. ποὺς δὲ ἄρρενας, δἐκαμήνους. πρὸς δὲ πὰ ἴχνη πὰ δύρσία, μὴ λύδν. ἀνὴ ἔχοντα ὑφειμένας μακροῖς ἱμᾶσιν, ἀκολουθοῦντας κυσὶν ἰχνδούσας. ἐαὐ πα αὐτὰς διατρέχειν, πὰ ἴχνη. καὶ ἐπειδὰν ὁ λαγῶς δύρίσκηται. ἐαὐ μὲν καλοὶ ὦσι πρὸς τὸν δρόμον πὰ ἴχνη. μὴ αἰνέναι δύβύς. ἐπειδὰν δὲ προλάβῃ ὁ λαγῶς τῷ δρόμῳ. ὥς πε μὴ ἔφορῶν ἔπ' αὐτόν, πὰς σκύλακας ἴέναι. ἐαὐ γὰρ ὁμοθεν καλὰς πὰ εἰδὴ οὔσας. καὶ αὖ ψυχρὰς πρὸς τὸν δρόμον ᾆῶλύῃ ὁρῶσα τὸν λαγῶ, ἐντρύφωμεναι ῥᾳνύνται, οὐ πω ἔχουσι σῶι εσῶπα πὰ σώματα. διαφύλάπειν οἷόν δ' ἐστὶ τοῦτο τὸν κυνηγέτην. ἐαὐ δὲ ᾖ χίους ὦσι πρὸς τὸν δρόμον, οὐδὲν κωλύει ἰέναι. δύβύς γὰρ δ' ἡ αἰέλασις οὖσα τοῦ ἐλεῖν, οὐ πείσονται τοῦτο. πὰ δὲ δρόμαια, ἕως αὖ ἔλθωσι τῷ ἴχνῖ μᾶβαθεῖν ἐαῶ. ἀλισκομόμου δὲ τοῦ λαγῶ. δίδόναι αὐτοῖς αἰαῤῥῆκνύναι. ἐπειδὰν δὲ μικέπι θέλωσι πρόσμόνδ πρὸς ἄρκυσιν. ἀνὴ ἀπόσκεδαννύωνται, αἰαλαμβάνειν ἕως αὖ ἐθιαθῶσιν, δύρίσκειν πρόσθ ἑούσαν τὸν λαγῶ. μὴ ἐν κόσμῳ ἀεί. ἢ τοῦ ζητοῦσαι, πηλοῦ τῶσαι γίγνονται ἐκκυνοι πονηρὸν μάθημα. πρὸς δὲ πὰς ἀρκυδίδόναι πὰ ὦπα αὐτοῖς. ἕως αὖ νέαι ὦσιν ὅταν αἰαίρωνται. ἵν' ἐαὐ πα μαθῶσιν ἐν τῷ κυνηγεσίῳ δι' ἀπειρίαν. πρὸς τοῦτο ἐπαμοῦσαι σώζωνται. ἀφεθέντα δὲ πού που, ὅταν ἤδη τῷ θηρίῳ ἐχωσὶ πολεμίως. ᾆῶμέλειαι δὲ ποιήσονται πούτου μᾶλλον, ἢ ἐκείνου φροντίζειν. χρὴ δὲ καὶ ἐς πὰ πολλὰ δίδόναι πὰ ᾆῶπύθεια πᾶς κυσὶν αὐτοῦ. ὅταν μὲν γὰρ ἐνδεεῖς ὦσ τούτου τὸν ἄπονον οὐκ ἴσασιν ὅταν ᾆῶθυμοῦσαι λάβωσ, τὸν δ' ἰδόντα, σῴζουσιν. ἰχνδεῖσθαι δὲ πὸς λαγῶς. ὅταν νίφῃ ὁ θεὸς. ὥς πε ἡφανίσθαι τὴν γὴν. ἡ δ' ἐνέτασ μελαγχειμα, δυσζήπητος ἔσαι. ἐστὶ δ' ὅταν μὲν ᾆῶνίφῃ. καὶ ᾖ βορρεῖον. πὰ ἴχνη ἐᾷ πολὺν χρόνον δῆλα. οὐ γὰρ πα χὺ σῶπήκεται. ἐαὐ δὲ νότος πεῇ. καὶ ἥλιος ᾆῶλαμπῇ ὀλίγον χρόνον. πα χὺ γὰρ διαχεῖται. ὅταν δ' ᾆῶνίφῃ σῶιεχῶς. οὐδὲν δεῖ. ᾆῶκαλύπτειν γάρ. οὐδὲ αὖ πνοὴ μᾶ ἡ μέγα. συμφοροῦν γὰρ τὴν χιόνα ἀφανίζειν. κύνας μὲν οὖν, οὐδὲν δεῖ ἔχοντας ἐξιέναι, ᾆῶ τὴν θήραν ταύτην. ἡ γὰρ χιών, καίει τῶν κυνῶν πὰς ῥῖνας. τοὺς ποδας, τὴν ὀσμὴν τοῦ λαγῶ ἀφανίζει διὰ τὸ ὑπρφαγες. λαβόνπα δὲ πὰ δίκτυα μετ' ἄλλου ἐλθόνπα πρὸς πὰ ὄρη παριέναι ἀπὸ τῶν ὀρύγων. καὶ ἐπειδὰν λάβῃ πὰ ἴχνη πορθεύεσθαι κατὰ ταῦπα. ἐαὐ δ' ἐπαλλαγμένα ᾖ ἐκ τῶν αὐτῶν πάλιν, ἐς τὸ αὐτὸ ἥκοντα κύκλους ποιούμμον, ἐκπορεύεται πὰ ποιαῦπα ζητοῦντα, ὁπόταν ἐξέπαι. πολλὰ δὲ πλανᾶται ὁ λαγῶς. ἀπορούμμος ὅπου κατακλιθῇ. ἅμα δὲ καὶ ἐθίζεται πιχνάζειν τῇ βαθίσῃ. διὰ τὸ διώκεσθαι ἀεί. ἀπὸ τῶν ποιούτων. ἐπειδὰν φαίνῃ τὸ ἴχνος πρὸ τείνον ἐς τὸ πρόσθεν. ἀξεῖ δέ, ἢ πρὸς σύσπον τόπον, ἢ πρὸς ἀπόκρημνον. πὰ γὰρ πνεύματα, ὑπρφορεῖν τὴν χιόνα ὑπρ τῶν ποιούτων. πα ἐαλεῖπαι οὖν, δύνασπα πολλά. ζητεῖ δὲ τοῦτο. ἐπειδὰν δὲ πὰ ἴχνη πρὸς ποιαῦπα φορᾷ, μὴ πρὸ

Qualia debent mihi nomina cambus

μηχάνημα

σεῖναι ἐγγύς· ἵνα μὴ ὦσι κωλυῇ ἀλλὰ κύκλωι ἐκπορίζεσθαι· ἐλαττοῖ γὰρ αὐτοῦ εἶναι· δ' ἄλλον δ' ἕξαι· πᾶ γὰρ ἴχνη ἀπὸ τῶν τοιούτων, οὐδ' ἀμοῦ πορᾶσθαι· ἐπειδὰν δὲ ᾖ σαφές, ὅπι οὗ τοῦ ἐστιν, ἐὰν μένει γάρ· ἔπειτα δὲ ζητεῖν· περὶν τὰ ἴχνη ἀδηλα γενέσθαι τῆς ὥρας ἐνθυμεῖσθαι· ὅπως αὖ καὶ ἑτέρους διώξεσθαι, ἐξαι ἢ λάθωμεν· ἱκανὴ περισπάσθαι· ἢ κοῦτος δὲ τούτου, πρῶτον μὲν τὸν ὠρὸν ὅτι μάλιστα ἐν τῇ σκιᾷ ἐστιν· ἐπειδὰν δὲ ἐκκυλισθῇ ἐκ τῶν δικτύων, μεταβεῖν κατὰ τὰ ἴχνη· ὁ δὲ ἀφίξεται πρὸς ἕτερα τοιαῦτα χωρία, ἐὰν μὴ ἄρα ἐν αὐτῇ τῇ χιόνι πίσῃ ἑαυτόν· σκεψάμενον οὖν δεῖ ὅπου αὖ ᾖ πορίσασθαι· ἐὰν δὲ μὴ ὑπομένῃ μᾶλλον, ἀλώσεται γὰρ καὶ ὧδε τῶν δικτύων· ταχὺ γὰρ ἀπαγορεύει διὰ τὸ βάθος τῆς χιόνος· καὶ διὰ τὸ κάτωθεν τῶν ποδῶν λασῶν ὄντων προσέχεσθαι αὐτῷ ὄγκον πολύν· ἔστι δὲ τοὺς νεβροὺς καὶ τὰς ἐλάφους· κύνας εἶναι ἰνδικάς· ἦσι γὰρ ἰσχυραὶ· μεγάλαι· ποδώκεις, οὐκ ἄψυχοι· ἔχουσι δὲ τοῦτο, ἱκαναὶ γίγνονται πονεῖν· τοὺς μὲν οὖν νεογνοὺς τῶν νεβρῶν, τὸ κέρας ὑπερῇ ταύτην γὰρ τὴν ὥραν γίγνονται· καταισκέλασθαι δὲ, πρὸ πρώτου προελθόντα εἰς τὰς ὀργάδας· οὐ ᾖσιν ἐλαφοι πλείστα· ὅτου δ' ἂν ὦσιν· ἔχοντα τὸν κυναγῳὸν τὰς κύνας καὶ ἀκόντια· πρωὶ μὲν ἐξαὶ ἐλθόντα εἰς τὸν τόπον τοῦτον, τὰς μὲν κύνας δῆσαι ἄπωθεν ἐκ τῆς ὕλης, ὅπως μὴ αὖ ἴδωσι τὰς ἐλάφους, ὑλακτῶσιν· αὐτὸν δὲ σκοπιωρεῖσθαι ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ὀφεῖται ἀγούσας τοὺς νεβροὺς πρὸς τὸν τόπον οὗ αὖ μέλλῃ ἑκάστη, τὸν ἑαυτῆς δύνασκειν· καταπλίνασα δὲ καὶ γαλαθοῦσαι καὶ διασκεψάμενοι, μὴ ὁρῶν τινα ὑπὸ πνος· φυλάσσῃ τὸν αὐτῆς ἑκάστη, ἀπελθοῦσα δὲ τὸ αὐτὸ πρᾶσε, ἰδόντα δὲ ταῦτα· τὰς μὲν κύνας λῦσαι· αὐτὸν δὲ λαβόντα ἀκόντια προϊέναι ἄνω τὸν νεβρὸν τὸν πρῶτον, ὅπως ᾖ δὴν δύναθ' ἕνεκα τῶν πόνων, ἐνθυμούμενον ὅπως μὴ διαμαρτήσεται πολὺ γὰρ ἀλιοῦν ται τῇ ὀφθαλμῷ ἐγγὺς προσιόντι, ἢ οἱ πόρρωθεν ἐόδ ἔαν εἶναι· ἐπειδὰν δὲ ἴδῃ αὐτὸν προσιόντα ἐγγύς· δοῦ ἔξει ἀτρεμα πίεσας ὡς ἄνω γήν· καὶ ἐάσει αὐτὸν ἐλθεῖν ἐαν μὴ ἐφυσῶμος ἢ βοᾶν μέγα· τοῦτο δὲ γενόμενον οὐ μᾶλλον· παχὺ γὰρ τὸ ὑγρὸν ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ, ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ σωιζόμενον, ποιεῖ ἀσθχωρεῖν αὐτὸν, ἀλώσεται δὲ ὑπὸ τῶν κυνῶν· οἷον πόνωδίωκόμενος· λαβόντα δὲ δοῦναι τῷ ἀρκυωρῷ· ὁ δὲ, βοήσεται ἢ δ' ἔλαφος τὰ μὲν ἰδὼ ὦσα· τὰ δ' ἀκούσασα, ἄνω δραμεῖται τῷ ἔχοντι αὐτὸν ζητοῦσα· ἀφελίσθαι ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ ἐγκελεύειν τοῖς κυσὶ καὶ χρῆσθαι τοῖς ἀκοντίοις· κρατῆ ταῦτα δὲ πύτου προῤῥᾳέσθαι καὶ ἄνω τοὺς ἄλλους καὶ τῷ αὐτῷ εἴδει· πρὸς τοὺς αὐτοὺς χρῆσθαι τῆς θήρας· καὶ οἱ μὲν νέοι τῶν νεβρῶν οὔ ἴσασ ἀλίσκονται· οἱ δὲ ἤδη μεγάλοι χαλεπῶς· γέμονται γὰρ μᾶλ τῶν μητέρων καὶ ἑτέρων ἐλάφων· καὶ ἄσσα χωροῦσιν ὅταν διώκωνται ἐν μέσοις· ὅτε δὲ πρόσθεν· ἐν δὲ, ὀπίσθεν, ὀλιγάκις· ἀὴ δ' ἔλαφοι τὰς κύνας ὑπὸ αὐτῶν ἰδὼν ἀμυνόμενα καταπαυσθῆναι, ὡς τ' οὐκ διάλωποί ᾖσιν· ἐὰν μὴ πρὸς μίζας τις, δύο δύο διασκεδάσῃ αὐτὰς ἀπ' ἀλλήλων, ὡς τε μονωθῆναι τινα αὐτῶν· βιαθεῖσα δὲ τοῦτο, τὸν μὲν πρῶτον τὸν δρόμον ἃ κύνες ἀπολεί ποντα· ἢ τε ταχὺ ἀκουσα τῶν ἐλάφων, ποιεῖ αὐτὸν πορίφορον, τὸ τάχος, οὐδενὶ ἀκὸς ἐστι ἴσον πλικοῦτων νεβρῶν· δ' ὑστέρῳ δὲ καὶ τρίτῳ δρόμῳ ταχὺ ἁλίσκονται· πᾶ γὰρ σώματα αὐτῶν· διὰ τὸ ἐπινεφρα εἶναι τῷ πόῳ οὐ δύνανται αὐτέχειν· ἵστανται δὲ καὶ ποδοτραῦται τοῖς ἐλάφοις ἐν τοῖς ὄρεσι πολλοὺς λειμῶνας καὶ πεδία, καὶ πὰς νάπας ἐν τοῖς διόδοις καὶ τοῖς ὄρεσι προσοπιαὶ προσθεν· χρὴ δὲ εἶναι τὰς ποδοτραβας, σμίλακος πεπλεγμένας μὴ πολυφλοίους· ἵνα μὴ σπάσωνται· τὰς δὲ στεφανας δυκύκλους ἐχούσας, καὶ τοὺς ἅλους ἐναλλαξ σιδηρους τε καὶ ξυλίνους ἐγκαπαπεπλεγμένους ἐν τῷ πλοκάμῳ· μείζους δὲ τοὺς σιδηρους, ὅπως αἱ μὲν ξύλινοι ὑπείκωσι τῷ ποδί· οἱ δὲ σιδηροῖ· τὸν δὲ βρόχον τῆς σειρίδος, τὸν ἄνω τὴν στεφανην ἀπαπεπλεγμένον καὶ ὑπὸ τὴν σειρίδα· ἔστι γὰρ ἀσπαστὸν τοῦτο· ὁ δὲ βρόχος αὐτοῦ ἔστω στεφρὸς καὶ ἡ σειρὶς· τὸ δὲ ξύλον τὸ ἐξαπτόμενον, ἔστω μὲν ὅσους ἡ πρῖνου· μέγεθος τρισπιθαμον πρῖφλοιον πάχος πάλαισης· ἐστάσαι δὲ τὰς ποδοτράβας διελόντα τῆς γῆς, βάθος πηχαίαν πάλαισον· πολυφερὲς δὲ τοῦτο καὶ αὖωθεν ἴσον τῆς στεφανας ἔσον ποδοτραβῶν· ἃς δὲ τὸ κάτω ἀμφὶ βόμβυλον στενότητι· διελεῖν δὲ καὶ τὴν σειρὶδ καὶ τῷ ξύλῳ τῆς γῆς ὅσον ἴξεσθαι ἀμφοῖν, ποιήσαντα δὲ τοῦτα, ἄνω μὲν τὸ βάθος τῆς ποδοτράβης, ἄνωθεν κατὰ πτέρωισόπεδον· πολὺ δὲ τὴν στεφανην, τὸν βρόχον τῆς σειρίδος, καὶ αὐτὴν καὶ τὸ ξύλον καθέντα εἰς τὴν χώραν τὴν ἑκάτερον, τῇ στεφανῇ ἄνω θεῖναι δὲ κίδας ἀστρακτυλλίδος μὴ ὑπερτεινούσας ἃς τὸ ἐξω· ἄνω δὲ τοῦ ἴσου, τετάλατα, ὧν αὖ ἡ ὥρα ᾖ· μᾶλλα δὲ τοῦ τῆς γῆς ἄνωβαλεῖν ἐπ' αὐτά, πρῶτον μὲν τὴν ἄνω τὸν ἐξαρεθεῖσαν ἐκ τοῦ ὀρυγματων· αὖωθεν δὲ τῶν πάγῆς στερεᾶς τῆς ἄνωθεν· ἵνα ᾖ τῇ ἐλάφῳ ὅτι μάλιστα ἀδηλος ἡ στάσις, τὸν πολυοῦσαν τῆς γῆς ἀσφαλῆν πόῤῥω ἀπὸ τῆς ποδοτράβης, ἐὰν γὰρ ὁσφραίνωνται, νεωστὶ κεκινημένης δύσονται πάχυ δὲ ποιεῖ τοῦτο· ἄνω σκοπεῖν δὲ ἔχοντα τὰς κύνας, τὰς μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν ἐπώσας· μάλιστα μὲν ἑωθεν· χρὴ δὲ καὶ τῆς ἄλλης ἡμέρας, ἐν τοῖς ὄρεσι πρωὶ· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ὄρεσιν οὐ μόνον ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἁλίσκονται ἀλλὰ καὶ μεθ' ἡμέραν· διὰ τὴν ὀρμὴν, ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι τῆς

τῆς νυκτὸς, διὰ τὸ μεθ' ἡμέραν πορφοβεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους· ἐπειδὰν δὲ ἄῤῥῃ αὐτὸ ἐμμένην τὴν ποδοτράβην, μᾶλλον ἄνω λύσαντα, τὰς κύνας, καὶ ἀνελόντα κατὰ τὸν ὁλκὸν τοῦ ξύλου σκοπεῖν, ὅπου αὖ φέρηται· ἕξαι δὲ οὐκ ἄδηλον ἄνω τὸ πολύ· οἵπερ γὰρ λίθοι ἐσόνται κεκινημένοι· τάτ' ἐπὶ σύρματα τοῦ ξύλου καταφανῆ ἐν τοῖς ὄρεσι, ἐὰν δὲ πραχέας τὰς ὁδοὺς διαπορᾶ· ἀπὸ τετραπέξουσι τὸν φλοιὸν τοῦ ξύλου ἀφηρασμένον καὶ κατὰ τὸν ἑάους αὖ μᾶλλον ἐσόνται· ἐὰν μὲν οὖν τοῦ προσθου ποδὸς ἁλῶ, παχὺ ληφθήσεται ἐν γὰρ τῷ ὀρόμῳ πᾶν τὸ σῶμα τύπτει καὶ τὸ πρόσωπον· ἐὰν δὲ τοῦ ὄπισθεν, ἀφελκόμενον τὸ ξύλον, ἐμποδὼν ὅλῳ, ἐστὶ τῷ σώματι· ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ δικρόας τῆς ὕλης ἐμπίπτει φερόμενον καὶ ἐὰν μὴ ἀποῤῥήξῃ τὴν σειρίδα, καταλαμβάνεται αὐτοῦ· χρὴ δ' ἐὰν οὕτως ἕλῃ, ἢ πορυγενόμενος πόνῳ, ἐὰν μὲν ᾖ ἄῤῥην, μὴ προσπέναι ἐγγύς· τοῖς γὰρ κέρασι πάσει καὶ τοῖς ποσὶν· ἀπολέσθαι οὕτω ἀκοντίζειν· ἀλίσκονται δὲ καὶ αὖ ποδοτράβης διακόμενοι· ὅταν ᾖ ὥρα θερινὴ· ἀπαγορεύουσι γὰρ σφόδρα· ὥς τε ἐστῶσαι ἀκοντίζονται ἑστῶσι δὲ καὶ ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἐὰν καταίχωνται, καὶ εἰς τὰ ὕδατα ἀποῤῥυόμενα, ὅτε δὲ διὰ δύσκοιλοι πάσχουσι· πρὸς δὲ τὸν ὗν τὸ ἀγριον κεκτῆσθαι κύνας ἰνδικὰς, κρητικὰς· λοκρίδας· λακωνας· ἀρκυς· ἀκόντια· πρόβολια· ποδοτράβας· πρῶτον μὲν οὖν χρὴ εἶναι τὰς κύνας, ἐκ τούτου τοῦ γένους, μὴ πάσ αὖτυχρύσας· ἵνα ἔπιποι ὦσι πολεμεῖν τῷ θηρίῳ· αἱ δὲ ἄρκυς λίνων μᾶλ τῶν ὠὸν αἱ τῶν λαγωῶν· πέντε καὶ τετταράκοντα λίνοι ἑκάστου τόνου, ἕκαστος δὲ τόνος ἐκπεντεκαίδεκα λίνων· ἀπὸ δὲ τοῦ κορυφαίου τὸ μέγεθος δ' χάμματι· τὸ δὲ βάθος τῶν βρόχων πυγόνος· οἱ δὲ πρὸς θρομοὶ ἡμόλιοι τοῦ τῶν ἄρκύων πάχους· ἐπ' ἄκροις δὲ δακτυλίους ἐχέτωσαν· ὑφεσθωσαν δ' ὑπὸ τοὺς βρόχους· τὸ δὲ ἄκρον ὧν τῶν ἐκπεράτων ἔξω διὰ τῶν δακτυλίων· ἱκαναὶ δὲ πεντεκαίδεκα· τὰ δὲ ἀκόντια, ἕξω πάντα ἀπὸ ἔχοντα τὰς λόγχας βλατεῖς, καὶ ξυκράς· ῥαβδους δὲ σιφρὰς τὰ δὲ προβόλια· πρῶτον μὲν λόγχας ἔχοντα· τὸ μὲν μέγεθος· πέντε παλαίστους· κατὰ δὲ μέσον τὸν αὐλὸν, κωνόδοντας ἀπὸ τεκαλκεδόνους σιφρούς, καὶ τὰς ῥαβδους κραιείας· ὁρατοπαχεῖς· αἱ δὲ ποδοτράβαι, ὅμοιαι ταῖς τῶν ἐλάφων, συγκυνηγέτου δ' ἔσται τὸ γῆ θήριον πόλις καὶ ὑπὸ πολλῶν ἁλίσκεται, ὅπως δὲ δεῖ τοῦ ἑκάστου χρῆσθαι πρὸς θήραν, διὰ πάντων πρῶτον μὲν οὖν χρὴ ἐλθόντας, οὗ αὖ οἴωνται εἶναι, ὑπαγόντο κυνηγέσιον· λύσαντας μίαν τῶν κυνῶν τῶν λακαινῶν· τὰς δ' ἄλλας ἔχοντας δεδεμένας· συμπορεύεναι τὴ κυνί· ἐπειδὰν δὲ λάβῃ αὐτοῦ τὰ ἴχνη· ἕπεσθαι ἐξῆς τὴ ἰχνεύσει· ἡ γὰρ μέλλουσα κολουβία· ἔσται δὲ καὶ τοῖς κυνηγέταις πολλὰ δ' ἄλλα αὐτοῦ, ἐν μὲν τοῖς μαλακοῖς τῶν χωρίων τὰ ἴχνη· ἐν δὲ τοῖς λασίοις τῆς ὕλης κλάσματα· ὅπου δ' αὖ δένδρα ᾖ πλησιαῖ τῶν ὀδόντων· ἢ δὲ κύων ἄπωθεν τὸ πολὺ ἀφίξεται τοῦ ὑλώδη ἰχνεύουσα· καταπλίνεται γὰρ τὸ θήριον ὡς ἄπωθεν τὸ πολὺ εἰς τοιαῦτα· τοῦ μὲν γὰρ χειμῶνος ἐστὶν ἀλεεινά· τοῦ δὲ θέρους ψυχεινά· ἐπειδὰν δ' ἀφίκηται ἐπὶ τὴν δύνην ὑλακτεῖ· ὀδ' οὐκ αἰῖσσεται ὡς τὰ πολλὰ· λαβόντας οὖν τὴν κύνα καὶ τοῦτην μᾶλ τῶν ἄλλων δ' ἧσσα αὖ θεν ἀπὸ τῆς δύνης πολύ· καὶ ἐς τοὺς ὥρμους ἐμβαλέσθαι τὰς ἄρκυς ἐπιβάλλοντα τοὺς βρόχους ἄνω ἀποχαλιδώμασι τῆς ὕλης δικρά· τῆς δὲ ἄρκυος αὐτῆς μακρὸν πρὸ κοντα κόλπον ποιεῖν αὐτρίδας ἐγὸ δεκατέρωθεν ὑφισταμένας κλώνας· ὅπως αὖ ἐς τὸν κόλπον διὰ τῶν βρόχων ἀπ αὐτοῦ τοῦ φεύγους ὡς μάλιστα ἐνέχωσιν· ἵνα πρὸς θέοντα ὡς φαιότατον ᾖ τὸ ἔσω, καὶ τὸν πρίδρομον ἐξαπίνης ἀπὸ δένδρου ἰχνεύοῦ καὶ μὴ ἐκφέχου· σιὼς χόντα γὰρ ἐν τοῖς λασίοις ἀμφαπίπτειν τῇ ὕλῃ χ πὰ δύσορμα· ἵνα ἐς πὰς ἄρκυς ποιῆται ὁ ὥρμος καὶ μὴ ἐξαλαπίπτων· ἐπειδὰν δὲ τῶσιν, ἐλθόντας πρὸς πὰς κύνας, λῦσαι ἀπάσας· καὶ λαβόντας πὰ ἀκόντια καὶ πὰ προβόλια, πορεύεναι· ἐγκελεύειν δὲ πᾶς κυσὶν ἕνα τὸν ἐμπορώτατον πάντων τοὺς δ' ἄλλους ἕπεσθαι κοσμίως ἀπολείποντας ἀπ' ἀλλήλων πολύ, ὅπως αὖ ᾖ αὐτῷ ἱκανὴ διαδρομή· ἐὰν γὰρ ὑπ' ἀνέμων ἐμπέσῃ ἐς πυκνοὺς κινδύνους πλησιάσαι, ὡς ἂν γὰρ πρὸς πέσῃ ἐς τοῦτον τὸν ὀρυγμὸν κατίπεσεν· ἐπειδὰν δ' αἱ κύνες ἐγγὺς ὦσι τῆς δύνης ἄνωθεν βοηθούμενος δ' ἐξαναστήσεται· καὶ ἢ πὶς αὖ ἴδῃ κυνῶν, προσφέρηται αὐτῷ· πρὸς τὸ πρόσωπον αἰάρ ἵει βέων δ' ἐμπεσεῖται· ἐὰν δὲ μὴ· μᾶλλον ἀναγκη· καὶ ἐαν μὲν ᾖ τὸ χωρίον καταφερὲς ἐν ᾧ αὖ ἐχῃ αὐτὸν ἡ ἄρκυς, παχὺ ἐξαναστήσεται· ἐὰν δὲ ἄπαντον δύσις ἐστὶ ἔσται πολὺ αὐτὸν ἔχων· ἐν τούτῳ δὲ τῷ καιρῷ αἱ μὲν κύνες προσκείσονται αὐτοὺς δὲ χρὴ φυλαττομένους αὐτῷ ἀκοντίζειν καὶ λίθοις· βάλλειν πολύστομους ὄπισθεν, καὶ πολὺ ἄνωθεν, ἕως αὖ καταπτείνῃ προσωθῶν αὐτὸν τῆς ἄρκυος τὴν πρίδρομον· εἶτα ὅστις αὖ ᾖ τῶν παρόντων ἐμπειρότατος καὶ εὐκρατέστατος, προσελθόντα ἐκ τοῦ προόπθεν, τῷ προβολίῳ πατεῖν· ἐὰν δὲ μὴ βούληται ἀκοντιζόμενος καταβεῖναι τὸν πρίδρομον· ἀλλ' ἐπαμεῖς ἔχῃ πρὸς τὸν προσιόντα πολυδρομὴν ποιούμενος, ἀνάγκη· ὅταν οὕτως ἔχῃ λαβόντα τῷ προβόλιον, προσθένειν· ἔχεσθαι δ' αὐτοῦ τῇ μὲν χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ προσθεν, τῇ δ' ἑτέρᾳ ὄπισθεν· κατορθοῖ γὰρ ἢ μὲν ἀριστερὰ αὐτοῦ, ἢ δὲ δεξιὰ ἐπεμβαλλόμενον· ἔμπροσθεν δὲ ὁ μὲν ἀριστερὸς ἑπόμενος τῇ χειρὶ τῇ μωνύμῳ· ὁ δὲ δεξιὸς, τῇ ἑτέρᾳ· προσιόντα δὲ, προβάλλεσθαι τὸ

ἁλισκῶται

πρῖνου

δοκίδας ἀστρακτυλλίδος

λυσωπῶται

ποδοτράβαι

ὁλκὸς

δικρόας

Canes contra aprum
Indici
Cretici
Locrenses
Lacedemonij

πυγόνος

ξυκράς

λόγχας .i. hastas

κωνόδοντας

κραιείας

ἀποχαλιδώμασι

ἐκφέχου

μωμύμενος

προβόλιον μὴ πολλῷ μείζω διαβαίνῃ, ἢ ἔμπαλιν αὖ στρέφοντα· τὰς πλευρὰς τὰς δυσχύμους, ἐὰν τὴν χεῖρα τὴν δυσχυμον, εἶπα δὲ βλέποντα ἐς τὸ ὄμμα τοῦ θηρίου ἐνθυμούμενον τὴν κίνησιν τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς ἐκείνου· προσφέρειν δὲ τὸ προβόλιον, φυλαττόμενον, μὴ ἐκκρούσῃ ἐκ τῶν χειρῶν τὴ κεφαλὴ ἐκνεύσας· ἢ γὰρ ῥύμη τῆς ἐκκρούσεως ἔσεται παθόντα δὲ τοῦτο, παίοντα δεῖ αὖ τῷ στόματι καὶ ἔχεσθαι τῆς ὕλης κατωθεν· τὸ γὰρ θηρίον· ἐὰν μὲν οὕτως ἔχον πρὸς πόσιν διὰ τὴν σιμότητα τῶν ὀδόντων, τὸ σῶμα οὐ δύναται ὑπολαβεῖν· ἐὰν δὲ μεπωρῷ ἀναγκῃ πλησίον περᾶται μὲν οὖν μετωρίζειν· ἐὰν δὲ μὴ δύνηται, ἀμφιβὰς κατεῖ· ἀναλλαγὴ δὲ τούτων μία ἐστὶν μόνη· ὅταν ἐν τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ ἔχηται προσελθόντα ἐγγὺς, τῶν συγκυνηγετῶν ἕνα ἔχοντα προβόλιον ἐρεθίζειν ὡς ἀφήσοντα· ἀφιέναι δὲ οὐ χρὴ μὴ τύχῃ τοῦ πεπωκότος· ὅταν δὲ ἴδῃ τοῦτο καπαλιτῶν ὃν αὖ ἔχηται αὖ τῷ, αὖ τὸν ὀρεβίζοντα ὑπὸ ὀργῆς καὶ θυμοῦ στρέφει· τὸν δὲ πρὸ τοῦ προβολίου μεμνῆσθαι, ἔχοντα αἰῶσθαι· οὐ γὰρ καλὴ ἡ σωτηρία ἄλλως, ἢ κρατήσαντα προσφέρειν δὲ πάλιν τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ προβεβηκότος τῆς ὥρας πάλαι ἢ ἐσφάγη, καὶ αὖ πρεῖσαι ἔχειν ἐρρωμένως· ὁ δ' ὑπὸ τοῦ μόχθου πρόδηλος καὶ ἡμῖν κωλύοιεν οἱ κυνηγέτας τῆς λοίχνης ἀφίκοιτ' αὖ διὰ τῆς ῥαδιουργίας, προσωθῶν αὐτὸν πρὸς τὸν τὸ προβόλιον ἔχοντα· οὕτω δὲ πολλὴ ἡ δύναμις ἐστιν αὐτῷ, ὥστε καὶ ἃ οὐκ ἂν οἴοιτο τις προσέσθαι αὐτῷ, πεπνευκότος γὰρ οὐδὲν ἧττον ἐὰν τις αὖ τὸν ὀδόντα αὖ τῇ πρίχας σιωπρέχουσιν· οὕτως ἔστι θερμοί· ζῶντι δὲ διαπαύρου, ὅταν ὀρεβίζηται· οὐ γὰρ ἂν τῶν κυνῶν ἁμαρτάνων τῇ πλευρᾷ τοῦ σώματος, ἄκρα τὰ τριχώματα πρὸς αἱρεῖται· ὁ μὲν οὖν ἄρρην, τοσοῦτα καὶ ἐπὶ πλεῖόν πράγματα παρασχὼν ἁλίσκεται· ἐὰν δὲ θήλεια ᾖ ἐμπεσοῦσα αὖ θέοντα ταῦτα φυλαττόμενον μὴ ὡς θεὶς πέσῃ, παθόντα δὲ τοῦτο κατεῖσθαι αἰῶσθαι καὶ διακινεῖσθαι· ἐκάστα οὖν οὐ χρὴ ὑπὸ ταῖς θέλαις, ἐὰν δὲ ἄκων ἐλθὴ ἐς τοῦτο, διαπασάσεις γίγνονται αἱ αὐταὶ ὥσπερ ὑπὸ τοῦ ἄρρενος· ἐξαναστᾶται δὲ θεῖ ταῦτα τῷ προβολίῳ, ἕως αὖ ἀσθενήσειεν ἁλίσκονται δὲ καὶ ὧδε· ἵστανται μὲν αὐτοῖς αἱ ἄρκυς αὖ τὰς διαβάσεις ἴδων ναπῶν ἐς τοὺς δρυμοὺς, τὰ ἄγκη τὰ τραχέα· ἔσβολαὶ δὲ ἐς τὰς ὀργάδας καὶ τὰ ἕλη καὶ τὰ ὕδατα· ὁ δὲ πανθυμῶν ἔχων τὸ προβόλιον φυλάττῃ τὰς ἄρκυς· οἱ δὲ τὰς κύνας ἐπάγοντες τοὺς τόπους ζητοῦντες τοὺς καλλίστους ἐπεσθαὶ δὲ δρεβῆ· διώκεται· ἐὰν οὖν ἐς τὴν ἄρκυν ἐμπέσῃ τὸν ἄρκυφορον αἰσθόμενον τὸ προβόλιον, προσίενα καὶ χρῆσθαι ὡς ἔφηκα· ἐὰν δὲ μὴ ἐμπέσῃ μεθιέναι· ἁλίσκεται δὲ καὶ ὅταν ᾖ πνίγη διωκόμενος ὑπὸ τῶν κυνῶν· τὸ γὰρ θηρίον καὶ πάνυ ὑπερβάλλον δυνάμει· ἀναγορεύει ὑπερασθμον γιγνόμενον· ἀσθενέσκοισι δὲ κύνες πολλαὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ θήρᾳ, καὶ αὐτοὶ οἱ κυνηγέται κινδυνεύουσιν· ὅταν δ' ἐν ταῖς μεσαδρομαῖς ἀναπαύσωνται, ἀναγκάζωνται προσίενα τὰ προβόλια ἢ ἐν ὕδατι ὄντι, ἢ ἀφεστῶτι πρὸς ἀσκιερόν, ἢ ἕκαστος μὴ δέλοντι ἐξίενα· οὐ γὰρ κωλύει αὐτὸν οὔτε ἄρκυς οὔτε ἄλλο οὐδὲν φέρεσθαι ὁμοίως τῷ πανθυμάζοντι· ὅμως μέντοι προσέτεον ὅταν ἔχῃ οὕτως· καὶ αὖθις δεικτέον τὴν δύναμιν δι' ἣν εἴλοντο ἐκπονεῖν τὴν αὖ θυμίσιν τῶν κυνῶν, χρηστέον δὲ τῷ προβολίῳ καὶ ταῖς προβολαῖς τοῦ σώματος ὡς εἴρηται· ἡ γάρ τι καὶ πάσχοι· οὐκ ἂν διαγένοιτο ὀρθῶς ποιεῖν πάσχοι· ἴσασται δὲ αἱ προδοσραβαὶ αὐτοῖς, ὥσπερ τοῖς ἐλάφοις ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις· καὶ αὖ σκέψεις αἱ αὐταὶ καὶ βαθρομαὶ καὶ αἱ προσοδοὶ· καὶ αἱ χρεῖαι τοῦ προβολίου· τὰ δὲ νεογνὰ αὐτῶν ὅταν ἁλίσκηται χαλεπῶς τοῦτο πάσχῃ, οὔτε γὰρ μόνον αὖ ἔως αὖ μακρὰ ᾖ, ὅταν τε αἱ κύνες ὑπόσπιν ἢ προΐδῃ τι παχὺ ἐς τὴν ὕλην ἀφανίζεται· ἔπειτα τὸ πολὺ ὧν αὖ ὧν ἀμφὶ χαλεποί ὄντες τότε, καὶ μᾶλλον μαχόμενοι ὑπὲρ ἐκείνων ἢ ὑπὲρ αὖ ἴδων· λέοντες δὲ, παραλλὰξ λύκες· πανθηρες· ἄρκτοι· καὶ τἆλλα ὅσα ἐστὶ τοιαῦτα θηρία· ἁλίσκεται ἐνξένους χώρους, πρὸ τὸ παγγαῖον ὄρος· καὶ τὸν μπῖον ὃν ὑπὲρ τῆς μακεδονίας· τὰ δ' ἐν τῷ ὀλύμπῳ τῷ μυσίῳ καὶ ἐν παιονίῳ· τὰ δ' ἐν τῇ νυσίῃ τῇ ὑπὲρ τῆς συρίας καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὄρεσιν ὅσα οἱ ἀτέστι τρέφειν τοιαῦτα· ἁλίσκεται δὲ, τὰ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν φαρμάκῳ διὰ δυχωρίαν ἀκουτικῷ· παραβάλλουσι δὲ τοῦτο οἱ θηρῶμενοι συμμιγνύντες ἐς τὸ αὐτὸ ὅτῳ αὖ ἕκαστον χαίρει πρῷ τὰ ὕδατα· καὶ προσόπιν αὖ ἄλλο προσῃ· τὰ δὲ αὐτῶν καταβαίνοντα ἐς τὸ πεδίον τῆς νυκτὸς, ἀσκλεικτέ ἐστι, μᾶλλον ἵππων καὶ βοῶν ἁλίσκεται ἐς κίνδυνον καθιστάντα τοὺς ἀρουντας· ἔστι δὲ οἷς αὖ ἴδων καὶ ὀρύγματα ποιοῦσι· πρόφερη μεγάλα· βαθέα αὖ ἐν μέσῳ· λείουσι τῆς χίονα τῆς γῆς· αὖ δὲ τοῦτον ἐς νύκτα ἐπεσθαὶ σήσαντες αἶγα καὶ ἔφραξαν κύκλῳ τὸ ὄρυγμα ὕλῃ· ὥστε μὴ πρόρριζα εἶσοδον αὖ λείουσι, τὰ δὲ ἀκούοντα τῆς φωνῆς ἐν τῇ νυκτὶ κύκλῳ τὸν φραγμὸν περιθέουσι· καὶ ἐπεσθαὶ μὲν δίσκην δίοδον, ὑπερπηδᾶ καὶ ἁλίσκεται πρὸ μὲν αὖ ἴδων τῶν πραξέων ἴδων ἐν τοῖς κυνηγεσίοις, ἔφην τε ὠφελήσοντα δ' οἱ αὖ θυμήσαντες τοῦτο τοῦ ὄρους πολλὰ· ὑγιάσθαι γὰρ τοῖς σώμασι παρασκευάζουσι, καὶ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν μᾶλλον· γυμάσκειν δὲ πόνῳ· τὰ δὲ πρὸς τὸν πόλεμον μάλιστα παιδεύει· πρῶτον μὲν τὰ ὅπλα ὅταν ἔχοντες πορεύωνται ὁδοὺς χαλεπὰς, οὐκ ἀσθενοῖεν, αἴρεσθαι γὰρ τοὺς πόνους διὰ τὸ ἕξιν αὖ τῶν θηρίων· ἔπειτα δυναζεσθαί τε σκληρῶς δύνα-

τοὶ

τοὶ ἔσονται καὶ φύλακες εἶναι ἀγαθοὶ τοῦ αὖ παπόμωου· ἐγὼ δὲ τὰς προσόδους τὰς πρὸς τοὺς πολεμίους, ἅμα δοῖτε ἔσονται αὖ ἐναι· καὶ τὰ παραγγέλλόμενα ποιεῖν· διὰ τὸ οὕτω καὶ αὐτοὶ ἀρεῖν τὰς ἄγρας· πεπαιμένοι δ' ἐν τῷ προσθεν, οὐ λείουσι τὰς τάξεις διὰ τὸ κρατρεῖν δύναθαι· ἐν φυγῇ δὲ τῶν πολεμίων ὀρθῶς καὶ ἀσφαλῶς διώξονται τοὺς ἐναντίους, ἐν ταυτὶ χωρίῳ διὰ σιωνθεναι· δυστυχήσαντος δὲ οἰκείου τρατοπέδου, ἐν χωρίοις ὑλώδεσι καὶ ἀπορρήμνοις ἢ ἄλλοις χαλεποῖς οἷοιτ' ἔσονται αὐτοὶ σώζεσθαι μὴ ἀσχερῶς καὶ ἑτέρους σώζειν· ἡ γὰρ σιωνθεια τοῦ ὄρους, παρέξει αὐτοῖς πλέον τι ἢ δέναι· καὶ ἤδη τινὲς ἤδη τοιούτων πολλοῦ ὄχλου συμμάχων, πρεφθέντος τῇ αὖ ἴδων δυξίᾳ καὶ θράσει διὰ δυχωρίαν ἀμαρτόντας τοὺς πολεμίους νενικηκότας αὖ αμαχόμενοι ἑτρέψαντο· ἀεὶ γὰρ ἔστι τοῖς πάσχουσι καὶ τὰς ψυχὰς δυ ἔχουσιν, ἐγὼ ὡς εἶναι τοῦ δυτυχῆσαι· ὧδέ τις δὲ καὶ οἱ προγονοι ἡμῶν· σπένταν δύθεν δυτυχουν πρὸς τοὺς πολεμίους αὖ μέλεσαν τῶν νέων ἐποίησαν· τὸ μανθάνοντες γὰρ καρδῶν τὸ ἐξαρχῆς ἐνόμισαν ὅμως τοὺς κυνηγέτας μὴ κωλύειν, διὰ τὸ μηδὲν ἴδων αὖ τῇ γῇ φυομένων ἀγρεύειν· πρὸς δὲ τοῦτο μὴ νυκτερεύειν ἐντὸς πολλῶν σταδίων· ἵνα μὴ ἀφαιροῖντο τὰς θήρας αὐτῶν οἱ ἔχοντες τὸν τὴν τέχνην· ἑώρων γὰρ ὅτι ἴδων νεωτέρων ἢ ἡδονὴ μόνη αὐτῇ, μεῖζα ἀγαθὰ παρασκευάζει· σώφρονάς τε γὰρ ποιεῖ καὶ δικαίους διὰ τὸ ἐν τῇ ἀληθείᾳ πανθάνεσθαι· τά τε τοῦ πολέμου διὰ ἴδων τοιούτων δυτυχούντες ἡδαίοντο, ἴδων τε ἄλλων εἴ τι βούλονται αὖ τὰ δύεσθαι καλῶν· οὐδέν ὡς ἀσφερεῖ· ὡς πρὸ ἑτέρου κακὸν ἡδονὰ· ἃς οὐ χρὴ μανθάνειν· ἐκ ἴδων τοιούτων οἷοι, σφαπῶτα τε ἀγαθοὶ, καὶ στρατηγοὶ γίγνονται· ὧν γὰρ οἱ πόνοι τὰ μὲν ἀσχερὰ καὶ ὑβριστικὰ· ἐκ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀφαιροῦνται αὖ θυμίαν δ' ἀρετῆς ἐν κύζησαν οὐ πιάριοι οὐ γὰρ ἂν προδίδοιεν οὔτε τὴν πόλιν τὴν ἑαυτῶν ἀδικουμένην οὔτε τὴν χώραν πασχουσαν κακῶς λέγουσι δ' ἐπιτηδες· ὡς οὐ χρὴ ὀρᾶν κυνηγεσῶν, ἵνα μὴ ἴδων οἰκείων ἀμελῶσιν, οὐκ ἀδύνατος ὅτι οἱ τὰς πόλεις καὶ τὸς φίλους δὺ ποιοῦντες, πανθ' ἅτις ἴδων οἰκείων αὖ μελέτερόι ἀδῶν· ἃ σῶν οἱ φιλοκυνηγέται παρασκευάζουσιν αὐτοὺς τῇ πατρίδι χρησίμους εἶναι ἐς τὰ μέγιστα οὐδ' αὖ τὰ ἴδια πρόσιντο· σῶν γὰρ τῇ πόλει· καὶ σώζεται καὶ ἀπόλλυται, τὰ οἰκεῖα ἑκάστου· ὥστε πρὸς τοῖς αὐ ἴδων καὶ τὰ ἴδων ἄλλων ἰδιωτῶν οἱ τοιοῦτοι σώζουσι· πολλοὶ δὲ ἀπὸ φθόνου ἀλογίσται τῶν τοιούτων λεγόντων ἴδων ἀίρουνται διὰ τὴν αὐτῶν κακίαν ἀπολέσθαι μᾶλλον, ἢ ἑτέρων ἀρετῇ σώζεσθαι· ἃ γὰρ ἡδονὰ ἃ πολλοὶ καὶ κακῶν ὧν ἐπώμνυσι ἢ λέγειν ἢ πρᾶττειν ἐπαίρονται τὰ χείρω, εἶπα ἐκ μὲν τῶν ματαίων λόγων ἔχρας αὐαιροῦνται· ἐκ δὲ ἴδων κακῶν ὄργων, νόσους καὶ ζημίας καὶ βανάτους· καὶ αὐτῶν καὶ παίδων καὶ φίλων, αἰσθανόμενοι μὲν ἴδων κακῶν ἔχοντες· τῶν δὲ ἡδονῶν πλέον τῶν ἄλλων ἀπολαυόμενοι· ὃς τις αὖ χρήσαιτο πόλεως σωτηρίαν· τούτων μάλιστ ἴδων κακῶν, οὐδεὶς ὅς τις οὐκ ἀφίξεται ὁράσθεις ὧν ἐγὼ παραινῶ παίδευσις γὰρ καλὴ δίδασκει χρῆσθαι νόμοις, καὶ λέγειν πρὸ τῶν δικαίων καὶ ἀκούειν· οἱ μὲν οὖν πάσχοντες αὐτοὺς αὖ τὸ μεχέοντες καὶ διδάσκεσθαι, αὐτοῖς μὲν μαθήσεις καὶ μελέτας αὖ πόνους ἔχουσι· σωτηρίαν δὲ ταῖς αὖ ἴδων πόλεσιν· οἱ δὲ μὴ θέλοντες διὰ τὸ ἐπίπονον διδάσκεσθαι, ἀναγκάζονται διὰ ἡδονὴν ἀκαίροις διάγειν, φύσει οὔτοι κάμνοι· οὔτε γὰρ νόμοις οὔτε λόγοις ἀγαθοῖς πείθονται· οὐ γὰρ ὑρίσκοιοί, διὰ τὸ μὴ πονεῖν, οἷον χρὴ τὸν ἀγαθὸν εἶναι· ὥστε οὔτε θεοσεβεῖς δύνανται εἶναι, οὔτε σοφοί· τῷ δὲ ἀπαιδεύτῳ χρώμενοι, πολλὰ αὖ πιμῶσι τοῖς πεπαιδευμένοις· διὰ μὲν οὖν τούτων οὐδὲ αὖ καλῶς ἔχοι· διὰ δὲ τῶν ἀμείνων, ἅπασαι αἱ ὠφέλειαι τοῖς ἀνθρώποις ὑρηνται· ἀμείνους οὖν οἱ θέλοντες πονεῖν, καὶ τοῦτο ἐπιδείκνυμι μεγάλῳ παραδείγματι· ἴδων γὰρ παλαιοτέρων οἱ παρὰ χείρωνι ὧν ἐπεμνήσθην· νέοι ὄντες ἀρξάμενοι ἀπὸ ἴδων κυνηγεσιῶν, πολλὰ καὶ καλὰ ἐμάθον· ἐξ ὧν ἐγένετο αὐτοῖς μεγάλη ἀρετὴ δι' ἣν καὶ νῦν θαυμάζονται· ἧς ὅτι μὲν ἐνῆσαι πᾶσι, δῆλον· ὅτι δὲ διὰ πόνων ἐστὶ τυχεῖν αὐτῆς, οἱ πολλοὶ ἀφίστανται· τὰ μὲν γὰρ κατεργάσασθαι αὐτὴν ἄδηλον· οἱ δὲ πόνοι οἱ ἐν αὐτῇ ἐνόντες φανεροί· ἴσως μὲν οὖν ἢ ἂν τὸ σῶμα αὐτῆς δῆλον αὖ ἦπον· ἢ μέλουν οἱ ἀνθρωποι ἀρετῆς ἢ δόξης ὅπως πρῶτοι ἐκείνη ἐμφανὴς ἔσται· οὐ τοῦτο καὶ αὐτοὶ τοῦτ' ἐκείνης ὁρῶνται· ὅτ' αὖ μὲν γὰρ τις ὁρᾶται τοῦτο ὑπὸ τοῦ ὁρωμένου, ἅπασ ἑαυτοῦ ἐστι βελτίων καὶ οὔτε λέγει οὔτε ποιεῖ ἀσχρὰ οὐδὲ κακά· ἵνα μὴ ὀφθῇ ὑπ' ἐκείνων· ὑπὸ δὲ τῆς ἀρετῆς, οὐκ οἰόμενοι αὖ σκοποῖσθαι, πολλὰ κακὰ καὶ ἀσχρὰ ἐναντίον ποιοῦσιν, ὅτι αὐτὴν ἐκεῖνοι οὐχ ὁρῶσιν· ἢ δέ, πάντα χοῦ παρέστι, διὰ τὸ εἶναι ἀθανάτος καὶ τιμᾶ τοὺς πρῶτ αὐτὴν ἀγαθοὺς· τοὺς δὲ κακοὺς ἀτιμάζει· τοῦτο εἰδότες τοῦτο, ὅτι θεᾶται αὐτούς, ἵεντο αὖ αὖ τοὺς πόνους καὶ τὰς ἡδονὰς αἷς ἁλίσκεται πόλις καὶ κατεργάζοιντο αὖ αὐτήν· θαυμάζω δὲ τῶν σοφιστῶν καλουμένων ὅτι φασὶ μὲν ἐπ' ἀρετὴν ἄγειν οἱ πολλοὶ τοὺς νέους· ἀγνοοῦσι δ' αὖ τοῦναντίον· οὔτε γὰρ αὖ αὖ ὁρᾶ πω ἑωρακέναι οὔτινί οἱ νῦν σοφισταὶ ἀγαθὸν ἐποίησαν, οὔτε γράμματα παρέχονται, ἐξ ὧν χρὴ ἀγαθοὺς γίγνεσθαι· ἀλλὰ πρὸ μὲν τῶν ματαίων πολλὰ αὐτοῖς γέγραπται· ἀφ' ὧν τοῖς νέοις, ἃς μὲν ἡδονὰς καιναὶ· ἀρετὴν δ' οὐκ ἐνί· διατρίβειν δ' ἄλλως παρέχθ τοῖς ἐλαττοῦσι

Leones nuenti in pangeo monte nota

Pangeus mons
Cittus sup macedoniam
Olympus mysię
Nysa sup syriá

Commoda quę parantur exuenatione

Contra Sophistas
Philosophorũ laus

πὶ ἐξ ὧν ἴσθ᾽ μαθήσεσθαι μᾶτην· καὶ ἑτέρων κωλύει χρησμῶν, καὶ διδάσκει κακά· μέμφομαι οὖν
αὐτοῖς, τὰ μὲν μεγάλα μείζονας· πρὸς δὲ ὧν γεγράφουσιν, ὅτι τὰ μὲν ῥήματα αὐτοῖς ἐξήτηται· γνῶμαι
δὲ ὀρθῶς ἔχουσαι, αἷς ἂν πᾶς δύοιντο οἱ νεωτεροι ἐπ᾽ ἀρετήν, οὐδαμοῦ· ἐγω δὲ ἰδιώτης μὴν ἐμ· οἶδα
δέ, ὅτι κράτιστον μὴν ἐστι παρὰ τῆς αὐτῆς φύσεως τὸν ἀγαθὸν διδάσκεσθαι· δύτιρον δέ, παρὰ τῶν
ἀληθῶς, ἀγαθὸν πῶσιν ἀμῶν μᾶλλον, ἢ ὕτω τὸν ἴσθ᾽ ἐξαπατᾶν τέχνην ἐχόντων· ἴσως οὖν τοις μὲν
ὀνόμασιν, οὐ σοφισμένως λέγω, οὐδὲ γὰρ ζητῶ τοῦτο· ὧν δὲ δέονται ἐς ἀρετὴν, οἱ καλῶς πεπαι-
δυμένοι· ὀρθῶς ἐγνωσμένα ζητῶ λέγειν· ὀνόματα μὲν γὰρ, οὐκ ἂν πᾶς δύσειεν· γνῶμαι δὲ ἃ καλῶς
ἔχοιεν· λέγουσι δὲ καὶ ἄλλοι πολλοί, τοὺς νῦν σοφιστὰς, καὶ οὐ τοὺς φιλοσόφους, ὅπερ ἐν τοις ὀνόμα
σι σοφίζονται καὶ οὐκ ἐν τοῖς νοήμασιν, οὐ λανθάνει δὲ μὲ ὅτι καλῶς καὶ ἐξῆς γεγράφθαι ἔφιλον γὰρ
ἔσεσθαι ὧν τοῖς παχὺ μὴν ὀρθῶς μεμαθήσεσθαι· καὶ τοι γέγραπται γε οὕτως ἵνα ὀρθῶς ἔχῃ· καὶ μὴ σοφιστὰς ποιῇ· ἀνὰ σοφοὺς καὶ ἀγαθούς· οὐ γὰρ ὅδε κεῖνα ὧν τὰ βουλόμενα μᾶλλον, ἢ εἶναι χρήσιμα· ἵνα
αἰεὶ ἐξελέγηται ἢ ᾖ ἃ ἀεὶ· οἱ σοφισταὶ δ᾽ ὧν τὰ ἐξαπατᾶν λέγουσι καὶ γεγράφουσιν· ὧν τῶν ἕνεκα τῶν κρίσεων·
καὶ οὐδέτερα οὐδὲν ὠφελοῦσιν· οὐδὲ γὰρ σοφὸς αὐτῶν ἐγένετο οὐδεὶς, οὐδ᾽ ἔστιν· ἀνὰ χὴ ἀρκεῖν ἑκάστω
σοφιστὴν κλεῖσαι οὔ ἐστιν ὅπερ δὲ παράγει δι᾽ φρονοῦσι· τὰ μὲν οὖν τῶν σοφιστῶν παραγέλματα, πα
ρεὶς ὧν φυλάττεσθαι· τὰ δὲ τῶν φιλοσόφων ἐνθυμήματα· μὴ ἀτιμάζειν· οἱ μὲν γὰρ σοφισταὶ, πρὸς ὄψιν
καὶ νέους ὑπερῶνται· οἱ δὲ φιλόσοφοι πᾶσι κοινοὶ καὶ φίλοι· τύχας δὲ ἀνδρῶν, οὔτε πιμῶσιν, οὔτε ἀπι
μάζουσι· μὴ ξυλοῦν δέ, μηδὲ τοὺς ὧν τὰς πλεονεξίας ἀνὴ ἴοντας· μὴ δ᾽ ἐπὶ τὰς ἰδίας μήτ᾽ ἐπὶ τὰς
δημοσίας, ἐνθυμεῖσθαι· ὅτι οἱ μὲν ἄριστοι ὧν ἴσθ᾽ γιγνώσκουσι μὲν ἐπὶ τὰ βελτίω, ἐπὶ πονοί τ᾽ ἰόντ᾽· οἱ δὲ
κακοὶ πᾶσχουσί τι κακῶς· καὶ γιγνώσκουσι ἐπὶ τὰ χείρω· τάς τε παρ᾽ ἴσθ᾽ ἰδίω ἴσθ᾽ οὐσίας ἀφορμὰς
μόνοι, καὶ τὰ τῆς πόλεως, ἃς τὰς κοινὰς σωτηρίας ἐπ᾽ ὠφελείᾳ εἰροί δ᾽ σι τ᾽ ἰδίω ἴσθ᾽· τάς τε σώματα πρὸς
τὸν πόλεμον κάλλιστα καὶ ἀρχικὰ ἔχοσι, πονεῖν οὐ δυνάμενοι· οἱ δὲ κυβερνέται ἃς τὸ κοινὸν τοις πο
λίταις καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ κτήματα, καλῶς ἔχοντα παρέχουσιν· ὅρχονται δέ, οἱ μὲν ἐπὶ τὰ ὠφε
λία· οἱ δ᾽ ἐπὶ τοὺς φίλους ἴοντες, δύσκλειαν ἔχοσι παρὰ πᾶσιν· οἱ δὲ κυβερνέται ἐπὶ τὰ ὠφέλια ἴοντες
δύκλειαν ἐλόντες μὲν γὰρ πολεμίᾳ νικῶσι μὴ ἑλόντες δὲ, πρῶτον μὲν ὅτι πάσης τῆς πόλεως ἐχθροὶ
ἐπὶ χειροῦσιν, ἐπαινον ἔχουσι, ἔπειτα ὅτι οὔτ᾽ ἐπ᾽ ἀνδρὸς βλάβῃ οὔτε φιλοκερδείᾳ ὅρχονται ἐπ᾽ ἐπὶ
ἐξ αὐτοῦ τοῦ πὶ χειρήματος βελτίους γίγνονται πρὸς πολλὰ καὶ σοφώτεροι, διὸ οὐ διδάξω μὴν· ἐπὶ
γὰρ μὴ πόνοις καὶ ἐνθυμήμασι καὶ πὶ μελείαις πολλοῖς ὑπερβάλλονται, οὐκ ἂν ἕλοιεν ἄγρας· τὰ γὰρ
αὐτὰ σαλα ὧν ἴσθ᾽ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγωνιζόμενα· καὶ ἐν τῇ αὐτῶν οἰκήσει· ἐν ἰσχύϊ πολλὴ ἔστιν, ὥστε
τῷ κυβερνήτῃ μάτην οἱ πόνοι γίγνονται ἐὰν μὴ μείζονι φιλοπονίᾳ καὶ πολλῇ πῶσι κρατήσει αὐ
τῶν· οἱ μὲν οὖν κατὰ πόλιν βουλόμενοι πλεονεκτεῖν, μελετῶσιν νικᾶν φίλους οἱ δὲ κυβερνέται, κοινοὺς
ἐχθρούς· καὶ τοὺς μὲν ἡ μελέτη αὐτῇ ποιεῖ πρὸς τοὺς ἄλλους, πολεμίους ἀμείνους· τοὺς δὲ πολὺ χεί
ρους· καὶ τοις μὲν ἡ ἄγρα μᾶλλα σωφροσύνης, τοῖς δὲ μᾶλλα ὠμότητος θράσους· κακοπαθείας δὲ καὶ ὠμότε
κερδείας, οἱ μὲν δύνανται καὶ παφρονεῖν, οἱ δ᾽ οὐ δύνανται· φωνὴν δὲ, οἱ μὲν δύνανται ἱᾶσθαι οἱ δ᾽ ὠ
χρεῶ πρὸς δὲ τὰ θεῖα, τοῖς μὲν οὐδὲν ἐμπεδῶν ἀσεβεῖν· οἱ δ᾽ δύσεβέστατοι λόγοι γὰρ ἃ
λαοὶ κατέχουσιν· ὡς καὶ θεοί πὺ πῳ ὄργῳ χαίρουσι καὶ πρᾶπόντες ἀ ὁρῶν·
τις, ὥστε ὑπὸ παρχὴν ἐνθυμουμένοις τοὺς πων, θεοφιλεῖς τ᾽ εἶναι καὶ δύσεβεῖς
ἃς τοὺς νέους, τοὺς ποιοῦντας ἃ ἐγὼ παινῶ· οἷσι μόνοις ὑπὸ θε
ὧν, τοῦ ὁρᾶσθαι ταῦπα· οὗτοι δ᾽ αὖ εἶεν καὶ τοκοῦσιν ἀγαθοί.
καὶ πᾶσι τῇ ἑωυτῶν πολει καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ ἴσθ᾽ πολί
τῶν καὶ φίλων· οὐ μόνον δὲ ὅσοι αὐδξεις κυνηγε
σῶν ἠράσθησαν· ἐγένοντο ἀγαθοὶ, ἀλ᾽
λὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἷς ἔδωκεν
ἡ θεὸς ταῦτα ἄρτεμις· ἀπὰ
λαῖτη· καὶ πρόκρις
καὶ εἴπης ἀλ᾽
λη.

Venatrices
Diana
Atalanta
Procris

Πρῶτον μὲν ἐνθύνπα, χρὴ αὐτὸν θαι θεοὺς ταῦτα διδόναι· καὶ νοεῖν καὶ λέ
γειν καὶ πράπ᾽ ἀφ᾽ ὧν θεοῖς μὲν κεχαρισμένα πα ἄρξειας ἂν· σαυτῷ
δὲ καὶ φίλοις καὶ τῇ πόλ᾽ προσφιλέστατα καὶ δύκλεέστατα, καὶ πολυω
φελέστατα· θεῶν δὲ ἱλέων ὄντων· ἀναβιβαστέον μὴν σοι ἱππικὰς· καὶ ὅπως
ἀπαλπρῶται ὁ κατὰ τὸν νόμον ἀριθμὸς καὶ ὅπως τὸ ἱππικὸν μὴ μειῶ
ται, δὲ μὴ προσαναβήσονται ἱππεῖς, μείονες αἰεὶ ἔσονται· ἀναγκη γὰρ
τοὺς μὲν γήρᾳ παπαγορεύειν· τοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἐκλείπειν· πλειουμένου
γε μὴν τοῦ ἱππικοῦ, ἧττον μελητέον μὲν ὅπως ἄλλους πρέφωνται οἱ ἱππεῖς ὡς αὖ δύ
ωνται πόνους ὑποφέρειν· οἱ γὰρ ἥπους ἴσθ᾽ πόνων, οὔτε αἴρειν· οὔτε ἀποφδύγειν δύνανται ἂν, ἧττον
μελητέον δὲ ὅπως δὴ χρήσιμοι ὦσιν· οἱ γὰρ ὧν ἀπαθεῖς, τοῖς πολεμίοις μᾶλλον, ἢ τοῖς φίλοις συμμα
χοῦσι, καὶ οἱ λακπίζοντες δὲ καὶ βαιβαιῶνται ἱππεῖς ἐκ πολέων ποιητοί· οἱ γὰρ τοιοῦτοι πολλαχοῦ πλείω
κακὰ, ἢ οἱ πολέμιοι ποιοῦσιν· δεῖ δὲ καὶ ἴσθ᾽ πολέων ἧττον μελεῖσθαι, ὅπως δύνανται καὶ ἐν πραχείᾳ
χωρεῖ ἱππεύειν· ὁδὸ πα ὅτι ὅπου αὖ ἁλῶσιν ἐλαυνόμενοι· ἐν τοῦτο οὐ χρήσιμοί ἐσιν· τῶν γε μὴν ἱππέ
ων ὑπαρχόντων οἷον δεῖ τοὺς ἱππέας αὖ ἀσκητέον· πρῶτον μὲν, ὅπως ἂν τοὺς ἱππους αὐτοὺς
δύνωνται· πολλοῖς γὰρ ἤδη ἡ σωτηρία παρὰ τοῦτο ἐγένετο· δύτριον δέ, ὅπως ἐν παντοίοις χωρίοις
ἱππάζεσθαι δύνησονται καὶ γὰρ οἱ πολέμιοι ἄλλοπ᾽ ἐν ἄλλοις τόποις γίγνονται, ὅταν δὲ ἤδη ἔχε
ῶσιν, δεῖ αὖ σκοπεῖσθαι ὅπως ἀκουποῦσί πως πολεῖσιν· ἀπὸ ἴσθ᾽ ἱππων, καὶ τἆλλα δύνησονται πρα
γεῖν ἃ δεῖ τοὺς ἱππικούς, μᾶλ᾽ τοῦπα ὁπλιτεύον· καὶ ἱππους καὶ ἱππέας ὡς αὐτοὶ μὲν, ἥκιστα πιπτό
σκοιτ᾽ ἄν, βλάπτειν δὲ τοὺς πολεμίους μάλιστα δύναντ᾽ ἂν· ἐκ τοῦ ἴσθ᾽ παρασκευαστέον, ὅπως δύ
νωνται οἱ αὐδρες ὦσιν· ἀνδυ γὰρ τούτων οὐθὲν ἱππων ἀγαθῶν· οὔτε ἱππεῖον ἐπόχων οὔτε ὅπλων κα
λῶν ὄφελος οὐδὲν· πρὸς πα τοῦτον μὲν οὖν τοῦτων πῶν ἱππων ὅπως καλῶ γίγνηται· τὸν ἱππαρχοῦν δ᾽
κὸς εἰ· ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ πόλις, χαλεπὸν ἡγησαμὴν ταῦπα πᾶσι, τὸν ἱππαρχον μόνον ὄντα ἀπρᾳ
ξεῖν πρόσαρξεται μὲν οὖ τῷ σώματος φυλάρχους· πρόσειπᾶξε δὲ τῇ βουλῇ σῶν ἐπιμελεῖσθαι ἵ
ππικοῦ· ἀγαθὸν μοι δοκεῖ εἶναι τοὺς μὲν φυλάρχους παρασκευάζειν, σῶν ἐπιθυμεῖνοι ἴσθ᾽ καλῶν
τῷ ἱππικῷ· ἐν δὲ τῇ βουλῇ, ἔχειν ἑτέρας σῶν πηδίους· ὅπως λέγοντες, φοβῶσί πε τοὺς ἱππέας· βελ
πόνες γὰρ εἶεν φοβούμενοι, καπαφαυνοῦσί τι τοὺς τὴν βουλὴν, μὴπι παρὰ καιρὸν χαλεπαίνῃ· τοῦ
πα μὲν οὖν ὑπομνήματα ὧν δεῖ σε σῶν ἐπιμελεῖσθαι· ὡς δ᾽ αὖ ἕκαστα τούτων βέλπτα πραίνοιτο· πεῖπο
δὴ περάσομαι λέγειν· τοὺς μὲν τοίνυν ἱππέας, διηλοῦσθαι δεῖ κατὰ τὸν νόμον, τοὺς δ᾽ υνα
τωτάτους καὶ χρήμασι καὶ σώμασιν, ἢ δσάγοντα ἃς δικαστήριον, ἢ πείθοντα ἐγὼ δὲ δίκαιον μὲν τὸ
δικαστήριον, τοῦτους δσακτέον εἶναι, οὓς μὴ δσάγων διὰ κέρδος αὖτις δοκοίη τοῦτο ποιεῖν, καὶ γὰρ
τοῖς ἥπου δύναμένοις δίδους αὖ εἴη ἀποφθορὰ ἃς τοὺς δυνατωτάτους πρώτους ἀναγκάζοις· ἔτι δὲ
καὶ οὓς αὖ μοι δοκεῖ τις νέους μὲν τὸ ἐν ἱππικῇ λαμπρὰ λέγων ἃς πῶν μίαν καθίσαι τοῦ ἱππεύ
ειν· τοὺς δὲ κυρίους αὖ ἴσθ᾽ ἥπου αὖπτείνοντας ἔχειν· τάδε διδάσκων ὡς αὖ ἀναγκαθήσονται μὲν
ἱππασπροφεῖν, ἢν μὴ ὕπὸ σοῦ ὕπ᾽ ἄλλου διὰ πὰ χρήματα, ἢν δὲ ἐπὶ σοῦ ἀναβῶσιν, ὡς ἀποτρέψεις
μὲν τοὺς παῖδας αὖ ἴσθ᾽ ἴσθ᾽ πολυπλῶν τε καὶ μαικῶν ἱππονιῶν· πῶν μελήσει δέ, ὡς αὖ πα χὺ ἱππικοὶ
γίγνοιντο, λέγοντα δὲ οὕπω, καὶ ποιεῖν ταῦπα πειρᾶσθαι, τοὺς γε μὴν ὄντας ἱππους, ἢ βουλὴ
αὖ μοι δοκεῖ προσποιοῦσα· ὡς τὸ λοιπὸν βλέπειν δίπλασία ἱππάζεσθαι ὡς τὸν μὴ δυνάμενον ἱππον
ἀκολουθεῖν ἀποδοκιμάσει, ὥστε εἶναι αὖ, τρέφειν πι ἄμεινον καὶ πῶν μελεῖσθαι μᾶλλον ἴσθ᾽ ἱππων
καὶ τοὺς βιαίους δ᾽ ἱππους, ἀγαθὸν μοι δοκεῖ εἶναι προρρηθῆναι, ὅτι ἀποδοκιμασθήσονται· οὕτω γὰρ
ἥκιστ᾽ πωλεῖν αὖ τοὺς τοιούτους μᾶλλον παροξυνοῦσιν, καὶ ἱππονοεῖν σωφρονέστερον· ἀγαθὸν
δὲ καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἱππασίαις λακπίζοντας ἱππους προρρηθῆναι· ὅτι ἀποδοκιμασθήσονται· οὐδὲ γὰρ
ῥᾴστ᾽ πεῖν τοὺς τοιούτους δυνατὸν· ἀλλ᾽ ἀνάγκη καὶ ἵππους ἐπὶ πολεμίους δ᾽ ἐκ ἐλαύνειν ὑπάτους αὖ
αὐτοὺς ἑπασθαι· ὥσπι διὰ τὴν τοῦ ἱππου κακουργίαν, ἀχρηστος καὶ ὁ ἱππους καθίσταται· ὡς δ᾽ αὖ
καὶ οἱ πόδες εἶεν ἴσθ᾽ ἱππων κράτιστοι, ἃ μὲν τις ἔχει ἑᾴω καὶ δύπλεστέρα αὖ κησιν, ἐκείνη ἔτω, ἃ δὲ
μὴ, ἐγὼ φημι χρῆναι σκέψασθαι ἔχων, χύδην καταβάλοπα λίθους τῶν ἐκ τῆς ὁδοῦ, ὅσον μιαϊαίους καὶ
πλείον καὶ μείον· ἐν τούτοις γὰρ ἱππον καὶ ἡνίκεν ἐνιστᾶναι· ὅταν ἀπὸ τῆς φάτνης ἀποβῇ· βαδί
ζων γὰρ ἐν τοῖς λίθοις οὐπω ἱππος παύσεται, οὐδ᾽ ὅταν ἡνίκηται, οὐδ᾽ ὅταν μυωπάζηται· ὁ δὲ σκε
ψάμενος τάπ᾽ ἄλλα ἃ λέγω πῶν δύσει, καὶ σφυγύλους τοὺς πόδας τοῦ ἱππου ὄψεται· ὅπω
πι γε μὴν οἱ ἱππικοὶ εἰσὶ οἵους δεῖ, ὡς ἂν αὐτοὶ οἱ ἱππεῖς ἄριστοι γίγνοιντο, τοῦτο δὴ μνησόμεθα·

τὸ μὲν πίνυν τοὺς νέους αὐτῶν ἀμαθεῖς εἶναι τοὺς ἵππους, πείθομεν αὖ αὐτοὺς μανθάνειν γὰρ δίδαξαι παραχρῆν· ἐπαίνου δίκαιόν αὖ τυγχάνοις· τούς γε μὴν πρεσβυτέρους, τὸν πρόσθον τρόπον ἀναβαλλεσθαι ὧν ἀλλήλων προσεθίσας· καὶ τούτους ὠφελήσας αὖ, ὅπως γε μὴν ἐν παιδαγωγοῖς χωρίοις ἔσονται οἱ ἵπποι ἔτι δυνήσονται εἶναι· τὸ μὲν γὰρ κύκλῳ ἐξάγειν μὴ πολέμου ὄντος, ἵππος ὀχληρὸν· ἐγκαλέσαντα δὲ χρὴ τοὺς ἱππέας συμβουλεύσαι αὐτοῖς μελετᾶν, καὶ ὅταν ἐς χώρους ἐλαύνωσι καὶ ὅταν ἄλλοσέ ποι ἐκβιβάζωνται, ἴδρυ ὁδῶν καὶ παχὺ ἐλαύνοντας ἐν τούτοις παιδαγωγεῖς. τοῦτο γὰρ ὠφελεῖ μὲν παρασκευῇ τῷ ἐξάγειν, ὄχλον δ' οὐχ ὁμοίως παρέχει· ἔστι τηλίου δὲ ὑπομιμνήσκειν ὅτι καὶ ἡ πόλις αὐτὸ ἔχεται δ' ἀπασῶν ὧν ἐς τὸ ἱππικὸν ἐγγὺς πεπαιδαγώγηται τὰ λοιπὰ τοῦ ἔνεκα αὐτοῦ, ὡς ἂν πόλεμος γίγνηται μὴ ἐκπλήττειν δὴ ἱππικὸν ἀπεξέπιπτον ἔχει παρασκευάσασθαι· ὧν τοῦτο γὰρ ἐνθυμουμένους, ἅκος καὶ τοὺς ἱππέας μᾶλλον ἀσκεῖν τὴν ἱππικήν· ὅπως ἡ πόλεμος ἐγείρηται, μὴ ἀμελετήτους ὄντας, ἀγωνίζεσθαι δέῃ πρὸς τῆς πόλεως καὶ περὶ δυκλείας καὶ περὶ τῆς ψυχῆς· ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῦτο προειπεῖν τοῖς ἱππάρχοις ὅπως ἐξάξουσι καὶ σὺν αὐτοῖς καὶ διὰ παντὸς χωρίων ἡγήσουσι καὶ ἐν ταῖς μελίταις δὲ ταῖς πρὸς τῷ ἀνθρωπαδίσας καλὸν ἐξάγειν ἄλλοτε ἄλλοι· οὐ τὸ αὐτὸ γὰρ τοῖς ἱππάρχοις καὶ τοῖς ἵπποις βέλτιον· ἀκοντίζειν γε μὴν ἀπὸ τῶν ἵππων, ὃ δ' αὖ πλείστοι μοι δοκοῦσιν μελετᾶν, ἵνα τοῦτ' αὖ προείποις τοῖς φυλάρχοις· ὅτι αὐτοὺς δεήσει ἡγεμόνους τοὺς τῆς φυλῆς ἀκοντιστὰς ἐλαύνειν ἐπὶ τὸ ἀκόντιον· φιλοτιμήσεται γὰρ αὖ ἕκαστος ἀπὸ εἰκαίας ἀκοντιστὰς τῇ πόλει ἀγαθὰ μὲν τοῦ καλῶς γε ὁπλισθῆναι τοὺς ἱππέας οἱ φύλαρχοι αἴτιοι δοκοῦσιν εἶναι· μέγιστον συλλαμβάνειν πεποιθέναι τῇ τῆς φυλῆς λαμπρότητι κεκοσμῆσθαι μόνον τῇ ἑαυτοῦ φολῇ· ἅκος δὲ μὴ δυς πάσους εἶναι αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, οἵτινες φυλάρχειν ἐπεθύμησαν ὀξέως καὶ τιμᾶς ὀρεγόμενοι· δυνατοὶ δ' ἂν καὶ τὴν τῶν νόμων ὁπλίσαι· καὶ αὖθ' ὑπὸ αὐτοῦ ἂν τοῦ δικαιοῦν τῷ μαθόντι ἐπαναγκάζοντες κατὰ τὸν νόμον ὁπλίζεσθαι· δεῖ γε μὲν τοὺς εὐπαθεῖς εἶναι τοὺς ἄρχοντας, μέγα μὲν τῷ καὶ λόγῳ δίδασκειν, ὅσα ἀγαθὰ ἔνι ἐν τῷ πειθαρχεῖν· μέγα δὲ καὶ τῷ ὄρᾳ κατὰ τὸν νόμον, πλεονεκτεῖν μὲν ποιεῖν τοὺς δυτάκτους, μὴ πλεονεκτεῖν δὲ ἐν πᾶσι τοὺς ἀπὸ τοῦ τάττοντας, ἰσχυρότατα δὲ μισθοῦσθαι τῶν φυλάρχων ἐς τὸ φιλοτιμεῖσθαι τοὺς καλῶς παρασκευασομένους ἕκαστον τῆς φυλῆς ἡγεῖσθαι τοὺς ἀμφὶ σὲ προθύμους κοσμήσας μὲν ὅπλοις, ὡς κάλλιστα ἀκοντίζῃ δὲ μελετᾶν ἐξαναγκάσῃς ὡς μάλιστα, ἅδηλον δὲ αὐτοῖς ᾧ τὸ ἀκόντιον, αὐτοὺς δὲ οὗ μάλα μεμελετηκώς· ἢ δὲ καὶ ἆθλα τίς δύνατο προπιθέναι ταῖς φυλαῖς, πᾶν ἴσθι ὅσα ἀγαθὰ νομίζουσιν ἀσκεῖσθαι ἐν τοῖς θέσι ὑπὸ τοῦ ἱππικοῦ, τοῦτο πᾶσι μαθεῖν οἱ μὲν ἀθυμοῦντες γε μάλιστα προτρέπειν ἂς φιλονεικίαι· ἆθλον δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς χορεῖς, ὡς μυρίων ἄθλων ἕνεκα, πολλοὶ μὲν τρόποι· μεγάλου δὲ ἀπάσαι τελοῦντα· τοὺς μὲν τοι κρίτας τοιούτους δεῖ ζητεῖσκειν, παρ' οἷς νίκωντες, μάλιστ' αὖ ἀγάλλοιντο ἂν δὲ δίκαιοι τοῦτα πάντα, ἐξισκημμένοι ὦσιν οἱ ἱππεῖς, δεῖ δή που καὶ τάξιν τινὰ ἐπίστασθαι αὐτοὺς· ἐξῆς κάλλιστα μὲν θεῖν τρομαίους ποιοῦσι καὶ μάλιστα δὲ ἱππάσονται, ἄριστα δὲ μαχοῦνται ἂν δὲν ῥᾷστα δὲ καὶ ἀπαράκοπα παρέδυς πορεύσονται, καὶ διαβάσεις πᾶσασουσιν· ἢ τοίνυν χρώμενοι τάξει, δοκοῦσιν αὖ μοι τοῦτα κάλλιστα διαπράττεσθαι τοῦτην νῦν ἤδη πειράσομαι δηλοῦν· οὐκοῦν ὑπὸ μὲν τῆς πόλεως ὑπάρχουσι δίφρημέναι φύλαι· τούτων δὲ ἐγὼ φημι χρῆναι πρῶτον μέν, δικαδάρχοις σὺν τῇ ἴδρυ φυλάρχων ἑκάστους γνώμῃ κατασῆσαι, ἐκ τῶν ἀκμαζόντων τε καὶ φιλοτιμοτάτων καλόν τι ποιεῖν· καὶ ἀκούειν· καὶ τούτους μὲν προστάτας δεῖ εἶναι· μέσα δὲ τούτους ἴσως χρὴ τοὺς ἀριθμὸν ἐκ τῶν πρεσβυτάτων τε καὶ φρονιμωτάτων ἑλέσθαι, οἵτινες τελευταῖοι ἴδρυ δικαδάρχων ἔσονται· ἢ γὰρ δεῖ καὶ ἀεὶ κάσαι οὕτω καὶ σῶρος μάλιστα διατήρει σῶρον, ὅταν τὸ πεπρωμένον ᾖ· καὶ τὸ ἐπαινοῦν μῶμον ἱκανόν· τούς γε μὴν ἐν μέσῳ ἴδρυ πρώτων καὶ τελευταίων· ἐπεὶ οἱ δικαδάρχοι ἐπιστάτας ἕλοιτο, καὶ οἱ ἄλλοι ἐφέποιντο, οὕτως ἥκοις ἑκάστῳ ἐπιστάτην εἶναι· τὸν μῶμον ἀφιγούμενον ἐκ παντὸς προσου· δεῖ ἱκανὸν αὖθ' ἅμα καθιστάναι· ἀγαθὸς γὰρ ὢν εἴ τι ποτὲ δέοι ἂν πολεμίους ἐλαύνειν ἐγκελεύων, ἐώμην αὖ ἐμβάλοι τοῖς ἐμπροσθεν εἶτ' οὖ καὶ ἀσφαλῶς καὶ ὀρθὸς συμβαίνοι φρονίμως ἀφιγούμενος μᾶλλον αὖ ὡς τὸ ἥκοις σώζοι τοὺς φυλέτας· οἱ μῶμοι δικαδάρχοι, ἄριστοι ὄντες πλείω ἡμέρα παρέχοιεν αὖ διωρεῖν, ἢ δὲ πομποὶ εἶεν· οὗτοι δὲ μοι ἡ τάξις, ἀρέσκει διὰ τάδε· ὅτι πρῶτον μὲν οἱ πρωτοστάται πάντες ἄρχοντες γίγνονται· οἱ δ' αὐτοὶ αὖθρες ὅταν ἄρχωσι, μᾶλλόν πως οἷόν τε ἑαυτοῖς προσήκειν καλόν ποιεῖν, ἢ ὅταν ἰδίωται ὦσιν· ἔπειτα δὲ καὶ ὅταν πραιστέον τι ᾖ τὸ παραγγέλλειν μὴ ἰδιώτας, ἀλλὰ ἄρχουσι, πολὺ αὐτοπρεπέστερον· πάντα μῶμοντε μὲν οὕτως, χρὴ ὡς πρὸ καὶ τοῖς φυλάρχοις προαγορεύσθαι καὶ χώρα ὑπὸ τοῦ ἱππάρχου ἐν ᾗ ἑκάστῳ ἐλατέον, οὕτω καὶ τοῖς δικαδάρχοις παραγγέλλειν ὑπὸ τοῦ ἵππαρχον φυλάρχων, ὅπως πορευτέον ἑκάστῳ.

οὕτω γὰρ προειρημένων πολὺ δύπακτος ἔρως αὖ ἔχοι, ἢ ὥς περ ἐκθεάτρου ὡς αὖ τύχωσι ἀπόντες λυπῶσιν ἀηδέλους καὶ μάχεσθαι δὲ μᾶλλον ἐθέλουσιν οἵπερ πρῶτοι, ἵνπερ ἐκ προόδου πρὸς πάσδι βαίνειν· ἐπεὶ δ' ὧδ' ὅπως αὖ τῶν χώρα αὐτῶν· κύριοι πλήθει ἐν αὖθρεμένοι ἀπόντες ἀμφὶ ὁπλίσασθαι τὴν τάξιν, ἀπαλκτοι δ' ὄντες ἀηδέλους μὲν παρασκευὴν καὶ ἐν τέναις ὁδοῖς καὶ ἐνδιαβάσιστοις δὲ πολεμίοις, οὐδ' εἰς ἐκὼν αὖ γὸν τάττει μάχεσθαι αὖ ταῦτα μὲν δὴ πάντα, ὑπάρχειν δεῖ ἐκ προνοήματος ἅσοι τοῖς ἵππαρχοσιν, ἃ μέλλουσιν ἀποφαίνειν τι ἔσεσθαι σύνεργοι τῷ ἡγουμένῳ· τῶν δ' ἔργων μὲν αὖ τῷ ἡδὺ μελήσει δεῖ τῷ ἱππάρχῳ· πρῶτον μέν, ὅπως καλλιερήσονται οἱ θεοί ὑπὲρ τοῦ ἱππικοῦ· ἔπειτα, ὅπως τὰς προμαχὰς ἐν ταῖς ἑορταῖς ἀξιοθέατος ποιήσει· ἐπὶ δὲ καὶ ἄλλα ὅσα αὖθ' εἰκαίνυσθαι δεῖ τῇ πόλει· ὅπως ᾗ δύναγον καλλίστα αὖθ' εἶεν· ταῦτα ἐν ἀκαδημείᾳ καὶ τὰ ἐν Λυκείῳ καὶ τὰ φαλαροῖ καὶ τὰ ἐν τῷ ἱππαδρόμῳ· καὶ ταῦτα μὲν, ἄλλα ὑπομνήματα· ὡς δὲ τοῦ τῶν ἕκαστα καλλίστα αὖ παρασκευάζεσθαι ἐν τῷ ἱππικῷ λέξω· τὰς μὲν οὖν προμαχὰς οἶμαι αὖ καὶ τοῖς θεοῖς κεχαρισμενωτάτας καὶ τοῖς θεαταῖς εἶναι· ἢ ὅσων ἱερὰ καὶ ἀγάλματα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐστιν· ταῦτα ἀρχαίοι, ἐπεὶ τῶν ἐμῶν κύκλῳ πᾶν τὴν ἀγοραὶ· καὶ τὰ ἱερὰ περιελαύνουσιν· πρῶτος τοὺς θεοὺς καὶ ἐν τοῖς διονυσίοις δὲ οἱ χορεῖ παρασκευάζονται, ἄλλοις τε θεοῖς καὶ τοῖς δώδεκα χορεύοντες· ἐπειδὰν δὲ πάλιν πρὸς τοῖς ἐμαῖς γένωνται πρὸς ἐλάκοτις· ἐντεῦθεν καλὸν μοι δοκεῖ εἶναι κατὰ φυλὰς ἐς τάχος αὖ ἐλαύνους τοὺς ἵππους μέχρι τοῦ ἐλευσινίου· οὐδὲ δόρατα μὴν παρασείψω ὡς ἥκιστα αὖ ἀηδίλοις ἐπάλλαττοιτο· δεῖ γὴ μέντοι τοι καὶ τοῦτο ἕκαστον χρῆν, ἃ μέλλει φοβερὰ τε καὶ δύκρινῆ ἔσεσθαι, καὶ ἅμα πολλὰ φανῆναι· ἐπειδὰν δὲ τῆς ἐς τάχος διαλάσεως λήξωσι, τὴν ἄλλην ὁδὸν καλὸν χρῆναι ἐς τὰ ἱερά, ἢ πρὸ καὶ πρόσθε διελαύνειν χ' ὅπως ὅσα ἐστὶν ἡδέα ἀηδέλοις ἐν ἵππῳ ἀναβεβασμένῳ παῖσαι ἐπιδεῖξαι καὶ τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς αὖθρώποις· καὶ ὅτι μὲν ταῦτα οὐκ ἀδίσμωροι ποιεῖν οἱ ἱππεῖς ἴσθι, οἶδα· γὰρ

ὁδὸς, ποικίλλοντας ἱππικῶς τάξεσ τὰς φορείας. ὅταν μὲν τοι ἔξω ἴωσιν ὁδῶν διὰ δυσχωρίαν ἐλαύνωσι, μία χρῆσιμον καὶ ἐν πολεμίᾳ καὶ ἐν φιλίᾳ, προελαύνειν τῆς φυλῆς ἑκάστης ἴλην ὑπηρέτας ἴλης, οἵτινες ἢν ἀπόροις γέφυραις ἐντυγχάνουσιν παριόντες αὐτὰ δύφορα, σκιλώσουσι τοῖς ἱππεῦσι ἢ χρὴ τὴν ἐλάσιν προιέσθαι· ὡς μὴ ὅλαι αἱ τάξεις πηλῶνται· ἢν δὲ ἄπορον ὑπάρχῃ τὸ φρούριον ἱππεῦσι χου, τὸν ἴλην προόδους. ἄλλους προόδους διεξιέναι τοὺς προηγεῖσθαι πολεμίων. χρήσιμον καὶ πρὸς τὸ ἀπιέναι, καὶ πρὸς τὸ φυλάξασθαι, καὶ τὸ αὖ μένειν δὲ ἀπὸ τῆς διαβάσεως, ὡς μὴ καπνοῦσθαι τοὺς ἱππέας οἱ πελτασταὶ τὸν ἡγεμόνα διώκοντες. ἴσασι μὲν οὖν τοῦτο πάντες ὡς τὸ κάλλιστον· καρτερεῖν δ' ἀπὸ μελέτης ὀλίγοι οὐ πολλοὶ ἐθέλουσι. προσήκει δὲ ἱππάρχῃ ἐπὶ ἐν ἡδονὴν ἀπὸ μελέτης ἄσκησιν ἔχειν. τῆς τε πολεμίας καὶ τῆς φιλίας χώρας. ἢν δ' ἄρα αὐτὸς ἀπείρως ἔχῃ. τοὺς ἄλλους τε δὴ τοὺς ἱππάρχους ἐπιστήμονες τὰς ἑκάστων πάσας παραλαμβάνειν. καὶ γὰρ διαφέρει ὁ ἡγούμενος, ἢ ὡς τὰς ὁδοὺς τοῦ μὴ ἁδόντος· καὶ ἀπὸ βουλαίων δὲ πολεμίοις, ὁ ἡδὼς τοὺς τόπους τοῦ μὴ ἡδότος πολὺ διαφέρει καὶ κατασκόπων δὲ περὶ πολέμου εἶναι. δεῖ μεμελετηκέναι ὅπως ἔσονται, καὶ ἐκ πολέμου ἀμφοτέροις φιλίων, καὶ ἐξ ἐμπόρων. καὶ γὰρ οἱ πόλεις τοὺς ἁσάγρυτας τι, ἀεὶ ὡς δυνατὸν ἐξ ἐμπόρων ἀκούειν. καὶ ψεύδονται δ' ἔστιν ὅτε χρήσιμον· οὐ μόνοι τοῖς γε κατασκόποις δεῖ ποτὲ πιστεύοντα φυλακῆς ἀμελεῖν· ἀλλ' ἀεὶ οὕτως κατασκευάσθαι χρὴ, ὡς ὑπὲρ ἢν ἔχωσι τὰ ἀγγέλλωσιν οἱ πολέμιοι· καὶ γὰρ ἂν πολλοὶ ὦσιν οἱ κατάσκοποι, χαλεπὸν ἐν καιρῷ ἀπαγγέλλειν· πολλὰ γὰρ ἐν πολέμῳ πρὸς ἐμποδὼν διὰ συμπεσεῖν. τάξεται μὲν ἐξαγωγὰς τοῦ ἱππικοῦ, ἢ πλοῦ αὖ οἱ πολέμιοι ἀναπλοῦντο. ἢ ἀπὸ παραγγέλσεως γίγνοιτο μᾶλλον, ἢ ἀπὸ κήρυκος ἢ ἀπὸ προγραφῆς. ἀγαθὸν οὖν καὶ τὸ πρὸς τὸ διαπαραγγέλσεως ἐξάγειν, τὸ δικαδάρχους καθιστάναι, καὶ τοῖς τε δικαδάρχοις, ἵνα ὡς ἐλαχίστοις ἕκαστος παραγγέλῃ, καὶ τὸ μέτωπον δὲ ὅπως μὴ κυκλοῦσιν αὖ τὰς τάξεις ἀπαράκτους, οἱ πεμπαδάρχοι παράγοντες ὁπότε τοῦτο καιρὸς εἴη. ὅταν γε μὴν προσφυλάττῃ δέῃ. ἐγὼ μὲν ἀεὶ ἔπαινῶ τὰς κρυπτὰς σκοπὰς τε καὶ φύλακας. οὔτω γὰρ ἅμα μὲν τὸ φίλων φυλακὴν γίγνονται. ἅμα δὲ τοῖς πολεμίοις ἐνέδρας καταskευάζονται. καὶ αὖ τοὶ μὲν δύσεβουλότατοί ἐσιν ἀφανεῖς ὄντες τοῖς δὲ πολεμίοις φοβερώτατοι. τὸ γὰρ ἀδέκαστον μέγα ὅπου φυλακαί· ὅπου δ' ἀδοκήτως ὅσον μὴ ἁδέως ἴσασι τοῦτο θαρρεῖν μὲν καλῶ τοὺς πολεμίους, ὑπερβάλλειν δὲ αὐ ἀναγκάζει πάντα τὰ χωρία. ἀφ' ὧν φανερὰ φυλακὴ δῆλα ἔχοιτ' ἂν καὶ τὰ δεινὰ καὶ τὰ δύθαρσα, ἔτι δὲ, τῷ μὲν κρυπτὰς ἔχοντι φυλακὰς, ἐξέστω μὲν φανεροῖς ὀλίγοις ἐμπροσθε τῶν κρυπτῶν φυλακὴν ποιεῖται, πειρᾶσθαι τοὺς πολεμίους, ἢ ἐνέδρας ὑπάγειν. ἀγρυπνικὸν δὲ καὶ σπουδαῖον ἴδρι κρυπτῶν. ἄλλοις φανεροῖς ἔστιν ὅτε φυλάττειν. καὶ τοῦτο ἐξαπατητικὸν ἴδρι πολεμίων. ὁμοίως τῷ πρόσθεν δρεπόμενον. ἀναμὶν φρονίμου γε ἄρχοντος καὶ τὸ μή ποτε κινδυνεύειν ἑκόντα. πλὴν ὅπου αὖ πρόδηλον ἢ ὅτι πλεῖον ἕξει τῶν πολεμίων. τὸ δὲ ὑπηρετεῖν τὰ ἥδιστα τοῖς πολεμίοις, προδοσία ἴδρι ξυμμάχων. δικαίως αὖ μᾶλλον, ἢ αὐδεία κρίνοιτο σῶφρον δὲ καὶ τὸ ἐκεῖσε ὁρμᾶν, ὅπου αὖ ἀσθενῆ τὰ ἴδρι πολεμίων ἢ καὶ πρόσω ὄντα τυγχάνῃ. τὸ γὰρ σφόδρα πονῆσαι ἀκμὴν δυνάτερον ἢ πρὸς τοὺς κρείττους ἀγωνίζεσθαι· ἢν δ' ἔποι τὰς μίσον φιλίων τείχεων ἡδέως οἱ πολέμιοι καὶ πολὺ κρείττους ὄντες· καλὸν μὲν ἐντεῦθεν αὖ χρεῖν, ὁπότερωθι αὖ λελήθῃς παρών· καλὸν δὲ καὶ ἅμα ἀμφοτέρωθεν· ὅταν γὰρ, οἱ ἕτεροι ἀποχωρῶσιν, οἱ ἐκ τοῦ αὖθις πάρα ἐλαύνοντες, παρά ποιεῖ μὲν αὖ τοὺς πολεμίους· σῴζοιεν δ' αὖ τοὺς φιλίους, καὶ τὸ μὲν διακαπασκόπων πειρᾶσθαι, ἡδέως τε ἴδρι πολεμίων, πάλαι εἰρηται ὡς ἀγαθόν ἐστιν· ἐγὼ δὲ καὶ πάντων ἄριστον νομίζω εἶναι, τὸ αὐτὸν πειρᾶσθαι· ἢν ἡ πόθεν ἐξασφαλοὺς θεώμενον τοὺς πολεμίους ἀφεῖναι· ἥνπερ ἀμάρταιωσιν. καὶ τὸ μὲν κλαπᾶναι δύναγον, πέμπειν χρὴ τοὺς αὖ πηδείους κλέπτοντας· τὸ δ' ἄρπασθῆναι ἐγχωροῦν, ἐφιέναι τοὺς ἁρπάσοντας. ἢν δὲ πορδυμῶσιν οἱ τῶν πολεμίων ἀπαρτά τι ἀσθενέστερον τῆς αὐτοῦ δυνάμεως· ἢ βαρροῦν ἀσπασκεδάννυται, οὐδὲ ταῦτα χρὴ λαμβάνειν, ἀεὶ μὴ τι ἰσχυρότερον, τὸ ἀσθενέστερον θηρῶν. δυνατὸν δὲ προσέχοντα τὸν νοῦν, ταῦτα καταμανθάνειν, ἐπεὶ καὶ βραχυγνωμονέστερα αὐθρώπου θηρία. οἵτε ἴππιοι δύνανται αὖ ἀφυλάκτου ἢ, ἀφαρπάσαντες, ἅς τὸ ἀσφαλὲς ἀποχωρεῖν πρὶν λιφθῆναι. καὶ οἱ λύκοι δὲ, τάτε ὄρνιθα μὴ φυλακῆς ἀγρέουσι, καὶ πάντα τοῖς δυσοράτοις κλέπτουσι, καὶ μᾶλλον γε τῆς αὖ γίγνηται κυνῶν, ἢν μὴ ἢ πόθεν ἢ, τοῦ αὖ πόθεν ἢ, ἢν δὲ κρείττων, ἀσπασφάξας ὅτι αὖ ἔχῃ ἀποχωρεῖ· ὅταν δέγε φυλακῆς καταφρονήσωσι λύκοι λάζαντες ἑαυτῶν τοὺς μὲν ἀπελαύνειν τὴν φυλακὴν, τοὺς δὲ ἁρπάζειν, οὕτω τὰ αὖ πόθεν περίζονται, θηρίων γε μὴν δυναμένων τὰ τοιαῦτα φρονίμως λιίζεσθαι, ὡς οὐκ ἂν βέλτιον γε ὄντα ἢ κοσοφώτερον τοῦτων φαίνεσθαι, ἃ καὶ αὐτὰ τέχνῃ ὑπ' ἀνθρώπου ἁλίσκεται· κακεῖνο γε μὴν ἡδέως ἴσασι καὶ ἀνδρὸς ἐκ πόσου αὖ ἵππου πρὸν ἕλοι καὶ ἐξ ὁπόσου βραδεῖς αὖ ἵππου ταχεῖς ἀσπφύγοιεν. ἱππαρχικὸν δὲ καὶ χωρία γιγνώσκειν, ἔνθα πρέπει κρείττους ἱππεῖον, καὶ ἔνθα πρέπει κρείττους ἱππεῖς· χρὴ δὲ μηχανητικὸν εἶναι, καὶ τοῦ πολλοὺς μὲν φαίνεσθαι τοὺς ὀλίγους ἱππέας. πάλιν

πολλὰ γὰρ ἂν πολεμίων τὰ ἐμπόδια συμπέσοι

Ἰστιμικος
Lupi

δ' ὀλίγοις τοὺς πολλοὺς, καὶ τοῦ δοκεῖν πορώτατα μὲν ἀπεῖναι, ἀπώτατα δὲ παρεῖναι· καὶ τοῦ μὴ πάντων πολεμίων μόνον κλέπτειν ἐπίστασθαι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἱππέας ἅμα κλέπτοντα, ἐξ ἀπροσδοκήτου τοῖς πολεμίοις ἀπιέσθαι· ἀγαθὸν δὲ μηχάνημα καὶ τὸ δύνασθαι ὅταν μὲν τὰ ἑαυτῶν ἀσθενῶς ἔχῃ φόβον παρασκευάζειν τοῖς πολεμίοις ὡς μὴ ἀπιόντα, ὅταν δ' ἐρρωμένα θαρσοῦντα ἐμπιπτειν ὡς εὐχερῶς. οὕτω γὰρ ἂν ἥκιστα κακῶς πάσχοις· τοὺς δὲ πολεμίους μάλιστ' ἂν ἁμαρτάνοντας λαμβάνοις· ὅπως δὲ μὴ προσπατάλειν δοκῶ ἀδύνατα καὶ γράφω ὡς ἂν γίγνοιτο τὰ δοκοῦντα αὐτῶν χαλεπώτατα εἶναι· τὸ μὲν τοίνυν μὴ σφάλλεσθαι ἐγχειροῦντα διώκειν ἢ ἀποχωρεῖν ἐμπειρία πρὸς ἵππων δύναμέως· ὡς δ' αὖ ἐμπείρως ἔχοι· ἐν προσέχοι τὸν νοῦν ἐν τοῖς μάλα φιλίας αὐθισταμένοις, ὁπόταν ἀποβαίνοντες ἐκ τῶν διωξέων τι καὶ φυγῶν, ὅταν μόνοι βουλῇ τοὺς ἱππέας πολλοὺς φαίνεσθαι, ἐν μὲν πρῶτον ὑπαρχέτω ἢ παρέχειν ἔχωσι μὴ ἐγγὺς τῶν πολεμίων ἐγχωρεῖν ἑαυτῶν· καὶ γὰρ ἀσφαλέστερον τὸ πρόσω, καὶ ἀπατητικώτερον· ἔπειτα δὲ χρὴ δύνασθαι ὅτι αὐτοὶ μὲν ἱππεῖς πολλοὶ φαίνονται διὰ τὸ μέγεθος ἢ ζώου· διαπειρώμενοι δ' ἀριθμητοὶ γίνονται· ἔπι δ' αὖ πλείονα σοι τὸ ἱππικὸν τοῦ ὄντος φαίνοιτο· ἢ τοὺς ἱππικομους ἢ τοὺς ἱππέας ἐνιαυσίους, μάλιστα μὲν δόρατα· ἢ δὲ μὴ ὁμοῖα δόρασιν ἔχοντας· ἦν τε ἐτήσιος αὖ δεικνύῃς τὸ ἱππικόν· ἦν τε παραγῇς· αἰῶν γὰρ τὸν ὄγκον τῆς τάξεως, οὕτω μείζω τε καὶ πυκνότερον φαίνεσθαι· ἦν δ' αὖ τοὺς πολλοὺς ὀλίγους δοκεῖν εἶναι· ἢν μήποτε χωρίᾳ ἢ παρέχῃ οἷα συγκρύπτειν· δικλονότι τοὺς μὲν ἐν τῷ φανερῷ ἔχων· τοὺς δ' ἧς τὸ ἄδηλον ἀποκρύπτων· κλέπτοις αὖ τοὺς ἱππέας· ἦν δὲ παῦ καταφανεῖς ᾖ τὸ χωρίον, δικάδας χρὴ σοι κούσας πομπαῖα διαλεκύσας παράγειν· καὶ τοὺς μὲν πρὸ τῶν πολεμίων ἱππέας ἑκάστης δικάδος, ὁρᾶσθαι δόρατα ἔχειν· τοὺς δ' ἄλλους παυσαμένους καὶ μὴ ὑπερφανῆ· φοβεῖν τε μὴν τοὺς πολεμίους· καὶ δοκοῦσι ἐνδρεῖς, διόνπερ καὶ δοκοῦ βοηθεῖας καὶ δοκοῦ ἀγγελίας προιοῦσι. θαρσοῦσι δὲ μάλιστα πολέμιοι ὅταν τοῖς ἐναντίοις πράγματα καὶ ἀσχολίας παυθαίνωσι. τούτων δὲ γεγραμμένων. μηχανᾶσθαι αὐτὸν χρὴ πρὸς τὸ παρὸν ἀεὶ ἀπατᾶν· οὕτως γὰρ οὐδὲν κερδαλεώτερον ἐν πολέμῳ ἀπάτης· ὁπότε καὶ οἱ παῖδες ὅταν παίζωσι, προὶ δὲ δύνανται ἀπατᾶν πρὸς ἔχοντας· ὡς τι ὀλίγους γ' ἔχοντας πολλοὺς δοκεῖν ἔχειν, καὶ πολλοὺς προὶ ἔχοντες ὀλίγοις φαίνεσθαι ἔχειν· πῶς οὐκ αὖ δρες γε τῷ ἐξαπατᾶν πρόσ ἔχοντες τὸν νοῦν δύνανται τοιαῦτα μηχανᾶσθαι· καὶ ἐνθυμούμενος δ' αὖ πάντα ἐν τοῖς πολέμοις πλεονεκτήματα, δύροι αὐτοῖς τὰ μέγιστα καὶ μέγιστα σῶν ἀπατᾶν γεγενημένα· ὧν ἔνεκα ἢ οὐκ ἐγχειρητέον ἄρχειν, ἢ τοῦτο σῶν τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ καὶ παρὰ θεῶν αὐτητέον δύνασθαι πρίειν, καὶ ὡς μηχανητέον· ὅς δὲ θάλαττα πρόσεστιν ἀπατητικὸν καὶ τὸ ποῖα παρασκευαζόμενον· πλεῖ τε πρᾶξαι· καὶ τὸ πλεῖν πρὸς προιούμενον αὖ βουλεύειν, κατὰ θάλαττα αὖ χειρῶσαι· ἱππαρχικὸν δὲ καὶ τὸ διδάσκειν τὴν πολιν ὡς ἀσθενὲς τὸ πλεῖον ὁρμεῖν ἱππικόν· πρὸς τὸ ἀμ' ἵπποις πλεῖους ἐχθρὸν ἐν παρασκευῇ· τὸ λαβοῦντα πλείους αὐτοῖς χρῆσθαι· ἔτι δὲ πλείους, οὐ μόνον ἐν τούτοις, ἀλλὰ καὶ ὅπισθεν ἵππων ἀποκρύψασθαι· πολὺ γὰρ μίζων ὁ ἱππεὺς τοῦ πλείου· τοῦτα δὲ πάντα ἐγὼ καὶ ὅσα πρὸς τούτοις τις μηχανήσεται, ἢ βίᾳ ἢ τέχνῃ αἱρεῖ τοὺς ἐναντίους βουλόμενος σὺν τῷ θεῷ πράττειν συμβουλεύω· ἵνα καὶ τὴν τύχην σῶν ἔχωμεν θεῶν ἵλεων ὄντων· ἔτι δ' ὅτι πάντα ἀπατητικὸν καὶ τὸ λίαν φυλακτικὸν πρὸς προῖσθαι εἶναι καὶ μηδαμῶς φιλοκίνδυνον· τοῦτο γὰρ τοὺς πολεμίους πολλάκις προάγεται, ἀφυλακτοῦντας μᾶλλον ἁμαρτάνειν. ἢν δ' ἄπαξ δόξῃ τις φιλοκίνδυνος εἶναι· ἐξεστι καὶ ἡσυχίαι ἔχοντα· πρὸς προιούμενον δὲ πράξαντί τι πράγματα τοῖς πολεμίοις παρέχειν· ἀπὸ γὰρ οὐδενὸς αὖ τις δύναιτο μᾶσαι ὅτου βούλεται· ἢ μὴ ἐξ ὧντε μάλιστα ὅπου παρεσκευασμένα εἴη, ὡς πείθεσθαι τῇ τοῦ χειροτέχνου γνώμῃ· οὐδὲ γὰρ αὖ ἐξ αὐδρῶν, ἢ μὴ σὺν θεῷ οὕτω παρεσκευασμένοι ἔσονται· ὡς φιλικῶς πεῖχειν πρὸς τὸν ἄρχοντα· καὶ φρονιμώτερον σοφῶν αὖ τὸν ἡγήσονται πολὺ τῶν πρὸς τοὺς πολεμίους ἀγώνων. δυνοϊκῶς μὲν οὖν ἔχειν χρὴ ἐκ πάντα δικὸς τοὺς ἄρχοντας· ὅταν φιλοφρόνως τε ἔχῃ πρὸς αὐτοὺς χρὴ προνοῶν φαίνηται· ὅπως τι αὐτὸν ἔξουσι· χρὴ ὅπως ἀσφαλῶς μὲν ἀποχωρήσουσι· πεφυλαγμένως δὲ ἀναπαύσονται· ἐν δὲ ταῖς φορείαις χρὴ χρὴ χιλοῦ χρὴ σκιᾶς· χρὴ ὑδάτος χρὴ φυλακῶν· χρὴ τἄλλων αὖ πηδείων φαίνεσθαι αὖ μελουμένων χρὴ προνοούμενόν τε καὶ ἀγρυπνοῦντα ἕνεκα τοῦ ἄρχεσθαι· χρὴ ὅταν τις πρὸς ἔχῃ τι τὸ μᾶλλον δύνασθαι κερδαλέον τῷ πρὸς ἡμᾶς δ' αὖ καταφρονοῖ εἰ ἄρχοντος· ὡς μὲν σῶν ἐλόντι δεῖν ἀποβαίνειν αὖ τοὺς ἱππέας ὅσα πρόσθεν ἐκείνων φαίνοιτο προιών· ἀρξάμενον σῶν δεῖ ἀπὸ τοῦ αὖ ἀποβαίνειν αὖ τοὺς ἱππέας πάντα τὰ ἐν ἱππικῇ μελετῶν· ὅπως ὁρῶσι τὸν ἄρχοντα δυνάμενον αὖ ἵππου καὶ τάφρους ἀσφαλῶς πρᾶν καὶ τείχη ὑπερβαίνειν καὶ ἀπρόχθων καταπηδᾶν, καὶ ἀκοντίζειν ἱκανῶς· πάντα γὰρ ταῦτα πρὸς ὀφελεῖ τι ἐς τὸ καταφρονεῖσθαι, ἢν δὲ δι' ἢ χρὰ πράττειν γνῶσιν αὖ μεμαθηκότα καὶ δυνάμενον παρασκευάζειν, ὡς αὖ πείσεσθαι τοῖς πολεμίοις· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐκεῖνο λάβωσιν ἐς τὴν γνώμην, ὡς οὔτ' αὖ θεῶν οὔτ' ἀνδρῶν θεῶν· οὔτε παρὰ τὰ ἱερὰ ἡγήσαιτ' αὖ αὖ πολεμίους, πάντα ταῦτα πειθομένους τῷ ἄρχοντι τοὺς ἄρχοντας μόνους

ὄντως οὐδεὶς ἀσφαλεώτερον ἐν πολέμῳ ἀπατᾷ

χιλοῦ

ὑπηρεσίαν

πρίειν. καὶ τοῖς μὲν οὖν προσήκει ἄρχοντι φρονίμῳ εἶναι· πολὺ μέντοι ἴσθι Ἀθηναίων ἱππαρχον διαφέρειν δεῖ καὶ τῷ τοὺς θεοὺς θεραπεύειν· καὶ τῷ πολεμικὸν εἶναι· ὥστε ὑπαρχοισι μὲν ὅμοιοι καὶ πάλοι· καὶ τῷ τε παραμένοντι τὸ πλῆθος καὶ ὁπόταν πολλοὶ· καὶ μὲν δὴ τὴν πολεμίαν ἐμβάλλειν ἔστιν ἐφ᾽ ἑκάτερα τῆς ἄλλης πόλεως· πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς μόνοις αὖ τοῖς ἱππεῦσι διακινδυνεύοι. ἢν δ᾽ οἱ πολέμιοι δὲ τὴν Ἀθηναίων χώραν ἐμβάλλωσι, πρῶτον μὲν οὐκ αὖ ἄλλως ἔλθοιεν ἢ μὴ σὺν ἄλλοις πεζοῖσι πρὸς τοῖς ἑαυτῶν· καὶ πρὸς τούτοις ὁπόσοις αὖ οἷόν τε καὶ τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἱκανοὺς εἶναι μάχεσθαι πρὸς οὓς τοσούτους πολεμίους, ἢν μὲν ἡ πόλις πᾶσα ἐξίῃ ἀρήξουσα τῇ χώρᾳ ἐλπίδες καλαί· ἱππεῖς τε γὰρ σὺν θεῷ ἀμείνους ἢ τοὺς ἐκείνων ἐσόμεθα· καὶ τὰ σώματα πονεῖν οὐ χείρους ἐσμέν, καὶ τὰς ψυχὰς φιλοτιμοτέρους, ἢν ὀρθῶς ἀσκηθῶσι σὺν θεῷ· καὶ μὴν ἐπὶ τοῖς προσόδοις οὐ μείους Ἀθηναῖοι ἢ βοιωτοὶ φρονοῦσιν· ἢν δὲ ἡ μὲν πόλις τρέφηται ἅπαντα νωτικά· χρήσιμα δὲ καὶ τὰ τείχη διασῴζειν· ὥσπερ καὶ ὁπότε λακεδαιμόνιοι σὺν ἅπασι τοῖς ἕλλησιν ἐνέβαλον· τοὺς δὲ ἱππέας ἀξιώσειεν τὰ πεζὰ ἔκγονα τοῦ τείχους διασῴζειν καὶ αὐτοὺς μόνους διακινδυνεύειν πρὸς πάντας τοὺς ἐναντίους· ἐνταῦθα δὴ θεῶν μὲν ὅμοια πρὸς ὅμοια συμμάχων ἰσχυρῶν δεῖ· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν ἱππαρχον προσήκει ἀσπουδάστως ἔχειν πρὸς τὸ πολεμεῖν· δεῖ δὲ καὶ φρονήσεως δεῖ πολλῆς πρὸς τοὺς πολὺ πλείους καὶ τάλαντα, ὁπότε καιρὸς παραστήσει· δεῖ δὲ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ καὶ πονεῖν αὐτὸν ἱκανὸν εἶναι πρὸς μὲν γὰρ τὸ παρὸν θράσυνσθαι δίκαιον· ὧν μηδὲν ὅλην ἡ πόλις θέλοι αὐτίκα βίᾳ σθαι, δήλου ὁπόταν ἀσχοίην αὖ ὅτι οἱ κρείττους βουλοίμην τοιεῖν δὲ οὐδὲν αὖ δίκαιόν εἴη ἢ δὲ φυλάττειν μὲν τὰ ἔξω τείχους· τοσοῦτοις ὅσοισκερ δύειν τε τοὺς πολεμίους ἱκανοὶ ἔσονται· καὶ ἀπαχωρεῖν δὲ τὸ ἀσφαλὲς τὰ δ᾽ ὁμόμαχα ὡς ἐκπλεῖσθαι· ἱκανοὶ δὲ καὶ προορᾶν οὐδὲν ἧττον οἱ ὁλίγοι Ἴσθι πολλῶν καὶ φυλάττειν τοίνυν καὶ ἀπαχωρίζειν τὰ φίλια οὐκ ἀκαιρότερον· οἱ μὴ πλέον οἱ ὁλίγοι Ἴσθι πολλῶν καὶ φυλάττειν τοίνυν καὶ ἀπαχωρίζειν τὰ φίλια οὐκ ἀκαιρότερον· οἱ μήτε αὐτοῖς μήτε τοῖς ἵπποις ἐπιτρέπουσιν· ὁ γὰρ φόβος ὁ ἐνὸς δοκεῖ συμφυλαξεῖναι· τοὺς μὲν φυλακας ἐκ τούτων αὐτῆς ποιῶν· ἴσως ὀρθῶς βουλεύοιτο· τοὺς δὲ πορεύεσθαι τῆς φυλακῆς· εἰ μήτις θρασύτερος χάνηται ὁλίγων αὐτῷ φανεῖται τοῦ πλήθους· ἐκ γὰρ ἐνδήλου ἔσται ὡς τε ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς διακινδυνεύσειν δὲ ὡς ὁλίγους αὐτοῖς χρῆσθαι πάντα αὖ ὡς τὸ ἡκιστα ἱκανὸν τοῦτο θεραπεύειν ἔχοι δύναμιν· δεῖ δὲ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τοὺς παρασκευασμένους ἀεὶ ἔχοντα ὡς ποιεῖν τι μὴ καταφανῆ ὄντα φυλάττειν· ἤγουν μαρτανέιν τὸ Ἴσθι πολεμίων θράσυνσθαι· φιλοῦσι δ᾽ ἔπεσθαι θρασυνόμενοι, ὅσα αὖ πλείους ὦσι, τοσοῦτῳ μείω ἁμαρτανέιν· ἢ γὰρ ἅπαντα ἀσπουδάστως μελεία σκεδάννυνται, ἢ πρόδυμόν τινα ἀπεῖσι· οἱ μὲν προέχοντα οἱ δὲ ὑπολείποντα μέσου τοῦ καιροῦ· τὰ οὖν τοιαῦτα ἁμαρτήματα, οὐχὶ παριένα ἀκόλαστα· ἢ δὲ μή, ὅλην ἡ χώρα θρασύνεται, ἐκεῖνο καλῶς προορᾶν ἔστιν· ἢν ποιήσωσί τι φθάσαι ἀπὸ χωρήσαντα πρὶν τὸ πολὺ βοηθοῦν ἅπασι γένεσθαι· πολλάκις δὲ πρόδυμόν τι θράσυνσθαι, καὶ ἐς ὁδοὺς ἐχεταὶ ἐν αἷς οὐδὲν πλέον οἱ πολλοὶ Ἴσθι ὀλίγων δύνασθαι χ᾽ ἐν διαβάσεσι τεῖχος τῷ προσέχοντον νοῦν ἀσφαλῶς ἐφέσθαι· ὥστε μὴ μιμεῖσθαι· ὡς τε ὁσοσοις αὖ βούλεσθαι Ἴσθι πιέζεσθαι ἔστι δ᾽ ὅτε καλὸν καὶ θρασύτερον μὴ μιμεῖσθαι, καὶ ἁπλῶσι, καὶ δεινοποιοῦσι μὴ χειρεῖν, καὶ ἐκκοίτης τε αὐτοῖς μὴ εἶναι· ἐν ᾧ σι γὰρ τούτοις, ἄδηλοι θρασὺ τὸ γίγνοιντο, μείονα μὲν χρόνον οἱ ὁμοῖ τοι· μείονα δὲ οἱ ἱππεῖς· σκοπεῖς μὴ πη καὶ προφυλακῶς· οὐδὲ πρὸ δὴ πω οὐ βουλεύεσθαι βούλεσθαι· οὔτοι γὰρ ὧν ὀλίγοι μὲν ἀεὶ καθίστανται· πολὺ δὲ τοῦ ἰσχυροῦ ἐνίοτε ἀσθενεστάτοις· ὅταν δὲ τὰ τοιαῦτα ἢ δὴ καλῶς φυλάττωσι οἱ πολέμιοι, καλόν ἐστι σῶν θεῶν λαβόντα ἐλθεῖν ἐς τὴν πολεμίαν μεμελετηκότας· οἵπερ ἑκατέρου καὶ σοῦ τῆς χώρας προφυλάττοιεν· οὐδ᾽ ἐμία γὰρ οὔπω καλὴ λεία ὡς ἀφ᾽ φυλακὴ ἢν κρατηθῶσι καὶ δύζασθαι τοι δ᾽ ἔστιν οἱ φίλακες· δίωκοιτ᾽ γὰρ ὅτι ἀφ᾽ ὀλίγων ἴδιοι· νομίζουσι οφίσι τοῦτα πρὸς πεταχίαν τὰς μέντοι ἀπαχωρήσεις σκοπεῖν δεῖ· ὅπως μὴ ἐναντία τοῖς βουλοῦσιν ἔσονται· τοῖς μὲν τοι μέλλοντας δυνήσεσθαι ἀσφαλῶς τὸ πολὺ κρεῖττον θρύπτομα κακουργεῖν σαφῶς δὲ ποσοῦτον διαφέρειν· ὥστε τοὺς μὲν ἀσκητὰς φαίνεσθαι Ἴσθι πολεμικῶν ἐν ἱππικῇ ὄργων· τοὺς δὲ πολεμίους ἰδιώτας· τοῦτο δ᾽ αὖ εἶναι πρῶτον μὲν λιήξεσθαι μέλλοντις ἐκπεπονημένοι εἶεν τῇ ἐλάσει· ὥς τι δύναισθαι θραπωτικοὺς πόνους ὑποφέρειν· οἱ γὰρ πρὸς ταῦτα ἀμελῶς ἔχοντες· χ᾽ ἱππεῖοι καὶ αὖ ἄνδρες· ἁλόντας αὖ ὥσπερ γυναῖκες πρὸς αὖ ἄνδρας ἀγωνίζοιντο· οἱ δ᾽ ἑτέρως διδιγμένοι τε καὶ ἡδισμένοι· ταφρους τε πάντ᾽ αὖ καὶ τειχία ὑπαφαίρειν, καὶ ἐπ᾽ ὄλεθρο αὖ ἀλλεσθαι· καὶ ἀφ᾽ ὑψηλῶν ἀσφαλῶς καθίεσθαι· καὶ τὰ καταπτὰ πάχυ ἐλαύνεσθαι· οὐ τοι δ᾽ ὧν τοσοῦτο διαφέροιεν αὖ Ἴσθι ἀμελετήτων ταῦτα· ὅσον περ πάντοι πεζῶν οἱ δέτε ὧν τοὺς, πόδας ἐκπεπονημένοι, τῶν ἀτριβάτων πρὸς τραχέα· ὅσον περ ὑγιεῖς χωλῶν· καὶ οἵγε τῶν πόσων ἐμπειροι πρὸς τοὺς ἀπείρους· τοσοῦτον ἐν τοῖς πρόελάσαι καὶ ἀπαχωρῆσαι διαφέροιεν αὖ, ὅσονπερ οἱ ὁρῶντες Ἴσθι τυφλῶν· καὶ τοῦτο δὲ χρὴ εἰδέναι ὅτι οἱ δύο χούμενοι ἵπποι· μὴ ἐκπεπονημένοι δὲ ὥς τε ἀσπαίνεσθαι, ἐν τοῖς πόνοις οὐ παρεσκευασμένοι εἰσὶ· χρὴ δὲ ἐπεὶ περ χαλινοὶ, καὶ ἐφ᾽ ἵππια ἐξίμαντων ἠρτημένα ἐστὶ

Ὀλίγοι φόβος ἑνὸς δοκεῖ συμφύλαξ εἶναι

Πρὸς ἀδιβάτων

χρήσιμα· μήποτε γὰρ ἵππαρχον τούτων ὄφελος εἶναι· μικρὰ γὰρ διαφέροντας χρησίμους αὖ παρέχοιτο· ἢ δ᾽ ἐπὶ νομίζοι· πολλὰ ἔχειν πράγματα ἢ οὕτω διάκεισθαι τὴν ἱππικήν, ἐνθυμηθῆναι ὅτι οἱ τὰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας ἀσκοῦντες, πολὺ μείω πράγματα καὶ χαλεπώτερα ἔχουσιν· ἢ οἱ τὴν ἱππικὴν τὰ μάλιστα μελετῶντες· καὶ γὰρ ἵππων μὲν γυμνικῶν ἀσκήματων τὰ πολλὰ σῶν ὑφ᾽ ἑαυτοῦ ἔκ τε προνοοῦνται· τῆς δὲ ἱππικῆς, τὰ πλεῖστα μεθ᾽ ἡδονῆς, ὅσῳ γὰρ δύξαιτ᾽ αὖ τις πλείονος γενέσθαι, οὐκ ἔστιν ὅτι μᾶλλον τῶν αὖθεωπίνων ὄργων ἔοικεν αὐτῷ καὶ μὴν τό τ᾽ ἐν πολέμῳ νικᾶν, πολλῷ δὴ δοξότερον, ἢ συγμῦ· μετέχειν μὲν γὰρ πάσῃ πόλει τῶν τῆς δόξης· ὡς δὲ τὰ πολλὰ ἅπασι τῇ τοῦ πολέμου νίκῃ, καὶ δυσαιμονία οἱ θεοὶ τὰς πόλεις τε φαυοῦσιν· ὥστ᾽ οὐκ οἶδ᾽ ἔγωγε τίνα προσήκει ἀνθρώπων μᾶλλον ἀσκεῖσθαι, ἢ τὰ πολεμικά· ἐννοεῖν δὲ χρή, ὅτι καὶ οἱ κατὰ θάλατταν λῃσταὶ διὰ τὸ πολλὰ νεῖν ἠσκηκέναι, δύνανται ζῆν καὶ ἀσφαλῶς πολὺ κρείττονων· προσήκει τε μὴν καὶ κατὰ γῆν αὖ τοῖς καρπουμένοις τὰ ἑαυτῶν· ἀλλὰ τοῖς πολεμίους· οὕτω γὰρ ὄλιμα καὶ ἐκπλητικωτέρους τοῖς ἐχθροῖς αὖ εἶναι· καὶ δυσμαχωτέρους· ἢ δὲ πλείους ἔχοιεν ἑκάτεροι· καὶ οὔτοι ἀποκεκρυμμένοι ὅπως ἔσθ᾽ ὅτε τῶν ἱππέων ἐξαίφνης δὲ παραφανέντες καὶ ὁμόσε ἰόντες· δοκοῖεν αὖ μοι τὴν νίκην πολὺ μᾶλλον καταγέλαστον ὁρῶ γὰρ τὰ παράδοξα, ἢν μὲν ἀγαθὰ ᾖ μᾶλλον δύφραίνοντα τοὺς αὐθρώπους· ἢν δὲ δεινὰ μᾶλλον ἐκπλήττοντα· ταῦτα δὲ γνῶσιν αὖτις μάλιστα ἐνθυμουμένοις· ὡς οἵπερ ἐγεῖραι ἐμπίπτοντες ἐκπλήττουσι καὶ ἐαὖ πολὺ μείους ὦσι καὶ ὅταν πολέμιοι ἀλλήλοις αὖ πικαίθωνται ὡς πολὺ τὰς πρώτας ἡμέρας φοβερώτατα ἔχουσιν· ἀλλὰ τὸ μὲν διατάξαι ταῦτα οὐ χαλεπόν· τὸ δ᾽ ὑφεῖναι τοὺς φρονίμως καὶ πρεπόντως καὶ προθύμως καὶ δικαίως παρελῶντας ἐπὶ τοὺς πολεμίους, τοῦτο ἤδη ἀγαθὸν ἱππάρχου· δεῖ γὰρ καὶ λέγειν αὖ τὸν ἱκανὸν εἶναι καὶ ποιεῖν τοιαῦτα ἀφ᾽ ὧν οἱ ἀρχόμενοι γνώσονται ἀγαθὸν εἶναι· τό, τε φεύγεσθαι καὶ τὸ ἕπεσθαι· καὶ τὸ ὁμόσε ἐλαύνειν τοῖς πολεμίοις καὶ αὖθυμόσιοι τοῦ καλοῦ τι ἀκούειν, καὶ δύνησονται αὖ αὖ γνῶσιν ἐγκαρτερεῖν· ἐὰν δέ τι σῶν ἢ φαλάγγων αὖ πίπτα μένων, ἢ χωρίων ἑκάτεροις ὑπαρχόντων ἐν τῷ μέσῳ· τοῖς Ἴσθι σιν αἰσθέσθαι τι καὶ δίωξεις καὶ ἀπαχωρήσεις γίγνωνται, εὐθὺς μὲν ὡς πᾶ πολλὰ ἐκ Ἴσθι τοιούτων· ὁρμᾶν μὲν ἐκ Ἴσθι αἰσθέσθαι βραδέως ἀμφοτέροι· τὸ δ᾽ ἐν μέσῳ τάχιστα ἐλαύνειν· ἢν δ᾽ ἔτις οὕτω προδείξας· ἔπειτα δ᾽ ἐκ Ἴσθι αἰσθέσθαι παχέως τι δίωκ καὶ ταχέως ἀπαχωρεῖ· βλάπτειν τ᾽ αὖ μάλιστα τοὺς πολεμίους δύνατο· καὶ ὡς τὸ ἦκος ἀσφαλέστατ᾽ αὖ διάγοι· ταχὺ μὲν δίωκων ἐν ᾧ αὖ ἐγγὺς ᾖ τοῦ ἑαυτοῦ ἰσχυροῦ· πάχυ δὲ ἀπαχωρῶν ἀπὸ Ἴσθι τοῖς πολεμίοις ἰσχυρῶν δὲ καὶ

Δευσενέδραι

Διαγίγνοσε

Paradoxa si secundas mentes magis contra exhilarant si tristia magis consternant & perturbant

λαβεῖν δύναται ἀπὸ τῆς τάξεως ἑκάστης καταλιπὼν ἢ πέντε ἢ δέκα τῶν κρατίστων ἵππων καὶ ἀνδρῶν, πολὺ ἂν προσέχοιεν τὸν νοῦν τοῖς πολεμίοις ἐμπίπτειν· τῶν δὲ ἀγαγιγνώσκειν μὲν καὶ ὀλίγα κατέχει· ποιεῖν δὲ τὸ παραυτίκα ἀρκεῖ

ΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ὑπολάσιοι

ἐπρομάχους

τυλοῖ

ἀπρονόητον ἢ ὄζειν

ῥύταμωγέα

ὑπολαγνιδίοις

λαγνίου

ἀσάτη

ἀνάμαστα

πέδη

καὶ ὑγιεία, ἄμεμπτος ἢ ἐν θήρᾳ καὶ μελέτη τῆς ἱππικῆς. ὅσου δὲ ταῦτα μὴ ὑπάρχει, ἀγαθὴ ἄσκησις· κἀγὼ ἦν δύο ἵππω τὰ σῶ τεθραμμένω. ὁ μὲν φύσῃ σοὶ τοῦ ἵππου παιδία χωρία καὶ τὸ σῶμα ἐς τοῦτ' ἐπιτήδεια μεταβαλλόμενος ὑποχωρῇ. ὁ δὲ διώκων ἐσφαιρωμένα πέχων ἀκόντια καὶ δόρυ ὡσαύτως παραγματευόμενον. καὶ ὅπου μὲν αὖ ἕς ἀκόντιον ἀφιπτάμενον, ἀκοντίζῃ τὸν φύλακα τοῖς σφετεροῖς. ὅπου δ' αὖ ἕς δόρατος πλησμόν, πάντ' ἀλίσκόμενον. ἀγαθὸν δὲ καὶ ὧδε συμπαίσαντε, ἐλκύσαντες ἐφ' ἑαυτὸν τὸν πολέμιον ἐξαίφνης ἀπώσασθαι· τοῦτο γὰρ καταβλητικόν. ὀρθῶς δὲ ἔχει καὶ τῷ ἐλκομένῳ ἐπαλλαγὴν ποιεῖν τὸν ἵππον· τοῦτο γὰρ ποιοῦν ὁ ἐλκόμενος καταβάλοι αὖ μᾶλλον τὸν ἕλκοντα, ἢ κατὰ πόσοι. ἢν δ' ἕως τε καὶ τρατοπέδου αὐτικα θέσθαι σφίσιν αὐτοῖς δύωσιν ἀλλήλοις καὶ διώκωσι μὲν μέχρι τῆς πολεμίας φάλαγγος τοὺς αὐτίους· φύγωσι δὲ μέχρι τῆς φιλίας, ἀγαθὸν καὶ ἐνταῦθα ἐπίστασθαι ὅπῃ ἕως ἂν παρὰ τοὺς φίλους πῇ ᾖ· καλὸν καὶ ἀσφαλὲς τὸ ἐν τρόποις σῶν τρέφεσθαι αὐτικεῖσθαι. ὅταν δ' ἐγγὺς τῶν ἐναντίων γίγνηται, ὑποχείριον τὸν ἵππον ἔχειν· οὕτω γὰρ ἂν ὡς τὸ εἰκὸς μάλιστα δύναιτο βλάπτων τοὺς ἐναντίους μὴ βλάπτεσθαι ὑπ' αὐτῶν· ἀνθρώποις μὲν οὖν ἀνθρώποις βέοι ἐδόσαν λόγω διδάσκειν ἃ δεῖ ποιεῖν. ἵππον δὲ διλογόπλόγῳ μὲν οὐδὲν ἂν διδάξαις ἢν δὲ ὅταν μὲν προσῇ ὡς ἂν βούλῃται, ἀπηχαρίσηται αὐτῷ. ὅταν δὲ ἀπειθῇ κολάζοις, οὕτω μάλιστα μάθοι τὸ δέον ὑπομένειν· καὶ ἔστι μὲν τοῦτο, ἐν βραχεῖ δ' εἰπεῖν, ὅλης δὲ τῆς ἱππικῆς παρακολουθεῖ· καὶ γὰρ χαλινὸν μᾶλλον αὖ λαμβάνοι ἂν ὅσοπερ ἂν ἐξοίτο ἀγαθὸν πὼ τῷ ἀναβαίνειν, καὶ διαπηδῴη δ' ἂν καὶ ἐξάλλοιτο καὶ τἆλλα πάντα ὑπηρετοῖη ἄν, ἃ προσδοκοίη ὅσῳπερ τὰ σημαινόμενα ῥᾳδίᾳ ἐρᾳστώνην πιάνει· καὶ τὰ μὲν δὴ ἔρημα ταῦτ' ἔστιν· ὡς ἂν ἥκιστα μὲν ἐξαπατῶτο καὶ ᾖσσον ὠνοῖτο, ἥκιστα δ' ἂν διαφθείροι χρώμενος. μάλιστα δ' ἂν ἵππον ἢ ἄπτηδακνύειν δέοι ἔχοντα. ὧν ἵππους δεῖται ἐς πολεμον. καιρὸς δ' ἴσως γράψαι καὶ εἴ ποτε συμβαίνει θυμοειδεστέρῳ ἵππῳ τοῦ καιροῦ χρῆσθαι, ἢ βλακικωτέρῳ, ὡς αὖ ὀρθότατα ἑκατέρῳ χρῷτο. πρῶτον τοίνυν χρὴ τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἐστὶ θυμὸς ἵππῳ. ὅσῳπερ γὰρ αὖ θερμότερῳ, ὡς παρ' οἷν κἀθέρμοτον ἦκιστ' ἂν ὀργίζοι τις ὁ μήτε λέγων χαλεπὸν μηδὲν μήτε ποιῶν, οὕτω καὶ ἵππον θυμὸς ἔχει ὁ μὴ αὐτὸν ἦκιστ' ἂν ἐξοργίζοιτο. δύθυ μὲν οὖν χρὴ, ἐν τῇ ἀναβάσει ἂν ἐπιμελεῖσθαι· ὡς αὖ ἥκιστ' ἀναβαίνων λυποῖ. ἐπειδὰν δὲ ἀναβῇ, πρεμήσαντα πολλὸν χρόνον, ἢ τὸν ἵππον οὕτω προσιέναι αὐτὸν ὡς πρασταῖς σημείοις. ἔπειτα δ' ἐκ τοῦ βραχυτάτου ἀρχόμενον, οὕτως αὖ ἐς τὸ θᾶττον προάγειν· ὡς αὖ μάλιστα λαμβάνοι αὐτὸν ὁ ἵππος ἐς τὸ ταχὺ ἀφικνούμενος. ὅτι δ' αὖ ἐξαίφνης σημήνῃ θυμοειδῆ ἵππον· ὡς ὑπ' αὖθρωπον παράπλῃ πὰ ἐξαπίνης καὶ ὁράματα καὶ ἀκούσματα καὶ παθήματα· ἅδ' ἔνεστι δὲ χρὴ ὅπῃ ἐν ἵππῳ τὰ ἐξαπίνως ταράττοντα ἐξεργάζεται. ἢν δὲ καὶ ἐς τὸ θᾶττον δρομαῖον· καὶ τοῦ ῥοῦ ὑπολαμβάνειν βούλεσθον θυμοειδῆ· οὐ δεῖ ἐξαπίνως παῖειν· ἀνιᾷ γὰρ οὕτως ἀναπηδᾷ τῷ χαλινῷ προσάγεσθαι τῷ χαλινῷ προσώνυπα οὐ βιαζόμενον ἠρεμεῖν. καὶ οὕτω μακρὰν ἐλάσῃς μᾶλλον, ἢ ὅτι πυνθάνοιτ' ἂν προφθάσαι προώντους τοὺς ἵππους καὶ αἱ ἡσυχάσαι μὲν πολὺν χρόνον καθεῦδοῖεν καὶ πρὸς ὑποιοῖ καὶ οὐκ αὖ ἐγείροιεν τὸν θυμοειδῆ. ἢ δ' ἐπὶ οἴεται ἡ παχὺ καὶ πολλὰ ἐλαύνεται ἀπειθεῖν προσάς τὸν ἵππον προσώνεν· ταῦτα γιγνώσκει τοῦ γιγνομένου ἐν τῷ τοῖς τοιούτοις ὁ θυμοειδὴς, καὶ ἄγειν βίᾳ μᾶλλον ἔστιν ἐπιχειρεῖ· καὶ οἷν τῇ ὀργῇ ὡς πρὸ αὖθρωπος ὀργίλος πολλάκις, καὶ ἑαυτὸν καὶ τὰ βάτην· πολλὰ αὖ ἤκιστα ἐπρίσαν. ἐπιλαμβάνειν δὲ χρὴ ἵππου θυμοειδοῦς καὶ τοῦτο ὡς τὸ τάχιστα ὁρμᾷ· τοῦ δὲ ἢ παραβάλλειν ἵππῳ καὶ πάντα ποιεῖν ἀπέχεσθαι σχεδὸν γὰρ οἱ φιλογεικότατοι καὶ θυμοειδέστατοι τῶν ἵππων γίγνονται, καὶ χαλινοὶ δὲ οἱ λεῖοι ἐπὶ τὸ θηριῶδες τοῦ τραχέος· ἐὰν δὲ καὶ τραχὺς ἐμβληθῇ τῇ χαλαρότητι λειοῦσθαι αὐτὸν ἀφομοιοῦν. ἀγαθὸν δὲ ἐδίζειν αὐτὸν καὶ τὸ ἠρεμεῖν μάλιστα ἐπὶ θορυβοῦντος ἵππου· καὶ τὸ ὡς ἥκιστα ἄλλῳ τινὶ ἀπέχεσθαι ἢ οἷς τοῦ καθέσθαι ἀσφαλὲς ἕνεκα ἀποίμενα. ἐπὶ δένειν δὲ χρὴ ὅπῃ ἐπίδιδαγμά ἐστι· καὶ τῷ προσπροσμῷ μὲν προῴνεσθαι κλοσμῷ δὲ ἐγείρεσθαι· καὶ εἴ τις ἐξαρχὴς ἐπὶ μὲν κλοσμῷ πὰ πραιᾶ. ἐπὶ δὲ προσπροσμῷ πὰ χαλεπὰ προσφέροι, μάθοι ἂν ὁ ἵππος· προσπροσμῷ μὲν ἐγείρεσθαι, κλοσμῷ δὲ πραύνεσθαι. οὕτως οἷόν δεῖ καὶ παραφωνεῖν καὶ παρασάλπιγμα μήτ' οὖν φαίνεσθαι θορυβημένου τῷ ἵππῳ· μήτε μὴν ἐκείνῳ θορυβώδης μηδὲν προσφέρειν· ἀνιᾷ γὰρ τὸ ὄνειδος καὶ αἰσχύνεν ἐν τῷ τοιούτῳ καὶ ἄριστα καὶ δέ ἐστι συχνοῖσι προσφέρειν. καλλίων δὲ συμβούλλυμα τὸ ἄγαν θυμοειδῆ ἵππον μὴ κλᾶσθαι ἢ πολέμους. βλακί γε μὴν ἵππῳ, ἀρκεῖν μοι δοκεῖ γράψαι πάντα ταῦτα ποιεῖν, ὅστε τῷ θυμοειδῆ χρῆσθαι συμβουλεύομεν. ἢν δ' ἔτις ποτὲ βουλῆται χρῆσθαι τῷ χαμόμῳ ἐς πόλεμον ἵππῳ μεγαλοπρεπεστέρῳ τι καὶ περιβλεπτοτέρῳ ἵππῳ χρᾶσθαι· τοῦ μὲν ἕλκειν τε τὸ σῶμα τῷ χαλινῷ καὶ μυωπίζειν τε καὶ μαστιγοῦν ἧττον ἵππον ἀ οἱ πολλοὶ ποιοῦντες λαμπρύνειν οἶονται ἀπέχεσθαι δεῖ· πάντα γὰρ ἴσα ταῦτα οὐ τοί γε ποιοῦσιν ὧν βούλονται· τάγε τῷ χήματα ἕλκοντες ἄνω ἀπὸ τῆς προσεξῃ· ἐκτυφλοῦσι τοὺς ἵππους, καὶ μυωπίζοντες καὶ παίοντες ἐκπλήττουσιν· ὡς τι πεπαράχου καὶ κινδυνεύειν·

τῶπα

Poppysmo equus manue facendus.

προσπροσμῷ

κλωσμῷ

ταῦτα δ' ἐστὶν ἵππων ὄργατῶν μάλιστα ἀχθομένων ἱππασία, καὶ ἐπιχαρὲ καὶ ἡδὺ καλὰ ποιούντων. ἐὰν δέ τις διδάξῃ τὸν ἵππον ἐν χαλαρῷ μὲν τῷ χαλινῷ ἱππεύειν· αὖθις δὲ τὸν αὐχένα διαιρεῖν· ἀπὸ δὲ τῆς κεφαλῆς κυρτοῦσθαι· οὕτως αὖ ἀσφαλέστατα ποιεῖν τὸν ἵππον· οἵοις τε καὶ αὐτὸς ἥδεται καὶ ἀγαλλεται· τεκμήριον δὲ ὅτι πύτοις ἥδεται· ὅταν γὰρ αὖθις θέλῃ παρ' ἵππους· μάλιστα δὲ ὅταν παρὰ θηλείας, τότε ἀῤῥᾳδία τὸν αὐχένα αἰωρᾶται καὶ κυρτοῖ μάλιστα τὴν κεφαλὴν χρεμπτόμενος καὶ πὰ μὲν σκέλη ὑγρὰ μετρίζει, τὴν δὲ οὐρὰν αὖω αἰωρεῖται· ὅταν οὕτω τις αὐτὸν ἕς τοῦπα παράγῃ. ἀῤῥαὐτὸς σχῆμα τοιεῖται· ὅταν μάλιστα καλλωπίζηται· οὕτως ἥδεται καὶ μεγαλοπρεπῆ, καὶ χρὴν καὶ παρίβλεπτον ἀσπάζεσθαι τὸν ἵππον· ὡς οἷόν τε ἡδόμενον ταῦτ' αὖ ἀῤῥαθαίνειν· νῦν αὖ πειρασόμεθα διηγεῖσθαι. πρῶτον μὲν πίνειν χρὴ οὐ μείονα δυοῖν χαλινοῖν κεκλῆσθαι. τούτων δὲ ἑτέρω· ὁ μὲν λεῖος τοὺς τρόχους δυμεγέθεις ἔχων· ὁ δὲ ἕτερος τοὺς μὲν τροχοὺς καὶ βαρεῖς καὶ παχεῖνους. τοὺς δ' ἐχίνους ὀξεῖς· ἵνα ὁπόταν μὲν τοῦτον λαβῇ ἀχάλλων τῇ τραχύτητι διὰ τοῦτο ἀφείη· ὅταν δὲ τὸν λεῖον μᾶλλον λάβῃ, τῇ μὲν λειότητι αὐτοῦ ἥδηται· πὰ δὲ ὑπὸ τοῦ τραχέος ἀωδυνῇ, ταῦτα καὶ ἐν τῷ λείῳ ποιεῖ. ἢν δ' αὖ καπαφρονήσας τῆς λειότητος βαμένα ἀῤῥείδηται ἐν αὐτῷ· τούτου ἕνεκα τοὺς τροχοὺς μεγάλους τῷ λείῳ ἀῤῥωστοπίθεσθαι· ἵνα χάσκειν ἀναγκαζόμενος, ὑπ' αὐτῷ ἀφείη τὸ στόμιον· ὀλίγῃ δὲ καὶ τὸν τραχὺν ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοιεῖν καὶ κατειλοῦντα καὶ κατείνοντα. ὁπόσοι δ' αὖ ὧδε χαλινοί, πάντες ὑγροί ἔσασιν· τὸν μὲν σκληρὸν ὅπῃ αὖ ὁ ἵππος λάβῃ ὅλον ἔχει πρὸς τοὺς γναθμοὺς· ὥσπερ καὶ ὁ βέλτιστον ὑπόθεν αὖτις λάβῃ, ὅλον αἴρει· ὁ δὲ ἕτερος· ὡς πρὸ ἄλιστος ποιεῖ· ὁ γὰρ αὖ ἔχητις οὐ τοῦ μόνου ἀκαμπῆ μένει· τὸ δὲ ἄλλο ἀπήρηται· ὁ δὲ φύλον ἐν τῷ στόματι ἀεὶ ὑπερδύων ἀφίησιν ἀπὸ τῶν γναθμῶν τὸ στόμιον· τούτου ἕνεκα καὶ οἱ κατὰ μέσον ἐκ τῶν ἀξόνων ἀκμύλιοι κρεμαμένυνται· ὅπως τούτους διώκων· τῇ τε γλώττῃ καὶ τοῖς ὀδοῦσιν ἀμελῇ τοῦ ἀναλαμβάνειν πρὸς τοὺς γναθμοὺς τὸν χαλινόν· ἢ δέπας ἀγυοεῖ τι τὸ ὑγρὸν τοῦ χαλινοῦ· καὶ τί τὸ σκληρόν· γεύσεται καὶ τοῦτο· ὑγρὸν μὲν γάρ ἐστιν· ὅταν οἱ ἄξονες δυρείας καὶ λείας ἔχωσι τὰς συμβολάς· ὡς πάνυ ῥᾳδίως κάμπτεσθαι· καὶ πάντα δὲ ὁπόσα πρὸς πίθεσθαι πρὸς τοὺς ἄξονας, ἢν δύρυσμα ᾖ καὶ μὴ σύμπαν ὑγρὸν πρὸς ἐστι· ἢν δὲ χαλεπῶς ἕκαστα τοῦ χαλινοῦ διατρέχῃ καὶ σῶμβῃ· τοῦτ' ἐστὶ σκληρὸν εἶναι ὁποῖος δ' αὖτις ἡ τοῦτο πὰ δέγε πάντα ἵππα ποιητέον ἂν πάντ' ἐθέλῃ βούλεσθαι ἀποδείξασθαι τὸν ἵππον οἷόν πάντ' εἶναι· αἰακρουστέον μὲν τὸ στόμα τοῦ ἵππου· οὐ πάγαν χαλεπῶς, ὡς πὲκνύειν οὐ πάγαν ἡσύχως ὡς μὴ ἀῤῥαθαίνεσθαι· ἐπειδὰν δὲ αἰακρουόμενος ἄῤῥῃ τὸν αὐχένα· δοτέον δύθυς τὸν χαλινὸν καὶ τἆλλα δὲ δεῖ ὡς πάντ' ὑπηρετῇ χαρίζεσθαι τῷ ἵππῳ καὶ ὅταν δ' αἰσθηται ἡδόμενον τὸν ἵππον τῇ τῦ ὑπλαυχενίᾳ καὶ τῇ χαλάροτητι· ἐν τούτῳ οὐδὲν δεῖ χαλεπὸν προσφέρειν ὡς πογεῖν αἰαγκάζοντα· ἀπὰ ἐθωδύνειν ὡς πωΐσασθαι βουλόμενον· οὕτω γὰρ μάλιστα βαῤῥᾶν προέσιν ἕς τὴν παχείαν ἱππασίαν· ὡς δὲ καὶ τῷ παχὺ θεῖν ἵππος ἥδηται τεκμήριον· ἐκφυγὼν γὰρ οὐδεὶς βάδην προδύεται· ἀπὰ θεῖ· τούτῳ γὰρ πέφυκεν ἥδεσθαι, ἢν μήτις πρέσῃ τοῦ καιροῦ θεῖν ἀναγκάζῃ· ὑπερβάλλων δὲ τὸν καιρόν· οὐδὲ τὸ πάντων ἥδιον· οὔτε ἵππος οὔτε ἀνθρώπος· ὅταν γε μὴν ἕς τὸ ἱππάζεσθαι μέλλῃ τοῦ κύδρου ἀφιγμένος ἢ· ἐθισμένος μὲν δὴ πεῦ ἡμῖν· ἦν ἐν τῇ πρώτῃ ἱππασίᾳ ἐκ τῶν σφῶν ἕως τὸ θᾶττον ὁρμᾶσθαι· ἢν δέτις τοῦτο μὲν μεμαθηκότος αὐτοῦ ἅμα αὐτὸν πλαμβανήται τε τῷ χαλινῷ καὶ σημήνῃ τῶν ὁρμητηρίων τι τούτῳ· ὑπὸ μὲν τοῦ χαλινοῦ ἕως ἂν ἐθῇ· ὑπὸ δὲ τοῦ ὁρμᾶν σημαθήναι ἐγείρεται· καὶ προβάλλεται μὲν πὰ σκέλη ὀργιζόμενος· οὐ μὴν πὶ ὑγρά γε οὐ γὰρ μᾶλλον ὅταν λυπῶνται ὑγροῖς τοῖς σκέλεσιν ἵπποι χρῶνται· ἢν δέτις οὖν ἕως ἀνεξωπερμῶμῳ αὐτῷ δῶ χαλινόν· ἐντοῦθ' ὑφ' ἡδονῆς τῷ διὰ τὴν χαλαρότητα τοῦ στομίου λελύσθαι ὁμίλῃ· κυδρῷ μὲν τῷ χήματι ὑγρὸν ἢ δὲ τοῖν σκελοῖν γαυριόμενος· φορέται παντάπασι ἐκμεμουμῶμῳ τὸν ἕως ἵππους καλλωπισμόν· καὶ οἱ θεώμενοι τοιοῦτον, ἄσπερ καλοῖν ἐλευθέριόν πὰ καὶ ἐθελουσὸν καὶ ἵππαστικὸν καὶ θυμοειδῆ καὶ σοβαρόν· καὶ ἅμα ἡδὺν τε καὶ ἅμα ὀργὸν ἰδεῖν· καὶ τοῦπα μὲν δὴ ἦν τούτων τις ἅπαντα μνήσῃ· μέχρι τούπου ἡμῖν γεγράφθω· ἢν δέτις ἄρα βουλεύῃ καὶ τρομικῷ καὶ μετεώρῳ καὶ λαμπρῷ ἵππῳ χρήσασθαι· οὐ μάλα μὲν πὰ τοιοῦπα ἐκπαιδεῖν ἵππου γίγνεται· ἀπὰ δεῖ ὑπάρξαι ὧπῃ καὶ τὴν ψυχὴν μεγαλόφρονα· καὶ τὸ σῶμα εὐρῶσον· οὐ μόνπιοῦγε οἷόν τ' εἶναι πὰ σκέλη ὑγρὰ ἔχοντα καὶ τὸ σῶμα ἀῤῥενῆ δυνήσεσθαι· οὐχ οὕτως ἔχει· ἀπὰ μᾶλλον ὃς αὖ τὴν σφῦν ὑγρὰν πι καὶ βραχείαν καὶ ἰσχυρὸν ἔχῃ καὶ οὐ τὴν κατ' οὐρὰν λεγομένην ἢ πέφυκε μᾶλιστα τῶν πτερῶν καὶ τῶν ἰσχίων κατὰ τὸν κενεῶνα· οὗπερ δύνηται ὁ ἵππος βέλτιστα ὁ πλεῖστα σκέλη ὑπὸ πὰ ἐμπροσθια· ἢν οὖν τις ὑποπτεύητος αὐτῷ ἀκρούῃ τῷ χαλινῷ, ὀκλάζει μὲν πὰ ὀπίσθια ἐν τοῖς ἀπραγμάλοις· ἀῤῥεῖ δὲ τὸ πρόσθεν σῶμα ὥσπερ τοῖς ἐξεναντίας φαίνεσθαι τὴν γαστέρα καὶ πὰ μηδία. δεῖ δὲ καὶ ὅταν τοῦπα ποιῇ δίδοναι αὐτῷ τὸν χαλινὸν ὅσπερ πὰ κάλλιστα

διαιρεῖ

χρεμπτόμενος

ἐχίνους

κύδρου

χαλινοῦ τὸ ὑγρὸν ἢ τὸ σκληρόν

ἵππου ἐκών τε ποιῇ, καὶ ὅκῃ τοῖς ὁρῶσιν· ὅτι μὴν τοι καὶ ταῦτα διδάσκουσιν· οἱ μὲν βάβδῳ τοὺς
ἀτραγάλους κρούοντες· οἱ δὲ κῆβ βακτηρίᾳ παρατρέχοντα τινα κελεύοντες· ὕστατος μὲν
ἐν ἡμεῖς τε μὴν τὸ κράτιστον τῶν διδασκαλιῶν νομίζομεν· ὡς πάντα εἰ λέγομεν ἂν ἐν ταυτὶ παρέσε-
ται τὸ ἑνὶ αὖ ποιῆσαι τῷ ἀναβάτῃ καταγώμενος τυγχάνῃ ἐρασχόμενος παρ' αὐτοῦ· ἃ μὲν γὰρ ἵππος
ἀναγκαζόμενος ποιεῖ ὥς παρ' ἡμῶν λέγει, οὔτ' ἐπίσταται οὔτε καλά ἐστιν οὐδὲν μᾶλλον, ἢ εἴτις
ὀρχηστὴν ματτυῶν καὶ κενετρίζων πολὺ γὰρ ἂν πλείω ἀχθοιτο, ἢ καλά τι ποιοῖ ὁ τοιοῦτα πάσχων· καὶ
ἵππος καὶ ἄνθρωπος· ἀνὰ δὲ ἀσφαλέστατον ἔχοντα πάντα τὰ καλλίστα καὶ λαμπρότατα ἐπιδείκνυ-
σθαι· ἢν δὲ καὶ ὅταν μὲν ἱππάζηται μέχρι πολλοῦ ἱδρῶτος ἐλαύνηται· ὅταν δὲ καλῶς μετωρίζῃ ἑαυ-
τὸν· παχύτερα καταβαίνηται καὶ ἀσφαλιώτερα· δι' ὧν ἅδ' ἔνεστιν ὅτι ἑκὼν εἶσιν ἐς τὸ μετωρίζειν ἑαυτόν·
ἔστι δὲ τοιοῦτον ἵππον κτήσασθαι, ὃν ἐγὼ μὲν ἵππασιν καὶ θεοὶ καὶ ἥρωες γεγράφονται καὶ ἄνδρες οἱ καλῶς χρῶ-
μενοι αὐτοῖς, μεγαλοπρεπεῖς φαίνονται· οὕτω δὲ κῆ ἔστιν ὁ μετωρίζων ἑαυτὸν ἵππος σφόδρα, ἢ κα-
λὸν ἢ θαυμαστὸν ἢ ἀγαθόν, ὡς πάντων ὁρώντων καὶ νέων κῆ γεραιτέρων πάντα ὁμμάτα κατέχει· οὐδεὶς
γοῦν οὔτε ἀσπλείσεται αὐτὸν, οὔτε ἀπαγρεύει θεώμενος· ἐστὶ δ' ὅτῳ ἂν ἐνθυμῆται τὴν λαμπρότητα·
τὰ μὲν πρὸς συμβήσιν τῶν τοιοῦτον ἵππον κεκτημένων, ἢ φυλαρχῆσαι ἢ ἱππαρχῆσαι οὐ δεῖ αὐτὸν
τοῦτο παρυδαΐζειν ὅπως αὐτὸς μόνος λαμπρὸς ἔσται· ἀνὰ πολὺ μᾶλλον ὅπως ὅλον τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἐπιδείξε-
θέα τον φανεῖται· ἢν μὲν οὖν ἡγῆται ὡς μάλιστα ἐπαινοῦσι τοὺς τοιούτους ἵππους ὃς αὐτὸς τὰ αὑ-
τοῦ μόνος καὶ συνωφελῆται· τὸ σῶμα βραχύτατον προβαίνῃ· πλατὺ δὲ ἴσχοι τὸ μεταξὺ τῶν ἰσχίων· βαθὺ
ἐστὶ δὲ τοῦτο τῆς ὄψεως πᾶσι καὶ λαμπρὸν γένοιτ' ἄν· ἢν δὲ ἐξεγείρας τὸν ἵππον ἡγῆται,
μήτε τῷ ἄγαν τάχει· μήτε τῷ ἄγαν βραδύ· ὡς δ' ἀδύνατόν τι ἵππον καὶ ὀργὸν παῦσαι· καὶ πρὸς ἡ δύ-
σκινητέστατα γίγνονται ἐὰν ἡγῇ αὐτοῖς· οὕτως ἂν βέλτιστος δὲ τὸ φρύαγμα καὶ τὸ φύσημα ἵππων συμ-
παρέσεται ὡς τε οὐ μόνον αὐτὸς· ἀνὰ καὶ πάντες ὅσοι συμπαρεσόμενοι ἀξιοθέατοι αὖ φαίνοιντο· ἢν
τε μὴ τις καλῶς ἱππάζηται· πρέφει δ' ὡς πόνους δύνασθαι αὐτὸν φέρειν· ὀρθῶς δὲ χρῆται καὶ ἐν τοῖς
πρὸς πόλεμον μελετήμασι· καὶ ἐν ταῖς πρὸς ἐπίδειξιν ἱππασίαις· καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἀγωνί-
σμασι, τί ἔτι ἐμοὶ δεῖ λόγων τοῦτο, μὴ οὐχὶ πλείονός τε ἀξίους ἵππους ποιεῖν· ἢ οὓς αὖ παραλαμβάνῃ·
καὶ οὐδὲ χίμους μὲν ἵππους ἔχειν οὐδὲ κμεῖν δὲ αὐτὸν ἐν τῇ ἱππικῇ· ἢν μήτι δαιμόνιον κωλύῃ· γρᾷ
φοντι βουλόμενα καὶ ὡς δεῖ ὑπείθεσθαι τὸν μέλλοντα ἐφ' ἵππου κινδυνεύειν· πρῶτον μὲν τοίνυν φαιδρὸν
χρῆναι τὸν θώρακα πρὸς τὸ σῶμα πεποιῆσθαι· τὸν μὲν καλῶς ἁρμόζοντα, ἐκεῖνον φέρειν τὸ σῶμα·
τὸν δὲ ἄγαν χαλαρόν· οἱ ὤμοι μόνοι φέρουσιν· ὅτε μὴν λίαν στενὸς δεσμὸς· οὐχ ὅμοιον ἐστίν, ἐπεὶ δὲ καὶ
ὁ οὐχίνεος· τῶν καιρίων· φαμὲν χρῆναι καὶ τοῦτο ἐξ αὐτοῦ τοῦ θώρακος ὅμοιον τῷ αὐχένι τέγασμα
πεποιῆσθαι· τοῦτο γὰρ ἅμα κόσμον τε παρέξει· καὶ ἦν οἷον δεῖ ἀργασμένον ᾖ, δ' ἐξέπαιόταν βούληται
τῷ ἀναβάτῃ τὸ πρόσωπον μέχρι τῆς ῥινός· κραιός γε μὴν κρατίστου εἶναι νομίζομεν, τὸ βοιωπουρ-
γίς· τοῦτο γὰρ αὖ τεγαίζει μάλιστα πάντα τὰ παρέχοντα τοῦ θώρακος· ὁρᾶν δὲ οὐ κωλύει· ὁ δ' αὖ θώ-
ραξ οὕτως ἀργάσθω ὡς μὴ κωλύῃ· μήτε καθίζειν μετ' αὐτοῦ εἶναι· τὸ δὲ πρὸ τοῦ ἤτρου καὶ τὰ ἀμφὶ τὰ
καὶ τὰ κύκλω, ἃ πέφυκε τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐσῶσαν ὡς πάγυ πάντα μέλη· ἐπεὶ δὲ καὶ ἀριστερὰ χεὶρ
ἦν τι παίδευτον καταλύει· τὸν ἱππέα· καὶ ταύτῃ ἐπαινοῦμεν τὸ δύκρωμον ὅπερ τὴν χεῖρα καλουμένην,
τόν τε γὰρ ὦμον σκεπάζει, καὶ τὸν βραχίονα καὶ τὸν πῆχυν, καὶ τὸ ἐχόμενον τῶν ἰνίων, καὶ ἐκτείνε-
ται δὲ καὶ συγκάμπτεται πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τὸ διαλεῖπον τοῦ θώρακος ὑπὸ τὴν μασχάλην καλύπτει
τήν γε μὴν ὀλίγιαν ἐπαίρειν δεῖ ἥντινα κουτίσαι ἥντε καταζαβουλιθῆ· τοῦ μὲν θώρακος τὸ κωλύον
τοῦτ' ἀφαιρετέον· αὐτὴ δὲ τοῦτο πτέρυγες ὥσπερ ἐν τοῖς γιγλύμοις προσθετέαι· ὅταν μὲν διαίρηται·
ὁμοίως ἀναπτύσσωνται· ὅταν δὲ καθαίρηται ἀποκλείωνται· πρέπει μὴν βραχίονι, τὸ ὥς περ κνημὶς πα-
ραπεφυκέναι· ἀρκεῖν βέλτιον ἡμῖν δοκεῖ εἶναι, ἢ σῶν ὀλίγον τόγε μὴν ψιλοῦ μῶνον· ἀρμόζῃς τῆς δι-
ξάδος· πτερωτέον ἐγγὺς τοῦ θώρακος, ἢ μοχλείῳ ἢ χαλκίῳ· ἢ δὲ μὴ, ἐν τῷ ἀποκαιροτάτῳ ἀφυλακτέον
ἔσται· ἐπεὶ περ ἄνπερ πάσχῃ ὁ ἵππος ἐν πάντι κινδύνῳ καὶ ὁ ἀναβάτης γίγνεται· ὁπίζειν δεῖ· καὶ τὸν
ἵππον προμετωπιδίῳ καὶ προστερνιδίῳ, καὶ παραπληυριδίοις· τούτοις γὰρ ἅμα καὶ τῷ ἀναβάτῃ
παραμυθίαι γίγνεται· πάντων δὲ μάλιστα τοῦ ἵππου, τὸν κεντεῖν δεῖ σκεπάζειν· καιριώτατον γὰρ
ὂν καὶ ἀφωρότατον ἐστὶν δύνασθαι δὲ σὺν τῷ ἐφιππεύειν αὐτὸν σκεπάσαι· χρὴ δὲ καὶ τὸ ἔπολον τοιοῦ-
τον ἐρράφθαι· ὡς ἀσφαλέστερόν τι τὸν ἵππον καθῆσθαι· καὶ τὴν ἕδραν τοῦ ἵππου μὴ σύνεσθαι· τὰ
μὲν δὴ ἄλλα τοῦ ἵππου· οὕτω καὶ ὁ ἵππος καὶ ὁ ἱππεὺς ὠφελημένοι αὖ εἶεν· κυνέαν δὲ καὶ πόδες,
ὑπάρξοιεν μὲν αὖ εἰκότως τῶν παραμυθίων· δοκιμαθεὶν δὲ καὶ ταῦτα· ἐμβάτην γένοιτ' ἂν σκύ-
τους, ἐξ οἵου περ αἱ κρηπῖδες ποιοῦνται· οὕτω γὰρ ἂν ἅμα ὅπαλον τε κνήμαις· καὶ ποσὶν ὑποδήματ
αὖ εἴη· ὡς μὲν δὴ μὴ βλάπτεσθαι θεῶν ἵλεων ὄντων· ταῦτα ὅπλα· ὡς δὲ τοὺς ἐναντίους βλάπτειν

μαχαιρᾳ

ἵππου

πλήμμοις

προμετωπιδίῳ
προστερνιδίῳ
παραπληυριδίοις

μάχαιραν μὲν μᾶλλον, ἢ ξίφος ἐπαινοῦμεν· ἐφ' ὑψηλοῦ γὰρ ὄντι τῷ ἵππῳ, κρατίδος μᾶλλον ἢ πλη-
γῆ, ἢ ξίφους ἀρκέσει· αὐτή γε μὴν δόρατος καμακίνου· ἐπεὶ καὶ ἀσθενὲς καὶ δύσφορόν ἐστι τὸ
κρανάϊνα δοῦναι μᾶλλον ἐπαινοῦμεν· καὶ γὰρ ἐξαφεῖναι τὸ ἕτερον· ἀδύνατον τὸ ἅπτεσθαι καὶ
τῷ λειποψυχῆσαι ὁτῳοῦν τε χρῆσθαι, καὶ ὡς τὸ αὐτόν καὶ ὡς τὰ πλάγια καὶ ὡς τοὔμπροσθεν· καὶ ἅμα
ἰσχυρότερά τε τοῦ δόρατος καὶ δύσφορώτερά ἐστιν· ἀκόντισμά γε μὴν τὸ μακρότατον ἐπαινοῦμεν· καὶ
γὰρ ἀσφαλέστερον βαλεῖν πολὺ τοῦτο μᾶλλον ὁ χρόνος ἐγχωρεῖ· γράφομεν δὲ ἐν βραχεῖ· καὶ
ὡς αὖ τις κράτιστα ἀκοντίζοι· ἢν γὰρ προβαλλόμενος μὲν τὰ ἀριστερὰ· ἐπαναγων δὲ τὰ δεξιά· ἐξωτικὰ
μενος δ' ἐκ τῶν μηρῶν μικρὸν ἐπαναπαύουσαν τὴν λογχὴν ἀφῇ· οὕτω, σφοδρότατόν τε καὶ μακρό-
τατον οἴσεται τὸ ἀκόντιον· δύσφωτον μὴν τοι ἐστὶ καὶ παρὰ τὸν σκοπὸν ἀμφιεσθῆναι ἀεὶ ὁρᾷ ἡ λόγχη·
καὶ τοῦτα μὲν δὴ ἰδίᾳ τε, καὶ ὑπομνήματα καὶ μαθήματα καὶ μελετήματα γεγράφθω ἡμῖν· ἃ δὲ
ἵππαρχον προσήκειν δ' ἐγνωκέναι τε καὶ πεπαίσθαι ἐν ἑτέρῳ λόγῳ διήλθομεν.

καμακίνου δόρατος
κρανάϊνα

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΡΗΤΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

Ἀλλ' ἐγὼ ἐννοήσας ποτὲ ὡς ἡ παρὰ τῶν ὀλιγανθρωποτάτων πόλεων οὖ-
σα, δυναμωτάτη τε καὶ ὀνομαστοτάτη ἐν τῇ ἑλλάδι ἐφάνη ἐθαύμασα ὅ-
τῳ ποτὲ τρόπῳ τοῦτ' ἐγένετο· ἐπεὶ μέντοι κατενόησα πάντα πόλεμα
ἔστι παρὰ τὰ τῶν δύο μάχα Lycurgus
νόμους οἷς ἐνεδόμησαν ἡ Λυκοῦργος μέν τοι ἐνθένδε αὐτοῖς τοὺς
τοὺς καὶ θαυμαζω καὶ ἐς τὰ ἔργα τὰ μάλα σοφὸν ἡγοῦμαι· ἐκεῖνος γὰρ οὐ μιμησάμενος τὰς ἄλλας πόλεις·
ἀνὰ καὶ ἐναντία γνοὺς τοῖς πλείστοις, τοιοῖς χρῆσθαι ἐδιδάξατο τὴν πα-
τρίδα ἐπιδείξειν· αὐτίκα γὰρ περὶ τεκνοποιίας ἵνα ἐξαρκῇς ἄρξωμαι· οἱ
μὲν ἄλλοι τὰς μελλούσας τέκνων καὶ καλῶς δὴ κούσας κόρας ταῦτ' ἐξεθαι· καὶ ὅτῳ ἂν αὐτὸν μετρι- De Procreatione liberorũ
ωτάτῳ τρέφουσι· καὶ ὅ ὅτι ἂν δύνασθαι μικροτάτῳ· οἴονται μὴν ἡ πάμπαν ἀπεχθάνεσθαι, ἢ ὑδαρεῖ
χρωμένας διαγουῦν· ὡς παρὰ δὲ πολλοῖς τῶν τὰς τέχνας ἐχόντων ἑδραίοις ἐστὶν, οὕτω καὶ τὰς κόρας οἱ
ἄλλοι ἕλληνες ἠρεμιζούσας ἀρίουσιν ἀξιοῦσι· τὰς μὲν οὕτω τρεφομένας, ὡς χρὴ προσδοκῆσαι με-
γαλεῖον αὖ τι γεννῆσαι· ὁ δὲ λυκοῦργος· ἐπεὶ ἥκιστα μὲν καὶ δούλας παρεῖχεν, ἱκανὰς ἡγήσατο εἶναι·
τὰς δ' ἐλευθέρας, μέγιστον νομίσας εἶναι τὴν τεκνοποιίαν πρῶτον μὲν σωματοῦν ἐπέτρεψεν οὐδὲν ἧτ-
τον τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος φύλου· ἔπειτα δὲ δρόμου καὶ ἰσχύος ὡς παρ' καὶ τοῖς αὐδράσι, οὕτω καὶ ταῖς
θηλείαις ἀγῶνας πρὸς ἀηλὰς ἐποίησε νομίζων ἐξ ἀμφοτέρων ἰσχυρῶν καὶ τὰ ἔκγονα ἐρρωμενέστερα
γίγνεσθαι· ἐπεί γε μὴν γυνὴ πρὸς ἀνδρα ἔλθοι ὁρῶν τοὺς ἄλλους τὸ πρῶτον τοῦ χρόνου ἀμέτρως
ταῖς γυναιξὶ σιτουμένους καὶ τούτοις ταὐτὰ ἐγνω· ἔδοκε γὰρ αὐδρεῖα σθαι μὲν ἡδονὰ ὀφθῆναι, ἀνδρεί-
α δ' ἐλάττονα· οὕτω δὲ σιτουμένων, ἀνάγκη σφῶν αὐτῶν ἔχειν· ἐρρωμενέστερα δὲ γί-
γνεσθαι ἢ πλάττοιεν οὕτω μᾶλλον ἢ διάκροοι ἀλλήλων εἶεν· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἀπωθούσας
τοῦ ὁπότε βούλοιντο ἕκαστοι γυναῖκα ἀγεσθαι· ἐπαίζεν ἐν ἀκμαῖς τῶν σωμάτων τοὺς γάμους ποιεῖ-
σθαι· καὶ τοῦτο συμφέρον τῇ οὐρανίᾳ νομίζων, εἴγε μόνοι συμβαίνει γεραιὼ γέρα ἔχειν· ὁρῶν τοὺς πα-
λαιοὺς φυλάσσοντας μάλιστα τὰς γυναῖκας, ταύτῃπα καὶ τοῦτο ἐνόμισε· τῷ γὰρ πρεσβυτάτῳ
ἐοίκασι ὅμοιοι αὐδρὸς σῶμά τε καὶ ψυχὴν ἀγαθεὶν, τοῦτο ἐπαγρόμῳ τεκνοποιήσασθαι· ᾗ δ' ἔτις
αὖ γυναικὶ μὲν σὺν οἰκεῖν μὴ βούλοιτο· τέκνων δὲ ἀξιολόγων ἐπιθυμοίη· καὶ τούτῳ νόμον ἐποίησεν· ἢν
τινα αὖ ἐθέλοντα καὶ γεννᾶν ὁρῴη, πείσαντα τὸν ἔχοντα ἐκ τούτης τεκνοποιεῖσθαι· καὶ πολλα-
μὲν τοιοῦτα σὺν ἔχωσιν· αὖτε γὰρ γυναῖκες δίπους οἶκους βούλονται κατέχειν· οἵτε αὐδρες ἀδελ-
φοὺς τοῖς πατρὶ ἐπιβαλεῖν· οἱ τοῦ μὲν γένους καὶ τῆς δυναμεως κοινωνοῦσι· τῶν δὲ χρημά-
των οὐκ ἐπιποιοῦνται· πρὸ μὲν δὴ τεκνοποιίας, οὕτω ταὐτὰ γνοὺς τοῖς ἄλλοις ἐπὶ διαφέ-
ροντας καὶ κατὰ μέγεθος καὶ κατ' ἰσχὺν, αὐδρας τῇ ἀπάρτῃ ἀπεπλεσεν, ὁ βουλόμενος ἐπίσκο-
πεῖτο· ἐγὼ μὲν τοι ἐπεὶ καὶ πρὸ γενέσεως ἐξήνυσμαι, βούλομαι καὶ τὴν παιδείαν ἑκατέρων σα-
φηνίσαι· τῶν μὲν τοίνυν ἄλλων ἑλλήνων οἱ φάσκοντες καλλίστα τοὺς ἑαυτῶν παιδεύειν, ἐπεὶ
δὴ τάχιστα αὐτοῖς οἱ παῖδες τὰ λεγόμενα ξυνιῶσιν· εὐθὺ μὲν ἐπαύτοις παιδαγωγοὺς θεραπόντων
ἐφιστᾶσι· εὐθὺς δὲ πέμπουσιν ἐς διδασκάλων μαθησομένους καὶ γράμματα, καὶ μουσικήν,

De institutione liberorũ

Mulieres apud lacedæmonios nõ minus corpus laboribus quã nixi durabant

διαφθίπουσι

παιδονόμος

διαφθίπεσθαι ἱματίοις

Quae fim pmisit finxta [illegible]
Lycurgus

ὀρχήσας

ἴλης
τρώστατον

De puerorū amoribus apd
lacedemonios. Boetios &
ehenses

ἐπιπολάζουσιν

καὶ τὰ ἐν παλαίστρᾳ. παρὸς δὲ τούτοις τῶν παίδων, τοὺς μὲν ὑποδήμασιν ἀναλύουσιν· σώματα δὲ ἱματίων μεταβολαῖς διαφθείρουσι· οὕτω γὰρ μήν αὐτοῖς γαστέρα μέτρον νομίζουσιν· ὁ δὲ λυκοῦργος αὐτὸ μὲν τὸ ἰδίᾳ ἕκαστον παῖδ' ἀγωγοὺς δούλους ἐφίστασθαι, αὐδρα ἐπίστασθαι κρατεῖν οὐκ ἔφη, ἐξὼν αὐτῷ ἀρχὰς μέγιστας καθίστασθαι· ὃς δὴ καὶ παιδονόμος καλεῖται τοῦτον δὲ κύριον ἐποίησε· καὶ ἀθροίζειν τοὺς παῖδας· καὶ ἐπὶ κολάσει τοῦ ἁμαρτάνοντος ἐπὶ τῆς ῥαδίουργίας, ἰσχυρὸς κολάζειν· ἐδωκεν αὐτῷ καὶ τῶν ἡβώντων μαστιγοφόρους, ὅσους ἱκανοὺς ἐν ὅτῳ δέοι· ὡς τε πολλὴν μὲν αὐδῷ· πολλὴν δὲ πεδὲ ἐκεῖ συμπαρεῖναι· αὐτῷ γε μὴν τοῦ ἀναλύειν τοὺς παῖδας ὑποδήμασιν ἔπαξεν αὐτοδικὸς κρατύνειν· νομίζων δὲ τοῦτ' ἀσκήσειν, πολὺ μᾶλλον ἐξαίσιον αὐτοὺς ἐργάσεσθαι· ἀσφαλέστερον δὲ πρὸς τὰ πολέμια καταβαίνειν καὶ πανδημεῖ, καὶ αὐθορεῖν καὶ δρομεῖν θᾶττον αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὅπλα τῶν δὲ πολεμίων, ἢ ὑποδεδεμένων, καὶ αὐτῷ γε τοῦ ἱματίοις διαφθείρεσθαι, ἐνόμισεν ἐνίεσθαι τοὺς προσεδρίζεσθαι· νομίζων οὕτω καὶ πρὸς ψύχη καὶ πρὸς θάλπη ἄμεινον αὐτοὺς παρασκευάσεσθαι· ὁ τοῦ γε μὴν ἔπαξε τοσοῦτον ἔχοντα συμβουλεύειν ἀρρένα· ὡς ὑπὸ μήποτε μὴ ποτε βαρύνεσθαι· τοῦ δὲ ἐνδεεστέρως διάγειν, μὴ ἀπείρως ἔχειν· νομίζων τοὺς οὐ τῶν παῖδων ὀλίγους· μᾶλλον μὲν αὐ δύνασθαι δ' ἐλάσσειν ἀσιτήσαντας πονῆσαι· μᾶλλον δ' αὐ δ' παραγγελθεῖν· ἀπὸ τ' αὐτοῦ ὅπου πλείω χρόνον πονῆσθαι· ἤπου δ' αὐ ὅπου δεῖσθαι· εὐχερέστερον δὲ πρὸς πᾶν ἔχειν βρῶμα· καὶ ὑγιεινότερος δ' αὐ διάγειν· καὶ εἰς μῆκος αὐ αὐξήσεσθαι τὴν ῥᾳδίᾳ τὰ σώματα· ποιοῦσαν τροφήν, μᾶλλον συλλαμβάνειν ἠκήκοατο, ἢ τὴν διαπαντύνουσαν τῷ ὅτῳ· ὡς δὲ μὴ ὑπὸ λιμοῦ ἄγαν αὖ πάσχοιτο· ἀναγκαίου μὲν αὖ τοῖς οὐκ ἐδωκε λαμβάνειν ὧν αὖ δέοντα· κλέπτειν δ' ἔφηκεν ἔστιν ἃ τῷ λιμῷ πουρεῖν πάσι· καὶ ὡς μὲν οὐκ ἀπορεῖν ὅ, πεδίπ· ἐφῆκεν αὐτοῖς γε μηχανᾶσθαι τὴν τροφήν, οὐδ' ἕνα δίμοι τοῦτο ἀγνοεῖν· δῆλον δ' ὅτι τὸν μέλλοντα κλωπεύειν, καὶ νυκτὸς ἀγρυπνεῖν δεῖ, καὶ μεθημέραι ἀπατᾶν καὶ ἐνεδρεύειν· καὶ καπηλεῖον δὲ ἐπιμάζειν, τὸν μέλλοντά τι λήψεσθαι· ταῦτα οὖν δῆλα ποιῶν μηχανικωτέρους τῶν πολιτείων βουλόμενος τοὺς παῖδας ποιεῖν καὶ πολεμικωτέρους οὕτως ἐποίησεν· ἐξεῖναι δ' αὖ οὕτως τι πιεῖν ἢ φαγεῖν τὸν κλέπτοντα ἀγαθὸν ἐνόμιζε· πολλὰς πληγὰς ἐπιβάλλει τῷ ἀλισκομένῳ· ὅτι φημὶ ἐγὼ καὶ τἄλλα ὅσα αὖθρωποι δίδασκοιτ· κολάζοιτ' ἂν μὴ καλῶς ὑπηρετοῦντα καὶ κεῖ γοίοτ' τοὺς ἁλισκομένους, ὡς κακῶς κλέπτοντας τιμωροῦνται· καὶ ὡς πλείστοις δὴ ἄρτα σαι τυροῦς παρεδρείας καλοῦσθεὶς μαστιγοῦν τούτους ἄλλοις ἐπαίδευεν· τοῦτο δὲ δηλῶσαι καὶ ἐν τῷ βουλόμενος· ὅπως ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀλγήσαντα πολὺν χρόνον δύσκινητοῦντα δύρφαίνεσθαι· δηλοῦται δὲ ἐν τούτῳ· ὅπως τι δὴ πεῖεν τὸ κλέπτειν ἀγαθὸν ἐνόμιζε· πολλὰς πληγὰς ἐπιβάλλει τῷ ἁλισκομένῳ· ὅτι φημὶ ἐγὼ καὶ τἄλλα ὅσα αὖθρωποι δίδασκοιτ· κολάζοιτ' ἂν μὴ καλῶς ὑπηρετοῦντα καὶ κεῖ γοίοτ' τοὺς ἁλισκομένους, ὡς κακῶς κλέπτοντας τιμωροῦνται· καὶ ὡς πλείστους

εἰκετῶν καὶ χρημάτων ἀρχὴ ἔσῃ. ὁ δὲ λυκοῦργος κατασκευάσαι βουλόμενος, ὡς αὖ μηδὲν βλάπτοντες ἀλλήλους οἱ πολῖται ἀγαθὸν ἐποίησε παιδιὰν ἑκάστοις ὁμοίως τῶν ἔσω τοῦ καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἀρχήν. ὅταν δέ τις εἰδῇ ὅπου τοὺς πατέρας δεῖ τῶν παίδων ὧν αὐτὸς ἄρχει ὡς πλεῖστα μανθάνειν, πῶς ἂν μὴ ἱκανὸν ἦν ἑαυτοῦ ἄρχεσθαι βούλοιτο. ἦν δέ τις ὡς τοῦ πλείονος λαβὼν ὑπὲρ ἄλλου κατεῖπῃ τοὺς τοῦ πατέρα. ἀλλ' ἔχειν ἐστὶ μὴ οὐκ ἄλλας πλείονας ἐμβαλλήν τῷ ζυγῷ. οὕτω τοι δοῦσιν ἀνθρώπους μηδὲν ἀδικεῖν τοὺς τε ἄπειν τοὺς ποιοῦντας ἐποίησε δὲ καὶ οἰκέτας εἶπε δεινὸν χρῆσθαι καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις. καὶ κυνῶν δὲ ὑπερδυτικῶν σῖτον κοινωνίαν. ὡς τε οἱ μὲν δεόμενοι παρακαλοῦσιν ἑαυτοὺς θηρᾶν. ὁ δὲ μὴ αὐτὸς σχολάζων. ἱδρῶς ἐκπέμπει. καὶ ἵππους δὲ ὡσαύτως χρῶνται. τοῦ ἀσθενοῦς, ἢ δεῖται ὀχήματος ἢ παχύτου βουλήσεις ἀφικέσθαι, ἵππου ὅτου λαβὼν καὶ χρησάμενος, καλῶς ἀποκαθιστῶν. οὐμὴν οὐδ' ἐκεῖνο τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθος, δίωγε ἐποίησε τὸν τηνδὲ ἔσεσθαι. ὅπου γὰρ αὖ τοῦτο θήρας ὀψὲ ἐντὸς δεινὸν τῶν ἵππων εἶναι. ἢν μὴ σῶς ἐκλύσασθαι, μόνοι τυχῶν. καὶ ἐν ταύτῃ ἔοικε τοὺς μὲν πεζοὺς μόνους καταλείπειν τὰ πεζοπλήθια. τοὺς δὲ ἱππέας μόνους αὖ ἱζάνειν τὰ σήματα. λαβόντας ὅσον αὖ δέονται σημήνασθαι μόνους καταλιπεῖν. τοιγαροῦν οὕτως μάλιστα ἀλλήλοις καὶ οἱ πατέρες ἔχοντες, μετέχοισι καὶ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ. ὅσου τινὸς δεήσωσιν ἐναντία γε μὴν καὶ τὰ δὲ τοῖς ἄλλοις ἔλλιπε κατέστησεν ὁ λυκοῦργος ἐν τῇ ἀφορίᾳ νόμισμα. ἐν μὲν γὰρ δήπου τοῖς ἄλλοις πόλεσι καὶ τῆς χρηματίζονται ὅσον δύνανται. ὁ μὲν γὰρ γεωργεῖ. ὁ δὲ ναυκληρεῖ. ὁ δ' ἐμπορεύεται. οἱ δὲ καὶ ἀπὸ τεχνῶν τρέφονται. ἐν δὲ τῇ ἀφορίᾳ ὁ λυκοῦργος τοῖς μὲν ἐλευθέροις ἦν μὲν ἀμφὶ χρήματος μόνον, ἀπεῖπε μηδενὸς ἀπέχεσθαι ὅσα δὲ ἐλευθερίαν τοῖς πόλεσι παρασκευάζει. ταῦτα ἐπέξεμηνα ὄργα αὖ ἴσῃ νομίζῃ. καὶ γὰρ δήπου πλοῦτος ἐκεῖσε ἀπουδαστέος. ἔνθα ἴσα μὲν φέρειν ἢς πεδίνεια. ὁμοίως δὲ διαπάσθαι τάξασε ἐποίησε μὴ ἡδυπαθείας ἕνεκα χρημάτων ὀρέγεσθαι. ἀναγὰ μὴν οὐδ' ἱματίων τε ἕνεκα χρηματιστέον. οὐ γὰρ ἐσθῆτος πολυτελείᾳ ἀναγὰ σώματος εὐεξία κοσμοῦνται. οὐδὲ μὴν τούτου ἕνεκα τοὺς συσκήνους ἕνεκα ἔχειν ἀπαιτῶν χρήματα ἀθρόιστέον. ἐπεὶ τῷ σώματι πόνου πᾶν ὀφελεῖν τοὺς σῶντας οὐδὲν ἧττον ἐποίησεν, ἢ τὸ ἀπαιωῶντας ἀπὸ εἰξας, τὸ μὲν λυχνῆς τὸ δὲ πηλοῦ τὸν ὄρχον. τοὺς μὲν ἐξ αἰλίκων χρηματίζεσθαι, καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις διεκώλυσε πρῶτον μὲν γὰ νόμισμα τοιοῦτον κατεπήσατο. ὃ δὲ καμινῶν μόνον αὖ ἀοικίαν ἀσελθόν. οὔτε πλουτᾶς οὔτε οἰκέτας λαθοι. καὶ γὰρ χώρας μεγάλης καὶ ἀμάξης ἀγωγῆς δέοιτ' ἄν. χρυσοῦγε μὴν καὶ ἀργύριον ἐρῶντα. ἢ αὖ πῦρ φανῇ ὄχων ζημοῦται. τί οὖν ἂν ἔκει χρηματισμὸς ἀπουδάζοιτο, ἔνθα ἢ κλῶπας μείους λύπας ἢ χρῆσις δύρροσύνας παρέχει. ἀναγὰ γὰρ ὅπου μὲν ἐν ἀφορίᾳ μάλιστα, πείθονται τοῖς ἄρχουσι τε καὶ τοῖς νόμοις ἰσχυρότατοι. ἐγὼ μὴν οὐδ' ἔγχειρήσαι οἶμαι πρότερον τὸν λυκοῦργον τοιαύτην τὴν δύναμιν καθιστάναι. πρὶν ὁμογνώμονας ἐποίησατο τοὺς κρατίστους ἵππων ἐν τῇ πόλει. τὰ μαίνομαι δὲ τοῦτο. ὅπερ ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις πόλεσιν, οἱ δυνατώτεροι οὔτε βούλονται δοκεῖν τὰς ἀρχὰς φοβεῖσθαι. ἀναγὰ νομίζουσι τοῦτο αὐτελεύθερον εἶναι. ἐν δὲ τῇ ἀφορίᾳ οἱ κράτιστοι καὶ ὑπερέχοντα μάλιστα τὰς ἀρχὰς, καὶ τῷ παιδοὶ εἶναι μεγαλύνονται. καὶ γὰρ, ὅταν καλῶνται τρέχοντες. ἀλλὰ μὴν βαδίζοντες ὑπακούειν. νομίζοντες ἂν αὐτοὶ καταρχωσι τοῦ σφόδρα πείθεσθαι, ἕψεσθαι καὶ τοῖς ἄλλους. ὅπερ καὶ γεγένηται. ἦκος δὲ καὶ τὴν τῆς ἐφορείας δύναμιν τοὺς αὐτοὺς τούτους συγκαταστκευάσαι. ἐπεὶ γὰρ ἔγνωσαν τὸ πείθεσθαι μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι. καὶ ἐν πόλει καὶ ἐν στρατιᾷ καὶ οἰκίᾳ. ὅσῳ γὰρ μείζω δύναμιν ἔχει ἡ ἀρχή, τοσούτῳ μᾶλλον νῦν ἐποίησατο αὐτὴν καὶ κατεμίζειν τοὺς πολίτας τοῦ ὑπακούειν. ἐφόροι οὖν καὶ οἱ μὲν ἴσῃ ξημιοῦν ὃν αὖ βούλωνται. κύριοι δ' ἐκ στρατεύειν παραχρῆμα. κύριοι δὲ καὶ ἄρχοντας μιᾶξύ. καὶ καταπαῦσαι καὶ εἰρξαί γε καὶ πρὸ τῆς λυχνῆς ἐς ἀγῶνα καταστῆσαι. τοσαύτην δὲ ἔχοντες δύναμιν. οὐχ ὥς πρὸ ἄλλου πόλεσ ἐῶσι τοὺς ἀρεβένπας ἀεὶ ἄρχειν τὸ ἔτος, ὅπως αὖ βούλωνται, ἀλλ' ὡς πρὸ οἱ τύραννοι καὶ οἱ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ἀπιστᾶται, ἵνα ἀσθαίνωνται παραμοιβύνται. δύβις παραχρῆμα κολάζουσι. πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων ὄντων μὴ χρημάτων καλῶν τῷ λυκούργῳ ἧς τὸ πείθεσθαι τοῖς νόμοις ἐθέλειν τοὺς πολίτας, ἐν τοῖς καλλίοις κῆ τοῦτό μοι δοκεῖ εἶναι. ὅτι οὐ πρότερον ἀπέδωκε τῷ πήθῃ τοὺς νόμους πρίν ἐλθὼν οἴκοι τοῖς κρατίστοις εἰς δελφούς, ἐπήρετο τὸν θεὸν ἢ λῷον καὶ ἄμεινον εἴη τῇ πατρίᾳ, πειθομένῃ οἷς αὐτὸς ἔθηκε νόμοις. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ ἔλε τῷ πειθῆ ἄμεινον εἶναι. τότε ἀπέδωκεν οὐ μόνον αὐτὸμον ἀλλὰ καὶ αὐόσιον θεὸς, τὸ πυθοχρήσιος νόμοις μὴ πείθεσθαι. ἄξιον δὲ τοῦ λυκούργου καὶ τόδε ἀγαθόν. τὸ κατεργάσασθαι ἐν τῇ πόλει ἀρετὼτερον εἶναι καλὸν θανάτου αὐτὴ τοῦ ἀσχροῦ βίου. καὶ γὰρ δὴ ἐπίστωσῶν τις αὖ δύρει μείους ἀποθνήσκοντας τῶν ἐκ τοῦ φοβεροῦ ἀποχωρεῖν ἀπουμένων. ὥστ' ἀληθὲς εἰπεῖν καὶ εἶπαι τῇ ἀρετῇ σῴζεσθαι εἰς γὰ πλείω χρόνου μᾶλλον ἢ τῇ κακίᾳ. καὶ γὰς ἔφων καὶ ἡδίων. καὶ εὐπορωτέρα καὶ ἰσχυρωτέρα. δῆλον δὲ ὅτι καὶ εὐκλεᾶ μᾶλλα

οἰμαντρα

χρηματίζονται

De Ephororū magistratu

ἔπεται τῇ ἀρετῇ. καὶ γὰρ συμμαχεῖν ὥσῳ ποιῆς τοῖς ἀγαθοῖς βούλονται. ἢ μὴ ποιῆ ὥς τε τοῦτο γίγνεσθαι ἐμπαιδαγωγήσατο. καὶ τὸ καλὸν μὴ παραλιπεῖν. ἐκεῖνος τοίνυν σαφῶς παρασκευάσε τοῖς μὲν ἀγαθοῖς, δύβριμοθίαν. τοῖς δὲ κακοῖς κακοδαιμονίαν. ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἄλλας πολεῶν, ὁπόταν τις κακὸς γένηται, ἐπίκλησιν μόνον ἔχει κακὸς εἶναι. ἀγοράζει δὲ ἐν τῷ αὐτῷ, ὁ κακὸς τ' ἀγαθῷ. καὶ καθέπται καὶ γυμνάζεται ἐαὐ βούληται. ἐν δὲ τῇ λακεδαίμονι, ἅδις μὲν αὖ τις αἰσχυνθείη τὸν κακὸν σύσκηνον παραλαβεῖν. ἅδις δ' αὖ ἐν παλαίσματι συγγυμναστήν. πολλάκις δ' ὃ τοιοῦτος κῆ ἐλαιρουμένων τοὺς αὐτφεροῦντας, ἀχωρίσας πρὸ γίγνεται. καὶ ἐν χορεῖς δ' ἅς τὰς ἐπουδαίους χώρας ἀπελαύνεται. καὶ μὴν ἐν ὁδοῖς παραχωρητέον αὐτῷ καὶ ἐνθάκοις καὶ ἐν τοῖς νεωτέροις ὑπανιστάπτον, καὶ τὰς μὲν πρεσβυτέρους κόρας, οἴκοι θρεπτέον, καὶ ταύτας τῆς αὐδρείας αὐτὰν ὑφεκτέον. γυναικὸς δὲ κενὴν ἐστίαν οὐ πρεπτέον, καὶ ἅμα τοῦτου ζημίαν ἀποτιτέον. λιπαρὸν δὲ οὐ πανητέον. οὐδὲ μεμπτὸν τοὺς αὐτεγκλήτους, ἢ πλινας ὑπὸ τῶν ἀμενόνων λαπτέον. ἐγὼ μὲν δὴ τοιαύτης τοῖς κακοῖς ἀτιμίας ἔπικειμένης, οὐδὲν θαυμαζῶ προσεῖσθαι ἐκεῖ θαύματον αὐτὶ τοῦ οὕτως ἀτιμοῦσθαι καὶ ἐπονειδίσου βίου. καλῶς δ' ἔμοιδοκεῖ ὁ λυκοῦργος νομοθετῆσαι καὶ ἕ μέχρι γήρως ἀσκοῖτ' ἂν ἀρετὴ. ἐπεὶ γὰρ τῷ πέρματι τοῦ βίου, τὴν κρίσιν τῆς γεροντίας προσθεὶς ἐποίησε, μηδὲν ἐν τῷ γήρᾳ ἀμελεῖσθαι τὴν καλοκαγαθίαν. ἀξιάγασον δ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἔπικουρῆσαι τῷ τῶν ἀγαθῶν γήρᾳ. βεῖς γὰρ τοὺς γέροντας κυρίους τοῦ πρὶ τῆς λυχνῆς ἀγῶνος, δι' ἔπραξεν ἐγένετο πρότερον εἶναι τὸ γήρας, τῆς τῶν ἀκμαζόντων ῥώμης. ἀκόπως δ' ἔστι καὶ ἀκουδ' ἀζεται οὗτος ὁ ἀγὼν μάλιστα τῶν ἀθρώπων. καλοὶ μὲν γὰρ καὶ οἱ γυμνικοί. ἀλλ' οὖ τοι μὲν σωμάτων ἔσῖν. ὁ δὲ πρὶ τῆς γεροντίας ἀγών. λυχῶν ἀγαθῶν κρίσιν παρέχει. ὅσῳ οἷῳ κρεῖττον λυχνὶ σώματος, τοσοῦτῳ καὶ οἱ ἀγῶνες οἱ τῶν λυχνῶν ἢ οἱ τῶν σωμάτων ἀξιοπουδαστότεροι. τόδε γε μὴν τοῦ λυκούργου. ὡς οὐ μεγάλως ἄξιον ἀγαθυνᾶν. ὃς ἐπεὶ δ' ἠπατέμαθεν ὅτι ὅσῳ οἱ βουλόμενοι ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἀρετῆς οὐχ ἱκανοὶ ἴσι τὰς πατρίδας αὖ ζειν. ἐκεῖνος ἐν τῇ πατρίᾳ ἠνάγκασε δημοσίᾳ πανταχοῦ τὰς ἀρετὰς ὡς πρῶτον ἰδίᾳ ταῦτα τῶν ἰδίων τῶν διαφερόντων ἀρετῇ οἱ ἀσκοῦντες τῶν ἀμελούντων. οὕτω καὶ πατρὶ ἀκόπως πασῶν τῶν πολεῶν ἀρετῇ διαφέρει. μόνη δημοσίᾳ ἔπιτηδεύουσα τὴν καλοκαγαθίαν. οὐ γὰρ κἀκεῖνο καλὸν τῶν ἄλλων πολεῶν κολαζουσῶν ἢν τις πέτερος ἑτέρου ἀδικῇ ἐκεῖνον ζημίας μὴ ἐλαττους ἔπιθεῖναι ἐ τις φανερὸς εἶη ἀμελῶν τοῦ ὡς βέλτιστος εἶναι. ἐγὼμιζε γὰρ ὡς ἔοικεν. ὑπὸ μὲν τῶν αὐδραποδιζομένων πνας ἢ ἀποστερούντων τι ἢ κλέπτοντων τοὺς βλαπτομένους μόνον ἀδικεῖσθαι. ὑπὸ δὲ τῶν κακῶν καὶ αὐανδρῶν. ὅλας τὰς πολεις πεποδίσθαι. ὡς τε ἀκόπως ἔμοιγε δοκεῖ τοὺς μεγίστας ζημίας ἔπιθεῖναι. ἐοικέναι δὲ καὶ τὴν αὐτοῦσ' ἀνάγκην ἀσκεῖν ἅπασαν πολιτικὴν ἀρετήν. τοῖς μὲν γὰρ τὰ νόμιμα ἐκπλοῦτον ὁμοίως ἅπασι τὴν πολιν οἰκεῖαν ἐποίησε. καὶ οὐδὲν ὑπολογίσατο. οὔτε σωμάτων οὔτε χρημάτων ἀσθένειαν. ἢ δ' ἐπὶ ἀποδειλιάσειε τοῦ πὰ νόμιμα διαπονεῖσθαι. τοῦτον ἐκεῖ ἀπέδειξε. μήτε νομίζεσθαι ἐπὶ τῶν ὁμοίων εἶναι. ἀλλὰ γὰρ ὅτι μὲν παλαιότατοι οὗτοι οἱ νόμοι ἴσι, σαφὲς, ὁ γὰρ λυκοῦργος κατὰ τοὺς ἡρακλείδας λέγεται γενέσθαι. οὕτω δὲ παλαιοὶ ὄντες. ἔτι καὶ νῦν τοῖς ἄλλοις καινότατοί ἴσι. καὶ γὰρ τὸ πανταν θαυμαστότατον ἐποιοῦσι μὲν πάντες πάντα τὰ τοιαῦτα ἀπὸ τηδύμασι. μεμέσθαι δὲ αὐτὰ οὐδεμία πόλις ἐθέλει. καὶ τοῦτα μὲν δὴ κοινὰ ἀγαθὰ καὶ ἐν ἑρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ. ἢ δ' ἐπὶ βούλεται καὶ μαθεῖν ὅτι καὶ ἃς τὰς τραπὰς βέλτιον τῶν ἄλλων ἐμαχέσατο. ἔξεστι καὶ τοῦτων ἀκούειν. πρῶτον μὲν τοίνυν οἱ ἔφοροι προκηρύττοιεν πὰ ἐπ ἃς ἀδεῖ τρατεύεσθαι καὶ ἱππεῖς καὶ ὁπλίτας. ἔπεμπε δὲ καὶ τοῖς χειροτέχνας ὡς τε ὅσοις πρ ἐπὶ πόλεως χρῶνται αὐθρωποι. πανταν τοῦτων καὶ ἅπασι τρατιᾶς οἱ λακεδαιμόνιοι ἐκπορεῖοι. καὶ ὅσα δὲ ἀργαίων ἢ τρατιὰ κοινῇ δικεῖν αὖ ἀπάντων. πὰ μὲν ἀμάξῃ πρὸς πὰ κλίαι παρέχειν. πὰ δὲ ὑποζυγίω οὕτω γὰρ ἂν τὸ ἐκλεῖσον διαλαθοι. εἴ γε μὴν τὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀγῶνα. πιαίδ' ἐμηχανήσατο. φιλὴν μὲν ἔχειν φοινικίδα καὶ χαλκῆν ἀσπίδα. ταύτην νομίζων ἥκιστα μὲν γυναικείᾳ κοινωνεῖν. πολεμικωτάτην δ' εἶναι. καὶ γὰρ τὰ χίτα λαμπρύνεται. καὶ σχολαιότατα ῥυπαίνεται. ἔφικε δὲ καὶ κομᾶν τοῖς ὑπὸ τὴν ἡβητικὴν ἡλικίαν νομίζων οὕτω καὶ μείζους αὖ καὶ ἐλευθεριωτέρους καὶ εὐειδεστέρους φαίνεσθαι. οὕτω γε μὴν διέλειπε ἐξ, καὶ ἱππέων καὶ ὁπλιτῶν. ἑκάστη δὲ τῶν πολιτικῶν ἔχει μορῶν. πολέμαρχον ἕνα. λοχαγοὺς τέσσαρας. πεντηκοντῆρας ὀκτὼ. ἐνωμοτάρχους ἑκκαίδεκα. ἐκ δὲ τούτων μορῶν διὰ παρεγγυήσεως καθίστανται. τότε μὲν δὴ ἐνωμοτίας. τότε δὲ δὴ τρεῖς. τότε δὲ δὴ ἕξ. ὃ δὲ οἱ ἡγεμόνες οἷον τε πολυπλοκωτάτην εἶναι τὴν ἐν ὅπλοις λακωνικὴν τάξιν. τὸ ἐναντιώτατον ὑπειλήφασι τοῦ ὄντος. ἢ δὴ μὲν γὰρ ἐν τῇ λακωνικῇ τάξει. οἱ πρωτοστάται ἄρχοντες. καὶ ὁ στίχος ἕκαστος πρὸ ἑαυτὸν ἔχων. ὅσα δεῖ παρέχεσθαι. οὕτω δὲ ῥᾴδιον ταύτην τὴν τάξιν μαθεῖν ὡς ὅστις τοὺς ἀνθρώπους δύναται γιγνώσκειν. οὐδεὶς ἂν ἁμάρτοι. τοῖς μὲν γὰρ ἡγεῖσθαι δέδοται. τοῖς δὲ ἕπεσθαι τέτακται. ἃ δὲ παραγωγὰ, ὥςπερ ὑπὸ κήρυκος ὑπὸ τοῦ ἐνωμοτάρχου λόγῳ δηλοῦνται.

μορὰ τῆ ἐνωμότάρχος

ἀραμύτη καὶ βαθὺ πεδίον ἀλ φαλαγγες γίγνονται. ὧν δ' οὐδ' ὅπως ποιῶν χαλεπὸν μαθεῖν. τὸ μὴ πι
καὶ παραχέσθαι μᾶλ τοῦ παρατυχόντος ὁμοίως μάχεσθαι ταύτην τὴν τάξιν. οὐκέτι ἐξόδιόν ἐστι μα
θεῖν. πλὴν τοῖς ὑπὸ Ἴφι τοῦ λυκούργου νόμων πεπαιδευμένοις. διὸ προσήκατε δὲ καὶ ἐκεῖνα λακεδαι
μόνιοι ποιοῦσι. τὰ τοῖς ὁπλίταις νόμιμα πάνυ δοκοῦντα χαλεπὰ εἶναι. ὅταν μὲν γὰρ ἅπλ κέρως πορεύον
τας κατ' οὐρανὸν δύνηται ἐναντίον ἕπεσθαι. ἐὰν δ' ἐν τῷ τοιούτῳ ἐκ τοῦ ἐναντίου πολεμία φάλαγξ ἅπ
φανῇ, τῷ ἐναντίῳ τὰ ἀρχὴ παρεγγυᾶται ὡς μέτωπον παρατάττεσθαι, καὶ διὰ ταχέως οὕτως
ἐστὶν ἢ φάλαγξ ἐναντία καταστῆναι. ἢν γε μὲν οὕτως ἐχόντων ἐκ τοῦ ὑπαίθρου οἱ πολέμιοι ἅπφανῶσιν.
ἐξελίττεται ἕκαστος ὁ τέταχται. ἵνα οἱ πρώτοις ἐναντίοι ἀεὶ τοῖς πολεμίοις ὦσιν. ὅτε δὲ ἄρχων δύνηται
γίγνεται οὐδ' ἐν τούτῳ μειονεκτεῖν ἢ γοῦν ἐστὶν ὅπως καὶ πεφεύξεσθαι ἢ γὰρ πίνες κυκλοῦσθαι ἅπ
χειροῖεν, οὐκ ἂν κατὰ γυμνά· ἀλλὰ κατὰ τὰ ὡπλισμένα προβαλλοίεν ἄν. ἢν δ' ἑπόμενά τινος δό
κῇ συμφέρειν τὸν ἡγεμόνα δεξιὸν κέρας ἔχειν. τρέπαντος τὸ ἄγημα ἅπ κέρας, ἐξελίττουσι τὴν φά
λαγγα. ἐς ἃ δὲ μὲν ἡγεμὼν δεξιός ἢ δὲ οὐρά, δύνηται γίγνεται. ἢν δ' ἀῦ ἐκ τοῦ δεξιῶν πολεμίων τά
ξις ἅπφανίζεται ἅπ καίρως προδυομένων. οὐδὲν ἄλλο πραγματδύονται, ἢ τὸν λόχον ἕκαστον ὡς τάχι
στα αὐτὸ πρωρον τοῖς ἐναντίοις τρέφουσι. καὶ οὕτως ὡς γίνεται ὁ κατ' οὐρὰν λόχος παρὰ τὸν ἡ
μῶν κατὰ τὰ δύνυμα πολέμοι προσώσιν, οὐδὲ τοῦτο ἐῶσιν. ἀλλ' ἀναθοῦσιν, ἢ ἐναντίους αὐτοπαλους
τοὺς λόχους τρέφουσι. καὶ οὕτως ὡς ὁ κατ' οὐρὰν λόχος, παρ' ἀσπίδα καθίσταται. ἐγὼ δὲ καὶ ἢ πρα
τοπεδδύεσθαι ἐνόμισε χρῆναι λυκούργος. διὰ μὲν γὰρ τὸ τὰς γωνίας τοῦ τετραγώνου ἀχρήστους εἶναι κύ
κλον ἑτρατοπεδδύσατο. ἵνα μὴ ὄρος ἀσφαλὲς εἴη. ἢ ἱερὸν ἢ ποταμὸν ὅ τι αὐτῶν ἔχοιεν. φυλακάς τε μὴν
ἐποίησε μεθημερινάς· πὰς μὲν πρὸς πὰ ὅπλα εἶσαι βλεπούσας· οὐ γὰρ πολεμίων ἕνεκα. ἀλλὰ φίλων
αὖται καθίστανται. τούς γε μὴν πολεμίους ἱκανὸς φυλάττουσι ἀπὸ χωρίων. ὧν αὖ ἐκπαλέσαι πρόσ
ρᾳον. ἢ δ' ἐπὶ πρωΐοι νύκτωρ ἔξω τῆς φάλαγγος. ἐγὼ μὲν ὑπὸ σκηροῦ ἵνα πρόφυλαττεσθαι. νῦν δ' ἅπ
καὶ ὑπὸ ζέγων οὐ ἵνα τινες συμπαρόντες. τὸ δὲ ἔχοντας πὰ σώματα ἀεὶ πρόθυμα εἶναι. οὐ κ τοῦτο δ' ἐστὶ
νᾶι, ὅτι τοῦ αὐτοῦ ἕνεκα ἐστὶν οὐ πρὸς καὶ τοὺς δούλους ἐπιτρέπουσιν ἀπὸ τῶν ὅπλων καὶ τοὺς ἅπ πα
καῖα ἀπόντας, οὐ δεῖ δουμαλζειν, ὅπι οὔτε ἀμήλων, οὔτε τῶν ὅπλων πλέον. ἢ ὅσον μὴ λυπεῖν ἀλλή
λοις ἀπρόχοντα καὶ γὰρ ταῦτα ἀσφαλείας ἕνεκα ποιοῦσι μᾶλλον ἢ τοῦ πονεῖν. ἀλλ' ἵνα μὴ τυπικὰ κ
τοῦ σίνεσθαι τοῖς πολεμίους ἕνεκα καὶ τοῦ, ὠφελεῖν τοὺς φίλους. καὶ γυμνάζεσθαι δὲ πρὸς ἀγορεύεται
ὑπὸ τοῦ νόμου ἅπασι λακεδαιμονίοις ὅσα πρὸς αὖ τρατεύωνται. ὡς τι μεγαλοπρεπέστερους μὲν αὐ
τοὺς ἐφ' ἑαυτοῖς γίγνεσθαι. ἐλευθεριωτέρους δὲ τῶν ἄλλων φαίνεσθαι. δεῖ δὲ οὔτε περίπατον οὔτε
δρόμον ἐλάσσω ποιεῖσθαι. ἢ ὅσον αὖ ἡ μόρα ἐφίκηι. ὅπως μηδεὶς Ἴφι αὐτοῦ πρόπω γίγνηται.
μᾶλ δὲ πὰ γυμνάσια. καθίζειν μὲν ὁ πρῶτος πολέμαρχος κηρύττει. ἐπὶ δὲ τοῦτο ὡς πρὸ ἐξέπεσις. ἐκ
τούτου δὲ ἀριστοποιεῖσθαι. καὶ πὰ χὸν πρόσκοπον ὑπολύεσθαι. ἐκ τούτου δ' ὡς διατριβαὶ κ αἱ πανσα
σεις πρὸ Ἴφι ἐπιτηδείων γυμνασίων. μᾶλ γε μὴν τοῦτο. δεῖπνοποιεῖσθαι κηρύττεται. καὶ ἐπειδὰν ἀ
σπὶς ᾖ τοὺς θεοὺς οἷς αὖ κεκαλλιερηκότες ὦσιν. ἅπ τῶν ὅπλων αἴρεσθαι. ὅτι δὲ πολλὰ γραφὼ
οὐδεὶ δουμαζειν. ἥκιστα γὴ λακεδαιμονίοις δῆλοι αὖ τις παραλελειμμένα ἐν τοῖς γραπτοῖς ὅσα
δεῖ ἅπμελείας. δίκαιόν μοι κ ἢν ἅπ γραπὰς ὁ λυκοῦργος βασιλεῖ δύναμιν καὶ τιμὴν παρασκεύ
ασε. πρῶτον μὲν γὰρ ἅπ φρουρᾶς τρέφεται πόλις βασιλέα καὶ τοῖς σῶν αὐτῷ. συσκηνοῦσι δὲ αὖ τῷ οἱ πο
λέμαρχοι. ὅπως ἀεὶ σῶν ὦσι μᾶλλον. κ κοινοβουλῶσι ἢν πόθεν ταῦτα. συσκηνοῦσι δὲ κ ἄλλοι τρεῖς
ἄνδρες Ἴφι ὁμοίων. οὓς τοῦ τούτοις ἅπμελοῦνται πάντων τῶν ἅπτηδείων, ὡς μηδεμία ἀσχολία ᾖ αὖ
τοῖς Ἴφι πολεμικῶν ἅπμελεῖσθαι. ἐπαναλήψομαι δέ, ὡς ἐξορμᾶται σῶν γραπᾶ ὁ βασιλεύς. βοῦ μὲν
γὴ πρῶτον οἰκοι ὧν διὰ ἀγυιτρεῖ καὶ τοῖς σῶν αὐτῷ. ἢν δ' ἐντεῦθα καλλιερήσῃ λαβὼν ὁ πυρφόρος
πῦρ ἀπὸ τοῦ βωμοῦ, προηγεῖται ἅπ πὰ ὅρια τῆς χώρας. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκεῖ σῦ θύεται διὰ κ ἀθανά
τοιν δέ ἀμφοῖν τούτοιν τοῖν θεοῖν καλλιερηθῇ, τότε διαβαίνει πὰ ὅρια τῆς χώρας κ τὸ πῦρ μὲν ἀπὸ
τούτων Ἴφι ἱερῶν προηγεῖται οὔπω ἀπτόμενον. φάγια δὲ πάντοτε ἑπόμενα. ἀεὶ δ' ὅταν θύη
ται. ἀρχέται μὲν τοῦτο ἕως ἂν ὄρθρου ἐπικλειφώς. προλαμβάνει βουλόμενος τὴν τοῦ θεοῦ δύνοιαν. πα
ρεῖσι δὲ πρὸ τὴν θυσίαν, πολέμαρχοι. λοχαγοί. πεντηκοντῆρες ξένων. τραπέζοποι. τραπεζοφορη
κοῦ ἄρχοντες. καὶ τῶν ἀπὸ Ἴφι πόλεων δὲ τετταράκοντα ὁ βουλόμενος. παρεῖσι δὲ κ τῶν ἐφόρων δύο οἱ,
πολυπραγμονοῦσι μὲν οὐδὲν ἢν μὴ ὁ βασιλεὺς προσκαλῇ. ὁρῶντες δὲ ὅ, τι ποιεῖ ἕκαστος, πάντας σω
φρονίζουσιν ὡς τὸ ἀκός. ὅταν δὲ τελεσθῇ πὰ ἱερά. ὁ βασιλεὺς προκαλέσας πάντας παραγγέλλει πὰ
ποιητέα. ὥς τι ὁρᾶν τοῦτο, ἡγήσατο αὖ τοὺς μὲν ἄλλοις αὐτοπρεπέστατος εἶναι τῶν τετταράκοντα λακε
δαιμονίους δὲ μόνους τῷ ὄντι τεχνίτας τῶν πολεμικῶν. ἐπειδάν γε μὴν ἡγῆται ὁ βασιλεύς. ἢν μὲν
μηδεὶς ἐναντίοις φαίνηται, οὐδεὶς αὖ τοῦ πρόσθεν πορεύεται. πλὴν σκιρῖται. καὶ οἱ πρόπεμπόμενοι
ἱππεῖς. ἢν δ' ἔ τι πα μάχην οἴονται ἔσεσθαι. λαβὼν τὸ ἄγημα τῆς πρώτης μόρας ὁ βασιλεύς. ἄγει

σκιρῖτ

ξενὶ ἀγήτωρ

Ignē ferens precedit regē
in prelium prodeuntem
nota pro herodiano.

scirite

συστρέψας ἅπ δόρυ. ἐς' αὖ γένηται ἐν μέσῳ δυοῖν μόραιν καὶ δυοῖν πολεμάρχοιν. οὓς δὲ δεῖ ἅπ τοῦ
τοις τετάχεσθαι ὁ πρεσβύτατος Ἴφι πρὸ δημοσίων σῶν τάττει. ἵνα δὲ οὗτοι σῶν ἀεὶ σύσκηνοι ὦσι τῷ ὁμοί
ων. καὶ μαντεῖς καὶ ἰατροὶ καὶ αὐλητὰι οἱ τοῦ τρατοῦ ἄρχοντες καὶ ἐθελοντῆσαι πάντες παρῶσιν. ὡς
πὶ τῶν δρωμένων γίγνεσθαι. οὐδὲν ἀπρεπὲς ποιεῖν. οὐδὲν γὰρ ἀπρόσκεπτόν ἐστι. καλὰ δὲ κ τάδε ὠφέλιμα
ὡς ἐμοὶ δοκεῖ ἐμηχανήσατο λυκοῦργος ὡς τὸν ἐν ὅπλοις ἀγῶνα. ὅταν γὰρ ὁρῶντων ἤδη Ἴφι πολεμί
ων χίμαιρα σφαγιάζηται. αὐλεῖν τι πάντας τοὺς παρόντας αὐλητὰς νόμος καὶ μηδένα λακεδαιμο
νίων ἀτρεφῆ πον εἶναι. καὶ ὅπλα δὲ λαμπρύνεσθαι πρὸ ἀγορεύεται. ἔξεστι δὲ τῷ νέῳ κ κεκριμένῳ ὡς
μάχην σῶν εἶναι. καὶ φαιδρὸν εἶναι καὶ οὐδὲ κίμνειν. καὶ παρακελεύονται δὲ τῷ ἐνομοτάρχῃ, οὐδ' ἀ
κούεται ὧς ἑκάστην πᾶσαν τὴν ἐναντίαν ἀφ' ἑκάστου ἐνωμοτάρχου ἔχω. ὅπως δὲ καλῶς γίγνεται
πολεμάρχῳ δεῖ μέλλειν. ὅταν τε μὴν καιρὸς δοκῇ εἶναι τρατοπεδδύεσθαι. τούτου μὲν λυκοῦργος βα
βλὼς καὶ τοῦ δεῖσθαι τοῦ δεῖ. τὸ μέντοι πρεσβεύειν ἀπὸ τέμπεσθαι. καὶ φιλίας καὶ πολεμίας,
πούτ' οὖ βασιλέως καὶ ἄρχοντος μὲν πάντις ἀπὸ βασιλέως. ὅταν βουλῶνται πρᾶξαί τι ἢν δ' οἷν δί
κης διοίσουσ πις ἔλθη. πρὸς ἑλλανοδίκας τοῦτον ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τέμπει. ἢν δὲ χρημάτων, πρὸς πα
μίας. ἢν δὲ λείδα ἄγων πρὸς λαφυροπῶλας. οὗτοι δὲ πραπομβίων βασιλεῖ. οὐδὲν ἄλλο ὄργον κα
ταλείπεται ἅπ φρουρᾶς, ἢ ἱερεῖ μὲν πὰ πρὸς τοὺς θεοὺς εἶναι πρατηγῶ δέ, πὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους,
ᾧ δ' ἔπι με ὄρωπίει κ νῦν ἐπιμοδοκοῦσιν οἱ λυκούργου νόμοι ἀκίνητοι διαμένειν. τοῦτο μὰ δία οὐκ
ἂν ἐπιθράσαιτο εἰπειμ. οἱ δὰ γὰρ πρόπερον μὲν λακεδαιμονίους αἱρουμένους οἴκοι πὰ μέτρια ἑκόντας
ἀμήλους σῶν εἶναι μᾶλλον ἢ ἁρπάζοντας ἐν ταῖς πολεσιν. καὶ κολακδυομένους διαφθείρεσθαι κ πρό
σθεν μὲν δῆλα αὐτοὺς φοβουμένους, χρυσὸν ἔχοντας φανεῖσθαι. νῦν δ' ἔστιν οὓς καὶ καλλωπιζομέ
νους ἅπ τῷ κεκτῆσθαι. ἐπίσταμαι δὲ καὶ πρόσθεν τοῦτον ἕνεκα ξενηλασίας γιγνομένας, καὶ ἀσπὶς
μεῖν οὐκ ἐξόν. ὅπως μὴ ἐφαδιουργίας οἱ πολῖται ἀπὸ Ἴφι ζέγων ἐμπαίσαντο. νῦν δ' ἐπίσταμαι τοῖς δο
κοῦντα πρῶτοις εἶναι ἔπουδ' ἀκόπας ὡς μηδ' ἑσπέρας ὠνεῖσθαι ἀρμόζοντας ἐπὶ ζέγης. καὶ ἢν μὲν ὅ
τι ἐπιμελοῦνται ὅπως ἀξιοι εἶεν ἡγεῖσθαι. νῦν δὲ πολὺ μᾶλλον πραγματδύονται ὅπως ἀρξουσιν ἢ ὅπ
ως ἀξιοι τούτων ἔσονται. τοιγαροῦν οἱ ἕλληνες πρόπερον μὲν ἴοντες ἐς λακεδαίμονα. ἐδέοντο σῶν Ἴφι
ἡγεῖσθαι ἐπὶ τοὺς δὲ κοῦντας ἀδικεῖν. νῦν δὲ πολλοὶ παρακαλοῦσιν ἀμήλους ἐπὶ τὸ διακωλύειν ἀρ
ξαι πάλιν αὐτούς. οὐδὲν μᾶλ τοῦ δεῖ δουμαζειν τούτων Ἴφι ἀπολόγων αὐτοῖς γιγνομένων ἐπὶ δὲ ἢ φα
νεροί ἆσιν, οὔτε τῷ θεῷ πειθόμενοι, οὔτε τοῖς λυκούργου νόμοις. βούλομαι δὲ κ ὡς βασιλεῖ πρὸς τὴν
πόλιν σωθήκας ὁ λυκοῦργος ἐποίησε διηγήσασθαι μόνη γὰρ δὴ αὖ τῇ ἀρχὴ διαπλεῖ. διὰ πᾶρ ἐξ ἀρχῆς
καπεπάθη. πὰς δὲ ἄλλας πολιτείας. ὅρωμι πις μεπαιτιωμένας. καὶ ἐπὶ κῇ νῦν μεμνώμεθα. ἐθήκε
γὰρ θύειν μὲν βασιλέα πρὸς τῆς πόλεως πὰ δημόσια ἄπαντα ὡς ἀπὸ τοῦ θεοῦ ὄντα, καὶ γραπαὶ ὅ
τοι αὖ ἢ πόλις ἐκπέμπει. ἡγεῖσθαι. ἔδωκε δὲ καὶ γέρα ἀπὸ Ἴφι βουλῶων λαμβάνειν, καὶ γῆπε ἐν
πολλοῖς Ἴφι πολοίκων πόλεων ἀπόδειξιν ἐξαίρετον τοσοῦτον. ὥς τε μήτε δεῖσθαι τῶν μετρίων μή
τε πονοῦντα ὑπὸ φέρειν. ὅπως δὲ καὶ οἱ βασιλεῖ ἔξω σκηνοῦσιν. σκηνὴν αὐτοῖς δημόσιαι ἀπόδοξε. κ δι'
μοιρία γε ἐστὶ τῷ δεῖπνῳ ἐπίμοιρον. οὐχ ἵνα δι' ἀγάσπα καπαφάγοιεν. ἀλ' ἵνα κ ἀπὸ τοῦδε πιμῶσι ἔχοι
εν. εἴπα βουλοίμετο. ἐδωκε δ' αὖ καὶ συσκήνους δύο ἑκατέρῳ πρόσθεν ἐσθαι. οἱ δ' κ τυθίοι καλοῦν
ται. ἐδωκε δὲ καὶ πασῶν Ἴφι συῶν ἀπὸ τόκου χοῖρον λαμβάνειν. ὡς μή ποτε ἀπορῶσι βασιλῆς ἱε
ρῶν. ἢν πι δηθεῖ θεοῖς συμβουλδύσασθαι. καὶ πρὸς τῇ οἰκίᾳ δὲ λίμνη ὕδατος παρέχει. ὅπι δὲ κ ἅπ το
πρὸς πολλὰ χρῶμαι. οἱ μὲν ἔχοντες αὐτῷ μᾶλλον γιγνώσκοισι καὶ ἕδρας δὲ πάντες ὑπανίστανται
βασιλεῖ. πλὴν οὐκ ἐφοροι ἀπὸ τῶν ἐφορικῶν δίφρων καὶ ὅρκους δὲ ἀμήλοις καπομνύα τοιοῦνται. ἔφο
ροι μὲν ὑπὲρ τῆς πόλεως. βασιλῆς δ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ. ὁ δὲ ὅρκος ἐστὶ τῷ μὲν βασιλεῖ κατὰ τοὺς τῆς πό
λεως κειμένους νόμους βασιλεύσειν. τῇ δὲ πόλει ἐμπεδοκοῦντος ἐκείνου, ἀτυφέλικτον τὴν βασι
λείαν παρέξειν. οὕτω μὲν οὖν αἱ τιμαὶ οἴκοι ζῶντι βασιλεῖ δέδονται. οὐδὲν πολὺ ὑπὲρ φέρουσι τῶν
ἰδιωτῶν. οὐ γὰρ ἐβουλήθη οὔτε τοῖς βασιλεῦσι τυραννικὸν φρόνημα παραστῆσαι. οὔτε τοῖς πολίταις
φθόνον ἐμποιῆσαι τῆς δυναμέως. αἱ δὲ πλουτίσαντι τιμαὶ βασιλεῖ δέδονται τῇ δὲ βουλομένῃ δικ
λοῦν οἱ λυκούργου νόμοι, ὅπι οὐχ ὡς αἰθεώτους, ἀλλ' ὡς ἥρωας τοὺς λακεδαιμονίων βασιλεῖς πρε
πεμήκασιν.

ἑλλανοδίκαι
ταμίαι
λαφυροπῶλαι

Pythi

ἐμπεδορκοῦντος

Athenienſiũ politia nõ probatur xenophõti

Περὶ δὲ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας. ὅτι μὲν εἵλοντο τοῦτον τὸν τρόπον τῆς πολιτείας. οὐκ ἐπαινῶ διὰ τόδε. ὅτι τοῦθ' ἑλόμενοι, εἵλοντο τοὺς πονηροὺς ἄμεινον πράττειν ἢ τοὺς χρηστούς. διὰ μὲν οὖν τοῦτο οὐκ ἐπαινῶ. ἐπεὶ δὲ τοῦτο οὕτως ἐδόξεν αὐτοῖς, ὡς δι' ἀσφαλοῦς ἂν ποιοῖντο τὴν πολιτείαν. καὶ τἄλλα διασῴζουσι καθ' ὃν τρόπον αἱροῦνται. δοκοῦσιν ἁμαρτάνειν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι. πρότερον δείξω. πρῶτον μὲν οὖν τοῦτο ὅρα. ὅτι δικαίως αὐτοῖδε καὶ οἱ πένητες καὶ ὁ δῆμος. μᾶλλον ἔχει τῶν γενναίων καὶ τῶν πλουσίων, διὰ τόδε. ὅτι ὁ δῆμος ἐστὶν ὁ ἐλαύνων τὰς ναῦς καὶ ὁ τὴν δύναμιν παρεχόμενος τῇ πόλει. καὶ οἱ κυβερνῆται καὶ οἱ κελευσταί, καὶ οἱ πεντηκόνταρχοι, καὶ οἱ πρῳρᾶται, καὶ οἱ ναυπηγοί. οὗτοί εἰσιν οἱ τὴν δύναμιν παρεχόμενοι τῇ πόλει πολὺ μᾶλλον ἢ οἱ πολῖται καὶ οἱ γενναῖοι καὶ οἱ χρηστοί. τοιαῦτα οὖν τὰ πρὸς τοῦτον ἔχει, δοκεῖ δίκαιον εἶναι τοῦτο τῶν ἀρχῶν μετεῖναι, ἐν τῷ κλήρῳ καὶ ἐν τῇ χειροτονίᾳ. καὶ λέγειν ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ. ἴσον πολὺ ἴσον. ἔπειτα ὁτῳοῦν μὲν σωτηρία φέρουσιν ἡ τῶν ἀρχῶν κοινωνία οὖσα καὶ μὴ κοινωνία, ἢ κίνδυνον τῷ δήμῳ παντὶ τοῦτον μὲν τὸν ἀρχῶν οὐδὲν δεῖ τιμᾶν ὁ δῆμος μετεῖναι οὔτε τῶν στρατηγῶν κλήρων οἵων τε φίσι κοινὰ μετεῖναι. οὔτε τῶν ἱππαρχιῶν. γιγνώσκει γὰρ ὁ δῆμος ὅτι ἡμέρᾳ ὠφέλησι τὴν μὴ αὐτὸς ἄρχειν τοιούτας τὰς ἀρχάς. ἀλλ' ἐᾶν τοὺς δυναμένους ἄρχειν, ὁτῳοῦν δ' ἔξεστι ἀρχὰ μαθοφορίας ἕνεκα καὶ ὠφελείας ἧς γὸν οἶκον τοιαύτας ζητεῖ ὁ δῆμος ἄρχειν. ἐπεὶ πᾶ δὲ ἔνιοι θωμάζουσιν, ὅτι πάντα χοῦ ἧττον νέμοιτοῖ τοῖς πονηροῖς καὶ πένησι καὶ δημοτικοῖς ἢ τοῖς χρηστοῖς, ἐν οὐτῷ τοῦ τῷ φανοῦνται τὴν δημοκρατίαν διασῴζοντες. οἱ μὲν γὰρ πένητες καὶ οἱ δημοτικοὶ καὶ οἱ χείρους, βοῦ πράττοντες, καὶ πολλοὶ οἱ τοιοῦτοι γιγνόμενοι, τὴν δημοκρατίαν αὔξουσι. ἐὰν δὲ οὗ πράττωσιν οἱ πλούσιοι καὶ οἱ χρηστοὶ ἰσχυρὸν τὸ ἐναντίον σφίσιν αὐτοῖς καθίστασι οἱ δημοτικοί. ἔστι δὲ πάσῃ γῇ τὸ βέλτιστον ἐναντίον τῇ δημοκρατίᾳ. ἐν γὰρ τοῖς βελτίστοις ἔνι ἀκολασία ὀλιγίστη καὶ ἀδικία. ἀκριβεῖα δὲ πλείστη. ἐς τὰ χρηστά. ἐν δὲ τῷ δήμῳ ἀμαθία πλείστη καὶ ἀταξία καὶ πονηρία. ἥ τε πενία αὐτοὺς μᾶλλον ἄγει ἐπὶ τὰ αἰσχρὰ καὶ ἡ ἀπαιδευσία καὶ ἡ ἀμαθία ἔνεστιν ἐν χρήμασι τῶν ἐνίοις. ἴσον ἀνθρώπων. εἰ τοιοῦτον ἦν τὸ ἐν τῇ πόλει ὡς ἔχουσιν οὕτως, μὴ ἐᾶν λέγειν παύτας ἐξῆς μηδὲ βουλεύειν. ἀλλὰ τοὺς ὀλιγίστα τοὺς καὶ ἀνδρας ἀρίστους. οἱ δὲ καὶ ἐν τούτῳ ἄριστα βουλεύουσι ἐῶντες καὶ τοὺς πονηροὺς λέγειν. ἦ μὲν γὰρ ἀρχὴ σῴζεται καὶ ἐβουλεύοντο τοῖς ὁμοίοις σφίσιν αὐτοῖς ἦν ἀγαθά. τοῖς δὲ δημοτικοῖς οὐκ ἀγαθά. νῦν δὲ λέγων ὁ βουλόμενος αἱρεῖται ἀνδρας πονηρούς. ἐξὸν δὲ τοῖς χρηστοῖς λέγειν καὶ βουλεύειν. ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις σφίσιν αὐτοῖς ἦν ἀγαθά. τοῖς δὲ δημοτικοῖς οὐκ ἀγαθά. νῦν δὲ λέγων ὁ βουλόμενος αἱρεῖται ἀνδρας πονηρούς. ἐξὸν δὲ τοῖς χρηστοῖς λέγειν. ἦ μὲν γὰρ ἀρχὴ σῴζεται καὶ ἐβουλεύοντο

αὖ ἔγωγε πέμψαιμι καὶ ἐς δωδώνην, καὶ ἐς δελφοὺς ἐπερέσθαι τοὺς θεούς· ἆλλο γ' οὐ καὶ ἀσκοῦντα μᾶλλον καὶ αὐτίκα καὶ ἐς γε εἴκοσι χρόνον· ἢ δὲ ταῦτα σώφρονι ἐν-τότ' αὖ ὧν φαίην χρῆναι ἐπερωτᾶν· πίνας θεῶν τέρος πρεσύμβωμοι· ταῦτα κάλλιστα καὶ ἄριστα πρᾶ-πόιμι αὖ· ὅς δ' αὖ ἔλοιεν θεούς, πυθοῖς ἢ δωδώνης καλλιερήσαντας, ἄρχεσθαι τοῦ ἔργου· σὺν γὰρ θεῷ πρᾶτ-τομεῖων, ἢ κὸς καὶ τὰς πρᾶξις πρεοῖεναι ἂν ἐπὶ τὸ λῷον, καὶ ἄμεινον ἀεὶ τῇ πόλει.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΡΗΤΟΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ Α'.

Ἤκουσά δέ ποτε καὶ περὶ οἰκονομίας τοιάδε διαλεγομένου· εἰ πέρι ἔφη ὦ κριτόβουλε σκέψαι γε ἡ οἰκονομία, ἐπιστήμης πρὸς ὄνομά ἐστιν, ὥς περ ἡ ἰατρικὴ καὶ χαλκευτικὴ καὶ ἡ τεκτονική; Ἔμοιγε δοκεῖ ἔφη ὁ κριτόβουλος. Ἡ καὶ ὥς περ τούτων τῶν τεχνῶν ἔχοι μὲν ἂν τις εἰπεῖν ὅπη ὄργον ἑκάστης, οὕ-τω καὶ τῆς οἰκονομίας δυνατὸν μὲν ἂν τις εἰπεῖν ὅπη ὄργον αὐτῆς ἐστι; Δοκεῖ γοῦν ἔφη ὁ κριτόβουλος οἰκονόμου ἀγαθοῦ εἶναι δύ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶ-κον· ἢ καὶ τὸν ἄλλου δὲ οἰκον ἔφη ὁ σωκράτης ἂ ἐπιτρέποι τις αὐτῷ, οὐκ ἂν δύναιτο ἃ βούλοιτο δὺ οἰκεῖν ὡς περ ἐκεῖνον ἑαυτῷ; ὁ μὲν γὰρ τεκτονικὴν ἐπιστάμενος ὁμοίως ἂν καὶ ἄλλο δύναιτο ἐργάζεσθαι ὅτι περ καὶ ἑαυτῷ καὶ οἰκονομικός γ' ἂν ὡσαύτως; ἔμοιγε δοκεῖ ὦ σώκρατες. Ἐστιν ἄρα ἔφη ὁ σωκράτης· τὴν τέχνην τοῦτην ἐπιστάμενον καὶ ἄνδρ' ἂν τύχοι χρήματα ἔχων τὸν ἄλλου οἶκον οἰκονομοῦντα, ὡς περ καὶ οἰκοδομοῦντα μισθοφορεῖν· νὴ δία καὶ πολὺν γε μισθὸν ἔφη ὁ κριτόβουλος φέροιτ' ἂν δύναιτο οἶκον παραλαβὼν τελεῖν τε ὅσα δεῖ, καὶ πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ποιῶν αὖξειν τὸν οἶκον. Οἶκος δὲ πόσοι δοκεῖ ἡμῖν εἶναι· ἆρα ὅπερ οἰκία, ἢ καὶ ὅσα πὶς ἔξω τῆς οἰκίας ἐκέκτηται, ταῦτα ἑ οἴκου τοῦτα ἐστίν· ἐμοιγ' οὖν ἔφη ὁ κριτόβουλος δοκεῖ καὶ ἃ μή δ' ἐν τῇ οἰ-τῇ πόλει εἶναι τῷ κεκτημένῳ, ταῦτα ἑ οἴκου εἶναι, ὅσα τις κέκτηται. Οὐκοῦν καὶ ἐχθροὺς κέκτηταί τι-νές; Νὴ δία καὶ πολλοὺς γε ἔνιοι· ἢ καὶ κτήματα αὖτ' φήσομεν εἶναι τοὺς ἐχθρούς; Γελοῖον μὲν οὖν εἶναι ἔφη ὁ κριτόβουλος· ἃ δ' ὀφείλουσιν αὖξειν, πρόσεστι καὶ μισθὸν τούτου φέρει· ὅπου πλεῖστοι ἐδόκει οἶκος αὖδρος εἶναι ὅπερ κλῆσις· νὴ δί' ἔφη ὁ κριτόβουλος ὅ, τι γέ τις ἀγαθὸν κέκτηται· οὐ μὰ δί' οὐκέτι κα-κὸν, κλῆμα ἐγὼ ἔφ' ἕπ καλῶ· σὺ ἔοικας πὰ ἑκάστω ὠφέλιμα, κλήματα καλεῖν· ναὶ μὰ μὲν οὖν ἔφη· τὰ δὲ βλαβερὰ ὄντα, ζημίαν ἔγωγε μᾶλλον νομίζω ἢ κτήματα· καὶ ἄραγέ τι ἧσσον πρὶ αὖξειν, μὴ ἐπὶ ταῦτα ὧν τῷ κτᾶσθαι, ἀλλὰ καπὶ ταῦτα ἃ ὧν ἔστ' κακὰ λαμβάνῃ, οὐ κτήματα αὖ τῷ ἐστιν ὀ ἴσως; Οὔκ. εἰ ἄρα τὰ κτήματ' ἐστὶν ἀγαθὸν· οὐδ' ἄραγε ἔνι ἀνῷ ἐστὶ κτήματα, ὅστις οὕτως ἐργάζεται ὥστ' ἐξ ἧς ἂν ὠφελοῖτο ζημιοῦσθαι μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι; Οὐδὲ μὰ Δί' ἔφη ὁ σωκράτης, εἴ γε πρέπει τὸν ἐπιστάμενον κτᾶσθαι ἃ δεῖ. Οὐκοῦν καὶ τὰ πρόβατα ὡσαύτως· ἐστὶς δὲ τὸ μὴ ἐπίστασθαι πρόβατα τοὺς κτᾶσθαι ζημιοῦν-τι, οὐδὲ τὰ πρόβατα κτήματα τοῦτο εἶναι· οὔκουν ἔμοιγε δοκεῖ· σὺ ἄρα ὡς ἔοικε μὲν ὠφελοῦντα κτήμα-τα ἡγῇ· τὰ δὲ βλάπτοντα οὐ κτήματα· οὕτως· ταῦτα ἄρα ὄντα, τῷ μὲν ἐπιστάμενῳ κτᾶσθαι ὠφελεῖν τὰ ἑκά-στοις κτήματά ἐστι· τῷ δὲ μὴ ἐπισταμένῳ, οὐ κτήματα· ὡς περ γε αὐλοὶ τῷ μὲν ἐπισταμένῳ ἀξίως λόγου αὐλεῖν, κτήματά ἐστι· τῷ δὲ μὴ ἐπισταμένῳ, οὐδὲν μᾶλλον ἢ ἄχρηστοι λίθοι· ἢ μὴ ἀποδίδοῖ τό γε αὐτοῖς· τοῦτ' αὖ φαίνεται μὴν ἀποδίδὸ μόνοις μὲν οἱ αὐλοί, κτήματα· μὴ ἀποδίδὸ μόνοις δέ, ἀλλὰ κεκτημένοις οὗ τοῖς ἐπισταμένοις αὐτοῖς χρῆσθαι· καὶ ὁμολογουμένως γε ὦ σώκρατες ὁ λόγος ἡμῖν χωρεῖ, ἐπεὶ περ εἴρηται πὰ ὠφελοῦντα, κτήματα εἶναι· μὴ πωλοῦντι μὲν γάρ, οὐ κτήματά ἐστιν οἱ αὐλοί· οὐδὲ γὰρ χρή-σιμοί ἐστ· πωλοῦντι δέ, κτήματα. Ῥᾳδίως ταῦτα δ' ὁ σωκράτης εἶπεν· ἦν ἐπίστηταί γε πωλεῖν· εἰ δὲ πωλοῖη οὖ περ τοῦτον, ὃς μὴ ἐπίστηται χρῆσθαι, οὐδὲ πωλοῦντι ἐστὶ κτήματα κατάγε τὸν σὸν λόγον. λέγειν ἔοικας ὦ σώκρατες, ὅτι οὐδὲ τὸ ἀργύριόν ἐστι κτήματα, ἢ μή τις ἐπίστηται χρῆσθαι αὐ-τῷ· καὶ σὺ δ' ἐμοὶ δοκεῖς οὐ πάνυ σμικρὸν μολογεῖν· ἀφ' ὧν γὰρ τις ὠφελεῖσθαι δύναται, κτήματα εἶναι· ἆρ' οὖν τις ἐπίσταται χρῆσθαι τῷ ἀργυρίῳ, ὡς περ ἱππικὸς ἵππῳ ὅσον ἐπίσταται, διὰ ταῦτην κάπηλον μὲν τὸ σῶμα ἔχοι· κάπηλον δὲ τὴν ψυχήν, κάπηλον δὲ τὸν οἶκον, ὡσεὶ ἐπὶ τὸ ἀργύριον αὐτῷ ὠφέλιμον εἴη; οὐδαμῶς· εἰ δὲ περ καὶ τὸν ὑσκίαμον καλοῦμεν χρήματα εἶναι φήσομεν· ὑφ' οὗ οἱ φαλλοῦντες παραπήγνυνται· τὸ μὲν δὴ ἀργύριον, ἢ μή τις ἐπίσταται αὐτῷ χρῆσθαι, οὐ πρῶ ἀποδιδόαυ ὦ κριτόβουλε, ὡς τι μὴ δὲ χρήμα εἶναι· οἱ δὲ φίλοι, ἤν τις ἐπίσταται αὐτοὺς ἃ χρῆσθαι, ὡς τι ὠφελεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν, τί φήσομεν αὐτοὺς ἆ-ναι; χρήματα νὴ δί' ἔφη ὁ κριτόβουλος, καὶ πολὺ γε μᾶλλον ἢ τοὺς βοῦς, ἢν ὠφελιμώτεροί γε ὦσι τῶν βοῶν· καὶ οἱ ἐχθροὶ ἄρα κατάγε τὸν σὸν λόγον, χρήματα ἔσται τῷ δυναμένῳ ἀπὸ τ' ἐχθρῶν ὠφελεῖσθαι· ἔμοιγ' οὖν δοκεῖ· οἰκονόμου ἄρα ἐστὶν ἀγαθοῦ, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐπίστασθαι χρῆσθαι, ὡς τι ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τ' ἐχθρῶν; ἰσχυρότατά γε· καὶ γὰρ δὴ ἐδόκει ἔφη ὦ κριτόβουλε, ὅσοι μὲν δὴ οἶκοι ἰσθωτῶν ἔσθ' πλήρ-

μεσοι ἀπὸ πολέμου, ὅσοι δὲ ἀπὸ τυραννιῶν· ἀγαθὰ μὲν, καλῶς ἔμοιγε δοκεῖ λέγεσθαι ὦ σώκρατες ἔφη ὁ κριτόβουλος· ἐκεῖνο δ' ἤδη τί φαίνεται, ὅτε τὰ ὁρᾶν μὴ πινας, ἐπιστήμας μὲν ἔχοντας καὶ ἀφορμὰς, ἀφ' ὧν δύναιτο ἐργάζόμενοι αὖξειν τοὺς οἴκους, ἀγαθὰ μὲν ἃ αὐτοὺς ταῦτα μὴ βέλοντας πο-εῖν, καὶ διὰ τί ὁρᾷ μὴν ὠφελεῖς οὔσας αὐτοῖς τὰς ἐπιστήμας· ἄλλο τι, ἢ τυφλοὶ οὖ, οὐ τὰ ἐπιστήμαι χρήματα ἐστὶν οὐ τε κτήματα· πρὸ δὲ ὑλων μοι ἔφη ὁ σωκράτης ἐπιστάμενοι ἀφελεῖς· ὦ κριτόβουλε διαλέγεσθαι; οὐ μὰ δί' ἔφη οὐκ ἔγωγε· ἀλλὰ καὶ πάνυ δυνατοὶ δοκοῦσί τε εἶναι· ὁρῶ γοῦν ἐγώ· ὁρῶ, τοὺς μὲν πολε-μικὰς, τοὺς δὲ καὶ δημηγορικὰς ἐπιστήμας ἐχοντας· τούτους δὲ οὐκ ἐθέλοντας ἐργάζεσθαι· ὡς μὲν ἐγὼ ὁρῶ μαι, δι' αὐτὸ τοῦτο ὅτι διαπράττεσθαι οὐκ ἔχοιεν· καὶ πῶς αὖ ἔφη ὁ σωκράτης διαπράττεσθαι οὐκ ἔχοιεν· ἢ δύ-μενοι δὲ δημηγορεῖν καὶ ποιεῖν βουλόμενοι, ἀφ' ὧν ἔχοιεν ἀγαθὰ, ἐᾶσί τε κωλύοντα ποιεῖν ταῦτα ὑπὸ τῶν ἀρχόντ· καὶ τίνες δ' ἤ ἔφη ἔσιν οὗτοι ὁ κριτόβουλος, οἱ ἀφαιροῦσ οὓς ἄρχουσιν αὐτ· ἀναγ μὰ δί' ἔφη ὁ σωκράτης οὐκ ἀφαιροῦσ ἔδον· ἀναγ καὶ πάνυ φαιροῖ· καὶ ὅτι πονηρότατοί γε ἔσιν, οὐδὲ σε λανθάνουσιν, εἴ περ πονηρίαν γε νομίζεις, ἀργίαν τ' εἶναι καὶ μαλακίαν· ψυχῆς καὶ ἀμέλειαν· καὶ ἄλλο δ' ἔσιν ἀναπτα-λαί τινες δ' ἐπιόντα περὸς πρεσύμενοι ἡδονὰ εἶναι· κυβεῖαι τε καὶ αὐωφελεῖς αὐῶν ὁμιλίαι, αἳ περοῖόντος χρόνου, καὶ αὐτοῖς τοῖς ἐξαπατηθεῖσι καπαφανεῖς γίγνονται, ὅτι λῦπαι ἆρα ἔσιν, ἡδονὰς πρὸ τε-μελείωμαι· αἳ διακωλύουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τ' ὠφελίμων ἔργων κρατεῖσθαι· ἀναγ καὶ ἄλλοι ἔφη ὁ σωκράτης ἐργάζεσθαι μὲν οὐ κωλύονται ὑπὸ τουτ· ἀναγ καὶ πάνυ σφοδρῶς περὸς τῷ ἐργάζεσθαι ἔχοιεν, καὶ μη-χανᾶσθαι περοσόδους· ὅμως δὲ καὶ τοῖς οἴκοις καπαπρίβουσι καὶ ἀμηχανία σῶν ἔχονται· δοῦλοι γὰρ δὴ καὶ οὗτοι ἔφη ὁ σωκράτης· καὶ πάνυ γε χαλεπῶν δεσπο· οἱ μὲν, λιχνειῶν· οἱ δὲ, λαγνειῶν· οἱ δὲ, οἰνο-φλαγιῶν· οἱ δὲ φιλοπημῶν μωρῶν καὶ δαπανηρῶν· αἳ οὕτω χαλεπῶς ἄρχ δ' ἐπ αὐῶν ὧν αὐ ἄπκεα τ' σωῶν, ὡς θ' ἕως μὲν ἂν ὁρᾷσιν ἠβῶντας καὶ δυναμένους ἐργάζεσθαι, ἀμαγκάζουσι φέρειν, ἃ αὖ αὐτοὶ ἐργάσωνται· τελεῖν δ' ἃς πὰς αὐτ' ἐπιθυμίας· ἐπειδὰν δὲ αὐτοῖς ἀδυνατίς ἀῇσ ὠνται ὑπὸ τῆς ἐργάζεσθαι διὰ τὸ γῆρας, ἀπολείπουσι πολλοὶ πύτοις κακῶς γηράσκειν· ἄλλοις δ' αὖ περῶν πεσθύλοις χρᾶσθαι· ἀναγ δ' ἐστὶ καὶ κριτόβουλε περὸς τοῦτα οὐχ ἧσσον διαμαχέσθαι περὶ τῆς ἐλευθερίας, ἢ περὸς τοὺς σῶν ὅπλοις περιπόλους καπαδυλοῦσθαι· πολέμοι μὲν οὖν ἤδη, ὅταν πολλοὶ καὶ αγαθοὶ ὄντες καπαδυ-λώσωνται πίνας, πολλοὺς δὲ βελτίους ἠναγκασαν εἶναι σωφρονήσαντας· καὶ ἐς ὀλιγον βιοτεύειν τὸν λοιπὸν χρόνον ἐποίησαν· ἃ δὲ ποιοῦσι δ' ἑαυτοῖσι μιξόμενα πὰ σώματα τ' αὖῶν καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τοὺς οἴκους οὐ ποτε λήσουσιν ἐς' αὖ ἄρχωσιν αὐτ· ὁοἷσ κριτόβουλος ἐκ τουτ, ὧδ' ἔσως εἴ τιν· ἀναγ πᾷ μὲν τ' τοιουτ ἀρκούντως πάνυ μοι δοκῶ πάλε λόμηα ὑπερσοῦ ἀκηκοέναι· αὐτὸς δ' ἐμαυτὸν ἐξετάζων, δοκῶ μοι δύρε σκειν ἄπειρος ἃ τ' ποιοῦσ ἐγκρατὴ ὄντα· ὥς τ' ἔμοι συμβουλοῦσις ὅ, τι αὖ τοιῶν αὖξοιμι τὸν οἶκον, οὐκ αὖμοι δοκῶ ὑπό γε τουτ ὧν σὺ διαπονῶν καλεῖς κωλύεσθαι· ἀναγ βαρέως συμβουλεύε ὅ, τι ἔχ ἀγα βόν· ἢ καπέγνωκας ἡμῶν ὦ σώκρατες ἱκανῶς πλουτεῖν· καὶ οὐδὲν δοκοῦμεν σοι περοσδεῖσθαι χρημα-τ' οὔκουν ἔγωγ' ἔφη ὁ σωκράτης, ἃ καὶ πολὺ ἐμοῦ λέγ' ἃς, οὐδ' ἐμοι δοκῶ περοσδεῖσθαι χρημα-τ'· ἀη ἱκανῶς πλουτεῖν σὺ μέντοι μοι ὦ κριτόβουλε, πάνυ μοι δοκεῖς πένεσθαι· καὶ ναὶ μὰ δί' ἔσιν ὅτι καὶ πάνυ οἰκτεί ρωσέ γ' ἐγώ· καὶ ὁ κριτόβουλος γελάσας εἶπε· καὶ πόσον αὖ περὸς τ' θεῶν οἴει ὦ σώκρατες ἔφη δύρειν τὰ σὰ κλήματα πωλούμενα, πόσον δὲ πὰ ἐμά· ἐγὼ μὲν δίμοι ἔφη ὁ σωκράτης, ἃ ἀγαθοὺ ὠνητ' ἂπ τύχοιμι, δύρειν αὖμοι σῶν τῇ οἰκίᾳ, καὶ πὰ ὄντα πάνυ ῥᾳδίως πέπτ μνᾶς· πὰ μέντοι σὰ κελιβῶς οἶσθα, ὅτι πέσον αὖ δύροι ἢ ἑκατονταπλασίονα τουτου· καπὰ οὔπω γιγνώσκεις· σὺ μὲν οὐκ ἠγῇ περοσδεῖσθαι χρημάτων, ἐμὲ δὲ οἰκτείρεις ἂπ τῇ πενίᾳ· πὰ μὲν γ' ἐμὰ ἔφη, ἱκανὰ ἐστιν ἐμοὶ παρέχειν, πὰ ἐμοὶ ἀρκοῦντα· ἐς δὲ τὸ σὸν χρῆμα ὅ σὺ πολυβίβλησαι καὶ τὴν σὴν δόξαν, οὐδ' ἂ τρεῖς ὅσα νῦν κέκτησαι περὸς γένοιτό σοι, οὐδ' ὡς ἱκανά μοι δοκεῖ εἶναί σοι· ὡσ δ' ἤ τ' ἔφη ὁ κριτόβουλος· ἀπερῇγματο ὁ σωκράτης, ὅπ περὸς τὴν μὲν ὁρῶσοι αὖ ἀγκῶνα οὖσαν, θύειν πολλὰ πὶ καὶ μεγάλα, ἢ ὅσοις οὔπω αὖὸς οἶμαί σαι αὖ ἀφεῖσθαι· ἔ περπα ξένοις περοσήκει σοι πολλὸς δ' ἔχεσθαι, καὶ πύτους μεγαλοπρεπῶς· ἔπειπα δέ, πολίπας δεῖ πλίδ καὶ οὗ ποιεῖν· ἢ ὁρᾶσθαι συμμάχων εἶναι· ἔπι δὲ καὶ τὴν πόλιν ἀγαθὰ ποιοῦντα, πὰ μὲν ἤδη σοι περο-τὰ πουσιν μεγάλα πελεῖν· ἱππικὴ προφίας πε καὶ χορηγίας, καὶ γυμνασιαρχίας καὶ περοπατείας· ἢν δέ γε πολεμος γένηται, οἷσ' ὅπως καὶ τριηραρχίας μεγάλας καὶ ἀφορὰς τοσαῦτα σοι περοταξου σιν, ὅσας σὺ οὐ ῥᾳδίως ὑποίσεις· ὅπου δ' ἀῇ ἐνδεῶς δόξης τι πυτ ποιεῖν, οἷσ' ὅπως πιμωρήσονται ἀθη-ναῖοι οὐδὲν ἧσσον, ἢ εἴ τι αὐτ λαβοιεν κλέψαντα· περὸς δὲ πύτοις ὁρῶσι οἱόμενον πλουτεῖν· καὶ ἀμε-λῶς μὲν ἔχοντα περὸς τὸ μὴ χαλεπαίνεσθαι χρήμασι· πάνυδικοῖς δὲ περάγμασι περοσέχοντα τὸν νοῦν, ὥς περ ἐξὸν σοι· ὧν ἕνεκα οἰκτείρωσι, μὴ πὰ πάνυ κακὸν πάθῃς, καὶ ἐς πολλὴν ἀπορίαν καπατῆς· καὶ ἐμοὶ μὲν ἔπι καὶ περοσδεῖσθαι, οἷσ' ὅπ καὶ σὺ γινώσκεις ὡς ἔσιν οἰκία ἐπαρκέσειαι· ὥστε πάνυ μὴ χρὰ πορίσαντες, καπακλύσωμεν αὖ ἀφθονίᾳ τὴν ἐμὴν δίαιταν· οἱ δὲ σοὶ φίλοι· πολὺ ἀρκοῦντα σοῦ μᾶλ λον ἔχοντες τῇ ἑαυτ καπασκευῇ, ἢ σὺ τῇ σῇ, ὅμως παρὰ σοῦ ὠφελησόμενοι ἀπὸ βλέπουσι· καὶ ὁ κρι τόβουλος εἶπεν· ἐγὼ τοίνυν ὦ σώκρατες οὐκ ἔχω ἁπλέγειν· ἀῇ ὦ ξα σοι περοτατόνειν ἐμοῦ, ὅπως

οἶκος
οἰκία > Dr.

Hyosciami uis

μὴ τῷ ὄντι οἰκτρὸς γέγωμαι. ἀκούσας οὖν ὁ Σωκράτης εἶπε· καὶ οὐ θαυμαστὸν δοκεῖς, ὦ Κριτόβουλε
τὸ σωτῷ ποιεῖν, ὅτι ὀλίγου μὲν προῆσθ' ἐγὼ ἔφην πλουτεῖν, ἐγήρασας ἐν ἐμοί, καὶ οὐδὲ ἤδη ὅ, τι
εἴη πλοῦτος· καὶ πρότερον οὐκ ἐπαύσω με εἰς ἐξήλεγξας με καὶ ὁμολογεῖν ἐποίησας, μηδὲν ἑκατοστὸν μέ
ρος τῶν κεκτῆσθαι. νῦν δὲ κελεύεις με προστατεύειν σοῦ, καὶ οὐ μελεῖσθαι ὅπως αὖ μὴ πάντα τὰ
σιν ἀληθῶς πένης γένοιο; ὁρᾷ γάρ σε ἔφη ὦ Σώκρατες, ἔνια πλουτοῦντα ἔργον ὂν ἀγαθὸν πλουσίαν γυ
ναῖκα λαβεῖν. ἐγὼ οὖν ἀπὸ λίγων πλημμελούντων, ἐλαττόω ἀεὶ πολλῷ γε μᾶλλον ἂν ἁπανταχοῦ ῥᾳδίως πολλὴν πλουσίαν γυ
ναῖκα λήψομαι. οὐκοῦν μέμνησαι ἀρτίως ἐν τῷ λόγῳ, ὅτι οὐδ' ἀναγεύξειν μοι ἐξουσία ἐποίησας, λέγων, ὅτι τῷ μὴ
ἀγαθὰ μόνῳ ἵππους χρῆσθαι, οὐκ ἔστι χρήματα οἱ ἵπποι, οὐδὲ γῆ, οὐδὲ πρόβατα, οὐδὲ ἀργύριον, οὐδὲ
ἄλλο οὐδέν, ὅτῳ τις μὴ ἐπίσταται χρῆσθαι. ὥστε μέντοι οὐ πρόσοδοι ἀεὶ τούτων ἐμὲ δέ, φῶς τηλι τούτ
οἶεναὖ ἀγαθὸν εἶναι χρῆσθαι. ὦ τὴν ἀρχὴν οὐδὲ πώποτ' ἐγένετο τοῦτ· ἀεὶ δοκεῖ ἡμῖν, καὶ ἅμα χρήματα
τῆς τύχει ἔχων, ὅμως εἶναί τις ἀγαθὸν οἰκονομίας. τί οὖν κωλύει καὶ σὲ ἐπίστασθαι. ὅσαπερ καὶ ἐγὼ
αὐλεῖν αὖ κωλύσει ἀνὴρ ἐπίστασθαι, ἢ μὴ τὸν πρὸς αὐλοῦς, μὴ τὰ ἄλλος αὖ τῷ πα
ρέχοιεν τοῖς αὖτ μανθάνειν. οὔτε καὶ ἐμοὶ ἔχει πολὺ τῆς οἰκονομίας. οὔτε γὰρ οὗτος ὄργανα χρήμα
τα ἐκέκτημην ὡς τι μανθάνειν, οὔτε ἄλλος πω τέτε μοι παρέσχε τὰ ἑαυτ διοικεῖν ἀνὴρ ἢ σὺ νῦν ἐθέλῃς
παρέχειν. οἱ δὲ δύο τοσοῦτον μανθάνοντες κιθαρίζειν, καὶ τὰς λύρας λυμαίνονται· καὶ γὴ δ' ἂν ἐν τῷ
σῷ οἴκῳ ἐπιχειρήσαιμι μανθάνειν οἰκονομεῖν, ἴσως ἂν καὶ παλυμπιάμην ἂν σου τὸν οἶκον. πρὸς ταῦ
τα ὁ Κριτόβουλος εἶπε· προθύμως γε ὦ Σώκρατες ἀποφύγειν μοι πειρᾷ, μηδ' ἐμὲ σπουδελῆσαι ἐ
τὸ ἔργον ὑπεφέρειν τὰ ἐμοὶ ἀναγκαῖα πράγματα· οὐ μὰ δί' ἔφη ὁ Σωκράτης· οὐκ ἐγωτ· ἀεὶ ὅσα ἔχω
καὶ πάνυ προθύμως ἐξηγήσομαί σοι. εἶμαι δ' ἂν καὶ ἐπὶ σοῦ ἐλεύθερος σου, καὶ μὴ ὄντος παρ' ἐμοί, ἐ
ἄλλος τ' ἤνυσά μην ὁ πρόθυμος εἶναι λαβεῖν, οὐκ ἂν ἐμέμφου μοι· καὶ ἐ ὕδωρ παρ' ἐμοῦ αὐτοῦ τί σοι αὖτος
μὴ ἔχων, ἄλλοτε

Cyrus

Agesilaus

Lysander

Hortimanu Cyri cõfiti

Iuro p mithrē

Agriculture laus

Agriculture laudes

In Omnipotentis auspicandū es

εξαφεσκαυομ

πρὸ τῆς θύρας κεῖσθαι, ἵνα μὴ ἀφανὴς ὁ ἀνὴρ γένοιτο τῇ χώρᾳ, ἅτε φρουρὸς ὢν τῆς γῆς καὶ τοῖς τείχεσι διαφυλάττειν. οὕτω γὰρ αὖ τοὺς μὲν ἀμφὶ γῆν ἔχοντας, ἀλλ' ἐμπρίσασθαι ἀφίεσαν τοὺς δὲ πυκνίτας μὴ μάχεσθαι· ἀνάγκη γὰρ ἦν ἐπὶ τοῖς ὁπλίταις καθεῖσθαι μὴ τὰ πρόσω ὑπερβαίνοντας, μήτε κινδυνεύοντας, μήτε κινδυνεύοντας. ἐδόκει μάλιστα μὲν αὐτοῖς καλῶς τὰ κατὰ θεοὺς ὀργάσασθαι εἶναι καὶ ἀσφαλῆ μὴν κρατίστην τὴν γεωργίαν, ἀφ' ἧς τὰ ἅπαντα δαίμονες παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις ἀφθόνως ὅσα ἂν βούλωνται· ἔπειτα δὲ καὶ ἡδίστην ὀργάζεσθαι καὶ τὰ σώματα κάλλιστα καὶ ἐλευθεριώτατα παρέχεσθαι καὶ τὰς ψυχὰς, ἵνα τὰ ἀναγκαῖα παρέχειν· φίλων τε καὶ πόλεως οἷς ἐπιμελεῖσθαι συμπαρορμᾷ δὲ πάντας καὶ ἡ τῆς γῆς ἀλκίμους εἶναι ἡ γεωργία· ἔξω τῶν ἐρυμάτων, τὰ ἅπαντα δεῖα φύουσα πάντα καὶ τρέφουσα τοὺς ἐργαζομένους διατάττει δὲ καὶ ἐνόδους τὰ εἶναι πρὸς τῶν πολεμίων ἀρίστους καὶ δυνατὰ τοὺς παρέχεσθαι δὲ καὶ τῷ κοινῷ· καὶ ὁ κριτόβουλος ὅτι μὲν ὦ σώκρατες, καλλίστου τε καὶ ἀρίστου καὶ ἡδίστου ἀπὸ γεωργίας τὸν βίον ποιεῖσθαι, καὶ μοι δοκῶ πεπεῖσθαι ἱκανῶς. ὅτι δὲ ἔφην ἀκαπαύστους εἶναι τὰς ἀμπελείας τὰ ἀμπελουργοῦντα, ὡς τε οὔτε τὸν χειμῶνα οὔτε τὸ θέρος ἀργεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν χειμῶνα δεῖν τὰς ἀμπέλους σκάπτειν καὶ τὸ θέρος ἀμᾶν τε καὶ τρυγᾶν, ἐννοεῖς ὅτι καὶ τὸν ἥλιον ἀναγκαῖον ἐστὶν ἐπισπᾶσθαι τοῖς ἀμπελουργοῦσιν, ἵνα τὸν καρπὸν ὡραῖον ποιήσωσιν· καὶ τὸν ἥλιον δὴ

σῶν τ' ἐπιμῶν τινὶ ἢ πεμπόν. ἢ καὶ ἐμὲ οἴων ἔφη γυνὴ δικαίως ταῦτα ποιεῖν; δικαίως μὲν οὖν ἔφην ἐγὼ ἔγωγε, τὸ μὲν γὰρ ἐπιμεῖν καὶ ὃς μὲν αὖ ἔξω τὸ ὄργον ἢ τ' οἰκετῶν, τούτους σῖτον ἐκμετρεῖν· ὃς δ' αὖ ὄργον ἔνδον ὄργαστον, τοῦτ' σοι σῖτα πιστέον· καὶ τὰ τε ἐς φερόμενα ἀσφαλιστέον· καὶ ἃ μὲν αὖ αὐτὸ δεῖ δαπανᾶν, σοὶ διαμεμετρέον ἃ δ' αὖ πωλεῖν δεῖ, προνοητέον καὶ φυλακτέον· ὅπως μὴ ἢ ἃ τὸν ἐνιαυτὸν κεκτημένος δαπανᾷς, ἃ τὸν μῆνα δαπανᾶται· καὶ ὅταν ὄρια ἀποτελεσθῇ σοι, σῖτ' μελητέον ὅπως ὅτι δεῖ, ἡμέρα γίγνηται· καὶ ὅτε ἔτος σῖτος, ὅπως καλῶς ἐνιαυτὸς γίγνηται, σῖτ' μελητέον· ἐν μέντοι τοῦτοι προσήκοντων ἔφην ἐγὼ σῖτ' μελημάτων, ἴσως δ' ἂν ἀριστότερον δόξειεν εἶναι· ὅπως αὖ καὶ μὴν τοῖκετῶν, τοὺ ἴσην σοι σῖτ' μελητέον ποιητῶν ὅπως θεραπεύηται· νὴ δί' ἔφη ἡ γυνή, σῖτ' χαριτωτάτην μὲν οἶμ, ἢν μέλλωσί γε οἱ καλῶς θεραπευθέντες χάριν εἰδέσθαι, καὶ σὺν οὐ τερὶ ἡ προσθεῖναι· καὶ ἐγὼ ἔφην ὁ ἐγὼ μάχεσθαι ἀγαθεὶς ὢν τῆς τὴν ἀποκρίσιν εἰ προ· ἆρά γε ὦ γύναι, διὰ ποιαύτας προνοίας, καὶ τῆς ἐν τῷ σμικρὸν ἐνεμβόνου οἱ μέλλοισαι οὕτω διαπίπτειν πρὸς αὐτὴν, ὥς τε ὅταν ἐκεῖνο ἐκλίπῃ, οὐδεμία οἴεται τ' μελιόσων ἀσφαλεστέον εἶναι, ἀν' ἔ προ τὰ σῶσαι; καὶ ἡ γυνὴ μοι ἀποκρίνατο· θαυμαζοιμ' αὖ ἔφη, εἰ μὴ πρὸς σε μᾶλλον τείνει τὰ τοῦ ἡγεμόνος ὄργα ἢ πρὸς ἐμέ· ἢ γὰρ ἐμὴ φυλακὴ τῶν ἔνδοθεν καὶ διαμονή, τελοία τῆς αὖ οἶμαι φαίνοιτο, ἐμὴ σύτε σῖτ' μελοίο, ὅπως ἐξωθεῖν τὰς φέροιτο· τελοία δ' αὖ ἔφην ἐγὼ ἡ ἐμὴ τὰς φορὰ φαίνοιτ' αὖ εἰ μὴ εἴη ὅστις τὰ ἐσπεσεγένεται σῶσοι· οὐ χόρας ἔφην ἐγὼ, οἱ τὰς τὸν τέκνων μόνον αὖ τὸν τελεῖν λεγόμενοι, ὡς οἰκτίρουσι ὅτι μάτην τοκεῖν δοκοῦσι· νὴ δί' ἔφη ἡ γυνή· καὶ γὰρ ἀληθῆ δοκεῖ τοῦτο γε πρὸς σὲ λέγειν· ἀλλὰ δέ τοι ἔφην ἐγὼ ἴδια σῖτ' μέλεται ὦ γύναι δεῖ σοι γίγνοιτο, ὅπως παγαθὰ τὰ ἐπιμήνια λαβοῦσα, σῖτ' μήνα προιόντος· καὶ διπλάσιοι σοι ἀξία γένηται· καὶ ὅταν αὖ ἐπιμήνια παλαιὰ λαβοῦσα, σῖτ' μήνα καὶ σῖτ' καὶ διακονικὴν προσπαρῇς, πολλοὶ ἀξίαι ἔχης· καὶ ὁπόταν τοὺς μὲν σώφρονας τε καὶ ὠφελίμους τῷ σῷ οἴκῳ ἐξίσοι οὗ προσῇ· ἐὰν δέ τις πονηρὸς φαίνηται, ἐξίσοι κολάσαι· τὸ δὲ παῦ τῶν ἥδιον, ἐὰν βελτίων ἐμοῦ φαίνῃ, καὶ ἐμὲ σὸν θεραπεύητε προιόντος· καὶ μὴ δέοντ' φοβεῖσθαι, μὴ προΐοῦσα τῆς ἡλικίας, ἀπιμητέρα ἐν τῷ οἴκῳ γένηται· ἀνὰ τοῦτο δὴ ὅτι πρεσβυτέρα γένωμαι, ὅσα αὖ καὶ ἐμοὶ κοινωνὸς καὶ πλουτιεῖ οἴκου φυλαξαμένων γίνηται, τοσοῦτ' καὶ πιμητέρα ἐν τῷ οἴκῳ ἔσται· καλά τε κἀγαθὰ ἐγὼ ἔφην, οὐ διὰ τὰς ὡραιότητας· ἀνὰ διὰ τὰς ἀρετὰς ἃς τὸν βίον· τοῖς ἀνθρώποις ἐπαινεῖται· ταῦτα μὲν ὦ σώκρατες δοκῶ μεμνῆσθαι αὐτῇ πάντα διαλεχθείς· καὶ ἐπεγνως τί ὦ ἰσχόμαχος, καὶ δηλονότι ἐσυτ' τε αὐτὴν οἶδα, καὶ ἐρυθρίασασαν φοβοῦμαι, εἴ τι τῶν εἰσηνεχθέντων τῇ αὐτῇ πάντων ἐμοὶ, οὐκ εἰ χέ μοι δοῦναι· καὶ ἐγὼ μὴν τοὶ δὼν ἀχεσθεῖσαν αὐτὴν, εἴ γε μηδὲν ἐπέφην ἀδυμήσας ὦ γύναι, ὅτι οὐκ ἔχ ὡς δοῦναι, ὅ, τι σε αὖ Ἴδρυ τυγχάνω· ἔστι μὲν γὰρ πενία αὖ τῇ σαφῆς, τὸ δὲ μεγόνου τινος μὴ ἔχειν χρῆσθαι ἀλυπότερα δὲ αὖ τῇ ἐνδιδάναι, τὸ μὲν δύνασθαι ζητοῦντα τὰ λαβεῖν, ἢ τὴν ἀρχὴν μὴ δι ζητεῖν, ἀδόπα ὅτι οὐκ ἔστιν· ἀνὰ γὰρ ἔφην ἐγὼ, τούτων οὐ σὺ ἀμπὰ· ἀνὴ ἐγὼ οὐ τάξας σοι παρέδωκα, ὅπου χρὴ ἕκαστα κεῖσθαι ὅπως ἀδῇς, ὅπου τε δεῖ πιέσθαι· καὶ ὅποι λαμβάνειν ἔστι δ' οὐδὲν οὕτως ὦ γύναι, οὔτ' ἄχρηστον οὔτι καλὸν ἀνθρώπῃς ὡς ἡ ταῖς· καὶ γὰρ χρόος ἐξ ἀνθρώπων συγκείμενός ἐστιν· ἀνὴ ὅταν μὲν προῖσιν ὅ, παῦ τύχῃ ἕκαστος, παραχή τις φαίνεται· καὶ θεᾶσθαι πρεπές· ὅταν δὲ πεμπόμενος σοὶ φθέγγωνται, ἅμα οἱ αὐτοὶ οὗτοι, καὶ ἀξιοθέατοι δοκοῦσιν εἶναι· καὶ ἀξιάκουστοι· καὶ τρεπαπέτην ἐγὼ ὦ γύναι ἄπιστος μόνοπα, παραχωδέστατον· καὶ τῆς μὲν πολεμίοις, δύχρόπατον· τοῖς δὲ φίλοις, ἀκλεέστατον ὁρᾶν· καὶ ἀχρηστόπατον· ὄνος ὁμοῦ· ὁ μήτης σκυφόρος φίλος· ἴσως δ' ἄμαζα· ἴσως γὰρ ἂν πορευθείσαν ἔχοντες οὕτως ἂν κώλιστ' ἀνήλοις· ὁ μὲν βαδίζων, τὸν τρέχοντα· ὁ δὲ τρέχων, τὸν ἑστηκότα, ἢ δὲ ἅμαζα, τὸν ἱππέα· ὁ δὲ ὄνος τὴν ἅμαζαν· ὁ δὲ σκυφόρος, τὸν ὀμήτην· ἢ δὲ καὶ μάχεσθαι δέοι, ὡς ἂν οὕτως ἔχοντες μαχέσαιντο· οἷς γὰρ ἀνάγκη αὖτ' τοῖς ἂν ὄνπας φεύγειν, οὐ τοι ἱκανοί ἐσι φεύγοντες, καπαπατῆσαι τοὺς ὅ,τι ἔχοντας· τεπαγμόνι δὲ ἡ γραπὰ, κάλλιστον μὲν δεῖν, τοῖς φίλοις· δυχερέστατον δὲ τοῖς πολεμίοις· τὶς μὲν γὰρ οὐκ ἂν φίλος ἡδέως θεάσαιτο ὁ μήτρας πολλοὺς ἐνταῦθα πορδυομένους· τὶς δ' οὐκ ἂν θαυμάσειεν· ἴσως ἐς κατὰ τάξιν ἐλαύνοντας· τὶς δὲ οὐκ ἂν πολέμιος φοβηθείη, ἰδὼν διδυκρινημένους, ὁμήτρας· ἴσως ἐς πλατάς· πεζοπρεσφενδονήτας· καὶ τοῖς ἀρχοῦσι τεπαγμένως ἑπομένους· ἀνὰ καὶ προδυομένων ἐνταῦθα, καὶ πολλαὶ μυριάδες ὦσιν, ὁμοίως ὡς πρεῖς ἕκαστος καθ' ἡσυχίαν παῦτες προδύονται· εἰς γὰρ τὸ κενοῦ, μνον ἀεί, ὅπαθ' ἕν ἐπέχοντα· καὶ τρίηρης δ' ἐπὶ σταμένη αὖ ἂν, διαπ' ἄλλο φοβερόν ἐστι πολεμίοις, ἢ φίλοις ἀξιοθέατον, ἢ ὅπ' παχὺ πλεῖ· διαπ' δὲ ἄλλο ἀλλοι ἀνήλοις ἆσιν οἱ ἐμπλέοντες, ἢ διότι ἐν ταξει μὲν καθῆνται, ἐν ταξὶ δὲ πρωρεύουσιν· ἐν ταξὶ δ' αὖ ἀναπαύονται, ἐν ταξὶ δ' ἀναπαύονται· ἐν δ' ἀπλοίᾳ ὁμοίως ἐν μαλοῦσι καὶ ἐκβαίνουσιν· ἢ δ' ἀπλοία ὁμοίως τοῖ μοι δοκεῖ εἶναι, ὅσιον πρὸ γεωργὸς ὁμοῦ ἐμβάλοιο κριθὰς καὶ πυρούς καὶ ὀπωρικὰ· καπαπατῆσαι ὁπόπ' δέν· ἢ μαζῆς ἢ ἄρπυ, ἢ ὅλου, διαλέγειν δ' ἐοικ αὐτῷ, αὖτ' ἐ λαβόνπα διδυκρινημένους χρῆσθαι· καὶ σὺ οὖν ὦ γύναι τοῦ μὲν παρόχου τούτου μὴ δ' ἐοικ· βουλοιο δ' ἀκριβῶς διοικεῖν πὰ ὄνπα ἀδένναι· καὶ Ἴδρυ ὄντων δυπόρως λαμβανούσα· ὅπῳ αὖ δ' ἐῇ, χρῆσθαι, καὶ ἐμοὶ, ἐαύτ' αὖ τῷ, ἐν χάριτ δόδναι, χόραν δ' ἀσφαλεστάτην τὴν προσήκουσαν ἑκάστοις ἔχειν, καὶ ἐν τούτῃ βέλτιστος διδάξασθαι τὴν διακονον λαμβάνειν τε ἐυτδύδειν, καὶ καπαπιθέναι πάλιν ἃς τοῦτ' ἐν· καὶ οὕτως ἂν ὁμόμεθα τὰ

ἃς τὸν Τελημένον πι
δον ἀντλῶ

Pulchrè

πόσα ὄντα· καὶ πὰ μή· ἢ γὰρ χόρα οὕτω τὸ μὴ ὂν ποθέν δ' καὶ διόμενον θεραπείας ἐξετάσειν ἢ ὅπως· καὶ ἀδέναι ὅπου ἕκαστόν ἐστιν, πα χὺ ἐγχειρεῖ· ὥς τε μὴ ἀπορεῖν χρῆσθαι· καλλίστην δ' ἔποπ καὶ ἀκριβεστάτην ἐπίδειξας κενῶν τάξιν ἰδὲν ὦ σώκρατες· ὅσπα ἃς σῖτ' μέσα ἃς τὸ μέγα ποιοῦν τὸ φοινικοῦν· πείτα γὰρ σκιὴν μικρὰ πὰ ἀγγεῖα διακεχωρισμένα ἐθεασάμην· διὰ πολλῶν μὲν γὰρ δίκτυον ἔφην ξυλίνων σκιῶν καὶ πεκλῶν ὁρμίζεται νοῦς καὶ αἰάγεται· διὰ πολλῶν δὲ Ἴδρυ κρεμαστῶν καλουμένων πεῖ πολλοῖς δὲ μηχανήμασιν αὐθωπολεται πρὸς πὰ πολέμια πλοῖα πολλὰ δ' ὅπλα τοῖς ἀνθρώποις συμπλάγεται· πασπὰ δὲ σκιὴν ὅσοιπερ ἐν οἰκίᾳ χρῶνται ἀνθρωποι· τῇ συσπίᾳ ἑκάστῃ κομίζει· γέμει δὲ πασὰ πασπὰ φορτίων, ὅσπ' ναυκλήρος κόρδυς ἔνεκα ἄγεται, καὶ ὅσα λέγω ἔφην πασπὰ οὐκ ἐν πολλῷ πινι μείζονι χόρᾳ ἐκειπὴ ἐνδεκακλίνῳ τέχνῃ συμμέτρῳ καὶ οὕτω κατακείμενα ἕκαστα κατινόησα, ὡς οὔτε ἄλλυλα ἐμποδίζει, οὔτε μάθυτοῦ δ' εἶται· οὔτε πὰ συσκιάζεται, οὔτε δυσλύτως ἔχει· ὡς τε διαπίπτειν παρέχειν, ὅταν τῷ πάχυθεν χρῆσθαι· τὸν δὲ κυβερνήτου διάκονον, ὃς πρωρεύς τῆς νεὼς καλεῖται, οὕτως σῖτ' μόνον ἐκάμην τὴν χόραν· ὡς καὶ ἀπὼν αὖ εἴποι, ὅπου ἕκαστα κεῖται καὶ ὁπόσα ἐστίν, οὐδὲν ἧπον, ἢ ὁ γεάμματα σῖτ' μενος εἴποι αὖ σκράτης ὡς καὶ ὁπόσα γεάμματα, καὶ ὅπου ἕκαστον πάκλιναι· εἶδον δὲ ἔφην ὁ ἰσχόμαχος, καὶ ἐξετάζοντα, τὸν τὸν αὖ πρὸ ἐν τῇ σχολῇ πασπὰ, ὁπόσοις ἆρα δεῖ ἐν τῷ ποιῷ χρῆσθαι· θαυμάσας δὲ ἔφην ἐγὼ σκεψιν αὐτὸ ἡρόμην τί πεᾳ· ποιοῦ δ' ἔπειν, σῖτ' σκοπῷ ἔφη ὦ ξένε, εἴ τι συμβαίνει γίγνεσθαι, πῶς κεῖται ἔφην πὰ ἐν τῇ νηΐ, ἢ εἴπι ἀσφαλεστέι, εἰ δυσπραπέλως πί σύγκειται· οὐ γὰρ ἔφη ἐγχωρεῖ, ὅταν χειμαίνῃ ὁ θεὸς ἐν τῇ θαλάσσῃ, οὔτε μαθύειν ὅτου αὖ δέῃ· οὔτε διὰ πραπέλως ἔχον δίδοναι, ἀπελεῖν γὰρ ὁ θεὸς καὶ κολάζει τοὺς βλάκας· ἐὰν δὲ μόνον μὴ ἀμελῶσι τοὺς μὴ ἁμαρτάνοντας, πάνυ ἀγαπητὸν, ἐὰν δὲ καὶ πάνυ καλῶς ὑπηρετοῦντας σῶζῃ πολλὴν χάριν ἔφην τοῖς θεοῖς· ἐγὼ οὖν κατιδὼν τοῦτον τὴν ἀκρίβειαν τῆς κατασκευῆς, ἐλεγον τῇ γυναικί· ὅτι πάνυ αὖ ἡμῶν εἰη βλακικὸν, ἃ οἱ μὲν ἐν τοῖς πλουσίοις καὶ μακροῖς οὖσι χόραις· δυρίσκουσι, καὶ σαλεύοντες ἰσχυρῶς, ὅμως σῴζουσι τὴν τάξιν, καὶ ὑπερφοβούμενοι· ὅμως δυρίσκουσι τὸ δέον λαμβάνειν· ἡμεῖς δὲ καὶ σῖγε πόλεως ἑκάστοις ἐνίκων ἐν τῇ οἰκίᾳ μεγάλων· καὶ βεβυκίᾳς τῆς οἰκίας ἐν δαπέδῳ, ἃ μὲν δύρησόμενα καλὴν καὶ δύαρεσον χόραν ἑκάστοις οὐ Ἴδρυ, πῶς οὐκ αὖ πολλὴν ἡμῶν ἀσπουδίαν εἶν· ὡς μὲν δὴ ἀγαθῶν πλαίσκευασκευῶν καπασκευὴν, καὶ ὡς ῥᾴδιον, χόραν ἑκάστοις αὖτ' δύρεῖν, ἐν οἰκίᾳ βύναι ὡς ἑκάστοις συμφέρει, εἴρηται· ὡς δὲ καλὸν φαίνεται ἐπειδὰν ὑποδήματα πεφεῖς καίπται, καὶ ὁπόσα ἢ, καλὸν δὲ ἱμάπα καὶ χωρισμὰ ἰδεῖν, καὶ ὁποῖα ἢ, καλὸν δὲ τρώματα, καλὸν δὲ χαλκία, καλοὺ δὲ ἀμφὶ πρατίξας, καλὸν δὲ καὶ τἄλλα πάντα καπαπελάσειεν αὖ μᾶλιστα οὐχ ὁ σμικὸς· ἀνὴ ὁ σμικὸς κομψὸς, ὅπ' καὶ χύτρας φησὶν, ἀρύθμον φαίνεσθαι δυκρινῶς κειμένας· τὰ δὲ ἄλλα ἤδη που ἃ πασπὰ καλλίω φαίνεται κατὰ κόσμον κείμενα· χορὸς γὰρ σκιὰν ἃ πασπὰ ἑκαστα φαίνεται· καὶ τὸ μέσον δὲ τουτ', καλὸν φαίνεται, ἐκπορῶν ἑκάστου κέμνου· ὥς περ κύκλιος χορὸς οὐ μόνον αὖτὸς καλὸν θέαμά ἐστιν· ἀνὰ καὶ τὸ μέσον αὖτ' καλὸν καὶ καθαρὸν φαίνεται· εἰ δ' ἀληθῆ ταῦτα λέγω ἔξεστιν ἔφην ὦ γύναι καὶ σεαυτὴν λαμβάνειν αὖτ', οὔτε πι ζημιωθέντας, οὔτε πι πολλὰ πονήσαντας, ἀνὰ μὴν οὐδὲ τοῦτο δεῖ ἀθυμῆσαι ὦ γύναι ἔφην ἐγώ· οὐ χαλεπὸν δύρεῖν τὸν μαθησόμενόν πε τῆς χόρας, καὶ μεμνησόμενον καπαχωρίζειν ἕκαστα· ἴσως γὰρ δήπου ὅτι μυριοπλάσια ἡμῶν ἄπασπα ἔχει ἡ πᾶσα πόλις· ἀνὴ ὅμως ὁποῖον αὖ οἰκετῶν κελεύσῃς πριαίμενον πί σοι ἐξεργάζεσθαι ἐνεγκεῖν οὐδεὶς ἀπορήσει· ἀλλὰ πᾶς ἥδ' ὡς φαίνεται ὅποι χρὴ ἑλθόνπα λαβεῖν ἕκαστα· πούπου μᾶθ' ποι ἔφην ἐγὼ, οὐδὲ ἄλλο ἀπόν ἐστιν, ἢ ὅπ' ἐν χώρᾳ κεῖται πεπαγμένη· ἀνθρωπον δ' ἑτέρων, καὶ τῶπα ἑνίοπα αὖτῇ πούπα, πολλάκις αὖτις πρόπερον πρὶν δυρεῖν, ἀπεῖποι καὶ πούπου οὖ, οὐδὲν ἄλλο ἀπόν ἐστιν, ἢ τὸ μὲν εἶναι πεπαγμένον ὅπου ἕκαστον δεῖ μάθειν· πῶς μὲν γὰρ δὴ τάξεως σκιῶν καὶ χρήσεως ποιαῦπα αὖτῇ διαλεχθείς, δόκῳ μεμνῆσθαι καὶ πί δ' ἢ μὴ ὑπάρχει τὸ γε σῖτ' μελήσεσθαι καὶ φανερὰ ἦν ἤδη μᾶθ' ἰσχυρῶς ὡς πρὸς ἐξ ἀμηχανίας, δυπρίαν πινὰ δύρηκέναι καὶ ἐδεῖπο μου ὡς τάχιστα πάπερ ἔλεγον διαπάξαι· καὶ πῶς δ' ἢ ἔφην ἐγὼ ὦ ἰσχόμαχε διέπαξας αὖτῇ· πί δέ, ἆμη τῆς οἰκίας τὴν δύναμιν, ἐδόξέ μοι πρῶτον σῖτ' ἐμαὶ αὖτῇ· οὐ γὰρ ἱκανὸν μασκεκόσμηται ὦ σώκρατες· ἀνὰ πὰ οἰκήματα ὡκοδόμηται, πρὸς αὖπρ τοῦπο ἐσκεμμένα, ὅπως ἀγγεῖα ὡς συμφορώπατα ἢ πῖς μέλλουσιν ἐν αὐτοῖς ἔσεσθαι· ὥς τε αὖπὰ ἐκάλει πὰ πρέπον εἶναι ἑκάστῳ· ὁ μὲν γὰρ βάλαμος ἐν ὀχυρῷ ὤν, πὰ πρείσσω ἄξια καὶ τρώματα καὶ σκεύη παρεκάλει· πὰ δὲ ζυγὰ τ' πεγῶν, πρὸ σῖ τοῦ· πὰ δὲ ξυλεινὰ πρὸ οἴνου· πὰ δὲ φανὰ ὅσα φάους δεόμενα ὄργα τε καὶ σκεύη ἐστί, καὶ διαπ' τήρια δὲ τοῖς ἀνθρώποις ἐπιδεικνύουσιν αὖτῇ κεκαλλωπισμένα· πῦ μὲν βέρους ξυλεινά· πῦ δὲ χεμῶνος ἀλεεινά· καὶ σύμπασαν δὲ τὴν οἰκίαν ἐπιδεῖξαι αὖτῇ, ὅπ' πρὸς μεσεμβρίαν αὐλὰ πέπαπαι· ὥς τι δυσλύπον ἔναυ, ὅπι χειμῶνος μὲν δυσλύπος ἐστι· πῦ δὲ βέρους, δύσκιος· ἐδόκει ἐξ δὲ καὶ πὴν γυναικωνῖτιν αὖτῇ βύραν, βαλανείῳ ὡρίσμενην ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος ἵνα μήτι ἐκφέρηται ἔνδοθεν ὅπι μὴ δεῖ, μήτι πικνοποιῶνται οἱ οἰκέται αὖθι τῆς ἡμετέρας γνώμης· οἱ μὲν γὰρ χηνοὶ πάνυ πικνὰ μῶνοι, δύνουσί τε ὡς ἐπὶ πολύ· οἱ δὲ κυνηροὶ συζυγέντες, δύπορεῖ πρὸς τὸ κακουργεῖν γίγνονται· ἐπεὶ δὲ ταῦτα διήλθομεν ἔφη, οὕτω δὴ ἤδη κατὰ φυλὰς διεκρίνομεν τὰ ἔσω πλα· ἠρόμεθα δὲ πρῶτο ἔφην

μαστεύτου

πρωρεύς

φανὰ

λύχνα

θύρα

ἀθροίζοντες, ὅις ἀμφὶ θυσίας χρώμενα. μβατοῦπα κόσμον γυναικὸς τὸν ἐς ἑορτὰς ἁμιροῦμεν. ἐαθ πα αὐθρὸς
τὴν εἰς ἑορτὰς καὶ πολεμον. καὶ τρώματα ἐν γυναικωνίτιδι. τρώματα ἐν αὐθρωνίτιδι. ὑποδήματα γυναι
κεῖα. ὑποδήματα αὐθρῶα. ὅπλων ἄλλη φυλή. ἄλλη παλαιουργικῶν ὀργάνων. ἄλλη σιτοποιικῶν.
ἄλλη ὀψοποιικῶν. ἄλλη τ ἀμφὶ λουτρόν. ἄλλη ἀμφὶ μάκτρας. ἄλλη ἀμφὶ πλατείας. καὶ ταῦπα πάντα
διεχωρίσαμεν. ὅις πᾶσι δεῖ χρῆσθαι καὶ τὰ βοιωτικά. χωρὶς δὲ καὶ τὰ κατὰ μῆνα διανεμόμενα ἀφείλομεν.
δίκαι δὲ καὶ τὰ ἐς ἐνιαυτὸν ἀπολελογισμένα κατεθέμεν. οὕτω γὰρ ἥκιστα λανθάνει, ὅπως πρὸς τὸ τέλος ἐκβήσε
ται. ἐπεὶ δὲ ἐχωρίσαμεν πάντα κατὰ φυλάς πᾶ ἔκειτο, ἃς πᾶς χώρας πᾶς προσκοῦσας ἕκαστα δυνήσεται
μεν μᾶλλα δὲ τοῦτο, ὅσοις μὲν τ σκευῶν καθημέραν χρῶνται οἰκέται, οἷον σιτοποιικοῖς ὀψοποιικοῖς παλαιουρ
γικοῖς, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτο, ταῦπα μὲν αὐτοῖς τοῖς χρωμένοις δείξαντες ὅπου δεῖ τιθέναι, παρεδώκαμεν, καὶ
ἐπιταξάμενοι σᾶα παρέχειν. ὅσοις δ' ἃς ἑορτὰς ἢ ξενοδοχίας χρώμενα, ἢ ἃς πᾶς διὰ χρόνου πραξάς, ταῦπα
δὲ τῇ παμία παρεδώκαμεν. καὶ δείξαντες τὰς χώρας αὖτ. καὶ ἀπομνήσαντες καὶ γραψάμενοι ἕκαστα, εἴ τι
μεν αὐτῇ, διδόναι τοῦτ ὅτῳ δέοι ἕκαστον. καὶ μεμνῆσθαι δ, παῦτα διδῶ. καὶ ἀπολαμβάνουσαν καπιτιθέναι
πάλιν, ὅθεν πᾶ αὖ ἕκαστα λαμβάνῃ. τὴν δὲ παμίαν ἐποησάμεθα, ἵνα σκεψάμενοι, ἤ τις ἡμῖν ἐδόκει εἶναι ἐγ
κρατὴς τὰ καὶ γαστρὸς, καὶ οἴνου καὶ ὕπνου. καὶ αὐθρῶν σῖτουσᾶς. πρὸς τούτοις δέ, ἢ τὸ μνημονικὸν μέλετα ἐδό
κει ἐκεῖ, καὶ τὸ προνοεῖν, μή πι κακὸν λάβῃ παρ' ἡμῶν, ἀμελοῦσα. καὶ σκοπεῖν ὅπως χαριοῦμέν τι ἡμῖν, ὑφ'
ἡμῶν ἀπιμήσεται ἐδίδασκομεν δὲ αὐτὴν, καὶ δυνοϊκῶς ἔχειν πρὸς ἡμᾶς. ὅτ' δὐφραινοίμεθα τὸν δύφροσῦνῶν
μβαδίδοντες. καὶ ἐπὶ λυπηρὸν εἶη, ἃς ταῦπα παρακαλοῦντες. καὶ τὸ προθυμεῖσθαι δὲ σῦναῖρειν τὸν οἶκον ἐ
ποιοῦμεν. πρὸς δὲ τούτοις, ἐδίδασκον αὐτὴν ἔφη, ὡς οὐκ ἂν ἄχροιτο δικαίως, ἃ πλείω αὐτῇ πράγματα πρὸς
τἀπὼ ἢ τοῖς οἰκέτας. πᾶ τὰ κλίματα ἄπωθεν σκευάν. ὅτι τοῖς μὲν οἰκέτας μέτεστι τ διαπονεῖν χρήμα τ'
τοσοῦτον, ὅσον φέρειν ἢ θεραπεύειν ἢ φυλάττειν. χρῆσθαι δὲ οὐδενὶ αὖτ ἔξεστι, ὅτῳ μὴ δῶ ὁ κύριος. διαπό
νου δὲ ἄπαντα ἕνεκα, ὥ αὖ βούλητα ἕκαστα χρῆσθαι. ὅτῳ οἷόν τε καὶ σωζομένων μεγίστη ὄνησις, καὶ φθορὰ ὠφέλιμε
γίστη βλάβη, τούτῳ καὶ τὴν ἄπωθεν μέλεταν μάλιστα προσήκουσαν ἀποφαίνων. πῶς ἔφην ἐγὼ ὦ ἰχόμαχε, ταῦπα
ἀκούσασα ἡ γυνή, ὥσπερ οἱ ὑπνῶντες. τί δ' ἔφη, ἃ μὴ δ' τε γέ μοι ὦ σώκρατες, ὅτι οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκομεν, εἰ
οἰόμην χαλεπὰ ἄπαντα εἶναι. διδάσκων ὅτι ἄμεινον ἐθέλειν ἄπωθεν ἢ ἐγγύθεν. χαλεπώτερον γὰρ ἂν ἔφη φαῖνα, εἰ
αὐτῇ ἐπιτάττοιμεν ἀμελεῖν τ ἑαυτῆς, ἢ ἃ ἄπωθεν ἐθέλειν ἀμελεῖν. οὕτω καὶ τ κλίματ' ὄντα ἴδια ὄντα δύφρᾶνοῖ
πᾶσιν γὰρ δοκεῖ ὡς
πρὸς καὶ τέκνων, γὰρ ἄπωθεν ἐθέλειν τῇ σωφροσῦνῃ τ ἑαυτῆς ἢ ἀμελεῖν, οὕτω καὶ τ κλίματ' ὄντα δύφρᾶνοῖ
πᾶσιν γὰρ δοκεῖ ὡς
πρὸς καὶ τέκνων, γὰρ ἄπωθεν ἐθέλειν τῇ σωφροσῦνῃ τ ἑαυτῆς ἢ ἀμελεῖν καὶ ἐγὼ ἀκούσας ἔφη ὁ σώκρατης ἀπο
κρίνασθαι τὴν γυναῖκα αὐτῷ ταῦπα εἶπον. νὴ τὴν Ἥραν ἔφη ὦ ἰχόμαχε, αὐδρικήν γε ἄπωθεν ἐνδείκνυσι τὴν διά
νοιαν τῆς γυναικός. καὶ ἄλλα τοίνυν ἔφη ὁ ἰχόμαχος θέλω σοι φανῆ μεγαλόφρονα αὐτῆς δίκην ἀποδοῦναι. ἃ
μου ἄπαξ ἀκούσασα, πάντ' ἐπείθετο. πᾶ τοιαῦτα ἔφην ἐγὼ λέγε. ὡς ἐμοὶ πολὺ ἥδιον ζώσης ἀρετὴν γυναικὸς κα
τα μαθεῖν, ἢ ἑξδὸν ἵππους μοι καλὼν ἐκτᾶσθαι γραφῆ γυναῖκα ἐπιδεδειγμένην. ἐντεῦθεν δὴ λέγει ὁ ἰχόμαχος.
ἐγὼ τοίνυν ἔφη ἰδὼν ποτὲ αὐτὴν ὦ σώκρατες ἐυπρεπεστέραν πολλῶ μᾶλλον ἠμπιδίω ὥστε λευκοτέραν ἢ πὸκὶ
εἶναι, ἢ ἦν. πολλῆ δὲ ἐχυρότητι, ὥστε ἐρυθροτέρα φαίνοι τοῖς ἀληθείας. ὑποδήματα δ' ἔχουσαν ὑψηλὰ, ὥστε
μείζων δοκοίη εἶναι ἢ ἐπεφύκει, ἁπλᾶ μοι ἔφην ὦ γύναι. ποτέρως αὖ με κρίνας ἀξιοφίλητον μᾶλλον εἶναι χρή
μα τ' κοινωνόν, εἰ σοι αὐτὰ τὰ ὄντα ἀποδεικνύοιμι, καὶ μή τε κομᾶζοιμι ὡς πλείω τῶν ὄντων ἐστί μοι, μήτε
ἀποκρυπτοίμην τί ἵσθ' ὄντων μηδέν, ἢ δ' ἐπειρώμην σε ἐξαπατᾶν, λέγων τε ὡς πλείω τ ὄντων ἐστί μοι, ἀποδει
κνύς τε ἀργύριον κίβδηλον δηλοίην σε καὶ ὁρμους ὑποχύλους. καὶ προφυρίδας ἐξ ἰτάλας φαίνων ἀληθινὰς ἅ ἔνα
καὶ ὑπολαβοῦσα δύθυς, δῦφήμει ἔφη. μὴ γένοιο σὺ τοιοῦτος. οὐ γὰρ ἂν ἐγωγέ σε δυναίμην ἃ τοιοῦτος εἶναι,
ἀπατᾶσθαί σε ἐκ τῆς ψυχῆς. οὐκοῦν ἔφην ἐγὼ σῶνελπὶ ἂν μὴ γύναι, ὡς καὶ τῶν σωμάτων κοινωνήσον
τες ἀνηλίοις. φασὶ γοῦν ἔφη οἱ ἀνθρωποι. ποτέρως αὖ σῶν ἔφην ἐγὼ τοῦ σώματος ὧ δοκοίην εἶναι ἀξιοφίλητος
μᾶλλον κοινωνός. εἰ σοι τὸ σῶμα πειρώμην παρέχειν τὸ ἐμαυτοῦ ἀμελούμενος, ὅπως ὑγιαίνον τε καὶ ἐρ
ρωμένον ἔσται, καὶ διατᾶπα τῷ ὄντι δύχρως σοι ἔσομαι, ἢ εἰ σοι μίλτῳ ἀλφόμενος, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπα
λειφόμενος αὐθρᾴκελα, ἀποδεικνυμί τε ἐμαυτὸν, καὶ σῶνειν ἐξαπατᾶν σε. καὶ παρέχω ὀρᾶν καὶ ἅπτεσθαι

μίλτου, αὐτὴ δ' ἐμαυτοῦ χρωτὸς ἐγὼ μὲν ἔφην ἐκείνη, οὔτ' ἂν μίλτου ἀποίμην ἥδιον ἢ σοῦ, οὔτ' ἂν αὖ
δρεικέλου χρώματος ὁρῶν ἥδιον ἢ τὸ σὸν. οὔτ' ἂν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπαλιλιμμένοις ἥδιον ὁρῶν τοῖς σοῖς
ἢ ὑγιαίνουσι, καὶ ἐμὲ τοίνυν νόμιζε ἡδεῖν ἔφη ὁ ἰχόμαχος ὦ γύναι, μὴ πιθ' ὑμᾶς ἐθίου,
χρώματι ἥδεσθαι μᾶλλον, ἢ τῷ σῷ. ἀνῶς ἂν οἱ θεοὶ ἐποίησαν, ἵππους μὲν ἵπποις. βοῦς δὲ βοῦς ἥδιον
προβάτοις δὲ πρόβατα, οὕτω καὶ οἱ αὖτοὶ σῶμα καθαρὸν οἷον τ' ἥδιον εἶναι. ἃ δ' ἀπάτας αὖ
τοις, τοῖς μὲν ἔξωθεν δύναντ' ἂν ἀπελέγκτως ἐξαπατᾶν, σῶνοντας δὲ ἀεί, ἀναγκαῖα λίσκεσθαι,
ἂν ἄπωθεν δρῶσιν ἐξαπατᾶν ἀνήλιος. ἢ γὰρ ἐξ δύχρως ἁλίσκονται ἐξαπατάμενοι πρὸν παρασκευάσασθαι,
ἢ ὑπὸ ἱδρῶτος ἐλέγχονται, ἢ ὑπὸ δ' ἀκρύων βασανίζονται, ἢ ὑπὸ λουτροῦ ἀληθινῶς καπωθῶσιν.
πίσῶν πρὸς θεῶν ἔφην ἐγὼ πρὸς ταῦπα ἀπεκρίνατ. πί δ' ἔφην. ἢ μὴ τοιαῦτ μὲν οὐδὲν πώ
πω ἐπεφράσμην δύσατο, καθαρὰν δὲ καὶ πρεπῆ χρυσῶν ἐπειρᾶτο ἑαυτὴν ἄπωθεν παρέχειν. καὶ ἐμὲ
μῶν τοι ἐπὶ πᾶσι συμβουλεύσαι, ὡς αὖ πειθοίμην, καλὴ φαίνοιτο, ἀνὰ μὴ μόνον δοκοίη. καὶ ἐγὼ
μῶν τοι ὦ σώκρατες ἔφη, σῶνεβουλόμην αὐτῇ, μὴ δουλικῶς ἀεὶ καθᾶσθαι ἀνὰ σῶν τοῖς θεοῖς πρεπέ
σθαι. καὶ τοιαῦτα, πρὸς μὲν τὸν ἥσσω πρόσωπα, ὅπως μὴ βλέπον ἄλλου ἐπίστατο ἄπωθεν διδάσκειν. ὅπως δὲ χρῆ
σον, ἄπασθεῖν. ἄπασκέψασθαι δὲ καὶ ὅτου πρίῃ. παρασκευὴν δὲ καὶ ἀσπαστρύσιν τῇ παμίᾳ. πρὸς ἐλεῖν
δ' ἄπασκοπουμένην. καὶ ἃ καπὰ χώραν ἕκαστα. τὰ ταῦπα γὰρ ἐδόκει μοι ἅπαντα ἄπωθεν εἶναι καὶ
πρέπειν πάντας. ἀγαθὸν δὲ ἔφην εἶναι γυμνάσιον, καὶ τὸ δύσπνοα καὶ μάξαι καὶ ἱμάτια καὶ τράπατα αἰανεῖ
σαι καὶ σῶνθέναι. γυμναζομένην δὲ ἔφην, οὕτως αὖ καὶ ἐδίδουν ἥδιον. καὶ ὑγιαίνειν μᾶλλον, καὶ δύχροωτέραν
φαίνεσθαι τῇ ἀληθείᾳ. καὶ ὅπως ἂν ταχὺ ἐπὶ τὰ ἔργα ἴοι, καὶ ἅμα ἀκόνα καθαρωτέρα οὖσα, πρεπέστατα τὰ
μᾶλλον ἢ μφιεσμένη κινητικὸν γίνεται. ἄλλως τε καὶ ὁπόταν τὸ ἐκοῦσαν χαρίζεσθαι πρόσῃ αὐτὴ τοῦ
αὐαγκαζομένην ὑπηρετεῖν. ἃ δ' ἀεὶ καθήμεναι σμῶς, καὶ πρὸς τὰς κεκοσμημένας καὶ ἐβαπατώ
σας, κρίνεσθαι παρέχουσιν ἑαυτάς. καὶ νῦν ἔφη ὦ σώκρατες, οὕτως οὐ ἴσθι ἡ γυνή μου κατισκύασ
μένη βιοτεύει, ὡς πρὸ ἐγὼ ἐδίδασκον αὐτὴν, καὶ ὡς πρὸ νῦν σοι λέγω ἐντεῦθεν ἐγὼ εἶπεν ὦ ἰχόμα
χε. τὰ μὲν δὴ πρῶτ τῆς γυναικὸς ὄργων, ἱκανῶς μοι δοκῶ ἀκηκοέναι τὴν πρώτην. καὶ ἄξιά γε παῦ
ἐπαίνου ἀμφοτέρων ὑμῶν πᾶ δ' αὖ τὰ ἔργα ἔφην ἐγὼ ἤδη μοι λέγε. ἵνα σὺ πεἐφ' ὅις ἀνδρὶ δίκαιος
σάμενος ἦσθ' ἧς, κἀγὼ πᾶ τ καλοῦ καἀγαθοῦ αὐδρὸς ὄργα πλέως διακούσας καὶ καπαμαθών, ἢν δύ
νωμαι, πολλῶν σοι χάριν ἀφῶ. ἀνὰ γὰ δ' ἔφη ὁ ἰχόμαχος, καὶ παῦπόθεν σοι ὦ σώκρατες δίκην σο
μαι. ἃ ἐγὼ ποιῶν διατελῶ. ἵνα καὶ μᾶρῥᾳθυμίσης μεξεαὐτὸν σοι μὴ δοκῶ καλῶς ποιεῖν. ἀνὴ ἐγὼ μὲν δὴ
ἔφην, ὡς αὖ δικαίως μᾶρῥᾳθυμίσαμαι αὐδρα ἀπειργασμένον καλόν τι καἀγαθὸν, καὶ ταῦπα ὧν αὐτὸς,
ὃς ἀπόλεχεῖν πᾶ δοκῶ καὶ ἀερομετρεῖν. καὶ τὸ παῦτ δὴ αἰσχυντηρὸν δοκοῦν εἶναι ἔγκλημα, πείνης
καλοῦμαι. καὶ παῦμὲν τ αὖ ἰχόμαχε ἦν ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ τῷ ἀπολλύμαι πού τῳ, ἃ μὴ πρώην ἀ
παντήσας, τῷ νικίου τ ἐπωλύ του εἶδον πολλοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ θεατάς. πολὺν δὲ λόγον ἐχό
των τινῶν πρὸ αὐτ ἤκουον καὶ δ' ἅπα πρόμην προστεθὼν γὰρ ἐπακοίμην, ἃ πολλὰ ἐν χρήματα τῷ ἐπα
πῳ. ὁ δὲ, προσβλέψας μεὡς οὐδὲν ὑγιαίνοντα τῷ ἐρωτήματι εἶπε. πῶς δ' αὖ ἐπῶν χρήματα γένοι
το οὕτω δ' ἐγὼ αὐτὸν ἀκούσας. ὅτι ἔστιν ἄρα θεμιτὸν καὶ πένητ ἐπῶν ἀγαθῷ γενέσθαι, ἃ τὴν ψυ
χὴν φύσει ἀγαθὴν ἔχοι, ὡς οἷόν θεμιτὸν, καὶ ἐμοὶ ἀγαθῷ αὐδρὶ γενέσθαι, δι' ἣν πλέως πᾶ σὺ ὄργα.
ἵνα δ', παῦ δύνωμαι ἀκούων, καπαμαθεῖν πρῶμαι. καὶ ἐγώ σε ἀπὸ τῆς αὔριον ἡμέρας ἀρξόμενος
μεῖσθαι. καὶ γὰρ ἀγαθὴ ἐστιν ἔφην ἐγὼ ἡμέρα ὡς ἀρετῆς ἄρχεσθαι. σὺ μὲν παίζεις ἔφη ὁ ἰχόμαχος
ὦ σώκρατες. ἐγὼ δὲ ὅμως σοι δι' ἡμῶν ἃ ἐγὼ ὅσου δύναμαι πρᾳῶμαι ἅπωθεν πρᾴδιον βιοτεύειν
ἐπεὶ γὰρ καπεμαθηκέναι δοκῶ ὅπου οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις, αὐδυμὲν τ γινώσκειν τε ἃ δεῖ ποιεῖν, καὶ ἅπαμε
λεῖσθαι ὅπως ταῦπα πρᾴσσηται, οὐ θεμιτὸν ἐπίστασθαι δὲ πρᾴδιον. ἅπασκέψασθαι δὲ καὶ ὅτου πρίῃ. παρασκευὴν δὲ καὶ ἀσπαστρύσιν τῇ παμίᾳ. πρὸς ἐλεῖν
δ' ἅπασκοπουμένην. καὶ ἃ καπὰ χώραν ἕκαστα. τὰ ταῦπα γὰρ ἐδόκει μοι ἅπαντα ἅπωθεν εἶναι καὶ
πρέπειν πάντας. ἀγαθὸν δὲ ἔφην εἶναι γυμνάσιον, καὶ τὸ δύσπνοα καὶ μάξαι καὶ ἱμάτια καὶ τράπατα αἰανεῖ
σαι καὶ σῶνθέναι. γυμναζομένην δὲ ἔφην, οὕτως αὖ καὶ ἐδίδουν ἥδιον. καὶ ὑγιαίνειν μᾶλλον, καὶ δύχροωτέραν
φαίνεσθαι τῇ ἀληθείᾳ. καὶ ὅπως ἂν ταχὺ ἐπὶ τὰ ἔργα ἴοι, καὶ ἅμα ἀκόνα καθαρωτέρα οὖσα, πρεπέστατα τὰ
μᾶλλον ἢ μφιεσμένη κινητικὸν γίνεται. ἄλλως τε καὶ ὁπόταν τὸ ἐκοῦσαν χαρίζεσθαι πρόσῃ αὐτὴ τοῦ
αὐαγκαζομένην ὑπηρετεῖν. ἃ δ' ἀεὶ καθήμεναι σμῶς, καὶ πρὸς τὰς κεκοσμημένας καὶ ἐβαπατώ
σας, κρίνεσθαι παρέχουσιν ἑαυτάς. καὶ νῦν ἔφη ὦ σώκρατες, οὕτως οὐ ἴσθι ἡ γυνή μου κατισκύασ
μένη βιοτεύει, ὡς πρὸ ἐγὼ ἐδίδασκον αὐτὴν, καὶ ὡς πρὸ νῦν σοι λέγω ἐντεῦθεν ἐγὼ εἶπεν ὦ ἰχόμα
χε. τὰ μὲν δὴ πρῶτ τῆς γυναικὸς ὄργων, ἱκανῶς μοι δοκῶ ἀκηκοέναι τὴν πρώτην. καὶ ἄξιά γε παῦ
ἐπαίνου ἀμφοτέρων ὑμῶν πᾶ δ' αὖ τὰ ἔργα ἔφην ἐγὼ ἤδη μοι λέγε. ἵνα σὺ πεἐφ' ὅις ἀνδρὶ δίκαιος
σάμενος ἦσθ' ἧς, κἀγὼ πᾶ τ καλοῦ καἀγαθοῦ αὐδρὸς ὄργα πλέως διακούσας καὶ καπαμαθών, ἢν δύ
νωμαι, πολλῶν σοι χάριν ἀφῶ. ἀνὰ γὰ δ' ἔφη ὁ ἰχόμαχος, καὶ παῦπόθεν σοι ὦ σώκρατες δίκην σο
μαι. ἃ ἐγὼ ποιῶν διατελῶ. ἵνα καὶ μᾶρῥᾳθυμίσης μεξεαὐτὸν σοι μὴ δοκῶ καλῶς ποιεῖν. ἀνὴ ἐγὼ μὲν δὴ
ἔφην, ὡς αὖ δικαίως μᾶρῥᾳθυμίσαμαι αὐδρα ἀπειργασμένον καλόν τι καἀγαθὸν, καὶ ταῦπα ὧν αὐτὸς,
ὃς ἀπόλεχεῖν πᾶ δοκῶ καὶ ἀερομετρεῖν. καὶ τὸ παῦτ δὴ αἰσχυντηρὸν δοκοῦν εἶναι ἔγκλημα, πείνης
καλοῦμαι. καὶ παῦμὲν τ αὖ ἰχόμαχε ἦν ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ τῷ ἀπολλύμαι πού τῳ, ἃ μὴ πρώην ἀ
παντήσας, τῷ νικίου τ ἐπωλύ του εἶδον πολλοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ θεατάς. πολὺν δὲ λόγον ἐχό
των τινῶν πρὸ αὐτ ἤκουον καὶ δ' ἅπα πρόμην προστεθὼν γὰρ ἐπακοίμην, ἃ πολλὰ ἐν χρήματα τῷ ἐπα
πῳ. ὁ δὲ, προσβλέψας μεὡς οὐδὲν ὑγιαίνοντα τῷ ἐρωτήματι εἶπε. πῶς δ' αὖ ἐπῶν χρήματα γένοι
το οὕτω δ' ἐγὼ αὐτὸν ἀκούσας. ὅτι ἔστιν ἄρα θεμιτὸν καὶ πένητ ἐπῶν ἀγαθῷ γενέσθαι, ἃ τὴν ψυ
χὴν φύσει ἀγαθὴν ἔχοι, ὡς οἷόν θεμιτὸν, καὶ ἐμοὶ ἀγαθῷ αὐδρὶ γενέσθαι, δι' ἣν πλέως πᾶ σὺ ὄργα.
ἵνα δ', παῦ δύνωμαι ἀκούων, καπαμαθεῖν πρῶμαι. καὶ ἐγώ σε ἀπὸ τῆς αὔριον ἡμέρας ἀρξόμενος
μεῖσθαι. καὶ γὰρ ἀγαθὴ ἐστιν ἔφην ἐγὼ ἡμέρα ὡς ἀρετῆς ἄρχεσθαι. σὺ μὲν πα

σώζεσθαι· τῆς δὲ χρηματιστικῆς, καὶ μᾶλλον τοῦτο ἔφην ἐγὼ ἀρκίσειν ἀκούειν· ἀλλ' ἔστι μὲν ἔφη ὁ ἰχόμαχος ὥς γε ἐμοὶ δοκεῖ ὦ σώκρατες, ἀκόλουθα τοῦτο τοῖς πάνυ ἀλλήλων· ἐπεὶ γὰρ ἐσθίειν τῆς πάνυ ἱκανὰ ἔχοι, ἐκ τούτου μὲν ὀρθῶς, μᾶλλον δὲ καὶ μᾶλλον ἡ ὑγίεια παραμένει· ἐκ τούτου δὲ, μᾶλλον ἡ ῥώμη πρὸς γίγνεται· ἀσκοῦντι δὲ τὰ τοῦ πολέμου, καλλίων σώζεσθαι ὀρθῶς δὲ καὶ μελετῶντι καὶ μὴ καταμαλακιζομένῳ, μᾶλλον ἂν τὸν οἶκον αὔξεσθαι· ἀνὰ μέσον δὲ τούτου ἔφην ἐγὼ ὃ ἰχόμαχε, ὅτι μελουμένου φήις καὶ ἀμελουμένου, καὶ ἀσκουμένου ἀθρώπου, μᾶλλον τυγχάνειν ἂν ἀγαθῶν· ὁ ποῖα δὲ πρῶτα χρὴ πρὸς τὴν αὔξησιν καὶ ῥώμην, καὶ ὅπως ἀσκεῖς τὰ τοῦ πολέμου, καὶ ὅπως ἂν μελήσῃ τοῦ πλουτοῦσαι ποιεῖν, ὡς καὶ φίλοις ἐστὶ ὠφελεῖν καὶ πόλιν ἀμύνειν, ταῦτα αὖ ἡδέως ἔφην ἐγὼ συβοίμην· ἐγὼ τοίνυν ἔφη ὦ σώκρατες ὁ ἰχόμαχος, αὐθίς σε ἀπολαμβάνομαι, ἕπτα δὲ μόνον ἰδεῖν τυγχάνομαι· καὶ μοι πάνυ καπὶ πόλιν δέον πρᾶττειν ταῦτα πράγματ' ὀλίγα, πλὴν πάντα τοῦ χρόνου· ἦν δὲ μηδὲν ἀναγκαῖον ἢ κατὰ πόλιν, χρῆν μὲν ἴσως ὁ τοῖς πρόασι γεωργὸς ἀγρόν· ἐγὼ δὲ πλησίον τῷ χρόνου, τῇ δὲ ἀγορᾷ ὅσον ὦ σώκρατες, ἢ δὲ ἐν τῷ ξυστῷ πλησίον· ἐπειδὰν δὲ ἔλθω δὲς ἀγορὰν, ἤντιν μοι φυτεύοντες τυγχάνωσιν, ἤντιν ὀρύττοντες, ἤντι σπείροντες, ἤντι καρπὸν προσκομίζοντες, ταῦτα σκεψάμενος ὅπως ἕκαστα γίγνεται, μεταῤῥυθμίζω ἐὰν ἔχω τι βέλτιον ἢ παρόντος· μᾶλλον δὲ ταῦτα ὡς τὰ πολλὰ αὐτὰ βαδίζει ἂν ἐμοῦ ἰόντος, ἐπειδὰν ἐμὴν ἐπιμέλειαν ὡς αὐτὸν ὑμολογήσωσιν ἐν τῇ πολέμῳ αὐτὰ καὶ ἀναγκαῖα ἐπιτηδεύματα, οὔτε ναύτης, οὔτε καπηλεῖον, οὔτε τάφρου, οὔτε ὀχετὸς ἀπεχόμενος· ὡς μὴ τοιοῦτον ὄντα τοῦτο ποιῶσιν, ἐπιμέλομαι μὴ ἀπόλωλεν τὸν ἴσον· ἐπειδὰν δὲ τοῦτο γένηται, ὁ πολὺς ἐξαλίσας τὸν ἴσον, οἷς καὶ ἀναγκαῖον ἐμβάλλειν, ἅμα φέρων ἀπὸ τοῦ χώρου ἤντι δεῖ μέλλοντα δεῖσθαι· ἐγὼ δὲ πάντα βαδίζειν· πῇ δὲ ἀπὸ θαμιὼν οἷς καὶ, ἀπολογισάμην· ἔπειτα δὲ ἀριστῶ ὦ σώκρατες· ὅσα μήτε κενὸς, μήτε ἄγαν πήρης ἡμερεύειν· νὴ τὴν ἥραν ἔφην ἐγὼ ὦ ἰχόμαχε, ἀρεσκόντως γέ μοι δοκεῖς πράττειν· τῷ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ σώζεσθαι καὶ ὅπως χρῆσθαι τοῖς τε πρὸς τὴν ὑγίειαν καὶ πρὸς τὴν ῥώμην παρασκευάσμασι, καὶ τοῖς εἰς τὸν πόλεμον ἀσκήμασι, καὶ ταῖς τοῦ οἴκου ἐπιμελείαις, ταῦτα πάντα ἀγαθὰ μοι δοκεῖ εἶναι· καὶ γὰρ ὅτι ὀρθῶς ἐκάστου τούτων μέλει, ἱκανά τεκμήρια παρέχει· ὑγιαίνοντά τε γὰρ καὶ ἐῤῥωμένον ὡς τὸ πολὺ ἂν τοῖς θεοῖς σεύρωμεν· καὶ ἐν τοῖς ἱππικοῖς τε καὶ ναυτικοῖς τε καὶ πεζικοῖς λεγόμενοι σε ἆθλα μεθ' ἁπάντων τούτων τοίνυν ἐγὼ τοιῶν ἔφη ὦ σώκρατες, ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων καλοῦ κἀγαθοῦ κέκλημαι· ἀνὰ καὶ ἐμέλλον δὲ ἐγὼ ἔφην ὦ ἰχόμαχε τοῦτο ἐρήσεσθαι, εἴπνα καὶ τοῦ τὰ ἐπιμέλειαν ποιῇ· ὅπως δύνηλόγον δίδοναι καὶ λαμβάνειν ἤντινι τε δέον οὖ γὰρ δοκῶ σοι ἔφη ὦ σώκρατες σὺ πάντα διατελεῖν, μελετᾷ ἀπολογεῖσθαι μέν, ὅπου δ' ἐγὼ δοκῶ, οὐ δὲ ποιῶ πολλοὺς ὅσον αὖ δύνωμαι· κατηρξεῖν δὲ οὐ δοκῶ σοι μελετᾷ αὐτῶν, ἀδικοῦντας μὲν καὶ δίκας πολλοὺς καὶ τὴν πόλιν καταμανθάνων πινας· οὐ δὲ ποιοῦντας οὐδένα· ἀνὴ καὶ ἐρμηνεύειν τοιαῦτα μελετᾷ, τοῦτο μοι ἔφην ἐγὼ ἔπω ὃ ἰχόμαχε δίλωσον· οὐδὲν μέντοι ὦ σώκρατες ἀνόμαι ἔφη λέγειν μελετῶ· ἢ γὰρ καταῤῥοῦντος τινος τῶν οἰκετῶν ἢ ἀπολογουμένου, ἐλέγχειν πειρῶμαι· ἢ μέμφομαί τινα πρὸς τοὺς φίλους ἢ ἐπαινῶ ἢ διαλαμβάνω τινὰς τῶν τοιούτων πειρώμενος διδάσκειν, ὡς τῶν συμφέρει αὐτοῖς φίλοις εἶναι μᾶλλον ἢ πολεμίοις ἀνθρώποις τρατηγῶ συμπαρόντες· ἢ ἀπολογούμενά τοῦ, εἴτις ἀδίκως αἰτίαν ἔχει ἢ καταῤῥοῦμαι πρὸς ἀνθρώπους, εἴτις ἀδίκως ἡμᾶς τι πολλάκις δὲ καὶ βουλεύομαι, ἃ μὲν αὖ ἀνθρώπων πρᾶττειν, ταῦτα ἐπαινοῦμεν· ἃ δ' αὖ μὴ βουλόμενα πρᾶττειν, ταῦτα μεμφόμενα· ἤδη δ' ἔφη ὦ σώκρατες, καὶ διειλημμένος πολλάκις ἐκρίθην ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι· ὑπὸ τοῦ ἔφην ἐγὼ ὃ ἰχόμαχε· ἐμὲ γὰρ δὴ τοῦ ἐλαύνειν· ὑπὸ τοῦ γυναικὸς ἔφη· καὶ ὡς δ' ἐγὼ ἀγανίζω· ὅταν μὲν ἀληθῆ λέγειν συμφέρῃ, πάνυ ἀνέκομαι· ὅταν δὲ ψεύδη τὸν νοῦν λόγον ὦ σώκρατες, οὐ μὰ τὸν δία οὐ δύναμαι κρεῖττον ποιεῖν· καὶ ἐγὼ εἶπον· ἴσως γὰρ ὃ ἰχόμαχε, τὸ ψεύδος οὐ δύνασαι ἀληθὲς ποιεῖν· ἀνὰ γὰρ ἔφην ἐγὼ, μὴ σε καπικωλύω ὃ ἰχόμαχε ἀπιέναι ἤδη βουλόμενον; μὰ δί' ἔφη ὦ σώκρατες· ἐπεὶ οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι, πρὶν πάντα σαφῆ ἀγορᾶ λυθῇ· νὴ δί' ἔφην ἐγώ· φυλακτέον γὰρ ἰχυρὸς, μὴ ἀποβάλῃ τὴν ἐπιμέλειαν, τὸ δὲ καλὸς κἀγαθὸς κεκλῆσθαι νῦν γὰρ πολλῶν σοι ἴσως δεῖ ἴσην ἐπιμελείας διομένων, ἐπεὶ σὺ ἐθέλοις τοῖς ξένοις ἀμαμένῳ αὐτοὺς, ἵνα μὴ ψεύσῃ· ἀνὰ τοι ἔφη ὦ σώκρατες, οὐδ' ἐκεῖνά μοι ἀμελεῖ πάνυ σὺ λέγεις· ἔχω γὰρ ἐπιπρὸ πρὶν ἐν τοῖς ἀγροῖς· πότερα δὲ ἐγὼ ἔφην ὦ ἰχόμαχε, ὅταν δεηθῇς ἐπιπρόσου καπαμαθεῖν ἢ πάνυ ἢ ἐπιπροσθυμικὸς ἀνὴρ, τοῦτον πειρᾶ ἀνεῖσθαι, ὡς ῥᾴδιον ὅταν τέκτονος δεηθῇς καπαμαθεῖν, δοῦναί δ' ὅτι ἤδη πάνυ ἱδρῶτα τεκτονικόν· τοῦτον πειρᾶ κτᾶσθαι, ἢ αὖ ὡς ῥᾴδιον τοὺς ἐπιπρόσους· αὖ τοι νὴ δί' ὦ σώκρατες πειρῶμαι ῥᾴδιόν· καὶ γὰρ ὅστις μέλλει ἀρκίσειν, ὅταν ἐγὼ ἀπὸ αὐτοῦ ἐμοῦ ἐπιμελόμενος, τί αὖ τὸν καὶ δεῖ ἄλλο ἐπίστασθαι, ἢ ἄῤῥ ἐγώ· εἰ ῥᾴδιον ἱκανὸς εἰμὶ ἴσον ὄργων πρᾶτ' δεῖν, καὶ ἄλλον δίκαιον δυναμένην διδάξαι ἄῤῥ αὐτὸς ἐπίσταμαι· Οὐκοῦν δοῦναι πρῶτον ἔφην ἐγὼ δίκαιον αὐτὸν ἔχειν σοι καὶ τοῖς σοῖς, ἢ μέλλοι ἀρκίσειν αὐτὶ σοῦ παρών· ἀνὴν γὰρ δύνοιας

τί ὄφελος καὶ ὁποίας πνοσοῦν ἐπιτρόπου ἐπιτήμης γίγνεται· οὐδὲν μὰ δί' ἔφη ὁ ἰχόμαχος· ἀνὰ τοι τὸ δύνοεῖν ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς, ἐγὼ πρῶτον πειρῶμαι παιδεύειν· καὶ πῶς ἐγὼ ἔφην πρὸς τοὺς θεοὺς, δύνοιαν ἔχειν σοὶ καὶ τοῖς σοῖς διδάσκειν, ὅτινα αὖ βουλὴ εὔεργετεῖν· νὴ δί' ἔφη ὁ ἰχόμαχος, ὅταν τινὸς ἀγαθοῦ οἱ θεοὶ ἀφθονίαν διδῶσιν ἡμῖν· τοῦτο οὖν λέγεις ἔφην ἐγώ· ὅτι οἱ ἀπολλούμενοι τὰ σῶν ἀγαθῶν, δύνοι σοι γίγνονται, καὶ ἀγαθόν τι σε βούλονται πράττειν; τοῦτο γὰρ ἔργαιον ὦ σώκρατες δύνοιας ἄριστον ὁρῶ· ὃν δὲ δὴ δύνοις σοι γένηται ἔφην ὁ ἰχόμαχε, ἢ τοῦτον ἕνεκα ἱκανὸς ἔσται ἐπιτροπεύειν; οὐκ ὀρθῶς σοι ἔφη ὁ σώκρατες δύνοι πάντες ὡς ἥδιστα ἀποθνῄσκωσι, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκείνων κακοῖς ἥδιστα ἐπιτρέπωσιν ἐπιμελεῖσθαι· ὅπως οὖν τοῦτο μὴ γένηται, ἐπιμελητέον· ἀνὰ καὶ μὰ δί' ἔφη ὁ ἰχόμαχος, τοιοῦτοις ὅταν ἐπιτρέπωσι βούλωμαι καθίστασθαι, καὶ ἐπιμελεῖσθαι διδάσκω· πῶς ἔφην ἐγὼ πρὸς τοὺς θεοὺς τοιούτοις ὅταν ἐπιτρέπωσι βούλωμαι καθίστασθαι, καὶ ἐπιμελεῖσθαι διδάσκω· πῶς ἔφην ἐγὼ πρὸς τοὺς θεοὺς τοῦτο γὰρ δὴ ἐγὼ πάντα πάσῃ, οὐ διδακτὸν ὦμην εἶναι τὸ ἐπιμελεῖσθαι· οὐδὲ γὰρ ἔστι ὦ σώκρατες ἐφεξῆς τε οὕτως διοῦτα πάντας διδάξαι ἐπιμελεῖς εἶναι· τοίνυν μὲν δὴ ἐγὼ ἔφην διοῦτα πάντας μοι σαφῶς· τοὺς διαπεπονηκότας· πρῶτον μὲν ἔφη ὦ σώκρατες τοὺς οἴνου ἀκρατεῖς, οὐκ ἂν δύναιο ἐπιμελεῖς ποιῆσαι· τὸ γὰρ μεθύειν, λήθην ἐμποιεῖ πάντων ὧν πρᾶττειν βουλόμεθα· οἱ οὖν τοῦτου ἀκρατεῖς μόνον ἐγὼ ἔφην ἀδύνατοί εἰσιν ἐπιμελεῖς ἔπεσθαι, καὶ ἄλλοι τινές; ναὶ μὰ δί' ἔφη ὁ ἰχόμαχος, καὶ οἵτε τοῦ ὕπνου· οὔτε γὰρ αὖ οὗτος δύναιτο καθεύδων πάντα δέοντα ποιεῖν, οὔτε ἄλλους παρέχεσθαι· τί οὖν ἐγὼ ἔφην· οὔτοι αὖ μόνοι ἀδύνατοι ἡμῖν ἔσονται ταύτην τὴν ἐπιμέλειαν διδαχθῆναι, καὶ ἄλλοι τινὲς πρὸς τούτοις· ἐμοιγε τοι δοκοῦσιν ἔφη ὁ ἰχόμαχος, καὶ οἱ τῶν ἀφροδισίων δυσέρωτες, ἀδύνατοι εἶναι διδαχθῆναι, ἄλλου τινὸς μᾶλλον ἐπιμελεῖσθαι ἢ τούτου· οὔτε γὰρ ἐλπίδα οὔτ' ἐπιμέλειαν ἔδοσαν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀγαθοῖς· ἀλλὰ ῥᾴδιον δύεσθαι, τῆς τῶν παιδικῶν ἐπιμελείας· οὐδὲ μὴν ὅταν παρεῖν τὸ πρακτέον τιμωρίαν χαλεπωτέραν δώσειν ἐστὶ τοῦ ἀπὸ τῶν ἐρωμένων κωλύεσθαι· ὑφίεμαι οὖν, καὶ δοῦς αὖ τοιούτους γνῶ ὄντας, μὴ δ' ἐπιχειρεῖν ἐπιμελητὰς τούτων τινὰς καθιστάναι· τί δ' ἔφην ἐγώ, οἵτινες ὦ, ἐρωτικῶς ἔχοιεν τοῦ κερδαίνειν, ἢ καὶ οὗτοι ἀδύνατοί ἔσιν ἃ ἐπιμέλειαν τῶν κατ' ἀγρὸν ἔργων παιδεύεσθαι; οὔ μὰ δί' ἔφη ὁ ἰχόμαχος, οὐδαμῶς γε· ἀνὰ καὶ πάνυ ῥᾴδιον ἔσιν ἃ τὴν τοῦ ἴσου ἐπιμέλειαν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο δεῖ, ἢ δεῖξαι μόνον αὐτοῖς, ὅτι κερδαλεόν ἐστιν ἢ ἐπιμέλεσθαι· τοὺς δὲ ἄλλους ἔφην ἐγὼ ἃ ἐγκρατεῖς τί ἔσιν ὧν σὺ κελεύεις καὶ πρὸς τῷ φιλοκερδεῖς εἶναι μετρίως ἔχουσιν, ὅπως ἐκδιδάσκοις, ὡς σὺ βούλει ἐπιμελὴς γίγνεσθαι· ἃ πῶς ἔφη πάνυ ὦ σώκρατες· ὅταν μὲν γὰρ ἐπιμελομένοις δῶ, καὶ ἐπαινῶ καὶ τιμᾶ πρεῖν μοι αὐτούς· ὅταν δὲ ἀμελοῦντας, λέγειν τε πειρῶμαι, καὶ ποιεῖν ὁποῖα δίκη ἔπεται αὐτούς· ἴσθι ἐγὼ ἔφην ὦ ἰχόμαχε, καὶ τόδ' ἐμοὶ παραπλήσιόν ποθ' τοῦ λόγου, πᾷ ἴσον πάνυ δύνωμαι ἃς τὴν ἐπιμέλειαν, δίλωσον πᾷ τοῦ πάνυ δύεσθαι, ἃ οἷον τ' ἐστὶν ἀμελῆ αὐτὸν ὄντα, ἄλλους ποιεῖν ἐπιμελεῖς; οὐ μὰ δί' ἔφη ὁ ἰχόμαχος, οὐδ' ἑνὸς μᾶλλον ἢ μόνου ὄντα αὐτὸν, ἄλλους ποιοῖκοὺς ποιεῖν· χαλεπὸν γὰρ τοῦ διδασκάλου πονηρῶς πῶ ἡδέως πονοῦντος, καλῶς τοῦτο ποιεῖν μαθεῖν, καὶ ἀμελέστερον προθεικνύοντος τοῦ διαπέπου, χαλεπὸν ἐπιμελῆ θέρα ποτὲ γενέσθαι· ὡς δὲ σῶς πάνυ ἃ δεῖν, πονηροῦ μὲν διακόπου οἰκέτας, οὐ δοκῶ χρηστοὺς καπαμεμαθηκέναι· χρηστοῦ μέντοι ποιμένος ἥδιον εἶδον· οὐ μόνον ἀζημίους τε· τὸν δὲ ἐπιμελητικοὺς βουλόμενον ποιήσασθαί τινας, καὶ ἐφορατικὸν δεῖ εἶναι τ' ἔργων καὶ ἐξεπιστικὸν· καὶ χάριν θέλοντι τ' καλῶς πλουτοῦντα ἀποδίδοναι τῷ αὐτίκα· καὶ δίκην μὴ οἰκοῦντι τὴν ἀξίαν ἐπιθεῖναι τῷ ἀμελοῦντι· καλῶς δ' ἔμοιγε δοκεῖ ἔχειν ἔφη ὁ ἰχόμαχος καὶ ἢ βαρβάρου λεγομένη ἀκρισία, ὅτε βασιλεὺς ἅπαντα τοῦ τυχὼν ἀγαθοῦ, παχύνει αὖτὸν ὡς τάχιστα βουλόμενος, ἤρετο τ' δ' ἐνῶν τινα ἀμφ' ἵππους δοκοῦντ' εἶναι, τί τάχιστα παχύνοι ἵππον· τοῦτ' δ' εἶπεν ὅτι διαπέπου ὀφθαλμός· οὕτω δ' ἔφη ὦ σώκρατες καὶ τἆλλα μοι δοκεῖ διαπέπου ὀφθαλμὸς πάντα καλά τε καὶ ἀγαθὰ μάλιστα ἐργάζεσθαι· ὅταν παρασῆσπινί ἔφην ἐγὼ τοῦτο καὶ πάνυ ἰσχυρὸς, ὅτι δεῖ ἐπιμελεῖσθαι ὧν αὖ σὺ βούλει, ἢ ἱκανὸς ἦδη ἑαυτὸν τοιοῦτος ἐπιτρόπευειν, ἢν καὶ ἄλλο πρὸς μαθητέον αὐτῷ ἔσται, ἃ μέλλῃ ἐπίτροπος ἱκανὸς ἔσεσθαι· ναὶ μὰ δί' ἔφη ὁ ἰχόμαχος· ἐπιμὼπι λοιπὸν αὐτῷ ἐστὶ γνῶναι ὅπῃ τε πρωτέον, καὶ ὁπότε καὶ ὅπως ἃ δὲ μή, πῇ μᾶλλον ἐπιτρόπευ αὖδυ τοῦτ' ὄφελος, ἢ ἰατροῦ, ὃς ἐπιμελὴς τὸ μὲν καμνόντος τινος πρῶτ' πιὼν καὶ ὁπότε δὲ συμφέρον τῷ καμνοντι ποιεῖν ἐστὶν, τοῦτο μὴ ἐθέλῃ· ἐὰν δὲ μὴ καὶ ἃ ὄργα μαθὼν ὡς ἔστιν ἐργαστέα, ἔπειτινος ἕνεκα ἔφην ἐγὼ πρὸς δὴ στε τὴν ἀπορίαν λεσμὸς ἦδη οὗτος ἐστὶ πρὸς· ἄρχειν τε ἔφην ὅμαδεῖν μὲν ὦν τὸν μαθεῖν τ' ἔργα ξυνῶν· ἢ οὕτω ἔφην ἐγὼ καὶ σὺ ἄρχειν ἱκανὸς ἂν ναυδύεις τοῖς ἐπιτρόποις· πειρῶμαί τε δὴ ἔφη ὁ ἰχόμαχος· καὶ ὡς δὴ ἔφην ἐγὼ πρὸς τ' θεῶν, τὸ ἄρχικὸς εἶναι αὖ ὦν ναυδύεις φαίνως ναὶ ὦ σώκρατες· ὡς τι ἴσως αὖ καταῤῥᾳθύμως ἀκούων· οὐ μὲν δὴ ἀξίου γ' ἔφην ἐγὼ τὸ πρᾶγμα καταῤῥᾳθυμεῖ ὃ ἰχόμαχε· ὅτι γὰρ τοῖς ἄρχικοῖς αὖῶν δύνανται ποιεῖν, δῆλον ὅτι οὗ τοὺς καὶ διανοητικοὺς αὖῶν δύνανται διδάσκειν· ὅστις δὲ διανοητικοὺς δύνανται ποιεῖν καὶ βασιλικούς· ὡς τι οὐ καταῤῥᾳθυμῆς μοι δοκεῖ ἄξιος εἶναι, ἀνὴ ναίνου μεγαλου ὁ τοῦ δυνάμενος ποιεῖν· οὐκοῦν ἔφη ὦ σώκρατες πᾶ μὲν ἄλλα ζῷα, ἐκ δυοῖν τοῦ πειν

Χρεία

ἐξαλίσας

ἀπεσταφυλισμένων

δεδιημμένως

Chreia

sonniculosi

impudici

δυσέρωτες

Incuriosus & ignauo nó potest alios curiosos & strenuos facere

ἐφορατικόν

Barbari respõsũ propter quẽ facere equũ oculũ domini. plutarchus. Aristoteles & alij meminerũt

κυβιστῶν

δημοσίων

Draco
solo

τὸ πείθεσθαι μανθάνουσιν· ἐκ τε τοῦ ὅταν ἀπαθεῖν ὧν χειρῶσι κολάζεσθαι, καὶ ἐκ τοῦ ὅταν προθύμως ὑπηρετῶσιν οὐ ῥᾳθύμως ἔχειν. οἵτε γοῦν πωλοι καταμανθάνουσιν ὑπακούειν τοῖς πωλοδαμνοῦσι, τὸ ὅταν μὲν πείθωνται τῶν ἡδέων τι αὐτοῖς γίγνεσθαι ὅταν δὲ ἀπειθῶσιν, πρᾶγμα πᾶν ἔχειν· ἐπὶ αὖ τὸν ἀρετὴν σῶσι κατὰ γνώμην τῷ πωλοδαμνῶν καὶ τὰ κυνίδια δέ, πολὺ τἀνδρῶν, καὶ τῇ γνώμῃ καὶ τῇ γλώττῃ ὑπροθυμέστερα ὄντα, ὅμως καὶ πρὸς τρέχειν καὶ κυβιστᾶν καὶ ἄλλα πολλὰ μανθάνειν τῷ αὐτῷ τούτῳ τρόπῳ ὅταν μὲν γὰρ πείθηται, λαμβανῇ τι ὧν δεῖται ὅταν δὲ ἀμελῇ, κολάζεται· αὐτοῖς δ' ἐστὶ πανδαματορίοις ποιεῖν, καὶ λόγῳ πανδεικνύοντα, ὡς συμφέρει αὐτοῖς πείθεσθαι τοῖς δεδυλωκόσι καὶ ἀδικοῦσι θηρίοις δῆλος πανδεία εἶναι, πανὺ ἐστὶν ἐναγωγὸς, πρὸς τὸ πείθεσθαι διδάσκειν· τῇ γὰρ γαστρὶ οὐδ' ἄπαντες πανδυμίας προχαριζόμενος αὐ πολλὰ αὐτοῖς παραπανδοκεύει· ἃ δὲ φιλότιμος τῶν φύσεων, καὶ τῷ ἐπαίνῳ παροξύνονται· πείθωσι γὰρ τοῦ ἐπαίνου οὐκ ἄπορον εἶναι τῶν φύσεων, ἢ ἄλλων τῶν ὅτων τι καὶ πρὸ τῶν· τοῦτ' ἐστὶ πεῖσαι ὅτα πρὸς αὐτὸς ποιῶν δίμοι πανθανόντερόις αὐθρώποις χρῆσθαι διδάσκων, ὃς αὖ πανδύναται πρὸς βούλωμαι κατασκευάζειν, καὶ τάδε συλλαμβάνω αὐτοῖς ἱμάτια τε ὑποβάλλειν ὅσα δεῖ παρέχειν ἐμὲ τοῖς ἐργαστῆρσι καὶ ὑποδήματα, οὐχ ὅμοια παρὰ πριῶ· ἀλλὰ πανδέ μὲν, χειρῶ· πανδὲ βελτίω· ἵνα μὴ λόγον κρείσσω, τοῖς βελτίοσι τιμᾶν· τῷ δὲ χείρονι, πανδέπω διδόναι· πανύ γὰρ μοι δοκεῖ ὦ σώκρατες ἀδυμία ἐγγίγνεσθαι τοῖς ἀγαθοῖς, ὅταν ὁρῶσι πανδὲν ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν κατασκόμενα· τὸ δὲ ὁμοίων τυγχανόντα ἑαυτοῖς, τοὺς μήτε πονεῖν μήτε κινδυνεύειν ἐθέλοντας ὅταν δέη· αὐτὸς τε οἴωμαι πανδὲν ἂν ἧττον ἐθέλειν πανδὲν ἂν ἧττον πονεῖν μήτε κινδυνεύειν ἐθέλοντας ὅταν δέη· αὐτός

ἠρῦμαι χρῆναι ἔχειν· τοῦτ' οὖν ἔφη, σὺ ἄλλως ὡς νομίζῃς μᾶλλον αὖ γίγνεσθαι, ἢ θεὸν τῷ θέρει
ὅπως μεσημβρία μᾶλλον ἢ τὴν γῦν· οἶδα μὲν οὖν ἔφην ἀκριβῶς, ὅτι οὐδαμῶς αὖ μᾶλλον, ἢ μὴ ὕλη
ᾖ πολλαχοῖ καὶ σωρὸς ἡ τοῦ κοὐμάτος, ἢ δὲ γῆ σῶμα τοῦ ἡλίου, θεῖτ' αὐτὴν ἐν μέσῳ τῷ
θέρει καὶ ἐν μέσῃ τῇ ἡμέρᾳ κινοῖ τῷ ζυγεῖ· ἢ δὲ αὖθις ποι σκάπτοντες τὴν γεὼν ποιοῖ ἐνέφη, ἵνα οὕ-
τως ὅτι καὶ τοὺς δίχα δεῖ ποιεῖν τὴν γῦν καὶ τὴν ὕλην; καὶ τὴν μοῦγε ὕλην ἔφην ἐγὼ, καταβάλ
λειν, ὡς αὐαίνηται ᾖ πολλῆς· τὴν δὲ γῦν τρέφειν ὡς ἥ ὠμὴ αὖ τῆς ὀπῇ τοῦ. πῇ μὲν τῆς, γεοῦ, ὁρᾷς ἔ-
φη ὦ σώκρατες ὡς ἀμφοτέροις ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ· δοκεῖ γὰρ αὖ ἔφην ἐγώ. πῇ γε μὴν τοι τοῦ κοπρίου,
ὁρᾷς ἄλλοτε ἔφη ὦ σώκρατες γιγνόμενα, ἢ τὴν ὥραν ἀπειρέᾳ, ἢ καὶ τῆς μὲν οἱ πρόσθεν αὖθις ποι εἰ-
ρεσιᾳ λαβόντες, καὶ τῆς δὲ οἱ νῦν λαμβάνοντες, ἐγγυνάσκουσι κρατίστην εἶναι· ἐπειδὰν γὰρ ὀμεταμπεινὸς
χρόνος ἔλθῃ, καὶ τῆς τοι οἱ αὖθρωποι πρὸς τὸν θεὸν ἀποβλέπουσιν· ὁπότε βρέξας τὴν γῦν, ἀφίσῃ αὖ
τοῖς ἀπείρεσιν ἐγγυνάσκειν δ' ἐγ' ἔφην ἐγὼ ὦ ἰσχόμαχε, καὶ τὸ μὴ ἐν ζόρᾳ ἀπείρειν ἑκόντες εἶναι καὶ
αὖθρωποι· ἄλλον ὅτι πολλοὺς ζημίους καλεῖσαι τοὺς ἀπείρεσιν οἱ θεοὶ κελεύσαντες αὖ ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἀπείρεσιν.
Οὐκοῦν ταῦτα μὲν ἔφη ὁ ἰσχόμαχος, ὁμολογωμενοῦμεν καὶ τῆς οἱ αὖθρωποι ἀ γῆ ὁ θεὸς διδάσκει ἔφην,
ἐγὼ, οὕτω γίγνεται ὁμολογεῖν· οἶον ἅμα καὶ σὺ δοκεῖ βέλπιον εἶναι, ἐν τῷ χθαμῶνι καὶ χέα ἰμάτια φο-
ρεῖν ἢ γ' ὑγαίνηται καὶ καῦρ καίειν ἅμα καὶ σὺ δοκεῖ, ἢν ξύλα ἔχωσιν· ἀνὴρ ἐν τῷδ' ἔφη ὁ ἰσχόμαχος, πολ
λοὶ ἤδη διαφέρονται ὦ σώκρατες πρὸς τοῦ καῦρου· καὶ τερον ὁ καὶ καῦρος πρὸς, ἢ ὁ μέσος ἢ ὁ ὑμω-
πατος· καὶ ὁ θεὸς ἔφην ἐγὼ, οὐ τεπαγμώνως γ' ἐπὶ τε ἀγεν· ἀνὰ γὲ μὲν, τῷ καῦρῳ καλλιστα· γὲ δὲ, τῷ
μέσῳ· γὲ δὲ, τῷ ὑμωτάτῳ· συ οὖν ἔφη ὦ σώκρατες, πότερον ἡγῇ κρεῖττον εἶναι· εἰ τοὺτων τῶν καῦ-
ρων χρῆσθαι ἐκλεξάμενον, ἐὰν τε πολύ, ἐάν τε ὀλίγον ἀπείρεσιν τῆς, ἢ ἀρξάμενον ἀπὸ τοῦ καῦρου
τὰ τοῦ μέχρι τοῦ ὑμωτάτου ἀπείρειν· καὶ ἐγὼ εἶπον, ἐμοὶ μὲν ὦ ἰσχόμαχε δοκεῖ κράτιστον εἶναι καῦ-
ρὸς μετιέναι τοῦ καῦρου· πολὺ γὰρ νομίζω κρεῖττον εἶναι ἀεὶ, ἄρχοῦντα σι τὸν λαμβανόμενον, ἢ ποτὲ μὲν
καῦρου πολύν, ποτὲ δὲ μὴ δ' ἱκανόν· καὶ τοῦτο ποίνυν σύγε ἔφη ὦ σώκρατες ὁμολογωμενεῖς ἐμοὶ, ὁμαθά-
νων τῷ διδάσκοντι· καὶ ταῦτα προσθεν ἐμοῦ τὴν γνώμην ἀποφαινόμενος· τί γὰρ ἐφην ἐγὼ ἐν τῷ βί-
βλῳ τὸ ἀπέρμα ποιεῖλλ' πεχνη ἔνεστι· καῦπως ἔφη ὦ σώκρατες, ἄπορα ἐσκεμμένα καὶ τοῦτο ὅπη μὲν γὰρ
ἐκ τῆς χειρὸς δεῖ βίπτεσθαι τὸ ἀπέρμα, καὶ σύ που οἶσθα ἔφην ἐγώ· βίπτειν δ' ἔτε
ἔφη οἶμαι μὲν, ὁμαλῶς δύναιτ' ἂν οὐδ' οὖ· οὐκοῦν ἅπτομεν ἔτε μελέτης δεῖται ὡς καῦπως τοῖς μὴ δυ
ναιτοῖς ἢ χειρ· ὅπως δύναιτ' ἂν ὑπερτείην τῇ γνώμῃ· καῦ μὲν οὖν ἔφη· ἢν δ' ἐγὼ ἢ ἔφην ἢγὼ, λεπτότερα
ἢ παχυτέρα· τί τοῦτο ἐγὼ ἔφην λέγεις· ὁρᾶτε τὴν μὲν λεπτοτέραν ὅπως ἀσθενεστέραν, τὴν δὲ παχυτε
ραν ὅπως ἰσχυροτέραν; τοῦτ' ἔφην λέγω· καὶ ὁρῶ ἔγε σε· πότερον ἴσον αὖ ἑκατέρᾳ τῇ γῇ ἀπέρμα δι'
ὁδοῖ, ἢ ποτέρᾳ αὖ πλεῖον· τῷ μὲν οἶνῳ ἔφην ἐγωγε νομίζω τῷ ἰσχυροτέρᾳ, πλεῖον ἂν χεῖν ὕδωρ· καὶ αὖ
θρώπῳ τῷ ἰσχυροτέρῳ, πλεῖον βάρος· εἰ δ' ἐγὼ τί φέροιμ ἂν πνέυσαι· καὶ δ' ἐγ' τρέφεσθαί πνας, τοῖς δ' ὀυνα
τωτέροις τρέφειν αὖ τοὺς πλείους πρὸς τάξαμι· δ' δὴ ἀσθενῆς γῆ ἰσχυροτέρα ἔφην ἐγὼ γίγνεται, ἢν
τις πλείονα καρπὸν αὐτῇ ἐμβάλῃ ὥς πᾶ τὰ ὑποζύγια, τοῦτο σύ με δίδασκε· καὶ ὁ ἰσχόμαχος γέλα
σας, ἔφη· ἀλλὰ πάῖζεις μὲν σύγε ἔφη ὦ σώκρατες, ἀλλ' ὅμως ποτὲ ἴσθι ἔφη· ἃ μὲν ἐμβαλὼν τὸ ἀπέρμα τῇ
γῇ, ἐπειτα ἐν ᾧ πολλὴν ἔχει τροφὴν ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, χλόης γενομένης ἀπὸ τοῦ ἀπέρματος κα
τερέμης αὖ τὸ πάλιν, τοῦτο γίγνεται σι τοῦ τῇ γῇ· καὶ ὡς πᾶ ὑπὸ κόπρου, ἰσχὺς αὐτῇ ἐγγίγνεται·
ἢν μοῦ ποτὲ ἐκτρέφῃ ἐᾶς τὴν γῦν διαπέλους τὸ ἀπέρμα ἐς καρπὸν, χαλεπὸν τῇ ἀσθενεῖ γῇ ἐς πέλος πο
λὺν καρπὸν ἐκφέρειν· καὶ συί δ' ἀσθενεῖ, χαλεπὸν πολλοὺς ἀθρόους χοίρους ἐκτρέφειν λέγεις σὺ
ἔφην ἐγὼ ὦ ἰσχόμαχε, τῇ ἀσθενεστέρᾳ γῇ, μεῖον δεῖν τὸ ἀπέρμα ἐμβαλεῖν· καὶ μὰ δί' ἔφη ὦ σώκρα
τες, καὶ σύτε σῶν ὀλογεῖς λέγων, ὅπῃ νομίζεις τοῖς ἀσθενεστέροις πᾶσι, μεῖω πρὸς τάττειν πράγ
ματα· τοῖς δὲ δὴ σκαλίας ἔφην ἐγὼ ὦ ἰσχόμαχε, τίνος ἕνεκα ἐμβάλλετε τῷ σῶ τῷ· οἶσθα δήπου ἔφη
ὅπεν τῷ χειμῶνι πολλὰ ὕδατα γίγνεται· τί γὰρ οὐκ ἔφην ἐγώ· οὐκοῦν βοᾶσι τοῦ σῶ καὶ κατακρυ
φθῆναί πνα ὑπ' αὐτῶν, ἰλύος πολυθείσης· καὶ ἥλιθά γε πνας εἶξας ὑπὸ ῥεύματος· καὶ ὕλη δὲ πολ
λάκις ὑπὸ τῶν ὑδάτων δὴ που σῶν ἐξορμᾶται τῷ σῶ τῷ· καὶ παρέχει πολὺν αὖ τῷ· πᾶ τὰ ἔφην ἐγὼ δ'
κοῦ τοῦτα γίγνεσθαι· οὐκοῦν δοκεῖ σοι ἔφη ἐπὶ ταῦτα ἅδη πολλοὺς ἀνθρώπους συλλέγειν, ἵνα ἐκκο-
μίζωσι τὰ ἐκφερόμενα; πολὺ μὲν οὖν ἔφην ἐγώ· τῷ οὖν καπιλυθέντι, τί αὖ ποιοῦντες δοκοῦσιν αὖ σοι ταῦτα κουρίσαι· ταῦτα κουρίσαντες ἔφην
ἐγὼ τὴν γῆν· τί δ' ἔφη τῷ ἐπιλωμένῳ τὰς ῥίζας· αὖ πάροσα μησάμενοι τὴν γῆν αὖ ἔφην ἐγώ· τί γὰρ ἔφη
ἦν ὕλη πολλὴ γῆ, οὕτω ἐξορμῶσα τῷ σῶ τῷ, καὶ διαπαίουσα σῶ τοῦ τὴν τροφὴν, ὡς πᾶ οἱ κηφῆνες διαπαί
ξουσιν ἀχρηστοῦντες τῶν μελισσῶν, ἃ αὖ ἐκεῖναι ἐργασόμεναι τροφὴν κατάβωσι· ἐκκόπτειν αὖ τὴ
ὕλα τὴν τροφὴν ἔφην δῆτ' ἂν τὴν ὕλην ἐγὼ· ὡς πᾶ τοὺς κηφῆνας, ἐκ τῶν σμηνῶν ἀφαιρεῖν· οὐκοῦν ἔφη
ἄκοπως σοι δοκοῦμεν ἐμβαλεῖν τοῖς σκαλίας; καῦ γε· ἀπὸρ ἐνθυμοῦμαι, ἔφην ἐγὼ ὦ ἰσχόμαχε,
ὅτιον ἐστι τὸ δοῦ τὰς ἀκόνας ἐπαίρεσθαι· καῦ μᾶ τοῦ σύ με ἐξώργισας πρὸς τὴν ὕλην, τοὺς κηφῆνας ἅπαν
πολὺ

ἐποποιάς

Quod semé in terrâ proijciendũ sit pro glutate terræ

σκαλέας

ὕλη

ἐξώργισας

πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε πρῶ αὐτῆς τῆς ὕλης ἔλεγες· ἀπέρρωσ ἔφην ἐγὼ ἐκ τούτου ἅρα θερίζειν ἀκός· δί-
δασκε οὖν εἴ τι ἔχεις με καὶ ἀς τοῦτο ἦν μόνε φανῆς ἔφην κῆ ἀς τοῦτο ταῦτα ἐμοὶ ἄπορος· ὅπερ μὲν
οὖν τέμνειν γὸν σι τοῦ ἀεὶ οἶσθα πῖ δ' οὐ μέλλω ἔφην ἐγώ· πότερα οὖν τέμνεις ἔφη· τὰς ἔνθα σκεῖ αὖε
μος, ἢ αὖπος· οὐκ αὖπος ἔφην ἐγωγε· χαλεπὸν γῆ οἶμαι καὶ τοῖς ὄμμασι καὶ ταῖς χερσὶ γίγνεται,
αὖπον ἀ χύρων καὶ αὖθέρων θερίζειν· καὶ ἀκροτομίᾳ δ' αὖ ἔφη, ἢ πᾶρα γῆν τέμνοις· ἢν μὲν βραχὺς
ὁ κάλαμος τοῦ σ' που ἐγωγ' ἔφην, κάτωθεν αὖ τέμνοιμι· ἵνα ἵκανὰ τὰ ἄχυρα μᾶλλον γίγνηται· ἐαν δὲ
ὑψηλὸς ᾖ, νομίζω ὀρθῶς αὖ ποιεῖν μεσοτομῶν· ἵνα μήτε οἱ ἀλοῶντες μοχθῶσι πολὺ πλέον πόνον, μήτε οἱ
λικμῶντες ἧσσ' οὐδὲν πρὸς δ' ἐον ται τὸ, τε ἐν τῇ γῇ λειφθὲν ἠρῦμαι καὶ κατακαυθὲν, σῶν φελεῖν αὖ
τὴν γῆν· καὶ ἅς κόπρον ἐμβληθέν, τὴν κόπρον συμβαλεῖν· ὁρᾷς ἔφη ὦ σώκρατες ὡς ἀλίσκει ἐμ
αὐτοφόρῳ, καὶ πρὸ θερισμοῦ, ἆθ' ὡς ἄπορ ἐγώ; καὶ δοῦ λομαί γε σκέψασθαι, ἢ ἐν
ἀλοᾷ ἐστίαμαι· οὐκοῦν ἔφη τοῦτο μὲν οἶσθα, ὅτι ὑποζυγία ἀλοῶσι γὸν σι τον· τί δ' οὐκ ἔφην ἐγὼ οἶ-
σθα, καὶ ὑποζυγιά τε πάντα καλοῦμεν ὁμοίως. βοῦς ἡμιόνους ἵππους· οὐκοῦν ἔφη ταῦτα μὲν ἡμῖν
τοσοῦτο μόγον ἀδένεια πατεῖν γὸν σι τον ἑλαυνόμενα· τί γὰρ αὖ ἄλλο ἔφην ἐγὼ ὑποζυγία ἀδεῖν, ὅπως
δὲ γὸ διόμνον κόψουσι, καὶ ὁμαλοῖ ται ὁ ἀλοητὸς, πίνι τούτῳ ὦ σώκρατες ἔφη· δῆλον ὅτι ἔφην ἐγὼ
τοῖς ἐπαλώσας· τρέφουσι γὰρ καὶ ὑπὸ τοὺς ποδὰς ὑπερβάλλοντις τὰ ἀτρίπτα, ἀεὶ δῆλον ὅτι μάῖ-
στα, ὁμαλίζοιεν αὖ γὸ δ' ἦνον, καὶ τάχιστα αὖ ὑπιεν· ταῦτα μὲν τοίνυν ἔφη, οὐδὲν ἐμοῦ λεῖπων γιγνώ-
σκων· οὐκοῦν ἔφην ἐγὼ ὦ ἰσχόμαχε, ἐκ τούτου δ' ἤ καθαροῦμθον τὸν σι τον λικμῶντες· καὶ λέξον γέμοι
ὦ σώκρατες ἔφη ὁ ἰσχόμαχος, ἢ διαφ. ὅτι ἦν ἐκ τοῦ προσκυέμου μέρους τῆς ἅλω ἀρχῆ, διὸλης τῆς
ἅλω οἶσεται σοι τὰ ἄχυρα· αὖάγκη γὰρ ἔφην ἐγώ· οὐκοῦν δῆλος ᾖ ἔφη αὖτα ταῦτ' ἔφην αὖτα γὸν σι τον·
πολὺ γὰρ ἔστ' ἔφην ἐγώ, γὸ ὑπερεχέτην τὰ ἄχυρα ὑπὸ γὸν σι τον, ἢς γὸ κενὸν τῆς ἅλω· ἦν δ' ἐτις ἔ-
φη λικμᾷ ἐκ τοῦ ὑπνέμου ἀρχόμενος, δῆλον ἔφην ἐγώ, ὅτι δύβυς ἐν τῇ ἀχυροδόκῃ ἔσται τὰ ἄχυρα·
ἐπειδὰν δὲ καθάρῃ ἔφη γὸν σι τον μέχρι τῆς ἐπαίσεως τῆς ἅλω, ἀπέρρω δύβυς οὕτω κεχυμένου τοῦ
ὠτου λικμήσ ς τὰ ἄχυρα τὰ λοιπὰ, ἢ σῶν ὡσαῖς γὸν καθαρὸν πρὸς γὸν πόλιν ὡς ἔγωὰ πον· σῶν ὡ
σαις νὴ δί' ἔφην ἐγὼ γὸν καθαρὸν σι τον, ἵν' ὑπόφέρηται μοι τὰ ἄχυρα, ἢς γὸ κενὸν τῆς ἅλω, καὶ μὴ
δῖς ταῦτα ἄχυρα δεῖν λικμᾶν· σὺ μὲν δὴ ἅρα ἔφη ὦ σώκρατες, σι τον γε ὡς αὖ τάχιστα καθαρὸς γέ
νοιτο, καὶ ἄλλον δύναιο δίδασκειν· ταῦτα τοίνυν ἔφην ἐγὼ ἐλελήθην ἐμαυτὸν, ἅπαξαπάντων καὶ πά
λαι· ἐννοῶ ἄρα, ἢ λέληθα, καὶ χρυσοχοεῖν καὶ αὐλεῖν καὶ ζωγραφεῖν ἅπαξαπάντων· ἐδίδαξε γὰρ οὕτω
ταῦτα με οὐδεὶς, οὐ πεπαυόμενος· ὁρῶ δ' ὡς πρὸ πεπαυόμενους, καὶ τὰς ἄλλας πέχνας ὁρῶ ἁλομένους
αὖθρώπους· οὐκοῦν ἔφη ὁ ἰσχόμαχος ἔλεγον ἐγώ σοι πάλαι, ὅτι καὶ ταύτην εἰπίσταιο τὰ τὴν γεωργι
κὴν πέχνη, ὅτι καὶ ῥᾴστην εἴη μαθεῖν; ἆρ' ὃ ἔφην ἐγὼ οἶδα ἰσχόμαχε· τὰ μὲν δὴ ἀμφὶ πόρον ἅπαξα
μενος ἅρα, ἐλελήθειν ἐμαυτὸν ἅπαξαπάντων· ἔστιν οὖν ἔφην ἐγὼ τῆς πεπαγικῆς πέχνης καὶ ἡ τ' δένδρων
φυτεία, ἔστι γὰρ οὖν ἔφη ὁ ἰσχόμαχος· πῶς αὖ οὖν ἔφην ἐγώ, τὰ μὲν ἀμφὶ γὸν πόρον ἅπαξαίμην, τὰ δ'
ἀμφὶ τὴν φυτείαν οὐκ ἐπίσταμαι· οὐ γὰρ σύ ἔφη ὁ ἰσχόμαχος ἐπίστασαι· πῶς ἐγὼ ἔφην, ὅστις μήτ'
ἐν ὀρεία τῇ γῇ φυτεύειν οἶδα, μήτε ὁπόσον βαθος ὀρύττειν γὸ φυτὸν, μήτε ὁπόσον μάκος· μήτε ὁπό
σον μῆκος γὸ φυτὸν ἐμβαλεῖν· μήτε ὅπως ἐσῖ ἐν τῇ γῇ κείμενον γὸ φυτὸν, μάῖστ' αὖ βλαστάνοι· ἴδι δ' ἢ
ἔφη ὁ ἰσχόμαχος μανθάνεις, ὅ, τι μὴ ἐπίστασαι· βαθύνοις μὲν γὰρ οἷοις ὀρύττουσι τοῖς φυτοῖς, οἶδ' ὅτι ἐώ
ρακας ἔφη· καὶ πολλάκις ἔγωγε ἔφην· ἦδη πνα οὖν οὖτ' εἴδις βαθύτερον τριπόδου· οὐδὲ μὰ δί' ἔγωγ'
ἔφην πενθημιποδίου· τί δὲ γὰ πος· ἦδη πνα τριπόδου μεῖον εἴδις; οὐδὲ μὰ δί' ἔφην ἐγὼ δίποδου·
ἴδι δ' ἔφη καὶ πόδ' ἀπόκριναί μοι· ἦδη πνα εἴδις γὸ βάθος ἐλάττονα ποδιαίου; οὐδὲ μὰ δί' ἔφην ἔγωγε
πημαποδίου· καὶ γὰ ἑξορύττοιτο αὖ σκαπτόμενα ἔφην ἐγὼ τὰ φυτὰ, ἆ λίαν ἐ οὕτως ἂν πολὺς πεφυ[illegible]
μένα εἴη· οὐκοῦν ἔτ' ἂν μὲν ἔφη ὦ σώκρατες, ἱκανῶς οἶσθα· ὅπου οὖτι βαθύτερον πενθημιποδίου ὀρύττου
σιν, οὔτε βραχύτερον τριημιποδίου· αὖάγκη γὰρ ἔφη τοῦτο ὀρᾶσθαι καταφανὲς ὄν· τί δὲ ἔφη· ξηροτέραν
καὶ ὑγροτέραν γῆν γιγνώσκεις ὁρῶν· ξηρὰν μὲν γοῦν μοι δοκεῖ ἔφην ἐγὼ εἶναι, ἢ πολὺ γὸν λυκάβαντ' ἂν
καὶ ταύτην ὁμοίαν· ὑγρὰ δὲ ἢ ἐν τῷ φαληρικῷ ἕλει καὶ ταύτην ὁμοίαν· ποτέρα οὖν ἔφην ἐγὼ τὴν ξηρὰν αὖ βα
βὺν ὀρύσσοις βοῦσιν τῷ φυτῷ, ἢ ἐν τῇ ὑγρᾷ· ἐν τῇ ὑγρᾷ νὴ δί' ἔφην ἐγώ· ἐπεὶ ἔνεστι τῇ ὑγρᾷ ὀρύττων
βαθὺν, ὕδωρ αὖ δύρίσκοις· καὶ οὐκ αὖ δύναιο ἔπειν ὕδατι φυτεύειν· καλῶς μοι δοκεῖς ἔφη λέγειν·
οὐκοῦν ἐπειδὰν ὀρωρυγμθοι ὦσιν οἱ βόθροι, ὁ πνίκα δεῖ πιθέναι ἑκατέρα τὰ φυτὰ, ἤδη εἴδις· μάῖστα
ἔφην ἐγώ· σὺ οὖν βουλόμθος ὡς τάχιστα φῦναι αὖτα, πότερον ὑποβαλὼν αὖ τῆς γῆς τῆς ἀρυγ
σμθης, οἷον γὸν βλαστὸν τ' κλάματος ἀπὸν χωρεῖν διὰ τῆς μαλακῆς ἢ διὰ τῆς ἀρυχοῦ, ἆς γὸ σκλη
ρόν· δῆλον ἔφην ἐγὼ, ὅτι διὰ τῆς ἀρυγασμθης ἀπὸν αὖ ἢ διὰ τῆς ἀρυχοῦ βλαστάνοι· οὐκοῦν ὑποβλη
τέα αὖ εἴη τῷ φυτῷ γῆ· τί δ' οὐ μέλλει ἔφην ἐγώ· πότερα δὲ ὅλον γὸ κλῆμα ὀρθὸν πιθεὶς πρὸς γὸν οὐρα
νὸν βλέπον ἢ γῆ μᾶλλον αὖ ἐιζοῦσθαι σῶ γε, ἢ κλιγιόν πι ὑπὸ τῆ ὑποβεβλημθῆ θείης αὖ ὡς πικεῖ

De Artificio metẽdi

ὑποζύγια

σαλῶσαι vulgo trillos

De Artificio uentilandi

Lycabettus

Palerica palus

σάπροι μι

ἀκρόδρυα

θαι, ὡς πᾶν γάμμα ὕπλιον· οὕτω νὴ Δία· πλείονες γὰρ αὖ οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ γῆς εἶεν· ἐκ δὲ τ' ὀφθαλμῶν, καὶ αὖ ὁρῶ βλαπτόμενα τὰ φυτά· καὶ τοὺς κατὰ τῆς γῆς οὖν ὀφθαλμούς, ἢ οὐ μαρτυρεῖ τοῦτο πρὸς αὐτὸ τοῦτο πρὸς πολλῶν τε φυομένων βλαπτῶν τῆς γῆς, πᾶν χυ αὖ καὶ ἰσχυρὸν γε φυτὸν ἢ οὐ μαρτυρεῖ βλαστάνειν· κατὰ ταῦτα πίνυν ἔφην ἐγὼ πρὸς τοῦ Ἴσχομάχου ἐμοὶ τυγχάνεις ἐπαμφισβητῶν δ' αὖ μόνον ἔφην τὴν γῆν, ἣ καὶ σαφὲς αὖ οὖ μᾶλλα πρὸς τὸ φυτὸν· σαπρὸν αὖ ἔφην ἐγὼ δ' ἐγώ· ἆρ' οὖν μὴ σπεργνύουσιν ὑπὸ μὲν τοῦ ὕδατος οὐδὲν ἧττον, πολὺς αὖ γίγνοιτο ἂν σκώληξ γῆ· ὑπὸ δὲ τοῦ ἡλίου ξηρὰ μέχρι βυθοῦ· ὥς τε τὰ φυτὰ κίνδυνος ὑπὸ μὲν τοῦ ὕδατος σήπεσθαι μᾶλλον δι' ὑγρότητα· ὠφελεῖσθαι δὲ διὰ ξηρότητα, ἢ γουν χαυνότητα τῆς γῆς θερμαινομένων τῶν ἐξίων· καὶ πρὸς ἀμπέλων ἄρα σύγε ἔφη φυτείας ὦ σώκρατες, τὰ αὐτὰ ἐμοὶ πάντα γιγνώσκων τυγχάνεις; ἢ καὶ συκῆν ἔφην ἐγὼ οὐ πάνυ δεῖ φυτεύειν; ὅτι μὰ Δ' ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος καὶ τἆλλα ἀκρόδρυα πάντα· τί γὰρ ἐν τῇ τῆς ἀμπέλου φυτείᾳ καλῶς ἔχον ἴδοι, τί αὖ ἀποδοκιμάσειας ἂν τὰς ἄλλας φυτείας· ἐλαίαν δὲ ὡς ἔφην ἐγὼ φυτεύσομαι ὦ Ἰσχόμαχε· ἀσφαλεστάτη μού καὶ τοῦτο ἔφη μάλιστα πάντων ἀπὸ τῶν ἀπὸ μηχανῆς φυτῶν. ὁρᾷς γὰρ αὖ ὅτι βαθύπρους ὀρύσσεται τῇ ἐλαίᾳ βόθρος· καὶ γὰρ παρὰ τὰς ὁδοὺς μάλιστα ὀρύσσεται· ὁρᾷς δ' ὅτι περίφραγμα πᾶσι τοῖς φυτοῖς τοῖς περὶ στεγόν· ὁρᾷς δ' ἔφη ἴσον φυλάττειν, πλὴν τοῖς κεφαλαῖς πάσης ἀπὸ κείμενον, καὶ πάντων τῶν φυτῶν ἐστεγασμένον τὸ αὖ ὁρῶ· ὁρᾷς ἔφην ἐγὼ ταῦτα πάντα· καὶ ὁρῶν δὴ ἔφην αὖ ἴσον οὐ γιγνώσκεις· ἢ τὸ ὀπτᾶσθαι ἀγνοεῖς ἔφη ὦ σώκρατες, ὡς αὖ ἐστὶ τοῦ πλοῦ αὖ καταβεύειν· μὰ τὸν δι' ἔφην ἐγὼ οὐδὲν ὧν εἴπας ὦ Ἰσχόμαχε ἀγνοῶ· ἀπὰ πάλιν ἐννοῶ τί ποτ' ὄντε πάλιν ἤρουμε συλλήβδην δ' ἐπῆμαμαι φυτεύειν, οὐκ ἔφην· οὐ γὰρ ἐδόκουν ἔχειν αὖ δ' εἰ, οὐδὲν ἢ δεῖ φυτεύειν· ἐπεὶ δέ με καθεῖν ἕκαστον ἐπιχειροῦντα ὄρωτᾶν, ἀπορρίνομαί σοι ὡς σὺ φῂς, ἄπορ σὺ γιγνώσκεις ὁδηγὸς λεγόμενος γεωργός· ἆρα ἔφην ὦ Ἰσχόμαχε, ἢ ὄρωτησις διδασκαλία ἐστίν· ἆρτι γὰρ δ' ἔφην ἐγὼ καταμανθάνω, ἢ με ἐπερώτησας ἕκαστα· ἆγων γὰρ με δὴ ὦ ἐγὼ ἐπῆμαμαι, ὅμοια τοῦτοις ἐπιδείκνυς, οὐκ ἐνόμιζον ἐπῆσθαι αὐαπαθεῖς ἅμα ὡς καὶ τῶν πάντων ἐπῆμαμαι· ἆρ' οὖν ἔφην ὁ Ἰσχόμαχος καὶ πρὸς ἀργυρίου ὄρῶ Ἴσχ αὖ σε, πότερον καλὸν ἢ οὔ, δυναίμην αὖ σε πεῖσαι, ὡς ἐπῆσασι διαδημάζειν τὰ καλὰ καὶ τὰ κίβδηλα ἀργύρια; καὶ πρὸς αὐλητῶν, μὴ δυναίμην αὖ πεῖσαι ὡς ἐπῆσασι αὐλεῖν, καὶ πρὸς ζωγράφων καὶ τἆλλων τοιούτων; ἴσως αὖ ἔφην ἐγὼ· ἐπειδὴ καὶ γεωργεῖν αὖ πέπεισάς με ὡς ἔστι μανθάνειν, καὶ πᾶρ δὴ δόπα, ὅτι οὐδεὶς πώποτέ μ' ἐδίδαξε ταύτην τὴν τέχνην· οὐκ ἔστ' ταῦτ' ἔφην ὦ σώκρατες· ἀκηκόασι γέ μου πολλοὶ ἤδη ἐλεγον ὅτι ἡ γεωργία, οὐ τῳ φιλανθρωπός ἐστι καὶ πραεῖα τέχνη, ὥς τε καὶ ὁρῶντας καὶ ἀκούοντας, ἔστιν ὅτε μουσικὰς δύθυς ἑαυτῆς ποιεῖν· πολλὰ δ' ἔφη καὶ αὐτὴ διδάσκει, ὡς αὖ καλλιστά τε αὐτῇ χρῶτο· αὐτίκα ἄμα μὲν ἀναβαίνουσα μὲν ἐπὶ τὰ δένδρα, ὅταν ἔχῃ πλησίον δ' ἑνδρον, διδάσκει ἱστάναι αὐτόν· πολὺ μεταμανθάνουσα δὲ πάντα ὅταν ἐπὶ αὐτῇ ἀναλοῖ οἱ βότρυες ὦσι, διδάσκει σμάζειν, πάλιν μὲν τοῦτον τὸν ὧραν· ὅταν δὲ καυσοῦ ἢ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἤδη γλυκαίνεσθαι τὰς σταφυλάς, φυλορροοῦσα διδάσκει ἑαυτὴν ἁλοῦν· καὶ μεταναίνειν τὴν ὀπώραν· τοὺς μὲν, πέπονας δὲ κομοῦσα βότρυς· τοὺς δὲ, ἐπιμωτέρους φέρουσα, διδάσκει τρυγᾶν ἑαυτήν, ὡς πᾶν πάντα συκαμάζουσι τὸ ὀρύγων ἀεί· ἐνταῦθα δὴ ἐγὼ εἶπον· πῶς οὖν ὦ Ἰσχόμαχε, ἢ οὔπω τρέπεται ἐπὶ μαθεῖν τὰ περὶ τὴν γεωργίαν, καὶ πᾶντες ὁμοίως ἴσασιν ἃ δεῖ ποιεῖν, οὐχὶ καὶ πάντες πράττουσιν ὁμοίως· ἀπ' οἱ μὲν αὖ Ἴσχ, ἀφθόνως πεῖσι καὶ πολυσχὰ ἔχουσιν, οἷσ' οὐδὲ πάντα ἀναγκαῖα δύνανται προίεσθαι, ἀπὰ καὶ προσοφείλουσιν· ἐγὼ δ' ἔσοι λέξω ὦ σώκρατες ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος· οὐ γὰρ ἠμέλημαι οὐδ' ἠναίσχυμμαι τὸ γεωργῶν ἐστιν, ἢ προῖσα τοῖς μὲν δύπρεπεν, τοῖς δὲ, ἀπρεπὲς εἶναι· οὐδ' αὖ ἀκούσας ἔφη λόγου οὕτω διαθέοντος, ὅτι διέφθαρται ὁ οἶκος, διότι οὐχ ὁμαλῶς ὁ ἀνὴρ οὖς ἐπιμελεῖται· οὐδ' ὅτι οὐκ ὀρθῶς τοῖς ὀρύγμασι χρῆται· οὐδ' ὅτι ἀγνοήσας τις τὴν γῆν φέρουσαν ἀμπέλους ἐν ἀφόρῳ ἐφύτευσεν· οὐδ' ὅτι ἠγνόησέ τις ὅτι ἀγαθόν ἐστι τῷ πόρῳ, νεὸν προεργάζεσθαι· οὐδ' ὅτι ἠγνόησέ τις ὡς ἀγαθόν ἐστι τῇ γῇ κόπρον μιγνύναι· ἀπὰ πολὺ μᾶλλόν ἐστιν ἀκοῦσαι, αἰνὲρ οὐ λαμβάνει σι τὸν ἐκ τοῦ ἀγροῦ· οὐ γὰρ ἀμελεῖται ὡς αὐτῷ πρεῖται· ἢ ὡς κόπρος γίγνεται· οὐδ' ὅτιον ἔχει αἰνὲρ· οὐ γὰρ ἀμελεῖται ὡς φυτὸν πάμπολις· οὐδὲ ἀφ' οὗσα ὅπως φέρουσιν αὐτῷ· οὐδὲ ἔλαιον· οὐδὲ σῦκα ἔχει αἰνὲρ· ἀμελεῖται, οὐδὲ ποιεῖ ὅπως τοιαῦτα ἔχη· τοιοῦτ' ἔφη ἐστὶν ὦ σώκρατες, ἃ διαφέροντος ἀγαθὸν οἱ γεωργοὶ, διαφέροντας καὶ πράττουσι, πολὺ μᾶλλον, ἢ οἱ ὁδοιπόροι σοφόν τι δύρηκέναι ἃ πὰ ὄργα· καὶ οἱ τραπεζοποιοὶ ἐστιν ἐν οἷς ἴσχ τραπεζικῶν ὄργων, οὐ γνώμη διαφέροντας ἀγαθόν· οἱ μὲν βελτίονες, οἱ δὲ, χείρονες ὄσιν· ἀλλὰ σαφῶς ἀμελεία· ἃ γὰρ καὶ οἱ τραπεζοποιοὶ γιγνώσκουσι πάντες, καὶ ἴσχ ἰδίᾳ ἴσχ οἱ πλείονοι, ταῦτα οἱ μὲν, προῖσι ἴσχ ἀρχόντων· οἶδ' οὐ διότι καὶ πόθ' γιγνώσκουσιν ἃ πάντες· ὅτι διὰ πλεμίας πορευόμενοις βέλτιόν ἐστι πάντα μᾶλλον πορεύεσθαι· οὕτως, ὡς αὖ ἄριστα μάχοιντο ἢ δ' ἐοι· τοῦτο τοίνυν γιγνώσκοντες, οἱ μὲν, προῖσι οὐ πως· οἶδ' οὐ διότι προῖσι· φυλακὰς ἁπάντας ἴσασιν ὅτι βέλτιόν ἐστι καθίστασθαι καὶ ἡμερινὰς καὶ νυκτερινὰς πρὸς τοῦ τραπεζοποιοῦ· ἀπὰ καὶ τούτου οἱ μὲν, ἀμελοῦνται ὡς ἔχει οὕτως.

ὑλη πανσοία

ἀλμωδεσθαι

ἀνάλμοις

ῥιασπόλου

τως· οἶδ' οὐκ ἀπιμελοῦνται ὅταν πεῶ διὰ τενοπόρων ἴασιν, οὐ πάνυ χαλεπὸν δύρεῖν, ὅστις οὐ γιγνώσκει ὅτι πρόκαπαλαμβάνειν τὰ ἐπίκαιρα κρεῖσσον ἢ μὴ· ἀπὰ καὶ τοῦτου οἱ μὲν, ἀπιμελοῦνται οὔπω προῖσι· οἶδ' οὐ· ἀπὰ καὶ κόπρον λέγουσι μὲν πάντες, ὅτι ἄριστον ἃς γεωργίας ἐστί· καὶ ὁρῶσι δὲ αὐτὸ μάτην γιγνόμενον· ὅμως δὲ καὶ ἀκριβοῦντες ὡς γίγνεται· καὶ ἁπλοῦν ὄν, πολλὴν προῖσι, οἱ μὲν, καὶ τοῦτου ἀπιμελοῦνται, ὅπως ἀθροίζηται· οἱ δὲ, παραμελοῦσι· καὶ τοι οὐδωμὲν ὁ αὖ ὑθεὸς παρέχει· τὰ δὲ κοῖλα πάντα, τέλματα γίγνεται· ἢ γῆ δὲ ὕλην πάντοιαν παρέχει· καθαίρειν δὲ δεῖ τὴν γῆν, ἣν μέλλοντα πατείρειν· ἀδ' ἐκπόνων αἱρεῖται, τοῦτα εἴτις ἐμβάλλοι ἃς τὸ ὕδωρ, ὁ χρόνος ἤδη αὖ ἂς προῖσι, ὅς ἢ γῆ ἤδεται· ποία μὲν γὰρ ὕλη, ποία δὲ γῆ ἐν ὕδατι τάσιμα οὐ κόπρος γίγνεται, καὶ ὁπόσα δὲ θερατείας δεῖται ἡ γῆ, ὑγροτέρα τε οὖσα πρὸς τὸν πόρον ἢ ἁλμωδεστέρα πρὸς φυτείαν, καὶ τοῦτα γιγνώσκοντοῖ μὲν πάντες· καὶ ὡς τὸ ὕδωρ ἐξάγεται τάφροις, καὶ ὡς ἡ ἅλμη κολάζεται, μιγνυμένη πᾶσι τοῖς ἀνάλμοις τε καὶ ὑγροῖς καὶ ξηροῖς· ἀπὰ καὶ τοῦτ' ἀπιμελοῦνται οἱ μὲν, οἶδ' οὐ· ἃ δὲ τις πάντα τάσιτ' ἄγνως εἴη, τί δ' ὑγιάται φέρειν ἡ γῆ, καὶ μὴ τὶ δεῖ ἔχοι καρπὸν μὴ δὲ φυτὸν αὐτῆς, μήτε ὅτου ἀκούσῃ τὴν ἀλήθειαν πρὸς αὐτῆς ἔχοι, οὐ πολὺ μᾶλλον ἢ ὁρᾶν γῆς πεῖραν λαμβάνειν πάντα αὐθρώπῳ ἢ ἴσασθαι· πολὺ δὲ ῥᾶον ἢ αὖτοῦ· οὐ γὰρ ἔστιν ὅτι ἐστὶ πάντα δεῖκνυσιν· ἀπ' ἀπᾶς, ἃ τὶ δύναται καὶ ἃ μή, σαφηνίζεται, καὶ ἀληθεύει· δοκεῖ δέ μοι ἡ γῆ καὶ τοὺς κακοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς, τῷ δυνάσθαι πάντα παρέχειν, ἄριστα ἐξετάζειν· οὐ γὰρ ὥς περ τὰς ἄλλας τέχνας τοῖς μὴ ὀρθομαθέσι ἔστι προφασίσασθαι ὅτι οὐκ ἐπίστανται· γῆν δὲ πάντες οἶδασιν· ὅτι δὲ πάχουσα, δοῦ πρεῖ· ἀπ' ἐν γεωργίᾳ ἔστι σαφὴς ψυχῆς κατήγορος κακῆς· ὡς μὲν γὰρ αὖ δύναιτο αὖτος ξὺν αὐτῷ τῷ πόνῳ εἰδέναι, οὐδεὶς τοῦτο αὐτὸς αὐτῷ πείθει· ὁ δὲ μὴ τἄλλην τέχνην χρήματα πρίων πίστα μάθοι· μὴ τι γεωργεῖν ἐθέλων φανερὸν ὅτι κλέπτων ἢ ἁρπάζων ἢ προσποιῶν διαποεῖται βιοτεύειν· ἢ πάντα τἀσιν ἀλόγιστός ἐστι· μέγα δὲ διαφέρει, ἃς τὸ λιπόπλεῖν γεωργίαν ἔφη καὶ μὴ λιποπλεῖν· ὅταν ὄντων ἐργασηρείων καὶ πενόντων, ὁ μὲν ἔχη πάντα ἐπιμέλειαν, ὡς τὴν ὥραν αὐτῷ ἐν τῷ ὄργῳ οἱ ἐργάται ὦσιν· ὁ δὲ, μὴ ἐπιμελῆται τοῦτου· ῥᾳδίως γὰρ αὖ ἐς παρὰ τοῖς ἑκάστοις διαφέρει, τῷ ἐν ὥρᾳ ἐργάζεσθαι καὶ ἄλλος τε αὖ ἐς διαφέρει, τῷ πρὸ τῆς ὥρας ἀπίεναι· τὸ δὲ δὴ ἐᾶν ῥᾳδιουργεῖν δὶ ὅλης τῆς ἡμέρας τοὺς αὐτοὺς, ῥᾳδίως τὸ ἥμισυ διαφέρει τοῦ ὄργου πάντος· ὡς πᾶν καὶ ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις, παρὰ πάδια διακόσια ἐστίν, ὅτι τοῖς ἑκατὸν πάδιοις διήνεγκαν ἀπὴλλαγμένοι αὖτοῖ τῷ τάχει, ἀμφοτέροι, καὶ νέοι ὄντες καὶ ὑγιαίνοντες· ὅταν ὁ μὲν, πράσσηται ἐφ' ὧ πᾶν ὦ ἐμπαιβαδίζων, ὁ δὲ, ῥᾳσώνῃ τῇ λυχνῇ· καὶ πολὺ κρείσσων ἢ ὑπὲ σκιᾶς ἀπαπαυόμενος καὶ πίνων ἡδέως, καὶ ὥρας ἡμερούσας μαλακάς· οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ὄργοις πολὺ διαφέρουσιν ἃς τὸ αὐτὸ τὸν οἱ πράττοντες, ἐφ' ᾧ πᾶν πάγμοι ἐσι, καὶ οἱ μὴ πράττοντες· ἀπ' εὑρίσκοντες πρόφασιν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι, καὶ ἐώμενοι ῥᾳδιουργεῖν· τὸ δὲ δὴ καὶ τὸ καλῶς ἐργάζεσθαι ἢ κακῶς ἀπιμελεῖσθαι, τοῦτο δὴ πόσου τὸν διαφέρει, ὅσον ἡ ὅλος ὄργαζεσθαι, ἢ ὅλως ἄργον εἶναι· ὅταν σκαπτόντων, ἵνα ὕλης καθαρὰ ᾖ ἀμπελοι γένωνται, οὕτω σκαπτωσιν, ὡς πλείω καὶ καλλίω τὴν ὕλην γίγνεσθαι, πῶς οὐ ἴσως οὐκ ἄργον αὖ φήσαις εἶναι· τὰ σῶν στρίβοντα τοὺς οἴκοις, πολὺ μᾶλλον ταῦτα ἐστίν, ἢ ἁλίσκεσθαι πρὸς τῶν πολεμίων· τὸ γὰρ τὰς μὲν ἀπαπαυομένας χωρεῖν ἐν πλείς ἐκ τ' οἴκων, πᾶ δὲ ὄργα μὴ τελεῖσθαι λιποπλούντως πρὸς τὴν ἀπαπαυσιν, ταῦτα οὐκέτι δεῖ θαυμάζειν, ἐὰν αὖ τῆς πολυουσίας, ἔνδειαν παρέχηται· τίς γε μᾶλλον ἀπιμελεῖσθαι δ' υναμένοις καὶ σὺν πανομένοις γεωργοῦσιν, αὖτικωτάτην χρήματοσιν ἀπὸ γεωργίας καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ δύσε, καὶ ἐμὲ ἐδίδαξεν ὁ πατήρ· οὐ δ' ἐπὶ πολὺ γὰρ εἶα χώρον ἐξεργασμένον ὠνεῖσθαι· ἀπ' ὀστις ἢ δι' ἀμέλειαν, ἢ δι' ἀδυναμίαν τ' κεκτημένων, καὶ ἀργὸς καὶ ἀφύτευτος εἴη, τοῦτον ὠνεῖσθαι παρῆν· τοὺς μὲν γὰρ ἐξεργασμένους ἔφη· καὶ πολλοῦ ἀργυρίου γίγνεσθαι, καὶ ἐπίδοσιν οὐκ ἔχειν· τοὺς δὲ μὴ ἔχοντας ἐπίδοσιν, οὐδὲ ἡδονὰς ὁμοίας ἐνόμιζε παρέχειν· ἀπὰ πᾶν κτῆμα καὶ θρέμμα τὸ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἰόν, τοῦτο καὶ δύρφαίνειν μάλιστα ᾠετο οὐδὲν οὕτω ἔχει μείονα ἐπίδοσιν, ἢ χώρος ἐξ ἀργοῦ πάμφορος γιγνόμενος· οὗ γὰρ ἴσθι ἔφη ὦ σώκρατες, ὅπ τῆς ἀρχαίας πηγῆς πολλαπλασίου χώρους ἀξίους ἡμεῖς ἤδη ἐπιπάσαμεν· καὶ τοῦτο ὦ σώκρατες ἔφη· οὕτω μὲν πολλοῦ ἄξιον τὸ ἐνθύμημα· οὕτω δὲ καὶ μαθεῖν ῥᾴδιον, ὡς τις νυνὶ ἀκούσας, σὺ τοῦτο ἐμοὶ ὁμοίως πάντα ἄμενος ἄμει· καὶ ἄλλου δι' ἄξεις ἐαὐ βουλη· καὶ ὁ ἔμος δὲ πατὴρ, οὐ τε ἐμαθε παρ' ἄλλου τοῦτο, οὔτε μεριμνῶν δύρει· ἀπὰ διὰ τὴν φιλογεωργίαν καὶ φιλοπονίαν, πάνυ μνήσαι ἔφη τοιούτου χωρίου, ὅπως ἔχοι ὅτι προῖ ἄμα, καὶ ὠφελούμενος ἥδιτο· ἦν γάρ τοι ἔφη ὦ σώκρατες, φύσει ὡς ἐμοὶ δοκεῖ φιλογεωργότατος ἀνὴρ ἁπάντων ὁ ἔμος πατήρ· καὶ ἐγὼ μέντοι ἀκούσας τοῦτο, ἠρόμην αὐτόν· πότερα δὲ ὦ Ἰσχόμαχε, ὅσους ἐξεργάσατο χώρους ὁ πατὴρ πάντας ἐκέκτητο, ἢ καὶ ἀπέδοτο, ἃ πολὺ ἀργύριον ὑρίσκοι· καὶ ἀπέδοτο νὴ Δί' ἔφη ὁ Ἰσχόμαχος· ἀπὰ ἄλλον τι δύθὺς αὖ πωνεῖτο ἀργόν· διὰ τὴν φιλεργίαν· λέγοις ἔφην ἐγὼ ὦ Ἰσχόμαχε, τῷ ὄντι φύσει τὸν πατέρα φιλεργὸν εἶναι, οὐδὲν ἧσσον, ἢ οἱ ἐμπορικοὶ φιλόπονοί πού ἐσι καὶ γὰρ οἱ ἔμποροι διὰ τὸ σφόδρα φιλεῖν τοῦτο ὅσου αὖ

Pulchrè

ἀκούσωσι πλείω εἶναι, ἐκεῖσε πλέουσιν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀγαθὸν καὶ δίζηνον καὶ σκελικὸν πόνον πα-
ρέχοντες· ἔπειτα δὲ λαβόντες ὅσον δύνανται πλεῖον, ἄγουσιν αὖ διὰ τῆς θαλάττης, καὶ τοῦ-
τα δὴ τὸ πλοῖον ἐνθένδε ὠνοῦνται πολλοῦ· καὶ ὅταν δι' ἀνθρώπου ἀργυρίου, οὐκ ἄκρι αὖ ὅπου αὖ
τύχωσιν ἀποβαλόντα· ἀεὶ δ' ὅπου ἂν ἀκούσωσι πλεῖστα μαθεῖν τε μάλιστα τὸν σῖτον, καὶ πωλεῖσθαι αὖ τὸν πο-
ῶνται οἱ αὐθρωποι, τούτοις αὖ τὸν ἄγοντες παραδιδόασι· καὶ ὁ σὸς δὴ πατὴρ, οὕτω πως ἔοικε φιλογε-
ωργὸς εἶναι· πρὸς ταῦτα δὲ εἰ μὲν ὁ ἰχθυμαχος σὺ μὲν παίζῃς ἔφη ὦ σώκρατες· ἐγὼ δὲ καὶ φιλοικο-
δόμους νομίζω οὐδὲν ἧττον, οἱ τινες ἂν ἀποδιδῶνται ἐξοικοδομοῦντες τὰς οἰκίας, εἶτ' ἄλλας οἰκοδο-
μοῦσι· νὴ δία, ἐγὼ δέ γέ σοι ἔφη ὦ ἰχθυμαχε ἐρωτῶντος λέγω, κ μὴν, ἔφη δοῦναι σοι φύσει νομίζειν φι-
λεῖν ταῦτα ταῦτα, ἐφ' ὧν ἂν ὠφελεῖσθαι νομίζωσιν· ἀπαγγείλατε οὖν ἔφην ὦ ἰχθυμαχε, ὡς δικαίᾳ τῇ ὑπο-
θέσει ὅλον τὸν λόγον βοηθοῦντα παρεσκευάσω· ὑπόθου γὰρ τὴν γεωργικὴν τέχνην, ὡσαύτως εἶναι δύναμι-
τὰ τὴν· καὶ νῦν ἐγὼ ἐκ ταύτων ὧν εἴρηκας, τοῦτο οὕτως ἔχειν ἀποδείξω πρὸς σοῦ· ἀπατᾶσθαι μὲν
νὴ δί' ἔφη ὁ ἰχθυμαχος· ἀκούω γὰρ ὅτι καὶ πολιτικὴν, καὶ οἰκονομικὴν, καὶ πολεμικὴν, τὴν ἀρχικὴν εἶναι· ταῦτα δὴ οὐκ ἀμφιλογῶ σοι ἐγὼ, πολὺ δια-
φέρειν γνώμην τοὺς ἑτέρους τῶν ἑτέρων· οἷον καὶ ἐν πρώτοις ἔφη ὅταν πολεμίᾳ στρατιᾷ καὶ δέῃ παρατάτ-
τεσθαι τοὺς ἐλαύνοντας· οἱ μὲν, τῶν κελευόντων δύνασθαι ποιεῖσθαι λέγειν καὶ πράττειν, ὡς τὰ ἀγαθὰ τὰς
ψυχὰς ἴσον αὐτοῖς ἂν, ἐπὶ τῷ ἐθέλοντας πρόσθεν, οἱ δὲ, οὕτως ἀγνώμονές εἰσιν, ὡς τὰ μέσον ἢ ἐναντία
οἴεσθαι χρῆναι, ἐπὶ τῷ ἐθέλοντας πρόσθεν· οἱ δὲ, οὐ τοῦτο μόνον, καὶ οἱ μὲν, ἰδεῖν τε καὶ ἐπαινεῖν ἐπιστά-
μενοι, ἐκβαίνουσιν· οἱ δὲ, ἀμαθεῖς ὄντες καὶ μισοῦντες τὸν ἄριστα τὴν καὶ μισούμενοι· καὶ τὰ τρά-
πεζα τῶν τοιούτων διαφέρουσιν ἔφη οἱ ἕτεροι τῶν ἑτέρων· οἱ μὲν γὰρ, οὐ τὰ πρόσθεν ἐθέλοντας οὐ τὰ κινδυνεύειν
παρέχοντα πείθεσθαι πουκ ἀξιοῦντες οὐδ' ἐθέλοντας, ὅσον μὴ αὐτὰγκη· ἀλλὰ καὶ μεγαλυνομέ-
νους, ἐπὶ τῷ ἐναντιοῦσθαι τῷ χρεῶντι· οἱ δὲ ὡς τοῦ οὔτου, οὐδ' ἀρχὴν ἐθέλουσι ἐπαμύνοις παρέχουσιν, ἢν τι
τῶν ἀρχόντων συμβαίνῃ· οἱ δ' ὡς θεῖοι καὶ ἀγαθοὶ ἐπαμύνοις ἄρχοντες, τοὺς ὡσαύτως τούτοις πολλαχοῦ
δὲ καὶ ἄλλοις παραλαμβάνοντες, ἀρχυρὸν μὴ μοῦς τε ἔχουσιν, ἀρχρεῖον ποιεῖν· καὶ πείθεσθαι οἱ μέ-
νοις βέλτιον εἶναι· καὶ ἀγαλλομένους τῷ πείθεσθαι ἕνα ἕκαστον· καὶ σύμπαντας πονεῖν ὅταν δέηται,
οὐκ ἀθύμως προσιόντες· ἀεὶ δὲ ὡς πρὸς ἰδίωτας ἔστιν, ὅστις ἐγγίγνεται φιλοπονία τις, οὕτω καὶ ὅλῳ τῷ στρα-
τεύματι ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν ἀρχόντων ἐγγίγνεται· καὶ τὸ φιλοπονεῖν καὶ τὸ φιλοπιμεῖσθαι ὀφθῆναι, καλ-
λιόν τι ποιοῦντας ὑπὸ τῶν ἀρχόντος· πρὸς ὅν τινα δ' αὖ ἄρχοντα διατεθῶσιν οὕτως οἱ ἑπόμενοι, οὕτω δὴ
ἔρρωσθαι τε ἄρχοντες γίγνονται· οὐ μὰ δί' οὐκ οἱ αὖ αὐτῶν, ἄριστα τὸ σῶμα στρατιῶται ἔχωσι καὶ
ἀκοντίζωσι καὶ τοξεύωσιν ἄριστα, καὶ ἱππικώτατα ἢ πελτικώτατα πορεύ-
κινδυνεύουσιν· ἀεὶ οἱ αὖ δύνανται ἐμποιῆσαι τοῖς στρατιώταις ἀκολουθητέον εἶναι, καὶ διὰ πυρὸς καὶ
διὰ πάντος κινδύνου, τούτοις δὴ, δικαίως αὖτις καλοῖν μεγαλογνώμονας, ὧ αὖ τοῦτα γιγνώσκον-
τες πολλοὶ ἔρπονται· καὶ μεγάλῃ χαρᾷ, ἁλόντας οὕτως λέγοιτο προδίδεσθαι· οὐ αὖ τῇ γνώμῃ· πολλαὶ
χεῖρες ὑπερετεῖν ἐθέλωσι· καὶ μέγας τῷ ὄντι οὗτος αὖτὸς, ὃς αὖ μεγάλα δύνηται, γνώμῃ διαφέρ-
σθαι μᾶλλον ἢ ἐώμην· οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις ὄργοις· αὖτε αὖ πρότερος ἦ ὁ ἐφεστικώς, αὖτε καὶ ἄπο-
τάττης ὃς αὖ δύνηται, πρόθυμους καὶ ἐντεταγμένους παρέχεσθαι ἅ τε ὄργον καὶ σῖτεχεῖς, οὕτω
δὴ οἱ αὖτοῦ τοῦτες ἅσπερ ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ, καὶ πολλὴν τὴν περιουσίαν ποιοῦντες· τοῦ γε θεοῦ τοῦ ἀπομηνύσαν-
τος ὦ σώκρατες ἔφη ἐπὶ τὸ ὄργον, ὅστις δύναται, καὶ μέγιστα βλάπτει ἔργα κακῶν ἔργα τῶν, καὶ μέ-
γιστα πιμᾶται· πρόθυμον, ἢ μηδὲν ἐπίδηλον ποιήσουσιν οἱ ἐργάται, ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἂν ἀγαίμην
ἀπ' ὄψ αὖ ἰδόντες μηνύσαι, καὶ μῶς ἑκάστω ἐμπέσοι τῶν ἔργατῶν καὶ φιλονεικία πρὸς ἀλήλους· καὶ
φιλοτιμία κρατήσῃ οὖσα ἑκάστου, τοῦτον ἐγὼ φαίην ἂν ἔχειν τὴν ἀρίστοις βασιλικοῦ· καὶ ἔστι τοῦτο μέγιστον
ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐν παντὶ ὄργῳ, ὅπου τι δ' ἀνθρώπων πράττεται· καὶ ἐν πολεμίᾳ δέ, οὗ μὴν τοι μὰ δία
τοῦτό γε ὅπερ ἐγὼ λέγω ἰδόντα μαθεῖν εἶναι, οὐδ' ἄκρας ἀκούσαντα· ἀλλὰ καὶ παιδείας δεῖν φημι, τῷ
ταῦτα μέλλοντι δυνήσεσθαι· καὶ φύσεως ἀγαθῆς ὑπάρξαι· καὶ τὸ μέγιστον δὴ θεῖον γενέσθαι· οὐ γὰρ
παντὶ μοι δοκεῖ, ὅλον τοῦτο τὸ ἀγαθὸν ἀνθρώπινον εἶναι, ἀλλὰ θεῖον, τὸ ἐθέλοντα ἄρχειν σαφῶς· φεί-
δονται τοῖς ἀληθινῶς σωφροσύνῃ πεπλεσμένοις· τὸ δὲ ἀκόλουτον τυραννεῖν, δίδασιν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὅτι
αὖ ἡγῶνται ἀζίους εἶναι βιοτεύειν· ὥσπερ ὁ Ταντάλος ἐν ἅδου λέγεται τὸν ἀεὶ χρόνον διατρίβειν φο-
βοῦ, μῶς μὴ δὶς ἀποθάνῃ.

Tantalus

Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς ἀφίκετό ποτε πρὸς ἱέρωνα τὸν τύραννον· σχολῆς δὲ γε-
νομένης ἀμφοῖν, εἶπεν ὁ σιμωνίδης ἆρ' ἄν μοι ἐθελήσαις ὁ ἱέρων διηγήσα-
σθαι, ἃ ἀκούσας ἡδέως σε βέλτιον ἐμοῦ; καὶ πῖα ταῦτ' ἐστὶν ἔφη ὁ ἱέρων·
ὁποῖα ἐγὼ βέλτιον αὖ ἡδέως σοῦ, οὕτως ὄντος σοφοῦ αὖδρός· οὖδά σε
ἔφη ἐγὼ καὶ ἰδιώτην γεγενημένον καὶ νῦν τύραννον ὄντα· ἀκούω οὖν ἀμφο-
τέρων πεπειραμένον, καὶ ἡδέως σε μᾶλλον ἐμοῦ, ἢ διαφέρει ὁ τυραννι-
κός τι καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος, ἆς δύφροσύνας τι καὶ λύπας αὖθρώποις· πῖ οὖν
ἔφη ὁ ἱέρων, οὐχὶ καὶ σύ, ἐπεὶ νῦν γε ἐπὶ ἰδιώτης εἶ, ὑπεμνησάς με τὰ ἐν
τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ· οὕτω γὰρ ἂν σοὶ ὁμολογήσαιμι μάλιστα ἐγὼ δύναισθαι δηλοῦν, τὰ διαφέροντα ἐν ἑκατέρῳ·
οὕτω δὴ ὁ σιμωνίδης εἶπε· τοὺς μὲν δὴ ἰδιώτας ἔγωγε ὧ ἱέρων, ὁρῶ μοι καταμεμαθηκέναι· διὰ μὲν
τῶν ὀφθαλμῶν, ὁρᾶμασιν ἡδομένους τε καὶ ἀχθομένους· διὰ δὲ τῶν ὠτῶν ὠτῳ ἀκούσμασι· διὰ δὲ τῶν ῥινῶν,
ὀσμαῖς· διὰ δὲ τοῦ στόματος οἷσπερ τε καὶ ποτοῖς· τὰ δ' ἀφροδίσια, δι' ὧν δὴ καὶ ταῖς ἁπαμέθα· τὰ
δὲ ψύχη καὶ θάλπη, καὶ σκληρὰ καὶ μαλακὰ, καὶ κοῦφα καὶ βαρέα, ὅλῳ τῷ σώματι μοι δοκοῦμεν
ἔφη κρίνοντες, ἡδέσθαι τε καὶ λυπεῖσθαι ἐπὶ τοῖς· ἀγαθοῖς δὲ καὶ κακοῖς, ἔστι μὲν ὅτι δι' αὐτῆς
τῆς ψυχῆς μοι δοκοῦμεν ἡδέσθαι· ὅτι δ' αὖ λυπεῖσθαι ἐστὶ δ' ὅτι κοινῇ, καὶ διὰ τῆς ψυχῆς καὶ διὰ
τοῦ σώματος· τῷ δ' ὑπνῳ ὅτι μὲν ἡδόμεθα, δοκῶ μοι ὅτι ἀπαλλαττόμεθα· ὅπως δὲ καὶ ὅτινι καὶ ὁπότε, ἴσως
μᾶλλον πως ἔφη δοκῶ μοι ἀγνοεῖν· καὶ οὐδὲν ἧσσ τοῦ σώματός γε, ἢ τὰ ἐν τῷ γεηρείνῳ σαφε-
στέρας ἡμῖν τὰς αἰσθήσεις παρέχεται, ἢ τὰ ἐν τῷ ὑπνῳ· πρὸς ταῦτα δὴ ὁ ἱέρων ἀπεκρίνατο· ἐγὼ μὲν
τοίνυν ἔφη ὦ σιμωνίδη, ἔξω πού των ὧν εἴρηκας σύτε· οὐδ' ὅπως ἀθανοιτο τινος ἄλλου ὁ τύραννος ἔχοι
μᾶλλ εἰπεῖν· ὡς τε μέχρι γε τούτου, οὐκ οἶδ' εἰ τινι διαφέρει ὁ τυραννικὸς βίος, τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου· καὶ
ὁ σιμωνίδης εἶπεν· ἀλλ' ἐν τοῖς δὲ ἔφη διαφέρει· πολλαπλάσια μὲν δὴ ἑκάστου τούτων δύφραίνεται· πολὺ
δὲ μείω τὰ λυπηρὰ ἔχει· καὶ ὁ ἱέρων εἶπεν· οὐκ οὕτως ἔχει ὦ σιμωνίδη τοῦτο· ἀλλ' οὖν ἴσθι, ὅτι πολὺ
μείω δύφραίνονται οἱ τύραννοι, ἢν μετρίως διαγόντων ἰδιωτῶν· πολὺ δὲ μείω καὶ μείζω λυποῦνται
ἄπτα λέγεις ἔφη ὁ σιμωνίδης· ἁ γὰρ οὕτω τῶτ' ἔχει, ὡς αὖ πολλοὶ μὲν ἐπεύθυμοι τυραννεῖν, κ
τοῦτο τῶν δὲ κούντων ἱκανωτάτων αὖθρώων εἶναι, ὡς δὲ πάντες ἐξίλουν αὖ τοὺς τυραννους· ὅτι ναὶ
μὰ γὸν δί' ἔφη ὁ ἱέρων, ἅπερ οἵ τε ἀμφοτέρων ἴσμεν ὄργων, σκοποῦντα πρὸς αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ πειράσο
μαί σε διδάσκειν ὅπαλαθῆ λέγω, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ὄψεως· ἐντεῦθεν γὰρ καὶ σὲ δοκῶ μεμνῆσθαι
ἀρξάμενον λέγειν· πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τοῖς διὰ τῆς ὄψεως θεάμασι λογιζόμενος, εὑρίσκω μειονεκτοῦν
τας τοὺς τυραννοις· ἄλλα μὴν γε ἐν ἄλλη χώρᾳ ἐστὶν ἀξιοθέατα· ἐπεὶ δὲ πεύτων ἕκαστα, οἱ μὲν ἰδιῶται,
ὄρχονται καὶ ἐς πόλεις ἂς αὖ βούλωνται θεαμάτων ἕνεκα· καὶ ἐς τὰς κοινὰς πανηγύρεις, ἔνθα πε
ἀξιοθεάτα πάρεστιν αὖθρώποις σπουδάζεσθαι· οἱ δὲ τύραννοι, οὐ μᾶλλα ἀμφὶ θεωρίας ἔχουσιν· οὐ-
τε γὰρ ἔστιν αὐτοῖς ἀσφαλὲς, ὅπου μὴ κρείττονες ὦσι παρόντων μέλλοισιν ἔσεσθαι, οὔτε πα οἴκοι κέ
κλημται ἐχυρὰ ὥς τε ἄλλοις παρακαταθεμένοις ἀσφαλείᾳ· φοβερὸν γὰρ μὴ ἅμα τερπνῶσι τῆς ἀρ
χῆς, καὶ δύνωνται γένωνται πιμωρήσασθαι τοὺς ἀδικήσαντας· εἰ τοις οὖν αὖ ἴσως σύ· ἀνάβαρα ὄρχε
ται αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα· καὶ οἴκοι μόνοι ναὶ μὰ δία ὦ σιμωνίδη· ὀλίγα τε ὧν πολλῶν, καὶ ταῦτα
τοιαῦτα οὔτα, οὕτω τίμια πωλεῖται τοῖς τυραννοις, ὥς τι οἱ ἰδιῶται εἰκὸς μόνοις καὶ ὁποῦν, ἀξιοῦσι πολλα
πλάσια λαβόντες ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀπίεναι παρὰ τοῦ τυραννου, ἢ ὅσα ἐν παντὶ τῷ βίῳ· παρὰ παντὸς
τῶν ἄλλων αὖθρώπων κλῶται· καὶ ὁ σιμωνίδης εἶπεν· ἀνῃδεῖ τοίνυν μοι δοκεῖς εἶναι ὦ ἱέρων τῶν
τοιούτων· ἐπεὶ τοι μὲν ἡδίστου ἀκροάματος ἐπαίου, οὔτε πα παυίζεται παντὸς γὰρ
οἱ παρόντες ὑμῖν παντα καὶ ὅσα ἐαὶ λέγηται, καὶ ὅσα ἐαὶ πρᾶττηται, ἐπαινοῦσι· τοῦ δ' ὦ χαλεπωτάτου
ἀκροάματος λοιδορίας, αὖκοοί ἐστε· οὐδεὶς γὰρ ἐθέλει τυραννου κατ' ὀφθαλμοὺς κατηγορεῖν· καὶ
ὁ ἱέρων εἶπε· καὶ τί οἶδ' ἔφη τοὺς μὴ λέγοντας κακῶς δύφραίνειν, ὅταν ᾖδη τις σαφῶς, ὅτι οἱ σωπῶν-
τες οὔτι παντες, κακὰ γοοῖσι τῷ τυραννῳ· ἢ τοὺς ἐπαινοῦντας τί δοκεῖς δύφραίνειν, ὅταν ὑποπτοι
ὦσιν, ἕνεκα τοῦ κολακεύειν τοὺς ἐπαίνους προεῖσθαι· καὶ ὁ σιμωνίδης εἶπε· τοῦτο μὲν δὴ, ναὶ μὰ γὸν
δία ἐγωγέ σοι ἱέρων παυσυχωῶ, τοὺς ἐπαίνοις παρὰ τῶν ἐλευθερωτάτων ἥδίστους εἶναι· ἀεὶ ὄρθὰς
ἐκεῖνό γε, οὐκ αὖ ἐπαείσας αὖθρώπων οὐδένα, ὡς οὐ δί' ὧν τρεφόμεθα οἱ αὖθρωποι, πολὺ πλείω ὑ
μείς ἐν αὐτοῖς δύφραίνεσθε· καὶ οἶδα γ' ἔφη ὦ σιμωνίδη, ὅτι τοὺ τῶ κρίνοισιν οἱ πλείστοι ἥδιον ἡμᾶς καὶ
παίειν καὶ ἐσθίειν ἢν ἰδιωτῶν, ὅτι δὲ κοῦσι καὶ αὐτοὶ ἥδιον αὖ δέ παύσαι τὸ ἡμᾶς παρατιθέμενον δεῖ
νον, ἢ τὸ ἑωυτοῖς· τὸ γὰρ τὰ ἄωθα ὑπερβάλλον, τοῦτο παρέχει πὰς ἡδονάς· διὸ καὶ πάντες αὖθρω
ποι ἥδέως πρὸς δέχονται πὰς ἑορτάς· πλὴν οἱ τύραννοι· ἔκπλεω γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ παρεσκευασμένα,
οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἑορταῖς ἔχουσιν ἡδονὴν πρὸ αὐτῶν ἐπίδοσιν· ὥς τι ταύτῃ, πρέπει τὴν δύφροσύνην

τῆς ἐλαττόδος, μειονεκτοῦσι τῶν ἰδίων τῶν. ἔπειτα δ' ἔφη ἐκεῖνο οὐ οἶδ' ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ, ὅτι ὅσοι
αὖ πλείω τῆς, παραβαίνεται πολλὰ τῶν ἰκανῶν, τοσούτῳ θᾶττον κόρος ἐμπαίει τῆς εὐδαιμονίας. ὥσπερ
καὶ τῷ χρόνῳ τῆς εὐδαιμονίας μειονεκτεῖς παραπεφευγός, πολλὰ τῶν μετρίως διατιμώντων· ἀνὰ καὶ μᾶλ-
λον ἔφη ὁ σιμωνίδης, ὅσον αὖ χρόνον ἡ ψυχὴ προσόνηται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἥδονται, οἱ τὰ πολυ-
τελέστερα παρασκευάς τρεφόμενοι, τῶν τὰ δυπτελέστερα παραπεμένων. οὐκοῦν ἔφη ὁ ἱέρων ὦ σιμωνί-
δη, γλυκὺ ἐκάστῳ δοκοῦν, μάλιστα τοῦτον οἶει, καὶ ὁρῶν τὰ πάσχειν τοῦ ὄρους τοὺς; πολὺ μὲν οὖν
ἔφη. ἢ οἴει ὁρᾶν τοὺς τυράννους ἥδιον, ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν παρασκευὴν ἰόντας, ἢ τοὺς ἰδιώτας ἐπὶ τὴν
ἑαυτῶν; οὐμὰ γὸν δί' ἔφη, οὐ μᾶλλον, ἀνὰ καὶ ἀγλυκίτερον ὡς πολλοῖς αὖ δόξειε. τί γὰρ ἔφη ὁ ἱέρων,
τὰ πολλὰ τἀπὸ μηχανήματα, καπανεγόνικας ἃ παραπέπεται τοῖς τυράννοις, ὀξέα καὶ ὀργέα κὴ
τροφὰ, καὶ τὰ τούτων ἀδελφά; πολὺ μὲν οὖν ἔφη ὁ σιμωνίδης· καὶ πολύ γε μοι δοκοῦντα παρὰ φύ-
σιν εἶναι τἀπὸ ταῦτα ἀνθρώποις. ἄλλο τοίνυν οἴει ἔφη ὁ ἱέρων τἀπὸ τὰ δέσματα εἶναι, μαλακὴς καὶ ἀσθε-
νούσης τρυφῆς, ψυχῆς ἀπὸ μνήματα. ἐπεὶ οὖ οἶδ' ἔγωγε, ὅτι οἱ ἥδεως ἐσθίοντες, καὶ σὺ μου οἶσθα,
ὅτι οὐδὲν προσδέονται τούτων τῶν σοφισμάτων· ἀνὰ μὴ τοι ἔφη ὁ σιμωνίδης, τῶν τε πολυτελῶν ὀσ-
μῶν τούτων αὖς χρίεσθε, τοὺς πηδαλίζοντας οἶμαι μᾶλλον ἀπολλύειν, ἢ αὐτοὺς ὑμᾶς· ὡς ὄρνις καὶ τὰ
ἀχαρίστατα ὀσμῶν, οὐκ ὠνὸς ὁ βεβρωκὼς ἀφανίζεται· ἀνὰ μᾶλλον οἱ πηδαλίζοντες. οὕτω μὴν τοι ἔ-
φη ὁ ἱέρων καὶ τῶν σίτων· ὁ μὲν ἔχων πάντοθεν ἀεὶ ἀπὸ τοῦ ὠνὸν λαμβάνει· ὁ δὲ πανί-
σας πόθος, οὐ τὸς ἔστιν ὁ μὴ χαρᾶς πιμπλάμενος, ὅταν αὐτῷ προφανῇ τι κινδυνεύουσιν ἔφη ὁ σιμωνί-
δης, ἃ τῶν ἀφροδισίων μόνον ὑμῖν ἀπολαύσεις, τοῦ τυράννειν τὰς ἀπὸ μίας παρέχειν. ἐν γὰρ τούτῳ
ἔξεστιν ὑμῖν, ὅτι αὖ κάλλιστον ἴδηται, τούτῳ αὖ εἶναι. νῦν δὲ ἔφη ὁ ἱέρων ἔφη καὶ μειονε-
κτοῦμεν τῶν ἰδίων τῶν. πρῶτον μὲν γὰρ γάμος, ὁ μὲν ἐκ μιᾶς ὁ νόμος δίκην καὶ πολὺ τῶν ἐκ δυνάμεως, κάλλι-
στος δοκεῖ εἶναι· καὶ παρέχειν πιὰ τῷ γήμαντι φιλοτιμίαν μεγάλης· δοῦπτον δ' ὃ ἐκ τῶν ὁμοίων. ὁ
δ' ἐκ τῶν φαυλοτέρων, πολὺ ἀπωσπέπται καὶ ἀχρεῖος νομίζεται· τῷ τοίνυν τυράννῳ, αὖ μὲν ἐξέλθῃ γά-
μου, ἀνάγκη ἐκμειόνων γαμεῖν· ὥστε τὸ ἀγαπητὸν οὐ πολὺ οὐτῷ παραγίνεται. πολὺ δὲ καὶ ἀφρα-
σίαν, ἀφ' ἁπάντων τῶν μέγιστον φρονούσων γυναικῶν δυφραίνοισι μάλιστα· ἃς δ' ὑπὸ δούλων παροῦσι μὴ
οὐδὲν πάγαθὸν τοι ἐσὶ πελεύεσθαι, δεινὰς ὀργὰς καὶ λύπας ἐμποιοῦσιν. ἐν δὲ τοῖς πολίταις
ἀφροσύνοις, ἐπὶ ὧ πολὺ μᾶλλον ἥδεν τοῖς τεκνοποιοῖς μειονεκτεῖ τῶν δυφροσυνῶν ὁ τύραννος. ὅτι
γὰρ τὰ μετ' ὄρθρου ἀφροδίσια, πολὺ διαφερόντως δυφραίνει, πάντες δήπου ἴσασι μέθα. ὁ δὲ ὄρθρος,
πολὺ ὧν ἐλέλειπτο τῷ τυράννῳ ἐγγίγνεσθαι· οὐ γὰρ ἔστ' οἱ πρὶν ἡδέως ἐφιέμενοι. ἀνὰ τἄλ-
λοθι μὲν ὧν ὡς πρόσθεν εἶπα ἄπειρος ἂν δίλους τοῦ περὶ ἀσπάλωσι, οὔπω καὶ ὁ ἄπειρος ὧν ὄρθρου τος,
ἀπειρός ἐστι τῶν ἡδίστων ἀφροδισίων· ὁ μὲν οὖν ἱέρων, οὕτως εἶπεν· ὁ δὲ σιμωνίδης ἔπειτα λάσας, πῶς λέ-
γεις ἔφη ὦ ἱέρων· τυραννίδι οὐ φὴς πάντων ἔρωτας ἐμφύεσθαι, πῶς μὴν σὺ ἔφη ὁρᾷς δ' ἄλλ' οὐ τ'
καλλίστου ἔπι καλοῦ μάθου. ὅτι μὰ γὸν δί' ἔφη ὦ σιμωνίδη, οὐ πυ ἐπίμυν παρ' αὐτοῦ δοκοῦντος εἶναι
τυχεῖν, τοῦ πυ μάλιστα ἔπιθυμῶ· ἀνὰ τοῦ ἥκιστα τυράννῳ προσήκοντος καπεργάσασθαι· ἐγὼ γὰρ δ',
ὁρῶ μὲν ὄρθρου· ὥνπερ ἴσως αἰανακάζῃ φύσις αὐθρώπου δεῖσθαι παρὰ τῶν καλῶν· τοῦτων δὲ ὧν
ὁρῶ μὲν ὄρθρου τυχεῖν, ἔπι μὲν φιλίας καὶ παρὰ βουλομένου, πάνυ ἰσχυρῶς ἔπιθυμῶ τυγχάνειν· βία δὲ λαμ-
βάνειν παρ' αὐτοῦ, ἥσσον αὖ μοι δοκῶ ἔπιθυμεῖν, ἢ ἐμαυτῷ κακὸν πριεῖν. παρὰ μὲν γὰρ πολεμίων
ἀκόντων λαμβάνειν, πάντων ἥδιστον ἔγωγε νομίζω εἶναι· παρὰ δὲ πολιτῶν βουλομένων, ἥδιστα οἶ-
μαι χάριτες ἴσαν· δύδὲ γὰρ παρὰ τοῦ αὐτιφιλοῦντος, ἡδεῖαι μὲν αἱ αὐτιβλέψεις· ἡδεῖαι δὲ αἱ ὄρθ-
τήσεις· ἡδεῖαι δὲ αἱ ἀσπάσεις· ἥδιστα δὲ καὶ ἐπαφροδιτώτατα αἱ μάχητε καὶ ὄρθιαι· ὃ δὲ α'
κόντων πολιτῶν ἀσπάλωσιν· λεπλασθαι ἐφιέμενα δοκεῖ ἐοικέναι μᾶλλον ἢ ἀφροδισίοις· καίτοι τῷ μὲν
λητῇ, παρέχειν πινὰς ὅμως ἡδονάς, τό, τε κέρδος, καὶ τὸ αὐτὰν γὸν ἔχερον· τὸ δὲ οὐ αὖ ὁρᾶσθαι, τοῦτο
δεῖσθαι αὐτῷ ὧν, καὶ φιλοῦντα μισεῖσθαι, καὶ αἰσχεσθαι ἀχθόμενον, πῶς οὐχὶ πᾶν τοῦτο ἥδιστα δυχερές τὸ
πάθημα καὶ οἰκτρόν· καὶ γὰρ δ' ἡ τῷ μὲν ἰδίωτη δύδὲς τεκμήριόν ἐστιν, ὅταν ὁ ὁρῶμενος τὸν φεύγῃ·
ὅτι πῶς φιλῶν χαρίζεται· διὰ τὸ δ' ἐναντίον τοῦτο ἀνάγκης οὔσης ὑπηρετῆ· τῷ δὲ τυράννῳ, οὔποτ'
ἔστ' αὐτόθυτος ὡς φιλεῖται· ἀπὸ μέθα γὰρ αὐτοῖς διὰ φόβον ὑπηρετοῦντας, ὡς ἡ μάλιστ' αὖ δύνωνται
ἐξῳκαζουσῶν αὐτοῖς τὰς τῶν φιλούντων ὑπουργίας. καὶ τοίνυν οὐκ ἀπὸ βουλομένων, ἐξ οὐδένων πλέοντες
τοῖς τυράννοις ἦσιν, ἢ ἀπὸ τ' μάλιστα φιλεῖν αὐτοῖς πρὸς προπεπωμένων. πρὸς ταῦτα εἶπεν ὁ σιμωνίδης·
ἀνὰ τἀπὸ μὲν πάνυ ἔμοιγε μυρία δοκεῖ εἶναι ἃ σὺ λέγεις· πολλοὺς γὰρ ἔφη ἔγωγε τ' ὁρῶ δοκοῦν-
των αὐθρώπων εἶναι, ἑκόντας μετοικεῖν τοὺς τῶν καὶ τὸν ἴδιον καὶ ἀφροδισίων ἄγειν ἀπὸ τὸ
μόνους· ἀνὰ ἐν ἐκείνοις γε πολὺ διαφέρειν τῶν ἰδίων· ὅπ μεγάλα μὲν ἀπωθεῖ πᾶχυ δὲ καπεργά-
ζεσθε· πρὸς τὰ δὲ πάντα ἔχειν κέκτησθε δὲ διαφέροντας μὲν ἀρετῇ ἴσους· διαφέροντα δὲ καλ-
λεῖ ὄγκα· ὑπερέχοντα δὲ κόσμον γυναικί· μεγαλοπρεπέστατος δ' οἰκίας, καὶ τοῦτας κατασκευασμέ-
νας,

νας, τοῖς πρώτοις ἀξίοις· ἔπι δὲ πάντων καὶ ἀπὸ τῶν μάς βεβαιοτάτας ἀρίστοις κέκτησθε· ἱκανώτατοι δ' ἐστὲ,
κακῶσαι μὲν ἐχθρούς· ὀνῆσαι δὲ φίλους· πρὸς ταῦτα δὲ ὁ ἱέρων εἶπεν· ἀνὰ τὸ μὲν πλῆθος τῶν αὐθρώ-
πων ὦ σιμωνίδη, ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τῆς τυραννίδος, οὐδ' ἓν τι θαυμάζω. μάλα γὰρ ὁ ὄχλος μοι δο-
κεῖ δοξάζειν ὀρθῶς· καὶ δυδαίμονάς πινας εἶναι καὶ ἀλίους. ἢ δὲ τυραννὶς, τὰ μὲν δοκοῦντα πολλοῦ ἄ-
ξια κτήματα εἶναι, ἀπεστυγνωκέναι θεᾶσθαι, φανερὰ πᾶσι παρέχεται· τὰ δὲ χαλεπὰ, ἐν ταῖς ψυχαῖς
τῶν τυράννων κεκτημένα ἀπὸ κεκρυμμένα. ἐνθὰ δὴ καὶ τὸ δυδαιμονεῖν καὶ τὸ κακοδαιμονεῖν, τοῖς αὖ
θρώποις ἀπόκειται. τὸ μὲν οὖν τὸ πλῆθος πολὺ τοῦτου λελῃθέναι ὡς πάρεστιν, οὐ θαυμάζω. τὸ δὲ καὶ ὑμᾶς
τῶν ἀγνοεῖν, οἷς διὰ τῆς γνώμης δοκεῖ τι θεᾶσθαι καλλιον, ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ πλεῖστα τῶν
πραγμάτων, τοῦτό μοι δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι· ἐγὼ δὲ πεπειραμένος σαφῶς οἶδα ὦ σιμωνίδη, καὶ λέ-
γω σοι ὅπ οἱ τύραννοι τῶν μεγίστων ἀγαθῶν, ἐλαχίστα μετέχουσι. τῶν δὲ μεγίστων κακῶν, πλεῖστα
κέκτηνται. οὐτίκα γὰρ, ἢ μὲν ἀρίνη δοκεῖ μέγα ἀγαθὸν τοῖς αὐθρώποις εἶναι, τούτῳ ἐλαχίστου τοῖς
τυράννοις μέτεστιν. ἢ δὲ πόλεμος μέγα κακὸν, τούτου πλείστου μέρος οἱ τύραννοι μετέχουσιν. δύο γὰρ
τοῖς μὲν ἰδίωταις, αὖ μὴ ἡ πόλις αὐτῶν κοινὸν πολέμου πολεμῇ, ἐξεστιν ὅποι αὖ βούλωνται πορεύ-
εσθαι μηδὲν φοβουμένοις, μήπις αὐτοῖς ἀποκτεῖναι· οἱ δὲ τύραννοι πάντες πάντα χῆ, ὡς διὰ πολεμί-
ας πορεύονται. αὐτοί τε γοῦν ὡπλισμένοι οἴονται αὐάγκην εἶναι διάγειν, καὶ ἄλλους ὁπλοφόρους ἀεὶ
συμπορεύεσθαι· ἔπειτα δὲ οἱ μὲν ἰδίωται, ἐαὶ καὶ στρατεύωνται που ἐς πολεμίαν, ἀνοίως ἔπεσθαι ἐλ
θοῦσιν οἴκαδε, ἀσφαλῶς σφίσιν ἠγοῦνται εἶναι· οἱ δὲ τύραννοι, ἔπεσθαι ἐς τὴν ἑαυτῶν πολιν ἀφίκων
ται, τότε ἐν μεγίστοις πολεμίοις ἴσασιν ὄντες. ἐαὶ δὲ καὶ ἄλλοι στρατεύωσιν ἐς τὴν πόλιν κρείττονες,
ἐαὶ ἔξω τοῦ τείχους ὄντες οἱ ποσονες, ἐν κινδύνῳ δοκοῦσιν εἶναι. ἀνὰ ἔπεσθαι γε εἴσω τοῦ ὄρύματος ἐλ
θοῶν, ἐν ἀσφαλείᾳ πάντες νομίζουσι καθεστάναι. ὁ δὲ τύραννος, οὐδ' ἔπεσθαι εἴσω τῆς οἰκίας παρέλ
θὼν ἐν κινδύνῳ ἐστίν. ἀνὰ ἔντοῦθα δὴ καὶ μάλιστα, φυλακτέον οἴεται εἶναι· ἔπειτα τοῖς μὲν ἰδίωταις καὶ
διαπονοῦσι καὶ διὰ δρόμης γίγνεται πολέμου ἀπάτωσις· τοῖς δὲ τυράννοις, οὔτε δρόμης τοῦ πρὸς
τοὺς τυράννους μόνους γίγνεται, οὔτε παρόδους αὖ ποτε τοῖς δύσας ὁ τύραννος, θαρρήσειε· καὶ πόλεμοι
μὲν δή ἐσιν, οὓς τε αἱ πόλεις πολεμοῦσι, καὶ οὓς οἱ τύραννοι πρὸς τοὺς βεβιασμένους· τούτων δὲ ἥ τε
πολεμίων ὅσα μὲν ἔχει χαλεπὰ σὺν τοῖς πόλεσι, τούτοις καὶ ὁ τύραννος ἔχει· καὶ γὰρ ἐν ὅπλοις δεῖ
εἶναι ἀμφοτέρους· καὶ φυλάττεσθαι καὶ μὴ δυδιδόναι· καὶ αὖ πάθωσι κακὸν ἢ πάθόντες, λυποῦνται
ἔπὶ τοῦτοις ἑκάτεροι· μέχρι μὲν δὴ τούτου ἴσοι οἱ πολέμιοι· ἃ δὲ ἔχουσιν ἡδέα οἱ σὺν οὐ τοῖς πόλεσι πρὸς
τὰς πόλεις, τούτων οὐκέτ' ἔχουσιν οἱ τύραννοι. αἱ μὲν γὰρ πόλεις δήπου, ὅταν κρατήσωσι μάχης ἔναν
τίων, οὐ ῥᾴδιον ἡ φεύγειν, ὅσην μὲν ἡδονὴν ἔχουσιν ἐν τῷ τρέψασθαι τοὺς πολεμίους, ὅσην δ' ἐν τῷ διώκειν
ὅσην δ' ἐν τῷ ἀποκτείνειν τοὺς πολεμίους. ὡς δὲ γαυροῦνται ἐπὶ τῷ ὄργῳ· ὡς δὲ δόξαν λαμπρὰν αὐτὰ
λαμβάνουσιν· ὡς δ' αὖ φραίνονται τὴν πόλιν νομίζοντες πυξικέναι· ἕκαστος δ' ἑπὶ πρὸς προιέται, καὶ τῆς
βουλῆς μετεχικέναι, καὶ πειθοῦς ἀπεκτονέναι· χαλεπὸν δὲ ὑρεῖν, ὅπου οὐχὶ καὶ δύνανται, πεί
ονας φάσκοντες ἀπεκτονέναι, ἢ ὅσοι αὖ τῷ ὄντι ἀποθανόντων. οὕτω καλόν τι αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι τὸ πολὺ
νικᾶν· ὁ δὲ τύραννος ὅταν ὑπαδύσῃ, καὶ αὐτὸς ἀπομένος τῷ ὄντι αὐτὸς παραπομένους πινὰς ἀποκτείνῃ,
οἷσθα ὅπ οὐκ ἄξει ὅλην τὴν πόλιν· ἐπίσταται τε ὅπ μόνων ἄρξει. φαυλοῦς τε οὐ δύναται εἶναι οὐδὲ με
γαλύνεται· ἐπὶ τῷ ἔργῳ· ἀνὰ καὶ μετοῖ καθόσον αὖ δύνηται τὸ γεγενημένον. καὶ ἀποπλογεῖται ἅμα
πρὸς πόλιν, ὡς οὐκ ἀδικῶν αὐτοποίκεν· οὕτως οὐδ' αὐτῷ δοκεῖ καλὰ τὰ πρὸ μήμα εἶναι· καὶ ὅταν ἀπο
θανόντων οὓς ἐφοβήθη, οὐδὲν ἧπ μᾶλλον τούτου βαρεῖ· ἀνὰ φυλάττεται ἔπι μᾶλλον ἢ πρόσθεν· καὶ πο
λεμον μὲν δὴ πιοῦν ἔχων διαπλεῖ ὁ τύραννος, ὃν ἐγὼ δηλῶ· φιλίας δ' αὖ καπαθέασαι, ἃς κοινωνοῦ
σιν οἱ τύραννοι· πρῶτον μὲν, ἢ μεγα ἀγαθὸν αὐθρώποις ἡ φιλία, τοῦτο ἔπισκεψώμεθα· ὃς γὰρ αὖ φιλῇ
ται δήπου ὑπ' ἄνων, ἡδέως μὲν τοῦτον οἱ φιλοῦντες παρόντα ὁρῶσιν. ἡδέως δ' οὖ προιοῦσι. ποθοῦσι δὲ
αὖ που ἀπόντα ἥδιστα δὲ μάλιστ' ἀποδύονται δ' ἔπὶ τοῖς ἑαυτοῦ ἀγαθοῖς· σὺν τοῖς
κουροῦσι δὲ ἐαὶ πάλλομενον ὁρῶσιν. οὐ μὲν δὴ λέληθεν οὐδὲ τὰς πόλεις, ὅπ ἡ φιλία μέγιστον ἀγαθὸν
ἥδιστον αὖ τοῖς ἐστί. μόνοις γοῦν τοῖς μοιχοῖς νομίζουσι πολλαὶ τ' πόλεων, ἢ πρίνα ἀποκτείνειν. δηλονότι
διατοῦτο, ὅπ λυμαντῆρας αὐτοῖς νομίζουσι τῆς τῶν γυναικῶν φιλίας πρὸς τοὺς αὖθρας εἶναι· ἐπεὶ
ὅταν γε ἀφροδισιάσθ' ἢ κατὰ συμφοράν πινα γυνὴ, οὐδὲν ἧπον τοῦτου ἕνεκεν τιμῶσιν αὐτὰς οἱ αὖ
θρες, ἐαὶ πάθῃ ἡ φιλία δεινὴ αὐτοῖς, ἀλλὰ πρὸς διαμένειν. τοσοῦτον δ' ἐπαγαθὸν κρίνω ἐγωγε τὸ φιλεῖ
σθαι εἶναι, ὡς τε νομίζω τῷ ὄντι, αὐτόματα ἀγαθὰ τῷ φιλουμένῳ γίγνεσθαι καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρὰ
αὐθρώπων. καὶ τοῦτου τοίνυν τοιούτου ὄντος, μειονεκτοῦσιν οἱ τύραννοι πάντ' μάλιστα. δὲ βούλ
λοῖ ὦ σιμωνίδη ἐγωγ' ἂν πάλαθὲ λέγω, ᾧδε ἐπίσκεψαι. βεβαιότατα μὲν γὰρ δήπου δοκοῦσι φιλίαι
εἶναι γονῦσι πρὸς παῖδας· καὶ παισὶ πρὸς γονεῖς· καὶ ἀδελφοὶ πρὸς ἀδελφούς, καὶ γυναικὶ πρὸς αὖ
δρας· καὶ ἑταῖροι πρὸς ἑταίρους· ἢ τοίνυν ἐβέλῃς καταγοεῖν, ἐρήσεις μὲν τοὺς ἰδιώτας, ὑπὲρ τοῦ πάντ' μάλιστα

φιλουμένους· τοῖς δὲ τυραννίοις, πολλοὶς μὲν παῖδας ἑαυτῶν ἀπεκτονόσι· πολλοὺς δ' ὑπὸ παίδων ἀπολωλόσι· πολλοὺς δὲ ἀδελφοὺς ἐν τυραννίσιν, ἀνομοφόνους γεγενημένους· πολλοὺς δὲ καὶ ὑπὸ γυναικῶν ἢ ἑαυτῶν τυραννούσης διεφθαρμένους· καὶ ὑπὸ ἑταίρων γε ἢ μάλιστα δοκοῦντων φίλων εἶναι· οἵτινες οἷμαι ὑπὸ ἢ φύσει ἄπιστον μάλιστα φιλεῖσθαι καὶ νόμῳ οὐκ ἀναγκασμένων οὕτω μισοῦνται, ὡς ὑπ' ἄλλου γέ τινος οἴεσθαι χρῆναι αὐτοὺς φιλεῖσθαι· ἀγαθὸ μὲν καὶ πίστεως ὀλίγης μετέχει, ὡς οὐχὶ μεγάλου ἀγαθοῦ μετοικοῦσι· ποῖα μὲν γὰρ ξυνουσία ἡδεῖα ἀνδρὶ πίστεως πρὸς ἀνήλιους· ποῖα δ' ἂν ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ πρᾶγμα ἄνευ πίστεως ὁμιλία· ποῖος δὲ θεράπων ἢ δοῦλος ἀποφυόμενος· καὶ τοῦτο πίνυν τοῦ πίστεως πρός τινας ἔχειν, ἐλάχιστον μέτεστι τυράννῳ· ὁ γοῦν τι οὐ πιστοῖς κρατήσοις πιστεύων διάγει· ἀγαθὸ καὶ τούτων περὶ ἃ πάσχεσθαι τοῖς θεοῖς, τοὺς φιλακόους περὶ τὸν κελεύουσιν ἀπογυδεῖσθαι διὰ τὸ ἀπιστεῖν· μὴ κῆδε τούτοις κακόν τι φαίνωσιν ἢ πάσιν· ἀγαθὸ μὲν καὶ αἱ πατρίδες τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνθρώποις, πλείστου ἄξιαι· πολίτου γὰρ δεῦρο φορεῖν μὲν ἀνήλιους ἀνδρὶ μισθοῦ ἐστὶ τοὺς δούλους· δεῦρο φορεῖν δ' ἐστὶ τοὺς κακοὺς ἥκιστα, ὑπὸ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν βιαίως θανάτῳ ἀπολωλεκέναι· οὔτε δὲ πόρρω προελήλυθασι φυλακῆς, ὥστε πεποίηνται πολλοὶ νόμον τῷ μαφόνῳ, μὴ δεῖν σίωνόν τε καθαρεύειν· ὥστε διὰ τὰς πατρίδας ἀσφαλῶς ἕκαστος βιοτεύει τῶν πολιτῶν· τοῖς δὲ τυράννοις, καὶ τοῦτο ἔμπαλιν αὐτοῖς ἔστιν· αὐτὴ γὰρ τοῦ πιστεύειν, ἀπόλλυσι μεγάλως πιθανὸν ἀποκτείναντα τύραννον· καὶ αὐτίκα τοῦ ἐγείρειν τὸ ἱερῶν, ὥσπερ τοὺς τῶν ἰδιωτῶν φονέας, αὐτὴ τοῦ τοὺ καὶ δικαίως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐφάσιν αἱ πόλεις τὸ τοιοῦτο πεποιηκότων· ἢ δὲ σὺ οἴει ὡς πλείω ἔχων τῶν ἰδίων ἴσον κτήματα ὁ τύραννος, διὰ τοῦτο καὶ πλείω ἐπ' αὐτῷ δύφραίνεται, οὐδὲ τοῦτο οὕτως ἔχει ὦ σιμωνίδη· ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἄθλιοι οὐχ ὅταν ἰδίων τῶν γένων ταῖς κρεῖττονες τοῦ τὸ αὐτοὺς δύφραίνεσθαι, ἀλλ' ὅταν τῶν αὐτῶν ἀγωνιστῶν ἥττους τοῦτ' αὐτοῖς αἰσθάνωνται ὄντες· οὕτω καὶ ὁ τύραννος· οὐχ ὅταν τῶν ἰδίων ἴσον πλείω φαίνηται ἔχων, τότ' ἀνδρεάζεται· ἀλλ' ὅταν ἑταίρων τυραννῶν ἐλάττω ἔχῃ, τοῦτο μὲν λυπεῖται· τοῦτοις γὰρ αὖ παγωνισταὶ ἡγοῦνται αὐτῷ τοῦ πλούτου εἶναι· οὐδέτε θᾶττον γίγνεται τῷ τυράννῳ ἢ τῷ ἰδιώτῃ· οἷς μὲν γὰρ ἰδιώτης, ἑξεῖς τὰς δαπανᾶς σωτήμνειν ἃς τὰ καθήκοντα ὅσων βούλονται· τοῖς δὲ τυράννοις οὐκ ἐνδέχεται· αἱ γὰρ μέγισται αὐτοῖς δαπανᾶι καὶ ἀναγκαιόταται, εἰς τὰς τῆς ψυχῆς φυλακάς ἐσι· τὸ δὲ πούτων σίωτέμνειν, ὀλέθρος δοκεῖ εἶναι· ἔπειτα δέ, ὅσοι μὲν δύναται ἔχειν ἀπὸ τοῦ δικαίου ὅσων δέονται, πίνυν τούτους οἰκτείρεις ὡς πένητας· ὅσοι δ' ἀναγκάζονται δι' ἔνδειαν κακόν τι καὶ αἰσχρὸν μηχανᾶσθαι ξῆν, τούτοις οὐ πίνυν ἀλίους αὖτις καὶ πένητας δικαίως νομίζοι· οἱ τύραννοι πίνυν ἀναγκάζονται πολλὰ συλᾶν ἀδίκως, καὶ ἱερὰ καὶ ἀνθρώπους· διὰ τὸ δὲ τὰς ἀναγκαίας δαπανᾶς ἀεὶ πλείους εἶναι χρημάτων· ὥσπερ γὰρ πολέμου ὄντος ἀεὶ ἀναγκάζονται τρέφειν πλείους ἀστρατεύτους· καὶ ἄλλο παθεῖν ὦ σιμωνίδη τῶν τυράννων γιγνώσκοιτ' ἂν οὐδὲν ἧττον τῶν ἰδίων, τοὺς κοσμίους τε καὶ σοφοὺς καὶ δικαίους· τοῦτοις δ' αὖ τοῦ ἀγαθοὺς φοβοῦνται· τοὺς μὲν αὐθρείους, μήπ τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἔνεκεν· τοὺς δὲ σοφούς, μήπ μηχανήσωνται· τοὺς δὲ δικαίους, μὴ πλήθους ὑπ' αὐτῶν προστατεύσωσι· ὅταν δὲ τοῖς τοιούτοις διὰ τὸν φόβον ὑπεξαίρωνται, τίνες ἄλλοι αὖτοῖς καταλείπονται χρῆσθαι, ἀλλ' ἢ οἱ ἀδικοί τε καὶ ἀκρατεῖς καὶ αὐθράποδοδόδης· οἱ μὲν ἄδικοι αὖτοῖς δυσμνήμονες διὰ τὸ φοβοῦνται ὥσπερ οἱ τύραννοι τὰς πόλεις· μήπ τι ἐλεύθερα γενόμενα, ἐγκρατεῖς αὐτῶν γένωνται· οἱ δ' ἀκρατεῖς, τῆς δὲ τὸ παρὸν ἐξουσίας ἕνεκα· οἱ δ' αὐθραποδοδόδεις, διὸπ οὐδ' αὐτοὶ ἀξιοῦσιν ἐλεύθεροι εἶναι· καλὸν οὖν καὶ τοῦτο τὸ κτῆμα ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, τὸ ἄλλους μὲν ἡγεῖσθαι ἀγαθοὺς αὖθρας, ἄλλοις δὲ χρῆσθαι ἀναγκάζεσθαι· ἔπι δὲ, φιλόπολιν μὲν ἀνάγκη καὶ τὸν τύραννον εἶναι· αὐτοῦ γὰρ τῆς πόλεως, οὔτ' ἂν σῴζεσθαι δύναιτο, οὔτ' ἂν ἀκμάζειν· ἢ δὲ τυραννὶς ἀναγκάζει, καὶ τὰς ἑαυτῶν πατρίσιν ἐγκαλεῖν· οὔπ τοι τὸ ἀλκίμους, οὔτ' ἀδύνατους χαίροισι τοῖς πολίταις παρασκευάζοντες· ἀλλὰ τοῖς ξένους δυνατωτέρους τῶν πολιτῶν ποιοῦντες, ἥδονται μᾶλλον· καὶ τούτοις χρῶνται δορυφόροις· ἀναγκαῖον μὲν οὖν ἂν δυστηριῶν γενομένων, ἀφθονία τῶν ἀγαθῶν γίγνηται, οὐδὲ τότε συγχωρεῖ ὁ τύραννος ἐνδεεστέροις τοῦτο, πλεονεπτέροις αὐτοῖς οἴονται χρῆσθαι· βούλομαι δέ σοι ἔπι ὦ σιμωνίδη, κἀκείνας τὰς δυσφροσύνας δηλῶσαι, ὅσας ἐγὼ χρώμενος ὅτ' ἦν ἰδιώτης, νῦν ἐπειδὴ τύραννος ἐγενόμην, ἀθαύμαστα στερόμενος αὐτῶν· ἐγὼ γάρ, ξυνῆν μὲν ἡδόμενος· ἡδόμενος δὲ ἐμοί· σιωπᾶν δὲ ἐμαυτῷ, ὁπόταν ἡσυχίας σύμβουλός σοι· διδόναι δ' ἐν συμποσίοις· πολλαχοῦ μὲν μέχρι τοῦ σὺμλαβέσθαι πάντων, ἐπὶ χαλεπὸν ἐν αὐθρωπίνῳ βίῳ κίνδυνον· πολλαχοῦ δὲ, μέχρι τοῦ ὠδοῦς τε καὶ θαλίους καὶ χορεῖς τὴν ψυχὴν συγκαταμιγνύναι· πολλαχοῦ δὲ μέχρι κοινῆς σύμβουλίας ἐμοῦ τε καὶ τῶν παρόντων· νῦν δὲ ἀπεστέρημαι μὲν τῶν ἡδονῶν ἐμοὶ, διὰ τοὺς δούλους αὐτῶν φίλων ἔχειν τοὺς ἑταίρους· ἀπεστέρημαι δ' αὖτοῖς τοῦ ἡδέως ἐκείνοις ὁμιλεῖν· διὰ τὸ μισθεμίαν ἐνορᾶν δύνοι αὐ ἐμοὶ παρ' αὐτοῖς· μέθην δὲ καὶ ὕπνον· ὁμοίως ἐνέδρα φυλάπομαι· τὸ δὲ φοβεῖσθαι μὴ ὄχλον· φοβεῖσθαι δ' ὀρθμίαν, φοβεῖσθαι δὲ ἀφυλαξίαν, φοβεῖσθαι δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς φυλάσσοντας, καὶ μήτ' αὖτοῖς τοὺς ἐθέλειν ἔχειν πρὸ αὐτοῦ, μήθ' ὁπισθόμους ἡδέως θεᾶσθαι, ὡς οὐκ ἀργαλέον ἐστὶ πρᾶγμα· ἔπι δὲ ξένοις μᾶλλον μὲν ἢ πολίπας πιστεύειν· βαρβάροις τε μᾶλλον ἢ ἕλλησιν· ἀπολυμένοι δὲ τοῖς μὲν ἐλευθέρους, δούλους ἔχειν· τοὺς δὲ δούλους ἀναγκάζεσθαι ποιεῖν ἐλευθέρους· οὐ πάντα σοι τὰ δοκεῖ ψυχῆς ὑπὸ φόβων καταπεπλῆχθαι τυραννικὰ ἔνεστιν· ὁ γέ τοι φόβος οὐ μόνον αὐτοῖς ἐνὼν τὰς ψυχὰ

φαίνωμαι, ἢ τοὺς βίᾳ ἐξαιστα μένους βάκων, διὰ τὸ τιμᾶν τοὺς ἀδικοῦντας ἐξαιστᾶσθαι, ἢ τοὺς ὁδοῦ πα
ραχωροῦντας τοῖς κρείττοσι, διὰ τὸ τιμᾶν τοὺς ἀδικοῦντας παραχωρεῖν· καὶ δῶρα γε δίδοσιν οἱ πολ
λοὶ τούτοις ὧν μισοῦσι· καὶ τῶν πάντων ὅταν μάλιστα φοβῶνται, μή τι κακὸν ὑπ' αὐτῶν παθωσιν· ἀνὰ τοῦ
τα μὲν οἶμαι, ὧδ' ὑλείας ὄργανα ἦν· ἴσως δ' ἂν νομίζοιτο· ἃ δὲ τιμᾶ ἕκαστος ἐκ τῶν ἐναντίων τούτοις
γίγνεσθαι· ὅταν γὰρ αὖ θρωποι, αὖθρα ἡγῆσά, μενοι δυέργετεῖν ἱκανὸν εἶναι, καὶ ἀσπλουτεῖν αὐτ' ἀγαθὰ
νομίσωσι, ἔπειτα τοῦτον, ἀνάγομαι πὲ χουσιν ἐπαινοῦντες, θεῶνται τ' αὐτὸν ὡς οἰκεῖον ἕκαστος
ἀγαθόν· ἐκόντες τε παραχωροῦσι τούτῳ ὁδῶν, καὶ βάκων ὑπαιτῶνται· φιλοῦντές τε, καὶ μὴ φοβού
μενοι, καὶ στεφανοῦσι κοινῆς ἀρετῆς καὶ δυεργετήσας ἕνεκα, καὶ δωρεῖσθαι ἐθέλουσιν, οἱ αὐτοὶ οὗτοι ἐμοὶ
γε δοκοῦσι, τιμᾶν τε τοῦτον ἀληθῶς, ὃν αὖ τοιοῦτα ὑπουργήσωσι· καὶ ὁ τούτων ἀξιούμενος, τιμᾶσθαι
τῷ ὄντι· καὶ ἐγωγε τὸν μὲν οὕτω τιμώμενον, μακαρίζω· ἀσθανόμενον γὰρ αὐτὸν, οὐκ ἂν βουλοίμην·
ἀνὰ φρονοῦντα δέ, μὴ παύειν· καὶ ἀφόβως, καὶ αὖ τεπιφθόνως, καὶ ἀνυφ' ὑμένως, καὶ δυδαιμόνως τὸν βί
ον διάγοντα· ὁ δὲ τύραννος ὡς ὑπὸ πάντων αὖθρώπων κατακεκριμένος, διὰ ἀδικίαν ἀποθνήσκειν, οὕ
τως ὢν σιμωνίδη δοῦ ἴσθι, καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν διάγοντ' ἐπεὶ δὲ ταῦτα πάντα διήκουσεν ὁ σιμωνίδης, καὶ
πάνυ ἔφη ὦ ἱέρων, ἃ οὕτω πονηρὸν εἶναι τὸ τυραννεῖν, καὶ τοῦτο συνέγνωκας, οὐκ ἀπαλαλάπη μεγάλου
κακοῦ· οὔτε σύ, οὔτε ἄλλος μέντοι, οὐδεὶς πώποτε ἑκὼν εἶναι τυραννίδος ἀφεῖτο, ὅς γε αὖ ἀπαξ
κτήσαιτο· ὅπερ ὦ σιμωνίδη, ἐν τούτῳ ἀβλιώπατόν ἐστιν ἡ τυραννίς· οὐδὲ γὰρ ἀπαλλαγῆναι δύνα
νται οὐτῆς εἰσι· πάνυ γὰρ αὖ τίς ποτε ἐξαρκέσειε τύραννος, ἢ θλί
σμους αὖ τοὺς πολλαχοῦ, ὅσους δὴ ἐδέσμευσεν, ἢ ὅσους κατέκτανε, πάνυ ἀπορᾷ
χοιτο ἀποθανούμενος· ἀνὴ ἔτι γε τῷ ἄλλῳ ὦ σιμωνίδη λιοιτελεῖ ἀπαγόρευσθαι, ἴσθι ἔφη, ὅτι τυραννίς
ἐγωτε δύρίσκομαλίστα τοῦτο λιοιτελοῦν, πείσαι μόνον γὰρ αὐτῷ οὗτε ἔχειν οὔτε καταβέβληται κα
καλιοιτελεῖ· καὶ ὁ σιμωνίδης ὑπολαβὼν εἶπεν· ἀνὰ τὸ μὲν γοῦν ὦ ἱέρων, ἀβύμως ἔχειν σε πρὸς τὴν
τυραννίδα, οὐβουλόμαζω· ἐπεὶ καὶ ἂν ἐβουλόμην φιλεῖσθαι ὑπὸ αὖθρώπων, ἐμπροθύμοι τούτου νομίζῃς αὐ
τὴν εἶναι· ἐγὼ μέντοι πάνυ ἔχειν δοκῶ δίδαξαι σε, ὡς τὸ ἄρχειν οὐδὲν ἀποκωλύει τοῦ φιλεῖσθαι· ἀνὰ καὶ
πάνυ ἐπιτήδειον εἶναι τῆς ἰδιωτείας· ἵνα σκοπούσης δὲ αὖτο, ἔστιν ὅτου ἔχει, μὴ ταῦτ' ἐκεῖνο σκοπῶ, ἢ διὰ
τὸ μεῖζον δύνασθαι ὁ ἄρχων, καὶ χαρίζεσθαι πλείω δύνατ' αὖ· ἀνὴ αὖ πάντα ὅμοια ποιοῦντι, ὅ, τι ἰδιώτης
καὶ ὁ τύραννος, ἐννόει πότερος μείζω ἀπὸ τῶν ἴσων κτᾶσθαι χάριν· ἄρξομαι δ' ἐγὼ ἀπὸ τῶν μικρο
τάτων παραδείγματων· ἰδοὺ γὰρ πρῶτον, προσεπαίτω τινὰ φιλικῶς, ὅ, τι ἄρχων καὶ ὁ ἰδιώτης·
ἐν τούτῳ τὴν πρότερον πρόσρησιν μᾶλλον δύφραίνειν τὸν ἀκούσαντα νομίζεις· ἴδι δ' ἢ ἐπαινεσαντ' ἀμ
φοτέρων τὸν αὖτὸν, τὸν πρότερον δοκεῖς ἐπαινον, ἐξικνεῖσθαι μᾶλλον τῆς δύφροσύνην· δύσας δὲ τιμησά
τω ἑκάτερος· τὴν παρὸ τοῦ πρότερου τιμήν, μείζονος ἂν χάριτος δοκεῖς ἐν τυγχάνειν· καὶ μὴν τὰ θεραπεύ
σαι ἴσην ὁμοίως· οὐκοῦν τοῦτο σαφὲς, ὅτι ἂν ἀπὸ τῶν δύναται τὰ τῶν θεραπεύειν, καὶ χαρὰν ἐμποιοῦσι
μείζω· δῶ πάντα δ' ἢ τὰ ἴσα· οὐ καὶ ἐν τούτῳ σαφὲς, ὅτι ἂν ἀπὸ τῶν δύναται τὰ τῶν ἡμίσεια χάριτας,
πλείονα ἢ ὅλον τὸ παρὰ τοῦ ἰδίου τοῦ δώρημα δύναται· ἀνὴ ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ἐκ θεῶν, τιμὴ τις καὶ χάρις
συμπαρέπεσθαι αὐτῷ ἀρχοντι· μὴ γὰρ ὅτι καλλίονα ποιεῖ αὖθρα, ἀνὰ καὶ τὸν αὖτὸν τοῦτον, θεῶμε
θά πὅταν ἄρχῃ, ἢ ὅταν ἰδιοτεύῃ· διαλεγόμενοί τε ἀλλήλοις, τοῖς προτιμωμένοις μᾶλλον, ἢ
τοῖς ἐκ τοῦ ἴσου ἡμῖν οὖσι· καὶ μὴν παιδικά γε ἐν οἷς δ' ἢ καὶ σὺ μάλιστα κατεμέμφω τὴν τυραννίδα,
ἢ μισᾶ μὲν γῆρας ἄρχοντος δυσχεραίνει· ἥκιστα δ' αὖ ἄχος πρὸς ὃν αὖ τυγχάνοι ὁμιλῶν τοῦτο ὑπολο
γίζεται· αὐτὸ γὰρ τὸ τεπιθυμεῖσθαι μάλιστα σῶν ἐστι κοσμεῖ· ὡς τε πὰ μὲν δυσχερῆ ἀφαιρεῖσθαι· πὰ δὲ καλὰ,
λαμπρότερα ἀναφαίνειν· ὁπόταν τε μὴν ἐκ τῶν ἴσων ὑπουργημάτων, μείζονων χαρίτων ὑμεῖς τυγ
χάνετε, πάνυ οὐκ ἐπαινεῖσαι γε ὑμεῖς, πολλαπάσας μὲν διαπαντὸς ὠφελεῖν δυνήσεσθε, πολλα
πάσας δὲ παρεῖσθαι ἔχητε, ὑμᾶς καὶ πολὺ μᾶλλον φιλεῖσθαι τῶν ἰδιωτῶν προσήκει· καὶ ὁ ἱέρων δύ
βυς ὑπολαβών, ὅτι νὴ διά ἔφη ὦ σιμωνίδη, καὶ ἐξ ὧν ἀπαυτοῦ τοι οἱ αὖθρωποι ἡμᾶς, πολὺ μείων ἰδιω
τῶν ἀνάγκη ἐστὶ πράγματα δύεσθαι πράκτορ μᾶγε χρήματα, ἃ μέλλοιμι ἔξειν ἀπαντᾶν ἃς πὰ
δέοντα· ἀνάγκη τέον δὲ φυλάσσειν, ὅπα δεῖται φυλακῆς· κολαστέον δὲ τοῖς ἀδίκοις· κωλυτέον δὲ
τοὺς ὑβρίζειν βουλομένους· καὶ ὅταν γε τάχους καιρὸς παρατῇ, ἢ πλῆν ἢ κατὰ θάλασσαν ἐξορμᾶ
σθαι, οὐκέτ' ἐπιτρεπτέον τοῖς ῥᾳδίως ζῶσιν· ἐπὶ δὲ, μαθοφόρων μὲν αὖ περὶ τυραννίδ δεῖ· τούτου δὲ βαρύ
τερον φόρημα οὐδὲν ἔστι τοῖς πολίταις· οὐ γὰρ τυραννικοὺς ἰσοτίμους· ἀνὰ πλεονεξίας ἕνεκα νομίζουσι
τούτους, τρέφεσθαι πρὸς ταῦτα δὲ πάλιν εἴ τις ὁ σιμωνίδης· ἀνὴ ὅπως μὲν οὐ πάντ' ἐπιμελητέ
ον ὦ ἱέρων, οὐ λέγω· ἐπιμέλεσθαι μέντοι μοι δοκοῦσιν, οἳ μὲν, πάνυ πρὸς ἐχέφρα ἄγειν· οἳ δὲ, πάνυ διὰ
χαρὶτ εἶναι· τὸ μὲν γὰρ διδάσκειν ἄ ἔστι βέλτιστα, καὶ τὸν κάλλιστα ταῦτα ἐργαζόμενον ἐπαινεῖν καὶ
τιμᾶν, αὖτη μὲν ἐπιμέλεια διὰ χαρὶτ γίγνεται· τὸ δὲ τὸν ἐνδεῶς τι ποιοῦντα, λοιδορεῖν τε καὶ ἀναγκά
ζειν, καὶ ζημιοῦν καὶ κολάζειν, ταῦτα δὲ ἀνάγκη, διὰ τεχείας μᾶλλον γίγνεσθαι· ἐγὼ οὖν φημὶ, αὐδρὶ

ἄρχοντι, τὸ μὲν ἀνάγκης δοῦναι, ἄλλοις τισὶ παντὸς μᾶλλον ἢ τούτοις προσήκειν κολάζειν· τὸ δὲ πὰ ἄθλα ἀποδίδόναι, δι'
αὐτ' ἐπιτήδειον· ὡς δὲ ταῦτα καλῶς ἔχει, μαρτυρεῖ πὰ γιγνόμενα· καὶ γὰρ ὅταν χορεὺς ἡμᾶν βουλώμεθα
ἀγωνίζεσθαι ἆθλα μὲν ὁ ἄρχων προτίθησιν· αἱρούζειν δὲ αὖτοῖς τοὺς τε πακτικαὶ, χορηγοὺς· καὶ ἄλλοις
δὲ δίδάσκειν, καὶ ἀνάγκην τοῖς ἐνδεῶς τι ποιοῦσιν· οὐκοῦν δύβὺς ἐν τούτοις, τὸ μὲν ἐπιτήχαρι,
διὰ τοῦ ἄρχοντος ἐγένετο· πὰ δ' ἀνάπαυσα διὰ ἄλλων· τί οὖν κωλύῃ καὶ τἄλλα πὰ κωλυτικὰ οὕτω πε
φάνθαι διήρηνται μὲν γὰρ ἅπασιν αἱ πόλεις, αἱ μὲν, κατὰ φυλὰς· αἱ δὲ, κατὰ μοίρας· αἱ δὲ κατὰ λό
χους· καὶ ἄρχοντες ἐφ' ἑκάστῳ μέρει ἐφεστήκασιν· οὐκοῦν, εἰ τοῖς καὶ τούτοις ὥσπερ τοῖς χορεύταις ἆθλα
προτιθεὶς καὶ δύναμίας, καὶ δυπαιδίας καὶ ἰσχύος, καὶ ἀλκῆς τῆς ἐν πολέμῳ· καὶ δικαιοσύνης τῆς ἐν
συμβολαίοις· ἦ οὐκ ἂν τούτων πάντων, διὰ φιλονεικίαν δύπονος ἀσκεῖσθαι· καὶ ναὶ μὰ δία ὁρμῶν πό
τε βάπτον ὀπεδίοι, τιμῆς ὀρεγόμενοι· καὶ χρήματα βάδιον ἂν φέροιεν ὅσ' ὁπότε τούτου κωμῳδεῖν· καὶ τὸ
πάντων τε χρησιμώτατον, ἥκιστα δὲ ἀδικώτατον διὰ φιλονεικίας πραάσεσθαι, ἢ γεωργίαν οὕτω, αὖ πολὺ
ἄμεινον, εἰ τις ἆθλα προτιθείη κατ' ἀγρούς ἢ κατὰ κώμας, τοῖς καλλίστην γῆν ἐξεργαζομένοις, καὶ
τοῖς ἂν τοῦτο τῶν πολιτῶν ἐρῶσιν ἐπιμένως πρεπομένοις, πολλὰ αὖ ἀγαθὰ προσοίσοιτ· καὶ γὰρ αἱ πρόσοδοι
αὖξοιντ' αὖ καὶ ἡ σωφροσύνη πολὺ μᾶλλον σῶν τῇ ἀσχολίᾳ συμπαρομαρτεῖ· καὶ μὴν κακουργίαι τε
ὅσον τοῖς ἐνεργοῖς ἐμφύονται· ἃ δὲ καὶ ἐμπορία ὠφελεῖ τι πόλιν, τιμώμενος αὖ ὁπόταν τοῦτο πειῶν,
καὶ ἐμπορίοις αὖ πλείοις ἀγείροι· ἃ δὲ φανερὸν γένοιτο, ὅτι καὶ ὁ πρόσοδον πινα ἄλυπον ἐξευρίσκων τῇ
πόλῃ πάντα, οὐδ' αὖτῳ αὖ ἡ σκέψις ἀργοῖ τι· ὡς δὲ σῶν λοῦντι ἃ δεῖν, ἃ καὶ πάνυ ἐμφανὲς
ἔστιν, ὅπου ἀγαθόν τι δοκῇ οἱ δῆμος, οὐκ ἀπίμπτος ἔσται, πολλοὺς αὖ καὶ τοῦτο ἐξέρον πρεῖσθαι
τοῦ σκοπεῖν πὰ γαθοῦ· καὶ ὅταν γε πολλοῖς πᾳ τ' ὠφελίμων μέλλῃ, ἀνάγκη δύρίσκεσθαί τι μᾶλ
λον καὶ ἀμελεῖσθαι· ἃ δὲ φοβεῖ ὦ ἱέρων, μὴ ἐν πολλοῖς ἄθλων προτιθεμένων, πολλοὶ δ' ἀναιμαγί
γνωνται, ἐννόησον ὅτι οὐκέτι ἐμπορεύματα λιοιτελέστερα, ἢ ὅσα αὖθρωποι ἆθλων ἀγοῦνται· ὁρᾶς ἐν ἰπ
πικοῖς καὶ γυμνικοῖς καὶ χορηγικοῖς ἀγῶσιν, ὡς μικρὰ ἆθλα μεγάλας δαπάνας καὶ πολλοὺς πό
νους, καὶ πολλὰς ἀμελείας ἐξάγεται αὖθρώπων; καὶ ὁ ἱέρων δ' εἶπεν· ἀνὰ ταῦτα μὲν ὦ σιμωνίδη, καλῶς
μοι δοκεῖς λέγειν· πῶς δὲ τῶν μαθοφόρων ἔχειν τι δεῖν, ὡς μὴ μισεῖσθαι δ' αὖτοὺς, ἢ λέγεις ὡς φι
λίαν κτησάμενος ἄρχων, οὐδὲν ἔπι δεήσεται δορυφόρων· καὶ μάδία εἶπεν ὁ σιμωνίδης· δεήσεται μὲν οὖν·
οἶδα γὰρ ὅπως ἂν ἔχοιεν τοῖς, οὕτω καὶ ἐν αὖθρώποις ποτὶ ἐγγίγνεται· ὅσπαρ ἐκ πηγῆς πὰ δέοντα ἔχωσι
τοσούτῳ ὑβριστότεροι εἶναι· τοῖς μὲν οὖν τοιούτοις, μᾶλλον αὖ σωφρονίζοι ὁ ἀπὸ τ' δορυφόρων φόβος·
τοῖς δὲ καλοῖς καγαθοῖς, ἀπ' οὐδένος αὖσιοδοκεῖς τοσαῦτα ὠφελήματα παραχρεῖν, ὅσα ἀπὸ τ' μα
θοφόρων· τρέφοις μὲν γὰρ δήπου καὶ σὺ αὖτοῖς σαυτῷ φύλακας· ἢδη δὲ πολλοί καὶ διαπόται, βία ὑπὸ
τῶν δούλων ἀπέθανον· ἢ οὖν ἐν πρῶτον τοῦτ' εἶναι τῶν προστεπαγμῶν τοῖς μαθοφόροις, ὡς παν
ὄντας δορυφόρους τ' πολιτῶν βοηθεῖν πᾶσιν, αὖτοὺς τοιούτους αὖθρώπους γίγνεσθαι· γίγνονται δ' ἐκ τοῦ ὡς πάν
τα μεθα κακοῦργοι ἐν πόλεσιν, ἢ οὖν καὶ τούτοις φυλάττειν εἶναι τιμαγμῶν, καὶ τοῦτ' αὖ δεῖ εἶναι
ὑπὸ αὖτῶν ὠφελουμένοις, πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ ἐργάταις καὶ κτήνεσιν· οὕτω καὶ αὖ ἀκόπως
καὶ θάρσος καὶ ἀσφάλειαν δύναιντο μάλιστα παρέχειν· ὁμοίως μὲν τοῖς σοῖς ἰδίοις, ὁμοίως δὲ τοῖς σῶν
τὴν χώραν ἱκανοί τε μὴν ἴσθι καὶ σχολὴν παρέχειν τοῖς πολίταις τ' ἰδίων ἔργων, ἆπμελεῖσθαι πὰ ἐπίκαι
ρα φυλάσσοντες· πρὸς δὲ τούτοις, καὶ πολεμίων ἐφόδους κρυφαίας καὶ ἐξαπιναίας, τίνος ἐπιμέλοιτο,
ἢ προέσθαι, ἢ κωλύσαι, τῶν ἀεὶ ἐν ὅπλοις τε ὄντων καὶ σῶν πάντων μάχων· ἀνὰ μὴν καὶ ἐν τῇ σφαγῇ,
πίστιν ὠφελιμώτερον πολίτας μαθοφόρων· τούτοις γὰρ προσήκειν καὶ προκινδυνεύειν καὶ προφυλάτ
τειν ἄκος ἑτοίμοτάτους εἶναι τὰς ἀγχιτέρμονας πόλεις, οὐκ ἀνάγκη, διὰ γοῖς ἀεὶ ἐν ὅπλοις ὄντας, καὶ
θρήνης μάλιστα ἆπμελεῖν· οἱ γὰρ σῶν πάντων μάχων, καὶ σώζειν τῶν φίλων μάλιστα, καὶ σφάλλειν πὰ τῶν πο
λεμίων δύνανται· αὖ· ὅταν μὲν γνῶσιν οἱ πολῖται, ὅτι σοὶ τοιοῦτον οὐδὲν ποιοῦσι, τὸν μὲν ἀδί
κοῦντα τοὺς δὲ κακουργεῖν βουλομένους, κωλύουσι· βοηθοῦσι δὲ τοῖς ἀδικουμένοις· προνοοῦσι δὲ καὶ
προμηδυνόμενοι τῶν πολιτῶν, ὡς οὐκ ἀνάγκη καὶ δαπανᾶν ἃς τούτοις ἥδιστα· τρέφοισι γοῦν καὶ
ἰδία ἐκ μείοσι τούτων φύλακας· χὴ δὲ ὧ ἱέρων, οὐδ' ἀπὸ τῶν ἰδίων κτημάτων οἰκεῖν δαπανᾶν ἃς
τὸ κοινὸν ἀγαθόν· καὶ γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ πὰ ἃς τὴν πόλιν αὖξαλοῦμενα· μᾶλλον ἃς τὸ σῶν τελεῖσθαι,
ἢ πὰ ἃς τὸ ἰδίου, αὐδρὶ τυραννίῳ· καὶ ἐν δ' ἕκασον σκοπῶ· οἰκίαι μὲν τὸν ὑπερβαλλούσαι δαπανᾶν
κεκαλλωπισμένην μᾶλλον ἢ γῆ κόσμον αὖσοι παρέχειν, ἢ πᾶσαν τὴν πόλιν τείχεσί τε καὶ ναοῖς
καὶ παραστάσι καὶ ἀγοραῖς καὶ λιμέσι κατεσκευασμένην· ὅπλοις δὲ, πότερον τοῖς ἐκπαγλοτάτοις
αὖτὸς κατακεκοσμημένοις· δ' ἕνοτέρος αὖ φαίνοιο τοῖς πολεμίοις, ἢ τῆς πόλεως ὅλης δύόπλου σοι
οὔσης· προσοίδα δέ, πότερος αὖ δοκῇς μείονας γίγνεσθαι· ἢ πὰ σὰ ἰδία μόνον ἐνεργὰ ἔχεις, ἢ εἰ πὰ
πάντων ἴσθι πολλοῖς μεμηχανημένος εἶναι ἐνεργὰ εἶναι· τὸ δὲ πάντων κάλλιστον καὶ μεγαλοπρεπέ
στατον νομιζόμενον εἶναι ἆπτάδυμα ἅρματροφίαν, πότερος αὖ δοκῇς μᾶλιστα κοσμεῖν· εἰ αὖτὸς

πλεῖστα τῶν ἑλλήνων ἄρματα τρέφοις πεμπόμενος εἰς τὰς πανηγύρεις, ἢ δὲ ἐκ τῆς πόλεως, πλεῖστοι μὲν ἱππότροφοι εἶεν, πλεῖστοι δ' ἀγωνίζοιντο· γυναῖκα δὲ ποτε δοκεῖς καλλίονα εἶναι ἄρματος ἄρξαι, ἢ πόλεως ἧς προστατοῦσα δυσταξία· ἐγὼ μὲν γάρ, οὐδὲ προσήκειν φημὶ ἀνδρὶ τυραννῶντι, πρὸς ἰδιώτας ἀγωνίζεσθαι· νικῶν μὲν γὰρ, οὐκ ἂν θαυμαζοίμην· ἀνὰ φθονοῖτο, ὡς ἀπὸ πολλῶν οἰκίαν πρὸς ὀλίγας πεποιημένος· νικώμενος δ' ἂν πάντων μίσητα καταγέλαστος· ἀλλ' ἐγώ σοι φημὶ ὠφέλιμον, πρὸς ἄλλοις προστάτας πόλεων τὸν ἀγῶνα εἶναι· ὧν ἐὰν σὺ δυσπραγεστάτην τὴν πόλιν, ἧς προστατοῦσα παρέχοις, οὕτω νικᾷν τῷ καλλίστῳ καὶ μεγαλοπρεπεστάτῳ ἐν ἀνθρώποις ἀγωνίσματι· καὶ πρῶτον μὲν δυσυχεῖς, κατειργασμένος αὐτὸς τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων· οὐδ' ἂν σὺ ἀπόμοιμι τυραννεῖν. ἔπειτα δὲ τὴν σὴν νίκην, οὐκ ἂν εἷς εἴη ὁ σιακηρύττων· ἀνὰ πᾶσις ἀνθρώποις, ὑμνοῖεν ἂν τὴν σὴν ἀρετήν· παρίβλεπος δὲ ὢν, οὐχὶ ὑπὸ ἰδιωτῶν μόνον, ἀνὰ καὶ ὑπὸ πολλῶν πόλεων ἀγαπῷο ἂν, καὶ βωμαῖος, οὐκ ἰδία μόνον ἀνὰ καὶ δημοσίᾳ παρὰ πᾶσιν ἂν εἴης· καὶ ἐξεῖη μὲν ἂν σοι ἕνεκεν ἀσφαλείας, εἴ που βούλοιο θεωρήσοντι πορεύεσθαι· ἐξεῖη δ' ἂν αὐτοῦ μόνον τοῦτο πράττειν· ἀεὶ γὰρ ἂν παρὰ σοὶ πανήγυρις εἴη τῶν βουλομένων ἐπιδεικνύναι εἴτις σοφόν, ἢ καλὸν ἢ ἀγαθὸν ἔχοι· τῶν δὲ, καὶ ἐπιμουσοτάτων ὑπαρξεῖν· πᾶς δὲ ὁ μὲν πορρωθὲν, σύμμαχος ἂν εἴη σοι· ὁ δὲ ἀπὸ πλησίον, ἐπιθυμοίη ἂν ἰδεῖν σε· ὥστε που μόνον φιλοῖο ἂν ἀνὰ καὶ ἐρῷο ὑπ' ἀνθρώπων· καὶ τοὺς καλοὺς οὐ πειρᾷ ἀνὰ πειρώμενον ὑπ' αὐτῶν, αἰδέχεσθαι ἂν σε δέοι· φόβου δὲ οὐκ ἂν ἔχοις ἀνὰ ἄλλοις παρέχοις, μήτι πάθης· ἐκόντας δὲ τοὺς πειθομένους ἔχοις ἂν, καὶ ἐθελουσῶς σου προγοοῦντας, θεῶν ἂν· ἡ δὲ τις κίνδυνος εἴη, οὐ συμμάχους μόνον, ἀνὰ καὶ προμάχους καὶ προθύμως ὁρῶντας ἂν· πολλῶν μὲν δωρεῶν ἀξιούμενος· οὐκ ἀπορῶν δὲ, ὅτῳ τούτων δύμενεῖ μεταδῶσις· πάντας μὲν συγχαίροντας ἔχων ἐπὶ τοῖς σοῖς ἀγαθοῖς· πάντας δὲ πρὸ τῶν σῶν ἰδίων, ὡς πρὸ τῶν ἰδίων μαχομένους· θησαυρούς τε μὴν ἔχεις πάντας τοὺς παρὰ τοῖς φίλοις πλουτοῦντας· ἀνὰ βαρβάρων ἄν ἑλόμενος, πλουτίζεσθαι τοὺς φίλους· σωτὸν γὰρ πλουτεῖς· ὠφέλιμον δὲ τὴν πόλιν· σωτῷ γὰρ δύναμιν παρεῖναι· κἀκῶ δὲ αὐτῇ συμμάχοις· νόμιζε δὲ τὴν μὲν πατρίδα οἰκεῖον εἶναι· τοὺς δὲ πολίτας ἑταίρους· τοὺς δὲ φίλους, τέκνα σεαυτοῦ· τοὺς δὲ πολεμίους, ὅπως πρὸς τὴν σὴν εὐτυχίαν· καὶ τούτοις πᾶσι παρεῖναι δύναμιν· ἐὰν γὰρ τοὺς φίλους κρατεῖς δυνατῶν, οὐ μισοῖ δύνωνται αὐτοὶ πλέον οἱ πολέμιοι· καὶ ταῦτα πάντα ἐν ἀνθρώποις, καλλίστου καὶ μεγίστου ἆθλα τοῖς ἀγωνιζομένοις·

ex libris

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ·ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

Vocatur hic liber alio nomine paralipomena thucydidis. i. reliqua a thucydide historico

ΒΡΩΤΟΝ.

Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλοῖς ἡμέραις ὕστερον, ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν Θρασύβουλος ναῦς, ἔχων ὀλίγας· καὶ δύεις ἐναυμάχησαν αὐτοῖς λακεδαιμόνιοι, καὶ Ἀθηναῖοι ἐνίκησαν δὲ λακεδαιμόνιοι, ἡγουμένου ἡγησανδρίδου· μετ' ὀλίγον δὲ τούτων, δωριεὺς ὁ διαγόρου, ἐκ ῥόδου ἐς ἑλλήσποντον εἰσέπλει, ἄρχοντος χειμῶνος πεπάρου, καὶ δ' ἑκατὸν ναυσὶν, ἅμα ἡμέρᾳ· κατ' δὲ τῶν ἀθηναίων ἡμεροσκόπος ἐσήμανε τοῖς στρατηγοῖς· οἱ δὲ, αἰφνιδίως ἐπὶ τὰς ναῦς ἐβοήθουν· καὶ τὴν θάλατταν καθελκύσας τὰς ἑαυτοῦ τριήρεις, ἀπέπλει, ὅπως ἀφαλάβῃ τὰς μετὰ δωριέως· οἱ δὲ ἀθηναῖοι αὐτοσχεδίαζον, ἐναυμάχησαν πρὸς ἄβυδον κατὰ τὴν ἠιόνα μέχρι δείλης ἐξ ἑωθινοῦ· καὶ πάμπολλα, νικῶντων, τὰ δὲ, νικωμένων, ἀλκιβιάδης ἐπιπλεῖ δυοῖν δέουσιν εἴκοσι ναυσὶν· ἐντεῦθεν, δὲ φυγὼν τὸ πελοποννησίων ἐγένετο πρὸς τὴν ἄβυδον· καὶ ὁ φαρνάβαζος παρεβοήθει· καὶ ἐπεισβολὸν τῷ ἵππῳ ἐς τὴν θάλατταν μέχρι δύναγον ἦν· ἐμάχετο· καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς αὐτοῦ ἵππου ὅσοι, καὶ τοῖς, παρεκελεύετο· ξυμφράξαντες δὲ τὰς νῶας οἱ πελοποννήσιοι, καὶ παραπαζάμενοι, πρὸς τῇ γῇ ἐμάχοντο· ἀθηναῖοι δὲ, ἀπέπλευσαν, τριάκοντα νῶας τῶν πολεμίων λαβόντες κενάς, καὶ ἃς αὐτοὶ ἀπώλεσαν, κομισάμενοι ἐς σφᾶς· ἐντεῦθεν, πλὴν πεπάρα κοντα νεῶν ἄλλα ἄλλῃ ᾤχοντο ἐπ' ἀργυρολογίαν ἔξω τοῦ ἑλλησπόντου, καὶ ὁ θρασύλος, εἷς ὢν τῶν στρατηγῶν, ἐς ἀθήνας ἔπλευσε τὰ παρόντα ἐξαγγελῶν, καὶ στρατιὰν καὶ νῶας αἰτήσων· μετὰ δὲ ταῦτα, πισαφέρνης ἦλθε ἐς ἑλλήσποντον· ἀφικόμενον δὲ παρ' αὐτὸν μισθὸν, τριήρει ἀλκιβιάδην, ξένιά τε, καὶ ὥρια ἄγοντα, ξυλαβὼν, εἵρξεν ἐν σάρδεσι, φάσκων κελεύειν βασιλέα πολεμεῖν ἀθηναίοις· ἡμέρας δὲ τριάκοντα ὕστερον, ἀλκιβιάδης ἐκ σάρδεων μετὰ μανητέου τοῦ ἁλόντος ἐν καρίᾳ, ἵππων δυνησάμενος, νυκτὸς ἀπέδρασαν ἐς κλαζομενάς· οἱ δ' ἐν σπῷ ἀθηναῖοι, ἀναθόμενοι, μίνδαρον πλεῖν ἐπ' αὐτοὺς μέλλοντα, ναυσὶν εἰκόντα νυκτὸς ἀπέδρασαν ἐς καρδίαν· ἐνταῦθα δὲ καὶ ἀλκιβιάδης ἦκεν ἐκ τῆς κλαζομενῶν σὺν πέντε τριήρεσι, καὶ ἐς ἀκυτηΐδι· ὠυβώμιος δὲ ὅπλα τῶν πελοποννησίων νῆες ἐξ ἄβυδου ἀνηγμέναι εἶεν ἐς κυζικον, αὐτὸς μὲν, πεζῇ ἦλθεν ἐς σπῶν, τὰς δὲ ναῦς, πρὸ πλεῖν ἐκέλευσεν· ἐπεὶ δ' ἦλθον, αἰφνιδίως ἐπέπλεον αὐτοῖς· μέλλοντος δὲ ἔτι ναυμαχίαν, ἐπεπλεῖ θεραμένης εἴκοσι ναυσὶν ἀπὸ μακεδονίας, ἅμα δὲ καὶ θρασύβουλος εἴκοσιν ἑπόμενος ἐκ θάσου, ἀμφότεροι ἐγυρολογικότες· ἀλκιβιάδης δὲ ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ τοὺς διώκοντας αὐτοῦ, ἐξελομένοις τὰ μεγάλα ἱστία, αὐτὸς ἐπέπλευσεν ἐς πάριον· ἀφροῦσαι δὲ γενόμεναι αἱ νῆες ἅπασαι ἐν πάριῳ, ἐξ, καὶ ὀγδοήκοντα, τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἀπῆγάγοντο· καὶ τῇ ἄλλῃ ἡμέρᾳ πρὸ ἀρίσβου ὥρᾳ ἦκον ἐς περίνθον· ἐκεῖ δ' ἐπύθοντο ὅτι μίνδαρος ἐν κυζίκῳ εἴη, καὶ φαρνάβαζος μετὰ τοῦ πεζοῦ· τοῦτον μὲν οὖν τὴν ἡμέραν, αὐτοῦ ἔμειναν· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ, ἀλκιβιάδης ἐκ κλισθένων πρώτους, παρεκελεύετο αὐτοῖς ὅπως ἀναγκαιοῖεν καὶ ναυμαχεῖν, καὶ πεζομαχεῖν, καὶ τειχομαχεῖν· οὐ γὰρ ἔστιν ἐφ' ὁτῳοῦν χώματα ἡμῖν· τοῖς δὲ πολεμίοις, ἄφθονα παρὰ βασιλέως· τῇ δὲ προτεραίᾳ, ἐπειδὴ ὡρμίσαντο τὰ μὲν σκεύη πρῶτα, καὶ τὰ μακρὰ σὺν ὁπλίταις παρ' ἑαυτῶν, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλῃ τοῖς πολεμίοις τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, ἐπεκήρυξέ τε ὃς ἂν ἁλίσκηται τῶν πρώτων σὺν τοῖς ὅπλοις μένων, θανάτου τὴν ζημίαν· μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν, παρασκευασάμενος ὡς σὺν ναυμαχίαν ἀπάξων σὺν τὴν κυζικον, ὅσον τος πολλῷ· ἐπειδὴ δ' ἐγγὺς, τῆς κυζίκου ἦν, ἀμφορίας γενομένης, καὶ τοῦ ἡλίου· ἐκλαμψάντος, καὶ φορᾶς πὺ μινδάρου ναῦς γυμναζομένας πρόρρωθεν ἀπὸ τοῦ λιμένος, καὶ ἀπελιμμένας ὑπ' αὐτοῦ, ἐξήκοντα οὔσας· οἱ δὲ, πελοποννήσιοι ἰδόντες πᾶν ἦσαν ἀθηναίων τριήρεις οὔσας πλείους τε πολλῷ ἢ πρότερον, καὶ πρὸς τῷ λιμένι, ἐφύλαττον ἐς τὴν γῆν· καὶ σὺν ὁρμίσαντες τὰς ναῦς, ἐμάχοντο σὺν πλείοσι τοῖς ἐναντίοις· ἀλκιβιάδης δὲ τοὺς εἴκοσι· τῶν νεῶν πρὸ πλεύσας, ἀπέβη ἐς τὴν γῆν· ἰδὼν δὲ μίνδαρος, καὶ αὐτὸς ἀπεβάτευε ἐν τῇ γῇ, μαχόμενος, ἀπέθανεν· οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ ὅπλα ἔφυγον· τὰς δὲ ναῦς οἱ ἀθηναῖοι ᾤχοντο ἄγοντες ἐς περίνθον ἀπὸ σκευῶν· ἐκείνας δὲ αὐτοὶ κατέκαυσαν οἱ συρακούσιοι· ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἔπλεον οἱ ἀθηναῖοι σὺν κυζικον· οἱ δὲ κυζικηνοὶ, τῶν πελοποννησίων, καὶ φαρναβάζου ἐκλιπόν σὺν αὐτὴν, ἐδέχοντο τοὺς ἀθηναίους, ἀλκιβιάδης δὲ μείνας αὐτοῦ εἴκοσιν, ἡμέρας, καὶ χρήματα πολλὰ λαβὼν παρὰ τῶν κυζικηνῶν, οὐδὲν ἄλλο κακὸν ἐργασάμενος ἐν τῇ πόλει, ἀπέπλευσεν ἐς περίνθον, ἐκεῖθεν δ' ἔπλευσεν ἐς σηλυβρίαν· καὶ σηλυβριανοὶ μὲν, εἰσπέμψαντες

Thymochares
Hegesandridas
Dorieus
Dragoras
Mindarus
Alcibiades
Pharnabazus
Thrasylus
Tisapherne
Mantithey
Theramenes
Thrasybulus
Abydus
Cizicum
Proconesus
Perinthus
Selybria

Chalcedonia
Chrysopolis
δεκατεύτηριον
Antandrus
ἵρεσαν
κώπους
ἀπόπλοι
τάξιν
Thermæ
Eubulus
Hippocrates
Hermocra tes
Demoeritus
Epidocus
Myscó
Menecrates
Potamis
Gnosias
Trisapherns
Astyochus
Miletus
Thassus
λακωνισταί
Decelia
προνομὴ ἀπὸ τοίχου μέρους
Lycei gymnasii
ὑπὸ τὰ τείχη ἀπέβαινον
Eteonicus
Pasippidas
Thrasylus
Agis
Cleareh)
Rhamphi)

ξαντο ἐς τὸ ἄστυ τὸ στρατόπεδον· συνελυβρισμοὶ δέ, ἐὰν ἕξω του μεθ' οὗ, χρήματα δὲ ἔδοσαν, ἐντεῦθεν δ' ἀφ' κώμης τῆς Χαλκηδονίας ἐς χρυσοῦ πόλιν, ἐτείχισαν αὐτήν, καὶ δεκατευτήριον κατεσκεύασαν ἐν αὐτῇ· καὶ τὴν δεκάτην ἐξελέγοντο ἵππον ἐκ τοῦ πεντηκοστοῦ, καὶ φυλακὴν ἐγκαταλιπόντες νεῶν τριά κοντα, καὶ στρατηγὸν Θύωνα, ἐπεμέννην, καὶ βουλὴν, τοῦ τι χωρίου δεῖ μελεῖσθαι, καὶ ἵππον ἐκ τοῦ πεδίου, καὶ ἐπὶ ἄλλο δ' ἐπλεον τὰ πλοῖα, καὶ εἴ τι ἄλλο δύναιντο βλάπτειν τοὺς πολεμίους. οἱ δ' ἄλλοι στρατηγοὶ, ἐς μὲν Ἐλαιοῦντα τὸν ὠχρὸν στρατόπεδον· παρὰ δὲ Διομήδους τοῦ μυδάρου ἀπῆλθεν ἐς λακεδαίμονα γράμματα πεμφθέντα, ἐάλωσαν ἐς Ἀθήνας, λέγοντα τάδε,

Ἔρρει τὰ καλὰ· μίνδαρος δ' ἀπόλωλε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἄνδρες, ἀπορέομεν τί χρὴ δρᾶν. Φαρνάβαζος δὲ σὺν τῇ τῶν πελοποννησίων στρατιᾷ, καὶ τῶν συρακουσίων παρακελεύσασθαι μᾶλλον καὶ ἀθυμεῖν ἕνεκα ξύλων, ὡς οὐκ ὄντων πολλῶν ἐν τῇ βασιλέως, ἕως αὖ τὰ σώματα σῶα ᾖ, ἱμάτιόν τ' ἐδίδου ἑκάστῳ, καὶ ἐφόδιον δυοῖν μηνοῖν· καὶ ὁ μῖσος τοῖς ναύταις, φυλακὰς κατεστήσατο τῆς ἑαυτοῦ παρὰ θαλασσίας γῆς· καὶ ξυγκαλέσας τοὺς τε ἀπὸ τῶν πόλεων στρατηγοὺς, καὶ τριηράρχους, ἐκέλευσε ναυπηγεῖσθαι τριήρεις ἐν αὐτάνδρῳ, ὅσας ἕκαστοι ἀπόλεσαν, χρήματά τε δίδους, καὶ ὕλην, ἐκ τῆς ἴδιης κομίζεσθαι φράζων· ναυσὶ γὰρ ὤμοσεν, οἱ συρακούσιοι ἅμα τοῖς αὐτανδρίοις τοὺς τείχους τι ἐπετίλεσαν· καὶ ἐν τῇ φρουρᾷ ἧσσον ναυτῶν μάλιστα· διὰ ταῦτα δὲ εὐεργεσία τε, καὶ πολιτεία συρακουσίοις ἐν αὐτανδρίῳ ἐστί· Φαρνάβαζος μὲν οὖν τοιαῦτα διατάξας, δύεις ἐς χαλκηδόνα ἐβοήθει· ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ, ἠγγέλθη τοῖς τῶν συρακουσίων στρατηγοῖς, ὅτι φύγοιεν, οἴκοθεν ὑπὸ τοῦ δήμου· ξυγκαλέσαντες οὖν τοὺς ἑαυτῶν στρατιώτας, ἐρμοκράτους τοῦ Ἑρμοκράτους, ἀπωλωλοφυρότο τὴν ἑαυτῶν ἐμπορίαν, ὡς ἀδίκως φεύγοιεν ἅπαντες παρανόμων. παρῆνεσαν τε τοὺς στρατιώτας, μὴ ἀθύμους εἶναι καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς καὶ τὰ πρότερα, καὶ αὖθις ἄνδρας ἀγαθοὺς πρὸς τὰ αἰεὶ παραγγέλλοντας εἶναι· ἐλέσθαι δὲ ἐκέλευον ἄρχοντας, μέχρις οὗ ἀφίκωνται οἱ ἐκεῖθεν, ὁμοίους τοὺς ἐκείνων, οἵτινες ἀναβάντες ἐκέλευον κείνοις ἄρχειν· καὶ μάλιστα οἱ τριήραρχοι· καὶ οἱ σὺν βάτᾳ, καὶ οἱ κυβερνῆται· οἳ δ' οὐκ ἔφασαν δεῖν στασιάζειν πρὸς τὴν ἑαυτῶν πόλιν· εἰδέναι τε σὺν καλοῖν πάντας, λόγον ἔφασαν χρῆναι διδόναι, μεμνῆσθαι, ὅσας τε ναυμαχίας σὺν τοῖς καθ' αὑτοὺς γενικήσαντες, καὶ νῦν ἅλωσαν, ὅσα τε μὴ τῶν ἄλλων ἀπόντων ἐγένετο, ἡμῶν ἡγουμένων, τάξιν ἔχοντες τὴν κρατίστην, διά τε τὴν ἐμπειρίαν ἀρετὴν, καὶ τὴν ὑμετέραν προθυμίαν, καὶ καπὶ γῆν, καὶ καπὶ θάλατταν ὑπερχόντων. οὐδὲν δὲ οὐδὲν ἐσωτερικὸν ὑμῶν διαφθείρειν ἔφασαν, ἕως ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐκείνων στρατηγοὶ, δήμαρχός τε ἀπόκου, καὶ μύσκων, ὠνεκράτους, καὶ πρατομένης γνώσια· τῶν δὲ τριηράρχων ὁμόσαντες οἱ μὲν εἶσι καλοῦ ξεν αὐτοῖς, ἕως ἐς συρακούσας, ἀφίκωνται, ἃ τε ἐπεμέλοντο ὅπλα βουλοῦντο σώζειν, ἐσώζουν τες· ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἑρμοκράτην προσομιλοῦντες, μάλιστα ἐπόθησαν τὴν τε ἀπιμέλειαν, καὶ προθυμίαν, καὶ κοινὰ πάντα· ὧν γὰρ ἐγίνωσκε χρὴς ἀπεικεστάτους τοὺς ἵππαρχους, καὶ κυβερνήτας, καὶ ἀπὸ βάτων, ἑκάστης ἡμέρας τὸ πρωΐ, καὶ πρὸς ἑσπέραν σῶα ἐλίζων πρὸς τὴν σκηνὴν τὴν ἑαυτοῦ, ἀνεκοινοῦτο, πεμελλεγεν, ἢ στρατιὴν κἀκείνους ἐδίδασκε, κελεύων λέγειν τὰ μὲν, ἀπὸ τοῦ παραχρῆμα· τὰ δὲ, βουλευομένους· ἐκ τοῦ ἴσου ἑρμοκράτης τὰ πολλὰ ἐν τῷ σῶσαι δοῦναι δόξει, λέγειν τε δεκρὴν, καὶ βουλεύων τὰ κράτιστα, κατηγορήσας δὲ πασφέρνους ἐν λακεδαίμονι ἑρμοκράτης, μαρτυροῦντος καὶ ἀστυόχου, καὶ δόξας τὰ ὄντα λέγειν, ἀφικόμενος παρὰ φαρναβαζον, πρὶν αὐτὸν σῶσαι χρήματα λαβών, παρεσκευάζετο πρὸς τὴν ἐς συρακούσας καθοδον ξένους τε, καὶ τριήρεις, ἐν τούτῳ δὲ, ἦκον οἱ διάδοχοι ἴσων συρακουσίων ἐς μίλητον, καὶ παρέλαβον τὰς ναῦς, καὶ τὸ στράτευμα· ἐνθάδε δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον τάσεως γενομένης, ἐκ τῶν δούσιν οἱ λακωνισταὶ, καὶ ὁ λάκων ἁρμοστὴς ἐπονικος, κατεπαθεὶς δὲ τῶν παρόντων ἐς μίλητον, καὶ παρεσκευάζετο πασφέρνει πασσαπίδας ὁ λάκων, ἐφυγεν ἐκ παρτης· ἅμα δὲ τῷ ναυτικῷ, ὁ ἐκεῖνος ἠθροίκει ἀπὸ ἴσων συμμάχων, ἐξέπεμψεν ἑρμοκράτους, καὶ παρέλαβεν ἐν χίῳ δὲ τούτους τοὺς χρόνους θρασύλου ἐν ἀθήναις ὄντος, ἄγις ἐκ τῆς δεκελείας τρόνομὴν ποιούμενος, τρὸς κώπας τὰ τείχη ἦλθε τῶν ἀθηναίων· θρασύλος δὲ ἐξαγαγὼν ἀθηναίους, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ πόλει ὄντας, ἀπήντα τρὸς αὐτὸν, ἀγις δὲ ἀπήγαγε πάλιν· ἐκ δὲ τῶν τειχῶν ἐθεώμενον. οἱ δὲ ἀθηναῖοι τῷ θρασύλῳ διὰ ταῦτα ἐπεβούλευσαν, καὶ ἐφ' ἅπασι τοῖς ἔπεμψαν τὸν ἥμισυ τοῦ στρατεύματος ἐπὶ θρᾴκης, καὶ ἀμφίπολιν τὸν αὐτὸν χρόνον καταλέξασθαι χιλίους, ἱππέας δὲ ἑκατὸν, τριήρεις δὲ πεντήκοντα. ἄγις δὲ ἐκ τῆς δεκελείας ἰδὼν τοὺς ἥμισυ πολλὰ δὴ τοὺς τειχισμὰ καταθέοντας, οὐδὲν ὄφελος ἔφη εἶναι τοὺς μετ' αὐτοῦ πολιορκεῖν ἡμᾶς χρόνον ἀθηναίους εἰργόντος τῆς γῆς, εἰ μή τις ἐχθρὸς ἔσθει, καὶ ὁ καπὶ θάλατταν ἐπὶ τοὺς φοίτας κρατήσων τε εἶναι καὶ κλέαρχον τὸν ῥαμφίου, πρόξενον ὄντα βυζαντίων, πέμψας ἐς χαλκηδόνα τε, καὶ βυζάντιον δόντος δὲ τοῦ, πληρώσεσθαι νεῶν, ἐκ τε μεγάρων, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πεντηκοντόρους τριακοσίους μᾶλλον, ἢ πλείους, ᾤχετο· καὶ αὐτοῦ τῶν νεῶν τρεῖς ἀπολυντιεν τῷ ἑλλησπόντῳ, ὑπὸ

τὰ πίκρα ἐννέα γνώσιμοι· αὐτὰ δὲ ἀεὶ ἐντοῦθα τὰ πλοῖα διεφύλαττον· αἱ δ' ἄλλαι, ἐφύλαττον ἐς σπόνδυλον· ἐκεῖθεν δὲ ἐς βυζάντιον ἐσώθησαν· καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ κάρχηδόνιοι αὐτὴν ἔβαλον, ἡγουμένου, στρατεύσαντες ὕστερον ἐπὶ σικελίαν, δ' ἐκα μυριάσι στρατιᾶς ἀφορμῶσιν· τρισὶ μησὶ δ' ὕστερον πόλεις ἑλληνίδας, σελινοῦντα, καὶ ἱμέραν· τῷ δ' ἀλλῳ ἔλεγεν, ὡς ἦν ὀλυμπιὰς τρίτη, καὶ ἐνενηκοστὴ, ἧ θορος πεθεῖσα ξυνωρὶς ἐνίκα Εὐαγόρου πύλεῖον, τὸ δὲ στάδιον, δύβοτας κυρηναῖος, ὕστερον ἐφόρου μὲν ὄντος ἐν σπάρτῃ δύαρχίππου δ' ἄρχοντος ἐν ἀθήναις, δύκλῆμος, ἀθηναῖοι μὲν, θορικὸν ἐτείχισαν· θρασύλος δὲ τὰ τε ὑπόλοιπα ἔτη πολιὰ λαβὼν, καὶ σὺν πανοικίᾳ λίους ἴσων ναυσὶν ἴσαις πλέων ἀπὸ μιλήτου ἐς σάμον· ἐκεῖ δὲ μείνας τρεῖς ἡμέρας, ἐπλευσεν ἐς αὐτέλα· κἀκ ταῦθα τὴν τε χώραν ἐδῄου, καὶ προσέβαλε πρὸς τὸ τεῖχος· ἐκ δὲ τῆς μιλήτου βοηθήσαντες τινες τοῖς αὐτελίταις, διεπαρεμέμυσαν ὅ τε πας τῶν ἀθηναίων ὄχλους, ἐδίωκον· οἱ δὲ πελτασταὶ, καὶ τῶν ὁπλιτῶν ἴσον δύο λόχοι, βοηθήσαντες πρὸς τοὺς αὖ φιλοὺς· ἀπεκλῄσθησαν ἀπὸ πολλοὺς τοὺς ἐκ μιλήτου ἐκ τοῦ ὀλίγου· καὶ ἀπὸ σίας ἐλαβον ὡς διακοσίας, καὶ πρόβατον ἐπλησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἐπλευσαν ἐς νότον· καὶ ἐντεῦθεν παρασκευασάμενοι, ἐπορεύοντο ἐς κολοφῶνα· κολοφώνιοι δὲ, προσεχώρησαν· καὶ τῆς ἀποδύσεως νυκτὸς ἐνέβαλον ἐς τὴν λυδίαν, ἀκμάζοντος τοῦ σίτου· καὶ κώμας τε πολλὰς· ἐνέπρησαν, καὶ χρήματα ἔλαβον, καὶ αὐδράποδα, καὶ ἄλλην λείαν πολλὴν· φάγης δὲ ὁ σπάρτης, πρὶν ταῦτα τὰ χωρία ὧν, ἐπεὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ στρατοπέδου διεσκεδασμένοι ἦσαν κατὰ τὰς ἰδίας λείας, βοηθήσαι ἴσαν τῶν ἱππέων, ἕνα μὲν ἑῳὸν ἔλαβεν, ἑτέρα δὲ ἀπέκλεινε· θρασύλος δὲ μετὰ ταῦτα ἀπήγαγεν ἐπὶ θάλατταν τὴν στρατιὰν, ὡς ἐς ἔφεσον πλοῦσόμενος· πσαφέρνης δὲ ἀφ' ὁμίλου τοῦτο γὰρ ἐπὶ χείρημα στρατιὰ τε ἐπῆλθε πολλὴν, καὶ ἱππεῖς ἀπέστελλε, παραγγέλλων ἁπάσιν ἐς ἔφεσον βοηθεῖν τὴν ἀρτεμισί· θρασύλος δὲ βδόμην, καὶ δεκάτην ἡμέρα μετὰ τὴν ἐσβολὴν, ἐς ἔφεσον ἐπλευσε· καὶ τοὺς μὲν ὁπλίτας ἐς γῆν κατέβιβάσας· τοὺς δὲ ἱππεῖς, καὶ πελτασταὶς, καὶ ἅπαντας καὶ τοὺς ἄλλους πάντας, πρὸς τὸ ἕλος ἐπὶ τὰ ἔτερα· τῆς πόλεως, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, πρόσπτε δύο στρατόπεδα, οἵδ' ἐκ τῆς πόλεως, ἐβοήθησαν σφίσιν, οἵ τε σύμμαχοι, οὓς πσαφέρνης, ἦγε, καὶ οἱ συρακούσιοι, οἵτ' ἀπὸ ἴσων πρωτήρων ἐκπεπλευκότες, καὶ ἀπὸ ἑτέρων πεντε, αἳ ἔτυχον τότε παραγενόμεναι· ὅμως δὲ ὀλίγοι τε τοῦ πσαφέρνους, καὶ πρὸς ἑσπέραν ἀπεχώρησαν· καὶ τοῦ μὲν ἑῳοῦ ἐκράτησαν οἱ ἀθηναῖοι, καὶ τροπαῖον ἔστ

Pantacl
Antigenes
Proconnesus
Chalcedo
By Zantiu
Alcibiades
Thysar
Hippocrates
Phrenabaz
Heracleu chalcedonioru
Selybria
Metrobate
Arnaps
Euryptolem
Drotim)
Dorotheus
Philocles
Theogenes
Euryptole
mus
Mantithey
Cleostrat)
Pyrrholoch
Pasippidas
Hermocra
Proxenus
By Zantiu pdita
athemensib)
Clearch)
Hebrius
Coeratadas
Cydo
Aristo
Anaxicrat
Lycurgus
Anaxilas
Cozdiu phrygiæ
urbs

ωσι παλέους μὲν ἐφορεύοντες, ἄρχοντες δ' αὐτῶν γένους, ἔαρος ἀρχομένου δυοῖν καὶ εἴκοσιν ἔτοιν τῷ πο-
λέμῳ παρελυθοῦν, οἱ ἀθηναῖοι ἐπεμέλησαν ἐς βοιωτοὺς στρατείας. καὶ τῷ στρατηγῷ ἐκείνῳ χαλ-
κηδόνα, καὶ βυζάντιον ὁρμήσαντες, ἐστράτευσαν πρὸς χαλκηδονίους. οἱ δὲ χαλκηδόνιοι πρόσθεν
πάσης ἡμέρας ἐμάχοντο τοῖς ἀθηναίοις, τὴν λείαν ἁπάσαν κατὰ θέντες ἐς τοὺς βιβλίνους, φρούρας ἀπέστειλαν ὧν
τας. ἀλκιβιάδης δὲ λαβὼν, ἴσον τι ὁ πᾶν ἴσον ὀλίγους, καὶ τοὺς ἱππέας, καὶ τὰς ναῦς παρασκευὴν κελεύ-
σας, ἐλθόντες τοὺς βιβυνους, ἀπέτεμε τὰ ἴσα χαλκηδονίων χρήματα. εἰσῆλθε, πολεμήσειν ἔφη αὐτοῖς.
οἱ δὲ, ἀπέδοσαν. ἀλκιβιάδης δὲ ἐπεὶ ἦκεν ἐς τὸ στρατόπεδον, τὴν τε λείαν ἔχων, καὶ πίστεις παρὰ
ἡμῶν, ἀπετείχιζε τὴν χαλκηδόνα πρὸς τῷ στρατοπέδῳ, ἀπὸ θαλάττης ἐς θάλατταν, καὶ τοῦ
ποταμοῦ, ὅσον τ' ἦν ξυλίνῳ τείχει. ἐν τούτῳ δὲ ἰσοκράτης μὲν ὁ λακεδαιμόνιος ἁρμοστὴς, ἐκ τῆς πό-
λεως ἐξήγαγε τοὺς στρατιώτας ὡς μαχούμενος. οἱ δὲ ἀθηναῖοι αὐτὰ παρεσκεύαστο αὐτῷ. φαρνάβαζος
δὲ ἔξω τ' πρώτειχισμα τῶν προσβόλων στρατιᾶ τε, καὶ ἱππεῖς πολλοὺς. ἰσοκράτης μὲν οὖν, καὶ θρα-
σύλος, ἐμάχοντο, ἑκάτερος τοῖς ὁμοίοις, χρόνον πολὺν μέχρις ἀλκιβιάδης ἔχων ὁπλίτας τε πάντας,
καὶ τοὺς ἱππέας ἐβοήθησε, καὶ ἰσοκράτης μὲν ἀπέθανεν. οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ ὄντες, ἔφυγον ἐς τὴν πόλιν,
ἅμα δὲ καὶ φαρνάβαζος οὐ δυνάμενος συμμίξαι πρὸς τὸν ἰσοκράτη διὰ τὴν ἕνεκα χωρίαν τοῦ πο-
ταμοῦ, καὶ ἵνα ἀπὸ τείχισμα ἦν ἐγγὺς ὄντων. ἀπεχώρησεν ἐς τὸ ἡράκλειον τὸ ἐν χαλκηδόνι,
οὗ ἦν αὐτῷ τὸ στρατόπεδον. ἐκ τούτου δὲ ἀλκιβιάδης μὲν ᾤχετο ἐς τὸν ἑλλήσποντον, καὶ ἐς χέρρόνη-
σον, χρήματα πράξων. οἱ δὲ λοιποὶ στρατηγοὶ, σὺν φρυνίχῳ πρὸς φαρνάβαζον ὑπὸ χαλκηδόνος εἰ-
κοσι τάλαντα δόντα ἀθηναίοις φαρνάβαζον, καὶ ὡς βασιλέα πρέσβεις ἀθηναίων ἀπάγειν. καὶ ὅρ
κους ἔλαβον, καὶ ἔδοσαν πρὸς φαρνάβαζον ὑποτελεῖν τὸν φόρον χαλκηδονίους ἀθηναίοις, ὅσονπερ
εἰώθεσαν, καὶ τὰ ὀφειλόμενα χρήματα ἀποδοῦναι. ἀθηναίους δὲ μὴ πολεμεῖν χαλκηδονίοις, ἕως αὐτοὶ
παρὰ βασιλέως πρέσβεις ἔλθωσιν ἀλκιβιάδης δὲ τοῖς πέρκοις οὐκ ἐτύγχανε παρὼν, ἀπὸ
σηλυβρίαν γὰρ κεῖνην δ' ἐλών, πρὸς τὸ βυζάντιον ᾤκει, ἔχων χρήματά τε πολλὰ μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἀπὸ θρᾴ-
κης στρατιώτας, καὶ ἱππεῖς πλείους τριακοσίων. φαρνάβαζος δὲ ἀξιῶν δεῖν κἀκεῖνον ὁμνύναι, πρὶν
μένειν ἐν χαλκηδόνι, μέχρις ἔλθῃ ἐκ τοῦ βυζαντίου. ἐπεὶ δ' ἦλθεν, οὐκ ἔφη ὀμεῖσθαι, εἰ μὴ κἀκεῖνος ὠ
τῷ ὀμεῖται, μετὰ ταῦτα ὤμοσεν, ὁ μὲν, ἐν χρυσοπλοκίοις ἅρμασιν, οἷς φαρνάβαζος ἐστέμφε, μητροβατᾷ, καὶ ἄρμα
τα δ' ἐν χαλκηδόνι τοῖς παρ' ἀλκιβιάδου, δύρυ πολεμῷ, καὶ δορατίῳ, τοῦτο κοινὸν ὅρκον, καὶ ἰδίᾳ,
καὶ ἀλλήλοις αἵτιες ἐποιήσαντο. φαρνάβαζος μὲν οὖν δῶρα ἄγων· καὶ τοὺς παρὰ βασιλέα πρέσβεις ἀπέ-
πεμψε μετὰ χρημάτων πολλῶν, καὶ στρατιᾶς, ἐς τὸν ἑλλήσποντον. ἀλκιβιάδης δὲ ἐκ τῆς χαλκηδόνος ἐπὶ
βυζάντιον ἐστράτευσε. καὶ ἐπειδὴ ἐγένετο ἐγγὺς, ἐστρατοπεδεύσατο πρὸς τῷ ἱερῷ τῷ καλουμένῳ
Ἀρτέμιδος. ἐκεῖθεν δὲ ἐπορεύετο ἐπὶ τὸν ἀπόπλουν τὸν ἐκ τοῦ πόντου, ἐν δεξιᾷ ἔχων τὸν ἑλλήσποντον.
ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ἐν τῷ στενῷ, ἐνταῦθα δὴ ἐπὶ τῷ ἀπόπλῳ ἐτείχιζε τὸ χωρίον, ὅπως μὴ ἐκπλεύσαιεν
οἱ ἐν τῷ βυζαντίῳ. ἐν δὲ τῷ βυζαντίῳ, ἦν κλέαρχος λακεδαιμόνιος ἁρμοστὴς, καὶ σὺν αὐτῷ τῷ πολλοὶ τινὲς καὶ τῶν νεο
δαμωδῶν οὐ πολλοὶ, καὶ μισθοφόροι· καὶ ἄρχων αὐτῶν, ἐλίγος μισθοφόρος, καὶ βοιωτοὶ, καὶ τοῦ ἴσθμοῦ ἄρ
χων, κοιρατάδας· οἱ δ' ἀθηναῖοι, ὡς οὐδὲν ἠδύναντο διὰ τραχέος αὐτὸν ἰσχύι, ἐπεβούλευσαν τὰς ἴσθμιας τῶν βυ
ζαντίων προδοῦναι τὴν πόλιν. κλέαρχος δὲ ἁρμοστὴς, οἰόμενος οὐδένα αὐτοῦ τοῦτο ποιῆσαι, κατεφρόνησε
δὲ ἀπάντως ὡς ἠδύνατο κάλλιστα, καὶ ἐπιστρεφὴς πᾶν ἐν τῇ πόλει κοιρατάδας, καὶ ἐλίξῳ, διέβη παρὰ
τὸν φαρνάβαζον· ὃ τὸ πρᾶγμα, μαθόντες τινὲς τῶν στρατιωτῶν παρ' αὐτοῦ λυπούμενοι, καὶ καὶ ὡς ξυλλέγων,
αὐτὸν ἦσαν ἐν τῷ ἑλλησπόντῳ ἄλλοι, καταλελειμμένοι φρουρίδες ὑπὸ θρασυππίδου, καὶ ἐν αὐτῷ δρῳ, καὶ ὡς
ἠγησανδρίδας εἶχεν ἐπὶ θρᾴκης, ἐπιβάτης ὢν μυσάρου, καὶ ὅπως ἄλλοι ναυστηγηθείσαν, ἀθρόοι δὲ
γενόμενοι πᾶσι, κακῶς ἐρεῖν τὰ ἀθηναίων ξύμμαχους ποιοῦσι, ἀπεστάσθαι τὸ στρατόπεδον ἀπὸ τῶν
βυζαντίου· ἐπεὶ δ' ἐξέπλευσεν ὁ κλέαρχος, οἱ προδιδόντες τὴν πόλιν τὰ βυζαντίων, κύβδην καὶ ἀρίστων καὶ
αἰχμάρατης, καὶ λυκοῦργος, καὶ ἀναξίλαος, ὃς ὕστερον ὠμόμενος θανάτου τὸν ὕστερον ἐν λακεδαίμονι δίαιταν τῶν προ
δόσων, ἃ ἔφυγεν, ὅτι οὐ προδίδοι, τὴν πόλιν, ἀπὸ σώσει πᾶσιν ὁρᾶν, καὶ γυναῖκας λιμῷ ἀπολλυμέ
νας, βυζαντίους ὤν, καὶ οὐ λακεδαιμονίους, τὸν γὰρ ἐνόντα σὺν τὸν, κλέαρχον τοῖς λακεδαιμονίων στρατιώ
ταις διδόναι, διὰ τοῦτ' οὖν τοὺς πολεμίους ἔφη εἰσέσθαι, οὐκ ἀργυρίου ἕνεκα, οὐδὲ διὰ τὸ μισεῖν λακε
δαιμονίους, ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς παρεσκεύαστο νυκτὸς ἀνοίξαντες τὰς πύλας τὰς πρὸς τὸ θρᾴκιον καλουμένας,
εἰσήγαγον τὸ στράτευμα, καὶ τὸν ἀλκιβιάδην· ὁ δὲ ἐλίξος, καὶ ὁ κοιρατάδας, οὐδὲν τούτων ἐπίστο
βοήθουν μᾶλλον τῶν ἐς τὴν ἀγορὰν· ἐπεὶ δὲ τῶν πολεμίων κατεῖχον, οὐδὲν ἔχοντες ὅ, τι προϊ
χλῳ, ἀποβαινόντων ἐν πειρατικῇ, ἐλάθεν ἀποδρᾶς, καὶ ἀπεσώθη ἐς δικέλαιαν· φαρνάβαζος δὲ, καὶ οἱ
πρέσβεις τῆς φευγίας, ἐν χορδίῳ ὄντες τὸν χειμῶνα, τὰ πρῶ τὸ βυζάντιον ἀπεστραγμένα ἤκουσαν.

ἀρχομένου

ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος, πορευομένοις, αὐτοῖς παρὰ βασιλέα, ἀπήντησαν καταβαίνοντες οἱ πλακε
δαιμονίων πρέσβεις, βοιώτιος ὄνομα καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄλλοι ἄγγελοι· καὶ ἐλέγοντο ὅτι λακε
δαιμονίοι πάντων, ὧν δέοντο, πρασσόντες εἶεν παρὰ βασιλέως, καὶ κῦρος ἄρχων πάντων τῶν ἐπὶ
θαλάττῃ, καὶ ξυμπολεμήσων λακεδαιμονίοις, ὁπόσον τι ἔφερε τοῖς καὶ τῷ πατρὶ, τὸ βασίλειον ἔχου
σιν φρόνημα· ἐν ᾗ ἐνῆν καὶ τάδε κατὰ πέμπτον κῦρον κάρανον τῶν ἐς καστωλοῦ ἀπορίου πεδίων· τὸ
δὲ κάρανον, ἔστι κύριον· τοῦτ' οὖν ἀκούοντες οἱ ἐφορεύοντες ἀθηναίων πρέσβεις, καὶ ἐπειδὴ κῦρον εἶδον, ἐβού
λοντο μὲν μάλιστα παρὰ βασιλέα ἀναβῆναι· ἐπεὶ δὲ μὴ οἷόν τε ἀπελθεῖν· κῦρος δὲ φαρναβάζῳ ἔπεμψεν,
ἢ παραδοῦναι τοὺς πρέσβεις ἑαυτῷ, ἢ μὴ οἷόν τε ποιεῖν ἀπέμπειν, βουλόμενος τοὺς ἀθηναίους μὴ
ἀδικεῖν τὰ στρατόπεδα. φαρνάβαζος δὲ, πέμπει μὲν αὐτὰ
ξειν αὐτοὺς παρὰ βασιλέα, ὅτι δὲ, οἷόν τε ἀπέπεμπεν, ὡς μηδὲν μεμήκοιτο ἐστρατοπεδεύσατο ἐπὶ θαλάττῃ, ἐκεῖθεν
πρεῖς ἦσαν, ἐδέοντο τοῦ κύρου ἀφεῖναι αὐτοὺς, φάσκων ὁμοίως κείνοις ἀπάξειν αὖθις θαλάττῃ, ἐπειδὴ
οὐ παρὰ βασιλέα. πέμψας δὲ ἀριοβάρζανις, παρακομίσαι αὐτοὺς ἐκέλευον· ὁ δὲ, ἀπήγαγεν ἐς κί
ου τῆς μυσίας. ὅθεν πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον ἀπέπλευσαν· ἀλκιβιάδης δὲ βουλόμενος μετὰ τὰ στρα
τῶν ἀσπαλεῖν οἴκαδε, αὐτὴν δύδεκα ἔσαν σάμου· ἐκεῖθεν δὲ λαβὼν τῶν νεῶν εἴκοσιν, ἐπλευσε τῆς
κάριας ἐς τὸν κεραμικὸν κόλπον· ἐκεῖθεν δὲ συλλέξας ἑκάτον τάλαντα, ἦκεν ἐς τὴν σάμον· θρασύ
βουλος δὲ ἔσαν τριάκοντα ναυσὶν ἔτι θρᾴκης ᾤχετο· ἐκεῖθεν δὲ τὰ πὲ ἄλλα χωρία τὰ πρὸς λακεδαιμό
νίους μεθεστηκότα κατεστρέψατο, καὶ θάσον, ἔχουσαν κακῶς ὑπό τε τῶν πολέμων, καὶ στάσεων,
καὶ λιμοῦ· θρασύλος δὲ ἔσαν τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ, ἐς ἀθήνας κατέπλευσε· περὶ δὲ ἦκεν αὐτὸν, οἱ ἀθη
ναῖοι στρατηγοὺς εἵλοντο, ἀλκιβιάδην μὲν φεύγοντα, καὶ θρασύβουλον ἀπόντα, κόνωνα δὲ τρίτον ἐκ τ
οἰκοθεν· ἀλκιβιάδης δ' ἐκ τῆς σαμίας ἔχων τὰ χρήματα, κατέπλευσε ἐς πάρον ναυσὶν εἴκοσιν· ἐκεῖθεν
δ' αὖ ἦκεν δύδὺ γυθείου ἔσαν κατασκοπῇ τῶν τριήρεων, ἃς ἐπυνθάνετο λακεδαιμονίους αὐτόθι παρασκευ
άζειν τριάκοντα, καὶ τοῦ οἴκαδε κατάπλου ὅπως ἡ πόλις πρὸς αὐτὸν ἔχει· ἐπεὶ δ' ἑώρα ἑαυτῷ δύ
νουν οὖσαν, καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἠρημένους, καὶ ἰδίᾳ μεταπεμπομένους τοὺς ἔσω τοὺς ἐπιτηδείους, κατέπλευ
σεν ἐς πάρον πρεσβεία ἡμέρᾳ, ἧ βουλὴ καὶ ἐκκλησία ἦν ἡ πόλις, τοῦ ἕδους κατακεκαλυμμένου τῆς αὐλαίας, ὅ τι
νες οἰόμενοι αὐτὸν ἐπὶ τυραννίδι ἐπανῆκειν καὶ αὐτῷ, καὶ τῇ πόλει, ἀθηναίων γὰρ οὐδεὶς ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ
οὐδένος ἀπουδαίου ὄρους τολμήσαι ἁψασθαι· καταπλεόντος δ' αὐτοῦ, ὅ, τε ἐκ τοῦ πράσσειν, καὶ ὁ
ἐκ τοῦ ἄστεος ὄχλος, ἠθροίσθη πρὸς τὰς ναῦς, θαυμάζοντες, καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι τὸν ἀλκιβιάδην,
λέγοντες ὅτι οἷός μὲν, ὡς κρατίστου εἴη τῶν πολιτῶν, καὶ μόνος ἀδικούμενος φυγοι. ἀπιοῦ
λοῦσι δὲ ὑπὸ τῶν ἐλαττόνων ἐκείνου δυναμένων, ὡς χρήσιμον πρότερον πολεμίων ὄντα, καὶ πρὸς τὸν ἀθηναίων κρά
δος πολιτεύσαντα, ἐκείνου ἀεὶ τὸ πλεῖστον αὐξόντος, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτοῦ, καὶ τῆς πόλεως δυνά
του, ἐβούλοντος δὲ τὸ πλεῖστον ἀπολέσθαι παραχρῆμα, τῆς αὐτίας ἅρπ γενομένης, ὡς ἐσβεβηκότος ἐς τὰ μυστή
ρια, ὑπὸ βραλλόμενοι οἱ ἐχθροὶ τὰ δίκαια εἶναι, ἀπόντα αὐτὸν ἐστρήσαι τῆς πατρίδος· ἐν ᾧ
χρόνῳ ὑπὸ μὲν χαμίας δυλίων, ἀναγκάσθη θεραπεύειν τοὺς ἐχθίστους, κινδυνεύων ἀεὶ παρ' ἑκά
στην ἡμέραν ἀπολέσθαι· τοὺς δὲ οἰκειοτάτους πολίτας τε, καὶ ξυγγενεῖς, καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν ὁρῶν
ἐξαμαρτάνουσαν, οὐκ ἔχειν ὅπως ὠφελοίη, φυγῇ ἀπαρόμενος· οὐκ ἔφασαν δὲ τῶν οἰκαδε αὐτὸς
ὧν πάντων καινῶν δέεσθαι πραγμάτων, οὐδὲ μεταστάσεως· ὑπάρχειν μὲν γὰρ ἐκ τοῦ δήμου ἑαυτῷ μέν, τ
τε ἡλικίᾳ τῶν πάνυ ἐχειν, καὶ τῶν πρεσβυτέρων μὴ ἐλαττοῦσθαι, τοῖς δ' αὖ τοῦ ἐχθροῖς πιοῦ τοὺς δο
κεῖν εἶναι, οἵ ὡς πρότερον, ὕστερον δὲ δυναθεῖσιν ἀπολλύναι τοὺς βελτίστους. αὐτοὺς δὲ μόνους λε
φθέντας, δι' ὧν τὸ τάχα σωθῆναι ὑπὸ τῶν πολιτῶν· ὅτι ἑτέροις βελτίοσιν οὐκ εἶχον χρῆσθαι οἱ δὲ, ὅ
τι τῶν παροιχομένων αὐτοὺς κακῶν, μόνος αἴτιος εἴη, τῶν τε φοβερῶν οὐ τῶν τῇ πόλει γενέσθαι, μόνος
κινδυνεύσει, ἡγεμὼν καταστῆναι· ἀλκιβιάδης δὲ, πρὸς τὴν γνώρμαθεὶς, ἀπέβαινε μὲν οὐκ εὐέως,
φοβούμενος τοὺς ἐχθροὺς· ἐπαναστὰς δὲ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος ἐσκώπτει τοὺς αὐτοῦ ἀπὸ τηδείους, ὡ
παρεῖναι· κατιδὼν δὲ θρασύλλου τὸν θεσπιαῖα χθέντα, ἑαυτοῦ δὲ ἀμαθῆ, καὶ τοὺς ἄλλους οἰκεί
ους, καὶ τοὺς φίλους μετ' αὐτῶν, τὸ πρῶτον, ἀναβαίνειν ἐς τὴν πόλιν μὴ πρὶν ἂν παρεσκευασμένων,
εἰ τις ἄρα τολμήσει ἀντιπράττειν, ἐν δὲ τῇ βουλῇ, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπολογησάμενος ὡς οὐκ ἀσεβήκει, εἰ
ὧν δὲ ὡς ἠδίκηται λεχθέντων δὲ καὶ ἄλλων τοιούτων, καὶ οὐδενὸς αὐτιοῦντος, διὰ τὸ μὴ ἀναχεί
σθαι αὖ τὴν ἐκκλησίαν, ἀναῤῥηθεὶς ἀπὸ τοῦ ἱερῶν αὐτοκράτωρ, ὡς οἱ ὅς πρῶτον σώσει τὴν πρότερον
τῆς πόλεως δύναμιν, πρότερον μὲν τὰ μυστήρια τῶν ἀθηναίων κατὰ θάλατταν ἀγόντων διὰ τὸν πόλε
μον, καὶ γὴν ἐποίησεν, ἐξαγαγὼν τοὺς στρατιώτας ἅπαντας· μετὰ δὲ ταῦτα, κατεσκέψατο στρατιάν·
ὁπλίτας μὲν, πεντακοσίους, καὶ χιλίους· ἱππεῖς δὲ πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν· ναῦς δ' ἑκατόν· καὶ με
τὰ τὸν κατάπλουν τρίτῳ μηνὶ αὖθις ἐς ἄστυ ἦλθον, ἀφεστηκότων τῶν ἀθηναίων· καὶ μετ' αὐτοῦ ἄμισ
κράτης, καὶ ἀδείμαντος ὁ λευκολοφίδου, οὓς πέμψαντα οἱ ἡμέτεροι κατὰ γῆν στρατηγοί· ἀλκιβι

Boeotius
Cyrus
Castolo
Axiobar Zaris
Cini mysiæ
Ceramicus fin)
Alcibiades
Thrasybulus
Conō
Gythiū
Phyteria
Euryptolem
Pesianax
Aristocrat
Adimant)
Leucophides
Andros defecit
ab athemensib)

Gauriú

ἀδῆς δὲ ἀναβίβαση τὸ στράτευμα τῆς αὖ δρίας χώρας ἐς γαῦριον. ἐκβοηθήσαντας δὲ τοὺς αὖδρίους, ἐπρέψαντο, καὶ κατέλεσαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ πάντας ἀπέκτειναν οὐ πολλούς· τοὺς λακωνας, οἳ αὐτοῦ βιῶσαι, ἁλκιβιάδης δὲ πρὸ τούτων πέντε ἡμέρας ἐπῆλθε καὶ μένας αὖ τοῦ ὀλίγας ἡμέρας, ἐπῆλθεν ἐς σάμον. καὶ κεῖθεν ὁρμώμενος, ἐπολέμει. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, πρότερον πεῦ ἴσαν οὐ πολλῷ χρόνῳ κρατησάντες τῆς ναυαρχίας παρελυθύας, λυσάνδρου ἐξέπεμψαν ναύαρχον. ὁ δὲ, ἀφικόμενος ἐς ῥόδον, καὶ ναῦς ἐκεῖθεν λαβών, ἐς κῶ, καὶ μίλητον ἔπλευσεν· ἐκεῖθεν δ' ἐς ἔφεσον· καὶ ἐκεῖ ἔμεινε, ναῦς ἔχων ἑβδομήκοντα, μέχρις οὗ κῦρος ἐς σάρδεις ἀφίκετο. ἐπεὶ δ' ἦκεν, αὐτίκα πρὸς αὐτὸν σὺν τοῖς ἐκ λακεδαίμονος πρέσβεσιν· ἐν τοῖσδε δή, κατάπερ τοῦ πατρὸς ἤκουεν, αὐτοῦ τε κύρου ἐδέοντο, ὡς προθυμοτάτου τοῦ πρὸς τὸν πόλεμον γενέσθαι· κῦρος δὲ, τόν τε πατέρα ἔφη τοῦτο ἐπαινέσαι καὶ αὐτὸς οὐκ ἄλλ' ἐγνωκέναι, ἀλλὰ ταῦτα ποιήσειν, ἔχων δὲ μᾶλλον τάλαντα πεντακόσια. ἐὰν δὲ τοῦτο ἐκλίπῃ, τοῖς ἰδίοις χρήσεσθαι ἔφη, ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ ἔδωκεν· ἐὰν δὲ καὶ τοῦτο, καὶ τὸν θρόνον κατακόψειν, ἐφ' ᾧ ἐκάθητο, ὄντα ἀργυροῦν, καὶ χρυσοῦν· οἱ δὲ, ταῦτ' ἐπῄνουν, καὶ ἐκέλευον αὐτὸν τάξαι τῷ ναύτῃ δραχμὴν ἀπὸ κιν, διδάσκοντες αὐτοῦτο ὁμαθὸς γένηται, οἱ τῶν ἀθηναίων ναῦται ἀπολείποιεν τὰς ναῦς, καὶ μείω χρήματα ἀναλώσῃ. ὁ δὲ, καλῶς μὲν ἔφη αὐτοὺς λέγειν, οὐδύνασθαι δ' εἶναι παρὰ βασιλέως ἀπέτειλεν αὐτῷ, ἀλλὰ ποιεῖν· εἶναι δὲ καὶ τὰς σὺν ἵππους ἐκ τούτου ἐσομένας, τριάκοντα μνᾶς ἑκάστῃ νηῒ τοῦ μηνὸς διδόναι, ὁπόσας αὖ βούλωνται τρέφειν λακεδαιμόνιοι. ὁ δὲ λύσανδρος, τότε μὲν ἐθαύμασε· μετὰ δὲ τοῦτο ἔπεμπεν, ἐπεὶ αὐτῷ προσῆν ὁ κῦρος, ἤρετο πῶς μάλιστα χαρίζοιτο ποιῶν, εἰ μὲν ὅτι ἐπὶ πλεῖστον τοῦ μισθοῦ, ἑκάστῳ ναύτῃ ὁ μισθὸς προσοφείλοι· ἐκ δὲ τούτου, πλείονες ὁμοῦ ἦσαν, πρότερον δὲ τριώβολον· καὶ τὸν τε προσοφειλόμενον ἀπέδωκε· καὶ ἐπὶ μηνὸς προσέδωκεν, ὡς τὸ στράτευμα πολὺ προθυμότερον εἶναι· οἱ δὲ ἀθηναῖοι ἀκούοντες ταῦτα, ἀθύμως μὲν εἶχον, ἐπεμπον δὲ πρὸς τὸν κῦρον πρέσβεις διὰ παφλαγόνων, καὶ λέγοντος ἀφ' ὧν ἥκοιεν, πειθόμενοι ὑπ' ἀλκιβιάδου ἀσκῶσιν, ὅπως ἂν ἑλλήνων μηδὲν, οἵπερ ἰσχυροὶ ὦσιν, ἀλλὰ πάντες ἀσθενεῖς, αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς σφαλῶσιν. καὶ ὁ μὲν λύσανδρος, ἐπεὶ αὐτῷ τὸ ναυτικὸν σῶν τε πάκτο, αὐξηλύτας τε πᾶσιν τῇ ἐφέσῳ ναῦς οὔσας ἐννενήκοντα, ἠσυχίαν εἶχεν, ὅπως κινδυνεύων, καὶ αὐξάνων αὐτὰς· ἀλκιβιάδης δὲ ἀκούσας θρασύβουλον ἐξ ἑλλησπόντου πλεῖν ἐπὶ τοὺς ἐν φώκαιᾳ, δείσας τε πρὸς αὐτὸν, καταλιπὼν αὖ τοὺς ναύαρχον τὸν αὐτοῦ κυβερνήτην, αὖ τοῦ λας μὲν αὖ τοῦ λεν ἐς τὴν σάμον ἀφίκετο, καὶ τοὺς ναύαρχον ἐκ τοῦ νοτίου ἐς τὸν λιμένα τῶν ἐφεσίων ἐσπλέοντας, παρὰ τὰς πρῴρας τῶν λυσάνδρου νεῶν παρέπλει. ὁ δὲ λυσάνδρος, τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγας τῶν νεῶν καθελκύσας, ἐβούλετο αὐτὸν· ἐπεὶ δὲ οἱ ἀθηναῖοι τῷ ἀπὸ χῶ βοηθοῦντι πλείοσι νανσὶ, τὸ πρῶτον οὐ κατὰ τάξας, ἐπέπλει· μᾶλλον δὲ τούτου, καὶ οἱ ἀθηναῖοι ναῦσιν ἐκ τοῦ νοτίου καθελκύσαντες, τὰς λοιπὰς τριήρεις αὐτίκα ὡς ἕκαστος ἡτοίμασεν· ἐκ τούτου δ' ἐναυμάχησαν, οἱ μὲν ἐν τάξει· οἱ δὲ ἀθηναῖοι, διεσπαρμένας τὰς ναυσὶ, μέχρις οὗ ἔφυγον, ἀπολέσαντες πεντεκαίδεκα τριήρεις. τῶν δ' αὖ ἐφῶν, οἱ μὲν πλεῖστοι, ἐξέφυγον· οἱ δ' ἐζωγρήθησαν· λυσάνδρος δὲ, τὰς πέντε ναῦς ἀναλαβών, καὶ τροπαῖον στήσας αὖ τοῦ νησίου, διέπλευσεν ἐς ἔφεσον· οἱ δ' ἀθηναῖοι, ἐς σάμον. μετὰ δὲ ταῦτα, ἀλκιβιάδης ἐλθὼν ἐς σάμον, αὐτὴν τὰς ναυσὶν ἀπάσαις αὖ τὸν λιμένα τῶν ἐφεσίων, καὶ πρὸ τοῦ στόματος παρέταξεν, εἴ τις βούλοιτο ναυμαχεῖν· ἐπεὶ δὲ, λυσάνδρος οὐκ αὐτομάτως διὰ τὸ πολλοὺς ναυσὶν ἐλάττους εἶναι, ἀπέπλευσεν ἐς σάμον· λακεδαιμόνιοι δὲ ὀλίγῳ ὕστερον, ἀφορμοῦσι δελφίνιον, καὶ νίσαια· οἱ δὲ ἐν οἴκῳ ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἤγγελθη ναυμαχία, χαλεπῶς εἶχον τῷ ἀλκιβιάδῃ, οἰόμενοι δι' ἀμέλειάν τε, καὶ ἀκράτειαν ἀπολωλεκέναι τὰς ναῦς· καὶ στρατηγοὺς ἄλλους δέκα, κόνωνα· διομέδοντα· λέοντα· πρόκλεα· θρεσπιάδην· ἀριστοκράτην· ἀρχέστρατον· περικλέα· τοῦτον θρασύλλου· ἀριστογένην· ἀλκιβιάδης μὲν οὖν τοιούτους καὶ ἐν τῇ στρατιᾷ φερομένους, λαβὼν τριήκοντα ναῦς, ἀπέπλευσεν, ἐς χερρόνησον ἐς τὰ ἑαυτοῦ τείχη· μετὰ δὲ ταῦτα, κόνων ἐκ τῆς αὐτομάτου ξὺν αἷς εἶχε ναυσὶν εἴκοσι, περιπλεύσας μύβας ἀθηναίων, ἐς σάμον ἐπέπλευσεν αὖ τὸ ναυτικόν· αὐτὸς δὲ κόνωνος ἐς αὐδρον ἐπέμφθη φανοσθένην, τεττάρακοντα ναῦς ἔχοντα· οὗτος πορθήσας δυοῖν τριήροιν βουρίαν, ἔλαβεν αὖ τοῖς αὐδρασὶ· καὶ τοὺς μὲν ὡχμαλώτους ἀπῆκε, ἑβδομήκοντα ἀθηναίοι· τὸν δὲ ἄρχοντα αὖ τῶν δωριέα, ὄντα μὲν ῥόδιον, πάλαι δὲ φυγάδα ἐξ ἀθηνῶν, καὶ ῥόδου, ὑπὸ ἀθηναίων καταψηφισθέντων αὖ τοῦ θανάτου, καὶ τῶν ἐκείνου συγγενῶν, πολιτεύοντα παρ' αὐτοῖς, ἐλεήσαντες, ἀφῆσαν, οὐδὲ χρήματα πράξαμενοι. κόνων δ' ἐπεὶ ἐς τὴν σάμον ἀφίκετο, καὶ τὸ ναυτικὸν κατέλαβεν αὐτόθι ἔχον, ξυμπλώσας τριήρεις ἑβδομήκοντα αὐτὴ τῶν πρότερον, οὐσῶν πλέον, ἢ ἑκατόν, καὶ ταύταις ἀναχθεὶς ἐπὶ τοὺς ἐν φώκαιᾳ, ἐπολιόρκει· ἐνταῦθα δὲ ἐκ τῆς χίου τὸ στράτευμα διεβίβασε χρήματά τε παρὰ κύρου αὐτῷ ἦλθεν. ὁ δὲ κόνων, ἐπεὶ ἐπολιόρκει τὸ καὶ κατὰ γῆν, καὶ

Cratesippidas
Lysander

Phocea
Phocea
Antioch)

Notiú

Notiú

Delphimiú
Pion

Conó
Diomedó
Leon
Pericls
Erefimids
Aristocrate
Archestra
tus
Protomach)
Thrasylys
Aristogen)
Phanosthenis
Dorieus

ἑπτὰ μῆνας.

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ α.

ἑπτὰ μῆνας· τῷ δ' αὖθις ὑπερέτει, ᾧ πε στελὴν ἐξέλιπεν ἐπισπόρας, καὶ ὁ παλαιὸς τῆς ἀθηναίων νεὼς ἐν ἀθήναις ἐνεωρᾶτο, πίτυος μὲν ἐφορῶντες, ἄρχοντος δὲ καλλίου ἀθηναίοις, οἱ λακεδαιμόνιοι τῷ λυσάνδρῳ, παρελυθύας ἤδη τοῦ χρόνου, καὶ τῷ πολέμῳ τετάρων, καὶ εἰκοστὸν ἐτῶν, ἐπεμψαν αὖ τὰς ναῦς καλλικρατίδᾳ, ὅτε δὲ παρεδίδου ὁ λύσανδρος τὰς ναῦς, ἔλεγε τῷ καλλικρατίδᾳ, ὅτι θαλαττοκρατῶν τε παραδίδοι, καὶ ναυμαχίᾳ νενικηκώς· ὁ δὲ, οὐκ ἐκέλευσεν ἐξ ἐφέσου ἐν ἀριστερᾷ σάμου παραπλεῦσαι, οὐ ἦσαν αἱ τῶν ἀθηναίων νῆες, ἐν μιλήτῳ παρασαδύναι τὰς ναῦς, καὶ ὁμολογήσειν θαλαττοκρατεῖν· οὐ φαμένου δὲ τοῦ λυσάνδρου πολυπραγμονεῖν ἄλλου ἄρχοντος, οὐδὲ καλλικρατίδας πρὸς αἷς παρὰ λυσάνδρου ἔλαβε ναυσὶ, προσεπλήρωσεν ἐκ χίου, καὶ ῥόδου, καὶ ἄλλοθεν, ἀπὸ τῶν ξυμμάχων πεντήκοντα ναῦς· ταύταις δὲ πᾶσαις ἀφορίσας οὕστινας πεπαράκοντα, καὶ ἕκαστον, παρεσκευάζετο ὡς ἀπαντησόμενος τοῖς πολεμίοις· καταμαθὼν δὲ ὑπὸ τῶν λυσάνδρου φίλων καταπεφασμένος, οὐ μόνον ἀπροθύμως ὑπηρετοῦντων ἐν τοῖς πόλεσιν, ὅπ λακεδαιμόνιοι μείζονα παρασκευὴν ἐν τῷ διαλλάττειν τοὺς ναυάρχους, πολλαχοῦ αὐτοκρατεῖαν γιγνομένων, καὶ ἄρτι ξυνιέντων τὰ ναυτικὰ, καὶ αὐθρωπίσεις ὡς χρηστέον οὐγιγνωσκόντων, ἀπειρίᾳ θαλάττης πέμποντες, καὶ ἀγνώτας τοῖς ἐκεῖ, κινδυνεύοιεν πταθεῖν διὰ τοῦτο ἐκ τούτου ὁ καλλικρατίδας, ξυγκαλέσας τοὺς λακεδαιμονίων ἐκεῖ παρόντας, ἔλεγεν αὐτοῖς τοιάδε. Εμοὶ μὲν ἀρκεῖ οἴκοι μένειν· καὶ εἴτε λύσανδρος, εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος πρῳ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι, οὐκωλύω· πάντα καλῶς ἐμέ· ἐγὼ δ' ὑπὸ τῆς πόλεως ὡς ταῦτα ναῦς πεμφθείς, οὐκ ἔχω πάλλα ποιῶ, ἢ πλεῖστα δύναμαι κρατεῖν· ὑμεῖς δὲ πρὸς ἃ ἐγώ τι φιλοπονοῦμαι, καὶ ἡ πόλις ὑμῶν ἀπαίτεῖται, ἴστε που αὐτὰ σφῷ καὶ ἐγώ, ξυμβουλεύω τὰ ἄριστα ὑμῖν δοκοῦντα εἶναι πρῳ· τοῦ ἐμὲ ἐνθάδε μένειν, ἢ οἴκαδε ἀπιέναι, ὅρῶ οὖν τὰ καθεστῶτα ἐνθάδε οὐδένος δὲ πλημμελοῦντος ἄλλο τι ἐπιτηδεύειν, ἢ τοῖς οἴκοι πείθεσθαι, πρὶν τι ἐφ' ἡμᾶς ἐλθὼν παρὰ κύρου, ἢ τι μαθὼν τοὺς ναύτας· ὁ δὲ, αὐτῷ εἶπε δύο ἡμέρας σφῷ ἀναχεῖν· καλλικρατίδας δὲ ἀκούσας τὴν αἰτολογίᾳ, καὶ τοὺς σφῷ τὰς θύρας φοιτήσοντας οἰκτισθείς, καὶ εἰπὼν ἀθλιωτάτους εἶναι τοὺς ἕλληνας, ὅτι βαρβάρους κολακεύουσιν ἕνεκα ἀργυρίου, φάσκων τε ἣν σωθῇ οἴκαδε κατὰ τὸ αὐτὸ πλοῦν ἀναγον διαλλάξειν ἀθηναίους, καὶ λακεδαιμονίους, ἀπέπεμψεν ἐς μίλητον· κἀκεῖθεν πέμψας τριήρεις ἐς λακεδαίμονα σφῷ χρήματα, ἐκκλησίαν ἀθροίσας τῶν μιλησίων, τάδε εἶπεν, Εμοὶ μὲν ὦ μίλησιοι, ἀναγκαῖον τοῖς οἴκοι ἄρχουσι πείθεσθαι· ὑμᾶς δὲ ἐγὼ ἀξιῶ προθυμοτάτους εἶναι ἐς τὸν πόλεμον, διὰ τὸ οἰκοῦντας ἐν βαρβάροις, πλεῖστα κακὰ πάσχειν ὑπ' αὐτῶν· ἐπεὶ δ' ὑμᾶς ἐξηγεῖσθαι τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις, ὅπως αὐτάχιστά τε, καὶ μάλιστα βλάπτωμεν τοὺς πολεμίους, ἕως ἂν οἱ ἐκ λακεδαίμονος ἥκωσιν, οὓς ἐγὼ ἔπεμψα χρήματα ἄξοντας, ἐπεὶ πάνυ δὴ ὑμεῖς χορτάζουσι κύρῳ ἀποδοὺς ὡς πρίπα ὄντα, οἴχεται· κύρος δὲ, ἐλθόντος ἐμοῦ ἐπ' αὐτόν, ἀεὶ αὖ βαλλέτω μοι διαλεχθῆναι· ἐγὼ δὲ, ἂν τὰς ἐκείνου θύρας φοιτᾶν οὐκ ἀνδύναμαι ἐμοῦ γε θέλοντος· ἐπεὶ ὑμῶν αὐτῶν τῶν ξυμβαινόντων ὑμῖν ἀγαθῶν ἐν τῷ χρόνῳ, ᾧ αὖ ἐκεῖνα προσδεχόμεθα, χάριν ἄξίαν ἀποδώσειν· ἅμα δὲ καὶ τοῖς θεοῖς δείξωμεν τοῖς βαρβάροις ὅπ καὶ αὖθις τοῦ ἐκείνους θαυμάζειν, δυναμένους τοὺς ἐχθροὺς πιμωρεῖσθαι· ἐπεὶ δὲ ταῦτ' εἶπεν, αὖτις ἀμφὶ μοι πολλοὶ, καὶ μάλιστα οἱ ἀπὸ ξύλλου ἐνεπλήσθησαν, διδόντες, εἰσιόντος πρότερον χρήματ' ἄν, καὶ αὐτοὶ ἐπαγγελλόμενοι ἰδίᾳ λαβὼν δὲ ταῦτα ἐκεῖνος, καὶ ἐκ χίου πεντεπάδραχμίσας ἑκάστῳ τῶν ναυτῶν ἐφοδιασάμενος, ἔπλευσε τῆς λέσβου ἐπὶ μήθυμναν, πολεμίαν οὖσαν· οὐβουλομένων δὲ τῶν μηθυμναίων προσχωρεῖν, ἀλλ' ἐμφρούρων ὄντων τῶν ἀθηναίων, καὶ τῶν πραγμάτων ἐχόντων ἀπίκιξόντων, προσβαλὼν, αἱρεῖ τὴν πόλιν κατὰ κράτος· τὰ μὲν οὖν χρήματα ἐσῶπα, διήρπασαν οἱ στρατιῶται· τὰ δὲ ἀνδράποδα ἐσῶπα ξυνέθροισεν ὁ καλλικρατίδας εἰς τὴν ἀγορὰν· καὶ κελεύσαντων τῶν ξυμμάχων ἀποδόσθαι καὶ τοὺς μηθυμναίους, οὐκ ἔφη αὐτοὺς ἄρχοντας, οὐδ' ἕνα ἑλλήνων εἰς τὸ κείνου δυνατὸν ἀνδραποδίσθαι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τοὺς μὲν, ἐλευθέρους ἀφῆκε· τοὺς δὲ τῶν ἀθηναίων φρουροὺς, καὶ τὰ ἀνδράποδα τὰ ἄλλα, ἐσῶπα ἐπέδοτο· κόνωνι δὲ εἶπεν ὅπ σώσῃ αὖτὸν μοιχὸν τὴν θαλάττην· κατιδὼν δὲ αὖτὸν ἀγόμενον ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἐδίωκεν, ὑπερημένος τὸν ἐς σάμων πλοῦν, ὅπως μὴ ἐκεῖσε φύγῃ· κόνων δ' ἔφθυε τοῖς ναυσὶν δι' πλοῦς, διὰ τὸ ἐκ πολλῶν πλοιαμάτων, ἐς ὀλίγας ἐκλελεῖχαι τοὺς ἀρίστους ὄρέτας. καὶ καταφύγει ἐς μυτυλήνην τῆς λέσβου· κἀκ ξύν αὐτῷ τῶν δ' ἑκατοντάρχων, λέων, καὶ ὄρασινίδης· καλλικρατίδας δὲ ξυνεισέπλευσεν ἐς τὸν λιμένα, διώκων ναυσὶν ἑκατόν, καὶ ἑβδομήκοντα· κόνων δὲ, ὡς ἐφθη ὑπὸ τῶν πολιτῶν κατακωλυθεὶς, ἀναγκάσθη ναυμαχῆσαι, πρὸς τῷ λιμένι· καὶ ἀπώλεσε ναῦς τριάκοντα· οἱ δὲ ἄνδρες, ἐς τὴν γῆν ἀπέφυγον· τὰς δὲ λοιπὰς τῶν νεῶν πεντεκαίδεκα οὔσας, ὑπὸ τῷ τείχει αὐτὴ ἕλκυσε· καλλικρατίδας δὲ ἐν τῷ λιμένι ὁρμασάμενος, ἐπολιόρκει, ἐντοῦθα δὴ ἐκπλουν ἔχων· καὶ κατὰ γῆν μέρη πεμπόμενος τοὺς μηθυμναίους παύσειν, καὶ ἐκ τῆς χίου τὸ στράτευμα διεβίβασε χρήματά τι παρὰ κύρου αὐτῷ ἦλθεν. ὁ δὲ κόνων, ἐπεὶ ἐπολιόρκειτο καὶ κατὰ γῆν, καὶ

Pitis
Callias
Callicratidas

πθαρρύμιατα

Diomedō

Malea lesbi promotorii

Argimus

Malea

Hippen

διεκπλου

διεκπλοω

πθιέκπλοω

Callicratidę prudentiæ respōsū

κατὰ θάλατταν, καὶ σὺ Ἴφν οὐδ' ἀμυθέν ἦν δύρεῖσι, οἱ δὲ ἀνθρωποι πολλοὶ ἐν τῇ πόλει ἦσαν, καὶ οἱ ἀθη-
ναῖοι οὐκ ἐβοήθουν, διὰ τὸ μὴ συνθάσθαι τοῦτα, καθελκύσας, Ἴφν νεῶν τὰς ἄριστα πλούσας δύο,
ἐπλήρωσε πρὸ ἡμέρας, ἐξ ἁπασῶν τῶν νεῶν τοὺς ἀρίστους ὄρεπες ἐκλείας. καὶ τοὺς ἀμβάτας εἰς κοί-
λην ναῦν μβαβιβάσας, καὶ τὰ παραρρύμματα παραλαβὼν τὴν μὲν οὖν ἡμέραν, οὐ Ἴφς ἀνεῖχον· ἐς δὲ
τὴν ἐπιέραν, ἐπεὶ σκότος, εἶπεν, ἐξελθίβαζεν, ὡς μὴ καπασκόπους εἶναι τοῖς πολεμίοις τοῦτα ποιοῦν-
τας· τῇ πέμπτῃ δὲ ἡμέρᾳ, ἐαθέωμοι· σὶ τὰ μέτρια, ἐπειδὴ ἤδη μέσον ἡμέρας ἦν, καὶ οἱ ἐφορμοῦντες ὀ-
λιγώρως εἶχον, καὶ ἔνιοι καὶ ἐπαύοντο, ἐξέπλωσεν ἔξω τοῦ λιμένος· καὶ ἡ μὲν, ὡς ἑλλήσποντον ὥρμη-
σεν, ἡ δὲ ἐς τὸ πέλαγος· τῶν δ' ἐφορμούντων, ὡς ἕκασοι ἤνοιγον, τὰς παρυκύρας ἀπανθέοντες, καὶ
ἐγειρόμενοι, ἐβοήθουν, πεταραγμοὶ τυχόντες, ἐν τῇ γῇ ἀριστοποιούμενοι· ἐσβαίνες δὲ, ἐδίωκον τὴν
ἐς τὸ πέλαγος ἐφορμήσαπαν καὶ ἅμα τῷ, ἡλίῳ δύνοντι, καταλαβὸν καὶ κρατήσαντες μάχῃ, αἰαὶ
δὶς ἁμαροι, ἀπῆγον ἐς τὸ στρατόπεδον αὐτοῖς ἀνδράσιν· ἀπ' ἄλλου τοῦ ἑλλησπόντου φυγοῦσα ναῦς,
φυγὲ· καὶ ἀφικομένη ἐς τὰς ἀθήνας, ἐξαγγέλλει τὴν πολιορκίαν, διομέδων δὲ βοηθῶν κόνωνι πολιορκου-
μένῳ, δώδεκα ναυσὶν ὡμιλπαπες τὸν δῆμον τῶν μιτυληναίων· ὁ δὲ καλλικρατίδας ἄλλους ἀπέπλωσε αὐτῷ
ἑξαφνης, δέκα μὲν τῶν νεῶν ἔλαβε· διομέδων δ' ἔφυγε τῇ πεπρωμένῃ, καὶ ἄλλη· οἱ δὲ ἀθηναῖοι, τὰ γεγενη-
μένα, καὶ τὴν πολιορκίαν ἐπεὶ ἤκουσαν ἐνέφισαν τοῖς βοηθεῖν νεωσὶν ἑκατόν, καὶ δέκα ἐσβιβάζοντες
τοὺς ἐν ἡλικίᾳ ὄντας ἁπάντας, καὶ δούλους, καὶ ἐλευθέρους· καὶ μισθώσαντες πάντα δέκα καὶ ἑκατόν,
ἐν τριάκοντα ἡμέραις ἀπ' οἴκου, εἰς ἔβυσαν δὲ κῆ Ἴφν πεσέων πολλοὶ· μετὰ τοῦτα αὖ κῆ χθησιν ἐς σάμον.
κἀκεῖθεν σὰμίας νεῶς ἔλαβον δέκα· ἤθροισαν δὲ καὶ ἄλλας πλείους ἢ τριάκοντα παρὰ τῶν ἄλλων
ξυμμάχων, ἐσβαίνειν αὐαγκάζαντες ἁπάντας, ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τινες οὐ τοῖς ἔτυχον ἐζῳοῦσιν· ἐγέ-
νοντο δὲ αἱ πᾶσαι, πλείους ἢ πενπκόντα, καὶ ἑκατόν· ὁ δὲ καλλικρατίδας ἀκούων τὴν βοήθειαν ἤδη
ἐν σάμῳ οὖσαν, αὐτοῦ μὲν κατέλιπε πενπκόντα νεῶς, καὶ ἄρχοντα ἐπόνικον· πᾶς δὲ εἴκοσι, καὶ ἑ-
κατὸν ἀναχθεὶς, ἐδείπνοποιεῖτο τῆς λεσβίου ὧπῃ τῇ μαλέᾳ ἄκρᾳ, αὐπόν τῆς μιτυλήνης· τῇ δ' αὖ
τῇ ἡμέρᾳ ἔτυχον καὶ οἱ ἀθηναῖοι δειπνοποιούμενοι ἐν ταις ἁργινούσαις· αὖ ταὶ εἰσιν ἀνπον τῆς λε-
σβίου ὧπῃ τῇ μαλέᾳ ἄκρᾳ, αὐπόν τῆς μιτυλήνης, τῆς δὲ νυκτὸς ἰδωτὰ πυρά, καὶ πινων αὖ τῷ ἔξαγ-
γελαν Ἴφν ὅτι πάθηναῖοι εἶεν, ἀνήγετο πρὸ μέσης νυκπὸς, ὡς ἐξαπινεως προσπεσοι· ὕδωρ δ' ὧπῃ ἐνόμε-
νον πολύ, καὶ βρονταὶ, διεκώλυσαν τὴν αὐαγωγήν· ἐπεὶ δὲ αὐέσχεν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐπεὶ ὧπῃ τὰς ἀρχι-
νούσας, οἱ δὲ ἀθηναῖοι, αὐτῶν ἦρχοντο ἐς τὸ πέλαγος τῷ δύνυμῳ, παρατεπαγμένοι ᾧδε· ἀριστοκράτης
μὲν τὸ δύνυμον ἔχων, ἡγεῖτο πενπκαίδεκα νεῶν· μετὰ δὲ τοῦπαδιομέδοντα ἑπέρας πενπκαίδεκα· ἐ-
πὶ πέπαπο δὲ ἀριστοκράτη μὲν, πολλῆς· διομέδοντι δὲ, ὄρασυλίδης· παρὰ δὲ διομέδοντα, οἱ σάμοι,
δέκα ναυσὶν ὧπῃ μιᾶς πεπαγμένοι, ἐς ἔβυσαν δὲ αὖ Ἴφν σάμος, ὄνομαπι τισσύς· ἐχόμενοι δὲ Ἴφν πα-
ξιάρχων δέκα, καὶ αὖ ταὶ ὧπῃ μιᾶς· ὧπῃ δὲ τοῦπαις, αἱ τῶν ναυάρχων τρεῖς, καὶ εἴ τινες ἄλλαι ἦσαν ξυμ-
μαχίδες· τὸ δὲ δεξιὸν κέρας πρωτόμαχος εἶχε πενπκαίδεκα νεῶν· παρὰ δ' αὖτον, θρασύλος ἐπὶ
ἕως πενπκαίδεκα· ἐπὶ πέπαπο δὲ, πρωτόμαχος μὲν, λυσίας, ἔχων πὰς ἴσας ναῦς· θρασύλῳ δὲ, ἀρισ-
γένης· οὗπω δ' ἐπὶ χθησαν, ἵνα μὴ διεκπλοῦν δίδοιεν· χεῖρον γὰρ ἐπλεον· αἱ δὲ τῶν λακεδαιμονίων, αὖ
πεπαγμέναι, ἦσαν ἁπασῶν ὧπῃ μιᾶς, ὡς πρόσθιε πλουν, καὶ πρὶ πλουν, παρεσκευασμέναι, διὰ τὸ
βέλπιον πλεῖν· ἦχε δὲ τὸ δεξιὸν κέρας καλλικρατίδας, ἐμοῦ δὲ μεταξὺ ὁ πῷ καλλικρατίδα κυβερ-
νῶν, εἴ πε πρὸς αὖτον, ὅπῃ εἴη καλῶς, ἔχων ἀπορήσοι· αἱ γὰρ πλεῖσες τῶν ἀθηναίων, πολλῷ πλέονες
ἦσαν· καλλικρατίδας δὲ εἶπεν ὅπῃ ἀπαρτὶ οὐδὲν μὴ κάκιον οἴκοιπο, αὖτοῦ ἀποθανόντος· φοῦγειν
δὲ αἰσχρὸν εἶναι ἐφη· μετὰ δὲ τοῦπα, ἐνωμαχήσαν χρόνον πολύν, πρῶτον μὲν, ἀφροὶ αἰεπα δὲ, δίεσκε
δασμένοι ἐπεὶ δὲ καλλικρατίδας τε, ἐμβαλούσης τῆς νεὸς, ἀποπεσὼν ἐς τὴν θάλατταν, ἠφανί-
σθη, πρωτόμαχός πε, καὶ οἱ μετ' αὖτοῦ, τῷ δεξιῷ τὸ δύνυμον ἐνίκησαν· ἐν τοῦδεν φυγὴ Ἴφν πο-
λὺ πρυπαίων ἐγένετο ἐς χίον, πλείσων δὲ καὶ ἐς φώκαιαν· οἱ δὲ ἀθηναῖοι πάλιν, ἐς πὰς ἀργινούσας κα-
πέπλευσαν· ἀπώλοντο δὲ τῶν μὲν ἀθηναίων, νῆες πενπκαίδεκα, καὶ εἴκοσιν αὖτοῖς ἀνδράσιν, ἐκπὸς ὀλίγων τ
πρὸς τὴν γῆν προσενεχθέντων· Ἴφν δὲ πελοποννησίων, λακωνικῶν μὲν, ἐννέα, πασῶν οὐσῶν δέκα· τ
δ' ἄλλων ξυμμάχων, πλείους, ἢ ἑξήκοντα· ἔδοξε δὲ καὶ τοῖς τῶν ἀθηναίων στρατηγοῖς, ἓξ μὲν, καὶ πετ
τταράκοντα νεωσὶ θήραμῶμεν πε, καὶ θρασυβούλου, τριήραρχοντος ὄντας, καὶ τῶν παξιάρχων τινας, πλεῖν
ὧπῃ πὰς καπαδιώκοιμεν νεῶς, καὶ τοὺς ἐπ' αὖτῶν αὖθρώπους· πᾶς δ' ἄλλας, ὧπῃ πὰς μετ' ἐπονίκου τῇ
μιτυλήνῃ ἐφορμούσας· Ἰδόντα δὲ βουλομένους ποιεῖν, αὖτοὺς· καὶ χειμὼν αὐτοὺς διεκώλυσε, μέγας
γενόμενος· πρόσθιον δὲ σῶσαν τες, αὖτοῦ ἠυλίζοντο· τῷ δ' ἐπονίκῳ ὕδωρ πε κρπικὸς κέλης, θεῖν πε ἐξῆν·
γειλε πὰ πρὸ τὴν ναυμαχίαν· ὁ δὲ, αὖτὸν πάλιν ἐξέπεμψεν ἐπὶ τῶν ἐνόντων σπουδῇ ἐκ πλεῖν, καὶ μὴ
δυνὶ διαλείπεσθαι· παραχρῆμα δὲ αὖθις, πλεῖν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον ἐπεφανωμένους, καὶ βοῶν
τας, ὅπῃ καλλικρατίδας νενίκηκε ναυμαχῶν, καὶ ὅπῃ αἱ Ἴφν ἀθηναίων νῆες ἀπολώλασιν ἅπασαι· καὶ οἱ

οἱ μὲν, τῶν ἐπίουν· αὖτὸς δ' ἐπειδὴ ἐκεῖνοι κατέπλεον ἐβύε τὰ διαγγέλια, καὶ τοῖς στρατιώτας
παρήγγελε δεῖπνοποιεῖσθαι, καὶ τοῖς ἐμπόροις τὰ χρήματα σιωπῇ ἐν βεμέσους ἐς τὰ πλοῖα, ἅπερ
περ ἐς χίον, ἦν δὲ τὸ πνεῦμα οὔριον, καὶ πὰς τριήρεις τινὰ παχίστην· αὖτὸς δὲ, τὸ πλοῖον ἀνῆγεν ἐς τὴν
μιτυλήνην, τὸ στρατόπεδον ἐμπρήσας· κόνων δὲ καθελκύσας πὰς ναῦς, ἐπεὶ οἱ πε πολέμιοι ἀπεδιδρά-
κεσαν, καὶ ὁ αὐτὸς ὑδὶ διάρετος ἦν, ἀπεωπτίσας τοῖς ἀθηναίοις ἤδη αὐηγμένοις ἐκ τῶν ἀργινουσῶν, ἔ-
φρασε τὰ πρὸ τοῦ ἐπονοίκου· οἱ δὲ ἀθηναῖοι καπεπλυσαν ἐς τὴν μιτυλήνην· ἐκεῖθεν δ' ἐπανήχησαν ἐς
τὴν χίον· κἀκ οὐδὲν δίαπραξάμενοι, ἀπέπλυσαν αὖθις σάμου· οἱ δ' ἐν οἴκῳ, τοὺς μὲν τοῖς στρατηγοὺς
ἔπεπαυσαν, πλὴν κόνωνος· πρὸς δὲ τοῦπῳ, εἵλοντο αὖθεὶ μαντιν, καὶ πρίτον φιλοκλέα· τῶν δὲ ναυμαχη-
σάντων στρατηγῶν, πρωτόμαχος μὲν, καὶ ἀριστογένης, οὐκ ἀπῆλθον ἐς ἀθήνας· τῶν δὲ ἐξ καπεπλυ-
σάντων, πρωτόκλεους, καὶ διομέδοντος, καὶ λυσίου, καὶ ἀριστοκράτους, καὶ θρασυλλου, καὶ θρασυβούλου, ἀρ
χέδημος τότε πρόσπικὼς, ἐν ἀθήναις, καὶ τῆς δικελείας ἅπαμελουμένου, δράσυβούλῳ ἅπιβουλὴν ἅπι-
βαλὼν, κατηγόρει ἐν δικασπηρίῳ· φάσκων ἐξ ἑλλησπόντου αὖτὸν ἔχειν χρήματα, ὄντα τοῦ δήμου· κα-
τηγόρει· δὲ καὶ πρῶτος, στρατηγίας· καὶ ἔδοξε τῷ δικασπηρίῳ δήσαι τὸν θρασυβούλου· μᾶλλον δὲ τοῦτα, ἐν
τῇ βουλῇ δίκην οὔτοι στρατηγοὶ πρὶ πε τῆς ναυμαχίας, καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ χειμῶνος· τιμοκρά-
τους δ' ἀρχοντος ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους χρὴ δοθέντας, ἐς τὸν δῆμον παραδοθῆναι, ἡ βουλὴ ἔδοσε· μᾶλλον δὲ
τοῦτα, ἐκκλησία ἐγένετο, ἐν ᾗ Ἴφν στρατηγῶν κατηγόρουν ἄλλοι πε, καὶ θυσαμένης μάλισα, δίκαι-
ους εἶναι λέγων λόγον ὃν προχεῖν, δι' ὁ πὸ οὐκ αἰεῖλοντο τοὺς ναυαγούς· ὅτι μὲν γὰρ οὐδενός· ἄλλου κα-
θῆπτο, ὧπῃ φλὴν ἐπεδείκνυ μαρτύριον· καὶ ἔπεμψαν οἱ στρατηγοὶ ἐς τὴν βουλὴν, καὶ ἐς τὸν δῆμον,
ἄλλο οὐδὲν ἀπ' αὖτῶν ἡμῶν, ἢ τὸν χρόνον· μᾶλλον δὲ τοῦτα οἱ στρατηγοὶ, βραχὺ ἕκαστος ἀπολογησα-
μενοι· οὐ γὰρ πρὸ πεθὲν σφίσι λόγος κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὰ πεπραγμένα διηγοῦντο, ὅτι αὖτοὶ μὲν ὧπῃ τοῖς
πολεμίους ἠθέλησαν, τὴν δὲ αἰσχύνεσιν τῶν ναυαγῶν πρόσταξαν οἱ τριηράρχων ἀνάφασιν ἱκανοὶ εἶ, καὶ ἔστα
τηκόσιν ἦσι, ἀπαμένῃ, καὶ θρασυβούλῳ, καὶ ἄλλοις τοιούτοις· καὶ εἰ πῶς γέ τινας δέοι πῶν τῆς αἰσχύ-
στως, οὐδένα ἄλλον ἔχειν αὖτοὺς ἀπάσαθαι, ἢ πὺ πους, οἷς πρόσταξαν· καὶ οὐκ ὅπι ἐκ πὰ τηρούσῃ
ἠμῶν ἔφασαν, φυσόμενα φάσκοντες αὖτοὺς ἀπίους ἀναιμὰ πὸ μέγεθος τῆς χειμῶνος εἶναι πὸ κωλῦ
σαι τὴν αἵρεσιν· τοὺς δὲ μαρίλυρας παρέχοντο τοὺς κυβερνήτας, καὶ ἄλλοις τῶν ξυμπλεόντων πολλοὺς.
ποιοῦντα λέγοντες, ἐπειδὴ γὸν δῆμον ἐβούλοντο δὲ πολλοὶ τῶν ἰδίων ἐγγυᾶσθαι αὖτοῖς ἅμαροι· ἐδόξε δὲ
ἀναβαλέσθαι ἐς ἑπέραν ἐκκλησίαν· τότε γὰρ ὀλίγοι ἦν, καὶ τὰς χειροτονίας καθεώρων· τὴν δὲ βουλὴν, πρό
βουλεῦσαι πάντα ἐσενεγκεῖν ὅπῃ πρῶπῳ οἱ αὐθρες κρίνοιντο· μᾶλλον δὲ τοῦτα, ἐγένετο ἀπατουρία, ἐν οἷς οἱ
πε πατέρες, καὶ οἱ ξυγγενεῖς, ξύνεισι σφίσιν αὖτοῖς· οἱ οὖν πρὸ τὴν ἡμέραν μένην, παρισκεύασαν αὐθρώπους
μέλαινα ἱμάπα ἔχοντας, καὶ ἐν χρῷ κεκαρμένους πολλοὺς ἐν Ἰσώτῃ τῇ ἑρπῇ, ἵνα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν
ἥκοιεν, ὡς δὴ ξυγγενεῖς ὄντες πῶν ἀπολωλό πῶν· καὶ καλλίξενον ἐκέλευε πάσαν ἐν τῇ βουλῇ κατηγορεῖν πῶν στρατη-
γῶν· ἐν Ἰσῦδεν ἐκκλησίαν ἐποίουν, ἐς ἣν ἡ βουλὴ ἐσήνεγκε τὴν ἐσώπης γνώμην, καλλιξένου εἰπόντος τὴν
δὲ· ἐπειδὴ πῶν στρατηγοῦσιν πῶν κατὰ πῶν στρατηγῶν, καὶ ἐκείνων ἀπολογουμένων, ἐν τῇ πρόπρᾳ ἐκκλησίᾳ
ἀκηκόασι διαψοφήσασθαι αὖθηναίους πᾶσιν κατὰ φυλὰς, θεῖναι δὲ ἐς τὴν φυλὴν ἑκάστην δύο ὑδρίας,
ἐφ' ἑκάστῃ δὲ τῇ φυλῇ κήρυκα κηρύπειν, ὅ πῳ δοκοῦσιν ἀδίκειν οἱ στρατηγοὶ, οὐκ ἀνελόμενοι τοὺς νικήσαν
τας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, ἐς τὴν πρόπρᾳαν ψηφίσασθαι, ὅπῃ δὲ μὴ· ἐς τὴν ὑσέραν, αὖ δὲ δόξωσιν ἀδίκειν,
θανάπῳ ζημιῶσαι, καὶ τοὺς ἐνδίκα παραδοῦναι, καὶ τὰ χρήματα δημοσιῶσαι, τὸ δ' ἀπὸ ἑκάτον, τῆς θεοῦ
εἶναι, παρηλθε δὲ πὶς ἐς τὴν ἐκκλησίαν φάσκων ἅπι Ἰσούχους ἀλφίπων σωθῆναι, ἅπι ἑλλάν δὲ αὖ πῷ τοὺς
ἀπολλυμένους, ἐαὐ σωθῇ, ἀπαγγεῖλαι πῷ δήμῳ ὅπῃ στρατηγοὶ οὐκ αἰεῖλοντο τοὺς ἀρίστους ὑπὸ τῆς
πατρίδος γενομένους, τὸν δὲ καλλίξενον πρόσκαλέσαντο, παραυτίκα φάσκοντες ἐυγγεγραφέναι,
ὡς ὑπὸ τὸ πολεμος πε ὄσπισπᾶσθαι κτος, καὶ ἄλλοι πινες τοῦ δήμου, τοῦτα ἐπῄνουν· τὸ δὲ πλῆθος ἑβούλετο ἕνα
ἕναι, ἁμᾶ πῆς ἑάσει τὸν δῆμον πρατεῖν ὃ αὖ βούληται, καὶ ἅπι τοῦτοις ἀγῶνα λυκίσκου καὶ τοῦτους
τῇ αὐτῇ ψήφῳ κρίνεσθαι, ἢ πρῶτον τοὺς στρατηγοὺς, ἐαὐ μὴ ἀφῶσι τὴν ἐκκλησίαν, ἐπεθορύβησε πάλιν ὁ
ὄχλος, καὶ ἠναγκάσθησαν ἀφιέναι πὰς κλισιάδας· τὸ δὲ θρυτανεῖον οὐφάσκοντων προσήκειν τὴν δίαι-
φίσιν παρὰ τὸν νόμον, αὖθις καλλίξενος αἰαβὰς, κατηγόρει αὖτὰ ταῦτα· οἰδὲ, ἐβόων καλεῖν τοὺς
οὐφάσκοντας· οἱ δὲ πρυτάνεις φοβηθέντες, ὠμολόγουν πᾶσι πρόσθιεναι, μὴν σωκράτους ἢ σωφρονί-
σκου· οὗτος δ' οὐκ ἔφη, ἀνῇ κατὰ νόμον πρῆσειν· μᾶλλον δὲ τοῦτα, αἰαβὰς δύρυβάτολεμος, ἔλεξεν ὑπὲρ τ
στρατηγῶν τάδε· τὰ μὲν, κατηγόρησαν ὦ αὐθρες αἰθηναῖοι αἰεβίνεν θάδι πρόκλεους, ἀναγκαίου μοι ὄντος
καὶ ἅπι πηδείου, καὶ διομέδοντος φίλου· τὰ δ' ὑπὲρ ἀπολογησόμενος· πὰ δὲ, ξυμβουλεύσων ἅμοι δοκεῖ ἄ
ριστα ἕναι ἁπάσῃ τῇ πολῇ· κατηγορῶ μὲν οὖν, ὅπῃ πεῖσαν τοὺς ξυνάρχοντας, βουλομένους πεμπαθ'
γράμματα πῇ τι βουλῇ, καὶ ὑμῖν, ὅπῃ πάξαν τῷ θηραμένῃ, καὶ θρασυβούλῳ, πεπαράκοντα, καὶ ἐπὶ πὰ τρι
ήρεσιν αἰελέσθαι τοὺς ναυαγούς· οἱ δὲ, οὐκ αἰείλοντο· ἅπα γὰρ νῦν τὴν αὐπὴν κοινὴν ἔχουσιν, ἐκείνων ἰδίᾳ

Τὰς χθεὰς οὐ πεφθέω
ρων

Aparturia festū
ἐν χρῷ κεκαρμένους

ἁμάρτωσιν· καὶ αὖ πῆς τότε φιλανθρωπίας, νῦν ὑπὲρ ἐκείνων τε, καὶ πάντων ἄλλων βουλεύομεν, κινδυνεύσομεν ἀποθανεῖν· οὐκ αὖ ὑμεῖς γέ που δείσαντες, τὰ δίκαια, καὶ ὅσα προσήκει ποιοῦντες· καὶ ὅθεν μάλιστ' ἀληθῆ πύθεσθε, καὶ σκεψάμενοι σαυτοὺς, ὑστερον δώσετε σφᾶς αὐτοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐς τὰ μέγιστα, θεοὺς τε, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς. ἐνομοθετήσαμεν δ' ὑμῖν, ἐν οἷς οὐθὲν ὑπὲρ ἐμοῦ, οὐθὲν ὑπὲρ σοῦδενὸς ἄλλου ἐστὶν ἐξὸν ἀποφήνασθαι ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἀδικοῦντας εἰσάγειν, καὶ ἅμα πᾶσι καὶ καθ' ἕνα ἕκαστον, εἰ μὲν πλέον, ἀνὰ μίαν ἡμέραν ἀγορεύειν αὐτοῖς ὑπὲρ τοῦ ἁλῶναι· εἰ δὲ ὀλίγον, ἐπὶ τὸ ἀποτιμᾶσθαι, μὴ ἄλλοις μᾶλλον ἐπιθόμενοι, ἢ ὑμῖν αὐτοῖς. ἴστε δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντες, ὅτι τὸ καινοῦ νόμου ψήφισμά ἐστιν ἰσχυρότατον, ὃ κελεύει, ἐάν τις τὸν τοῦ Ἀθηναίων δῆμον ἀδικῇ, δεδεμένον ἀποδίκειν ἐν τῷ δήμῳ· καὶ ἐὰν καταγνωσθῇ ἀδικεῖν, ἀποθανόντα, εἰς τὸ βάραθρον ἐμβληθῆναι, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ, δημευθῆναι, καὶ τῆς θεοῦ, τὸ ἐπιδέκατον εἶναι· κατὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα κελεύω κρίνεσθαι τοὺς στρατηγούς· καὶ νὴ Δία ἀλλ' ὑμνεῖτε δικαίαν, ὡς τὸν πρόκλεα τὸν ἐμοὶ προσήκοντα, ἀγχοῦ μοι εἶναι ἐκείνου πρὸς πλείονος ποιεῖσθαι, ἢ τὴν πόλιν· τοῦτο δ' ἐβουλεύσατε, κατὰ τοῦτον τὸν νόμον κρίνατε, ὃς ἐστιν ἐπὶ τοῖς ἱεροσύλοις, καὶ προδόταις, ἐάν τις ἢ τὴν πόλιν προδῷ, ἢ τὰ ἱερὰ κλέψῃ, καὶ κατακριθέντα ἐν δίκαις ἀπαγωγαῖς, μὴ παφίναι ἐν τῇ ἀπικῇ· τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ, δημόσια εἶναι· τούτων ὁπότερα βουλεύσασθε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῷ νόμῳ, κρινεῖ ὀμόσαντες οἱ ἄνδρες κατὰ ἕνα ἕκαστον, δίκην ὑφ' ἧς τὴς ἡμέρας τριῶν ἡμερῶν· ἑνὸς, μὲν ἐν ᾧ ξυλλέγεσθαι ὑμᾶς δεῖ τὴ διαψηφίζεσθαι, ἐὰν τε ἀδεῖκειν δοκῇ, ἐὰν τε μὴ· ἑτέρου δ' ἐν ᾧ κατηγορῆσαι, ἑτέρου δ' ἐν ᾧ ἀπολογήσασθαι· τοὺς Ἴωνας δ' ἐγὼ νομίζω, οἱ μὲν ἀδικοῦντες, τοὺς μεγίστης τιμωρίας· οἱ δ' ἀναίτιοι, ἐλευθερωθήσονται ὑφ' ὑμῶν ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ οὐκ ἀδικοῦντες, ἀπολοῦνται· ὑμεῖς δὲ κατὰ τὸν νόμον δυσπεθοῦντες, καὶ δυορκοῦντες, κρινεῖτε, καὶ οὐ ξυμπολεμήσετε λακεδαιμονίοις, τοὺς ἐκείνους ἐβδομήκοντα ναῦς ἀφελομένοις, καὶ νενικηκέναι, τοὺς τοὺς ἀπολύσαντες κρίτους παρὰ τὸν νόμον· τί δὲ καὶ δεδίοτες φοβήσεσθε; ἢ μὴ οὐχ ὑμεῖς ὀλίγῳ ἀπωτέρω ἐστὲ Ἀθηναίων τε, καὶ ἐλευθερωθήσεσθε, καὶ κατὰ τὸν νόμον κρίνητε, ἀπ' οὐκ ἂν ποτε ἀπορᾶ τὸν νόμον, ὡς πρὸς καλλίξενος τὴν βουλὴν ἔπεισεν ἐς τὸν δῆμον ἐσενεγκεῖν μιᾷ ψήφῳ· ἀλλ' ἴσως ἀπ' πινα καὶ οὐκ ἄπτον ὄντα ἀποθανεῖσθε τε, ἰδία μελήσει δὲ ὑστερον, αὐτὰ μνήσθητε ὡς ἀληθῆ, καὶ αὖ ὠφελεῖς ἦδη ἐστί· πρὸς δ' ἔτι, καὶ πρὸ θεοὺς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἔσεσθε· ἐνὰ δ' αὖ προήσεσθε, εἰ ἀριστάρχῳ μὲν, πρότερον τὸν δῆμον καταλύοντι, εἶτα δὲ οἰνόμῳ προδίδοντι Βοιωτοῖς, πολεμίοις οὖσιν, ἔδοτε ἡμέρας ἀποτίσασθαι, ᾗ ἐβούλετο, καὶ τἆλλα κατὰ τὸν νόμον προὔθετο· τοὺς δὲ στρατηγοὺς τοὺς πάντα ὑμῖν κατὰ γνώμην πράξαντας, νικῶντας δὲ τοὺς πολεμίους, τὸν αὐτῶν τοῦτον ἀποστερήσετε· μὴ ὑμεῖς γε ὦ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐὰν ὑμῖν ὀρθῶς τοὺς νόμους, δι' οὓς μάλιστα μέγιοισι ἐστὲ φυλάττοντες, ἀγαθοὶ τοῦ ἴσου μηδὲν πράττειν πειρᾶσθε· ἐπειδὴ καὶ ἐν ᾧ αὐτὰ πράγματα, καθ' ἃ καὶ οἱ ἁμαρτάνοντες γεγενῆσθαι τοῖς στρατηγοῖς ἔσεσθε τῇ γὰρ κρατήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ ἐς τὴν γῆν κατέβησαν, διὸ μέλλον μὲν ἐκέλευεν αἰχμαλώτους ἅπαντας κόψας ἅπαντας, αὐαιρεῖσθαι τὰ ναυάγια, καὶ τοὺς ναυαγοὺς· βραδυνάντος δ' ἅπαντας τοὺς ἐς μιτυλήνην πολεμίους τὴν παχίστην ταχεῖν, ἀπώλλυτο· θρασύλλος δ' ἀμφότερα ἐφιγενέσθαι, αὖ τὰς μὲν, αὐτοῦ καταλίπωσι, ταῖς δὲ, ἅπαντας τοὺς πολεμίους πλέωσι· καὶ δοξάντων τοῦτων καταλιπεῖν τρεῖς ναῦς ἑκάστου ἐκ τῆς αὐτοῦ ξυμμορίας, ἴδιον στρατηγῶν ἀκλῶ ὄντων, καὶ τὰς τῶν παρόντων δέκα, καὶ τὰς τῶν ναυάρχων δέκα, καὶ τὰς τῶν ναυάρχων τρεῖς, αὐτοῦ ἀπάσαι γίγνονται ἑβδομήκοντα, καὶ τεσσαράκοντα· τεσσάρων δὲ ἑκάστην ναῶν, τῶν ἀπολωλεκότων δώδεκα οὐσῶν, ἴδιον δὲ καταλειφθέντων παρόντων, ἦσαν θρασύβουλος, καὶ θρασυλλος, ὃς ἐν τῇ πρότερα ἐκκλησίᾳ κατηγόρει τῶν στρατηγῶν, τοὺς δὲ ἄλλους ναυσὶν, ἐπλεον ἅπαντας τοὺς πολεμίους, τί τοὺν τῶν οὐκ ἰκανῶς, καὶ καλῶς ἐπράξαμεν; οὐκοῦν δίκαιον τὰ μὲν, πρὸς τοὺς πολεμίους μὴ καλῶς πραχέντα τοὺς πρὸς τούτους παρέντας ὑπέχειν λόγον· τοὺς δὲ, πρὸς τὴν αἵρεσιν μὴ προῖσαντας, ἃ οἱ στρατηγοὶ ἐκέλευσαν, δίκαιον οὐκ αἰτίους τὸ κρίνεσθαι· τοσοῦτον δ' ἔχω εἰπεῖν ὑμῖν ἀμφοτέρων, ὅτι ὀχεῖμων διεκώλυσε μηδὲν πρᾶξαι, ὧν οἱ στρατηγοὶ παρεκελεύσαντο· τούτων δὲ μάρτυρες, οἱ σωθέντες ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, ὧν εἷς ἴδιον ἡμετέρων στρατηγῶν ἅπαντα δύσις νεὼς σωθεὶς, οὗ κελεύουσι τῇ αὐτῇ ψήφῳ κρίνεσθαι, καὶ αὖ τὸν τότε δὲ ὀλίγον αὐαιρέσεως, ἧ πρὸς τοὺς πράξαντας τὰ προσαχθέντα· μὴ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αὐτὶ μὲν τῆς νίκης, καὶ τῆς δυτυχίας, ὁμοία ποιήσητε τοῖς πεπτωκόσι τε, καὶ αὐτυχοῦσιν· αὐτὶ δὲ τῶν ἐκ θεοῦ αὐαγκαίων, ἀγνωμονεῖν δόξητε, προδόσαι καπαγνόντες αὐτὴ τῆς ἀδυναμίας, οὐκ ἰκανοὺς γενομένους διὰ τὸν χειμῶνα πρᾶξαι τὰ προσαχθέντα, ἀλλὰ πολὺ δίκαιον τεφανοῦσι γεφύρειν τοὺς νικῶντας, ἢ θανάτῳ ζημιοῦν, πονηροῖς ἀνθρώποις πιθομένους. Τοιαῦτα τῶν δυρυπτολέμου, ἐγράψατο γνώμην καὶ τὸ καινοῦν ψήφισμα κρίνεσθαι τοὺς ἀνδρας, δίχα ἕκαστον· ἡ δὲ τῆς βουλῆς, ἦν μὲν ψήφῳ ἅπαντας κρίνειν· τοὺν δὲ διαχειροτονιῶν γενομένης, ἐκρίναν τὴν τῆς βουλῆς· καὶ μετὰ ταῦτα, κατεψηφίσαντο μενεκλέους· καὶ πάλιν διαχειροτονίας γενομένης, ἐκρίναν τὴν τῆς βουλῆς· καὶ μετὰ ταῦτα, κατεψηφίσαντο

Canonus

Aristarch)

Oenoe

ὑπομοσαμένου

διαχειροτονίας

Sex duces occisi

προσβολάς

Callixeny
Cleopho

Ἴωνων ναῦμαχήσαι· Ἴωνα στρατηγῶν, ὀκτὼ ὄντων· ἀπόντων δὲ οἱ παρόντες ἐξ· καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον μετέμελε τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ ἐνέφυσαντο, οἵ τινες γὰρ δῆμον ἔξηπάτησαν, προσβολὰς αὖτ' εἶναι, καὶ ἐγγυητὰς καπαστῆσαι, ἐὰν κριθῶσιν· εἶναι δὲ καὶ καλλίξενον τοὺς Ἴωνων προβλῆθησαν δὲ καὶ ἄλλοι τε πάρεδρος, καὶ ἐδέθησαν ὑπὸ Ἴωνα ἐγγυησαμένων· ὕστερον δὲ σατεῶς τινος γενομένης, ἐν ᾗ κλεοφῶν ἀπέθανεν, ἀπέδρασαν οὗτοι περὶ κριθῆναι· καλλίξενος δὲ κατελθὼν ὅτε καὶ οἱ ἐκ πειραιῶς ἐς πρᾶξυ, μισούμενος ὑπὸ πάντων Ἴωνων, λιμῷ ἀπέθανεν·

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΥ ΤΕΛΟΣ.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Οἱ δὲ ἐν τῇ Χίῳ μᾶλλον ἐπονίκου στρατιῶται οὐ τῆς, ἕως μὲν θέρος ἦν, ἀπὸ τῆς ὥρας ἐτρέφοντο, καὶ ὀργαζόμενοι· μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν χώραν· ἐπεὶ δὲ χειμὼν ἐγένετο, καὶ τροφὴν οὐκ εἶχον, γυμνοί τε ἦσαν, καὶ αὐτόδιδακτοι, ξυήσαντο ἀλλήλοις, καὶ ξυνετίθεντο, ὡς τῇ Χίῳ ἀθήσομενοι· οἷς δὲ τῶν πάλαι ἀρέσκοι, κάλαμον φέρειν ἐδόκει, ἵνα ἀλλήλους μαθοιεν ὅπου εἰεῖεν· σύνθημα δὲ τὸ ξύνθημα ὁ ἐπόνικος, ἀπέρας μὲν εἶχε πὶ χρῶτα τῷ ἁρμάτι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν καλαμοφόρων· τὸ, πτερὸν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἔσεσθαι χειρὸς σύ, σφαλερὸν ἐδόκει εἶναι μὴ ἐς πᾶν ὁρμήσωσι, καὶ τὴν πόλιν καπασχόντες, καὶ πολέμιοι γενόμενοι, ἀπολέσωσι σῶμα πάντα ἁρμάτα, αὖ κρατήσωσι· τὸ, τἀῶ ἀπαλλάττεσθαι ἀνθρώπους ξυμμάχους πολλοὺς, δεινὸν ἐφαίνετο εἶναι, μὴ πινα χῆες τοὺς ἄλλους ἕλληνας διαβολὴν σχοίεν, καὶ οἱ στρατιῶται τοῦ σύνοοι ἐς πᾶν ἁρμάτα ὦσιν· αὐαλαβὼν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ αὖθρας πεντεκαίδεκα, ἐχειρίδια ἔχοντας, ἐπορεύετο καπὰ τὴν πόλιν, καὶ ἐν τυχὼν πινι ἀνθρώπῳ ὀφθαλμιῶντι ἀπιόντι ἐξ ἰατρείου, καλαμον ἔχοντι, ἀπέκτεινε· φορύβου δὲ γενομένου, καὶ ὄρωτῶντων πινῶν διατί ἀπέθανεν ὁ ἄνθρωπος, παρεβάρρυνέ τε καὶ παρῆνει πολλὰ, ὡς τοῦ γεγενημένου οὐδὲν εἰδώς· καὶ μαθὸν ἑκάστῳ καστὴν νοῦν, παρεβάρρυνέ τε καὶ παρῆνει πολλὰ, ὡς τοῦ γεγενημένου οὐδὲν εἰδώς· καὶ μαθὸν ἑκάστῳ μηνὸς ὁ ἔδωκε· μᾶλλον δὲ τῶν πα, οἱ χῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι, συλλέγοντες ἐς ἔφεσον, ἐβουλεύσαντο πρὸς Ἴωνα ἐνεγκεῖν τῶν στρατιωτῶν τὰ χρήματα· πρὸς δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἐς λακεδαίμονα πέμψειν, τοῦτ' ἔτε ὀρούντας, καὶ λυσανδρον αἰτήσοντας ἅπαντας τὰς ναῦς, ὃν φερόμενον παρὰ τοῖς ξυμμάχοις κατὰ τὴν προτέραν ναυμαχίαν, ὅτε, καὶ τὴν ἐν νοτίῳ ἐνίκησε ναυμαχίαν· καὶ ἃ πέπεμφθησαν πρέσβεις ξὺν αὐτοῖς δέκα, καὶ παρὰ κύρου τοῦτα λέγοντες ἄγγελοι· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι ἐδόσαν τὸν λυσανδρον ὡς ἅπαντα ναύαρχον ἄρχοντα δέ, ἄρακον, οὐ γὰρ νόμος αὐτοῖς δὶς τὸν αὐτὸν ναυάρχειν· τὰς μὲν τοι ναῦς, παρέδοσαν λυσανδρῳ, ἐς Ἴωνα ἦλθε πέντε καὶ εἴκοσι παρελιπυδὸ των· τοῦτο δὲ τῷ ἐνιαυτῷ, καὶ κύρος ἀπέπεμψεν αὐτοῦ σάκην, καὶ μέρσινον, ἥτις ὄνασις τῆς ἀρεταίου ἀδελφῆς τῆς πρὸ ξέρξου· τὸ δ' ἀρεταίου πατρὸς, ὅτι αὐτῷ πατρὸς τῶν στρατιωτῶν, οὐδὲ σωσανδία τῆς κόρης τὰς, χεῖρας ὁ πριουσιβασιλεὺς μοῦνῳ· ἢ δὲ κόρη ἐστὶ μακρῷ πρεσβυτέρου, ἢ χάρος, ἐν ᾗ τὴν χεῖρα ἔχων, οὐδέν αὐ δύναται προῖσαι· ἱερα μένης μὲν οὖν, καὶ ἢ γυνὴ ἐλεγον πρὸς δ' αρεταίου δὲ ἐν νὸν ἀνα ᾖ πρὸ ἰ φτα τὴν λίαν ὕβριν τοῦ του· ὁ δὲ, αὖ τὸν μᾶλλον ἐπεμπε τοὺς ἀρρωστῶν, πέμψαι ἀγγέλους. τῷ δ' ἄπολον πέτ ᾗ, ἅπ ἀρχύ του μὲν ἐφορεύοντος, ἄρχοντος δ' ἐν Ἀθήνας ἀλεξίου, λυσανδρος ἀφικόμενος ἐς ἔφεσον, μετεπέμψατο τὸν ἐπόνικον ἐκ χίου ξὺν τὰς ναυσὶ· καὶ τὰς ἄλλας πάσας ξυνήθροισεν, ἵνα πὶ ἦν, καὶ ταύτας τε ἐπεσκεύαζε, καὶ ἄλλας ἐν αὐτασθρῳ ἐναυπηγεῖτο· ἐλθὼν δὲ παρὰ κῦρον, χρήματα ἔλεγεν· ὅθ' αὐτῷ εἶπεν, ὅτι πᾶν παρὰ βασιλέως, αὐπλωμένα εἴη, καὶ ἔτι πλείω πολλῷ, ὁ δ' κυνῶν ὅσα ἕκαστος τῶν ναυάρχων ἔχοι· ὅμως δ' ἔδωκε· λαβὼν δὲ ὁ λύσανδρος τάργύριον, ἅπαντας τριήρεις τριηράρχους ἐποίησε, καὶ τοῖς ναύταις τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν ἀπέδωκε· παρεσκεύαζον δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι στρατιῶται τὸ ναυτικὸν ἐν Τηλεμῷ· κύρος δ' ἅπαντα τοῦτοις, μετεπέμψατο λύσανδρον, ἐπεὶ αὐτῷ παρὰ βασιλέως ἦκεν ἄγγελος λέγων, ὅτι παρῶν ἐκεῖνον καλοίη, ὡς ἐν βαμυνρίοις τῆς μηδείας, ἐγγὺς καθεσθησόμενος, ἐφ' οὓς ἐστρατεύσατο καθεζόμενος· ἧκον δὲ λύσανδρον, οὐκ ἀναυμαχεῖν πρὸς Ἀθηναίους, ἐὰν μὴ πολλῷ πλείους ναῦς ἔχῃ· ἐναυπηγεῖτο γὰρ χρήματα πολλὰ ἐκ βασιλέως, καὶ ἐκ τῶν· ὡς τε τοῦτο τοὺς ἐνέκεν, πολλὰς πηδοῦν· παρεδέξατο δ' αὐτῷ πάντας τοὺς φορεῖς τοὺς ἐκ τῆς πόλεων, οἱ αὐτῷ ἴδιοι ἦσαν· καὶ τὰ περὶ τὰ χρή

Lysand
Araeus
Autoboefaces
Mitraeus
Hieramenes
Darieus
Archytas
Alexias

κορὴ ἡ

Thamneria mediæ loc)
Caduſij

μβα ἔδοξε· καὶ ἀναμνήσας ὡς εἴχε φιλίας πρός τε τὴν λακεδαιμονίων πόλιν, καὶ πρὸς λύσανδρον ἰδίᾳ, αὐέβαινε παρὰ τὸν πατέρα· λύσανδρος δ' ἐπεὶ αὐτῷ κύρος πάντα παρεδοὺς πάλιν πρὸς τὸν πατέρα ἀρρωστοῦντα, μετὰ πολλοῦ ἀνέβαινε, μαθὼν διαδοὺς τῇ στρατιᾷ, αὐτὸς ἐς τὴν κατὰ θάλατταν ἐς τὸν κεραμεικὸν κόλπον· καὶ προσβαλὼν πόλει τῶν ἀθηναίων ξυμμαχίδι, ὄνομα κεδρείαις, τῇ ὑστεραίᾳ προσβολῇ καταπολεμήσας εἷλε· καὶ ἐξανδραποδίσας· ἦσαν δὲ μιξοβάρβαροι ἐνοικοῦντες· ἐκεῖθεν δ' ἀναπλεύσας ἐς ῥόδον· οἱ δὲ ἀθηναῖοι ἐκ τῆς σάμου ὁρμώμενοι, τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν· καὶ τὴν ἐπὶ χίον, καὶ τὴν ἔφεσον, ἐπαπλέων, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατιὰν πρὸς τοὺς ὑπὲρ χρυσὸν εἶλοντο, μιλησίους, τυδέα, καὶ φίσσωδος τὸν λυσάνδρου δ' ἐκ τῆς ῥόδου παρὰ τὴν ἰωνίαν ἐκ πολέμου πρὸς τὸν ἑλλήσποντον, πρός τε τὸν πλοῖον τὸν ἐκείνου, καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις· καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἑλλήσποντον δὲ καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς χίου πεπλευκότες. λύσανδρος δ' ἐξ ἀβύδου παρέπλει ἐς λάμψακον, ξυμμαχοῦσαν ἀθηναίων· καὶ οἱ ἀβυδηνοί, καὶ οἱ ἄλλοι, παρῆσαν πλὴν ἡγεῖτο δὲ θώραξ λακεδαιμόνιος· προσβάλοντες δὲ τῇ πόλει, αἱροῦσι κατὰ κράτος· καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὖσαν πλουσίαν καὶ οἴνου, καὶ σίτου, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐπιτηδείων πολλῶν· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα, ἀφῆκε λύσανδρος· οἱ δὲ ἀθηναῖοι κατὰ πρόδας πλέοντες, ὡρμίσαντο τῆς χερρονήσου ἐνέλεσποντι, ναυσὶν ὀγδοήκοντα, καὶ ἑκατόν· ἐν τούτοις δ' ἦν ἀριστοκράτους μὲν τοῦ σφετέρου ἐπὶ λαμψάκου· καὶ δύο μὲν ἡμέρας ἐπεσπόμενοι ἐκείθεν δ' ἐπὶ δύο ἀπέπεμψαν, ἐπὶ θράκης κατὰ τὴν ἀβαρνίδα τὴν λαμψάκου ἄκραν, ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα πλοῖα, καὶ ἐς λάμψακον ἀπήγαγεν· ἔλαβε δὲ καὶ τὰς τριήρεις ἐς σηστὸν ἐκεῖ

Lacedemonij nolucrunt athenas euertere ..

κρατορες πολι εἰρήνης· μετὰ τοῦτο δὲ οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον· ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ
αὐτὸ τέλεον κορίνθιοι, καὶ θηβαῖοι μάλιστα· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν ἑλλήνων μὴ ἀπενδίδοσθαι ἀθηναίους,
ἀλλ' ἐξαιρεῖν· λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν τὴν ἑλλανίδα αὐδραποδίζειν, μέγα ἀγαθὸν δεργασμένην,
ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένην τῇ ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην· ἐφ' ᾧ τὰ μακρὰ τείχη, καὶ
τὸν πειραιᾶ καθελόντας, καὶ πάσας ναῦς, πλὴν δώδεκα παραδόντας, καὶ τοὺς φυγάδας καταδέξασθαι,
τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν, καὶ φίλον νομίζοντας, λακεδαιμονίοις ἕπεσθαι καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν,
ὅποι ἂν ἡγῶνται, θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρεσβῆς, ἐποιήσαντο τοῦτο πρὸς τὰς ἀθήνας. εἰσ-
όντας δ' αὐτοὺς, ὄχλος πολὺς περιεῖχε τὸν πολύν, φόβου ὄντος μὴ ἀπράκτους ἥκοιεν, οὐ γὰρ ἐπέτρεπε χορεῖν μέ-
νειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἀπήγγελον οἱ πρέσβεις, ἐφ' οἷς οἱ λα-
κεδαιμόνιοι ποιοῦνται τὴν εἰρήνην· προηγόρευε δὲ αὐτῶν θηραμένης λέγων, ὡς χρὴ πειθεσθαι λακεδαι-
μονίοις, καὶ τὰ τείχη καθιέναι, ἀπὸ πόσων τῶν δ' ἐπιταττομένων, πολλῷ δὲ πλειόνων ζυνεπαινεσάντων, ἐδόξε
δ' ἔχεσθαι τὴν εἰρήνην· μετὰ δὲ τοῦτα, λυσάνδρου τε καταπλεύσαντος εἰς τὸν πειραιᾶ, καὶ οἱ φυγάδες κατῆλ-
θον, καὶ τὰ τείχη καθῃροῦντο ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν
τῇ ἑλλάδι ἀρχὴν τῆς ἐλευθερίας· καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἔληγεν, ἐν ᾧ μεσοῦντι, διονύσιος ὁ ἑρμοκράτους συ-
ρακούσιος, ἐτυράννησε, μάχῃ μὲν πρότερον ἡττηθεὶς τῶν ὑπὸ συρακουσίων κληθόντων, πλοῖα δὲ σί-
του ἐλόντων ἀκράγαντα, ἐκλιπόντων τῶν σικελιωτῶν τὴν πολιν· τῷ δ' ὀγδοηκοστῷ ἔτει, ἐν ᾧ ἦν ὁ λυμ-
ᾶς, ᾗ τὸ στάδιον ἐνίκα κροκίνας θετταλὸς, δυδίου ἐν παρατῇ φορεύοντος, τυθοδάμου δ' ἐν ἀθήνησιν
ἄρχοντος, οὐ ἀθηναῖοι ὅτε ἐν ὀλιγαρχίᾳ ἦσθεν, οὐκ ὠνομάζουσιν, ἀλλὰ ἀναρχίαν τὸν ἐνιαυτὸν καλοῦ-
σιν· ἐγένετο δὲ αὖ τηι ὀλιγαρχία, ὧδε·

Dionysius tyrannus

Crocinas eudius Pythodorus

Εδόξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἑλέσθαι, οἳ τοὺς πατρίους νόμους ζυγγράψουσι, καθ' οὓς πολιτεύ-
σουσι· καὶ ἡρέθησαν οὗτοι· πολυάρχης· κριτίας· μιλόβιος· ἱππόλοχος· δύκλειδης· ἱέρων· μνησίλοχος·
χρέμων· θηραμένης· ἀρεσίας· δλοκλῆς· φαιδρίας· χαρικλέης· αἰσχίνης· θεογένης· κλεομήδης· δρασίστρατος· φείδων· σρακοντίδης· ὧν
μαθεῖν· ἀριστοτέλης· ἱππόμαχος· μνησιθείδης· πυθόδωρος· ἦσαν δὲ καὶ οἱ τριάκοντα οἱ ἐπὶ τοῦ ἄστεως ἀρχοντος, ἐν ᾧ λύσανδρος ἧρος σά-
μου· ἀγὼν δ' ἐκ τῆς δεκελείας ἀπαγαγὼν τὸ πεζὸν στράτευμα, διέλυσε κατὰ πόλεις ἑκάστους· κα-
τὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν πρὸ ἡλίου ἐκλείψεως, λυκόφρων ὁ φερραῖος, βουλόμενος ἀρξαι ὅλης τῆς θετ-
τ[illegible]λίας, τοὺς ἐναντίους ὄντας αὐτῷ τῶν θετταλῶν, λαρισαίους τε, καὶ ἄλλους, ἐνίκησε μάχῃ, καὶ πολ-
λοὺς ἀπέκτεινεν· ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ, καὶ διονύσιος ὁ συρακούσιος τύραννος, μάχῃ ἡττηθεὶς ὑπὸ καρ-
χηδονίων, γέλλαν, καὶ καμαρίναν, ἀπώλεσε· μετ' ὀλίγον δὲ, καὶ λεοντῖνοι συρακουσίοις ζυνοικοῦν-
τες, ἀπέστησαν ἐς τὴν αὐτῶν πολιν ἀπὸ διονυσίου, καὶ συρακουσίων· παραχρῆμα δὲ καὶ οἱ συρακούσιοι
ἐποίησαν ὑπὸ διονυσίου ἐς καταλύσιν ἀπεστάλησαν· οἱ δὲ σάμιοι, πολιορκούμενοι ὑπὸ λυσάνδρου πάντη,
ἐπεὶ βουλόμενοι αὐτῶν τοῦ πρώτου ὁμολογεῖν, προσβάλλειν ἤδη ἔμελλεν ὁ λύσανδρος, ὠμολόγη
σαν ἐφ' ᾧ μάτιον ἔχων ἕκαστος, ἀπίοιεν ἐκ τῶν ἐλευθέρων, τὰ δ' ἄλλα παραδοῦναι· καὶ οὕτως ἐξῆλθον· λύσαν-
δρος δὲ τοῖς ἀρχαίοις πολίταις παραδοὺς τὴν πόλιν, καὶ τὰ ἐνόντα πάντα, καὶ δέκα ἄρχοντας κατα-
στήσας φρουροὺς, ἀφῆκε τὸν τῶν ζυμμάχων ναυτικὸν κατὰ πόλεις ἑκάστους· πάσας δὲ λακωνικὰς ναυσὶν, ἀπέ-
πλευσεν ἐς λακεδαίμονα, ἀγαγὼν τά τε τῶν ἀχμαλώτων νεῶν ἀκροθίνια, καὶ πάσας ἐκ τοῦ πειραι-
ῶς τριήρεις, πλὴν δώδεκα· καὶ στεφανους, οὓς παρὰ τῶν πόλεων ἐλάμβανε ὥρᾳ, ἰδίᾳ, καὶ ἀργυρίου
τετρακόσια, καὶ ἑβδομήκοντα τάλαντα, ἃ περιεγένοντο τῶν φόρων, οὓς αὐτῷ κῦρος παρεδεδώκει ἐς
τὸν πόλεμον· καὶ εἴ τι ἄλλο προσκτήσατο ἐν τῷ πολέμῳ, ταῦτα δὴ πάντα λακεδαιμονίοις ἀπέδωκε,
πλὴν τῶν τοῦ θέρους, ἐς ὃ ἐξέλαμψεν καὶ ὠκύλη, καὶ εἰκοσιν ἔτη τῷ πολέμῳ ἐπολέμησε· ἐν οἷς ἔφοροι ἀ-
ριθμοῦσιν οἱ δὲ ἐγένοντο αἰνήσας πρῶτος ἐφ' οὗ ἤρξατο ὁ πόλεμος, πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει· ἐπὶ
δυβοίας ἄλωσιν τριακοντατετράων ἀπονδῶν· μετὰ δὲ τοῦτον, οἵδε· βρασίδας· ἰσανδρος σωστρατίδας ἔξαρ-
χος· ἀγησίστρατος· ἀγεσιλεὼς· ὀνομακλῆς· ξενάρης· σιτάλας· κλεόνικος· ἱππάρχος·
λεων· χαιρίδας· ναυκλείδας· κλεοβοίης· λυκάριος· ἐπήρατος, ὀνόματος, ἀλεξιππίδας, μισγολαΐ-
δας, ἰσίας, ἄραχος· δυάρχιππος· ναυτακλῆς· σιτικᾶς· ἀρχίππας· δύδικος, ἐφ' οὗ λύσανδρος πρᾶξας
τὰ, εἰρημένα, οἴκαδε κατέπλευσεν· οἱ δὲ τριάκοντα, ἡρέθησαν μὲν, ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ τείχη, καὶ
τὸν πειραιᾶ καθῃρέθη· ἀφορεθέντες δὲ ἐφ' ᾧτε ζυγγράψαι νόμους, καθ' οὓς πᾶσι πολιτεύσουσιν
τοῖσι μὲν ἀεὶ ἐμέλλον ζυγγράφειν τε, καὶ ἀποδείκνυσαν· βουλὴν δὲ, καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς κατ'
ἔφασαν, ὡς ἐδόκει αὐτοῖς· ἔπειτα πρῶτον μὲν οὓς αὐτὸς ἤδεσαν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἀπὸ συκοφαντίας
ξώντας, καὶ τοῖς καλοῖς, καὶ ἀγαθοῖς βαροῖς ὄντας, συλλαμβάνοντες· ὧν ἦν θούκυδιδος· καὶ ἦτε
βουλὴ ἤδεως αὐτῶν κατεψηφίζετο, οἵτε ἀλλοιζήμιόν τι ἔσεσθαι ἑαυτοῖς μὴ ὄντες τοσοῦτοι, οὐδὲν ἧσσον ἐβο-
ὑπηρον ἔπειτα δὲ ἔδοξε τὴν βουλὴν βουλεύεσθαι ὅπως ἂν ἔξειη αὐτοῖς τῇ πόλει χρῆσθαι ὅπως βούλοιντο, ἐκ τούτου

Trigintatyranni nomina

Lycophro

Dionysius

Gella
Camarina
Leontini
Catane

ὑπηρεσία τῶν νεῶν

Anesias
Brasidas
Ysanor
Sostratidas
Exarch)
Agesistrat)
Argenidas
Onomacles
Zeuxipp)
Pityas
Plistolas
Chinomach)
Narch)
Leo
Cheridas
Pateciadas
Cleosthenes
Lycarius
Eporat)

Onomantius
Alexippidas
Misgolaidas
Ysias
Araeus
Euarchipp)
Pentacles
Piteas
Archetas
Eudic)

Aeschines
Aristoteles
Callibius

Critias
Theramenes

πρῶτον μὲν τοὺς μάντεις ἐς λακεδαίμονα ἀφίκνεν τε, καὶ ἀριστοτέλην, ἔφασαν λύσανδρον φρουροὺς σφί
σι ζυμπραξαι ἐλθεῖν, ἕως δὴ τοὺς πονηροὺς ἐκ τῶν ἀεὶ ποιησαμένοι, κατασήσαιντο τὴν πολιτείαν· ἔρε
μὲν δὲ αὐτοὶ ὑπισχνοῦντο· ὁ δὲ πειθεῖς, τούς τε φρουροὺς, καὶ καλλίβιον ἁρμοστὴν ζυνέπραξεν αὐ
τοῖς πεμφθῆναι, οἳ δ' ἐπεὶ τὴν φρουρὰν ἔλαβον, τὸν μὲν καλλίβιον, ἐθέρα ποιοῦντο πάσῃ θεραπείᾳ, ὡς
πάντα ἐπαινοίη, ἃ πράττοιεν· τῶν δὲ φρουρῶν, τύπτειν ζυμπαρόντες αὐτοῖς, οὓς ἐβούλοντο ξυνελάμ
βανον, οὐκ ἐπὶ τοῖς πονηροῖς τε, καὶ ὀλίγου ἀξίοις, ἀλλ' ἤδη οὓς ἐνόμιζον ἥκιστα μὲν παρωθουμένους
αὐτὸ ἐπράττειν· δὲ πᾶσι χειρούντας, μεῖζους αὖ τοὺς ζυνελθόντας λαμβάνειν, τῷ μὲν οὖν
πρώτῳ χρόνῳ, ὁ κριτίας τῷ θηραμένει, ὁμογνώμων τε, καὶ φίλος ἦν· ἐπεὶ δὲ αὖ τοῖς μὲν πρώτοις ἦν,
αὖθις τῷ πολλοὺς ἀποκτεῖναι, ἃ τὴν φυγὴν ἀπὸ τοῦ δήμου, ὁ δὲ θηραμένης ἀντέκοπτε λέγων, ὅτι οὐκ
εἰκὸς εἴη θαυμαστοὺς, εἴτις ἐπιμανὴς ὢν πρὸς τὸν δῆμον, τοὺς δὲ καλοὺς, καὶ ἀγαθοὺς μηδὲν κακὸν εἰργάζε
το, ἐπεὶ καὶ εὐεργέτει φη, καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ ἀρεσκόμενα ἕνεκα τῆς πόλεως, καὶ ἐπράξαμεν· ὁ δὲ
ἐπὶ γῆ οἰκείως ἐχρῆτο τῷ θηραμένει· τέλεσιν ὅπου οὐκ ἐγχωροίη τοῖς πλεονεκτεῖν βουλομένοις μὴ οὐκ
ἐκ προθύμου ποιεῖσθαι τοὺς ἱκανωτάτους διακωλύειν· εἰδέναι ὅτι πρὶν κοντὰ ἔσεσθαι, καὶ οὐκ εἶς, ἢ πού τοι δή,
ὡς τὸν τυραννίδα τῶνδε τῆς ἀρχῆς χρῆναι αὖθις μελετᾶσθαι, δυνήσεσθαι εἰ ἐπεὶ δὲ ἀπόβλητον τῶν πολλῶν,
καὶ ἀδίκως, πολλοὶ δ' ἦσαν ζυνισταμένοι τε, καὶ θαυμάζοντες τὴν ἐπιστοσύνην τὴν πολιτείαν, πάλιν ἐλε
γεν ὁ θηραμένης, ὅτι εἰ μὴ τοὺς ἱκανοὺς λήξοιτο τοῦ πράγματος, ἀδύνατον ἔσοιτο τὴν ὀλιγαρ
χίαν διαμένειν· ἐκ τούτου μῶν κριτίας, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐκ τῶν τριάκοντα, ἠδίφοβοι ὄντες, καὶ οὐχ ἥ
κιστα τὸν θηραμένην μὴ συῤῥύσαν πρὸς αὐτὸν οἱ πολλοὶ, καταλέγουσι τρισχιλίους τοὺς μεθέξοντας
δὴ τῶν πραγμάτων· ὁδ' αὖθηραμένης καὶ πρὸς ταῦτα ἔλεγεν, ὅτι πάντων ἑκοίη ἐωυτῷ εἶναι, τὸ
πρῶτον μὲν βουλομένους τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν κοινωνοὺς ποιήσασθαι τρισχιλίους ὥσπερ
τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἔχοντά τινα, ἀναγκαῖον καλοὺς, καὶ ἀγαθοὺς εἶναι· καὶ οὔτ' ἔξω τοῦ πανταπο-
δώμους, οὔτ' ἐντὸς τοὺς τῶν πονηρούς οἷόν τε εἶναι γενέσθαι· ἐπεὶ πάντ' ἔφη, ὁρᾶν ἔγωγε δύο ὑμᾶς ἐναν-
πώποτε πρὸς πολλοὺς βιαίως τε τὴν ἀρχὴν, καὶ ἥπερ ἂν ἀρχομένην καταστασιάζομένους, ὁμῶς,
τῶν ἔλεγεν· οἱ δ' ἐξέπαυσαν ποιήσαντες, τῶν μὲν τρισχιλίων ἐν τῇ ἀγορᾷ, τῶν δὲ ἔξω τοῦ καπλόγου
ἄλλων ἄλλα χοῦ, ἐπειτα κελεύσαντες ἅπαντα τὰ ὅπλα, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι ἀπελιλύθησαν, πέμψαντες τοὺς
φρουροὺς, καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς ὁμογνώμονας αὐτοῖς, πᾶν ὅτιμα ἀπῆν, πλὴν τῶν τρισχιλίων παρεῖ
λοιπο· καὶ ἀπακομίσαντες ταῦτα ἐς τὴν ἀκρόπολιν, ζυνέθηκαν ἐν τῷ ναῷ· τούτων δὲ γενομένων, ὡς ἐ
δοκεῖ ἤδη ποιεῖν αὐτοῖς ὅ, τι βούλοιντο, πολλοὺς μὲν, ἐχέρας ἕνεκα ἀπέκτεινον, πολλοὺς δὲ χρήματα τ.
ἐδόξε δ' αὐτοῖς ὅπως ἔχοιεν καὶ τοῖς φρουροῖς χρήματα δίδοναι, καὶ τῶν μετοίκων ἕνα ἕκαστον λα
βεῖν, καὶ αὐτοὺς μὲν ἀποκτεῖναι, τὰ δὲ χρήματα αὐτῶν ἀποσημήνασθαι· ἐκέλευον δὲ καὶ τὸν θηραμέ
νην λαβεῖν ὅν τινα βούλοιτο· ὃ δ' ἀπεῤῥίνατο, μὴ οὐδὸν κεῖ μοιρίφη καλὸν εἶναι φάσκοντας βελτίους
εἶναι, ἀδίκως τῶν συκοφαντῶν τοιεῖν· ἐκεῖνοι μὲν γὴ, παρ' ὧν χρήματα λαμβάνοιεν, ἕνεκεν· ἡ
μεῖς δὲ, ἀποκτείνοιμεν μηδὲν ἀδικοῦντας, ἵνα χρήματα λαμβάνωμεν, ὡς οὐ ταῦτα τῷ πάντι ἐκεῖ
νων ἀδικώτερα; οἷσθ' ἐμοὶ δοκοῦμεν ὁμοίως τοῖς ἀνοήτοις εἶναι τῷ τοιεῖν ὅ, τι βούλοιντο, ἅπερ βούλονται οὗτοι·
καὶ ἰδίᾳ, ὡς τὸν βουλευτὰς ἄλλος ὡς ἄλλον διέβαλλον, ὡς λυμεῶνάς τὴν πολιτείαν· καὶ
παρηγγελκασι τοῖς νεανίσκοις, οἱ ἐδόκουν αὐτοῖς θρασύτατοι εἶναι, ξιφίδια ὑπὸ μάλης ἔχοντας
παραγενέσθαι, ζυνελέξαι τὴν βουλήν· ἐπεὶ δὲ ὁ θηραμένης ταῦτ' ἤκουσε, ἀναστὰς ὁ κριτίας, ἔλεξεν ὧδε·
ὦ ἄνδρες βουλευταὶ, εἰ μέν τις ὑμῶν νομίζει μέτρον τοῦ καιροῦ ἀποδεδεῖχθαι, ἐννοησάτω ὅτῳ ὅπου πο
λιτείαι μεθίστανται, ταῦτα χοὐ ταῦτα γίγνεται· μείζους δ' αὐάγκη πολεμίους εἶναι, τοῖς ἐς ὀλιγαρ
χίαν μεθιστᾶσι, διὰ τὸ πολυανθρωποτάτην τὴν ἑλλανίδα τὴν πολιν εἶναι, καὶ διὰ τὸ, μείζονα χρόνον
ἐνελευθερίᾳ τὸν δῆμον τετραφθαι· ἡμεῖς δὲ γνόντες τοῖς οἴοις τε ἦμεν, καὶ ὑμᾶς χαλεπὴν πολιτείαν
εἶναι δημοκρατίαν, γνόντες δὲ ὅπ λακεδαιμονίοις τοῖς πρώτοις ἡμᾶς, ὁμὲν δῆμος· οὐ πρὸ αὖ φίλος
γένοιτο, οἱ δὲ· βέλτιστοι, ἀεὶ αὖ τοῖσι διαπλοι εν, διὰ ταῦτα σῶν τὴν λακεδαιμονίων γνώμη, τήνδε τὴν
πολιτείαν καθίσαμεν· καὶ ἐαὐ τινα ἁμαρτανόμενα ἐναντία τῇ ὀλιγαρχίᾳ, ὅσον δυνάμεθα, ἐκ τοῦ ὧν
τιούμεθα· πολὺ δὲ μάλιστα ἡμῖν δοκεῖ δίκαιον εἶναι, εἴτις ἡμῶν αὖ τῶν λυμαίνεται, τοῦτον τῇ κατα
στάσει δίκην αὐτὸν δίδόναι· νῦν οἶν ἅπαντα ὁμοῦ ἀπαμείβεται θηραμένην τουτονί, οἷς δύναται ἀπολλύναι ἡμᾶς τε,
καὶ ὑμᾶς· ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ, ἴστε μὲν ἐπιστάμενοι· οὔτε γὰρ οὐδένα μᾶλλον θηραμένους τοῦ
τοῦ τὰ παρόντα, οὔτε ἐναντιούμενον, ὅταν τινα ἐκ τοῦ ὧν βουλώμεθα ποιήσασθαι τῶν δημαγωγῶν· ἡ
μὲν τοίνυν ἐξαρχῆς ἐγίγνωσκε, πολέμιος μὲν ἦν, οὐ μέν τοι πρόπορος γ' αὖ δικαίως ἐνομίζετο· νῦν δὲ,
αὖτος μὲν ἀρξας τῆς πρὸς λακεδαιμονίους εἰρήνης, καὶ φιλίας, αὖτος δὲ τῆς τοῦ δήμου καταλύσεως,
μάλιστα δὲ ἐξορμήσας ἡμᾶς τοῖς πρώτοις ὑπαγομένους ἐς ἡμᾶς δίκην αὖ πιθέναι, νῦν ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς,
καὶ ἡμεῖς φανερῶς ἐχθροὶ τῷ δήμῳ γεγενήμεθα, οὐκέτ' αὖτῷ πάντα γιγνόμενα ἀρέσκει, ὅπως αὖτος μὲν αὖ

ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καταστῆναι, ἡμεῖς δὲ δίκην δώσομεν τῶν πεπραγμένων· ὥς τοι οὐ μόνον ὡς ἐχρῆν αὐτῷ πρόσκειται, ἀλλὰ καὶ ὡς προδοῦναι τὴν ὑμῶν τε, καὶ ἡμῶν δίδοται τὴν δίκην· καὶ τοι τοσούτῳ μὲν ἐνὸς ἐλάττονι, πρὸς δὲ τοσούτοις πολεμίοις ἐπιβουλεύσαντι, ὅσῳ χαλεπώτερον φυλάξασθαι τὸ φανερὸν τοῦ φανεροῦ· τοσούτῳ δ' ἔχειον ὅσῳ πολεμίοις μὲν αἱ θῶρηκες, καὶ αἱ ἀσπίδες παραβάλλονται αὐτοῖς, καὶ τοῖς γίγνονται οἱ δ' αὖ προδιδόντα λαμβάνουσι, πάντῳ οὐ πεισόμεθα τῷ τοιούτῳ οὐδεὶς, οὐ τὰ αὖ πεισόμεθα ἢ λοιπόν· ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι οὐκ ἐνὰ τοῦτο οὐ πείσεται, ἀλλὰ φύσει προδότης ἐστὶν, ἀναμνήσω ὑμᾶς τὰ τούτου πεπραγμένα. οὗτος μὲν ἐξ ἀρχῆς πάντων, ὑπὸ τοῦ δήμου, κατὰ γνώμην πατέρα ἄγνωστα, πρόσθεν πάντων ἐγένετο· τὴν δημοκρατίαν μετέστησε τοῖς τετρακοσίοις, καὶ ἐπρώτευεν ἐκείνοις· ἐπεὶ δ' ἡσθετο αὐτὴν ἀλόγιστον τῇ ὀλιγαρχίᾳ ξυνεστάμενον, πρῶτος αὖ ἡμῶν τῷ δήμῳ· ἐπ' ἐκείνους, ἐγένετο ὅθεν δήπου καὶ κόθορνος ἐκαλεῖτο· καὶ γὰρ ὁ κόθορνος, ἀμφοτέροις ἁρμόττειν μὲν τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις δοκεῖ, ἀσφαλέστερον δ' ἐπ' ἀμφοτέρων· δεῖ δὲ ὧν θηραμένης, αὐδρα γὰρ ἄξιον ξύν, οὐ πρὸς ἄγειν μὲν δεινὸν εἶναι τοὺς ξυνόντας ἐς πρᾶγματα, ἢν δέ τι παρακόπτῃ, δύσυς μεταβάλλεσθαι ἀλλ', ὡς πρὸ ἐν νηὶ διαπνεῖσθαι, ἕως αὖ ἐς οὖρον καταστῶσιν· εἰ δὲ μὴ, ὡς ἀφίκοιντο πρὸ ἑνὸς δεῖ, εἰ ἐπεισθῆναι πανοικίᾳ, δύσυς ἐς ταὐτὰ πρόσειεν; καὶ εἰσὶ μὲν δήπου πάσαι μεταβολαὶ πολιτειῶν βιαστικαὶ· σὺ δὲ διὰ τὸ δύσμεταβολος εἶναι, πρόσθεν μὲν μετέπιπτες ἐξ ὀλιγαρχίας ὑπὸ τοῦ δήμου ἀπολωλέναι, πρόσθεν δ' ἐκ δημοκρατίας ὑπὸ τῶν βελτίστων· οὗτος δέ τοι ἐστὶν, ὃς παρεῖναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀνδρῶν ἐν τῇ πρὸς Λέσβου ναυμαχίᾳ, ὅμως τῶν τριάκοντα οὐκ ἀπελθὼν, ἵνα αὐτὸς πρωτεύειν ἀεὶ ἐπιμελοῦμενος· ὅστις γε μὴν φανερὸς ἐστὶ, τοῦ μὲν πρόσθεν ἀεὶ ἐπιμελούμενος, τοῦ δὲ καλοῦ, καὶ τῶν φίλων, μηδὲν ἐντρέπόμενος, ὡς τοῦτον χρὴ πρᾶξαι φεύγειν; ὡς δ' οὐ φυλάξασθαι, εἰδότας, αὐτοῦ τὰς μεταβολὰς, ὡς μὴ καὶ ἡμᾶς ταυτὸ δυνασθῇ προποιῆσαι; ἡμεῖς οὖν τοῦτον ὑμῶν, καὶ ὡς ἐπιβουλεύοντα, καὶ ὡς προδιδόντα ἡμᾶς τε, καὶ ὑμᾶς, ὡς δ' εἰκότα πρᾶξαι μεν, καὶ τὰ δ' ἐννοήσαντα καλλίστη μὲν γὰρ δήπου δοκεῖ πολιτεία εἶναι λακεδαιμονίων· εἰ δὲ ἐκείνῃ ἐπιχειρήσειεν τῶν ἐφόρων αὐτὸν τοῖς πρέσβεσι πείθεσθαι φέγειν τε τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐναντιοῦσθαι τοῖς στρατιώταις, οὐκ ἂν οἴεσθε αὐτῶν καὶ ὑπ' αὐτῶν ἂν τῶν ἐφόρων, καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης πάσης πόλεως τῆς μεγίστης ἡμωρίας ἀξιωθῆναι; καὶ ὑμεῖς οἶμαι ἐὰν σωφρονῆτε, οὐ τοῦτον, ἀλλ' ὑμῶν φήσαθ' ὡς οὗτος σωθεὶς μὲν, πολλοὺς ἂν μέγα φρονεῖν ποιήσειε τῶν ἐναντία γιγνωσκόντων ὑμῖν, ἀπολόμενος δὲ, παύσει καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ τῶν ἔξω ὑποπτεύειν αὐτὰς ἑλαττόμενος· ὁμοίως δὲ πάντας ὠφελήσει ἀπολόμενος ἐλέξεν· ἀλλὰ πρῶτον μὲν μνησθήσομαι ὦ ἄνδρες, ὁ πελοποννησίων κατ' ἐμοῦ εἴ τι φησὶ τῶν τριάκοντα μέ τοὺς στρατιώτας, ἀπολεῖναι καὶ τηροῦντα· ἐγὼ δὲ, οὐκ ἠρχον κατ' ἐκείνων λόγου, ἀλλ' ἐκείνοις ἐφάσαν, πρὸς παῖδας μὲ ὑφ' ἑαυτῶν ἰδρῦσθαι, οὐκ ἀπελάσθαι οἷς δυσχεροῦντας ἐν τῇ πρὸς Λέσβου ναυμαχίᾳ ἐγὼ δὲ ἀπολογούμενος ὡς διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅπλα αἴρεσθαι· τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν, ἐδόξα τῇ πρότερον εἰκότα λέγειν· ἐκεῖνοι δὲ ἐπὶ ἰδρῦσθαι ἐφαίνοντο· φάσκοντες γὰρ οἱόν τε εἶναι σῶσαι τοὺς ἄνδρας, πρόσθεν αὐτοὺς ἀπολέσθαι, ἀ προλέγοντες, ᾠχοντο· οὐ μὴν τοι θωμαζέτω γε κριτῶν παρανενομηκέναι· ὅτε γὰρ ταῦτα ἦν, οὐ παρὼν ἐτύγχανεν, ἀλλ' ἐν θεσσαλίᾳ μετὰ προμηθέως δημοκρατίαν κατασκευάζειν, καὶ τοὺς πενέστας ὠπλίζειν ἐπὶ τοὺς θεσσαλούς· ὧν μὲν οὖν οὗτος ἐκεῖ ἐπράττε, μηδεὶς ἐνθάδε γένοιτο ταῦτα· ἔστε μὴν ὁμολογῶ ἐγὼ τοῦτον εἶναι τῶν ἐπὶ τοῖς ὑμᾶς μὲν τῆς ἀρχῆς βουλεύσαι παῦσαι, τοὺς δ' ἐπὶ βουλεύοντας ὑμῖν ἰσχυροὺς ποιῆσαι, δίκαιον εἶναι τῆς μεγίστης, ἐπὶ τοῖς ὑπὲρ ἡμωρίας τυγχάνειν· ὅστις μὴν ὁ ταῦτα πρᾶξαι ἐστὶν, οἱ μὲν αὐτὸς καλλίστα κρίνειν, ἅπερ τε πεπραγμένα, καὶ ἃ νῦν πράττειν ἕκαστος ἡμῶν, εἰ καπανοήσετε, οὐκοῦν μέχρι μὲν τοῦ ὑμᾶς τε καταστῆσαι ἐς τὴν βουλὴν, καὶ ἀρχὰς ἀποδεῖξαι καὶ τοὺς ὁμολογουμένως συκοφάντας ὑπάρχεσθαι, πάντες ταῦτα ἐγίγνωσκομεν· ἔπειτα δὲ οὔ τοι πρέξαντο ἄνδρας καλοὺς τε, καὶ ἀγαθοὺς συλλαμβάνειν, ἐκ τούτου καὶ ἠρξάμην ταῦτα τοὺς γιγνώσκειν· ἤδειν γὰρ ὅτι ἀποθνήσκοντος μὲν λέοντος τοῦ σαλαμινίου, ἀνδρὸς καὶ ὄντος, καὶ δοκοῦντος ἱκανοῦ εἶναι ἀδικοῦντος δ' οὐδὲ, ἕν, οἱ ὁμοίοι τοῦ τῷ φοβήσοιντο· φοβουμένοι δὲ ἐναντία τῇδε πολιτεύεσθαι ἔσοιντο· ἐγίγνωσκον δὲ ὅτι ξυλλαμβάνοντος ὄμου νικηρά τοῦ νικίου, καὶ πλουσίου, καὶ οὐδὲν πώ ποτε δημοτικὸν, οὔτε αὐτοῦ, οὔτε τοῦ πατρὸς πραξάντος· οἱ τοῦτο ὁμοῖοι, δυσμενεῖς ὑμῖν γεγένηντο· ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτοφῶντος ὑφ' ὑμῶν ἀπώλλυ ὄμου, ὃς ἐν τῷ πολέμῳ δύο τριήρεις ἐς πλουσίας παρεῖχετο, ἢ στρατὰ μὴν ὅτι καὶ οἱ πρόθυμοι τῇ πόλει γεγενημένοι, πάντες ὑπόπτως ὑμῖν ἔζειεν αὐτεῖ τὸν δὲ καὶ ὅτε τῶν μετοίκων ἕνα ἕκαστον λαβεῖν ἔφασαν χρῆναι, δῆλον γὰρ ἦν, ὅτι τοὺν τῶν ἀπολομένων, καὶ οἱ μέτοικοι ἅπαντες πολέμιοι τῇ πολιτείᾳ ἔσοιντο· αὐτεῖ τὸν δὲ καὶ ὅτε τὰ ὅπλα τοῦ πλήθους παρῆρθοῦντο, οὐνομίζων χρῆναι ἀσθενῆ τὴν πόλιν ποιεῖν· οὐδὲ γὰρ τοὺς λακεδαιμονίους ἑώρων, τούτου ἕνεκα βουλομένους πλουσιωτάτους ἡμᾶς, ὅπως ὀλίγοι γενόμενοι, μηδὲν δυνάμεθα αὐτοὺς ὠφελεῖν· ἐξὴν γὰρ αὐτοῖς, εἰ τούτου τε δέοιντο καὶ μηδένα λυπεῖν, ὀλίγου ἐπὶ χρόνου τῷ λιμῷ πιέσαντας· οὐδ' ἐτε τὸ φρονοῦσι μαθοῦσαι ξυνήρεσκέμοι, ἐξὸν αὐτῷ πολίτ' τοσούτους προσλαμβάνειν, ἕως ἐφάδιος οἱ ἀρχοντες ἐμέλλομεν ἀρχομένων κρατήσειν· ἐπειτε μὴν πολλοὺς ἑώρων ἐν τῇ πόλει τῇ αὐτῇ· τῇδε δυσμενεῖς, πολλοὺς δὲ φυγάδας γενομένους, οὐκ ἂν ἐδόκει μοι οὐ πρᾶσυβούλου, οὐτε αὐτοῦ, οὔτε ἀλκιβιάδην φυγαδεύειν· ἠδεῖν γὰρ ὅτι οὔτε τὸ αὐτὸ πάλαι ἰσχυρὸν ἔσοιτο, ἐν τῷ μὲν πλήθει ἱκανοὶ προγενήσοιντο, τοῖς δ' ἡγεῖσθαι βουλομένοις, ξύμμαχοι πολλοὶ φανήσοιντο· ὁ ταῦτ' οὖν νομοθετῶν ἐν τῷ φανερῷ, πρᾶος, δύμενης αὖ δίκαιος, ἢ πρόδοτης νομίζοιτο· οὐκ οἱ ἐχθροὺς ὧν κρίσις κωλύων τις πολλοὺς ποιεῖσθαι, οὐ δ' οἱ ξύμμαχους πλείους διδάσκοντες κλᾶσθαι, οὔτοι τοὺς πολεμίους ἰσχυροὺς ποιοῦσιν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον οἱ ἀδίκως τε χρήματα ἀφαιρούμενοι, καὶ τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας ἀποκτείνοντες, οὗτοί εἰσιν οἱ κατὰ πολλοὺς τοὺς ἐναντίους ποιοῦντες, καὶ προδιδόντες, οὐμόνον τοὺς φίλους, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῖς δι' ἀχρεοκοβδεσίαν· εἰδὲ μὴ ἄλλως γνωστὸν ὅπαλθῆ λέγω, ὧδε σκέψασθε· πρότερον, οἵεσθε βραδυβουλον, καὶ ἀνυτον, καὶ τοὺς ἄλλους φυγάδας, ἃ ἐγὼ λέγω μᾶλλον αὖ ἐνθάδε βουλεύσασθαι, γίγνεσθαι, ἢ οὔ τοι πρᾶ πουθ'· ἐγὼ μὲν γὰρ εἶναι νῦν μὲν αὖτοὺς νομίζειν ξυμμαχων σαφῆ μετὰ εἶναι· εἰ δὲ τὸ κράτος τῆς πόλεως προσφιλῶς ἡμῖν εἶχε, χαλεπὸν αὖ ἡγεῖσθε εἶναι καὶ ἀπορεῖν τοὺς χώρας· ἀδ' ὡδ' ἔστιν ὡς ἐγὼ εἰμὶ οἷος ἀεὶ ποτε μεταβάλλεσθαι, καὶ παύσασθε καὶ τοῦτο· τὴν μὲν γὰρ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν, καὶ αὖτὸς δ' ἡμῖν δοκεῖ ἐπιφῆναι, διὰ ἀσκόμβους ὡς οἱ λακεδαιμόνιοι πάσῃ πολιτείᾳ μᾶλλον αὖ, ἢ δημοκρατίᾳ πειθόμενοι· ἐπεὶ δ' ἐτέθεσαν ἐκείνοι μὲν οὐδὲν αὐτέσαν, οἱ δὲ ἀμφὶ ἄρισταρχον, τραπεζοῦντες, φανεροὶ ἐγένοντο ἅπασι τῷ χώματι, ὄρυμα τειχίζοντες, ἐς ὃ ἐβούλοντο τοὺς πολεμίους ῥᾴδιοι, ὑφ' αὑτοῖς, καὶ τοῖς ἑτέροις τὴν πολιν ποιήσασθαι, εἰ τοῦτ' ἀφαιρούμενος ἐγὼ διέκωλυσα, τοῦ τ' ἔστι προδοῦ τὴν εἶναι τῶν φίλων; ἀποκαλεῖν δὲ κόθορνόν με, ὡς ἀμφοτέροις πειρώμενον ἁρμόττειν· ὅς τις δὲ μὴ δ' ἑτέροις ἀρέσκει, τοῦτον ὦ πρὸς τῶν θεῶν, πρότερον καλέσαι χρή· σὺ γὰρ δὴ ἐν μὲν τῇ δημοκρατίᾳ, πάντων μάλιστα ἐνόμιζου ἐν δὲ τῇ ἀριστοκρατίᾳ, πάντ' μισοχρηστότατος γεγένησαι· ἐγὼ δ' ὦ κρίται, κεῖνος μὲν ἀεὶ ποτε πολεμῶ, τοῖς οὐ πρόσθεν οἱ ὁμοῖοι καλλίνα αὖ δημοκρατίαν εἶναι, πρὶν αὖ καὶ οἱ δὲ ὕλαι, καὶ οἱ δ' ἀσπίδιαι δ' ἐκ χαλκοῦ αὖ ἀσπίδομενοι τὴν πολιν, δ' ἐκ χαλκοῦ μετέχοιεν· καὶ τοῖς δ' ἐγ' αὖ ἀεὶ ἐναντίος εἰμὶ, οἱ οὐκ οἴονται καλλίνα αὖ ἐγγενέσθαι ὀλιγαρχίαν, πρὶν αὖ ἐς τὸ ὀλίγων τυραννεῖσθαι τὴν πολιν καταστῆσαι· τὸ μὲν τοι οὖν τοῖς δυνατωτάτοις καὶ μεθ' ἵππων καὶ μετ' ἀσπίδων ὠφελεῖν, διὰ τοῦτο τὴν πολιτείαν προσθεῖναι ἐν ἀρίστοις ἡγουμένην εἶναι, ἐγὼ νῦν οὐ μεταβάλλομαι· εἰδ' ἔχεις εἰπεῖν ὦ κριτία ὅπου ἐγὼ ξύν τοῖς δημοτικοῖς, ἢ τυραννικοῖς, τοὺς καλοὺς τε, καὶ ἀγαθοὺς ἀποστερεῖν πολιτείας ἐπεχείρησα, λέγε· ἐαὶ γὰρ ἐλεγχῶ ἢ νῦν ταῦτα πράττων, ἢ πρότερον ὡ ἄνδρες καλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ, βοηθήσατε ἐμοὶ, ὡς ἀδίκως ἀποθνήσκειν· ὡς δεῖ ὧν ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλὴ σὺν ἐγένετο δύμενῶς αὖ θορυβήσασα, γνοὺς ὁ κριτίας ὅτι ἐπιτρέπει τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφθέξεται, καὶ τοῦτο οὐβιαιότερον ἢ γνησάμενος, προσελθὼν, καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα, ἐξῆλθε· καὶ αὖ τοὺς ἱππέας κέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δ' εὐφρακτοις πάλιν δεῖσελθόντων, ἔλεγεν, ἐγὼ ὦ βουλὴ, νομίζω προσήκειν ὑμῖν ὑπὲρ τοῦ ὅρκου εἶναι οἷου δεῖ, ὃς αὖ ὁρᾶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους, μὴ ἐπὶ τρέπῃ· καὶ ἐγὼ οἶμαι τοῦτο πρᾶσσε· καὶ γὰρ οἵδε οἱ ἐφεστηκότες, οὐ φασιν ἡμῖν ἐπὶ τρέψειν, εἰ αὖ σωθῆναι ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον· ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων, μηδένα ἀποθνήσκειν αὖδὲ τῆς ὑμετέρας ψήφου· τῶν δ' ἐξὸ τοῦ καπαλοῦ, κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν· ἐγὼ οἶμαι ἔφη θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καπαλοῦ ξυνδοκοῦν ἅπασιν ὑμῖν· καὶ τοῦτον ἔφη ἡμεῖς θανατοῦμεν, ἀκούσας ταῦτα ὁ θηραμένης, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἑστίαν, καὶ εἶπεν· ἐγὼ δ' ἔφη ὦ ἄνδρες, ἱκετεύω τὰ θεὼ τῶν ἐννομώτατα μὴ ἐπὶ κρίσιν εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ, μήτε ὑμῶν ὃν αὖ βούλησθε· ἀλλ' ὅν ὧδε νόμον οὔτοι ἔγραψαν πρὶ ἐν τῷ καπαλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν, καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι· καὶ τοῦτο μὲν ἔφη μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε βωμός· ἀναβουλομαι καὶ τοῦτο ἐξαιτῆσαι, ὅπου τοι οὐμόνον εἰσὶ πρὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ, καὶ πρὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι· ὑμῶν μὴν τοι ἔφη ὦ ἄνδρες καλοὶ, καγαθοὶ, βωμαίζω, εἰ μὴ βοηθήσητε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ τοῦτα, γιγνώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα αὐτὸ ἐλεγχρότερον, ἢ τὸ ὑμῶν ἑκάστου· ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσεμὲν ὁ τῶν τριάκοντα κήρυξ τοὺς ἕνδεκα ἄγειν τὸν θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες ὡς τοῖς ὑπηρέταις, ἠρυμμένου αὐτῶν σατύρου τοῦ θρασυτάτου καὶ τοῦ αὐτῶν, καὶ αἱμαξιτοῦ, εἴ τι μὲν ὁκριτίας, παραδίδομεν ὑμῖν ἔφη θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον· ὑμεῖς δὲ λαβόντες, καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἕνδεκαοὐδεῖ, πάντα τοῦ τῶν τριάκοντα πραόσετε· ὡς δὲ τοῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ σάτυρος· εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται· ὁ δὲ θηραμένης ὡς πρὸς εἰκὸς, καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο, καὶ ἀνθρώπους, καθορᾶν τὰ γιγνόμενα

Agnó

Cathornos cognomẽtú theramems

Theramems Oratio

Prometheꝰ

πρίσται

Leo

Niceratus
Nicias
Antipho

Thrasybulus
Anytus
Alcibiades

Aristotelꝰ
Melanthus
Aristarchꝰ

Theramenꝰ finit oratiõẽ

Τριφεάκοντος

satyrus

Theramenis veneno extincti

ἀποκοπτὰ βίστασα

Phyle occupata a Thrasybulo & septuaginta

Thrasybulus

Lysiæ regio

συσκευασάμενοι

ἐξιδιώσασθαι

Lysimachi

ὠδόν

Munychię diametrum

Hippodamia platea

Bendidiú

βάθος

βάθος

πεζοβόλοι

ἢ δὲ βουλὴ, ἢ συχίαν εἶχεν, ὁρῶντα καὶ τοὺς ἄλλους πᾶς ὁμοίως σπεύδοντας, καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλῆρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅπῃ ἔγχειρίδια ἔχοντες, ἔπεισαν οἱ ἀπιόντα γὸν ἀθρόα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλῃ τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα εἰώθασι. λέγεται δὲ ἐν ἡμακαὶ τοῦτο αὐτοῦ, ὡς εἴ τινι ὅσα τύρος, ὅπου μωξόμεθα, εἰ μὴ σωθείσθεν, ἐπικρεῖτε. καὶ δὴ σωθῶ, οὐκ ἄρα ἐφη οἰμώζομαι, καὶ ἐπειτε ἀποθνήσκειν αἰσχρὸν ἡγοῦμαι εἶναι, τὸν λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοπτὰβίσασθαι, εἰπεῖν αὐτὸν, κρίνατε τοῦτο τῷ καλῷ. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ ὅτι ἴσως ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα. ἐκεῖνο δὲ κρίνω ἄνδρὸς ἀγαθοῦ τὸ θαυμάσιον παρεσκευάσθαι, μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ σωφρονικὸν ἀποδειλιῶντα ἐκ τῆς ψυχῆς. θεραπεύοντες μὲν δὴ, οὓς ἴσως ἀπέθανεν. οἱ δὲ τριάκοντα ὡς ἔζον ἤδη κατὰ τοῖς ξυμπεσοῦσιν ἀδίκως, φροντίζειν μὲν τοῖς ἔξω τῆς καταλόγου μὴ εἰσπεπραγέναι τὰ αὐτῶν. ἦν δὲ ἐκ τῆ χωρίων, ἵνα αὐτοὶ, καὶ οἱ φίλοι τοῦτ' ἀγρούς ἔχοιεν. φοβούμενοι δὲ ἐς τὸν πειραιᾶ, καὶ ἐν τῷ θεν πολλοὺς ἀγοντες, ἐνέπλησαν καὶ τὰ μέτρα, καὶ τῆς θήβας τὴν ἐπιχωροῦν ἴσην. ἐκ δὲ τούτου θρασύβουλος ὁρμηθεὶς ἐκ θηβῶν ὡς σὺν ἑβδομήκοντα φυλὴν, χωρίον κατελαμβάνει ἰσχυρόν. οἱ δὲ τριάκοντα, ἐβοηθουν ἐκ ἄστεος σὺν τε τριχιλίοις, καὶ σὺν τοῖς ἱππεῦσι καὶ μάλ' ὀλιγερίας οὔσης. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, δύσις μὲν θρασυβούλου πυνθανόμενοι πῶς ἔνεον, προσέβαλον πρὸς τὸ χωρίον. καὶ ἐπειδὴ σαν μὲν οὐδὲν. πρὸ μαπα δὲ λαβόντες, ἀπῆλθον. βουλομένων δὲ τῶν τριάκοντα ἀποτειχίζειν ὅπως ἐκ πολιορκήσειαν τοὺς, ἀποκλείσαντες αὐτοῖς τὰς ἐφόδους τῶν σιτηδείων, ἀπηγγέλετο τῆς νυκτὸς χιὼν πολλὴ καὶ ὑετὸς ἐγένετο. οἱ δὲ νιφόμενοι, ἀπῆλθον ἐς τὰ ἄστυ. μᾶλλον συχνοὺς τῶν σκευοφόρων ἀποβαλόντες. γιγνώσκοντες δὲ ὅπῃ καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν λεηλατήσοιεν ἐμπὶ τὰς φυλακὴ ἔσοιτο, διαπέμπουσιν τὰς ἑκατὸν ὅσον πεντεκαίδεκα φάλαγγα ἀποφυλῆς, τοὺς πελακωνικοὺς πλὴν ὀλίγων φρουροὺς, καὶ τῶν ἱππέων δύο φυλὰς. οὗτοι δὲ θρασύβουλος, ἤδη σὺν ἐλεγόμενοι ἐς τὴν βουλὴν πρὶν ἑπτακοσίους, λαβὼν αὐτοὺς, καταβαίνει τῆς νυκτὸς θέμενος δὲ τὰ ὅπλα ὅσον τριάκοντα, ἢ τι παρὰ φάλαγγα ἀποφυλῆς, ἵνα συχίαν εἶχεν ἐπεὶ δὲ ὥρα ἡμέρας ἐγίγνετο, καὶ ἤδη αὐτίστατο ὅποι ἐδεῖτο ἕκαστος ἀπὸ τῶν ὅπλων, καὶ οἱ ἱππεῖς κόμιζον τοὺς ἵππους ὑφορώμενοι τὴν ἔξοδον τῶν πολεμίων. ἐπεὶ δὲ ἐξῆλθον

καθεδεῖν δὲ καὶ οἱ Ἴωνες ἐν τῷ ὠδείῳ, τοὺς πέρσας καὶ τὰς ἀσπίδας ἔχοντες. καὶ διὰ ταῦτα ἐφοβοῦντο μὲν αὐτοὺς ἐπὶ τὰ τείχη· τὸ δὲ πρὸς ὄρθρον, ξὺν τοῖς Ἴωσι, ἀεὶ φοβούμενοι μὴ ἐπὶ σφᾶς ἴοιεν τῶν ἐκ τοῦ πειραιέως. οἱ δέ, πολλοὶ ὄντες, καὶ πανταχόθεν, ὅπερ ἀναγκαῖον ἦν, οἱ μὲν, ξύλινα, οἱ δὲ, οἰκοδόμια· καὶ τοῦτο ἐλθόντο τὸ πρὸς ἡμέρας δὲ ἑκάστης γενέσθαι, τὰ δόντες, οἵπερ ξυμπολεμήσειαν, καὶ ἃ ξένοι εἶεν, ἰσοτέλειαν ἔσεσθαι, ἐξῆσαν πολλοὶ μὲν ὁπλῖται, πολλοὶ δὲ γυμνῆτες· ἐγένοντο δὲ αὐτοῖς καὶ Ἴωσιν ὡσεὶ ἑβδομήκοντα. πρόνομας δὲ ποιούμενοι, καὶ λαμβάνοντες ξύλα, καὶ ὁπόθεν, ἐκαίθοδον πάλιν ἐν πειραιεῖ· τῶν δ' ἐκ τοῦ ἄστεος, ἄλλος μὲν οὐδεὶς ξὺν ὅπλοις ἐξῄει· οἱ δὲ Ἴωνες ἦσαν ὅτε καὶ λίαν ἀφειδῶς ἐχειροῦντο τῶν ἐκ τοῦ πειραιῶς, καὶ τὴν φάλαγγα αὐτῶν ἐκακούργουν· πολὺ δὲ κράτιστον δὲ καὶ τῶν ἔξω νεῶν ποιεῖν ἐς τοὺς αὖ τῶν ἀγρούς· ὅθεν καὶ τὰ

Lysimachi deia περδυομένοις. καὶ τούτοις Λυσίμαχος Ἰωνάρχης ἀποφαίνει, πολλὰ λιταυδοῦντας, καὶ πολλῶν

callistrati χαλεπῶς φερόντων Ἰώνων. αὐτὰ πανδημεὶ δὲ καὶ οἱ ἐν πειραιεῖ τῶν Ἰώνων ἐπὶ ἀγορᾶς λαβόντες καλ-

λίστρατον, φυλῆς λεοντίδος. καὶ γὰρ ἦν μέγα ἐφρόνουν. ὡς τε καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τὰ ἄστεως προσέβαλον. ἦ δὲ καὶ τοῦτο δεῖ φανῆναι, τοῦ μηχανοποιοῦ τοῦ ἐν τῷ ἄστει, ὃς ἐπεὶ ἔγνω ὅτι κατὰ τὸν ἐκ λυ-

Lycei κείου δρόμου μέλλοιεν τὰς μηχανὰς προσάγειν, τὰ ξύλα ἐκέλευσε πανταχόθεν ἀμαξιαίους λίθους ἄγειν καὶ καταβάλλειν ὅπου ἕκαστος βούλοιτο τοῦ δρόμου. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, πολλαχοῦ λίθων πραγμάτων παρεῖχε· τέμνοντων δὲ περίοδός ἐς λακεδαίμονα. τῶν μὲν τριάκοντα, ἐξ ἐλευσῖνος, τῶν δ' ἐν καταλόγῳ, ἐξ ἄστεος, καὶ βοηθεῖν κελευόντων, ὡς ἀφεστηκότος τοῦ δήμου ἀπὸ λακεδαιμονίων,

Lysander λύσανδρος λογισάμενος ὅτι οἷόν τε εἴη πανταχοῦ ἐκ πολιορκήσιμους τοὺς ἐν τῷ πειραιεῖ κατάπτυνν, καὶ κατὰ θάλατταν, ἢ τῶν ἄνω πηδείων ἀποκλεισθείσαν, ξυνέπραξεν ἑκατόν τε τάλαντα αὐτοῖς δῆμον θῆναι, καὶ αὐτὸν μὲν κατὰ γῆν ἄρμοστὴν. λίβυν δὲ τὸν ἀδελφὸν ναυαρχοῦντα, ἐκπεμφθῆναι· καὶ ἐξελθὼν

Libys αὐτὸς μὲν ἐλύσθη ναυσὶ, ξυνελίξετο δ' ἡμέρας πολλοὺς πελοποννησίων· ὁ δὲ ναύαρχος κατὰ θάλατταν ἐφύλαττεν, ὅπως μηδὲν ἐπανήξουσιν οὐτοῖς τῶν ἄνω πηδείων· ὡς τε παχὺ πανήλθεν ἀπορίᾳ ἦσαν οἱ ἐν πειραιεῖ· οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει, πάλιν αὖ μέγα ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ λυσανδρῳ. οὔτε δὲ προχωροῦν τῶν, πωσανίας ὁ βασιλεὺς φθονήσας λυσάνδρῳ, ἦ κατειργασμένος τοῦτο, ἅμα μὲν δυσμενὴς ἐπὶ ἰδίας

Pausanias ποιήσαιτο τὰς ἀθήνας, πείσας τῶν ἐφόρων τρεῖς, ἐξάγει φρουρὰν ξυνεπέμποντο δὲ καὶ οἱ ξύμμαχοι πάντες, πλὴν βοιωτῶν, καὶ κορινθίων. οὗτοι δὲ ἔλεγον μὲν ὅτι οὐ νομίζοιεν δίκαιον εἶναι στρατεύειν ἐπὶ ἀθηναίους μηδὲν παράσπονδον ποιοῦντας. ἔστρατον δὲ τοῦτο, ὅπερ ἐγίγνωσκον λακεδαιμονίοις βουλομένους τὴν τῶν ἀθηναίων χώραν οἰκεῖαν, καὶ αὐτὴν ποιήσασθαι. ὁ δὲ πωσανίας, ἐστρατοπεδεύσατο μὲν ἐν τῷ ἀλιπέδῳ καλουμένῳ, πρὸς τῷ φυλεῇ, δεξιὸν ἔχων κέρας. λυσάνδρος δὲ ξὺν τοῖς μυριοφόροις

Halipedo τὸ δεύτερον· πεμπταῖος δὲ πρὸς τὸν πωσανίαν ἦλθε. καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν τῷ ἀλιπέδῳ, πρὸς τῷ φυλεῇ, ἐν τῷ ἐναντίῳ τοῦ πωσανίου. ἐπεὶ δ' οὐκ ἐπείθοντο, προσέβαλλον ὅσον ἀσφαλὲς ἦν ἀπὸ βοῆς ἕνεκεν, ὅπως μὴ δῆλος εἴη, δυμενὴς αὐτοῖς ὤν. ἐπεὶ δ' οὐδὲν τῆς προσβολῆς πρᾶξαι ἀπῆλθε, τῇ ὑστεραίᾳ λαβὼν τῶν μὲν λακεδαιμονίων δύο μοίρας, τῶν δὲ ἀθηναίων ἱππέων τρεῖς φυλὰς, παρῆλθεν ἐπὶ τὸν κωφὸν λιμένα, σκοπῶν τὴν διατείχισιν εἰ ἦν ὁ πειραιεύς· ἐπεὶ δὲ, ἀπόντος αὐτοῦ, προσέβαλόν τινες, καὶ πράγματα αὐτῷ παρεῖχον, ἀχθεσθεὶς, παρήγγειλε τοὺς μὲν ἱππέας ἐλαύνειν ἐς αὐτοὺς ἀνέντας, καὶ τοὺς τὸ δέκα ἀφ' ἑκάστης ξυνεπέσθαι. ξὺν δὲ τοῖς ἄλλοις, αὐτὸς ἐπεκελεύετο· καὶ ἀπέκτειναν μὲν ἐγγὺς τριάκοντα τῶν ψιλῶν. τοὺς δ' ἄλλους, κατεδίωξαν πρὸς τὸ πειραιεῖ θέατρον· ἐκεῖ δὲ ἕτυχον ἐξοπλιζόμενοι οἵ τε πελτασταὶ πάντες, καὶ οἱ ὁπλῖται τῶν ἐκ πειραιέως. καὶ οἱ μὲν ψιλοὶ, αὖθις ἐκδραμόντες, ἀκόντιζον· ἐβαλλον δὲ ἐποξύνων· ἐσφενδόνων· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ οὐ τῶν πολλοὶ ἐπιτρώσκοντο, μᾶλλον ἐπεζομάχουν, ἀνεχώρησαν ἐπὶ πολύ. οἱ δ' ἐν τούτῳ, πολὺ μᾶλλον ἐπεκράτουν· ἐντοῦθα δὲ ἀποθνήσκει χαίρων τε, καὶ βίβρα χος, ἄμφω πολεμάρχω, καὶ λακρατίδης ὁ ὀλυμπιονίκης, καὶ ἄλλοι οἱ πεδαμμώνιοι λακεδαιμονίων πρὸ τῶν πυλῶν ἐν κεραμεικῷ· ὁρῶν δὲ ταῦτα ὁ θρασύβουλος, καὶ οἱ ἄλλοι ὁπλῖται, ἐβοήθουν. καὶ πανταχοῦ παρετάξαντο πρὸ τῶν ἄλλων ἐπώκλων δὲ πωσανίου μάλα πιεσθείς, καὶ ἀναχωρήσας ὅσον σταδίαν πάρα, ἠνέτε πρὸς λόφον τινὰ, παρήγγειλε τοῖς λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ἀνακωρεῖν πρὸς ἑαυτόν· ἐκεῖ δὲ ξυντάξαμενος βαθεῖαν πανταχῶς τὴν φάλαγγα, ἦγεν ἐπὶ τοὺς ἀθηναίους. οἱ δ' ἐς χεῖρας μὲν οὐκ ἐδέξαντο· ἔσταν δὲ, οἱ μὲν, ἐξεώθησαν ἐς τὸν ἐν τοῖς ἄλσος πάλον· οἱ δὲ, ἐνέκλιναν· καὶ ἀπεθνῄσκουσιν αὐτῶν ὡς πεντήκοντα, καὶ ἑκατὸν· ὁ δὲ πωσανίας προσαναστήσας μόνος, ἀνεχώρησε· καὶ οὐδ' ὣς, ὠργίζετο αὐτοῖς, ἀλλὰ λάθρα πέμπων, ἐδίδασκε τοὺς ἐν πειραιεῖ, ὅπως χρὴ λέγοντας πρέσβεις πέμπειν πρὸς ἑαυτόν, καὶ τοὺς παρόντας ἐφόρους. οἵδ' ἐπείθοντο. διῆσαν δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ ἄστει· καὶ ἐκέλευε πρὸς σφᾶς προσιέναι ὡς πλείους ξυλλεγομένους, λέγοντας, ὅτι οὐδὲν δέοιντο τοῖς ἐν τῷ πειραιεῖ πολεμεῖν, ἀλλὰ διαλυθέντες κοινῇ ἀμφότεροι, λακεδαιμονίοις φίλοι εἶναι ἠδέως τοῦτα καὶ γοῦν λείδας ἔφορος ὤν, ξυνήκουεν· ὡς γὰρ νομίζεται ξὺν βασιλεῖ δύο τῶν ἐφόρων

ἐφόρων συστρατεύεσθαι, καὶ τότε παρῆν οὗτος τε, καὶ ἄλλος, ἀμφότεροι τῆς μετὰ πωσανίου γνώμης ὄντες μᾶλλον, ἢ τῆς μετὰ λυσάνδρου. διὰ ταῦτα οὖν καὶ ἐς τὴν λακεδαίμονα πρεσβύμους ἔπεμπον τοὺς τὰ ἐκ πειραιέως ἐχοντας πρὸς λακεδαιμονίους πανοῦδας, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἰδίας πάσας, καὶ κηφισοφῶντά τε, καὶ μέλιτον. ἕως μέντοι οὗτοι ᾤχοντο ἐς λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεος λέγοντας, ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδίδοσαν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχοιεν, καὶ σφᾶς αὐτοὺς λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὅ, τι βούλοντο· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν πειραιεῖ φίλους εἶναι λακεδαιμονίοις, παραδίδοντο τότε πρᾶγμα· καὶ τὴν μουνυχίαν. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ ἔφοροι, καὶ οἱ ἐκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντακοσίους καὶ χιλίους εἰς τὰς ἀθήνας, καὶ ἐπέπεμψαν ξὺν αὐτοῖς πανσανίαν μὲν ἀλλὰ ξαυτῷ δύναντο κάλλιστα· οἱ δὲ, διάλλαξαν· ἐφ' ᾧ τε ἡσυχίαν μὲν ἔχειν πρὸς ἀμφοτέρους, ἀπιέναι δὲ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον, πλὴν τῶν τριάκοντα, καὶ τῶν ἕνδεκα, καὶ τῶν ἐν τῷ πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα· ἃ δ' ἐπὶ τοῖς φοβοῦντο τοὺς ἐξ ἄστεος, ἔδοξεν αὐτοῖς τὴν ἐλπίδα ἔχειν τοῦτων δὲ πραωθέντων, πωσανίας μὲν δίκην τὸ πρᾶτον μὲν οἱ δὲ ἐκ τοῦ πειραιέως, ἀπελθόντες ξὺν τοῖς ὁπλίταις ἐς τὴν ἀκρόπολιν, ἔθυσαν τῇ ἀθηνᾷ· ἐπεὶ δὲ κατέβησαν οἱ πρᾶτην οἰκόθεν ἐπὶ θρασύβουλος ἔλεξεν· ὑμῖν ἔφη ὦ ἐκ τοῦ ἄστεος ἀνδρες, ξυμβουλεύω ἐγὼ γνῶναι ὑμᾶς αὐτοὺς· μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, ἢ ἀναλογίσασθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν. ὡς τε ἡμῶν ἄρχειν ἄνευ χειρῶν· πότερον δίκαιον ἔσται; ἀν' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὤν, οὐδὲν πώποτε ἕνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες, πολλὰ, καὶ αἰσχρὰ, ἕνεκα κερδέων πεποιήκατε. ἐπεὶ δὲ δίκαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε, ἢ ἄρα ἐν ἀνδρείᾳ ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο, ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; ἀλλὰ γνώμη φαίη τις ἂν προέχειν; οἳ ἔχοντες καὶ τεῖχος, καὶ ὅπλα, καὶ χρήματα, καὶ ξυμμάχους πελοποννησίους, ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων πολεμεῖσθαι τε; ἀν' ἐπὶ λακεδαιμονίοις δ' οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; πῶς, οἵτε τοῖς ἀκοντας ὡς πρόκλοιῳ δίκαντες παραδιδόασιν; οὔτε κακεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ δίκῃ μᾶλλον τούτῳ δήμῳ, οἵπερ ὑμᾶς ἀπώλεσαν· ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδείξαι, ὅτι καὶ ὅρκοι, καὶ ὅσιοι ἐστέ. εἰ πῶς δὲ τοῦτα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι παραπλήσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, αἱρεῖσθε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταπαύσαμοι, ἐπολιτεύοντο. ὕστερον δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένοις μαθοῦσθαι τοῖς ἐν ἐλευσῖνι, στρατευσάμενοι πανδημεὶ ἐπ' αὐτοῖς, τοῖς μὲν στρατηγοὺς αὐτῶν, ἐς λόγους ἐλθόντας, ἀπέκτειναν· τοῖς δὲ ἄλλοις, ἐς πέμψαντες, τοῖς φίλοις, καὶ συμμάχοις, ἔπεισαν ξυναλλαγῆναι· καὶ ὀμόσαντες ὅρκους ἢ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔπι καὶ νῦν ὁμοῦ ἐπολιτεύοντο, καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ. Γ'.

Ἡ μὲν δὴ ἀθήνησι στάσις, οὕτως ἐπαλύτησεν· ἐκ δὲ τούτου πέμψας κῦρος ἀγγέλους ἐς λακεδαίμονα, ἠξίου ὅ, τι περ αὐτὸς λακεδαιμονίοις ἦν ἐν τῷ πρὸς ἀθηναίους πολέμῳ, τοιούτους καὶ λακεδαιμονίους αὐτῷ γίγνεσθαι· οἱ δ' ἔφοροι, δίκαια νομίσαντες λέγειν αὐτὸν, στέλλουσι τῷ τότε γενομένῳ ναυάρχῳ ἐπισταλὰς ὑπηρετεῖν κύρῳ, εἴ τι δέοι τὸ κατ' ἐκεῖνος μέντοι πρόθυμος οὐ πάνυ ἐφάνη ὁ κῦρος ἐπράξειν· ἔχων γὰρ τὸ ἐαυτοῦ γνωτικὸν σὺν τῷ κύρου, πολὺ ἐπλούτει ἐς μιλησίαν, καὶ ἐποίησε τὸν τῆς μιλησίας ἄρχοντα συγγενέσθαι, μὴ δύνασθαι κατὰ γῆν ἐναντίον σθαι κύρῳ, πορθοῦντι ἐπὶ βασιλέα· ὡς μὲν οὖν κῦρος στράτευμα ποιῶν ἐλέξε, καὶ τοῦτ' ἔχων ἀπέβη ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν, καὶ ὡς ἐμάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ἀπέθανε, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπεσώθησαν οἱ ἕλληνες ἐπὶ θάλατταν, θεμιστογένει τῷ συρακουσίῳ γέγραπται· ἐπεὶ μέντοι ποσαφέρνης πολλοῦ ἄξιος βασιλεῖ δόξας γενέσθαι, ἐν τῷ πρὸς τὸν ἀδελφὸν πολέμῳ στρατιᾶς κατεπέμφθη, ὧνπερ οὗτος πρόσθεν ἦρχε, καὶ ὧν κῦρος, δοὺς ἦλθε τὰς ἰωνικὰς πόλεις ἀπάσας ἐαυτῷ ὑπηκόους εἶναι· ἃ δὲ, ἅμα μὲν ἐλευθέρους βουλόμενοι εἶναι, ἅμα δὲ φοβούμενοι τὸν σισαφέρνην, ὅπερ κῦρον ὀλίγῳ αὖθις ἔσχε, αὐτὰ ἐκείνου ἡγεμόνα ποιησάμενοι, ἐς μὲν τὰς πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτόν· ἐς λακεδαίμονα δὲ ἔπεμπον πρέσβεις, καὶ ἠξίουν, ἐπεὶ πάσης τῆς ἑλλάδος προστάται ἐσμὲν, ἅπαντα λυθῆναι καὶ σφᾶς ἐλευθέρους εἶεν. οἱ δὲ ἐφορεύοντες τότε ἐν τῇ ἀσίᾳ ἑλλήνων, ὅπως ἥπερ ἀσία μὴ δήποτε οὐ δῆλοι εἶεν. οἱ σὺν λακεδαιμόνιοι πέμπουσιν αὐτοῖς βίμβρωνα ἁρμοστήν, σὺν ὃν στρατιώτας τετρακοσίους μὲν νεοδαμώδεις, ἐς χιλίους δὲ ἄλλων πελοποννησίων, ἐς πεντακισχιλίους. ἡγήσατο δὲ ὁ βίμβρων καὶ παρὰ ἀθηναίων τριάκοντα ἱππεῖς ἕπεσθαι, ὅπως αὐτῷ παρέξει. οἱ δ' ἔπεμψαν τοὺς ἑαυτῶν τριάκοντα ἱππέας, νομίζοντες κέρδος τῷ δήμῳ ἕ ἐναποδημήσειν, καὶ ἐναπολοίντο. ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν ἀσίαν ἀφίκοντο, σὺν μὲν τῇ στρατιᾷ καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ πειρᾳ ἑλληνίδων πόλεων· πᾶσαι γὰρ τότε αἱ πόλεις ἐνῴκουν ὅπ

Cyrus

Samij

Syennesis

Themistogenis Syracusius rerū scriptor

Tissaphernes

Thimbro

νεοδαμωδῶν

Pergamus
Teuthrania
Halisarna
Gambreii
Palegambreii
Myrina
Grynii
Larissa Aegyptia
Φρεατίδαι

λακεδαιμόνιος αὐτὴν ἔσωσε τὰ πρὸ τοῦ καὶ σὺν μὲν τούτῳ τῷ στρατιᾷ ὁρῶν βίμβρων τὸ ἱππικὸν ἐς τὸ πεδίον, οὐ κατέβαινεν· ἡγεμόνα δὲ τοῦ τοιούτου τυγχάνοι ὤν, δύναιτο τοῦτον τὸν χώρον ἀσφαλέστατον διαφυλάττειν. ἐπεὶ δὲ σαθέντες οἱ ἀναβάται, μᾶλλον κύρου σὺν ἐμοὶ ἀνῆκε καὶ ἐν τοῖς πεδίοις αὐτὸν τετάχθαι τῷ πολεμίῳ ἐφιέναι· καὶ ἅμα μὲν ἐκοῦσαν προσέλαβε, καὶ τὸ βιαίως, καὶ ἁλισαρνίων. ὧν δὲ ὑπεδέχθη τε, καὶ προσῆλθε, ἦρχον οἱ ἀπὸ δημάρατου τοῦ λακεδαιμονίου ἐκεῖνοι δ' αὖ τὴν χώραν δῶρον ἐκ βασιλέως ἐδόθη, αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἀπ' αὐτῶν καὶ τὴν ἑλλάδα συστρατεύειν. προσεχώρησαν δ' αὐτῷ καὶ γρυγίων, καὶ γογγύλος, ἀδελφοὶ ὄντες, ἔχοντες μὲν γαμβρίον, καὶ παλαιγάμβριον· ὁ δὲ, μυρίναν, καὶ γρυνίον. δῶρον δὲ καὶ αὗται αἱ πόλεις ἦσαν παρὰ βασιλέως γογγύλῳ, ὅτι μόνος ἐρετριέων μηδίσας, ἐφυγεν. ἦν δὲ ὡς ἀληθείᾳ οὖσας, καὶ κατὰ κράτος ὁ βίμβρων ἐλάμβανε. λάρισσαν τε μὴν τὴν ἀργυρᾶσιν καλουμένην, ἐπεὶ οὐκ ἐπείθετο, πρὶν τὸ τοῦ ὕδατος ῥεῦμα ἐπιλιπεῖν ἐπολιόρκει· ἐπεὶ δὲ ἄλλως οὐκ ἐδύνατο ἑλεῖν, φρεατίαν τινὰ ὑπονόμευσεν, ὑφ' ἣν ἐπορεύθη τὸ ὕδωρ αὐτῶν. ὡς δ' ἐκ τοῦ τείχους ἐκθέοντες πολλάκις, ἐνέβαλλον ἐς τὸ ὄρυγμα καὶ ξύλα, καὶ λίθους· πρισάμενος αὖ χελώνην ξυλίνην, ἐπέστησεν ἐπὶ τῇ φρεατίᾳ· καὶ τοῦτον μὲν τὸν τρόπον ἐκδραμόντες οἱ λαρισσαῖοι, νυκτὸς κατέκαυσαν. ὃ δὲ κοῦφος δ' αὖ οὐδὲν ποιεῖν, ἐπεμπον οἱ ἔφοροι ἀποληψόμενα λάρισσαν, στρατεύεσθαι ἐπὶ καρίαν· ἐν ᾗ φέρσῃ δὲ ἦρξε τοῦτος αὖ, ὡς ἐπὶ καρίαν πορευόμενον, διερχυλλίδαν ἄρξαι ἀφίκετο ἐπὶ τὸ στράτευμα, ἀνὴρ δοκῶν εἶναι μάλα μηχανικὸς, καὶ ἐπεκαλεῖτο δὲ σίσυφος· ὁ μὲν οὖν βίμβρων, ἀπῆλθεν οἴκαδε· καὶ ξυμπαθείᾳ, ἐφυτεκατηύρουν γὰρ αὖ οἱ σύμμαχοι, ὡς ἐφίει ἀρπάζειν τῷ στρατεύματι τοῖς φίλοις ὁ δὲ διερχυλλίδας ἐπεὶ παρέλαβε τὸ στράτευμα, γνοὺς ὑπόπλους ὄντας ἀσπίλους τὸν ποσαφέρνην, καὶ τὸν φαρναβάζου, κοινολογησάμενος τῷ ποσαφέρνει, ἀπήγαγεν ἐς τὴν φαρναβάζου χώραν τὸ στράτευμα, ἑλόμενος βατέρῳ μᾶλλον, ἢ ἅμα ἀμφοτέροις πολεμεῖν· ἦν δὲ καὶ πρόσθεν ὁ διερχυλλίδας πολέμιος τῷ φαρναβάζῳ, ἀρωστῆς γενόμενος ἐν ἀβύδῳ ἐπὶ λυσιμάχου νοσήσαντος· διαβλιθεὶς ὑπὸ φαρναβάζου, ἐστάθη τὴν ἀπορίαν ἔχων, ὃ δὴ καὶ κηλὶς εἶναι τοῖς ἀπουσιάσιν τῶν λακεδαιμονίων· ἀπαξίας γὰρ ξημίωμα ἔστι· καὶ διὰ ταῦτα δὴ πολὺ ἥδιον ἔσπον τὸν φαρναβάζου ἴεσθαι· καὶ δύβις μὲν τοσοῦτῳ διέφερεν ἐς τὸ ἄρχειν τοῦ βίμβρωνος, ὥστε παρήγαγε τὸ στράτευμα διὰ τῆς φιλίας χώρας, μέχρι τῆς φαναβάζου σατραπείας· ὁ δὲ διερχυλλίδας ἐπεὶ ἐς τὴν ἀλλοτρίαν ἐσέβαλε, πορθῶν τὴν χώραν καὶ ἁρπάζων, ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν ἀβυδηνῶν πόλιν· ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἦν, ἐκπέμπει πρέσβεις πρὸς τοὺς ἐν τῇ πόλει, κελεύων δέχεσθαι αὐτὸν καὶ τὸ στράτευμα· ἐπαγγελλόμενος, ἢν μὴ δέχωνται, ἐπιθήσεσθαι τῇ πόλει· οἱ δὲ ἐβουλεύοντο μὲν πρὸς ταῦτα, ἀπεκρίναντο δὲ οὐδέν· ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἦν, ἐξέπεμψαν πρέσβεις, οἳ ἔλεγον ὅτι οὐ δέξονται αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ ἀπειλοῦσιν, ἢν μὴ ἀπίῃ, πολεμήσειν· ὁ δὲ ἐπεὶ ἤκουσε ταῦτα, ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ ἐπεὶ ἐγένετο ἐν τῷ πεδίῳ, ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσατο· καὶ τὴν μὲν γῆν ἐδῄου, τὰ δὲ προάστεια ἐνεπίμπρασα

Bithynia thrace

Odryssi

πόδι ἐσαυρωσάμενοι

ἀνδρομήκη

Araeus
Antisthenes

Senthus

Cherrhonesi thra
cię urbes undecim
uel duodecim

Isthmi spatiu chrroneſi
thracię

πατρῴᾳ οἰκίᾳ. ὁ μὲν δὴ Θηρυλλίδας, τοῦτο διαπραξάμενος, καὶ λαβὼν ἐν ὁπλῖταις ἡμέρας ἐννέα πόλεις, ἐβούλετο ὅπως μὴ ἐν τῇ φιλίᾳ χειμάζων, βαρὺς εἴη τοῖς ξυμμάχοις, ὡς πορεύσεσθαι· μισθὸν δ' ὧν φαρνάβαζος καταφρονῶν, τῇ ἵππῳ κακουργῇ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις· πέμπει οὖν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτᾷ, πότερον, ἔφη, πόλεμον ἔχειν βούλεται ὁ μὴν φαρνάβαζος νομίσας τὴν ἀσυλίδα εἶναι πειθήσεσθαι τῇ ἑαυτοῦ οἰκήσει φεύγίας, σπονδὰς εἵλετο. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἐλθὼν ὁ Θηρυλλίδας εἰς τὴν Βιθυνίαν θεράπαινα, ἐκεῖ διεχείμαζεν, οὐδὲν τὸν φαρνάβαζου πάνυ πάλαι ὄντα πολέμιον. πολλαχοῦ γὰρ οἱ Βιθυνοὶ αὐτῷ ἐπολέμουν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὁ Θηρυλλίδας ἀσφαλῶς φέρων, καὶ ἄγων τὴν Βιθυνίδα, καὶ ἄφορα ἔχων ἅπαντα εἰς τὴν, διετέλει· ἐπεὶ δὲ ἦλθον πρὸς αὐτῷ παρὰ τὸν σάθου ποταμὸν ξύμμαχοι τῶν ὀδρυσῶν ἱππεῖς τε ὡς διακόσιοι, καὶ πελτασταὶ ὡς τριακόσιοι, οὓς πιστρατευσάμενοι ἀπὸ τῆς Ἑλλησπόντου ὡς εἰκοσὶ τάλαντα, αὐτοῦ τὴν φύλακα τῆς στρατιᾶς τὴν Θηρυλλίδου τὸν ὁπλίτων, ἐξήγεσαν ἐπὶ λείαν. καὶ πολλὰ ἐλάμβανον, αὐθαδέστερον δὲ καὶ χρήματα ἤδη δ' ὄντος τῆς στρατιᾶς αὐτοῖς μεσοῦ πολλῶν ἀχμαλώτων, καταμαθόντες οἱ Βιθυνοί, ὅσοι τε ἐξήεσαν, καὶ ὅσοις κατέλιπον φύλακας Ἕλληνας, ξυλλεγέντες παμπληθεῖς πελτασταὶ, καὶ ἱππεῖς, ἅμα ἡμέρᾳ πρὸς τοὺς ὁπλίτας ὡς διακοσίους οὖσιν· ἐπεδίωκον δὲ ἐγγὺς ἐγένοντο, οἱ μὲν ἐβαλλον, οἱ δ' ἀνεκόντιζον αὐτούς· οἱ δ' ἐπεὶ ἐπρωΐσκοντο μὲν, καὶ ἀπέθνησκον, ἐπίουν δ' οὐδὲν καθειργμένοι ἐν τῷ σώματι πᾶσι ἐν αὐτῷ δρομικῇ ὄντι, διαπασάμενοι τὸ ὠὸν ὀχύρωμα, ἐφέροντο ἐς αὐτούς· οἱ δὲ, ἢ μὲν ἐκθέοιεν, ὑπεχώρουν καὶ ῥᾳδίως ἀπέφευγον· πελτασταὶ ὁπλίτας· ἔνθεν δὲ, καὶ ἔνθεν ἀνεκόντιζον· καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἐφ' ἑκάστῃ ἐκδρομῇ κατέβαλλον· τέλος δὲ, ὡς περὶ ἐν αὐλίῳ σκιαθέντες, κατεκοπτόμενοι ἐσώθησαν μόλις αὐτῶν ἀμφὶ τοὺς πεντακοσίους ἐς τὸ ἑλληνικόν· καὶ οὐ πάνυ ἐπεὶ δυνάμει ἦσθοντο τὸ πρᾶγμα, ἀπεχώρησαν, ἐν τῇ μάχῃ διαπεσόντες, ἀμελήσαντες τῶν Βιθυνῶν, παχὺ δὲ τοῦτο διαπραξάμενοι οἱ Βιθυνοὶ, καὶ τοὺς σκηνοφύλακας τῶν ὀδρυσῶν θρᾳκῶν ἀποκτείναντες, ἀπολαβόντες πάντα τὰ αἰχμάλωτα, ἀπῆλθον. ὡς τε οἱ Ἕλληνες ἐπεὶ ἤσθοντο, βοηθοῦντες, οὐδὲν ἄλλο ὄφελον, ἢ νεκροὺς γυμνοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ· ἐπεὶ μὴν τοῖς ἐαυτῶν ἦλθον οἱ ὀδρύσαι, βαλόντες τοὺς ἑαυτῶν, καὶ πολὺν οἶνον ἐκπιόντες ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἅμα ὀδομένῳ πονήσαντες, ὁμοῦ δὴ τὸ λοιπὸν τοῖς Ἕλλησι στρατοπεδευσάμενοι, ἦγον, καὶ ἔκαιον τὴν Βιθυνίδα. ἅμα δὲ τῷ ἦρι πορευόμενος ὁ Θηρυλλίδας ἐκ τῆς Βιθυνῶν, ἀφικνεῖται εἰς λαμπακον· ἐνταῦθα δ' ὄντος αὐτοῦ, ὅρχον ποιοῦσι πρὸς αὐτὸν οἱ κατὰ πόλεις, φρουρὰν ἕξειν τὴν ἀσφαλεστάτην, καὶ ναυτικὸν, καὶ σιτηρέσιον· οὗτοι δὲ ἦλθον ἐπὶ σκεψόμενοι τὰ πάντα ὅπως ἔχοι πρὸς τὴν ἀσφάλειαν, καὶ Θηρυλλίδᾳ ἐρούντες μὴ ὄντα ἐπιτήδεια, καὶ τὸν ὅρκον ποιούμενοι. ἐπεὶ δὲ ὤμοσαν, καὶ ἔλαβον ὅσα ἐβούλοντο, ἐκέλευον καὶ τὸν Θηρυλλίδαν ὀμνύναι· ὁ δὲ ἐκέλευε πρότερον ἐκείνους ὀμνύναι, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπιορκήσειεν, ἐπιορκεῖν καὶ ἐν ὁπλῖταις ὁμοίως ἐκέλευε τοὺς ἐπιορκοῦντας εἶναι. ἐπεὶ δὲ ὤμοσαν καὶ οὗτοι, ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν ἀσυλίδα· ὡς δὲ πρὸς πόλιν ἐγένοντο, ἐκέλευε τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως ἐξιέναι· ὁ δὲ οὐκ ἐξῄει· ἐκέλευε τὸν ἄρχοντα τῆς φρουρᾶς ἐξιέναι· ὁ δὲ οὐκ ἐξῄει· ἐκέλευε τὸν ἄρχοντα τῆς ἀκροπόλεως

νίκην πολέμου, λέγοντες ὡς οὐ τὸ ἀρχαῖον εἴη οὕτω νόμιμον, μὴ χρηματίζεσθαι τοῖς Ἕλλησιν ἐφ' ἑλλήνων πολεμοῦντας· ὡς τι ἄθυτος ἀπῆλθεν· ἐκ τούτου δὴ τὸν στρατηγὸν ὀργιζόμενοι ἔδοξε τοῖς ἐφόροις, καὶ τὴν ἐκκλησίαν σφᾶς προγράψαι αὐτοὺς· πέμψαντες οὖν πρέσβεις ἐς Ἦλιν, εἶπον, ὅτι τοῖς πέλας τὸν Λακεδαιμονίων δίκαιον δοκοίη εἶναι ἀφιέναι αὐτοῖς τὰς πολιοικίδας πόλεις αὐτονόμους· ἀποκρινομένων δὲ τῶν Ἠλείων ὅτι οὐ ποιήσειαν ταῦτα, ἀλλὰ λήσας ἔχοιεν τὰς πόλεις, φρουρὰν ἔφηναν οἱ ἔφοροι· ἄγων δὲ τὸ στράτευμα ἄγις, ἐνέβαλε διὰ τῆς Ἀχαΐας ἐς τὴν Ἠλείαν καὶ λαβὼν αὐτῶν δὲ τὸ στράτευμα τὸ ἐν τῇ πόλει μίαν ὄντας, καὶ κομισάμενος τὰς χώρας, ἀπῆλθε· ἐκ δὲ τούτου οἱ Ἠλεῖοι πολὺ θρασύτεροι ἦσαν, καὶ διέφερε σφίσιν οὐδὲν τοῦτο πρὸς τὰς πόλεις, ὅσας δὲ δυσμενεῖς οὖσας τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἠδίκουν· πολύοπτοι δὲ τῷ ἐνιαυτῷ, φαίνουσι πάλιν οἱ ἔφοροι φρουρὰν ἐπὶ τὴν Ἦλιν· καὶ ξυνεστράτευον τῷ ἄγιδι, πλὴν βοιωτῶν, καὶ κορινθίων, οἵτε ἄλλοι ξύμμαχοι, καὶ οἱ ἀθηναῖοι· ἐμβαλόντος δὲ τοῦ ἄγιδος διὰ Φολόης, δύο μὲν λοχαγοὺς ἀπώλεσε τῶν Ἠλείων, προσχωρησάντων αὐτῷ· δύο δὲ μοίρας ὁπλιτῶν, ἐχόμενοι δὲ τῶν παλτέων διέβαινον τὸν Πάρνωνα, προσεχώρουν λεπρεᾶται, καὶ ἀμφίδολοι, καὶ μαργανεῖς· ἐκ τούτου ἐλθόντες ἐς ὀλυμπίαν, ἔθυε τῷ Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ· κωλύειν δὲ οὐδεὶς ἐπιεικέστερον ἐποίησε τὸ θύσαι δὲ πρὸς τὸ ἄστυ, ἐπορεύετο κόσμῳ, καὶ κάμνων τὴν χώραν· καὶ ὑπὸ πολλὰ μὲν κλῆσιν, ὑπὸ πολλὰ δὲ αὐθράσυνόμενοι ἠλίσκετο ἐκ τῆς χώρας· ὡς τε ἀκούοντες καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἀρκάδων, καὶ ἀχαιῶν, ἑκόντες ἦσαν συστρατευσόμενοι· καὶ μετεῖχον τῆς ἁρπαγῆς· καὶ ἐγένετο αὖ τὴν στρατιὰ, ὡς ὑπὸ πάντων τῶν μετόντων ἐπὶ τὸ πολὺ γενέσθαι· ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς τὴν πόλιν, τὰ μὲν προάστεια, καὶ τὰ γυμνάσια καλὰ ὄντα, ἐλυμαίνετο· τὴν δὲ πόλιν, ἀτείχιστος γὰρ ἦν, ἐνόμισαν αὐτὸν μὴ βουλεσθαι μᾶλλον, ἢ μὴ δύνασθαι ἐλεῖν· θρυλουμένης δὲ τῆς χώρας, καὶ οὔσης τῆς στρατιᾶς πρὸ κυλλήνης, βουλόμενοι οἱ πρὸ ξενίου τὸ λεγόμενον μεδίμνῳ ἀποτρέψασθαι παρὰ τὸ πατρῷον ἀργύριον, δι' ὧν προσεχώρησαν τοῖς λακεδαιμονίοις, ἐκπέμπουσι τὸ ξ οἰκίας, ξίφη ἔχοντες, σφαγὰς ποιοῦσι, καὶ ἄλλους τινὰς ἀποκλείουσι· καὶ ὁμοίων τινὰ θρασυτάτων ἀποκλείουσι· τῷ δὲ δήμῳ προστάττουσι θρασυτάτῳ ὄντι ἀποκλονέναι· ὡς τὸ μὲν δῆμος παντελῶς κατεθυμήσθη καὶ ἡσυχίαν εἶχεν· οἱ δὲ σφαγεῖς ποιοῦντες ὡς ὄντως πεπραγμένα εἶναι· καὶ οἱ ὁμογνώμονες αὐτοῖς, ἐξέφερον τὸ σῶμα ἐς τὴν ἀγοράν· ὁ δὲ θρασυδαῖος, ἐπικαθεύδων ἐτύγχανεν οὔπω ἐμεθύων· ὡς δὲ ἤσθετο ὁ δῆμος ὅπου τεθνήκειν ὁ θρασυδαῖος, πέμπει μισθωτὴν οἰκίαν ἔνδεν καὶ ἔνδεν, ὡς μὴ ὑπεξέλθοι μελιτταῖων ὁ ἡγεμών· ἐπειδὴ δὲ ἤγειρε τὸ θρασυδαῖος, αἰσθόμενος μάχης, ἐκράτησεν ὁ δῆμος ἐξέπεσον δὲ πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους, οἱ ἐγχειρίσαντες τὰς σφαγὰς· ἔπειδὴ δ' αὖ ὁ ἄγις ἀπῆν διέβη τὸν ἀλφειὸν, φρουροὺς καταλιπὼν ἐν σαπαλίῳ πηδίῳ τῆς ἀλφειοῦ, καὶ λύσιππον ἁρμοστὴν, καὶ τοὺς ἐξ ἁλιδοῦς φυγάδας, τὸ μὲν στράτευμα διῆκεν, αὐτὸς δὲ οἰκαδὲ ἀπῆλθε· καὶ τὸ μὲν λοιπὸν θέρος, καὶ τὸν σπόρον χειμῶνα, ὑπὸ τῆς λυσίππου, καὶ τῆς πόλεως τοῦ ἐφέρετο, καὶ ἤρετο ἡ τῶν ἠλείων χώρα· τὸ δ' ἐπιόν θέρος, πέμπλας θρασυδαῖος ἐς λακεδαίμονα, ξυνεχώρησε σφίας τε πολεμεῖν, καὶ κυλλήνην, καὶ τὰς τριφυλλίδας πόλεις ἀφεῖναι, φρίξαι, καὶ ἐπιτάλιον, καὶ λεπρίναν, καὶ ἀμφιδόλους, καὶ μαργανεῖς· πρὸς δὲ τούτοις, καὶ ἀκρωρείους, καὶ λασιῶνα τὸν ὑπὲρ ἀρκάδων λεγόμενον πρότερον μὲν τὴν μεθ' ἑαυτῶν πόλιν ἡρμάς, καὶ μαχίστιον, ἤθελον οἱ ἠλεῖοι ἔχειν· πρίασθαι γὰρ ἔφασαν τὴν χώραν ἅπασαν παρὰ τότε ἔχοντος τὴν πόλιν, τριάκοντα πάλαντα, καὶ τὸ ἀργύριον διὸ ἀκέναι· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι γνόντες, μηδὲν δίκαιον πρότερον εἶναι βίᾳ πρίασθαι μόνοις, ἢ βίᾳ ἀφελομένους παρὰ τῶν πόλεων λαμβάνειν ἀφιέναι καὶ τοῦτον ἠνάγκασαν· ἔδοξε δὲ τοῖς ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ, καὶ τοῖς οὐκ ἀρχαίοις ἠλείοις ὄντες, οὐκ ἀπειλασαν αὐτοὺς, νομίζοντες χρῆναι αὐτονόμους χωρὶς εἶναι, καὶ οὐκ ἰκανοὺς προστάσαι τοῦτο δὲ συγχωρήσαντες, εἰρήνη τις γίγνεται, καὶ ξυμμαχία ἠλείων πρὸς λακεδαιμονίους· καὶ οὕτω μὲν δὴ ὁ λακεδαιμονίων, καὶ ἠλείων πόλεμος ἐλήγε.

Μετὰ δὲ τοῦτο, ἄγις ἀφικόμενος ἐς δελφοὺς, καὶ τὴν δίκαιαν ἀποθύσας, πάλιν ἀπῆει, ἑκαμὼν ἤδη γέρων ὢν, καὶ ἀπενέγκας μὲν ἐς λακεδαίμονα ἑπτὰ ζῶν· ἐκεῖ δὲ παχὺς ἐπελθὼν τὸν καὶ ἐτελεύτησε· καὶ τυχὲ σεμνοτέρας, ἢ κατὰ αὐτὸν πάντας ἐποίησε· ἐπεὶ δὲ ὡς εἰώθεσαν, αἱ ἡμέραι παρῆλθον, καὶ ἐδόκει βασιλέα καθίστασθαι, αὐτὸ ἔλεγε πρὶν βασιλείας λευκτυχίδης ἦς, ὑὸς φάσκων ἀγησίδου εἶναι ἀγησίλαος δὲ, ἦν ἀδελφὸς· ἀλλ' οὐτος δὲ λευκτυχίδου, ἀλλ' ὁ νόμος ὢν ἀγησίλαε, οὐκ ἀδελφὸν, ἀλλ' υἱὸν βασιλέως βασιλεύειν κελεύει, ἀλλ' ὡς μὴ τυγχάνοι, ὁ ἀδελφὸς, καὶ ὧν βασιλεύοι, ἐμὲ αὖ δέοι, ἔφη ὁ ἀγησίλαος· πλὴν γε οὗτος, ὅπου ὄψηται καλεῖς πατέρα, οὐκ ἔφη σε εἶναι ἐσθλὸν· ἀλλ' ἢ πολὺ καλλίων ἐκείνου δόξα μήτηρ, καὶ νῦν ἔπι φησὸν· ἀλλ' ὁπότε δ' αὖ ὡς μάστοι δοῦναι μοῦνα καταμήνυσιν ἐκ τοῦ θαλάμου ἐξελάσας σεισμῷ ἐς τὸ φανερὸν τὸν σὸν πατέρα, σῶν ἐμαρτύρει τοῦτ' αὐτῷ καὶ ὁ ἀληθέστατος λεγόμενος χρόνος εἶναι· ἀφ' οὗ γὰρ τοι ἔφυσε, καὶ ἔφανεν ἐν τῷ θαλάμῳ, δι' κατὰ μῆνα ἐγένου· οἱ μὲν, τοιοῦτ' ἔλεγον· διοπείθης δὲ, μάλα χρησμολόγος ἀνὴρ, λεύκτυχίδῃ ξυναγορεύων εἶπεν, ὡς καὶ ἀπόλλωνος χρησμὸς εἴη φυλάξεσθαι τὴν χωλὴν βασιλείαν· λύσανδρος δὲ πρὸς αὐτὸν

Τοὺς θεοὺς Πλαταιᾶν
μαντίαν
Εὐαλκίδας
Φρουρά
Φρουράν
Aulo
Lepreatę
Macistij
Petaliſes
Leprini
Amphidoli
Marganeſes
Cyllene

Thucydes

Cynadon

Ἄγησι
νεοδαμώδεσι
ὑπομόσαι
πλεκὰς πολλούς

Agesilaus restoreth
agide brother unto

Tisamenus unto

Herodas

Ἀνεπλήρωσεν

Cpitalii
Lepreatę
Macistij
Petaliſes
Leprini
Amphidoli
Marganeſes
Cyllene

Lysipp

Triphyllides urbes
Phrixa
Epitalii
Leprina
Amphidoli
Margeneſes
Acrory
Lafo
Cpriu
Hexea
Macipu

Agidis mor

Leotychidis

Agesilaus

Diopithes

ὑπὲρ ἀγησιλάου αὐτεῖπεν, ὡς οὐκ οἴοιτο τὸν θεὸν τὸ κελεῦσμα φυλάξεσθαι, μὴ πρὸς πάσας τὰς χωλὰς εἶναι τὴν βασιλείαν, ὁπότε μὴ ἀφ' ἡρακλείους τῆς πόλεως ἦρξέ τις· τοιοῦτο διακρούσασα ἡ πόλις ἀμφοτέρους, ἀγησίλαον ἔλυσε τὸ βασιλεύειν· οὕτω δ' ἐγίγνετο τὸν ὄντος ἐν τῇ βασιλείᾳ ἀγησιλάου, βούοντος αὐτὸ τὰ πατρῷα θύειν τὰ ἐκ τῆς πόλεως, ἐπὶ δὲ ἐκείνου

ζων καὶ τῷ γυμνικῷ πολὺ προέχεσθαι τοὺς ἕλληνας, καὶ τὸ πεζὸν λογιζόμενος ὡς ἐσώθη τὸ μὲν κύρου
ἀναβαν, πείθει τὸν ἀγησίλαον ὑποσπόνδους, ἢν αὐτῷ δώσῃ τριάκοντα τάλαντα, ἐς χιλίους δὲ τὸ νεο-
δαμωδῶν, ἐς ἑξακισχιλίους δέ, τὸ ξύμπαγμα τῶν συμμάχων, στρατεύεσθαι ἐς τὴν ἀσίαν. πρὸς δὲ τού-
τῳ τῷ λογισμῷ, καὶ αὐτὸς ξυνεξελθεῖν αὐτῷ ἐβούλετο, ὅπως τὰς δεκαρχίας τὰς καταβεῖσας ὑπ'
ἐκείνου ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐκ πασῶν ἁρμοστὰς δὲ διὰ βίου ἐφόρους, οἳ τὰς πατρίους πολιτείας παρήγαγον,
πάλιν καταστήσειε μετ' ἀγησιλάου. ἐπαγγελαμένου δὲ τ' ἀγησιλάου τὴν στρατιάν, διδόασί τε οἱ λα-
κεδαιμόνιοι ὅσα καὶ ἠτήσατο, καὶ ἐξαμήνου σῖτον. ἐπεὶ δὲ δυσάμενος καὶ τἆλλα, ὅσα ἔδει, καὶ τὰ διαβα-
τήρια, ἐξῆλθε, τοὺς μὲν πόλεσι διαπέμπας ἀγγέλους, προεῖπεν ὅσοις τε δέοι ἑκάστοθεν πέμπεσθαι
καὶ ὅσοις παρεῖναι. αὐτὸς δ' ἐβουλεύθη ἐλθών, θύσας ἐν αὐλίδι, ἔνθα περ ὁ ἀγαμέμνων ὁρᾶται ἐς προίασι ἐσ-
εὐετο. ὡς δ' ἐκεῖ ἐγένετο, καὶ θυόμενοι οἱ βοιωταρχοι ὅπως θύσει, πέμπουσι τῶν λοχαγῶν τοὺς δε-
καν μὴ θύειν, καὶ ὅτι ἐνέτυχον ἱεροῖς πεπυσμένοις, διέρριψαν ἀπὸ τῆς βωμοῦ. ὁ δέ, ὡς ἔμαρτυρόμενος τοὺς θε-
οὺς, καὶ ὀργιζόμενος, αὖθις ἐπὶ τὴν πρώτην, ἀπέπεμψε. φοβούμενος δὲ καὶ στρατὸν ξυλλέξας ἐκεῖ ὅ-
σον ἠδύνατο τῆς στρατιᾶς πλεῖστον, ἐς ἔφεσον τὸν τόλοφον ἐπρεσβεύετο. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖσε ἀφίκετο, πρῶτον
μὲν πολλὰ φέρων τέμενος, ἤρετο αὐτὸν τίνος δόμενος ἥκοι. ὁδὲ εἶπεν, ὅτι αὐτονόμους καὶ τὰς ἐν τῇ ἀσίᾳ
πόλεις εἶναι, ὡς περ καὶ τὰς ἐν τῇ παραλίᾳ ἑλλάδι. πρὸς ταῦτ' εἶπεν ὁ πολυφέρνης. ἀλλ' οὐκοῦν θέλεις
πεῖσαι αὐτοὺς ὑμᾶς ἐμοὶ δοῦλα ποιεῖν; ἐγὼ γὰρ ἐμὸν ἡγοῦμαι εἶναι τὸ πᾶσαν τὴν ἠπειρῶτιν ἀρχὴν ἔχειν.
ἐγὼ δὲ βασιλεῖ πέμπω, ὅπως μὴ ἐπὶ σὲ στρατεύηται. ἀλλ' ἔξεστιν ἔφη σοι τοῦτ' οὐκ ἐπιτηδεύειν λα-
βεῖν, ἢ μὴν ἀδίκως σοῦ πράττοντος τοῦτο, ἡμᾶς μηδὲν ἧττον σῆς ἀρχῆς ἀδικήσειν ἐν ταῖς σπονδαῖς.
ἐκ τούτου ἐνθένδε, ὅσα φέρων μὲν, ὤμοσε τοῖς πεμφθεῖσι πρὸς αὐτὸν, ἠπιστεῖτο, καὶ δεκυλλίδα,
καὶ μεγαλίδα, ἢ μὲν πρεσβεύσας ἀδίκως τὴν ἀρχὴν, ἐκεῖνοι δὲ αὐτῷ μισθὸν ἠπίστευον ὑπὲρ ἀγησιλάου ὅσα φέρων,
ἢ μὴν τοῦτο πρᾶγμα οὐκ ἔμπροσθεν τὰς σπονδὰς. ὁ μὲν δὴ ὅσα φέρνης, ἀδίκως ἐδίωκε τὰς σπονδάς. ἐπεὶ δὲ
σατο. αὐτὴ γὰρ ἡ ἀρχὴν ἔχειν, στράτευμα πολὺ, βασιλέως, πρὸς ᾧ εἶχε πρόσθεν, μετεπέμπετο. ἀ-
γησίλαος δὲ, καίπερ ἀδικούμενος τοῦτο, ὅμως ἐπέμενε τὰς σπονδάς. ὡς δὲ ἡ συχία τε, καὶ σχολὴν
ἄγων ὁ ἀγησίλαος διέτριβεν ἐν τῇ ἐφέσῳ ἅτε οὖν παραγενόμενος ἐν ταῖς πόλεσι τῶν πολιτῶν, καὶ οὔτε
δημοκρατίας ἔπουσας; ὡς περ ἐπὶ ἀθηναίων, οὔτε δεκαρχίας, ὡς περ ἐπὶ λυσάνδρου, ἅπερ γιγνώσκον-
τες καὶ τὸν λύσανδρον, προσέκρυπτον αὐτῷ, ἀξιοῦντες διαπρᾶξασθαι αὐτὸν παρὰ ἀγησίλαου, ὧν
ἐδέοντο. καὶ διὰ ταῦτα ἀεὶ παμπληθὴς ὄχλος θεραπευόντων αὐτὸν ἠκολούθει. ὥστε ὅμως ἀγησίλαος, ἰδὼν
ὥτης ἐφαίνετο. ὁ δὲ λύσανδρος, βασιλεύς. ὅτι μὲν οὖν ἔμεινε καὶ τὸν ἀγησίλαον ταῦτα, ἐδήλωσεν ὕστε-
ρον. οἵγε μὴν ἄλλοι τριάκοντα. ὑπὸ φθόνου οὐκ ἐσῴων, ἀνελεῖν πρὸς τὸν ἀγησίλαον, ὡς παρά-
νομα ποιοῦντα λύσανδρος, τῆς βασιλείας ὀγκηρότερον διαγών. ἐπεὶ δὲ καὶ ἤρξατο προσάγειν πάντας τῷ
ἀγησιλάῳ ὁ λύσανδρος, πάντας ὅτις γνοίη αὐτὸν συμπράττοντά τι, ἢ πεπωμωμένους πρὸς τὸ μάχεσθαι. ὡς δ'
ἀεὶ τἀναντία ὧν ἐβούλετο ἀπέβαινε τῷ λυσάνδρῳ, ἔγνω δὴ τὸ γιγνόμενον. καὶ οὔτε πρόσθεν ἐπὶ
ἔτι ὄχλον, τοῖς τε συμπράττουσι δικαίως σαφῶς ἐλεγεν ὅτι ἐλαττον ἔχοιεν, ἢ αὖτος παρεῖν. βαρέ-
ως δὲ φέρων τὴν ἀτιμίαν, προσελθὼν, εἶπεν, ὦ ἀγησίλαε, μανθάνω μὲν ἀεὶ ἄρα σύ τε τοῖς φίλοις πιστὸς,
καὶ μὰ δι' ἔφη, τούς τε βουλομένους ἐμοῦ μείζους φαίνεσθαι. τοῖς δ' ἐτέροις οὐ ξυμπράττων. ἐγὼ δὲ
ὑμῖν ἐκ τοῦ φανεροῦ χάριν ἀποδοῦναι οὐκ ἔχω. ἐπιστάμενος δὲ καὶ ὑμᾶς ὅτι ἐμοὶ ἐπιτήδειοι ἐστε, ἐβού-
λόμην ἂν ὑμᾶς λάθρᾳ ὠφελεῖν. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος ἀπῆλθε, καὶ ἐκεῖνοι δὲ αὐτῷ ἐπιτήδειοι ἐγένοντο.

Agamemnon

Aulis

βοιώταρχοι

Geraftus

Cryppidas
Dercyllidas
Megalidy

Spithridates

Agefilai pulchrū ad tyſſa phernem

Daſcyllū

Pharnabazy
Rhathimi
Bancey

ἀγησίλαος, ἡ δὲ καρία ἀφύλακτος ἦν, καὶ ὅπηγεῖτο αὐτὸν ὁρμίζεσθαι αὐτῷ διὰ τὴν ἀπάτην, τῷ ὄντι νο
μίσας ἐᾶν τὸν αὐτοῦ οἶκον ἄδηλον καρίαι αὐτὸν ὁρμήσειν, τὸ μὲν πεζὸν ἄπαν, διεβίβασεν ἐκεῖσε. τὸ δὲ
ἱππικὸν ἅπαν, ἐς τὸ μαιάνδρου πεδίον μικρὸν ἀπέχον, νομίζων ἱκανὸν εἶναι καταπατῆσαι τῇ ἵππῳ τοὺς
ἕλληνας, ἐπεὶς τὰ δύσιππα ἀφικέσθαι. ὁ δ' ἀγησίλαος αὐτὸ τοῦτο καρίαι ἐφύλαττε, δύο τε ταξιαρχίαι
ἀπεπέμφθησαν, ἐπὶ φρυγίας ἐπορεύετο, καὶ τὰς πρὸ τῆς πορείας πόλεις κατεπέφευγεν, καὶ ἐμβαλὼν ἀπ'
αὐτοσχεδιάτως, ἅπαντα λαβὼν χρήματα ἐλάμβανε, καὶ γὰρ μὲν ἄλλον χρόνον, ἀσφαλῶς διεπορεύετο οὐ
δεὶς δ' ὄντος ἀσκυλίου, προϊόντος αὐτοῦ, οἱ ἵππεῖς ἐλοιπεν ἐπὶ λόφον τινά, ὡς προϊδοίεν τί τὰμ
προσθεν ἐστιν. κατὰ τύχην δ' ἦσαν καὶ οἱ τοῦ φαρναβάζου ἵππεῖς οἱ πρὸ βαβύκης, καὶ βαγκαῖον τὸν
νόδον ἀλφὸν, ὄντες παρόμοιοι τοῖς ἕλλησι τὸν ἀριθμὸν, πεμφθέντες ὑπὸ φαρναβάζου, ἥλαυνον καὶ
οὗτοι ἐπὶ τὸν αὐτὸν τοῦ λόφον. ἰδόντες δὲ ἀγήλους οὐδὲ πέζας ἄπεχοντας, τὸ μὲν πρῶ
τον ἐστησαν ἀμφὶ προι. οἱ μὲν ἕλληνες ἵππεῖς, ὡς περ φάλαγξ, ἐπὶ πεζάρων παρατεταγμένοι. οἱ δὲ
βάρβαροι, τοὺς πρώτους οὐ πλέον, ἢ ἑκατὸν ἱππέας προπέμψαντες, τὸ βάθος δ' ἐπὶ πολλῶν, ἐπόμπευον. ἐπεὶ δὲ
ἐφθασεν ἐν δὲ τούτῳ χρόνῳ, καὶ οἱ ἐπὶ νώτου ἦσαν, ἀφοῦ ἐξέπληξεν ὁ ἀγησίλαος, διελκυσθέ-
ως τε οἱ μὲν πρῶ λυσάνδρου τριάκοντα, οἱ καὶ δεκαπλέθριον. διὰδρομον ἀπέχοντες, οἱ πρῶτοι ἐπὶ
σαν τοῦτ' ἐξενοκλέα μὲν, καὶ ἄλλον, ἔπαξεν ἐπὶ τοὺς ἵππεῖς. σκύβην δὲ, ἐπὶ τοὺς νεοδαμώδεις. σκίπας.
πριαπίδαν δ' ἐπὶ τοὺς κυρείους. μίγδωνα δ', ἐπὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως τραπώτας. καὶ προσεῖπεν αὐτοῖς ὅ
τι ὡς δοῦλοι ἡγήσοιτο τὴν σωτορμωτὰ τὴν ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῆς χώρας, ὅπως αὐτοῦσιν σῶμα,
καὶ τὴν γνώμην παρασκευάζοιντο ὡς ἀγωνιούμενοι. ὁ μὲν τοι φαρνάβαζος, ταῦτα μὲν ἐνόμισε λέγειν
αὐτὸν, πάλιν βουλόμενον ἐξαπατῆσαι. ἐς καρίαν δὲ νῦν τῷ ὄντι ἐκβαλεῖν. καὶ τὸ, πεζὸν καθ' ὁδὸν
τὸ πρόσθεν ἐς καρίαν διέβιβασε, καὶ τὸ ἱππικὸν ἐς τὸ μαιάνδρου ἐπεδίου κατέπεμψεν. ὁ δ' ἀγησίλαος
οὐκ ἐβράδυνεν, ἀλλ' ὡς τάχος προεῖπε τοῖς δυσὶ ἐς τὸν σαρδιανὸν τὸν μὲν ἑνὶ βαλεῖν, καὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας ὁδὸν
μίας πολεμίων προδρόμους, πολλὰ πάσχοντας τῇ στρατιᾷ ἔχε. τῇ δὲ τετάρτῃ, ἦκον οἱ πολεμίων
ἵππεῖς. καὶ τῷ μὲν ἄρχοντι σκυδροφόρων ἔπεσε, διαβαίνει τὸν ἁλικάρνασσον ποταμὸν, στρατοπεδεύεσθαι.
αὐτοὶ δὲ καταδύντες τοῖς ἕλλησιν ἀκολούθοις ἐπαρμάτοις ἐς ἄρπαγην, πολλοῖς αὐτὰ ἐπέκλεισαν.
ἀγαθόμενος δὲ ἀγησίλαος, βοηδρομεῖ ἐκέλευσε τοὺς ἱππέας. οἱ δ' αὖ πρῶτοι ὡς ἔδον τὴν βοήθειαν, ἠθροίσθη
σαν καὶ αὐτοὶ παρετάξαντο παμπληθεσὶ τοῖς ἱππεῦσι ταξέσιν. ἔνθα δὴ ἀγησίλαος γιγνώσκων ὅτι τοῖς μὲν
πολεμίοις οὐδὲν παρεῖκε τὸ πεζὸν, αὐτῷ δὲ οὐδὲν ἀπῆν ἐδρᾶν παρασκευασμένων, καλὸν ἡγήσατο μά

Agefilai pulchrū ad adducendos in contemptū hoſtes.

Cryppidas
Xenocles
Scythes
Migdo

Pa Pactolus fl.

σφαγιασάμενος

χην ξυναλῶαι, ἢ δύναιτο σφαγιασάμενος οἴκαδε, τὴν μὲν φάλαγγα οὐδὲν ἧττον ἄγειν τοὺς παραπεπαγμένους ἱππέας· ἐκ δὲ τῶν ἱππέων, ἐκέλευσε τοὺς δεκαδάρχους τοὺς δεκαδάρχους τοῖς δεκαπενταρχοις παραγγεῖλαι, ὡς ἐπειδάν τις σημήνῃ ἐμβάλλειν, ὡς αὐτίκα μάλα τοὺς ἱππέας ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐλαύνειν· καὶ τοὺς μὲν ἱππέας, ἐξελάσαντος τοὺς πελταστὰς ἐπὶ τοὺς φεύγοντας ἐλαύνειν· τοὺς δὲ πελταστὰς, ἐπειδὰν ἐπὶ τὸ ὄρος ἀφίκωνται, ἐπιστρέφεσθαι πρὸς τὸ ὄρος· καὶ τοὺς μὲν ἱππέας ἐνταῦθα ἀναπαύεσθαι· τοὺς δὲ πελταστὰς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἐπορεύετο· ὁ δὲ σημήνας ἐπορεύετο ἐπὶ τὸ ὄρος· καὶ οἱ μὲν ἱππεῖς ἐνταῦθα ἀνεπαύοντο· οἱ δὲ πελτασταὶ ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἐπορεύοντο· τοὺς μὲν δὴ ἱππέας, ἐδεδίεσαν οἱ πολέμιοι ἐπὶ τὸ ὄρος ἀναβαίνοντας· καὶ οἱ μὲν, αὐτοῦ, δύο ἐν τῷ προμαχῶνε ἐπὶ τὸ ὄρος· οἱ δ' ἄλλοι ἐφυγον· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπακολουθοῦντες, ἀφεῖσαν ὃ καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν· καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ, ὡς πρόσω, ἐς ἀρπαγὴν ἐτράποντο· ὁ δ' ἀπὸ λαος κύκλῳ πάντα, καὶ φίλια, καὶ πολέμια περιεστρατοπεδεύσατο· καὶ ἀλλ' ἄττα πολλὰ χρήματα ἐλήφθη, ἃ οὔρε πλέον, ἢ ἑβδομήκοντα τάλαντα· καὶ οἱ καμηλοι δὲ τότε ἐλήφθησαν, ἃς ἀγησίλαος ἐς τὴν ἑλλάδα ἀπήγαγεν· ὅτε δ' αὖ τὴν μάχην ἐγένετο, πασαφέρνης ἐνσάρδεσιν ἔτυχεν ὤν, ὥστε μὴ πόνητο οἱ πρόσω προδιδόναι αὐτὸν· γνους δὲ καὶ αὐτὸς ὁ πρόσω βασιλεὺς πασαφέρνην ἄμπο

Tithraustes

εἶναι τοῦ κακῶς φέρεσθαι τὰ αὐτοῦ, πυθόμενος καταπέμψας, ἀποτέμνει αὐτοῦ τὴν κεφαλήν· τοῦτο δὲ ποιήσας ὁ πυθόμενος, πρέσβεις πέμπει πρὸς τὸν ἀγησίλαον, λέγοντας ὡς ἀγησίλαε, ὁ μὲν ἄμπο

Tissaphernes

τῶν πραγμάτων καὶ ὑμῖν, καὶ ἡμῖν, ἔχει τὴν δίκην βασιλεὺς δι' ἃ ἐμὲν ἀπεστέρηκε οἰκεῖα, τὰς δ' ἐν τῇ ἀσίᾳ πόλεις, αὐτονόμους οὔσας, τὸν ἀρχαῖον δασμὸν αὐτῷ ἀποφέρειν· ἀποκρινομένου δὲ τοῦ ἀγησιλάου ὅτι οὐκ ἂν ποιήσειε ταῦτα ἄνευ τῶν οἴκοι πελῶν, σὺ δ' ἀλλὰ ἕως ἂν σὺ ἐμὲ τὰ παρὰ τῆς πόλεως, ἵνα χώρησον ἔφη, ἐς τὴν φαρναβάζου, ἐπειδὴ μὲν ἐγὼ τὸν σὸν ἔχερον πεπιόμην· ἕως ἂν πίνω ἐφη ὁ ἀγησίλαος ἐκεῖσε πορεύομαι, δίδου τῇ στρατιᾷ τὰ αὐτὰ δα· ἐκεῖνος μὲν δὴ ὁ πυθόμενος δίδωσι τριάκοντα τάλαντα· ὁ δὲ λαῶν, ἦγεν ἐπὶ τὴν φαρναβάζου φρυγίαν· ὅντιν' ὠνῷ ἐν τῷ ἀποδίῳ τῷ ὑπὸ κώμῃ, ὅ,τι χεται ἀπὸ τῶν οἴκοι πελῶν, ἄρχειν καὶ τοῦ ναυτικοῦ ὅσως γιγνώσκοι, καὶ κατασταθεὶς ναύαρχον, ὅντινα αὐτὸς βούλοιτο· τοῦτο δ' ἐποίησαν οἱ λακεδαιμόνιοι τοιῷδε λογισμῷ, ὡς εἰ ὁ αὐτὸς ἀμφοτέρα ἄρχει, τὸ, τε πεζὸν ὁμοῦ αὐξήσειν καὶ τοῦ ναυτικοῦ ἔνθα δ' ἐοι ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἀγησίλαος, πρῶτον μὲν τὰς πόλεσι παρήγγελε τὰς ἐν τοῖς νήσοις, καὶ τὰς ἠπειρωτικὰς πόλεις, τριήρεις ποιεῖσθαι, ὅσους ἑκάστη βούλοιτο τῶν πόλεων· καὶ ἐγένοντο καιροῦ, ἐξ ὧν αἵ τε πόλεις ἐπηγγείλαντο, καὶ οἱ ἰδιῶται ποιοῦντο χαρίζεσθαι βουλόμενοι ἐς εἴκοσι, καὶ ἑκατόν· πείσανδρον δὲ τὸν τῆς γυναικὸς ἀδελφὸν, ναύαρχον κατέστησε, φιλότιμον μὲν, καὶ ἐρρωμένον τὴν ψυχήν, ἀπορώτερον δὲ τοῦ παρασκευάζεσθαι ὡς δεῖ· καὶ πείσανδρος μὲν ἀπελαύνων, τὰ ναυτικὰ ἐπαρεσκεύαζεν· ὁ δ' ἀγησίλαος ὡς πρὸς ὄμοσε

Pisander

φον, ἐπειδὴ ἐνέβαλε τὴν στρατιὰν εἰς τὴν φρυγίαν, ἐνταῦθα δὴ ἐπορεύετο ἐπὶ τὸν φαρνάβαζον, καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἐγένετο

Haliartus

ἐν τῷ ἁλιάρτῳ γενόμενος. ἦκον δέ, οὐκ ἐπὶ συχίαν ἔχων, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἀπὸ λεκεδαιμονίων τρά-
τευμα, ἀπὸ σῶν οἱ ἔχειν, ἦει πρὸς τὸ τεῖχος τῶν ἁλιαρτίων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπειθεν αὐτοῖς ἀφίστα-
σθαι θηβαίων, καὶ αὐτονόμους γίγνεσθαι. ἐπεὶ δὲ τῶν θηβαίων τινὲς ὄντες ἐν τῷ τείχει, διεκώλυον, προσέ-
βαλε πρὸς τὸ τεῖχος. ἀκουσάντες δὲ τοῦτο οἱ θηβαῖοι, δρόμῳ ἐβοήθουν, οἵπερ ὁπλῖται, καὶ οἱ ἱππεῖς.
ὁπότερα μὲν οὖν εἰ τὰ λαβόντες τὸν λύσανδρον ἔσωσον, οὐ πάνυ εἰ καὶ ἀσφαλῶς ἐβοήθουν πρὸς τὸ τεῖχος
τὴν ἡμέραν ὑπέμενεν, ἀδηλον· τοῦτο δ' οὖν σαφές, ὅτι παρὰ τὸ τεῖχος ἡμάχη ἐγένετο, καὶ πρόσωπον ἔχε-
σαν πρὸς τὰς πύλας τῶν ἁλιαρτίων. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανόν τε λυσάνδρου καὶ φεύγουσιν οἱ ἄλλοι πρὸς τὸ ὄρος,
ἐδίωκον ἐρρωμένως οἱ θηβαῖοι· ὡς δὲ ἀνωτέρω ἦσαν διώκοντες, καὶ τὸ στενοχωρία τε, καὶ δυσπορία ἐλάμ-
βανεν αὐτούς, ὑπεστρέφοντο οἱ ὁπλῖται, καὶ κύκλῳ ἔζον τε καὶ ἔβαλλον. ὡς δὲ ἔσω σφῶν ἦν δύο, ἢ τρεῖς
οἱ πρῶτοι, καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ἐπεκυλίνδουν πέτρους ἐς τὸ κάταντες, καὶ πολλῇ προθυμίᾳ ἐνέκειν-
το, ἐτρέφησαν οἱ θηβαῖοι ἀπὸ τοῦ καταντους· καὶ ἀπεθνήσκοσιν αὐτῶν πλείους, ἢ διακόσιοι· τού-
τῳ μὲν οὖν τῇ μοίρᾳ οἱ θηβαῖοι ἠθύμουν, νομίζοντες οὐκ ἐλάττω κακὰ πεπονθέναι, ἢ τοὺς πολεμίους· τῇ
δ' ὑστεραίᾳ ἐπεὶ ἠθροίσθησαν οἱ πελτασταὶ ἐν νυκτὶ τούς τε φωκέας, καὶ τοὺς ἄλλους αὖ πάντας οἵπερ
ἐκάστους, ἐκ τούτου δὴ μείζονι φρονήσαντες θάρσει τῷ τετρωμένῳ. ἐπεὶ δ' αὖ ὁ πανσανίας αὖ ἐφαίνετο ἔχων
τὸ ἐκ λακεδαίμονος στράτευμα, πάλιν αὖ ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ ἤρουντο εἶναι, καὶ πολλὴν ἔφασαν σι
ωπὴν τε, καὶ πανταχόθεν ἐν τῷ στρατεύματι εἶναι αὐτῶν· ὡς δὲ τῇ ὑστεραίᾳ οἵ τε ἀθηναῖοι ἐλθόντες
ξυμπαρετάξαντο, ὅ, τε πανσανίας οὐ προσῆγεν, οὐδὲ ἐμάχετο, ἐκ τούτου τὸ μὲν θηβαίων, πολὺ μεί-
ζον φρόνημα ἐγένετο. ὁ δὲ πανσανίας συγκαλέσας πολεμάρχους, ἐβουλεύετο πρότερον, μάχην ξυνάπτοι, ἢ ὑπάγοντα τὸν τε λύσανδρον αἴρουσι, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ τοσούτους· λογιζόμενος δ' ὁ πανσανίας, καὶ οἱ ἄλλοι ἐν πόλῃ τῶν λακεδαιμονίων, ὡς λύσανδρος τετελευτηκὼς εἴη,
καὶ τὸ μετ' αὐτοῦ στράτευμα ἥπιον, θᾶσσον ἀποκεχωρηκοίη, καὶ κορίνθιοι μὲν πάντα πάντων οὐκ ἤκολου-
θουν αὐτοῖς, οἱ δὲ παρόντες, οὐ προθύμως στρατεύοιντο, ἐλογίζοντο δὲ καὶ τὸ ἱππικὸν, ὡς τὸ μὲν αὖ
πάλαλον, πολύ· τὸ δὲ αὐτῶν, ὀλίγον εἴη, καὶ ὅπου οἱ νεκροὶ ὑπὸ τῷ τείχει ἔκειντο, ὥστε οὐδὲ κρεῖττον
οὔσι διὰ τοὺς ἀπὸ τοῦ τειχους βάδιον εἶναι ἀμύνεσθαι, διὰ ταῦτα πάντα, ἔδοξεν αὐτοῖς τοὺς νε-
κροὺς ὑποσπόνδους αἰρεῖσθαι· οἱ μὲν θηβαῖοι εἶπον ὅπου καὶ ἀποδώσειν τοὺς νεκροὺς, εἰ μὴ ἐφ' ᾧ
τε ἀπιέναι ἐκτὸς χώρας. οἱ δὲ, ἀσμενοί τε ταῦτα ἠκουσαν· καὶ ἀνελόμενοι τοὺς νεκροὺς, ἀπῆσαν
ἐκ τῆς βοιωτίας. τούτων δὲ τῶν στρατευμάτων, οἱ μὲν λακεδαιμόνιοι, ἀβούλως ἀπῆσαν· οἱ δὲ θηβαῖοι,
μάλ' ὑβριστικῶς, εἰ καὶ μακρὸν τις τὴν χωρίων περιοδὸν ποιοῖτο, ταύτην ἐδίωκον ἐς τὰς ὁδούς.
οὕτω μὲν δὴ ὄντως ἡ στρατιὰ τῶν λακεδαιμονίων οὕτω διελύθη· ὁμοίως τοι καὶ πανσανί
ας, ἐπεὶ ἀφίκετο οἴκαδε, ἐκρίνετο περὶ θανάτου, κατηγορουμένου δ' αὐτοῦ
καὶ ὅτι ὑστερήσειεν ἐς ἁλίαρτον τοῦ λυσάνδρου, ξυνθέμενος ἐς τὴν
αὐτὴν ἡμέραν παρέσεσθαι, καὶ ὅτι ὑποσπόνδους, ἀνοὐμάχη
ἐπαφεῖτο τοὺς νεκροὺς αἰρεῖσθαι, καὶ ὅπότον δὴ μὴ ἀπ
θηναίων λαβών, ἐν τῷ πειρασει αὐτὴκε, καὶ πρὸς
τοῦτοις, οὐ παρόντος ἐν τῇ δίκῃ, θάνατος
αὐτῷ κατεγνώσθη· καὶ ἐφυγεν ἐς τε
γέαν· καὶ ἐτελεύτησε μέν τοι
ἐκεῖ νόσῳ. κατὰ τὴν
ἑλλάδα, τοῦ
τ' ἐπὶ τὰ

Lysandri mors

ἐν τῇ Φλακεδαίμονι

ὑποσπόνδους

Rumoris mors

Ὁ δὲ ἀγησίλαος ἐπεὶ ἀφίκετο ἅμα μετοπώρᾳ ἐς τὴν Φαρναβάζου φρυ
γίαν, τὴν μὲν χώραν, ἔκαε, καὶ ἐπόρθει· πόλεις δὲ, τὰς μὲν, βίᾳ, τὰς δ' ἑ-
κούσας προσελάμβανε· λέγοντος δὲ τοῦ πατριδίου τοῦτο ὡς θέλοι πρὸς τὴν
παφλαγονίαν, ἣν τῶν παφλαγόνων βασιλέα καὶ ἐς λόγους ἔξοι, καὶ ξύμ-
μαχον ποιήσοι, προθύμως ἐπορεύετο, πάλαι τοῦ τοῦ πατριδίου τοῦ ἀφιστά-
μενον τὸ ἔθνος ἀπὸ βασιλέως. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ἐς τὴν παφλαγονίαν, ἤλθον Otys
ὅτις, καὶ ξύμμαχοί σφισι ἐποιήσατο, καὶ γὰρ καλούμενος ὑπὸ βασιλέως, οὐκ
ἀπῆλθε βίκει· πείσαντος δὲ τοῦ πατριδίου, κατέλιπε τὴν ἀγησίλαόν ὅτις
χιλίους μὲν ἱππέας, δισχιλίους δὲ πελταστάς. χάριν δὲ τούτων ἔλεγε τῷ ἀγησιλάῳ ὅτι
μοι ἔφη ὦ πατριδία, οὐκ ἂν δοίης ὅτι τὴν θυγατέρα; πολὺ γὰρ ἂν μᾶλλον, ἢ ἐκεῖνος ἂν λάβοι φυ
γάδος ἀνδρὸς, βασιλέων πολλῆς χώρας, καὶ δυνάμεως. τότε μὲν οὖν ταῦτα μόνον ἐρρήθη πρὸς τοῦ
γάμου· ἐπεὶ δὲ ὅτε ἔμελλεν ἀπιέναι, ἤλθε πρὸς τὸν ἀγησίλαον ἀπασσάμενος. λόγου δὲ γενομένου ὁ ἀ-
γησίλαος, παρόντων ἤδη τριάκοντα, μισθωσάμενος τὸν πατριδίαν· λέγει μοι ἔφη ὦ ὅτυ, ποίου τι
νὸς γένους ἐστὶν ὁ πατριδίας; ὅ δ' εἶπεν ὅτι πρὸς ὧν οὐδενὸς ἐγδεέστερος. τὸν δὲ γόν ἔφη ἑώρακας αὐ
τοῦ ὡς καλός ἐστι; πάνυ μέλλω; καὶ γὰρ ἑταίρας ζυνεδείπνουν αὐτῷ· τοῦτον μὲν φασι τὴν θυγατέρα
αὐτῷ καλλίονα εἶναι· νὴ Δί' ἔφη ὅτις· καλὴ γάρ ἐστι. καὶ ἐγὼ μὲν ἔφη, ἐπεὶ φίλος ἦμεν γεγένησαι, συμ
βουλεύσαμ' ἄν σοι τὴν θυγατέρα γεγέσθαι γυναῖκα, καλλίστην μὲν οὖσαν. οὐ πάνυ δὲ ἡδίον; πατρὸς δ'
εὐγενεστάτου, δυνάμει δ' ἐχόντος τοσούτων. ὃς ὑπὸ φαρναβάζου ἀδικηθεὶς οὕτω τιμωρεῖται αὐτόν,
ὡς τε φυγάδα πάσης τῆς χώρας ὡς ὁρᾷς πεποίηκεν. οὐ γάρ; ἔφη ὁ ὅτυς, ὡς πρὸς ἐκεῖνον ἐχρὴν ὄντα
δύνασθαι τιμωρεῖσθαι, οὕτω καὶ φίλον αὖ δρᾶν δύνασθαι· νόμιζε δέ, τοὺς τῶν πραχθέντων, μὴ
κεῖνον αὖ σοι μόνον κακὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ, καὶ τοὺς ἄλλους λακεδαιμονίους. ἡμῶν δ' ἡγουμένων
τῆς ἑλλάδος, καὶ τὴν ἄλλην ἑλλάδα· καὶ μὴν μεγαλειοτέρως γε ἢ ταῦτα πράττοις, πρὸς αὖ τε τὴ γά
μετ; οἴσει γὰρ νύμφην πολὺ πλείω τοσοῦτο τοῦ ἴσου εἰς, καὶ πελτασταὶ, καὶ ὁπλῖται πρού πεμφθ', ὅσοι τὴν
σὴν γυναῖκα ἐς τὸν σὸν οἶκον προπέμψουσιν αὖ; καὶ ὅ ὅτις ἐπήρετο δὴ κοῦνα δ' ἔφη ὦ ἀγησίλαε καὶ πα
τριδίαν ταῦτα λέγεις; μὰ τοὺς θεοὺς ἔφη ὦ ὅτυ· ἐκεῖνος μὲν ἐμέ γε οὐκ ἐκέλευσε ταῦτα λέγειν·
ἐγὼ μέντοι, καὶ πάνυ χαίρω ὅταν ἐχέρον τιμωρῶμαι, πολὺ μᾶλλον μοι δοκῶ ἡδέως ἂν, ὅταν τι ποιῶ
φίλος ἀγαθὸν ἑξευρίσκω· πῶς ἔφη οὖν θυγάτηρ, ἂ καὶ ἐκείνῳ βουλομένῳ ταῦτ' ἐστί; καὶ ὁ ἀγησίλα
ος, ἴσθ' ἔφη ὅτι ἐμοὶ ὦ ἱεροποιὸς ἂ, καὶ διδάσκει αὐτὸν βουλεύεσθαι ἅπερ ἡμεῖς· οἱ μὲν, δὴ ἀναστάντες,
ἐδίδασκον· ἐπεὶ δὲ δὶς τρὶς ἦν, βούλει ἔφη ὦ ὅτυ, καὶ ἡμεῖς δεῦρο καλέσωμεν αὐτόν; πολύ γ' ἄν οἶμαι
μᾶλλον ἔφη ὑπὸ σοῦ πειθοίμην αὐτῷ, ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐκ τούτου δὲ ἐκάλει ὁ ἀγησίλαος
πατριδίαν τε, καὶ τοὺς ἄλλους. προσιόντων δ' αὐτῶν, εἶπεν ὁ πατριδίας, τὰ μὲν ἄλλα ὦ ἀγησίλαε
τὰ ῥηθέντα, τί αὖ τις μακρολογοίη; τέλος δὲ λέγει πατριδίας ταῦτ' ἐποίει ἂν ἡδέως ὅ, τι σοι δοκοίη·
ἐμοὶ μὲν τοίνυν ἔφη δοκεῖ ὁ ἀγησίλαος, σὲ μὲν ὦ πατριδία, τύχη ἀγαθῇ δίδόναι ὅτυϊ τὴν θυγατέρα,
σὲ δὲ λαμβάνειν· τὴν μὲν παῖδα πρὸ ἥρως, οὐκ ἂν δυναίμεθα πεῖσαι ἀγαγεῖν· ἀλλὰ καὶ μὰ δί' ἔφη
ὁ ὅτις κατὰ θάλατταν αὖ πέμποιτο, ἢ βούλοιο. ἐκ τούτου δεῖσας ὅδ' ἦν, καὶ λαβόντες ἐπὶ τοὺς τοῖς,
ἀπέπεμπον· ὁ δὲ ὅτυς καὶ δῦς ὁ ἀγησίλαος ἐπεὶ ἔγνω αὐτὸν ἀποδύντα, τρίψας παρώσας, καὶ καλ
λίσας λακεδαιμόνιον κελεύσας ἀναγαγεῖν τὴν παῖδα, αὐτὸς ἐπὶ δασκυλίου ἐπορεύετο, ἔνθα καὶ τὰ
βασίλεια ἦν φαρναβάζῳ. καὶ κῶμοι πολυανθρωποι καὶ μεγάλοι, καὶ ἄφθονα ἔχουσι πάντα τὰ
δεια, καὶ θῆρας, οἷς μέν, ἐν περιέργασμοις παραδείσοις, οἷς δὲ, καὶ ἀναπεπταμένοις τοῖς ἀγκα
λοις· πολυέρεις δὲ καὶ ποταμοὶ, καὶ τοιαῦτα ἀπῶν ἰχθύων πλήρεις. ἦν δὲ καὶ τὰ θῆνα ἄφθονα τοῖς ὀρνιθεύσου
δυναμένοις· ἐντεῦθεν μὲν δὴ διεχείμαζε, καὶ αὐτόθεν σῖτον προνομαῖς πᾶσιν ἐπάλλετο τῇ στρατιᾷ λαμ
βανόν· καὶ φρονιστικῶς δέ ποτε, καὶ ἀφυλάκτως, διὰ γὰρ μηδὲν προτερον ἐφάλλεσθαι, λαμβανόντων
τῶν στρατιωτῶν τὰ ἐπιτήδεια, ἀπέτυχεν αὐτοῖς ὁ φαρναβάζος καὶ τὸ μὲν ἱππικὸν ἐπαρθμοῖς, ἅρμα
τα μὲν ἔχων δύο δρεπανηφόρα, ἵππους δι' ὧν πεντακοσίους· οἱ δ' ἕλληνες, ὡς εἶδον αὐτὸν προσελαύ
νοντα, ξυνέδραμον ὡς ἐς ἑπτακοσίους· ὅθ' οὐκ ἐμέλησεν, ἀλλὰ προσπαίσαντος τὰ ἅρματα, αὐτὸς δὲ
σὺν τοῖς ἵππεῦσιν ὅπῃ ἔτυχεν ἐνόμισεν, ἐκέλευσεν ἐλαύνειν ἐς αὐτούς· ὡς δὲ τὰ ἅρματα ἐμβαλόντα
διέσκέδασε τὸ ἀθρόον, πᾶχυ οἱ ἵππεῖς καπίβαλον ὡς ἑξήκοντα αὐθρώπους· οἱ δ' ἄλλοι, κατέφυγον
πρὸς ἀγησίλαον· ἐγγὺς γὰρ ἔτυχε σὺν τοῖς ὁπλίταις ὤν. ἐκ δὲ τούτου, τρίτῃ, ἢ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἀφαί
νεται ὁ πατριδίας τὸν φαρναβάζου, ἐν κωμῇ κώμῃ μεγάλῃ στρατοπεδεύοντα· ὄνομα, ἀπέχοντα πάσῃ
ὡς ἑξήκοντα, καὶ ἑκατόν· καὶ δυοῖν λέγει πρὸς τὸν ἡρπατίδαν· καὶ ὁ ἡρπατίδας ἀπιὼν ἡμῶν ἀεὶ λαμ

Cause unicus

πρὸν πιέραξεσθαι, αὐτὸν τὸν ἀγησίλαον ὁπλίτας τε ἐς διχιλίους, καὶ πελτάστας ἄλλους τοσούτους, καὶ ἱππέας τοὺς πατρῴους τε, καὶ τοὺς παφλαγόνας, καὶ τῶν ἑλλήνων, ὁπόσους πείσειεν· ἐπεὶ δὲ ὑπέσχετο αὐτῷ, ἐβούλετο καὶ ἅμα δεῖλην καλλιερησάμενος, κατὰ λύσει τὴν ὁδόν. ἐκ δὲ τούτου δεηθεὶς, παρῆγγειλε παρεῖναι πρόσθεν τοῦ στρατεύματος· σκοπὸς δὲ γενόμενος, οὐδ' οἱ ἡμίσεις ἐκάστων ἐξῆλθον. ὅπως δὲ μὴ ἀπατηθείη κατειλῶν αὐτοῦ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἐπορεύετο οὕτω· ἧγε δυνάμει· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ πρωῒ τῇ φαρναβάζου στρατοπέδῳ εἰς, τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτ', μυσῶν ὄντων, πολλοὶ ἔσπεσον, αὐτοὶ δὲ διαφθείρουσι· τὸ δὲ στρατόπεδον, ἁλίσκεται· καὶ πολλὰ μὲν ἐκ σώματα, καὶ ἄλλα δὴ διὰ φαρναβάζου κτήματα· πρὸς δὲ τούτοις, σκηνὴ πολλὰ, καὶ ὑποζύγια σκευοφόρα· διὰ γὰρ τὸ φοβεῖσθαι μὴ ἐπ' αὐτοὺς καταβαίη κυκλωθεὶς πολιορκοῖτο, ἀλλοτε ἀλλῃ τῆς χώρας ἐπῄει, ὡς πρὸς οἱ νομάδες, καὶ μάλα ἀφανίζων τὰς στρατοπεδύσεις· ὑποπτήσας δὲ ἱππάρχας πέμπει, καὶ λοχαγούς, ἀφεῖλέτο ἅπαντα, τόν τε μισθοφόρον, καὶ τοὺς παφλαγόνας, ἵνα δὴ πολλὰ ἐπαγάγοιτο τοῖς λαφυροπώλαις· ἐκεῖνοι, μάλιστα τοῦτο παρόντες, οὐκ ἀπέγνων· ἀνὴρ ὡς ἀδικηθείς, καὶ ἁρπασθέντες, νυκτὸς συσκευασάμενοι, ᾠχοντο ἀποδιδράσκοντες ἐς σάρδεις πρὸς ἀρταῖον, πατρῷον ὄντα ξένον· ὁ δὲ ἀρταῖος ἀσμένως βασιλεῖ, ἐπολέμησεν αὐτῷ· ἀγησίλαος μὲν δὴ ἀπὸ τῆς ἀσπιδιώτιδος τοῦ μεγαβύζου, καὶ τῆς παφλαγόνων, οὐδὲν ἐγένετο βαρύτερον ἐν τῇ στρατείᾳ· ἦν δ' ἐπὶ θάλατταν κυζικηνὸς, ὃς καὶ φαρναβάζῃ ἐτύγχανεν ἐκπαλαιοῦ ξένος ὤν, καὶ ἀφικνεῖτο κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐξενωθῆναι· οὗτος οὖν εἰς τὸν ἀγησίλαον, ὡς οἱ ἐδόκει, ἐπιτήδειος ἦν· ἐπεὶ δὲ ἐπύθετο ἐν ἀβύδῳ εἶναι, ἐβούλετο καὶ αὐτὸς ἐλθεῖν ἐπὶ ξενίαν· ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο, ἐκέλευε τὸν ἄνδρα ἐλθεῖν ἐπὶ δεῖπνον· ὁ δὲ ἔφη, εἰ μὴ ἀναγκαῖον εἴη, οὐκ ἂν ἐλθεῖν· ἐπεὶ δὲ ἐπύθετο ὅτι ἐν τῇ ἀβύδῳ ἐστὶν ἐν ᾧ ἐκεῖνος καταλύοι, ἐκεῖσε ἐλθὼν, ἐπὶ ξενίαν καλεῖ

πίθηται ἐπὶ τὴν θάλατταν, τοῦτο γιγνόμενον διὰ τοῦ παρόντος πόνου τοὺς, καὶ κρατοῦντες τὴν χώραν· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι ἐλθόντες, κατεσκήνωσαν ὅπου ἕκαστοι τύχοιεν· ἐπεὶ δὲ ἐπορεύοντο οἱ λακεδαιμόνιοι, οὐκέτι δέκα στάδια ἀπεῖχον τῶν τολεμίων, κἀκεῖνοι αὖ τοῦτο ἔπραττον· ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο ἐντὸς δυσὶ σταδίοιν, ἠσυχίαν εἶχον· φράσαντες δὲ καὶ τὸ πλῆθος ἑκατέρων, ξυνελέγησαν γὰρ ὁπλῖται τῶν λακεδαιμονίων μὲν, ἐς ἑξακισχιλίους· πλείους δὲ, καὶ τριφυλλίων, καὶ ἀκρωρείων, καὶ λασιωνέων, ἐγγὺς τρισχίλιοι· καὶ οἱ σκιωναίων, πεντακόσιοι, καὶ χίλιοι· ὠλοσσωρίων δὲ, καὶ τροιζηνίων, καὶ ἑρμιονέων, καὶ ἁλιέων, ἐγένοντο οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων· πρὸς δὲ τούτοις, ἱππεῖς μὲν λακεδαιμονίων, πρὸς ἑξακοσίους· κρῆτες δὲ περὶ τοὺς ἱππακοσίους ἠκολούθουν ὡς τριακοσίοι· καὶ μὴν φενεὸν τῶν μαργωτέων, καὶ λεδρέων, καὶ ἀμφιθαλλων, οὐκ ἐλάττους τῶν τρακοσίων· φλιάσιοι μέντοι οὐκ ἠκολούθουν· ἐκεχειρίαν γὰρ ἔφασαν ἔχειν· αὐτὴ μὲν δὴ μία λακεδαιμονίων δύναμις ἦν· ἦγε μὲν τῶν τολεμίων, ἠθροίσθη δ' ἀθηναίων μὲν ἐς ἑξακισχιλίους ὁπλίτας· ἀργείων δ' ἐλέγοντο πρὸ ἑπτακισχιλίους· βοιωτῶν δὲ, ἐπεὶ ὀρχομένιοι οὐ παρῆσαν, πρὸ πεντακισχιλίους· κορινθίων τε μὲν, ἐς τρισχιλίους· καὶ μὴν ἐξ δυβοίας ἀπάσης, οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων, ὁπλιτικὸν μὲν δὴ, τοσοῦτον· ἱππεῖς δὲ, βοιωτῶν μὲν, ἐπεὶ ὀρχομένιοι οὐ παρῆσαν, ἐς ὀκτακοσίους· ἀθηναίων δ' ἐς ἑξακοσίους· καὶ χαλκιδέων τῶν ἐξ δυβοίας, ἐς ἑκατόν· λοκρῶν δὲ ἴσον ὁ ξυμπάντων, ἐς πεντήκοντα· καὶ φλιασίων δὲ ξὺν τοῖς τ' κορινθίων ἦσαν ἱππεῖς· καὶ γὰρ λοκροὶ οἱ ὀζόλαι, καὶ μηλιεῖς, καὶ ἀκαρνᾶνες, παρῆσαν αὐτοῖς αὖ τὴν μὲν δὴ ἑκατέρων ἡ δύναμις ἐγένετο· οἱ δὲ βοιωτοὶ, ἕως μὲν ὁ δεξιὸς ἐκέρας ἦν, οὐδὲν ἦττον κατὰ τὸ εἰκὸς εἶχον, καὶ κατ' ἀκαιρους αὖ πεταζόμενοι, δύβις τε πιεζόμενοι καλὰ ἔφασαν εἶναι, καὶ παρήγγελλον παρασκευάζεσθαι ὡς μαχησόμενοι· καὶ τῶν μὲν ἀμελήσαντες τοὺς ἐκκαίδεκα, βαθέα ἦν τελῶς ἐποίησαν τὴν φάλαγγα· ἐπὶ δὲ καὶ ἦγον ἐπὶ πλεῖστα, ὅπως ὑπερέχοιεν τῷ κέρατι τῶν τολεμίων· οἱ δὲ ἀθηναῖοι ἵνα μὴ διασπασθῶσιν, ἐπηκολούθουν, καίπερ γιγνώσκοντες, ὅτι κίνδυνος εἴη κυκλωθῆναι· τέως μὲν οὖν οἱ λακεδαιμόνιοι οὐκ ᾐσθάνοντο, προσιόντων τῶν τολεμίων· καὶ γὰρ ἦν λάσιον τὸ χωρίον· ἐπεὶ δ' ἐπαισθάνοντο, τότε δὴ ἐγγυσαν· καὶ δύβις αὖ παρήγγελλον ἅπασιν διασκευάζεσθαι ὡς ἐς μάχην· ἐπεὶ δὲ ξυνετάχθησαν ὡς ἑκάστοις οἱ ξεναγοὶ ἐτάξαν, παρηγγύησαν μὲν ἀκολουθεῖν τῷ ἡγουμένῳ· ἦγον δὲ καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι ἐπὶ πλεῖστα· καὶ οὕτω πολὺ ὑπερετείναντο τὸ κέρας, ὥστε τῶν ἀθηναίων οἱ μὲν ἐξ φυλαὶ, κατὰ τοὺς λακεδαιμονίους ἐγένοντο· αἱ δὲ πέντε, κατὰ πτεραπας· οὐκέτι δὲ στάδιον ἀπεῖχον, σφαγιασάμενοι οἱ λακεδαιμόνιοι τῇ ἀγροτέρᾳ, ὡς νομίζεται τὴν χίμαιραν ἡγοῦντο ἐπὶ τοὺς ἐναντίους, τὸ ὑπερέχον κατέκαμψαν ἐς κύκλωσιν· ἐπεὶ δὲ ξυνέμιξαν, οἱ μὲν ἄλλοι ξύμμαχοι πάντες οἱ τῶν λακεδαιμονίων, ἐκράτησαν ὑπὸ τῶν ἐναντίων· πλὴν ἐς βραχύ γε μόνον, ἐμάχοντό τε, καὶ ἐν χώρᾳ ἐστῶτες ἑκατέρων· αὐτοὶ δὲ οἱ λακεδαιμόνιοι, ὅσον τε κατεῖχον τῶν ἀθηναίων, ἐκράτησαν· καὶ κυκλωσάμενοι τῷ ὑπερέχοντι, πολλοὺς ἀπέκτειναν αὐτῶν· καὶ ἅτε δὴ ἀπαθεῖς ὄντες, ξυντεταγμένοι ἐπορεύοντο· καὶ τὰς μὲν τεττάρας φυλὰς τῶν ἀθηναίων, περιέκοψαν ἀπὸ τῆς διώξεως ἐπαναχωρήσαι, παρελθόν· ὥστε οὐκ ἀπέθανον αὐτῶν, πλὴν εἴ τις ἐν τῇ ξυμβολῇ ὑπὸ πεταστῇ τῶν· τοὺς δὲ ἀργείους αὖ συνέτυχον οἱ λακεδαιμόνιοι ἀναχωροῦντας· καὶ μέλλοντος τοῦ πολεμάρχου ἐκ τοῦ ἐναντίου ξυμβάλλειν αὐτοῖς, λέγεται παρά τινα ἀναβοῆσαι παρῆναι τοὺς πρώτους· ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, παραβόντες δὴ, ᾠχοντο εἰς τὰ γυμνά· πολλοὺς ἀπέκτειναν αὐτῶν· ἐπελάβοντο δὲ καὶ κορινθίων ἀναχωρούντων· ἐπὶ δ' ἐκείνοις ἐτύγχανον οἱ λακεδαιμόνιοι τῶν βοιωτῶν τισὶν ἀναχωροῦσιν ἐκ τῆς διώξεως, καὶ ἀπέκτειναν συχνοὺς αὐτῶν· τούτων δὲ γενομένων, οἱ μὲν πρῶτον ἐφόβουν ἐς τὰ τείχη· ἔπειτα δ' ἀρξάντων κορινθίων, πάλιν κατεσκέψαντο ἐς τὸ ἀρχαῖον τραπόμενον· λακεδαιμόνιοι δ' οὐκ ἐπαναχωρήσαντες ἔνθα τὸ πρῶτον τοῖς τολεμίοις ξυνέμιξαν, ἐστησαν πρόσωπον· καὶ οὕτω μὲν δὴ ἡ μάχη οὕτως ἐγένετο· ὁ δ' ἀγησίλαος, πυθόμενος μὲν ἐκ τῆς ἀσπίδος ἰβοᾶν θεόν· ὅτι δ' αὐτῷ ἐν ἀμφιτόλει, ἀγγέλλει θρασυλλίδας, ὅτι νικῷέν τε οἱ λακεδαιμόνιοι, καὶ αὐτὸ μὲν τεθνάναι ὀκτώ, τῶν δὲ τολεμίων, πάμπολλοὺς· ἐδήλου δὲ ὅτι καὶ τῶν ξυμμάχων οὐκ ὀλίγοι τεθνᾶσι· τοῦτο εἶεν· ὄρθριος δὲ τοῦ ἀγησιλάου, ἅμ' αὐγῇ ὁ θρασυλλίδα ἐν καιρῷ γένοιτο, ἃ δὴ συμπέμπουσι πόλεις ἡμῖν τοὺς θρασυπώτας τὴν νίκην ὡς τάχιστα φυέσθαι, ἀποκρίνατο δὴ ὁ θρασυλλίδας· δύσπορος γοῦν ἥκω τῶν ἀκούσαντας εἶναι· οὐκοῦν σὺ ἐπεὶ παρεγένου, καλλίστ' ἂν ἀπαγγείλαις· ὁ δὲ, ἅτε ὢν φιλόπολεμος ἦν, εἶπεν, ἀλλὰ σὺ τἀπίσω ἀπὸ τἀπίσω ἔφη· καὶ πρόσπαγγέλλειν λέγω ὅπῃ ἐκὼν ταῦθ' οὕτως ἔπραττον, πάλιν παρεσόμενα, ὡς πορεύσομαι· ὁ μὲν δὴ θρασυλλίδας, ἀφ' ἑλλησπόντου τοῦτ' ἦδη ἐπορεύετο· ὁ δ' ἀγησίλαος διαλλάξας μακεδονίαν, ἐς θαλατταίαν ἀφίκετο· λαρισαῖοι μὲν οὖν, καὶ φεραῖοι, καὶ σκοτουσσαῖοι, καὶ φαρσάλιοι, ξύμμαχοι ὄντες βοιωτοῖς, καὶ πᾶσαι δὲ θεσσαλοί, πλὴν ὅσοι ὠλοσσωρίων τὸ τέταρτον μέρος, τοῖς ἡμίσεσι μὲν ἐπορεύοντο, τοῖς ἡμίσεσι δὲ ἐπηκολούθουν· ὁ δὲ, πίστεως μὲν ἕνεκεν ἐνομώμοτο τὸ στράτευμα, τοῖς ἡμίσεσι δὲ ἐπορεύετο, ὅπως μὴ ἐπιτίθοιντο· ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο ἐν τῇ θεσσαλιώτιδι, ἐνταῦθα δὴ ἐπεβούλευον τῇ πορείᾳ οἱ θεσσαλοί, ἐπειδὴ ἐκώλυον τῆς πορείας οἱ θεσσαλοί, ἐπελωλύοντες τοῖς ὀπίσθεν, παρατεμόντες ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας τὸ ἀπὸ τοῦ στόματος τὸ ἱππικὸν, μὴν τῶν πρὸ αὐτοῦ· ὡς δὲ παρεταξάντο ἀμφότεροι, οἱ μὲν θεσσαλοὶ, νομίσαντες οὐκ ἐν καλῷ εἶναι πρὸς τοὺς ὁπλίτας ἱππομαχεῖν, τρέψαντες, βάδην ἀπεχώρουν· οἱ δὲ, μᾶλλον θρασύνοντες ἐπηκολούθουν· γνοὺς δὲ ὁ ἀγησίλαος ἃ ἐκάτεροι ἐμάρταινον, πέμπει πρὸς αὐτὸν μοῖραν εὐρώστους ἱππέας, καὶ κελεύει τοὺς τὰ ἄλλους παραγγέλλειν, καὶ αὐτοὺς διώκειν, ὡς τάχιστα, καὶ μηκέτι δοῦναι αὐτοῖς ἀναστροφήν· οἱ δὲ θεσσαλοὶ ὡς εἶδον παρὰ δόξαν ἐλαύνοντας, οἱ μὲν, αὖθις ἔφυγον, οἵδ' αὖ ἐστράφησαν· οἱ δὲ, πρὸς μὲν τοῦτο οὐκέτι ἐτόλμησαν ἀντιστῆναι, μαγίους ἔχοντες τοὺς ἱππεῖς, ἠλίσκοντο· πολύμαχος μέντοι ὁ φαρσάλιος ἱππαρχῶν, αὐτέστρεψέ τε, καὶ μαχόμενος, ξὺν τοῖς πρὸ αὐτοῦ, ἀπεθνῄσκει· ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, φυγὴ ἤδη θεσσαλῶν ἐγένετο· φυγόντων δὲ οἱ μὲν, ἀπέθνῃσκον αὐτῶν· οἱ δὲ, καὶ ἁλίσκοντο· ἐπεσαν δ' οὖν οὐ πρόσθεν, πρὶν ἐν τῷ ὄρει ἐν ναρθακίῳ ἐγένοντο· καὶ τότε μὲν δὴ ὁ ἀγησίλαος προσωμόσατο ἐπὶ τοῦτο μὲν οὐ παρήσειν, καὶ ναρθακίου, καὶ αὐτοῦ ἔμεινε, μᾶλλον δὲ μόνος τῷ ὄρει, ὅτι τοῖς μέγιστον φρονοῦντας ἐπὶ ἱππικῇ, ἐνενικήκει, ξὺν ᾧ ἀνὴρ ξυνέλεξεν ἱππικῷ· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὑπερβάλλων τὰ ἀχαϊκὰ τῆς φθίας ὄρη, τὴν λοιπὴν πᾶσαν διὰ φιλίας ἐπορεύετο, μέχρι πρὸς τὰ βοιωτῶν ὅρια· ἔνθα δ' αὖ ἐπὶ τῇ ἐμβολῇ, ὁ ἥλιος μηνοειδὴς ἐδόξε φαίνεσθαι· καὶ ἠγγέλθη, ὅτι ἡ πεμπτὴ μοῖρα εἴη λακεδαιμονίων τῇ ναυμαχίᾳ, καὶ ὁ ναύαρχος πίσανδρος πεφευγὼς ἐλέγετο δὲ καὶ ὧ πρόσθεν ἡ ναυμαχία ἐγένετο· εἶναι μὲν γὰρ πρὸ κνίδου τὸν ἐπὶ τῶν θρασυλλίδαν ἐν ναυάρχου τάξει, ξὺν τοῖς φοινίσσαις εἶναι δὲ, τὸ ἑλληνικὸν ἔχοντα, πτάχαι ἐμπροσθεν αὐτοῦ· αὐτὸν παραπλεῖν μὲν δὴ τοῦ πισανδρείου, καὶ πολὺ ἐλαττόναυν αὐτῷ τῶν νεῶν φαινεσθαι τοῦτ', τοῦ μὲν μὴ κόπου αὐτὸ ἑλληνικοῦ, τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ δωνυμου ξυμμάχους, δύβις αὐτῷ φθύγειν· αὐτὸν δὲ συμμίξαντα τοῖς τολεμίοις, ἐμβολὰς ἐχούσῃ τῇ τριήρει, πρὸς τὴν γῆν ἐξωσθῆναι, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους, ὅσοι ἐς τὴν γῆν ἐξώσθησαν, ἀπολωλέναι τὰς ναῦς, σωζεσθαι ὅποι δύναιντο ἐς τὴν κνίδον· αὐτὸν δὲ ἐπὶ τῇ νηὶ μαχόμενον, ἁλῶναι· ὁ μὲν οὖν ἀγησίλαος ταῦτα, τὸ μὲν πρῶτον χαλεπῶς ἔφερεν· ἐπεὶ μέντοι ἐνεθυμήθη ὅτι τοῦ πρατόδημος τὸ μηδὲν εἶη αὐτῷ, οἷον ἀγαθὸν μὲν γίγνεσθαι, ἡδέως μετέσχεν, ἥδε τε ἀναγκαίως ἔφερεν, οὐκ αὖ ἀνάγκην εἶναι κοινωνεῖν αὐτοῖς, ἐκ τοῦτου μᾶλλον ἐλάττων, ὡς ἀγγέλλοιτο ὅ μὲν πισανδρος πεπλευτηκὼς, νικῶν δὲ τῇ ναυμαχίᾳ· ἅμα δὲ τῶν λεγόντων, καὶ ἐβουβύτεων ὡς δυαγγέλια, καὶ πολλοῖς διέπεμπε τῶν πεθυμένων· ὡς πανδημεὶ ξυμπανστρατιᾷ ὄντος πρὸς τοὺς τολεμίους, ἐκράτησαν οἱ ἀγησιλάου τῷ λόγῳ, ὡς λακεδαιμονίων νικησάντων τῇ ναυμαχίᾳ· ἦσαν δ' οἱ μὲν αὐτεπαγγέλτως, βοιωτοί· ἀθηναῖοι· ἀργεῖοι· κορινθίοι· ἀρκάδες· ἠλεῖοι· λοκροί· ἀμφίτροποι· οὗτοι ἀγησιλάῳ δὲ, λακεδαιμονίων μὲν, μοῖρα ἡ ἑκκαιδέκατος διαβᾶσα· ἥμισυ δὲ μοῖρας τῆς ἑξ ὀρχομενοῦ· ἔπηδ' οἱ ἐκλακεδαίμονος ψευδαμαδεῖς, συστρατεύσαντες· οἱ δὲ τοῦτοις, οὓς ἡρακλείδας ἐξενάγει ξενικοῦ· ἔπηδε οἱ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἀσίᾳ πολέων ἑλλησπόντου, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ εὐρώπῃ πολέων ἑλλησπόντου, ὅσας δὴ ὧν παρέλαβεν· οὗτοι δὲ ἐγένοντο ὅπλ' ἔχοντες μέν· ἄνευ δὲ ἵππων· οἱ δὲ, καὶ φαρσάλιοι τοῦτο γε μὲν πολλῷ πλέονες οἱ μετ' ἀγησιλάου· ἱππεῖς δ' οὐ παρεσκευάσαντο· ἀμφοτέροις τὸ πλῆθος· ἡ μὲν δὴ δύναμις, ὡς τὰ ἀμφοτέρων διηγήσομαι δὲ καὶ τὴν μάχην, καὶ ᾗ ἐγένετο, ὅπως οὐκ ἄλλη τῶν γ' ἔφ' ἡμῶν· σπουδῇ γὰρ ἐς τὸ κατὰ κορώνειαν πεδίον, οἱ μὲν δὴ ἀγησιλάῳ, ἀπὸ τοῦ κηφισσοῦ· οἱ δὲ σὺν βοιβαῖοις, ἀπὸ τοῦ ἑλικῶνος· εἶχε δ' ἀγησίλαος μὲν, δεξιὸν τὸ μετ' αὐτοῦ· ὀρχομένιοι δ' αὐτῷ ἔχαττοι ἦσαν τοῦ εὐωνύμου· οἱ δ' οὖν βοιβαῖοι αὐτοὶ μέν, δεξιὸν εἶχον· ἀργεῖοι δ' αὐτοῖς τὸ δωύγυιον· σφίσιν δὲ, πίσω μὲν σχεδὸν τῶν πολλῶν ἐπὶ τοῦ ἑλικῶνος ἐγένοντο· καὶ τὸ μὲν δὴ ὁ ἀγησίλαος προσωμόσατο μὴ παρήσειν, ὅπου τοὺς μέγιστον φρονοῦντας ἐπὶ ἱππικῇ, ἐνενικήκει, ξὺν ᾧ ἀνὴρ ξυνέλεξεν ἱππικῷ· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὑπερβάλλων τὰ ἀχαϊκὰ τῆς φθίας ὄρη, τὴν λοιπὴν πᾶσαν διὰ φιλίας ἐπορεύετο, μέχρι πρὸς τὰ βοιωτῶν ὅρια· ἔνθα δ' αὖ ἐπὶ τῇ ἐμβολῇ, ὁ ἥλιος μηνοειδὴς ἐδόξε φαίνεσθαι· καὶ ἠγγέλθη, ὅτι ἡ πεμπτὴ μοῖρα εἴη λακεδαιμονίων τῇ ναυμαχίᾳ, καὶ ὁ ναύαρχος πίσανδρος πεφευγὼς ἐλέγετο δὲ καὶ ὧ πρόσθεν ἡ ναυμαχία ἐγένετο· εἶναι μὲν γὰρ πρὸ κνίδου τὸν ἐπὶ τῶν θρασυλλίδαν ἐν ναυάρχου τάξει, ξὺν τοῖς φοινίσσαις εἶναι δὲ, τὸ ἑλληνικὸν ἔχοντα, πτάχαι ἐμπροσθεν αὐτοῦ· αὐτὸν παραπλεῖν μὲν δὴ τοῦ πισανδρείου, καὶ πολὺ ἐλαττόναυν αὐτῷ τῶν νεῶν φαινεσθαι τοῦτ', τοῦ μὲν μὴ κόπου αὐτὸ ἑλληνικοῦ, τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ δωνυμου ξυμμάχους, δύβις αὐτῷ φθύγειν· αὐτὸν δὲ συμμίξαντα τοῖς τολεμίοις, ἐμβολὰς ἐχούσῃ τῇ τριήρει, πρὸς τὴν γῆν ἐξωσθῆναι, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους, ὅσοι ἐς τὴν γῆν ἐξώσθησαν, ἀπολωλέναι τὰς ναῦς, σωζεσθαι ὅποι δύναιντο ἐς τὴν κνίδον· αὐτὸν δὲ ἐπὶ τῇ νηὶ μαχόμενον, ἁλῶναι· ὁ μὲν οὖν ἀγησίλαος ταῦτα, τὸ μὲν πρῶτον χαλεπῶς ἔφερεν· ἐπεὶ μέντοι ἐνεθυμήθη ὅτι τοῦ πρατόδημος τὸ μηδὲν εἶη αὐτῷ, οἷον ἀγαθὸν μὲν γίγνεσθαι, ἡδέως μετέσχεν, ἥδε τε ἀναγκαίως ἔφερεν, οὐκ αὖ ἀνάγκην εἶναι κοινωνεῖν αὐτοῖς, ἐκ τοῦτου μᾶλλον ἐλάττων, ὡς ἀγγέλλοιτο ὅ μὲν πισανδρος πεπλευτηκὼς, νικῶν δὲ τῇ ναυμαχίᾳ· ἅμα δὲ τῶν λεγόντων, καὶ ἐβουβύτεων ὡς δυαγγέλια, καὶ πολλοῖς διέπεμπε τῶν πεθυμένων· ὡς πανδημεὶ ξυμπανστρατιᾷ ὄντος πρὸς τοὺς τολεμίους, ἐκράτησαν οἱ ἀγησιλάου τῷ λόγῳ, ὡς λακεδαιμονίων νικησάντων τῇ ναυμαχίᾳ· ἦσαν δ' οἱ μὲν αὐτεπαγγέλτως, βοιωτοί· ἀθηναῖοι· ἀργεῖοι· κορινθίοι· ἀρκάδες· ἠλεῖοι· λοκροί· ἀμφίτροποι· οὗτοι ἀγησιλάῳ δὲ, λακεδαιμονίων μὲν, μοῖρα ἡ ἑκκαιδέκατος διαβᾶσα· ἥμισυ δὲ μοῖρας τῆς ἑξ ὀρχομενοῦ· ἔπηδ' οἱ ἐκλακεδαίμονος ψευδαμαδεῖς, συστρατεύσαντες· οἱ δὲ τοῦτοις, οὓς ἡρακλείδας ἐξενάγει ξενικοῦ· ἔπηδε οἱ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἀσίᾳ πολέων ἑλλησπόντου, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ εὐρώπῃ πολέων ἑλλησπόντου, ὅσας δὴ ὧν παρέλαβεν· οὗτοι δὲ ἐγένοντο ὅπλ' ἔχοντες μέν· ἄνευ δὲ ἵππων· οἱ δὲ, καὶ φαρσάλιοι τοῦτο γε μὲν πολλῷ πλέονες οἱ μετ' ἀγησιλάου· ἱππεῖς δ' οὐ παρεσκευάσαντο· ἀμφοτέροις τὸ πλῆθος· ἡ μὲν δὴ δύναμις, ὡς τὰ ἀμφοτέρων διηγήσομαι δὲ καὶ τὴν μάχην, καὶ ᾗ ἐγένετο, ὅπως οὐκ ἄλλη τῶν γ' ἔφ' ἡμῶν· σπουδῇ γὰρ ἐς τὸ κατὰ κορώνειαν πεδίον, οἱ μὲν δὴ ἀγησιλάῳ, ἀπὸ τοῦ κηφισσοῦ· οἱ δὲ σὺν βοιβαῖοις, ἀπὸ τοῦ ἑλικῶνος· εἶχε δ' ἀγησίλαος μὲν, δεξιὸν τὸ μετ' αὐτοῦ· ὀρχομένιοι δ' αὐτῷ ἔχαττοι ἦσαν τοῦ εὐωνύμου· οἱ δ' οὖν βοιβαῖοι αὐτοὶ μέν, δεξιὸν εἶχον· ἀργεῖοι δ' αὐτοῖς τὸ δωύγυιον· σφίσιν δὲ, πίσω μὲν σχεδὸν τῶν πολλῶν ἐπὶ τοῦ ἑλικῶνος ἐγένοντο· καὶ τὸ μὲν δὴ

Elei
Triphylij
Acrorij
Lasionenſes
Sicyonij
Epidaurij
Troezenij
Hermionenſes
Halienſes
Margeneſes
Ledrini
Amphidoli
Phliaſij
Locri opuntij
Locri Ozolæ
Mehenſes
ACarnanes

Larissæi
Cranonij
Scotuſsæi
Pharſalij

Polymach)
Pisander
Pharnabaz)
Conō

εξαισία
Narthaci)mos
Paprας
Narthacius
μηνοειδὴς ἦλιος
Gnidus

μόρα
μοῖρας

Coronea

Ingens prelium inter agesilaum & thebanos apud chroneā

ὁ δέ, καίπερ πολλὰ τραύματα ἔχων, ὅμως οὐκ ἐπελάθετο τοῦ θείου, ἀλλ' ἑαυτὸν ἀπένευε μὴ βουλόμενος, ἐκέλευσε, καὶ ἀδίκειν οὐκ εἴα. τότε μὲν οὖν, ἐπεὶ γὰρ ἦν ἤδη ὀψέ, δεινὸν ποιησάμενοι, ἐκοιμήθησαν, περὶ δὲ γῦλιν τὸν πολέμαρχον παρατάξαι τὲ ἐκέλευσε τὸ στράτευμα, καὶ πρόσωπον ἵστασθαι, καὶ στέφανους ἁπάντας τῷ θεῷ, καὶ τοὺς αὐλητὰς πάντας αὐλεῖν. καὶ οἱ μὲν, ταῦτα ἐποίουν· οἱ δὲ βοιωτοὶ, ἐπεμψαν κήρυκας ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς αἰτοῦντες θάψαι. καὶ οὕτω δὴ αἴτησαντο καὶ ἀγῶνα ἆθλος μὲν ἐς πλῆθος ἀφικόμενος, δεκάτην τῶν ἐκ τῆς λείας τῷ θεῷ ἀπέδυσε, οὐκ ἐλάττω ἑκατὸν παλαιστῶν. γῦλις δὲ ὁ πολέμαρχος, ἔχων τὸ στράτευμα, ἀπεχώρησεν ἐς φωκέας. ἐκεῖθεν δ' ἐς τὴν λοκρίδα ἐμβαλὼν, καὶ τὴν μὲν ἄλλην ἡμέραν οἱ στρατιῶται καὶ σκεδὴν ἐκ τῶν κωμῶν, καὶ σῖτον ἥρπαζον. ἐπεὶ δὲ περὶ ἑσπέραν ἦν, πλοῦτιον ἀπαντοῦσιν ἀπὸ τῶν λακεδαιμονίων, ἐπακολουθοῦντες αὐτοῖς οἱ λοκροὶ, βάλλοντες, καὶ ἀκοντίζοντες· ὡς δ' αὖ ἐκεῖνοι οἱ λακεδαιμόνιοι ὑποχωρήσαντες, καὶ διώξαντες, κατέβαλόν τινας, ἐκ τούτου ὅπως μὲν οὐκ ἔτι ἐπηκολούθουν, ἐκ δὲ τούτου ὑποφυλάκια ἔβαλλον. οἵδ' ἐπεχείρησαν μὲν καὶ περὶ τὸν σῖτον διώκειν· ἐπεὶ δὲ σκότος ἐγίγνετο, καὶ ἀποχωροῦντες, οἱ μὲν, διὰ τὴν δυσχωρίαν ἐπαῖον, οἱ δὲ, καὶ διὰ τὸ μὴ προορᾶν τοὺς ἔμπροσθεν, οἱ δὲ, καὶ ὑπὸ τοῦ θέλων, ἐντραπόντα ἀποθνήσκουσι γῦλις τε ὁ πολέμαρχος, καὶ τῶν παραστατῶν, πελλεῖς, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ὡς ὀκτωκαίδεκα τῶν στρατιωτῶν, οἱ μὲν, καταλυθέντες, οἱ δὲ, καὶ τραυματισθέντες· οἱ δὲ μὴ ἐβοήθησαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ στρατοπέδου δεινωθέντες, ἐκινδύνευσαν αὐτοὶ ἀπολέσθαι μᾶλλον. τοῦτο τε μὲν, ἀφεῖσαν μὲν κατὰ πόλεις τὸ ἄλλο στράτευμα· ἀπεπέμψατο δὲ καὶ ὁ ἀγησίλαος ἐπὶ οἴκου. ἐκ δὲ τούτου ἐπολέμουν αἱ θηναῖοι μὲν, καὶ βοιωτοὶ, καὶ ἄργειοι, καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν, ἐκκορίνθου ὁρμώμενοι· λακεδαιμόνιοι δὲ, καὶ οἱ σύμμαχοι, ἐκ σικυῶνος. ὁρῶντες δ' οἱ κορίνθιοι ἑαυτῶν μὲν καὶ τὴν χώραν δηουμένην, καὶ ἀποθνήσκοντας, διὰ τὸ ἀεὶ ἴσον πολεμίων ἐγγὺς εἶναι, τοῖς δ' ἄλλοις συμμάχοις καὶ αὐτοῖς ἐν ἡσυχίᾳ ὄντας, καὶ τὰς χώρας αὐτῶν ἐν εὐπορίᾳ οὔσας, οἱ μὲν σοὶ, καὶ βέλτιστοι αὐτῶν, ἀηδίᾳ ἐπεβούλευσαν· καὶ σωτηρίαν ὅπως ἑαυτοῖς καὶ ἀλλήλοις γενήσεται δὲ οἱ ἄργειοι, καὶ βοιωτοὶ, καὶ ἀθηναῖοι, καὶ κορινθίων, οἵτε ἴσον παρὰ βασιλέως χρημάτων μετεσχηκότες, καὶ οἱ τοῦ πολέμου αἴτιώτατοι γεγενημένοι, ὡς ἄμ' ἐκπρὸ ὧν ποιήσαντο τοὺς ἐπὶ τὴν εἰρήνην τετραμμένους, κινδυνεύσει πάλιν πόλις λακωνίσαι, οὕτω δὴ καὶ σφαγὰς ἐπεχείρουν ποιεῖσθαι καὶ πρῶτον μὲν τὸ πρόσωπον αἰσχύνοντο· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, καὶ νόμῳ τῷ καταγνωσθῆναι, οὐκ ἀποκτιννύουσιν ἐν ἑορτῇ· ἐκεῖνοι δ' οὐκ ἐλεῶν τὴν τελευτὴν προσεῖλοντο, ὅτι πλείους αὐτῶν ἐτύγχανον λαβεῖν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὥστε ἀποκτεῖναι· ὡς δ' ἐπεμάνθανον οἷς εἴρητο οὐ ξεῖναι ἀποκτεῖναι, πάσασθαι τὰ ξίφη, ἔπαιον τὸν μάντιν, σὺν τῷ κόπτειν ἐν κύκλῳ· τὸν δὲ, καθήμενον· τὸν δέ τινα, ἐν θεάτρῳ ἔστι δ' ὃν καὶ κριτὴν καθήμενον· ὡς δ' ἐγνώσθη τὸ πρᾶγμα, δύο ἔφυγον οἱ βέλτιστοι, οἱ μὲν, πρὸς τὰ ἀγάλματα τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ θεῶν· οἵδ' ἔσω τοὺς βωμοὺς, ἔνθα δὴ οἱ αὖ ὁσιώτατοι, καὶ πάντα σωτάσασθαι μηδὲ νόμιμον φρονοῦντες, οἵτε κελεύοντες, καὶ οἱ πεῖσθέντες, ἔσφατον καὶ πρὸς τοῖς ἱεροῖς, ὥς τ' ἐνίους καὶ τῶν οὐ τυφλομένων, νομίμων δ' ὄντων αὐθρώπων, ἀδημονῆσαι τὰς ψυχάς, ἰδόντας τὴν ἀσέβειαν· ἀποθνήσκουσι δ' οὕτω, τῶν μὲν πρεσβυτέρων, πολλοὶ· μᾶλλον γὰρ ἔτυχον ἐν τῇ ἀγορᾷ ὄντες· οἱ δὲ νεώτεροι, ὑποπλύναντες πασιμήλου τὸ μέλλον ἔσεσθαι, ἧσυχίαν εἶχον ἐν τῷ κραυίῳ· ὡς δὲ τῆς κραυγῆς ἤκουον τε, καὶ φθόγγου πνεῦ ἐκ τοῦ πράγματος, ἀφίκοντο πρὸς αὐτοὺς, ἐκ τοῦ αὐαδέγματος κατὰ τὸν ἀκροκόρινθον, πρόσβαλόντας μὲν ἀργείοις καὶ τοῖς ἄλλοις, ἀπεκρούσαντο· βουλαδομένων δὲ πῖ χρὴ ποιεῖν, αἴσθεσθε τὸ κιονόκρανον αὐτὸ τοῦ κίονος, οὗ πεσόντος, οὐ πεσεῖσθαι, οὐ πεσόντος δὲ, πεισθῆναι ἂν πάντας ἱερᾶ, ὥς τι οἱ μάντεις ἔφασαν μένειν καταβαίνειν ἐκ τοῦ χωρίου· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὡς φυξούμενοι ἐξώτης κορινθίας, ἀπεχώρησαν· ἔπειτα δὲ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῖς ἐπείθοντο, καὶ μητέρες ἰοῦσαι, καὶ ἀδελφοὶ, καὶ αὖ ἴσον δὲ ἐν δυνάμεσι ὄντων, ἦσαν οἱ ὀμνύοντες, ὑπισχνοῦντο μηδὲν χαλεπὸν αὐτοῖς πείσεσθαι, οὕτω δὴ ἀπῆλθον· πάντες οἱκαδὲ αὖτ', ὁρῶντες δὲ τοὺς τυραννεύοντας· αἰσθανόμενοι δὲ ἀφυλάκτους, μᾶλλον τὴν πόλιν, διὰ τὸ ῥᾳδίους αὐτοὺς ἀπαντᾶσθαι, καὶ ἄρχοις αὐτὶ κορίνθου τὴν πατρίδα αὖ ἴσον ὀνομάζεσθαι, καὶ πολιτείας μὲν ἀναγκαζόμενοι τῆς ἐν ἄργει μετέχειν, ἧς οὐδὲν ἐδέοντο, ἐν δὲ τῇ πόλει μετοίκων ἐλάττου δυναμένοι, ἐγένοντό τινες αὖ ἴσον, οἱ ἐνόμισαν, οὕτω μὲν οὐκ ἀξιοβίωτον εἶναι, τὸν δημοκρατούμενους τὴν πατρίδα ὡς πρῶτον καὶ ἐξ ἀρχῆς κόρινθον ποιῆσαι, καὶ ἐλευθέραν ἀποδεῖξαι, καὶ τῶν μὲν μακρῶν καθελεῖν, δύο μίσει δὲ χωρὶς ὄντων, ἄξιον εἶναι, ἢ μὲν δύναιντο καταπρᾶξαι ταῦτα, σωτῆρας γενέσθαι τῆς πατρίδος, ἢ δὲ μὴ δύναιντο, τῶν τε καλλίστων, καὶ μεγίστων ἀγαθῶν ὀρεγομένους, ἀξιεπαινετωτάτης τελευτῆς τυχεῖν, οὐ ἴσον δὲ καὶ χειρὸν τὸν αὐδρε δύο, θρασύμηλός τε, καὶ ἀλκμένης, διαδύντε διὰ χειμάῤῥου, συγγενέσθαι πρᾶξίτα τῷ λακεδαιμονίων πολεμάρχῳ, ὃς ἐτύγχανε μέτα τῆς ἑαυτοῦ μοίρας φρουρῶν ἐν σικυῶνι, καὶ εἰ μὴ ὅτι δύναιντ' ἂν αὐτῷ παρασχεῖν εἴσοδον ἐς τὰ κατὰ τεῖνον τὰ ἐπὶ λεχαιον τεῖχη· ὃ δὲ, καὶ πρόσθεν γιγνώσκων τὼ αὐδρε ἀξιόπιστω ὄντε, ἐπίστευσε, καὶ διαπραξάμενος, ὥστε καὶ τὴν ἀπένευα

Cylis

Pasimelus

Cranii corinthi locus de q̃ Lucianꝰ & alij

κιονόκρανον

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ, Δ'.

ἀπένευα μέλλουσαν ἐκ σικυῶνος μοῖραν καταμενεῖν, ἐπραττέτην τὴν εἴσοδον· ἐπεὶ δὲ τὼ αὐδρε κατὰ τύχην, καὶ κατ' αὐτομέλειαν ἐγενέσθην φύλακε κατὰ τὰς πύλας τούτας, ἔνθα περ τὸ πρόσωπον ἔστηκεν, οὕτω δὴ ἐξέρχεται ὁπραξίπας ἔχων, τήνδε μοῖραν, καὶ σικυωνίους, καὶ κορινθίων, ὅσοι φυγάδες ἐτύγχανον ὄντες· ἐπεὶ δ' ἦν πρὸς ταῖς πύλαις, φοβούμενος τὴν εἴσοδον, ἐβουλεύθη τῶν ἀνδρῶν αἰσθέσθαι μέν, σκεψόμενον τὰ ἔνδον· τὼ δὲ, ὡς ἐσηγάγετην καὶ οὕτως ἀπροσδεξάτην, ὡς τὸ ὄφελεν, ἐξέφυγε γελᾶν πάντα εἶναι δόλιος, οἷα πρὸ ἐλεγέτην· ἐκ τούτου δ' εἰσέρχεται· ὡς δ' οὐ πολὺ διεχον τῶν ἀπὸ ἀγυιῶν, παραπτόμενοι, ὀλίγοι ἑαυτοῖς ἔδοξαν εἶναι, θαρσήματ' ἐποιήσαντο, καὶ τάφρον, οἵαι ἐδύναντο πρὸ αὐτῶν, ἔως δὴ οἱ σύμμαχοι τοῖς βοιωτίοις· ἦν δὲ καὶ ὁ πασθένης ἐν τῷ λιμένι, βοιωτῶν φυλακή· τὴν μὲν οὖν ἐπὶ τὴν νυκτὶ, ἢ ἥσυχον ἡμέραν, ἄμαχοι διήγαγον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἧκον οἱ ἄργειοι παντοῖοι βοηθοῦντες· καὶ δύο μὲν μοίρας λακεδαιμονίους μὲν ἐπὶ τῷ ὀλίγῳ ἑαυτῶν, σὺν κυωνίοις δὲ καὶ χορινθίοις, καὶ ἄργειοις, τοὺς φυγάδας ὡς ἐς πεντήκοντα, καὶ ἑκατὸν, πρὸς τὸ ἑώιον τεῖχος αὐτὰ πόλεως ἐχόμενοι· φιλοκράτης μισθοφόροι, πρὸς δὲ τούτοις, ἀργεῖοι· δύο δὲ μοίρας ἐπὶ τοῖς ὀπλίταις, καὶ ἑκατὸν, πρὸς τὸ ἑσπέριον τεῖχος· καὶ ἐπὶ τούτοις, ἀργεῖοι· καὶ ἐπὶ τούτοις, ἀθηναῖοι

σού του διώξαντες οἱ νεώτεροι τ̃ λακεδαιμονίων, ἐλόντες, ἀπέκτειναν πυγὰς αὐτ̃· καπαφρονοῦντες δὲ οἱ λακεδαιμόνιοι τῶν πελατῶν, ἔτι μᾶλλον τ̃ ἑαυτῶν συμμάχων καπεφρόνουν· καὶ γὰ οἱ μαντικοὶ βοηθήσαντές ποτε, ἐπεκδραμόντες πελτασταῖς, ἐκ τ̃ ὧν λεχαίου τείνοντος τείχους ἀκοντιζόμενοι, ἐνέκλινάν τι, καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτ̃ φθόγγοντες· ὡς τε οἱ μὲν λακεδαιμόνιοι, καὶ ὧν σκώπτειν ἐπάλμων ὡς οἱ σύμμαχοι φοβοῦντο τοὺς πελταστάς, ὥσπερ μορμόνας παιδάρια· αὐτοὶ δ' ἐκ τ̃ λεχαίου ὁρμώμενοι σὺν μόρᾳ, καὶ τοῖς τ̃ κορινθίων φυγάσι, κύκλῳ πᾶσι τὸ αὐτ̃ τ̃ κορινθίων ἐστρατεύοντο· οἱ δ' ὧν ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὴν ῥώμην τῶν λακεδαιμονίων μὴ ἐπὶ τὰ μακρὰ τείχη τῶν κορινθίων, ἀφίκηνται, ἐλθόντες ἐπὶ σφᾶς, ἡγήσαντο κράτιστον εἶναι αὐτὰ τείχισαι τὰ διῃρημένα ὑπὸ τραξίπα τείχη· καὶ ἐλθόντες ταῦτ' ἐποίουν μέρᾳ λιθολόγων, καὶ πικτόνων, τὸ μὲν πρὸς σικυῶνα, καὶ πρὸς ἑαυτέραν, ἐν ὀλίγαις ἡμέραις παῦ καλὸν ἐξετείχισαν· τὸ δὲ ἔρον μᾶλλον κατὰ ἡσυχίαν ἐτείχιζον· οἱ δ' ὧν λακεδαιμόνιοι ἐνθυμηθέντες τοὺς ἀργείους, πάλαι οἰκοι καρτερωθέντας, ἠδὴ ὁμοίως δὲ τῷ πολέμῳ, στρατεύουσιν ἐπ' αὐτούς· ἀγησίλαος δὲ ἡγεῖτο καὶ δ' ὑμόσας πᾶσαν αὐτ̃ τὴν χώραν, δῄουν ἐκεῖθεν ὑπερβαλὼν κατὰ πέγεαν εἰς κόρινθον, ἀφεῖ τὰ αὐοικοδόμηθέντα ὑπὸ τ̃ ἀθηναίων τείχη· παρεγένετο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ ἀδελφὸς τελεύτιας κατὰ θάλαττάν, ἔχων τριήρεις πᾶσι δώδεκα, ὥς τε μακαρίζεσθαι αὐτῶν τὴν μητέρα, ὅτι τ̃ αὐτ̃ τ̃ ἡμέρᾳ ὧν ἔτικτεν ὁ μὲν, κατὰ γῆν τὰ τείχη τῶν πολεμίων, ὁ δὲ, κατὰ θάλαττάν τὰς ναῦς, καὶ τὰ νεώρια ἥρκτο· καὶ τότε μὲν τῶ τε πεζᾷ ὁ ἀγησίλαος, τ̃, τε ἶῳ συμμάχων στράτευμα δίκης, καὶ τὸ πολιτικὸν οἶκαδ' ἀπήγαγεν· ἐκ δὲ τούτου οἱ λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες τ̃ φύγων τ̃ ὅπερ τ̃ πόλει πᾶσι μὲν τὰ βοσκήματα ἔχοιεν, καὶ σιζύοιντο ἐν τῷ περαίᾳ, πολλοὶ δὲ τρέφοιντο αὐτόθι, στρατεύουσι πάλιν ἐς τὴν κόρινθον, ἀγησιλάου καὶ τότε ἡγουμένου· καὶ πρῶτον μὲν ἦλθον ἐς ἰαμόν· καὶ γὰ ἦν ὁ μάντις ἐν ᾧ ἰαθμα γίγνεται· καὶ οἱ ἀργεῖοι αὐτοῦ ἐτύγχανον τότε θυσιοῦντες τὴν θυσίαν τῷ ποσειδῶνι, ὡς ἄρα τῆς κορίνθου ὄντος· ὡς δ' ἤκουσαν προσιόντα τὸν ἀγησίλαον, καταλιπόντες, καὶ τὰ ἱερὰ τὰ ἀριστοποιούμενα, σὺν πολλῷ φόβῳ ἀπεχώρουν ἐς τὸ ἄστυ, καπὰ τὴν ἐπὶ κενχρέας ὁδόν· ὁ μάντις ἀγησίλαος, ἐκεῖνος μὲν, καπόρρωθεν, οὐκ ἐδίωκε· καπασκευάσας δὲ ἐν τῷ ἱερῷ, αὖτος τε τῷ θεῷ ἔθυε, καὶ πομπεύσαντα, ἕως οἱ φυγάδες τ̃ κορινθίων ἐποίησαν τῷ ποσειδῶνι τὴν θυσίαν, καὶ τὸν ἀγῶνα· ἐποίησαν δὲ καὶ οἱ ἀργεῖοι, ἀπελθόντος ἀγησιλάου, ἐξ ἀρχῆς πάλιν ἰαθμα· καὶ ἐκείνῳ τῷ ἔτει ἔστι μὲν ἃ τ̃ ἄλλων δ' ἰς ἕκαστος ἐνικήθη· ἔστι δὲ ἃ δὶς οἱ αὐτοὶ ἐκηρύχησαν· τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ὁ ἀγησίλαος ἦγε πρὸς τὸ πειραιον τὸ στράτευμα· ἰδὼν δὲ ὑπὸ πολλῶν φυλαπόμενον, ἀπεχώρησε πρὸς τὸ ἄστυ μετ' ἄριστον, ὡς προσδοκῶντος τῆς πόλεως· ὥσπε οἱ κορίνθιοι δείσαντες μὴ προσδοῖτο τὸ τ̃ πόλις ὑπ' πνων, μετ' πέμψαντον ἱκέτην τ̃ πελταστῶν· καὶ ὁ μὲν ἀγησίλαος τῆς νυκτὸς παρελκυσάντων αὐτοὺς, ὑποτρέψας ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἐς τὸ πείραιον ἦγε· καὶ αὐτὸς μὲν καπὰ τὰ θερμὰ παρῆγε μόραν· δὲ καπὰ τὸ ἄκρον πεδίον ἀπεβίβασε· καὶ τοὺς μὲν τὴν νύκτα ὁ μὲν, πρὸς τῆς θερμοῖς ἐστρατοπεδεύετο· ἡ δὲ μόρα τὰ ἄκρα καπέχουσα, ἐννυκτέρευεν· ἔνθα δ' ἡ καὶ ὁ ἀγησίλαος μικρῷ μὲν, καμείῳ δ' ἐνθυμήματι διέβη κίμωνος τ̃ γὰρ φέροντ̃ τὰ στρώματα, οὐδενὸς ὕπερ ἀναγκόντος, φύλακες δὲ ὄντος διὰπερ τὸ πάντ' ἐφ' ὑψηλοῦ εἶναι, καὶ διὰ τὸ γενέσθαι ὕδωρ, καὶ χαλεπὸν πρὸς τὴν ἑαυτέραν, καὶ αὐτὰ βεβηκέναι δὲ ἔχοντες, ὅτα δ' ἡ θέρους ἀπειρία, ῥᾳδίως τ̃ δ' αὖτ', καὶ ἐν σκότῳ ἀδύμως πρὸς τὸ δεῖπνον ἔχοντ̃, πέμπτο δ' ἀγησίλαος οὐκ ἐλάττον δ' ἑκατ, φέροντας ὕπερ χύτρας· ἐπεὶ δὲ αὐέβησαν ἄλλος ἄλλῃ καὶ πολλαχ, καὶ μεγάλα πυρὰ ἐγένετο, ἅτε πολλῆς ὕλης παρούσης, πάντες μὲν ἠλείφοντο· πολλοὶ δὲ καὶ ἐδεῖπνησαν ἐξ ἀρχῆς· φανερὸς δὲ ἐγίνετο καὶ ὁ τεὼς τοῦ ποσειδῶνος τοῦτ' τῇ νυκτὶ κωμάσας· ὑφ' οὗπερ δὲ ἐνεπρήσθη, οὐδεὶς οἶδεν· ἐπεὶ δὲ ἤσθοντο οἱ ἐν τῷ πειραιῷ τὰ ἄκρα ἐχόμενα, ἐπὶ μὲν τὸ ἀμύνασθαι, οὐκέτι ἐτράποντο· ἐς δὲ τὸ ἧρωον καπέφυγον καὶ ἀνδρες, καὶ γυναῖκες, καὶ δοῦλοι, καὶ ἐλεύθεροι, καὶ τ̃ βοσκημάτ̃ τὰ πλεῖστα· καὶ ἀγησίλαος μὲν δὴ σὺν τῷ στρατεύματι πᾶσι θαλάτταν ἐπορεύετο· ἡ δὲ μόρα ἅμα καπαβαίνουσα ἀπὸ τ̃ ἄκρων, οἰονὰν τ̃ ἐντετειχισμένον τεῖχος αἴρει, καὶ τὰ ἐνόντα ἔλαβε· καὶ πάντες δὴ οἱ στρατιῶται, ἐν τούτῳ τῇ ἡμέρᾳ πολλὰ τὰ ὧν πλούσια ἐκ τ̃ χωρίων ἐλάμβανον· οἱ δ' ἐν τῷ ἱερῷ καπαπεφευγότες, ἐζήεσαν, ὧν τρέφοντες ἀγησιλάῳ γνῶναι ὅ, τι βούλοιτο πᾶσι σφῶν· ὃ δ' ἔγνω ὅσοι μὲν τῶν σφαγίων ἦσαν, παραδοῦναι αὐτοῖς τοῖς φυγάσι· τὰ δ' ἄλλα πάντα, πραθῆναι· ἐκ τούτου δ' ἠξίου μὲν ἐκ τ̃ ἱρείου πάμπολλα τὰ ἀχμάζοντα πρεσβεῦσαι δὲ ἄλλοθέν τε παρῆσαν, καὶ ἐκ βοιωτ̃ ἦκον, ἐρησόμενοι τί αὖ ποιοῦντες, εἰρήνης τύχοιεν· ὁ δὲ ἀγησίλαος μᾶλλον μεγαλοφρόνως τούτοις μὲν οὐδ' οὐρᾶν ἐδόκει· καί πᾶς φάρακος τ̃ προξένου παρεστηκότος αὐτοῖς, ὅπως προσαγάγοι· καθήμενος δ' ἐπὶ τ̃ πᾶσι λίμνην κυκλοτερῆ οἰκοδομήματος, ἐθεώρει πολλὰ τὰ ἐξαγώγιμα· τ̃ δὲ λακεδαιμονίων ἀπὸ τ̃ ὅπλων σῶν τοῖς δόρασι παρηκολούθουν φύλακες τ̃ ἀχμαλωτ̃, μᾶλλον ὑπὸ τ̃ παρόντ̃ θεωρούμενοι. Οἱ γὰρ δὴ τυχοῦντες, καὶ κρατοῦντες, ἀεί πως ἀξιοβέατοι δοκοῦσιν εἶναι· ἔπι δὲ καθημένου ἀγησιλάου, καὶ εἰκότος ἀγαλλομένῳ πῖς πεπραγμένοις, ἰσως τε

πολύς τε προσῆλαυνε, καὶ μᾶλα ἰσχυρῶς ἰδροῦν τὸ ἵππος· ὑπὸ πολλῶν δὲ ἐρωτώμενος ὅ, τι ἀγγέλλοι, οὐδενὶ ἀπεκρίνατο· δὴ ἐπεδή ἐγγὺς ἦν ἀγησιλάου, καβαλόμενος ἀπὸ τ̃ ἵππου, καὶ προσδραμὼν αὐτῷ μᾶλα σκυθρωπὸς ὤν, λέγει τὸ τῆς ἐν λεχαίῳ μόρας πάθος· ὅπως ἤκουσεν, οὐδὺς πέκ τῆς ἕδρας ἀνέπήδησε, καὶ τὸ ὅπλον ἔλαβε, καὶ πολεμάρχοις, καὶ πεντηκοντήρας καὶ ξενάγοις καλεῖν τὸ κηρύκα ἐκέλευεν· ὡς δὲ σπεύδραμον οὗτοι, τοῖς μὲν ἄλλοις εἶπεν, οὐ γὰρ πω ἠσθάνοντο τοῖσιν, ἐμφανῆ ποιοῖντο, ὅπη δύναντο, ἥκειν τὴν τάχιστα· αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς πρῶτ' ἀμαθᾶσιν ὑφηγεῖτο αὐτάρκως· καὶ οἱ δὲ ῥυφόροι τὰ ὅπλα ἔχοντες, παρηκολούθουν σπουδῇ, τ̃ μὲν, ὑφηγουμένου, τ̃ δὲ, μεπομένου· ἤδη δ' ἐκπεπαρακότος οὗ τὰ θερμὰ, ἐς τὸ ματὸ τ̃ λεχαίου προσελάσαντες ἱππεῖς τρεῖς, ἀγγέλλουσιν ὅτι οἱ νεκροὶ αὐηρημένοι εἶησαν· ὅδ' ἐπεὶ τοῦτο ἤκουσε, θέσθαι κελεύσας τὰ ὅπλα, καὶ ὀλίγον χρόνον αὐαπαύσας, αὖτε πάλιν τὸ στράτευμα ἐπὶ τὸ ἧρωον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, πὰ ἀγχιμόλου πεπόρευτο· οἱ δὲ περὶ σβᾶς τ̃ βοιωτῶν προσκληθέντες, καὶ ἐρωτώμενοι ὅ, τι πάσχοιεν, πᾶσι μὲν τῆς ἥττης οὐκ ἔπι ἐμέμνητο· εἶπεν δὲ ὅτι δὴ μὴ πικωλύοι, βούλοιντο ἐς τὸ ἄστυ πρὸς οἰκείους στρατιώτας παρελθεῖν· ὅθ' ἅπαντα σας, ἀπῇσιδα μὲν ἔφη, ὅπου τοῖς στρατιώταις ἰδεῖν βουλεσθε, ἀπὰ τί τοῦτ' χιμα τ̃ φίλων ὑμεῖς θεάσασθαι πόσον τι γεγένηται· πᾶσι μέν ἅπαντα ὅπη ἐγὼ γὰρ αὐτοῖς ὑμᾶς ἄγω· καὶ μᾶλλον μετ' ἐμοῦ ὄντες, γνώσεσθε ποῖόν τι πρόγεγραμμένον ἐστί· καὶ οὐκ ἐφύσατο· ἀπὰ τῇ ὑστεραίᾳ ὑσάμενος, ἦτε πρὸς τὴν πόλιν τὸ στράτευμα· καὶ τὸ μὲν πρόπαιον οὐ κατέβαλεν· ἡ δ' ἐπὶ τὴν λοιπὴν σένδρον, κόπων, κυκλῶν, ἀπὸ σεῖ κινεν ὡς οὐδεὶς ἀπέρχει· τοῦτα δὲ ποιήσας, ἐστρατοπεδεύσατο πᾶσι τὸ λέχαιον· καὶ τοὺς ὑπαίθριους ἐᾷ πὸ τὸ ἄστυ οὐκ ἀπῆτε, καπὰ θαλάτταν δὲ ἐς κρόσσιν ἀπεπέμφθη πᾶς λακεδαιμονίοις γεγενημένης τ̃ τοιούτ̃ συμφορᾶς, πολὺ πλῆθος ἦν καπὰ τὸ λακωνικὸν στράτευμα, πλὴν ὅσων ἐτέθνασαν ἐν χώρᾳ ἢ οἱ, ἢ ἅτερες, ἢ ἀδελφοί· οὗτοι δ' ὧς πρὸ νικηφόροι λαμπροί, καὶ ἀγαλλόμενοι τῷ οἰκείῳ παθεῖ, πᾶσιν ἐγένετο δηλὸν τῆς μόρας πάθος, πρόσῳ τοιῷδε· οἱ ἀμυκλαῖοι ἀεὶ ποτὲ ἀπρόχρωπαῖς πὰ ὑακίνθια ἐπὶ τὸν πωιῶνα, ἑαυτ̃ στρατοπεδεύσαμενοι τυγχάνωσιν, ἑαυτ̃ ἄλλως πως ἀσπάζεσθαι ποιοῦντες· καὶ τότε δὴ τοῖς ἐκπάσης τῆς στρατιᾶς ἀμυκλαίοις, καπέλιπεν ἀγησίλαος ἐν λεχαίῳ· ὁ δ' ἐκεῖ φρουρῶν πολέμαρχος, τοῖς μὲν ἀπὸ τῶν συμμάχων φρουροὺς, παρέπεξε φυλάττειν τὸ τεῖχος· αὐτὸς δὲ σὺν τῇ τ̃ ὁπλιτ̃, καὶ τῇ τ̃ ἱππέων μόρᾳ, παρὰ τὴν πόλιν τῶν κορινθίων τοῖς ἀμυκλαιεῦσι παρῆγεν· ἐπεὶ δὲ ἀπέσχολον ὅσον εἰκοσιν, ἢ πριακοντα σταδίαν τ̃ σικυῶνος, ὁ μὲν πολέμαρχος σὺν τοῖς ὁπλίταις οὕπω ἐξακοσίοις, ἀπῆει πάλιν ἐπὶ τὸ λέχαιον· τὸν δ' ἱππαρμοστὴν ἐκέλευσε σὺν τῇ τ̃ ἱππέων μόρᾳ, ἐπαδῶ προπέμψαντος ἀμυκλαιεῖς, μέχρις οὗ πρόσου αὐτοὶ κελεύοιεν μὴ ἀπέχειν· ὅπερ μὲν πολλοὶ ἦσαν ἐν τῇ κορίνθῳ καὶ πελαταὶ, καὶ ὁπλῖται, οὐδεὶς ἠγνόουν· καπεφρόνουν δὲ διὰ τὰς ἔμπροσθεν τύχας, μηδένα αὐ᾽ ὧν χθρὸν σφίσιν· οἱ δ' ἐκ τ̃ κορινθίων τ̃ ἄγεος, καλλίας τε ὁ ἱππονίκου, τ̃ ἀθηναίων ὁπλῖτ̃ στρατηγῶν, καὶ ἰφικράτης τ̃ πελαταῖς ἄρχων, καθορῶντες αὐτοὺς καὶ οὐ πολλοὺς ὄντας, καὶ ὀρθίους καὶ πελαταῖς, καὶ ἱππεῦσι, ἐνόμισαν ἀσφαλὲς εἶναι ὧν θέσθαι αὐτοῖς τῷ πελαπτικῷ· δὴ μὲν τῷ πορεύοιντο τῇ ὁδῷ, ἀκοντιζομένοις αὖ αὐτοῖς ἐκ πὰ γυμνὰ, ἀπόλλυσθαι· δ' ὧν χειροῖ ἐν δίωκεν, ἐξαδίως αὖ ἀπέφυγεν πελταῖς τοι ἐλαφρότατοις τοῖς ὁπλίταις· γνόντες δὲ ταῦτα, ἐξάγουσι· καὶ ὁ μὲν καλλίας, παρέπαξε τοῖς ὁπλίταις οὐ πόρρῳ τῆς πόλεως· ὁ δὲ ἰφικράτης, λαβὼν τοὺς πελταῖς, ἐπεῖθετο τῇ μόρᾳ· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἀκουτίζοντο, καὶ ὁ μόνος ἐπὶ πρωτο, ὁ δὲ, καὶ ἐπαῴδωκε, τούτοις μὲν ἐκέλευον τοῖς ὑπασπισταῖς ἅπασι μόνοις, ἀπιέναι ἐς λέχαιον, οὗτοι καὶ μόνοι τῆς μόρας τῇ ἀληθείᾳ ἐσώθησαν· ὁ δὲ πολέμαρχος ἐκέλευσε πᾶς δ' ἑκὰ ἀφ' ἵππου ἅπασι δίωκειν τοῖς προειρημένοις· ὡς δὲ ἐδίωκον, ἤρουν τε οὐδένα ἐξ ἀκοντίου βολῆς, ὁπλίται ὄντες πελταστὰς· καὶ γὰρ αὖ ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευε πρὶν τοῖς ὁπλίταις ὁμοῦ γίγνεσθαι· ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρουν ἐπορθμοί, ἅτε διώκοντες ὡς τάχιστα ἕκαστος εἶχεν, ἀπαντᾶφερόντων οἱ πρὸ τὸν ἰφικράτην, οἱ τ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, καὶ πλὴν ἀκόντιζον· καὶ ἄλλοι ἐκ μαγίου, παραβοήσαντες ἐς πὰ γυμνὰ· καὶ δύσις μὲν ἐπὶ τῇ πρώτῃ δίωξει κατπικόντισαν ἑννέα, ἢ δὲκα αὖτ'· ὡς δὲ τ̃ ἐγένετο, πολὺ ἤδη θρασύτερον ἐπέκειντο· ἐπεὶ δὲ κακῶς ἔπαχον, πάλιν ἐκέλευσεν ὁ πολέμαρχος δίωκειν τὰ πεντηκαίδεκα ἀφ' ἵππου· καὶ χωροῦντες δὲ ἔτι πλείονες αὖτ' ἢ τὸ πρόσθεν, ἐπασσον· ἤδη δὲ τ̃ βελτίστων ἀπολλυτ̃, οἱ ἱππεῖς αὐτοῖς παρῄεσαν, καὶ σὺν τούτοις αὖτ' δίωξιν ἐποιήσαντο· ὡς δ' ἐνέκλιναν οἱ πελταῖς, ἐν τούτῳ κακῶς οἱ ἱππεῖς ἐπέθεντο· οὐ γὰρ ἕως ἀπέκλειναν πυγὰς αὖτ', ἐδίωξαν, ἀπὰ ξύγ τοῖς ἐκδρόμοις ἰσομέτροι, καὶ ἐδίωκον, καὶ ἐπέτρεφον· ποιοῦντες δὲ, καὶ πάσχοντες πὰ ὅμοια τούτοις καὶ οὗτοι, αὐτοὶ μὲν ἀεὶ ἐλάττους, καὶ μαλακώτεροι ἐγίγνοντο· οἱ δὲ πολέμιοι, θρασύτεροί τε, καὶ ἀεὶ πλείονες οἱ ἐγχειροῦντες· ἀπορούντες δὲ, σίδηρα ἐπὶ τὰ βραχύπυγα γυλοφον, ἃ πάντα τῆς μὲν θαλάττης ὡς δύο σταδία, τ̃ δὲ λεχαίου, ὡς ἑξακισχίλια καὶ δέκα· ἀφεστήκεσαν δὲ οἱ ἀπὸ τοῦ λεχαίου, ἐσβαίνοντες ἐς πλοιάρια, παρέπλεον, ἕως ἐγένοντο κατὰ γὸν γύλοφον· οἱ δ' ἀπορούντες ἤδη ὅπη ἔπαχον μὲν κακῶς, καὶ ἀπέθνησκον,

μορμόνας παιδάρια

λιθολόμων

Telentias

Piræũ · nõ intelligo de portu athe. ut infra

Piræũ

σοφία

Hermẽ

Oenoe

Pharax

λαμασίαν

Creusis

Amyclæi

Hyacinthia

Callias · f ·
Hippomci
Iphicrates

γύλοφ

προιεῖν δὲ οὐδὲν ἐδύναντο, πρὸς δὲ τοὺς ὁρῶντες καὶ τοὺς ὁμίπτας ἐπιόντας, ἐγκλίνουσι· καὶ οἱ μὲν,
πὶ πλοῦσιον αὖτ ἐς τὴν θάλαττταν, ὀλίγοι δ' ἔτι τινες μετὰ τῶν ἱππέων ἐς λέχαιον διεσώθησαν. ἐν ᾧ σπερ δὲ
τοῦς μάχας, καὶ τῇ φυγῇ, ἀπέθανον περὶ τετρακόσιοι, καὶ διακόσιοι· καὶ τοῦτο μὲν οὕτως ἐπρά-
χθη· ἐκ δὲ τούτου ὁ ἀγησίλαος, τὴν μὲν σφαλεῖσαν μοῖραν ἔχων, ἀφῆκε, ἄλλην δὲ κατέλιπεν ἐν τῷ
λεχαίῳ· πλίων δὲ ἐπ' οἴκου, ὡς μὲν ἐδύνατο, ὠφέλητο πρὸς τὴν πόλιν· ὡς δ' ἐδύνατο, πρωΐαι
πάπαι ἐξωρμᾶτο· παρὰ δὲ μαντίνειαν ἐξ ὀρχομενοῦ, ὄρθρου ἀφικόμενος, ἐπεσκοπεῖτο παρελθεῖν· οὕτω χα
λεπῶς αὖ ἐδόκουν οἱ στρατιῶται τοῖς μαντινεῦσι φρονεῖν, μᾶλλον τῷ δυστυχήματι θεασάμενοι· ἐκ τούτου τε
μᾶλλα ἐπετύγχανεν ἰφικράτης· καθεζόμενος γὰρ φρουρῶν ἐν σπονδῇ ὑπὲρ μέν, καὶ κρομμυῶν
ὑπὸ πραξίππου, ὃς ἐπεκήρυκευε λάθρα τείχη τοῦπα, ἐν οἷς νοῦν δὲ ὑπὸ ἀγησιλάου, ὅτι πρὸ τοῦ ἱερεῖον ἐά
λω, πανδοκεῖλε τοῦπα πάντα χωρία· τὸ μὴν τοῦ λέχαιον, ἐφρούρουν οἱ λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξυμμάχοι· οἱ
φυγάδες δὲ τῶν κορινθίων, οὐκ ἔτι πεζῇ παριόντες ἐκ σικυῶνος διὰ τὴν τῆς μόρας δυστυχίαν, ἀλλὰ πα
ραμένοντες, καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώμενοι, πράγματα εἶχόν τι τοῖς ἐν τῷ ἀστει. μετὰ δὲ τοῦτο
οἱ ἀχαιοὶ ἔχοντες καλυδῶνα, ἣν πάλαιον αἰτωλία ἦν, καὶ πολίται μετοικοῦσι τοῖς καλυδωνίοις,
φρουρεῖν ἠναγκάζοντο ἐν αὐτῇ· οἱ γὰρ ἀκαρνᾶνες ἐπεστράτευον, καὶ τῶν αἰτωλῶν τε, καὶ βοιωτῶν
ξυμπαρῆσαν πινες αὐτοῖς, διὰ τὸ ξυμμάχοις εἶναι· πεζῇ δὲ μὴ οἷόν τε ἦν οἱ ἀχαιοὶ, πρεσβεύ
σεμπουσιν ἐς τὴν λακεδαίμονα· οἱ δ' ἐλθόντες, ἔλεγον ὅτι ου δίκαια πάσχοιεν ὑπὸ τῶν λακεδαιμονίων.
ἡμεῖς γὰρ ἔφασαν ὑμῖν ὦ αἴδρες, ὅπως αὖ ὑμεῖς παραγγείλητε, στρατεύσεμεθα, καὶ ἐστράτευσε μεθα· ὅτου δ'
ἡγεῖσθε ὑμεῖς δὲ, πολιορκουμένων ἡμῶν ὑπὸ ἀκαρνάνων, καὶ τῶν ξυμμάχων αὐτοῖς ἀθηναίων, καὶ βοιω
τῶν· οὐδεμίαν ἔπεμέλεσθε προιεῖσθε. οὐκ αὖ οἷόν δυνάμεθα ἡμεῖς τοῦτο γιγνομένων, αὖ τε χθ· ἀλ
λ' ἐάσαντες τὸν ἐν πελοποννήσῳ πόλεμον, διαβαίνης πολεμήσομεν ἀκαρνᾶσι, καὶ τοῖς ξυμμάχοις
αὖτ, ἢ ἀθήναν προισόμεθα, ὁπόταν τινα δυνώμεθα· τοῦπα δ' ἔλεγον, ὑπατεύοντες τοῖς λακεδαι
μονίοις ἀπαλλαγέσθαι τῆς ξυμμαχίας, ἢ μὴ αὐτοῖς αὖ τε πολεμήσουσι· τοῦτ δὲ λεγόμενον, ἐδό
ξε τοῖς ἐφόροις, καὶ τῇ ἐκκλησί· ἀναγκαῖον εἶναι στρατεύεσθαι μετὰ τ' ἀχαιῶν ἐπὶ τοὺς ἀκαρνᾶνας.
καὶ ἐκπέμπουσι τὸν ἀγησίλαον δύο μέρος ἔχοντα, καὶ τ' ξυμμάχων τὸ μέρος· οἱ μὲν πολλοὶ ἀχαιοὶ, πα
ρῆσαν ξυνεστράτευον· ἐπεὶ δὲ διέβη ὁ ἀγησίλαος, πᾶς μὲν οἱ ἐκ τ' ἀγρῶν ἀκαρνᾶνες, ἐφυγον ἐς
τὰ ἄστη· πολλὰ δὲ τὰ βοσκήματα ἀπεχώρησε πρόρρω, ὅπως μὴ ἁλίσκηται ὑπὸ τ' στρατεύματος· ὁ
δ' ἀγησίλαος, ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν τοῖς ὡρίοις τῆς τολεμίας, πέμψας ἐς τὸν κοινὸν τῶν
ἀκαρνάνων, εἶπεν, ὡς ἢ μὴ ποιοῦσι τῆς πρὸς βοιωτοὺς, καὶ ἀθηναίους ξυμμαχίας, ἑαυτοὺς, καὶ
τοὺς ξυμμάχους ἀφιέναι τὴν γῆν οὕτ' ἐφεξῆς, καὶ παραλείψει οὐδ' ἐν· ἐπεὶ δὲ οὐκ
ἐπείθοντο, οὕτως ἐπόιει· καὶ κόπτων ξυνεχῶς τὴν χώραν, οὐ πρόσω πλέον τῆς ἡμέρας, ἢ δώδεκα σταδί
ων· οἱ μὲν οὖν ἀκαρνᾶνες ἠναγκάσθησαν ἀσφαλεῖς εἶναι διὰ τὴν βραδυτῆτα τ' στρατεύματος, τά τε βο
σκήματα κατεβίβαζον ἐκ τ' ὀρῶν, καὶ τῆς χώρας τὰ πλεῖστα ἠργάζοντο· ἐπεὶ δὲ ἐδόκουν τῷ ἀγη
σιλάῳ ποιοῦντα ἱκανὰ βαρεῖν, ἡμέρᾳ πέμπτῃ, ἢ ἕκτῃ, καὶ δεκάτῃ, ἀφ' ἧς ἐσέβαλε θυσάμενος πρωΐ, διέπο
ρεύθη πρὸ δείλης ἐξήκοντα, καὶ ἑκατὸν σταδία ἐπὶ τὴν λίμνην, πρὸς ἣν τὰ βοσκήματα ἦσαν ἀκαρνάνων
σχεδὸν πάντα ἦν· καὶ ἔλαβε πάμπολλα, καὶ βουκόλια, καὶ ἱππαγωγία, καὶ ἄλλα πάντα πλὴν ἀνδρά τὰ βοσκή
ματα, καὶ αὐθρώπους πολλὰ· λαβὼν δὲ, καὶ μείνας αὖτ, τὴν ἄλλην ἡμέραν διέπαυλε πάντα χωμᾶ
τα· τ' μὲν οἱ ἀκαρνάνων πολλοὶ παρεβοήθησαν· καὶ πρὸς τὸ ὄρει σκηνοῦντες τ' ἀγησιλάου, βάλ
λοντες, καὶ σφενδονιῶντες, ἐπαρεῖχον μὲν οὐδὲν, κατιβίβασαν δὲ ἐς τὸ πεδίον τὸ στράτευμα ἀπὸ τῆς
ἀκροπόλεως ἐφ' ὅρους, καίπερ ἤδη πρὸ δείπνου παρασκευαζομένου· ἐς δὲ τὴν νύκτα οἱ μὲν ἀκαρνᾶνες,
ἀπῆλθον· οἱ δὲ στρατιῶται φυλακὰς κατεστησάμενοι, ἐκάθευδον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἀπῆγεν ὁ ἀγησίλαος
τὸ στράτευμα· καὶ ἦν μὲν ἡ ἔξοδος ἐκ τ' πρὸς τὴν λίμνην λειμῶνος τι, καὶ πεδίον τενὲ, διὰ πάντου πρὸ
ἐχοντα ὄρη· καταλαβόντες δὲ οἱ ἀκαρνᾶνες ἐκ τ' ὑπερῤῥίζων, ἐβαλόντι, καὶ ἀκοντίζον· καὶ ὑπὸ καταβαί
νοντες ἐς τὰ κράσπεδα τ' ὀρῶν, προσεκέιντο, καὶ πράγματα παρεῖχον· ὡς τε οὐκ ἐπὶ ἐδύνατο τὸ στρά
τευμα προβαίνεσθαι· ἀπεδίωκον τες δὲ ἀπὸ τῆς φαλαγγος οἱ τε ὁπλῖται, καὶ οἱ ἱππεῖς, οἷς ἀπέπεμπον οὐδὲν ἔβλαπτον· τὰ γὰρ ἡμέτερα ὅσ' ἦν ἀπόχωρεῖ ἐν πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς οἱ ἀκαρνᾶνες· χαλεπὸν δ'
ἦν πάσαμωμον ὁ ἀγησίλαος διὰ τ' γενοπόρου ἐξελθεῖν ἔτι πάσχοντας, ἐννοιδίκειν τοῖς ἐκ τ' δύνωνται
μων προσκειμένοις, μᾶλλα πολλοὺς ὄντας· δύβατώτερον γὰρ ἦν τοῦτο τὸ ὄρος καὶ ὁπλίτας, καὶ ἱππεῖς.
καὶ ἐν ᾧ μὲν ἐσφαγιάζετο, μᾶλλα καλεῖ χον βάλλοντις, καὶ ἀκοντίζοντις οἱ ἀκαρνᾶνες· καὶ οὐκ ἐγγὺς προ
σῶντες, πολλοὺς ἐπέτρωσκον· ἐπεὶ δὲ παρῆγγελεν, ἐθέ μὲν ἐκ τ' ὁπλιτ πάντα πανπεικαίδεκα ἀφ' ἑνὸς· ἦ
λωσαν δὲοἱ ἱππεῖς· οὐ γὰρ δεξιὸν τοῖς ἄλλοις ἠκολούθει· ὁπισθοῦ δὲ ὑπὸ καταβεβηκότες τὰ ἀκρωνύχια, καὶ
ἀκροβολιζόμενοι, πάντ' ἐνέκλιναν, καὶ ἀπέθνησκον, φθόγγες πρὸς τὸ αὖ πις· ἐπεὶ μὲν τ' ἀκρο
τάτου οἱ ὁπλῖται ἦσαν τὰ ἀκαρνάνων παραπεπαγμένοι, καὶ τ' πελτασῶν τὸ πλὺ καὶ ἐπαύθα ἐπέμενον,

Sea

Sindus
Cromnyo — Praxitas
Oenoe
Pirgei
Calydon quę prius
Aetolia

πρὸς τὰ ὄρη

καὶ τάπ' ἄλλα βέλη ἀφίεσαν, καὶ τοῖς ὁρῶσιν ἐξακοντίζοντις, ἱππεῖας τε κατέπρωσαν, καὶ ἵππους πο
λὺς ἀπέκτειναν· ἐπεὶ μὲν τοῦτο μικροῦ ἔδεον ἤδη ἐν χερσὶ τ' λακεδαιμονίων ὁπλιτῶν εἶναι, ἐνέκλιναν, καὶ
ἀπέθανον αὖτ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ περὶ τριακοσίοις· τοῦτ δὲ γενόμενον, ὁ ἀγησίλαος πρόσω ἐστήσα
το· καὶ τὸ μὲν τοῦτου περὶ τὴν χώραν, ἐκ τοῦπε, καὶ ἔκαε· πρὸς ἑνίας δὲ τῶν πόλεων, καὶ προσέ
βαλεν ὑπὸ τ' ἀχαιῶν αἰσχαζόμενος· οὐμὴν εἷλέ γε οὐδεμίαν· ἤνικα δὲ ἤδη ἐπεγίγνετο τὸ μετόπω
ρον, ἀπῆγεν ἐκ τῆς χώρας· οἱ δ' ἀχαιοὶ παρῆσαν τε οὐδὲν ἐνόμιζον αὖτον, ὅτι πόλιν οὐδεμίαν προ
σειλήφει οὔτε ἐκοῦσαν, οὔτε ἄκουσαν· ἐδέοντό τε ἢ μηδὲν ἄλλο, ἀλλὰ τοσοῦτόν τε χρόνον καταμεῖναι
αὖτον, ἕως αὖ τὸν σπορὴν διακωλύσῃ τοῖς ἀκαρνᾶσιν· ὁ δὲ, ἀπεκρίνατο ὅτι πὰ ἐναντία λέγοιεν τοῦ
συμφέροντος· ἐγὼ μὲν γὰρ ἔφη στρατεύομαι δῆλος ὢν τὸ αὖτὸν θέρος· οὐ τοι δὲ ὅσῳ αὖ πλείω σπείρωσι,
τοσούτῳ μᾶλλον τῆς ἀρπῆς ἄπολυμήσουσι· τοῦπα δ' ἄλλων, ἀπῆγε πεζῇ διὰ πολίας τοιαύτας ὁ
δούς, ἃς οὔτε πολλοὶ οὔτε ὀλίγοι δύνανται αὖ ἀκοντ' αὖ πολῶν προβιάσασθαι· ἐκείνου μόνοι ἐπάσαν διέλ
θεῖν· ἥλιστον γὰρ γυμνάσιον αὐτοῖς ξυμπαίζειν ὡς τ' ἄσπλαβεῖν· ἐπεὶ δ' ἐγένετο κατὰ ῥῖον, τοὺ
τῆ διαβας, οἰκαδ' ἐπανῆλθε· καπὶ τῷ τὸν ἐκκαλυδῶνος ἔκπλουν ἐς πελοπόννησον, οἱ αἰθναῖοι ἐκώ
λυον τριήρεσιν, ὁρμώμενοι ἐξ οἰνιάδων· παρελθόντος δὲ τ' χειμῶνος, ὡς πρὸ τὲχετο τοῖς ἀχαιοῖς, δι'
βὺς ἀρχόμενου τοῦ ἦρος, πάλιν φρουρὰν ἔφαινεν ἐπὶ τοὺς ἀκαρνᾶνας· οἱ δὲ, ἀμυνόμενοι, καὶ νομίσαν
τες διὰ τὸ ἐν μεσογείᾳ σφίσι τὰς πόλεις εἶναι, ὁμοίως αὖ πολιορκεῖσθαι ὑπὸ τ' γοησι τὸν φθειρον τ', ὡς
πρὸ τῇ πρώτῃ τοσοῦσαμενοι πολιορκοῦντο, ἐπεμψαν πρέσβεις ἐς τὴν λακεδαίμονα, καὶ εἰρήνην μὲν
πρὸς τοὺς ἀχαιοὺς, συμμαχίαν δὲ πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους ἐποήσαντο· καὶ τὰ μὲν πρὸ ἀκαρνᾶνας,
οὕτω διεπράξαντο· ἐκ δὲ τούτου, τοῖς λακεδαιμονίοις τὸ μὲν ἐπ' ἀθηναίους, ἢ βοιωτοὺς στρατεύειν, οὐκ
ἐδόκει ἀσφαλὲς εἶναι, ὅπαθεν καπαλιπόντας ὅμηρον τῇ λακεδαίμονι πολεμίαν οὕτω, καὶ μεγάλην
τὴν τ' ἀργείων πόλιν· ἐς δὲ τὸ ἄργος, φρουρὰν φαίνουσιν· ὁ δὲ ἀγησίλαος ἐπεὶ ἐγένετο ὅπου εἶη αὐτῷ ἡ γεπό
ρου τῆς φρουρᾶς, καὶ τὰ διαβατήρια θυσάμενος ἐγένετο, ἐλθὼν ὡς τὴν ὀλυμπίαν χρηστηριαζόμενος, ἐπει
ρώτα τὸν θεὸν εἰ δόῴως αὖ ἔχοι αὐτῷ μὴ δι' ὁμοίων τὰς αὐτὰς τ' ἀργείων· ὅπου οὐκ ὀπότε καθήκοι ὁ χρό
νος, ἀλλ' ὁπότε ἐμβάλλειν μέλλοιεν λακεδαιμόνιοι, τότε ὑπέφερον τοὺς μάντεις· ὁ δὲ θεὸς ἐπεσήμαινεν
αὐτῷ ὅσου εἶναι μὴ δι' ὁμοίων αὐτὰς ἀδίκως ὑπενεγκόντας· ἐκείθεν δ' οὕτως πορευθεὶς ἐς θλαῖς,
ἐπύθετο αὐτὸν ἀπόλλω εἰ καὶ κεῖνῳ δοκοίη πρὸς τ' αὐτὰς, καθάπερ τῷ πατρί· ὁ δὲ, ἀπεκρίνατο καὶ
μᾶλλα κατὰ ταὐτά· καὶ οὕτω δὴ ἀγησίλαος ἀπαλαβὼν ἐκ πολιούντας τὸ στράτευμα, ἐκεῖσε πάρ αὐτῷ
σὺν ἐλέγετο, ἕως πρὸς τὰ ἱερὰ ἀπεδήμει, ἐνέβαλε διὰ νεμέας· οἱ δ' ἀργεῖοι ἀεὶ ἐγύμναζον οὐ δυνησό
μενοι κωλύειν, ἐπεμψαν ὡς πρὸ ἀθέσαν ἐστεφανωμένους δύο κήρυκας, ὑπὲρ φέροντας αὐτὰς· ὁ δὲ ἀ
γησίλαος ἀποκρινάμενος ὅπου οὐ δοκοίη ἐν τοῖς θεοῖς δίκαιος ὑπέφερεν, οὐκ ἐδέχετο τὰς αὐτὰς,
ἀλλ' ἐνέβαλε· καὶ πολλὴν ἀπορίαν, καὶ ἐκπληξιν κατὰ τε τοὺς ἀγροὺς, καὶ ἐν τῇ πόλει ἐποίησε· δεί
πνου πολιου δ' αὖ τοῦ ἐν τῇ ἀργείᾳ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, καὶ αὐτὸν ὧν ἴσον μὲν τὸ δεῖπνον ἦσι γενο
μένων, ἔσεισεν ὁ θεός· καὶ οἱ μὲν λακεδαιμόνιοι, ἀρξαμένων αὖ ἴσον ἀπὸ σπονδῆς, πάντες ὕμνησαν τὸν
παιᾶνα· οἱ δ' ἄλλοι στρατιῶται, ὥρυτο ἀπέτεναν, ὅτι κἀν ἄγις σεισμοῦ πότε γένοιτο, ἀ
πῆγαν ἐξ ἡλιδος· ὁ δὲ ἀγησίλαος πόλις, ἢ μὲν μέλλοντος αὖτ ἐμβάλλειν, σείσθε, κωλύειν αὖ αὐτὸν ἡγεῖ
το· ἐπεὶ δὲ ἐμβεβληκότος, ἄπεκελεύσθη νομίζειν· καὶ οὕτω τῇ ὑστεραίᾳ θυσάμενος τῷ ποσειδῶνι, ἡγεῖτο
οὐ πόρρω ἧς τὴν χώραν· ἄπτε δὲ νεωτὶ τοῦ ἀγησιλάου ἐστρατεύμενου ἧς τὸ ἄργος, συνέβαινε μηνὸς ὁ ἀγη
σίλαος τ' στρατιῶται, μέχρι μέν τινος πρὸς τὸ τεῖχος ἤγαγεν ὁ ἀγησίλαος, μέχρι δέ τινος τὴν χώραν ἐ
δήωσεν, ὡς πρὸ πέντε βολος πάντα ἄπτο μέτον ὑπερβαλλόντες ἐπειρᾶτο· καὶ ἤδη μέν τοτε βαλλόμενος
ἀπὸ τῶν τύρσεων, τὰς πρὸς τὸ τεῖχος τύρσεις πάλιν διέβη· ἦν δ' ὅτε οἱ χρώμενοι τῶν μείσ
ων ἀργεί
ων ἐς τὴν λακωνικὴν, οὕτως ἐγγὺς τυλῶν προσῆλθεν, ὡς τε οἱ πρὸς τὰς τύλας ὄντις τ' ἀργείων,
ἀπέκλεισαν τὸν βοιωτῶν ἵππαρχον, δεήσαντος μὴ σῶσαι σέσειν κατὰ τὰς
τύλας οἱ λακεδαιμόνιοι, ὡς τε ἠναγκασαν οἱ ἵππεῖς, ὡς πρὸ τυκτερίδες, πρὸς τοῖς τείχεσιν ὑπὸ τοῖς
ἐπάλξεσι προσπῆρέναι· καὶ εἰ μὴ ἔτυχον τότε οἱ κρῆτες ἐς ναυπλίαν καταβάντες, πολλοὶ αὖ
καὶ αὐθρες, καὶ ἵππων κατετροβώθησαν· ἐκ δὲ τούτου, πρὸς τὰς εἰρκτὰς στρατευομένου αὐτοῦ, ταῖς ἐπε
κεραυνοὺς εἰς τὸ στρατόπεδον· καὶ οἱ μέν τινες μηνύοντες, οἱ δὲ, καὶ ἐμβροντηθέντες, ἀπέθανον· ἐκ δὲ
τούτου, βουλόμενος τεῖχίσαι φρούριόν τι, ἐπὶ ταῖς παρὰ κηλουσαν ἐμβολαῖς ἐθύετο· καὶ ἐφάνη αὐ
τῷ πὰ ἱερὰ ἀλλοῖα· ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, ἀπῆγαγε τὸ στράτευμα, καὶ διέλυσε, μάλα πολλὰ βλά
ψας τοὺς ἀργείους, ἀπὸ πρὸς δόκησιν τοῖς ἐμβαλὼν· καὶ ὁμὲν δὴ καπὰ γῆν πόλεμος, οὕτως
ἐπολεμεῖτο· ἐν ᾧ δὲ τοῦτα πάντα ἐπράττετο, πὰ κατὰ θάλαττταν αὖ, καὶ τὰς πρὸς θαλάττῃ πόλεις
γενόμενα, δίωγήσομαι· καὶ τῶν πράξεων τὰς μὲν ἀξιομνημονεύτους, γράψω· τὰς δὲ μὴ ἀξίας λόγου,
παρήσω.

Ἆρα τοῦ μὲν τοίνυν φαρναβάζου, καὶ κόνωνος, ἐπεὶ ἐνίκησαν τοὺς λακεδαιμονίους τῇ

Naupactu
Rhiú
Oeniades

ἔσθσεν ὁ θεός

πλάταιαι
τύρσεις
προσπῆρέναι
ἐρκτὰς
ἐμβροντηθέντες
Columna

Pharnabazus
Conō

ἐμβροντηθέντες

ναυμαχίᾳ, πολεμίους τε καὶ τοὺς νήσους, καὶ πρὸς τὰς θαλαττοκρατίδας πόλεις, τούς τε λακωνικοὺς ἀρμοστὰς ἐξήλαυνον, καὶ παρεμυθοῦντο τὰς πόλεις, ὡς οὔτε ἀκρόπολεις ἐντειχίσαιεν, ἐάσειέν τε αὐτονόμους. οἱ δ' ἀκούοντες ταῦτα, ἥδοντό τε, καὶ ἐτίμων, καὶ ξένια προθύμως ἐτίμων τῷ Φαρναβάζῳ καὶ γὰρ ὁ κύων τὸν Φαρνάβαζον ἐδίδασκεν, ὡς οὕτω μὲν ποιοῦντι, καὶ σοὶ αὐτῷ αἱ πόλεις φίλιαι ἔσονται. ἐπεὶ δὲ δουλώσασθαι βουλόμενος, φανερὸς ἐγένετο ἔλεγεν, ὡς μία ἑκάστη πόλις πολλὰ πράγματα ἴσχειν εἴη παρέχειν, καὶ κίνδυνος εἴη μὴ καὶ οἱ ἕλληνες, ἢ ταῦτα ἀθροίσαντο, συναγεν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπειδὴ ὁ Φαρνάβαζος ἀπεβάλετο ἀπορίας δ' ἦς ἔφερον, τῷ μὲν κοινῇ δοῦναι πεντήκοντα τάλαντα, ἃς σφῶν εἶναι αὐτῶν· αὐτὸς δὲ τῇ παρῇ ἐκ τῶν αὑτοῦ ἄρχειν· καὶ γὰρ ὁ Δερκυλλίδας ὡς καὶ πάλαι πολέμιος ἦν αὐτῷ, ἔτυχεν ἐν ἀβύδῳ ὤν, ὅτε ἡ ναυμαχία ἐγένετο· καὶ οὐκ ὤκνησαν οἱ ἄλλοι ἀρμοστὰὶ ἐξελίττειν, ἀνὰ κράτος τὴν ἀβυδον· καὶ διέσωζε φίλην τοῖς λακεδαιμονίοις· καὶ γὰρ προσῆν συγκαλέσας τοὺς ἀβυδηνούς, ἔλεξε τοιάδε.

Ὦ ἄνδρες, νῦν ἔξεστιν ὑμῖν καὶ προσθεῖναι φίλοις οὖσι τῇ πόλει ἡμῶν, διεργάσασθαι φανῆναι τῶν λακεδαιμονίων· καὶ γὰρ τὸ μὲν ἐν ταῖς δυνάμεσι τοῖς φοίνιξι φανεῖσθαι, οὐδὲν θαυμαστόν· ὅταν δέ τινες ἐν συμφοραῖς γενομένων φίλων, βέβαιοι φανῶσι, τοῦτ' ἤδη χρόνου μνημονεύεται· ἔστι δ' οὐκ οὔτως ἔχον, ἢ τῇ ναυμαχίᾳ ἐκρατήθημεν, οὐδὲν ἄρα πιστὸν ἐσμέν, ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσθεν ἦν ἡμῖν ἀνδρῶν ἄριστοι τῆς θαλάττης, ἱκανὴ καὶ νῦν ἡμετέρα πόλις, καὶ οὐ φίλοις, καὶ κακῶς ἐρροῖς ποιεῖν. ὅσῳ δὲ μᾶλλον αἱ ἄλλαι πόλεις σὺν τῇ τύχῃ ἀπεστράφησαν ἡμῶν, τοσούτῳ ὄντως ἡ μετέρα πίστις μείζων φανεῖται αὖ. ἢ δέ τινι τοῦτο φανεῖται μὴ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν, ἐνθάδε πολιορκώμεθα, ἐννοεῖσθω ὅτι ἑλληνικὸν μὲν οὐδὲν ναυτικὸν ἔστιν ἐν τῇ θαλάττῃ· οἱ δὲ βάρβαροι ἢ σὺν χειρὶ ἔσουσι τῆς θαλάττης ἀρχήν, οὐκ ἀνέξεται τοῦτο ἡ ἑλλάς· ὥς θ' ἑαυτῇ σὺν κουρεῖται, καὶ ὑμῖν σύμμαχος γενήσεται. Οἱ μὲν τοῦτα ἀκούοντες οὐκ ἀκόντως, ἀλλὰ προθύμως ἐπείθοντο· καὶ τοὺς μὲν ὄντας ἁρμοστὰς, φίλους ἐδέχοντο· τοὺς δὲ ἀπόντας, μετεπέμποντο· ὁ δὲ Δερκυλλίδας, ὡς σὺν ἐλέγετο πολλοί, καὶ χρήσιμοι αὐτῷ ἔσοιτο ἐς τὴν πόλιν, ἔλαβε καὶ ἐς στόμα κατάπλου ὄντα ἀβυδον, καὶ ἀπέχοντα οὐ πλέον ὀκτὼ σταδίων, ὅσοι τε διὰ λακεδαιμονίους ἦν ἔχον, ἐν χερρονήσῳ ἥ βορίζει, καὶ ὅσοι αὖ ἐκ Ἴδης ἐν τῇ ὑπερώᾳ πόλεων ἁρμοστὰὶ ἐξέπεσον, καὶ τούτοις ἐδέχετο, λέγων, ὅτι οὐδ' ἐκείνους ἀδυμεῖν δεῖ, ἐννοουμένους ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀσφ, ἢ ἐξ ἀρχῆς βασιλεὺς ἐστὶ, καὶ τὴν μὲν οὐ μεγάλην πόλις, καὶ ἀγιεῖς, καὶ ἄλλα τε χωρία δύναται οἰκεῖν, οὐχ ὑπήκοα ὄντα βασιλέως· καὶ τοι ἔφη τοίου μὲν ἰσχυρότερον σφοῦ λάβοιτο χωρίου, τοίου δὲ δυσπολιορκητότερου, ὃ καὶ νεῶν, καὶ τῶν ξῶν δεῖται, ἢ μέλλοι πολιορκηθήσεσθαι· τούτοις αὖ τοιαῦτα λέγων, ἔσχε τοῦ μὴ ἐκπλεῖν χαι· ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἐπεὶ δύρε τὴν ἀβυδον, καὶ γὰρ σφῶν οὕτως ἔχοντα, πρόνοιαν ἐποιεῖτο αὐτοῖς, ὡς ἢ μὴ ἐκπολεμοῖεν τοῖς λακεδαιμονίοις, πολέμιον ἐποίησε μετ' αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο· κύνωνι μὲν προσέπεμψε ξενολογῆσαι αὐτοῖς τὴν βαλάτταν πρὸς αὐτοὺς δὲ, ἐδήου τὴν τῶν ἀβυδηνῶν χώραν· ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐπαύοντο, ἐκέλευε τοὺς ἀβυδηνοὺς, ἐλεῖν τοιάδε.

Ὦ ἄνδρες, νῦν ἔξεστιν ὑμῖν καὶ προσθεῖναι φίλοις οὖσι τῇ πόλει ἡμῶν, διεργάσασθαι φανῆναι τῶν λακεδαιμονίων· καὶ γὰρ τὸ μὲν ἐν ταῖς δυνάμεσι τοῖς φοίνιξι φανεῖσθαι, οὐδὲν θαυμαστόν· ὅταν δέ τινες ἐν συμφοραῖς γενομένων φίλων, βέβαιοι φανῶσι, τοῦτ' ἤδη χρόνου μνημονεύεται· ἔστι δ' οὐκ οὔτως ἔχον, ἢ τῇ ναυμαχίᾳ ἐκρατήθημεν, οὐδὲν ἄρα πιστὸν ἐσμέν, ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσθεν ἦν ἡμῖν ἀνδρῶν ἄριστοι τῆς θαλάττης, ἱκανὴ καὶ νῦν ἡμετέρα πόλις, καὶ οὐ φίλοις, καὶ κακῶς ἐρροῖς ποιεῖν. ὅσῳ δὲ μᾶλλον αἱ ἄλλαι πόλεις σὺν τῇ τύχῃ ἀπεστράφησαν ἡμῶν, τοσούτῳ ὄντως ἡ μετέρα πίστις μείζων φανεῖται αὖ. ἢ δέ τινι τοῦτο φανεῖται μὴ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν, ἐνθάδε πολιορκώμεθα, ἐννοεῖσθω ὅτι ἑλληνικὸν μὲν οὐδὲν ναυτικὸν ἔστιν ἐν τῇ θαλάττῃ· οἱ δὲ βάρβαροι ἢ σὺν χειρὶ ἔσουσι τῆς θαλάττης ἀρχήν, οὐκ ἀνέξεται τοῦτο ἡ ἑλλάς· ὥς θ' ἑαυτῇ σὺν κουρεῖται, καὶ ὑμῖν σύμμαχος γενήσεται. Οἱ μὲν τοῦτα ἀκούοντες οὐκ ἀκόντως, ἀλλὰ προθύμως ἐπείθοντο· καὶ τοὺς μὲν ὄντας ἁρμοστὰς, φίλους ἐδέχοντο· τοὺς δὲ ἀπόντας, μετεπέμποντο· ὁ δὲ Δερκυλλίδας, ὡς σὺν ἐλέγετο πολλοί, καὶ χρήσιμοι αὐτῷ ἔσοιτο ἐς τὴν πόλιν, ἔλαβε καὶ ἐς στόμα κατάπλου ὄντα ἀβυδον, καὶ ἀπέχοντα οὐ πλέον ὀκτὼ σταδίων, ὅσοι τε διὰ λακεδαιμονίους ἦν ἔχον, ἐν χερρονήσῳ ἥ βορίζει, καὶ ὅσοι αὖ ἐκ Ἴδης ἐν τῇ ὑπερώᾳ πόλεων ἁρμοστὰὶ ἐξέπεσον, καὶ τούτοις ἐδέχετο, λέγων, ὅτι οὐδ' ἐκείνους ἀδυμεῖν δεῖ, ἐννοουμένους ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀσφ, ἢ ἐξ ἀρχῆς βασιλεὺς ἐστὶ, καὶ τὴν μὲν οὐ μεγάλην πόλις, καὶ ἀγιεῖς, καὶ ἄλλα τε χωρία δύναται οἰκεῖν, οὐχ ὑπήκοα ὄντα βασιλέως· καὶ τοι ἔφη τοίου μὲν ἰσχυρότερον σφοῦ λάβοιτο χωρίου, τοίου δὲ δυσπολιορκητότερου, ὃ καὶ νεῶν, καὶ τῶν ξῶν δεῖται, ἢ μέλλοι πολιορκηθήσεσθαι· τούτοις αὖ τοιαῦτα λέγων, ἔσχε τοῦ μὴ ἐκπλεῖν χαι· ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἐπεὶ δύρε τὴν ἀβυδον, καὶ γὰρ σφῶν οὕτως ἔχοντα, πρόνοιαν ἐποιεῖτο αὐτοῖς, ὡς ἢ μὴ ἐκπολεμοῖεν τοῖς λακεδαιμονίοις, πολέμιον ἐποίησε μετ' αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθοντο· κύνωνι μὲν προσέπεμψε ξενολογῆσαι αὐτοῖς τὴν βαλάτταν πρὸς αὐτοὺς δὲ, ἐδήου τὴν τῶν ἀβυδηνῶν χώραν· ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐπαύ

λαμβανόμενοι τῆ γυναικί· καὶ χρήματα πολλὰ ἀπέλυσεν, ὥστ' οὐδὲν ἐνδεὲς εἶχε μισθοδοτεῖν. ἦν δ' οὗτος ὁ ἀνὴρ οὐχ ἥττων Ἀβίμβρωνος, μᾶλλον δὲ σὺν πᾶσι μᾶλλον, καὶ ἐγχειρητικώτερος στρατηγός. οὐδὲ τῷ ἐκπλεῖν ἀνὰ κράτος ἡδέως ἄν τις αὐτὸν σώματος ἥδεται, ἀεὶ δὲ ἐπὶ ὄρθρου ἐξανιστάμενος, τοῦτο ἐστρατήγει. ὁ δ' ἐκδικος, ἐπεὶ ἐς τὴν κυίδον ἐπλευσε, καὶ εὐθὺς τὸν ἐν τῇ ῥοδῳ δῆμον ἅπαντα κατὰ γῆν, καὶ κρατοῦντα καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ διέμενον δημαγωγοῦντες τριήρεσιν, ἃ οὐκ εἶχεν, ἡσυχίαν ἦγεν ἐν τῇ κυίδῳ. οἱ δ' αὖ λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἤκουσαν οὐκ ἐλαττόνως δύναμιν ἔχοντα, ἢ ὥστε τοῖς φίλοις ὠφελεῖν, ἐκέλευσαν τὸν πελοπίδαν σὺν ταῖς δώδεκα ναυσὶν, αἷς εἶχεν ἐν τῷ πόρῳ ἀχαΐαν, καὶ λέχαιον κολάκειν, πόρρωθεν δὲ τοὺς ἐκδίκους, κακεῖνον μὲν ἀσπασαμένους, οὐδὲν δὲ, ὅτι βουλομένων φίλων εἶναι οὐκ ἐμελέησαν, καὶ τοῖς πολεμίοις ὄντι κακὸν ποιεῖν· ὁ δὲ πελοπίδας, ἐπεὶ ἐς τὴν σάμον, προσλαβὼν ἐκεῖθεν ναῦς, ἔπλευσεν ἐς κυίδον· ὁ δὲ ἐκδικος οἰκαδε· ὁ δὲ πελοπίδας, ἐπεὶ ἐς τὴν ῥόδον, ἔσχε ναῦς ἑπτὰ, καὶ εἴκοσι· πλέων δὲ, πρὸ τυγχάνει φιλοκράτης τῷ ἰφικράτους, πλέοντι μὲν ἑνδεκα τριήρων ἀθήναθεν ἐς κύπρον ἐπὶ ξυμμαχίᾳ τῆ διαγόρου, καὶ λαμβάνει πάσας, ὑπερπλεούσας δὲ τοῦτο ἀμφοτέροις ἑωυτοῖς τοὺς στρατηγοὺς. οἵτε γὰρ ἀθηναῖοι φίλῳ χρώμενοι βασιλεῖ, ξυμμαχίαν ἐπεμπον διαγόρᾳ τῷ τελμησσέως πρὸς βασιλέα· ὅτε πελοπίδας, λακεδαιμονίων πολεμούντων βασιλεῖ, τοῖς πλέοντας ἐπὶ τῷ ἐκείνου πολέμῳ διέφθειρεν. ἐπανάγουσας δ' ἐς κυίδον, καὶ διαβέβηκὸς ἐλάβετο, ἐς ῥόδον οὖ ἀφικόμενος, ἐβούλετο τοῖς πᾶσιν ὁμοῦ φρονοῦσιν. οἱ δ' ἀθηναῖοι νομίσαντες τοὺς λακεδαιμονίους πάλιν δύναμιν κεκτῆσθαι ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀπέπεμψαν θρασύβουλον τὸν στυρέα σὺν πεντήκοντα ναυσίν. οὐδ' ἐκπλεύσας, τῆς μὲν ἐς ῥόδον βοηθείας ἀπέσχε, νομίζων οὐκ ἂν αὐτοὺς ἔφασθαι πιμπρᾶσθαι τοῖς φίλοις τὰ λακεδαιμονίων νεώρια, τεῖχος ἔχοντας, καὶ πελοπίδου σὺν ναυσὶ παρόντος, συμμάχου ὄντος αὐτοῖς, οὐτ' ἂν τοῖς ἑτέροις φίλοις ὑποποιεῖσθαι, τάς τε πόλεις ἔχοντας, καὶ πολὺ πλείονας ὄντας, καὶ μάχῃ κεκρατηκότας· ἐς δὲ τὸν ἑλλήσποντον πλεύσας, καὶ οὐδενὸς αὐτῷ παλαιοῦ παρόντος· ἐνόμισε κατὰ τράξαι ἂν τῇ πόλει ἀγαθὸν· καὶ οὕτω δὴ κατέμαθεν, πρῶτον μὲν, στασιάζοντας ἀμάδοκον τὸν σεύθου βασιλέα, καὶ σεύθην τὸν ἐπὶ θαλάττῃ ἄρχοντα, ἀμφοῖν μὲν διάλλαξεν αὐτοῖς, ἀθηναίοις δὲ φίλοις, καὶ συμμάχοις ἐποίησε, νομίζων καὶ τὰς ὑπὸ τῇ θρᾴκῃ ἀκούσας πόλεις ἑλληνίδας φίλων ὄντων τούτων, μᾶλλον προσέχειν αὐτοῖς ἀθηναίοις τὸν νοῦν. ἔχοντί τε δὲ τούτων τι καλῶς, καὶ τῷ ἐν τῇ ἀσφαλεῖ πόλεων, διὰ τὸ βασιλέα φίλον τοῖς ἀθηναίοις εἶναι, πλοῦτος ἐς βυζάντιον, ἀπὸ δεκάτης τῶν ἐκ τοῦ πόντου πλοίων· μετεπέμψατο δὲ ἐξ ὀλυνθίας ἐς τὸ δίκρανον τοὺς βυζαντίους, ὥστ' οὐκ ἀχρείως ἑώρα ὁ τῶν βυζαντίων δῆμος ἀθηναίους ὅτι μείζους ποιοῦνται ἐν τῇ πόλει· τοῦτα δὲ πράξας, καὶ χαλκηδονίους φίλους πρὸς προσάγετο ἐξ τοῦ ἑλλησπόντου· τυχὼν δ' ἐν τῇ λέσβῳ τὰς πόλεσι πάσας, πλὴν μυτιληναίων λακωνιζούσας, ἐπ' οὐδεμίαν ὥρμησε πω τῶν ἄλλων, πρὶν ἐν μυτιλήνῃ σὺν τάξαι τοὺς πεμφθέντας ὑπὸ τῶν ὀλιγαρχικῶν πράκοντας, καὶ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων φυγάδας, ὅσοι ἦσαν τὴν μυτιλήνην καταπεφευγότες· καὶ αὐτὸς δὲ μυτιληναίων τοὺς ἐρῶντας ἐκπέμψας, καὶ ἐλπίδας ὑποθείς, τοῖς μὲν μυτιληναίοις, ὡς ἐὰν λάβῃ τὰς πόλεις, προστάτης τῆς λέσβου ἔσονται, τοῖς δὲ φυγάσιν, ἐὰν ὁμοῦ ὄντες, ἐπὶ μίαν ἕκαστην τῶν πόλεων ἴωσιν, ἱκανοὶ ἔσονται ἅπαντες ἐς τὰς πατρίδας ἀνασωθῆναι· τοῖς δ' αὖ βαπτὰς, ὡς φίλην λέσβον πρὸς βοησάντων τῇ πόλει, πολλὴν δὴ πρόφασιν χρημάτων διαπεπραγμένοι ἔσονται· ταῦτα δὲ παραμυθησάμενος, καὶ συντάξας, ἧκεν οἴκαδε, ἐπὶ μισθῷ ναύτας ἔχων ἑξακοσίους. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος οἴκαδε ἦλθε, καὶ ἐκεῖνοι ἐπὶ τὴν ἐκείνου ἀρχὴν ἐπλεον, ἐπὶ μὲν τὴν λέσβον ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ναῦς ἐπὶ τὸν ἑλλήσποντον ἑβδομήκοντα· ἐπὶ δὲ τὴν λέσβον ἐστρατήγει μὲν τιμόθεος ὁ κόνωνος, ἐπὶ δὲ τὸν ἑλλήσποντον ἰφικράτης καὶ καλλίστρατος. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι ἐπὶ τὴν λέσβον ἐπλεον, ἐπὶ μὲν τὴν μυτιλήνην ἐστρατήγει τιμόθεος καὶ ἰφικράτης καὶ καλλίστρατος· ἐπὶ δὲ τὴν μηθυμναίαν καὶ τὴν ἄντισσαν καὶ τὴν ἐρεσσὸν καὶ τὴν πύρραν καὶ τὴν μεθύμνην ἐστρατήγει χαβρίας καὶ λυσικλῆς καὶ ἀγησίστρατος· ἐπὶ δὲ τὴν μήθυμναν

Ctesicles

Pamphilus

Teleutias

Hieron

Gorgopas

Eunomus

Nicolochus

Zoster attice

Chabrias

Cnagoras

Heracleū

Coelū regiuncula

Demænet

Iripyrgia

ἐταινίωσεν

Κ Αὶ τὰ μὲν δὴ περὶ ἑλλήσποντον, Ἀθηναίοις τε, καὶ λακεδαιμονίοις, τοιαῦτα ἦν. ὧν δὲ πάλιν ὁ πόνικος ἐν τῇ Αἰγίνῃ, καὶ σὺν μιξίφι χρωμῶν τὸν πρόσθεν χρόνον ἦρχεν Αἰγινητῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἐπεὶ φανερῶς κατὰ βάλλαττα ἐπολεμεῖτο ὁ πόλεμος, ξυνεδέχοντο καὶ τοῖς ἐφόροις, ἐφίσπι λπίζεσθαι τὸν βουλόμενον ἐκ τῆς ἀπικῆς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι πολιορκούμενοι ὑπ' αὐτῶν, πέμπουσι τὰς ἐς Αἴγιναν καὶ ὁπλίτας, καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἦρχε πάμφιλον, ἐπειδὴ χίσαν Αἰγινήτας, καὶ ἐπολιόρκουν αὐτοὺς καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλαττα δ' ἑκάτερα πρήγεσιν· ὁ μὲν τοι πλευτίας τυχὼν ἐκ τῶν νήσων τοι ἀμφιγυήεις κατὰ χρημάτων τρόφον, ἀκούσας ταῦτα περὶ τοῦ τειχίσμου, ἐβοήθει τοῖς Αἰγινήταις· καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν, ἀπέπλασε· τοῦ δὲ τειχίσμα, διεφύλαττεν ὁ πάμφιλος· ἐν δὲ τούτῳ ἀπὸ λακεδαιμονίων ἱέραξ νωάρχος ἀφικνεῖται· κἀκεῖνος μὲν παραλαμβάνει τὸ ναυτικὸν· ὁ δὲ πλευτίας μακαριώτατα δὴ ἀπὸ τοῦ πόλεμου ἐκέκλειστο· νίκας γὰρ ἐκ θαλάττης κατέβαινεν, ἐς δ' οἶκου ὁρμώμενος, οὐδεὶς ἐκείνου τῶν τραπωτῶν, ὃς οὐκ ἐδεξιώσατο· καὶ ὁ μὲν, ἐτεφανώσεν· ὁ δὲ, ἐταινίωσεν· οἷόν τε ἐνίκων τε, ὅμως καὶ αἰκαρωμένου, εὑρίσκον ἐς τὴν θάλατταν τεφανους, καὶ δὴ χρόνου τῷ πολλὰ, καὶ ἀγαθὰ γιγνώσκω μὲν οὖν ὅτι ἐν τούτοις οὔτε δαιμόνιον, οὔτε κίνδυνος, οὔτε μηχάνημα ἀξιόπιστον οὐδὲν δίκην οὖμαι· ἀνὰ γὰ μὰ δία, πόλλ' ἄξιόν μοι δοκεῖ εἶναι καὶ δι' ἐνυοέιν, τί ποτε πρὸς ὁ πλευτίας διέθηκε τοὺς ἀρχομένους· τοῦτο γὰρ ἤδη πολλῶν καὶ χρημάτων, καὶ κινδύνων ἀξιολογώτατον αὐτοῦ ἔρχον ἐστίν· ὁ δ' οὖν ἱέραξ, τὰς μὲν ἄλλας ναῦς λαβὼν, πάλιν ἐπῆει ἐς ῥόδον· ἐν Αἰγίνῃ δὲ, τριήρεις δώδεκα κατέλιπε, καὶ ἐρυθρώπαν τὸν αὐτοῦ ἄρμοστὴν· καὶ ἐκ τοῦ τὸν ἐπολιορκοῦντο μᾶλλον οἱ ἐν τῷ τειχίσματι τῶν Ἀθηναίων, ἢ οἱ ἐν τῇ πόλει· ὥς τε ὑπὸ λιμοῦ ἀναγκάσαι τὴν ναῦς πολλὰς, ἀπεκόμισαν ἐξ Αἰγίνης πέμπτῳ μηνὶ τοὺς ἐκ τῆς φρουρίου· τοῦτον δὲ τὸν γενόμενον, οἱ Ἀθηναῖοι πάλιν οὐ τραύματα εἶχον ὑπὸ τῶν λιμένων πρὸς κώδικα, καὶ ἄρουν τὸν δυνόμον νωάρχον ἐπ' αὐτὰς· ὃν τὸς δὲ τοῦ ἱέρακος ἐν τῇ ῥόδῳ, οἱ λακεδαιμόνιοι αὖ πάλκιδα νωάρχον ἐκ πέμπουσι, νομίζοντες καὶ περιβάλλῳ πλοῦντες, μᾶλλ' αὖ χαρίζεσθαι ὁ δὲ αὖ πάλκιδας, ἐπεὶ ἀφίκετο ἐς Αἴγιναν, ξυμπαραλαβὼν καὶ τὰς τοῦ γρυῶτα ναῦς, ἐπλου σιν ἐς ἔφεσον· καὶ τὸν γρυῶτα πάλιν ἀπέπεμπε ἐς Αἴγιναν ξὺν τοῖς δέκα νεωσὶν· ἐπεὶ δὲ τοῖς ἄλλοις, νικόλοχον ἐπέστησε τὸν σωφολία· καὶ ὁ μὲν νικόλοχος βοηθῶν ἀβυδηνοῖς, ἔπλει ἐκεῖσε· παραπεσόμενος δὲ ἐς πέγεδον, ἐδήου τὴν χώραν· καὶ χρήματα λαβὼν, ἀπέπλευσεν ἐς ἄβυδον· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων τραπηζοὶ ἀφροιαδίνητες ἀπὸ συμφορᾶς τε, καὶ βάσου, καὶ τῶν κατ' ἐκεῖνα πάντα χωρίων, ἐβοήθουν τοῖς πεγεδίοις· ὡς δ' ἤσθοντο ἐς ἄβυδον καταπεπλυκότα τὸν νικόλοχον, ὁρμώμενοι ἐκ χέρσου, ἐπολιόρκουν αὐτὸν, ἔχοντα ναῦς πέντε· καὶ ἑκοσι, δύο καὶ τριάκοντα ταῖς μεθ' ἑαυτῶν· ὁ μὲν τοι χρυῶτας ἀπὸ πλέων ἐξ ἐφέσου, πρὸ τυχαίει δύο μῶ· καὶ τότε μὲν κατέφυγεν ἐς Αἴγιναν, μικρὸν πρὸ ἡλίου δύσεως· ἐκβιβάσας δ' ὀλίους, ἐδεήσατο τοὺς τραπώτας· ὁ δ' ὄλεθρος, ὀλίγον χρόνου ὕστερον μείνας, ἀπέπλει· νυκτὸς δ' ἀπέπλευσε μὴς φῶς ἔχων, ὡς πρὸ νομίζεται, ἀφυγεῖν, ὅπως μὴ πυθωνται αἱ ἑπόμεναι· ὁ δὲ χρυῶτας, ἐμβιβάσας, δύο ὀλίους ἀπεκολούθει κατὰ τὸν λαμπάδα ὑπολιπόμενος, ὅπως μὴ φανερὸς εἴη, μηδ' ἀφανὴς παρέχοι, λίθων τε ῥοφῷ τῶν κελευστῶν αὐτὶ φωνῆς χρωμένων, καὶ παραγωγῇ τῶν κωπῶν· ἐπεὶ δὲ ἦσαν αἱ τοῦ δύομου πρὸς τῇ γῇ, πρὶν ξωσθῆναι τῆς ἀπικῆς, ἐκέλευε τῇ σάλπιγγι σημῆν· τῷ δ' ὑπόμῳ ἐξ ἐνίων μὲν τῶν νεῶν ἀρτι ἐξαίφνιον· οἱ δὲ, καὶ ἐπ ὠρμίζοντο· οἱ δὲ, καὶ ἐπ κατέπλεον· ναυμαχίας δὲ πρὸς τὴν σελήνην γενομένης, τέτταρας τριήρεις λαμβάνει χρυῶτας· καὶ αἰσθόμενος, ᾤχετο ἄγων ἐς Αἴγιναν· αἱ δ' ἄλλαι νῆες αἱ τῶν Ἀθηναίων, ἐς τὸν πειραιᾶ κατέφυγον· μᾶλλα δὲ τοῦτα χαβρίας ἐξέπεμπεν ἐς κύπρον βοηθῶν δυαγόρᾳ, πλὴν τὰς τ ἔχων ὁ κλακοσίους, καὶ δέκα τριήρεις· πρὸς λαῖων δὲ καὶ Ἀθήνηθεν ἄλλας τε ναῦς, καὶ ὁπλίτας, οὐτος δὲ τῆς νυκτὸς ἀπέβας ἐς τὴν Αἴγιναν, πρῶτον μὲν τοῦ ἡρακλείου ἐν κοίλῳ χωρίῳ, ἐνηδρύσατο ἔχων τοὺς πλέονας· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ὡς πρὸς ξυνέκειτο, ἵνα καὶ οἱ τῶν Ἀθηναίων ὁπλῖται δειμαίνοντο αὐτῶν μὴ τῶν ἡμετέρου, καὶ αὐέβαινον ἐπὶ τὸ ἡράκλειον ἐκεῖνα, ὡς ἐκκαίδεκα σταδίους, ἔνθα ἡ τριπυργία καλεῖται· ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ χρυῶτας, ἐβοήθει μᾶλά πε τῶν Αἰγινητῶν, καὶ ξὺν τοῖς τῶν νεῶν πλάτας, καὶ παρῆν αὐτοῖς, οἱ ἐτύχον αὐτόθι παρόντες ὁπλῖται· καὶ ἀπὸ τῶν μεσοπυργίων δὲ τῶν ἐκ τοῦ νεῶν ἐκινδύνευε βοηθεῖν, ὅσοι ἐλεύθεροι εἶεν· ὥς τ' ἐβοήθουν καὶ τοῦτον πολλοὶ, ὅ, τε δύνατο ἕκαστος ὅπλον ἔχων· ἐπεὶ δὲ παρίλλαξαν οἱ πρῶτοι τὴν ἐνέδραν, ἐξαίφνης ταῦτα οἱ πρὶ τὸν χαβρίαν, καὶ δύβυς ἠκόντιζον, καὶ ἔβαλον· ἀπέπεσαν δὲ καὶ οἱ ἐκ τῶν νεῶν ἀποβεβηκότες ὁπλῖται· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι, ἅτε οὐδενὸς ἀθρόου ὄν

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΤΕΛΕΥΤΙΟΥ.

Ὦ ἄνδρες τραπῶται, ἐγὼ χρήματα μὲν οὐκ ἔχων ἦκω· ἐοὺ μῶτοι θεὸς ἐθέλῃ, καὶ ὑμεῖς συμπροθυμεῖσθε, πειράσομαι πᾶσι τἀγαθὰ ὑμῖν ὡς πλεῖστα ποιῆσαι· οὐ δ' ἴστε, ὅταν ὑμῶν ἐγὼ ἄρχω, οὐχόμαι οὐδὲν ἧττον ζῶν ὑμᾶς, ἢ κἀμαυτόν· τὰ πᾶσι τἀγαθὰ, θαυμαστὸν μὲν ἴσως, ἀ φαίην βουλεῦσαι ὑμᾶς μᾶλλον, ἢ ἐμὲ ἔχειν· ἐγὼ δὲ νὴ τοὺς θεοὺς καὶ δεύμην αὖ αὐτὸς μᾶλλον ὁ'υο ὑμέρας ἄσιτος, ἢ ὑμᾶς μίαν γενέσθαι· ἤτε μὴν βύρα ἤτε μὴ, αἰεὶ κτὸν δὴ τοῦ καὶ προσθεν διπόνου πειρῶμαι· νῦν δὲ καὶ ὑμεῖς πάντα ἔχητε τἀγαθὰ, τότε καὶ ἐμὲ ὄψεσθε ἀφθονώτερον διαπονούμενον· ἢν δὲ αἰεχόμωμαι μεδράπεται λύχη, καὶ βάλαττα, καὶ ἀγρυπνίαι, οἴεσθε καὶ ὑμεῖς τοῦτα πάντα καρπώσειν· οὐδὲν γὰρ τούτων κελεύω ὑμᾶς ποιεῖν, ἵνα αὖ ἴσχεσθε, ἀλλ' ἵνα ἐκ τούτων ἀγαθὸν πλαμβάνητε· καὶ ἡ πόλις δ' ἔτι ὧ ἄνδρες τραπῶται ἡμετέρα, ἢ δὲ δαίμων εἶναι δοκεῖ, δῆτ' ἴστε ὅτι πάντ' ἀγαθὰ, καὶ πάντα καλὰ ἐκτήσατο, οὐ βαθυμοῦσα, ἀλλ' ἐθέλουσα καὶ πονεῖν, καὶ κινδυνεύειν, ὅπου δέοι· καὶ ὑμεῖς οἶμαι ἴστε μὲν καὶ πρόσθεν, ὡς ἐγὼ οἶδα ἀνδρες ἀγαθοί· νῦν δὲ πειρᾶσθαι χρὴ ἔτ' ἀμείνονας γίγνεσθαι, ἵν' ἦδέως μὲν ξυμπονῶμεν, ἡδέως δὲ ζυνδαιμονῶμεν. Τί γὰρ ἥδιον, ἢ μηδένα αὐθρώπων κολακεύειν, μήτε ἕλληνα, μήτε βάρβαρον εἵνεκα ἐμοῦ, ἀλλ' ἑαυτοῖς ἱκανοὺς εἶναι τὰ σῶτὰ δεια πορίζεσθαι, καὶ τοῦτα, ὄντα καλλιστον; ἢ γὰρ τὸν πολέμῳ ἀσπὸ τῶν πολεμίων ἀφθονία, δῆ ἴστε ὅτι ἄμα προφήν τε, καὶ δύκλαν ἐν πᾶσιν αὐθρώποις παρέχεται. Ὁ μὲν, τοῦτα εἶπεν· οἱ δὲ πειθόμενοι παρηγγέλλενο, ὅτι αὖ δέοι, ὡς σφῶν ὑπηρετήσόντων· ὁ δὲ, πεύμενος ἐτύχανεν· εἶπε δὲ, ἄγετε ὦ ἄνδρες, δεπνήσαντες μὲν, ἅπερ καὶ ὡς ἐμέλλετε πρὸ παρασκευάζεσθαι δὲ μοι μᾶλλ' ἡμέρας σῖτον· ἔπειτα δὲ ἥκετε ἐπὶ τὰς ναῦς αὐτίκα μάλα, ὅπως πληρώσωμεν ἕνθα θεὸς ἐθέλοι, ἐν καιρῷ· ἀφιξόμενοι· ἐπειδὴ δὲ ἥλθον, ἐμβιβασάμενος ἐς τὰς ναῦς, ἐπὶ δὲ νυκτὸς ἐς τὸν λιμῶνα τὸν Ἀθηναίων, τότε μὲν αὐτοῦ, καὶ παρηγγέλλων ἀποκοιμᾶσθαι, τότε δὲ κώπας πρὸς κοιμιζόμενος· ἅμα δὲ τῇ ὑπολαμβάνοι ὡς ἀφρόνως ἔχοιεν δώδεκα τριήρεις ἔχων ἐπὶ πολλὰς ναῦς κεκλημένους, ἐννοήσας τῶν τὸν αὐτὸν λογισμὸν ὥσπερ αὐτὸς ἐκεῖνος γὰρ ἐνόμισεν ἀμελέστερον μὲν ἕξειν τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῷ λιμῶνι ναυτικῷ, χρῆναι πάντας ἅμα ἀπολωλότας· ἅμα δὲ καὶ εἶεν τριήρεις ὁρμοῦσαι, ἀσφαλέστερον ἡγήσατο ἐπὶ ἑκοσι ναῦς αὐθήνησιν οὔσας πλεῦσαι, ἢ ἀλλοθι δέκα· τῶν μὲν γὰρ ἔξω δεῖ ὅπως κατὰ ναῦν ἐμέλλον οἱ ναῦται σκηνήσειν· τῶν δ' αὐθήνησιν, ἐγίγνωσκεν ὅτι οἱ μὲν τριήραρχοι, οἴκοι καθεύδήσοιεν· οἱ δὲ ναῦται, ἄλλος ἄλλῃ σκηνήσοιεν· ἐπεὶ μέν, τοῦτα διανοηθείς· ἐπεὶ δὲ ἀπέπλεε πέντε, ἢ ἓξ σταδία τοῦ λιμῶνος, ἡσυχίαν εἶχε, καὶ αὐέπαυεν· ὡς δὲ ἡμέρα ὑπέφαινεν, ἤγειτο· οἷόν τε ἀκολουθοῦν· καὶ κατὰ τάχος μὲν οὐκ εἶα σφίγγυλων ποιεῖν, οὐδὲ λυμαίνεσθαι τοὺς ἐοὺς τῶν ναυῶν· εἰ δέ που πρίνῳ ὀδοιεν ὁρμοῦσαν, ταύτην πειρᾶσθαι ἑκάστου προιεῖν· τὰ δὲ φορτηγικὰ πλοῖα, καὶ γέμοντα, αἰσθόμενους, ἔξω ἀγεν· ἐς δὲ τῶν μειζόνων ἐμβαίνοντας, ὅπου δύναντο τοὺς αὐθρώπους λαμβάνειν· ἦσαν δέ τινες, οἱ καὶ ἐκπεπλήσαντες ἐς τὸ δεῖγμα, ἐμπόρους τέ τινας, καὶ ναυκλήρους ξυναρπάσαντες, ἐς τὰς ναῦς ἐσήνεγκαν· ὁ μὲν, δὴ τοιοῦτα ἐπεποίκει· τῶν δὲ Ἀθηναίων, οἱ μὲν αὐτόθεν ὁμοῦ ἐνδόθεν, ἔθεον ἔξω, σκεψόμενοί τίς ἡ κραυγή· οἱ δὲ ἔξωθεν, οἱ κατὰ τὸ ἄστυ· οἱ δὲ, καὶ ἐς ἀγυιὰς ἐλεῦντες· πανταχοῦ δ' ἀθηναῖοι· τότε ἐβοήθησαν, καὶ ὁ πίτιμος, καὶ ἱππεῖς, ὡς τοῦ πειρωμένου ἑαυτοῦ· ὁ δὲ, τὰ μὲν ἄλλα ἀπέφλεγε ἐς ἄγιναν, καὶ τριήρεις τρεῖς, ἢ τέτταρας ξυναπαγαγεῖν ἐκέλευσε· τοὺς δὲ ἄλλους παρὰ πέων παρὰ τὴν ἀπικήν, ἅπερ ἐκ τοῦ λιμένος πλοῖα ἔλαβε, καὶ πορθμεῖα αὐθρώπων μεστὰ, καταπέοντα ἀπὸ νήσων· ἐπεὶ δὲ σούνιον ἐλθών, καὶ ὁλκάδας γεμούσας, πάσῳ τινας σίτου, πάς δὲ, καὶ ἐμπολῆς, ἔλαβε· ταῦτα δὲ ποιήσας, ἀπέπλευσεν ἐς Αἴγιναν· καὶ ἀπὸ δόμος τὰ λάφυρα, μαθὼν μικρὸν προεδώκε τοῖς τραπώταις· κἠτὸ λοιπὸν δὴ πρὸ πέων, ἀπελάμβανεν ὅ, τι δύνατο· καὶ ταῦτα ποιῶν, πλείστους τε πάς ναῦς ἔτρεφε, καὶ τοὺς τραπώτας εἶχεν ἡδέως, καὶ πάχεως ὑπῆρε τοῦτο. ὁ δὲ αὖ πάλκιδας, κατιδὼν μὲν μᾶλα περιβαλλόμενος, ἅμα ἀπορίᾳ μόνος ξυμμάχειν βασιλέα, ἢ μὴ ἐθέλοιεν Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι χρῆσθαι τῇ ἀρχῇ, ᾗ αὐτὸς ἐλέγετο· ὡς δ' ἤκουσε τὸν ἐπικολοχος σῶν τοῖς νασὶν πολιορκεῖσθαι ἐν ἀβύδῳ ὑπὸ ἰφικράτους, καὶ διοπείθους, πλεῖ ᾤχετο ὡς

Sumū

Percope
Proeconesius
Dimeneti
Dionysij
Leontichi
Phenias
Polyxeni
Thrasybuli

ἄβυδον· ἐκεῖθεν δὲ λαβὼν τὸ ναυτικὸν, νυκτὸς αὖθις ἦγε, διαπειρᾶς λόγον, ὡς μετὰ τῶν μισθοφόρων τῶν Χαλκηδονίων ὁρμισάμενος δὲ ἐν τῷ κώπῃ, ἡσυχίαν εἶχεν· ἅμα δὲ τοῖς περὶ Δημάρετον, καὶ Δόρυσσον, καὶ Λεόντιχον, καὶ Φανίαν, ἐδίωκον αὐτὸν τὴν ἐπὶ Προικοννήσου· οὗτοι δὲ ἐπεὶ ἐκεῖνοι παρῆλθον, ὑπερέβαλλον, εἰς Ἄβυδον ἀφίκετο· ἠκηκόει γὰρ ὅτι πρὸς πλοῖ πολὺ ἔλεγος, ἄγων τὰς ἀπὸ συρακουσῶν, καὶ Ἰταλίας νεῶς εἴκοσιν, ὅσπερ ἀναλαβὼν καὶ τοὺς παρ' ἐκ δὲ τοῦ Θρασυβούλου ὁ κοπλιτοδὺς ἔχων νεῶς ὀκτὼ, ἔπειτ' ἀπὸ Θρᾴκης, βουλόμενος τὰς ἄλλας ἀπικάς νεῶν ξυμμίξαι· ὁ δ' ἀναλκίδας, ἐπεὶ αὐτῷ οἱ σκοποὶ ἐσήμηναν ὅτι πρὸς πλοῖον τριήρεις ὀκτὼ, ἐμβιβάσας πνας γυμνὰς εἰς δέκα νεῶς, τὰς ἄριστα πλεούσας, καὶ πρὸς πρωΐ σαθαι κελεύσας, εἶπεν ἐνεδεῖτο ἐκ τῶν καπλεόντων μόνων, ἐγὼ δ' ὡς ἤδη ἐδύνατο ἀφανὲς ἀπαίρειν· ἐπεὶ δὲ παρέπλεον, ἐδίωκεν· οἱ δ' ἰδόντες, ἔφευγον· τὰς μὲν οὖν βραδυπλοούσας, τοὺς ἄριστα πλεούσας παχυπλοῦντας καταλήφει· παραγγείλας δὲ τοῖς πρώτοις τῶν μὲν ἑαυτοῦ μὴ ἐμβαλεῖν τὰς ὑστάτας, ἐδίωκε τὰς πρώτας διώκουσα· ἐπεὶ δὲ τούτας ἔλαβεν, ἰδόντες οἱ ὕστεροι ἀλίσκομένους σφῶν αὐτῶν τοὺς πρώτους, ὑπ' ἀθυμίας καὶ τῶν βραδυπλοούντων ἠλίσκοντο· ὥσθ' ἅπαντας ἅπασαι ἐπεὶ δ' ἦλθον αὐτοῖς αὖ πὲκ συρακουσῶν νῆες εἴκοσιν, ἦλθον δὲ καὶ αἱ ἀπὸ Ἰωνίας, ὅσαν ἐγκρατὴς ἦν περίβαζος, ξυνεπεμψάσαν δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀριοβαρζάνους· καὶ γὰρ ἦν ξένος ἐκ παλαιοῦ τῷ ἀριοβαρζάνῃ· ὁ δὲ φαρνάβαζος, ἅτε ἅμα κεκλημένος, ᾤχετο ἄγων, ὅτε δ' οὐκ ἔγνωμε τὴν βασιλέως διαγαπερα· ὁ δὲ αὖ παλκίδας, γενόμενος τοῖς πάσαις νυξὶ πλείοσιν, ἢ ὁ ἤγε ἄκουπε, ἐκράτει πάσης τῆς θαλάττης· ὥστε καὶ τὰς ἐκ τοῦ πόντου ναῦς ἀπέκλεισε μὴ ἐκπλεῖν, εἰς δὲ τοὺς ἑαυτῶν ξυμμάχους κατῆγεν· οἱ μὲν οὖν ἀθηναῖοι ὁρῶντες μὲν πολλὰς τὰς πολεμίας ναῦς, φοβούμενοι δὲ μὴ ὡς πρότερον καπὶ πολεμηθεῖσαν, ξυμμάχου λακεδαιμονίοις βασιλέως γεγενημένου, πολιορκούμενοι δ' ἐκ τῆς ἀγυίας ὑπὸ λιμοῦ, διὰ τοῦπα μὲν ἰσχυρῶς ἐπεθύμουν τῆς εἰρήνης· οἱ δ' ὡς λακεδαιμόνιοι, φρουροῦντες μορᾶς μὲν ἐν λεχαίῳ, μορᾶς δ' ἐν ὀρχομενῷ, φυλάττοντες δὲ τὰς πόλεις, αἷς μὲν ἐπίστευον μὴ ἀπολοιτο, αἷς δὲ ἠπίστουν μὴ ἀποστᾶσιν, πρὸς μὲν τοὺς ἐν κορίνθου, χαλεπῶς ἔφερον τῷ πολέμῳ· οἵτε μὴν ἄργειοι ἰδόντες φρουροῦντες ἑαυτοὺς, καὶ γιγνώσκοντες ὅτι ἡ τῶν μηνῶν ὑποφορὰ οὐδὲν ἔτι φανερῶς ὠφελήσει, καὶ οὗτοι ἐς τὴν εἰρήνην προθυμοι ἦσαν· ὥστε ἐπεὶ παρήγγειλεν ὁ περίβαζος παρεῖναι τοὺς βουλομένους ὑπὲρ κοῦσαι, ἦν βασιλεὺς εἰρήνην καπαιτῶσι, πάχεως γενομένου· ἐπεὶ δὲ ξυνῆλθον, ὧδε εἶπε ὁ περίβαζος πὰ βασιλέως σημεῖα, ἀνεγίγνωσκε πὰ γεγραμμένα· ἐπεὶ δὲ ὧδε· Ἀρταξέρξης βασιλεὺς νομίζει δίκαιον, πὰς μὲν ἐν τῇ ἀσίᾳ πόλεις, ἑαυτοῦ εἶναι, καὶ τῶν νήσων, κλαζομενὰς, καὶ κύπρον· πὰς δὲ ἄλλας ἑλληνίδας πόλεις, καὶ μικρὰς, καὶ μεγάλας, αὐτονόμους ἀφεῖναι, πὴν λήμνου, καὶ ἴμβρου, καὶ σκίρου· τοῦπα δὲ ὥσπερ πάρπαλαι ἦν, εἶναι ἀθηναίων· ὁπότεροι δὲ τοῦπὴν εἰρήνην μὴ δέχονται, τούτοις ἐγὼ πολεμήσω μετὰ τῶν τοῦπα βουλομένων, καὶ πεζῇ, καὶ καπὰ θάλαπαν, καὶ γνώσει, καὶ χρήμασιν· Ἀκούοντες οὖν ταῦπα οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεις, ἀπηγγέλλοντες ἔπι πὰς ἑαυτῶν ἕκαστον πόλεις· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀσμένως ἐδέξαντο πὰς σπονδὰς· οἱ δὲ θηβαῖοι, ἠξίουν ὕπερ πάντων τῶν βοιωτῶν ὀμνύναι· ὁ δὲ ἀγησίλαος, οὐκ ἔφη δέξασθαι τοὺς ὅρκους, ἐὰν μὴ ὁμοίως ὥσπερ πὰ βασιλέως γράμματα ἔλεγεν αὐτονόμους εἶναι καὶ μικρὰν, καὶ μεγάλην πόλιν· οἱ δὲ τῶν θηβαίων πρέσβεις, ἔλεγον ὅτι οὐκ ἐπεπαλμῶκα σφίσι ταῦπα εἶπεῖν· ἵππε νυν ἐφη ὁ ἀγησίλαος, καὶ ἐρωτᾶπε ἀπαγγέλλεπε δ' αὐτοῖς καὶ ταῦπα, ὅπι ἢ μὴ ταῦπα ποιήσουσιν, ἐκ ἀπονοδὶ ἔσονται οἱ μὲν, δ' ἢ ᾧ χοντο· δὲ ἀγησίλαος διὰ τὴν πρὸς θηβαίους ἔχθραν, οὐκ ἔμελλεν· ἀλλὰ πείσας τοὺς ἐφόρους, αὖθις ἐβύετο· ἐπεὶ δὲ ἐγένετο πὰ διαβατήρια, ἀφικόμενος ἐς τὴν πεγέαν, διέπεμπε τῶν μὲν ἱππέων, κατὰ τοὺς πωλοῦντας ἀποδώσοντας· διέπεμπε δὲ καὶ ξενανοὺς ἐς πὰς πόλεις· πρὶν δὲ αὐτὸν ὁρμηθῆναι ἐκ πεγέας, παρῆσαν οἱ θηβαῖοι, λέγοντες ὅπι ἀφίασι πὰς πόλεις αὐτονόμους· καὶ οὕτω λακεδαιμόνιοι μὲν, οἰκαδε ἀπῆλθον· θηβαῖοι δ' ἐς πὰς απονδὰς ἀσελθεῖν ἠναγκάσθησαν, αὐτονόμους ἀφέντες πὰς βοιωτικὰς πόλεις· οἱ δ' αὖ κορίνθιοι, οὐκ ἐξέπεμπον πὴν τῶν ἀργείων φρουρὰν· ἀηδὲς ἀγησίλαος καὶ τοῦτοις προεῖπε, τοῖς μὲν, ἢ μὴ ἐκπέμψειεν τοὺς ἀργείους, τοῖς δὲ, ἢ μὴ ἀποίσειεν ἐκ τῆς κορίνθου, ὅπι πόλεμον ἐξοί σφ' ἐπ' αὐτούς· ἐπεὶ δὲ φοβηθέντων ἀμφοτέρων, ἐξῆλθον οἱ ἀργεῖοι, καὶ αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς ἡ τῶν κορινθίων πόλις ἐγένετο, οἱ μὲν φαγεῖς, καὶ οἱ μεταπίοι τοῦ ἔργου, αὐτοὶ γνόντες, ἀπῆλθον ἐκ τῆς κορίνθου· οἱ δ' ἄλλοι πολῖπαι, ἑκόντες καπεδέχοντο τοὺς πρόσθεν φεύγοντας· ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπράχθη, καὶ ὁμωμόκεσαν αἱ πόλεις ἐμμενεῖν τῇ εἰρήνῃ, ἣν καπεμέλ βασῆλος, ἐκ τούτου διελύθη μὲν τὰ πεζὰ καὶ διελύθη δὲ καὶ τὰ ναυτικὰ στρατεύματα· λακεδαιμονίοις μὲν δὴ, καὶ ἀθηναίοις, καὶ τοῖς ξυμμάχοις, οὕπως ἦν μᾶλλον τὸν ὕστερον πόλεμον τῆς καθαιρέσεως τῶν ἀθηνῶν τἀχών, αὖτη πρώτη εἰρήνη ἐγένετο· ἐν δὲ τῷ πολέμῳ μᾶλλον αὐπρέπως τοῖς ἐναντίοις πρᾶττοντες οἱ λακεδαιμόνιοι, πλὴν σμικυδέους ἑτέροις ἐγένοντο τῆς ἐπ' ἀναπαλκίδου εἰρήνης καλουμένης· πρότερα πὰρ γεγενημένοι τῆς ὑπὸ βασιλέως κατα-

Artaxerxes
Cla Zomenę insula
ἐμπεδώσῃ
διαβατήρια
ἀντιρρόπως

καπαμφθείσης εἰρήνης, καὶ πὴν αὐτονομίαν πῶς πόλεσι πρᾶπόντες, προσέλαβον μὲν ξύμμαχον κόρινθον αὐπονόμους δὲ ἀπὸ τῶν θηβαίων πὰς βοιωπίδας πόλεις ἐποίησαν, οὔπω πάλαι ἐπεβύμουν δὲ καὶ ἀργείους, κόρινθον σφετεριζομένους, φρουρὰν φήναντες ἐπ' αὐτούς, ἃ μὴ ἐξίοιεν ἐκκορίνθου· πούπων δὲ προεχωρηκό των ὡς ἐβούλοντο, ἐδόξεν αὐτοῖς, ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ξυμμάχων ἐνέκειντο, καὶ τοῖς πολεμίοις δύσμενέστεροι ἦσαν, ἢ τὴν λακεδαίμονι, πούτοις κολάσαι, καὶ κατασκάψαι, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀπιστεῖν· πρῶτον μὲν οὖν πέμψαντες ὡς τοὺς μαντινέας, ἐκέλευσαν αὐτοῖς τὸ τεῖχος περιαιρεῖν, λέγοντες ὡς οὐκ αὖ πιστεύσειαν ἄλλως αὐτοῖς μὴ ξὺν τοῖς πολεμίοις γενέσθαι· διὰ ταῦτα γὰρ ἔφασαν καὶ ὡς σὶ πὸ ἐξέπεμπον τοῖς ἀργείοις, σφῶν αὐτοῖς πολεμούντων, καὶ ὡς ἔτι μᾶλλον ὅπι οὐδὲ συστρατεύοιεν, ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι· ὅπως δὲ μὴ ἀκολουθοῖεν, ὡς κακῶς συστρατεύοιεν· ἔπι δὲ γιγνώσκειν ἔφασαν, φθονοῦντας μὲν αὐτοὺς, εἰ πι σφίσιν ἀγαθὸν γίγνοιτο, ἐφ' ἡδομένους δ', εἴ πις συμφορὰ πρὸς αὐτοῖ· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπογνῶναι ἐξελυθέναι τοῖς μαντινεῦσι πούπῳ τεῖχει, ἐν μιᾷ πὴν ἐν μαντινείᾳ μάχην, πριακοντατελεῖς γενόμενοι· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἤθελον καθαιρεῖν πὰ τείχη, φρουρὰν φαίνουσιν ἐπ' αὐτοὺς· ἀγησίλαος μὲν οὖν ἐνθυμῆς τῆς πόλεως ἀφεῖναι αὐτὸν τοῦπος τῆς πραπηγίας, λέγων ὅπι τῷ πατρὶ αὐτοῦ πολλὰ ὑπηρετήκει ἡ τῶν μαντινέων πόλις ἐν τοῖς πρὸς μεσσήνην πολέμοις· ἀγησίπολις δὲ ἐξήγαγε τὴν φρουρὰν, καὶ μάλα πωσσαίπιον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ φιλικῶς ἔχοντος πρὸς τοὺς ἐν μαντινείᾳ τοῦ δήμου προσπάτας· ὡς δὲ ἐγέβαλε, πρῶτον μὲν πὴν γῆν ἐδήωσε· ἔπειτα δὲ οὐδ' οὕτω καθῄρουν πὰ τείχη, πάφρον ὀρύπτε κύκλῳ πῶν πὴν πόλιν, ποῖς μὲν ἡμίσεσι τῶν πραπίων ἴσων πρὸς καθημένοις σῶν τοῖς ὁπλοις ἴσων παφρόνπων, τοῖς δ' ἡμίσεσιν ὀρυσσομένοις· ἔπειτα δὲ ἐξείργασαν πάφρος ἀσφαλῶς ἤδη, κύκλῳ πῶν πὴν πόλιν φκοδόμησεν· ἀναθέμενος δὲ ὅπι ὅσπος ἐν τῇ πόλει πολὺς εἴη, δυετηρίας γενομένης τῷ προσθεν ἔτει, καὶ νομίσας χαλεπὸν ἔσεσθαι, εἰ διὰ σοι πολὺν χρόνον πρύχειν πραπεῖς πὴν πόλιν, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἀπέχοντον βέοντα ποπαμὸν διὰ τῆς πόλεως, μὴ ὄντα δυμεγέθη· ἐμπρήσας δὲ τῆς ἀπορρεούσης, ὕδατος τὸ ὕδωρ ὑπὸ πε τῶν ὑπὸ ταῖς οἰκίαις, καὶ ὑπὸ τῶν ὑπὸ τείχει θεμελίων· βρεχομένων δὲ τῶν λιθίνων, καὶ πρόσθυσαν πὰς αὖω, τὸ μὲν πρῶτον ἐῤῥήγνυτο τὸ τεῖχος· ἔπειπα δὲ καὶ ἐκλίγετο· οἱ δὲ, χρόνον μάπνα, ξύλα αὐτειρεσθεν, καὶ αὖπεμπχωνῶντο, ὡς μὴ ταῖποι ὁ ῥεύγος· ἐπεὶ δὲ πἀπῶντο πὸ ὕδατος, δείσαντες μὴ πρόσω πος πῶν ποῦ κύκλῳ πείχους, σθραλωποι γένοιντο, ὡμολόγουν πθμαιρήσειν· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, οὐκ ἔφασαν πείσεσθαι, ἀ μὴ καὶ διοικεῖντο καπὰ κώμας· οἷσπερ οὖν νομίσαντες αἰπίαν εἶναι, ξυνέφασαν καὶ ταῦπα ποιήσειν· οἱ μὲν οὖν ἀπεβαίνεσθαι τῶν ἀργυρολογιζόντων, καὶ τῶν τοῦ δήμου πρόσταπῶν, διεπρᾶξαπο σπασιῶπαι ἀπὸ πὸ ἀγησίλαος ἀσφαλῶς αὐπῶν πῆς γενέσθαι, ἀπαλλαπόμενοι ἐκ πῆς πόλεως, ἐξήκοντα οὖσι· καὶ ἀμφοτέρωθεν μὲν πῆς ὁδοῦ ἀρξάμενοι ἀπὸ πὸ πυλῶν, ἔχοντες πὰ ὅπλα οἱ λακεδαιμόνιοι, ἐστησαν θεώμενοι ποὺς ἐξιόντας, καὶ μισοῦντες αὐτούς· ὅμως ἀπεῖχοντο αὖ τῶν ῥᾳόν, ἢ οἱ βέλπιστοι πῶν μαντινέων· καὶ τοῦπο μὲν δὴ πὸ ἀθηναῖον μέγα πιμήριον πεθαρχίας· ἐκ δὲ τούπου, καθῃρέθη μὲν τὸ τεῖχος, διῳκίσθη δὲ ἡ μαντίνεια πετραχῆ, καθάπερ πὸ παρχαῖον ᾤκουν· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἤχθοντο, ὅπι πὰς μὲν ὑπαρχούσας οἰκίας ἔδει καθαιρεῖν, ἄλλας δὲ οἰκοδομεῖν· ἐπεὶ δὲ οἱ ἔχοντες πὰς οἰκίας ἐγγύπερον μὴν ᾤκουν τῶν χωρίων, ὅπτων αὐτοῖς πρὸ πὰς κώμας, ἀμεινοκρατίᾳ δ' ἐχώντο, ἀπηλλαγμένοι δ' ἦσαν τῶν βαρέων δημαγωγῶν, ἥδοντο τοῖς πεπραγμένοις· καὶ ἔπεμπον μὲν αὐτοῖς οἱ λακεδαιμόνιοι, οὐ καθ' ἕνα, ἀλλὰ κατὰ γνώμην ἑκάστην ξυναγόν· ξυνεστρατεύοντο δ' ἐκ τῶν κωμῶν πολὺ πρεσβυπέρου, ἢ ὅπε ἐδημοκρατοῦντο· καὶ πὰ μὲν δὴ πρὸς μαντινείας, οὕπω δῆλα πράπειν, σοφωτέρων γένοι, ὧν τούτῳ γε τῶν ἀνθρώπων, τῷ μὴ διὰ τειχῶν ποιεῖσθαι οἱ δ' ἐκφλιοῦντες φεύγοντες, ἀγαθόμενοι τοὺς λακεδαιμονίους ἐσκοποῦντας τοὺς ξυμμάχους ὅπου οἱ πινες ἔκαμον ἐν τῷ πολέμῳ αὐτοῖς ἐγεγένηντο, καιρὸν ἡγησάμενοι, ἐπορεύθησαν ἐς λακεδαίμονα, καὶ ἐδίδασκον ὡς ἔως μὲν σφεῖς οἰκοι ἦσαν, ἐδέχετο πὴ πόλις τοὺς λακεδαιμονίους ἐς τεῖχος, καὶ σῶς ἐστρατεύοντο ὁπόπε ἠβούλοντο· ἐπεὶ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἐξέβαλον, ὡς ἔπεσθαι μὲν οὐδαμῶς ἐθέλοιεν, μόνοις δὲ ἐκείνοις ἐπιπίθοιντο ἀνθρώποις λακεδαιμονίους οὐδέχοιντο εἴσω τῶν τειχῶν, ἀκούσασι δὲ ταῦτα τοῖς ἐφόροις, ἄξιον ἔδοξεν εἶναι σφᾶς ἐλθεῖν· καὶ πεμφαπῆς πρὸς πὴν τῶν φλιασίων πόλιν, ἔλεγον, ὡς φίλοι μὲν οἱ φυγάδες πῇ λακεδαιμονίων πολὺ εἶεν, ἀδικοῦντες δ' οὐδέν, φεύγοιεν· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν μὴ ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ παρ' ἐκόντων διαπράξασθαι καπελθεῖν αὐτούς· ἃ δὴ ἀκούσαντες οἱ φλιάσιοι, ἔδεισαν μὴ ἃ πράσσοντο ἐπ' αὐτοὺς, τῶν ἔνδοθεν παρῄσαν πινες ἐς πὴν πόλιν αὐτούς· καὶ γὰρ συγγενεῖς πολλοὶ ἔνδον ἦσαν τῶν φευγόντων· καὶ ἄλλως, εὐμενεῖς· καὶ ὅσα δὴ ἐν πᾶσι πόλεσι νεωτέρων πράξεων ξυμβαίνει πράγματων, καπαγέγενηπο· ἐβούλοντο πὴν φυγὴν· ποιαῦτα μὲν δὴ φοβηθέντες, ἐψηφίσαντο καπαδέχεσθαι τοὺς φυγάδας, καὶ ἐκείνοις μὲν ἀποδοῦναι πὰ ἐμφανῆ κτήματα, τοῖς δὲ πὰ ἐκείνων πριαμένοις, ἐκδημοῦσι πὴν τιμὴν ἀποδιαβεῖν· ἃ δ' ἐπαμφίλογον πρὸς ἀμφοτέρους γίγνοιτο,

σφετερισομένους
πρύχειν
ξυναγόν

Acanth)
Apollonia
Olynth) maximæ urbis

δίκην διακριθῆναι· καὶ τοῦτο μὲν οὖν πρὸ τῶν φλιασίων φυγαδῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐπράκτο. ἐξ ἀκάνθου δέ, καὶ ἀπολλωνίας, αὖθις μέγιστα τῶν πρὸ ὀλυνθου πόλεων, πρεσβὺς ἀφίκοντο ἐς λακεδαίμονα. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἔφοροι ὧν ἕνεκα ἦκον, προσηγαγον αὐτοὺς πρός τε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τοῖς συμμάχοις. ἔνθα δὴ καὶ γλαγέτης ἀκανθίος ἔλεξεν,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΛΕΙΓΕΝΟΥΣ.

Ὦ ἄνδρες λακεδαιμόνιοί τε, καὶ οἱ σύμμαχοι, οἰόμεθα λαμβάνειν ὑμᾶς πρᾶγμα φύμενον ἐν τῇ ἑλλάδι. ὅτι μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ θρᾴκης μεγίστη πόλις ὀλυνθος, χεδὸν πάντες ἐπίστασθε. οὐ τοι τῶν πόλεων προσηγαγόντο ἐστὶν ἃς, ἐφ' ᾧτε τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι νόμοις, καὶ συμπολιτεύειν. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν μιζόνων προσελάβοντο πυας. ἐκ δὲ τούτου ἐπεχείρησαν καὶ πάσης μακεδονίας πόλεις ἐλευθεροῦν ἀπὸ ἀμύντου τοῦ βασιλέως μακεδόνων. ἐπεὶ δὲ ἠκούσαμεν ἀφ' ἡμῶν πάντα αὐτῶν, πάχυ καὶ ἐπὶ τὰς θύρας, καὶ μείζους ἐποιοῦντο. καὶ κατελιποῦμεν ἡμεῖς ἔχοντας ἤδη ἄλλας τε πολλὰς, καὶ πέλλαν, ἥπερ μεγίστη τῶν ἐν μακεδονίᾳ πόλεων. καὶ ἀμύνταν δὲ ἀφαιρούμενα ἀπὸ χωροῦντά πε ἐκ τῶν πολέων, καὶ ὅσον οὐκ ἐκπεπολεμωκότα ἤδη ἀπάσης μακεδονίας. πέμψαντες δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς, καὶ πρὸς ἀπολλωνιάτας οἱ ὀλύνθιοι, πρόειπον ἡμῖν ὅτι ἢ μὴ παρεσόμενα συστρατεύσομεν, ἐκεῖνοι ἐφ' ἡμᾶς ἴοιεν· ἡμεῖς δὲ ὦ ἄνδρες λακεδαιμόνιοι, βουλόμενα μὲν τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι, καὶ αὖθις πολιτεύειν· ἀμύνταν μέντοι μὴ βοηθήσαι πῆς, αἰάχιστον ἡγούμεθα· καὶ πίνυν γε δὴ αὖ τοῖς ἄσπονδα πεμφθεῖσιν, οὐκ ἐλάττους ὀκτακοσίων. ταλαντεύσαι δέ, πολὺ πλείους, ἢ τοσοῦτοι ἴσασίν γε μὲν τοι ἐκεῖνοι καὶ ἡμεῖς μετ' αὖθις γενώμεθα, ἔσονται πλείους, ἢ χίλιοι. καταλιπόμενα δὲ καὶ ἀθηναίων, καὶ βοιωτῶν πρέσβεις ἤδη αὖ τότε. ἠκούομεν δὲ ὡς καὶ αὖ τοῖς ὀλυνθίοις ἐψηφισμένον εἴη συμπέμπειν πρέσβεις ἐς τοὺς πάντας πόλεις πρὸς συμμαχίας. καί τοι ἡ τοσαύτη δύναμις πρὸς γενέσθαι τῇ πατθηναίων, καὶ θηβαίων ἰσχύϊ, ὁρᾶτε ἐφ' ὅτῳ μὲν οὐκέτι δυμᾶ χείρια ἐκείνα ἔσται ὑμῖν· ἐπεὶ δὲ καὶ πρὸ ἁμῶ τῆς θαλάττης οὖσαν, νομίζετε καὶ πᾶς ἐν τοῖς τούτης πόλεις ὑπηκόους ἔσεσθε αὐτῶν· τεκμήριον δὲ πεῖσαι καὶ τοῦτο, ὅτι ἰσχυρὰς οὕτω ταῖς πόλεις πεφόβηνται, μάλιστα γὰρ μισοῦσι τοὺς ὀλυνθίους· ὅμως οὐκ ἐπολέμησαν μεθ' ἡμῶν πρεσβείας πέμψαν διδάξουσας τοῦτο· ἐννοήσατε δὲ καὶ τόδε, ὡς ἤκομεν ὑμᾶς τῆς μὲν βοιωτίας ἀπομελήσαι, ὅπως μὴ καθ' ἓν εἶη, πολὺ δὲ μείζονος ἀφοιζομένης δυνάμεως ἀμελῆσαι· καὶ τούτῳ οὐ κατὰ γῆν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ θάλατταν ἰσχυρὰς γενομένης. τί γὰρ δὴ καὶ ἐμποδὼν, ὅπου ξύλα μὲν νεωστηγήσιμα ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ ἐστὶ, χρήματα δὲ προσόδοι ἐκ πολλῶν μὲν λιμένων, πολλῶν δὲ ἐμπορίων· πολυανθρωπία γε μὴν διὰ τὴν πολιτείαν ὑπάρχει· ἀλλὰ μὴν καὶ γείτονές ἐσμεν αὐτοῖς θρᾷκες, οἱ ἀβασίλευτοι· οἱ θέρα πωλοῦσι μὲν καὶ νῦν ἤδη τοῖς ὀλυνθίοις· ἢ δὲ ὑπ' ἐκείνοις ἔσονται, πολλὴ καὶ αὕτη δύναμις πρὸς γένοιτ' ἂν αὐτοῖς· τούτων τε μὴν ἀκολουθούντων, καὶ τὰ ἐν τῷ παγκαίῳ χρύσεα, χεῖρα αὖ αὐτοῖς ὀρέγει· καὶ τούτων ἡμεῖς οὐδὲν λέγομεν, ὅπου καὶ ἐν τῷ ἴσῳ ὀλυνθίων δήμῳ μυριολεκτῶν ἐστι· τοῦτο μὲν φρόνιμα αὖ ἴσῳ, τί αὖ τις λέγοι; καὶ γὰρ ἴσως ὁ θεὸς ἐποίησεν ἅμα τῷ δύνασθαι, καὶ τὰ φρονήματα αὔξεσθαι ἴσῳ αὐθρώπων· ἡμεῖς μὲν οὖν ὦ ἄνδρες λακεδαιμόνιοί τι, καὶ ξύμμαχοι, ἐξαγγέλλομεν ὅτι τάκεῖ οὕτως ἔχει· ὑμεῖς δὲ βουλεύεσθε, ἡ δοκεῖ ἄξια ἂν μελείας εἶναι. δεῖ γε μὴν ὑμᾶς καὶ τόδε ἤδέναι, ὡς ἢν ἐρήκαμεν δύναμιν, μεγάλην οὖσαν, οὕτω δὴς θαλάττης ἐστίν. ἁπάντων γὰρ ἄκουσαι τῶν πόλεων τῆς πολιτείας κοινωνοῦσαι, αὖ παῦσαι πᾶσιν αὐτὴν θαλαττοῦσ τῆς

ὑμεῖς ὑμῶν, οὕτω καὶ ὑμεῖς ὑμῶν ἀμελήσατε. Ἀκούσαντα ταῦτα τοὺς λακεδαιμονίους ἔδοξε τὴν
πε ἀκρόπολιν ὡς τάχιστα κατειληφέναι φυλάττειν, καὶ ἰσμηνίᾳ κρίσιν ποιῆσαι· ἐκ δὲ τούτου, πέμπουσι δὲ
κατὰς λακεδαιμονίων μὲν τρεῖς· ἀπὸ δὲ τῶν συμμάχων, ἕνα ἀφ' ἑκάστης, καὶ μαῤῥᾶδε, καὶ μεγάλης
πόλεως· ἐπεὶ δὲ ξυνεκάθιζον πρὸς δίκαστήριον, πρῶτον μὲν κατηγορεῖτο τοῦ ἰσμηνίου, καὶ ὡς βαρβαρί
ζει· καὶ ὡς ξένος τῷ τάχιστα οὐδενὶ ἀγαθὸν τῆς ἑλλάδος γεγενημένος εἴη, καὶ ὡς τῶν παρὰ βασι
λέως χρημάτων μετειληφὼς εἴη, καὶ ὅτι τῆς ἐν τῇ ἑλλάδι πρασχῆς πάσης ἐκεῖνός τε, καὶ οὐδρο
κλείδας αἰτιώτατοι εἶεν· ὁ δὲ, ἀπελογεῖτο μὲν περὶ τούτων· οὐ μέντοι ἐφαίνετό γε τὰ καὶ κακοπρά
γμων τὸ μὴ οὐ μεγαλοπράγμων εἶναι· καὶ ἐκεῖνος μὲν, κατεψηφίσθη, καὶ ἀπεδημήκει· οἱ δὲ περὶ
λεοντιάδην, εἰ χόν τι τὴν πόλιν, καὶ τοῖς λακεδαιμονίοις ἐπιτήδειόν τι παρεῖτον, ἢ προσετάττετο οὐ
τοῖς· τούτων δὲ πραγμάτων, οἱ λακεδαιμόνιοι πολὺ ἐπὶ δὴ προθυμότερον τὴν ἐς τὴν ὀλυνθον στρατι
αν ἐγνωσταλτο· καὶ ἐκπέμπουσι πλουτίαν μὲν ἁρμοστήν· τὴν δ' ἐς τοὺς μυρίους ξύνταξιν, ὡς τοῖς τε
ἀναγκαῖς ξυνεξέπεμπον, καὶ ἐς τὰς συμμαχίδας πόλεις σκυτάλας διέπεμπον, κελεύοντες ἀκο
λουθεῖν πλουτίᾳ κατὰ τὸ δόγμα τῶν συμμάχων· καὶ οἵτε ἄλλοι προθύμως τῷ πλουτίᾳ ὑπηρε
τουν, καὶ γὰρ οὐκ ἀχάριστος ἐδόκει εἶναι τοῖς ὑπουργοῦσί τι αὐτῷ· καὶ ἡ τῶν βοιωτῶν δὲ πόλις, ἅτε καὶ
ἀγαπλάτου ὄντος ἀδελφοῦ, προθύμως ξυνέπεμπε καὶ ὁπλίτας, καὶ ἱππέας. ὁ δὲ, ἀπόδωμι μὲν, οὐ μά
λα ἐπορθύετο· ἀπομελόμενος δὲ τοὺς φίλους, προθύετο, καὶ τοὺς ἀφεστῶτας βουλόμενος προσ
ποιεῖσθαι· πρόσεπεμπε δὲ καὶ πρὸς ἀμύντᾳν, καὶ ἥξειν αὐτὸν καὶ ξένους μισθοῦσθαι, καὶ τοὺς
πολεμίους βασιλοῦσι, χρήματα διδόναι, ὡς συμμαχοῖς εἶναι, ἐπεβούλοιτο τὴν ἀρχὴν ἀναλαβεῖν· ἐ
πεμπε δὲ καὶ πρὸς Δέρδαν τὸν ἐλιμίας ἄρχοντα διδάσκων ὅτι οἱ ὀλύνθιοι καταπεφρονήκασιν μεί
ζω δύναμιν μακεδονίας ἔσεσθαι, καὶ οὐκ ἀνήσουσι τὴν ἐλάττω, ἢν μὴ τις αὐτοὺς πολεμῇ· τοῦτο δὲ ποιῶν
τὰ ἐκείνους ἀσθενεστάτους ἔσεσθαι· ἐπεὶ δὲ καὶ πρὸς ἀμύντᾳν ἐπεμπε, καὶ ἐκεῖνος ἐπῆρτο τὰ μάλιστα
ἀπὸ τῶν ὀλυνθίων ἐπιθήσεσθαι· καὶ ἐπεὶ ἐκεῖνος ἐπῆρτο, καὶ ἐπεμπε πρὸς τοὺς ὀλυνθίους, ἐπαινῶν
τε καὶ παρακελευόμενος μὴ ἀνιέναι τοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ ἐπιβοηθήσειν· καὶ ἐπεὶ ἐκεῖνοι ἐπῆρντο,
καὶ ἐπεμπε πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀκροπόλει ὀλυνθίους, κελεύων ἐκδιδόναι τὴν πόλιν· καὶ ἐπεὶ ἐκεῖνοι ἐπῆρντο,
καὶ ἐπεμπε πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀκροπόλει ὀλυνθίους, κελεύων ἐκδιδόναι τὴν πόλιν· καὶ ἐπεὶ ἐκεῖνοι ἐπῆρντο,
καὶ ἐπεμπε πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀκροπόλει ὀλυνθίους, κελεύων ἐκδιδόναι τὴν πόλιν· καὶ ἐπεὶ ἐκεῖνοι ἐπῆρντο,

Clemia. Amyntas Derdas Polycharm) Apollonia Mesembria

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ, Ε'.

εἰ πὸ δ' ἔνδρον ὑπολοιπον εἰη ἀργασμένον τοῖς πολεμίοις φθείροι, ἐξελθόντες οἱ ὀλύνθιοι ἐπεῖς, ἦσυ
χοι προδόμωμοι, διέβησαν τὸν παρὰ τὴν πόλιν ῥέοντα ποταμόν· καὶ ἐνεπρόδυον τὸ ἰσυχὴ πρὸς τὸν
ἐναπὸν στρατόπεδα· ὡς δ' εἶδεν ὁ πλουτίας, ἀναγαγκτήσας τὴν πόλιν ὑπ' αὐτῶν, δύθυς τλημονίδαν τὸν Tlemonidas
Ἰφικράτους ἄρχοντα δρόμῳ φέρεσθαι ἐς αὐτοὺς ἐκέλευσεν· οἱ δὲ ὀλύνθιοι ὡς εἶδον προθέοντας
τοὺς πελτάστας, ἀναστρέψαντες, ἀπεχώρουν ἦσυχοι· καὶ διέβησαν πάλιν τὸν ποταμόν· οἵδ' ἀκολου
θουν μάλα θρασέως· καὶ ὡς φθάνουσι διώξαντες, ἐπεδιέβαινον· ἔνθα δὴ οἱ ὀλύνθιοι ἐπεῖς νικήσαντες
χείρωτοι αὐτοῖς ἐδόκουν εἶναι οἱ διαβεβηκότες, ἀναστρέψαντες, ἐμβάλλουσιν αὐτοῖς· καὶ αὐτὸν πε Tlemonidæ mors
ἀπεκτείναν τὸν τλημονίδαν, καὶ τῶν ἄλλων πολεῖους, ἢ ἑκατόν· ὁ δὲ πλουτίας ὡς εἶδε τὸ γιγνόμενον
ὀργισθείς, ἀναλαβὼν πάντα τὸν στρατόπεδα, ἦγε μὲν ταχὺ τοὺς ὁπλίτας, διώκειν δὲ ἐκέλευε κῆ τοὺς πελτάστας
καὶ τοὺς ἱππέας, καὶ μὴ ἐπένα· πολλοὶ μὲν οὖν δὴ καὶ ἄλλοι τοῦ καιροῦ, ἐγγυτέρω τοῦ τείχους διώξαν
τες, κακῶς ἀπεχώρησαν· καὶ ἐκεῖνοι δ' ἐπεὶ ἀπὸ τῶν πύργων ἐβάλλοντο, ἀπεχωρεῖτο πάλιν ἀνα
ζοντο πθορυβημένως, καὶ προφυλάττεσθαι πὰ βέλη· ἐν τούτῳ δὴ οἱ ὀλύνθιοι, ἐπεξελαύνουσι μὲν τοῖς
ἱππεῦσι, ἐβοήθουν δὲ καὶ οἱ πελτασταί· πλοῦς δὲ καὶ οὗτος μετεξέβενον, κῆ πάραγμῶνοι τῇ φάλαγ
γι πρὸς τὸ τεῖχος· καὶ ὁ μὲν πλουτίας, ἐντοῦθα μαχόμενος, ἀπεθνήσκει· τοῦτον δὲ γενόμενον, δύθυς Olynthiorũ victo
καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἐνέκλιναν· καὶ οὐδεὶς ἔτι ἵστατο, ἀνὰ πᾶσαν ἔφυγον, οἱ μὲν, ἐπὶ πάρτωλιν, οἱ δὲ, ria cõtra lacedæ
ἐπὶ ἀκάνθου, οἱ δὲ, ἐς ἀπολλωνίαν, οἱ πλεῖστοι δὲ, ἐς ποτίδαιαν· ὡς δ' ἄλλη ἄλλοσε ἔφυγον, οὐ ἴφ κῆ Teleutię mors
οἱ πολέμιοι ἄλλη ἄλλος διώκοντες, πάμπολλοὺς ἀπέκτειναν αὐθρώπους, καὶ ὅ, τι ἦν ὄφελος ἦν τ
τούτου τοῦ στρατεύματος· ἐκ τούτου τῶν πάντων, ὡς ἐγὼ φημὶ αὐθρώπους πλεῖστοὺς δὴ ἐν ἑνὶ χρόνῳ Spartole
λιπὰ μὲν οὐδ' οἰκέπαις χρὴ κολάζειν ὀργῇ· πολλάκις γὰρ καὶ διαπόταμοι ὀργιζόμενοι, μείζω κακὰ ἔπαθον, Acanthos
ἢ ἐποίησαν· ἀπὰ αὐτῶν πάλιν τὸ μετ' ὀργῆς, ἀνὰ μὴ γνώμῃ πρὸς φέρεσθαι, ὅλον ἁμάρτημα· ἢ Apollonia
μὲν γὰρ ὀργὴ, ἀπρονόητον· ἢ δὲ γνώμη, σκοπεῖ οὐδὲν ἧττον μὴ πάθῃ, ἢ ὅπως βλάψῃ τι τοὺς πολεμί Potidęa
ους· τοῖς δ' οὖν λακεδαιμονίοις, ἐπεὶ ἤκουσαν τὸ πρᾶγμα βουλομένοις ἐδόκει οὐ φαύλην πεμπέον
δύναμιν εἶναι, ὅπως τό, τε φρόνημα τῶν γενικικῶν καπασβεσθείη, καὶ μὴ μάτην πὰ πεποιημένα
γένοιτο· οὕτω δὴ γνόντες, πέμπουσι μὲν ἀγησῶ πολιν τὸν βασιλέα ἐκ πέμπουσι· μετ' αὐτοῦ δὲ ὡς πρὸ ἀγη Agesipolis
σιλάου ἐς τὴν ἀσίαν, τριάκοντα παρτιατῶν· πολλοὶ δὲ αὐτῷ καὶ τῶν εἱλωτικῶν ἐθέλοντοι καλοί, καὶ ἀγα
θοί, ἠκολούθουν, καὶ ξένοι τῶν προφίμων καλουμένων, καὶ νόθοι τῶν παρτιατῶν, μάλα αὐδὲ εἷς τι,
καὶ τῶν ἐν τῇ πολει καλῶν οὐκ ἄπειροι· ξυνεστρατεύοντο δὲ καὶ ἐκ τῶν συμμαχίδων πολεων ἐθε
λοντοί, καὶ θεπαλῶν γε ἱππεῖς γνωσθῆναι τῷ ἀγησιπολίδι βουλόμενοι· καὶ ἀμύντας δὲ, καὶ δέρ Amyntas
δας, ἐπ πρόθυμότερον, ἢ πρόσθεν· ἀγησῶ πολις μὲν δὴ τῶν πρατίων, ἐπεροῦτο ἐπὶ τὴν ὀλυνθον· ἡ δὲ Derdas
τῶν φλιασίων πόλις, ἐπαινεθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ ἀγησιπολίδος, ὅτι πολλὰ, καὶ παχέως αὐτῷ χρήματα
ἐς τὴν στρατιὰν ἔδοσαν, νομίζουσα δ' ἔξω ὄντος ἀγησιπολίδος, οὐκ αὖ ἐξελθεῖν ἐπ' αὐτοὺς ἀγαθό
λαον, οὐδ' αὖ γενέσθαι, ὥς τι ἅμα ἀμφοτέρους τοὺς βασιλέας ἔξω παρόντας εἶναι, θρασέως οὐδὲν τῶν
δικαίων ἐποίουν τοῖς κατπλουβόσιν· οἱ μὲν γὰρ φυγάδες, ἠξίουν τὰ ἀμφίλογα ἐν ἴσῳ δικαστηρίῳ κρί
νεσθαι· οἱ δὲ, ἠναγκάζον ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διαδικάζεσθαι· λεγόντων δὲ τῶν κατπλουβότων, καὶ τῆς
αὖ τῆ δίκη εἴη, ὅπου αὐτοῖ οἱ ἀδικοῦντες δικάζοιεν, οὐδένες ἤκουον· ἐκ τούτου μᾶλλον ἐπορεύοντο οἱ
κεδαίμονα οἱ κατπλεβόντες, κατηγορήσοντες τῆς πόλεως· καὶ ἄλλοι δὲ τῶν οἴκοθεν ξυνηκολούθουν,
λέγοντες ὅτι πολλοῖς, καὶ τῶν πολῖτῶν οὐ δικαίως πάσχειν· ἀγανακτήσασα δὲ τούτοις τῇ φλι
ασίων πόλις, ἐξημίωσε πάντας, ὅσοι μὴ ξυμπέμποιεν τῆς πόλεως, ἥλπον δὲ λακεδαίμονα· οἱ δὲ ξη
μιωθέντες, ὠκνουν ἀπιέναι· μέγοντες δ' ἐδίδασκον, ὡς οὔτοι μὲν εἴησαν οἱ βιαζόμενοι τοῦτο, οἵπερ
σφᾶς τε ἐξέβαλον, καὶ λακεδαιμονίους ἀπέκλεισαν· οὗτοι δὲ οἱ πριάμενοί τε τὰ σφέτερα, καὶ βιαζόμενοί
μὴ ἀποδιδόναι, οὗτοι δὴ καὶ νῦν δίαιτε πραγμένοι εἰσὶ ξυμπολίται σφῶν αὐτοὺς, ἵς λακεδαίμονα ἐλθόν
τας, ὅπως πολιτῶν μηδεὶς τολμήσειεν, δηλώσαν πᾶσιν ἐν τῇ πόλει γιγνόμενα· τῷ δ' ὄντι ὑβρίζειν
δοκούντων τῶν φλιασίων, φρουρεῖ φαίνουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ ἔφοροι· ἦν δὲ οὐ τῷ ἀγησιπολίᾳ ἀχθόμενα
τοῦτο· καὶ γὰρ τῷ μὲν πατρὶ αὐτοῦ ἀρχιδάμῳ ξένοι ἦσαν οἱ πρὶ τοῦ πολέμου, καὶ τότε τῶν κατπλη Archidam)
λυβότων ἦσαν· ἑαυτῷ δὲ, οἱ ἀμφὶ πολυχλείδαν τῶν ἐπιτηδείων γενομένων οὐκ ἐμε Podanem) διαβατεῖ
νεν, ἀλλ' ἐπορεύετο, πολλαὶ πρεσβεῖαι ἀπ' αὐτῶν, καὶ χρήματα ἐδίδοσαν, ὥς τε μὴ ἐμβάλλειν· ὁ δὲ, ἀπε Procl)
κρίνατο ὅτι οὐχ ἵνα ἀδικοῖ στρατεύοιτο, ἀλλ' ὅπως τοῖς ἀδικουμένοις βοηθήσειεν· οἱ δὲ, πλοῦτῶν
τες, πάντα ἔφασκόν τε ποιήσειν, ἐδέοντό τε μὴ ἐμβάλλειν· ὁ δὲ, πάλιν ἔλεγεν ὡς οὐκ ἂν πιστοῦ
σε λόγοις· καὶ γὰρ τὸ πρότερον ἐψεύσαντο αὐτούς, ἀλλ' ὄργον τινὸς πιστοῦ δεῖν ἔφη· ὁρωτώμενος δὲ
καὶ τί τοῦτ' ἂν εἴη, πάλιν ἀπεκρίνατο, ὅταν καὶ πρόσθεν ἔφη ποιῆσαι τῆς ἡμῶν ἡδικῆσθαι τε
τοῦτο δὲ ἦν, τὴν ἀκρόπολιν παραδοῦναι· οὐκ ἐβελόντων δὲ αὖ τῶν τοῦτο ποιεῖν, ἐνέβαλέ τε, καὶ τὴν

Syssitia

χώραν καὶ πᾶν κτήσεται ἐπιόντας, ἐπολιόρκει αὐτοὺς· πολλῶν δὲ λεγόντων λακεδαιμονίων ὡς ὀλίγων ἕνεκεν αἰθρώπων πολὺ ἀπεχαίοιντο μέσον πανταχιλίων αἰθρῶν, καὶ γὰρ δὴ ὅσους τοῦτ' ἐβούλοντο, οἱ φλιάσιοι ἐν τῷ φανερῷ τοῖς ἔξω ἐξεκλησάζον· ὁ μὴν πιάνθολος ὡς τοῦτο αὐτὸν ἐμηχανῶντο· ὅσῳ τε γὰρ ἐξέλθοιεν ἢ διὰ συγγένειαν, ἢ διὰ φιλίαν τῶν φυγάδων, ἐδίδασκε ξυσσίτια τε αὐτῶν καταστκευάζειν, καὶ ὡς τὰ αὐτοῦ δαπανῶν διδοίη, ὅσοι γυμνάζεσθαι ἐβούλοιεν· καὶ ὅπως διέξιοιεν ἄσασι τοῖς διεκελεύετο, καὶ μὴ οἰκεῖν ἐς τοῦπα χρήματα ἀναίζεσθαι· οἱ δ' αὖ πανταχοῦ τε ἀθροίζοντες, ἀπὸ ἑξακοσίων χιλίων αἰθρῶν, ἄριστα μὲν τὰ σώματα ἔχοντας, δυτάκτους δέ, καὶ δύο μοτάτους· ὥς τε τελὸ ἵστες οἱ λακεδαιμόνιοι, ἔλεγον, ὡς τοιοῦτων δέοιντο συστρατιωτῶν· καὶ ἀγυιὸς λαος μὲν δὴ, πρὸ τοῦπα κηφὸ δὲ ἀγυιὸς πολις, δύβυς τε ἐκ τῆς μακεδονίας τροσιών, ἔβετο τρὸς τῇ πόλει τῶν ὁλυνθίων τὰ ὅπλα· ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς αὐτὸ ἐμήχανε αὐτῶν, ἐφθειρε γὸν στ τοῦ· τορώνην δὲ καὶ τρὸς βαλών, εἷλε καπὰ κράτος· ἐν δὲ τούτοις ὄντα καπὰ θέρους ἀκμὴν, κῶμα πυρίφλεγες λαμβανὸ αὐτῶν· ὡς δὲ τρώτην ἑωρακόπα γὸ ἐν ἀφύτῃ τοῦ διονύσου ἱερὸν, ὄρως ὠγὸν τότ' ἔχειν ἵστα σκιερὸν σκιάμα των, καὶ τῶν λαμπρῶν, καὶ ὑγρῶν ὑδάτων· ἐκμίσθια μὲν οὖν ἐκεῖσε τὰ ζῶν, ὅμως μὴν τὸ ἐδόμου, ἀφ' οὗ ἔκαιον ἔξω τοῦ ἱεροῦ ἐτελεύτησε· καὶ ἐκεῖνος μὲν ἐν μέλιτι τιθεὶς, καὶ κομαθεὶς οἴκαδε, ἔτυχε τῆς βασιλικῆς ταφῆς· ἀγησίλαος δὲ τοῦτο ἀκούσας, οὐκ ἤνεγκε ἐφιέσθαι· καὶ ὡς αὐτὸ ἀπαλου, ἀλλ' ἐδάκρυσε, καὶ ἐπένθησε τὴν σῶν ουδῶν. συσκηνοῦσι μὲν γὰρ δὴ βασιλεῖς ἐν τῷ αὐτῷ, ὅταν οἱ κοινῶσιν· ὁ δὲ ἀγησίπολις τῷ ἀγησιλάῳ ἱκανὸν μὲν ἦν, καὶ ἠβυκτικῶν, καὶ ἱππικῶν· καὶ πανδικῶν λόγων μετέχειν· ἀρὸς δὲ τούτοις, καὶ ὑπῆρξε τὸ ὠγὸν ἐν τῇ συσκηνίᾳ, ὡς τοῦ ἀκὸς ἀρεσβύτερον· καὶ οἱ μὲν λακεδαιμόνιοι αὐτ' ἐκείνου προλυβιάδην ἀρμοστὴν ἐπὶ τὴν ὄλυνθον ἐκτέμ πουσιν· ὁ δ' ἀγησίλαος, ἅτε μὴν ὑπερβαλε γὸν χρόνον, ὅσον ἐλέγετο ἐν τῷ φλοιοῦντι στὶ τὸς εἶναι· τοσοῦτον γὰρ ἐγκράτεια γαστρὸς διαφέρει, ὥς τε οἱ φλιάσιοι γὸν ἥμισυ συμφησάμενοι στὶ τὸν πλεῖν, ἢ πρόσθεν· καὶ τοιοῦντες τοῦτο, γὸν δι' ἡμάσιου τοῦ ἀκὸς τοῦ χρόνου πολιορκοῦ μενοι, διέκρεσαν· γὸ τόλμα δὲ ἀτολμίας ἐσθ' ὅτε τοσοῦτον διαφέρει, ὥς τε δῆλφίων τὶς λαμπρὸς δοκῶν εἶναι, λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τριακοσίους αἰθρας φλιασίων, ἱκανὸς μὲν ἦν κωλύειν τοὺς βουλομένους ἀρὸν ποιεῖσθαι· ἱκανὸς δὲ οὐκ ἦν τάσθαι, εἰ ἔξας φυλακὰς πᾶν· ἠδύνατο δὲ εἰ τε τὰς φυλακὰς αὐαγκάζειν γὸ μὴ θος ἴέναι, καὶ τοὺς ἐφοδεύων, τε τοὺς παρέχεσθαι· πολλάκις δὲ μεθ' ὧν εἶχε τρὸς αὐτὸν, καὶ ἐκθέων, ἀπέκρουε φυλακὰς ἄλλοτ' ἄλλῃ τοῦ πᾶν τειχισμένου κύκλου· ἐπεὶ μὴν τοι οἱ ἐπῆλεκτοι οὔ τι πάνυ τρόσω ὄντες οὐχ ὑβρίσκουσι τὸν ἐπὶ τῇ πόλει, ἐκ τούτου δὴ πέμψαντες τρὸς τὸν ἀγησίλαον ἐδέοντο πρεσβείαν ἀφ' ἧς λακεδαίμονα ἰοῦσι· διδόχθαι γὰρ σφίσιν ἔφασαν ὑπὲρ εἰρήνης τοῖς πόλεσι τῶν λακεδαιμονίων, χρῆσθαι τῇ πόλει ὅ, τι βούλοιντο· ὁ δὲ, ὀργισθεὶς ὅτι ἄκυρον αὐτὸν ἐποίουν, πέμψας μὲν τρὸς τοὺς οἴκοι φίλους, διεπράξατο ἐφ' ὧπερ ὑπῆρξαν τὰ πρὸ φλιοῦντος· ἐπανεῖσαν δὲ τῇ τρεσβείᾳ· φυλακὴ δὲ ἐπὶ χυρὸ πέρα, ἢ τρόπερον ἐφύλαπεν, ἵνα μηδεὶς τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐξίῃ· ὅμως μὴν τότε δελφίων, καὶ γιγματίας τῆς μεθ' αὐτοῦ, ὃς πολλὰ ὠφέλητο ὅπλα τῶν πολιορκούντων, ἀπέφασαν νύκτωρ· ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐκ τῆς λακεδαίμονος, ἀπαγγέλλοντες ὅτι ἡ πόλις ὑπὸ τρέσει ἀγησιλάῳ διαγωνῶναι πᾶν ἐν φλιοῦντι ὅπως αὐτῷ δοκοίη, ἀγησίλαος δὴ οὕτως ἐγνω· πεντήκοντα μὲν αἰθρας τῶν καπελυθόντων, πεντήκοντα δὲ τῶν οἴκοθεν, τρῶτον μὲν ἀκριβέναι ὅπως ζῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅν τινα ἀποθανεῖν δίκαιον εἶναι ἔφασκε δεῖν, καθ' οὓς πολιτεύσοιντο· ἔως δ' αὖ τοῦπα διαπραξάζωντο, φυλακὴν, καὶ μαθὸν τοῖς φρουροῖς ἐξ μνῶν καπέλιπε· ταῦτα δὲ ποιήσας, τοῖς μὲν συμμαχοις ἀφῆκε, γὸ δὲ πολιτικὸν οἴκαδ' ἀπήγαγε· καὶ πὰ μὲν πᾶν φλιοῦντα, οὕτως οὐ ἐπεπλέγειν οἰκῶ μησι, καὶ ἐνιαυτῷ· καὶ ὁ πολυβιάδης δὲ παντάπασι κακῶς ἔχοντας λιμῷ τοῖς ὀλυνθίους, διὰ γὸ μήτε ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν, μήτε καπὲ θάλαπαν δύνασθαι τοὺς αὐτοῖς, ἠνάγκασε πέμψαι ἐς λακεδαίμονα τρῶτ' ἐρήνης· οἱ δ' ἐλθόντες πρέσβεις αὐτοκράτορες, σπονδὰς ἐποίησαντο, γὸν αὐτὸν μὲν ἐλεύθερον, καὶ φίλον, λακεδαιμονίοις νομίζειν· ἀκολουθεῖν δὲ ὅπᾳ ἡγῶνται, καὶ σύμμαχον εἶναι· καὶ ὁμόσαντες ταῦτα ἐμμένειν, οὕτως ἀπῆλθον οἴκαδε· τρόκειτο δὲ τοῖς λακεδαιμονίοις, ὡς τε ὀνθαίους μὲν, καὶ τοῖς ἄλλους βοιωτοῖς πανταχόθεν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, κορινθίους δὲ πειστατοὺς γενέσθαι, ἀργείους δὲ πατρίους ὧδαι διὰ τὸ μηδὲν ἐπωφελεῖν αὐτοὺς τ μηνῶν τὴν ὑποφοράν, ἀθηναίους δὲ ἡμιμόσθαι, τῶν δ' αὖ συμμάχων κεκολασμένων, οὐδυσμικῶς εἶχον αὐτοῖς, πανταχόθεν ἤδη καλῶς, καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἀρχὴ ἐδόκει αὐτοῖς κατεσκευάσθαι· πολλὰ μὲν οὖν ἂν τις ἔχοι καὶ ἄλλα λέγειν καὶ ἑλληνικὰ, καὶ βαρβαρικὰ, ὡς θεοὶ οὔπω τῶν ἀσεβούντων, οὔτε τῶν αὐτοῖσι ποιούντων ἀμελοῖεν· νῦν γε μὴν λέξω τὰ προκείμενα. λακεδαιμονίοι πεῤ οἱ ὁμόσαντες αὐτονόμους ἐᾶσειν τὰς πόλεις, τὴν ἐν βοιωτοῖς ἀκρόπολιν κατασχόντες ὑπ' αὐτῶν μόνον τῶν ἀδικηθέντων ἐκολά-

Agesipolis

Torone

Aphytes

Melle cōditū cadauer agesipolidis

Agesipolidis mors

Polybiades

Delphio

τοῖς Θηβαίοις λακεδαιμονίων

ἐκολάσθησαν, πρῶτον οὐδ' ὑφ' ἑνὸς τῶν πώποτε αἰθρώπων κρατηθέντες· πύς τε τῶν πολιτῶν εἰσάγοντας ἐς τὴν ἀκρόπολιν αὐτοὺς, καὶ βουληθέντας λακεδαιμονίοις τὴν πόλιν δουλεύειν, ὥς τε αὐτοὶ τυραννεῖν τὴν τούτων ἀρχήν, ἐπὰ μόνον τῶν φυγόντων ὑπέκεσαν καπαλύσαι· ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο, δίκην ὑσομαι. Ην τις φυλλίδας, ὃς ἐγεγράμματόδει τοῖς πρὸ ἀρχίου πολεμάρχοις, καὶ τἆλλα ὑπηρετήκει ὡς ἐδόκει ἄριστα· τοῦτο δ' ἀφιγμένῳ αὐτῷ ἀναίζε καπὰ πρᾶξίν τινα, καὶ πρόθεν γνώριμος ὢν, Μέλλων τῶν αὐθινάζε πεφυγότων ὀνθαίων συγγίγνεται καὶ διαπυθόμενος μὲν τὴν πρὸ ἀρχίαν τε γὸν πολεμάρχοὖπα, καὶ τὴν πρὸ φίλιππον τυραννίδα, γνοὺς δὲ ἔτι μᾶλλον μισοῦπα αὐτῶν πὰ οἰκοι αὐτοῦ, ωτ' ἀπὸ δουὸς, καὶ λαβὼν, σῶς ἔβετο ὡς δεῖ ἕκαστα γίγνεσθαι· ἐκ δὲ τούτου προσλαβὼν ὁ Μέλλων ἑξ τοὺς αὖπις θεσταῖρους τῶν φυγόντων, ξιφίδια ἔχοντας, καὶ ἄλλο ὅμιον οὐδέν, ὁρχετο πρὸ τοῦ μὲν δὴ τὴν χώραν νυκτός· ἐπειδὲ δὲ, ἡμερώσαντες ἐν πινὶ τόπῳ ὄρθμῳ, πρὸς τὰς πύλας ἦλθον, ὡς δὴ ἐξ ἀγροῦ ἀπὸ ὑπῆς, νίκα πρὸ οἱ ἀπὸ ἴδιον ὄρυγον ὀλιγάπει· ἐπεὶ δ' ἐσῆλθον δὴ τὴν πόλιν, διέ νυκτέρευσαν μὲν ἐκείνην τὴν νύκπα παρὰ χάρωνι πινί· καὶ τὴν αὖπιοῦσαν δὲ ἡμέραν, διημέρευσαν· ὁ μὲν οὖν φυλλίδας, τἆλλα ἐπεμελεῖτο τοῖς πολεμάρχοις, ὡς ἀφροδίσια ἄγουσιν ἐπ' ἐξόδῳ· τῆς ἀρχῆς, καὶ δὴ καὶ γυναῖκας πάλαι ὑπηχνούμενος ἄξειν αὐτοῖς τὰς σεμνοτάτας, καὶ καλλίστας ἐν θήβαις, τότ' ἔφη ἄξειν· οἱ δέ, ἅτε γὰρ τοιοῦτοι, μάλα ἡδέως προσεῖχοντο νυκτερεύειν· ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησάν τε, καὶ συμπροθυμουμένου ἐκείνου πᾶχὺ ἐμεθύσθησαν, πάλαι κελεύοντων ἄγειν τὰς ἑταίρας, ἐξελθὼν, ἦγε γὸς πρὸ Μέλλωνα, τρεῖς μὲν εἰλας ὡς διωσίνας, τὰς δὲ ἄλλας, ὡς θεραπαίνας· κἀκείνας μὲν ἐσήγαγεν ἐς γὸ πατμεῖον τοῦ πολεμάρχειν· αὐτὸς δ' ἐξελθὼν, εἴ τε τοῖς πρὸ ἀρχίαν, ὅπου οὐκ αὖ φαίη ἐξελθεῖν αἱ γυναῖκες, εἴ τε τῶν διακόνων ἕνδον ἐσοιτο· ἔνθεν οἱ μὲν, ἐκέλευον πᾶχὺ πᾶντας ἐξιέναι· ὁ δὲ φυλλίδας δοὺς οἶνον ἐς ἑνὸς τῶν διακόνων, ἐξέπεμψεν αὐτούς· ἐκ δὲ τούτου ἦγε τὰς ἑταίρας δ' ἐν, καὶ ἑκάθιζε παρ' ἑκάστῳ· ἦν γὰρ σύνθημα, ἐπεὶ καθίζοιντο, ποιεῖν διὸς αἰᾶ καλυφαμένους· οἱ δέ, ὡς οὔπω λέγουσιν αὐτοὺς ἀποθνήσκειν· οἱ δὲ, καὶ ὡς κωμασταὶ ἐσελθόντας τοὺς ἀμφὶ μέλλωνα ἀποκτείναι τοὺς πολεμάρχους· λαβὼν δὲ ὁ φυλλίδας τρεῖς αὐτῶν, ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν τοῦ λεοντιάδου οἰκίαν· κόψας δὲ τὴν θύραν, εἶπεν ὅτι παρὰ τῶν πολεμάρχων ἀπαγγελοῦμπι βουλοιτο· ὁ δὲ, ἐτύγχανε μὲν χωρὶς καπακείμενος ἐπὶ μᾶ κλίνῃ· καὶ ἡ γυνὴ ὁρίουσ' ὑπὸ τῷ ἐνομίζων, ἀπέκλεισεν· οἱ δ' ἔπεσι ἐσῆλθον, γὸν μὲν, ἀποκτείναντες, τὴν δὲ γυναῖκα φοβήσαντες, καπεσώπωσαν· ἐξιόντες δὲ, εἶπον τὴν θύραν κεκλεῖσθαι· εἰ δὲ λήψοιντο αὖε ὠγωνίαν, ἢ πείσειαν ἀποκλεῖσαι ἄπρακτος τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ· ἐπεὶ δὲ τῶν ἐπέπρακτο, λαβὼν δύο ὁ φυλλίδας τῶν αὐθρῶν, ἦλθε πρὸς γὸ αἀναγκαῖον, καὶ εἶπε τῷ ἐργομοφύλακι, ὅπι αὖθρα ἄγει παρὰ πολεμάρχου, ὃν ἐβέβαιοῦ ὡς δεῖ αὐτὸν μὲν ἀπέκτεινεν δύβυς, γὸς δὲ δεσμώτας ἀπέλυσε· καὶ τούτους μὲν πᾶχὺ τῶν ἐκ τῆς θόλου καθελόντες, ὤπισαι· καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ γὸ ἀμφεῖον βέσθαι ἐκέλευον πὰ ὅπλα· ἐκ δὲ τούτου, δύβυς ἐκηρύπτον ἐξιέναι πάντας θηβαίους ἱππέας τε, καὶ ὁπλίτας, ὡς τῶν τυραννων πιθησομένους· οἱ δὲ πολίπαι, ἕως μὲν νυξ ἦν, ἀπιστοῦντες, ἡσυχίαν εἶχον· ἐπεὶ δ' ἡμέρα τ' ἦν, καὶ φανερὸν ἦν γὸ γεγενημένον, πᾶχὺ δὴ καὶ οἱ σπλίπαι, καὶ οἱ ἱππῆς, σὺν τοῖς ὅπλοις ἐξεβοήθουν· ἐπεμελοῦ δ' ἱππάρχας οἱ κατελυθέντες ἐπὶ τοὺς πρὸς τοῖς ὀρίοις ἀθηναίων, γοὺς δύο τῶν πραπυῶν· οἷσ' ἦσθησε γὸ πρᾶγμα, ἐφ' ὃ ἀπεπάλκεισαν, ὁμόπι ἐν τῇ ἀκροπόλει ἅρμοστὴς ἐπεὶ ἠθέλετο γὸ νυκπερινὸν κήρυγμα, δύβυς ἐπεμψεν ἐς πατταιάς, καὶ θεσπιάς, ἐπὶ βοήθειαν· καὶ γοὺς μὲν πατταιέας ἀθρόους προσιόντας οἱ τῶν θηβαίων ἱππῆς, ἀπαντήσαντες, ἀπέκτειναν αὖ ἴδιον τρόπον· ἐπεὶ δὲ ἐσῆλθον τοῦπα πρᾶξαντες, καὶ οἱ ἀθηναῖοι ἀπὸ τῶν ὀρίων ἤδη παρῆσαν, προσέβαλον πρὸς τὴν ἀκροπολιν· ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει ὀλίγοι ὄντες, τὴν τε προθυμίαν τῶν προσιόντων ἀπάντων ἑώρων, καὶ τῶν κηρυγμάτων μεγάλων γιγνομένων τοῖς πρώτοις ἀναβαίνουσιν, ἐκ τούτου φοβηθέντες, εἴσω ὅπῃ ἀσίοιεν αὖ, ἐφίεσαν ἀσφαλῶς μᾶλλον τῶν ὅπλων ἀποῦσι δίδοιεν οἱ δὲ, ἀσμενοί πε ἐδέξαντο ἂν ἥντιν· καὶ ἀπεισάμενοι, καὶ ὅρκους ὀμόσαντες ἐπὶ τούτοις, ἐξέπεμπον, ἐξιόντων μόπι ὅσους ἐπέγνωσαν τῶν ἐχθρῶν ὄντας, συλλαμβάνοντες, ἀπέκτειναν· ἦσαν δ' πνες, οἱ καὶ ἀπὸ ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων ὕστι βοηθησάντων, ἐκλάπησαν, καὶ διεσώθησαν· οἱ μόπι θηβαῖοι, καὶ τοὺς παῖδας τ' ἀπεθάνατον, ὅσους ἦσαν λαβόντες, ἀπέσφαξαν· ἐπεὶ δὲ τοῦπα ἐπαύσαντο οἱ λακεδαιμόνιοι, γὸν μὲν ἅρμοστὴν γὸν ἐγκαπαλιπόντα τὴν ἀκρόπολιν, καὶ οὐκ αὐαμείναντα τὴν βοήθειαν, ἀπέκτειναν· φρουρὰν δὲ φαίνουσιν ἐπὶ τοῖς θηβαίοις· καὶ ἀγησίλαος μὲν λέγων ὅπι ὑπὲρ πεντήκοντα ἔπη ἀφ' ἥβης εἴη, καὶ ὡς ὑπὸ τοῖς ἄλλοις τοῖς πλικιώτοις οὐκέπ' αὐαγκαῖον εἴη τῆς ἑαυτοῦ ἕξεως πρατύνεσθαι, οὕτω δὴ καὶ βασιλῆσι γὸν αὐτὸν ὄντα ἀπεδείκνυε· κἀκεῖνος μὲν δὴ λέγων ταῦτα, οὐκ ἐστρατεύετο· οὐ μέντοι τούτου γε ἕνεκεν κατέμενεν, ἀλλ' ὡς δόξας ὅπι ἡ στρατιὰ, λέξειαν οἱ πολῖται ὡς ἀγησίλαος ὅσους

Phyllidas
Archias
Mellō
Philippus

Charō

ἀναγκαῖ). hic & infra ἀμφοῦ

Arx thebanorū in libertatē asserta.

πεντήκοντα ἐπὶ ἀφ' ἥβης

βοηθήσαι δὲ τοῖς τυραννίοις, πράγματα τῇ πόλει παρέχειν. εἰ μὲν οὖν ταῦτα βουλεύσαιντο, πῶς βουλεύοιντο πρῶτον; οἱ δ' ἔφοροι δίδασκόμενοι οὐ πρὸ τοῦ μᾶλλον τὰς ἐν βίβλοις σφαγὰς ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ τότε ἢ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἀνομίας, μάλα χειμῶνος ὄντος καὶ τὴν μὲν δι' ἐλευθερίων ὁδὸν, χαβρίας ἔχων ἀθηναίων πελταστὰς, ἐφύλαττεν· ὁ δὲ κλεόμβροτος, ἀνέβαινε κατὰ τὴν ἐς ματιανὸς φέρουσαν. προϊόντες δὲ οἱ πελτασταὶ, πρὶν τυγχάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ φυλάττουσι τοὺς ἐκ τοῦ ἀναγκαίου λευμένους ὡς πρὶ ἑκατὸν, καὶ πεντήκοντα οὖσι· καὶ τούτους μὲν ἀπαντας, ἡμίπτε ἐξέφυγεν, οἱ πελτασταὶ ἀπέκτειναν· αὐτὸς δὲ κατέβαινε πρὸς τὰς ματιανὰς, ἐπὶ φιλίας οὔσας· ἐπεὶ δὲ ἐς θερμιὰς ἀφίκετο, ἐκεῖθεν ὁρμηθεὶς, ἐς κυνὸς κεφαλὰς, οὔσας θηβαίων ἐπραττε διδύσατο· μείνας δὲ πρὸ ἑκαὶδ ἑκαὶ ἡμέρας, ἀπεχώρησε πάλιν εἰς θερμιὰς· κἀκεῖ μὲν κατέλιπεν ἄρμοστὴν σφοδρίαν, καὶ ἀπὸ τῶν συμμάχων τὸ τρίτον μέρος ἑκατῶν· παρέδωκε δὲ αὐτῷ καὶ χρήματα, ὅσα ἐτύγχανεν οἴκοθεν ἔχων· καὶ ἐκέλευσε ξενικὸν πορισάσθαι καὶ ὁ μὲν σφοδρίας, ταῦτ' ἐπραττεν· ὁ δὲ κλεόμβροτος, ἀπῆγεν ἐπ' οἴκου τὴν διὰ κράσιος τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ στρατιώτας, καὶ μάλα ἀπορουντας, ποτὲ μὲν πολέμου πρὸς θηβαίους ἢ φρουρὰν εἶναι· ἤγαγε μὲν γὰρ ὡς τὴν τῶν θηβαίων χώραν τὸ στράτευμα· ἀπῆλθε δὲ ὡς ἐδύνατο, ἐλαχίστα κακουργήσας· ἀπὸ οὐδενὸς γε μὴν, αὐτῶν ἑκόντων ἐλαίστου ἐπορίσθη τὰ ἐπιτήδεια, οὐδὲ οἰωνίζοντό τινες σημαίνειν περὶ τῶν μελλόντων· πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ἄλλα γεννάδα ἐποίησεν· ἀπὸ καὶ ὑπερβάλλοντος αὐτοῦ μᾶλλον τῆς στρατιᾶς ἐκ τῆς κράσιος τὸ καθῆκον ἐπὶ θάλατταν ὄρος, πολλοὺς μὲν ὄνους κατεκρήμνισεν αὐτοῖς σκεύεσι, πάμπολλα δὲ ὅπλα ἀφῆρπασεν ἐντα, ἐξέπεσεν ἐς τὴν θάλατταν· τέλος δὲ, πολλοὶ οὐ δυνάμενοι σὺν τοῖς ὅπλοις πορεύεσθαι, ἔνθεν καὶ τοῦ ἄρδου κατέλιπον, λίθων ἐμπλησαντες ὑπάσας τὰς ἀσπίδας· καὶ ποτὲ μὲν ἐν ὁρᾳ ἐνοις τῆς μεταρσίης ἐδείπνησαν, ὡς ἠδύναντο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐλθόντες, ἐκομίσαντο πάντα ὅπλα· καὶ ἐκ τούτου ἤδη ἕκαστοι οἴκαδε ἀπῄεσαν. ἀφῆκε γὰρ οὐδένας ὁ κλεόμβροτος· οἱ μὲν οὖν ἀθηναῖοι ὁρῶντες τὴν τῶν λακεδαιμονίων δύναμιν, καὶ ὅτι πόλεμος ἐν κορίνθῳ οὐκ ἔτι ἦν, ἀηδῶς ἔφερον τὴν ἀπιοῦσαν· οἱ λακεδαιμόνιοι, εἰς τὰς βίβλους ἐνέβαλλον, οὕτως ἐφοβοῦντο, ὡς τε καὶ τῷ δύω στρατηγῷ, δίσσων πεπαίσθαι τὴν τοῦ Μέλλωνος ἐπὶ τοὺς πρὶ λεοντιάδην ἐπαναστασιν, κρίναντες, τὸν μὲν, ἀπέκτειναν, τὸν δὲ, ἐπεὶ οὐχ ὑπέμενεν, ἐφυγαδεύσαν· οἱ δ' ὧν θηβαῖοι, καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι μηδένες ἄλλοι, ἢ αὐτοὶ πολεμήσοιεν τοῖς λακεδαιμονίοις, τοιοῦτον δὲ πρόφασιν μηχάνημα ἐπεθοῦσι τὸν ἐν τοῖς θεσπιεῦσι ἅρμοστὴν σφοδρίαν, χρήματα δόντες ὡς ὑπὸ τῶν ἐφύλετο, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν ἀττικὴν, ἵν' ἐκπολεμήσειε τοῖς ἀθηναίοις πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους· καὶ κεῖνος πειθόμενος αὐτοῖς, πρὸς τοιησάμενος τὸν πειραιᾶ καταπλήξεσθαι ὅπη δὴ ἀπύλωτος ἦν, ἦγεν ἐκ τῶν θεσπιῶν πρωῒ δὴ πορευσαντας τοῖς στρατιώτας, φάσκων πρὸ ἡμέρας καταυδήσειν εἰς τὸν πειραιᾶ. βραδὺς δ' αὐτῷ ἡμέρα ἐπιγένετο· καὶ οὐδὲ τῶν ἐποίησεν, ὡς τε λαθεῖν· ἀπὸ ἐπεὶ ἀπεπτράπετο, βοσκήματα διήρπασε, καὶ οἰκίας ἐπόρθησε. τῶν δ' ἐν τυχόντων τινὲς τῆς νυκτὸς φοβοῦντες εἰς τὸ ἄστυ, ἀπήγγελλον τοῖς ἀθηναίοις, ὅπη στράτευμα πάμπολυ προσίοι· οἱ μὲν δὴ πάνυ ὠργισμένοι, καὶ ἱππεῖς, καὶ ὁπλῖται, ἐν φυλακῇ τῆς πόλεως ἦσαν. τῶν δὲ λακεδαιμονίων καὶ πρέσβεις ἀθήνησιν ἐτύγχανον ὄντες παρὰ καλλίᾳ τῷ προξένου, ἐτυμοκλῆς τε, καὶ ἀριστόλοχος, καὶ ὄκελλος· οἷς οἱ ἀθηναῖοι ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα ἠγγέλθη, συλλαβόντες, ἐφύλασσον, ὡς καὶ τούτους σὺν αἰτίοις βουλεύοντας. οἱ δὲ, ἐκ μεταλλυμένοι τι ἦσαν τῷ πράγματι, καὶ ἀπελογοῦντο, ὡς οὐκ αὐτοπραγοῦντες οὕτως ἦσαν, ὡς ἤδεισαν καταλαμβανόμενον τὸν πειραιᾶ, ἐν τῷ ἄστει αὖ ὑποχειρίους αὐτοὺς παρέξον· καὶ ταῦτα παρὰ τῷ προξένῳ, οὗ τάχιστ' αὖ διέπεμψαν. ἔπειθ' ἕλεγον ὡς δύσκολον καὶ τοῖς ἀθηναίοις ἔσοιτο, ὡς οὐδ' ἡ πόλις τῶν λακεδαιμονίων ταῦτα σὺν γνώμῃ σφοδρίου γὰρ οὐ δέ ἐναι ἔφασαν ὅπ' ἀπολωλότα δυσοιντο ὑπὸ τῆς πόλεως· κἀκεῖνοι μὲν κριθέντες μηδὲν σὺν δίκῃ ἐναι, ἀφείθησαν· οἱ δ' ἔφοροι ἐκάλεσαν τὸν σφοδρίαν, καὶ ἀπῆγον θανάτου· ἐκεῖνος μέντοι φοβούμενος, οὐχ ὑπήκουσεν· ὅμως δὲ, καίπερ οὐχ ὑπακούων εἰς τὴν κρίσιν, ἀπέφυγε· καὶ πολλοὶ ἐδόξευ αὐτῷ δὴ ἐν λακεδαιμονίοις ἀδίκως ἀπολέσθαι δίκῃ κριθέντα· ἐγένετο δὲ τοῦτο ἀμπον. Ἦν δὲ τῷ σφοδρίᾳ ἡλικίαν τε ἔχων τὴν ἄρτι ἐκ παίδων, κλεώνυμος ὄνομα, καὶ ἅμα καλλιστός τε, καὶ σὺν δικαιοπραγίᾳ τῶν ἡλίκων. τούτου δὲ ὁρῶν ἐτύγχανεν ἀρχίδαμος ὁ ἀγησιλάου· οἱ μὲν οὖν τοῦ κλεομβρότου φίλοι, ἅτε ἑταῖροι ὄντες, ἀπεκλήρουν αὐτοῦ εἶχον· γὰρ δὲ ἀγησίλαος, καὶ τοὺς ἐκείνου φίλους, ἐφοβοῦντο, καὶ τοὺς διαμένοντας δέ· δεινὰ γὰρ ἐδόκει ποιεῖσθαι ἐκ τούτου δὲ, ὁ μὲν σφοδρίας εἰς πρὸς τὸν κλεώνυμον, ἔξεστί σοι ὦ υἱὲ, σώσαι τὸν πατέρα, δεινὸν ἀρχίδαμον, ἀγησίλαον δύμενοι ἐμοὶ εἰς τὴν κρίσιν παραχεῖν· ὁ δὲ, ἀκούσας, ἐπόλμησεν ἐλθεῖν πρὸς τὸν ἀρχίδαμον, καὶ ἐδέπε αὐτὸν σωτῆρα τοῦ πατρὸς γενέσθαι· ὁ μέν τοι ἀρχίδαμος, ἰδὼν μὲν τὸν κλεώνυμον κλαίοντα, σὺν δ' ἀκρυε παρεσῶς· ἀκούσας δὲ διὰ βραχέων, ἀπεκρίνατο, ἀνὴρ ὦ κλεώνυμε, ἴσθι ὅτι ἐγὼ μὲν τῷ ἐμῷ πατρὶ οὐδ' αὖπω βλέπειν δύναμαι, ἀλλὰ καὶ πρὸ βουλομαι διαπραξάσθαι ἐν τῇ πόλει, πατρὶ μᾶλλον, ἢ πατρὸς

Cleombrotus
Chabrias
ἀναγκαίου
Platææ
Thespiæ
Sphodrias
Cynos cephalæ
Crasis
Crasis
Aegosthena
προαποισπάμψος
Thriades
Callias
Proxeni)
Etymocl.
Aristoloch)
Ocellus
Cleonymi)
Archidami)
Agesilai)

δέομαι. ὅμως δ' ἐπεὶ σὺ κελεύεις, νόμιζε πᾶσαν μεν προθυμίαν σοὶ ἕξειν ταῦτα σοὶ πραχθήναι· καὶ τότε μὲν δὴ ἐκ τοῦ φιλιππου ἐς τὸν οἶκον ἐλθὼν, αὖθις ἐπεμέτο· τοῦ δ' ὄρθρου αὐγαζούσης, ἐφύλαττε μὴ λάθῃ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐξελθὼν· ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν ἐξιόντα, πρῶτον μὲν εἶπε τῶν πολιτῶν παρὼν, παρήνει τοὺς διαλέγεσθαι αὐτῷ, ἐπειτα δ' εἴπε ξένος, ἔπειτα δ' εἴπε καὶ τῶν θεσπιέων παρεκώρει τῶν θεράπόντων. τέλος δ' ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ θύρωπα ἀπῆν ὁ ἀγησίλαος ὡς σταθμὸν, οὐδὲ προεστελλών· καὶ τῇ ὑστεραίᾳ δὴ, ταὐτὰ ταῦτα ἐποίησεν· ὁ δ' ἀγησίλαος ὑπανίστατο μὲν ὧν ἕνεκεν ἐφοίτα, οὐ μέντοι πρόπαν, ἀπῄει αὐτόν· ὁ δ' αὖ ἀρχίδαμος ἐπεθύμει μὲν ὡς τάχιστα ὁρᾶν τὸν κλεώνυμον ὅπως μέντοι ἔλθοι πρὸς αὐτὸν μὴ ἐπελεγμένος τῷ πατρὶ πρῶ ὧν ἐκεῖνος ἐδεήθη, οὐκ εἴχεν· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν σφοδρίαν οὐκ ὁρῶντες τὸν ἀρχίδαμον ἰόντα, πρόσθεν δὲ βαμίζοντα, ἐν πᾶσι μὴ λελοιδορημένος εἴη ὑπὸ τοῦ ἀγησιλάου· τέλος μέντοι ὁ ἀρχίδαμος ἐπόλμησε προσελθεῖν, καὶ εἰπεῖν, ὦ πάτερ, κλεώνυμός με κελεύει σοῦ δεηθῆναι σῶσαί οἱ τὸν πατέρα· καὶ ἐγὼ σου ταῦτα δέομαι, εἰ δυνατόν· ὁδ' ἀποκρίνατο, ἀλλά σοι μὰ ἔγωγε συγγνώμην ἔχω· αὐτὸς μέντοι ὅπως συγγνώμης τύχωμι παρὰ τῆς πόλεως, αὐδρα μὴ καταγιγνώσκων ἀδίκειν, οἷς ἐχρημάτισατο ἐπὶ κακῷ τῆς πόλεως, οὐχ ὁρῶ. ὁ δὲ, τότε μὲν πρὸς ταῦτα οὐδὲν εἶπεν· ἀνηπιθεὶς τοῦ δικαίου, ἀπῆλθεν. ὕστερον δὲ ἀπαγορεύσας, ἦ δὶ ἀχθεὶς ὑπό του εἶπεν ἐλθών, ἀνὴρ ὅπ μὲν ὦ πάτερ δύνῃ, ἀνὴρ ὅπ μὲν ὦ πάτερ δύνῃ, ἀνὴρ ὅπ μὲν ὦ πάτερ δύνῃ σφοδρίας ἀπέλυσας αὖ σὸν, οἶδα· νῦν δὲ ἦ δίκηκέ τι, ἡμῶν ἕνεκεν συγγνώμης παρὰ σοῦ τυχέτω· ὁ δὲ, εἶπεν, αὖ μέλλω καλὰ ταῦθ' ἡμῖν εἶναι, οὐ πως ἐγὼ· μὲν δὴ, ταῦτα ἀκούσας, μάλα δυσπετῶς ὤν, ἀπῄει· ἴσθι δὲ τοῦ σφοδρίου φίλων τὰ διαλεγόμενος ἐτυμοκλεῖ, εἶπεν, ὑμεῖς μὲν ὀλίγα ἔφη πάντες οἱ ἀγησιλάου φίλοι, ἀσπουδεῖ ἐπὶ τὸν σφοδρίαν· καὶ ὁ ἐτυμοκλῆς, μὰ δία οὐκ ἄρα τοῦτα ποιήσομεν ἀγησιλάῳ, ἐπεὶ ἐκεῖνός γε πρὸς πάντας, ὅσοις διείλεγκται, ταῦτα λέγει, μὴ ἀδίκειν μὲν σφοδρίαν, ἀδύνατον εἶναι ἔφη· ὅστις μέντοι πάντα πολῶν, καὶ παιδίσκους, καὶ ἠβῶν, πάντα τὰ καλὰ ποιῶν διέπλεσε, χαλεπὸν εἶναι τοιοῦτον ἀνδρα ἀσυκτινύναι· τὴν γὰρ παρὰ τὴν τοιούτων διαίταν τραπομένων· ὁδ' ἀκούσας ταῦτα, ἀπῄγγειλε τῷ κλεωνύμῳ· ὁδ' ἡσθεὶς, ἀδύς ἐλθών, πρὸς τὸν ἀρχίδαμον εἶπεν, ὅτι μὲν ἡμῶν πάντα μελῇ, ἤδη ἴσμεν· δὲ δ' ἐπὶ σῷ ἀρχίδαμε, ὅπ κἀ ἡμεῖς πειρασόμεθα πάντα μελετᾶσθαι, ὡς μή ποτε σὺ ἐπὶ τὴν ἡμετέρα φιλίᾳ ἀχυνθῇς· καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ καὶ ζῶν, ἀπαντ' ἐποίει, ὅστε καλὰ ἐν τῇ πάρ τῃ· καὶ ἐν λύκτροις πρὸ τοῦ βασιλέως μαχόμενος σὺν δείνωνι τῷ πολεμάρχῳ, πρὸς πασῶν πρῶτος τῶν πολιτῶν, ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἀπέθανε καὶ νίασε μὲν δὴ πάντα ἀρχίδαμον, ὡς δ' ὑπέσχετο, οὐ κατέσχυνεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκόσμησε· τοιούτῳ μὲν δὴ τρόπῳ σφοδρίας ἀπέφυγε· τῶν μέντοι ἀθηναίων οἱ βοιωπάζοντες, ἐδίδασκον τὸν δῆμον ὡς οἱ λακεδαιμόνιοι, οὐχ ὅπως πιμωρήσαιντο, ἀλλὰ καὶ ἐπαινέσειεν τὸν σφοδρίαν, ὅτι ἐπεβούλευσε ταῖς ἀθήναις· καὶ ἐκ τούτου οἱ ἀθηναῖοι, ἐπαύλωσάν τε τὸν πειραιᾶ, νεώς τε ἐνωπλίζοντο, τοῖς τε βοιωτοῖς ἐβοήθουν πάσῃ προθυμίᾳ· οἱ δ' αὖ λακεδαιμόνιοι, φρουρὰν πέμπειν ἐπὶ τοὺς θηβαίους· καὶ τὸν ἀγησίλαον νομίσαντες φρονιμώτερον αὖ φέσι τοῦ κλεομβρότου ἡγήσεσθαι, ἐδέοντο αὐτοῦ ἄγειν τὴν στρατιάν· ὁ δὲ, ἅτε ὢν ὅπ οὐδὲν αὖ ὁ τῇ πόλει δοκοίη αὐτάνειν, παρεσκευάζετο εἰς τὴν ἔξοδον· γιγνώσκων δ' ὅπ ἁμὶ τῆς πρόκαπαλπόιτο τὸν κακῶνα οὐ ῥᾴδιον ἔσεσθαι εἰς τὰς θήβας ἐμβαλεῖν, μαθὼν πολεμοῦντας τοὺς κλητηρίους τοῖς ὀρχομενίοις, καὶ ξενικὸν πρόφοντας, ἐκοινολογήσατο αὐτοῖς, ὅπως γένοιτο τὸ ξενικὸν αὐτῷ, εἰς πλησίον· ἐπεὶ δὲ πάσι βατήρια ἐγένετο, πέμψας πρὶν ἐντυγεῖν αὐτοὺς εἶναι, πρὸς τὸν ἄρχοντα τῶν παρὰ τοῖς κλητηρίοις ξένον, καὶ μαθὼν δὺς μηνὸς αὐτοῖς, ἐκέλευσε πρόκαπαλαβεῖν αὐτοὺς τὸν πίσω ρῶνα· τοῖς δ' ὀρχομενίοις εἶπεν, ἕως τράπεζα ἔπι, πασπάσασθαι τοῦ πολέμου· εἰ δὲ τις πόλις, τράπεζα οὔσης ἕξω, ἐπὶ πόλιν τράπεσθαι, ἐπὶ ταύτην ἔφη πρῶτον ἴέναι κατὰ τὸ δόγμα τῶν συμμάχων· ἐπεὶ δὲ ὑπερέβαλεν εἰς τὸν καπαρῶνα, ἐλθὼν δὲ θεσπιᾶς, ἐκεῖθεν ὁρμηθεὶς, ἔπι ἐπὶ τὴν τῶν θηβαίων χώραν δύο δὲ ἀπὸ τεπαφρομένου τε, καὶ ἀπεστραπομένου κύκλῳ τὸ πεδίον, καὶ πάμπολυ τῆς χώρας, στρατοπεδευόμενος ἀλλοτε ἄλλῃ, καὶ μετ' ἄριστον ἐξάγων, ἐσ' ἡμέρας τὰ πρὸς ἑαυτῶν τῶν στρατιωτῶν, καὶ τῆς τάφρου οἱ γὰρ πολέμιοι ὅπου σὺν φαίνοιτο ὁ ἀγησίλαος, αὖπι παρήσειαν αὐτῷ ἐν χάρακώματος, ὡς ἀμυνούμενοι· καὶ ποτὲ ἀπὸ χωροῦντες αὖ ἦ τὴν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, οἱ θηβαῖοι ἱππεῖς τε ὡς ἀφανεῖς ὄντες, ἐξαίφνης διὰ τῶν ὠδὸν πεπιμένων τοῦ χάρακώματος ἐξόδων, ἐξελαύνουσι, καὶ ὅσα δὴ ἀπόντων πρὸς δεῖπνον, καὶ συσκιαζομένων τῶν πελτασταῖν, τὰ δ' ἱππεῖα τὰ μὲν, ἐπὶ καταβεβηκότων, τὰ δ' ἀναβεβηκότων, ἐπελαύνουσι· καὶ τῶν τι πελτασταῖν συχνοὺς κατέβαλον, καὶ τῶν ἱππέων, κλέωνα, καὶ ὀλυτίδαν, ἀπαρτάντας, καὶ τῶν πρόσθεν ἕνα οὐδίκον, καὶ τῶν ἀθηναίων πάνας φυγάδας, οὕπω ἀναβεβηκότας ἐπὶ τοὺς ἱππέας· ὡς δὲ ἀγησίλαος, οἱ τῶν ἱππέων ἤλαυνον ἐναντίοι τοῖς ἱππεῦσι, καὶ τὰ δέκα ἀφ' ἥβης ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐβοήθησεν ὁ αὐτοῖς· οἱ μέντοι θηβαῖων ἱππεῖς, ἐώκεσαν ὑποπεπτωκόσι που ἐν μεσημβρίᾳ· ὑπέμενον γὰρ

Phlius
ἐχρημάτισατο
Cithæron
Cleteri
Orchomenii
Cleo
Epicydidas
Eudicus
δέκα ἀφ' ἥβης

τοῖς ἐπιλοίπουσιν, ὥστ' ἐξακοντίζειν πάντα. ἐξικνοῦντο δ' οὖ· καὶ ἀναστρέφοντες δὴ ἐκ τούτου, ἀπέθανον αὐτῶν δώδεκα. ὡς δὲ κατέγνω ὁ ἀγησίλαος ὅτι ἀεὶ μετ' ἄριστον καὶ οἱ πολέμιοι ἐφαίνοντο, θυσάμενος ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἦγεν ὡς οἷόν τε τάχιστα, καὶ παρῆλθε δι' ὀρεινῆς εἴσω τῶν χαρακωμάτων. ἐκ δὲ τούτου, τὰ ἐν τοῖς ἐπιμήνιοις καὶ ἔκφερε, μέχρι τοῦ ἄστεος. ταῦτα δὲ ποιήσας, καὶ πάλιν ἀπαγαγὼν ἐκ τῆς θεσσαλίας, ἐτείχιζε τὸ ἄστυ αὐτοῖς. καὶ ἐκεῖ μὲν φοιβίδαν κατέλιπεν ἁρμοστήν· αὐτὸς δ' ὑποβαλὼν πάλιν διὰ μέγαρα, τοὺς μὲν ξυμμάχους, ὅπως ἐκ τοῦ εἰκότος τὸ πολιτικὸν στράτευμα, ἐπ' οἴκου ἀπήγαγεν. ἐκ δὲ τούτου, ὁ φοιβίδας ἐκπέμπων μὲν λυσήρια, ἔφερε, καὶ ἦγε τοὺς βοιωτοὺς καταδρομὰς δὲ ποιούμενος, ἐκάκουργεν τὴν χώραν. οἱ δ' αὖ βοιωτοὶ ἀπιππεύσαντες βουλόμενοι, στρατεύουσι πάντες ἐπὶ τὴν τῶν θεσπιέων χώραν. ἐπεὶ δ' ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ, ὁ φοιβίδας σὺν τοῖς πελτασταῖς πρὸς κείμενος, οὐδαμοῦ εἶα αὐτοὺς ἀσπασκεδαννύναι τὰς φάλαγγας· ὥστε οἱ βοιωτοὶ μάλα ἀχθόμενοι τῇ ἐμβολῇ, βάδον τὴν ἀσπαστὴν χώρησιν ἐποιοῦντο. καὶ οἱ ὀρεσκόμοι δέ, ἀσπαρρίπτουντες ὀϊστοὺς καὶ ἀκοντίζοντες, ἀνελάμβανον κάρηνόν, ἀπαλλαγὴν οἱ καὶ οὐ τῷ δ' ἐνὸς φόβου τοῖς στρατεύμασιν ἐνέπεσεν· ὁ δέ, ἐν τούτῳ θρασέως ἐπικείμενος, πολὺ αὐτὸν μᾶλλον ἐποίησεν πελτασταῖς· ὁ δὲ ἐμπιπλὸν ἐν τάξει ἐπεσθαι κελεύσας. καὶ ἐγένετο ἐν ἐλπίδι πρὸς τὴν ἴσην αὐτοῖς προσπεσεῖσθαι αὐτός τε γὰρ ἐρρωμένως ἡγεῖτο, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπέφαινεν τῶν ἀνδρῶν παρεκελεύετο, καὶ τοὺς τῶν θεσπιέων ὁπλίτας ἀκολουθεῖν ἐκέλευεν· ὡς δὲ ἀσπαχωροῦντες οἱ τῶν βοιωτῶν ἰππῆς, ἐπὶ πάντα ἀεὶ διαβατὰ ἐγίγνοντο, πρῶτον μὲν ἠρέμα ἐπῆσαν, ἔπειτα δὲ ἀπέτρεχον, διὰ τὸ ἀσπορεύειν ὅπλα διαβαίνειν· οἱ μὲν οὖν πελτασταί, καὶ ὀλίγοι ὄντες οἱ πρῶτοι, φοβηθέντες αὐτούς, ἔφυγον· οἱ δὲ ἰππῆς ὡς τοῦτο εἶδον, ἐπὶ δὰ χήσαν ὑπὸ τῶν φυγόντων ὀπισθεσθαι αὐτοῖς. καὶ ὅμα δὴ φοιβίδας, καὶ δύο ἢ τρεῖς μετ' αὐτὸν μαχόμενοι, ἀπέθανον. οἱ δὲ μαθοφόροι, τούτου γενομένου, πᾶσι ἔφυγον· ἐπεὶ δὲ φεύγοντες, ἀφίκοντο πρὸς τοὺς ὁπλίτας τῶν θεσπιέων, κἀκεῖνοι μάλα προθύμως ἐμέναν φερόντων μὴ ὑπεξιέναι τοῖς βοιωτοῖς, ἔφυγον, μηδὲν τι πάνυ διωκόμενοι· καὶ γὰρ ἦν ἤδη ὀψέ· καὶ ἀπέθνησκον μὲν οὐ πολλοί· ὅμως δὲ οὐ πρόσθεν ἐπαύσαντο οἱ θεσπιεῖς, πρὶν ἐν τῷ τείχει ἐγένοντο. ἐκ δὲ τούτου πάλιν τὰ τῶν βοιωτῶν αὖ ἔξω πυρεῖν ἐποιοῦντο· καὶ ἐστρατεύοντο ἐς θεσπιάς, καὶ ἐς τὰς ἄλλας τὰς περιοικίδας πόλεις· ὁ μὲν τι δὴ ἔμοιγε ἐξ οὗ ἴσμεν ἐς τὰς βοιωτίας ἀπεχώρει ἐν πάσῃ γῇ τείχη πόλεσι δυναστεύσαντα καθεστηκέναι, ὥς περ καὶ οἱ ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις φίλοι τῶν λακεδαιμονίων, βοιωτίας ἐδέοντο· μάλα δὲ τὸν φοιβίδαν θαυμάσαντες, πολεμαρχοῦντα καὶ μάχῃ οἱ λακεδαιμόνιοι κατὰ θάλατταν ἐπέμψαντες, τοὺς θεσπιέας ἐφύλαττον. ἐπεὶ δὲ τὸ ἔαρ ἐτέτμη, πάλιν ἐφαινον φερουσαι οἱ λακεδαιμόνιοι ἐς τοὺς βοιωτούς. καὶ ὡς ἐστρατεύσαντο ἡγεμόνα τοῦ ἀγησιλάου, ὑπὲρ τοῦ ἐς τὰς βοιωτίας ἐμβολῆς τοῦτο γιγνώσκων, πρὶν καὶ τὰ διαβατήρια θύεσθαι, ἔπεμπεν πρὸς τὸν ἐν θεσπιεῖς πολέμαρχον, ἐκέλευε προκαταλαβεῖν τὸ ὕδωρ τῆς καπνῆς τὸν κιθαιρῶνα ὁδοῦ ἄκρον, καὶ φυλάττειν ἕως αὐ αὐτὸς ἔλθοι· ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐποίησαν, ἐν τοῖς ταμιείοις ἐγένετο, πάλιν προσεποιήσατο ἐς τὰς θεσπιάς. ἰὼν πρῶτον· καὶ πέμπων, ἀγορά τι ἐκέλευε παρασκευάζειν, καὶ τὰς ἀριστοβοίας ἐκεῖ ποιεῖν. ὡς τε οἱ βοιωτοὶ ἰσχυρῶς τὴν πρὸς θεσπιὰς ὁδὸν ἐφύλαττον· ὁ δὲ ἀγησίλαος ἅμα τῇ ἡμέρᾳ θυσάμενος, ἐπορεύετο τὴν ἐπ' ἐρυθρὰς. καὶ ὡς στρατεύματα πολλὰ ἑώρα ἡμέραν ὁδὸν ἐν μιᾷ κατηυγασμένα, ἔφθασεν ὑπερβὰς τὸ κατὰ σκόλον στράτευμα, πρὶν ἐλθεῖν τοὺς βοιωτοὺς ἀπὸ τῆς φυλακῆς, καθ' ἣν τὸ πρόσθεν ὡσπάλθε. τοῦτο δὲ ποιήσας, πρὸς ἑῶ τῆς τῶν βοιωτῶν πόλεως ἐδήου, μέχρι τῆς παναγερώου. ἔπι γὰρ τότε καὶ τὴν ταναγραν οἱ πολυπαμφορον φίλοι ὄντες τῶν λακεδαιμονίων, εἶχον. καὶ ἐκ τούτου δὴ ἀπῆγεν, ἐν δεξιᾷ ἔχων τὸ τεῖχος. οἱ δὲ βοιωτοὶ ἐπεβόντες, ἀπετάξαντο ἐπὶ γεφύρᾳ τινὲς, ὅπως ἐν ἔχοντες τὴν τάφρον, καὶ τὸ σῶμα, νομίζοντες καλὸν εἶναι ἐντοῦθα διακινδυνεύειν. καὶ γὰρ ἦν γενόμενον τοῦτο ἀπὸ κακῶς, καὶ δύσβατον τὸ χωρίον. ὁ δ' ἀγησίλαος ἰδὼν ταῦτα, πρὸς ἐκείνους μὲν οὐκ ἦγεν· ἀπομώσας δέ, πρὸς τὴν πόλιν ἤλαυνεν. οἱ δ' αὖ βοιωτοὶ, θείσαντες πρὸ τῆς πόλεως ὅπλα μικρὸν, ἀπολιπόντες ἐντοῦθα παρατεταγμένοι ἦσαν, ὅρομῷ ἔθεον πρὸς τὴν πόλιν τὴν ἐπὶ ποτιδάνιον ὁδόν· ἦν γὰρ αὕτη ἀσφαλεστάτη. καὶ μόνοι ἐδόκει καλὸν γενέσθαι τὸ ἐνθύμημα τοῦ ἀγησιλάου, ὅτι πρῶτον ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῶν πολεμίων, ἀπεχωρεῖν ὅρομῷ αὖτοὺς ἐποίησεν· ὅμως μέντοι αὖ παραθέοντας αὐτοὺς τῶν πολεμάρχων τινὲς, ἐπέδραμον αὖ τοῖς μηρεῦσι· οἱ μὲν τι βοιωτοὶ ἀπὸ τῶν λόφων δόρατα ἐξικόντιζον, ὥστε καὶ ἀπέθανεν ἁλύσιππος ἐκ τῶν πολεμάρχων, ἀκοντισθεὶς δόρατι· ὅμως δὲ καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ λόφου ἐτράπησαν οἱ βοιωτοὶ· ὥστε ἀναβαίνοντες οἱ σκιρῖται, καὶ τῶν ἱππέων πυνες, ἔπαιον τοὺς τῶν βοιωτῶν πλαγιαίους, παρελαύνοντας τὴν πόλιν· ὡς μὲν τοι ἐγγὺς τοῦ τείχους ἐγένοντο, ὑπεστρέφοντο οἱ βοιωτοί· οἱ δὲ σκιρῖται ἰδόντες αὐτοὺς θᾶττον, ἢ βάδην, ἀπῆλθον· καὶ ἀπέθανε μὲν οὐδεὶς αὐτῶν· ὅμως δὲ οἱ βοιωτοὶ πρόσθεν τι ἐπήσαντο, ὅτι ἀπεχώρησαν οἱ ἀναβαίνοντες· ὁ μὲν τοι ἀγησίλαος, ἐπεὶ ὥρα ἦν, ἀπελθὼν, ἐστρατοπεδεύσατο ἔνθα περ τοὺς πολεμίους εἶδε παρατεταγμένους· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀπῆγεν

τὴν ἐπὶ θεσπιάς· θρασέως δὲ παρακολουθούντων τῶν πελταστῶν, οἱ ἦσαν μαθοφόροι τοῖς βοιωτοῖς, καὶ τὸν χαλεπὰν ἀπακαλούντων ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ, ὑποστραφέντες οἱ τῶν ὀλυμβίων ἰππῆς, ἦλθ γὰρ κατὰ τοὺς ὄρκους σπεύσαντες δύοντο, ἐδίωξάν τε αὐτοὺς πρὸς ὄρθιον, καθάπερ ἠκολούθουν, καὶ ἀπέκτειναν αὐτῶν μᾶλλον πολλοὺς· τάχυ γὰρ πρὸς ἀνάγκην ἀλίσκονται οἱ ἀπὸ ἱππέων· ἐπεὶ δ' ἐγένετο ὁ ἀγησίλαος ἐν τοῖς θεσπιεῦσι, δύρων τε καὶ παραπλάζοντας τοὺς πολίτας, καὶ βουλομένων τῶν φασκόντων λακωνίζειν, ἀπαλλαγέναι τοὺς ἐναντίους, ὧν καὶ Μένων ἦν, τοῦτο μὲν οὐκ ἐπέτρεψε· διαλλάξας δὲ αὐτοῖς, καὶ ὅρκους ὀμόσας ἀμήλους αὐτοὺς ἀναγκάσας, οὕτως ἀπῆλθε πάλιν διὰ τοῦ κιθαιρῶνος τὴν ἐπὶ μέγαρα. καὶ ἐκεῖθεν τοὺς μὲν σύμμαχους ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν στράτευμα, οἴκαδε ἀπήγαγε. μοῖρα δὲ περὶ ὀλμῶνι οἱ βοιωτοὶ ἐπαγαγόντες τοῦ, διὰ τὸ δυσεπίτευκτον μὴ ἁλῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπέρυσιν ἐπὶ δυοῖν τριήροιν αὐθημερὸν ἐς τὴν ἐπίδαυρον· ἀλκέτας δὲ ὁ λακεδαιμόνιος φυλακὴν ὠρεῶν, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι σιτωνοῦντο τὸν σῖτον, ἐπιμελούμενος τριήρεις, ἀπέλυσεν ὅπως μὴ ἐξαγγελθείη· ἐπεὶ δὲ ἀπῆκτο τὸν σῖτον, λαμβάνει ὁ ἀλκέτας τὸν τε σῖτον, καὶ τὰς τριήρεις· καὶ τοὺς αὐθρας ἐξώγρησεν, οὐκ ἐλάττους ὄντας, ἢ τριακοσίους· τοὺς τε δὴ ἐρέτας ἐν τῇ ἀκροπόλει, οὗπερ αὐτὸς ἐσκήνου· ἀκολουθοῦντος δέ τινος τῶν ὠρεϊτῶν παιδὸς ὡς ἔφασαν μᾶλα καλοῦτι, καταβοῶν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως, πρὸ τοῦτον ἦν· καταγνόντες δὲ οἱ ὠρεῖται τὴν ἀμέλειαν, καταλαμβάνουσι τὴν ἀκροπόλιν· καὶ ἡ πόλις ἀφίσταται· ὥστ' οὐδὲ ὅρος ἦλθε οἱ βοιωτοὶ σι τοῦ παρεκομίζοντο. ὑποφαίνοντος δὲ πάλιν τοῦ ἥρος, ὁ μὲν ἀγησίλαος, κλινοπετὴς ἦν· ὅτι γὰρ ἀπῆκτο τὸ στράτευμα ἐκ τῶν βοιῶν ἐν τοῖς μειρίοις, ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀφροδισίου ἐς τὸ ἀρχεῖον, ἐκπυνθανόμενος δὴ φλέγ. καὶ ἐρεύθεται ἐκ τοῦ σώματος αἷμα ἐς τὸ ὑγιὲς σκέλος. γενομένης δὲ τῆς κνήμης ὑποφύγκου, καὶ ὀδυνῶν ἀφορμὴ τῶν, συρακούσιός τις ἰατρὸς, χαλζεῖ τὴν παρὰ τῷ φυσῷ φλέβα αὐτοῦ· ὡς δὲ ἀπέρρατο, ἐρρεῖ αὐτῷ νύκτα τε, καὶ ἡμέραν τὸ αἷμα· καὶ παντοιοποιοῦντες, οὐκ ἐδύναντο σχεῖν τὸ αἷμα, πρὶν ἐλεῖπολυχνιστοῦ τινος μύτου γε ἐπαύσατο· καὶ οὕτως ἐκεῖνος μὲν ἀποκομισθεὶς εἰς λακεδαίμονα, ἠρρώστει τό, τε λοιπὸν θέρος, καὶ διὰ χειμῶνος· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἔαρ ὑπέφαινε, πάλιν φρουρὰν πέφαινον τοῖς βοιωτοῖς, καὶ κλεόμβροτον ἡγεῖσθαι ἐκέλευον· ἐπεὶ δ' ἔχων τὸ στράτευμα πρὸς τῷ κιθαιρῶνι ἐγένετο, προσμένει αὐτῷ οἱ πελτασταὶ ὡς προκαταλαμβόμενοι τὰ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ· βοιωτῶν δὲ, καὶ ἀθηναίων προκατέχοντες τινες τὸ ἄκρον, τίως μὲν εἶων αὐτοὺς ἀναβαίνειν· ἐπεὶ δ' ἐπ' αὐτοῖς ἦσαν, ἐξαναστάντες, ἐδίωκον, καὶ ἀπέκτειναν πᾶν τι παρακοντα· τούτου δὲ γενομένου, ὁ κλεόμβροτος ἀδύνατον νομίσας τὸ ὑπερβῆναι εἰς τὴν τῶν βοιωτῶν, ἀπῆγε πάλιν, καὶ δὴ καὶ τὸ στράτευμα συλλεγέντων δὲ τῶν συμμάχων εἰς λακεδαίμονα, λόγοι ἐγίγνοντο ἀπὸ τῶν συμμάχων, ὅτι διὰ μαλακίαν καταπροδίδοιτο ὑπὸ τοῦ πολέμου· ἐξεῖναι γὰρ σφίσι νῶν μηρώσαντας πολὺ πλείονας τῶν ἀθηναίων, ἐλεῖν λιμῷ τὴν πόλιν αὖ τῶν· ἐξεῖναι δὲ ἐν τούτοις τοῖς νυσὶ καὶ εἰς βοιᾶς στρατεύμα διαβιβάζειν· εἰ μὲν βούλοιντο, ἐπὶ κράσιος· τῶνδε δὲ λογισάμενοι, ἐξήκοντα μὲν τριήρεις ἐπήρωσαν· πόλλις δ' αὐτῶν ναύαρχος ἐγένετο· καὶ μόνοι οὐκ ἐφύλαττον σαν οἱ τοῦτα γνόντες, ἀεὶ οἱ ἀθηναῖοι ἐπολιορκοῦντο· τὰ γὰρ σιτηγωγὰ αὐτοῖς μοῖα, ἐπὶ μὲν γῆς ἐφύλαττον ἀφίκετο ἐκεῖθεν δ' οὐκ ἐπῆλθε παραπλεῖν, τοῦ ναυτικοῦ ὄντος τῶν λακεδαιμονίων πρὶν ἐπιγενέσθαι, καὶ κόνωνα, καὶ αὐθόδωρον· γνόντες δὲ οἱ ἀθηναῖοι τὴν αὐάγκην, ἐνέβησαν αὐτοὶ ἐς τὰς ναῦς. καὶ ναυμαχήσαντες πρὸς τὸν πολλὸν, χαλεπῶς νικῶσι τῇ ναυμαχίᾳ· καὶ ὁ μὲν σπόρος, ἀθηναίοις οὕτω παρεκομίσθη· παρασκευαζομένων δὲ τῶν λακεδαιμονίων στράτευμα διαβιβάζειν ἐπὶ βοιωτούς, ἐβοήθησαν οἱ βοιῶται· τῶν ἀθηναίων πρὶν πελοποννησον στράτευμα πέμψαι, νομίσαντες ἢ τοῦτο γένοιτο, οὐ δυνατὸν ἔσοιτο τοῖς λακεδαιμονίοις, ἅμα μὲν τὴν ἐαυτῶν χώραν φυλάττειν, ἅμα δὲ πρὸς ἐκεῖνα τὰ χωρία συμμαχίδας πόλεις. ἅμα δὲ στράτευμα διαβιβάζειν ἱκανὸν πρὸς ἑαυτούς. καὶ οἱ ἀθηναῖοι μόνοι ὀργιζόμενοι τοῖς λακεδαιμονίοις διὰ τὸ φοβερὸν ὄρθον, πρόθυμως ἐξέπεμψαν πρὸς τὴν πελοποννησον, νεῶς ἑξήκοντα πληρώσαντες, καὶ στρατηγὸν αὐτῶν τιμόθεον ἑλόμενοι. ἀπὸ δὲ τῆς τῶν βοιῶν οὐκ ἐμβεβληκότων τῶν πολεμίων, οὔτ' ἐν ᾧ κλεόμβροτος ἦγε τὴν στρατιὰν ἔπι, οὔτ' ἐν ᾧ τιμόθεος πρὸς ἐμβοὺς, θρασέως δ' ἐστρατεύοντο οἱ βοιῶται ἐπὶ τὰς περιοικίδας πόλεις. καὶ πάλιν αὐτοῖς ἐλάμβανον· ὁ μὲν τι τιμόθεος πρὸς μαλοῦσας, κέρκυραν μὲν οὐδὲν ὑφ' ἑαυτῷ ἐποιήσατο· οὐ μέντοι γε ἐπολέμησεν, οὐδὲ ἀνδραποδίσατο, οὐδὲ χρήματα ἔφυγαδ' ἔστεν, οὐδὲ νόμοις μετέπεσεν· ἐξ ὧν τὰς πρὸς ἐκείνα πόλεις ἀπασας ὁμοεστέρας ἔσχεν· αὐτὸς μὲν ἐπήρωσαν δὲ καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι ναυτικὸν, καὶ νικόλοχον ναύαρχον μάλα θρασεῖν ἄνδρα, ἐξέπεμψαν· ὃς ἐπειδὴ εἶδε τὰς μᾶλα τιμοθέου νεῶς, οὐκ ἠμέλλησε, καίπερ ἐξ ἑνὸς ἀπουσῶν αὐτῷ τῶν ἀμβρακιωτίδων, ἀλλὰ πέντε, καὶ τεσσαράκοντα ἔχων νῶς, ἐξήκοντα οὔσας τὰς μᾶλα τιμοθέου, ἐναυμάχησε· καὶ τότε μὲν ἡττήθη, καὶ πρόσαυον ὁ τιμόθεος ἔσχεν ἐν ἀλυζίᾳ· ὁ δὲ, ἀμελκομένων τῶν τιμοθέου νεῶν, καὶ ἀπασκευαζομένων, ἐπεὶ παρεγένοντο αὐτῷ αἱ ἀμβρακιωτίδες

Phoebidas

Λησμεία

Erythræ
Scolò
Tanagræa
Graos stethos .1.
uetule peety
ἐπισιμώσας
Potniæ
μήρεις
σκιρῖται

Hypátodo rus
Alypety

Menò
Alcetas
Pagasæ
Oreos
κλινοπετὴς
Aphrodisiú
Archeu
χάλκη
Cleóbrotus
Polis
Craſis
Gerestus
Aegina
Ceos
Andros
Timothey
Cercyra
Nicolochus
Aelyzia

Aelyzia insula

ἐξ πρώρης, ἐσῶ τὴν ὰλυξίαν ἔπλευσεν, ἔνθα ἦν ὁ πυμόθεος· ὡς δὲ οὐκ ἀνῆγεν, πρὸ πάνυ σῶ κἀκεῖνος ἐστησατο ἐν πασι ἐγγυτάτω τῆς νήσου. ὁ δὲ πυμόθεος, ἐπεὶ ἀστῆς εἶχεν ἐπεσκέψατο, καὶ ἐκ κερκύρας ἄλλας προσεπηρώσατο, γενομένων σὺν πᾶσῶν πλείω, ἡ ἑβδομήκοντα, πολὺ δὴ ὑπῆρχε ναυσὶ κῶ· χρήματα μὴν οὐπω μετεπέμπετο ἀθήνηθεν· πολλῶν γὰρ ἐδεῖτο, ἅτε πολλὰς ναῦς ἔχων.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ, ΕΚΤΟΝ.

Thebani contra Boetios & Phocenses

Οἱ μὲν οὖν ἀθηναῖοι, καὶ λακεδαιμόνιοι, περὶ τούτων ἦσαν· οἱ δὲ βοιωτοί, ἐπεὶ κατεπρέσβευτο πρὸς ἐν τῇ βοιωτίᾳ πόλεις, ἐστράτευον κὴ ἐς τὴν φωκίδα· ὡς δ' αὖ καὶ οἱ φωκεῖς ἐπεισέβαλον ἐς τὴν λακεδαίμονα, καὶ ἔλεγον ὡς εἰ μὴ βοιωτήσαιεν, οὐ δυνήσοιντο μὴ πείθεσθαι τοῖς βοιωτοῖς, ἐκ τούτου οἱ λακεδαιμόνιοι διαβιβάζουσι κατὰ θάλατταν ἐς φωκέας κλεόμβροτόν τὸν βασιλέα, καὶ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα μόρας, καὶ τῶν συμμάχων τὸ μέγιστον· ἐχεδόν δὲ πᾶν τοῦτον τὸν χρόνον, κὴ ἐκ θετταλίας ἀφικνεῖτο πρὸς τὸ κοινὸν τῶν λακεδαιμονίων πολυδάμας φαρσάλιος· οὗτος δὲ κὴ ἐν τῇ ἄλλῃ θετταλίᾳ διῴκει μέγα, καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πόλει οὕτως ἐδόκει καλός τε, καὶ ἀγαθὸς εἶναι, ὥστε πᾶσῶν τῶν φαρσαλίων οἱ φαρσάλιοι, παρακατέθεντο αὐτῷ μὲν ἀκρόπολιν, καὶ τὰς προσόδους ἐπέτρεψαν, λαμβάνοντα ὅσα ἐγέγραπτο ἐν τοῖς νόμοις, εἴς τε τὰ ἱερὰ ἀναλίσκειν, καὶ ἐς τὴν ἄλλην διοίκῶν· καλεῖτο μὴν τότε ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἵππων χρημάτων, τύραννος ἀκρόπολίων διέσωζεν αὐτοῖς, καὶ τἆλλα διοίκῶν ἀπελογίζετο κατ' ἐνιαυτόν· καὶ ὅσα μὲν ἐνδεὴς εἴη, παρ' ἑαυτοῦ προσετίθει· ὅσα δὲ περιγένοιτο, ἀπελάμβανεν· ἦν δὲ καὶ ἄλλως φιλόξενός τε, καὶ μεγαλοπρεπὴς, καὶ θετταλικὸν πρόπολον· οὗτος οὖν ἐπεὶ ἀφίκετο ἐς τὴν λακεδαίμονα, εἶπε τάδε,

Polydamas

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΟΛΥΔΑΜΑΝΤΟΣ.

Ἐγὼ μὲν ὦ ἄνδρες λακεδαιμόνιοι, πρόξενος ὑμῶν ὢν, καὶ εὐεργέτης ἐκ παίδων, ὧν μεμνημένα προήρημαι, ἀξιῶ ἐμαυτὸν πιστὸν πάντα πρὸς ὑμᾶς εἶναι, ἐάν τέ τι χαλεπὸν ὑμῖν ἐν τῇ θετταλίᾳ ξυνίστημι, σημαίνειν· ἀκούετε μὲν οὖν οὐ δι' ὀλίγου ὅτι κὴ ὑμεῖς ἰάσονος ὄνομα· ὁ γὰρ αὐτὸς κὰν ἐμοὶ πατὴρ ἐγένετο μοι, καὶ εἷς τε παιδὶ· ὅτι μὲν ὦ πολυδάμα, καὶ ἄκουσαν τὴν ὑμετέραν πόλιν φαρσάλον δυνάμῃν αὖ παρασπάσασθαι, ἔξεστί σοι εἰκῆ· ἴσῶ δὲ λογίζεσθαι· ἐγὼ γὰρ ἔφη, ἔχω μὲν θετταλίας πάσης μεγίστας πόλεις, συμμάχους κατεπρεσβάμην δ' αὐτὰς ὑμῶν σὺν αὐτοῖς πᾶσι τἀναντία ἐμοὶ πρατόντων· καὶ μὴν ὁπλίτας γε ὅπλα μαθοφόρους ἔχων ξένους ἐξακισχιλίους, ὅσῶς ἐγὼ ὄιμαι, οὐδεμία πόλις δύναται αὖ ἐφάμιλλος μάχεσθαι· ἀριθμὸς μὲν γὰρ ἔφη καὶ ἄλλοθεν οὐκ αὖ ἐλάσσων ἐξέλθοι, ἀλλὰ πᾶσι μὲν ἐκ τῶν πόλεων στρατεύματα, ἵππεις μὲν, προελήλυθότας ἤδη τῆς ἡλικίας ἔχει, τοὺς δ' οὔπω ἀκμάζοντας· σωματοφύλακάς τε μὴν μάλα ὀλίγοι πνὲς ἐν ἑκάστῃ πόλει· παρ' ἐμοὶ δὲ οὐδεὶς μισθοφορεῖ, ὅστις μὴ ἱκανός ἐστιν ἴσα πονεῖν ἐμοὶ· αὐτὸς δ' ἐστὶ, λέγειν γὰρ πρὸς ὑμᾶς χρὴ τἀληθῆ, καὶ τὸ σῶμα μάλα εὔρωστος, καὶ ἄλλως, φιλόπονος· καὶ τοίνυν τῶν παρ' αὐτῷ πείραν λαμβάνει καθ' ἑκάστην ἡμέραν· ἡγεῖται γὰρ οὕτω τοῖς ὅπλοις, καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις, καὶ ὅταν τῇ στρατεύηται· καὶ οὓς μὲν αὖ μαλακοὺς τῶν ξένων ἀφθαίνοντας, ἐκβάλλει· οὓς δ' αὖ ὁρᾷ φιλοπόνως, καὶ φιλοκινδύνως ἔχοντας πρὸς τοὺς πολέμους, τιμᾷ· τοὺς μὲν, δημοιρίαις· τοὺς δὲ, τριμοιρίαις· τοὺς δὲ, καὶ τετραμοιρίαις, καὶ ἄλλοις, δώροις, καὶ νόσων γε θεραπείαις, καὶ πᾶσῶν παφάς κόσμῳ· ὥς τε πάντες ἴσασιν οἱ παρ' ἐκείνῳ ξένοι, ὅτι ἡ πολεμικὴ αὐτοῖς ἀρετὴ, ἐντιμοτάτον τὸν βίον, καὶ ἀφθονώτατον παρέχεται· ἐπεδείκνυτο δέ μοι εἰδὼς, ὅτι καὶ ὑπήκοοι ἤδη αὐτῷ εἶεν, μαρακοὶ, καὶ ὀλοτεῖς, καὶ ἀλκέτας ὄντες ἢ πειρῷ ὑπάρχοι· ὥς τε ἔφη τί αὖ ἐγὼ φοβοῦμῶμος, οὐ ῥᾳδίως αὖ ὑμᾶς οἱοί μὴν καταπρέψαθαι; τάχα οὖν ὑπολάβοι αὖ τις ἐμοῦ ἄπειρος, τί οὖν μέλλεις, καὶ οὐκ ἤδη στρατεύεις ἐπὶ τοὺς φαρσαλίους; ὅτι νὴ δία τῷ πάντι κρεῖττόν μοι δοκεῖ εἶκόντας ὑμᾶς μᾶλλον, ἢ ἄκοντας προσαγαγέσθαι· βιασθέντες μὲν γὰρ, ὑμεῖς αὖ βουλεύσεσθαι ὅ, τι δύνασθε κακὸν ἐμοὶ, ἐγὼ τ' αὖ ὑμᾶς ὡς ἀληθέστατους βουλοίμην εἶναι· εἰ δὲ πεισθέντες μετ' ἐμοῦ γένοισθε, ὅλον ὅτι αὖξοίμεθ' ἂν ὅ, τι δυναίμεθα ἀλλήλους· γιγνώσκω μὲν οὖν ὦ πολυδάμα, ὅτι ἡδὺ πατρὶς ἐς σὲ ἀποβλέπει· ἐὰν δέ μοι φιλικῶς αὐτὴν ἔχειν παρασκευάσῃς, ὑπισχνοῦμαί σοι ἔφη ἐγὼ μέγιστόν σε τῶν τῇ ἑλλάδι

Alcetas

Δημοιρίαι
Δημοιρίαι
Τεθαμοιρίαι

Macari
Dolopes

μετ' ἐμὲ καταστήσειν· οἷων δὲ πραγμάτων ἐγὼ πάρειμι σοι δίδωμι, ἄκουσον, καὶ μηδὲν θαυμάσῃς μοι, ὅ, τι αὖ μὴ λογιζόμῶσοι ἀληθὲς φαίνηται· οὐκοῦν τοῦτο μὲν δῆλον ὑμῖν, ὅτι φαρσάλου πρὸς γενομένης, καὶ ἴσῶν ἐξ ὑμῶν ἡρτημένων πολέων, δύ' ἢ τρεῖς αὖ ἐγὼ πάρειμι τῶν θετταλῶν ἀπαναστάσεις καταστήσαι· ὥστε μὴν ὅταν παρῶ πάρειμι θετταλία, ἐς ἑξακισχιλίους μὲν οἱ ἱππεῖς ἔσονται γίγνονται· ὁπλίται δὲ πλείους, ἢ μύριοι καθίστανται· ὧν ἐγὼ καὶ σώματα καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν ὁρῶν, οἶμαι αὖ ὧν τῶν, ἃ καλῶς τῆς ἄμμελοίτου, οὐκ εἶναι ἔθνος· ὁ ποίῳ αὖ ἀξιώσαιεν ὑπήκοοι εἶναι θετταλοί· ματυτάτης γε μὴν οὔσης θετταλίας, πάντα πάντῃ κύκλῳ ἔθνη, ὑπήκοα μόνον ἐστὶν ὅταν πάρῃ ἐνθάδε κατασκῆ· σχεδὸν δὲ πάντες οἱ τοῦτῳ, ἀκούσαι δ' εἰσὶν· ὥς τε καὶ θετταστικῷ ἥκοὶ ὑπάρχειν τὴν ὑμετέραν δύναμιν, καὶ μὴν βοιωτοί γε, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι λακεδαιμονίοις πολεμοῦσιν, ὑπαρχουσί μοι σύμμαχοι· κἀκολουθεῖν πείνων ἀξιοῦσιν ἐμοὶ, αὖ μόνον ἀπὸ λακεδαιμονίων ἐλεύθερα αὐτοὺς· καὶ ἀθηναῖοι δέ, οὓς οἶδ' ὅτι πάντα πρόσθεν αὖ, ὥς τε σύμμαχοι ἡμῖν γενέσθαι· ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὖμοι δοκῶ πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ποιήσασθαι νομίζω γὰρ ἔτι ῥᾴον τὴν κατὰ θάλατταν, ἢ τὴν κατὰ γῆν ἀρχὴν παραλαβεῖν αὖ· ἃ δὲ ἐκ πολογίζομαι, σκόπει ἔφη καὶ σὺ πάντα· ἔχοντες μὴν γε μακεδονίαν ἔνθεν καὶ ἀθηναῖοι τὰ ξύλα ἄγονται, πολὺ δή που πλέονας ἐκείνων ἱκανοί ἐσόμεθα ναῦς ποιήσασθαι· αἰδοῖων γε μὴν τούτων πλήθους, πρότερον, ἀθηναίους, ἢ ἡμᾶς ἐκὸς μᾶλλον δύνασθαι, πόσους ἔχοντας πενέστας; τοὺς γε μὴν ναύτας πρέφειν πότερον ἡμᾶς ἱκανωτέρους ἐκός ἐστι· χοῖς δι' ἀφθονίαν, καὶ ἄλλοσε σι τὸν ἐκ πέμποντες, ἢ ἀθηναίους τοῖς μηδ' αὐτοῖς ἱκανὸν ἔχοντας, αὖ μὴ πρίωνται, καὶ χρήμασί γε δήπου ἐκὸς ἡμᾶς ἀφθονωτέροις χρήσθαι μὴ ἃς ὑποδόρια ἀσπίδ' ἐκπονοῦντας, ἀλλ' ἢ ἀφορώπκα ἔθνη καρπουμένους· πάντα γὰρ δή που τὰ κύκλῳ φόρου φέρει, ὅταν πατύηται τὰ κατὰ θετταλίαν· διάφορα δὲ δήπου ὅπῃ χῇ βαδίζῃς ὁ πρόσω οὐ νήσους, ἀλλ' ἤπειρον καρπούμενος, πολυοίκητος αὐθρώπων ἐστὶν, οὗ ἐγὼ ὑπήκοον ποιήσασθαι ἐπιδύ· καπεργαστέρου ἢ ὀλιγαρκεῖναι, ἢ τὴν ἑλλάδα· ὅσῳ γὰρ πάντας τοὺς ἐκεῖ αὐθρώπους, πλὴν ἑνὸς μᾶλλον δουλείαν, ἢ ἀλκὴν μεμελετηκότας· ὅσῳ δὲ ὑφ' οἵας δυνάμεως καὶ τῆς μὰ κύρου αἰαβάσεως, καὶ τῆς μετ' ἀγησιλάου, ἃς πᾶν ἀφίκετο βασιλεύς· ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἤπουτος αὖτου, ἐγὼ ἀπεκρινάμην ὅτι πὰ μὲν ἄλλα ἀξιόσκεπτα λέγοι, τὸ δὲ λακεδαιμονίοις ὄντας φίλους ἀσφαλῶς πρὸς τοὺς ἐναντίους μηδὲν ἔχοντας ἐγκαλεῖν, τοῦτ' ἔφην ἄρρητον μοι δοκεῖ εἶναι· οὐ γὰρ ἐσωνέσας με, καὶ ἤπιστον ὅτι μᾶλλον ἑαυτὸν μοιεῖν ὅτι τοιοῦτος εἴην, ἀφικνέμοι ἐλθόντα πρὸς ὑμᾶς λέγειν τἀληθῆ, ὅτι δικαιοσύτατα πράττουσιν ἐπὶ φαρσαλίους, ἅμα πεισόμενα· αὐτεῖν οὖν ἐκέλευε βοήθειαν παρ' ὑμῶν· καὶ ἐὰν μὴ σοι ἔφη δίδῶσιν ὡς τε πείθειν ἱκανὴν πέμπειν συμμαχίαν ὡς ἐμοὶ πολεμεῖν, ἀγ' ἔφη, καὶ τούτῳ χώμεθα ὅτι αὖ ἀσπαίνοιεν ἐκ τοῦ πολέμου· ἐὰν δ' ἐσοί μη δόκῶσιν ἱκανῶς βοηθεῖν, οὐκ ἤδη αὖ ἐγκλητος αὖ δι καίως εἴης ἐν τῇ πατρίδι, ἢ σε πέμπ, καὶ σὺ πρᾶξίδ' ἃ πάντα· πρὸ τούτων δ' ἐγὼ ἥκω πρὸς ὑμᾶς, καὶ λέγω πάντα, ὅσα ἐκεῖ αὐτός τε ὁρῶ, καὶ ἐκείνου ἀκήκοα· καὶ νομίζων οὔπως ἔχειν ὦ ἄνδρες λακεδαιμόνιοι, ὡς δ' μὲν πέμψοιτε ἐκείσε δύναμιν μὴ ἐμοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις θετταλοῖς ἱκανὴν δοκεῖν εἶναι πρὸς ἰάσονα πολεμεῖν, ἀποστήσοντα αὖτου αὖ πόλεις· πᾶσι γὰρ φοβοῦνται οἱ τοι τε προβήσεται τοῦ ἀνδρὸς δύναμις· ἢ δὲ νεοδαμώδεις, καὶ αὖδραποδίζωτην οἰκέτῃ ἀρκέσθ', συμβουλεύω ἡσυχίαν ἔχειν· οὔ γὰρ ἴστε ὅπῃ πρὸς τε μεγάλην ἐστασόμενον ὁ πόλεμος, καὶ πρὸς αὖδρα, ὃς φρόνιμος μὲν οὕτω στρατηγός ἐστιν, ὡς ὅστα τε λαμβάνειν, καὶ ὅστα φθάνειν, καὶ ὅστα διαζεσθαι οἷς χαίρει, οὐ μάλα ἀφαμαρτάνειν· ἱκανὸς γὰρ ἐστι καὶ νυκτὸς ἄπρακτος ἡμέρᾳ χρήσθαι, καὶ ὅταν πάνυ δῇ ἄριστον, καὶ δεῖπνον ποιησάμῶμος, ἅμα πονεῖσθαι· οἴεται δὲ καὶ ἀναπαύεσθαι χρῆναι ὅταν ἀφίκηται ἔνθ' αὖ ὁρμώμενος ᾖ, καὶ διαπράξηται ἃ δεῖ· καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ δὲ τοῦτα εἴθικεν· ἐπίστανται δὲ καὶ ὅταν οἷόν τε πονήσαντες ἀγαθόν τι πράξωσιν οἱ στρατιῶται, ἐκπλῆσαι τὰς γνώμας αὐτῶν· ὥς τε καὶ τοῦτο μεμαθήκασι πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, σὺν ἐκ τοῦ πόνου καὶ τὰ μαλακὰ γίγνεται· καὶ μὴν ἐγκρατέστατός γε ἐστὶν ὧν ἐγὼ οἶδα τῶν πρὸ τοῦ σῶμα ἡδυπάθων· ὥς τε οὐδὲ διὰ τοῦτο ἀσχολίαν ἔχει ἃς τὸ μὴ πράττειν ἀεὶ τὸ δέον. ὑμεῖς οὖν σκέψασθε, εἴ πάντα πρὸς ἐμὲ ὥς πρὸ ὑμῖν προσήκει, ὅπως ἀσθενέστε, καὶ μέλλετε ποιήσειν. Ὁ μὲν, τοῦτ' εἶπεν· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, τότε μὲν ἀπέβαλλον τὴν ἀπορίαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, καὶ τρίτῃ, λογισάμενοι τὰς πέξὰς μόρας, ὅσαι σὺν τοῖς εἶεν, καὶ τὰς πρὸ λακεδαίμονα πρὸς τὰς ἔξω τῶν ἀθηναίων τριήρεις, καὶ τὸν πρὸς τοὺς ὁμόρους πόλεμον, ἀπεκρίναντο, ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἂν δύναιντο ἱκανὴν αὐτῷ ἐκπέμψαι δύναμιν, ἀλλὰ πάντα σῶσπίθεσθαι αὐτὸν ἐκέλευον ὅσῳ δύναιτο ἄριστα, τά τε ἑαυτοῦ, καὶ τὰ τῆς πόλεως· κἀκεῖνος μὲν τοιαῦτα ἐσωνέσας τὴν ἀπόλοιπα τῆς πόλεως, ἀπῆλθε· καὶ τὴν μὲν ἀκρόπολιν ἴσῶν φαρσαλίων, ἐδέξατο τοῦ ἰάσονος μὴ ἀναγκάσαι αὐτὸν παραδοῦναι, ὅπως τοῖς παρακατέθεμῶμοις διασῴζῃ, τοὺς δὲ ἑαυτοῦ πάντας ἐδωκεν ὁμήρους, ὑποχόμῶμος αὐτῷ τὴν τε πόλιν πείσας ἐκοῦσαν σύμμαχον ποιήσειν, καὶ πολὺν συγκαταπέμψειν αὐτόν. ὡς δὲ τὰ παρὰ ἔδοσαν ἀλλήλοις, διοὺς μὲν οἱ

Cyneas

Ταγὸς
Ταγεύτας

πενέστας

φαρσάλιοι, ἀρήνην ἦγον, πάχυ δὲ ὁ ἱάσων ὁμολογουμένως παρὰ τῶν θεσσαλῶν καθειστήκει. ἐπεὶ γε μὴν ἐτάγυσε, δι' εὐπαρόδου ἱππικοῦ ὄντος, ὅσου ἑκάστη πόλις δύναται κατὰ χώραν παρέχειν, καὶ ὁπλιτικοῦ· καὶ ἐγένοντο αὐτῷ ἱππεῖς μὲν οὐ τοῖς ξυμμάχοις, πλείους, ἢ ὀκτακισχίλιοι, ὁπλῖται δὲ ἐλογίσαντο οὐκ ἐλάττους δισμυρίων· τὰ δὲ παρασκευὴν ἱκανὸν πρὸς τὰ παρόντα ἀνθρώπους αὐτὰ παρεῖναι. ὅρον γὰρ ἐκείνων τε χὴ τὰς πόλεις ἀριθμῆσαι· πρόσοδον δὲ καὶ τοῖς πολεμίοις πᾶσι τὸν φόρον, ὡς περὶ τῶν σκοτεινῶν πεπραγμένος ἦν, φέρειν· καὶ τοῦτο μὲν, οὕτως ἐπορεύετο. ἐγὼ δὲ πάλιν ἐπανέρομαι ὅθεν ἐς τὰς πρὸ ταύτας ξυμβάσεις ἐξέβην. οἱ μὲν γὰρ λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ σύμμαχοι, σῶν ἐλεγχόμενοι ἐς τοὺς φωκέας· οἱ δὲ βοιωτοὶ αὐτὰ χωρήσαντες ἐς τὴν αὐτῶν, ἐφύλασσον τὰς ἐσβολάς· οἱ δ' ἀθηναῖοι, συξαιρομένοις μὲν ὁρῶντες διὰ σφᾶς τοὺς βοιωτοὺς, χρήματά τε οὐ συλλαμβανομένους ἐς τὸ ναυτικὸν, αὐτοὶ δὲ ἀσπουδαιοῦντι, καὶ χρημάτων ἀφορίᾳ, καὶ λῃστείαις ἐξ αἰγίνης, καὶ φυλακῆς τῆς χώρας, ἐπεθύμησαν αὖ σώζεσθαι τὸν πόλεμον· καὶ πέμψαντες πρέσβεις ἐς λακεδαίμονα, ἐρήνην ἐποιήσαντο· οὗτοι δ' ἐκεῖθεν, δύο τῶν πρέσβεων πρίασθαι κατὰ δόγμα τῆς πόλεως, εἴων τῷ βοιωτῷ ἀποπέμπειν οἴκαδε, ὡς εἰρήνης οὔσης· ὁδ' ἄμ' ἀπὸ πρέσβεων, τοῖς τῶν ξακυνθίων φυγάσι παρεβίασεν ἐς τὴν χώραν αὖθις. ἐπεὶ δὲ οἱ ἐκ τῆς χώρας ξακύνθιοι πέμψαντες πρὸς τοὺς λακεδαιμονίους, ἔλεγον ὅτι ἀπολοῦντες εἶεν ὑπὸ τοῦ δήμου, δοῦλοι δὲ οἱ λακεδαιμόνιοι ἀδίκειν πειρῷντο τοὺς ἀθηναίους, καὶ ναυτικὸν πάλιν παρεσκεύαζον, καὶ σῶν τάλαντα ἐκόμισαν νεῶν, ἀπὸ τῆς τε λακεδαίμονος, καὶ κορίνθου, καὶ λευκάδος, καὶ ἀμβρακίας, καὶ ἄλιδος, καὶ ξακύνθου, καὶ ἀχαίας, καὶ ἀπὸ ὠρεοῦ, καὶ προικοννήσου, καὶ ἐρεμόνης, καὶ ἀλεῶν· ἀπαναστήσαντες δὲ ναύαρχον μνασιππίδην ἐκέλευον ἰόντα ἄλλων ἀπομελέσθαι τὰ κατ' ἐκείνην τὴν θάλασσαν, καὶ τραπόδι' ἐπὶ τοῖς κέρκυραν· ἐπεμπον δὲ καὶ πρὸς διονύσιον, διδάσκοντες, ὡς χὴ ἐκείνῳ χρήσιμον εἴη τὴν κέρκυραν μὴ ὑπ' ἀθηναίοις εἶναι· καὶ ὁ μὲν δὴ μνασιππίδης, ἐπεὶ ἀπέπλεύσαν αὐτῷ τὰ τραπόδια τὸ ναυτικὸν, ἐπῆλθεν ἐς τὴν κέρκυραν· εἶχε δὲ καὶ μαθοφόρους, οὓς τοῖς ἐλλακεδαιμονίων μετ' αὐτοῦ τραπομένους, οὐκ ἐλάττους χιλίων, καὶ πεντακοσίων· ἐπεὶ δὲ ἀπέβη, ἐκράτει τε τῆς γῆς, καὶ ἐδῄου ἐξεργασμένην μὲν πᾶν καλῶς, καὶ περιφυτευόμενην τὴν χώραν· μεγαλοπρεπεῖς δὲ οἰκήσεις, καὶ οἰνῶνας κατεσκευασμένους ἔχουσαν ἐπὶ τὰ ἄγαν. ὥστε ἐφαίνοντο τοῖς τραπώποις ἐς τοῦτο τρυφῆς ἐλθεῖν, ὥστ' οὐκ ἐθέλειν πονεῖν, εἰ μὴ αὐθαδομίας εἶη· καὶ αὐδρᾶποδα δὲ, καὶ βοσκήματα πάμπολλα ἠλίσκετο ἐκ τῶν ἀγρῶν· ἔστιν ἃ δὲ κατετραπώσαντο τῷ πλῴῳ ἐπὶ λοφωτὰ πρὸ τῆς πόλεως ὡς πέντε στάδια, πρὸ τῆς χώρας ὄντα, ὅπως ἀσπάσιμοι τοῖς ἐντεῦθεν εἴη πλεῖν ἐπὶ τὴν χώραν τῶν κερκυραίων ἐσόπλου. τὸ δὲ ναυτικὸν, ἐς τὰ ἀπὸ τῶν βάτρα τῆς πόλεως καταπεπραγμένα ἀπεβίβασεν· ἔνθεν ὥρμει ἐπὶ τὰ πρὸς ἡπείρου καὶ προσβαλεῖσθαι, καὶ διακωλύειν· πρὸς δὲ τούτοις, καὶ ἐπὶ τῷ λιμένι ὁ τι μὴ χειμὼν κωλύοι, ἐφώρμει· ἐπολιόρκει μὲν δὴ οὕτω τὴν πόλιν· ἐπεὶ δὲ οἱ κερκυραῖοι ἐκ μὲν τῆς γῆς οὐδὲν ἐλάμβανον διὰ τὸ κρατεῖσθαι κατὰ γῆν, κατὰ θάλασσαν δὲ οὐδὲν ἧσσον ἐποιοῦντο αὐτοῖς διὰ τὸ ναυκρατεῖσθαι, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἦσαν· καὶ πέμποντες πρὸς τοὺς ἀθηναίους, βοηθεῖν ἐδέοντο, καὶ ἐδίδασκον, ὡς μέγα μὲν ἀγαθὸν ἀποβαλοίεν, εἰ κερκύρας στερηθεῖεν, πρὸς δὲ πολεμίοις, μεγάλην αὖ ἰσχὺν προσβάλλοιεν· ἐξ οὐδεμιᾶς γὰρ πόλεως πώποτε ἀθηναίων, οὔτε ναῦς, οὔτε χρήματα πλείονα αὖ γενέσθαι· ἔτι δὲ κεῖσθαι τὴν κέρκυραν, ἐν καλῷ μὲν τοῦ κορινθιακοῦ κόλπου, καὶ τῶν πόλεων, ὧν ἦσαν τοῦτο καθήκουσιν· ἐν καλῷ δὲ τοῦ τὴν λακωνικὴν χώραν βλάπτειν· ἐν καλλίστῳ δὲ τῆς τε αὖ πάλαι ἠπείρου, καὶ τοῦ ἐς πελοπόννησον ἀεὶ σικελίας παράπλου· ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ ἀθηναῖοι, ἐνόμισαν ἰσχυρῶς ἂν μελητέον εἶναι· καὶ παῦσι τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐπὶ πελοποννήσου ἑξακοσίους ἔχον τὰ πλάταις· ἀλκέτου δὲ ἐβοήθησαν σὺν δλαβιβάσαι τοὺς· καὶ οὗτοι μὲν νυκτὸς διακομαθέντες τοὺς χώρας, εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν· ἐνεφίσαντο δὲ καὶ ἑξήκοντα ναῦς πλεῖν· πρόθεον δ' αὐτῷ τραπὸν ἔχειν ποιησαν· ὅδ' οὐ δυνάμενος αὐτόθεν τὰς ναῦς πλεῖν σὺν, ἐπὶ τὴν ὑπερίαν ἀνεχώρησεν οἴκαδε, ὡς εἰρήνης οὔσης· ὁδ' ἄμ' ἀπὸ πλῴ

μέντοι ἀφίκετο ἐς τὴν κεφαλληνίαν, ἐντοῦθα δὴ σαφῶς ἐπύθετο, καὶ αὐτὸς τὸ πρᾶγμα ὅιδα μὲν οὖν ὅτι τοῦτο πάντα, ὅταν οἶωνται μαχήσεσθαι ἄνθρωποι, καὶ ἀσκεῖται, καὶ μελετᾶται· ἀπὸ τούτου ἐπαινῶ, ὅτι ἐνθεῖ ἀφικέσθαι παχὺ ἔδεσι ἔνθα τοῖς πολεμίοις μαχήσεσθαι ᾤετο, ὕδατα ὅπως μήτε διὰ τὸ πολὺ αὐτὰ ἀπόντα εἶναι τῶν ἐς μαχίαν, μήτε διὰ τὸ τοῦτο μελετᾶν, βραδύτερον πάσχειν ἀφικέσθαι· καταπρεπὲς μέντοι ἐς τὰς ἐν τῇ κεφαλληνίᾳ πόλεις, ἐπιθυσίαν ἐς κέρκυραν· ἐκεῖ δὲ πρῶτον μὲν ἀκούσας ὅτι προσπλέοιεν δέκα τριήρεις παρὰ λοκρῶν βοηθήσουσι τοῖς λακεδαιμονίοις, αὐτὸς ἐλθὼν, καὶ σκεψάμενος τὴν χώραν, ὅθεν τοὺς τε προσπλέοντας ἐνόμιζον ἥξειν, καὶ τοὺς σημαίνοντας ἐς τὴν πόλιν καταφανεῖς εἶναι, ἐντοῦθα κατέστησε τοὺς σκοπούς· κἀκείνοις μὲν σύνθετο, προσπλέοντων τι, καὶ ὁρμοῦντων, ὡς δέοι σημαίνειν· αὐτὸς δὲ τῶν τριηράρχων προσέταξεν εἴκοσιν, οὓς δέησεν, ἑπεὶ κηρύξειεν ἀκολουθεῖν· ἢ δέ τις μὴ ἀκολουθήσοι, προεῖπε μὴ μέμψεσθαι τὴν δίκην· ἐπεὶ δ' ἐσημαίνθη προσπλέοντα, καὶ ἐκήρυξεν, ἀξίαι ἐγένετο θέας ἡ παρουσία· οὐδεὶς γὰρ ὅστις οὐ δρόμῳ τῶν μελλόντων πλεῖν, ᾗσέβη ἐς τὰς ναῦς· πλεύσας δὲ ἔνθα ἦσαν αἱ πολέμιαι τριήρεις, καταλαμβάνει ἀπὸ μὲν τῶν ἄλλων τριήρεων, ἃς τὴν γῆν τοὺς αὖθις ἐκβιβάσοντας· μελανίππου μὴν τοῦ ὁρόδιος, τοῖς τε ἄλλοις οὖσι βουλόμενος μὴ μόνον ἐντοῦθα, καὶ οὗ προσῆλθον ἐπὶ τὴν νῆσον, ἐξεπλεῖ· ἐκείνου μὲν οὖν, καίπερ ἀπόντων τῶν πλείστων τριηράρχων, ὅμως ἀπέφυγεν· αἱ δὲ ἄλλαι σὺν ἑπτακοσίοις ἄνδρες, ἅπασαι ἑάλωσαν οὐ τοῖς αὐθρασῶς ἐπιφέρουσι τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ τοῖς ἀπόντων τῶν ἐναντίων· ὁ μὲν γὰρ Ἐπικράτης, τὰς μὲν τριήρεις ἀκρωτηριασάμενος, ἕλκων κατηγάγετο ἐς τὸν κερκυραίων λιμένα· τῶν δὲ αὖ νεῶν σὺν ἑκατὸν πάντων ἀργυρίου ἀποτίσαι, πλὴν αὐτῶν τοῦ ἄρχοντος· τοῦτον δ' ἐφύλαττεν, ὡς ἢ πραξόμενος πάμπολλα χρήματα, ἢ ὡς πωλήσων· κἀκεῖνος μὲν ὑπὸ λύπης, θαμὰ πρὸ αὐθαιρέτῳ ἀποθνήσκει· τοὺς δ' ἄλλους, ὁ Ἐπικράτης ἀφῆκε, κερκυραίους ἐγγυητὰς δεξάμενος τῶν χρημάτων· καὶ τοὺς μὲν ναύτας πεζοὺς ἀπῆγε τοῖς κερκυραίοις, τὸ πλῆθος δὲ πρέσβεις πρὸς Λακεδαιμονίους ἔπεμπε· τοὺς δὲ πλαταιᾶς, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν νεῶν ὁπλίτας ἔχων, διέβαινεν ἐς τὴν ἀκαρνανίαν· καὶ ἐκεῖ τοὺς μὲν φιλίους πόλεσιν ἐπεκούρει, εἴ τις τοῦ δέοιτο· βουβῶσι δὲ μάλα καὶ ἀνδράσιν ἀλκίμοις, καὶ χωρίον καρτερὸν ἔχουσιν, ἐπολέμει· καὶ τὸ ἀπὸ κερκύρας ναυτικὸν προσλαβὼν, χειδόν πού ἐννέα καὶ τετταράκοντα νεῶς, πρῶτον μὲν ἐς κεφαλληνίαν πλεύσας, χρήματα ἐπράξατο, τὰ μὲν, παρ' ἑκόντων, τὰ δὲ, παρ' ἀκόντων· ἔπειτα δὲ παρασκευάζετο τὴν τε τῶν λακεδαιμονίων χώραν κακῶς ποιεῖν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' ἐκεῖνα πόλεων πολεμίων οὐσῶν, τὰς μὲν, ἐβελούσας προσλαμβάνειν, τοὺς δὲ μὴ βεβουλομένους, πολεμεῖν· ἐγὼ μὲν δὴ τοῦτον τὴν στρατηγίαν τῶν ἐπικράτους οὐχ ἥκιστα ἐπαινῶ· ἔπειτα καὶ τὸ προσελθεῖν καὶ κελεῦσαι ἑαυτῷ καλλίστρατον τε τὸν δημηγόρον οὐ μάλα πάνυ πιθανὸν ὄντα, καὶ χαβρίαν μάλα στρατηγὸν νομιζόμενον· εἰ τε γὰρ φρονίμους αὐτοὺς ἡγοῦμενος εἶναι συμβούλους λαβεῖν ἐβούλετο, σωφρόνως μοι δοκεῖ διαπράξασθαι, εἴ τε αὖ πιθανοὺς νομίζων οὕτω θρασεῖς, μήτε καταῤῥᾳθυμῶν, μήτε καταμελῶν φαίνεσθαι, μηδὲν μεγαλοφρονῶν ἐφ' ἑαυτῷ, τοῦτό μοι δοκῶ αὐτὸς εἶναι κάκεῖνος μὲν δὴ τῶν ἑστρατευκότων οἱ παλαιοὶ, ἐκπεπωκότας μὲν ὁρῶντες ἐκ τῆς βοιωτίας πατρίδος φίλους ὄντας, καὶ καταφθορότας τοὺς αὐτοὺς, ἱκετεύοντας δὲ θεσπιέας μὴ σφᾶς προδιδόναι ἀπολιδας γενομένους, οὐκέτι ἐπῄνουν τοὺς θηβαίους, ἀλλὰ πολεμεῖν μὲν αὐτοῖς τὰ μὲν, ᾐσχύνοντο· τὰ δὲ, ἀσυμφόρως ἔχειν ἐλογίζοντο· κοινωνεῖν τε μὴν αὐτοῖς οὐκ ἐβούλοντο, ἐπεὶ ἤθελον, ἐᾶν ἐώρων στρατεύοντας πρὸς αὐτοὺς φίλους ἀρχαίους τῇ πόλει φωκέας, καὶ πόλεις αὐτάς τε ἐν τῷ πρὸ τοῦ βαρβάρου πολέμῳ, καὶ φίλας ἑαυτοῖς ἀφανίζοντας· ἐκ δὲ τούτων ψηφισάμενος ὁ δῆμος ἡρέθη στρατηγὸς, πρῶτον μὲν ἐς θήβας πρέσβεις ἔπεμψαν παρακαλοῦντας ἀκολουθεῖν ἐβούλοντο ἐς λακεδαίμονα πρὸς ἡρέθη. ἔπειτα δὲ ἐξέπεμψαν καὶ αὐτοὶ πρέσβεις· ἦν δὲ τῶν ἀφιγμένων, καλλίας ὁ τραγικὸς, αὐτόκλης ὁ μαντικὸς, δημόστρατος ἀφιδνόθεν, ἀριστοκλῆς κηφισόδοτος· μελανώπης· λύκαινος· ἐπεὶ δὲ πρόσκλητοι ἐπὶ τοὺς ἐκκλήτους τε τῶν λακεδαιμονίων, καὶ τῶν συμμάχων, καλλίστρατος δὲ ὁ δημηγόρος παρῆν, ἅτε προχόμενος γὰρ ἐπικράτει ἐπὶ τὸν ἀφίστει, ἢ χρήματα πέμψειν τῷ ναυτικῷ, ἢ εἰρήνην ποιήσειν, οὕτως ἀθύμησε τὴν, καὶ ἐστράτευε πρὸς ἡρέννης· ἐπεὶ δὲ κατέστησαν ἐπὶ τοὺς ἐκκλήτους τὴν τῶν λακεδαιμονίων, καὶ τοὺς συμμάχους, πρῶτος ἔλεξεν αὖ τῶν καλλίας ὁ δᾳδοῦχος· ἦν δ' οὗτος, ὅτιος μηδὲν ἧσσον ἡδέσθαι ὑφ' αὑτοῦ, ἢ ὑφ' ἄλλων ἐπαινούμενος· καὶ τότε δὴ ἤρξατο ὧδέ πως·

Cephallenia
Corcyra
Diuerse
Dionysij
Melampp
Ἀνηρωτηκοτάμενος
Ampp
Thyrées
Callistraty
Chabrias
Callias
Hipponic
Autocl
Strobichid
Democrates
Aristopho
Aristocl
Cephisodot
Melanopy
Lycanthus
Λαδοῦχος

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΑΛΛΙΟΥ.

Ὦ ἀνδρες λακεδαιμόνιοι, τὴν μὲν προθυμίαν ὑμῶν, οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πατρὸς πατρὸς πατρῴαν ἔχων, παρεδρίδυ τῇ γενῇ· βουλομαι δὲ ὑμῖν καὶ τοῦτο δηλῶσαι, ὡς ἔχουσα ἡ πόλις διατελεῖ πρὸς ὑμᾶς· ἐκείνη μὲν γὰρ ὅταν πόλεμος ᾖ, στρατηγὸς αἱρεῖται· ὅταν

ὅταν δὲ ἡσυχίας ὦσιν μνημονεύουσι ἡμᾶς ἐκτιμῶσι· κἀγὼ πρόσθεν δὶς ἤδη ἦλθον πρὸς πολέμου καταλύσεως, καὶ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πρεσβείαις, διεπραξάμην καὶ ἡμῖν, καὶ ὑμῖν εἰρήνην· νῦν δὲ τρίτον ἥκω, καὶ οἶμαι πολὺ δικαιότατα νῦν αὖ διαλλαγῆς τυχεῖν· ὁρῶ γὰρ οὐκ ἄλλα μὲν ὑμῖν, ἄλλα δὲ ἡμῖν δοκοῦντα, ἀλλ' ὑμᾶς τε ἀχθομένους, καὶ ἡμᾶς, τὴν παρασπονδίαν τε, καὶ θεσπιέων ἀναίρεσιν· ὥστε οἶμαι οὐκ ἄδικα τὰ αὐτὰ γιγνώσκοντας, φίλους μᾶλλον, ἢ πολεμίους εἶναι· καὶ σωφρόνων μὲν δέ που ἐστὶ μὴ δὶς ἡ μὴ πολλὰ τὰ διαφέροντα εἶναι, πολέμου αἱρεῖσθαι· ἡ δὲ δὴ καὶ ὁμογνωμονοῦμεν, οὐκ αὖ σαφῶς ἴσμεν θαυμαστῶν εἶναι μὴ ἔρωτα ποιεῖσθαι· δίκαιον μὲν οὖν ἦν μηδὲ ὅσα ἀμφίδρυα ἀλλήλοις ἡμᾶς ἐᾷ λέγεται μὲν τριπόλεμος ὁ μήτηρ πρόγονος, τὰ δήμητρος, καὶ κόρης ἄῤῥητα ἱερὰ, πρῶτος ξένος δέξαι, ἡρακλεῖ τῷ μητρῴαρχηγέτῃ, καὶ διοσκούροιν τοῖν μητρῴοιν πολίταιν· καὶ τοῦ δὲ μητρὸς δὲ καρποῦ, ἧς πρώτην τὴν τελοτόγυνον σπέρμα διαπράσασθαι· ὥσθ' ὅσιον, ἢ ὑμᾶς παρ' ὧν ἐλάβετε σπέρματα, τὸν τούτων καρπὸν πεπελθεῖν δωσαντας, ἡμᾶς τε οἷς ἐδώκαμεν, μὴ οὐχὶ βουλεσθαι ὡς μεγίστην τοῦτοις ἀφθονίαν τροφῆς γενέσθαι; εἰ δὲ ἄρα ἐκ θεῶν πανδημίων ἐστὶ πολεμοις ἐν ἀνθρώποις γίνεσθαι, ἡμᾶς δὲ χρὴ ἄρχεσθαι μὲν αὖτ' ὡς σχολαίτατα· ὅταν δὲ γένηται, καταλυσθαι ἡδύναγον τάχιστα· μᾶλ τοῦ τον αὐτοκλῆς μάλα δικαίως εἶναι φησὶ πατρῴης εἶναι φησὶ πατρῴης, ὧδε ἠγόρευεν,

Triptolemus
Ceres
Proserpina
Hercules
Castor
Pollux
Autocles rhetor
Triptolemus in peloponesum primū semē sparsit
χολάδαλα

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΑΥΤΟΚΛΕΟΥΣ.

Ἀνδρες λακεδαιμόνιοι, ὅτι μὲν ἀμέλλω λέγειν, οὐ παρὸς χαρίν ὑμῖν ἐνθυσεται, οὐκ ἀγνοῶ, ἀπὸ δοκεῖ μοι οἵτινες βούλονται, ἵνα μὴ πείσωνται φιλίαν, τοῦτον ὡς πλεῖστον χρόνον διαμῆκειν, διδασκέσθαι εἶναι ἀγῶνα τὰ ἄριστα τῶν πολεμων· ὑμεῖς δὲ, ἀεὶ μὲν φατὲ ὡς αὐτονόμους τὰς πόλεις χρὴ εἶναι· αὐτοὶ δὲ ἐστε μάλιστα ἐμποδὼν τῇ αὐτονομίᾳ· σὺν πόθεσθε μὲν γὰρ πρὸς τὰς συμμαχίδας πόλεις τοῦτο πρῶτον ἀκολουθεῖν ὅσοι αὐ ὑμεῖς ἡγεῖσθε καίτοι τί τοῦτο αὐτονομία προσῆκε; ποιεῖσθε δὲ πολεμίους, οὐκ ἀδικουμένους πίς συμμαχίς· καὶ ἐᾶτε τοὺς ἡγεῖσθε, ὡς τι πολλαπλῆς ἐᾶτε τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἀναγκάζοντα στρατεύειν, οἱ λεγόμενοι αὐτονόμοι εἶναι· ἔτι δὲ γε πάντων ἐναντιώτατον, αὐτονομίᾳ καθίστατε, ἔνθα μὲν, δ' ἐκαρχίας· ἔνθα δὲ, πριακοντάρχιας· καὶ τοὺτων ἀρχόντων ἀπομελέσθε, οὐχ ὅπως νομίμως ἄρξωσιν, ἀλ' ὅπως δύνωνται βιάζεσθαι πάντας πόλεις· ὥστ' εἰκότως τυραννίδι μᾶλλον, ἢ πολιτείᾳ ἡδομένοι καὶ ὅτι μὲν βασιλεύς πρόσφατα ἔπεμψε πρὸς τὰς πόλεις εἶναι, μᾶλλα γιγνώσκοντες ἐφαίνεσθε, ὅτι δὲ μὴ ἐάσουσιν οἱ θηβαῖοι ἑκάστων τῶν πόλεων ἄρχειν τε ἑαυτῆς, καὶ οἷς αὖ βούλονται νόμοις χρῆσθαι, οὐ πεισόμενοι κατὰ τὰ βασιλέως γράμματα ἐπεὶ δὲ παρελάβετε τὴν καθ' ἡμέραν, οὐδ' ὧν τοῖς θηβαίοις ὠμπρέπετο πρὸς τοῦτο μοις εἶναι, δεῖν δὲ τοὺς μέλλοντας φίλους ἔσεσθαι, οὐ παρὰ τῶν ἄλλων μὲν ἀξιοῦν τῶν δικαίων τυγχάνειν, αὐτοῖς δὲ ὅσπερ αὖ μέγιστα δύνωνται, πρὸς τοῦτο ἐκ τοῦτων φαίνεσθαι· τοῦτα δ' ὧν, ὥστ' ἂν μὲν παρὰ πάντων ἐπρίσεν· ἡδὺ μόνους δὲ γὰρ ἀχθομένους τοῖς λακεδαιμονίοις ἐπρίσπε· μετὰ τοῦτον δὲ καλλίστρατος ἔλεξεν.

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ.

Ἀλλ' ὅπως μὲν ὦ ἀνδρες λακεδαιμόνιοι, οὐκ ἐγγεγένηται ἁμαρτήματα καὶ ἀφ' ὑμῶν, καὶ ἀφ' ὑμῶν, ἐγὼ μὲν οὐκ αὖ ἔχοιμι δοκῶ εἰπεῖν· οὐ μὴν τοι οὕτω γιγνώσκω, ὡς τοῖς ἁμαρτάνουσιν οὐδ' ἐπιτρεπτέον· ὁρῶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων οὐδένα ἀναμάρτητον διατελοῦντα· δοκοῦσι δέ μοι καὶ οὐ πρῴην περὶ ἐνίοτε γίγνεσθαι ἀνθρώποις ἁμαρτάνοντες· ἄλλως τε, καὶ ἐὰν κολασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἁμαρτημάτων ὧν ἡμεῖς· καὶ ὑμῖν δὲ ἐγωγε ὁρῶ δίκαια τὰ ἀγνωμόνως πραχθέντα· ἔστιν ὅτε καὶ πολλὰ αὐτύπτωτα γιγνόμενα, ὧν ἡμῖν ἢ καταλυθεῖσα ἐν θήβαις καδμεία· νῦν γοῦν ὡς ἑαυτοὺς ἀσπάζονται οἱ πόλεις ἐκεῖσθαι, πᾶσαι πάλιν ἐπεὶ ἠδίκηθησαν οἱ θηβαῖοι, ἐν ἐκείνης γεγένηνται· ὥστε πᾶσαν ὑμένους ὑμᾶς ὡς τὸ μεσοφεντεῖν ἀκερδές ἐστι, νῦν ἐλαττόω πάλιν μετρίους ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους φιλίᾳ ἔσεσθαι· ἃ δὲ βουλόμενοί τινες ἀποτρέπειν· τὴν ἡρέννην διαβάλλουσιν, ὡς ἡμεῖς, οὐ φιλίας βιόμενοι, ἀλλὰ φοβούμενοι μὴ αὖ πάλιν δας ἔλθῃ ἔχων παρὰ βασιλέως χρήματα, διὰ τοῦθ' ἥκομεν, ἐνθυμεῖσθε πῶς φλυαροῦσι· βασιλεὺς μὲν γὰρ δήπου ἐγραψε πάσας πόλεις ἐν τῇ ἑλλάδι πόλεις αὐτονόμους εἶναι· ἡμεῖς δὲ τοῦτα ἐκείνῳ λέγοντές τι, καὶ πρᾶττοντες, τί ἂν φοβοίμεθα βασιλέα; ἢ τοῦτο οἴεται μᾶς, ὡς ἐκεῖνος χρήματα αἰτήσας, ἄλλος μεγάλος τοιήσαι μᾶλλον, ἢ αὖθι διαπαίσης ἀπέγνωκάριστα εἶναι, τοῦτα ἐαυτῷ πιστεύειν· τί μὴν ἥκομεν; ὅτι μὲν οὐκ ἀπορούντες, γνοίητε ἄν· ἃ μὲν βουλεσθε πρὸς τὰ κατὰ θάλατταν ἰδόντες, ἃ δὲ βουλεσθε πρὸς τὰ κατὰ γῆν ἐν τῷ παρόντι, τί μὲν ἐστιν, οὐδηλον ὅτι ἃ τῶν συμμάχων πλεῖς οὐκ ἀρεστὰ πράττουσιν ὑμῖν, ἢ ὑμῖν ἀρεστὰ, ἴσως δὲ καὶ βουλοίμεθ' ἂν ὧν ἕνεκα πρεσβεύσασθαι ἡμᾶς, ἃ ὀρθῶς ἐγγνωμῶν ὑμῖν ἔδοξεν

ἀντίτυπα

δει

ἵνα δὲ καὶ τοῦ συμφόρου ἐπιμνησθῶ, ἃ μὲν δίκαιον πασῶν τῶν πόλεων, αἱ μὲν, τὰ ἡμέτερα, αἱ δὲ, τὰ ὑμέτερα φρονοῦσαι καὶ ἐν ἑκάστῃ πόλει, οἱ μὲν, λακωνίζουσι, οἱ δὲ, ἀττικίζουσιν· ἆρ' οὖν ἡμεῖς φίλοι γενοίμεθα, ὅθεν ἂν ἥκιστα χαλεπὸν πρόσοδον κτήσαιμεν; καὶ γὰρ δὴ κατὰ γῆν μὲν, τίς ἂν ὑμῶν φίλων ὄντων, ἱκανὸς γένοιτο ὑμᾶς λυπῆσαι; κατὰ θάλατταν γε μήν, τίς ἂν ὑμᾶς βλάψαι πλὴν ὑμῶν αὐτῶν ἐπιθέσεως ὄντων; ἀλλὰ μέντοι πόλεμοι ἀεί ποτε γίγνονται καὶ ὅτε καταλύονται, ταῦτα ἀπὸ ταμείου καὶ ὅτε ἡμεῖς αὖ μηνύσ, ἀπ' οὐδὲν ἂν ἡμῖν ἀπὸ ἐμπορίου πόθεν δὲ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀμαχεί, ἕως αὖ ὑπὸ πλήθους κακῶς ἀπειρηκότες μᾶλλον, ἢ οὐχ ὡς τάχιστα, πρὶν πανήκεστον κακὸν γενέσθαι, τὴν δρῆνυν ποιήσασθαι; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκείνους ἔγωγε ἔπαινῶ, οἵτινες ἀγωνιστὰς γενόμενοι, καὶ νενικηκότες, καὶ πολλάκις καὶ δόξαν ἔχοντες, οὕτω φιλονεικοῦσιν, ὡς τοῦ πρότερον παύσασθαι, πρὶν αὖ ἡττηθέντες, τὴν ἀσκωλιασμὸν καταλύσωσιν· οὐδέ γε τῶν κυβδήλων, οἵτινες αὖ ἐν πάσῃ τύχῃ, πολὺ διαφέρουσιν· ὁρῶ γὰρ καὶ τῶν τοιούτων τοὺς πλείους, ἀποροῦντας παντὸς ἀγαθοῦ γιγνομένους· ἃ χρὴ καὶ ἡμᾶς ὁρῶντας, ἵνα μὲν τοιοῦτον ἀγῶνα, μηδ' ἑκόντες καταπλῆναι, ὡς τάχιστα λαβεῖν, ἢ παντάπασι βαλεῖν· ἕως δὲ ἐρρώμεθα, καὶ αὖ τυχοῦμεν, φίλους ἀμείνους γενέσθαι αὐτῶν ἢ ἡμεῖς τὰ αὖ ὑμᾶς, καὶ ὑμεῖς ἡμᾶς ἐπὶ μείζους, ἢ ὃν παρελθόντα χρόνον ἐν τῇ ἑλλάδι διατρεφόμεθα.

Pax inter athenienses & lacedæmonios composita

ἔδοξε τῶν δὲ τούτων καλῶς ἔχειν, ἐψηφίσαντο καὶ οἱ λακεδαιμόνιοι ἐχέσθαι τῆς εἰρήνης· ἐφ' ᾧ τοὺς τε ἁρμοστὰς ἐκ τῶν πόλεων ἐξάγειν, τά τε στρατόπεδα διαλύειν, καὶ τὰ ναυτικὰ, καὶ τὰ τειχικὰ, πλὴν τῆς πόλεως αὐτονόμους εἶναι· ἢν δέ τις παραβαίνῃ τι τούτων, τὸν μὲν βουλόμενον, βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις πόλεσι· τῷ δὲ μὴ βουλομένῳ, μὴ εἶναι σὺν ὅρκῳ συμμαχεῖν τοῖς ἀδικουμένοις· ἐπὶ τούτοις ὤμοσαν μὲν οἱ λακεδαιμόνιοι ὑπὲρ αὑτῶν, καὶ τῶν συμμάχων· ἀθηναῖοι δὲ, καὶ οἱ σύμμαχοι, καθ' ἑκάστας πόλεις ἕκαστοι· ἀσπονδοὶ δ' ἦσαν τῶν ὀμωμοκότων καὶ τῶν βοιωτῶν καὶ ἠλείων καὶ μαντινέων καὶ ἀργείων· ἐπὶ τούτοις ὀμόσαντες καὶ σπείσαντες ἀπῆλθον οἴκαδε.

Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ, ἐν ᾧ ἐσπείσαντο, ἐπεμελοῦντο μὲν οἱ ἄρχοντες ἑκάτεροι, ὅπως μὴ ἐπὶ κακῷ τὰ ὅπλα λήψονται· ἐπεμελοῦντο δὲ καὶ οἱ ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντες

τού του φρουραν μὲν ἔφασαν οἱ ἔφοροι τῶν ὑπολοίπων μόραν, μέχρι τῶν παρακόπα ἀφ' ἥβης· ἐξέπεμπον δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἔξω μορῶν, μέχρι τῆς αὐτῆς ἡλικίας· ὁ γὰρ προσθεν ἐς τοὺς φωκέας, μέχρι τῶν πέντε, καὶ τριακόσια ἀφ' ἥβης, ἐστρατεύοντο· καὶ τοὺς ἐπ' ἀρχαῖς δὲ πότε καταλειφθέντας, ἀκολουθεῖν ἐκέλευον· ὁ μὲν οὖν ἀγησίλαος ἐκ τῆς ἀσθενείας, οὕτω ἰσχυεν· ἡ δὲ πόλις, ἀρχίδαμον τὸν ὑὸν αὐτοῦ ἐκέλευεν ἡγεῖσθαι· προθύμως δ' αὐτῷ οἵπερ ἐστρατεύοντο πειθαρχεῖν, καὶ οὐκ ἐλάχιστον δύναμιν ἐν τῇ πόλει ἐρρωμένως δὲ καὶ οἱ μαντινεῖς ἐκ τῶν κωμῶν οἵπερ ἐστρατεύοντο· ἀρίστοκρατούμενοι γὰρ ἐτύγχανον· καὶ κορίνθιοι δέ, καὶ σικυώνιοι, καὶ φλιάσιοι, καὶ ἀχαιοί, μᾶλλα προθύμως ἠκολούθουν· καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις ἐξέπεμπον στρατιώτας· ἐπημέρουν δὲ καὶ τριήρεις αὐτοῖ τε οἱ λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ κορίνθιοι, καὶ ἐδέοντο καὶ τῶν σικυωνίων συμπαρεῖναι· ἐφ' ὧν δὲ νοοῦντο στράτευμα διαβιβάζειν· καὶ ὁ μὲν ἀρχίδαμος, ἐβούλετο ἐν τῇ διαβάσει· οἱ δὲ βοιωτοί, αὐτοὺς μᾶλλον τὴν μάχην ἐποιοῦντο ἐς αὐτὴν ἀγγέλους ἐστεφανωμένους· καὶ ἅμα μὲν τῆς νίκης τὸ μέγεθος ἔφραζον, ἅμα δὲ βοηθεῖν ἐκέλευον, λέγοντες, ὡς νῦν ἐξεῖη λακεδαιμονίους πανταχοῦ, ὧν ἐστερήκεσαν αὐτοὶ τὸ πρωτεῖον ἀφελέσθαι· τῶν δὲ ἀθηναίων ἡ βουλὴ, ἐτύγχανεν ἐν ἀκροπόλει καθημένη· ἐπεὶ δ' ἤκουσαν τὸ γεγενημένον, ὅπ μὲν φόβου ἀνιαθήσαν, πᾶσι δ' ἦλον ἐγένετο· οὔτε γὰρ ἐπὶ ξένια τὸν κήρυκα ἐδέξαντο, πρίν τε τῆς βοηδείας οὐδεὶς ἀπεκρίνατο· καὶ ἀπήλθεν ὁ κήρυξ· πρὸς μὲν τοὺς ἰάσονα σύμμαχον ὄντα, ἔπεμπον ἀπούσῃ· οἱ δὲ βοιωτοὶ κελεύοντες βοηδεῖν, διαλογιζόμενοι ἐν τῷ μέλλον ἀσφαλέστατα βοηθήσοιτο ὅδ' αὐτοῖς, τριήρεις μὲν ἐπήμερον ὡς βοηθήσων κατὰ θάλατταν· συλλαβὼν δὲ τὸ, τε ξενικὸν, καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἰόντας, καὶ τὸ ἀκρίτου τῷ πολέμῳ τῶν φωκέων χωρίων, πλῆθ διεπορεύθη ἐς τὴν βοιωτίαν, ἐν πολλοῖς τῶν πόλεων πρόπρου ὀφθείς, ἵν' ἀγγελθείς ὅπῃ πορεύοιτο· περὶ δὲ συλλέγεσθαί τε πάντα χρόνον, ἐφθανε πόρρω γιγνόμενος, δ' ἦλον ποιῶν, ὅπ πολλαχοῦ τὸ τάχος μᾶλλον τῆς βίας διαπεραίνεται δ' ἐόντα· ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ἐς τὴν βοιωτίαν, λεγόντων τῶν βοιωτῶν ὡς καιρὸς εἴη ἐπιθέσθαι τοῖς λακεδαιμονίοις, αὖθις μὲν ἐκεῖνον σῶν τῷ ξενικῷ, φάς δὲ αὐτοῖς προσιόντας, ἀπέτρεπεν αὐτοὺς ὁ ἰάσων, διδάσκων ὡς καλοῦ ὄρου γεγενημένου, οὐκ ἄξιον αὐτοῖς εἴη διακινδυνεύσαι, ὡς τε ἢ ἐπὶ μείζω καταπαίζαι, ἢ στερηθῆναι καὶ τῆς γεγενημένης νίκης· οὐχ ὁρᾶτε ἔφη ὅπ καὶ ὑμεῖς ἐπεὶ ἐν αἰτίᾳ ἐγένεσθε, ἐκρατήσατε πᾶσι οἷς ἐθέλεσθαι οὕτω χρὴ καὶ λακεδαιμονίους αὖθ' ἁναγκάζειν τὸ ἐκ γενέσθαι τοῦ ζῆν, ἀσπονδὲ ντας, διαμάχεσθαι· καὶ ὁ θεὸς δὲ ὡς ἔοικε πολλάκις χαίρει, τοὺς μὲν μικροὺς, μεγάλους ποιῶν, τοὺς δὲ μεγάλους, μικρούς· τοὺς μὲν οὖν βοιωτοὺς τοιαῦτα λέγων, ἀπέτρεπε τοῦ διακινδυνεύειν· τοὺς δ' ἀφ' ἑλλησπόντου ἐδίδασκεν, ὅπον μὲν εἴη ἰσχυρὸν πολέμου στράτευμα ὅπον δὲ γενικικὸς· εἰ δ' ἐπιλαβέσθαι ἔφη βουλεσθε τὸ γεγενημένον καλὸν, συμβουλεύω αὐτὸ σωσαι· μόνους, καὶ μείζους γεγενημένους, τοῖς ἀνθρώποις οὕτως ἃ μάχην ἐνεγκόντες· νῦν δὲ ἔφη ὑμῖν ἔστ' ὅπ καὶ τῶν συμμάχων ὑμῖν, ᾖσιν οἱ διαλέγονται πρὸ φιλίας τοῖς πολεμίοις· ἀνὰ ἕκαστος πρόσου σκοπεῖσθε λαβεῖν· ταῦτα δ' ἔφη ἐγὼ προθυμοῦμαι σῶσαι ὑμᾶς βουλόμενος, διά τε τὴν τοῦ πατρὸς φιλίαν πρὸς ὑμᾶς, καὶ διὰ τὸ προξενεῖν ὑμῶν· ἔλεγε μὲν οὖν τοιαῦτα· ἐστράπε δ' ἴσως, ὅπως διαφόροι καὶ οὗτοι ἀμφοτέροις ἐκείνου δ' εἵνα πο· οἱ μέντοι λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες αὐτοῦ, στράπεσθαι πρὸς ἰφικράτη τὸν ἀθηναῖον· ἐπεὶ δ' ἀπηγγέλθη ὅπ εἴησαν οἱ στρατιαί, παρήγγελλον οἱ πολέμαρχοι δειπνήσαντας, σῶν εσκευάσθαι πάντας, ὡς τῆς νυκτὸς πορευσομένους, ὅπως ἅμα τῇ ἡμέρᾳ πρὸς τὸν καθεωῶνα ἀναβαίνοιεν· ἐπεὶ δ' ἐδείπνησαν, πρὶν καθεύδειν παρηγγέλαπτις ἀκολουθεῖν, ἠροῦντο αὖθις ἀφ' ἑστίας τὴν διὰ κρύσιος, τῷ λαβεῖν πιστεύοντες μᾶλλον, ἢ πῶς ἀπορήσας. μᾶλλα δὲ χαλεπῶς πορευόμενοι, οἷα δὴ ἐν νυκτί τε, καὶ ἐν φόβῳ ἀπόντες, καὶ χαλεπὴν ὁδὸν, ἧς ἀπὸ σθένα τῆς μεγαρικῆς ἀφικνοῦνται ἐκεῖ δὲ πρυτυχούσῃ τῷ μὲν ἀρχιδάμου στρατεύματι· ἐνέβαλε δὴ αὖ μείναντες ἕως καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες παρεγένοντο, ἀπῆγε πάλιν ὁμοῦ τὸ στράτευμα μέχρι κορίνθου· ἐκεῖθεν δὲ, τοὺς μὲν συμμάχους, ἀφῆκε· τοῖς δὲ πολίταις, οἵπερ ἀπῆγαγεν· ὁ μέντοι ἰάσων, ἀπὸ τῆς φωκίδος, ὑπὲρ μοναπολιτῶν μὲν, τὸ, τε πρόσθεσιον εἶλε, καὶ τὴν χώραν ἐπόρθησε, καὶ ἀπέκτεινε πολλούς· τὴν δ' ἄλλην φωκίδα διέλαβεν ἀπραγμόνως· ἀφικόμενος δὲ ἐς ἡράκλειαν, κατέβαλε τὸ ἡρακλειωτῶν τεῖχος· δείλοτόπου τοῦτο φοβούμενος, μή τινες αὐτὰ πάλαι ποτὲ τούτης τῆς παροδοῦ, πορεύσοιντο ἐπὶ τὴν ἐκείνου δύναμιν, ἀπὰ μᾶλλον ἐνθυμούμενος, μή τινες τὴν ἡράκλειαν ἐπὶ τῷ οὖσαν, καταλαβόντες εἴργοιεν αὐτὸν, εἰ που βούλοιτο τῆς ἑλλάδος πορεύεσθαι· ἐπεὶ δ' ἀπῆλθε πάλιν ἐς τὴν θετταλίαν, μέγας μὲν ἦν καὶ διὰ τὸ τῶν ἱππέων θετταλῶν παρὸς καθεστάναι, καὶ διὰ τὸ μισθοφόρους πολλοὺς τρέφειν πρὸ αὐτοῦ, καὶ πειθοῖ, καὶ ἰσχύϊ, καὶ τούτοις ἐκ τετευχημένοις, ὡς αὐτοκράτωρ ἐπὶ δὲ μείζων, καὶ διὰ τὸ συμμάχους πολλοὺς, τοὺς μὲν, ἤδη ἐναι αὐτῷ, τοὺς δὲ, καὶ ἐπιβουλεύεσθαι μεγίστως δ' ἦν ἴφ καθ' αὑτὸν τῷ μὴ ὑφ' ἑνὸς δύκαπροφρόντος εἶναι αὐτῶν· τῶν δὲ πολεμίων, παρήγγειλε μὲν πᾶσι πόλεσι, βοῦς, καὶ ὄις τρέφειν, καὶ αἶγας, καὶ ὗς, καὶ παρασκευάζεσθαι ὡς εἰς τὴν

Agesilaus
Archidamus
Stasippus

Mantinei

Iasoni

Deus gaudet ex parvis magnos & ex magnis parvos facere. ἔστι οὐ κ ἐστὶ νὸ ἐστὶ σπε tentandæ fortuna.

Cretes
Aegosthena

Hyampolitæ
Heraclea

ἧς τὴν θυσίαν· καὶ ἔφασαν πάνυ μετρίως ἑκάστῃ πόλει ἀπαγγελοῦσθαι, τενέσθαι βοῦς μὲν, οὐκ ἐλάσσους χιλίων· τὰ δὲ ἄλλα βοσκήματα, πρόβατα, ἡ μύρια· ἐκηρυξε δὲ καὶ νικητήριον χρυσοῦν στέφανον ἔσεσθαι, ἕνεκα τῶν πόλεων βουλόμενα καλλίστην τῷ θεῷ θρέψαι· παρήγγελε δὲ καὶ ὡς στρατευσόμενοις ἅπασι τὸν πόλεμον ἱκανὰ ἔσεσθαι· διενοεῖτο γὰρ ὡς ἔφασαν, κ' τὴν πανήγυριν τῷ θεῷ, καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτῷ διαπρέπειν· πρὸ μέντοι τῶν ἱερῶν χρημάτων, ὅπως μὲν διενοεῖτο, ἔπι καὶ νῦν ἄδηλον· λέγεται γὰρ ἐπομένων τῶν θλαφῶν τὴ χρῆσιν ἐὰν λαμβάνῃ τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων, ἀποκρίνασθαι τὸν θεὸν, ὅπ αὐτῷ μελήσει· ὁ δ' οὖν ἀνὴρ, τηλικοῦτος ὤν, καὶ τοσαῦτα, καὶ τοιαῦτα διανοούμενος, ἐξέπεσεν ταπεινῶς, καὶ δυμαθὼν τοῦ φερεκύου ἰασικοῦ, καὶ ἤδη καθήμενος, καὶ ἀποκρινόμενος, ἐπῆς διόμενός του προσοῖ, ὑπὸ νεανίσκων ἐπὰ προσελθόντων ὡς διαφερομένων τι ἀνηλοις, ἀποσφάττεται, καὶ κατακόπτεται· βοηθησάντων δὲ ἐρρωμένως τῶν παραγενομένων δρυφόρων, εἷς μὲν ἐπ τύπτων τὸν ἰάσονα, λόγχῃ πηγεὶς, ἀποθνήσκει· ἕπρος δὲ ἀναβαίνων ἐφ' ἵππου, ἐγκαπληφθεὶς, καὶ πολλὰ τραύματα λαβὼν, ἀπέθανεν· οἱ δ' ἄλλοι ἀπαντήσαντες ἐπὶ τὰς παρασκευασμένους ἵππους, ἀπέφυγον· ὅπου δὲ ἀφίκοντο τῶν ἑλληνίδων πόλεων, ἐν ταῖς μεγίσταις ἐπιμῶντο ὡς καὶ δ' ἦλον ἐγένετο, ὅπ ἰσχυρῶς ἐδόκουν οἱ ἕλληνες αὐτὸν, μὴ τύραννος γένοιτο· ἀποθανόντος μέντοι ἐκείνου, πολυδώρος ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ πολυφρων, παρὶ κατέσπευσαν· καὶ ὁ μὲν πολυδώρος, προθυμένων ἀμφοτέρων ἐς τὴν λαρίσσαν, νύκτωρ καθεύδων, ἀποθνήσκει ὑπὸ πολυφρόνος τοῦ ἀδελφοῦ, ὡς ἐδόκει· ὁ γὰρ θανάτος αὐτοῦ ἐξαπιναῖός τι, καὶ οὐκ ἔχων φανερὰν πρόφασιν ἐγένετο· ὁ δ' αὖ πολυφρων, ἤρξε μὲν ἔνα ἐνιαυτὸν, καὶ πεσκευάσατο δὲ τὴν παγίσαι, τυραννίδι ὁμοίαν· ἐν τῇ φαρσάλῳ, τὸν πολυδάμαντα, καὶ ἄλλους τῶν πολιτῶν, οἷς δὴ τοὺς κρατήσας ἀπέκτεινεν· ἐκ τε λαρίσσης, πολλοὺς φυγάδας ἐποίησε· ταῦτα δὲ ποιῶν, καὶ οὐ τος ἀποθνήσκει ὑπὸ ἀλεξάνδρου, ὡς τιμωροῦντος τῷ πολυδώρῳ, καὶ τὴν τυραννίδα καταλύοντος· ἐπεὶ δ' αὖτος παρελαβε τὴν ἀρχὴν, χαλεπὸς μὲν θετταλοῖς πάντοις ἐγένετο, χαλεπὸς δὲ βοιωτοῖς, καὶ ἀθηναίοις πολέμιος· ἄδικος δὲ λίαν καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν· τοιοῦτος δ' ὢν, καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκει, αὐτοκρίσι μὲν, ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἀδελφῶν· βουλῇ δὲ, ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης· τοῖς τε γὰρ ἀδελφοῖς ἐξήγγειλεν ὡς ἀλέξανδρος βουλεύει αὐτοῖς, καὶ ἔκρυφεν αὐτὸς ἔνδοθ' ὄντας ὅλην τὴν ἡμέραν· καὶ δεξαμένη μεθύοντα τὸν ἀλέξανδρον, ἐπεὶ κατεκοίμησεν, ὁμὲν λύχνος ἐκάετο· τὸ δὲ ξίφος αὐτοῦ, ἐξήνεγκεν· ὡς δ' ἤσθετο ὀνοσύντας ἅσπαναίσθησε τὴν θύραν, εἰ ἧτο τοῦ ἀλέξανδρου, ἐβούλετο ἀποκτείνας ἀπελθεῖν· ὡς δ' ἤδη πρᾶξαι, ἐξέτρεμε αὐτόν· ὡς δ' ἐσῆλθον, ἅπαντα σασα τὴν θύραν, εἰ ἧτο τοῦ ἀλέξανδρου, ἕως ἀπέθανεν ὁ ἀνὴρ· ἡ δὲ ἔχρα λέγεται αὐτὴ πρὸς τὸν ἀλέξανδρον γενέσθαι, ὑπὸ μέν πνων, ὡς ἐπεὶ ἔδησε τὸ ἑαυτοῦ παιδικὰ ὁ ἀλέξανδρος, νεανίσκον ὄντα καλὸν, δηθεῖσης αὐτῆς λῦσαι, ἐξαγαγὼν αὐτὸν, ἀπέφαξεν· οἱ δ' ἵπνες, ὡς ἐπεὶ παῖδις αὐτῷ ἐγίγνοντο ἐκ τούτης, ὅπ πάντων ἐς ἥβας, ἐμνήσθησαν τὴν ἰάσονος γυναῖκα ἀναλαβεῖν· τὰ μὲν οὖν ἄλλα τῆς ἀπουλῆς ὑπὸ τῆς γυναικὸς, οὕτω λέγεται· ἴφη δὲ, ταῦτα πραξάντων, ἄχρις οὗ ὅτε ὁ λόγος ἐγράφετο, πόφωνος πρεσβύτατος ὢν ἴφη ἀδελφῶν, τὴν ἀρχὴν εἶχε· καὶ τὰ μὲν θετταλικὰ, ὅσα πρὸ ἰάσονα ἐπράχθη, καὶ μᾶλλον ἐκείνου θανάτου μέχρι τῆς τοῦ πατρῴου ἀρχῆς, διῆλθομεν· νῦν δ' ἐπανέλθωμεν ἔνθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβημεν· ἐπεὶ γὰρ ἀρχίδαμος ἐκ τῆς ἐπὶ λεύκτρα βοιωτίας ἀπήγαγε τὸ στράτευμα, ἐνθυμηθέντες οἱ ἀθηναῖοι, ὅπ οἱ πελοποννήσιοι ἐπὶ οἷον τε χρῶεν ἀκολουθεῖν, καὶ οὐ πω διακείοιτο οἱ λακεδαιμόνιοι, ὡς ἀφ' τοὺς ἀθηναίους διέθεσαν, μᾶλλον ἐπεμπον τὰς πόλας, ὅσαι βούλοιντο τῆς ἀρχῆς μετέχειν, ἡγ βασιλεὺς κατέπεμψεν· ἐπεὶ δὲ σφ ἦλθον, ὅρκια ἐποιήσαντο μᾶλλον τοῖς κοινωνεῖν βουλομένοις· ὁμόσαι τόνδε τὸν ὅρκον, ἐμμενεῖν τοῖς ἀποδοθεῖσι, ἃς βασιλεὺς κατέπεμψε, καὶ τοῖς ὑπισχνουμένοις, καὶ τῶν συμμάχων· ἐὰν δέ τις στρατεύηται ἐπὶ πόλιν τῶν ὁμοσάντων τόνδε τὸν ὅρκον, βοηθήσω πᾶσι ἀγένει· οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες, ἔχαιρον τῷ ὅρκῳ· ἦλεῖοι δὲ, αὐτίλεον, ὡς οὐ δέοι αὐτονόμους ποιεῖν, οὔτε μαγνησίας, οὔτε σκιλλουντίους, οὔτε τριφυλλίους· σφετέρας γὰρ εἶναι ταύτας τὰς πόλεις· οἱ δ' ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι ὑπισχνοῦντο, ὡς τῷ βασιλεῖ ἔγραψεν αὐτονόμους εἶναι, ὁμοίως καὶ μικρὰς, καὶ μεγάλας πόλας, ἐξέπεμψαν τοῖς ὅρκωτάς, καὶ ἐκέλευσαν τὰ μέγιστα τίλη ἐν ἑκάστῃ πόλει ὁρκῶσαι· καὶ ὤμοσαν πάντες, πλὴν ἠλείων, ἐξ ὧν δὴ καὶ οἱ μαντινεῖς ὡς ἄδικα τὸν ὅρκον πεποιηκότων ὄντες, σπονδὰς τε πάντες, καὶ ἐνίσασαν μίαν πόλιν τὴν μαντινέαν ποιεῖν, καὶ τειχίζειν τὴν πόλιν· οἱ δ' ὧν λακεδαιμόνιοι, ὑπολύπτε δὴ τὸ πάλαι τῆς σφετέρας γνώμης ἔστοτο, χαλεπὸν ἔσεσθαι πεμπτοῖ ἰοῦν ἀγωνίσασθαι πρὸς τὴν πρὸς τοὺς μαντινέας, ὅπ ἐδόκει πατρικὸς φίλος αὐτοῖς εἶναι· ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς αὐτοὺς, τὸν μὲν δ' ἄλλον τῶν μαντινέων, οἱ ἄρχοντες οὐκ ἤθελον συλλέξαι αὐτῷ πρὸς δὲ σφᾶς ἐκέλευον λέγειν ὅτου δ' ἕοιτο· ὁ δὲ, ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς ἐὰν νῦν ἐπὶ χωσι τῆς τειχίσεως, ποιήσειν, ὥς τε μὴ τῆς λακεδαιμονίων γνώμης, καὶ μὴ δ' ἀπαναγκάσειν τειχισθῆναι τὸ τεῖχος· ἐπεὶ δὲ ἀπεκρίναντο ὅπ οὐδ' ὑναπον ἐπὶ ἂν σχεῖν, ὅ τι μὴ πάντων τῶν ἑλλήνων κοινῇ ἅπασι τὴ πό-

Iasonis mors

Polydorus
Polyphron

πρόφασιν

Alexander

εὐτυχεία

Triphonius

Μαγνανenses
scillunti
Triphyllii
ὀρκωτάς

λειπόμενοι τειχίζειν, ἐκ τούτου ὁ μὲν Ἀγησίλαος, ἀπιὼν ὀργιζόμενος, ἐστρατεύετο μὲν τοῖς ἐναντίοις οὐ δυνατὸν ἐδόκει εἶναι, ἐπὶ αὐτοὺς μία τῆς ἡμέρας γεγενημένης· τοῖς δὲ μαντικοῖς, ἐπεὶ προὐχώρει καὶ τὰ ἀρκαδικὰ πολέων πυῤῥὰ σὺν τρισχιλίοις ὁπλίταις· οἱ δὲ πλέοι, καὶ ἀργυρίου πρίασθαι σῖτα ἐβάλοντο αὐτοῖς, ἀπὸ τὴν πόλιν ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀπῆσαν· καὶ οἱ μὲν μαντικοὶ, πρὶν τοῦτ' ἦσαν· ἦσαν δέ γε πεντακόσιοι, οἱ μὲν πρὸ τοῦ καλλίβιον, καὶ πρόξενον, σὺν ὧν ἐστὶ τὸ σὺν ἐναντίον τι πᾶν τὸ ἀρκαδικὸν, καὶ ὅ, τι νικῶν ἐν τῷ κοινῷ, τοῦτο κύριον εἶναι καὶ ἦσαν πολέων· οἱ δὲ πρὸ τοῦ τρόξενον, ἐπεπράπου ἐᾶν τε κατὰ χώραν τὴν πολίν, καὶ τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι ἠπῴκησαν· οἱ δὲ πρὸ τοῦ πρόξενον, καὶ καλλίβιον, ἐν τοῖς θεάτροις, νομίσαντες δὲ σὺν ἐλθοῦ ὁ δῆμος, πολὺ αὖ τῷ πλήθει κρατήσαν, ἐκφέρουσι τὰ ὅπλα· ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ πρὸ τοῦ πάσσαν, καὶ αὐτοὶ αὖθωπλίσαντο, καὶ ἀριθμῷ μὲν οὐκ ἐλάττους ἐγένοντο· ἐπεὶ μέντοι ἦς μάχην ὤρμησαν, τὸν μὲν πρόξενον, καὶ ἄλλους ὀλίγους μετ' αὐτοῦ ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἄλλους πρέσβυς ὄντας, οὐκ ἐδίωκον· καὶ γὰρ τοιοῦτος ὁ τάσσαττος ἦν, ὅτος μὴ βούλεσθαι πολλοὺς ἀπέκτεινε· τὸν δὲ καλλίβιον ἐπὶ τὸν πολίτων· οἱ δὲ πρὸ τοῦ καλλίβιον ἀπάκεχωρηκότες ὑπὸ τὸ πρὸς μαντίνειαν τεῖχος, καὶ τὰς πύλας, ἐπεὶ οὐκέτι αὐτοῖς οἱ ἐναντίοι ἐπεκείροντο, ἡσυχίαν εἶχον ἡθροισμένοι· καὶ πάλαι μὲν ἐπεπρέσβευσαν ἐπὶ τοὺς μαντινέας, βοηθεῖν κελεύοντες· πρὸς δὲ τοὺς πρὸ τάσσαττον, διελέγοντο πρὸ σῦ ἀλλὰ γῶν· ἐπεὶ δὲ καταφανεῖς ἦσαν οἱ μαντινεῖς προσιόντες, οἱ μὲν, αὖ τοῦ ἀπαντῶντες ἐπὶ τὸ τεῖχος, ἐκέλευον βοηθεῖν τὴν ταχίστην· καὶ βοῶντες, πανδημεὶ διεκελεύοντο· ἄλλοι δὲ ἀνοίγουσι τὰς πύλας αὐτοῖς· οἱ δὲ πρὸ τοῦ τάσσαττον, ὡς ἤσθοντο τὸ γιγνόμενον, ἐκπαίουσι κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ θάλαττον φερούσας πύλας, καὶ φθάνουσι πρὶν καταληφθῆναι ὑπὸ τῶν ἀνοικόντων, εἰς τὸν τῆς Ἀρτέμιδος νεὼν καταφυγόντες· καὶ ἐγκλεισάμενοι, ἡσυχίαν εἶχον· οἱ δὲ μεταβαίνοντες ἐκ τοῦ νεὼν, καὶ τὴν ὁδὸν διελόντες, ἐπὶ σφᾶς τοὺς κεραμέων· οἱ δ' ἐπεὶ ἔγνωσαν τὴν ἀνάγκην, παύεσθαι πεκέλευον, καὶ ἐξίεναι ἔφασαν· οἱ δ' ἐναντίοι ὡς ὑπερχόμενοι ἐλάβον αὐτοὺς, δήσαντες, καὶ ἀπαλαβόντες ἐπὶ τὴν ἁρμαμαξάν, ἀπῆγον ὡς πύλας· ἐκεῖ δὲ μέσοι τῶν μαντινέων καταγνόντες, ἀπέκτειναν· τούτων δὲ γιγνομένων, ἔφυγον ὡς λακεδαίμονα τῶν πρὸ τάσσαττον πυλῶν ὀκτακοσίους· μόνοι δὲ τούτων, τοῖς λακεδαιμονίοις ἐδόκει βοηθητέον εἶναι τὴν ταχίστην τοῖς πένησι τῶν πυλῶν κατὰ τοὺς ὅρκους, καὶ ἑκατονταπλασίοις καὶ οὔσι τῶν ἐναντίων· ἐπεὶ μέντοι ἦσαν ὅμοιοι ἐλπυδῶν τῶν αὐτῶν ἐπὶ τοὺς πύλας τοὺς καὶ φρουρᾶ μὲν οἱ ἔφοροι ἐφαίνοντο· ἀγησίλαον δ' ἐκέλευον ἡ πόλις ἡγεῖσθαι· οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἀρκάδες, ἃς ἀσπίδας ἐπελέγοντο· ὀρχομενίων δὲ οὐκ ἐθέλοντων κοινωνεῖν τοῦ ἀρκαδικοῦ διὰ τὴν πρὸς μαντινέας ἔχθραν, ἀλλὰ καὶ διδύμων ὧν τὴν πόλιν τὸ ἐν κορίνθῳ σὺν ἐλεγμένον ξενικὸν, οὗ πολύτροπος ἦρχεν, ἐμένον οἴκοι οἱ μαντινεῖς, τούτων ἐπιμελούμενοι· ἡρμοσμένοι δὲ, καὶ λεπρεᾶται, σὺν ἐστρατεύοντο τοῖς λακεδαιμονίοις ἐπὶ τοὺς μαντινέας· ὁ δὲ ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἐγένετο αὐτῷ τὰ διαβατήρια, διὰ τῆς ἐχαίρει ἐπὶ τὴν ἀρκαδίαν· καὶ καταλαβὼν πολίχνιον ὅμορον οὖσαν δυνάμει, καὶ δύρων ἐκεῖ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τοὺς παῖδας, οἰκοῦντας ἐν ταῖς οἰκίαις, τοὺς δ' ἐν τῇ στρατιᾷ μᾶλλον ἡλικίᾳ οἰχομένους ἐς τὸ ἀρκαδικὸν, ὅμως οὐκ ἠδίκησε τὴν πόλιν, ἀλλ' εἴ τι αὐτοὺς οἰκεῖον· καὶ ὧν οὐ μόνον ὅσων ἐδεήθη, ἔως ἐπὶ τοῦ διέτριβεν, ἀνάμενον τοὺς μᾶλλον πολυτρόπου μαθοφόρους· ἐν δὲ τούτῳ, οἱ μαντινεῖς στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς ὀρχομενίους· καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ τείχους, μίᾳ χαλεπῶς ἀπῆλθον, καὶ ἀπέθανον πλείους αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ ἀπὸ χωροῦντες ἐν τῇ ἐλυμίᾳ ἐγένοντο, καὶ οἱ μὲν ὀρχομένιοι ὁπλίται, οὐκέτι ἠκολούθουν, οἱ δὲ πρὸ τὸν πολύτροπον, ἐπέκειντο καὶ μᾶλλα θρασέως, ἐντοῦθα γυμνῆτες οἱ μαντινεῖς, ὡς ἐμὲν ἀπορρούσοντας αὐτοὺς, ὅτι πολλοὶ σφῶν κατακοπτόμενοι ἦσαν, ὑποστρέφαντες, ὁμόσε ἐχώρησαν τοῖς ὁπλίταις· καὶ ὁ μὲν πολύτροπος μαχόμενος, αὐτοῦ ἀπεθνήσκει· τῶν δὲ ἄλλων φυγόντων, πάμπολλοι αὖ ἀπέθανον, ἢ μὴ οἱ φλιάσιοι ἱππεῖς παραγενόμενοι, κατὰ τὰς πάτας πρὸς ἐλάσαντες τῶν μαντινέων, ἐπέσχον αὐτοὺς τῆς διώξεως· καὶ οἱ μὲν μαντινεῖς τοῦτα πράξαντες, οἴκαδε ἀπῆλθον· ὁ δὲ ἀγησίλαος ἀκούσας τοῦτα, καὶ νομίσας οὐκ αὖ ἐπισυμμίξαι αὐτῷ τοῖς ἐκ τοῦ ὀρχομενοῦ μαθοφόροις, οὔ πω προῆει· καὶ τῇ μὲν πρώτῃ, ἐν τῇ πεπατημένῃ χώρᾳ, ἐδειπνοποιήσατο· τῇ δ' ὑστεραίᾳ διαβὰς ἐπὶ τὴν μαντινικὴν· καὶ ἑστρατοπεδεύσατο ὑπὸ τοῖς πρὸς ἑσπέραν ὄρεσι τῆς μαντινείας· καὶ ἐκεῖ ἅμα ἐδήου τὴν χώραν, καὶ ἐπόρθει τοῖς ἀγροῖς· τῇ δὲ ἀρκάδων οἱ συλλεγέντες ἐν τῇ ἀστεϊ, νυκτὸς παρῆλθον ἐς πυγέαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ὁ μὲν ἀγησίλαος ἀπέχων μαντινείας ὅσον εἰκοσταδίους, ἐστρατοπεδεύσατο· οἱ δ' ἐκ τῆς πυγέας ἀρκάδες, ἐχόμενοι ἦσαν μᾶλλον μαντινείας, ἢ πυγέας ὁρῶν, παρῆσαν μάλα πολλοὶ ὁπλῖται, συμμίξαι μᾶλλα βουλόμενοι τοῖς μαντινεῦσι· καὶ γὰρ οἱ ἄργειοι, οὐ παρῆσαν μὲν ἠκολούθουν αὐτοῖς· καὶ ἦσαν μύριοι, οἱ γὰρ ἀγησίλαον ἑπόμενον χωρὶς τοῖς σὺν ἐᾶσθαι· ὁ δὲ, φοβούμενος μὴ ἐγγὺς ὄσῳ πρὸς ἐκείνους προθυμοῖτο ἐκ τῆς πόλεως, οἱ μαντινεῖς ἐξελθόντες, καπὶ κίρας τὴ, κ' ἐκ τῆ ὁπλίτη

Callibius
Proxen
staσιππ

Palantiũ

Asea

Corinthi xenicũ de q̃ & aristoph.ms in pluto & alij

Polytrop

Eugea nebs

Herœenses

Lepreatę

Elymia

Asea

ὅπλιτον, ὅπως ἐσόμενον αὐτῷ, ἔγνω κράτιστον εἶναι ἐπὶ σφᾶς ἐλθεῖν αὐτούς· καὶ ἅ βούλοιντο μάχεσθαι ἐκ τοῦ δικαίου, καὶ φανερὸν τὴν μάχην ποιεῖσθαι· καὶ οἱ μὲν ἀρκάδες, ὁμοῦ ἤδη ἐγεγένηντο· οἱ δ' ἐκ τοῦ ὀρχομενοῦ πελτασταὶ, καὶ οἱ τῆ φλιασίων ἱππεῖς, μετ' αὐτῶν τὰς νύκτας διεξελθόντες παρὰ τὴν μαντινείαν, ἦσαν ὅμως τῷ ἀγησιλάῳ πρὸ τοῦ τρόπου τοῦ ἐπὶ φαίνοντα ἅματῆ ἡμέρᾳ· καὶ ἐπίπεσαν τοὺς μὲν ἄλλους, ἃς τάξεις δραμεῖν· ἀγησίλαον δ' ἐπαναχωρήσαντος πρὸς τὰ ὅπλα ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι μὲν ἐγένοντο αὐτῶν φίλοι ὄντες, ἀγησίλαος δὲ ἐκεκαλλιέρητο, ἐξ ἀρίστου πρὸς ἐγένετο τρόπου· ἐπιέρας δ' ἐπὶ γνόμοσεν, ἔλαβε τρατοπεδευσάμενος ἃς τὸν ὀπισθεν κόλπον τῆς μαντινικῆς μᾶλα σύνεγγις, καὶ κύκλῳ ὄρη ἐχόντα· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἐβύετο μὲν πρὸ τ' τρατεύματος· ἰδὼν δὲ συλλεγόμενους ἐκ τῆς τ' μαντινέων πόλεως ἐπὶ τοῖς ὄρεσι τοῖς ὑπὲρ τῆς οὐρέας τοῦ ἑωθινοῦ τρατεύματος, ἐγνω ἐξακοσίους εἶναι τὴν πλείστην ἐκ τοῦ κόλπου· ἃ μὲν οὖν ὠρὸς ἀφηγεῖτο, ἐφοβοῦτο μὴ τῆ οὐρέᾳ ἐπίθοιντο οἱ πολέμιοι· ἡσυχίαν δ' ἔχων, καὶ τὰ ὅπλα πρὸς τοὺς πολεμίους φαίνων, ἀναστρέψαντας ἐκέλευε τοὺς ἀπὸ οὐρέας, ἃς ὄρυ ὅπισθεν τῆς φάλαγγος ἡγεῖσθαι πρὸς αὐτόν· καὶ οὕτως ἅμα ἕκτο τοῦ στενοῦ ἐξίοντες, καὶ ἰχυροτέραν ἀεὶ τὴν φάλαγγα ἐποιοῦντο· ἐπεὶ δὲ ἐδόδι πωτο ἡ φάλαγξ οὕτως ἔχουσα τῷ ὁπλιτικῷ, προσελθόντες ἃς τὸ πεδίον, ἐξέτρεψε πάλιν ἐπ' ἐννέα, ἵν' δ' ἑκατὸν τράτευμα ἀσπίδων· οἱ μὲν τοι μαντινεῖς, οὐκέτι ἐξῆγεσαν· καὶ γὰρ οἱ πλέοι συστραπτοπεδοδυόμενοι ὠτοῖς, ἔπεσον μὴ ποιεῖσθαι μάχην, πρὶν οἱ ὀπλῖται παραγένοιντο· οὗ δὲ δ' ἐναι ἔφασαν, ὅτι παρέσοιντο· καὶ γὰρ δέκα τάλαντα δεδωκέναι αὐτοῖς παρὰ σφῶν ἃς τὴν βοήθειαν· οἱ μὲν δὴ ἀρκάδες ταῦτα ἀκούσαντες, ἡσυχίαν εἶχον ἐν τῇ μαντινείᾳ· ὁ δ' ἀγησίλαος καὶ μᾶλα βουλόμενος ἀπαγαγεῖν τὸ τράτευμα, καὶ γὰρ ἦν μέσος χειμών, ὅμως ἐκεῖ κατέμεινε τρεῖς ἡμέρας, οὐ πολὺ ἀπέχων τῆς τῶν μαντινέων πόλεως, ὅπως μὴ δόκοι φοβούμενος ἀποδύεν τὴν ἀφοδὸν· τῇ δὲ τετάρτῃ πρωῒ ἀριστοποιησάμενος, ἀπῆγεν ὡς τρατοπεδευσόμενος ἔνθα πορρωτάτω τῶν ἀπὸ τῆς δυνάμεως ἐξεωμήκατο· ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἐφαίνετο τῶν ἀρκάδων, ἦγε τὴν ταχίστην ἃς τὴν δυνάμιν, καὶ παρ' μᾶλα ὀλίγων, βουλόμενος ἀπαγαγεῖν τοὺς ὁπλίτας, πρὶν καὶ πᾶσαι τῶν πολεμίων ἰδεῖν, ἵνα μή τις ἐπῇ, ὡς φεύγων ἀπαγάγοι· ἐκ γὰρ τῆς πρόσθεν ἀθυμίας ἐδόκει πᾶσιν ἐληλυθέναι τὴν πόλιν, ὅτι καὶ ἐμβεβλήκει ἃς τὴν ἀρκαδίαν· καὶ δ' οὐδὲν ἐπὶ τὴν χώραν, οὐδὲ νῦν ἐπιθέλοι μάχεσθαι· ἐπεὶ δ' ἐν τῇ λακωνικῇ ἐγένετο, τοὺς μὲν παρπάτας ἀπέλυσεν οἴκαδε· τοὺς δὲ περιοίκους, ἀφῆκεν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν πόλεις· οἱ δὲ ἀρκάδες, ἐπεὶ ὁ ἀγησίλαος ἀπελελύθει, καὶ ἤθροιζον διαλελυμένον τὸ τράτευμα, αὖτοὶ δὲ ἠθροισμένοι ἐτύγχανον, τρατευόμενοι ἐπὶ τοὺς ἡραείας, ὅτι πόλεμον οὐκ ἤθελον ἀρκαδικοῦ μετέχειν, καὶ ὅτι σὺν ἐβεβοηθήκεσαν ἃς τὴν ἀρκαδίαν μᾶλα τ' λακεδαιμονίων· ἐμβαλόντες δὲ, ἐνεπίμπρων τε τὰς οἰκίας, καὶ ἔκοπτον τὰ δένδρα· ἐπεὶ δὲ οἱ ἠναῖοι βοηθοῦντες παρεγένοντο ἃς τὴν μαντινείαν, οὔτως ἀπαλλαττόμενοι ἐκ τῆς ἡραείας, καὶ συμμιγνύουσι τοῖς ἠναίοις· ὡς δ' ὁμοῦ ἐγένοντο, οἱ μὲν ἠναῖοι, καλῶς ὡφίσιν ὧνοντο ἔχειν, ἐπεὶ ἐβεβοηθήκεσαν μὲν, πολέμιον δὲ οὐδένα ἐπὶ ἑώραν ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ἀπέναι παρεσκευάζοντο· οἱ δὲ ἀρκάδες, καὶ ἀργεῖοι, καὶ ἠλεῖοι, ἔπειθον αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ὡς τάχιστα ἃς τὴν λακωνικὴν, ἅπαν δικαιοῦντες μὲν τὸ ἑαυτῶν μῆθος, ὑπερφανοῦντες δὲ τὸ τ' ἠναίων τρατεύματος· καὶ γὰρ οἱ μὲν βοιωτοὶ, ἐγυμνάζοντο πανπληθεῖς πρὸ τὰ ὅπλα, ἀγαλλόμενοι τῇ ἐν λεύκτροις νίκῃ· ἠκολούθουν δ' αὐτοῖς καὶ φωκῆς, ὑπάκοοι γεγενημένοι, καὶ εὐβοεῖς, ἀπὸ πασῶν τ' πόλεων, καὶ λοκροὶ ἀμφότεροι, καὶ ἀκαρνᾶνες, καὶ ἡρακλεῶται, καὶ μηνιεῖς· ἠκολούθουν δ' αὐτοῖς καὶ ἐνιανεῖς καὶ περαιβοί· ἔπειτα καὶ θετταλοὶ τοῦτα πᾶσι σπευδόμενοι, καὶ τὴν ἐν λακεδαίμονι λέγοντες, ἐκέτευον μηδαμῶς ἀσπλεῖσθαι, πρὶν ἐμβαλεῖν ἃς τὴν τ' λακεδαιμονίων χώραν· οἱ δὲ ἠναῖοι, ἤκουον μὲν ταῦτα, αὐτελογίζοντο δὲ, ὅτι δυσεμβολωτάτη μὲν ἡ λακωνικὴ ἐλέγετο εἶναι, φρουρὰς δὲ καθεστάναι ἐνόμιζον ἅπασι τοῖς δυσπροσοδωτάτοις· καὶ γὰρ ἠχολάος μὲν, ἐν ἰῷ τῆς σκιρίτιδος, ἔχων νεοσαμαδίας τὶ φρουροὺς, καὶ τ' περαιτ' φυγάδων τοὺς νεωτάτους, πρὸ τετρακοσίους· ἦν δὲ καὶ λεύκτρων ὑπὸ τῆς μαλεατικῆς ἄλλη φρουρά· ἐλογίζοντο δὲ καὶ τ' τοῦ ἠναίους, ὡς καὶ σὺν ἐλθοῦσαν αὐτοῖς τὰ χεῖα τὴν τ' λακεδαιμονίων δύναμιν, καὶ μάχεσθαι αὐτοὺς οὐδαμοῦ ἀμείνους, ἢ ἐν τῇ ἑαυτ· ἃ δ' ἠπόρουν λογιζόμενοι, οὐ πάνυ προσεῖχεν ἦσαν δὲ τὸ ἰέναι ἃς τὴν λακεδαίμονα· ἐπεὶ μέντοι ἠκουσεν ἐκ πολλῶν ἐκ τῆς καρύων λέγοντες τὴν ἐμβολὴν, καὶ ὑπερχούμενοι αὐτοῖς ἠναίοις, καὶ κελεύοντες, αὖτοῖς ἐξάγεσθαι τῶν φαίνοντα, ἀποφαίνειν φᾶσι, παρῆσαν δ' ἔπειτα καὶ τ' περιοίκων σὺν καλούμενοι, καὶ φάσκοντες ἀποστήσεσθαι, ἢ μόνον φανεῖσαν ἃς τὴν χώραν· ἔλεγον δὲ ὡς καὶ νῦν καλούμενοι οἱ περίοικοι ὑπὸ τ' παρπατ', οὐκ ἐθέλοιεν βοηθεῖν· ταῦτα σὺν ἀκούοντες, καὶ παρὰ ταῦτ' οἱ ἠναῖοι, ἐπεὶ ἐπείσθησαν· καὶ αὐτοὶ μὲν κατὰ καρύας ἐνέβαλον· οἱ δὲ ἀρκάδες, κατὰ ἰοὺς τῆς σκιρίτιδος· καὶ ἡ μὲν σὺν τὰ δύσβατα προελθὼν ὁ ἠχολάος ὑφίστατο, οὐδένα αὖ τοὺτυτε ἔφασαν αὐαβῆναι· νῦν δὲ βουλόμενος τοῖς ἰάτας συμμάχοις χρῆσθαι, ἐμάνην ἐν τῇ κώμῃ· οἱ δὲ, αὐξήσαντα μαμηνθεὶς ἀρκάδες· ἐνταῦθα δὴ αὖ πάροσθεν μὲν μαχόμενοι οἱ πρὸ τὸν ἠχολάον, ἠσκεκράτουν· ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ ἀγησίλαος ἀπελελύθει, καὶ ἤθροιζον διαλελυμένον αὖ τῷ τρατεύματος, ἐπὶ τοὺς ἐναντίους ἐπῆσαν· καὶ οἱ μὲν ἐναντίοι, ἐπεὶ ἐπῆσαν, ἔφευγον· οἱ δὲ ἀρκάδες, ἐπεὶ ἐπῆσαν, ἐπὶ τὸν ἠχολάον ἐπῆσαν· καὶ

Caryas

Selasia

Alex templū

ἔβαλον αὐτοὺς, ἐνταῦθα δ', πὶ ἰσχόλαιος ἀσθενήσκει, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, ἅμ' τῆς ἀμφιγνοίας διέφυγε. διαπραξάμενοι δὲ ταῦτα οἱ ἀρκάδες, ἐπορεύοντο πρὸς τοὺς βοιβαίους ἐπὶ τὰς καρύας. οἱ δὲ βοιβαῖοι ἐπεὶ ἤσθοντο τὰ πεπραγμένα ὑπὸ τῶν ἀρκάδων, πολὺ θρασύτερον κατέβαινον· καὶ τὴν μὲν σελασίαν οὐδὲν ἔκακον, καὶ ἐπορεύοντο· ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ ἐγένοντο, ἐν τῷ τεμένει τοῦ ἀπόλλωνος ἐνταῦθα ἐτράποντο πρὸς λύσανιν. τὴν δ' ὑστεραίαν, ἐπορεύοντο· καὶ διὰ μὲν τῆς γεφύρας, οὐδ' ἐπειρῶντο διαβαίνειν ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ γὰρ ἐν τῷ τῆς ἀλέας ἱερῷ ἐφαίνοντο ἐναντίοι οἱ ὁπλῖται· ἐνθυμίᾳ δ' ἔχοντες τὸν σύρων, παρῆσαν κύκλῳ, καὶ πορθοῦντες πολλῶν, καὶ ἀγαθῶν μεστὰς οἰκίας· τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως, οἱ μὲν γυναῖκες, οὐδὲ τὸν κίνδυνον ὁρῶσαι, ἠνείχοντο, ἅτε οὐδ' ἐπὶ τοσοῦτον ἰδοῦσαι πολεμίους· οἱ δὲ παρὰ τὰ τείχισμα ἔχοντες τὴν πόλιν, ἄλλος ἄλλῃ διαπαρεῖς, μάλα ὀλίγοι καὶ ὄντες, καὶ φανὸν μὲν ἐφύλαττον· ἐδόξε δὲ τοῖς πέλεσι καὶ πρόσθεν τοῖς ἑλλῆσιν, εἴ τις βουλοιτο ὅπλα λαμβάνειν, καὶ ἃ δεῖ ταῦτα λαμβάνειν ὡς ἐλευθέρους ἑσομένους, ὅσοι συμπολεμήσουσιν· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔφασαν ἀσπίδας λαβεῖν πεῖον, καὶ ἑξακισχιλίους· ὡς δὲ φόβου οὐδὲν οὐ παρεῖχον σῶν πάντες μένοι· καὶ λίαν ἐδόκουν πολλοὶ εἶναι· ἐπεὶ μέντοι ἔμενον μᾶλλον οἱ ἐξ ὀρχομενοῦ μαθοφόροι, ἐβοήθησαν δὲ τοῖς λακεδαιμονίοις φλιάσιοί τε, καὶ κορίνθιοι, καὶ ἀπιδαύριοι, καὶ ἑπιδαύριοι, καὶ ἄλλοι δέ τινες τῶν πόλεων, ἤδη καὶ τοὺς ἀπογεγραμμένους ἤπλουν ὥρᾳ ὁδοῦ· ὡς δὲ πρωΐ τὸ στράτευμα, ἐγένετο κατὰ μύκλας, ταύτην διέβαινον τὸν ὑρώτα· καὶ οἱ μὲν βοιβαῖοι ὅπως στρατοπεδεύσονται, δύεις ὧν ἕκαστον δένδρων, καταβάλλον πρὸ τῶν τάξεων ὡς ἐδύναντο πλεῖστα· καὶ οὕτω ἐφυλάττοντο· οἱ δὲ ἀρκάδες, τούτων τὸ οὐδὲν ἐπρίουν· καταλιπόντες δὲ τὰ ὅπλα, ᾗς ἀπαγαγὼν ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐτρέποντο. ἐκ τούτου δὲ ἡμέρᾳ τρίτῃ, ἢ τετάρτῃ, πρόσπλεον οἱ ἱππῆς ᾗς τὸν ἱππόδρομον, ᾗς γαμολόχου κατὰ τάχος, οἵπερ βοιβαῖοι πάντες, καὶ οἱ ἱππεῖς, καὶ ὅσοι φωκέων, καὶ θετταλῶν, καὶ λοκρῶν ἱππῆς παρῆσαν· οἱ δὲ τῶν λακεδαιμονίων ἱππῆς μάλα ὀλίγοι φανὸν μόνοι, αὐτίπαν μόνοι οὐ πάντες ἦσαν· ἐγένοντο δὲ καὶ σὺν τούτοις ὁπλῖται τῶν νεωτέρων ὅσον τριακοσίων ἐν τῇ τῶν τυνδαριδῶν, ἅμα οὐ πάντες μὲν ἐξέβησαν· οἱ δ' ἱππῆς, ἅλλον τινὰ οὐ πολέμιοι, οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἐνεκλίναν· ἰδόντες δὲ ταῦτα, πολλοὶ καὶ τῶν πεζῶν ᾗς φυγὴν ὥρμησαν· ἐπεὶ μέντοι οἵπερ διῶκον τες ἐπαύσαντο, καὶ τὸ τῶν βοιβαίων στράτευμα ἔμενε, πάλιν δ' ἀνεπτέρατο πρόσθεν ἀσύντο· καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὴν πόλιν προβαλεῖν αὖ ἐπ' αὐτοὺς, ἤδη τι δόκει βαρὺ λεώτερον εἶναι· ἐκεῖθεν μέντοι ἀπῆραν τὸ στράτευμα, ἐπορεύετο τὴν ἐφ' ἕλος τε, καὶ γύθιον· καὶ τὰς μὲν ἀτειχίστους τῶν πόλεων, ἐνεπίμπρασαν· γυθίῳ δὲ, ἔνθα τὰ νεώρια τοῖς λακεδαιμονίοις ἦν, καὶ προσέβαλον τρεῖς ἡμέρας· ἦσαν δέ τινες τῶν περιοίκων, οἱ καὶ ἐπέθεντο, καὶ σὺν στρατεύοντο τοῖς μετὰ βοιβαίων· ἀκούοντες δὲ ταῦτα οἱ ἀθηναῖοι, ἐν φρονιστὶ ἦσαν ὅτι χρὴ ποιεῖν περὶ λακεδαιμονίων, καὶ ἐκκλησίαν ἐποίησαν κατὰ δόγμα βουλῆς· ἔτυχον δὲ παρόντες πρέσβεις λακεδαιμονίων τε, καὶ τἄλλων συμμάχων τῶν ἐπὶ πολοποννήσου αὐτοῖς· ὅθεν δὴ οἱ λακεδαιμόνιοι, ἄρατος, καὶ ὄκυλλος, καὶ φάρακ, καὶ ἐτυμοκλῆς, καὶ ὀλονθεύς, ἐχεδὸν πάντες παρελήφθησαν ἔλεγον, αἰσχύνεσθαι τοὺς ἀθηναίους, ὡς ἀεί ποτε ἀγαθοῖς ἐν τοῖς μεγίστοις καιροῖς παρίσταντο ἐπ' ἀγαθοῖς· αὐτοί τε γὰρ ἔφασαν τοῖς τυραννίοις σὺν ἐκβαλεῖν ἀθηναίους, καὶ ἀθηναίους, ὅτε αὖ τοὶ ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ μεσσηνίων, πρόθυμως βοηθεῖν· ἔλεγον δὲ καὶ ὡς ἀγαθὰ εἴη ὅτι κοινῇ ἀμφότερα ἐπράττομεν· ὑπομιμνήσκοντες μὲν ὡς τὸν βάρβαρον κοινῇ ἀπεωσάμεθα, ἀναμιμνήσκοντες δὲ ὡς ἀθηναῖοί τε ὑπὸ τῶν ἑλλήνων ἠρέθησαν ἡγεμόνες τοῦ ναυτικοῦ, καὶ τῶν κοινῶν χρημάτων φύλακες· τῶν δὲ λακεδαιμονίων ταῦτα συμβουλεύοντες, αὐτοί τε κατὰ γῆν ὁμολογουμένως ὑφ' ἁπάντων τῶν ἑλλήνων ἡγεμόνες προκριθέντες· συμβουλεύοντες δὲ ταῦτα τῶν ἀθηναίων, εἴς δὲ αὐτῶν, καὶ ὧδέ πως εἶπεν,

Helos

Gythiū

Gythiū nauale lacedemoniorū ut polybius qq: scribit

Aratus

Lacedemoniorū matheniēses beneficia

Etymocl

Olonthey

Ocyllus

Pharax

Chiels

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΚΛΕΙΤΕΛΟΥΣ.

Ἀλλὰ τἀπὸ μὲν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἴσως ἁπλέγεται, πίνες ἦσαν οἱ ἄρξαντες ἀδικεῖν· ἡμῶν δὲ, ἐπεὶ ἐρώνη ἐγένετο, ἔχει τις κατηγορῆσαι, ἢ ὡς ἐπὶ πόλιν πυλὰ ἐστρατεύσαμεν, ἢ ὡς χρήματά τινων

ἐλάβομεν, ἢ ὡς γῆν ἀπετρίαν ἐδῃώσαμεν; ἀπ' ὅμως οἱ βοιβαῖοι, ᾗς τὴν χώραν ἡμῶν ἐλθόντες, καὶ δένδρα ἐκκεκόφασι, καὶ οἰκίας κατακεκωφήκασι, καὶ χρήματα, καὶ πρόβατα διήρπακασι· ὥσθ' οὕτω ἐὰν μὴ βοηθῇ τις οὕτω πᾶσι φανερῶς ἡμῖν ἀδικουμένοις, οὐ παρὰ τοὺς ὅρκους ποιήσετε; καὶ ταῦτα, ὧν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε ὅρκων, ὅπως πᾶσιν ὑμῖν πάντες ἡμεῖς ὁμόσωμεν· ἐνταῦθα μέντοι οἱ ἀθηναῖοι ἐπεβόησαν ὡς ὀρθῶς τι, καὶ δίκαια ἔρικότος τοῦ κλειτέλους· ἐπὶ δὲ τούτῳ, ἀνέστη πατροκλῆς φλιάσιος, καὶ ἔπειν,

Patrocl

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΑΤΡΟΚΛΕΟΥΣ.

Ὅτι μὲν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἐξ ἀρχῆς ὧν γέγοιντο λακεδαιμόνιοι, ἐπὶ πρώτοις αὖ ὑμᾶς ἐστράτευσαν οἱ βοιβαῖοι, πᾶσιν δῆλα· καὶ γὰρ ἄλλων, μόνους αὖ ὑμᾶς οἶον τε ἐμποδὼν γενέσθαι, τοῦ ἄρξαι αὐτοὺς τῶν ἑλλήνων· ᾗ δ' οὕτως ἔχει, ἐγὼ μὲν οὐδὲν μᾶλλον λακεδαιμονίοις αὖ ὑμᾶς ἠγοῦμαι στρατεύσαντας βοηθῆσαι, ἢ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς· τὸ γὰρ δυσμενεῖς ὄντας ὑμῖν βοιβαίους, καὶ ὁμόρους οἰκοῦντας, ἀπεμόνας γενέσθαι τῶν ἑλλήνων, πολὺ δῆλα καλεπώτερον αὖ ὑμῖν φανῆναι, ἢ ὅστις ποτὲ πόρρω τοὺς αὖ πάλαλους ἔχει· συμφορᾷ πρόσθεν γε μὴν τ' αὖ ὑμῖν αὐτοῖς βοηθῆσαι, ἐν ᾧ ἐπὶ θύσι οἱ σύμμαχοι αὖ, ἢ ἁπολομένων αὐτῶν, μόνοι αἰαγκάζοιεσθε διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς βοιβαίους. ᾗδέ τινες φοβοῦνται μὴ ἐὰν νῦν ἀφύγωσιν οἱ λακεδαιμόνιοι, ἔπειτά ποτε πρᾶγμα παρέχωσιν ὑμῖν, ἐνθυμήθητε, ὅτι οὐχ οὕς αὖ δεῖ, ἀπ' οὕς αὖ κακῶς πεῖν φοβεῖσθαι δεῖ μή ποτε μέγα δύνασθαι ὦσιν· ἐνθυμεῖσθαι δὲ καὶ τάδε χρή, ὅτι πλεῖσθαι μὴ πάγαθὸν, καὶ ἰδιώτας, καὶ πόλεσι πρόσηκεν, ὅταν ἐρρωμενέστατοι ὦσιν, ἵνα ἔχωσιν ἐὰν ποτὲ δύνατοί γένωνται, ἀμύνεσθαι τῶν προημένων ὑμῖν δίκην τινὸς κακοῦ παραγεγένηται, νῦν ἐὰν βοηθῶμεν βοιβαίοις λακεδαιμονίοις, κλίνασθαι τοὺς ᾗς τὸν ἅπαντα χρόνον φίλους ἀποφήσομεν· καὶ γὰρ δὴ οὐκ ἐπ' ὀλίγων μοι δοκοῦσι μαρτύρων νῦν αὖ δεῖσθαι ὑφ' ἡμῶν· ἀπ' ἐσόντα μὲν ταῦτα θεοί, οἱ πάντα ὁρῶντες νῦν, καὶ ᾗς ἀεί· σὺν τοῖς τὰ γιγνόμενα οἱ πᾶσι σύμμαχοι, καὶ οἱ πολέμιοι πρὸς δὲ τούτοις, καὶ ἅπαντες ἕλληνές τε, καὶ βάρβαροι· οὐδὲν γὰρ τούτων ἀμελές· ὥστε ἃ κακοὶ φανείσαν πρὸς ὑμᾶς, πῖς ἂν ποτε προθύμως ᾗς αὐτοὺς γένοιτο; ἐλπίζειν δὲ χρὴ ὡς αὖ δρᾶς ἀγαθοὺς μᾶλλον, ἢ κακοὺς αὐτοὺς γενήσεσθαι· ἃ γὰρ πῦσι ἄλλοι καὶ οὕτοι δοκοῦσι διαπεπλεκέναι, ἐπαίνου μὲν ὀρεγόμενοι, ἀχρεῖς δὲ ὄργων ἁπτόμενοι· πρὸς δὲ τούτοις, ἐνθυμήθητε καὶ τάδε, εἴ ποτε πάλιν ἔλθοι ἐπὶ τὴν ἑλλάδ' κίνδυνος ὑπὸ βαρβάρων, πόσον ἂν μᾶλλον αὖ σώσητε, ἢ λακεδαιμονίους; πίνας δ' ἂν παράσχοιτο ἥδιον τούτων ποιήσητε, ὧνπερ καὶ οἱ παρόντες ἐν θερμοπύλαις, ἃ πάντες ἑλόντο μαχόμενοι ἀποθανεῖν μᾶλλον, ἢ ζῶντες σῶν ἐθέλειν φέρεσθαι τὸν βάρβαρον τῇ ἑλλάδι; πῶς οὖν οὐ δίκαιον, ὧν τε ἕνεκα ἐγένοντο ἄνδρες ἀγαθοὶ μεθ' ὑμῶν, καὶ ὧν ἐλπὶς ὦδέ γενέσθαι, πᾶσαν προθυμίαν ᾗς αὐτοὺς, καὶ ὑμᾶς, καὶ ἡμᾶς παρέχεσθαι; ἄξιον δὲ καὶ τῶν παρόντων συμμάχων αὖ τοῖς ἕνεκεν, προθυμίαν ἐνδείξασθαι· δῆλα γὰρ ἔστε ὅτι οἵπερ τοῦτοις ποτὶ διαμάχουσιν ἐν ταῖς συμφοραῖς, οὗτοι καὶ ὑμῖν ἀσχύνοιντ' ἄν, μὴ ἀποδιδόναι χάριτας· ᾗ δὲ μικραὶ δοκοῦμεν πόλις εἶναι, ἀπὸ τοῦ κινδύνου μετέχειν αὖ τοῖς ἐθέλουσι, ἐνθυμήθητε, ὅτι ἐὰν ὑμέτερα πόλις πρὸς γένηται, οὐκέτι μικραὶ πόλεις ἐσόμεθα ἀμφοτέροις αὖ τοῖς· ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πρόσθεν μὲν ἀκούων, ἐζήλουν τὴν πόλιν, ὅτι πάντας, καὶ τοὺς ἀδικουμένους, καὶ τοὺς φοβουμένους ἐνθαδὶ καταφεύγοντας, σωτηρίας δυνάμεως ἤκουον τυγχάνειν· νῦν δ' οὐκέτ' ἀκούω, ἀπ' αὐτοῦ ἤδη παρὼν, ὁρῶ· λακεδαιμονίους τε τοὺς ὀνομαστὰ τους, καὶ μετ' αὐτῶν τοὺς φίλους αὐτῶν τοὺς πιστοτάτους, πρὸς ὑμᾶς πεπτωκότας, καὶ δυνάμεως αὖ ὑμῶν σωτηρίας δεομένους· ὁρῶ δὲ καὶ βοιβαίους, οἳ τοτὲ οὐκ ἔπεισαν λακεδαιμονίους ἐξανδραποδίσασθαι ὑμᾶς, νῦν δυνάμεως ὑμῶν μὴ πρῳΐδειν ἀσπλωμένους τοὺς σώσαντας ὑμᾶς· τῶν μὲν οὖν ὑμετέρων προγόνων καλὸν λέγεται, ὅτι τοὺς ἀργείων τελευτήσαντας ἐπὶ τῇ καδμείᾳ, οὐκ εἴασαν ἀτάφους γενέσθαι· ὑμῖν δὲ πολὺ καλλίον αὖ γένοιτο, εἰ τοὺς ἔτι ζῶντας λακεδαιμονίους, μήτι ὑβριαθῆναι, μήτι ἀποληθῆναι σοιτο· καλοὺ γε μὴν κἀκείνου ὄντος, ὅτι χόντες τὴν εὐρυσθέως ὕβριν, διεσώσατε τοὺς ἡρακλέους παῖδας, ᾗς οὐκ ἐκείνου τόδε καλλίον, ἢ μὴ μόνον τοὺς ἀρχηγέτας, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν πόλιν πρῳσώσατε; πάντων δὲ καλλίσον, εἰ ἁφῇ κινδύνῳ σοσωμένων ὑμᾶς τοτὲ τῶν λακεδαιμονίων, νῦν ὑμεῖς σῶν ὄλοιο τε, καὶ διὰ κινδύνων σωκουμένοις τε αὐτοῖς· ὁπότ' δὲ καὶ ἡμεῖς ἀγαλλόμεθα οἱ σῶν χορεύοντες βοηθῆσαι αὖ φάσιν ἀγαθοῖς, ἤπου ὑμῖν γε τοῖς ὄργῳ δυναμένοις βοηθῆσαι, γενναῖα αὖ τἀπὸ φανεῖη, ᾗ πολλάκις καὶ φίλοι, καὶ πολέμιοι γενόμενοι λακεδαιμονίοις, μὴ ὧν ἐβλάβητε μᾶλλον, ἢ ὧν εὖ ἐπάθετε, μνησθείητε, καὶ χάριν ἀποδοίητε αὐτοῖς μὴ ὑπὲρ ὑμῶν αὖ τῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάσης τῆς ἑλλάδος, ὅπ αὖ δρεις ἀγαθοὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἐγένοντο. μετὰ τοῦτο ἐβουλεύοντο οἱ ἀθηναῖοι· καὶ τῶν μὲν αὖ πλεόντων, οὐκ ἤνειχοντο ἀκούοντες· ἐψηφίσαντο δὲ βοηθεῖν πάσῃ δυνάμει, καὶ ἐφιππάρχην ἐστρατηγεῖλοντο· ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερὰ ἐγένετο, καὶ παρήγγειλεν ἐν ἀκαδημίᾳ

Eurysthes

Hercules

Iphicrates

δεινὸν ποιεῖσθαι, πολλοὺς ἔφασαν προτέρους οὗτοι ἰφικράτους ἐξελθεῖν· ἐκ δὲ τούτου, ἠγεῖτο μὲν ὁ ἰφικράτης, οἷσπερ ἠκολούθουν, νομίζοντες οὕτω καλόν τε ὄρθιον ἡγήσεσθαι· ἐπεὶ δὲ ἀφικόμενος εἰς κόρινθον διέτριβε πυανεψιῶνος ἡμέρας, οὐδὺς μὲν, ἐπὶ τούτῳ τῇ διατριβῇ, πρῶτον μὲν, ἔλεγον οὗτοι· ὡς δ' ἐξήγαγε ποτε, προθύμως μὲν ἠκολούθουν ὅσοι ἦσαν ἡλικιῶται, προθύμως δὲ καὶ πρὸς τὸ τεῖχος προσῄεσαν, προσέβαλλον. τῶν δ' ἐν τῇ λακεδαίμονι πολεμίων, ἀρκάδες μὲν, καὶ ἄργειοι, καὶ ἠλεῖοι, πολλοὶ ἀπεληλύθεσαν, ἅτε ὁμορροι οἱ κοῦντες, οἱ μὲν, ἄργος τε, οἱ δὲ, φέρων τὸς, πεπραχέναι· οἱ δὲ βοιωτοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι, τὰ μὲν, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεῖναι ἐβούλοντο ἐκ τῆς χώρας, ὅπως ἐώρων ἐλαίαν τὴν τρισπιθαμὴν καὶ ἡμέραν γιγνομένην· τὰ δὲ, ὅπως πανδημεὶ τὰ πάντα θέα ἦν· τὰ μὲν γὰρ, αὐτόματα τὰ δὲ, διὰ τοῦτο ἐξεκέκυντο· τὰ δὲ, κατεκέκοπτο· πρὸς δ' ἔτι, καὶ χειμὼν ἦν· ὡς τάχιστα πάντες ἀπιέναι ἐβούλοντο· ὡς δ' ἐκεῖνοι ἀπεχώρουν ἐκ τῆς λακεδαίμονος, οὕτω δὴ καὶ οἱ ἰφικράτης τοῖς ἀθηναίοις ἀπῆγεν ἐκ τῆς ἀρκαδίας ἐς κόρινθον. ἃ μὲν οὖν ἄλλοτε καλῶς ἐστρατήγησεν, οὐ λέγω· ἐκεῖνα μέντοι, ἃ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ ἔπραξε, πάντα διορίσκω, τὰ μὲν, μάτην, τὰ δὲ, καὶ ἀσυμφόρως τε πεπραγμένα αὐτῷ· ἅπερ οὐδὲν μὲν γὰρ φυλάττειν ἐστὶ τῷ φεύγοντι, ὅπως μὴ δύνωνται οἱ βοιωτοὶ ἀπελθεῖν οἴκαδε, παρελίττεν ἀφύλακτον τὴν καλλίστην παρὰ κεγχρείας παρόδον· μαθεῖν δὲ βουλόμενος ἃ παρελιλύθοτες εἶεν οἱ βοιωτοὶ τὸ ὄρειον, ἔπεμψε σκοπους τοὺς τε ἀθηναίων ἱππέας, καὶ τοὺς κορινθίων ἀναπαύεσθαι· καίτοι ἐδεῖν μὲν οὐδὲν ἦν ποιεῖν, ὀλίγοι τῶν πολλῶν ἱκανοί· καὶ δ' ἐόντι ἀσπὸς χωρεῖν, πολὺ ἔφορον τοῖς ὀλίγοις, ἢ τοῖς πολλοῖς, καὶ ὁδῷ δυσπόρου τυχεῖν, καὶ καθ' ἡσυχίαν ἀσπὸς χωρῆσαι· τὸ δὲ πολλοὺς τε προσάγειν, καὶ ἅμα εὐπορεῖσθαι, καὶ ἀθόρυβον εἶναι, καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἐπὶ πολὺ παραπλήσιον χωρίον οἱ ἱππεῖς, διὰ τὸ πολλοὶ εἶναι, ἐπεὶ ἔδει ἀσπὸς χωρεῖν, πολλῶν, καὶ χαλεπῶν χωρίων ἐπελάβοντο· ὥστε οὐκ ἔλαττον ἀπώλοντο, ἢ εἰκοσιν ἱππεῖς· καὶ τότε μὲν οἱ βοιωτοὶ ὅπως ἐβούλοντο, ἀπῆλθον.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ, ΕΒΔΟΜΟΝ.

Τῷ δ' ὑστεραίᾳ ἔπλακεδαιμονίων, καὶ τῶν συμμάχων, περίσβεις ἦλθον αὐτοκράτορες ἀθήναζε, βουλόμενοι καθ' ὅ, τι συμμαχία ἔσοιτο λακεδαιμονίοις, καὶ ἀθηναίοις. λεγόντων μὲν πολλῶν ξένων, πολλῶν δὲ ἀθηναίων, ὡς δέοι εἶναι τοῖς ἴσοις, καὶ ὁμοίοις τὴν συμμαχίαν εἶναι, προκλῆς φλιάσιος εἶπε τὸν λόγον τόνδε,

ΔΗΜΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΚΛΕΟΥΣ ΦΛΙΑΣΙΟΥ.

Ἐπεὶ τοίνυν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ἀγαθὸν ὑμῖν ἔδοξε λακεδαιμονίοις φίλοις γενέσθαι, δοκεῖ μοι χρῆναι σκοπεῖν τοῦτο, ὅπως ἡ φιλία ὅτι πλεῖστον χρόνον συμμενεῖ, ἐὰν ἡ ἑκατέροις μάλιστα συνοίσει, ταύτην καὶ τὰς συνθήκας ποιησώμεθα, οὕτω γὰρ ἂν ὁ λόγος μάλιστα συμβαίη μοι· τὰ μὲν οὖν ἄλλα, οὕτω μὲν ὁλόγυπαι σχεδόν· περὶ δὲ τῆς ἡτερογίας, νῦν ἡ σκέψις· τῇ μὲν οὖν βουλῇ προβεβούλευται, ὑμετέραν μὲν εἶναι τὴν κατὰ θάλατταν, λακεδαιμονίων δὲ, τὴν κατὰ γῆν· ἐμοὶ δὲ καὶ οὐτῷ, οὐκ αὐθρωπίνη δοκεῖ ταῦτα μᾶλλον, ἢ θεία φύσει τινὶ, καὶ τύχῃ διωρίσθαι· πρῶτον μὲν γὰρ τὸ νῦν ἔχειν καλλίστα πεφυκότα πρὸς τὸ πλεῖστα γὰρ πολλῆς ἴσον δεομένων θαλάττης περὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν οἰκοῦσι, καὶ οὗτοι πάσαι ἀσθενέστεραι τῆς ὑμετέρας· πρὸς τούτοις δὲ, λιμένας ἔχετε· ὧν ἄνδρ, οὐχ οἷόν τε γωπικὴν δύναμει χρῆσθαι ἐπὶ δὲ, τριήρεις κέκτησθε πολλὰς, καὶ παντοίων ὑμῖν ἐστι ναυτικὸν ἐπικτᾶσθαι· ἀλλὰ μὴν τάδε πίχνας πὰς περὶ τοῦτα πάσας, οἰκείας ἔχετε καὶ μὴν ἐμπειρίᾳ τε πολὺ τῶν ἄλλων προέχετε περὶ τὰ γωπικά· ὁ γὰρ βίος τοῖς πλείοσιν ὑμῶν, ἀπὸ τῆς θαλάττης· ὥστε τὶ ἰδίων ἐπιμελοῦμενοι, ἅμα καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀγώνων ἔμπειροι γίγνεσθε· ἔτι δὲ καὶ τόδε, οὐδαμόθεν ἂν τριήρεις πλείους ἀθροίσαι ἐκπλεύσειαν, ἢ παρ' ὑμῶν· ἔστι δὲ τοῦτο οὐκ ἐλάχιστον πρὸς ἡτεμονίαν· πρὸς γὰρ τὸ πρόσθεν ἰσχυρὸν γενόμενον, ἥδιστα πάντες συλλέγονται· ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τεῶν δέδονται ὑμῖν δυτυχεῖν· ἐν τούτῳ πλείστοις γῇ, καὶ μεγίστοις ἀγῶσιν ἠγωνισμένοι κατὰ θάλατταν, ἐλάχιστα μὲν ἀπεπτυχήκατε, πλεῖστα δὲ καταπεφώκατε· ἃ κὸς οὖν καὶ τοῖς συμμάχοις μεθ' ὑμῶν αὖ ἥδιστα τούτου τοῦ κινδύνου μετέχειν· ὡς δὲ δὴ καὶ ἀναγκαία, καὶ προσήκουσα ὑμῖν αὖτη ἡ ἐπιμέλεια, ἐκ τῶνδε ἐνθυμήθητε.

Λακεδαιμόνιοι ὑμῖν ἐπολέμουν τε πρὶν πολλὰ ἔτη· καὶ κρατοῦντες τῆς χώρας, οὐδὲν προῦκοπτον ἢ τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς· ἐπεὶ δ' ὁ θεὸς ἔδωκε πρὸς ὑμᾶς κατὰ θάλατταν ἐπικρατῆσαι, οὐδὲν ὑπ' ἐκείνοις πάντα ὑμῖν ἐγένεσθε· οὐκοῦν οὐδὲν ἄλλο ἐν τούτοις ἐστὶν, ὅτι ἐκ τῆς θαλάττης ἄνασσα ὑμῖν ἐπιτέτακται σωτηρία· οὕτω δὴ πρυκοτ, πῶς ἂν ἔχοι καλῶς ὑμῖν λακεδαιμονίοις ἐπιτρέψαι κατὰ θάλατταν ἡγεῖσθαι; οἱ πρῶτα μὲν καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν ἀπειρότεροι ὑμῶν τοῦτο ἔργον εἶναι· ἔπειτα δ' οὐ πρὸς τὸ ἴσον ὁ κίν

Oneu
Conchreæ
Oneo

Proclis phli
asius

Cephisodoti oratio

δυνός ἐστιν ἐν τοῖς κατὰ θάλατταν ἀγῶσιν, ἀλλ' ἐκείνοις μὲν, πρὸ τῶν ἐν ταῖς τριήρεσι μόνον αἱ ὧν· ὑμῖν δὲ, καὶ πρὸ παίδων, καὶ γυναικῶν, καὶ ὅλης τῆς πόλεως· καὶ τὰ μὲν δὴ ὑμέτερα, οὕτως ἔχει· τὰ δὲ τῶν λακεδαιμονίων, ὧδε. Πρῶτον μὲν γὰρ οἱ κρῶσιν ἐν μεσογαίᾳ, ὥστε τῆς γῆς κρατοῦντες, καὶ ἡ θαλάττης ἐγίγνετο, δύναντ' ἂν καλῶς διαζῆν· ἐννοήσατε καὶ αὐτοὶ τοῦτο ἐκ παίδων ὄντες, πρὸς τὸν κατὰ γῆν πόλεμον τὴν ἄσκησιν ποιοῦνται· καὶ τὸ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσιν, οὕτω μὲν κράτιστοι κατὰ γῆν, ὑμεῖς δὲ, κατὰ θάλατταν· ἔπειτα δὲ ὡς πρὸ ὑμεῖς ναυτικῷ, οὕτως οὐκ ἐκείνοι καὶ κατὰ γῆν πλεῖστοι, καὶ τάχιστ' ἂν ἐξέλθοιεν· ὥστε πρὸς τούτοις ἂν, ἀκὸς τοὺς συμμάχους δύναστασθαι τοὺς πρόσθεν ἔτι δὲ καὶ ὁ θεὸς δέδωκεν οὐτοῖς, ὡς πρὸ ὑμῖν κατὰ θάλατταν δυτυχεῖν, οὕτως ἐκείνοις κατὰ γῆν· πλείστοις γὰρ οὖσι τοῖς ἀγῶσι ἐν τῇ γῇ ἠγωνισμῶσι, ἐλάχιστα μὲν ἐσφαλμένοι ὦσι, πλεῖστα δὲ κατωρθωκότες· ὡς δὲ καὶ ἀναγκαία οὐδὲν ἧττον αὐτοῖς ἢ κατὰ γῆν ἂν μέλεια, ἢ ὑμῖν ἢ κατὰ θάλατταν, ἐκ τῶν ἔργων ἔξεστι γινώσκειν· ὑμεῖς γὰρ τούτοις πολλάκις ἔτη πολεμοῦντες, καὶ πολλάκις κατέγνωσμα χοῦντες, οὐδὲν προὔργου ἐποιεῖτε πρὸς τὸ τούτοις κατὰ πολεμεῖσθαι· ἐπεὶ δὲ ἅπαξ ἠπιθήσατε ἐν τῇ γῇ, οὐδὺς καὶ πᾶσι παίδων, καὶ πρὸ γυναικῶν, καὶ πρὸ ὅλης τῆς πόλεως ὁ κίνδυνος αὐτοῖς ἐγίγνετο· ὥσθ' οὐ τούτοις ἂν δεινὸν, ἄλλοις μὲν ἀπιστρέπειν κατὰ γῆν ἡγεῖσθαι αὐτοὺς, καὶ ἄριστα πάντων κατὰ γῆν ἀπομελεῖσθαι· ἐγὼ μὲν οὖν ὡς πρὸ τῇ βουλῇ προβεβούλευται, τοῦτα εἴρηκα πε, καὶ συμφορώτατα ἡγοῦμαι ἀμφοτέροις εἶναι ὑμεῖς δὲ, δυτυχεῖτε, τὰ κράτιστα πάσθ' ὑμῖν βουλεύσαμεν· ὁ μὲν τοσαῦτ' εἶπεν, οἱ δ' ἀθηναῖοι, καὶ οἱ τῶν λακεδαιμονίων σύμπροτοι, ἐπῄνεσαν ἀμφότεροι ἰσχυρῶς τὸν λόγον αὐτοῦ· κηφισόδοτος δὲ παρελθὼν, ἄνδρες ἀθηναῖοι ἔφη, οὐκ ἂν θαυμάσαιτε ἐξαπατώμενοι; ἀν ἐὰν ἀκούσητέ μου, ἐγὼ ὑμῖν αὐτίκα μάλα ἅπαντ' ἐρῶ· ἴσθι γὰρ ἡγησόμενος κατὰ θάλατταν· λακεδαιμόνιοι δὲ ὑμῖν ἐὰν συμμαχῶσι, δῆλον ὅτι πεμψοῦσι τοὺς μὲν τριηράρχους λακεδαιμονίους, καὶ ἴσως τοὺς ἁπλᾶπας· οἱ δὲ γωῦται, δῆλον· τί ἔσονται ἢ ἔλωτες, ἢ μαθοφόροι· οὐκοῦν ὑμεῖς μὲν τοῦτων ἡγήσεσθε· οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, ὅταν παραγγείλωσιν ὑμῖν κατὰ γῆν στρατείαν, δῆλον ὅτι πεμψοῦσι τοὺς ἱππέας, καὶ τοὺς ὁπλίτας· οὐκοῦν οὕτως ἐκεῖνοι μὲν ὑμῶν γίγνονται ἡγεμόνες, ὑμεῖς δὲ, τῶν ἐκείνων δούλων, καὶ ἐλαχίστου ἀξίων· ἀπόκριναί δέ μοι ἔφη ὦ λακεδαιμόνιε πρόκρατις, οὐκ ἄρ' ἔλεγες ὡς ἐπὶ τοῖς ἴσοις, καὶ ὁμοίοις ἥκες τὴν συμμαχίαν ποιούμενος; ἐῖ πον τοῦτα. ἔστιν οὖν ἔφη ὁ κηφισόδοτος ἰσαίτερον, ἢ ἐν μέρει μὲν ἑκατέρους ἡγεῖσθαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐν μέρει δὲ τοῦ πεζοῦ; καὶ ὑμᾶς πείθεσθαι ἀγαθὸν ἐστιν ἐν τῇ κατὰ θάλατταν ἀρχῇ, τοῦτο μετέχειν, καὶ ὑμᾶς ἐν τῇ κατὰ γῆν; ἀκούσαντες τοῦτα οἱ ἀθηναῖοι, μετῃρέσθησαν· καὶ ἐψηφίσαντο κατὰ πενθήμερον ἑκατέρους ἡγεῖσθαι στρατοῦ· ὁμολόγων δ' ἀμφοτέρων αὐτῶν, καὶ τῶν συμμάχων ἃς κόρινθον, ἐδόξε κοινῶς φυλάττειν τὸ ὄνειον· καὶ ἐπεὶ ἐπορεύοντο οἱ βοιωτοὶ, καὶ οἱ σύμμαχοι, παρατεξάμενοι, ἐφύλαττον ἄλλος ἄλλοθεν τοῦ ὀνείου. λακεδαιμόνιοι δὲ, καὶ θετταλῆς, κατὰ τὸ αὐτὸ μαχοῦντο· οἱ δὲ βοιωτοὶ, καὶ οἱ σύμμαχοι, ἐπεὶ ἀπέχον τῶν φυλάκων τριάκοντα σταδίους, κατέστησαν πεδ' ὅπλοις ἐν τῷ πεδίῳ· σῶν τε μεσάμενοι δὲ, ἵνα κἀφόρους ἀπεπαύσαντο, ἅμα καὶ ἄριστον πρὸς τὴν τῶν λακεδαιμονίων φυλακὴν ἐποιοῦντο· καὶ ὑπὸ τοιούτοις ἐφυλάσσοντο τῆς ὥρας, ἀν ἐμπίπτουσι τοῖς λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς θετταλοῦσιν, ἵνικα ἀμύνωσι· καὶ ἤδη ἔλεγον, ἐκ δὲ τριβάδων αὐτίκα τοῦ ἕκαστος· ἐν τούτῳ δὲ οἱ βοιωτοὶ πρὸς πεσόντες, ἔσαν παρεσκευασμένοι ἀπαρασκεύαστοις, καὶ σῶν τε μεσάμενοι ἀπὸ τάκτους· ὡς δὲ οἱ σωθέντες ἐκ τοῦ πράγματος ἀπέφυγον ἐπὶ τὸ ἐγγύτατα λόφου, ἔχον τῷ λακεδαιμονίων τελεμάχῳ λαβόντα ὁπόσους μὲν ἐβούλετο τῶν συμμάχων ὁπλίτας, ὁπόσους δὲ θετταλοὺς κατέχειν τὸ χωρίον, καὶ γὰρ τὰ ἵππεδα ἐξῆν ἀσφαλῶς ἐκκεγχρεῶν κομίζεσθαι, οὐκ ἐποίησε τοῦτα· ἀγαθὰ μάλα ἀσπρούντων τῶν βοιωτῶν, ὡς χρὴ ἐκ τοῦ πράγματος σικυῶνα βλέποντας καταβῆναι, ἢ πάλιν ἀπελθεῖν, πορρωτάτω ποιησαμένους ὡς τοῖς πλείοσι ἐδόκει πρὸς βοιωτῶν μᾶλλον, ἢ πρὸς ἑαυτῶν, οὕτως ἀπῆλθε, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀπήγαγεν· οἱ δὲ βοιωτοὶ ἀσφαλῶς καταβαίνουσι, καὶ συμμίξαντες τοῖς ἑαυτῶν συμμάχοις, ἀρκάσι τε, καὶ ἀργείοις, καὶ ἠλείοις, αὖθις μὲν προσέβαλον πρὸς σικυῶνα, καὶ πελλήνην· στρατοῦσαμενοι δὲ εἰς ἐπίδαυρον, ἐδῄωσαν αὖ τῶν πᾶσαν τὴν χώραν· ἀναχωροῦντες δὲ ἐκεῖθεν μάλα πανδημεὶ ὑπὸ πολέμιοι· τῶν ἐναντίων, ὡς ἐγένοντο ἐγγὺς τῶν κορινθίων ἄστεος, δρόμῳ φέροντο πρὸς τὰς πύλας τὰς εἰς φλιοῦντα ἰούσας, ὡς ἁπτόμενοι τοῦ τείχους, εἰς προσυμένοι· ἐκβοηθήσαντες δέ τινες φλιάσιοι ἐκ τῆς πόλεως, ἀναπαῦσαι τῶν βοιωτῶν τοῖς ἐπιλέκτοις, οὐδὲ πέπαρα πλέθρα ἀπέχοντες τοῦ τείχου· καὶ ἀναβαίνοντες ἐπὶ τὰ μνήματα, καὶ τὰ ὑπερέχοντα χωρία, βάλλοντες, καὶ ἀκοντίζοντες, ἀσπρίσειν τῶν πρώτων καὶ μάλα συχνούς· καὶ τρεψάμενοι, ἐδίωκον ὡς τρία, ἢ τέπαρα σταδία· τούτου δὲ γενομένου, οἱ κορίνθιοι τοῖς νεκροὺς πρὸς τὸ τεῖχος ἐλκύσαντες, καὶ ὑποσπόνδους ἀποδόντες, τρόπαιον ἔστησαν· καὶ τοῦτ' μὲν δὴ ἀνέψυξαν οἱ τῶν λακεδαιμονίων σύμμαχοι· ἅμα τε δὴ καὶ παραγενόμενοι τούτων, καὶ παρὰ μὲν λακεδαιμονίους ἢ

Dionysij

παρὰ Διονυσίου βοήθεια, τριήρεις πλέον, ἢ εἴκοσιν· ἦλθον δὲ καὶ πυρὶ βραες, καὶ ἱππεῖς, ὡς μεν τὴκοντα· τὴν δ' ὑστεραίαν οἱ ἐνβαῖοί τε, καὶ οἱ ἄλλοι σὺν ἅπασι συμμαχοι, διαπαξάμενοι, καὶ ἐμπήσαντες τὸ πεδίον μέχρι τῆς θαλάττης, καὶ μέχρι τῶν ἐχομένων τῆς πόλεως γηλόφων, ἐφθέγγοντο ἐπὶ χρήσιμον ἦν ἐν τῷ πεδίῳ· καὶ οἱ μὲν τῶν ἀθηναίων, καὶ οἱ τῶν κορινθίων ἱππεῖς, οὐ μάλα ἐπηπόαζον τῷ στρατεύματι, ὁρῶντες ἰσχυρά, καὶ πολλὰ τὰ αὐτόθεν ἅλα· οἱ δὲ παρὰ τοῦ Διονυσίου ἱππεῖς, ὅσοι περ ἦσαν, οὐ τοι διέσκεδασμένοι ἄλλος ἄλλῃ παραβάλλοντες, ἠκόντιζον τε προσελαύνοντες· καὶ ἐπεὶ ἄρα μων, πρὸς αὐτοὺς αὖ ἐχώρουν· καὶ πάλιν ἀναστρέφοντες, ἠκόντιζον· καὶ ταῦτα ἅμα ποιοῦντες, κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ ἀνεπαύοντο. ἦ δὲ καταβεβηκόσιν ἐλαύνοιέν τινες, δι' ταῦτα ἀναπηδῶντες, ἀνεχώρουν· ἦ δ' αὖ πυγες διώξειαν αὐτοὺς πολὺ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος, τοὐπίσω ὁπότε ἀπονοστοῖεν χωροῖεν, ἄσμενοι, καὶ ἀκοντίζοντες, δῆθεν ἀγαλλόμενοι καὶ ταῦτα ἐποίουν. ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος, ἐνταῦθα ἐκέλευον τοὺς ἱππέας ἐπεξιέναι· καὶ οἱ μὲν ἐξήλαυνον, οἱ δὲ ἀνεχώρουν· καὶ ἐπεὶ ἐγένοντο ἐν τῷ ἀσφαλεῖ, ἐνταῦθα ἐπανεχώρουν, καὶ ἐπαιάνιζον, καὶ ἐτρόπαιον ἔστησαν. ἐπὶ τούτοις δὴ ἐπιόντες οἱ ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι σὺν ἅπασι συμμαχοι, ἐπεὶ ἐγένοντο ἐν τῷ πεδίῳ, ἐνταῦθα δὴ ἐπεξῆσαν ἐπὶ τὸν Διονύσιον, καὶ ἐπὶ τὸ στράτευμα τὸ ἐκείνου· καὶ ἐπεὶ ἐγένοντο ἐγγὺς

XENOPHONTOS

αὐτοῦ ποιοῦντες οἱ ἐξ Ἀρκαδίας πρέσβεις. ὡς δ' ἐν ὑβρεως οὐκ ἠθέλησαν οἱ σὺν Ἐλπινίκῳ ὁμόσαι, ἔπεμπον οἱ ἐνδεῖς πρέσβεις ἐπὶ τὰς πόλεις ὁμνύναι, κελεύοντες κατὰ τὰ βασιλέως γεγραμμένα, νομίζοντες οὐκ ἂν ἐθέλειν μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων ἀπολειφθῆναι ἁπάσης ἑαυτοῖς τε, καὶ βασιλεῖ. ἐπεὶ δὲ ἐνέβαλλον ἐπὶ τοὺς Ἠλείους, καὶ ἐκείνοις ἐμμένοντες ἐπὶ τοὺς κορίνθιους ἐπορεύοντο, καὶ ἀπεκρίναντο ὅτι οὐδὲν δέοιντο πρὸς βασιλέα κοινῶν ὅρκων, ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι πολλαὶ πόλεις, κατὰ ταὐτὰ ἀποκρινόμεναι. καὶ οὕτω μὲν ἡ πολυπραγμοσύνη τῆς ἀρχῆς προβολὴ, οὕτω διελύθη. ὧδε δ' ἔπραξαν οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τὴν μάχην. Ἐπαμινώνδας μὲν γὰρ ὑπὸ Θηβαίων βουληθεὶς τοὺς ἀχαιοὺς προῦ παγαγέσθαι, ὅπως μᾶλλον σφίσι καὶ οἱ ἀρκάδες, καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι προσέχοιεν τὸν νοῦν, ἔγνωκε τρατοῦ πέον εἶναι ἐπὶ τὴν ἀχαΐαν· πειθομένων δὲ τῶν ἀργείων τρατηγοῦντα ἐν τῷ ἄργει, πείθει προκαπαλαβεῖν τὸ ὄνειον· καὶ ὁ πειθόμενος μόνοι καπαμαθὼν ἀμελοῦντας μόνον τὴν τοῦ ὀνείου φυλακὴν, ὑπὸ τειχομάχους, ὧς ἦρχε τοῦ ξενικοῦ τῶν λακεδαιμονίων, καὶ ὑπὸ τιμωμένου τοῦ ἀθηναίου, καπαλαμβάνει νύκτωρ μάλα δισχιλίων ὁπλιτῶν ὑπὸ κεγχρεῶν λόφον, ἔχων ἐπὶ ἡμερῶν ἑπτὰ δύο. ἐν δὲ τούτοις οἱ θηβαῖοι τὰς ἡμέρας ἐλθόντες, ὑποβαίνουσι τὸ ὄρθρον· καὶ τρατοῦνται οἱ σύμμαχοι ἐπ' ἀχαΐας, ἦγον δὲ καὶ μενανδρίδαν, ὧς τι μὴ φυγαδεύσαι τῶν δ' αὖ τῶν τῶν βελτίστων ἐκ τῆς ἀχαΐας, ἐν δυνατοῖς ὄντα μενανδρίδαν, ὧς τι μὴ φυγαδεύσαι τῶν δ' αὖ τῶν τῶν βελτίστων ἐκ τῆς ἀχαΐας, ἐν δυνατοῖς ὄντα μενανδρίδαν, ὧς τι μὴ φυγαδεύσαι τοῖς κρατίστοις, μήτε πολιτείαν μεταστῆσαι, ἀλλὰ τὰ παλαιὰ λαβεῖν παρὰ τῶν ἀχαιῶν, ἢ μὴν συμμάχοις ἔσεσθαι, καὶ ἀκολουθήσειν ὅπῃ ἂν θηβαῖοι ἡγῶνται, καὶ οὕτως ἀπῆλθον οἴκαδε. κατηγορούντων δὲ αὖ τῶν τῶν ἀρκάδων, καὶ τῶν τασιωτῶν, ὡς λακεδαιμονίοις κατασκόπους τὴν ἀχαΐαν ἀπέλθοι, ἔδοξε θηβαίοις πέμψαι ἁρμοστὰς ἐς πὰς ἀχαΐδας πόλεις. οἱ δ' ἐλθόντες, τοῖς μὲν βελτίστοις οὐ τὸ πολὺ ἐξέβαλον· δημοκρατίας δ' ἐν τῇ ἀχαΐᾳ κατέστησαν. οἱ μὲν τι ἐκ μεσογείων πόλεις, συναγωγὰς, πανηγύρεις ἐποίουν· ἐν δὲ τοῖς παραθαλαττίοις μάλιστα ἐκ τῶν πόλεων προβούλους ἐποίουν, ἐν αἷς ἐκάστῃ

Hippasimus

γον· οἱ πρῶ τὸν σῦφρονα, ὥσπερ διώκοντες μέχρι τοῦ Ἰσθμοῦ· οἱ δὲ ἔνδοθεν, μέχρι τ' Ἡραίου· ἐπεὶ δὲ ὥρα ἐδόκει εἶναι, ἀπῆσαν οἱ πολέμιοι κύκλῳ τὸ τρικάρηνον· ὥστε παρὰ τὴν σύνταξιν πρὸς τοὺς πελληνέας ἀφικέσθαι, ἢ πρὸ τοῦ τείχους φάραγξ ἔρρει μεγάλη· διαβάντες δ' οὗτοι πρὸς τὸ ὄρθριον προσέμειξαν τοῖς φλιάσιοι ἀσπασάμενοι, ἦσαν τὴν παρὰ τὸ τεῖχος ἐπὶ τοὺς πελληνέας, καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν Ἴφικ. καὶ οἱ πρῶ τὸν θηβαῖον δὲ ὡς ἐώρων τὴν προυδιὰν Ἴφικ. φλιασίων, μᾶλλον ἐπτοοῦντο, ὅπως φθάσαιεν τοῖς πελληνεῦσι βοηθήσοντες· ἀφικόμενοι πρότερον οἱ ἴφικ. ἐμβάλλουσι τοῖς πελληνεῦσι· δεξαμένων δὲ τῶν ἐκείνων, ἐπαναχωρήσαντες, πάλιν σὺν τοῖς παραγεγενημένοις τῶν πελλήνων ἐνέβαλον, καὶ ἐκ χειρὸς ἐμάχοντο· καὶ ἐκ τούτου δὴ ἐγκλίνουσιν οἱ πολέμιοι· καὶ ἀποθνήσκουσι τῶν τε σικυωνίων τινες, καὶ τῶν πελληνέων μάλα πολλοί, καὶ ἄνδρες ἀγαθοί· τούτων δὲ γενομένων, οἱ μὲν φλιάσιοι προσωτέω ἵσταντο λαμπρὸν, πανσυμίζοντες ὥσπερ θεός· οἱ δὲ πρῶ τὸν θηβαῖον, καὶ τὸν σῦφρονα, πρῳηρῶν τοῦτο, ὥσπερ ἐκ θεοῦ θαμινὸ τες· τούτων δὲ παραγενομένων, οἱ μὲν φλιάσιοι τροπαῖον

παρὰ τὸ δίκαιον διαφθαρέντες, ἅμα μὲν βλάπτονται, ἅμα δὲ ἀσθενεῖς πρὸς τοὺς πολεμίους γίγνονται. ἃ μὲν τοίνυν ἐμοὶ μὲν πολέμιος ἦν, ὑμῖν δὲ φίλος, καὶ γὼ ὁμολογῶ μὴ καλῶς ἂν μοι ἔχειν τοῦτον παρ' ὑμῖν ἀποκτεῖναι· ὁ δέ, ὅτι ἐμοὶ προδιδοὺς, πρὸς ὑμᾶς πολέμιος ἦν, ἢ ὑμῖν; ἀναγνῶναι δίκαιόν ἐστι τὰς ἀπ' ἐκείνου πίστεις ἀμφοτέρων. καὶ πάλιν εἰ μὲν ἀπεχόμην τῆς πόλεως ὑμῶν ἀπεκτονέναι με ἂν ἦν, ἐπαινοῦντος ἂν ἐτύγχανε· νῦν δὲ ὅτι πάλιν ἦλθον ἄλλα πρὸς τοῖς πρόσθεν κακὰ ποιῶν, οὐ δικαίως φησὶ με ἂν ἦν ἀποθανεῖν, ὃς οὐκ ἔχων ἑλλησποντιακὰς ἀποδοῦναι, ἢ πρόσοδον, ἢ πάλιν αὖ τὸ μόλοις, ἢ τυραννίοις; πρὸς δὲ τούτοις, ἀναμνήσθητε ὅτι κἀκεῖνο ἐψηφίσασθε δήπου τοὺς φυγάδας, ἀγωγίμους εἶναι ἐκ πασῶν τῶν συμμαχίδων. ὃ τοίνυν δίκαιον κοινοῦ τῶν συμμαχίδων δόγματος κατέχηται φυγὰς, πῶς τοῦτ' ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν, ὅπως οὐ δίκαιον ἔσται ἀποθανεῖσθαι, ἐγὼ φημὶ, ὦ ἄνδρες, ἀποκτείνυσθαι μὲν ὑμᾶς ἐμέ, πεπωκότας ἐσθίειν αὖ δὲ τῶν ὑμῶν πολεμούντων γιγνομένους δίκαια πεπονθέναι, οὓς πεπωκότας φανεῖσθαι ὑπὲρ τῶν ὑμῶν οὐ δεῖ τοὺς ἐμοὶ συμμάχους ἀπολωλέναι. Οἱ μὲν οὖν ἐνβαῖοι, ταῦτα ἀκούσαντες, ἐγνωσαν δίκαια τὸν σύφορα πεπονθέναι· οἱ μὲν τοι πολῖται, οὐ γὰρ ὡς ἀνδρα ἀγαθὸν κομισάμενοι, ἐθαύμαζον τὲν τῆ ἀγορᾶ, καὶ ὡς ἀρχηγέτην τῆς πόλεως σέβοντο· οὕτως ὡς ἔοικεν, οἱ πλείστοι ὁρίζονται τοὺς δυνατοὺς οὗτοι, ἀνδρας ἀγαθοὺς εἶναι· καὶ τὰ μὲν πρὸ σύφορος εἰρηται· ἐγὼ δὲ, ἔνθεν εἰς τοῦτο ἐξέβην, ἐπαινεῖ μὲν γὰρ τειχιζόντων τῶν φλιασίων τὴν θυαμίαν, καὶ τοῦ χάριτος ἕνεκα παρόντος, ὁ ὠρωπὸς ὑπὸ τῶν φυγόντων κατελήφθη· τραπόντων δὲ καὶ τῶν ἀθηναίων ἐπ' οἶκον, καὶ τὸν χάριτα μετὰ τῶν ὅπλων ἐκ τῆς θυαμίας, ὁ μὲν λιμὴν οὗ ὁ τῶν σικυωνίων, πάλιν ὑπ' αὐτοῦ τῶν πολιτῶν, καὶ τῶν ἀρκάδων ἁλίσκεται· τοῖς δ' ἀθηναίοις οὐδεὶς τῶν συμμάχων ἐβοήθησεν, ἀπεχώρησαν ἐνβαῖοις, παρακαταθέμενοι τὸν ὠρωπὸν μέχρις δίκης καταμαθὼν δὲ ὁ λυκομήδης μεμφόμενος τοῖς ἀθηναίοις τοῖς συμμάχοις, ὅτι αὐτοὶ μὲν, πολλὰ πράγματα εἶχον δι' ἐκείνους, αὐτοῖς βοηθήσας δ' αὐτοῖς οὐδεὶς, πείθει τοὺς μυρίους πρᾶξαι τὴν πρὸς συμμαχίας πρὸς αὐτοὺς· ἐπεὶ δὲ ὧν πρὸς τοῦτον, ἐδυσχέραινόν τινες τῶν ἀθηναίων, τὸ λακεδαιμονίοις ὄντας φίλους, γενέσθαι τοῖς ἐναντίοις αὖ συμμάχοις· ἐπεὶ δὲ λογιζόμενοι, εὕρισκον οὐδὲν μεῖον λακεδαιμονίους, ἢ σφίσιν ἀγαθὸν, τὸ ἀρκάδας μὲν προσδέεσθαι ἐνβαίων, οὕτω δὲ προσδέχεσθαι τὴν τῶν ἀρκάδων συμμαχίαν· καὶ λυκομήδης τοῦτο πρᾶγμα, ἀπὼν ἀθήνηθεν, ὁμολογούμενον ἀπαθανίσκει· ὄντων τῶν παλαιῶν τοίων, ἐκλειπόντος τοὺς ἐβούλετο, καὶ σῶν βέλτιστος τοίνυν ἀποβιβάσας ὅτι αὐτὸς κελεύοι, εἵλετο ἐντοῦθα ἐκβῆναι, ἔνθα οἱ φυγάδες ἐτύγχανον ὄντες· κἀκεῖνος μὲν οὕτως ἀποθνήσκει· ἡμῶν δὲ τὴν συμμαχίαν, οὗ τῶν ἐπῄνεσε· τὸ γὰρ τοῦτο δὴ τὸ πίστιος ἐν τῷ δήμῳ τῶν ἀθηναίων, ὡς ἡμὲν πρὸς τοὺς ἀρκάδας φιλία, καλῶς αὐτῷ δοκοίη πρᾶξαι, τοῖς μὴ τὰ τῶν ἀρκάδων συμμαχίαν· καὶ ἡ κοίνη βοὸς σῶα ἢ τῷ δήμῳ τῶν ἀθηναίων, ἀκούσαντες ταῦτα οἱ κορίνθιοι, πεμψαντες παχὺ ἰκανοὺς φρουροὺς ἑαυτῶν παύτοσε, ὅπου ἐφρούρουν ἀθηναῖοι εἶσον αὐτοῖς ἀπέχθειαν οὐδὲν ἐπὶ δόμενοι φρουρῶν. οἵδ' ἐπειθοντο· ὡς δὲ σῶν ἦλθον οἱ ἐκ τῶν φρουρίων ἀθηναῖοι ἐς τὴν πόλιν, ἐκήρυξαν οἱ κορίνθιοι εἴ τις ἀδικοῖτο ἀθηναίων, ἀποχράφεσθαι, ὡς λυσομένοις τὰ δίκαια· οὔτε δὲ τούτων ἐχόντων, χάριτα ἀφιεῖεται μᾶλλον τοῦ ναυτικοῦ πρὸς τὰς κεχρείας· ἐπεὶ δ' ἔγνωσαν τὰ πεπραγμένα, ἔλεξεν ὅτι ἀκούσας ἂν βουλεύεσθαι, τῇ πόλει βοηθῶν παρεῖν· οἱδ' ἐπαινέσαντες αὐτὸν, οὐδὲν ἔτι μᾶλλον ἐδέχοντο τὰς ναῦς ἐς τὸν λιμένα, ἀλλ' ἀποπλεῖν ἐκέλευον· καὶ τοὺς ὁπλίτας δὲ πάντας ποιήσαντας, ἀπεπέμψαν· ἐκ μὲν οὖν τῆς κορίνθου οἱ ἀθηναῖοι, οὕτως ἀπηλλάγησαν· τοῖς μέν τοι ἀρκάσιν, ἀναγκαζόντο πέμπειν τοὺς ἱππέας ἐπικούρους διὰ τὴν συμμαχίαν, εἴτις στρατεύοιτο ἐπὶ τὴν ἀρκαδίαν· τῆς δὲ λακωνικῆς οὐκ ἐπέβαινον ἐπὶ πολέμῳ· τοῖς δὲ κορινθίοις ἐνθυμουμένοις ὡς χαλεπῶς ἔχοι αὐτοῖς σωθῆναι, κεκραταιμένοις μὲν καὶ πρόσθεν κατὰ γῆν, πρὸς γεγενημένων δὲ αὐτοῖς ἀθηναίων ἐπὶ θαλάσσῃ, ἔδοξεν ἀνοίξειν καὶ τείχους, καὶ ἱππέας μαθοφορεῖν· ἡ γὰρ μάχη δὲ τούτων, ἅμα μὲν τὴν πόλιν ἐφύλαττον, ἅμα δὲ τοῖς πολεμίοις κακῶς ἐποίουν· ἃς μάχη ἐνίκων ἐπεμπον ἐπικούρους, ἢ τύχοιεν αὖ ἡττώμενοι ἐλάττονες· ἐπεὶ δὲ οἱ ἐνβαῖοι ἔσαν ἐκ τοῦ πολέμου ὡς ἐσομένων, ἐδέοντο οἱ κορίνθιοι ἐᾶσαι σφᾶς ἐλθεῖν καὶ ἐπὶ τοῖς συμμάχοις, ὡς μὲν τῶν βουλομένων ποιησόμενοι τὴν ἡρήνην, τοῖς τὸν πόλεμον ἀρησομένοις ἐάσοντες πολεμεῖν· ἐφέντων δὲ καὶ ταῦτα πρᾶξαι τῶν ἐνβαίων, ἐλθόντες ἐς λακεδαίμονα οἱ κορίνθιοι, εἶπον, Ἡμεῖς ὦ ἄνδρες λακεδαιμόνιοι, πρὸς ὑμᾶς παρεσμὼν ὑμέτεροι φίλοι· καὶ ἀξιοῦμεν, ἢ μέν τινα ὁρᾶτε σωτηρίαν ὑμῖν, ἐὰν διακαρτερῶμεν πολεμοῦντες, διδάξαι καὶ ἡμᾶς· ἢ δὲ ἀπέρως γίγνωσκετε ἔχοντα πρὸς ὑμέτερα, ἢ μὲν καὶ ὑμῖν συμφέρει, ποιήσασθαι μεθ' ἡμῶν τὴν ἡρήνην, ὡς οὐδὲ μετ' οὐδένων ἂν ἥδιον, ἢ μεθ' ὑμῶν σωθείημεν· ἢ μέν τοι ὑμεῖς λογίζεσθε συμφέρειν ὑμῖν πολεμεῖν, δόμεθα ὑμῶν ἐᾶσαι ἡμᾶς ἡρήνην ποιήσασθαι· σωθέντες μὲν γὰρ, ἴσως οὐδὲς ἔτι ποτὲ ἐν καιρῷ ὑμῖν γενοίμεθα· ἐὰν δὲ νῦν ἀπολώμεθα, ἥλιον' οὐδὲ ἕνα ποτὲ ἔτι χρόνον ἐσόμεθα. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ λακεδαιμόνιοι, τὰς τε κορινθίοις σῶν ἐβούλοντο τὴν ἡρήνην ποιήσασθαι, καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ἐπέ-

πρεσβευσαν τοὺς μὴ βουλομένους σῶν ἑαυτοῖς πολεμεῖν αὐτὰ ποιεῖσθαι· αὐτοὶ δ' ἔφασαν πολεμοῦντες, πρᾶξειν ὅ, τι καὶ τῷ θεῷ φίλον ᾖ, ὑφηγεῖσθαι δὲ οὐδένα ἔφασαν, ἢν παρὰ τὰ πάτρια παρέλαβον μεσοῦντα, τοῦτο τὸ τρισθένιον· οἱ δὲ σῶν κορινθίοις ἀκούσαντες τοῦτο, ἐπορεύοντο ἐς τὰς ἐνβάδας, ἐπὶ τὴν εἰρήνην· οἱ μὲν τοι ἐνβαῖοι ἠξίουν αὐτοὺς καὶ συμμαχίαν ὁμόσαι καὶ δι' ἀμφοῖν ἐποιοῦντο τοὺς λόγους· οἱ δὲ, ἀπεκρίναντο, ὅτι μὲν συμμαχία, οὐκ εἰρήνη, ἀλλὰ πολέμου ἀλλαγὴ εἴη· εἰ δὲ βούλοιντο παρεῖναι, ἔφασαν τὴν δικαίαν εἰρήνην ποιήσεσθαι· οἱ δὲ ἐνβαῖοι, ὅτι καὶ πρὸ ἐν καιρῷ ὄντες, οὐκ ἤθελον τοῖς δυσεργέταις εἰς πόλεμον καθίστασθαι, σῶν ἐχώρησαν αὐτοῖς, καὶ φλιασίοις, καὶ τοῖς ἐλθοῦσι μετ' αὐτῶν εἰς ἐνβάδας τὴν εἰρήνην, ἐφ' ᾧτε ἔχειν τὴν ἐαυτῶν ἑκάστους· κρῆναι δὲ τοὺς ὁμόσαι καὶ οἱ ὅρκοι· οἱ μὲν δὴ φλιάσιοι, ἐπεὶ οὔ πως ἠξύμβασις ἐγένετο, δύδυς ἀνηλώθη ἐκ τῆς θυαμίας· οἱ δὲ ἀργεῖοι, ὁμόσαντες ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις εἰρήνην ποιήσασθαι, ἐπεὶ οὐκ ἠδύναντο κατὰ πράξαι, ὥστε τοὺς τῶν φλιασίων φυγάδας μένειν ἐν τῷ τριχαρίῳ, ὡς ἐν τῇ ἑαυτῶν πολεμίᾳ ἔχοντες, παραλαβόντες, ἐφρούρουν, φάσκοντες σφίσιν καὶ τὴν γῆν τὴν ἐνταῦθα εἶναι, ἣν ὀλίγῳ πρότερον ὡς πολεμίων οὖσαν, ἐδήωσαν· καὶ δίκας τῶν φλιασίων προσκαλοῦμενοι, οὐκ ἐδίδοσαν, ἐπεὶ δὲ πρὸ τοῦτον τὸν χρόνον πεπολυτικότας ἤδη τοῦ πρότερον δυνατοὺς, ὁ γὰρ αὐτοῦ πέμπει βοήθειαν τοῖς λακεδαιμονίοις δώδεκα τριήρεις, καὶ ἄρχοντα αὐτῶν τιμοκράτην· οὗτος δ' οὖν ἀφικόμενος, οὐκ ἐξῆσαν αὐτοῖς σελασίαν· καὶ τοῦτο πρᾶξας, ἀπέπλευσεν οἴκαδε· μᾶλλον δὲ τοῦτο οὐ πολλῷ ὕστερον, καταλαμβάνουσιν οἱ ἀλεῖοι λασίωνα, ὃς μὲν πάλαι ὢν, ἐσῶν ἦν ἐν δὲ τῷ παρόντι, οὕτω πλουτήσας τὸ ἀρκαδικὸν· οἱ μέντοι ἀρκάδες, οὐ παρωλιγώρησαν, ἀλλ' ἐβοήθουν· αὐτοὶ δὲ καὶ οἱ τῶν ἀλεῶν πεντακόσιοι, καὶ ἐπὶ τριακόσιοι αὐτῶν στρατευόμενοι δὲ τὴν ἡμέραν ἐπὶ τὰ ἑτέρω χωρίω τῶν ἀλεῶν, τῆς νυκτὸς οἱ ἀρκάδες ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὴν τοῦ ὄρους τῶν ἀλεῶν ὄρους κορυφήν· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, καταβαίνουσιν ἐπὶ τοὺς ἀλείους· οἱ δὲ ἰδόντες, ἅμα μὲν ἐξ ὑπερδεξίου προσιόντας, ἅμα δὲ πολλαπλασίους, ἐκπλαγέντες μὲν ἀπεβλεπτον, ὑπέμειναν ὁμόσε δ' ἦλθον· καὶ ἐς χεῖρας ἐλθόντες ἐφυγον· καὶ πολλοὺς μὲν ἀνδρας, πολλὰ δὲ ὅπλα ἀπώλεσαν, κατὰ δυς χωρίας ἀποχωροῦντες· οἱ δὲ ἀρκάδες, διαπραξάμενοι ταῦτα, ἐπορεύοντο ἐπὶ τὰς τῶν ἀπερωδῶν πόλεις· λαβόντες δὲ τούτας, πλὴν θραύσιου, ἀφικνοῦνται εἰς ὀλυμπίαν· καὶ πωλησάμενοι τὸν κρῶνειον, ἐνταῦθα ἐφρούρουν, καὶ ἐκπράττουν τοῦ ὀλυμπιακοῦ ὄρους· ἔλαβον δὲ καὶ μαραγανίας, ἐγόντων πινῶν· οὔτε δὲ τούτων πρόσεχωρησάντων, οἱ μὲν ἀλεῖοι αὖ, πάντα πάσαν ἠθύμησαν· οἱ δὲ ἀρκάδες, ὄρχον ταπὲ τὴν πόλιν· καὶ μέχρι μὲν τῆς ἀγορᾶς ἦλθον· ἐκεῖ μὴν τὶ ποσωπῆς οἵτε ἵππεῖς, καὶ ἄλλοι πινὲς αὖ τῶν, ἐκβάλλουσί τε αὐτοὺς, καὶ ἀπελαύνουσι πινὰς, καὶ πρόσωπον ἐστήσαντο· ἦν μὲν οὖν καὶ πρότερον διαφορὰ ἐν τῇ ἤλιδι· οἱ μὲν δὴ χάροπός τε, καὶ θρασανίδαι, καὶ ἀργεῖοι, ἐς δημοκρατίαν ἦγον τὴν πόλιν· οἱ δὲ δὴ σάλκαι τε, καὶ ἱππίαι, καὶ στράτολαι, ἐς ὀλιγαρχίαν· ἐπεὶ δ' οἱ ἀρκάδες μεγάλην δύναμιν ἔχοντες, συμμαχικὸν ἐδόκουν εἶναι τοῖς δημοκρατεῖσθαι βουλομένοις, καὶ τούτου δὴ θρασύτεροι οἱ δὴ τὸν χάροπον ὄντες καὶ σῶν βέλτιστοι τῆς ἀρκαδίαν ἀπεβοήθουν, καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν· οἱ δ' ἱππεῖς, καὶ οἱ τριακόσιοι, οὐκ ἠμέλησαν, ἀλλ' ὑδύς ἐχώρουν αὖ, καὶ ἐκπολιόρκουσιν αὐτούς· ὥστ' ἔφυγον σῶν τῷ ἀργείῳ, καὶ χαρώνῳ, ἴσον πολιτῶν πρὶ τετρακοσίους· οὐ πολὺ δ' ὕστερον οὗτοι παραλαβόντες τῶν ἀρκάδων πινὰς, καταλαμβάνουσι σύλον· καὶ πολλοὶ μὴ πω πρὸς αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἀφεῖσαι τοῦ δήμου, ἅττι χωρὶς τὲ καλὸν, καὶ μεγάλην ῥώμην τὴν τῶν ἀρκάδων συμμαχον ἔχοντες· ἐνέβαλον δὲ ὕστερον καὶ ἐς τὴν χώραν τὴν ἴσον ἠλείων οἱ ἀρκάδες, οἱ ὑπὸ τῶν φυγόντων αἰτησάντων δὴ καὶ οἱ τῶν ἠλείων πρὸς χωρήσοιτο ἀπὸ τότε μὲν οἱ ἀχαιοὶ φίλοι τοῖς ἠλείοις γενόμενοι, τὴν πόλιν αὖ ἴσον διεφύλαξαν· ὥστε οἱ ἀρκάδες οὐδὲν ἄλλο πραξάμενοι, ἢ δηώσαντες αὐτῶν τὴν χώραν, ἀπῆλθον· οὐδὺς μέντοι ἐκ τῆς ἠλείας ἐξελθόντες, σῴζεσθαι τοὺς πελληνεῖς ἐν ἤλιδι ὄντας, νυκτὸς μακρὰ τὴν ὁδὸν ἐλθόντες, καταλαμβάνουσιν αὐτῶν ὄλουρον· ἤδη γὰρ πάλιν προσεκεχωρήκεσαν οἱ πελληνεῖς τὴν τῶν λακεδαιμονίων συμμαχίαν· ἐπεὶ δ' ἤσθοντο τὰ πρὸ ὀλούρου, πρόσελθόντες αὖ καὶ οὗτοι ὅσοι ἐδύναντο, εἰς τὴν αὐτῶν πόλιν πελλήνην εἰσῆλθον· καὶ ἐκ τούτου δὴ ἐπολέμουν τοῖς ἐν ὀλούρῳ ἀρκάσι τε, καὶ τῷ ἑαυτῶν πάντι δήμῳ, καὶ μάλα ὀλίγοι ὄντες· ὅμως δὲ οὐδὲ πρόσθεν ἐπαύσαντο, πρὶν ἐξέπολιόρκησαν ὄλουρον· οἱ δ' αὖ ἀρκάδες, πάλιν ποιοῦνται καὶ ἄλλην στρατείαν ἐς τὴν ἤλιν· μᾶλλον δὲ κυλλήνης τε, καὶ τῆς πόλεως, στρατοπεδευομένοις αὐτοῖς, ἐπιπίπτουσι οἱ ἠλεῖοι· ὑποστάντες δὲ οἱ ἀρκάδες, ἐνίκησαν αὐτούς· καὶ αὖ δρόμαχος μὲν ὁ ἠλεῖος ὑπάρχος, ὃς πρῶτος ἐδόκει εἶναι σῴζεσθαι τὴν μάχην, αὖθις αὖ τὸν διέφθειρεν· οἱ δ' ἄλλοι, εἰς τὴν πόλιν ἀπεχώρησαν· ἀπέθανε δὲ ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ παραγενόμενος καὶ σακλείδας ὁ παρπάτης· ἤδη γὰρ τότε οἱ λακεδαιμόνιοι τοῖς ἠλείοις συμμαχοῦντες παρῆσαν· ἐπεξόμενοι δὲ οἱ ἠλεῖοι εἰς τὴν ἑαυτῶν, ἠξίουν καὶ τοὺς λακεδαιμονίους πέμπουσι παρεῖναι,

Thyamia
Oropus Capta
Lycomedes
Myrt
Demotio
chares
Thyamia
Tricaramú
Dionysij mors
Trimdrates
Selasia
Lasió
Pedestéro
Acrorio
Thraustú
Cronéus
Charopus
Thrasomides
Argeus
Stalcas
Hyppias
Stratolas
Marganeses
Pylus
Oluros
Andromach)
Soclidas

βεις ὥστε τὰ τείχη τοῖς Ἀρκάσι, νομίζοντες οὕτως ἂν μάλιστα ἀσθενεῖν τοὺς Ἀρκάδας, ἢ ἀμφὶ Πε-
ραιθεν πολεμεῖν. καὶ ἐκ τούτου δὴ ἡ Ἀρχίδαμος στρατεύεται μετὰ τῶν πολιτῶν, καὶ καταλαμβάνει Κρώμνον. καταλιπὼν δ' ἐν αὐτῷ φρουροὺς τῶν δώδεκα λόχων τρεῖς, οὕτως ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησεν. οἱ μὲν τοι Ἀρκάδες ὡς ἔπαθον ἐκ τῆς εἰς Ἄλιν στρατείας σπουδῇ παρεγενόμενοι, βοηθήσαντες πρὸ τοῦ ἄστεως τὸν Κρώμνον διαφθείρωσι καὶ ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες, ἐπολιόρκουν τοὺς ἐν τῷ Κρώμνῳ. χαλεπῶς δὲ ἦν τῶν Λακεδαιμονίων πόλις φέρουσα ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ τῶν πολιτῶν, ἐκπέμπει στρατιὰν. ἦγε δὲ καὶ τότε Ἀρχίδαμος. ἐλθὼν δέ, ἐὰν ἡσυχῇ καὶ τῆς Ἀρκαδίας ὅσα ἐδύνατο, καὶ τῆς σπείρας τὸ καὶ πᾶσα ἐποίει, ὅπως εἰδύναντο ἐπαγάγοιτο τοὺς πολιορκοῦντας. οἱ δὲ Ἀρκάδες οὐδὲν μᾶλλον ἐκινοῦντο, ἀλλὰ τοῦ μὲν πάντα παρεώρων, κατιδὼν δέ ποτε λόφον ὁ Ἀρχίδαμος, ἐφ' οὗ τὸ ἕδος τοῦ Διὸς ἵδρυται οἱ Ἀρκάδες, ἐνόμισεν ἐλεῖν τοῦτο. καὶ ἐπὶ τοῦτο ἐπορεύετο· κύκλῳ δὲ πρὸς ἄλλου τοῦτο πολιορκοῦντας· ὡς δὲ τοῦτο τὸ χωρίον, ὡς εἶδον οἱ προθέοντες πελτασταὶ τοῦ Ἀρχιδάμου τοὺς ἐπὶ τοὺς ἔξω τοῦ τοιούτου, ἐπέπιπτον αὐτοῖς, καὶ ἐπαύσεις σὺν ἐμβάλλειν ἐπειρῶντο· οἷόν οὐκ ἀπέκλινεν, ἀλλὰ καὶ ἐπῄεσαν ἤδη οὔσης πολλῆς κραυγῆς. ἐβοήθει δὲ καὶ αὐτὸς Ἀρχίδαμος ἐκ πρασσόμενος, κατὰ τὴν ἐπὶ Κρώμνον φέρουσαν ἀμαξιτὸν ὡς δύο ἔχων, ὥς περ ἐτύγχανεν ἄγων· ὡς δ' ἐπλησίασαν ἀλλήλοις, οἱ μὲν, σὺν τῷ Ἀρχιδάμῳ κατὰ κέρας, ἅτε καθ' ὁδὸν πορευόμενοι, οἱ δ' Ἀρκάδες ἀθρόοι σὺν ἀσπίσι δύντες, ἐν τούτῳ οὐκ ἐπεδύναντο οἱ Λακεδαιμόνιοι αὐτοῖς ἀντέχειν τῷ τῶν Ἀρκάδων πλήθει, ἀλλὰ πρὸ μὲν ὀλίγου ἐπέπτωτο τὸν μηρὸν διαπαφῆς, πρὸ δὲ μαχόμενοι περὶ αὐτοῦ ἀπέθνησκον, πολυανδρίᾳ τε, καὶ χίλων, ὁ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀρχιδάμου ἔχων καὶ οἱ ἄλλοι τῶν δὲ οὐ Σπαρτιατῶν τὸ πλεῖστον οὐκ ἐλάττους τῶν τριάκοντα· ὡς δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ἀνεχώρουν τε, ἐς τὴν εὐρυχωρίαν ἐξῆλθον, ἐνταῦθα δὴ λακεδαιμόνιοι αὖ παρεταξάμενοι καὶ μὴν οἱ Ἀρκάδες ὡς ἔφευγον, σὺν τῷ πλήθει μᾶλλον ἐλεύσοντο, δύσμαχον δὲ πολὺ εἶχον. ἐπαλλυθῶντες δέ, ἀσπιδοχωροῦντες, καὶ ἀνδρεῖα ἀπεκτόνοντο. οἱ δὲ λακεδαιμόνιοι, μᾶλλα αὖ μᾶλλον εἶχον, τὸ πρωθῆνον μὲν ὀρθοῦντες τὸν Ἀρχίδαμον, ἀκινδύνως δὲ πάνυ ὀνόματα τῶν πιθανωτάτων ἀνδρῶν τὰ ἀγαθῶν, καὶ σχεδὸν τῶν σπουδαιοτάτων ὄντων, ἀναβοήσας τις τῶν πρεσβυτέρων, εἶπε, τί δεῖ ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες μάχεσθαι, ἀλλ' οὐ παυσόμενοι διαλυθῆναι; ἀσμένοι δὴ ἀκούσαντες, ἐπαύσαντο καὶ οἱ μὲν λακεδαιμόνιοι, τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι, ἀνεχώρουν· οἱ δ' Ἀρκάδες, ἐπαναχωρήσαντες, ἔνθα τὸ πρῶτον ἠρξαντο σπεῖραν, πρόσωπον ἐποίησαντο· ὡς δὲ οἱ Ἀρκάδες πρὸ τοῦ Κρώμνου ἦσαν, οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἥλειοι, πρῶτον μὲν ἰόντες ἐπὶ τὴν αὐλῶνα, ἐπὶ τὰ τυχόντα τοῖς αὐλίοις ἀποκεκρουμένοις ἀπὸ τοῦ θαλάμου· καὶ προστελοῦντες οἱ Ἰταμεῖς τοῦ Ἀλείων, ὡς εἶδον αὐτοὺς, οὐκ ἐμέλησαν, ἀλλ' εὐθὺς ἐμβάλλουσι· καὶ τοὺς μὲν, ἀποκτιννύουσιν· οἱ δ' ἐπὶ νεῶν ἀπέφευγον, καταφθάσαντες ἐπὶ τὰς ναῦς· καὶ τοὺς μὲν, ἀπὸ τῶν νεῶν, ἀπέκτειναν· τοὺς δὲ, καὶ ζῶντας ἔλαβον, ἐγγὺς διακοσίων· καὶ ὅσοι μὲν ἔξω ἦσαν αὐτῶν, ἀπέδυν· τὸ ὅσοι δὲ φυγάδες, ἀπόφασιν μὲν τοιαύτην διαλυθῆναι ἀσμένοι ἀπῆλθον· οὐ μὴν τοῖς γε ἐν τῷ χωρίῳ ἀφροῦσι, καὶ τοὺς μαργανέας ἀναλαμβάνουσι· καὶ μὴν οἱ λακεδαιμόνιοι ὕστερον αὖ ἐλθόντες ἐπὶ τὸν Κρώμνον, ὥσπερ τοῦ τοιούτου τὸ σφέτερον καὶ τοὺς πρὸ ἀργείους, καὶ τοὺς πολιορκουμένους τῶν λακεδαιμονίων, δύσις ἐξεκάλουν· ὅσοι μὲν οὖν ἐγγύτατα τοῦ τυγχάνον ὄντες, καὶ ᾠχυλάβησαν, ἐξῆλθον· ὁπόσους δὲ ἔφθασαν πολλοὶ τῶν Ἀρκάδων, συμβοηθήσαντες, ἀπεκλεῖσθησαν ἔνδον· καὶ λαφύσσοντες, διενεμήθησαν καὶ ἐν μέρος ἔλαβον ἀργεῖοι, ἓν δὲ βοιωτοί, ἓν δὲ Ἀρκάδες, ἓν δὲ μεσσήνιοι· οἱ δὲ σύμπαντες ληφθέντες ἀπὸ τῶν πρὸ τοίχων, πλέονες τῶν ἑκατὸν ἐγένοντο· ἐπεὶ γε μὴν οἱ Ἀρκάδες ἐχόλασαν ἀπὸ τοῦ Κρώμνου, πάλιν δὴ πρὸς τοὺς ἥλειους εἶχεν, καὶ τὴν τε ὀλυμπίαν ἐρρωμενέστερον ἐφρούρουν· καὶ ὅπως τὸ ὀλυμπιακοῦ ἔτους, παρεσκευάζοντο ποιεῖν τὰ ὀλύμπια σὺν τοῖς ποσὶ πάσι τοῖς πρώτοις, φάσκοντες προσῆκειν τοῦ ἱεροῦ· ἐπεὶ δὲ ὅ, τε μὴν ἦκεν, ᾧ τὰ ὀλύμπια γίγνεται, αἱ τε ἡμέραι, ἐν αἷς ἡ πανήγυρις ἀγορεύεται, ἐντοῦθα δὴ οἱ ἥλειοι ἐκ τοῦ φανεροῦ συσκευασάμενοι, καὶ παρακαλέσαντες τοὺς ἀχαιούς, ἐπορεύοντο τὴν ὀλυμπιακὴν ὁδόν· οἱ δὲ Ἀρκάδες, ἐκείνους μὲν οὐκ ἂν πρὸ ὧν ἐλθεῖν ἐπὶ σφᾶς· αὐτοὶ δὲ, σὺν ποσὶ πᾶσι διεπέθεσαν τὴν πανήγυριν· καὶ τὴν μὲν ἱππικὴν δρομίαν, ἣν ἐπεποιήκεσαν, καὶ τὰ δρομικὰ τοῦ πενταέθλου· οἷσπερ γὰρ πάλαι ἀφικόμενοι οὐκ ἐπῆν δρόμῳ, ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ δρόμου, καὶ τοῦ βωμοῦ, ἐπάλαιον· οἱ γὰρ ἥλειοι πανήγυριν ἦγον σὺν τοῖς ὅπλοις ἐς τέμενος· οἱ δὲ Ἀρκάδες, πορρωτέρω μὲν οὐκ ἀπῆντησαν, ἐπὶ δὲ τοῦ κλάδου τοῦ ποταμοῦ παρετάξαντο, ὃς παρὰ τὴν Ἄλπιν καταῤῥέων, ἐς τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλει· καὶ σύμμαχοι δὲ παρῆσαν αὐτοῖς ὁπλῖται μὲν ἀργεῖοι, ἐς διχιλίους· Ἀθηναῖοι δὲ, πρὸς τριακοσίοις· καὶ μὴν οἱ ἥλειοι, τὰ μὲν ἅ πρὸ τοῦ ποταμοῦ παρετάξαντο σφαγιασάμενοι δὲ, δύσις ἐχώρουν· καὶ τὸν

Cromnos

scribis

ἀδείτους

Polygnidus
Chilo

ᾠχυλάβησαν

Cladaeus fl.
Altis
Alpheus fl.

τὸν πρόσθεν χρόνον ἐς τὰ πολεμικὰ καταφρονούμενοι μὲν ὑπ' Ἀρκάδων, καὶ Ἀργείων, καταφρονούμενοι δὲ ὑπὸ Ἀχαιῶν, καὶ Ἀθηναίων, ὅμως ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τῶν μὲν συμμάχων, ὡς ἀλκιμώτατοι ὄντες, ἠγοῦντο· τοῖς δ' Ἀρκάδας, τούτοις γὰρ πρώτοις σπεῖσθαι, καὶ αὐθὶς ἐπρέσβευσαν καὶ ἐπεβοήθησαν τὰς δὲ τοὺς Ἀργείους διέβαινον, καὶ τοὺς ἐκάπτοσαν· ἐπεὶ μέντοι κατιδίᾳ ἐξῆσαν ἐς τὸ μεταξὺ τοῦ βουλευτηρίου, καὶ τοῦ τῆς ἑστίας ἱεροῦ, καὶ τοῦ πρὸς τοῦπι πρυτανικοῦ θεάτρου, ἐμάχοντο μὲν οὐδὲν ἧττον, καὶ ἐώθουν πρὸς τὸν βωμὸν ἀπὸ μέντοι τῶν φοινίκων τε, καὶ τοῦ βουλευτηρίου, καὶ τοῦ μεγάλου ναοῦ βαλλόμενοι, καὶ ἐν τῷ ἰσοπέδῳ μαχόμενοι, ἀπεθνῄσκουσιν ἄλλοι τε τῶν ἡλείων, καὶ αὖ πρὸς τῶν τριακοσίων ἀρχῶν στρατηλάς· πρὸ τῶν δὲ πρασσόντων, ἃ πρὸς αὖ τοὺς ἐποιοῦντο· οἱ μὲν τοι Ἀρκάδες, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, οὕτως ἐπεφόβηντο τὴν ἄπουσαν ἡμέραν, ὡς πρὸ οὐδὲ αὖ ἐπαύσαντο τῆς νυκτὸς, ἐκκόπτοντες τὰ διαπεπονημένα σκηνώματα, καὶ ἀποσκευοῦντες· οἱ δ' αὖ ἥλειοι, ἐπεὶ τῇ ὑστεραίᾳ προσιόντες, εἶδον καρτερὸν τὸ τεῖχος, καὶ ἐπὶ τῶν ναῶν πολλοὺς ἀναβεβηκότας, ἀπῆλθον ἐπὶ τὸ ἄστυ, πιθόμενοί γε ὅμως, οἷους τὴν ἀρετὴν θεὸς μὲν ἐμπαύσας, δύναιτο καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἀποδεῖξαι· ἀνθρώποι δέ, οὐδ' ἂν ἐν πολλῷ χρόνῳ τοὺς μὴ ὄντας ἀλκίμους ποιήσειαν· χωμένων δὲ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι τῶν ἐν τοῖς Ἀρκάσιν ἀρχόντων, καὶ ἀπὸ τούτων τοὺς ἐπαρίστους τρεφόντων, πρῶτα μαντεύεις ἐπανεφήσαντο, τοῖς ἱεροῖς χρήμασι μὴ χρῆσθαι· καὶ αὐτοὶ τὸ γιγνόμενον μέρος εἰς τοὺς ἐπαρίστους ἐκ τῆς πόλεως ἐκποιοῦντες, ἀπέπεμπον τοῖς ἄρχουσιν· οἱ δὲ ἄρχοντες φάσκοντες, αὐτοὺς λυμαίνεσθαι τὸ Ἀρκαδικὸν, ἀπεκαλοῦντο εἰς τοὺς μυρίους· οἷς πρόσθεν ὡς οὐκ ἐπῄεσαν οὐδὲν ἀφίκοντο, κατιδίᾳ ἐσαν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐπαρίστους ἐς ἄξοντας πρὸς τὰς αὐτῶν ἐπεμπον ὡς καπνικριμένους· οἱ μὲν δὴ μαντῆς κλείσαντες τὰς πύλας, οὐκ ἐδέχοντο αὐτοὺς εἴσω· ἐκ δὲ τοῦ τύπου, τάχα δὴ καὶ ἄλλοι πῃ ἐλέγχειν ἐν τοῖς μυρίοις, ὡς οὐ χρὴ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι χρῆσθαι, οὐδὲ καταλιπεῖν εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον τοῖς πολίταις ἔγκλημα τοῦτο ἐς τοὺς θεούς· ὡς δὲ καὶ ἐν τῷ κοινῷ ἀπόδοξε μηκέτι χρῆσθαι τοῖς ἱεροῖς χρήμασι, τάχ' δὴ οἱ μὲν, οὐκ ἂν δύναιντο αὖθις μεθ' ὑμῶν ἔσεσθαι ἐπαρίστων εἶναι, διέχειντο· οἱ δὲ δύναιντο, παρακελευσάμενοι αὐτοῖς, καθίσαντο ἐς τοὺς ἐπαρίστους, ὅπως μὴ αὐτοὶ ἐπ' ἐκείνους, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐπὶ σφᾶς ἔλθοιεν· γνόντες δὲ οἱ τῶν ἀρχόντων διαφέροντες πατρικὰ χρήματα, ὅπῃ δὴ δώσοιεν δύνασθαι, κινδυνεύσειαν ἀποθανεῖσθαι, πέμπουσιν ἐς Δελφοὺς καὶ διδάσκουσι τοὺς θυβαίους, ὡς ἐπὶ μὴ στρατεύσεσθαι, κινδυνεύσειαν οἱ Ἀρκάδες ἁλῶναι λακωνίσαι καὶ οἱ μέν, ἀσμενίζοντο, ὡς στασιάζοντο· οἱ δὲ, πανούργως τῇ πελοποννήσῳ βουλεύσαντες, ἐπείσαν τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων, πέμπειν πρέσβεις, ἃ δεῖν τοῖς θυβαίοις μὴ ἐπιτρέπειν σὺν ὅπλοις ἐς τὴν Ἀρκαδίαν, ἢ μὴ πικαλοῦσιν· καὶ ἅμα μὲν ταῦτα πρὸς τοὺς θυβαίους ἔλεγον, ἅμα δὲ ἐλογίζοντο ὅπῃ πολέμου οὐδὲν δέοιντο· τοῦτο γὰρ ἱερεῖ τοῦ διὸς προεστάναι, οὐδὲν προσδέεσθαι ἐνόμιζον· ἀλλ' ἀποδιδόντες αὖ καὶ δικαιότερα, καὶ βοσιμώτερα ποιεῖν, καὶ τῷ θεῷ οἴεσθαι μᾶλλον αὖ οὕτω χαρίζεσθαι βουλομένων δὲ ταῦτα καὶ τἄλλ' ἐδόξεν ἀμφοτέροις εἰρήνην ποιήσασθαι καὶ ἐγένοντο σπονδαί· γενομένων δὲ τῶν ὅρκων, καὶ ὁμοσάντων τῶν τε ἄλλων αὖ σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ τῶν πεγέων τῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ θυβαίου, ὃς ἐτύγχανεν ἐν τῇ πυέᾳ ἔχων ὁπλίτας τριακοσίους τῶν βοιωτῶν, οἱ μὲν ἄλλοι ἀκράντους, ἐν τῇ πεγέᾳ αὖ κατεμένοντες, ἐδέοντο ποιοῦντό τι, καὶ δύεσθαι ἐῶντο, καὶ ἀπωθοῦντο, καὶ πανδαίας, ὡς ἄρκυας γεγενημένης, ἐποιοῦντο· οἱ δὲ θυβαῖοι, καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ φοβούμενοι τὰς δύεσις, σύντε τοῖς βοιωτοῖς, καὶ τοῖς ὁμογνώμοσι τῶν ἐπαρίστων, κλείσαντες τὰς πύλας τοῦ ἱροῦ πηγέα ἔσω τείχους, τέμενος τε ἐστὶ τοῦτο σφόδρα ἱερὸν καὶ ἀρχαῖον, ἐπολιόρκουν τε καὶ ἐπεβούλευον, ὅπως μὴ ἐκπεσόντες ἐκ τοῦ ἱεροῦ, ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἐπιβοηθήσειαν· ἐπεὶ δὲ ἐπύθοντο τὴν μάχην τὴν ἐν τῇ ἀρκαδίᾳ γενομένην, καὶ τοὺς θυβαίους ἐπὶ τὰ ὅπλα ἰόντας, ἐπὶ τὰς πύλας ἐβοήθουν· καὶ ἐπεὶ

Epaminúdas

ἀρκάδων τινές· οἱ δὲ, ἀκούσαντες, ἐκεῖνοι μὲν, καίπερ γιγνώσκοντες ὅτι ἐπέβλαπτόν πως σφᾶς, ἀπῆσαν· τὸν μέντοι Ἐπαμινώνδαν ἰδόντες πρέσβεις, καὶ μηδὲν ἀποβαίνειν τὸν δ' ἐπαμεινώνδαν ἔφασαν, καὶ γὰρ τραπυγῶν τὸ πεδίον τυγχάνειν, λέγειν, ὡς πολὺ ὀρθότερον ποιήσειεν ὅτι συνελάμβανε τοῖς ἄνδρασιν, ἢ ὅτε ἀφῆκε· τὸ γὰρ ἡμῶν δίκαιον πρὸς τοὺς πολεμίους καταπαύσαντων, ὑμᾶς αὖ τῆς ἡμετέρας γνώμης φρόνιμον πρίεσθαι, πῶς οὐκ ἂν δίκαιος φανείη τὸν ὑμῶν πόλεμον καταγορεύειν; οὐ δ' ἴσως ἔφη, ὅτι ἡμεῖς καὶ τραπόμενοι τὴν Ἀρκαδίαν, καὶ σῶν τοῖς πατρίοις φρονοῦσι πολεμήσομεν· ὡς δὲ ταῦτα ἀπηγγέλθη πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων, καὶ τὰς πόλεις, ἐκ τούτου ἀναλογίζοντο μαντινεῖς τε, καὶ τῶν ἄλλων Ἀρκάδων, οἱ κινδυνεύοντες τῆς πελοποννήσου· ὡσαύτως δὲ καὶ ἠλεῖοι, καὶ Ἀχαιοί, ὅπως ἐμβαίεν· ἠλοιεῖεν, ὡς ἀσθενεστάτην βουλόμενοι τὴν πελοπόννησον εἶναι, ὅπως ὡς ἥκιστα αὐτὴν καταδυλώσαιντο· πλὴν γὰρ ἢ πολεμεῖν ἡμῖς βούλονται, ἢ ἵνα ἡμεῖς μὲν ἀμήχανοι κακῶς ποιῶμεν, ἐκείνων δ' ἀμφότεροι δύνωνται, ἢ τὰ λεγόμενα ἡμῶν ὅπου δύνωνται αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι, παρασκευάζονται ὡς ἐξιόντες, οὐ φίλους ὡς ἐπὶ τὸ κακὸν πῇμᾶς ὀργάζεσθαι στρατεύειν παρασκευάζονται, ἐπεμποῦ δὲ καὶ Ἀθήναζε βοηθεῖν κελεύοντες· ἔπεμψαν δὲ καὶ ὡς λακεδαίμονα πρέσβεις ἀπὸ τῶν ἐπαρίστων, παρακαλοῦντες λακεδαιμονίους, ἃ βούλοιντο κοινῇ διακωλύειν, αἵτινες ἴωσι καταδυλώσομένην τὴν πελοπόννησον· πλὴ μέντοι ἠρεμούσης, αὐτοῦεν διεπράττοντο, ὅπως ἐν τῇ ἑωυτῶν ἕκαστοι ἡσυχίᾳ οἰκοῖεν· ἐν ὅτῳ δὲ τοῦτ' ἐπραττέτο, ἐπαμεινώνδας ἐξῄει, βοιωτοὺς ἔχων πάντας, καὶ θετταλούς, καὶ βυζαντίους πολλούς, παρὰ τὰ Ἀλεξάνδρου, καὶ τῶν ἐναντίων αὐτῷ· φωκεῖς μέντοι οὐκ ἠκολούθουν, λέγοντες ὅτι σφίσιν αὐτοῖς φίλον αὐτοὶ ἔσοιεν, εἴπερ ἐπὶ βοιωτοῖς βοηθεῖν· ἐπεὶ ἄλλους δὲ στρατεύειν οὐκ εἶναι ἐν τοῖς συμβεβηκόσι· ὁ μὲν οὖν ἐπαμεινώνδας, ἐλογίζετο καὶ ἐν πελοποννήσῳ σοφίσιν ὑπαρχόντους τισὶ, καὶ μισοπονήρους, καὶ ἀρκάδων τοῖς τὰ σφέτερα φρονοῦντας· ἦσαν δ' οὗτοι πεπαίδευμένοι, καὶ μεγαλοψύχως, καὶ ἀθεμίστως, καὶ θαλαττεῖς, καὶ εἰπεῖν δὴ πόλεις διὰ τὸ σμικρὰν πεῖναι, καὶ ἐν μέσοις τοῖς πᾶσι οἰκεῖν ἀναγκαζόμενοι· ἐξῄλθε μὲν δὴ ὁ ἐπαμεινώνδας διὰ παχέων· ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ἐν νεμέᾳ, ἐντεῦθα διέτριβε, νομίζων τοὺς ἀθηναίους παριόντας λήψεσθαι, καὶ οἱ ὅμως μέγα ἂν τοῦτο γενέσθαι, τοῖς μὲν σφετέροις συμμάχοις, ὡς τὸ ἄπορρῶσαι αὐτοὺς· τοῖς δὲ ἐναντίοις, ὡς τὸ ἀθυμίαν ἐμποιῆσαι· ὡς δὲ οὐκ ἐλόγιζε ποιεῖν, καὶ ἀγαθὸν εἶναι ἀθηναίοις, ὅτι ἐλαπροὶ ἦντο ἀθηναῖοι· ἐν δὲ τῇ διατριβῇ αὐτοῦ τοῦτο, οὐκ ἔσαν πάντες οἱ ὁμόφρονοῦντες ἐς τὴν μαντίνειαν· ἐπεὶ μέντοι ὁ ἐπαμεινώνδας ἤκουσε τοὺς ἀθηναίους τὸ μὲν κατὰ γῆν πορεύεσθαι ἀπειγωκέναι, κατὰ θάλατταν δὲ παρασκευάζεσθαι, ὡς διὰ λακεδαίμονος βοηθήσοντας τοῖς ἀρκάσιν, οὕτω δὴ ἀφορμήσας ἐκ τῆς νεμέας, ἀφίκετο ἐς τὴν τέγεαν· αὐτὸς μὲν οὖν ἔγωγε οὐκ ἂν φήσαιμι τὴν στρατείαν αὐτῷ γενέσθαι· ὅσα μὲν προνοίας ὄργανα, καὶ πόλεως ἔστιν, οὐδὲν μοι δοκεῖ αὐτῷ ἐλλεῖπειν· πλῆθος μὲν γὰρ εἶχε πανωπλίαν· ἐπὶ τεῖχος δὲ τῶν πεζῶν ἐποιήσατο· ἔνθεν ἀσφαλεστέρα ἡ ἔξοδος ἦν, ἢ ἔξω ἐστρατοπεδεύσατο, καὶ τοῖς ἱππεῦσι τὸ πεδίον ἐπιτήδειον ἦν· ἐν δὲ τῇ διατριβῇ αὐτοῦ τούτῳ, σύνε

καὶ αἰῶπους ταξιοὺς σῶς ἐπαῖξεν αὐτοῖς, νομίζων τὸ ἱππικὸν ἐπεὶ διακόψειεν, ὅλον τὸ αὐτίπαλον νεν-
νικηκὼς ἔσεσθαι. μᾶλα γὰρ χαλεπὸν δοῦναι τοὺς ἐθελήσαντας μένειν, ἐπειδὰν πᾶς φεύγοντας
ἴδῃ ἑαυτοῦ ὁρῶσι, καὶ ὅπως μὴ ὑπομενοῦσιν οἱ ἀθηναῖοι ἀπὸ τοῦ δώρυ μου κέρατος ὑπὸ τὸ ἔχομενον,
κατέτεινεν ἐπὶ γυμνὸ φρουρὸν πυῶν ἑαυτοῦ τοὺς αὐτοῦ καὶ ἱππέας, καὶ ὁπλίτας, φόβον βουλόμενος καὶ
τούτοις παρέχειν, ὡς μὴ βοηθήσωσιν, ὃ πάσχειν οὐ τοῖς ὑπὸ κείσοιντο αὐτοῖς. τὴν μὲν δὴ συμβολὴν οὕτως
ἐποιήσατο, καὶ οὐκ ἐψεύσατο τῆς ἐλπίδος. κρατήσας γὰρ ᾗ προσέβαλεν, ὅλον ἐποίησε φεύγειν τὸ τῶν
ἐναντίων. ἐπεὶ γε μὴν ἐκεῖνος ἔστεσεν, οἱ λοιποὶ οὐδὲ τῇ νίκῃ ὀρθῶς ἐπεδύναθησαν χρήσασθαι. ἀλλὰ
φυγούσης μὲν ἑαυτοῖς τῆς ἐναντίας φάλαγγος, οὐδὲ ἕνα ἀπέκτειναν οἱ ὁπλῖται, οὐδὲ προὔλαβον ἐκ τοῦ
χωρίου, ἔνθα ἡ συμβολὴ ἐγένετο. φυγόντων δ' αὐτοῖς καὶ τῶν ἱππέων, ἀπέκτειναν μὲν οὐδ' οἱ ἱππεῖς
διώκοντες, οὔτε ἱππέας, οὔτε ὁπλίτας, ὡς δὲ δὴ ἥπτωμενοι, πεφοβημένως διὰ τῶν φευγόντων πολεμί-
ων διέβησαν. καὶ μὴν οἱ αὐτοῖς, καὶ οἱ πελτασταὶ, σὺν γε οὐκ ὀλίγοις τοῖς ἱππεῦσιν, ἀφίκοντο μὲν ἐπὶ τὸ
δώρυμα, ὡς κρατοῦντες· ἐκεῖ δ' ὑπὸ τῶν ἀθηναίων οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἀπεθάνον. τούτων δὲ πραχθέν-
των, τοῦναντίον ἐγένετο, οὐδὲν μᾶλλον πᾶσι κίνδυνοι ἔσεσθαι. σὺν ἐλαυθάς δὲ χρόνου ἀπάσης τῆς ἐλ-
λάδος, καὶ αὐτοπαγμάχων, οὐδεὶς ἦν, ὅστις οὐκ ᾤετο, ἢ μάχη ἔσοιτο, τοὺς μὲν κρατήσαντας, ἄρξειν·
τοὺς δὲ κρατηθέντας, ὑπηκόους ἔσεσθαι. ὁ δὲ θεὸς οὕτως ἐποίησεν, ὡς τὰ μάλιστα μὲν ὡς νενικηκό-
τες, τρόπαιον ἔστησαν τοὺς δὲ ἴσα νίκους, οὐδὲ ἕτεροι ἐκώλυον· νεκροὺς δὲ, ἀμφότεροι μὲν ὡς νενι-
κηκότες, ὑπεσπόνδησαν ἀποδόσθαι· ἀμφότεροι δὲ ὡς ἥττημένοι, ὑπεσπόνδησαν ἀπελάμβανον· νενικηκέ-
ναι δὲ φάσκοντες ἑκάτεροι, οὔτε χώρᾳ, οὔτε πόλει, οὔτ' ἀρχῇ, οὐδὲ ἕτεροι οὐδὲν ἔχοντες ἐφάνησαν,
ἢ περὶ τὴν μάχην γενέσθαι. ἀκρίβεια δὲ, καὶ παραχὴ ἔτι πλείων μᾶλλον τὴν μάχην ἐγένετο, ἢ πρόσθεν ἐν
τῇ ἑλλάδι. ἐμοὶ μὲν δὴ μέχρι τοῦδε γεγράφθω. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα, ἴσως ἄλλῳ μελήσει.

Epaminundæ mors

Neo prelio q epaminondas cecidit neutri victores extitere

ὰκρισία,

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ, ΤΕΛΟΣ.

a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t u x y z &. Quaterniones omnes, præter ultimum ternionem.

Impreſſum Florentiæ in Aedibus Philippi iuntæ florentini anno a ſalutifera incarnatione. M.D.XVI. Quarto cal. Iunii. Pontificatus Sanctiſſimi Leonis Papæ noſtri anno quarto.

XENOPHONTIS OPERA

XENOPHONTIS OPERA

XENOPHONTIS OPERA

XENOPHONTIS·OPERA